8
7-8
7
9
16 ME
29
8.-8.d.22

Hoc in uolumine hæc continentur.

M. Tulii Ciceronis Epiſtolarum Familiarium libri ſexdecim.

Vbertini Clerici Creſcentinatis In Ciceronis epiſtolas cõmentarii.

Martini PhiIetici in quaſdam epiſtolas ellectas commentarii

Georgii Merulæ Alexandrini in epiſtolam ad Lentulum Spintherem accurata interprætatio.

Addita ſunt etiam nonulla alia loca in libro miſcelaneaꝝ. per Angelum Politianum interprætata.

Angelus Poli. Vbertinus M. T. Cicero Phileticus Georgius Merula.

9. 16. E. 29

GEORGII MERVLAE

Georgius Merula Alexandrinus Statielenſis Dominico Sanuto Patricio Veneto Salutem.

Xponéti mihi ſupiore áno diſcipulis nr̃is eá Ci.epiſtolá:q̃ ad Létulú Spintheré de Alexádrino rege ĩ regnú reſtituédo ſcribiť.Et ſi argumétú & ſũmá negocii Straböe potiſſimú ſret⁹: copioſe expoſuiſſe uiderer.Tu tñ mía dixiſti cumulati⁹ explanari p nos oportuiſſe:hoc ẽ cur regno Ptolæme⁹ pulſus.Ro.cõceſſiſſʒ:poſtulás a ſenatu populoq; ro.ut ĩ regnú reduceref.Tú át cú dicat.Res agitur p eoſdé creditorés:p quos cú tu aderas agebaf.Creditores ne an poti⁹ cõpetitores:ut qdá codices habent legendú foret.ẽt q pecuniá Regi credidiſſent.Poſtremo ſibyllæ ſorté:q̃ ĩ cá regia nõ pui momẽti erat:haud ſatis apte explicatá a me fuiſſe q̃q̃ Luca.ſecut⁹ q hæc ſcribat.Haud eqdẽ ĩmerito cumanæ carmie uatis:Cautú ne tibi peluſia tágeret ora Heſpi⁹ miles ripaſq; æſtate tumétes.Dixiſſem ĩ uerſib⁹ Sibyllinis cõtineri miles Rõanæ ægyptum caue:quo liberali nõ & ineruditi hoĩs ſermõe mot⁹ quotiés hiſtoriá illoꝝ tpoꝝ legeré: curioſe oĩa pquirés:atq; obſeruás:q̃ ad id:qd a me q̃ſiuiſſes ĩtelligédú ptinerét:apud Dioné reꝝ Romanarum ſcriptoré uberé atq; facúdú cáam Alexádrini Regis:ut ĩ ſenatu tractata fuit ĩueni:ſimulq; collatis nr̃oꝝ ſcriptorú & græcoꝝ hiſtoriis ré ipſam me aſſecutú tibi dixi.Túc diligétiá nr̃am laudás:ſimulq; iis gratulat⁹: qui ſtudioſi epiſtolarú ad Létu.ſũt:alid p me expõi uoluiſti ĩ quo me q̃nq; dubitaꝛ uidiſti imo ĩgenue cõfiteri incõpertú illd nobis eẽ:hoc é qd ſenſerit Liui⁹.ubi ĩ prío ab urbe cõdita claſſes atq; céturias a Seruio Tullio p hab tu pecuniaꝝ iſtitutas deſcribit:hoc ſubiúgés.Hæc oĩa ĩ dites a paupib⁹ ĩclinata onera:deide ẽ honos addit⁹:ñ.n.ut ab Rõulo traditú cæteri ſuauerát reges uiriti ſuffragiú eodéq; iuꝛ pmiſcue oib⁹ datú é.Sʒ grad⁹ facti:ut neq; excluſ' qſq̃ ſuffragio uidereť:& uis oĩs penes primores ciuitatis eẽt.Perobſcurú.n.ẽ qúo null⁹ ſuffragio excluderet: & uis oĩs penes primores ciuitatis eẽt:hác p difficilé qõné cú ſollicitiſſime ĩueſtigaré ex Dionyſii Alicarnaſei antiqtatú libris:quod uix fieri poſſe putabá:quo pacto fieret cognoui.Soluiť igiť pulcherrima ad agnitioné rõanæ hiſtoriæ q̃ſtio de céturiaris & Curiatis comitiis.Sed ne te lõgi⁹ Sanute pfatiõe remorer:ad Alexádrinum negocium:quo maxie Ci.laborat Lentulo gratiam relaturus accedemus.Vale.

Ptolemei Auletes

Egyptiorum reges a Ptole.Lagi filio:qui primus Alexádro ſucceſſit Ptolemæi appellati ſút:quoꝝ noĩa atq; ex morib⁹ indita cognomĩa:cú apd ſcriptores græcos leguńť:tú ex ordíe ſucceſſiõis in ultimo geographiæ libro a Stra.cõmemorant.Auletes uero ultimus Ptolemæorum flagitioſus tradiť utpote q choraulá exercuerit:atq; ĩ regia certamia celebrarit: ad q̃ & ipſe cú aliis cõcertarus pdibat:hui⁹ fr̃ fuit Ptole.alter:cui cyprus inditioné cõceſſerat. Vt idem Stra.refert.Hic cú aduerſus Ro. bñ de ſe meritos igratú ſe pberet:ſublatus & ipſe é.Inſula uero a ro.occupata fuit.Sed auletes ad ſtabiliendú regnum pecunias quibuſdam romanorum pprias & mutuo acceptas ut amicus & ſocius romanoꝝ appellaretur impendit:quas poſtea quum ab ægyptiis p uim exigeret:moleſtus ciuibus erat:tú pp hoc:tum ẽt q romanis Cyprú repetere uolebat:quá rem Alexádrini iubebant:uel repudiata romanorum amicitia & ſocietate.Ergo cú nec eos ut quieſcerét pſuaſiſſet:nec poſſet p uim cogere:pegrinú.n.exercitum nõ hébat:romá ex ægypto pfugit:accuſauitq; ægyptios q eum regno expuliſſent.Cõtigit aút ut de eo reducédo ageref Létulo Spinthere conſule:cui Cilicia mádata fuerat.Interea Alexádrini qũ ignorarét regé ĩ Italiá ueniſſe:qué mortuum exiſtimabant:Beronicem illius filiam in regno cõſtituerút:q̃ primú Cybioſactem maritú cœpit: hunc diebus paucis eiecit:cú ei⁹ ignobilitatem illiberalitatemq; pati nõ poſſet.Pro illo alius uenit:qui & ipſe ſe Archelaum Mithridatis filiú ſimulabat: q Archelai qdẽ filius erat:eius q cõtra Syllá bellú geſſit.Res autem Ptolemæus Ro.pfectus:a Põpe.ſuſcipiť:& ſenatui cõmédať:hoc cum Alexandrini reſciuiſcét: centú oratores romam miſerunt:qui reſponderent criminibus quibus a rege accuſarentur:recriminarenturq; illum de ui & iniuria quib⁹ eos affeciſſet:quo præcognito q̃uis romæ eſſet:legatis res inſidiatus eſt:ſubſeſſoribuſq; alio atq; alio dimiſſis in itinere multos eorum priuſq̃ ro.uenirent interfecit:quoſdam in urbe ipſa tolli curauit: alios p terrefaciens:uel pecuniis corrumpens perſuaſit:ut neq; conuenirent: & colloquerenť magiſtratus de iis pro quibus miſſi fuerant neq; in totum ullam memoriam de cæde aliorum facerent:quod ad negocium occultum fuit.Senatus aút grauiter rem tulit: cáam eorum acerrime Marco Fauonio alio agente modo. Ná multi legati ſociorum ro.miſſi p uim pditi fuerát.Præterea nõ pauci romanorú dona acceperát: q nõ pmitterét Dioné q unus erat legatorum in ſenatum ingredi:neq; mentioné ullam de cæde legatorum:quouſq; is adeſſet facere.Cæſo uero p dolum Diõe:neq; de eo pená Rex dedit.At cum Põ.ut ſupra dixim⁹: regé domi ſuſcepiſſet:illum hoc facto admodum ſubleuauit:cú plurimi aút inde accuſarenť:pauci admodú cõuicti fuere:tm acceptio munerum poterat:ut ſe ĩuicé ob pprĩú qſq; periculú iuuarent: & hæc quidem pecuniarum gr̃a mortales faciebát.Sed prĩcipio inſequétis ãni Iouis ſimulacro:qd ĩ labano erectú erat fulmie icto: p aliqd tp̃s reductio Ptolemæi repſſa é ſimul ẽt q ſibyllinos uerſus adeútes hoc aſcriptum ĩuenere.Si ægypti rex auxilio quodá ĩdigés uenerit eius amicitiá ne abnueritis:ſed illú qdem cú multitudine ne iuueritis qd ſi aliter factum fuerit:labores & picula habebitis.Ex hoc cõueniétiá uerſuú:ad éa q̃ túc gererétur admirátes: q̃cúq; pri⁹ dcreuiſſét reſcideř.C.Catõi tr.p.l.ĩ primis obtépantes p qué ſibyllinorú uerſuú ſn̄ia ĩ publicú uenerat. Ná cú ñ liceret qcq̃ ſibyllinorú uerſuú niſi pri⁹ ſenat⁹ dcreuiſſet ĩ uulg⁹ enúciař: Cato ueritus ne ſibyllæ ſors occultareť:ſacerdotes coegit priuſq̃ mſũ a ſenatu acciperét oraculú ſibyllæ apiř.Poſt hæc uero cú ſniæ ĩ ſenatu diceret:cẽſerétq; qdá reditú regis Létulo Spĩtheri:ſʒ ſine exercitu:alii uero té dferrét Põ. ut eú cú duob⁹ lictorib⁹ řduceret.Pt.cognita ſibyllæ ſnĩa rogauit ut p Põ.řduceref.Pl.uero cãidiú tradit rogationé ad tribúos plæbis tuliſſe:ut Põ.ſine exercitu cú gemío lictoř ad Pt.cú Alexádrinis pciliádú dſtiaref:cui rei ñ grauiter hæſiſſe uiſus é Põ.ſʒ ſenatus id omiſit cá hõeſte reddita q ulro timeret:ſimul ẽt q eo ad ré fruméſtariá uti uellet q̃q̃ ut iidé hiſtorici hoc é Dion & plutarchus tradút.Létulus Spinter ẽt cõſul maxie laboraſſe: ut præfectura

annonæ Põpe.mádaret̃:tradita illi oĩ poteſtate terrarũ & maris:q̃ Ro.po. pareret̃: hoc aũt fecit Spinther ut
ad maiorẽ magr̃atũ Põ.ꝓmoto:ipſe ad regẽ Pto.auxilio mitteret̃:Aulꝰ Planciꝰ in collegio tribunoꝝ recita- Aulus
uit lr̃as quibus notabat̃ Pto.orare:ut pro Spĩther̃.Põ.mitteret̃.Cũ uarias át & diffidẽtes ſenatoꝝ ſnĩas Pto. plancus
cognouiſſet de ſpato reditu epheſum cõceſſit apd eá.Poſtea uero q̃q̃ romãi auxiliũ abnegaſſent: & grauiter
eiꝰ largitiões ferrẽt:r̃ductꝰ ẽ:& regnũ r̃cupauit.Hoc át fecerũt Põ.atq; Gabi.tm̃.n.potẽtia & pecũi.æ tũc ualue
rũt:ut p̃ter populi uolũtatẽ:& ſenatꝰ dcreta Põ.Gabi.ſcripſerit:quẽ Syriæ cũ exercitu p̃fecerat:ut regẽ reduce põpeius
ret nihil.n.curarũt alter mũeribꝰ:alter uero gr̃a de Sibyllinis uerſibꝰ.Reꝰ deĩde Gabi.tactꝰ ẽ:ſed cõuinci nõ Gabiniꝰ
potuit tũ Põpeii:tũ pecuniaꝝ gr̃a:Sed cum legamꝰ Catonẽ Rhodi cũ eẽt atq; mĩſũ Pto.Cypri expectarent
altero Ptolemæo ciuibꝰ tũc pulſo:& relicta Alexádria Ro.nauigáti ea ſpe ut Põpeii & Cæ.armis in regnũ re
duceret̃:cõſiliũ optimũ dediſſe ut domũ rediret: & cũ ſuis ciuibꝰ pacaret̃. Dubitabit aliqs cur Dion tradat
Alexádrinos ægre tuliſſe Ptolemæũ pati Cyprũ occupari a romanis cũ rex ipſe uiueret: & iſulá ĩ ꝑtáte hẽret. P.Clau.
Illud addimꝰ q̃tũ tpa ſupputare potuimꝰ:cũ Alexádrini de rege eiiciẽdo ꝯſilia inirẽt:tũc.P.Claudiũ pulchrũ pulcher|
qui auctor fuit tollẽdi ptolemæi:in piratas ĩ cidiſſe:regẽq; rogaſſe ut ſe redimeret:ſed p̃ciũ pexiguũ rex miſit:
adeo ut piratæ id excipe erubeſcerẽt.Remiſſa igit̃ regi pecunia & dimiſſo Clau.ſine p̃cio:tribunꝰ deinde plæ
bis creatus Clau.euicit:ut.M.C.In Cyprũ mitteret̃:eá ab rege ablaturꝰ. Sed pto.re ĩtellecta priuſq̃ ille aduẽ
taſſet ſeipſum interemit.Ca.inſulam accepit:& regis opes uenũ dedit pecunia oĩ in publicũ ærariũ relata: qd Cato
Luca.ſignificat cũ dicit.Quod Ca.longinq̃ uexit ſup æquora cypro Ergo cũ iuſſu populi mitteret̃ Ca.ad pe
cuniá accipiẽdá ſatis cyprus Rõa.ĩpio pebat cũ ĩ dignitate regni ægyptioꝝ iureq; Alexádrini in qũo aĩo fere
bát iá iſulá:cũ p multos annos.Pto.ĩpauerat:ĩ romanoꝝ iura ceder̃.Sueto.quoq; ſignificat poſt initá cum
po.ro.ſocietatẽ ptole.Alexádria pulſũ.Ná Cæ.laborabat ut ſibi ægyptꝰ ꝓuicia plæbſcito daret̃:nactꝰ extra
ordinari ĩpii occaſionẽ:ꝙ Alexádrini regẽ ſuũ ſociũ atq; amicũ a ſenatu appellatũ:expulerát. Igit̃ ut ſociꝰ
atq; amicꝰ ro.po.Pto.a ſenatu reduci poſtulabat:nec ſine cá atq; iuſta ſenatꝰ de eo redducendo tractauit: q̃ Credi-
rẽ primũ a me.Sanute q̃ſiuiſti:q̃ át foret uerſuũ ſibyllinorũ ſnĩa:ſatis ſupra demõſtrauimꝰ.Reſtat ut expona tor
mꝰ atq; cõprobemꝰ creditores legẽdũ eẽ nõ cõpetitores.Sed hoc ſubiecta Ci.uerba ad. Qu.frem cõfirma Indomi
bũt.Creditores uero regis apte pecũias ſuppeditát cõtra Lẽtulũ:ſine dubio res a Lẽtu.remota uĩ eẽ cum ma tum
gno meo dolore:q̃q̃ multa feci.Sed ualde miror cur Domi.exponẽs illd Iuue.Ipſi magna ſonát:ſed tũc cũ
creditor audit præcipue.Inqt ſi.creditor q pecuniá credit debitori.Creditor itẽ cuiꝰ pecunia aliqd alid agit:
ut hoc loco:& apd Ci.res agit̃ p eoſdẽ creditores nugatoris plane hoĩs uerba:q̃ nec coarguẽda ſt̃.Ná qd alid
aliqd creditorum pecunia aduerſus Lẽtu.ageret nõ ĩtelligo.ſ; q pecuniá regi crediderit:qd & tu q̃rẽdũ exiſti
maſti:nihil eqdẽ qd ex hiſtoria habebat̃:iueni:p̃ter q̃ ea q̃ d arbitro poſthũo Ci.ſcribit:is.n.grádẽ pecuniá re
gibꝰ Alexádrinis crediderat:pulſus iterea regno Pto.doloſis cõſiliis:ut dixit Sibylla poſtq̃ ſenſit poſthumꝰ
romá uenit:huic egẽti & rogáti hic ĩfœlix pecuniá credidit:nec tũ primũ.Ná regnáti crediderat abſens: nec
temere ſe credẽdum putabat:qd erat nemini dubium qn is ĩ regnũ reſtitueret̃ a ſenatu populoq; ro.ĩ dando
autẽ & credẽdo ꝓceſſit lõgiꝰ:nec ſuá ſolum pecuniá credidit:ſ; ẽt amicorum ſtulte qs negat aut qs ñ admo
net:ꝙ male cecidit bñ cõſultũ putaret.i.difficile:ꝙ cum ſpẽ magná ſis ĩgreſſus:id nõ exeq uſq; ad extremu;
ſupplex erat rex mu ta rogabat:oĩa pollicebat̃:ut iá metuer̃ poſthumꝰ cogeret̃:ne qd crediderat pderet ſi cre Rabiri
dere cõſtituiſſet modũ:nihil át erat rege illo bládius:nihil hoc benigniꝰ:ut magis pœniteret cœpiſſe q̃ deſiſte us poſt
re liceret.Per hæc Ci.uerba cõſtat Rabirium ſuá & amicorum pecuniá regi & ĩ ægypto & poſtq̃ pulſꝰ regno ſthumuſ
fuit crediſſe:qd cõuẽit cum eo:qd Dion ſcribit regẽ dum regnaret:rõanis qbuſdá pecunias ſtabiliẽdi regni
gr̃a mutuo acceptas ĩpediſſe.Q d át largitiõe regia multi corrupti fuiſſe:& ſupra ex Diõe demõſtrauimꝰ: &
Ci.idẽ ſignificat hæc ſubiũgẽs:hic primum exorit̃ crimẽ illd ſenatum corruptum eẽ dñt:docetq; Ci. ad ſum Credito
ptum itineris ad magnificẽtiá apparatꝰ:comitatũq; regiũ ſuppeditatá pecuniá a poſthũo fuiſſe. Ergo auſim res regii
ego affirmar̃ creditores regios q Lẽtulũ pecũia oppugnarẽt ñ alios fuiſſe q̃ Rabiriũ:& eiꝰ amicos:q pecunias
regi crediderant. Hinc ſuborit̃ alia dubitatio:ſi res Ro.uenerat:cur ſcribit Ci. Amoniũ regis legatum aperte
Lẽtuli ptes pecunia oppugnar̃:rñdemus regẽ ut ſupra demõſtratũ ẽ ĩ cõſulatu Lẽtuli Spĩtheris.& Qu. Me-
telli nepotis Romá ueniſſe.Illiq; ñ inimico po.ro.ſenatũ datum:poſt uero cum uaria dcerneret̃:epheſu; cõ
ceſſiſſe:& aut Rõæ legatum Amonium reliqſſe:aut ex Aſia miſiſſe ad ꝓcurádá ĩ regnum reſtõnẽ:ſcribit ĩ ea
dẽ oɼone idẽ Ci.Rabirium poſteaq̃ res a gabinio reductus fuit ĩ ægypto máſiſſe:ut pecũiá exigeret ẽt ĩſta di
gnitatẽ ro.noĩs.Lẽtu.uero cõſulatu functus ĩ ꝓuĩciá Ciliciá:q̃ ei mádata fuerat cõceſſit:ex qua facilis erat in
ægyptum tráſitus:& cõmode potuiſſet:ſiue cum exercitu:ſiue ſine exercitu regem deducer̃.Quare in rege p
ſe reducẽdo multum p amicos laborabat:& de creditoribus quidẽ regiis abunde ut arbitror dictum ẽ. Ad cæ
tera iá tráſeamus de uerbis Liuii Liuianum illd ĩ quo maxĩe cõtinet̃ cõſuetudo ferendorum ſuffragioꝝ ad Diony-
creádos p̃cipue magr̃atus ſatis cognoſci nõ poterit:nec explicari:niſi Dionyſii Alicar.libros quide antiqui- ſius hali
tate rõana iuſcribunt̃ adiuerimus. Tum quæ is de ordĩe & diuiſiõe graduũ in ferẽdis ſuffragiis tradat: ſubtiliꝰ camaſeꝰ
penſitantes cum uerbis Liuii cõtulerimus.Magni momẽti res hæc qñ freqnenter apud hiſtoricos & oratores Blõdus
de cẽturiatis curiatiſq; comitiis mentio fiat.Ignoſcendum autem eſt Blondo foro liuienſi: qui in ſua Roma Comici
triumphanti de comitiis tractans p̃ter ea fere nihil dixit q̃ apud Geli.& Pom.feſtum legunt̃:qui duo ſcripto tia cẽtu-
res uelut per tranſitum:in quo hæc duo comitiorum genera differrent delibarunt. Ea dumtaxat uit nõ Indo riata
ctus:q̃ luis tpibus cognoſci poterát aperire uoluit:q̃q̃ ex qbuſdá Ci.uerbis:ut infra dicemus neſcio quid quod
a ueritate non multum abeſt de centuriatis comitiis tradiderit:non uero iam explicatius diſcrimine atq; ordi
ne ferẽdorum ſuffragiorum differemꝰ:ſi illud p̃mõuerimꝰ ſub regibus quiq;:hoc ẽ a Romulo ad Seruium
Tulliũ belli paciſq; munia uiritim facta.Idẽ & ſuffragia in comitiis data:qd ꝓpriu; fuit curiatorum comitio-

rum.Poſteaq̃ uero cenſus deſcriptus fuit diſtributæq; cẽturiæ ad certũ numerũ oneribus inclinatis a paupib⁹
in dites:hoc eſt ut diuites pro copia opũ & facultatũ onera publica ferrẽt:qui plus cõferebãt i reip.uſuʒ i plu
res ptiti cẽturias:plura ſuffragia ferebãt de ordine ãt gradu ac nũero cẽturiaꝝ magis diſtincte loq̃ n̄ poſſum⁹
Liuius q̃ uerba Liuii:q̃ oĩa ſubnotauim⁹.De Tullio ſic ſcribit.Aggreditur q; ide pacis lõge maximũ op⁹i ut queãd-
modũ.Numa diuini auctor iuris fuiſſet:ita Serui.cõditorẽ oĩs i ciuitate diſcrimis ordinũq;: qb⁹ iter grad⁹ di
gnitatis fortũæq; aliqd iterlucet poſteri fama ferrẽt.Cẽſum.n. iſtituit rẽ ſaluberrimã tãto futuro ĩpio:ex quo
Claſſes belli paciſq; munia nõ uiritiʒ ut añ:ſed pro habitu pecuniarũ fierẽt.Tunc claſſes cẽturiaſq;:& hunc ordinẽ ex
Cẽturiæ cẽſu deſcripſit uel pace deoꝝ uel bello.Ex his q cẽtũ miliũ æris aut maiorẽ cenſum h̄rent.lxxx.cõfecit cẽtu
Prima rias q̃dragenas ſenioꝝ ac iunioꝝ:priã claſſis oẽs apellati ſeniores ad urbis cuſtodiã:ut p̄ſto eẽnt: iuuenes ut
claſſis foris bella gererẽt.Arma his ĩpata galea clipe⁹ocreæ lorica oĩa ex ære.Hæc ut tegmẽta corpis eẽnt:tela i hoſtẽ
Secũda haſtaq; & gladi⁹ additæ huic claſſi duæ fabrũ cẽturiæ:q̃ ſine armis ſtipẽdia facerẽt datũ mun⁹ut machias i bel
claſſis lo ferrent. Scda claſſis intra cẽtũ uſq; ad qnq; & ſeptuaginta miliũ cẽſum iſtituta:& ex his ſenioribus⁹ iuniori-
Tertia buſq; uiginti cõſcriptæ cẽturiæ.Arma imperata ſcutũ pro clipeo:& p̄ter loricã oĩa eadẽ.Tertiæ claſſis i quin
claſſis quaginta militũ cẽſum eſſe uoluit totidẽ cẽturiæ:& ex eodẽ diſcrimine:ætatũ factæ nec de armis qcq̃ muta-
Quar- tũ.Ocreæ tñ adẽptæ.In q̃rta claſſe cẽſ⁹ & qnq; uiginti miliũ totidẽ cẽturiæ factæ arma mutata nihil p̄ter haſtã
ta & uerutũ datum.Quinta claſſis aucta cẽturia trigita factæ fundas lapideſq; miſſiles hi ſecum gerebãt.In his
claſſis accenſis cornicines tibicineſq; in tres cẽturias diſtributi.Vndecim milib⁹hæc claſſis cenſebatur hic minor cẽ-
Quita ſus reliquã multitudinẽ habuit:inde una cẽturia facta eſt im unis militia:ita pedeſtri exercitu ornato diſtribu
claſſis toq; eqtũ ex primorib⁹ ciuitatis.xii.ſcripſit cẽturias ſex:item alias cẽturias tribus ab romulo inſtitutis ſub iiſdẽ
qbus inauguratæ erãt noib⁹ fecit.Ad equos emẽdos dena milia æris ex publico data:& qb⁹ equos alerẽt ui-
duæ attributæ:q̃ bina milia æris in ãnos ſingulos pẽderent.Hæc oĩa in dites a pauperib⁹ iclinata opa.Deinde
eſt honos additus:nõ.n.ut ab Romulo traditũ cæteri ſeruauerãt.Reges uiritim ſuffragiũ eadẽ ui eodẽq; iure
p̄miſcue oĩbus datũ eſt.Sed gradus facti ut neq; excluſus qſq̃ ſuffragio uidereť:& uis oĩs penes primores ci
uitatis eẽt:eqtes.n.uocabanť primi.lxxx.inde primæ claſſis centuriæ peditum uocabanť ibi ſi uariaret quod
raro incidebat ut ſecundæ claſſis uocarenť:nec fere unq̃ infra ita deſcenderent ut ad infimos peruenirẽt.Nec
mirari oportet hunc ordinem:qui nunc eſt poſt expletas quinq; &.xxx.tribus duplicato eorum numero cen
turiis iuniorum ſeniorũq; ad inſtitutam a Ser.Tullio ſummã nõ cõuenire.Hæc fere eadẽ a Dionyſio tradun
tur in libro ſeptimo ubi narrat quo pacto damnatus fuit Martius coriolanus:rẽ tñ ipſam apertius declarat:do
cetq; qua ratione nullus ſuffragio excluſus uidereť:& uis oĩs pene primores ciuitatis eſſet.Nam quotiẽs po-
pulus p̄mittẽte ſenatu in centuriatam ac conſule uocabatur præfectus ſacris quibuſdam ex lege cãpum mar
tium:qui ante urbem erat multitudo conueniebat ſub centurionibus & ſignis poſita ut in bello ferebãtq; cal
culos:non tamen oẽs accipientes ſed per ordines quiq; ſingulos:qui ordines centum nonaginta erant in ſex
diuiſis claſſes ut ſupra ex Liuio demonſtrauimus:q̃q̃ numerus centuriarum ſiue ordinum non p̄tingat hunc
numerũ.Sunt enim centuriæ.c.lxxxxi.annotatæ.Sed ad præſens negocium hæc numerũ diſcrepãtia parum
facit:niſi forte p̄ter decẽ & octo centurias equitum: tres etiam a Romulo inſtitutas annumerauerimus.Igi
tur quotiens nonaginta tres centuriæ idem ſenſiſſent:tunc in ea re de qua agebatur ferendarum ſuffragioruʒ
finis aderat:neq; amplius dabant reliquis centuriis ſex & nonaginta ferendos calculos:quod ſi narraſſent iter
ſe primæ claſſis centuriæ:quæ numero erant nonaginta octo:connumeratis in eis decem & octo cẽturiis eq
tum:tunc ſecunda claſſis quæ erat duarum & uiginti centuriarum uocabanť & tertia claſſis ac deinceps reli
quæ:donec idem ſeptem & nonaginta centuriæ ſentirent.Sed per ſæpe certamina dignitatum & magiſtra-
tuum finem per eas centurias:quæ primæ uocatæ erant accipiebant ita ut non eſſet opus amplius i aliquo ul
timis.Raro aũt ita res uariebať ut ad ultimũ uſq; ſuffragiũ p̄cedereť.Liqdo de his Dionyſii uerbis patet q̃uo
nullus excludereť ſuffragio:cum omnes centuriæ in campum martium prodirent:& ius oĩum foret ad ferẽ
da ſuffragia:uis aũt ipſa penes primores maneret hoc eſt quotiens non uariaſſent:quorum tñ ſuffragia nunq̃
adeo uariabanť:ut neceſſe eſſet admittere infimæ ſortis homines.Hic fortaſſe q̃res cur tñ ſeptẽ & nonaginta
centuriæ certamina campi deciderent:ad quod dicimus hunc morem habuiſſe romanos: qui & etiam ab
Athenienſibus:ut Auguſtinus ſcribit ſeruatus eſt ut in iudiciis quotiens pares eſſent ſñiæ iudicium re⁹ abſol-
uereť.In creandis uero magiſtratibus:& incertaminibus campi:quia paria nõ poterãt eſſe ſuffragia:q̃ oĩa nu
mero erãt.cxciii.ubi primum ultra dimidiũ uentũ erat: ſtatim finis imponebať.Ergo nonaginta ſeptẽ fineʒ
ſtatuebant:cũ trãſcẽderẽt dimidiũ:& hæc erant centuriata comitia in qbus ſuffragia ferebantur: ex ſenſu &
ætate quia centuriæ erãt diuiſæ bifariam ſeniorũ ad urbis cuſtodiam:& iunioꝝ qui foris bella gererẽt.Et qa
romanus populus his comitiis nõ multum aberat ab inſtructo exercitu:pro militari munere diuiſus erat: iõ
dixit Aulus Gelius centuriata comitia intra pomerium fieri nefas eſſe:quia exercitum extra urbem imperari
Aulus oporteat.Intra urbem imperari ius non ſit: propterea centuriata in campo Martio haberi exercitumq; ĩpe-
Gelius rari:p̄ſidiũ cã ſolitũ:qm̃ populus eſſet i ferendis ſuffragiis occupatus.Præterea ideʒ auctor tradit maiores ma
Comi- giſtratus comitiis centuriatis fieri Cice.quoq;:quod & Blondus notat Lucium Murenam defendẽs ambit⁹
tia curia penitione conſulatus accuſatum inter alia argumenta hoc uno potiſſimum uſus eſt.Murenam forma om
ta nium grauiore delectum fuiſſe illo die:quo auſpicato comitiis centuriatis Lucium murenã cõſulem renun-
ciauit.Erat enim grauiſſima forma comitiorũ:quorum uis omnis penes potentes eſſent.Curiata uero comi
tia:quæ per lictorẽ curiarum calabanť.i.uocabanť ex p̄miſcuo ſuffragiorum genere cõſtabãt.Hæc.n.ab Ro
mulo & reliquis regib⁹ iſtituta fuere:omniſq; Rõa.po.ad curiatã contionẽ uocatus in forum conueniebat fi
nibuſq; quibuſdã loca fori cõcludebãt:in quib⁹ ſingulæ curiæ ſeparatim tanq̃ in ſeptis ſiſtebanť uiritim ſuffra

gia latutæ: & fere plæbiſcita & leges curiatis comitiis rogatione trinundinũ facta ferebantur. In nr̃a aũt Ariſto- Ariſto-
cratia ferendoꝝ ſuffragioꝝ hic ordo non habeť. In deſignandis aũt magiſtratibus quotiens uniuerſa cõtio in cratia
atrium ampliſſimũ coit: per ſubſellia ptri patrini ad ſorté electionis,put ſors exierit citanť q̃ diuiſio ſubſellioꝝ Veneto-
hẽt quippiã ſimile uocationi tribuũ p ſepta diſcreataꝝ. Eſt quotiens dux creať: qa magr̃atus ille ſummus eſt: rum
& ppetuus. Vnus &.xl. uiri miro ordine: & qd uix fieri poſſet uř ſorte & cõſilio delecti ſtatuum modũ ſuffra- Ducis
gioꝝ hñt: nam qui prior qnq; & uiginti ſuffragioꝝ puncta tulerit is ſtatim dux ſalutať: difficiliuſq; eſt ad hunc Veneti
numeꝝ puenire: q̃ in generali cõtione ut dicitis mille ſuffragia tuliſſe: qd. ſ. grauiore iudicio: & maturiore cõſi creatio
lio res tanta gerať. Differunt etiã ſuffragioꝝ qualitates. Nã in quẽ plura pũcta e duob⁹ aut quattuor cõpetito-
ribus collata fuerint: is mgr̃atui deſignať: q̃ lex in curiatis comitiis Ro. ſeruabať. Aſt in duce creãdo cõtentio
ſuffragioꝝ non admittiť: hoc eſt quis plura tulerit: qd in centuriatis comitiis ſeruabať. Nã cum candidatus qſ
piã ſiue is cõſulatum: ſiue p̃turã: aut q̃ſturã peteret. vii. & xc. de qbus ſupradiximus ſuffragia accepiſſet: illico
deſignatus habebať. Patauii ſi licet maxis minima cõponere: in creãdo eo magr̃atu qui ius inter ſcolaſticos di
cat: ueſtigia q̃dã curiatoꝝ & centuriatoꝝ comitioꝝ appent. Nã ſacraꝝ legum ſtudioſi p natiões quaſi centu-
riatim diuiduntť: tñ unaq̃q; nationum delegit: cui ptãs pro oi gente ferẽdi ſuffragii dať: qui uero liberalibus ar Rector
tibus atq; philoſophiæ incũbunt: uiritim latis ſuffragiis rectorem: ſic. n. is appellať: creãt. Et quia de comitioꝝ patauini ſtudii
rõne multa diſſeruimus: p̃tereundo nõ uř quid eſſet p̃rogatiua ſuffragioꝝ: & q̃ p̃rogatiuæ tribus atq; cẽturiæ
dicerenť Pædianus ait p̃rogatiuas tribus eſſe: q̃ primæ ſuffragium ferunt ante iure uocatas. Mos. n. fuerat quo Prærogatiua
facilius in comitiis cõcordia populi firmareť: bina domo de iiſdem candidatis comitia fieri: quoꝝ tribus pri- Tribus
mæ p̃rogatiuæ dicebãt: quos uellẽt cõſules fieri: ſcdæ iuræ uocatæ ꝙ in his ſequente pplo: ut ſæpe cõtigit p̃ro-
gatiuaꝝ uoluntate iura oĩa cõplerenť: hæc elegãtiſſimi & nobiliſſimi interp̃tis uerba: ut plenius & melius ĩtel
liganť aliqd a nobis addendũ uř: q̃tuz ex Li. & reliqs hiſtoricis: ubi p̃rogatiuæ mentio fit: coniicere poſſumus
iure uocatæ tribus & cẽturiæ dicebanť: q̃ iuſſu cõſulis: aut tribunoꝝ in cõtionẽ ueniebãt. Hæ ad ferenda ſuffra
gia uocabanť: ut ſupra diximus. Sed anteq̃ ad ſuffragia citarenť nõnunq̃ ſermo ĩ populo hẽbať de dignis in-
dignis ue ut fierent. Cæteri diligentiores ad ſuffragia de his ferenda: & plerũq; is cãdidatus dignitatẽ cõſeque-
bať: in quẽ ſermo populi inclinaſſet: diligẽtius q̃nq; mecũ cogitaui: an in nr̃a rep. p̃potenti & recte inſtituta ali
quid gerať: ꝙ aliq̃ p̃rogatiuæ ſimilitudinẽ referat: tandẽ dep̃hẽdi eos mgr̃atus: qui p ſcrutiniũ deſignanť: quo
dãmõ p̃rogatiuæ more deſignari. Naz ſunt p̃fecturæ q̃dã in urbe: q̃ ſcrutinio patrũ deſignatæ: mox uniuerſo Prærogatiua
patricioꝝ ordine cõſentiẽte coferunť: & fere qd pr̃ibus placuit: hoc uniuerſa cõtio ſequiť atq; confirmat: ſiue Scrutinium
leges feranť: ſiue mgr̃atus demãdenť. Eſt tñ aliqñ ut diuerſa a pr̃ibus & a ſenatu cõtio ſtatuat: hinc exiſtima-
mus qd Ro. in democratia p̃rogatiuã dixerunt: id nr̃is tpibus Venetos in ſua Ariſtocratia ſcrutiniũ appellare: Prærogatiua
& ut ſemel dicã qd ſentio: qcqd ſuffragiis uniuerſalis cõtionis cõfirmandũ: atq; ratificãdũ eſt: q̃uis rogati pr̃es militaris
id decreuerint: p̃rogatiua ſenatus factũ dici põt. Ad nr̃am ſniam rñ cõfirmãdam: tũ aptius declarandã: q̃ Li.
in. xxi. li. ſcribat: ubi de Annibale loquiť ſubnotauimus. Q ui p̃rogatiuã militatẽ qua ex tẽplo iuuenis Annibal
intra p̃toriũ delatus: impatorq; ingẽti oĩum clamore atq; aſſenſuz appellatus erat: fauor ẽt plebis ſeqbať. Præ Tertullianus
rogatiuã militatẽ intelligimus ĩgentẽ oĩum clamorẽ atq; aſſenſũ militũ cũ Annibal appellatus eſt ĩpator: quã
mox plæbs ſeq̃reť: q̃ et ſuo ſtudio: ſuiſq; ſuffragiis illũ ĩpatorẽ exercitus factura erat. Tertullianus itẽ ĩ apologe
tico. Liberius ergo cuius tpe nomẽ xpianũ in ſæculũ ĩtroiuit annũciatũ ſibi ex Syria palæſtinæ: q̃ illic ueritatẽ il
lius diuinitatis reuelauerat: detulit ad ſenatũ cũ p̃rogatiua ſuffragii ſui. Senatus qa ipſe non ,pbauerat reſpuit:
qd. n. fuit p̃rogatiua ſuffragii Tiberii: nẽpe qa prius ille decreuerat Chriſtũ nr̃m Deũ hẽri. Loc⁹ hic poſcere uř:
ut de ,pmulgatiõe legũ pauca diſſeramus. Nã leges ipſe trinũdino ferri ſolitæ erãt: nec alio mõ rite a iure latæ Trinundinum
dicebanť: niſi trino ,pmulgatæ nũdino. Ergo qd eẽt trinũdinũ prius dicendũ uř. Priſci Ro. ut Varro & Diony-
ſius auctores ſunt: ãnũ ita diuiſerũt: ut nonis mõ diebus: q ĩ agro uerſarenť in aliquo ope faciẽdo urbanas res
uſurparẽt: reliquis ſeptẽ ut rura colerẽt: de quo die intellexiſſe mihi uř. Oui. in faſtis cũ ait. Eſt quo nouo ſemp
ab urbe redit. Ergo nũdinis ruſticæ tribus ĩ urbẽ ueniẽtes pmutatiões faciebãt reꝝ uenaliũ: liteſq; cõponebãt:
& de publicis: quoꝝ erãt ex lege Domitii: & q̃ pmitteret ipſis ſenatus ſuffragia ferẽtes ea ſanciebãt. Tunc Tri-
buni maxĩe plæbis legẽ ,pmulgabãt: diẽq; ſtatuebãt tertii fore ſiue trinũdini. Nã prĩo foro legebať lex. itidem
ſcdo foro: aſt tertio foro cũ turba ex agris ueniſſ; rogatio fiebat & p̃co ſubiiciẽte ſcriba uerba legis populo reci
tabat. Tũcq; populus ſanciebat. Ergo prĩo & ſcdo foro uelut binũdino lex ,pmulgabať: hoc eſt ut exponit Põ.
Feſtus in uulgus edebať: eſt. n. ,pmulgare quaſi ,puulgare: & ut dilucidius rem oñdamus tpe ,pmulgationis li-
cebat intercedere: cũ uero lata eſſe nequaq̃: quã rem ſignificat Ci. in prima Antonianoꝝ: hæc dicens aduerſus Promulgare
leges duas: quas Antonius poſt Cæſaris mortẽ ,pmulgauerat: hoc eſt de tertia decuria iudicuz. Et ut deui & de
maieſtate dãnati ad populũ ,puocarent ſi uellent: ait. n. ac de his tñ legibus quæ ,pmulgatæ ſunt: ſaltẽ quæri poſ
ſumus: de his quæ iam latæ dicunť: ne illud quidẽ licuit. Ille. n. nulla ,pmulgatione latæ ſunt anteq̃ ſcriptæ: quid
eſt ergo qd dixit nulla ,pmulgatione latæ ſunt: nẽpe ꝙ trinũdino populo recitatæ nõ fuerũt nec licuit illis obſi-
ſtere: aut cõtradicere: uel ut magis ,pprie intercedere. Vñ paulopoſt ait loquor de legibus ,pmulgatis: de qbus
eſt integrũ uobis demonſtro uitia: tollite: denũcio uim: arma remouete hanc: ferendaꝝ legum cõſuetudinem.
maiores quoq; ueſtri Sanute optime in Ariſtocratia inſtituerunt. Nã quotiẽs grauior q̃dã res tractanda incide
rit: de ea prius in curia ſanctiſſima pr̃es roganť aliqd dierum deliberatione pmiſſa. Poſtea uero ſenatuſdecre-
tum ſuper ea re fit: ,put cenſerint prudentiſſimi uiri: mox uero quæ ſenatus decreuit: ad contionem uniuerſa-
lem delata ſciunť: ſiue ſanciunť: ſi tñ illud diuulgari licet: qd ſuperiore ãno factum uidimus: ubi lex ſumptua-
ria lata fuit de moderando p̃cipue mulierum ornatu. Ea. n. lex primũ ad pr̃es per principes ſenatus relata fuit:
quã hi mox cũ p̃rogatiua ſuoꝝ ſuffragioꝝ concioni demandarunt: quæ patrum decreta magno ſtudio ſequit.

¶ Quam multa in epiſtolis familiaribus quæ nunc habentur Ciceronis præpoſtera: tum quem in ordinem reſtituendæ. cap.xxv.

NActus ſum Ciceronis epiſtolarum familiarium uolumen antiquiſſimű: de quo etiã ſupra dixi tum ex eo ipſo alterum deſcriptum: ſicuti quidã putãt Franciſci Petrarchæ manu. Deſcriptű aűt ex ipſo liquet multis argumentis quæ nunc omiſerim. Sed hic poſterior quẽ dixi codex: ita eſt ab indiligente bibliopola conglutinatus: uti una tranſpoſita paginaꝗ decuna contra quam notata ſit numeris dephendatur. Eſt aűt liber in publica gentis Medicæ bibliotheca. De hoc itaqꝫ uno quãtum coniiciam cuncti plane quot quot extant adhuc epiſtolaꝝ earundem codices: ceu de fonte capiteqꝫ manarunt: inqꝫ oĩbus pꝓpoſterus & peruerſus lectionis ordo: qui mihi nunc loco reſtituendus: quaſiqꝫ inſtaurandus. Quare adhibe quæſo aĩum: quicũqꝫ liberalis has litteras amplectens. Igitur in libro octauo Cæli epiſtola ad Ciceronẽ: ſic incipit. Certe inq̃ abſolutus eſt me repræſentante pnunciatum eſt: & quidem oĩbus ordinibus: ſed & ſingulis in uno quoqꝫ genere ſententiis. Vide modo inquis hucuſqꝫ ordo nõdum interpellatus. Quæ aűt ſtatim ſequunẗ uerba. Litteris oſtenderis: & cætera: diuerſa prorſus a ſuperioribus atqꝫ alterius epiſtolæ inuenias. Perge porro: ab ea ipſa epiſtola deinceps numerare ſequentis ad eam q̃ ſit quarta & uigeſima: cuius ita principium: nõ mehercules. Nihil unq̃ enim quæ cum ſupiore continuaẗ. Vt legas ita. Certe inq̃ abſolutus eſt me repræſentãte pronunciatum eſt: & quidem oĩbus ordinibus: ſed & ſingulis in uno quoqꝫ genere ſententiis. Vide modo inquis. Non mehercules: nihil unq̃ enim atqꝫ ita reliqua ſubtexe: donec ab hac ipſa: quã diximus alterius eſſe epiſtolæ peruenens ad ſequẽtem decimã: cuius hoc initium. Sic tu inquis Hircium: quã eouſqꝫ lege dum in uerba hæc incidas. Si ullam ſpem: quæ ſimul offendens. Totum hoc delebis. Aut in tecto uitii cætera mihi pbabunẗ. Totum hoc inq̃ delebis aut induces: qm̃ aliena plane huic loco. Mox denuo recurres ad ea quæ poſita perperam ſunt in illa Cæli: de qua primitus dictum: atqꝫ ita continuabis lectionem. Si ullã ſpem illis oſtẽderis ita tractim legens ad epiſtolam peruenies tertiã ab hac & uigeſimã ſic uidelicet incipientem. Duabus eius epiſtolis rñdebo: clauſamqꝫ hac fini. Si.n. nihil eſt in pietibus aut in tecto uitii cætera mihi pbabunẗ. Poſt eãqꝫ ſtatim conſequi debet epiſtola quæ nunc ab illa undecima: ſic ordinãs. Delectauerunt me tuæ litteræ. Cõprobat hũc ordinem quem poſuimus non ſolum codex uterqꝫ: uel ille antiquus uel hic ex eo ſtatim natus a quo cæteros quoqꝫ omnis bibliopolæ uitio deprauatos liquet. Sed intellectus etiam ſenſuſqꝫ ipſe luce clarior ſic ut acutius inſpicienti quicquid uſq̃ prorſus obſcuri eſt ambiguiqꝫ tollatur.

¶ Verba in Ciceronis epiſtola ex Enni Medea de græca Euripidi. cap.xxvii.

CIcero in epiſtola ad Trebatiű. Hoc nbi tam ignoſcemus nos amici: q̃ ignouerunt Medeæ quæ corinthum arcem altam habebãt: matronæ opulentæ optimates: qbus illa manibus gypſatiſſimis perſuaſit: ne ſibi uitio ille uerterent qd abeſſet a patria. Nam multi ſuã rem bene geſſere & publicam patriã pcul. Multi qui domi ætatem agerent: ppterea ſunt improbati. Nemo ex his quorű edita ſit ſnia ſuſpicatus eſt adhuc non eſſe iſta plane Ciceronis uerba: ſed poetæ alicuius magis: cui liceret uti uocibus illiuſmodi figuriſqꝫ: ceu ſunt illa quæ corinthű arcem altã habebant: & matronæ opulentæ optimates: neqꝫ ſaltem hoc uiderűt: iãbos adhuc in his uerſibus extare integros duos: aliorűqꝫ quaſi diſcrepata mẽbra ueluti noſcitan. Nos hæc ex Enni Medea uerba eſſe collegamus: non quidem ſuo pſus ordine: ſed quo cõmodiſſimű Ciceroni fuit allegata. Nam cű de græca Euripidi uerſam ab Ennio Medeã in latinum cognouiſſemus ſententiam pꝛimus horum uerboꝝ: de ipſa nimirum Euripidi tragœdia: qñ illius Ennianæ iacturã fecimus: libuit aucupari. Sic igitur in ea fabula cum matronis corinthiis loquens inducitur Medea uti perſuadeat non ſibi uerti uitio oportere qd abſit a patria. Qñ multi inquit honeſti etiam procul a patria: multi contra domi fuerunt inglorii. Nam male audiebant peregrinæ fœminæ: unde illud comicum. Adeon eſt demens: ex peregrina. Similiter racen poſſe ait Parmeno: ſamiã fuiſſe Thaidis matrem: tunc athenis uictitantis. Verſiculos aűt Euripidis ipſos ex Medeæ perſona nequis fortaſſe deſideret: hic aſcribemus. κορίνθιαι γυναῖκες ἐξῆλθον δόμων μή μοί τι μέμψησθ᾽ οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν σεμνοὺς γεγῶτας. τοὺς μὲν ὀμμάτων ἄπο τοὺς δ᾽ ἐν θυραίοις. οἱ δ᾽ ἀφ᾽ ἡσύχου ποδὸς δύσκλειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥᾳθυμίαν. Quod autem diximus poetam Ennium de græco uertiſſe tragœdiam. Euripidi Medeam partim de uerbis Ciceronis coniectamus: qui ſic ait in primo de bonorum malorumqꝫ finibus. Quis enim tam inimicus pene nomini romano eſt: qui Ennii Medeam: aut Antiopam pacuuii ſpernat aut reiiciat. Qui ſe iiſdẽ Euripidi Fabulis delectari dicat: latinas litteras oderit: partim etiam: quod Ennianæ tragœdiæ principium multis locis: ut a Quintiliano uolumine quinto: ut a Cicerone in libro de fato: ut item ab aliis auctoribus idẽtidẽ citatur: ſed nuſq̃ tamen longiore tractu q̃ in rhetorico ſecundo eiuſdem Ciceronis ad Herennium. Quod hic ex codicibus uariis emendatum ſubſcribimus: ut illuſtretur obſcuritas locis aliquot in lingua latina aboriens: quotiens unus aut alter de eius tragœdiæ principio uerſus allegatur: ſuppræſſo auctoris nomine: ſimulqꝫ intellectu ſuſpenſo. Locus ipſe apud Ciceronem ſic eſt. Ne Ennium inquit & cæteros poetas imitemur: quibus hoc modo loqui conceſſum eſt. Vtinam ne in nemore pelio ſecuribus Cæſa accidiſſet abiegna ad terram trabes. Ne ue inde nauis inchoandæ exordium Cœpiſſet: quæ nunc nominatur nomine Argo: qua argiui uecti delecti uiri petebãt illam pellem inauratam arietis Colchis imperio regis peliæ per dolum. Nam nunquam æra errans mea domo efferret pedem Medea animo ægro: amore ſæuo ſaucia. Eſt autem trabes in uerſiculo ſecűdo ſingularis numeri quemadmodum & Priſcianus legit lib.vii. Vetuſtiſſimi enim ut ipſe inquit: etiam trabes pro trabs proferebant. Euripidi uero tragœdiæ principium ſi cű

Trabes p trabs

Ennianæ conferas: feceris arbitror operæ pretium quod & ſubnectam. εἴθ᾽ ὤφελ᾽ ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος κόλχων ἐς αἶαν κυανέας συμπληγάδας μηδ᾽ ἐν νάπαισι πηλίου πεσεῖν ποτε τμηθεῖσα πεύκη. μηδ᾽ ἐρετμῶσαι χέρας ἀνδρῶν ἀριστέων οἳ τὸ πάγχρυσον δέρος πελίᾳ μετῆλθον. οὐ γὰρ ἂν δέσποιν᾽ ἐμὴ μήδεια πυρ-

τοὺς δ' ἐς ἐπ' εὐσταλκίας ἐρᾶτι θῦμον ἐκπλαγεῖς ἰωνόνος.

Panici terrores qui uocentur: eoq; locupleſtiſſimi citati teſtes. cap.xxviii.

IN Ciceronis epiſtola ad Tironem: quæ poſita in extremo familiarium uolumine: ſic ſcriptum eſt. Et ſi Atticus noſter qui quondam me cõmoueri πανικοῖς intellexit: idem ſemper putati nec uidet quibus præſidiis philoſophiæ ſeptus ſim. Hercle quod timidus ipſe eſt. θορυβοποιεῖ. Panica uocant ut arbitror: a græcis repentini quidã terrores: & cõſternationes: quales unq; lymphatici metus uſq; adeo irreuocabiles: ut non ratione modo: ſed mente etiam careant. Quo item uerbo Cicero idẽ utitur in epſa ad Atticum lib.v. Scis enim inquit quædam πανικὰ dici. Facit item Hyginius de panico terrore mẽtionẽ quo loco de Capricorno: his uerbis. Hic enim dicitur cum Iuppiter titanas oppugnaret: primus obieciſſe hoſtibus terrorem: qui panicos dicitur: ut ait Aratoſthenes. Quam fabulam & Germanicus innuit in Arateo cõmentario. Euripides in Medea ſic ait. καί τις γεραιὰ προσπόλων δόξασα που ἢ πανὸς ὀργὰς ἤ τινος θεῶν μολεῖν ἀνωλόλυξε. Panos aũt uocat iras. Euripides: ſicuti eſt apud antiquiſſimũ ipſius interprætem τὰ πανικὰ δείματα ideſt panicos terrores ὅτι τῶν τοιούτων φόβων καὶ ταραχῶν αἰτίαν τῷ πανὶ ἀνατιθέασιν. Quoniam inquit repentinorum terrorum: & conſternationum cauſam: deo pani tribuunt. Et apud Synæſium in lib. de prouidẽtia ſic inuenio ferme: καὶ πανικοὶ θόρυβοι μεθημέραν τὸ στρατεῦμα κατελάμβανον. Et panici tumultus interdiu exercitum occupabant. Quo loco ampliter etiam cuiuſmodi eſſent hi deniq; terrores explicatur. Quin interpres etiam neſcio quis ita uerba hæc ipſa Synæſi enarrat: ut panicos appellan terrores dican cũ repente in exercitu uiri equiq; perturbantur nulla comparente cauſa. Solent.n. inquit fœminæ ui numinis inſtinctæ panos orgia clamoribus concelebrare: quibus utpote repentinis metu audiẽtes afficiantur. Sed & Nicetes Choniates non aſpernabilis oĩno inter græcos auctor: panicorum meminit phãtaſmatum in orõne quapiã ſua. Theon quoq; Arati poetæ interpres. Militaſſe ait pana deum aduerſus Titanas: primũq; eum uideri concham illam tortilẽ & turbinatam qua pro tuba utũtur inueniſſe: quæ græcæ Cochlos appellatur factũq; ipſius opera: uti ſe armandi ſociis interim fieret copia: dum ſonitu quocũq; illo qui panicos uocatur: in fugã Titanes agebantur. Sed & nõnus poeta Dionyſiacon decimo: furentẽ deſcribens Athamanta nunc inſano panos flagello furiatum ait. Nunc intra ipſius aures bõbum illũ inſonuiſſe panici ſaturni flagelli: uerba ita ſunt. οἷς τε θεῖος ἀθάμας μαινόμενος δ' εἰ πανὸς ἱμάσθλῃ. Et iterum ἀεὶ δ' ἐοῖ ἔνδον ἀκούων πανιάδος κρονίης ἐπεβόμβει δοῦπος ἱμάσθλης. Quo autem nunc piaculo Valeri Flacci pulcherrimos poetæ uerſus taceam ſuper hoc ipſo poſitos in libro argonauticon tertio. Dant: inqt: æthere longe. Signa tubæ: uox & mediis emiſſa tenebris. Noſtis habet portus ſoliti rediere pelaſgi. Rupta quies: deus ancipitem lymphauerat urbem. Migdoniæ Pan iuſſa ferens ſæuiſſima matris. Panne morum belliq; potens: quem lucis ab oris. Antra tenent: patet ad medias per deuia noctes. Setigerum latus: & toruæ coma ſibila frontis. Vox omnes ſuper una tubas qua conus & enſes. Qua trepidis auriga rotis nocturnaq; muris. Clauſtra cadunt: taliſq; metus non martia caſſis. Eumenidumq; comæ non triſtis ab æthere Gorgo. Sparſerit aut tantis aciem raptauerit umbris. Ludus & ille deo pauidum præſepibus auſert. Cum pecus & profugi ſternunt dumeta iuuenti. Quin. libro etiam ſexto apud eũdem barbarus quiſpiam ad terrorem incutiẽdum ſimulacra panos prætulit. Hiſpidus inq; dei latuit terrore lycæi. Sed & Sozimus hiſtoriæ græcus auctor in libro tertio monſtroſo aſpectu quẽpiam apparuiſſe pellitum dicit. Albanis romaniſq; prælium commiſſuris. Etenim deum pana belligerum fuiſſe uel ex argumento Nõni cognoſcimus: uel ex Theocriti fiſtula: nam in ea ſunt iſta quoq; uerba de Pane deo οἷαι θε παρος φρένας τέρμασα οἰς. Eũdẽq; fuiſſe athenienſibus auxilio cõtra Perſas cum alibi legimus: tum in ea ipſa quam diximus fiſtulas: his ὃς σθένεν ἀνορέαν τ' αὐδ' ἐα πατροφόνου τυρίην ταφείλετο. uerbis.

Panici terrore

Panos Ira

Synæſius

Nõnus

Sozim⁹

Vitioſe quæpiam in epiſtola Ciceronis: deq; uocabulo quod eſt Sciamachia. cap.xxxiiii.

RVſticum nimis & illepidum ſordidumq; adeo plane uocabulum Ciceronis epiſtolam occupauit: eam quæ eſt ad Brutum iſto principio Mirabiliter mi Brute lætor: ſic eniꝫ in ea legimus me æq; ille uæhementes contentiones tanquam ſcientia annihilatæ eſſe uideantur. Quod quidam tamẽ hactenus corrigunt: ut dicant tanquam ſi iam annihilatæ eſſe uideantur. Conſulant quæſo eruditi periti q; idoneorum uerborum ueterumq; lectionum cõſulant ſuum quiſq; iudicium ſenſumq;: ac tum demum credere audeant annihilatas cõtentiones: ſcriptum fuiſſe a Cicerone. Nos in codicibus duobus Medicæ familiæ: quos ſupra quoq; fidem allegamus: mendoſe id etiam: ſed tñ ut erroris adhuc ueſtigium non ſit abolituꝫ: ſic reperimus: tanquã ſciamachalaæ eſſe uideantur. Quare ſuſpicamur legendũ: Sciamachiæ. Sũt enim Sciamachiæ nihil ſane aliud quam umbratiles pugnæ: Sentit enim Cicero hoc utiq; frigere iam ſe plane in ſenatu non ſuccedentibus Bruto rebus: ſuaſq; illas uæhementis contentionis: ſciamachias uideri. Vocabulum ipſum perquam eſt elegans apud græcos: & magnopere uſitatum. Quin Galienus quoq; medicus in libro ſecundo ὑγιεινῶν ſic ait μεταβαίνειν δὲ καιρὸς ἐπὶ τὰ ταχέα χωρὶς εὐτονίας καὶ βίας, δρόμοις τε καὶ σκιαμαχίαις. Inter celeres exercitationes: quæ tamen attentæ uiolentæque non ſunt: & curſus annumerat: & Sciamachias. Denique uel Euſtathius in Odyſſeæ commentario Rhapſodiæ tertiæ: de uerbo eo ſic meminit. ὅμοιος δὲ καὶ τὸ μὲν ὑμὸς κιαμαχοῦ μεθα φαῦλον δηλοῖ οὐδέν. οὐ μέντοι καὶ τὸ σύνθετον σκιομαχεῖν: Et M. Varro ſatyrã unam e ſuis illis Menippeis Sciamachiam inſcripſit. Hæc enim eſt apud Gellium uera ex antiquis exemplaribus lectio: non ut quidam etiam ſcribunt Criomachia. Quin paulo etiam ſupra in epiſtola eadem Ciceronis uocabulum alterum quod eſt ὄργανον de græca ſcriptura deprauatum migrauit in latinam. Nam pro eo quod erat ὄργανον factũ iam optanon. Neq; autem hoc quoq; ab ullo hacten⁹ animaduertitur. Quare ſic legeris. Plane iam Brute frigeo. Organon enim erat meum ſenatus: ut quo pro organo Cicero proq; inſtrumento utebatur.

Sciamachia

Euſtathius

Organon

Q uod erat in Ci. epſa uocabulū phi'otheoron corruptū de In īprobe in nomē qd eſt philoctetē. ca. lxxxvii.

I N Ciceronis epſa ad Trebatiū: cuius initium: In equo troiano ſcis eē in extremo ſero ſapiūt: ita ſcriptū fere cunctis exēplaribus inuenif. Deinde qd in británia nō minus q̄ Philoctetēte ꝑbuiſti plane nō repræhēdo. Diu me torſerā macerauerātq; eliciēdo ſenſu de uerbis his: neq; ꝓcedebat. Q uorſu: enī de Philotecte hic Ci. Sed. n. poſtea codicē illū uetuſtiſſimū Laurēti Medicis opa ſū nactus: quē & ſupius citaui minus multo q̄ cæteri deformatū ingnatū puerſū cōturbatū. Nā in eo licerat. Deinde qd i británia nō min⁹ Philotheoꝝ te ꝑbuiſti piane nō repħēdo. Nā Philotheorus is eſt q ſpectationū ſtudioſus: q̄lē ſe
Philotheorus Treban⁹ in británia ꝑbuerat: dū ꝓliū fugitans ocioſe aſſeret in armis mediis. Ex quo Ci. materia ioci & cauilli.

Vbertini Clerici Creſcentinas in epiſtolis Ciceronis Cōmentum.

Q Vis uoluminis epſas: & ſi oēs cōi appellatione Cice. dicunf: ꝯſtat tū ex eaꝝ inſcriptionibus a multis uariiſq; eius ſæculi doctiſſimis uiris diuerſis ēt tꝑibus ſcriptas tanta dicēdi elegātia & gr̄a ut ſi nō ex eadē officia: ab optimo tū artifice exiſſe q̄q; uideanf tanta fuit illius ſæculi: non mō in rei militaris laudibus: uerū ēt in oium bonarū diſciplinarū ꝓcipueq; rhetoricæ facultatis cognitione & exercitatione fœlicitas & gloria: q̄ tū ne nr̄o quidē ſæculo deſit: ſi noſipſi nobis deeſſe nolumus: & nr̄æ negligentiæ culpā in ipſa tp̄a in qbus tū ſine dubio plurimū momēti eē nō negauerim: totā trāſferre deſignamus. & ingeniorū nr̄orū bonitate utamur. Q uáobrē pueros adoleſcenteſq; oēs non ſolū exhortor: uerū ēt obſecro: ut eloquētiæ ſtudiis: q̄ maximā gloriā hoībus affert: totis uiribus incūbant: atq; adeo ex his familiaribus epiſtolis initia ſumant: has die noctuq; legāt: has ediſcant: has imitenf: in his ſe exerceāt: his ſe oblectent: deinde alios Ci. non minus eruditos q̄ elegantes libros euoluant: & tū alios quoq; Romanæ linguæ ꝓbatos auctores: ita tū & legant: ut hunc unū ſibi uel uexilliferū: uel potius ducē conſtituant: quē ſequantur: neq;. n. ſine cā a Quint. dictum eſt: eū poſſe ſcire ſe plurimū profeciſſe: cui Ci. placebit. Ego ita hoc opus declarare ſtudebo: ut mea ope & interꝑtatione fretus nemo iam aggrediendū dubitet. Vt igitur clarius harū ad Lentulū epiſtolarū argumen
Ptolæmæi tum appeat: ex Strabonis auctoritate Ptolemæorū ſeries breuiter primū narranda uī. Deinde Appiani & Plutarchi & reliquoꝝ: qui de his rebus ſcripſerūt: auctoritate Ci. mētem ita declarare ſtudebimus: ut induſtria nr̄a multis proſit. Sic igif inquit Strabo lib. xvii. in deſcriptione Aegypti. Ptolemæus Lagi filius Alexandro ſucceſſit: Ptolemæo aūt Philadelpho euergetes: poſtea Philopater Agatoclis: poſtea Epiphanes: poſtea Philomater filio imperium a patre accipiente: huic uero frater ſucceſſit ſecundus Euergetes noīatus: hunc Phiſconē dicūt: cui Ptolemæus cognomento lathurus ſucceſſit: lathuro aūt ætate noſtra auletes cleopatræ: ſed omnes poſt tertium Ptolemæū male uixerūt deliciis corrupti. Peſſime uero oium. iiii. & vii. & ultimus Auletes: qui ꝑter cætera flagitia etiā chorauliā exercuit: & adeo in ea gloriabaf: ut non cunctaref certamine in regia celebrare: ad q̄ & ipſe cū aliis cōcertaturus ꝓdibat: atq; hic eſt: quē Alexandrini exegerūt: & cū ei tres filiæ eſſent unā natu grādiorem quæ legitima erat reginam fecerunt: & qua eius filiæ infantes adhuc atque inutiles regno exciderunt
Gibioſactes Reginæ uiri ex Syria accerſiti præſertim gibioſactes qdā: q ſe ex Syriacoꝝ ſtirpe ſimulabat quē dieb⁹ paucis Regina eiecit eius ignobilitatem & illiberalitatem non paſſa: pro quo Archelaus qui ſe mithridatis filiū ſimu
Archelaus labat: uenit: qui archelai quidem filius erat ei⁹: q cōtra Syllā bellum geſſit: & poſtea a Romanis in maximo honore habitus eſt. Interea Auletem Romam profectum Pom. ſuſcipit: & ſenatui cōmēdat: de reductione
Dion Achademicus eius agit: & de nece legatorū: q ſupra cētū cōtra regē uenerant: in qb⁹ fuit Dion Academicus princeps legatiōis. Ptolemæus itaq; ab. A. Gabinio reductus archelaum & filiam īteremit hæc Strabo: cū quo & Appian⁹ & Plutarchus conſentiunt: &. T. Li. lib. cēteſimo. i. & hic fuit pr ei⁹: p quē Pō. ē intereptus. Veꝝ ait Plutarchus in uita Catonis: Ptolemæ⁹ quē auletē appellauit Strabo: priuſq̄ Romā ueniret accerſit⁹ a Catone: Rhodum uenit: quo cū poſteaq̄ locut⁹ eſt conſulente Catone: ne tāta fœlicitate relicta ſe laborib⁹ & diſpēdiis & obſeruationib⁹ eoꝝ q Rō æ potētes eēnt: ſe ſubiiceret: quorum cupiditatē ſi uniuerſa ægypt⁹ ī pecunia redigatur: uix explere poſſet: & ornata ut domū rediret: & cū ſuis ciuib⁹ pacaref: & ſe ipſo catone una nauigaturū & interceſſurū pollicēte. Res tanq̄ ex inſania quadā reſipiſcēs: ueritatēq; agnoſcēs: & uirtutē Ca. admiratus decreuit primū ita facere: ut Ca. ſuadebat: ſed poſtea ab amicis in priorē ſpē reduct⁹ cū Ro. eorū hortatu ueniſſet: ſtatī errorē ſuum cognouit: dānauitq; q nō diuino Catonis cōſilio paruiſſet. Alia etiā dicit Plutarchus: q̄ qa nihil ad rē faciūt: omittunf. Illud certiſſimū habeaf & Strabōis loco ſupradicto. T. Liuii: & plutarchi i uita catōis auctoritate hūc Ptolemæū a ſuis ciuib⁹ fuiſſe exactū: & ob iniurias: quas patiebaf Romā ueniſſe. Nā quē Valerius maximus dicit a frē minore expulſum: ex li. iii. cōmētariū belli Alexandrini Iulii Caſaris colligif fuiſſe hui⁹ Pto. filius. Dicit. n. in teſtō pr̄is ſcriptos fuiſſe hr̄des ex duob⁹ filiis maiorē: & ex duab⁹ eā q̄ ætatē antecedebat. Cūq; his Pto. ſe reſtitui curaret: idq; maxime Lētulus: q i Ciliciā ꝓcōſulatū gerebat: facere cupet: negocium ſuum cum ipſe abeſſet Ciceroni mandauerat: cui pauloante ab exilio renouādū plurimū ope & ſtudii ꝑſtiterat: & iſtātiſſime affuerat. Dabat igif opā Cicero: ut p Lētulū reduceref: ſicut Lētul⁹ añ diſceſſum ſuū etiā in ſenatu egerat. Verū rex ut erat ambitioſus p Pōpeiū q̄ p Lētulū reduci malebat: idq; corruptis nōnullis ſenatorib⁹ aſſeq cōtēdebat: erāt tū q aduerſarenf: tāta erat uarietas ſn̄iaꝝ ī ſenatu. Quáobrē cū hæc in ſenatu agerenf: Cicero admonet Lētulū de reb⁹ oib⁹ & ꝑcipue de ſua erga Lētulū uolūtate & alo & officio: & q̄ ſint uariæ ſenatoꝝ de hoc negocio Alexādrino ſn̄iæ: latēter tū innuit Lētulo nō poſſe fieri: ut obtineaf: cū oñdit rē corruptā eē: & nō eē i his fidē: ī qb⁹ ſūma eē debebat: q̄ oia oñdūt difficultatē & q̄ſi īpoſſibilitatē rei. Huic aūt reductiōi regiæ difficultatē afferebāt Sibyllia carmia: qb⁹ mōebaf populus Ro. exercitū nō eē mittendū i ægyptum: ut & Appia. ſcribit & Lu. li. iiii. pharſaliæ āperte declarat his uerſib⁹. Noxia ciuili tell⁹ ægyptia fato. Haud eqdē īmerito cūanæ cariæ natis: Cautū ne nili peluxia tāgeret ora Heſpi⁹ miles: ripaſq; æſtate tumētes. Q uid igif de horum carminum religione ſentiatur in ſenatu: Cice. declarat hac epiſtola. Amen.

Mat. Tullii Ciceronis Epiſtolæ Familiares cum commento Hubertini Creſcentinatis : & Martini Philetici ſuper epiſtolis electis: & Georgii Merulæ Alexandrini. Addita etiam ſunt nonnulla alia loca per Angelum Politianum Interpretata.

E Go omni officio: Senſus eſt. Ego omne officium meum aut multo magis pietatem in hac tua cauſa reductionis regiæ tibi ita præſto: ut nemo exiſtimet quicq̃ a me prætermitti : aut diligentius effici poſſe: aut debere. Mihi autem non ita uidetur: qui q̃tum pro te facio minus officio meo puto. Officium ab efficiendo dicitur : eo ꝙ quentur quid efficere unumquẽq; conueniat pro conditione perſonæ: ut Donatus inquit. Pertinet aũt: Teſte Aſconio Pædiano ad uirtutẽ: ut boĩs eſt officiũ pietatẽ colere: licet interdũ dicamꝰ. Lenonis eſt officiũ inſidiari pudicitiæ : & accuſatoris officiũ eſt inferre crimina: ſed frequentius ad uirtutẽ refertur. ❡ Pietate .i. intimo & quaſi ſacro effectu: pietas .n. ut Ci. de natura deorũ inquit. Eſt iuſtitia erga deos: unde No. Marcel. Pietatẽ hãc docti ueteres eſſe uoluerunt: quaſi penitus & impenetrabilibus recondatur: uſurpatũ eſt: ut non ſolum in deos: ſed & in parẽtes: & in eos: quos ueneramur dicamur pii: nõ aũt erga inferiores: ut quidã male utuntur: niſi in eos qui de eodẽ ſunt ſanguine: ut mater pia in filium: & pietas paterna dicitur. ❡ Cæteris omnibus: qui putant nihil poſſe a me pro te maius fieri.

Marginalia: VBER. — Officiũ — Pietas

❡ M. T. C. Epiſtolarum familiarium ad Lẽtulum proconſulem Liber Primus.

E Marcus Tullius Cicero Lentulo proconſuli ſalutem dicit.

GO OMNI OFFICIO: ac potius pietate erga te cæteris ſatiſfacio omnibus:

E Go in omni officio: Inquit o Lentule in te colendo atq; obſeruãdo cæteris omnibus ſatiſfacere uideor: mihi uero nullo modo. Nam pro tuorũ erga me uel magnitudine uel dignitate meritoruȝ nihil efficio. Nunq̃ enim propter me cõquieſti: donec perfeciſti rem meã: ego uero quia nõ idẽ in tua cauſa efficere poſſum: uitã eſſe mihi grauẽ & acerbã exiſtimẽ. Sed in his q̃ramus uerborũ iuncturã. Ego huiuſmodi uocaliũ ꝯcurſuȝ in aliis accuſatẽ: ſed Ciceroni ꝯcedemus: qui cũ Demoſthene: ut ait Fabius: modice reſpexerunt ad hanc partẽ. Nam & coeuntes litteræ: quæ συναλοιφαι dicuntur: & leniorẽ faciunt orationem: quaſi oĩa uerba ſuo fine claudantur: & habet: ut ait Cice. ille tanq̃ hiatus: & cõcurſus uocaliũ molle quiddam: & quod indicet non ingratã negligentiã de re hoĩs magis: q̃ de uerbis laborantis: Verũ in hoc qd mediũ tenendũ eſt: nã ut negligentiæ eſt pars: hoc pati: ita humilitatis uitiũ: q̃ perhorreſcere. Qui .n. Theopompũ & Iſocratẽ ſecuti ſunt: ab huiuſmodi uocaliũ cõcurſu nimiũ abhoruerũt. Qui: ut idẽ inquit Fabius: cũ accidit: hiat: & interſiſtit: & quaſi laborat oĩo: peſſimæ longæ q̃ eaſdẽ inter ſe lĩas cõmittunt: ſonabunt : ꝑcipuus tñ erit hiatus earũ: quæ cauo aut maxime patulo ore efferunt. Verũ ſunt illiuſmodi colliſiões uocaliũ fugiẽdæ: q̃ reddũt deformẽ: hiantẽ: & inconcinnã orõnem: de quibus Cice. ſic ait: Cõpoſitio eſt uerborũ conſtructio æqualiter perpolita: ea cõſeruabit: ſi fugiemus crebras uocaliũ concurſiones: quæ uaſtã atq; hiantẽ orõnem reddũt. Quod ut greci fugiant: uocales abiiciũt : & earũ loco ſignum apponũt. quod ab eis απόστροφος: a noſtris cõuerſio dĩ. ❡ Ego: Emphaticos dixit. Pronomina .n. maioris ſunt ponderis: q̃ uoce oſtẽdant: nã qd nõ aperte dicũt: intelligi uolũt: ut illud Maronis. Me ne incæpto deſiſtere uictã: ſub illo pronomine me intellexit reginã deorũ ſororẽ: & coniugẽ Iouis. Sic nũc Cice. cũ dixit ego: intellexit ſe illũ talẽ: qui cũ Lentulo familiariſſime uixit: & q tot beneficia ab eo acceperat. ❡ Officio: omni debita actione: q̃ ꝑficiſcit a uirtute pro rerũ atq; perſonarum dignitate: proq; loco atq; tpe ſeruato. Eſt .n. officiũ: ut inqt Marius: uniuſcuiuſq; perſonæ actus conſtruẽs ſecũdũ mores ciuitatis. Dicit & officiũ aliquãdo uitioſorũ: ſed perperam: nec ſatis recte diffiniri põt ſine admixtione finis. Spectat .n. ad finẽ officiũ: & ita differt a fine: ut officio qd agendũ ſit: in fine qd cõplectẽdũ ꝯſiderare debemꝰ. Dictũ quidẽ nõ ab officiendo: hoc eſt nocendo a contrario ſenſu ut multi uoluerũt: ſed ab efficiẽdo: qm̃ id tale eſt qd effici debeat: & ſi nõ fit: in culpa eſt: & illã uirtutis actionẽ piæ ſe fert: quã græci πρᾶξιν dicũt. ❡ Ac potiꝰ pietate: ἐπανόρθωσις correctio: qua tollit qd primo dictũ eſt: & pro eo reponit: qd magis idoneũ uidet: hoc ãt aĩus auditoris maxime cõmouet. Eſt uero pietas obſeruantia q̃dã: & reuerẽtia in parẽtes: in oẽs maiores nr̃os: in deos imortales: quã græci εὐσέβειαν hoc eſt religionẽ: & quaſi iuſtitiã quandã in deos appellant. Hinc Aeneas ſe piũ facit: ut ſum pius Aeneas: ꝓpter deos raptos ab hoſtibus: & uectos in Latiũ: & patrẽ Anchiſen: quẽ humeris ſuſtulit: ut Ceruici imponere noſtræ: nec me labor iſte grauabit. Cicero pietas eſt inqt iuſtitia erga deos: & alibi pietatem dicit. quæ erga patriam: aut parentes: aut alios ſanguine cõiunctos officiũ cõſeruare moneat. Quidꝙ a deis in homines Virg. retulit: ut Dii ſi qua eſt cælo pietas: quæ talia curet. ❡ Cæteris ſatiſfacio omnibus: Quoniã omnes exiſtimãt me nõ poſſe plus pro te facere: quã facio. Et in his animaduertendũ eſt inter duos caſus ſimiles concinne ponimus aliquid tertium diſſimile: ſiue præpoſitionem: ut omnibus in terris: ſiue uerbum: aut aliquid tale: ut Cæteris ſatiſfacio omnibus. Eſt enim honeſtius ſic iſta coniungere: quam ſi dicas in omnibus terris: aut Cæteris omnibus ſatiſfacio. Verum cõſulendæ ſunt aures. Interdum enim non admittunt ſimiles inter ſe caſus aliquid. Tenendum eſt igitur: ut uerba adaureſcant. Sic in hoc uerbo ſatiſfacio dicendum eſt: ꝙ & coniunctim: & diuiſim eo uti poſſimus: ut facio ſatis: & ſatiſfacio: & tertium inter ipſas duas dictiones adiungi poteſt: ut Cicero ad Marcellum. ſatis noſtræ coniunctioni amoriq; facturum : hoc eſt ſatiſfacturum. ❡ Cæteris: ſic inflecte ut pulcher: & ab eo dicitur: quod apud Græcos λοιπός nominatur.

Marginalia: PHI. — Cõpoſitio — Officiũ — Officiũ finis — Correctio — Pietas — Aeneas cur pius — Pietas — Interpoſitio — Aures cõſulendæ — facio ſatis — Satiſfactio

VBER.

VBER. ¶ Mihi: quia tãtum me tibi debere puto: ut nullo officio aut pietate implere poſſim. ¶ Tanta enim eſt magnitudo: ratio eſt ſuperioris propoſitionis: & eſt ſenſus: tua erga me merita ita magna ſunt quoniam tu nunq̃ conquieuiſti propter me niſi impetrata reſtitutiõe mea: ut ego putem uitam mihi eſſe acerbam & inſuauem: quia non poſſum in cauſa tua id efficere quod cupis: ſicut tu feciſti in mea quod cupiebam. ¶ Merita dicuntur præſtita: & quoniam ſunt tam mala q̃ bona pro loco intelligendum eſt: & eſt meritum pluſq̃ officium. ¶ Acerbam: inſuauem & plenam ſollicitudine & horridam. ¶ Putem: exiſtimem.i.ut uita uideatur mihi iniucunda: quia nõ efficio & cætera: ordo autem eſt. Tanta eſt magnitudo tuorum meritorũ: ut putem uitam mihi eſſe acerbam: quia non efficio idem in cauſa tua.ſ.quod tu in mea effeciſti: quoniam tu non conquieuiſti de me niſi re perfecta.i.impetrato reditu meo in patriam. ¶ De me.i.propter me. Nã de inter alia ſignificata propter ſignificat: ut Teren. in Eunucho. Quãtum me amas de fidicina hac. ¶ In cauſa hæc ſunt: Facit attentum Lentulum: cũ ſũmam rei ſe expoſiturum oſtendit. ¶ Oppugnat: trãſlatum eſt ex re militari: ut enim dicimus oppugno urbem tormẽtis: ita dixit Cicero. Ammonius oppugnat nos pecunia.i.tentat ſententiam noſtram fauore pecuniæ opprimere atq; euertere. Oppugnare autem eſt contra pugnare offendendi cauſa. Repugnare reſiſtere: & quaſi contra pugnam agere cauſa defenſionis. Propugnare defendere: unde & propugnacula: quæ ad defenſiõem fiunt: ut & propugnacula bello iuta parant. Expugnare: uero eſt ui & propugnando uincere.

Mihi ipſe nunq̃ ſatiſfacio. Tanta.n.magnitudo eſt tuorũ erga me meritorũ: ut qm̃ tu niſi pfecta re de me nõ conquieſti: ego quia non idem in tua cauſa efficio: uitã mihi eſſe acerbã putem. In cã hæc ſunt.

De
Oppugno
Repugno
Propugno
Expugno
Ipſus
Enim

¶ PHI. ¶ Ipſe: cum eudem pondere ut ego: & uſurpatum tam in proſa oratiõe: quam in uerſu. Ars enim exigit ut ipſius non ipſe dicamus: ut Teren. ipſus mihi Dauus dixit. ¶ Nunquam: plus habet negationis quam non. ¶ Tanta enim eſt: poſt propoſitionem quamprimum rationem adiungit: nam quinq; partes habere debet argumentatio: propoſitionem: rationem: rationis confirmationem: exornationem & concluſionem: ſiue complexionem. Nulla eſt enim tam longa materia: quæ non his facile complecti poſſit. Enim idem eſt quod apud Græcos γὰρ rationem cauſamq; ſuperioris ſenſus oſtendit: & eleganter ſecundum locum poſſidet: ut hic. ¶ Tanta enim: aut tertium: ut fatendum eſt enim. Primum uero aut quartum locum nunquam tenet: nec in propoſitione locari poteſt. Quod autem in ea legamus epiſtola. Cur enim tibi hoc non gratificer neſcio: ne te fugiat illud non eſſe principium epiſtolæ: ſed ſic poſuit enim: ut quaſi rationem adiungeret: q in titulo. P. Valerium iureconſultum eſſe dixerat. ¶ Magnitudo meritorũ: Fuerat enim Tullius in exilium eiectus a Clodio: & in Macedonia exulauit: & ſextodecimo poſt fugam menſe. T. Annii Milonis: & lentuli opera ab exilio reuocatus: maxima cum gloria: & gratulatione ciuium in urbem reuerſus eſt: de quo nunc meminit: & addit.

Meritũ
Obſequũ
Bñficiũ
Seruitiũ
De
Idem
Efficio
Facio
Vita
Euitari
Examino
Puto

¶ Tu niſi perfecta re de me non conquieſti: Meritum enim proprie: & beneficium amicorum ſunt: & gratuito conferuntur. Meritum etiam aliquãdo refertur ad malum: obſequium adulatorum eſt: ut illud in Scæua dictum. Obſequium amicos: ueritas odium parit. id etiam ad amicos relatum inuenim⁹: unde Quintili. Simul ut pleniori obſequio demererer amantiſſimos mei. Seruitiũ uero ſeruitus eſt: Virgilius. Seruitio enixe tulimus: unde ſeruitia pro ſeruis ſæpe legimus. Pro meritis etiam beneficiis dicuntur officia: unde Quintili.a. Duxit me ſimilis ætas: euicerunt officia: cœpit fides amantẽ odiſſe non potui. ¶ De me: propter me: ut Terentius. Quantum me amas de fidicina hac. ¶ Idem ſimile: & non uoce: nec ſcriptura neutrum a maſculino diſiungitur: ſed quantitate. Conſtat enim prima breui quando neutrum eſt. Horatius in poetica. Inuitũ qui ſeruat idem facit occidenti: quãdo maſculinum longa: ut Iuppiter omnibus idem. ¶ Efficio: differt a facio: nã facere eſt in opere eſſe: efficere uero perfectam operam dare. ¶ Vitam: Hæc a uiuẽdo appellata: unde dicitur euitari. quaſi e uita diſcedere: & id uetus uerbũ Cicero ex antiquiſſimo poeta in Tuſculanis ſic habet. Priamo ui uitam euitarit, ſic compoſitum ut examinari. ¶ Acerbam: inſuauem & amaram. Tranſlatio eſt quæ debet eſſe modeſta: pudens. & cum ratione in rem conſimilem tranſeat: ut nunc a pomis acerbis ad uitam. ¶ Putem: frequentius in fine clauſulæ locandum eſſe uerbum: uel in hac epiſtola quis facile intueri poteſt: Omnes enim ut uidem⁹ huius epiſtolæ partes quodãmodo uerbis clauduntur. Quod imitari debemus quantum ad aures pertinebit: quæ in his conſulendæ ſunt. Et Quintilianus inquit. Verbo ſenſum cludere multo ſi compoſitio patiatur: optimum eſt. Putare enim exiſtimare eſt: ut Curares non unq̃ accidere poſſe: & conferre rationem. Plautus. Putatur ratio cum argentario. In purgandis etiam arboribus putare dicimus: unde naſcitur diſputare: quod eſt eiectis & purgatis erroribus: quæ cum ratione dicta ſunt colligere. ¶ In cauſa hæc ſunt: docilem facit. Sed quid cauſa ſit: qd etiam inter cauſam & quæſtionem interſit non ignorare pulchrum eſt. Omnis materia: quam oratores agendam accipiunt: aut pecularis eſt: aut generalis. Si quidem peculiaris fuerit: eam Græci ὑπόθεσιν nominabũt. Latini cauſam dicent: quæ ſic diffiniunt. Cauſa eſt res quæ habet controuerſiam in dicendo poſitam cum certarum perſonarum interpoſitione: ut ſi dicas. Ptolæmeus eſt in regnum a Lentulo reducendus. Sin uero generalis extiterit: a Græcis dicetur θέσις a noſtris uero appellatur quæſtio: quam ſic diffiniunt. Quæſtio eſt res: quæ habet controuerſiam in dicendo poſitam ſine certarum perſonarum interpoſitione: ut ſi dicas regi epulſo reſtituendum imperium: aliter cauſa eſt impetus animi ad aliquid peragendum & differt a ratione. Ratio eſt ut inquit Marius: ordo gerendarum rerum ex cauſa uenientium. ut quid quo loco facias: aut dicas non ignores. Sane ueteres cauſam per geminum ſſ ſcribere conſueuerunt: & in ſepulchro Bibuli cauſſa legitur. Et alibi Rei gerendæ cauſſa. Quintilianus: de hac re meminit: & tunc gẽminatur: quando ſ inter duas uocales longas media ponitur. aut poſt uocalem longam: ut cauſſa caſſus: diuiſiones: diſſignatores.

Diſputo
Cauſa
Quæſtio
Ratio
Cauſſa

¶ Ammonius:

VBER.¶ Ammonius:nomen ꝓpriú legati:qui nomine regis ſenatores pecunia corrúpebat:ut contra fau- VBER
tores Lentuli ſentirent:& dicerent:deferrentq; hanc reductioné Pom.potius q̃ Lentulo. ¶ Creditores: quib⁹ Credi-
pecunia ꝓmiſſa eſt ut regi faueant.Nam ut.C.iuriſconſultus ait digeſtis:ſi certum petatur creditores non intá tor
tum accipiuntur qui pecuniá crediderút:ſed oés qbus ex qualibet cauſa debeť:ſi cui exépto uel locato: uel ex
alio ullo contractu debeť:ergo inquit Ci.tractať hæc cá p eoſdem fautores regis: qbus ꝓmiſſa ſunt ṕmia:per
quos tractabať:cú tu aderas.Ná ut in fine epiſtolæ oſtendiť ante diſceſſum Lentuli ab urbe iá res corrúpi cœ-
perat:& hic eſt uerus ſenſus:neq; cópetitores eſt
legédum.Poſſumus tñ etiá itelligere creditores
qui pecuniam mutuam fidei regis crediddiſſent.

Ammonius regis legatus aperte pecunia nos op-pugnat. Res agitur per eoſdem creditores: per quos quum tu aderas agebatur. Regis cauſa

PHI.¶ Ammonius:ṕparato p exordiú audi- PHI.
toris aío ad audiendú:narrare incipimus ex or-
dine quæ geſta ſút.Sicut Ci.in rhetoricis nos fa-
cere docuit.Eſt hæc διήγησις.quam latini narrationem dicunt.Huius uirtus eſt:ut breuis dilucida:& ueriſimilis
ſit. Narrat igitur quæ in ſenatu de reducendo in Aegyptum Ptolæmeo acta ſunt poſtq̃ Lentulum ad audiédú
parauit.De ꝓpriis pſonarum apud græcos noíbus ſic habeto.Pauca aut nulla eſſet oíno ſine alterius rei ſignifi
catione:ut Hipolytus ió appellatus:q fuiſſet ab equis diſſolutus : ἵππος equú:λύω ſoluo ſignificat aliud certe Hipoly
fuerat illi nomen prius: quod eſt ab hoc obſcuratú.Sic Hector dictus:q ſolus haberet ſub ſua defenſione pa- tus
triam:quaſi defenſor & tutator patriæ.Q uod ſenſit Pla.in eo libro : qui κρατύλος ἢ περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων Hector
inſcribiť.Ait.n.Hectoré ideo appellatú:q urbem contra hoſtiú impetú tenuerit:patriamq; defenderit ἔχω un- Teneo
de deducitur:habeo:& teneo ſignificat. Tenere uero ꝓprie eſt gubernare:tueri:atq; defenderé.Vnde Vir. Om Habeo
ni ditioni tenerent.Et in ſumma cuſtos Tarpeia manlius arce Stabat pro téplo:& capitolia celſa tenebat: ſed
Home.huius noís ſignificationem dilucidius explicauit.ut Solus.n.hic ſeruabat urbé & mœnia longi ambit⁹.
Iā Solo ſtabat Hectore Troia.poſſem de his innumerabilia dicere:ſed ad Ammoniú redeamus.Hoc nomen
ab arena dicimus appellatú:quam græci ἄμμον dicút:unde & Iuppiter Ammon:q in arena Libyca coleret:
nominatus eſt.¶ Legatus:húc Opici.& barbari ambaſciatorem dicere conſueuerunt:nos latine legatum : & Ammo
oratorem nuncupamus.Sed legatorum duo ſunt genera.Vnum eorum:qui a.S.P.Q.R.imperatoribus da- nius
banť:ut non opi ſolú & adiumento:ſed imperatoriá maieſtaté in exercitu abſente imperatore retinerét: & cu Legat⁹
ſtodiæ atq; rerum geſtarum cognitionem legatis imperatores cómittere ſolebant : propria tamen iuriſdictióe Duo ge
uti non poterant:ſed dútaxat quæ ab imperatoribus mandabanť.Et ſi cótigiſſet q imperatores in prouincia nera le-
morerenť:mádata tamen ſibi negocia legati exigere debebát.Alterum eorum:de quibus Varro ſic ait : Lega gatorú
ti qui lecti publice:quorú opa cóſilioq; uterenť peregre magiſtratus:qui ue núii ſenatus aut populi eént.Hos
etiá oratores dicimus ab orádo.i.agédo:qm̃ reip.& aliorú mádata peragerent:unde Vir.Cétú oratores angu Orator
ſta ad mœnia regis ire iubet: quos græci πρέσβεις dicunt . ¶ Apte nos oppugnat : quoniam effuſa pecuniarú
largitione multi ab eo Senatores corrúpebanť:pecuniá non hic tantúmodo pro nummis accipim⁹. Sed ma
iores noſtri omnem diuitiarum modum ſub hoc nomine colligebant.Dictam pecuniam a peculio & id a pe Pecúia
córibus appellatum uoluerunt:quibus conſtabat antiquorum uniuerſa ſubſtantia.¶ Aperte: huiuſmodi ad- Peculiú
uerbia a datiuo formantur o in e conuerſo:ut docto docte:optimo optime.Inde illud e in nominibus præter Pugno
bene:& male ſp longú.¶ Oppugnat:iſectatur:hæc uerba ita differút:ut pugnare nó ad loca:ſed ad pſonas re Oppu-
feratur⁹:nó.n.latine dicim⁹:pugnaui caſtella:pugnaui muros:ſed pugnaui tecú:cú hoſtib⁹:cú feris. Expugna gno
re uero ad perſonas:& ad loca:licet ad pſonas nó ita fit in uſu:ut Expugnaui urbes : expugnaui naues : unde Expu-
Liuius.Vna duas naues expugnauit.Et Iuſtin⁹:occupata arce Taréntinoꝝ expugnatis ueteribus incolis.Oppu gno
gnare autem ad perſonas: & loca:ut Oppugnaui urbem ideſt contra urbem intuli:& hic. Pecunia nos oppu Oppu-
gnat:hoc eſt inſectatur largitione pecuniæ nos opprimere.Repugnare uero eſt pugnádo reſiſtere & quaſi pu gno
gnando ſe opponere:ne offendatur. Ad propúgnare eſt procul ſe defendere:uñ propugnacula nuncupantur: Repu-
quæ ad defenſionem ſunt facta.Virgi. Propugnacula bello tuta parant. ¶ Res agiť per eoſdem creditores: gno
hoc eſt expoſitio iſta pecuniarum per eos fit : qui regi pecuniam mutuant. Q uod & Cice. in epiſto. ad.Q. Propu-
fratrem his uerbis oſtendit.In ea re Pom. quid uelit:non deſpicio:familiares eius quid cupiant:omnes uidét. gno
Creditores uero regii aperte pecunias ſuppeditant contra Lentulum.Q ui ergo competitores hic legendum Propu-
putant:ex hoc ſe errare cognoſcant:ſed ſunt creditores non modo qui pecuniam alicui credunt & mutuant: gnacula
ſed quibus ob aliq̃ rem quiſpiam debet:ut uendidiſti mihi pateram ſeſtertio:non dedi ſeſtertium: effectus es Credi-
ergo meus creditor:qui debeo tibi ſeſtertium pro patera:& eſt hic confutatio:Lentu.n.dicere potuiſſet:q ſunt tor
iſti creditores:reſpondet hi ſunt:qui erant:quom tu hic aderas.Rex enim maximum habet in lingua latina Res
principatum.Interdum pro eo quod poſſidem⁹ accipitur:ut Iuue.Res minor eſt hodie here q̃ fuit. Aliquan- Factum
do pro imperio:ut Vir.Res Agaménonias:uictriciaq; arma ſecutus.Nonnúq̃ pro utilitate Teren. Si in re eſt Ago
utriq;.Sæpe pro negocio & cauſa & maxime capiť apd oratores:& inter factú.& rem hanc differentiá ponút Pedago
ut.Res illa ſit:quæ certam ſui formam & ſpeciem circa cognitionem retinet:factum uero ſit quiddam confu gus
ſum:& incertú. Sic ét ago innumeras ſignificationes amplectiť: uel imprimis ſignificat ducere : & græcú eſt Actor
unde pædagogus pueroru ductor.Interdum ante ſe pellere.Vir.Potú paſtas age Tityre:& recitare:ut acta lu- Actuoſi
dis Megaleſibus:unde actor recitator:& orator:& actuoſi mimi nominanť ſignificat etiam loq:ut Teren.in Mimi
Adelphis:eſt ne is de quo agebá:& fugate:ut Vir.iñ geor.Membris agit atra uenéis:& repédere:ut quom dici
mus:ago grãs.Sʒ ageŕ aíaʒ é moti:ut Celi⁹ ad Ci.Horténſi⁹:quom has lr̃as ſcripſi aíaʒ agebat.i.monebať.Et
Mar.Q uú nil é qd agas Neuole agas aíaʒ:& hoc loco ageŕ é tractaŕ & faceŕ.¶ Regis cá:pp regis petitóe3.

VBER.

VBERTINVS.¶Si qui ſunt qui uelint:ſcilicet reductionem. ¶Cauſa regis: ideſt propter ipſum regem. ¶Qui pauci ſunt:nã uolebant quidem plærīq; regem reſtitui:ſed alii mouebantur officio populi:& hi Lẽtulo fauebant:alii mouebantur cauſa ipſius regis:ideoq; ut maiore honore reduceretur: deferebant hanc reductionem Pompeio:ut pote qui eſſet multo honoratior Lentulo.¶Senatus:ſenſus eſt: ſenat⁹ comprobat calũniam religionis non propter ipſam religionem: ſed propter odiũ quod rex in ſua largitione ſibi conflauit.

Calumnia

Neq; enim omnes ſenatores erant corrupti.¶Calũniam:qdam expoſuũt falſam interpretationem qđ mihi non placet:ſed potius cauillationem: ideſt fruſtratoriam contẽtionem. Nam ſenatores non uno modo Sibyllina carmina ĩterpratabanť. Probant igiť ne cũ exercitu reduceretur non tam ut tuerenť ſibyllæ ſententiam:q̃ ne deferretur Pompeio:q tũc plurimũ in ciuitate poterat:& populi Romani exercit⁹ imperator erat.¶Illius:hoc nomen in contemptum dictum eſt.

Cauillatio

ſi qui ſunt:qui uelint:qui pauci ſunt: omnes rem ad Pompeium deferri nolunt:ſenatus religionis calumniam :non religione ſed maliuolentia:& illius regiæ

PHI.

PHILE.¶Si qui ſunt qui uelint:hoc eſt in reſtitutione iſta regis:ſi qui ſunt qui uelint: ut reducatur: omnes iſti hanc curam Pompeio deferendam uolunt:tanq̃ homini in ciuitate primano: ſed admodum pauci ſunt: qui uelint huiuſmodi reductionem.¶Rem:curam:& reductionem regis.¶Ad Pompeium:qui inter ciues erat illuſtris:& maioris auctoritatis & gratiæ:q̃ Lentulus:& illum intelligit: qui cum Cæſare de imperio certauit:& tandem iuſſu Ptolemæi in Aegypto profugus occiſus eſt.¶Senatus religionis calumniam comprobat.Altera confutatio eſt.Lentu.enim dicere potuiſſet:poſtq̃ omnes pro Pompeio ſentiunt: ut dicis. Senatus autem cui aſſentitur:a quo uult ut reducatur.Ait Cice.ꝙ nec ubi: nec Pompeio Senatus fauere uidetur: ſed libros ſibyllinos præferendos: & quod ipſi præcipiunt faciendum putant.Sed quare calumniam dixit religionis: quia reuera de reducendo rege non loquebantur ſcripta ſibyllæ.Sed ne Romanus exercitus ĩ terram Aegyptum prodiret:& iſti dolo interpratabantur mentem ſibyllæ: ne rex reducereť: hoc autẽ faciebãt propter corruptionem regiæ largitionis:quoniam maximam ex eo infamiam.Po.Ro.conſequatur.

Calumnia

Calumniam igitur non pro ſua peculiari ſignificatione: ſed pro falſa interpratatione ſumamus. Calumnia enim duo ſignificat calliditatem: ut Cice. ſæpe optimas cauſas ingenii calumnia ludificari ſolet: & mendacem quandam infamationem:unde calumniari: falſo crimine accuſare: & cauillari: & calumnia pro cauillatione dicimus: in qua etiam ſignificatione nunc accipiendam putarem. ¶Non religione: ſciebant enim non uetari omnino religione: ne rex reduceretur: ſed ne exercitus in Aegyptum proficiſceretur:poterat enim ſine exercitu reduci: ut paulopoſt ait exercitum religio tollat. ¶Senatus:quem Græci σύγκλητον:uel σύγκλητος dicunt: noſtri ſenatum appellant. Qui autem in eo erant ſenatores dicebant: apud lacedæmonios uero ait Cicero. qui ampliſſimum magiſtratum gerebant: ut erant ſic etiam σύγκλητοι appellabantur. Hos primo Romulus centum creauit: quos a ſimilitudine curæ: & ab honore patres: ab annis ſenatores: uel ut ait Plyni. a pietate patres appellauit. Additi ſunt inde centum: & minorum gentium patres appellati. Tantæ erat auctoritatis ſenatoria dignitas: ut ne reges quidem aut conſules: aut alius magiſtratus inconſulto ſenatu aliquid moliretur. Et Tullus Hoſtilius diruta alba ſenatorum ordinem expleuit. Tunc Tullios. Seruilios Quintos. Goganos. Curiatios. Coelios in ſenatores aſcripſit. In ſenatu uero ante quintum & uigeſimum annum aſcribebatur nemo: niſi præcellenti aliqua uirtute fuiſſet ornatus. Senatorum uero tria genera.Patricii:pedarii:inſiti.A patribus enim a Romulo conſtitutis: & patribus minorum gentium per cenſores & alios admiſſis. Patricii: nominabantur. Pedarii: qui ſententiam in ſenatu dicere non poterant: ſed aliorum ſententias pedibus ibant conſentientes. Siue pedarii ad illorũ differentiam: qui ſella curuli in ſenatum uehebantur:& ipſi pedibus irent: neceſſe eſſet. Inſiti uero: quos alio uocabulo legitimos dicimus erãt: q decreto ſenatorum omnium ſenatui aſcribebantur. Eſſe prætérea inquit Varro equites quoſdam: quibus dicendæ in ſenatu ſententiæ poteſtas non eſſet: tametſi in ſenatum accedere poſſent: & in aliorum ſententias ibant: & hi erant qui nondum a cenſoribus inter ſenatores aſcripti erant: licet functi pluribus ante magiſtratibus fuiſſent.

Patres

Senatores

Senatoria dignitas

Tria genera ſenatorũ

Religio

cerimoniæ

¶Religio: cultura deorum eſt.& metus: hinc Virgi. Religione patrum multos ſeruata per annos. Connexa enim ſunt iſta: religio & metus: nam ex timore nata eſt religio: ut Statius ait. Primos in orbe deos fecit timor.Hinc pro timore religio: ut Teren. Mihi nihil eſſe religio eſt dicere. Atq; inde appellatam Maſurius ſabinus ſcriptum reliquit: ꝙ propter ſanctitatem aliquam remota: ac ſepoſita a nobis fit: nomen a relinquendo dictum: tanquam cerimoniæ a carendo: ſiue ab oppido Cere: quod eſt in Thuſcia: pro quo lege Valerium libros uero ſibyllinos Demophyle Cumæa: ſiue: ut alii dicunt: Amalthea: Seruio Tullo regnante Tarquino priſco.ccc.philippeis emendos portauit: qui cum.ix.allati fuiſſent: ſed incenſi: tres empti fuerunt Apollinis templo dedicari: quibus primum dati cuſtodes duumuiri ex gente patritia: inde acceſſu temporis.v. demum ad.xv.creuit numerus. At Gellius ex antiquis annalibus refert anum incognitam Tarquino ſuperbo.ix. libros attuliſſe: & pro eis grande precium poſtulaſſe: qua deriſa: ſex incenſis: tres eodem precio regi uendidiſſe:quod pro omnibus a principio poſtularet:& ex eo nuſquam amplius uiſam:libros in ſacrario poſitos.xv. uiros ad inſpiciendum adire inſtitutos: ſi quando dii immortales publice conſulendi erant. Sed Plinii. inquit inter omnes conuenire. Sibyllam tris libros attuliſſe: ex quibus duos igni concrematos. Decem uero uirgines Sibyllarum nomina ſortitæ ſunt: ꝙ quaſi deorum conſilia exiſtiſſent. Cumæa. Libyca. Perſica. Delphica. Phrygia. Samia. Erithrea. Tiburtina. Cumana. Helleſpontica: omnes ſuis auctoribus celebrati: de quibus Varro & Lactantius meminerunt. ¶Illius: ad contemptum.

Demophyle

¶Largitionis

VBER. ¶ Largitionis .i. pecuniariæ corruptióis: ná largitas dicitur rationabilis & diffinitus liberalitatis effe-ctus: largitio uero uitiũ: cũ ob iniuſtá cám alicui largitur. ¶ Inuidia: odio: alias uero dř dolor alienæ fœlicitatis. ¶ Comprobat: ſuis ſentétiis affirmat. ¶ Pompeiũ & hortari: ut amicũ. ¶ Orare: ut ſuperioré. ¶ Monere: ut familiaté: hæc aũt oïa plerũq; facimus pro amicis: quæ pro nobiſipſis nó faceremus: ut Cice. inqt in Lelio de amicitia. Oſtẽdit igiř ſe nullá parté & officiũ ſuũ erga Létulũ prætermiſiſſe. ¶ Magná infamiá: aut quia primũ dixiſſet ſe nó curare hác reductioné: aut quia cum plurimũ poſſet: ſi ét ſuſcepiſſet hác ꝓuinciam: uiſus fuiſſet omnia uoluiſſe uſurpare: quod ei fuiſſet magnæ infamiæ: cum bonus ciuis ſemp fuiſſet exiſtimatus. ¶ Liberius: mos Ci. eſt ponere plerũq; cóparatiuum pro poſitiuo: liberius quoq; pro ualde libere .i. nulla habita ratione & reſpectu. ¶ Nec reliquit locũ precibus: nec admonitionibus .i. non paſſus eſt ſe aut orari aut admoneri. Relinquere .n. locũ precib⁹ eſt pati ut preces ad ſe deferáť. ¶ Sic egit: ſic dixit. ¶ Studio: uolũtate & animi affectu. ¶ Cótétione: ad uerba referť: ná cótétio eſt ut inqt Cice. oratio uæhemés & ad pſuadédum accómodata: ergo cótentione ui ſermonis. ¶ Tum in ſenatu .i. publicæ. ¶ Tum in ſermone quottidiano .i. priuatim apud amicos. ¶ Eloquentia: dicédi ornatu: & ad uerba rettulit. ¶ Grauitate: ad ſñias. ¶ Studio: affectu animi & uæheméti uolũtate. ¶ Cũ teſtificatione: approbatione. ¶ Hac cá exce. de reducédo rege. ¶ Acerrimũ: uæhementiſſimum. ¶ Fore: futurum. ¶ Quod dat accipimus: male ſentiunt qui ſic interpřtantť: quod dicit intelligimus: nam potius prouerbialiter dictum eſt quod dat id eſt quod pro te facit. ¶ Accipimus: nó ſpernimus: gratum habemus. ¶ Quod inſtituit: quod propoſuit: decreuit. ¶ Referre: hoc in loco publicæ proponere: & in ſenatu dicere. ¶ De religione: de ſibyllino carmine: quod omnino ſeruari uolebat. ¶ Deduci: amoueri: & ordo eſt: non poteſt deduci ab eo quod inſtituit referre.

largitionis inuidia cóprobat, Pompeiũ: & hortari & orare: & iam liberius accuſare: & mouere: ut magná infamiá fugiat: non deſiſtimus: ſed plane nec precibus noſtris: nec admonitionibus reliquit locum: ná cũ in ſermone quottidiano: tũ in ſenatu palá ſic egit cám tuá: ut neq; eloquentia maiore qſq̃: neq; grauitate: nec ſtudio: nec cótétione ageř potuerit cũ ſũma

VBER / Largitio / Largitas / Inuidia / Relinquo locũ precibus / Cótétio / Liberius / Relinquere locũ / ꝓcibus / Cótétio / Refero

PHI. ¶ Regiæ largitióis inuidia: pp odiũ: & infamiá corruptióis: q̃ ſecuta eſt ex largitione regis. Largitio .n. eſt non ad liberalitaté: ſed ad ꝓdigalitaté referéda. Eſt .n. uitiorũ: nó uirtutũ: largitas uero uirtutũ nó uitiorũ. Inuidia aũt nó hic dicta ꝙ ſenat⁹ inuideret: ſed ꝙ odio héret. Dupliciter .n. inuidia ſumiť. Aut pro dolore alienæ fœlicitatis: ut Martia. Rumpiť inuidia: & in hac ut inqt Socra. ineſt hoc boni: ꝙ tormétũ eſt habétib⁹. Aut pro odio: & maliuolétia: ut hoc loco. Aut pro detractione: ut eſt apud Teré. Sine inuidia laudé inuenias: & amicos pares. ¶ Cóprobat: rõnibus ſuis affirmat. ¶ Et hor. & orare. Et át ſic geminatũ ſpecies eſt mébri orõnis: quæ morá affert: & quádá tarditaté in dicédo: & idé ſignificat pri & partiȝ. Hortari aũt ipelléris eſt: & horto: & hortor antiqui dicebát: ut populo: & populor: mereo & mereor. Hortamur amicos: monem⁹ filios. Ci. ad Plácũ. Sic moneo ut filiũ: ſic hortor ut & ꝓpriũ & amiciſſimũ. Et ió hæc ait: ut Létulo demóſtret nihil oïo prætermiſſum: qd ad ei⁹ honoré ptinere uidereť. Orare uero inferioris eſt: uñ Teré. Simo: quom apud ſeruũ hoc uerbo uti uellet: inquit: ſi æquũ oro te Daue: & differt ab exorare adorare: & ſupplicare. Eſt .n. orare q̃ſi orare ꝓcari. Exorare uero ꝓcib⁹ impetrare: uñ Teré. Oro uixq; exoro. Adorare eſt uenerari: & honoré exhibere: ut in ſtatuis & imaginib⁹ deorũ facere cóſueuimus: quas nó oram⁹ ſed adoramus. Supplicare qd applicatiõe genuũ deductũ é ſignificat i aduerſis malis gr̃am poſtulare: & id tñ eſt hoïs. Adorare át eſt ét brutorũ: uñ elephátes: ut inqt Ply. ſolé adorare dñt. ¶ Liberius: nulla habita rõne dignitatis Pópeii. ¶ Accuſare: nó ad pares uel minores tñ: ſed ad oé genus hoïum referri põt. ¶ Monere: id ꝑiulétis eſt: & ad ré futurá ptinet. ¶ Infamiá: fuiſſet infamiæ & dedecori Pópeio: q uir erat in ciuitate primarius: ut hoc ſibi negotiũ cómittédũ curaret: uel præſertim qd ſe nó curaturũ dixerat. ¶ Sed plane nec ꝓcib⁹ noſtris: nec admonitionibus reliquit locũ: nó ptulit ſe amplius orari: ſed dixit ſe uelle oïa facere: ad q̃ ipſum hortat⁹ ſum: adeo ꝙ pluib⁹ ꝓcib⁹: aut admóitionib⁹ nó op⁹ eé uidereť: & ſic plane nullũ orádi aut admonédi locũ ipſe nobis reliqt. Ná relinquere locũ ꝓcib⁹ é uelle ꝙ ad ſe ꝓces iterũ deferanť. ¶ Plane: & hmói aduerbia graui tono ꝓnũciáda ſũt. In ultia .n. uaná accipiũt. ¶ Ná cũ in ſer. quot. rõ eſt: & ait ꝙ ſic Pópei⁹ ſuſcipit ptes tuas: tá i ſenatu: q̃ ét apud oés hoïes: ut nemo maiore eloquétia: aut grauitate: aut cótentione ſuſcipe potuiſſet: teſtificádo merita cóplura i ſe tua: & amoré ſingularem: quo ſe abſte cóplecti ꝓfitebať. In hoc autem quod diximus ſic uerba collige. Exigit elegátiaſ ſermonis: ut Ná: ſemp primũ locũ in oratióe ſortiať: alias ſedes hére nó põt niſi in cópoſitione: ut qdnam igiť cenſes: & quoná pacto: & quianam: ut heu quianam táti cinxerũt æthera nimbi. ¶ Tũ & tũ: hoc eſt partim & partim & ſic dicimus: qñ ptes orationis ſunt eq̃les: quando uero partes ſunt diſpares: & inæquales: tunc dicimus: cum & tum. ¶ Sermo differt ab epiſtola. Is eſt ut inquit Cice. inter pſentes oro quotidianæ locutioni finitima: epiſtola uero: ut añ diximus: abſentis alloqmur. ¶ Palá: ad oés: corá ad certas pſonas referimus: accétũq; retinét in fine acutũ. ¶ Egit cám: defendit: aut iudicauit. Agere cám: & dicere cám defendere & iudicare eſt. Ci. in Tuſculanis. Nec qñ apud græcos iudices res ageť: poteris adhibere Demoſthené tibiipſi pro te erit maxia corona cá dicenda. ¶ Studio: ad uolũtaté. ¶ Contétione: ad uerba refertur. Eſt .n. cótétio ut ait Ci. oro uæhemés & ad pſuadendũ accómodata. ¶ Cũ in ſe. in loco publico. ¶ Tũ in ſer. quot. inter domeſticos: & familiares in loco priuato. ¶ Eloquétia: facúdia: quá ſi uolum⁹ diffinire: dicédi exercitationé dicem⁹: & .iiii. reb⁹ cóficiť: natura: uſu: exercitatóe: arte. Neceſſario igiť ut ait Fabi⁹: dáť i eloquétia ꝓcepta dicédi. ¶ Quiſq̃: i utroq; genere maſculino & fœminino: qſq; & qſq̃ dř. ¶ Nec gra. quo ad ſñias ταυταλιθι eſt: q̃ latine repetitioné di

PHI. / Largitio / Largitas / Inuidia / Et / Horto / Hortor / Populo / Populor / Mereo / Mereor / Moneo / Oro / Exoro / Adoro / Supplico / Accuſo / Moneo / Relinquo locũ ꝓcib⁹ / Plane / Nam / Tum tum. / Cum tum / Sermo / Epiſtola / Palam / Coram

Agere — cinius:hæc ad exornádá & augédá orōnem adhibetᷣ:multū hēt uenuſtatis:plurimū grauitatis:& acrimoniæ:
cauſam — ut inquit Ci.¶ Teſtificatiōe:cōmemoratiōe:& approbatiōe.¶ Officiorū:nūc beneficiorū:ut alibi.Odioſū
Cōtētio — ſane genus hoīum eſt officia exprobrantium:q̄ meminiſſe debet is:in quē collata ſunt nō cōmemorare q̄ cōtu
Eloquē — lit.¶ Marce Iú.M.Clau.Marcel.unus erat ex.xv.uiris quorum cuſtodia lib.Sibyllini tenebantᷣ.¶ Acerrimū:
na — uehementiſſimum.¶ Tui defenſorē:paſſiue dicimus:q̄ ab eo defenderis.Ná:mei:tui:ſui:nři:& ueſtri ſp̄ paſſi
Q uis — ue ponuntᷣ.Vir.Q uiq; ſui memores alios facere merēdo. Ci.qd deſideriū tui ferre nō poſſet. Q uod át antiq̄
Q uiſq; — mis:tis:ſis:in eiſdē genitiuis utebātur:ſp̄ actiue
Q uiſq̄ — ponebāt qd hæc plautina uerba demōſtrāt. Da
Defēſor — dié húc ſoſpité rebus meis agēdis.Loco quorum
Mei tui — nūc actiue loquimur:meus:tu⁹:ſuus recte dicim⁹.
ſui:nři — Sic uřm & ueſtrū in genitiuo plurali:q̄ a mis:&
Veſtri — tis naſcūtᷣ actiue tm̄ ponuntᷣ.Sed iſtorū ꝓnoīu
elegātiā i ea epiſtola plurib⁹ oñdem⁹.In q̄ mul
Fore — ti ita legūt.Eam aút uni⁹ tui ſtudio me aſſeq poſ
ſe cōfido:meo iudicio ñ bene.¶ Fore:quom fu
turi tp̄is ſitſeé uero pſentis:ut alibi Tullius.Spo
te amicū Lacedæmonis:& eſſe:& fore:non exi
git elegātia:ut fero cum futuro iungamus.Non.n.lecturū fore dicimus:ſed lecturum eſſe: ſic etiam legédum
eſſe non legédum fore niſi legédum & huiuſmodi pronomine ſumamus ſine tpe q̄ ſit aliqd dignū lectione.

teſtificatione tuorum in ſe officiorū:& amoris erga ſe tui. Marcellinū tibi eſſe iratū ſcis. Is hac regia cā excepta cæteris in reb⁹ ſe acerrimū tui defenſorē fore oſtēdit. Q uod dat accipim⁹:qđ iſtituit referre de religiōe:& ſæpe iam rettulit ab eo deduci nō poteſt Res ante idus acta ſic:nam hæc idib⁹ mane ſcripſi.

Accipio — Q uid.n.aliud ſignificaret lecturum fore q̄ lecturum futurum eſſe:quo nil abſurdius dici pōt: tñ iterdū aucto
Inſtituo — res iungunt:& legendum fore:& hmói dici poſſe demōſtrant:ego uero nō auſim.¶ Q uod dat acci. hoc eſt
Inſtitu-tus — qdcūq; pro te:aut facit:aut dicit:aſſumimus.Sicut.n.ferme uulgo dici ſolet.Ver accipe diffuſæ ſignificatiōis
eſt:nō.n.modo cape ſignificat ut Accipe & hæc manuū tibi q; monuméta mearū.Sint puer:uerum & itellige
Inſtitu-tio — re:ut Accipe núc danaum inſidias.In cuius ſignificatione qui nunc hoc loco accipiunt:nō bñ ſentire uidentᷣ.
Refertᷣ ét ad oculos:ut te fortiſſime Teucrum accipio.Agnoſcoq; libens:& item ſentire:ut Teren.Aliter tuū
amorem atq; eſt:accipis:& tractare.Teren.Acceptus miſeris modis.Eſt ét adhibere cōuiuá in mēſa.Teré.Ac
cipit hominem nemo melius:& Virg.Illos porticibus rex accipiebat i amplis.Nec uchm exponas:ut Martia.
Serui.Dona accipere pro paſcere:id brutis damus non hominibus.¶ Inſtituit: propoſuit:alias incepit: unde
inſtitutum propoſitum:& inceptum aliquando ſignificat:alias inſtituere eſt docere:unde inſtitutiones præce
Refero — ptiones appellantᷣ:quib⁹ inſtituimur ut & docemur.¶ Sæpe iam rettulit: regem non reducendum eſſe cum
i ſenatu — exercitu.In quo animaduertendum eſt quid ſit referre in ſenatu:ſenatui:& ad ſenatum:& tibi:& ad te. Refer
Senatus — re ſenatui:& in ſenatu eſt exponere:& renunciare:ut Virg. Referes ergo hæc & nuncius ibis Pelidæ genitori.
cōſultū — Liui.Poſtquam legati conſulibus:& in ſenatu quæ geſta erant:rettulerūt.Referre uero ad ſenatum:& ad te:eſt
Roga-tio — in conſultatione ad ſenatum:uel ad te reducere:ex quo naſcitᷣ Senatuſcon.hinc Virg.Delectos populi ad pro
ceres primumq; parentem.Mōſtra deum refero.Et ut hoc apertius intelligeretᷣ:adiūxit.Q uæ ſit ſentētia po
ſco.Ad populū etiam referre in eadem ſententia erat.Ex quo fiebat rogatio: cuius nomine omnia plæbiſcita:
& priuilegia:atq; leges confuſo:& indiſtincto uocabulo dicebantur.Et animaduertendum huiuſmodi figni
ficationē non in oratione ſolum: ſed aliquando etiam in re uerſari. Q uintilia. Ad patrem arma non rettuli.
Deduco — Hoc eſt reportaui. Ci. Si ad unū oīa referenda ſunt:digniſſimum eſſe Pompe.pro cōferenda in unum om
Subdu-co — nia.¶ De religione: honeſtius auferendi caſus datur cū de ꝓpoſitione huic uerbo:q̄ accuſandi : ſed utrumq;
ad conſultationem ferre ſignificat.¶ Deduci:amoueri: alias deducitur quis i lætitiam:& quis ducitur ad ſup
Rō calē-darum — plicium.Naues de terra deducuntur in mare.De mari ſubducuntur in terram.¶ Nā hæc idibus mane ſcripſi.
Omnia enim ſe ſcripſiſſe diligenter oſtendit : quæ uſq; ad idus martias acta erant in ſenatu . Nec ſilen
Idus — tio prætеrirem calendarum nonarum : iduumq; :rationem quom in epiſtolis admodum neceſſaria eſſe
Nonæ — uideatur : niſi hanc a multis diligentiſſime explicatam cognoſceremus : uel in primis de hac Macro.ac
curatiſſime diſputauit. Nos igitur hic dumtaxat ipſarum nomina exponemus. Tres ſunt ſolemnes dies qui
Curia — buſlibet menſibus attribuit : calendæ : nonæ : idus : quæ tantummodo numero multitudinis declinan
calabra — tur : principio cuiuſq; menſis calendarum nomen impoſitum eſt : & id Iunoni ſacrum. Oui. Vendi
cat auſonias Iunonis cura calendas : & ideo auſonias : quoniam græci calendas non habent : hinc eſt il
Caſſis — lud ſacre dictum Auguſti : quod in Tranquillo ſcriptum inuenimus : quom aliquos debitores non ſolu
turos agnoſceret: illos ad calendas græcas ſoluturos aiebat: quaſi nunquam ſoluturos.Sane calendas ἀπὸ τοῦ
καλῶ appellatas apud Macro.legimus his uerbis.Itaq; ſacrificio a rege & minore pōtifice celebrato.Idem po
nit calata: ideſt uocata in capitolium plæbe iuxta curiam Calabram:quam caſæ Romuli proxima eſt: quot
numero dies a calendis ad nonas ſupereſſent pronunciabat:uerbum autē καλῶ græcum eſt: & uocare ſigni
ficat : & hunc diem qui ex his diebus qui calarentur primus eſſet : placuit calendas uocari : hic & ipſi cu
riæ: ad quam uocabantur Calabræ nomen datum eſt : & claſſi : q̄ omnis in eam populus uocaretur ca
lendas uero per.c.latinum ſcribendas puta: in quo errare multos uidemus. Nam. K. ut Fabius inquit : eſt la
tinis omnino ſuperflua: quoniam inter.c.&.K.nulla eſt differentia : hinc Nigidius uir doctus : ut inquit Var
Idus. — ro neq;.K.neq;.q.in cōmentariis ſuis unq̄ uſus eſt.His ſuccedunt nonæ : ideo appellatæ : quaſi nouæ initium
obſeruationis: quoniam:ut inquit Macro.poſt nouam lunam oportebat nouarum die populares: qui in agris
eſſent cōfluere in urbē accepturos cauſas feriarū a rege ſacrorū:ſcituroſq; quid eſſet eo mēſe faciēdū:aut no
næ iō dictæ:q̄ ab eo die ſp̄ ad id⁹ nouē dies putātᷣ.Sicut apd Hetruſcos plures hēbātᷣ nonæ:q̄ hi nono quoq;
die regem

die regem ſuũ ſalutabãt: & de ꝓpriis negociis cõſulebãt. Nullis ãt numinibus dicatæ ſunt. Oui. Nonarum tutela deo caret. Qui ſequunẽ nonas idus noiantur Ioui ſacræ. ut Idibus alba Ioui grandior agna cadit. Multas huius noĩs Macro. ratiões adducit: ſed illam omnibus ueriorem exiſtimat: ut Idus uocemus diẽ numero multitudinis tantum qui diuidit mẽſem. Iduare. n. Hetruſca lingua diuidere eſt: unde uidua: quaſi ualde idua ideſt ualde diuiſa nominata eſt. Placet adhuc alias uerbis Macro. rõnes apponere. Iduũ inqt nomẽ a Tuſcis: apud quos is dies ius uocaẽ: ſumptũ eſt. Itim aũt illi interpretanẽ Iouis fiduciã: nã cũ Iouẽ accipiam⁹ lucis auctor ẽ: unde & Lucetiũ Salii in carminib⁹ canũt: & cretẽſes Δία την ημέραν uocãt: ipſi quoq; Romani dieſpitrem dicunt: ut diei patrẽ. Iure hic dies Iouis fiducia uocaẽ: cuius lux non finitur cum ſolis occaſu: ſed ſplẽdorẽ diei ac noctis cõtinuat illuſtrãte luna: qd ſemp in plenilunio. i. medio menſe fieri ſolet. Alii putant idus ꝙ eo die plena luna uideatur: a uidendo: quaſi uidus appellatas: mox littera. u. detracta: ſicut cõtra: qd Græci εἴδειν nos. u. lrã addita uidere dicimus. Nõnullis placet idus dictas a uocabulo græco εἶδος ꝙ eo die plenam ſpeciem luna demõſtret. Sũt q idus ab oue idola dictas: quam hoc nomine uocãt Tuſci: & oĩbus idibus immolatur Ioui a flamine. ❡ Mane: & mani: ueſpere: & ueſperi: here & heri dicebat ãtiquitas dictum mane a mano: quod ueteres bonũ uolebãt: ꝙ ſit ſane melior pars diei: ſiue mane: ꝙ a manibus oriri uideaẽ: ſiue ab ortu manare.

Iduare · Vidua · Iduum · Ius · Salii · Dieſpiter · Mane · Mani · ueſpere · Veſperi · Here · Heri

Hortenſii & mea & Luculli ſententia cedit religioni de exercitu. Teneri eni res aliter nõ poteſt. Sed ex illo ſenatuſconſulto: quod te referẽte factum eſt: tibi decernit ut regẽ deducas. quod cõmode facere poſſis ut exercitum religio tollat te auctorem ſenat⁹ retineat. Craſſ⁹ tris legatos decernit: nec excludit Põ. cenſet enim iam ex his: qui cum imperio ſit: Bubul⁹

VBER. ❡ Hortenſii & Luculli ſententia: hoc tres dicit idẽ ſentire. ſ. ꝙ pareaẽ religiõi: nã cedit religioni. i. paret religioni: approbat religionem. ❡ De exercitu. ſ. non ducendo in Aegyptum. ❡ Teneri: obtineri. ſ. pro te. ❡ Res: cauſa reductio regis. ❡ Aliter: niſi cedẽdo religioni. ❡ Sed ex illo ſenatuſconſul. quod te referente: ſenſus ẽ: per illud ſenatuſcon. quod eſt factũ ante diſceſſum tuum: cum tu de reductione regia in ſenatu rettuliſti: decernitur: & ſtatuitur: ut tu regem deducas: quia cum ſis uicinus ægypto cõmode potes id facere: ut tu auctor ſis reducẽdi regis: & tñ ſeruẽ ſñia Sibyllæ: ne cũ exercitu reducaẽ. ❡ Quod cõmode facere poſſis. ſ. pp uicinitatẽ qa es in cilicia: quæ eſt propinqua ægypto. ❡ Religio tollat exercitũ. i. ut a reductione remoueatur exercitus: ſicut religio. i. Sibyllinũ carmẽ pcipit. ❡ Craſſus tris le. pgit oſtẽdere uarias fuiſſe in ſenatu de hac re ſentẽtias. & primo Craſſi deinde Bibuli: poſtea cæterorum. ❡ Qui cum im. ſu. qui imperium habent: q præſunt exercitu Romano.

VBER.

PHI. Hortenſii: & mea: & Luculli ſñia. Quoniã dicere potuiſſet Lentu. audio quid ſenat⁹ qd Marcellus: qd item Pom. in hac re faciat: aut dicat: tu autem o Ci. quid ſentis: quid item alii complures: ait Ci. mea: & Hortẽſii: & Lucu. ſñia cedit religioni de exercitu: ut. ſ. res ſine exercitu reducatur. Et qua re nos ita ſentimus: quoniam res aliter teneri non poteſt. Fuit Hortẽ. ciuis Romanus tanta eloquentia præditus: ut ſecundus a Ci. putaretur: & tanta munditiæ & cultu corporis circũſpectus: ut multa in eum quaſi in quendam minimum in ipſis actionibus & cauſis dicta ſint: ꝙ autem ita culte amictus incederet ait Macro. faciem in ſpeculo qrebat: ubi ſe ĩtuẽs totam corpori ſic applicabat: ut rugas ne forte: ſed induſtria locatas artifex nodus aſtringeret. & ſinus ex compoſito defluens modum lateris ambiret. Is ꝑterea dixit diem collegæ: qui ſibi obuius offenſu fortuito ſtructurã togæ deſtruxerat: & capitale putauit: ꝙ in hũero ſuo locũ ruga mutaſſet. Eiuſdẽ mũditiæ Demoſthenẽ fuiſſe apd Gellium legimus. Mores uero Luculli: & uitam Plutarchus oſtẽdit. Fuit is. L. Lucullus primus Imp. appellatus: ex uictoria: quam ex Armenia reportauit. ❡ Cedit: ſuperatur. Aut cedit. i. obedit: & aſſentitur. ❡ De exercitu: ne in terram Aegyptum ducatur. ❡ Teneri: impetrari. ❡ Res: reductio regis. ❡ Aliter: q̃ aſſentiendo carmini Sibyllino. ❡ Senatuſcon. ſummo conſilio ſenatorum. ❡ Tibi decernit: deliberat: & comprobat: ut tu ſine exercitu regem reducas. ❡ Cõmode: hoc eſt repu. ſunt qui putent ad cõmoditatem Lentu. referendum: q uicinius eſſet Aegypto: & ex hoc regem ipſum cõmode reducere poſſet: quod mihi non placet: ſuperiorem laudo ſñiam. ❡ Rem: regis reſtitutionem. ❡ Auctorẽ: quaſi ducẽ & gubernatorem. Decernere autem eſt de rebus magis certam perferre ſentẽtiã: unde dr ſenatus decretũ. hinc Liui. decreuerunt. n. quũ populus regem iuſſiſſet: id ſic ratũ eſſet: ſi patres auctores fierent. i. ſua auctoritate comprobarent. Auctor uero ille diciẽ. q rẽ facit aliq: aut bellũ aut pacem gerit. Liui. de Aenea. Quod auctor pacis fuit & reddendæ Hælenæ. Sic oratores: & poetas & hmõi ſcriptores auctores noiam⁹ q̃ſi operũ cõditores. Tutores ẽt pupillorũ ex ſñia iureconſultorũ auctores appellari poſſunt. Inde dicta eſt auctoritas: quæ eſt uis q̃dam & dignitas cũ honore. Duces ẽt militũ auctores dicebanẽ: unde auctorare quod eſt obligare deduciẽ: hinc auctoratũ ſubiectũ & obligatum: & auctoramentũ obligationem appellamus. Auctor uero ut añ diximus ab agendo: hoc eſt orando ſiue recitando appellatus: oratorem ſignificat & cauſidicum: hiſtrionem & omnes q comœdias & tragœdias agunt. Hinc actiones: cauſæ forenſes & orationẽs appellantur. Hinc actus comœdiarum: atq; tragœdiarum de quo ſit flaccus: Neu minor quinto: neu ſit productior actu: fabula quæ poſci uult & ſpectata repoñi. ❡ Craſſus tris legatos: ut a tribus electis a ſenatu reducatur. Ptolæmeus inter hos tamen tres uult annumerari Pompeium: ut Pomp. cũ duobus aliis legatis auctores reductionis fiant. ❡ Cẽſet. n. ex his qui cum imperio ſint: ergo Pompeius erat cũ imperio: & tunc ꝑerat annonæ: quod imperium & magiſtratum per quinquennium geſſerat: unde legimus legem conſules ſcripſerunt qua Pompeio per qnquenniũ omnis poteſtas rei frumentariæ toto orbe terrarũ daretur: & Liuius de hoc meminit. M. Craſſum illum intelligẽ: q cum Pompeio & Cæſare in repu. ſocietatẽ conuenerunt: ut ne qd gereretur quod diſpliciuſſet uni e tribus de quo Luca. Factus tribus dominis cõmunis Roma.

PHI. · Hortenſius · Decernere · Auctor · Auctoritas · Auctorare · Auctoratus · Auctoramentũ · Actões · Actus

VBER. VBER. ❡ Priuati.i.ſine magiſtratu: qui non ſunt cū imperio. ❡ Aſſentiunť: adhærent: acquieſcunt. ❡ Q ui o.i.nec cum exercitu: nec ſine exercitu. ❡ Lupo re. ex relatione.n.lupi qui erat pro pom. ēt Volcatius pom. decernebat reductionem. ❡ Q ui aſ.uol.decernenti pomp. ❡ Auget ſu. uo. pomp.i.facit ut omnes magis ſuſpicentur pom.uelle reducere: cum Lu. Afranius & Volcatius ſimul decernant pom. ❡ Nam ad. amplificatio ſuſpitionis qđ familiares pompe. aſſentiantur Volcatio: qui pō.decernit. ❡ Aduertebatur: cognoſcebatur: impſonaliter dictū. ❡ Laborať uæ. puerbialiter dixit. Multuʒ ineſt nogotii. ❡ Inclinata res ē: trāſlatio ſumpta a domo ruinā minate: ut Vir.in.x. In te oīs dom⁹ inclinata recūbit: ergo inclinata res ē.i. iā incipit tua defenſio regiæ cauſæ deficere. ❡ Lybonis & hypſei: q pro pom. cōtenderāt. ❡ Concurſatio: quia nō ſolū cōueniebāt: ſed ēt hūc & illum ambibant: & huc & illuc concurſabāt. ❡ Cui: Pompeio. ❡ Q ui nolunt.ſ. decerni reductionē regis. ❡ Q uod e[...]naſti: orone tua: nā Len. an̄ diſceſſum [...]buerat orōnē honorificā pro Pō. ❡ Q uod tibi debemus: nā exiſtimāt me poti⁹ tibi fauere: quia ſim tibi obligatus: quā quod exiſtimē id fore honeſtuʒ aut utile pro populo Ro. ❡ Gratiā: q̄ mihi apud ciues erat pp beneficia in rēpu.collata. ❡ Extinxit: tranſlatio ab igni.i.oīo

ſuſpitio oppſſit. ❡ Suſpitio: opinio: nā ſuſpitio ē & bona & mala: ut īferius ad curionē: qđ ualde ſuſpicor fore: ut infringatur hoīum improbitas.i. opinor. ❡ Gratificari: rem gratam facere ſi ei faueant.

tris legatos: ēt ex his q priuati ſunt. Huic aſſentiuntur reliqui cōſulares p̄ter ſeruiliū: qui oīo reduci negat oportere: & Volcatium qui Lupo referēte Pōpeio decernit & afranium: qui aſſentiť Volcatio: q̄ res auget ſuſpitionē Pōpei uolūtatis: nā aduertebatur: Pompei familiares aſſentire Volcatio. Laboratur uæhementer. Inclinata eſt res Libonis & Hypſei non obſcura concurſatio & contentio: omniū q̄ Pōpei familiariū ſtudium in eā opinionē rē adduxerūt: ut Pō. cupe uideať: cui q nolūt: iidē tibi qđ eū ornaſti nō ſunt amici: nos ī eā auctoritatē eo minorē hēm⁹ qđ tibi debem⁹. Gratiā autē noſtrā extīxit hominum ſuſpitio: qđ Pōpeio ſe gratificari putant

PHI. PHI. ❡ Tris: potius in is q̄ in es ī accuſatiuo faciunt nomina quorum genitiuus pluralis in ium

Noīa q̄ faciūt in is accuſatiuum exit: quod pro dignitate ſermonis nūc hoc illud ponere debem⁹: ut Cæſar: omnis gallia in tris partes: nō bene diceremus in tris partis: aut in tres partes: & Criſp. Omnis homines: non omnes homines. Varietas ſermonis multum decoris affert. ❡ Bibulus: hic eſt ille qui con Cæſare conſul fuit quo tempore omnia ad arbitriū ſuum Cæſar adminiſtrauit: adeo ut nonnulli quom quid ſignarent: non Cæſare: & Bibulo: ſed Iulio: & Cæſare con

Priui ſulibus actum ſcriberent: & ex hoc hi uerſus ferantur: quos a Tranquillo accepimus. Non Bibulo quicquam

Priuilegium nuper: ſed Cæſare factum. Nam Bibulo fieri conſule nil memini. ❡ Q ui: priuati: hoc eſt ſine magiſtratu: ab eo dicti: q̄ antiqui priuos ſingulos dicebant: unde priuilegium appellatum eſt. ❡ Huic: Bibulo. ❡ Aſſentiun-

Aſſētio tur: adhærent huius opinioni. Aſſentio & aſſentior in una & eadem ſignificatione dicuntur. ❡ Conſulares qui

Aſſētior conſules fuerunt: conſules dum gerunt conſulatum. Conſules deſignati: qui per annum ante creabantur: q̄ ini

Conſul rent conſulatum: & conſularis poteſtas. ❡ Præter ſeruilium: excepto ſeruilio: alias præter contra ſignificat: ut

Conſularis poteſtas Teren. Præter ciuium morem. ❡ Volcatium & afranium: intellige præter: hi etiam duo ſentiebant pro Pompe. Is eſt ille. L. Afrani⁹: qui cum petrio. & M. Varrone legatus in Hiſpania partes Pompeii tutabanť. ad quos proficiſcens Cæſar: inquit ſuis: ſe ire ad exercitū ſine duce: & inde reuerſurum. Ad ducem ſine exercitu. ❡ Su

Præter ſpitionem: ut Pompe. cupere uidereť. ❡ Nam aduertebať: cognoſcebať: exaggeratio eſt ſuſpitionis. ❡ Fa

Familiaris miliares: amicos uel domeſticos. Caue pro famulis: & ſeruis familiares dicas: niſi conſulte facias: ut honeſtiore uocabulo eos appellando ad te amandum allicias: quod antiqui facere conſueuerunt. Hinc Macro. inquit:

Væhemens maiores noſtri omnem dominis inuidiam: omnem ſeruis contumeliā detrahentes: dominū patremfamilias: ſeruos familiares appellauerunt. Colant ergo te potius ſerui tui: mihi crede: q̄ timeant. ❡ Laborať: multum

Vetus ineſt laboris utriq; parti. Illi enim pro Pompeio: nos uero pro te laboramus. Sed illi nos ſuperāt: ex quo inqt.

uæxan⁹ ❡ Inclinata res eſt ad Pō. metaphora a re ad conſilium. ❡ Væhementer: a uæ: & mente naſcitur uæhemens:

Studiū ſicut quædam alia. Habet enim hæc particula uæ: ut ait gellius: intentionem quandam ut uetus ab ætatis ma-

Cupio gnitudine: & uæhemens a mentis ui: & impetu habet & diminutionem: ut ueſanus. ❡ Libonis & Hypſei: hi

Appeto erant Pompei familiares. ❡ Concurſatio: nunc hos nunc illos conueniendo: & orando rem Pompei cura-

Appetitus bant. ❡ Contentio: quaſi concertatio pro te Pompeii. ❡ Studium: immenſa uoluntas. ❡ Cupere: cupim⁹ & appetimus immoderata: unde appetitus & cupiditas eſt immenſa & immoderata quædam auiditas. Optam⁹:

Cupidū & expetimus quæ honeſta & moderata ſunt. ❡ Cui qui nolunt: Si qui ſunt qui Pompeio aduerſantur: iidem

Opto tibi non ſunt amici: quia amicus Pompei fuiſti: unde qui nolunt Pompeio nolunt etiam tibi. ❡ Q uod eum

Expeto ornaſti: tua liberalitate: ut inquit in alia epiſtola: & pluribus beneficiis affeciſti de quo ipſe etiam nunc meminit Pompe. ut cum ſumma teſtificatione tuorum in ſe officiorum. ❡ Nos in cauſa: Suam ait auctoritatem in

Gratificor hac cauſa paruam eſſe & eo minoris ponderis quo Lentulo debere uidebatur quom non ratione & commo-

Rē gratā facio do reipu. ſed amoris uinculo moueri oēs eū exiſtimare poterant. ❡ Auctoritatem: uim ac poteſtatem. ❡ Gratiam: auctoritatem: & beniuolentiam: quam beneficiis in rempu. ampliſſimis conſecutus erat. ❡ Extinguit: deprimit: apta tranſlatio ab aqua & igni. ❡ Suſpicio: opinio: ſuſpicantur enim me officio moueri erga me tuo: non ratione in reipubli. commodum. ❡ Gratificari: rem gratam facere ſi tibi aduerſantur: & illa faueant. Sed plus eſt gratificari quam rem gratam facere: gratificamur enim quaſi beneficia conferimus: Facim⁹ uero rē gratā: cū obſequimur & inſeruimus: uñ deos hoibus gratificari dicimus: gratum uero facere non dicimus.

❡ Vt in rebus.

VBER.¶ Vt in rebus:ſenſus eſt:ut ante diſceſſum tuũ uerſabamur in rebus cãæ regiæ corruptis & ita agi- VBER.
tatis:ut & magnũ odiũ parauerit regi & ſuis:ita ẽt nũc uerſamur.¶ Exulceratis:corruptis: trãſlatio a corpib⁹: Exulce-
ulcus ãt dr̃ a græco.ἕλκω & ẽ corpis laceratio:uñ ulcerare:lacerare:frãgere:uñ Hora.i ſermo. Mãtica cui lũ- ro
bos onere ulcerat atq; eqs hamos.¶ In ſum.inui.in ſummũ odiũ: qa ſupi⁹ dixit illius regiæ largitiõis īuidia Vlcus
&c.¶ Exagitatis:uarie cõmotis.¶ ita uerſamur:ita agitamur.¶ Nr̃am ſi.erga te.¶ Præſentis & ab.i.oẽs co Vlcero
gnoſcent me & ī abñtẽ & ī pñtẽ fidelẽ fuiſſe & amicũ. ¶ Nõ la.nõ uexaremus laboribus ī obtinẽda hac cã.

Vt in rebus multo anteq̃ ꝓfectus es:ab ipſo rege:&
intimis ac domeſticis Põpeii clã exulceratis : deinde
palã a cõſularibus exagitatis: & in ſummã inuidiam
adductis ita uerſamur. Nr̃am fidẽ oẽs : & amorẽ tui
abſentis pñ[illegible] tui cognoſcẽt. Si eẽt in his fides in
quibus ſumma eẽ debebat:non laboraremus.

M.T.C.Len.Proconſuli.S.D.

IDibus ianu.in ſenatu nihil ẽ cõfectũ: ꝓpte
rea quod dies magna ex pte cõſumptus eſt
altercatõe Lẽtuli cõſulis.& Caninii tri.ple.
eo die nos quoq; multa uerba fecimus:maximeq; ui
ſi ſumus:ſenatũ cõmemoratõe tuæ uolũtatis erga il-
lũ ordinẽ cõmouere. Itaq; poſtridie placuit:ut breui-
ter ſnias diceremus. Videbat̃.n.recõciliata nobis uo
lũtas eẽ ſenatus qđ tũ dicẽdo:tũ ſingulis appellãdis
rogãdiſq; pſpexerã.Itaq; quũ ſnia prima Bibuli ꝓnũ
ciata eẽt:ut tres legati regẽ reducerẽt: ſcđa horteñſii
ut tu ſine exercitu reduceres:tertia Volcatii:ut Põp.
reduceret poſtulatũ ẽ ut Bibuli ſnia diuideret̃:q̃ten⁹
de religiõe dicebat:cui rei ya clã obſiſti non poterat:
Bibulo aſſenſum eſt de trib⁹ legatis: frequẽtes ierũt
in alia oia: ꝓxima erat hortẽſii ſnia:cui Lup⁹ tri.ple.
Lentulo quod ipſe de Pompo.retuliſſet itẽdere cœ
pit:ante ſe oportere diſceſſionẽ facere quã conſules.

PHI.¶ Vt in rebus:regiæ reductiõis.Hipba PHI.
tum eſt:& ordo uerbo⁊ hm̃õi: ita uerſamur in
reb⁹:ut multo añ q̃ es pfect⁹.i.ī Ciliciã.¶ Ver Verſor
ſamur ãt:hoc eſt uexamur:paſſiue dixit.¶ Ab
inti.Maiorẽ uiʒ hẽt ītimus q̃ familiaris.¶ Clã Intim⁹
a clauibus deductũ:his.n.claudim⁹:q̃ celari uo Vlcus
lumus.¶ Exulceratis:corruptis:apta metapho Vlcerař
ra a morbo ulcus:uñ fit ulcerare.¶ Exagitatis:
cõmotis largitiõe pecunia⁊.¶ Sũmã in.gran
de odiũ ſenatus.¶ Nr̃am ſi. opẽ & auxiliũ er-
ga te:ut Virg.Tyrrhenaq; fidẽ.Multis.n. mõis Fides
ſumit̃ diffinituruq; fides:uel ī primis ut fit cõmẽ
dato⁊ fida executio uel obſeruantia ĩrẽ dicto⁊
cõuẽtorũq; cõſtãtia: & iõ appellata : ꝙ fiat qđ
dictũ ẽ.¶ Nr̃aʒ ſi.largo: & uulgari ſumpto uo
cabulo ꝓ amore: & obſeruãtia.¶ Pñtis & ab.ꝙ
tã abſentẽ q̃ pñtẽ ſingulari fide: & amore teipſ
ꝓſecut⁹ ſuʒ.¶ Cognoſcẽt.Nullã iter cognoſco Agno-
& agnoſco dñiã facim⁹ ſed qdã cognoſcere an ſco
tiquos dicũt.¶ Laboraremus: nullo labore ue Cogno
xaremur ī hac re cõſequẽda. Sed q̃tã ex hac re ſco
ſollicitudie afficeret̃:uel ex eo demõſtrauit:qđ
ad Q u.frem ſcripſi. De rege inq̃t Alexãdrino
ſcm̃ ſenatuſcõ.cũ multitudie eũ reduci piculo
ſum reip.Reliq̃ cũ eẽt ī ſena. cõtẽtio Lẽ. ne an
Põ.reduceret:obtinere cãm Lẽ.uidebat̃.In ea
re nos & officio erga Len.mirifice: & uolũtate
Põ.ꝓclare ſatiſfecimus.¶ Vale: hac ſalutatiõe Vale
concludere ſolemus epiſtolas: & quod græci ἔρρωσο Salue
ἔρρωσο:nři dicũt uale.Solemus & interdũ addere
ſalue:ut Ci.ad Tyronem: uale mi tyro:uale: &
ſalue:ſed ualere ꝓprie recedentis eſt:ſaluere au
tem aduentantis : unde tranquillus in fortuna
galbæ: & ut liberti:ſeruiq; bis die freq̃ntes adeſ
ſent: ac mane ſaluere:ueſperi ualere ſibi ſinguli dicerent.

IDib⁹ ianua.ſcribit Ci.ad Lẽ.nihil idib⁹ ianua.de cã regia eẽ cõfectũ ī ſenatu pp lõgã cõtẽtionẽ Lẽ.
cõſulis & caninii:ſed poſtridie cũ dictæ fuiſſẽt ſniæ uariæ pria Bibuli:altera hortẽſii:tertia Volca. di
cit placuiſſe pleriſq; ut Bibuli ſnia diſcuteret̃:qm̃ de religiõe loq̃ret̃:deide oñdit Ci.ſe agnouiſſe cũ
apd Põ.cœnaſſet:quo aio ille eẽt ad cãm regiã:cũ tñ alr̃ uideret̃ q̃ret̃ ei⁹ familiares:poſtẽo ſignifi-
cat ſcm̃ eẽ de hac re ſenatuſcõ.eẽq; pſcriptũ:cũ Cato & Cani.illud ĩpedir̃ cõaret̃.¶ Idib⁹ ianu.xiii.die ianua.
¶ Nihil ẽ eõ.cõcluſũ.¶ Propterea.iõ pp hãc cãm.¶ Altercatõe:iurgio:cõtẽtõe:uerbo⁊ cõcertatõe Lẽ.cõ
ſu.& Cani.trib.hi.n.uarie ſentiebãt.Nã auctore plu.Cani.ad tri.ple.legẽ tulit: ut Põ. ſine exercitu cũ gemio
lictore ad ptolemæũ cũ alexãdrinis cõciliãdũ mitteret̃:ẽ aũt hic Lẽ.cognominatus ſpiter:q prim⁹ uſus ẽ pur
pura:quã dibaphã.i.biſtictã uocãt.¶ Viſi ſu.i.uiſũ ẽ nobis.¶ Cõmouer̃:iterdũ pturbare:ut Te. cõmoui ho
minẽ:ſʒ hic ẽ a ꝓpoſito deflecter̃: & ꝙ uoium⁹ pſuader̃:ut apd Oui.ix.met.Dcã iouis mouer̃ deos: neq; erat Diba-
bñ affect⁹ Lẽ.¶ Cõmemoratõe expõne:declaratõe.i.uiſus ſũ redder̃ tibi aicũ ſenatũ:cõmẽorãdo tuã erga phũ
eũ uolũtatẽ.¶ Illũ or.ſ.ſenato⁊.¶ Recõciliata:reddita aĩca:nã cõciliam⁹ nouos recõciliam⁹ ueteres:q erãt Cõmo-
alienati.¶ Appellãdis:noiandis.¶ Rogãdis:iterrogãdis.ſ.ſniam ſuã. De ordie rogãda⁊ ſniatũ uide.A.G. ueo
li.iiii.ca.x.ubi multa dicit:& apd eũdẽ li.xiii.ca.vii.Inferius tñ a nobis dicet̃:q̃ ad rẽ ptinebũt.¶ Clã ob.reſi- Cõcilio
ſti.occulte:qa tmebat̃ religionẽ.¶ Freq̃ntes ie.in.a.o.i.cõtra alia oĩa:nã & ſnia pedib⁹ ferebat̃:ut.A.G.dicit Recõci
li.i.ca.xviii.¶ Proxima:ſcda poſt ſniam bibuli.¶ Intẽdere:cõtra cõari & moliri:uel itẽdere iniicere:& q̃ſi ꝓ lio
ponere.¶ Oportere:decere cõuenire.¶ Facere diſceſ.i.ſenatuſcõ.nã fiebat aut p rogationẽ & p exq̃ſitas ſen Intẽdo
tẽtias:cũ res dubia erat:& rogabat̃ unuſq̃ſq; ſniam:quã uerbis efferebat:aut p diſceſſionem:hoc ẽ qñ oẽs aut Senatuſ
pleriq; idem ſentientes in unam ptem pedibus ibant:& diſcedebant̃: ut.A. G. loco ſuperius dicto teſtat̃ his conſul.
uerbis.Quid igitur cum ſenatuſconſul. per diſceſſionem fiebat nonne uniuerſi ſenatores ſententiam pedi- qũo fit
bus ferebant:dicebat ergo lupus quia eſſet tribu.plæ.oportere ſe prius facere ſenatuſconſul.quam conſules.

¶ Reclamatū:cōtra dictū:& quaſi cū clamore rāſum. ¶ Erat.n.iniqua:qđ tribu.ꝓponeret cōſulib⁹:q teſte
Gel.ēt ſenatores i curiā uocādi ius hēbāt. ¶ Et noua:pp cōſuetudinē maioꝝ inaudita. ¶ Cōſules neq; cōce
neq; repugnabāt.i.aduerſabant.ſ.Lupo. ¶ Diē cōſu.ſ.cōtētiōe:ne aliqd decerneret. ¶ Id qđ.i.qđ eſt.n.Ci.
loquēdi ornatus. ¶ In hortēſii ſen.q̄ erat ut tu reduceres ſine exercitu:qd qdē conſules noluiſſent. ¶ Q uāq̄
apte Volca.aſſentirent:q cenſebat ut Pōpo.reduceret:& hoc dicit q̄q̄ cōſules apte aſſentiebāt Volca.ꝑ Pō.
decernēn.tñ uolebāt diē cōtēdēdo cōſumi:quia uidebāt plures ex ſenatoribus ꝓbaturos ſniām Hortē. cēſen
tis:ut Lē.reduceret ſine exercitu:qđ ipi cōſules
minime uoluiſſent. ¶ Multi: ex ſenatoribus.
¶ Rogabant.ſ.ſnīas. ¶ Adq; idipm.i. & hoc:
& eſt ornatus loq̄ndi modus:ut ſi dixero cōſe-
cutus eſt maximū honorē: adq; idipm amicis
tuis gaudētibus:inuitis cōſulib⁹.i.cōtra uolūta
tē cōſulū. ¶ Nā hi.ſ.cōſules. ¶ Bibuli ſen.ua.i.
hēc locū.ſ.de trib⁹ lega.priuatis. ¶ Ad no.du.
quia ſenatuſcō.añ ortū:aut poſt occaſum ſolis
ratū nō erat:ut.A.Gel.dicit auctore Var. ¶ Di
miſſus:ex curia miſſus abiit. ¶ Caſu:forte q̄dā
Apud nō edita opa. ¶ Apud Pō.i.cū Pō. Apud autē
loci & pſonæ cōiūctionē ſignificat: ut apđ ami
Penes cā:penes uero ptātē & dñiū:ut Ouí.i.faſto.Me
penes ē unum uaſti cuſtodia mūdi. ¶ Nactus
inueni:uel reppi. ¶ Q uā unq̄ antea.i. q̄ ullo
alio tpe.ſ.eēm nactus. ¶ Q đ.i.quia. ¶ In dies
quo diſceptatum ē i ſenatu uariis ſentētiis cāæ
regiæ. ¶ Honeſtiſſimus: pulcherrimus & pleni
us honoris:& eſt ordo eo die cœnaui apud Pō.
& nactus tp̄s magis idoneum &c. ¶ Vt mi.ui.
traducere aīu; ho.i.Pō.ſ.a reſtōne regia. ¶ Ad
tuā di.tuē.i. id efficiēdū:ut reductio tibi māda
ret:hoc.n.ad dignitatē tuā ptinet. ¶ Q uē ip̄:
.i.quē Pō.ſed ipm addidit:ut.q.d.q̄tum ipſe ſi
gnificat. ¶ Cū audio.ſ.loq̄ntē. ¶ Prorſus:oīo.
¶ Libero: abſoluo. ¶ Cupiditatis: reducēdi re
gē.i.iudico nihil,prſus eē de eo ſuſpicādum:qđ
appetat hāc reſtōnē. ¶ Oium ordinū. A. Gel.
dicit magiſtatus p quos ſenatus hēri ſoleret hos
dictator eſſe:Dictatorē Cōſules:ꝑtorē:tribu.plæ. Inter
Cōſul regē:ꝑfectum urbis:quibus ſi cōtigiſſet eodem
prætor tpe Romæ eē ius ſenat⁹ cōſulēdi fuiſſe: quo ſu
tri.plæ. pra ordine ſcripti eēnt. Extraordinario autē iu
Inter re addit. Tribunos quoq; militares qui,p conſu
rex libus fuiſſent. Itē.x.uiros quibus impiū cōſula-
Præfe- re tum eēt. Itē triū uiros reipu.cōſtituēdæ cauſa
ct⁹ urbis creatos ius cōſulēdi ſenatus habuiſſe: & hi ſunt
oēs ordines quos dicit Ci. ¶ Totā rem iſtam.i.
cām. ¶ Senatus erat futurus.i. habēdus uel cō
uenturus. ¶ Vt pōt.ſ. retineri. ¶ In tanta per.
quia in prima epiſtola dixit ſi eēt ī his fides &c.
¶ Q uod ad po.rō.i.ad rē populi: hoc eſt q̄tū
ptinet ad id qđ populus facer & ꝑſtare ſuis ſuf
fragiis pōt. Nā timēdū fuerat:ne ſi Pōp.rogaſ-
ſet populum:cui erat cariſſimus:fortaſſe hæc reductio ad eum delata eēt: ſed Ci.fauēs Lētulo,puiderat:ne po
pulus poſſet Pō.aliquid aduerſus Lētu.ꝑſtare:quin faceret cōtra leges & auſpicia:ſine quibus po.ro.nihil ma
Ago cū gnum agēdum putabat. ¶ Agi cum po.i.populum rogari:nam proprie agere cum populo:ut dicit.A. Gel.ē
populo populum rogare. ¶ Aut deniq; ſine ui:ſine uiolentia.i. qñ fiat contra:id quod iam pro Lentulo ſit conſtitutū.
¶ Auctoritas:ſnia. ¶ Grauiſſima:ſanctiſſima:quā non temere liceat infringi. ¶ Interceſſit:interpoſita eſt.
Interce ¶ Cui:auctoritati. ¶ Interceſſiſſent:impedimento fuiſſent:obſtitiſſent. Nā intercedere interdum eſt iterpo
do ni:& cōſtruit cum caſu habente ꝓpoſitionem:ut interceſſi apud ſenatum de tua ſalute:uel pro tua ſalute:iter
dum eſt obſtare & impedimento eſſe:& cōſtruit cum datiuo ut meæ ſententiæ interceſſiſti.i. impedimento
fuiſti. Ius autem interdicendi ne ſenatuſcōſultum fieret:ut.A.Gel.auctore Varrōe dicit:fuit iis ſolis: qui eadē
ptāte q̄ q ſenatuſcōſultū facere uellēt:maioreue eēnt. ¶ Prouidebo:dabo opam. ¶ Cura:ad aīum. ¶ Opa:
ad corpus. ¶ Gratia:ad amicos & ad populum refert. ¶ Diligētia:tam ad corpus quam ad animum.

Eius orationi uæhementer ab omnibus reclamatum eſt. Erat enim iniqua & noua. Conſules neq; concedebant:neq; ualde repugnabant. Diem conſumi uolebant. Id quod eſt factum:perſpiciebant enim ī hortenſii ſnīam multis partibus plures ituros: q̄q̄ apte Volcatio aſſentirent. Multi rogabant:atq; id ipm conſulibus inuitis. nam hi Bibuli ſnīam ualere cupierunt. Hāc controuerſia uſq; ad noctē ducta ſenatus dimiſſus. Et ego ea die caſu apud Pōpeium cœnaui nactuſq; tp̄s hoc magis idoneū q̄ unq̄ antea: quod poſt tuū diſceſſum:is dies primus honeſtiſſimus nobis fuerat in ſenatu. Ita ſum cum illo locutus ut mihi uiderer aīum hoīs ab oī alia cogitatōe ad tuam dignitatem tuendam traducere. Quem ego ipm cū audio prorſus eum libero omni ſuſpitiōe cupiditatis. Quū autem eius familiares omnium ordinum uideo:proſpicio id quod iam omnibus eſt apertum. Totam rē iſtam iam pridem a certis hominibus non inuito rege ipſo conſiliariiſq; eius eſſe corruptam. Hæc ſcripſi ad.xvi.calen.febru.ante lucem. Eo die ſenatus erat futurus. Nos in ſenatu quemadmodum ſpero dignitatem noſtram: ut poteſt in tanta hominum pfidia & iniquitate retinebimus. Quod ad popularem orationem attinet:hoc uidebimur eſſe conſecuti ut nequid agi cum populo:aut ſaluis auſpiciis:aut ſaluis legibus:aut deniq; ſine ui poſſet: de his rebus pridie quam hæc ſcripſi:ſenatus auctoritas grauiſſima interceſſerat. Cui cum Cato & Caninius interceſſiſſent: tñ ē præſcripta: eā ad te eē miſſam arbitror: de cæteris reb⁹ quicquid erit actum ſcribam ad te: & ut quā rectiſſime agantur omnia mea cura:opera:diligētia: gratia prouidebo. Vale.

¶ Aulo Trebonio

a Vlo trebonio: Trebonius cum ſub Cæſare in Gallia militans multa incommoda & diſpendia contraxiſſet: reparandæ rei familiaris gratia in Ciliciam ad negociationem .i. mercaturum nauigauit: ubi cum Titi Appii ꝓconſulis benignitate multas immunitates ſuis negociis impetraſſet: ne a publicanis: aut aliis quibuſlibet uexaret̃ cū poſtea Lentu. Appio ſucceſſiſſet: Ci. ipſum ei commēdat: ut quod Titus Appius de eius rebus decreuit: ipſe omnino comprobet: & præſtet: oſtenditq; iuſtam eſſe ſibi cauſam commendandi hunc hoiem propter ueterem familiaritatem: quæ ſibi cum eo fuit: deinde quod in prouincia Cilicia oībus prouincialibus ſemper gratiſſimus fuit: & pp eius uirtutum claritudinem: & propter commendationem ipſius Ci. & cæterorum amicorum: ſed nūc maxime cōfidere ſe fore Len. gratiſſimum: a quo ſciret Ciceronem maxime amari. ¶ Is: autem Trebonius cum uideretur primo & putaretur eē amicus Cæſari. poſtea coniurauit cū Bruto & Caſſio in eius necem: ipſe demum in Aſia a Dolobella interemptus eſt. ¶ In. t. p. cui præes. ¶ Magna & a. Inculcatio dictionum: quāuis alii dicant magnum quod in cumulum ſui & magnitudinem creſcit: amplum quod late patet: & per multa diffunditur: alii dicunt amplitudinem ad dignitatem & laudem rei referri. ¶ Expedita: non implicita litibus. ¶ Is: trebonius. ¶ Antea: ſuperiori tempore. ¶ In. p. Cilicia. ¶ Suo: ſcilicet propria uirtute: aut etiā nobilitate. ¶ Tum maxime: nam cum ſemp minus ſignificat quātum. ¶ Neceſſitudinem: neceſſitudo interdum ſignificat: uim cui non facile reſiſtitur: interdum coniunctionem uel ſanguinis: uel amoris. ¶ Cnfidit: certiſſime credit. ¶ Fore. g. futurum ualde gratum: nam gratioſus plenus gratia dicitur. ¶ Liberos: quos in prouīcia habet. ¶ Procuratores: procuratores dicuntur proprie geſtores negociorum: nam actores cauſarum cauſidici dicuntur. ¶ Comprobes: confirmes. ¶ Ita tractes: ita adiuues. ¶ Non uulgarem: non uilem: non tepidæ ſcriptam.

Magn⁹ Ampl⁹ ꝙ̄tum Gratioſus Procurator Cauſidicus

M.T.C. Lentulo proconſuli. S.D.

AVlo trebonio qui in tua prouincia magna negocia: & ampla: & expedita habet: multos annos utor ualde familiariter. Is cū antea ſemper: & ſuo ſplendore: & noſtra cæterorumq; amicorum commendatione gratiſſimus in prouincia fuit. Tum hoc tempore propter tuum in me amorem: noſtramq; neceſſitudinem uæhementer confidit his noſtris litteris ſe apd̄ te gratioſum fore. Quæ ne ſpes eum fallat uæhementer rogo te: cōmendoq; tibi omnia eius negocia: liberos: procuratores familiam: in primis: ut quæ Titus Appius de eius re decreuerit ea comprobes. Omnibuſq; rebus eū ita tractes: ut intelligat noſtram commendationem nō uulgarem fuiſſe. Vale.

M.T.C. Len. proconſuli. S.D.

AD. xyi. calendas februa. quum in ſenatu pulchertime ſtaremus: quod iam illā ſententiam Bibuli de tribus legatis pridie eius diei fregeramus: unumq; certamē eſſet relictum ſententia Volcatii: res ab aduerſariis noſtris extracta eſt uariis calumniis. Cauſam enim frequenti ſenatu in magna uarietate magnaque inuidia eorum: qui a te cauſam regiam alio transferebant: obtinebamus. Eo die acerbum habuimus Curionem: Bibulum multo iuſtiorem. poene etiam amicum. Caninius: & Cato negarunt ſe legem ullam ante comitia

a D. xvi. cal. feb. Edocet Ci. Len. ꝙ cū eſſet in ſenatu pro cauſa Len. cū magno honore: quia deiecerat ſentētiā Bibuli: uariis cauillationibus & contētionibus res diſtracta eſt: ut non potuerit concludi: cum in tanta uarietate ſententiarū uideretur eſſe obtēturus cām: & declarat quos habuerit amicos: quos aduerſarios oſtenditq; ſenatū haberi non poſſe per totū feb. per legem pupiam: & fictam eē quādā interꝑtationem ab inimicis Len. non tam ut impediret̃ Len. ab hac reductione: ꝙ̄ ne qs uellet cū imperio proficiſci in Aegyptū poſtremo ſe prouidiſſe: ne qd poſſet fieri aduerſus Lentulū ſaluis aut legibus aut auſpiciis: neq; tātū pro Lentulo efficere poſſe: ēt ſi uitam pro eo profunderet: ut poſſit minimæ parti beneficioꝝ Lentuli erga ſe ſatiſfacere: factuꝝ tñ: niſi fiat ſibi uiolentia ut obtineat amplitudinem & dignitatē ipſius Lentuli. ¶ Ad xyi. calendas: ſubaudit̃ ante calendas incluſiue tñ: ut dies calendas ēt intelligat̃. ¶ Q. tū ſtaremus: nam dicentes ſtabant. ¶ Pulcherrime: cum maximo honore. ¶ Quod: quia. ¶ Fregeramus: deieceramus uiceramus. ¶ Vnum certamen .i. ſolum. ſ. ſententia Volca. frangenda: quia uolebat ut Pōpeius reduceret. ¶ Extracta: diſtracta: producta: in aliud tempus dilata. ¶ Variis calūniis: uariis cauillationibus: uel falſis criminibus. ¶ Transferebant alio a te .i. tibi eripiebant & alium conferebant. ¶ Cauſam regiam: reductionē regis. ¶ Acerbū: aduerſarium. ¶ Bibulum eius: pridie ſententiam fregerat Cice. ¶ Ante comitia: quia poſt duodecim calen. feb. ſequebantur comitia: quibus populus congregabatur: & multa per ſe agere poterat ſeorſum a ſenatu: qui propter dies comitiales haberi non poterat uſq; ad calen. mar. comitiales autem dies uocabant: ut uoluit Feſtus cum in comitio cōueniebāt: qui locus a coeundo dictus eſt: quaſi comitium. Comitiis uero rogabatur populus de rebus decernendis: unde & rogatio dicta eſt ſecundum Feſtum cum populus cōſulitur de uno pluribuſue hominibus: & de una pluribuſue rebus: de quibus omnibus ſentiat̃: & rogare eſt populum conſulere: uel petere ab eo: ut id ſciſcat quod ferat: uel ut Atteio Capitoni placet Aulum Gellium rogatio eſt cum aliquid ſtatuitur: ſiue plæbs ſiue populus agat: lex eſt generale: iuſſum rogante magiſtratu.

Dies comitiales Comitium rogatio Lex

Cato igiť & Canini tribu.plæ.uolebát his comitialibus diebus: ut rogatióes & leges populi aut confirmarenť a ſenatu: aut reiicerenť: neq; legem ullá ꝓmulgare uolebát ante comitia cóſularia: quæ erant futura cal.mar. uolebát.n.rogatióes populi olim intermiſſas iis diebus aut pfici aut reiici: quod Ci.alibi ad Q.u.fratrem ſcribens his uerbis ſignificat. Itaq; Cato cócionatus eſt ſe comitia haberi non ſcituꝝ: ſi ſibi cú populo dies eſſent exépti: lege.n.pupia ita erat decretú: ut his diebus fierét tm̄ comitia populi: neq; ſenatus ullo pacto héri poſſit: quá ré in calúniá legis pupiæ ſcribés. Ci.alibi his uerbis notat Appius interꝑtatur nó ipediri ſe lege pupia quo minus haberet ſenatú: & qd' ſabina ſancitú ſit: & cogi a cal.feb.uſq; ad calé.mar.ſenatú: quottidie legatis dari: & idem Ci.ad Q.u. fratré ſcribens expóit hos dies appellatos comitiales his uerbis. ¶ Reliqua: cú eét in ſenatu cótétio.Léntu.ne an Pompe.reduceret: obtinere cám Lé. uidebať: res calúnia extracta eſt p obtrectatores Lentuli: cum ſecuti ſunt dies comitiales: p quos ſenatus haberi non poterat. ¶ Se eſſe laturos ullam legé: de cá regia. ¶ Ante có.ſ.cóſularia: q̄ uſq; ad cal.mar. differebanť per legé pupiam uſq; ad quod tp̄s eadé lege ſenatus haberi non poterat: ut dictum eſt. ¶ Id qd' ſcis.i. quod ſcis. ¶ Niſi pfectis: expeditis: aut reiectis in aliud tp̄s reſeruatis: qa toto eo méſe dabať ſenatus quottidie ſolis legationibus non aliis cauſis. ¶ Fictæ re.i.falſæ.ſ.poſſe & debere regé reduci cum exercitu. ¶ Nó tá ut impediret te: qui nó haberes exercitum. ¶ Alexádriam urbem Aegypti: unde Ptolemæus auletes fuerat exactus: ut diximus in arguméto. ¶ Habitam eſſe rónem.i.reſpectú. ¶ Quominus: ut nó. ¶ Fieret diſceſſio: ſenatuſcó.ut ſupra dictú eſt ¶ Per aduer.i.ab aduerſariis. ¶ Qui núc.p.r. noie: re aút uera ſceleratiſſimo latrocinio qui nunc ſub ſpecie tuédi populú ro. ſed re uera ut tibi noceant: ſi tentabunt aliqua facere: ꝓuidi: ne poſſint facere: quin faciant contra leges & auſpicia: & quin faciant tibi uiolentiam. ¶ Studio: uolútate: uel officio erga te. ¶ De iniuria nonnulloꝝ: quorúdá tibi illata. ¶ Quid.n.ratio prioris ꝓpoſitóis. ¶ Oſtété: iacté. ¶ Profúdam: ponam impendá. ¶ Aſſecutus.i. adeq̄ſſe: uel attegiſſe. ¶ Aut de alioꝝ iniu.q̄rar: ratio ſecúdæ ꝓpoſitóis. ¶ Quod.ſ.q̄ri de iniuriis in te illatis. ¶ Imbecillitate: inconſtantia: uel timiditate. ¶ Præſtare: efficere. ¶ Excepta ui.i.uiolentia.i. niſi fiat nobis uiolentia. ¶ Poſſum tibi affirmare: quod defendemus. ¶ Amplitudinem tuam: ideſt dignitatem. ¶ Summo ſtudio: ſummo fauore. ¶ Retenturum: ſeruaturum.

eſſe laturos: ſenatus haberi ante calen. Februarii per legem pupiam id qd' ſcis nó pót: neq; menſe februario toto niſi perfectis aut reiectis legationibus. Hæc tamen eſt opinio populi ro.a tuis inuidis: atq; obtrectatoribus nomen inductum fictæ religionis: nó tá ut te impedirent: q̄ ut ne quis propter exercitus cupiditatem alexandriam uellet ire. Dignitatis auté tuæ nemo eſt qui exiſtimet habitam eſſe rationem a ſenatu: nemo.n.eſt qui neſciat quo minus diſceſſio fieret per aduerſarios tuos eſſe factum qui nunc popu. ro.nomine: re aút uera ſceleratiſſimo latrocinio: ſi q̄ conabantur agere ſatis prouiſum eſt: ut ne quid ſaluis auſpiciis: aut legibus: aut iá ſine ui agere poſſint. Ego neq; de meo ſtudio: neq; de nonnullorum iniuria mihi ſcribendum eſſe arbitror. Quid.n. aut me oſtétem: qui ſi uitam pro tua dignitate profundam: nullam partem uidear meritorú tuoꝝ aſſecutus: aut de alioꝝ iniuriis q̄rar: qd' ſine ſúmo dolore facere nó poſſum. Ego tibi in hac præſertim imbecillitate magiſtratuum præſtare nihil poſſum: ut exceptaui poſſum confirmare te & ſenatus & po.ro. ſummo ſtudio amplitudinem tuam retenturum.

M.T.C.Len.Proconſuli.S.D.

Tametſi mihi nihil fuit optatius: quá ut primú abs teipſo: deinde a cæteris omnibus

Ametſi: rñdens Ci.& Len.qui ei gratias egerat q̄ diligenter & fideliter eius cám tuereť: dicit ſe dolore eiuſmodi accidiſſe neceſſitatem tépoꝝ: ut Len.cogať núc fidem & beniuolentiam Ci.& cæteroꝝ amicoꝝ in dignitate ſua experiri: licet ſemp optauerit ſe gratiſſimum cognoſci poſſe erga ipm Lentu.& quod ipſe Len.in abſentia experiať eandé eé hoíum fidé in dignitate ſua: quæ fuerit olí in ſalute ipſius Ci.deinde ſubdit fauores: quos héret pro Len.impeditos eſſe ſubita & nepharia ꝓmulgatione Catonis: q legé ad populú tulerat: ꝓuincia abrógareť Len.nam his q dicút Catoné ꝓmulgaſſe legé de ꝓroganda ꝓuincia Cæſari in alteꝝ qnquennium: & ei dandum ſtipendium: non facile aſſentior: cum Plutarch' in uita Cæſaris & Catonis longe aliter dicat: neq; Catonem unq̄ adduci potuiſſe: ut id ſentiret: poſt ea uero declarat Cicero. quid ſperet poſſe fieri de cá Alexandrina: hortaturq; Lentu.ut ſi hanc reductionem obtinere non poſſit: pro ſapientia magnitudineq; animi ſui exiſtimet dignitatem ſuam non in hac reductóe: ſed in uirtute clariſq; rebus geſtis eſſe poſitá: ſe aút uſuꝝ oí diligentia: adhibiturumq; ſocium conſiliorum oíum. Qu. Selitium hoíem prudétem: & Lé.amiciſſimú: atq; de rebus iá ꝑteritis dicit ſe nihil ſcripturum: ſed de his quæ tantum putanť eſſe futuræ: Itaq; ſignificat Pó.grauiter accuſatum a Catone uideri depoſuiſſe oíno oém curá cauſæ alexádrinæ. Dicitq; ſe quibuſdá coniecturis perſpicere: q rex ipſe a Létu.reduci optabit: qđ quidem uidet ſe non poſſe aſſequi ut a Pompeio reducať: ſicut ante cogitauerat: & breuiter de animo quorundam Lentu.certiorem reddit: & hortať ipſum ut forti ſit animo. ¶ Tametſi: ſenſus eſt: & ſi nihil unq̄ magis optaui quá ut tu in primis: deinde cæteri omnes: me gratiſſimum cognoſcerent: tamen doleo ueniſſe tempora poſt tuú diſceſſum: quibus oporteret te abſentem experiri fidem & amorem erga te meum & cæterorum amicorum.

¶ Quam gratiſſimus:

¶ Q uã gratiſſimus: ualde gratiſſimus: nã q̃ cũ ſuplatiuo iungit̃: ſemp auget: ſicut p cũ poſitiuo: dicimus tñ per quã gratiſſimus: & q̃ mox: quod teſte feſto ſignificat: q̃ cito. ¶ Afficior ſum. do. ſumme doleo: afficio & ad aium & ad corpus referẽ: & q̃uis affici malis tñ cõſuetudo pſumpſerit: ut dicit Nonius Mar. tñ & de bonis poſitũ eſt ut. M. T. officiop li. i. aliquo honore aut impio affectos obſeruare & colere debemus: ſignificat aũt ſecũdũ adiũcta: ut afficio locũ Luce. i. do lucem loco: ut Varro. Coronã ex auro & gẽmis fulgẽtẽ gent luce locũ afficiẽs: & afficio te iniuria. i. facio tibi iniuriã: afficio lætitia. i. do lætitiã: & ſic i reliqs: ut lætali uulnere affect⁹ es. i. lætaliter uulneratus. ¶ Eiuſmodi: i. talia. ¶ Cõſecuta: eueniſſe ſucceſſiſſe. ¶ Poſt tuam pfe. i. poſt tuũ diſceſſum. ſ. ex urbe roma. Nam pficiſci q̃uis ſignificet oẽm motũ: tñ maxime de loco dr̃: ut Virg. in. i. æneí. Hũc lætũ tyriiſq; diem troiaq; pfectis eſſe uelis. ¶ Te aũt: ſenſus & ordo eſt intellexi ex tuis lr̃is te ſentire & cognoſcere eãdẽ eẽ fidẽ hoĩum in tua dignitate quã ego expertus ſum in ſalute mea: quia multi quos tibi fidos putabas: ſic te nũc deſeruerunt. ſicut olim me: cũ in exilium miſſus ſum. ¶ Eãdem: talẽ. ¶ Q uã. i. qualẽ: nam relatiua ſubſtãtiæ ſæpe pro relatiuis accidẽtis ponunt̃: non ſum is quẽ credis. i. talis qualẽ credis. ¶ Videre: cognoſcere: ſenſus. n. corpis plærumq; ad aium referunt̃: ut non uides q̃tũ erres. i. nõ cognoſcis. ¶ Sẽtire: iudicare: & plus eſt q̃ uidere. ¶ In. ſ. dignita. qa oppugnabat̃ dignitas Lẽtu. quã ſibi cõſtituerat i reductiõe regis. ¶ In mea ſalu. i. uita: qa Ci. in exiliũ miſſo aqua & igni interdictũ ẽ. ¶ Niteremur: magnis uiribus laboraremus & ageremus: nã niti inter alias ſignificat & ſuo honore conari: ut. M. Tu. tuſculanap li. iii. Tum illud qd' ſi ſyphus uerſat ſaxũ ſudãs nitendo nõ pficit hilũ. ¶ Conſilio. i. cogitationibus & prudẽtia. ¶ Studio: uehemẽti uolũtate & diligẽtia. ¶ Labore: & re & opa. ¶ Gratia: fauore: & eſt articulus exornatio. ¶ Exorta eſt: tranſlatiue. i. repẽte plata & edita eſt. ¶ Promulgatio: qa Cato pmulgauit legẽ de impio Len. qui i Cilicia erat abrogãdo: ut Ci. ad Q u. fratrem ſcribẽs teſtat̃ his uerbis: Cato legẽ tulit de impio Len. abrogãdo: ueſtitũ filius mutauit. ¶ Noſtra ſtudia: noſtros fauores. ¶ A minore cura. ſ. defenſiõis Len. i. a cura tuẽdi Len. iam refrigerata. ¶ Ad ſummũ timorẽ traduceret. i. faceret: ut oẽs ſũme timerent fauorem Lẽ.

Q uam / mox / Afficio / Proficiſcor / Video / Sentire / Nitor

quã gratiſſimus eſſe erga te cognoſcere: tñ afficior ſummo dolore eiuſmodi tpe poſt tuam pfectionem cõſecuta eſſe: ut & meã & cæterop erga te fidẽ & beniuolentiam abſens expirere. Te uidere & ſentire eandem fidem eſſe hoĩum in tua dignitate: quã ego in meam ſalutem expertus ſum: ex tuis lr̃is intellexi. Nos cũ maximo cõſilio: ſtudio: labore: gr̃a de cã regia niteremur: ſubito eſt orta nefaria Catonis pmulgatio: quæ nr̃a ſtudia impediret: & aĩos a minore cura ad ſummũ timorẽ traduceret: ſed tñ in eiuſmodi pturbatiõe rep (q̃q̃ oĩa ſunt metuẽda) nihil magis q̃ pfidiam timemus: & Catoni quoquomõ ſeſe res hẽt pfecto reſiſtemus. De alexãdrina te cãq; regia tãtũ habeo polliceri: me tibi abſenti tuiſq; pſentibus cum ulla te ſatiſfactup: ſed uereor ne aut eripiat̃ cã regia a nobis: aut deſerat̃: quop utrum minus uelim non facile poſſum exiſtimare: ſed ſi res coget eſt qddam tertium: quod neq; Q u. Selicio: neq; mihi diſplicebat: ut neq; facere regem pateremur: nec nobis repugnantibus ad eũ deferri ad quem prope iam delatum exiſtimat̃: a nobis agentur omnia diligenter: ut neq; ſi quid obtineri potuerit non cõtendamus: nec ſi quid non obtinuerimus: repulſi eſſe uideamur: tuæ ſapientiæ: magnitudiniſque animi eſt amplitudinem & dignitatem tuam in uirtute atq; in rebus geſtis tuis: atque in tua grauitate poſitam exiſtimare.

¶ In hujus: pturbatiõe rep. i. in tali rep diſſenſiõe. ¶ Q uã q̃ oĩa ſunt metuẽda: qa in pturbatiõe rep nemo ſuas res habet tam certas: ut poſſit cõfidere. ¶ Q uã pfidiam. i. ne decipiamur ab his qui fidem pmiſerunt: & qui ſe noſtros oſtendunt & pfitent̃. ¶ Q uoquomodo: utcũq; qualitercũq;. ¶ Habeo pol. græce dixit: ich. n. dicit̃ ἔχω ποιεῖν. i. habeo facere: & ſic de ſinguiis. i. poſſum polliceri. ¶ Tibi abſenti tuiſq; pſentibus ſatiſfacere: ita factup ut neq; tu abſens a me plus poſſis exigere: q̃ facio: neq; tui pſentes. ¶ Sed uereor ne eripiat̃ cã regia a nobis aut deſerat̃: oſtẽdit quod ſentiat de hac cã: & Lentu. latenter ſignificat hãc cãm nõ poſſe obtineri. ¶ Eripiat̃ a nobis: ut alii det̃. ¶ Aut deſerat̃: ut oĩo p nullum reducat̃ rex. ¶ Q uorũ utrum. i. qd' horum duorum. ¶ Minus uelim: minus deſiderem. ¶ Q uiddã tertiũ. i. unum tertium: nam quiddam cum adiectiuis iũgit̃: quoddam cũ ſubſtantiuis ut qddam pulchrum quoddam animal. ¶ Q u. Seli. hic & ſi non magni nois uir nõ tñ cõtemnendus fuit boni conſilii & Lẽtulo amicus. ¶ Pateremur. i. ſineremus: & pmitteremus. ¶ Neq; ia. i. neq; deferi: quominus reſtitueret̃. ¶ Nec ad eum deferri: ſignificat Pompeium. ¶ Ad quẽ pp iam delatum exiſtimat̃: ex ſtudio amicop Põ. multi iudicabant ferre rẽ inclinatã eſſe ad Pompe. ut in præcedentibus epiſtolis apparuit. ¶ Prope: fere. eſt enim hoc in loco aduerbiũ. ¶ A nobis agent̃ oĩa diligenter. i. utar oĩ diligẽtia in cauſa tua: ita tñ ut non cõtẽdamus ſi non poterit obtineri: & ne uideamur repulſi: ſi nõ obtinebimus. ¶ Vt. n. ſi. q. o. potuerit. n. contenda. eſt. n. contendere de eo quod obtineri non poſſit: & qui nimium contendit de aliqua re ſi eam non obtinet uidet̃ repulſus: iõ dicit ſe uſurum de ea diligẽtia ut hoc ſibi non accidat. ſ. ut aut cõtendat fruſtra aut repulſus uideat̃. ¶ Tuæ ſapientiæ magnitudiniſq; animi: quaſi deſperans negociũ obtineri poſſe conſulatur Lentu. & eum hortatur ut pro ſapientia magnitudineq; animi ſui exiſtimet dignitatem ſuam non conſiſtere in hac reductiõe regia: ſed in bonis animi & præclaris rebus geſtis.

Prope / Cõtendere

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EM.

¶ Ex his rebus:quas fortuna elargita eſt:honores enim & dignitas & magr̃atus & ſimilia fortũæ ſunt mune
ra.¶ Perfidia:iniqtas:fallacia.¶ Fraudi:pœnæ periculo.¶ Prætermittiẽ:prætermittitur relinquiẽ.¶ Et agẽ
di & cogitãdi:aut hiſteron proſteron eſt:quia prius cogitamus:deinde agimus:aut dicit ſe nõ ſolum præſtare
amico opam ſuam in agẽdo:ſed curã & cogitationem in conſulendo & excogitãdo: quæ ei poſſunt pdeſſe.
Facilius.n.pro aliquo aliquid agimus:quam pro eo cogitandi curam ſuſcipimus:quia ẽt pro nobis ipſis non
niſi de rebus magnis hoc facimus.¶ Neq; prudentiorem neq; fide maiorem neq; amãtiorẽ tui: tria tetigit:q̃
in oi conſilio ſunt expetenda ut a ſapiente ſit:
a fideli:ab amico:nam ſi unum hoꝝ deſit: nõ
eſt ſatis tutum.¶ Hic:romæ.¶ Quæq; : duæ
partes ſunt.i.& quæ aguntur nunc.¶ Quæq;
acta ſunt:ante.¶ Litteris & nunciis.His.n.dua
bus rebus amicis certiores fieri & poſſunt & ſo
lent:ſi qd eos intelligere oporteat.¶ Quæ au
tem poſita ſunt in coniectura.i.de quibus non
põt afferri certa ꝓbatio : ſed poſſunt aliquibus
ſignis diiudicari.¶ Fore.i.futura.¶ Oportere
decere cõuenire.¶ Poſteaq̃ Põpe. non eſt epi
ſtola ſeparata a ſuperiori textu:ſcribit.n. q̃ ſunt
in coniectura.ſ.Pompeiũ uideri ualde pturba-
tum:poſtq̃ in ſenatu eſt ualde exagitatus : & a
Catone grauiſſime obiurgatus:cum ipe Pom.
defenderet Milonem aduerſareturq; Catoni.
Conuicium ¶ Conuicio: conuicium quaſi conuociũ dici-
tur:& eſt cauillatio & contumelia.¶ Iactatus:
& quaſi agitatus.tranſlatio a procellis.¶ Ma-
gno ſilentio:uel ipſius Pompe. qui non auſus
eſt reſpondere:uel melius. ¶ Magno ſilẽtio.ſ.
audientium:& conſequenẽ magna attentione
ut Cicero lib.iiii.rhetoricoꝝ ad Herẽnium quæ
dicitur ſimilitudo:qñ magnam populi cõmo-
uerit his rebus expectationem:repente ſilentio
facto uocem emittat acerbiſſimam &c.¶ Ale
xandrina cauſa .i.cã Ptolemæi Alexandrini.
¶ Quæ adhuc eſt nobis integra.i.de qua nihil
aliud adhuc eſt cõſtitutum:uel quæ eſt in prio-
Integra res re & ſolito ſtatu.Nam integra res diciẽ: de qua
nihil eſt immutatum.¶ Detraxit:diminuit im
mutauit:abſtulit.¶ Per religionem.i. per ſybil
linam ſñiam.Nihil enim uſq; ad uideẽ paren-
theſis eſt.i.interpoſitio ſententiæ: quæ tamẽ ſal
uo ſenſu poſſet omitti.¶ Videẽ eſſe depoſita:
derelicta omiſſa.¶ Ab illo.ſ.põpeio.¶ Nũc.ſ.
depoſita:hac cauſa a Pompeio. ¶ Molimur:
enitimur:& magno conatu facimus uel medi-
tamur.¶ Vt quum rex:Ptolemæus.¶ Intelli-
gat ſe non poſſe aſſequi:ſe non poſſe obtinere.
¶ Quod cogitabat.ſ.ut a Pompeio reducere-
tur.¶ Proficiſcatur:ueniat.¶ Ad te:ut eum du
cas.¶ Deſertum: derelictum.¶ Atq; abiectũ
contemptum.¶ Fore:futurum. ¶ Quod: q̃
rem.ſ.ut ad te proficiſcaẽ.¶ Faciet.ſ.ipſe rex.
¶ Si mõ:tantũmodo.¶ Placere ſibi.i.ſe uelle
ſibi gratum eſſe.¶ Sed no.hoĩs.ſ.Pom.¶ Tarditatem:qa non cito dicit ſñiam ſuã.¶ Taciturnitatẽ:matuꝝ
ſilentium.Silentium.n.põt eẽ ſine ratione:taciturnitas eſt cum rõne.¶ Cæteris iniuriis: propter ꝓmulgatio
Silentiũ nem nefariam:de qua dictum eſt ſuperius.¶ Reſiſtemus:repugnabimus uincemus.¶ Hortenſiũ:& Lucul-
Taciturnitas lum:ambos præſtantiſſimos uiros.Hortenſii eloquentia:Lucul.liberalitate.¶ Cæteri.ſ.ſenatores.¶ Obſcu-
rius.i.obſcure:clam.¶ Iniqui:aduerſarii:inimici .¶ Non diſſimulanter:ideſt aperte: nam diſſimulare eſt oc
Diſſimulo cultare:& non demonſtrare quod ſit:ſimulare oſtendere id quod non ſit.¶ Fore:futurum.ſ.hoc.¶ Vt cõſe.
.i.obtineas.¶ Tuam priſti.di.i.imperium quod geris in Cilicia : nam tulerat legem de abrogando imperio
Simulare Len.ideo dicit.¶ Fracto impe.i.uicta temeraria & irrationabili ſñia hoĩs.¶ Leuiſſimi.ſ.Catonis neq; miran
dũ ſi leuiſſimũ dixerit Cato:quem alibi grauiſſimũ uiꝝ appellat:nam pro locis & pro perſonis ad quas ſcribi
mus:ſolemus uariare ſñias:hic ergo oppugnabat.Len.amicũ ſuum ut ipſi Len. placeat appellat ſuauiſſimũ.

ſiquid ex his rebus quas tibi fortũa elargita ẽ: nõ nul
lorum hoĩum perfidia detraxerit.Id maior illius frau
di:q̃ tibi futurum a me nullum tempus prætermittiẽ
de tuis rebus:& agendi:& cogitandi. Vtorq; ad om
nia Qu.Selicio:neq; enim prudentiorẽ quẽq̃ ex tuis
neq; fide maiorẽ eſſe iudico:neq; amãtiorẽ tui. Hic
quæ agãtur:quæq; acta ſint:ea te ex lr̃is multorũ : &
nũciis cognoſcere arbitror. Quæ aũt poſita ſunt i cõ
iectura:quæque mihi uidẽtur fore : ea puto a me tibi
ſcribi oporteẽ:poſtea q̃ Põpeius:& apud populũ ad
viii.idus feb.quũ pro Milone diceret clamore cõui
cioq; iactatus eſt:in ſenatuq; a Catõe:aſpere:& acer
be nimium magno ſilẽtio eſt accuſatus:uiſus eſt mi
hi uehementer eſſe pturbatus.Itaq; alexandrina cã
quæ nobis adhuc itegra ẽ:nihil enim tibi detraxit ſe
natus:niſi id quod p eãdem religionẽ dari alteri non
poteſt:uidetur ab illo plane eẽ depoſita:nunc:id ſpe
ramus:idque molimur:ut cum rex itelligat ſeſe id qđ
cogitabatur a Pompeio reducatur: aſſeq nõ poſſe:
& niſi per te ſit reſtitutus:deſertum ſe atque abiectũ
fore:proficiſcatur ad te.Quod ſine ulla dubitatione
ſi Pompeius paulum modo oſtẽderit ſibi placere fa
ciet:ſed noſti hominis tarditatẽ:& taciturnitatẽ : os
rũ nihil:quod ad eam rem pertinet:prætermittimus.
Cæteris iniuriis quæ propoſitæ ſunt a Catone facile
ut ſpero reſiſtemus amicum ex conſularibus nemi
nem tibi eſſe uideo:præter Hortenſium:& Lucullũ:
cæteri ſunt partim obſcurius iniqui:partim non diſſi
mulanter irati . Tu fac animo forti magnoq; ſis:ſpe
reſq; fore:ut fracto impetu leuiſſimi hominis tuã pri
ſtinã dignitatem & gloriam conſequare. Vale.

M.T.C.Len.proconſuli.S.D.

QVæ geranť: Pollio Lētulo & Ciceroni amicus interfuerat oībus quæ Romæ agitata fuerant in cauſa Lē. & de rege reducēdo & maxīe de iperio: qđ Cato uolebat ei abrogari. Itaqꝫ cū nūc ad Lē. in Ciliciam ꝓficiſcereť: dicit Ci. ſe breuiꝰ ſcribere: qa oīa itelliget ab ipſo Pollione corā. Scribit tñ in ſummo dolore: quē de rebꝰ Lētuli capit ſe unā hr̄e cōſolationē: ꝙ ſperat nephariā ꝓmulgationē Catonis &c. ſtudia & cogitationes inimicoꝝ & aduerſarioꝝ Len. poſſe ipſo tp̄e debilitari & frāgi. Deide Ci. dicit aliā ſe hr̄e cōſolationē: ꝙ cū uideat quādā ſimilitudinē ſuæ olim cāæ cū miſſus eſt in exiliū: & nūc cāæ Len. cū oppugnať in dignitate ſperat eundē fore exitū. ſ. ut quēadmodū bene ſucceſſit. Cic. ita bene ſuccedat ipſi Len. Poſtremo hortať eū ut ſe ꝓſtet uirum magni aīi qualē ꝓſtitit a teneris annis.

QVæ gerātur accipies ex pollione: q oībus negociis nō īterfuit ſolū: ſed ꝓfuit. Me ī ſūmo dolore: quē ī tuis rebꝰ capio maxīe. ſ. cōſolať ſpes: qđ ego ualde ſuſpicor fore: ut īfrigať hoīum īprobitas: & ꝯſiliis tuoꝝ amicoꝝ & ipa die: q̄ debilitanť cogitatiōes & inimicoꝝ & ꝓditoꝝ. Facile ſcđo loco me cōſolať recordatio meoꝝ tp̄m: quorū imaginē uideo in tuis rebꝰ. Nā & ſi minore in re uiolať tua dignitas: q̄ mea afflicta ſit: tñ tāta ē ſimilitudo: ut ſperē te mihi ignoſceť: ſi ea nō timuerī: q̄ ne tu qdē unq̄ timēda duxiſti: ſed ꝓſta te eū: q mihi a teneris (ut græci dñt) ūguiculis es cognitꝰ. illuſtrabit (mihi crede) tuā āplitudinē hoīum īiuria. A mē oīa ſūma ī te ſtudia officiaqꝫ expecta: ñ fallā opionē tuā

Quæ gerā-
tur: q̄ fiant. Accipies: intelliges cognoſces. Si- Accipio
gnificat &ť audio: poſco: tracto: gratū hēo: ut ſu-
pra: qđ dat accipimus. Ex. i. a. Interfuit: ꝓ-
ſens fuit q̄tum ad pſonā. Sed ꝓfuit. i. etiā ope- Præſum
ra ꝓſtitit: & multū geſſit & tutatus eſt: nā ꝓeſſe Præſes
eſt tutelæ eſſe: uñ & ꝓſides ꝓuinciaꝝ dicti ſunt.
Me in ſum. do. elegāter incipit oro ab appo-
ſito: ſed tñ non decet ita eſſe ſupſtitioſus: ut hoc
ſemp obſerueť. Nā plerūqꝫ: ut uoluit Quinti. ſ.
cōſulēdæ ſunt aures. Scilicet: certe: nā nō po- Scilicet
niť declaratiue: qđ raro apud idoneos repeiť:
ſed aut affirmatiue: aut ironice: ut. ſ. his ſupens la-
bor eſt: & Teren. Id ppl̄s curat. ſ. Valde: mul- Valde
tū: & eſt ſyncopatū a ualide: unde ꝓducit e finale. Hora. poſuit & ualdius pro ualidius in epiſto- Valdius
lis: ut nouit me ualdius ipſo: ſicut & caldus pro Caldus
calidus: ut apud Mar. Iā defeciſſet portātes cal- Calfa-
da miniſtros: & alibi ſæpius: & calfacio & calfactus: ut Ouidi. in Ibin. Nondū calfacti uelitis haſta ſolum: & . vil- cio
met. Cæde recalfecit: qbus dictionibus ſyncopatis tantū in carmine utimur niſi ualde: qđ poetis & oratoribus Calfa-
eſt cōe: qđ aūt caldus non dicendū ſit in proſa. Quin. lib. i. inſtitu. oratoriaꝝ oñdit auctoritate Ci. in Orato. & ctus
Augu. in epiſto. Suſpicor: opinor: arbitror: uñ ſuſpicio opinio: tū in bonā: tū in malā ptē: ſed ſæpius in malā. Suſpi-
Fore: futurū eē. Infrigať: cōterať: ad nihil reducať. Hoīum īprobitas: notat Catonē q ꝓmulgauerat le- cio
gē: ut īperiū Ciliciæ abrogaret Lentulo. Improbitas: iniqtas: pfidia. Cōſiliis: pp cōſilia. Tuorum ami. Dies
quos multos & optimos hēs: qui te ab horū improbitate tuebunť: & hoc maxīe pp ſe dicit. Et ipſa die. i. ipo
tp̄e: nā dies & ſi in fœminino genere ſignificat ſpaciū. xxiiii. horaꝝ: tñ ꝓprie poniť pro tp̄e: ut Tibul. longa dies
homini docuit parere leones: & Iuue. longa dies igiť quid cōtulit. i. lōgū tēpus. Proditoꝝ: deceptoꝝ: nā ꝓde- Prodo
re iterdū eſt porro. i. lōge dare: ut Virg. prodimur: atqꝫ italis lōge diſiūgimur oris. Et ꝓdere eſt indicare & deci- Porro
pere: ut Vnius ob irā ꝓdimur: uñ ꝓditores qui īdicāt quæ debēt celare & decipiūt: iō pfidi & deceptores dicun- Prodito
tur. Alia ſignificat pro loco & ſm̄ diuerſos grāmaticos. Qua de. i. minuunť. Cogitationes: cōſilia delibera- res
tiones: oīa. n. primo īpetu animi maiora fiūt: debilitanť aūt ſucceſſu tp̄is quia aut ſequiť diffidētia perficiendi
qđ primo ſupaueras: aut aliqđ impedimentū īteruenit: unde bene monebat Cæ. apud Lu. Sit ſubditū qdcūqꝫ
paras. Secundo lo. apud Ci. ornate dr̄ pro ſecundo. Recordatio: pro memoria. Meorū tp̄m. i. meorum
caſuum. Quoꝝ ima. i. ſimilitudinem. Video in re. tuis. quia cū multi te deſerāt: ſicut olim me deſeruerūt:
ut poſtea mutati ſunt: ut mihi fauerēt: ita ſpero facturos erga te. Notat aūt Pom. de cuius fide Cice. non dubitabat cū in exilium miſſus eſt: a quo tñ deceptus eſt q̄uis poſtea mutato cōſilio Pom. Cice. reuocandū curauerit
propterea dicit ſe ſperare inde facturū Pō. in cā Len. qđ olim fecit in cā Cice. ut quē oppugnauerit eidem mutato conſilio fauear quemadmodū poſtea fauit Cice. quē ante contra ꝓmiſſam fidem deſeruerat. Minore ī
re: quia minor eſt dignitas q̄ ſalus: tu. n. certas utrū reducas regē: ſicut ꝓmiſſum eſt tibi. In mea autem cā agebatur utrū eſſem & uiuerem: q̄ fuerā e patria eiectus. Afflicta ſit: deiecta proſtrata. Tamē. ſ. eſt ſi. ſenſus ē.
Et ſi oīno non ſit æqualis ſimilitudo rerum tuarū & mearum: qa minore in re uiolans. q̄ ego afflictus ſum: qa
ego in ſalute: tu in dignitate es læſus. Tamen. ſ. eſt ſi. ꝙ ſpero te eſſe nō rephenſurū: ſi ego nō diffiſus fuero ī
cauſa tua: quēadmodū neqꝫ tu nunc diffidebas in mea: & hoc eſt qđ dicit. Vt ſpe. ani. igno. dare ueniam: nō
accuſare: plerūqꝫ. n. crediť eſſe patui amoris in cā amici nō timere & hr̄e fiduciā. Nō. t. e. ſ. hos: qui te impugnant nunq̄ mutatū iri ab improbitate ſua. Quæ ne. ſ. qui. pro ne qdē: ſed inter ne & qdem ſemp aliqđ īterponēdū eſt: aliter nunq̄ iunguť. Vnq̄: quo tp̄e agebať de ſalute mea. Duxiſti: exiſtimaſti. Timēda: qa
nec tu nunq̄ de me timuiſti qn aliquādo fierent mihi mitiores qui me īpugnabant: & fortuna mea meliorem
exitū habitura eēt. Sed ꝓda. i. exhibe: oſtende: redde. Te. e. i. talē. Qui: qualis. Es co. a. ſ. un. i. a teneris
annis: ſm̄ ꝓuerbiū græcoꝝ qui dicunt ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων. Vnguiculam aūt uerū eſt diminutiuum ſm̄ for- Vngui-
mā: q̄uis nō ſeruet genus primitiuū: nā ungula denoīatiuum eſt: nō diminutiuū. Illuſtrabit: clariorē reddet: cula
quia qñ qſpiam oppugnatus uincit: aut iniuſte oppugnatus intelligiť: fit clarior: & magis laudať. Amplitu- Vngula
dinē: dignitatē. Hoīum: inimicoꝝ. Iniuria: quæ in te īferť: ut abrogeť dignitas tua. A. m. o. &c. i. ſpa me
in te collaturꝝ oēs ſūmos fauores quos potero. Nō. fal. opi. tuā. i. q̄cūqꝫ a me expectaueris: ea oīno efficiam.

LEgi litteras tuas:quia Lētu.ad Cice.ſcripſerat ſibi gratū eſſe:ꝙ crebro certior fieret ab eo de rebus oībus ſuis q̄ in ſenatū agebanť:& eū rogauerat:ut ēt ſcriberet ı q̄ fide & uolūtate qſq; eſſet erga ſe.Pꝛimū Ci.rñdet ſe & debere crebro ſcribere ad Lētulū:& libenter ut uideať eſſe memoꝛ & gratus erga eū:& q de ſe optime meritus ſit:& ꝗuis dicat difficile eſſe ſinguloꝝ uolūtatē & aīum dicere:tñ multos cōmemorat uarie affectos erga Lētulū:& qm̄ cū eſſet aliquātulū alienatus Pō.a Lētulo:& ad eum Lētulus ita humane ſcripſerat:ut eū ſibi recōciliaſſet.Laudat Ci.hanc prudentiā Lētuli:qui talē & tantū uirū ſibi recōciliandū duxerit:deinde ſcribit qd Pō.ſecū cōicauerit de cauſa Lentuli:& qd utriq; ipſoꝝ uideatur:datq; ei quoddā cōſiliū reducēdi regē:ita tñ ut oſtēdat:ꝙ ſi male ſucceſſerit ipſi Lentulo:ab oibus accuſabiť.Hortať igiť ut diligēter cōſideret qd ſibi in hac re agēdū ſit:deinde rñdet cuidam gratulationi Lētuli erga ſe:& accuſat quorūdam iprobitatē & pfidiā:& oſtēdit eandē fuiſſe hoīum fidem in cauſa ſua quæ nūc eſt in cauſa Lētuli:ſed fuiſſe diſſimilē fortunā:quia ipſe in ſalute ſit læſus.Lētulus uero in dignitate & laude.Deinde eū hortať ut ita gerat ꝓuinciā:ut ad memoriā cōſulatus ſui addat ēt gloriā bene adminiſtratæ ꝓuinciæ.Rñdet deinde qbuſdā eius ꝑiculis:q̄ facilius ex epiſtola colliguntť:q̄ comꝓhēdi poſſint argumēto.

M.T.C.Lentulo proconſuli.S.D.

LEgi tuas litteras:qbus ad me ſcribis gratū eſſe ꝙ crebro certior per me fias de oib9 rebus:& meam erga te beniuolentiā facile perſpicias.Q uorum alterū mihi ut te plurimū diligā facere neceſſe eſt.Si uolo is eē:quem tu me uoluiſti.Alterū facio libenter:ut qm̄ interuallo locorum:& tēporū diſiuncti ſumus:p litteras tecū:q̄ ſæpiſſime colloquar.Q uod ſi rarius fiet:q̄ tu expectabis:id erit cauſæ:qd non eius generis meæ lr̄æ ſūt:ut eas audeam temere cōmittere.Q uotiēs mihi certorum hominum poteſtas erit:quibus recte dem:non ꝑtermittam.Q uod ſcire uis q̄ quiſq; in te fide ſit & uolūtate:difficile dictu eſt de ſingulis.Vnum illud audeo:quod antea tibi ſæpe ſignificaui:nunc quoq; te perfecta:& cognita ſcribere.Væhemēter quoſdam hoīes:& eos maxie:qui & te amare maxime debuerunt:& plurimū iuuare potuerūt:iuidiſſe

Certior fio

¶ Certior fias.i.admonearis:& itelligas.¶ Per me.i.ex me:nam pro me aliud ſignificat.i.uel loco mei uel cā mei.Certior aūt cōparatiu9 eſt ꝓ poſitiuo:quo ſemp oratores utunť:nūq̄ licet oratori diceř facio te certū:

Sū cert9 non certior crebro

ſed certiorē:nec fio certus ſed certior.Dicim9 autē ſum cert9:nō certior:ut apud.A.G.Certi iqt ſum9 uir bone nō ignorare te qd uena appellatur:& qd arteria:ſunt ēt alia idonea exēpla:ſed hoc unū ut a ꝓbato uiro ſatis ſit.¶ Crebro:pro crebre:ideſt ſæpe:& eſt teſte Priſciano nomē ꝓ aduerbio.¶ De omnibus rebus:quæ Romæ fiunt.¶ Facile:haud dubie & clare:& iūctum cum nomine exi-

Facile

git ſuperlatiuum:ut facile doctiſſimus.Deſiderat etiam cōparatiuum & nomina ſignificantia diuerſitatem:ut facile diſſimilis:& compoſita a præ ut facile præſtat:& ut dicit Donatus:ueteres facile pro certo dicebāt:ut Cl.illius ciuitatis facile princeps:facilis aūt hominem exorabilem ſignificat:ut Virgi.Geor.iiii.& faciles uenerare napæas.Et in Bucco.Et quo ſed faciles nymphæ riſere ſacello.Differt autem a clæmente:ꝙ facilis eſt cuius ira

Clæmēſ Facilis

cito ſoluitur:clæmens qui non iraſcitur.Teren.in Adel.Re ipſa repperi facilitate nihil eſſe homini melius neq; clæmentia.¶ Quorum alterum:declaratio duarum propoſitarum partium.ſ.& ꝙ ſcribat crebro:& ꝙ ſuā beniuolentiā oſtendat Len.& primo exequitur ultimam ſic.¶ Alterum ut te.q.d.ut te uæhementer amē.¶ Eſt enim.ſ.cogor facere.¶ Q uem me tu me eſſe uoluiſti.ſ.memorem:gratū & bonum uirum:cuȝ cauſam meæ reſtitutionis fideliter & amanter egiſti:ut oſtenderes quantum beniuolentiæ tibi deberem:& ꝙ pro te mihi agēdum eſſet:ſi uſu ueniret.¶ Alterum:ut crebro te certiorem faciam.¶ Vt quoniam:ordo eſt alterū facio liben-

Interuallum

ter:ut loquar q̄ ſæpiſſime tecum per litteras:quoniam interuallo locoꝝ & temporum diſiuncti ſumus.¶ Interuallo:ſpacio & tam ad tempus q̄ ad locum refertur:ideo addit locorum & tēporum.¶ Locoruȝ:quia Roma longe diſtat a Cilicia.¶ Tempoꝝ:quia iamdiu te non uidi:& ꝗuis non admodū longum eſſet tempus:tamē ex affectu amicitiæ ita dixit.¶ Diſiūcti:diuiſi ſeparati:ut Virg.i.æneı.Atq; italis lōge diſiūgimur oris.¶ Quod

Id cāæ Fides

ſ.loqui tecum per litteras.¶ Quantū expectabis.i.quantū tu uoles & deſiderabis.¶ Id erit cauſæ.i.ea erit cauſa:& ornate per genitiuum dicitur & pronomen adiectiuum in ſubſtantiuum cōuerſum:ut hoc litterarum ad te dedi.i.has litteras.¶ Eius generis:eius conditionis.¶ Committere:credere:& aliorum fidei tradere:ut Ter.Ouem lupo cōmiſiſti.¶ Certorum:fidorum:ut Virg.ſecundo æneidos.Equidem per littora certos dimittam.¶ Poteſtas:facultas.¶ Recte:tuto.¶ Dem:dare poſſim.¶ Non pteretmittam.ſ.ad te lr̄as dare.¶ Q uod ſcire uis:reſponſio ad aliam partem epiſtolæ Lentuli:in qua petebat a Cicerone fieri certior:quo animo quiſque in ſenatu erga ſe eſſet.¶ Qua fide:quali fidelitate:& eſt fides mandatorum fida executio uel obſeruantia dicta ut uoluit Cicero.in .iiii.de repu.& primo de offi.ꝙ fiat quod dictum eſt.¶ Difficile eſt dictu.i.memoratu:ideſt difficile eſt exponere.¶ De ſingulis:ideſt de quolibet ſingulatim & ſeparatim.¶ Illud unum:ordo eſt:audeo ſcribere illud unum nunc perfecta re quod ſignificaui tibi ſæpe.¶ Significaui:leuiter oſtendi.¶ Q uoſdā homines inuidiſſe digni.i.doluiſſe ꝙ conſequereris hanc dignitatem.¶ Qui debuerūt:ſcilicet iuuare quia eras benemeritus de his:& ipſi tibi fidē dederāt.¶ Simillimam rationem:uide ſimilem cauſam.¶ Tui temporis

Nunc

nunc:nunc aduer.temporis pro nomine poſuit.¶ Tui temporis nunc.q.d.tui temporis præſentis & quaſi nuncini:ſi latinitas tale adiectiuum pateret:ut craſtini.¶ In re diſſi.quia mihi in ſalute:tibi in dignitate:& ſubaudi ut audeo ſcribere ſimillimam fuiſſe rationem:& cætera.¶ Palam:aperte.¶ Oppugnarēt:tibi eſſent aduerſi.

Et infeſti.

& infeſti. ¶ Cauſa.reipu.non odio neq; utilitate tua. ¶ Auctoritatem:exiſtimationē. ¶ Non tam memores eſſent uirtutis tuæ.i.nō tam recordarentur:ꝙ recte egiſſes ſemp:nec tā reſpectū haberēt tuæ uirtutis. ¶ Quā eſſent inimici laudis:ideſt ꝙ dolerent laude tua. ¶ Vt perſcripſi antea.ſ.in fine epiſtolæ quæ incipit Tametſi. ¶ Percupidū:amatorē:nā cupere pro amare ponitur:ut Teren.in Andria.Vel ꝙ ipſi bene cupio glicerio ponitur tñ cōſequens pro antecedēti:quē enim amamus:ei bene cupimus. ¶ Studioſum fautorē:nā ſtudere fauere ſignificat:ut Naſo.xü.meta.Cui ſtudeat deus oīs habet. ¶ Ex magiſtratibus.i.qui magiſtratū.i.officiū adminiſtrāt.

Cupio

Studeo

dignitati tuæ:ſimilimāq; in te diſſimili tui temporis nunc:& noſtri quōdam fuiſſe rōnem:ut quos tu reipu.cā læſeras:palam te oppugnarent. Quorum auctoritatem dignitatem uoluntatēq; defenderas:nō tā memores eēnt uirtutis tuæ q̄ laudis inimici. Quo quidem tēpore ut ꝑſcripſi a te antea: cognoui Hortēſii percupidū tui:ſtudioſum Lucullū. Ex magiſtratibus autē.L.Raciliū & fide & aīo ſingulari. Nā noſtra propugnatio ac defenſio dignitatis tuæ pp magnitudinē bñficii tui fortaſſe pleriſq; officii auctoritatem maiorē hr̄e uideatur:q̄ ſentētiæ. Præterea quidem de cōſularibus nemini poſſum: aut ſtudii: aut officii erga te: aut animi eſſe teſtis. Et enim Pōpeiū qui mecum ſæpiſſime non ſolum a me prouocatus: ſed etiam ſua ſpōte de te cōmunicare ſolet:ſcis temporibus illis non ſæpe fuiſſe in ſenatu. Cui quidē litteræ tuæ:quas proxime miſeras (quod facile intellexerim) periucunde fuerunt:mihi quidē humanitas tua uel ſumma potius ſapientia nō iucunda ſolum: ſed etiam admirabilis uiſa eſt. Virum enim excellentem: & tibi tua præſtanti in eū liberalitate deuinctū non nihil ſuſpicantem propter aliquorum opinionem ſuæ cupiditatis abs te alienatū: uel illa epiſtola retinuiſti. Qui mihi quum ſemper fauere tuæ laudi uiſus eſt:etiam ipſo ſuſpicioſiſſimo tēpore caninianotum uero lectis tuis litteris ꝑſpectus eſt a me toto animo de te ac de tuis ornamētis cogitare,& cōmodis. Quare ea quæ ſcribam ſic habeto:me cū illo de te ſæpe cōmunicata de illi9 ad te ſentētia atq; auctoritate ſcribere. Quoniā ſenatuſconſultū nul-

¶ Propugnatio ac defen.declaratio unius per alterum:nā ꝓpugnatio eadē quæ & defenſio:niſi ꝙ defēſio quoquomodo fit: ꝓpugnatio p cōtētionē. ¶ Officii tui:in me collati reſtitutione mea:& eſt ſenſus:qđ pro te facio in defendēda tua dignitate. Videt̄ fortaſſe quibuſdā potius a me fieri ex officio & ex debito accepti a te magni bñficii: q̄ qđ ita ſentiā: & iudicē te mereri. ¶ Snīæ:cogitati & pēſati iudicii ¶ Præterea:præter ſupradictos. Præterea interdum eſt ſimpliciter aduerbium ordinis: aut tēporis:ut apud Hora.lib.i.ſermonum:Præterea nec ſic ut qui iocularia ridens Percurram. Interdum habet in ſe pronomen tam ſingularis: q̄ pluralis numeri incluſum. ſingularis: ut Virgi. Si duo præterea tales idæa tuliſſet Terra uiros ideſt præter eum.ſ.Aeneā.pluralis:ut hic præterea.i.præter eos: & apud Ci. ſæpius. & ſignificat non ſolum præter eos uel eum: ſed etiam præter te:ut te doctum exiſtimo præterea neminem.i.præter te.& ſignificat præter me ut mihi credis præterea nemini.i.præter me.& eodē modo ſignificat præter nos: præter uos: ꝑter illos: & eſt aduertenda hæc ſignificatio. ¶ Poſſum eſſe teſtis nemini ſtudii.i.neminem poſſum uere dicere tibi ꝑſtare officium. aut ſtudiū aut animum amicū:nā teſtiū eſt uera dicere. ¶ Et.n. Pom.ſolū Pō.excipit:de quo dicit ſe non poſſe iudicare:quia raro fuerit in ſenatu: cū agebatur de rebus Lentuli. ¶ A me ꝓuocatus: a me inuitatus:& ad loquēdū de te deductus. ¶ Cōmunicar.i.me pticipē facer:mecū cōferre. ¶ Cui: Pō. ¶ Proxime:nuprime. ¶ Quod.i.quārē.ſ. fuiſſe periucundas. ¶ Vel quod intellexerim.i. inq̄ntum intellexerim. ¶ Mihi quidem:laudat Ci.Lētulū ꝙ Pom. a ſe [illegible]natū humaniſſimis litteris ſibi recōciliauerit [illegible] retinuerit. ¶ Humanitas:ideſt māſuetudo ſiue facultas:quæ maxie decet hoiem:uel pro eruditione & doctrina ponitur. Dicit enim.A.G. Humanitas proprie eſt eruditio & inſtitutio:quam in bonas artes dicimus: quas qui ſinceriter cupiunt appetuntq; hi ſunt maxime humaniſſimi: huiuſce.n.ſcientiæ cura & diſciplina ex uniuerſis animantibus uni homini data eſt:ideoq; humanitas appellata. ¶ Vel ſumma potius ſapientia:correctio eſt:nā plus eſt ſapiētia q̄ humanitas:ſi quidē eſt ſapientia humanarum diuinarūq; rerum cognitio & moderatio. ¶ Non iucunda ſo.ſ.fuit. ¶ Sed admirabilis:ideſt magna & laudabilis. ¶ Viſa eſt:& intelligitur admirabilis. ¶ Virum.ſ.Pom. ¶ Deuinctum:aſtrictum:cōiunctum. ¶ Non nihil:aliqđ. ¶ Suſpicantem:male opinātem. ¶ Vel.i.etiā:ut Virg. Vel priamo miſeranda manus. ¶ Illa epiſtola:ſcilicet quam nuperrime miſeras. ¶ Cum ſemper:ideſt & ſemper. ¶ Suſpicioſiſſimo tēpore caninii:ideſt quo tempore omnes ſuſpicabantur caninium interceſſiſſe ſenatuſcōſulto pro te facto: ut faueret Pom.ut uiſum eſt in ſecunda epiſtola. ¶ Perſpectus:cognitus. ¶ Lectis tuis litteris.i.poſt q̄ legit tuas litteras. ¶ Ornamentis: laudibus & honoribus. ¶ Sic habeto:ſic credito:ſic exiſtimato. ¶ De ſententia il.i.ex illius iudicio. ¶ Et auctoritate:ſuaſione.ideſt crede me ſcribere ad te ea quæ ſcribam ita iudicante:& ſuadente Pom. ¶ Quoniam ſenatuſcon.longum eſt hyperbatō:& obſcurus aliquantulum & difficilis ordo: ideoq; explanandus eſt ſic ordo: quare habeto me ſcribere tibi quæ ſcribam ex ſentētia Pom.ſcilicet te.qui teneas Cyprum:& Ciliciā poſſe perſpicere:quid poſſis efficere & conſequi. Quoniam nullū ſenatuſcon.extat.quo reductio tibi ſit adēpta:& quo

Propugnatio.

Defēſio

Præterea

Humanitas

Sapientia

niam ea auctoritas: cui ſcis interceſſum &c ¶ Extat: apparet perſcriptum eſt. ¶ Quo: propter qd. ¶ Adēpta
ſublata: ut alii mādetur. ¶ Eaq;: ſubaudit̃ eua: quoniā interceſſum a Catõe & a Caninio: ut ſupra uiſum eſt.
¶ Nequis omnino: nam erat perſcripta auctoritas .i. ſuaſio & ſententia quorundam ſenatorum: ut nequis re
gem omnino reduceret .i. nec Pom. nec Lentu. nec quiſpiā alius: quod magis ex iracundia quadā horum ſe
natorum quā ex uero iudicio & cõſtanti cõſilio factū eſſe Cice. dicit ideoq; nõ ualere. ¶ Tantā uim habet .i.
tantum ualet. ¶ Studiū uoluntas. ¶ Iratorum hominū: & ideo non poſſunt recte iudicare. ¶ Quam conſi

lū extat: quo reductio regis alexandrini tibi adēpta
ſit. Eaq; quæ de ea re ſcripta ē auctoritas. cui ſcis īter
ceſſum eſſe: ut neqs oīno regē reduceret: tātā uim
habet: ut magis iratorū hoīum ſtudiū: q̄ conſtantis
ſenatus cõſilium eſſe uideatur: te poſſe proſpicere:
q Ciliciā Cyprūq; teneas: qd efficere: quid cõſequi
poſſis & ſi facultatē res habere uideatur ut alexan-
driam atq; Aegyptum tenere poſſis: eſſe & tuæ &
noſtri impii dignitatis. Ptolemaide aut aliquo ꝓpin
quo loco rege collocato: te cum claſſe atq; exercitu
proficiſci Alexādriam: ut eam cum pace præſidiiſq;
firmatis Ptolomæus redeat in regnū. Ita fore ut pte
reſtituat̃: quēadmodū ſenatus initio cēſuit. Et ſine
multitudine reducat̃: quēadmodum homines: reli-
gioſi Sybillæ placere dixerunt. Sed hæc ſentētia ſic
& illis: & nobis ꝓbabatur: ut ex euētu homines de
tuo cõſilio exiſtimaturos uideremus: ſi cecidiſſet ut
uolumus & optamus oēs te ſapiēter & fortiter. Si
aliquid eſſet offenſum eoſdē illos & cupide & teme
re feciſſe dicturos. Quare quid aſſeq poſſis: nõ tam
facile eſt nobis q̄ tibi: cui ꝓpe in cõſpectu ægyptus
eſt: iudicare id. Nos quidē hoc ſentimus ſi explora
tū tibi ſit poſſe te illius regni potiri nõ eſſe cūctandū
Si dubium ſit: non eſſe conandū. Illud tibi affirmo
ſi rem iſtā ex ſentētia geſſeris fore: ut abſens a mul-
tis: quū redieris ab oīb9 collaudere Offenſionē eſſe

lium: prudēs deliberatio. ¶ Teneas: gubernes
¶ Cyprū & Ciliciā: his enī duabꝰ ꝑerat Lētulꝰ
quæ ſunt uicinæ Aegypto. ¶ Conſequi: obtine
re. ¶ Facultatē: poſſibilitatem eius quod ſequi-
tur .ſ. ut poſſis tenere Alexandriam: Atq; Agy-
ptum .i. ut poſſis ire in Agyptum. ¶ Eſſe inter-
eſſe. ¶ Tuæ dig. i. tui honoris. ¶ Et noſtri im-
perii: Romani. ¶ Te proficiſci: ideſt ire. ¶ Cū
claſſe atq; exercitu .i. cum omni apparatu mili-
tari. ¶ Collocato Rege .i. poſito rege īterea: dū
Ptolemais — tu ibis in Aegyptum. ¶ Ptolemaide: quæ urbs
eſt pentapoleos inter ægyptum & affricā olim
Barce — teſte Seruio & Strabõe Barce appellata. ¶ Aut
propin .ſ. Aegypto. ¶ Vt Ptolemæus redeat .ſ. in
patriam. ¶ Cum .i. poſtq̄. ¶ Eam .ſ. Alexādriā:
quæ erat irata Ptolomæo: quē expulerat: ut dixi
Præſidium — mus in primo argumēto. ¶ Præſidiis .i. tuis mi-
litibus poſitis ad tutelam loci anteq̄ Rex redu-
catur: nam præſidium dicitur quod ponitur ad
tutelam alicuꝰ loci uel perſonæ ante periculū:
& dicitur a præ & ſedeo: eſt autem quā dicimus
Subſidium — mutationem loci uel perſonæ. Subſidium uero
quod datur in periculis a ſubſidendo: & eſt quē
dicimꝰ uulgo ſuccurſum. ¶ Ita fore .i. ita futurū
& ſubauditur: ſic habeto ita fore. ¶ Initio: ante
diſceſſum. ¶ Lentuli: ut eſt uiſum ſuperius.
¶ Sine multitudie: ſine exercitu magno. ¶ Re
ligioſi: obſeruatores religiõis. ¶ Illi: Pompeio.
¶ Probabatur: approbabatur: placebat. ¶ Vt ui
deremus: cognoſceremus. ¶ Exiſtimaturos: iu-
dicium facturos. ¶ Ex euentu: ex eo quod uel
bene uel tibi eueniſſet. ¶ Cecidiſſet: ſimplex
pro compoſito: ideſt ſi accidiſſet. ¶ Te ſapien-
ter & fortiter: ideſt cum magno conſilio & ani-
mo: ſubauditur dicturos feciſſe. ¶ Offenſum:
ideſt læſum erratum: [illegible]ſpitatum. ¶ Eoſdem il.
qui fuiſſent te laudaturi: ſi accidiſſet ut uolumꝰ.
Fortitudo — ¶ Dicturos: ſubaudi habeto dicturos. ¶ Cupide: ex appetitu contra id quod dixit ſapienter. ¶ Temere: ideſt
inconſiderate contra fortiter. Nam fortitudo eſt conſiderata periculorum ſuſceptio: & laborum perpeſſio cū
Temeritas — ratione utilitatis: cui contraria temeritas. ¶ Aſſequi: efficere de hac reductione. ¶ Nobis: qui ſumus remoti.
¶ Prope: fere. ¶ In conſpectu: ante oculos. ¶ Nos quidem: quaſi dicat: quicquid tibi uideatur ego ita ſen-
Potior — tio. ¶ Sentimus: iudicamus. ¶ Exploratum: certum. ¶ Potiri illius regni: ideſt obtinere illud regnum:
ſcilicet Agypti: potiri autem eſt aliquid cum difficultate aut deſiderio aſſequi: ut potior amica: & Cæſar
tandem potitus eſt Gallia conſtruitur autem cum ablatiuo: ut apud Virgilium libro primo æneī. Egreſſi
optata troes potiuntur harena. & cum genitiuo: ut apud Ciceronem in epiſtola ſequenti. ¶ Ocium exoptan
dum eſt quod ii præſtaturi uidentur: qui rerum potiuntur. Interdum etiam iungitur cum accuſatiuo: ſed in
raro uſu: ut Terenti. patria potitur commoda: & frequentius eſt tertiæ coniugationis in uerbo excepto infini
tiuo: ubi ſequitur quartam ſicut etiam in participio. ¶ Cunctandum: morandum. & ſubauditur nos hoc ſen-
timus. ¶ Non eſſe conandum: ideſt tentandum: ut Virgi. Ter conatus ibi collo dare brachia circum. Eſt
Conor — enim conari fruſtra aliquid tentare & experiri: ut Achelous uerſus in taurum conatus eſt Herculem uince-
re. & Eunuchus conatus eſt mulierem comprimere. ¶ Non eſſe conandum: quia turpius eſt repelli ab ali-
quo negocio q̄ nunquam eſſe aggreſſum. ¶ Affirmo tibi: certiſſimum dico. ¶ Rem iſtam: ideſt reductionē.
¶ Ex ſentētia: ideſt ex propoſito ſcilicet tuo: ideſt ut tu cupis. ¶ Fore: futurum. ¶ Cum redieris ab omnibus
collauderis: quia præſentia tua faciet ut aliqui te laudent: qui abſentem non laudaſſent. ¶ Offenſionem: ideſt
errorem ſcilicet tuum in reducendo rege. ideſt ſi quid ceſpitauris in reducendo Rege: periculoſum eſſe uideo:
propterea q dicēt te feciſſe contra religionem & auctoritatē eorum: qui interpratabantur Sibyllina carmina.

¶ Auctoritatem:

❡ Auctoritatem: ſententiam: uel poteſt eſſe endiadis: ut ſi propter auctoritatem & religionem: ideſt propter
auctoritatem religioſis: uel melius auctoritatem Catonis & Caninii & aliorum quos ſuperius religioſos appel
lauit: qui dicebant ſine multitudine reducendum regem. ❡ Sed ego te: oratio in qua ego pponitur uerbo ſem
per grauitatẽ & ueritatẽ præ ſe fert: ut Virg. æneidos libro. iiii. Ego te quæ plurima fando Enumerare uales: nũ
quã regina negabo Promeritam. Sunt multa alia exempla tum apud Ciceronem tum uero apud Teren. &
alios. ❡ Ego te: dat cõſilium Lentulo: & ſic adhortatur eum ad ſuſcipiendam prouinciam reductionis regiæ:

periculoſam pp ĩterpoſitã auctoritatẽ religionẽq; ui
deo. Sed ego te ut ad certã laudẽ adhortor. ſic a di-
micatõe deterreo. Redeoq; ad illud qđ initio ſcripſi:
totius facti tui iudicium: nõ tam ex conſilio tuo: q̃ ex
euentu homines eẽ facturos. Quod ſi hæc rõ rei ge
rendæ periculoſa eẽ tibi uidebitur: placebat illud: ut
ſi res amicis tuis: qui p prouinciã ĩperii tui pecunias
ei credidiſſent: & fidẽ ſuã præſtitiſſent: & auxiliis eũ
tuis & copiis adiuuares: eam eſſe naturã & regionẽ
prouinciæ tuæ: ut illius reditũ uel adiuuãdo cõfirma
res: uel negligẽdo impedires. In hac ratiõe quid res:
quid cauſa: quid tempus ferat: tu facillime optimeq;
perſpicies. Quid nobis placuiſſet ex me putaui po-
tiſſimum te ſcire oportere. Quod mihi de noſtro
ſtatu: de Milonis familiaritate: de leuitate & imbecil
litate Clodii gratularis: minime miramur: te tuis ut
egregium artificẽ præclaris operibus lætari. Quãq̃
eſt incredibilis hominũ peruerſitas: grauiori enim
uerbo uti nõ libet: q̃ quos fauendo in cõmuni cauſa
retinere potuerunt: inuidẽdo abalienauerũt. Quorũ
maliuolẽtiſſimis obtrectatiõib9: nos ſcito de uetere
illa nr̃a diuturnaq; ſentẽtia prope iam eſſe depulſos.

ſi res uidebitur habere facultatem: ut ex ſen-
tentia confici poſſit. ita deterreret & dehor-
tatur eum a dimicatione: ideſt ne ſuſcipiat rem
ſi habuerit litem & difficultatem: ita ut ne-
ceſſe ſit deuenire ad dimicationem. ❡ Re-
deoq; ad illud: commemoratio eſt exornatio Cõmo-
rhetorica: quoniam eandem ſentẽtiam ſæpius moratio
repetit. ❡ Ex conſilio: ex ſententia. ❡ Quod
ſi hæc ratio: tertium conſilium quo poſſit
reducere regem non offenſa auctoritate ſe-
natus: ut ipſe rex ſeſe fide obliget prouinciali-
bus Lentuli: qui ei pecuniam credant qua poſ
ſit aliquos milites conſcribere & cogere: ita
tamen ut Lentulus ſuis copiis eum adiuuet.
Dicit enim eã eſſe naturam prouinciæ quæ ſit
uicina ægypto: ut ſi Lentulus uelit ipſum adiu
uare: omnino redeat in regnum. Si uero negli-
gat eũ adiuuare: idẽ ſit quaſi impediat ipſum
quoniã niſi Lentulus uiuus ſit ei fauere: neq;
ægyptus eũ recipiet: neq; ipſe rex ſol9 qcq̃ effi-
cere poterit. ❡ Confirmares: ſtabilires. ❡ Vel
negligẽdo .i. non curando .i. reditũ ipſius regis.
❡ Quid nobis placuiſſet: dicit ſe ſcripſiſſe de
hac re intuitiõe ea q̃ ſibi uidebant̃ eſſe faciẽda.
❡ Quod mihi de noſtro ſtatu: alia ps epiſtolæ
in qua reſpõdet Lẽtulo. qui ei gratulatus fuerat
q̄ haberet Milonem amiciſſimum: & q̄ omni
bus conſtaret Clodium imbecillem & leuẽ ho
minem eſſe qui nulla re offenſus a Cice. ab eo
tamen alienatus eſſet: non culpa Cicerõis. ſed
quod uideret Milonem inimicum ſuum fami
liarem Ciceroni. ❡ De noſtro ſtatu: qui etiam
nũc aliquã auctoritatẽ & dignitatẽ in rep. retinemus. ❡ Leuitate: uilitate. ❡ Et ibecillitate: incõſtãtia. Hoc aũt
dixit: quia cũ fauore Cæſaris & Craſſi factus fuiſſet Clodius tribun9 plæbis ea mercede ut Ciceronẽ e ciuitate
eiiceret: Pompeio nihil audente aduerſari cũ hoc feciſſet. reſtitutus poſtea Cicero ſtuduit Clodiũ quẽ habue-
rat infeſtiſſimum: ſibi reconciliare: ne amplius eius ſeditionibus uexaretur: ſed ille non [illegible] amicitia:
quia uidebat Ciceronem familiariter uti Milone: quem ipſe maxime ſibi inimicum cognoſcebat: ideo ap-
pellat eum leuem ideſt contemptibilem: & nullo honore dignum. & imbecillum: ideſt inconſtantem: quia
aliena culpa eum deſeruerit: neq; enim apud uiros graues aliena culpa nobis obeſt. ❡ Gratularis. cauſa mea Gratu-
gaudes: gratulamur enim & gratamur aliis: ideſt aliorum cauſa: gaudemus nobis. ideſt cauſa noſtra: ut lor
idem Cicero libro ſexto: Tibi gratulor: mihi gaudeo. Sed gratari eſt ſolum poetarum: gratulari uero Grator
& poetarum & oratorum. ❡ Non miramur: utitur quadam ſimilitudine ſumpta ab artifice: quæ talis Gaudeo
eſt: ſicut egregius artifex delectatur ſuis præclaris operibus: ita non miror te qui quaſi artifex me fabri-
caſti & feciſti: cum ab exilio reuocaſti delectari. ❡ Tuis operibus: ideſt me qui ſum opus tuum. ❡ Quan Peruer-
quam eſt incredibilis hominum peruerſitas: ac ſi dicat non eſt tamen nobis tanta fœlicitas in noſtro ſtatu: ut ſus
omnino nobis gratulandum ſit. ❡ Peruerſitas: iniquitas: malignitas: nam peruerſus dicitur qui a bo- Peruer-
no in malum uerſus eſt. ❡ Incredibilis: maxima quæ uix credi poſſit. ❡ Grauiori enim uerbo. ideſt acer- ſitas
biore: ut putaſi dixiſſet proditio: uel perfidia: uel aliud tale. ❡ Fauendo. ſi fauiſſent. ❡ In communi cauſa .i. in Obtre-
cauſa & utilitate reipubli. ❡ Abalienauerunt: remouerunt. ❡ Inuidendo: dum inuiderent laudibus & ctatio
uirtutibus meis: effecerunt ut a defenſione reipubli. alienatus ſim. ❡ Obtrectationibus. aduerſationibus Obtre-
& oppugnationibus: nam obtrectare eſt contra recte tractantes facere: ut uo. uit ſeſtus. ❡ Diuturna a diu ctare
plus eſt quam ueteri. ❡ Sententia: deliberatione & iudicio: ſemper defendendi rempublicam. & pluris faciẽ-
di eam quam ſalutem propriam. ❡ Depulſos: contra uoluntatem ammotos: nam depellimur re grata & iu
cunda: ut Virgili. Depulſos: a lacte domi quæ clauderet agnos. ❡ Prope. fere: ut oſtendat ſe poſſe adhuc per-
manere in ſententia: ſi illi deſinant ei obtrectare: & in malum uertere: quæ pro republi. recte & utiliter faciat.

Non nos quidē ut noſtræ dignitatis ſim9 obliti: ſed ut habeamus rationem aliquando: & ſalutis. Poterat utrunq; præclare: ſi eſſet fides: ſi grauitas in hominibus cōſularibus. Sed tāta eſt in pleriſq; leuitas: ut eos non tam conſtantia in republica noſtra delectet: quam ſplēdor offendat. Quod eo liberius ad te ſcribo: qui non ſolum temporibus his quæ per te ſum adeptus: ſed etiam olim naſcēti prope noſtræ laudi dignitatiq; uirtutiq; præfuiſti. Simul quod uideo nō ut ante hac putabam nouitati eſſe inuiſum meæ. In te enim homine omnium nobiliſſimo ſimilia inuidorum uita proſpexi: quem tamen illi eſſe in principib9 facile ſunt paſſi: euolare altius certe noluerunt: gaudeo tuam diſſimilem fuiſſe fortunam. Multum enim intereſt utrum laus minuatur: an ſalus deferatur: Me meæ tamē ne nimis pœniteat: tua uirtute perfectum eſt. Curaſti enim: ut plus additū ad memoriam nominis noſtri: q̄ ademptū ſe fortuna uideretur. Te uero admoneo tū beneficiis tuis: tum amore incitatus meo: ut omnē gloriam ad quā a pueritia inflāmatus fuiſti: omni cura atq; induſtria conſequare. Magnitudinemq; animi tui: quam ego ſemp admiratus ſum: ſempq; amaui: ne unq̄ iflectas

❡ Non nos quidem: dicit Cicero ſe non deſtitiſſe a ſententia iuuandæ reipubli. q ignoret & oblitus ſit: q̄d dignitas ſua poſtulet: ſed ut etiam habeat reſpectum & curam uitæ ſuæ: quæ eſſet in periculo ſi contra uoluntatem iſtorum maliuolorū & inuidorū ageret. ❡ Non nos quidem. ſ. ſcito eſſe depulſos. ❡ Vt. i. quia. ❡ Simus obliti: ideſt immemores. ❡ Noſtræ dignitatis: quid dignitas noſtra exigat: quæ ſuadet ut rempublicam tueamur. ❡ Aliquando: tandem: ac ſi dicat: poſt multa pericula. ❡ Salutis. i. uitæ ut ſaluus eſſe poſſim. ❡ Vtrūq;. ſ.
Conſulares & dignitatis & ſalutis haberi ratio. ❡ Præclaræ: optimæ. ❡ Grauitas: conſtantia. ❡ Conſulares: conſulares dicebantur qui aliquando conſulatum geſſiſſent:
aut etiam qui conſulatu digni eſſent ut Cice. in
ſenus libro. iiii. ad Seruium ſulpitium. Nam &
Q. u. Maximus qui filium conſularem magnis
rebus geſtis amiſit. ❡ Sed tanta eſt in pleriſq;:
ſenſus eſt: ſed multi adeo ſunt leues: ut potius
eis diſpliceat ſplēdor meus & gloria: quam ade
ptus ſum in repu. q̄ conſtantia mea & ſtabilis p
Leuitas ſeuerantia eos delectet. ❡ Leuitas: leuitas non
inconſtantia: ut quidam male interpraetant̄ ſed
ut Gellius & qui recte ꝓprie atq; integre loquū
Leuis tur. ſentiūt: leuitas eſt q̄ a nobis uilitas dicit̄: &
leues quos nos uiles & nullo honore dignos di
cimus. M. T. ii. Antonianarum: Nam cum ge-
nus quoddā ſordidiſſimæ uitæ atq; uictus. M.
Antonii idem modo ſtraturus eſſet: q in cau-
pona deliteſceret: quod ad ueſperum perpota-
ret. & ore inuoluto iter faceret ne cognoſceret̄:
Hæc & alia huiuſmodi quum dicturus eſſet: ui-
dete: inquit hominis leuitatem tāq̄ prorſus iſta
dedecora hoc uitio notarentur: ergo leuitas. i.
uillitas: ignauia. ❡ Liberius: audentius: non ti-
mide: ingenue. ❡ Quæ ſum adeptus p te: quia
tu ex cauſa ut nunc ſum in rep. ❡ Sed olim: an
tequam miſſus ſum in exilium. ❡ Prope: fere.
❡ Naſcēti. incipiēti. ❡ Præfuiſti: fauiſti: iuuiſti.
Noui ❡ Simul. i. etiā. ❡ Nouitati meæ: nouos homi
homies nes: ut inquit Seruius: appellamus eos: quorū
nulli maiores clari ſunt: ſed per ſe ipſos cum pri
mum magiſtratum in repu. adepti ſunt. cuius
ſignificationis exempla multa ſunt apud Cice
ronem: ergo hic nouitati meæ: ideſt mihi homi
ni nouo qui per me nixus ad dignitates aſcen-
di: non ratione meorum maiorum. Neq; enim omnino accedamus his qui dicunt nouos homines eos eſſe:
qui nullā adhuc dignitatem aut magiſtratum geſſerunt. ❡ In te enim: arguit q potius inuiſum ſit ſuæ uirtuti
q̄ nouitati: propterea quod ſi inuidiſſent nouitati. non inuidiſſent Lentulo. qui non eſt nouus: ſed habuit ſuos
maiores clariſſimos: cui dicit uehæmenter eſſe inuiſum: quoniam non paſſi ſunt eum excellere cum poſſet.
❡ In principibus: ideſt inter primarios: quaſi diceret inter multos. ❡ Altius euolare: altius aſcendere: & quodammodo excellere: & eſſe ſupra alios quaſi ſolum. ❡ Noluerunt: ſcilicet homines leues & maliuoli. ❡ Euolare: tranſlatio ſumpta ab auibus accommodata ad homines & dignitates: & ad altiora aſcendentes: ut Horatius libro primo epiſtolarū. Maiores pœnas nido extendiſſe loqueris. ❡ Diſſimilem: ſcilicet meæ: quia plus eſt lædi in Salute quam in dignitate quod declarat cum dicit. ❡ Multum intereſt: ideſt multum diſtat. ❡ Minuatur: non tollatur penitus: quia ſi etiam non fueris aſſecutus quod cupis. non tamen amittes omnem laudem & dignitatem tuā. ❡ Deferatur: quod plus eſt quam minui. ❡ Meæ: ſcilicet fortunæ. ❡ Tua uirtute: tua liberalitate in me reſtituendo præſtita. ideſt feciſti ut non multum poſſim queri de fortuna mea: quia non paſſus eſt diutius me exulem eſſe. ❡ Curaſti enim: ratio ſuperioris propoſitionis: dediſti enim operam ut plus laudis: & gloriæ compararem poſt reditū: quam amiſiſſem fortunarum cum exulaui. ❡ De fortuna: de bonis fortunæ: quæ multa amiſerat dirutis etiam ædibus ſuis a clodio. ❡ Te uero: nunc admonet & hortatur Lentulum: ut ita gerat prouinciam: ut ad laudem comparatā olim in conſulatu ſuo optime geſto: addat etiā magnam adminiſtratæ prouinciæ gloriam. Id antem ſecum ex officio debito tum ex beniuolentia conſulere dicit. ❡ Incitatus: adductus: coactus. ❡ Amore meo: erga te. ❡ Conſequare: acquiras. ❡ Induſtria: ſolertia.
Magna ❡ Magnitudinem animi tui: ideſt magnanimitatem tuam. Sed aduertendum q magnanimus: &
nimus magnanimitas ſolum conueniunt poetis. nam oratores dicunt magni animi uel magno animo uirum
Magna pro magnanimo: & magnitudinem animi pro magnanimitate. ❡ Admiratus: laudaui tanquam egre-
nimitas giā. ❡ Inflectas: mutes: uertas ab inſtituto. ❡ Opinio: ſecūdū Seruium eſt ſpes: ut. M. T. Ad Cæſarem. Poſt

hac quod uoles

hac quod uoles a me fieri: ſcribito unicam opinionem tuam: ideſt ſpem. Idem officiorum tertio. Opinionem Opinio
afferunt populo eorum ſimiles fore quos ſibi delegerint ad imitādum: Opinio etiam ſecundum Noniū Marcellum ſignificat famam: ut Cicero ad Cæſarem iuniorē libro primo. Erat opinio bona de Piantio: bona de Lepido: ergo hic poſſumus itelligere p utroq;. ¶ Magna ē opinio. i. ſpes uel fama de te: ſed melius hic p fama ponit ut ſit ſenſus: multū: & honorifice ab hominibus nominaris. ¶ Cōmēdatio: laudatio. ¶ Liberalitatis: ſcilicet tuæ. ¶ Memoria conſulatus tui: ideſt omnes libenter recordantur ea: quæ præclariſſima geſſiſti in cōſulatu tuo. ¶ Hæc: a te ante geſta & cōmendationem tuæ liberalitatis: & memoriam tui cōſulatus. ¶ Expreſſiora: manifeſtiora & ueriora: tractum ab imaginibus quæ exprimūt & repræſentant eos: ad quorū ſimilitudinē ſūt factæ. ¶ Illuſtriora: clariora: & excellētiora. ¶ Aliq̄tulū lau. aliq̄ ps laudis. ¶ Acceſſerit: additū fuerit. ¶ Ex puin. atq; ex impio: quia ꝑerat & ꝓuinciæ & exercitui ſimul. ¶ Quam: ſcilicet pecuniam. ¶ Volo: cupio. ¶ Gerere administrare. Quæ p exercitum: ſubauditur in his quæ gerenda ſunt administranda. ¶ Per imperium: per magiſtratū: ideſt per proconſulatum tuū. ¶ Meditere: meditari ſignificat diſcere: excogitare: & exercere: Meditor
unde meditatio militaris: ideſt exercitatio: uidetur hic eſſe expoſitio uel potius interpretatio: Meditatio militaris
quoniam non iterat idem uerbum: ſed mutat id quod poſitum eſt alio uerbo: quod idem ualet: nam hæc omnia uerba hic poſita ad idem fere ſignificatum referuntur. ¶ Meditere: i. animo proponas: excogites. ¶ Senatus: ideſt iudices. ¶ Quin: ut non. ¶ Adeptus: tu adeptus & cōſequutus. i. poſtq̄ fueris adeptus. ¶ Summū gradum: ſummum ſtatū: ut præſis alis. ¶ Mea cohortatio: admonitio: ſed ut uitaret arrogātiā: maluit appellare cohortationem. ¶ Inanis: uacua: ſine pōdere. ¶ Sine cauſa: ideſt ſine aliquo iuſto reſpectu. ¶ Illa ratio: ille reſpectus. ¶ Mouit me: ut putarem te admonēdum ideſt ſuaſit mihi: ut te admonerem ex his quæ utriq; noſtrū

cuiuſquā iniuria. Magna ē hoīum opinio de te: magna cōmēdatio liberalitatis. magna memoria cōſulat9 tui. Hæc pfecto uides quāto expſſiora: quātoq; illuſtriora futura ſūt: quū aliquātulum ex prouincia: atq; ex impio laudis acceſſerit. Quanq̄ te ita gerere uolo quæ p exercitum atq; impeiū gerenda ſunt: ut hæc multo añ meditere. Huc te pes: hæc tu cogites: ad hæc te exerceas: ſentiaſq; id qd quia ſemp ſperaſti: ñ dubito quin adept9 itelligas te facillime poſſe obtinere ſūmum atq; altiſſimum gradum ciuitatis. Quæ quidē mea cohortatio: ne tibi inanis aut ſine cauſa ſuſcepta uideretur: illa me ratio mouet: ut te ex noſtris euentis cōmunibus admonēdum putarem: ut cōſiderares in omni reliqua uita quibus crederes quos caueres. Quod ſcribis te uelle ſcire q ſit reipu. ſtatus. Summa diſſenſio ſed contentio diſpar. Nam qui plus opibus: armis: potentia ualēt: perfeciſſe tantum mihi uidentur ſtulticia & inconſtātia aduerſariorum: ut etiam auctoritate iam plus ualerent. Itaque perpaucis aduerſantibus omnia quæ ne per popu-

euenerūt: ut conſiderares poſt hac quibus credendū: & quibus nō credendū eſſet. ¶ Euentus: dicimus & euen Euētus
ta in neutro genere pro his quæ caſu aut fortuna nobis eueniunt: tam mala q̄ bona: licet Donatus in Ecyram Euenta
Terentii dicat: Euentus eſſe tantū de rebus bonis. ¶ In oī reliqua uita: ideſt in tota uita q̄ tibi ſupeſt. ¶ Quos caueres: quos uitares. ¶ Crederes: fideres: nam credere ſignificat fidere: ut Virgili. in Buccolicis. O formoſe puer nimium ne crede colori. ¶ Quod ſcribis: alia pars epiſtolæ reſponſiua de ſtatu reipubli. præcipueq; de Credo
Cæſare: qui tunc erat in Gallia: cui de prorogando imperio in aliud quinquennium de cernendo ſtipendio agebatur in ſenatu de qua re erant uariæ ſententiæ. Alii enim dicebant mittendum eſſe qui ei ſuccederet. alii indignum eſſe aliū mitti qui iā tot gentibus uictis Cæſarianæ laudis gloriam interciperet. Itaq; cum ille aucto re Plutar. rebus Galliæ optimæ diſpoſitis in ciſalpinam traiecíſſet: clariſſimi & ampliſſimæ auctoritatis uiri complures Lucam ad eum uenerunt. Pompeius Craſſus: & Sardiniæ prætor Appius: & Nepos hiſpaniæ proconſul: ita ut lictores centum: & uiginti ſenatorii ordinis circiter ducentos fuerint. hi conſilio conſtituto decreuerunt Craſſum ac Pompeium deſignare conſules: oportere pecunias Cæſari ſuppiditari: & belli administrationem in aliud quinquennium prorogari. Quæ res a prudentibus iniquiſſima iudicabatur. hæc Plutar. Itaq; Cicero. nunc dicit. ¶ Summa diſſenſio: ideſt ſententiarum uarietas. ¶ Contentio: certatio. ¶ Diſpar: propter id quod ſubdit. ¶ Nam qui plus opibus: ſenſus eſt: qui enim ſunt ditiores & potentiores tantum perfeciſſe uidentur: quia habuerunt ſtultos & incōſtantes aduerſarios: ut ſicut plus ualent opibus: ita etiam plus ualeant auctoritate ideſt plus credatur quicquid ſenſerint & ſuaſerint. ¶ Stultitia: quaſi dicat nulla alia ratiōe niſi quia aduerſarii qui cōtra cæſarem ſentiunt: ita ſunt ſtulti: ut neſciant tueri cauſam ſuam: & inconſtantes: ꝙ in eo ꝙ ſemel pro republi. ſenſerit: perſeuerare non poſſunt. Ideoq; dicit Cicero. Stultitia & incōſtantia nō iuſtitia aut honeſtate cauſæ: ſed quia non habent qui aut ſciant aut uelint reſiſtere. ¶ Auctoritate: fide & grauitate ſententiarum. ¶ Paucis aduerſantibus: ideſt repugnantibus: quia pauci erant qui auderēt cōtra Craſſū Pom. & reliquos uiros magnæ auctoritatis ſentire. Et quāuis ipſe Cice. hic dicat ſibi non probari quæ de Cæſare erāt decreta: tamen in oratione quam habuit de prouinciis conſularibus: longe aliter dicit: ubi oſtendit ſe cenſuiſſe ꝓuinciam Galliā iterum Cæſari decernēdā: & decem legatos: & tandem in ſe gratiam Cæſaris propter reipub. utilitatem rediiſſe. ¶ Ita: aliter loquitur in epiſtola apud amicum: aliter in oratione apud ſenatū.

lum quidē ſine ſeditiōe ſe aſſequi arbitrantur: per ſenatum conſecuti ſunt. Nam & ſtipēdium Cæſari decretum eſt: & decem legati: & ne lege ſemprōia ſuccederetur: facile perfectum eſt. Quod ego ad te breuius ſcribo: qa me ſtatus hic reipu. nō delectat. Scribo tñ ut te admoneam: ꝙ ipſe lr̄is oib9 a pueritia deditus: experiendo tamen magis ꝗ̄ diſcendo cognoui: tu tuis rebus integris diſcas: neq; ſalutis noſtræ rōnem habēdam nobis eſſe ſine dignitate: neq; dignitatis ſine ſalute. Quod mihi de filia & ď Craſſipede gratularis: agnoſco humanitatem tuam: ſperoq; & opto nobis hanc coniunctionē uoluptati fore. Lentulum noſtrum eximia ſpe: ſumma uirtute adoleſcētem cum cæteris artibus: quibus ſtuduiſti ſemper ipſe: tum in primis imitatione tui fac erudias. Nulla enim erit hac præſtantior diſciplina. Quem nos & quia tuus: & quia te dignus eſt filius: & quia nos diligit ſemperque dilexit in primis amamus: charumq; habemus. Vale.

Mar. Tu. Cice. L. Pro conſuli. Salutem dicit.

DE omnibus rebus quæ ad te ꝑtinent: quid actum: quid conſtitutum ſit: quid Pōpeius ſuſcepit optime ex Emplatorio cognoſces: qui non ſolum interfuit his rebus: ſed etiam præfuit.

¶ Sunt conſecuti: ideſt obtinuerunt. ¶ Per ſenatum: ſenatu cōcedēte. ¶ Quod ne ꝑ populum quidē: quia facilius cōcedit populus qui minus intelligit: ꝗ̄ ſenatus. q. d. plus obtinuerunt ꝗ̄ ſperabant: quia quod uix a populo qui minus conſiderat ſe impetraturos ſine ſeditione ſperabāt: impetrauerūt etiam a ſenatu: qui ſolet maturius deliberare. ¶ Nam & ſtipendium: dicit quid aſſecuti ſint ut ſtipēdium .i. pecuniæ ſuppeditarentur Cæſari. ¶ Et decem legati: quos Cæ. petiuerat ſibi dari. ¶ Perfectum eſt: obtentū & impetratum eſt. ¶ Ne ſuccederēt: Cæ. i. Gallia. Lege ſempronia: qua non licebat eſſe ultra id tēpus: quod prius fuiſſet conſtitutum: nam Cæſar miſſus fuerat i galliā: tm̄mō ꝑ unū quiquēniū: quo finito lege ſempronia conſtituebat ei ſucceſſor: qui ne ei mitteretur: perfectum eſt ab amicis Cæſaris: quia pauci reſiſtebāt eis. ¶ Nō delectat me: nō placet mihi. ¶ Scribo tñ: philoſophicum conſilium magis ex ſchola peripateticorū ꝗ̄ ſtoicorū: q ſolam uirtutem & honeſtatem per ſe ſolam appetendam uolunt: peripatetici āt ēt pp aliā. Dicit igiť & ꝗ̄uis ſcribat breuiter: ſcribit tñ ut admōeat ipſ; Lētulū: id qd ꝗ̄uis fuerit deditus oibus litteris a Pueritia: tamen magis experientia quam diſcendo didicit: ut donec res eius ſunt itegræ & imutatæ & in ſolito ſtatu. diſcat non eſſe quærendam ſalutem & uitam: quæ ſit futura ſine dignitate: neq; etiā quærendam dignitatem cum periculo ſalutis. Itaq; conſuluit: ut utriuſq; habeatur ratio propter utranq;. ¶ Experiendo: re ipſa probando: & ita dat maiorem fidem conſilio ſuo: quoniā res experientia cognitæ certiores ſunt: ꝗ̄ quas ex libris diſcimus. experientia enim ut uulgo dicitur facit artem. ¶ Quod ipſe deditus: ſubauditur ꝗ̄uis deditus. ¶ Rebus integris in priſtino ſtatu manentib9. ¶ Habendam rationem: habendum reſpectū & curam. ¶ Salutis ſine dignitate: quæ enim uita eſſe poteſt: quæ ſit ſine dignitate. ¶ Neq; dignitatis ſine ſalute: quid enim prodeſt ſummis fungi dignitatibus ſine incolumitate & ſalute. Monet igitur ut curet dignitatē: ſed tamen ne ad eam ita cōtendat: ut ſalutē ſuam in diſcrimen & manifeſtum periculum conticiat: aut agendo: aut ſentiendo cōtra potentiores: quēadmodū ipſe Ci. ante fecerat: contra Craſſum & Cæſarem & Clodium. ¶ Quod mihi de filia: duobus generis collocauit Ci. filiam ſuam Tulliā: primū Piſoni Craſſipedi qui parū cū ea uixit. poſt eius mortē tradita eſt Dolobellæ: eo tpe quo Cice. ꝑerat ciliciæ: ut infra epiſtolā Cice. cognoſcemus. ¶ Nūc autē reſpondet Lentulo: qui gratulatus fuerat ei de matrimonio filiæ & Craſſipedis: quod dicit ex humanitate Lētuli fieri. ¶ Et opto: a diis peto: quorū beneficio hoc cōſequi poſſum: ut hæc cōiūctio & affinitas mihi ſit futura uoluptati. ¶ Lentulū no. more amicorum loquitur: nā filiū lentuli ſuum dicit: erat hic Lentulus adoloſcēs Lentuli filius: quē ut inſtituat tum artib9 liberalibus ſicut cœpit: tum uero multo magis exēplo & imitatiōe ſui hortať. ¶ Artib9: liberalib9. ¶ Studuiſti: operā dediſti. ¶ Nulla diſciplina: nulla eruditio & inſtitutio. ¶ Præſtantior: melior: excellētior. ¶ Hac: quā ex imitatōe tui accepit: ut eni; mala exēpla domeſtica ad corrūpēdos aīos ualent: magnis cū ſubeant aīos auctoribus: ut inquit Iuue. ita probitates & bona exēpla parētū & ſeniorum maxime inſtituūt adoleſcētiā. ¶ Quem nos: dicit hūc adoleſcētē a ſe duplici de cauſa amari: & quia ē filius dignus tali pr̄e: & quia ab eo & diligiť & ſemp dilect9 eſt: æquū eſt. n. ut a quibus amamur: eoſdē redamemus. ¶ Filius dignus te: bono ingenio boniſq; moribus: ſicut tu es.

DE oib9 reb9: Ci. i hac epiſtola excuſat ſe apud Lētulū: ꝙ nō ſcribat de reb9 ꝗ̄ ad eū ꝑtinēt: qa poterit meli9 de is intelligere ex Emplatorio ei9 amiciſſimo: quē dicit oib9 eius rebus i ſenatu tractatis interfuiſſe & ēt ꝓfuiſſe: deinde docet eūdē quo ſtatu ſit reſpubli. oſtēditq; ſe maxime hærere uolūtati Pōpeii: cū alii male de repu. ſentiāt: ita ut potius iā exoptet ociū & uocationē ꝗdā a repu. ꝗ̄ adminiſtrationē. Oſtēdit deide Cl. Pō. ualde amicū eē Lētulo: ita ñ dubitet Lētulū oīa poſſe fauor Pō. conſequi. & ad hoc ſe uſurum omni diligentia. Poſtremo dicit res Lentuli maiori ſibi curæ eſſe ꝗ̄ omnes res ſuas: nihiloq; poſſe pro eo tantū facere: ut pl9 nō debeat ꝗ̄ poſſit. ¶ Actū: tractatū ꝗ̄tū ad ꝑteritū. ¶ Cōſtitutū: ad futurū. ¶ Suſcepit: arripuerit: ſupra ſe accepit cā tui. ¶ Interfuit: & ꝓfuit: qd differat. Vide ſupra in epiſtola: ꝗ̄ gerantur. ¶ Ex eodē Emplatorio. ¶ Rerū cōmutādarū: rerū publicarū. ¶ Atq; ita ſiūt i ꝑtate amicorū M. Craſſi. Cæſaris & Pō.

Experiētia

Interſuz

Cæſaris & Pom. nam & ſi Cæſar aberat: inierat tamen fœdus cum Craſſo & Pō. ut ipſi cōſulatū peterēt: ſe. n. eis auxilio ad hoc futurū multos ad ſuffragia milites mittendo: qui cū cōſules declarati fuiſſent: ꝓuincias exercitusq; decreuerūt: Cæſari Gallias in aliud quīquēniū aſſignauerunt. auctor Plutarchus in uita Pom. ¶ Nullā mutationē: quia adeo ſunt potētes: ut ex eorū manu adminiſtratio reipu. nr̄a ætate nullo modo tolli poſſe uideatur. ¶ Vt debeo: propter tua erga me merita. ¶ Tute. tu nā te additio eſt magis q̄ cōpoſitio: & breuis eſt te: & additur ſolū noīatiuo: nō ēt aliis caſibus. ¶ Præcepiſti mihi: nō iuſſiſti ſed inſtituiſti & docuiſti. nā ꝓcipere eſt docere: unde præceptor & ꝓceptū: quod: ut ait Seneca. epiſtola. lxxxvi. eſt particulare ad bene uiuendū documentum: ut cū præcipitur quid uir uxori: quid uxor uiro debeatur: quid ciuis peregrino: & peregrinus ciui. ¶ Et ut me diæta: temporis ratio & modus. i. ipſa die[…]i ficat & locum domus: in quo tantū uerſantur & legem uictus: quidam tamē codices habent ut dignitas utilitaſq; cogit: ſed magis ꝓbo ut legatur diæta. ¶ Ad ratiōes: ad conſilia & facta ¶ Eius Pom. ¶ In meis rationibus: cū ab exilio ſum reuocatus: quia eius opera tibi utendū putaſti: ut ipſe Ci. in orōne pro domo ſua ad pontifices planiſſime oſtendit his uerbis: Illud uero eſt hominis ingrati tacere. Itaq; libentiſſime prædicabo. Cn. Pom. ſtudio & auctoritate atq; unum quemq; ueſtrū opibus contentione ꝓcibus: periculis deniq; pro ſalute mea præcipue laboraſſe: hic tuis. P. lentule cū tu nihil aliud dies & noctes niſi de ſalute mea cogitares: cōſiliis omnibus interfuit: hic ubi grauiſſimus auctor ad inſtituendam: fideliſſimus ſocius ad cōparādā fortiſſim⁹ adiutor ad rē ꝑficiendā fuit: hic municipia coloniaſq; adiit. Hic italiæ totius auxilium cupiētis implorauit. hic i ſenatu princeps ſententiæ fuit: idēq; cū dixiſſet: tum etiā populo. pro ſalute mea obſecrauit. ¶ Sed te non ꝓterit: non te fugit: nō ignoras: quod. n. ꝓterit nos: a nobis ignoratur. ¶ Senſum: ſentētiā: opinionē. ¶ Præſertim rectum: qa quod intelligimus nos bene ſenſiſſe pertinaci⁹ & firmius tenemus: & difficilius deponimus: præcipue ſi uiri boni dici & haberi uolumus. ¶ Rectum: ꝓbatum. ¶ Cōfirmatū: ſemp a teneris uſq; annis ita ſentiendo. ¶ Verūtamē: q̄uis quod dixi ſit difficile. ¶ Confirmo: accōmodo: alii legunt cōformo: qd idem eſt. ¶ Eius: Pom. ¶ Diſſentire: diſcrepare. ¶ Honeſte: quia eſt de me bene meritus. ¶ Id: ut cōfirmem me ad uoluntatē eius. ¶ Simulatione: qd nō ꝓbem: nec putē recte factum quod ille faciat: aut ſentiat. Simulamus. n. quod nō ſumus. diſſimulamus quod ſumus. Tantum. n. probat quod nō ſimulatione id faciat: ſed uera ſnīa: dicit. n. ſe eam opinionem hr̄e de Pō. & eum tātū amare: ut omnia recta putet quæ utilia ſunt ipſi Pō. aut q̄ ille uelit. ¶ Inductio animi: ꝑſuaſio: [.]ppoſitum quoddam. ¶ Tantum ualet: tantum pōt: & efficit. ¶ Recta ad officium. ſ. honeſta. ¶ Vera. i. bona & utilia: nā uerū plerunq; pro bono ponitur. Hora. in primo epiſto. qd uerum atq; decēs curo: & rogo. idē eodē li. Metiri ſe quēq; ſuo modulo ac pede uerum. i. bonum & utile. & dicunt dialectici: uerū & bonum cōuertunt̄. oīs aūt deliberatio circa hæc duo ē maxīe. i. circa utile & honeſtum. ¶ Neq; ut ego arbitror: ſenſus eſt: neq; errarēt eius aduerſarii: ſi deſiſterēt: & ceſſarēt aduerſus eum cōtēdere: cū oīno ei pares eē nō poſſint. ¶ Neq; errarēt aduerſarii quidem eius aduertendum negationē negatiōi poſtpoſitā nō ſemp affirmādi uim hr̄e: ſed & negādi magis: cū altera pro uniuerſali ponit̄: & particulares ſequunt̄ hoc mō nullas accepi a te litteras: nec breues nec ꝓlixas: quo genere uſus ē Virg. i Buco. Nulla neq; amnē libauit q̄drupes: nec graminis attigit herbā. Vbi memini q̄n dā habitum nō indoctum errate: qui q̄m hāc rōnem nō intelligeret: pro nulla diceret ulla eſſe legēdum: quod nullo pacto eſt faciēdum. Itē una ſola negatio poſtpoſita negationi nō affirmat ſed negatiua tñ ut ſequēs iungatur cū quidē: ut hoc loco patet: ut ſi dixero. Nō tibi hoc ꝑſuaderet ne chriſtus qdē. Itē non poſſunt ſine dolore ferre aduerſa: ne philoſophi quidē. Huius autē rei & ſignificatiōis negatiuæ duarum negatiuaꝝ hæc eſt cā quia ſubauditur alia negationis pars ſic. Nō tibi hoc ꝑſuaderet ne chriſtus quidē. i. nō ubi ꝑſuaderet hoc aliqs. Deinde ad maius ſignificatum ſubiungo ne Chriſtus quidē. cui oīno eſt credēdum. ſ. ꝑſuaderet. Ergo his duabus rōnibus cum particulares ſequunt̄ uniuerſalē: & cum ſecunda iungit̄ cum qdē: negatiōes iunctæ negāt: & non affirmāt. Interdum tñ ſine qdē duæ negatiōes negāt cum una particularis omittit̄: ut Terē. Agrū i his regiōibus meliorē: neq; ꝓcii maiores nemo hēt: ſubaudit̄ enī neq; meliorē: Varro quoq; in uitis patrum oſtēdit duas negatiuas pro una accipiēdas. Si autē duob⁹ uerbis aut poſitis aut intellectis addant̄ duæ negatiuæ nō dubium ē q̄n negēt: poſitis ſic. nec me amas nec mihi credis: itellectis ſic: nec uirtuti ſtudes: nec lr̄is. Intelligit̄. n. itēꝝ ſtudes: & hæc de negatiōe hoc loco utiliter tangenda putauimus. ¶ Neq; errarent: benefacerent. ¶ Partes: æq̄les. ¶ Pugnare: cōtēdere. ¶ Me qdē. q. d. me ſolum nemo reprahēdit ſi uel pro Pō. q̄ppiā di-

neq; ullū officiū erga te hominis amātiſſimi prudētiſſimi diligētiſſimi ꝓtermiſit. Ex eodē de toto ſtatu rerū cōium cognoſces: quæ quales ſint: nō facile eſt ſcribere: ſūt qdē certe i amicorū nr̄orum poteſtate: atq; ita ut nullā mutationē unq̄ hac oīum ætate habitura res eſſe uideat̄. Ego qdē ut debeo & ut tute mihi ꝓcepiſti: & ut me diæta utilitaſq; cogit: me ad eius rōnes adiungo quē tu in meis rōnibus tibi eſſe adiungēdū putaſti. Sed te non præterit q̄ ſit difficile ſenſum in repu. ꝓſertim rectū & cōfirmatū deponere: uerūtñ me ipſe cōformo ad eius uolūtatem: a quo honeſte diſſentire nō poſſum: neq; id facio (ut forſitā quibuſdā uidet̄ ſimulatōe) tantū enim animi inductio: & mehercule amor erga Pompeiū apud me ualet: ut quæ illi utilia ſunt: & q̄ uult: ea mihi omnia iam & recta & uera uideātur. Neque (ut ego arbitror) errarēt: ne aduerſarii quidem eius ſi quū pares eſſe non poſſent: pugnare deſiſterēt. Me qdem

Tute
Præceptor
Præceptum
Diæta
Simulo
Diſſimulo
Verum
Bonum
Deliberatio

etiā illa res cōſolatˀ:q̄ ego is ſum cui uel maxime cō
cedāt oēs:ut uel ea defendā:quæ pōpei9 uelit: uel ta
ceā:uel etiā id qđ mihi maxime libet ad nr̄a ſtudia re
ferā lr̄arū. Q đ ꝑfecto faciā ſi mihi p eiuſdē amicitiā
licebit. Quæ eni ꝓpoſita fuerat nobis cū & honori
bus ampliſſimis & laboribus maximis ꝑfuncti eſſe
mus dignitas ī ſentētiis dicēdis: libertas ī rep. capeſ
ſēda: ea ſublata tota: ſed nec mihi magis q̄ oib9. Nā
aut aſſētiēdū ē nulla cū grauitate paucis aut fruſtra
diſſētiēdū. Hæc ego ad te ob eā cām maxie ſcribo:
ut iā de tua quoq; rōne meditere. Cōmutata eſt tota
rō ſenatus iudicioꝝ rei toti9 publicæ: ociū nobis ex
optādū ē qđ hi q potiunˀ rerū ꝑſtaturi uidenˀ: ſi q
dam hoies patiētius eorum potētiā ferre potuerint.

xi: uel etiā tacui: uel etiā ſi nō eo in ſenatū: ſed ad libros & ſtudia philoſophiæ me refero cui ante operā dedi.
Vel ¶ Vel: etiā: ut Vir. uel Priamo miſerāda manus. i. etiā priamo. ¶ Maxime: libētiſſime: ut eſt apud Terē. ſæpiſ
ſime. ¶ Vt uel ea defendā: uel interdū pro etiā ponitˀ: ut pauloante dictū eſt interdū eſt diſiunctiua ꝑticula: ut
uel ſcribā uel ad te ueniā: interdū copulatiua: ut maxime me tibi amicū facit uel uirtus uel doctrina tua: hic. n.
uel. p pōitˀ: qđ ſæpiſſime apud idoneos auctores repitˀ. alias ſecūdū Donatū correctionē ſignificat: ut apđ. Ci.
uel optimā me ſane uitā: & teſte Priſciano pro ualde frequēter ponitˀ: ut Ci. pro Murena uel maximū bellum
po. Ro. cum rege Antiocho geſſiſſe. ¶ Maxie
libet: ꝓcipue placet. ¶ Referā: reuertar: qa ali-
quātulum intermiſerat pp occupationes reipu.
¶ Si licebit: ſi cōcederetur. i. ſi eius amicitia me
hoc facere patietˀ: pro qua oīa ꝑtermitterē: ut ei
inſeruirē. Eſt autem ornatus dicēdi modus: nō
licet mihi p te hinc abire. i. tu nō uis: uel ſtu non
pateris me hinc abire. Quæ eni ꝓpoſita rō qua
te uelit ſe libēter ad ſtudia lr̄arū referre: quia nō
amplius ea ſunt quæ ſolebāt eſſe uerſantibus in
repu. quæ cōmemorat dignitatē: libertatē &c.
¶ Propoſita: ꝓparata: oblata. ¶ Perfuncti eſſe-
mus: i. adminiſtraſſem°. ¶ Honorib° ampliſſi-
mis: prætura cōſulatu & cæteris magiſtratibus:
ſed tū ampliſſimos honores intellexit præcipue
conſulatū. ¶ Et laborib° ma. in adminiſtratiōe
reipu. & ꝓcipue in opprimēdo Catilina & cæte
Digni- ris cōiuratis. ¶ Dignitas: dignitas diuerſis mo-
tas dis accipitˀ: nūc ꝓ auctoritate hōeſta ut hoc lo-
co: nūc pro magr̄atuū adminiſtratōe & pro ho
nore: ut Ci. ꝓpria uirtute multas dignitates ad-
eptus eſt. & dignitas ſacerdotii maior eſt q̄ ꝓturæ: īterdū ſignificat pulchritudinē uirilē: ut teſtaˀ Ci. li. i. offi. cū
dicit pulchritudinis duo eē genera. unū muliebre quā uenuſtatē appellam°: alterū uirile quā dignitatē dicim°.
Vt Galeacius Maria princeps eſt egregia dignitate corporis. Dignitas ēt interdū pro merito accipitˀ: ut reddē-
Sētētia dū ē unicuiq; ꝓ dignitate ſua. i. pro merito ſuo. ¶ Sētētiis dicēdis: ſn̄ia: ut uoluit Nonius: iterdū pro ſenſibilita
te ponitˀ: interdum pro animi iudicio & cognitione: ut hic. ¶ Dicēdis ſentētiis. i. dicēdis iudiciis animi: & quæ
ſentio dicere. ſn̄iam duobus modis accipimus. Primū cū ad unū quēq; indifferenter referˀ: ut nemo eſt in nr̄a
ciuitate cui nō liceat libere ſn̄iam ſuā dicere. i. efferre & ꝓnūciare qđ ſentit. i. qđ hēt in aīo. Deīde aliter accipitˀ
cum ad iuris partes refertur. i. cum uel ex lege: uel ex æquo & bono: uel ex alia parte iuris ſentētia dr̄: ut iudex
in cauſa mea dixit ſentētiam. i. ſanciuit quid ius uellet. & ut Digeſtis de arbitris ſcribit Paulus dicere ſententiā
exiſtimatur is: qui ea mente id pronunciat: ut ſecūdum hoc diſcedere eos qui litigant a tota cōtrouerſia uelit.
Liber- ¶ Libertas: potentia ingenua. Eſt. n. libertas in bonū: licētia uero in malū: cū qs libertate abutitur uſq; ad te-
tas meritatē & ꝓcacitatē: ut Quin. Quæ in aliis libertas eſt in aliis licētia uocatur: pro eo aūt qđ impiti dicūt hic
Licētia dedit mihi licētiā ut ſcriberē: qui & recte ſentiunt & ornate loquunˀ dicūt hic dedit mihi poteſtatē: uel fecit mi
hi potētiā ſcribēdi: uel facultatem ſcribēdi: uel per hunc mihi licuit ſcribere. ¶ In rep. capeſſenda: defendēda:
ſuſcipienda ad tuendum. ¶ Ea: dignitas & libertas. ¶ Sublata: erepta amota. ¶ Sed nec mihi: ſubaudi ſubla
ta eſt. ¶ Magiſq̄ reliquis: quia nemini iam licet cū dignitate ſentētiam dicere: aut libere rēpu. capeſſerˀ. ¶ Nā
ratio ſuperioris propoſitionis bipartita per diſiunctionem. ¶ Aut aſſentiendum eſt paucis. i. deſcēdēdū ī ſen
tentiam paucorum. ¶ Nulla grauitate: nulla auctoritate & dignitate ſeruata quia iudicium paucorum nō ui-
detur anteferendum multorum ſententiis. ¶ Aut fruſtra diſſentiendum. i. fruſtra aduerſandum. ¶ Fruſtra āt
dixit. quia omnino oportet ſubcūbere: quoniam cum potentiores ſint opibus: plus etiam poſſunt auctorita-
te & ſentētia. ¶ Maxime: ꝓcipue. ¶ De tuis rationibus: de rebus tuis & cōmodis: nā rō interdum id ſignificat
Ratio ut infra dicetur. ¶ Tota ratio. i. totus modus ſolutus: tota uia. ¶ Senatus: quia in eo modo habetur quo ſole-
bat: neq; libere ſententiæ dicuntur. ¶ Iudiciorum: iudicialium cauſarum quæ in foro coram iudicibus agebā
tur. qui ex ordine equeſtri eligi ſolebant: unde Horatius in primo ſermonum. Vnum ex iudicibus ſelectis
obiiciebat. Idem lib. ii. ſermonum. Tu cum proiectus inſignibus annulo equeſtri romanoq; habitu prodis ex
iudice Dama. & Cice. ſæpe in orationibus ſuis hoc demonſtrat. ¶ Reipubli. totius adminiſtrandæ: quia non
habetur ratio bonorum uirorum. ſed pro libidine dantur magiſtratus. qui antea ſolebant clari uirtuti. ¶ Ociū
Ocium tranquillitas: ſecuritas. nam ocioſus ſecurum ſignificat. Teren. in andria. Ocioſo iam nunc eſſe impero: nam
Ocio- niſi qui ſecurus eſt nō eſt ocioſus: & negocium pro ſollicitudine pōitur: ut infra lib. iii. ad Appium pulchrum.
ſus Cum eſt ad nos allatum de temeritate eorum: qui tibi negocium faceſſerent. ¶ Potiuntur rerū: qui habent
Nego- ſtatum reipub. in poteſtate ſua. De uerbo potiri diximus ſupra in præcedēti epiſtola. ¶ Si quidam homines:
cium non dicit qui ſint: quoniam inter Cice. & Lentulum ſatis conſtabat qui eſſent aut certe ita dicit: quaſi Lētulo
coniicere poſſet qui eſſent: neq; eſt legendum ſi quidem: ut quidam male præceperunt. ¶ Potuerint: potue-
runt: futurum ſubiunctiui pro futuro indicatiui. ¶ Ferre: pati: quia quidam indignabantur: nec ſatis fer-
re poſſe uidebantur paucos in ciuitate tantum poſſe: ut quicquid uellent efficerent. ¶ Dignitatem quidem il-
lam: ſenſus eſt:

Iam: ſenſus eſt: non poſſumus iã expectare: ut amplius ſit dignitas illa conſularis: q̃ ſolebat eſſe libera in fortibus & conſtantibus ſenatoribus: qui habita rõne nullius pſonæ nec metu nec gratia deterrebant̃ ab officio. ¶ Amiſſa eſt.n.probat quaſi illa dignitas nõ ſit cogitãda: ut adhuc ſit ſicut ſolebat. Eſt enim amiſſa: pdita: ordinẽ plæbeiũ ſignificat: q Cæſari fauebat corruptus muneribus miſſus ab eo ex Gallia: alii intelligunt ordinẽ eq̃ſtrẽ. ¶ Et hoiem clariſſimũ: uidet̃ innuere cæſarẽ: cui multa aduerſabant̃: ne Gallia ꝓuincia in alterũ quinqueñiũ ei decerneret̃. ¶ Sed ut: omiſſimus cæteris oſtẽdit qui ſit amor Pompeii erga ipm Len. ¶ Reuertar: redeã. ¶ Cõiunctiora: ꝓpinqora: magis ptinentia: & dixit reuertar: quia in ſecunda pte epiſto. iã dixit in rebus Lentuli ſe cõfirmatũ eẽ ad uoluntatẽ Põpeii: quẽ ſupra nõ noiauit: ſed ſignificauit cũ dixit: me ad eius rõnes adiungo. ¶ Et eo conſule. fuerat.n.electus conſul cũ Craſſo. ¶ Quibus in rebus: tuis obtinẽdis. ¶ Affixũ: adhærẽtẽ: ut ꝓ te ab eius latere nũq̃ diſcedam. ¶ Negliget̃: ꝑtermittet̃: aut cõtemnet̃ & ſi ſit pua. ¶ Neq.n.uereor: occurrit obiectõi: qd qſpiã fortaſſe diceret eũ futurũ moleſtũ Põ. iõ dicit: qd nõ timebit ut ſit moleſtus Põ. cui iucũdum erit qcqd faciet Ci. ꝓ Len. & ꝓp hoc q uidebit ipſum gratum erga Lentulum. ¶ Moleſtus: grauis: importunus odioſus. ¶ Illi: Pom. ¶ Cui iucundum erit: q faciã ꝓ te. ¶ Etiam: quaſi.d.ſi nullæ eſſent aliæ cauſæ: q̃ ſũt multæ. ¶ Quod me gratum uidebit: gratitudo.n.aĩ oĩbus iucunda eſſe ſolet: & quod ex officio & debito fieri uidemus: non poſſumus non ꝓbare. ¶ Tu uelim: oſtendit quãtæ curæ ſint ſibi res oẽs Lẽ. ¶ Perſuadeas tibi: cõfidas: certũ hẽas. ¶ Minimam: ualde paruã: quãto magis quæ ſunt maximæ. ¶ Idq cũ ſentiam: aliĩ codices habẽt id quæcũq ſentiam: alii ad: ſed hæc ẽ uera lectio: idq cũ ſentiã: & eſt ſenſus. Et cũ ſentiã id.i.cũ hoc in aĩo hẽam: quod nulla res minima ẽ: quæ ad te ptineat: quæ mihi nõ ſit charior: q̃ oẽs res meæ. ¶ Nõ poſſum mihimetipſi ſatiſfacere ſedu.i.inſtãti & fideli officio & diligentia: nã ſedulus: teſte Nonio & Donato ſignificat ſine dolo & inſtanter. ¶ Re ipſa: effectu ipſo & uere. ¶ Conſequi: æquare: & eſt ſenſus: nõ ſatiſfacio mihi.i.non uideor facere qd debeo erga te: quia nõ ſolum nõ poſſum tibi referre gratiam in ulla pte tuorum meritorum erga me: ſed neq etiam poſſum ſatis cogitare: quod minus eſt. ¶ Rem te benedicit qs rumor ſit de rebus: quas Lẽ. in ꝓuicia egerat. ¶ Rumor erat.i.opĩo uel fama: nã ut Laurẽtius uoluit rumor & fama idẽ ſunt: licet fama interdũ pro celebritate rei uel hominis ponat̃: ut fama Camilli: & fama Pyramidum Aegyptiarum adhuc uiuit. Eſt autem proprie fama & rumor ſermo in populo ſine certo auctore in bonum uel in malum de re recenti. ¶ Expectant̃: a nobis. ¶ Studium: diligentiam. ¶ Extabit: erit: apparebit. ¶ In cõueniendis: alloquendis pro te. ¶ Contenderimus: nixi erimus: intenderimus: certauerimus pro te. ¶ Quam poſſumus: q̃ ſunt uires meæ: & eſt cõmunis loquendi modus. ¶ Quam debemus: quia cum me in ſalute adiuueris: non uideor poſſe tuis erga me meritis ſatiſfacere.

Dignitatem quidem illam cõſularẽ fortis & cõſtãtis ſenatoris nihil eſt qd' cogitemus. Amiſſa eſt culpa eorum: qa ſenatu ordinẽ cõiunctiſſimum: & hoiem clariſſimum abalienauerunt. Sed ut ad ea q̃ cõiunctiora rebus tuis ſunt reuertar. Põpeium tibi ualde eſſe amicum cognoui. & eo cõſule quantum ego pſpicio oĩa quæ uoles tu obtinebis. Quibus in rebus me ille ſibi affixum hẽbit. Neq a me nulla res: quæ ad te ptineat negliget̃. Neq enim uerebor ne ſim moleſt⁹ illi: cui iucundum erit: & iã ꝓp idipſum qd' me eẽ gratum uidebit. Tu uelim ita tibi pſuadeas: nullã rem eẽ minimã: qua ad te ptineat: qua mihi nõ charior ſit: q̃ meæ res oẽs. Idq quum ſentiã: ſedulitate mihimetipſi ſatiſfacere non poſſum: re quidẽ ipſa iõ mihi non ſatiſfacio: qd' nullam partem tuorum meritorum non mõ referendã: ſed ne cogitãda qdem gr̃a conſequi poſſum. Rem te ualde bene geſſiſſe rumor erat. Expectabant̃ lr̃æ tuæ: de quibus eramus iã cum Põpe. locuti: quæ ſi erunt allatæ: noſtrum ſtudium extabit in cõueniẽdis magr̃aib⁹ & ſenatoribus. Cæteraq qua ad te pertinebunt: quum & plus cõtẽderimus q̃ poſſumus: minus tamen faciemus q̃ debemus.

PEriucundæ mihi fuerũt M.T.C. epiſtolæ oẽs quo lõgiores: eo mihi elegãtiores & utiliores uidet̃. Itaq eo diligẽtius a nobis interptãdæ ſunt: neq.n.eis aſſentior: qui quaſdã breuiores electas ſe habere iactãt. quas ſolas proponendas aſſerunt quaſi gẽmas quaſdam pcipuas: idq quibuſdam rerum imperitis haud difficile pſuadent: quod nõ aliã ob cãm a plæriſq factum arbitror: niſi quia difficilioris negocii arbitrarent̃ eas aggredi: & ingenio uincere: q̃ plus artis: plus ingenii: plus hiſtoriarum: plus deniq rerum omnium cognitiõis hẽrẽt: imitati eos: qui ꝓp impotẽtiã rei pecuniariæ: cũ pcioſiſſimas gẽmas emere nõ poſſint: quaſcũq emerunt uxoribus ſuis pcioſiſſimas eſſe perſuadere conant̃: cum tñ eorum artes & ſimulationes aliquando detegantur. Sed eos omittamus: & iã uiam omnibus uel ad difficillimas quaſq aperiamus: ut quæ ante hac a paucis intelligendæ difficultatis caritudine emi (ut ita dixerim) non potuerunt: iam ꝓducãtur: & facillime nobis copiam facientibus compararent̃: ut omnium cõmodis iã conſuluiſſe intelligamur. Continet igitur hæc epiſtola multas ptes: quas ſingulas enumerare tum moleſtum: tum uero nõ ualde utile puto: colligentur tñ quæ magis neceſſariæ eſſe uidebunt̃: ut facilius habeatur totius epiſtolæ argumentũ: qd quidem hoc tandẽ eſſe putamus. Primum rñdet Ci. Len. qui ſcripſerat ſtudia Ci. in ſe ſibi gratiſſima fuiſſe: & oſtendit id magis eſſe ex abundantia amoris ipſius Len. q̃ q merita ſua hoc exigant: aut ſi qua pro Lentu. fecit. quæ quidem ita fuerunt debita q ſine magna repræhenſione prætermitti non potuiſſent. Potuiſſe autem

Sedul⁹
Sedulitas
Fama
rumor

facilius Ci.erga ſe aĩuȝ cognoſcere:ſi ambo Romæ fuiſſent quo tpe fuerút locorũ ĩteruallo ſe iũcti.Gratulaẗ tñ ipſi Lé.ꝙ ꝓuinciã cú ſũma laude adminiſtraret:tametſi ille Rõæ fuiſſet dicit ſe facilius potuiſſe ulciſci eos qui eú oppugnaſſet:quia ille Ci. defendiſſet: Clodiũ tñ qui laudatus a Lé.eũ ꝑcipue oppugnaſſet:ſuis ſceleribus iã hoc eé aſſecutũ ut nullã uel dignitatis uel libertatis ptẽ ĩ poſterũ ſibi reliq̃rit.Deĩde quia Lé.hẽbat multos aduerſarios:gratulaẗ ei.Ci.ꝙ ille nõ hẽat inimicos ĩ re ita magna:ſicut ipſe cognouit quia hic ĩ dignitate: Ci.uero ĩ ſalute læſus é.Et qm̃ cú itellexiſſet Lé.Ci.in grãm reduſſe cú Cæ.cú quo multũ antea diſſenſerat:ut ét ipſe fateẗ ĩ orõne de ꝓuicũs cõſularib⁹ & cú Appio pulchro:cú quo hũerat magnas ſimultates:ſcripſerat ſe id nõ rephẽdere uelle:tñ potiſſimũ itelligeẗ:q̃ cã adductus Ci.defendiſſet & laudaſſet Vatiniũ:quẽ añ tãtope oppugnaſſet:& ĩ quẽ acerrime iuectus eẽt ĩ cã Sextii:Ci. oĩum harꝫ reꝝ rõẽs reddit: & quẽadmodũ olĩ ſine ſalutis ſuæ rõne rẽp.oĩo tutat⁹ ſit:ita nunc exiſtimaſſet hñdã rõnẽ ſalutis: neq; tñ deſerendã rẽpu.neq; dignitatis ſuæ opĩonẽ. Reddit ét rõnẽ de reditu ĩ grãm cú.M.Craſſo:a quo grauiſſimis iniuriis fuiſſet affect⁹ cú ei⁹ potiſſimũ fauore adiutus fuiſſet Clo. ĩ oppugnatiõe Ci. Reliquæ ptes locis ſuis ita d̃clarabũẗ:ut oĩo tota epiſto.itelligi poſſit.

M.T.C.Lentulo Procõſuli.S.D.

PEriucũdæ fuerũt mihi lr̃æ tuæ:qb⁹ itellexi te ꝑſpicere meã in te pietatẽ:qd.n.dicã beniuolẽtiã:quũ illud ipm̃ grauiſſimũ & ſanctiſſimũ nomen pietatis leuius mihi meritis erga me tuis eẽ uideaẗ.Quod aũt tibi grata mea erga te ſtudia ſcribis eẽ facis tu qdẽ abũdãtia quadã amoris:ut ét grata ſit ea q̃ ꝑtermitti ſine nefario ſcelere nõ poſſunt.Tibi aũt multo notior atq; illuſtrior meus in te aĩus eẽt:ſi hoc tpe oĩ quo ſe iuncti fuimus: & una & romæ fuiſſemus.Nã in eoipſo qđ te oſtẽdis eẽ facturũ:quodq; & in primis potes:& ego a te uæhemẽter expecto:in ſentẽtiis ſenatoriis:& ĩ oĩ actiõe atq; adminiſtratiõe reipublicæ floruiſſemus:de qua oſtẽdã equidẽ paulopoſt qui ſit meus ſenſus & ſtatus.Et reſcribã tibi ad ea q̃ quæris.Sed certe & ego te auctore amiciſſimo ac ſapientiſſimo: & tu me conſiliario fortaſſe non imperitiſſimo:fideli quidem & beniuolo certe uſus es.Quãq̃ tua quidem cauſa te eſſe ipatorem:prouinciamq; bene geſtis rebus cum exercitu uictore obtinere:ut debeo lætor. Sed certe qui tibi ex me fructus debentur:eos uberiores & præſtantiores ꝑſens cape potuiſſes.In eis uero ulciſcendis:

¶ Periucũdæ:ualde iucũdæ:plenæ delectatiõis. ¶ Perſpicere: plane
Pietas cognoſcere. ¶ Pietatẽ:religioſam q̃dã aĩ uenerationẽ.de pietatis ſignificatõe ĩ pria epi.dictũ eſt. ¶ Quid.n.dicã bẽiuolẽtiã: q̃ multo mĩor eſt q̃ pietas. ¶ Cũ:rõ ẽ hui⁹ iterrogatõis qd.n.dicã. ¶ Illud ip.no.hæc ꝓnoĩa hñt ẽphaſi.q.d. quo noĩe nullũ põt eẽ maius. ¶ Videaẗ le.puteẗ minus & lõge uilius: qa nõ hẽo uocabulũ quo poſſim uti ad declarãdũ aĩ mei affectũ:cũ nomẽ pietatis quo nullũ põt eẽ graui⁹: ſit ét uilius:& minus q̃ exigunt tua merita erga me de eo.n. Ci.ita ſcribit ĩ orõne de reditu ſuo.P.Lẽ. parẽs deus ſalutis nr̃æ:uitæ:fortũæ:memoriæ: nois &c.Itẽ in orõne ꝓ domo ſua ad põtifices ſic inqt.An.Ego cũ.P.Lẽ.Cõſul.opti e de me ac de rep.meritus &c. ¶ Tuis meritis:bñficiis. ¶ Facis abũdãtia qua.a. qa multũ me amas: nam oĩa q̃ ab eo quẽ amamus fiunt erga nos:ét ſi minima ſunt:ſolẽt tñ nobis eſſe ualde grata. ¶ Quæ prætermitti.i.omitti. ¶ Sine nefario ſcelere:ſine ĩpietate & maxima ingratitudine:& eſt ſenſus: ꝙ ſcribis ea eſſe tibi grata quæ pro te facio. ¶ Facis:qa multum me amas:& iõ ea ẽt grata habes:quæ non ſolũ facere debeo ſed ẽt q̃ nõ poſſem ꝑtermittere:quin maximum ſcelus admittere uiderer. ¶ Tibi autẽ: hoc dicit ꝑſpexiſti qd egerim pro te:ſed multo clarius cognouiſſes ſi fuiſſes romæ his tpibus:qbus abfuiſti a nobis:qa facilius pñtibus q̃ abſentibus oſtẽdimus mẽtẽ nr̃am. ¶ Nã in eoipſo:trãſio eſt ad aliã ptẽ epiſtolæ Lẽ. ꝙ ſi fuiſſet Romæ floruiſſet cum Ci.in adminiſtratiõe reip.idq; aliqñ ſe facturum oſtẽdebat.Dicit Ci.ita fuiſſe futurũ: quia ipſi oĩno floruiſſent in eoipſo qđ inferius dicit in ſentẽtiis ſenatoriis dicẽdis:& in oĩ actione &c. ¶ Floruiſſemus: excelluiſſemus. ¶ Paulopoſt:in ꝓceſſu epiſtolæ q̃ alii male diuidunt ab hac. ¶ Senſus:ſnĩa. ¶ Et reſcri.tibi: ſicut incipit reſcribere cum dicit certiorem te per lr̃as &c. ¶ Sed certe:uel ſaltẽ uel certe ꝑfecto:ut ſit affirmãtis aduerbium. ¶ Te auctore:conſiliario non imperitiſſimo.i.cõſiliario nõ oĩo indocto & imperito:uitat.n. arrogãtiã:ut nolit ſe dicere peritiſſimum. ¶ Fideli:hoc enim poſſum de me dicere ꝙ fideliter tibi cõſuluiſſeȝ & amanter.& eſt ordo:ſed certe ego eſſem uſus te auctore amiciſſimo & ſapiẽtiſſimo. ¶ Et tu: ſubaudi uſus eſſes me cõſiliario fortaſſe &c.conſiliarius qui ꝑbet cõſilium. ¶ Quãq̃:q hoc dicit ſe tñ lætari ꝙ ipſe Lẽ.imperator in cilicia res bñ geſſerit. Victore aduerſus pthos & alios hoſtes po.ro.q ꝓuinciæ ĩminebat. ¶ Sed cer. q.d.q̃q̃ lætor ꝙ abſens bñ geſſeris & res & ꝓuinciã:tñ maluiſſem te eẽ romæ quia qua tibi debeo multo melius ꝑſenti q̃ abſenti ꝑſtare potuiſſem:& ita tu fructus quos tibi debeo uberiores a me ꝑſens accipe potuiſſes. ¶ Fructus:tranſlatio eſt ſumpta ab agris.q̃ enim amicis ꝓ ꝑſtitis debemus:trãſlatiue fructus appellanẗ: qm̃
Fructus ut inqt Ci.debemus imitari agros fertiles:qui plus reddunt q̃ acceperunt. ¶ Vlciſcendis:puniẽdis uel uindi-
Vlciſcẽdis candis:nã ulciſcor utrunq; ſignificat auctore Aſconio Pe.q̃q̃ paꝝ differre uideñẗ:ſed hic melius uindicãdis.
Eſt autẽ ulciſci ſiue uindicare:iniuriã nõ impunitã relinquere:& q̃ſi par pari referre:ut ſummatim diffiniã:ẽ
Vĩdico maledictum aliqđ aut malefactum defendere. ¶ Partim inimicos eẽ:oñdit hic duas fuiſſe cauſas:qa ſibi inimicos cõpauerit:aut qa defendit Ci. aduerſus ĩpetũ Clodii:aut qa pulcherrime & cũ ſummo honore egit ꝓuinciã ob quã multi ei inidebãt:neq; nolebãt ei decerni ea.q̃ uictorib⁹ impatoribus a po.ro.decerni ſolebãt.

¶ Propugnationem

¶ Propugnationem:defenſionem.¶ Salutis meæ:uitæ meæ:quum in exilium exire coactus ſum.¶ Amplitudinem:dignitatem.¶ Illius actionis:aut quod optime geſſerit res in prouincia:aut certe propterea:quæ in conſulatu antea egerat:ut dixit ſuperius.Magna eſt memoria conſulatus tui.de quo multi inimici et inuidebant.¶ Mirificum:magnum & ardentem pluſq̃ exiſtimet.¶ Quãq̃:quaſi dicat habuimus etiam deos nobis fauentes:quia ille ſceleratus Clo.perpetuus inimicus omnium qui de eo benemeriti ſunt pro nobis uindictam fecit de ſeipſo:quia propter ſua ſcelera amiſit omnem dignitatem & libertatem in futurum.¶ Quamquã ille:non dicit qui ſit ſed intelligit Clo.perpetuus inimicus amicorum ſuorum:qui ſemper malefecit his a quibus eſt bene affectus.

quos tibi partim inimicos eſſe intelligis propter tuã propugnationem ſalutis meæ.partim inuidere propter illius actionis amplitudinem & gloriam mirifi cum me tibi comitem præbuiſſem. Quamquã ille perennis inimicus amicorum ſuorum:qui tuis maximis beneficiis ornatus in te potiſſimum fractam illam & debilitatam uim ſuam contulit.Noſtram uicẽ ultus eſt ipſe ſeſe. Eſt enim ea conatus:quibus patefactis nullam ſibi in poſterum non modo dignitatis ſe ne libertatis quidem partem reliquit. Te autem & ſi malem in meis rebus expertum:quam etiam ĩ tuis tamen in moleſtia gaudeo eam fidem cognoſcere hominum non ita magna mercede:quam ego maximo dolore cognoram:de qua ratione tota iam uidetur mihi exponendi tempus dari:ut tibi reſcribã ad ea quæ quæris. Certiorem te per litteras ſcribis eſſe factum me cum Cæſare & cum Appio eſſe in gratia.Teq; id non repræhẽdere ſcribis. Vatinium autem ſcire te uelle oſtẽdis:quibus rebus adductus defenderim & laudarim.Quod tibi ut plenius exponam:altius paulo rationem conſiliorum meoꝶ tepetam neceſſe ẽ.Ego me hercule Lẽtule initio reꝶ atq;

¶ Ornatus:adiutus.¶ Tuis maximis beneficiis:qui ei ſemper fauiſti:& auxilium præſtitiſti ut extolleretur.¶ In te potiſſimum:præcipue in te q̃uis idem fecerit in alios.¶ Fractã uim:quia iam amiſit auctoritatem:neq; tantũ poteſt quantum poterat:cum me oppugnauit.¶ Contulit:coniecit conuertit.¶ Vltus eſt autem uicẽ noſtram ipſe ſeſe:ideſt de ſeipſo fecit uindictã pro nobis.¶ Seſe:ideſt in ſeipſo.Se & ſeſe.Seruius in arte a Cæſare ita diſtingui ait ut ſe dicamus:cum aliquem quid in alium feciſſe oſtendimus:ut hic fatetur ſe nocuiſſe mihi.Cum autem ſeipſum:tunc dicimus ſeſe. Se Seſe

¶ Vicem noſtram:ideſt non quod nos facere debeamus,ideſt uice nr̃i.¶ Eſt enim ea:oſtendit quid egerit contra ſeipſum.¶ Et conatus:tentauit:aggreſſus eſt.¶ Ea quibus patefactis:ſacrilegium eius intelligit quum ad ſacra deæ bonæ muliebri habitu auſus eſt uenire:ꝑpter amorem Pompeiæ uxoris Cæſa.¶ Non modo dignitatis:quia propter fœditatem ſuorum ſcelerũ omnibus honoribus indignus habitus eſt. Neq; enim ſolum pompeiæ Cæſa.uxoris mœcus fuit:ſed etiam cum duabus ſororibus cõcubuit:quarũ altera nupſerat Luculo altera Metel.clariſſimo uiro:quæ multis in locis Cice.cõmemorat. Refert etiam Liuius & Plutarchus.¶ Sed ne libertatis:quia liber eſſe non poteſt: qui aliquo pub.ſcelere eſt pollutus:neq; enim poteſt:aut etiam audet ſe defendere:qui ſe infectum cognouit. Vnde Iuuenalis. Vnde tibi frontem libertatemq; parentis.Quum facias peiora ſenex.¶ Te autem:ſenſus eſt:& ſi malem te potius expertum eſſe in rebus meis:quã in tuis qualis ſit fides hominũ:quia pluris facio res tuas q̃ meas:tamen gaudeo quod nõ cognoſcas fidem hominũ tanto tuo damno:quãto dolore ego cognouerim.¶ In rebus meis:in meis cõmodis.¶ In moleſtia:quam capio de rebus tuis ita exagitatis.¶ Gaudeo:accipio hanc lætitiam & cõſolationem.¶ Tẽ cognoſcere eam fidem:quia ut alibi Cice.ita amicitia & fides hoĩum aduerſis probatur:ſicut aurum igni.¶ Non ita magna mercede:non tam caro pretio ut uulgo dicimus:uel non tam magna impenſa & damno.¶ Quã maximo dolore meo:q̃ maximo.i.quanto maximo.¶ Ego cognoueram fidem hominum:quia non tanta fuerat merces eorum quæ dignitate tua uiolata amiſiſti:quantus dolor afflictæ:& prope perditæ ſalutis meæ.¶ De qua ratione:de qua re:& cã:& negocio.¶ Tempus:occaſionem quãdam:& opportunitatem.¶ Dari:offerri:quia incidenter feci mẽtionem de fide hoĩum quã uariam erga me cognoui magno dolore eo tp̃e:quo a Clo.clodianiſq; omnibus iniquiſſime ſum uexatus.¶ Vt reſcribam tibi:oſtẽdit igit̃ hanc epiſtolam totã eſſe reſponſiuam.¶ Ad ea q̃ quæris:a me ſcire.¶ Certiorem:non eſt initium epiſtolæ:ut quidam male ſentiũt:ſed ut ex uerbis præcedentibus aperte perſpicit̃:cõiũgit̃ cum ſuperiori textu epiſtolæ.¶ Factum certiorem:& edoctum eẽ intellexiſſe.¶ Appio:quidam fruſtra ſomniant Appium Clodium:per quem coactus eſt in exilium ire:quum apud nullum oĩno legatur:quod cum eo reconciliatus ſit:ſed Appium intellexit pulchrũ cognomẽto:ad quem multas epiſtolas ſcribit lib.iii.in quibus Ci.fatet̃ ſe in gratiam rediiſſe:& ſimultatem depoſuiſſe.¶ Vatiniũ aũt:in hunc inuectus eſt Ci.uehementer in cauſa:& extat oratio Ciceronis admodum contumelioſa in Vatinium teſtem.¶ Oſtendis:ſignificas per litteras tuas.¶ Adductus:motus compulſus laudarim:& defenderim.his enim duabus rebus maxime demonſtrat̃ reconciliata gratia.¶ Laudarim:quem ante mille criminibus oneraui.¶ Defenderim:quẽ totis uirilibus oppugnauerim.¶ Planius:apertius.¶ Neceſſe eſt repetã:ſumã iterũ:&c ſubaudit̃ ut repetã.¶ Altius:longius:magis ab initio.¶ Conſiliorũ:cogitationum deliberationum.¶ Ego:ut diximus ſupra:hoc pronomen in principio orationis præſe fert grauitatem & ueritatẽ narrationis. Ego

Dicit enim Cice. poſt reſtitutionem ſuam ſe ita fuiſſe gratum: ut non ſolú exiſtimaret ſe reſtitutú fuis: ſed etiã moltomagis ipſi reipub. & non ſolum exiſtimaſſe ſe debere Len. a quo præcipue fuiſſet adiutus: ſed etiam debere ipſi reipub. eum animú: quem anteq̃ accepiſſet hoc ſingulare beneficiú debebat communi officio ciuiú. ℂ Actionum tuarum: quæ in tuo conſulatu pro me reſtituendo apparuerút. ℂ Aut reuera actionum tuarúm in tuo conſulatu: quú egiſti de inſtaurandis ædibus meis: quæ per Clodium fuerant dirutæ: & de reſtituendis mihi reliquis: quæ amiſeram. ℂ Meis: fratri & liberis & amicis & propinquis. ℂ Et quoniam deberem tibi ſenſus eſt. Et quoniam debebam ſummopere amare: per quem præcipue fuiſſem reſtitutus: arbitrabar me etiam debere reipubli. quæ fauiſſet tibi in reſtitutione mea: ſalutem eú animú: quem debebam antea: ſicut cæteri ciues: quú nondum eſſem affectus tam ſingulari beneficio. ℂ Incredibilem: maximú. ℂ Singularia: unica: præcipua: quaſi quæ ꝑ nullo alio debeo. ℂ Studia: pluſq̃ amor. ℂ Aduẽiſſet: quia multorum ciuium optimorú fauore eſt reſtitutus Cice. quos nunc intelligit per remp. ℂ Certe: ſaltem. ℂ Eum: talem. ℂ Merito: ſingulari beneficio reſtitutionis meæ. ℂ Tantúmodo: nõ alia propria: aut ſpeciali obligatione. ℂ Communi officio: quia oẽs ciues communiter debent reip. ſuæ. ℂ Debitum: obligatum. ℂ Nõ aliquo ſingulari beneficio: ſicut núc ẽ debitus hoc tanto beneficio. ℂ Præſtitiſſem: exhibuiſſem: demonſtraſſem. ℂ Hac mente: hoc propoſito: ac intentione. ℂ Te conſule: quú eſſes conſul. ℂ Vidiſti: cognouiſti. ℂ Collocutionibus: familiaribus cõgreſſiõibus inter te & me. ℂ Primis temporibus: poſtquá fui reſtitutus. ℂ Offendebatur: moleſtia afficiebatur. ℂ Cú agente te: te tractante. ℂ De reliqua: ut præter reditum meum reſtituerẽtur mihi reliqua quæ amiſerá. ℂ Aut occulta: ſenſus eſt: aut cognoſcebam a quibuſdam me clá odio haberi: aut nõ ſatis aperte mihi faueri ſicut debebá. ℂ Obſcuriora: aliquãtú obſcura: non ſatis aperta. ℂ Studia: fauores: uolútates .i. cognoui qđ quidam mihi aperte fauere non auderẽt. ℂ Nam neq̧: dicit in quibus rebus maxime cognouerit quorúdam uel occulta odia uel obſcura ſtudia. ℂ Nam neq̧: ſenſus eſt quú ageres de monimentis meis: de ui nefaria ulciſcenda: quá intulerat mihi Clodius: deniq̧ de reſtituendis mihi oibus his: quæ ante amiſerá: non adiuuerút te qui debuerút adiuuare: in quo cognoui: ꝙ aut oderant me: aut aperte fauere nõ audebát: neq̧ præſtiterunt eam uolútatem: quam ab eis expectabam. ℂ De monimẽtis: de domo mea: quam Clodius libertati dicauerat: de qua Lentulus ſæpe egerat in ſena[illegible] & apud pontifices: ut reſtitueret̃ Ciceroni: & extat oratio ipſius Ciceronis de domo ſua ad põtifices: in qua oſtẽdit domú ſuam a. P. Clodio iure cõſecrati non potuiſſe: petitq̧ eã ſibi reſtitui: quã multis in locis in ea oratione monimẽtú appellat: qđ Clo. iactaret ſe eam cõſecraſſe in monimẽtú & ꝑpetuã memoriam libertatis: quú potius eiecto Ci. amiſſa eſſet libertas. unde in prædicta oratione ſic inquit. quú de libertate locutus eſſet. ℂ Hæc me domo mea pellet: hæc ultrix afflictæ ciuitatis reipu. ſpoliis ornabit̃: hæc erit in eo monimento: quod poſitú eſt: ut eſſet iudiciú oppreſſi ſenatus ad memoriam ſempiternam turpitudinis & multis aliis in locis in ea oratione monimentum appellat domú ſuá. Eſt autem monimentum alicuius rei memoriam: a mentis monitione dictum.

Móni-
mentú

ℂ De ui: uiolẽtia: quia Clo. eiecit Cice. armata manu. ℂ Cum fratre: qui q̃uis non fuerit eiectus ex urbe: eſt tamen eiectus e domo ſua: quam Clo. incenderat: ut eſt in oratiõe pro Milo. & abſente fratre ita uexatus: ut cum de eius reſtitutiõe ageret̃ orta contentione uno tribuno uulnerato: & multis aliis interfectis ipſe non alia uia euaſerit: q̃ ꝙ ſe mortuú fingẽs inter cadauera ꝑ forú iacẽtia delituerit: auctor Plu. in uita Cice. ℂ Neq̧ hercle: ordo eſt: neq̧ hercle præſtiterit eam uolútatem: quæ expectabam in his rebus: quam tamen minimi a me putabant̃: q̃uis erát mihi neceſſariæ propter naufragia rei familiaris. ℂ His ipſis rebus. q. d. minimis: & intelligit ſuppellectilia & agros &c. quæ Cice. rapta fuerant: q̃ quáuis ille parui faceret: tamen dicit ſibi fuiſſe neceſſaria: propter magnum infortunium exilii: qđ perpeſſus fuerat. ℂ Erant neceſſariæ: quia in eiuſmodi caſu ſolent omnia eſſe neceſſaria: quæ fortuna proſpera uidebantur ſuperflua. ℂ Minimi putabant̃: quia non erát uerba bona: ſed fortunæ ſubiecta. ℂ Naufragia: comparat enim ſemper Cice. diſſenſiones ciuiles tempeſtatibus: damna uero quæ ex eis patitur naufragia appellat: ut in oratione pro Milone. Equidem cæteras tempeſtates & porcellas in illis duntaxat fluctibus contionum &c. Naufragus autem dicitur naui fracta eiectus: & naufragium ponitur modo pro nauigandi periculo: modo pro nauigationis damno & infortunio & iactura. ergo hic naufragia iacturas & amiſſiones intelligamus.

Naufra-
gus

Naufra-
giú

ℂ Sarciendis

actionum tuarum non ſolum meis: ſed etiam reipu. reſtitutum putabam. Et quoniam tibi incredibilem quendam amorem: & omnia in teipſum ſumma ac ſingularia ſtudia deberem. Reipublicæ quæ in me reſtituendo multum adiuuiſſet: eum certe me animú merito ipſius debere arbitrabar: quem antea tantú modo communi officio ciuium non aliquo erga me ſingulari beneficio debitum præſtitiſſem. Hac me mente fuiſſe & ſenatus ex me te conſule audiuit: & tu in noſtris ſermonibus collocutionibuſq̧ ipſe uidiſti. Et ſi iam primis tẽporibus illis: multis rebus me9 offendebatur animus: quum te agẽte de reliqua noſtra dignitate: ut occulta nonnullorum odia aut obſcura in me ſtudia cernebam. Ná neq̧ de monimentis meis ab his adiutus es: a quibus debuiſti: neq̧ de ui nefaria: qua cum fratre eram domo expulſus: neq̧ hercle in his ipſis rebus: quæ quáquam erát mihi ꝓpter rei familiaris naufragia neceſſariæ: tamen a me minimi putabant̃ in meis dánis: & ex auctoritate ſenat9

ſarciendis: eam uoluntatem quam expectatem ꝓſtiterunt. Quæ cum uideté (neq; enim erát obſcura) non tamen tam acerba mihi hæc accidebát: q̃ erát illa grata quæ fecerant. Itaq; & quáq̃ Pópeio plurimũ te quidé ipſo ꝓdicatore ac teſte debebam nó ſolum beneficio ſed amore etiá & ꝑpetuo quodam iudicio meo: diligebam tamen nó reputás quid ille uellet in oib9 meis ſentétiis de republica priſtinis ꝑmanebá. Ego ſedéte Cn. Pópeio quũ ut laudaret Pompeium Sextius introiſſet in urbé: dixiſſetq; teſtis Vatinius me fortuna & felicitate Cæſaris cómotum illi amicũ eſſe cœpiſſe: dixi me eá Bibuli fortunã: quá ille afflictam putaret: oíum triũphis uictoriiſq; anteferre: dixiq; eodem teſte alio loco eoſdem eſſe: qui Bibulum exire domo prohibuiſſent: & qui me coegiſſent. Tota uero itertogatio mea nihil habuit niſi reꝑhéſioné illius tribunatus: in quo oía dicta ſũt libertate aíoq; maximo de ui: de auſpiciis: de donatione regnorum

¶ Sarciendis: tractum a ueſtibus quæ diſſutæ ſarciuntur: ideſt cóponuntur: ergo ſarciendis. i. componendis: quia erant diſſipatæ exilio meo uel inſtaurandis & emendandis. unde & ſarcinatores teſte Nonio ſutores dicunt. ¶ Neq; enim erant: parentheſis eſt. ¶ Obſcura: occulta: ſed apertiſſima. ¶ Non tamen tam acerba. i. non tam iniquo animo ferebam hæc in quibus non adiuuabam te cauſa mei: q̃ habebam grata ea quæ fecerant: quũ me reſtituendũ & ſenſerant & dixerant. ¶ Acerba: moleſta: grauia. ¶ Illa quæ fecerant: in me reſtituendo. ¶ Itaq;: cócluſio uel potius illatio q̃dam ex ſupioribus quibus dixit ſe nullius odio aut alia cá potuiſſe unq̃ alienari a repub. Nunc igiẽ dixit ꝙ q̃uis plurimum deberet Pópeio: non ſolũ quia fuerat ab eo adiutus in reſtitutióe: ſed ét quia eum ſemper amauerat: & de eo ſemper bene iudicauerat: non tñ habuit tantũ reſpectum quid ipſe Pom. uellet q̃ permanſit ſemp in priſtinis ſententiis ſuis de repu. ¶ Te ꝓdicatore: te aſſertore & aperte dicente me ei plurimum debere. ¶ Iudicio meo: quod de eoſdem peroptimum habueram. ¶ Non reputans: nó conſiderans aut cogitans. ¶ Permanebá: perſeuerabá. ¶ Priſtinis: conſuetis: quas ſententias habuerã étante exiliũ meum. ¶ Sententiis de rep. uideẽ hoc dicere ꝙ q̃uis plurimum faceret Pom. cui plurimum debebat: & ipſe Pompeius faueret Cæſari cui uolebat prorogare puinciam in alterum quinquenniũ: cuius deniq; dignitatem oino ſuſtinebat & defendebat: cum in aliis tũ uero in diuiſione agri campani: tamé nunq̃ ullo reſpectu Pópeii potuit deterreri: quo minus diceret pro repu. quod ſentiebat: cũ maxime ſpreto Bibulo a Cæſare eius collega: ita ut nuſq̃ in cóſulatus dignitate noi areẽ: non dubitauerit dicere ſe pluris facere iacentem fortunam & calamitatem Bibuli: q̃ Cæſaris auctoritaté: quod ita declarat. ¶ Ego ſedente Cn. Pom. ut audiret orõnem Sextii. ¶ Cum Sextius ueniſſet in urbem: qui óibus comitiis declaratus quæſtor uenerat ad urbem: ut de laudibus Pompeii diceret. Vatinius uero teſtis dixerat Ciceronem adductũ felicitate & fortuna proſpera Cæſaris cœpiſſe eſſe illi amicũ: cui Cicero reſpondit ſe pluris facere fortunam Bibu. quam ipſe Vatinius afflictam putaret quam omnem felicitatem: & omnes uictorias Cæſaris: ut oſtenderet in eligéda amicitia Cæſaris ſe nó fortunam: ſed iudiciũ ſecutũ eſſe. ¶ Dixiſſetq; teſtis Vatinius: ita eſt ordinádus textus ut itelligamus & cũ Vatinius teſtis dixiſſet me commotum fortuna & fœlicitate Cæſa. cœpiſſe eſſe amicum illi: ego dixi me anteferre fortunam Bibuli &c. Nam ſi teſtis Vat. ſit parentheſis: ut quidam imperiti hiſtoriæ & male intelligétes Cice. interpẽtaẽ: quis erit nominatiuus huius uerbi dixiſſet? neq; enim intelligi poteſt Sext. qui erat amiciſſimus Cice. neq; hoc dixiſſet: ergo neceſſe eſt dicere. ¶ Dixiſſet Vati. teſtis: qui fuerat teſtis contra Mil. & Sex. ut patet in oratione aduerſus ipſum Vati. ¶ Commotum: adductum: incitatum. ¶ Ille: Vatinius. ¶ Vellet: cuperet. ¶ Afflictam: quaſſatam: miſeram. quia a Bibulo ſemper Vati. diſſenſit: & ut eſt auctor Ci. in oratóe contra Vati. teſtem: uoluit etiá eũ in uincula ducere quũ ipſe Bib. bene de repub. ſentiret: & nuſq̃ progrederẽ quũ eſſet collega Cæſa. in conſulatu quinimmo toto tempore ſui conſulatus teſte Ci. & Plutar. in uita Cæſa. continuit ſe domi clauſum: ſuperuacaneum puto ponere uerba Ci. in oratione contra Vati. quæ húc locũ declarant. ¶ Eodem teſte: ſunt qui putent intelligi eodem Vati. teſte quod non procedit: quia hæc non dixit Ci. teſte Vatinio: ſed dixit ipſi Vatinio. ¶ Eodem: ſubaudi Sextio. ¶ Teſte: præſente audiéte: & hic eſt uerus ſenſus. ¶ Eoſdem eſſe: inuidos & inimicos reipub. ¶ Qui prohibuiſſent: uetuiſſent. ¶ Exire domo: quoniá qui Cæſari fauebant coegerũt Bibu. ſe cótinere domi. ¶ Et qui me coegiſſent: exire domo & in exiliũ. Itaq; dicit ſe dixiſſe Vati. teſte Sex. ſe ab eiſdem coactũ ire in exiliũ: qui poſtea Bibu. inimici fuiſſent. ¶ Tota uero interrogatio: tota oratio mea in Vati. illa enim oratio tota ut patet his qui eam uiderũt plena eſt interrogationibus de uariis rebus. ¶ Reꝑhenſioné illius tribunatus. Clo. & Vati. qui ambo tribuni ple. fuerunt. De tribunatu Va. his uerbis teſtaẽ Cice. in oratione in Vati. Factus eſt tri. ple. Quid enim de te hiſpanienſibus flagitiis tuis ſordidiſq; furtis interrogem: quæro primũ quod genus & improbitatis & ſceleris in eũ magiſtratũ prætermiſeris. & Appi. li. ii. Tribunos uero declarauit. Vati. & Clo. cognomine pulchrũ. ¶ Libertate animi. m. i. forti animo & liberrimo: uſus eſt enim Ci. his uerbis. Erũpet enim aliqñ ex me uera uox & dicam ſine cũctatione q̃d ſentio. ¶ De auſpiciis: cótemptus a Vati. ſic enim dicit in prædicta oratióe: quũ auſpicia quibus hæc urbs cóndita eſt: quibus omnis reſp. atq; imperiũ teneẽ contépſeris: initioq; tribũatus tui ſenatui denũciatis tuis actionibus: augurũ reſponſa atq; eius collegii arrogantia impedimento non futura. ¶ De donatione regnorum inuidioſe dixit regna poteſtatem: quam hic ad opprimendam rempubli. Cæſari Pompeio & Craſſo dari uellet: tametſi hoc Cice. diſſimulat in oratione in Vatinium: uel quoniam tulerat leges reipublicæ pernicioſas:

Sarcinatores

dixit donationem regnorum tribunatum Vatinii & Clodii: cum in Vatinium his uerbis utatur. Quæro cogitaris: ne in illo tuo intollerabili nõ regno: nam cupis id audire: ſed latrocinio augurem fieri: & Appianus Tribunum tunc quidem ad Ciceronis inſidias parauit cum ille triũuirorum conſenſum ad monarchiam aſpirãtiũ palam improbaret tribunatum. ¶ Modo: tãtũmodo. ¶ In hac cauſa: contra Vatiniũ. ¶ Sed conſtanter: fortiter. ¶ In ſenatu: nam orationem in Vatinium non in ſenatu habuit: ſed in foro. ¶ Mihi eſt aſſenſus: ſententiam meam probauit. ¶ Vt referretur: ut proponeretur: nam id ſuadebat Ci. ut referretur de agro campano quem Cæſar uolebat diuidi: Cice. autẽ nolebat: egitq; ut abrogaretur quicquid in ea cauſa eẽt decretum. ¶ In arcem: in ſummitatem: & hoc dicit: nõ potui altius hanc cauſam tueri de agris campanis non diuidendis. ¶ Inuadere: ingredi. ¶ Magis: quia inuectus eſt acerrime in Cæſarem: ita ut non caruerit ſuſpitione a ſe & Bibulo & Catone miſſum eſſe Vectiũ ulnum popularem: qui Cæſarem & Pompeium interficeret: idq; ꝓfeſſus eſt Vectius: & enſem ſibi a poſtumio bibuli lictore datum. ¶ Temporum meorũ: quibus coactus ſum exire ĩ exilium: quoniam aduerſatus eſſem uoluntati potentum: quorum temporũ dicit ſe oblitũ: quia non conſideraret quid ſibi eueniſſet. ¶ Meminiſſe: actionum: eorum quæ pro repu. egiſſem: aut agere deberem. ¶ Hac ſententia: ut referretur de agro campano cõtra Cæſarem & Põpeium: & cæteros qui Cæſari fauebant. ¶ Motus: tractum a mari: magnæ perturbatiões animorum. ¶ Cum: partim. ¶ Quorum oportuit: non ex ui uerbi dixit oportuit quorum: ſed ex ui nominis ſubintellecti. ¶ Quorum: ſubaudi motum. ¶ Oportuit: decuit fieri. ¶ Tum illorum: motus factus eſt. ¶ Quorum: motũ ¶ Nunquã putaram factũ iri: & eſt ſenſus: hac ſententia a me dicta perturbati ſunt: & qui debuerunt & quos nunquã putaſſem perturbari. ¶ Nã oſtẽdit aliquem ex his qui pturbati ſunt.

In ¶ In meam ſententiam: pro mea ſnia. In enĩ interdum pro contra: interdum loco proponitur. ut bene ſentio in rempu. & in hoc loco: obtinuit enim Cice. ut fieret ſenatuſconſultum ꝑ ſententia ſua. ¶ Pompeius: qui Cæſari fauebat: & uoluiſſet eum obtinere de agris campaniæ diuidendis. ¶ Cum oſtendiſſet: ſimulaſſet. ¶ Se nihil offenſum: nihil læſum mea ſententia: nec cauſam ſibi diſplicere.

Nec uero hac in cã modo: ſed conſtanter ſæpe in ſenatu. Quin etiam Marcellino & Philippo cõſulib9 nonis aprilibus mihi ẽ: ſenatus aſſenſus: ut de agro campano frequenti ſenatu idibus maiis referretur. Non potui magis in arcem illius cauſæ inuadere aut magis obliuiſci temporum meorum & meminiſſe actionum. Hac a me ſententia dicta magis animorum motus eſt factus: tum eorum quoꝝ oportuit: tũ illoꝝ ẽt quorum nunq̃ putaram. Nam hoc ſenatuſconſulto in meam ſententiam facto Pompeius quũ mihi nihil oſtẽdiſſet ſe eẽ offenſum: in ſardiniam & in aphricam profectus eſt. Eoq; itinere Lucam ad Cæſarem uenit: ubi multa de mea ſententia quæſtus eſt. Cæſar quippe alias qui etiam Rauẽnæ Craſſum ante uidiſſet: ab eoq; in me eẽt incenſus: ſane moleſte Pompeium id ferre cõſtabat. Quod ego quum audiſſem ex aliis maxime ex meo fratre cognoui: quem quum in ſardinia Pompeius paucis poſt diebus quã Luca diſceſſerat conueniſſet: te inquit ipſm cupio. Nihil oportunius potuit accidere: niſi cum Mar. fratre Cicerone diligenter egeris: depẽdendũ tibi eſt: quod mihi pro illo ſpopondiſti. Quid multa quæſtus eſt grauiter. Sua merita cõmemorauit.

Lucam ¶ Lucam uenit: quæ urbs eſt Hetruriæ & ita ſcribit Plutarchus: non autem in Lucaniam: ut quidam codices habent mendoſe. ¶ Ibi: Lucæ. ¶ Quæſtus: cum Pompeio. ¶ De mea ſententia: contra ipſum de agro campano. ¶ Vidiſſet: Cæſar. ¶ Craſſum: qui ei fauebat: quia conuenerant hi tres ut Pompeius & Craſſus conſulatum inirent: & ipſe Cæſar earum nationum quibus ante præfuiſſet: imperio in alterum quinquennium præficeretur. ¶ Sic: mutuo conſenſu rempubli. inter ſe partiti ſunt. ¶ Incenſus: iratus: ſtimulatus. ¶ In me. contra me. ¶ Ab eo: Craſſo: qui ei dixiſſet me eius cauſæ diuidendorum agrorum: & præcipue qui circa Capuã eſſent: aduerſatum eſſe. ¶ Sane: Pompeium oſtendit ſe intellexiſſe cum ex aliis multis: tum uero ex fratre Pompeium id ualde moleſte tuliſſe. ¶ Maxime: præcipue. ¶ Ex fratre. Q. u. Cicerone fratre meo. ¶ Conueniſſet: deprahendiſſet: caſu inueniſſet. ¶ Inquit: Pompeius. ¶ Te ipſum cupio: uerba iratum animum indicantia. Terentius in Andria. O teipſum quærebam: optato aduenis: aliquot me adeunt ex me auditum: qui aiebant filiam meam nubere tuo gnato: id uiſo tu an illi inſaniant. Ita enim irati dicere ſolemus: teipſum cupio: teipſum quærebam: & ſimilia. Ergo ſicut Chremeti irato apud Terentium non fuit ſatis dicere: o teipſum quærebam: ſed addit optato aduenis: ita nunc Pompeius perturbatus primum inquit. ¶ Teipſum cupio: deinde ſubdit. ¶ Nihil opportunius potuit accidere: q̃ ut te conuenirem. Cum. M. fratre. M. T. Cicerone fratre tuo. ¶ Egeris: quod mihi ſpopondit: ut præſtet. nam promiſerat Q. u. Cice. Marcum fratrem nihil facturum aduerſus uolũtatem Pompeii. ¶ Oportunius: commodius: quam ut te conuenirem. ¶ Dependẽdum: perſoluendum: tractum a pecunia quæ pendebatur: quoniam apud antiquos pœnæ erant pecuniariæ. Vnde Virgilius in ſexto æneidorum. Tum pendere pœnas Cecropidæ iuſſi. ¶ Spopondiſti: recepiſti: plus eſt enim ſpondere q̃ promittere. Vnde ſponſores dicti ſunt. ¶ Quid multa: ita loquimur quum uolumus breuiter concludere. ¶ Quæſtus: de me. ¶ Grauiter: acerbe. ¶ Commemorauit: expoſuit: & exprobrauit: ut Terentius. Iſtæc commemoratio eſt quaſi exprobratio immemoris beneficii.

Spondeo promitto Spõſor

¶ Quid egiſſet:

¶ Quid egiſſet: locutus eſſet. ¶ Cum ipſo meo fratre: cum quo communicauerat multa de actis Cæſaris. ¶ Is: frater meus. ¶ Redegit in memoriam: fratri meo. ¶ Recepiſſet: promiſiſſet: & quaſi ſuper fidem ſuã ſpoſpondiſſet. ¶ Seq; quæ de mea ſalute: ſenſus adduxit teſtem fratrem meum ſe feciſſe cõſenſu Cæſaris ea quæ feciſſet de ſalute mea .i. reuocatione mei ab exilio. ¶ Cuius: Cæſaris cauſam de agro campano & dignitatem de prorogando imperio in aliud quinquennium. ¶ Vt commendaret: frater meus. ¶ Rogauit: Pompeius fratrem meum. ¶ Vt ea nõ oppugnarem: ut ſi nollem uel non poſſem eam defendere: ſaltem nõ oppugnarem. ¶ Hæc cum frater: concludit quia reconciliatus ſit cum Cæſare. ¶ Tamen: q̃uis iam antea ea dixiſſet fratri meo. ¶ Cum mandatis: comiſſionibus. ¶ Vt reſeruarem ĩtegrũ: ut nihil agerem: ut nihil agere ĩciperem ad ſuũ reditum: donec ipſe reuerſus eſſet ex africa: uel ex Sardinia ubi locutus fuerat cũ fratre. ¶ Collegi me tractum a copiis ſiue exercitu .i. incœpi mecum diligentius conſiderare. ¶ Et cum ipſa quaſi: quaſi dixit: quoniam nõ cum republica: ſed tanquã cum repu. locutus eſt .i. finxi me cũ repu. loqui: ut concederet mihi: qui pro ea multa eſſem perpeſſus: ut etiam poſſem memorẽ & gratũ me oſtendere erga eos qui de me eẽnt benemeriti: & ut concederet mihi ut ea præſtarem: quæ frater meus de me ſpopõdiſſet Pompeiõ: ut ita uiderer uir bonus erga benemeritos de me: ſicut ipſa reſpublica habuiſſet me erga ſe ciuem bonum. ¶ Perpeſſo: qui eſſem ꝑpeſſus & tolleraſſem. ¶ Atq; perfuncto .i. qui eſſem ꝑfunctus .i. finiuiſſem tot mala pro ſe: nam perfuncti malis dicuntur qui mala finierunt: & iã ſunt prope liberati: ſic & defuncti malis: ut Virgi. vi. æneí. O tandem magnis pelagi defuncte periclis. Sed terra grauiora manẽt. ¶ Officiũ: debitum meum: quod mea intereſſet: ut oſtendimus in prima epiſtola. ¶ Memorem: beneficiorum acceptorum: & gratum. ¶ In benemeritos: erga eos a quibus eſſem bene affectus. ¶ Fidem fratris: quem frater pro me Põpeio dediſſet. ¶ Præſtarem: exhiberem: re ipſa perficerem: uel dependerem: & ſoluerem: ut ſi dixero ſic: quãcũq; fidem pro me dederis præſtabo .i. ſoluam & exhibebo. ¶ Bonum ciuem: in defendenda patria: in opprimendis coniuratoribus & inimicis popu. Ro. ¶ Bonum uirum: erga amicum meum inꝑſtanda fide: quæ eẽt de me data: & ut beneficii a Pompeio in me collati memor & gratus eſſem: quod ad uirum bonum pertinet.

Colligo me

Perfunctus

Defunctus

Quid egiſſet ſæpiſſime de actis cæſaris cũ ipſo meo fratre: quidq; ſibi is de me recepiſſet: in memoriã redegit. Seq; quæ de mea ſalute egiſſet: uolũtate Cæſaris egiſſe ipſum meum fratrem teſtatus eſt. Cuius cãm dignitatẽq; mihi ut cõmendaret rogauit: ut eam non oppugnarem: ſi nollem: aut non poſſem tueri. Hæc quũ ad me frater pertuliſſet: & quũ tamen Põpeius ad me cum mandatis Bibulum miſiſſet: ut integrum mihi de cãpana cã ad ſuum reditum reſeruarem. Collegi ipſe me: & cũ ipſa quaſi republica collocutus ſum ut mihi tam multa pro ſe perpeſſo atq; perfuncto cõcederet: ut officiũ meũ memoremq; in benemeritos animum: fidẽq; fratris mei ꝑſtarẽ: eũq; quem bonum ciuem ſemper habuiſſet: bonum uirũ eſſe pateretur. In illis autem meis actionibus ſententiiſq; omnibus quæ Pompeium uidebãtur offendere: certorum hoium quos iam debes ſuſpicari ſermones referebantur ad me: qui cum illa ſentiẽt in republica quæ ego agebam: ſempq; ſenſiſſent: me tamẽ non ſatiſfacere Põpeio: Cæſarẽq; inimiciſſimum mihi futurũ gaudere ſe aiebãt. Erat hoc mihi dolẽdum Sed multo illud magis quod inimicum meum Clodium: meum autem: immo uero legum iudiciorum ocii patriæ: bonorum omnium ſic amplexabanẽ: ſic in manibus habebant: ſic fouebãt: ſic me præſente oſculabanẽ non illi quidẽ ut mihi ſtomachũ facerẽt

¶ Actionibus in his quæ faciebam. ¶ Et ſententiis: ex his quæ ſentiebam & dicebam in ſenatu. ¶ Pompeiũ offendere: Pompeio diſplicere. ¶ Certorum: quorundam: uel potius certorum: prudentium & fidelium. ¶ Quos: homines. ¶ Debes ſuſpicari: ideſt quos & ſi nõ nomino: tamẽ debes putare & exiſtimare qui ſint. ¶ Cum ſentirent .i. ſententiis ſuis probarent: & ſemper probaſſent: eandemq; ipſi ſenſiſſent ſemper: aiebant tamen ſe gaudere: q̃uis idem ſentirem quod ipſi: tamen gauderent me aduerſari Pom. & ꝙ propter has ſententias cæſar eſſet mihi futurus inimiciſſimus. ¶ Non ſatiſfacere .i. non reſpondere: non facere ꝙ cuperet. ¶ Erat hoc mihi dolendum. q. d. q̃uis hæc eſſet mihi magna & iuſta cauſa doloris: ꝙ illi gauderẽt me nõ gratificari Pom. & facere mihi inimicum cæſarem: tamen hoc magis erat dolendum ꝙ blandiebantur inimico. ut mihi ſtomachum facerent. ¶ Erat hoc: ꝙ dixit hos gauiſos eſſe. ¶ Meum inimicum: Clodium intelligit. ¶ Meum: autem correctio eſt. q. d. dixi inimicum meum. ¶ Immo uero legum: quas ille nullas obſeruabat. ¶ Iudiciorum: quæ non timebat: cum & ſacrilegus & adulter fuiſſet. ¶ Ocii: quia rempu. uexabat: & omnes uiros bonos per quos ciuitas gubernatur. ¶ Patriæ: cuius cupiebat euerſionem: neq; ob aliam rem Milonem impediebat: ne conſul decerneretur & crearetur: niſi quia uidebat eum ſolum eſſe: qui eius nefariis conatibus obſiſteret. ¶ Bonorum omnium: quia uir ſceleratiſſimus bonorum eſſe non poteſt. ¶ Sic amplexabanẽ: tractum a matribus uel nutricibus: quæ huiuſcemodi blanditias filiis ſuis facere ſolent. ¶ Sic: ſic repetitio eſt. ¶ Sic fauebant: ſic tanquam in gremio & in ulnis habebant. ¶ Me præſente: ut maior eſſet dolor uidentis. ¶ Non ut fa. i. nõ quod facerent: nam ut cauſatiua eſt cõiũctio: & pro q̃m: uel qđ uel q̃a: in hoc loco ꝑonitẽ. ¶ Stomachum: bilem indignationẽ. ¶ Sed certe: ſaltẽ. ¶ Arbitrarẽtur: exiſtimarẽt. ¶ Se facere: ſtomachũ.

Quem ego funditus perdidi:ſed certe ut facere ſe arbitrarentur. Hic ego quantum humano cõſilio efficere potui circũſpectis rebus omnibus rationibuſq; ſubductis ſummã feci cogitationũ meaꝶ oĩum: quã tibi ſi potero breuiter exponã. Ego ſi ab improbis: & perditis ciuibus rempublicam teneri uiderem: ſicut & meis temporibus ſcimus & nõnullis aliis accidiſſe:non modo præmiis:quæ apud me minime ualẽt: ſed ne periculis quidem compulſus ullis quibus mouentur & fortiſſimi uiri ad eoꝶ cãm me adiungerem:ne ſi ſumma quidẽ eoꝶ in me merita cõſtarent. Quũ aũt in republica Cn. Pompeius princeps eẽt uiris qui hanc potentiã & gloriã maximis in rempu. meritis præſtantiſſimiſq; rebus geſtis eẽt cõſecutus.

¶ Quem ego perdidi: Iam.n.aſſuefactus ſum hmõi rebus & iniuriis. ¶ Fũditus:penitus. ¶ Hic:tũc. ¶ Subductis:diſpoſitus:compoſitis: & ut ita dixerim:calculatis &c. Terentianum uerbum. ¶ Summã: pſeuerat in tranſlatione mercatoris & calculationis. ¶ Sũmã feci.i.oẽs meas cogitationes quadam quaſi cõputatiõe collegi. ¶ Breuiter:captat docilitatem. ¶ Si potero:ut oſtendat multas eſſe harum cogitationũ cauſas. ¶ Ego: oſtendit ſuum conſilium fuiſſe honeſtiſſimum:dicit enim ꝙ ſi uidiſſet rempu.teneri ab improbiſſimis uiris ſicut temporibus ſuis & aliis ſcit aliquãdo accidiſſe neq; præmiis:neq; periculis ullis adduci potuiſſet: ut ſe unq̃ talibus uiris adiungeret:et ſi ab eis maxima accepiſſet beneficia. ¶ Perditis:omni uitio cõtaminatis:de quibus nulla oĩno eſſet ſpes. ¶ Teneri:regi adminiſtrari. ¶ Meis tpibus: cũ Clodius & Vatinius tribuni eſſent. ¶ Aut meis temporibus:cum eiectus ſum in exilium. ¶ Et nõnullis aliis temporibus: notat autem tempora Marii & Syllæ præcipue:deinde aliorum: propter quos fuit ſeditio in repu. & eſt ordo ſi uiderem rempu.teneri ab improbis & perditis ciuibus ſicut ſcimus accidiſſe in meis tẽporibus & nonnullis aliis temporibus non modo adiũgerem me ad cauſam eorum impulſus:præmiis que apud me minime ualent:ſed ne piculis quidem impulſus:quibus tamen &c. ¶ Impulſus motus coactus. ¶ Præmiis: remuneratiõibus. ¶ Quæ apud me minime ualent.i.quæ ego ſatis facile cõtemno:quod eſt uiri fortis ut ipſe in primo officiorum dicit. nihil eſt tã magni animi q̃ pecuniam contẽnere ſi non habeas: ſi habeas:ad liberalitatem beneficentiamq; cõferre.

Præmiũ re. Præmia autem & munera differunt:quia munera cuicũq;:præmia uero tantum uirtuti & merentibus de-

Munus bentur. Aduertendum tamen præmium pro remuneratione mali interdum inueniri:ut apud Virg.in.ii.æne. Priamus ad Pyrrhum loquens. ¶ Sed ne periculis quidem:uel amittendarum fortunarum i uel etiam uitæ. ¶ Sed ne periculis:quos enim præmia non mouent:adducuntur plærũq; periculis:ut aliquid faciant.qđ quidem dicit Cicero ſe non fuiſſe facturum tanquam uirum bonum fortem & uere ſtoicum: quem nullis periculis a recto abduci decet:ut ipſe Cicero multis in locis oſtendit.& Horati.primo epiſtolarum his uerſibus. Vir bonus & prudens audebit dicere pẽtheu: Rector thebanorum quid me perferre patiq; inuitum coges: adimã tibi nempe pecus:rem:lectos:argentum tollas licet in manicis & compedibus ſæuo te ſub cuſtode tenebo. Ipſe deus ſimul atq; uolam:me ſoluet:opinor:Hoc ſentit:moriar:mors ultima linea rerum eſt. ¶ Quibus:periculis. ¶ Mouentur:flectuntur a propoſito. ¶ Fortiſſimi uiri:ſententiæ pro loco accipiendæ ſunt:nam aliter loquimur cum generaliter aliquid dicimus:aliter cum ſpecialiter:aut de nobis aut de alio pro cauſa noſtra loquimur. Ergo: q̃uis Ci. alibi ſentiat uirum fortem: neq; dolore: neq; metu: neq; periculo: neq; ulla alia deniq; re a recto moueri oportere: tamen hic dicit fortiſſimos uiros interdum moueri periculis:ut magis ſe laudet qui eis nunq̃ motus ſit. ¶ Ad cauſam:ad partem:nam cauſa interdum pro queſtione implicita cõtrouerſiis accipitur.ut Cicero diligenter egit cauſam Milonis:interdum pro excuſatione:ut honeſta eſt cauſa tui diſceſſus:interdum pro parte:ut cauſa tua differt a mea.ut Lucanus libro primo. Victrix cauſa deis placuit: ſed uita Catoni. ¶ Ne:ideſt non adiũgerem. ¶ Si:q̃uis:hoc eſt ſi etiam affeciſſent me ſummis beneficiis. ¶ Cõſtarẽt:appareret: probari poſſent. ¶ Merita:beneficia. ¶ Quũ autem: enumerat aliquot cauſas & rationes quibus oſtendit ſe honeſte motum eſſe ut aſſentiretur Pompeio: & primum ꝙ Pompeius principatus & potẽtiam quam haberet in repub.& gloriam:non caſu ſed meritis & rebus geſtis clariſſimis ſit cõſecutus: & quod eius dignitati ab adoleſcentia ſemper fauerit: & ꝙ non ſolum ei fauerit: ſed etiam in prætura & in conſulatu ſuo eum adiuerit ꝙ plus eſt: deinde ꝙ ipſe Pompeius adiuuiſſet ipſum Ciceronem auctoritate & ſententia pſe:cõſiliis uero & ſtudiis ſimul cum Lentulo: & poſtremo ꝙ Pompeius exiſtimaſſet ſibi inimicum Clodium: quia Clodius eſſet inimicus Ciceroni:his cauſis dicit ſe motum ut non uereretur haberi inconſtans: ſi in quibuſdam ſententiis paulum ſe mutaſſet ab eo ꝙ ſolitus eſſet ſentire & dicere. ¶ Princeps:primarius. ¶ Viris:uir talis tam excellens. ¶ Hanc potentiam:quam maximam habet præter cæteros in adminiſtratione reipubli. ¶ Et gloriam:qua excellit non modo omnes Romanos ciues:uerum etiam omnes qui ubiq; clariſſimi fuerunt:ut ipſe ad Appium ſcribens huius uoluminis libro tertio de Pompeio loquens ſic inquit. ¶ Tum alterius omnium ſæculorum & gentium principis: & idem alibi ad eũdem Appium ſcribens: Nec me hercle uidi aliter exiſtimare Cn. Pompeium:quem omnibus qui unq̃ fuerunt. P. Lentulum:quem mihi ipſi antepono. ¶ Meritis:erga rempubli.ciueſq; ſuos:tum propter bella maxima & fere innumerabilia confecta:tum ꝓpter metum famis & penuriæ ab eo ſublatum:cum eo facto imperatore: & præpoſito maximo bello: ut ipſe Cice.in oratione pro lege manilia inquit:ex ſumma inopia & charitate rei frumentariæ repente tanta utilitas conſecuta eſt unius ſpe & nomine: quantam uix ſumma ubertate agrorum diuturna pax efficere potuiſſet. ¶ Rebus geſtis ꝑſtantiſſimis:quæ a Cicerone.in prædicta oratiõe: & a Plutarcho in eius uita cõmemorant.

¶ Cuiuſq;:duæ

¶ Cuiuſq;: duæ dictiones ſunt:hoc eſt & cuius dignitatis. ¶ Ego ab adoleſcentia mea. ¶ In ꝑtura aūt & ꝯſulatu: nō Pōpeii:ſed ꝑtura mea:cōſulatu meo. ¶ Adiutor.q plus eſt ꝗ fautor. ¶ Cūq;:idē Pōpeius. ¶ Auctoritate: qua plurimū ualet. ¶ Per ſe.i.ſolus: qa ipe p ſe auctoritate & ſnia me adiuuit:cu in cæteris meis dignitatib9:tum uero in reſtitutione mea. ¶ Cōſiliis & ſtudiis tecū.i.te ſocio & pricipe ꝯſiliorū & ſtudiorū ſuorū de reſtitutione mea. ¶ Meumq; inimicū: Clodiū intelligit. ¶ Vnū ꝑcipuū: ſingularē. ¶ Famā: nomē. ¶ Incōſtātiæ: inſtabilitatis.i.non putauit mihi uerēdū eē:ut diceret incōſtās & inſtabilis: ſi paululū a ſnia mea ſoluta declinaret; pro Pōpeio: cū oia antedicta extarent.

cuiuſq; ego dignitatis ab adoleſcētia fautor:i ꝑtura aūt & cōſulatu adiutor ēt extitiſſem. Quūq; idē auctoritate & ſnia p ſe cōſiliis & ſtudiis tecū me adiuuiſſet:meūq; inimicū unū in ciuitate hrēt inimicū: ñ putaui famā incōſtātiæ mihi ꝑtimeſcendā:ſi qbuſdā in ſentētiis paulū me imutaſſem meāq; uolūtatē ad ſūmi uiri de meq; optime meriti dignitatē aggregaſſem. In hac ſnia cōplectēd9 mihi erat cæſar:ut uides in cōiūcta & cā & dignitate. Hic multū ualuit cū uetus amicitia: quā tu nō ignoras mihi &. Q. fratri cū Cæſaꝛ fuiſſe:tū hūanitas ei9 & liberalitas breui tpe & lrīs & officiis perſpecta nobis & cognita. Væhemēter ēt res ipſa publica me mouit:q̄ mihi uidebatꝛ cōtentionē ꝓſertim maximis rebus a Cæſare geſtis cū illis uiris nolle fieri. Et ne fieret uæhemēter recuſare. Grauiſſime aūt me in hāc mētē ipulit & Pōpeii fides: q̄ de me Cæſari dederat: & frīs mei quā Pōpeio. Erāt ꝑterea hæc aiaduertenda in ciuitate: q̄ ſunt apud Platonē nrm ſcripta diuinitus. Quales in republica principes eēnt:tales reliquos ſolere eſſe ciues. Tenebā memoria nobis conſulibus ea fundamenta iacta calendis Ianuariis confirmandi ſenatus: ut neminem mirari oporteret nonis Decēbris: tātum uel animi fuiſſe in illo ordine uel auctoritatis

¶ Quibuſdā ſententiis: nō oibus: ſed his tm̄ q̄ nō ēent cōtra rēpu. & qbuſdā ſentētiis intelligimus mutatū Ciceronē cā Pōpeii: ne aduerſaretꝛ Cæſari: cōtra quē antea ſenſerat: & dixerat multa: ut ipſe oſtēdit in orone de ꝓuinciis cōſularib9. ¶ Sūmi uiri. Pōpeii. ¶ Optime meriti de me: q me multis bñficiis affeciſſet. & ꝑcipue ꝙ ei9 ſtudiis & ſentētiis potiſſimū eēt i patriā reſtitut9. ¶ Aggregaſſem: latēter oſtēdit honeſtā fuiſſe mutationem ſuæ ſniæ:cū dicit aggregaſſem: non adiunxiſſem ut oſtēdat multos alios cū eo ſenſiſſe. aggregamur.n. non uni:ſed multitudini.qm̄ grex de multis dicitur. ¶ In hac ſnia. mutatiōis ſniæ meæ pro Pompeio. ¶ Cōplectendus: amādus fouēdus. ¶ Cæſar: cui Pompei9 fauebat. ¶ Cōiuncta: cū Pōpeio: qm̄ ille Cæſarē ſuſcepiſſet ad iuuādū & defendēdū aduerſus æmulos. ¶ Hic: in hac re: ut cōplecteret Cæſarē. Enumerat autē aliquot cās: ꝓpter quas ad Cæſaris fauorē ſit cōuerſus: cui aōte multis ſententiis aduerſatus eēt. ¶ Cū uetus amicitia: quæ iō melior ē ꝗ noua: qa uetus experiētiis & periculis multis pōt eſſe ꝓbata: de qua in orone de ꝓuinciis cōſularib9 ſic inqt. Ac primū illud tēpus familiaritatis & cōſuetudinis quæ mihi cum illo: quæ fratri meo: q̄ C. Varroni cōſobrino nro: ab oium nrm adoleſcētia fuit: ꝑtermitto. ¶ Quā nō ignoras mihi & Qu. fratri: ambos.n. Cæſar multū dilexit ita ut Qu. Ciceronē in Gallia apud ſe in maximo honore ſemp habuerit: &. M. C. ut ſibi legatus eſſe nō ſolū ſuaſit: uerūetiā rogauit. ¶ Humanitas: uel doctrina: uel potius māſuetudo q̄dam. ¶ Eius: Cæſaris. ¶ Liberalitatis: prōpta exhibitio beneficiorū. ¶ Væhementer ēt: alia maior & grauior rō: ꝙ cauſa reipu. deſiit eē aduerſari Cæſari: immo incœpit ei fauere: ut idem in prædicta oratione de prouinciis cōſularibus fatetur his uerbis: Atq; hoc ſi inimiciſſimus eſſem Cæſari ſentirē tamen: atq; deinde in ea ipſa oratione explicat cauſas reconciliatiōis ſuæ cū Cæſare: aut potius cōfirmatiōis ſniarum ipſius. ¶ Ipſa. q. d. cui oia debeo: cuius ſaluti ſalutē meā ſemper poſtponendam putaui. ¶ Maximis rebus geſtis: in Gallia. ¶ Cum illis uiris. i. talibus uiris qualis eēt Cæſar & Pom. ¶ Ne fieret. contentio. ¶ Recuſare: renuere: & quantū poſſet prohibere: quia cuilibet reip. maxime utile eſt cum oēs ciues ſuos tum uero ipſos principes concordes hrē. ¶ Grauiſſime: uahemētiſſime: & eſt alia cā. ¶ In hāc mentē: in hoc ꝓpoſitū: in hāc diſpōnē. ¶ Fides: ꝓmiſſio: & quaſi ſponſio q̄dā: ut ſupra dictū eſt: & in ꝑdicta orone teſtatꝛ: ſic dicēs. Si denīq; Pōpeius idē mihi teſtis de uoluntate Cæſaris: & ſpōſor eſt illi de mea &c. ¶ Impulit: Impegit: Imiſit. ¶ Fratris mei: fides. ¶ Pōpeio dederat: ut ante dictū ē. Erant ꝑterea aliæ grauiores & uæhemētiores cauſæ: ne ſi ipſi q principes in repu. habebantꝛ diſſentirēt atq; diſcordarēt: inimicitiarū & diſcordiarū aliis exemplū darent. ¶ Aiaduertēda: diligēter ꝯſideranda. ¶ Diuinitus: diuino quodā ingenio. nā Platonē & principē ingenii: & diuinū hoiem appellat Ci. ¶ Principes: qui dignitate & potētia aliis antecellerent. ¶ Reliquos ciues: inferiores. ¶ Tenebā memoria: recordabar. ¶ Nobis cōſulibus: me cōſule. ¶ Ea: talia. ¶ Fundamēta: firmamēta cōſeruādæ & ſtabiliendæ reipu. ¶ Iacta: poſita facta: & eſt tranſlatio ſumpta cū ab oibus ædificiis: tū uero a Cothōibus. i. portubus manu factis: qbus magna iaci fundamenta neceſſe eſt. ¶ Calēdis Ianuariis: cum primū cōſulatū iniit. nā eo tpe inibatꝛ cōſulatus: ut Oui. primo faſtorū. Iamq; noui ꝑeunt faces: noua purpura fulget: Et noua conſpicuū pondera ſentit ebur. ¶ Confirmandi ſenatus: ut confirmaretur ſenatus: nā confirmādi nomen eſt non participiū: & hoc dicit quoniā cum primū Cicero factus eſt cōſul: ſtatim cogitauit quō Catilinæ & reliquorum coniuratorū furorē opprimere poſſet: & ſenatus ut ita faceret cenſuit cōfirmatus & perſuaſus ſnia Cice. in illo ordine ſenatorio. ¶ Tantū animi & auctoritatis: ut dicere & cenſere auderet oīno puniendos eos eſſe q cōtra rēp. ſuā cōiuraſſent: qui pñiæ euerſionē machinati eſſent: qd factum eſt nonis Decēbris.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Idéq; memnicrā nobis priuatis uſq; ad Cæſaré & Bibulú cóſules: quū ſnīæ nr̄æ magnū in ſenatu pódus hr̄ent: unū fere ſenſū fuiſſe bonoꝶ oium. Poſtea cú tu hiſpaniā citeriorē cū impio obtineres: neq; reſpublica cóſules hr̄et: ſed mercatores ꝓuinciarū & ſeditionū ſeruos ac miniſtros: iecit qdā caſus caput meum: q̄ſi certaminis cām in mediā cōtentionē diſſenſionéq; ciuilē. Quo in diſcrimine cū mirifica ſenatus incredibilis italiæ toti9 & ſingularis oium bonoꝶ cóſenſum in me tuēdo extitiſſet: nó dicā qd acciderit (multoꝶ eſt.n. & uaria culpa: tātū dicā breui ñ mihi exercitum: ſed duces defuiſſe. In quo ut iam ſit in his culpa: qui me nó defenderūt: nó minor eſt in his qui reliquerunt. Et ſi accuſandi ſunt: q pertimuerunt: magis ēt rep̄hendēdi ſunt: qui ſe timere ſimulauerunt. Illud quidē certe nr̄m cóſiliū iure laudandū fuit: qui meos ciues & a me cóſeruatos: & me cóſeruare cupientes ſpoliatos ducibus ſeruis armatis obiici noluerim: declarareq; maluerim quanta uis eſſe potuiſſet in cóſenſu bonorū: ſi hi pro me ſtante pugna ñ teſtitiſſent: cū afflictū excitare potuiſſent. Quoꝶ quidé aīum tu nó pſpexiſti ſolum quum de me ageres: ſed etiā confirmaſti: atq; tenuiſti: qua in cauſa non modo nó negabo: ſed etiam ſemp & me

¶ Idemq;.ſ.ego. ¶ Nobis priuatis.i.me nullū gerēte magiſtratū uſq; ad conſulatum Cæſaris & Bibuli. ¶ Pondus: auctoritatē: fidē. ¶ Vnū.i.eundē & ꝯiunctū & in nullo diſcrepantē. ¶ Senſum: iudiciū: ſniam. ¶ Cū tu o Lentule. ¶ Hiſpaniā citeriorē: eſt.n. & ulterior hiſpania. ¶ Cū imperio: cū exercitu. ¶ Cóſules: q̄uis enim ꝯſules nomine dicerent̃.re tñ ipſa cóſules nó erāt. quia nó faciebāt ea quæ ad cóſules ꝑtinebāt: ſed cóſulatu abutebant̃: unde dicit remp. nó habuiſſe cóſules: qa nó q̄rebāt utilitatē & dignitatē reip. ¶ Sed mercatores: qui ꝓpriū lucrū q̄rerent: & iuſtitiā nó redderent: ſed uēderēt: & ꝓuinciarū adminiſtrationē potius mercarent̃ & uenderent: quā uirtute & meritis ꝯpiſcerent̃. ¶ Seruos ac miniſtros.i.q̄ſi famulos. ¶ Seditionū: diſcordiarū ſuæ reip. nó aūt cócordiæ & amicitiæ auctores. ¶ Quidā ca. nó uolūtas mea: ſed quidā euētus aut fortuna. ¶ Iecit: imiſit. ¶ Caput uitā meā: cótentionē ciuilē: quā illi mali & auari & ſeditioſi cóſules exercitaſſent. ¶ Quaſi certaminis cām: tanq̄ mihi eſſet aduerſus illos certandū: uel ut ego ita iniectus in ciuilē contentionē eſſē cā certaminis: & a multis pro me arma ſumerent̃. ¶ Quo in diſcrimine: in quo ꝑiculo ſalutis meæ: q eſſem e pr̄ia eiectus: cui aqua & igni interdictū eēt. ¶ Cū mirifica ſenatus.i. cū & ſenatus & tota italia & oēs boni in me tuēdo conſenſiſſent. Senatus qui nó ſolū uæhemēter doluit ꝓpter exiliū Ci. ſed ut ipſe teſtat̃ in ea oratione in qua poſt reditū ſuū egit gr̄as ſenatui: habitu ēt & indumentis teſtatus eſt mœrorē: ſic eniȝ inq̄t. Noſtra memoria ſenatores ne in ſuis qdē ꝑiculis mutare ueſtē ſolebāt: in meo ꝑiculo ſenatus ueſte mutata fuit: & idem in Vatiniū. Deinde eius uiri diſceſſum increpas: quem uides oium ciuiū deſiderio: ipſius deniq; reipu. luctu eē reuocatū. & Plu. in eius uita dicit mutaſſe ueſtē cū Cice. uniuerſuȝ equeſtrē ordinē & uſq; ad uiginti millia hoīum. ¶ Nó dicā qd acciderit. maualı enim intelligi q̄ exprimere ſe a magnis & multis uiris fuiſſe deſertū a qbus defendi debuerat: iacet aūt ꝑcipue pp Pom. q paſſus facile fuerat eū e ciuitate eiici. ¶ Varia culpa. alii.n. timiditate q̄dā me deſeruerūt: alii maliuolētia: alii ꝙ qbuſdā ſe gratificari crederēt: ſi mihi non adeſſent. ¶ Tantum dicā. q.d. hoc poſſum uere dicere. ¶ Breui: paucis: & abſolutuȝ eſt ut breui concludā: breui ad te ueniā. ¶ Non exercitū: quē maximū habere potuiſſem ꝓpter multorū in me beniuolentiam. ¶ Sed duces defuiſſe: qui regerent hos q mihi fauebāt: uel poſuit plurale pro ſingulari: ut dicat defuiſſe ducem. ſ. ſe.i. ſe noluiſſe aſſentire his: qui erant parati eum defendere: qa ſi uoluiſſet eſſe eoꝶ dux: non eſſet illa paſſus: melius tamē duces intellexit Pom. a quo deſertus eſt: nam cū ad Pompeiū ueniſſet: ut ab eo auxiliū imploraret: Pompeius uidens ꝙ ſi cū eo locutus eſſet honeſte negare non poſſet ꝓpter mirificam Ciceronis in ſe fidem & beniuolentiā: cum ab initio huius cótentionis in Albanum ſucceſſiſſet: domo poſt poſticū egreſſus iuſſit renunciari Cice. ſe abeſſe domo: & ita deſeruit eū. Teſtis Plu. & Appianus. Id autem rogatū Cæſa. feciſſe creditur. ¶ In quo: in qua re ꝙ defuerit mihi duces. ¶ Vt q̄uis. ¶ Qui non defenderunt: cum pro conſeruatione reip. mihi plurimū deberent. ¶ Non minor: culpa. ¶ Qui relinquerunt. cum eſſent mihi hi ueteri familiaritate coniuncti: & latenter pulſat: ut diximus. Pompeium: turpius eſt autem aliquem relinquere quem iam defendendum ſuſceperimus: q̄ non defendere quem nódum tueri cœperimus. ¶ Etſi accuſandi: grauiter repræhendendi. ¶ Qui pertimuerunt: uel tribunitium furorem: quia ut eſt auctor Plutarchus tantum terrorem Clodiana arma iniecerant: quibus curiam obſederat: ut quidam ſenatores laceratis togis e curia fugerent: uel. L. Piſonem &. P. Gabiniū conſules: quorum Piſo erat infenſus Cice. ꝙ erat ſocer Cæſa. cum quo aliquando diſſenſerat Cicero. in repub. alter. P. Gabinius ob ſupplicium coniuratorum. ¶ Simularunt. ſicut Pompeius: qui neminem debuerat timere: uel tangit alios qui in deſtitutione Ciceronis ſimularunt ſe timere Craſſum Cæſa. & Pompeium. qui leuiter ferebāt Ciceronem eiici: aut etiam curabant: uel certe ſimularunt ſe timere arma tribunitia & inimicitias conſulum. ¶ Illud quidem: commendat Cice. quod fecit in diſceſſu. cum enim &. L. Lucullus uir magnæ auctoritatis: & plæriq; alii hortarentur: ut arma ad defenſionem ſuam ſumerēt: & ſimul auxilium pollicerētur. ut eū retinerent in urbe: noluit Cicero ciues ſuos in certamen trahere: ſatis ſibi eē dicens: ꝙ eoruȝ ſtudia intellexiſſet: & ſimul cognouiſſet quid efficere potuiſſet ſi arma ſumere uoluiſſet. ¶ Conſiliū: propoſitum uel ſapiens factum. ¶ Conſeruatos: in oppreſſione coniuratorū. ¶ Spoliatos: priuatos quaſi hoſtes:

tractum eſt

tractum eſt enim a militibus:ſpolla enim dicuntur quæcunq; hoſti detrahuntur. ¶ Ducibus.Pompeio & cæteris qui paratos ad defenſionem hortari & regere debuiſſent. ¶ Seruis armatis:quos Clo.cõtra me in arma coegerat. ¶ Obiici.opponi tanq̃ uiles uel inuiſos:ſic Dido apud Virgi.iiii.æneí. His germana malis oneras atq; obiicis hoſti. ¶ Declarareq; maluerim.i.potius q̃ ſinerem eos pugnare:uoluerim oſtendere quantum potuiſſent efficere uiri boni bene de repu.ſentientes ſi pugnaſſent pro me dignitatem retinẽtes:cum etiam afflictum ſi ego permiſiſſem excitare potuerint. ¶ Quanta uis:quanta poteſtas. ¶ Si hi:boni. ¶ Reſtitiſſent pugna.i.in pugna.i.pugnaſſent. ¶ Reſtitiſſent.i. aduerſati eẽnt:& oppoſuiſſent ſe aduerſariis meis. ¶ Pro me ſtante:pro me nondum deiecto ex ſtatu & dignitate.Nam ſtare interdum ponitur pro eo quod eſt in priſtino ſtatu manere.ut Virgili.ii.æneí. Troiaq; nunc ſtares:priamiq; arx alta maneres:neq; intelligitur hic ſtante pugna : ut quidam male expoſuit :ſed ut diximus reſtitiſſent pugna pro me ſtante. ¶ Afflictum:fortuna cõcuſſum:iam dignitate deiectũ ab inimicis meis. ¶ Quorum:bonorum. ¶ Quũ ageres:diceres:tractares i ſenatu. ¶ De me:ne talis iniuria mihi inferretur.ut ea patria carerem:quam conſeruarem. ¶ Confirmaſti:cõprobaſti:quia laudaſti q̃ tam pii eſſent in me. ¶ Et tenuiſti:r quũ Clo.niteretur eos a me alienare:& contra me irritare. ¶ Qua in cauſa:meæ reſtitutiõis. ¶ Nõ modo non negabo:non ſolũ non ſilebo:& nõ dicam ſic eſſe. ¶ Meminero:ſemper memoria tenebo. ¶ Et prædicabo:& aperte dicã. ¶ Nobiliſſimis hominibus:multos quidem : ſed Põ. præcipue notat. ¶ Fortiorib⁹ maioris animi in me reſtituendo:quia ſtudiis & fauoribus Pompeii reſtitutus eſt Cice. ¶ Iidem.ſ.uiri nobiliſſimi. ¶ In me tuendo:anteq̃ eiicerer:quia ut ſupra notauimus non auſus eſt Pom.prohibere eiici ex urbe Cice.quem poſtea totis uiribus : ut multis in locis ſupra oſtendimus:reſtituendum curauit. ¶ Qua in ſententia:in quo propoſito fortitudinis:qua uſi fuerant in me reſtituendo. ¶ Conſtare:conſtanter permanere:& perſeuerare. ¶ Recuperaſſent ſuã auctoritatem:quam amiſerant:quũ facile paſſi ſunt me iniuſte a uiro ſceleratiſſimo ex repu.eiici:de qua eſſem optime meritus. ¶ Simul cum ſalute mea:& hoc dicit & auctoritatẽ ſuam:& meam ſalutẽ ſimul recuperaſſent. ¶ Recreati:corroborati:atq; animati:q̃a fuerant ualde uexati & agitati a Clo.& Clodianis. ¶ Cõſulatu tuo:in quo a te & Pom.& Annio Mil.tribu:io pl.cœptum eſt agi de reſtitutione mea. ¶ Excitati:inflãmati ad reſtituendum me. ¶ Actionibus tuis:aduerſus improbos de reſtitutione mea. ¶ Conſtantiſſimis:quia nullius minis aut inimicitiis deterritus es a propoſito & a me iuuãdo. ¶ Cn.Pom.quaſi diceret omniũ maximo :& quo ſocio ad eam rem nemo debuerat timere. ¶ Adiuncto:addito ad cauſam meæ reſtitutionis.quia ut auctor eſt Plu.Pom.ductus pœnitentia q̃ Cice.ex urbe a Clo.pelli paſſus eſſet:ſubito mutata mente de illo reuocando cũ cæteris amicis cogitare cœpit. ¶ Quum etiam Cæſar:alia ratio quare nulli improbo locus in urbe eſſe potuiſſet:quia quũ auctoritas ſenatus Cice.fauiſſet:Cæſa.a ſenatu bene affectus ei ordini adiũctus erat. ¶ Geſtis:in gallia. ¶ Singularibus:præcipuis. ¶ Et nouis.i.inuſitatis:quia ei prorogatũ eſt imperiũ in aliud quinquennium quod ante nulli alii contigerat. ¶ Iudicii ſenatus:quia ſenatus iudicauit Cæſarem dignum talibus honoribus. ¶ Adiungeretur.i.accederet. ¶ Ad auctoritatẽ:& grauem uoluntatem & ſententiam. ¶ Eius ordinis.ſ.ſenatorii. ¶ Locus:ideſt facultas. ¶ Violandam:lædendam:opprimendã:ſicut a Clo.uiolata fuerat. ¶ Improbo:ſcelerato. ¶ Sed attende:facit attentum Len.narraturus prolixius & longius repetiturus ea:i quibus nõ modo adductus:ſed cõpulſus eſt:ut Cæſa.reconciliaretur:hæc enim omnia eo tendunt. ¶ Attende:attente audi. ¶ Quæ cõſecuta:quæ poſtea euenerunt. ¶ Primum illa furta.notat quod Clod.fecit in ſacris bonæ deæ:quibus nulli maſculi licebat intereſſe:& Iuue.& Tibul.oſtendunt. Nam quũ.P.Clo.Cæſa.uxorem amaret:cum ſacra per noctem fierent:muliebri ueſte domum Cæſa.qui pontifex erat ingreſſus:inter mulieres primo latuit. deinde quum errabundus per ædes incederet :rogatus ab ancilla Aureliæ matris Cæſa.quid quæreret pediſſequã Pompeiæ quærere ſe oſtendit nomine Aurelia : illa ex uoce ſuſpicata uirum confeſtim clamorem extulit. Mulieres excitæ aſſurgunt:portas claudunt:domũ perſcrutant:tandẽ latentẽ Clo.in quodã cubiculo dephendunt.Is poſtea depollutis ſacris accuſatus ad refellendã accuſationẽ ſe ea die abfuiſſe ꝓcul ab urbe allegauit:accuſator Ci.teſtẽ citari fecit:q̃ ea die Clo.domi eius fuiſſet. Id erat uerũ:& Ci.teſtatus eſt:teſtati ſunt & alii clariſſimi uiri:ſed tñ illa corruptela iudicũ abſolutus eſt.hæc Plu. Sed quõ hæc cõſecuta ſunt quũ añ exiliũ Cice.eodem Plu.auctore facta ſint:& illo teſtimonio Cice.irritatus ſit Clo.aduerſus eum:ſolutio quidẽ difficilis eſſe uidetur:neq; ab ullo quod legerim:aut audierim adhuc ſcripta aut dicta eſt:ſed hanc eſſe puto : ut non dicat illa

minero : & prædicabo libenter.uſus es quibuſdam nobiliſſimis hominibus fortioribus in me reſtituendo:q̃ fuerant iidem in me tuendo. Qua in ſententia ſi cõſtare uoluiſſent:ſuam auctoritatem ſimul cum ſalute mea recuperaſſent. Recreati enim boni uiri conſulatu tuo:& conſtantiſſimis atq; optimis actionibus tuis excitati Cn. Pompeio præſertim ad cauſam adiuncto : quum etiam Cæſar rebus maximis geſtis ſingularibus ornatus:& nouis honoribus ac iudiciis ſenatus ad auctoritatem eius ordinis adiungeretur:nulli improbo ciui locus ad rempu.uiolandam eſſe potuiſſet. Sed attende quæſo quæ ſint cõſecuta. Primũ illa furta muliebrium religionum:qui non pluris fecerat bonam deã q̃ tris ſorores:impunitatem ſcelerum ſententiis aſſecutus. Qui quũ tribunus plæbis pœnas a ſeditioſo ciue per bonos uiros iudicio perſequi uellet : exemplũ præclariſſimũ in poſterũ uindicandæ ſeditiõis de republica ſuſtu-

Stare

furta mulliebrũ religionũ cõſecuta eſt:ſed hoc ſentit propter illã impunitatẽ: ꝗ ex illis furtis mulliebriũ religionũ, & ulolatorũ deæ bonæ ſacrorũ Clo.corruptis iudicibus aſſecutus eſt cũ tr.pl.cũ puniẽdũ cẽſeret ſublatũ exemplũ puniendi cæteros:qm̃ cum eẽt indultũ Clo.in tãto ſcelere:non uidebanẽ puniendi alii ſi quã in populo ſeditionẽ excitaſſent ne in peiori cõditione eẽnꝗ fuiſſet Clo.q de maximis ſcelenbus ſuiſſet abſolutus. ¶ Furta: ſecreta & nocturna adulteria:ut Martiſq; dolos:& dulcia furta. ¶ Muliebrũ religionũ:ſacrorũ deæ bonæ:quæ colebaẽ ſolũ a mulieribus:quæ uiolata ſunt a Clo.ut diximus. ¶ Qui:ſubaudiẽ eius.ſ.Clo.bonã deã:qa ut ſtu prauerat tris ſorores ſuas:ita pulſecit uiolare ſacræ deæ bonæ. ¶ Tris ſo.diximus ſupra cuius fuerint uxores duæ eius ſorores:cũ qbus concubuit:de tertia non ſatis hẽo cõptũ:niſi ꝙ Ci.etiã alibi ei obiicit:ꝙ cũ tribus ſororib[9] ſuis rẽ hũent. ¶ Impũitatẽ:abſolutionẽ:in dãnationẽ. ¶ Scelerũ:& inceſt[9] in ſorores:& ſacrilegii uiolatæ religionis. ¶ Sentẽtiis:iudiciũ quos ille corrupat. ¶ Qui:iudices. ¶ A ſeditioſo:Clo.q ſeditiones cõcitabat cõtra Ci.quẽ in iudiciũ uocauit:ꝙ ante ſniaꝫ a ſenatu latã Len.Cethægũq; ſupplicio affeciſſet. ¶ Perſeq:exigere. ¶ Per bonos uiros: qui cenſebãt talẽ hoiem eẽ puniẽdũ. ¶ Iudicio: publica damnatiõe. ¶ Suſtulerũt:amouerunt. ¶ Exẽplũ:nam quũ uni parciẽ: & alteri parcendũ putaẽ:& ut Cice.alibi dicit:qđ exẽplo fit: id iure fieri putãt. ¶ In poſterũ:i futurũ. ¶ Vĩdicãdæ:puniẽdæ:opprimẽdæ. ¶ Iidẽ:iudices. ¶ Poſteaꝗ: Clo.abſoluerãt inceſt[9] & ſacrilegii:ut añ diximus. ¶ Monumẽtũ:quidã dicunt ſtatuã ꝗ

lerũt.Iidẽq; poſtea nõ meũ monumentũ.nõ.n.illæ manubiæ meæ:ſed opis locatio mea fuerat. Monimentũ uero ſenatus hoſtili noĩe cruentis inuſtũ lr̃is eſſe paſſi ſunt:q me hoĩes qđ ſalui eẽ uoluerunt:eſt mihi gratiſſimũ.Sed uellẽ nõ ſolũ ſalutis meæ:quẽadmodum medici:ſed ut aliptæ etiam uirium:& coloris rõnem habere uoluiſſent. Nũc ut Apelles Veneris caput & ſũma pectoris poliniſſima arte perfecit:reliquam partem corpis inchoatã reliquit. Sed quidã hoĩes in capite meo ſolũ elaborarũt:reliquũ corpus imperfectũ ac rude reliquerunt. In quo ego ſpem feſelli:non modo inuidorum:ſed etiam inimicorũ meorũ: q de uno acerrimo & fortiſſimo uiro:

Monumentuꝫ populus Ci.erexiſſet: cũ hac inſcriptione. Pater patriæ:ſed de ſtatua ex idoneis auctoribus non ſatis mihi ꝯſtat.
Manubiæ Melius igitur intelligem[9] monumẽtũ: memoriã earũ rerũ quas ꝑ cõſeruatiõe reip.geſſerũt:unde dixit. ¶ Nõ meũ monumentũ:ut oſtẽdat nõ tã ſua ꝗ reip.fuiſſe ꝗ geſſit. ¶ Nõ.n.iõ quare nõ ſuũ monumentũ. ¶ Manu
Præda biæ.Serui.in primo æne.Virgi.dicit in libris æruſcorũ lectũ eſſe iactus fulminũ manubias dici.Aſco. Pedianus dicit manubias fuiſſe ꝑdas impatorũ:de qbus qđ uellẽt facerent:ſed omiſſis aliorũ opinionibus uideamus qđ ſentiat.A.G.ꝓprietatũ uerborũ diligentiſſimus exquiſitor.Aliud oĩno inquit ꝑda:aliud manubiæ in libris rerũ uerborũq; ueterũ ſcriptũ eſt.Nã ꝑda dr̃ corpora ipſa rerũ quæ capta ſunt. Manubiæ uero appellatæ ſunt pecuniæ quæ a ꝗſtore ex uẽditiõe ꝑdæ ſunt redactæ.Idq; ꝓbat auctoritate Ci.in oꝛ̃ne quã dixit de lege agraria calendis Ianuariis contra Rullũ.dicit tñ quoſdã nõ ignobiles ſcriptores:aut temere:aut incurioſe ꝑdã pro manubiis:aut manubias pro ꝑda poſuiſſe:Sed qui ꝓprie ſignateq; locuti ſunt:ſicut Ci.in ea oꝛ̃one:manubias pecuniam dixiſſe.In hac aũt epiſtola Ci.intellexit manubias fructũ:& laudẽ oppreſſæ coniurationis. ¶ Sed operis.
Locatio quod ꝑſtiterã reip.aduerſus cõiuratores. ¶ Locatio:qa Ci.locauerat opus iuũ ſenatui.i.pro ſenatu fecerat ꝯtra cõiuratores uel potius:& melius. ¶ Locatio op.qđ ei locatũ fuerat a ſenatu:quũ aduerſus cõiuratos deſignat[9] eſt cõſ.locationis enim ſignificatio ut Nonius ait manifeſta eſt ut locatio opis:quod daẽ alicui faciendũ: & locatio fundi:qui daẽ colono in fidẽ:& curam.Ergo locatio opis.i.opus ipſum opprimendæ cõiuratiõis meum erat:& mihi a ſenatu locatũ. ¶ Monimẽtũ uero.i.huius facti memoria nõ mea ſed ſenatus.Id aũt dixit non ꝙ monimẽtũ nõ eẽt etiã ſuũ:ſed ut a ſe amoueret inuidiã & Clo.& iudices:qa paſſi eſſent id monimentũ ita carpi:& dãnari:in odiũ inuidiãq; adduceret:cũ nõ ſibi ſed ſenatui iniuriã factã dicat. ¶ Hoſtili noĩe: ꝓditoris uel occiſoris ciuiũ.qa dicebat Clo.dãnandũ Ci.ꝙ in dicta cã ciues.Ro.necaſſet. ¶ Cruentis li.titulo cruento hoc
Inuro eſt iniquiſſimo edicto:quo in exiliũ ſum eiectus:quaſi fuiſſem hoſtis po.ro.nõ cõſeruator. ¶ Iniuſtum:ſignatũ:& eſt tractũ a ſignis quæ ferro cãdenti imprimunẽ:ut Vir.notas & noĩa gẽtis inurunt.i.imprimũt: & ſignãt. ¶ Paſſi ſunt:pmiſerũt quũ deberent ꝓhibere. ¶ Qui homines:qui ante hæc paſſi erant. ¶ Me ſal.quia ꝯſenſerũt poſtea ut Ci.reuocareẽ ab exilio:ergo ſaluũ:& incolumẽ:& in patriã reuocatũ ab exilio ubi mihi erat aqua & igni interdictũ:& maxima pœna ꝓpoſita ſiquis me recepiſſet:& eſt ordo:qui homines ꝙ me ſaluũ eſſe uoluerunt eſt mihi gratiſſimũ. ¶ Sed uellẽ:ſenſus eſt:ſed uellẽ ꝙ habuiſſent reſpectũ non ſolũ meæ ſalutis in me reuocãdo:ſed etiã dignitatũ poſt reſtitutionẽ meã:quod dicit ꝑ quãdã ſimilitudinẽ ſumptã a medicis & aliptis.
Alipteſ Aliptes dr̃ ab ἀλείφω quod eſt ungo:erat eniꝫ qui paleſtritas in gymnaſio ungebat.a Maniale latine dictus eſt
Medic[9] unctor.Nec rapit in meritas ſordidus unctor opes.Medicus uero qui male ualentibus:& in lecto iacẽtibus me
Clinic[9] deẽ:Clinicus dr̃ ἀπὸ τῆς κλίνης.i.a lecto.Vnde Mar.Sotæ filia Clinici labulla.clinici.i.medici.nam aliptes ſanos palæſtritas curabat:ut & colorẽ.& uires illis adderet.iõ nunc Cice.dicit.Sed uellẽ habuiſſent rõneꝫ:curam ſalutis:uitæ:hoc eſt non ſolũ cõſuluiſſent ſaluti meæ:ut medici ſolẽt conſulere:ſed etiã conſuluiſſent uiribus:&
Apelles colori:ut aliptæ:per uires ãt:& colorẽ intellexit dignitatẽ:& locũ ſuũ ſolitũ in rep. ¶ Nũc ut appelles.Apelles pictor:& ingenio:& grã quã in ſe iactabat præſtantiſſimus:ita:ut qui ante ſe fuerant:& poſt ſe futuri erant ſuperaret:ita gratus Alexandro magno fuit:ut teſte Pli.in ueterato edicto uetuerit ſe ab alio pingi.quod etiam Hora. li.ultimo epiſtolarũ affirmat his uerſibus.Idem rex ille poema.Qui tam ridiculum:tam chare prodigus emit. Edicto uetuit ne quis ſe præter Apellem Pingeret:aut alius Liſyppo duceret æra.De hoc Pli.multa dicit li.xxxv.

Et quis

Et quis difficile dicat eſſe enumerare quæ ab hoc nobiliſſima picta ſunt: memorat tñ quædā inter quæ Venerē exeuntem e mari: quā diuus Auguſt. poſtea dicauit in delubro patris Cæſ. poſt hanc Apelles inchoauerat aliā uenerem Cois ſuperaturus priorē illā ſuā: Inuidit mors peracta parte. nec qui ſuccederet opi ad pſcripta liniamēta inuentus eſt: de hac Venere nūc intelligit Ci. ergo ſenſus eſt: nūc iſti laborauerūt ſolū in capite meo. i. i mea ſalute. & in cæteris me deſeruerunt: ſicut Apelles perfecit politiſſime caput: & pectus Veneris: & reliquam partem imperfectā reliquit. ¶ In capite. i. in ſalute: & perſeuerauit in ſimilitudine picturæ: quia dixit de capite & pectore Veneris.

meo iudicio oium magnitudine ai & cōſtātiæ pſtātiſſimo. Q. Metello Lucii filio quōdā falſam opionē acceperūt. Quē poſt reditū dictitāt fracto aio: & demiſſo fuiſſe. Eſt uero pbādū q & ſūma uoluntate ceſſerit: & egregia animi alacritate abſuerit. Neq̧ ſane redire curaret: eum ob idipm fractū fuiſſe. In quo cū oēs hoies: tū. M. illū Scaurū ſingularē uirū cōſtātia: & grauitate ſupaſſet. Sed qđ de illo acceperant: aut etiā ſuſpicabanē: de me idē cogitabāt abiectori aio me futurū. Quū res. p. maiorē etiā mihi aium q̄ unq̄ habuiſſem daret. Quæ declaraſſet ſeſe nō potuiſſe me uno ciue carere. Quūq̧ metellū unius tribuni plæbis rogatio me uniuerſa reſp. duce ſenatu: comitāte Italia: pmulgātibus oibus: referēte conſule: comitiis cēturiatis: cunctis ordinibus: oibus incūbentibus: oibus deniq̧ ſuis uirib9 recuperaſſet. Neq̧ ego uero mihi poſtea quicq̄ aſſumpſi: neq̧ hodie aſſumo: qđ quēq̄ maliuolentiſſimum iure poſſit offendere: tantum enitor: ut neq̧ amicis neq̧ etiam alienioribus opera: conſilio: laboribus deſim. Hic meæ uitæ curſus offendit eos fortaſſe: qui ſplēdorē cum ſūma alacritate ab fuit.

¶ Reliquerunt: quia ut & ipſe ſuperius dixit: & Plu. teſtis multi qui iuuerant Ci. in reſtitutiōe in patriā: poſtea ei inuiderūt. ¶ In quo: in qua re: q̧ poſt reſtitutionē meā cēm relict9 ab aliis. ¶ Fefelli. i. decepi. ¶ Spem: qa aliter me geſſi q̄ ſperauerāt inuidi atq̧ inimici mei. qui ſperauerāt poſt reditū meū futurū aio abiectiore: quū longe aliter me pſtiterim. ¶ Qui: inuidi & inimici. ¶ Acceperūt falſam opionē: falſo opinati ſunt: & iudicauerunt. ¶ De Qu. Me. Qu. Cecilius Metellus Numidicus auctore Pli. & Liuio d Iugurtha triūphauit. Is quū legē apuleiā p uim latā iurare noluiſſet: in exiliū actus ē: quod Smyrne ſatis fortiter tulit. Li. dicit Rhodi. Nā cum poſtea claudi. tr. pl. rogatione reuocat9 eſſet: cū ludis in theatro lřas accepiſſet: non eas prius legere dignatus eſt: q̄ ſpectaculū finiretur: in quo oſtēdit ſe forti aio illud exiliū tuliſſe: quū tamen nōnulli falſo ſuſpicati ſint eum poſt reditū aio fuiſſe abiecto: & fracto: cū potius fortiſſimo fuerit: qđ Ci. arguit: & pbat ex illius uolūtario diſceſſu: & egregia animi alacritate in abſentia: qui etiam redire nō curaret: ut nō ſit ueriſimile eum poſt reditū fractum abiectūq̧ fuiſſe. ¶ Viro: q̄ſi ſolo: & cui alter nō ſit fere repertus par. ¶ Acerrimo: erectiſſimo. ¶ Et fortiſſimo: in tolerādis aduerſis: & pcipue exilio. ¶ Præſtātiſſimo: oiū q oēs magnitudine animi & ↄſtātia ſuperaret. Sūt āt magnitudo ai & ↄſtātia ptes fortitudinis. ¶ Cōſtātia: perſeuerātia: qa ſemper

Cecili9 Numidicus

¶ Lucii filio: quia fuit alius Qu. Metellus Macedonicus: & alius ipſius Numidici filius pius cognominatus: q patrē aſſiduis lachrymis & precibus ab exilio reuocauit. ¶ Dictitant. iactāt: frequēter dicunt. ¶ Fracto: debilitato. ¶ Demiſſo: humili: & abiecto. ¶ Eſt uero: cōfutat huiuſmodi opinionē Cice. & arguit non potuiſſe ita eſſe. ¶ Eſt uero: uero dictio apta ad ironiam: ut apud Virg. Egregiam uero laudem & ſpolia ampla refertis Tuq̧ puerq̧ tuus. ¶ Vero. i. certe ironice. ¶ Eſt probandum: eſt ueriſimile: eſt credendū q. d. minime. ¶ Qui: ſubaudi Metellū. ¶ Ceſſerit: abierit: diſceſſerit: ex urbe in exilium. ¶ Summa uoluntate: quia ſi uoluiſſet iurare in legem apuleiam: potuiſſet eſſe in urbe: cum a bonis ciuibus defenderetur. nam ut Liuius inquit: ne cauſa certaminum eſſet in exilium uoluntarium profectus eſt Rhodum: ubi legendo & audiendo magnos uiros aduocabat. ergo. ¶ Summa. i. libera uolūtate ceſſit. ¶ Et abfuerit: fuerit abſens ab urbe Roma. ¶ Egregia: præcipua: ſingulari. ¶ Alacritate: alacritas media eſt inter lætitiam & triſticiam: eſt autem auctore Donato alacritas proprie imitatio quædam uultus geſtientis in ſpem aliquam. interdum tamen in malum accipitur. ut apud Cice. in Tuſculanis his uerbis. Vir igitur temperatus. conſtans ſine metu: ſine ægritudine: ſine alacritate: ulla libidine non uexatus. Secundum Aſconium pedianum: alacris ſiue alacer: utrūq̧ enim dicitur: is eſt qui ingentis eſt ſenſus: quod eſt indicium erecti animi atq̧ ſublimis. ergo hic. Alacritate: rectione & ſublimitate animi: non declinatis in triſticiam: quod eſſet imbecillitatis: neq̧ in lætitiam: quia eſſet demētiæ exilio & malis ſuis lætari: ſed medium: ut diximus: retinet. ¶ Curaret: quia nunq̄ pro reditu ſuo ſupplicauit: & acceptas litteras de reditu ſuo uſq̧ ad finem ludorū legendas diſtulit. ¶ Ob idipſum: q̧ ſūma uoluntate & animi alacritate tuliſſet. ¶ In quo. ſ. fortiter & modeſte tolerando exilium. ¶ Superaſſet: uiciſſet. ¶ Cū oēs homines. i. oēs alios qui fortiter unq̄ tulerunt exilium & aduerſa. ¶ Tum: præcipue. ¶ M. illum Scaurum. q. d. pſtātiſſimum: & cui uix quiſpiā conſtantia & grauitate anteponatur: de quo uide apud Liuiū & Pli. de uiris illuſtribus. ¶ Singularem: unicum & nulli comparabilem: quem tamen Metellus ſuperauit. ¶ Sed: q̧ quēadmodū inquit de illo Metello falſo acceperant: aut etiam ſuſpicati erant: ita etiam de me cogitabant: me poſt reditum animo abiectiore futurum. ¶ Acceperant: Intellexerant: quia multis annis ante fuerat. ¶ Aut etiam ſuſpicabantur: quaſi correctio ut dicat eos potius hoc ſuſpicatos eē de metello: q̄ ab aliquo accepiſſe. ¶ Idē: quod de Metello. ¶ Abiectiore: remiſſiore. ¶ Cum reſpub. quaſi dicat cū reſpu. uideretur hortari me: ut multo maiori eſſem aio q̄ ante fuiſſem. quū oſtendiſſet ſe non poſſe carere me ciue ſuo: quem tanto omnium cōſenſu reuocaſſet.

Magnitudo ai

Cōſtantia

Vero

Alacritas

Alacris

Alacer

❡ Præſtaret: exhiberet. ❡ Quæ: reſpu. ❡ Declaraſſet: apte oſtēdiſſet. ❡ Me uno Ci. quē tāto oium: ut diximus: cōſenſu reuocaſſet: qđ ſibi ad magnā gloriā in orone in Vat. adducit his uerbis. Quid ergo hō īperitiſſime ſolidæ laudis ac ueræ dignitatis pſtātius mihi potuit accidere: quid optabilius ad imortalitatem gloriæ: atq; ad memoriam mei uois ſempiternā q̄ ois ciuis meos iudicare ciuitatis ſalutē cum unius mea ſalute eſſe cōiunctam. ❡ Quūq;: Met. pbat ſe debuiſſe hīc maiorē aium q̄ habuiſſet Me. qa Metellus unius Claudii tr. pl. lege reuocatus eſt: ſe aūt nō ſolū totius ciuitatis: ſed ſociorū & totius italiæ conſenſu: quod declarat nunc in epiſtola & in orone pdicta: ut etiā ſupra oſtēdimus: & auctores ſunt Appia. & Plu. qui dicūt de nulla unq̄ re tātū fuiſſe cōſenſum: quātus fuit oium de reuocatiōe Ci. ❡ Duce ſe. i. prio & maximo auctor: qui teſte Appi. Cice. ēt exulē ciuitatibus: regibus & potētatibus cōmēdauerat. ❡ Italia comi. qa ex multis italiæ ciuitatibus cōfluxerūt uiri boni: qui Ci. in pria comitati ſunt. ❡ Promulgāub⁹: legē de reditu meo ferētibus. ❡ Referente: ppo nēre de me. ❡ Cōſule: q maior eſt q̄ tr. pl. q de reſtitutiōe Metelli rogationē tulerat. ❡ Rogatio: qđ ſignificet dictū ē ſupra in aliis epi. ❡ Comitiis centuriatis: ubi cuiuſq; cēſus & ætatis hoies eſſent: ubi eſſent centuriæ populi p reſtitutione

Comitia mea pgregatæ. nā comitia auctore. A. G. aut cēturiata aut curiata dicebātur: quū ex cēſu & ætate ſuffragia ferebanť: & fiebant in cāpo Mar. curiata uero cū de generibus oibus ſuffragiū ferebaſ. ❡ Cūctis: oibus. ❡ Ordinib⁹: magiſtratuū Romanorū. ❡ Incūbētibus: penitus adnitentibus: fauētib⁹. ❡ Oibus ſuis uiri. quātū oino poterāt. ❡ Neq; ue. poſtq̄ oſtēdit ſe: q fracto: neq; abiecto aio fuiſſe: nunc oſtēdit ſe ēt noluiſſe eſſe aio elato. ❡ Aſſumpſi: attribui: arrogaui. ❡ Hodie: nunc: hoc tpe. ❡ Quemq̄ ma. quanto ergo

& ſpēm huius uitæ intuenť. Solicitudinē āt: & laborē perſpicere nō pñt. Illud uero nō obſcure quæruntur in meis ſententiis: qbus ornē. Cæſarē: q̄ſi deſiſterē priſtina cauſa. Ego autē cū illa ſequor: q̄ paulo ante pponui: tum hoc nō in poſtremis de quo cœperā exponere nō offendes eum bonoꝝ ſenſum Lentule: quē reliquiſti: qui cōfirmat⁹ cōſulatu tuo nōnunq̄ interruptus: & afflictus ante te cōſulē recreatus abs te totus eſt. Nunc ab his qbus tuendus fuerat derelictus. Idq; nō ſolum frōte atq; uultu quibus ſimulatio facillime ſuſtineť: declarant hi: cum illo nr̃o ſtatu optimates nominabantur: ſed etiam ſenſu ſæpe iam tabellaq; docuerunt. Itaq; tota iam ſapientiū ciuiū: qualē me & eſſe: & numerari uolo: & ſnia: & uoluntas mutata eſſe debet. Id enim iubet idē ille Plato: quē ego uæhemēter auctorē ſequor: Tātum cōtendere in rep. quantum pbare tuis ciuibus poſſis.

minus amiciſſimos. ❡ Iure: merito niſi uelint inique de me quæri. ❡ Offendere: lædere: diſplicere: qa in tanto oiū fauore: ſeruaui in ſingularē modeſtiā: ne ēt maliuolos offenderē. ❡ Tātū: ſolū. ❡ Enitor. ſtudioſe conor. ❡ Alienioribus: his quos nunq̄ noui: uel his qui mihi nō ſunt amici: qa alieni a me ſunt. ❡ Opa: fauore ut puta dicēdo. ❡ Cōſilio: bñ cōſulendo. ❡ Labore: pro eis agēdo. ❡ Hic curſus: hæc diſpō. Hic modus: hoc genus uitæ meæ: qui cū nō ſim fracto aio: pſum tñ multis. ❡ Offendit eos. i. nō placet eis qui tantū uident: & pſiderant me exterius. i. honores aliquos meos: ſed nō pſpiciunt labores quos fero ut hos honores mihi cōparē. i. inuident mihi. qa uideor honorari: ſed nō cognoſcūt quot labores & ſollicitudines ferā. ❡ Spēm: apparētiā: pulchritudinē ſupficiei. ❡ Huius. u. talis uitæ: quæ ſine abiectione animi multis pdeſt. ❡ Intuētur: reſpiciūt: cōſiderāt. ❡ Laborē: corporis. ❡ Solicitudinē: animi anxietatē. ❡ Perſpicere: intelligere. ❡ Illud uero. dixit eos fortaſſe offendi curriculo pdictæ uitæ: hoc aūt affirmat: q apte cōquæruntur: qđ ipſe Ci. ſuis ſentētiis laudet & ornet Cæ. cōtra quē totiēs ſenſerit & dixerit: quaſi apte nūc diſcedat a priſtina cā defendendæ reip. ❡ Nō obſcure: palā apte. ❡ Ornē: honorē: laudē. ❡ Sentētiis: quas in ſenatu dico. ❡ Deſiſterē. diſcederē: deficerē. ❡ Priſtina: cōſueta. ❡ Cauſa: defenſiōis reip. ❡ Ego aūt: adducit alias cās: qbus dicit ſe mutaſſe ppoſitū erga Cæ. Quæ paulo āte ppoſui de gñe uitæ meæ. ❡ Nō ip. liptote. i. in primis. ❡ Cœperā. e. qa dixerat incredibilē fuiſſe pſenſum totius italiæ & oiū bonoꝝ in eo iuēdo: & Len. uſum eē qbuſdā fortioribus in eo reſtituēdo: q̄ fuerāt io iuētores:

Offendo ſed eos nō cōſtitiſſe in ea ſnia &c. & iō nūc pgit exponere dicēs mutatū eē ſenſum bonoꝝ inquiēs. ❡ O Lētule: ex affectu animi uſus eſt uocatiuo: ut Vir. Nō hæc o palla dederas pmiſſe parēti. ❡ Nō of. nō inuenies: qa offendere ēt ſignificat inuenire. ❡ Eūdē: talē. ❡ Senſū: ſniam. ❡ Bonorū: ciuiū. ❡ Quē: qualē. ❡ Reliqſti: quū Roma in puincia pfectus es. ❡ Cōfirmat⁹: corroborat⁹. ❡ Cōſulatu. i. te cōſule. quū de me reſtituēdo egiſti. ❡ Nōnunq̄: aliquo tpe interdū. ❡ Interruptus: intermiſſus. ❡ Afflictus: quaſſat⁹. ❡ Ante te cōſu. anteq̄ tu eēs cōſul. ❡ Recreat⁹: ut paulo ſupra dixit. Recreati. n. boni uiri cōſulatu tuo &c. ſignificat Cæ. Pō. & Craſ. ❡ Tuēdus: ſeruād⁹ ſuſtinēd⁹. ❡ Idq;: qđ ille ſenſus: q fuerat tuēdus ſit derelict⁹. ❡ Declarāt: aperte demōſtrāt. ❡ Vultus Facies Vultu: oris cōpōne ad uolūtatis ſuæ ſignificationē: nā ut No. ſcribit: uultus & facies in hoc diſtāt: uultus enim ē uoluntas: quæ pro motu animi in facie oñdiť. facies uero ſpēs. Sal. in Catilina. prſus in facie uultuq; uecordia inerat. Serui. ēt inquit. Vultus eſt uoluntatis indicium: qui pro uolūtatis uarietate mutatur. Vir. æneī. Spē uultu ſimulat: inde etiam cæli & terræ uultum appellamus. quia cōmutari contingit. Priſcianus quoq; uultus inquit uoluntas ſignificat affectum in facie intelligi: quo metū: gaudiū: triſticia: lætitiam: & ſicut a colo cult⁹: ita a uolo uultus deſcendit &c. ❡ Facies: tamen pdicto Nonio auctore pro totius corporis forma ab antiquis poſita ē: ut enim ab aſpectu ſpēs: a fingēdo figura: ita a factura corpis facies. Plau. in penulo. Sed earū nutrix q̄ ſit facie: mihi expedi. Statura nō magna corpe aquilino ipſa eſt. neq; uero ſolū dr̄ facies de hoibus: ſed de mōtibus & de mari & de cæteris rebus dr̄. Salu. li. ii. hiſt. Sardinia in affrico mari facie ueſtigii humani in occidētē q̄ in orientem latior.

entem latior. Antiqui aũt ut Gellius notat declinabãt hæc facies huius facies uel facii: ſicut ẽt dies dii: pro faciei Facies
& diei: Virgi.lib.i.geor. Libra dies ſomniq; pares ubi fecerit horas: licet Seruius legat die & adducat rõnes. At li. huius
i.æneí.dicit Munera lætitiãq; dii pro diei: nõ aũt diei. ¶ Frõte: aſpectu.uere aũt & diſerte Gellio teſte frons ma facii
ſculino genere a cecilio ponitur.hi ſunt inimici peſſimi fronte hilaro: triſti corde. Feſtus Pom.etiam idem dicit. Frons
Neoterici tamẽ fœminino utunt̃ genere.& ſic a nr̃is grãmaticis ꝑcipitur. ¶ Quibus: fronte & uultu. ¶ Simulatio: fictio: quia facile fronte & uultu fingere poſſumus quæ nõ hactenus aiõ: ut æneas apud Virgi. Spem uultu ſimulat: ꝑmit altũ corde dolorem. ¶ Suſtinetur: perficitur. ¶ Sẽſu: ſnĩa: quã aperte dicũt.

Vim neq; parenti neq; pr̃iæ afferre oportere. Atq; hãc qdẽ ille cãm ſibi ait non attingẽdæ reipu. fuiſſe: quod cũ offendiſſet populũ athenienſem ꝓpe iam deſipientẽ ſenectute: cũq; eum nec perſuadẽdo nec cogendo regi poſſe uidiſſet: cũ ꝑſuaderi poſſe diffideret: cogi fas eẽ nõ arbitraret̃. Mea rõ fuit alia: quod neq; deſipiente populo: nec integra re mibi ad conſulendũ capeſſerem ne rempu. implicatus tenerer. Sed lætatus tamen ſum: ꝙ mihi liceret in eadem cauſa: & mihi utilia: & cuius bono defendere. Huc acceſſit cõmemoranda quædam & diuina Cæſaris in me fratrẽq; meũ liberalitatis: qui mihi quaſcunq; res gereret: tuendus eſſet. Hunc in tanta fœlicitate: tantiſq; uictoriis ẽt ſi in nos is non eẽt qui ẽ: tñ memorãdus uideret̃. Sic.n.te exiſtimare uelim: quũ a uobis meæ ſalutis auctoribus diſceſſerim: neminẽ eſſe cuius officiis me tam eẽ deuinctũ non ſolum cõfitear: ſed & gaudeã. Quod qm̃ tibi expoſui facilia ſunt ea quæ a me de Vatinio & Craſſo requiris. Nã de Appio quæ ſcribis ſicut de Cæſare te nõ repræhendere: gaudeo tibi conſiliũ probari meum.

¶ Tabella: qua legibus inſtituerant qd fieõ uellent. ita enim quicquid uellent efficiebant: ut te ſtante appiano neq; conſulibus per ſingulos annos exercitus ducere: aut belluz gerere fas eſſet. hac uel in primis triũuirorũ potentiaz prohibitis quicq̃ agere. ¶ Docuerũt: oſtenderũt. ¶ Itaq;: infert ex ꝑdicta mutatione optimatiũ: ꝙ ẽt reliqui ciues minores qui & eſſe & haberi boni uolunt mutare debent ſententiã ſuã. ¶ Qualẽ.ſapientẽ. ¶ Numerari: quia non debemus negligeꝛ̃ quæ opinio de nobis ſit: & q̃les habeamur. ¶ Snĩa: uerboꝝ & oꝛ̃onis ſuæ in ſenatu ꝓnunciato. ¶ Voluntas: animi motus & inſtitutio ad aliqd uel appetendũ uel fugiendũ. ¶ Id.n.loc⁹ ab auctoritate. ¶ Idẽ ille: queꝫ paulo ante dixit diuinitus ſcripſiſſe: q̃les eſſent in rep.principes: tales reliquos ciues eſſe ſolere. ¶ Sequor auctorem: ſuaſorem: ꝑceptorẽ uiuendi. ¶ Cõcẽdere: enid. ¶ Probare: oſtendere: & perſuadere recte factum ꝓbabile efficere nõ ultra. ¶ Vim: uiolẽtiã idem nihil eſſe faciẽdũ inuitis parẽtibus: aut inuita patria. ¶ Ait: Plato. ¶ Hãc cãm: dicit Plato ſe ꝓpter hanc cãm abſtinuiſſe ab adminiſtratione reip. ꝙ cum inueniſſet populũ atheniẽſeꝫ ita ꝓpe deſipientẽ: ut nec perſuaſionibus nec ui regi poſſe uideret: cum uideret in perſuaſionib⁹ nullã eſſe fiduciã ad eum regendũ: nõ exiſtimauit fas eſſe eum cogere: Itaq; maluit nõ attingere eius adminiſtrationẽ & regimen. ¶ Attingendæ: ſuſcipiendæ ad adminiſtrandum. ¶ Offendiſſet: inueniſſet. ¶ Prope: fere. ¶ Deſipientẽ: delyrantẽ. ¶ Senectute: quia Ariopagitæ quibus tradita erat cura reipu. tantũmõ extremæ ſenectutis electi erãt: difficili⁹ eſt aũt ſenes ab aliquo inſtituto remouere q̃ iuuenes. ¶ Nec ꝑſuadẽdo: uerbis. ¶ Cogendo: legibus: Inſtitutis: & cæteris rebus. ¶ Diffiderent: deſperarent: nullam haberent fiduciam. ¶ Fas eſſe: licere. ¶ Cogi: a ſe: qa exiſtimabat nõ licere ciuem aliũ ciuem etiã ad benefaciẽdũ per uim cogere. ¶ Mea ratio: cõditio. ¶ Alia: diuerſa a Platone. ¶ Populo.ſ.Rõano: & eſt ſenſus: mea ratio diuerſa fuit a Pla. quia ille ob ꝑdictam cãm noluit attingere rempu. Ego uero eram incertus an remp. capeſſerem: cũ neq; populus Romanus deſiperet: neq; in mea ptãte eſſet cõſultare an id facerem: quia ſi etiam nõ ꝓbaſſem ſuſcipiẽdaꝫ rempu. quorundã tamen cãm adducebar ut id facerẽ. Ordo notandus eſt: quia a multis & ordo & ſenſus ignorat̃: ita ut ẽt textus in quibuſdã codicibus ſit corruptus. Sic ergo ordinat̃. ¶ Mea rõ fuit alia: qua tenebar implicatus capeſſerẽ ne rempu. neq; populo deſipiente: neq; re integra mihi ad conſulenduꝫ. ¶ Integra re.i.libera & in ptãte mea. ¶ Ad cõſulendũ: ad deliberandũ.ſ.an cepeſſerem: quia ſi ẽt uõ placuiſſet mihi: quorũdã tñ cã adducebar ut hoc facerẽ: ergo tenebar implicatus: impeditus: incertus. ¶ Ne.i.an capeſſerẽ rẽpu.ſuſciperẽ adminiſtrãdã: quia hic me aduocabat aius: inde impellebat cã amicoꝝ: quibus nõ licebat aduerſari. Ideo dixit: re nõ intregra ad ꝯſulendũ. ¶ Sed tñ: in hac difficultate capeſſendæ reipu. ¶ Quod liceret mihi: quod poſſem oib⁹ permittentibus. ¶ Mihi utilia: quæ mihi prodeſſent: utile aũt fuit Ci. Pom. & Cæſa. obſequi. ¶ Recta: honeſta: de his aũt duobus: utili & honeſto maxime cõſultamus: neq; improbatur cõſilium ſnĩa de utili dũmodo non repugnet recto & honeſto: ſicut nunc Ci. feciſſe uidemus: qui & utilia ſibi & recta defendiſſe dicit: cũ nihil contra rempu. pro Cæ. ſe ſenſiſſe fateat̃ in oꝛ̃one de ꝓuinciis conſularibus. ¶ Huc acceſſit: alia excuſatio. ¶ Huc: ad hoc qd ſupra diximus. ¶ Acceſſit. addita eſt. ¶ Cõmemoranda: recuſanda: obliuioni nõ tradenda. ¶ Liberalitas: quã ut ſupra dixit: & officiis & ſcriptis ſignificauit. ¶ Fratrẽ meũ: Qu. Ci. cui. ut diximus Cæ. multa beneficia contulit: & eũ in Gallia legatũ habuit. ¶ Quaſcunq; res gere.i. etiam ſi non tam magnas & præclaras. ¶ Nunc.i.ſ. qualeſcũq; res gereret mihi erat tuẽdus multo magis talibus tantiſq; reb⁹ geſtis mihi erat ornãdus: & laudãdus ẽt ſi non eſſet talis in me & fratrem meũ: qualis eſt & fuit. ¶ Tanta fœli. dignitatis in alterum quinquennium prorogatæ: & tot rerum geſtarum. ¶ Tantis: tã magnis & egregiis. ¶ Victoriis: quas in Gallia conſecutus eſt: præter cæteras: quas ante fuerat adeptus. ¶ In nos: in me fratremq; meuꝫ. ¶ Is: talis qualis eſt: tam

liberalis.❡ Videretur:putaret.❡ Ornandus:mea ſnia & laude honeſtādus.❡ Sic.n.ſenſus eſt:uelim ſic exiſtimes φ te Pompeioq; excepto nemo eſt a quo magis gaudeā accepiſſe beneficia q̄ a Cæ.Velim exiſtimare ſic i.ce tum putare.cuȝ diſceſſerim a uobis.ſ.te & Pom.❡ Auctoribus meæ ſa.qa ut ſupra oſtēdimus: opera Len. & Pō.ꝓcipue reuocatus eſt Ci.ab exilio.❡ Cū diſceſſerim a uo.modus eſt dicēdi pro eo qd eſt uobis exceptis: ut ſi dicas:cū diſceſſi a parentibus meis:nemo eſt mihi te charior.i.parētibus meis exceptis.❡ Officiis.bn̄ficiis ❡ Tam deuin.tam aſtrictū & obligatū.❡ Confitear:aperte dicam.❡ Sed etiā qa.quia interdū aliquid profitemur quod tamen nobis eſt ingratū. Quod:me officiis Cæ.lætari.❡ Quod requiris poſtulas a me.❡ De Vatinio & craſ.quibus ſum recōciliatus:cum ante eis fuiſſeȝ inimicus.❡ De appio: cū quo tē.rediit in gr̄am: ut in epiſtolis ad eum ſcriptis uidebimꝰ:qd Len.ſcribebat ſe nō repꝛhēder.❡ Cōſiliū meū:meū factū:uel deliberationē meā redeūdi i gr̄aȝ cū appio. De uatinio āt dicit Pō.cām fuiſſe ut ipſe Cice.rediret in gr̄am cuȝ uatinio: quem ante in ſenatu oppugnaſſet.❡ Reditus in gr̄am:reconciliatio cuȝ Vatinio.❡ Interceſſerat:interuenerat: interpoſitus erat.❡ Per Pom.a Pom.Pōpeio intercedēte.❡ Statim ut:cū primū uel ſtatim:ſubito.❡ Vt:poſtq̄.❡ Ille:Vatinius.❡ Petitionē: ꝓturæ eiꝰ uatinii.❡ Oppugnaſſeȝ.tanq̄ hoſtis impugnaſſem: & reſtitiſſem:ne ipſam ꝓturā cōſequeret.❡ Grauiſſimis:ꝓbatiſſimis.❡ Illius:uatinii.❡ Defendendi ca.qui uatinio aduerſabat in petitione ꝓturæ.❡ Poſt aūt:primū inquit cauſa Pō.ſum illi recōciliatꝰ:ſed poſtea ſecuta eſt petitio Cæ.de eadē recōciliatiōe:immo ut & illū defendereȝ.❡ Mira:maxima incredibilis.❡ Cōtentio:petitio.ſ.a me.❡ Defenderē illū:clodiū.❡ Cur aūt laudarim.q.d.cū Cæ.a me petiuiſſet tātū:ut euȝ defenderē:cur etiā laudauerim:peto a te hoc ne requiras:neq; in uatinio neq; in aliis reis.nec nūc ſcribā ad te idē:quod poſtea erit etiā dicendum corā eum ueneris.❡ Ne requiras:ne poſtules:exigas a me.❡ In hoc reo:Vatinio quē & defendi & laudaui.Reus aūt dr̄ qcūq; in aliqua eſt cā:ēt ſi nihil admiſerit.i.cōtra quē quiſpiā agit.❡ In aliis quos defenderim:aut lauderim.❡ Reponā:iterū dicam.❡ Idē:ad te nūc ſcribi uis.❡ Cū ueneris:Ro.qa cū ueneris Ro. dicā tibi corā.❡ Tametſi.q̄q̄ poſſimus:ſubaudi exponere.❡ Vel.i.ēt.❡ Abſenti.i.Ita poſſum tibi nūc dicere ſicut eēm dicturꝰ poſtq̄ rediſſes Ro.❡ Recordare:dicit Ci.ſe idē feciſſe qd feciſſet Len.q eos laudaſſet quos ante hūiſſet inimicos & aduerſarios:❡ Recordare:memēto:reduc ad memoriā.❡ Quibus hoibus:ad quos homines:eſt.n.datiuus caſus.❡ Laudationē:orōnē in qua eos laudaſti.❡ Ex ultimis terris:remotiſſimis: qdā intelligūt ex hiſpania:quā Hora.appellat ultimā heſperiā:ſed poſſumus ēt intelligeꝛ Ciliciā:cū ipſe Ci.ex Cilicia ſcribat ad Curionē inferius in ep̄la:Sera gratulatio:longe.n.abſuȝ:ſero audio.❡ Nec pertimueris.i.nec ptimeas recordari.Nā ratio ē̄re nō debet ptimere:qa eoſdē ego laudo & laudabo qbus tu miſiſti laudationē tuā:& nō dicit qui ſint:qdam intelligunt publicanos:qd nō probo.Alii ꝓbabilius intelligunt Pōpeiū aduerſatuȝ eſſe aliq̄tulū Len.in obtinēda ꝓuincia:ob idq; inter eos quādā ſimultatē fuiſſe:poſtea uero Lentulū laudaſſe Pompeiū & quoſdā alios qui cum eo ſenſiſſent:& ad eos ex cilicia laudationē miſiſſe:qd fortaſſe ſignificauit in pria epiſtola Ci.quū dixit cui qui nolunt.Iidem tibi nō ſunt amici:φ eū ornaſti dicit igitur Ci.ut ipſe Len.recordetur quos laudauerit ante a ſe oppugnatos & ſibi inimicos.ſe enim idem feciſſe.❡ Iidem:quibus laudationem tuam miſiſti.❡ Sed tamē:alia cauſa præter ſupradictā quare Vatiniū defenderit:ut ſtomachū faceret qbuſdā: qui ut ſtomachum Cice.facerent:Clo.ipſius inimicum nō ſolū amarent:ſed ēt in eius cōſpectu eum amplexarent.& in ſenatu cū eo quaſi ipſum magnificarēt:loquerent ſeorſum:quaſi de rebus magnis cōmentarent.Sumit aūt ſimilitudinē huius propoſiti ſui ſtomachū faciendi ſuis inimicis ex eunucho Terētii.❡ Sed tamē.q.d. licet cauſa Pompe.& Cæſaris hoc fecerim.❡ Ille ſtimulꝰ:illud calcar:illa Inſtigatio atq; impulſio:& eſt tractū ab equis uel bobus qui tardiores ſtimulo excitantur atq; impelluntur.❡ De quo:ſtimulo.❡ In iudicio:in ipſa cauſa.❡ Quiddā:rem quādam.❡ Paraſitus:gnato.❡ Militi:Thraſoni.❡ In Eunucho:nomen eſt comœdie Teren.❡ Vbi nominabit:Phædriā totus hic textus eſt Terentii:& oīa uerba Gnatonis uſq; ad eū locum ſi petiui:ubi adaptat hanc ſimilitudinē dicens:φ ſicut Gnato pſuadebat Thraſoni:ut hæc ad indignatiōem Thaidis faceret:ſi fortaſſe blandiretur Phædriæ:ut faceret ſtomachū & dolorem ipſi Tharſoni:ita dicit ſe petiuiſſe a iudicibus ut concederent ſibi.P.Vat.ad indignationem quorundam nobilium hominum:qui ut facerent ſtomachū Ci.eius inimicū Clodii.fouebant & āplexabant.❡ Vbi:quādo.❡ Noīabit:Thais.❡ Phædriā:riualē tuū.

❡ Tu Pamphilā:

Reus

De Vatinio aūt primū reditus interceſſerat ī gr̄am per Pompeiū ſtatim:ut ille eſt ꝓtor factus:quū quidem eius petitionē grauiſſimis in ſenatu ſentētiis oppugnaſſem:neq; tam illius lædendi cauſa q̄ defendendi atq; ornandi Catonis.poſt autē Cæſaris: ut illum defenderē mira cōtentio eſt cōſecuta. Cur autē laudarim peto a te:ut id a me ne ue in hoc reo neue in aliis requiras: ne tibi ego idem reponā quum ueneris tā & ſi poſſum uel abſenti.Recordare enim quibus laudationem ex ultimis terris miſeris: nec hoc pertimueris nam a me ipſo laudantur & laudabuntur iidem. Sed tamen defendendi Vatinii fuit etiam ille ſtimulus:de quo in iudicio quum illum defenderem dixi me facere quiddam:quod in Eunucho paraſitus ſuadet militi. Vbi nominabit Phedriam:tu Pamphilā cōtinuo:ſi quādo illa dicet Phedriam intromittamus cōmeſſatum:tu cantatum Pamphilam prouocemus.Si laudabit hæc illius formā: tu huius contra:deniq; par pari referto: quod eam mordeat. Sic petiui a iudicibꝰ ut quoniā quidā nobiles homines & de me optime meriti nimis ama-

¶ Tu Pãphilã:noiato. ¶ Cõtinuo:ſtatim:ut Thais nõ tã Pãphilã amari:q̃ ſibi uicẽ dari putet. ¶ Hæc:thais. ¶ Formã:pulchritudinẽ. ¶ Illius:Phedriæ. ¶ Tu huius:Pãphile formã laudato. ¶ Cõtra:hic cõtra uicẽ ſignificat. ¶ Deniq̃:ne ſingula enumeret:quæ põt cõtra eũ facere:cõcludit ut cõtra iniuriã quãlibet:alia ipſe iniuriam paret. ¶ Par pari:prouerbialiter dixit. ¶ Quod:par:uel abſolute. ¶ Q uod.i.quæ res. ¶ Mordeat:ledat:offendat. ¶ Sic:accõmodatio ſimilitudinis. ¶ A iudicibus:qui de Vatinio eſſent iudicaturi:ordo eſt:ſic petiui:a iudicibus:ut ipſi darent mihi aliũ.P.quoniã q̃dam nobiles haberent ſuũ.P.quoniam illi nobiles optime meriti

rent inimicũ:meq̃ inſpectãte ſæpe eũ in ſenatu mõ ſeuere ſeducerẽt:mõ familiariter atq̃ hilare amplexarent̃:qm̃ quẽ illi haberẽt ſuũ publiũ:darẽt mihi ipſi alium publiũ:in quo poſſem illoꝝ aios mediocriter laceſſitus leuiter repungere. Neq̃ ſolũ dixi:ſed etiã ſæpe facio diis hoibuſq̃ approbãtibus. Hẽs de Vatinio:cognoſſe de Craſſo. Ego cum mihi cũ illo magna iam gr̃a eẽt:quod eius oẽs grauiſſimas iniurias cõis cõcordiæ cã uoluntaria quadã obliuione cõtriuerã:repentinã eius defenſionẽ Gabinii:quẽ proximis ſupioribus dieb9 acerrime oppugnaſſet:tã etſi ſine ulla mea cõtumelia ſuſcepiſſet:tuliſſem. Sed cũ me diſputãtẽ nõ laceſſentẽ laceſſiſſet:exarſi nõ ſolũ pñti:ut credo:iracũdia. nã ea tã uæhemens fortaſſe nõ fuiſſet:ſed cũ iclusũ illud odiũ multaꝝ eius in me iniuriaꝝ:qđ ego effudiſſe me oẽ arbitrabar:reſiduũ tñ iſciente me fuiſſet oẽ repẽte apparuit. Q uod quidẽ tpe ipſo q̃dam hoies.& idẽ illi quos ſæpe nutu ſignificatiõeq̃ appello.quũ ſe maximũ fructũ cepiſſe diceren t ex libertate mea.meq̃ tu deniq̃ ſibi eſſe ui

de me amarent nimis inimicũ meũ &c.poteſt & ſic ordinari:ſic quoniaꝫ q̃dam nobiles & de me optie meriti amarẽt nimis inimicũ meũ:& me inſpectãte mõ ſæpe ſeuere ſeducerẽt i ſenatu:modo amplexarent̃ familiariter atq̃ hilare:petiui a iudicibus ut ipſi darent mihi aliũ publium:quoniã ipſi haberent ſuũ publiũ quo poſſem &c.& hic poſterior ordo magis probatur. ¶ Optime meriti de me:qui me olĩ beneficio affeciſſent uel in reſtitutione mea uel in dignitatibus obtinẽdis. ¶ Inimicũ.P.Cl. ¶ Mõ:interdũ. ¶ Seducerẽt:ſeorſum ab aliis ducerẽt:quaſi de rebus grauib9 ſecreto locuturi. ¶ Me:in cõſpectu meo:ut mihi ſtomachuꝫ facerẽt. ¶ Amplexarent̃ fa.ſine grauitate:quod ſolem9 apud amicos facere. ¶ Quoniã:illi nobiles. ¶ Suuꝫ p.ſ.Clo. ¶ Darẽt:cõcederent. ¶ Aliũ publiũ.p.Vatinium. ¶ In quo:Vatinio. ¶ Poſſem re.remordere:uiciſſim offender̃. ¶ Leuiter:pauliſp:aliquãtulũ. ¶ Laceſſitus:iratus prouocatus ab illis q blandirent̃ inimico meo. ¶ Dixi.ſ.in iudicio. ¶ Sed facio:q̃a & defendo:& laudo ipꝫ Va.quẽ illi oderũt. ¶ Diis hoibuſq̃ approbantibus.i.iuſte & merito quia & dii & hoies ſentiunt rectũ eſſe:ut illi par pari referã:qui nõ aliam ob cãm amant Clo.niſi ut mihi ſtomachũ faciant. ¶ Habes:Intelligis:cognoſcis. Eſt auteꝫ hic tranſitio exornatio rhetorica. ¶ De Craſſo:quare ei recõciliatus ſum. ¶ Ego:primũ oñdit quo pacto gratia quæ ſibi olim cũ Craſſo fuerat ſit reſciſſa:quũ in defenſionẽ Gabinii Ci.nõ laceſſentem ipm laceſſiſſet. Deinde ſubdit cãm recõciliationis. ¶ Ego:ordo eſt:ego tuliſſem defenſionẽ Gabinii:quẽ pximis dieb9 oppugnaſſem:ſi ſuſcepiſſet eã ſine cõtumelia cũ magna gr̃a iam eẽt mihi cũ illo qđ cõtriuerã uolũtaria obliuione oẽs eius grauiſſimas Iniurias cã cõis cõcordiæ. ¶ Gratia:beniuolẽtia. ¶ Cũ illo:Craſſo. ¶ Quod:quia. ¶ Cõtriuerã:deleuerã:obliterauerã. ¶ Oẽs iniurias illius:q̃a Craſſus olim irritauerat Clo.Contra Ci.& ei fauerat ad cõſequẽdũ tribunatũ:ut facilius Ci.eiiceret ex urbe:erat.n.mãifeſtiſſimus Ci.q dicebat̃ ab eo fuiſſe nominatus inter conſcios cõiuratiõnis. Nã Ci.in oratione quã de ꝯſulatu ſuo habuit:refert Craſſum ad ſe noctu ueniſſe cũ litteris Catilinæ:q̃bus eum tanq̃ conſciũ hortabat̃ Catilinã ad cõfirmandã cõiurationẽ & ob hanc cãꝫ ſemp oppugnauit Ci. ¶ Cõmunis:publicæ. ¶ Voluntaria obli.quũ nullus me ĩpuliſſet ut ita facerẽ. ¶ Repentinã:ſubitã:quia ante oppugnauerat eũ. ¶ Gabinii:qui iſenſus erat Ci.ppter dãnationẽ coniuratoꝝ. Erat aũt.L.Piſonis ſoceri Cæ.in conſulatu collega uir audaciſſim9:& ſeditioſus & amicus Cæſari:auctor Appian9. ¶ Suſcepiſſet:illam defenſionem. ¶ Contumelia:iniuria. ¶ Diſputãtem:ſñias dicentẽ & dilucidãtem. ¶ Nõ laceſſentẽ:non ꝓuocantẽ ipſum Craſſum. ¶ Exarſi:excãdui:incenſus ſum. ¶ Præſenti.i.ex ea ꝓuocatione orta. ¶ Nã ea:parẽthesis eſt:tam uæhemens:ſi fuiſſet ſolus ex p̃ſenti iracũdia. ¶ Sed illud odiũ:ſed occurrunt inquit oẽs Iniuriæ quas mihi ante tuliſſet:quaꝝ odium putabã in me extinctũ:cũ tamen adhuc me inſciente reſiduũ fuiſſet. ¶ Incluſum:In pectore meo recõditũ. ¶ Quod:odium. ¶ Effudiſſe:eieciſſe:euomuiſſe. ¶ Arbitrabar:q̃a plerunq̃ ceſſantibus iniuriis ita obliuiſcimur odii:qđ concepimus:& pectore recondimus:ut iã neſciamus illud in nobis eſſe. Facta aũt noua Iniuria ſtatim apparet illud odium:qđ ita erat ſepultũ:ut iam nõ putaremus amplius eſſe in nobis:& id eſt qđ Ci.nũc dicit. ¶ Reſiduũ tñ:ſubaudit̃ cum:ut ſit cũ tñ. ¶ Fuiſſet reſiduum.i.reſediſſet In corde meo. ¶ Me inſciente:q̃a eo quieſcente ab Iniuriis:ego quoq̃ ita quieuerã ut neſcirẽ aliq̃d odii in me reſediſſe. ¶ Reſiduũ:reliquũ. ¶ Fuiſſet:q̃dã male legũt fugiſſet & male ad Craſſum referunt etiã ſi legat̃ fuiſſet cũ Ci.de odio ſuo In Craſſum itelligat:ſi fuiſſet legat̃:quod non placet dicatur fugiſſet.ſ.ex memoria mea:ut putabã. ¶ Tamẽ reſiduũ.i.tamẽ relictum.ſ.in pectore meo. ¶ Apparuit:exarſit:ſubito exiit in lucẽ factũ eſt palã.quũ ante lateret. ¶ Apparuit aũt:q̃a cũ primũ laceſſiuit me i cã Gabiniana exiluit memoria odii mei in eũ:ppter ueteres Iniurias. ¶ Quo tpe:cõtẽtionis de Gabinio:& incipit numerare cauſas quare recõciliat9 ſit Craſſo. ¶ Q uidã ho.nõ puto Põ.& Craſſum itelligi:q̃a eos dicit inferius ſuaſiſſe cõcordiã inter Craſſum & Ci. ¶ Nutu:non noie proprio:ſed q̃buſdam ſignis quaſi oculis. ¶ Significatione:demonſtratio-

ſum reipu.qualis fuiſſem reſtitutũ. Quumq́ ea con
tentio mihi magnum etiam foris fructũ tuliſſet:gau
dere ſe dicebãt:mihi & illũ inimicũ:& eos qui in ea-
dem cã eſſent nunq̃ amicos futuros:quoꝝ iniqui ſer
mones cum ad me ꝑ hoĩes honeſtiſſimos perferen-
tur:cũq́ Põ.ita cõtendiſſet:ut nihil unq̃ magis:ut cũ
Craſſo redirẽ in gr̃am:Cæſarẽq́ per litteras maxia
ſe moleſtia ex illa cõtẽtione affectum oſtẽderet:hũi
nõ tempoꝝ ſolũ rationẽ eoꝝ:ſed etiã naturæ. Craſ-
ſuſq́ ut quaſi teſtata populo ro.eſſet noſtra gr̃a pe-
ne a meis laribꝰ in prouinciã eſt ꝓfectus:nã cũ mihi
cõdixiſſet:cœnauit apud me in mei generi Craſſipe
dis hortis.Q uãobrem eius cãm:qđ te ſcribis audiſ
ſe:magna illius cõmẽdatione ſuſceptã defendi in ſe-
natu ſicut mea fides poſtulabat.Accepiſti qbꝰ rebꝰ
adductus:q̃q́ rẽ cãmq́ defenderim:quiq́ meꝰ in re
pu.ſit ꝓ mea ꝑte capeſſenda ſtatꝰ:de quo ſic uelim
ſtatuas:me hæc eadẽ ſenſuꝝ fuiſſe ſi mihi ĩtegra om
nia ac libera fuiſſent.Nam neq́ pugnãdum arbitra
tur contra tantas opes:neq́ delẽdum etiam ſi id fie
ri poſſet:ſummoꝝ ciuium principatũ:neq́ ꝑmanen
dum in una ſententia:conuerſis rebꝰ ac bonoꝝ uo
luntatibus mutatis:ſed tẽporibus aſſentiendũ:nun
quã eñi ꝓſtãtibus in rep.gubernanda uiris laudãda
eſt in una ſentẽtia ꝑpetua permãſio.Sed ut in naui

ne.¶ Fructũ.i.utilitatem.¶ Ex liberalitate mea:qui qđ ſentirẽ:libere dicere auderẽ:nullius habita rõne.¶ Tũ
cũ uiderent me Craſſo libere reſpondẽte & repugnante in cã Gabinii:quẽ ille defendendũ ſuſcepiſſet cõtra me
cum eũ oppugnaſſet.¶ Viſum ſi.dicerẽt.¶ Q ualis fu.ante exiliũ meũ.ſ.liber & magno atq́ infracto animo.
¶ Ea cõtentio:cũ Craſſo de Gabinio.¶ Etiã fo.apud externus extra urbem.¶ Gaudere ſe di.cũ ſupradicta in
quit ſe ita haberent iſti dicebant tamẽ ſe gaudere:ꝙ haberẽ Craſſum inimicũ:& ꝙ oẽs qui Gabinio fauerẽt nũ
quã eſſent mihi futuri amici.¶ Illũ:Craſſum.¶ In ea.cã:i.defenſionis Gabi.in qua erat Craſſus.¶ Q uoꝝ:ho-
minũ quos dixit ſe nutu appellaꝛ.¶ Iniqui:ma
liuoli:qa cum fructũ ex mea liberalitate ſe ca-
pere faterentur:tñ dicebant ſe gaudere qđ ego
mihi inimicos paraſſem.¶ Honeſtiſſimos:opti
mos & probatiſſimos:uel honoribus inſignes.
¶ Q uũq́:alia cã quare redierit in gratiã cum
Craſſo:qa Põ.uæhemẽtiſſime ut ita faceret ab
eo petiuerat.¶ Cõtendiſſet:uæhementer peti-
uiſſet:ut nihil unquã magis.ſ.cõtenderit a me.
¶ Cæſarq́:alia cã ꝓpter Cæ.¶ Contentione:
cõtrouerſia mea & Craſſi.¶ Per litteras:q̃s ad
me ſcripſit.¶ Affectũ mo.accepiſſe moleſtiã &
dolorem.¶ Rõnem.i.reſpectum.¶ Tempo-
rũ:qua propter multa aduerſa quæ mihi accide
rant:& ꝓpter mutatã erga me fidẽ hominũ po-
tius pacem quã diſcordiã ſuadebat.¶ Sed etiã.
na.meæ quæ eſt mitis & facilis ad placandum.
¶ Craſſuſq́:hoc ẽt dicit Plu.Craſſum ita recon
ciliatũ Ci.ut anteq̃ ad bellũ parthicũ ꝓficiſcere
tur:apud eũ cœnauerit.¶ Q uaſi te.i.tanq̃ illa
cœna aperte demõſtraſſet po.ro.nos ĩ gratiam
Teſtatꝰ rediiſſe.¶ Teſtata:teſtimonio cõprobata:in ſi-
gnificatiõe paſſiua:ut inferꝰ ad Curio.ut apud
animũ tuũ teſtatũ relinquã qđ ſenſerim.¶ Gra
tia no.mea & Craſſi recõciliata.¶ Alaribus:a
domo ĩ ꝓuinciam Syriã aduerſus pthos.¶ Pe
ne:qa fere exiſtimat euꝫ cœnaſſe domi ſuæ:cũ
cœnauit apud ſe in hortis generi.¶ Nam cũ:di
cit Craſſum nõ inuitatũ ab ipſo Ci.ſed ꝙ amo
ris fuit indiciũ ipſe obtulit cœnaturũ apud Cic.
¶ Cõdixiſſet:denũciaſſet ſe uelle cœnare apud
me:in hortis:& in uiridario.¶ Craſſipe.piſums
ita.n.cognominabaꝛ primus gener Ci.Q uam
obrem:infert Ci.ꝙ ex hac reconciliatione gr̃æ
ſuſcepit cãm Craſſi de pthico bello defenden-
dam fideliter:ſicut ꝓmiſerat Craſſo:qa cũ ille
auidiſſime illam ꝓuinciã ſuſcepiſſet ꝓpter cupiditatem & auaritiam urbe egredienti multa qdem & dira tribu
ni annũtiauerũt:& ne parthis huius mali prorſus indignis bellũ inferret:monuerũt:cui minime parẽti publicas
execrationes extulerũt:auctor Appi.ergo qa aſſumpſerat ſibi illam ꝓuinciam tribunis & aliis multis aduerſan-
tibus.C.ſuſcepit illã cãm defendendã.¶ Cõmendationẽ:laudẽ:qa eum ualde laudaui.¶ Quod:q̃ tem.ſ.me
defendiſſe cãm Craſſi.¶ Mea fides:q̃ ei diſcedenti ꝓmiſeram.¶ Accepiſti:ꝑperat Ci.ad cõcluſionẽ.¶ Q ui
bus rebus:qa ꝓcibus & ſuaſionibus amicoꝝ:ut dixi ſupra:& uoluntate mea.¶ Q uam rẽ cãmq́:qa Cæſ.rem &
cãm de agro campano & Vatinii cãm & Craſſi de bello parthico defendi.¶ Status:cõditio.¶ Pro mea pte:
quãtũ poſſum.¶ De quo:ſtatu.¶ Statuas:iudices.¶ Hæc eadẽ:q̃ ſenſi.¶ Si omnia fuiſſent integra & libera
arbitrio.i.ſi etiã nũc eſſem in libertate mea adhuc ſentiendi q̃ uellẽ:ne ſupradictis rebus eſſem cõpulſus.¶ Nã:
rõ quare idẽ ſentiret:qđ ſemel ſenſit.¶ Pugnãdũ:reſiſtẽdũ.¶ Tantas opes:tantã potẽtiã Cæ.Pom.& Craſſi.
¶ Delendũ:e ciuitate tollẽdũ.¶ Principatũ:dñationẽ & ꝑeminẽtiã.¶ Sũmoꝝ:ciuiũ:Cæ.Põ.& Craſſi.¶ Si
fieri poſſet:ſi eſſet poſſibile.¶ Nec ꝑmanẽdũ:ꝑſiſtendũ.ſ.arbitrarer.¶ Vna:ſemp eadẽ.¶ Cõuerſis rebꝰ:quũ
res ſint mutatæ:& iam uolũtates bonoꝝ.¶ Aſſentiendũ:obſequendũ:cedendũ.¶ Temporibus:qualitatibus
tempoꝝ.¶ Nunq̃.n.ratio:& eſt ſnia exornatio:& eſt ſenſus.Nunq̃ eſt laudatũ ꝙ præſtantes uiri in gubernan-
da rep.ſemp permaneãt in una ſnia:ſed ſic ut nauta q iter ſuũ in aliquem certũ locũ diſpoſuerat:mutato uẽto
mutat ꝓpoſitũ itineris:neq́ cõtra tẽpeſtatẽ nitiꝛ.ita in adminiſtratione reip.mutatis rebꝰ & uolũtatibꝰ multoꝝ:
ſapientis eſt ẽt mutare propoſitũ:& bene gubernatorẽ reip.gubernatori nauis comparat:quia populus compara
tur fluctibus & tempeſtatibus a Virgi.& Ci.in oratione pro Milone reſp.uero naui:adminiſtrator gubernatori
nauis.¶ Præſtãtibꝰ:excellẽtibus.¶ Permãſio:ꝑſeuerãtia.¶ Perpetua:imutabilis.¶ Sed:ex ſimilitudine pro-
bat cedendũ tẽporibus.¶ Artis eſt:hĩ ars quia etiã de nauigatione diciꝛ ars.¶ Obſequi:cedere nõ ire contra.

¶ Etiam ſi portum

¶Etiam ſi portū.i.etiam ſi ita cedendo tēpeſtati: uideas tñ te non poſſe ad portū puenire.¶Quū uero: argumentū a minori ad maius: & eſt ſenſus: ſi obſequēdū ē tēpeſtati: ēt ſi nō poſſis ad portū puenire: ſtultū eſt certe nō obſequi tūc cū mutata nauigatiōe: & obſequēdo tēpeſtati ipm portū oīno tenere poſſis.¶Velificatiōe: Velifico
nauigatione: nā uelificare nauigare ſignificat a uelis faciēdis.i.ponēdis: ita.n.dr ut Virgi. Vela fecit tñ: & Iuue. Credit olim uelificatus athos.¶Aſſequi id.i.portū tenere.¶Stultū eſt.i.demētiæ eſt uelle potius pſeuerare cū piculo in nauigatione: quā cœperis: q̄ puenire in portū ad ſalutē ea nauigatione mutata.¶Curſum: nauigationem.¶Quo uelis.i.portū.¶Sic: adaptat ſimilitudinē.¶Cū oi.no.i.cum nos oēs debeamus nobis pponere ociū cū dignitate: nō debemus ſemp idē facere: & eandē ſemp hre ſniam: ſed debemus idē ſpectare.i.reſpicere ad illud ociū cum dignitate ut ipm quacunq̧ uia aſſequi poſſimus: dūmodo honeſta.¶Ociū: quies: cōcordia.¶Cū di.cū honore.¶Idem dicere: qđ ſemel a nobis ſit dictū: & in eadē pſeuerare ſniā.¶Sed idē ſemp ſpectare: ſed unū ſemp reſpicere ad qđ uel mutatione ſniæ poſſumus puenire: hoc eſt ad ociū cū dignitate.¶Quaobrē: cōcluſio eſt ſupioris pticulæ: & repetitio eius qđ ſupra dixit.¶Solutiſſima: libertima adhuc in arbitrio meo.¶Alius: i alia ſnia.¶Adq̧.q̄.¶Quum nō: arguit a minori ad maius & eſt ſenſus: ſi oia eſſent mihi: ut dixit: libera: tñ non alius eſſem q̄ nūc ſum: ſed cū beneficia Cæſ.& Pō.me alliciāt: ut ita ſentiā: & me cogāt iniuriæ eo͛: qa me bene affecti gaudēt tñ malis meis: libēter adducor ut eā ſniam habeā quæ & mihi & reipu.ſit utilis.¶Alliciar: adducar: & blande attrahar.¶Beneficiis: Cæ.& Pō.¶In hūc ſenſum: in hāc ſniam quā nūc hēo: nā aduerſando Cæ.Pō.aut Craſſo.¶Cōpellar: cogar.¶Iniuriis: eo͛ qui dicebāt ſe gaudere q̧ Craſſum haberē inimicū: & oēs qui Gabiniū defenderēt nū q̄ futuros mihi amicos.¶Facile: libēter.¶Patior: pmitto.¶Rōnibus: cōmodis.¶Cōducere: utilia eſſe.¶Aptius: manifeſtius.¶Legat⁹: in gallia.¶Et nul.m.i.nihil unq̄ dixi tā paruū: aut feci pro Cæ.qđ ille nō ita habuerit gratum: ut uiderer̄ mihi quodāmodo obligat⁹.¶Minimū dictū: q̄to magis maximū dictū ſi minimū etiā cū ſumma gr̄a acepit.¶Nō mō: nedū.i. multo magis factū: hoc ē ſi qđ p eo feci.¶Illuſtri: apta: clara.¶Gratia: gratitudine: qa omnibus cōmemorabat q̄ pro eo dixiſſem aut feciſſem.¶Deuīctū: aſtrictū obligatū cū potius ego ei eſſem obligat⁹: nā Cæ.pfectur⁹ in galliā petiuit.C.legatum ſuū.Sed ille ante Clodiū reuocat⁹ eſt: cui⁹ legatiōis locū ſubiuit: poſtea Q u.C.ei⁹ frater.¶Gr̄a: fauore & beniuolētia: quā hēt Cæ.apud oēs.¶Et opi.potētia.i.eādē capio uoluptatē & fructū de gr̄a & opib⁹ Cæ.q̄ de meis.¶Nec ali.ſenſus cū multi me deſtituiſſent & decepiſſent poſt reſtitutionē meā: nō uidebar poſſe aliter deiicere eo͛ pfida cōſilia: niſi doctrina & cōſiliis meis adiūxiſſem ēt beniuolētiā potētū uiro͛: Pō.Cæ.& Craſſi: q me iuuare & tueri poſſent.¶Frāgere: deiicere: pſterner̄.¶Cōſilia de me: q̄ de me cogitarēt & agitarēt.¶Proditorū: q me deſtituerūt cū añ ſimulaſſēt: ſe mihi eē amicos: alii codices hñt.¶Perdito͛: ſcelerato͛.¶His pſidiis: q̄ mihi eēnt ad tutelā: & ītelligit doctrinā ſuā: ingeniū: cōſiliū & aī fortitudinē.¶Quæ ſemp habui: q̄ ſemp in me fuerūt.¶His ego cōſiliis: ſi fuiſſes pſens: quū capiebā hæc conſilia: exiſtimo quod eſſes uſus eiſdē cōſiliis: quia tu non aliter cēſuiſſes.¶Eiſdē.ſ.cōſiliis: qbus ſum uſus quia tu ipſe cōſuluiſſes ut eis uterer: nec aliter facerē q̄ feci.¶Noui: dicit quare opinatur ſe fuiſſe uſurū iiſdem conſiliis: etiā ſi Lentulus fuiſſet Romæ.¶Moderationem & tēperantiam: moderatio auctore Nonio Marcello ex modeſtia.quæ eſt fundamētū: ſoliditas: & baſis ipſa uirtutis gignit̄: quæ moderatio tēperet: adiungatq̧ modos in factis & dictis & cæteris talibus: q̄ agēdi officio utunt̄. Temperantia uero teſte Donato pro cōſilio & prouidentia ponitur. Teren.in Phormione: Si eſt patrue culpā aut Antipho in re admiſerit: ex qua re minus foret rei aut famæ tēperans: nō cām dico quin quod meritus ſit ferat.¶Tum amiciſſimum: & amiciſſimum.¶Suffuſum: infectum aſperſum.¶Maliuolentia: odio quo aliter mihi cōſuluiſſes.¶Contra: ideſt potius.¶Magnum & excelſum: ad remittendū & obliuiſcē-

Nō mō

Moderatio

Modeſtia

Temperantia

gando obſequi tempeſtati artis eſt: etiam ſi portū tenere nō queas: cum uero id poſſis mutata uelificatione aſſequi: ſtultum eſt eum tenere cum periculo curſum: quem cœperis potius q̄ eo commutato quo uelis tamen peruenire. Sic cum omnibus nobis in administranda republica ppoſitum eſſe debeat: id qđ a ſæpiſſime dictum ē cum dignitate ocium: non idē ſemper dicere: ſed idem ſemper ſpectare debemus. Quamobrem: ut pauloante poſui: ſi eēnt mihi omnia ſolutiſſima: tamen in repu.non alius eſſem atq̧ nunc ſum. Quum uero in hūc ſenſum & alliciar beneficiis hominum: & cōpellar iniuriis: facile patior ea me de repu.ſentire ac dicere quæ maxime cū mihi multum etiam reipu.rationibus putem cōducere. Aperti⁹ aūt hæc ago ac ſæpi⁹: qđ & Qu.frater meus legatus ē Cæ.& nullū meū minimū dcm̄ nōmodo fctm̄ pro Cæſ.interceſſit: quod ille nō ita illuſtri gratia excepit: ut ego eum mihi deuinctum putarē. Itaq̧ ei⁹ oī & gratia: q̄ ſumma eſt & opibus: quas intelligis eſſe maxima: ſic fruor ut meis: nec mihi aliter potuiſſe uideor hominum pdito͛ de me cōſilia frāgere niſi cum præſidiis his: quæ ſemp habui: nec etiā potentium beniuolentiā coniunxiſſē. His ego cōſiliis ſi te præſentē habuiſſem: ut opinio mea fert: eſſem uſus eiſdē. Noui.n.tēperantiā & rōnē naturæ tuæ: noui aīum cum mihi amiciſſimum: tum nulla ī cæteros maliuolētia ſuffuſum: contraq̧ cū magnum

dum inimicias. ¶ Apertū:qa nō aliter ſentis:aliter ſimulas. ¶ Simplicē:ſincerū nō duplicē & tortuoſum. ¶ Ta
les:tali aīo ita mutatos. ¶ In te:erga te. ¶ Eadem:eædem rōnes. ¶ Mouiſſent te:ut conſuleres mihi faciendū
quod feci. ¶ Quæ mo.me:adduxerūt me ut id facerem. ¶ Sed quocunq̨ tpe.q.d.hæc feci te abſente:ſed quo
tienſcunq̨ potero te hr̄e pſentem:ſemper habebo te gubernatorem omniū conſilio℞ meo℞. ¶ Poteſtas:facul
tas. ¶ Fuerit mi.mo.temperator:gubernator. ¶ Conſilio℞ meo℞:quia nihil putabo faciendū niſi q̄ tu cēiue
ris. ¶ Tibi erit:ſicut olim habuiſti curam meæ ſalutis:quum me reſtituendum curaſti:ita habebis curam meæ
dignitatis. ¶ Tibi eidem:tibi ipſi. ¶ Sociū:ope
re & labore. ¶ Comitem.i.ſentiendo & conſu-
lendo:uel te ſequendo quoquo ieris. ¶ Actio-
num:omnium quæ ages. ¶ Sententia℞:oium
quæ dices. ¶ Voluntatū:iudiciorum & opinio-
num tuarū. ¶ Neq̨ in oī.u.hoc eſt in tota uita
mea nihil erit quod tā faciendo ꝑponā q̄ ut ita
me gerā quod quotidie magis gaudeas te con-
tuliſſe in me beneficia. ¶ Propoſita:inſtituta de
liberata. ¶ Lætere uæ.magis gaudeas. ¶ Te eē
op.me.de.me:te cōtuliſſe i me beneficia.Si cui
forſaſſe uideor ī explanatiōe huius epiſto.fuiſſe
prolixior & loquacior:exiſtimet ingens pelagus
inermi cymba non eſſe tentandum.

Vod rogas.Hæc pars ſupioris epiſto-
læ omnino eſſe uidet̄:licet a pleriſq̨
pro epiſtola ponat̄:qđ ideo putatum
eſt:quia a mentione Appii.Cæſa.Pō.
Craſſi:& Vatini diſceſſit:ſed hic reſpondet aliis
partibus epiſtolæ Len.qa & de oībus ſupra me
moratis quæſiuerat Lentu.& inſuper rogauerat
eum:ut quæ poſt ꝓfectionē ſuā in Ciliciam ſcri
pſiſſet:ad ſe mitteret.Itaq̨ oſtēdit Cice.quæ ſint
in ea ſcripta:inter q̄ maxime laudat libros quos
de oratore ſcripſit ad Q u.fratrē & poſtea addu
cit cām quare nondū ediderit libros:quos de tē
poribus ſuis ſcripſerat.Deinde pollicet̄ diligētiā
ſuam in reb⁹ domeſticis Len.de quibus dicit ſe
non poſſe ab eo rogari ſine dolore : cōmendat
poſtea ei negociū quoddā.Qu.fratris qđ uide-
tur fuiſſe de emptione cuiuſdā fundi in Cilicia:
quē Qu.Cice.magnificaret.Subdit deinde ua-

& excelſum:tū ēt aptū & ſimplicē. Vidi ego quoſ-
dā in te tales:quales tu eoſdē in me uidere potuiſti:
q̄ me mouerūt:mouiſſent eadē te ꝓfecto. Sed quo-
cunq̨ tpe mihi poteſtas:pſentis tui fuerint. Tu eris
oīum moderator cōſilio℞ meo℞. Tibi erit eidem cui
ſalus mea fuit etiam dignitas. Me qdē certe tuarum
actionum:ſentētia℞:uoluntatum:re℞ deniq̨ oīum
ſocium comitemq̨ habebis. Neq̨ mihi in omni uita
res tam erit ulla propoſita:q̄ ut quotidie uæhemen-
tius te de me optime meritum eſſe lætere. Vale.

M.T.C.Lentulo Imperatori.S.D.

Vod rogas ut mihi mea ſcripta mittā:quæ
poſt diſceſſū tuū ſcripſeri:ſūt orōnes qdā
q̄s Menocrito dabo:neq̨ ita multæ ut ꝑti
meſcas.Scripſi ēt carmina q̄dam:nam ab orōnib⁹
diſiungo me:referoq̨ ad manſuetiores muſas:q̄ me
maxime ſicut iam a prima adoleſcētia delectarunt.
Scripſi ēt ariſtotelico more quēadmodum ydē uo-
lui tres libros in diſputatiōe ac dialogo de oratore:
quos arbitror Lētulo tuo fore nō inutiles.Abhorrent
eni a cōib⁹ pceptis & oēm antiquo℞ & ariſtotelicā
& iſocraticā rōnē oratoriā cōplectunt̄. Scripſi etiā

rias quaſdam ſnias de ſucceſſione Len.in ipſa ꝓuincia:quia Appius cuperet ei ſuccedere.Hortat̄ aūt Len.ut ei
prouinciam concedat.Poſtremo ei cōſulit ut ſibi reconciliet publicanos quos a ſe aliquantulum alienauerat.
¶ Quod rogas:quod oras:& eſt reſpondendi modus. ¶ Orationes:oratio uariis modis accipitur : ſed hic pro
Oratio oratione quæ partibus rhetoricis conſtat. ¶ Neq̨ ita multæ:ideſt tot tam multæ. ¶ Vt pertimeſcas:multitudi-
nem earum. ¶ Carmina:poemata. ¶ Ferre:me uideatur relinquere penitus. ¶ Ab orationibus:a ſoluto dicēdi
genere:quod enim certo pedum numero non conſtat oratio appellatur:ſed certe.Ab orationibus:a cauſis fo-
renſibus in quibus ſolebam multum uerſari. ¶ Manſuetiores:amœniores.Delectant enim carmina quaſi Sy-
renum cantus lōge magis quam oratio ſoluta. ¶ Refero me:quia antea eis operam dederat:ut ipſe dicit. ¶ A
prima adoleſcētia:quia ut Seruius eſt auctor:q̄libet ætas tris partes habet. ¶ Primā:mediā:& pcipitem. ¶ Scri
Dialogus pſi:cōpoſui. ¶ Dialogo:dialogus nō eſt:ut imperiti interptant̄:ſermo duo℞:a dia quod eſt duo:quod nuſquā
legitur:ſed eſt quælibet oratio:ubi diſputātes introducunt̄ quotquot auctori libuerit.Dicitur autē a uerbo græ-
co διαλέγομαι diſputo.Ideo dixit Cicero.diſputatiōe. ¶ Et:ſtat expoſitiue pro ideſt. ¶ Quemadmodum uo-
lui:arbitrio & iudicio meo. ¶ De oratore:quo opere.Cicero uæhementer gloriatur:ut inferius libro ſexto epi-
ſtolarum ad Leptam ſcribens in quadam epiſtola quæ incipit.Simulac accepi. ¶ Ariſtotelico:nō q̄ Ariſtoteles
aut iſocrates dialogo utant̄:ſed hoc dicit q̄ ſcripſit libros de oratore more Ariſtotelico & Iſocratico.ſ.relicto fo
renſi dicendi genere:ſicut illi reliquerunt.ut ipſe Cicero in primo offi.Eodemq̨ modo de Ariſtotele & Iſocra-
te iudicio quo℞ uterq̨ ſuo ſtudio delectatus cōtempſit alterū:uel quia idem fecit quod Ariſtoteles & Iſocrates
qui poſt philoſophiæ tractatus ſcripſerūt etiam præcepta Rhetorices:ſicut Cicero oſtendit in libro de diuinatio
ne:his uerbis.Quum Ariſtoteles & Theophraſtus cum ſubtilitate:tum copia excellentes uiri:cum philoſophia
dicēdi & præcepta coniunxerunt:noſtri quoq̨ oratorii libri in eundem librorum numerum referendi uident̄.
Iſocrates Iſocrates autem Gorgiæ Leontini Philoſophi auditor fuit : cuius domus:ut Cicero in Bruto refert:quaſi lu-
dus quidam atq̨ officina dicendi patuit:de quo ita dicit.Quanquam forenſi luce caruit:intra parietes aluit ali
am gloriam:quam nemo quidā meo iudicio poſtea eſt conſecutus:cuius e ſchola uelut in oratione meminit.

uelut ex equo

uelut ex Equo troiano innumerabiles oratores prodierunt.¶ Verſibus:metris:ſed metrum nomen eſt declara Metrū tionis:quo raro utantur auctores:niſi declarationis cauſa:ut ſi grāmaticus dicat:metrorum multa ſunt genera: nō āt legi metra tua:nec in orone ſoluta:nec i carmine:ſed uerſus:carmina:nūeros:muſas.Aut utemur p̄iphra ſi:hoc eſt circunlocutione:ut ponendo nomen unius muſæ pro carminibus:aut citharam apollineam:aut cantus phœbeos & pierios & ſimilia.Metrum apud poetas idoneos nunq̄ memini legere.¶ Temporibus meis: non omnibus temporibus uitæ meæ:ſed his quibus primum in rep.florui in conſulatu meo:deinde ab inimicis uexatus in exilium miſſus & deinde reuocatus:hæc enim ſua tempora appellat:ut ſupra:ſicut & meis tēporibus ſcimus & nonnullis aliis accidiſſe.¶ Edendos:exhibendos: proferēdos. Edo Nam edere ab e & do compoſitū ſignificat ꝓferre:& maxime ut eſt digeſtis de edendo:ſignificat copiam deſcribendi facere:& in hac ſignificatione pōt optime hic accipi.¶ Meritorum: oſtēdit in prima epiſtola.¶ Meæq̧.p.ſ.erga te i prima epiſtola.Ego in oī officio ac potius pietate.Sed ſubaudi nō putaui edēdos.¶ Quia uetimebā.¶ Læſos:offenſos:q̄ ſcripſiſſe me ab eis iniuſte oppugnatum:aut eos mihi inuidiſſe: ut dixi ſupra.¶ Id feci.i.læſi.¶ Parce:moderate:nō etiā quantū merebant̄.¶ Mollitur: non acerbe:indulgenti animo:qa non in eos acriter īuectus ſū.¶ Sed eos:ſubaudi uerebar.¶ Erat infinitum:res infinita & quodāmodo impoſſibilis.¶ Nominare oēs:oēs nominatim declarare:qa fuerāt pene innumerabiles.¶ Cōmittā: credā:tradā.¶ Recte:tuto & fideliter.¶ Atq̧ iſtam:pollicetur ſe eſſe communicaturū cū Lētulo quæcunq̧ ſcribet aut leget.¶ Vitæ:quā cōſumo in ſcribendo.¶ Conſuetudinis:quia conſueuerat Cice.aſſidue uerſari in litteris.¶ Quātum litteris:declarat quæ ſit illa pars.¶ Litteris: cognitione litterarum.¶ Veteribus:qbus a teneris annis operā dedimus.¶ Delectationib⁹: liberaliū diſciplinarū.¶ Cōſeq:efficere.¶ Cōferemus:attribuemus.¶ Ad arbitriū tuū:ut noles.¶ Hæc amaſti.i.his delectatus es.¶ Hæc.i.talia.¶ Domeſticis:familiarib⁹ priuatis.¶ Nolim admoneri:qa propter meū in te amorē:per me ipſe recordor.¶ Rogari:orari.¶ Sine dolore:qa puto diffidere beniuolentiæ nr̄æ.¶ Q. dē de Q.u.fratris:ad aliā epiſtolæ Lentuli partem reſpōdet:in qua ſe excuſauerat quod nō potuiſſet Q.u.Cice.negocium conficere:quia priore æſtate morbo implicitus in Ciliciā ire nō potuiſſet:ſe tamen nūc daturum operam ut conficeret:uidetur aūt:ut dixi:negocium hoc fuiſſe fundus:quē Q.u.Cice.opera Lentuli emere cupiebat:quem ab eo tanti fieri dicit Ci.ut eo ſibi adiuncto exiſtimet patrimonium ſuum per ipſum Len.fuiſſe conſtitutum.¶ Implicitus:impeditus.¶ Tranſire:ex Cypro.Nam ut uiſum eſt in epiſtola quæ incipit:Legi tuas litteras ꝑ erat Lētulus Cypro & Ciliciæ.¶ Conficere:ꝑficere:exequi:abſoluere.¶ Nūc facturū: ſubaudi quod ſcribis te.¶ Eiuſmodi:tale:talis momēti.¶ Adiūcto:addito ſibi:uel rebus ſuis.¶ Cōſtitutū:cōfirmatū:ſtabilitū.¶ Studiis:litterarū.¶ Exercitationibus:qd potiſſimum ſcribat:& in quo ſe exerceat.¶ Exiſtimes:iudices.¶ Neminē.i.neminē ab aliquo magis fuiſſe amat q̄ te a me.¶ Idq̧:neminē fuiſſe cariorē cuiq̄: q̄ te mihi.¶ Sētias:cognoſcas.¶ Oēs gē.tā externæ q̄ Italæ.¶ Etiā poſteritas:etiā qui poſt nos naſcent̄.¶ Appius:dicit qd Appius diceret de ſuccedendo ipſi Lētulo.¶ In ſermonibus:collocutiōibus amicorum priuatis & familiaribus.¶ Dictitabat:ſæpe & frequēter dicebat.¶ Etiam in ſenatu:quaſi in loco publico:ubi uellet uerba ſua pōdus hr̄e.¶ Ferre:promulgare.¶ Legē curiatā:lex curiata non a curio latore ſed a curiatis comitiis de Lex curiata qbus ſupra diximus dicta ē:qm̄ a comitiis curiatis erat cōſtituta:quæ lex prohibebat prouinciā cuiq̄ deſignari ſine ſorte:hoc eſt ne prætores aut proconſules aut imperatores ſuccedere in prouinciis poſſent:niſi eas prius inter ſe ſortiti fuiſſent:huic cōtraria fuit lex cornelia:qua permittebat̄ ut prouinciæ etiā ſine ſorte deſignari poſ-

uerſibus.iii.libros de temporib⁹ meis:quod iam pridē ad te miſiſſem:ſi eſſe edēdos putaſſem.Sūt.n.teſtes:& erūt ſempiterni meritorum erga me tuorum meæq̧ pietatis:ſed quia uerebar nō eos:qui ſe læſos arbitrarent̄:& enim id feci parce & molliter:ſed eos quos erat infinitum bene de me meritos omnes nominare:quos tamē ipſos libros:ſi quem cui recte cōmittam inuenero:curabo ad te perferēdos:atq̧ iſtā quidem partem uitæ cōſuetudinis noſtræ:totum ad te defero.Quantum litteris:q̄tum ſtudiis ueteribus noſtris delectationibus cōſequi poterim⁹:idem eſt ad arbitrium tuum:qui hæc ſemper amaſti libentiſſime cōferemus.Quæ ad me de tuis rebus domeſticis ſcribis:quæq̧ mihi cōmendas:ea tantæ mihi curæ ſūt:ut me nolim admoneri:rogari uero ſine magno dolore uix poſſum.Quod ad me de Q.u.fratris negocio ſcribis te priore:æſtate quod morbo impeditus in Ciliciā nō tranſires cōficere non potuiſſe:nūc autem oia facturum ut conficias id ſcito eſſe eiuſmodi:ut frater meus uere exiſtimet adiūcto iſto fundo patrimonium fore ſuum per ſe conſtitutum. Tu me de tuis rebus omnibus & de Lentuli tui noſtriq̧ ſtudiis & exercitationibus uelim q̄ familiariſſime certiorem & q̄ ſæpiſſime facias:exiſtimeſq̧ neminem cuiq̄ neq̧ cariorem neq̧ iucūdiorem unquam fuiſſe quāte mihi:idq̧ me nō modo ut tu ſentias:ſed ut omnes gentes:etiam ut poſteritas omnis intelligat eſſe facturum.Appius in ſermonibus antea dictabat poſtea dixit etiam in ſenatu palam ſeſe ſi licitum eſſet legem curiatam ferre:ſorriturum eſſe cum collega prouinciam ſi Curiata lex non eſſet:ſe

paraturum cum collega:tibiq̄ ſucceſſurum:legēq̄ curiatam conſuli ferre opus eſſe.neceſſe non eſſe ſe quoniam ex ſenatuſconſulto prouíciam haberet:lege cornelia imperium habiturū:quod in urbem introiſſent.Ego quid ad te tuorum quiſq̄ neceſſariorū ſcribat neſcio:uarias eſſe opiniones intelligo:ſūt qui putant te nō poſſe decedere:q̄ ſine lege curiata tibi ſuccedatur.Sunt etiam qui ſi decedas:a te relinqui poſſe qui prouinciæ præſit:mihi non de iure certum eſt:q̄q̄ ne id quidem ualde dubiū eſt q̄ illum ad tuā ſummam amplitudinem:libertatem: dignitatē: qua te ſcio libentiſſime frui ſolere:pertinere ſine ulla mora prouinciam ſucceſſori concedere: præſertim quum ſine ſuſpitione tuæ cupiditatis non poſſis illius cupiditatem refutare.Ego utrunq̄ meū puto eſſe & quid ſentiam oſtendere:& quod feceris defendere:Scripta iam epiſtola ſuperior̄ accepi tuas litteras de publicanis:quibus æquitatem tuam nō potui nō probare:facilitate autem quid uellē conſequi potuiſſes:ne eius ordinis quem ſemper ornaſti rem aut uoluntatem offenderes:equidem non deſinam tua decreta defendere.Sed noſti cōſuetudinē hoium.Scis q̄ grauiter inimici illi ipſi Qu.Scæuolæ fuerint: tibi tn̄ ſum auctor:ut ſi quibus rebus poſſis eum tibi ordinem aut recōcilies:aut mitiges.Id & ſi difficile eſt: tamen mihi uidetur eſſe prudentiæ tuæ. Vale.

ſent ſine ſenatu:creatus igitur conſul Appius dicebat q̄ ſi liceret ferre legem curiatam:ſortiretur cum collega prouinciā.Si aūt lex curiata non eſſet quæ ꝓuinciam ſortiri iubebat:dicebat ſe ſeparaturū prouinciam cum collega:ut collega conſulatus in urbe:ſibi uero in ꝓuincia obtingeret:ſuccederetq̄ Len.neq̄ neceſſe eſſe ſibi q eēt conſul ferre illam legem curiatam:qa iam ſenatus per legem corneliam decreuiſſet ut ille ꝓuinciā haberet nō obſtante lege curiata:& quoniam introiſſet in urbē ad petendū conſulatū:dicebat ſe habiturū imperiū:qa tempore comitioꝝ qui conſulatū peteret adeſſe neceſſe erat.Auctor Appi.lib.ii.ubi de Cæſare conſulatu loquit̄.

Opus é Neceſſe eſt ❡Opus eſſe conſuli.ſ.ferre legem curiatam ſibi neceſſe non eſſe ferre legem curiatam:& ſubaudi dixit uidentur tamen eſſe cōtraria opus eē & neceſſe non eſſe ſed nō ita eſt.nam opus eſſe ad officiū pertinet:nec eſſe uero q̄ ſe aliter habere non poteſt:ut opus eſt præceptori bene inſtruere diſcipulos:ſed nō eſt neceſſe:ſic ergo dicebat Appius ad cōſulem pertinere ferre legem curiatam:ſed nō neceſſe eſſe:qa ad hoc nō cogeretur:qa eſſet cōſul.quō ergo dixit ſi licitum eſſet ſolutum:qa aut tēpora comitioꝝ ꝓhibebāt quæ forraſſe tunc non fiebant:aut quia illa lege teſte.A.Gellio minoribus magiſtratibus creandis magiſtratus dabatur:ſicut maiores magiſtratus centuariatis comitiis fiebāt.Ergo ſi licitum eſſet quia magiſtratus erat maior q ea lege non

Malores magiſtratus dabat̄.Maiores autem magiſtratus eodē Gellio teſte ſunt cenſores cōſules & prætores: reliq minores appellant̄.Prætores aūt conſulū collegæ eſſe poterant:& eodem auſpicio creabant̄. ❡Separaturum:diuiſurum ſine ſorte:alii codices habent ſe pacturum:quod non diſplicet mihi:ut pacturum:ideſt conuenturum.❡Cū collega:ut ille in Italia remaneret:ipſe uero in prouinciā proficiſceret̄.❡Q.d' in urbē itroiſſent: poſt comitia cētuariata:quæ in campo martio extra pomeria habebantur:& conſuli qui poſt ſenatuſconſultum ex comitiis introiſſet in urbē licebat & permittebatur per legē Corneliam ire cū imperio in prouinciam:quam haberet ex ſenatuſconſulto.Itaq̄ hac lege Cornelia dicebat Appius ſe ſucceſſurū Len.ſine lege curiata:quā non eſſet ei neceſſe ferre propter cauſas ſupradictas.❡Se imperium habiturum:ſubaudi dixit. ❡Quod in urbē introiſſet:qa cētuariata comitia inter pomeria fieri nephas eſſet:qa exercitū extra urbē imperari oporteat:intra urbē imperari ius nō ſit:auctor.A.Gellius.Quod ad te ſcribat tibi eē agendū de dimittenda prouincia ſucceſſori.❡Varias opi.diuerſas eſſe ſnias:an Appius tibi iure ſuccedere poſſit per legē Cor.an nō.❡Sūt qui pu.declarat unā opinionē.❡Sine le.cu.ſine qua ſucceſſor dari nō pōt.❡Sūt etiam q:ſubaudi putant.❡Reliqui:ſubſtitui loco tui.❡A te:ſine auctoritate ſenatus.❡Mihi:ponit conſiliū ſuū dicitq̄ q̄ non tā certū habet quid ſit de iure:q̄q̄ ne de hoc qdē ualde dubitat:q̄ certum habet quod ad eius ſummam amplitudinē & dignitatē pertinet:ꝓuinciam ſtatim ſucceſſori cōcedere:ne uideatur fuiſſe nimiū cupidus illius prouinciæ retinendæ.❡Qua:libertate. ❡Frui ſolere.i.delectari.❡Sine ulla.m.ſtatim:ſine iuſſu ſenatus.❡Illius:appii.❡Cupiditatē:erat.n.cupidiſſimus obtinēdi illā ꝓuíciā.❡Ego utrūq̄:excuſat ſe q̄ ei uideat̄ dediſſe cōſiliū ſuū:dicit igit̄ ad ſe ptinere & dicere Lē.qd' ſentiat:& defendere qcqd ille fecerit.❡Vtrūq̄.ſ.qd' ſequit̄.❡Quod fe.ſiue bene ſiue male.❡Scripta iam.e.hæc.n.additio quædā epiſtolæ.❡De pu.cōtra quos Appius quædā decreta noua fecerat eis dānoſa. ❡Quibus:lris.❡Nō pro.laudare & cōfirmare.❡Aeqtatē.i.qa cognoui te æqtate adductū cōtra eos feciſſe:qd' feceris.❡Facilitate aūt:benignitate ignoſcēdo.❡Cōſequi:efficere.❡Ne of.ne læderes.❡Eius or.publicanoꝝ.❡Ornaſti:laudaſti:& honoraſti.❡Equidem:ſenſus eſt:nō ceſſabo defendere qcqd decreueris in prouincia:ſed exēplis alioꝝ edoceri debes:dū ſcias q̄les ſoleant eſſe publicani in eos qui aliqd cōtra uolūtatē eoꝝ decernūt.❡Hoium:publicanorum.❡Ipſi il.habēt emphaſium geminata ꝓnomina.q.d.tam æquo & iuſto. ❡Qu.Scæuolæ:iuris peririſſimo.❡Tibi tamen:q̄q̄ eos offendiſti.❡Sū au.ſuadeo:cōſulo.❡Quibus ra.aliqbus rōnibus.❡Recōcilies:reducas in grām.❡Aut mitiges:placatiorē reddas:ne tam grauiter ſit tibi inimicus.❡Id:uel recōciliari:uel mitigari ordinē publicanorum.❡Difficile:quia ualde ſunt irritati & tibi iſeſti propter tua in eos decreta.❡Eſſe prudentiæ tuæ:tuæ ſapientiæ:ut quæcunq̄ ratione eum ordinem tibi recōcilies.

Cur enim:

CVr enim hæc epiſtola non ſcribiť ad.P.Len.ad quem ſuperiores:ſed ad.L.Valerium qui ſe iuriſcõſulũ profitebať: & appellari gaudebat.Itaq; in hac epiſtola eum irridet Cice.& deinde hortatur:ut tandem Romam reuertať:ne totiens litteras ab amicis expectet:& malit eſſe Romæ:ubi multi alii ſunt iuriſcõſulti:q̃ i Cilicia ubi ſolus ſapere uideať:Deinde q̃uis cũ eo iocari uideať:tamen eum at rogantiæ carpit.¶ Cur enim:quidam dicunt deeſſe principiũ huic epiſtolæ:qa enim particula non conueniat principio orationis:ſed nõ aduertũt principiũ epiſtolæ iunctũ eſſe cum fine tituli epiſtolæ:nã cũ dicit.M.T.C.S.D.L.Valerio iuriſconſulto ſubdir.¶ Cur.n.ti.hoc non gra.ne hoc eſt neſcio cur in hoc tibi non morẽ geram:ut te iuriſcõ.appellẽ.¶ Gratificer:gratũ faciam:qa ſcio te hoc nomine delectari.¶ Audacia:quia hic Valerius uſurpat ſibi nomen iuriſcon.cum tamen haberet paruã cognitionem legũ:ut ipſe Cice.lib.iii.ad Appiũ L.Vale.iuriſcon.ualde tibi cõmendo:etiã ſi nõ eſt iuriſcon.melius enim ei cauere uolo q̃ ipſe aliis ſolet:erat autez hic.L.Vale.in Cilicia apud Len.ibiq; manſit poſt diſceſſum Len.cum Appio qui ei ſucceſſerat:ut ex ꝑdictis uerbis Cice.facile cognoſciť.¶ Pro ſa.ſicut tu uteris.¶ Egi gra.dixi gratias.¶ Tuo nomi.tuis uerbis:tua ui dicã parte:qa bene meritus erat Lẽ.de hoc Valerio.¶ Deſinas:ceſſes:omittas.¶ Vti noſtris litteris:uel quas ad te ſcribo uel ad alios pro te.¶ Aliquãdo:tãdem.¶ Reuiſas:reuideas:ad uidendũ uenias.¶ Malis:potius uelis.¶ Ibi Romæ.¶ Aliquo nũero:ſimiliũ tui:& eoꝝ qui ſũt legum periti.¶ Solus:qa es inter barbaros & iperitos.¶ Quanq̃:nũc Cice.licet uideṫur iocari:tamen ſerio carpit eũ.¶ Iſtic:ubi tu es:nã hic ſignificat locũ ꝑſentez ei qui loquitur.¶ Iſthic ad eum qui audit.Illic locum ſignificat abſentem ab utroq;:eodemq; modo ſignificant pronomina:hic:iſte:ille:& reliqua oĩa aduerbia ab eis deducta quemcunq; motum ſignificent.

Hic
Iſtic
Illic

Mar.Tu.Cice.Valerio iuriſconſulto.S.D.

CVr enim tibi hoc non gratificer neſcio:ꝑſertim quum his temporibus audacia pro ſapientia liceat uti.Lentulo noſtro egi per litteras tuo nomine gratias diligenter.Sed tu uelim deſinas iam noſtris litteris uti:& nos aliquando reuiſas:& ibi malis eſſe ubi aliquo numero ſis:quam iſthic ubi ſolus ſapere uideare.Quãq̃ qui iſthinc ueniunt partim te ſuperbum eſſe dicunt:quod nihil reſpõdeas partim contumelioſum:quod male reſpondeas.Sed iam cupio tecum coram iocari.Quaŕ fac ut quamprimum uenias:neque in Apuliam tuam accedas:ut poſſimus ſaluum te ueniſſe gaudere:nam illo ſi ueneris:tanquam Vlyſſes cognoſces tuorum neminem. Vale.

Mar.Tu.Cice.Epiſtolarum familiarium ad Curionem Liber Secundus.

M.T.C.Curioni.S.D.

QVanquam me nomine negligentiæ ſuſpectum tibi eſſe doleo:ta

¶ Partim:ordo eſt.quanq̃ qui iſthinc ueniunt ſubaudi eoꝝ.¶ Partim di.i.pars dicit:ut declarat.A.Gelius:& ꝓbat exemplis.¶ Superbũ:elatũ:arrogantem.¶ Quod nihil rñdeas:ſupboꝝ.n.eſt ſalutãtib⁹ aut petẽtib⁹ nõ rñdere.¶ Cõtumelioſum:iniurioſũ.¶ Male:inhumane cũ cõtumelia.¶ Sed iam:ne aduertat hæc ſerio dicta.ſtatim intulit ſed iam.¶ Corã:uerbis.¶ Quare:cõcluſio.¶ Fac:modus hortandi potius q̃ imperãdi.¶ Quãprimũ:una eſt dictio cõpoſita:& ſignificat ualde cito.Quãprimũ uero duæ partes ſunt neceſſeq; eſt eis adiungere duo uerba:ut eſt illud Virgilianũ.Quãprimũ paſti repẽte ꝑſepla tauri:Si qua tui corydonis habet te cura:uenito.¶ Apuliã tuam:uel unde hic eſſet oriũdus:uel in qua ille diutius cũ aliqua gratia fuiſſet.Eſt aũt Apulia prouincia Italiæ mari Adriatico cõtermina:q̃ & Iapygia dicta eſt ab Iapyge Dædali filio qui eã regionẽ tenuit uſq; ad dauniã.¶ Saluũ:incolumẽ.ſ.te ueniſſe huc:nõ in Apuliã.¶ Illo:illuc.¶ Tanq̃ Vlyſ.qui poſt lõgos maris errores cum domũ rediſſet:tã a ſuis non cognoſcebať:q̃ eos nõ cognoſcebat:ita ꝙ a Telegono filio:quẽ ex Circe ſuſcepat per iprudentiã eſt interemptus.Soli tñ canes teſte Homero caudarũ adulatione aduentũ domini excеperũt.¶ Neminem:nullũ & elegãter dictio negatiua locať in fine orõnis:nullus aũt generaliter ad omnia refeŕť:ut nullus homo:nullus ager:nullus lapis.Nemo uero tantũ ad hoies:licet Virg.dixit:Turne quod optanti diuum promittere nemo Auderet:Nemo enim improprie pro nullus poſuit:cum de deis loquereť:quod poetæ cõceditur:oratori nullo modo.

Quamprimũ
Cũ primum
Apulia
iapygia
Nemo
Nullus

QVanquam me nomine.Hic Curio ad quem nunc Cice.ſcribit.Auum & patrem egregios oratores habuit:& ipſe in dicendi facultate clariſſimus:qđ inter fortunæ exempla annumerari poteſt:hic poſterior in initiis diſſenſionũ Pompeii & Cæ.tribunus electus eſt populo acceptiſſimus:Cæſaris inimiciſſimus:ad dicendũ paratiſſimus:quẽ poſtea plurimo ære alieno oppꝛeſſum:ut pro ſe ageret Cæ.facile adegit:auctor Appia.libro.ii.Ante uero hæc tempora:quũ adhuc pene adoleſcens magiſtratum gereret in Aſia:per litteras accuſauit Cice.negligentiæ:conquerens ꝙ ab eo nihil litterarum acciperet:ad quem Cice.reſpondet huiuſcemodi accuſationem præ ſe ferre quendam amorem:cum oſtendat ſe deſiderare officiũ Cice.in ſcribendo.Excuſat tamen ſe Cice.ꝙ non fuerit negligens:ſed plures ad eum litteras ſcripſerit q̃ ab eo acceperit.Promittitq; ſe poſt hac ſæpius ſcripturum.Deinde oſtendit in quanta expectatione ſit ipſe Curio:hortatur:q; eum ut ſpem de ſe ſuſceptam ſuſtineat:& tueatur:& ita ſe gerat ut aliquando cõſolationi eſſe poſſit ſenectuti ipſius Cice.cuius præceptis optime fuerat inſtitutus.¶ Quanq̃:ſenſus eſt:licet doleam quod habeas me ſuſpectum negligentiæ:cum quæreris quod nihil litterarum ad te ſcripſerim:tamen non tã moleſte tuli ꝙ accuſes officium meum in ſcribẽdo prætermiſſum:q̃ fuit mihi iucũdum quod ipſum requiſiueris & deſideraueris.

VBER.

PHI· Q Vanq̃ me. Appianus in Romana hiſtoria diligẽtiſſim⁹: Curionẽ: de quo nũc agimus: ſingulari elo
quentia: graui conſilio: & magno animo fuiſſe oſtendit libro. ii. de bello ciuili: & diſſentientib⁹ Cæ
ſare & Pompeio cum Senatu tribunum plæbis fuiſſe cõmemorat: & grauiſſimas ante bellum ciui
le cum Cæſare inimicitias habuiſſe. Exorto inde paucis poſt temporibus inter Cæſarem & Pompe
ium bello ciuili mutato conſilio partes Cæſaris ſecutus eſt: & in Lybiam miſſus a Cæſare contra Varũ & Iubã
Imperator appellari uoluit: & pugnans apud Bragadam fluuium haud longe ab Vtica interfectus eſt: & ipſi ca
put abſciſſum: & Iubam delatum. Hic eſt de
quo meminit Hieronymus his uerbis: Curio
promptus & popularis orator Romæ habet̃ in

men non tam mihi moleſtum fuit accuſari abs te

ſignis: qui deinceps in Aphrica pudore amiſſi exercitus mori maluit: q̃ euadere. Et item Trãquillus in uita Cæ
ſaris. Hunc autem mira quadam neceſſitudine Ciceroni coniunctũ fuiſſe uel ex eorum litteris facile poſſumus
intueri. Is adhuc admodum adoleſcens quæſturam gerebat in Aſia: & per litteras conqueſtus eſt: quantũ con
iectura colligimus: Ciceronem nimis in ſcribendo negligentem eſſe nihilq; ad eum litterarum dare tũc has ad
eum litteras ſcribendas putauit: qbus duo cõplectitur: in primis purgat obiecta: demonſtrans ſe non eſſe in ſcri
bendo negligentem: inde ad iuuandam opinionem ſummæ uirtutis de ſe concitatam Curionem uehementer
hortat̃. Et quoniam: ut diximus: q̃ſtores erant in Aſia: primo quid ſit q̃ſtura docebimus. A quærenda pecunia
Quæſtura publica maleficiiſq; indagandis: quæſtores dicti ſunt. Duo primum: inde plures tam ex plæbe q̃ ex gente Pa
Quæſtor tritia conſtituti ſunt. Horũ autem triplex eſt genus: & qui publico ærario: quos ætate nr̃a cameranos ſiue camer
lengos uulgus appellat: & qui maleficiis dandiſq; iudiciis p̃ſunt quos maleficiorũ iudices hodie nuncupamus.
& qui militiæ ſeneſcalchi exercitus uulgo nominant̃. Eſt profecto antiq̃ſſima huius magiſtratus origo: adeo q
multi a Romuli & Numæ temporibus inſtitutũ exiſtiment. Verũ ego ante Tullum Hoſtiliũ q̃ſtores fuiſſe nõ
inuenio: qui fuit tertius a Romulo. Gerendorũ præterea bonorũ: dicendæq; in Senatu ſententiæ principiũ q̃ſtu
ram fuiſſe cõperio. ❡ Q uanq̃ me nomine negligentiæ ſuſpectũ tibi eſſe doleo: Tametſi dolori mihi eſt: q in
Quanq̃ ſcribendo ad teipſum: tu me ſuſpicaris negligentẽ eſſe. ❡ Q uanq̃: & aliis eiuſdem ſignificantiæ dictionib⁹: ut
tametſi: & nos cum indicatiuo ſemper in principiis orationũ ita uti debemus: ut nõ modo Ciceronẽ: ſed alios
Etſi oẽs uſos fuiſſe conſpicimus: In rhetoricis. ii. ſic habet. Etſi negociis familiaribus impediti uix ſatis ocii ſtudio ſup
Tãetſi peditare poſſumus. Et in officiis. Quanq̃ te Marce fili annuũ iam audientem Cratippũ: idq; athenis abundare
oportet. Et Teren. Quanq̃ hæc inter nos nuper notitia admodũ eſt. Nolim tamen exiſtimes quin etiã in aliis
uerborũ modis interdum poſſis has dictiones apponere: Nam principiis orationẽ exceptis: quæ ſibi loca pecu
liariter aſciſcũt: cum aliis modis uti poſſumus ut Plinius ad Cornelium priſcum: Dedit enim mihi q̃tum maxi
me potuit: datur⁹ amplius ſi potuiſſet. Tametſi quod homini dari poſſet maius: q̃ gloria laus: & æternitas. Eiuſ
dem etiam ſignificationis ſunt: licet & q̃uis: ſed non eiuſdem naturæ: quoniam in omnibus locis iam cum in
Quãuis dicatiuo: q̃ cum ſubiunctiuo indifferenter coniungi poſſunt. ❡ Nomine: appellatione: q me negligentẽ appel
Licet las. Nomen alii quaſi notamen per conciſionem dicunt: nos græcũ putamus ab eo dictum: quod illi νεμω: qd̃
Nomen eſt tribuo appellatum uolunt. Nulla eſt enim res: cui non ſit nomẽ aliquod attributũ. Illumq; uere ſapientem
eſſe crediderunt: qui potuit rebus oĩbus nomen offendere. Omne autem quod loquimur nomen eſt: oẽſq; par
tes orationis noĩa appellari poſſunt: cũ prima nominis ſignificantia in rerum omnium appellatione uertetur.
Præno· Sũt & aliæ complures nominis ſpecies: inter quas prænomen: cognomen: & agnomen inuenimus: quæ ſic in
men ter ſe diſcrepant Prænomen: qd anteferẽ nomini: & id aut una aut duabus: aut tribus litteris explicat̃: ut. P. Pu
blius. duabus: ut Cn. Cneus: tribus: ut Sex. Sextus: Id quidem a Sabinis & Romanis exortum eſſe percuſſo fœ
dere inter eos manifeſtũ eſt. Sabini. n. Romanorũ nomina ſuis noibus anteferre cœperũt eodem modo Ro
mani Sabinorũ ſuis: ut maiori beniuolentia iungerent̃. Cognomen maiorũ eſt a ſanguine uel familia deriua
Cognomen tũ: ut Iulius a Iulio Aſcanio: Cornelius a Corneliorũ familia appellatus. Agnomẽ trib⁹ modis accipit̃. a Fortu
Agnomen na ut Aphricanus: a corpore: ut Craſſus: ab aĩo: ut pius Aeneas: & Tarquinius ſupbus. ❡ Tñ: Senſus eſt nõ tan
tũ moleſte tuli: q tu me negligẽtiæ accuſabas: quãtũ profecto lætatus ſum: q dũ me ita accuſabas meũ ſcribẽ
di ad te officium requirebas. Solent plærîq; poſt huiuſmodi dictiones: quanq̃: tametſi: q̃uis: licet: & ſi adiunge
Tamen re nihilominus pro tamen barbare faciunt non latine: exigũt enim iſtæ dictiones: ut in oppoſitũ ipſarum ioce
tur tamen. Interdum etiam ſine illis apponimus tamen: & tũc aut præintelligimus quanq̃. aut idem ſignificat
quod uerum. & ſed cum relatiuo coniunctũ ut ſi ſic dicas Curio uir fuit eloquentiſſimus: cui tamen in eloquẽ
tia Ciceronem anteponas. quod eſt idem ſi dixeris uir fuit eloquentiſſimus Curio ſed cui Ciceronem antefe
Sed tñ rendum putas. Hæc duo: ſed & tamen: aut at & tamẽ: elegantia aliquantulũ differũt: latinitate non differunt: &
Attamẽ cum alterũ eorum ſufficeret: coniunguntur: ut Nil mihi reſcribas: attamen ipſe ueni. Et Cicero. Sed tamen dul
cem: & optatũ amorem tuum. & ab eo quod antiqui dicebant: iamen idem dictum eſt: & tandem: & tñ. ❡ Ac
cuſari: dicant qd̃ uolunt alii: nos accuſare dicimus tam in redarguendis reprehendendiſq; uitiis: q̃ in deferẽdis
Accuſo criminibus iudici: uel cenſori: aliiſq; qbuſcunq;. Incuſare uero in redarguendis moribus adhibita quadã quære
Incuſo la ſine relatione ad iudices: & utroq; ſic ad omne genus indifferenter utimur. Terẽ. Quid me incuſas cliphor
Et idem. Q uam ob cauſam accuſer: neſcio. Virgi. Talibus incuſat. Incuſo te iudici non dicimus: ſed accuſo te
iudici. ❡ Abs te: Has tres ablatiuas præpoſitiones a ab abs. ſic cum litteris collocamus. ❡ Abs cum. t. ut abs te.
A ab & abs Tullio accepimus. Aliquando cum. q. ut Teren. Abs qui uis homine beneficium accipere gratum eſt.
abs Ab uero cum duabus liquidis: ut ab Romulo Romano nomen accepit: & ab legibus Numma appellatus cũ
Numa omnibus præterea dictionibus incipientibus a uocali: ut ab Olympo olympiadas dixerunt: cum iota conſono
Vnde ut ab Ioue principium: A uero cum cæteris iungitur: ut a Sublica pons Sublicius dictus eſt.

VBER.

VBER.¶ Officium debitum meũ:quod pro amicitia tibi p̄ſtare debeo ſæpe ſcribẽdo.¶ Accuſari:reprahen VBER.
di:ꝙ intermittatur.¶ Requiri:deſiderari a te.¶ Præſertim:ꝓbatio ſuperioris præpoſitionis.¶ Cum uacarem:
cũ carerem:& uacuus eſſem.¶ In quo accuſabar.i.in eo in quo accuſabar:hoc eſt in negligentia:quia nulla in
me fuit.¶ Significans:demonſtrans.¶ Præ te fers:oſtendis:aperte indicas.¶ Perſpectum:cognitũ.¶ Sed ta
men.q.d.licet cognoſcã me a te amari.tũ mihi dulce eſt & optabile:ut iſtũ tuum amorẽ ita mihi teſtificeris exi
gendo a me literas:& ſcribendo officiũ.¶ Equidẽ:incipit excuſare dicens ſe neminẽ p̄termiſiſſe quẽ putaret

officium meum:ꝗ iucundum requiri:p̄ſertim quod
in quo accuſabar culpa uacarem : in quo autem te
deſiderarẽ ſignificabas meas litteras præ te fers:per
ſpectum mihi quidem:ſed tamen dulcem & optatũ
amorem tuum.Equidẽ neminem p̄termiſi : quẽ qdẽ
ad te peruenturũ putarẽ:cui lr̃as nõ dederim . Et.n.

ad Curionẽ uenturũ:cui lr̃as ad eum non dede
rit.¶ Cui lr̃as non dederim:ad te perferendas:
¶ Is.n.per quem lr̃æ mittunẽ in datiuo frequẽ-
tiſſime ponitẽ cũ hoc uerbo do.Is ad quem mit
tunẽ in accuſatiuo cũ p̄poſitiõe ad:ut ducali ta-
bellario lr̃as ad te dedi:neq; eſt opus addere p-
ferendas.aut aliud ſimile:qa elegãtius intelligitẽ
quã exprimitur.Legitur etiã apud Cice.miſſi lit
teras ad te:& tibi per proprium tabellarium.

PHI.¶ Iucundu3:nullam ponas drĩam:ſiue PHI.
iocundum ſiue iucundũ dicas.nã.o.&.u.affinitate iungunẽ ſine diſcrimine:& quodcũq; uoluptatẽ nobis atq; Iocũdũ
læticiam affert:iocundũ appellamus.Errãt qui pro lætis iocũdos uocant.Põt & Therſites triſtis:infœlix & ſtul Iucũdũ
tus meo Thomæ iocundus eſſe:quõ ex eius infœlicitate & inſania capit uoluptatẽ.¶ Tã & ꝗ:ñ tantũ ſuperlati Lætus
uis iungi poſſunt:ut Teren.ꝗ minima ſpe ſi tuus erit.tam maxume pr̃is parẽ in leges conficiet ſuas: ꝗtum ẽt cõ Tam:ꝗ
paratiuis & poſitiuis:ut Virgi.tã magnis illa tremens & triſtibus effera flãmis:ꝗ magis effuſæ crudeſcũt ſangui Speciali
ne pugnæ:poſitiuis uero hoc loco.¶ Præſertim:p̄cipue.Caue dicas ſpecialiter pro p̄ſertim:aliud eſt eni3 ſpecia ter
liter:aliud p̄ſertim:& p̄cipue:& ſic nunc ponitẽ:ut quod dictũ eſt cõprobet.¶ Accuſabar:Accuſabarẽ enim ne- Præſer-
gligentiæ ſcribendi:at Cicero dicit ſe fuiſſe diligentiſſimũ:& cõplures ad eũ litteras miſiſſe : unde merito ſe ua- tim
care culpa.Eſt aũt culpa error:nec uelim intelligas culpã pro defectu in qua multi errant.nã defectus a deficiẽ- Præci-
do appellatẽ quãdo deeſt & deficit:ut deficiũt libri:ergo defectu librorũ lr̃is operã date nõ poſſu3. Iuue. Quod pue
nil ſalit Arcadico iuueni culpa docentis.ſ.arguitẽ:ꝙ neſciuit ipſum docere:aut neglexit:nõ aũt defectus arguitẽ: Culpa
ꝙ defuerit.Nam p̄ſto fuit:& nõ docuit.Tunc defectus augeretẽ docentis quãdo defuiſſet.¶ Vacarem:latinius Defectꝰ
ac elegantius:ꝗ ſi dixiſſet culpa carerẽ:non.n.ꝓprie dicimus:careo culpa:careo detrimento Tametſi Hora.di Careo
cat in epiſtolis Stulticia caruiſſe:& Cicero.Miſſinũ p̄ter culpam ac Peccatũ qua ſemp caruiſti:& carebis. Et.n. culpa
ꝓprie carcere quibus indigemus. Cicero in Tuſculanis q̃ſtionibus:Satiatis uero:& expletis iucundius eſt care- Vacet
re ꝗ frui:ꝗꝗ non caret is:qui non deſiderat.Alias uacare quãdo datiuo iungimus:ſignificat operam date:ut lit Deſide-
teris uacamus.E cõtrario quũ a præpoſitione ablatiuo iungimus:ut a lr̃is uacamus:ceſſare ſignificat. Interdu3 ro
uacet:impersonaliter dicimus pro placere:aut tp̃s uacuũ eſſe. Virgi.Et uacet annales noſtrorũ audire laboru3. Præ me
¶ Deſiderate:de re abſenti:& futura a ſidere deductũ.Vnde apud Liuiũ legimus. Deſiderata ſunt dece3 milia fero
hoium.i.defuerũt.¶ Præ te fers:demõſtras:præ me fero dicimꝰ.præ te fers:præ ſe fert:& præ ſe ferũt.In pr̃ia ue Equidẽ
ro ac ſecũda perſona multitudinis nũꝗ audiuimꝰ:neq; legimus. ¶ Perſpectum:antea cognitũ multis in rebus.
¶ Equidem:excuſationis initiũ ꝗ diligens fuerit in ſcribendo demonſtrat:dicitq; neminem prætermiſiſſe:quẽ
ad Curionem iturum putaret:quin per eũ litteras perferẽdas curaret.Equidem apud Virgiliũ nõ niſi cũ prima
perſona iungitur:ut Equidem per littora certos dimittã:& Haud eqde3 tali me dignor honore.Apud alios au-
ctores indifferenter legimus cũ omni perſona poſitum.Perſius.Per me equidem ſint omnia protinus alba:&
Cicero multis in locis idem facit.¶ Neminẽ:in utroq; genere uſi ſunt ueteres. Teren.Vnum hoc ſcio neminẽ Nemo
hic peperiſſe . Si quidẽ hanc dictionẽ in fine clauſulæ locare uolemus:ornare dicemus.Cice.Illo ſi ueneris tan Prætter-
ꝗ Vlyſſes cognoſces tuorũ neminẽ.¶ Prætermiſi:p̄termittere ex negligentia ſiue ignorantia officiũ ſuum non mitto
facere.Cicero.Quod a Panætio p̄termiſſu3 eſſe miror.Omittere eſt oino relinquere . Teren.Omitte mulierẽ. omitto
& Hora.Aut ſpem deponas:aut patrem illius omittas.Remittere:quaſi ſuſpendere eſt : & per aliquot tp̃a non Remit-
exercere.Intermittere uero ex aliqua uacatione ab ope ceſſare:ut Cice.in Tuſculanis:Retuli me brute te hor- to
tante maxime ad ea ſtudia:quæ retenta aio:remiſſa tp̃ibus:longo interuallo intermiſſa reuocaui . ¶ Cui litte- Inter-
ras non dederim.Qui fert litteras in datiuo:ad quem perferuntur in accuſatiuo cum ad p̄poſitione ponimus. mitto
Criſpus:Vulturno litteras ad catilinam dat.Et qui fert:reddit.Ad quem feruntur:accipit:Scito etia3 qui pro cui Quo
ueteres ſcriptitaſſe:& monoſyllabum eſſe:Virg.cui pater intactam dederat. Sed per dieræſim duarum ſyllaba- pro cui
barum interdum apud poetas fieri:ut eſt illud:Ex ordine fulgens cui dat nomen ſinopes:quod carmen ſoda- Huic
ticu3 eſt:ex duobus ionicis a maiore:& tribus trocheis.Eodem modo huic:ut Statius.Falſus huic pẽnas:& cor Vero
nua ſumere terræ.¶ A te uero:Purgatis obiectis tranſfert culpa3:ſi qua culpa eſt:in Curionẽ. Vero multis mo Ad ſum
dis accipitur.Interdum conſentientis aduerbium:alias confirmantis:aliquando cõuenit ironiæ:ut Virgi.Egre- mum
giam uero laudem:& ſpolia ampla refertis.¶ Ad ſummum:ſpectat ad numerũ : multi tamen ſũmum hic le- Infãdũ
gunt nomen pro aduerbio:ut infandum:& toruum:ut Nauibus infandum amiſſis:& toruũ tuentibus hircus: Toruu3
Sed non placet.Dicimus enim ad ſummum quando ad numeru3 referimus:ut hoc loco.& alibi pro Milone: Ad ſum
Vnus aut ad ſummum duo inimici ſunt:qui Milonis cauſam non probarent.Et ad.L.Meſſeniu3 excepto uno mam
inquit:& ad ſummum altero.Quando uero ad ſummam dicimus ; & in ſumma ad finem referimus alicuius In ſum-
prædictæ materiæ.Quintilianus in corpore proiecto.In ſũma nõ recedo.Et Iuue. Ad ſummã nõ Maurꝰ erat ma
nec Sarmata nec Thrax.Qui ſumpſit pennas:medius ſed natus Athenis.¶ Etenim:i.nã eſt.n.cãlis cõiunctio. Etenim

VBER. Ad ſummum Ad ſummam

VBER. ¶ Taȝ impiger.i.tam promptus.& eſt liprote:minus.n.dicit & plus intelligit. ¶ A te uero:incipit acuſare ipſum Cice.qd rarius ab eo lſas accepit quã ad ipſum dederit. ¶ Ad ſummũ:ꝙ dicimus ad plus.Et intereſt utrum ad ſũmum dicas.Ad ſũmũ.n.reſpicit numeri cõpræhenſionẽ:ut bis aut ter ad ſũmũ te uidi. Ad ſũmam:orõnis ante dictæ aut rei ante memoratæ affert cõcluſionẽ.Sic Ci.Socratẽ:Ariſtotelẽ: Demoſthenẽ ingenio:doctrina:& dicendi elegantia ſuperauit.Ad ſummã uno Cice.dicendi facultate nemo pſtantior inuenius eſt.Tale eſt illud Iuue.Ad ſummã nõ maurus erat nec ſarmata nec thrax. Qui ſumpſit pennas medus ſed natus athenis. ¶ Et eas:ornatus ẽ apud Ci.poſt ſubſtantiuũ ante adiectiuũ addere hoc relatiuũ Is ea id : nulla tñ neceſſitate niſi ornatus cauſa. Vel ẽt idẽ eadẽ idem. ¶ Quare:cõcluſio ſuæ excuſationis & accuſationis Curionis. ¶ Iniquꝰ: iniuſtus:qui de me iniq̃ iudices falſoq̃ ſuſpicens me negligentẽ eſſe. ¶ Eodeȝ cri.negligẽtiæ.

Condẽno te crimine & criminis

Dicimus aũt cõdemno te crimine & criminis. Sal.in Cati.Præter rerũ capitaliũ condemnatis: ubi ẽt notandũ eſt pret iunctum cum ablatiuo. ¶ Nolles:nõ uoles. ¶ Id:ut te negligẽtiæ accuſem. ¶ Aequuȝ:ne me ĩmerito accuſes. ¶ Sed de lit.quas quæreris a me intermiſſas. ¶ Hactenus:ſit dictũ. ¶ Non uereor:nõ dubito. ¶ Ne expleã te:ne tibi ſatiſfaciã. ¶ Scribẽdo:ad te ſæpe. ¶ Nõ aſpernabere:nõ faſtidies:nõ reſpues. ¶ Studiũ mediũ:diligentiã ſcribendi. ¶ In eo ge.lſarũ.

Præter iunctũ cũ ablatiuo

quis eſt tã in ſcribẽdo impiger q̃ ego? A te uero bis ter ue ad ſũmum & eas per breues accepi. Quare ſi iniquus es ĩ me iudex:cõdẽnabo eodẽ ego te crimine. Sin me id facere noles te mihi æquum præbere debebis.Sed de lr̃is hactenus. Nõ.n.uereor ne nõ ſcribẽdo te expleam:pſertim : ſi in eo genere ſtudiũ meũ nõ aſpernabere Ego abfuiſſe te tãdiu a nobis & doleo quod carui fructu iucũdiſſime conſuetudinis tuæ:& lætor quod abſens omnia cũ maxima dignitate es aſſecutus.Q uodque in oĩbus tuis rebus meis optatis fortuna rñdet.Breue ẽ qđ me tibi præ

¶ Ego:artificioſe incipit hortari ipm Curionẽ. ¶ Tãdiu:tanto tpe:fuerat.n.fere duos annos in Aſia ¶ Et doleo:& lætor:diuiſio eſt:rem enim a te ſemouens utranq̃ abſoluit ratione ſubiecta:ut patet. ¶ Doleo: ratio prioris partis. ¶ Fructu:uoluptate. ¶ Conſuetudinis:conuerſationis. ¶ Et lætor:abſoluit ſecundam partem. ¶ Quod abſens:a nobis remotus. ¶ Omnia:laudem & de te ſpem optimaȝ. ¶ Breue:facit docilem:ne exiſtimaretur futurus loquacior in principio. ¶ Breue:breuis res:breue quiddam. ¶ Quod:breue.

PHI. Præ:per

PHI. ¶ Per breues:ualde breues.Maiorem tamen uim habet in cõpoſitione præ q̃ per :nec cũ omnibus uocalibus indifferenter coniungi poſſunt. Nam præ quædam aſpernantur:quædam amant: & econtrario per ut præpotens:pcelſus:plaius.non.n.perpotens:percelſus:perlatus dices. Iteȝ perocundus:pergrauis:perpulcher: perbreuis dicimus:præ autem iſtã non admittunt. ¶ Accepi.accipere litteras dicimus:recipere litteras non dicimus:ſi Tullium uolumus imitari.At Pli.nepos recipere litteras dicit frequentiſſime. ¶ Quare:utriuſq̃ partis quærelarum concluſio. ¶ Iniquus iudex:ut me in ſcribendo negligentem exiſtimes. ¶ Eodem crimine:eadẽ ſuſpitione negligentiæ.Nã nũc crimen pro ſuſpitione ponitur ut Virgi.Formidine crimen acerbat: & ſemperq̃

In

odiis & crimine Drances Infenſus iuueni . ¶ In me:ut Quid meus Aeneas in te cõmittere tantuȝ.eſt.n.in tam in appoſitione q̃ in cõpoſitione dictio meſa:ut amor in te meus hoc eſt erga te & ſi iniquus in me iudex.Hoc eſt cõtra me.in cõpoſitione uero nunc intentionẽ hẽt:ut Teren. Quia me imitatũ uidet: & incuruũ ſenẽ.Nunc diminutionẽ ut iniquũ:nõ æquũ.Iſanũ nõ ſanũ.ꝙ pro ualde ſanum & magnũ interdum accipimꝰ:ut Perſius

Sin Si Sed

Iſani dicta Catonis. ¶ Sin me id facere noles:ut te negligentem dicam. ¶ Aequũ:non appellando me in ſcribendo negligentem . Sin nunq̃ ponimus : niſi perceſſerit ſi:ut Teren . Si illum relinquo:eius uitæ timeo : ſin opitulor:huius minas.Nec aliter differunt ſi & ſin q̃ præcedentia.Errãnqui dicũt ſin pro ſi non. ¶ Sed de litteris hactenus:non modo poetis:ſed oratoribus interdũ dimittere uerbuȝ conceſſum eſt : quod pluribus in locis

Hactenus Vereor Dubito Timeo Metuo Expleo Satio Diuiſio Conſuetudo Conuerſatio

Cicero factitauit:ut de his alias pluribus.& nunc de lr̃is hactenus.& ibi hiccine eſt ille qui urbẽ:quem Senatus. Duobus uero modis accipitur ſed:aut diſcretiue:ut non mõ doctus :ſed apprime eruditus.& inceptiue:ut Teren.Sed Pamphilũ uideo pro atq̃. ¶ Hactenus:ex hac & tenus:quod ſignificat finẽ dictum eſt :quã dictioneȝ diuidit plerunq̃ themeſis : ut Virgi.Hac Troiana tenus fuerit fortuna ſecuta:quod proſa oratio non admittit. ¶ Non enim uereor:tres plærũq̃ negationes idem ſignificant quod duæ:qđ ſæpiſſime Cicero facere conſueuit.Huius uerbi natura eſt tam cũ negatione:q̃ ſine negatione idẽ efficere:ut uereor ne illum pater imprudentem opprimat:& uereor illũ pater imprudentẽ opprimat.Eiuſdeȝ naturæ ſunt timeo & metuo:quæ uerba differunt a uereri:hoc.n.filiorum:illa uero ſeruorum eſſe dicimus. ¶ Expleam:reddam ſatiſfactum.loquẽdi modus per tranſlationẽ:& differt a ſatian.Hoc ad imodeſtiã.illud ad modeſtiã pertinet.Ci.quæq̃ expleri:at ſatiari nullo mõ poſſunt. ¶ Eo genere:officio ſcribendi. ¶ Nõ aſpernabere:cõtemnes:aut reſpues. ¶ Studiũ in ſcribẽdo diligẽtiã. ¶ Ego te abfuiſſe:aggredit̃ ſecundã partẽ:quã diximꝰ: & artificiola exortatione eſt uſus: & prio colligit ab eo beniuolentiã:quod rametſi exordiũ ſit:poſſumus tñ per totum corpus orationis ſeruare. ¶ Tandiu.Nam per duos propemodũ annos fuit in Aſia. ¶ Et doleo: & lætor:διλημμα quod Cicero diuiſionẽ appellat: & ſic diffinit.Diuiſio eſt quæ rem ſemouens a te utranq̃ abſoluit ratione ſubiecta: & ẽ ſenſus. Tũ doleo ꝙ frui conſuetudine tua non potui:tum gaudeo:ꝙ abſens multum nominis & gloriæ pſecutus es: & in te tuis uotis meis fortuna ſatiſfecit. ¶ Abfuiſſe.b.nõ mutatur in.f.differentiæ cauſa ne a uerbo adſum deduci uidearẽ. ¶ Conſuetudinis:pro conuerſatione.Sed tu ne dicas conuerſationẽ hoc nomen apud Ciceronẽ non memini

Lætor gaudio

me legiſſe:licet alii utantur. ¶ Et lætor:Secũda pars διλημματος.Lætamur uultu:gaudemus aio. ¶ Omnia: puta laudem & gloriam & ſpem apud omnes de te maximã. ¶ Reſpondet:aſſentit̃:ſatiſfacit: Virgi.Dictis reſpondent cætera

ſpondent cætera matris. Sed reſpondere proprie eſt priorem alloqui: dictum ſane quaſi ſpondere. idest uerba fundere. ❡ Breue eſt: hortatur ut quam de ſe apud Romanos opinionem concitarat: eam non modo ſuſtineret ſed tueri: atque defendere conaretur: & uno uerbo docilem fecit. ❡ Quum ait: breue eſt breuis res.

VBER. ❡ Præcipere tibi: te docere uel admonere. ❡ Incredibilis: maximus qs uix poſſit credi. ❡ Tanta: præceptú antecedente ratione. ❡ Expectatio: res bona. ❡ Animi tui: bene a natura inſtituti partibus honeſtis: hoc eſt prudentia: iuſticia: fortitudine: & temperantia: quæ omnia animi ſunt. ❡ Vel: ut diximus ſupra uel pro & ſæ- VBER. Vel

cipere meſus in te incredibilis amor cogit. Tãta eſt expectatio uel animi uel ingenii tui: ut ego te obſecrate obteſtarięq; nõ dubitem: ſic ad nos cõfirmatus reuertare: ut quã expectationẽ tui concitaſti: hãc ſuſtinere ac tueri poſſis. Et qm̃ meã tuorũ erga me meritorũ memoriã nullam unq̃ delebit obliuio: te rogo ut me mineris: quantæcũq; acceſſiones tibi fieri: & fortunæ & dignitatis: eas te non potuiſſe conſequi: niſi meis puer olim fideliſſimis atq; amãtiſſimis conſiliis paruiſſes. Quare hoc animo in nos eſſe debebis: ut ætas noſtra iam ingraueſcens in amorẽ atque in adoleſcentia conquieſcat tua. Vale.

pe ponitur ut hic. nam utrumq; in eo eſſe uult. Ingeniũ
❡ Vel ingenii: ad oĩa intelligenda. ❡ Eſt enim ingenium uis quædã naturalis nobis inſita ad intelligendum. ❡ Obſecrare: per ſacra rogare. obſecro
❡ Obteſtari: adiuuare: & plus eſt q̃ obſecrarẽ ut Quantus pro
patet hic apud Hora. libro primo epiſtolarum. quot
Quod te per genium: dextramq; deoſq; penates Obſecro: & obteſtor uitæ me redde priori.
❡ Non dubitem: imo audeam. ❡ Redeas: ex alia. ❡ Confirmatus: diſpoſitus & bene inſtitutus. ❡ Tui: de te. ❡ Suſtinere: ſeruare. ❡ Tueri: plus eſt q̃ ſuſtinere: & ſignificat defendere. ❡ Et quoniam: rogat. Ci. Curionẽ ut meminerit quicquid fuerit aſſecutus ſe nunq̃ fuiſſe aſſecutũ: niſi paruiſſet ei cum puer eſſet ſub preceptis & inſtitutione Cice. ❡ Quãtæcũq;: magnæ uel etiam quot: nã q̃tus interdũ pro quot legimus apud diuum Ambroſiũ: raro tamẽ apud hiſtoriographos: melior tamen eſt prior ſenſus. ❡ Acceſſiones: incrementa. ❡ Fortunæ: conditionis. ❡ Et dignitatis: amplitudinis. ❡ Puer: tu cum eſſes puer. ❡ Fideliſſimis: fidei plenis. ❡ Et amãtiſſimis: plenis amore: qua duo ut ſupra diximus in omnibus conſiliis eſſe debẽt. ❡ Paruiſſes: aſſenſus eſſes: & re ipſa feciſſes. inſtituerat enim eũ Cice. ut rempu. ante omnia caram haberet: ac defenderet. ❡ Quare: concluſio exhortationis. ❡ In nos: erga nõs quorum conſiliis es multa conſequutus. ❡ Ingraueſcens: ſeneſcens. ❡ Conquieſcat: cõſolationẽ accipiat & recreet. ❡ In adoleſcentia tua: & ingenii & animi dotibus ornata. ❡ Adoleſcentia aũt apud Ci. etiam pro iuuẽta ponit ubiq;. Sed maxime id perſpici põt in catone maiore: ubi ſic inquit. Qui adoleſcẽtia citius ſenectuti obrepit: & alibi. Atque ſenex meliore cõditiõe eſt quã adoleſcens: & multis aliis in locis. At iuuenta poeticũ eſt. Adoleſcentia Iuuẽta

PHI. ❡ Præcipere: tanq̃ ipſi⁹ admonere: & docere. ❡ Amor ad res oĩs referri põt. Charitas dũtaxat ad hoĩes a χαρις quod eſt grã. ❡ Incredibilis: adeo magnus: ut uix credi poſſis. ❡ Expectatio ẽ: quaſi ut ita loquar: reputatio: & bona ſpes. Et aĩ aduertendũ mixtã eſſe rõnẽ cũ precepto. ❡ Animi: ad intelligentiã. Nam aius eſt proprie quo ſapimus: atq; intelligimus: quo uiuimus: quo ferat error. ❡ Ingenii: ad naturæ ſubtilitatẽ: & pro natura ingenium dicimus: & pro utroq; Græci φύσιν appellant. ❡ Obſecrare: obteſtari: plus eſt obteſtari q̃ obſecrare. Sz obſecrare maiorẽ uim habet: q̃ rogare: aut orare: & oro ſemp debet augeri. Obteſtamur uero quẽpiã: quũ adiuratmus eũ: quẽ rogam⁹. ❡ Reuertare: ex prouincia redeas. ❡ Cõfirmat⁹: uirtute inſtitute. ❡ Tui: de te ipſo. ❡ Cõcitaſti: cõmouiſti. ❡ Suſtinere: a ſurſum & teneo cõſeruare. ❡ Et quoniã: hoc eſt: quoniã quoad uixero tua beneficia recordabor. Quoniã: & q̃a ut plurimũ tenẽt primũ locũ in orõne: niſi poſtponant interiectionib⁹: ſiue aduerbiis: & coniunctionibus. ❡ Quantæcũq;: ad magnitudinẽ potius: q̃ ad numerũ refertur. ❡ Memoriã: q̃ eſt ut ait Ci. firma aĩ rerũ & uerborũ & diſpõnis perceptio. ❡ Te rogo: ut tu ẽt meorũ in te officiorũ memineris: ac ſi tecũ cogites: iſtas te ñ potuiſſe hr̃e fortunã: dignitates: & gloriã: niſi tu meis: quũ puer eẽs: cõſiliis paruiſſes: & meã fuiſſes doctrinã ſecut⁹. Ex quo intelligim⁹ Curionẽ Ciceronis fuiſſe diſcipulũ. ❡ Acceſſiões: icremẽta: & amplificationes. differt. n. acceſſio ab acceſſu: nã acceſſus eſt in aliquẽ locũ profectio. Acceſſio aũt eſt amplificatio: & incremẽtũ quarũcũq; rerũ. Hæc aũt duplici ſignificantia uerbi colligunt: a quo deſcendunt iqđ eſt accedo. Id. n. interdũ ſignificat adire: & appropinquare: ut Terẽ. Accede ad hũc ignẽ: iã caleſces pl⁹ ſatis: unde acceſſus. Interdũ uero creſcere: & adiũgere ut Aedilitati tuæ acceſſit dictatura: hoc eſt adiũcta eſt & increuit: unde acceſſio. ❡ Fortunæ: Fœlicitatis: & amplæ cõditionis: unde fortunas numero multitudinis diuitias nuncupamus. ❡ Dignitatis: ſtatus. ❡ Puer: a tenens ãnis. hoc ẽt noĩe filiũ Græco more appellamus: ut Virgilius. Tuq; puerq; tuus. Græci dicunt παῖς: ut Home. αἰγὸς ἐοῦ τέγνου παῖς ἐμμεῖ ἀλλάδιοιο. ❡ Olim: præteriti tpis: ut Terẽ. aliũ nũc cenſes ẽẽ me: atq; olim cũ dabã: alias futuri: ut hũc. Tunc olim cælo ſpoliis orientis honuſtũ accipies. Aliquãdo præſentis: ut Tumidis quod fluctibus olim tunditur. ❡ Cõſiliis: hæc ſunt hoium oĩa: conſilium: factum: ſucceſſus. Conſiliũ animi eſt: factum corporis: ſucceſſus fortunæ. Conſilium uero plenum debet eſſe fide: & amore. Ideo adiunxit. Fideliſſimis atq; amantiſſimis. ❡ Pruiſſes: obediuiſſes: & executioni mãdaſſes. ❡ Quare: quaptopter: q̃obrẽ in maioribus ſane concluſionibus: ergo & igitur in minoribus uti ſolem⁹. ❡ Hoc animo: hoc eſt ita diſpoſitus erga nos: qui bona tibi conſilia dedimus. ❡ Ingraueſcens: cõſeneſcens. ❡ Adoleſcentia. ab adoleſco: quod eſt creſco appellata. In nulla. n. ætate ita creſcunt corpora: ut in adoleſcẽtia: quæ etiam pro iuuenta ponit: cũ ætas apud antiquos tripartita fuerit: in pueritiam: adoleſcentiam: & ſenectutẽ. Hinc ait Cicero in Catone maiorẽ. Quin adoleſcentia citius ſenectuti obrepit: quã adoleſcentia pueritiæ:

PHI. Amor Charitas Expectatio Anim⁹ Ingeniũ obſecro Obteſtor Suſtineo Mẽoria Acceſſio Acceſſ⁹ Fortũæ Olim Quare Quapp Quãobrem Ergo Igitur Adoleſcentia

M.T.C.Curioni.S.D.

GRaui teſte priuatus ſum amoris ſũmi erga te mei prẽ tuo clariſſimo uiro q cũ ſuis laudibus:tum uero te filio ſuperaſſet omniũ fortunã:ſi ei contigiſſet:ut te ante uideret q̃ a uita diſcederet.Sed ſpero noſtrã amicitiam non egere teſtibus:tibi patrimonium dii fortunent.Me certe habebis cui charus æque & periucũdus ac fuiſti patri.

GRaui teſte:Curio ante reditum ſuũ ex aſia in Italiã miſerat patreȝ ſuum Romæ:qui optime noſſet q̃tum Ci.amaret filium ſuum.Itaqꝫ dolet Ci.in hac epiſtola eius teſtimonium amoris ſui erga Curionem ſibi ereptũ:callide tamẽ confirmat ſibi Curionis amicitiam:dicẽs ſe ſperare eã nõ egere teſtibus:cũ iam debeat eẽ cõfirmatiſſima.Poſtremo pollicet̃ ſe Curioni loco pris. ¶ Graui:fide pleno:magna auctoritate:& exiſtimatiõe. ¶ Teſte amoris mei:qui optime ſciret meũ in te amorẽ:& de eo teſtis

Cũ:Tũ eſſe poſſet. ¶ Clariſſimo:multis ꝓclaris rebus geſtis ſpectatiſſimo. ¶ Cũ.i.&:ſed ut diximus:minus ſignificat q̃ruȝ. ¶ Suis laudibus:pp laudes quas ſibi merito cõparauit. ¶ Tũ uero:& maxime. ¶ Te filio:pp te filiũ.ſ.talẽ tantæ expectationis. ¶ Su-

Fortũa peraſſet oium fortunã.i.oium fortunatiſſimus:& fœliciſſimus fuiſſet. ¶ Fortunã bonã:hoc eſt fœlicitatẽ.nam interdũ & mala intelligit̃ ꝓ loco:ut apud Virgi.primo æneı.Nũc eadẽ fortũa uiros tot caſibus actos inſequıur.Itẽ in.vi.Quæ fortũa uiros fortũaue merſit. ¶ Si ei:patri tuo. ¶ Contigiſſet:eueniſſet q̃ſi res fœlix & optata.

Contingunt optata ¶ Cõtingũt.n.optata.i.ſi hoc munus:& ut ita dicã:hanc grãȝ a deo obtinuiſſet. ¶ Vt ante:fœlicitatis.n.exiſtimat̃ aut mori inter nr̃os:aut ſaltem eos:qui ſunt nobis chariſſimi poſſe ante mortẽ nr̃am uidere.Vnde quæritur Ariadne apud Oui.Ergo ego nec mr̃is lachrymas moritura uidebo.Nec mea q digitis lumina ꝯdat erit. ¶ Teſtibus:qa laus puto eã tibi ꝑ

Pr̃imonium ſpectã:egẽt.n.teſtibꝰ:q̃ ſunt dubia & obſcura. ¶ Tibi:optanti fœlicitatẽ. ¶ Patrimoniũ:rẽ a prẽ relictã. ¶ Fortunẽt:ſecũdẽt. ¶ Cui:mihi. ¶ Aeqꝫ:tã. ¶ Acqua. ¶ Charus & iocũdus:chari dicunt̃:quos in ꝑcio hẽmus:ut

Charus pote q aliq̃ neceſſitudine nobis ſunt cõiuncti ut filii:parẽtes:fr̃es. ¶ Iucũdi:q aut uirtutibꝰ:aut moꝶ ſuauitate

Iocũdꝰ. nobis ſunt uoluptati:& qm̃ aliqs põt eẽ charus:& nõ iucundus:iõ ſolẽt hæc duo iungi:ut apud Iuue.Iucundũ & charũ ſterilis fecit uxor amicũ:& multis in locis apud Cice.& ꝑcipue oſtẽdit lib.pmo de finibus bonoꝶ & malorũ his uerbis.Nam diligi & charum eſſe iocundũ eſt.i.eſt uoluptati:nã eo in loco de uoluptate loquitur.

PHI. PHI. ¶ Graui teſte:Aliud ſcribẽdi genus eſt epiſtolaꝶ:aliud oꝛonum publicaꝶ & forenſiũ.In his.n.ut negocia ueniunt:ita ẽt aut ſine arte:aut cũ artificio exponunt̃.In oꝛonibus autẽ ſemper uti artificio ſolemus:reddit hic eum de morte patris certiorẽ.cuius obitu ſe dolere oſtendit:ꝙ grauiſſimũ teſtẽ amiſerat amoris:quo ipſuȝ

Teſtimonioruȝ duo gñ̃a Curionem complectebatur.Verũ ſe ſperare cõmemorat:ſuã in eum amicitiã tantã eſſe:ut nullis egere teſtibꝰ uideatur:& ſe illum loco filii habiturum pollicetur.Patri uero etiam nomen erat curioni.Fuit & alius eodẽ nomine appellatus:eademqꝫ diſciplina inſignis:eadeȝ & familia & domo oriundus. ¶ Graui:ſeuero:& magno:cui maxima erat fides adhibenda. ¶ Sum:inquit ego priuatus o Curio prẽ tuo uiro clariſſimo:qui teſtis erat

Cũ:Tũ amoris ſũmi erga te mei:obiuit.n.mortis diẽ.Teſtimoniorũ uero duo ſunt genera:manifeſtuȝ:& cæcum.Ma-

Laudatio nifeſtum eſt:quum certos teſtes & præſentes habemus.Cæcũm uero quum multitudineȝ:aut ciuitatem non ignorare dicimus:ut Cice.pro lege Manilia.Teſtis eſt tota Sicilia.In cæco etiam iuſiurandũ:tabulæ & abſen-

Laus tes perſonæ adhibentur. ¶ Clariſſimo:rebus geſtis & eloquẽtia illuſtriſſimo. ¶ Cum & tum:ita ponuntur:ut

Contingũt bõa cum præcedant:tum ſequat̃:& cũ aliqd generale:tũ aliquid ſpeciale cõplectat̃:& plus ſignificat tum q̃ cum. Adde ꝙ exigunt ut ſemper indicatiuo iungant̃:niſi ambæ ſub eodem uerbo claudantur:ut nunc uidemus.Et

Accidũt mala Quintilianus.Quod cũ oĩbus cõfitendũ eſt:tũ nobis ꝑcipue:qui rõnem dicendi a bono uiro non ſeparamus. ¶ Suis:ꝓpriis:ut ſunt hic ẽt ſua ꝓmia laudi.Laudatio eſt oꝛo:q̃ alicuius laudẽ amplectit̃:ita laus ꝯtinet̃:lauda

Añ:poſt tio cõtinet. ¶ Te filio:Cũ ſuo pondere dixit te:hoc eſt tali tãta uirtute ꝑdito. ¶ Fortunã:fœlicitatẽ. ¶ Contigiſ

Diſcedo ſet:cõtingunt bona:& optata:accidunt mala & inſperata:ſed iſta apud auctores cõfundunt̃. ¶ Ante uideret: Mori enim inter ſuos fortunatuȝ putãt:& mortẽ minus grauẽ.Hinc Aeneas.O terqꝫ quaterqꝫ beati.Quis ante

Migro ora patrũ Troiæ ſub mœnibus altis Cõtigit Oppetere.Et Ariadne.Nec mr̃is inquit lachrymas moritura uide

Decedo bo.Nec mea qui digitis lumina cõdat erit.Ante & poſt habent uim quandã cõparatiui tam in ſenſu:q̃ in con

Excedo ſtructione. ¶ A uita diſcederet:moreret̃.In eadẽ ſignificatiõe migrare:decedere:exceder̃ dicimus:ſed neceſſe

Pr̃imonium eſt addamus oppoſitũ ex uita:ut Ci.Anteq̃ ex hac uita migro:ſine appoſito non ſatis intelligam migrare pro mori.Sic excedere cuȝ oppoſito dicendum:ut idem Cicero.Meditatione adeundi ſui muneris exceſſit e uita.

Mr̃imonium Decedere uero ſine oppoſitione uitæ pro mori etiam ſumemus:ut deceſſit:hoc eſt mortuus eſt. ¶ Spero:ideȝ eſt ꝙ credo:Martialis.Spero me affecutũ eſſe tale temperamentũ.Et Quintilianus.Innocentiã puellæ ſatis ut

Certe ſpero defendimus. ¶ Teſtibus:illa dicunt̃ teſtibus egere:quæ ſunt ambigua:ſed amicitia noſtra non eſt ambi

Aeque:ac atqꝫ gua. ¶ Patrimoniũ:quod poſſidemus a patre relictum non iñ matrimoniuȝ pro eo qd eſt a matre relictũ:ſed pro maritali tæda dicimus. ¶ Dii:quaſi optãtis eſt. ¶ Fortunent:ſecũdent. ¶ Certe:affirmãtis eſt:ut alibi Ci.

Charus charitas Certe cõtra Cæſarẽ ingreſſus eſt armatus. ¶ Aeqꝫ ac:hoc eſt ſic ut:uel tam & q̃:eodẽ mõ æqꝫ & atqꝫ:ut Brutꝰ ad Cice.Hoc ego ad meũ officiũ priuatarũ rerũ æqꝫ atqꝫ ullã aliã rẽ pertinere arbitror:& Teren.Aeqꝫ miſer atque ego. ¶ Charus:gratia & amore coniunctus:unde charitas & aſpiratur.At pro penuria charitas.& carus ſine aſpiratione a carendo appellantur:quo uerbo Teren.etiã eſt uſus:ut Tum annona cara eſt.Conſuetudo tamen uſurpauit:ut ſine aſpiratiõe caruȝ pro gratum ẽt ſcriberemus:ſicut cætera multa:ut fama fuga:& quoniã

Iucũdꝰ unũ ex his ſine altero eſſe poteſt.ideo recte iunguntur:ut Iuuenalis:Iucundum & carũ ſterilis fecit uxor amicũ.

¶ Nempe:audito

VBER. ❡ Nempe: audito nūcio de obitu paterno Curio: ut eū meritis honoribus ꝓſequeretur: inſtituit ludos VBER.
gladiatorios edere popu. Ro. ut hac liberalitate popu. Ro. fauorē & gratiam ſibi cōciliaret: quoniā in funerib⁹
clarorū uirorū ſpectacula edi ſolebāt: & i primis ludi circēſes & gladiatorii. Sed cū abeſſet ipſe Curio id negociū
dederat Ci. & quibuſdā aliis amicis ut populo denūciarent ea munera noīe Curi. quæ eſſe editurus cū eueniſ-
ſet: quod ſe diligenter feciſſe reſcribit Ci. ſed tamē non placuiſſe ſibi. ut ipſe Curio ante aduentū ſuū de amicis
declaraſſet ſe facturū eos ludos. maluiſſet. n. eū reſeruare hanc declarationē uſq; ad aduentū ſuū: ut cū ueniſſet

Nēpe ſtudiū non defuit declarandoꝝ munerū tuo nomine: ſed nec placuit mihi: nec cuiquam tuorum quicq̄ te abſente fieri: quod tibi quū ueniſſes nō eēt

fuiſſet i eius pṫate: an uellet facere nec ne: & hu
ius ſniæ ſuæ rōnem dicit ſe ſcripturuꝫ pluribus.
Ad aduentū eius reſeruaturum ut ei coram eaꝫ
exponat: & tñ ei dicit fuiſſe meli⁹ facturū: ſi alia
rōne fauorem populi ſibi conciliandū putaſſet.
Poſtremo: oſtēdit quantū onus ſuſtineat ſatiſfa
ciendi expectationi hoīum: quæ de eo eſt maxima: cui ſatiſfecerit: & dicit illud fore munus & maximū & gra-
tiſſimū & ipſi Ci. & ciuibus ſuis & uniuerſæ reip. ❡ Nempe: legendū eſt nempe. ſ. nō nuper & certe. ❡ Studiū. Nempe
nō placet ut hic pro uoluntate ponatur: ſed pro diligētia: quia non dicit ſe uoluiſſe hoc fieri: ſed tñ diligenter fe- Studiuꝫ
ciſſe. ❡ Declarandoꝝ: denūciandoꝝ po. Ro. ❡ Tuo: enim tuis uerbis. ❡ Munerū: ludorū: quæ eſſes editurus
in funere paterno: cum primū ad urbem ueniſſes: nec intelligamus ea dona fuiſſe: quæ ciuibus diſtribui ſuo no
mine iuſſiſſet Curio: quia non dixiſſet declarandorū: neq; enim declarant̄ dona priuſquā dentur. Deinde oſtē
dit contrariū locus ſequēs cū dixit: nec quiſq̄ eſt: quin iam ſacietate defeſſus ſit: neq;. n. fatigatio aut ſatietas do
norū quenq̄ capit. ❡ Sed nec: q̄q̄ dicit ſe diligenter declaraſſe populo ꝙ Curio eſſet editurus hæc munera: ta-
men dicit nec ſibi nec cuiq̄ ex propinquis aut amicis Curionis placuiſſe hoc: ut aliqd fieret in eius abſentia: qd
poſtea nō eſſet in eius poteſtate cum ueniſſet. ❡ Te abſ. ab urbe. ❡ Fieri: a nobis in declaratiōe horū munerū.
PHI. ❡ Nempe: agitur de muneribus Curionis per Ci. & cæteros eius amicos declarandis po. Ro. quæ in ho PHI.
norem funebrem patris ſui curio celebranda decreuerat: poſtq̄ de eius morte ſibi renunciatū fuit: hoc. n. cū ip-
ſe non adeſſet. Ci. negocium dedit & quibuſdam aliis familiaribus ſuis. At Ci. ſuam de his ſentētiam omnino
nō oſtendit: ſed oēm de ipſis diſputationem in reditum Curi. differre cōmemorat. In calce uero līarum adiun
git maximo teneri deſiderio po. Ro. ❡ Curionis aduētus: ut eius opera & auſpicio reſp. defendatur. Hoc ad ar
gumentū. Sed quæ nā munera fuerant illa eſt hoīum diuerſa ſentētia. Nos aūt ita ſentimus. Mortuo Curione: De mo-
quē huius Curionis patrē fuiſſe diximus: quadā cōiectura colligimus: ut filius tanti nois adoleſcēs decreuiſſet dis exe-
ut meriti honores paternis manibus ꝑſtarentur. Et qm̄: ut ſcimus aberat in Aſia tunc q̄ſtor: ad Ci. līas dedit: ut quiaruꝫ
huiuſmodi futura munera po. Ro. declaranda curaret. quæ funebres ludos fuiſſe ducimus: & maxime gladia- apud
tores atq; circenſes: ſed funerū pōpa: ut uaria: ita etiā maxima apud antiquos fuit. Placet autē quoſdā exequia- ātiquos
rum modos recenſere: nec erit ab inſtituto noſtro alienū. Eſſedones defunctorū funera cantibus ꝓſequebant̄:
oſſaq; capitū argento: gēmis: & auro cælata in poculorū uſuꝫ tenere dicebant̄. Adde ꝙ ut ait Herodotus: eoꝝ
cadaueribus ueſcebant̄ ammixtis pecudū carnibus. Aſſyrii non prius condebāt ſepulchro corpora: q̄ laniaren-
tur a feris. Parthi uero parentes exunctos feris & auibus deuorandos abiiciebant. Inde oſſa carnibus exuta ſepe
liebant. Aegyptii mortuos ſuos aromatibus cōditos domi conſeruabant. Perſæ: ut corpora q̄ plurimū durarēt:
cera circūlita reponebāt. Plebs hircana publicos alebat canes: optimates uero domeſticos: ſic quiſq; pro ſua fa
cultate nobiles parabat canes: a quibus lacerārent̄. Quotienſcunq; etiā aut reges aut principes moriebant̄: una
cum ipſis ad eorū pompas dilecti equi aut ſerui & apud Indos una de uxoribus charior incendebatur. Adde ꝙ
in fortiū uirorū ſepulchris captiuos necare cōſueuerunt: quod apud Homeꝝ in patrocli funeribus factum legi-
mus: ubi Achilles poſt multos cæſos boues & pecudes poſt infuſum mel & oleū: poſt etiā occiſos. iiii. equos: &
ii. canes. xii. captiuos Troianos occidit: & pyræ iniecit. Quid prætetea Aeneas in palladis funere factitauit Virgi.
Homerū ſecutus carminibus ſuis inſeruit. Et in funeribus inſtitutū apud Romanos: ne crudum illum ſequeren
tur morem mactandoꝝ hoīum: ut gladiatorū paria dimicarēt: a buſtis gladiatores buſtuarii appellati: & ea ſa-
cra Inferiæ dicebantur: quoniā inferis ꝑſtabant̄: & quoniā per nouē dies fieri conſueuerunt nouē diales dicti ꝓ
copia reꝝ: proq; uiroꝝ cōditione celebantur: quos Aeneas Anchiſæ patri ludos in ſicilia faciundos curauit. To
tus. v. æneidos plenus eſt: hic ergo munera funebres pompas accipiēdas dico: nō dona: quæ darentur populo: Buſtua
ut quidā intelligunt. Idq; nobis probabilius uideri facit gladiatoꝝ munus: & duo theatra: quæ Curio maxima rii
ex ligno in paterno funere uerſatili libramēto poſt rediū facunda curauit. ❡ Nempe ſtudiū: declarauimus in- Inferiæ
quit funebres ludos in honorē pr̄is tuos faciundos: ut tu iuſſeras declarare atq; renunciare po. Ro. Sed nec mi- Nouen
hi placuit: nec cuiq̄ amicoꝝ tuoꝝ: ut aliquid te abſente fieret: qđ quum ueniſſes nō eſſet in pṫate tua poſitum. diales
Nempe affirmantis eſt: & primū locū in orōne potiſſimū ſibi uendicat. Sic Perſius. Nēpe hoc aſſidue: eſt inter Nempe
dū quaſi rīdentis aduerbiū: ut Cui tot annos inſeruio nempe principi gratiſſimo. Et nē pro nēpe antiqui dice- Nem
bant. Studiū & exercitatio ſic differunt. Studiū animi ad aliquid agendū diligentiā: exercitationē uero ſuſcepti Studiū
actus cōtinuationē appellamus. ❡ Defuit: De aliquādo minuit: ut demens: deſum. Interdū auget: ut defeſſus: Diligen
ualde feſſus. ❡ Tuo nomine: inepti dicūt tua parte. Tu dices: tuo nomine: meo noīe. Ex te: ex me. Verbis tuis: tia
uerbis meis. Tuo iuſſu: meo iuſſu: ut meo noīe Ariſtophilo. S. P. dices. ❡ Nec: per apocopen naſcit̄ a neq;. c. n. De
&. q. līræ ſunt affines: & eodē loco nec & neq; poni poſſunt: & hoc a non differunt: qa non negat ſolum: nec: & Tuo no
neq; negant: & copulāt: ſignificantq; & nō. Aliquādo nec pro non accipimus: ut Fabius. Perſolui grā non pōt mine
nec malo patri. ❡ Fieri: in declarandis muneribus aliquid a nobis fieret. ❡ Quū ueniſſes: Cōiūctiui modi par- Nō: nec
ticula indicatiuo dari nō pōt. Quū uenis nō dicimus: niſi cū pro tpis aduerbio capiat̄: ut cū pro quādo uenis: neq;

integrum. Meam quidē ſniam aut ſcribā ad te poſtea pluribus: aut ne ad ea meditere impatū te offendam: corāq; contra iſtā tuam rōnem meā dicam: ut aut te in meam ſniam adducam: aut certe teſtatum apud animū tuum relinquā quidnam ſenſerim. Vt ſi qñ (quod nolim) diſplicere tibi tuū cōſiliū cœpit: poſſis meū recordari: breui tñ ſic habeto in eū ſtatū temporū tuū reditum incidere: ut his bonis quæ tibi natura ſtudio fortuna data ſunt: facilius oīa quæ ſunt in repu. ampliſſima cōſeq poſſis: q̄ muneribus:

VBER.

VBER. ❡ Integrum: in tua poteſtate: ut poſſes tuo arbitrio cōmutare: nā quod ſemel declarauimus nos eſſe facturos: non eſt nobis integrum: hoc eſt non eſt in poteſtate non facere: quia turpe omne eſt difficile uiro claro id non præſtare: quod ſemel promiſit: cum ueniſſes Romam. ❡ Equidem: dicit ſe poſtea ſcripturū ſententiam ſuā: quare non placuerit ei hæc munera declarari populo ante aduentū eius. ❡ Quid ſentiam: quæ ſit ſententia mea. ❡ Poſtea: alio tempore: nō nunc. ❡ Pluribus: ſubaudi uerbis. ❡ Aut ne .i. reſeruabo aduentū tuū: ne interea mediteris aliq̄ obiectionē ad ea quæ dicam. ❡ Ad ea: cōtra ea: quæ a me dicenda ſunt. ❡ Mediterer cogites p̄pares. ❡ Offendā: inueniam. ❡ Imperatū: improuiſum: non paratū: imp̄meditatum. ❡ Corā: non litteris: ſed uerbis. ❡ Iam .i. tuam. ❡ Adducā te i ſen .i. perſuadebo tibi: quod ſentio: trahā te i opinionē meā. ❡ Teſtatū: apertū: declaratū: & ut dixim⁹ habet ſignificationē paſſiuā. ❡ Vt ſi quando: qa occurrebat eum poſſe reſpondere: ad quid adduces me in ſniam tuā poſtq̄ res acta eſt: neq; amplius mihi integra. Ideo dicit Cicero: ut ſaltē ſi tuū cōſiliū cœperit tibi aliquādo diſplicere: poſſis recordari meum cōſilium. ❡ Si quādo: aliqñ. ❡ Tuū cōſilium de declarandis muneribus. ❡ Meū: quod tibi olim dederā: anteq̄ declarent. Debemus .n. intelligere Ci. conſuluiſſe ante curioni: ne ederet hæc munera: neq; etiā declaret ante aduentū ſuum: etiam ſi uellet edere: ſed Curione ita iubente Ciceronem diligenter declaraſſe: cum tamen ei hoc ut ipſe dicit non placuiſſet. ❡ Recordari: in memoriam reducere: quo poteris cognoſcere me tibi fideliter & amanter conſuluiſſe. ❡ Quod nolim: quod uinam ita non fiet: ut tibi diſplicere incipiat conſilium tuum: & eſt parenthesis. ❡ Breui: abſolute ponitur .i. paucis uerbis. ❡ Sic habeto: ſic exiſtimato. ❡ Tuū reditum: ex aſia. ❡ Incidere: deuenire. ❡ Incurrere in eum ſtatum .i. in talem ſtatum & cōditionem temporum. ❡ His bonis: his muneribus. ❡ A natura: triplicia enim bona philoſophi eſſe uolunt animi: corporis: & fortunæ. A natura quæ bona animi & corporis fere ſolet. Animi bona ſunt iuſticia: prudentia: fortitudo: & temperātia: quæ quidem a natura originem habent: ut uoluit Cice. lib. primo officiorum: bona corporis: uires: dignitas: ſiue pulchritudo: agilitas facundia & ſimilia: quæ omnia abunde erant in Curione. ❡ Studio: diligentia: ut eſt eloquentia cognitio liberalium diſciplinarum: quæ ſtudio comparantur. ❡ Fortuna: fortunæ bona: quæ & externa dicuntur ſunt honores: diuitiæ: clientelæ: amicitiæ affinitates & ſimilia: quibus abundabat Curio quibus omnibus rebus dicit Cicero eum potuiſſe facilius conſequi omnia: quæ erant ampliſſima in republi. quam illis muneribus: quæ erat exhibiturus: quorum ſacietas iam multos cœperat: quia a multis quottidie edebantur.

Teſtat⁹ paſſiue

Bonum Triplex

PHI.

PHI. ❡ Integrum: hoc eſt in ptāte tua poſitum. Sic in Tuſculanis. Atq; ei ne integrum quidē fuit. ❡ Sententiā: qua te hæc populo declarāda fuiſſe nō placuerit ante reditum tuū. ❡ Pluribus .ſ. uerbis. ❡ Ad eā mediterer: neſquid tu cōtra ſniam meam cogitare poſſis: & obiicere: aut ea leges. & intellige quæ dicturus ſum. ❡ Ad: cōtra: ut Prima quod ad troiā pro charis geſſerat argis: aut ſuper: ut Teren. Tum ſi quis magiſtrū cœperit ad eā tē improbū. ❡ Ne: nō ſolū negantis uim habet: ſed imperantis: hinc eſt q̄ nunq̄ cum prima pſona ſingularis numeri iungi pōt: niſi intelligatur pro ut nō: ut ſi dixeris. Ne dicā doctus: ſed admodū eruditus. In illa uero particula non uis negantis eſt. & cū oībus pſonis indifferenter iungi poteſt. ❡ Imparatū: impræmeditatū. ❡ Offendam: inueniā: Teren. in Eunucho. Offendi adueniēs quendā mei loci atq; ordinis. Et Plautus in amphitrione. Adueniens tenebroſuz offendi domi. Alias eſt lædere. Horatius in poetica. Nec dicet cur ego amicū offendā in nugis. Idem & craſſum unguentū: & ſardo cū melle pauper offendunt. ❡ Coram: p̄ſentibus uerbis. ❡ Cōtra iſtā tuam rōnem: ne funebria fierent munera. ❡ In meam ſniam adducā: tibi perſuadebo: ut quod ipſe ſentio: tu quoq; faciendū exiſtimes. Ad in cōpoſitione ualde ſignificat: aut Teren. Sancte te adiurat. ❡ Teſtatum: expoſitum paſſiue dictū. ❡ Apud aīum: in cogitatione tuæ mētis: apud: & penes ita differunt: ut inquit Pōpeius: q̄ apud perſonā cū loco ſignificat. Penes uero perſonā & dominiū: ac ptātē: q̄d trahit a penit⁹. Maioris itaq; ſignificationis eſt penes qui apud. Penes me libri ſunt q̄ mei ſunt. Apud me libri ſunt qui mei nō ſunt. ❡ Si qñ: interdum quaſi obiectioni reſpondet. ❡ Quod nolim: parentheſis eſt: quā latinæ interpoſitionē ſententiæ appellamus. ❡ Conſiliū: de declarandis muneribus. ❡ Meum: conſiliū .ſ. a tuo alienū: quod in reditu tuo audies de nō declarandis. ❡ Recordari: accuſatiuo potius antiqui q̄ ablatiuo iungebāt: quo & nos uti poſſumus. ❡ Breui tamen ſic habeto: paucis uerbis intellige. Hæc oratio dicēdi finē oſtendit. Sunt enim quædaz uerba: quæ ad operis finē pertinent: ut habes Marce fili munus mea quidē ſententia magnum: & alibi. Habes quæ ſentiā Brute de ratione dicendi: & Fabius: Habes Marcelie Victori: & alibi. Hæc ſunt quæ putaui dicenda hoc tempore. ❡ Statum: conditionem. ❡ Incidere: a fortuna uenire dedita opera: ut in id repu. tempus non incideris: ſed ueneris. Iudicio enim tuo non caſu in ipſum diſcrimen rerum contuliſti tribunatum tuum. ❡ His bonis: uirtutibus: & auxiliis. ❡ Natura. a qua animi bona oriuntur & corporis. Sunt enim animi bona: uirtutes: corporis uero ualitudo: pulchritudo: & huiuſmodi: quibus omnibus Curio erat ornatus. ❡ Studio: omnium bonarum artium diſciplina. ❡ Fortuna: diuitiis: opibus & aliis huiuſmodi: q̄ peripatetici inter bona externa numerare conſueuerūt: quum tria bonorū genera p̄dicaſſent animi corporis: & fortunæ. ❡ In republica: ſtatu ciuitatis libero.

Ad

Ne

Offēdo

Ad

Apud

Penes

Patēthe ſis

Recor dor

❡ Muneribus: ludis.

VBER. ¶ Muneribus:ludis. ¶ Facultatem:poſſibilitatem. ¶ Nemo admiratur:nemo laudat.aut amat:aut VBER.
exiſtimat laudabilē.Eſt enim facultas numerum. ¶ Copiarum:diuitiarum:ſignificat & exercitum in plurali. Copiæ
¶ Non uirtutis:hoc dicit facultas ludorum publice eſt diuitum:non uirorum bonorum:qui alia ratione amo
rem populi ſibi parare ſtudēt. ¶ Quin:qui nō. ¶ Defeſſus:faſtiditus. ¶ Sacietate:tædio:quia quotidie nō de Quin
erant ludi.Sed aliter oſtendit ea ſibi excidiſſe:quæ ſupra dixit de ſententia ſua. ¶ Aliter:contra. ¶ Atq;:ideſt q̄.
¶ Oſtenderam:propoſueram:quia dixeram me poſtea ſcripturum pluribus quid ſentirem:aut dicturum co-

quorum neq; facultatem quiſq̄ admiratur:eſt enim copiarum non uirtutis neq; quiſq̄ eſt quin ſatietate iam defeſſus ſit.Sed aliter atque oſtenderam facio: qui ingredior ad explicandam rationem ſententiæ meæ.Quare omnem hanc diſputatiōem in aduentum tuum differo.Sūma ſcito in expectatione te eſſe:eaq; a te expectari: quæ a ſūma uirtute ſūmoque ingenio expectanda ſunt:ad q̄ ſi es:ut debes:paratus:quod ita eſſe confido plurimis maximiſque muneribus: & nōs amicos & ciues tuos uniuerſos & rempubli.afficies.Illud profecto cognoſces mihi te neque chariorem: neq; iucundiorem eſſe quemquam. Vale.

M.T.C.Curioni.S.D.

Piſtolarū genera multa eē nō ignoras:ſed

ram cuz ueniſſes. ¶ Ingredior:incipio:pcedo. ¶ Explicandam.declarandam. ¶ Omnez:totam. ¶ Diſputationē:de ratione ſentētiæ meæ. ¶ Differo:reſeruo:prorogo. ¶ Expectatione:ut etiā dixit in fine primæ epſæ ad eum ſcriptæ. ¶ Expectari:ſcito. ¶ A ſu.i.ab homine ſūmæ uirtutis. ¶ Sūmo ing.ab homine ſummi ingenii:qualē omnes te exiſtimāt. ¶ Ad quæ:quæ a te expectātur. ¶ Paratus:diſpoſitus inſtructus: ut ea præſtare poſſis. ¶ Quod:te eſſe paratum. ¶ Cōfido:certiſſim⁹ ſum. ¶ Plurimis mu.i.exiſtimabim⁹ nos plurima maximaq; munera a te accepiſſe:& multo plura & maiora q̄ ſint iſta q̄ es editurus:ſi ſatiſfeceris expectatiōi:quæ de ſūma eſt. ¶ Ciues uniuerſos:oēs uſq; ad unum.

PHI. ¶ Muneribus:ludis funebrib⁹ gladiatoriis. ¶ Facultatem.quod facere poſſis:cū diuitiis & opib⁹ abūdas. ¶ Admiratur:admiramur Admi-
uirtutes Cicero: Sæpenumero admirari ſoleo. ror
Miramur uero moles: ædificia & huiuſmodi. Mirot
Miraſ molem Aeneas magalia quondã:dicit
autē q nemo miratur: q huiuſmodi munera Copia
præſtare poſſis. ¶ Copiarum:ad copias rerum Copiæ
& diuitias pertinet.Eſt enim copia tam ſingulari numero:q̄ multitudinis rerum abundantia: ſed cum copias
tantū pluratiue dicimus exercitum ſignificamus.Teren.Pro quantas ſecum copias adducit. ¶ Nō uirtutis:ad
opulentos inquit iſta pertinent edendorū munerum populo:non ad bonos uiros:qui uirtutibus non ludis po-
pulo grati conantur efficere. ¶ Sacietate:quaſi tædio iſtorum:ſcilicet munerū quotidie ſpectandoꝝ. ¶ Defeſ Defeſ.
ſus:faſtidio:& deſpicientia affectus:a defatiſcor.Sunt quædam participia:quæ eiuſdē ſignificationis eſſe uiden ſus
tur:ſed longe diſcrepant feſſus:defenſus:laſſus:lapſus:fatigatus:iactus. Nam feſſus animi eſt & corporis. De- Defatiſ-
feſſus plus eſt q̄ feſſus.Laſſus præterea animi eſt & corporis:ſed quadā laboris moleſtia quaſi cōfectus. Lapſus cor
item corporis eſt atq; animi:ſed qui labitur.Laxus uero qui lentus:qui mollis eſt ut habena funis:chorda. Vir- Feſſus
gi.Et premere:& laxas ſciret dare iuſſus habenas.Fatigatus dicitur remis:Iactatus mari. ¶ Sed aliter atq; oſten- Defeſ-
deram facio:hoc ideo ſubiunxit:ne contra inſtitutum facere uideretur:dixerat enim rationem ſniæ ſuæ nolle: ſus
donec ipſe rediret:explicare:unde quaſi iſta exceſſiſſe demonſtrat. ¶ Atq;:pro q̄. ¶ Aliter:cōtra.Virgil⁹: Diis Laſſus
aliter uiſum. ¶ Hanc:non bene dixiſſet iſtam uel illam. ¶ Differo:prorogo. ¶ Oſtenderaz:pollicitus fueram: Lapſus
cum iſta conſtitueram differre in aduentum tuuz. ¶ Ingredior:accedo incipio. ¶ Summā ſcito:miſſa de mu Laxus
neribus quæſtione ad aliam rem tranſit:quod tamen facere nō ſolemus:niſi primo fecerimus auditores atten Fatiga-
tos interponēdis huiuſmodi uerbis:ut De his hactenus. De his alias pluribus.De his ſatis & huiuſmodi. ¶ A ſū tus
ma uirtute:ſummoq; ingenio hoc eſt hominibus:qui ſumma uirtute ſummoq; ingenio præditi ſunt: qualem Iactat⁹
te ipſuz omnes intelligunt. ¶ Ad quæ:omnia quæ a te expectantur. ¶ Vt debes.debemus enim omnia pro ſa Aliter
lute reipu.uitam etiam liberorū & noſtram:Brutus & duo decii ſunt exemplo. ¶ Paratus:diſpoſitus. ¶ Confi Ciues
do:certam fidem & ſpem habeo. ¶ Pluribus:ad numerum. ¶ Maximis:ad magnitudinē. ¶ Ciues:& conci- Cōciuis
ues dixiſſent multi.Qui enim dominus ciuitatis eſt:is homines illius ciuitatis ſuos ciues appellat.Qui uero nō
dominus ſed ex eadem ciuitate oriundus conciues ſuos dicit.Verum huiuſmodi differentiam neq; a Cicerone
neq; ab aliis doctiſſimis uiris obſeruatam inuenio:quoꝝ exēplis nos uti poterimus:& ciues & conciues indiffe
renter dicere milites uero cōmilitones.ſerui cōſeruos:liberti colliberros:diſcipuli condiſcipulos ſuos appellant.
¶ Vniuerſos:q̄ſi uſq; ad unum omnes appellatos. ¶ Afficies:afferes:& dabis plurima:& maxima beneficia. Afficio
Sed tam in bonum q̄ in malum afficere dicimus:ut afficio te iniuria:dolore:moleſtia:damno: morte:& affi- affectus
cio te gaudio:uoluptate.diuitiis:muneribus.Et ſi uoles diffinires qd ſit afficere dices. Afficere eſt affectionem affectio
quādā animorū afferre:unde affectus affectioneſq; dicunt.Affectionē Cicero ita diffiniuit. Affectio eſt animi
& corporis ex tpe de cauſa mutatio:quam etiā perturbationē poſſum⁹ appellare.Affectus aūt Cicero in huiuſ-
modi ſignificatione nō eſt uſus:ſed Quintilianus:& alii. ¶ Cognoſces:conſiderabis:& intelliges nemineʒ me Cogno
habere te ipſo chariorem.Nam cognoſcere eſt diligenter & accurate conſiderare & intelligere. ſco
Piſtolarū:proponit Cicero poſſimū epiſtolarū genera:quoꝝ cum nullo ſibi utendū eſſet ꝑbet.ad VBER.
illud maxie deuenit:qd intēdit ut curionē cohorteſ ad laudē & gloriā:quā dicit poſſe cōparari bo-
nis artibus in qb⁹ hortaſ ut uehementer elaboret.Eſt aūt artificioſum exhortatiōis genus:q nō ex

abrupto expoſuit quod uellet.¶ Non ignoras:ſcis.¶ Genera:ſpecies.¶ Illud unum:illud præcipuū. ¶ Res ipſa:ipſa epiſtola.¶ Vt cer.i.ut admoneremus abſentes:ſi quid eſſet qd aut propter eos:aut propter nos oporteret eos intelligere:hac.n.cauſa maxime inuenta eſt epiſtola. Ouidi.in heroidibus.His archana notis terra pelagoq; feruntur.Inſpicit aceeptas hoſtis ab hoſte notas:& Diuus Hieronymus ad marcellam epiſto.xv.Epiſtolare officium eſt de re familiari aut de quottidiana conuerſatione aliquid ſcribere:& quodámodo abſentes interdum præſentes fieri:mutuoq; quid aut uelint:aut quid geſtum ſit nunciare:licet interdum confabulationis tale conuiuium doctrinæ quoq; ſale condiatur:& Cice.ad Nigidium lib.iiii.epiſtola quæ incipit. Quærenti mihi:epiſtolarum quoq; genera cōmemorat.¶ Intereſſet noſtra:utile eſſet nobis. ¶ Aut ipſorum intereſſet:ipſis eſſet utile: & ad ipſos pertineret.¶ Huius generis:huius qualitatis.i.huiuſmodi litteras quibus te faciam certiorem.¶ Tuarum enim:reddit rationē quare tales litteras a ſe nō expectet. ¶ Domeſticarum:familiariū:de quibus uelis fieri certior.¶ Scriptores:qui ſcribant præter me. ¶ Nuncios qui uerbis referant:ut ſe habeant res tuæ.¶ In meis autem:quia occurrebat ſcribenduʒ fuiſſe Cironi de ſuis reſpondet ſe nihil habere noui.

unum illud certiſſimum cuius cauſa res ipſa inuenta eſt:ut certiores faceremus abſentes:ſi quid eē quod eos ſcirē:aut noſtra:aut ipſorum intereſſet. In huius generis ſententiam litteras a me profecto non expectas. Tuarū enim rerum domeſticarū habes & ſcriptores & nūcios in meis autem rebus nihil eſt ſane noui. Reliqua ſunt epiſtolarū genera duo:quæ me magnopere delectāt. Vnum familiare & iocoſum:

¶ Reliqua:pter illud unū de quo diximus.¶ Vnum:ex his duobus.¶ Familiare & iocoſum: in quo & familiariter ſcribimus & cum iocis.¶ Alterum:ſecundum horum duorum.

PHI. Epiſtolarum:Ex quo reſpublica labefactari iam prope: & extingui uidebatur: & curione.P.R.animo eſſe magno & excelſo cognoſcebat:ſpem in eo maximam tutandæ reipubli.collocauit: tanq̄ qui ex omnibus unus auderet:ac poſſet eam ipſam in ueterem dignitatem:ac libertatē uendicare. Quamobrem nil aliud huius epiſtolæ uerba præ ſe ferre uidentur: q̄ Curionem ad capeſſendam hanc immortalem conſeruandæ libertatis gloriam adhortari:& quibuſdam quaſi inſinuationibus ad id genus accedit.Non enim audet ex Cæſaris timore apertius loqui de repu. ¶ Genera:amat Cice.pro qualitate genus dicere:quo uocabulo Ci.opera plena ſunt.Multa pfecto epiſtolarū genera dicit eē:ſed dūtaxat hæc tria cōplectitur. Vnū:cuius cauſa inuenta eſt epiſtola.Alterū familiare:& iocoſum. Tertiū ſæueruʒ & graue:quæ in multas epiſtolarū ſpēs diffunduntur.Sunt enim aliqua paramythiacæ.Sunt & paracaleticæ:paratecæ:parangelmaticæ:& id genus innumerabiles ſunt Ci.& aliorū epiſtolæ.Sunt etiā eroticæ:& id magis poetarū q̄ oratorū.Ex

Epla tant eroticæ Tibulli:Naſonis:Propertii:& item Sapphus epiſtolæ:prætetea ſunt ethicæ:ut ad Luciluʒ Seneca.

Littera Adde theologicas epiſtolarū ſpēs:ut Platonis de rebus diuinis:Pauli.Petri:Ioannis:Hieronymi:Auguſtini.Cy

Litteræ priani:quæ legunt hodie.Sunt iteʒ pragmaticæ:hypotheticæ:proſphoneticæ:proſeuticæ:& aliæ complures. Et nullam aliam facimus inter epiſtolam:& litteras differentiā:niſi ꝙ unā epiſtolam dicimus:unam lr̃am nō dicimus:numero tantum multitudinis lr̃as pro epiſtola ponimus:ex quo unas litteras pro una epiſtola recte ſcribimus:ut Cice.unis litteris totius æſtatis res geſtas ad ſenatum perſcriberem.Vnus enim tunc pluralem numerum accipit:quando cū noīe tantū pluratiuo cōiungitur:ut nuptiæ:arma litteræ. Teren.Ex unis nuptiis: duas ꝑterea epiſtolas:nō binas epiſtolas.& ecōtrario binas lr̃as:nō duas litteras dicimus.redarguit Ci.filium in hoc errantem.M.T.poetæ uero maiore ſumpta ſcribendi licentia:littera pro epiſtola uti poſſunt:ut apud Sappho.

Inuenio Nunquid ubi aſpecta eſt ſtudioſæ littera dextræ:protinus eſt oculis cognita noſtra tuis. ¶ Inuenta:melius q̄ re

Repio perta.Inueniemus enim ex induſtria:& labore:reperimus caſu:& fortuna:ut Oui.Tu non inuenta reperta es. ¶ Res ipſa:hoc eſt epiſtola.¶ Vt certiores faceremus abſentes:hoc eſt abſentibus ſignificaremus. Cauſa eſt q̄ dicit epiſtolā inuentā eſſe:de quo Hierony.ad Marcellā ſic hēt.Epiſtolare officiū ē de re familiari:aut de quottidiana cōuerſatione aliquid ſcribere:& quodāmodo abſentes interduʒ ꝓſentes fieri:mutuoq; quid aut uelint:aut qd geſtū ſit nunciare.Et Naſo inquit.His archana notis terra:pelagoq; feruntur. Inſpicit acceptas hoſtis ab

Certum facio hoſte notas:Facio te certum in proſa oratione non dicimus:ſed facio te certiorem. Poetæ tamen facio te certum dicunt.Virgi.Anchiſen facio certum.nam uerſus heroicus & elegiacus certiorem non capit: & aliam huiuſmodi multa breuem inter duas longas habentia ut ciuitas.Et caue etiam dicas:ago te certū aut certiorem.

Certiorē facio Id nuſq̄ lectum eſt.¶ Siquid eſſet:quod eos ſcire aut noſtra:aut ipſorum intereſſet:hoc eſt aliquid eſſet: quod

Intereē aut ad ipſorum:aut ad noſtram utilitatem accederet.¶ Intereſſe:enim utile eſſe ſignificat: & ideo appellatum

Scriptor quaſi in re eſſe:hoc eſt utilitate alicuius eſſe:nam res utilitateʒ plærunq; ſignificat:ut Terentius.Si in re eſt utriq; hinc puto intereſſe:ab in & re & eſſe compoſitum.Ex quo mea:tua:ſua:noſtra & ueſtra:& quia intereſſe di-

Librari⁹ cimus:nil aliud profecto ſignificamus:quā in re mea tua & huiuſmodi eſſe. Sic etiā ipſorum intereſſe:hoc eſt in re ipſorum eſſe.¶ Scriptores.Ratio eſt quia ad eiuſmodi litteras nō mittat.Scriptor operis eſt auctor & conditor.Librarius:qui ſcriptoris opera tranſcribit aut uendit:quem bibliopolā dicimus.ſed hic ſcriptores: qui ad te ſcribant.& nuncios qui nuncient:& referant.¶ Nihil noui:nullum nouum:quod poſſim:aut debeaʒ tibi ſignificare.¶ Nihil litterarum:nullas litteras:honeſtius genitiuum neutro diuerſi caſus adiūgemus.Ci.Id quod datur ocii libentius in philoſophia conſumere conſueuimus.Idē ne parū auctoritatis eſſe in fabula. ¶ Magno

Magno pere pere:pro ualde.& uehæmenter:quo etiā diſiunctiue uti poſſumus:ut magno delectant opere litteræ tuæ.¶ Familiare:quo ad amicos familiariter ſcribimus. ¶ Iocoſuʒ:quo plerūq; per lr̃as animi gr̄a iocamur cū amicis.

¶ Seuerum & graue.

VBER · Vter · Quis

VBER. ¶ Seuerum & graue: q̄d de rebus ſeueris & grauibus tractat. ¶ Vtro: horũ duorũ: nam uter de duobus tantũ dicitur: quis de pluribus & duobus. ¶ Non intelligo: neſcio utro horũ generum minus cõueniat me uti: quia neutro omnino me uti licet. ¶ Iocer ne: prima pars horũ duorum generuꝫ. Iocer ne: debeo ne iocari. ¶ Per litteras: quia interdũ iocamur etiam uerbis coram: & eſt interrogatio. ¶ Ciuem: ſubiectio: quæ latẽter cõtinet ſolutionem: ut ꝓbet ſibi nõ eſſe iocandũ: quia nullus ciuis ſit qui hoc tpe iocari poſſit: ergo ne ſibi quidem. ¶ An grauius: ſecũda pars. ¶ Quid eſt. q. d. nihil: ut oſtẽdat nihil ſibi grauiter oĩno ſcribendũ eſſe. ¶ A Ci. habent ſignificantiam uel emphaſim hæc nomina a Cicerõe ad Curionem. q. d. a uiro graui ad grauiſſimũ. ¶ In hoc genere: in hac conditione. ¶ Quæ non ſentio: quæ in animo non habeo: quæ non probo. Ficti enim hominis eſt ea dicere & ſcribere: quæ nõ ſentiat. ¶ Quãobrẽ: cõcluſio in qua oſtẽdit quid ſibi ſcribendũ relinquat. ¶ Argumentũ: materia. ¶ Nullum: eorũ generum epiſtolarũ quæ eſſe ſolent. ¶ Clauſula: cõcluſione particula orationis. ¶ Qua ſoleo uti cum ad te ſcribo. ¶ Eſt. n. ꝓponit cauſaꝫ exhortationis: deinde exhortationem: & ẽ ſenſus. Eſt enim quædam expectatio de te: quæ tanq̃ grauis aduerſaria quædam eſt tibi conſtituta & parata: q̃ ſolis bonis artibus & recte factis poſſis ſuperare. ¶ Aduerſaria: ſubſtantiuum eſt: & eſt ordo: quædam expectatio incredibilis eſt conſtituta & parata tibi aduerſaria grauis. i. tanq̃ aduerſaria grauis: expectatio enim quæ de nobis eſt tanquam aduerſaria & concertatrix noſtra non ſinit nos quieſcere: ut eã uel æquare uel ſuperare poſſimus: aduerſaria autem in fœminino genere: quia de expectatione loquitur.

Alterum ſeuerũ & graue. Vtro me minus deceat uti nõ intelligo. Iocer ne tecum per litteras? ciuem mehercule nõ puto eſſe qui temporibus his ridere poſſit: an grauius aliq̄d ſcribã? q̄d eſt quod poſſit grauiter a Ci. ſcribi ad Curionẽ: niſi de rep. atq; i hoc genere hæc mea cã eſt: ut neq; ea quæ nũc ſentio uelim ſcribere. Quãobrẽ q̃m mihi nullum ſcribendi argumẽtũ relictum eſt: utar ea clauſula qua ſoleo: teq; ad ſtudiũ ſummæ laudis cohortabor. Eſt. n. tibi grauis aduerſaria conſtituta: & parata incredibilis quædã

PHI. · Vter · Alter

PHI. ¶ Seuerũ & graue: quo res graues præſertim ad ſtatum reip. ad religionẽ: ad deos immortales pertinentes exponimus: quæ res aut mediocri figura dicendi: aut ubertatem cõplectẽdæ ſunt. Tres enim ſunt ſtili: quos alii characteres: alii genera: alii figuras orationis appellant: quibus omnis ſcriptorum materia explicatur. Gracilis: quem Cicero infirmum: & extenuatum appellat: in quo cauendum: ut inquit Horatius: ne uergat ad unuꝫ quod appellatur ſiccum: aridum i & exangue. Mediocris ſiue medius: ad quem qui peruenire non poſſunt & per confinia huius ſtili uagantur: in uitium cadunt: quod diſſolutum & fluctuans appellatur. Grauis deniq; ubertus. In quo maxime fugiendum eſt quod ſuffultum: turgidum: & inflatum dici poteſt. Id autem cõmittitur: ut inquit Cicero: cum aut nouis: aut priſcis uerbis: aut duriter aliunde tranſlatis: aut grauioribus q̃ res poſtulat: aliquid dicitur. ¶ Vtro: ioco ſo: aut graui. Vter & alter de duobus tantum. Alius de pluribus. Quis de duobꝰ & pluribus. ¶ Intelligo: intelligere eſt rem certã tenere cõpoſitũ ſane ab inter & lego: nam. r. in. l. cõuertiť: ut inter lego: itelligo: plego: pellego: pluceo: pelluceo. Iuue. Critice pelluces. ¶ Vtimur dicimꝰ: qñ res ſaluo uſu nobis ſumminiſtratur amicis. ¶ Abutor uero: quando rẽ & uſum deperdimus. ¶ Iocer: interrogatio eſt ad illud. Vnum familiare: & iocoſum: iocamur uerbis: ludimus factis: ſic iocus in uerbis: ludus in factis. Sed interdum iſta confunduntur: ut iocus in factis: ludus fit in uerbis. Ouidi. Hos ignara iocos tribuit natura puellis Materia ludunt uberiore uiri: & Iuuenalis. Quotiens uoluit fortuna iocari. ¶ Ciuem: romanum intellige ἐμφατικῶς hæc eſt ſubiectio qua demonſtrat ſe etiam iocari non poſſe: cum nullus ſit ciuis qui iocari poſſit. ¶ Mehercule: per herculem per quem iurare poterant ſolum uiri: ut per caſtora ſolum fœminæ: per pollucem uterq; ſexus. ¶ His temporibus: miſeris: & afflictis: & his habet emphaſim. ¶ An grauius: ad illud quod ait: alterum ſeuerum: & graue. ¶ A Cicerone: ad Curionem ἐμφατικῶς iſta protulit quaſi ab amante rempubli. ad amantiſſimum & ſtudioſiſſimum reipu. ¶ In hoc genere: graui & ſeuero: in quo uerſatur reſpubli. ¶ Quæ non ſentio: laudo & approbo. ¶ Quamobrem: ex concluſione prædictorum demonſtrat quid ad ſcribẽdum relictum ſit. Argumentum: materia: hoc enim nomine: ut inquit Fabius: complectimur omnia: quæ græci ἐνθυμήματα ἐπιχειρήματα ἀποδείξεις uocant. Nos cõmentum ſententiam cum ratione: & quo tertio diximus quandam cõcluſionem appellamus: ſed Valgius ἐπιχείρημα aggreſſionem uocat. Cælſus argumentum quo aliquid probaturi ſumus mente conceptum & ſi nondum uerbis explanatum ſit. Quidam rationem Cicero ratiocinamẽtum & quaſi ſyllogiſmum quendam appellat. ἀπόδειξιν uero Fabius audientem ꝓbationem eſſe demonſtrat: quam Cecilius ab epicheremate ſolo genere concluſionis diſtare cõmemorat. Natura uero omnium argumẽtorum eſt ratio quædam rei dubiæ faciens fidem per ea quæ certa ſunt. Reliqua ſunt argumentoꝝ genera duo. Vnum quo fabulæ comœdiarum exponunť: quod a Cicerone ſic diffinitum eſt. Argumentũ eſt res ficta: quæ tamen fieri potuit: uelut argumenta comœdiarum. Alterum eſt omnis materiã ad ſcribendum deſtinata: in cuius ſignificatione hic accipimus. Et Cicero ad Brutum. Et ſi inquit argumẽtum ſimile non erat. Hinc etiã opus ut ait Fabius: paulo numeroſius uulgo appellatur argumẽtoſum. ¶ Clauſula: περιόδῳ: ideſt eo ambitu: & breuitate. ¶ Ad ſtudium ſummæ laudis: In conſeruanda libertate ciuitatis eſt ſumma laus: de qua Virgili. Vincit amor patriæ: laudũq; immẽſa cupido. ¶ Eſt. n. Ratio eſt futuræ exhortationis: & ait quãdam incredibilẽ de eo expectationem eſſe: & eam ſibi paratã eſſe: ſicuti quandã aduerſatricẽ: quam ſolum benefaciendo ſuperare poſſet. Et ſicut aduerſariũ dicimus: ſic aduerſariã ſubſtantiuum. Et eſt ordo. Quædã incredibilis expectatio eſt conſtituta: & parata tibi grauis aduerſaria: quæ tecũ eſt creatura. ¶ Incredibilis: adeo magna quod uix credi poſſit.

VBER. VBER. ¶ Quam: expectationem aduerſariam tuam. ¶ Vinces: ſuperabis. ¶ Vna re: quæ ſequit̃. ſ. ¶ Si cõ. ſi decreueris. ¶ Hoc .i. quarum laudum: & eſt ordo ſi hoc conſtitueris eſſe tibi elaborandum in his artibus: qui bus artibus hæ laudes cõparant̃: quarum laudum gloriam adamaris. ¶ Elaborandũ: inſudandum: incũbendũ.
Ars ¶ His artibus: honeſtis uel his uirtutibus. Nam ars interdum pro uirtute ponit̃. ¶ Quibus cõ. la. quia laus ſem per ſequitur uirtutem: & uoluit Cice. de officiis. Omne quod honeſtum eſt etiam ſi a nullo laudetur: tamẽ per ſe laudabile eſt: ſed raro fit ut uirtutibus & bonis artibus non comparentur laudes. ¶ Gloriam: quarum laudũ tu admaris: pro adamaueris: ideſt quarum laudum gloria ſemper es delectatus: quia ſemper amaſti gloriam: quæ ex laudibus naſcitur. ¶ In hanc ſentẽ. cohortandi te ad amorem laudum. ¶ Tu ſpon. per te ipſum: ſine ullis impulſione. ¶ Incitatum: ſtimulatuȝ. ¶ Et hoc quicquid .i. hoc quod. ¶ Attigi: leuiter & paucis tetigi: & cõ
Inflam‑ memoraui. ¶ Inflammandi: incendendi: & eſt
mare tranſlatio ab igni: ſed plus eſt inflãmare q̃ incen dere. Virg. iiii. æneidos. His dictis incẽſum animuȝ inflãmauit amore. ¶ Teſtificãdi: apte declaran di q̃ſi teſtimõio quodã. ¶ Amoris mei: erga te.
PHI. PHI. ¶ Expectatio: ut ipſe ſolus ſaluã tẽp. reddas. Eſt. n. expectare ĩpatienter cupere ſine pſcri ptione temporis. Expecto uero uix certuȝ tẽpus deſiderare. ¶ Si hoc ſtatueris: quaſi præceptum ponit in quo intelligant quid faciendum: ut aduerſariam ſibi conſtitutam & expectationem uincere poſſit.

expectatio: quam tu una re facillime uĩces ſi hoc ſtatueris: quarum laudum gloriã adamaris: quibus artibus hæ laudes comparãtur: in his eſſe laborandũ. In hãc ſniam ſcriberẽ plura: niſi te tua ſpõte ſatis ĩcitatũ eſſe cõſiderem. Et hoc qcqd attigi nõ feci inflãmandi tui cã: ſed teſtificandi amoris mei. Vale.

M.T.C. Curioni. S.D.

HAec negocia quoquo mõ ſe habeãt ne epiſtola quidẽ narrare audeo tibi. Et ſi ubicunque es: ut ſcripſi ad te antea: ĩ eadẽ es naui: tamen quod abes gratulor: uel quia non uides ea quæ nos: uel quod excelſo & illuſtri ſita ſit laus tua ĩ

Ordo eſt: ſi hoc ſtatueris elaborandum eſſe in his artibus: quibus artibus hæ laudes cõparant̃: quarum laudũ gloriam adamaris. ¶ His artibus: his uirtutibus cõſeruandæ libertatis. ¶ Ars. n. cõciſione primitiui: qd' eſt apud græcos ἀρετὴ noiatur: quo noĩe uirtutem accipimus. Artis uero hoc eſt uirtutis ſpecies ſunt quattuor: prudẽtia: temperantia: iuſtitia: & fortitudo. ¶ Laudes cõ. qm̃ laudes ſemp ſunt comites uirtutũ. Omne. n. quod honeſtũ eſt: ut ait Ci. etiam ſi a nullo laudet̃ tñ per ſe laudabile eſt. ¶ Gloriã: frequẽtem famam cum laude: ex
Adamo laudibus. n. naſcit̃ gloria. ¶ Adamaris: id ꝓprie amatorꝫ eſt: ut Quintilianus. Oẽs matres liberos ſuos tanquã
Cõparo adamarent: amãt. ¶ Cõparant̃: acquirunt̃: & cõſtituuntur. Terẽ. Atq; ex incõmodis alterius ſua ut cõparet cõmoda. ¶ Incitatũ: cõmotum accenſum. ¶ Confiderem: certe & conſtanter crederem. ¶ Attigi: leuiter tetigi.
Inflammo ¶ Inflãmandi tui: ut te ipſum inflãmarẽ: ſed ut teſtificarer amorẽ erga te meũ. Metaphora ab igni deducta: & plus eſt inflãmare q̃ incẽdere. Maro. His dictis incẽſum aĩum inflãmauit amore. Et ẽ duplex loquẽdi modus.
Iocẽdo Grãmaticus p gerundiũ: ut nõ feci te inflammãdi gratia: ſed teſtificandi amorem meũ: & oratorius per participium: ut inflãmandi tui cauſa: & cum dicimus cauſa: dicere etiã poſſumus: ſtudio uel gratia inflammandi.

VBER. HAec negocia: oſtendit Ci. q̃ periculoſo ſtatu ſit reſp. & gratulatur Curioni: qd' abſit duplici de cauſa: uel ꝙ reipu. pericula & uexationes non uideat: uel ꝙ abſens oĩa cum ſumma laude conſequat̃. De inde cũ dicit ſe dubitare utrum ei gratulet̃ qd' ſit uenturus: an doleat: latenter eũ incedit ad defenſionem reipu. ad q̃ tamẽ in fine epiſtolæ eum aperte & modeſte hortat̃. ¶ Hæc ne: quæ romæ gerunt̃ in repu. ¶ Ne epi. quidẽ quæ ſolet eſſe liberior: multo ergo minus nunciis auderem narrare. ¶ Vbicunq; es etiã in locis remotiſſimis. ¶ In ea. na. in eodem periculo: & eſt tractum a nauigantibus: qui cum ſunt in eadem naui in eodem ſunt periculo. Perdita. n. repu. commune eſt malum & abſentiũ & pſentium dolor tñ maior pñtium qui uideãt. ¶ Antea: alia epiſtola quæ non eſt in hoc uolumine. ¶ Gratulor: tua eã gaudeo. ¶ Vel: &. ¶ Quæ nos: uidemus. ¶ Vel: alia cauſa. ¶ Excelſo: alto. ¶ Illuſtri: conſpicuo claro: eorum enim qui ſunt in dignitate: nullum uerbum aut factum poteſt eſſe obſcurum. ¶ Sita: poſita conſtituta.

PHI. b HAec negocia: Cæ. Craſſus ꝙ Pompeius ita remp. oppreſſerãt: ut omnino debitata iam prope & extincta uideretur. Nec audebat Tullius timore trium potentiſſimorum aperte hæc ipſa diceret uel maxime ꝙ Cæ. ad ſecundum conſulatũ ſpirabat: & ad id hortatus erat ut legem ferret. Demonſtrat auteȝ in quanto periculo reſpu. ſita ſit: & gratulatur: ꝙ abſens ea non uidet mala: quæ ipſi uidebãt in repu. quodq; laudem prope modum immortalem abſentia conſequatur. Inde hortatur Curionẽ: tanq̃ in eo unicum præſidium libertatis ſitum ſit: ut ea paret: meditetur: cogitet: quæ debeat is cogitare: qui ſit rempub. defenſurus.
Nego‑ ¶ Hæc. ſ. quæ ſunt in repu. Negocium ſane in multas res diffunditur: ſed apud oratores negocium eſt congre‑
cium gatio perſonarum. locorum: temporum: cauſarum: modorꝫ: caſuum: factorum: inſtrumentorum: ſermonum: ſcriptorum: & non ſcriptorũ & tale negocium græci περίοδον dicunt aliquando negociũ pro labore ſumit̃: ut Quintilia. Quid negocii eſt iſta poetarũ portenta conuincere: & Da mihi hoc negociũ. ¶ Ne epiſtola quidem quæ nec erubeſcere: nec timere conſueuit: ergo longe minus hæc ipſa nũciis narrare auderem. Aduerte animũ
Aurẽ ꝙ ne & quidẽ nunq̃ iungi patiunt̃ ſine medico. Quintilia. Nam mihi ne dicere qdem uideretur. Ci. ad Heren‑
certiorẽ nium. ne ad ſolanũ qdem. Et in Tuſculanis. Atq; ei ne integruȝ qdem fuit. ¶ Audeo: in rebus arduis dicimus.
oculus ¶ Naui: piculo. μεταφορικῶς a nauigãtibus: ut dicit̃. In porto nauigat: qui eſt ſine piculo. Si reſp. peribat: cõis
Excelſũ oĩum calamitas ſequebat̃: tam abſentium quam præſentiũ. ¶ Ea quæ nos: ſuppie uidemus. Magis enim mo
illuſtre uent quæ uidentur q̃ quæ audiunt̃. nam aure certior eſt oculus. ¶ In excel. & illuſtri: plus ẽ illuſtre q̃ excelſum.

¶ Sociorũ populi

VBER. ¶ Socio℞ populi Ro. erát. n. ſocii po. ro. qui cū eo erát fœdere coniūcti. ¶ Ciuiū romano℞: i qui ſūt VBER.
in Aſia. ¶ Quæ: laus tua. ¶ Nec ob ignoto. ¶ Nec ua. uarius ſermo dicit̃ de aliquo: quū non eadē dicuntur.
¶ Clariſſima: cōtra id qđ dixit obſcuro. ¶ Et una: eadē & pſeuerāter: & elegāter dicit̃ una uoce & uno ore pro
uno conſenſu & uno fauore: ut Ci. in Lælio de amicitia: De quo oēs uno ore &c. ¶ Præfert: nūciat. ¶ Vnum
il. q. d. de abſentia ſcio me poſſe tibi gratulari: ſed illud unū eſt de quo dubito: an tibi gratuler: an potius timeā:
ꝙ aduentus tuus mirabiliter ab oibus expectat̃. ¶ Nō ꝙ ue. excuſat hanc dubitationē ſuā. ¶ Ne. i. ut. ¶ Non

plurimorū & ſociorum & ciuium cōſpectu: quæ ad nos nec obſcuro nec uario ſermone: ſed & clariſſima & una oium uoce pfert̃. Vnum illud neſcio: gratuler ne tibi an timeam: quod mirabilis eſt expectatio reditus tui: nō quod uerear ne tua uirtus opinioni hominum non reſpōdeat: ſed mehercule: ne quū ueneris nō habeas iam qđ cures: ita ſunt omnia debilitata iam prope & extīcta. Sed hæc ipſa neſcio recte ne ſint litteris cōmiſſa. Quare cætera cognoſce ex aliis. Tu tamen ſiue habes aliquam ſpem de rep. ſiue deſperas: ea para: meditere: cogita: qua eē in eo ciue ac uiro debent: qui ſit rempu. afflictam & oppſſam miſeris tēporibus: ac perditis moribus in ueterem libertatem ac dignitatē uindicaturus. Vale.

reſpondeat: nō ſatiſfaciat. ¶ Opinioni: expectationi. ¶ Mehercule: iurāds eſt aduerbiū. ¶ Ne
cum ue. ro. & ſubauditur uereor. ¶ Quod cu. Curare
qui curant̃ q̃ hn̄t ſpem ſalutis cū difficultate iū
qa curari ꝓprie teſte Donato dr̄ ꝙ q̃ſi arduum
& graue eſt: & ideo uſus eſt uerbo medico℞: ad
quos curare ptinet. ¶ Ita debilitata: qa dixit cures: uſus eſt ēt uerbo ad ægrotū ptinēte. ¶ Debilitata: male affecta. ¶ Et ꝓpe extincta: prope
delata: & ꝯſumpta: extingui. n. eſt mori: ut Oui. Extīgui
in heroidibus. Primoq; extinguar in æuo: & Virgi. in ſexto æneí. Infœlix dido uerus mihi nuncius ergo Venerat extīctā ferro: ergo extincta q̃ſi deſperata: qa de extinctis nulla eſt oino ſpes: hæc aūt dicit qa adminiſtratio reip. erat tantum modo in ptāte quorundam potentū: q magis pro libidine q̃ pro rōne agebant. ¶ Hæc ipſa q̃ ſcripſi: quū multo plura ſint q̃ nō audeā ſcribere. ¶ Recte: tuto: ne quiſpiā ſe a me tanti & offendi putet. ¶ Cætera: quæ nō audeo ſcribere.
¶ Tu tn̄: ſubaudi q̃uis dixerim oia debilitata &

extīcta. ¶ Siue hēs: hoc eſt ſiue ſperas remp. poſſe adhuc ad ſalutē reduci: ſiue nullā oino hēs ſpem. ¶ Para: rebus ipſis. ¶ Meditare: conſulta. ¶ Cogita: inueni: nam cogitare frequentatiuum eſt a cogo: & eſt ſenſus cogere ad aliq̄d inueniendū. ¶ Viro: nō ad ſexū nunc: ſed ad uirtutē rettulit. ¶ Vendicaturus: recepturus: reſtiturus. Cogito
¶ Afflictā: debilitatā. ¶ Oppreſſam: deiectā & uiolētia proſtratā. ¶ Miſeris: infœlicibus. ¶ Perditis: peſſimis:
¶ Veterē: priſtinā & ſolitā. ¶ Libertatē: qa timebat Ci. reip. quoniā Cæſar tribunus plæ. iam hortatus erat: ut legē ferrent: q̃ Cæſari: quis abſenti ſecūdum conſulatum petere liceret: præterea omnia in trium poteſtate erant.
PHI. ¶ Sociorum: cōſederato℞. P. R. Amicus & ſocius ita diſcrepant. Amicus eſt qui alicui uſu uitæ ſimilis: PHI.
pio ac ſincero & perfecto amore coniungitur. Socius uero: qui cum aliquo ad aliquid peragendum aliquo pa Socius
cto coniungitur: unde Cice. hæc duo coniungere ſolet: ut ſocios. P. R. atq; amicos: & in libro de inuentione. Fir Amicus
miſſimas ſocietates atq; ſanctiſſimas amicitias. ¶ Ciuium: qui cū eo erant in Aſia curionis laudem uidebant.
¶ Clariſſima & una: exornationis genus qđ græci αντίθετον nostri contrariū uocant: breuibus & continuatis
uerbis perfectū eſſe debet. ¶ Vna uoce: ut dicitur uno ore. i. uno conſenſu. Teren. uno ore omnia bona dicere.
¶ Vnū illud: ꝙ abſens ſis congratulari me poſſe tibi cognoſco. Sed unum eſt qđ uereor: an tibi congratuler:
an timeam: ꝙ tantopere deſiderat̃ aduentus tuus. ¶ Non qđ uerear. Excuſatio dubitationis. ¶ Reſpōdeat: ſatiſfaciat. Scio inquit ꝙ uirtus ſuperat oium hominum opinionē. Virtus enim eſt habitus animi in naturæ modū: ut ait Martius rōni cōſentaneus. ¶ Ne: pro ut. ¶ Cures: quid arduū ſignificam⁹ & graue: hoc uerbo: quod Virtus
eſt proprie medico℞: & ad hoc alluſit: cū ſubſecutus eſt. Ita ſunt omnia debilitata: quaſi uiribus confecta. ¶ Extincta: q̃ſi deſperata: μεταφορικῶς unde extingui mori dicimus. ¶ Sed: tranſitū ſignificat ad alterius rei mētionem. ¶ Recte: ſine periculo: ne ad aures Cæſaris peruenirent. ¶ Litteris cō. Cōmittere aut mādare litteris ſcribere. ¶ Cætera. ſ. detrimenta reip. quæ ſcribere nō audeo. ¶ Spem: ſpes incertarū re℞: expectatio certa℞. ¶ Pa Spes
ra: meditare: cogita articulus eſt. Meditari uero eſt exercere a uerbo græco μελετάω. L. in. D. cōuerſo: ut econ Expecta
trario ſeda ſella parare ad rē: meditari ad cōſiliū: cogitare ad ineniendū rettulit. ¶ Ac uiro: Exaggeratio eſt: nā tio
inter ciues ēt uiles hoies numerant̃: ſed uiri nō niſi qui uirtute pdu⁹: ſit dici pōt: ut apud græcos: & nunc uiꝝ ad Paro
uirtutē ꝓprie referim⁹. ¶ Perditis: iniq̃ſſimis & iprobiſſimis. Iuue. Audacia pdita. ¶ Moribus: & bonus & ma- Cogito
lus mos eſſe pōt: ut pharmacō: uenenū: ualitudo. ¶ Veterē: q̃ antea ſortita erat. Senex antiquus uetus hoc mō Vetus
differunt. Senex: qui ad ſenilē puenit ætatē: & ad uitam dūtaxat ipſius ꝓpriam referendū eſt. Vetus: ad publica Vēdico
tēpora ſuperiora. Antiquus uero tam de ſenibus dici poteſt: q̃ de ueteribus: ut homo iſte eſt antiquus: & antiqui Vīdico
noſtri facere conſueuerunt: niſi ꝙ habet neſcio quid plus uetus q̃ antiquus: unde Iuue. Antiquū & uetus ē alie- Vīdicta
nū poſthume lectū cōcutere. ¶ Vindicaturus: in libertatem reuocaturus. Inter uendico: & uindico hoc diſcrimen eſt: uēdicamus nobis auctoritatē. i. attribuimus: & quaſi nr̄am ꝓpriaꝫ eſſe facimus. Oui. Vēdicat auſonias
Iunonis cura calēdas. Vindicamus uero iniurias: hoc eſt ulciſcimur: & punimus: unde uindicta dr̄. Iuue. Vindicta nemo magis gaudet q̃ fœmina. Vindicare ēt ſignificat reuocare i libertatē: ut hoc loco: & ad Cæſarē Iunio
rē. Qui ſi nihil ad beneficiū adderes: quo me una cū rep. in libertatē uindicaſſent: & in academicis. Aliqua poteſtas ſic uidicet in libertatē: & liberare atq; defendere. Ci. in Catone maiore. Senectus eſt natura loquacior: ne
ab oibus eā uitiis uideat uindicare. Quare hic uindicaturus. per. I. & nō per. E. legendū eſt: in quo multi errāt.

VBER. NOndum: Clodius ut in primo libro expoſuimus: non ſolū Ci. ſed eius amicorum hoſtis atq; inimicus fuit: uerum quum Clodius præturam peteret: & eodem anno Annius Milo cōſulatum: in quo competitores quoſdam ſatis potentes haberet Metellum: Hypſeum: & Scipionem: quum uideret Clodius præturam ſuam fore debilem & quaſi mancā conſule Milone ei uæhementer aduerſabatur: ne conſulatum adipiſceretur: & eius competitoribus ſtudebat Ci. aūt qui a Milone fuiſſet bene affectus in reſtitutione ſua ab exilio: cupiens gratū animū in eum oſtendere ſummopere pro eo laborabat: ut ipſum conſulatum obtineret. Itaq; cum Curio ex Aſia romam uenturus eſſet: quem cognoſceret poſſe multum ī hac re & prodeſſe Miloni: miſit ei obuiam has litteras in quibus primū oſtendit quātum ſibi ſit laborādum pro Milone: & artificioſe oſtendit neceſſe ſibi eſſe: ut Curio qui plurimum deberet nunc etiam in Milonis cauſa rogaret: ut ei in hac competitione cōſulatus ita ſaueat ut oīno ipſum conſequatur. Adducit autē rationes multas: quibus oſtendit petitionem ſuam eſſe honeſtiſſimam. Deniq; ex quattuor rebus quas Seruius in omni petitione ſeruandas dixit: nulla omnino deeſt. Siquidem honeſtatem habet quum pro amico ſaluus ſuæ auctore rogat: poſſibilitatem quum oſtendit Curionem poſſe id efficere quod petit ſi modo uoluerit. Modus etiam declaratur quum fauorem eius in conſulatu Milonis ſe petere oſtendit: & ut præbeat ſe ducē ſuffragiis aliorum: quæ ſe habere dicit: poſtremo ſubdit ſpem remuneratiōis & p ſe Anniū Milonem. Eſt aūt hæc epi-

M.T.C.Curioni.S.D.

NOndū erat auditū te ad Italiam aduētare quū Sextū Iuliū Milonis mei familiarē cū his ad te lr̄is miſi. Sed tū cū appropinqre tuus aduētus putareť: & te iā ex Aſia Romā uerſus

Aduēto ſtola oium cōmendatitiarū. C. artificioſiſſima & uæhementiſſima. ¶ Aduentare: propinquum eſſe: appellare.
Appropinquo ¶ Appropinquare: ꝓpinquū eē: nō loco ſed tpe: ut ſi dixero circa feſtū natalis xp̄i appropinquat aduētus Ducis Mediolani. i. ꝓpinquꝰ eſt ut ueniat: qa eo tpe ſolet maxime Mediolanū petere. Ita in hoc & ſi Curio erat adhuc remotus: & nōdū ad Italiam aduentabat tamen putabatur eius aduentus eſſe propinquus: quia cum iam
Verſus cōſtaret eū ex Aſia diſceſſiſſe: paucis diebus erat uēturus. ¶ Putaretur: exiſtimaretur: quia finitum eſt tempus tui magiſtratus. ¶ Romam uerſus: hæc propoſitio elegāter poſtponiť: ut hic patet. ¶ Conſtaret: notum eſſet.

PHI. NOndum erat: In ſcribendis epiſtolis poſſumus uti uel non uti artificio. id enim in noſtro arbitrio ſitum eſt. Sed cum negocium habet aliquod pōderoſum: Cice. magna ex parte loqui ſtudet. Hāc epiſtolam ſi quis diligenter attendat: nihil inueniet quod nō ſit laude & admiratione digniſſimū. Eſt enim arte & ſubtilitate dicendi admodum plena. In qua exordienda in primis auditorem facit attentum: cum rem magnam pollicetur allaturum: ut magnitudo rei fecit: ut non ueremur ne nimis cito mitteremus. Et ibi beniuolum reddit. Ego ſi mea in te eſſent officia ſolum Curio tanta. Item a perſona auditoris. Sed quia tua in me uel nota omnibus. Docilem fecit quum paulopoſt inquit. In Milonis conſulatu fixi: & locaui. Eſt aliud præterea animaduertendum hanc petitionem illis quattuor rhetoricis partibus cōſtare: ut ſit præſtandi facultas: ſit honeſtum quod petitur: habeat modum: ſequatur remuneratio. Poſſibilitatē oſtendit cum ait. Huic te unum tanto adiumento eſſe ſi uolueris: poſſe intelligo. Modum uero: quum ait. Habemus hæc omnia: & ut ſubuenias huic meæ ſollicitudini: uel ut uerius dicam propriæ ſaluti tuum ſtudium dices: deniq; remunerationem oſtendit: ut de ipſo. T. Annio tantum polliceor. Sed quid a Cicerone peratur: facilius cognoſci poſſet: breuiter: argumentum exponere uiſum eſt. Id autem eſt huiuſmodi. T. Annius Milo conſulatum magna quadam contentione petebat: cuius tunc erant multi competitores potentiſſimi uiri: Scipio: Hypſeus: & Metellus: quæ res non erat minori curæ Cice. q̄ Miloni cum propter amorem inter ſe maximum: tum uel in primis propter magnitudinem meritorum: quæ in eum Milo contulerat: nam eius opera Tulliꝰ ab exilio reuocatus maxima cum gratulatione ciuium in urbem Romam reuerſus eſt. Igitur Cicero tanti nō immemor beneficii omnibus in rebus uel præſertim in eo conſulatu benemeriti gratiam referre conabatur: ut talem magiſtratum Cice. induſtria cōſequeretur: uel maxime ꝙ illi Clodius Ciceronis inimicus plurimū aduerſabatur: & cōpetitoribus fauebat. Erat enim eodem anno Clodius præturam petiturus: quo Milo conſulatum nec ignorabat Milone conſule parui ponderis in rep. futuram eſſe p̄turam ſuam. Quapropter omni arte Milonem inſectabatur: ne cōſulatum adipiſci poſſet. Tullius uero multū ac diu in hac re perficienda laborauit. Necdum conſecuta res erat quum ex Aſia Romā Curio reueniret. Et quoniam non ignorabat: ꝙ quicqd erat ampliſſimū in repu. Curio ꝓpter opinionē quam de ſe conciliarat: facile cōſequi poſſet: nō dubitauit id per lr̄as ab
Dum donec eo petere: qđ erat illi maximū: maximeq; neceſſariū ut ipſe conſulatū a ſenatu pro Milone peteret: quem certo ſciebat non negatum eſſe. ¶ Nondum: eiuſdem ferme naturæ ſunt dum & donec: ſed elegātia differūt. Nam ne: nō nec cōmode iunguntur cum dum: nunq̄ tamē cum donec. Significant etiam dū & donec uſq; ad: uel
Italia q̄diu: & donec ſubiunctiuo: dū indicatiuo conueniūnt litteris inſeruiam donec moriar. i. uſq; ad mortē: & tua merita recordabor dū uiuo. i. q̄diu uiuo. ¶ Ad Italiam: Varro & Timæus a copia bouum quæ in italia eſſe dī
Vento appellatā exiſtimant: ἰταλος enim ueteri lingua græcorum bouem ſignificat. Virgilius uero a duce dictam Si-
Aduēto culo fuiſſe cōmemorat: ut nūc fama minores italiam dixiſſe ducis de nomine gentē. ¶ Aduentare: uentare: &
Aſia aduentare dicimus frequētatiuū a uenio. ¶ Ex Aſia: in qua geſſerat magiſtratum. ab Oceani. & Thetyos filia: & Iapeti coniuge Aſiam inquit Heſiodus appellatam. Lydi uero ab Aſio Cotyi filio nominatam fuiſſe cōmorant. Eſt etiam eius nominis palus in Lydia caiſtro proxima: gruibus abundantiſſima Romam uerſus: ſic exigit elegantia: ut hæc particula uerſus poſtponatur dictioni. Sic Sulpitius ad Ciceronem. Megara uerſus nauigarem. Quid autem de urbis Romæ appellatione ſentimus: in libro de honoribus publicis diximus.

¶ Profectum:

VBER.¶Profectum:diſceſſiſſe.¶Magnitudo rei.i.res magna & magni momẽti atq; põderis.¶Vt nõ uereremur:non timeremus.¶Ne:ut.¶Nimis cito:ante aduentum tuum.¶Cum uellemus : cum cuperemus. ¶Has litteras:noſtras cõmendatiuas pro Milone.¶Quamprimum:ut diximus ſupra:ſubito:ut ante aduentum tuũ eſſes admõitus:quid ante fieri uellem. ¶Ego:iam incipit ſibi conciliare animum Curionis:non tam Curionem ſibi debere:q̃ ſe Curioni.Ideoq; ut eis magis debeat:dicit ſe non dubitaſſe ab eo per litteras petere: id quod ſibi eſſet omnium maximum & neceſſarium.¶Officia in te:merita mea in te collata.¶Solum:tantummodo.¶A teipſo ꝓdicari:publice laudari. VBER.

profectũ eſſe cõſtaret:& magnitudo rei fecit : ut nõ uereremur ne nimis cito mitteremus:cũ has ad te q̃ primũ lr̃as perferri magnopere uellemus.Ego ſi mea i te eẽnt officia ſolum Curio tanta quanta magis a te ipſo ꝓdicari quã a me põderari ſolent:uerecũdius a te ſi qua magna res mihi petẽda eẽt cõtẽderẽ(Graue eſt.n.hoi prudẽti petere aliqd magnum ab eo de quo ſe benemeritũ putet:ne id qđ petat exigere magis q̃ rogare:& in mercedis potiꝰ q̃ in beneficii loco numerare uideatur)Sed qa tua in me uel nota omnibus:uel ipſa nouitate meorum temporum clariſſima & maxima beneficia extitercrũt:eſtq; animi ingenui cui multum debeas:eidem plurimum uelle debere:non dubitaui id a te per litteras peterẽ:quod mihi omniũ eſſet maximum maximeq; neceſſariũ.Neq; enim ſum ueritus:ne ſuſtinere tua in me uel innumerabilia beneficia non poſſem:quum præſertim con ſiderem nullam eſſe gratiam quam uel non capere

¶Magis:potius.¶Ponderari a me:æſtimari a me:quia non tanti ea æſtimo:quantũ tu ꝓdicare ea ſoles.¶Verecũdius:rõnem huius uerecũdiæ.¶Graue:moleſtũ:difficile.¶Prudenti:uerecundo:pudoris pleno.¶De quo putet ſe benemeritũ:cui ꝓſtiterit beneficia.¶Magis:potius.¶Loco mercedis : pro remunerationis ſui meriti.¶Exigere:repoſcerẽ.¶Quã beneficii:ꝓ quo ei debeat.¶Vel nota:cognita.¶Clariſſima:nulli obſcura.¶Nouitate meoꝝ temporꝫ: quibus mihi noua:& bonis ciuibus inſueta acciderunt:quæ autem beneficia ꝓſtanẽ temporibꝰ aduerſis:ſolent eſſe maiora:& clariora:qui non poſſunt latere.¶Eſtq; : iungitur cum ſuperiori ſic quia eſt animi ingenui &c.¶Ingenui:liberalis & ſimplicis.¶Velle debere:uelle eẽ obligatum.¶Cui debeas:ei cui merito obligatus ſis:id autem libenter facit ingenuꝰ animus.Ruſticus autem & ſeruilis animus ſpernit ei debere a quo beneficia acceperit:& ne debeat plerũq; non uult petere aut capere beneficium.¶Debeas:ſecunda perſona pro tertia eleganter ponitur:tam in carmine q̃ in oratione ſoluta.Virgili. iiii.æneidos.Migrãtẽ cernas pro cernat aliquis. ¶Non dubitaui:auſus ſum:& eſt ordo : ſed qa tua i me uel nota oibus & cætera:nõ dubitaui.

¶Per litteras:quia es abſens:nec poſſum tecũ corã loqui.¶Neq; enim:occurrit obiectioni dicẽs:q; quãuis innumerabilia bñficia a Curione accipiat:cõfidit tñ ſe poſſe oia ſuſtinere.¶Vel:ideſt etiã.¶Gratiã: beneficiũ.

PHI.¶Profectum:diſceſſiſſe.¶Conſtaret:manifeſtum eſſet.¶Magnitudo:attẽtum facit.¶Nimis cito:ante aduentum.¶Vellemus:optaremus.¶Ego ſi mea:ordo eſt.Ego contenderem:& eſt principiũ cõciliandæ gratiæ Curionis ad ſeipſum:demonſtrat ſe plus Curioni debere:q̃ Curio Cice.deberet.Sed pro magnitudine animi pollicereẽ ſe illi accumulatiſſime ſatiſ facturum.¶Magis:pro maius a poſitiuo magnũ non enim dicimus maius ſtudio:ſed magis ſtudeo:nec maius potuit Scipio quam Hannibal.Pompeius tamẽ ab eo dictum exiſtimat quod græci μαλλον dicunt.¶Prædicari:apte laudari.¶Ponderari: μεταφορικωσ pro exiſtimari. ¶Contenderem:peterem.¶Graue eſt enim:Senſus eſt q; cum qs homo prudens:& modeſtus aliqđ in quẽpiam beneficium cõtulerit:ſitq; poſtea ipſe ab eo aliquid magnum petiturus:moleſtum eſt petere:quoniã putat ne beneficium:quod prior ipſe contulerat repetere:& pro eo quaſi mercedem exigere uideatur:& eſt exornatio:quam græci γνωμην:noſtri ſententiam dicunt.¶Petere:petimus gratia:poſcimus meritis:poſtulamus iure:expoſtulamus querela:flagitamus ardore:rogamus precibus. De quo ſe benemeritũ putet in quem ipſe beneficia contulerit.¶Loco mercedis:pro remuneratione collati beneficii.¶Exigere:debitũ repetere.¶Tua: beneficia.¶Nouitate meorum temporum:dum fuit in exilio:nouitas enim plerunq; pro temporum perturbatione ponitur:& tempora pluratiue ad fœlicitatem ut plurimum referuntur. Ci.O tempora:o mores:& qua aduerſis tẽporibus beneficia præſtantur:ſolent eſſe chariora:& magis cognita:unde ſubiungit:clariſſima & maxima extitere.¶Sunt & tempora fœlicitatis:ſed raro ſine epitheto ponunẽ.¶Eſtq; animi ingenui:pertinet ad animum liberalem & nobilem:nam ruſticoꝝ animi recipiendis beneficiis iacent:niſi temeritate aliter ſe gerãt. Ingenuus ille dicitur:qui liberis parentibus natus eſt:nec poſtea factus ſeruus:ecõtrario Libertinus:qui iuſta ſeruitute manumiſſus eſt.¶Debeas:eleganter poniẽ ſecũda pſona pro tertia tã in uerſu q̃ in ꝓſa orone.Iuue.Dicas forſitã unde ingeniũ par patriæ.¶Debere:obligatũ eſſe:huius uerbi ſignificationẽ Ci.in paradoxis explicauit hoc mõ.Tu poſſe te dicito:quoniã quidẽ potes:debere te:ne dixeris:q̃to nihil qs debet:niſi qđ eſt turpe nõ reddere.¶Nõ dubitaui:dirige ſic uerba.Sed quia tua &c.¶Per lr̃as:nõ expectãdo rediiũ tuũ.¶Neq;.n.ſum ueritus:refutatio eſt & q̃ſi reſ̃io obiectioni.¶Vel:pro ẽt.ut Teren.uel rex:& in Phormione:uel occidito.Interdum pro ueluti:ut Terẽ.uel hic Pãphilus.Alias eſt diſiunctiua cõiunctio.Plærunq; correptionem ſignificat : ut Cice.uel optimam me ſane uitam.¶Confiderem:pro conſtanti haberem poſſe accumulatiſſime gratias referre. ¶Gratiam:bñficium.¶Capere:cum id quod in nobis eſt aſſumimus:capere dicimus:qui ſe dignũ in accipiendo beneficio cognoſcit illud accipere non dubitat:& id magni & liberalis hominis eſſe philoſophi tradiderũt

Peto
Poſtulo
Poſco
Expoſtulo
Flagito
Rogo
Tẽpora
Ingenuus
Libertinus
Vel
Capere

VBER. VBER. ¶ Capere in accipiendo.i.cuius beneficii animus meus non eſſet capax:quia liberalis animus:ut uo
Aius liberalis luit Ariſtoteles:etiam in accipiendo beneficium cognoſcitur:quia non dubitat accipere qui ſe dignum cognouit. ¶ In remunerando:reddẽdo parem gratiam. ¶ Vel cumulando:uel etiam augẽdo quod accipiſſem. ¶ Illuſtrare:ornatiorem & clariorem reddere. ¶ Studia:affectus animi:deſideria. ¶ Omnem mentem:intentionẽ omnem mentis. ¶ Fixi:poſui:firmaui. ¶ Statui:iudicaui:uel decreui. ¶ Fructu:uoluptatem.i.exiſtimauit me non ſolum debere ita facere:ut uidear in eum uſus officio meo:ſed ꝙ plus eſt:ut lauder fuiſſe pius tanq̃ in pa-
Pietas trem. ¶ Officii:meriti. ¶ Pietatis:quæ plus eſt q̃ officium. ¶ Laudẽ:cõmendationẽ apud oẽs. ¶ Nec uero:ex quadã cõparatione oſtẽdit q̃ te curæ ſit ſibi:ut Milo cõſequatur hunc cõſulatũ: & eſt ſenſus cũ q'ibet naturaliter habeat curam ſuæ ſalutis & ſuarum rerum. Nõ puto ꝓpriã ſalutẽ & ꝓprias res fuiſſe unq̃ tãtæ curæ alicui:q̃tæ curæ ſit mihi ei⁹ honor. ¶ Suã:ꝓpriã. ¶ Honos:ut cõſulatũ cõſequatur. ¶ Fortũas:res diuitias. ¶ In quo:uel honore uel Milone. ¶ Studia:fauores. ¶ Huic:pentiõis poſſibilitas. ¶ Te unũ:te ſolũ. ¶ Si uolueris:q̃ſi aſtringit eum ut faciat. ¶ Prætetea:pter te uel poſtea. ¶ Habemus:oñdit ad iumẽta hẽbat ad hãc cãm:& ea enũerat. ¶ Studiũ:fauorẽ & uolũptatẽ. ¶ Ex tribunatu:Milõis q tulit legẽ de reuocãdo Cicerõe:cũ eſſet tribun⁹ plæbis. ¶ Propter noſtrã cãm:qa bõi uiri cũ uidiſſent Cicerouẽ a clodio uexatũ:& a Milone reuocatũ atq̧ defenſũ:cõciliati ſunt ualde erga Milonem.q de Cice.reuocatiõe tam diligenter egiſſet. ¶ Vulgi.& multitudinis.i.plæbis. ¶ Munerũ:ludorum. quos Milo magnificẽtiſſimos añ exhibuerat:qb⁹ ſibi cõcillauerat aios multitudinis:qm̃ his plæbecula gaudet. ¶ Vulgi.&.m.iubaudi ſtudium habemus. ¶ Naturæ:Milonis qui non coactus:ſed natura liberalis eſt.

animus meus in accipiẽdo uel remunerãdo uel cumulãdo illuſtrare poſſit. Ego omnia mea ſtudia:omnem operam:curam:induſtriam:cogitationem:mẽtem:deniq̧ omnem in multis cõſulatu fixi & locaui: ſtatuiq̧ in eo me non officii ſolum fructũ:ſed etiam pietatis laudem debere quærere. Nec uero cuiq̃ ſalutem ſuam ac fortunas ſuas tantæ curæ fuiſſe unq̃ puto: quantæ mihi ſit honos eius:i quo oĩa mea ſtudia poſita eſſe decreui. Huic te unum tanto adiumento eſſe (ſi uolueris) poſſe intelligo:ut nihil ſit prætetea nobis requirendum. Habemus hæc omnia bonorum ſtudiũ conciliatũ ex tribunatu propter nr̃am (ut te ſpo itelliget) cãm: uulgi ac multitudĩs

PHI. PHI. ¶ Cumulando:plura referendo q̃ acceperat. ¶ Ego omnia mea ſtudia: Articulus eſt. ¶ Sudia: uoluntates: & affectus animi. ¶ Cura: differt a curione: hæc proprie medicorum: cura uero reliquorum eſſe
Cura curatio dicitur: non a curando: ut inquit Priſcianus appellata: ſed ab eo ꝙ cor urat. Hinc Ennius quaſi huius nominis originem explicans: inquit. Curamue leuaſſo. quæ nunc te coquit. Hanc græci μαϑέμγαγ dicunt hinc
Induſtria etiam pro amore latini capiunt. Virgi. At regina graui iamdudum ſaucia cura. ¶ Induſtriam: a qua non fit induſtrioſus ſed induſtrius: ſicut nec a uirtute uirtuoſus: licet Boetius uirtuoſum tu ne dicas. Has enim de
Induſtrius riuatiouęs latinitas aſpernatur ſed pro uirtuoſum Tullius dicit bonum:iuſtum:ſtudioſum:fortem:nunq̃ uirtuoſum apud Ci.inuenies:ex quo ait:tametſi uitioſum dicit:uirtuoſum tñ dicere non auſim. ¶ In eo:i conſulatu.
Pietatis ¶ Officii qd pro meritis in me ſuis efficere debeo:fructus eſt uoluptas:gauderem enim multum non ſolum uideri uſus officio in Milonem:ſed laudari pius in eum fuiſſe. ¶ Pietatis:nunc pro ſingulari amore pietatem accipimus.& plus eſt q̃ officium ut ſupra diximus. ¶ Laudem: commendationem. ¶ Debere quærere: ut Milo conſulatum omnino conſequatur: & illud propne quæri dicitur:quod cum difficultate inuenitur. ¶ Non ſolũ
Nõ ſolũ & non modo ſemper exigunt poſt ſe:aut ſed:aut uerum:ut non ſolũ Athenis cognomen deportaſſe:ſed prudẽ
Nõ mõ tiam:& humanitatem intelligo:& in epiſtola ad Appium. Ita eſt homo non modo prudens:uerum etiã quod
Nedum uidi curioſus. Sed caue dicas ne dum pro non ſolum. Eſt enim alius loquendi modus. Exigit enim ante ſe ora-
Neq̧ uero tionem hoc modo. Adirem pro te mortem ne dum uerba pro te facerem:& ſub uno uerbo utranq̧ ſententiã complecti hoc modo. Adirem pro te mortem nedum laborem. At nullo modo dicendum eſt ſic. Ne dum la-
Nõ aũt borem pro te adirem:uerum etiam mortem:in quo multi errauere. ¶ Neq̧ uero. Ex quadam quaſi compara-
Honos tione dicit:ꝙ nullus unq̃ tanti fecit aut fortunam:aut ſalutem ſuam:q̃ti ego conſulatum Milonis mei. Et ani-
Labos maduerte ꝙ nec:& neq̧ elegãter iungũt cũ hac panicula uero:ſed autẽ nũq̃ pati pñt qd iure ſibi uẽdicat non.
Intelligo Dicim⁹.n.nõ aũt nec uero:& neq̧ uero. ¶ Salutẽ caue dicas:ſalutes nũero.n.multitudinis nõ ĩuenit apd do-
Credo ctos uiros. ¶ Honos:ut adipiſcat cõſulatũ. honos:& labos.p honor & labor nõ tã uerſu.q̃ ꝓſa oratiõe dici poſ ſunt. Sic in Tuſculanis:honos alit artes ꝙ Vir. Semp honos nomenq̧ tuũ. ¶ Omnia mea:nihil excepit:ſed animi:corporis:& rerum æternarum bona ĩtellexit eẽ poſita pro honore Milonis:ut magis Curio moueretur ad id agendum:quod Tullius pro Milone petebat. ¶ Si uolueris:uim habent hæc uerba quaſi ad cogẽdũ ut faciat. ¶ Intelligo:plus eſt q̃ ſi dixiſſet credo. nã quæ intelligimus certa ſunt:quæ uero credimus falſa eẽ pñt. ¶ Prætetea:præter te unum. ¶ Habemus hæc oĩa:aperit ſtatũ cauſæ:& rei peragendæ facilitatẽ oſtendit & Milonis mores:& gratiam:& adiumenta:quæ habeãt:paucis enumerat. ¶ Bonorum ſtudium:habemus inqt ĩ primis bonorum ciuium hoc eſt patritiorum uolũtatẽ:qui conſulatum Miloni uolunt. ¶ Conciliatum:in beniuolẽtiam Milonis & fauorem adductum. ¶ Ex tribunatu Ipſius Milonis:quando de reuocãdo ab exilio Cicerone legẽ tulit. ¶ Propter noſtrã ut (ſpero te intelligere) cãm:q̃ uenuſte inter duas cauſas ſimiliter cadentes diuerſa iterpoſita ſunt uerba:p cauſam uero noſtrã ab exilio reductionem ĩtelligit:de quo ſæpe diximus. ¶ Vulgi ac multitudinis:repete habemus ſtudiũ:& per uulgus ac multitudinem plæbeios ĩtelligit. ¶ Propter magnificẽtiã munerum:ludorum quos populo antea Milo ꝓbuerat:quibus maxime plæbeiorum animos ad ſe amãdũ allexerat.

¶ Iuuentutis:

VBER.¶ Iuuentutis:iuuenum Romanorum.¶ Gratioſorum:qui apud populum gratiã habent.¶ Suffra VBER.
giis:fauoribus:ſunt enim ſuffragia quaſi uoces quæ dicebantur in comitiis:& in tabella ſcribebantur:quũ quiſq; Suffra-
quam ſuam declarabat uoluntatem de aliquo eligendo in magiſtratum:inde ponitur pro auxilio:& ſuffragari gium
eſt auxilium & fauorem ferre:& refragari eſt pugnare:ſed cauendum ne abutamur ſic dicendo.Lacedæmonii Suffra-
ſuffragia miſerunt Athenienſibus.Quia auxilia dicendum eſt:quæ proprie de re militari dicuntur:quamuis & gor
ad alia referantur.Suffragium uero in uoce tantũ dicitur:& ſic ſuffragari & refragari.¶ Ipſius:Milonis.¶ Di- Refra-
ligentiaʒ:quam adhibet ut omnibus ſit gratus. gor

propter magnificẽtiã muneꝝ:liberalitatẽq; naturæ. Iuuẽtutis & gratioſoꝝ in ſuffragiis ſtudiũ pp ipſius excellẽtẽ in eo genere uel grãm uel dignitatem:noſtram ſuffragationem ſi minus potẽtem:at probatã tamen & iuſtã & debitam:& propterea fortaſſe etiã gratioſam.Dux nobis & auctor opus eſt:& eoꝝ uẽtorum quos propoſui moderator quidam:& quaſi gubernator:qui ſi ex omnibus unus exoptandus eſſet:quem tecum conferre poſſumus non habemus

¶ Noſtram:mei Cice.¶ Suffragationem:fa- Auxiliũ
uorem:ut diximus.¶ Si minus:ſi non.¶ Po-
tentem:magnæ auctoritatis.¶ At:ſaltẽ.¶ Pro-
batam:bonam & laudataʒ.¶ Iuſtam:propter
eius probitatem.iuſtum eſt enim fauore bonis.
¶ Debitam:propter eius in me merita.¶ Pro-
pterea:propter id.ſ.quod ſit debita.¶ Gratio-
ſam:quia ſolent eſſe grata ea quæ ex debito ab
aliquo fieri putantur.¶ Ingratum:& enim &
immemorem nemo eſt qui nõ oderit.¶ Dux:
princeps:tractum a militia:ubi milites ſine du-
ce minus audent & ualent.Vnde Virgi.Vrget
præſentia Turni:dicimus autem opus eſt mihi
duce:& opus eſt dux.¶ Ventorũ:uulgi & mul
titudinis:quam uentum appellauit propter inſtabilem:aut quia ex multitudine ſeditio plerũq; mouetur:quæ
ut ſupra diximus tempeſtati comparatur:ſicut etiam tempeſtas ſeditioni:ut Virgilius in primo æneidos.Ac ue
luti magno in populo cum ſæpe cohorta eſt Seditio:ſæuitq; animis ignobile uulgus.¶ Propoſui:ante dixi.
¶ Moderator:rector:id eſt cuius ſapientia & auctoritate ducantur.ut idem Virgi.Tum pietate grauem ac me-
ritis ſi forte uirum quem Conſpexere ſilent:arrectiſq; auribus aſtant.¶ Gubernator:quia de uẽtis locutus eſt: Guber-
gubernatorem etiam tranſitiue dixit:quum proprie de naui dicatur gubernator:ut Virgi.in ſexto æneidos.Ec- nator
ce gubernator ſeſe palinurus agebat.Ergo perſeuerauit in tranſlatione nauigantium:ut ita intelligat:q; quem-
admodum nauigantibus ut ad portum perueniãt:opus eſt qui arte & prudentia ſciat moderari uentos:& eſt
opus bono gubernatore:ita & ſibi opus eſt duce aliquo:qui regat iſtam multitudinem:& ſeruet eam in fauo-
re Milonis:ut conſequatur conſulatum:ne ipſa multitudo & uulgus tanquam uenti ſine moderatore muten-
tur.¶ Vnus:ſolus.¶ Ex omnibus:ciuibus Romanis.¶ Exoptandus:eligendus:optare enim eligere dicitur.
Virgilius primo æneidos.Pars optare locum tecto.Et Terentius in Andria.Quæ ſeſe optauit hic diuitias inho- Opto
neſte parare potiuſquam in patria pauper honeſte uiuere:unde & optio dicitur electio pro optatio.¶ Confer- Optio
re:comparare:quia neminem potiuſquam te eligendum putarem.

PHI.¶ Iuuentutis:repete habemus ſtudia iuuentutis:& aliorum qui gratioſi erant in dandis ſuffragiis.Om- PHI.
nes enim Miloni fauebant:quum ipſe in dandis ſuffragiis maxima prudentia uteretur:ut neminem offende- Suffra-
re & multis gratificari uideretur.Sunt enim ſuffragia:& ſuffragationes in eligendis magiſtratibus uoces & au- gium
xilia:quorum uarius eſt modus.Alibi fabis utuntur:alibi pilulis ex panno factis:alibi uocibus in tabella ſcriptis: Suffra-
ut Senatus apoſtolicus in eligendo Pontifice facere conſueuit.Inde ſuffragari pro auxiliari dicimus:& refraga- gatio
ri pro repugnare:& ſuffragium pro auxilio ponitur:non tamen dicas.Carthaginenſes ſuffragia miſerunt Han- Suffra-
nibali & huiuſmodi:tunc enim auxilia dicimus:non ſuffragia:quæ huiuſmodi uocibus:ut ita loquar accom- gor
modata ſunt.¶ In eo genere:in dandis ſuffragiis.¶ Noſtram ſuffragationeʒ:intellige habemus.¶ Minus po- Refra-
tentem:non multæ gratiæ uel auctoritatis:quoniam omnes ſciebant Ciceronem Miloni plurimum debere: gor
ideo in hac petitione Milonis parum auctoritatis habebat:uidebatur enim non ratione:ſed gratia & debito mo
ueri:aut ad euitandam arrogantiam inquit minus potentem.¶ At:ſaltem.¶ Gratioſam:ex debito.Solent
enim iucunda & grata eſſe:quæ a debito proficiſcuntur.Quis enim laudat ingratum?nemo.Nomina in oſus
deſinentia:copiam:habitationem:uehementiam:& quandam affectionem præ ſe ferunt.¶ Dux nobis & au
ctor opus eſt:qui ad optimum finem hanc rem ducat & methaphora a militibus eſſe poteſt:qui ſine duce non
multum proficiunt.¶ Opus eſt:mihi illa res illius rei:illam rem:& illa re dicimus.¶ Ventorum:a nautis me-
thaphora:& uulgus ac multitudinem intellexit:in quibus nulla ſolet eſſe conſtantia tanquam in uentis:& faci-
le ut uenti mutantur:& ut plurimum in contrariam ſententiam.Virgilius:Scinditur incertum ſtudia in contra-
ria uulgus.¶ Moderator:cuius perſuaſione moueanẽ.ut eſt illud Maronis.Tum pietate grauẽ:ac meriti:ſi for
te uirum quem Conſpexere:ſilent:arrectiſq; auribus aſtant.¶ Gubernator:μεταφορικῶς a naui:cuius rector
gubernator dicitur:ut Virgilius:Ecce gubernator ſeſe Palinurus agebat:& in methaphora nauigantium perſe-
uerauit:cum uentos nominaſſet qui ut arte reguntur:ita regi a certo ducẽ huiuſmodi multitudinẽ oportebat:ne
tanquam uenti mutaretur:ſed conſtans eſſet in fauore Milonis.¶ Vnus:præcipuus.¶ Exoptãdus:eligendus:
¶ Si memorem:ſcilicet beneficiorum:hac uerborum iunctura te uti nolim:ut ab eadem ſyllaba ſumaẽ initiũ
dictionis:in qua ſuperior deſiniit:quando facit inconcinnam orationem:ut illud Maronis:Et dorica caſtra.Eo-
dem modo ab eiſdem ſyllabis dico.Videndum eſt inquit Fabius:ne ſyllabæ uerbi prioris ultimæ ſint primæ ſe-
quentis.Id ne quis præcipi miretur:Ciceroni excidit in carmine.O fortunatam natam me conſule Romam.

VBER, VBER.¶ Quamobrem:concluſio in qua oſtendit nihil ſibi denegādū a Curione ex iis qua petit.¶ Memorem:beneficiorꝫ acceptorꝫ.¶ Si gratū:in referenda gratia:nam ut inquit Ci.beneficium male locatū maleficium puto:& ſtultū eſt in īmemorē & ingratū beneficium cōferre.¶ Si bonū:uirū cui iucundum & dignū benefacere.¶ Vel ex hoc ipſo:dicit ex hoc ipſo:ꝙ Miloni uiro bono faueat:poſſe exiſtimari ſe eſſe uirū bonū.¶ Laborē:curē:ſollicitus ſim.¶ De.i.ꝓpter.¶ Si dignū:generaliter dicit:ſi me ob aliquā rem putas:in quem beneficia tua cōferas.¶ Subuenias:ſuccurras:auxilieris.¶ Meæ ſollicitudini:labori & anxietati q̄ de Milone ſuſcipio.¶ Laudi:q̄a ſperabat maximā laudē ſi eius ſtudiis Milo eſſet adeptus conſulatum:unde ſupra dixit:ſed etiam pietatis laudem debere quęrere.¶ Velut uerius dicam:correctio eſt.¶ Propriæ:meæ.¶ Saluti:exiſtimat enim in Milonis

Dico

conſulatu conſiſtere ſalutē ſuam.¶ Dices:dicare & dare uelis:eſt aūt dico primæ cōiugatiōis:& eſt auctore Donato pluſq̄ dare:dicaṫ.n.perpetuo:datur ad tempus Teren.in Phormione:operam hāc tibi dico.& Virgi.primo æneī.Propriamq; dicabo.¶ De ipſo:ultima pars petitionis:hoc eſt remunerationis oblatio ex perſona Milonis & ex pſona ſua.¶ T.Annio Milone:appellatus eſt.n.Titus Annius Milo.¶ Cōplecti:ſuſcipe defendēdū.¶ Animi:fortitudinis in aggregādis rebus magnis.¶ Grauitatis:auctoritatis.¶ Cōſtātiæ:pſeuerationis erga te.¶ Mihi uero:oſtendit q̄ ſibi gratū ſit hoc futurum qd̄ pro Milone faciet.¶ Adiūxeris:pro adiunges.¶ Vt eūdem:ut cognoſcā te ita fuiſſe prōptum ad ea:in q̄bus agitur ſalus mea:ſicut olim fuiſti in ſalute.¶ Eundē:talem:itā benignū.¶ Qui:qualis.¶ Ego:nūc adducit cām qua te pluribꝰ eū nō rogat:quia Curio ſatis intelligat quæ obligatus ſit Ci.ipſi Miloni.¶ Quātū officii:quātum debiti.¶ Suſtinere:eſſet mihi impoſitum.¶ Cōtentione:uerborꝫ.¶ Dimicatione:cōcertatione ſi ſit opus.

Trado

¶ Trado:tradere eſt fidei alicuius credere.Virgi.in Bucc.Nup mihi tradidit ægon.¶ Tibi:pp ſtudiū & fauorem tuū Miloni p̄ſtitū.¶ Pene:fere.¶ Quā ipſi:qui adiutor fuit in ſalute mea.¶ Neq;.n.ſenſus ē.Nā nō tā mihi chara ē ſalus mea in q̄ ille p̄cipue me adiuuit:q̄ erat iucūda pietas in ferēda grā.¶ Præcipue:maxīe q̄a ēt ab aliis.¶ Referēda grā:reddēdo par meritū.¶ Eā:pietatē.¶ Studio:fauore.¶ Tui uniꝰ:tu:ſolꝰ ſi uolueris Milōi ſtudere.

PHI.

PHI.¶ Si gratū:in referenda gratia beneficium inq̄t Ci.male collocatū maleficium puto:& ſtultū eſt in immemorē & ingratum beneficium cōferre.¶ Si bonū uirum:repetitio eſt:& conferre beneficiū bono uiro iocūdum eſt.¶ Quod.ſ.me eſſe memorem.¶ De Milone:qui eſt uir bonus.¶ De.i.propter.¶ Dices:primæ cōiugationis uerbum:ut Virg.Propriāq; dicabo.Et plus eſt dicare q̄ dare.nam dicamus ppetuo:damus uero ad tempus.¶ Vel ut ue.di. Correctio eſt.¶ De ipſo.T.Annio.T.Annius Milo dicebaṫ:remuneratio petitionis.¶ Maioris animi:articulus.¶ Si complecti hoīem:modus loquendi apud diſertos uiros frequētiſſimus:pro amare & defendere & fauere.Solent & addere amore:uel beniuolētia:fauore:& huiuſmodi:& ita dicere:magno te amore complector:& hominem pro illū ponere:ut uidiſti hoīem:hoc eſt uidiſti illū.¶ Mihi uero:q̄ grāde beneficiū ſit in eum collaturus oſtendit:ſi hanc ſumet pro Milone ꝓuinciam.¶ Eundē:ita diligentē & benignum.¶ In laude mea:maxime ſibi laudi futurū exiſtimabat ſe eius opera Milo cōſulatū adipiſcereṫ.¶ Qui:qualis.¶ In ſalute:qū ab exilio reuocatus eſt.¶ Vbiq; lo.ſuā ab exilio reuocationē ſalutem appellat.¶ Ego ni te:ordo eſt:ego plura ſcriberē:ni te &c.His uerbis cām oſtendit:cur non pluribus uerbis ſecū agat:cū ſciat Tulliū Miloni plurimū debere.¶ Officii:In me collati ab eo.

Dico: do

Cōmē-do te principi Cōmē-do te apud pricipē.

¶ Cōmēdo:indocti dicūt recōmēdo:& recōmitto:& recōmēdationē.Tu fac dicas cōmēdo:cōmitto:cōmēdationē:& intereſt multū cū cōmēdo te principi dicimus:& cōmēdo te apud principē.Nā cōmēdo te principi.eſt cōmitto te.Cōmēdo te apud principē.ē laudo te.¶ Atq; tra.eſt.n.tradere alicuius fidei ſe cōmittere & ſub eius p̄ſidio eē.¶ Habeto:ad finē ſpectat:ut diximus ante.¶ Præcipue:ante alios.¶ Pietas:ſingularis obſeruātia amoris.¶ Studio:opa & diligentia:& fauore.Sane legēdū Tuo uniꝰ ſtudio:uō tui uniꝰ.¶ Cōfido:cōſtāter teneo:uel credo:ut alibi Cic.Quanq̄ Cratippo nr̄o principe huius memoriæ philoſophorꝫ hæc te aſſidue audire:atq; accipere confido.

Quāobrē ſi me memorē:ſi gratū:ſi bonū uirum uel ex hoc ipſo ꝙ tā uæhementer de Milone laborē exiſtimare potes:ſi dignū deniq; tuis bn̄ficiis iudicas:hoc a te peto:ut ſubuenias huic meæ ſollicitudini:ut huic meæ laudi:uel(ut uerius dicā)ꝓpriæ ſaluti tuū ſtudiū dices.De ipſo Tito annio tm̄ tibi pollicior te maioris aī:grauitatis:cōſtātiæ:beniuolentiæq; erga te(ſi cōplecti hoīem uolueris)hiturꝫ eē neminem.Mihi uero tm̄ decoris:tm̄ dignitatis adiunxeris:ut eūdē te facile agnoſcā fuiſſe ī laude mea:q fueris ī ſalute ego ni te uidere ſcirē:quū ad te hoc ſcriberē q̄ntū officii ſuſtinerem quātope mihi eēt ī hac petitiōe Milonis oī nō mō cōtētiōe:ſed ēt dimicatiōe elaborādū:plura ſcriberē.Nūc tibi oēm rē atq; cām meq; totū cōmendo atq; trado.Vnū hoc ſic hēre:qd̄ ſi a te hāc rem īpetrauero:me pene plus tibi q̄ ipſi Miloni debiturꝫ.Nō.n.mihi tā mea ſalus fuit chara:q̄ p̄cipue ſū ab illo adiutꝰ:q̄ pietas erit ī referēda grā iucūda.Eā aūt tuo uniꝰ ſtudio me aſſeq poſſe cōfido.

M.T.C.Curioni.Salutem dicit.

ſ Era gratulatio repræhendi non ſolet:præſer

VBER.

Era gra.poſt finitū tēpus magr̄atꝰ:quē Curio geſſerat in Aſia.reuerſus Romā creatꝰ ē tri.ple.cui Ci.ex Cilicia ſcribēs:p̄imū excuſat ſe de ſera gratulatione huiꝰ dignitatis.Deinde ei gratulaṫ:& ſiſ hortaṫ:ut prudētia ſua ita ſe regat ne aliorū ꝯſiliis auferaṫ.Intelligebat.n.Ci.Curionē a Cæ.ſollicitari i ptes ſuas:quem ut diximus:ære alieno oppreſſum tādē adegit.Itaq; nūc Ci.eū laudās hortatur:ut ſit fortis & ꝯſtās tuendi rep.& cū ſit

da repu.& cũ ſit ſapientiſſimus: ita ut aliis poſſit conſulere: multo melius dicit eũ poſſe cõſulere ſibiipſi. Poſtea
Ci. dolet q̃ nõ ſit Romæ: ut poſſet aut ſpectare quæ p̃clara a curione geruntur: aut etiã eum cõſilio iuuare po
ſtremo rogat eum ut det operã ne tempus prouinciæ ei prorogetur: queadmodũ dicit ſe eũ rogaſſe Romæ co
rã. ❡ Sera: tarda. ❡ Gratulatio: eſt gaudiũ ex aliena fœlicitate: alias uero pro actione gratiaꝝ ponitur & gratu Gratula
lari pro agere gratias. Teren. De ſine mulier gratulando deos obtundere. ❡ Prætermiſſa: ad tpus omiſſa. ❡ Ab tio
ſu3: quia cilicia procul abeſt ab urbe Roma. & eſt excuſatio ſeræ gratulationis. ❡ Sero audio: quæ Romæ fiũt gratulor
propter longinquitatem locoꝝ & itinerum diffi
cultatẽ. ❡ Sed tibi: dicit ſe nunc facere quod di-
ſtulit ut gratuletur Cice. de tribunatu adepto.
❡ Exopto: uotis & precibus expoſco. ❡ Iſte: tu
us. ❡ Sempiternæ laudi: ut ita eum geras: ut cõ
ſequare ſempiternam laudem. ❡ Gubernes: tra
ctum ut diximus ſupra ab eo qui nauem regit.
❡ Moderere: cum modo & rõne regas.

tim ſi nulla negligẽtia p̃termiſſa eſt: lõge. n. abſum:
audio ſero: ſed tibi & gratulor: & ut ſempiternæ lau
di tibi ſit iſte tribunat⁹ exopto. Teq́ hortor: ut oĩa
gubernes & moderere prudẽtia tua: ne te auferant
aliorũ cõſilia: nemo eſt q̃ tibi ſapiẽtius ſuadere poſ-
ſit ipſo nunq̃ labere: ſi te audies. Non ſcribo hoc te
mere: cui ſcribam: uideo. Noui animum: noui conſi

SEra gratulatio: ꝯgratulatur Curioni PHI.
q̃ ex aſia reuerſus tribunatũ cõſecu
tus ſit quem magiſtratum adiiſſe &
factum Cæſari inimicu3 Appianus
ſcriptum reliquit. Sed eum tandẽ ære alieno oppreſſu3 Cæſar in ſuas partes adduxit: ut ante diximus. Hortatur
q̃ Curionẽ ad ſuſcipiendã reip. defenſionẽ: & per paucos intelligat eſſe Romæ: qui ſaluã rempu. uelint: adhibe
at in conſilium neminem: ſed ſe ſolum audiat: ſibi obtemperet: ſuũ duntaxat cõſiliũ ſequatur. Inde dicit ſe do
lere q̃ abeſt ab urbe: & ſpectare nõ põt quæ ab eo geruntur in rep. Poſtremo rem ſua3 Curioni cõmendat: ne
ſibi in cilicia prorogetur imperium. Erat aũt tum Ci. quũ has ad eum litteras ſcriberet in cilicia procon ul: Cu-
rio Romæ tri. plæ. Ex quo uidendum in primis cuiuſmodi magiſtratus iſti fuerint. Proconſules erant: qui cum Procon
poteſtate cõſulari extra ordinem in prouincias belli gerendi cauſa mittebantur: & eandem prope modum po- ſules
teſtatẽ habebãt: quã conſules: niſi q̃ .vi. tantum lictores ſecum ducebant: illi. xii. Et ſi quidẽ is aliqua occupatus
cauſa: ad prouinciam ſibi traditã accedere: aut ibi adeſſe nequiuiſſet: legatum ſurrogabat: qui prope modũ pa-
rem proconſuli p̃tatem gerebat. Res. n. grauiores adminiſtrare nequiebat: quæ pro conſuli procurandæ deſe-
rebant. Procõſularis uero dignitas fuit primũ eo tpe ut arbitror inſtituta: quo Poſthumus Albus: & Sp. Fuſcus
cõſulatum gerebant: quoꝝ alter aduerſus equos bellum gerens obſeſſus eſt: alter in urbe remãſerat: & is ut col
legæ ferret auxilium. T. Quintiũ proconſulẽ creauit: ante ipſum inuenio nemine3. Hæc deinde ita diffuſa & ob
ſeruari cœpta eſt: ut qui conſules fuiſſent exacto eorũ officio ſequenti anno proconſules remanerent: & ad di-
uerſas belli gerendi cãs prouincias mitterentur. Tribunoꝝ tria ſunt genera: Celeꝝ. Militũ & plæbis. Tribuni ce- Tria tri-
lerũ. ccc. milites ad cõtinuũ & regis: & reip. p̃ſidiũ ſub ſe habebant: quos primus oĩum Romulus ex quaq́ cu- bunoꝝ
ria: quas ipſe. xxx. cõſtituerat. x. aſciuit: & his tres uiros præfecit: eoſq́ quoniam a tribubus elegerat: tribunos uo genera
luit appellari. Celeres uero a celeritate plæriq́ dictos exiſtimant. Sunt qui a Celere: qui Remum occiderat: &
qui prio h's ordinib⁹ a Romulo præfectus fuerat: appellatos putẽt. Tribuni uero militũ totius exercitus defen
ſores erãt ne uis aliq̃ uel ſeditio inter milites oriretur. Et tres primũ ad poſtulationẽ plæbis ꝯſtituti: q eãdẽ cũ cõ-
ſulibus habebant p̃tatem: cum bella ſæuirent: & ex plæbe delectus fieret: ne grauiter ferret. Tres inquam con-
ſtituti fuerunt: Sempronius: Atracinus. L. Actilius. & C. Celius uiri Patritii. M. Genutio: & P. Curiatio coss. An
te hos tamen tri. pl. erant qui aduerſus omnem ſenatum plebem defenderent. Iſtorum uero creandorum cau-
ſarum initium fuit ſeceſſio plæ. a patribus in montem ſacrum facta qui tertio lapide diſtat ab urbe. Fuit & Me-
netii Agrippæ diligentia hac ꝯditione reuocata: ut plæbeios magiſtratus in urbe haberet. Tunc duo creati ſunt
tri. plæ. Aulo Virginio: & T. Vetulio coss. Addit deinde fuerũt tres alii. T. Quintio & Appio Claudio coss. De
mũ. v. alii. Qu. Minutio: & M. Horatio Puluillo coss. quorũ quidem tribunorum tanta erat auctoritas: ut om-
nia ſenatus decreta irrita tenerentur niſi per eos approbata: ipſorumq́ ſignata ſigillo fuiſſent. Veru3 quæ & q̃ta Sero
fuerit tribunorum potentia. A. Gel. Labeonis ſententia: atq́ Varronis oſtendit: quod in eo legere poteris. ❡ Se- Serotinus
ra gratulatio: quandam excuſationem præmittit: quoniam aliquantulũ tardus in gratulando fuiſſe uidebatur. nus
❡ Sera: tarda. Martialis. Nil facis: & ſerum eſt alium mihi quærere regem. ❡ Longe abſum: multum enim di- grator
ſtat ab urbe Ro. Cilicia: in qua tunc Ci. proconſul. ❡ Audio ſero: quæ Romæ geruntur: hoc eſt tarde. Nec tu di gratulor
cas bonum ſero pro bona ueſpera id enim nunq̃ lectum eſt: tametſi non ſolum tarde ſignificet: ſed poſt ſolis Sẽpiter-
occaſum: unde ſerotinus. ❡ Sed tibi. Nunc ſe gratulari dicit: q̃ longinquitas locorum abſtulerat. ❡ Gratulor: num
Gratari & gratulari ſignificatione nõ differunt: ſed ſtilo. Gratari. n. poetarum eſt: & hiſtoricorum. Gratulari ue- Perpe-
ro oratorum: ſignificantq́ uerbis oſtendere te gaudere alicuius fœlicitate apud eum qui fœlix eſt: & datiuum tuum
uolunt: ut Gratare ſorori: & tibi gratulor: & ad nos ipſos interdũ referri poteſt ob aliq̃ fœlicitate3 noſtram: ut ſi
dicimus Gratulor ſcriptis meis. ❡ Sempiternæ: nunq̃ perituræ. Sempiternum diis damus. Perpetuum homi-
nibus: ❡ Moderere: cum modo regas & ratione. ❡ Prudentia: quæ eſt rerum bonarum: & malorum per om-
ne tempus ſcientia. ❡ Ne te auferant: in eorũ ſententiã ducant defenſionẽ reip. deſerendo: & hoc p̃pter Cæſarẽ
dixit: qui eum in partes ſuas adducere conabatur: quod tãdẽ fecit. Auſero ex ab & fero: & b. in. u. mutat. ❡ La-
beris: in errorem cades: accentũ in penultima: μεταφορικῶς dixit. Temere: ſtulte: ſine cauſa. ❡ Si te audies: ſi
tuum conſilium ſequeris. ❡ Cui ſcribam uideo: quaſi dicat: ſe uideri ad prudentiſſimum uirum ſcribere: Em-
phaſis eſt. ❡ Noui animum. ſ. eſſe magnificum: laudem. & gloriam appetentem: & libertatis amantiſſimum.

VBER. VBER. ¶ Aliorum conſilia: neminem nominat: ſed latenter ſignificat Cæſarem: qui nitebatur Curionē in partes ſuas: ut diximus: trahere. ¶ Auferant: adducant a recto propoſito & ſnīa defendendæ reip. ¶ Suadere: conſulere. ¶ Labere: penultima producta .i. errabis: & eſt tranſlatio. ¶ Audies te: auſcultabis tibi: & conſiliū tu-
Timiditas um ſequi uolueris. nam audire precepta alicuius dicimus cum eis parem⁹. ¶ Temere: ſine cauſa. ¶ Cui: quali. q.d. ſapientiſſimo & conſtantiſſimo ciui. ¶ Animū: fortem & ſtudioſum libertatis. ¶ Conſiliū: prudētiam.
Rectū ¶ Timide: quia dixit noui animū tuum: eſt.n. timiditas ꝯtraria fortitudini. ¶ Stulte: propter id quod dixit: no
Incideř ui cōſiliū: quia ſtultitia contraria eſt prudentiæ.

liū tuū: non uereor ne qd timide: ne qd ſtulte facias: ſi ea defendas: q̄ ipſe recta ſenties. Quod in id reip. tp̄s nō incideris ſed ueneris. Iudicio enim tuo nō caſu in ipſum diſcrimen rerum cōtulit tribunatū tuū: profecto uides quāta uis in repu. tporum ſit quāta uarietas rerum: q̄ incerti exitus: q̄ flexibiles hoīum uolūtates: quid inſidiarum: quid uanitatis in uita ſit: non dubito quin cogites. Sed amabo te cura & cogita nihil noui: ſed idem illud qd initio ſcripſi tecum loquere: & te adhibe in conſilium: te audi: tibi obtēpera. Alter qui melius dare conſilium poſſit q̄ tu: nō facile inueniri poteſt. Tibi uero ipſi certe nemo melius dabit. Dii īmortales cur ego nō adſum uel ſpectator laudum tuarum: uel particeps: uel ſocius: uel miniſter cōſiliorum tametſi hoc minime tibi deeſt: ſed tamē efficerer magnitudo & uis amoris mei cōſilio te ut poſſem iuuare. Scribam ad te plura alias. Paucis enim diebus eram miſſurus domeſticos

¶ Senties: iudicabis. ¶ Recta: honeſta: nam rectum dicitur quod cum officio fit: idē & honeſtū dicitur. ¶ Quod: quia. ¶ Incideris: caſu ueneris. ¶ Sed uene. i. iudicio & certa ſnīa ueneris nam incidere eſt caſu incurrere & uenire: ut incidi in latrones: incidi in magnam perturbationē reipu. ¶ Iudicio. i. certa ſnīa: ꝯſulto. ¶ Non caſu: nō incōſiderate: nō fortuito. ¶ Contuliſti tribunatū in ipſum diſcrimen. i. uoluiſti eē tribunus in ipſo periculo reip. ¶ Diſcrimen: nūc periculū: alias experiētia ſignificat & differentiam. ¶ Rerū: imperii & ſtatus Romani: ut Virg. ii. æneid. poſtq̄ rex Aſiæ. ¶ Contuliſti: conieciſti: detuliſti. ¶ Vis tēporū: ipetus & uiolentia tporū:
Tēpora tpa autē pro cōditione tēporū ponunē: ut Ci. o motes o tpa. ¶ Varietas: diuerſitas: alii. n. gaudēt iſto ſtatu: alii dolent. ¶ Incerti: ignorati: dubii. ¶ Inſidiarum: fraudū: ꝑditionū: ut Accipe
Vanitas nunc danaū inſidias. ¶ Vanitatis: mendacioꝝ:
Vani & infidelitatis: nā ut inqt. A. Gelli. uani ſunt nō ut uulgo deſipiētes & hebetes aut inepti: ſed ut ueterum doctiſſimi dicunt: mendaces & infidi: & Nonius inſidioſos & ſubdolos dici oſtendit. ¶ Ambo: blandientis eſt particula cōicis ualde familiaris. ¶ Initio: huius epiſtolæ: repetit autē eandē ſniam diuerſis uerbis. ¶ Tecū lo. idē eſt qd ſupra. Nemo eſt qui ſuadere tibi prudētius poſſit &c. ¶ Obtēpera: obſequare. ¶ Tibi: tuo iudicio. ¶ Alter. i. alii. ¶ Tibi: argumētū a minori ad maius: ut qui aliis ꝯſulere
Spectacula ſciat: ſi multo meli⁹ cōſulat. ¶ Dabit: ꝯſiliū. ¶ Dii imortales: exclamatio ꝓ magno deſiderio Curiōis. ¶ Nō adſum: Romæ. ¶ Spectator: inſpectator: cognitor: ſpectamus. n. q̄ ſunt uoluptati: unde & ſpectacula laudū: uirtutū: uel reuera cōmēdationū: quas ex tribunatu tuo adipiſceris. ¶ Particeps: cōmunicator: uel paſſiue. i. cui tu participares ꝯſilia tua. ¶ Socius: in laboribus. ¶ Miniſter: ſuggeſtor. ¶ Hoc: ſcilicet hře cōſilia. ¶ Minime deeſt: quia per te multum ſapis. ¶ Vis. uehementia: poteſtas. ¶ Iuuare: auxilio eſſe. ¶ Conſilio: meo. ¶ Alias: alio tēpore. ¶ Paucis dieb⁹: ideſt intra paucos dies. ¶ Domeſticos: proprios meos: nā erant tabellarii publici.
PHI.
Timor PHI. ¶ Noui eō. eſſe ſaniſſimū: & reip. profuturū: quod ex aīo tuo naſcič. ¶ Timide: ad aīū refer: timor. n. eſt contra magnanimitatē. ¶ Stulte: ad cōſilium: ſpēs eſt malitiæ: nā ſtultitia eſt prudentiæ cōtraria: ex qua naſcič cōſiliū. ¶ Senties: cenſebis. ¶ Non inci. ſed ueneris. Vnum in caſu & fortuna: alterū in iudicio & conſilio poſitum eſt. ¶ Iudicio: conſiliū conſulto & dedita opera. ¶ Caſu: fortuito. ¶ Diſcrimen re. periculū reip. ut eā defenderes: nā res pro ſtatu reip. poſuit: ut Res agamēnonias: uictriciaq; arma ſecutus. Vir. Per tot diſcrimina rerū. alias drīam ſignificat. Virg. Tros tyriuſq; mihi nullo diſcrimine ageč. ¶ Cōtuliſti: cōieciſti. ¶ Tribunatū tuū: ꝙ tribunus eſſe uoluiſti: cum tanto periculo reſpu. laboraret. ¶ Temporum: perturbationū. ¶ Quid inſi.
Vanus qm̄ nuſquā tuta fides: numero tantum multitudinis inſidias dicimus: & fraudes: atq; proditiones ſignificant. ¶ Quid ua. refertur. n. uanitas ad fingenda mēdacia: & perfidiā: & differt a ſtoliditate: cuius rei meminit Apollinaris auctore nigidio apud Gelliū his uerbis. Vanos proprie dici non: ut uulgus dicit deſipientes hebetes: aut
Stolid⁹ ineptos: ſed ut ueterū doctiſſimi dixiſſent: mendaces: & infidos: & leuia inaniaq; pro grauibus & ueris aſtutiſſime cōponentes Stolidos aūt uocari nō tam ſtultos: & excordes: q̄ tetros: & moleſtos: & illepidos. quos græci μυχθηρους και φορτικους dicunt. ¶ Quin: ꝙ nō: ut Quin uatē inſanā aſpicias. ¶ Alias quin: pro imo etiam atq; etiā ut quin aſpera Iuno. Interdū pro cur non. Vir. Quin tu aliqd ſaltē potius quorū indiget uſus Viminibus: molliq; paras detexere iunco: & indicatiuo iungič tm̄ in proſa orone q̄ uerſu. Fabius. Quin tu potius amitis iuuenis conſilii rationē. ¶ Amabo: aduerbiū blandientis eſt & in antepenultimā habet accentū. Teren. Dic amabo. ¶ Cura: & cogita: imperantis uerba: nō cura & cogitatione: ut quidā legunt. ¶ Nihil noui: nolo inquit aliqd noui cogites: aut cures. ¶ Sed illud idē quod initio ſcripſi: ſcilicet ne te auferant aliorum conſilia: & huiuſmodi ſuperius dicta. ¶ Tecum loquere: eundem ſenſum cum ſuperioribus per diuerſa uerba. ¶ Conſilium: quia
Specto nemo ita fauebat reipu. ut ipſe curio. ¶ Spectator: qui inſpiceret laudes tuas: quas ex tribunatu conſequeris.
Spectaculum Spectare enim ad oīa refertur: ſed proprie ad uoluptatem pertinet: unde ſpectacula nuncupātur. ¶ Tametſi hoc tibi minime deeſt: quoniam per te ſapis: & potes omnia: & omnes laudū tuarum ſpectatores eē poteriut.

¶ Tabellarios nūcios:

VBER. ¶ Tabellarios: nuncios: qui litteras defferunt a tabellis ferendis. ¶ Vt quoniã: ordo eſt ut unis litteris res geſtas totius æſtatis ad ſenatum perſcriberem: quoniam ſane fœliciter &c. ¶ Fœliciter: proſpere: quia uicto riam habuerat aduerſus parthos. ¶ Ex mea ſentẽtia: ſecũdũ uota & optata mea. ¶ Geſſimus: in hac ꝓuincia. ¶ Vnis litteris: una epiſtola. ¶ Vnius æſtatis: quas una æſtate geſſi: tunc enim tempus eſt gerendi belli. ¶ De ſacerdotio: ſacerdotes omnes a ſacris dicti: ut uoluit Varro. Erant autẽ ſacerdotum uaria genera: alii enim pon tifices a poſſe & facere ſecundũ Scæuolam dicti: uel ut maluit Varro a ponte quia ſublicius pons ab his factus *VBER* *Sacerdotes*

tabellarios: ut q̃m ſane fœliciter & ex mea ſentẽtia rempu. geſſimus unis litteris totius æſtatis res geſtas ad ſenatũ perſcriberẽ. De ſacerdotio tuo q̃tam curam adhibuerim. quãq; difficili in re atq; cauſa cognoſces ex his litteris: q̃s Thraſeni liberto tuo dedi. Te mi Curio pro tua in me incredibili beniuolentia meaq;: item in te ſingulari rogo atq; oro: ne patiare mihi quicq̃ ad hanc prouincialem moleſtiam tpis ꝓrogari: præſens tecum egi quũ te tri. pl. iſto ãno fore ñ putarẽ. Itaq; petiui ſæpius p lr̃as ſed tũ q̃ſi a ſenatore nobiliſſimo: tũ a doleſcente & gra

primum & reſtitutus ſæpe: erant aũt & maximi pontifices & minores: pontificibus uero teſte Macro. erat permiſſa poteſtas memoria rerum geſtarum in tabulas cõferendi: & hos annales appellant maximos quaſi a pontificibus maximis factos: unde & Vir. ait ex perſona æneæ põtificis maximi. Et uacet annales noſtrorũ audire laborum: ex aliis ſacerdotibus alii appellantur flamines diales: alii martiales: & demq; ab eo deo cui eſſent ſacrati nomen accipiebant. Igitur Curio aliquod ſacerdotiũ opera & fauore Ci. de quo nunc ſcribit Cice. ſe multum laboraſſe. ¶ Difficili: quia fortaſſe multos aduerſantes haberet. ¶ Mi Cu. incipit ei blãdiri. ¶ Incredibili: maxima. Singulari: egregia & incomparabili ¶ Oro: plus eſt in ſenſu: q̃ rogo. ¶ Ne patiare: ne ſinas: ne permittas. ¶ Moleſtiã: prouincialẽ: *Oro Rogo* quam in hac prouincia capio. Oſtendit. n. ſe inuitum illic eſſe. ¶ Prorogari. i. differri. ¶ Egit tecum. rogauit te: locutus ſum tecum. ¶ Præſens: coram cum eſſem Romæ. ¶ Sed tum: oſtendit hanc ſuam petitionẽ maiorẽ habere uim debere: quia ante petiuerat a Cu. tanq̃ ſenatore ſolũ nunc uero a Cu. etiam tribuno. ¶ Fore: quia nondũ erat facta mẽtio aliq̃ de tribunatu ſuo. ¶ Adoleſcẽte: iuuene. ¶ Gratioſiſſimo: ualde grato & accepto.

PHI. ¶ Tabellarios: litterarũ latores. In ceratis enim tabulis ſcribebat antiquitus: unde tabellæ pro litteris dicebantur: & tabellæ pro teſtamento. Iuuena. Signatæ tabulæ dictum fœliciter. ¶ Ex mea ſentẽtia: ut uolui: nã parthos ſuperauerat. ¶ Rempu. geſſimus: cõmodum reipu. fecimus: ad euitandũ arrogantiã numero plurali eſt uſus. Tribus enim modis plurali pro ſingulari numero uti poſſumus. Ad magnificentiam ſtili: Luca. Bella per æmathios pluſquã ciuilia campos Iuſq; datum ſceleri canimus. Ad exprimendam indignationem. Virgili. Moriemur inultæ: ſed moriamur ait. Et ad humilitatem oſtendendam: Ci. Non ſpe modi uenimus ad ſcribendum. ¶ Vnis: nominibus adhæreſcit plurali numero tantũmodo declinatis: ut arma: litteræ. ¶ Res geſtas: in adminiſtratione magiſtratus: & ad rempu. pertinentibus: uiq; rebus publicis: ac maioribus: & ad plurimos etiam ſpectantibus: & maxime in re militari res geſtas dicimus. ¶ Totius æſtatis: quas tota æſtate geſſerãt. ¶ De ſacerdotio tuo: hanc ſacerdotii dignitatem Curio affectabat: pro ea uero impetranda Cicero non mediocriter laborauit. Ex patribus enim: ut de huius dignitatis origine aliquid dicamus. Numa ſecundus a Romulo martium. M. Fa. Pontificem primum elegit: eiq; ſacra: ut inquit Liuius: omnia exſcripta: exſignataq; attribuit. Quattuor exinde ex gente patricia: & tandem ex plæbeia pontifices conſtituti ſunt: quorum unus dicebatur maximus: qui ſolus templo Veſtæ palladiq; cuſtodiæ una cũ ſacerdote maxima præſidebat: & eius auctoritate omnia ſacra regebantur. Huic autem ſacrorum rex ſuppoſitus erat: ne regis appellatione regiam dignitatem inuaderet: a quibus ſacra primum fuiſſe conſtituta manifeſtum eſt. Quod tamen ne penitus ab hominum memoria extingueretur: unus tantum ſacerdos poſt reges exactos a repu. inſtitutus eſt: qui rex ſacrorum ſacrificuluſq; diceretur. Et quoniam erant uaria ſacerdotum genera: Flamines: Diales: Martiales: Quirinales: Salii: Pontifices minores: Pontifices maximi: reges ſacrorum: ſacrificuli: & qui etiam Cybeles ſacra facerent: qui Galli dicebantur: & quidam alii. Non auſim dicere quodnam ſacerdotiũ ex his omnibus Curio appetebat. Satis eſt exponere quod ſacerdotium cupiebat: pro quo Cicero adipiſcendo diligenter operam dedit. ¶ Difficili: propter competitores. ¶ Te mi Curio: ad tẽ ſuam accedit: rogatque curionem: det operam: ut exacto tempore magiſtratus: quem tunc in cilicia gerebat: ne ſibi prorogetur imperium: ſed ad cõſtitutam diem redire poſſit in urbem Romam: Libentius enim manebit in urbe ſine magiſtratu: quam cum magiſtratu extra urbem: quod & in ea demonſtrauit epiſtola. Vrbem mi Ruffe cole: & in iſta luce uiue. ¶ Mi Curio: Suauitatem quandam dicendi & uim amoris oſtendimus quando huiuſmodi appellatiões inſerimus Mi Curio: mi Marcelle: mi Ruffe. ¶ Moleſtiam: quam in hac prouincia patior: cum inuitus illic eſſet. ¶ Præſens: a minori ad maius. ¶ Prorogari: in longum & ultra conſtitutum tempus deduci. ¶ Sed tum: ſcilicet egi tecum: & locutus ſum de hac re mea: quando non eras tribunus pl. ſed certe ſenator nobiliſſimus: & adoleſcens gratioſiſſimus. Nunc uero quum hæc eadem a te petoi es tribu. pl. ꝙ multo magis hanc rem mihi conficere poteris. ¶ Nunc a tribu. pl. omnes codices: quos ego hactenus uidi hunc locum mendoſum habent: dicuntq; nunc a tyranno. Pu. Lentu loꝫ eſt autem hoc modo legendum. Nunc a tribuno plæ. & a curione tribuno: nec tyrannus pro tribuno ponitur. ¶ Et a Curione tribuno: non diuerſam perſonam dicit: ſed eandem: & ſic dicit a Curione tanquam ab eo qui totus eſſet ipſius Cice. & proprium nomen artificioſe poſuit in exaggeratione quadam: & tanquam ab eo tribuno diceret hoc ſe petere qui plurimum poſſet in republica. *PHI. tabellæ* *Res geſtæ*

VBER. VBER. ¶ A tri. pl. q. d. a magiſtratu: qui nunc per te ipſum potes: quod ante per alios erat faciendũ: & primo generaliter dixit a tribuno pp ſupradictã cãm: ꝙ plus hẽt auctoritatis q̃ ante: deinde ſubdit. ¶ Et a Cu. q. d. q totus es meus: quẽ nihil mihi uegare decet: & qui poteris q̃tuʒ uoles. Magna. n. uis eſt in noĩe proprio. q. d. nõ a quo uis tribuno hoc peto: ſed ab eo qui põt. ¶ Nõ: ſubaudi peto. ¶ Aliquid noui. i. præ hoc meo procõſulatu: uel imperio. ¶ Quod: decernere aliqd noui. ¶ Difficilius: quia difficilius aliquid noui deliberaẽ pro aliquo in magiſtratu: q̃ ſeruatur id quod fuerat ei ꝓmiſſum. ¶ Sed. ſ. peto. ¶ Vt ne: pro ne. i. ut nõ. ¶ Decernaẽ: quid noui. i. ut ſenat⁹ nihil omnino decernat de hoc meo imperio: niſi ut q̃ conditione ꝓfectus ſum in prouinciã: eadẽ mihi ſeruetur: qd declarat dicens. ¶ Sed: peto. ¶ Senatuſcõſultũ: quo mihi decreta fuerat ꝓuincia tantũ in annum. ¶ Et leges: quibus cauetur: ut finito annuo magiſtratu detur ſucceſſor. ¶ Cõditio: conuentio. ea. n. cõditione uerat in ꝓuincia ut poſt annũ inde diſcederet. ¶ Maneat: ꝯſtet: ſeruetẽ: ut Virg. æneii. Tu mõ ꝓmiſſis mãeas. i. ñ diſcedas a ꝓmiſſis.

tioſiſſimo: tũc a tri. plæ. & Curi. tri. nõ ut decernaẽ aliqd noui: qd ſolet eẽ difficilius: ſed ut ne qd noui decernaẽ. Et ut ſenatuſconſultũ & leges defendas: eaq; mihi cõditio maneat qua profectus ſum. Hoc te uæhementer etiam atq; etiam rogo. Vale.

Mar. Tu. Cice. ꝓconſu. Salutem Dicit. M. Cælio ædili curuli.

Vid' tu me hoc tibi mãdaſſe exiſtimas: ut mihi gladiatorũ ꝯpoſitões: ut uadimonia dilata: & Chreſti cõpilatiõem mitteres: q̃ nobis quũ Romæ ſumus narrare nemo audeat: uide quãtum tibi meo iudicio tribuam: nec mehercule iniuria: πολιτικώτερον enim te adhuc cognoui neminem ne illa quidem curo mihi ſcribas: quæ maximis in rebus reipu. gerũtur quotidie niſi qd ad meipſum

PHI. PHI. ¶ Quod ſolet eſſe difficilius: ut aliqd noui & ꝑter patrium moreẽ decernatur: qd tunc fieret: ſi tpſ Ciceroni ꝓrogareẽ. ¶ Sʒ ut ne qd noui decernaẽ: quod a cõtrario ſenſu ſolet eſſe facilius: ut finito anno e ꝓuincia decedat. ¶ Vt ſenatuſconſultũ: quo decretũ eſt per annũ hoc mihi. ¶ Et leges defendas: qbus caueẽ: nequis ultra conſtitutuʒ tpſ in magiſtratu manere poſſit. ¶ Qua profectus ſum: hac. n. cõditione & lege in ꝓunciam uerat: ut finito anno e ꝓuincia decederet. Legendũ ſane cõditio ſine. c. Diſtat. n.

Conditio conditio atq; cõdictio: a cõdicẽdo. n. condictio

Condictio naſcitur: quæ ꝓnunciationẽ quandam: & actionẽ ſignificat: a cõdepdo uero cõditio deriuatur: quæ pro fortũa & ſorte: & quaſi electione: & conuentione quadam accipitur. Caue referas ad naturã: nã non moris eſt ſed fortunæ. itaq; male dicunt quidã bonæ aut malæ conditionis quempiã: ſi ad naturam referunt. At ſi ad fortunam optime dicunt bonæ aut malæ: paruæ: aut magnæ conditionis hominem: ut aut pauper ſit: aut diues: & huiuſmodi: quæ fortunæ ſunt: nõ naturæ: ut apud Liuium multis in locis legimus conditiones pacis oblatas. in quo ẽt animaduertendũ ꝙ qui offerunt cõditionẽ nunq̃ aliis uerbis ferme q̃ iſtis utuntur: fero: pono: offero cõditionẽ: qui uero ꝯditionẽ accipiunt: nunq̃ alio uerbo: q̃ accipio: Sic Terẽ. de Glycerio accepit cõditionẽ. Et Liuius: conditionẽ acceperunt. Verũ ſi mentis qualitatẽ ſignificare uoluerimus: non conditionẽ dicemus: ſed naturã: aut ingeniũ: ut bonæ: aut malæ naturæ: benigni aut maligni ingenii adoleſcens. ¶ Maneat: ſeruetur: firma ſit.

VBER. Vid tu: Cice. in Ciliciã proficiſcens mandauerat Cælio Ruffo: ut ad eum de ſtatu reipu. ſæpe ſcriberet: in quo ut ei ſanſfaceret Cælius ſcripſerat quecunq; etiam minutiſſima agebantur. Itaq; ſcribit nunc Cice. ſe non expectare ab eo quæ quotidie ſiunt: quæ a multis aliis ſcribi poterunt: ſed expectare quæ putantur futura tanq̃ ab homine prudentiſſimo & reipu. peritiſſimo. id autem dicit Cicero: quia iam multo ante olfaciebat diſcordiam ciuilem: diſſenſionem inter Cæſarem & Pompeium: quo cum dicit ſe multum locutum: & ab eo ſecreta intellexiſſet de repu. quæ litteris non ſunt committenda: affirmat tamen eum bene de repu. ſentire: hortatur itaq; cælium: ut ei adhæreat: & eum ſequatur. Poſtremo rogat ipſum cælium: ut det operam ne tempus prouinciæ ei prorogetur: quia cupiebat finito anno magiſtratus Romam redire. ¶ Quid' modus eſt familiariter corripiendi: & eſt ſenſus: cum ego mandaui tibi ut ad me ſæpe ſcriberes: quid exiſtimas me mãdaſſe tibi: ut etiam ea ſcriberes: quæ priuata fiunt. ¶ Quid: deeſt uerbum: & ſubauditur

Mãdata uel dicis uel reſpõdes. ¶ Mandaſſe: cõmiſſionem dediſſe: nam mãdata proprie uerbis fiunt. ¶ Cõpoſitiões:

Cõpoſitio proprie dixit hoc eſt cõparationes & coniunctiones: nam alter contra alterũ gladiorum eligebatur: ut pares pu-

Vador gnarent: & illa talis cõparatio appellabatur compoſitio: quia uidebatur ad cõparationem poni. Hora. in ſermo-

Vadimoniũ nibus Rupili & Perſi par pugnat uti non compoſitus melius cum Bithobacchius. ¶ Vadimonia: fideiuſſiões.

¶ Dilata: a prætore. iuue. Differt uadimonia ꝑtor. Vadari eſt fide iubere: inde uades fideiuſſores: ut uoluit Fe-

Vas ſtus: qui datur in re capitali: inueniuntur tñ & pro cuiuſlibet fideiuſſoribus. ¶ Chreſti: raptoris cuiuſdã nomen

Cõpilatio proprium. ¶ Cõpillationes: furta rapinas: a pilis telis Romanorũ non aũt a pilis uellendis: quæ dictio corripit primam ſyllabam: compilo autem producit. Hora. in ſermonibus. Ne me compilaſſe putes criſpini ſcrinia lip-

Cõpilo pi. Dicuntur autem compillare milites: qui occiſis hoſtibus in bello tollunt inſignia. ¶ Mitteres. ſ. litteris. ¶ Et

Pilum ea quæ: non placet mihi ut carpat hic Pompeium Cæſarem & Craſſum: quoniam in hac ipſa epiſtola laudaturus eſt Pompeium. ¶ Audeat: ne fortaſſe offendat aliquem narrando ea quæ ſunt contra ius & honeſtum. ¶ Vide: pro audi uel intellige: nam ſenſus ſæpe pro ſenſu ponitur: ut uideo quantum me ames: pro intelligo & cognoſco: dictũ eſt ſuperius. Quantũ tribuã tibi: q̃ti te æſtimẽ. ¶ Iniuriam: immerito. ſ. tibi tribuo multum πολιτικώτερον. i. ciuiliorem: eſt aũt comparatiuũ ſecundũ formam græcã: quoniam & a dictione græca deducitur πολιτικός. i. ciuilis & ciuitatis peritus. ¶ Nec illã: dicit q̃ nolit ad ſe ſcribi. ¶ Curo: cupio. ¶ Niſi. q. i. niſi quod uidebitur tangere

uidebitur tangere uel rem uel honorem meũ. ¶ Nunciabũt: uerbis. ¶ Ipſe rumor: fama ipſa quæ mihi poteſt tacere. ¶ Prætenta nec præ. quæ quiſq; non ſtultus facile poteſt intelligere. ¶ Sed ut. i. ſicut. ¶ In poſterum: in futurum. ¶ Longe proſpiciente: ualde prouido: & futura etiam intelligẽte: quod contingit ſolum prudẽtiſſimis. ¶ Expecto: deſidero. ¶ Formam: quaſi deſignationem: trãſlatio ab architectis: ut Ci. in primo officiorũ. Formam quidem ipſam. M. fili & tanq̃ faciem honeſti uides. ¶ Viderim: cognouerim. ¶ Aedificium: perſeuerat in tranſlatione: & eſt ſenſus: ut cum uiderim ex tuis litteris qualem opinionẽ habes de repu. poſſim cognoſcere qualis ſit futurus ipſe ſtatus reipu.

pertinet: ſcribẽt alii: multi nũciabunt: pferet ẽt multa ipſe rumor. Quare nec prætetita: nec præſentia abs te ſed ut ab homine longe poſterũ pſpiciente futura expecto: ut ex tuis lr̃is: quum formam reipu. uiderim quale ædificium futurũ ſit ſcire poſſim. Neque tamen adhuc habeo qd̃ te accuſem: neq;. n. fuit qd̃ tu plus puideſ poſſes q̃ quis nr̃um. In primiſq; ego qui cum Põpeio cõplures dies nullis in aliis niſi de repu. ſermonibus uerſatus ſum. Quæ nec poſſunt ſcribi: nec ſcribenda ſunt. Tantũ hẽto ciuẽ egregiũ eſſe Pompeiũ & ad oĩa quæ prouidenda ſunt in repu. & aĩo & conſilio paratum. Quare date hoĩ: cõplectetur mihi crede. Iam iidem illi & boni & mali ciues uidentur: qui nobis uideri ſolent. Ego quum athenis. x. ipſos dies fuiſſem: multũq; mecũ. C. nr̃ Caninius: pficiſcebar inde pridie nonas q̃ntiles: cũ hoc ad te lr̃atum dedi: tibi oĩa mea cõmẽdatiſſima eẽ cupio: tũ nihil magiſq̃ ne ipſe nobis puinciæ prorogeť: in eo mihi ſunt oĩa. Quod q̃ñ & quomodo & per quos agendũ ſit: tu optime cõſtitutes. Vale.

M. T. C. Cælio ædili curuli. S. D.

PRimũ tibi: ut debeo: gratulor: lætorq; cũ pſenti: tũ ẽt ſperata tua dignitate: ſerius nõ neglígẽtia mea: ſed ignoratiõe rerũ oĩum. In his. n. ſum locis quo & propter lõginquitatẽ: & pp

¶ Nec tamẽ: mor amici excu at eũ quod nihil adhuc de his rebus ad eum ſcripſerit. ¶ Adhuc: hucuſq;. ¶ Fuit: aliquid. ¶ Prouidere: proſpiceř: ante uidere. ¶ Quiuis: quilibet. ¶ Noſtrum: mei & cæterorũ ciuium Romanorũ. ¶ In pri. præſertim ¶ Ego: ſubaudi q̃: ut ſit quam ego. ¶ Compluris. i. multos: abſolute. n. ſine comparatiõe ponitur. ¶ Verſatus ſum: aſſidue fui: nam uerſari in aliqua re eſſe. ¶ Quæ: ſubaudi eorum: ut ſit in ſermõibus eorum. i. earum rerum. ¶ Quæ nec poſſunt ſcribi: ppter multitudinẽ: quia pene infinita locuti ſumus. ¶ Nec ſcribẽda ſunt: q̃a archana ſunt: neq; litteris diuulganda. ¶ Habeto: ſcito. ¶ Egregium: optimũ. ¶ Paratũ: prõptũ: animo: audacia: & fortitudine. ¶ Conſilio: prudentia. ¶ Prouidentia: pparãda. ¶ Date homini: ſequere hominem: & ei obſequere. ¶ Homini: Pompeio. ¶ Complecteť: accipiet cũ amore & charitate. ¶ Illi: Pompeio. ¶ Videntur: iudicantur. i. eoſdẽ exiſtimant & bonos & malos ciues: quos ego bonos & malos iudico. ¶ Ipſos decẽ: ideſt totos decem dies. ¶ Multum: ſæpe per illos decẽ dies. ¶ Mecũ: ſubaudi fuiſſet. ¶ Noſter: amic⁹: utriuſq;. ¶ Proficiſcebar: diſcedebã. ¶ Inde: athenis. ¶ Quitiles: iulias. ¶ Pridie nonas: ſexto die Iulii qui eſt pridie nonas. ¶ Cum: quando: quo tempore. ¶ Hoc litteratũ: has litteras: hoc ſubſtãtiue ponitur. ¶ Tum: maxime. ¶ Nihil magis. cupio eſſe cõmendatum. ¶ Quam: ſubaudi hoc. ¶ Ne tempus: ſpatium temporis adminiſtratio. ¶ In eo: ne tempus prorogetur mihi. ¶ Omnia ſunt: omnia cõſtitui: quia nihil aliquid peto: ſi modo id aſſequi potuero. ¶ Quod: quæ res: ne prorogetur tempus ¶ Quãdo: quo tempore. an ſtatim acceptis litteris meis: an expectata opportunitate alius tẽporis & diei. ¶ Quomodo: qua uia qua ratione. ¶ Per quos: quorum fauore & ſuffragio. ¶ Agendum: tractãdum. ¶ Tu qui es ſapientiſſimus: & es Romæ. ¶ Conſtitues: iudicabis: uel diſpones. VBER.

PRimum tibi: creatus erat Cælius ædilis curulis competitore: ut quidam uolunt: Attilo: quodam homine & glorioſo iactore: qui ante repulſam ædilitatis iactauerat ſe habere quoſdam iuuenes gratioſos: quorum ſuffragiis omnia poſſit obtinere quæ uellet: quos & tunc etiam iactabat. Itaq; primum Cice. gratulatur Cælio q̃ factus ſit ædilis: deinde agit ei gratias: q̃ dediſſet ei quem poſſet ridere: nã ſcripſerat Cælius quæ ſolitus eſſet iactare cõpetitor ſuus Attilius: quem in petitione ædilitatis ſuperaſſet: de quo tantum ſe riſiſſe ſcribit Cicero: ut pene uideretur deſipere. Poſtremo ſignificat ſuũ erga Cælium amorem meritum & debitum. ¶ Præſenti: ædilitate. ¶ Sperata: futura: quia poſterum te ad maiora uenturum ſpero. ¶ Serius: tardius: ſubaudi gratulor. ¶ Ignoratione rerum omnium: qui ignoro omnia quæ Romæ tam publica q̃ priuata fiunt propter longinquitatem locorum: ut ſubdit. ¶ Quo: ad quæ loca. PHI.

PRimũ tibi. Cicero Cælium Ruffum ſingulari beniuolẽtia cõplectebatur: & amicorũ eſt rebus ſecũdis amicorũ gaudere aduerſis dolere: lætatur itaq; Cicero plurimũ: atq; illi congratulatur: q̃ ædilitatem Curulem cõſecutus ſit: uel præſertim q̃ in ea petenda. C. Attilium cõpetitorẽ uicerat iactabundum hominem: qui dicere ſolitus erat omnis adoleſcentes Romanos habere ſe: qui in eo ſibi magiſtratu cõſequendo ſuffragareñ. Agitq; ex hoc illi grãs: & hoĩem dederat: quem ſemper ridere poſſet: ſcripſerat enim Cælius quæ Attilius iactare ſolebat: quibus Cicero riſu emori quodãmodo uidebatur: ſingularẽ deinde ſuum amorem Cicero in Cælium oſtendit. ¶ Dignitatem: nũc ædilitatẽ intelligit: ſed dignitas eſt: ut a Cicerone diffinitur: alicuius honeſta: & cultu: & honore digna auctoritas: cui⁹ uero ptãts eſſet ædilitas: ſuperius diximus. Dignitas
¶ In his enim ſum locis: in Cilicia. ¶ Quo: in quã ciliciam. ¶ Tardiſſime: poſt longum temporis ſpacium.

Verſor

VBER. VBER. ¶ Tardiſſime: poſt multum tps. ¶ Latrocinia: graſſationes & pericula latronum: qui obſidentulas. ¶ Tum uero: maxime præter gratulationem. ¶ Quibus uerbis: qua orone. ¶ Gratias agam: qa hanc rem ſibi adeo g atam oſtendit ut ſe ei obligatũ exiſtimet. ¶ Ita factus: ita conſecutus quod uolebas. ¶ Semper: quia habebimus illum de quo ſcribis: perpetuam riſus & ioci cauſam & materiã. ¶ Audiui: inanẽ iactantiam hois.
Ago ¶ Ille ip.fa.ſ.e. præſentaui illum & factus ſicut ille. ¶ Scis.q.d.nõ uult a patre nominare. ¶ Ego repreſentaui: finxi uerbũ comicũ. ¶ Iactitat: oſtẽtat inaniter laudat. ¶ Adoleſcẽtes: iuuenes. ¶ Difficile eſt loq.ne intelligar ab oĩbus. ¶ Contẽplans: ↄſiderãs. ¶ Abſentez:

latrocinia tardiſſime oĩa pferunt̃. Et cũ gratulor: tũ uero qbus uerbis tibi grãs agã ñ reperio: q̃d ita fact9 ſit ut dederis nobis: quẽadmodũ ſcripſeras ad me: quẽ ſp ridere poſſem9. Itaqȝ cũ primũ audiui ego ille ipſe fact9 ſum. Scis quẽ dico. Egiqȝ oẽs illos adoleſcẽtes: quos ille iactitat. Difficile eſt loq. Te autẽ contẽplans abſentẽ: & q̄ſi tecũ coram loquerer: nõ ædepol q̃tam egeris rem: neqȝ q̃tũ facinus feceris: quod qa pter opinionẽ mihi acciderat: referebã me ad illud: incredibile hoc factũ obiicit̃. Repẽte uero

Ago a me quia ex Romæ ¶ Quaſi: tanq̃. ¶ Corãm
Facio in pſentia. ¶ Egens: plecens ↄſilio tuo. ¶ Facinus: factũ ĩ bonã ptẽ. ¶ Fecens: qa agimus aĩo & cõſilio: facimus rebus. ¶ Præter opinionẽ: pter expectationẽ: qa fortaſſe aliqd ſcripſerat Cælius eſſe factũ: qd Ci.nunq̃ eſſet opinatus: & eſt ſenſus. Ego cõtemplans te abſente nõ cõtẽplãs q̃tum egeris facin9: referebã me ad illud &c. qa te cõtemplabar non aũt id quod feciſſes: ideoqȝ uidebat̃ mihi incredibile. ¶ Referebã.m. reuocabã me: redibã. ¶ Ad illud: oſtẽdit qd ſit illud.ſ. ¶ Incredibile: grauius ẽ.n. incredibile: q̃ inopinatũ & præter ſpem: & ſubaudi incredibile eſſe: uix.n. poterat Cice. credere. ¶ Factum obiicitur.i. occurrit mibi eſſe factum a te: quod ſcripſeras. ¶ Obiicitur: quaſi ante oculos offertur. ¶ Repente: ſtatim: ut credidi eſſe factum. ¶ Inceſſi: ingrui inuaſi.

PHI. PHI. ¶ Propter latrocinia: quæ uiolatoribus fiebãt prius q̃ Ciceronis prouinciã ingrederent̃. Sed inquit Strabo q multa in cilicia latrocinia exercebantur: unde & pyratæ Cilices appellantur. Sed cilices ut pyratæ fierent
Pyrate
Latrões cauſa fuit Triphon: & regum ignauia: qui tunc Ciliciæ ac Syriæ ex ſucceſſione imperabant. Latrones uero in bonam partem accipiebant antiquitus: & pro eis qui conducti militabãt a λατρεύω: quod eſt colo: & ſeruio appellati: nunc autem pro craſſatoribus & qui in uiis ex latere adoriuntur & craſſantur: aut latenter: & ex occulto
Fero
Eff·rre inſidiantur. ¶ Perferuntur: tam in ſimplici q̃ in cõpoſito multas id uerbũ ſignificatiões amplectitur. Eſt.n. ferre portare: oſtentare: hi: pati: conſerere: diſturbare: dicere: dare: exhibere: dirigere ducere. In compoſitiõe uero
Differre
Perferre pro qualitate cõpoſiti ſignificãtiam ſumit: ut efferre: ad ſepulchrũ portare. Teren. Effertur funus: & extra fyrie. Liuius. Omnia ex oppido efferuntur. ¶ Differre: in longum trahere. Cicero. In aliud tempus differendũ puto. Virg. Diſtulit in ſeraz cõmiſſa piacula mortẽ: & differentiã eſſe: ut Murus & paries differunt: & hoc locõ pferre
Cum & ſignificat portare. & denunciare: alibi uero tolerare: & pati. Teren. Omnes perferre: ac pati & huiuſmodi multa
tum ta eum hoc uerbo compoſita uariam ſignificationẽ accipiunt. ¶ Et cum gratulor: Cum & tum interdũ ſignificant q̃uis & tamen: ut hoc loco intelligendũ puto: & alibi Cicero: cum in omnibus cauſis grauioribus. C. Cæſar inino dicendi cõmoueri ſoleam uehementer: q̃ uel uſus: uel ætas mea uidetur poſtulare: tum in hac ita me multa perturbant. ¶ Quibus uerbis tibi gratias agã: adeo mihi rem gratam feciſti: ut tibi perpetuo me debitorum agnoſcã: & quomodo ſatis tibi dignas agere gratias poſſim: nõ reperio. ¶ Agimus uerbis grãs: habemus animo: referimus factis. Plancus ad Ciceronẽ. Immortales ago tibi grãs: agamqȝ dum uiuã nã relaturũ me af-
Ago firmare non poſſum. Cicero ad Vatinium. Nec enim tu mihi grãm habuiſti: uerũ etiam cumulatiſſime rettu-
gratias
Habeo liſti. Sed referre grãm tam in bonam: q̃ in malam partem dicere poſſumus. In bonã Cicero: q̃ pietas erit in referenda gratia iucunda. In malã. Teren. Quicquid uenire in mentẽ nunc mihi poſſit: qui referam illi facrilego
gratiam
Refero grãm: qui hũc ſuppoſuit nobis. Reddere uero & pſoluere grates dicunt poetæ. Virg. Grates perſoluere dignas.
gratias Aliud præterea notandũ puto: ut ſemper dicas: Ago gratias pluraliue & habeo gratias uel griaz utroqȝ numero: & refero grãm numero ſingulari. Raro aũt uel nunq̃ refero gratias numero multitudinis dicimus. Illud uero
Reddo
grates in hac ſignificatione multi tenglatior dicunt: nõ eſt latinũ ſed barbare. Nec referre deo grãm dicimus: ſed agere: aut habere: eodẽ modo quo ſalutam9 deos. ¶ Quod ita factus: quaſi dicat quod optabas adeptus ſis. ¶ De-
Perſol-
uo gra-
tes deris: cõſtitueris. ¶ Quæ ſemp ridere poſſemus: ea uidelicet: quæ. C. Atilius competitor tuus iactabat: atu quẽ legendũ: ut de eo ſic intelligar: dediſti nobis unum qui nobis perpetuã præbebit ridendi atqȝ iocandi materiã contemplãdo eius ineptias. ¶ Cum primum audiui: quæ ad me de Atilio ſcripſeras: ſiue ipſum Atilium: quẽ mihi tuæ litteræ attulerunt tanq̃ loquentem me coram. ¶ Ego ille factus ſum: præſentando illum tanq̃ minus
Iactare quaſi ſum factus ille Atilius. ¶ Scis quẽ dico. nolebat ab aliis intelligi: ſed Atiliũ dicebat. ¶ Ego: tanq̃ minus
Facinus repræſentaui geſtu & uerbis. ¶ Quos ille iactitat: in laudem ſuam: & dicit omnes ſe habere adoleſcentes Romanos in ſuffragiis gratioſos. Iactare eſt inaniter gloriari: Virgilius. Illa ſe iactet in aula. ¶ Facinus: nunc factũ bonum: interdum & malum: ut mos: & uenenum. ¶ Egeris: & feceris. Agimus animo & conſilio: facimus re ipſa. & manu. Sed iſta confunduntur. ¶ Opinionem: expectationem. Scripſerat enim aliquid fortaſſe Cælius: quod Cicero minime cogitarat. ¶ Contemplans: contemplatur enim non quid egerit: ſed illud abſentẽ. ¶ Referebam: reducebam. ¶ Ordo eſt contemplans te abſentem. referebam me ad illud. ¶ Incredibile: hoc factum: obiicitur. ¶ Verba: ut ſint quæ Atilius dicere ſolebat: & quo magiſtratum impetrare non potuit: quem Cælius conſecutus & admirans: & dolens Atilios dicebat. Obiicitur hoc in factum incredibile: q Cælius potius magiſtratum conſecutus ſit qua ego alii aliam afferunt ſententiam: quæ mihi non placet.

¶ Oibus lætitiis

VBER. ¶ Omnibus lætitiis: in oĩa gaudia. Inceſſere. n. datiuo iungitur: ut Virg. iiii. Geor. Nam ſæpe duobus re VBER.
gibus inceſſit magno diſcordia motu: quidam tamen uolunt hæc oĩa uerba incredibile uſq; ad hunc locũ: om Inceſſere
nibus lætitiis eſſe ex ueteri comœdia: quia lætitiis in plurali nõ uideatur Ciceronianũ uerbũ. ¶ In quo: in qua
re ꝙ redundarem oĩbus lætitiis. ¶ Obiurgaret: reprehenderet: quia uidebat facere ꝑter grauitatem meã: nam
nimia lætitia indicium eſt tum imprudentiæ: tum leuitatis: ideo dixit. ¶ Pene: ſere. ¶ Deſiperem: inſanirem.
¶ Defendebam: aduerſus obiurgantes. ¶ Ego: ſubaudi exiſtimo. ¶ Voluptatem: lætitiam. ¶ Nimiã: immo-

inceſſi oĩbus lætitiis: in quo quũ obiurgaret: q̃d nimio gaudio pene deſiperẽ: ita me defendebã: Ego uoluptatẽ habui nimiã. Quid quæris: dũ illũ rideo pene ſum factus ille. Sed hæc pluribꝰ. Multaq; alia & de te & ad te: quũ primũ ero aliq̃d nactꝰ ocii. Te uero mi Ruffe diligo: quẽ mihi fortuna dedit amplificatorem dignitatis meæ: ultorẽ nõ mõ inimicoꝝ: ſed ẽt inuidorũ meorũ: ut eos partim ſcelerum ſuorum partim ineptiarum pœniteret. Vale.

M. T. C. Impera. Cælio ædili curu. S. D.

TV uide q̃ timide q̃ ad me lr̃æ ñ pferant̃: nõ n. adduci poſſũ: ut abs te poſtea q̃ ædilis factꝰ es nullas putẽ datas. Præſertim quũ eẽt tanta res: tãtæ gratulatiões de te qa q̃d ſuperabã de nihilo. Balbus. n. ſum: q̃d nõ putarã: atq ſic hẽto nullã me epiſtolam accepiſſe tuã poſt comitia iſta

deratã: hoc eſt non puto homines poſſe ſatis ſeruare modũ in uoluptate ſua. ¶ Quid. q. q̃d plura: quid opus eſt uerbis: eſt enim dicẽdi modus cum paucis uolumus oſtendere aliq̃d. Hora. in epiſtolis. Quid q̃ris uiuo & regno ſimul iſta reliqui. ¶ Illum: ciuẽ: dediſti mihi ridẽdũ. ¶ Sum factus ille. i. fere ſum factus aliis deridendus: qa nimio gaudio pene deſipiebã. ¶ Ille. i. ridiculꝰ ſicut ille. ¶ Pluribus: ſubaudias uerbis ſcribã de hac re. ¶ Multa alia: ſcribaꝫ. ¶ De te: de rebus tuis. ¶ Ocii: quietis: uacatiõis a negociis meis. ¶ Ruffe: appellabatur. n. M. Cælius Ruffus. ¶ Amplificatorem: qa ſemper fuerat Ciceroni in obtinendis dignitatibus. ¶ Vltorẽ: uindicatorẽ: ¶ Inimicorũ: qui mihi nocuerũt. ¶ Inuidorum: qui fortũæ & dignitati meæ inuiderũt: quidã uolũt hic Pompeiũ a Cicerone latenter pulſari: qui impulerat competitorem Cælii ut candidatus peteret ædilitatem: quo ſuccũbente dicit Põpeiũ: qui eũ impulerat uindicatũ eẽ a Cælio pro Cicerone: cui ipſi Pompeius uidebat̃ inuidiſſe: quoniã paſſus eſt eum mitti in exiliũ: ſed non placet ut de Põpeio intelligatur: ſed potius generaliter de omnibus inuidis eius. ¶ Scelerum: quia me inique eiecerunt ex urbe: & ad inimicos retulit. ¶ Ineptiarum: ad inuidios: qui multa inepte in me & dixerunt & fecerunt.

PHI. ¶ Omnibus lætitiis. bene lætitiis & non gaudiis. Eſt enim gaudium ſapientis: lætitia inſipiẽtis: ut in Tu PHI.
ſculanis Cicero dixit. Et ſunt iſta non Ciceronis uerba: non. n. ipſe lætitiis pluratiue dixiſſet. Sed ex Cecilio ue- Gaudiũ
teri comico in hunc cum Cælio ſermonem ad maiorem animi uoluptatem accepta. ¶ Ego uoluptatẽ homi- Lætitia
num nimiam: deeſt uerbum puto: quod ex nimia lætitia: aut indignatione plærumq; dimittitur: tam apud oratores: q̃ apud poetas. Et eſt ſenſus. Puto ego imoderatam hominum uoluptatem ſeruare non poſſe rationẽ & modum. ¶ Dum illum rideo. C. Attiliũ. ¶ Pene ille ſum factus. hoc eſt ut ego ita eſſem omnibus ridiculo habendus es nimio riſu: & lætitia: ut Attilius nobis erat ineptiis ſuis ridendus. ¶ Cum primum: duæ dictiones. ¶ Ero nactus: inuenero. ſunt. n. quædam participia: quæ ſignificationem ſui uerbi non habẽt: ut nactus. ¶ Di- Diligo
ligo: minus eſt diligere: q̃ amare. Ci. ad Brutum. L. Clodius ualde nos diligit: aut ut uerius dicam: ualde nos Amo
amat. Et alibi: Sic facies: ut me aut amabis: aut quod contentus ſum: diliges. ¶ Inimicorum: clodianos intelligit. ¶ Hoſtem publicum: inimicum priuatum: accipimus. ¶ Inuidiorum: nõ audet aperte loqui: ſed Pompeium intelligit: qui Ciceronis defenſionẽ contra Clodiũ recuſauit: & eũ paſſus eſt in exiliuꝫ mitti: & in petitione ædilitatis fauit Attilo: de quo nũc agitur: imo eum ad petendã ædilitatẽ in cõpetentia cælii compulit: in qua ſuperatus eſt a Cælio cõtra uolũtatẽ: & uim Pompeii. ¶ Scelerum ſuorũ: cum oĩa Ciceronis bona diſſipaſſent. quãdo in exiliũ eiectus eſt: & ad inimicos referendũ eſt. ¶ Ineptiarũ: quod Pompeius Ciceroni opem petenti aduerſus Clodium ꝑſtare uoluiſſet: & hoc ad inuidos. Põt & id eſſe generaliter dictũ ſine aperta nota Põpeii.

T V uide: Primũ Ci. dicit ſe nullas a Cælio litteras accepiſſe poſt q̃ ſit factꝰ ædilis: ueretiq; ne & ſuæ red VBER.
ditæ nõ ſint cælio: deinde breuiter exponit q̃d in cilicia geſſerit cum magna ſui nois laude & gloria.
¶ Tu uide: ideſt audi. ¶ Quã ti. quãto timore pferentũ: & ſubaudi pferant̃. ¶ Quã nõ: correctio: ꝙ dicit̃ imo q̃ non perferant̃: qa non mõ timide perferunt̃: ſed nullæ oino: puto tñ textum fuiſſe deprauatum: ut pro uide: additũ ſit timide: cũ ita debeat legi: tu uide q̃ ad me litteræ tuæ non perferantur. Non enim probat ꝙ non perferant̃: quia nullas ab eo accepit: nec ſibi perſuadere poteſt eum nullas ſcripſiſſe. ¶ Adduci: cõpelli: ad credẽdum perſuaderi. ¶ Vt putem: ut exiſtimẽ. ¶ Datas: tabellariis ad me. ¶ Tanta: tam magna tanti ponderis. ſ. ædilitas tua. ¶ Gratulationes: amicorum tuorum: quia ſuperaueris cõpetitorem tuũ: fuit aũt ſcripta hæc epiſtola ante ſuperiorẽ: ut aperte patet. ¶ Quia de nihilo: ipſis: deeſt. n. uerbũ: & ſubauditur conſequutus eſt de nihilo: ideſt de minima impẽſa tua. ¶ Quod ſperabam: ædilitatem & uictoriam aduerſus
cõpetitorem tuũ. ¶ Balbus enim: qa non expſſit uerbũ: ideo ſubdit balbus ſum nõ audeo efferre quod ſentio: Balbus
nã balbi dicunt̃ qui uitio linguæ non bene poſſunt exprimere uerba. Perſius: Rancidulũ quiddã balba de nare locutus. ¶ Quod: quã rem me eẽ albũ. ¶ Nõ pu. quia putarã me poſſe libere loq: ſed ideo difficile eſſe loqui.
¶ Comitia tua: poſtq̃ creatus eſt ædilis: nam in creatione ædiliũ fiebant comitia campo martio: ubi cõgrega-
bantur populus: ædilis aũt magiſtratus erat: qui nõ tantum ſacrarum: ſed etiã priuatarũ ædium curam gerebat. Aedilis

¶ Erat autem ædilis curulis: qui ex patribus creatus ſella curuli uehebatur: ædilis aũt plæbis hæc munera habe
bat: ludos inſtituere: & curare: ut cloacæ publicæ & aquæ ductus cæteraq; ædificia lauta: munda: integraq; ſer-
uarẽtur. Item ꝙ uitioſum pro ſincero: malum pro bono: fractum pro integro ueniſſet ædilitio edicto redhibere
tur: & menſuras & pondera iuſta curabat & cætera ſimilia. ¶ Præclara: quia cum magno honore tuo declara-
tus es ædilis illis comitiis. ¶ Extulerunt: atrexerunt: & ſublimauerunt me gaudio: nam ut dicimus præmi dolo
re: ita atrigi lætícia: Virgi. His animum arrecti dictis & fortis achates. Et pater æneas. ¶ Ex quo: ob q̃ rem. quia
nullæ tuæ litteræ perlatæ ſũt ad me. ¶ In meas: i
de meis litteris ne ad te pferantur: ſicut nec tuæ
Eqdem ad me. ¶ Equidẽ: affirmatiua particula & dicit
ſe ſæpe ſcripſiſſe. ¶ Domum: Romam ad me-
os. ¶ Altera: epiſtola quã ad te ſcribebam. Bal-
bi nõ ſumus: quia iam aperte loquimur. ¶ Ad
rem: non ad mentionẽ ipſius cælii intellexit: de
quo ſupra dixit: ſed ad rem ſuam: quia incepe-
rat loqui de litteris quas ad Cælium ſcripſerat.
¶ Vt optaſti: de me fore. ¶ Ita eſt: ita euenit.
¶ Velles: dicit quid id optaſſet: nam cælius dice
bat ꝙ uellet Ciceronẽ habere tãtum negocii in
cilicia: q̃tum ſatis eſſet ad obtinendam laureo-
lam: ꝙ ſibi eueniſſet dicit. ¶ Ais: uelles: dicit ꝙ
uelles & cuperes. ¶ Tantũmodo: ſolũmodo.
¶ Negocii: ſubaudi id negocii. ¶ Quod eẽt ſa-
tis: quod ſufficeret. ¶ Ad laureolam: nõ trium-
phũ intelligit: qui dabatur confecto bello: quod
nondum Cice. fecerat: quia infra dicet: dubita-
bat adhuc de anno futuro: ſed ouationeʒ dicit:
quæ ob aliquã inſignem uictoriam dabatur: un
Laurea de & Domitianus deuictis ſarmatis triumphuʒ
Ouatio repudiauit. Laureã tantum uoluit: hoc eſt oua-
tionẽ quæ erat minor triumphus: dicebatur aũt
ouatio a uoce militum: quæ fiebat geminata o
Parthi littera per impoſitionem u. ¶ Parthos: populos
aſiæ. ¶ Times: ꝓpter me. ¶ Quia diffidis: non
Copiis credis: nõ es ſecutus. ¶ Copiis: exercitui. i. quia
non putas copias noſtras poſſe eis reſiſtere: co-
piæ i plurali pro exercitu maxime ponit̃. ¶ Ita
accidit: ut dicam tibi: nam declarat quomõ ac-
ciderit. ¶ Bello parthico. i. cum primum nun-

præclara: quæ me lætícia extulerunt. Ex quo uereor
ne idẽ eueniat in meas litteras. Equidẽ nunq̃ domũ
miſi unã epiſtolã: quin eſſet ad te altera: nec mihi eſt
te iucundius q̃cq̃: nec charius: ſed balbi non ſum9.
Ad rem redeamus: ut optaſti ita ẽ. Velles. n. ais tm̃
modo ut hẽrem negocii: quod eẽt ad laureolam ſa-
tis. Parthos times: quia diffidis copiis nr̃is. Ergo ita
accidit. Nam pthico bello nunciato locorũ quibuſ-
dam anguſtiis: & natura mõtium fretus ad amanũ
exercitum adduxi ſatis probe ornatum auxiliis: &
quadam auctoritate apud eos qui me non norant
nominis noſtri. Multum eſt. n. in his locis. Hiccine
eſt ille qui urbem: quẽ ſenatus: noſtri cætera. Quũ
ueniſſem ad Amanum: qui mons mihi cum bibulo
cõmunis eſt diuiſus aquarum diuortiis. Caſſius no-
ſter: quod mihi magnæ uoluptati fuit: fœliciter ab
anthiochia hoſtem reiecerat. Bibulus prouinciam
acceperat: interea cum meis copiis omnibus uexa-
ui hoſtes amaniẽſes ſempiternos: multi occiſi: capti
reliqui diſſipati: caſtella munita improuiſo aduentu
& capta & incẽſa: ita uictoria iuſta iperator appella
tus apud iſſum quo i loco ſæpe: ut ex te audiui Cli-

ciatum eſt mihi bellum a parthis moueri. ¶ Fretus: tutus: munitus. ¶ Anguſtiis: faucibus. i. anguſtiis & ſtrictis
locis: quibus locis parua manu poſſem multos repellere. ¶ Natura montiũ: qui ſunt difficiles hoſtibus ad aſcẽ
Aman⁹ dendũ: & apti ad repellendũ. ¶ Amanũ: montẽ. Amanus mons: qui teſte Strabone libro. xi. ſcanditur cũ anti-
tauro a quodã monte: qui agrana lyciaq; incipiens ibi nec latitudinẽ mentione dignã oſtẽdit: nec altitudinem
porrigitur aũt amanus ad Euphratẽ uſq; ad melitinã: ad quã cõmageena capadociæ adiacet: deinde montes ſe
quuntur: qui trans euphratẽ ſunt cũ p̃dictis cõtinui: niſi quantũ flumen per mediũ fluens interrumpit. ¶ Orna
tũ: inſtructum: munitũ. ¶ Probe: cõmode: ſufficienter. ¶ Auxiliis. i. auxiliaribus militibus collectis ad auxiliuʒ
meũ. ¶ Auctoritate: fama & exiſtimatiõe. ¶ Mei nominis: qd oliʒ p̃claris rebus geſtis illuſtre reddidi in ꝯſula
tu meo: oppræſſo furore cõiuratorũ. ¶ Non norant: præſentia: qui me nunq̃ uiderant: nec ſciebant me impera
torẽ prouinciæ eſſe eũ Ciceronẽ de quo tanta audiſſent. ¶ Multũ: magnũ: ſubaudi nomen meũ. ¶ In his: ons:
in his regionibus totius aſiæ. ¶ Hiccine: probat magnum & celebre eſſe nomen ſuum: quia de eo ita dicitur.
¶ Hiccine: hic ne: admiratiue. ¶ Vrbem: Romã ſeruauit a furore coniuratorũ: eſt aũt eclipſis: qa deeſt uerbũ.
¶ Senatus: ſubaudi pleno conſenſu ab exilio reuocauit. ¶ Noſtri cætera. q. d. nõ eſt opus dicere cætera: quæ no
ſti de me dici poſſe: ut pater patriæ cuius amãtiſſimus reipu. ¶ Qui mons: aman⁹. ¶ Cõmunis cũ bi. qa bibul⁹
præerat antiochiæ: quæ & finitima eſt amano. ¶ Diuortiis aquarũ: diuiſiõibus aquarũ: quoniã a parte auſtra-
li quæ eſt taurus: qui armeniam diſterminat a meſopotamia: fluunt Tigris & Euphrates: qui meſopotamiã: cir
cundãt: inde exeunt & alii fontes. ¶ Caſſius: qui p̃fuerat antiochiæ ante bibulũ. ¶ Reiecerat: expulerat. ¶ Ho
ſtẽ. i. hoſtes parthos: & eſt intellectus cũ ſingularis pro plurali ponit̃: ut pœnus ꝓ pœni. ¶ Fœliciter: cũ uictoria
Vexare ¶ Quod: eũ reieciſſe hoſtes. ¶ Antiocheniſes: incolas amani mõtis. ¶ Hoſtes: populi Romani. ¶ Vexaui: exa
grauí: perturbaui: dicit̃ aũt a ueho: ſed maiorẽ habet uim q̃ primitiuũ. Virgi. Dulichias uexaſſe rates. ¶ Diſſipa-
ti: diſperſi: fugati. ¶ Munita: rebus bellicis & muris ac foſſis roborata. ¶ Improuiſo. repentino: inſperato: qa ſu
perueni anteq̃ aduerterent: & puiderent aduentũ meum. ¶ Victoria iuſta. legitima: qa talis fuit: ut merito poſ-
Iſſos ſim appellari imperator. ¶ Apud iſſum: nomen eſt loci in Syria: q̃ antiochia cognominat̃: de quo Põponius
mella libro primo in deſcriptione ipſius Syriæ ſic inquit. At in receſſu intimo locus eſt magni aliq̃n diſcriminis

fuſorum ab

fuſorum ab Alexandro perſarum fugientiſq; Darii ſpectator ac teſtis: nunc ne minima quidem tunc ingenti urbe celebris Iſſos fuit: & hac re ſinus Iſſicus dicitur: hæc ille: nunc Cice. hanc hiſtoriam tangit quæ ſupradictis uerbis declaratur. ¶ Clitarchus: puto eſſe alium q̄ eum qui Alexandrum ſecutus illius geſta ſcripſit. ¶ Infeſtiſſimam: inimiciſſimam. ¶ Ibi: in ea parte quæ eſſet infeſtiſſima Ciliciæ. ¶ Pindeniſum: oppidum Syriæ: nō Ciliciæ. ¶ Quintum & uige. adeſt uiginti quinq; dies: ſed eleganter minor numerus ꝑponitur. ¶ Oppugnabam: præmebam bello. ¶ Opibus: uiribus. ¶ Negocio: labore. ¶ Aggeribus: agger dicitur proprie lapidum aut terræ coaceruatio: improprie tamen q̄uis raro de cæteris etiā rebus dr̄: ergo aggeribus quos erexi circa muros. ¶ Vineis: uinea inſtrumentū bellicū: quod teſtudinem appellant ob ſimilitudinē qd ea milites tanq̄ uinis tegant. ¶ Turribus: aut lateritiis ex tempore factis aut quod magis placet ligneis & mobilibus: quas phalas uocāt. ¶ Nomen oppidi: niſi ut oppidum ſit captum: nam ex oppugnatiōis arte: & labore ſummam quidem gloriam ſum adeptus. ¶ Cœpero: expugnauero. ¶ Publice: ad ſenatū populumq; Romanum. ¶ Optaſſes: ut laureolam obtinerem. ¶ Hæc. ſ. quæ ea geſſi quæ ſcripſi. ¶ Exitum: finem. ¶ Sequit̄: uentura eſt. ¶ Eſt in ti. ſ. mihi: hoc eſt ualde timetur a me. ¶ Vigila: diligēter cura. ¶ Sin id. ſ. ut mihi ſuccedat. ¶ Erit ſpiſ. difficilius aut tardius: qa ſpiſſus tardū ſignificat auctore No. Mar. ¶ Illud: ſubaudi uigila: uel cura. ¶ Quid. ſ. aliquid ſpacium temporis. ¶ Antea: aut illa epiſtola: quæ incipit: qd tu aut alia fortaſſe epiſtola: quæ nō ſit in hoc uolumine. ¶ Magis: potius. Tanq̄ ab homine lōge in poſterū proſpiciēte: ut ſupra dixit. ¶ Perſcribas: plene ſcribas: nam per auget ſignificatū actus.

Iſſicus ſinus / Pideniſum / Agger / Vinea / Phalæ / Spiſſus / Per

tarchus tibi narrauit Darium ab Alexādro eſſe ſupatū adduxi exercitū ad iſeſtiſſimā ciliciæ ptem. Ibi. v. &. xx. iā diē aggeribus: uineis: turribus oppugnabā oppidū munitiſſimū pindeniſum tātis opibus: tantoq; negocio: ut mihi ad ſūmā gloriā nihil deſit niſi nomen oppidi. Quod ſi ut ſpero: cepero: tum uero lr̄as publice mittā. Hæc ad te i pn̄ti ſcripſi: ut ſperes te aſſequi id qd̄ optaſſes: ſed ut reddeā ad parthos: hæc æſtas habuit hūc exitū ſatis fœlicē: ea quæ ſequitur magno eſt i timore. Quare mi Ruffe uigila: primū ut mihi ſuccedat̄: ſin id erit: ut ſcribis: & ut ego arbitror: ſpiſſius illud qd̄ facile eſt: ne qd mihi tpis ꝓrogēt. De repu. ex tuis lr̄is: ut antea tibi ſcripſi: cū pn̄tia: tū ēt futura magis expecto. Q̄r ut ad me oīa q̄ diligētiſſime pſcribas: te uæhemēter rogo. Vale.

M. T. C. Impera. Cælio ædili curuli. S. D.

PVtares ne unquā accidere poſſe: ut mihi uerba deeſſent neque ſolum iſta noſtra oratoria: ſed hæc etiā leuia noſtratia? Deſunt autem propter hāc cauſam quod mirifice ſum ſollicitus: quidnam de ꝓuinciis decernat̄

PHI.

PVtares ne: Duo complectitur deſiderium in primis: quo a prouincia decedenti tenebatur inde cū Cælius a Cicerone per lr̄as petiuiſſet: ut eius opera pantheræ caperent̄: quas in apparatu ædilitii muneris habere cupiebat: qd de illis actum ſit: eum facit his litteris certiorē. ¶ Putares ne: cum admiratione mixta cum interrogatione legendū eſt. ¶ Mihi εμφατικον dixit mihi: qui totū ferme terrarum orbem impleui ſcriptis meis. ¶ Iſta noſtra: iſte audientis perſona oſtendit: hic uero dicentis. Ille autē ad tertiam refertur. Teren. in Echira. Aut iſtæc mihi æſtas & forma eſſent: aut tibi hæc ſententia. Et Virgi. Ille meos prim⁹ qui me ſibi iunxit amores Abſtulit: ille habeat ſecum: ſeruetq; ſepulchro. ¶ Leuia: extenuata: non exquiſita: & quaſi triuilia. ¶ Noſtratia: ad contemptum dixit quaſi uernacula. ¶ Sollicitus: anxietate & perturbatione affectus. Errant qui ſollicitum pro diligenter appellant. ¶ De prouinciis: quas Po. Ro. diuiſerat: & ad eas gubernandas cū magiſtratu ciues mittebat. Sed: ut inquit Strabo: aliter atq; aliter diuidebant̄: quarū aliæ Cæſaris: aliæ populi dicebant̄. In ſuas ꝑfecturas Cæſar ipſe adminiſtratores mittebat. In populi ꝓuincias: ppl̄s imperatores: uel cōſules mittebat: ſicut uſus poſtulauerat. Ab initio duas cōſulares fecerat. Lybiā: & Aſiam: Ceſhaliā: & mōtem Taurum. Prætoreas uero decē. Europam: Hiberiā: Sardiniam: Siciliam: Illyriā: Macedoniā: Acheā: Cretā: Cyprū: Bythiniā: Cæteras Cæſar prouīcias habebat: in quarum alias ꝓcuratores mittebat conſulares uiros: in alias prætorios: in alias hoīes ex equeſtri ordine. ¶ Decernatur: inſtabant enim comitia: qbus aut noui eligebant̄ magiſtratus: aut qui in magiſtratu erant: ex ſenatuſcōſulto ꝓrogabatur imperiū. ¶ Mirū: ratio eſt.

Sollicitus

VBER.

PVtares ne: primū Ci. ita ſe ſollicitū eſſe dicit qd decernat̄ de prouīciis: ut nihil ei ſuccurrat qd ſcribat: ſollicitus aūt erat qd uerebat̄ ne ei prorogaret̄ ꝓuincia: ex qua iam diſcedere cupiebat: deinde q̄m petiuerat ab eo Cælius aliquot pātheras: q̄s poſſet exhibere populo in ludis quos erat facturus: dicit Cicero: miram eſſe paucitatē: ſe tamen daturū operam ut capiantur: & ad eum mittant̄: ꝓpterea q magnæ curæ ſit ſibi ædilitas eius. ¶ Putares ne: ne magis admiratio quam iterrogatio eſt: qd nemini debeat uideri ueriſimile Ciceroni deeſſe uerba ad ſcribendū. ¶ Accidere: euenire. ¶ Oratoria: ſcilicet deeſſe: qa nūquā putares: qui ſcis me habere mirā quandam dicendi copiā. ¶ Leuia: uulgaria non exquiſita. ¶ Noſtratia: patria quæ uel ſponte occurrunt: & obuia ſunt loqui uolentibus. ¶ Deſunt: dicit ea deeſſe ſibi: & adducit cauſam. ¶ Quod: q. ¶ Sollicitus: anxius. ¶ Decernatur: ſtatuatur a ſenatu. ¶ De prouinciis: appropinquabāt enim comitia: quæ fiebāt de ꝓuinciis conſularib⁹: quib⁹ comitiis aut noui magiſtratibus decernebant̄ in prouincias: aut ueteres ex ſenatuſcōſulto cōfirmabant̄: timebat igitur ne ꝓrogaret̄ ſibi prouincia in qua: ut in multis locis oſtendit erat inuitiſſimus: & iam ꝓpter multas cauſas q̄s in hac epiſtola: & in aliis exponet diſcedere cupiebat.

Deſiderium

¶ Mirum:cauſæ:quare cupiat diſcedere ꝓpter deſiderium urbis Romæ. Deſideriũ aũt de abſentibus ſemper dicit̃:& ſæpe ꝑ abſentia ponit̃. ¶ Incredibile:ſubaudi deſideriũ. ¶ Satietas:quaſi faſtidiũ quoddã:quod ſuperius oſtẽdit cũ dixit:ad hanc ꝓuincialem moleſtiam. ¶ Vel:qa aliæ cauſæ tres maiores. ¶ Vel:&. ¶ Videmur:i.uideor mihi:pluralis pro ſingulari. ¶ Cõſecuti:adepti. ¶ Acceſſio:incremẽtũ:qa nihil uidetur poſſe addi ad gloriam meam. ¶ Fortuna me.ne metuat̃ mihi:quoniã rebus lætis libẽter ſolet inuideri:& ut inqt Luca. In ſe magna ruunt:& Terẽ.O fortuna ut nunq̃ es ꝑpetuo bona. ¶ Vel qd:alia cauſa:qa ipſe Ci.idoneus ſit maiori negocio q̃ adminiſtrationi illi⁹ ꝓuinciæ. ¶ Totũ ne.huius ꝓuinciæ. ¶ Qui:antecedens huius relatiui incluſum eſt in ꝓnomine poſſeſſiuo noſtris. ¶ Maiora one.quia dixit uiribus:pſeuerauit in trãſlatione:nã qui plus ualẽt uiribus:plus oneris ſuſtinere poſſunt. ¶ Soleam:qa geſſi cõſulatũ in urbe cũ magna laude:qd fuit magnus & difficilius negociũ q̃ præeſſe ꝓuinciæ. ¶ Vel qa:tertia cauſa iminet magnũ bellũ a parthis:qd uidet̃ ſibi poſſe uitare ſi ad tẽpus conſtitutũ diſceſſerit ex ꝓuincia. ¶ Impendet:iminet:futurus eſt. ¶ Timor:qa in ꝓcedenti epiſto.dixit. Hæc æſtas habuit exitũ ſatis fœlicem:ea quæ ſequitur in magno eſt timore. ¶ Quod:bellum. ¶ Videmur nobis.i.qd ego uideor. ¶ Effugere:euitare. ¶ Ad di.cõ.ad tẽpus mihi ſtatutũ in prouincia:qa uſq; ad illud tẽpus nõ icipiebatur bellũ.

Páthera

¶ De pã.quas a me petis tibi mitti. Panthera animal uarii coloris homini amicũ:cui in candido breues maculaꝝ oculi ſunt:nam Panthera & Tigris macularũ uarietate ꝓpe ſolæ beſtiaꝝ ſpectant̃. Sũt qui tradãt in armo huic ſimilẽ lunæ eſſe maculã creſcentẽ in orbes & cauãtẽ pari mõ cornua. Habũdat aũt ꝓcipue in Affrica & Syria hoc aial a Romanis i ſpectaculis ludoꝝ ſæpe exhibebat̃:nã & Scaurus prim⁹ ædilitate ſua uarias cẽtũ qnq̃ginta uniuerſas miſit:deide Põ.magn⁹ q̃drigẽtas decẽ. Diu⁹ Auguſt⁹ q̃drigẽtas uiginti. Deiq; de hoc aiali uide Pli.li.viii.c.xvii. ¶ Agit̃:ſiunt. ¶ Mãdato:ita.n.mãdaui ut diligẽter ꝑquirãt̃. ¶ Mira:magna. ¶ Paucitas pã.i.admodũ paucæ ſũt. ¶ Et eas:iocatur Ci.cũ Cælio. ¶ Queri:ꝯqueri:lamẽtari:nõ aũt q̃ri:inqri. ¶ Inſidiaꝝ:qa huiuſcemodi feræ plerũq; iſidiis capiunt̃. ¶ Niſi ſi.ipſis pãtheris. ¶ Cuiq̃:latẽter ſe cõmẽdat cũ oñdit ita a ſe teneri ꝓuĩciã:ut nulli ſiãt iſidiæ. ¶ Cõſtituiſſe:decreuiſſe. ¶ Dicũt̃:pãtheræ. ¶ In ca.q̃ ẽ finitima ꝓuĩcia. ¶ Nr̃a ꝓuin.Cilicia. ¶ Sedulo:iſtãter:diligẽter. ¶ A pa.huic.n.mãdauerat Ci.ut inquireret pãtheras. ¶ Quicquid:pantherarum. ¶ Erit:inuenietur.

me mirũ deſideriũ tenet urbis:icredibile meoꝝ atq; i primis ſatietas actæ ꝓuĩciæ. Vel qa uidemur eã famã cõſecuti:ut nõ tã acceſſio quærẽda q̃ fortuna metuẽda ſit:uel qa totũ negocium nõ eſt dignũ uirib⁹ noſtris:qa maiora onera in rep.ſuſtinere & poſſim & ſoleã:uel qa belli magni timor ipendet:qd̃ uidemur effugere:ſi ad cõſtitutam diem decedimus. De pantheris ꝑ eos qui uenari ſolẽt agit̃ mãdato meo diligẽter:ſed mira paucitas eſt:& eas quæ ſũt ualde aiunt q̃ri:qd̃ nihil cuiq̃ inſidiaꝝ i mea ꝓuĩcia niſi ſibi fiat. Itaq; cõſtituiſſe dicũt̃ i cariã ex nr̃a ꝓuĩcia decedere:ſʒ tñ ſedulo fit:& i primis a patiſco:qcqd erit

PHI.

Fortũa

Fatum

PHI. ¶ Satietas:moleſtia.n.afficiebatur eſſe amplius in prouincia:quod & hoc loco & alibi pluribus demonſtrauit. ¶ Fortuna:poetæ deam faciunt:nos te facimus fortuna deam:cœloq; locamus. Virg. Fortuna omnipotens:& ineluctabile fatum:græci fatum τἰμαρμἑνη dicunt:fortunam τυχην. Fatum uero Chryſippus diffiniuit hoc modo. Fatum eſt ſempiterna quædam & indeclinabilis ſeries rerum:& cathena uoluens ſe ipſam:& implicans per æternos cõſequentiæ ordines:ex quibus arcta:nexaq; eſt. Homerus uero nullo in loco uoluminis ſui τυχην appellat:quo uocabulo a græcis fortuna nominatur:ſed θεον dicit deum rectum:& ſoluʒ:cui omnia gubernanda committit. ¶ Negocium:adminiſtratio huius prouinciæ. ¶ Maiora onera:μεταφορα ad uires:nec arroganter dictum:nam eius potiſſimum conſilio reſpu.regebatur:cuius opera fuit ſalua:ex quo patet patriæ nominatus:& ipſe de ſe dicit. O fortunatam natam me cõſule Romam:bene ergo ſoleam dixit. ¶ Magni:tres poſuit cauſas:qbus ad diſcedẽdum mouebatur:ſed hæc tertia erat potiſſima:ꝙ Parthicũ bellum inſtabat:& id effugere poſſe uidebatur:ſi ad conſtitutam diem decederet:hoc eſt finito anno. ¶ Impendet:imminet. ¶ De Pantheris:pro munere ædilitio habendis a Cælio. De his Plinius ſic habet. Pantheris in candido breues maculaꝝ oculi ferunt colore earum mire ſolicitari quadrupedes cunctas:ſed capitis toruitate terreri. Quãobrem occultato eo reliqua dulcedine inuitatas corripiunt. Sunt qui tradant in armo his ſimilem lunæ eſſe maculam creſcentem in orbes:& cauantem pari modo cornua:& quid mirandum de Panthera Demetrius phyſicus ſcriptum reliquit. Cum fœta eſſet:catulis ꝓcul in foueã delapſis:hoiem ad illos fouea extrahendos blandiens & murmurans duxit. Syria atq; libia his animalibus abundãt:q̃ in ſpectaculis romani plurimũ adhibebãt. Et primis ſua ædilitate. Scaurus miſit cẽtũ & qnq̃gĩta:Põ.q̃dringẽtas decẽ. Auguſt⁹ q̃drigẽtas uigĩti:pãthera a παν appellatur:& θηρ ꝙ tota omnino fera ſit.

Páthera

¶ Valde aiunt queri:locus Ciceronis:quo iuſtitiam:& uirtutes ſuas oſtendit:quum dicat illa animalia ſolum de cicerone querelas afferre:ꝙ nihil inſidiarũ cuiquã niſi ſibi fieret:& ꝙ in ea ꝓuincia oẽs præter ipſa tuti erãt:ex quo ait illa cõſtituiſſe ex Cilicia in Cariam decedere. Eſt enim caria regio poſt Rhodũ:& ab eleunte:& Lorymis:ut ait Strabo:flexum quendã habet ad Aquilonẽ. Cares:ut idẽ inquit:ſub minoe fuerũt:& tũc Leleges dicebant̃:& iſulas habitabãt:poſtea facti ſunt ꝯtinẽtis habitatores:multũq; maritimæ oræ:& mediterraneæ occupauerũt. Dicta quidẽ a Cara rege qui primũ auguria repperit:ut inqt.Pli. Eſt Caria:q̃ in minori Aſia ſita eſt iter Ioniã:& Lyciã.

Caria unde Cilicia

¶ In mea ꝓuincia:Ciliciã dicit a Cilice Agenoris filio appellatã minoris Aſiæ regionẽ:& ut ait Plinius Syriæ proximã:& Tauro monti ſuppoſitam. Strabo ultra Taurũ inqt eẽ:& diuini in Ciliciam Thraciam:& campeſtrem. Thracia oram habent maritimam. Campeſtris uero a ſolis:& Tharſo Iſſum uſq; ꝓtendit. ¶ Patiſco:uenatore primario:cui Ci.hãc uenãdi curam dederat.

¶ Tibi erit.

VBER. ❡ Tibi erit:tuum erit. ❡ Quid eſſet:quid poſſet inueniri. ❡ Admonebat:ſcilicet ædilitatis tuæ idest re- ducebat mihi ad memoriam ædilitatem tuam. ❡ Scripſi:dicit q̄re admonitus ſit ædilitatis Cælii: quia ſcripſit hæc megaleſibus feſtis magnæ matris:quibus ædiles ſolebant celebrare ludos. ❡ Certiſſima: ueriſſima. ❡ Ex te:prudentiſſimo:qui pſpicaciſſime intelligis:& amiciſſimo qui nō niſi uera ſcriberes. ❡ Cognouero:ītellexero. VBER.

PHI. ❡ Tibi erit:ad me mittet. ❡ Erit:capitur. ❡ Aedilitas:q̄ græci ἀγορανομί dicunt & ædiles ἀγορανόμου. Horum duo genera: Plæbei: & Curules. Quorum duo ex patribus Curules: Duo Plæbei ex plæbe conſtitu-ti ſunt. Maioris tamen dignitatis Curules:qui a ſella q̄ in curru uehebant appellati:quam curu-lem ſellam Tullus Hoſtilius Romæ primus ha-bendam in magiſtratibus inſtituit:quum debel-laſſet Hetruſcos:quorum magiſtratib⁹ hæc erat inſignia. Primi aūt ex patribus ædiles creati ſūt dictatore populū rogante. Cn. Q uintius capi-tolinus:& P. Corneli⁹ Scipio. Addidit duos. C. Cæſar qui annonæ pęſſent: & cereales nūcupa-ti ſunt. Aediles uero plæbei & curules ædib⁹ pu-blicis priuatiſq;:cloacis:aquarum ductibus: & aliis quibuſcunq; publicis ædificiis:ludis:ac tem-plis:rebus emūdis uendundiſq;:ac menſuris p̄-erant ab ædibus appellati. Aedilitium uero munus id erat cuiuſq; ædilis ꝓpriū:ut ſuis īpenſis ludos pro facul̄ta-te ac dignitate faciundos curaret:quod in libro de officiis Cice. meminit. Nonne Pompeius ædilis factus thea-trum ſuum tanta impenſa fundatum incredibili ludoꝝ pōpa dicauit. Nōne etiā Attilius Serranus: & L. Scri-bonius ædiles facti:& ſenatus: & plæbis loca in celebrandis ludis fecreuerunt. Minime igitur mirandū:ſi Cæli-us pro ædilicio munere faciundo uel ex Cilicia pantheras deferendas curabat. ❡ Admonebat:in memoriā re-ducebat ædilitatē tuam:quoniā hæc ipſis Megaleſibus ſcripſi:qbus ipſi ædiles in honorē Cybelis ludos celebra-re ſolebāt. ❡ Megaleſib⁹:ludis Cybeli conſecratis. M. Iunius Brutus:ut inq̄t Liuius de bello Macedonico:ædē magnæ matris deum in magno palatio dedicauit: & ludos ob eam dedicationem factos Megaleſia appella-tos. Hii etiam ludi diis magnis præſtabant. Erant enim ludoꝝ ſpecies quattuor. Megalenſes:Funebres:Plæbei: & Apollinares. ❡ Quam diligentiſſime:q̄ pro ualde dūtaxat ſuplatiuo iungitur. Per aūt pro ualde tātūmo-do poſitiuo:nō ergo dicimus pdiligentiſſime:peroptime:permaxime:ſed q̄ diligentiſſime q̄ optime. Itē nō di-cimus q̄ diligēter q̄ belle:ſed pdiligenter:perbelle. Et ſi q̄ pro q̄tū accipim⁹:nunq̄ ſuplatiuo:ſed poſitiuo ſemp adiungit:ut q̄ mittes ſunt libens ſuis parētes. ❡ Certiſſima:ueriſſima. ❡ Ex te:qui ſolitus es ſemp uera dicere.

Aedilitas | Duo ædilium genera | Aedilitiū munus | Ludi | Quam | Per

tibi erit. Sed q̄d eſſet plane neſciebamus. Mihi me-hercule magnæ curæ ē ædilitas tua:ipſa dies me ad-monebat. Scripſi.n. hæc ipſis megaleſibus. Tu ue-li ad me de oī rep. ſtatu diligētiſſime pſcribas. Ea.n. certiſſima putabo:quā ex te cognouero. Vale.

M.T.C. ipe. M. cælio ædili curuli. S.D.

Sollicitus eqdē erā de rebus urbanis ita tu multuoſæ cōciones: ita moleſtæ q̄nq̄triis

VBER. Sollicitus:Miratur Ci. ſe nihil litterarum accepiſſe a Cælio:de his quæ Romæ facta eſſent:cū tumul-tuoſas quaſdam cōciones qnqoatriis cōcitatas audiſſet. ❡ Deinde:ut oſtendat ſe inuitum eſſe in prouincia:hortat eum ad colendam urbem:ad quā dicit ſe propediē uenturū:cerū ꝑpter deſideriū ſibi cariſſimaꝝ. ❡ Sollicitus:anxius plenus ꝑturbationis. ❡ De rebus:propter res quæ in urbe fie-rent:quā de interdū ꝑpter ſignificat ut alibi declarauimus. ❡ Tumultuoſæ:plenæ tumultus & ſeditiōis. ❡ Cō-ciones:cōcio:ut docet. A. Gellius ex auctoritate Valerii Flacci:tria ſignificat locum:ſuggeſtūq; unde uerba fi-unt. Item ſignificat cœtum populi aſſiſtētis:ut Cice. in Lelio de amicitia. Cōcio quæ ex imperitiſſimis conſtat: tamē iudicare ſolet &c. Itē orationē ipſam quæ ad populū d̄r:ut hic cōciones:quas qdam in Pōpe. fuiſſe exiſti-mant. ❡ Q uinquatriis:qnquatria dicebant feſta:quæ fiebāt qnto die poſt idus:a qnq;.n. d̄r qnquatrus dies: q̄ qnq; ab idibus dierū numerus:nam atrus nihil ſignificat auctor. Gel. his aūt diebus fiebāt maxime ſacra pal-ladi:ut innuit Iuuenalis in ſatyra. Omnibus in terris. Eloquiū aut famam Demoſthenis aut Ciceronis. Incipit optare & totis qnquatrib⁹ optat. Q uiſqs adhuc uno ptā colit aſſe Mineruā. Declinat aūt ſubſtantiue in plura-li tā tertiæ q̄ ſecūdæ declinatiōis:ſicut cætera noīa feſtoꝝ ut uoluit Macrobius:audierat igit Ci. q̄nq̄triis factas eſſe q̄ſdā cōciones ualde tumultuoſas ſibi moleſtas:qa aut in Pō. ut dixim⁹:aut in aliquē ex amicis ſuis fuiſſe. VBER. | De Concio | Quinquatria

PHI. Sollicit⁹ equidem. Tametſi Tullius longe diſtabat:tamen habebat Romæ ſcriptores:& nūcios:nō ignorabat quæ in urbe tractabant. Quapropter quum qnquatrus celebraret:quaſdam ibi ſeditio-nes exortas acceperat:atq; quum id potius aliorum q̄ Cælii litteris cognouiſſet:aliquantulum mole-ſte tulit:de quo nunc facit eum per has litteras certiorem: & ut inuitus in prouincia eſſe uideat:hor-tatur Cælium ut urbem colat:neq; ceſſet ad eum ſcribere:quod tametſi propediem uenturus ſit:obuias tamē ſibi litteras ab eo mitti uehementer exoptat:de quibus plane erudiatur de omni ſtatu reip. cuius uiſende incre-dibili deſiderio tenebatur. ❡ Sollicitus:uexatus & perturbatus:dictus quidem quaſi ſolo citatus:hoc eſt ex ſuo loco motus:hinc ſollicitudo:quæ mentibus inhæreſcit: & ſollicitatio:quæ ab alio fit. Ex quo illum locum apud Teren. ita legere debemus. Amor:miſericordia:nuptiarum ſollicitatio. ❡ De:propter:ut ſupra De me nō con-quieſti. ❡ Cōciones:nunc orationes in Pompe. factæ & Attilium. Sic enim Ci. ſenſerat:nam concio tria ſigni-ficat:locum in primis:in quo cōueniunt & ſuggeſtum in quo habetur oratio:de quo meminit Gellius auctori-tate Ciceronis in oratione:quæ inſcripta eſt contra concionem. Q u. Metelli. Aſcendi inquit in concionē:con-curſus eſt populi factus. Secundo ſignificat orationem:ut in titulo libri Ciceronis qui inſcriptus eſt ꝯtra cōcio-nē. Qu. Metelli:hoc eſt contra orationem:quā egit. Q u. Metellus. Et Cice. in epiſto. ad Dolobellā:legi.n. con-cionem tuā nihil illa ſapientius. Tertio multitudinem uno loco ad audiendū congregatā:ut Cice. in oratione conciones exclamare ſæpe audiui:quum apta uerba cecidiſſent. ❡ Tumultuoſæ:turbulentæ:tumultus plenæ. PHI. | Sollicitus | Sollicitudo | Sollicitatio

VBER.

VBER. ¶ Afferebantur: nunciabant. ¶ Moleſtæ: graues. ¶ Citeriora: hoc eſt quæ citra qnquatria acta ſunt q.d. recētiora nōdū audiebā. His moleſtiis: quas capio de huiuſcemodi tumultibus: qa dixit ſe ſolicitū eē. ¶ Si qua ridenda: ꝑterea quæ me cruciant: ſi qua eſſent digna riſu: utpote aut dicta aut facta. ¶ Nō audeo: quia fortaſſe erant in Pom. uel Pōpeianos. ¶ Illud. q.d. ꝑter cætera. ¶ Nihil tuarū litterarū: nullas tuas litteras. ¶ Quare: rogat eum ut ad ſe ſcribat: & inſtruat de his quæ Romæ gerunt & ſi quis. ¶ Conſecero: finiero. ¶ Munus: officium magiſtratū. ¶ Annuum: ꝓuinciale: quod in annuum dabat. ¶ Obuiæ: cū ueniā Romā. ¶ Erudiāt iformēt: ut ita dicā. ¶ Hoſpes: q̄ſi ignarus oīno reip. qm̄ hoſpitū atq; peregrinoꝝ officiū: ut uoluit Ci. eſt qd in alienis ciuitatibus fiat i neſcire.

Modeſtia
pessimō
pessimōtia

¶ Modeſtus ad maximā laudē priuatis hominibus tribuit modeſtia. ¶ Peſſimōte: peſſimō locus eſt phrygiæ: unde Cybele romā aduecta eſt: ob quā rem appellata eſt peſſimōtia. ¶ Iter habebant. ¶ Oia nec be. nō dicit Ci. q̄q̄ omnes meā benignitatē nōdū cognouerāt: ſed hoc ſentit: q̄q̄ oia nec benigna nec copioſa eſſe cognouerant apud eū ad quē proficiſcebant: ad illum tn̄ ibāt. ¶ Benigna: exprompta: liberalia: & ad aium refertur benignitas. ¶ Vrbē: Romā: hortatur eū ad colendū urbē in qua uirtus pōt elucere. ¶ Iſta lu. quaſi alia loca ſint tenebræ: ubi non poſſit emergere & elucere uirtus hominis. ¶ Peregrinatio: απoδημία peruagatio locorū: abſentia a patria ſua. ¶ Obſcura: ignobilis: quia parū laudis comparat. ¶ Sordida: inhoneſta: quia habet interdū ſuſpicionē q̄ſtus: & auaritiæ. ¶ Induſtria: ingeniū: honeſta exercitatio. ¶ Illuſtris: clara: nobilis. i. qui tales ſunt ut eoꝝ induſtria Romæ cognoſci poſſit. ¶ Probe: optime.

afferebātur: nam citeriora nōdum audiebamus: ſed tn̄ nihil me magis ſollicitabat q̄ i his moleſtiis n̄ me: ſi qua ridenda eſſent: ridere tecū. Sunt enim multa: ſed ea nō audeo ſcribere. Illud moleſte fero nihil me adhuc his de rebus habere lr̄arum tuarū. Quare & ſi quū tu hæc leges: ego iā annuū mun⁹ cōfecero: tn̄ obuiæ mihi uelī ſint lr̄æ tuæ q̄ me erudiant de oi re pu. ne hoſpes plane ueniā: hoc meli⁹ facere q̄ tu nemo pōt. Diogenes tuus homo modeſt⁹ a me cum Philone peſſimōte diſceſſit. Iter habebāt ad Latum regem: quāquā omnia nec benigna nec copioſa cōgnorant. Vrbem mi Ruffe cole: & in iſta luce uiue. Omnis eni pegrinatio: qd̄ ego ab adoleſcētia iudicaui: obſcura & ſordida eſt his: quoꝝ induſtria Romæ pōt eē illuſtris. Quod quum ꝓbe ſcirē: utinam

PHI.
Quinquatrus
Sexatr⁹
Septimatrus
Decimatrus
Quinquatria
Saturnalia
Bacchanalia
Munera
Muneratius
Omne
Totum
Cunctū

PHI. ¶ Quinquatris: ſolēnis dies qnquatrus eſt dictus ꝙ qnq; ab idibus dieꝝ ſit numerus: in quo atrus nihil ꝑter ſupplementū nois affert. Varro hic ait ꝙ erat poſt diem quintum idus qnquatrus dies: ut a Tuſculanis poſt diem ſextū uocat ſexatrus: & poſt diem ſeptimum ſeptimatrus. Sit ꝑterea apud ſaliſcos decimatrus. Et Feſtus inquit ꝙ poſt diem qntū iduū celebrat quinquatrus dictus: ut matrus: ſexatrus: ſeptimatrus: & decimatr⁹. Ludi uero qui illis diebus fiebāt qnquatria dicebant. ¶ Mineruæ. xiiii. calendas Apriles: de qbus meminit Naſo his uerbis. Vna dies media eſt: poſt fiūt ſacra Mineruæ Numina q̄ adiectis qnq; dieb⁹ hēt. Sāguine prima uacat nec fas concurrere ferro. Cauſa ꝙ & eſt illo nata Minerua dea. Altera treſq; ſuper raſa celebrant arena. Enſibus expertis: bellica læta dea eſt. Et Iuue. Incipit optare & totis qnquatribus optat. Quiſquis adhuc uno partam colit aſſe Mineruam. Nec mirandū ſi qnquatris: & qnquatribus inuenit nā oia feſtoꝝ nomina: ut Saturnalia: Bacchanalia: tam tertiæ ſūt declinationis: q̄ ſecūdæ: tamū numero multitudinis declinata. ¶ Si qua ridēda: Tangit Pō. & Antiū: de his. n. ad Ciceronem rumor acceſſerat: & ideo miratur magis nihil ad eū a Cælio ſcriptum. ¶ Non audeo ſcribere: ꝓpter Pompeiū: quem aperte nō audebat offendere: & alios quoſdam. ¶ Illud moleſte fero: præ cæteris illud mihi moleſtū eſt: quare rogat: ad eū ſcribat. ¶ Annuū munus: Proconſulatum meum in Cilicia. Magiſtratus enim munera dicebant: quoniā petentibus tanq̄ munera donabant: ut ludi gladiatorii quos in munus. P.R. recipiebat: & qui illos donabat muneratius dicebat. ¶ De oi rep. ad maiorem ſignificantiā mutauit nois proprietatē: nam omne: totū: & cunctū diſcrepant. Omne de uniuerſis: ut oēs hoies: qui ſeſe ſtudent ꝓſtare cæteris animātibus: ſumma ope niti decet. Totū ois de unius corporis plenitudine dicimus: ut Cicero. Meq; totum tibi cōmendo. Cūctum uero q̄ſi oē: & totū in uno loco coniunctū: ut cuncti Ciceronē cōcionantē audiebant. Cōfundunt tamē iſta pletūq;: ut hic: & Statius. Totos in pœnā ordire nepotes: & Maro. Oēmq; reuerti per troiam. ¶ Obuiæ mihi uelim ſint lr̄æ tuæ. Variat is loquendi modus: dicimus. n. Obuius ſum tibi: obuio tibi: Fio obuius tibi: Do me tibi: atq; offero me tibi obuium. Eodem modo aduerbialiter obuiā dicim⁹: ut obuiā profectus ſum regi. Et paulopoſt mihi obuiā mitte epiſtolas te dignas.

peſſimō

¶ Hoſpes: q̄ſi oium rerū ad remp. pertinentiū ignarus. Eſt. n. hoſpitum ignorare: quæ in alienis ciuitatibus fiunt. ¶ Diogenes: libertus Cælii. ¶ Philone: Mileſius fuit: & Ciceronis amicus. ¶ Peſſimonte: Emporium eſt Phrygiæ: & ut inqt Strabo: tēplū maximū habet magnæ uenerationis matris deū: quā Angidiſtā uocant. Hic locus magnifice ab Attilicis regibus ſtructus eſt: & tēplo: & porticibus ex albo lapide romani celebre reddiderūt: educta inde deæ ſtatua: & Peſſimontia appellata. ¶ Nec be. nec copioſa: non ad ſe referunt: ſed ad regem. ¶ Hyacton: regem Aſiæ maximi nominis. ¶ Vrbē mi Ruffe cole: Multi diuidunt hāc epiſtolā a ſuperiori: & aliā eſſe uolunt. Nos unam cū ſuperiori facimus: & deſiderio urbis Cælium ad incolendam urbem uehementer hortatur.

Vrbs
Ciuitas

Vrbis nomine per excellentiā Romā accipimus: ut per poetā apud Græcos Homerum: apud nos Virgi. ab urbo urbs dicta q̄ mœnia: muros: parietes: domos ſignificat: ut a ciendo ciuitas: q̄ uiros urbem habitantes: ac iura in ea uiuētes oñdit. ¶ Iſta luce: bene lucē dixit: ubi pōt uirt⁹ eluceſcere: & ita alibi ſicut Romæ. ¶ Peregrinatio: q̄ſi uagatio q̄dam per aliena loca. ¶ Obſcura: ſine luce alicuius laudis. ¶ Sordida: ex ſuſpitiōe lucri & auaritiæ.

¶ In ſententia

VBER. ¶ In ſententia: quia dixit ſe ab adoleſcentia id iudicaſſe. ¶ Ambulatiuncula: congreſſione: breui con ſuetudine: ideſt cum breui ſpacio temporis: quo tecum delectationis gratia deambulare poſſim. ¶ Fructus: uti litates & uoluptates. ¶ Confero: comparo: quia oīa minoris puto: q̃ unā ambulatiunculam. ¶ Integritatis: in nocentiæ: hoc eſt ſpero me id eſſe aſſecutum: ut oēs laudent me nulla re corruptū unq̃ fuiſſe: ſed prouinciā inte gerrime adminiſtraſſe. ¶ Non erat: occurrit obiectioni: q̃ remaneat in prouincia: & hoc dicit: cum in mea po teſtate ſit remanere in prouincia: non minus triumphū ſpero ex cōtemnēda & omittēda ipſa ꝓuincia: q̃ ex eo q̃ conſeruauerim eam ab impetu Parthorum. VBER.

in ſententia permanſiſſem: cum una me hercule am bulatiūcula: atq; uno ſermone noſtro omnis fruct9 prouinciæ non confero: ſpero me itegritatis laudē conſecutum. Non erat minor ex cōtēnenda quam ex conſeruata prouincia ſpes triumphi. In qua ſatis glorioſæ triumpharem: ſi non eſſe tam diu quidem in deſiderio rerum mihi chariſſimarū. Sed ut ſpero: propediem te uidebo. Tu mihi obuiā mitte epiſto las te dignas. Vale.

M. T. C. Impera. M. Cælio ædili curuli. S. D.

RAras tuas qdē: fortaſſe. n. nō ꝑferūtur: ſed ſuaues accipio litteras: uel quas proxīe ac ceperā q̃ prudētis q̃ multi & officii & cōſi lii: & ſi oīa ſic cōſtituerā mihi agēda: ut tu admone bas: tn̄ cōfirmantur nr̄a conſilia cum ſentimus pru dentibus: fideliterq; ſuadētibus idē uideri. Ego Ap piū: ut ſæpe ſecū ſum locutus: ualde diligo: meq; ab eo diligi ſtati cœptū eē: ut ſimultatē depoſuim9 ſen ſi. Nā & honorificus in me cōſul fuit: & ſuauis ami c9: & ſtudioſus ſtudioꝝ ēt meoꝝ. Mea uero officia ei nō defuiſſe tu es teſtis: quoniam κομῖκοσ μαρτυς ut opior accidit phania: & mehercule ēt pſis cū feci qđ

¶ In qua: prouincia. ¶ Triumpharem: animo lætarer: quaſi triumphās. ¶ Niſi: hoc eſt niſi de ſideratem multa: quæ habeo Romæ mihi cha riſſima: quæ non ſinunt me eſſe animo tran quillo. ¶ Obuiam mitte: aduenienti.

PHI. ¶ In ſentētia pmāſiſſem: ut nunq̃ roma diſceſſiſſem ſicut ab adoleſcētia iudicaui. ¶ Cō fero: in cōparationē pono: pluris. n. minimā uo luptatē faciebat: quā cū amicis Romæ cape po terat: q̃ quoſq; ampliſſimos fruct9: quos ex ꝓui cia colligere potuiſſet. ¶ Integritatis: ut oēs me laudēt inocētem: & ſine auaritia prouinciā guber naſſe. Legunt̃ hæc libro. v. epiſtolarum ad Atti cum. ¶ Ex cōtēnenda: quū in meo ſit arbitrio: & uolūtate in ꝓuincia remanēdi: ſpero non mi norē triūphū ex cōtēnēda: & dimittēda q̃ ex cō ſeruata ꝓuincia me habiturū. ¶ Triūpharē: læ tarer: ut Terē. Id uero ſerio triūphat & alluſit ue ro triūpho: qui dabat̃ uictori pro re bene geſta: & ē ſenſus. Lætarer ego plurimū in hac ꝓuincia niſi tanto deſiderio teneret urbis: & incredibili meoꝝ. ¶ Rerū chariſſimarum: has res chariſſi mas itelligit eē urbē: tēp. amicos & domeſticos ſuos. ¶ Propediē: accentū pone in antepenulti ma: aduerbiū eſt: quaſi prope ſit dies appellatū ut propemodū: quaſi prope menſuram dictū. ¶ Te dignas: tui dignas non dicimus. PHI. Propedi em Prope modū Te di gnus

Aras tuas: Oſtendit Ci. quanti faciet litteras Cæl. quas & ſi raras: ſuaues tn̄ ſibi eſſe dicit: ꝓ ſertim quaſdā: qui bus dicit ſe admonitum fuiſſe a Cæ lio: ut cōcorditer ageret cum Appio: quod tamen ſe ita facere cōſtituiſſe dicit: & adducit rationes & cauſas mul tas quare debeat amare Appium: oſtenditq; quæ fuerit cauſa: quare quidam falſo ſuſpicati ſint eos diſſentire. Poſtremo optat Cicero eſſe Romæ: cum ut poſſit ridere cum Cælio & aliis amicis: tum ut poſſit eum ædilem uidere. ¶ Fortaſſe enim: parentheſis: & excuſat Cælium: quod fortaſſe ille ſcribit: ſed eius literæ non perferant̃. ¶ Suaues: dulces: iucundas. ¶ Vel: etiam: aut præcipue. ¶ Proxime: nouiſſime. ¶ Quam prudētis: ſcilicet of ficii & conſilii. ¶ Et quam multi: quam magni. ¶ Officii: humanitatis. ¶ Conſilii: quia conſulebas: ut fugerē omnium inimicitias: & præcipue Appii. ¶ Conſtitueram: decreueram. ¶ Vt tu admonebas: ſcilicet mihi eſſe agenda. ¶ Confirmantur: deliberatoria fiunt: & certiora. ¶ Sentimus: cognoſcimus. ¶ Prudentibus: qualis tu es. ¶ Fideliter: ſincere: ſine dolo. ¶ idem uideri: idem iudicari: eandem ſententiam haberi. ¶ Ego: iam ſerio oſtendit ſe nullam cauſam habere quare oderit Appium: ſed potius cauſam diligendi. ¶ Cœptum: inceptum. ¶ Me diligi ab eo. i. inceptum eſſe: ut ego ab illo diligerer. ¶ Vt: poſtquam. ¶ Similitudinem: odium quod dā occultum: quod ante erat inter nos: & dicta eſt ſimultas a ſimulatione. ¶ Depoſuimus: quia fuerant recon ciliati Ap. & Cicero: cum ante fuiſſet inter eos ſimultas: propterea quod in cauſa quam Cicero egit apud pon tifices de domo ſua Ap. uehementer eum oppugnauit. Vnde Cicero libro tertio ad Ap. Reditus illuſtris in gra tiam: in quo ne per imprudentiam quidem errari poteſt ſine ſuſpitione perfidiæ. ¶ Nam honorificus: arguit a cauſis probabilibus: quare debuerit eum diligere. ¶ Honorificus in me: ideſt cū eſſet conſul proſecutus eſt me honore. ¶ Studioſus: fautor. ¶ Studiorum: uoluntatum: quia quod uolui ille ꝓfirmauit. ¶ Mea uero: dicit ſe idem feciſſe contra Ap. ut in nullis ſtudiis & officiis ei defuerit: teſte Cælio. ¶ Tu ſcis: tu es teſtis. ¶ Quoniam κομῖκοσ: ſententia ex aliqua uetere comœdia: in qua Phania aliquis teſtis alicuius rei introduceretur: nam de Phania Terentiano non ſatis placet nec uidetur conuenire: ſenſus aūt eſt: tu ſcis mea officia ei non defuiſſe: qa phania comicus teſtis accidit. i. quoniā tu accidiſti tanquam Phania comicus teſtis: loquitur enim de Cælio tā quā de tertia perſona: hoc eſt ſicut Phania teſtis eſt in comœdia: ita tu teſtis es quid pro eo egerim μαρτυς te ſtis: dicit̃ aūt & μαρτυς attice: & μαρτυρ lingua cōi: κομῖκοσ. Comicus qui in comœdia introducitur: Phania aliquis qui in comœdia de aliqua re certiſſime teſtificatur. Et ideo dixit: ut opinor. ¶ Eū: Appiū. ¶ Quod: qa. Simul tas

¶ Te amari ab eo:ideſt cauſa tua:quia ſcio eum tibi eſſe carum. ¶ Iam me:alia ratio ꝙ cauſa Pompei & Bruti quos habet amiciſſimos:diligat etiā Appiū:ut neceſſitudine coniunctū:ſi enim diligit Pompeium & Brutū debet etiā diligere qui cum eis ſunt affinitate & neceſſitudine coniuncti:erat autem Appius ſocer Bruti: & filii Pompeii:ut oſtendit Ci.ad Appium li.iii.epi.iii.his uerbis.Duos enim duarum ætatum plurimi facio.Cn.Pom. fi.tuæ ſocerum:&.M.Brutum generum tuum:& in epiſtola quæ incipit.Cū eſt ad nos allatū: circa finē.Quis nunq̄ tanti quenq̄ feci:quāti ego Cn.Pom.ſocerū tuæ filiæ:& in epiſtola ſequenti quæ incipit.Cum eſſem in

te amari ab eo ſenſi.Iam me Pompeii totū eſſe ſcis: Brutū a me amari intelligis:quid eſt cauſæ cur mihi non in optatis ſit complecti hominem florērē æta-te:opibus:honoribus:ingenio:liberis:ꝓpinquis:affinibus:amicis:collegā meum præſertim: & in ipſa collegii laude & ſciētia ſtudioſum mei? Hæc eo pluribus ſcripſi:quod mihi ſignificabāt litteræ tuæ ſubdubitare:q̄ eſſe erga illū uolūtate. Credo te audiſſe aliqd falſum eſt:mihi crede:ſi quid audiſti:genꝰ inſtitutorū & rōnum mearū diſſimilitudinē:nonnullam hēt cū illius adminiſtratiōe ꝓuīciæ. Ex eo qdam ſuſpicati fortaſſe ſunt aīoꝝ cōtētionū nō uoluntatum diſſenſiōe me ab eo diſcrepare. Nihil āt feci unq̄:neque dixi quod cōtra illius exiſtimationē eē uellem. Poſt hoc negocium aūt & temeritatem noſtri Dolobellæ deprecatorem me pro illius periculo præbeo. Erat ī eadem epiſtola ueteranus ciuitatis gaudebā ſane. Et cōgelaſſe nr̄m amicū lætabor ocio. Extrēa

caſtris:ſic inquit.Lætor uirtute & officio cū tuorum neceſſariorū meoꝝ amiciſſimoꝝ &c.ergo cum dixit. ¶ Iā me to.pō.eſ.ſc.uoluit quaſi innuere neceſſe eſſe Appiū:qui ſit ſocer filii Pom. a ſe amari:q totus ſit Pom. ¶ Brutū:eius generū. ¶ Quid ca.q̄ cā. ¶ In op.iter optata mea:inter ea quæ maxime ſunt mihi cara & optata. ¶ Cōplecti:amare. ¶ Hominē:Appiū. ¶ Florentē æta.adhuc uiridi ætate:qa ſenes ideo facilius cōtemnunť:qm̄ non poſſunt diutius aut prodeſſe aut obeſſe:quum ſint ꝓpinqui morti:dicit igitur hūc fuiſſe amādum:quia florebat ætate. ¶ Opibus:erat.n.Appius opulentiſſimus: uel opibus:potentia qua ualet in urbe nr̄a:unde & lib.iii.ad Appiū.Quid cōmodis meis aptius q̄ oīs nobiliſſimi atq; honoratiſſimi coniunctio:cultus opes:ingeniū:liberi affines:ꝓpinqui mihi magno uel ornamento uel p̄ſidio eſſe poſſent. ¶ Honoribus:quibus affuerat Appius. ¶ Liberis:hēbat enim multos filios & filias clariſſimis familiis collocatas:eſt aūt in his dictionibus articulus. ¶ Collegā:in auguratu:ut oſtendit Ci. inferius ad ipſum Appiū.Ampliſſimi ſacerdotii collegiū ī quo nō modo amicitiā uiolari apud maiores noſtros fas nō erat:ſꝫ ne optari quidē ſacerdotē licebat:qui cuiq̄ ex collegio eſſet inimicus:fuerunt igiť collegæ Ci.& Appius. ¶ Ipſa laude:ſua. ¶ Et ſci.hoc eſt quū ex ſacerdotio magnā laudeꝫ aſſequereť:& eſſet peritiſſimus:mei tamen ſemper ſtudioſius fuit. ¶ Eo:propter id. ¶ Significabant:tacite demonſtrabant. ¶ Subdubitare:paululum dubitare. ¶ Voluntate:animo. ¶ Erga illum:appiū. ¶ Credo:quia ſubdubitas de uoluntate mea erga illum. ¶ Falſum eſt:quod audiſti. ¶ Genus:dicit propter quid homines exiſtimauerint Cice.non eſſe bono animo erga Appium quia cum ſucceſſiſſet ei Cice.in prouincia & mutaſſet q̄dam quæ Appius ante inſtituiſſet:aliterq; miniſtraret ꝓuinciam quam ipſe adminiſtraſſet:exiſtimauerunt qdā hoc fieri quia eſſet inimici:quod non ita erat:ſed quia plerunq; accidit ut in eadem re uaria ſit opinio:eſt tamē utraq; bona:ſicut erat Appii & Ci.in adminiſtratione ꝓuinciæ:& ideo nūc dicit. ¶ Genus:modus forma quadam. ¶ Inſtitutorū:decretoꝝ:ordinationū meatū quas feci in prouincia poſt diſceſſum Appii. ¶ Illius:appii. ¶ Diſſimilitudinē:differentiam:quædam.n.mutauit Ci.ut plenius apparet li.iii.ex oībus epiſtolis quas ad appium ſcribit. ¶ Ex eo:ꝙ mea inſtituta habēt quandā diſſimilitudinem cum illius adminiſtratione. ¶ Quidā: maliuoli:& ut infra diceť:nos quo aīo inter nos ſumus eſſe nollent. ¶ Suſpicati ſunt:exiſtimauerūt. ¶ Cōtentione:controuerſia. ¶ Aioꝝ:in qbus ſtat beniuolentia & maliuolentia. ¶ Diſſenſione uoluntatū:quæ etiā inter eos qui nō ſint inimici eſſe poteſt:ut in eadem re diuerſam hēant uolūtatem:nā diſſenſio eſt ſnīarum diuerſitas. ¶ Diſcrepare:diſcōuenire:diſcordare. ¶ Feci:re. ¶ Dixi:uerbo. ¶ Exiſtimationem:auctoritatē:reputationem. ¶ Poſt hoc negociū:hoc eſt præter hoc:ꝙ aliter ſenſi de adminiſtrāda ꝓuincia q̄ ipſe. ¶ Et.t.no.do.hoc dicit quia cum Dolobella gener Ci.quiddam temere egiſſet cōtra ap.accuſando eum ambitus:oppugnabať ab Ap.Ci.quia erat gener ſuus eum defendit:& ideo dicit:poſt temeritatem defenſam a me:temeritatē autem attribuit Dol.quia erat audaciſſimus: quod & Appius alexandrinus li.iii.cōfirmat. ¶ Noſtri:uel generi:uel noſtri utriuſq; amici & mei & tui. ¶ Dep̄catorem:rogatorem:ſupplicatorem:pluſq̄ ſi diceret defenſorē. ¶ Illius: nō Dolobellæ ſed Appii: ¶ Periculo:quia præter ambitū etiam maieſtatis fuerat accuſatus:ut li.iii.patebit:defendebatur aūt a Ci.abſente per litteras depræcante multos pro eo.Erat ueteranus ciuitatis:ſunt uerba Cælii:q bus ut quibuſdam placet:latenter pulſat Pom.nam Cæl.eum ueteranuꝫ ciuitatis appellauerat. ¶ Gaudebā.ſ. ꝙ ad me ſcripſiſti de ueterano ciuitatis:quod quid aut quale eſſet non ſatis intelligere poſſumus. ¶ Cōgelaſſe: reſrixiſſe:ceſſaſſe. ¶ Noſtrū ami.nō auſim affirmare quē intelliget:nam & ipſe intelligi noluiſſe demōſtrat:cū dicit noſtrū:ita enim loqmur cū ab eo tantū intelligi uolumus cum quo loquimur. ¶ Lætabor ocio: qa dixit congelaſſe:ſiue.n.Pō.ſiue aliū quempiam intelligit:fortaſſe ille aliquantulum demiſerat animū ab aliquo cor-

Diſſen-
ſio

pto:in his aūt epiſtolis ſatis ſit ꝙ ex uerbis capiamus fructū:& ex ſententiis:quæ mores reſpiciunt:nam in ſenſibus occultis q nihil afferūt ad cōmoditatē dicēdi:nihil refert ſi minꝰ ſagittā ipſam ī meta figere poſſumꝰ. ¶ Extrema.p.in fine epiſt.q̄ erat aut libertii aut alicuꝰ ſcribæ ſui manu exarata addiderat Cæl.māu ꝓpria hæc uerba.

Cæſarē nō defendit

Cæſarem non defendit Curio: quod Cicero quaſi ridens oſtendit ſe credere: quia ſciebat Cur. corruptum eſſe a Cæſa. qui ut ſupra diximus eũ grãdi ære alieno liberauerat: de corruptione aũt curionis uiſus eſt ſuſpicari. Ci. in epiſtola quæ incipit. Sera gratulatio: ĩ qua tam mulus uerbis eum hortatus eſt ad defenſionẽ reipu. ❡ Pagella extrema .i. extrema ps pagellæ tuæ: hoc ẽ epſæ ſiue chartæ: paginæ aũt dictæ ſunt: ut uoluit Feſtus: ꝙ ſuã quæꝗ obtineãt regionẽ: ut pagi: uel a pagẽdo: ꝙ in illis uerſus pagunt .i. deſt infingunt. ❡ Pupugit: pcuſſit. ❡ Tuo chirographo: tuo ſcripto: qd manu tua exaraſti: nã ſolebãt interdũ dictare aliis ſcribẽtibus. ❡ Quid ais: admiratiue. Pagina

pagella pupugit me tuo chirographo. Quid ais: cæſarem non defendit Curio? quis hoc putarer præter me? nam ita in uia putaram. Dii immortales q̃ ego riſum ueſtrũ deſidero. Mihi erat in animo quoniam iuriſdictionem confeceram: ciuitates locupletare in publicanis etiam ſuperioribus luſtris reliqua ſine ſociorũ ulla querela conſeruata: in priuatis: ſummis infimis fueram iucundus proficiſci in ciliciam nonis maiis: & quum prima æſtiua attigiſſem: militaremꝗ rem collocaſſem decedere ex ſenatuſcõſulto: cupio te ædilem uidere: miroꝗ deſiderio me urbs afficit & omnes mei tuque imprimis. Vale.

M. T. C. Impera. M. Cælio ædili curuli. S. D.

Fabio uiro optimo: & homine doctiſſimo familiariſſime utor: mirificeque eum diligo: cum propter ſummum ingenium eius ꝗ ſummã doctrinã: tum propter ſingularem modeſtiam: eius negocium ſic uelim ſuſcipias:

❡ Cæſarem: cũ admiratione etiã pronunciandũ: & ſubauditur ais. ❡ Quis hoc putaret: ironice. q. d. nõ credo. ❡ Præter me: q noui Curionem. ❡ In uia putaram: modus eſt dicendi. ita putarã in itinere. ❡ Riſum ueſtrũ: quez ſcio uos habere propter huiuſmodi mutatiões rerũ. ❡ Mihi: dicit Cice. quid cõſtituerit facere. ❡ Mihi erat in animo: conſtitueram: propoſueram. ❡ Locupletare: ditare ciuitates Ciliciæ. ❡ In publicanis: qbus etiã daturus modum exigendi uectigalia: nam hi ſunt qui maxime ſpoliant ciuitates genus: ut uoluit iuriſconſultus: audax. ❡ Quoniam confeceram: finieram. ❡ Iuriſdictionem: luſtrationẽ iuriſdictionis meæ ❡ Etiã ſuperioribus: ſenſus eſt: etiam cum ante luſtraui prouinciam: reliqua quæ ad publicanos nõ pertinebant: cõſeruata ſunt ſine ulla q̃rela. ❡ Sociorum .i. ita ut nullus ex ſociis nr̃is: hoc eſt ex his q nobis cũ fœdere eſſent iuncti: q̃ri poſſent: ſolebant aũt magiſtratus luſtrare: hoc eſt circuire totã iuriſdictionem ſuam: & prouidere ubi opus eſſet: qd dicit ſe feciſſe Ci. & nũc & ante ſine ulla q̃rela ſociorũ: ergo. ❡ In ſupioribꝰ luſtris .i. cũ ante luſtraui prouinciam ❡ Cõſeruata: ſubaudi ſunt. ❡ Iucũdus: qdam codices habent iuſtus. ❡ In priuatis: ſenſus eſt fui iucũdus in omni ordine & genere hoĩum: qd declarat dicẽs. In priuatis ſine magiſtratu. ❡ Summis: pricipibꝰ. ❡ infimis plæbeis. ❡ Proficiſci: ſubaudi erat ĩ aĩo. ❡ In ciliciã: erat. n. in locis finitimis puinciæ: q a luſtrauerat eã. ❡ Aeſtiua: loca ubi milites æſtate ſũt: ſicut hyberna ubi habitant hyeme. ❡ Attigiſſem: adueniſſez. ❡ Nonis maii. vii. die maii. Nec uideaẽ cuiquã incõueniens ꝙ dixerit æſtiua: cũ tũc nõdũ uideaẽ eſſe tẽpus æſtatis: qm̃ ut uoluit Vipianꝰ iuriſcõſultus: Aeſtas ut peritiores uoluerũt incipit ab æquinoctio uernali: & definit æqnoctio autũnali: ita æſtas ſex menſiũ: & hyems totidem generaliter dr̃. ❡ Collocaſſe: in æſtiuis. ❡ Decedere: ſubaudi erat in aĩo. ❡ Ex ſenatuſcõſulto: quo erat decretũ: ut finito annuo magiſtratu Cicero poſſet diſcedere: ut oſtendit ſupra ad curionẽ ut ſenatuſcõſultũ & leges defendas & cætera. ❡ Te ædilẽ: quia erat factus ædilis abſente Cicerone. Aeſtiua hyberna

Fabio: cõmẽdat Ci. Fabiũ cælio ea fere forma: q̃ ſolet uti ĩ cõmẽdãdis amicis: rogatq; ut eũ in oĩbꝰ rebus cõmẽdatũ hẽat. ❡ Fabio: laudat fabiũ a bonitate & a doctrina. ❡ Mirifice: uæhemẽter: mirabiliter. ❡ Cũ pp: dicit pp q̃ eũ maxĩe amet. ❡ Modeſtiã: pbitatẽ. ❡ Negociũ: cãm quã forſaſſe ille habebat Romæ: In qua ei opus erat auxilio Cælii. ❡ Suſcipias: defendendum capias. VBER.

Fabio uiro: Multæ in hac ſnĩa reperiunẽ epſæ Cicero. imitatione digniſſimæ. Vult Cælio amici cãm cõmẽdare: & initio quãta eã beniuolentia ꝓſequatur oſtẽdit. Inde cãm eius cõmẽdat & hominem. Poſtremũ quãto cognoſcendarũ rerũ Romanorũ deſiderio teneaẽ: adiungit. ❡ Viro. op. & hoĩe doctiſſimo. Laus eſt a bonitate: & doctrina: ſed ↄtra rõnem dicendi qd minus eſt ſecũdo loco poſuit. Creſcere eñi debet oratio. Vir aũt maiorẽ uim habet: q̃ homo: ut ad Marcellũ. Neq; monere te audeo p̃ſtanti prudẽtia uirũ: neq; cõfirmare maximi animi hominẽ: uirũq; fortiſſimũ. Et ad Sextum. Hortarer ut & hominẽ: & uirũ eſſe meminiſſes. Præterea plus eſt bonum eſſe q̃ doctũ eſſe. Et Cicero primũ dixit optimo: inde doctiſſimo. Eodẽ ordine eſt uſus in epiſtola ad Thermũ: aut. A. Manlio iãpridẽ utor familiariſſime optimo uiro: atq; hoĩe grauiſſimo. Et ad eũdẽ alibi dixit: hoc ipſo uincit uiros optimos: hoieſq; innocentiſſimos legatos tuos. Sed animaduertendũ eſt ꝙ in omni cõpoſitione: ut ait Fabius: tria ſunt neceſſaria: ordo: iũctura: numerus. In ordine cauendũ ne decreſcat oratio: & fortiori ſubiungaẽ aliqd infirmius: ut ſacrilego fur. Augeri eñi debent ſnĩæ: ut ibi Ci. Tu inqt iſtis faucibꝰ: iſtis lateribus iſta gladiatoria totiꝰ corpis firmitate. Eſt & alius naturalis ordo: ut uiros ac fœminas: diẽ ac noctẽ: ortũ & occaſum dicas potius q̃ retrorſum: quo ordine & hic eſt uſus Cice. & alibi ut diximus. ❡ Vtor: cõe apud antiquos uerbũ erat: ut hortor. Eodẽ modo conſolor: & uereor lege. A. Gel. libro. xv. ❡ Suſcipias: ſupra te capias ad defendẽdũ. Antiqui ſuſum pro ſurſum dicebant: & ſuccipio pro ſuſcipio. & ſic Virg. poſuit: ut ſuſcepit ignem foliis: & ſuſcipere: & capere ita utimur: ut ad curas: ſumptus inimicitias ſuſcipere potius referamus. Capere uero ad labores: moleſtias: & dolores potius accommodemus. PHI. Vtor Hortor Cõſolor Vereor

VBER. VBER. ¶ Vt ſi cut. Si eſſet res mea quā nō dubito tibi eſſe cōmēdatiſſimā. ¶ Noui: locat cū cælio: & fortaſſe ēt ſerio loquitur. ¶ Vos: id eſt ſimules tui. ¶ Patronos: cauſidicos. ¶ Hominē: hoc dicit adeo eſtis magni patroni: quod nō ſuſcipitis cauſas niſi magnas: & in quibus agatur de capite alicuius: ex quibus plus emolumenti conſequimini. ¶ Hominē: ordo eſt oportet ut is occidat hoīem: qui uelit uti ueſtra opera .i. ueſtro patrocinio & defenſione: occidat hoīem: habeat cauſam capitalē & magnā: qualis eſt de cæde hominis. ¶ Sed. q. d. quāuis non niſi magnas cauſas ſuſcipere ſoleas. ¶ In hoc homine: Fabio. ¶ Accipio: admitto. ¶ Relinques: non ſolū poſtpōes: ſed omittes. ¶ Res Romanas:

Hyems quid Romæ agatur. ¶ Hyemis: tēpeſtatis: quæ prohibebat quēpiam ex Roma huc nauigare. Hyems autem interdum pro tēpore ponitur: ut Virgi. in Geor. Hyems ignaua colono ītcrdum pro tempeſtate & ui uēti: ut idem in .I. æneī. Vicit hyems. Item ſæpe illos aſpera ponti. Interclu ſit hyems. ¶ Nil noui: de rebus romanis. ¶ Ad nos: huc in Ciliciā. ¶ Afferebat: nunciabatur.

PHI. Vt PHI. ¶ Vt: tanq̄: multis enim modis hæc particula in oratione colligitur: Interdum pro poſtq̄: Virgi. Vt belli ſignum. Aliquando pro ſicut: hoc modo. Ita Pōpe. rēpu. oppreſſit: ut Cæſar. Plærumq; ſignificat quomodo Virgi. Vt uidi: ut perii: hoc poſtq̄ uidi q̄uo perii. Alias pro quod. Interdum cām amplectitur ſuperioris ſenſūs: ut Do operam litteris: ut doctus euadam. Interdū ad exornandum orationem accipitur ut fabius. Quis credat me feciſſe: ut ſtipitem filio negarem: hoc eſt quis credat ſtipitem me negaſſe filio.

Patronꝰ ¶ Noui: uos magnos patronos. Confutatio eſt: & patronos cauſarū defenſores dicimus: ut Teren. Huic opus eſt patrono: quem defenſorē paro. Et eos qui ſeruos manumiſerunt ſuos ut Martia. Cauimus: & domini ius omne remiſimus ægro. Munere dignꝰ erat cōualuiſſe meo. Senſit deficiens ſua præmia: meq; patronum. Dixit ad infernas liber iturus aquas. ¶ Vos: ac ſi dixiſſet te: & tui ſimiles. ¶ Hominem occidat oportet: hoc eſt ut habeat cauſam capitalem: & arduam qualis eſt de homicidio: quoniam parua cauſa nō eſt digna patrocinio ueſtro: & eloquētia: qui res graues defendere poſſitis: & ſoleatis: non leues: ut hæc ipſa eſt Fabii: quam tibi commendo. Eſt autē eloquendi modus: ad oſtendendam magnam uiri auctoritatem: qui rebus uilibus & abiectis non ſe miſceret: ſed magnis & grauibus qualis eſſet: ſiquis hominem occidiſſet: & eum iſte defenderet: ut Cicero Milonem. ¶ Sed in hoc homine: Fabio: hoc eſt tametſi non niſi arduas cauſas ſuſcipias tamen in Fabio meo: nullam excuſationem: ut uel paruum uel magnum ſit negocium eius.

Opera Opus Hyems ¶ Tua opera patrocinio: & defenſione: opera eſt actio: opus eſt finis: & fructus. Sed interdum opus pro opera ſumitur: Virgili. Mollibus e ſtratis opera ad fabrilia ſurgit. ¶ Hyemis: Varro Iannum facit ab hiando appellatum. At ego magis græcum puto: ab ὕω quod eſt pluo denominatum: & anni partem ſignificat & tempeſtatem: nunc anni.

ut ſi eēt res mea. Noui ego uos magnos patronos: hominē occidat oportet: qui ueſtra opera uti uelit. Sed ī hoc hoīe nullam accipio excuſationē: omnia relinques ſi me amabis: cū tua opera Fabius uti uolet. Ego res Ro. uæhemēter expecto: & deſidero: in primis quid agas ſcire cupio. Nā iandiu pp hyemis magnitudinē nihil noui ad nos afferebat. Vale.

M. T. C. Impera. M. Cælio ædili curuli. S. D.

NOn potuit accuratius agi nec prudentius: quam actum eſt a te cum Curione de ſupplicatione: & mehercule confecta ex mea eſt ſententia: cum celeritate: quod is qui erat iratus competitor tuus & idem meus aſſenſus eſt ei qui ornauit res meas diuinis laudibꝰ. Quare ſcito me ſperare ea quæ ſequuntur: ad quæ tu te para. Dolobellam a te gaudeo primum laudari: deīde etiā amari. Nam ea quæ ſperas Tulliæ meæ prudentia tēperari

VBER. NOn potuit: Re bene geſta in Cilicia a Cice. procurauerant Cælius & Curio ei ſupplicationem decerni: quod quum obtinuiſſent: laudat Cice. eorum in hac re & diligentiam & prudentiam: dicitq; ſe ſperare triumpham deinde ſcribit de Dolobella genero & Tullia filia: quæ Dolobellæ abſente locata fuerat: ut ipſe Cicero ſcribit lib. ii. Ad Appiū: poſtea oñdit ſe eē ſollicitū de republica: & excuſat ſe q̄ de prouincia decedens Cælium quendam adoleſcentem ei præfecerit: oſtēditq; id tum optima ratione: tum exemplo & imitatione excellentium uirorum hoc feciſſe. ¶ Accuratius: diligentius: ſtudioſius. ¶ Supplicatione: mihi decernenda: ob rem bene in Cilicia geſtam. Nam ſupra dixit. Hæc æſtas habuit exitum ſatis fœlicem. ¶ Confecta res: impetrata ſupplicatio: & decreta mihi. ¶ Ex ſententia: ut uolebam. ¶ Tum celeritate: propter celeritatem dicit duplici de cauſa eſſe confectam rem ex ſententia ſua: primum quia celeriter: deinde quia Attilius competitor ipſius Cælii aſſenſus eſt huic rei. ¶ Quod his: Attilium innuit: de quo diximus ſupra. ¶ Competitor tu. & idem me hic enim Attilius qui paulo ante fuerat competitor Cælii in ædilitate: uidetur etiam fuiſſe competitor Ci. in petitione prouinciæ Ciliciæ: ideo dicit. ¶ Iratus: quia non potuit obtinere quod uolebat. ¶ Et aſſenſus: fauit: dedit ſuffragium. ¶ Ei: ī nuit Ci. cū quo Cælius egeret de ſupplicatione. ¶ Ornauit: cōmēdauit. ¶ Res meas: geſtas a me in ꝓuincia. ¶ Diuinis: maximis īmortalibꝰ: habuerat. n. Curio orationē de laudibus rerū geſtaꝝ Ci. ¶ Sperare: expectare. ¶ Quæ ſequunt: triūphū: dicit ſe ſperare cū iā obtinuerit ſupplicationē. ¶ Ad q̄: ad quē triūphū. ¶ Para: ut ita mihi adſis: ſicut affuiſti ī ſupplicatiōe. ¶ Dolobellā: locata erat Tullia Cice. filia matrimonio. Dolobellæ eo tēpore. quo Cicero ꝑerat Ciliciæ. Itaq; ſcripſerat cælius honorifice de Dolobella: & laudauerat eū apud Ciceronē. q̄re dicit ſe gaudere: optateq; ut ſibi & filiæ ſuæ hæc affinitas ſit fœlix. ¶ Laudari a te: placere tibi cōmendari. ¶ Amari: carum eſſe. ¶ Nam ea: ſcripſerat Cælius Dolobellā eum

temerarium

temerarium ſicut eũ appellauit ſupra Cicero: ſed ſpare poſſe aliquãdo ad meliora reduci. ¶ Tulliæ: uxoris eiꝰ prudentia: quod Cicero affirmat ita fore dicens. ¶ Scio: cõfido: quia noui filiam meam. ¶ Poſſe tẽperari: mitigari minui: quia uitia naturæ aut etiam longi habitus minui quidem poſſunt: tolli autem minime. ¶ Ea quæ ſperas: ſcilicet poſſe temperari: intelligit autem prodigalitatem & temeritatem: alii tamen accipiunt: ſperas times: ut ſit acyrologia: ut illud Virgilianum: Hunc ego ſic tantum potui ſperare dolorem: placet tamẽ magis prior ſenſus. ¶ Cui: Tulliæ meæ. ¶ Reſpondeant: ad eam dirigantur: id eſt cui fac ut tuæ litteræ reſpondeant:

poſſe, ſcio cui epiſtolæ tuæ rñdeãt qd ſi meã legas: quã ego tũ ex tuis litteris miſi ad Appium: ſed quid agas? Sic uiuit. Quod actum dii imortales approbẽt: ſpero fore iucũdum generũ nobis: multum ĩ eo nos tua hũanitas adiuuabit. Reſpu. me ualde ſollicitat: faueo Curiõi. Cæſarẽ honeſtiſſime cupio: ꝓ Põpeio emori poſſum. Sed tñ ipſa reſp. nihil mihi eſt cariꝰ ĩ qua tu ñ ualde te iactas. Diſtrictus. n. mihi uideris eſſe: quod & bonus ciuis & bonus amicus es. Ego de ꝓuincia decedens q̃ſtorẽ cælium præpoſui ꝓuinciæ: puerũ ĩquis: at quæſtorẽ: at nobilẽ adoleſcẽtẽ: at oĩum fere exemplo: neq; erat ſupiore honore uſus quẽ ꝓficerẽ. Põtinius multo ante diſceſſerat a Quin. fratre impetrari non poterat: quẽ tamẽ ſi reliquiſſem: diceret iniqui: non me plane poſt annum ut ſenatus uoluiſſet: ex prouincia deceſſiſſe: quoniã alterum me reliquiſſent: fortaſſe & illud adderent. Senatum eos uoluiſſe prouinciis præeſſe: qui ante nõ præfuiſſent: fratrẽ meum triẽniũ Aſiæ præfuiſſe: deniq; nunc ſollicitus nõ ſum: ſi fratrẽ reliq̃ſſem: oĩa

hoc eſt ad eam non ad me mittantur de Dolobella. ¶ Quid ſi: dicit ſe etiam ſcripſiſſe de Dolobella ad Appium oportere eum ferre quẽ fortuna ſibi generum dederit: nõ ipſe elegerit: erat enĩ abſens Cicero. ¶ Meam: epiſtolam. ¶ Ad appium: puto eſſe illã epiſtolã tertii libri q̃ incipit. Gratulor tibi prius. ¶ Ex tuis litteris. propter tuas litteras: id eſt nactus materiam ex tuis litteris: quibus ad me de Dolobella ſcripſeras multa. ¶ Sed qd agas: ꝓuerbialis dicẽdi modꝰ cum irreuocabile eſt quod ſimel actũ. ¶ Sic uiuitur: quaſi dicat non cum perfectis: ſed qui aliqua ex parte poſſunt reprahẽdi. Sic Perſius: Sic uiuitur ilia ſubter Cæcum uulnus habes. ¶ Dii approbent: dii fortunẽt: & fœlix faciãt. ¶ Qd actum eſt: hoc matrimonium. ¶ Fore: Dolobellam. ¶ Iucundum: ex quo etiam poſſim aliquando uoluptatem & iucunditatem capere. Nam ſpero eum mutaturum mores prudentia filiæ meæ: uxorum enim prudentia multum ſolet mederi uitiis maritorum. ¶ In eo: ut ſit nobis iucundus gener. ¶ Humanitas: doctrina: ſapientia: uel ingenii manſuetudo & facilitas. ¶ Adiuuabit: ſi eum tuis conſiliis moderatus fueris. ¶ Reſpubli. dicit Cicero ſe eſſe ſollicitum ualde de republica & maxime quia quamuis amet Pompeium Cæſarem & Curionem: qui uidentur eam perturbare: tamen magis amat ipſam rempu. ¶ Cupio Cæſarem honeſtiſſime: ſubaudi eſſe: id eſt opto ut Cæſar ualde honoretur. Teren. in and. Vel quod ipſi bene cupio Glycerio. ¶ Emori: uitam effundere: quod plꝰ eſt: q̃ uel fauere: uel honeſtiſſime cupere. ¶ Iactas: exerces: immiſces: laboras: tractum a nauigãtibus qui ĩ mari tempeſtate iactantur. Nam: ut ſupradiximus: perturbatio: ĩ reipublicæ tempeſtati comparatur. ¶ Diſtrictꝰ: illigatus: ĩ neutrã partem declinans: hoc eſt neq; ad iſtorũ quos ſupra nominaui: neq; ad reipu. fauorem inclinatus. ¶ Quod: quia: reddit rationem quare Cælius in neutram pendet partem: quia neq; rempu. neq; amicos uellet deſerere. ¶ Bonus ciuis: cuius officium eſt remp. nõ oppugnare: ſi nõ poſſis tueri. ¶ bonus amicꝰ: quia non uis etiam propter defenſionem reipu. amicitiam deſerere: ergo dixit. ¶ Videris diſtrictus: quod uulgo dicimus uideris mihi tenere pedem in utroq; calceo: & latenter eum carpit: ꝙ propter amicitiam rempublicam deſerat. ¶ Ego nunc: dicit ſe deſcendentem ex prouincia reliquiſſe loco ſui Cælium quẽdã adoleſcẽtẽ quod ne uideatur temere feciſſe: excuſat multis rationibus factum ſuum. ¶ Quæſtorem: meum. ¶ Præpoſui præfeci: ſcilicet loco mei. ¶ Puerum: obiectio: quam ſibi poſſet facere hic Cælius: ad quem ſcribit. ¶ Inquis tu o Cæli. ¶ Puerũ: ſubaudi propoſuiſti o Cicero: non ꝙ eſſet puer. Sed adoleſcens: ſed ita ſolet nobis obiici ut pro adoleſcente puer quiſpiam dicatur. ¶ Ad quæſtorem: reſponſio Cice. & hoc dicit: puerum quidem Cæliũ præpoſui: ſed tamen quæſtorem meũ & nobiliſſimũ adoleſcẽtẽ: & qui compoſitis moribus omnium fere poſſit eſſe exemplum. ¶ Neq; erat: ſubaudi quiſquam. ¶ Vſus: functus. ¶ Superiore: q̃ hic Cæl. ¶ Quem præ. i. quem poſſem præficere prouinciæ: & eſt ſenſus. nõ erat alius qui fuiſſet in maiore honore aut dignitate q̃ Cæli. quẽ præponerem: præponebantur enim qui eſſent uſi maioribus honoribus: ut oſtendet in epiſtola penultima huius ſecundi libri ad Thermum: quum dicit. Habes enim neminem honoris gradu ſuperiorem.

¶ Potinius: antipophora eſt: quia occurrebat Cæl. reſponſurum Pontinium potuiſſe præfici: dicit eum e prouincia diſceſſiſſe: neq; Qu. fratrem uoluiſſe remanere: neq; etiam ſine reprahenſione ſua eum relinqui potuiſſe. ¶ Impetrari: obtineri ut præeſſet prouinciæ me diſcedente. ¶ Alterum me: dicitur enim frater fere alter: ego non uiſus fuiſſem diſcedere. ¶ Fortaſſe: alia cauſa: qa frater eius ante triennium Aſiæ præfuiſſet. ſenatum autem uoluiſſe eum præeſſe prouinciæ qui ante non præfuiſſet. ¶ Deniq;: concludit ſe lõge melius præfeciſſe Cæl. adoleſcentẽ prouinciæ quam fratrem. ¶ Omnia: infamiam: reprahenſionem & reliqua quæ de fratre poſſunt timeri. Poſtremo excuſat factum ſuum imitatiõe aliorum: & maxime Põ. & Cæliꝰ. Frater

¶ Cóplexi.ſ.amauerũt:caros habuerũt.¶ Caſſios:ad Põ.refertur:qui plurimũ amauit Caſſiuʒ.¶ Antoni⁹. propter.Mar.Anto.qué Cæl.carum habuit.¶ Hominẽ adoleſcentem:cælium.¶ Non tã.a.hoc nõ tam feci. ut hunc cæl.allicerem hoc beneficio:q̃ alienaré negando ei quod merito poſſem p̄ſtare.¶ Hoc tu:familiariter e um amico loquitur:de re enim acta deliberare ſtultum eſt. ¶ Conſilium.m.quia maluerim præficere prouinciæ cæl.q̃ alium.¶ Neceſſe eſt:quia mutari non poteſt quod ipſe declarat.¶ De Ocella.quidã uolũt blandimẽti cauſa appellatum uxoré cæl.ego uero puto eſſe nomen proprium non uxoris:ſed cuiuſdam uiri:qui aliquid in urbe egiſſet:quod eſſet dignum referri in acta:q̃uis relatum non eſſet:& de eo a cæl. Non ſatis plane ad ſe ſcriptum:& hic poſterior ſenſus magis probabilis uidetur:nam ſi de uxore intellexiſſet dixiſſet de Ocella tua.¶ In actis:
Acta in geſtis publicis:quæ acta dicebantur.Iuuenalis.Fient iſta palam:cupient & in acta referri.
¶ Nõ.e.ex hoc patet q̃ non intelligit de uxore quia in actis non ponebantur:niſi ea quæ ad rei pu.rationes ptinebãt.¶ Res tuæ geſtæ:oĩa quæ agis.¶ Notæ:celebres:claræ.¶ De mrĩmõio:quod inter Dolobellã & Tuliam filiam tuis auſpiciis eſt factum.¶ Trans taurũ mõtẽ:
Taurus Taur⁹ mons ciliciæ:qui:ut inquit Solinus.ab indico primũ mari ſurgit:deinde a ſcopulis cælidõis inter Aegyptiũ & pãphiliã pelagus obiect⁹ ſeptẽtriõi dextero latere:leuo meridianæ plagæ:occidenti obuerſus fronte profuſa.Is quoque uerſus mari alluitur:procedit in prominentias:& pro gentium & linguaꝶ uarietate pluriſariaʒ nominatur.eius nomina uideant̃ apud ipſum Solinum ubi de cilicia ſcribit:& de hoc monte
Etheſiæ longe multa.¶ Etheſiæ:uenti quos Strabo lib.iii.eoſdem ſubſolanos.i.euros appellat.hos uẽtos.lib.xvii.Idem dicit incipiente æſtate flare e borealibus plagis:& a pelago apud Alexãdriã Aegypti urbem:quare Alexãdrini optimã æſtatem agunt. Diodorus idẽ uidetur ſentire dicẽs. Nilum creſcere incipere ſolſtitio æſtiuali nõduʒ etheſis flãtibus:quum decreſcat æquinoctio autũnali eiſdem etheſis quieſcentibus.Idem affirmat Pomponius Mella libro primo ubi de icremento nili tractat.

timerem.Poſtremo nõ tam mea ſpõte q̃ potẽtiſſimorum duorum exẽplo:q̃ oẽs Caſſios:Antonioſque cõplexi ſunt.Hoiem adoleſcẽtẽ nõ tã allicere uolui:q̃ alienare nolui.Hoc tu meũ cõſiliũ laudes neceſſe eſt mutari.n.nõ põt.de occella plane ad me parũ ſcripſeras:& ĩ actis nõ erat.Tuæ res geſtæ ita notæ ſũt:ut trãs mõtẽ taurum ẽt de mrĩmonio ſit auditũ. Ego niſi qd me etheſiæ morabunt̃ celeriter:ut ſpero:uos uidebo. M.T.C.S.D.Cælio ædili curuliq;. Vale.

Magno dolore me affeciſſẽt tuæ lrẽ:niſi iã & rõ ipſa depuliſſet oẽs moleſtias:& diuturna deſperatiõe rerũ obduruiſſet anim⁹ ad dolorẽ nouũ. Sed tñ quare acciderit:ut ex meis ſupioribus litteris id ſuſpicareris qd̄ ſcribis:neſcio quid enim fuit in aliis præter querelã tẽporum:quæ nõ meũ animum magis ſollicitum haberet q̃ tuum. Nam nõ eã cognoui aciem ingenii tui:quod ipſe uideam te id ut non putem uidere.Illud miror adduci potuiſſe te qui me penitus noſſe deberes:ut exiſtimares aut me tam improuidum:qui ab excitata fortuna ad inclinatam & prope iacentem deſiſterẽ aut tam incõſtantem:ut collectam gratiam florentiſſimi hominis effunderem:a meque ipſe deficerem:&

Magno dolore:functus Ci.magiſtratu prouinciæ quũ in Italiã ueniſſet:oſtẽdiſſetq; iam bella ciuilia exardere iter Cæſ.& Põpeiũ in cumanũ ſe receperat:quia quũ non eſſet locus in urbe auctoritati uiroꝶ:qa pudebat eũ eſſe in urbe cũ cõtẽptu:q in prouincia triũphũ meruiſſet:quẽ tñ noluit:quia exiſtimauit indignũ patria lugẽte triũphare:ſcripſerat aũt ad Marcũ cæl.litteras:qbus cõquerebat̃ de tẽporibus ita turbulẽtis:qbus lectis exiſtimauit Cælius Ci.cõtra cæ.eſſe animatũ pro Pom.deinde qa erat in locis maritimis:ſuſpicatus eſt eum elegiſſe illa loca:ut cõmodius poſſet ad caſtra Põpeii nauigare:quare hortatus fuerat ipſum Cælius ne immiſceret ſe iis bellis ciuilibus:maxime contra Cæ.idq; faceret ſui ipſius & filii ſui.M.Ci.& generi Dolobellæ & filiæ cauſa:ad quæ omnia ita reſpõdet Ci.plene ut oſtẽdat cæliũ falſo omnia de ſe ſuſpicatum:ſeq; nihil unq̃ magis cupiuiſſe q̃ pacẽ:quam etiam ſi conſequi non poſſit:uult tamen ut omnes intelligant ſe fugiſſe bella ciuilia.Reliqua uidebuntur in textu epiſtolæ.¶ Tuæ litteræ:quibus declaraſti mihi magnas diſcordias ciuiles & pericula reipu.¶ Ratio:prudens & conſiderata cogitatio:ratione enim docemur non eſſe inconſolabiliter dolenda:quæ neceſſe eſt pati. ¶ Depuliſſet:amouiſſet ex animo meo. ¶ Obduruiſſet:idurat⁹ eſſet & aſſuefactus:& iã quodãmodo:ut ita dixerim:callum feciſſet.¶ Ad dolorẽ:tolerãdũ.¶ Diuturna:longi tẽporis:qd enim deſperat̃ neceſſe eſt æquo aĩo ferre.Nam:aut ait Seneca:Stultum eſt timere qd uitare nõ poſſis.¶ Deſperatiõe:qa uidebã nullã eſſe de repu.ſpem:ideo idurruerat aĩus me⁹ ad dolorẽ.¶ Sed tñ:nũc oſtẽdit eũ falſo ſuſpicatũ eſſe Ciceronem ſtudere partib⁹ Pompeianis uel profectum ad bellum.¶ Lr̃is ſuperioribus:nõ puto eas litteras eſſe in hoc uolumine:quicquid alii dicant.¶ In illis:litteris meis.¶ Querelam temporum:querebar enim de temporibus:quibus ciues ita eſſent iter ſe diſcordes:ut nullam haberent rationem reipubli.¶ Quæ:querela.¶ Haberet ſollicitum:præmeret ſollicitudine.¶ Quã tuũ:a quo ſcio amari rempu.uel legatur.¶ Haberent:& tũc intelligemus:quæ tẽpora nõ magis afferrẽt mihi ſollicitudinem quã tibi.¶ Nam nõ:probat animũ eius non minus ſollicitũ q̃ ſuum:& eſt ſenſus,ego non noui ingeniũ tuum tale:ut non putem te uidere & cognoſcẽ id quod ego ipſe uideam.¶ Eã aciem:ad acumen.

¶ Eam.i.talem

¶ Eam.i.talem & tam hebetem. ¶ Videre: cognoſcere. ¶ Illud: accuſat eum ꝙ facile crediderit Ciceronem
deſerturum Cæſarem: ut faueret Pom. ¶ Adduci: perſuaderi tibi. ¶ Penitus: int⁹ & ĩ cute ut dicit. ¶ Noſſe:
prudétem & conſideratum. ¶ Improuidum: inconſideratum. ¶ Deſciſcerem: deficerem: diſcederem. ¶ Ex-
citata: erecta.ſ.Cæſaris qui iam cogerat Pompeium ex Italia diſcedere. ¶ Inclinatam: pendentem & ruinæ
proximam: & ut diximus ſupra tractum ab ædibus minantibus ruinam iacentem: quaſi proſtratam & ſine ſpe.
& intelligit fortunam Pompeii: quæ iam fuerat multis cladibus afflicta. ¶ Aut tam inconſtãtem: ſubaudi exi

quod initio ſempq; fugi ciuili bello intereſſem. Q đ
eſt igitur meum triſte cõſilium: ut diſcederem fortaſ
ſe in aliquas ſolitudines. Noſti enim nõ modo ſto-
machi me: cuius tu ſimilem quondã habebas: ſed
ẽt oculorũ in hominũ inſolẽtiũ ĩ dignitate faſtidiũ.
Accedit etiã moleſta hæc pompa lictorum meorum
noméq; imperii quo appellor: eo ſi honore carerem
ꝗuis ꝑuis italiæ latebris contentus eſſem: ſed incur-
rit hæc noſtra laurus nõ ſolum in oculos: ſed iam ẽt
in uoculas maliuolorum: quod quũ ita eſſet: nil tñ
unq̃ de profectione niſi uobis approbãtibus cogita
ui. Sed mea prædiola tibi nota ſunt: ĩ his mihi neceſ
ſe eſt eſſe: ne amicis moleſtus ſim. Q uod aũt in ma
ritimis ſum: facie mouet nõnullis ſuſpitioné me uel
le enauigare: quod tñ fortaſſe nõ nollẽ: ſi poſſem ad
ociũ: nã ad bellum ꝗdem q̃ conuenit ꝑſertim cõtra
eũ cui ſpõ me ſatiſfeciſſe: ab eo cui tñ ſatiſfieri nullo

ſtimares. ¶ Inconſtantem: inſtabilem: mutabi-
lem. ¶ Vt effunderem: abiicerem trãſlatio a re-
bus liquidis: quæ effundi ſolent. ¶ Gratiam. be
niuolentiam: amicitiam. ¶ Collectã: compara
tam: acquiſitam. ¶ Hominis florentiſſimi: non
Pompeiũ intelligit ſed Cæſ. cui⁹ gratiã ſibi col-
legerat: ut uiſum eſt in primo li. in epiſtola lõga.
ergo hoc dicit Cicero. Miror ꝙ eum penitus no
ſce debeas qualis ſim: potueris tibi perſuadere
me eſſe uel ꝓuidum uel inconſtantem: impro-
uidum: ut delererem uictorem & adhærerẽ qua
ſi uicto. ¶ Inconſtantem: ut mitterẽ gratiã Cæ.
clariſſimi & florentiſſimi uictoris: quam ipſe mi
hi collegi: & comparaui ei fauendo. ¶ Deficerẽ Deficio me
me: relinquerẽ me: ille dicitur deficere ſe: q abii
cit uel ſpernit ea: quæ ad tuẽdum ſunt neceſſaria:
nec ꝑſtat in ꝓpoſito. ¶ Initio: quo bellum eſt in
ceptũ. ¶ Semperq;: in toto proceſſu bellorum.
¶ Intereſſe: id. n. uidetur inconſtantiæ: ut nunc
intereſſem bello: quod ſemp effugi & damnaui.
¶ Q uod eſt: facit interrogatiõem quæ ſibi fie
ri poſſet: & ad eã reſpondet. ¶ Conſilium: deli-
beratio. ¶ Triſte: quia his tẽporibus nihil poteſt
deliberari niſi triſte. ¶ Vt diſcederẽ: ſubiectio in
terrogationis. ¶ Solitudines. in loca ſola & de-
ſerta. ¶ Noſti. n. reddit rõnem huius ſubiectiõis. ¶ Stomachi mei: hoc ẽ animi. & eſt trãſlatio: quia ut ſtoma
chus facile mouetur cum ſentiant aliqd a quo abhorret: ita & aĩus delicatus. ¶ Cuius: ſtomachi. ¶ Similẽ: qui
ita facile indignabaris cum uidebas aliquid quod tibi diſpliceret: ſicut ego nunc. ¶ Q uondam: nam nunc aſ-
ſuefeciſti. ¶ Faſtidium: moleſtia. tædium: indignatio. ¶ Inſolentium: arrogantium. ¶ Faſtidium oculorũ i
indignatio uiſus. ¶ In dignitate: hoc eſt cum uideo homines inſolentes eſſe in dignitate. i. cum nullam habe-
ant dignitatem. ¶ Accedit: ad ſupradictas cauſas. ¶ Hæc põpa lictorum: quos habeo propter dignitatem im-
peratoriam. Pompa omne ſpectaculum dicitur ĩ lætis & aduerſis a græco πέμπω mitto: dicitur enim pompa Pompa
nuptiarum: pompa ſacrorum: pompa funerum: lictores uero dicuntur miniſtri conſulis: proconſulis: præſi- Lictor
dis: prætoris: ſiue imperatoris: conſuli aũt dantur duodeni: aliis tñ ſeni. dicti ut uolunt. A. G. ex auctoritate Val
gii: a ligãdo: ꝙ cũ magiſtrat⁹ populi rõani quẽpiã uerberari iuſſiſſet: crura ei⁹ & man⁹ ligari uicinq; a uiatorẽ ſoli
ta ſit: iſq; qui e collegio uiatorum officium ligandi haberet: lictor ſit appellatus. Sed idem dicit tironem Tulliũ
M. Ci. libertum ſcripſiſſe lictores a lino uel a licio dictos. nã q magiſtratibus i qt præminiſtrabant cincti erant.
addit alia multa. A. G. quæ licet apud eum uidere. Nonius etiam a ligando lictorem dictum uoluit. Feſtus Põ
peius ꝙ faces uirgarum ligatos ferunt: & parentes magiſtratibus delinquentibus plagas inferunt. ¶ Mole-
ſta: grauis mihi. alii codices & quidem uetuſti habent: accedit huic moleſtiæ. ¶ Q uo appellor: quia ab omni-
bus dicor imperator. ¶ Eo honore: ut non nominarer imperator. ¶ Q uibuslis. q. d. etiam incõmodis & mi-
nus claris. ¶ Latebris: receſſu aliquo & loco ubi poſſem latere. ¶ Laurus noſtra: gloria triumphi quẽ merui ob
res præclare geſtas in cilicia. Lauro autem coronabantur triumphantes & uictores. ¶ Incurrit obiicitur: hoc
eſt non ſolum clare uidetur a maliuolis meis: ſed etiã de ea loquuntur ipſi maliuoli ut uolunt. ¶ Voculas: de-
tractiones: oblocutiones. ¶ Q uod: noſtram laurum incurrere in oculos & uoculas maliuolorum. ¶ Cum. i.
e. i. ꝗuis ita eſſe ſcirem. ¶ De profectione: diſceſſu meo ex Italia. ¶ Niſi uobis appro. niſi uobis aſſentiẽtibus & Vocula
laudantibus me ita facere. ¶ Prædiola: meæ poſſeſſiunculæ. ¶ In iis: prædiolis. ¶ Moleſtus amicis: ſi ſim ĩ ur
be. ¶ Maritimis: uicinis mari. ¶ Mouet. facit: inicit. ¶ Enauigare: naui diſcedere. ¶ Q uod: enauigarẽ. ¶ Nõ
nollem: uellem. ¶ Ad. o. ad pacem & tranquilitatem uitæ. ¶ Q uiquo. ¶ Conuenit: conſentaneum eſt. q. d. nul-
lo modo: præſertim quum ſim cupidior ocii ꝗ belli. ¶ Præſertim: probat quare nõ ſit ueriſimile eũ diſcederẽ.
¶ Contra eũ: Cæſ. ¶ Satiſfeciſſe: ſignificaſſe me ei eẽ amicũ: cũ feci ꝓ eo quod uolebat. ¶ Ab eo: Pom. i. ena
uigare a Põ. i. a ptib⁹ Põpeianis cõtra ipm Cæſ. ¶ Nullo mõ: pp ĩcredibilia ei⁹ ĩ me merita ut diximus in. i. li.
ſuper epiſtola lõga. ¶ Sñiam meã: quã tibi expoſui. ¶ Iã ab illo tpe: poſt illud tps. ¶ In cumanũ: ubi habeo
prædia mea. ¶ Veniſti: obuiã mihi redeũti a Cilicia. ¶ Celaui te. ſ. qd aĩ hẽrẽ. i. apte oĩa tibi expoſui. dicimus
aũt celo te hanc rem Ouidi. In heroi. Hoc te celauimus unũ & de hac re Ci. ad Metellũ lib. y. Scito te a fratre

magnis de rebus fuiſſe cælatum. ¶ Prouidiſti: proſpexiſti: & cognouiſti. ¶ Quam: quantum. ¶ Abhorrerē ab: alienus eſſem a diſcedēdo ab urbe: ex quo nunc debuiſti ſuſpicari me eſſe nauigaturum aliquo. ¶ Quod cū audiſſem: te ꝓuidiſſe me eſſe aliēnū ab urbe relinquēda. ¶ Affirmaui: certo promiſi. ¶ Quiduis: quodcunq; malum. ¶ Quid ergo: infert ex ſupradictis nullam habendam fuiſſe ſuſpitionem de diſceſſu ſuo. ¶ Quid e.a. cum interrogatione legendum eſt. ¶ Conſilium: deliberationem non diſcedendi ex Italia ad bellum ciuile. ¶ Omnia: ſubaudi acciderunt. ¶ Miſeriis: malis. ¶ Aliqñdo: tandem. ¶ Ex deſ. i. pacis ſpe amiſſa. ¶ Puto. f. ſpero futurum. ¶ Nunq̄ pœ. ut ſemper læter me fuiſſe in hoc ꝓpoſito: & in eo perſeueraſſe. ¶ Et enim: exemplo extollit factum ſuum & conſilium ſugiendi bellū ciuile. Nam ſi Hortēſius gloriabaꝰ non interfuiſſe bello: a quo ꝓpter ignauiam abſtinuerat: quāto magis gloriari poteſt Ci. qui uoluntate ipſa bello non interfuerit. ¶ Hortenſiū: oratorem optimum: eum qui Cato uxorem ad procreandam ſobolem conceſſit familiarem Ci. ut ipſe teſtatur. ¶ In hoc genere in hac cauſa: in ſimili conditione. ¶ Illuſtrior:

ignauia clarior: maior. ¶ Ignauiæ: timiditati: eſt. n. ignauia contraria fortitudini. ¶ Id: qd ſimus ignaui quia multa oſtendi documenta fortitudinis & cōſulatu meo: & in adminiſtratione prouinciæ. ¶ Nec me iſta: reſpondet ad ea q̄ Cælius dixerat eſſe reſpicienda propter ſuos quibus Ci. dicit ſe non terreri. ¶ Proponuntur: cōmemorātur: & quaſi āte oculos mihi ponunꝰ. ¶ Fideliſſime & amātiſſime: qa ſcio te hoc & fideliter & amāter facere: quia nolles incōmoda mea. ¶ Ad timorem: mihi faciēdum: ut terreas me. ¶ Nulla eſt enim: hoc dicit ſi quid mali ex hoc bello acciderit: omnibus accidet & hoc malum ſi poſſem meis incōmodis & damnis a repu. remouere libenter facerem. ¶ Acerbitas: calamitas. ¶ Perturbatione: tumultu ciuili. ¶ Impendere: imminere. ¶ Priuatis: propriis. ¶ Incommodis: dānis: iacturis. ¶ Vel iſtis: ideſt etiam iſtis: & ſignificat amiſſionem fortunarum infœlicitatem liberorum & generi Dolobellæ. ¶ Redimiſſem:

Redimo remouiſſem: quaſi dādo mea priuata. ut reſpu. careret illis īcommodis: illud enim proprie ē redimere: ut captiuitatem tuā meis fortunis redemi. i. dedi fortunas meas ꝓ captiuitate tua. ¶ In memoria nomīs mei: qa nullū pulchrius & præſtantius reliqui patrimonium a parentibus pōt ſuis filiis: q̄ rez̄ ꝑclare geſtaꝝ gloria: & mēoria: ūde & ipſe Ci. li. i. offici. Licet. n. mihi. M. fili apd te gloriari: ad quē & hæreditas huius gloriæ: & factorum imitatio ꝑtinet. ¶ Nulla erit. ſ. reſp. hoc eſt ſi ꝑdita & oppꝛeſſa fuerit. ¶ Separati: ſeorſū. i. nihil ei accidet: quod non accidat cæteris. ¶ Cū ſcias: hoc eſt cū duplici de cauſa ſcias eū mihi eſſe cariſſimū: & pp eum quē ſemper amaui: & pp filiam meā: quæ cum ſit mihi cariſſima: neceſſe eſt eius maritū mihi carū eē: nā generi maxime amātur ꝓpter filias. ¶ Reſpiciā: tuear: & ipſius reſpectū habeā. ¶ An dubitas: ordo eſt:

Specula qd rogas ut reſpiciā & c. an dubitas: qn ea cura me uehementiſſime ſollicitet. ¶ Eo magis: ſolicitet. ¶ Specu

Recula la: nō ꝓ loco edito & eminēti in hoc loco accipiꝰ: ūde aliqd uidere & ſpeculari poſſumꝰ: ut apud Virg. in Buc. Specula de mōtis in altū deferar: ſed blādimēti gratia uſus eſt diminutio a ſpe: ut ſit Hac ſpecula: hac una parua ſpe: ut enim a res recula: ita a ſpes ſpecula: Speculā autē intelligit filiā Tulliā: in cuius ſermōe & ſuauitate: ut ipſe ad ſeruiū Sulpitiū. li. iiii. ait oēs curas & moleſtias depōere cōſueuerat: nā ut ita ordineꝰ textꝰ: hac tm̄ oblectabar ſpecula Dolobellam meū ab his moleſtiis uacuū fore: nō placet: neq; cōuenit: cū de filia fecerit mētionē dicēs: an dubitas: cū ſcias q̄ti cū illū: tū uero Tulliā meā faciā. qn ea cura me ſolicitet. deīde ſubdidit: & eo magis q̄ in cōmunibus moleſtiis: hac tamē oblectabat ſpecula: quā ſine dubio intellexit de filia ſua ſequētē autē textum ita ordinari. Dolobellam meū ueli eſſe uacuum ab his moleſtiis & cæte. oſtendit inferius: ubi dicit de Dolobella: q̄ ſcripſi ſuadeo uideas tanquam ſi tua res agatur: nam ſignificat uelle ut opera Cælii liberetur.

modo pt: deinde ſnīam meā tu facillime ꝑſpicere potuiſti: iā ab illo tpe quū ī cumanū mihi obuiā ueniſti. Nō. n. te cælaui ſermonem ꝛ tū ꝓuidiſti q̄ abhorrerē ab urbe relinquēda: quod quum audiſſem: nō ne tibi affirmaui q̄duis me potius ꝑpeſſurum: q̄ ex italia me ad bellum ciuile exiturum: qd ergo accidit? cur cōſilium mutarem? nōne omnia potius ut in ſentētia ꝑmanerem? credas hoc mihi uel in quod puto te exiſtimare ex his miſeriis nihil aliud quærere: niſi ut homines aliqñ intelligāt me nihil maluiſſe q̄ pacē. Ea deſperata nihil tam fugiſſe q̄ arma ciuilia. Huius me cōſtātiæ puto fore: ut nunq̄ pœniteat. Et. n. memini ī hoc genere gloriari ſolitum eē familiarē nr̄um Hortenſium: q̄ nunq̄ bello ciuili īterfuiſſet. Hæc noſtra laus erit illuſtrior: qd illi tribuebatur ignauiæ: de nobis id exiſtimari poſſe nō arbitror: nec me iſta terrēt quæ mihi a te ad timorē fidiſſime atq; amantiſſime proponunꝰ: nulla eſt. n. acerbitas quæ nō oībꝰ hac orbis terrarum ꝑturbatione impēdere uideaꝰ. Quā qdē ego a repu. meis priuatis & domeſticis incommodis libentiſſime uel iſtis ipſis quæ tu me mones: ut caueam: redimiſſem: filio meo: quē tibi carū eſſe gaudeo ſi erit ulla reſpu. ſatis amplum pr̄imonium relinq̄ ī memoriā noīs mei. Si aūt nulla erit nihil accidet ei ſepatī a reliqs ciuilibꝰ. Nā qd rogas ut reſpicerē generū meū adoleſcētē optimū mihiq; cariſſimū: an dubitas: quū ſcias q̄ti cū illū tū uero tulliā meā faciā q ea me cura uæhemētiſſime ſollicitet: & eo magis qd cōibꝰ miſeriis hac tm̄ oblectabar ſpecula.

¶ Dolo bellam: ordo.

¶ Dolobellam: ordo eſt uelim dolobellā fore uacuum &c. ¶ Velim: cupio: & quaſi te rogo. ¶ Fore uacuū: cariturū per te & opa tua. ¶ Cōmunibus. quæ nō ad me ſolū: ſed ad alios quoq; ptinēt. ¶ Liberalitate ſua: ad excuſationē Dolobellæ dixit liberalitatem: cū melius prodigalitatē dixiſſet: poteſt legi libertate ut ſit audacia quadam: & quaſi temeritate: nā liber dicitur qui nullius habito reſpectu quod ſentit dicit & facit. ¶ Contraxerat: ſibi fecerat. ¶ In urbe dum fuit: nam tunc cum Cice. ſcribebat: erat in caſtris cum Cæſare. ¶ Suſtinuerit: tolerauerit: nam ſuſtinemus quæ ſunt oneri & moleſtiæ. ¶ Acerbos: graues. ¶ Non honeſtos mihi: quia mul-

Liber
Subſtineo

Dolobellam meum uel potius noſtrum uidebam ſore ab his moleſtiis: quas liberalitate ſua contraxerat uacuū: uelim q̄ras: quos ille dies ſuſtinuerit in urbe dum fuit: q̄ acerbos ſibi: q̄ mihi ipſi ſocero nō honeſtos. Itaq; neq; ego hunc hiſpanienſem caſū expecto de quo mihi exploratū ē: ita eē ut te ſcribis: nec q̄cq̄ aſtute cogito: ſi q̄n erit ciuitas: erit ꝓfecto nobis locus: ſin aūt nō erit in eaſdē ſolitudines tu ipſe: ut arbitror: uenies in qb9 nos cōſediſſe audies. Sed ego fortaſſe uaticinor: ut hæc oīa meliores habeant exitus. Recordor. n. deſpatiōes eorū qui ſenes erāt adoleſcēte me: eos ego nūc fortaſſe imitor & utor ætatis uitio uelim ita ſit. Sed tamē togam prætextā texi appio: puto te audiſſe. Nam curtius noſter dibaphū cogitat: ſed eum infectio aeris moratur. Hæc aſpſi ut ſcires me tamen in ſtomacho ſolere ridere de Dolobella quod ſcripſi: ſuadeo uideas tanquā ſi res tua agatur. Extremum illud erit nos nihil turbulenter: nihil temere faciemus. Te tamen oramus quibuſcunque erimus in terris: ut nos liberoſque noſtros ita tueare: ut amicitia noſtra & tua fides poſtulabit

ta oportuit me facere pro eo q̄ nō erāt ſatis cōuenientia dignitati meæ. ¶ Hiſpanienſem caſum: hoc bellum quod in hiſpania nunc geritur a Cæſare contra petreium & Afraniū: quos apud Ilardā obſederat. ¶ Expecto: ut multi exiſtimāt qui credūt me expectare ut pro euentu illius belli nouū capiā cōſilium & deliberē quid mihi ſit agēdum. Hiſpanū dicimus hoīem ex hiſpania: hiſpanienſem uero qui licet ſit in hiſpania tn̄ non eſt de hiſpania: unde dicimus romanum exercitum hiſpanienſem. i. q in hiſpania militat. ¶ Exploratum: certum: manifeſtum. ¶ Vetu ſcribis: ꝙ Cæſar oīno ſit futurus uictor: ſic enim cōiicimus a Cælio ſcriptum fuiſſe. ¶ Aſtute: callide: ut mearum rerū rōnem habeā: & nō dignitatis publicæ. ¶ Locus: in ipſa ciuitate ſicut cæteris. ¶ Nō erit: ciuitas. Tu ipſe quia ꝑdita ciuitate & repu. nō magis erit tibi locus q̄ mihi. ¶ Solitudines: receſſus: loca remota. ¶ Conſediſſe: cōſtitiſſe: cōmoratos eſſe. ¶ Sed ego: ꝙ fortaſſe omnia erūt meliora q̄ dicit quia uaticinat̄: & nō ex certa rōne dicit. ¶ Vaticinor: diuino. ¶ Et hæc oīa: quæ tantum timoris nobis afferunt. ¶ Exitus: fines. ¶ Meliores: q̄ uaticinamur & putamus. ¶ Recordor: argumētū ab ætate: ſe enim ſenē nūc deſperare dicit: ſicut olim adoleſcēs uidit alios ſenes deſperaſſe: quæ tn̄ meliora euenerunt: ex defectu. n. ſanguinis ſenes ſunt timidiores: & ideo ut plurimum deſperant: cū adoleſcētes cōtra ex abundātia ſanguinis multū audeāt & ſperent. ¶ Me adoleſcente: cum ego eſſem adoleſcens. ¶ Imitor: eos & facio ſicut illi faciebant. ¶ Aetatis uitio: nam ſenes ſemper ſolent prædicere multa futura: & ut diximus: promptiores ſunt ad deſperationem & timorem: q̄ ad ſpem. ¶ Velim ita ſit: utinam ita ſit: ꝙ uaticiner more ſenum: ꝙ hæc omnia meliores hēant exitus. ¶ Sed tamen hic locus eſt difficillimus propter deprauationem textus: nam alii legunt. togam p̄textā texi appio: alii oppio: placet tn̄ melius Appio: ut ſit ſenſus cōiunctus cum ſuperiori: hæc omnia fortaſſe meliores habebunt exitus. ſed tamen texi togam p̄textā Appio: hoc eſt imperatoriā ueſtem meā texi amaritudine.

Toga
Prætexta

¶ Toga. n. ueſtis cōis oīum Romanorū tā mulierum q̄ uirorum. Prætexta uero erat inſegne magiſtratum: ab ethruſcis a Tullo Hoſtilio rege Romanorū tertio ad romanos tranſlatum: quem habitū eo tēpore pueri nō uſurpant: ſed poſtea a Tarquinio Priſco quū de ſabinis triumphaſſet. data eſt p̄texta cum bulla aurea filio annorum quatuordecim: ꝙ hoſtē manu pcuſſiſſet: & inde uſurpatū ut pueri quoq; ea uterent̄: quoniam igit̄ erat inſigne magiſtratuū: & Ci. ꝓcōſul & imꝑtor ī Cilicia fuerat: ideo dixit. ¶ Texi: ornaui. ¶ Togā p̄textam: imperatoriā dignitatē. ¶ Appio: amaritudine. q. d. quā magis decebat tegi & ornari lauro: nā ut ſupra diximus: licet meruiſſet triūphum Ci. nō tn̄ exiſtimauit triumphandū lugente patria. Appium enim pro amaritudine & dolore poſuit: eſt enim herba amara. Virgi. Floribus atq; appio crines ornatus amaro. licet Seruius in eo loco exponat amaro. ideſt uiridi. ¶ Puto te audiuiſſe: me texiſſe togam prætextā Appio. ¶ Curtius noſter: is erat utriuſq; amicus. ¶ Dibaphum. purpuram bis tinctam ſignificat. nā δὶς bis βάπτω tingo ſignificat: ponit̄ et pro ueſte duplicis coloris ut puto hic intelligi: ut dicat Cice. Curtius cogitat ueſtem duplicis coloris: ſed eum tinctor expectat qui faciet eam unius. metaphorice enim loquitur. Curtium utriuſq; partibus & Cæſarianis & pompeianis ſtudere: ſed neceſſe fore ut unius tantum ſit. ¶ Infector: βάπτης tinctor. ¶ Moratur: expectat. ¶ Aſperſi: leuiter tetigi: & iocatus ſum. ¶ In ſtomacho: ī moleſtia: in indignatione. ¶ Quod ſcripſi: ut ſit liber a moleſtiis ſuis. ¶ Extremum: epiſtolæ. i. hæc erit concluſio. ¶ Turbulente: iracunde: impetuoſe: temere inconſiderate. ¶ Liberos: filios. ¶ Litteras ad te. Caninius Saluſtius quæſtor erat Bibuli: qui præerat Antiochiæ: is ad Ci. duas epiſtolas ſcripſerat: unam plenam uariis petitionibus & interrogationibus: quibus omnibus reſpondet Cice. ut ex prima parte epiſtolæ colligitur: nam ſuperfluum eſt numerare partes. In altera epiſtola petiuerat Cani. a Cice. ut eum Bib. p̄tori diligēter per lr̄as ſuas cōmendaret: quod q̄uis ſe facere dicat Ci. adducit tamen quaſdam rōnes qbus oſtendit cōmēdationem ſuam parum ponderis apud Bib. habituram

Appius
Dibaphum

Stator LItteras: epiſtolam. ❡ A te nomine tuo: uel litteras ad te .i. litteras ſuas: ut ſi dicã: hæc ſentẽtia eſt ab Ariſtotele: pro eſt ſententia Ariſtotelis. ❡ Stator. is dicitur qui apud magiſtratum aſſidue eſt a crebra ſtatione: ponitur pro ſatellite & apparitorẽ: qui reos in ius uel in carcerem ducit quiſpiam igitur ſtator Caninii reddiderat eius litteras Cice. ❡ Tharſi: Ciliciæ metropolis: quã Perſeus Danaes proles nobiliſſima locauit: hanc cydnus fluuius interfluit: fuitq; Pauli apoſtoli patria. ❡ His: litteris tuis. ❡ Ordine: particulatim ut omnia ſoluam: quæ a me petiuiſti. ❡ De ſucceſſore: prima reſpõſio: cupiebat enim ſcire Caninius utrum eſſet uenturus ſucceſſor Ciceroni. ❡ Qui diſcedam: ut nõ diſcedam. ❡ Ad diem: ſtatutam .ſ. mihi ad hanc prouĩcialem administrationem ad finem anni. ❡ Metu parthorum: quem de parthis habebamus. ❡ Sublato: amoto: quia tranſierunt in ꝓuinciã ſuam: poſtq̃ a nobis multas acceperunt clades. ❡ Cõmoraturũ: ceſſaturum .ſ. facturum moram. ❡ Nuſq̃: nullo loco: ſignificat autem in loco & ad locum: ut nuſq̃ fui: & nuſq̃ uado. Horati. in ſermo. Quæ nuſq̃ prorepit. ❡ Rhodum: ibi enĩ erat filius Ci. & nepos: adeo dixit: cauſa Cice. puerorum. Eſt autem Rhodos inſula in mari Pamphylio una ex cycladibus: dicta ut qdam uolũt: ꝙ augurio capuli roſæ illic inuentæ ſit condita: nam ϱοδου græce roſa dicitur: Diodoro tamẽ placet dictam a rhodo filia Neptuni a Ioue dilecta: ut Homerus cecinit. dr̃ autẽ & urbs & inſula eodem noĩe ſicut & Chios. ❡ Certum eſt mihi .i. conſtitutũ & deliberatum: ut accedam Rhodum. ❡ Vrbẽ: romam per anthonomaſiam. ❡ Ratio: reipu. ❡ Gubernabit iter: hoc ẽ licet dixerim me nuſq̃ commoraturum & uẽturũ q̃ primum ad urbẽ: tamen regam iter meum ut uidebitur intereſſe reipu. ❡ Maturare: accelerare aduentum ſuum. ❡ Vt poſſis conuenire me: quia ante diſceſſero ex Aſia: q̃ tuus ſucceſſor ueniret: cupiebat enim Caninius loqui cum Ci. ſed non licebat ei deſcedere: niſi ſucceſſor eius prius ueniſſet: quẽ in dies expectabat. ❡ De rõnibus. ad aliam partem reſpondet. quia cõſuluerat Caninius Ciceronem utrum conſuleret reddendam rationem pecuniæ. quia erat quæſtor cum Bibulus prætor faceret ei poteſtatẽ uellet ne referre an nõ. Itaq; cõſuit Cic. ne redderet rationem ullam ſi poſſit: licet dicat eũ cogi ad referẽdũ ꝑ legẽ iuliã: quã & ſi Bibulus nõ uult ſeruare dicit tamen ſeruandã eſſe Caninio. ❡ Referendis. reddendis rationibus pecuniæ: & adminiſtrationis prouinciæ. ❡ Incommodum: ubi liptotes idest ubi erat ualde utile. ❡ Quam poteſtatem: arbitrium ſcilicet non reddendi. ❡ A Bibulo: prætore tuo. ❡ Id: ſcilicet ut nullam referas rationem. ❡ Legem iuliam: quam tulerat Iulius Cæſar: quæ quæſtores & cæteros magiſtratus rationem adminiſtratæ prouinciæ reddere iubet. ❡ Quam: legem iuliam. ❡ Bibulus: quaſi per contemptũ eũ ſæpius noiat. ❡ Certa rõne: propter ueteres inimicitias: qua ſibi fuerant olim cũ Cæſare in cõſulatu: ut declarauimus libro .i. in epiſtola lõga. ❡ Tibi: quies quæſtor & qui fortaſſe nõ hẽbis eã executionem: quã habebit Bibulus.

Apamæa ❡ Apamæa: urbs eſt Aſiæ in quã Antiochus Soter hoĩes trãſtulit excelinis: & urbẽ appellauit de nomine matris Apamæ: auctor eſt Stra. libro. xii. & Solinus: ex ea urbe remouerat Ci. ꝓſidia: ſublato iam: ut ſupra dixit: metu Parthico: quod Caninius non ꝓbauit: & multi alii ea de re Ciceronẽ imprudẽtiæ arguebãt: qđ urbẽ immunitã reliquiſſet: quos ſermones ſibi moleſtos eſſe dicit. ❡ Præſidiũ: milites quos ad tutelam loci in ea urbe poſueram. Nam ſubſidiũ dicit̃ qđ dat̃ laborantibus & poſt periculũ. ❡ Deduci: remoueri. ❡ Non oportuiſſe: non decuiſſe: neq; utile fuiſſe. ❡ Idem: quod tu: ſcilicet non oportuiſſe. ❡ Minus cõmodos idest non honeſtos. nec mites. ❡ Ea de re: de deductione præſidii. ❡ Tranſierint: in prouinciam ſuam. ❡ Præter te: quia cæteris omnibus eſt certiſſimum. ❡ Omnia præſidia. quæ non ſolum apameæ: ſed ubique erant. ❡ Commotus: adductus. ❡ Non dubio: certiſſimo. ❡ Firma: ualida & robuſta. ❡ Dimiſi: ex locis ubi erant: deduxi: & a me dimiſi.

Dimitto Dimittere enim ad multitudinem & maxime ad milites pertinet. Teren. in eunucho. Iam iube exercitum dimitti. ❡ Rationes: ſcripſerat Caninius ꝙ intellexerat Ciceronem ad ſe mittere rationes ſui quæſtoris: quod Cicero negat ſe uerum: quia nec miſit nec potuiſſet mittere: cum nondum eſſent confectæ. ❡ Eas. rationes. ❡ Deponere: relinquere apud aliquem. ❡ De præda: quam de parthis uictis ſum adeptus. uolebat autem Caninius ſcire quid de ea actum eſſet. Itaq; dicit Ci. nihil a quoq; eſſe de ea tactum.

M.T.C. Caninio Saluſtio Procon. S.D.

LItteras a te mihi ſtator tu9 reddidit Tharſi ad ſextumdecimum calen. ſexnlis. His ego ordine: ut uideris uelle: reſpondebo: de ſucceſſorẽ meo nihil audiui: nec quẽq̃ fore arbitror: quin ad diẽ decedã nulla cã ẽ ꝑſertĩ ſublato metu parthico. Cõmoraturum me nuſq̃ ſane arbitror. Rhodũ Ciceronẽ cã puerorũ acceſſurum puto neq; id tñ certũ ad urbẽ uolo q̃ primũ uenire. Sed tñ iter meũ reip. & rerũ urbanarũ rõ gubernabit. Succeſſor tuus nõ põt ita maturare ullo modo: ut tu me in Aſia poſſis cõuenire. De ratiõibus referẽdis non erat incommodum te nullum referre: q̃ tibi ſcribis a Bibulo fieri poteſtatem: ſed id mihi uix uideris ꝑ legem Iuliam facere poſſe quã Bibulus certa quadã ratione non ſeruat: tibi magnopere ſeruandã cenſeo. Quod ſcribis apamæa præſidium deduci nõ oportuiſſe uidebam idem ceteros exiſtimare: moleſteque ferebã de ea minus cõmodos ſermones maliuolorum fuiſſe. Parthi tranſierint nec ne præter te uideo dubitare neminẽ. Itaq; præſidia: quæ magna & firma parauerã cõmotus hoĩum non dubio ſermõe dimiſi: rõnes mei q̃ſtoris nec uerũ fuit mihi mittere: nec tñ erãt cõfectæ: eas nos apameæ depõere cogitabam9

eſſe de ea tacturi:niſi a quæſtoribus populi romani.¶ Vrbanos:quia erant & alii quæſtores ,puinciales:ſicut quæſtor Cice.& Caninius quæſtor Bibuli.hi autem urbani quæſtores remiſſi a populo acceperant partẽ prædæ:ideo declarat.¶ Præter quæſtores.i.populũ roma.nam ꝙ iſti acceperant nomine populi Ro. acceperãt.¶ Triuncium:triũcius dicitur a tribus unciis:ut uoluit Varro:eundem Feſtus appellat triũcium eadem rõne ꝙ ſit trium unciarum.eſt enim genus nummi.¶ Laodiceæ:urbs eſt antiochiæ.¶ Prædes:fideiuſſores: dicũt tamen proprie ſecũdũ Aſconium pedianum:prædes ſatiſdatores locupletes pro re:de qua apud iudices lis ẽ:

Triũci⁹

Præs

De præda mea præter quæſtores urbanos:ideſt populum Ro.Triuncium nec attigit: nec tacturus eſt quiſquã.Laodiceæ me prædes accepturum arbitror omnis pecuniæ publicæ:ut & mihi & populo cautũ ſit: ſine uecturæ periculo. Quod ſcribis ad me de drachmis. ccliii. nihil eſt quod in iſto genere cuiq̃ poſſim cõmodare:omnis enim pecunia ita tractat̃: ut præda a præfectis:quæ aut mihi attributa eſt:a q̃ſtore curatur.Quod quæris quid exiſtimẽ de legionibus qua decretæ ſunt in ſyriam antea dubitabam uenturæ ne eſſent:nunc mihi non eſt dubium quin ſi ante auditum ocium erit eſſe in ſyria uenturæ non ſint Marium quidem ſucceſſorem tarde uideo uenturum: propterea ꝙ ſenatus ita decreuit: ut cum legionibus iret. Vni epiſtolæ reſpondi. Veni ad alteram.Petis a me ut Bibulo te q̃ diligentiſſime cõmendem:in quo mihi uoluntas non deeſt: ſed locus uidetur eſſe tecum ex poſtulandi:ſolus enim tu ex oĩbus qui cum bibulo. ſunt certiorem me nunquam feciſti:q̃ ualde bibuli uolũtas a me ſine cauſa abhorreret: permulti enim ad me detulerunt quam magnus antiochiæ metus eſſet: & magna ſpes in me atque in exercitu meo:ſolitum dicere quiduis ſe perpeti malle:q̃ uideri eguiſſe auxilio meo. Quod ego officio quæſtorio te adductum reticere: de præ/

ne interea qui tenet diffidẽs cauſæ poſſeſſionẽ deteriorem faciat:tecta diſſipet: excidat arbores:& culta deſerat. Feſtus autem dicit ꝙ præs eſt is qui populo ſe obligat:& iterrogatus a magiſtratu ſi præs ſit:ille reſpondet præs. Cautum ſit mihi ut tuus ſim per ipſos fideiuſſores de pecunia publica.Sine periculo uecturæ: ut poſſit tuto aduehi in Italiam ſine periculo meo & populi ro.quia prædes tenentur ad oĩa pericula.¶ Q d.ſ.coniicimus Caninium petiuiſſe mutuo a Ci.quingentas drachmas.cui rñdet ſe nõ poſſe mutuare: qa illa pda non ſit in pťate ſua ſed eoꝝ quia populo ro. eſſent præfecti illi pecuniæ.¶ Drachma:δραχμα ꝑ pondere ponit̃ & conſtat ex decem & octo ſiliquis: uel tribus ſcrupulis.Idem etiam ſentit Priſcianus:& dicit octo drachmis unciam confici ſignificat etiam genus monetæ:eadem ratione quam diximus de pondere:quia omnes monetæ ponderabãt̃ a plærıſq; latinis ſcribit̃ per g dragma.¶ In iſto ge.pecuniaꝝ publicaꝝ.¶ Commodare: notã dũ uerbũ impropne poſitũ.nam cõmodant̃: quæ reddunt̃ eadem numero & ſpecie: ut ueſtis: equus:liber.Mutuant̃ ea quæ non redduntur eadem numero:ſed ſpecie ut uinum frumẽtum:nũmi.Interdum tamen commodare ponit̃ ſimpliciter pro eo qđ eſt cõmodũ & utile facere & gratificari:ſicut contra incommodare præmoleſtũ eſſe & nocere. Teren.in andri.Magis adeo ut mihi incõmodet:quam ut obſequatur Gnato.Itaq; forſan non abſurde:hoc in loco accipiet̃ commodare pro commodũ facere gratificari & inſeruire.¶ Vt præda:tanq̃ præda quæ non mea eſt:ſed publica. ¶ A præfectis: ab his qui præſunt ipſi pecuniæ.¶ Attributa eſt mihi:proportione mea mihi aſſignata & data.

Drachma

Cõmodo

Mutuo

Incommodo

¶ Curat̃:adminiſtrat̃.¶ A q̃ſtore:q eſt mihi datus a po.ro.¶ Q đ q̃ris:ad aliam partem.¶ Decretæ in Syriam.q̃ in Syriam mitti debebãt.¶ Antea:ſuperioribus diebus pri⁹ſq̃ parthi tranſirẽt.¶ Nũc:ſenſus eſt:nũc certus ſum ꝙ oino non uenient:ſi mõ anteq̃ diſcedãt ex Italia auditũ fuerit Syriam eſſe pacatam: & ſine periculo pp diſceſſum parthoꝝ.¶ Quin non.ſ.u.qn oĩno nõ ueniant.¶ Si ante.ſ.q̃ diſcedant ex Italia.¶ Ociũ pacem.¶ Succeſſorem:tuũ.¶ Iret:ueniret.¶ Cũ le.quas ſi duxerit nõ ita properare poterit: ſicut ſi ſolus ueniret ſolutus cura exercitus regendi.¶ Petis:incipit rñdere ſecũdæ epiſtolæ.¶ Bibulo: prætori Syriæ ſiue antiochiæ:nã utroq; nomine eadem ,puincia appellat̃.¶ In quo:ut commendem te.¶ Volũtas:qa libenter facio.¶ Expoſtulandi:q̃rẽdi de te:& te accuſandi.¶ Locus:occaſio:tpſ.¶ Ex omnib⁹:q erant apud Bibulũ: a qbus factus ſum certior de eius erga me animo:a te ſolo nihil unq̃ mihi ſcriptũ eſt.¶ Abhorreret a me:alienata & diſiũcta eſſet.¶ Sine cã:qa nulla re eũ offenderã.¶ Permulti:probat aperriſſimo & certiſſimo multoꝝ teſtimonio:ꝙ bibulus a ſe abhorreret.nam imminente magno periculo Antiochiæ: quũ multi dicerent uirtute & exercitu Ciceronis poſſe ei ,puinciæ facile ſubueniri:ſolebat dicere Bibulus ſe potius paſſurũ quoduis malũ & periculũ:q̃ uideri eguiſſe auxilio Ciceronis:qđ eſt argumẽtũ magnæ alienationis animi & peſſimæ uolũtatis.nam in magnis periculis niſi ſimus omnino animo peruerſiſſimo:ſolemus ab oĩbus uel inimiciſſimis auxilia libenter accipere:& neminem prorſus aſpernari.¶ Solitũ.ſ.bibulũ: ſolitũ aũt qa non ſemel: ſed ſæpius id dixiſſet.¶ Quiduis:quodcũq; malum incommodum.¶ Quod.ſ.dictum bibuli.¶ Non moleſte:non grauiter:indulgebam enim tibi.¶ Adductum:motum.¶ Officio quæſtorio:quod ſub eo prætore gerebas:propter quod non auſus es id ad me ſcribere:ne fortaſſe tibi illud officiũ eriperet. ¶ Tractarere: ab ipſo bibulo a quo te male tractari audiebam:licet tu non auderes dicere:q̃ ille de me dixiſſet.¶ Ad thermũ: is etiam in Aſia proprætor erat:ut ex ſequenti epiſtola cognoſcetur. Præerat autem ei parti Aſiæ quæ dicitur

tore tuo non moleſte ferebam: q̄q̄ quẽadmodũ tra-
ctare audiebam. Ille aũt quum ad Thermum de par
thico bello ſcriberet: ad me litteram nunq̄ miſit: ad
quem intelligat huius belli periculum pertinere tan-
tũ de auguratu filii ſui ſcripſit ad me: in quo ego mi-
ſericordia cõmotus: & qđ ſemꝑ amiciſſimus bibulo
fui: dedi operam: ut ei q̄ humaniſſime ſcriberem. Ille
ſi omnibus eſt maliuolus: quod nunq̄ exiſtimaui: mi
nus offendor in me: ſin autem a me eſt alienior: nihil
tibi litteræ meæ proderunt. Nam ad ſenatũ quas bi-
bulus litteras miſit: in his quæ mihi cum illo erãt cõ-
munia ſibi ſoli attribuit: ſe ait curaſſe ut cum quæſtu
populi pecunia ꝑmutaret. Quod autem meum erat
proprium: ut alariis tranſpadanis uti negarem. Id
etiam ſe populo remiſiſſe ſcribit. Quod uero illius
erat ſolius id mecum communicat. Equitibus auxi-
liariis inquit cum amplius frumenti poſtularemus.

Bithynia. ¶ Litteram: non epiſtola dicit: ſed litteram pro elemento ponit: ut eſt. a. b. c. q. d. Quũ ad Thermũ
q erat remotior ſcribere de bello quod pthi inferrẽt Ciliciæ ne unam qdem litteram ad me miſit: ad quẽ ſcie-
bat ptinere illud bellũ: quia eram uicinior parthis. ¶ Tantũ: hoc dicit: ſolũ ſcripſit ad me de auguratu filii ſui
quia res ſua erat: filius enim bibuli uoluerat fieri augur: in quo quærebat fauorem Ciceronis: qui auguratum
cum ſumma gloria geſſerat: & in eo magnam habebat auctoritatem. ¶ In quo: in qua re: miſericordia ꝓpter
filiũ eius: qui fortaſſe erat uir bonus: & oppugnabatur iniuſte a quibuſdam ne auguratum aſſequeret. ¶ Ei:
non ad eum ut plærique omnes male arbitrant:
ſed pro eo: dicimus enim ſcripſi tibi litteras pro
prætura tua. hic enim tibi ſignificat ꝓ te. ¶ Scri
berem: commendaticias litteras. ¶ Offendor:
lædor. i. non moleſte fero. ¶ In me: eſſe mali-
uolum: quia puto eſſe ferendum in me: qđ fa-
cit in alios omnes. ¶ A me: ſolum: & non ab
aliis. ¶ Proderunt: quas accipiet ab eo a quo ſit
alienus. ¶ Non ad ſenatum: alias probationes
eius ſeu maliuolentiæ ſeu alienationis aĩ addu-
cit: quia quum ſcripſiſſet bibulus ad ſenatum: q̄
ſibi communia eſſent cũ Cicerone: ſibi ſoli at-
tribuebat: quia erant ad laudẽ: quæ uero erant
ſua ſolius communicabat cum Cicerone: quia
ex eis aliquid repræhenſionis merebatur: q̄ au-
tem ea ſint Cicero declarat. ¶ Se ait curaſſe. i.
quod ſibi ſoli attribuit: quum id eſſet ſibi com-
mune cum Cicerone. ¶ Pecunia: quam ex ꝑ-
da contraxi. ¶ Quæſtu: lucro. ¶ Permutaret:
uel in aliam pecuniam quæ redderetur poſtea
Romæ uel in aliquas merces: qbus aliquod lu-
crum haberetur: ut interdum fieri ſolet: qđ quũ
fuiſſet conſilium tam Ciceronis quam bibuli:
bibulus tamẽ ſibi ſoli attribuebat. ¶ Quod au
tem: ecce peruerſi animi iudicium: qui ſibi ſoli
attribuebat: quod erat ei commune cum Cicerone: & quod eſſet proprium ipſius Ciceronis: ſibi quoque aſcri-
beret. Id autem hoc erat. nam cum haberet Cicero in Cilicia milites italos ad tuẽdam prouinciam miſſos: ea
pacata diſceſſu Parthorum Cicero milites dimittendos cenſuit: ut populũ ro. eius ſtipendii impenſa leuaret:
cuius rei cum bibulus ne conſcius quidem fuiſſet: ſcripſit ad ſenatum ſe quoque milites illos cenſuiſſe dimitten
dos: ut uſurparet Ciceronis de ea re commendationis partem. ¶ Proprium: non alius cuiuſq̄. ſ. ut. ¶ Negarẽ
Alariis uti: ut dicerem me nolle uti. ¶ Alariis: equitibus qui alarii dicuntur: ꝙ uice alarũ pedites tegant. Militaria aũt
uocabula: ut uoluit. A. G. tradita ſunt ab ipſis rebus: quæ ita nominantur proprie: quarum rex in acie inſtruen
da ſui cuiuſque uocabuli imagines oſtendunt. Sunt autem fere hæc quibus inſtructa certo modo acies appella
ri ſolet. Frons: ſubſidia: cuneus: orbis: globus: forfices: ſerra: alæ: turres: cornu. Et item q̄dam alia inuenire ẽ in
libris eorum qui de militari diſciplina ſcripſerunt. ¶ Tranſpadanis: Longobardis ultra padum habitantibus.
¶ Id etiam: ſicut ego: cum nihil omnino ſciret. ¶ Populo: ut eius gratiam hoc facto quærat. ¶ Quod uero
erat ſolius: quod ipſe ſolus fecerat me inſciente mecum communicat. & quod hoc ſit declarat. ſ. equitibꝰ au-
xilianis: hæc ſunt uerba bibuli quæ ſcripſerat ad ſenatum & po. ro. cum enim peteret plus frumẽti a populo ro
mano pro uictu equitum qui erant in Aſia a ſociis in auxilium miſſi: immiſcuit Ciceronem qui nihil petebat
quoniam ſatis prouiderat ſuis. Bibulus autem ſcribebat in plurali numero. ¶ Poſtularemus. q. d. ego & Cice-
ro: eſt autem oratio imperfecta: cuius pars tantummodo poſita eſt ad indicandam maliuolentiam bibuli: q
Ciceronem admiſceret ei rei: cuius omnino eſſet ignarus: debuerat enim dicere cum poſtularem. ¶ Illud ue
ro: aliud euidentiſſimum argumentum maioris maliuolẽtiæ ꝙ Ariobarzanem litteris ſuis dedignatus eſt ap
pellare regem: quia ſenatus eum opera & ſuffragio Cice. regem appellaſſet: & ipſum Ciceronem cõmendaſ
ſet. Ariobarzanes Rex cappadocum: quem Senatus romanus regem appellauit: commendauitque Ci. ut eius
regnum ſalutemque defenderet: ut optime apparet libro. xv. huius uoluminis in epiſtolis ad. M. Catonem & ſe
natum hunc Bibulus ob maliuolentiam in Cice. in litteris quas ad ſenatum ſcripſit: ubi opus erat eum nomi
nare: noluit regem appellare: ne uideretur Cice. honorare: cuius cauſa fuerat a ſenatu rex appellatus. ¶ Puſil
li animi: parui: & minuti & uilis animi: id enim faciebat ut ulciſcerentur odium & maliuolentiam ſuam ĩ Ci.
uindicta autem delectari puſilli animi eſt. Iuuenalis. Quippe minuti ſemper & infirmi eſt animi exiguique uo
luptas ultio. ¶ Ieiuni & inanis: inſatiabilis: inexplebilis. tractum a ieiuno & a uacuo & eſurienti ſtomacho: q
non facile ſatiatur cibo: ita & animus iniquus non facile expletur maliuolentia. Iuuenalis Satyra penultima.
Hinc ieiunum odium. ¶ Per me: opera mea. ¶ Commendauit: ut eius quaſi patronus eſſem: & ſalutem re
gnumque tuerer. ¶ Iſte: Bibulus: ad contemptum autem dixit iſte: quaſi iniquus & maliuolus: qui dedigna-
tus eſt quod ſenatus eſt dignatus ſcilicet appellare eum regem. ¶ Ariobarzanis: nam & pater eodem nomi-
ne appellabatur. ¶ Hoc animo: tali tam malo & peruerſo. ¶ Fiunt deteriores: fiunt peiores. ¶ Rogati: ſci-
licet ab aliquo:

.licet ab aliquo:cum quiſpiam rogauerit eos.ordo:qui ſunt hoc animo quo eſt Bibulus rogati fiũt deteriores.
¶ Sed.q.d.licet ſit tam malo animo ut rogatus a me uideaẽ futurus deterior.¶ Sed tibi moré geſſi: obſecutus ſum tibi:qa te ei cõmẽdaui.¶ Litteras:cõmẽdaticias pro te.¶ Quas lr̃as : miſit enim eas Ci. ad ipſum Caninium.¶ Quod uoles:uel reddes ei uel omittes ut tibi faciendum uidebitur.
OFficium:ſcribit Ci.ad thermum ꝑtorem ſiue ꝓconſulẽ bithyniæ:qui ſcripſerat ad Ci.ſibi grata fuiſſe officia quæ in Rhodonem contuliſſet.& ea etiã q̃ in ipſum Thermum & cæteros ꝓſtitiſſet:quare dicit ſe uæhementer gaudere.Deinde qa diſceſſuro Thermo ex prouincia contendebat q̃ſtor eius cum legatis ut potius ipſe præponeret quam ipſi legati: & Thermus magis uidebaẽ inclinari ad legatos præficiendos:hortaẽ Cice. ne hoc faciat:ne irritet animum ipſius quæſtoris nobiliſſimi : probatq; intereſſe & utilitatis & honoris.Thermi proponere ipſum quæſtorem legatis quis autem fuerit hic quæſtor neq; Cic. hic dicit : neq; adhuc mihi eſt compertum. VBER.
¶ Rhodonem : hunc intelligimus fuiſſe amicum quempiam : aut forte etiam neceſſarium Thermi.¶ Officium:beneficium & promptã humanitatem.¶ Studia : fauores.¶ In dies: dietim:ſed hoc minus eſt in uſu:non incõgruũ tamen.

Illud uero puſilli animi & ipſa maliuolentia ieiuni atq; inanis : quod ariobarzanem quia ſenatus per me regem appellauit:mihiq; commendauit: iſte in litteris non regem ſed regis Ariobarzanis filium appellat.Hoc animo qui ſunt deteriores fiũt rogati . Sed tibi morem geſſi:litteras ad eum ſcripſi : quas quum acceperis:facies quod uoles. Vale.

M.T.C.Im.Qu.Thermo procon.S.D.

OFficiũ meũ ergo Rhodonem: cætera quæ mea ſtudia q̃ tibi ac tuis præſtiti:tibi homini gratiſſimo grata eẽ uæhemẽter gaudeo mihiq; ſcito indies maiori curæ eẽ dignitatẽ tuam:

OFficium meum:Valde iocundũ eſt: quum quis officium in quempiam confert ut illud accipienti gratum eẽ cognoſcat.Hinc eſt illud Terentiani Soſiæ dictum:gaudeo ſi quid feci aut faciam:quod placeat Simo : & id gratum fuiſſe aduerſum te habeo gratiam.Eodem modo nunc Ci.qui in Thermum: & Rhodonem eius beneficia contulit:illa Thermo grata fuiſſe uæhementer gaudet.erat autem Thermus proprætor in helleſpõto & de prouincia diſceſſurus:& quem nam in prouincia ſuo loco dimitteret:agitabat.Contentio erat inter q̃ſtorem eius & legatos maxima:quum quiſq; ipſorum Thermi loco relinqui conaretur.Thermus autem magis aſſentiri legatis:q̃ quæſtori uidebatur:unde has Cice.ad eum litteras perferendas curauit : quibus eum uehæmenter hortatur:& multis rationibus probat:ut uelit quæſtorem ſuum legatis anteferre . Sed priuſq̃ hanc epiſtolam explicemus:pauca de hoc magiſtratu dicamus. Prætorum tria eſſe genera diximus:quũ de honoribus publicis tractaremus:urbanum:peregrinum & prouincialem.Prouinciales autem ad gubernandas: tutandaſq; prouincias cum exercitu legebantur:qui & proprætores dicebantur:quæſtoreſq; ſecum ducebant:& legatos:& tot proprætores creabantur:quot urbes in deditionem.P.R.deuenerant. Vrbani uero prætores urbi præſidebant:apud quos ius omne & publicum:& priuatum erat.Et eorum quidem tanta erat auctoritas: ut ob honorum ius:quod ab ipſis ferebatur:honorarium diceretur:& nouũ ius cõdere:& uetera abrogare poterant:& conſularem propemodum dignitatem obtinebant.Lictores tñ ſex dũtaxat habebant.Sed cum Paulus Emilius in hiſpaniam prætor proficiſcereẽ .xii.lictores ſecum duxiſſe a Po.Ro.conceſſos inuenio . Trabea item ipſis erat & curulis ſella:& quum ipſi abeſſent ꝑfectus urbis cõſtituebaẽ eoꝝ loco:& poſt tribunorũ militum dignitatem fuerunt bellica tempeſtate inſtituti propter grauiſſimum onus:quod conſules ſuſtinebant. Peregrini poſtremum additi urbanis prætoribus fuerunt:quum admodum impediti eſſent : rebuſq; gerũdis ſatiſfacere nequiuiſſent:qui peregrinos audirent.Prætores uero ideo appellati:ꝙ populo præirent.Id Lucilius quem Varro teſtatur:ait.Ergo prætorem eſt ante & præire:& eodem auſpicio creabantur:quo conſules:hinc & conſulum collegas fuiſſe dicebant.¶ Officium:nunc beneficium.¶ Rhodonem:ſororũ thermi.¶ Præſtiti:accommodaui ad id faciendum quod petiẽ.Sed huius uerbi ſignificatio peculiaris eſt melius eſſe . Item excellere:unde dicitur præſtantia excellentia.Hi uero loci pleni ſunt omnes beniuolentia: ut auditorem alliciat.¶ Indies:hoc eſt quottidie.Verum indies:& indiem:& quottidie differũt. Indies enim ut plurimum cũ comparatiuo iungimus : & αυξησιν habet ut hoc loco.indies:maiori curæ . Etiam ſine comparatiuo : ſed ſua cum αυξησει . Indiem uero multi dũtaxat in præſenti diei rationem accipiunt:& cum hoc uerbo uiuo ut plurimum coniungi uolunt . Sic: Fabius non ut feræ uolucres præſentis modo temporis memores indiem uiuunt.Verum ego in longi temporis rationem Terentianam Pythiam accepiſſe intelligo:quum ait credo ſed indiem iſtud parmeno fortaſſe quod minitaris:tu iam pendebis.Eodem mõ in horas : & in horam dicimus. Quottidie uero tam cum αυξησει q̃ ſine αυξησει dici poteſt : unde ex elegantia ſermonis quottidie lego dicimus indies lego nõ dicimus.& cũ comparatiuo:ut paulopoſt.Mihi magis magiſq; quottidie de rõnibus tuis cogitandi.¶ Dignitatem:præturam in helleſpõto.¶ Quod autẽ ibi magr̃atũ geſſiſſet : aliæ nobis ad eũ lr̃æ ſignificauerũt.Omnia inquit tibi commendo negocia eius.quæ ſunt in helleſponto & alibi. Siqd habebit cũ aliquo helleſponto controuerſiæ:ut in illam adminiſtrationem reiicias.¶ Integritate:& clæmẽtia:de his etiam alia in epiſtola.¶ Sed tamen quum me non fugiat quanta ſit in prætore auctoritas præſertim iſta integritate:& grauitate clæmẽtia:qua te eſſe in omnis conſtat.¶ Sed mihi: conſilium ſuum aperit:ut quæſtorem relinquat in prouincia ſuo loco non legatos.¶ Rationibus: de rebus:

PHI. — Prætores — Ius honorariũ — Præſto — Præſtantia — Indies — Indiem — Quottidie — In horas — In horã

ad rempu.pertinentibus: & honorem: & ſalutem tuam. ¶ Ariſtoni: is enim ad Ciceronem pro hoc negocio
a Thermo miſſus fuit: & idem dedit illi conſilium: quod nunc dat Thermo: grauiſſimas.ſ. inimicitias ſuſce-
Inimicitiæ pturum: ſi legatos quæſtori præponeret. ¶ Inimicitias: Caue dicas inimicitiā numero ſingulari. Nuſq̄ enim
inimicitiam leges niſi apud Ennium qui ſic habet. Ego eo ingenio natus ſum. amicitiam: atq; inimicitiam in
fronte promptam gero. ¶ Adoleſcens: quæſtorem dicit. ¶ Ignominia affectus: ſi tu de prouincia diſceſſurus
Ignominia alterum reliquens: q̄ quæſtorem tuū. ¶ Ignominia: iniuria: eſt enim hæc nominis nota: atq; macula. ¶ Ha-
bes: argumentum ab auctoritate. Et eſt ratio
quare ſit ignominia. ¶ Honoris gradu ſuperio
rem: quoniam quæſtura pluris apud prætorem
erat q̄ legatio. Thermus enim quæſtorem ha-
bebat & legatos. Nam uice imperatoria quæ-
ſtores in exercitu ex decreto. P. R. fungebātur.
Nobilitas ¶ Nobilitatem: raro ſine adiuncto ponimus.
Meſon eſt. In laudem uergit: & in uituperatio-
Nobilis nem dicta quidem quaſi noſcibilitas & nobilis
quaſi noſcibilis. unde nobile ſcortum: nobilem
Eximi⁹ latronem dicimus. Eiuſdem ſunt naturæ exi-
Inſignis mius & inſignis: unde meretricem iſignem &
eximiam appellamus. ¶ Hoc ipſo: hac re quod
eſt quæſtor. ¶ Nocere: Antipophora eſt: rn̄dit
enim tacite obiectioni: quā thermus facere po
tuiſſet: & dat ei conſilium: ut euitet inimicitias.
Perſpicio ¶ Perſpicio: antiqui ſpicio ſine compoſitione
dicebant. hoc tempore ſine compoſitione uti
mur: & pro qualitate coniuncti ſignificatiōem
amplectitur. ¶ Tres fratres: habebat eni; quæ
ſtor eius fratres duos. ¶ Dictus frater: quaſi fe
Frater re alter unde Cice. de Q. u. fratre dixit. Quod
alterum me reliquiſſem. Siue a lingua græcorum
antiquiſſima φρατορ qui ἀδελφος hodie nuncupatur. ¶ Summo loco natos: dat his auctoritatem: & locum
pro nobilitate generis capimus alias argumentum ſignificat extra notam eius nominis ſignificationem.
¶ Promptos: diligentes: & ſtrenuos. ¶ Non indeſertos: eloquentes. maximam enim uim habet ad conci-
tandum populum eloquentia. Dicuntur enim hæc omnia ad perterrendum Thermum: ne quæſtori tuo le-
gatos anteferat.

Quæ quidem a teipſo integritate & clæmentia tua
ſic amplificata eſt: ut nihil addi poſſe uideatur. Sed
magis mihi: magiſq; quottidie de rationibus tuis co
gitandi placet illud meum conſilium: quod initio
Ariſtoni noſtro: ut ad me uenit oſtendi: graues te ſu
ſcepturum inimicitias: ſi adoleſcens potens & nobi-
lis a te ignominia affectus eſſet: & hercle ſine du-
bio erit ignominia. Habes enim neminem hono-
ris gradu ſuperiorem. Ille autem ut omittam nobi-
litatem: hoc ipſo uincit uiros optimos: hominesq;
innocentiſſimos legatos tuos: quod & quæſtor eſt:
& quæſtor tuus. Nocere tibi neminem iratum poſ-
ſe perſpicio: ſed tamen tris fratres ſummo loco na-
tos promptos non indeſertos te nolo habere inimi
cos: præſertim iure: quos uideo deinceps tribūoſpl.

VBER. VBER. ¶ Dignitatem: auctoritatem. ¶ Integritate: continentia contra auaritiam. ¶ Clæmentia: māſue
Clæmētia tudine: & eſt contraria iræ: remittit autem clæmentia de eo quod poſſet quiſpiam de iure perſequi & punire.
¶ Sed mihi: dat ei conſiliū ut p̄ponat potius quæſtorem prouinciæ q̄ legatos & reddit rationem ſui conſilii.
¶ Rationibus: negociis & utilitatibus tuis. ¶ Ariſtoni: is a Thermo ad Cicerōem miſſus fuerat de hac re: cui
Ignominia Cice. dedit hoc idem conſilium: quod nunc dat Thermo per litteras: quod graues eſſet ſuſcepturus inimici-
tias ſi legatis quæſtorem proponeret. ¶ Quod oſtendi: quod declaraui. ¶ Vt: poſtq̄. ¶ Ignominia: iniuria:
dedecore. Ignominia auctore Nonio dicūtur nominis nota. ¶ Potens: rebus & amicis. ¶ Et hercle: affirma
tio ſententiæ ſuæ. ¶ Habes enim: ratio quare erit ignominia. ¶ Superiorem: maiorem. ¶ Gradu honoris: qa
apud prætorem maior dignitas erat quæſtura: æquum autem erat eum prædoni qui honore eſſet ſuperior: ut
uiſum eſt ſupra in epiſtola quæ īcipit. Non potuit accuratius. ¶ Ille autem: oſtendit quare præponendus ſit le
gatis quia præter nobilitatem familiæ ſuæ maximā: eſt etiam quæſtor: neq; quæſtor alterius: ſed ipſius Ther.
ex quo magis adduci debet Ther. ut ei faueat: & præponat p̄uinciæ. ¶ Viros optimos: laudet legatos: ut ma-
gis laudet ipſum quæſtorem: quem in omnibus eis anteponit. ¶ Hoc ipſo: hac ipſa re præcipue. ¶ Quod: qa
¶ Et quæſtor tuus: nam ſi quæſtor cuiuſuis eſſet: deberet tamen eum præponere: nunc multomagis q̄ quæ-
ſtor tuus eſt. ¶ Nocere: antipophora utitur: dicit enim quæ a Thermo poſſent obiici: q̄ patuifacit inimicitias
ipſius quæſtoris: quia nihil a quoquam ei noceri poteſt: ad quod ſapienter reſpondet Cicero & caute innuit:
q̄ ſi nunc non poſſet nocere: poſſet tamen in futurum. ¶ Sed tamen. ſ. licet uideam neminem tibi poſſe no-
cere. ¶ Tris fratres: habebat enim ille quæſtor duos alios fratres uiros præſtantiſſimos: quos nunc Cice. me-
tuendos eſſe dicit. ¶ Summo loco illuſtri proſapia: extollit enim animum & audaciorem facit originis nobi-
litas. ¶ Promptos: intrepidos fortes. ¶ Non indeſertos: Liptote: eloquentiſſimos. Prodeſt autem multū elo-
quentia ad conciliandum fauorem populi: & hæc omnia poſuit ut deterreat Thermum ab eorū inimicitiis.
¶ Inimico: quia ſi unum ex eis læſeris: omnes læſeris. ¶ Iure: quia plærūq; aliqui fiunt nobis inimici nullo iu
re: nulla nr̄a culpa: q̄ non eſt magnopere curandum: ſed nunc timendū eſt cū iure facimus nobis inimicos.
¶ Quos: fratres. ¶ Deīceps: per ordinē. ¶ Per triēnium: p tres annos: quia alius ſuccederet alii. nā ſimul &
Tribuni eodem tpe tres fratres tribuni eſſe non poterant. ¶ Fore: futuros. ¶ Tribuni: ut habetur digeſtis de origine iu
ris a plæbe creati ſunt qui eſſent plæbei magiſtratus: iiſdem tpibus cū plæbs ſucceſſiſſet: āno uero. xvii. poſt re-
ges exactos dicti tribuni: quia tunc in tris partes populus diuiſus erat. & ex ſingulis ſinguli creabant: ptes au-
tem in quas populus eſſet diuiſus erant Rhamenſes: Luceres: & Tatienſes: Tribuni autem plæbei ex tribunis

militū: ut uoluit

militū: ut Voluit Varro: primum facti ſunt qui plebē defenderent in ſeceſſione cruſtumerina: acceperūt [illegible] nomē tribu mili. q terni tribus tribubus Rhamniū Lucerū Tatienſiū olim ad exercitum mittebant [illegible] officiū qū tribunoꝝ mentio incepta admonet: nō uī eſſe abſurdū referre. ut & aliis locis poſſit hæc [illegible] ſuccurrerē. Tribūoꝝ igit̄ militanū officiū ut eſt digeſtis de re militari: uel eoꝝ qui exercitui præſunt: [illegible] milites in caſtris continere: ad exercitationem ꝑducere: claues portaꝝ ſuſcipe: uigilias interdū circuire: [illegible] frumentatiōibus cōmilitonū intereſſe: frumentū ꝓbere: mēſuræ fraudū coercere. delicta ſecūdū ſuā auctoritatem [illegible] modis caſtigate: principis frequēter [illegible]. q̄relas cōmilitonū audire: ualitudinarios inſpicere: officium regentis exercitū [illegible] dāda: ſed etiā obſeruanda diſciplina [illegible]ere. ❡ Quis ſit. q. d. nemo: quia quottidie aliqua innouāt. ❡ Mihi: dicit iudicium ſuum. ❡ Vidētur: putantur. ❡ Turbulenta: tribunitia plena ꝑturbatiōis. ❡ Incidere: deuenire: incurrere. ❡ Terrores trib. ut timeas illos tris fratres futuros tribūos: qm̄ magna erat auctoritas & ptās tri. ple. q plærūq; populum quo uellēt flecterēt. ❡ Cur ueli: q̄re debeo uelle. q. d. nulla ē cā: cū & te diligā: & tu facile ꝑuidere poſſis. ❡ Præſertiꝫ: oſ̄dit quo poſſit ꝑuidere. ❡ Præſerti. q. d. hac ꝑcipue exiſtēte cā. ❡ Cū poſ. ante. cū poſſis ꝓponere q̄ſtorē legatis ſine rephēſiōe cuiuſq̄: qa q̄ſq; ſcit id eē iuſtum & honeſtū. ❡ Quæſtor. ❡ Dignū ma. ſi imitatus fuerit maiores ſuos: & ſe ꝓ fama illoꝝ geſſerit. ❡ Ex aliq̄ pte: qa ex una parte erit laus eius: q ſe bene geſſerit: ex altera tua q eum ad aliā ꝓuinciā erexeris. ❡ Sin offen. peccauerit. ❡ Quid: aliqd. ❡ Sibi: cōtra ſe in dedecus ſuū. ❡ Nihil tibi: nihil ī ddec⁹ tuū. & ita arguit: quod utcūq; ſit ille adminiſtraturus ꝓuinciā: ipſi Thermo nulla oīno futura eſt rephenſio.

per triēnium fore: tpa aūt reipu. qualia futura ſint: qs ſcit? mihi qdem turbulenta uident fore. Cur ego te uelim incidere in terrores tribunitios ꝓſertim quum ſine cuiuſq̄ reprehenſione quæſtoris legatis q̄ſtorē poſſis anteferre: qui ſi dignū maioribus ſuis ſe ꝓbuerit: ut ſpero & opto tua laus ex aliqua pte fuerit. Sin quid offenderit ſibi totū nihil tibi offenderit: q̄ mihi ueniebāt in mētem: quæq; ad te ptinere arbitrabar: qd' in Ciliciā ꝓficiſcebar: exiſtimaui me ad te oportere ſcribere. Tu quod egeris: id uelim dii opprobēt ſi me audies uitabis inimicitias: & poſteritatis ocio conſules. Vale.

M. T. C. Impera. S. D. Cælio conſuli Lucii filio.

Quum optatiſſimum nuncium accepiſſem te mihi quæſtorem obtigiſſe: eo iucundiorem mihi eam ſortem ſperabā fore: quod

❡ Quæ. m. oſ̄dit Ci. ſe adductū iure amicitiæ hæc ſcripſiſſe. ❡ Quæ. u. aūm. quæ cogitatōe ipſa cōprehendebam. Nam uenire in mentem interdum eſt recordari: interdum cogitare. ❡ Pertinere ad te: ſpectare ad tuum commodum. ❡ Oportere: decedere propter amicitiam noſtram. ❡ Quod: quia. ❡ Proficiſcebar: in ciliciam: fuerat. n. in cappadocia cum ariobarzane rege. ❡ Tu quod: ſenſus eſt dii bñ uertāt quod egeris: & id tibi bene ſuccedat. ❡ Audis. m. mihi credes: mihi auſcultabis: & obtēperabis. ❡ Cōſules: ꝓſpicies: prouidebis. ❡ Ocio poſteritatis: quieti etiam tuorum: qui poſt te futuri ſunt. Venio ī mētem

PHI. ❡ Per triēnū fore: qm̄ tres erāt fratres: & q̄ſq; per ſe tri. ple. futurus erat. Triplex ē. n. in his quæ tp̄s ſignificāt dicēdi modus. Aut ī actō ſine ꝓpōne. Terē. Eādē nō ego illa careā ſi ſit opus: uel totū triduū. Aut in ablō ſine ꝓpōne. Ci. Paucis. n. dieb⁹ erā miſſurus domeſticos tabellarios. aut ī actō cū ꝓpōne. Quintilian⁹ Poſt īpetratā ſtudiis meis qetē: quā p. xx. ānos erudiēdis iuuenib⁹ īpēderā. ❡ Turbulēta: Metaphora: uidebat enim Cæſarē & Pōpeiū uelle rēp. occupare. ❡ Tribūitios. t. ex quo tres fr̄es dixit p triēniū trib. ple. futuros. & bene terrores dixit. maxima. n. erat tribūoꝝ auctoritas: oīa. n. decreta Senatus irrita hēbant: niſi p eos approbata fuiſſent. ❡ Adde q q. t. p. licet uocationem nō hērēt: ut inqt Varro: nō mō priuatū: ſed ēt cōſulē ī roſtra uocari iuſſerunt. Sed q̄re ius uocādi nō hērent. quū ſūmā coercēdi ptātē habuiſſent. A. G. explicauit: Et alibi nos de tribunis locuti ſumus. ❡ Præſertim: hac potiſſimū rōne. ❡ Sine re. quoniā iuſtū & honeſtū. ❡ Offenderit. in aliquo errauerit. ❡ Nil. t. tot. in nullū detrimētū tuū ſiue dedecus cadet. Sed ſi qd mali & dedecoris erit: ſibi erit. ❡ Proficiſcebar in ciliciā cū Ariobarzāe rege ibi ſteterat. ❡ Oportere: cōuenire iure amicitiæ nr̄æ q̄ motus hæc oīa ad te ſcribēda putaui. ❡ Dii ap. q tibi bñ ſuccedat. Dii bñ uortāt: apud antiquos dici ſolebat qñ aliqd ꝓter ſpē ueniebat: cū aliter euenire timuiſſent. qbus rebus ita ſe in utrāq; ptē uertēntib⁹. Vertūnū deū ꝓeſſe putabat āṫiquitas. ❡ Si me au. mihi auſcultabis: & ſi meis uerbis audiēs fueris. Nec auſim dicere. Si meis uerbis audies. licet in captiui duo Plautus dixerit. Haud audiebat fcō. dicimus. n. audiēs ſum tibi: p obedio tibi & audiens ſum te: p audio te. ❡ Poſteritatis ocio cōſules: ut tu & poſteri tui oēs trāquille & quiete uiuatis hoc conſequi poteris: ſi q̄ſtorē iſtum bñficiis tuis afficies. Eſt. n. tibi conſulere tibi prouidere. Lucan⁹. Cōſulit e extremis anguſto in tpe rebus: ſed ad corpis & reꝝ extremaꝝ magis q̄ ad aī bona ptinere uidet. Bene uortat

PHI. Quum optatiſſimū: uoluptatē oſ̄dit: quā cœpat q Cælius ſibi q̄ſtor obtigiſſet: & moleſtiā q nimis tardare uidebat. Timebat. n. ne añq̄ Cælius ī ꝓuinciā ueniret: ipſe de ꝓuincia deceſſiſſet. Demum oīa p eo ſe facturū pollicet: & maxīe hortat. maturet acceſſum. & id reipu. ac utriuſq; ipſoꝝ plurimum intereſſe cōmemorat. Is eſt ille Cælius: quē Ci. de ꝓuincia decedēs ꝓuinciæ ꝓpoſuit: ut ī ſuperiori dixit epiſt. ex quo appet has epiſtolas nō eſſe ordine collocatas. Inqt. n. ego de ꝓuincia decedēs: q̄ſtorē Cæliū ꝓpoſui ꝓuinciæ. ❡ Nūciūtā p eo q nūciat: q̄ p re ipſa q̄ nūciat maſculino gn̄e dicimus. ❡ Eā: fortem: fortunā: q. ſ. mihi q̄ſtor obtigiſſet. ❡ Eo & quo: tāto & quāto. ❡ Magni. n. facta ꝓpoſitiōe rōnē adiungit: p qua maxime has dictōes locare ſolemus: nā. n. nāq. ❡ Magni. a. plurimæ utilitatis: & magni momenti. Nūcius

Neceſſitudo ¶ Neceſſitudinem: coniunctionem & amicitiam. Eſt enim neceſſitudo: ut inquit Gellius: Ius quoddã & uinculum religioſæ coniunctionis. & eiuſdem ſignificationis dicit eſſe neceſſitas a qua neceſſarii aliquo iure affinitatis: atq; familiaritatis coniuncti appellantur. ¶ Altera: utriuſq; uocabuli ſignificantia nota eſt omnibus.
Neceſſitas Q uod autem neceſſitas pro iure amicitiæ ac affinitatis uinculo poſita ſit: Cæ. in Plaucia rogatione oſtendit
Neceſſarius his uerbis. Equidem mihi uideor pro noſtra neceſſitate: non labore: non opera: non induſtria defuiſſe. Eſt autem ſenſus mihi quid præſtantiſſimum eſſe uideatur: quod ad noſtram conſuetudinẽ: quæ diu inter nos fuit: etiam iſta neceſſitudo & coniunctio quæſturæ accederet: quam ſors ipſa: & fortuna nobis dedit: ut quæſtor meus eſſes. ¶ Conſuetudinem. Ci. nunq̃ dixit conuerſationem. ¶ Accedere: adiungi in Cilicia huius prouinciæ initium dicunt eſſe.
Coraceſium ¶ Coraceſium op. ſed Artemidorus Celederim ciuitatem.
Celederis ¶ Ad. x. calẽdas quĩtiles circiter. xx. diem Iunii. Sed animaduerte quũ dicimus decimo calendas: & ad decimum calen. nam per. x. calen. dies certus oſtẽditur: qui eſt decimus a calen. futuri menſis. Sed cum dicimus: ad decimum calen. non ipſum decimũ diem accipimus: qui eſt ante calen. futuri menſis: ſed aliquem diem illis proximum. Itaq; ad pro circiter accipiendũ eſt.
Quintilis Q uintilis uero mẽſis a numero appellatus eſt: qui erat quintus a Martio: a quo annus cœpit initium. Inde quoniam Cæ. eo menſe natus eſt in eius honorem Iulius nominatus eſt: & qui ſequitur ſextilis dicebatur: nunc Auguſtus ab Octauio Auguſto dictus eſt. September Germanici nomen accepit. Inde octobrem Domitianus iuſſit ſuo nomine appellari. Sed ubi infauſtum: ut ait Macrobius: uocabulũ uſum eſt: ex omni ære uel ſaxo placuit eradi. Menſes quoq; uſurpatione tyrannicæ appellationis exuti ſunt. Cautio puſtea principium diri omnis infauſta uitantium menſibus a ſeptem uſq; ad decem priſca nomina reſeruauit. ¶ Faciendum: caue dicas fiendum.

diutius mecum in prouincia fuiſſes: magni enim uidebatur intereſſe ad eam neceſſitudinem: quam nobis ſors tuliſſet: conſuetudinem quoq; accedere. Poſtea quam nihil mihi neq; a teipſo: neq; ab ullo alio de aduentu tuo ſcriberetur: uerebar ne id ita caderet: quod etiam nunc ureor: ne antequam tu in prouinciam ueniſſes: ego de prouincia decederem. Accepi autem a te miſſas litteras in Ciliciam quum eſſem in caſtris ad duodecimum calen. quintiles ſcriptas humaniſſime: quibus facile & officium & ingenium tuum perſpici poſſet: ſed neq; unde: neq; quo die datæ eẽnt: aut quo tempore te expectarent ſignificabant: nec is qui attulerat a te acceperat: ut ex eo ſcirem quo ex loco atq; tempore eſſent datæ. Q uæ quum eſſent incertæ: exiſtimaui nihilominus faciendum eẽ: ut ad teſtatores meos & lictores cum meis litteris mitterem: quas ſi ſatis oportuno tempore accepiſti gratiſſimum mihi feceris: ſi ad me in Ciliciam q̃primum ueneris. Nam quod ad me Curius conſobrinus tuus: ut ſcis: mihi maxime neceſſarius qđ iñẽ cõſul uirgilianus ꝓpiquus tuus familiaris nr̃ de te ac-

VBER. QVum optatiſſimum. C. Cælius adoleſcens nobiliſſimus & optimus deſignatus fuerat quæſtor Cice. in Cilicia: qua re primum Cicero ſe ualde gaudere oſtendit. deinde quia iam diu neq; a Cælio neq; a quoquam alio litteras acceperat de eius aduentu in Ciliciam. & appropinquabat finis magiſtratus Cice. dicit ſe uereri ne Cælius tantum differat aduentum ſuum: ut ipſe Cice. ante diſceſſerit ex prouincia. Ex quibuſdam aũt litteris eius dicit ſe nihil pcipere potuiſſe: qa in his neq; dies neq; locus erat ſcriptus: unde eſſent datæ. deniq; oſtendit Cicero ꝙ licet Cælius a quibuſdam ſibi amiciſſimis fuerit cõmendatus: nulla tamen commendatio maior apud ſe eſſe poteſt de eius dignitate: quam litteræ ipſius. Q uãobrẽ rogat ipſum ut ueniat q̃primum pollicer̃ enim ſe omnia in eum collatutum: quod facilius efficere poterit ſi fuerit in Cilicia apud eum. ¶ Optatiſſimum: gratiſſimum iucundiſſimum. ¶ Te obtigiſſe: te eueniſſe: electũ eſſe eam ſortem: eam fortunam ꝙ obtigiſſes mihi quæſtor: nam ſorte eligebantur. ¶ Eo: tanto. ¶ Q uo: quãto. ¶ Diutius: longiori tempore quia multum temporis fuerat hic Cælius cum Ci. in prouincia anteq̃ factus eſſet quæſtor. ¶ Magni intereſſe: plurimi referre magni eſſe ponderis & momenti. ¶ Conſuetudinem: conuerſationem quam habuiſſemus ante ſimul in prouincia. ¶ Neceſſitudinem: coniunctionem: ſcilicet quæſturæ. ¶ Sors: fortuna. ¶ Accedere: addi: adiungi: ideſt uidebatur mihi eſſe maximum quiddam: ꝙ ad cõuerſationem quæ antea inter nos fuiſſet in prouincia: adiungeretur etiam iſta neceſſitudo quæſturæ: quam fortunã quæ te quæſtorem meum eſſe uoluit nobis dediſſet. ¶ Scriberetur: pro ſcribebatur eleganter apud Cice. ſæpe ita legitur. ¶ De aduentu tuo: quando eſſet futurus. ¶ Verebar: timebam uel dubitabam. ¶ Caderet. accideret. ſimplex pro compoſito. ¶ Decederem: abirem de prouincia ante tuum aduentũ. ¶ Accepi: dicit ex eius litteris cognouiſſe eius ingenium optimum: ſed non quo tempore eſſet uenturus. ¶ Humaniſſime: eruditiſſime. ¶ Officium: erga me. ¶ Ingenium: eruditiſſimum & humaniſſimũ. ¶ Perſpici: cognoſci. ¶ Sed neq; ſignificabant: non iudicabant. ¶ Vnde: ex quo loco: an roma an aliunde. ¶ Q uo tempore: an ſero an cito. ¶ Nec is: nec ille. ¶ Attulerat: ad me litteras tuas. ¶ Acceperat. a. t. ſed ab alio: cui fortaſſe tu ante dediſſes ferẽdas. ¶ Ex eo: quia qui accipit litteras ab eo qui ſcripſit aut miſit: ſcit quo loco & quo tpe ſint datæ: quod ſcire non poſſunt qui interdum per iter ab aliis accipiunt. ¶ Q uæ: de aduentu tuo. ¶ Statores: ut diximus ſupra ſatellites. ¶ Lictores: miniſtros meos: ut dictũ eſt ſupra exiſtimaui faciendum ut mitterem eleganter utit̃ Cice. pro exiſtimaui mittendos: exiſtimaui faciendum ut te admonerem. pro exiſtimaui te admonẽdum: & ſic de reliquis.

ſic de reliqs.¶ Opportuno:idoneo:ut poſſis accelerare:anteꝗ̃ ego finito magiſtratu diſcedã. ¶ Quã primũ raptiſſime:celerrime.¶ Nã ꝙ:dicit nullius lr̃as cõmẽdatitias de cæl.plus apud ſe ualere:ꝗ̃ litteras ipſi⁹ cæl. licet iſtorũ quos noïat lr̃as plurimũ ualere dicat.¶ Neceſſari⁹:amic⁹.¶ Propinquus: ſanguĩe nõ habitatione. ¶ Valet: põt:& hẽt magnũ põdus.¶ Sicuti.d.c.qa cõmẽdatio amiciſſimorũ ñrorũ multũ apud nos ualere debet.¶ De tu. q.d.ſi multũ ualerẽt ꝑ dignitate alterius:ꝗ̃to magis pro tua.¶ De ñra.c.de ñra beniuolentia & neceſſitudine huius tuæ quæſturæ.¶ Maximi.p.maximæ auctoritatis:maximi effect⁹.¶ Quæcũq̧.o.oẽs

curatiſſime ſcripſiſti:ualet id qdẽ apud me multum:ſicuti debet hoïum amiciſſimoꝝ diligẽs cõmendatio Sed tuæ lr̃æ de tua ꝓſerti dignitate & de noſtra cõiũctiõe maximi ſunt apd̃ me põderis. Mihi ꝗ̃ſtor optatior obtĩgere nemo potuit. Quã obrẽ ꝗ̃cũq̧ a me ornamẽta in te ꝓficiſcẽẽ:elaborabo ut oẽs itelligãt a me hitã eẽ rõnẽ tuæ: maiorũq̧ tuoꝝ dignitatis. Sed id iã facili⁹ cõſeꝗ̃r:ſi ad me i ciliciã ueneris: qd̃ ego & mea & reipu. & maxĩe tua itereſſe arbitror.

M.T.C.Epiſtolarũ familiariũ.liber tertius.

M.T.C.Appio Pulchro Imꝑatori S.D.

SI ipſa res tibi narrare poſſet quõo ſe hẽret nõ facili⁹ ex ea cognoſcere poſſes ꝗ̃ ex liberto tuo phania:ita ẽ homõ mõ prudẽs.ueꝝ ẽt uir æquus: & quod uidi curioſus. Quapropter ille tibi omnia explanabit. Id.n.mihi & ad breuitatẽ eſt aptius:& ad reliquas res ꝓuidẽtius. De mea autẽ beni

honores:ponĩẽ.n.hic ꝗ̃cũq̧ ſimpliciter pro oïa: neq̧ hẽt aliꝗ̃ uim relatiui in hoc loco. ¶ Proficiſcenẽ.a.t. ueniẽt ad te. i te cõferẽẽ. ¶ Habitã.r. hitum reſpectũ:hitã cõſideratiõnẽ. ¶ Tuoruꝫ m.q hoïes clariſſimi fuerũt. ¶ Cõſeq̃r: efficiã. ¶ Intereẽ: utile eẽ: hũc aũt cæliũ eũ ſine dubio eẽ puto: quẽ Ci.de ꝓuĩcia diſcedẽs: ꝓuinciæ ꝓpoſuit: ut uiſum ẽ ĩ epiſtola.q ĩcipit. Nõ potuit accuratius. uñ apparet nõ eſſe obſeruatum ut epi. in hoc uolumĩe eo ordĩe ponerẽẽ quo eẽnt ſcriptæ.nã hãc ſcriptã añ memoratã ad Cæl.ædilẽ oĩbus ſane ĩtelligẽtib⁹ facillime cõſtat. Itẽq̧ eſt de multis aliis in aliis libris diſpoſitis & maxĩe ꝗ̃ ſũt ĩ ſequẽti libro ad Appium ſcriptæ: q fuit ꝓcõſul & imꝑator ĩ Cilicia añ Ci.cũ ĩ ꝓcedẽtibus appeat eũ iã fuiſſe in ꝓuĩcia & ſucceſſiſſe Ap. debuerat igiẽ hic terti⁹ liber q ſeqtur ꝓponi ſecundo.

PHI.¶ Statores:hos uernaculo ſermõe ꝓuiſionatos dicim⁹:a ſiſtẽdo uel ſtãdo appellatos: uñ. Iupiter ſtator:qd ſtare fecerit fugiẽtes romanos:& q apparitores magiſtratuũ nuntii tabellariue fuerit: ſtatores appellati ſũt.¶ Lictores:a ligãdo appellatos uult Gel.ex opiniõe Valgii ruf. Tiro tñ Ci.libert⁹ a liõ:uel a licio.quo cincti erãt & magr̃atib⁹ miniſtrabãt: lictores dictos refert. Stator Lictor propinquus Vicinus Conſobrinus

¶ Propiqu⁹:ad gen⁹.loca:& ſãguinẽ uicin⁹ ad loca.¶ Cõſobrin⁹:ꝗ̃ſi ſorori⁹ dict⁹ ẽ.Sobrini.n.ſũt ex duab⁹ ſororib⁹.Cõſobrini uero ex frẽ:ac ſoror cũ alter ex frẽ:alter ex ſororẽ nat⁹ ſit. Ac ex duob⁹ frib⁹ patrueles noïanẽ. Soror⁹ patruelis

¶ Neceſſari⁹:amic⁹.¶ Maximi Põ.qd plurimũ facio pro cuiuſcunq̧ cõmẽdatione: ſed præſertim pro dignitate & honore tuo.¶ Proficiſcenẽ:cõferenẽ.¶ Ornamẽta:honores & cõmoda.¶ Habitã eſſe rationem: habere rationem cum genitiuo poſitum ſignificat reſpectũ hr̃e:ſed qñ ablatiuum ponimus cum hac ꝓpoſitiõe cũ ſignificamus hr̃e cõmercitũ: atq̧ negotiũ. Ci.ĩ Catone maiore: Rõnẽ hꝫ cũ terra:quæ nũꝗ̃ recuſat imperium. Habeo rõnem VBER.

SI ipſa res: Rogatus Ci. ab Appio pulchro ĩpatorẽ ĩ Cilicia: ut ſæpe ad eũ ſcriberet: qd ĩ repu.agereẽ dicit ſe breui⁹ ſcriberẽ: qa phãia ei⁹ libert⁹ uir curioſiſſim⁹ oĩa diligẽtiſſime explanabit: quẽ ſũmope laudat. Itaq̧ hac cã d̃ repu.pti⁹ ſcribit d̃ amorẽ ãt ſuo erga eũ ita ſũmati ſcribit. ut dicã eũ ſibi cariſſimũ: & ꝑꝑ humanitatẽ ei⁹ & ꝑꝑ gratitudinẽ. Itaq̧ pollicẽẽ ſe eẽ reſarturꝫ: qcqd ĩtermiſſum ẽ & officiis & lr̃is. Poſtea laudat ẽt Cilicẽ libertũ Appii: ita tñ ut ei uideaẽ añponerẽ Phaniã: de quo ĩ pricipio epiſtolæ dixit. Poſtremo cõmẽdat ei.L.Valeriũ quẽdã iuris ꝓfeſſorẽ quẽ & gratũ erga Lẽ.eſſe oſtẽdit & maximã habere fiduciam ĩ lr̃is Cicerõis de ſe cõmẽdaticiis ad Len.¶ Ipſa: quæ optime ſe nouit.¶ Narrare poſ.hẽret linguã ut poſſet ipſa ſtatum ſuum exprimere.¶ Quomodo: in quo ſtatu.

SI ipſa: fuerat olim ĩter Ci.& Appiũ ſingularis beniuolẽtia: & iocũdiſſima cõſuetudo: ꝗ̃ aliquãtulũ ĩtermiſſa: his nũc lr̃is reuocaẽ ĩ gratiã. Meminit ueteris ĩter ſe cõſuetudinis & ita narrat oĩa: ut ſimulatis oblit⁹ eẽ uideaẽ. Appi. ĩ Cilicia ꝓcon. & ĩpator erat exercit⁹: ad eũ Phania ſe confert: cui dat Ci.ad Ap. lr̃as breuiores: ꝗ̃ ĩſtituerat: qm̃ relaturꝫ eſſe Phaniã oĩa diligẽti⁹ putabatq̃ ĩ rep.gerebãẽ. Tãgit adhuc ꝗ̃dã d̃ amorẽ ſuo ĩ Appiũ: quẽ dicit eẽ ſibi cariſſimũ: & lõgi tpis uſurã ꝗ̃ caruerũt lr̃aꝝ crebritate reſarturũ. Laudat & itẽ Phaniã & ĩ calce lr̃aꝝ ei.L.Valeriũ cõmẽdat.¶ Reſpu. Romul⁹ apd̃ Dionyſium ĩqt ſe audire multas eẽ apd̃ græcos: & barbaros rerum publicaꝝ formas: tres uero ex oĩb⁹ eẽ ab eis qui utãẽ ſumme laudatas: nec ullã tñ eaꝝ eẽ ſincerã: uerum peſtes adeſſe quaſdã unicuiq̧ ĩgenitas. ita ut difficilis fieret optĩe electio: uidebatq̧ eos ꝑ ocium conſultãtes dicere utrum ſe ab uno gubernari: an a paucis uellẽt: an cõſtitutis legibus populo ꝑmittere reſpu.ꝓſocinium.¶ Narrare: tanquã res aïata.¶ Quomodo: quo ĩ ſtatu: & fortuna. PHI.

VBER.¶ Facilius: clarius.¶ Liberto: libertus is dicitur qui cum eſſet ſeruus manumiſſus eſt. & libertate donatus.¶ Ita eſt non.m.p.intelligens & memor eorum quæ uidit aut audiuit. Nam prudentiæ tres ſunt partes: intelligentia præſentium: memoria præteritorum: prouidentia futurorum.¶ Curioſus: ſollicitus: diligens in inueſtigandis rebus.¶ Quod ui.i.quantum uidi & cognoui.¶ Explanabit: plane declarabit. ¶ Id enim: dicit dupliciter ſibi prodeſſe: quod phania omnia Appio explanabit.¶ Id: ſcilicet ꝙ omnia tibi explanabit. ¶ Ad breuitatem litterarum: ut breuius ſcribam prima commoditas.¶ Et ad reliquas res: ideſt cæteras in republi. tractandas: & eſt ſecunda commoditas.¶ Prouidentius: aptius & utilius. ¶ De mea i dicit Libert⁹ Tres partes prouidẽtiæ

ſua intereſſe aliquid ſcribere de ſuo erga Appiũ amore: licet phania poſſit ẽt alĩqd referre. ℂ Aliquæ.m.p̃. all
quãtulũ mea intereſſe: & eẽ ex aliqua pte officiũ meum. ℂ Perſuade n.certiſſimũ habe: cõfide. ℂ Suauitates:
delectatiões ĩgenii quo plurimũ polles. ego ãt ualde dlector ĩgẽioſis. ℂ Hũanitatis: doctrĩæ. ℂ Officii: qđ aſſi
due p̃ſtas ĩ ſeruãda amicitia nr̃a. ℂ Tũ: alia cã quare hẽt ipſũ amiciſſimũ: qa nouerit ip̃z gratiſſimũ accepto
rũ a ſe bñficiorũ. ℂ Accidiſſe: eueniſſe. ℂ Quæ.p.ſ.q̃ collata ſunt a me ĩ te. ℂ Quod: q̃ res.ſ. q̃ oĩa q̃ ĩ te con
tulit tibi acciderint gratiſſima. ℂ Efficiã: cõſequar te ipſa: & affectu faciã. ℂ Sarciã: reficiã emẽdẽ. Tranſlatio
ſumpta a ueſtibus: q̃ ſciſſæ & ruptæ dicunẽ reſar
cir. Terẽ.ĩ Adel. Veſtes ſcidit reſarcienẽ. ita p trã
ſlationẽ dicunẽ reſarciri res q̃ ſunt interruptæ &
intermiſſæ. ℂ Vſura: uſumfructũ. ℂ Qua: uſu
ra. ℂ Intermiſſa: interrupta: ceſſante. ℂ Et grã:
beniuolẽtia: & hæc ſunt quibus uult reſarcire uſu
rã tpis.ſ. grã ad amorẽ crebritate: & magnitudi
ne: ut frequẽtiora: crebriora & maiora fiãt q̃ con
ſueuerunt. ℂ Id: ut reſarciam: & grã crebritate &
Minerua magnitudine officiorũ. ℂ Non inuita minerua:
nõ repugnãte natura & ĩgenio meo: nã minerua
plerũq; apud Ci. p ingenio ponĩẽ. Item. Hora.
Tu nihil ĩ uita facies diceſue minerua. ℂ Qm̃ tu
ita uis: qm̃ ita tibi placet & ſentis: q̃ nõ inuita mi
nerua oĩa faciã. ℂ Quã qdẽ mineruã.i. p̃mpti
tudinẽ ĩgenii. ℂ De tuis: ſcriptis & officiis ſũpſe
ro.i. ſi ſumpſero idẽ ĩgenii officiũ: qđ p̃ſto: nõ ſo
lũ appellabo illã mineruã tuam. ℂ Pallada hoc
eſt ſuo noĩe: ſed Appiada: ut a te accipiat nomẽ
q.d. ingenium & manſuetudinẽ quãdã Appianã:
Appias aũt hẽt formam patronymici ab Appio
hæc Appias appiadis. ℂ Cilix: laudat hũc librũ:
Serui.n. plerũq; a p̃uinciis accipiũt noĩa: ut a Ci
licia Cilix: a Syria Syr⁹: eadẽ noĩa retinent facti
liberti. ℂ Min⁹ not⁹: ĩcognit⁹. ℂ Sed ut: ſed poſt
q̃ amoris tui erga me illis litteris demõſtraſti. ℂ Mirifice: uald. ℂ Subſecutus: imitatus: nam ſicut tu humane
ſcripſeras: ita & ipſe hũane mecum locutus eſt. ℂ Suo ſermõe: quem mecum habuit de te. ℂ Iucũda: grata.
ℂ Oratio: ſermo ℂ Cum de: hoc eſt cum maxime mecum loqueretur: & quod me amas: & quod de me
quottidie honorifice loq̃ris. ℂ Quos: ſermões. ℂ Haberes: diceres. ℂ De me: de mea cõmẽdatõe honorifice.
PHI. ℂ Prudens: ut meminit omnia quæ uidit & audiuit in republi. Prudentiæ partes ſunt: memoria: intelli-
gentia: & prouidentia: ℂ Curioſus: diligens: & accuratus ad indagandas: & perſcrutandas res. ℂ Id enim:
q̃ Phania ſit ita prudens: & quod facilius omnia explicabit. ℂ Ad reliquas res: prudentius cum ſi qua ſunt
ſecreta rerum in republi. tractanda: quæ tuis litteris committi non poſſint ipſe tibi omnia explicabit. ℂ De
mea.a.b. Id nunc ipſe non diceret: niſi ſimultas inter eos fuiſſet exorta intermiſſa amicitia. ℂ Meæ par-
tes: officia: & effectus: partes enim numero pluratiue idem ſignificant quod officium: ut meæ partes ſunt:
hoc eſt natum offm̃: & ad me attinet ad me p̃tinet: mei muneris eſt. ℂ Perſuade: certiſſimum puta. Suade
mus facilia: perſuademus difficilia. Et ſuadere facientis eſt. perſuadere perficientis. ℂ Ingenii: optime na-
turæ: & eſt δίαλυτον. ℂ Officii: quo me proſequeris. ℂ Humanitatis: nunc manſuetudinem quam Græci
Suadeo φιλανϑϱωπία dicunt: alias eruditorem ſignificat in qua ſignificatione nunc etiam capere poſſemus: unde
Perſuadeo humanitatis ſtudia nuncupantur: ideſt eruditionis: quam παιδείαν græci uocant: quod in Ca. maiore uide-
tur accepiſſe: cum ait. Non ſolum athenis cognomen deportaſſe: ſed prudentiam: & humanitatem intel-
Huamnitas ligo. Quod tamen apertius Varro demonſtrauit: Praxiteles inquit: qui propter artificium egregium ne-
mini eſt paulum modo humaniori ignotus. ℂ Vſuram: commertium illius temporis: quo ſimul uſi non
Vti ſumus. Et uti ponitur pro uiuere. Teren. Dederis unde utatur: ideſt uiuat. Sic uſura dicitur etiam ui-
Vſura ta: ut eſt illud: Vnius uſura more gladiatoris iſti uim dediſſet. ℂ Sarciam: reficiam: a ſciſſis ueſtibus
ducta metaphora. quæ reſarciri dicuntur quando ſciſſæ ſunt. ℂ Quoniam tu ita uis: ita uideris petere a me.
ℂ Non in. Mi. non repugnante natura. Sic maro. Quid faciam craſſa minerua mea eſt & Horati. Tu
nihil inuita facies: diceſue minerua. ℂ Quam: mineruam: & promptam naturam. Non ſolum Palla-
da: ſed etiam Appiada: Alluſit utriq; nomini Mineruæ: quæ etiam Palla nominatur. & Appium: un
de a Minerua dixit Pallada ab Appio appiada: ut dicat quaſi ingenium quoddam Appianum: & Miner-
ua a uerbo πάλλω: quod eſt quatio Pallas nominata: & ab Appio appias dos. Quod autem uim mineruæ.
ℂ Minerua nuncupatur. ℂ Cilix: Phania. Erant qui alium credunt. Seruorum nomina multis ſumeban-
tur modis. Aut a nationibus: ut Cilix: Miſiæ Syrus: aut a moribus: ut Pſeudulus Dauus: aut a negocio: ut Dro
mo. aut ab accidẽtibus: ut Leſbia. aut ex ſpecie formæ: ut Pinatius: nec mutabãt nomina: & ſi liberti fiebant.
ℂ Litterarum tuarum: Nota q̃ ſicut uerba bene in fine adaureſcunt: ſic etiam pronomina. ℂ Iucunda: quæ
mihi lætitiam: & uoluptatẽ attulit. ℂ Quottidie. nõ ſemel: ſed aſſidue. ℂ Quid quæris: quid opus pluribus.

uolentia erga te & ſi potes ex eodẽ Phania cogno-
ſcere: tñ uidenẽ ẽt aliquæ meæ ptes. Sic. n. tibi pſua
de cariſſimũ te mihi eſſe: tũ pp multas ſuauitates in
genii: officii: humanitatis tuæ: tũ quod ex lr̃is tuis
& ex multo℞ ſermonibus itelligo oĩa quæ a me pſe
cta ſunt. in te tibi accidiſſe gratiſſima: qđ cũ ita ſit p
ficiã pfecto: ut lõgi tp̃is uſurã: qua caruimus itermiſ
ſa noſtra cõſuetudie & grã: & celebritate: et magni-
tudine officio℞ meo℞ ſarciam. Idque me: quoniam
tu ita uis: puto non inuita Minerua eſſe facturum.
Quam quidẽ ego ſi forte de tuis ſumpſero non ſo
lum pallada. ſed etiam Appiada nominabo. Cilix
libertus tuus antea mihi minus notus fuit: ſed ut mi
hi reddidit ad te litteras plenas & amoris: & officii
mirifice ipſe ſuo ſermõe ſubſecut⁹ ẽ hũanitatẽ lr̃a℞
tua℞: iucunda mihi ei⁹ orõ fuit: cũ de aĩo tuo de ſer
monib⁹ quos đ me hẽres: quottidie mihi narraret.

VBER. ¶ Biduo:duob⁹ diebus q̄ſi dicat breui ſpatio tēporis: Ita tñ ſubaudi eſt factus familiaris: & præponit Phaniā huic cilici. ¶ Sim deſideratur⁹:expectatur⁹. ¶ Quē:Phaniā. ¶ Cū remittes:ex cilicia. ¶ Q d:remitte re ipm Romā. ¶ Celeriter:breui. ¶ Vt putabam⁹:qa ſciebamus multa eſſe q̄ Ro.eſſes miſſurus. ¶ Des man data:ei mandis & cōmittas. ¶ Agi:tractari. ¶ L.Valerium:cōmendat ei amicum & familiarē ſuū. ¶ Iuriſcon ſultū:iuriſperitum & ſapientē.Ita.n.ſe appellabat:ut dictum eſt in ultima epiſtola libri primi. ¶ Sed ita:etiam ſubaudi cōmendo. ¶ Si:q̄uis: ¶ Non eſt:nam arrogabat ſibi id nomen:dicit ergo Cicero eum tibi cōmendo VBER.

Quid queris ? biduo factus mihi familiaris: ita tñ ut Phaniā ualde ſim deſideraturus:quē quū romam re mittes:quod ut putabamus:celeriter erat factur⁹ oi bus ei de rebus quas agi:quas curari a me uoles mā data des uelim. Lentulum Valerium iuriſconſul. ual de tibi commendo. Sed etiam ita ſi non eſt iuriſcō. melius enim ei cauere uolo:q̄ ipſe aliis ſolet. Valde hominem diligo. Eſt ex meis domeſticis atque inti mis familiaribus:omnino tibi agit gratias. Sed idē ſcribit meas litteras maximum apud te pōdus hitu/ ras. Id eū ne fallat te etiā atq; etiā rogo. Vale.

Mar. Tu. Ci. procō. Salutem Dicit Appio pul chro Imperatori.

CVm & cōtra uoluntatem meam:& præter opinionem accidiſſet:ut mihi cum impio in prouinciā proficiſci neceſſe eſſet:i mul tis & uariis moleſtiis cogitationibuſque meis: hæc

etiam ſi nō ē is quē profitetur. ¶ Cauere:cōſu lere:prouidere. ¶ Quam ipſe alus quia propter imperitiam iuris pletūq; amitit cās:quas ſuſci pit defendendas. ¶ Hominē:Valerium. ¶ inti Intima mis:propinquioribus:ab intra enim deducit in timus. ¶ Oratio:oſtēdit eū eſſe gratū erga Appi um:qa gratias agit appio de his quæ erga eum fecit. ¶ Idem. Len. ¶ Scribit ad me ex Cilicia. ¶ Litteras.cōmēdatitias. ¶ Id:quod meæ litte ræ habebant magnum pondus apud te. ¶ Ne eum fallat:ne hac opinione decipiatur.

PHI. ¶ Sed ita:ſcilicet tibi cōmendo. ¶ Et ſi PHI. non eſt iureconſultus:q̄uis nō ſit iureconſult⁹: id enim ſibi nominis arrogabat. ¶ Cauere:pro uidere:conſulere:iocatur Tulius cōmendando Valerium Appio. Erat homo fortaſſe non mul tum eruditus:ideo ſic de ipſo loquitur. Solet in terdum cum amicis iocari quū eſſet admoduȝ facetus: in Lentulum enim generum ſuū inqt. Quis generū meum gladio alligauit? Et in Vati De cice nium conſulem: Magnū inquit oſtētum anno ronis fa Vatinii factū eſt:quod illo conſule nec bruma: cetiis nec uer:nec æſtas:nec autumnus fuit. Item in eundem: Volui in conſulatu tuo uenire:ſed nox me cōpræhendit. item ſemel interrogatus poſt Cæſaris uictoriam:cur in electione partis erraſſet:reſpōdit iocatus in Cæſarē: Præcinctura me decepit. Et item iurecō- ad Caſſium de Cæſaris morte. Vellem idibus Martiis me ad cœnam inuitaſſes:profecto reliquiarum nihil fu ſultus iſſet:nunc me reliquiæ ueſtræ exercent. Plurimum his iocis Cicero delectatus eſt: ex quibus Tiro eius libertus li Conſul bros fecit. Dicitur autem iureconſultus:& iuriſcon. a conſultando appellatus unde etiam conſultor. Sed conſul tor tus eſt:qui doctus:& ſapiens:dignus quidem a quo petatur cōſilium:tam participio q̄ nomine. Cōſultor uero Conſul qui conſiliū dat aliis:& qui ab aliis cōſiliū capit. ¶ Hominē illū. L. Valeriū. ¶ Etiā atq; etiam:pro uæhemēter tus Interdū ēt ſignificat adhuc. Terē. Non ſatis me pnoſti ēt q̄lis ſim ſimo. Et alibi:nil ſuſpicans etiam mali. Etiam

CVm &: Ne quæras ordinē epiſtolaꝝ:non.n.extat:nam ſupra Ci. in prouincia proconſulē fuiſſe legi VBER. mus:nunc uero nonduȝ profecto uidemus. Succeſſit Appio:& illi priuſq̄ in prouinciā ſe cōtuliſſet hac epiſtola blandiendū putauit. Sciebat.n. Appiū moleſte laturū dari ſibi in prouincia ſucceſſoreȝ maxime Ci. cuius adminiſtratione eius laudes:& bene geſta facile obſcurari poſſent. optabat etiaȝ Appius in prouincia diutius permanere. Quapropter nunc Cicero contra uoluntatē ſuā ſibi accidiſſe conatur oſtendere:ut in prouinciā proficiſcatur. ſed ad conſolationē ſuam hoc duntaxat unum inqt accedere:quod ne mo unq̄ Appio ſuccedere potuiſſet:qui eſſet ei amicior q̄ Ci. nec Ciceroni quiſpiam tradere prouinciam q̄ ex pediciſſimā maluiſſet:quam Appius:& ad id faciendum:& ad mutuum inter ſe amorem conſeruanduȝ uæhe menter hortatur. Hanc ob cauſam Ci. in Ciliciam mittebatur:quoniaȝ maximus Parthici belli timor inſtabat. ¶ Contra uoluntatem:Inuitus enim ab urbe diſcedebat. ¶ Cum imperio:præeſſem exercitui contra Pathos.

CVm & deſignatus Cice. imperator in Cilicia & ſucceſſor appii:cum ei⁹ ingeniuȝ noſſet:quod ægre PHI. laturus eſſet dari ſibi ſucceſſorem quia uoluiſſet diutius eſſe in prouinciam: & maxime Cice. qui ſingulari prouidentia potuiſſet laudes Appii: ſi quas eſſet adeptus in adminiſtratione prouinciæ ob ſcurare. exiſtimauit Cice. hac epiſtola Appium eſſe leniendum:& ſibi conciliandum. Itaq; ad exe cutionem ſuam oſtendit quod contra uoluntem ſuam & opinionē accidiſſet ei:ut imperator in ciliciam profi ciſceretur: ſuccederetq; Appio. In multis & uariis moleſtiis ſuis hanc conſolationem accepit:quod neq; quiſq̄ poſſet ſuccedere Appio:qui eſſet ei amicior:quam ipſe Cice. nec Cice. poſſet ſuccedere alii:qui malet ei tradere prouinciam liberam & expeditam q̄ Appius:quod quidem ita de ſe affirmat eſſe:hortaturq; appium ut eodeȝ modo erga eum ſit affectus:ut ei prouinciam tradat liberam & expeditaȝ. ut facilior ſit ei adminiſtratio quod ſi fecerit pollicetur & affirmat fore:ut ipſe Appius magnam ex hac re capiat uoluptatem. ¶ Contra.u.quia no lebam hoc negocium prouinciæ adminiſtrandæ:cum multo libentius eſſem Ro. ¶ Opinionem:quia nūquā opinatus eſſem ut qui ſolitus ſum gerere conſulatum ad procon. & minorem magiſtratum eligerer. ¶ Accidiſ ſet:euenīſſet. ¶ Cuȝ im.cū dignitate imperiali & exercitu. ¶ In pro. Cilicia: cui tu pes. ¶ Neceſſe eſſet:cogeret ex ſenatuſcon. ¶ in multis:ad numerum. quia multas habebat moleſtias. ¶ Variis. diuerſis ad qualitatem.

VAER. ¶ Hæc una: præcipua & q̄ſi ſola. ¶ Occurrebat. eueniebat mihi: ueniebat in mẽtẽ. ¶ Quod ne: hæc eſt illa ꝯſolatio. ¶ Qui. n. magis uellet quã tu. ¶ Explicatã: liberã oĩbus cõtrouerſiis ſolutã. ¶ Ab ui. a quoq̄ aiio. ¶ Quod: dixit qd ſpet ab Appio: nunc dicit qd ſi Ap. eandẽ habuerit ſpẽ de eo minime fletur. ¶ Ea: ſpes.
Nunq̄ ¶ Nunq̄ ꝑ ñ: ut nũq̄ hodie effugies: & nũq̄ hodie oẽs moriemur in uiti. poſſum⁹ tñ ītelligere nunq̄ nullo tpe. ¶ Et te: adiurat nũc ipm Appiũ: ut ei tadat ꝓuinciã. ¶ Quæſo: rogo. ¶ Peto: gratis exigo. ¶ Cõiunctiõe: amicitia. ¶ Proſpicias: ꝓuideas: qd declarauit cũ dixit: cõſulas. nã cõſulere hoc ĩ loco ꝓ ꝓuidere accipit. ¶ Rõnibus: utilitatib⁹ & negociis. ¶ Poteris a. ꝑẽthe- ſis eſt. A me ex ſenatuſcõ. nõ mea uolũtate: ſed qa ita ſenatus decreuit. ¶ Si. e. ordo ẽ: ſi tradideris eã mihi q̄ expeditiſſimã: quod qdẽ facere poteris: q̄ſi decurſus mei tpis erit facilior. ¶ Quaſi. d. admiſtratio: trãſlatio ẽ iõ dixit q̄ſi. ¶ Q. d q. quã tẽ ſilicet tradere eã mihi expeditiſſimaꝫ. ¶ Tui. c. tuæ deliberatiõis: ideſt tuũ eſt cõſulere & deliberare. ¶ In. e. genere: in hoc negocio cõponẽdæ & expediẽdæ ꝓuinciæ: quã mihi tradas. ¶ Ergo: ſenſus & ordo ẽ: Ego ualde rogo te id quod ueniet tibi in mentẽ intereſſe mea: hoc eſt mihi eẽ utile: & ad me ꝑtinere. ¶ Veniet: in mẽtẽ cogitabis. ¶ Pluribus: dicit tribus de cauſis ſe nõ plurib⁹ ad eũ ſcribere. ¶ Si ãt: prima cã: humani. n. uiri ñ expectãt lõgã orõnẽ. ¶ Aut nr̃a amicitia: ãico. n. ſatis ẽ ſignificare qd ab amico uelit. ¶ Pateret: ſineret: ꝑmitteret. ¶ Id: ſcriberet ad te pluri⁹. ¶ Aut res: tertia cã. i. ſi res ageret uerbis: honeſta. n. res ñ eget multitudine uerboꝝ: qa ſpõte ſua ipſa ſe cõmẽdat. ¶ Ac non: ſubaudi ſi. ¶ Ipſa: res. ¶ Nõ loqueret ꝓ ſe: pro cõmẽdatõe ſua. uidet aũt honeſta res loq ꝓ ſe: qa inuitat: & quodã mõ cogit hoĩes ad ſe ſuſcipiendã aut faciẽdã. ¶ Hoc uelim: pollicetur remunerationẽ huius petitionis. ſi eam impetrauerat: qa Appius capiet magnam & ꝑpetuam uoluptatem ex eo quod fecerit: quia cognoſcet ſe præſtitiſſe officium grato uiro.

PHI. PHI. ¶ Neceſſe ẽ: q̄ſi cogeret a ſenatu. ¶ Cõ-
Solatio ſolatio: ſolatiũ & ſolamẽ in re ẽ ꝯſolatio ĩ uerbis.
Solamẽ ¶ Occurrebat: in mentẽ ueniebat alias obuiat
Cõſola ſignificat. Iuuenalis. Occurrit matrona potens.
tio ¶ Amicior: ab eo quod eſt amic⁹ amici fit ami-
Occur- cior: errãt q amicitior dicũt. ¶ Quæro: nunc ro-
ro gãtis eſt alias obturãtis. ¶ Quo ad eius: hoc eſt
Quæſo ingñi. Sic ĩ rhetoricis: Cũ affectõe auditoꝝ quoad ei⁹ fieri poterit. ¶ Cõiũctiõe: familiaritate. ¶ Rõnib⁹: utilitatib⁹: & negociis. ¶ Decurſus: adminiſtratio ꝓuinciæ μεταφορικοσ. ¶ Tui cõ. ad te ꝑtinet ꝯſilio tuo decernere. ¶ Genere: expediẽdæ ꝓuinciæ. ¶ Plurib⁹: tris n. cãs adducit ñ plura ſcribere oportere. ¶ Rõib⁹ negociis. & ẽ remuneratio bñficii ſi hoc qd petit Ci. faciet Appi⁹: magnæ. n. uoluptati eſt ſe cognoſcei grato: & bono uiro bñficiũ ꝓſtitiſſe: & ſic a ſenſu ꝯtrario: magno dolori ẽ ingrato: & malo uiro bñficiũ ꝓſtitiſſe. ¶ Magnã uoluptatẽ: remuneratio: q̄ ſecuta ẽ ſi qd petitũ ẽ: cõferetur.

una cõſolatio occurrebat qd neq̄ tibi amicior quã ego ſũ qſq̄ poſſet ſuccederẽ: neq̄ ego ab ullo ꝓuinciã q malleт eã mihi q̄ maxĩe aptã explicatãq̄ tradere. Quod ſi tu quoq̄ eãdẽ de mea uolũtate erga te ſpẽ habes: ea te ꝑfecto nũquã fallet. A te maximo ope ꝓ noſtra ſũma cõiunctione tuaq̄ ſingulari humanitate etiã atq̄ ẽt peto & quæſo: ut quibuſcũq̄ rebus poteris: poteris aũtẽ pluribus: proſpicias. & cõſulas rationibus meis. Vides ex ſenatuſconſulto prouinciã eẽ habẽdã: ſi eam: quod qdem facere potueris: q̄ expeditiſſimã mihi tradideris: facilior erit mihi quaſi decurſus mei temporis. Quid in eo genere efficere poſſis: tui cõſilii eſt. Ego te: quod tibi ueniet in mẽtem: mea intereſſe ualde rogo. Pluribus uerbis ad te ſcriberẽ: ſi aut tua humanitas longiorẽ oratiõem expectaret: aut id fieri noſtra amicitia pateretur: aut res uerba deſyderaret: ac nõ per ſe ipſa loqueretur. Hoc uelim tibi perſuadeas ſi rationibus meis a te ꝓuiſum eẽ intellexero: magnam te ex eo & perpetuã uoluptatem eẽ capturum. Vale.

M. T. C. Appio pulchro Impera. S. D.

AD undecimũ Calẽ. Iunias Brunduſiũ quũ ueniſſẽ. Quint⁹ Fabius legat⁹ tu⁹ mihi ꝓſto fuit: eaq̄ me ex tuis mãdatis monuit: q̄ nõ mihi ad quẽ ꝑtinabãt: ſed uniuerſo ſenatui ueneràt ĩ mentẽ: ꝓſidio firmiori opus eſſe ad iſtã ꝓuinciã. Cenſe-

D. xi. cal. electus imperator ut diximus Cice. proficiſcens in Ciliciam: cũ eſſet brunduſii dicit ſe edoctũ
a a Quinto Fabio legato Appii ex eius mandatis opus eſſe pluribus militibus ad tuendam prouinciam: rogabaturq̄ ut daret operam ut hi milites mitterentur. Itaq̄ ſcribit hoc ueniſſe in mentem: non ſibi ad quẽ pertineret ſed uniuerſo ſenatui: ſeq̄ id diligenter agitaſſe anteq̄ diſcederet Roma: ſed nihil potuiſſe confici ante diſceſſuꝫ: quia omnes inſtabant ut celeriter diſcederet. Poſtea uero rogat appium ſicut in præcedenti epi. ut ſtudeat ei tradere prouinciam q̄ expeditiſſimam. Deinde quia ſcripſerat appius ad ſenatum ſe dimiſiſſe multos milites: Fabius autem dixerat eum nondum dimiſiſſe: ſed tantummodo cogitaſſe dimittere: rogat eum: ut ſi nondum dimiſit nolit ullo pacto dimittere: nec uelit imminuere illas paruas copias quas habet: ne Ci. inueniat poſtea prouinciam uacuam & ſpoliatam militibus: quod a ſenatu ita decretũ eſſet diem: Poſtremo dicit ſe nauigaturũ Ciliciam uerſus: cum primum. G. Pontini⁹ legatus ſuus uenerit brunduſiuꝫ oppidum eſt auctore
Præſi- Põ. mela in Calabria. ¶ Mihi ꝓ. fuit: mihi preſto ſe obtulit. ¶ Ex mandatis tuis: ſcḋm mãdata tua: ita. n. ei man-
dia dauerat. ¶ Ad quem pertinebãt: qui debuerã hæc multomagis quã aliis cogitare. ¶ Firmiori: ualidiori. ¶ Præ-
Subſi- ſidio: militum munitione. nam ut ſupra diximus: quæ ad tutelam locorum ponũtur. præſidia appellam⁹ a ꝓſi-
dia dendo: quod anteponantur: q̄ ꝑiculum adueniat. Nam ſubſidia dicunt qui laborãtib⁹ ꝑiculo mittuntur: ergo

firmiori ꝓſidio

firmiori præſidio.maiori copia militum.❡ Iſtam:ubi tu es:& ſubaudi tuendam.❡ Cenſebãt dicit quo pacto uenerat in mentem ſenatui quia fere omnes iudicabant ut milites conſcriberentur in Italia: qui ſupplerent le giones & Bibuli & Ci.❡ Cenſebant:iudicabant.❡ Scriberetur:uerbuȝ militare: ſcribi enim & conſcribi dicũ tur milites:qui ad militiæ ſtipendium capiuntur.❡ Supplementum:quia cum legiones continerent ſex milia ſexcentos ſexaginta ſex milites interdum deerat legitimus numerus:& qui conſcribebantur ad ſupplẽdas illas legiones: dicebantur ſupplementum.❡ Meis:quas habeo in Cilicia.❡ Bibuli:q̃ præeſt Syriæ: q̃ eſt meæ pro uinciæ finitima.❡ S.e.p.ſe permiſſurum: ut ſcri beret ſupplemẽtũ.❡ Nos:ego Ci.❡ Multa:mul tum.❡ Sed con.[illegible]is uoluntas & concors ſenté tia.❡ Vt pro fi.u[illegible]ſcederemus ro.& uenirem⁹ in Ciliciam.❡ Parendum ut.i.ut obediendum & obſequendum fuerit.❡ Itaq̃:duæ ſunt dictio nes.i.& ita fecimus:quia celeriter diſceſſimus fa cta nulla concluſione de hoc ſupplemento con ſcribẽdo.❡ Litteris:ſuperiorem epiſtolam ſigni ficat:in qua idem petiuit.❡ Commodare: com modum facere: ut notauimus ſupra in epiſtola quæ incipit. Litteras:a teſtatoř.❡ Tradit: finito magiſtratu:qui poteſt ſi uult facere multa com-moda ſucceſſori.❡ Ea:quæ poteſt commodare. ❡ Complectare:conficias.❡ Pro noſtra: adiu-rat eum.❡ Exemplum:copiam:ut uulgo dici-tur:litterarum enim quas ad ſenatum apius ſcri pſerat:miſerat etiam exemplum ad Ci.❡ Reci tari:pronuntiari.❡ Dimiſſos:licentiatos: gratia enim declarationis utor uerbis minus uſitatis. ❡ Demonſtrauit:ſignificauit:narrauit.❡ Cogi taſſe:deliberaſſe in animo dimittere.❡ Integrũ: nulla ex parte diminutum:nullis adhuc militib⁹ dimiſſis.❡ Cum.d.a.t.nam quid poſt eius di-ſceſſum feceris nõ ſatis ſciri poteſt.❡ Id ſi ita eſt ut adhuc ſit integer numer⁹ militum.❡ Iſtas.c. e.iſtum tuum paruum exercitum.❡ Q.ua.m.i. nulla omnino ex parte.❡ Imminueris: pro im-minues:dimittẽdo aliquos.❡ Q.ua.d.r.ſ.ut nõ diminuas iſtas copias.❡ Q.uæ.f.ſ.quæ ſenatus decreuit.❡ Pro.e.q.t.f.pro tanto quanti te facio i.pro meo erga te amore:pro tanto quãti te æſti mo.❡ Approbabo:laudabo:affirmabo: ratum habebo.Q.uicquid:ſiue bene ſiue male factuȝ. ❡ Accommodata: utilia.❡ Facultas: poteſtas. ❡ Ea:facultate.

Scribo
Conſcribo
Legio
Supplementuȝ

bant.n.omnes fere ut in Italia ſupplemẽtum meis: & Bibuli legionibus ſcriberetur:idq̃ cum Sulpitius conſul paſſurum ſe negaret:multa nõs quoq̃ queſti ſumus.Sed tantus conſẽſus ſenatus fuit:ut mature proficiſceremur parendum ut fuit.Itaq̃ fecim⁹ nunc quod a te petii litteris his:q̃s cõ-tabellariis tuis de di:uelim tibi curæ ſit:ut quæ ſucceſſori coniunctiſſi mo & amiciſſimo cõmodare poteſt his: qui prouin tiã tradit:ut ea pro noſtra conſtantiſſima uolunta-te erga te cura ac diligẽtia tua complectare:ut oẽs intelligant:nec me beniuolẽtiori cuiquam ſuccede re:nec te amiciori potuiſſe prouinciam tradere.Ex his litteris:quaꝝ ad me exẽplum miſiſti:quas ĩ ſena tu recitari uoluiſti: ſic intellexerã ꝑ multos a te mili tes eſſe dimiſſos.Sed mihi Fabian⁹ idem demõſtra uit id te cogitaſſe facere: ſed cũ ipſe a te diſcederet: ĩtegrum militum numerum fuiſſe.Id ſi ita ẽ: pergra tũ mihi feceris: ſi iſtas exiguas copias: q̃s habuiſti quam minime imminueris qua de re ſenatuſconſul ta quæ facta ſunt:ad te miſſa eẽ arbitror. Equidem pro eo quanti te facio quicquid feceris:approbabo. Sed te quoq̃ cõfido ea eſſe facturum:quæ mihi in telliges maxĩe eẽ accõmodata. Ego cõſul Põtiniũ legatũ meũ Brũduſii expectabã: eũq̃ añ cal.Iunias Brũduſiũ uenturũ arbitror. Qui quũ uenerit:quam primum nauigandi nobis facultas erit:ea utemur. Vale.

M.T.C.Appio pulchro impatori.Sa.D.

PRidie nonas iunias quũ eſſẽ Brũduſii lit teras tuas accepi:q̃b⁹ erat ſcriptũ te Lucio Clodio mãdaſſe q̃ illum mecum loqui uel les: eum ſane expectabam: ut ea quæ a te afferret: quamprimum cognoſcerem: meum ſtudium erga te & officium:tametſi multis iam rebus ſpero tibi eſ ſe cognitum:tamẽ in his maxime declarabo quibus plurimum ſignificare potero tuam mihi exiſtimatio

PRidie:cum Ci.adhuc eſſet Brũduſii: dicit ſe expectare Lẽ.Clo.quem Ap pius ſcripſerat ſe ad eum mittere cuȝ multis mandatis ſuis:ut itelligat qd afferat ab ipſo Appio:& q̃uis exiſtimet animuȝ amoremq̃ ſuum in Appium eſſe ei ſatis cogni-tum:tamen dicit ſe declaraturum in his in quib⁹ poterit maxime ſibi eſſe curæ eius auctoritatem & dignitatẽ.Addit ẽt itellexiſſe a q̃buſdã: quos nomi at in epiſtola ſe plurimi fieri ab Appio: qd etiã multis ſignis dicit ſe itellexiſſe:ſed præcipue quia Appius ad eũ auguralẽ librũ ſcripſiſſet. Ita q̃ pollicetur ſe omnia pro eo facturũ: quem ut amet dicit multas eẽ cauſas quas cõmemorat.❡ Pridie nonas: quarto die iunii.❡ Mãdaſſe: mãdata dediſſe: cõmiſiſſe.❡ Quæ: ſubaudi ea.❡ Illum: Clodium.❡ A te afferrent: q̃ nomine tuo eſſet mihi narratur⁹.❡ Stu-diũ: promptã uoluntatẽ:animũ.❡ Maxime:ꝑcipue.❡ Significare:oſtẽdere.❡ Exiſtimationẽ: auctoritateȝ. ❡ Egomet:ẽt ſine demonſtratiõe eorũ.❡ Argumentis:ſignis.❡ Augurali:in quo de iure augurali tractaſti: nam in eo erat Appius peritiſſimus.❡ Amantiſſime: cum ſummo amore.❡ Neceſſitudinis: amicitiæ.❡ Cõ ſtabunt: apparebunt.Nam dicit quare oĩa neceſſitudinis officia debeant in eum conſtare: quia ex quo ince-pta eſt inter eos beniuolentia Ci.nõ ſolũ eum ꝓpter ipſum ſemper pluris fecit:ſed etiam propter Põ.& Brutũ

qui eſſent ipſi Appio affinitate coniuncti. ¶ Acceſſerunt: additæ ſunt. ¶ Duos enim: declarat qui ſint hi neceſſarii. ¶ Duarum ætatum: Pompeius.n.iam ſenex: Brutus autẽ iuuenis erat. ¶ Socerum; nam filio Pompeii nupſerat filia Appii: altera Bruto. ¶ Collegii cõiũctio: qa Ci.& Appius fuerãt collegæ ĩ collegio augurũ. ¶ Honorifice. quia ſemper me honoraſti: ut ſupra in epiſtola quæ incipit: Raras tuas: ubi dicit de Appio præſertim in ipſa collegi & laude & ſcientia ſtudioſum mei. ¶ Non mediocre: maximum. ¶ Copulandas: cõiungendas. ¶ Ex ſermone: ſecundum ſermonem illius: hoc eſt ſecundũ ea quæ mihi rettulerit nomine tuo. ¶ Manendi in Cilicia: diutius quaꝫ fueras facturus. ¶ Eam cauſam: eum reſpectum. ¶ Vt conuenires: alloquereris me priuſq̃ iſtinc diſcederes. ¶ Ne mentiar: ut uerum dicam. Scripſerat Appius ſe fuiſſe diſceſſurum citius ex prouincia: niſi expectaſſet Cicero cum quo loq uolebat: eaq; cauſa ſe manſiſſe diutius: quod Cice. ſcribit ſibi gratum fuiſſe.

Rallis: ſignificat Cice. ſe accepiſſe ab appio litteras quas libenter legerit: & audiuiſſe diligenter. L. Lucilliũ quem Appius ad ſe miſiſſet cũ multis mandatis: quem hominem plurimum laudat agitq; gratias Appio de officiis inter ſe collatis. Deinde oſtendit quanti faciat: quod cognouerit Appium conſuluiſſe eius rationibus adminiſtrandæ prouinciæ: ſicut ab eo petiuiſſet duabus epiſtolis ſuperius declaratis. Et quoniã ſcripſerat in præcedenti epiſtola ſe ea cauſa remanſiſſe in prouincia: ut conueniret Ciceronem: & litteris quibus nunc reſpondet: dicebat ſe nunc dubitare quod iter eſſet facturus: Cice. pfectur⁹ In prouinciam dicit ſe accommodaturum iter ſuum ad uoluntatem Appii: paucis tamen oſtẽdit quod iter facere inſtituerit: ſeq; ſecundum proceſſum facturum certiorem ipſum Appium de omni ratione ſuorum itinerum: magniq; intereſſe dicit: ut prius colloquantur: q̃ ipſe diſcedat: Poſtremo qm̃ ſcripſerat Appi⁹: & rogauerat Scæuolam quendam ut uellet præeſſe prouinciæ ſe abſente: donec Cice. ueniſſet: caute & honeſte oſtendit Cice. id non eſſe uerum: quia inuenit hunc Scæuolam epheſi: neq; ei aliquid de ea re dixit: quod feciſſet ſi fuiſſet uerum q̃

Trallis. Appius ab eo id petiuiſſet. ¶ Trallis: urbs Aſiæ ſita eſt in uertice quodã plano: qui promontorium natura munitum habet: cuius circuitus ſatis bene ſeptus eſt: ea optime habitatur: & ab omnibus opulentis: ſi qua alia aſiaticarum urbium: hanc autem urbem ab argiuis conditam dicũt: & a Thracibus quibuſdam. Hæc Strabo libro decimo quarto: quo etiam auctore ſunt aliæ Trallis in Phrygia Meandarum fluuium tranſeunti in medio fere itinere: ubi ſunt Cariæ fines. Declinatur autẽ tantum pluratiuo numero: & mittit tam nominatiuo q̃ accuſatiuo in is tantum: ſicut alphis Syrtis Sardis: auctor Priſcianus. ¶ Quo homine: laudat hunc. L. Lucillium. ¶ Aptiorem: magis idoneum. ¶ Cognoſcenda: ſcilicet mihi. ¶ Scire: intelligere ex mandatis tuis. ¶ Prudentiorem: quem uulgo dicimus magis diſcretum. ¶ Nunc autem: ſcripſerat. Ci. de officiis inter ſe & Appium mutuo collatis antea: quæ appius ſuperuacanea eſſe dicebat: quia confirmata amicitia nõ eſt opus hac cõmemoratiõe officiorũ. ¶ Itaq; nũc Ci. cõfirmat ita eſſe: & ideo nullam facit ampli⁹ de eis mentionem: tantum agit ei gratias. ¶ Nunc ordo eſt: Nunc eam partem orationis prætermittã: quoniã tu ita ſentis: ſcribis enim &c. ¶ Sentis: iudicas: ita tibi uidetur. ¶ Scribis enim: per parẽthesim oia dicta ſunt uſq; ad eum locum: eã partẽ orationis: ¶ Ex alto: ex remoto: longe. ¶ Repetita: inchoata. ¶ Et re uera: ex pſona ſua cõfirmat ſententiã appii: dicit enim re uera ita eſt inter eos qui habent inter ſe firmã amicitiam: & qui fidẽ mutuã perſpexerunt: ſuperuacaneum eſt cõmemorare præterita officia. ¶ Eam partem orationis: de cõmemoratione officiorũ.

nem & dignitatem cariſſimã eſſe. Mihi & Qu. Fabius Virgilianus: & gaius Flaccus Lucii filius & diligentiſſime. M. Octauius Gn. filius demonſtrauit me a te plurimũ fieri: quod egomet multis iã argumentis ante iudicaram: maxieq; illo libro auguralis quẽ ad me amantiſſime miſiſti: mea in te oĩa ſumma neceſſitudinis officia conſtabunt. Nã cũ te ipſum ex quo tẽpore tu me diligere cepiſti: quotidie pluris feci: tũ etiã acceſſerunt coniunctiones neceſſariorũ tuoꝝ. Duos.n. duarũ ætatum plurimi facio: Gn. Põ. filiæ tuæ ſocerũ. &. M. Bru. generũ tuũ: collegii coniunctio præſerti tã honorifice a te approbata non mediocre mihi uinculũ quidẽ attuliſſe uidetur ad uolũtates noſtras copulãdas. Sed ſi Clodiũ conuenero ex illius ſermone ad te ſcribã plura. & ipe operã dabo ut te quãprimũ uideã. Quod ſcribis tibi manendi cauſam eã fuiſſe ut me conuenires id mihi ne mentiar gratum eſt. Vale.

M.T.C.S.D. Appio pulchro Imperato.

Rallis ueni ad. xiii. cal. ſextiles: ibi mihi p̃ſto fuit Lucius cũ litteris mandatiſq; tuis: quo quidẽ hõine neminẽ potuiſti nec mihi amiciorẽ nec ut arbitror ad ea cognoſcenda quæ ſcire uolebam aptiorem: prudentiorẽ ue mittere. Ego autẽ & tuas litteras legi libenter: & audiui Luciliũ diligẽter. Nunc quoniã & tu ita ſentis ſcribis enĩ: quæ de nr̃is officiis ego ad te ſcripſerã: & ſi tibi iucunda fuerint: tñ quoniam ex alto repetita ſunt non neceſſaria te putaſſe: & re uera confirmata amicitia: & pfecta fide commemoratio officiorum ſuperuacanea eſt. eã partem orationis prætermittã: tibi tamen agam

tatiõne officiorum. ¶ Animaduerti: perſpexi didici intellexi. ¶ Rationem: conſiderationem. ¶ Conſuleres: proſpiceres: prodeſſes. ¶ Reſtitueres: ordinares. ¶ Ratio tua: modus adminiſtrandæ prouinciæ. ¶ Solutior: liberior: expeditior. ¶ Officium: præparationis & ordinationis rationum prouinciæ. ¶ Sequitur: conſequens eſt: nam ſi eſt mihi gratiſſimum quod feciſti pro me conſequenter debes exiſtimare te eſſe mihi magnæ curæ. ¶ Primum: duplici ratione dicit tum ſibi magnæ curæ eſſe: primum ut ipſe Appius: & eius propinqui: ſecundo ut & cæteri omnes intelligant: ꝙ ſit ei amiciſſimus. ¶ Quod: me eſſe amiciſſimum tibi. ¶ Quibus: antecedens eſt ii: ut ſit ii: quibus non eſt. ¶ Satis perſpectum: bene cognitũ. ¶ Magis nolle: magis dolere: & non eſſe contenti. ¶ Hoc animo: ita amico & coniuncto. ¶ Quam non intelligere: quia re uera intelligunt quo animo ſimus: ſed quia dolent: nolunt clare intelligere. ¶ Intelligent: etiam inuiti. ¶ Res agetur: oſtendetur beniuolentia. ¶ Obſcuris: ignobilibus: in quibus minus apparent beneficia collata. ¶ Paruis: parui ponderis: ſed in maximis. ¶ Sed hoc hoc eſt malo hæc rebus & effectu oñdere ꝙ̃ uerbis. ¶ Fieri a me: quod reſpondet alii parti epiſtolæ appii. ¶ Ratio: diſpoſitio: inſtitutio. ¶ Adducere in dubitationẽ: facere te dubitare. ¶ Siſ uiſurus me: anteꝙ̃ diſcedas. ¶ Ea res. ſ. rõ meorũ itinerum. ¶ Brundiſii: dicit nunc non ſatis eſſe certum quod iter faciat: ut conueniat Appium: quoniam Phania eius libertus dixerat eũ diſceſſurum naui. Itaq; fore ei accõmodatũ: ſi Ci. ad illam maritimam partem acceſſiſſet & nauigaſſet: ex qua eſſet diſceſſurus Appius: quod cũ ita inſtituiſſet Cicero facere: oſtendit ſe poſtea aliter ſe intellexiſſe a Lẽtulo Clodio: qui fuerat ab Appio ad Cice. cum multis mandatis miſſus: ab eo enim intellexit Cice. appiũ fore Corcyræ ad aduentum ſuum: quod quidem erat commodius Ciceroni: quia iter erat breuius. Poſtea uero dicit Appium mutaſſe propoſitum itineris prius inſtituti: permittit tamen ei ut ſtatuat quid fieri poſſit. ¶ Quo: ad quam partem. ¶ Te uelle. ſ. me uenire. ¶ Claſſe: nauibus. ¶ Perfore: futurum: ſubaudi dixit. ¶ Accõmodatum: utile & commodum ſcilicet tibi. ¶ Maritimã: uicinam mari. ¶ Partẽ: unde eras diſceſſurus. ¶ Itaq;: duæ partes. hoc eſt ita feciſſem. ¶ Corcyræ: aduerbialiter ponitur: ideſt cũ eſſet corcyræ: quæ inſula eſt ĩ mari Ionio olim phæacum patria & Alcinoi regis. ¶ Minime: nullo pacto. ¶ Id eſſe faciendum: ut accederem ad illam partẽ maritimã. ¶ Te laodiceæ fore: ideſt te futurum laodiceæ: ſubaudi niſi dixiſſet: eſt aũt laodicea urbs Syriæ teſte Pomponio mella ĩ ea parte cui Antiochiæ cognomen eſt. ¶ Id: ueni re laodiceam. ¶ Accommodatius: aptius. ¶ Te ita malle: ideſt potius uelle: ꝙ̃ id quod dixiſſet phania. ¶ Arbitrare: quia mihi ita dixerat Lentulus uir prudentiſſimus: cui mandata dederas.

Ne: an

ut debeo: gratias. Animaduerti enĩ & didici ex tuis litteris te omnibus in rebus habuiſſe rationẽ: ut mihi conſuleres: reſtitueresque & præparares quodãmodo omnia: quo mea ratio facilior & ſolutior eſſe poſſet: hoc tuum officium quum mihi gratiſſimum eſſe dicam: ſequitur, illud ut te exiſtimare uelim mihi magnæ curæ fore atque eſſe iam primum: ut te ipſe tuique omnes: deinde ut etiam reliqui ſcire poſſint: me tibi eſſe amiciſſimum. Quod quibus adhuc nõ ſatis eſt perſpectũ: hi mihi nolle magis nos hoc animo eſſe: ꝙ̃ non intelligere uidẽtur. Sed profecto intelligent: neque enim obſcuris perſonis: nec paruis cauſis res agetur. Sed hoc fieri melius ꝙ̃ dici: aut ſcribi uolo. Quod itinerum meorum ratio te: non nullã in dubitationem uidetur adducere uiſurus ne me ſis in prouincia. Ea res ſic ſe habet. Brundiſii quum loquerer cum phania liberto tuo: ueni in eum ſermonem: ut dicerem libenter me ad eam partem prouinciæ primum eſſe uenturum: quo te maxime uelle arbitraretur. Tunc mihi ille dixit: claſſe te uelle decedere: & accommodatum perfore tibi: ſi ad illam maritimam partem prouinciæ nauib9 acceſſiſſem: dixi me eſſe facturum: itaque feciſſem niſi Lucius Clodius noſter corcyræ dixiſſet: minime id eſſe faciẽdum: te laodiceæ fore ad meum aduentum: erat id mihi multo breuius: multoque accommodatius: quum præſertim te ita malle arbitrarer: tua ratio poſtea eſt cõmutata: nunc quid poſſit: tu facillime ſtatues. Ego tibi meum conſilium exponam prope calen. ſextiles puto me laodiceæ fore per paucos dies dum pecunia accipitur: quæ mihi ex publica permutatione debetur: commorabor. Deinde iter faciam ad exercitum: ut circiter idus ſextiles putem me ad Iconium

Corcyræ

Laodicea Vrbs

¶ Tua ratio: tuum propoſitum. ¶ Statues: iudicabis. ¶ Poſſit fieri: an poſſis me uidere an non: quia id erit ſecundum rationem tui diſceſſus. ¶ Conſilium: deliberationem. ¶ Accipitur: a me. ¶ Ex pu. per. quia illic erat accepturus pecuniam: quæ poſtea ro. erat reddenda ei: qui mutuaſſet: ita enim iuſſerat ſenatus: ideo dixit: ex publica permutatione: quod uulgo dicimus per litteras cambitionis. ¶ Deinde: poſtꝙ̃ accepero dictam pecuniam. ¶ Iconium: oppidũ cappadociæ optime olim habitatum fortunatiorem regionẽ habens. alterum eſt in Aſia in pontica regione apud Trogetem lacum: auctor Strabo. ¶ Si quid fallit me: ſi quid erro. ¶ In ſcribendo: ſcilicet itinere quod ſum facturus. ¶ Procul: parentheſis. ¶ Simul ac poſtquam: ut primum. ¶ Progredi: procedere ulterius prouinciam uerſus. ¶ Quam cre. plurimis. ¶ Oneris: ſignificat Cice. latenter Appium fugere ne conueniatur: ideo dicit magni intereſſe: ut conueniant & colloquantur: ſed Iconiũ

non audere tñ ei inſtare:niſi quãtũ cõmodo ei⁹ fieri poſſit. ¶ Nec.d.quia non ſum ita de te meritus: ut liceat tibi aliquid oneris imponere. ¶ Q uod:quæ res. ſ.ut conueniamus. ¶ Tuo.c.tua cõmoditate. ¶ Q uam.ſ. quam poſſibilitatem. ¶ Conſtabunt:appatebunt.i.faciam tamen omnia quæ pro te debuero. ¶ Secus: aliter minus. ¶ Ac:q̃ ut nõ ſecus ac iuſſi faciunt. ¶ Mandaturus:cõmiſſurus. ¶ Deſperato: ſpẽ amiſero. ¶ Agere: loqui. ¶ Coram:in pſentia. ¶ Q uod te:latenter innuit falſum eſſe quod ſcripſeras de ſucceſſore prouinciæ.
Ephesis ¶ Eum:ſcæuolam. ¶ Epheſi: quæ urbs eſt Ioniæ celeberrimo Dianæ templo clara. ¶ Mecum i apud me. ¶ Triduum:totos tris dies. ¶ Illud.ſ.triduum. ¶ Q uod:quia tantum triduum cõmorat⁹ ſum Epheſi. ¶ Nec ex eo:Scæuola. ¶ Q uicq̃ qd ab eo petiuiſſes:ut tibi ſuccederet:quod declarat dicens. ¶ Q uod.m.ſ.ut tibi ſuccederet:quod quidem dixiſſet mihi: ſi eſſet uerum. & ita latenter & callide conuincit eum mendacii. ¶ Potuiſſe: ſubaudi Scæuolam. ¶ Voluntati tuæ:in ſuccedendo tibi.

CVm meum. Maxima pars hui⁹ epiſtolæ ex præcedenti epiſtola aperitur: in qua cum uideretur dubitare Appius uiſurus ne eſſet Cice. ante diſceſſum ſuum ex prouincia: expoſuit Cice. rationem & propoſitum itineris ſui: & commemorat omnem inſtitutionem & diſputationem factam iter ſe & appium: & litteris & nuntiis de ratione itineris:in quo & officium ſuum laudat: quod quantum potuit intelligere uoluntatem appii:ſtuduit ei ſatiſfacere:ut eum conueniret: cum eum longe aliter feciſſe quæratur: qui ne conueniretur a Ci. non expectauit eũ laodiceæ ueluti conſtituerat:quæ erat in finibus pꝛuinciæ ſed in interiorem prouinciam ſe recepit itinere multorum dierum: ubi q̃uis eſſet iam functus magiſtratu:reddebat iura: & prouinciam tractabat quaſi ad ſe pertineret:cum id non liceret facere iam dato ſibi ſucceſſore:quod tamen Cice. oſtendit ſe non modo non moleſte tuliſſe: uerũ etiam gauiſum eſſe quia uideret ſe leuatum moleſtia adminiſtrationis prouinciæ unius menſis: quo ille adminiſtraſſet quaſi adhuc eſſet proconſul. Deinde accuſat eum ꝙ dimiſerit tris cohortes:cum eſſet rogatus a Ci.per litteras ut uiſum eſt ſuperius:ne id faceret: & grauiſſime cõqueritur quod nullo pacto ſcire poſſit ubi eum conueniat:dicit tamen ſe facturum: ut omnes intelligant ſe bonũ amicũ fuiſſe:cũ appius aliter fecerit:quod erratũ rogat eũ:ut uelit corrigeꝛ. Poſtremo oſtendit ubi ſit: & quod iter faciat. ¶ Cum meũ factum:id quod ego feci. ¶ Comparo:ad cõparationem adduco utrum ſit magis ex officio. ¶ Non.ſ.m.non magis tueor partẽ meã q̃ tuã:quod uulgo dicimus non magis dolus mihi q̃ tibi: & ẽ ornate dictum. ¶ Delector.m.ſ.laudo quod ego feci:q̃ id quod tu feciſti. ¶ Ego enim:repetit nunc omnem diſputationem itineris factam per nuncios & litteras:& primum quæ dixerat phania libert⁹ eius:& Len. Clodi⁹ quem ille miſerat cum mandatis:ut uiſum eſt plene in præcedentibus epiſtolis:deinde quod ſcripſerat ipſe appius ad Cicero.cum adhuc eſſet Romæ:in quibus omnibus dicit ſe ſtuduiſſe quantum potuit ſatiſfacere eius uoluntati. ¶ Et noſſe locum ſcire quem locum ille haberet apud te:quia erat ex intimis appii:cuius cõſilio ma-
Syda xime utebatur:laudat autem eum Cice.ut probet fuiſſe credendum quod ille dixiſſet. ¶ Q uam.in.par.textus hic eſt facilis: & in ſuperiore epiſtola declaratus. ¶ *Sydam*: ſyda urbs licyæ portum habens. auctor Pompo.mella libro.i. ¶ Minus.d.minus honoris: ideſt etſi non erat mihi ſatis honeſtus aduentus meus *Sydam*. ¶ Minime.a.i.etiam incommodus ad multa facienda. ¶ Tamen:quia intellexeram te ita uelle. ¶ Ita.ſ.i.uẽturum *Sydam*. ¶ Idem.e.q.d.in eo quod Phania dixiſſet: officium amicitiæ & beniuolentiæ erga te declarare conſtitueram. ¶ Corcyræ:ut in ſuperiore epiſtola. ¶ Tecum: ideſt ut uiderer audire alterum te uel
Q uin potius te ipſum.ita uidebatur noſce mentem tuam: & quicquid in pectore habes. ¶ Te.u.e. ſubaudi dixit. ¶ In.p.p. in prima parte prouinciæ Italiam uerſus. ¶ Q uin:pro quinetiam.i.inſuper præter id.

¶ Te.ſ.d.ſubaudi

fore:ſed ſi quid me nunc fallit in ſcribendo (procul eni abſum a re ipſa) & locis:ſimul ac progredi cœpero q̃ celerius potero: & q̃ creberrimis litteris faciam:ut tibi nota ſit omnis dierũ ratio: atque itinerũ meorum. Oneris tibi imponere nec audeo quicq̃: nec debeo. Sed quod cõmodo tibi fieri poſſit uniuſque noſtrum magni intereſt:ut te uideam anteq̃ decedas: Q uam facultatẽ ſi quis caſus eripuerit mea tamen in te omnia officia conſtabunt:non ſecus ac ſi te uidiſſem. Tibi de noſtris rebus nihil ſum ante mandaturus per litteras:q̃ deſperato corã me tecũ ageꝛ poſſe. Q uod te a Scæuola petiiſſe dicis ut dũ abeſſes ante aduentum meum prouinciæ præeſſet: cum ego epheſi uidi:fuitque mecum familiariter triduum illud:quod ego epheſi cõmoratus ſum:nec ex eo quicq̃ audiui:quod ſibi a te mandatũ diceret. Sane autẽ uellem potuiſſe obſequi uoluntati tuæ. Nõ enim arbitror uoluiſſe. Vale.

Mar. Tu. C. Salu. D. Appio pulchro imperatori.

CVm meum factum cum tuo comparo: & ſi nõ magis mihi faueo in noſtra amicitia tuẽdaq̃ tibi:tamẽ multo magis meo facto delector q̃ tuo. Ego eni Brunduſii queſiui ex Phania:cuius mihi uidebar & fidelitatẽ erga te pſpexiſſe:& noſſe locũ:quem apud te is teneret:quã in partem prouinciæ maxime putaret te uelle: ut in ſuccedẽdo primũ uenirem: cum ille mihi reſpõdiſſet nihil me tibi gratius facere poſſe:q̃ ſi ad ſydam nauigaſſem:& ſi min⁹ dignitatis habebat ille aduẽt⁹:& ad

¶ Te.ſ.d.ſubaudi dixit:niſi ego eſſem tibi ſucceſſor:quem præcipue cuperes uidere.¶ Quod.q.te cupe me uidere:neq; uelle aliter diſcedere:niſi me conueniſſes.¶ Erat conſen.conueniebat concordabat.¶ Feſtinares:properares.¶ Ita.ſ.ut Laodiceam irem.¶ Quod.p.Pha.ſ.ut iré Sydam:ſicut ille dixerat te uelle.¶ Cõſilium:ſni am ne irem ſydam.¶ Mea.q.d.ꝓpria:ut oſtẽderem tibi prõptum animum meum in obſequẽdo tibi quocũq; iuberes me uenire.¶ Satis.m.ſatis in tempore.Nam mature dicitur fieri teſte.A.G.auctore Nigidio:quod neq; citius neq; ſerius ſit:ſed medium eſt quidam temperatum:unde ſcite Virg.i.æneí.dixit.maturate fugam.i.non celeriter:ſed temperate facite:ne ex celeritate euerſæ forent naues troianoꝝ. Mature

multas res mihi minime erat aptus:tamen ita me dixi facturum.Idem ego cum Lẽtulum Clodium Corcyræ conueniſſem hominem ita tibi coniunctum:ut mihi cum illo cum loqueret tecum loqui uiderer:dixi ei me ita facturum eſſe:ut in eam partem quam Phania rogaſſet primum uenirem.Tunc ille mihi quum gratias egiſſet:magnopere a me petiuit:ut Laodiceam protinus irem:te in prima prouincia uelle eſſe:ut quamprimum decederes.Qui niſi ego ſucceſſor eſſem:quem tu cuperes uidere:te antea ꝗ tibi ſucceſſũ eſſet deceſſurum fuiſſe:quod quidem erat conſentaneum cum his litteris quas ego romæ acceperam. Ex quibus perſpexiſſe mihi uidebar ꝗ feſtinares decedere.Reſpondi Clodio eẽ me ita facturũ:ac multo quidem libentius ꝗ ſi illud faciendum eẽt quod ꝓmiſeram Phaniæ.Itaq; & conſilium mutaui: & ad te ſtatim manu mea ſcriptas litteras miſi:quas quidem ex tuis litteris intellexi ſatis maturæ ad te eẽ perlatas Hoc ego meo facto ualde delector.Nihil enim potuit fieri amantius.Conſidera nunc uiciſſim tuum non modo ibi non fuiſti ubi me quamprimum uidere poſſes:ſed eo diſceſſiſti:quo ego te ne ꝑſequi quidem triginta diebus poſſem:qui tibi ad ſuccedendũ lege:ut opinor:cornelia conſtituti eẽnt.Hoc tuum factum qui quo animo inter nos ſumus ignorãt alieni hominis:ut leuiſſime dicam:& fugientis congreſſum meum uero coniunctiſſimi & amiciſſimi eſſe uideatur.At mihi tamen antequam prouinciam ueniſſem:redditæ ſunt a te litteræ:quibus & ſi te Tharſum proficiſci demonſtrabas:tamen mihi non dubiam ſpem mei conueniendi afferebas:quum interea credo equidem maliuoli hominis:late enim patet hoc uicium:& eſt in multis.Sed tamen probabilem materiam nacti ſermonis ignari meæ conſtantiæ conabant a te alienare uoluntatem meam:qui te forum Tharſi agere ſtatuere:multa decernere & iudicare dicerent:quum poſſes iam ſuſpicari tibi mihi eẽ ſucceſſum:quæ ne ab his quidẽ fieri ſolerent:qui breui tẽpore ſibi ſuccedere putarent.Horum ego ſermone

¶ Ex.t.quas ad me ſcripſiſti ex argumẽto meaꝝ.¶ Hoc.e.repetit commendationem & officium ſui facti.¶ Amantius:cum maiori amore:amoroſius.¶ Conſidera:inſpice.¶ Viciſſim:contra ſicut meum aperui.¶ Tuũ:factum.¶ Non modo:oſtendit ꝙ non ſolum fefellit fidem in eo quod promiſerat:quia nõ uenit ad loca conſtituta:ſed etiam ita abiit lõge:ut Ci.non poſſit eum perſequi triginta diebus.nam ut diximus in interiorem prouinciam ſe receperat:quæ quidẽ erat maxima.¶ Lege.c.qua permittebatur ut finito anno magiſtratu liceret tantum eſſe in prouincia triginta dies.¶ Conſtituti:decreti.¶ Ad.ſ.ut tibi ſuccederetur.nam aliter non eſſent tibi conſtituti.¶ Ut:ſubauditur ita diſceſſiſti:ut diximus longe:ut illi qui neſciunt animum noſtrum inter nos cõiunctiſſimũ:dicãt factũ tuũ fuiſſe hoĩs alieni a beniuolẽtia.¶ Leuiſſimi:nullius exiſtimatõis:uel ẽt incõſtantiſſimi.¶ Et.f.c.collocutionem amici & conuentionem.¶ Meum:factũ:ſubaudi ut.¶ Videatur:putet.¶ Cõiũctiſſimi:cõtra id qđ dixit alieni.¶ At mihi:adhuc cõuicit eum inconſtantiæ ex ꝓmiſſione litteraꝝ ſuaꝝ quibus ille ꝓmittebat fore:ut conueniret Ci.licet iret Tharſum:quam urbem diximus eẽ Ciliciæ:erat aũt in interiore parte.¶ Non dubiã:q.d.certam.¶ Cum interea:laudat Ci.conſtãtiam ſuam aduerſus inconſtãtiam Appii:ꝙ cũ multi tentarent alienare eum ab Appio:dicentes Appium Tharſi ita ſtatuere:iudicare:decernere:quemadmodũ antea:cũ eſſet proconſul:quod uideretur ꝑiudicare dignitati Cic.dicit tñ ſe nunꝗ moleſte tuliſſe:ſed potius gauiſum eẽ.¶ Late.n.parentheſis.¶ Hoc uitium:maliuolentiæ & detractionis.¶ Late.p.in multis locis regnat.¶ Nacti:adepti.¶ Probabilem:ueriſimilem:& latenter mordet Appiũ:quem licet maliuoli tñ ob aliquam iuſtam cãm accuſarẽt.¶ Ignari meæ conſtãtiæ:qui neſciebãt me ita eſſe conſtantem:ut non facile eoꝝ detractionibus mouerer:nec uerbis ab amicis alienarer.¶ Conabanẽ:fruſtra tentabant:& nolebant.¶ Qui:maliuoli.¶ Agere foꝝ:forum multa ſignificat.ut ſcribit Feſtus Põpe.at agere forũ dicit ꝑfectus ꝓuinciæ:cũ ciuitatibus cõuocatis de eaꝝ negociis & cõtrouerſiis cognoſcit:ergo forum agere:iura reddere:& cauſas audire. Forum

¶ Statuere:facere ſtatuta.¶ Decernere:firmiter deliberare:ſancire:uñ & decreta dicunẽ ſanctiones ꝗdam eoꝝ qui hñt auctoritatẽ ut principũ:cõſulũ:ſenatus.¶ Iudicare:de cãis & cõtrouerſiis ferre iudicia ꝗ non debuiſſes facere cũ poſſes.¶ Suſpicari:opinari.¶ Eſſe.ſ.datũ ſibi ſucceſſorẽ:ad quem ꝑtinet ſupradicta facere.¶ Quæ ſucceſ.ſ.forum agere ſtatuere &c.¶ Ne ab his quidem:quaſi dicat Decernere Decretũ

ſi hæc non facerent qui breui expectarent ſucceſſorem: q̄to minus tu facere debuiſti: qui poteras exiſtimare iā tibi eſſe ſucceſſum. ¶ Nō moue. nō iraſcebar tibi. ¶ Credas uelim: hoc dicit quia uix eſt credibile: ut magr̄a tui ſucceſſuro placeat præceſſorem ſuum agere: qua ad ſe pertineant. ¶ Si quid ageres: ſi quid ſtatueres & iudicares: ut audiebam a te fieri. ¶ Leuari: exonerari. ¶ Moleſtia: labore. ¶ Et ex annua: ſenſus eſt: & ex adminiſtratione unius anni: quod tp̄s uidet̄ mihi longum gaudebā iam unum menſem eſſe confectum te adminiſtrāte: remanereq́ꝫ mihi tp̄s breuius: & moleſtiam quæ erat annua redactā eſſe in. xi. menſes. ¶ Prouinciā. xi. menſium. i. adminiſtrationem. xi. menſium.

¶ Eſſe factā. m. quia iam unum menſem adminiſtraſſes. ¶ Longa: quia contra uolūtatem meam mittor in prouinciam. ¶ Labor: adminiſtrationis. ¶ Detractus: diminutus tua adminiſtratione. ¶ Illud: eum accuſat de tribus cohortibus dimiſſis. ¶ Mouet: turbat: moleſtum eſt. ¶ Paucitate militū: in tā exiguis copiis militum ut in ſupioribus epiſtolis dixit. ¶ Abeſſe: a ꝓuincia. ¶ Nec me ſci. ſubaudi mouet me nec ſcire. i. ꝙ neſciā ubi ſint. ¶ Pleniſſime: integerrime conſcripto ab ipſis cohortibus ſupplemēto. ¶ Moleſtiſſime. q. d. licet ꝙ dixi moleſte ferā. t̄n hoc moleſtiſſime fero: ꝙ &c. ¶ Eo: pp. ¶ Teipſum: te præſentem: nō amplius literas tuas aut nuncios. ¶ Interea: dum te expecto. ¶ Ne lr̄as qdē: qd' minus ē q̄ teipſum. ¶ Edocerent: inſtruerēt: informarent. ¶ Fortem: magni animi hoiem. ¶ Probatum: ſpectatum: & mihi gratum. ¶ Præfectū euo: qui præeſt euocatis militibus. ¶ Tria aūt erant militiæ gn̄a ut Seruius in primo & in. vii. æneī. declarauit legitima eoꝝ qui ſinguli iurabant pro repu. eſſe facturos: nec diſcedebant niſi completis militiæ tpibus. tumultus uero eoꝝ qui ad unum bellū militabant: utputa ſi fuiſſet bellū gallicū uel italicum: in q̄bus ex periculi uicinitate erat timor multus. Euocatio uero fiebat cum ad diuerſa loca diuerſi pp cogendos mittebant̄ exercitus. ¶ Cui: antonio. ¶ Traderes: cōmitteres meo noie. ¶ Si tibi uideret̄: ſi putares tradēdas. mā ſuete. n. cum eo loquit̄ tanq̄ cum hoie ſupbore irritet eū ad irā: aut indignationē: quod fortaſſe feciſſet ſi dixiſſet cui traderes cohortes ſicut debes. ¶ Tp̄s anni: quia erat æſtiuum tēpꝰ aptum bellis gerendis. Erat. n. Auguſtus menſis: ut in ſuperiori epiſtola uiſum eſt: & in fine huius. ¶ Aliquid negocii: aliq̄d belli. ¶ In quo in qua re. ſ. ut poſſem gerere aliquid negocii.

Tria militū gn̄a

non mouebar: quinetiam: credas mihi uelim: ſi quid tu ageres leuari me putabam moleſtia: & ex annua ꝓuincia: quæ mihi longa uideret̄: prope iam. xi. mēſium prouinciam factam eſſe gaudebam: ſi abſenti mihi unius menſis labor detractus eſſet. Illud uere dicam me mouet in tāta militū paucitate abeſſe tris cohortes: quæ ſint pleniſſimæ: nec me ſcire ubi ſint. Moleſtiſſimæ autem fero quid te tibi uiſurus ſim neſcio: eoq́ꝫ ad te tardius ſcripſi: quod quotidie te ipſum expectabam: quum interea ne litteras quidem ullas accepi: quæ me docerent quid ageres: aut ubi te uiſurus eſſem. Itaq́ꝫ uirum fortem: mihiq́ꝫ ī primis probatum Antonium præfectum euocatorū niſi ad te: cui ſi tibi uideretur cohortes traderes: ut dum tēpus anni eſſet idoneum: aliquid negocii gerere poſſem in quo tuo conſilio: ut me ſperarem eſſe uſurum & amicitia noſtra & litteræ tuæ fecerāt: quod ne ego quidem nunc deſpero: ſed plane quando aut ubi te uiſurus ſim: niſi ad me ſcripſeris: ne ſuſpicari quidem poſſum. Ego ut me tibi amiciſſimū eē & æqui & iniq̄ intelligant curabo. De tuo in me animo iniquis ſecꝰ exiſtimandi uideris non nihil loci dediſſe. Id ſi correxeris mihi ualde gratum erit ut habere rōnem poſſis quo loco me ſalua lege cornelia conuenies. Ego in prouinciam ueni pridie calen. ſextiles iter in Ciliciā facio per Cappadociā caſtra moui ab Iconio pridie calen. ſeptembres. Nunc tu & ex diebus & ex ratiōe

¶ Amicitia: quæ mihi dabat ſpē de te optimā. ¶ Et litteræ: quibus multa mihi pollicebaris. ¶ Fecerant: perſuaſerant mihi. ¶ Tuo conſilio: ut etiam mihi conſuleres quō mihi eſſet agendum. ¶ Quod. ſ. me uſurum tuo conſilio. ¶ Ne deſpero: non ſum ſine ſpe. ¶ Quando: quo tpe. ¶ Aut ubi: quo in loco. ¶ Suſpicari: opinari: exiſtimare: multo minus ſcire. ¶ Aequi: boni & amici. ¶ Iniqui: maliuoli & inimici. ¶ De tuoi accuſat eum: ꝙ dederit materiā maliuolis ſuſpicandi de animo ſuo erga Ciceronem aliter q̄ ſit: quia exiſtimauerunt eum eſſe alienatum. Ordo eſt: uideris dediſſe nō nihil loci iniquis exiſtimandi ſecus de tuo aio in me. ¶ Non nihil loci: aliquid occaſiōis. ¶ Secus: aliter: uel q̄ ego dederim: uel q̄ ſit quia exiſtimāt te eſſe alienatum a me cum non ſis. ¶ Id. ſ. ꝙ dediſti occaſionē &c. ¶ Si correxeris: ſi emendaueris: ut nunc des occaſionē exiſtimādi bene. ¶ Et. ſ. ſubaudi gratum erit. ¶ Habere rationem: conſtituere. ¶ Salua lege cornelia: quæ non plures q̄ triginta dies conſtituebat ei: poſtq̄ ueniſſet ſucceſſor. ¶ In pro. in Aſiam. ¶ Per cap. quæ eſt Aſiæ regio regnum Ariobarzanis. ¶ Caſtra: exercitum: milites: interdum enim pro loco ubi ſtant milites: interdum ꝓ militibus ipſis ponunt̄ caſtra: ut nos caſtra mouemus. ¶ Iconio: oppido: ut diximus Cappadociæ. ¶ Ex diebꝰ: quibus dixi me mouiſſe caſtra: & eſt ſenſus: computatis diebus mei itineris & diebus quibus per legem corneliam licet tibi eſſe in prouincia: ſi exiſtimabis ꝙ poſſis me cōuenire: cōſtitues quo loco & quo die id commodiſſime fieri poſſit: ſcilicet ut me conuenias.

Caſtra Iconiū

P

Luribus: Diſceſſerat Appiꝰ ex ꝓuincia & iā Romā ſe receperat: uñ ad Ciceronē legatos cū lr̄is plenis q̄rimōiæ miſerat: ꝙ Ci. edicto īpediſſet eoꝝ edificationē: quā facerēt ī memoriā & glīaꝫ appii et

actis tributis

actis tributis ex prouincia: ad qđ rńdet Ci. plene: & ſe excuſat callide accuſans Appium φ ꝓuinciam ita oppreſſerit: ut plures ſint qui recuſent ſoluere tributa ꝓ hac ædificatióe: ꝗ qui uelint. Deinde quia ꝗſtus erat Appius φ Ci. ei uenienti ex prouincia obuiam nó exiſſet: diceretq; id feciſſe: φ ſe cóteneret. Primú Ci. ſe excuſat diligenter: oſtenditq; ſe uſum omni diligentia: ut in hoc ſatiſfaceret officio tuo: ſed culpá fuiſſe Appii: qui nó reddiderit eú certiorem qua uia eſſet uenturus: oſtéditq; multas fuiſſe cáſ qbus ei obuiá ꝓdire debuerit: quas cómemorat: ipſum tń Appium quodámodo irridés: & qm̄ cómemorauerat Appius Len. exiſſe ſibi obuiam.

itineris ſi putabis me eé cóueniendú conſtitues quo loco id cómodiſſime fieri poſſit & quo die. Vale.

M. T. C. S. D. Appio pulchro Impera.

PLuribus uerbis ad te ſcribá: quú plus ocii nactus ero. Hæc ſcripſi ſubito: quú Bruti pueri me laodiceæ cóueniſſent: & ſe romá properare dixiſſent. Itaq; nullas his ꝑter ꝗ ad te & ad Brutum dedi litteras. Legati Appiani mihi uolumen a te plenum querelæ iniquiſſimæ reddiderunt: quod eorum ædificationé litteris meis impediſſem. Eadem autem epiſtola petebas: ut eos ꝗprimum ne in hyemem inciderent: ad facultatem ædificandi liberaté: & ſimul ꝑ acute quærebaris: quod eos tributa exigere uetaré priuſꝗ ego re cognita ꝑmiſiſſem: genus aút quodam fuiſſe impediendi: quum ego cognoſcerem non niſi quum ad hyemé me ex Cilicia recepiſſem. Ad oía accipe & cognoſce æquitatem expoſtulatóis tuæ. Primum cum ad me aditú eét ab his q dicerent a ſe intollerabilia tributa exigi. Quid habuit iniquitatis me ſcribere ne facerét anteꝗ ego ré cámq; cognoſcerém: non poteram: credo ante hyemé. Sic. n. ſcribis quaſi uero ad cognoſcendú ego ad illos: nó illi ad me uenire debuerint. Tam lóge inquis? Quid quú dabas his lřas ꝑ quas mecum agebas: ne eos impedirem: quominus ante hyemé ædificarét: nó eos ad me uéturos arbitrabare? tá & ſi id qdé fecerút ridicule. Q uas. n. lřas afferebát: ut opꝰ æſtate facer̄ poſſét: eas mihi poſt brumá reddiderút

Ci. aút noluiſſe quaſi cóparatióe Lé. nobiliſſimi deprimeret Ci. irritatus Ci. cóparatióe eius ſuperbiam aperta repꝛhenſione retúdit: oſtédés ſe nulla re eſſe inferioré uel Appio uel Len. qa uera nobilitas nó cóſiſtit in uetuſtate & ſplédore generis: ſed in uirtutibus & recte factis: qbus dicit ſe ei parem eſſe: idq; opinióe clariſſimoꝝ uirorum: ita eſſe affirmat. Poſtremo dicit φ ſi cóteneret̃ ab ipſo appio habebit tamen alios nó eo inferiores a quibus honorabit̃ ſe tń ſeruaturum beniuolentiam ſuam in eú quádiu ille uolet. ¶ Plus ocii: plꝰ cómoditatis tpis. ¶ Nactus ero: habuero. ¶ Cito: raptim: ꝓperanter. ¶ Pueri: ſerui. ¶ Præter. i. ad alium neminem ꝑter ꝗ ad te. Poſtponenda eſt. n. dictio quá: ná niſi poſtponat̃: dicet̃ ꝑter te & non ꝑter ad te. ¶ Legati. hi. n. ab apamea ad Ci. miſſi fuerant pp ædificationem: quá eſſent facturi in honoré Appii. ¶ Volumé: inuidioſe dixit. q. non lřas: ſed uolumé. i. uerboſiſſimá epiſtolá. ¶ Plenú q. tuæ quærimoniæ. ¶ Eoꝝ: legatorum. ¶ Litteris. m. quibꝰ ſcripſerá: ne quid facerent: priuſꝗ ego rem cognouiſſem. ¶ Eadem. e. quá ſupra appellauit uolumé. ¶ Liberalem: liberos facerem: darem eis licentiá: quia impediebant̃ mádato Ci. ¶ Ne in. h. cum incómodiſſime fiunt ædificatióes pp frigora. ¶ Inciderent: deuenirent. ſ. tpe ædificatóis. ¶ Et ſimul. i. etiá. ¶ Per acute: callide: aſtute. quaſi innueres tibi iniuriá fieri. ¶ Tributa: quæ impoſita erát pp illá ædificationé. ¶ Exigere: repoſcere. ¶ Vetarem: ꝓhiberem. ¶ Permiſiſſem: conceſſiſſem. ſ. exigere tributa. ¶ Recognita: honeſtate rei itellecta ¶ Genus. i. quod acute dixit eú eé ꝗſtuꝫ: cú. n. Ci. uetaret fieri: ædificationem priuſꝗ rem cognouiſſet: dicebat Appius húc eé quédá: prohibendi modum quia cum non poſſet Ci. cognoſcere rem propter remotióem locoꝝ. Vetabat tamen ædificationem fieri: donec cognoſceret quod quidé qd aliud eſt: ꝗ quodammodo aperte dicere ſe nolle fieri. ¶ Q uoddam genus: quandá rationé: quendá modú. ¶ Me recepiſſem: rediiſſem. ¶ Ad hyemé: ad hyberna: tpe. n. hyemis recipiút ſe milites in hyberna. ¶ Accipe: audi: ut accipe nunc danaum inſidias. ¶ Ad oia: quæ tu ſcribis. ¶ Aequitaté: ironice. q. d. ꝗ nulla eſt: ſed potius iniquitas ¶ Expoſtulatióis: ꝗrimoniæ. ¶ Aditú ad me. uentum ad me. Dicimus. n. adeo te: & ad te. ¶ Intollerabilia: nimis grauia. ¶ Exigi: pp iſtá ædificationé. ¶ Q uid iniquitatis: qd iniuſtitiæ. q. d. nihil. ¶ Habuit. ſ. hoc. ¶ Me ſcribere: ad eos qui exigebát tributa. ¶ Ne facerent: ne exigerét ea. ¶ Ré cámq. i. cám rei. ¶ Non poterant: obiectio. ¶ Q uaſi uero: uerba ironica cófutatióí apta. ¶ Ad me: qui eſſem ꝓconſul: cuius opera agebant. ¶ Tam longe: obiectio: quæ poſſet ab Appio fieri. ¶ Q uid: cófutatio obiectionis. ¶ Q uid: ſubaudi dices. ¶ Nú: an. ¶ Arbitrabare: exiſtimabas. q. d. imo exiſtimabas. Hoc ergo infert Ci. quare non ita poterant uenire ad me longe: ut hæc cauſa cognoſceret̃ ſicut erant uenturi: allatum ad me litteras tuas. ¶ Tametſi: ꝗꝗ. ¶ Ridicule. i. irriſorie. ¶ Poſt brumam: cum iam eſſet præteritum tempus æſtatis: quo tpe petebatur in litteris: ut poſſent ædificare. ¶ Bruma: breuior pars hyemis a breuitate dieꝝ dicta: quaſi βραχυημας. ¶ Recuſent: renuant: ut exigatur. ¶ Hactenus. ſ. dictum ſit. ¶ A pauſania: accuſat núc arrogátiæ appium: & ſe excuſat. ¶ Lentuli: is. n. præfuerat Ciliciæ ante appium. ná ei Appius ſucceſſerat. ¶ Secum cum ipſo Pauſania. ¶ Prodiiſſem: exiſſem. ¶ Obuiam: cum diſcederes ex ꝓuincia: & ego uenire. ¶ Scilicet: dictio apta ad ironiam: ut ſcilicet is ſuperis labor eſt. ¶ Contempſi te: ita enim dicis. ¶ Nec poteſt fieri: dicis nihil omnino me eſſe ſuperbius: qui dedignatus ſim tibi obuiam prodire. ¶ Cum puer: incipit Cice. ſe excu Scilicet

Sed ſcito & multo pluris eē qui de tributis recuſent quam qui exigi uelint: & me tamē quod te uelle exiſtimem eſſe facturum. De appianis hactenus: a pauſania Lentuli liberto acceſſu meo audiui: quum diceret ſecum te eſſe quæſtum quod tibi obuiam non prodiiſſem: ſcilicet contempſi te: ne poteſt fieri me quicq̄ ſuperbius. Quum puer tuus ad me ſecūda fere uigilia ueniſſet: iſq; te ante lucē Iconium mihi uēturum nunciaſſet, incertúq; utrauia: cum eēnt duæ Altera Varronem tuum familiariſſimum: alteraque Leptam præfectum fabrum meum tibi obuiam miſi: mandaui utriq; eorum: ante ad me excurrerent: ut tibi obuiam prodire poſſem. Currens Lepta uenit mihiq; nunciauit te iam caſtra prætergreſſum eſſe. Confeſtim Iconium ueni cætera iam tibi nota ſunt. An ego tibi obuiam nō prodirem? primum Appio Clodio: deinde imperatori: deinde more maiorum: deinde quod caput eſt amico: præſertim cum in iſto genere multo etiam ambitioſius facere ſoleā: q̄ honor meus & dignitas poſtulat. Sed hæc hactenus. Illud idem Pauſania dicebat ſe dixiſſe: quidni Appius Lentulo. Lentulus Appio proceſſit obuiam: Cicero Appio noluit. Quæſo etiam ne tu has ineptias homo mea ſententia ſumma prudentia: multa etiā doctrina: plurimo rerum uſu: addo urbanitatē quæ eſt uirtutis: ut ſtoici rectiſſime putant ullam appietatem & lentulitatem ualere apud me pluſq̄ ornamenta uirtutis exiſtimas: quum ea conſecutus nondum eram quæ ſunt hominum opinionibus ampliſſima: tamen iſta ueſtra nomina nunq̄ ſum admiratus. Viros eos eſſe qui ea uobis reliquiſſent magnos arbitrabar: poſtea uero q̄ ita cœpi & greſſi maxima imperia: ut mihi nihil neq; ad honorē: neq; ad gloriam acquirendam deeſſe putarem: ſuperiorem quidem nunq̄: ſed parem me uobis ſperaui eſſe factum: nec me Hercule aliter uidi exiſtimare uel Gn. Pōpeium quem omnibus: qui unq̄ fuerunt uel. P. Lentulum

Noctē i uigilias diuidi. Prima ſecūda & tertia uigilia. Ambo

ſate q̄ uſus ſit oī diligētia ut exiret obuiā: ſed neſciuiſſe uiam: qua ille eſſet uenturus. ¶ Puer: ſeruus. ¶ Secūda uigilia: Nox. n. apud milites in uigilias diuidiẗ: qm̄ ſeruant caſtra uiciſſim per uigilias: & dicebaẗ prima: ſecunda & tertia uigilia: & ipſi cuſtodes dicebanẗ uigiles. ¶ Incertúq;: uel nūciaſſet: uel ēt mihi incertū. ¶ Vtra: qua. ¶ Ambæ tātum duæ: nā ambo nō dr̄ niſi cum ꝓceſſerint duæ dictiones: ut Ci. & Virgi. ambo docti: uel hæc dictio duo: ut uidi duos hoīes ambos mihi amiciſſimos: uel poſtremo cū de his loqmur q̄ tātūmodo ſūt duo: ut ambos pdidit ille oculos: & ambas aures: & ambas manus. ¶ Præfectū fabrū qui præeſſet fabris: hoc eſt architectis meis: uel fabris lignariis: qui i caſtris haberi ſolēt ad faciendas machinas. ¶ Fabrum: pro fabrorū per ſyncopam. ¶ Vtriq;: & Leptæ & Varroni. ¶ Excurrerent: approperarent. ¶ Prodirē: prodire poſſem. ¶ Prætergreſſum: tranſiuiſſem. ¶ Cætera: i. q̄ a me facta ſūt pro officio amicitiæ. ¶ An obuiam: nūc oſtendit multas ſibi fuiſſe cauſas qua re ei obuiam ꝓdiret: irridet tn̄ eum. ¶ An non prodirem. i. nōne debueram prodire obuiam? ¶ Primū Ap. Clodio. q. d. nobiliſſimo ciui. ¶ Deinde imperatori gerenti dignitatem & magiſtratum ampliſſimum. ¶ More maiorum: inſtituto maiorū noſtrorum qui uoluerunt: ut ſucceſſores diſcedentibus magr̄atibus obuiam prodirēt. ¶ Quod caput eſt: qd' eſt ſummum oium: nam uis amicitiæ oibus ante dictis præſtat. ¶ In iſto genere: præſtandum officium meum honorandi magiſtratus.

Ambitioſus

¶ Ambitioſius: quia interdū plus facio q̄ debeo: qd' ſolent facere ambitioſi: ut ſibi poſtea reddanẗ uiciſſim pares honores. ¶ Hactenus dicta ſint. i. ſatis. ¶ Quid ni. ſ. certe: exprimit autem affectum animi indignantis.

¶ Appius Lētulo. q. d. nobiliſſimi nō dedignati ſunt ſe uiciſſim honorare prodeundo obuiā alter alteri. ¶ Et Ci. noluit. q. d. ignobilis & nouus ciuis. ¶ Quæſo: interrogantis eſt cum reprahēſione. ¶ Has. i. ſubaudi dixiſti. ¶ Vſu: experientia qua deberes eſſe ſapientior. ¶ Vrbanitatem: q̄ græce dr̄. ἀστεῖμος morū facilitas & honeſtas: media inter ſcurrilitatem & auſteritatem. ¶ Stoici: ut oſtendiẗ in æthicis. ¶ Putant: opinanẗ. ¶ Appietatem: cum cōtemptu dicit gentem uel nobilitatem appiorum: & Lētulorum: quia dixerat Appius Lentu. Lentulus appio proceſſit obuiā. ¶ Valere apud me: pluris a me fieri. ¶ Ornamenta uirtutis: uirtutē ipſam: quæ uere ornat hominē. ¶ Ampliſſima: maxima. ſ. honores & dignitates. ¶ Opiniōe: quia ſecundū ſtoicos non ſunt bona. ¶ Iſta ueſtra noia. appiorum & Lentulorum: quæ ita iactatis. ¶ Viros. m. excellentes qui uirtute ſua nobilitaſſent familiam ſuā. ¶ Ea: noia. ¶ Poſtea. q. d. añ nō admirabar: ſed poſtq̄ admīſtraui magna impia & magr̄atus ampliſſimos: ita ut nihil deeſſet ad honorē & ad gr̄aꝫ populi acq̄rēdā nō putaui me ſupiorē uobis. i. uobis añponēdū: q habuiſtis ur̄os maiores claros. ¶ Sꝫ parē: æq̄lē nec oio iferiorē. ¶ Nec me. h. locus ab auctoritate ne uideaẗ ipſe temere de ſe pſūpſiſſe & iudicaſſe. ¶ Lentulū: eū q ꝓfuerat Ciliciæ añq̄ Appi⁹: ad quē ſcriptæ ſūt ep̄ſæ primi libri. ¶ Alr̄: q̄ Pō. & Lē. q idicāt me eē nobis parē. ¶ Paulo di. acutiore iudicio ἐξοχὴ. i. excellētia εὐγένεια. i. nobilitas: q̄ differt ab excellētia: q̄ ē gn̄is & maiorū. Nobilitas uero eſt gn̄is: & ſui ipſius: ut oñdit Lu. Tota licet ueteres exornēt undiq; ceræ Atria: nobilitas ſola eſt atq; unica uirtus. ¶ Athenodorus: Athenodori ut ſcribit Stra. li. xiiii. duo fuerūt: quorū unus Cordiliō dictus ē: alter Sandonis filius a uico quodā Cananita dictus. Cæſaris ꝓtor fuit: & i ſūmo honore apud illū habitus: is nobilitatē

Excellētia. Nobilitas. Athenodorus

ſola uirtute

ſola uirtute metiebaſ.¶ Vt ad rem:qa inter multas cās quas dixerat ſibi fuiſſe:ut ei obuiam pdiret.Dixerat de inde qđ caput eſt:amico.poſtea diuerterat ad eū rephēdēdū.¶ Ita.ſ.me eē tibi amiciſſimū.¶ Tu aūt:ego inqt oīb° officiis faciā ut itelligas me tibi eē amiciſſimū.¶ Tu aūt ſi agis id ut in abſentia mea uidearis:minus debe re:& eē obligatus mea cā:q̄ ego laboraui tua cā nō curo:nolebat.n.Appio uideri debere Cice.qui multum an tea eius cā laborauerat:& dedignabaſ eum laudare a quo fuerat & multū & ſæpe laudatus.¶ Laborauerim: curauerim:effecerim.¶ Tua.ſ.cā.¶ Libero:abſoluo.¶ Iſta cura:ne uidearis debere mihi:hoc eſt nō curo qui

quē mihi ipſi antepono.Tu ſi aliter exiſtimas:nihil errabis:ſi paulo diligētius ut quid ſit ἐξοχή qđ nobilitas intelligas:& ſi Athenodorus Sandonis filius quid de his rebus dicat attenderis.Sed ut ad rem redeā me tibi nō amicum modo:uerum etiam amiciſſimum exiſtimes uelim.Profecto omnibus officiis meis efficiam:ut ita eſſe uere poſſis iudicare:Tu autem ſi id agis:ut minus mea cauſa dū ego abſum debere nideris:q̄ ego tua laborari:libero te iſta cura. παρ᾽ ἐμοὶ γε καὶ ἄλλοι οἵ κέ με τιμήσουσι μάλιστα δὲ μητίετα ζεύς.Si autem natura eſt φιλαίτιος illud non perficies quominus tua cā uelim hoc aſſequere ut in quam partem accipias minus laborem. Hæc ad te ſcripſi liberius fretus conſcientia officii mei:beniuolentiaq; quam a me certo iudicio ſuſceptam:quo ad tu uoles uoles conſeruabo. Vale.

M.T.C.Appio pulchro
imperatori.S.D.

ET ſi quantum ex tuis litteris intelligere potui:uidebam te hanc epiſtolā quum ad urbē ueniſſes eē lecturū:refrigerato iā leuiſſimo ſermone hominum ꝓuincialium:tamen quū tu tam multis uerbis ad me de īproborum ratione ſcripſiſſes:faciēdum mihi putaui:ut tuis litteris breui reſponderem.Sed prima duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodāmodo relinquēda ſunt:nihil.n.habēt qđ diffinitū ſit aut certū:niſi me uultu taciturnitate

ſi non honorabor ab Appio:honorabor ab aliis quod declarat uerbis Agamemnonis apud Homerum in primo Iliados.ſic loquentis aduerſus Achillem.παρ᾽ ἐμοὶ γε καὶ ἄλλοι οἵ κέ με τιμήσουσι μάλιστα δὲ μητίετα ζεύς.i.apđ me & alii qui me honorabunt:maxime autē conſiliarius Iuppiter φιλαίτιος querulus uel litiū cupidus & amator:φίλος amicus αἰτία cauſa & accuſatio.¶ Illud non perficies:hoc eſt non aſſequeris:non obtinebis.¶ Quominus:duæ ſunt partes.¶ Quo:ideſt ut.¶ Veliꝫ.m.tua cauſa:ideſt minorem pro te & utilitate tua habeam uoluntatem.¶ Aſſequere:perficies.¶ Vt mi.laborē: ut minus curem.¶ In quam partem:an in bonam an in malā.¶ Accipias.ſ.id quod tua cauſa uelim.¶ Liberius apertiorib° & pluribus uerbis.¶ Fretus:tutus:confixus.¶ Officii mei:erga te:qđ in ulla re tibi defuit.¶ Et beniuolētiæ meæ erga te.¶ Certo iudicio:nō temere.¶ Suſceptā:inceptā.¶ Quo ad:quouſque quādiu. — Verſus Homeri; Quo ad

ET ſi:hæc epiſtola fere tota eſt reſponſiua epiſtolæ Appii:niſi i fine.¶ Cōqueſtus enim fuerat primum quod Cice.uultu & taciturnitate ſignificaſſet ſe non eſſe amicum Appii:qđ Cice.dicit ſe non intelligere:quia nihil fuit:Deinde conqueſtus erat quod quum ciuitates prouinciæ decreuiſſent mittere publico ſumptu legationes Romam ad laudandum Appium in ſenatu:Cice.edicto ſuo & decreto prohibuiſſet ipſas legationes de qua re ſe excuſat diligēter.Addiderat Appius ꝙ Cice.de eius fama in prouincia detraxiſſet quod omnino negat Cice.& dicit Appium aut hoc īprobe finxiſſe:aut ſi audiuit ab aliquo eum erraſſe:tamen quod nimis temere & leuiter crediderit.Poſtremo oſtendit ſibi gratum eē quod admonitus fuerit de rebus urbanis ab Appio:quē rogat ut agat cū Hortēſio familiari ſuo ut oino nō approbet:ꝙ Ci.remaneat in prouincia per duos annos:Breuius domum admonet Appium ubi nunc ſit:& quid noui ſit in Cilicia.¶ Videbam intelligebam.¶ Hanc:meam.¶ Ad urbem:in urbe.Significat enim nunc in loco:ut prima quod ad Troiam pro cans geſſerat argis.¶ Refrigerato:remiſſo:diminuto:ceſſante:ſicut contra feruere ponit̄ pro creſcere & frequentari.¶ Leuiſſimo ſermone:ideſt leuiſſimoꝝ hominum ſermone.¶ Prouincialium:illius prouinciæ:ideſt Cilicum:qui gaudent inter nos diſſidium ponere.¶ Multis uerbis:longiore epiſtola.¶ Faciendū putaui:ideſt uiſum eſt mihi.¶ Breui:ideſt paucis uerbis.¶ Capita.capitula:primæ partes:uel clauſulæ primæ.¶ Tacita:ſine ulla mentione & reſponſione.¶ Diffinitū:determinatū.¶ Certum:expreſſum:uidentur eniꝫ eſſe ſomnia: quæ in principio epſæ ſcribis.¶ Vultu:faciei qualitate:q̄ poſſumus ſignificare aium nr̄m:utputa ſi rideamus: quū quiſpiā detrahit de honore alterius:ſignificamus nos nō eſſe ei amicos:qa nō rideremus.Quū uero propter illas detractiones:obducimus:aut rugamus frōtē:oſtēdimus nos amicos qui nolumus audire eius detractiones:dephendi aūt uultu animi qualitatem oſtēdit Iuuenalis:Deprehendas animi tormenta latētis & ægro Corpore:deprehendas & gaudia:ſumit utrūq;:Inde habitū facies.¶ Taciturnitate:quia ſi detrahentibus nihil contra tādemus:uidemur confirmare:ergo.¶ Vultu:oſtendendo lætitiā cum tibi detrahebatur.¶ Taciturnitate:tacendo:& quodāmodo affirmando quæ de te dicebanſ:id me non eſſe tibi amicum.¶ Pro tribu.i.in tribunali.Nā pro hic pro in ponit̄.in tribunali aūt.i.cū ius redderē.¶ In cōuiuiis:qbus interfuerā.¶ Hoc totuꝫ: quo dicis me ſignificaſſe uultu taciturnitate in tribunali & in cōuiuiis me nō eē amicum tibi.¶ Nihil eē a me: nunquam a me eſſe factum.¶ Ne quid dicatur:qa ex nihilo nihil poteſt elici.¶ Illud:dixit ſe nulla re oſtdiſſe — Ad urbē Significate; Nunc in loco

ſe eſſe inimicum Appio:nec unq̃ ei detraxiſſe:nunc dicit ſe ẽt eũ ſæpe laudaſſe.❡ Illud quod ſequit.ſ. Meos ſermones habitos:dictos a me.❡ Illuſtres:claros:honorificos.❡ Ex ſuperiore loco:in tribũali.❡ Ex æquo iſeriori ut in conuiuiis & cæteris locis.❡ Laude tua:cũ magna tua cõmendatione.❡ Et ſignificatione:demoſtratione teſtificatione.❡ Quod ad legatos:reſpondet alii parti epiſtolæ de impeditione legationũ.❡ Elegãtius:dign⁹.❡ Aut iuſtius:cum maiori iuſtitia.❡ Egentiſſimaruʒ:pauperrimaʒ.❡ Sumpt⁹:q imponebant p mittẽdis legationibus.❡ Poſtulãtibus:a me ut iminuerẽ ſumptus earum neq̃.n.mea ſpõte motus ſuʒ:ut id facerẽ.❡ Gen⁹ legationũ.i.quales eſſent omnes legati:qui proficiſcunt romã.❡ Tuo noie:tua cã:ut te laudarẽt.❡ Prĩcipes:primates.❡ Detulerũt ad me:renunciauerunt mihi.❡ Decerni:ſtatui ĩ puicia.

Soluendo non eſſent ❡ Soluendo non eſſent: ſoluere non poſſent: ſoluendi facultatem non haberent.❡ Hic:tunc:

Hic eſt.n.aduerbiuʒ temporis:ut hic Regina grauẽ gemmis auroq̃ popoſcit Impleuitq̃ mero pateram.alias loci:ut hic illi⁹ arma hic curruſq̃ fuit.

Vrban⁹ ❡ Vrbanũ:ciuilem cultis moribus.❡ Vt nunc loquimur:quia uerbum erat temporib⁹ Ci.nouum ut oſtendit.Q uintilianus lib.viii.ubi tractat de ornatu orationis: & adducit hunc locũ Ci.Iſto genere legationum.i.talib⁹ lagationib⁹ quæ nulla neceſſitate proficiſcerentur: ſed tantum ut te laudarent.

Synadis ❡ Synadis:quod eſt oppidum Phrygiæ ad cariæ fines unde marmora eſ

Synadica Marmorã fodiuntur:quæ ſynadica dicuntur.❡ Id.ſ.te nõ delectari hoc genere legationum.❡ Primum.ſ.dicebam.❡ Appiũ Clodium.ſ.te.❡ Myndẽ

Myndũ ſium:Myndum oppidum cariæ.❡ Sponte:per ſe ipſum ideſt ſua cauſa & non teſtimonio legationũ.❡ In ea.n.dicit qr potius dixerit Myndẽſium:q̃ aliorum populorum:quia In ea ciuitate mentio facta eſt de hac re.❡ Senatui:a ſenatu:datiuus pro ablatiuo.❡ Deinde.ſ.dicebam.❡ Accidiſſe:contra eorum uoluntatem eueniſſe.❡ Eorum cauſa:ut eos laudarent.❡ Tempus:occaſionem dari.❡ Laudandi: eos quorum cauſa ueniſſent.❡ Studia:dicebam mihi placere uoluntatem eorum:quod eſſent grati erga te propter merita tua bene adminiſtratæ prouinciæ:ſed.❡ Conſilium:deliberationem proficiſcendi romam tua cauſa.❡ Minime nec q̃a ut dixi tua ſponte ſatis eſt laudatus ſenatui & populo ro.❡ Officium ſuum.i.ſi uellent demõſtrare ſe eſſe gratos:ſicut eos eſſe decet.❡ Laudaturũ:ſubaudi dixi.❡ Eſſet fun.offi. ueniſſet Romam ad laudandum te.❡ Sumptu ſuo: proprio:non autem ſumptu publico: qui exigitur contra uoluntatem multorum.❡ Conceſſurum:permiſſurum:ut fungerentur officio.❡ Legitimo:ſcilicet ſumptu:ideſt honeſto:moderato.❡ Infinito:nimio & immoderato. Eſſe eniʒ q. quoſdam exſtimaſſe.❡ Quaſi.con.q.d.debita opera & tantummodo ad hoc:ut impediteʒ legationem:& non prodeſſem prouiciæ.❡ Accommodatũ:adaptatũ:factũ.

Iam ❡ Iã:iceptiua particula i hoc loco.❡ Diſputãt:proferunt.❡ Hæc talia.ſ.me feciſſe edictũ de iduſtria:ut ĩpedirem legatiões tua cã pfecturas.❡ Cui⁹:alicui⁹.❡ Patẽt:ſunt expoſitæ quod eſt ſignum inconſtantiæ & amoris nõ ueri.Nam inquit Ci.in Lælio de amicitia:Addendum eodem ut nec criminibus inferendis delectetur amicus nec credat oblatis quæ pertinent omnia ad inconſtantiam.Idem in eodem libro paulo inferius:Iam deide nõ ſolũ ab alio oblatas criminatões repellere:ſed neq̃ ipſum qdẽ eſſe ſuſpitioſuʒ ſp aliquid exiſtimantem ab amico eſſe uiolatũ.❡ Edictum:decretum.❡ Publicani:q publica tractãt & cõducũt.❡ Samũ:ſamos tãtũmõ dr p inſula:Same uero & ſamus pro urbe dicitur.auctor Strabo lib.x.❡ Romæ:cũ eſſem romæ ubi nihil ſuſpicabar de huiuſmodi

ſignificaſſe me tibi non eſſe amicum:idque pro tribunali quum aliquid ageretur:& nonnullis inconuiuiis intelligi potuiſſe.hoc totum nihil eſſe poſſum ĩtelligere:ſed quum ſit nihil ne quid dicatur quidem intelligo.Illud quidem ſcio meos multos & illuſtres & ex ſuperiore & æquo loco ſermones habitos cũ tua ſumma laude & cum magna ſollicitudie & ſignificatione noſtræ familiaritatis ad te uere potuiſſe deferri.Nã quod ad legatos attinet:quid a me fieri potuit:aut elegantius:aut iuſti⁹:quam ut ſumptus egẽtiſſimarũ ciuitatũ minuerem ſine ulla imminutione dignitatis tuæ præſertim ipſis ciuitatibus poſtulantibus. Nam mihi totum genus legationum tuo nomine proficiſcentium notum nõ erat.Apameæ cum eſſem multarum ciuitatum principes ad me detulerunt ſumptus decerni legatis nimis magnos:quum ſoluẽdo ciuitates nõ eſſent.Hic ego multa ſimul cogitaui:primum hominem non ſolum ſapientem:uerum etiam ut nunc loquimur urbanum non arbitrabat iſto genẽ legationũ delectari.Idq̃ me arbitror ſynadis pro tribunali multis uerbis diſputaniſſe.Primum apud Appium clodium ſenatui populoq̃ romano non myndenſium teſtimonio:in ea enim ciuitate mentio facta eſt:ſed ſua ſponte eſſe laudatũ:deinde me uidiſſe iſta accidiſſe multis:ut eorũ cauſa legationes romam uenirent:ſed his legationibus nõ meminiſſem ullum tempus laudandi aut locum dari:ſtudia mihi eorum placere:quod ĩ te benemerito grati eſſent:conſilium tuum totũ uideri minime neceſſarium:Si autem uellent declarare in eo officium ſuum:laudaturum me:ſi quis ſuo ſumptu functus eſſet officio:conceſſurum:ſi legitimo:non permiſſurum ſi infinito.Q uid enim repræhendi poteſt:niſi quod addis uiſum eſſe quibuſdam edictum meum quaſi conſulto ad iſtas legationes impediendas eſſe accommodatum.Iam uero mihi non tantum ui-

bar de hmōi legationibus.¶ Addidi:occurrit obiectiōi:ne diceret eū forte postea cōſulto id addidiſſe.¶ Caput:capitulū quod ego tranſtuli de tuo edicto in meū.¶ In capite:de minuēdis ſumptibus.¶ Nouæ:a te nō cogitata.¶ Salutaria:utilia.¶ Quibus:ſalutaribus.¶ Delector:qa cū ꝑſim ꝓuinciæ: oīa refero ad eius utilitatem.¶ Offenderem:te facere cōtra te.¶ Tranſlatitiū: fictitiū in me falſo trāſlatū.¶ Neq;.n. reddit rōnē quare hoc ſit trāſlatitiū.¶ Priuatæ rei:ſed potius cā publica.¶ Legari:mitti ſubaudi eos.¶ Qui mittebanť.ſ. romā.¶ Tibi.n.q.q geſſeras magr̄atum.¶ Nō priuata ſua:nō ipſoꝝ tm̄ ꝓuincialiū.¶ Edixi:decreui ſtatui.

dent iniuriam facere hi:qui hæc diſputāt: quā hi cu ius aures ad hanc diſputationē patēt. Romæ cōpoſui edictū nihil addidi niſi quod publicani me rogarunt:quum Samū ad me ueniſſent:ut de tuo edicto totidem uerbis transferrem in meum diligentiſſime ſcriptum:caput eſt quod ꝑtinet ad minuendos ſumptus ciuitatum.quo in capite ſunt quædam noua ſalutaria ciuitatibus:quibus ego magnopē delector. hoc uero ex quo ſuſpirio nata eſt me exquiſiuiſſe aliquid in quo ego te offenderē:tranſlaticiū eſt. Neq; enim eram tam deſipiens:ut priuaræ rei cauſa legari putarem. Qui & tibi nō priuato & pro te non priuata ſua ſed publica.nō in priuato:ſed in publico orbis terræ conſilio.i.in ſenatu ut gratias agerent mittebanť.neq;.n.quū edixi ne quis in iuſſu meo proficiſceretť:excluſi eos qui me ī caſtra:& qui trās taurum perſequi non poſſent. Nam idem maxime ī tuis litteris irridendum. Quid.n.erat quod me perſequerentur in caſtra taurumue tranſirent? quum ego laodicea uſq; ad Iconiū iter ita fecerim: ut me oīum illaꝝ diœceſium quæ cis taurum ſūt oīumq; earum ciuitatū magr̄atus legationeſq; cōuenirent:niſi forte cœperint poſtea legare:q̄ taurum ego trāgreſſus ſum qđ certe nō eſt ita:quū.n.Laodiceæ:Apameæ. quum Sinadis: quū Philomeli:quum Iconii eſſem. Quibus in oppidis oībus cōmoratus ſum. Oēs iam iſtius generis legationes erant conſtitutæ.atq; hoc tū te ſcire uolo:me de iſto ſumptu legationū aut minuendo:aut remittēdo decreuiſſe nihil:niſi qđ principes ciuitatū mane poſtulaſſent a me in uēditionē tributoꝝ:& illam acerbiſſimam exactionem:quam tu non ignoras capitum atq; oſtioꝝ: inducerentur ſumptus minime neceſſarii. Ego autē quum hoc ſuſcepiſſem:nō ſolum iuſticia: ſed etiam miſericordia adductus ut leuarem miſeriis perditas ciuitates:& ꝑditas maxime per magiſtratus ſuos:nō potui in illo ſūptu nō neceſſario negligēs eē. Tu quum iſtiuſmo

¶ In iuſſu meo:ſine meo mādato.¶ Excluſi: excepi.¶ Perſequi me:uenire ad me: q erā admodū longe.¶ Taurū:montem quē Ci. trāſierat.¶ Ridiculū:dignū riſu:qa ſine rōne dictū.¶ Quid.n.erat.hoc dicit nullā fuiſſe cām q̄re eū ꝓſequerenť trans Tauꝝ: qa anteq̄ tranſiret Taurū:ita egerat iter ſuū:ut non mō illæ legationes:uerū & legatiōes oīum ciuitatū potuerint eū cōuenire.¶ Ad Iconiū:unde paulo añ mouerat caſtra:ut in ſupioribus epl̄is oſtendit. ¶ Diœceſiū:diœceſis ſcribiť p œ diphthongū & ſignificat gubernationē adminiſtrationē nā διοικῶ ſignificat guberno:ergo diœceſiū: iuriſdictionū:gubernationū ꝓuinciæ.¶ Cis:citra. Diœceſis
¶ Magiſtratus:officiales.¶ Philomeli:qđ eſt oppidū phrygiæ in magna planicie a ſeptētrione:auctor Strabo.¶ Iſtius ge.hmōi.q̄ mitterentur cā laudādi te.¶ Atq;:dicit ſe nihil decreuiſſe ſua ſpōte de hmōi legatiōibus: niſi qđ poſtulatiōibus principiū ciuitatis coactus eſt facere. Philomelū
¶ Remittēdo:ꝓ dimittēdo.¶ Poſtulauiſſent:rogaſſent.¶ In uenditionē tributorū: quia plærūq; uendunť tributa his q poſtea ea exigunt ſine ulla clæmentia.¶ Acerbiſſimam:crudeliſſimā:accipiendo pignora & ſubhaſtando bona eorum qui debēt tributa.¶ Capitū atq; hoſtiorum:quæ p capita & p oſtia fit & imponitur. ¶ Inducerenť:imponerenť: & quaſi in malā cōſuetudinem reducerenť.¶ Minime neceſſarii:& iō nō tollerabiles:nam ſumptus neceſſarii etiam ſi ſint graues:æquius tollerantur. ¶ Suſcepiſſem:aggreſſus eſſem:ut defenderē. ¶ Adductus:motus.¶ Miſeriis:calamitatibꝰ. ¶ Perditas:afflictas:conſumptas.¶ Per ſuos magr̄atus:latenter pulſat Appiū.¶ Nō negligens:liptote.i.diligentiſſimus.¶ Nō debuiſti: ut oſtendimus ſupra eſſe officiū boni amici & conſtantis.¶ Aliis multi.n.ſunt qui multa fingūt & ea falſa attribuūt amicis quos peſſimos eſſe oſtendit Ora.in ſermonibus his uerbis. Fingere qui nō uiſa pōt:ſecreta tacere qui nequit. Hic niger eſt hunc tu romane caueto.¶ Minime liberale minime honeſtū.¶ Ego: ꝓbat q̄ unq̄ detraxerit de fama Ap.neq;.n. conſequēs eſt:ut qui ſtudeat alium honorare: detrahat de eius fama.ſe autē dicit ſtuduiſſe honorare Appium:cum rettulerit ad generum eius ad Phaniam libertum:& Laptam præfectū fabrū ſuorum:in quē locū Appius uellet eū uenire.ſe.n. uēturum quocūq; ueniſſet. Ergo nō eſt uerīſile qđ cogitauerit ei detrahere.¶ Ad li.ad phaniā: ut ſupra in aliis epiſtolis.¶ Præfectum fabrū: Leptam ut ſupra.¶ Venire:ut mecū loqui poſſes.¶ Quare: concludit hmōi ſermones delatos : qđ Cice.ei detraxiſſet:omnino non fuiſſe credendos: auctoritate eorum qui de amicitia ſcripſerunt ut probauimus ſupra ex Lælio Ciceronis.¶ Auctoribus:doctoribus:ſuaſoribus.i.doctiſſimorum uirorum ſententia.¶ Gerenda:colenda:ſeruanda.¶ Orationis:detractoriæ : & transferendi criminationes falſas in amicum.¶ Tol-

lere:remouere:nõ credere.¶ Diſputabãt:oſtẽdit qd debuerit facere Appius:quia debuerat refellere crimina
tiões:q̃ ad ſe deferebant̃ de Ci.ſicut ipſe refellebat ad ſe delatas.¶ Differebã:diſputabã:credo eẽ uerba ſum
pta ab aliquo qui dicat in amicitia ita eẽ faciẽdũ.¶ Cõtra:ea q̃ mihi deferebant̃:ita ut facere debueras.¶ De
te:qd̃ faceres cõtra honorẽ meũ.¶ Nec hoc quidẽ.ſ.putas eſſe dictum.¶ Venire me: ſicut indicauerat mihi
Len.¶ Clodius:ut in p̃cedẽtibus epſis eſt uiſum.¶ Cõuentus.i.iuriſdictio:quia illuc cõueniebãt populi:ubi
apamea erat p̃cõſul.¶ Apamea: & Laodicea:Phrygiaꝝ urbium maxĩe ſunt.¶ Tuus Tharſi:qa illic decernebas: ſta-
Laodicea tuebas:iudicabas foꝝ habebas:ut ſupra in epi-
ſtola q̃ incipit:Cũ meũ factũ.tunc.n.maliuoli
hoĩes detulerant Ci.Appiũ p̃iudicare eius ho-
nori:quia adhuc ita p̃uinciam adminiſtraret:
q̃ſi Ci.p̃ nullo eſſet.¶ Idip̃m : quod attribuã
tibi:qd̃ in mẽtẽ uenerit.¶ Obiurgẽ : accuſem
te:quia te accuſo q̃ id feceris.¶ Si iſta:dilẽma
argumẽtũ:qd̃ ex utraq; p̃te concludit.¶ Ipſe
Dilẽma ſentis:ipſe iudicas & credis.¶ Culpa:quia te-
mere credis.¶ Sinaũt:altera p̃s argumenti.
¶ Q d audias:q̃ his patefacias aures:quia nõ
deberent aures tuæ patere delatiõibus iſtorũ.
¶ Nõnulla:aliq̃ ſed maior q̃ ſupior.¶ Q d ſi
quis:argumẽtat̃ aliis rõnibus:q̃ nulla fieret cã
quare debuerit ei detraherẽ.& occurrit obiectio
ni.ſi quiſpiam fortaſſe diceret eum eẽ calidum
& uerſutũ:qd quidem eſſe nõ poſſet:ſi ei detra
heret:quẽ ante laudaſſet eo t̃pe:quo nõ ſp̃abat
euenturum ut in aliqua re poſſet poſtea lauda
ri ab Appio : nũc aũt cum egeat huius fauore:
quõ uериſiſe eſt qd egiſſet ut mereret̃ ab eo de-
ferri.¶ Fingit:putat.¶ Aſtutiorẽ:cõpatiuum p̃
poſitiuo.¶ Q uid põt:oñdit qd̃ hæc eẽnt cõ-
tra aſtutiã:q̃ dr̃ feciſſe.¶ Incalidius: ſtolidius:
ſimplicius.¶ Vt:ordo ẽ quid põt eẽ incalidi⁹:
q̃ cõmittere ut tu optimo iure me deferere poſ
ſes.quũ te abſentẽ defenderim : cũ p̃ſertim nõ
arbitrarer &c.¶ Defenderiʒ:olĩ romæ.¶ Te
abſentẽ:ab urbe:quũ eſſes in p̃uincia.¶ Præ-
ſertim : nõ fortaſſe dicat̃ feciſſe ut idem ab eo
Vſu ue-nire poſtea accipet.¶ Vſum uenturum: euẽturum
Nã uſu uenire euenire & cõtingere ſignificat.
¶ Abſens:nũc quũ ſum in prouincia. Q uoq;
ſicut te defenderã.¶ Cõmittere:facere.¶ Iu-
re optimo : merito ipſo iuſtiſſima cã qui ſi tibi
detraherem nunc merito me deferere poſſes.
¶ Vnũ ge.in uno tãtum dicit Ci.ſe fortaſſe of
fendiſſe Appiũ:ſi fortaſſe audiuit aliquos ex tri
bunis uel p̃fectis appii minus honorifice de eo
loquẽtes:qd̃ tñ ẽt dicit ratum fuiſſe.¶ Excipio
quia dixi me unq̃ cogitaſſe detrahere tibi:exci-
pio.¶ Vnũ ge.ſe.quẽdã loq̃ndi modũ.¶ Nol
le dici:qa nõ uideat̃ eẽ tibi honorificum:& de
clarat qd̃ ſit illd̃.¶ Sinautẽ qu.i.aliqs maledi.
male loquit̃ de te qd̃ ipſum:ut malediceret de
te.¶ Me audiẽte:corã me.¶ Grauius:aſperi⁹.
¶ Impurius:inhoneſtius.¶ In eo genere:in eiuſmodi ſermone.¶ Minus felicẽ:moderate eum reprahẽdit.
nolit dicere:te male tractaſſe p̃uinciã:ſed fuiſſe infelicẽ nõ tua culpa:ſed alioꝝ improbitate:iniquitate alioꝝ:
qui eſſent ſub te in adminiſtratiõe p̃uinciæ:quoꝝ in probitate dedecus ad te redundauit.¶ Hos:tales dicit q̃
re hos ſermones audierit:& eos nõ repreſſerit:ne audiret.¶ Tuã exiſtimationem:tuã auctoritatem: & digni
tatem:quia nõ tua ſed aliorum culpa diceris minus felix fuiſſe.¶ Nõ lac.i.nõ captaui.non p̃uocaui.nõ quæ
ſiui:aut inuitari.¶ Rep̃ſſi.i.uetui dici.¶ Si quis eſt:dilẽmate quodã oſtendit omnino contemnendos eẽ eos
qui iſta deferunt Appio de Cicerone.dicit.n.ſe reconciliatum eſſe Appio bona fide:quo ſi quis fortaſſe credit
dicit propter hoc ſe non probari p̃fidum:ſed potius eum qui non credat:& eſt prima pars argumenti.¶ Co-
arguit:cõprobat.redierat.n.in gratiam:ut uiſum eſt ſuperius:reditus in gratiam illuſtris &c.¶ Indicat ſuam:
quia qui perfidus eſt:credit & exiſtimat alios eſſe perfidos.¶ De te:quem eodẽ mõ exiſtimat non bona fide
eſſe reconciliatum

di ſermões ad te delati de me ſũt:non debuiſti crede
re.Si aũt hoc genere delectaris:ut qua tibi in mẽtẽ
ueniãt aliis attribuas:genus ſermõis inducis in ami
citiam minime liberale.Ego ſi in prouincia detrahe
re tua fama unq̃ cogitaſſem:nõ geneꝝ tuũ.Cn.Lẽ
tulũ:neq; ad tuũ libertũ Brũduſii : neq; ad p̃fectum
fabrum corcyræ:quẽ in locum uenire uelles retuliſ
ſem.Q uare pores doctiſſimis hoĩbus auctoribus:
quorum ſunt in amicitia gerenda præclariſſimi libri
ſcripti:genus hoc totum orationis tollere diſputa
bant:ego contra diſſerebã:dicebant. ego negabã.
An mihi de te nihil eſſe dictum unq̃ putas neq; hoc
neq; cũ laodiceã uenire me uoluiſſes:tauꝝ ipſe tran
ſiſti:quod iiſdẽ diebus meus cõuentus erat apameæ
ſynade Philomeli:tuus Tharſi:non dicã plura:ne q̃
te obiurgẽ:idipſum uidear imitari.Illud dicã:ut ſen
tio ſi iſta quæ alios loqui dicis : ipſe ſentis tua ſũma
culpa ẽ.Sinaũt alii tecum hæc loquunt̃ : tua tñ qd̃
audis culpa nõ nulla eſt.Mea rõ in tota amicitia nr̃a
conſtans:& grauis reperit̃. Q uod ſi quis me aſtu
tiorem fingit.quid poteſt eſſe incallidius : quã quũ
te abſentẽ ſemp̃ defenderim? cum p̃ſertim mihi uiſu
uẽturum nõ arbitrarer:ut ego quoq; a te abſens de
fendendus eſſem?Nunc cõmitterem ut tu iure opti
mo me abſentẽ deferere poſſes. Vnum genus exci
pio ſermonis:in quo perſæpe aliquid dicitur : quod
te putem nolle dici:ſi aut legatorum tuorum quiſpi
am:aut præfectoꝝ:aut tribunorum militum maledi
cit.Q uod tamen ipſum non me Hercule adhuc ac
cidit me audiente.ut aut grauius diceretur : aut im
purius quam mecum Corcyræ Clodius eſt locutus
quum in eo genere maxime quæreret̃ te aliorũ im
probitate minus felicẽ fuiſſe. Hos ego ſermões qui

eſſe reconciliatum:ſicut nec me.¶ Sin autem:altera pars argumenti. ¶ Diſſimilitudine : quia alia ſunt mea
alia fuerunt tua inſtituta.¶ Recte.ſ.quia uterq; noſtrum habuit rationem iuſtitiæ & honeſtatis in his quæ a no
bis ſtatuta ſunt.¶ Non idem:quia ego aliter & tu aliter ſtatuiſti.¶ Hunc talem uirum:cui non placẽt mea in
ſtituta:quuꝫ ſint recta:quia diſſentiunt a tuis:quia mea magis reſtrinxerunt impenſas ꝙ̃ tua. ¶ Liberalitas:laté
ter & caute mordet Ap.ꝙ prouinciam nimis magnis ſumptibus oneraſſet : quoniam cum large expenderet:
large etiam pecuniam exigebat quod ſe facere nolle dicit:& propter aſperitatem tẽporum: & quia natura eſt
reſtrictior ad lagiẽdum de aliẽo:quod latenter ſi
gnificat feciſſe Appium.¶ Liberalitas: noluit di
cere largitas:aut prodigentia: ꝙ̃ tamen intelligit.
¶ Patuit: apparuit. ¶ Vt tanq̃. ¶ Nobiliſſimi
cui a natura ſit ingentia liberalitas: quia nobiles
ſolẽt eẽ liberaliores.¶ Nra:liberalitas. ¶ Angu-
ſtior:tenuior.¶ Prolixa: larga:ut Te. Accipit ne Proliꝏ̃
mo melius neq; ꝓlixius.i.largius. ¶ Limitabit : Limitaẽ
moderabitur:minuet:præſcribet.¶ Poſterior: ſe
quens poſt tuum magiſtratum.¶ Triſtitiã: infe
licitatem:quia ſunt aliqui anni aſperiores:q non
poſſunt ferre ſumptus ſolitos.¶ Natura: igenio
meo naturaliter:quod officium eſt iuſtitiæ : neq;
enim ut in.i.offi.inquit:eripiendum eſt alii quod
aliis largiamur.¶ Temporibus : ſcilicet triſtibꝰ.
¶ Mouentur:efficiũtur: & eſt alia ratio quare ſit
reſtrictior.eſt autem ſenſus & ordo: & cum iiſdẽ
temporibus triſtibus & malis quibus alii mouen
tur. ¶ Iiſdem ego.m.me non eſſe acerbum eis:
ut ſim dulcis mihi.i.ut mouear non uelle quære
re cõmodum meum cum incõmodo aliorum:
quod qui facit eſt acerbus aliis ut ſit dulcis ſibi.
¶ Acerbum:iniquũ.¶ Sibi.i.ipſis. ſcilicet aliis.
non eſſe legendum eſt.& non me eſſe:quoniam
ita in emendatis codicibus legitur:& aliter ſen-
ſus ſtare non poteſt.¶ De rebus: oſtendit dupli
ci de cauſa ſibi gratum fuiſſe:ꝙ ab eo redditꝰ ſit
certior de rebus quæ romæ fierent:& quia intelle
xit ea quæ cupiebat de rebus urbanis:& quia co-
gnouit mandata ſua fuiſſe curæ appio:cui man-
dauerat ut ſæpe ad ſe ſcriberet. ¶ Per ſe: ſponte
ſua.¶ Tum:alia cauſa.¶ In quibus: mandatis.
¶ Negocii: adminiſtrandæ prouinciæ. ¶ One-
ris:oneroſi officii.i.ne aliud onꝰ addatur mihi:ut
faciã plura:ꝙ̃ facio aut feci. ¶ Accedat: addaẽ.
¶ Aut tẽporis.i.plus temporis maneam in ꝓuin
ciam: ꝙ̃ erat mihi ſtatutum: ideſt ultra annum.
¶ Aut ſentit:iudicauit ſentẽtiam : & opinionem
habuit ꝓpter me. ¶ Decedat de hac ſnia bima:
omittat etiam hanc ſententiam duorum anno-
rum de cõmoratione mea in ꝓuincia. ¶ bima:
duorum annorum:ſenſerat enim Hortẽſius cuꝫ
multis aliis:ut Ci.per duos annos remaneret in
prouincia:de qua ſentẽtia ut recedat : uult enim
rogari ab appio. ¶ Quo: qua ſententia bima.
¶ Inimicitius : magis aduerſum quia nihil eſt
quod minꝰ uellẽ.¶ Amanum uer. hæc propoſi Verſus
do uerſus eleganter nominibus locorum poſtponitur:ut Italiam uerſus:romam uerſus:Amanus autem mons Amanꝰ
eſt:ut ſupra docuimus inter Ciliciam & antiochiam.Pomponius mella:prima eſt reliqua pars Syriæ: cui antio
chiæ cognomen additum:& in ora eius urbs Seleucia:hippatos & cætera. Tum mons amanus: & ab eo ſtatim
Miriandros:& Cilices.¶ Poſtridie eiꝰ diei.i.die q eſt poſt nonas octobris.¶ Moſethiæ:nomen eſt loci in Aſia
¶ Adiungam:illis quas mitto ad meos.¶ De parthis:quæſierat.n. Appius a Cicerõe an parthi ingreſſi eſſent
ꝓuinciam:quia audierat tumultum in ea fuiſſe.itaq; reſcribit Cicero ſe arbitrari nullos fuiſſe. ¶ Qui fuerũt in
ꝓuincia.¶ Admixto ornatu parthico:quia Arabes acceperunt habitum armaturæ parthorum:qui omnes di-
cebãtur reuertiſſe in ꝓuinciã ſuam.¶ Hoſtem: pro hoſtes.¶ De quo:ſtatu reipu.¶ Sollicitus:anxius. ¶ No
ſtrum:mihi amicum tibi etiam affinitate coniunctũ:quia filius Pompeii erat gener appii:ut ſupra uiſum eſt.

& multi ſunt:& tuam exiſtimationẽ:ut ſentio:nõ of
fendũt:nõ laceſſiui unq̃:ſed nõ ualde repꝑſſi. Si quis
ẽ q neminẽ bona fide i grãm putet redire poſſe non
nrãm is ꝑfidiam coarguit:ſed idicat ſuã ſimulq; non
de meis peius ꝙ̃ de tuis exiſtimat:ſin aũt quem mea
inſtituta i ꝓuícia nõ delectãt:& quadã diſſimilitudi
ne inſtitutoꝝ meoꝝ ac tuorũ:lædi ſe putat:quũ uter
q; nrũm recte fecerit:ſed nõ idẽ uterq; ſecutꝰ ſit hũc
ego habere amicũ nõ curo.Liberalitas tua in ꝓuin
cia ut hoĩs nobiliſſimi latius patuit:nrã ſi anguſtior:
& ſi de tua ꝓlixa bñficiaq; natura limitabit al·qd po
ſterior ãnꝰ:ꝑp quãdã triſtitiã tempoꝝ nõ debent mi
rari hoĩes: quũ & ipſe ſemꝑ natura ad largiendũ ex
alieno fuerí reſtrictior:& tꝑibus qbꝰ alii mouentur
iiſdẽ ego mouear:nõ eẽ acerbũ ſibi ut ſim dulcis mi
hi.De rebus urbanis quod me certiorẽ feciſti: quũ
ꝑ ſe mihi gratũ fuit:tũ quod ſignificaſti oĩa mea mã
data tibi curæ foreꝫ quibꝰ unum illđ te præcipue ro
go:ut cures:ne quid mihi ad hoc negotii aut oneris
accedat aut tꝑis.Hortẽſiũq; nrũm collegã & familia
rẽ roges:ut ſi unq̃ mea cã qcq̃ aut ſenſit:aut fecit:de
hac quoq; ſnĩa bima decedat:quo mihi nihil põt eẽ
inimiciꝰ.De nrĩs rebꝰ:qđ ſcire uis: Tharſo nonis
octobris amanũ uerſꝰ ꝓfecti ſumꝰ. Hæc ſcripſi po
ſtridie eiꝰ diei:quũ caſtra hrẽꝫ i agro moſeſtiæ:ſi ꝗd
ergo ſcribã ad te:neq; domũ unq̃ ad meos lrãs mit
tã:qn adiũgã eas quas tibi reddi uelim.De ꝑthis qđ
ſeq̃ris:fuiſſe nullos puto: Arabes q fuerũt admixto
parthico ornatu dicũtur oẽs reuertiſſe.Hoſtẽ eſſe i
ſyria negãt ullũ.Tu ueli ad me ſæpiſſime & de tuis
rebꝰ ſcribas:& de meis:& de reipubli.ſtatu:de quo
ſum ſollicitus:eo magis:ꝙ ex tuis litteris cognoui
pompeiũ noſtrum in hiſpaniam iturum. Vale.

u Ix tandem: Vt ex ſuperioribus epiſtolis cognitum eſt: conqueſtus fuerat Appius quod Cice. ædificationem quandam quæ in honorem Appii fieret: impediſſet: & quod legationes quæ Romã ad eũ laudandum erant profecturæ prohibuiſſet. ita enim maliuoli quidam rettulerant Appio: anteq̃ ex Aſia diſcederet: ſed poſteaquam romam aduenit intellexit i ſuis qua obſeruantia & cõſtantia a tuendis omnib⁹ officiis erga Appium fuiſſet. C. itaq; ſcripſerat ad eũ humaniſſime: oſtẽderatq; ſe falſum ĩtellixiſſe. Q uaobrem Ci. nũc cũ eo iocatur: dicẽs ſe nũc tandem accepiſſe ab eo humanitatis plenas litteras: qa poſtq̃ uenit ad urbẽ: urbanitatẽ priſtinã recuperauit: cũ ante ex itinere ſcripſiſſet aliq̃n ruſticius & aſpius. Deinde ei gratulaẽ: q̃ ſcripſerat ſe ſpare triũphũ quẽ cũ primũ cõſecutus fuerit: rogat ut eũ lõga epiſtola certiorẽ reddat. Poſtea uero rogat eum ut abſoluat libros Augurales: quos ei pmiſerat: pro quorũ remuneratione dicit ſibi diligẽter cõſiderãdũ: qd dignũ afferre poſſit. Eũ poſtremo rogat: ut det operã: ut ſupplicationes ei decernãẽ pro re bene geſta in pũncia de qua dicit q̃re ſerius ad ſenatũ ſcripſerit. ❡ Vix tandem: poſt multum temporis: ut Vix tandem magnis ithaci clamoribus actus: compoſito rumpit uocem: neq; tñ tam refertur ad diuturnitatem tẽporis: q̃ ad effectum expectãtis. ❡ Dignas Ap. q. d. hoie nobiliſſimo: quẽ qdẽ humaniorẽ eſſe decet. ❡ Aſpectus. u. oſtendit magni intereſſe quibus in locis
Priſcus uerſemur: quia ex aliis ruſticitatem: ex aliis urba
Priſtin⁹ nitatem trahimus. ❡ Vrbis. Romæ. ❡ Priſtinã: cõſuetam ſolitam: nõ autem recte diceremꝰ priſcam: quia priſcus alienæ & remotæ ætatis: ẽ priſtinus aũt añ actæ: ſed tñ nrãe ætatis: neq; ualde remotæ. ❡ Reddidit: reſtituit: qa eam amiſeras: cũ eſſes inter barbaras gentes in pũncia. ❡ Nã quas: dicit quare nũc tãdẽ accepit ab eo lr̃as plenas humanitatis: qa ſupiores fuerãt plenæ q̃relæ. ❡ Ex iti. ex uia: cũ romam uerſus pficiſcens. ❡ Egreſſus: exiuiſti. ❡ Vnas: diſtiguit q̃ ſunt illæ lr̃æ: unas qbus rñdit in pcedẽti epiſtola. ❡ Alteras: de ædificatione qbus Ci. rñdit i epiſtola q̃ incipit. Pluribus uerbis. ❡ Perinuitus: ualde non libenter. ❡ Cõſciẽtia. qa ſciebã me nihil egiſſe cõtra dignitatem & honorem tuũ. ❡ Subiratus: aliquantulum iratus: ut in pcedentibus epiſtolis reſponſiuis uidere licet. ❡ Multos: maliuolos. ❡ Nollent: dolerent. ❡ Q uo: quali. ſ. fido & cõcordi. ❡ Vt: poſtq̃. ❡ Vel potius: correctio eſt. ❡ Cognoſcere: ſubaudi intellexi. ❡ Ex his. ſ. tuis. ❡ Obſeruantia: reuerentia. ❡ Omnibus officiis: omnibus quæ a me effici deberent. ❡ Q uanti æſti. quanti fecere. q. d. maximi. ❡ Et ſi quid: ſententia eſt ſumpta ex epiſtola Appii: qa ita ſcripſerat ad Ci. in hanc ſententiã quam ponit hic Cice. ſed ubi ille dixerat quam dignitatem tuam: Cice. qa de ſe loquitur: dicit dignitatem meã. ❡ Eti. q̃q̃. ❡ Vix fieri poſſit: uix ſit poſſibile: ut mihi parem referas gratiam. ❡ Relaturum: redditurum: ut ita pro me faceres ſicut ego pro te feceram. ❡ Tu uero: quia Ap. dixerat uix fieri poſſe: ut parem ei gratiam referre poſſet. C. refutat: & dicit id facile fieri poſſe: quia nihil eſt tam difficile quod non facile ſit uolenti. ❡ Facies: ideſt referes mihi parem gratiam. ❡ Facile: quia ille dixerat uix. ❡ Nihil: ratio facilitatis. ❡ Studio: prompta uoluntate. ❡ Vel amore: potius: correctio eſt: quia plus amor quam beniuolentia: quia ex eo beniuolentia naſcitur. ut oſtendit. Cice. in Lælio de amicitia his uerbis. Amor enim ex quo nominata eſt princeps eſt ad beniuolentiã coniungendam. ❡ Ego: nunc ei gratulatur q̃ ſcripſerat ſe ſperare triumphum: quod & ſi a ſuis ſe ante intellexiſſe dicit: tamen oſtendit ſibi gratiſſimum fuiſſe ex eius litteris cognouiſſe. ❡ Ita: ſcilicet te non dubiam habere ſpem triumphi tui. ❡ De ſpe: tua. ❡ Triumphi tibi decernendi: propter res in prouincia geſtas. ❡ Explorata: certa. ❡ Neq; uero. occurrit obiectioni: ne dicatur cepiſſe lætitiam de hac ſpe triumphi cauſa ſua: ut ſi triũphus decerneretur Appio etiam ipſe qui multo plura egiſſet: honeſtius poſſet petere. ❡ Ipſe: ego. ❡ Conſequerer: obtinerem: ſcilicet triumphum. ſi tu obtinuiſſes. ❡ Id: ſcilicet optarem triumphum tibi mea cauſa eſt
Epicurei ἐπικούρειον: ideſt epicureum. Epicurei enim ut Ci. multis in locis: omnia ad ſuam uoluptatem: & ad ſuum cõmodũ referunt. ❡ Sed mehercule: aduerbium eſt iurãtis & ſubaudi: cœpi maximã lætitiã. ſ. adeo. ❡ Q uod quia. ❡ Per ſe: ſua ſpõte: propria cauſa ſua. ❡ Q uare: infert ex ſupradictis ſibi gratiſſimum fore. ſi ut primum adeptus fuerit triũphũ eũ litteris ſuis admonuerit. ❡ Pluris: accuſatiuus eſt caſus pluralis numeri. pluris autẽ intellige ipſbs

M.T.C. Appio pulchro Imperato. Salutem dicit.

Vix tãdẽ legi lr̃as dignas Appio Clodio plenas hũanitatis: officii: diligẽtiæ aſpect⁹ uidelicet urbis: tuã tibi priſtinã urbãitatẽ reddidit: nã q̃s ex itinerẽ añq̃ ex aſia egreſſ⁹ es ad me litteras miſiſti: unas ꝺ legatis a me phibitis pficiſci: alteras de apameoꝝ ædificatiõe ĩpedita: legi pinuitus: ita cõſciẽtia mea cõſtãtis erga te uolũtatis reſcripſi tibi ſubirat⁹. His uero lr̃is lectis: q̃s Philotio liberto meo dediſti: cognoui itellexiq; i pũicia multos fuiſſe: q nos quo aĩo iter nos ſumus eẽ nollẽt. Ad ut bẽ uero ut acceſſeris: uel potius ut primũ tuos uideris: cognoſcere te ex his quã i te ablẽtẽ fide: qua i oib⁹ officiis tuẽdis erga te bẽiuolẽtia & cõſtãtia fuiſſem. Itaq; quãti illud me exiſtimare putas: qd ẽ in tuis litteris ſcriptum: & ſi quid acciderit qd ad meã dignitatẽ ptineat: & ſi uix fieri poſſit: tñ te parem mihi gratiã relaturũ. Tu uero facile facies. Nihil ẽ enĩ qd ſtudio & beniuolẽtia uel amore potius effici nõ poſſit. Ego & ſi ipſe ita uidebã & fiebã crebro a meis p lr̃as certior: tñ maxiam lætitiã accepi ex tuis lr̃is ꝺ ſpe minime dubia. Et plane explora tui triũphi: neque uero eã cãm. quo ipſe facilius cõſequerer. Nã id quidẽ ἐπικούρειον ſedẽ mehercule quod tua dignitas: atq; amplitudo mihi eſt ipſa cara p ſe. Quare qm̃ pluris

telligē ipſos nuncios uel tabellarios.℄ Quam cæ.q ſūt rōæ:ne fortaſſe diceret Ap.eū poſſe admoneri alioruꝫ lr̃is.℄ Quos:nūcios.℄ Quod:tō qua te ſciat plures ꝓficiſci ī ꝓuinciā ꝙ alii:qa nemo fere ibat ī prouīciā: q nō adiret ipm̄ appiū:& peteret ſi qd uellet ſcribere:quia cū fuiſſet ante īpator ī ꝓuincia:exiſtimabat oēs eum aliqd etiā hr̄e: de quo uellet ſcribere.℄ Veiis:aut ſcribere:aut agi p eos pro te in ꝓuincia.℄ Simulatqꝫ:dictio cōpoſita:& ſignificat cum primū uel poſtꝙ.℄ Quod tu cōfidis:qđ certo credis te adepturū:& intelligit triūphū.℄ Lōgi ſub.ſubſellia dicunť ſedes & pulpita in qbus ſpectabātur ludi a ſubſedēdo.Perſ.Troſſulus exultat tibi p ſubſellia leuis.hic auté p cōtēptū roſtra ſenatorum appellauit ſubſellia.dixit ergo litteras longi ſubſellii:ideſt lōgæ cōſultationis & iudicationis:quia ī ſubſellus lōgo tēpore moranť : qui delectantur ſpectaculis.huiuſcemodi aūt loquēdi modum uſurpauit Pompeius in contemptū ſenatorum:qui tam diu in roſtris morarentur in ſubſelliis:hoc eſt pulpitis qui ſpectarēt ludos:ē āt ſenſus mihi rē gratiſſimam feceris : ſi cū primū adeptus fueris triumphum quē confidis te adepturum:miſeris ad me litteras illius longæ deliberationis ſenatus quia quotidie differebat ſenatus hanc deliberationem decernendi triumphū ipſi Ap.℄ Iudicatio & mora: endiadis ē.i.iudicationis mora:iudicatio autem hoc loco ſignificat deliberationem.℄ Quem unum:aliquē unuꝫ.℄ Alterum:ſecundū.i. unum duos aut tris dies prouerbialiter loquutus eſt intelligens aliquot dies ſic Teren.in Andria.Poſtꝙ amator acceſſit unus atqꝫ item alter &c.ideſt aliquot amatores.℄ Abſtulerit:eripuerit:ne tam cito decernatur tibi triumphus.℄ Quid enim:parēthesis.℄ Amplius:ꝗ.ſ.auferre aliquot dies.℄ Locum ſtatutuꝫ ſuum.i.tamen obtinebit triumphum.℄ Sed: oſtendit ꝙ ſit cupidus audiēdi & intelligendi ab eo triumphum eſſe impetratum.℄ Vt afficiar læti.ut læter tua cauſa non mea:ut ſupra dixi.℄ Et uelim: nūc rogat ipſum ut perficiat libros augurales:quos Ci.ꝑmiſerat.℄ Reliquum:muneris qđ reſtat de muneř promiſſo:nā partē iaꝫ ad Cic.miſerat.℄ Perſoluas: ꝑficias:compleas.℄ Cum:dicit duabus de cauſis ſe expectare hos libros.Primū quia cupidus ſit auguralis diſciplinæ quæ in illis libris optime explicabatur ab Appio.ſed multo magis quia incredibiliter delectetur omnibus muneribus & ſtudiis:quæ ab appio proficiſcuntur:& ita uidetur magnifacere ingenium eius.Sed quoniā poſuit cum & tum plus ponderis oſtendit eſſe in ſecunda cauſa:nam tum ut ſæpe diximus magis ſignificat ꝙ cū.℄ Cognitione:ſcientia.℄ Iuris:erat ius augurum ſicut hodie ius pontificū.℄ Quod autem:excuſat ſe apud Appium:qui aliquid tale ab ipſo Cicerone petiuerat:ideſt ut Ci.etiam aliquid componeret quod ad ſe inſcriberet:ad quod reſpondet Ci.diligenter ſibi conſiderandum eſſe:quo munere eum remuneretur:ut aliquod tale faciat.ne uideatur fuiſſe negligens erga eum:in quem etiam poſſet uideri ingratus:niſi aliquid magnum redderet.℄ Tale quiddam:aliquid tale.quod ex ſtudiis meis proficiſcatur.℄ Non eſt meum:non decet me:non eſt officii mei.℄ Qui:ego.℄ Induſtriæ:diligentiæ.℄ Cōmittere:facere:& ut plurimum in malam partē accipitur:ſignificat enim peccare:unde & cōmiſſum peccatum dicitur.eſt autem ordo:non eſt meum qui ponā tantum induſtriæ in ſcribendo:ut tu ſoles admirari cōmittere.ut negligens in ſcribendo fuiſſe uidear præſertiꝫ & cætera.℄ Admirari:admirabatur enim Appius ſcripta Ciceronis ita eſſe terſa & emēdata: ut nihil addi aut repræhendi poſſe uideretur : de quo nunc ſe Cice.latenter laudat.℄ Videar negligens:qđ quidem mihi accideret niſi pro tali & pro tāto tuo munere aliqd egregiū excogitarē:quo te remunerē.℄ Præſertim:addit unā uehementiſſimam cauſam huius diligentiæ adhibendæ:quia non ſolum uideretur negligens:ſed etiam īgratꝰ erga talem uirum.℄ Crimen:culpa imputatio.℄ Videbimus:conſiderabimꝰ.℄ Illud:rogat Cice.Appium: ut det operam ſupplicationis ei decerni:ſicut ſponte promiſerat.℄ Polliceris:ſponte promittis:pollicemur.n. ſponte:promittimus rogati:licet interdum hæc confondantur.℄ Fide:quia dicis eſſe facturum ut fiat qđ polliceris.℄ Pro fide:ergo tua mihi:ſcilicet promiſſa.℄ Num inſtituta:nō noua & nūc incepta.℄ Inueterata: iā diu inter nos apta.& quodāmodo facta uetera.℄ Euitare:re ipſa ꝑficias.℄ Supplicatio:quæ ꝓcedebat triūphum.℄ Iā.n.multa in prouīcia feliciter geſſerat Ci.pro quibꝰ petebat ſupplicationē ſibi decerni.℄ Quē honorificētiſſime:qa ſupplicatiōe poterāt fieri īterdū cū maioř honoř:īterdū cū minoř.℄ Quāprimū:petit.n. ut cito decernať.℄ Oīno:excuſat tarditatē ſuarum lr̃arum ad ſenatum de rebꝰ a ſe geſtis.℄ Serius:tardius:

Simulatqꝫ

Subſellia

Endiadis

cū & tū

Cōmittere

Cōmiſſum

Pollicer

Promitto

tu habes quam cæteri quos ſcias in hanc prouinciā proficiſci:quod te adeunt fere omnes ſi quid uelis: gratiſſimū mihi feceris ſi ad me ſimulatque adeptus eris:quod & tu cōfidis:& ego opto litteras miſeris. Longi ſubſellii:ut noſter Pompeius appellat iudicatio & mora:ſi quem tibi item unum alterumue diem abſtulerit quid enim poteſt amplꝰ? tua tamē dignitas ſuum locū obtinebit.Sed ſi me diligis:& ſi a me diligi uis:ad me litteras:ut quāprimū lætitia afficiar mittito.Etiā uelim reliquum quod eſt promiſſi ac muneris tui mihi perſoluas:cū ipſam cognitionem iuris augurii conſequi cupio:tum mehercule tuis incredibiliter ſtudiis erga me mūeribuſque delector. Quod aūt a me tale quid deſideras:ſane mihi cōſiderādū ē:quo te potiſſimū remunerer genere.Nam profecto non eſt meū:qui in ſcribēdo:ut ſoles admirari.tantū induſtriæ ponā cōmittere:ut ſcribēdo negligens fuiſſe uidear:præſertim quū id nō mō negligentis:ſed etiā ingrati animi crimē futuꝝ ſit. Verū hoc uidebimus.Illud quod polliceris uelim pro tua fide diligentiaqꝫ & ꝓ nr̃a nō īſtituta:ſed iā īueterata amicitia cures euitare:ut ſupplicatio nobis ꝙ honorificētiſſime ꝙprimūqꝫ decernať:oīo ſeriꝰ miſi lr̃as ꝙ

¶ In quo: In qua re: ut ſerius mitterē lr̄as. ¶ Difficultas na. oſtēdit duo incōmoda ſibi fuiſſe i his lr̄is & ꝙ nō facile poſſent nauigare q uenirēt ex Cilicia: & ꝙ credit litteras ſuas in diſceſſum ſenat⁹ īcidiſſe: ſed hāc ultimā cām ꝙ litteræ ſuæ i diſceſſu ſenat⁹ īciderit: dicit nō fuiſſe ſine ratione: qa Ap. eum hortat⁹ fuerat ut ita faceret. ¶ Odioſa: moleſta & īgrata mihi. ¶ Incidiſſe: deueniſſe: allatas & redditas eē. ¶ In ip. d. ſ. qdā uolūt ītelligi: cū ſenat⁹ faceret ſn̄iarū diſceſſionē: de qua ſatis multa in primū librū diximus: cū exponerem⁹ illū locū i ſecunda epiſtola: an oportere ſe facere diſceſſionē: q̄ cōſules. Alii diſceſſum legēdū putāt a deſcedēdo. ut ītelligamus in ipsum diſceſſum idest in cōtētionē & diſcordiaꝫ ſenat⁹. Harū duarū ſn̄iarū pr̄ia eēt fortaſſe ꝓbabilior: ſꝫ utraqꝫ nequaq̄ uera: qa neqꝫ diſceſſus uſq̄ legiť pro diſceſſiōe: de qua diximus ex auctoritate. A. G. neqꝫ Ci. abſens potuerat ſcire qn̄ ſenatores facerēt ſentētiarum diſceſſionē. i. expeditionem: ergo melius eſt intelligere diſceſſum: cum ſenatus ab urbe diſcederet: quia ī maximis caloribus ſolebant ſenatores rus ſuccedere ualitudinis cauſa: quod quidem: quando eēt. Ci. ſatis ſcire poterat ex conſuetudine: nam hoc maxime auguſto menſe fiebat. Hora. in epiſtolis. Quinqꝫ dies tibi pollicitus me rure futurum: Sextilem totū mēdax deſideror at qui: Si me uiuerē uis ſanū recteqꝫ ualētē. Quā mihi das ægro: dabis ægrotare timenti Mecœnas ueniam &c. ¶ Feci id. ut meæ litteræ inciderēt in diſceſſum ſenat⁹. ¶ Adductus: motus. ¶ Auctoritate: grauitate: qui talis es qui facile potueris mihi perſuadere. ¶ Et con. ita enim conſuluiſti ut facerem. ¶ Statim: repēte: ſubito. ¶ Vt: poſtq̄. ¶ Appellatus imperator: idest quia non ſtatim cum datum eſt mihi nomen imperatoris: uolui ſcribere ad ſenatum. ¶ Aliis rebus: ut puta prouincia bene cōſtituta: multis etiam uictoriis partis. ¶ Additis. ſ. ad nomen imperatoris. ¶ Cōfectis æſtiuis: finitis æſtiuis idest educto exercitu ab æſti-

Aeſtiua Hyberna uis ad hyberna: nam ut ſupra diximus æſtiua dicuntur loca militum in æſtare: hyberna uero in hyeme. Hæc & de libris auguralibus abſoluēdis: & de ſupplicatione mihi decernenda. ¶ Oſtendis: idest litteris & promiſſionibus tuis ſignificas te eſſe facturum. ¶ Me totū: hoc ſatis poterat eē ad declarāda q̄ infra dicet: nā me totū ſignificabat pſonā meā dignitatē & rē: & meos oēs ſed a genere: ut plærunqꝫ facit: deſcēdit ad ſpeciē: & declarauit qd ſit me totum. ſ. & mea & meos.

uellem. In quo cū nauigandi difficultas fuit odioſa: tum ipſum in diſceſſum ſenatus incidiſſe credo meas litteras: ſed id feci adductus auctoritate & cōſilio tuo. Idque a me recte factū puto: quod non ſtatim ut appellatus īperator ſim: ſed aliis reb⁹ additis æſtiuiſqꝫ cōfectis lr̄as miſeri. Hæc igiť tibi erūt curæ quē admodū oſtendis: meqꝫ totū & mea & meos cōmēdatos habebis. Vale.

M. T. C. S. D. Appio pulchro impatori.

QVū nobis allatū ē de temeritate eoꝝ q̄ tibi negociū faceſſerēt: & ſi grauiter prīo nūcio cōmotus ſum: ꝙ nil tā præter opinionem meam accidere potuit: tū ut me collegi cætera mihi facillia uidebāť: quod & in te ipſum maximā ſpē: & in tuis magnā hēbā: multaqꝫ mihi ueniebant in mentem: q̄obrē iſtū laborē tibi ēt honori putarem fore. Illud plane moleſte tuli: quod certiſſimū & iuſtiſſimum triumphum hoc inuidorū conſilio tibi eſſe ereptum uidebam. Quod ſi tu tanti facies quanti ego ſemper

q Vum eſt: Quum intellexiſſet Ci. Ap. ambitus accuſatum eſſe: eum hac epiſtola conſolatus eſt: dicens ſe ita confidere & in eius innocentia: & in præſidio amicorum eius: ut nō dubitet iſtum laborem & uexationē accuſationis fore ei honori: & quia inuidorum quoqꝫ maliuolentia triūphū obtinere. Ap. non poterat: quæ ſcripſerat ſe confidere adepturum eſſet: hortatur etiam Ci. ut æquo aīo id ferat. ſe aūt polliceť oīno defenſurum eius nomē & dignitatem in prouincia: neqꝫ de hoc dicit ſe poſſe rogari ſine iniuria. Rogat deinde Appiū ut det operā: ne qd tpis ſibi prorogeť i ꝓuincia: ut poſſit rōæ ſuū fauorē ei præſtare: & qm̄ ſcripſerat Appius ſe cognouiſſe incredibilem beniuolentiam omnium ordinum erga ſe: rn̄det Cicero ſe minime mirari. quum talis ſit qui mereatur fauorē oīum bonorū uirorū. Multis poſtremo uerbis ſe excuſat Cice. ꝙ nō īpediuiſſet legationē quæ ro. mittebať ad laudes ipſius Appii: & adducit rōnes quare id facere nec uoluerit: nec debuerit uſqꝫ ad finē epiſtolæ. ¶ Allatum: nunciatum. ¶ De temeritate: de audacia &

Negocium impudentia. ¶ Faceſſerent: eni darēt tibi laborē & īpedimētū. nā negociū pro labore plærūqꝫ poniť. ¶ Grauiter cōmotus: uehemēter pturbat⁹. ¶ Primo. n. ſtati ut primū audiui. ¶ Quod: quia. & eſt ratio q̄re primo nuncio ſit grauiter cōmotus. ¶ Præter meam opinionē. i. tam ꝑter meā ſpem: oīa enī exiſtimaſſem poti⁹ tibi euentura: q̄ hoc ut accuſaueris. ¶ Vt: poſtq̄. ¶ Collegi mihi. diligētius conſideraui. ¶ Cætera: reliqua quæ ptinent ad defenſionē tuā. Cætera aūt dixit quia accuſationē nō poterat uitare: quæ iā facta erat. ¶ In te ipſuꝫ. i. quē ſciebā & ſapientiſſimū & innocentē. ¶ In tuis amicis & propinquis. qui defenſionem tuā fortiſſime ſuſciperent. ¶ Multaqꝫ: ſubaudi & qꝺ multa. ¶ Veniebant in mentem: cogitabantur a me. ¶ Quāobrē. i. pp q̄

Quam obrem multa: nam quāobrē quū poniť cauſatiue tā plurali: reſpondet q̄ ſingulari. Singulari ſic. Vnū eſt quāobrē oēs te amandum putent. i. pp qd unū. Plurali ſic. Quattuor ſunt quamobrē imperator maxīe laudeť. i. pp quæ quattuor. ¶ Iſtum laborē: iſtā uexationē. ¶ Honori: ad honorē. ¶ Fore: futurū. ¶ Illud: dicit ſe multū doluiſſe: quum uideret Appium īuidoꝝ maliuolētia triumphū ut ſperauerat obtinere non poſſe. ¶ Illud. q. d. præ cæteris omnibus incommodis tuis. ¶ Inuidorum conſilio: nō aūt tua culpa: qa eū optīe merueras. ¶ Quod hoc relatiuum refert ſenſum totius clauſulæ: ut ſit qd. ſ. triūphū tibi ereptum eē inuidorum cōſilio. ¶ Quanti ego iudicaui faciendum: q nunq̄ in talibus fœlicitatem eē exiſtimaui: neqꝫ in maxime expetendis eſſe duxi.

¶ Facies ſapienter:

¶ Facies ſapiēter: qa ſi nō magnifeceris: nō multū ē cruciaberis: q̄ eis priueris: nā his q̄ expetēda exiſtim iſ: moleſte caremꝰ. Hora. i epiſtolis. Siqd mirabere pōas iuitꝰ. ¶ Ages tri. ex dolore inimicorū. i. triūphabis de dolore inimicorū: q nolēt te triūphare: neq; itelligit eū eē te uera triūphū: quē meruerat acturum: ſed trīū mō abiturum triumphum de dolore inimicorum: ſi ipſe æquo aīo tulerit hāc iniuriā: & de ereptiōe triumphali. ¶ Neruis: robore uirībꝰ. Ter. Vbi tu neruos itēdas tuos: q locꝰ nō ē. ut quidā exiſtimāt: obſcœne itelligēdus: ſed neruos robur & uires. ¶ Sapiētia. i. ut ſapiēter te geras: ut facias inimicos tuos pœnitere temeritatis ſuæ.

iudicaui faciendū eſſe: facies ſapiēter: & ages uictor ex inimicorum dolore triumphū iuſtiſſimum. Ego eni uideo plane fore uiribus: opibus: ſapiēti: q̄ tua uehæmēter ut inimicos tuos pœniteat intēpantiæ ſuæ. De me tibi ſic cōteſtans oēs deos ꝓmitto atq; confirmo ꝓ tua dignitate: malo enim dicere q̄ ꝓ ſa lute: in hac prouincia cui tu præfuiſti rogādo depræ catoris: laborādo propinqui auctoritate chari hōis ut ſpero: apd ciuitates grauitate īpatoris ſuſceptu rū officia atq; ptes. Oīa uolo a me & poſtules & ex pectes. Vincā meis officiis cogitatiōes tuas. Q ui tus Seruilius ꝑbreues mihi a te litteras reddidit: q̄ mihi tamen nimis longæ uiſæ ſunt; Iniuriā. n. mihi fieri putabā quū rogabar. Vellem accidiſſet tēpus: in quo ꝑſpicere poſſes qnāti te: quāti pōpeium quē unum ex oibus facio: ut debeo: plurimi: quāti Brutū facerem: q̄q̄ in cōſuetudie quotidiana ꝑſpexiſſes: ſi cuti ꝑſpicies. Sed quādo accidit ſi quid a me præter miſſum fuerit cōmiſſum facinus: & admiſſum dede cus cōfitebor. Pōtinius q a te tractatꝰ ē præſtāti ac ſingulari fide: cuiꝰ tui beneficii ſum ego teſtis: ꝓſtat tibi memoriā beniuolentiāque: quam debet: q cum maximis rebus coactus ſuis a me iuitiſſimo deceſſiſ ſet: tum ut uidit intereſſe tua cōſcēdens iam nauem Epheſo Laodiceā iā reuertit: talia a te cū uideam ſtu dia habitura eē iuūciabilia: plane dubitare nō poſſū qn tibi āplitudo iſta ſolicitudo futura ſit. Si uero ef ficis: ut cēſores creēt: & ſi ita geſſeris cēſurā: ut dbes

¶ Intēperātiæ: temeritatis: q̄ uſi ſunt i te. ¶ Cō teſtās: adiurās: & i teſtimoniū adducēs. ¶ Cō firmo: certifico. ¶ Malo. n. parētheſis. ¶ Malo: eſt ſenſus: ſum magis cōtētꝰ ꝓmittere tibi pro di gnitate q̄ pro ſalute: q̄ pluris ſolet fieri q̄ digni tas quia illa ſemel amiſſa nunq̄ recuperatur: di gnitas uero ꝑt recupari. ¶ In hac ꝓuincia: cili cia. ¶ Præfuiſti: quam adminiſtraſti ante me. ¶ Depræcatoris. ſ. me ſuſcepturum officia atq; partes depcatoris: quia pro te ꝑcabor quæcunq; uidebo eſſe neceſſe. ¶ Laborādo: quia propinq maxime ſolēt ſuſcipere laborē pro nobis. ¶ Au ctoritate cari: quia qui carus eſt plurimum ua let auctoritate qua plurima & maxima pleriq; efficiuntur. ¶ Grauitate: ueneratione: quæ mihi habetur propter nomen imperatoris quo appel lor: & eſt ordo. Conteſtans omnes deos: ſic pro mitto atq; cōfirmo de me: me in hac prouincia cui præfuiſti: ſuſcepturum officia atq; partes de præcatoris rogādo ꝓpinqui laborando hois: ut ſpero cari apud ciuitates auctoritate impera toris grauitate: horum antē genitiuorum cuiuſli bet ſubaudiēdum ē officia atq; partes: & ē diſtri butio exornatio rhetorica: quia negocia q̄dā cer ta in plures pſonas deſtribuunť: & articulos: qm ſingula uerba interuallis diſtinguuntur cæſa ora tione. ¶ Cari: dilecti. ¶ Vt ſpero: uitat arrogan tiā: ne affirmet ſe eſſe carum ciuitatibus: dicit au tem Ci. ſe nihil ꝑtermiſſurum eſſe: qd ꝑ Appio efficere poſſit ut poſtules: poſſis familiariter & iure quodam amicitiæ petere. ¶ Expectes: ſpes: credas omnino te imperaturum. ¶ Vincā: ſen ſus plura in te beneficia cōferā q̄ tu cogitaꝛ poſ ſis. ¶ A te: noīe tuo. ¶ Nimis magnæ: pp cām frequentē: quia exiſtimabā mihi iniuriā fieri: cuꝫ a te rogabar qui potius uel petere familiariter: uel iubere debuiſſes. ¶ Pōpeium: filiæ tuæ ſoce rum. ¶ Brutum generum tuum: hos. n. duos cū magnificaret Ci. pp eos oſtēdit neceſſe eſſe ut & appium qui eis affinitate coniunctus erat: in oī

re tueretur. ¶ Q uanq̄ in cō. quo. q. d. etiam ſi non accidiſſet: ut nunc in prouincia oſtenderem tibi meū erga Pom. & Bru. amorem & obſeruantiam: tum etiam ratione in conſuetudine: hoc eſt conuerſatiōe quotidia na tibi declaraſſem. ¶ Sicuti pſ. quia cum ero romæ faciā q̄ cognoſces quanti faciam & Pōpeium & Bru. qa eorum cauſa nihil erit quod te non ſuſcipiam. ¶ Sed quando: ideſt ſed quoniam: nam quādo hoc loco cau ſatiuum eſt nō tēporale. ¶ Ita ac. ita euenit: ut p p negocia tua & hic in ꝓuincia & rōæ: pp accuſationē uel ere ptionem triūphi ꝑſpicere q̄n facerē Pōpeiū Bru. & te. ¶ Facinus & ad. hoc eſt cōfitebor me & male feciſſe: & feciſſe cōtra decus & honorē meū. ſi quid ꝑtermiſero: qd pro te a me fieri debeat. ¶ Pōtinꝰ: hic fuerat cū Ap pio i Cilicia: & poſt ea remāſerat cū Ci. hūc āt ab appio optīe tractatū dicit Ci. eē i eum & gratū & beniuolū. ¶ Tui be. erga ipm Pōtiniū. ¶ Præſtat: exhibet: oſ̄dit. ¶ Q uā de. pp ſingulare bñficiū a te acceptū. ¶ Co actus ma. ſuis re. i. nō libēter: ſed cōpulſus negociis ſuis magni pōderis & momēti. ¶ A me inui. i. qui oīo uo luiſſem ipm diſcedeꝛ. ¶ Vt uidit. i. poſtq̄ cognouit. ¶ Intereſſe tua: tuū eē cōmodū: aū rē tuā ptineꝛ. ¶ Reuer tit: redut: dicimꝰ āt reuerti & reuerſus ſū. reuerto āt raro legīꝰ. Reuertor. n. utimur freq̄ntiꝰ. ¶ Talia: ſenſus ē ſatis clarꝰ talis cū uideā te hitur; talia ſtudia: hoc ē tales uolūtates & aīos prōptos taliū uiroꝝ: q̄lis ē Pōtinꝰ q oīa diligēter facit: q̄ ad tuā utilitatē ptineꝛ exiſtimat. ¶ Nō poſ. d. i. oīo cōfido: qd hæc. ¶ Solicitudo. i. anxie tas: q̄ nūc tibi ꝑbēt iuidi tui: erit tibi. ¶ Amplitudo. i. icremētū dignitatis: & cōuerteť i honorē tuū. ¶ Sin ue ro: pcurabat. n. Appiꝰ ut cēſores creareť. iter quos & ipe creari uolebat. ¶ Geſſeris: adminiſtraueris. ¶ Vt d. pp

Quando

Reuerto & reuertor

imitationē illius proaui tui clariſſimi cenſoris Appii cæci. ¶ Et po. quia es ſapiētiſſimus & doctiſſim⁹. ¶ Præſi
dio. adiumēto: plurimū.n. ꝓdeſt poſteris uirt⁹ & gloria maiorū ſuoꝝ: quorū cā & memoria multa aſſequūtur
Hic quæ aliter aſſeq̄ nō poſſent. ¶ Pugna: cōtēde cōtra eorū ſnīa; q̄ i alterū annū adminiſtrationē ꝓuinciæ mihi
Iſtic ꝓrogari uolūt. ¶ Hic: ī ꝓuicia. ¶ iſtic quoq;: ēt rōæ ubi tu es. nā ut ſupra dixim⁹ hic ad pſonā loquētis refert:
Illic iſtic ad pſonā ſecūdā: illic ad pſonā abſentē. ¶ Satiſfecerimus: fecerim⁹ ꝓ te: quæ debuerim⁹ & potuerimus.
Et ¶ Nauare: diligēter pſtarē. ¶ Volūtate. ſ. bōa & prōpta. ¶ Minime mi. minime digna admiratiōe. ¶ Et: pro
Cum ſed pōſt. ¶ Eadē. q̄ ſcripſiſti. ¶ Cū tri. i. & tribui.
Tum ¶ Tum. i. & ſed magis ſignificat q̄ cū ut ſæpius

& potes nō tibi ſolū ſed oībus tuis uideo in ꝑpetuum ſūmo te præſidio futurū. Illud pugna & enitere ne qd nobis tp̄is ꝓrogeť: ut quū tibi hic ſatiſfecerimus: iſtic quoq; nr̄am in te beniuolētiā nauare poſſumus: q̄ de hoīum atq; ordinū oīum erga te ſtudiis ſcribis ad me memine mirāda & maxīe iucūda acciderūt: eadēq; ad me pſcripta ſunt a familiarib⁹ meis. Itaq; capio magnā uoluptatē: cū tibi cuius mihi amicitia: nō ſolū ampla: ſed ēt iucūda ē: ea tribui q̄ debeāť. Tū uero ēt remanere nūc in ciuitate nr̄a ſtudia ꝓpe oīum cōſenſu erga fortes & īduſtrios uiros quæ mihi ipſi una merces ſemꝑ tributa ē laboꝝ & uigiliaꝝ meaꝝ. Illud uero mihi ꝑmirū accidit tātam temeritatē fuiſſe in eō adoleſcēte: cuius ego ſalutem duobus capitis iudiciis ſūma cōtentione defendi ut tuis inimicitiis ſuſcipiēdis obliuiſceretť: ꝓroni oīum fortunaꝝ ac rōnum ſuarum: præſertim quū tu oībus uel ornamentis: uel pſidiis redundares: illic (ut leuiſſime dicam) multa deeſſet. Cuius ſermo ſtultus & puerilis erat iā añ ad me a. M. Cælio familiari nr̄o pſcript⁹: de quo itē ſermōe multa ſcripta ſūt abs te Ego āt citi⁹ cū eo q̄ tuas inimicitias ſuſcepiſſet ueterē cōiūctionē diremiſſē quā nouā cōciliaſſē. Neq;.n. de meo erga te ſtudio dubitare debes: neq; enim. i. obſcurū cuiq̄ in ꝓuincia: nec romæ fuit. Sed tantū ſignificatur ī tuis lr̄is ſuſpitio quædam & dubitatio tua: de qua alienum temp⁹ eſt mihi tecum expoſtulandi: purgandi: autem mei neceſſarium: ubi enim ego cuiquam legationi ſui impendimento: quo min⁹ Romam ad laudem tuam mitteretur: aut in quo potui ſi te palā odiſſem min⁹ quod tibi obeſſet facere: ſic iā magis aperte inimicus eēm. Quod ſi eēm

diximus. ¶ Studia: uolūtates prōptas. ¶ Quæ mer. quod premium. ſ. ſtudiorum. ¶ Omnium prope conſenſu: quia ſemper habuiſti ſtudia prope omnium bonorum uirorum. Dicit aūt ſe duplici de cauſa gaudere: & qa ea tribuanť Appio quæ debentur: & quia uideat adhuc prōptas uoluntates erga uiros bonos remanere fere oīum conſenſu. ¶ Laborum: quos pro tuenda rep. ſuſcepi. ¶ Vigiliarum: propter ſtudia litterarum: quæ maxime uigiliis conſecutus ſum: uel uigiliarum cum diligētia mea & uigilātia oppreſſi coniuratione Cati. iuue. Sed uigilat cōſul. uexillaq; ueſtra coercet. ¶ In eo ado. quidā intelligūt Dolobellam quo Appius fuiſſet accuſatus. Alii malunt Vatinium: quod magis ꝓbo. licet & Dolobella fuerit acerrimus inimicus & oppugnator Appii. ¶ Salutem: uitam. ¶ Duobus periculis ca. qa bis accuſatus eſt capitis Vatinius: & bis a Cice. defenſus. ¶ Obliuiſceretur: qui cum ſciret te a me amari debuerat ratione mei qui fueram eius patronus: & defenſor deſiſtere a te accuſando & oppugnādo: & a ſuſcipiēdis inimicis tuis. ¶ Ornamētis: propter honores a te adminiſtratos optime. ¶ Vel præſidiis: propter nobilitatem familiæ: & multitudinem propinquorū & amicorū tuorū: q̄ oīa ſolēt eē pſidio: maior.n. reſpect⁹ ſolet hr̄i horū his q̄ oīb⁹ pdictis abūdāt. ¶ Redūdares: abūdares: plen⁹ eſſes. ¶ Illi. Vatinio accuſatori tuo. ¶ Vt leuiſſime dicā. i. ne iniurioſe dicā & acerbe. ¶ Multa deeſ. ecce qūo leuiſſime dixit: noluit.n. dicer cū ille nihil eorū hēret qd fuiſſet acerbi⁹ & iniurioſi⁹. ¶ Stult⁹: inſipiēs. ſine conſideratione. ¶ Puerilis: ſine rōne: quia puerorū loquacitas eſt ſine rōne. ¶ De quo. ſ. ſermone. ¶ Itē: etiā. ¶ Ego āt: ſenſus eſt. Si ille qui tuas inimicitias ſuſcepiſſet: fuiſſet mihi cōiūctiſſimus: potius diremiſſe; & diuiſiſſem ueterē cōiūctionē cū eo cā tui q̄ cōciliaſſem nouā: ut intelligeret q̄ri te facerē. ¶ Diremiſſem. diuiſiſſe; abſtuliſſem. ¶ Cōciliaſſem: cōiūxiſſem. ¶ Studio: uoluntate. ¶ Id: ſtudiū meū. ¶ Obſcuru;: incognitū. ¶ In ꝓuincia & Romæ: ubi oſtēdit omnibus quo animo in te eſſem. ¶ Dubitatio: de meo ſtudio erga te. ¶ Alienū: non aptum: nec congruum quia alia ſunt mihi facienda. ¶ Expoſtulandi: conquerendi. ¶ Purgandi: excuſandi. ¶ Neceſſarium: ne tacendo uidear eſſe in culpa. ¶ Vbi enim: incipit excuſare quod ei obiicetat Appius: q̄ impediſſet legationes: q̄ pro laudibus eius Romam mittebantur quod probat optimis rationibus & argumentis oīno eſſe falſum. ¶ Quo minus: ut non. ¶ Ad tuam laudem: ut te laudaret in ſenatu Romano. ¶ Aut: ratio a probabili: ſi inquit palā te odiſſem: in quo potui tibi minus nocere q̄ impedimento huiuſmodi legatiōes. ¶ Palam: aperte. ¶ Sic im pediendo ea quæ pertinerent ad laudem tuam. ¶ Magis aperte: magis clare quum deberem quærere potius eſſe occulte inimicus: quia te palam non oderam. ¶ Quod ſi: confutat rationem aduerſariorum: qui cū eēnt perfidi: non erubeſcebant hæc dicere de Cicerone: & hoc dicit ſi etiam eſſem ita perfidus ſicut ſunt illi qui in me hæc conferunt: tamen non eſſem ita ſtultus & demens: ut cum odium meum ſit in te occultū: uellē in occulto odio ſumere inimicitias apertas: illud enim eſſet ſtulti: nec etiā eſſem ita ſtultus: ut uellem oſtēdere me habere ſummā uolūtatē nocēdi in eo quo nihil tibi nocerē. Sapiens enim ſi uidet ſe nō poſſe nocerē: diſſimulat etiā uoluntatē

lat etiam uoluntatem nocendi:quod ego etiam feciſſem:quem ſcis nõ eſſe ſtultũ.¶ Nocerem nihil:quia ſi &
ipediuiſſem legationẽ: tu tñ nihil admiſiſſes d dignitate tua: & ita nihil tibi nocuiſſet. ¶ Ad me: has fere ſñias
etiã dicit ſupra in epiſtola quæ incipit.Etſi quantũ.¶ Adire meminit:notandum eſt elegantiſſime iungi huic
uerbo memini ꝑſens tẽpus infinitiui: ut hic & memini audire:memini legere. Rariſſime aũt memini audiuiſ
ſe:memini legiſſe:niſi neceſſitate carminis:ut apud Virg.i georgicis.Nãq; ſub œbaliæ memini me turrib⁹ altis
Corcyũ uidiſſe ſenem.¶ Imperaui:iuſſi:quod ſi feciſſem:fortaſſe poſſes me accuſare. ¶ Cẽſui:probaui:iudi-

ex ꝑfidia quia ſunt hi q hoc ĩ nos cõferunt.tñ ea ſtul
titia certe nõ fuiſſem:ut aut ĩ obſcuro odio aptas ini
micitias:aut in quo tibi nihil nocerem ſummã oſtẽ
derem uoluntatẽ nocendi.Ad me adire quoſdã me
minitq; dicerent nimis magnos ſumptus legatis de
cerni qbus ego nõ tã iperaui q̄ cenſui ſumpt⁹ lega
tis q̄ maxime ad legẽ corneliã decernẽdos:atq; ĩ eo
ipſo me nõ ꝑſeueraſſe teſtes ſunt rõnes ciuitatum: ĩ
q̄bus quantum quæq; uoluit legatis tuis datum idu
xit.Te autẽ quib⁹ mẽdaciis homines leuiſſimi one
rarunt:non modo ſublatos ſumptus: ſed ẽt a ꝓcu
ratoribus eorum qui iam ꝓfecti eſſent repetitos &
ablatos:eamq; cauſam multis oĩno non eundi fuiſ
ſe q̄rerem tecum atq; expoſtularem:niſi (ut ſupra
ſcripſi) purgare me tibi hoc tuo tempore quam ac
cuſare te mallem.Idq; putarem eſſe rectius.itaq; ni
hil de te qđ credideris de me:q̄obrem non debue
ris credere:pauca dicam.Nam ſi me uirum bonum
ſi dignum his ſtudiis eaq; doctrina cui me a pueri
tia dedi:ſatis magni animi non minimi cõſilii in ma
ximis rebus ꝑſpectũ hẽs:nihil in me nõ modo per
fidioſum & inſidioſum & fallax in amicitia:ſed ne
humile quidem aut ieiunium debes agnoſcere.Sin
autem me aſtutum & occultum libet fingere: quid
eſt quod minus cadere in eiuſmodi naturam poſſit:
q̄ aut florentiſſimi hominis aſpernari beniuolentiã
aut ei⁹ exiſtimationem oppugnare in prouincia:cu
ius laudem domi defenderis? Aut in ea re aĩum oſtẽ
dere inimicum:in qua nihil obſis? aut id eligere ad ꝑ
fidiam quod ad indicandum odium apertiſſimum
ſit:ad nocẽdum leuiſſimũ? Quid erat autẽ cur ego

caui.¶ Ad legẽ cor.i.ſecundũ legẽ corneliã quæ
ſumptum legatis diffiniebat.¶ In eo ipſo.i. ĩ ea
ſñia.ſ.ut ſumptus ad legẽ corneliã decerneretur.
¶ Nõ perſeueraſſe:nõ ꝑmanſiſſe.¶ Rõnes:cõ
putationes.¶ In q̄bus:ciuitatib⁹. ¶ Quãtũ uo
luit:nõ autem q̃tũ decernebat lex cornelia:ſicut
ego cõſueueram pri⁹:& ita apparet ꝙ nõ ꝑſeue
raui in ea ſñia. ¶ Quibus: q̃libus.q.d.perfide
cõfectis & cõpoſitis: & cum admiratione legen
dum eſt.¶ Onerarunt: impleuerunt. ¶ Leuiſſi
mi:uiliſſimi:nullo honore digni. ¶ Sublatos:re
motos ipſis legatis.¶ Repetitos: exactos: reuo-
catos.¶ Procuratoribus: geſtoribus negocioꝝ: ſ
quos uulg⁹ factores appellat. ¶ Profecti eſſent.
uẽiſſent romã.¶ Ablatos:ereptos.¶ Eãq; cãm
qa uiderem me uel tolere ſumpt⁹ legatis ꝓfectu
ris:uel repetere a ꝓcuratorib⁹ eoꝝ qa iã eſſent ꝓ
fecti:multos noluiſſe ꝓficiſci romã ad te laudan
dũ. ¶ Atq;:pro & ponit̃:nã expoſtulat̃ q̃ri ſigni
ficat. ¶ Id.ſ.pugnare me potius q̃ quæri tecum.
¶ Rectius: honeſtius. ¶ Nam ſi: utitur argu
mento quod græce dilẽma dicitur:latine uero di
uiſio cum rem ſemouẽtes a te utrãq; abſoluim⁹
ratione ſubiecta.Dicit enim quod ſiue bonus uir
& ſincer⁹:ſiue malus & aſtutus ab Appio eſt exi-
ſtimatus:nihil tale tamen omnino fuiſſe factur⁹
exiſtimãdus eſt.¶ Nam ſi:prima pars argumen
ti.¶ Studiis:humanitatis & eloquẽtiæ: quæ non
poſſunt niſi in uirũ bonũ cadere:qa oratorẽ ui-
rum bonum eſſe oportet:& ad iuſtitiã hoc rettu
lit:pp quam maxime:ut ipſe in officiis inq̃t: uiri
boni nominãt̃.¶ Magni.a.ſatis fortẽ ĩ grauitate
conſtantiaq; ſeruanda:quod ad fortitudinem &
magnificentiã ꝑtinet.¶ Nõ mi. uitauit arrogan
tiã ne dicere de ſe maximi cõſilii.¶ In ma.re.in
quibus maxime cognoſcit̃ hõis prudentia:maxi
mis aũt dixit ꝑcipue propter oppreſſam coniura
tionẽ.¶ Perſpectũ:cognitũ:quod plus ẽ q̃ exiſti
mare.¶ Nihil ſubiicit rõnẽ primæ partis.¶ Per
fidioſum & inſi.cũ ꝑfidia & inſidiis factũ: quod
eſſet contra iuſtitiã & fortitudinem:qa quẽ fortẽ
dicim⁹:eundẽ bonũ & iuſtũ philoſophi eẽ uolũt.
¶ Ne hu.qđ eſſet ſimpliciter cõtra fortitudinẽ &
magnificẽtiã:cui⁹ ẽ ut tres magnas & excelſas ex
petere & gerere:ita res hũiles oĩno cõtẽnere:ergo humile rettulit ad id qđ dixerat magni ai:aut ieiunũ ĩſatiabile
ut ſupra dixim⁹.Iuue.Hic ieiuniũ odiũ.¶ Sin ãt:altera ps.¶ Aſtutũ:ſimulatorẽ.¶ Occultũ:diſſimulatorem.
¶ Fingere:facere:mẽtiri cũ nõ ſim.¶ Quid ẽ: ſubiectio rõnis hui⁹ ſcdæ ptis:qua diluit ꝓpõnẽ.i.ſe nõ eẽ aſtu
tũ nec occultũ.¶ Eiuſmodi natura.i.ĩ oẽs talis naturæ qa aſtuti & occulti nõ aſpnãt beniuolẽtiã hoĩum potẽ
tũ & florẽtiſſimorũ:ſʒ poti⁹ eã captant ẽt ſi eos oderint.¶ Aſpnari:reſpuere:cõtẽnere:faſtidire. ¶ Exiſtimatio
nẽ:auctoritatẽ:reputationẽ.¶ In ꝓuincia:ubi nimis poſſem tibi nocere.¶ Domi:romæ. ¶ Defenderis:ſecun
da pſona ꝓ tertia ꝓ defenderit aliqs:hoc eſt defenderim ego.¶ Aut:alia rõ.¶ Nihil obſis:nihil nocere poſſis
qa hoc eẽt cõtra aſtutiã.¶ Aut:alia rõ.¶ Indicãdũ odiũ:qđ aſtut⁹ poti⁹ occultarẽt.¶ Leuiſſimũ:minimũ:qa
ſi hoc feciſſem idicaſſem aptiſſime odiũ meũ ĩ te:neq; tñ tibi multũ nocere potuiſſem.¶ Quid erat poſt q̄ Ci.
arguit ex ĩgẽio & natura ſua hoc nõ fuiſſe faciẽdũ:ꝙ Appi⁹ ei obiiciebat:nũc arguit ex pub⁹ & cauſis appii:cõ
tra quẽ oppugnãdũ oñdit nullã fuiſſe cauſam:cũ cognouerit eũ nõ fuiſſe ſibi inimicũ:tunc cum maxie eẽ poſ
ſet eo tempore quo Cice.oppugnabat Clodium:qui erat de familia Appii. ¶ Implacabilis:iratus: inimicus.

Expoſtulo

Quid ſit dilema

¶In te:cõtra te.¶Fratre meo:teſte;cui oĩno credo.¶Prope:fere.¶Neceſſe eẽt:qa ſine rep̃hẽſiõe nõ poſſu
mus deſerere ꝓpinquũ:quũ agit̃ de eius ſalute.¶Eas ptes ager̃.i.id facere : ut.ſ.eſſes mihi inimic⁹ : qa oppu-
gnabã Clodiũ gẽtilẽ tuum cuius cã erat fere neceſſe te mihi inimicum eẽ.¶Cũ uero:alia potior cã.¶Vterq;
expetiſſet:uterq; deſideraſſet & q̃ſiſſet:tunc.n.maxime firma debet eẽ recõciliatio: cum ex utriuſq; uoluntate
prouenit.¶Quid.q.d.nihil oĩa.n.feci:q̃ me rogaſti.¶Egiſti:rogaſti.¶Fruſtra:ſine effectu.¶Sentire.indi-
Manda care ex ſnĩa mea i ſenatu dicere.¶Mãdaſti:dixiſti faciẽdũ cõmiſiſti:mandam⁹.n.uerbis.¶Puteolis:ciuitas
ſti cãpaniæ q̃ ſecundum Feſtum dicta eſt ab aquæ
Puteoli calidæ putore:licet alii putent a multitudine pu-
teorum earũdẽ aq̃rum gr̃a factorum : dicta ẽ ãt
Dicæarchia a iuſtitia adminiſtratiõis & guberna
tiõis:& cõdita ẽ a Samiis.ut uoluit Euſebi⁹.eo tẽ
pore quo Tarq̃nii a Bruto ab urbe expulſi ſunt.
¶Proſequerer:aſſidue ſeq̃rer:tecũ uenirẽ.¶In
quo:qđ mihi mãdaſſes.¶Nõ uicerẽ expectatio
nẽ.i.nõ facerẽ pluſq̃ ſperaſſes:& putaſſes me eẽ
facturum.¶Quod ſi: cõmoratio ẽ exornatiõis
p̃manet.n.in hoc:ut probet contra aſtutiã fuiſſe:
ut eũ oppugnaret.¶Si eſt.i.qa ẽ:affirmatiue.n.
põit̃ hæc dictio ſi.¶Maxie:qa cũ alios curet:aut
curare uideatur aſtutus:maxime tñ utilitatẽ ſuã
quærit.¶Tãdem:cõpẽdioſam ſignificat cõclu
ſionẽ.¶Aptius:cõueniẽtius.¶Hois:tui appii.ſ.
¶Nobiliſſimi: ex familia.¶Honoratiſſimi:pp
doctrinã.uel pp dignitates adminiſtratas.¶Cui⁹
opes;hæc oĩa q̃ ſequuntur i Appio eẽ ſignificat.
¶Opes:ingenium articul⁹ eſt exornatio.¶Or
namento:honori.¶Præſidio:adiumẽto ad cõ-
ſequenda ea quæ uellem.¶Quæ tamẽ:occurrit
obiectioni:quia negauerat ſe eſſe aſtutum ne re-
ſpectus & enumeratio ſupradictorum uideatur
eum mouiſſe:dicit ſe eẽ ſecuturũ ſupradicta oĩa
non aſtutia ſed ſapientia:quia ſapientis eſt ea cõ
ſiderare in amico.¶Quid: ſubaudi dicam.
¶Vincula : urgentiſſimæ & ſtrictiſſimæ cauſæ.
¶Quanta.q.d.maxima.ſ.¶Studioꝝ:huma
nitatis & phyloſophiæ.¶Similitudo: quia ita ut
eis delectaris ſicut ego.¶Conſuetudinis: cõuer
ſationis:quæ ut Cice.in Lelio de amicitia lnq̃t au
Vita get bẽiuolẽtiã.¶Vitæ ac uictus:uita cum multa
alia ſignificat: tum uero teſte Donato : fortunã
Victus accidentem uiuentibus:& accipitur pro morib⁹
uiuendi:ut hic. Victus autem uerbo:ut ẽ digeſtis
de uerborum ſignificatione cõtinetur q̃ eſui: po
tui: cultuiq; corporis atq; hmõi neceſſaria ſunt
utrunq; igitur dicit ſibi fuiſſe cum appio .ſ. & ui
tæ & uictus conſuetudinem.¶Sermonis:collo
cutionis:quæ maxime uel cõiungit.uel auget be
niuolentiam.¶Litteræ interiores :ſecretiores:

in te tam implacabilis eſſem quum te ex fratre meo:
ne tum q̃dem:quũ tibi prope neceſſe eſſet:eas ager̃
partes inimicũ mihi fuiſſe cognouiſſem. Quũ uero
redditum nr̃um in gr̃am uterq; expetiſſet:quid i cõ
ſulatu tuo fruſtra mecum egiſti:quod me aut facerẽ
aut ſentire uoluiſſes? Quid mihi mandaſti:quem te
proſequerer puteolis:in quo nõ expectationẽ tuam
diligentia mea uicerim? Quod ſi ita ẽ maxime aſtu
ti oĩa ad ſuã utilitatem referre quid mihi tandẽ erat
utilius? Quid cõmodis meis aptius q̃ hominis no-
biliſſimi atq; honoratiſſimi cõiunctio:cuius opes:in
genium:liberi:affines:ꝓpinqui mihi magno uel or
namento:uel præſidio eſſe poſſent. Quæ tamẽ ego
oĩa in expetenda amicitia tua:nõ aſtutia quadã: ſed
aliqua potius ſapientia ſecutus ſum. Quid illa uincu
la.q̃bus q̃dem libentiſſime aſtringor:quãta ſunt ſtu
diorũ ſimilitudo: ſuauitas cõſuetudinis: delectatio
uitæ atq; uictus:ſermonis ſocietas:lr̃æ interiores:atq;
hæc domeſtica. Quid illa tandẽ popularia:redit⁹ il
luſtris in gr̃am:in quo ne p imprudentiam q̃dem er
rari poteſt ſine ſuſpitione pfidiæ:ampliſſimi ſacerdo
tii collegium:in quo nõ modo amicitia uiolari apud
noſtros fas non erãt:ſed neq; optari quidem ſacer
dotẽ licebat qui cuiq; ex collegio eẽt inimic⁹. Quæ
ut omittã tam multa atq; tanta quis unq̃ tanti fecit
quemq̃ aut facere potuit:aut debuit q̃ti ego Gn. Põ
peiũ ſocerũ tuæ filiæ. Et enim ſi merita ualent:p̃riam
liberos:ſalutem:dignitatem memetipum mihi p illũ
reſtitutũ puto:ſi cõſuetudinis iucũditas:q̃ fuit unq̃
amicitia conſularium in noſtra ciuitate cõiunctior:

¶Hæc:ſupradicta.¶Domeſtica.ſ.ſunt.¶Popularia:magis nota populo:& quæ ſint declarat.¶Redit⁹:reſti
tutio in gratiam : cum inter eos:ut ſupra uiſum eſt fuiſſent magnæ ſimultates.¶Illuſtris:clarus omnibus no-
tus.¶Per imprudentiam:per ignorantiã.& eſt ſenſus: in quo ẽt ſi quicq̃ errare per imprudentiam poſſum pu
tari potius erraſſe perfidia q̃ imprudentia.¶Sacerdotii:auguralis dignitatis:quæ apud antiquos ſacerdotium
erat.¶Ampliſſimi:maximi & digniſſimi.¶Violari:offendi.¶Fas:licitum.¶Sed ne optari.i. nec eligi qui-
dem: quod minus eſt.¶Sacerdotem:augurem.¶Ex collegio augurum: quia erat horum ſacerdotum colle
gium.¶Quæ:antedicta omnia.¶Omittam:prætercam.¶Tam multa:tot numero.¶Tanta:tam magna
tanti ponderis:quæ me potuerant prohibere ab inferenda tibi iniuria.¶Quis unq̃:addit alias cauſas: quibus
oſtendit ſibi nullo pacto fuiſſe offendendum Appium.ſ.reſpectu Pompeii & Bruti:quos Cicero oſtendit ſibi
eſſe cariſſimos:quorum cauſa innuit oportuiſſe etiam Appium eſſe ſibi carum : qui eſſet eis affinitate coniun
ct⁹.¶Et.n.ſi merita:bñficia maxima.¶Valent:ad obligationẽ amoris.¶Patriã liberos:articulus : quia cum
opa Põpeii ſit hæc omnia conſecutus:propter reſtitutionem:Dicit ſe exiſtimare hæc omnia ſibi a Pompeio re
ſtituta.¶Si cõſuetudinis:alia rõ de beniuolẽtia ſua erga Pompeium ſcilicet iucunda conſuetudo: quia fuerũt
oĩum ciuiũ romanoꝝ coniunctiſſimi.¶Iucunditas: ſuauitas:& ſubaudi ualet.¶Signa:indicia.¶Cõmiſiti:
credidit:meæ

credidit: me: & fidei tradidit: quod eſt ſignum amoris. ¶ Cõicauit .ſ. mecum .i. quid eſt cuius me pticipem non fecerit: qđ non feciſſet niſi me ſummope amaſſet. ¶ Agi: tractari. ¶ Maluit: potius uoluit .ſ. q̃ per me. ¶ Cũ abeſſet: cũ nõ eſſet in urbe. ¶ Quibus rebus .q.d. oĩbus. ¶ Ornatiſſimũ: honoratiſſimũ. ¶ Ampliſſime: cum magna dignitate. ¶ Qua: quali: admiratiue .q.d. incredibili. ¶ Facilitate: mãſuetudine. ¶ Tulit: paſſus eſt. ¶ Contentionem: oratioñe uehementiſſimam pro defenſione Milonis: qui Clodiũ interfecerat. ¶ Actionibus: inſtitutionibus geſtis illius Põpeii. ¶ Quo ſtudio: qua diligẽtia .q.d. maxima. ¶ Inuidia: hoĩes inuidi.

ſi ulla amoris: atq; officii ſigna: qđ mihi ille nõ cõmiſit? Quid nõ mecum cõicauit. Quid de ſe in ſenatu: quũ ipſe abeſſet p quẽq̃ agi maluit? Quibus ille me in rebus nõ ornatiſſimũ uoluit ampliſſime? Qua deniq; ille facilitate: q̃ humanitate tulit cõtẽtioñe meã p Milone aduerſantẽ interdũ actiõibus ſuis. Quo ſtudio puidit? ne qua me illius tpis inuidia attigeret quũ me. conſilio: quũ auctoritate: quũ armis deniq; ſuis texit. Quib9 q̃dẽ tpibus hæc in eo grauitas. hæc aĩ altitudo fuit: nõ mõ ut phrygi alicui: aut lycaõi qđ tu legatis feciſti: ſed ne ſũmoꝝ q̃dẽ hoĩum maliuolis de me ſermõibus crederet. Huius igit̃ filius quũ ſit gener tuus: quum p̃ter hãc cõiunctioñe affinitatis: q̃ ſis Cn. Põ. charus q̃q; iucundus ſi intelligebã: quo tãdẽ aĩo in te eſſe debeo: quum p̃ſertim eas ad me is lr̃as miſerit: ẽt ſi tibi amiciſſim9 hoſtis eẽm: placaret tñ totũq; me ad eius uiri ita de me meriti uolũtatem nutũq; cõuerterẽ: ſed hæc hactenus: pluribus ẽt fortaſſe uerbis: q̃ neceſſe fuit: ſcripta ſũt. Nũc ea q̃ a me pfecta: quæq; inſtituta ſint: cognoſce. Atq; hæc agimus & agemus magis p dignitate; q̃ pro periculo tuo. Te enim (ut ſpero) ppe diẽ cẽſorẽ audiemus cuius magr̃atus: officia q̃ ſunt maximi aĩ ſũmiq; cõſilii tibi diligentius ac accuratius quã hæc: quæ nos de te agimus cogitanda eſſe cenſeo. Vale.

M.T.C. Appio pulchro: ut ſpero cẽſori. S.D.

CVm eſſem in caſtris ad fluuium Pyramũ redditæ mihi ſũt uno tẽpore epiſtolæ a te duæ quas ad me Seruili9 Tharſo miſerat

¶ Illius tpis: quo defendebã homicidã milonẽ. ¶ Attingeret: læderet: quia diſpoſuit armatos ad defenſioñe meam: ut tuto poſſem dicere: hoc idẽ oſtendit in exordio oronis Milonianæ. ¶ Conſilio: ſapientia. ¶ Armis: q̃ pro templis diſpoſuerat: ut diximus. ¶ Texit: defendit. Virg. Nec apollinis inſula texit. ¶ Quibus tpibus: clodianis. ¶ Phrygi aut lycaoni alicui .i. alicui leui hoĩ & mendaci: quales ſunt phryges & lycaones: nam phrygia & lycaonia regiões ſũt Aſiæ. ¶ Quod: quaꝫ rem .ſ. credere leuiſſimis hoĩbus. ¶ In legatis: qui dicebant̃ a me eſſe ĩpediti. ¶ Feciſti: crediſti. ¶ Summoꝝ: quoꝝ dignitas potuiſſet excuſare Põpeium: ſi eis de me crediſſet. ¶ Maliuolis ſermõibus: ſermonibus maliuoloꝝ: qui apud eum de me detrahebant. q̃bus q̃dem ille non credidit. ¶ Huius Pompeii. ¶ Quo .q.d. optimo & amiciſſimo. ¶ Debeo: pp ſupradictas cãs oẽs. ¶ Cũ p̃ſertim: addidit aliã cãm: quia Põpe. miſerat lr̃as ad Ciceronẽ: ut ei9 cã haberet cõmẽdatã dignitatem appii. ¶ Is: Põpeius. ¶ Placaret: redderet amicus. ¶ Cõuerterem: traducerẽ. ¶ De meriti: qui tot & tantis me affecit beneficiis. ¶ Nutũ: ſignum & ſignificatioñe: quã mihi ſolo nutu faceret. ¶ Hactenus: dicta ſint. ¶ Perfecta: pacta: ad exitũ deducta. ¶ Inſtituta: incepta. ¶ Pro dignitate: p honore tuo amplificando. ¶ Quã pro periculo .i. q̃ ut tibi noceamus & periculũ aliquod afferamus. ¶ Propediem: cito. ¶ Cẽſorẽ .ſ. factũ & creatũ. ¶ Cuius magiſtratus .ſ. cẽſuræ. ¶ Officia: adminiſtratioñe. ¶ Quæ ſunt maximi animi: qa cẽſuræ officiũ ad uiros maximi aĩ ptinet: qa cenſores dicunt̃ ma[gi]ſtri moꝝ: dicti a cenſendo .i. arbitrando: qa illis ſummum erat arbitriũ alioꝝ moꝝ: licet Feſtus dicat dictos: q quiſq; tanti ſuã æſtimare ſoleret: q̃tum illi cẽſuiſſet: qđ quidem nõ ẽ abſurdum: nam & rerum erant cenſores & moꝝ. ¶ Agimus: facimus. ¶ Accuratius: maiori cura: quia hoc magis pertinebit ad laudem tuam ſi diligenter cogitaueris quomodo geras officia cenſuræ: potiuſq̃ quæ me contra te feciſſe dicis. Cẽſores

CVm eẽm: Ci. primũ dicit ſibi gratiſſimũ iucũdiſſimũq; fuiſſe. qđ ex lr̃is Appii ĩtellexit: qđ tñ antea. nũciis & fama cognouerat: eũ abſolutũ eẽ maieſtatis: c9: ut ſupra uidim9: fuerat accuſat9: & eo magis ſe eẽ lætatũ: q ĩtellexit eũ ab uniuerſa rep. eẽ defenſũ: & q Põpeii & Bruti ſingularẽ fidẽ & beniuolẽtiã laudauit. Deide alteris ei9 lr̃is rñdẽs ſignit gratiſſimũ quoq; ſibi fuiſſe: q appi9 formã reip. ita ad eũ miſiſſet ep̃la ſua exp̃ſſa: ut facile potuerit cognoſcere: quo ĩ ſtatu eẽt reſp. & quo aĩo eẽt Appi9 erga eã. Poſtea uero dicit ſe nunc ĩ eis magnis negociis nõ expectare ab eo libros augurales: quos ſe miſſuꝝ pmiſerat quoꝝ loco expectat ei9 orões. Poſtremo qa Appius ſcripſerat ſe accepiſſe a Ci. quaſdã ſtomachoſas lr̃as: q̃s cognouerat cũ aĩ pturbatõe a Cicerõe ſcriptas: qa eẽnt minus elegãtes. Primo Cic. excuſat illã indignatioñe qua ſcripſerat: & petit ab eo ueniam. Deinde iocans dicit eum exiſtimare debere quaſcunq; lr̃as uiderit minus diſertas & elegantes: nõ eẽ Ci. ¶ In caſtris: apud milites: nam caſtra in plurali numero dicunt̃ loca ubi ſtant milites: q̃ſi caſtrata: uel q ibi caſtret̃ libido: quia mulieres inde diſciplina militaris abeſſe iubebat. ¶ Ad: apud: ut Virg. i. ænei. Prima qđ ad Troiã pro charis geſſerat argis. idẽ: Phrygii ſimoentis ad undam. ¶ Pyramum: fluuium Ciliciæ ad Aminodẽ promontorium: qui auctore Pomponio Melia: urbem Maloſen præterfluit. ¶ Tharſo: ex tharſo: de qua dixim9 ſupra: fuiſſe auctore Solino a Perſeo cõditam: licet Euſe. a Sardanapalo. Caſtra Ad Pyram9

eaꝝ in altera dies erat aſcripta nonaꝝ april. in altera quæ mihi recentior uidebat̃ dies non erat. reſpõdeo igitur ſuperiori prius: in qua ſcribis ad me de abſolutione maieſtatis. De qua & ſi per multum ante certior factus eram litteris: nunciis: fama deniq̃ ipſa. (Nihil enim fuit clarius: non quo quiſq̃ aliter putaſſet: ſed nihil de inſignibus ad laudem uiris obſcure nunciari ſolet): tamen eadem illa lætiora fecerunt mihi tuæ litteræ non ſolum quia planius loquebantur & uberius q̃ uulgi ſermo: ſed etiam qui magis uidebar tibi gratulari: quum de te ex te ipſo audiebã. Complexus igitur ſum cogitatione te abſentem: epiſtolã uero oſculatus: & ipſe mihi gratulatus ſum. Quæ. n. a cuncto populo: a ſenatu: a iudicibus ingenio: induſtriæ: uirtuti tribuuntur: quia mihi ipſe aſſentor fortaſſe: quum eſſe ea in me fingo: mihi quoq̃ ipſi tribui puto. Nec tam glorioſum exitum tui iudicii extitiſſe: ſed tã prauam inimicorum tuorum mentem fuiſſe mirabar. De ambitu uero quid intereſt inquies: ac de maieſtate ad rẽ nihil. Alteꝝ. n. non attigiſti: alterã auxiſti. Verumtamen eſt maieſtas ut ſylla uoluit: ne in quemuis impune declamari liceret. Ambitus uero ita aptã uim habettur aut accuſet̃ improbe: aut defendat̃. Qui enim ita facta & nõ facta

¶ Dies: qua data erat. ¶ Aſcripta: ſubſcripta: notata. ¶ Nonaꝝ: q̃ ſunt die quinto. ¶ Recẽtior: poſterior: magis noua. ¶ Nõ erat. ſ. aſcripta. ¶ Superiori: priori. ſ. epiſtolæ. ¶ Permultum antea. ideſt ualde antea: hoc eſt multo tpe ante. ¶ Litteris: quia ad me fuerat hoc ſcriptũ te fuiſſe abſolutũ. ¶ Nunciis: qui uerbis id mihi retulerunt. ¶ Fama: publico rumore: quia ubiq̃ ferebat̃. ¶ Nihil. n. parentheſis eſt uſq̃ ad tñ. ¶ Clarius: magis notum. ¶ Non quo: non quia. ¶ Aliter: q̃ eſt factum. i. q nõ abſolueteris: quia oẽs putabãt te abſolutum iri: quia nulla te maieſtatẽ læſeras. ¶ Inſignibus: p̃clatis: egregiis. ¶ Ad laudẽ: nã ea q̃ nunciant̃ ad uitupationẽ timidius nunciant̃ & obſcurius: q̃ uero ad cõmẽdationẽ iſigniũ uiroꝝ ſpectãt: ea aptiſſime efferunt̃. ¶ Tamẽ: q̃uis l͞ris & nuncus ĩtellexiſſem. ¶ Nõ ſo. duplici de cã oñdit ea ſibi fuiſſe lætiora ex eius l͞ris quã ex nunciis: & qa Appi⁹ aptius & abundantius ſcripſerat q̃ alii nunciaſſent qa uidebat̃ ei magis gratulari: quũ de eius rebus ab eodẽ ipſo intellexiſſet. ¶ Planius: aptius: uberius: copioſius abſolutiõe tua. ¶ Sermo uulgi. i. fama ipſa. ſ. loquebat̃. ¶ Cõplex⁹ ſum: uiſus ſum te amplecti cogitatõe & imaginatiõe ipſa. eſt. n. uoluptas q̃dã imaginaria: ut oſtẽdit Seruius in Buco. Virg. qua etiam abſentibus fruimur: ut patet in ſcda ægloga de Corydone & Alexi: ea aũt eſt & de rebus honeſtis ut cum amicum abſentẽ cogitatiõe ipſa alloquimur: oſculamur: cõplectimur: & de rebus turpibus: ut de Biblide: q̃ cũ Chauno fratre cogitatione & imaginatiõe ipſa cõcumbebat. ¶ Cogitatiõe: aĩo. ¶ Oſculatus: qd ſolemus facere cã magni amoris: cum l͞ræ ab amicis de rebus lætis nobis reddunt̃. ¶ Gratulatus: gauiſus ẽt mea cã. ¶ Ingenio: ingenioſis uiris: & uirtute p̃ditis: qualis tu es. ¶ A populo: a ſenatu. borũ enim cõſenſu abſolutus fuerat Appius. ¶ Aſſẽtor: blãdior mihi: placeo mihi: melius. n. aſſentor: q̃ aſſentior legit̃. ¶ Fingo: puto. ¶ Ea. ſ. ingeniũ: induſtriã: uirtutẽ. ¶ Mihi quoq̃: ſicut tibi: quia ea q̃ tribuunt̃ ſilibus n͞ris: uident̃ tribui nobis: ordo eſt: q̃. n. tribuũt̃ ĩgenio &c. a cũcto populo a ſenatu & iudicibus: puto ea quoq̃ tribui mihi: quia ipſe fortaſſe aſſentor mihi; cũ fingo ea eẽ in me: ille uero ſibiipſi dr̃ aſſentari: q̃ ſibi pſuadet ea in ſe eẽ q̃ nõ ſunt: qđ plærũq̃ faciunt aſſentatores aliis. ¶ Glorioſum: ſplẽdidũ

Glorioſus
cum tãto tuo honore & gloria. Et notandũ glorioſum hic in bonam partem accipi: cum alias iactabundum

Exitus
ſignificet. ¶ Iudicii: quo maieſtatis abſolutus es. ¶ Exitum: finem: quia quãto maior fuit oppugnatio: tanto glorioſior fuit abſolutio. ¶ Tam prauam: tam iniquam: ut te innocentem & immeritum oppugnarẽt. ¶ De

Ambit⁹
ambitu uero: quia quidam dicebãt Appium non ſolum maieſtatis: ſed ẽt ambitus accuſandum fuiſſe. Iõ nũc Cice. oſtendit nihil intereſſe utrum ambitus an maieſtatis fuiſſet accuſatus: quia utriuſq̃ æq̃ fuiſſet abſolut⁹. ¶ Inquies: dices mihi o appi. ¶ Quid intereſt: quid refert: quæ differentia. ¶ De ambitu. ſ. fueris accuſatus: qui erat crimen affectati honoris largitionibus & corruptionibus. ¶ Nihil intereſt: quantum ad te p̃tinet: quia in neutro peccaſti: nihil enim intereſt utrum aliquis accuſet̃ furti an homicidii. Cum utriuſq̃ eſt innocens. ¶ Alterum: ambitum: quia honores potius merere ſtuduiſti q̃ petere. ¶ Alteram: maieſtatẽ pro. ro. ¶ Verũ tamen: ponit quandam differentiam inter ambitum & maieſtatem. ¶ Verumtamen: quãuis dixerim nihil intereſſe de maieſtate an de ambitu &c. ¶ Vt ſylla uoluit. i. legibus cauit. ¶ In quẽuis: in quẽlibet: niſi oĩo poſſet probari maieſtatem eſſe læſam. ¶ Declamari: dici: exhortatiõis cã. Solebãt. n. Romani adoleſcẽtes eloq̃ntiæ

Declamare
ſtudioſi exercẽdi ingenii gratia inuehi orõnibus ſuis in eos: quos ſcirent aliquo crimine poſſe notari: accuſabant. n. eos ut dicit Quintilianus: & Ci. primo officioꝝ. Sylla uero lege cauit: q ſi quiſpiam accuſaret aliũ maieſtatis: qui nõ poſſet probare crimen teneret̃ ad pœnam talionis: & ideo dixit. ¶ Impune: ſine pœna.

Declamatões
¶ Declamari: dici: nam declamare eſt in ficto themate ſe exercere: unde declamatões Quintiliani & Senecæ. Declamari in quemuis. i. quẽuis ſub p̃textu exercitatiõis & declamatiõis accuſari. ¶ Apertam uim: manifeſtam naturã: ita apte cognoſcat̃. ¶ Aut accuſet̃ improbe. i. aut iniuſte fiat accuſatio: ita ut prima facie ab oĩbus cognoſcat̃ eẽ improba. ¶ Aut defendat̃: ſi ẽt nõ accuſet̃ improbe. ¶ Qui: quõ. Ratio quare accuſet̃ improbe. quia ſi quiſq̃ largitionibus corrupit ſenatum aut populum. non poſſunt illæ largitiões eſſe occultæ: ergo ſi nullis apparentibus largitionibus quiſpiam accuſetur: improbe accuſatur: ſicut Appius accuſabatur.

¶ Largitio: corruptio:

Largitio ignorari poteſt? Tuorum autem honorũ curſus cui ſuſpectus unq̃ fuit? M..iſerum qui non affuerim. Quos ego riſus excitaſſem: ſed de maieſtatis iudicio duo mihi illa ex litteris tuis iucundiſſima fuerunt. Vnum quod te ab ipſa repu. defenſum ſcribis: quæ quidem etiam in ſumma bonorũ & fortium ciuium copia tueri tales uiros deberet. Nunc uero eo magis quod tanta penuria ẽ in omni uel honoris uel ætatis gradu: ut tam orba ciuitas tales tutores complecti debeat. Alterum quod pompeii & bruti fidem beniuolentiamq; mirifice laudas: lætor uirtute & officio cum tuorum neceſſariorum meorum amiciſſimorum: tum maxime alterius omnium ſæculorum & gentium principis: alterius iamprideẽ iuuentutis; celeriter: ut ſpero ciuitatis. De me mercẽnariis teſtibus a ſuis ciuitatibus notandis: niſi iam factum eſt aliquid per Flaccum: fiet a me quũ p Aſiã decedam. Nunc ad alteram epiſtolam uenio: quod ad me quaſi formam communium temporũ & totius reipublicæ miſiſti expreſſam: prudentia litterarũ tuarum: ualde mihi grãta eſt: uideo enim & pericula leuiora q̃ timebam: & maiora præſidia. Siquidẽ (ut ſcribis) omnes uires ciuitatis ſe ad Pompeii ductũ applicuerunt: tuumq; ſimul promptum animum & alacrem perſpexi ad defendendam rempublicam: mirificamq; cœpi uoluptatem ex hac tua diligentia q; in ſummis tuis occupationibus mihi reipublicæ ſtatum perite notum eſſe uoluiſti. Nam augurales libros ad cõem utriuſq; noſtrum ocium ſerua. Ego enim a te quum tua promiſſa per litteras flagitabã

¶ Largitio: corruptio: quæ fit pecunia: aut cæteris muneribus: de ea dictum eſt in prima epiſtola primi libri. ¶ Ignorari: neſciri. q. d. nullo modo. ¶ Curſus: cõtinua adminiſtratio: dicitur. n. curſus honoꝝ gradus cum honor honori ſuccedit: ut ædilitati prætura: conſulatui cenſura. ¶ Suſpectus. i. exiſtimatus: male quæſitus. ¶ Cui. q. d. nemini. ¶ Me miſerum: ex magno affectu amoris hoc dixit. ¶ Affuerim: Romæ. tũc: cum es accuſatus maieſtatis. ¶ Q uos riſus. q. d. magnos. ¶ Excitaſſem: cõmouiſſem. ſ. de accuſatoribus tuis: quos oſtendiſſem ridicule feciſſe: cum te immerito accuſarunt. ¶ Illa duo: illæ duæ partes. ¶ Vnum. ſ. fuit mihi iucũdiſſimum: & eſt prima pars. ¶ Ab ipſa rep. quod fuit maximi honoris. q; reſpu. ſuſciperet defenſionem tuam. ¶ Q uæ: reſpu. ¶ In ſumma copia. i. quæ etiam ſi abundaret uiris bonis & fortibus deberet tñ tueri tales uiros: qualis tu es: ergo multo magis cum magna ſit penuria ſimilium tui. ¶ Penuria: inopia. ¶ Honoris: dignitatis: utputa in ordine ædilitio: uel prætorio: uel ſenatorio: uel aliorum honorum. ¶ Vel ætatis. i. & iuuenum & ſenium. ¶ Complecti: amare fouere. ¶ Alterum: ſubaudi fuit mihi iucundiſſimum in litteris tuis. ¶ Fidem: erga te. ¶ Virtutem: quãtum ad fidem. ¶ Officio: quantum ad beniuolentiam: quæ & amicis & affinib⁹ ex officio præſtanda eſt. ¶ Cum tuorum. i. & qui ſunt tui neceſſarii & affines. ¶ Tum maxime: ideſt & præcipue: quia ſunt uiri clariſſimi. ¶ Alterius: Pompeii. ¶ Principis: omnium ſæculorum & gentium. i. qui antecellit omnes qui omnibus ſæculis unq̃ fuerunt: aut qui nunc in omnibus gẽtibus uſq̃ ſunt. ¶ Alterius: Bruti. ¶ Iuuentutis: ſubaudi principis. i. qui excellit iampridẽ omnes iuuenes Romanos: erat enim & ipſe iuuenis. ¶ Celeriter. i. mox cum erit paulo maturior. ¶ Ciuitatis: omnium ciuiũ Romanoꝝ. ¶ De teſtibus: quidam teſtes mercede cõpulſi falſum teſtificati erant contra Appium: quos puniendos curauerat Appius: rogaueratq; Ciceronem: ut hoc faceret: cui Cicero reſpondet: q; ſi flaccus cui mandauit: de hoc nihil egit: omino ipſe faciet: cum per Aſiam decedet. ¶ Notandis: ignominia & probro afficiendis: notabantur autem ignominia & probro: quotiens probantur fuiſſe falſi: & cauetur publice ne amplius teſtes eſſe poſſint tanq̃ infames & falſi cõuicti. Nota enim ut inquit Feſtus: nũc ſignum in pecoribus ſignificat. Virgi. in Georgi. Continuoq; notas & nomina gentis inurunt: nũc litteras ſingulas aut binas nunc ignominiam. Itẽ Nonius inquit. Nota dicitur probrum. Lucilius libro. xxx. Q uem ſcis ſcire tuas omnes maculaſq; notaſq;: inde notare dicitur. Iuuena. Sed quæ Fabritius cenſor notet. Hora. Magna cum libertate notabant. ¶ Mercẽnariis: mercede conductis nõ ueritatis tuendæ gratia. ¶ Ad ſuis ciuitatibus: uolebat enim a ſingulis ciuitatibus: de quibus fuiſſent hi teſtes: eos notari & puniri. ¶ Aliquid: ideſt niſi iam ſunt cœpti notari. ¶ Fiet a me: notabuntur a me. ¶ Decedam: iter faciam decedens. ¶ Q uod ad me: ad aliam partem epiſtolæ reſpondet: quia Appius ſcripſerat ad Ciceronem formam ſtatus reipublicæ. ¶ Q uaſi: tranſlatiue. ¶ Formam: deſignationem: ut ſupra: ut cum formam reipublicæ cognouero: quale ſit futurum reliquum ædificium intelligam. ¶ Expreſſam: aperte figuratam: repræſentatam: quaſi uiderem ipſam rempublicam prudentia qua mihi ipſam formam reipublicæ expreſſiſti. ¶ Leuiora: minora. ¶ Præſidia. pro defenſione reipublicæ. ¶ Maiora: ſcilicet quam putabam. ¶ Si quidem quoniam: & eſt ratio leuiorum periculorum: & maiorum præſidiorum. ¶ Omnes uires: ideſt omnes qui in ciuitate aliquid poſſunt. ¶ Adductum: ad imperium: ad uoluntatem. ¶ Applicauerunt: adiunxerunt. ¶ Promptum: expoſitum: paratum. ¶ Alacrem: erectum atque ſublimem. ¶ Diligentia. qua uſus es in ſcribendo. ¶ In ſummis occupationibus: quibus niſi fuiſſes diligens: potueras reuocari a ſcribendo. ¶ Auguralis: libros quos te miſſurum promiſeras. ¶ Ad commune ocium: cum uterque noſtrum nimis erit negociis implicitus: tu Romæ: ego in prouincia. ¶ Serua: differ: reſerua. ¶ Flagitabam: inſtanter poſcebam.

Largitio Curſus Honor Suſpectus Penuria Cõplecti Celeriter Nota Q uid Lucilius Notare Forma Expſſa Siquidẽ Applicare Prõpt⁹ Serua Flagitaſ

¶ Ad urbem.i.in urbe. ¶ Tuorum:quos ad me miſiſſes:exiſtimabat.n.Appius Tullium quēdam ex ſuis eē
apud Ciceronem. ¶ Q ui.ſ.mei. ¶ Sunt tui:quia amicorum omnia communia. ¶ Stomachoſiores:iracun
das plenas indignatiōis. ¶ Litteras.ſ.meas. ¶ Bis:ut uiſum eſt in pcedentibus epiſtolis. ¶ Purgans:excuſans
quia quærebaris ꝙ ego impediuiſſem legationem:quæ ad laudes tuas Romam erat profectura. ¶ Leuiter:
non acerbe. ¶ Accuſans:in proxima præcedenti epiſtola. ¶ Amici:quibus interdum licet reprahendere aliū
amicum beniuole. ¶ Eo genere:quærelæ.i.non ulterius ut amplius quæraꝫ de te. ¶ Vt ſcribis:quia ſcripſerat
Appius eas litteras non fuiſſe elegantes:quia
Diſertæ erant cum ſtomacho ſcriptæ. ¶ Diſertæ:elo-
quentes.elegantes. ¶ Meas:qui neſcio ſcribere
Ariſtar- niſi eloquenter:& quis uideatur Cice.iocari:ta
chus men ſe laudat. ¶ Ariſtarchus:is fuit optimus
grammaticus:qui Homerum interpretatus eſt
¶ Homeri uerſum.ſ.eſſe. ¶ Q uem:uerſum.
¶ Non probat:non approbat iudicio ſuo.i.q
ei non placet:multa enim carmina creduntur
eē inſerta Rhapſodiæ Homeri:quæ ab eo poe-
ta nunꝗ fuerunt cōdita.Dicit igiť quemadmo
dum Ariſtarchus uerſum:qui in Homero mi-
nus ei placet:negabat eſſe Homeri.Ita tu quod
cūq; ſcriptum minus diſertum & elegans uide
ris:ne putes eſſe meū. ¶ Libet enim iocari:pa-
rentheſis:qua utitur ut uitet arrogātiā. ¶ Q d:
ſcilicet ſcriptum. ¶ Ne putaris:pro ne putes.
¶ In cenſura:in adminiſtratione cēſuræ. ¶ Si
es cenſor:ſi iam creatus es cenſor. ¶ Vt ſpero:
quia ſcripſerat appius ſe laborare ut cēſor crea-
reť. ¶ Cogitato de proauo tuo:habeto pauū
tuum clariſſimū cenſorē in aīo:ut eū moribus
& re ipſa imiteris:Is aūt fuit Appius cæcus.

G Ratulor:Huius epiſtolæ argumētū
in duas partes diuidiť:nam primo
Cice.gratulať Appio de abſolutōe
ambitus:cuius ut ſupra uidim⁹:fue
rat accuſatus deinde quia Ci.filia Tullia eo exi
ſtente in prouincia locata fuerat Dolobellæ ini
miciſſimo Appii:Appius uæhementer q̄ſtus
erat de Ci.ꝙ contraxiſſet affinitatem cum eo:
quem ſciret ſibi inimiciſſimum.Itaq; Cice.ſe
excuſat ꝙ ſe abſente id factū ſit:ꝙ ſi fuiſſet do-
mi nihil feciſſet ſine cōſilio ipſius Appii.Et po
ſtremo affirmat ꝙ propter hāc affinitatē nihil
omnino eſt alienatus ab Appio.Sed pmittit ſe
pro eo multo maiora eſſe facturum:q̄ antea fe
ciſſet. ¶ Tibi:cauſa tui.Ita ut tibi gratuler prius
¶ Ordo rerum:prius de rebus amicorum deī
de de noſtris dicere debemus. ¶ Ad rem meā:
ad excuſationem meam. ¶ Ambitus:quo es
abſolutus. ¶ Neq; id:ſubaudi mirandum fuit:
quod paulo inferius ponit.ſ.eſſe abſolutum.
¶ Nemini dubium:nemo enim dubitaſſet te
abſolutum iri:quia ambitum nunꝗ attigiſti.
¶ Q uo:quāto. ¶ Melior uir:hoc dicit non eſt
mirandum te fuiſſe abſolutū:quia nemini hoc dubiū erat. ¶ Sed quanto es melior uir:& clarior:eo magis eſt
mirandum qđ in accuſatione tua ubiq; apparuerit maliuolentia hoium in te. ¶ Ne in tabellæ latebra:hoc eſt
ne in occultiſſima quidem parte tabellæ:in qua eſt ſcripta accuſatio tua. ¶ Abſconditam:occultam:quia erat
Impu- apertiſſima. ¶ Auderet:quaſi contra ius. ¶ Impugnare te:te criminari:tibi eſſe aduerſarius. ¶ Hoꝝ:talium tā
gnare corruptoꝝ. ¶ Non negociū.ſ.fuiſſe abſconditum in latebra tabellæ. ¶ Negociū:quod tibi faceſſerent. ¶ Ni
hil magis:quā hoc.ſ.ꝙ ita aperte fueris impugnatus:cum ſis uir clarus:fortis:cum habeas multa ornamenta
induſtriæ & uirtutis. ¶ De me:nunc incipit de ſe dicere. ¶ Suſcipe meas ptes.i.finge te eſſe me.Pone te loco
mei. ¶ Et eū:declaratio eſt ſupioris oratiōis:ſuſcipe pſonam meā. ¶ Q uid dicas:cōtra id:qđ factum eē quæ
Hæſita- reris. ¶ Noli ignoſcere.q.d.tunc non petam ueniam. ¶ Hæſitationi.i.dubitatiōi:uel melius ignoratiōi meæ.
tio ¶ Velim:pro uolo.i.cupio. ¶ Me inſciente:quia eram ut ſcis in prouincia. ¶ A meis:ab uxore & amicis.

ad urbem te ocioſiſſimum eſſe arbitrabar. Nunc tñ
(ut ipſe polliceris)pro auguralibus libris oratiōes
tuas confectas omnes expectabo, Tullius cui man
data ad me dediſti:non conuenit me. Nec erat iam
mecum quiſq̃ tuorum:præter omnes meos qui ſunt
oēs tui Stomachoſiores meas litteras quas dicas eē
non intelligo.Bis ad te ſcripſi me purgās leuiter:te
accuſans in eo quod de me cito crediſſes. Quod
genus quærelæ mihi quidem uidebatur eſſe amici.
Si autem tibi diſplicet:non utar eo poſthac.Sed ſi:
ut ſcribis:hæ litteræ non fuerunt diſertæ:ſcito meas
nō fuiſſe. Vt enim Ariſtarchus Homeri uerſum ne-
gat quem non pbat:ſic tu(libet enim mihi iocari)
quod diſertum non erit:ne putaris meū. Vale:& in
cenſura ſi iam es cenſor:ut ſpero:de proauo multū
cogitato tuo Lentulo Appio cæco.

M.T.C.Appio pulchro.S.D.

G Ratulor tibi prius:ita enim ordo reꝝ po-
ſtulat.Deinde ad rē meā cōuertar.Ego ue
ro uæhementer gratulor de iudicio ambi-
tus:neq; id:quod nemini dubium fuit:abſolutū eſſe
te:ſed illud quo melior ciuis:quo uir clarior:quo for
tior:amicus es:quoq; plura uirtutis:induſtriæ orna-
menta in te ſunt:eo mirandum eſt magis nullam ne
in tabellæ quidem latebra fuiſſe abſconditam mali-
uolentiā:quæ te impugnare auderet:non hoꝝ tpo-
rum:non horum hoium:atq; morum negocium:ni
hil iampridem ſum admirat⁹ magis. De me autem
ſuſcipe pauliſper meas partes:& eū te eē finge qui
ſum ego:ſic facile iueneris quid dicas.Noli ignoſce-
re hæſitationi meæ. Ego uero uelim mihi Tulliæq;
meæ:ſicut tu amiciſſime & ſuauiſſime optas pro-
ſpere euenire:ea quæ me inſciente facta ſunt a meis

¶ Sed ita cecidiſſe

¶ Sed ita cecidiſſe:ſenſus eſt ſpero ꝙ fœliciter euenerit:ut fieret hic contractus affinitatis eo tpe quo eram abſens.¶ Cecidiſſe:pro accidiſſe.¶ Eo tpe:quo eram abſens.¶ Cum aliqua fœlicitate.q.d.nō ſine numine diuum.¶ Verumtamen:oſtendit ꝙ plus cōſolationis pōt ei afferre de hac affinitate cōtracta Appii ſapiētia : ſi nō ægre tulerit ſi cōſiderauerit caſum.¶ Q uā opportunitas tpis.i.cōmoditas.ſ.ꝙ hoc actū ſit me inſciente. propter quod non eſt ꝙ de me q̄raris.¶ Ita:demonſtrat Ci.ſollicitudinem & anxietatem aī ſui. quia pp perturbationē aī dicit ſe neſcire inuenire cōcluſionē huius orationis.¶ Expediam:explicem:abſoluā. ¶ Exitū: finem:concluſionem.¶ Inſtitutæ : inceptæ. Expedi re

ita cecidiſſe:ut agerentur eo tempore: ſpero omnino cum aliqua fœlicitate & opto . Verūtamen plus me in hac ſpe tua ſapientia & humanitas conſolatˀ q̄ opportunitas temporis.Itaq; quemadmodum expediam:exitum huius inſtitutæ orationis non reperio.Neq; enim triſtius dicere quicq̄ debeo ea de re: quam tu ipſe omnibus optimis proſequeris:neq; nō me tamen mordet aliquid:in quo unum non uereor ne tu parum proſpicias ea quæ geſta ſint ab illis eſſe geſta:quibus ego ita mandaram:ut quum tam longe abfuturus eſſem : ad me ne referrent : agerent quod probaſſent.In hoc autem mihi illud occurrit: quid tu igitur ſi affuiſſes? rem probaſſem:de tempore nihil te inuito:nihil ſine conſilio egiſſem tuo. Vides ſudare me iamdiu laborantem : quum ea tuear: quæ mihi tuenda ſunt: & te nō offendam. Leua me igitur hoc onere . Nunquam enim mihi uideor tractaſſe cauſam difficiliorem. Sic habeto: tamen niſi iam tunc omnia negocia cum ſumma dignitate diligentiſſime confeciſſem:tametſi nihil uidebatur ad meum erga te priſtinum ſtudium addi poſſe : tamē hac mihi affinitate noſtra nunciata : non maiore equidem ſtudio:ſed acrius:apertius: ſignificantius: dignitatem tuam defendiſſem:decedente mihi iam imperio annuo terminato ante diu nonas ſextiles:

¶ Triſtis:infœlicius:qđ protēdat malū futuꝝ: nam qn̄ eſt factū:non debeo dicere mihi diſplicere hoc eſſe factū:qđ fortaſſe eſſet ſignum infœlicitatis futuræ & ꝓcipue putatˀ in matrimoniis quotiens altera pars dicit ſe pœnitere factiˀ habetˀ pro malo hoīe.¶ Eam rem:id m̄rimonium:eam affinitatem.¶ Q uam.rē. ¶ Proſequeris optimis oībus.i.quam tu in lr̄is tuis dicis optare fœlici auſpicio eē confectā:cui optas optima oīa:nulla.n.matrimōia fiebat: niſi prius captatis auſpiciis. Luca. Contentiq; auſpice Bruto. Iuue. Veniat cum ſignatoribus auſpex. Idem ſignatæ tabulæ:dictū fœliciter. Virgi.primo æneí. Cui pater intactam dederat:pmiſq; locarat Omnibus.¶ Mordet: angit: cruciat. Mordet
¶ In quo:in qua re.¶ Nō uereor.i.in quo nō dubito te parum perſpicere ea eſſe geſta non a me:ſed ab illis: q̄bus ita mandaram: ut me abſente facerent:quod eis uideretur utile.¶ Non uereor:non dubito:ſcio.¶ Ne:deeſt ut.¶ Parum perſpicias:nō cōſideres diligenter. ¶ Tā longe:in Cilicia:quæ eſt remotiſſima ab urbe. Ne
¶ Ne referrent ad me : non nunciarent mihi: non redderent me certiorem : ſi inueniſſent ubi commode locarent filiam meam.¶ Agerent: ſubauditˀ:ſed mandarā ut agerēt.¶ Q đ ꝓbaſſent:qđ eis placuiſſet:qđ utile putaſſent. ¶ In hoc:reſpondet obiectioni : quæ poſſet ſibi fieri ab Appio.¶ In hoc:quod dixi eſſe factum me inſciente:quia mandaueram ut nihil referrent ad me propter longinquitatem locorum.
¶ Occurrit:obiicitur:uenit in mētem:a te poſſe dici ſic. ¶ Q uid igitur : obiectio Appii.
¶ Q uid:ſcilicet feciſſes o Cice.¶ Si affuiſſes: ſi fuiſſes romæ : dediſſes ne eam Dolobellæ.

¶ Rem:factum:conditionem.& eſt reſponſio obiectionis.¶ Probaſſem:laudaſſem.i.placuiſſet mihi conditio.Et notanda prudentia Cice.cui q̄uis non multum placeret Dolobella:tamen poſt factum non de eo maledicit.¶ De tempore.ſ.conficiendi illius negocii.¶ Te inuito:te nolente:quia diſtuliſſem q̄tum uoluiſſes. ¶ Sudare:hoc dicit ut oſtendat hanc rem ſibi magnæ eſſe ſollicitudini:ſudamus.n.aut corporis defatigatōe: aut calore:aut deniq; animi angore & ſollicitudine.Alii legūt ſua de te.alii ſuadere:ſed neutrum cōuenit menti Ci.¶ Laborantem.curantem:qūo defendam id quod tuendum eſt mihi:hoc eſt id quod iam ē factum: & tamen non faciam contra uoluntatem:quod quia eſt difficile:ideo dicit ſudare.¶ Leua me hoc onere: aufer mihi hoc onus:poteris enim ſi acceperis excuſationē meam: & exiſtimaueris hoc a me dedita opa factū non eſſe.¶ Tractaſſe:egiſſe:difficiliorē q̄ hanc.ſ.tuear quæ tuenda ſunt mihi: & te non offendam. ¶ Sic habeto: ſignificat propter hanc affinitatem ſe nihil eſſe alienatum ab Appio:dicit.n.ꝙ ſi iam egiſſet omnia eius negocia ſicut debuit: nūc nūciata ſibi hac affinitate ageret ea non maiore ſtudio:quia nō poſſet:ſed ſaltē clarius & apertius:ut intelligeret Appius ipſum Ciceronem nihil eſſe erga ſe immutatū.¶ Confeciſſem: cōpoſuiſſem. Cōfeciſſem
¶ Negocia tua:quæ hic in prouincia habes: & de ædificatione tua: & de legatione ad laudes tuas Romā mittenda.¶ Priſtinū ſtudium:priſtinam uoluntatem & amorem.¶ Nihil addi:quia erat ſummum. ¶ Maiore ſtudio:quia non potuiſſem:quia ut dixi nihil uidebatur poſſe addi.¶ Acrius:uehementius:inſtantius. ¶ Significantius:cum maiori ſignificatione & teſtificatiōe mei erga te animi.¶ Decedenti:dicit Cicero ſe nō ſolum nūc polliceri hoc Appio:uerumetiam multo ante dixiſſe Seruilio:qui in prouincia agebat negocia Apii. ¶ Terminato:finito:iam enim fere finierat annum Cicero in ꝓuincia cū redditæ ſunt ei litteræ de hac affinitate : quo quidem tempore dixit Seruilio. ut multo maiora beneficia a ſe expectaret quam ante : uidebatur enim eſſe perturbatus & ægre ferre illam affinitatem:quia ſciebat dolobellam eſſe inimiciſſimum Appio.

¶Sydam: urbem licyæ: quæ portum hēt. ¶Commotus: pturbatus hoc nūcio. ¶Maiora: q̄ ante p̄ſtitiſſem. ¶Expectare: ſperarunt me pro te facturum. ¶Nihilo beniuolētior: nihil auctus in amore: quia nihil poterat ad erga te beniuolentiam addi. ¶Diligētior: promptior. ¶Vetus ſimultas: quæ aliqn̄ inter nos fuerat. ¶Stimulabat: hortabaẗ: eſt autem ſenſus: ſicut pp ueterem ſimultatem quæ inter nos fuerat: cogebat ita facere ne darem ſuſpitionem hoībus me eſſe tibi ficte & non uere reconciliatum: ita nūc noua affinitas facit: ut caueā ne propter eam uideatur aliquid de meo erga te amore eſſe diminutum. ¶Detractum: diminutum.

quum ad Sydam naui acceſſiſſem: & mecum. Qu. Seruilius eſſet: litteræ a me is ſunt redditæ: dixit ſtatim Seruilio. Et enim eſſe uidebatur commotus: ut omnia a me maiora expectaret. Quid multa? beniuolentior tibi quam fui nihilo ſum factus: diligētior ad declarandam benignitatem multo. nā ut uetus noſtra ſimultas antea ſtimulabat me ut cauerem ne cui ſuſpitionem fictæ reconciliatæ gratiæ darem: ſic affinitas nouā curā affert cauendi: ne quid de ſūmo meo erga te amore detractū eſſe uideatur. Vale.

M. T. C. Appio pulchro. S. D.

Q Vaſi diuinarē tali officio fore mihi aliqn̄ expetendum ſtudium tuum: ſic quum de tuis rebus geſtis agebatur inſeruiebam honori tuo.

VBER. Vaſi: hac epiſtola oſtendit Ci. q̄ grata habuerit: q̄ in abſentia ſua intellexit ab Appio ſibi p̄ſtita fuiſſe: quem in nullo genere officii ſibi defuiſſe fatetur. Deinde polliceẗ ſe fore ſocium & coniunctum ipſi Appio in adminiſtratiōe reip. de qua dicit utrūq; idē ſentire. nec minus ēt ſe fore coniunctum in uita quotidiana: poſtea uidetur eū latenter rogare: ut tandem deponat inimicitias ſuas in Dolobellam: quod eum facturū ſe ſperare dicit: Poſtremo polliceẗ Cicero ſe facturū: ut intelligat Appius nihil eſſe detractū de amore ſuo erga eum. ¶Quaſi: tanq̄. ¶Diuinarē. i. præſcirem: aīo præuiderem. Et notandum hoc artificioſe eſſe dictum a Cicerone ut oſtēdat beneficia Appii erga ſe nō tam ſibi præſtita q̄ reddita fuiſſe: & eſt ſenſus. ego antea cum agebaẗ de rebus tuis: ſic inſeruiebam honori tuo: quo quaſi præſagirem: & præuiderem fore aliquando opus ut tu idem pro me facturus eſſes in ta-
Seruio li officio. ſ. tuendi honoris. ¶Expetendum: ro-
Inſer- gandum: exigendum. ¶Studium: fauor tuus. ¶Prompta: uoluntas. ¶Sic: adaptatio ſimilitudinis: refertur
uio autem ad quaſi. ¶Inſeruiebam: præſtabam operam meam. Inſeruire aūt eſt uolūtatis & amoris. Seruire uero neceſſitatis & conditionis. ¶Honori tuo: ut tuerer.

PHI. Vaſi diuinarem: adhuc Ci. in Cilicia cū impio moraretẗ: multoꝝ lr̄is intellexerat Appiū plura ī Ciceronis familiā bn̄ficia cōtuliſſe: qđ q̄ ſibi gratū fuerit: hac epiſtola ſignificauit: q̄ tota plena eſt beniuolentiæ: & amoris. Inde pfireẗ: qđ eſt amicoꝝ pprium idem uelle: & idem nolle cū Appio. tā in rep. q̄ in re priuata: in qbus oibus ſe illi ſociū fore polliceẗ. Tāgit adhuc q̄dam obſcurius de Dolobella genero ſuo: cum quo ſimultates Appius habere uideretur: ad quas deponendas: tacito quodam ſenſu ab eo Ci. uideẗ expoſcere: & Appium confidere depoſiturū. Demum oſtendit: quum hæc ſcriberet: eum creatum eſſe cenſorem.
Cēſores Qua pro re cenſoriam dignitatem hic aliquantulū uideamus. Cenſores eodem rogabā-
Luſtrū tur auſpicio: quo etiam conſules: atq; prætores: & magiſtri moꝝ dicebanẗ cenſui: & moribus regendis caſtigādiſq;: luſtriſq; cōdendis præerant. quibus ſub quinquennio tota ciuitas cum ſuppliciis publicis luſtrabaẗ: p̄cedebatq; cenſoris ſcriba. & ſæculare carmē decātabat: ut dii rēp. in annos redderent meliorem: quotq; Romani ciues in illo luſtro fuiſſent cenſebanẗ: quod primo Seruius Tullius inſtituit: quū oēm exercitū perfecto cenſu ſue: oue: tauris tribus luſtrauit, quo qdem luſtro. MLXXX. ciuiū cenſa dicunẗ: qui arma ferre poſſent: hinc
Olym- qnq; annoꝝ ſpatiū luſtrum appellatū: qđ olympias græce diciẗ. Duo tantum cenſores erant: ad quoꝝ cēſio-
pias nem. i. iudicium tota ciuitas cenſereẗ. Eſt. n. cenſere iudicare: arbitrari: & interdum ſuadere: & decernere: un-
Cēſere de cenſores nominati. Verū qd proprie fuerit cenſoris officium. Liuius. xxiiii. libro docet his uerbis. Cenſores uacui ab operum locandoꝝ cura pp inopiam ærarii ad mores hoīum regendos aīaduertūt: caſtigandaq; uita quæ uelut diutius morbis ægra corpora ex ſe gignūt. Nata bello erant: & quēq; a magiſtratu ſenatuq; abdicare poterant: ſi eo indignus uidereẗ. Quod ex Catone maiore cenſorio. T. Flaminū frater exptus eſt: eſt ſenatu eiectus: qui exhortatiōe meretricis quēpiam reū ſecuri feriri iuſſit. & inde mortui cenſoris loco alius ſubrogari non poterat. Is autem primum in urbe magiſtratus inſtitutus eſt a ſenatu: quum nulla per multos annos ciuium cenſio: nullum in urbe luſtrum factum fuiſſet: ut inuenirentur qui huic rei gerundæ præeſſent: duo tū cenſores creati ſunt: Papyrius: & Sempronius: Geganio Mareuno: &. T. Quinto Capitolino Coſſ. per quinquennium id munus duraret: inſtitutum eſt: quod tandem Mamertius Emylius dictator ad annum redegit.
Diuina Iulio Virgilio: &. M. Appio coſſ. ¶Quaſi diuinarem: tanq̄ prænoſcerem: & præuiderem. eſt autem id artifi-
re cioſe dictum a Cicerone: quo uult latenter intelligi Appium nō tam beneficia in Ciceronem: & eius familiā
Prouer- præſtitiſſe: q̄ reddidiſſe. Et eſt ſenſus. Cum in te aliquando beneficia conferebam: quaſi diuinabam. qđ neceſ-
biū uet⁹ ſe eſſet aliquando mihi: itidem in me feceres: quod ego in te feci. & ipſa abs te beneficia acciperem. Sed dicit Appium longe maiora: ac plura: q̄ acceperat: reddidiſſe. Diuinari proprie eſt uera dicere de futuro. unde prouerbium eſſe ueteres uoluerunt: diuinare ſapientem. ¶Tali in officio: defendendi honoris. ¶Fore expeten-
Seruio dum: flagitandum: omnes Ciceronis epiſtolæ: quas ipſe legerim ſic habent: ſed fore cum participio futuri tē-
Inſer- poris iungi non ſatis dicam. licet quidam poſuerint: ut ante diximus. ¶Inſeruiebam: ſtudium meum præbe-
uio bam. Seruimus dominis: inſeruimus amicis. illud enim coacti facimus: hoc uero uoluntate & beniuolentia.

¶Dicā tamen:

VBER. ¶ Dicā tamen: hoc ſubdit Cicero ne uideatur obiecíſſe beneficiū Appio. ¶ Dicam uere: ingenue fatebor: dicam ueritatem. ¶ Plus: in quo laudat eū iuſticia: in qua ut iubet Heſiodus: debemus imitari agros fertiles: qui plus reddunt q̄ acceperint. ¶ Quis. q. d. quilibet. ¶ Auctoritate orationis: grauiſſima oratiōe tua pro me in ſenatu dicta. ¶ Sententia. i. ſentiendo de me optime. ¶ Quibus. ſ. auctoritate oratiōis & ſentētia. ¶ A tali uiro qualis tu es: quia loco maximi muneris nobis eſſe debet: cum uiri clariſſimi & grauiſſimi nobis: uel orationis ſuæ auctoritatē uel ſententiam præſtant. ¶ Contentus eram: nihil ultra requirebam. ¶ Sed &. i. ſed quod plus eſt & ſignum maioris humanitatis & beniuolētiæ. ¶ Opera: pro me laborādo. ¶ Conſilio: ſapientibus ſuaſiōibus tuis domū ueniendo: propter id quod dixit opera. ¶ Conueniendis meis: alloquendis meis: & dando eis conſiliū quidnā pro me agere deberēt. ¶ Nullum onus officii cuiq̄ reliquum feciſſe: hoc eſt nulli omnino reliquiſſe aliquod onus de me: quia tu totum ſuſcepiſti: & omnia pro me ita feciſti ut nihil reliqueris aliis quod facerēt. ¶ Reliquum feciſſe: pro reliquiſſe eleganter dictum: ſicut miſſum facere pro dimittere. ¶ Hæc: quæ a te præſtita ſunt mihi. ſ. opera & cōſilium tuū. ¶ Multo ampliora: multo maiora & pri⁹ æſtimanda. ¶ Illa ipſa: honores & dignitates meæ ¶ Propterq̧. ſ. illa ipſa. i. propter quos honores & dignitates. ¶ Hæc: quæ a te fiunt. ¶ Elaborantur: cum labore fiunt. ¶ Inſignia: ratio eſt ſuperioris propoſitionis. ¶ Inſignia uirtutis. i. honores & dignitates: hæc. n. ſunt inſignia uirtutis: quia honor p̄mium eſt uirtutis. ¶ Aſſecuti: adepti. ¶ Sine uirtute: quia fortunæ fauore multi ſine uirtute magnas dignitates adepti ſūt ¶ Talium. i. clariſſimoꝝ & optimorum qualis tu es. ¶ Sola uirtus: quia boni non poſſunt conciliari malis: quia ſunt omnino diuerſi. ¶ Fructum: utilitatem & uoluptatem. ¶ Ipſam amicitiam: non autē ea quæ per te conſecutus ſum: quia noſtra amicitia uulgaris eſſet. Nam ut inquit Naſo: Vulgus amicitias utilitate probat. ¶ Qua: amicitia. ¶ Nihil uberius: quia parit innumerabiles fructus: quia uera eſt. ¶ His ſtudiis: philoſophiæ: & artis dicēdi. ¶ Deuictus: aſtrictus: omnino deditus. ¶ Profiteor: aperte denūcio: & polliceor ¶ Socium: auditorem: quia ſocius in periculis aut rebus magnis dicit̄. ¶ Idē ſentimus: quia ambo uolumus eam optime defendi & conſeruari. ¶ Quotidianā: familiari in rebus priuatis. ¶ Colimus: ſequimur ſeruamus. ¶ Vellem: latenter ab eo petit: ut tandem reconcilietur Dolobellæ genero ſuo: cui Appius erat inimiciſſimus. ¶ Tuliſſet: uoluiſſet: permiſiſſet. Omnes tuos: quos uehementer amo & plurimi facio. ¶ Poſſes: omnibus odiis: & inimicitiis depoſitis. ¶ Meos: propter Dolobellam: ut ſupra diximus.

Dicam tū uere pluſq̄ acceperas reddidiſti. Quid. n. ad me non præſcripſit: te non ſolum auctoritate orationis ſententia tua quibus ego a tali uiro contētus eram: ſed etiam opera: conſilio: domum ueniendo: cōueniendis meis: nullū onus officii cuiq̄ reliquū feciſſe. Hæc mihi ampliora multo ſunt q̄ illa ipſa ꝑpter quæ hæc elaborant̄. Inſignia enim uirtutis multi etiam ſine uirtute aſſecuti ſunt: talium uirorū tanta ſtudia aſſequi ſola uirtus poteſt. Itaq̧ mihi propono fructum amicitiæ noſtræ ipſam amicitiam: qua nihil eſt uberius: præſertim in his ſtudiis: quibus uterque noſtrum deuictus eſt. Nam ubi me profiteor & in republica ſocium de qua idem ſentimus: & i quotidiana uita coniunctum: cum his artibus ſtudiiſq̧ quæ colimus. Vellem ita fortuna tuliſſet: ut quanti hominis ego tuos facio: tāti tu meos facere poſſes:

PHI. ¶ Dicam tamē: hoc adiūxit: ne appio exprobraſſe bñficia uideret̄. ¶ Plus: laus a gratitudine. ¶ Orationis: quam in ſenatu egit Appius in tutando honore Ciceronis. ¶ Snia: bene de me ſentiēdo. ¶ Content⁹: nil ultra requirendo. ¶ Domum: nunc ipſum domicilium: & tā quartæ q̄ ſecūdæ inflexiōis eſt: ſed quartæ parietes: ſecundæ locum: quem quis tenet in domo ſignificat. ¶ Conueniendis: dando conſilium pro me ipſo. ¶ Nullum onus officii cuiq̄ reliquum feciſſe: quod nihil oīo reliquerit aliis faciendum: qđ ad honorē: & cōmodum Ciceronis pertineret. quicquid enim faciendum erat: ipſe ſolus Appius diligenter obiuit. & ſic dictū eſt reliquum feciſſe. pro reliquiſſe: ut ſæpiſſime apud Terē. miſſum face pro dimitte me. ¶ Hæc: quæ tu mihi præſtitiſti: & meis. ¶ Ampliora: pluris facienda. ¶ Quam illa ipſa. ſ. honores mei. ¶ Hæc. ſ. quæ tu mihi & meis præſtitiſti. ¶ Inſignia: honores & dignitates: & eſt exornatio ſniæ: & ratio ſuperioris ꝓpoſitionis. ¶ Sine uirtute: ut. M. Teren. Varro: qui ſine uirtute uirtutis inſignia: hoc eſt conſulatum quem cum paulo Emilio geſſit conſecutus eſt. ¶ Talium uirorum: qualem te teipſum eē cognoſco. ¶ Sola uirtus: qm̄ uirtute præditi nō niſi cum p̄ditis uirtute conueniūt. ¶ Itaq̧ mihi ꝓpono fructū amicitiæ noſtræ ipſam amicitiā: hoc eſt ꝙ pluris facio ipſam amicitiā: q̄ illud qđ a te conſecutus ſum: & fructū: qui ex ipſa amicitia naſcit̄. & ipſam amicitiam oībus fructibus anteferendā puto. Non enim propter utilitatē amici eſſe debemus: ſed ꝑ ipſam amicitiam: per ſe. n. ipſam colēda eſt amicitia: non ꝑ aliud. ¶ Vberius: quoniam & ſi innumerabiles fructus ex ea naſcunt̄: tñ non ꝑ illud colit̄ amicitia. ¶ Nam ubi: aperit uim amicitiæ. ¶ Reſpublica: duobus cōſtat: publico: & priuato. ¶ Profiteor: quaſi polliceor: atq̧ demonſtro. ¶ Idem: Criſpus. Idem uelle: atq̧ idem nolle ea demum firma amicitia eſt. ¶ In quotidiana uita coniunctum: in re priuata. Vterq̧ ſimilibus ſtudiis & moribus tenebatur. amicus. n. mihi aliquis eſſe non poteſt: niſi mei ſimilis exiſtat. Eſt. n. amicus: ut ante diximus q mihi uſu uitæ ſimilis pio: ac fideli amore coniungit̄. ¶ Quæ colimus: oratoria dicit: & philoſophica ſtudia. Eſt enim ſtudium ad aliquam rem aſſidua: & uehemens animi cum magna uoluntate occupatio. ¶ Vellem: propter Dolobellam id dicere uideat̄: quem ſciebat ab Appio non amari. ¶ Tanti facere: exiſtimare.

VBER.

PHI.

domus

Studiū

VBER. VBER.¶ Quod ipſum.ſ.poſſe te tanti facere meos:quãti ego facio tuos.¶ Non deſpero:imo pœne cõfido.¶ Neſcio qua.q.d.latenti quadam & non ſine cauſa excitata.¶ Diuinatione:præſagio.animus.n.meus uidet mihi dicere ita fore.¶ Nihil ad te:nrum eſt onus.ſ.pertinet:quia parum tibi obeſſe poſſunt inimicitiæ Dolobellæ:& parum prodeſſe eius amicitia.¶ Onus noſtrum.i.ad me pertinet:hoc mihi faciẽdum eſt:ut tu eis recõcilliens.¶ Habeas.i.credas.¶ Quod intelliges:quod re ipſa cognoſces.¶ Nouata hac re:facta hac noua affinitate.¶ Additum.i.adiũctum.¶ Ad ſtudium:ad amorem erga te.¶ Cui:ſtudio.¶ Addi:q̃a erat ſummum ut in præcedẽti epiſtola dixit.¶ Detractum:diminutum.¶ Hæc:hanc epiſtolam.¶ Eo:propter eam cauſam: quia ſperabam te eſſe cenſorem.¶ Magiſtrum morum:cenſorẽ nam cenſores apud romanos præerant moribus corrigẽdis.¶ Modeſtior: ne me aut loquacitatis aut imprudentiæ notes.

PHI. PHI.¶ Quod tñ ipſum.ſ.ꝙ tu tanti meos facere poſſis.quanti ego tuos facio.¶ Nihil ad te.q.d.parum refert:an Dolobella te amet aut non amet:cum tibi parũ eius amicitia prodeſſe & parum inimicitiæ obeſſe poſſint.¶ Onus noſtrum:ad me ipſum attinet: qui te rogo illũ abs te ob amorem noſtrum non expellas.

¶ Habeas:tibi perſuadeas.¶ Renouata:facta affinitate cum Dolobella:qui gener meus ẽ factus.¶ Quã quicq̃ eẽ detractũ:licet Dolobellam non ames:non tñ diminutum eſt aliquid de amore meo erga te.¶ Eo breuior:quod.ſ.te cenſorem eſſe ſperabam:ne caderem in cenſoriam notam:cum cenſorũ ſit mores hoium iudicare ne ſi longior extiſſet epiſtola:accuſatione digna uideret.nam uel leuiſſima ex cã cenſores nota afficere ſolebant hoies:unde equitẽ

Aduerſus Romanũ nimis cõptum:& nitidũ:& equum

Mos macilentum habentem a cenſoribus interroga

Magr tum:cur ipſe tam ſplendidus:& equus tam ma

Magrare cilentus eſſet:reſpondentẽ:qm̃ ego meipſum curo:equũ uero Statius meus:ignominia affecerunt.¶ Ad uerſus:pro apud.Teren.Et id gratum fuiſſe aduerſum te habeo gratiam:dicitur enim & aduerſus & aduerſum.¶ Magiſtrum morum:cenſorem.Eſt enim mos tam bene:q̃ male uiuendi conſuetudo.Significat iterdum ſimilitudinem:ut in morem apri genuinum fregit.Magiſtri ideo appellati:ꝙ magis q̃ cæteri oẽs poſſint:unde magiſtratus qui per imperia potentiores ſunt.Antiqui magiſtrare pro regere & moderari dicebant.

quod tamen ipſum neſcio qua ꝓmptus aĩ diuinatione non deſpero.Sed hoc nihil ad te noſtrũ ẽ onus. Illud uelim ſic habeas quod intelliges:hæc renouata:aditum potius aliquid ad meum erga te ſtudium cui nihil uidebatur addi poſſe:q̃ quicq̃ eẽ detractũ. Quum hæc ſcriberem cenſorem te iam eſſe ſperabam:eo breuior eſt epiſtola:& ut aduerſus magr̃m morum modeſtior. Vale.

M.T.C. epiſtolarum familiarium ad Seruium Sulpitium.Liber.iiii.

M.T.C.Seruio Sulpitio.S.D.

Trebatius familiaris meus ad me ſcripſit te ex ſe quæſiſſe qb9 in locis eẽm: moleſteq; ferre ꝙ me propter ualitudinem tuam quum ad urbẽ acceſſiſſem non uidiſſes & hoc tempore uelle te mecum ſi propius accidiſſem:de officio utriuſque noſtrum communicare utinam,ſerui ſaluis rebus,Sic enim eſt dicendum,colloqui potuiſſemus

VBER. Trebatius:Reuerſus Ci.Romam ex Cilicia ubi cum maxima laude prouinciam geſſerat:cũ offendiſſet ciuilium diſcordiarum motus:& Cæſaris atq; Pompeii diſſenſionem utriuſq; amicos concilians Pompeiũ mitigare non deſiſtebat:ſed cum ſe nihil proficere uideret:abiecta ſpe triumphi in prædiola ſua circa campaniam & oram maritimam cum facibus & lictoribus:quos populus Ro.ei conceſſerat:ut eſſet remotus ab oculis uulgi:& a populari tumultu ſe contulerat.Inde autem raro ad urbe; ueniebat:qm̃ incertum erat quid ſibi eſſet agendum:ꝙ in Pompeio fractas opes:& non probanda cõſilia:in Cæſare uero flagitioſam belli cauſam eſſe uidebat.Itaq; cum ad alterum officio:ad alterum rõne ſalutis inclinandum eſſe uideret:cupiditate pacis ab utroq; reuocabatur.Tandem tamen honeſtatẽ utilitati antepoſuit: & ita cum Cæſare poſt fugam Pompeii locutus eſt.ut aperte oſtenderet nihil eſſe ſibi ipſa repu.charius. Itaq; cum iam orbis terrarum arderet bellis ciuilibus:& ad eum ſcripſiſſet.C.Trebatius Seruium Sul.moleſte tuliſſe:quod eum cum ad urbem acceſſiſſet uidere non potuiſſet quod mala ualitudine laboraſſet:cupe aũt eũ & uidere & alloqui de eo:quod utriq; eſſet agendum.Reſpondet Ci.quod ſi potuiſſent colloqui re integra & ſalua:profuiſſent aliquid reipubli.qm̃ eum ſemper cupidum pacis eſſe cognouit.ſicut & ipſe fuit.Sero autẽ nunc eſſe conuenturos pro repub.hortatur tamen conueniant:ut ſi reipub.iam conſulere nõ poſſunt:ſaltem rebus ſuis conſulant.polliceturq; ſe eſſe uenturum ad urbem ſi opus fuerit:& ſi Seruius cum eo colloquendum exiſtimauerit.¶ Trebatius:is iuriſconſultus fuit amiciſſimus Cice.a quo Cæſa.cum eſſet in gallia diligentiſſime

Trebatius commendatus eſt:ut uidebimus infra libro.vii.¶ Quæſiſſe:interrogaſſe:unde & quæſtio pro interrogatiõe

Quæſtio ponitur.¶ Valitudinem:ſcilicet malam.nam ualitudo bona dicitur.Horatius libro primo epiſtolarum. Quid faueat dulci nutricula manus Alumno.¶ Quam ſapere:& fari poſſit:quæ ſentiat:& cui gratia:fama

Valitudo ualitudo contingat abunde diſtinguitur autem uel epitheto:ut bona ualitudo:uel mala.uel diſtinguitur locis ut his duobus exemplis præcedentibus.nam in hac epiſtola neceſſario intelligimus malam ualitudinem:apd̃ Horatium uero bonam.¶ Ad urbem:ex prædiis meis.¶ Velle te:ſubaudi ſcripſit.¶ Hoc tempore:tam turbulento.¶ De officio:de eo quod utrunque noſtrum facere oporteat.¶ Vtinam:dolet Cice.perniciem publicam nimis progreſſam eſſe antequam colloqui potuerit.¶ Saluis:integris:nondum ita afflictis.

¶ Occidentis

¶Occidenti:pereunti:ad exitũ labendi:occaſus enim de rebus maioribus dici.ut Virgi.æneidos: Teſtor in occaſu Troiæ nec tela nec ullas Vitauiſſe uices danaũ.¶Abſens:quũ adhuc eẽm ĩ Cilicia.¶Hæc mala:belloꝶ ciuilium.¶Prouidentẽ:a longe cognoſcentẽ.¶In ꝯſulatu:fuerat enim conſul cũ.M.Marcello eo anno quo Cicero fuerat in prouincia.¶Probarẽ:laudarem:¶Conſiliũ tuum:de pace quærenda.¶idem ſentirem:idẽ uellem quo tu:ſcilicet pacem.¶Proficiebã:aſſequebar.nihil poterã facere.¶Sero:quia iam erant inflãmati animi:ita ut non facile reſtringi poſſent.¶Solus:alii enim erant cupidiores belli q̃ pacis.¶Rudis:nouꝰ non Occa-ſus

inter nos:ꝑfecto aliquid opis occidenti reip.tuliſſemus.Cognorã.n.iam abſens te hæc mala multo ãn ꝓuidentem:defenſorem pacis:& in cõſulatu tuo:& poſt conſulatũ fuiſſe. Ego aũt quũ cõſilium tuũ probarem:& ipſe idem ſentirem:nihil ꝓficiebam.Sero enim ueneram ſolus erã:rudis & ſi uidebar in cauſa incideram tamen in hoĩum pugnãdi cupidorũ inſanias.Nũc qm̃ nihil iam uidemur opitulari poſſe reipu.ſi quid eſt in quo nobiſmetipſis conſulere poſſumus:non ut aliquid ex priſtino ſtatu noſtro retineamus:ſed ut quã honeſtiſſime lugeamꝰ:nemo ẽ omnium qui cũ potius mihi:q̃ tecum cõicandũ putem. Nec enim te clariſſimorũ uirorũ:quorum ſimiles eẽ debemus exempla:neq; doctiſſimoꝶ:quos ſemper coluiſti:præcepta fugiunt:atq; ipſe antea ad te ſcripſiſſem te fruſtra in ſenatũ:imo potius in conuentũ ſenatorum eſſe uenturum; ni ueritus eſſem ne eius animum offenderem:quia me:ut te inuitarem:petebat.Cui quidem ego:me quum rogaret:ut adeſſem in ſenatu:eadem omnia quæ ad te de pace & de hiſpaniis dicta ſunt:oſtẽdi me eẽ dicturũ. Rem uides quomodo ſe habet:orbem terrarum imperiis diſtributis ardere bello:urbem ſine legibus ſine iudiciis ſine iure:ſine fide:relictam direptioni & incendiis.

inſtructus rerum:quæ Romæ gerunẽ:quia abfueram diu.¶Inciderã:incurrerã:caſu deueneram.¶In inſanias:inſani enim ſunt:qui bellũ malunt q̃ pacẽ.¶Opitulari:opem ferre:ſubuenire.¶Cõſulere:ꝓuidere.¶Ex priſtino ſtatu: ex ſolita dignitate:qa uideo fere impoſſibile eẽ.¶Quam honeſtiſſime:q̃to maiore honore fieri poterit.¶Lugeamꝰ:ſimꝰ in mœrore pp calamitates reip.¶Nemo omniũ:ad maiorẽ ſignificationẽ addidit oium quaſi dicat ne ex amiciſſimis qdem.¶Qui cum.i.cum quo.eſt autẽ anaſtrophe.¶Cõmunicandũ:conferendũ:colloquendũ:ordo aũt eſt: Nũc quoniã uidemus nihil opitulari poſſe reip.nemo eſt oĩm qui cũ potius cõmunicandũ putem.q̃ tecum:ſi quid eſt in quo &c.¶Exempla:propoſitiões claroꝶ dictorũ.aut factorum:quibus maxime excitantur animi hoĩum.¶Quorũ:clarorum uirorũ. Exẽpla
¶Similes:imitatores:ſimilis aũt quũ ad morũ imitationem referẽ genitiuo iungiẽ:ut Pyrrhus nõ fuit ſimilis Achillis:& uerſus Lucani nõ ſunt ſimiles uerſuũ Virgi.Hora.in ſermonibus.Similesq; meoꝶ: Mille die uerſus deſcribi poſſe trebati:quũ uero ad formã refertur:datiuo iungitur. Virgilius primo æneidos.Os humeroſq; deo ſimilis.¶Fugiunt:ignorant a te.eleganter enim dicimus nõ fugiunt me ꝑcepta Ci.pro eo quod eſt ſcio ꝑcepta Cice.¶Immo potiꝰ:correctio.¶In conuentũ:quia conueniebãt qdem ſenatores.ſed nequaq̃ erat ſenatus:qa ibi non ualebant ſentẽtiæ:quæ pro rep.dicerenẽ.¶Fruſtra: quia nõ admittereẽ quod ſentires:& agendum eſſe diceres.¶Ni ueritus eſſem:niſi timuiſſem.¶Eius.ſ.Cæſaris.¶De hiſpaniis:q̃ fuerant decretæ Pompeio & uniuerſa Africa ſimul:quam Similis
per legatos adminiſtrabat auctor eſt Plutarchus in uita Cæſaris:& idem in uita Ciceronis:ſic inquit Cicero: In prædiis cõmorantẽ Cæſar uidit:& nõnulla aduerſus eum q̃ſtus:tandẽ rogauit ut ad urbẽ adeſſet:cui Cicero nihil ſummiſſe:nihil niſi cũ dignitate & magno aĩo reſpõdit:oſtẽdẽs quas ſentẽtias dicturus foret ſi adeſſet:quas reip.calamitates ploraturus:nõ.n.placere ſenatui exercitũ po.ro.cõtra alium mitti.Item popu.ro.exercitum in Hiſpanias duci non in græciam tranſportari &c.¶De Hiſpaniis:quas nolebat Cæſar adminiſtrari a Pompeio per legatos:ſed uolebat ut ipſe proficiſcereẽ de qua re quod dixerat Seruius:idem dicit Cicero ſe fuiſſe dicturũ quid autem dixiſſet non exprimit.ſed poſſumus coniicere idem dictum fuiſſe a Seruio de Hiſpaniis.quod ſcribit Hircius primo cõmentario belli ciuilis reſponſum a Pompeio:ſi Cæſar in Galliã reuertatur ſi Arimino excedat:ſe in Hiſpanias profecturũ.¶Quomodo.q.d.peſſime.¶Ardore:comparatur.n.frequenter bellum incendio.¶Imperiis diſtributis:in diuerſas partes miſſis.nam ut Appianus libro.ii.inquit: Cæſa.Lepidum emilium urbi præfecerat:tribunum autem.M.Antonium Italiæ exercitibuſq;:qui circum eam eſſent præſidere uoluit:curionem catonis loco Siciliæ imperare:Quintum Sardiniæ ad illyrycos.C.miſit Antoniũ:Licinio Craſſo galliam:quæ intra alpes eſt regendam tradidit &c.Pompeius autem ex capua Nuceram:ex Nuceria deinde Brunduſium ſe contulerat:ut Ionio mari ſuperato in epirum traiiceret.in eum itaq; locum delatus belli apparatum aggrediebantur:gentibus omnibus:prætoribus dynaſtis regibus ac ciuitatibus per litteras imperat:ut q̃ maxima quibuſq; poteſt celeritate ad bellum ſe conferant & hæc quidem magna gentiũ multitudine diligentiaq; parabantur.Pompeii exercitus in hiberia conſederat omnibus in promptu paratus:&c. Ideo nunc Cicero dixit orbem terrarum ardere bellis:imperiis diſtributis.¶Vrbem.ſ.Romam.¶Relictam:quia Pompeius & cæteri ſenatores fugerant.¶Direptioni:depopulationi.¶Nam ut inquit Appianus:theſauros uſq; in illam diem a nemine contactos militibus Cæ.rapere conceſſit.¶Sine le.quoniam uoluntate aut potius libidine uictoris:non autem legibus omnia agebantur.Lucanus libro.iii.Phœbea palatia complet. Turba patrum:nullo Bellũ ĩcẽdio ſæpe cõparati

cogendi iure ſenatus E latebris educta ſuis:non conſule ſacræ. Fulſerunt ſedes:non proxima lege poteſtas:Præ
Sperare tor adeſt:uacuaqꝫ loco ceſſere curules:Omnia Cæ.etat.&c. ¶ Quid ſperem:quia omnia uidentur deſperāda.
Optare ¶ Optare:quod eſt facilius ꝙ̃ ſperare.ſperamus.n.quæ uidētur poſſibilia:optare autē etiam impoſſibilia licet:
ſed rem ad tantam calamitatem deductam dicit:ut nō ſolū habeat quid ſperet:ſed neqꝫ etiā quid audeat opta
re:quia ꝙ̃uis optare poſſimus quod fieri non pōt:ſtultum tamen eſt. ¶ Colloqui:ſimul loqui. ¶ Longius.ſ.ꝙ̃
nunc ſum. ¶ Inuitus:qa ſemper renouat mihi dolores. ¶ Propius:ad urbem. ¶ Mandaui:cōmiſi:ut ita dicā.
¶ Ne recuſaret:ne reſpueret.ſ.uenire. ¶ Quid
i.propter aliquid. ¶ Quez: aliquē. ¶ Accedere:
ad urbem:ad ꝙ̃ inuitus uenio. ¶ Tribuo:do au
ctoritatez & fidē. ¶ Arrogo.i.mihi temere attri-
buo.i.ſicut fortaſſe arrogāter de me ꝓſumo: ita
uere de te exiſtimo & iudico. ¶ Exploratū:cer-
tū. ¶ Cōmuni ſnia:tuo & meo iudicio. ¶ Pro-
baturos:approbaturos & dicturos recte ſtaturū.
D.iii.cal.Sicut in ſuperiori epiſtola uidi
a mus Seruius Sulpitius cupiebat loqui
cum Cicerone de officio utriuſqꝫ ipſoꝝ
in tumultu bellorum ciuiliū:& de hoc ſcripſerat
ad Ciceronē per philotimū quendā:ſed eo bre-
uius:quod putauerat ipſum philotimū allaturū
lr̄as ad Ciceronē eiqꝫ reliqua expoſiturꝫ coram:
ſed cum philotimus miſiſſet litteras per aliū Ci.
oſtendit eū maleſeciſſe. Deinde dicit quēadmo
dum poſthumia uxor Seruii:& Seruius eius fi-
lius laudabant:ut ipſe Seruius ueniret ad Ci.in
cumanū:ut cum eo loqueretur:rogaretqꝫ Ci.ut
ad eum ita ſcriberet. Deinde reſpōdens Seruio
ſulpitio qui ꝙ̃rebat qd eſſet eius cōſiliū his miſe
ris tēporibus:dicit id eſſe difficillimuz:ſi utilitati
conſulendū ſit ſi uero honeſtati:eſſe ſatis perſpi-
cuū. Et ita ſignificat oīa eſſe ſuſcipienda pro de
fenſione reipu. & conſuluit eſſe diſcedendū Ro
ma:ſed cōſultandum eſſe ad quæ loca maxime
ſe conferre debeat. Quod ſi idem ſeruius ſentit:
dicit nō eſſe neceſſe ut ad ſe ueniat: Sin uero ha
beat aliam ſententiam: eum ſe expectare dicit.
¶ Cumano.i.i agro cumano:habebat.n.iuxta
cumas Cicero ꝓ̃dia ſua.appellat aūt locum ab-
ſolute cumanū:eo ꝙ eēt in agro cumano: ſicut
Cumæ Tuſculanū a Tuſculis oppido:Eſt āt cumæ op-
Comuz pidum in littore cāpano cōditum ab his qui ex
Cuma- Chalcide urbe Eubocæ uenerūt:quæ hodie dici
nus tur Niger pōs. Comum uero urbs eſt iuxta la-
Comen cum larium:a qua fit deriuatiuū & comanus &
ſis comenſis.a cumis aūt poſſiſſiuū tum cumæus:
Cumæ9 tum cumanus. ¶ Mandatū abs te:cōmiſſionē
Cuma- a te:ideſt cui tu dixiſſes oīa ꝙ̃ uelles illū mihi referre. ¶ Miſiſſet:per aliū:cū ip̄e deberet afferr̄. ¶ Eū:philotimū:
nus qui ſuppleuiſſet id qd tu minus ſcripſeras:qa dederas ei de oībus rebus mādata. ¶ Cōuenit me:locuta eſt me-
cū. ¶ Tua.ſ.uxor:ut hāc tua penelope. ¶ Seruius:filius tuus. ¶ Noſter:tu9 natura:meus amore. ¶ His:poſthu
miæ & Seruio. ¶ In cumanū:ubi ſum. ¶ Egerūt mecum:me rogarūt. ¶ Scriberem.ſ.ut uenires in cumanuz.
¶ Quod iā:incipit r̄ndere his ꝙ̃ ſeruius ꝑ lr̄as a Cicerone ꝙ̃ſiuerat. ¶ Meū ꝯſiliū:mea cōſultatio mea delibera
tio. ¶ Id.ſ.cōſiliū meū. ¶ Capere:eligere. Virg.li.i.æne. Aut capere aut captas iā deſpectare uidenẗ. Idem:At-
qꝫ oculis capere ante locū. ¶ Facilius:qa plærūqꝫ neceſſitate coacti capimus cō ſiliū:qd aliis nō daremus:ꝑ̃ci-
pue uiris quos longe prudentiores nobis exiſtimamus. ¶ Quid eſt.q.d.nihil cū tu non indigeas ſuaſione mea
& conſilio:qui melius potes aliis cōſulere. ¶ Suadere:cōſulere:hortari ut facias. ¶ Si:utitur diuiſione:& cōclu
Rectuz dit ſingula mēbra diuiſionis. ¶ Rectiſſimū:optimū cuz uirtute & offō:tetigitꝰ aūt duas partes deliberationis.ſ.
honeſtatē & utilitatē:Rectū.n.ſm Ciceronē dr̄:quod cū uirtute & officio fit. ¶ Perſpicuū:clarū:apertū:qa ue-
ritas ipſa per ſe elucet:perſpicuū eſt.n.ꝙ non debemus deſerere rempu.cui oīa debemus. ¶ Quid maxime ex
i.qd utiliſſimū ſit:& tāgit ſecūdā ꝑtē deliberatiōis. ¶ Obſcurū.ſ.eſt hoc ē nō ſatis exploratū & māifeſtū. ¶ Hi:
tales. ¶ Qui:ꝙ̃les. ¶ Eſſe debem9.i.bōi ciues & bōi uiri. ¶ Vt nihil:declarat ꝙ̃les eē debeār.ſ.ut nihil exiſtimēt
eē utile:niſi qd honeſtū ſit:nā ita debēt exiſtimare uiri bōi:ut uoluit Ci.in officiis & in paradoxis. ¶ Quid fa.ſit
qa itelligem9 aut ꝯſulēdū reip.ſi poterim9:ſi nō poterim9:ſaltē ꝯſulendū ſaluti nr̄æ ꝙ̃ honeſtiſſime fieri poterit.

itaqꝫ mihi uenire in mentem nihil poteſt: nō modo
quid ſperē:ſed uix iam qd audeā optare. Sin aūt tibi
hōi prudētiſſimo uidetur utile eſſe nos colloqui: ꝙ̃ꝙ̃
longius ēt cogitabā ab urbe diſcedere:cuius iam ēt
nomen inuitus audeo:tamen ꝓpius accedam. Tre-
batioqꝫ mādaui ut ſi tu eū uelles ad me mitterē ne re-
cuſaret:idqꝫ ut facias uelim. Aut ſi quē tuorū fideliū
uoles ad me mittas:ne aut tibi exire ex urbe neceſſe
ſit:ut mihi accedere. Ego tātū tibi tribuo quātū mihi
fortaſſe arrogo ut exploratū hēam quicqd nos cōi
ſententia ſtatuerimus:id omnes hoīes probaturos.

M.T.C. Seruio Sulpitio. S.D.

A D.iii.cal.maias quū eēm in cumano acce-
pi tuas lr̄as qbus lectis cognoui non ſatis
prudēter feciſſe philotimū:quí cū abs te mādatū ha
beret ut ſcribis de oībus rebus ipſe ad me nō ueniſ-
ſet:lr̄as tuas miſiſſet:quas intellexi breuiores fuiſſe:
qd eum platurū putaſſes. Sed tn̄ poſtꝙ̃ tuas lr̄as le-
gi. Poſthumia tua me cōuenit:& Serui9 noſter: his
placuit ut tu in cumanum uenires: qui etiā mecū ut
ad te ſcriberem egerunt:ꝙ meum conſiliū exquiris:
ideſt tale ut capere facilius ipſe poſſim ꝙ̃ dare alteri.
Quid enim eſt quod audeā ſuadere tibi homini ſum
ma auctoritate ſūmaqꝫ prudētia. Si quid rectiſſimū
ſit querimus perſpicuum eſt:ſi quid maxime expedi
at obſcurum:ſin hi ſumus qui ꝓfecto eē debemus:
ut nihil arbitremur expedire niſi quod rectum hone
ſtumqꝫ ſit:non poteſt eſſe dubium quid faciendum

¶ Coniunctam

¶ Coniunctam cū tua:ideſt eſſe in eadem cōditione qua tu. ¶ Similis error:quia ambo decepti ſumus:q̄ cre debamus Cæſarē poſſe deduci ad cōuentionem pacis:cuius ſimulabat ſe eſſe cupidū:cum latenter bellū opta ret. ¶ Idem ſentiremus:eandē hērēmus ſniā3 ſcilicet de pace. ¶ Spectauerunt:reſpexerūt:directa ſunt. ¶ Inire grām ab eo:ei gratificari:& q̄ſi beneficiū præſtare:quia ſicut erat inferior iuſtitia & honeſtate cauſæ:ita etiā pu tabatur futurus inferior uictoria:ſed fortuna ei fauit.& ut inquit Lucanus. Victrix cauſa deis placuit:ſ3 uicta Ca toni. ¶ Quantū fefellerit nos:quia longe aliter fuit:quia Cæſar malebat bellum q̄ pacem. ¶ In quem locū:in quem ſtatū.q.d.in peſſimu3 ita ut fere nulla ſit āplius ſpes. ¶ Geruntᷣ:nūc. ¶ Qui curſus:quæ diſpoſitio. ¶ Exitus:finis.quē pōt uidere & per ſpicere tantūmō uir prudentiſſimus:q̄lis tu es. ¶ Ergo:ex ſuperioribus infert quid uideatᷣ eſſe faciēdū. ¶ Probare:laudare affirmare q̄ fiūt uo luntate Cæſa.ſiue bona ſiue mala. ¶ Intereſſe:in ſenatu. ¶ Etiā ſi nō probes:ſecunda perſona pro prima uel tertia.i.etiā ſi quibuſdā nō ꝓbet quod fit:oportet tñ intereſſe:ut in ſuperiori epi ſtola oſtendimus ex uerbis Lucani. ¶ Turpis:nō digna uiro bono:quem nō decet ꝓbare niſi quæ recta ſunt. ¶ Altera periculoſa:intereſſe ſi non ꝓbes:qa ſi affueris & nō ꝓbaueris q̄ fiunt:offendes uolūtatē Cæſaris:ita ut poſtea ubi no ceri poſſit:ob hāc igitᷣ cām:ut ſcribit plutarchus nō dubitauit Ci.magno aīo Cæſari reſpondere ut in p̄cedēti epiſtola oſtēdimus: & oſtēdere q̄s ſnias dicturus eēt:ſi adeſſet:q̄ cū Cæ.dici nolle reſpōdiſſet ita putabā inq̄t Ci.atq3 ego iō nolo adeſſe:ꝙ aut mihi dicenda ſunt q̄ ſentio:& nul lo modo ſilere poſſum:aut nō ueniēdū. ¶ Re ſtat:ex ſufficienti enumeratiōe.ſ.cū ſit turpe ꝓ bare quæcūq3 fiunt etiā ſi ſint mala:uel cū peri culo intereſſe ſi ñ ꝓbes. ¶ Reſtat:ſequitᷣ. ¶ In quo:in qua diſcedēdi ſnia. ¶ Quæ loca ſequa.ad quæ loca nos cōferamus. ¶ Difficilior:du rior.& alterum ſequitᷣ ex altero.in rebus.n.miſe ris non poteſt eſſe niſi difficillima deliberatio. ¶ Conſtitui:deliberaui. ¶ Incurrat:incidat. ¶ Difficultatē:periculum:ſequendo ſiue Pom peium:ſiue Cæſarē:& itē ſiue manendo ſiue di ſcedendo:qa adhuc non ſatis exploratum habe mus qd ſit futuru3. ¶ Si hēs ſtatu.ſi ſtatuiſti & decreuiſti. ¶ In quo.ſ.qd putes agendū. ¶ Tu um cō.tua deliberatio. ¶ Nō ſit cōiunctū cum meo.ſ.conſilio.i.in quo non idem conſtitutas quod ego dixi conſtituiſſe:ſcilicet ut diſceda mus:& uideam⁹ qūo & ad quæ loca. ¶ Super ſedeas abſtineas:omittas. ¶ Hoc labore itine ris.i.omittas ad me uenire:quod non potes facere ſine labore ꝓpter ualitudinem tuā.ſuperſedeo aūt cū ablati uo iungitᷣ & ſignificat omittere. ¶ Sin aūt eſt.ſ.tibi:ideſt ſi habeas. ¶ Cōicare mecu3:mecū cōferre. ¶ Quod ſ.uenire ad me. ¶ Fiat tuo com.ut uenias cum tibi fuerit commodius uenire. ¶ Sicut.ſ.te uenire q̄primum. ¶ Placere:quia rogauerat Ci.ut ad Ser.ſcriberet.ut ad ſe ueniret cauſa conſulendi de officio utriuſq3.

nobis ſit:ꝙ exiſtimas meā cām coniūctam eē cum tua:certe ſimilis in utroq3 nrūm quū idē ſentiremus error fuit. Nam oīa utriuſq3 cōſilia ad concordiā ſpe ctauerūt:q̄q̄ ipſi Cæſari:nil eēt utili9. Grā quoq3 nos inire ab eo defēndēda pace arbitramur.quantū nos fefellerit:& quē in locum res deducta ſit uides:neq3 ſolū ea ꝑſpicies quæ geruntᷣ:quæq3 iam geſta ſunt:ſed ēt q curſus reꝝ q exitus futurus ſit. Ergo aut pro bare oportet ea quæ fiūt:aut intereſſe ēt ſi nō ꝓbes quaꝝ altera mihi turpis altera ēt ꝑiculoſa tō uidetur:Reſtat ut diſcedendū putem,in quo reliqua uidetur eē deliberatio. Quod cōſiliū in diſceſſu:quæ loca ſe quamur oīno quū miſerior res nunq̄ accidit:tum ne deliberatio quidem difficilior. Nil enim cōſtitui pōt quod nō incurrat in aliquā magnā difficultatē. Tu ſi uidebitur ita cēſeo facias:ut ſi habes iam ſtatutum:qd tibi agendū putes:in quo nō ſit cōiunctū conſili um tuū cum meo ſuꝑſedeas hoc labore itineris. Si aūt ē quod mecū cōicarᷣ uelis:ego te expectabo. Tu quod cōmodo tuo fiat:q̄ptimū uelim uenias:ſicut intellexi & Seruio & Poſthumiæ placere. Vale.

M.T.C.Seruio Sulpitio.S.D.

VAchementer te eſſe ſollicitū:& in cōibus miſeriis p̄cipuo quodam dolore angi:mul ti ad nos quottidie deferant. Quod quāquam mini me miror:& mecū quodāmodo agnoſco:doleo ta men te ſapientia præditum prope ſingulari nō tuis bonis delectari potius:q̄ alienis malis laborare:me

Cōſiliū Superſedere Cōicarᷣ

Achementer: Cum p̄eſſet Seruius Sul.achaiæ poſt bellū pharſalicū afflictis & cōcuſſis partibus Pom peianis:& Cæſare multa agente pro libidine ſua:grauiter multūq3 angebatᷣ:qd cū Ci.multorū ſermo ne intellexiſſet:eū hac epiſtola cōſolandū duxit:affert igitᷣ & enumerat multas cauſas cōſolationis:in ter q̄s p̄cipue enumerat rectā cōſcientiā & ſtudia lr̄arū:qbus oſtendit eſſe acquieſcēdū. Poſtremo oſtendit Ser uium eius filiū ſtudioſum eſſe liberaliū artiū ſeq3 uehæmenter ab eo diligi. ¶ Solicitū:anxiū:cōmotū. ¶ Cōi bus:q̄ ad oēs pertinent. ¶ Miſeriis:calamitatibus. ¶ Præcipuo:nō uulgari:ſed maximo. ¶ Deferūt:renūciāt. ¶ Quod.ſ.te tangi p̄cipuo dolore. ¶ Minime miror:qa ſcio q̄ū ames ipſam rēp. ¶ Meū.ſ.dolorē. ¶ Quodā modo:q̄ſi quodā ſpeculo. ¶ Agnoſco:recordor:quia qū uidem⁹ aliquē dolere ea re q̄ nos dolemus recogno ſcimus quodāmō dolorē nrm:& reducim⁹ in memoriā:& nobiſcū dicimus:talis eſt dolor meus. ¶ Prædītū:ornatū. ¶ Prope:fere. ¶ Singulari:egregia:q̄ſi quæ in te ſolo ſit. ¶ Tuis bonis:tua ſapientia & honore:quem tibi p̄ſtat Cæ.q & dignitatē curat.& tuas res integras eſſe noluit. ¶ Alienis.m.q̄ aliis acciderunt. ¶ Laborare:cruciari. ¶ Me:enumerat Cice.ea ex quibus cōſolationē capit ut oſtēdat ea poſſe etiā eſſe ꝯſolatōi ipſi Seruio.

Solicit⁹ Deferre Prædit⁹ Singularis

Perni-
ties

Specula

¶Nemini concedo:a nemine uincor:nemine ſum inferior.¶ Traxerit:acceperit.¶Maiorem:q̄ ego.¶Per nitie:calamitate:excidio.¶Cōſilioꝝ:q̄ ſemp ſpectauerūt ad concordiā & utilitatē reip ¶Multo ante:q̄ mouerentur bella ciuilia.¶Tempeſtatē futurā.i.cladē belli ciuilis:quā cōparauit tēpeſtati.Virgilius . Quanta per idæos ſæuis effuſa micenis.Tempeſtas ierit campos &c.¶Tanquā ex aliqua ſpecula:tranſlatio ſumpta uel a ruſticis uel a nautis:qui ex aliquo loco eminenti ſolent ꝓuidere uentos & tempeſtatē futurā.Specula nō ſignificat ſimpliciter feneſtram:ut uulgus imperitorē uſurpat:ſed dr̃ quilibet locus unde longe ſpeculari poſſumus: ſiue ſit mons:ſiue turris:ſiue qd aliud eminēs.

quidem & ſi nemini cōcedo qui maiorē ex pernitie & peſtæ reip.moleſtiā traxerit tn̄ multa iam cōſolantur:maxime cōſcientia cōſilioꝝ meoꝝ. Multo enim añ tanq̄ ex aliqua ſpecula ꝓſpexit tēpeſtatē futurā: neq; id ſolum mea ſponte:ſed multo ēt magis monente & denūciāte te. Et ſi enim abſui magnā ptem conſulatus tui:tn̄ abſens cognoſcebam quæ eēt tua in hoc peſtifero bello cauendo & ꝓdicendo ſnīa: & ipſe affui primis tpibus tui cōſulatus:quū accuratiſſime monuiſti ſenatū collectis oībus bellis ciuilibus ut & illa timerēt quæ meminiſſent:& ſcirent cum ſuperiores nullo tali exēplo antea in rep.cognito tam crudeles fuiſſent:quicūq; poſtea rēpu.opp̄ſſiſſet armis:multo intolerabiliorem futuꝝ.Nam quod exēplo fit id etiā iure fidei putāt. Sed aliquid atq; adeo multa addunt:& afferunt de ſuo. Quare meminiſſe debes eos qui auctoritatē:& conſiliū tuum non ſint ſecuti:ſua ſtultitia occidiſſe:quum tua prudentia ſalui eſſe potuiſſent. Dices qd me iſta res cōſolat̃ in tātis tenebris:& quaſi ꝑpetuis reipu. Eſt oīno uix cōſolabilis dolor tanta eſt oīum rerū amiſſio:& deſperatio recuperādi.Sed tamē & Cæſar ipſe ita de te iudicat:& omnes ciues ſic exiſtimāt:quaſi lumē aliquod extinctis cæteris elucere ſanctitatem: prudentiā & dignitatē tuā.Hæc tibi ad leuādandas moleſtias magna eſſe debēt. Quod aūt a tuis abes:ideo leuius ferendū eſt:quod eodem tēpore a multis:& magnis moleſtiis abes:quas ad te oēs præſcriberem:niſi uererer ne ea cognoſceres abſens:quæ qa nō uides mihi uideris melior eē conditione.q̄ nos qui uidemus.

Virg.in bu.Specula de montis in altū deferar. Idem in.ii.æneī. Specula miſcenus ab alta dat ſignū. Oui.in heroidib⁹. In ſpeculis oīs abidos erat.&c. ¶Mea ſponte:per me ipm ſolū:ꝯſilio meo.¶Monēte:ꝯſulente.¶Denunciante:apte ſignificante ipſā cladē futurā.¶Multo magis.ſ.quā mea ſpōte.¶Et ſi:ꝓbatio q̄ temonēte Sulpitio ꝓuident tēpeſtatē:& eſt ſenſus:licet n.abſuerim maximā partē tēporis: quo geſſiſti cōſulatū:tn̄ ſemp cognoui quæ eēt ſnīa tua de hoc pernitioſo & calamitoſo bello:qd & ꝓdixiſti:& caueri poſſe demonſtraſti. ¶Abſui: quo tpe eram in cilicia. ¶Magnā partē tui cōſulatus.ſ.magnam partem tēporis tui conſulatus: dicim⁹ aūt abſui magnā partē:& magna parte. ¶Cōſulatus:qa eo tpe Sulpiti⁹ gerebat ꝯſulatū:quo Cicero ꝓfectus ē in ꝓuinciā.¶Cognoſcebā.uel opinione quam de tua prudētia habebā:uel relatione multoꝝ. ¶Cauēdo:uitando. ¶Primis tē.cōſulat⁹ qa in principio cōſulatus tui erā Rōæ. ¶Accuratiſſime:diligentiſſime. ¶Collectis:cōnumeratis: ante oculos audientiū poſitis.¶Bellis ciuilibus:ſupiore tpe geſtis. ¶Quæ meminiſſent:q̄ tenerent memoria accidiſſe ſupioribus.¶Et ſcirent:ordo ē cū collectis bellis ciuilib⁹ monuiſti ut illa timerēt q̄ meminiſſent:& ut ſcirēt:cū ſupiores fuiſſent tā crudeles in repu.nullo exemplo poſtea futuꝝ:intolerabiliorē qcūq; oppreſſiſſet rēpu.armis. ¶Intolerabiliorē:crudeliorē. ¶Nā ꝙ:ratio ſuperioris propoſitionis:ē āt ſuia exornatio.¶Exēplo: imitatiōe.¶Iure:ſine reꝑhēſiōe. ¶Adeo mul. ualde multa:qa nemo repēte fuit turpiſſimus. ¶Afferūt:de ſuo aliqd ēt ex ſe nouū addūt:qd ex imitatiōe nullius hūt.¶Quare:ꝯcluſio hui⁹ ꝯſolationis: quā ex cōſcientia ꝯſilioꝝ eē uult. ¶Occidiſſe:piſſe . ¶Sua ſtul.ignorātia:q̄ nō cognouerūt q̄ recte eis cōſuleres.¶Salui:incolumes.¶Tua pru.q̄ eos mōebat: qūo poſſent piculū uitare:ſi mō parer̃ uoluiſſent. ¶Dices: ponit obiectionem quam poſſet facere ſeruius.

Abſui
magnā
partem
Abſui
magna
parte
Accura-
tiſſime

Adeo

¶Quid:ecce obiectio. ¶Iſta res: ꝙ qui non ſunt ſecuti conſilium meum ſua ſtultitia perierint: quia malum alterius nihil facit ad conſolationē noſtram. ¶Vix incōſolabilis:qui uix ullā poſſit recipere conſolationē. ¶Et deſperatio re.quia.q̄ amiſſa aliqñ recuperari poſſe ſperant̃ tolerabiliora ſunt quā ea de quibus nulla ſpes eſt.¶Sed ta.hucuſq; fuit obiectio:nunc ponit reſponſionē.¶Ipſe:hoc pronomē habet maximā uim.q.d.cuius iudicio nullum poteſt eſſe ꝓſtantius.¶Quaſi:tanq̄.¶Aliqd lumē:nam uirtutes ipſæ & uiri excellentes luminibus comparantur.ſ.tanq̄ aliquā ſplendidam faciem & lucem.¶Sanctitatē:integritatē:fortitudinē.¶Extinctis:mortuis.& pſeuerauerit in traſlatione:dixerat.n.lumē.¶Cæteris.ſ.luminibus & intelligit ꝓſtantiſſimos uiros:qui in bello ciuili pierunt.¶Hæc:ſupradicta oīa & cōſcientia conſiliorū tuorū:& iudiciū:quod Cæſar & cæteri ciues de te hñt.¶Magna: efficacia.¶Leuandas:minuendas.¶Quod aūt:cōſolatus eſt Cicero Seruium de cōmunibus miſeriis:nunc uero cōſolabat̃ eū de abſentia eius a patria:quā moleſtiſſime ferebat. ¶Eodem tē.i.cū abes a tuis:ipſo eodē tpe abes etiam a multis & magnis moleſtiis.quas neceſſe eēt te habere:ſi Romæ eſſes.¶Quas mo.a qbus abes.¶Niſi ue.niſi timerem.ne ſi ſcriberem tu abſens ea cognoſceres.q̄ qa nō uides exiſtimo tibi magnæ eē fœlicitati:& eſſe in meliori conditione:quam nos ſim⁹ qui ea uidem⁹:ergo uult ſignificare Cicero:nolo hæc ad te ſcribere:ne meis litteris cogaris cognoſcere ea quæ prodeſt tibi non uidere.

Ipſe
Sancti-
tas

¶Hactenus.huc-

¶ Hactenus:hucuſq;: & ē ſenſus:hucuſq; exiſtimo me adhibuiſſe oēm cōſolationē:ut tanq̄ amiciſſimus te certiorē facerē de rebus oibus:quæ poſſent tibi moleſtias & dolores auferre. ¶ Adhibitaȝ: adiunctam:appoſitam. ¶ Certior fieres:admonereris:inſtrueretis. ¶ Recte:iure amicitiæ. ¶ Quoad:quaten⁹:inquātū:uel ut. ¶ Reliqua ſolatia:pter ea de qbus factus es a me certior. ¶ In te ipſo:non in alio:quia non ſunt externa bona:ſed animi & tua. ¶ Neq; ignota mihi:qa noui uirtutes & doctrinā tuā. ¶ Neq; minima.i.neq; paruæ efficaciæ ad cōſolandū. ¶ Et ut:eſt quaſi correctio:quia dixerat neq; minima:ne putarenť etiā mediocria:ſubdit multo maxima. Et notandū multo tam ſuperlatiuo q̄ comparatiuo iūgi. ¶ Vt ego ſentio:ut ego iudico:ut eſt mea ſnia. ¶ Quæ.ſ.quæ in te ipſo ſunt maxima. ¶ Ego ipſe:ne uideatur alieno teſtimonio hæc dicere dixit egomet. ¶ Experiēs:probans:cognoſcens te ipſa. ¶ Quotidie:quia Ser.aſſidue ad Ciceronē aliqd ſcribebat:& multa eum præmonebat. ¶ Probo:laudo:ſic mihi placēt. ¶ Salutē:pſeruationē uitæ & fortunaꝶ meaꝶ. ¶ Teneo memoria:recordor. ¶ Studioſuȝ:cupidū amatorē. ¶ Oium doctrinarū:oium diſciplinarū liberalium. ¶ A ſapiētiſſimis:a philoſophis:a qbus tradunť pcepta bene uiuēdi. Hora. in epiſtolis:inter cuncta leges:& percunctabere doctos:Qua rōne queas traducere leniter æuū:&c.& Paulo poſt. Quid minuat curas qd te tibi reddat amicū. ¶ Bene:laudabiliter & honeſte. ¶ Quæ quidē.ſ.tradita a ſapiētiſſimis uiris. ¶ Vel optimis.i.etiam ſecūdiſſimis. ¶ Vſui:utilitati q̄to ergo magis poſſunt eſſe utilitati rebus aduerſis. ¶ His tpibus.q.d.miſerrimis & turbulētiſſimis. ¶ Nihil aliud:pter illa pcepta. ¶ Acquieſcamus : recreemur : deponamus curas & ſollicitudines:q̄tuȝ aūt proſit ad deponēdas curas ſtudia philoſophiæ:oſtēdit Ci.in Tuſculanis q̄ſtiōibus:& in pœmio libri ſecūdi officioruȝ. ¶ Nihil faciā:cū dicat ſe audere hortari ſeruiū:latenter tñ eum hortať:ut ſe ad philoſophiā cōferat:eſt aūt occupatio:qa maxime dicit q̄ negat ſe dicturum. ¶ Inſolenter:arroganter:audacter:nā inſolens audacē ſignificat & arroganteȝ & ſuperbuȝ : ut Ci.pro.M.Marcello:& uictoria q̄ natura ſui inſolens eſt:ſignificat etiā inſuetuȝ & iſolitū Cice.pro Deiotaro.Moneor etiā inſolentia loci.Saluſti. Inſolēs uera audiendi. Terē. Quid tu athenas inſolens. ¶ Tali:tā excellenti. ¶ Sciētia:doctrina. ¶ Vel na.ſubaudi tali.i.taȝ bona:& duo dixit naturā & ſciam. ¶ Quibus:

Hactenus exiſtimo nr̄aȝ cōſolationē recte adhibitā eē quoad certior ab hoie amiciſſimo fieres de his rebus:qbus leuari poſſent moleſtiæ tuæ. Reliq̄ ſūt in te ipo:neq; mihi ignota:neq; minima ſolatia & ut eqdē ſentio multo maxīa:q̄ ego ipſe experiēs ſic pbo:ut ea mihi ſalutē afferre uideanť. Te āt ab initio ætatis memoria teneo ſūme oīuȝ doctrinaꝶ ſtudioſum fuiſſe:oīaq; q̄ a ſapientiſſimis ad bn̄ uiuendū tradita eēnt:ſūmo ſtudio curaq; didiciſſe:q̄ qdē uel optimis rebus & uſui & delectatiōi eē poſſent. His uero tpibus hēmus aliud nihil in quo acqeſcamus. Nihil faciā inſolēter:neq; te tali uel ſcientia uel natura pditū hortabor:ut ad eas te referas artes:qb⁹ a primis tpibus ætatis ſtudiū tuū dediſti. Tātū dicā quod te ſpero approbaturū me poſtea q̄ illi arti cui ſtudebā nil eſſe loci neq; in curia:neq; in foro uiderē: oēm meā curam atq; operā ad philoſophiā contuliſſe:tuæ ſententiæ excellēti ac ſingulari nō multum plus q̄ nr̄æ relictū eſt loci. Quare nō equidem te moneo:ſed mihi ita perſuaſi:te quoq; in iiſdem uerſari rebus : quæ ēt ſi minus prodeſſent:animum tamen a ſollicitudine abducerent. Seruius quidem tuus in omnibus ingenuis artibus in primiſq; hac in qua me ego ſcripſi acquieſcere ita uerſatur.ut excellat. A me uero ita diligitur:ut tibi uni concedam:præterea nemini:mihiq; ab eo gratia refertur:in quo ille mihi exiſtimat:quod facile appareat : quod me colat & obſeruet:

hominesmaxime docentur quid in uita deceat:ut ipſe in.i.officiruȝ oſtendit. ¶ Referas te:recipias te:redeas. ¶ Studiū:aium:curā. ¶ Tantū.q.d.unū ſolū dicā. ¶ Approbaturū:confirmaturū a me dictū eſſe uere. ¶ Illi ar.dicendi. ¶ Cui ſtudebam:cui dabam operam. ¶ Nihil loci:nihil pcii:nihil æſtimationis eſſe:neq; admitti. ¶ In curia:q̄tum ad genus deliberatiuū. ¶ Neq; in foro:q̄tū ad iudiciale genus:qua in curia deliberabať a ſenatu:quid reip.maxime pduceret: in foro uero angebanť cauſæ iudiciales:q̄ ideo & forenſes dicunť. ¶ Curā:animi intentionē. ¶ Operā:laborē. ¶ Tuæ ſniæ.i.cognitioni legū:quā ſæpe Ci.ſciaȝ appellat:erat aūt Ser. Sulpitius iuriſconſultus optimus. ¶ Singulari:egregiæ. ¶ Nō multo plus loci eſt relictū.i.non multo plus ſunt in pcio q̄ ars mea oratoria:quia qd Cæſari placebat:pro legibus erat. ¶ Quare:concludit huiuſcemodi latentem exhortationē. ¶ Non moneo te:qui es me ſapientior:utitur frequenter occupatiōe:& ut uitet arrogantiā:& ne ægre ferat Ser.ſi aperte admoneatur. ¶ Ita perſuaſi mihi:ita induxi in aium. ¶ Te quoq;:ſicut me. ¶ Verſari:exerceri. ¶ Quæ:res. ¶ Si minus prodeſſent:ſi ēt nullā afferrent utilitatē. ¶ Abducerent: Amouerent:q̄to ergo magis debes uerſari:cū & proſint & aium a ſollicitudine abduceř poſſint. ¶ Seruius:ultima ps epłæ:in q̄ commendat ſtudiū ſeruii eius filii:& eius amorem erga ſe. ¶ Seruius:filius tuus. ¶ Ingenuis:liberalibus:quæ ingenuos.i.liberos hoies decent. ¶ In hac.ſ.philoſophia morali. ¶ Acquieſcere:recreari:deponere curas. ¶ Ita uerſať:ita exerceť:ita icūbit. ¶ Vt excellat:ut maxīe emineat iter æqles. ¶ Tibi uni ꝯcedā:te uno ſim iferior:a te ſolo uicar ī eo amādo. ¶ Præterea.i.pter te. ¶ Nemini.ſ.ꝯcedā.& ē ſenſus.ita eū amo:ut p⁹ te q̄ es ei⁹ pr̄:néo ali⁹ magis eū amet q̄ ego. ¶ Referť gr̄a.i.refert mihi uicē.qa ſicut ille a me amať:ita ego ab illo amor.ſic.n.referť gr̄a amoris:cū ab his redamamur quos amam⁹. ¶ In quo:in q̄ re.ſ.referēdo mihi gr̄aȝ. ¶ Ille exiſtimat:

Hacte- nus
Adhibi- tus
Quoad
Multo
Probo
Vſus
Acquie- ſcere
Inſolen ter
Inſolēs
Appro- bare
Verſari
Abdu- cere
Acquie ſcere

ſenſus eſt:in referenda mihi gratia amoris ille exiſtimat ſe facere ēt tibi rē gratiſſimā:qd facile appareat: & cognoſcat̄ q̄ colat me. ¶ Tibi quoq;:ſicut. ¶ Gratiſſimū:quia ſcit me a te amari: exiſtimat ſe tibi gratiſſimū fa-
Facile — cere ſi & ipſe amet. ¶ Facile:clare. ¶ Appareat:intelligatur. ¶ Obſeruet:reueretur.eſt aūt ordo in quo ille exiſti-
Obſeruet — mat ſe facere gratiſſimū quod facile appareat:cū me colat & obſeruet. ¶ In eo:ſcilicet q̄ appareat q̄ me colat.

Ccipio: Quū Serui. Sulpitius achaiæ pfectus ſæpius ad Ci. litteras eodē exēplo ſcripſiſſet:intellexiſſetq;
a Ci. id admirari:ſe excuſauerat duplici de cā ſe id feciſſe. Primū ppter negligentiā & improbitatē eoꝝ: q: cū epiſtolas accipiāt ferēdas ſæpenumero nō reddāt. Se igitur ſcripſiſſe multas eodem exemplo:ut ſaltem aliquæ reddent̄. Deinde id feciſſe inopia dicendi & paupertate oroñis: qa neſciret epiſtolas eiuſdē fer̄ argumēti uariis modis ſcribere:ſicut pōt facere Cice. quem dicebat poſſe idem uario mō dicere qa hr̄et copiā magnā & diuitias oroñis. Itaq; Cic. ei reſpondens dicit ſe accipere primā cām excuſationis de improbitate eorū qui non reddant lr̄as. altera uero minime q̄ pp inopiā oroñis eodem argumēto ſæpe ſcribat: cū ēt ipſe cedat eius ſcriptoꝝ ſubtilitate & elegantiæ. Deinde qa ſcripſerat quo cōſilio & qua rōne motus achaicū negocium ſuſcepiſſet. Rñdet. C. eum bene ſenſiſſe:nec rem aliter accidiſſe q̄ ipſe putaſſet. ſ. q̄ non eſſet libēter in achaia:dicit hoc nō eē pp moleſtiā puinciæ ſed qm̄ res ita pturbatæ ſunt & confuſæ & pſtratæ ciuilibus bellis:ut nullus locus eēt amœniſſimus cuiq̄ gratus eē poſſit aut iucundus: Poſtea uero exponit qua humanitate & liberalitate. C. Cæ. ſenatui roganti. M. Marcellū reſtituerit:dicitq; quō ſe egerit erga Cæ. pro hac reſtitutione Poſtremo laudat plurimū & probitatē & doctrinā Seruii eiꝰ filii. ¶ Accipio:acceptā hēo:& approbo. ¶ Eodē exēplo:eadē forma:eiſdem uerbis. ¶ Ex ea pte:quia excuſationē in duas ptes
Quatenus — diuiſerat ut diximus in argumēto. ¶ Quatenꝰ:inq̄tum alias uero ſignificat qū. ¶ Negligētia:
Negligentia — incuria:quū nō curāt reddere. īprobitate: pfidia:
quū nolūt reddere:quia ſint īprobi. ¶ Fieri:accidere. ¶ Illā ptē:ſecūdam:quā notauimꝰ in ar-
Improbitas — gumēto. ¶ Pauptate:īopia:qui nō ſis copioſus ī dicēdo. ¶ Sic.n.ſcribis:uſus.n.fuerat Ser. hoc

tibi quoq; in eo ſe facere gratiſſimum. Vale.

M.T.C.Seruio Sulpitio.S.D.

ACcipio excuſationē tuā:q̄ uſus es:cur ſæpius ad me lr̄as uno exēplo dediſſes. Sed accipio ex ea pte:q̄tenus aut negligētia aut īprobitate eoꝝ q ep̄las accipiāt:fieri ſcribis:ne ad nos pferant̄:illā ptē excuſationis:q̄ te ſcribis oroñis pauptate:ſic n. appellas:idē uerbis epiſtolas ſæpius mittere: nec noſco nec probo. Et ego ipē quē tu p iocū. Sic.n. accipio diuitias oroñis hr̄e dicis:me nō eē uerboꝝ admodū inopē agnoſco ειρωνευσαι.n. nō neceſſe ē:ſed tñ idē nec hoc ειρωνευομενος:facile cedo tuoꝝ ſcriptorū ſubtilitati atq; elegantiæ:cōſiliū tuū quo te uſum ſcribis hoc achaicū negociū nō recuſauiſſe:cū ſemper pbaſſem:tū multo magis pbaui lectis tuis pximis lr̄is. Oēs.n. cauſæ q̄s cōmemoras iuſtiſſime ſūt tuaq; & auctoritate & prudētia digniſſimæ. Quod aliter cecidiſſe rē exiſtimas atq; opinatus ſis: id tibi nullo modo aſſentior. Sed qa tanta perturbatio & cōfuſio eſt reꝝ:ita pculſa & pſtrata fœdiſſimo bello iacent oīa:ut his cuiq; locus ubi ipē ſit.ut ſibi quiſq; miſerrimus eſſe uideatur:propterea & tui cōſilii pœnitet te: & nos qui domi ſumus tibi beati uidemur. At contra nobis: non tu quidem uacuus moleſtiis.

uocabulo:pauptate:quod magis ē trāſlatū q̄ pprīū. & iō nō uideret̄ Ci. abuti eo uocabulo:attribuit id Seruio. ¶ Nec no. qa uideo te hr̄e copiā oroñis. ¶ Nec p.nec approbo.nec affirmo. ¶ Per io. ſeno hoc dixerat Ser. Ci. hr̄e diuitias oroñis:ſed ipſe ut arrogātiā uitet:dicit ſe accipe dictū loco nō ſeno. ¶ Diuitias:copiā trāſlatiue: ſicut ēt pauptatē poſuit:ſunt.n. hæc contraria diuitiæ & paupertas. ¶ Admodū io. quū non poſſit negare oino qd eſt manifeſtū:attenuat:ut uitet arrogātiā:& aſſentet̄ aliq̄tulū Seruio. ¶ Nō admodū:nō ualde: ειρωνευσαι, ſimulare ironice loq. Non eſt neceſſe:qa me noſti. ¶ Idē:ego ipſe. ¶ Nec ειρωνευομενος:nec ſimulans:ſed uere & ſincere loq̄ns. ¶ Cedo ſubtilitati:ſuꝫ inferior ſubtilitate tuorū ſcriptorū. ¶ Atq; elegātiæ: ornatui:ſubtilitatē
Cōſiliū — āt dixit q̄tū ad inuētionē ſpectat:elegantiā ad elocutionē. ¶ Conſiliū:alia pars ep̄læ. ¶ Conſiliū:rō:cogitatio. ¶ Te uſum nō re.i.te uſuꝫ ut nō recuſares. ¶ Negociū achaicū:puinciā achaicā:quā Cæ. tibi obtulit. ¶ Semper:anteq̄ ſcriberes aliqd. ¶ Tuis lr̄is:qbus reddis rōnem:quare nō recuſaueris. ¶ Digniſſimæ tua auctoritate.i. tales q̄les deceat auferri a uiro eius auctoritatis:& prudentiæ cuius es & haberis. ¶ Quod:ad aliam partē
Atq; — epiſtolæ. ¶ Cecidiſſe:ueniſſe. ¶ Atq;.i.q̄. ¶ Opinatus ſis:quū ſcripſiſti id negociū:ſcripſerat.n. Ser. quū eſt profectus in puinciā ſe nunq̄ opinatū fore:ut ſibi moleſtū eēt cōmorari in achaia:nunc uero eſſe ſibi moleſtū: qa in ea inuitus moratur:ad qd rñdet Ci. q̄ ſi ēt eſſet Romæ:nō minus inuitus eſſet:qui pp miſeriā tpōrū q̄ſq; inuitus eſt ubicūq; ſit. ¶ Aſſentior:ſum tuæ ſnīæ. ¶ Sed qa:ſed qa oīa ita ſunt perculſa & pſtrata fœdiſſimo bel-
Perculſus — lo:ut is locus uideat̄ cuiq; miſerrimus ubi ipſe ſit:iō pœnitet te ſuſcepiſſe negociū achaicū. & nos q ſumus Romæ:uidemur tibi eē beati. ¶ Perculſa:cōcuſſa:a pcello perculi perculſuꝫ. ¶ Proſtrata:uiolēter deiecta. ¶ Fœ-
Proſtrata — diſſimo:crudeliſſimo:ut Salu. Fœdi oculi. ¶ Iacēt:in cōtēptu ſunt. ¶ Is locus:etiaꝫ optimus & amœniſſimus.
¶ Videat̄:nō aūt reuera ſit:qa infœlicitas rerū facit nobis ingratū eſſe quēlibet locū. ¶ Propterea:iō pp hanc
Fœdiſſimus — cām:qa oīa iacēt. ¶ Tui cō. qd ſuſcepis achaicū negociū. eſt aūt ordo:ſed qa tāta eſt pturbatio & cōfuſio oiuꝫ reꝝ:& qa oīa ita iacēt pculſa & pſtrata fœdiſſimo bello:ut cuiq; uideat̄ eē miſerrimus is locꝰ:ubi ipſe ſit:ppte-
Iacent — rea pœnitet te cōſilii tui. ¶ At ptra:uiciſſim. & q̄ dicit̄ ecōuerſo. ¶ Nobis:q ſumus Romæ. ¶ Nō ua. nō carēs.
¶ Ptæ nobis:cōpa.

❡ Præ nobis: cõparatione & reſpectu nrm. ❡ Hoc ipſo: hac ipſa re ſi ẽt nulla alia eẽt. ❡ Quid doleas. i. pp qd doleas. i. cãm tuoꝝ doloꝝ. ❡ Audes: qa nõ hẽs qui te apud Cæ. accuſent: aut qui moleſte ferant. ❡ Tuto: ſine piculo. ❡ Nec id. ſ. q nõ audemus ſcribere. ❡ Vitio: culpa. ſ. fit. ❡ Victoris: Cæ. ❡ Quo: Cæ. ❡ Moderatius: humanius. ❡ Inſolẽs: ſupba & arrogãs: ut ſupradixim⁹. ❡ Vno te uicim⁹: una re ſum⁹ te beatiores. ❡ Salute: reſtõne: exulauerat. n. qa fuerat aduerſarius Cæ. in cõſulatu ſuo: neq; poſtea poterat æquo aĩo ferre oppſſionẽ reip. Tãdẽ depcãte ſenatu &. C. Mar. eius frẽ Cæſar liberaliter cõceſſit ut in patriã rediret: ſed cũ ille nollet etiã Præ nobis Tuto

ſed præ nobis beatus: atq; hoc ipſo melior eſt tua q̃ nr̃a cõditio: qđ tu qd doleas ſcribere audes: nos ne id quidem tute poſſumus: nec id uictoris: uitio quo nihil moderatius: ſed ipſius uictoriæ q̃ ciuilibus bellis ſemp eſt inſolens: uno te uicinus: qđ de Marcelli collegæ tui ſalute paulo ante q̃ tu cognouimus: ẽt hercule qđ quemadmodũ ea res agereƭ uidimus. Nã ſic fac exiſtimes poſt has miſerias. i. poſtq̃ armis diſceptari cœptũ eſt de iure pu. nihil eſſe actũ aliud cũ dignitate: nam & ipſe Cæſar accuſata acerbitate Marcelli (ſic. n. appelabat) laudaraq; honorificentiſſime & eqtate tua & prudẽtia: repẽte pter ſpem dixit ſe ſenatui rogãti de Marcello: ne hoĩs qdẽ cã negaturũ. Fecerat aũt hoc ſenat⁹: & quũ a Lucio Piſone mẽtio eſſet fcã de Marcello: & quũ Marcellus ſe ad pedes Cæſaris abieciſſet: cũctus aſſurgeret ſenatẽ: & ad Cæſarẽ ſupplex accederet: Noli q̃rere ita mihi pulcher hic dies uiſus ẽ: ut ſpẽ aliquã uiderer uidere: q̃ſi reuiſcentis reip. Itaq; quũ oẽs ante me rogãti gr̃as Cæſari egiſſent pter Volcanum. Is enim ſi eo loco eſſet: negauit ſe facturum fuiſſe. Ego rogatus mutaui meum conſilium. Nam ſtatueram non me hercule inertia: ſed deſiderio priſtinæ dignitatis in perpetuum tacere. Fregit hoc meum conſilium: & Cæſaris magnitudo animi: & ſenatus officiũ. Itaq; pluribus uerbis egi Cæſari gr̃as: neque metuo etiã

ſtis Ci. ut infra uidebim⁹ & ſuoꝝ uehemẽter rogatus differret: q; reditũ ſuũ: a Magio Chilone familiari ſuo pugione intẽptus eſt. ❡ Collegæ: fuerat. n. cõſul una cũ Ser. Sul. ❡ Vidimus: qa interfuimus: quũ a Cæſare ĩpetratus eſt eius reditus in p̃riam. ❡ Cum dignitate: cuʒ honore. ❡ Aliud: q̃ reſtõnem Marcelli. ❡ Diſceptari armis de iure pu. i. cõtẽdiſſe armis: cui⁹ cã eſſet iuſtior. Luca. iuſq; datum ſceleri canimus. i. ius armis ciuilibus q̃ſitũ. ❡ Accuſata acerbitate. ideſt quũ dixiſſet Marcellũ fuiſſe nimis acerbuʒ erga ſe: & eẽ æquũ uirũ & prudẽtẽ. ❡ Acerbitate: aſpitate & ptinacia. ❡ Sic. n. dicit Cæſarem formaliter uſum eẽ hoc uerbo acerbitate: qa Marcellus aduerſabaƭ ei: dicebatq; ſe nõ poſſe ferre ei⁹ tyrãnidẽ. ❡ Prudẽtia: qa putaſti eẽ cedẽdũ tpibus & quũ tu uidiſti te nõ poſſe ei reſiſtere: nõ putaſti aduerſandũ. ❡ Repente: ſubito. ❡ Roganti: ut Marcellus reſtitueret. ❡ Præter ſpeʒ: qa quũ dixiſſet uerba ſupradicta: oẽs credebãt eũ nunq̃ eſſe indulturũ Marcello. ❡ De Marcello: pp̃ter Marcellũ. ❡ Ne hoĩes qdẽ cã. i. nõ ſolũ nõ negaturũ cã ſenat⁹ rogãtis: ſed neq; ẽt cã ipſi⁹ Marcelli: a quo fuiſſet offenſus. In quo oſtẽdiƭ maxima clæmẽtia Cæſaris: & ſapia: qui ut faceret gratã reſtitutionẽ Marcello: dixit nõ ſolũ cõcedere eã cauſa ſenat⁹ rogãtis: ſed ẽt cã ipſius Marcelli. ❡ Hoĩs. i. Marcelli. ❡ Fecerat: qa dixerat ſuperius queadmodum ea res agereƭ: uidimus: ideo nunc oſtendit queadmodũ acta ſit. ❡ Fecerat: conſtituerat hoc quod ſequitur. ❡ Vt quũ mentio: ſenſus eſt. ita ordinauerat ſenatus: ut. L. Piſo primo ita iniiceret mentionem apud Cæſarem de Marcello: &. C. Marcel. eius frater abiiceret ſe ad pedes Cæ. ſupplicaturus. Deinde totus ſenatus aſſurgeret: & ipſe etiaʒ Cæſari ſupplicaret pro Marcello. ❡ Fcã mẽtio: inie̍cta uerba. ❡ A L. Piſone: is in magnæ erat auctoritatis apud Cæſarẽ: qppe erat eius ſocer pr Calphurniæ uxoris Cæſa. ❡ Marcellus. L. Marcellus. ❡ Abieciſſet: proieciſſet: proſtraſſet. ❡ Ad pe. qđ faciũt ſupplicãtes: & petẽtes miſericordiã. Ouidi. Et iacet ante pedes græcia mœſta tuos. ❡ Cũctus: uniuerſus. ❡ Noli q̃rere: elegans dicẽdi modus. q. d. crede mihi. ❡ Pulcher: honeſtus: lætus. ❡ Viderer uidere. q. d. licet reſpu. ſit oppræſſa: tñ hoc egit Cæ. cum tanta dignitate: ut uidereƭ reſpu. quodãmodo reuiuiſcere: & recupare priſtinã formaʒ. ❡ Reuiuiſcẽtis: trãſlatio eſt. Dixit enim in prima epſa huius quarti: occidẽti reipu. i. pereunti. ergo nũc dixit reuiuiſcẽtis. i. in uitã reuertentis: hoc eſt in priſtinum ſtatũ. ❡ Speciem: apparentiã. ❡ Roganti: quia: ut diximus: in primo lib. rogabanƭ ſinguli ſenatores ſniam ſuã. ❡ Ante me: nõ in conſpectu meo: ſed anteq̃ ei rogatus eſſeʒ. ❡ Is: Volcatius. ❡ Eo loco: in ſenatu. ❡ Facturũ: ut ageret gr̃as Cæ. dedignabaƭ enim hoc facere in tali loco. ❡ Cõſiliũ: pp̃oſitũ: deliberationẽ. ❡ Nõ ſtatuerã: dicit qđ eſſet ſuũ cõſiliũ. ſ. nunq̃ amplius hr̃e orõnem in publico pro quoquã. ❡ Nõ inertia. i. ignauia: qa neſcireƭ: nam inertia ɔtraria eſt induſtriæ: & ad aĩum referƭ: põt tñ etiã hic accipi pro negligẽtia corporis: ut ſit. ❡ Nõ in. i. nõ quia pigeret me. ❡ Deſiderio pri. di. i. amiſſione priſtinæ & pteritæ dignitatis: dr̃ enĩ deſideriũ pprie de reb⁹ aut amiſſis: aut qb⁹ carem⁹. Ci. in Lælio. Ego ſi Scipiõis deſiderio me moueri negẽ &c. ergo dixit qa uideo me amiſiſſe priſtinã dignitatẽ. ❡ Tacere: nũq̃ ampli⁹ publice dicere. ❡ Fregit: uicit: mutauit. ❡ Et Cæ. duo dixit fregiſſe cõſiliũ ſuũ ne ppetuo tacere magnitudineʒ aĩ Cæſaris qui motus ẽ ut parceret inimico: & ei in p̃riam redeundi ptãtẽ daret. Deĩde & officiũ ſenatus: quẽ pro tali uiro ſupplicare: & gr̃as agere Cæ. nõ puduerat. ❡ Magnitudo aĩ. i. magnanimitas: q̃ maxĩe cerniƭ in pcẽdo inimicis: ut ipſe li. i. offi. Nec uero audiendi ſũt: qui grauiter inimicis iraſcẽdum putãt: idq; magni aĩ & fortis uiri eẽ cẽſent. Nihil enim laudabilius: nihil magno & pclaro uiro dignius placabilitate & clæmentia. ❡ Officium: humanitas in agendis gratiis

Repẽte Pulcher Species Inertia Deſyderium

in cæteris rebus me honeſto ocio priuari:quod erat
unum ſolatium in malis:ſed iñ qm̃ effugi eius offen
ſionem:q fortaſſe arbitraret̃ me hanc tēpu.non pu
rar̃ ſi ꝑpetuo tacerē modice hoc faciā:aut ēt itra mo
dū:ut & illius uolūtati & meis ſtudiis ſeruiā.Nam &
ſi a pria ætate me oīs ars & doctrina liberalis:& ma-
xie philoſophia delectauit:tñ hoc ſtudiū:quottidie
ingraueſcit credo & ætatis maturitate ad prudentiā
& tpoꝶ uitiis:ut nullas res ita leuare aīum moleſtiis
poſſit.A quo ſtudio te abduci negociis intelligo ex
tuis lr̃is:ſed tñ aliqd iā noctes te adiuuabūt.Seruius
tuus uel potius noſter ſūma me obſeruantia colit:cu
ius ego tū oī ꝓbitate ſūmaq; uirtute:tum ſtudiis do
ctrinaq; delector.Is mecū ſæpe de tua māſione:aut
diſceſſione cōicat.Adhuc in hac ſum ſnīa:nihil ut fa
ciamus:niſi qđ maxie Cæſar uelle uideat̃.Res ſunt
eiuſmodi ut ſi Romæ ſis:te nihil ꝑter tuos delectare
poſſit. De reliqs nihil meli⁹ipſo eſt. Cæteri &c.eiuſ-
modi:ut ſi alterutrū neceſſe ſit:audire ea malis q̃ ui-
dere:hoc noſtrū cōſiliū nobis minime iucūdū eſt.q
te uidere cupimus:ſed conſulimus tibi. Vale.

quia pro reſtitutione tāti uiri nō putauit turpe agere grãs Cæ.¶ Plutibus uer.uel multis uel pluribus ꝗ̃ alii:naꝫ
habuit orationē:quæ hodie ēt extat:q̃ pro.M.Marcello inſcribit̃:quæ incipit Diuturni ſilentii.¶ Priuari hone-
ſto ocio:exiſtimabat.n.honeſtum ociū nō ire in ſenatu:neq; pro quoq̃ aliqd dicere:quo uidebat̃ ſe priuaſſe:qa
nunc inceperat:& qui ſemel incepit aliquid agere:nō uidet hr̃e honeſtā cām deſinendi.¶ In cæt.re.qbus exi-
gat ut idem faciam qđ feci in reſtitutione Marcelli.¶ Quod.ſ.honeſtū ocium.i.tacere.¶ Erat unū ſolatium:
erat mihi ſolū leuamen doloꝶ:nā & ipſa oratione Marcellina:dicit ſe uſum diuturno ſilentio:parti dolore:par-
tim pudore.¶ Sed tamen:adducit rōnem qua
re adductus ſit ut priuaret ſe hoc ocio:ne oſten-
deret uoluntateꝫ Cæ.quæ exiſtimaret Ci.ſi per
petuo taceret hoc facere:quia exiſtimaret tēpu.
Cæſare eam tenente nullam eſſe Ne ergo Cæ-
ſar hanc opinionem de ſe caperet:dicit ſe & di-
xiſſe pro.M.Marcello:& eſſe dicturū interdum
pro aliis:ſed nō crebro.¶ Effugi:uitaui.¶ Of-
fenſionē:ne offenderē uolūtatē Cæ.& ei diſpli-
cerem.¶ Nō pu.hāc tēpu.ſ.eſſe eo regnāte:ſed
eſſe penitus ꝑditā.¶ Modice:ſeruato mō i non
frequētiſſime.¶ Hoc:ut ueniā ad exercitationē
dicendi.¶ Intra.m.i.ēt minus q̃ Modice.q.d.
rariſſime.¶ Seruiā:obſequar:obtēperē:ſatiſfa-
ciam.¶ Et meis ſtu.q̃ ſine exercitatiōe quodā-
modo exareſcerēt & deficerēt:qa cū oīa alia ſtu
dia:tū uero ſtudia eloquētiæ magnā exigunt ex
ercitatiunē:ut ipſe in primo li.ad Herēniū:& in
Ars doctrīa oratore dicit.¶ Ars & doctrina:ars q̃ collectiōe
ꝑceptoꝶ cōſtat:ut grāmatica & rhetorica. Do-
ctrina uero exēplis & inſtitutionibus ꝑficitur ut
doctrina philoſophiæ & legū licet & iuriſconſul
tus artē appellat largo mō quaſi uirtutē quādā:
artes igit̃ intellexit:grāmaticā:rhetoricam:geo-
metriā:muſicā:arithmeticā:qbus oībus Cice.
opaꝫ dedit:qa ut ipſe in orōne oñdit:& Quint.
affirmat:ſ t̃ neceſſariæ oratori.¶ Philoſophia.ſ.
ethica.i.moralis.¶ Hoc ſtudiū:eloq̃ntiæ & agē
Ingraueſcit di cās.¶ Ingraueſcit:auget̃:ſit grauius:& ma-
gis perfectū.¶ Credo:duas ſubdit rōnes quare
hoc ſtudium quottidie magis ingraueſcat:& creſcat.Primum:qa ætas eo fit prudētior:quo fit maturior. Dein-
de qa in his miſeris tpibus nullū aliud habet ſolatium & leuamē moleſtiaꝶ ſuarū.¶ Credo:ſubaudi ingraue-
ſcit magis quottidie.¶ Maturitate:ꝑfectione:aptitudine:tractum a fructibus:qui eo ſunt perfectiores & melio
res quo maturiores. Vir.æui maturus Aceſtes.¶ Aetatis:ſeniles.¶ Ad prudentiā:ſicut.n.maturitas fructuū eſt
ad dulcedinē:ita ætatis maturitas ad prudētiā:q̃ eſt ſenectutis:ſicut teneritas adoleſcentiæ:quāto aūt quiſpiam
prudentior eſt:tāto aptior eſt ſtudiis philoſophiæ:cuius ut inqt Ariſtote.in primo ethi.Adoleſcens nō eſt capax
auditor:ꝑpterea ꝙ nō eſt multa exptus.¶ Et his uitiis tēpoꝶ.ſ.credo hoc ſtudium ingraueſcere.¶ His uitiis:
propter hæc uitia.¶ Tēporum:qbus nullus locus eſt relictus arti dicendi:neq; in foro:neq; in curia:nec ampli
us retinemus noſtram priſtinā dignitatem.¶ Vt:ſubaudi ita ingraueſcit.¶ Vt nulla alia res:ꝑter ſtudia lr̃arum
Leuare maxime philoſophiæ.¶ Leuare:leuē facere.¶ Moleſtiis:angoribus quos capio de oppꝛſſione reipu.¶ A quo
ſtudio.ſ.philoſophiæ.¶ Abduci:abſtrahi:remoueri.¶ Negociis:occupationibus:quæ ſunt tibi maxime in iſta
prouincia.¶ Noctes:tempora nocturna:qbus reſarcies ſtudendo:quæ ſubtrahunt̃ tibi negociis diurnis:ita.n.
Iam facere ſolent ſtudioſi.¶ Iam:mox:qa incipiūt eſſe lōgiores.¶ Seruius:dicit quantū colat̃ a Seruio eius filio.
Vel ¶ Vel:potius:correctio.¶ Noſter:utriuſq; nr̃m:tuus:ut ſupradiximus natura:meus amore.¶ Omni probita-
te:oī bonitate.¶ Quæ:magis hic ponitur declaratiue q̃ copulatiue ut ſit.¶ Quæ:hoc eſt.¶ Sūma uirtute:ꝑci
Tum pua & egregia ante oēs equales ſuos.¶ Delector:capio uoluptatē.¶ Tum:maxime & ꝑcipue.¶ Is:Seruius
Adhuc tuus filius.¶ Māſione:cōmoratione:in ꝓuincia Achaia.¶ Et diſceſſione.i.deceſſu:hoc eſt an ſis manſurus i an
diſceſſurus.¶ Mecū:quaſi cum patre:qđ eſt ſignū maximæ beniuolentiæ.¶ Adhuc:hactenus:uſq; ad hūc di-
em.¶ Velle:cupere:ut regamus nos ſicut uolet.¶ Res:cōditiones reꝶ.¶ Huiuſmodi:tales.¶ Nihil poſſit de
lectare te:nihil poſſit tibi afferre uoluptatē:& eſſe iucūdū.¶ Præter tuos:exceptis tuis:qa de reliqs poti⁹ caperes
moleſtiā q̃ uoluptatē.¶ De reliquis:quæ Romæ ſunt.¶ Ipſo:Cæſare:cui natura dedit ſingularē clæmētiam.
¶ Cæteo:qui ſunt apud Cæſarē.¶ Et cæ.q̃ ab eis gerunt̃.¶ Huiuſmodi:talis cūditionis.¶ Alterū:uel audire
uel uidere.¶ Malis:potius uelis.¶ Quā ui.qa minor eſt dolor:ut inferius dicet i ſenſu auriū q̃ in ſenſu oculoꝶ:
hoc eſt in audiēdo q̃ uidēdo.¶ Cōſiliū:qđ dam⁹ tibi:ut malis audire q̃ uidere:hoc eſt ut malis abeſſe:q̃ uenire
Romā.¶ Minime eſt iu.minime eſt gratū:qa do tibi inuitus:qm̃ uellē te uidere.¶ Sed cō.r.i.proſpicim⁹ tibi:
& utilitatē tuā quærimus:q̃ eſt ut abſis:nō aūt uoluptatē nr̃am:q̃ eſſet ſi Romā uenires:& te uidere poſſemus.

Poſtq̃:Tulliola

POſtq̃ Tulliola Ciceronis filia quæ primo nupſerat Piſoni Craſſipedi: dein Dolobellæ poſt mortẽ VBER.
Piſonis: tantũ fuit igenii & morũ ſuauitatis: & elegãtiæ: ut merito ita a patre amaretur: ut ſæpe ani-
mulam ſuam appellaret: nunq̃ tantis moleſtiis angeretur quin eas oẽs in ſermone filiæ deponeret.
Ea mortua iam reſpu. occupata & opp̃ſſa a Cæ. quũ incõſolabiliter doleret Ci. Serui. Sulpi. ei⁹ ami
ciſſimus uir magno ingenio: & p̃ſtanti doctrina: hæc epiſtola elegãtiſſima eũ cõſolandũ duxit: adductis & col-
lectis undiq; & rõnibus & exẽplis: qui poſſent oẽm dolorẽ nõ mõ lenire: uerũ etiã fere penitus tollere: arguit. n.

Seruius Sulpitius. C. S. D.

POſtq̃ mihi renũciatũ eſt de obitu Tulliæ filiæ tuæ: ſane q̃ p eo ac debui grauiter: moleſteq; tuli: cõmunẽq; eam calamitatem exiſtimaui. Qui ſi iſtic affuiſſem: neq; tibi defuiſſem: coramq; meum dolorem tibi declaraſſem. Et ſi gen⁹ hoc cõſolationis minimum atq; durum eſt: propterea quia per quos ea fieri debẽt p̃pinquos: ac familiaris ipſi pari moleſtia afficiũtur: neq; ſine lachrymis multis

& a neceſſitate generali moriendi: & ab auctoritate: & dignitate: & ſapientia Ci. quẽ non decet lachrymis luctuiq; idulgere: deinde oſtẽdit hũc obitum eo tpe utiliter filiæ ſuæ contigiſſe: ut magis quodãmodo ei gratulandũ ſit: q̃ dolẽdum.
ℭ Renũciatũ. i. nũciatum cõpoſitũ pro ſimplici. ℭ Obitu: morte: obire. n. qd nũc ſimpliciter Obeo
mori ſignificat: apud antiquos cũ additione ponebat: ut obiit mortẽ. Virgi. Morte obita qualis fama eſt uolitare figuras. Iuue. ſine additiõe poſuit: Magnus ciuis obit & formidatus othoni: ſignificat adire: unde obire mortẽ eſt ire ad mortem. ℭ Sane q̃ pro eo: ordo eſt. ſane tuli q̃ grauiter ac moleſte pro eo ac debui uidet aliquãtu
lum durus ordo: & durior adaptatio uerborum: ſed quãuis hic fuerit doctiſſimus nõ tñ hũit eã facilitatẽ quam
Ci. ℭ Quã gra. notãdũ hic q̃ iũctũ cũ poſitiuo: qd apud Ci. aut nuſq̃ aut rariſſime reperit. ℭ Ac de. q exponũt Quã iũ
ſicut debui: nõ ſatis p̃bãt q dicũt: cum ac non id ſignificet: ſed potius dicendum eſt: ac debui. i. & debui. ſ. fer- ctum cũ
re grauiter & moleſte: qa ſum tibi amiciſſimus. ℭ Cõem: nõ generalẽ oĩbus: ut qdã interp̃tant: ſed & meã & poſitiuo
tuã: ut ſupra in. i. ep̃ſa huius quarti libri: qcqd cõi cõſilio ſtatuerimus. ℭ Cõmunem aũt quia amicorũ omnia
ſunt cõia. ℭ Qui. ſ. ego. ℭ Iſtic: romæ. ℭ Defuiſſem: cõſolãdo. ℭ Cora: apud te: in cõſpectu tuo. ℭ Meũ dolo Ac
rẽ: ut itelligeres te a me amari: & tu æquius ferres tuũ: nam: ut inquit Ci. in Lælio de amicitia: Aduerſa quo pa- Coram
cto ferre poſſemus: niſi eſſent qui grauius ac nos ferrent. ℭ Hoc genus: quo ego utor. ℭ Durũ: difficile. ℭ Ipſi:
ideſt propinqui & familiares. ℭ Ea: quæ ad cõſolationem pertinent. ℭ Pari: æquali ei quẽ conſolatum ſunt.

P Oſtq̃: Habuit Ci. Terẽtiã uxorẽ: ex ea liberos Tulliolã: & Ciceronẽ p̃creaſſe: & illis parum fœlix fuiſ
ſe manifeſtũ eſt: Nã filius haud quáq̃ bonæ expectatiõis eſt habitus. Filiã uero Tulliolã: quã pp ſua- PHI.
uitatẽ uel animi: uel ingenii. & morũ ipſi⁹ eã tãtope amaret q & animulã: & corculũ: & aiæ ſuæ di-
midiũ ſæpenũero appellarit. Mors acerbiſſima eo tpe itercepit: quo Cæſar i Hiſpania cõtra Põpeii fi
lios bellũ gerebat: cui⁹ obitũ Cice. grauiſſime tulit. in eius cõſolationẽ multi ſcripſere: uel ipſe Cæſar q ex hiſpa-
nia ad conſolandũ Ciceronẽ lr̃as miſit. Itẽ Brutus: & Ser. Sulpit⁹ has ad eum lr̃as dedit cõſolatiõis plenas: &
multi cõſilii. Prio q̃tũ ipſe Sulpitius dolorẽ accepiſſet: oñdit. Inde ſe ipſum ad cõſolationis gen⁹ accõmodat: in
quo multas rõnes adducit: & argumẽtat a neceſſitate naturæ: quũ oĩno morẽdum ſit oĩbus: & ab auctoritate
& ſapia Ciceronis: quẽ ita i luctu eẽ turpiſſimũ uidebat: & q̃dã adhuc exẽpla cõmemorat: qb⁹ nõ aliquorum
morte dolẽdũ eẽ demõſtrat. ℭ Renũtiatũ: ſignificatũ. multa re cõpoſita cõtrariã a ſimplici ſignificationẽ acci- Renun
piũnt: ut tego retego: qd eſt apio. Figo refigo: qd fixũ erat euello: Claudo recludo. Signo reſigno. Vello reuello. tio
Alia uero cõplura nõ ſũt hmõi: ut eſt repeto: remaneo: reuello: reſciſco qd p̃prie eſt aliqd: poſtq̃ geſtũ ẽ ſcio: qd Retego
neſciebã: & renũtio aliqd poſtq̃ factũ ẽ alicui ſignifico uel dico: qd neſciebat. ℭ De obitu: morte. obire. n. mori Refigo
ſignificat. ẽt ſine adiũcto. Sed ſolem⁹ iterdũ addere mortẽ uel mortis diẽ: ut obit mortem: obit mortis diẽ: & obi Reſci-
re diẽ ſuũ: Q uinetiã dicim⁹ obire alias res: ut obire romã: hoc ẽ ire ad romã. Enni⁹. Ob romã noctu legiões duce ſco
re cœpit. Obire legationẽ: ſugi offĩo legationis. Et ob in cõpõne nõ modo ſignificat ad: ſed circũ: ut obſidere ut Obire
bẽ. alias pp: ut obſides: q̃ſi obſides appellati q ob fidẽ p̃ſtãdã dant: & obit⁹ nõ mõ mortẽ ſignificat: ſ; occaſuȝ Ob
ſignorũ. Vir. Nec fruſtra ſignorũ obitus ſpeculamur: & ort⁹. Et obit⁹ p aditu legim⁹. ℭ Saneq̃: hoc eſt multũ Obitus
& ualde aduerbia ut oppido: q̃q̃ poſitiuo iũgunt: ut ſaneq̃ grauiter & moleſte tuli. Et Cecili⁹ ad Ciceronẽ: ſa- Saneq̃
neq̃ lr̃is Cæſaris ſumus cõmoti. Et Brutus ad eundẽ: Saneq̃ gauiſus ſim. Liuius. Oppido q̃ parua erãt. In his ſẽ
ſus eſt. Poſt q̃ intellexi filiã tuã eſſe mortuã: ualde grauiter & moleſte tuli. ℭ Cõmunẽ: qa amicus i nã amicorũ Oppi-
omnia debent eſſe communia. Cice. in Lælio. Aduerſa quo pacto ferre poſſem: niſi eſſent: qui grauius ac nos doq̃
ferrent: p̃prie dictũ inter duos: a cõi & munus: q̃ſi mun⁹ duorũ: his uerbis beniuolentiã colligit. ℭ Calamitatẽ: Cõmu-
pro oĩ detrimẽto: & infœlicitate calamitas dici põt: ſed proprie ruſtici calamitatẽ grãdinẽ dicũt: q καλαμιη hoc nis
eſt ſtipulã & calamũ: ac ſegetẽ cõminuat. ℭ Affuiſſem: p̃ſens fuiſſem. ℭ Defuiſſem: i te p̃ſolãdo. ℭ Gen⁹: mo Calami
re ſuo pro q̃litate: dicit. n. gen⁹ hoc cõſolationis: qd affert a me tibi eſt qd minimum: & acerbum: eo q q ſunt tas
familiares & propinqui: per quos ea conſolatio fieri deberet: ipſi æq; dolent ac tu ipſe. ℭ Propterea: quia: ordo Affuiſ-
eſt: Propterea quia ipſi. ſ. familiares: & propinqui: per quos propinquos: & familiares: ea cõſolatio fieri deberet. ſem
Q uod aũt iungi uidebat ipſi: & ſic dicere ipſi p̃pinqui: ac familiares: iunxit relatiuo: qd eſt p quos: & ornati⁹
inqt p quos ea fieri debet p̃pinquos ac familiares: eſt. n. hæc rectior atq; ornatior in relatiuis locutio qua multi
ſunt uſi poetæ: & oratores uel i primis Cice. Sic. n. habet de officiis primo. Q uorũ ã officiorũ p̃cepta tradunt:
ea q̃q̃ ptinent ad finẽ bonorũ: & ſic intelligendũ non figurate apud Teren. Quas credis eſſe has: non ſunt ue-
ræ nuptiæ: & populo quas feciſſet fabulas. Eodem modo Virgilius. Vrbem quam ſtatuo ueſtra.

VBER. VBER.¶ Id.ſ.conſolari.¶ Conari:tentare efficere.¶ Vt ſubauditur ita ut.¶ Suum officiũ:conſolãdi.quod
Conari ideo dixit officium:qa ad amicos ptinet.¶ Tamen:quis durum ſit hoc genus conſolationis:qa pari moleſtia
afficior.¶ Venerunt in mentem:quæ recordatione & cogitatione complexus ſum.¶ Breui.i.paucis uerbis:&
captat docilitatem.i.audiendi attentionem.¶ Non quo:non qa.¶ Ea fugere.i.ea a te ignorari.¶ Minus per-
ſpi.minus nunc ea conſideres ꝗ ego.¶ Quid.q.d.nihil.& eſt interrogatio.¶ Cõmoueat:cõmouere & pertur
bare debeat.¶ Dolor inteſtinus:dolor interior animi:qa eſt etiam dolor exterior:ut eſt dolor capitis & cæteto-
rum membrorum:interdum ex pcuſſione aliqua.

id conari queunt:ut magis ipſi uideantur aliorũ cõ
ſolatione idigere:ꝗ aliis poſſe ſuum officium pſtare
tñ quæ in pñtia in mentẽ uenerũt: decreui breui ad
te ſcribere.Non qd ea te fugere exiſtimem:ſed for-
ſan quod dolore ĩpeditus minus ea pſpicias. Quid
eſt:ꝙ tãtope te cõmoueat tuus dolor inteſtinus:Co
gita quẽadmodũ adhuc fortuna nobiſcũ egerit: ea
nobis erepta eẽ:quæ hoĩbus nõ minus quam liberi
chara eſſe debent:patriam:honeſtatẽ:dignitatẽ:ho
notes oĩs hoc uno incõmodo addito:quid ad dolo
rem adiũgi potuit:aut qui nõ illis rebus exercitatus
anim9 calere iam debet:atq; oĩa minoris æſtimare.

¶ Cogita:uult arguere ſæpius hoc ĩcõmodum
eſſe æquo animo ferẽdum quum neceſſe fuerit
ferre:quæ multo maiora fuerũt quæ qdem enu
merat.¶ Quemadmodum: ꝗ male & acerbe.
Liberi ¶ Egerit nobiſcum:nos tractauerit.¶ Eſſe.ſ.co-
gita.¶ Quam liberi:quos tu tãtopere luges: nã
liberorum appellatiõe etiam una filia intelligitur:
ut infra uidebimus:& Teren.Cui tu liberos cõ-
mittas tuos.¶ Patriam.ſ.ereptam nobis: qa oc
cupata eſt a tyrãno.¶ Honeſtatem:rõnem ho-
neſte uiuendi:qa nemini licet dicere quod ſen-
Digni-tas tit.¶ Dignitatem: auctoritatem: & locum quẽ
quiſq; habeat pro cõditione ſua.¶ Honores:ad
Hono-res miniſtrationes magiſtratuũ: q honores dicũtur
ut conſulatus & pturaiquæ pprie honor dicitur:
unde Ius honorarium.i.ius ptoris.Oui.primo fa
ſtorum:Verbaq; honoratus libera ptor habet.Reli
qui tñ magiſtratus ẽt largo mõ honores dicunt:ut paulo iſra honores ordinatim petituri eſſent.Luca.Ille ſemel
raptos nunꝗ dimittet honores.¶ Hoc uno:hoc ſolo de obitu filiæ tuæ.¶ Quid adiũgi.p. qd potuit addi ad do
lorem:quẽ ex ſupradictis rebus capiebamus.q.d.nihil qa tantus erat dolor ex amiſſione pdictarum rerum:ut addito
hoc incõmodo filiæ tuæ:nihil tñ potuerit addi ad illũ tñ dolorem:qa nihil eſt fere in cõparatione illius.¶ Aut
q:alia ratio qa ab aſſuetis nõ eſt tanta paſſio:dicit ergo animus illis incõmodis ex doloribus de amiſſione pa-
triæ honorum & dignitatis nõne iam debet feciſſe callũ:& ita induruiſſe:ut iam non ſentiat hunc nouũ dolorem.
¶ Exercitatus:aſſuetus uerſatus.¶ In illis re.incõmodis reip. & amiſſionibus prædictarum.¶ Qui:quõ: aut cur.
Quid Callus Hora.Quid fit mecœnas:ut nemo ꝗ ſibi ſorte.ſeu rõ dederit:ſeu ſors obiecerit ulla contentus uiuat.q.n.accipit
p quõ aut cur.¶ Nõ debet callere.i.iã feciſſe callũ & aſſuetudinem: & eſt trãſlatio.Eſt.n.callus duities carnis:
ꝗ fit pp aſſiduitatẽ laboris.¶ Oĩa:ꝗ accidũt aduerſa.¶ Minoris æſti.i.minoris facere ꝗ ſi nũꝗ expertus eẽt mala.
PHI. PHI.¶ Id conari:conſolationem afferre.¶ Lachrymis:Gellius aſpiratiõẽ addendã cẽſet.Sed græci δάκρυα
In pñtia dicunt.¶ Vt:intellige ita ut.¶ Suum officiũ:conſolandi munus.¶ In præſentia:dicitur & in præſentiarum: &
In præ-ſentiarũ tam præteriti ſunt temporis:ꝗ futuri.Fabius.Quia pauci aderant:non putauit in præſentia differendum.L.An
næus.Sed ſi calũniator aderit differendum in præſentia erit.¶ In mentem mihi uenerunt: quæ cogitaui. Non
minus eleganter diceremus ſi aut occurrere:aut ſuccurrere:aut ſubire in eadem ſignificatione uteremur.¶ De-
cerni breui:paucis uerbis huiuſmodi deſinentias fuge. inconcinnam.n.orationem efficiunt.Hoc loco attentum
facit.¶ Te fugere:multis id modis uenuſte dici poteſt.¶ Te latere:neſcire:ignorare:clam te eſſe:neſcium eſſe:
ignatum eſſe: te fallere:non te capere:te præterire: & a ſenſu contrario non minus uenuſte dicimus.¶ Perſpi-
cias:mediteris.¶ Quid eſt:cõſolationis initiũ:& narratio earum rerum: quæ ad conſolationem ptinent.¶ Inteſti-
nus:adeo magnus ꝙ intus in pcordiis fixus eſſe uideat:q dolor eſt animi interior:quõ fit etiam exterior corpo
ris.¶ Cogita:argumentum a cõi:& maiori iactura:quorũ comparatione hæc quæ minora ſunt:æquiore etiam
animo ferenda ſunt.¶ Quẽadmodum:ꝗ peſſime.¶ Fortunam:hanc dicit Criſpus in omni re dominari. Ve-
rum Ci.dixit.Virtuti fortuna ipſa cedit:quod a Xenophonte accepiſſe uidet.Inqt enim.

Et alibi Criſpus.Fortuna cũ moribus imutatur:eſt enim hæc inconſtans:fragilis:perfida:lubrica.
Liberi nec quos illuſtrat ppetuo fouet:nec quos deſerit ppetuo pmit.¶ Egerit:ſeſe habuerit:nos tractauerit.¶ Liberi:
Arma pro qbus tu tantopere lamentaris. Pro uno ẽt filio uel filia numero multitudinis liberos appellamus: ut arma:
nuptiæ nuptiæ.Sed aĩaduerte:ꝙ unos:binos:ternoſue liberos non dicimus:ſed duos tres:quattuor:ut duos habeo libe-
ros:unum ex concubina:alterũ ex uxore.& intellige filiũ.¶ Patriam: Articulus eſt.Sed in huiuſmodi exornatio
nibus adhibẽdis ſeruandum eſt ne nimis crebre collocent.Inquit.n.ipſe ad Herẽnium.¶ Exornationes:ſi raro
diſponent:diſtinctam ſicuti coloribus:ſi crebro collocant:obliquã reddunt orationem.Hæc aũt quæ ipſe com
memorat:uel in primis patria:non minus nobis chara:ꝗ liberi eſſe debent.¶ Patriã:a Cæſare occupatã. ¶ Ho
Hono-res neſtatem:bene & honeſte uiuẽdi rõnem.¶ Et libertatẽ:libere loquendi.¶ Dignitatẽ: auctoritatem in Senatu.
¶ Honores:magiſtratus:q pprie honores appellant: Luca. Ille ſemel raptos nunꝗ deponit honores.¶ Quis:
Exercitatus quõ:ut Teren.Qui uocare.¶ Hoc uno incõmodo.ſ.morte filiæ.¶ Quid ad dolorẽ adiungi potuit: quẽ ex ho
noribus amiſſis capiebam.q.d.nihil cũ is dolor comparatione nihil ſit.¶ In illis rebus:erepta patria: & cæteris.
Exercit9 ¶ Exercitatus: aſſuetus:exercitus uero fatigatus:Virgi.Nate iliacis exercita fatis.¶ Callere:quaſi callum iam fe
Callere ciſſe:& ita induruiſſe:ut nullum dolorem nouum ſentire poſſet.Sane dictum μεταφορικῶς a callo pedum uel
manum ex nimia exercitatione perueniente.Inde callere etiam dicimus quid optime noſſe.

¶ An illius:

VBER. ℂ An illius:incipit confutare ſingula:quæ Ci.obiicere poſſet. ℂ Vicez forte:fortunā mortis. ℂ Quotiens.q.d.ſæpiſſime. Eſt aūt ſenſus cum īterrogatione quam ſæpe o Cice.neceſſe fuit ut tu deueneris:& ego inciderim in eam cogitationem:quod fœliciter euenit his qui potuerunt his temporibus mori ſine dolore. ℂ Veneris:ſponte. ℂ Et nos incidimus.ideſt caſu deuenimus:quum non curaremus id cogitare. ℂ Non eſſe actum peſſime cum his.i.non male:eleganter enim dicimus.Bene eſt actum mecum:pro eo quod eſt mihi bene euenit. ℂ Quibus licitum.i.qui potuerunt mortem cum uita commutare.i.mori. ℂ Sine dolore.ſ.amiſſæ patriæ & dignitatis &c. ℂ Quid autem:occurrit alteri obiectioni:oſtenditq; nihil fuiſſe his tēporibus: quare ualde debuiſſet optare uitam:& commemorat fere quæ ſolent hoīes ad uitæ cupiditatē inuitare. ℂ Quid fuit.q.d.nihil. ℂ Inuitare:allicere:hortari. ℂ Quæ res.i.præſentis temporis. ℂ Quæ ſpes:futuri. ℂ Quod ſolatium:quæ recreatio animi in multis malis. ℂ Vt cū aliquo:quia dixit nihil eſſe quod poſſet eā inuitare ad uidendum:percurrit oīa quæ potuiſſent inuitare:& oſtendit partim ei contigiſſe:partim talia eſſe:ut ne optanda quidē fuerint. ℂ Ageret ætatem:uiuere toto tpe uitæ ſuæ ſine diuortio. ℂ Licitum eſt tibi:reſpondet ſupradictæ obiectioni:& ut multi uolunt oſtendit eam nō debuiſſe optare uitā pp hoc qa ī tota iuuētute Romana:q̄ erat ualde corrupta ñ potuiſſet eligi marit⁹ Tulliæ ſicut exigebat dignitas ipſi⁹ Ci.dicit ergo:Licitū eē tibi cū īterrogatiōe.i.potuiſti. ℂ Deligerē optare:excerpere.q.d.nō. ℂ Ex hac iuuentute.q.d.tam mala & corrupta:placet tamē melius

VBER.

Bene est actum mecum

Inuitare

An illius uicem credo doles:quotiens in eam cogitationem neceſſe eſt ut tu ueneris:& nos ſæpe incidimus hiſce temporibus:non peſſime cum his eſſe actum:quibus ſine dolore licitum eſt mortem cum uita commutare. Quid autem fuit:quod illam hoc tpe ad uidendum magnopere inuitare poſſet? quæ res? quæ ſpes? quod aī ſolatium? ut cum aliquo adoleſcente primario coniūctā ætatem ageret:licitū eſt:tibi credo pro tua dignitate ex hac iuuentute generum deligere:cuius fidei liberos tuos:& te tuto cōmittere poſſes:an ut ea liberos ex ſe:ſe pareret quos quū florentis uideret lætaretur:qui rem a parēte traditā per ſe tenere poſſent:honores ordinati in repu. perituri eēnt ī amicorū negociis liberalitate ſua uti?

Deligerē

& affirmatiue dicat potuiſti credo eligere ex iuuētute Romana generū te dignū ut ſi hoc debuerit ipſam inuitare ad uitā:oñdat ei nō defuiſſe:qa īfra dicet adoleſcētib⁹ primariis nuptā fuiſſe:& ſic ſentio dicēdū. ℂ Libe.tu.tuā filiā:ut ſupra dixim⁹. ℂ An:ſubaudi hoc poterat eā īuitarē ad uiuēdū. ℂ Florē.pſpera fortūa utētes. ℂ Læta.qa nulla re magis lætanē patētes q̄ fœlicitate filiorū.Virg.Latōæ tacitū pertētāt gaudia pect⁹. ℂ Rē.patrimoniū. ℂ Honores:magiſtrat⁹. ℂ Ordinati:gradatī:qa prio petunē minores:deide maiores. ℂ Libe.defendendo amicos:& adiuuādo rēp.ex qb⁹ duab⁹ reb⁹ maximā gloriā cōparabāt adoleſcētes Romani ut docet Cice.in offi.

Ordinatim

PHI. ℂ An illius:cōfutatio in ea:q̄ Ci.potuiſſet obiicere. ℂ Vicē:locū:& ſortē:quæ eſt mortalis:& tu fortaſſe uelles nō uiuere pp iſta mala reipu. ℂ Cogitationē.ſ.fœliciter his eueniſſe.qui potuerūt ſine dolore ex hac uita decedere his miſeris tpibus. ℂ Veneris:ex te ipſo. ℂ Incidimus:caſu ductī:cū nobis id cogitare curæ nō eſſet. ℂ Hiſce.cōmicū ē quo ēt oratores & poetæ utunē.Cōſueuerūt antiq̄ ce oibus articularibus per oēs caſus addere:ut hicce:huiuſce:hæcce:hocce.Nunc uero his additē caſibus:qui exeunt in.s.ut huiuſce:hiſce:hoſce:haſce.Et animaduerte unū:q̄ etiā noīatiuum pluralem hiſce antiqui ſoliti ſunt dicere:qđ in Eunucho legimus:ut hiſce hoc munere arbitranē ſuam Thaidē eſſe. ℂ Modo peſſime actum:optime ueniſſe modus loquēdi elegantiſſimus:ut bene eſt actum cum Philethiro.i.bene Philethico euenit. ℂ Sine dolore:qui nō uiderunt pditā temp. ℂ Licitū eſt:potuerūt. ℂ Mortē cū uita cōmutare:mori:qđ multis dicitē modis:ut obire diē ſuum.Sulpitius.Nunciatū eſt Marcellū dicit ſuum obiiſſe:& oppetere.Virg.Cōtingit oppetere.Addimus & mortē.Ci.de diuinatione:æquius eſſe cenſuit ſe maturā oppetere mortē.q̄.P.Aphricani filiā.Migrare de uita.Sine appoſito migrare pro mori nō dicimus.Cice.anteq̄ ex hac uita migro:cōſpicio in meo regno in his tectis.P.Corneliū Scipionē.alias excedere:diſcedere:& decedere dicimus e uita.Cicero:Antonius in ipſa cura:& meditatiōe adeūdi ſui muneris exceſſit e uita.Idem ad Curionē:Si ei cōtigiſſet:ut te ante uideret:q̄ a uita diſcederet.Et in Catone maiore.Idem fieri de ſtatione & p̄ſidio uitæ decedere.Alias defunctū uita:q̄ſi pfunctū uiuendi munere.Virgi.Defunctaq; corpora uita.Alibi:Neq; adhuc crudelibus occubat umbris.Et nūc caſſuz lumine lugēt. ℂ Quid? q̄ agere aīam eſt mori.Celi⁹ ad Ciceronē.Hortēſius qñ has līas ſcripſi:aīam agebat.Martialis:Attale nequid agas:agas aīam.Itē perire:interire:extinctū eſſe:expirare:aīam effūndere:uitam cum ſanguine fundere:uitam fugere:aīam linquere:aīam exhalare.Virg.Aīam exhalaſſet opimā:& aliis huiuſmodi īnumerabilibus modis. ℂ Hoc tpe:tā miſero:& infœlici.argumentū ab utili:utile fuit illi mori:ne uideret infœlicia tpa. ℂ Quid autem fuit:altera cōfutatio obiectionis:quā ei Cice.facere potuiſſet:& multa cōmemorat:qbus hoīes ad uiuēdū magnopere mouentur. ℂ Inuitare:nunc exhortari & trahere. ℂ Quæ res:ad p̄ſens ℂ Spes:ad futurū tp̄s referē. ℂ Licitū eſt:potuiſti. ℂ Generum deligere:habuerat.n.duos ex Tulliola generos:primum Craſſipedem Piſonemq; quē priuſq̄ in Ciliciam iret extinctū uidit:alterū Corneliū Dolobellā. ℂ Liberos:tuos:Tulliolam dicit. ℂ Cōmittere:plus eſt q̄ cōmendare.Cōmittimus.n.magna & quæ periculo ſubiecta ſunt. ℂ An.ſ.poterat illā ad uiuendum inuitare hoc qđ ſequitur. ℂ Vt ea:Tulliola. ℂ Florentes:in aliqua dignitate & honore. ℂ Lætantur eni matres bona filiorū fortuna maiorē in modū. ℂ Rem:hæreditatem. ℂ Ordinatim:ex ordine Senatorio:in quo ante quintum &.xx.annum admittebatur nemo:niſi quiſpiam aliqua p̄cellenti uirtute ornatus:& primo minores petebantur magiſtratus:inde maiores. ℂ In amicorum negociis:in defendendis amicis.

PHI.

Hiſce

Inuitare

Spes

Cōmitto

Cōmendo

VBER. VBER. ¶ Quid hoꝝ. q. d. nihil: & ita oſtendit ea non fuiſſe optanda. ¶ Ademptũ: ſublatũ: ereptum nobis.
Adẽpt⁹ ¶ Priuſq̃ datum ſit: hoc eſt impoſſibile ut aliquid nobis adimat̃ priuſq̃ detur: ſed philoſophice locutus eſt. Ha
rum. n. rerũ tam breuis eſt uſus: ut uideat̃ nobis eripi priuſq̃ dari. ¶ At uero: alia obiectio qua malum ſit ad-
mittere filios. ¶ Niſi. q. d. concederem: niſi & eſſet peius pati q̃ nunc fiunt in urbe: quæ ſi patimur quare nõ de
Suffero bemus pati amiſſionẽ filioꝝ. ¶ Sufferre & perpeti: plus ſemper ſignificat̃ pati & perpeti q̃ ſufferre: hoc. n. mo-
Patior leſtiam ſolum corporis: alia uero etiã animi ſignificat. Horatius in epiſtolis: Rure meo poſſum qd uis perferre

Quid horũ fuit? quod non priuſq̃ datum eſt adẽptũ ſit? At uero malum ē liberos amittere: niſi hoc peius ſit hæc ſufferre & ppeti: quæ res mihi non mediocrē cõſolationem attulit. Volo tibi cõmemorare: ſi forte eadem res tibi dolorem minuere poſſit. Ex aſia rediens quum ab ægina megaram uerſus nauigarem: cœpi regiones circũcirca pſpicere: poſt me erat Aegina: añ megara: dextra Pyræus: ſiniſtra Corynth⁹

Perpe-tior patiq;. ¶ Quæ res: ordo eſt. uolo tibi cõmemo
rarem: quæ res attulit mihi cõſolationẽ: & cætera.
¶ Cõmemorare: exponere. ¶ Eadem res: quæ
mihi attulit cõſolationẽ. ¶ Ego: oſtendit Serui⁹
oĩa ſubiecta eẽ morti & exitio neceſſitate natu
Aegina ræ uel caſu. ¶ Aegina: urbs æaci: quã noĩe ma-
tris æginæ appellauit: in qua habitarunt myrmi
dones: qui ex formicis ſm fabulas facti ſunt
Enopia prius appellata eſt Enopia teſte Ouidio libro ſe
primo metamor. enopia ueteres appellauere:
ſed ipſe æacus æginam matris de nomine dixit.
Ea autem fuit: teſte Pom. circa Peloponenſon
Megara io ægeo pidaurico litori pxima. Megara uero
urbs fuit olim in Attica: Auctore Strabone libro nono. Pomponius dicit eſſe in Megaride: quæ eſt in Theſ-
ſalia: hæc olim dicta eſt Alchatoe: nota eſt in fortunio: Niſi regis ſylla filia crine purpureo ſpoliati: ut ſcribit Oui
di. late circa pricipium libri octaui metamorphoſeon: ſunt autem in Europa: nec uideat̃ inconueniens: quia di
xerit ex Aſia rediens. Potuerat enim ex Aſia rediens ad has urbes Europæ peruenire: ſicut ſi quis dicat ex Hiſpa-
Circumcirca nia rediens cũ Mediolanũ uerſus ite: nõ tñ ſequit̃ q̧ Mediolanũ ſit in Hiſpania. Ab Aegina ex Aſia. n. redeunti
pri⁹ occurrit ægina. ¶ Circũcirca: oĩ pte. ¶ Poſt me: retro me qa ab eo diſceſſerã. ¶ Pyræus. i. ĩ attica: fuit urbs
Pyræus portus Athenienſiũ. ¶ Corynthus: fuit urbs Achaiæ ſup iſthmõ medio maris Ionii & Aegei aliqñ cognomina
Corynthus ta Cercyra: auctore Stra. poſtea Ephyræ: deinde inſtaurata corynthe Oreſtis filio: corynthus ẽ appellata. Oĩm
celeberrima & ditiſſima: frequẽtata a nautis & mercatoribus pp multitudinem meretricũ: quæ illic habitabãt.
PHI. PHI. ¶ Quid hoꝝ fuit: nihil. ¶ Priuſquã datũ: dari eñi ex his quæ diximus aliqd nõ poterat: quoniã id om-
ne prius a Cæ. ademptum fuerat: unde datũ a parentibus ademptũ a Cæ. ¶ At uero: alia confutatio obiectio-
Suffero nis. ¶ Hæc ſufferre ac perpeti. ſ. quæ fiunt in urbe: & cum iſta quæ in urbe fiunt mala patimur: cur etiam filioꝝ
Patior amiſſionem non patimur. Sufferimus enim corpore: patimur uero corpore: & animo. Itaq; plus eſt pati: & per
Perpetior peti q̃ ſufferre. Teren. in Andria: facile omnes perferre: ac pati: cuꝫ quibus erat. ¶ Quæ res: melius ut cum infe
riore ſñia coniungamus q̃ cum ſupiore. & ſic exponamus ut dicat ¶ Volo tibi cõmemorare rẽ: q̃ res mihi nõ
Volo mediocrẽ conſolationẽ attulit: ſi forte &c. Volo aũt ab eo dictũ quod græci βουλομαι. ¶ Ex aſia: Aſia Euro-
Aſia pæ cõiungit̃ ad Tanain fluuiũ eã diuidit Taurus mõs bifariã: cuius ptes ad Aqlonem partẽ ad meridiẽ relin-
Aegina quit. Vnã interiorẽ græci: alterã exteriorẽ appellant: bene ergo rediens ex Aſiã ingreſſus Europã uidit oppida q̃
Enopia dicit: & ſunt in Europa. ¶ Aegina: hæc urbs & inſula primo enopia dicebatur: inde ab Aegina Aſopi filia: quã
Iuppiter adamauit: & ex ea Rhadamanthuꝫ: & æacum filios ſuſcepit: Aegina noiata: de qua Naſo ſic habet in
Megara metamorphoſi ſuã ænopiã ueteres appellauere: Sed ipſe æacus Aeginã matris de noie dixit. ¶ Megara: Aſiæ
regionis patria ut ait Strabo. Megaricũ ſolũ extitit. Sed urbẽ ipſam Megarã heraclidæ quũ fuiſſent p̃lio uicti: &
meganicã terrã tenuiſſent: mœnibus cinxere: & hæc megarenſiũ ciuitas: ut idem ĩqt: multa fortunæ uarietate
pfuncta eſt. Habuit & philoſophoꝝ ſtudia: quos appellauere Megaricos: qui euclidi ſocratis auditori ſucceſſe-
re. Eſt aũt megarẽſis ager ſicut & atticus aſperrimus: neq; ferax: cuius ptẽ ampliorẽ ptinẽt mõtes quos oneos. i.
Aſinarios uocãt. Põponius mella non in Attica regione ſed in megaride: quæ qdem ẽt in Theſſalia dicit eſſe:
Verſus nota qdẽ eſt fabula regis Niſi & Syllæ quaſi minoris amore corrupta aureũ crinẽ abrupit patri. ¶ Verſus: ſem
Pyræus per poſtponit̃ dictioni: mutatq; accentũ in penultima. ¶ Dextra pyræus: Portũ & urbẽ in Attica regionẽ fuiſſe
docent multi: uel in primis Strabo: & Plynius: hi. n. locũ ipſum maximis laudibus extulerũt: & ibi ædem Iouis
Saluatoris eſſe dixerũt: & mineruæ templũ: de quo loco qũo multa Strabo uerba feciſſet: tandem ſic finẽ fecit.
Pyræum quoq; portũ in habitaculoꝝ anguſtias cõtraxerũt: & ædem Iouis ſaluatoris porticus ipſa templi admi
rabiles habet tabulas clariſſimoꝝ artificum: in pluribus autem ſpectabiles habet ſtatuas. Cæterum longi mu-
ri diſſipati fuerunt. Primũ qdem lacedæmoniis emolientibus: poſtea uero Romanis: Qua tempeſtate Sylla &
Pyræum: & oppidũ per obſidionem expugnauit urbs ipſa ſaxum eſt in plano quaqua uerſo habitato: quo in ſa
xo uetuſtum Mineruæ templũ ſurgit. In quo lucis extinctæ lichnus eſt & uirginis domus quam ictinus ędidit
Corynthus ubi palladium eſt ex ebore perfectũ opus phidiæ. ¶ Corynthus: in Achaia urbs quondã florẽtiſſima: quæ Cer
cyra primo dicta. Inde ephyra: demũ quũ deleta fuiſſet & ab Horeſtis filio reſtituta: qui Corynthus uocabat̃ a
Coryntbi nomẽ accepit: quã deinde Romani funditus deleuerunt. L. Munio. Poſtremo iterũ a Diuo Cæſare
reſtituta eſt: de quo Strabo ſic ait. Corynthus uero deſerta diutius manens a Diuo Cæſare denuo reſtituta pp
bonũ terræ ipſius ingeniũ: miſſis eo colonis frequẽtib⁹ generis libertinoꝝ qui rudera ſollicitãtes: & ſepulchra re
fodientes plurima inueniebãt fictilia oſtraceaq; toreumata pmulta etiam ænea ornata ſubinde mirari opa taꝫ
fabrefacta nullum indiſcuſſum dimiſere ſepulchrum: unde inuentis talibus locupletati: multoq; diſponentes ꝑ
cio urbẽ Romam mortuis repleuere Corynthis: Sic enim de ſepulchris exceptam prædã nominabãt oſtraceã.

VBER.¶ Quæ oppida.i.urbes:nā & oppidū ꝓ urbe ponit̃.Virg.li.i.Geor.Aſcræūq; cano Romana per op- VBER.
pida carmen.¶ Quodā tpe.q.d.remoto a memoria ætatis nr̃æ olim. ¶ Proſtrata:deiecta. ¶ Diruta:ruinoſa. Hem
¶ Hem:interiectio corripientis ſeipſum:uel indignantis.¶ Homūculi:uiles hoies:eſt.n.diminutiuū. Item &
homūtio:& homulus & homululus.¶ Indignamur:moleſte ferimus. ¶ Noſtrum:hoium. ¶ Interiit:morte
natur ali cōſumptus eſt.¶ Occiſus:ab aliquo interemptus. ¶ Quoꝝ:hoium breuior:quia urbes cōparatione
hoiū uident̃ habituræ æternitatē. ¶ Cadauera:de urbibus dixit trāſlatiue ab hoibus.¶ Vis ne:adhuc ſunt uer-

q̄ oppida quodā tpe florentiſſima fuere:nunc ꝓſtrata:& diruta añ oculos iacēt. Cœpi egomet mecū ſic cogitar̃. Hē nos homūculi indignamur:ſi qs nr̃um interiit aut occiſus eſt : quoꝝ uita breuior eē debet: quū uno loco tot oppidorū cadauera piecta iacent. Vis ne tu Serui cohibere & meminiſſe hoiem te eē natū:crede mihi cogitatiōe ea nō mediocriter ſum cōfirmatus. Hoc idē:ſi tibi uidet̃ : fac añ oculos tibi ꝓponas mō uno tpe tot uiri clariſſimi interierūt. De impio ꝑterea tāta diminutio facta ē:oēs ꝓuinciæ cōquaſſatæ ſunt in uni⁹ mulierculæ animula:ſi iactura facta ē:tātope cōmoueris. Quæ ſi hoc tpe nō ſuū diem obiiſſet paucis poſt annis tamē ei moriēdū fuit: q̄m homo nata fuerat. Etiā tu ab hiſce rebus animū ad cognitionē tuam aduoca:atque ea potius reminiſcer̃ : q̄ digna perſona tua ſunt illam quā diu opus ei fuerat uixiſſe una cū repu. fuiſſe: te patrem ſuum

ba q̄ ſecū cogitauit.¶ Cohibere:reprimere:col- Cohibe-
ligere te:& ad rōnem reducere. ¶ Hoiem.q.d. re
mortalē & corruptibilē.¶ Crede:iā cōuertit ſer-
monē ſuum ad Ci. ¶ Confirmatus:corrobora- Confir-
tus cōtra dolorem.¶ Idē.qd ego feci:aut tu ſi- matus
militer cogites. ¶ Præponas āte oculos.fingas Modo
te uidere. ¶ Modo:pauloante quū gerebantur
bella ciuilia.¶ Tot uiri:Pō.M.cato & alii q̄plu-
rimi.¶ De impe.nr̃o Rōano. ¶ Cōquaſſatæ:
magna clade pculſæ. ¶ Oēs:Lu.totis pugnatū
eſt uiribus orbis.¶ Mulierculæ:cōſolatiōis gr̃a
uſus eſt diminutiuo:& ad id refertur ꝙ dixit tot
uiri clariſſimi . ¶ Animula.q.d.q̄ non erat ſi ui-
xiſſet res ullas magnas factura. ¶ Iactura:amiſ- Feci ia-
ſio:dicimus aūt feci iacturam in morē priſ:nō cturam
aūt habui uel accepi iacturā. ¶ Tantope:tā uæ-
hemēter:tā incōſolabiliter.¶ Fuit mo.neceſſa-
rio fuerat moritura. ¶ Paucis p⁹ an.q.d.qd igr̃
acceſſio paucorū annoꝝ eam iuuare potuiſſet.
¶ Nata hō:ꝙ aial ex pte diffinitionis ſuæ mor-
tale eſt. ¶ Etiā:nō copulatiua ē pticula in hoc Etiam
loco:ſ3 hortātis:ponit̃ etiā pro eya.¶ Hiſce:ta-
lib⁹:qb⁹ doles. ¶ Aduoca:collige. ¶ Remini-
ſcere:recordar̃:reduc in mēoriā.¶ Tua pſo.cō- Perſona
ditiōe & q̄litate tua. Ci.i.i.offi. Intelligēdū ē ēt
duab⁹ nos a nā idutos eē pſōis:aſs ſignificat laruā.¶ Illā.ſ.reminiſcer̃.¶ Vna cū rep.i.uixiſſe quū uiueret reſp.

PHI.¶ Oppida florētiſſima:præſertim Pyræus & Corinthus:de qua corintho ſic ēt Strabo loquitur.Ciuitas PHI.
ipſa Corinthiorū:ampliſſima uſq; fuit & opulētiſſima:ſeu uiros innumerabiles ad ciuile regimen peritiſſimos.
Siue exuuias opificū artes aīo uertis.¶ Egomet:illud met aſſumptiue dicim⁹ potiuſq̄ cōpoſitiue:& paragoge Met
eſt & in prima pſona oibus caſibus iungi pōt:in ſecūda uero in nominatiuo nō ponim⁹:ne ſi tu met dicerem⁹
uerbū eē uideret̃:& ſciendū qd aut dr̄iæ aut ſignificantiæ cā adiungit̃ met.¶ Hē:indignantis:& ſeipſum incre- Hem
pantis aduerbiū. Quidā uero en legūt qd nō probo.¶ Homūculi:q̄ in o deſinūt ſi diminutiua ſunt o i u ꝯuer- Homū
tūt & culus accipiūt ut hō homūculus. Plautus in rudēte:homūculi q̄ti eſtis eiecti:dr̄ ēt homūtio homulus & culus
homululus. Plautus in eodē:homul⁹ ex Argilla & luto factus.¶ Interiit:natura.¶ Occiſus eſt:uiolētia.¶ Op- Homū-
pidorū:oēs urbes ꝑter Romā hoc noīe appellant̃. Roma uero ab excellentia peculiare urbis nomen accepit. cio
Dictū ſane oppidū ꝙ illuc opes conferant̃.¶ Cadauera:μετάφορικωσ ab animantibus.¶ Breuior:compara- Homu-
tione oppidorū.¶ Vis ne tu te ſerui cohi. Quæ ſecū dicebat Seruius illa cogitans.¶ Cohibere:ad rōnē te duce- lus
re & colligere. ¶ Hominē eſſe natū:& intelligit ſe moriturū:nā oīa orta occidunt:& Flaccus : debemur morti Homu-
nos noſtraq;. Idē mortalia facta pibunt.¶ Confirmatus:ad oīa.ſ.æquo aīo perferenda:quæ nobis affert neceſ- iulus
ſitas naturæ:inter q̄ mors ipſa in primis numerari pōt:uidet̃ ad euitādū arrogātiā:ne tāto uiro ꝑcipere uideret̃ Interiit
tot uiri nō mō de Rōanis intelligendū eſt ad general̃r dictū . ¶ Interierūt:interierūt eſt rerū oiū finē habere. Occiſus
Vnde leuior res eſt perire q̄ interire. Plautus in captiui duo qui per uirtutē perītat nō interit.¶ De impe.nō ſo- eſt
lum de Romano:ſed generaliter de oibus per totū orbē terrarū:ſed magis de Romano . ¶ Cōquaſſatæ:non Oppida
taꝫ a fortuna q̄ a natura & moribus agitatæ & pcuſſæ magna ſtrage . ¶ Iactura:perditio feci iacturā dicimus: Vrbs
habui uero:aut accepi iacturā nō dicimus.¶ Mulierculæ aiula:nō ad diſplicētiā diminutiōe ē uſus:ſed ad cō- Interire
parationē tā ꝑclariſſimarū rerū:qui oēs interierunt:& ad ꝯſolationē eius:qūo tot uiri excellētiſſimi interiiſſent: Perire
interir̃ ēt potuit iſta.¶ Paucis.p.an.q̄m uita nr̃a breuis eſt:hinc Naſo. Cito pede labit̃ ætas:& Flaccus Heu po- Iactura
ſthūe:poſthume labunt̃ anni:& nil eſt annis uelocius:poſt clam ante tā accuſatiuæ etā ꝑpōnes q̄ ablatiuæ ut Poſt
multis añ diebus:& longo poſt tpe uenit & ſic dictū paucis poſt annis q̄ſi ꝙ nihil ꝓfuiſſet ꝓrogatio paucoruꝫ Clam
annorū.¶ Quoniā hō na.e.i.mortalis:oia.n.q̄ naſcunt̃ occidūt:& hac lege inq̄t Ci.nati ſumus:ut oibus telis Ante
fortūæ ꝑpoſita ſit uita nr̃a:neq; eē recuſandū quomin⁹ q̄ nati ſumus ꝯditiōe uiuamus:neue tā grauiter eos ca- Etiam
ſus feramus:quos nullo ꝯſilio uitare poſſumus.euētuq; alioꝝ mēoria repetēdo nihil accidiſſe nobis noui cogi- Remi-
temus.¶ Etiā:nūc eſt hortātis.¶ Ea re.accuſatiuū exigit:ut recordor. ¶ Digna.t.p.cōditiōe & q̄litate.q philo- niſcor
ſophus q orator:q pater priæ prim⁹ oiū appellat⁹ fuiſti. Alias pſonā ſignificat laruā. Vñ pſonati appellant̃ lar- Perſona
uati. ¶ Vixiſſe:ſimilr̃ definēs & articulus:uixit.n.tāto tpe q̄to reſp.in libertate & pr̄ in dignitate pmāſit:& ipſa Perſona
in oi ſuauitate uiuēdi uerſari potuit:nā ſi diuti⁹ uixiſſet ꝓfecto uidiſſet multa quæ noluiſſet. Itaq; utile fuit mori. tus

VBER.

VBER. ❡ Prætorẽ: conſulẽ: augurẽ: his oĩbus magĩratib⁹ functus eſt Ci. ❡ Vidiſſe: qđ potuit ei multũ ſatiſſe ciſſe ad uitã: q̃ nõ poterat te uidere maiorẽ. ❡ Primariis: ex primis & optimis urbis nr̃æ Piſoni & Dolobellæ. ❡ Bonis: cõmodis fortunæ. ❡ Perfunctã. uſam. ❡ Occideret: periret quia amiſſa rep. qđ ſolatii in uita habere potuerat. ❡ Quid eſt. q. d. nihil. ❡ Hoc noie: hæc cauſa mortis. ❡ Deniq; poſt multas rõnes deponẽdi doloris. Ciceronem. q. d. tñ & talẽ uirũ: de quo tãta eſt apud oẽs opinio. ❡ Et eũ. ſ. te eẽ. ❡ Præcipere: pcepta dare fortitudinis & cõſtantiæ: qđ maxime fecit in libus officiorũ. ❡ Neq; imi. ſeq̃re: & eſt modi imperatiui: imitamur aũt mores facta & dicta & geſtus: ſequimur uero corpus: & ſequi interdũ pro imitari ponit̃: ut Tulli. filius nõ ẽ ſecutus patrẽ: imitari uero nũq̃ pſequi ponit̃: neq; n. recte dicimus: tu pcedis: ego te imitor: ſed potius ſequor dicendum eſt. ❡ Malos: imperitos. ❡ Profitent̃: aperte dicũt. ❡ Temere: hr̃e. ❡ Tute: tu ipſe: nã te adiectio ẽ. ❡ Subiice: ppone tibi ad cõſolationẽ. ❡ Longinqtas diuturnitas. ❡ Molliat: mitiget ſi penitus auferre non põt. ❡ Hoc ipſi uenturũ qđ minuat dolorem. ❡ Nõ occurrere ei rei. i. nõ puenire: & anticipare eam tẽ. ſ. medicinã tẽporum. ❡ Tua ſapiẽtia: per tuã ſapientiã: quæ debet tibi auferre eũ dolorẽ: quẽ tps auferret. ❡ Si quis ſenſus inferis. i. ſi in morte eſt aliqs ſenſus: q certe eſt. ❡ Inferis: mortuis: qui ad inferos deſcendũtur credebãt antiqui: ut Oui. Tendim⁹ hũc oẽs. Iuue. Eſſe aliquos manes: & ſubterranea regna: & paulopoſt. Illuc heu miſi traducimur.

Imitari
Sequi
Tuet
Molliat

prætorẽ: conſulem: augurem uidiſſe: adoleſcẽtibus primariis nuptã fuiſſe: oibus bonis pꝑe functã eſſe quũ reſpu. occideret: uita exceſſiſſe. Quid eſt qđ tu aut illa cũ fortuna hoc noie q̃ri poſſis? Deniq; noli te obliuiſci Ciceronẽ eẽ: & eũ q aliis ↄſueueris pcipe & dare cõſiliũ: neq; imitari malos medicos: q in alienis morbi pfitent̃ teneĩ ſe medicinæ ſcientiã: ipſi ſe curare nõ pñt: ſed poti⁹ q̃ aliis tute pcipe ſoles: ea tu te ſubiice: atq; apđ aĩum ppono. Null⁹ dolor ẽ quẽ nõ lõginqtas tẽpotis minuat: atq; moliat: hoc te expectare tẽpus tibi turpe eſt: ac nõ ei rei ſapientia tua te occurrere. Quod ſi quis etiam inferis ſenſus eſt:

PHI.

PHI. ❡ Prætorẽ primo q̃ſtor fuit in Sicilia & nũc Romæ penuria rei frumentariæ annonã mittẽdã curauit: ædilis ut factus eſt: poſtea prætor urbanus. Inde ↄſulatũ ↄſecutus in quo Catilinã Galbã. C. Antoniũ. &. Qu. Cornificium cõpetitores habuiſſe Plutarchus oſtẽdit: a catilinaria coniuratione patriã liberauit: quo ipe pater patriæ primus omnium Romanorũ nominatus eſt. Fuit etiã item Augur poſt Craſſi interitũ. Inde paulopoſt proconſul miſſus in Ciliciam. Augures enim ut de muneribus publicis diximus captandis auguriis auſpiciiſq; faciundis ad ineundas res magnas præerant & prudentiſſimi uiri & magnæ auctoritatis habebantur: a Numa primum quattuor ex gente patritia: quattuor ex plæbe cõſtituti: nihil enim quodãmodo moliebant̃. Romani pſertim in ineundis magiſtratibus: niſi prius ſumptum fuiſſe augurium. His autẽ omnibus mirifica fides adhibebatur: q̃ maxime. L. Tarquinio priſco Actius neuius Caio & nouacula confirmauit: qui uero ea ſpreuerunt: in maximas clades incidere. L. Craſſus cum ſpretis auſpiciis exercitum duxit in parthos: & Claudius pulcher: ut inquit Suetonius: apud Ciliciam non paſcentibus in auſpicando pullis per contemptũ religiõis in mare demerſis quaſi ut biberent quãdo eſſe nollent: prælium nauale iniit ſuperatus cum dictator dicere a ſenatu iuberetur: uel iterum deludens diſcrimini publico hyliciam uiatorem ſuũ dixit. Manſit aũt ut Dionyſius inquit diu Romanis hic mos auſpiciorũ: nec ſub regibus tantum quum eſſet urbs: ſed poſt regũ eiectionem in cõſulum & prætorũ creatione: obſolevit aũt ætate noſtra: niſi quatenus imago eius quædam adhuc relicta eſt: quæ fit huius cauſa. Collocantur. n. qui ſunt magiſtratus accepturi: exurgentes q; ſub lucẽ precantes quaſdã faciũt aperto cælo: præſentiũq; aliquis auſpicũ q mercedẽ de publico accipiũt: fulgur eis indicare a ſiniſtris dicit etiã ſi nullũ fuerit. Ille aũt capto auſpicio ex uoce abeunt ad magiſtratus capeſcẽdos & ex auibus Caras primus auguria repperit. Ait Pli. ❡ Adoleſcentibus: Piſoni. & Dolobellæ. ❡ Hoc: nomine mortis cã. ❡ Præcipere: docere: unde pceptor doctor in omni genere uitæ. Cicero dare præcepta & cõſilia conſueuit uel in conſuiendis hominibus non pauca ſcripta reliqt: unde de conſolatione librum fecit: & in omni bene uiuendi officio libros quos de officiis appellauit. ❡ Imitari: ad facta & dicta moreſq; aliorum refertur. Sequi uero ad perſonã. Virgilius: Sequiturq; patrem nõ paſſibus æquis: & ut omnibus eſt magnum uates imitatus homerum. Nunq̃ enim lectũ eſt imitari pro ſequi poſitum: ut ſi dicas præimitabor ſed præſequar. ❡ Malos: indoctos & rudes. ❡ Profitent̃: denunciant. ❡ Curare: mederi. Vnde curatio q̃ proprie medicorum eſt. ❡ Medicinæ ſcientiam: hanc Hieronymus inquit in tres partes eſſe diuiſam in doctrinã: rationẽ: & uſum: cuius inuentorẽ Apollinem fuiſſe dicunt: ut inuentũ medicina meũ eſt: opifexq; per orbem dicor: & herbarũ ſubiecta potentia nobis. Socrates & multi alii apud ægyptios inuentam eſſe cõmemorant. Plato in partes quinq; diuiſam eſſe cõfirmat. Pharmacentiã. Chirurgicam. Diæticã. Noſognomonicã: & Vetheticã. Hieronymus inquit medicinã utiliſſimam eſſe mortalibus. ❡ Tute: aſſumptiue ut egomet: ſic Cicero pro murena quaſi tute noris ita ſalutas. ❡ Apud animũ: intellectũ & mentem. Nam aĩo ſapimus: anima uiuimus. Iu. Principio indulſit cõmunis conditor illis. Tantũ animas nobis animũ quoq; ut nos affectus petere auxiliũ & pſtare iuberet. ❡ Nullus dolor: Sententia eſt. Quod enĩ longinquitas temporis eſt allatura. i. nos ante capere prudentia: conſilio: tolerantia ratione debemus. ❡ Siquis etiã inferis: ſenſus eſt q; aĩa ſit ĩmortalis: & ſentiat quemadmodũ pherecides Syrus primus oĩum tradidit: cui⁹ opinionẽ pythagoras: & itẽ Plato: multiq; alii excellẽtes uiri ſecuti ſũt. ❡ Inferis: q ad iferos & Eliſios cãpos deſcendunt: ut credit antiqtas. Iuue. heu miſeri traducimur: & Ouidi. Tendim⁹ huc oẽs. Verũ umbras mortuorũ inferos petere: aut corpe interire: & earũ loca eẽ ſimulachrũ ante inferos: aĩas uero cælũ aſcẽdere exiſtimabãt.

Augures
Præceptor
Imitari
Sequi
Malus pro indocto
Curare
Curatio
Tute
Anim⁹
Anima

❡ Qui: ordo eſt

VBER. ¶ Qui: ordo eſt illa nõ uult te facere hoc pro illo amore: qui amor illius fuit in te: & pro illa pietate: quæ pietas illius fuit in omnes ſuos. ¶ Da: concede: qa non uult te hoc facere. ¶ Mœrent: tuo dolore mœrẽt: quia tu doles. Virg. Et noſtro doluiſti ſæpe dolor. ¶ Cõſilio tuo: quo ñ poſſet uti: ſi ꝑmeris luctu filiæ amiſſæ. ¶ Deniq;: ultima ratio conſolationis & eſt ſenſus. ¶ Deniq;: quoniã deuenimus in eam fortunam: ut ſecundum aliorũ iudiciũ uiuere oporteat: noli facere ut quiſq̃ exiſtimet ſi diutius fueris in luctu: te potius lugeř: qa Cæ. occupauerit rempu. & uictor fuerit: q̃ ꝙ filiam amiſeris. ¶ In eam fortunã: in hanc ꝯditionẽ malã: nã quũ fortũa & bona & mala dicatur: pro locis intelligere debemus. ¶ Seruiendum huic rei: obtemperandum huic rei: ut ſequamur tẽpora. ¶ Cõmittere: efficere. ¶ Tẽpora reip. mutata & mala. ¶ Aliorũ: Cæſarianorũ quos fortaſſe offendemus: ſi exiſtimabunt nos lugere: quia uictores fuerint: & nobis nihil tamen proderimus. ¶ Diffidere prudentiæ: non credere te ſatis prudentem: ſi plura præcepta ſubdidero. Nã intelligenti pauca ſufficiunt. ¶ Vnũ: quod ſequitur. ¶ Pulcherrime: cum magna laude: ſine elatione & ſuperbia: quod ipſe Cice. præcepit in prio officiorum his uerbis. Atq; etiam in rebus proſperis: & ad uoluntatem noſtram fluentibus: ſuperbiam magnopere ī ſtudium arrogantiamq; fugiamus. ¶ Aduerſam. ſcilicet fortunã. ut Idẽ ſis in aduerſis: qui fuiſti in proſperis: quoniam ꝑclara eſt æquabilitas ĩ omni uita: idemq; ſemper uultus: eademq; frons. ¶ Neq; uideri: ſubaudi fac intelligam⁹ nõ uideri tibi maius onus: q̃ debeat: ideſt te non magis moleſte ferre q̃ poſtulat iactura tua: quod quidẽ fieri non debet. Iuue. Flagrantior æquo: nõ debet dolor eſſe uiri nec uulnere maior. ¶ Ex omni. uir. quæ in te ſunt. ¶ Hæc una: fortitudo & animi magnitudo in aduerſis ferendis. ¶ Tranqlliore: quieto re: magis ſine dolore q̃ perturbat ipſũ animũ. ¶ Hic in acha. cui ꝑſum. ¶ Habeat ſe: in quo ſtatu ſit. VBER. Da.

qui illius in te amor fuit pietaſq; in omnes ſuos: hoc certe illa te facere nõ uult. Da hoc illi mortuæ: da cæteris amicis ac familiaribus: qui tuo dolore mœrent. Da pñiæ ut ſi qua in te opus ſit opera: cõſilio tuo uti poſſit. Deniq; qm̃ in eam fortunã deuenimus: ut ẽt huic rei nobis ſeruiẽdũ ſit noli cõmittere ne quiſq̃ te putet nõ tam filiam: q̃ reipu. tpa & aliorum uictoriã lugere: plura me ad te de hac re ſcribeř pudet: ne uideat prudẽtiæ tuæ diffidere. Quare ſi hoc unum ꝓpoſuero: finem faciam ſcribendi. Vidimus aliquotiens ſecundã pulcherrime te ferre fortunam: magnã ꝙ ex ea te laudem adipiſci. Fac aliquando intelligamus aduerſam quoq; te æque ferř poſſe: neq; id maius quam debeat tibi onus uideri ne ex omnib⁹ uirtutibus hæc una tibi uideatur deeſſe. Quod ad me attinet: cum te tranquilliore animo eſſe cognouero: de his rebus quæ hic gerũtur: quemadmodum prouincia ſe habeat: te certiorem faciam. Vale.

M.T.C. Seruio Sulpitio. S.D.

PHI. ¶ Non uult: ut lachrymes: & doleas eius morte: quæ potius immortalitas appellanda eſt quam interitus: & illuc eſt profecta ubi æuo fruatur ſempiterno. Hæc autem uita mors eſt. Quum quis illuc peruenerit: tũc uiuere incipiet: quare ratione adductus ſocrates quum ſibi mortale iudicium pararetur. Spes inquit me tenet haud mediocris bene mihi euenire: quod quamprimum mihi moriendum eſt. Naũ uideor cælum aſcendere. Nolunt mortui nos eorum interitum deflere. Quod etiam Ennius dixit. Nemo me lachrymis decoret. Nec funera fletu faxit Homerus. Nil proſunt lachrymæ uitali lumine functus. Nec uitam reuocare ualẽt: nec fata mo ueri. ¶ Da: cõcede: nec amplius doleas. ¶ Mœrent: quia uident te mœrere & dolere. Sic Virgili. & noſtro doluiſti ſæpe dolore. Mœrere uero cum diphthongo dolere ſignificat morte uel mala parca deductũ. Virgilius. Sola domo mœret uacua. Sine diphthongo autem idem eſt ꝙ mereor: ut ſi bene quid ad te merui alias ſignificat militare: ut ære merent paruo. Aliquando quæſtũ ſordidiſſimum capere: unde meretrix appellatur. ¶ Fortunam: in malam conditionem: ut conſilio & iuſſu aliorum nos uiuere oporteat. ¶ Nobis ſeruiendum. obediendum & id tu non aliter dicas q̃ cum datiuo in huiuſmodi ſermone: ut mihi dicendũ eſt mihi legendum: non a me dicendum nec a me legendũ. ¶ Huic rei: ne aliquis putet præſertim Cæſar: ad cuius uoluntatem omnia erant accõmodanda te non tam filiæ mortem q̃ aliorum uictoriam lugere: utpura Cæſaris & ſuorũ. ¶ Lugere: quaſi lucis egere dicitur. Quum enim quis dolet amat obſcurum. Vnde luctus qui differt a dolore: uultu. n. & habitu luctus oſtenditur. Dolor uero animi eſt. Dolorẽ uetare non poſſumus. Luctum uetare poſſum. ¶ Secundam fortunam: Non minus laboris eſt fœlicem ferre fortunam: ne quid in ea cõmittamus: quod accuſandum ſit q̃ aduerſam. Ex quo Cicero libro officiorũ primo ſic præcepit. Atq; etiam in rebus proſperis: & ad uoluntatem noſtram fluentibus ſuperbiam magnopere faſtigium arrogantiamq; fugiamus: diu enim eſt uſus ſecunda fortuna Tullius uel præſertim quum conſul eſſet. ¶ Pulcherrime: maxima cũ laude. ¶ Aduerſam: in proſperis & in aduerſis eundem eſſe oportet: & ſocratem imitari: qui nunquam mutabat frontem: ut in iſto caſu filiæ. Sed in omni aduerſa fortuna ſe conſtantiſſimum fuiſſe oſtendit: uel maxime quoniã in exilium a Clodio deiectus eſt: & eius bona publicata ſunt domus euerſa: uillæ incenſæ: de quo in paradoxis ẽt meminit his uerbis. At uide q̃ iſta tui latrocinii tela contempſerim: iactatam: & emiſſam a te nephariam in me iniuriaũ ſemper duxi: perueniſſe eam ad me nunq̃ putaui: & alia huiuſmodi multa: quibus ſe contẽpſiſſe aduerſam fortunam oſtendit. ¶ Neq; uideri: ut Lu. Flagrãtior æquo non debet dolor eſſe uiri: nec uulnere maior. ¶ Hæc una ſ. tolerantia doloris. ¶ Quæ hic geruntur. Græciam dicit: ibi enim magiſtratum gerebat a Cæſare miſſus: de quo Cicero meminit ad Cecinam. Vt Caſſium ſibi legauit. Brutum Galliæ præfecit: Sulpitium Græciæ.

PHI. Mœreo Mereo Meretrix Lugeo Luctus Dolor

VBER. EGo uero:rńdet Ci.ſuperiori epiſtolæ Seruii ſul.quē nō ſine cā dicit optaſſe in ſuo grauiſſimo caſu: ppea ꝙ ſi abſens lr̄is ei ꝓfuit:multo magis ꝓfuiſſet ſibi affuiſſet.dicit tamen. Nullū officiū conſolationis q̄ poſſet in tali caſu afferri:ꝑtermiſſum eē a ſeruio eius filio erga ſe. Deinde cōmemorat ea q̄ faciūt dolorē ſuū grauiorē:& intolerabiliorē de morte filiæ. Poſtremo multis de cauſis dicit ſe cupere uidere:& alloqui ipſum ſeruiū:& ꝑcipue ut inter ſe cōferát:& ꝯſtituát quō utriq; traducēduꝫ ſit illud tp̄s quo reſpu.erat in ptāte Cæſaris ut ēt ſcribit in pria epi.iiii.li.

Ego ❡ Ego:ut ſupra notauimus:& ueritatē & grauitatē ſniæ præ ſe fert in principio orōnis. ❡ Vt ſc.q ut ſcripſerat ſeruius qui ſi iſtic affuiſſem &c. ❡ Quātū tō:quare uellet eū affuiſſe. ❡ Præſentia.i.tua i.ſi ꝑſens fuiſſes. Eſt aūt argumētū a minori ad maius:& eſt ſenſus q̄rū poteris me iuuare ꝯſolādo ſi ꝑſens fuiſſes:clare ex hoc intellexi:ꝙ lectis lr̄is tuis:multū cōſolationis accepi. ❡ Prope æq̄:fere æqualiter:ut.n.ī ꝑcedēti epiſtola notauim⁹:cōicatio doloris ſolet eū facere leuiorē. ❡ Ex eo:ex ea re. ❡ Acquieui:mitigatus ſum. ❡ Ea:talia:adduxit.n.Serui⁹ & exēpla & rōnes efficaciſſimas:ut uiſum eſt ſupra.

Leuare ❡ Leuare:minuere:leuē facer̄. ❡ Luctū:mœrorē. ❡ Nō mediocrē.i.maximū:liptote ē. ❡ Adhibuiſti:adiūxiſti. ❡ Dolorē:dixerat.n.Serui⁹:Sane quā pro eo ac debui:grauiter moleſteq; tuli. ❡ Deinde:paulopoſt coráq; meū dolorē tibi declaraſſem. ❡ Tuus:filius. ❡ Officiis:debitis. ❡ Illi:tpi iaꝫ luctuoſo & triſti. ❡ Declarauit:aperte oſtendit. ❡ Quā gra.qa dmōſtrauit ꝙ ſi ita faceret erga me:faceret tibi rē grauiſſimā. ❡ Fore.futurum. ❡ Talē aīum:tā officioſuꝫ & hūanū. ❡ Cuius: Seruii tui. ❡ Iucūdiora:cū nō erat de rebus lugubribus. ❡ Nunq̄ gra.qa nunq̄ ſunt gratiora

EGo uero Serui uellē:ut ſcribis:ī meo grauiſſimo caſu affuiſſes:q̄rū.n.ꝑſentia me adiuuare potueris:& cōſolādo:& ꝓpe æq̄ dolēdo facile ex eo itelligo:q̄d lr̄is tuis lectis aliquā tulū acqeui. Nā & ea ſcripſiſti q̄ leuare luctū poſſēt:& in me cōſolādo nō mediocrē ipſe aī dolorē adhibuiſti. Seruius tn̄ tuus oibus officiis:q̄ illi tpi tribui potuerūt:declarauit:& quāti ipſe me faceret:& quā ſuū talē erga me aīum tibi gratū putarem fore:cuius officia iucūdiora ſi ſæpe mihi fuerūt nunq̄ tn̄ gratiora. Me aūt nō:oro tua ſolū & ſocietas pene ægritudinis:ſed ēt auctoritas cōſolatur. Turpe.n.eē exiſtimo nō me ita ferre caſum meū:ut tu tali ſapientia.ꝑditus ferendū putas:ſed opprimor interdū:& uix reſiſto dolori:quo ea me ſolatia deficiūt:quæ cæteris (quoꝝ mihi exēpla ꝓpono) ſimili in fortūa nō de-

beneficia:q̄ cū in neceſſitate ꝑſtant̄. ❡ Oro.i.prudētiſſima abūdans & exēplis & ſententiis. ❡ Et ſo.ægri.i.cōmunicatio q̄dā doloris tui cū meo pp caſum meū.

Auctoritas ❡ Auctoritas:exiſtimatio & opinio:q̄ de te optima habet̄. ❡ Turpe:nō cōueniens mihi:inhoneſtū. ❡ Vt:ſicut. ❡ Tali:tam excellenti:qa auctoritas hois plurimū ualet ad ꝑſuadēdū:uñ Vir. Tū pietate grauē ac meritis ſi forte uirū quē Cōſpexer̄: ſilēt arrectiſq; auribus aſtát. Ille regit dictis aīos:& pectora mulcet.

Opprimor ❡ Opprimor:deiicior:obruor:ꝑo dolor̄. ❡ Vix re.d.uix fero & uinco dolorē. ❡ Quod:qa. ❡ Deficiūt me:derelinquūt:abſunt a me. ❡ Cæteris:quos inferi⁹ noiat. ❡ In ſi.fo.i obitu filioꝝ.

PHI. EGo uero:Quāti apud Ci.pōderis fuit hmōi cōſolatio:quā expoſuimus:his lr̄is facile cognoſci poteſt. Demonſtrat in primis cōſolationis effectū:q lectis eius lr̄is aliquātulū acqeuit:multo magis ſi ipſe affuiſſet. Dicit ꝑterea:ꝙ ſeruius eius filius oīa ei ꝑſtitit in illo acerbiſſimo caſu:q̄ ab hoīe amiciſſimo ꝑſtari potuiſſent. Inde doloris ſui cás oſtēdit:& q̄ langorē ſuū acerbiorē eſſe faciūt. Demuꝫ redditū eius expectare ſe dicit:ac eū deſiderare maxime multas ob cás q̄ꝑmū ueni̇̄ uel potiſſimū ut inter ſe cōſtituát quonā pacto illud tp̄s utriq; ipſorū traducēdū ſit:quo ad man⁹ Cæ.oia ꝑuenerūt.

Ego Vero ❡ Ego:cū ſuo pondere:& in pricipio orōnis maiorē grauitatē i dicēdo præ ſe fert. ❡ Vero:nūc cōſentiēns ē:ut apud Te. Ego uero maneo. ❡ Quātū.n.tō q̄re uoluiſſet:ut Serui affuiſſet. ❡ Præſens:a miori ad mai⁹ ē argumētū ❡ Aeq;:a ſimili:nā quū quēpiā ſimilr̄ doler̄:ut nos uidem⁹ dolor nobis oīno fit leuior.

Facul Difficul ❡ Facile. Caue dicas facul:quo āti qui utebant̄ pro benigne dicebát ēt facul:& difficul pro facile & difficile. ❡ Leuare:leuē reddere. Virg. Noſtrū q; leues q̄cunq; laborē:rōnes intellige:q̄bus Seruius eſt uſus. ❡ Dolorē:ex eo q̄d ſcripſerat Seruius. Sane q grauiter:& moleſte tuli. ❡ Et itē:coramq; meū dolorē tibi declaraſſem. ❡ Seruius tn̄ tuus:ambo ſerui dicebatur:pr̄:& filius. Quātā igit̄ iſtā Ciceroni ꝯſolationē ꝑſens attulerit:ñ paucis expōā. ❡ Illi tpi:calamitoſo:iſœlici:& mœſto. ❡ Quāti fa.i.exiſtimaret tibi gratū. ❡ Tibi gra.nō ſolū mihi:ſed tibi gratū:quū ita ſe hr̄et in meo luctu.

Iucūdū Gratuꝫ ❡ Iucūdiora ſæ.nunq̄ tn̄ gratiora:iucūdū in rebus lætis dicimus:gratū in reb⁹ aduerſis. Q d in ep̄ſa ad Luceiū oñdit:amor tu⁹ ex oib⁹ ptibus ſe oñdit in his litteris:q̄s a te ꝓxime accepi:ſed ille q̄dē ignotus:ſed tn̄ gratus:& optatus:dicere iucūdū:niſi id uerbū in oē tp̄s ꝑdidiſſem. Ineſt ēt in iucūdo gr̄a q̄dā oblectamēti. In grato autē q̄dā utilitas:& fructus.

Prædit⁹ Exēpluꝫ ❡ Oro tua:ſuauiſſimis:& ſapiētiſſimis ſentētiis plena & exēplis. ❡ Societas:ꝓpe æque dolēdo. ❡ Auctoritas:exiſtimatio tua:quæ ꝑfecto apud oēs homines eſt maxima. ❡ Turpe:nō mihi ꝑueniēs. ❡ Præditus:tā uirtute:q̄ uitio ꝑditum hoīem dicimus. Itaq; nō recte ꝑditū pro ornato:ſed pro habēte exponemus:ut Præditus ſum uirtute:habeo uirtutē:& ꝑditus ſum uitio:habeo uitium. Teren. Qui haberē filiuꝫ tali ingenio ꝑditū. Et Cicero pro ſylla. Singulari inhumanitate:& crudelitate præditū:nec dicas:a te ꝑditus ſuꝫ uirtute:id.n.latinitas nō admittit.

Deficio te Deficio a te Defectio ❡ Reſiſto dolori:obluctor:& uix dolori ꝑpeti poſſum. ❡ Exēpla:eſt enīꝫ exēplū:ut ait Ci.dicti aut facti certi auctoris noīe facta ꝓpoſitio. ❡ Deficiūt:deficio te:& deficio a te:primū ſignificat relinquo te:abſum tibi:alterū recedo a fide tua:& quaſi rebello:ut Boi defecerūt a Romanis:unde defectio ꝓ rebellatiōe poniт̄:& nūc deficiunt:pro relinquunt:qa poſt ſe tenet accuſatiuū. ❡ Simili fortuna:morte filioꝝ.

❡ Qu.Maxi.

fuere. Nam & Q. M. q filiū cōſularē clarꝝ uirꝝ & ma
gis rebus geſtis amiſit: & L. Paulꝰ: q duos ſeptē die
bus: & nr̄ Gallus: & M. Cato: q ſūmo igenio ſūma
uirtute filiū ꝑdidit his tꝑibꝰ fuerūt: ut eoꝝ tū ipſorū
dignitas cōſolaret̃ ea: q̃ ex repu. cōſequebant̃: mihi
āt amiſſis ornamentis his: quæ ipſe cōmemoras: q̃q;
erā maximis laboribus adeptus: unū manebat illud
ſolatiū qd ereptū eſt nō amicoꝝ negociis: nō reip. ꝓ
curatiōe ipediebāt̃ cogitatiōes meæ nihil i foro age
re licebat: aſpicere curiā nō poterā: exiſtimabā id qd'

VBER. ❡ Qu. Maxi. ſ. Fabius: qui Hānibalē mora fregit. de quo Ennius. Vnus qui nobis cūctando reſtituit VBER.
rē. De hoc & Liuius: & Plynius in uitis illuſtribus plene ſcripſit: & plutarchus plenꝰ. ❡ Cōſularē uirū: qui cōſu
latū aliqñ geſſerat. ❡ Magnis re. ge. q magna & præclara geſſerat: quo fuerat magis dolēdū: nā q̃to pluris ſunt
hoies: tāto grauius ferri ſolēt eorū obitus. ❡ L. paulꝰ: ſ. æmilius: is q de perſe rege Macedōiæ triūphauit. Is ut in L.paulꝰ
quit Valerius maximꝰ li. v. c. ultimo quū ex q̃tuor filiis iure adoptiōis in corneliā fabiāq; gētē patris funere ſuo
quartū ante diē ꝓceſſit: alter in triūphali curru cōſpectꝰ poſt diē tertii expirauit. Itaq; qui ad donādos uſq; filios
abūdauerat: in orbitate ſubito deſtitutꝰ eſt: quē
caſuz quo robore animi ſuſtinuerit: oōne q̃ de
rebus a ſe geſtis apud populū habuit: hāc adiici
endo clauſulā nulli ambiguū reliqt. Cū in ma
ximo ꝓuectu fœlicitatis nr̄æ quirites timerē: ne
quid mali fortuna moliret̃. Iouē optimū: maxi
mū. Iunonēq; reginā & mineruā ꝓcatus ſum: ut ſi qd aduerſi populo imineret: totū in meam
domū cōuerteret̃: quapropter bene hēt: annuē
do. n. uotis id egerūt ut uos potius meū caſum
doleatis: q̃ ego ueſtꝝ igemiſcā: hæc Vale. ❡ M. M.cato
C. ſenior: q ut ſcri. Plu. in eiꝰ uita ex duobꝰ filiis:
alterꝝ maiorē natu cū iperator bella gereret ami
ſit: cuiꝰ mortē modice ac ſapienter tulit: nec po
ſtea reip. minus intētus fuit: de quo Ci. in Lælio
de ami. qūo: ut alia omittā: mortē filii tulit: no
ſter gallꝰ utriuſq; amicus. ❡ His tꝑibus. i. talibꝰ tꝑibus. ❡ Eoꝝ ipſoꝝ. i. ꝓpria. ❡ Cōſolaret̃: i. qa cōpēſabat amiſ
ſionē filioꝝ honore dignitatis. ❡ His: ei uel illi. ❡ Cōmemoras: pro cōmemoraſti i epiſtola tua. ſ. prima digni
tate: honeſtate: &c. ❡ Maximis labo. ſtudiis & uigiliis. ❡ Vnum: ſolum. ❡ Quod ere. eſt. i. remanebat mihi fi
lia: quæ erat mihi ſolatium unum poſt ea ornamēta amiſſa. ❡ Negociis ami. i. defendendis amicis: ideo in rhe
toricis ad Heren. Et ſi negociis familiaribus impedi. i. defenſionibus familiriū & amicorum: non autem fami
liaribus. i. domeſticis: quod declaratur ex hoc loco. ❡ Impediebantur: occupabantur: detinebantur: amouent
ur. ſollicitudinē animi huiuſmodi negocia. Ouidi. in epi. Herus ad leandrum. Vos modo uenādo modo rus ge
niale colendo Ponitis in uaria tempora longa mora. Aut fora uos retinent: aut iuncta dona paleſtræ. ❡ Procu
ratione: adminiſtratione. ❡ In foro: ideſt non me delectabant cauſæ iudiciales: in qbus antea multū uerſabar.
❡ Aſpicere curiam: q̃to ergo minus adire eam: ſi etiā non poterā aſpicere: quia uidebam nihil libere in ea agi
poſſe: & ita oſtēdit ſe omiſiſſe genus deliberatiuū: qd in curia agebatur. ❡ Id q̃ erat. ſ. uerū. ſ. ❡ Me p. amiſiſſe.
PHI. ❡ Qu. Fabius. Maxi. hic eſt ille de quo Enniꝰ Vnꝰ hō nobis cūctādo reſtituit rē & multa de eo ꝓclara le PHI.
gunt̃: uel potiſſimū apud Liuiū in bello punico ꝯtra Hānibalē Carthaginēſiū ducē filiū hūit: q cōſul fuit & ma Qu.Fa
gnis rebus geſtis illuſtratꝰ: & uiuo pr̄e extinctꝰ eſt: in eius funere pr̄ orauit in foro & oōnē inde: q̃ hūit in lucez bius
edidit. Lege plutarchū in uita Qu. Fabii. Ma. ❡ L. Pa. æmyliū dicit: qui de perſe Macedoniæ rege triūphū egit. Maxi.
Audi q̃ de hoc hoie Vale. inqt li. v. q̃ ex quattuor. ſ. filiis duos iure adoptiōis in Corneliā. Fabiāq; genit pr̄is fu L.paulꝰ
nere ſuo q̃rtū añ diem ꝓceſſit. alter in triūphali curru cōſpectus poſt diē tertiū expirauit. Itaq; q ad donandos
uſq; filios abundauerat: in orbitate ſubito deſtitutꝰ ē: quē caſuz quo robore ai ſuſtinuerit: oōne q̃ de rebꝰ a ſe
geſtis apud populū hūit hāc adiiciendo clauſulā nulli ambiguū reliqt: cuz in maximo ꝓuectu fœlicitatis nr̄æ
Quirites timerē ne qd mali fortuna moliret̃: Iouē Op. Max. Iunonēq; reginā & Mineruā ꝓcatus ſum: ut ſi qd
aduerſi populo imineret: totū in meā domū cōuerteretur. Quapp bene hēt annuēdo uotis id egerūt ut uos po
tius meū caſum doleatis: q̃ ego ueſtrū ingemiſcā. Sed uberioribꝰ uerbis hæc apud Plutarchum legimus in uita
Pauli æmylii cuius ſniaz ita traduximus. Quū quattuor eēnt Aemilio liberi duos in adoptionē dedit alienæ fa
miliæ Scipionē & fabiū. Duos uero quos deinde ex altera uxore ſuſceperat in ſua familia retineri duxit. Sed eo
rū alter annos. xvi. natus qnq; dūtaxat añ diebus q̃ triūphū ageret: extinctus ē. Alter uero. xii. annū agens: tertia
die poſt triūphū obiuit mortis diē. Triūphauit anteq̃ pmū poſt funus primi filii. Deinde uero poſt triūphum
magnanie dictū altero extincto filio. P. R. i ꝯcionē uocauit: ubi luculētiſſimā oōnē habuiſſe dr̄: q̃ et Plutarchꝰ
ſuis uerbis cōplexꝰ eſt: ibi eā leges. ❡ Nr̄ gallꝰ: ciuis Rōanꝰ iurecōſultꝰ. ❡ M. Cato: cenſoriū itelligit: duos hic M.cato
filios hūit mr̄ibus diuerſis & ætatibꝰ lōge diſpares: ut inqt Gellius. Nā iā adoleſcēte altero mr̄e eius amiſſa: ipe
quoq; multū ſenex Solonis clientis ſui filiā uirginē duxit in mr̄imonium: ex qua natus eſt ei. M. Cato Solonianꝰ.
Alter eiꝰ filius natu maior: de cuius morte nūc agit̃: ꝓtor deſignatꝰ patre uiuo mortuꝰ eſt: egregios de iuris di
ſciplina libros reliqt. At Plutarchus in uita catonis ait ex duobus filiis alterū maiorē natu quū bella Impator ge
reret amiſit. de quo et meminit. Ci. i lælio ſuo: qūo: ut alia omittā mortē filii tulit. i. tā æquo aio & ſapiēter tulit.
❡ His tꝑibꝰ: qbꝰ reſp. florētiſſima erat amicorū negociis in defendēdis amicis: quoꝝ maximꝰ numerꝰ fuit. In
ter quos defenſus eſt. L. Flaccus repetundarū opinione oium damnatus. Et alii innumerabiles. ❡ Rep. procura
tione in adminiſtrāda repu. in qua tantū gloriæ cōſecutus eſt. ❡ In foro: genere iudiciali. ❡ Aſpicere curiā nō Forum
poterā: i genet̃ deliberatiuo. Eſt. n. forꝝ quo iura tractant̃: unde forēſes Ciceronis oōnes dictæ ſunt illæ: q̃s egit Forēſes
in foro: ut ꝓ Qu. Ligario: pro Roſcio Sex. pro. A. Cluētio: proq; multis aliis quos hic eēt longū dicere. In curia orones
uero magna cū laude uerſatus eſt: & quas habuit in curia & ad populū oratiōes has publicas appellamꝰ: ut de
lege Manilia: de lege agraria: de proſcriptorū filiis: deq; multis aliis rebꝰ & perſonis: quas in eius uita poſuimꝰ.

erat:ois me & induſtriæ meæ fructus & fortunæ p/didiſſe. Sed quũ cogitarẽ hæc mihi tecum & cũ quibuſdã eſſe cõmunia: & cum frangerem iam ipſe me: cogerẽq; illa ferre tolerãter: hẽbam quo fugerẽ: ubi cõquieſcerẽ: cuius in ſermone & ſuauitate oẽs curas doloreſq; deponerem. Nunc aũt hoc tam graui uulnere: etiã illa quæ cõſenuiſſe uidebant̃: recrudeſcũt. Non enim ut cum mea repu. mœſtum domus exci/piebat: quæ leuaret: ſic nunc domo mœrens ad rẽp. confugere poſſum: ut eius in bonis acqeſcam. Itaq; & domo abſum & foro: quod nec eum dolorẽ: quẽ a repu. capio domus iam conſolari põt: nec domeſticum reſp. quo magis te expecto: teq; uideri q̃primũ cupio. Maior mihi rõ fore nulla poteſt q̃ cõiunctio: conſuetudinis ſermonumq; noſtrorum: q̃q̃ ſperabã tuum aduẽtum: ſic enim audiebam: appropinquare. Ego autem quum multis de cauſis exopto te quãprimum uidere: tum etiam ut ante cõmentemur inter nos: qua ratione nobis traducẽdum ſit hoc tempus quod eſt totum ad unius uoluntatem accommodatum: & prudẽtis: & liberalis: & ut pſpexiſſe uideor:

VBER. VBER. ❡ Fructus induſtriæ & fortunæ: ideſt omnes dignitates & honores quo partiʒ mihi induſtria & inge/nio meo comparaueram: partim fortuna ipſa mihi dederat. His enim duabus rebus: aut altera earum: hono/res & dignitates comparamus: ſed ut plurimuʒ plus ualet fortuna ſine induſtria: quam induſtria ſine fortuna. Sed oſtendit quam conſolationem de amiſſione harum rerum acciperet: quod ſcilicet uideret hæc eadẽ mul/tis accidiſſe: nam ut uulgo fertur Solatũ eſt miſeris ſocios habere penarum. ❡ Cum quibuſdam: aliis quibus eadem eſſent erepta: quæ mihi: intelligit autem. M. Marcellum brutum & Caſſiũ: & reliquos qui fuerant Pompeiani. ❡ Frangerem me .i. animum meuʒ uincerem. ❡ Quo confugerem .i. in quo eſſet mihi profugiũ ſolatii .ſ. filiã meã. ❡ Euã: non ſolum noua. ❡ Cõſenuiſſe: tpe debilitata: tractum ab ætate qua ſeneſcens debilitat̃. ❡ Recrudeſcũt: renouant̃: tractum a uulneribus: quæ agitatiõe nimia interdũ recrudeſcũt .i. cruda & noua fiũt. ❡ Nõ .n. ratio quare etiã uetera recrudeſcãt: & grauius ferat nunc amiſſionẽ reipu. q̃ ante amiſſam filiam: & eſt ſenſus: ſicut tunc mœſtus propter remp. habebam domi filiã: in cuius ſermone oẽm mœſtitiam deponerem: ita nũc amiſſa filia non habeo remp. ad quam poſſim confugere: ut in ea deponaʒ meos dolores: ordo eſt: ut tum domus excipiebat me mœſtũ a repu. q̃ leuaret me: ſic nũc mœrens domo nõ poſſum confugere ad remp. ut quieſcam in eius bonis. ❡ Nõ: adiungẽda eſt hæc dictio nõ uerbo poſſum: ſicut notauimus in ordine. ❡ Tum .ſ. quũ amiſſimus ea ornamenta quæ cũ memoras: & amiſſa repu. ❡ Quæ: domus. ❡ Leuares .ſ. me mœſtitia. ❡ Sic nũc: amiſſa filia. ❡ Domo: domeſtico icõmodo obit⁹ filiæ. ❡ Cõfugere: auxilii & ſolatii cã uẽire. Vir. ad te ꝯfugio: & ſupplex tua nũina poſco. ❡ Bonis ei⁹ .ſ. reip. qa amiſſa ſunt. ❡ Itaq;: refert ex ſupradictis. ꝙ neq; iuuat euʒ eſſe domi: nec i foro. ❡ Domo: pp mœrorẽ filiæ: cuius eſt neceſſe me meminiſſe quũ ſuʒ domi. ❡ Et foro: pp icõmodũ reip. ❡ Q. d qa: & eſt ratio q̃re abſit domo. ❡ Nec domeſticũ: ratio quare abſit foro: quia nec in domo inuenit amplius cõſolationem de amiſſa repu. nec in foro habet conſolationeʒ amiſſæ filiæ: quia amiſſæ ſunt dignitates: quæ potuiſſent ipſum conſolari. ❡ Quo: propter quam rem. ❡ Magis: q̃ expectarẽ: ſi modo eſſeʒ in hoc dolore. ❡ Nulla ratio .ſ. conſolationis. ❡ Maior: efficatior. ❡ Conſuetudinis: cõuerſationis. ❡ Sermonum no. collocutionũ. ❡ Appropinquare: propinquum eſſe. Appropinquare non ad locum hic: ſed ad tempus refert̃: ut ſupra notauimus alio loco. ❡ De multis: propter multas. ❡ Tum etiam: maxime. ❡ Cõmentemur: conferamus: colloquamur: diſputemus. Ci. in Lelio de amicitia. Cũ in hortos Decii bruti cõmentandi cauſa ut aſſolet ueniſſemus. ❡ Traducendum: agendũ: ꝑtereundũ. ❡ Hoc tpe: quo reſp. eſt in poteſtate Cæ. ❡ Vnius Cæ. ut ſupra. Adhuc ſum in hac ſententia nihil ut faciamus: niſi ꝙ maxime Cæ. uelle uideatur. ❡ Et prudẽtis: Cæ.

Recrudeſcunt

Appropinquo

Cõmẽtari

PHI. PHI. ❡ Induſtriæ: exercitatiõis in rebus honeſtis ab indulgẽdo appellatã: hoc eſt opam dãdo ſiue ab urẽdo: qd maximũ habeat in rebus agendis ardorẽ. ❡ Hæc: quæ dixi. ❡ Fructus: honores dicit & dignitates: q̃s tũ induſtria Ciceronis dederat: tũ fortũa: his .n. iſta cõparant̃: ſed maioreʒ uim hẽt in his fortuna q̃ induſtria. ❡ Sed quũ co. demonſtrat quã cõſolationẽ accepiſſet. ❡ Et cũ quibuſdã. q. d. cũ oibus qui reip. ſtatum & libertatẽ coluntur ut brutus & caſſius. ❡ Frangerẽ: uincerẽ me ipſum. ❡ Habebã quo cõfu. Tulliolã apud quaʒ oẽm animi mei moleſtiã & mœrorẽ deponebã. ❡ Graui uulnere: morte filiæ. ❡ Cõſenuiſſe: iam debilitatã eſſe: tranſlatio a ſenibus. ❡ Recrudeſcũt: renouant̃. Tranſlatio a uulnere. ❡ Nõ .n. ratio eſt quare illa mala recrudeſcerent: & cur grauius nunc amiſſam rẽpu. ferret q̃ ante mortẽ filiæ. Senſus eſt cũ erã aliqñ mœſtus e repu. cõfugiebaʒ domũ ad filiã q̃ leuaret mihi mœſtitiã. At nũc domo filia mœrens nõ hẽo ad rẽp. cõfugere poſſim q̃ leuet luctũ mihi. Ordo nõ poſſum ſic nũc domo mœrens ad rempu. confugere ut tum me a rep. &c. ❡ Domo abſum & fo. ꝙ nec domi nec in repu. aliquid iam cõſolationis inuenio: qd & filiã pdiderim & rempu. ❡ Maior rõ: cuʒ multas attuleris rõnes: ut hunc dolorẽ æquo aio ferã: nulla uidet̃ maior ratio afferri poſſe: q̃ qd primũ uenias & ꝯiunctionẽ ꝯſuetudinis & ſermonũ niſ habeam⁹. ❡ Cõmẽtemur: meditemur: & ꝯferam⁹. ❡ Traducẽdũ: pcurrẽdum. ❡ Hoc tẽpus .ſ. reipu. calamitoſum & in poteſtate Cæſaris poſitũ. ❡ Vnius: Cæſarem dicit. ❡ Videor: exigit elegantia ſermonis latini ut ſi dicamus uideor tibi benedicere: uideris mihi bene ſcribere. & ille uidetur mihi optime diſputare: & uidemur nobis errare: uos mihi uidemini: illi mihi uidentur ludere: caue dicas uidetur tibi & ego benedicã: & uidet̃ mihi ꝙ tu bene ſcribas: & uidet̃ mihi ꝙ nos male agam⁹: & huiuſmodi.

Induſtria

❡ Nec a me

VBER.

VBER. ¶ Nec a me alieñ: qa ñ me ſpreuit: imo uĩ amare. ¶ Quũ ita ſit. i. q̃uis ita ſit ꝙ Cæ. neq; a me ſit alien⁹ & tibi ſit aicisſim⁹. ¶ Magnæ: ꝯſideratæ: & prudẽter & diu cogitatæ. ¶ Ineũda: aggrediẽda: ſuſcipiẽda. ¶ Nõ agẽdi: qa facultas agẽdi aliqd nobis erepta ẽ. ¶ Quieſcẽdi: uiuẽdi in ocio: ut in. i. lib. Ociũ nobis exoptandũ eſt.

PHI.

PHI. ¶ Nec a me alienũ: amabat eũ Cæſar atq; Ciceronis amicitiã hr̃e uæhemẽter optabat. ¶ Principio eniʒ belli ciuilis hortatus eſt eũ Cæ. ut cũ ipſo ſentiret. ¶ Sed maluit cũ Põpeio uinci: q̃ cũ Cæſare uictorẽ eẽ: pulſo ex Italia Põpeio Romã ꝓfectus Cæſar multa de Cicerone cõqueſtus: tãdẽ orauit ut Rõæ uellet eẽ: cui Ci. reſpõdit ibi adeſſe nõ poſſe ubi qd ſibi dicenduʒ eẽt: tacere oporteret: reſpondit Cæ. ſup hoc deli berãdũ: paulopoſt iterũ ſcripſit ſe illi ignoſcere: qd nõ adfuiſſet: idq; in optimã ptẽ accipe. Inde poſt uictoriã in Pharſalia Cæſari in Italia rede unti Ci. apud Tarentũ fcũs ẽ obuiã: quẽ Cæſar phũaniter cõplexus eſt & multa cũ eo locutus. Inde Romã ſe cõtulerũt: & qm̃ ſũma rerũ arbi trio unius tenebaẽ. Tulli⁹ ocio litterario ſeſe tra didit: & in uilla ſua morabatur: ĩ urbẽ nõ ueni bat: niſi ſalutãdi gr̃a: aut alicui⁹ amici ſui defen dendi cã: ut ꝓ Qu. Ligario ꝓ Deiotaro rege: ꝓ M. Marcello: quos apud Cæſarẽ ualde iratũ de fendit. ¶ Illius: conceſſũ & beneficio ut ſi quid concedit: aut donat nobis Cæſar: in eo cõquie ſcamus nec aliud agamus: ut alibi dixit Tullius adhuc ſum in hac ſententia: nihil ut facimus ni ſi quod maxime Cæ. uelle uideatur.

nec a me alieni: & tibi amiciſſimi. Quod quũ ita ſit magnæ tñ eẽt deliberatiõis: quæ rõ ſit ineũda nobis nõ agẽdi aliqd: ſed illius cõſenſu: & bñficio qeſcẽdi Vale.

M. T. C. Marcello. S. D.

ET ſi eo te adhuc cõſilio uſum intelligo: ut id repræhẽdere nõ audeã: non quin ab eo ipſe diſſentiã: ſed quo te ea ſapiẽtia eẽ iudi cẽ: ut meũ cõſilium nõ añponam tuo: tñ & amicitiæ noſtræ uetuſtas: & tua ſũma erga me beniuolẽtia: q̃ mihi iam a pueritia tua cognita ẽ: me hortata eſt: ut ea ſcriberẽ ad te: q̃ & ſaluti tuæ cõducere arbitrarer:

VBER.

ET ſi. M. Marcellus q collega Ser. Sulpitii fuerat in cõſulatu initio bellorũ ciuiliũ: tũc ptes põ. maxi me ſecutus eẽt: & adiuuiſſet. Poſtea uicto Põ. pharſalico ꝑlio cõtulerat ſe athenas: ubi conſtituerat agere exiliũ ꝑpetuũ: qa putabat ſe nõ poſſe eẽ tutũ Romæ: qa Cæſari aduerſarius fuiſſet. Verũ quũ iã Ci. & pleriq; alii iam eſſent reſtituti in patriam cõcedente Cæſare Ci. id agebat: ut. M. quoq; Mar cellus reſtitueretur: quod quidẽ Cæ. iam promiſerat ſe conceſſurũ: licet diceret ſe adhuc habere ſuſpectã uolun tatem Marcelli. Marcellus uero perſtabat in propoſito uelle oĩno abeſſe Roma: & ut uitaret pericula quæ ſibi Romæ eſſent: & ne uideret oppſſionẽ reipu. Itaq; Ci. hac epiſtola nitiẽ pſuadere ut oĩo redeat in patriam: exiſti metq; ubicunq; ſit ſe eſſe ſub ptãte Cæ. & quod ſi nõ uiderit oppreſſionẽ reipu. & tyrãnidẽ Cæ. cogetur tamen audire: in quo non erit multo minor dolor. Ne aũt indigneẽ Mar. ꝙ Ci. ei conſulat: laudat Ci. in principio epi ſtolæ & prudẽtiã & cõſiliũ eius qd & ſi hucuſq; honeſtũ fuit: tñ nũc mutãdũ dicit. ¶ Adhuc: hucuſq;. ¶ Eo cõ ſilio: ut. ſ. abeſſes a patria. ¶ Quin: ut non. ¶ Diſſentiaʒ ab eo: qa re uera diſſentio: neq; mihi placet. ¶ Sed ꝙ: ratio quare non audeat id reꝑhendere: quũ ei non placeat. ¶ Ea ſapientia: tali ſapiẽtia. ¶ Non anteponã tuo: modo exiſtimem eſſe melius tuo: quia puto te multo ſapientiorẽ eſſe q̃ me: & licet non probem tuũ conſiliuʒ. exiſtimo tñ non ſine cã a te ſapiẽtiſſimo uiro eẽ ſuſceptum. ¶ Tamẽ: licet nõ audeam repræhendere tuuʒ con ſiliuʒ. ¶ Vetuſtas: antiqtas: qa iam multis annis eſt inchoata. Ci. in Lelio de amicitia: maxima eſt enim uis ue tuſtatis & cõſuetudinis. ¶ Quæ: beniuolẽtia tua erga me. ¶ Hortata eſt: induxit: qa tenemur quærere utilitatẽ eius a quo amamur. ¶ Conducere utilia eſſe: conduco enim datiuo iunctum ſignificat prodeſſe: & utile eſſe.

Adhuc

Quin

Condu co

PHI.

ET ſi eo: uictoriã Cæſaris e bello ciuili aduerſus Pompeiũ Pompeiani diuerſa cõſilia ſecuti ſunt: qui buſdã renouare bellũ: quibuſdã pati ſub Cæſare ſeruitutẽ uiſum eſt: quibuſdam neutruʒ placuit. In hac extrema ſorte Marcell⁹ numerari poterat: qui neq; Cæſari obedire: neq; aduerſi decreuerat: ſed omnino carere patria & domo: & qete uiuere ſi poſſet i exilio. Quod quũ Cicero accepiſſet: has ad eum litteras miſit: quibus uæhemẽter hortatur domi: & in patria eũ malle uiuere q̃ in externis locis: athenas. n. ſe contulerat: & ibi perpetuo in exilio permanere decreuerat. Putabat enim Romæ ſe non poſſe pp Cæſarẽ tu to uiuere: a cuius ſñia ſemper fuerat alienus. Demũ quod ipſe facit: idẽ Marcello faciundũ cenſet: non ut aliqd agant: ſed Cæſaris conceſſu & beneficio conqeſcant. Nec amplius dubitabat Tullius de Cæſaris uolũtate erga Marcellũ. Nã ei promiſerat uelle Marcello parcere. Ex quo illi perſuadere conaẽ ut redeat: putetq; ſeipſum ubi cunq; fuerit ſub poteſtate Cæſaris eſſe manſurum. ¶ Eo conſilio: ut Romæ eſſe nolis. ¶ Non audeam: pp au ctoritatem & ſapientiam tuã: quũ tamen repræhẽdendum ſit. Laudat enim hanc ob cauſam Marcelli cõſiliũ: ne indignum putet a Cicerone ſibi dari conſilium: quũ ipſe maximi conſilii atq; ſapiẽtiæ eſſe diceret. ¶ Quo ꝙ quod non a conſilio tuo diſſentiam: quia uere diſſentio: uidetur enim mihi te Romæ debere uiuere cũ tuis. Et animaduerte ꝙ in hoc exordio ad beniuolentiã & attentionẽ colligendã multa dicuntur. Sapiẽtia eſt huma narũ atq; diuinarũ rerũ perfecta ſciẽtia: quã græci σοφίαν dicunt. ¶ Non anteponã: ꝑferã: qm̃ te longe ſapien tiorẽ exiſtimo q̃ me ipſum: & q̃uis conſilium tuũ non ꝓbẽ: tamẽ illud a te uiro prudentiſſimo non ſine cauſa ſuſceptum puto. ¶ Vetuſtas: hæc maxima in amicitia uim habet: & chariores eſſe dicuntur amici ueteres q̃ no ui. Ex quo Satyrus inquit. Quanuis digreſſu ueteris confuſus amici. ¶ Amicitiæ: inter amorem & amicitiam hoc intereſt: ꝙ amor in eos eſſe poteſt quos etiã neſcimus: & nunq̃ uidim⁹. Amicitia uero nõ eſt niſi inter eos qui ſe norũt. Eſt. n. amicitia reciprocus q̃dã aiorũ affectus: & utrũq; nomen ab amando deductuʒ ẽ: & antiqui amecitiã p e dicebãt & amecũ & beneuolũ. ¶ Saluti tuæ: attentum facit. ¶ Cõducere: utile eẽ datiuo iunctũ.

Sapien- tia

Amor

Aicida

Condu cere

VBER. VBER. ¶ Nō aliena:nō abſurda. ¶ A dignitate.ſ.tua quam exiſtimarē non eſſe contra dignitatem & hono rem tuú.Nam cōſilia oīa debent reſpicere non ſolum utilitatē amici.ſed honeſtatē:q̄ duo dicit Ci.a ſe ſeruata. ¶ Ego:laudat Ci.prudentiá.M.Mar.& cōſilia quibus uſus eſt : & ante bella ciuilia: & in ipſis bellis ut facilius perſuadeat quod ei faciendú ſit poſt finē horú bellorú ciuiliú. ¶ Conſulatú:in quo habet collegā:ut diximus Seruiú Sulp. ¶ Præclare:optime. ¶ Sed idem:ideſt ego idē qui memini ſupradicta. ¶ Vidi illa.ſ.quæ ſequuntur:ordo eſt:ſed ego idē uidi illa te neq; probare cōſiliú belli ciuilis ita gerēdi:nec copias &c. ¶ Conſiliú:modum. ¶ Ita:ſic ut geſtú eſt.

& nō aliena eſſe ducerem a dignitate. Ego aút eum: eſſe te q horú malorum initia multo ante uideris cō ſulatum optime magnificentiſſimeq; geſſeris p̄clarē memini. Sed idem etiam illa uidi:neq; te cōſilium ci uilis belli ita gerēdi:neq; copias Cnei Pompei:nec genus exercitus probare:ſemperq; ſúme diffidere:q̄ in ſententia me quoq; fuiſſe memoria tenere te arbi tror. Itaq; neque tu multum interfuiſti rebus geren dis:& ego id ſemp egi ne intereſſem. Non enim his rebus meis pugnabamus:quibus ualere poteram⁹: cōſilio:auctoritate:cā:quæ erant in nobis ſuperiora.

Copiæ ¶ Copias:exercitú. Sic.n.ſignificāt in plurali. Sa.Ingētes hoſtium copias parua manu fuſas. Vir.tamē metri cauſa dixit. Quæ ſit me circú copia luſtro. ¶ Neq; copias.ſ.quas hēt:minores:q̄ tanto bello eēnt neceſſariæ. ¶ Genus exercitus:q magis eēt ex rogatis imperitis belli:& ex cappadocibus & aſianis:& oib⁹ peregrinis:q̄ ex milituб⁹ italicis:quú Cæ.haberet robur militibus exercitatiſſimorú: quod non placebat Mar. ¶ Te non probare:te nō laudare:tibi nō placere. ¶ Diffidere:ſubaudi & memini te diffidere.i.nullá habere fiduciá

Súme uictoriæ Pōpeianæ ppter ſupradicta. ¶ Súme: ualde. ¶ In qua ſnia:in qua opinione:q Pom. nō eſſet futurus uictor. ¶ Te tenere memoria: te meminiſſe:qa tecú cōicabá. ¶ Itaq;:qa neq; pbabam⁹ exercitú Pō.& ſemp diffidebam⁹. ¶ Rebus gerendis:qa poſtq̄ uidiſti male cedere.Pō.diſceſſiſti a bello. ¶ Egi ne intereſſem:non negat ſe interfuiſſe:ſed egiſſet ne intereſſet ſi potuiſſet. ¶ Quibus:rebus. ¶ Conſilio:auctoritate:hæ ſunt res quibus dicit ſe potuiſſe ualere & contendere cum Cæſa.ſi his rebus eſſet pugnatum:ſed pugnabatur uiribus corporis: quibus longe erant inferiores: Cæſarianis exercitatis & induratis multis & diuturnis bellis. ¶ Cauſa:honeſtati cauſæ: qua potuiſſemus eſſe ſuperiores:quia nos pro repu.illa contra rempu.pugnabant.

PHI. PHI. ¶ Non aliena a dignitate:cōtraria honori tuo. Duo dicit utile & honeſtú:de qbus aliter philoſophi ſentiūt aliter qui reipublicæ ſtudent & in ciuitate uerſantur:ſocrates inquit nihil eſſe utile quod non honeſtú ſit:& nihil honeſtum:quod non utile eſt:& apud ſtoicos diſputatio hoc eſt quod honeſtú ſit id ſolú bonum eſſe. Id enim per ſe ſolum placet nulla adiuncta gratia:eſt aliud honeſtum qd medium appellatur:quod eſt cum utilitate coniunctum. Tertia eſt cōmoditas quædam:quæ ſolum lucris ſtudet omni depulſa honeſtate:philoſophicum:quod dicimus honeſtum ſoli uirtuti intentú eſt:omni adiecta utilitate:hic ergo uult perſuadere Marcello non illud honeſtum.quod philoſophicum eſt:non cōmoditatem quæ ad peritos homines pertinet:ſed illud medium quod diximus honeſtum & utile:quod in ciuitate uerſatur. Sunt autē quædam uerba: quæ nec omnino ſunt perſonalia:nec omnino imperſonalia:ut iuuat:decet:oportet & conducit pro utile eſt.

Ducere ¶ Ducerem:exiſtimarem. Virg. Tanton me crimine dignum duxiſti: Cicero in uerrem: hoc ſibi ampliſſimú pulcherrimumq; ducebant. ¶ Ego eum te eſſe:laus a prudentia cuius pars eſt prouidentia : per quam aliquid futurum uidemus antequam factum ſit. Laudat enim Marcelli conſilium atq; prudentiam quibus in bello ciuili eſt uſus:ut illi qui poſt bella ciuilia faciundum ſit:facilius perſuadere poſſit. ¶ Conſulatú:conſul erat quando ut ait Tranquill⁹ in uita Cæſaris retulit ad ſenatú:ut Cæſari ante tempus ſuccederetur. ¶ Præuiderat enim Marcellus quorſum illa tenderent:quæ Cæſar faciebat:omnes enim quos poterat beneficiis aſtringebat uel libertos & ſeruos:quibus plane palam bello ciuili opus eſſe dicebat:reges quoq; & prouincias per orbem alliciebat beneficiis:& exornabat præcipuis opibus:ex quo omnes cœperunt eē attoniti. Collegam habuit in eo conſulatu Sulpitium. ¶ Illa uidi:te ſcilicet non probare ciuilis belli conſilium:non Pompeii copias:non deniq; genus exercitus noſtri:& in eadem ego ſententia permanebam. ¶ Vidimus enim multo ante quod nunc patimur:unde factum eſt a nobis ut tu non multum interfuiſſes:& ego ne intereſſē ſemper fugiſſē. ¶ Copias:ad bellum impares q inſtabat. ¶ Genus exercitus:ex barbaris nationibus coactum:& ex tyronibus Romanis apud Cæſarem uero firmiſſimus militum apparatus:& ex hoc merito diffidere. Exercitus uero iſtorum genera cuiuſmodi fuerint. Lucanus oſtendit. ¶ Súme:uæhementer. ¶ Qua in ſententia:qd Pompeiani futuri non eēnt uictores.

Memoria tenea ¶ Memoria tenere:te meminiſſe:& in mēoria hēre q plus eſt q̄ ſcire. Ná q̄ ſcim⁹ obliuiſci poſſumus:quæ uero memoria tenemus nunq̄ amittim⁹. Sane notandú apud Ciceronē ſic dici memoria teneo: nō memoriter:quo tñ dicēdi mō uſus ē Plynius ut tu facillime iudicabis:q tam memoriter tenes & ecōtrario dico narro recito memoriter dicimus non memoria ut Ci.multa narrare de.C.Lelio ſocero ſuo memoriter & iocunde ſolebat. Repetere tamen & complecti memoria & memoriter dicimus.C.ſi memoria repetere uolumus:quæ didicimus:& Liui.memoriter omnia complecti poterat. Caue dicas aut menti aut mentetenus:ut quidam inepti dicunt:ut didici menti:& habeo mentetenus:quē ſermonē oīo latinitas fugit. ¶ Itaq;:tum nō probando nrm exercitú:tum ēt diffidendo copiis nris.

Intereſſe ¶ Interfuiſti:id uerbú datiuo iunctum p̄ſētiá ſignificat. ¶ Rebus gerendis:bellis ciuilibus. ¶ Egi:cōatus ſum:nō penitus dicit ſe nō interfuiſſe:ſed ſe conatú fuiſſe ut non intereſſet. ¶ Nō.n.rō eſt cur.Ci.nō interfuit belli ciuili. ¶ His rebus.ſ.cōſilio auctoritate & cauſa qbus potentes eramus:& eſt articulus. Iuſtior enim erat cā noſtra q̄ Cæſaris:& maior auctoritas & nō minus pſiliū.

¶ Lacerus.

VBER. ¶ Lacertis:ſubaudi pugnabamus. ¶ Pares.ſ.noſtris hoſtibus.i.æquales:& apti ad reſiſtendũ. ¶ Igi-tur:propter ſupradictam cauſam:quia pugnabamus uiribus & lacertis:quibus non eramus pares hoſtibus:nõ auctoritate & cauſa qbus eramus ſuperiores. ¶ Aut ſi:quaſi correctio eſt:quia occurrebat uirture non poſſe uinci ideo dixit. ¶ Fracti:quaſſati:debilitati.Virgili.Fracti bello fatiſq; repul.Idem.Fractæ uires auerſæ deæ mens. ¶ Certe:ſaltem. ¶ Abiecti:in contemptum deducti & humiliati. ¶ In quo:in qua re. ¶ Nemo poteſt nõ laudare.i.poſſibile eſt quin omnes laudent. ¶ Abiecisti:depoſuiſti. ¶ Cupiditatem certandi:uoluntatem pugnæ: VBER. Fracti Certe

ſed lacertis & uiribus quibus pares non eramus. Victi ſum9 igi͛:aut ſi uici dignitas nõ põt:ifracti certe & abiecti:quo tuũ cõſilium nemo põt non maxime laudare:quod quũ ſpe uincendi ſimul abieciſti:certãdi etiam cupiditatẽ:oſtendiſtiq; & ſapientẽ & bonũ ciuẽ initia belli ciuilis inuitum ſuſcipe:extrema non libenter perſequi. Qui non idem cõſilium quod tu ſecuti ſunt:eos uideo i duo genera eẽ diſtractos:aut enim renouare bellum coacti ſunt:hiq; ſe in aphricã contulerũt:aut quẽadmodũ nos ſe uictos eſſe crediderũt. Medium quoddam tuũ conſiliũ fuit:qui hoc fortaſſe humilis animi duceres:illd̃ ꝑtinacis fateor a plæriſq; uel dicam ab omnibus ſapiens tuũ conſilium:a multis ẽt magni ac fortiſſimi animi iudicatũ. Sed habet iſta ratio ut mihi qdẽ uidetur:quendam modum præſertĩ quum ibi nihil deeſſe arbitrer ad tuas fortunas oĩs obtinẽdas præter uolũtatẽ. Sic.n. intellexi nihil aliud eẽ:quod dubitationẽ afferret ei

quia diſceſſiſti a bello. ¶ Cum ſpe uincendi:cũ non ſperares uictoriã poſſe amplius Pom.coniungere poſt cladem pharſalicã:ergo ſic intelligendum eſt:ꝙ cum ſpe uincendi abieciſti decertandi cupiditatem:id enim eſt ſapientis:qđ declarat quum dicit. ¶ Oſtendit:ſapientem & bonum &c. ¶ Inuitum:nõ libenter ſed officio coactum. ¶ Extrema:finem bellorum. ¶ Non libenter:ne bellum uideatur potius ſuſceptum cupiditate ꝗ officio idem quod tu.ſ.non perſequẽdi libẽter extrẽa bellũ. ¶ In duo genera:in duas cõditiones. ¶ Aut enĩ:primum genus. ¶ Conati ſunt.ſ.fruſtra tentauerunt.Nam conari proprie eſt fruſtra aliquid tentare:& aggredi. Virgil. Ter conata loqui.Niti autem cum effectu:licet interdum confundantur. Iuuena. Quid tanto dextro pede concupis:ut te conatus non pœniteat uotiq; peracti. ¶ Renouare:inſtaurare:qđ uidebatur iam finitum morte Pom.In Aphrica cum Catone ad Iubam regem:apud quem reparatæ ſunt uires & maximi exercitus. ¶ Cõtulerunt ſe:receperunt ſe.i.iuerunt. ¶ Aut:alterum genus. ¶ Quemadmodũ nos:ſicut ego C. ¶ Medium:quia noluiſti renouare bellum nulla ſpe uictoriæ:nec exiſtimare te uictum. ¶ Quit reddit rationem utriuſq;. ¶ Hoc.ſ.exiſtimare te uictum. ¶ Humilis obſtinati:ſicut fecerunt.Mar.Cato:& abiecti:uilis. ¶ Illud:ſcilicet renouare bellum nulla ſpe uictoriæ. ¶ Pertinacis:Scipio ſocer Pom.& pleriq; alii. ¶ Duceres:exiſtimares. ¶ Fateor:deſcẽdit Cice.paulatim ad perſuadendum:ut iam uelit flecti:& diſcedere ab eo propoſito:& Romam reuerti:præſertim quum tẽpus adiuuet hanc mutationem conſilii. ¶ A pleriſq;:a multis. ¶ Vel dicam:correptio capiens:quia exiſtimaſti ſine ſpe uictoriæ eſſe pugnandũ. ¶ Magni ac fortis:qa nunꝗ tamẽ exiſtimaſti te uictũ. ¶ Iſta rõ:iſta uia tui propoſiti:ſiue cõſilii ſupradicti. ¶ Quendã modũ:quendã terminũ:ne minus ꝓgrediaͬ. ¶ Præſertim:ratio ualidiſſima ad mutandã rõnem illius conſilii. ¶ Omnes fortunas:patrimoniũ & dignitates tuas. ¶ Præter uoluntatem.ſ.tuã.i.nihil deeſſe tibi:niſi ut tu uelis:qa Cæ.eſt paratiſſimus oĩa tibi reſtituere. ¶ Ei:cæ. Conati Niti Renouare

PHI. ¶ Sed lacertis & uiribus:armis. ¶ Pares:Pompeiani Cæſarianis. ¶ Victi ſumus:cũ pares Cæſar in bello non eramus uicti ſumus:& in pharſalia huiuſmodi calamitatem duce Pompeio ſenatus accepit ubicũq; poſuimus:ergo uel igitur neceſſario concluſionem oſtendimus:& ad breuiores ꝑtinent ꝯcluſiones ꝗ illa. ¶ Quare:quapropter:quamobrem. ¶ Fracti:debilitati ut fracti bello fatiſq; repulſi. ¶ Dignitas:Stoice magis ꝗ ciuiliter dixit:ut in paradox.de.M.Regulo quomodo corpus eius caperetur:certe ipſe capi non potuit:& eſt correctio cum ſpe uincendi:cum ſpe non haberes poſſe uincere:pugnandi etiam cupiditatem abieciſti:non enĩ multum rebus gerendis interfuit. ¶ Sapienti:quoniam uidebas non poſſe uincere. ¶ Bonũ ciuem:cui bella diſplicerent. ¶ Inuitum ſuſcipere:aliquantulum interfuit:ſed inuitus & exemplum de ſe dedit ſapientis & boni ciuis ¶ Extrema:libenter non proſequi. ¶ Ad illud:quod ait certandi cupiditatẽ cum ſpe uincendi abieciſſe. ¶ Nõ idem conſilium:ut cupiditatem certandi cum ſpe uincendi amitterent:& quod erat medium ſequerentur ut tu. ¶ Aut enim:expoſitio duorum generum quæ dixit. ¶ Conati ſunt:fruſtra tentauerũt:ut ter ſunt conati imponere Pelio oſſam. ¶ Renouare bellum:id unum eſt quod dixit genus quo in genere ſcipionem & Iubam accipimus:& omnes qui eos ſecuti ſunt:quos in Aphrica ut ait Tranquillus refouentes Cæſar deuicit:& Pompeii liberos in Hiſpania:cum quibus ancipiti fortuna dimicauit:adeo quod deſperatis rebus de aſciſcenda ſibi morte cogitauit. ¶ In Aphricam:ut Scipio Iuba & Cato uticenſis.Nam apud Iubã regẽ reparatæ ſunt uires nõ parui exercitus contra Cæſarẽ:ut Põpeii filii in Hiſpania:& an ipſe Põpeius in Alexãdriam fugiens ab Ptolomæo fuerat iuſſus occidi. ¶ Aut ſe uictos:alteꝝ genus. ¶ Nos:ego Tullius & qdam alii. ¶ Mediũ tuũ cõ.ꝙ nec te uictũ penitus credidiſti:nec bellũ cum aliis renouaſti. ¶ Qui:rõ eſt. ¶ Hoc:humilis ai:abiecti & uilis credere & fateri te uictũ. ¶ Illud ꝑtinacis:reuocare bellũ aduerſus Cæſarẽ. ¶ Fateor:laudat illud Marcelli cõſilium:qđ mediũ fuiſſe diximus:& ei ſuadet ut iam redeat argumẽta ſumens:ab utili & a tẽpore uel dicã ¶ Sapiẽs:ꝙ intereſſe noluiſti. ¶ Magni:ꝙ mediũ ſecutus. ¶ Iſta rõ:qua tu motus es:& uia ſupradicti. conſilii. ¶ Modũ:mẽſurã ne ꝓgrendas ulteri9. ¶ Præter uo.ꝙ tu nõ uis:nã ſi uelles haberes oĩa a Cæſare. ¶ Ei:Cæſari. PHI. Quare Modus

penes quem eſt poteſtas:niſi quod uereretur ne tu il
lud beneficium non putares:de quo quid ſentiam:
nil attinet dicere;quum appareat ipſe quid fecerim.
Sed tamen ſi iam ita conſtituiſſes:ut abeſſe perpe
tuo malles:q̃ ea quæ nolles uidere:tamen id cogita
re deberes:ubicunq̧ eſſes:te fore in eius ipſius quē
fugeres poteſtate. Qui ſi facile paſſurus eſſet:te ca
rentem patria & fortunis tuis:quiete & libere uiuere
cogitandum tibi tñ eſſet romæ ne domi tuæ eiuſmo
di res cēt:an mitylenis:aut rhodi malles uiuere:ſed
quum ita late pateat ei9 poteſtas quem ueremur:ut
terrarum orbem complexa ſit:nōne mauis ſine peri
culo domi tuæ eſſe:q̃ quum periculo alienæ. Eqdem
etiam ſi oppetenda mors eſſet:domi atq̧ i pña mal
lem:q̃ in externis atq̧ alienis locis. Hoc idem oēs q
te diligūt ſentiunt:quotū eſt magna ꝓ tuis maximis
clariſſimiſq̧ uirtutibus multitudo. Hēmus ēt rōnem

VBER. VBER. ❡ Penes quem:in arbitrio & dominio eiuus. Nam penes quum ad perſonam refertur:& dominium & laudem & uituperationem ſignificat. Ci. penes quos laus adhuc fuit. Q uint. Culpa uideatur penes patrem. Ouidi. primo faſtorum. Me penes eſt unum uaſti cuſtodia mundi:ſeruit etiam loco. Cice. Sed penes ſcænam
Penes
Apud & huiuſmodi locos exercitatus ſis. i. apud ſcænam:apud tamen locis melius ſeruit:ut apud forum te uidi. Iuue. Aut apud iſiacæ potius ſacraria lenæ:& quum ad perſonam refertur familiaritatem ſignificat non dominium: ut fui apud te. i. tecum uel domi tuæ. ❡ Q uod uereretur:timeret. ❡ Ne non putares:ideſt ut non putares. ❡ Illud beneficiuʒ. ſ. q̄ te reſtituiſſet in patriā. ❡ De quo:de qua re:utrum debeas putare illud eē beneficium uel non. ❡ Nihil attinet:nil opus eſt. ❡ Quid ſentiam:qd iudicem. ❡ Appareat:omnibus ſit notum. ❡ Quid fecerim: q̄a reuerſus ſum in patriam:& quod ipſe feci potes exiſtimare me aliis eſſe ſuaſurum. ❡ Sed tamen:iam incipit ꝯfutare obiectiōes quas poſſet facere Mar. & primū quod conſtituerit abeſſe ne uideat ro. ea quæ ſine maximo dolore uidere non poſſet hoc eſt remp. quæ ſolebat eſſe libera:nunc eē in poteſtate tyranni. ❡ Perpetuo:ſemper. ❡ Malles:potius uelles. ❡ Quam ea: ſeruitutē patriæ & eſſe Ro. ſub poteſtate Cæſ. & ſimilia. ❡ Tamen:aduertendum eſt alterum tamē uacare in ſenſu. ❡ Vbicūq̧ eſſes:quia iam fere uniuerſus orbis eſt ei ſubiectus. ❡ Eius ipſius:cæ. ❡ Qui: Cæ. probat autem omnino eum debere reuerti hoc argumento: q̄ ſi etiā Cæ. daret ei optioneʒ ut ibi eſſet:ubi maxime uellet:deberet tñ Mar. cogitare melius eſſe Ro. uiuere. ❡ Paſſurus:permiſſurus. ❡ Quiete:ſine perſecutione. ❡ Cuiuſcemodi res:quales res. ❡ Eſſet. ſ. uiuere. ❡ Et domi:& declaratiue ponitur pro ideſt. ❡ An mity

Mityle nem lenis aut rhodi:poſuit pro quibuſcunq̧ locis ex-
rhodos ternis. Mitylene inſula in ægeo:quæ & leſbos dicitur. Vernacula lingua dicitur metalinum. ❡ Rhodos:urbs inquit Strabo ſup orientali ꝓmontorio ſita:& portubus & uiis & mœnibus & cætera fabrica tantum alias excellit:ut nullam ei æqualē nedum præſtantiorem proferre ualeamus:mira eſt eius iuſtitia & diligentia:quum circa reliquā reip. gubernationē:tū circa res uenales:qbus multo tpe mari dominata ē:& piratas ſuſtulit:& ro. amica fuit:& regib9 ro. ac græcoꝝ amiciſſima. Nā p eos libera māſit:& multis donis fuit exornata:dicta āt rhodos q̄ capulo roſæ illic inuēto ſit ædificata. Nā ῥοδον græce roſa dr̄. ❡ Cōplexa ſit:cōprehēderit:ut totus fere orbis ſub ei9 iperio. ❡ Quē ueremur:quē timemus. ❡ Mauis:potius uis. i. optius debes uelle. ❡ Alienæ. ſ. domi. ❡ Eqdem:alia ſuaſio multo efficatior:q̄ ſi etiā eſſet certus nō poſſe uiuere ſine periculo:uellet tamen potius mori in patria ſua quā in aliena. ❡ Oppetēda mo. obeunda. i. ſi mihi eēt moriendū. ❡ Externis:peregrinis. ❡ Sentiūt:idē qđ ego nunc ſuadeo tibi. ❡ Q uorū:ſcilicet qui te diligunt. ❡ Rationem:reſpectum cur ubi hæc ſuadeamus.

PHI. PHI. ❡ Penes quem:circuitio ad Cæſarem ſignificandū. ❡ Beneficium:ut te ipſum in grām:& beniuolētiā acciperet. ❡ Quum appareat ipſe quid fecerim:a cōſilio:q̄ ipſe ſecutus eſt:dānat Marcelli ꝯſilium qui nō idē faciat. Conſiliū autem Ciceronis fuit non agendi aliqd in reip. ſed Cæſaris conceſſu & beneficio quieſcendi & in patria ꝑmanendi. ❡ Sed tamen:argumentū a neceſſario:& eſt confutatio obiectionū:quas. M. facere potuiſſet:uel in primis q̄ abeſſet ne ea uidere Romæ:q̃ ſine dolore uidere non poſſet:& iacentem rempu. ❡ In eius ipſius ptāte:dñatione Cæſaris:ut alibi ubicūq̧ es in eadē es nam:quuʒ ferme totus orbis ſeruiet Cæſari. ❡ Qui Cæſar:argumentū ab utili quo probat omnino Marcellū reuerti debere etiam ſi Cæſar cōtentus eſſet ut ibi ui-
Fortūæ ueret. Marcellus ubi uellet deberet:tñ eligere romæ uelle uiuere potius quā extra. ❡ Fortunis tuis:numero plu-
Mitylene ratiuo diuitias & opes accipimus. ❡ Cuiuſmodi:uel ꝑdita uel ſalua. ❡ Mitylenis:has poſuit pro ĩ ibus locis externis:inter Metymnā & Maliam iacent ciuitas maxima eſt inſula in ægeo quæ & leſbos dicitur:æolicarum urbiū metropolis:& duos:ut Strabo dicit portus habet:quoꝝ auſtralis clauſus eſt:& quinq̧ triremium ac nauiuʒ capax:borealis uero magnus eſt:ac probus aggere protectus:clariſſimos uiros habuit:inter quos Pyttacū fecit e ſeptē:& Alcæ9 poeta & Antimenides Alcei frater:& Sappho poetica. Diophanes orator. Potamō. Leſbodes.
rhodos Crenagoras & Theophanes reꝝ ſcriptor. Pōpeii familiaris:& ab eo ciuitate Romana Donatus. ❡ Rhodi:Idē Strabo dicit urbem eſſe ſuper orientali promōtorio poſita:& portubus uiis & mœnibus &c. fabrica tantū alias excellit:ut nullā ei æqualē ne dum præſtantiorem proferre ualeamus:mira eſt eius iuſtitia & diligentia cū circa reliquā reipublicæ gubernationem:tū circa res nauales:qbus nullo tempore mari dominata eſt & piratas ſuſtulit:& romanis amica fuit:& regibus romanoꝝ:ac græcorū amiciſſima. Nam per eos libera māſit:& multis donis fuit exornata a græco uocabulo dicta Rhodos q̄ roſam ſignificat:quam in fundanda ciuitate conditores inuenerūt. ❡ Late pa. per totū orbem terrarum:& ubicunq̧ es in eadem es naui:& necubi ſecurius eſſe poteris q̃ in patria. ❡ Eqdem:aliud ad ſuadendū efficacius argumētū:quoꝝ magna multitudo. ſ. illorum qui te diligūt.

❡ Rei familiaris:

VBER.❡Rei familiaris:patrimonii & bonoꝝ tuoꝝ.❡Diſſipari:diſpergi.❡Perpetuā:qa ſi qcq̄ amitteres: ſtatī recuperares.❡Propterea:rō q̄re eiꝰ familiaris nō poſſit accipe iniuriā:q̄ ſit futura ꝑpetua.❡Is.ſ.Cæ.❡Patiet:ꝑmittit:imo ꝓhibet.❡Prædonū:latronū:raptoꝝ:q in hmōi tumultibꝰ & mutationibꝰ rerū gaudet diripere domos diuitū & maxie eoꝝ:quos putāt ſuſpectos Cæ.❡Qui eēnt:hi ꝑdones.❡Cōfiderē:certꝰ eſſem.❡Hic: in hoc:ut Romā uenias.❡Sollicitudines:curæ.❡Proximi:poſt Mar.qa poſt euꝫ nullus eſt q maiore cura de te afficiat̄ q̄ ego.❡Tardiores:ſegniores ad ꝑcādū Cæ.❡Quod:rō nō.n.ſatis cōmode poſſumus eſſe depcatores alteriꝰ apud eū apud quē neceſſe fuit adhibere depcationē pro nobis:qd' ſe feciſſe Cice.dicit.❡Nō hēmus ius.a.non poſſumus eū adire: quū opꝰ fuerit nobis depcatore apd' eū.❡Gra: fauore:q̄rū uicti q pars ꝑnt.❡Studio:prompta uolūtate.❡Conſilio:quo poſſumus eū iuuare.❡Mar.fratri tuo:q ſæpe cōicat me cū de tuis rebus.❡A reliqs:ꝑter Mar.frem.❡Nō adhi.nō uocamur ad res tuas:neque conſulimur.❡Ad omnia:quæ pro te fieri poſſunt.

PHI.❡Rei fami.reꝝ domeſticaꝝ.❡Rōne:ꝯſiderationē.❡Nā & ſi:laus Cæ.a bēignitate: iuſtitia:clæmētia:& ait ꝙ Cæ.nō pateret̄ ꝙ inimici tui res tuas caperent:uñ nulla unq̄ iiuria i rebus tuis regnāte Cæ.poſſet eē ꝑpetua & lōgo tēpore duratura.❡Qui tē.rēp.circultio Cæſaris: hoc te ut Romā uenias:& ē argumētū a pietate in ſuos ut ſi rōnibus moueri non poſſet pietate moueretur & lachrymis.❡Mar.fris fuit:erāt.n. duo germani fres.M.Cla.Marcel.q cōſul fuit: &.C.Cla.Marcel.q Octauiā neptē Cæſa.duxerat uxorē ꝓximi poſt Caiū Marcel. Nullus enīꝫ poſt illū tāta cura afficiebat̄ q̄ Ci.❡Quod ius ad.nō ha.Rō eſt q̄re tardiores ad orādū Cæſarē:qm̄ opus fuit pro re ſua apud Cæ.depcatore.❡Adeūdu:cōueniendi Cæſaris:gr̄a beniuolentia & fauore.❡Cæſaris erga.n.q̄rū uicti:hoc ait tātæ ſumus auctoritatis & gr̄æ apud Cæ.q̄tæ eē ſolēt q̄ uicti ſunt.q.d.ſe paruæ admodū auctoritatis eē.❡Sed tñ:hoc eſt q̄uis paruæ ſimus auctoritatis:tamen Marcello tuo non deſumus.❡A tuis reliquis non adhib.q.d.ꝙ ſi adhibere-mur.ſ.ad res tuas:quia nō eſt q ad illas me uocet ꝑter Marcellū fratrē tuū.❡Ad oia:q̄ tuæ ſaluti conducunt:& ad honorem tuum pertinere putamus.

rei familiaris tuæ:quam diſſipari nolumꝰ.Nam et ſi nullam pōt accipere iniuriā:quæ futura ꝑpetua ſit:ꝓpterea quod neq; is q tenet rēpu.patietur:neq; ipſa reſpu.tñ impetum ꝑdonum i tuas fortunas fieri nollē.Hi aūt q eēnt auderem ſcribere:niſi te itelligere cōſiderem.Hoc te unius ſollicitudines:unius etiam multæ & aſſiduæ lachrymæ.G.Marcelli fris optimi depcant̄.Nos cura & dolore ꝓximi ſumus:ꝓcibus tardiores:qd' ius adeundi cum ipſi depcatiōe egerimus:non hēmus:gr̄a tm̄ poſſumus q̄tū uicti:ſed tm̄ cōſilio:ſtudio Marcello non deſumus a tuis reliquis non adhibemur:ad oia parati ſumus. Vale.

M.T.C.M.Marcello.S.D.

NEq; monere te audeo præſtāti prudētia uirum:nec cōfirmare maximi animi hoīem uirumq; fortiſſimum:conſolari uero nullo modo.Nam ſi ea quæ acciderunt ita fers ut audio: gratulari magis uirtuti debeo:q̄ conſolari dolorem tuum.Sin te tanta mala reipubli.frangunt:non ita abundo ingenio:ut te conſoler:quū ipſe me nō poſſum.Reliquum eſt igitur ut tibi me in omni re eum præbeam præſtēq;:ut ad omnia quæ tui uelit:ita ad ſim præſto:ut me non ſolum oia debere tua cā.Sed

Eq; monere:Huiꝰ epi.argumētū ex ſupiore colligit̄:nā cū abeſſet.M.Mar.ut ſupra diximꝰ.Primū Cic. oñdit ſe neq; audere mōere eū:neq; cōſolari & adducit rōnes.Poſtea uero pollicet̄ ſe ꝑſtaturū Mar.ac ſuis oia q̄ ꝓ eo poſſit.Poſtrēo eū hortat̄ ut uelit i ꝑria redire:& cur hoc facere debeat:adducit rōnes ualidiſſimas.❡Mone.ꝯſiliū dat.❡Præſtā.p.q̄ potes meliꝰ aliis ꝯſulere:q̄ alioꝝ expectare ꝯſiliū.❡Cōfir.corroborare ad ferēda aduerſa.❡Maxi ai:q nullis ꝑturbatiōibꝰ ſuccūbere debet.❡Nā ſi.e.rō qr nō audeat eū ꝯſolari:& utit̄ argumēto dilēmate:qd' ꝯcludit ex utraq; pte.ſ.ſiue fortiter ferat aduerſa:ſiue opprimat̄ dolore:ſe tñ nō audere eū ꝯſolari.❡Ita.ſ.forti & magno aio.❡Vir.fortitudi tuæ q̄ ē uirtꝰ.❡Si:ſa ps.❡Frā.deiiciūt & opprimūt te & a ſtatu rōnis remouēt.❡Nō ita ab.i.nō ita ſū igenioſus:nō hēo tātū igeniū.❡Vt cō.ut cōſolari poſſim.❡Reliquū ē.i.reſtat:& ſic cōcludit hāc ꝑiculā.❡Igit̄:qa te cōſolari nō poſſum.❡Eum:talē.❡Præſtem:paratum me exhibeam:& plus eſt q̄ præbeo:unde & præſto dicit̄:ut præſto adſum.❡Debere:obligatum eſſe facere.

VBER. — Mōere — Confirmare — Praſto

NEq; monere:Idem ꝓpemodum in hac eſt argu.ꝙ in ſupiori epi.Monet.n.Mar.ſentētiam mutet in urbem ueniat:cum ſuis uiuat:ad illud inducat aium:qd' Ci.faciebat:ut quocunq; res ſeſe haberent ab urbe non abiret.Laudat inde Cæ.miꝛe i modū:ut aium Mar.ad redeūdū alliciat.Et tota hæc epi. plena ē nō mō ꝯſiliis:ſed bēiuolētia & amore.❡Monere:ad ꝯſiliū ſuſcipiēdū cū prudēs eēt.❡Cōfirmare:ad ferēdā fortunā aduerſam cū eēt ai excellētis.❡Si ea:rō q̄re eū monere & cōſolari non audeat:& ex duobꝰ cōtrariis id oñdit:ut quocūq; Marcellus ſe hēat:uel quod æquo aio icōmoda fortunæ:uel qd' nō ferat:ſe tñ illū monere:& cōſolari nō audeat.Eſt igit̄ diuiſio & argumētū:qd' nūcupat̄:q̄ accidere mala reipu.ut audio.Intellexerat.n.Marcellū æquo aio ferre calamitatē reipu.ſed nō ita eē credebat.❡Frāgūt:pturbāt: opprimūt.❡Eū:talē.❡Præſtē:faueā.Adeſſe & ꝑſto eē ſignificatiōe nō differūt:ſignificat.n.fauere & pñtē eē. Verū adeſſe tam ablatiuo cum iſta ꝓpoſitione in coniungit̄:q̄ datiuo.Tullius.Vellem in meo grauiſſimo caſu affuiſſes.Et in Philippicis.Omnibus his pugnis Dolobella affuit.Ita ēt præſto eſſe ſignificat præſentem eē.Cic. pro murena.Tu interea Romæ amicis præſto fuiſti.Idem in epiſtolis.Stator tuus mihi cum litteris ꝑſto fuit.

PHI. — Adeſſe — Præſto eſſe

ea quoq; ẽt quæ nó poſſim putem. Illud tñ multum me monuiſſe uel cẽſuiſſe puta: uel pp beniuolẽtiam tacere ñ potuiſſe: ut q̃ ego facio: tu aíum íducas ſi ſit aliqua reſpu. in ea te eẽ oportere iudicio hoíum: teq; pricipẽ neceſſirate cedẽtẽ tpi. Si aũt nulla ſit: hũc tñ aptiſſimũ eſſe ẽt ad exulãdũ locũ. Si. n. libertatẽ ſeq mur qs loc9 hoc dñatu uacat? Sin qualẽcũq; locum q ẽ domeſtica ſede iucũdior? Sed mihi crede ẽt is q oĩa tenet: fauet ĩgeniis. Nobilitatẽ uero & dignitatẽ hominum quantũ ei res: & ipſius cauſa cõcedit am plectitur. Sed plura quam ſtatuerã. Redeo ergo ad unum illud me tuũ fore cum tuis: ſi modo erunt tuis

VBER, ' VBER. ¶ Ea quæ nó poſſim. i. etiã plura q̃ poſſim pſtare. ¶ Illud tamen: qa ſupra dixit ſe nó audere eũ mo nere: ne uideatur ſibi cõtradicere daturus cõſiliũ Marcello: dicit Cic. ut Mar. accipiat id qd' eſt dicturus ſiue no mine monitionis: ſiue iudicii & opinionis ſuæ: ſiue q ꝓpter ſuã erga eũ beniuolentiã tacere nó potuerit: & hoc

Cenſere caute dicit ne uideat̃ uelle dare conſiliũ ſapientiori. ¶ Puta: finge pone. ¶ Monuiſſe: loco monitionis dixiſſe. ¶ Cẽſuiſſe: iudicaſſe: & pro opinione quadã dixiſſe. ¶ Vel reſeruauit ad ultimũ: q uolebat eũ potius credere. ſ. tacere nó potuiſſe: qa amor cogit nos apte dicere quod putamus utile fore amicis nr̃is. ¶ Si ſit: hoc eſt qd' non poteſt tacere: & eſt ordo: puta me non potuiſſe tacere illud. ſ. ſi ſit aliqua reſpu. ¶ Oportere iudicio: hominũ te in ea eſſe: eſt etiã hic dilẽma. i. diuiſio cuius pria ps eſt: ſi ſit aliqua reſpu. ¶ Aliqua: aut parua aut magna. i. ſi oĩno nó perierit. ¶ Iudicio hominũ: ut homines iudicant. ¶ Te principem. ſ. oportere eſſe. ¶ Cedentem tempo ri: ſequentẽ tẽpus. ¶ Neceſſitate: quia nó poſſis aliter facere: & ita nihil facies cõtra tuã dignitatem: quũ nó uoluntate ſed neceſſitate ſubiicias te Cæ. ¶ Sin aũt: altera pars dilẽmatis. ¶ Nulla ſit: ſi penitus perierit. ¶ Hũc locum. i. Romam. ¶ Ad exulandũ: per ſimilitudinem dixit exulare eũ: qui i pria tẽp. & fortunas ſuas amiſerit: ſicut exulãt q extra priã ſũt. ¶ Si. n. pbat multo me li9 eẽ Ro. uiuere ẽt cũ aliquo ĩcõmodo: q̃ alibi: & occurrit obiectioni Marcelli q potuiſſet dicere ſe uelle libertatẽ quã Cice. dicit nuſq̃ inueniri poſſe: quum nullus locus ſit: qui non ſit in pote

Vacat ſtate Cæſa. ¶ Sequimur: quærimus. ¶ Quis locus. q. d. nullus. ¶ Vacat: uacu9 eſt caret. ¶ Hoc dominatu: hac dominatione Cæſaris. ¶ Qualẽcunq;: uel liberũ uel ſubditũ: ſubaudi ſeqmur. ¶ Sede domeſtica: habitatiõe domus ſuæ: & ꝓpria pria. Ouidi. in triſtibus. Neſcio q̃ natale ſolum dulcedine cũctos. Detinet. Idem nõ dubia eſt Ithaci prudẽtia: ſed tamẽ optat Fumũ de patriis poſſe uidere focis. ¶ Sed mihi: quaſi dicat eſt hæc potiſſima cã quare redeas: qa Cæ. delectat̃ uiris ingenioſis: q̃lis tu es. ¶ Is: Cæ. ¶ Fauet ingeniis: amat ingenia: & ea tuetur. ¶ Amplectit̃: fouet: amat. ¶ Nobilitatẽ & dignitatẽ. i. eos q & nobiles ſunt & aliq̃ dignitate ornati. ¶ Res: utilitas. ¶ Et cã. i. honeſtas cauſæ: quia nó dicebat ut eo modo amplecteret̃ & adiuuaret eos qui fuerant aduer

Concedit ſarii: quo eos qui eius cauſam tutati erant. ¶ Concedit: pmittit: patitur. ¶ Plura. ſ. ſcripſi. ¶ Quam ſtatueram: quam ꝓpoſuerã: quia nõ putauerã te admonendũ eſſe. ¶ Redeo ad illud: qa ſupra dixerat. Reliquũ eſt igit̃: ut tibi & Cæ. ¶ Si modo erũt tui: ideſt ſi non deſerent te: & ſi non diſcedent ab officio propinquitatis & amicitiæ.

PHI. PHI. ¶ Quoq; etiam: bene iungunt̃: quoniã diuerſa ſignificat. Nam quoq; ſimiliter etiam aliquando adhuc

Quoq; ſignificat. Teren. Nihil etiam ſuſpicans mali. Et Virgi. Idemq; etiam. ¶ Illud tamẽ: paulatim acceſſit ad conſi

Etiam lium ſuum Marcello dandum: & ne ſeipſum oſtenderet Marcello prudentiorẽ eſſe: clanculum id egit: & quod ipſe faciendũ cenſet: ex beniuolentia tacere non potuiſſe cõmemorat. ¶ Monuiſſe: loco conſilii dediſſe. ¶ Cẽ

Taceo ſuiſſe: iudicii loco dixiſſe. ¶ Tacere: Tacemus conſilia: Reticemus dolores: obticemus pudẽda. ¶ Quod ego

Reticeo facio: obſequebatur Cæſari. ¶ Animum inducas: inducere animum eſt animo ſuo deſuadere. ¶ Si ſit: alterum

obticeo dilẽma ex duobus contrariis: ut aut ſi ſit: aut ſi omnino non ſit aliqua reſpu. Concludit quod omnino neceſſe

Inducere ſit: in ea qualiſcunq; fuerit permanere. Iudicio hominum quod omnes ita iudicant. ¶ Teq; principem: repete oportere eſſe: pendet adhuc enim oratio. ¶ Neceſſitate: hac demonſtrat Marcellum nihil eſſe facturum contra

Animũ honorem ſuum: ſi Cæſari ſeipſum dederit quoniam id non uoluntate: ſed neceſſitate coactus faciet. ¶ Cedentem tempori: oĩa pro tempore ſapientis eſt: hinc ait Socrates. Omne intempeſtum triſte: & Naſo. tẽporibus me

Cedere dicina ualet. Cedere uero ꝓprie ſuperblari ſignificat & tẽpori cedere eſt: quaſi neceſſitati obedire. ¶ Nulla ſit: plus eſt: q̃ ſi dixiſſet perierit: & eſt altera pars argumenti. ¶ Ad exulandũ locum: & ſi ſolũ nó mutaſſent exules

Exul eſſent a repu. Exul enim quaſi extra ſolum dictus eſt: ſed ſi libertate priuarentur: exulare etiam dicerentur. ¶ Si enim libertatem: confutatio obiectionis quam facere potuiſſet Marcellus: & dicere ſe uelle libertatem ſequi: ad quod inquit Cicero: necubi libertatem inueniri poſſe: cum omnia ſint ſubiecta Cæſari. ¶ Qui locus: quaſi i toto orbe terrarum nullus. ¶ Qualẽcunq; locum: ſupple ſequimur. ¶ Sede domeſtica: ad patriam & natalẽ terram referendũ hinc Naſo. Neſcio qua natale ſolũ dulcedine cunctos detinet: item non dubia eſt ithaci prudentia: ſed tñ optat fumum de patriis poſſe uidere focis. ¶ Sed mihi crede: laus Cæſaris a beneficentia & humanitate in uiros doctos. Argumentũ ab utili: quo redire debeat. ¶ Is qui oĩa tenet: Cæſar circuitio eſt. ¶ Fauet in

Res geniis: amat doctos. Idẽ in epľa ad Au. Cecinam in Cæſare hæc ſunt mitis clæmenſq; natura accedit q mirifice ingeniis excellentibus quale eſt tuũ delectat̃. ¶ Res: ſtatus & imperium. Tantum enim amplectitur hominũ dignitates quantum ſibi obeſſe non poſſit. ¶ Aut res: hoc eſt utilitas & honeſta cauſa ut omnes pro qualitate perſonaꝝ complecteretur & amaret. Non enim honeſtum fuiſſet ſic eis fauere qui Pompeiani fuerant: ut eis q

Cõplector partes Cæſa. ſecuti ſunt. ¶ Amplectit̃: ſine adiũcto: etiam pro amare ponitur: ut ſi complecti hominẽ uolueris. Cum adiuncto ad alias res ẽt refert̃: ut mẽte & rõne complector. i. cõſidero: & amore cõplector: hoc eſt amo. ¶ Statuerã: nõ. n. eũ monere ſtatuerat: ut inqt neq; monere &c. ¶ Ad illud unũ: dixerat. n. reliquum eſt igitur.

¶ Sin minus.

VBER.¶ Sin minus: hoc eſt ſi non: ſubaudi erunt tui. ¶ Satiſ facturum: fecit themeſim: quia diuiſit dictio-nem decompoſitam: dixit ſatis noſtræ coniunctioni facturum. ¶ Coniunctioni: amicitiæ. VBER.

PHI.¶ Sin minus: ſi nõ erũt tui ut dico: q & amicitiæ & ꝓpinquitatis nõ ſequant̃ officia: & teipſm deſerant. PHI.

ſiu minus: me certe i oib9 rebus ſatis nr̃æ cõiũctioni amoriq; facturũ. Vale. M.C.M.Mar.S.Di.

e Tſi ꝑpaucis ante dieb9 dederã nũcio lr̃as ad te pluribus uerbis ſcriptas: q̃bus declara uerã quo te aio cẽſerẽ eẽ oporter̃: & q̃d tibi faciendũ arbitrarer: tñ quũ Theophilus libertus tu9 proficiſcerer̃: cuius ergo fidẽ erga te beniuolẽtiãq; perſpexeram ſine meis litteris eum ad te uenire no-lui. Iiſdem igit̃ de rebus etiam atq; etiã hortor: qui-bus ſuperioribus litteris hortatus ſum: ut in ea rep. (quæcunq; eſt) q̃primũ uelis eẽ. Multa uidebis for taſſe quæ nolles: nõ plura tñ q̃ audis quottidie. Non eſt porro tuũ uno ſenſu ſolũ oculoꝝ moueri: quum idem illud auribus ꝑcipias: q̃d ẽt maius uideri ſolet

e Tſi: Hortat̃ Ci.M.Marcel. ſicut ẽt ſuperius fecit ut oĩno uelit reuerti in patriam: nec tam moleſte fe-rat oĩa ad ſolũ Cæ. eſſe delata: cuius modeſtiã & clemẽtiam in uictoria laudat: oſtenditq; utilius eẽ ꝙ Cæ. fuerit uictor: quã Põ. quẽ dicit fuiſſe futurũ multo crudeliorem Cæ. ſi adeptus fuiſſet uictoriã ſi-cut Cæ. Deniq; nititur excuſare Cæ. ſi aliquid fe cit: q̃d minus oibus placeat: & ualidiſſimis rõ-nibus arguit eum non ſolũ debere reuerti Ro. uerũ etiã facturũ contra officiũ ſi non reuertat̃. Poſtremo dicit fugienda eſſe pericula uitæ: quæ & ſi ubicunq; ſunt parata oſtendit tamen para-tiora eẽ in externis locis q̃ Ro. ¶ Perpaucis die. ante: paucis diebus ꝓteritis: ita aũt dixit ante die bus: ſicut Virgi. Longo poſt tp̄e uenit. ¶ At te. ſ. ferẽdas: ſed magis intelligendũ eſt q̃ ponendũ in oratione. ¶ Pluribus uer. lõgiores puto eam epiſtolã eſſe quæ incipit. Et ſi eo adhuc te conſi lio: q̃uis multas etiam ſcripſerit quæ nõ ſunt in hoc uolumine neq; uſq̃ reperiunt̃. ¶ Quid faci endũ: q̃a hortabar ut redires in patriã. ¶ Profi-ciſcerer̃: ad te iret. ¶ Cui9: theophraſti. ¶ Fidẽ: fidelitatẽ. ¶ Et beni. hæc duo maxime in liber-tis erga dominos eſſe debent. ¶ Etiã atq; etiã: Etiam atq; etiã plurimũ. ¶ Quæcunq; eſt: qualiſcunq; eſt etiã ſi non ſit ea quæ ante eſſe ſolebat. ¶ Multa: ea ponit quæ poſſet dicere Mar. & eis reſpõdet atq; cõfutat. ¶ Quæ nobis. ſ. remp. oppreſſam multos uiros bonos nõ tenere locũ & dignitatẽ ſuã: & ſimilia q̃ tibi diſplicebũt. ¶ Nõ plura. ſ. uidebis. ¶ Audies: q̃a rumor ad te multa deferet ex his quæ Romæ fiunt. ¶ Nõ eſt porro: ſenſus eſt: nõ decet te moueri ſolo ſenſu oculoꝝ: quũ illud idem auribus ꝑcipias: quod ẽt ſolet uideri ma ius: q̃ id quod oculis uidetur. ¶ Porro: deinde. ¶ Nõ eſt tuum: nõ te decet. ¶ Moueri uno ſen. oc. i. moueri: & Porro perturbari ſolum iis quæ uidentur: nam per ſenſum oculoꝝ intelligit uiſum. ¶ Auribus: auditu. ¶ Quod: ſcili-cet auribus percipere. ¶ Solet uideri maius: quia ea q̃ audimus ſemp maiora exiſtimemus q̃ ſint.

e Tſi ꝑpaucis: Argumentũ nõ q̃rimus: eſt. n. idẽ ſenſus in hac: q fuit in ſupiore hortat̃ Marcellũ mutet PHI. ſniam: & Romã ſe cõferat ubi tutior eſſe poterit q̃ alibi: & cõtra officiũ eum eſſe facturũ ſi nõ redibit. Q uid de Põpe. ſi uictor fuiſſet: intolerabiliorẽ. n. ipſm cẽſet futurũ fuiſſe q̃ Cæſarẽ. Quid itẽ de bello ciuili ſentiat. Quo deniq; aio in Marcellũ: & oẽs ſuos affect9 ſic explicat: & Cæſarẽ excuſare conat̃: ſi quid facit: aut dicit ꝙ multis nõ placeat: & eũ a clæmentia laudat & modeſtia: q̃bus maxime utit̃ in ipſa uicto ria. ¶ Perpaucis: quũ uolumus poſitiuis incrementũ adiungere hãc ꝓpoſitionẽ damus: ut ꝑmulti ꝑpauci. Te-ren. Rex ꝑpaucoꝝ hoium. ¶ Theophilus: id latine ſonat dei amator: ut Timotheus honor dei: & ſic hoi ꝓpria apud græcos noiat: ut Nicolaus uictoria populi. Hieronymus ſacrũ nomẽ. Demoſthenes populi potẽtia. Aſtya-nax urbis rex. Agamẽnon nimiũ tolerans. Adraſtus nõ cõficiens. Phileticus amator moꝝ: & alia huiuſmodi ut ſuperius dixim9. ¶ Fidẽ: quæ in libertis apud patronos debet eſſe ſyncera: duæ in libertis uirtutes appetunt̃ pe-culiares fides ut ait Sinõ Terẽtianus: & taciturnitas: adde & tertiũ beniuolentia. ¶ Q uæcunq;: q̃uo nulla quo dãmodo ſit: habẽt. n. hmõi uerba minutionẽ quandam. ut Virg. Tu mihi quodcunq; hoc regni. ¶ Multa uide bis: cõfutatio eſt ad ea q̃ Mar. dicere potuiſſet. ¶ Nõ ẽ porro tuũ: ad te nõ attinet ſenſu oculoꝝ moueri. ¶ Nã q̃ audies: potes ẽt uidere. Sed in ep̃ſa ad Torquatũ aliter ſentit. Inquit. n. eq̃dem nos q̃d Romæ ſumus: miſer rimũ eſſe duco: nõ ſolũ q̃d in oibus malis acerbius eſt uidere q̃ audire: ſed ẽt quod oẽs caſus ſubitoꝝ periculo-rũ magis obiecti ſumus q̃ ſi abeſſem9. ¶ Porro: certe græcũ eſt idẽ ferme q̃d aũt & uero: ſed hæc duo nunq̃ pri mũ locũ in orõne ſortiunt̃: ſed ſecundũ aut tertiũ: ſed porro etiã primũ locũ ſibi uẽdicat: & ſignificat longe ul-tra ꝑfecto poſtea. ¶ Oculoꝝ ſenſu: his ꝑturbari quæ uident̃. Quinq;. n. ſunt ſenſus i hoie: quos græci ἀισθητήρια noiant: ut auditus uiſus guſtus odoratus tactus: quoꝝ primus oculoꝝ eſt e quibus ſit iter ad mẽtis oculos: qui-bus intelligimus atq; cognoſcim9 oĩa. Oculi aũt ab oculẽdo hoc ẽ occultãdo appellati. Latẽt. n. ſub ciliis q̃s par-tes Iunoni dicatas eſſe uoluerũt. Nã ſupciliis oculoꝝ ꝓtegunt̃: oculis uero lucem accipim9: quã iuno date na ſcentibus perhibet̃: unde a poetis Iuno lucina eſt appellata. Teren. Iuno lucina fer opem. Aures uero quaſi au-des noiatæ ſunt. Nã. R. & D. ut ait Papyrianus apud antiquos cedebãt inuicẽ ſibi: ut Aruena Aduena: Aruenio Aduenio: Aruocat9 Aduocatus: quã uocẽ iuniores aſperã iudicãtes penitus deleuerũt: & nos hãc & hmõi nimis priſcas & horridas uoces fugere ac uitare debem9. Q uod Cæſar faciũdũ his uerbis oſtẽdit tanq̃ ſcopulũ ſic fu-giẽdũ eẽ inauditũ atq; iſolẽs uerbũ. Siue ut inq̃t Lactã. ab auriẽdis uocibus aures appellant̃: cui9 nois æthymo-logiæ Virg. alluiſſe uidet̃: quũ inquit Vocẽq; his auribus auſi. ¶ Senſu oculorũ: intelligimus uiſum. ¶ Auribus percipias: auditum dicit. ¶ Quod etiã. ſ. ſæpe ꝑcipere auribus & audite. ¶ Maius uideri: exiſtimant̃. n. interdũ quæ audiunt̃ eſſe maiora: quã illa quæ uidentur: hinc Iuuenali. Vt perhibent qui de magnis maiora loquunt̃.

Margin notes: VBER. · ppauci · Theophilus · Timotheus · Porro · Oculi · Iuno · Lucina · Aures

VBER. VBER.¶ Minus laborare: ſubaudi ſolet.i.minus angi & cruciari: qa q̃uis maiora exiſtimemus: q̃ audiamus: tñ minus laboramus q̃ his quæ uidemus.¶ At tibi: alia obiectio.¶ Quod nõ ſen.quod nõ habeas in animo.¶ Quod nõ probes: qđ nõ putes rectũ.Primũ reſpondet huic obiectioni.¶ Cedere tpi: obſequi tpi: & eſt pri ma rõ.¶ Ideſt: declarat qd ſit cedere tēpori.¶ Parere neceſſitati.i.facere ꝙ cogaris.¶ Habitum: exiſtimatum.¶ Deinde: ſecũda rõ.¶ Res: cõditio rerũ.¶ Vt nũc eſt: qualis nũc.i.ſm hæc tpa.¶ Non hẽt id uitii.i.nõ habet eam rephenſionẽ: ſi dicamus q̃ nõ ſentimus: uel faciamus quæ nõ ꝓbamus: qa tpa ipſa nos excuſant.¶ Dicere: oſtendit Cice.eũ poſſe eſſe Romæ honeſte: quia ſi nõ licebit dicere qđ ſentiet: licebit tamen

Licere poſſe tacere.¶ Nõ licet.i.nõ potes: quia Cæ.nõ uult. licet.n.per alios: poſſumus per nos.¶ Oia: rõ q̃ re liceat tacere.¶ Ad unũ: Cæ.¶ Is: Cæ.¶ Ne ſuoꝝ qdem: q̃to minus ergo uolet cõſiliũ tuũ ſi nõ utit̃ cõſilio ſuoꝝ.¶ Nõ mul.ſe.non multo aliter.¶ Is: Põ.¶ An: adducit rõnes qbus probat qđ Pom.idẽ faceret qđ Cæ.ſi uictoriã obtinuiſſet: & eſt ſenſus: quũ Pom.gereret bella cõmuni periculo oium nroꝝ: & haberet cãm ꝯiunctã cũ nra: non tñ utebat̃ conſilio nro: ſed ſuo: quo ſi fecit tũc quõ ſperamus cũ fuiſſe facturũ ſi obtinuiſſet uictoriã.q.d.fuiſſet multo ſupbior & minus uſus eſſet nro cõſilio.¶ An: primum argumẽtũ & prima rõ: ꝙ Pom.non eſſet uſus cõſilio ſuoꝝ.¶ Cõiunctũ.i.ptineret ad nos oẽs: & ageretur cauſa omnium noſtrum.¶ Minime prudentium.i.qui etiam non eſſent prudentes: quia id fuiſſet tolerabilius: ſi uſus fuiſſet cõſilio prudẽtiũ.¶ Vteretur: pro utebatur.¶ Magis communem: magis communicantem & participantem nobiſcũ.¶ Conſilia ſua: & eſt ordo an cenſemus eum fuiſſe futurum magis communem in uictoria: qui uteretur ſuo conſilio: & cæterorum hominum minime prudentium: tunc cum periculum omnium noſtrum eſſet coniunctum.¶ Cenſemus: arbitramur.q.d.non.¶ Et qui: iungit̃ ſic cum ſuperiore: qui uteretur conſilio ſuo: & qui nec ſecutus eſſet conſilium tuum &c.¶ Sapientiſſimũ cõ.quod dediſti Pom.cum eſſes conſul ante initiũ belloꝝ ciuilium.

minꝰ laborare: at tibi ipſum dicẽdũ erit aliqd qđ nõ ſentias: aut faciendũ qđ nõ ꝓbes. Primum tpi cedere.i.neceſſitati parere: ſemp ſapiẽtis eſt habitũ. Deinde nõ hẽt ut nũc qdẽ ẽ: id uitii res dicere fortaſſe q̃ ſentias ſi licet: tacere plãe licet: oia.n.delata ad unũ ſũt Is utit̃ cõſilio ne ſuoꝝ qdem ſed ſuo. Quod nõ multo ſecus fieret ſi is rẽp.teneret quẽ ſecuti ſumus. An qui in bello quũ oium nrorum coniunctũ eſſet periculum ſuo cerneret: & certoꝝ hoium minime prudentium cõſilio uteretur: cum magis cõem cẽſemus i uictoria futuꝝ fuiſſe: q̃ cæteris in rebꝰ fuiſſet. Et q nec te conſule tuũ ſapientiſſimũ conſiliũ ſecutus eẽt: nec

PHI. PHI.¶ Minus laborare: minus perturbari & cõmoueri ſupple ſolet: & eſt ſenſus quod tam & ſi maiora cenſeamus eſſe quæ audiuimus tñ minus his angimur & perturbamur quã illis q̃ cernimus.¶ At tibi ipſi: Antipophora eſt neceſſe inquit erit ut tu aliqd dicas qđ non ſentias: & aliqd facias qđ nõ laudes qm̃ nõ pro rõne rerũ: ſed pro uolũtate Cæſaris & dicas & facias oportebit.¶ Primũ tempori cede.ſnia eſt & ribo Antipophoræ. Tem-

Tẽpus pus uero ſi qs quærat qd ſit: Macrobiũ legat. Si qdem inqt Tempus eſt certa dimenſio q̃ ex cæli conuerſione colligit̃.¶ Parere ne.nil eſt aliud q̃ cogi id facere quod nolles.¶ Nõ habet id uicii res: non eſt hoc uiciũ nunc in re & in cõditione rei: & tempoꝝ ſi dicas q̃ nõ ſentias: qa non licet aliqd dicere qđ ſentias. Tacere aũt licet: ſi offendit Cæſarẽ qđ dicis: unde ſi tu dicis q̃ nõ ſentis: non es in uitio & i rephẽſione alicuius. Licet.n.ſiue uitio & rephenſione dicere q̃ nõ ſentis: & Cæſari in oibus aſſentiri: quũ ad unũ.ſ.Cæſarẽ delata ſint oia: atq; uniuer-

Res ſa ad eius uolũtatem accõmodãda ſint. Res uero quũ diffuſæ ſignificationis ſit adiunctum uidet̃ expoſcere ut uenuſtior atq; dilucidior fiat oratio poſſeſſiua: igit̃ noia aptiſſime dare potemus uel in primis: ut ita oramus

Hic Res familiaris Reſpu. Res militaris & huiuſmodi.¶ Is: Cæſar. hic & his cũ ſint eiuſdem ferme ſignificationis:

Is hoc tñ differunt ut hic demonſtrãs ſit & de propinquiore. Is uero referentis & de longiore ſpacio dicat̃.¶ Dicere: argumentũ ab honeſto: potes inqt Romæ honeſte uiuere: quum ſi nõ licet dicere q̃ ſentis: licet tñ tacere. Quod tamẽ tacere liceat rõnem adducit: ut oia &c.¶ Ne ſuoꝝ qdeꝫ: multo minus tuo uti uolet.¶ Sitis tempu. Pompe.¶ Non multo ſecus: Argumentũ a ſimili. Secus idẽ eſt qđ aliter: utrũq; libenter cũ multo & longe coniungit̃. Teren. Verũ multo aliter euenire intelligit.¶ Quẽ ſecuti ſumus: Pom. Et docet quo aĩo in tẽpu.& quõ amicos ſe habiturũ fuiſſe crediderit ſi uiciſſet quẽadmodũ Cæſar uicit: qbus intelligit lõge intollerabiliorẽ futurũ fuiſſe Põ.q̃ eſſet Cæ.qui uictor erat: quarũ rerũ cõparatione moleſtiã Mar.mollire conatur.¶ Suo conſilio: Cice.conſilio nunq̃ uti uoluit: quod erat Põ.fideliſſimũ: & utriq; admodũ ſalutare: de quo Cice.ad Cecinã dicerẽ q̃ antea futura dixiſſem ni uererer: ne ex euentis fingere uiderer. Sed tñ plurimi ſunt teſtes me & initio ne coniungeret ſecum Cæ.mouiſſe Pom.& poſtea ne ſeiungeret coniunctionem ſrangi. Senatus opes diſiũctione ciuili bellum excitari uidebam atq; utebar familiariſſime Cæ.Pom.faciebã plurimi. Sed erat meũ cõſilium tum fidele Pom.Tũ ſalutare utriq;: quæ ꝑterea ꝓuiderim ꝑtereo. Nolo.n.hunc de me optime meritũ exiſtimare ea me ſuaſiſſe Pom.qbus ille ſi paruiſſet: eſſet hic qdem clarus in toga: & princeps: ſed tãtas opes quãtas nunc hẽt nõ hr̃et. Eundũ in Hiſpaniã cenſui: qd ſi feciſſet ciuile bellũ oĩno nullũ fuiſſet: rõnem hẽri abſentis nõ tam pugnã ut liceret q̃ ut quãdo ipſo cõſule pugnãte Põ.iuſſerat haberet̃.cã orta eſt belli: qd ego ꝑtermiſſi: aut monitoꝝ: aut q̃ telarũ cũ uel iniqſſimã pacẽ iuſtiſſimo bello anteferrem. Victa eſt auctoritas mea non tã a Pom.nã is mouebat̃: q̃ ab his q duce Pom.freti per oportunã: & rebus domeſticis: & cupiditatibus ſuis illius belli uictoriã fore putabãt. Suſceptũ eſt bellũ quieſcẽte me depulſum ex Italia monente me: quoad potui. Ergo uſus ẽ ſuo & alioꝝ imprudentiũ hoĩum: conſilio uero Ci.& alioꝝ qui ſapiebãt. Vñ ſi tũc in periculo & in bello hoc fecit: qđ in uictoria feciſſet multo certe crudelior in uictoria fuiſſet q̃ fuit in bello in quo nunq̃ ꝯſilio nro eſt uſus.

¶ Fratre tuo:

VBER.¶ Fratre tuo.L.Marcello:& eſt ordo:neq; nobis auctoribus uoluerit uti fratre tuo gerēte cōſulatū ex auctoritate tua.¶ Vti.ſ.ſ.i.adhibere fratrē tuū ad res ſuas.¶ Gerēte cō.qa fuit conſul una cū Len.¶ Nobis au. i.nobis ſuadentibus:uteret̄ fratre tuo.¶ Ex au.tua:qa ita agebat ut tu cōſulebas.¶ Nūc te:oīa.ſ.Pom.i.ſi oia teneret:& eſſet dñs.¶ Deſideratuq;:q̄ſituq;.q.d.nō deſideraſſet.¶ Ne ſe.q.i.nunq̄.¶ Sæpe:qa fuerūt bella ſertorii:Syllæ:& Marii:Carbonis:Catuli:Cinnæ:q̄ licet ante fuiſſent:fuerant tñ Ci.ætate.Poſtremo bella Cæſaris & Pōpeii:& mortuo Pōpeio Catonis & Scipionis aduerſus Cæſarē.¶ Sed:licet oia ſint miſera.¶ Quæ uicto

fratre tuo conſulatū ex auctoritate tua gerēte nobis auctoribus uti uoluerit.Nūc oīa tenentē nr̄as ſnias deſideratuq; cēſes fuiſſe:oīa ſunt miſera in bellis ciuilibus:q̄ maiores nr̄i ne ſemel q̄dem nr̄a ætas ſæpe iā ſenſit.Sed miſerius nihil q̄ ipſa uictoria:q̄ & ſi ad meliores uenit:tñ eos ipſos ferociores ĭpotētioreſq; reddit:ut ēt ſi natura tales non ſint neceſſitate eē cogātur.Multa.n.uictori eorum arbitrio p quos uicit ēt inuito facienda ſunt.An tu nō uidebas mecū ſimul q̄ illa crudelis eſſet futura uictoria.Igitur tunc quoq; pr̄ia careres:neq; nolles uidere:nō inquies.Ego enī ipſe tenerem opes & dignitatem meam.At erat tuæ uirtutis ĭ minimis tuas res ponere de rep.uæhementius laborare.Deinde qui finis iſtius cōſilii eſt:nam adhuc & factū tuum probatur:& ut in tali re etiā fortuna laudatur factūq; initium belli neceſſario ſecutus ſis:& extrema ſapiēter pſequi nolueris fortuna:

na.¶ Ad me.ad eos qui ſūt mites & iuſti.¶ Ferociores:crudeliores.¶ Impotētiores:incōtinētiores:qui nō poſſunt ſuis appetitibus ĭperare ĭpotentes dicunt̄.¶ Tales:crudeles.¶ Neceſſitate:quia aliter facere non pñt.¶ Multa rō.q̄re neceſſitate cogant̄.¶ Arbitrio:iudicio & uoluntate.¶ Eorundē:p quos uicit.i.eoq; quoq; auxilio & fauore fuit uictor.¶ An:oſtendit hæc quæ fiunt a Cæ.nūc nō eueniſſe pter opinionē Mar. qa ſemp puidit & cognouit ea ita futura.¶ An nō uide.i.an nō cognoſcebas.q.d.imo apertiſſime uidebas.¶ Illa:ſiue Cæ.ſiue Pō.¶ Igit̄:inſert ex hac interrogatione:q non debeat carere patria nūc:quia uideat multa q̄ nolit:quum nō curauerit ea tūc cū uidebat q̄ crudelis eſſet futura hæc uictoria.¶ Igitur careres.i.carere debueras:qd nō feciſti.¶ Ne uideres q̄ noles:quæ iā uidebas:uſq; tūc ſaltem animo & cogitatione. ¶ Nō:ponit reſpōſionē quā poſſet facere Marcellus.¶ Inquies:dices uidebis.¶ Nō:ſubaudi debueriā carere pr̄ia.¶ Quū tenerē opes & di.i. quū haberem oia mea adhuc integra:& nihil diminuta.¶ At:pfutatio hui⁹ obiectiōis.¶ Tuæ uirtu.erat.i.ptinebat ad uirtutē & magnitudinē ai tui.¶ Ponere in mi.minimi facere & æſtimare.¶ Res tuas.i.opes:quas dicis te retinuiſſe tunc & dignitatem tuam.¶ Laborare:curare:ſollicitū eſſe.¶ De repu.i.propter remp.¶ Deinde:alia ratio quare debeat diſcedere a pposito.Nam quod aliquando necesse melius eſt deponere & cito & ſponte:dicit ergo qui finis iſtius conſilii.i.qualis finis eſt iſtius tuæ deliberationis:& propoſiti carēdi ſemp patria.¶ Adhuc:hucuſq;.¶ Factū:qd feciſti ante hac.¶ Vt in tali re.i.pro qualitate rei:ut in tali re ſubaudi laudari poteſt.¶ Factū:declarat ea duo qua propoſuit.¶ Neceſſario:non uoluntate:ut ſupra in prima Epiſtola ad.M.oſtendit.¶ Fortuna:ſubaudi laudatur.

Impotētes

PHI.¶ Fratre tuo.C.Claudio Marcello.¶ Gerēte cō.in quo Lētulus collega.¶ Nobis au.nobis hortātibus ut tuo fratre uteret̄ auctoritate tua:ut tu uolebas ita frater tuus oia faciebat.¶ Tenentē:in oibus dominantem Pō.¶ Deſideratuq;:petiturū:quaſi diceret nō oia ſunt miſera.¶ Snias:dānat bella ciuilia:a qbus ſemp alien⁹ fuit.¶ Maiores nr̄i:oēs qui ante nos uixerūt:ſicut minores oēs poſteros appellamus in quo Seruius mediocriter erraſſe uidet̄:qui dixit minores nō dicim⁹ niſi quotiēs graduū deficit nomē ut pr̄ filius nepos pnepos abnepos adnepos ubi iſti gradus defecerunt merito iā dicimus minores ſicut ēt nō dicimus maiores niſi qñ nō amplius ipſis iuenit latinitas nomē.Ci.in Cato.maiore.Nec dubitat agricola q̄uis ſit ſenex:q̄renti cui ſerat reſpōdere diis ĭmortalibus qui me nō accipe mō hæc a maioribus uoluerūt:ſed ēt poſteris pdeſſe:& Virg.nr̄oſq; hui⁹ meminiſſe minores.¶ Ne ſe.qdē:hoc eſt nunq̄.¶ Nr̄a ætas ſæpe:lōgū eēt dicere belloq; ciuiliū ipa:ut Syllæ Marii Ser.Car.Cinnæ:Ca.Cæ.& Pō.Ca.atq; Scipio.hæc oīa Ci.tpibus bella fuerūt.Quæ expoſitio uictoriæ belli ciuili qd afferat mali meliores:ut mites ſint & benigni ĭpotētiores:crudeliores & qui nimiū ĭſolētes ſunt:& q ſibi ipſis atq; ſuis cupiditatibus ĭperare nō poſſunt:& ĭpotētia crudelitas dr̄ & inſolētia.¶ Tales:aut ferociores:aut ĭpotētiores.Sane ai aduertēdū in his duobus talis & qualis ad orationis uenuſtatem ſatis eſſe alterum ex his ponere.Virg.Quales apes æſtate noua:& talia iactant:& Talibus Ilioneus.Iūgunt̄ etiā ſed raro:ut Virg.Qualis in Eurotæ ripis talis erat Dido talē ſe læta ferebat.¶ Multa: quare cogant̄ id facere.¶ Neceſſitate:maxime pp illoq; ĭportunitatē:quoq; auxilio uicerunt.¶ An:quaſi diceret nō pter opinionē euenit.Naʒ tu & ego ita futurū eē iudicabimus q̄.¶ Crudelis ſiue Cæ.ſiue Pom.uinceret igitur ex quo uidebas futuram eſſe uictoriā crudelē:tunc quoq; carere pr̄ia debuiſſes:ne ea quæ noles:aſpiceres:unde quō non caruiſti tunc patria minime nūc carere debes.¶ Careres:carere debueras:quod minime abs te factum cognouim⁹.¶ Nō inqes:uideres q nō debuiſſes carere tunc patria:& cām afferres talē:ego.n.tenerem opes & poſſiderem res meas oēs &c.¶ At erat:ait Ci.p cōfutationē obiectionis a Mar.¶ At erat:tuæ uirtutis.¶ Pertinebat ad uirtutē tuam hoc quod ſequit̄.¶ In minimis:minime qdem exiſtimare res tuas & magni rep.facere.¶ Deinde qui.argumenta ab utili & honeſto in mutādo cōſilio pro qualitate tpis.¶ Conſilii:ppoſiti tui carēdæ pr̄iæ.¶ Et ut i ta.r.pro q̄litate negocii.¶ Factū:exponit q̄ dixerat repetēdo factū & fortunā:& ſubaudi laudat̄ in utroq;.¶ Neceſſario:ut in ſupiore Epi.dixit.¶ Perſeq.n.e.qd tūc id oſtēdes.Si Ro.uenens:& teipſum Cæ.obſequētem præbueris.

PHI. Maiores Minores

VBER. VBER.¶Statum & famã:quia noluiſti uideri humilis:& abiecti animi ſupplicãdo uictori.i.nec te ipſum interficere ſicut Ca.ſed tuũ conſiliũ fuit mediũ:ſicut ſupra.¶Nũc uero:qa dixit adhuc factum tuũ probaẽ:&c. immo dicit nũc nõ probabiẽ factũ tuũ:quia eſt alia ratio tẽporũ & rerũ:& hoc eſt ꝙ dicit.¶Nunc:hoc tẽpore. ¶Eaꝫ:patriã.¶Minus dilige:minus amare:& carã hr̃e.¶Quod deformior eſt.i.qa eſt priuata multis ſuis dignitatibus.Eſt aũt trãſlatio ſumpta a muliere.q.d.quẽadmodũ mulier utputa mr̃ tua:quæ tibi fuerit chara etiã ſi facta ſit deformior:nõ debet minus diligi:ita ẽt reſ.amiſſis multis ornamentis ſuis non debet tibi minus eſſe chara.¶Sed miſe.ſubaudi debes.¶Nec pti.ſ.

ꝙ honeſto ocio tenueris & ſtatum & famã dignitatis tuæ.Nũc uero nec locus tibi ullus dulcior eſſe debet pr̃ia:nec eã diligere debes minus:qđ deformior eſt:ſed miſerere poti9.Nec eã multis claris uiris orbatã priuare ẽt aſpectu tuo.Deniqꝫ ſi fuit magni aĩ nõ eẽ ſupplicẽ uictori:uide ne ſupbi:ſit aſpnari eiuſdẽ liberalitatẽ:& ſi ſapiẽtis ẽ carere pr̃ia duri nõ deſiderare.Et ſi rep.nõ poſſis frui:ſtultũ eſt nolle priuata.Caput illđ ẽ:ut ſi iſta uita tibi cõmodior eẽ uideatur:cogitãdũ tñ ſit ne tutior nõ ſit. Magna glãdioꝝ eſt licentia:ſed in exteruis locis & minor ad facinus uerecũdia.Mihi ſalus tua tãtæ curæ ẽ: ut Marcello fratri tuo aut par aut certe ꝓximus ſim.Tuũ ẽ cõſulere tpib9 & ĩcolumitati & uitæ & fortũis tuis. Vale.

M.T.C.M.marcello.S.D.

e Tſi nihil noui qđ ad te ſcriberẽ:magiſqꝫ lr̃as tuas iã expectare incipiebã:uel te poti9 ipm

debes.i.quum ſit orbata:& priuata tot uiris claris:qui perierũt in his bellis ciuilibus non debes eam priuare ẽt aſpectu tuo:ut non magis poſſit uidere te uiuũ:ꝙ̃ alios q mortui ſunt.¶Deniqꝫ: arguit a decoro ſeruãdo in mutationẽ ꝓpoſiti:te & tpe ſuadente:& eſt ſenſus ſicut hucuſqꝫ fuit magni animi nolles ſupplicare Cæ. uide nunc nec attribuaẽ tibi ptinaciæ & obſtinationi ſpernere id qđ Cæ.liberalitate ſua tibi libẽter concedit ſine ꝓcibus tuis.¶Nõ eſſe ſupplicẽ:qđ hucuſqꝫ facere noluiſti.¶Victori:Cæ.¶Vide:conſidera diligẽter.¶Supbi:elati & inflati:nõ autẽ

Supbus re uera fortis:& magni.¶Aſpernari: reſpuere. ¶Liberalitatẽ:humanitatẽ:quaꝫ tibi ꝓſtat in te reſtituendo.¶Et ſapientis:eſt ꝙ̃ſi alia obiectio. ¶Carere.p.abeſſe a pr̃ia ſua oppꝛ̃ſſa.¶Duri.q.d.potius eſt duri & inhumani uiri nõ deſiderare patriã ſuã:ꝙ̃ ſapientis abeſſe.¶Etſi rep.quia poſſet dicere Mar.cur debeo eſſe ĩ pr̃ia:quũ nõ poſſim frui rep.quæ eſt in ptãte unius ſolius.Rñdet Ci.ꝙ ſi nõ poſſit frui rep.ſtultũ eſt nolle ſaltem frui re ſua priuata.¶Caput:ſumma ipſa & potiſſima rõ:terret aũt ipſum Mar.periculo uitæ.¶Iſta uita:commorandi in externis & peregrinis locis.¶Cõmodior:quietior:quia noui multa quæ nolis uidere.¶Ne tutior.i.an ſit tutior & magis ſine periculo:ꝙ̃ eſſe ro.¶Licentia:impunitas gladiorum interficiendi homines.¶Minor uere.minor reſpectus ꝙ̃ ro.¶Mihi:hoc dicit Ci.uideo pericula tibi eſſe maius parata in externis locis:ꝙ̃ ro.tantã autẽ curam habeo ſalutis tuæ ut nemo maiorem habeat ꝑter Marcellum fratrem tuum.¶Par:æqualis:ut ab eo nõ uincar.¶Aut

Certe proxi.ſecundus ab eo.¶Certe:ſaltẽ.¶Conſulere temporibus:habere rõnem temporum.¶Incolumitati:ſaluti.¶Vitæ:dignitati & conditioni uiuendi.¶Fortunis:rebus:diuitiis:quæ diſſipabuntur te abſente.

PHI. PHI.¶Honeſto ocio:duplex eſt.n.ociũ:honeſtũ quale ſtudiũ lr̃aꝝ:qđ ociũ lr̃arium appellaẽ:ut Ci.qd dul-

Ocium lr̃arium Ocium cius ocio lr̃ario:& inhoneſtũ:quale eſt amatoriũ.Oui.Ocia ſi tollas:periere cupi:arcus ſignificat.n.ociũ uacationem quãdã a labore ſtatũ & dignitatẽ non ſupplicando Cæ.nec illi bellũ mouẽdo:ſed mediũ tenẽdo conſiliũ:aut antedictũ eſt deformior:ſine libertate.¶Orbatã:tanꝙ̃ matrẽ dixit patriã eſſe orbatã filiis:& illos intelligit qui in bello ciuili ceciderũt.Metaphora a fœmina.¶Deniqꝫ:aliud argumẽtũ a decoro ſumptũ in mutãdo propoſito pro cõditiõe tpoꝝ & reꝝ.Cæſare pollicẽte clæmẽtiã.¶Liberalitatẽ:qua te cõplecti uult:multis in locis de liberalitate Cæ.agiẽ.¶Sapientis ẽ ca.pa.exulẽ eẽ a pr̃ia tyrãnis oppꝛ̃ſſa:pſeuerat.n.in cõfutãdo obiectiones.Mar.& eſt color q dr̃ ſñia.¶Duri:inhũani:& eſt ſenſus:uide ne potius ſit duri hois nõ deſiderare ĩ patria uiuere:ꝙ̃ alibi eẽ.¶Sapiẽtis ca.pa.hoc ẽ abeſſe a pr̃ia.¶Etſi rep.alia cõfutatio.Dicere.n.mar.potuiſſet cur nõ debeo carere pr̃ia cũ rep.frui nõ liceat.Cui rñdet Tulli9:ſtultũ eẽ nolle ſaltẽ priuata re frui:cũ rep.frui nõ poſſit:ꝓſtãtius ẽ.n.aliqd hr̃e ꝙ̃ nihil.¶Frui:fructũ & uoluptatẽ reip.cape oblectãdo teipm in ea.Nã his frui dicimus:

Frui ex qbus fructũ & delectationẽ accipim9.¶Nõ ab re mar.uictorẽ Cæſarẽ timebat.Is.n.cõſul erat:qñ Cæ.e gallia deuicta redimẽs alteꝝ ſibi cõſulatũ decernere poſtulauit:& a Mar.in primis cõtradictũ eſt aſſentiẽte Põpe. Inde decretũ eſt a ſenatu:ut in urbẽ Cæſar niſi dimiſſo exercitu nõ ueniret:& ex Marcelli cõſilio:& auctoritate

Caput Põpe.cũ ĩperio miſſus Luceriã:ubi tũc legiões erãt.Cæſar tũc Rauẽnã ſe cõtulit.¶Caput:ꝙ̃ſi qd potiſſimũ rõ

Capitulum nis tuæ.Trãſlatio eſt:caput enĩ principale mẽbrũ eſt oĩum aĩantiũ:unde totũ hoiem ab eo dicim9:& ut capitulũ lepidiſſimũ & lepidũ caput dcĩ ſane ut ait Varro:qđ ĩde ſenſus initiũ capiãt:& id totũ ſubiacet arieti:de quo M.Mãlius.aries caput ẽ aĩ oĩa pṙiceps ſortit9.¶Vita:pegriatio.¶Cõmodior:nõ uidẽdo ꝙ̃ uidere noles:pterea enim his uult Marcellũ ut redeat.¶Gladiatoꝝ:nũc craſſatores & ꝓdones ĩtelligit.¶Tantæ curæ eſt:pulchre uerbũ ſubſtantiuum datiuo iungimus quotiẽſcũqꝫ quid honeſtũ:qd utile & uoluptuoſum:& dulce ſignificare uolumus:aut contrariũ ut magnæ mihi uoluptati fuerunt litteræ tuæ:& dolori mihi eſt caſus tuus.

VBER. ETſi:Eiuſdẽ eſt argumẽti & ſentẽtiæ hæc epiſtola:cuius eſt ſuperior:mutatis tantũ qbuſdã uerbis hortaẽ enĩ.Mar.ut quãprimũ in patriã redire uelit:expectatus multũ a ſuis.¶Nihil noui:præterꝙ̃ quæ a me aliis lr̃is intellexiſti.¶Magis:potius ꝙ̃ tu expectares meas.Vel potius:correctio.¶Te ip.non litteras:ipſum habet emphaſim:quaſi dicat te præſentem:nam aut eſt iam lr̃as tuas:aut aliũ pro te.

¶Non potui

VBER. ¶ Nõ potui nihil dare.i.aliqd dedi: nõ potui facere qn aliquid darẽ. ¶ Cura: da operã: cogita. ¶ Ex VBER.
pectatus.i.deſiderat⁹. Virg. Expectate uenis. ¶ Oibus: his ẽtiã q nulla neceſſitudine tecũ piũcti ſunt. ¶ Venit in Expectatus
mẽtẽ ſubue.i.îterdũ aliquãtulũ uereor. ¶ Tarda diſceſſio: ſer⁹ diſceſſus ab iſtis locis: ubi nũc es. ¶ Quod: eadẽ
rõ q uſus eſt in pcedẽti epiſtola quũ dixit. Nõ eſt porro tuũ uno oculorũ ſenſu moueri: &c. & eſt ſenſus: ſi hẽres
tñ ſenſum oculorũ & nõ ẽt aunũ putarẽ tibi pcẽdũ ſi nolles uenire Ro. ne uideres multa q nolles: ſed quũ ne-
ceſſe ſit te eadẽ audire: & utile ſit te eſſe in patria: putaui te admonenduz. ¶ Ignoſcerem: indulgerẽ: parcerem.

tũ quũ Theophil⁹ pficiſceretẽ: nõ potui ei nihil lrãꝝ darẽ. Cura igr̃ ut qprimũ uẽias: uenies.n. mihi crede expectat⁹: neq; ſolũ nobis.i.tuis: ſ; pr̃ſus oĩb⁹. Venit.n. mihi i mẽtẽ ſubuereri interdũ; nec te delectet tarda deceſſio: q ſi nullũ hr̃es ſẽſũ niſi oculoꝝ pr̃ſus tibi ignoſcerẽ: ſi quoſdã nolles uiderẽ. Sed quũ leuiora nõ multo eſſent quæ audirentẽ: q̃q̃ uiderentẽ: ſuſpicarer ãt multũ intereſſe rei familiaris tua te qprimũ uenire: atq; i oẽs ptes ualere: putaui ea de re te eẽ admonẽdũ. Sed qñ quod mihi placaret oſtendit reliq̃ tu p tua prudẽtia cõſiderabis. Me tñ uelim quod ad tps te expectemus: certiorem facias. Vale.

¶ Quoſdã: Cæ. & reliquos qui eũ ptra rẽp. ſecuti ſũt. Nõ multo leuiora: nõ multo minus acerba. ¶ Suſpicaret.i. exiſtimarẽ: & ſubaudi quum ſuſpicarer. ¶ Intereſſe: utile eẽ: ptinere ad rẽ tuã familiarẽ: quã pſens poteris pſeruai. ¶ Quamprimũ ue.i. ut ſubito uenias. ¶ Atq; ua. ſubaudi quũ ſuſpicarer. ¶ Valere in oẽs ptes.i. ualerẽ ad oia: ut tu uenires. ¶ Admonendũ: meis lr̃is exhortãdũ & dãdũ tibi cõſiliũ. ¶ Quando.i.q.io nlã. ¶ Reliqua: q nõ ſcripſit. ¶ Pro tua prudẽtia.i.ſecũdũ tuã prudẽtiam: ut es ualde prud. ns ¶ Ad quod tps: an cito: an ſero ſis uenturus.

Inter-eſſe — Quãdo

M. Marcellus. S. D. Ci.

Lurimũ ualuiſſe apud me tuã ſp auctoritatẽ: cũ in oi re: tũ in hoc maxie negocio potes exiſtimare. Cũ mihi cõſul Marcellus frater amãtiſſimus mei ñ ſolũ cõſiliũ daret: ſed pcib⁹ quoq; me

PHI. ET ſi nihil: Marcellũ iã mutaſſe ſñiaz Ci. cognoſcebat: & eẽ iam pſuaſum Romã uenire: q pp his eũ hortatẽ q primũ ueniat: quũ adhuc Ci. aliq̃tulũ uereret̃ ne euz delectaret tarda deceſſio. Poſtremo eũ rogat quo tpe ipſuz expectẽt det opetã lr̃is ſuis itelligat. ¶ Vel re: poti⁹. ¶ Teipſuz: cũ põdere ſuo pnomẽ. ¶ Expectat⁹: deſiderat⁹ ut expectate uenis ait Maro. ¶ Oib⁹: uel ipſis q tibi nulla aicitia iũcti ſũt. ¶ Subuereri: aliq̃tulũ timere. Sub.n. cõpoſitiue qd cláculũ: aut diminutiuũ ſignificat Vir. Olli ſubridẽs: & Ci. pudor pene ſubruſtic⁹ alias ſub interdũ pro im ponitur. Vir. Ipſe ſub ingẽti luſtrat dũ ſingula tẽplo. Aliqñ ante uel per uel circa. Vir. ſub noctẽ cura recurſat: & poſteſq; ſub ipſos nitunt̃ gradibus: & in geor. Sub lucẽ exportãt calathis: hoc eſt añ lucẽ. ¶ Nec te delectet: altẽrã exigit cõſtructionẽ delecto alterã oblecto: aliã delector. Sic.n. his utimur. Delectarũt me mirũ îmodũ lr̃æ tuæ: & oblecto me arte dicendi: & oblecto me lr̃is tuis & ego plurimũ te ipſe delector. ¶ Tarda: corpis ẽ: alias animi & intellectus: ut hui tardus es. ¶ Ignoſcerẽ: ueniam darẽ: pcerẽ. Caue dicas Indulgere pro ignoſcere: nã maximã hñt inter ſe diſtãtiã. cũ indulgere ſit dare operã alcui rei peragẽdæ. ¶ Incũbere: uigilare ſtudere uel in primis cõcedere rẽ aliq̃ rẽ mollẽ & effœminarãi: & q̃dã quaſi clæmẽtiam mõſtrare: q parẽtes in liberos ſuos plurimũ errare uident̃ nimiũ illis indulgẽtes & delicare tribuẽtes: & eadẽ dicit rõnẽ q ſupius dixit de uiſu & auditu. ¶ Quoſdã: ut Cæ. & ſuos. ¶ Suſpicaret: opinaret: & intellige ite; cũ. ¶ Valeri: ſupple cũ ſuſpicaret & exiſtimarẽ. ¶ In oẽs ptes: i oia ad te ptinẽtia. ¶ Admonẽdũ: adhortãdũ. ¶ Reliq: q forte ſcribẽda erãt. ¶ Pro tua pru. ſ; tuã prudẽtiã. Nam p loco: i añ & ſm aptiſſime collocam⁹: ut p tẽplo: añ tẽplũ: p curia añ curiã. Saluſtius. Quod ni maturaſſet p curia ſignũ ſocis dare. ¶ Pro uirib⁹: ſ; uires. Virg. Sũmis incurtãt uirib⁹ arcus p ſe q̃q; uiri: p roſtris p tribunali in roſtris fungit̃ interdũ interiectionis officio cũ. ur pro Iuppiter p deum atq; hominum finem. ¶ Conſiderabis: conſideramus futura: cogitamus pſentia: ſed iſta cõfunduntur.

delecto — oblecto — delector — Ignoſcere — Indulgere — Subuereri — Pro uiribus

VBER. P Lurimum: Multis epi. & his qs ſupra uidimus: & aliis quæ nõ repiunt̃ Ci. hortatus fuerat. Mar. ut in pr̃iaz reuerteret̃: neq; liberalitatẽ Cæ. aſpernaret̃. Deinde gratulat⁹ ẽt ei fuerat: q ſenatus uniuerſus: & boni uiri uno cõſenſu ſupplicaſſent Cæ. p reſtitutiõe eius. Itaq; rñdẽs Mar. dicit ſe & ſp & hoc potiſſimũ tpe tanti feciſſe auctoritatẽ Ci. q citius eſt flexus: & pſuaſus ei⁹ lr̃is: ut mutaret propoſitũ: & Ro. ueniret quã & cõſiliis & pcibus. C. M. fr̃is: q aſſidue obſecrabat eũ: ut nollet perpetuo abeſſe: ſed uteret̃ cõſilio amicorũ ſuadẽtiũ ut rediret. Deinde oñdit ſe hũiſſe gratã gratulationẽ Ci. qa ex aio facta intelligebat: gratiꝰ tñ ſibi fuiſſe: q Inter paucos amicos q ei fauerẽt: cognouit Ci. ſibi amiciſſimũ: ob quã cãz oñdit ſe poti⁹ redire ro. ut poſſit eẽ cũ ci. & cæteris talib⁹ aicis q pp aliqd alid. ¶ Plu. ua. hũiſſes maximũ põd⁹: & multũ potuiſſe.

PHI. P Lurimũ ualuiſſe: Quãtã uiz quẽ ẽt effectũ hũerit apd Marcellũ Ci. epi. his Marcelli lr̃is facile cognoſci põt: eius cõſilio pſuaſus Romã ſe uẽturũ pollicet̃: & ibi malle uiuere: ubi clariſſimorũ uirorũ cõſuetudine uti poſſet: & maxime Ci. quẽ ſibi amiciſſimũ eẽ cognouerat: & q nec Marcell⁹ frater: nec multi alii ex amicis illi perſuadere potuerũt. perſuaſerat Ci. oñdit ẽt q ſibi grata fuerit gratulatio ipi⁹ q S. P. Q. R. Cæ. ſuſpicatũ acceſſerat: ut Marcellus reſtitueret̃ in pr̃iam. ¶ Valuiſſe: hũiſſe pond⁹ uel potuiſſe. Valere
ſ; hoc uerbũ in orõne multũ uenuſtans uel in primis ſi cũ ablõ iungamus hoc mõ. M. Ciceronẽ pr̃imũ eloquẽtia ualuiſſe nẽo ẽ q neſciat. Sine ablõ ſic ualet: id qdẽ apud me multũ ſicuti dz hoium aiciſſimorũ diligẽs cõmẽdatio. Exigit ẽt poſſe le actũm: ſ; qñ refert̃ ad pciũ in his utimur grõ tãti & q̃ti i reliqs actõ ut q̃ti ualet & tãti ualet ãnona aureos. xx. ualet ãnõa. ¶ Auctoritatẽ: dignitatẽ & exiſtiationẽ tuã. ¶ Quũ.i.&. ¶ In oi re: ſub audi alia. ¶ Tũ maxie.i.& pcipue. ¶ In h̃ negocio: i hac cã mei redit⁹. ¶ Amãtiſſim⁹ mei: q me ualde amat

VBER. VBER.¶ Obſecraret ꝓcibꝰ: adiuuaret etiá ꝓcádo: qd plus eſt q̃ dare cóſiliú. ¶ Perſuadere. i. aiuȝ inducere. Perſuadere ¶ Quá effectú: quá é pſuaſuȝ. ¶ Vteret uřo cóſilio: facerě ſicut uos pſulebatis mihi. ¶ Potiſſimú: ꝑcipue: potius q̃ pſilio aliorú qui fortaſſe cóſulebát ei: ut abeſſet. ¶ Res acta. i. impetrata reſtitutio mea: qa Ci. ad cú ſcripſerat: ſicut ét ſupra ad Seruiú ſulpitiú. ¶ Gratulatio: qd Cæ. cóſiderit nó me parui facere: & q̃ ſenatꝰ ꝓ me ſupplicauerit. ¶ Optimo aio. i. cú beniuolétia ſine ſimulatióe. ¶ In ſúma paucitate. i. in ualde paucis amicis. Erát Neceſſarii aút pauci reſpectu eoꝝ qui debuerant ei fauere: neq; tñ fauebant. ¶ Neceſſariorú: neceſſarii auctore Feſto dicunt cognati aut affines: i quos neceſſaria officia conferunt. ¶ Cupidiſſimum: amátiſſimuȝ. ¶ Præſtitiſſe: oſtédiſſe. ¶ Sigularé: ꝑcipuá pluſ q̃ oés alii. ¶ Reliq: cætera ꝑter te & alios paucos: q mihi fauerút: reliqua igit. i. fortunæ meæ & dignitates & ſimilia. ¶ Eiuſmodi. i. talia & talis pditióis. ¶ Quibꝰ. ſ. reliqs. ¶ Carebá æquo animo. i. carebaȝ ſine ſollicitudine: ſine dolore. ¶ Tpa: códitióes tpuȝ. ¶ Hæc. i. talia ita miſera & mala. ¶ Hoc: hác ré. ſ. q̃ ſequit. ¶ Statuo: iudico: é át ordo: hoc ſtatuo eé eiuſmói: ut qſq̃ neq; in aduerſa: neq; in ſecúda fortuna poſſit uiuer ſine beniuolétia taliú uiroꝝ & aicoꝝ. ſ. q̃ is tu es. ¶ Gratulor mihi: gaudeo mihi. ¶ In hoc in hac re q̃ talé habeá aicú. ¶ Præſtabo: oſtédá. ¶ Re: effectu: nó uerbis. ¶ Officium: bñficiú.
PHI. PHI. ¶ Hoc negocio: mei reditus. ¶ Cóſiliú: quo intelligeré redeúdú eé mihi Romá. ¶ Sed ꝓcibus: ut hoc te unius ſollicitudines: unius etiá multæ lachrymæ. R. Marcelli fratris optimi deprecanti. ¶ Obſecrare ꝓcibus: maioré uim hét q̃ dare cóſiliú. ¶ Potiſſimú: nolim dicas potiſſime: id. n. núq̃ legi niſi apud priſcianú qui dicit a potius naſci potiſſime. ¶ Res acta: reſtitutio mea impetrata: ut a Ciceronis epiſtola acceperat. ¶ Gratulatio: quod pro eo ſupplicauerat Senatus: q̃ ei pepercerat Cæſar: ac eſſet Romá rediturus. ¶ Optimo animo: nó ſimulata mente. ¶ Paucitate alcorú: pauci. n. Præſtat erát quú multi eſſe debuiſſent: qui ei fauerét pp ꝓſtátiá eiꝰ. ¶ Cupidiſſimú: amátiſſimú. ¶ Præſtitiſſe: demonſtraſſe: numeroſæ ſignificatióis uerbú. Ná eſt dare: cócedere: exhibere: cú qbus accuſatiuú iungimus: ut ſi me am fidé pſtiteris: qd cófido te eſſe facturú: interdú antecellere: & túc ultra datiuú ablatiuum damus: ut Cicero cæteris oíbus pſtabat ingenio & doctrina. Aliqñ melius eſſe. Vir. Sed motos pſtat cóponere fluctus. Quid qd pſtare iurecóſulti uolút eé cauere ne qd dáni fiat alicui. Cicero de officiis. Emptoré indemné damno præſtari Aequo animo oportere. ¶ Reliqua: tam fortunæ q̃ dignitatis: & huiuſmodi. ¶ Aequo animo: ſine moleſtia multis id modis dicere poſſumus: moderate: facile: modice: modeſte: fortiter: quod quaſi uulgo dicitur patienter. Et a contrario ſenſu hoc modo: Iniquo animo: ægre: grauiter: moleſte: peracerbe: immodice. ¶ Tépora: neceſſitates. ¶ Hæc: tam miſera hoc quod ſequitur: & eſt ordo: hoc ſtatuo eſſe eiuſmodi eius conditionis ſtatus. ¶ Talium uirorú: qualis tu es. ¶ Gratulor: gaudio afficio. ¶ Hæc: mala. ¶ In hoc: q̃ talem amicum habeam. ¶ Re: effectu. Cicero in paradoxis. Cum re ac factis longe aliter iudicaſſent. ¶ Præſtabo: efficiam: demonſtrabo.

obſecraret: nó prius mihi pſuaderi potuit: q̃ tuis effectú é lřis: ut uteter uřo potiſſimú cóſilio. Res queád modú ſit acta: nřæ lřæ mihi declarát: gratulatio tua & ſi é mihi ꝓbatiſſima: qd ab optio ſit aio: tñ hoc mihi multo iucundiꝰ & gratiꝰ: qd in ſúma paucitate aicoꝝ ꝓpiquoꝝ ac neceſſarioꝝ: q uerſ meæ ſaluti fauerét te cupidiſſimú mei: ſingularéq; mihi beniuolétiá pſtitiſſe cognoui: Reliq ſút eiuſmodi: qbus ego qm̃ hæc erát tpa: facile & æquo aio carebá: hoc mihi uero eiuſmodi eé ſtatuo: ut ſine talium uiroꝝ & amicorú beniuolétia neq; in aduerſa neq; in ſcda fortuna qſq̃ uiuer poſſit. Itaq; i hoc ego mihi gratulor: tu uero ut intelligas hoí amiciſſimo te tribuiſſe offm̃: re tibi pſtabo. Vale. Seruius. Sul. C. S. D.

ET ſi ſcio nó iucúdiſſimú me nunciú uob. s allatuꝝ: tñ qm̃ caſus & nã in bóis dñatur:

VBER. ET ſi. M. Marcellus multis litteris Cice. perſuaſus tandem decreuerat Ro. uenire. quú Cæſa. liberaliter ei conceſſiſſet ut id facere poſſet: uerum anteq̃ diſceſſiſſet ex græcia: quum nó longe ab athenis eſſet a. P. Magio Chilone eius familiare pugione interemptus eſt. Itaq; quum Seruius qui præerat Achaiæ: intelligeret q̃tum Ci. dilexiſſet Marcel. hac epiſtola nunciat ei grauiſſimum caſum mortis ipſius. Mar. & ſimul oſtendit q̃ta cura & officio primum curauerit ei ſubueniri adductis medicis. Deinde poſt Et ſi q̃ eſt mortuus ut honorifice ſepeliretur. ¶ Et ſi: principium eſt accómodatú rebus triſtibus nunciandis. ¶ Nó iucundiſſimum: a contrario: ideſt triſtiſſimum & plenum doloris.

PHI. ET ſi ſcio: Vide queádmodú oíbus telis fortunæ ꝓpoſita ſit uita nřa. Inimicus. n. Marcello pepercerat: inuétus eſt aicus. P. magis chilo qui eú occideret. Núciat igit Ciceroni. Sulpitiꝰ: q túc i Achaia magĩratú gerebat nó ſine magno dolore Marcellú Ciceronis amicú occiſum eé. Mortis ét genus oñdit & officia q̃ in eú ita affectum cótulit. Poſtremo qbus euȝ ſepulturæ & exequiarú honoribus Nunciꝰ honeſtauerit. ¶ Núciú: nuncius maſculino genere & ré núciatá & eú qui núciat ſignificat. Virg. i. æne. & núciꝰ Núciuȝ ibis pellidæ genitori: idé í ſexto. Infœlix dido uerꝰ mihi nunciꝰ ergo uenerat. In neutro uero genere ré núciataȝ Caſus tñ ſignificat. ¶ Caſus: euentꝰ p accñs: q ut oñdit Ari. li. ii. phyſi. ca. viii. ſic differt a fortúa: qa caſus hét eé tam Fortúa in agéribus p intellectú q̃ in nó agéubꝰ p intellectú: & in pluribꝰ eſt q̃ fortúa: ut ſi lapis cadés de tecto frágat caput tráſeuntis: & ſi quiſpiá ab aliquo interficiatur a quo pp familiaritaté nullú periculú timeret: ſicut. M. Mar. a Chilone. Fortuna uero hét eé in agétibus per intellectú tñ: ut ſi fodiés ſepulchrú inueniat theſauros. ¶ Et natura Dñatur dominat: quia a iure naturæ oía orta occidút: ut inquit Salu. ¶ Dominat imperat: qa & caſui & naturæ ſubiecti ſumus. In bonis dominor iungitur cú ablatiuo cum ꝓpoſitione: ut hic: & apud Virgi. æneí. ſecúdo. Incenſa Danai dominant in urbe: iungit datiuo. Virg. Et uictis dominabit argis. Iungit euá accuſatiuo cuȝ præ-

poſitione

poſidone in Oui.l.meta.Et ꝙ dominari in cætera poſſet Natus homo.& Ci.in Catone maiore. Fœlix ſeneƈ⁹
ſi uſqꝫ ad ultimũ ſpiritum dominatur in ſuos.℄ Viſum eſt faciendũ facere:modus eſt dicendi quo frequenter
etiam Ci.utitur:uiſum eſt faciendũ ut te admonerẽ:pro putaui te admonendũ. ℄ Ad decimũ:incipit narrare.
℄ Epidauro:epidaurus ut ſcribit Solinus:urbs eſt achaiæ Aeſculapii ſacello celebris:cui cubantes ægritudinẽ Aeſcula
remedia capeſſunt monitus ſõniorũ.Inde Aeſculapius epidaurius dicit̃.Ouidius in primo de põto.Afferat ipſe pius
licet ſacras epidaurius herbas.Sanabit nulla uulnera cordis ope.Epidaurus aũt urbs in epiro eſt Dyrachiũ ap- Epidau
pellata.℄ Piræus:portus athenieñſium: ut oñdit rus
Strabo li.ix.cui urbs cõiungebatur muro ꝑtra Piræus
ƈo ex oppido in modũ duorum crurum. Non
nunc ſed antea:quũ ſimul geſſimus ꝯſulatum.
℄ Ibi:i piræo.℄ Poſtero die:ſequẽti die. ℄ Di
greſſus eſſem.Vir.Hos ego digrediẽs lachrymis
affabar obortis.Iuue . Quáuis digreſſu ueteris
cõfuſus amici. ℄ Eo conſilio:ea mente:ea deli
beratione.℄ in Boetiam:quæ eſt finitima atti- Boetia
cæ dicta:eſt autem Boetia a boue a Cadmo in
uenta:cuius augurio urbẽ condidit.Vnde Oui.
Mœnia fac cõdas:boetiaqꝫ illa uocato. Diodo
rus tamen li.v.dicit appellatam fuiſſe a boetio:
quem Neptũnus genuit ex Arne filia æoli.

uiſum eſt quoquomodo res ſe haberet : uos certio-
res facere.Ad.x.calen.Iunii quũ ab Epidauro Piræ
um naui aduectus eſſem:ibi marcellum collegam
noſtrum conueni adueni:eumqꝫ ibi diem conſum-
pſi:ut cum eo eſſem:poſtero die quum ab eo digreſ
ſus eſſem eo conſilio : ut ab athenis ſupra maias in
boetiam irem:reliqua ꝙ iuriſditionẽ abſoluerem ille
uti aiebat ſupra maias Italiã uerſus nauigaturus erat

PHI.℄ Non iucundiſſimum:a contrario ſenſu mœſtiſſimũ & attentum facit . ℄ Caſus & natura: Tribus.n. PHI.
humana uita ut inquit honoratus cõtinet̃.Natura cui ultra centũ &.xx.ſolſtitiales annos cõceſſum nõ eſt:fato
cui nonaginta anni hoc eſt Saturni tres curſus exitũ creant:niſi forte aliarum ſtellarũ benignitas iterũ eius ſu-
peret curſum:fortuna hoc eſt caſu:qui ad oĩa ptinet quæ extrinſecus ſunt:ut ad ruinã incendia naufragium cæ
des:uerũ caſus differt a fortuna:ut Ariſtotelis uerba demonſtrant ſecũdo phyſicorum li.tã enim in agentibus
per intellectũ uim habet caſus q̃ in non agentibus per intellectũ & in plures res cadit q̃ fortuna:ut decedens a
tecto regula prætereuntẽ occidit:& Chilo a quo nihil mali ſuſpicatur. Marcellus eũ occidit : fortuna uero dum
taxat uim habet in agentibus per intellectũ:ut aranti agricolæ argenti lamina ſe offert:& bene caſum & naturã
dixit in bonis dominatri:oĩa enim inter iſta claudenda ſunt adeo quod omnia:aut ſecundum naturã fiant:ne-
ceſſe fit:ut nunc uiolẽtã & inopinatã mortem Marcelli caſu cõtigiſſe putemus.Verũ ut ait Gellius quũ apud
Ci.legiſſet primo philippicarũ:ut ſi quid mihi humanitus accidiſſet.Multa aũt ĩpendere uident̃ ꝑter naturaꝫ &
præter factum.℄ Conſiderandũ equidẽ puto:atqꝫ id maxime reqrendũ qua rõne dixerit : accidere multa hu-
manitas poſſe ꝑter fatum.Cũ ſitrõ & ordo & inſeparabilis quadã neceſſitas fati.Itẽ Virg.æne.iiii.de Phœniſſa.
Nã qa nec fato merita nec morte peribat:tanq̃ in faciendi finẽ uitæ q̃ uiolẽta ſunt nõ uideant̃ e facto euenire.
Sed in hoc qd ſentimus in libro Tuſ.explicauimus.Sed poſſet qs q̃rere:qd ſi natura q̃ triptito ꝯſideraт̃ i hoie:
animi corpis:& extrinſecus inqt Ci.naturã ipſaꝫ diffinire difficile eſt.Sed q̃ rõ ſit cur naturæ diffinitio difficilis
ſit.Victorinus docet hoc mõ.Apud ſapiẽtes cõtẽtio eſt.Quid prius ſit deus:an natura.Si natura prior eſt : ergo
deus natus eſt:at qui deũ naſci nõ ponũt.Rurſus ſi deus prior eſt nata eſt natura . Quod ſi naſci potuit:natura
incipit nõ eẽ natura.Idqꝫ natura difficilis eſt diffinitio:ſed quũ dixerit eſſe difficile:nõ tamen negauit diffinire
non poſſe.Ita ꝑ qdam philoſophi ſic diffiniendã putauerũt.Natura eſt ignis artifex quadã uia uadẽs in res ſen
ſibiles ꝑcreandas.Plato aũt ſic diffiniuit. hoc natura eſt dei uolũtas . ℄ Viſuꝫ eſt faciendũ uos
facere certiores:hoc eſt putaui ut uobis ſignificarem:dicendi modus huiuſmodi apud doctos uiros.℄ Iunias:
Narratio eſt & aiaduerte qd plus decoris habebit oratio ſi pro menſiũ genitiuis poſſeſſiua eorũdẽ menſiuꝫ po-
nemus:ut ſi calendas Iunias dicemus non Iunii Auguſtas nõ auguſti.℄ Epidauro:in achaia:ut ait Plyni⁹:eſt Epidau
ciuitas:de qua etiã Strabo ſic ait.Epidaurus aũt antea Epitaur⁹ uocabat̃:ea cares Ariſtotele teſte occupauerũt: rus
& non alibi parũ inſignis eſt ciuitas præſertim ex Aeſculapii claritate nobilitata:quẽ uaria morborũ genera cu-
raſſe ſomniati ſunt homines:erat uero templũ ægrotantium multitudinẽ uſqꝫ quaqꝫ refertũ pendentibuſqꝫ ta-
bellis:in quibus ſanati languores erant inſcripti.Sita qdem urbs eſt in ipſo Sarõici ſinus receſſu intimo:epidau
rus non urbs eſt epiri q̃ & Dirrachium dicunt.℄ Collegã:fuit enim eius collega olim in conſulatu.At tũc non
erat.℄ Ab athenis:in boetiã ireꝫ.Nulla te regula grãmaticorũ impediat: quin nominibus locorũ ꝓpriis addas
ꝓpoſitionẽ uel nõ addas quocunqꝫ ſpectantibus:indifferenter enim omnes docti uiri ſunt uſi : ut ab athenis &
athenis uenio ad Romã:& Romã uado.Sic ſulpitius quum ab ægina Megaram uerſus nauigarem:his exem
plis plen⁹ eſt Liuius.Athenæ uero ut inquit Strabo:a poſſidone ſiue Neptuno:& athena:ideſt minerua appel- Athenæ
latione deorũ ſortitæ ſunt.Regio in qua ſunt attica nominatur:de qua cecrops primum multitudinem in ciui-
tates.xii.habitãdas digeſſit.Theſeus uero poſtea.xii.illas in hanc unam cõgregaſſe ciuitatem memoratur. Boe Boetia
tia cõiuncta eſt attica:a qua illã montanæ atticæ plagam diſiungit a boue appellata:q̃ ibi cadmus agenoris fi-
li⁹ reperiens uiolauit . Diodorus uero ſiculus a boæte neptuni filio:ex arne æoli filia dixit appellatam eſſe boæ
tiam.℄ Abſoluerem:perficerem.℄ Reliqua iuriſditionem:ideſt reliquuꝫ quod reſtat de adminiſtratione eũ
in boetia:nã Seruius habebat iuriſditionẽ nõ ſolũ in achaia:ſed etiam in regionibus finitimis.℄ Supra maias:
alii intelligunt ſupra maias:ut ſubaudiamus dies:ſed dies in plurali conſtat maſculini tantum eſſe generis:non
aũt fœminini:præterea non eſt mos doctorum ponere adiectiuũ ſine ſubſtantiuo:ego huic ſententiæ minime
aſſentior:Alii dicunt eẽ locũ ꝙ & ſi adhuc apud neminem idoneum me legere memini: tamen magis probo

Poſtridie diei eius cũ ab Athenis ꝓficiſci in aĩo haberẽ: circiter horã decimã noctis Poſthumi9 familiaris me9 ad me uenit: & mihi nũciauit. M. Marcellũ collegã nr̃m poſt cœnæ tp̃s a. P. Magio Chilone familiari ei9 pugione ꝑcuſſum eẽ: & duo uulnera accepiſſe: unũ i ſtomacho: alterũ in capite ſcd̃m aurẽ: ſperare tñ eũ uiuere poſſe. Magiũ ſeipm̃ interfeciſſe: poſtea ſe a Marcello ad me miſſũ eẽ q hæc nũciaret: & rogaret ut medicos cogerẽ: coegi: & eueſtigio eo ſũ ꝓfectus prima luce: quũ ñ lõge a Piræo abeſſẽ puer Acydini obuiã mihi uenit cũ codicillis: i qb9 erat ſcriptum: paulo añ lucẽ Marcellũ diẽ ſuũ obiiſſe. Ita uir clariſſimus ab hoĩe deterrimo acerbiſſima morte ẽ affectus: & cui inimici pp dignitatẽ pepercerant: iuentus eſt amicus q ei mortem afferret. Ego tñ ad tabernaculũ eius perrexi: inueni duos libertos & pauculos ſeruos: reliquos aiebant ꝓfuiſſe metu pterritos: quod dñs eorũ ante tabernaculum iterfectus eſſet.

VBER. Poſtri- die Vbiq; Circiter chilões Cilones Pugio Secũdũ Cogere Eueſti- gio Codicil li PHI. Iuriſdi- tio Poſtri- die Chilo Circiter Pugio Stoma- chus Stoma- chari Stoma- choſus Secũdũ Cogere Codicil lus Tab̃na Taber- nacula Cõtub nales

VBER. ❡ Poſtridie diei eius: ut ſupra notauim9 alio loco diei: abiectio eſt ut ubiq; locorũ: naz & poſtridie & ubiq; per ſe plena ſunt. ❡ Proficiſci: diſcedere. ❡ Circiter: pro iuxta ponit̃: qñ περὶ ſignificat ad tp̃s tñ ſolet ponere: & ut circiter calẽdas: interdũ ad locũ: ut Caſſius Emina: lapidẽ fuiſſe quadratũ circiter in media arce iunctum calẽdis: frequẽtius tñ ad numerũ: ut Papia diſtat Mediolano circiter uiginti milia. Circiter ergo pro circa. ❡ Decimã ho. qa nona hora cœnabat̃. Marti. Incipit extructos frangere nona toros. Iuue. carpit Mariũ priſcũ ꝙ añ nonã horã cœnaret Exul ab octaua mari9 bibit: dies aũt incipiebat apud Romanos a media nocte ut di geſtis de ferus lege more Ro. ❡ Chilõe: cognomentũ a labris: nã ut inqt Seruius in arte Cilones ſine aſpiratione dicunt̃: quoꝝ capita longa & cõpreſſa ſunt: Chilones autẽ cũ aſpiratiõe ex græco a labris iprobioribus: quæ illi uocãt χεῖλη unde & piſces iprobi9 labrati Chilões dicunt̃. ❡ Pugione: pugio gen9 eſt teli: a pugno dict9: quo facile apphẽdit̃. ❡ Secundũ .i. iuxta. Virgi. li. iiii. georgi. Paſcũtur uero ſiluas & plena ſcdz flumina. ❡ Sperare tñ: ſubaudi dixit: uel nũciauit ſe ſpare .i. ſpẽ hre. ❡ Eũ: Marcellũ. ❡ Seipz: ꝓpria manu. ❡ Se miſſum: ſubaudi dixit. C. poſthumius. ❡ Cogerẽ: in unũ colligerẽ: cõgregarem. Virg. in Buc. Tityre coge pecus. ❡ Eueſtigio: ſtatiz. ❡ Prima luce: prima parte lucis: hoc ẽ circa ipſaz lucẽ: elegãter. n. dicit̃ prima nocte: uel multa nocte: & pria luce & multa luce: uel ad multã noctẽ: & ad multaz lucem ueni ad te. ❡ Puer: ſerui9. ❡ Acydini: nomẽ ꝓpriũ. ❡ Codicillis: tabellis: lr̃is: codex. n. diminutiuuz facit codicillus. ❡ Paulo ante lucem: paulo ante diem: quum ego prima luce ad eum irem. ❡ Ita q. d. ita crudeliter & miſerabiliter: eſt. n. miſeratiuũ. ❡ Vir clariſſi. M. Marcellus.

PHI. ❡ Iuriſdirionẽ: adminiſtrationẽ: hanc. n. nõ mõ in achaia ſed in regionibus uicinis habebat. Serui9 ſupma æſtate Italiã uerſus nauigatur9 erat: hoc eſt i fine æſtatis: & circa pricipiũ autũni: qtuor. n. ãni tp̃a tripliciter diuidunt̃ in nouũ: adultũ: & pceps ſiue ſupmũ: & nouã æſtatẽ dicim9 initiũ æſtatis: adultã æſtatẽ æſtatis mediũ appellam9: & ſupmã ſiue pcipitẽ æſtatẽ nũcupam9 finẽ æſtatis: & ſic de ſingulis tpib9: ut Ver nouũ adultũ & pceps. ❡ Poſtridie: poſtera die: cras: erãt q poſtridie dicũt poſt tres dies adiũxit ẽt Sulpiti9 diei ei9: & ſic legẽdũ poſtridie diei ei9: nec maioris aut alteri9 ſignificatiõis eſt q̃ poſtridie: ut cũ dicim9 ubiq; gentiũ: ubiq; locoꝝ nõ aliud ſignificam9 q̃ ubiq;. ❡ Decimã horã: hora nona dabat̃ cœna: hinc ait Valeri9 Martia. Incipit extructos frãgere nona toros. hinc Mari9 priſcus apud Iuue. dat̃ uitio: ꝙ añ horã nonã cœnaret: ut exul ab octaua Mari9 bibit. ❡ Chilõe. P. Magi9 cognoĩe chilo a labris groſſioribus appellat9 ẽ: q Marcellũ occidit. χείλος n. apud græcos labrũ ſignificat: hinc aſpirat̃ pria: ſed cũ. c. tenui: Calo illũ ſignificat q ob longũ & cõpreſſuz caput hẽt: ut genueſes hĩe cõſpicim9. ❡ Circiter: ad numeꝝ in primis refert̃: põt & ad tp̃s & ad locũ referri. Tu ne dicas tantũmõ tp̃is eſſe Priſciani error ductus. Hoc aũt loco & ad tp̃s: & ad numerũ pertinet. ❡ Pugiõe ꝑcuſſum: genus eſt gladii. Nec dicas: cũ pugiõe ꝑcuſſum. Nã qñ ſignificat inſtrumentũ nõ appoĩt̃ cũ: non enim latine diceremus Scribo cũ calamo. Vulnero te cum gladio. Sed ſcribo calamo: Vulnero te gladio: & huiuſmodi. ❡ Stomacho: addo notã aſpiratiõis in fine. Stomachus: ẽt pro ira & odio ſæpe ponit̃. Cice. in Tuſcu. Intelliges ea ſtomacho nõ agere. Hora. manũ ſtomachũq; teneto: unde ſtomachari ẽ pro indignari: & ira cõmoueri Cice. Tuſcu. iiii. An uero uir fortis niſi ſtomachari cœpit: nõ põt fortis eſſe. Inde ẽt ſtomachoſus indignatiõe & ira accẽſus. Hora. epſtolaꝝ prio. Leua ſtomachoſus gabena dicet eques. ❡ Secũdũ: & frequẽtiſſime poſituz ꝓ poſt: apud Liuiũ. Sic Quintilian9. Nã qd unũ mihi ſm patrẽ fortuna uidebat̃ paraſſe pſidiũ. Id ego ſeparẽ i illa ſorte nõ poterã: alias pro iuxta ponit̃ ut nũc: & Maro: Dulcibus illa qdẽ illecebris: & plena ſecũduz flumina. aliquãdo ſignificat pro ut ſm te ad Cæſarẽ ſcripſit: hoc eſt pro uolũtate & ſentẽtia tua. In aliis uero ſignificationibus notũ eſt. ❡ Cogerẽ: in unũ colligerem: ut Virgilius Tityre coge pec9. Cicero Tuſculanaꝝ primo: Cælũ hoc in quo nubes imbreſq; cogunt̃: alias ſignificat urgere & nõ ſtringere. Terentius. Iubeo: cogo: atq; impero. ❡ Cũ codicillis: lr̃is. Prima poſitio eſt codex. Inde codiculus: ex quo naſcit̃ codicillus: quo in numero ſingulari nõ utimur licet Iuſtinus ſit uſus. ❡ Affectus eſt morte: interfectus eſt. ❡ Inimici: Cæſariani. ❡ Pepercerant: dederant uitaz: licet fuiſſet eis aduerſarius. ❡ Dignitatẽ: nobilitatẽ & familiæ: & probitatis. ❡ Amicus: qa ut ſupra dixerat eius familiaris: & putabat̃ amicus. ❡ Tamen: licet ante aduentũ meũ audiuiſſem eũ mortuum. ❡ Ad tabernaculũ: ad hoſpitiũ eius: ad locum ubi habitabat: nam ut inquit iuriſcõſultus digeſtis de uerboꝝ ſignificatione. Tabernæ appellatio declarat omne utile ad habitãdũ ædificiũ. dicta ex eo ꝙ taberna tabulis claudebat̃: inde tabernacula & cõtubernales dicti: neq; eſt diminutiuũ tabernaculum: ſicut nec cœnaculũ. ❡ Perrexi: iuit a uerbo pergo. ❡ Reliquos: qui cum eo eſſe ſolebant. ❡ Perterritos: timentes ne & ipſi interficerẽtur.

❡ Coactus ſum:

VBER. ¶ Coactus ſū.nō ab aliquo ſed a me ipſo.& ē dicēdi mod⁹ ꝓ eo qd dicit̄:fuit mihi neceſſe. ¶ Illa lectica:& qa nō habebā aliā q̄ poſſet deferri.Erat āt lectica cathedra & ſedes q̄dā:q̄ ferebant̄ diuites & potētes: dicta qd puluinari & lectulo eēt ſtrata:græce dicit̄ hexaphoron.qa a ſex ſeruis ferret̄.Iuue. Quū iam ſexta ceruice ferat̄:Hinc atq; inde patens ac nuda pene cathedra.Idem: Quū ueniat lectica Mathonis plena ipſo. Idē etiā ſignificat lecto fuiſſet ſtratā.Quū dicit:Qui dedit ergo tribus patruis aconita uehet̄ penſilib⁹ plumis:idest lectica.Itē alibi.Cōducit comitē ſellā puluinar.& itē.Nāq; facit ſomnū clauſa lectica feneſtra. ¶ Meis lecti.i. meis ſeruis:q lecticā ipam ferebāt. ¶ Referre: reportare. ¶ In urbē: Athenas:unde ego ad eū uenerā. ¶ Pro ea copia:ſecūdū eam copiā: qa nō fuit tanta quāta fuiſſet Rōæ. ¶ Funus:pompā & honorē funeralē. ¶ Satis amplū.i.dignū & honorificū. ¶ Impetrare:optinere. ¶ impediri:ꝓhiberi. ¶ Religione.ſ.ſua: qua ꝓhibebāt̄ qui nō fuiſſent ciues intra urbem ſuam ſepeliri. ¶ Neq; tamen:ne uideret̄ hoc fuiſſe magis negatū Marcello q̄ aliis:dicit qd ātea nemini unq̄ id conceſſerāt. ¶ Id:ut intra urbem ſepeliretur. ¶ Permiſerūt:ꝯceſſerūt. ¶ Quod fuit ꝓximū i.qd fuit primū poſt hoc ne ſepeliret̄ itra urbē. ¶ Vti:pro ut. ¶ Gymnaſio:gymnaſiū dicebatur loc⁹ ubi paleſtritæ exercebant̄ nudi & oleo uncti:nam γυμνὸς græ.nudum ſignificat. Dicitur tamen gymnaſium locus quilibet ubi aliquis exercetur:unde & gymnaſia litterarum dicuntur:erant autem Athenis extra urbem multa gymnaſia philoſophorum ſecundum uarias eorum ſectas:inter quæ nobiliſſimum erat gymnaſium Academiæ:ubi plato docuerat: quem locum dicit Seruius ſe elegiſſe ad ſepulturam Marcelli:quia in eius poteſtate fuerat eligere ex multis quod uellet. ¶ In quo uellemus:qa multa erant. ¶ Delegimus:elegimus:accepimus ex multis:deligere enim eſt ex multis eligere. ¶ Cui inimici:Cæſariani contrarium exmatio. ¶ Tabernaculum:diuerſorium a taberna fit tabernaculū.Eſt enim Taberna non modo ubi uinum uenundatur uerum locus ad habitandum dum & ubi quæq; res ad uendendum exponuntur. Iuuenalis:ne pudeat dominum monſtrare tabernæ:officina uero eſt ubi res fiunt quæ etiam poteſt eſſe taberna:ſi ibidem res uenduntur.Cicero ſed tamen ut ex eadem officina exiſſe appareat.

Lectica
Hexaphorō
Lecticarii
Funus
Gymnaſium
Diligēt
Taberna
Tabernaculū
Officia

Coact⁹ ſum ī eadē illa lectica:q̄ ipē delatus erā: meiſq; lecticariis in urbē eū referri iuſſi:ibiq; ꝓ ea copia: q̄ Athenis erat: funus eius ſatis amplū faciē dū curaui:ab Atheniēſib⁹ locū ſepulturæ itra urbē ut darēt īpetrare nō potui:qd religiōe ſe īpediri dicerēt: neq; tñ id antea cuiq; cōceſſerāt: qd ꝓximū fuit uti ī quo uellem⁹ gymnaſio eū ſepeliremus nobis ꝑmiſerūt: nos in nobiliſſimo orbis terrarū gymnaſio Achademiæ locum delegimus: ibique eum combuſſimus. Poſteaq; curauimus:ut iidē Atheniēſes ī eodē loco

PHI. ¶ Coactus:a me ipſo non ab aliis eſt quidam huiuſmodi dicēdi modus. ¶ Seruos:Mancipia a ſeruando:non autē a ſeruiendo appellatos.Emebant̄ enim bello ſeruatim. ¶ Dominus:ipſe Marcellus: ſunt enim iſta correlatiua dominus & ſeruus ut libertus:& patronus:ſed eſt hoc tyrannicum & odioſum nomen:quod ſibi Domitianus attribuit:& non ſolum dominus ſed deus uoluit appellari. Tu principem dicito potius q̄ dominum:ſi quem hac appellatione dignum uidebis.Quantum enim iſta diſcrepent demonſtrauit.Ouidius ut domini nom̄:principis ille tenet. ¶ Lectica:hac nobiles Romani & clari uiri plurimū utebant̄ & a numero Lecticariorum hexaphoron dixerunt:& huiuſmodi:de quo Martialis.Quum tibi nō eſſent ſex millia ceciliane. Ingenti latere uectus hexaphoro:& Iuuenalis.Qui ſexta ceruice feratur.Sed hunc Lecticarum uſum Cæſar ut inquit Tranquillus & conchiliatæ ueſtis & Margaritarū niſi certis perſonis & ætatibus: perq; cenos dies ademit. Et ideo Lectica eſt dicta quia lecto & puluinari ſternebatur:unde inquit.Qui dedit ergo tribus patruis acōita uehetur penſilibus plumis:& qui eam ferebant.Lecticarii dicebant̄. ¶ In urbē: Athenas. ¶ Pro ea copia.q.d.nō pro meritis & dignitate Marcelli:qui maiorē honorē merebat̄ ſed ſecūdū copiam quæ Athenis eſſe poterat minor q̄ Romæ. ¶ Funus:exeqas a funalibus appellat̄:ſiue ab eo qd magis placet qd apud græcos mortē ac cædem ſignificat. ¶ Satis amplū:huiuſmodi ſtatus eſt:hæc dictio ſat ut minuat potius q̄ augeat cum quo iungitur:plus.n.fuiſſet ſi dixiſſet amplum q̄ ſatis amplū. ¶ Intra urbē:quoniā mos non erat apud eos intra urbem quempiam ſepelire:neq; tamen:ne uideretur hoc magis negatū fuiſſe Marcello q̄ aliis. ¶ Id:ut intra urbem ſepeliretur. ¶ Proximū:ad honorem. ¶ Gymnaſio:tam corporis q̄ animi exercitationis locus:ſed maxime ubi paleſtræ ludus erat:qua qui certabant nudi & oleo puncti erāt.unde nomen accepit:γυμνὸς nudum ſignificat:erant & philoſophi gimnoſophiſtæ appellati:de qbus Stra.ſic habet:Oneſicritus miſſum ſe ſcribit cū ut ſophiſtis colloqueretur:quod cum Alexander audiuiſſet nudos eos incedere: & tolerantiā exercentes in honore maxime haberi:ad alios autem nec uocatos ire:ſed iubere ut alii ad ſe uenirent: ſi quid aſſequi uellent:quod ab eis ageretur & diceretur:& cum tales eſſent nec decorū uideretur ut Alexāder ad illos accederet ne etiam inuitos cogeret ut quicq̄ facerent præter prima inſtituta. ¶ Academiæ athenarum dicta ex inſtituto M.Tullii Ciceronis:qui academica illa ſua conſcripſit. Academia locus nemoroſus ab athenis mille paſſibus diſtans:dicta ab academo heroe:ſecundum Eupolidem gymnaſium Platonis celebratiſſimum. Horatius in epiſtolis:atq; inter ſiluas Academi quærere uerū:fuit & uilla memoratu digna ab auerno lacu puteolos tendētibus impoſito littori celebrata porticu & nemore:quā & uocabat.Mar.Cicero.Academiā ab exemplo Athenarū ibi cōpoſitis uoluminibus eiſdem nominibus:in qua & monumentū ſibi inſtaurauerat.Ceu uero non & in toto orbe terrarū feciſſet:hæc & plura Plyni.de hac academia Cice.li.xxxi.ca.ii. ¶ Cōbuſſim⁹:cremauim⁹ eius cadauer:ita.n.ſolebāt facere antiqui & maxime romani:cū ægypcii odoribus cōdita cadauera diutius reſeruarent:de hac cōſuetudine & eius cauſis uide Seruiū in.i.æneid.ſup eum locū Aiumq; ſepulchro cōdimus &c.

PHI.
Seruus
Lectica
Hexaphorō
Lecticarii
Funus
Gymnaſium
Gymnoſophyſtæ

VBER. VBER.¶Monumentũ:inſigne ſepulchrũ:qd monumentũ dicit a monẽdo:ꝙ moneat nos & memoriã fa
Monu- ciat.¶Locarẽt fa.mercede faciẽdũ:darẽt alicui hui⁹ rei perito.¶Oĩa offi.ſ.mea.i.oĩa q̃ a me debebant Mar-
mẽtum cel.¶Pro col.ut decuit collegã.¶Pro ꝓpinquitate.i.ut decuit ꝓpinquũ:q̃lis ei erã:nã Ser.erat ꝓpiqu⁹ Mar.fue
Pro ratq; eius collega in cõſulatu.¶Pro.i.ꝑm.¶Et ui.quẽ ſp amauim⁹ & honorauimus.¶Et mor.qa eũ honori
fice ſepeliẽdũ curaui.¶Supra:ubi diximus ſupra maias:ut ex characterib⁹ ueteris codicis cõlegi:puto fuiſſe ſcri
ptura ſuꝑma æſtate.i.ultimo tpe æſtatis:qd neq; auſim affirmare:qa nõ bñ poterat legi text⁹: neq; tũ ĩprobo:
uoluit tñ notaſſe:ut uideant docti:qd probent.

monumẽtũ ei marmoreũ faciẽdũ locarent.Itaq; nr̃a
officia fuerũt ꝓ collegio & ꝓpiq̃tate & uiuo & mor
tuo oĩa ei ꝑſtitim⁹.Vale. M.T.C.P.Figulo.S.D.

Q Værẽti mihi iãdiu qd ad te potiſſimũ ſcri-
berẽ:ñ mõ certa res ulla:ſe ne gen⁹ quidẽ
lr̃aꝝ uſitatũ ueniebat in mẽtẽ.Vnã.n.ptẽ
& cõſuetudinẽ eaꝝ epiſtolarũ:qbus ſcdis reb⁹uti ſo
lebamus tp̃s eripuerat:ꝑfecerat q; fortũa: ne qd tale
ſcriberẽ poſſem:aut oĩno cogitare.Relinq̃bat triſte
quoddã & miſeꝝ:& his tpib⁹ cõſẽtaneũ gen⁹ lr̃aꝝ.
Id quoq; deficiebat me ĩ quo debeat eẽ aut promiſ
ſio auxilii alicuius:aut cõſolatio doloris tui:qd pol-
liceret nõ erat ipe.n.pari fortũa abiectus alioꝝ opis

PHI. PHI.¶Academiæ:locũ ĩ agro athẽiẽſi ab ur
Acade- be ipſa athenaꝝ diſtãte mille paſſib⁹ plurimũ ſil
mia uoſo:ut horati.ĩ qr atq; ĩter ſiluas academi q̃rerẽ
ueꝝ ueterẽ academiã Plato prius inſtituit:& ab
acadẽo ei⁹ꝑdii dño uoluit appellari:ex quo illu
ſtris illa academicorũ ſecta multo p⁹ tpe ita flo
ruit:ut oĩb⁹aliis añferri uideret:acceſſit inde Ar
cheſila⁹:& mediocrẽ academiã fecit.Demũ ea
cydes nouã ꝯſtituẽdã curauit:erãt & mĩta athe
nis extra urbẽ gymnaſia uariis ꝑhorũ ſectis iſti
tuta quoꝝ oĩu; illuſtriſſimũ fuit academicorũ:
de quo nũc agit.Fuit & altera academia ĩ terra
ĩtalia haud lõge puteolis ĩpoſita:ut ĩ qr Pl.litto
ri porticu & nemore celebrata: & ab exemplo.
Monu- ¶Cõbuſſim⁹:inſtructa Pyra id uſq; ab Home
mẽtum ri tpib⁹ſactitatũ:ex quo legit prio iliados.
Moni- monumẽtũ dicim⁹ monimẽtũ a muniẽdo
mẽtum appellatũ qcqd uallo foſſa agere muroꝝ:aut li
Sepul- gnoꝝ strue:& alia hmõi re ꝯtra hoſtiũ aduentũ munitũ eſt.Monumentũ uero p o & u ſcriptu; quicqd in mor
chrum tuorum memoriã factum eſt a monendo deductũ qd ꝑſentes moneat ꝑteritarũ rerũ ut exempla ſtatuæ ſepul
Tumu- chrum qd & ſepultura:tumulus tumba Pyramis dici poteſt in qbus faciendis maximũ apud antiquos ſtudiu;
lus fuit ꝑſertim apud externas nationes:mirãda qdẽ & incredibilia ſunt ꝑfecto q̃ de pyramidibus ꝑſertim mẽphi
Tumba ticis legunt:poſſe de mauſeoli ſepulchro:deq; multis aliis magna ĩpẽſa factis & multo labore ſtructis dicere:ſ;
Pyra- hæc q uolẽt:ſtrabonẽ legãt & Plyniũ.Mirabũt ĩ Stra.ſepulchrũ meretrici ab amãtib⁹ fũdatũ:q̃ Sappho doricã
mis uocat:& frĩs ſui caraxi aicã leges:& ibi miraculũ qd Stra.mẽorat ĩ Pyramidib⁹ ſe uidiſſet.Q d acerui qda; ex
Pro tritura lapidũ añ pyrãides iacerẽt:in qb⁹ lapilli & forma & magnitudie lentis ĩueniebant:qdã ut ordei grana.
¶Pro:ſ;.¶Collegio:qd me⁹ collega fuerat ĩ ꝯſulatu.¶Propinq.fuerat.n.Serui⁹ mar.ꝯſanguinitate ꝯiũcta.
VBER. Værẽti.P.figulus Nigidius cũ doctrina ſingulari:tũ uero auctoritate & dignitate maxia inter rõanos ci
q ues ſecutus Põpeianas & reip.ptes:uicto Põ.& oppſſa pr̃ia ſua nõ ſpõte qdẽ:ſed ita uolẽte Cæ.exula-
bat:aberatq; a pr̃ia:ãgebaturq; uæhementer nõ tã de fortuna ſua:q̃ de oppſſione reip.Quãobrẽ Cice.
hac epſtola eũ nitit cõſolari:adductis multis & pulcherrimis rõibus:polliceretur q; ei oẽm operam & gratiam
& auctoritatem ſuam apud Cæ.& Cæſarianos ut Figu.reſtituatur in patriam: quod dicit ſe ſperare cito fore.
¶Quærenti:principia a participiis incipientia grauitati & deliberationi maxime cõueniunt:ideoq; uel oronĩ-
bus artificioſis:uel lõgioribus epiſtolis accõmodant.¶Iãdiu:iam multo tpe añ:& ita excuſat tarditatẽ & ua-
rietatẽ ſuarũ lr̃arũ.¶Potiſſimũ:ꝑcipue.¶Certa res:utputa de reb⁹ meis uel de ſtatu reip.uel de cæteris hmõi.
PHI. ¶Sed ne genus lr̃a.nulla materia ſcribẽdi:quũ multa ſint epiſtolaꝝ genera:ut epiſtola.ii.ſecũdi li.oñdimus.
Værẽti:quo aĩo ferret Tulli⁹ cõe; reip.calãitatẽ his potiſſimũ:q̃s ſcribit ad figulũ Nigidiũ lr̃is facile co-
q gnoſci pt.Deplorat.n.miſeria tpa & libertatẽ oĩo depditã:nulla q; de ea ſpe ãpli⁹ ſupeſſe ĩde figulũ ñ
tã ſua q̃ reip.ĩfœlicitate mœrẽtẽ ꝯſolat:ꝙ grã; eẽt a Cæ.initur⁹ & ĩ bõis ſuis dõi:& ĩ urbe rõa uictur⁹:
hortaturq; hoie; optio ſit aĩo ad oĩa pferẽda:& optimã ĩ Cæ.ſpẽ hñdã:q ut clemẽtiſſim⁹aliis pepcerat:pcet &
figulo:q ſingulari uirtute ornat⁹:& maxiæ auctoritatis Põpeianas ptes.ſecut⁹ exilio uagabat inuit⁹:& ĩ pr̃iam
reſtitui cupiebat:ad qd impetrãdũ opam ſuã Ci.pollicet.¶Quærẽti:eãdẽ ꝓpe modũ ſnia; in hac epſa cõple
xus q̃ in illa ad curionẽ epſarũ genera.Quo aĩaduertẽdũ ẽ ĩ oĩ orone deciẽdaꝝ rerũ uarietatẽ afferre:hmõi ue-
ro oronũ initia a pricipiis habita:ut eſt illud cogitãti mihi ſæpenũero grauitatẽ quãdã maiorẽ p ſe ferũt:& lõ
Quære- giorẽ oĩo futurã oronẽ oñdũt.Quærere uero ad illud referẽ qd ꝑſto nõ ẽ.¶Diu & iãdiu lõgi tpis ſignificatio-
re nẽ oñdũt:& ſolet Ci.in hmõi ſermõe illa duo cõiungere.Sæpe & multũ ꝑ iãdiu:ut ſæpe & multũ hoc mecu;
Diu cogitaui:& recte qdẽ hæc duo cõiũgũt.Quĩtiliãi ſnĩa.Nã ſi unũ tãtũmõ ponit:diutinã cogitationẽ ñ ſatis oñ-
Iamdiu dit.¶Certa:qd hr̃em aliqd certi de re mea aut de ſtatu reip.aut certa deliberati ꝓpoſiti ut interea mediũ æneas
iã claſſe tenebat cert⁹ iter.¶Vſitatũ.q.d.nulla ſcribẽdi materia ne uſitata qdẽ ueniebat ĩ mẽtẽ.¶Vnã.n.pte;
ſ.iocoſa; & fãiliarẽ.¶Et cõ.qa ſolebã ſcriberẽ læta & iocũda.¶Tp̃s:cõditio tpꝝ:ut ſupra:neq;.n.ciuẽ eẽ puto
q his tpib⁹ riderẽ poſſit.¶Fortũa:ĩfœlicitas:q̃ nobis & reip.accidit.¶Quid ta.i.aliqd tale.ſ.iocoſu; & fãiliare.
¶Aut oĩo co.qa his tpib⁹cogitãdũ ẽ de fletu.ñ ãt de ioco & riſu.¶Reliq̃bat:reſtabat mihi.¶Triſte:mœſtũ
¶Miſeꝝ:ĩfœlix.¶Cõſẽtãeũ:ꝯuẽiẽs.¶His tẽ.ita malis & miſeris.¶Id.ſ.gẽus triſte lr̃aꝝ.¶Deficiebat:reliq̃-
bat me:deerat mihi.¶In.q.i.ĩ eo ĩ quo.¶Promiſſio au.q̃ ſolem⁹facerẽ tpib⁹triſtib⁹.¶Aut cõ.do.q̃ fit uel ad
ductis rõib⁹ qbuſdã:uel auctre & ſnĩa doctoꝝ uiroꝝ.¶Q d:ꝓbatio priæ ptis.¶Nõ.e.ſubaudi aliqd ꝙ polli-
ceret:ꝓmitterẽ me factuꝝ p te.¶Ipſa.n.rõ qr ñ eẽt qd polliceret.¶Pari:& ſili & æq̃li tuæ.¶Abiect⁹:ꝓſtrat⁹

¶Suſtẽtabam:

VBER. ¶ Suſtētabā:ſtinebā:ſubleuabā. ¶ Caſus me.infortūia mea. ¶ Opib⁹ auxiliis alioꝝ nō meis:q nihil poterā. ¶ Vēiebat i mē.q̄.i.ſæpi⁹ putabā eē q̄tēdū. ¶ Q d ita ui.i.ꝙ eēm uiu⁹ i tātis malis & miſeriis. ¶ Quaſ ga.ꝙ ui.& ē ſenſus q̄uis qſq; naturalr gaudeat ſe eē uiuū:tñ ſæpi⁹ putabā cōq̄rēdū ꝙ tā miſeŕ uiuerē:q̄ gaudē-dū.ꝙ eēȝ uiu⁹:ſicut clauſi i carceŕ magis q̄rūt & dolēt ꝙ ita uiuāt q̄ gaudeāt ꝙ uiuāt. ¶ Inſignis:ſingl'aris no tabilis:magna & ad laudē & uitupiū refert. ¶ Priuati:ſepati:pticulati i reb⁹ meis ſolis:qa fortūa pcuſſit me in iactura publica:ñ āt i priuata:qa nihil mihi ſoli accidit:ſȝ idē ꝙ oib⁹:ut rep.oppſſa libertate carerēus. ¶ Pepulit:pcuſſit. ¶ Optaŕ:expeteŕ. ¶ Q d.ſ.optādū a me. ¶ Vltro.ſ.ſpōte ſua:me ñ petēte. ¶ Nihilominus:nō minus. ¶ Cōficior:torq̄or:ꝯſumor. ¶ Peccaŕ:idipſū ꝙ maeā i uita.i.peccaŕ ꝙ uiuā. ¶ Careo.n.rō qŕ ideat ipȝ uitæ: & putet ſe peccare ꝙ hoc tpe uiuat:qa caret his aīcis ſine qb⁹ putat uitā nullo pacto eē appetēdaȝ. ¶ Mors e.nā multa i bellis ciuilib⁹ iterierāt. ¶ Diſtraxit: diſſipauit:& ſepauit a me:ſicut te & marcelluȝ & alios multos. ¶ Fuga:exiliuȝ. ¶ Quoꝝ be.i.quoꝝ amorē mihi cōpuerā ex defēſiōe reip.cū ēt tu eēs ſoci⁹ & adiutor eiuſdē dfēſiōis:& ita oñdit fideliores eē tales aīcos qb⁹ aīcis triſtiorē & magis ſollicitā eē uitā. ¶ Quōdā:aña cū oppſſi furorē catilinæ & ei⁹ ꝯiurationē. ¶ Verſorq;:ñ dicit ñ ſolū eis aīcis careo:ueꝝ ē qd ē mihi grau⁹ & moleſti⁹ uideo quotidie eoꝝ bōa diſſipi & diripi. ¶ Naufragiis:calamitatib⁹ tractū ab his q in mari piclitāt. ¶ Bonoꝝ:fortūaꝝ ut diuitiaꝝ eorū. ¶ Direptōib⁹:rapiis:nā diripe ē diuerſe rapeŕ uñ urbes dīr diripi cū in q̄dā uertūt. Ci.i.i.offi. De diripiēdis āt euertēdiſq; urbibus &c. ¶ Nec au.ab aliis. ¶ Q d ip.audiui eoꝝ bōa diſſipari.

Insignis
priuatiȝ
Nihilominus
Conficior

caſus meos ſuſtētabā: ſæpiuſq; mihi uēiebat i mētē q̄ri:qd ita uiuerē q̄ gauderē qd uiuerē. Quāq̄.n.nulla me ipȝ priuatī pepulit īſignis iniuria:nec mihi qcq̄ tali tpe i mētē uenit optare:qd nō ultro mihi Cæ. detulerit:tñ nihilōinus eis cōficior curis:ut ipm qd maneā:i uita peccare me exiſtimē. Careo.n.cū familiariſſimis multis:quos aut mors eripuit nobis:aut diſtraxit fuga:cū oib⁹ aīcis:quoꝝ beniuolētia nob cōciliarat:p me quōdā te ſocio defenſa reſp. Verſorq; ī eoꝝ naufragiis:& bonoꝝ direptiōibus. Nec audio ſolū qd ipm eēt miſerrimū:ſed ēt uideo quo nihil eſt acerbius eoꝝ fortūas diſſipari. Quibus nō ſolū adiutorib⁹ illud incēdiū extīximus & i qua urbe mō gr̄a auctoritate gloria floruimus:mea nūc iis q̄dē oibus caremus:obtinemus ipſius Cæſaris:erga nos hūanitatē:ſed ea plus nō pōt:q̄uis & mutatio rerū oīum atq; tpōtum. Itaq; orbus iis rebus oībus qbus & natura me:& uoluntas & cōſuetudo aſſueſecerat:cum

Naufragia
Direptio
Diripe
Mœſt⁹
Triſtis
Abiectus

PHI. ¶ Vnā pte:iocoſaȝ & familiarē. ¶ Ipſa hoc iſœlix & miſeꝝ iui tibi ciuē me hercle ñ puto eē tpib⁹ his q ridere poſſit. ¶ Eripuerat:uim habet hoc uerbū. ¶ Cogitare:qm̄ ñ de ioco & riſu:ſed oīo de lachrymis cogitādū ſit. ¶ Ne qd ta.iocoſum & familiare. ¶ Relinq̄bat:reſtabat. ¶ Triſte ge.Id āt elegiacū poſſum⁹ appellaŕ:qd i miſeriis uerſaŕ: Aio mœſti ſumus:nulli uero triſtes. Et utroq; miſeri. ¶ Deficiebat:mideerat mihi. ¶ Auxilii ali.q̄ polliceret auxiliū ut facere i reb⁹ afflictis cōſueui. ¶ Ipe.n.rō qŕ ñ erat ꝙ polliceri poſſet. ¶ Abiect⁹:pſtrat⁹. ¶ Suſtētabā:moliebat. ¶ Pari for.iniq̄ & aduerſa æq̄li tuæ fortūæ. ¶ Opibus:auxilus ꝯſolationū ſed ꝓprie nūero multitudis opes diuitias:opē auxiliū & poſſibilitatē appellam⁹. ¶ Quæri:q̄relas afferŕ pria breui:ita ſine bonoŕ pdita libtate:& eſt ſenſus q̄ſi deſpati hoīs:quū oia aīalia natura appetāt uiueŕ:& ipe Ci.dicat ꝯq̄rēdū fuiſſe pori⁹ q̄ gaudēdū ꝙ uiueret:quū in tot miſeriis & calāitatib⁹ uerſareŕ. Mors pſtātior erat q̄ uita. ¶ Inſignis:magna & noſcibil. ¶ Priuati:in reb⁹ meis fāiliarib⁹:has.n.mihi Cæ.oēs tutas eē uoluit. De cōl igr̄ calamitate ñ de priuata ꝯq̄riŕ:optare n.nō mō ē deſiderare:ſed eligere. Vir.ps optare locū tecto. ¶ Pepulit:pcuſſit. ¶ Nihiloīus:nō min⁹ & iūgēdū eſt tñ. ¶ Cōficior:paſſiua q̄dē lr̄atura ſignificat ferme qd peo:ꝯſumor:torq̄or. Vñ ſēio & ætate ꝯfectū dicim⁹. Vir.ꝯfectū ætate pentē:aliis ēt i ꝯmoditatib⁹ ꝯfectū q̄ſi peūē appellam⁹:ac ēt ꝯfectū iā factū dicim⁹:ut ꝯfecta res eſt in Sēatu. ¶ Careo.n.rō ē qŕ ſibi moleſtū ſit uiueŕ. ¶ Mors.e.in bello ciuili. ¶ Peccaŕ pctm̄ eē ñ mediocre qd uiuā exti cta rep. Minoris culpæ ē peccaŕ q̄ cōmereŕ. Ter.qd fecit:qd cōmeruit:qd peccaui pr:. ¶ Fuga: ptim in ægyptū pti i libiā:pti i hiſpaniā. ¶ Quorū be.quos mihi bēiuolos fecerā ex defenſa rep. ¶ Te ſo.adiutoŕ ad defēdēdā rēp. ¶ Quōdā:Catiliariā ꝯiurationē itelligit:q̄ detecta & pūita ſaluā & icolumē rēp.ꝯſeruauerit. ¶ Verſor:Sēſus ē careo ñ ſolū aicis ſed eoꝝ bōa diſſipi uideo:qd æq̄ mihi moleſtū ē. ¶ Verſor:duas id uerbū cōpoſitōes expoſcit aut i:aut circa:ut Ci.pt i pacata ciuitate uerſari. Et æthicha uerſaŕ circa bū uiuēdi rōnē: hoc ē ꝯſtat in bñ uiuēdi rōe. Eſt & dali uerbū uerſo frequētatiuū a uerto. Vir. Nūc fluct⁹ hūi uerſatiq; in litore uēti. ¶ Naufragiis: Tranſlatio a nautis q naufragiū faciūt.& p dāno aut malo capim⁹. ¶ Direptiōib⁹:rapinis. ¶ Quod ipm.ſ.audire eoꝝ bona diſſipari. ¶ Quod.ſ.uideŕ bona eoꝝ diſſipi. ¶ Eſſet mi.qa audire calamitates nr̄oꝝ amicoꝝ miſerū eſt p ſe:ſed miſerius uidere:nec poſſe eis ſubuenire aut opitulari. ¶ Quo:qŕ.ſ.uidere. ¶ Acerbi⁹:duri⁹. ¶ Eoꝝ:amicoꝝ. ¶ Quib⁹ ad.qb⁹ adiuuātib⁹ me:quoꝝ auxilio. ¶ Illud incē.Catilinæ itelligit ꝯiurationē:quā cōpat incēdio. ¶ Extinxim⁹:pſeruerat in trāſlatiōe icendii.i.deleuim⁹ ſuſtulius. ¶ Gr̄a:bēiuolētia apud oēs:qbus plurimū amabāŕ. ¶ Auctoritate:qa multū poteram⁹. ¶ Glia:ſplēdore:q geſſi ꝯſolatū & alios āpliſſimos magr̄atus. ¶ His.ſ.gr̄a auctoritate & gloria. ¶ In ea.ſ.urbe. ¶ Obtinem⁹:rñdet tacitæ obiectiōi:qa poſſet dicere Figulus dcm̄ eſſe a Ci.ſupra:nihil uenire ſibi in mentē oppugnādū eſſe ꝙ Cæ.ultro ad eū nō detulerit:ergo eū nō carere gr̄a & auctoritate &c.rñdet Ci.ꝙ lȝ hūaniſſime tracteŕ a Cæ.tñ nō plus ualet illa hūanitas Cæ.ut faciat q̄ ei placeant. ¶ Quāuis.i.uolētia ſubaudi ualet ut ea fiant qbus dolear. ¶ Orbus:priuatus:tractū a parentibus q̄ liberis priuati orbi dicunŕ. Iu.tunc orba tigride peior. ¶ Natura:tria poſuit q̄ maximā hāt uim ad oīa q̄ agimus. Ci.in Cat.admiratus eēm Catilina ſi ab ea amētia diſceſiſſes:ad quā te natura

Opes
Ops
Optare
Nihilominus
Conficior
peccare
Cōmerere
Verſor
Orbus

creauit. uolūtas exercuit fortuna ſeruauit: fortūa.n.ꝑ cōſuetudine poſuit: qm̄ ſm fortunā ꝯſuetudinē facimus: ē aūt ꝯſuetudo uſus alicuius rei. ❡ Cū Cæ.& aliis. ❡ Tū: multo maxime mihi. ❡ Natus: optia rō q̄re pœniteat eū uitæ ſuæ: qa cū ſit natus ad agēdū ſp aliqd dignū uiro: uidet nō ſolū ſibi ereptā facultatē agēdi: uerū ēt facultatē cogitādi: qd plus ē. ❡ Natus.i.a natura inſtitutus: q dedit mihi ingeniū & doctrinā. ❡ Dignū ut.l.honeſtū & utile reip.id.n.uiro dignū dr̄: qd rectū ē & cū offō fit. ❡ Rōnez: modū facultatē. ❡ Sed ne co.qa cogitatiōes meæ uanæ & irritæ futuræ ſunt: cū eo redacta ſit reſp.ut ei amplius opitulari nō poſſim: & hæc ē rō q̄re dixit cogitandi.nā aliter qſq; hēt liberā cogitādi ptātez.

❡ Et q: alia rō.qa cū añ oppſſaz tēp.potuiſſet. Ci.opitulari oib⁹ ignobilib⁹: & q aliqd facin⁹ admiſiſſent: dolebat ꝙ nūc nō poſſet non mō pſtare: ſed ne polliceri qdē aliqd opis & auxilii. ❡ Obſcuris: ignobilibus non claris: q̄lis fuit. C. Pōpilius Lenas picenæ regionis hō: quē Ci.nō minorī cura q̄ eloquētia defendit: a quo poſtea interēptus ē Ci.ut oñdit Valerius maximus lib.

Sontes v.ca.iii. ❡ Sontibus: nocērib⁹ q aliqd mali ppetraſſent: ſicut Milōi qui interfecerat Clodium.

Sanctiſſimus ❡ Opitulari: ferre opē: ſubuenire. ❡ Nunc: hoc tpe quo Cæ.oīa tz.P.Nigidio: maxīa uis ē i ꝓprio noie. ❡ Doctiſſimo: pſtātiſſima doctrina ſup alios oēs. ❡ Sāctiſſimo: ītegerrimo: optiōi & eſt contra id quod dixerat ſontibus.

cæteris ut qdē uideor: tū mihi ipſi diſpliceo natus.n. ad agēdū ſp aliqd dignū uiro: nūc n̄ mō agēdi rōnē nullā hēo: ſed ne cogitādi qdē. Et q aña aut obſcuris hōib9 aut ēt ſontibus opitulari poterā: nūc. P. Nigidio uni oium doctiſſimo & ſanctiſſimo: & maxia q̄dā gr̄a: & mihi certe aīciſſimo: nec benigne qdē polliceri poſſū: ergo hoc ereptū ē lr̄az gen9. Reliquū ē ut cōſoler & afferā rōnes qb9 te a moleſtiis conerabducere ea qdē facultas: uel tui: uel alterius cōſolādi ī te ſūma ē: ſi unq̄ i ullo fuit. Itaq; eā ptē q̄ ab exqſita q̄dā rōne & doctrina ꝓficiſcit nō attingā: tibi totam relinq̄. Quid ſit forti & ſapiēti hoīe dignū quod

PHI. PHI. ❡ Nihil ē acerbius: ut in epiſtola ad torquatū. Eqdē nos qd Romæ ſumus miſerrimū eſſe dico: n̄ ſolū qd in noibus malis acerbius ē uidere q̄ audire: & eſt ſenſus noſtrorū amicorū Infortunia audīr miſerū ē & acerbū ſed acerbi⁹ ē atq; miſeri⁹ illa uidere: & illis ſubuenire n̄ poſſe. ❡ Illud incēdiū: qd Catilina parauerat patriæ: quū in exercitū in Etruriā exul ꝯfugiſſet Lētulo cethego iuſſit cædes in urbe & incēdia pararet: & ſe cū exercitu ꝓpediē affuturū ſignificauit: pararūt igr̄ ut iuſſerat futura nocte in.xii.regionibus urbē incēdere. ❡ Gr̄a: amorī & beniuolētia in nos.P.R. ❡ Auctoritate: nā multū poteram⁹ i urbe ex ꝯſeruata rep. ❡ Gloria:

Floreo quā ex oibus magiſtratibus reportauit maxie ex ꝯſulatu bello Catilinario: & ē hic articul⁹. ❡ Floruerūt: tranſlatio: q̄ multū ſplēdoris affert in orōne: qū parce & accōmodate fit: floreo āt ablatiuo ꝯiūgit uenuſtiſſime: ut clare fulgeo: ſplēdeo: luceo. ❡ Obtinemus: hēmus inqt gr̄am Cæ.q me amat: antipophora ē: & ꝯfutatio q̄dā. Nā dicere figulus potuiſſet a Ci.dcm̄ eſſe Paulo ſupius nihil ſibi optādū uenire in mētē: qd ultro ſibi Cæſar n̄ afferat: ergo nō carere gr̄a ad qd Ci.rñdet obtinem⁹ &c. ❡ Quā mu.tporū. qm̄ plus apd nos pōt mutatio & ꝑturbatio tēpoꝝ ad dolorē cōmouēdū: q̄ beniuolētia & gr̄a Cæ.ad lætitiā dādā: qd q̄uis habeā Cæ.gr̄am: n̄ ea cōtēt⁹ & lætus eē nō poſſuz quū uideā me libertate priuatū. ❡ Natura: Maximā hæc tria ui hn̄t in oib⁹ natura uolūtas: & ꝯſuetudo: de qb⁹ i Catilinā Tulli⁹ ſic hēt. Admirat⁹ eēm Catilina ſi ab ea amētia diſceſſiſſes: ad quā te natura creauit: uolūtas exercuit: fortuna ſeruauit. ❡ Nat⁹.n.ad agēdū ſp aliqd dignū uiro: ſine arrogātia ꝓ meritis ſuis id dicere poterat hō uere natus ad agēdū ſp aliqd claro uiro digniſſimū tā domi quā foris: tā i rep.quā in doctrina: nā i repu.pr̄iā ſeruauit. In doctrina p̄cipuū liguæ latinæ lumē fuit. Duo maxia mūera adimpleuit ociū lr̄arum: & negociū rerū geſtarū. Tria præclara in eo uiro fuere. Magnitudo ingenii. Vigilātia naturæ: & excellentia oium bonarū artium diſciplinæ: qbus ampliſſima negocia & ocia lr̄aruz obire potuit. ❡ Natus: a natura inſtitutus: & eſt rō q̄ ſibi moleſtū ſit eē in uita. ❡ Dignū ut.utile & honeſtū reip. ❡ Rōez: facultatē: & modū. ❡ Obſcuris: ignobilib⁹ q̄lē fuiſſe legim⁹. C. Pōpiliū Lenā picētē a Ci.defenſuz: q poſtea in referēda gr̄a Ciceronē occidit: & ſex. Roſciū amerinū accuſatū de parricidio dānāte. L. Sylla defenſū a Tullio nō plures q̄ tris & uiginti ānos natoi: ut ait Corneli⁹ nepos: ſed ut placet Feneſtellæ ānos nat⁹ ſex: & uiginti hāc cāz dixit. ❡ Aut ēt ſontib⁹: ut. T. Annio Miloni: q Clodiū interfecit. ❡ P. Nigido uni Figulo: Emphaſim hēt nomē proprium.

VBER. VBER. ❡ Maxīa gr̄a apud populū.i.q eēt ualde gratus & dilectus populo: & opponit̄ obſcuris hoīb⁹. ❡ Et

Benignitas mi.cer.ami.q.d.qd ipm ſolū ſatis eē deberet: qa amicitiæ oia debem⁹ q̄ pſtari poſſunt. ❡ Benigne: large liberaliter: nā benignitas: ut docet Ci.i.offi. Eadēq; & liberalitas dr̄. ❡ Ne pol.q.qd minus ē q̄ opitulari. ❡ Hoc.g.lit. in quo debeat eē ꝓuiſio alicuius auxilii ut ſupra dixit. ❡ Reliquū ē: reſtat: relinqr̄ mihi. ❡ Vt te cō.quia duo genera poſuit ſupius: & dixit in quo debeat eē aut ꝓmiſſio auxilii alicuius: aut cōſolatio doloris. ❡ Conerrentē.

Abducere ❡ Abducere: remouere: eripe. ❡ Ad ea.oſtendit maximā partē huius cōſolationis eē in ipſo nigidio: q & ſeipſ; & alios multo melius poſſet ꝯſolari q̄ Ci. ❡ Facultas: ptās modus. ❡ Si unq̄ in ullo fuit: ſi unq̄ aliqs potuit aliū cōſolari: tu potes maxie. Itaq; infert ex ſupiori clauſula nō eē ſibi opus uti rōnibus ſumpns a philoſophis: & ab aliis uiris doctiſſimis: cū eas melius teneat Nigidi.q̄ ipſe. ❡ Partē.ſ.cōſolationis. ❡ Proficiſcit̄: pronenit:

Exquiſita ſumit̄. ❡ Exqſita: ſubtili: diligenter excuſſa & diſputata. ❡ Rōnē: q̄lis eſt ſtoicoꝝ: ꝙ ſolus ſapēs ſit diues: ꝙ qui amiſit pecuniā: domos pecora & cætera ſimilia: non amiſerit bona: & ideo non eſſet taliū reruz iactura dolen

Ratio dū: & reliqua quæ diſputant̄ a philoſophis ualidiſſimis & efficaciſſimis argumētis & rationibus. Rō autē cum multa alia ſignificat: hū uero dr̄ q̄ aliqd ita eſſe ꝓbat: ut eſt dictū. ❡ Non attingā: nō cōmemorabo nullā faciā de ea mentionē. ❡ Tibi: cui eſt notiſſima. ❡ Quid ſit: declarat quæ ſit illa conſolatio q̄ ex ratione & doctrina proficiſcitur. ❡ Forti dignū: eſt.n.ut uolunt philoſophi: forti ſapienti homine dignū ſicut nō extolli nimiū proſperis: ita neq; frangi: neq; deiici aduerſis: eſt autē ordo: tu uidebis quid ſit dignum forti & ſapienti homine &c.

❡ Grauitas:

VBER. ❡ Grauitas: auctoritas exiſtimatio: q̄ de aliquo habet. Altitudo ai: q̄ debet ſupare oīa aduerſa & uīce re ferēdo. ❡ Acta tua ui .i. pterita tua uita: ē .n. turpe eū q cū laude uixerit: & ſapiēter ſe geſſerit: nō ſeruare ꝯſtātiā nec eūdē eē ēt ſi aliq̄ uix fortūæ igruat. ❡ Studia: qa ēt turpe ē eū q ſequat ſtudia phiæ nō pareṙ ei: nec aliq̄ utilitatē accipe ex ſtudiis ſuis. ❡ Artes: bōæ & liberales. ❡ Flagitēt: exigāt: poſcāt: qa uidenṙ poſcere a te: ut ita te geras ne uidearis fruſtra ea ſecut⁹ nec feciſſe cōtra dignitatē tuā & īſtitutionē uitæ aū actæ. ❡ Ego: hæc ē cōſolatio: q̄ ei pōt afferre: ut itelligat nigidi⁹ ſe nō poſſe diuti⁹ eē i his moleſtiis carēdi pria. Eſt āt ordo: ego affirmo tibi qd͛ VBER.

grauitas: qd altitudo ai: qd acta uita tua: qd ſtudia: qd artes: qb⁹ a pueritia floruiſti a te flagitēt tu uidebis: ego qd ītelligeṙ & ſētiṙ: qa ſū Romæ: & qa curo attēdoq; poſſum: id tibi affirmo te i iſtis moleſtiis in qb⁹ es hoc tpe nō diuti⁹ futuꝝ. In his aūt i qb⁹ etiā nos ſum⁹ fortaſſe ſp fore. Videor mihi pſpicere primū ipſi⁹ aium q plurimū pt ꝓpēſū ad ſalutē tuā. Nō ſcribo hoc temeṙ quo min⁹ fāiliaris ſū hoc ſū ad iueſtigādū curioſior quo facili⁹ qb⁹ ē iratior rn̄deṙ triſtius poſſit. Hoc ē adhuc tardior ad te moleſtia libādū fāiliares uero ei⁹ & hi qdē q illi iucūdiſſimi ſt̄ mirabiliter d͛ te & loquūt̄ & ſētiūt. Accedit eodē uulgi uolūtas uel poti⁹ cōſēſus oim. Etiā illa q̄ mimū nūc qdē pōt (Sȝ poſſit neceſſe ē) reſp. quaſcūq; uires hēbit

poſſū itelligeṙ & ſentire: qa ſū rōæ: & qa curo & attēdo .ſ. te ñ poſſe diuti⁹ eē i iſtis moleſtiis. ❡ Sētit: iudicaṙ. Quia ſū rōæ: ubi de his reb⁹ tractaṙ ubi ē Cæ. ibi ei⁹ ꝯſilia tractāṙ. ❡ Cura: ad aium refeṙ .i. aium adhibeo: & cogito. ❡ Attēdo: cōſidero: pſpicio: & ad corp⁹ refeṙ. ❡ Diuti⁹ lōgiori tpe. ❡ In h. ēt .i. pter hoc qd͛ affirmo tibi te diutius ñ eē carituꝝ pria: affirmo ēt nos nō futuros fortaſſe diuti⁹ i his moleſtiis: i qb⁹ nūc ſum⁹ .i. ut ſp careamus dignitate & libertate. ❡ Primū: rō quare Nigidius nō ſit futurus diuti⁹ i illis moleſtiis. ❡ Videor p. uideor cognoſceṙ. ❡ Qui pl. pōt .i. Cæſa. ❡ Propēſum: ꝓnū: inclinatū. ❡ Ad ſa. t. ad te reſtituendū & ſeruandū incolumem. Attēdo Propenſus

PHI. ❡ Abduceṙ: ducimur quo uolum⁹: abducimur quo nolim⁹. ❡ Cōeṙ: leui⁹ ē cōari q̄ facere aut niti. Raro .n. cōari hēt effectū niſi uero: & faceṙ ut plurimū ſortiunṙ effectū. ❡ Flagitēt: flagitam⁹ ardēti⁹: poſtulam⁹ remiſſi⁹. Antea poſtulabat iqt Ci. nūc flagitat. ❡ Sctiſſimo: ꝯtra ili d͛ qd͛ dixerat ſoꝛtib⁹. ❡ Maxia. g. ad illud qd dixerat obſcuris erat .n. is. P. R. gratiſſimus. ❡ Amiciſſimo: i fine poſuit orōnis qd erat ampliſſimū: debemus .n. oia amicis: ergo hoc ereptū ē lrarū gēus: i quo ꝓmiſſio alicui⁹ officii debebat eē: ut ſupius dixit. ❡ Moleſtiis: erat .n. in magna moleſtia Figulus ꝙ Cæ. timebat iratū: & ex hoc Romā uenire nō audebat: ſecut⁹ .n. fuerat Pō. Vnde tali moleſtia eū maxie cariturū oſtēdit: ſed aliis moleſtiis q̄ ſibi cū cæteris oibus cōes erāt nunq̄ oino ſe cārituꝝ affirmat: hoc aūt erat ꝙ libertas reip. oino perierat nūq̄ ampli⁹ reditura: nec dominatio Cæ. pitura. ❡ Hoc tp e. quo ro. nō es. ❡ At ea: plurimā huius cōſolationis ptem Nigidio eā poſitam oſtēdit: ut ipſe ſeipm melius cōſolari poſſit q̄ Ci. ❡ Si in nul. un. fu. ſi qſpiā unq̄ potuit aliquem cōſolari tu potes. Itaq; cōcludit nō eſſe ptis ſuæ Nigidiū cōſolari: qūo ipſe Nigidius oēs cōſolandi rōnes meli⁹ teneat q̄ Ci. ❡ Exquiſitiſſima: diligenter diſputata. ❡ Parte .ſ. cōſolādi. ❡ Vt uide. qui hæc oia ex tuo & ſtoicoꝝ ſenſu diſputare: & in mediū afferre potes forti uiro dignū hēre deſpicientiam rerū humanarū nō extolli reb⁹ ſecūdis: & nō opprimi aduerſis. ❡ Grauitas: in exiſtimatione. ❡ Altitudo: ferēdo res aduerſas. ❡ Acta uita: qui ſolit⁹ es cū laude uiuere: nūc uero frāgi aduerſus turpiſſimū uidereṙ. ❡ Studia: philoſophiæ. ❡ Flagitēt: expoſcāt: uidenṙ eni expoſcere ut in iſtis aduerſis ita te habeas: ut ex illis ſtudiis phiæ q̄ ſecut⁹ fuiſti: maximū fructū te reportaſſe iudicens. ❡ Ego: cōſolatiōis gen⁹ qd͛ Ci. pōt afferre Nigidio: & ei denūciat nō poſſe eū eſſe diutius in illis moleſtiis carendæ priæ: qa curabat & attendebat q̄ ro. apud Cæ. de reſtōne Nigidii tractabāṙ. ❡ Nō diu. qm̄ cito te Cæ. amplectetur: & iſta te moleſtia liberabit. ❡ In q. n. ſ. pp amiſſam libertatem has tibi moleſtias nō ſempiternas fore denuncio. ❡ Qui. pl. p. circuitio.

VBER. ❡ Nō .ſ. ne uideaṙ hoc diceṙ magis ut eū cōſoleṙ q̄ qd͛ ita ſit. ❡ Temeṙ: ſiñ cā: fruſtra. Vir. Nō temeṙ ē uiſum cōclamat ab aggeṙ uolſcēs. ❡ Quo mi. ſēſus ē q̄to min⁹ ſū fāiliaris Cæ. & min⁹ cū eo uerſor: tm̄ ſū curioſior & diligētior ad iueſtigādū ei⁹ aium & uolūtatē. ❡ Fāiliaris ſū .ſ. Cæ. qa Ci. paꝝ cū eo uerſabaṙ. ❡ Curioſior: ſolertior: diligētior. ❡ Inueſtigādū: diligēter iqrēdū: tractū a uenatorib⁹ q p ueſtigia q̄rūt feras. ❡ Quo fa. rñſio ad obiectionē: qa poſſȝ diceṙ Figul⁹ ſi cæ. ꝓpēſus ē ad ſalutē meā ut ais: q̄re tādiu differt reſtōnē meā: Rñdet Ci. ꝙ hoc nō facit pp ipm Figulū: ſed ut acerbi⁹ & liberi⁹ poſſit rn̄deṙ his qb⁹ ē irat⁹ qd͛ nō poſſet faceṙ ſi iā reſtituiſſet Figulū: qa dicerēt alii: id qd͛ Cæ. Figulo cōceſſiſſet: aliis ēt eē ꝯcedēdu. Itaq; ne eripiaṙ ſibi hæc occaſio & libertas rephēdēdi inimicos ſuos dicit eū tardiorē fuiſſe ad reſtōnē Figuli. ❡ Quo: ordo ē Cæ. adhuc eo tardior ad liberādū te moleſtia: quo facili⁹ poſſit rn̄deṙ his qb⁹ ē iratior: p irat⁹ cōp atiuū p poſitiuo. ❡ Eo: pp id. ❡ Quo: ut. ❡ Facili⁹: liberi⁹: nulla ſibi fcā obiectiōe qa uni fecerit: qd alii ñ faciat. ❡ Tri. acerbi⁹: cū maiori ſtōacho & īdignatiōe: qd poſſet ſi te reſtituiſſet: qa dicerēt qd͛ tibi ꝯceſſiſſet Cæ. idē ſibi cōcedēdū. ❡ Tardior: lōgior: ſerior. ❡ Ad li. t. m. q̄ affeceris: qa cares pria .i. ad reſtituēdū i priā. ❡ Accedit: ſcda cā qa dixerat primū ipſi⁹ aīuȝ &c. ſubdit. ❡ Acce .i. addiṙ & adiūgiṙ. ❡ Eo. ad id qd͛ ē ſupradictū .ſ. ꝑdictæ rōni ſiue cāæ: ꝙ putē te nō poſſe eē diuti⁹ i his moleſtiis. ❡ Vul. plæbis. ❡ Vel po. correctio: qa paꝝ uidebaṙ eē nolūtas uulgi qd͛ parū pt: iō correxit: & dixit. ❡ Cōſenſus oi. oim aius ꝯiūctus. qa oēs in eadē ſūt uolūtate: ut reſtituans. ❡ Etiā pter ꝯſenſū uulgi & oim. ❡ Nūc. m. pt: qa ē oppſſa: & oia ſūt ad libidinē uni⁹ uel paucoꝝ cæſaria. ❡ Sȝ .n. ē. p. qa ñ poterit diuti⁹ eē in tāta oppſſiōe: pdixit āt hoc loco Ci. latēter cædē: Cæ. ſcribat .n. qd ꝯſtituiſſēt q ſuiſſēt amatores libtatis. Brut⁹ & Caſſi⁹: & alii qdā. ❡ Quaſ. ui. ſenſus ipa reſp. q̄ lȝ nūc parū poſſit tn̄ ē neceſſe ut poſſit oib⁹ uirib⁹ ſuis īpetrabit reſtōnē tuā: ordo ē ēt illa reſp. q̄ nūc mimū pōt: ſed ē neceſſe ut poſſit: ipetrabit ꝓpediē; de te ab his ipſis: qb⁹ teneṙ oib⁹ uirib⁹: q̄ſcūq; hēt. ❡ Impe. obtinebit. ❡ De te: pp te. ❡ Quaſ. ui. ha. ſubaudi uirib⁹ q̄ſcunq; uires hēt.

Temeṙ

Inueſtigare

Duci
Abduci
Conari
Nin

Accedit

VBER. Cöple- ctar Cöſue tudo īſinuare Inſinua tio PHI.

VBER. ¶ Ab his ipſis:a Cæſare & cæſarianis:ipſis aũt pluratiue ꝓtulit:ut oñdat Cæ.multa feciſſe ad arbitriũ eoꝝ p quos uicerat:ut ſupra dixi. ¶ Igĩ:qa ei⁹aīus ē ꝓpẽſus ad ſalutẽ tuã:& qa reſp.de te ĩpetrabit. ¶ Redeo: reuertor:cõfero me. ¶ Ad id qđ.o.ſu.cũ ē dcm̃ ꝙ pollicerer ñ erat. ¶ Cõple. ꝯciliabo mihi:aſtrigã mihi. ¶ Ipſius:Cæ. ¶ Cõſue.fãiliaritatẽ & ꝯuerſationẽ.i.faciã ut aliquo mõ ꝯleq̃r ꝯſuetudinẽ ei⁹:q̃ mihi hucuſq; ñ ꝯtigit pp pudorẽ:nõ aũt ipſi⁹ culpa. ¶ Pudor.e.q̃dã:erubeſco eñi cũ eo uerſari cui antea fuerim aduerſari⁹. ¶ Clauſit:ĩpediuit. ¶ Inſinuabo:latẽter & cũ arte me ĩmmittã.Inſinuare eñi latẽter & ex oblico ĩgredi:a finib⁹ ueſtiũ aut ueloꝝ tractũ:ĩde ĩſinuatio ps exordii dicta ē q̄d artificioſe & diſſimulãter ĩgrediaẽ ad cãm.

ab his ipĩs qb⁹teneẽ:qđ te ꝓpediẽ(mihi crede)ĩpetrabit:redeo igĩ ad id ut iã tibi ẽt pollicear aliq̄d:qđ prio omiſerã. Nã & cõplector ei⁹familiariſſimos q me admodũ diligũt multũq; mecũ ſũt:& in ipſis cõſuetudinẽ:q̃ adhuc me⁹pudor mihi clauſit ĩſinuabo & certe oẽs uias pſequar:qbus putabo ad id qđ uolum⁹ ꝑuenire poſſe.In hoc toto genere plura faciã:q̃ ſcribere audeo. Cæteraq; q̃ tibi a multis ꝓmpta eẽ certe ſcio:a me ſũt patiſſima.Nil ĩ familiari re mea ẽ ꝙ ego meũ mali eẽ q̃ tuũ hac de te & de hoc genere toto ſcribo ꝑcius ꝙ te id ꝙ ipẽ cõfido ſpare malo te eſſe uſuꝝ tuis.Extremũ illđ ẽ ut te horter & obſecrẽ aĩo ut maxĩo ſis:nec ea ſolũ mẽineris:q̃ ab aliis magnis uiris accepiſti.Sꝫ illa ẽt q̃ ipſe ĩgẽio ſtudioq; pepiſti.Quæ ſi colliges & ſpabis oĩa optĩe & q̃ accidẽt q̄liacũ erũt ſapiẽter feres:ſꝫ ſi tu meli⁹uel optĩe oĩm. Ego q̃ ꝑtieẽ ad te ĩtelligã ſtudioſiſſĩe oĩa diligẽtiſſĩe ꝙ curabo:tuorũq; triſtiſſĩo meo tpe meritoꝝ erga me mẽoriã ꝯſeruabo. Vale.M.T.C.Cn.Plã.S.D.

PHI. ¶ His moleſtiis:carẽdo pria. ¶ Primũ:nõ eſt q̃ demõſtraẽ Nigidi⁹nõ diuti⁹ eẽ pria cariturus:& eẽ ĩ his moleſtiis. ¶ Quo mi.paꝝ.n.cum Cæ.uerſabaẽ:ex quo dicit q̃to minorẽ cũ Cæſ. cõſuetudinẽ habeã:tãto ſũ ad pſcrutãdum eius aĩum diligẽtior maxĩe ĩ reductiõe tua. ¶ Inueſtigãdũ:tractũ a ueſtigiis feraꝝ q̃ canes & uenatores ſectanẽ:& q̃runt. ¶ Quo fa.cõfutatio oblectiõis quã Figulus faceẽ potuiſſet:& ita dicere ſi Cæſar:ut dicis ꝓpẽſurus eſt ad ſalutẽ meã:q̃re me nõ ſinit Ro.uenire.Ad qđ Ci.ita rñdet.Cæſarẽ nõ id facere pp Nigidiũ:nã ei⁹reditũ cupit:ſed pp alios Põpeianos:qb⁹ẽ ipſe ualde irat⁹:& rephẽdere eos cupit:& ſi tã facilẽ uidiſſent Cæ.ĩ Figulũ fuiſſe:ardẽti⁹ reſtõnẽ a Cæſ.petiuiſſent:quo dignitas Cæſa.& rephẽdendi pĩãs aliq̃tulũ minui uidereẽ:& ex hoc tardiorẽ ad reſtituẽdũ Figulũ dicit eẽ Cæ. ¶ Triſti⁹:cũ maiore ĩdignatiõe:dicerẽt.n.qđ Figulo cõceſſit Cæſar:cur nõ ẽt nobis ꝯcedẽdũ putat. ¶ Ad li.te mo.tũc eniꝫ moleſtia liberat⁹fuiſſet Figul⁹ qñ ĩ priam fuiſſet reſtitut⁹. ¶ Acceditadiũgiẽ eodẽ qđ ſe diutius eẽ ĩ his moleſtiis ñ putẽ. ¶ Vel poti⁹:correctio. ¶ Sed ne.ẽ poſ.Quia hoc diuti⁹ durare nõ poterit q̃ſi uates Cæſaris mortẽ ſignificauit:quã ei poſtea Brut⁹& Caſſi⁹aſciuerũt. ¶ Etiã il.reſpu.

Accedit Admo- dum Inſinua re Inſinua tio

Vide queadmodum creuit oro:primo familiares:ſecundo uulgus:tertio totã rempu.hoc idem uelle demonſtrat ut ei parcat Cæſar:& ſua eum manſuetudine complectatur. ¶ Admodum:ualde.Teren.Nup notitia admodũ eſt. ¶ Inſinuabo:p obliquas uias incedã:& me ĩmittã in eius conſuetudinem.Vnde dicitur inſinuatio.

VBER.

VBER. ¶ Oẽs.u.oẽs rõnes & modos. ¶ Ad id qđ uo.ad reſtõnẽ tuã q̃ ualde curam⁹. ¶ Toto.g.tota cã tuæ ſalutis & reſtõnis curãdæ. ¶ Audeo:ne uideat iactare aĩum & offĩm meũ. ¶ Patiſſ.a me:qa alios uolo longe ſupare:q̃rũ ſuplatiuũ diſtat a poſitiuo. ¶ Tibi:ĩ auxiliũ & fauorẽ tuũ. ¶ In re.fa.m.ĩ meis reb⁹priuatis & dõeſticis. ¶ Mali:poti⁹ueli. ¶ Eẽ.m.q̃ tuũ:qa ita uolo eẽ tuũ ſicut meũ:qa amicoꝝ oĩa cõia. ¶ De hac.r.&.t.g.i. de tota hac materia:ꝙ nihil hẽo ꝙ mali eẽ meũ q̃ tuũ. ¶ Parci⁹:breui⁹ſine plurib⁹pollicitatiõibus. ¶ Tuis:reb⁹ poti⁹ q̃ meis. ¶ Q.đ:q̃ rẽ.ſ.te uſuꝝ tuis poti⁹ q̃ meis. ¶ Cõfido te.ſpe.certiſſim⁹ſum te ſpare. ¶ Extremũ: ultimũ & cõcluſio epſæ ur̃æ. ¶ Et ob.ꝙ plus ẽ q̃ hortari. ¶ Ab aliis:pħis & eruditis uiris. ¶ Accepiſti:cognouiſti. ¶ Inge.t.acri & prõpto. ¶ Pepiſti:effeciſti ꝓprie tua:ſcripſerat.n.multa Nigidi⁹ex fõte pħiæ ſũpta. ¶ Quæ: oĩa & ab aliis accepta & ĩgenio ac ſtudio tuo parta & effecta. ¶ Si col.ſi conſiderabis. ¶ Et ſpe.hoc eſt uerbũ qđ dirigit clauſulã:nec impediẽ a dictione:& cũ duplicaẽ &.Sic mihi benefeceris:& me cognoſces gratum:& lætaberis offõ. ¶ Spabis oĩa op.i.optimã de reb⁹oĩb⁹ ſpẽ hẽbis. ¶ Quæcũq; erũt.i.qualiacũq; acciderit. ¶ Sapientem ut decet ſapientẽ. ¶ Sed.h.t.ſubaudi ĩtelligis uel noſti:eſt.n.eclypſis. ¶ Meli⁹me:meli⁹ q̃ ego. ¶ Vel: correctio. ¶ Optĩe om.multo meli⁹ q̃ oẽs alii:qa es oĩum doctiſſim⁹. ¶ Studio.libẽtiſſime:prõptiſſimo aĩo. ¶ Tuoꝝ:hoc ẽ recordabor eoꝝ bñficioꝝ q̃ cõtuliſti in me meo triſtiſſimo tpe cũ ex urbe eiect⁹ ſum ire in exiliũ. ¶ Meritoꝝ:offõꝝ:pſtitoꝝ. ¶ Tpe.t.ĩfœliciſſimo:miſerrimo cũ ab his ẽt derelict⁹ ſũ:a qb⁹minime putaſſẽ.

Via Iter

PHI.

PHI. ¶ Vias:rõnes.Vir.fata uiã ĩuenient.Metaphoricos tñ ita dẽ quũ uia ſit p q̃ ãbulam⁹iter:actio eũdi. ¶ Toto ge.i iſta cã reſtõnis tuæ. ¶ Audeo:ne uideat plura dicere q̃ faceẽ. ¶ Prõptiſſima:ſupando in bñficiis erga te oĩs alios. ¶ Tibi:ĩ auxiliũ tuũ. ¶ Malĩ.m.e.q̃.t.expſſit apđ græcos uerbũ de amicis τὰ τῶν φίλων κοινά:hoc eſt amicorũ oĩa cõia. ¶ Parci⁹:remiſſi⁹:nõ multa pollicẽdo:& q̃re qa ſpero & opto te uſuꝝ reb⁹ tuis:& quod aliẽis reb⁹nõ egebis. ¶ Q.đ.ſ.te uſurũ tuis poti⁹ q̃ meis. ¶ Aĩo:maxĩo.Exortatio ad oĩa fortiter pferẽda:& ſicut dicim⁹bono magno maxĩo aĩo ſis:ſic ẽt pñti aĩo ſis ꝓ forti aĩo. Terẽ.Fac hæc aĩo ut pñti dicas. ¶ Accepiſti:ab aliis pħis audiuiſti.Fuit.n.is Nigidi⁹apprie doct⁹:& erudit⁹. ¶ Pepiſti:trãſlatio ẽ:qđ aũt pturire & parere diſtẽt.Liui.his uerbis oñdinꝙ diu pturit aĩus uẽ aliqñ pias.Hora.Parturiũt mõtes naſceẽ ridicul⁹mus:q̃ oĩa tã ab aliis accepta q̃ p te ipꝫ ĩuẽta. ¶ Spa.op.ſpẽ optimã hẽbis.Sed hoc ſupple noſti. ¶ Vel.i.ẽt:& ẽ correctio optĩme oĩum meli⁹ q̃ oẽs alii cũ oĩ doctrĩa ſupas. ¶ Studioſiſſi.q̃ libẽti & prõpto aĩo. ¶ Triſtiſſimo:qñ ĩ exiliũ eiectus. ¶ Memoriã cõſerua.nõ immemor ero:& tibi pro beneficiis in me tuis grãm accumulatiſſime referã.

Parturiſ Parere Studio ſiſſime

¶ Binas:Cn.

VBER.

Binas:Cn.Plãcus ad quẽ nũc ſcribit Ci.idẽ eſt ad quem multæ Ci.epſæ li.x.ſcriptæ ſunt:ſed illas poſt mortẽ Cæ.has duas ſeruẽtibus bellis ciuilib⁹ ſcriptas cõſtat:lõ diuerſis uoluminib⁹ poſitæ ſunt:nunc aũt Ci.rñdet Plãco:q ei gratulat⁹ fuerat:q̃ ĩtellexerat eũ retinere dignitatẽ ſuã apud Cæ.qđ qdẽ oñ-dit nõ ita eẽ multis rõnib⁹.Deinde qa optauerat Plã.Cice.fœliciter euenire qđ egiſſet.Rñdet Ci.ſe cõfidere ita eẽ ut dicit:oñditq; cã ꝗre id egerit:qđ qd & ꝗre fuerit:dicã loco ſuo ĩ epſa.Poſtremo pollicet̃ ipſi Plãco qcqd opa cõſilio & ſtudio per eũ fieri poſſit.❡Binas lr̃as:elegãter dixit & ꝓprie:nam duas lr̃as nõ dici-

Binæ litteræ

Binas a te recepi lr̃as Corcyræ datas:q̃rũ alteris mihi gratulabare:q̃ audiſſes me meã priſtinã dignitatẽ obtĩeř alteris dicebas te uelle q̃ egiſſem bñ & fœliciter euenire.Ego aũt ſi dignitas ẽ bñ de rep.ſentire:& bonis uiris ꝓbare qđ ſentias obtineo dignitatẽ meã.Sin aũt ĩ eo dignitas ẽ qđ ſẽtias:aut re efficeř poſſe:aut deniq; libẽa oſone defendere:ne ueſtigiũ qdẽ ullũ ẽ reliquũ nob̃ dignitatis.Agiturq; p̃clař ſi noſmetipſos regeř poſſumus ut ea q̃ ꝑtim iam aſſunt:ꝑtim ĩpẽdent moderate feramus:qđ eſt difficile in hmõi bello:cuius exit⁹ ex altera ꝑte cædẽ oñdat:ex altera ſeruitutẽ:quo ĩ ꝑiculo nõ mihi me cõſolat̃:quũ recordor hæc me tũ uidiſſe cũ ſecũdas ẽẽt res nr̃as:nõ mõ aduerſas ꝑtimeſcebã. Videbãq; quãto ꝑiculo de iure publico diſceptaret̃ armis.Quib⁹ ſi uiciſſent hi:ad quos ego pacis ſpe nõ belli cupiditate adduct⁹ acceſſerã:tñ intelligebã: & iratoꝝ hoĩum & cupidoꝝ & iſolẽtiũ quã crudelis eẽt futura uictoria.Si ãt uicti eẽnt q̃t⁹ iterit⁹ eẽt futurus ciuiũ:ptĩ ampliſſimoꝝ:ꝑtim ẽt optimoꝝ:qui me hæc p̃dicentẽ atq; optime conſulẽtẽ ſaluti ſuæ malebãt nimiũ timidum quam ſatis prudentẽ exiſtimari.

mus:nec binas epſas:ſicut Cic.ad filiũ ſcribens oſtẽdit auctore Ser.nã binus iũgit̃ cũ his q̃ tãtũ plurali numero declinant̃.❡Quinti.tñ dixit & binos pedes & qnás ſyllabas li.ix.❡Alteris:nõ aũt altera:nã ſi totũ pluralis eſt numeri tãtũ:partes quoq; pluralis numeri eẽ debẽt ut hic.Si uero totũ licet pluralis nũeri ſit:ſingularẽ hẽat:tũc ꝑtes ſingulares eẽ debẽt:ut delector duob⁹ poetis altero græco:altero latino.❡Corcyræ:q̃ ĩſula eſt uicina adriatico mari:nonnunq̃ phæacia appellata Alcinoi regis patria:de qua lib.iii.plura diximus.❡Priſtinã:priorẽ:ſolitã.❡Alteris.ſ.lr̃is.❡Velle:optat.❡Euenire:ſuccedere.❡Bene fœ.erãt uerba qbus utebant̃ antiqui cõfectis matrimoniis.Iuue.dcm̃ fœliciter.❡Quod lege.fecerim.ſ.de m̃rimonio nouo:ita.n.puto intelligi.Nã ut ait Plu.in uita Ci.quũ p̃eſſet Cicecilicię:illa mala fortuna q̃ in rẽpu.ſæuierat:non minori ĩpetu domũ Ciceroĩs ĩuaſerat:ſiqdẽ & Q.fr̃ & Qu.Ci.fr̃is filius:inimico aĩo in ipſum Ci.facti ſũt:nec Terẽtia uxor in fide pmãſit:q̃ p̃ter cætera flagitia p̃rimoniũ Ci.parum diligẽter parũq; fideliter admiſtratũ ſumptibus iacturiſq; exinaniuit:puerſæ deniq; oĩa facere moliriq; uidebat̃:qb⁹ tãdẽ reb⁹ reuerſus Ci.romã coactus eſt ſũmoꝝ uiroꝝ exẽplo eã dimittere.Sup hæc oĩa grãde æs alienũ ſub uſuris ſumptũ ĩdies oĩa deuorabat:& accedebat reſtitutio dotis Terẽtiæ faciẽda:qb⁹ cũ aliter ſatiſfieri nõ poſſet eãdẽ ex amicoꝝ ĩnia publiliã:cui ãpla hr̃ẽditas erat uxorẽ accepit:de q̃ nũc ĩtelligit.❡Ego ãt:rñdet primæ epſæ de gratulatiõe dignitatis:arguẽs illã nõ appellãdã dignitatẽ:dat.n.quãdã diffinitionẽ dignitatis:q̃ ſi eẽt uera ſm eã dicit ſe obtinere dignitatẽ ſuã:ſed cũ nõ ſit uera:inuit ſe nõ obtĩere.❡Bñ ſen.bñ iudicare:aĩum bñ diſpoſitũ hr̃e ꝓ rep.❡Et ꝓ.ꝓbabile faceř:& oñdere bonis uiris.❡Qđ ſen.i.ſni am tuã.Eſt aũt ſcda pſona elegãter poſita ꝓ pria & ꝓ tertia ſm locos & ſenſus ſi ĩ bñ ſentiẽdo de rep.& ꝓbãdo bõis uiris bonã ſniam de rep.cõſiſtit dignitas:poſſũ dicere me obtĩere dignitatẽ meã.❡Sin:ponit alterã & uerã diffinitionẽ dignitati ſm quã dicit ſe nullã obtinere dignitatẽ:nã cũ dignitas ſit nõ ſentire bñ de rep.ſimplr̃ ſed efficere & defendere libere id qđ ſentias:& id facere Ci.nõ poſſit:ſeqt̃ q̃ nullã oĩno retineat dignitatẽ.❡Re:effectu.❡Libera:ſine reſpectu & tĩore alicui⁹.❡Ne ue.q.r.ẽ.i.nõ mõ dignitas nulla relicta ẽ nobis:ſed ne ueſtigiũ qdẽ aliqđ qđ min⁹ ẽ.❡Veſtigiũ:ſignũ appaẽtia:nã ueſtigia ꝓprie dõr ſigna pedũ.❡Reliquũ ẽ.i.reſtat:relinquit:oẽm.n.dignitatẽ penit⁹ amiſſimus:qa nõ licet efficere re & defendere libeř qđ ſentim⁹:ĩ quo cõſiſtit ipſa dignitas.❡Agit̃ p̃.ſ.nobiſcũ.i.bñ nobis ſuccedit.❡Noſmetipſos:& nõ alios neq; rẽpu.❡Aſſunt:p̃ſtia ſũt.ſ.mala.❡Impẽdẽt:imiuẽt:futura ſunt:ſed ĩpẽdẽt & imĩnẽt tñ mala.Fortuna aũt dicim⁹ & bona & mala.❡Moderate:ſine ꝑturbatiõe animi.❡Quod:ferre moderate hæc mala.❡Eiuſmodi:ciuili tã nefario & miſero.❡Cui⁹:belli.❡Exit⁹:finis.❡Ex alte.Cæ.ex Põpeiana occiſione multorũ oñdit.❡Ex alte.Cæſariana:qa ſi uicerit Cæ.actũ erit de libertate romana.❡Periculo:diſcrimie cædis & ſeruitutis.❡Nõ mihi:mſtũ.❡Pertimeſce.res ſe.i.cũ timebã ẽt uictoriã Põ.❡Nõ mõ:nõ tñ.❡De iu.pu.i.uter ĩ paret:uter meliorẽ hr̃et cãm:ut ſupra ad Ser.ſul.poſtq̃ de iure pu.diſceptari cœptũ ẽ &c.❡Quãto peri.q̃ magno:qa nõ agebat̃ ſolũ ꝑiculũ Cæ.& Põ.& eoꝝ q eos ſeq̃bant̃:ſed po.ro.& toti⁹ orbis terraꝝ.❡Si ui.hi.i.põ.quos ſecutus erã cupiditate pacis:nõ belli.❡Fractoꝝ:põpeianoꝝ:qui erãt irati Cæſarianis.❡Cupidoꝝ:q cupent res nouas.❡Inſolẽtiũ:ſupboꝝ:& q uellẽt ſe eẽ prios & antecellere oẽs.❡Victi:põpeiani a cæſarianis.❡Quãt⁹ inte.q̃ta cædes ſubaudi ĩtelligebã:nã ſupra dixit cuius exitus ex altera ꝑte cædẽ oſtẽtat:ex altera ſeruitutẽ.❡Ampliſſimoꝝ:q eẽnt ornati dignitate:q eẽnt principes in urbe nr̃a:quos uidebã oẽs crudeliter interituros.❡Quiuiti ãpliſſimi & optimi.❡Prædicẽtẽ:uaticinãtẽ.❡Hoc:eos eſſe crudeliter interituros.❡Cõſulẽtẽ ſaluti ſuæ:qa hortabar:ut pax cõpõeret̃ ĩter Cæ.& Põ.❡Malebãt:poti⁹ uolebãt.❡Timidũ q̃ prudẽtem:exiſtimabãt.n.ĩ me magis hoc dicere qa timerẽ:q̃ qa p̃uiderẽ & cognoſcerẽ ita futurũ:nec uoluerũt mihi credere.

Corcyra

priſtina

Terẽtia

Veſtigium

Reliquũ eſt

Impendent

VBER. VBER.¶ Quod aũt ſecũdæ epiſtolæ rñdet de gratulatione affinitatis & nouæ neceſſitudinis.¶ Quod egerim: ut ſupra diximus: intelligit mrĩmoniũ publiliæ.¶ Te ita uelle: te ita cupere: ut ſcribis.ſ. ut mihi bene fœliciterq; eueniat.¶ Sed ego: oñdit ſe neceſſitate: nõ uolũtate hoc feciſſe.¶ Nihil noui conſilii: nullũ nouũ cõſiliũ. ¶ Offen. inueniſſem.¶ In reditu meo: ex Cilicia ſupra dixim⁹: nã & rẽpu. & rẽ familiarẽ ſuá ptrbatá & imminutá inuenit.¶ Quibus: notat Qu. fratrem & eius filiũ & uxorẽ Terẽtiam: quos oẽs pfide ſe geſſiſſe erga Cic. oſtendimus ex auctoritate Plutarchi.¶ Immortalibus beneficiis: ideſt maximis & dignis æterna memoria.

Quod aũt mihi de eo qđ egeri gratulatis: te ita uelle certe ſcio. Sed ego tá miſero tpe nihil noui cõſilii recepiſſẽ: niſi reditu meo nihilo meliores res domeſticas q̃ rẽp. offendiſſem. Quib⁹.n. ꝓ meis ĩmortalibus bñficiis cariſſima mea ſalus & meæ fortunæ eẽ debebát: quũ pp eoꝝ ſcelus nihil mihi ĩtra meos parietes tutũ: nihil inſidiis uacuũ uiderẽ nouaꝝ me neceſſitudinũ fidelitate cõtra ueterũ pfidiá muniendũ putaui. Sed de nr̃is rebus ſatis uel etiá nimiũ: multa de tuis: uelim ut eo ſis aĩo quo debes eſſe.i. ut ne qd tibi p̃cipue timẽdũ putes. Si.n. ſtatus erit aliqs ciuitatis: ꝗcunq; erit: te oĩum piculoꝝ uideo exptẽ fore: ná alteros iam placatos eẽ ĩtelligo: alteros nunq̃ iratos fuiſſe. De mea aũt in te uoluntate ſic uelim iudices: me qbuſcunq; reb⁹ opus eſſe intelligá: q̃q̃ uideá qs ſim hoc tpe & qd poſſim: opera tñ & conſilio: ſtudio q̃dẽ certe rei: famæ ſaluti tuæ præſto futurũ. Tu uelim & quid agas: & quid acturum te putes: facias me q̃ diligentiſſime certiorem. Vale.

M.T.C. Cn. Plan. S.D.

ACcepi perbreues tuas lr̃as: q̃bus id qđ ſcire cupiebã cognoſcere nõ potui. Cognoui autem id quod mihi dubium non fuit. Nam quam fortiter ferres communis miſerias nõ intellexi: quam me amares facile perſpexi: ſed hoc ſcieram. Illud ſi ſciſſem ad id meas litteras accõmodaſſem. Sed tamẽ & ſi antea ſcripſi quæ exiſtimaui ſcribi oportere: tamen hoc tempore breuiter cõmonendum putaui: ne quo periculo te ꝓprio exiſtimares eſſe: in magno omnes: ſed tamẽ in cõi ſumus. Quare nõ debes aut ꝓpriam fortunam: aut p̃cipuam poſtulare: aut cõmunem recuſare. Quapꝑter eo animo ſimus inter nos quo ſemper fuim⁹. Quod de te ſperare de me præſtare poſſum. Vale.

M.T.C. Epiſtolarum Familiarium.

Liber quintus.

¶ Propter eorum ſcelus: nam. Qu. frater eũ deſeruit: & orationem contra ipſum ſcripſit: quam apud Cæ. recitaret: & Qu. fratris filius de nece Cice. cogitauit: Ter abſente marito impudice uixit: eiuſq; patrimoniũ diſſipauit.¶ Intra parie.

Parietes intra domũ meá: ná parietes tantũ priuati ſunt:

Muri muri uero & publici & priuati.¶ Nouarum ne

Perfidia ceſſi. nouarũ propiquitatũ & amicitiarũ: qa erá derelictus a ueteribus neceſſariis.¶ Muniẽduꝫ: corroborádũ.¶ Perfidiá: ĩprobitatem.¶ Satis: ſubaudi dixim⁹.¶ Vel etiá: correctio.¶ Nimis multa: qui dolet ſe habuiſſe cãm dicẽdi hæc de ſuis de tuis rebus.¶ Ideſt: declarat quo aio eſſe debeat.¶ Præcipue: ſeorſum: ab aliis: quod ab aliis etiá timendũ non ſit.¶ Quicunq;: qualiſcunq;: uel bonus uel malus: uel ſub Cæſ. uel ſub

Expers Pom.¶ Expertẽ: ĩmunẽ: ſine parte.¶ Nam: ratio quare uideat Plan. fore expertẽ oĩum piculoruꝫ.¶ Alteros placatos: Cæſarianos factos tibi amicos: qui erant tibi irati: quia eos non ſequabatis.¶ Alteros nunquam ira. Põpeianos nunquam tibi fuiſſe inimicos: cum nec tu qdem ei inimicus fueris.¶ De mea: pollicet̃ nunc operam ſuá Planco: eſt autem ordo: uelim ſic iudices de mea uolũtate in te me futurũ p̃ſto tei: famæ: ſaluti tuæ: opa: cõſilio: ſtudio: qbuſcunq; rebus intelligá eẽ opus: q̃q̃ uideo quis ſuꝫ hoc tpe & qd poſſim.¶ Quanq̃ ui. qs ſim.i. q̃q̃ ĩtelligo me nõ eſſe magnæ auctoritatis.¶ Et qd poſſiꝫ: qa ualde parũ poſſum.¶ Opera: labore agẽdo pro te.¶ Conſilio: ꝯſulendo tibi & tuis.¶ Certe ſtudio: ſaltem uoluntate prompta.¶ Futurũ præ. futurum prõptum & paratum.

ACcepi: Scripſerat Plan. ad Ci. quanto amore eũ cõplecteret̃. Quod Ci. dicit ſibi cognitũ eſſe: maluiſſe auteꝫ eũ ſcripſiſſe: quá forti & cõſtanti aĩo ferret calamitates publicas: qm̃ ſi de eo ſcripſiſſet: accõmodaſſet Ci. lr̃as ſuas ad eá materiam: breuiter tñ eũ monet id qđ in ſuperiori epiſtola monuit: nihil eſſe qđ ſibi p̃cipue timendũ putet nec exiſtimet ſe eſſe in aliquo periculo: in quo alii nõ ſint.¶ Perbreues: ualde breues.¶ Qđ non fuit mihi dubium: de quo non dubitabam. ¶ Nam quaꝫ fortiter: hoc eſt quod maxime cupiebat intelligere.¶ Communes miſerias: calamitates reipublicæ.¶ Quam me amares: quantum me diligeres: quáto amore me complecte-

Facile ris.¶ Facile: apte: qa id ad me ſcripſiſti.¶ Sed

Accom hoc ſcieram: quia me amates.¶ Illud: q̃ fortiter

modare ferres communes miſerias.¶ Ad id: ad eam materiam.¶ Accommodaſſem: adaptaſſem ideſt reſcripſiſſem tibi ad id.¶ Oportere ſcribi: debere ſcribi a me.¶ Antea: ſuperiori epiſtola: & fortaſſe aliis: quæ non ſunt in hoc uolumine.¶ Breuiter. paucis uerbis.¶ Proprio: tuo ſolo: in quo alii non ſint.¶ In communi: quod ad omnes pertinet: cuius nullus erit expers.¶ Propriam: tuam: quæ nemini alii contingat.¶ Præcipuam: ſpecialem: quæ non multis eueniat.¶ Poſtulare: expoſcere aut recuſare communem: aut eam nolle accipere quæ omnibus

Sperare euenerit.¶ Eo animo: amico & conſtanti.¶ Sperare de te: bene & proprie dixit.

¶ Nam & aliis

❡Nā de aliis poſſumus ſperare:de nobis polliceri:ideo dixit.❡De me ꝑ.i.re & effectu oſtendere & efficere.

SI uales:Metellorū familia uirorū uirtute & titulis illuſtris fuit:iter quos ꝑcipue memorant̄ Metellus a deuicta macedonia macedonicus cognominatꝰ:& Numidicus:q de iugurtha numidiæ rege triumphauit.Huiꝰ filiꝰ qa pr̄em lachrymis & aſſiduis ꝑcibꝰ ab exilio reuocauit:pius cognominatꝰ eſt Fuit & Quintus Metellus Creticus:& Leliꝰ metellus & hic.Qu.Metellus Celer Lucii frater babearicus cognominatꝰ:hic Celer cū ulteriorē Hiſpaniā ꝑtor obtineret:itellexit fr̄em ſuū Leliū Metellū a Cice.capite & fortunis oppugnari.Itaq̄ hæc ep̄la minat̄ Ci.ut eū deterreat ab oppugnatiōe fratris: q̄uis reuera:Ci.nō iā eū oppugnaret:q̄ ei repugnaret q Ci.ſequebat̄ & capite mulctandū dicebāt:qa ciues roma.in cōiuratiōe depꝛhēſos in dicta eauſa necaſſet:ut in ſequēti ep̄la pleniꝰ uidebimus.

VBER. Polliceri

Metellꝰ pius

Qu.Metell9 Celer.Quin.filius.M.Cicerōi.S.D.

SI uales bñ ē.Exiſtimarā ꝓ mutuo iter nos aīo:& ꝓ rcōciliata gr̄a me abſētē ludibrio læſū iri:nec Metellū fr̄ez obdictū capite:ac fortūis ꝑ te oppugnatū iri:quē ſi parū pudor ipſi9 defēdebat:debebat uel fāiliæ nr̄æ dignitas:uel meū ſtudiū erga uos rēq̄ pu.ſatis ſubleuare.Nūc uideo illū circūuētū me deſertū:a qb9 mime cōueniebat.Itaq̄ ī luctu & ſq̄lore ſū:q ꝓuiciæ:q exercitui ꝑſū:q bellū gero.Quæ qm̄ nec rōne:nec maiorū nr̄orū clæmentia admiſtratis nō erit mirādū ſi uos pœnitebit.Etiā mobili ī me meoſq̄ aīo eē nō ſpabā.Me iterea nec dōeſtic9 dolor:nec cuiuſq̄ iiuria a rep.abducet.Va.

M.T.C.Metello.Quin.filio.Celeri.S.D.

SCribis ad me te exiſtiaſſe ꝓ mutuo iter nos aīo & ꝓ recōciliata gr̄a nūq̄ te a me ludibrio læſū iri.Quod cuiuſmodi ſit ſatis itelliger̄ ñ poſſum.Sed tñ ſuſpicor ad te eē allatū me ī ſenatu:quū diſputarē ꝑ multos eſſe qui rēpu.a me conſeruatā dolerent:dixiſſe a te ꝓpinquos tuos:quib9 negare nō potuiſſes īpetraſſe:ut ea quæ ſtatuiſſes tibi in ſenatu d̄ mea laude eē dicēda reticeres.Qd̄ cū dicerē:illud adiunxi mihi tecū:ita diſptitū oſtm̄ fuiſſe in rep.ſalute retinēda:ut ego urbē a dōeſticis īſidiis:&

❡Si uales:ex antiqua ꝯſuetudine hoc principium ep̄lis ꝑponebat̄:deſueuit aūt multū Ci.ꝑi bus:nō tñ oīno.❡Mutuo aīo:meo ī te:& tuo in me:de hac dictiōe mutuus diximus pleniꝰ in primo lib.❡Recōciliata:renouata:inſtaurata:cōciliamꝰ.n.nouos:recōciliamꝰ ueteres.❡Me ab.qa abſētes lædere maligni ē hoīs.❡Læſum iri:lædēdū eē:eſt futurū īfinitiui paſſiui.❡Ludibrio:deriſiōe:cōtēptu.❡Oppugnatū iri:oppugnādū eē.❡Capite:iudicio capitali.i.piculo capitis.❡Et for.di.hoc eſt ubi ageret̄ de capite & diuitiis eiꝰ.❡Obdictū:pp uerbum qd̄ cōtra te dixiſſet.❡Quē:fratrē meū.❡Pudor:uerecundia:quā fortaſſe nō ſeruauit ī te.❡Parū defendebat.i.ſi nō uidebat̄ hñdus reſpectꝰ riꝰ pudoris:debebatis tñ hr̄e reſpectū familiæ nr̄æ & mei q de nobis:& de rep.ſuū oprie meritꝰ.❡Subleuare:adiuuare.❡Circūuētū:īſidiis & piculis inuolutū:tractū a uenatoribus q feras laqueis retibus & canibꝰ circūuenire ſolēt.❡Minime cō.i.decebat.ſ.me eē deſertū.❡Itaq̄:qa uideo fr̄em circūuentū & me deſertum.❡Luctu:mœrore.❡Et ſ ua.ſorde & illuuie hñt q̄lē q in mœrore uerſant̄.Dr̄ aūt ſq̄lor a ſq̄mis.❡Præ.ꝑfectꝰ ſū.❡Pro.hiſpaniæ ulterioris.❡Qui bel.ge.hoc dixit ad exaggerādū meritū ſuum ī rep.& iniurias aliorū ī ſe.❡Quæ:q̄s res oppugnare fratrē meum & lædere me abſētē:uel me deſertum eſſe.❡Clæ.maio.i.ſm̄ clæmentiam maiorū nr̄orū:

Cōciliare

Reconciliare

Ludibrium

Subleuare

Squalor

qui ēt grauiter offenſi:nunq̄ tñ quēq̄ capite oppugnaſſent.❡Non.e.mi.qa dediſtis mihi cām.❡Etiā:accuſat Ci.leuitatis & incōſtātiæ.❡Meoſq̄:pp fratrē.❡Mobili:mutabili:qa ſp antea uiſus es aīcus meꝰ.❡Me:ne haberet̄ ſuſpectꝰ:q̄ pp hāc iniuriā minꝰ ꝑſtaret oſtm̄ reip.nō ſubdidit.❡Inte.dōec potero facere ut uos pœniteat.❡Iniuria:cuiuſq̄:uel in me uel in fratrē illata.❡Abducet:remouebit.❡A republica:ab utilitate reipublicæ.

SCribis:Rñdet Ci.ꝑticulatim epiſtolæ Metelli:& primū ꝓbat aīum Metelli nō fuiſſe mutuū:ſicut ille ſcripſerat & ꝓbat ſe nō habuiſſe ipm ludibrio:ſicut q̄ſtus erat in ep̄la ſua:deinde mirat̄ cur gr̄am recōciliatā dixerit:q̄ nunq̄ fuerit imminuta.Poſtea uero oñdit ſe nō pugnaſſe eiꝰ fratrē capite & fortunis obdictū:ut ille ſcripſerat:ſed defendiſſe ſe aduerſus eū a quo ipſe oppugnaretur:dicebat.n.frater Metelli Ci.eadē pœna eſſe afficiēdū:q̄ ipſe affeciſſet ciues romanos & multa egerat publice cōtra ipm Cic.oñdit aūt Ci.ſe uſum eē potius erga eū officio & clæmētia:q̄ iniuria aliqua.Poſtremo qm̄ Metel.ei minatꝰ fuerat:orat ipm ut æquū iudicē ſe ꝑbeat:& exiſtimet ipm Ci.nihil inique feciſſe:ſi ſe acerbe & crudeliter oppugnatū defendit:polliceturq̄ ſp ſeruaturū amicitiā quoad Metel.uolet.❡Si tu:eodē genere ſalutatiōis uſus ē:quo ipſe Metel.uſus fuerat.❡Qd̄.ſ.læſum in ludibrio.❡Cuiuſ.q̄le ſit.❡Sed ta.oñdit in quo putet Metel.exiſtimaſſe ſe ludibrio læſum a Ci.q̄ ſuſpitionē ꝓbat eē falſā:cū potiꝰ eū ſp honorauerit q̄ ludibrio habuerit.❡Allatū:nunciatū.❡Propiquos:iſtituerat Metel.hr̄e orōnē de laudibꝰ Ci.q cōiurationē Catilinæ oppꝛeſſiſſet:poſtea uero cū mutaſſet ꝓpoſitū.Ci.q fuerat cupidiſſimꝰ laudatiōis Metel.dixerat in ſenatu Metellū pp ꝓpiquos ſuos q eum rogaſſent:deſtitiſſe ab eius laudibꝰ:de qbus prius inſtituiſſet dicere:& addidiſſet Cice.quanta fuiſſet expectatio ſua de orōne Metel.multi ſenatores inceperūt ridere qd̄ Ci.tam grauiter ferret ſe caruiſſe teſtimonio & laudibꝰ Metel.quod cum nūciatū eſſet Mar.exiſtimauit illū riſum ſecutū fuiſſe propter ſe:non aūt ꝓpter Cice.ideo dixit.❡Ludibrio:deriſione.❡Dolerēt:quia inuidebant gloriæ meæ:quā ex ea re mihi pauerā.❡Propinquos:cōſanguineos.❡Impetraſſe:obtinuiſſe.❡Vt re.ut nō diceres.❡Statuiſſes:decreuiſſes:& ꝓpoſuiſſes.❡Qd̄:quā tē.ſ.tuos īpetraſſe ut ea taceres:q̄ de mea laude ſtatuiſſes dicere.❡Adiunxi:addidi.❡Diſpartitū:diuiſum.

Allatus

¶ Ab inte. ciuili q itra urbē eēt. ¶ Tu ab ar. ho. qa ut oñdit Salu. in Ca. hiſtoria tpe ꝯiurationis erat. Qu. Metel. Celer in agro piceno ꝑtor: cui pmiſſum erat: ut ꝓ tpe & piculo exercitū cōparet. ¶ Atq̧ hāc ſo. ꝑclara mu. i. cō iunctionē ꝑclari officii erga tēp. cū tu ab armatis hoſtib⁹ Italiā: ego uero a domeſticis iſidiis & ab iteſtino ſcele-
Labeſa- re urbē defendi. ¶ Labefactā: cōmotā: pturbatā: & ſubaudi adiūxi uel adiui. ¶ Qui cū, i. qui timeret ne fortaſſe
ctus tu redderes mihi aliquā uicē: & piē mutuæ uolūtatis i me laudādo: cū te honorificētiſſimis reb⁹ ornaſſeʒ. ¶ Mu tuæ: ſiſis amicitiæ ſicut mea fuerat erga te. ¶ Hoc ſer. quē ſupra dixi. ¶ Quæ: quāta. ¶ Expectatio: deſiderium.

ab iteſtino ſcelere: tu Italiā & ab armatis hoſtib⁹: & ab occulta cōiuratiōe defēderes. Atq̧ hāc nr̃am tāti & ꝑclari mūeris ſocietatē: a tuis ꝓpiqs labefactā: q cū tua me reb⁹ āpliſſimis atq̧ honorificētiſſimis or nat⁹ eēs: timuiſſēt ne q̄ mihi ps abs te uolūtatis mu tuæ tribuereť: hoc i ſermōe cū a me expōereť: quæ mea expectatio fuiſſet orōnis tuæ q̄toq̧ in mœrore uerſat⁹ eēm: tuiſa ē orō nō iniucūda & mediocris: qui dā ē riſus cōſecutus nō i te ſed magis i mœrorē meū & q̧ me abs te cupiſſe laudari apte atq̧ igēue cōfite bar. Iā hoc nō pōt i te nō honorifice eē dcm̄: me i cla riſſimis meis atq̧ āpliſſimis rebus tn̄ aliqđ teſtimoni um tuæ uocis hr̄e uoluiſſē. Q đ aūt ita ſcribis ꝓ mu tuo iter nos aīo qd tu exiſtimes eē in amicitia mutu um neſcio. Eqdē hoc arbitror: cū par uolūtas accipiť & reddiť. Ego ſi hoc dicā me tua cā ꝑtermiſiſſe ꝓui ciā ubi ipſe leuior uidear eē: meæ. n. rōnes ita tulerūt atq̧ ei⁹ mei cōſilii maiorē i dies ſingulos fructū uo luptatēq̧ capio. Illđ dico me ut primū i cōcione ꝓui ciā depoſueri ſtati: quēadmodū eā tibi traderē cogi tare cœpiſſe: nihil dico de ſortiōe ueſtra tm̄ te ſuſpi cari uolo nihil i ea re p collegā meū me inſciēte eē fa ctū. Recordare cætera q̄ cito ſenatū illa die ſcā ſorti tione coegeri: q̄ multa de te uerba feceri: quū tu ipſe dixiſti mihi orōnē meā nō ſolū in te honorificā ſed ēt in collegas tuos cōtumelioſam fuiſſe iā illud ſena tuſcō. qđ eo die fcm̄ ē: ea ꝑſcriptiōe ē: ut dū illud ex tabit offm̄ meū i te obſcurū eſſe nō poſſit. Poſtea ue ro q̄ ꝓfectus es uelim recordere: q̄ ego de te in ſena tu egeri: q̄ in cōcionib⁹ dixeri: q̄s de te lr̄as miſeri: q̄ quū oīa collegeris: tu ipē uelī iudices ſatis ne uideat bis oibus reb⁹ tuus aduētus quū ꝓxie romā ueniſti

¶ Tuæ orōnis: đ laudib⁹ meis. i. q̄tū expectaſſē ut me tua orōne laudares. ¶ In q̄to mœ. uer. eſ. i. cū a me exponereť i q̄to mœror & triſtitia fuiſ ſem qa tu ipulſ⁹ ꝑcib⁹ tuoꝝ ꝓpinquoꝝ tacuiſ ſes ea q̄ de me fuiſſes dictur⁹. ¶ Orō mea: q̄ iu dicabā me cupidum laudationū de me tuarū. ¶ Eſt uiſa: ſenatorib⁹ audiētib⁹. ¶ Nō iniu. i. fa ceta & digna riſu: qa oñdebā me tātope doluiſ ſe: q̧ caruiſſē teſtimonio tuaꝝ laudationū. ¶ Et mediocris riſus ē cō. & oēs mediocriter cœperūt ridere. ¶ Nō i te: nō ꝓpter te quē dixerā impul ſum fuiſſe ꝑcibus ꝓpinquoꝝ: ut de me taceres quæ dicēda ſtatuiſſes. ¶ Sʒ in mœ. me. ſed pp triſtitiā meā in qua dixiſſem me uerſatū: qa de me tacuiſſes. ¶ Et qđ: ideſt propter ſimplicitatē aut ambitionē meā quia aperte & ſincere cōfite
Aperte bar me cupiſſe laudari abs te. ¶ Aperte: clare ſi
Ingēue ne ſimulatiōe & inſinuatiōe uerboꝝ: ut multi faciunt. ¶ Ingenue: liberaliter: ſincere. ¶ Iā: di cit hāc ſuam orationē nō potuiſſe ſine honore & laude Metelli eē. ¶ Nō ho. ſine honoř. ¶ In te: ꝓ te uel de te. ¶ Hoc: ſcilicet. ¶ Meta. no. ideſt q̄uis mea facta eēnt & clara & magna: ita ut nō egeret teſtimonio me tn̄ deſideraſſe habe re teſtimoniū tuæ oratiōis. ¶ Quod: reſponſio ad aliā eius epiſtolæ partē. ¶ Neſcio: qa cū dicis ꝓ mutuo inter nos animo nō uidens bene itel ligere quid in amicitia dicať mutuū: cū animus tu⁹ non fuerit mutuus: ut tu ſcribis. ¶ Eqdē: po nit iudiciū ſuū & diffinitionē huius dictiōis mu tui: q̄tū pertinet ad amicitiā. ¶ Par: ut ab eo ameris quem ames: ab eo tibi benefiat cui bene facias. ¶ Ego: incipit diſputare parē uolūtatem non eſſe redditā. ¶ Prætermiſiſſe: cū ea habere poſſē. ¶ Leuior: ſtultior. ¶ Meæ ratio: utilitas & res meæ. ¶ Ita tu: ita poſtulauerūt: ut ea ꝑtermit terem maxie tua cā. ¶ Eius cō. eius deliberatio nis & ꝓpoſiti mei q̧ tua cā ꝑtermiſiſſem ꝓuin ciā. ¶ In dies ſin. p quolibet dies. ¶ Illud. q. d. ueriſſimum & certiſſimū. ¶ Vt pri. cū primum. ¶ Depoſueri: recuſaueri. ¶ In cō. in conuentu & cōgregatiōe populi. De cōciōe dictū eſt alibi plene quot ſignificata hēat. ¶ Traderem: ad te deferreʒ. ¶ Nihil di. occupatio color rhetoricus qa maxime dixit qđ ſe dicturū negat. ¶ De ſor titione: de diuiſione prouinciarum quæ fiebat per ſortes: ut in penultima epiſtola primi libri patet. ¶ Suſpicari: putare. ¶ Per collegam me. C. Anto. qui mecum conſul fuerat. ¶ Me inſci. ſed potius oia eſſe facta me ſcien te conſentiente & hortante. ¶ Coegerim: congregauerim. ¶ De te: in laudē tuam. ¶ Honorificam in te. i. fuiſ
Contu- ſe in honorem tuum. ¶ Sed etiā cō. contumelioſam: plenā iniuriis. ¶ In col. tuos: contra alios prætores tn̄ enim
melio- te extuli: ut alii uiderentur uituperari. ¶ Senatuſconſultum: decretum ſenatus de prouincia tibi decernenda.
ſus ¶ Præſcriptiōe: titulo. ¶ Vt dum. i. donec. ¶ Extabit: durabit quod erit diu ſeruabanť diligētiſſime ſenatuſcō.
Senatuſ ¶ Offm̄ meū in te: id quod pro te amiciſſimo animo feci. ¶ Obſcurū: incognitū: quia illa ꝑſcriptio ſenatuſcō.
cōſultū quid egerim iudicabit: puto. n. fuiſſe ſcriptū. M. Ci. opa & cā datā fuiſſe ꝓuinciā Metel. ¶ Poſtea ue. cōmemo
Præſcri- rat alia beneficia: q̄ in eū cōtulit: poſtq̄ ꝓfectus ē in ꝓuinciā. ¶ Profectus es: diſceſſiſti in ꝓuinciā. ¶ Concioni
ptio bus: cōuētibus ppl̄i. ¶ Quas: q̄les: & q̄ liberales. ¶ Quæ oia: a me in te collata. ¶ Cū col. cū diligēter ꝯſidera uerit: & in unā cogitationē reduxeris. ¶ Tu ipſe iu. tu met ſis iudex. ¶ Ne: an. ¶ Rñdiſſe: ſatiſfeciſſe: cōueniſſe.

Mutuo

¶ Mutuo:æqualiter:qa iudicabis tuū aduētū pximū nō rñdiſſe his q̄ pro te feci. ¶ Imminuta:ſacta. ¶ Immutata:recōciliat.n.q ſemel eſt mutatū. ¶ Quod ſcri.rñdet pluribus uerbis huic pu:pp quā uidebat Metel.multū eē cōmotū. ¶ illū ani.i.talē aīum:q multū doleat Iniuria fraterna. ¶ Probari:laudari. ¶ Mihi:a me. ¶ Fraternā uolūtatē:q̄ debet eſſe in mutuo amore. ¶ Reſtiteri fri tuo:reppuleri fratrē tuū:& ei aduerſat⁹ ſim. ¶ Cā reipu.quā uidebat offendere Metellū cū iniuſte necatos diceret eos:q eā opprimere uoluiſſent:q ei⁹ conſenſu fuiſſent necati. ¶ Ignoſcas:parcas. ¶ Quāq̄ ma.ſ.eſt amicus.i.tā amo rēpu.q̄ ille qui plurimū amat. ¶ Si uero:incipit tueri cām ſuā3:& oſtendere ſe potius fuiſſe oppugnatū3:q̄ oppugnaſſe eius fratrem.

mutuo rñdiſſe. Q đ ſcribis de recōciliata nr̄a gratia nō itelligo cur recōciliatā eē dicas q̄ nūq̄ iminuta ē. Q đ ſcribis nō oportuiſſe Marcellū fratrē tuum ob dictū a me oppuguari primū hoc ueli exiſtimes:animū mihi iſtū tuū uæhemēter pbati:& fr̄ nā plenam hūanitatis ac pietatis uolūtatē. Deide ſi q̄ ego i re fri tuo reip.cā reſtiteri:pero ut mihi ignoſcas. Tā.n.ſū amic⁹reip.q̄ q maxie. Si uero meā ſalutē cōtra illius ſpetū i me crudeliſſimū defēderi:ſans hēas:nihil me ēt tecū de tui fr̄is iniuria cōq̄ri. Quē ego quū cōperiſ ſem:oēm ſui tribunat⁹conatum in meā pniciē pare atq̧ meditari. Egi cū Clodia uxore tua:& cū nr̄a ſorore Mutia(cui⁹erga me ſtudium p Cn. Pōpeii neceſſitudine multis in reb⁹pſpexerā)ut eū ab illa iniuria đterrerēt:atq̧ ille(qđ te audiſſe credo)pridie calē. Ianu.q̄ iniuria nēo unq̄ in aliquo magr̄atu iprobiſſim⁹ ciuis affectus ē ea me cōſulē affecit:cū rēp. cōſeruaſſēt atq̧ abeūtē magr̄atu cōcionis hn̄dæ ptā te priuauit:cui⁹iniuria mihi tn̄ honori ſūmo fuit nā cū ille mihi niſi ut iurarē pmitteret:magna uoce iurani uerissimū pulcherrimūq̧ iuſiurandū:qđ populus idem magna uoce me uere iuraſſe iurauit. Hac accepta tā iſigni iniuria:tn̄ illo ipo die miſi ad Metellum cōes amicos q agerēt cum eo:ut ab illa mēte deſiſteret. Quib⁹ ille rñdit ſibi nō eē itegrū:etení paulo añ i cōciōe dixerat ei q i alios aīaduertiſſet i dcā cā ad dicēdū ipſi ptātē fieri n̄ oportere hoiem grauē & ciuē egregiū:q̄q̄ pœna ſenatus cōſēſu bonoꝝ oium eos affecerat:qui urbem incēdere:& magr̄atus ac ſenatū trucidare:bellū maximū cōflare uoluiſſent:eadē dignum iudicaret eum q curiā cæde:urbē incendiis. Italiā bello liberaſſet. Ita ego Metello fratri tuo pñti

¶ Salutē:uitā. ¶ Impetū:nō furorē quo i me ſæuiebat. ¶ Satis ha.ſufficiat tibi. ¶ De iniuria fratris:in me collata. ¶ Quē:fratrē tuū. ¶ Omnē co.oēs uires:q̄cq̄d poterat. ¶ Sui tri.erat eni tribunus cū oppugnaret Ci. ¶ In meā p.i meū interitū:pditionē. ¶ Parare:rebus. ¶ Meditari:animo cogitare. ¶ Egi cū clo.i.rogaui Clodia3 uxorē tuā. ¶ Cuius.ſ.Mutiæ ſororis uſæ:hæc āt Mutia erat nurus Pō. ¶ Studiū:amorē. ¶ Neceſſitudine:amicitia & coniunctione:q̄ erat mihi cum Pō. ¶ Deterrerēt:dehortarent:remouerēt. ¶ Ab illa iniuria:q̄ in me iferebat. ¶ Ille:fr̄ tuus. ¶ In aliquo:ne in minimo qdē. ¶ Improbiſſimus:cui iure & merito potuiſſet iferri iniuria. ¶ Me cōſulē:q eſt maxim⁹ magr̄at⁹. ¶ Abeūtē magiſtratu:diſcedēdo a magr̄atu:deponēte cōſulatū:nā calē. Ianu.deponebāt magr̄at⁹:& fiebāt noui. Oui.i.faſtoꝝ. Ecce noui ꝑeunt faſces:noua purpura fulget. Et noua cōſpicuū pōdera ſētit ebur. ¶ Priuauit po.ha.cō.eripuit mihi ptātē hn̄dæ orōnis i fine magr̄atus mei:ſicut erat mos. ¶ Cu⁹:fr̄is tui. ¶ Iniuria:q me priuaret poteſtate habendæ orōnis. Nā dicit quare fuerit ſibi ſūmo honori:nā Metel.tri.ple.noluit q Cicero aliud diceret q̄ ut iuraret q̄cūq̧ feciſſet:ſe feciſſe reipu.cā ſperās populū idē approbaturū:qđ cū iuraſſet Cice.ppſus magna uoce iuramēto affirmauit eū uere iuraſſe. ¶ Iuſiurādū:iuramētū. ¶ Quod:iuſiurādū. ¶ Iurauit:iurerādo affirmauit. ¶ Magna uo.ut oēs audirēt. ¶ Inſigni:notabili:q̄ nulli unq̄ ciui improbiſſimo facta fuerat. ¶ Cōes ami.q eēnt & illius & mei amici. ¶ Agerēt cū eo:eū rogarēt. ¶ Deſiſteret:ceſſaret. ¶ Ab illa mē.ab illo ꝓpoſito pſequēdi me. ¶ Quib⁹:amicis. ¶ Nō eē i te.ſi.nō eē in ptāte ſua:dicebat.n.nō licere ſibi:nō pſequi ea q̄ iniuſte feciſſe:imo ſubdit. ¶ Eteni:& cætera dixerat.n.Metel.fr̄ tu⁹nō debere dari facultatē dicēdi aliqd ei q ci.ro.ſine defenſiōe cāæ ſuæ necaſſet ſicut ego fecerā. ¶ Aī aduertiſſet i alios:puniuiſſet. ¶ Cā idicta.i.nō dcā nō dato termino ſe defendēdi:in carcere.n.ſūt necati multi ut oſtēdit Salu. ¶ Hominē gra.ironice.q.d.leuiſſimum & improbiſſimū hoiem & peſſimū ciuē fratrē tuū. ¶ Qui:frater tuus. ¶ Iudicaret:ſenſus eſt & ordo qui iudicaret:eum qui liberaſſet curiam cæde:urbē incendiis. ¶ Italiam bello eſſe dignum eadem pœna qua ſenatus omnium conſenſu affecerat:& punierat eos qui noluiſſent incēdere urbem:& trucidare magr̄atus & ſenatū:& cōflare maximū bellū. ¶ Senatus affecerat:nō aūt ego ſicut ille dicebat. Nam poſt orationem Ca.in qua cenſuerat de cōſeſſis ſicuti de manifeſtis rerū capitalium more maiorū ſupplicium ſumendum omnes conſulares:itēq̧ ſenatus magna pars:ſententiā eius laudauerunt. Senatus decretum factū eſt:ſicut ille cēſuerat. ¶ Vrbem incē.quia Catilina Cethego Lētu.cæteriſq̧ quorū prōptam audaciā nouerat:mandauerat quibus rebus poſſent opes factionis cōfirmarēt inſidias cōſuli maturarent cædē:incendia:aliaq̧ belli facinora pararent & reliqua quæ plenius Salu.pſequitur. ¶ Trucidare:cædere:iterficere:ſicut narrat Salu.eos conſtituiſſe. ¶ Conflare:concitare:facere:metaphora ſumpta a metallis q̄ conflando conficiuntur. Iuuena. An dubitet totum ſolitus conflare tonantē. ¶ Curiā:ſenatores cōtinens pro cōtento:metonymia. ¶ Itaq;:qa ille ſic locutus erat de me.

Mutia

Deterrere

Iuſiurādum

Inſignis

Deſiſtere

Trucidare

Cōflare

¶ Reſtiti:obſtiti a reſiſto. ¶ Præſenti q adeſſet:cũ ei tẽdi. ¶ Diſputaui:cõtẽdi:feci uerba. ¶ Sentiret:cognoſceret. ¶ Cũ ui.f.cũ uiro intrepido & maximi aĩ. ¶ Ad.iii.nonas.i.tertio die ante nonas incluſiue:hoc ẽ die.iii.Janua. ¶ Agere:dicere:orare. ¶ Tertio quoq; uerbo:quolibet tertio uerbo qſq;.n.ut alio loco plenius diximus ſu

Quiſq;

perlatiuis iũgit̃ & noibus ordinalibus:ut qſq; ſapiẽtiſſimus:& qntus quiſq; locus. ¶ Appellabat:noiabat me:cõuertebat in me ſermonẽ. ¶ Nec qcq̃:ſenſus:nihil erat ꝙ magis deliberaſſet q̃ euertere me q̃cũq; uia poſſet. ¶ Nõ iudicio:facit q̃dã exceptionẽ:qa iudicio & diſceptatiõe poſſum⁹ euertere aliquẽ:dicit ꝙ neq; iudicio:neq; diſceptatione deliberauerat eum euertere:qa

Diſceptatio

iudiciũ fit uiſa & cognita cã:q̃ Ci.fuiſſet ſupior ergo nõ. ¶ Iudicio.i.ſnia lata a iudicibus: uel a ſenatu. ¶ Neq; diſceptatiõe.i.ↄtẽtiõe & diſputatiõe:qa nõ hẽbat ꝙ diceret pro tuenda pte ſua. ¶ Sed ui.i.uiolentia. ¶ Impſſione.i.oppſſione impetu:qđ qdẽ eſt beluarũ. Naꝫ ut inqt Cice.i.offi.duo genera ſunt decertandi:unũ per diſceptationẽ alteꝝ per uim:quoꝝ illud eſt hois:hoc beluarũ. ¶ Euertere:deiicere:pſternere:tractuꝫ

Euertere

ab ædificiis q̃ cum diruunt̃ dicunt̃ ueni. Virgil. Aut qd ĩ euerſa uidi crudelius urbe. Itẽ Cic.i.of. De diripiẽtib⁹ aũt euertẽdiſq; urbib⁹ &c. ¶ Temeritati:ſtultitiæ audaciæ. ¶ Virtute atq; aio.i.fortitudine ai. ¶ Forte:in cõſulatu:cũ nõ timui inſidias cõiuratoꝝ:& nullũ piculũ fugi ꝓ rep.defendenda. ¶ Caſu:fortũa quadã:qa nihil mihi eueniſſet aduerſi in quo poſſet ꝓbari aĩus me⁹. ¶ Quã cõ.i.q̃ orone & ſapia. ¶ Te cælatũ fuiſ

Cælo te hãc rem

ſe de maximis rebus eũ nõ cõicaſſe tecũ res maximas:quia ẽt cõicaſſet hãc rem ut ſupra notauimus:dicimus cælo te hãc rẽ. Oui.in heroidibus. Hoc te cælauimus unũ & iũgit̃ ablatiuo ut hic. ¶ Impertiuit:pticipauit:cõicauit. ¶ Conſilii fui:de me pſequẽdo. ¶ Lenis:mitis:benign⁹. ¶ Ex

Lenis

poſtulẽ:cõquerar. ¶ De his ipſis rebus quas cõtra me fecit:de quibus poſſes ẽt tu iure accuſari ſi eas tibi impertiuit:cũ tu eas non curaueris ꝓhibere. ¶ Etſi:probat ſe nõ eſſe cõmotũ in Metellum ob dictum ut Celer ſcripſerat:ſed ob inimiciſſimũ eius in ſe animum. ¶ Cõſilio:deliberatione peſſima:ut me euerteret. ¶ Cõmotũ:iratum. ¶ Humanitatẽ:conſuetudinẽ. ¶ Si humanitas appellanda eſt:qa remiſſio aĩ accepta acerbiſſima iniuria potius eſt appellãda uel ſtultitia uel ſimplicitas q̃daꝫ q̃ humanitas. ¶ Remiſſio aĩ:mollificatio pacatio. ¶ Diſſolutio:plus eſt q̃

Diſſolutio

remiſſio:eſt enim libera relaxatio animi:& negligentia quædam. ¶ Acerbiſſima iniuria:quæ non ſolum fieret in fortunas meas:ſed ẽt in ſalutem. ¶ Nulla:probat remiſſionẽ animi ſui. ¶ Aſſenſi iis.i.ſecutus ſum tñ ſententiam eorum:qui mitius cõtra fratrem ſentire uidebant̃. ¶ Leniſſime:mitiſſime. ¶ Addã etiã:plus dicã & adiungã. ¶ Id ꝙ nõ debui curare:

Leniſſime

quia nõ tenemur defendere inimicos:quos ſibi uolumus oppugnare:non tenemur tamen curare ut ſubleuentur ꝙ Cice.de Metello ſe feciſſe dicit. ¶ Nõ moleſte tuli:non dolui ꝙ frater tuus ſubleuaret̃ ſenatuſcõ. ¶ Atq; etiã adiuui:ꝙ eſt ꝓ mea pte plus q̃tũ ego poſſem:& ualerẽt ſuffragia mea. ¶ Subleuaret̃:fauorẽ hẽret:fortaſſe accuſatus fuerat de adminiſtratiõe tribunatus ſui:aut aliqd petiuerat qđ Cic.adiuuit ut obtineret. ¶ Quia erat

Oppugnare

tuus frater:nõ alia cã eũ adiuui niſi tua:quia erat frater tuus. ¶ Quare:cõcluſit ſe non oppugnaſſe Metellũ ut eius frater ſcripſerat:ſed repugnaſſe:nã oppugnare eſt contra pugnare nocendi cã:repugnare uero eſt cõtra pugnare defendẽdi cã. ¶ Repugnaui:reſtiti. ¶ Mobili:mutabili:nã ſcripſit Metellus in epiſtola ſupiore ẽt me bili

Repugnare

in me meoſq; aĩo nõ fore ſperabã:rñdet igitur Ci.huic parti dicens ſe nõ fuiſſe aĩo mobili:ſed potius ita ſtabili ut ẽt deſertus ab officiis eius q debuerat eũ defendere cõtra fratrem a quo iuſte oppugnabatur:tamen permaneret in priſtina uoluntate erga eũ. ¶ Ab officiis tuis:qui debueras me tueri. ¶ Minitanti:frequẽtatiui uerbi eſt participiũ minitãti.i.ꝑdicenti & ꝑnuncianti mihi mala: qa ſcripſerat:non erit mirãdũ ſi uos pœnitebit. ¶ Ignoſco:quia ex fraterno affectu prouenit. ¶ Summã laudẽ tribuo: uehemẽter laudo:quia facis quod debet frater pro fratre. ¶ Meus ſenſus:meus affectus & motus animi naturalis. ¶ Quantauis fraterni amoris: quantum ualeat amor fratris: ideo ignoſco tibi:immo etiam laudo ꝙ tantopere commouearis pro periculo fratris.

reſtiti:nã ĩ ſenatu calẽdis Janu.ſic cũ eo đ rep.diſputauit:ut ſentiret ſibi cũ uiro forti & cõſtãti eẽ pugnãdũ. Ad.iii.quoq; no.Janu.quũ agere cœpiſſet tertio quoq; uerbo orõnis ſuæ me appellabat:mihi mĩabatur:neq; illi qcq̃ deliberati⁹ fuit q̃ me q̃cũq; rõne poſſet nõ iudicio neq; diſceptatiõe:ſed ui atq; oppſſiõe euertere. Hui⁹ ergo temeritati ſi uirtute atq; aio nõ reſtitiſſẽ:qs eẽt q me ĩ ↄſulatu nõ caſu poti⁹ exiſtimaret q̃ cõſilio fortẽ fuiſſe. Hæc ſi tu Metellũ cogitarẽ đ me neſciſti:debes exiſtiare te maxis de reb⁹ a ſre eẽ cælatũ. Sin aũt aliqđ ĩpartiuit tibi ſui conſilii:lenis & facilis a te exiſtiari debeo q nihil tecũ de his ipſis reb⁹ poſtulẽ. Et ſi ĩtelligis ñ me dcõ Metelli ut ſcribis:ſed ↄſilio ei⁹ aĩoq; ĩ me inimiciſſimo eẽ cõmotũ. Cognoſce nũc hũanitatẽ meã:ſi hũanitas appellãda ẽ ĩ acerbiſſima iniuria remiſſio aĩ ac diſſolutio. Nulla ẽ a me unq̃ ſnia dicta in fratrẽ tuũ:quotiẽſcũq; aliqd ẽ actũ:ſedẽs his aſſenſi q̃ mihi leniſſime ſentirẽ uiſi ſũt. Addã & illud ẽt qđ ego iã curare nõ debui:ſed tñ fieri nõ moleſte tuli:atq; ẽt ut ita fieret ꝓ mea pte adiuui ut ſenatuſcõſulto me⁹ inimicus qa tu⁹ frater erat ſubleuaretur. Quarẽ nõ ego oppugnaui fratrẽ tuum:ſed fratri tuo repugnaui:nec ĩ te ut ſcribis aio ſui mobili:ſed ita ſtabili:ut mea erga te uolũtate ẽt deſert⁹ ab officiis tuis pmanerẽ. Atq; hoc ipſo tpe tibi pene minitãti nob̃ p lr̃as hoc reſcribo atq; rñdeo:ego dolori tuo nõ ſolũ ignoſco:ſed ſummã ẽt laudẽ tribuo. Me⁹.n.me ſenſus q̃ta uis frñi ſit amoris admonet.

¶ A te peto

¶A te peto: & eſt fere ſenſus ſicut ignoſco tibi: ꝙ pro iniuria fraterna doleas: ita peto a te ut æq̄ ẽt & iuſte iudices de dolore meo: nec uelis iudicare aut exiſtimare me temere motũ eẽ contra fratrẽ tuũ. ¶Dolori meo: quẽ accepi de acerbiſſima iniuria a fratre tuo mihi illata. ¶Si acer. ſnia eſt: peto a te ut iudices non ſolũ licuiſſe mihi defendere me: uerũ ẽt me fuiſſe defendendũ tuo auxilio: & exercitus tui in tali cã: ubi agebaẽ de ſalute mea: qa acerbe: crudeliter & ſine cauſa ſum oppugnatus a fratre tuo. Si affirmatiue poniẽ: nõ dubitatiue. ¶Acerbe aſpere: crudeliter ad perſecutionẽ uitæ. ¶Sine cauſa: quia nec ipſe fuerat unq̃ a me offenſus: nec quicq̃ ẽt fecetã cõtra rẽpu. ſed potius ꝑ repu. ¶Statuas: iudices exiſtimes. ¶Nõ ce. mi. fratri tuo: ideſt nõ te pugnandũ ei: nã cedere alicui oppugnanti eſt ei non repugnare. ¶Tuendũ: defendendũ & a te & ab exercitu tuo. ¶Laboraui: curaui: dedi operã. ¶Maneo: pſeuero. ¶In uolun. ut ſim tibi amiciſſimus. ¶Quoad. quãdiu: q̃diu. ¶Citius: q̃uis odiũ meũ in fratrẽ tuum iuſtũ ſit: tamẽ cidius cauſa & amoẽ tuo eum deſinã habere odio: q̃ propter odium illius quicq̃ diminuatur de noſtro amore. ¶Detraham: diminuam.

Si | Acerbe | Quoad

A te peto ut tu quoq̧ æquũ te iudicem dolori meo præbeas: ſi acerbe: ſi crudeliter: ſine cã ſum a tuis oppugnatus: ut ſtatuas mihi nõ mõ nõ cedendum: ſed ẽt tuo atq̧ exercitus tui auxilio in eiuſmodi cã tuendum fuiſſe. Ego te mihi ſemꝑ amicum eẽ uolui me: & ut tibi eſſe amiciſſimum intelligeres laboraui. Maneo ĩ uolũtate: & quoad uoles tu permãebo: citiuſq̧ amore tui fratrem tuum odiſſe deſinam: q illius odio q̄cq̃ de nr̃a beniuolẽtia detrahaẽ. Vale.

Quin. Metellus nepos. S. D. M. T. C.

HOminis importuniſſimi contumeliæ: quibus crebris concionibus me onerat: tuis erga me officiis leniuntur: & ut ſunt leues homines eiuſmodi a me deſpiciuntur: libẽterq̧ commutata perſona te mihi fratris loco eſſe duco. De illo meminiſſe quidem nolo: tametſi bis eum inuitum ſeruaui. De me meiſq̧ rebus ne uobis multitudine lr̃arum moleſtior eẽm: ad Lælium perſcripſi de rõnibus ꝓuinciæ: quid uellem fieri ut is uos doceret & cõmonefaceret. Si poteris uelim priſtinam tuam erga me uoluntatẽ cõſerues. Vale.

M. T. C. Qui. Metello celeri ꝓcõ. S. D.

LItteræ. Q. fratris &. T. Pomponii neceſſarii mei tantũ ſpei dederãt ut in te non minꝰ auxilii q̃ in tuo collega mihi cõſtitutum fuerit. Itaq̧ lr̃as ad te ſtatim miſi: per q̃s ut fortũa poſtulabat: & gratias tibi egi: & de reliquo tẽpore auxilium petii. Poſtea mihi non tam meorum litteræ: quam ſermones eorum qui hac iter faciebant: animũ tuum

HOminis. L. Metelliꝰ. Quin. Metelli fr̃s de quo in ſuperiorib9 epiſtolis uidimꝰ: nõ ſolũ Romæ oppugnabat Ci. ueꝝ etiã crebro ad fr̃eȝ ſuũ ſcribebat lr̃as ꝯtumelioſas d Ci. q tñ nunq̃ deſiſtebat ab offõ erga. Quin. Metellũ: ſed quãto magis eiꝰ frater. Quin. Metellꝰ ꝯtra Ci. irritare uidebaẽ: tãto magis Ci. ꝑmanebat in uolũtate: & quotidie plura faciebat ꝑ Quinto Metello: q tãdẽ cognita iniquitate fr̃is ſcribit ad Cice. ſe paruifacere q̃relas fr̃is hominis importuniſſimi & leuiſſimi: uelleq̧ eũ hr̃e loco fr̃is. Poſtremo dicit quare nõ ſcripſerit de rebus ꝓuinciæ niſi ad Læliũ. ¶Hoĩs: fratris: mei. ¶Importuniſſimi. iſeſtiſſimi: tedioſiſſimi: q nulla habita rõne tui q fueras laudãdus: ubiq̧ dãnat: aut mei: q gero beliũ: quotidie ſcribit ad me ꝯtumelioſe d te. ¶Cõtũeliæ: iniuriæ de te. ¶Onerat faſtidit: obtũdit implet. ¶Cõciõibꝰ crebris. i. crebris lr̃is ꝓlixis: q̃les ſũt ꝯciões: nã cõcio ut ſupra diximꝰ ſignificat ſuggeſtũ: unñ uerba fiũt: & ꝯgregationẽ populi: & orõnẽ q̃ hẽtur ad populũ: iõ nũc appellauit lr̃as Metelli fr̃is ꝯciones pp ꝓlixitatẽ. ut ſupra alio loco lr̃as lõgas ſubſelli: ut nr̃ Põpeiꝰ diceẽ ſolebat. i. ꝯciones: ¶Tuis officiis: his q̃ quottidie ꝑ me humaniſſime facis. ¶Leniunẽ: mitigãẽ: minoris a me fiũt: minꝰ me mouẽt: Leues: ꝯcõtẽptibiles nullius æſtimatiõis. ¶Cõmutata pſo. poſito te loco fr̃is mei. ¶Duco: pono: puto. ¶Mẽiniſſe: qa nõ poſſuȝ meminiſſe eius ſine moleſtia: quũ uideo eum ita leuem. ¶Bis: fortaſſe. n. bis fuerat oppugnatus: non ſolum a Cice. ſed ab alio. ¶Seruaui: tutatus ſum: ne damnaretur. ¶Meis re. quas in ꝓuincia geſſi. ¶Multitudine lr̃arũ: ſcribendo ad ſingulos. ¶Doceret uos: redderet uos certiores: ut uulgo dicimus informaret uos. ¶Si pote. hoc dicit pp iniuriã: quã acceperat ab eius fr̃e.

Impor-tuniſſimi | Concio | Lenint | Leui

LItteræ: ſcribit Cice. ad Quin. Metellũ Celerem ſe primũ poſuiſſe maximam ſpẽ de reſtitutione & ſalute ſua in eo pp litteras: quas a Qu. Cicerone fratre ſuo: & a Tito Pomponio acceperat de optima mente ipſius Metelli. Sed poſtea intellexiſſe eum mutaſſe aĩum: deſtitiſſeq̧ ipſum tueri. Itaq̧ eũ rogat ut uelit eũ ſeruare dum põt: ne eũ uelit poſtea reſeruare eũ non poterit. Videẽ autẽ hæc epiſtola ſcripta: quũ Ci. eiectus fuiſſet ĩ exiliũ per Clodiũ & clodianos. ¶Quin. fratris. ſ. mei: appellabaẽ. n. Qu. Ci. frater Ci. ¶T. Pomponius eſt q atticus cognominatus eſt: ꝙ ab Athenis ſingularẽ ſapiẽtiã reportarit ut oñdit in procemio Catonis maioris de ſenectute. ¶Neceſſarii: amici familiaritate cõiuncti. ¶Cõſtitutũ: poſitũ: firmatũ. ¶Quã in col. alii Panſam dicunt: ego Lẽtulũ ſentio: q conſul cũ metello fauit plurimũ Ci. ut reſtitueretẽ in patriaȝ: ut in prio li. uiſum eſt. ¶Minus au. in meis miſeriis: & malis. ¶Itaq̧: qa tñ̃ ſpei in te cõſtituerã. ¶Grãs egi: dixi tibi gratias de eo ꝙ feciſſes pro me. Vt for. poſtula. ut exigebat fortuna miſeri & exulis: q̃ poſtulabat ut eſſeȝ ſubmiſſus: & ei grãs agerẽ qui mihi benefeciſſet. ¶De reli. tẽ. de futuro ut mihi nõ deeſſes. ¶Nõ tã eoꝝ: excipit ſuos: ne faciat eos ſuſpectos aut inuiſos Metel. ¶Eoꝝ: tõa noꝝ. ¶Hac: ꝑ hãc regionẽ: exiſtimãt q dam

T. Pomponius

eum tunc fuiſſe Dyrrachii. ¶ Immutatū: ɔtra me ualde mutatū: nō āplius mihi nō faueres. ¶ Obſtrepe lit. lr̄is tibi aliqd dicere: & aurib⁹ tuis inſonar̄. ¶ Nō au. qa intelligerē te īmutatū & factū mihi inimicū. ¶ Nūc: nup. ¶ Miniſſimā: hūaniſſimā. ¶ Qua: orone tua miniſſima. ¶ Inductus: motus pſuaſus. ¶ Coactus: cōpulſus: qa aliter uiſus fuiſſem ingratus. ¶ Quātū tua uo. ſe. i. q̄tū uis. ¶ Tuos: amicos & ꝓpiquos: q nō potuerūt eē ſaluti me peunte. ¶ Arrogātē: ſupbā: temerariā. ¶ Tuoꝝ: intelligit Meteliū eius frēm: de quo in p̄cedētibus epiſtolis uidimus: & Clodiū q tribu. plebis Cice. eiecerat in exiliū: ut alibi dixim⁹ plenius. ¶ Me op. mihi noceas: mihi ſis inimic⁹. ¶ Tu: argumētū a maiore ad min⁹ & ē ſenſus: tu inqt ꝓprias inimicitias reip. cā depoſuiſti: & oblitus es: & poteris ſuſtiner̄ & ɔfirmare alienas ɔtra rēpu. q. d. nō facies. ¶ Donares reip. i. reip. cā depoſuiſti. ¶ Viciſti te: ſupaſti aīuʒ tuū: q te ad uīdictā trahebat. ¶ Alienas frīs mei & alioꝝ. ¶ Cōtra rēpu. q me oppugnāt: faciūt ɔtra rēp. quā ego ſp defēdi: cui⁹ ſū pr̄ & patron⁹. ¶ Adducens moueberis. q. d. n̄. ¶ Q. d ſi oñdit q̄ grato aīo ſit accepturus eius bn̄ficium. Opē tule. auxiliatus fueris. ¶ Confirmo certiſſi me ꝓmitto. ¶ Fore in tua ptāte: facturꝝ qcquid iuſſeris. ¶ Magiſtratus: p̄tores: ɔſules: & alios q honores & officia hn̄t: ordo ē: ſi neq; licuerit magiſtrat⁹ neq; ſenatū: neq; populū auxiliari mihi pp eā uim: q̄ uicit me cū rep. uide ne cū uelis te reuocare ip̄s oīuʒ ſeruādorū nō poſſis: cū ñ erit q ſuer̄. ¶ Si neq; magiſtrat⁹ licuerit auxiliari: ſi magiſtrat⁹. n. poterūt mihi auxiliari. ¶ Cū rep. qa ɔtra uolūtatē reip. illata ē mihi uis & iniuria.

īmutatū ſignificabāt: q̄ res fecit ut tibi lr̄is obſtrepere ñ auderē. Nūc mihi. Quintus frater meus tuā inimiciſſimā oronē: quā ī ſenatu hūiſſes pſcripſit: q̄ inductus ad te ſcribere ſū coactus. Et abs te tua q̄tū fert uolūtas peto: q̄ſoq; ut tu me cōſerues potius: q̄ pp arrogātē crudelitatē tuoꝝ me oppugnes Tu tuas inimicitias: ut reipu. donares te uiciſti: alienas ut cōtra rēpu. ɔfirmes adduceris: qđ ſi mihi tua clemētia opem tuleris: oībus ī rebus me fore ī tua ptāte tibi confirmo. Si mihi neq; magiſtratū: neq; ſenatū: neq; populū auxiliari ꝑ pp eā uim: q̄ mecū repu. uicit licuerit: uide ne quū uelis reuocar̄ ip̄s oium reſeruādorū: cū qui ſeruetur: non poſſis. Vale.

M.T.C. Caio Antonio. M.F.S.D.

ET ſi ſtatuerā nullas ad te lr̄as mittere niſi cōmendatitias: nō q̄ eas intelligerem ſatis apud te ualere: ſed ne his qui me rogarent aliquid de noſtra coniunctione imminutum eſſe oſtenderetur. Tamen quum. T. Pōponius hō omnium meorum in te ſtudiorum atq; officiorum, maxime conſcius tui cupidus noſtri amantiſſimus ad te proficiſceretur: aliquid tibi ſcribēdū putaui:

VBER. ET ſi: Caius Antoni⁹ collega fuit Ci. quo ipe cōiurauit Catilina ɔtra priam quē cū Ci. pactione ꝓuinciæ. ut Salu. ſcribit in agꝝ piſtorieſeʒ aduerſus Catilinā cū exercitu miſiſſet: q̄ ei diffidebat ne in defendēda rep. & opprimēda cōiuratione ab eo diſſentiret: ille cū cognouiſſet id a Ci. hac cā eē factū: alienatus ē aliquātulū ab eo: & dicebat ſe cōperiſſe Ci. multa ī ſe & dixiſſe & feciſſe indigna amicitia ſua. Itaq; his de rebus Cice. eū corripit: & oñdit longe ɔtra eſſe: qa affecerit. C. Antoninm multis officiis: qbus ille nullā grām reddidit: ſuorum autem in eum officiorū teſtem eſſe ſenatum & populum Roma. in quibus dicit ſe cōſtanter perſeueraturum: ſi mō ille non fuerit penitus ingratus. Poſtremo cōmendat ei. T. Pom. cuius cauſa dixit ſe ſcripſiſſe ea: quæ ſcripſit præter cōmendationem: quia fuiſſet conſcius eorum quæ Cice. contulit in. C. Antonium. ¶ Statueram: decreueram. ¶ Niſi cōmendatitias: niſi in quibus aliquem tibi cōmendarem coactus & compulſus non mea ſponte: quia litteras cōmendatitias: ut plurimum ſcribimus rogati & coacti ab amicis.

PHI. ET ſi ſtatuerā: Quū inumerabilia ī. C. Antoniū. M. F. Ci. bn̄ficia ɔtuliſſet: ſane q̄ ꝓ eis ac ñ debebat ī gratū eē cognouit. Quare ad eū has lr̄as dedit q̄ſi ī exprobratione q̄dā imemons bn̄ficii: & ꝓ eo qd egerit: qd ēt acturus ſit: ſi ñ īgratū eē ſenſerit: breui orone demōſtrat. Teſtē uero ſuoꝝ ī eū offōrū dicit eē ſenatū: & populū Roma. & in calce lr̄aꝝ. T. Pō. familiarē ſuū illi magnope cōmēdauit. Iſtē ille Antonius q ī ɔſulatu quo Ci. Catilinā ī ptā ɔiurātē oppſſit: collega ei⁹ fuit: & quū Ci. aliquātulū uererer̄: ne ī opprimēdis ɔiuratorib⁹ ab eo diſſentiret: & ex hoc ſaluā reddere rēp. ñ poſſet ī ſortiēdo ꝓuicias ī agꝝ piſtorieſē. ɔtra Catilinā: ut īqt Salu. eū cū exercitu mittēdū curauit: qd quū ītellexiſſet Antoni⁹ hac rōne factū: grauiter & moleſte tulit: & ab ei⁹ amicitia ſe diſiūxit: ac de Ci. nō mediocriter cōquæſtus aiebat: multa īſe & dicta & facta a Ci. fuiſſe īdigna graui uiro: & amico. Ex hoc āt ci. has ad eū lr̄as miſit: qb⁹ eū uehemēter īcrepat: oñditq; lōge alr̄ eē q̄ ſēſerat: qūo eū plurimis maximiſq; bn̄ficiis ſp affecerat: & ab eo nūq̄ ipſe aliqd offōrū accepat. Legat⁹ is ēt poſtea Cæſa. fuit de quo Sueto. ſic. Nullā cladē paſſus ē oīb⁹ bellis ciuilibus p̄ter p legatos ſuos: quoꝝ. C. Curio ī Aphrica piit. C. Antōi⁹ ī Illyrico ī aduerſarioꝝ deuēit ptāté. ¶ Cōmēdatitias: qb⁹ aliquē tibi cōmēdarē. Sed qua re tm̄ cōmēdatitias: qm̄ has nō ſpōte nr̄a: ſed rogati ab amicis ſcribere ſolemus: uult. n. his uerbis referre q̄ ad eū nō ſcriberet: niſi ut aius oñderet ſe nō eē ſcm̄ ab Antonio alienū: quē ſibi iratū eē uidebat īmerito.

VBER. VBER. ¶ Satis ualer̄: multū pōd⁹ hr̄e: & ꝓdeſſe his quos cōmēdarē. ¶ Sʒ ne: ſʒ ne p me ītelligerē aliqd eē diminutū de nr̄a amicitia: qd qdē fieret: ſi his q me rogarēt recuſarē ſcribere: qa dicerēt me id facere qa eēm a te alienat⁹. ¶ Coniūctiōe: aīcitia q̄ ex cōiunctiōe ɔſolatus inter nos fuit. ¶ Tn̄: lʒ ſtatuiſſem ſcribere ad te nullas lr̄as: niſi cōmendatitias. ¶ Studioꝝ: beniuolentiæ. ¶ Et officioꝝ: eoꝝ q̄ ꝓ te fecerim. ¶ Maxime ɔſcius: maxime gnar⁹. i. q maxime ſcit. ¶ Tui cu. q tibi bn̄ uult: ut oñdat eū eē cōeʒ aīcū: & iō magis credēda: q̄ ei dicet.

¶ Præſertim:

Coact⁹ arrogās

¶ Præſertim: licet putauerit credendum aliqd: tñ dicit ꝓcipuam cām fuiſſe. ¶ Pomponiuꝫ: qui inſtabat ut ſcri beret. ¶ Satiſfacere: facere ꝙ uellet. ¶ Aliter: niſi ad te ſcriberē. ¶ Ego: iā incipit exponerē mētē ſuā. & eſt ſenſus: nemo debet mirari: ſi ego a te deſidero maxima officia: qa ego ꝓ te feci: q̄ ad honorē: & cōmodū tuū pertine bant. ¶ Debeat: pro debet uel debebit. ¶ Videri mirū ne. i. nemo debet mirari. ¶ Deſiderē: expetā: tanq̄ quæ minime ꝑſtes: nā deſideram⁹ q̄ abſunt. ¶ Oia. n. rō q̄re deſideret ab eo ſūma officia. ¶ Profecta ſunt: a me in te collata ſunt ꝓuenerūt. ¶ Ad dignitatē ad amplitudinē: & exiſtimationē tuā. ¶ Pro his: q̄ a me in te profecta

Deſidero

præſertim quū aliter ipſi Pomponio ſatiſfacere non poſſem. Ego ſi abs te ſūma officia deſiderē mirꝫ ne mini uideri debeat: oia. n. a me in te ꝓfecta ſunt: q̄ ad tuū cōmodum: quæ ad honorem: quæ ad dignitatē: pertinent. Pro his rebus nullā mihi abs te relatam eſſe gratiam: tu es optimus teſtis. Cōtra etiam eſſe aliquid abs te profectum ex multis audiui. Nā comperiſſe me non audeo dicere: ne forte idipſum uerbū ponā quod abs te aiunt falſo in me ſolere cōferri. Sed ea quæ ad me delata ſunt: malo te ex Pōponio: cui non minus moleſta fuerūt: q̄ ex meis litteris cognoſcere. Me⁹ in te aīus q̄ ſingulari officio fuerit & ſenatus & Popu. Ro. teſtis eſt. Tu q̄ gratus erga me fueris: ipſe exiſtimare potes: quantū mihi debeas cæteri exiſtimāt. Ego q̄ tua cā antea feci: uoluntate ſum adductus: poſteaq̄ cōſtantia. Sed reliqua mihi crede multo maius meū ſtudiū: maioréq̄ grauitatē & laborē deſiderāt. Quæ ſi n̄ ꝓfunderē ac perdere uidebor: omnibus meis ſuſtinebo uirib⁹. Sin autē ingrata eſſe ſentiam: non cōmittam: ut tibi ipſe

ſunt. ¶ Nullā gra. red. nullā uicē officii reddiā: qa reddere grām eſt facto bñficiū acceptū referre: agēre uerbis: habere aīo. ¶ Tu es optim⁹ teſtis: tu ipſe ſcis. ¶ Aliqd contra: per cōtrariū aliter q̄ debuiſſes facere. ¶ Profectum: proceſſiſſe cōtra me. ¶ Comperiſſe: cognouiſſe: probaſſe: Saluſtius. Compertuꝫ habeo cōmilitones &c. i. cognitū. ¶ Ipm uer. ipm uocabulū. ſ. cōperiſſe. ¶ Quod: uerbū. ¶ Cōferri in me: aſcribi mihi. ¶ Falſo: cōtra ueritatē: qa aiunt te dicere comperiſſe me feciſſe qddā contra te. Ego aūt nolo dicere me cōperiſſe: ſed audiuiſſe. ¶ Ex mul. qa unus facilius poſſet fingere & mentiri q̄ multi: nā in ore duorū uel triū conſtat oē uerbuꝫ teſtimonii. Sed qa nō dixit q̄ ſunt illa q̄ audiuit: dicit ſe uelle eū potius intelligere ex uerbis. T. Pōponii: qa coram narrabit: q̄ ex lr̄is ſuis. ¶ Malo potius uolo nō min⁹ moleſta q̄ mihi q n̄ minus ægre tulit & doluit q̄ ego: ꝙ ea de me falſo diceres: cū ille ſciat aliter eſſe. ¶ In te: erga te ꝓ te. ¶ Singulari: egregio ꝙ pro multis aliis non feciſſem. ¶ Ipſe: tumet. q. d. do tibi & optimos & āpliſſimos teſtes q̄ ſingulare fuerit offm̄ meum in te: de tua autem relatione gratiæ de tanto beneficio te ſolum uolo teſtem: tu enim potes exiſtimare qui ſcis in nulla re rettuliſſe mihi gratiam. Cæteri exiſtimāt quantū debeas mihi cæteri q ſciūt q̄tū ꝓ te egerim: exiſtiment q̄tum mihi ſis obligatus. Ergo ne uideatur Ci. quæ fecit temere feciſſe: dicit ſe iudicio ea feciſſe: & perſeueraturū in uoluntate ſi Antonius gratus fuerit. ¶ Adductus uoluntate: ideſt certo iudicio & mea ſponte motus nō aūt temeritate quadam neq̄ tuis in me beneficiis adductus: q̄ nulla fuerāt. ¶ Antea: ſuperiori tempore.

Redde re grām
Agere grām
Habere gratiam

PHILE. ¶ Valere: multi ponderis eſſe apud te. ¶ Multum: multuꝫ finem non habet. Satis finem amplectitur. ¶ Comunctione: amicitia: & conſuetudine. ¶ Conſcius: qui in primis ſciret. Articulus eſt. ¶ Aliquid: præter commendatitias. ¶ Satiſfacere: niſi ſcribendo ad te in ſignum beniuolentiæ. ¶ Sed ego: expoſitio eſt animi & mentis ſuæ in Antonium: & ait necui debet mirum uideri. Si ergo abs te non modo deſiderem: ſed teputem beneficia. Multa enim pro te geſſi quæ honori tuo & utilitati conduxerunt. ¶ Deſiderem: apto uerbo eſt uſus ad ea quæ dicit quaſi non habiturus ſit ea apud Liuium legimus: deſiderata ſunt decem milia hominum. ¶ Omnia: enim ratio cur ab eo deſideret ſumma beneficia. ¶ In te profecta ſunt: ornatiſſimus loquendi modus: naſcitur ex hoc uerbo in diuerſam ſignificationeꝫ: ut profecta ſunt hoc eſt feci. Sic alibi omnia quæ a me profecta ſunt: & in te tibi accidiſſe gratiſſima. ¶ Quæ ad tuum: repetitio. ¶ His rebus: pro beneficiis maleficia rettuliſti. ¶ Idipſum uerbum: ſcilicet comperiſſe te a me aliquid contra te factum eſſe. ¶ Malo: uolo potius a. T. Pomponio intelligas q̄ ex meis litteris: ipſe tibi omnia poterit explicare: quæ ad me delata ſunt te egiſſe ac dixiſſe: & tu non ignoras. ¶ Contra: ſcilicet honorem meum: aut per contrarium: & aliter quam facere debuiſſes. ¶ Nam cōperiſſe me non audeo dicere. Noluit enim dicere comperi ſed audiui a multis: ꝙ eſt minus ſuſpectum: in quo uocabulo: ſcilicet comperiſſe accuſat Antonium: qui dicebat ſe comperiſſe Ciceronem contra Antonium feciſſe: unde nunc Cicero dicit. Ego nolo dicere ſicut tu me comperiſſe ſed audiuiſſe a multis te contra me aliquid feciſſe: ex multis ut ueriſimilius uideatur non ex uno qui non facile probat quod uult apud iudicem. ¶ Ego: ne id quod egit in Antonium temere egiſſe uiderer ait ſe uoluntate & ex animo id egiſſe atq̄ in poſtremum eſſe facturum ſi eum non ingratum eſſe ſenſerit.

PHI.
Multū
Satis

VBER. ¶ Poſteaq̄ conſtantia: & poſtea perſeuerantia & ſtabilitate ſubaudi ſum adductus: ne uiderer eſſe inſtabilis ſi te deſeruiſſem: pro quo multa antea feceram. ¶ Reliqua: contra: quæ pro te facienda ad me ſunt. ¶ Maius ſtudium: maiorem diligentiā quam alia: quæ ante feci. ¶ Deſiderant: expoſcunt. ¶ Quæ ſtudiū: grauitatem & laborem. ¶ Profundere: abiicere: tractum ab aqua quæ profunditur ex uaſis. ¶ Perdere: amittere. ¶ Suſtinebo: tuebor: efficiam. ¶ Omnibus meis uiribus: quantum per me fieri poterit. ¶ Sentiaꝫ. aduertam: cognoſcam. ¶ Ingrata tibi: non grata neq̄ accepta ea quæ faciam. ¶ Non cōmittaꝫ: non faciam: non patiar.

VBER.

¶ Inſanire uideat:qa iſanꝰ ũr:q ĩ inuitũ ꝯfert bñficiũ.Saluſtiꝰin ꝓœmio Iugurtinæ hiſtoriæ.Fruſtra ãt eniti ac nihil alid ꝙ odiũ ꝗrere extremæ demẽtiæ ẽ.¶ Ea:ꝗ deſiderãt maiꝰ meũ ſtudiũ &c. ¶ Cuiuſmodi:ꝗlia.¶ Ipꝫ: ex quo poteris ea ĩtelligere:ordo atq; cõmẽdo tibi ipm Põponiũ:ut tñ abs te petã ut ſi aliqd &c.¶ Quãq̃:ꝗſi ꝗdã interpoſiuo.¶ Cõfido:ſum certiſſimꝰ.¶ Cã ip.qa ẽ uir ut dixi:tui cupidꝰ & bonꝰ:q oẽm fauorẽ meret.
Reſidet ¶ Reſidet:remãet:fixũ ẽ ſi qd me amas.¶ Id oẽ.ſ.ãons.¶ Negocio:cã:i ꝗ egebit auxilio tuo.¶ Hoc:hac re.
PHI. PHI.¶ Poſteaq; cõſtãtia:ſupple ſum motꝰ:ne ioſtabilis eẽ iudicarer ſi te relinquerẽ.¶ Reliquaĩq̃ a me ꝓ te
Tua cã ipſo facienda ſunt. ¶ Tua cã:differt a tui cauſa.

inſanire uideat.Ea quæ ſint & cuiuſmodi:poteris ex Pomponio cognoſcer:atq; ipm tibi Pomponiũ ita cõmendo:ut ꝗꝗ ipſius cã cõfido te eſſe facturũ oĩa: tamen abs te peto:ut ſi qd amoris in te reſidet erga meid omne in Pomponii negocio oſtendas. Hoc mihi nihil gratius facere potes. Vale.

M.T.C.P.L.P.ſi.proconſuli.S.D.

CVm ad me deciꝰ librariꝰ uẽiſſet:egiſſetq; mecũ ut opã darẽ:ne tibi ſi tpe ſuccedent ꝗꝗ illũ hoĩeꝫ frugi:& tibi amicũ exſtĩabaꝫ tñ qđ mẽoria tenebã cuiuſmodi lĩas añã miſiſſes ñ ſatis credidi hoĩ prudentĩ tã ualde eẽ mutatã uolũtatẽ tuã:ſed poſteaꝗ & Cornelia tua Terẽtiã conuẽit: & ego cũ Quĩto Cornelio locutꝰ ſũ adhibui diligẽtiã quotiẽſcũq; ſenatus fuit:ut adeſſem plurimũq; in eo negocii habui:utq; Quin.Fuſiũ tri.plæbis & cæteros ad quos tu ſcripſeras cogerẽ potiꝰ mihi credete ꝗ tuis lĩis. Oĩno res tota in mẽſem Ianuariũ reiecta erat:ſed facile obtinebat.Ego tua gratulatõe cõmotus qđ ad me pridẽ ſcripſeras uelle te bene uenire:ꝙ de Craſſo domũ emiſſem:emi eã ipam domũ milibus nũmoꝝ.xxxv.aliꝗto poſt tuam gratulationem. Itaq; nũc me ſcito tantum habere æris alieni:

Tui cã Tunc.n.tua cã dicimus qñ ad tuã ut ita loquar petitionẽ & reſpectũ aliqd alteri ꝯtulero uel boni uel mali:uerũ tui cã qñ aliquid tibi ꝓſtitero cũ quo loquor:unde hic tui cã potius ꝗ tua cã legẽdũ puto.¶ Poſteaq; ꝯſtantia:primo uoluntate ductus multa ꝓ te feci:inde ut in ſnĩa:& cõſtantia pmanerẽ:in te bñficia ꝯferre nõ deſiſti. ¶ Mihi crede:hmõi interpoſitiões ſnĩarũ:ꝗ parẽtheſis appellant plurimũ uenuſtatis afferũt:& leporis ſi raro in orone fuerint collocatæ.¶ Deſiderãt:expoſcũt.¶ Profũder.ab aꝗ ꝗ ꝓfundit ex uaſis:methaphora. ¶ Ac pdere:ẽ ꝗſi expoſitio ꝓcedẽtis.Nã in ꝓfundendo eſt inanis iactura:& perditio. ¶ Inſanire:ſi ingrato benefacere conaretur apud Minos legitur:beneficiũ dãdo accepit ꝗ digno dedit:& ecõtrario bñficiũ dando pdit q indigno dedit:& Salu.in iugurth.Fruſtra ãt eniti ac nihil alid ꝗ odiũ ꝗrer extrema dementia ẽ.¶ Ea:reliq:ꝗ ꝓ te fieri oporteret:ac poſcũt ſtudiũ meũ. ¶ Atq; ip.ꝯmẽdario admodũ gratioſa.¶ Si qd amo.re.hoc ẽ ſi qd me amas.

VBER. C Vm ad me:Hæc epla neſcio qũo ĩ hũc librũ traducta ẽ:cũ ſcribat ad eundẽ.P. Lẽtulũ:ad quẽ ſunt multæ ĩ prio libro: ſed ut alibi diximꝰ:cõſtat nõ recte ſeruatũ ordinẽ in multis aliis epiſtolis. Sed ita diſpoſitas:& redactas in uolumen a Tirone Liberto Ciceronis ꝓut ei ad manꝰ ueniebãt. Erat igr ut in prio li.oñdimꝰ.P.Lẽtulꝰ ꝓcõſul Ciliciæ & Cypri.& ꝗuis prio ſcripſiſſet ad Ci.ut daret opaꝫ in ſenatu ne ei ſuccederet tñ decius librariꝰ eiꝰ amicus eũ rogauerat noĩe Lentuli:ut daret opam ut ei ſuccederet:qđ idẽ poſtea ꝗ itellexit ẽt a Cornelia eiꝰ uxore:q̃ cũ Terẽtia Ci.locuta erat:dicit Ci.ſe diligẽter ad id opam dediſſe.Deide ſcribit quẽadmodũ ex eiꝰ gratulatiõe emeret domũ a Marco Craſſo:deide iocat eũ Lẽtu
Librari us lo đ difficultate pecũiæ ꝓ ſatiſfactiõe eiꝰ domꝰ. ¶ Librariꝰ:ꝓprie dr exſcriptor libroꝝ:itẽdũ põit ꝓ bibliopola i.uẽditor libroꝝ:ſed hic puto eẽ cognomẽ familiæ.¶ Egiſſet me.me rogaſſet noĩe tuo.¶ Ne ſu.n.ne daret tibi
Frugi ſucceſſor i ꝓuĩcia.¶ Frugi:Dõatꝰ dicit frugi utilẽ & neceſſariũ ſignificar:ſicut fruges neceſſariæ ſũt hũano generi.Ci.uero i tuſculãis dicit:frugalitatẽ tris uirtutes ꝯplecti:fortitudinẽ prudẽtiã:& iuſtitiã:ergo frugi hoĩeꝫ bõũ & uirtute ꝓditũ ĩtelligemꝰ.¶ Amicũ ti.q ñ dixiſſet:niſi ei ita mandaſſes.Tñ lꝫ Deciꝰ mecũ egiſſet ut dixi.¶ Q. đ: qa.¶ Tenebã me.mẽinerã.¶ Cuiuſmõi:ꝗles:cuiꝰ ſnĩæ.¶ Aõa ſupiori tpe:pouſꝗ Deciꝰ ad me uẽiſſet.¶ Nõ ſatis credidi:ñ facile habui fidẽ.¶ Hoĩ pru.Decio frugi & prudẽti uiro. ¶ Mutatã:ut nũc uelles ſuccedi tibi:cũ ãtea ſcripſiſſes ut darẽ opam:ne tibi ſuccederet.¶ Cornelia tua.ſ.uxor.¶ Terẽ.iã:uxorẽ meã.¶ Cõuẽit:allocuta ẽ đ hac re:ut curarẽ tibi ſuccedi. Qu.Cor.affine tuo frẽ uxoris tuæ. ¶ Vt ad.quo.ſe.fu.i.quouẽſcũq; ſenatꝰ hitꝰ & ꝯgregatꝰ ẽ ut adeſſeꝫ i ipo ſenatu.¶ Plurimũ:ne plurimũ laboris.i.multũ laboraui.¶ Vt co.cre.i.facerẽ potꝰ eos crederẽ meis uerbis ꝙ uelles tibi ſuccedi:ꝗ lĩis tuis:ꝗs ad eos ſcripſeras ut darẽt opã ne tibi ſuccederet. ¶ Tota.r.de eligẽdo ſucceſſore.¶ Reiecta:dilata:remiſſa i mẽſẽ ianuariũ:tũc.n.ut alio loco ſupra diximus fiebãt noui magiſtratꝰ:& depõebãt ueteres.¶ Facile ob.facile ipetrabat:& oẽs aſſẽtiebãt ut daret tibi ſucceſſor. ¶ Ego:nũc dicit de emptiõe domꝰ a.M.Craſſo.¶ Tua gra.priuſꝗ Ci.emiſſet illã domũ iã ſparſus erat rumor eũ emiſſe.Itaq;.P.Lẽtulũ ex Cilicia p lĩas ſuas ei gratulatꝰ fuerat de ea ẽptiõe:optaueratq; eã rẽ ei feliciter euenire:ꝗ te Ci.iductꝰ huiuſcemõi gratulatiõe:ꝗ miſeras ad me đ ẽptõe domꝰ añꝗ ego emiſſẽ.¶ Cõmotꝰ:adductꝰ. ¶ Pndẽ:añ.¶ Te uel.te optar.¶ Bñ ue.bñ ſuccederet mihi. ¶ De.M.Craſſo.i.a.M.Craſſo:ab eo q a pthis ẽ i
Seſterti us terẽptꝰ.¶ Eã:ipſã:de ꝗ gratulatꝰ fueras mihi.¶ Seſtertiis:ſeſtertius dr & ſeſtertiũ:& ſcribit p.ſ.ꝯtinet ãt duas libras & ſemis.Dr.n.ſeſtertiꝰ ꝗſi ſemis a tertia:de hoc alio loco plura diximꝰ.¶ Itaq;:locat oũc Ci.ut quẽadmodũ erat glorioſus:ita hẽat occaſionẽ cõmemorãdi laudes ſuas:& maxĩe de oppſſa ꝯiuratiõe.ꝗ tñ gloriabat:ut mltis locis id dixerit:& ĩ libris đ tpibꝰ ſuis ñ dubitauerit exclamar.O fortũatã natã me ꝯſule Romã.¶ Me ha. tantũ æris alieni.i.

tantũ æris alieni.i.me tantũ pecuniæ debere:me opp̃ſſũ eẽ tãto debito.¶ Vt cupiã ꝯiurare : ecce q̃ optime fecit cõmemorationẽ de ꝯiuratiõe in laudẽ ſuã:nã inter alias cãs ꝯiurationis Catilinæ dixit Salu.fuiſſe:ꝙ ingẽs æs alienũ p oẽs terras pſoluẽdũ erat:alluſit igr̃.Ci.ad ꝯiurationẽ Catilinæ:q̃ maxĩe cã æris alieni facta eſt.¶ Si qs me recipiat:in ꝯiurationẽ. ¶ Odio iuncti:maliuo.ẽtia incitan in me.¶ Excludũt:expellunt me a cõiuratione. ¶ Vincẽ.ultorẽ.Nõ cre.non hñt fidẽ.¶ Inſidias:dolos:q̃a nõ credũt me hr̃e cãm cõiurandi.¶ Ei:mihi Cice. ¶ Fœneratores:q exercẽt fœnus:& nũmos ad uſurã mutuãt.¶ Exemerit:liberauent.¶ Ab eb.coniuratoꝝ:q decreuerant dirıpe pecuniã fœneratoꝝ:dicit er go ꝙ cõiurati nõ credũt Ci.egere pecunia : qui hẽt fœneratores amicos:q non paterenť egere: fœtus ãt auctore Nonio dictũ ẽ qd pecuniã pariat creſcẽte ipe q̃ſi fœtus:& fœtura.græce.n.toc n° τοκος di α τοτου τικτ ειν.i.apparere. ¶ Sũ aſſe.hoc.i.hoc feci.¶ Meis rebus ge.pp ea q̃ in cõſulatu meo geſſi. ¶ Bonũ no.i.nomẽ uiri boni & fidelis & amatoris reip.& iõ coniuratores nõ credunt mihi:& ita Ci.hactenus iocatus eſt tamẽ cum laude ſua.¶ Domum:iuſſerat Lentulus fieri domum magnificã Romæ:quo tempore erat in cilicia:quã Ci.dicit ſe uidiſſe:& ſibi placuiſſe.¶ Antoniũ:collegam meum in conſulatu: ad quem pcedentem epiſtolam ſcripſit. ¶ Oẽs deſiderant.i.oẽs uident deeſſe nihil:neꝙ pſtari ut debent:deſiderantur.n.quæ non fiunt:& fieri debent.¶ Grauiſſime:cum ſumma auctoritate . ¶ Cõmoui:induxi ut ei fauerent. ¶ Orõne mea:meis uerbis:qbus eũ defendi. Fœtus

ut cupiã cõiurarẽ ſi qs me recipiat:ſed ꝑtim odio ĩduc̃ti me excludũt & apte uindicẽ cõiurationis oderunt ꝑtim ñ credũt:& a me inſidias metuũt. Nec putãt ei nũmos deeſſe poſſe:q ex obſidiõe fœneratores exemerit hoĩ ſenib⁹ magna copia ẽ. Ego ãt meis rebus geſtis hoc ſũ aſſecut⁹ : ut bonũ oẽꝫ exiſtier adept⁹. Domũ tuã atq; ædificationẽ oẽꝫ pſpexi & uæhemẽter ꝓbaui.Antoniũ & ſi ĩ me ei⁹ officia oẽs deſiderãt: tñ ĩ ſenatu grauiſſime ac diligẽtiſſime defendi:ſenatũq; uæhemẽter orõne mea atq; auctoritate cõmoui Tu ad me uelĩ lr̃as crebrius mittas. Vale.

M.T.C.Cneo Pompeio Impa.S.D.

SI tu exercituſq; uales bene eſt.Ex litteris

SI tu.quo tpe Ci.rẽp.a ꝯiuratiõe catilinæ liberauit:Gn.Põ.ut ſcribit Salu.in extremis terris bellũ gerebat:qd alii interpꝛtanť in hiſpania:ego uero auctoritate Plutarchi & Ci.puto euꝫ geſſiſſe bella aduerſus Mithridatẽ:quo uicto de liberis ei⁹:& Tigrãe:& Tigrãis filio:auctoꝛ Liuio li.c.& Plutarcho in uita Põ.tertiũ & ultimũ reportauit triũphũ : ꝙ & Ci.oñdit.i.officiorũ his uerbis.Mihi qdꝫ certe abũdãs bellicis laudibus.C.Põ.multis audientibus hoc tribuit:ut diceret fruſtra a ſe triũphũ tertiũ deportatum fuiſſe:niſi meo in rẽp.bñficio ubi triũpharet eẽt habiturus.Præterea Liuius li.xcvii.dicit Gn.Põ.cum Mithridatẽ ſequereť in ultimas ignotaſq; gẽtes penetrauit:iberos:albanos:q trãſitũ nõ dabãt:ꝓlio uicit:uiť igr̃ Põ.geſſiſſe illud bellũ quo tpe Catilina ꝯiurauit ꝯtra pr̃iã:ad qd bellũ fuerat elect⁹ maxĩe hortante Ci.egregia orõne:q̃ hodie ẽt extat:cũ igr̃ ſcripſiſſet Põpei⁹ ad ſenatũ populũq; Ro.q̃ egiſſet & ſe factuꝝ putaret:dicit Ci.ſe ex ei⁹ litteris maximã ſpẽ pacis accepiſſe:accuſat tñ eũ latẽter igratitudinis:qd cũ maiori ſignificatiõe beniuolẽtiæ ad eũ nõ ſcripſerit:uoluiſſet.n.Ci.ꝙ Põpeius ei gratulat⁹ fuiſſet de his q̃ egiſſet Romæ in opprimẽda ꝯiuratione:excuſat tamen eũ quare putet id non feciſſe ne fortaſſe offenderet aium aliquorum:q dolerent gloria Ci.extollit aũt ipſe factũ ſuũ:ut oſtẽdat neceſſe eſſe ſe nõ minus ab eo amatũ iri:q̃ Lelius olim a.P.Scipione amatus eſt. VBER.

SI tu:añ bellũ ciuile põ.ex toto ferme terraꝝ orbe uictorias reportauit ĩ primis Syllã ſecut⁹ eſt.Tres duces carinũ cælũ & brutũ ꝯtra ſeipꝫ ſentiẽtes ita deuicit:ut & ciuitates oẽs Põ.ceſſerit.Carbonẽ ĩ Sicilia pſecutus cepit:& ſpectãte ſe iuſſit.In celtiberia:q̃ illi ꝓuicia Metell⁹ tradidit:ꝑclariſſimas res geſſit.Siciliã a Põ.geſtã.Perpẽnate occupatã recepit.Inde Mominio ſuæ ſororis uiro ĩ cuſtodia Siciliæ dimiſſo ĩ Aphricã ad ſupandũ Domitiũ miſſus ẽ:& eqũ illuc appuliſſet:ſeptẽ milia hoſtiũ ad Põ.defecerũt:& ibi Domiti⁹ quũ ei⁹ uallũ a põpeianis oppugnareť iterũ:arabas rex capt⁹ cũ Domitio ſentiebat & Hieſalt regnũ datũ ẽ.Numidiã paucis poſt dieb⁹ ſubegit oẽ belli Aphricani ipſi:& uictoriæ.xl.dieꝝ fuit.xxvi.ãnos nat⁹ triũphũ egit.In hiſpania ſertoriũ ſupauit.Mox itra q̃dragẽſimũ diẽ piratas mari:& terrã uaſtãtes ſubegit. Tygranẽ ĩ deditionẽ accepit.Mithridatẽ Põti regẽ ita attriuit:ut ad necẽ ueneno aſciſcendã cõpulerit:de quo Lu.ꝓtra barbarico uix ꝯſumata ueneno.In oriẽte parthos:iudæos:arabas.In ſeptẽtrione Caſpios:Colchos hiberos Albanos magno terrore affecit.Inde cũ Cæ.bellũ ciuile ꝯſeruit:quo ſupat⁹:& ĩ ægyptũ fugiẽs a Photino iuſſu Ptolemæi occiſus ẽ:ex q̃dã igr̃ iſtaꝝ reꝝ geſtaꝝ uictoria lr̃as ad ſenatũ miſerat qb⁹ Ci.nũc ſe dicit maxia uoluptate affectũ:& illi pſimũ ꝯgratulať.Sed ipe cõticio ex illa ꝯgratulari uictoria q̃ deuicto Mithridate reportauit.Quo n.tpe Ci.nefariã ꝯiurationẽ catilinæ detexit:& ſaluã remp.reddidit.Tũc Gn.Põ.aduerſus Mithridatẽ bella gerebat:ad qd maxĩe hortãte Tullio:& ꝑ eo orãte ĩ ſenatu elect⁹ ẽ:& hãc ſniam ĩ primis Plutarch⁹ in uita Põ.ſecut⁹ eẽ uidet:id ꝑterea nobis qd ſentim⁹ facit ei ꝓbabile:Ci.li.de officiis pmo.Ait.n.mihi qdẽ certe uir abũdãs bellicis Gn.Põ.multis audiẽtib⁹ hoc tribuit:ut diceret fruſtra ſe triũphũ tertiũ deportatuꝝ fuiſſe:niſi meo ĩ rep.bñficio ubi triũpharet uẽẽt hitur⁹.Q d ãt Sal.dicat põ.eo tpe quo Ci.pr̃iã a ꝯiuratõe catilinaria liberauit:bellũ ĩ extremis terris gereť:& multi hiſpaniã ĩtelligũt.Ego uero Mithridatis regnũ ĩtelligo.Q d & plutarch⁹ oñdit:& Liui⁹ ſic ait.Gn.Põ.quũ Mithridatẽ pſeq̃reť ĩ ultimas:ignotaſq; gẽtes penetrauit.Inde tacite quodãmõ cõq̃rit:& afficit hoĩem igratitudinis nota:qd nõ idẽ ipe põ.egerit:ex reb⁹ q̃s Ci.ꝓ rep.geſſerat.tẽ.n.gratiſſimã Ci.Põ.feciſſet ſi ita ei ꝯgratulat⁹ fuiſſet ex liberata ab eo rep.ut ipſe nũc põ.ꝺ adepta uictoria ꝯtra Mithridatẽ & liberos ei⁹ Ci.gratulať.In calce uñ lr̃aꝝ excuſat hoĩem dicitq; ſe arbitrari id ñ feciſſe:ne aliquoꝝ aĩos offẽdereu q Ci.gloriæ ĩuid ebãt.¶ Si uale.be.ẽ.Valere & bñ eẽ ita diſcrepãt:qd ualere ẽ ſanitatẽ hr̃e.At bñ eẽ q̃ſi placeť ẽ:& ĩẽ ipſaꝫ bñ PHI. Valere Bñ eſſe

A ſe hſe. ¶ Ex:ab de a e ꝓpoſitiões eiuſdẽ & ſignificatõis & ꝯſtructiõis ſunt ſed differunt iunctura uerboꝝ. Nam
E e & a nunq̃ uocali ſequẽte ponunť. Ex uero & ab uocalibus anteponi pñt & cõſonantibus: ſi nulla uetabit uo-
Ex cis aſperitas. Ex uero & e ſunt ut plurimũ tẽporalia: ut ex quo Deucalion & Vir. ex illo fluere: Sic & apud græ
Ab cos Homerus De aũt idẽ eſt qđ apud græcos. ¶ Publice: q̃ſi ad. S.P.Q.R. &
oẽs Romanos. ¶ Vna: Idẽ eſt ꝙ ſimul plerũq; in orone geminať idẽq; ſignificat ꝙ tũ: & iñ Vir. ſic memorat
ſimul æneã in regia ducit tecta. Simul diuũ tẽplis indicit honorẽ. ¶ Ocii: pacis deuicto Mithridate: quẽ quum
Pompeius perſequeretur: ut inquit Liuius: in ul timas ignotaſq; terras penetrauit hiberos: albanos qui tranſitũ nõ dabant ꝑlio uicit. ¶ Pollicebat oibus: de ea meminit orone quã habuit de laudibus Pompeii: quæ inſcribit de lege Manilia: & eã nos inter. xv. alias expoſuimus. ¶ Veteres hoſtes nouos amicos: q nup facti erant amici: quũ antea fuiſſent inimici: & intelligit Craſſũ & Lucullum: qui tametſi oſtenderent ſe reconciliatos eſſe Pompeio: maximũ tñ erat inter eos odium & maliuolẽtia: & tunc audita Põpeii ui-
Percul-ſus ctoria grauiter dolebãt: & perculſi erant. ¶ Per
Percuſ-ſus culſos: qa intellexerunt iſtã te conſecutũ eſſe uictoriã. Perculſum: animo. Percuſſuȝ corpore dicimus. ¶ Iacere: ita aĩum amiſiſſe ut quaſi mor
Iacere tui uideanť: eſt id uerbũ profuſæ ſignificatiõis: Interdũ. n. mortuũ eſſe ſignificat. Ouidius iacet ecce tibullus aliq̃n in longũ porrigere. Vt Virgi. Terraſq; iacentes. Plerũq; ſordere ut ſine Cicerone lingua latina iaceret in ſua ꝓpria ſignificatiõe notũ ẽ oib⁹. Vir. Syllenũ pueri ſomno uidere iacẽtẽ. ¶ Magna ſpe: qa ſperabãt te uinci a mithridate: & te nunq̃ rediturum. ¶ Deturbatos: deiectos. ¶ Exiguã: quia parum ſignificabas uoluntatem bonam erga me tuam non gratulando mihi rebus geſtis in republi. liberata ſicut gratulari debebas. ¶ Nulla. n. ratio eſt quare iucundæ fuerint eius litteræ: tametſi paruam eius uoluntatis ſignificationem tuliſſent.

tuis quas publice miſiſti: cepi una cum omnibus incredibilẽ uoluptatẽ. Sũmã. n. ſpem ocii oñdiſti: q̃ ego ſemp oĩbus te uno fretus pollicebar. Sed hoc ſcito tuos ueteres hoſtes nouos amicos uehementer litteris perculſos: atq; ex magna ſpe deturbatos iacere. Ad me autem litteras quas miſiſti q̃q̃ exiguam ſignificationẽ tuæ erga me uolũtatis habebant: tamen mihi ſcito iucundas fuiſſe. Nulla. n. re tam lætari ſoleo: q̃ meorum officiorum cõſcientia: quibus ſi quando non mutuo reſpondetur apud me plus officii reſidere facillime patior. Illud non dubito: quin ſi te mea ſumma erga te ſtudia parum mihi adiunxerunt: reſpubli. nos inter nos conciliatura coniuncturaq; ſit. Ac ne ignores quid ego in tuis litteris deſiderarim: aperte ſcribã ſicut & mea natura &

VBER. VBER. ¶ Publice: ad omnes: ad ſenatum populumq; Romanũ. ¶ Vna: ſimul. ¶ Incredibilem: maximam. ¶ Ocii: pacis & quietis profugato Mithridate: & expulſo ultra Colchos & Ethicos. ¶ Quantã: ſpem. ¶ Pollicear: quia in orone pro lege manilia de eligendo imperatore Pompeio: oſtendit Cicero eum ſolum eſſe: qui poſſet illum tantum bellum conficere. ¶ Fretus te uno: te ſolo confiſus. ¶ Sed ſcito: ſed ſcias. ¶ Hoſtes ueteres: Lucullum & Craſſum notat: quos ex inimicis Pompeius ſibi reconciliauerat amicos: qui nunc audita fama uictoriæ Pompeii perculſi ſunt doluerunt q; eum eſſe uictorem. Erant enim eo tempore ſimultates inter eos. ¶ Iacere: proſtratos eſſe. ¶ Deturbatos: deiectos: ut Virgi. puppi deturbat ab alta. ¶ Magna ſpe: quam habebant: ſi fortuna tibi aduerſa fuiſſet. ¶ Ad me: quia Pompeius ſcripſerat ad Ciceronem priuatim & ſeorſum a ſenatu: nunc Cicero oſtendit eas litteras ſibi iucundas fuiſſe quamuis non ſignificarent illuȝ amorem erga ſe: quem ſignificare debuerant. ¶ Exiguam: paruam. ¶ Significationem: demonſtratiõem. ¶ Tuæ uoluntatis: parum enim ſignificabas tuum erga me animum: quum nõ gratulabaris mihi de his quæ egiſſem Romæ: & maxima & utiliſſima reipubli. ¶ Nulla: enim reddit rationem quare fuerint ſibi iucundæ: etiam ſine ſignificatione eius uoluntatis: & eſt ſenſus: nulla res ſolet mihi afferre maiorem lætitiam: q̃ cum ſum mihi conſcius me bene feciſſe: ꝙ ſi fortaſſe non reddatur gratia beneficiis meis: tamen libenter ſum contentus potius uincere alios officiis: quam uinci ab aliis. ¶ Conſcientia meorum officiorum: ideſt cum ſcio me cõtuliſſe officia. ¶ Quibus: officiis meis. ¶ Si non reſpondetur mutuo: ideſt ſi non redditur par uoluntas & gratia. ¶ Patior facillime: contentus ſum: non ægre fero. ¶ Plus officii reſidere in me: ideſt eſſe in me plus officii erga alios: q̃ reddatur mihi ab aliis: & ita arguit latenter Pompe. ingrati animi: qui non mutue reſponderit officiis eius erga ſe. ¶ Illud: commendat Cicero. factum ſuum: & dicit ꝙ ſi Pompeius non amat eum propter ea officia quæ in eum contulit: non dubitat quin ſit eum amaturus propter beneficia nuper in rempubli. collata: quia quum ſit bonus ciuis: & amet rempu. amabit etiam eum qui pro republi. maxima fecerit. ¶ Studia: fauores: beniuolentia & officia. ¶ Conciliatura: factura amicos. ¶ Ac ne: dicit Cice. quid ex eius litteris deſiderauerit. ſ. gratulationem de oppſſa coniuratione. ¶ Ne ignores: ut ſcias. ¶ Quid de. in tu. lit. quid defuerit litteris tuis: uel quid in litteris tuis eſſe optauerim. ¶ Apertè: ſine circuitione uerborum. ¶ Mea natura: quæ non ſolet eſſe ſimulata.

PHI. PHI. ¶ Conſcientia: cognoſcere me bene feciſſe & male eſſe: ut ſocrates aiebat quẽ uideri & bñficia ꝯtuliſſe. ¶ Quibus. ſ. officiis meis. ¶ Facile patior. qa uideo ſupare amicos meos in bñficiendo. ¶ Reſpondeť. ſatiſfit. ¶ Illud non dubito: Cõmendat rem ſuam Cicero & eſt ſenſus. Quod ſi nõ amat eum Põpeius ex beneficiis in eum collatis: amabit ex meritis in rempu. conſeruatam'. ¶ Studia: beneficia quæ in te contuli. ¶ Conciliatura: nos amicos factura reſpu. quam ego liberaui. ¶ Quid deſiderarim: uolebat enim Cicero: quod Põpeius congratulatus ei fuiſſet rebus geſtis ipſis: quæ profecto non minores eſſe uidebãtur q̃ illæ: quas ipſe Pompeius geſſerat & hoc defuit in litteris Põpeii. ¶ Natura & amicitia: tribuit id quod dicturus eſt naturæ & neceſſitudini: ne uideretur arroganter dictũ ut ſuis rebus geſtis congratulandũ peteret. ¶ Natura: quæ eſt ſimplex & apta.

¶ Nra Amicitia: in qua

VBER. ¶ Noſtra amicitia:in qua omnia debent eſſe aperta. ¶ Res eas:res tales:& exponit qd deſiderauerit in eius litteris. ¶ Aliquam gratulationē:aliquā ſignificationē:ꝗ eis rebus gauderes. ¶ Cā nr̃æ neceſſitudinis.i. amicitiæ q̄ poſtulabat ut mihi gratulareris. ¶ Reip.q̄ ſi amas debueras eius cā mihi gratulari:ꝗ tatū ab ea periculum reppuliſſem. ¶ Expectaui:deſideraui.ut expectare uenis. ¶ Quaꝫ:gratulationē. ¶ Prætermiſſam:omiſſam in lr̃is tuis. ¶ Verebare:timebas. ¶ Cuius:alicuius ex his q mihi inuiderent. ¶ Offenderes:diſpliceres faceres quod nollet. ¶ Sed ſcito.q.d.hoc nō fuit timendū:quia totus orbis terræ ea cōprobat & laudat:quæ pro ſalute reipu.geſſi. ¶ Cū ue.redieris in pr̃iā. ¶ Cōſilio:prudentia detegēdo cōiurationē: & occurrendo inſidiis & periculis : q̄ mihi & patriæ parabanẽ.Sic ipſe i primo officiorꝫ. Neq̄.n.i rep. periculū fuit grauius unq̄:nec maius odiū.Itaq̄ cōſilio diligentiaq̄ noſtra de manibus audaciſſimoruꝫ ciuium delapſa arma ipſa ceciderunt. ¶ Et ma.animi:in contemnendis inimicis pro rep.& puniendis ſceleratis. ¶ Tibi mul.ma.q̄ Aphri.fuit.i.tibi qui gloria rerum geſtarū & bellicarum Scipionē Aphricanuꝫ antecellis me in adminiſtratione reip.nō multo inferiorem Lælio:libēter amicū accipies.Anteponit aūt Pom. Scipioni in rebus bellicis:ſe aūt cōparat Lælio: qa negociū ſuū in opprimēda ꝯiuratiōe magis urbanū & domeſticū fuit:q̄ bellicū & militare: ut ipſe oñdit in.i.officiorū. Lælii autē gloria magis domi q̄ militiæ claruit. Fuit autem par amicorū ſingulare Scipionis Aphricani & Lælii.

PHI. ¶ Amicitia:in qua nihil ficti:nihil ſimulari eē debet eas tales tam magnificas:& eſt expoſitio deſiderii ſui. ¶ Reip.debueras enim ob amorem in rempu.mihi congratulari:quomodo eam tanto periculo liberaſſem. ¶ Abs te ꝑtermiſſam:hoc addit in excuſationem Pompo. ¶ Verebaris arbi.ne tali congratulatione animum alicuius offenderes : qui res meas geſtas non libenter audiret. ¶ Sed ſcito:confirmatio argumenti:& ait hoc non fuiſſet timendum: quum ea quæ pro republi.geſſit ab omnibus laudarentur. ¶ Teſtimonio orbis:hoc genus teſtimonii cæcum diceretur:ut ante diximus. ¶ Tanto conſilio:ſapientia qua tunc plurimum uſus eſt in defendēda & liberanda patria a tot inſidiis: a tam magno incendio:a perpetua ſeruitute:a tam maximis periculis:de quibus etiam memini in libro de officiis primo his uerbis.Neq̄ enim in repu.periculū fuit grauius:nec maius odium.itaq̄ conſiliis diligentiaq̄ noſtra de manibus audaciſſimorum ciuium delapſa arma ipſa ceciderunt. ¶ Vt tibi:comparat Pompeium Scipioni Aphricano:& ſeipſum Lælio:quod ut olim illi & amici & ſocii in repu.fuerunt.Sic Pompeius & Cicero & audet Scipioni anteferre Pompeium in rebus geſtis:& ſeipſum dicere in adminiſtratione reipu.& iure amicitiæ non multo minorem eſſe quam Lælium. Scimus utriuſq̄ res geſtas & duos Scipiones Aphricanos:duos item Lælios fuiſſe.Et in repu.& in amicitia:ut Lælii Scipionibus fuere.Quum quattuor apud ueteres amicorū paria memorētur:de quo meminit in libro de amicitia Tullius.ut uix tria aut quattuor paria:& intellexit ut arbitror Theſeum & Pirithoum:Achillem & patroclum.Niſum & Eurialum.Damona & Pythiam:ſed poſſum his addere Pyladem & Horeſtem.Herculem & Philothetem.Quintum par eſſe uoluerunt Scipiones & Lælios de quibus in eo libro non pauca diximus.Sed Lælius magis domi claruit quam militiæ.

noſtra amicitia poſtulat. Res eas geſſi:quaꝫ aliquā in tuis litteris:& nr̃æ neceſſitudinis & reip.cā gratulationē expectaui:quā ego abs te ꝑtermiſſam eē arbitror:qđ uerebare ne cuiꝰaīum offenderes. Sed ſcito ea q̄ nos ꝓ ſalute pr̃iæ geſſimus:orbis terræ iudicio ac teſtimonio cōprobari. Quæ quū ueneris tanto cōſilio:tātaq̄ animi magnitudine a me geſta eſſe cognoſces:ut tibi multo maiori quā aphricanus fuit me nō multo minorem q̄ Læliū facile & in repu.& in amicitia adiunctum eſſe patiare. Vale.

M.T.C.M.Lucinio.P.fi.Craſſo S.D.

QVantū ad meum ſtudiū extiterit dignitas tua.uel tuendæ uel etiā augendæ:nō dubito quin ad te oēs tui ꝑſcripſerint. Non.n. fuit aut mediocre:aut obſcurū : aut eiuſmodi : quod ſilentio poſſit præteriri. Nam & cum conſulibus:& cum multis cōſularibus tanta cōtentione decertaui: quāta nunq̄ antea ulla in cā. Suſcepiq̄ mihi ꝑpetuā

QVantum:inter Cice.&.M.Craſſum ex magna gratia incidit ſimulatas:immo & diſſenſio & odium propter defenſionem Gabinii : quam Craſſus ſuſceperat contra Cice.cum eum ante oppugnaſſet:ut latius eſt declaratum in primo libro in epiſtola longa : tandem inſtantibus Pompeio & Cæſare reconciliata eſt inter eos gratia : ita ut pene a laribus Cice.Craſſus in prouinciam aduerſus parthos profectus ſit ad quem gerentem bella in prouincia Cice.nunc ſcribit ſe ita pro eius honore & dignitate contendiſſe in ſenatu:ut omnes intellexerint ſuum erga eum ſtudium:oſtenditq̄ ea quæ de ſe ad eum delata fuerant ex inuidia & maliuolentia quorundam fuiſſe delata:cum ſemper omnibus declarauerit ſe eſſe erga eum optimo animo.Pollicetur q̄ ita operam & ſtudium ſuum Craſſo : ut ne filius quidem eius ſe ceſſurum dicat : & libenter ſe omnia facturum : quæ admonitus fuerit pertinere ad eius amplitudinem. Itaq̄ rogat ipſum ut non ſolum de rebus magnis:ſed etiam de minimis ad ſe ſcribat tanquam ad amiciſſimum. ¶ Studium:uoluntas & diligentia. ¶ Extiterit:apparuerit:fuerit. ¶ Aut mediocre:ſed maximum. ¶ Aut obſcurum: occultum. ¶ Aut eiuſmodi:tale utputa uile aut tenue. ¶ Silentio præteriri:nam res maximæ & præclariſſimæ ſilentio præteriri non poſſunt. ¶ Decertaui:contendi uerbis. ¶ Contentione:ui uerborum & uæhementi oratione. ¶ Antea:ſuperiori tempore. ¶ Nunquam:ſcilicet decertaui. ¶ Suſcepi:aggreſſus ſum. VBER. Studiuꝫ Decertare

Cumulate
Peſtis

¶ Propugnationē:defenſionē. ¶ Perpetuā:quā ſp ſeruabo. ¶ Veteri:antiqua qa ut dixi in argumēto fuerat in
ter eos antea gra. ¶ Debitū:qa amicis ſp debemus offm. ¶ Interruptū:intermiſſum. ¶ Varietate tēporum.i.
mutatiōe tēpoꝝ:qb⁹ ēt ſi uoluiſſez nō potuiſſem redderē offm debitū. ¶ Cumulate:ample:ita ut nihil. ¶ Neq̧
de.uo.i.licet nō potuerim antea reddere offm debitū:tñ nunq̃ defuit uolūtas & amādi te & honorādi ſi conti-
giſſet. ¶ Peſtes:peſtē appellat detractores & inuidos:qa ſunt peſtis.i.deſtructio & calamitas amicitiarū. ¶ Do
lentiū:nā ꝓprie inuidia eſt dolor alienæ fœlicitatis. ¶ Alienarūt te a mente ab amicitia mea remouerūt. ¶ Im-
mutauerūt:modeſti⁹ dixit ſe nō alienatū:ſed ali
quantulū imutatū. ¶ Extitit:fuit. ¶ Optatū:qa
aſſidue optabā dari mihi opportūitatē:ut poſſes
& nr̄æ uolūtatis priſtinæ memoriaȝ & amicitiæ
fidē pſpicere:q̄ qdē opportunitas tandē data ē.
¶ Magis q̄.ſ.qa licet ita optarē:tñ te tm̄ ab inui
dis & detractorib⁹ meis alienatū a me uidebā:
ut nō ſperarē poſſe euenirē illud tp̄s. ¶ Sū cō.re
ipſa effeci. ¶ Tua do.tua familia. ¶ Cūcta Ci.
oēs ciues nr̄i. ¶ Craſſi tu:ſubaudi filii.ſ.Mar.&
P.Craſſi. ¶ Eximia:ꝓcipua egregia. ¶ Pietate:
amore ī te. ¶ Virtute.ſ.eximia. ¶ Et gr̄a:apud
populū.i.ualde grati oibus. ¶ Nitunt:utunt &
fidūt. ¶ Monitis:qbus dico qd uitēt & nō agāt.
¶ Conſiliis:quid agant. ¶ Studiis fauoribus.
¶ Actionibus:negociis & defenſionibus meis.
¶ Domeſticoꝝ:familiariū tuoꝝ. ¶ Exiſtimes.
iudices:& opinionē habeas. ¶ Perſuadeas:cer-
tiſſime credas. ¶ Incidiſſe:deueniſſe. ¶ Ample
ctendam:ſuſcipiendā:defendendā. ¶ Repenti
na:uoluntate aut fortuito duo poſuit q̄ minuūt
merito beneficioꝝ:cū proſimus fortuito nō pu
tātes prodeſſe:uel cū repentino quodā motu ſi-
ne conſideratione & iudicio:tunc.n.non hñda
eſt magna gr̄a beneficii. Ci. Officiorū lib.i. Mul
ti.n.faciūt multa temeritate quadā ſine iudicio
uel mō repentino quodā quaſi uenti impetu aī
incitati:q̄ beneficia æque magna nō ſunt hñda.
His igit̄ duabus de cauſis dicit ſe nō incidiſſe in
defenſioneȝ amplitudinis ipſius Craſſi:ſed cōſi
deratiōe diligenti:quā declarat cū dicit. ¶ Sed
ut primū.i.cū primū. ¶ Attigerim fo.pro attigi
forū.i.quū primū forēſes cās agere cœpi. ¶ Spe
ctaſſe:habuiſſe aīum. ¶ Quo ex tpe:poſt quod
tp̄s:quo forum attigi. ¶ Obſeruātiā:reuerētiā:
& honorem erga te. ¶ Si q̄:hortatur Ci. Craſ.
ut ea quæ poſtea euenerūt inter ipſos:magis ſu-
ſpitione q̄ re aliqua mandent obliuioni. ¶ In-
tercederūt:interuenerūt. ¶ Re:effectu. ¶ Quā
ſuſpitione:quæ ēt plerūq̧ res optimas & ſanctiſ-
ſimas in malā partē accipit. ¶ Falſa.non uera.
¶ Inania:uana:ſine fundamētis rōnis. ¶ Sint
euulſa:pro euellent:& oīno amoueant. ¶ Me
moria utraq̧ noſtra.i.ex mēoria uitæ:ut nunq̄
amplius recordemur:aut de eis uerba faciam⁹.
¶ Is:talis. ¶ Incidimus:deuenim⁹. ¶ Sperē fo
re laudi utriq̧ nr̄m:ſperē utrūq̧ nr̄um cōparatu
rū eſſe laudē ex cōiunctione & amicitia noſtra.
¶ Singulare:ꝓcipuuȝ. ¶ In oī genere officii:in
oī qd pro te efficere potero. ¶ Spectet:ptineat.
¶ Oēs:q tibi offm̄ pſtabunt. ¶ Contenderint:
certauerint mecū:ut plus faciant ꝓ te q̄ ego. ¶ Superabo:oēs uincā. ¶ Cum oibus iudicibus.i.& iudicio om-
nium. ¶ Tū maxime. ¶ Craſſis tuis iudicibus.i.ēt iudicio filiorū tuorū. ¶ Vnice:ſingulariter. ¶ In.M.Craſſo
filio tuo. ¶ Beniuolentia impari:nō æquali amore:ſubaudi ſum.i.nō eum æq̧ amo atq̧ publiuȝ. ¶ Hoc ma.
affert rōnem q̄re magis.P.amet:qa & hoc tpe & alio tēpore ſemper ab eo maxime eſt amatus & obſeruatus.

propugnationē ꝓ oibus ornamentis tuis. Veteriq̧
nr̄æ neceſſitudini iam diu debitū:ſed multa uarieta-
te tpꝝ interruptū offm̄ cumulate reddidi. Neq̧ me
hercule unq̄ mihi tui colēdi aut ornādi uolūtas defu
it. Sed qdā peſtis hoīum laude aliena dolētiū:& te
nōnūq̄ a me alienauerūt:& me aliqñ imutauerunt ti
bi:ſed extitit tp̄s optatū mihi magis q̄ ſpatū. Vt flo
rētiſſimis tuis reb⁹ pſpici mea poſſet & mēoria nr̄æ
uolūtatis & amicitiæ fides. Sum.n.cōſecutus nō mō
ut dōus tua tota:ſed ut cūcta ciuitas me tibi amiciſſi
mū eē cognoſceret. Itaq̧ & pſtātiſſima oīum fœmi
naꝝ uxor tua:& eximia pietate:uirtute:gr̄a tui Craſ
ſi meis cōſiliis:mōitis:ſtudiis actiōibuſq̧ nitunt. Et
S.P.Q.R. intelligit tibi abſenti nihil eē tā ꝓmptū
aut tā patū q̄ in oībus reb⁹ q̄ ad te ptineāt opam:cu
rā:diligētiā:auctoritatē meā:q̄ ſint acta:q̄q̧ agant
domeſticorū tibi lr̄is declarari puto. De me ſic exiſti
mes ac tibi pſuadeas uæhemēter uelim:nō me repē
tina aliq̄ uolūtate ac fortuito ad tuā amplitudinē me
is officiis amplectēdā icidiſſe. Sed ut primū foꝝ at-
tigerim ſpectaſſe ſp ut tibi poſſem q̄ maxie eē cōiū-
ctus:quo qdē ex tpe memoria teneo:neq̧ meā tibi
obſeruātiā:neq̧ tuā ſūmā beniuolētiā ac liberalitatē
defuiſſe. Si q̄ interciderūt nō tā re q̄ ſuſpitiōe uiolen
ta quū fuerint & falſa & inania ſint euulſa ex oī me-
moria uitaq̧ nr̄a. Is.n.tu uir es & me eum eē cupio.
Vt qm̄ in eadē reip.tpa incidim⁹:cōiunctionē ami
citiāq̧ nr̄am utriq̧ nr̄um laudi ſperē fore. Quāobrē
tu quantū iudicio tribuendū nobis eē putes:ſtatues
ipſe:& ut ſpero ſtatues ex nr̄a dignitate. Ego uero ti
bi ꝓfiteor:ac polliceor eximiū meū ſtudiū & ſingu-
lare in oī genere officii:qd ad honeſtatē & gloriam
tuā ſpectet:in quo ēt ſi multi mecū cōtēdūt:tñ cū re
liqs oīb⁹:tū Craſſis tuis iudicib⁹ oēs facile ſupabo:
quos qdē ābos ego unice diligo:ſed ī Marco beni-
uolētia ipari:hoc ſum magis publio deditus:qd me
q̄q̄ a pueritia ſua ſemp tamen hoc tpe maxime ſicut

¶ Alterū:ſecundū

¶ Alterum:ſcdm poſt te. ¶ Has lr̃as: Cicero ita affirmat ſe facturũ ea q̃ ꝓmiſit Craſſo:ut uelit has ſuas litteras hr̃e ui & põdus fœderis & ſolẽnis obligatiõis:nõ epſæ ſolũ. ¶ Fœderis:qḋ qdẽ ita ſolẽniter feriebaƭ apud antiquos:ut liceret illud uiolare. ¶ Vim:põdus & effectũ. ¶ Recipio:plus eſt q̃ promitto:q̃ſi ſuſcipio faciẽda:& cum obligatiõe ꝓmitto. ¶ Sciſſime:iuiolate integerrime:& cõſtãtiſſime. ¶ Quæ a me:dicit Ci.ſe ꝑſeueratu-rũ in defenſiõe dignitatis ei9:nõ ſolũ pp amicitiã:ſed ẽt pp cõſtãtiã:ne uideaƭ leuis. ¶ Permanebo:perſeuera-bo. ¶ Intelligerẽ:p me ipm cognoſcerẽ. ¶ Mea ſpõte:mea uoluntate:a nullo rogatũ. ¶ Admonitus:edoctus factus certior. ¶ Quippiã:aliqd. ¶ Nihil te ſcri

Quippiam

alteꝝ ꝑentẽ & obſeruat & diligit. Has lr̃as ueli exiſti
mes fœderis eẽ hituras ui nõ epiſtolæ. Meq̃ ea q̃ ti-
bi ꝓmitto ac recipio ſciſſime eẽ obſeruatuꝝ:diligẽ-
tiſſimeq̃ factuꝝ. Quæ a me ſolũ ſuſcepta defẽſio eſt
te abſẽte dignitatis tuæ i ea iã ego non ſolũ amicitiæ
nr̃æ:ſed ẽt cõſtãtiæ meæ cã ꝑmãebo Quãobrẽ ſatis
eẽ hoc tpe arbitrat9ſum hæc ad te ſcribere:me ſi qd
ipſe itelligerẽ aut ad uolũtatẽ:aut ad cõmodum:aut
ad ãplitudinẽ tuã ꝑtiere mea ſpõte id eẽ factuꝝ. Sin
aũt qppiã:aut a te eẽm admõit9:aut a tuis effectuꝝ:
ut itelligeres nihil neq̃ te ſcripſiſſe:neq̃ quẽq̃ tuoꝝ
fruſtra ad me detuliſſe. Quamobrẽ uelĩ ita & ipſe ad
me ſcribas dẽ oĩb9minimis maxis:mediocribuſq̃ re
b9:ut ad hoĩem amiciſſimũ. Et tuis ꝑcipias:ut opa:
cõſilio:auctoritate:gr̃a mea ſic utanƭ i oĩb9publicis
priuatis:forẽſib9:dõeſticis tuis:amicoꝝ:hoſpitũ:cli
entũ tuorũ negociis:ut quoad ei9fieri poſſit ꝓſtãtiæ
tuæ deſideriũ meo labore minuatur. Vale.

Publius Vatinius Imperato. S.D.M.T.C.

S I uales bñ ẽ:ego ualeo. Si tuã cõſuetudinẽ i
patrociniis tuẽdis ſuas. P. Vati. cliens ad te
uenit:qui ꝓ ſe cãm dicier uult:nõ puto repu
diabis i honoꝛ:quẽ ꝑiculo recepiſti. Ego aũt quem
poti9 adoptẽ aut iuocẽ:q̃ illũ quo defendẽte uicere
didici. An uereat ne q potentiſſimorũ hoĩum conſpi
rationẽ neglexerit ꝓ mea ſalute:is pro honore meo
puſilloꝝ atq̃ maliuoloꝝ obtrectatiões & iuidias nõ
ꝓſternat:atq̃ obterat. Quaꝛ ſi me ſicut ſoles amas:
ſuſcipe me tuũ. Atq̃ hoc qcqd eſt oneris ac muneris
pro mea dignitate tibi tuẽdũ ac ſuſtinẽdum puta:

pſi.ſ.fruſtra. ¶ Detuliſſe ad me nũciaſſe aut di-
xiſſe de reb9 tuis. ¶ Vt ad ho. amiciſſi. i. tanq̃ ad
eũ a quo ſcias te plurimuꝫ amari:cui poſſis oĩa
mãdare. Nã niſi qſpiã ſit nobis amiciſſimus:ſi
ſit uir alicui9 auctoritatis:nõ audem9 ei mãdare
ut aliqd paruũ ꝓ nobis faciat:ne uideamur illũ
puiſacere:atq̃ de reb9 maximis:ne uideamur i
pudẽtes aut temerarii:iponẽtes ei tm̃ oneris. Pe
tit igiƭ Cice. a Craſſo ut ſe talẽ amicũ exiſtimet
cui putet oĩa poſſe mãdari:& minima:& maxi-
ma mediocria. ¶ Et præcipias:mandes iubeas.
¶ Tuis:ꝓpinqs & amicis qui Romæ res tuas
agũt:ut in oĩb9 negociis utanƭ opa & cõſilio
meo. ¶ Publicis:diſcurrit p genera negociorũ:
qbus uult exigi opam ſuã. ¶ Pub. q̃ ꝑtinebant
ad rẽp. ¶ Priuatis:ad rẽ familiarẽ tuã uel aliquo
rũ tuoꝝ. ¶ Forẽſib9:ciuilibus:q̃ ageƭ in foro.
¶ Domeſticis:q̃ ad domum tuam ſpectabũt.
¶ Tuis:q̃ tua itereſſunt. ¶ Amicoꝝ:tuoꝝ. ¶ Cli

Cliens
Patron9

entũ:quos i patrocinio tuo hẽre cõſueuiſti:nam
cliens & patron9 noĩa ſũt ad aliqd dcã. ¶ Opa:
labore agẽdo i ſupradictis negociis. ¶ Auctori
tate:exiſtimatiõe q̃ ẽ mihi apud ſenatũ & ppĺm
q̃ plurimũ ꝓdeſt negociis amicoꝝ. ¶ Cõſilio:
monẽdo & cõſulẽdo quid agere debeant. ¶ Vt
quoad ei9 ſenſus ẽ:i. iuuanƭ ꝯſilio & opa ut q̃-
tũ p me fieri poterit:minus pigeat eos abſentiæ
tuæ cũ me uideant uice tuã gerere:& ita facerei
ut ſi tu adeſſes. ¶ Quoad eius. i. in quãtũ. ¶ Fie

Quoad

ri poſ. quia ſcio quod penitus fieri non poſſet:ut
ab eis non deſiderarens. ¶ Deſideriũ ꝓſtan. t. i.
ſollicitudo quã capiũt pro deſiderio præſtantiæ
tuæ. i. deſiderãtes ut adſis in urbe. ¶ Minaƭ:fiat
leuior. ¶ Meo la. quẽ ĩs pro te præſtabo.

S I uales:Cũ gereret bellũ Vatinius i illy
ris:& ob res bene geſtas optaret ſibi de
cerni ſupplicationes:qdã maliuoli & i-
uidi impugnabãt eũ:& honori eius detrahebãt.
Quare in hac epiſtola rogat Cice. ut quẽadmo
dũ ante in ꝑiculo capitis eũ defendit:ita nũc de
fendat i honore. Deide polliceƭ ſe daturũ ope-
ram:ut Dionyſius Cice. ſeruus fugitiuus aliquo

VBER.

modo inueniaƭ:ꝓfugerat. n. in eas regiones. ¶ Cõſuetudinẽ:Ci. libẽter in defenſiõibus amicoꝝ uerſari cõſue
uit. ¶ Patrociniis:defenſionibus:aduocationibus:nã patronus defenſor cauſaꝝ diciƭ. i. aduocatus:patrociniũ
defenſio. ¶ P. Vatini. ego Vatinius:loquiƭ enim de ſe tanq̃ de tertia pſona. ¶ Cliens:defenſione egens:eſt. n.
qui patronũ colit:& ſeqtur ut ab eo defendatur. ¶ Cãm dicier:cãm agi & defendi:dicier pro dici. ¶ Repudia
bis:reſpues. ¶ In periculo. ſ. ſalutis cum oppugnabar capite:& a te ſum defenſus. ¶ Ego:oſtẽdit q̃ fiduciam in
Cice. hẽre debeat. ¶ Adoptẽ:eligã patronum meũ. ¶ Quã illum. ſ. te. ¶ Didici uincere:obtinui uictoriã contra
aduerſarios meos. ¶ An uerear:an dubitem. q. d. nõ:ordo eſt:an uereat ne is non ꝓſternat:atq̃ obterat obtre-
ctationes puſillorum & maliuoloꝝ hominũ:qui pro mea ſalute neglexerit cõſpirationẽ potẽtiſſimoꝝ hoĩum.
¶ Conſpirationẽ:cõiurationẽ:conſenſum cõtra me. ¶ Neglexerit:cõtempſerit:neq̃ ea territus ſit. ¶ Pro mea
ſalute:ut ſalutẽ & uitã meã defenderet. ¶ Puſillorũ:impotentium & paruæ auctoritatis:cõtra id quod dixit po
tentiſſimoꝝ. ¶ Obtrectationes:maledicentias. ¶ Inuidias:artificioſe oſtendit ſe innocẽtẽ eſſe:& iniuſte oppu-
gnari:ideoq̃ defendẽdum eſſe. ¶ Proſternaƭ:deiciat. ¶ Obterat:conculcet:peſſundet:nam ſi maius feciſti:fa-
cies etiam quod eſt minus. ¶ Suſcipe:in patrocinium tuum accipe. ¶ Muneris:officii:quod tibi impono.

Patrocinia
Patron9
Dicier
Obterat

¶ Scis: captat cõmiſerationẽ Vati. cũ dicit fortũas ſuas expoſitas eẽ iuidiæ & detractiõib⁹ maliuolorꝫ: ſine culpa ſua cũ ſit inocẽs. ¶ Obtrectatores: maledicos. ¶ Neſcio qũo. q.d. quodã fato & ifortunio meo. ¶ Nõ meo me. nõ mea culpa: nã meritũ de malo & bono di. ¶ Sed quãti id re. qd itereſt. q.d. nihil: cũ nihilomin⁹ habeã inimicos Inocẽtes. ¶ Neſcio quo fa. neſcio q̃ triſti fortũa mea & q̃ſi malo ſydere. ¶ Liberalitateꝫ: naturæ benignitatẽ: q̃ maxĩe i ꝓſtãda op a amicis pſpicit. ¶ Quo exẽp. qb⁹ uerbis: q̃ copia. ¶ Anagnoſtes: nõ ꝓprũ ẽ nomẽ: ſed officii αναγινοσκιο: lego ſignificat: idem αναγνοστησ lector dicitur: hẽbãt. n. Romani ſeruos: q cœnãtibus aliqd legebãt: & plerũqꝫ pcurrebãt q̃ eſſent ad oẽs ſcripta: & itẽrdũ corrigebãt. ¶ Fugitiu⁹: qui fugit a te. ¶ De quo: ſeruo tuo. ¶ Nihil mãdaſti mihi: ut q̃rerẽ ipm. ¶ Vardaci: ppli ſũt i illyriis. ¶ Terra. m. puerbialiter. q.d. ubiqꝫ. ¶ Tibi: diũs hic i grãm Ci. poſit⁹ eſt. ¶ Dalmatiã: q̃ eſt ps illyriæ: quã pabat Vati. expugnare: cũ primũ data eſſet tpis cõmoditas. ¶ Eruam: abſtrahã. ¶ Illinc: ex Dalmatia. ¶ Aliquãdo: tãdem.

(Margin: Meritũ — Vardaci — Dalmatia — Eruere — Aliqñ)

S I uales: Primũ ſcribit Vatini⁹ ad Ci. ſe nihil adhuc certi hr̃e de ei⁹ ſeruo fugitiuo noie Dionyſio: Spare tñ ſe aliqñ eruiturꝫ illũ ex Dalmatia. Deide qa Ci. & Seruilius depcati fuerãt ipm p quodã Catilio pitata: quẽ ille bello accepat: adducit multas cãs q̃re nõ debeat ei pcere: rogatqꝫ Ci. ut eũ defẽdat Romæ: qa potuiſſent ſupplicatiões ſibi decerni p reb⁹ Dalmaticis bñ geſtis. Cæſar q debebat ꝓponere i ſenatu de ea re noudũ ꝓpoſuerat: ob quã rẽ oñdit ſibi fieri iniuriã: & cõmemorat q̃dã a ſe i Dalmatia geſta: deide ſe totum Ci. tradit: ut ab eo defendat̃. ¶ Dionyſio: ita. n. uocabat̃ ſeru⁹ fugitiu⁹ Cicerõis: erat aũt nomen accõmodatũ ſeruis: ſicut Syrus: Dauus &c. Hora. Tu ne Syri Damæ: aut Dio. filius audes deiicere ex ſaxo. ¶ Extrico: explico: expedio: libo: extrico. u. penultĩa ꝓducta: libo ſoluo & expedio ſignificat. Hora. i car. Seu pugnet dẽſis extricata cerua plagis. Virg. & iextricabilis error. Dicit igit̃ ſe nihil extricare. i. certũ hr̃e. ¶ Eo mi. ſubaudi extrico. ¶ Dalmaticũ: ẽ. n. regio ſatis frigida. ¶ Eiecit: expulit. ¶ Illĩc: ex Dalmatia: nã Vatini⁹ coact⁹ fuerat diſcedere pp frigus. ¶ Refrigerauit: fecit frigus. ¶ Nõ deſi. ñ ceſſabo. ¶ Duta: difficilia: nõ pp Dio. ſeruũ hoc dixit: ſed propter Catiliũ. ¶ Neſcio. q.d. nõ ſatis hõeſte & iuſte: ita. n. ſolemus dicere i cõtẽptũ: dixiſti neſcio qd uerborũ: neſcio qd depcatiõis &c. ¶ Apagete: familiari

(Margin: Extrico — Apagete)

ſcis meã fortunã: neſcio qũo facile obtrectatores iuenire nõ meo qdẽ mehercule merito: ſed q̃ri id refert ſi tñ fato neſcio quo accidit: Si qs forte fuerit: q̃ nr̃æ dignitati obeſſe uelit: peto a te ut tuã cõſuetudinẽ & liberalitatẽ i me abſẽtẽ defẽdẽdo mihi ꝓſtes. Lr̃as ad ſenatũ de nr̃is reb⁹ geſtis: quo exẽplo miſerã itra tibi ſcripſi. Dr̄ mihi tu⁹ ſeru⁹ Anagnoſtes fugitiu⁹ Vardaci eſſe de quo tu mihi nihil mandaſti. Ego tñ terra mariqꝫ: ut conquirat̃ ꝓmandaui: & ꝓfecto tibi illum reperiam: niſi in Dalmatiã aufugerit: & illinc tñ eum aliquando eruam. Tu nos facames. Vale.

Ad. iii. idus quintiles ex caſtris Narona.

Publius Vatinius. M.T.C.S.D.

S I uales bñ ẽ: ego qdem ualeo. De Dionyſio tuo adhuc nihil extrico: & eo min⁹: q̃ me frigus dalmaticũ qd̕ illinc eiecit ẽt hic refrigerauit: ſed tñ nõ deſiſtã qn illũ aliqñ eruã. Sed tñ oia mihi duta impas. De Catilio neſcio qd ad me ſcripſiſti depcationis diligẽtiſſime apagete cũ nr̃o Sexto Seruilio. nã mehercule ego quoqꝫ illũ amo: ſꝫ hmõi cãs recepiſtis hoĩem unũ oium crudeliſſimũ q tot ingenuas mr̃eſ fãilias ſtuprauit: ciues rõanos occidit: arripuit: diſꝑdidit: r̃giões uaſtauit. Simul uero ſemiſſis hõ cõtra me arma tulit: & cũ bello cœ di: ſꝫ tñ mi cicero qd facere poſſum? Oia: mehercule qdẽ cupio: q̃ tu mihi impas: Meã aiaduerſionẽ & ſupplicium quo uſurus eram in eum quem cepiſſem: remitto tibi & cõdono

ter compiẽtis ẽ. q.d. abi in bonã rẽ. ¶ Cũ nr̃o ſer. q ẽt idẽ a me petit q̃ tu: ut hũc dimittã. ¶ Vos: hẽt emphaſim q.d. q habemini uiri boni: & nõ deberetis defendere niſi bonos. ¶ Hmõi: tales ita ſceleratos ſicut fuit hic Catilius. ¶ Cãs: hmõi: ita iniuſtas & ihoneſtas. ¶ Hoĩem: ſubaudi recipitis. ¶ Ingenuas: liberas: uũ maior eſt iniuria: igenuas ãt dixit: qa & mr̃eſfamiliæ liberiæ eẽ pñt: ut paulo infra ex uerbis iuriſcõſulti declarabit̃. ¶ Matreſfamilias: honeſtiſſimas mulieres: nã mr̃fa. ut ſcribit Au. G. dr̃ ea ſola q̃ i mariti manu mãcipioqꝫ ſit: qm̃ non in mr̃imoniũ tñ: ſed i familiã quoqꝫ mariti & i ſui hæredis locũ ueniſſet: & Feſtus dicit: matrẽfa. nõ añ dici: q̃ uir eius pr̃fa. appellaret̃: nec multæ in una domo eẽ pñt: nec uidua hoc noie appellari põt: q̃ ſine filiis ẽ. Itemqꝫ iuriſcõ. ff. de uerbo. ſig. melius oñdit: q̃ ſit mr̃fa. his uerbis. Matrẽfa. accipe debemus eã q̃ nõ ihoneſte uixit. Matrẽ. u. familias a cæteris fœmis mores diſcernũt: atqꝫ ſepant ꝓide nihil itererit nupta an uidua ſit: ingenua an libertia: nã neqꝫ nuptiæ neqꝫ natales faciũt mr̃eſfa. ſed bõi mores uident̃ ergo male diffiniuiſſe Feſtus cũ dixit uiduã eo noie appellari nõ poſſe: familias aũt grũs ẽ ad imitationẽ græcorꝫ q fœminorꝫ i a purã deſinẽtiũ grõs i as mutãt: dicim⁹ tñ & mr̃familiæ: & mr̃familiarꝫ. ¶ Arripuit: captiuos fecit. ¶ Semiſſis: qdã diſtiguũt ſic: uaſtauit ſemiſſis: ut ſit accuſatiui caſus. i. fecit monetã adulterinã: qa ſemiſſis gen⁹ ẽ & mẽſuræ & mõetæ: ſed nõ ꝓbãdus ẽ ille itellect⁹: qa uiolẽt⁹ ẽ: meli⁹ ergo itelligit̃ ſic. ¶ Simul: deide. ¶ Vero: expletiua ẽ cõiũctio: neqꝫ legendũ ẽ nõ. ¶ Semiſſis hõ. i. hõ uilis: & q̃ſi ſemihõ ſicut ſemiſſem ſemiaſſẽꝫ dicim⁹. ¶ Bello: cui⁹ iure lꝫ ipm pũit: ſed tñ ſignificat ſe cãm Ci. cupe ei idulger̃ uitã: ſed nõ licet̃: cũ ille fuerit ſceleratiſſim⁹ & multos læſerit: nũc ab eo pœnas exigũt. ¶ Quid. p.f. q.d. nihil niſi eũ ꝯdẽnare: ſi mõ iuſtitiã ipam ſeq ueli. ¶ Oia. c. ſubaudi facere. ¶ Quæ. t. i. ſ. ut eũ dimittã icolumẽ. ¶ Sup. pœnã. ¶ Aiaduer. pũitionẽ: pp offenſionẽ. ¶ Remit. dimitto tibi.

(Margin: materfamilias — familias — ſemiſſis — aiuduerſio)

¶ Quid illis:

¶ Quid illis: dixit ſe condonare quæ ad ſe pertinent: quæ uero ad alios ſpectant qui iniuriam acceperunt: dicit ſe cõdonare nõ poſſe: inquit ergo. ¶ Q uid reſpõdere poſſum. q.d. nihil qd habeat honeſtatẽ aut æquitatem. ¶ Direpta: in pdam puerſa. ¶ Expugnatas: ui & plio uictas. ¶ Occiſos: quod peius eſt: quaſi arrepti fuiſſent. ¶ Auctores: mouentes cãm & litem. ¶ Expoſtulãt: quæruntᷓ de dãnis & iniuriis ſibi a Catilio illatis. ¶ Appium: qui ut ſupra uidimus potens erat & ſuperbus uir: qui non ſatis curaret quid de ſe hoĩes loquerentᷓ. ¶ Cuiꝰ: Appii. ¶ Suffectus: ſubſtitutus uidetur enim fuiſſe prius imperator in ea prouincia Appius. ¶ Suſtinere: tueri Suffectꝰ

quid illis rñdere poſſum qui ſua bõa direpta: naues expugnatas: fratres: liberos: parẽtes: occiſos auctores expoſtulãt: ſi mehercule Appium haberem in cuius locũ ſuffectus ſum: tamen hoc ſuſtinere non poſſem: quid ergo eſt? Faciam omnia ſedulo: quæ te ſciam uellem. Defenditur a Quinto Voluſio tuo diſcipulo ſi forte ea res poterit aduerſarios fugare: in eo maxime ſpes eſt. Nos ſi quid erit iſtic opus defendes. Cæſar adhuc mihi iniuriam facit: de meis ſupplicationibus: & rebus geſtis. Dalmaticis adhuc nõ refert Quaſi uero nõ iuſtiſſimi triũphi in Dalmatia res geſſerim. Nam ſi hoc expectãdũ ſit dum totũ bellũ cõficiã. Viginti oppida ſũt Dalmatiæ antiqua: quæ ipſi ſibi aſciuerũt amplius ſexaginta. Hæc niſi oia expugno ſi mihi ſupplicatiões nõ decernuntᷓ: lõge alia cõditiõe ego ſum ac cæteri impatores. Ego poſt ſupplicatiões mihi decretas in Dalmatiã profectus ſũ: ſex oppida ui oppugnãdo cœpi unũ hoc quod erat maximũ quater a me iam captũ. Quattuor etenim turres & quattuor muros cœpi: & arcem eorum totam: ex qua me niues: frigora imbres detruſerũt. Indigneq; mi Cicero oppidum captũ & iam bellũ confectũ reliquere ſum coactus. Q uare te rogo ſi opus erit: apud Cæſarem meã cãm agas: meq; tibi in omnes partes defendendum putes: hoc exiſtimans neminem me tui amantiorem fore. Vale.

M.T.C. Vati. Impetato. S.D.

g Rata tibi eẽ officia mea nõ minor: cognoui enim te gratiſſimum omnium: idq; nun

fuiſſe recte factum ſi haberem Appium defenſorem meum. ¶ Hoc: quod eum dimitterẽ impune propter quos offendit. ¶ Q uid ergo eſt: ſcilicet quid uelim pro te facere de Catilio. ¶ Ea res: ea defenſio tui Quin. Voluſii diſcipuli tui. ¶ Fugare: deterrere. ¶ Aduerſarios: ne eũ perſequãtur amplius. ¶ In eo: in ea re. ¶ Iſtic: ro. ¶ Cæſar: conquæritur de Cæ. quod eius culpa: qui noluerit referre in ſenatu: nõ fiant ei ſupplicationes. ¶ Adhuc: hucuſq;. ¶ Non re. non ponit in ſenatu. ¶ Quaſi: tanq. ¶ Vero: ironice dictum. ¶ Res iuſtiſ. tri. i. res quæ mereantur iuſtiſſimum triumphum. ¶ Nam ſi: hoc dicit cõtra ſniam Cæ. qui dicebat non eſſe ei dãdas ſupplicationes: donec totam Dalmatiam cepiſſet: quod quidem dicit eſſe difficillimũ: quia .xx. oppida Dalmatiæ pluſq̃ ſexaginta alia oppida ſibi adiunxerunt: quæ oia neceſſe eſt uincere: ut totum bellum conficeretur. ¶ Si expectandũ eſt: ut mihi decernantur ſupplicationes. ¶ Dũ: donec. ¶ Conficiam: finiam. ¶ Aſciuerunt: adiũxerunt. ¶ Expugno: uinco. ¶ Longe: ualde: Saluſti. Longe mihi aliena mens. P. com. ¶ Alia: aduerſa. ¶ Q uam cæteri: quibus decretæ ſunt ſupplicationes: cum etiam multum belli ſupereſſet. ¶ Ego poſt: hoc uidetur eſſe cõtrariũ eius quod ſupra dixit: nam quæſtus eſt ꝙ non decernantur ſibi ſupplicationes: nunc dicit fuiſſe decretas ad quod alii reſpondent eũ petiſſe multas ſupplicationes: & aliquas obtinuiſſe qd nõ placet: quia non multæ ſupplicationes petebantur: alii dicunt interſcribendũ epiſtolã accepiſſe ſupplicationes ſibi fuiſſe decretas: qd ideo non uidetur ueriſimile: quia dicit poſt decretas ſupplicationes ſe profectum in Dalmatiaʒ: & multa oppida expugnaſſe: quod non potuit fieri eo tpe ſolo quo ſcripſit epiſtolã. Ego puto eſſe principiũ breuis epiſtolæ: aut potius chirographi alicuius ſubito ſcripti quo breuiter commemorat quid egerit in Dalmatia poſt decretas ſupplicationes. ¶ Oppugnando: contra bellãdo. ¶ Viper tim. ¶ Vnum hoc: quod nunc oppugno. ¶ Quater captum: quia quattuor turres & quattuor muros cepi: ideo dixit ſe quater cepiſſe. Virgilius. Ter. uincendum eſſe dixit eum qui tris animas habebat. Cui tris animas feronia mater horrendum dictu dederat: terna arma mouenda. Ter leto ſternẽdus erat. ¶ Arcem: ακροπολιν locum eminentiorem & munitiorem in urbe. ¶ Detruſerunt: ui expulerũt: & ammouerũt. ¶ Captum: quod iam ceperam: quia expugnaueram loca munitiora. ¶ Confectum: finitum: quia uicto illo oppido quod erat omnium maximum: ut dixit uidebatur ſibi confeciſſe bellum. ¶ Agas cauſam meam: dicas ut tuearis partes meas. ¶ Apud Cæſarem: is enim aliquantulum obſtabat honori Vatinii: neque erat Cæ. tunc in Gallia: ut quidam uolunt dicentes eum oppugnaſſe Vatinium per alios: quod ſi eſſet: non diceret nunc apud Cæ. ¶ In omnes partes: ideſt per omnia. ¶ Neminem amantiorem tui: neminem qui te magis amet.

g Rata: Scripſerat Vatinius: ſe intellexiſſe qua Cicero pro ſe feciſſet Romæ: & de eis egerat grãm: qre Ci. uehementer laudat eius gratulationem: & pollicetur ſe perſeueraturum in eadem uoluntate erga euʒ: in qua ante fuit. Deinde quia Vatinius ei cõmendauerat uxorem ſuam Põpeiam: ſcribit Cicero ſe diligenter dediſſe operã ut illa intelligeret ſe omnia facturum: quæ illi opus eſſent: & ita hortatur Vatinium: ut ad eã ſcribat: deinde de Dionyſio ſeruo rogauit quacũq; ratione poterit eũ adducat. ¶ Gratiſſimũ omniũ ſuper omnes ualde gratum: & ideo non eſt mirum ꝙ grata habeas: quam pro te feci. ¶ Id: te eſſe gratiſſimũ oium. VBER.

Prima- ¶ Nunq̃ deſtiti prædicare: nunquam ceſſaui publice & aperte dicere. ¶ Modo: tantummodo. ¶ Habuiſti gra
rius tias: ideſt gratũ habuiſti officiũ meum: quia ut ante ſæpius diximus: agimus gratias uerbis habemus animo: re-
Meis ferimus re. ¶ Cumulatiſſime: pleniſſime. ¶ Retuliſti: reddidiſti: qa gratitudo animi apud me exiſtimatur ple
uerbis na ſatiſfactio. ¶ Reliquis: in quibus erit opus officio & opera mea. ¶ Pari: ſimili: ſicut ante feci. ¶ Studio: di-
Denun ligentia & fauore. ¶ Primariã: principẽ: egregiã. ¶ Surra: propriũ nomen unius ex domeſticis Vatinii. ¶ Nro:
ciare cõi amico. ¶ Meis uerbis: meo nomine: mea parte. ¶ Denunciaret: ſignificaret: notificaret. ¶ Ea: ſ. uxor tua.

quã deſtiti ꝑdicare. Ne. n. tu mihi grãm mõ habuiſti uerũ ẽt cumulatiſſime retuliſti. Quaobrẽ reliq̃s tuis rebus oĩbus pari me ſtudio erga te: & eadẽ uolũtate cognoſces. Quod mihi fœminã primariã Põpeiam uxorem tuã cõmẽdas: quũ Surra nr̃o ſtatim tuis lr̃is lectis locutus ſum: ut ei meis uerbis diceret: ut qcqd opus eſſet mihi denũciaret: & me oĩa quæ ea uellet: ſũmo ſtudio curaq; facturũ. Itaq; faciã: eãq; ſi op⁹ ẽ uidebitur ipſe cõueniã. Tu tñ ei uelim ſcribas ut nullam rem neq; tam magnã: ne tam paruam putet: q̃ mihi aut difficilis: aut parũ me digna uideat̃. Oĩa q̃ in tuis reb⁹ agã: nõ laborioſa mihi ſed hõeſta uidebũt̃. De Dionyſio ſi me amas cõfice: q̃cũq; fidẽ ei dederis

PHI. Rata: Quum quiſpiã eſt de aliquo
8 benemeritus & accipiens qd̃ facit: gratum eſſe cognoſcit. Lætat̃ qd & magis atq; magis accẽditur ad alia conferẽda Ci. Vatiniũ laudat a gratitudine quũ multa in eum beneficia cõtuliſſet: illi gratia extitiſſe cognouit: uel maxĩe qd̃ ad Ci. ſcripſerat & de beneficiis in ſe collatis ſuaues ei grãs egerat. Itaq; & lætat̃ plurimũ officia ſua bene collocaſſe & illi atq; uxori Põpeiæ: q̃ Cice. per lr̃as cõmẽdarat: ac oĩbus ſuis nunq̃ defuturũ eẽ pollicet̃. Eſt tota hæc ep̃ſa amoris plena ſuauitatis & grãæ. P. u-to Vatinius ciuis roman⁹ tũc aduerſus Dalmatas erat impator exercit⁹: & ibi ꝑclara multa geſſerat: de quo in ep̃ſa ad Ci. Vatini⁹ ſic ait. Cæſar adhuc mihi iniuriam fecit de meis ſupplicationib⁹ & reb⁹ geſtis Dalmaticis adhuc nõ refert: q̃ſi uero non iuſtiſſimi triũphi in Dalmatia res geſſerim: is eſt ille Vatinius: quẽ olim Ci. a periculo capitis defenderat: qd̃ & ipſe Vatinius meminit in epiſtolis ſuis ut ſi tuam conſuetudinem in patrociniis tuendis ſeruas. P. Vatinius cliens aduenit: qui per ſe cauſam dicere uult: non puto repudiabis in honore: quem in periculo recepiſti: & quem potius
Prædi- adoptem q̃ illum quo defendente uincere didici. ¶ Prædicare: publice dicere. ¶ Reddidiſti: nam reddere & re
care ferre gratiam idem eſt: ſed quomodo Vatinius gratiam tunc retulit Ciceroni pro relatione gratiarum Cicero
Reddeř gratitudinem animi eius accepit: quam etiam pluris fecit: q̃ alteram ſatiſfactionem officiorum. ¶ Quamob-
gratiam rem: ex quo mea officia ubi grata eſſe intelligo. ¶ Reliquis: in quibus erit opus opera mea. ¶ Studio: diligen-
Referre tia & cura. ¶ Primariã: quaſi principẽ. ¶ Fœmina: a fœmine. i. femore fœminæ ſunt appellatæ: craſſiorib⁹ enĩ
gratiam ſunt fœminibus mulieres q̃ uiri. ¶ Vxorem: quaſi uxores ſunt uxores appellatæ ab ungendis maritorum poſti
Fœmia bus lanaq; figenda: qd̃ nubentes puellæ faciebant. ¶ Surra: utriq; familiaris erat. ¶ Statim: quaſi uno ſtatu ap
Vxores pellatum: unde Plautus ita ſtatim ſtant ignari: ut illico quaſi in loco & e ueſtigio q̃ſi ex primo motu pedum.
VBER. .VBER. ¶ Itaq; i. & ita faciã: duæ ptes ſũt. ¶ Ipſe: egomet. ¶ Cõueniã: alloq̃r. ¶ Difficilis: refert ad magnã:
quia res magnæ difficiles eſſe ſolẽt. ¶ Aut parũ me digna: ad paruã retulit: qa pleruq; nõ audemus hoĩbus alicuius auctoritatis cõmittere res paruas: quia uideant̃ eis indigne. Cicero aũt nũc non uult eum reſpectũ de ſe habere. Sic ſupra ad. M. Craſſum. Quamobrẽ uelim ita ad me ſcribas de oĩb⁹ minimis maxĩs: mediocribuſq;
Cõficeř rebus: ut ad hoĩem amiciſſimũ. ¶ Nõ laborioſa: i. facilia: quantũ ad res magnas. ¶ Et honeſta: i. me digna: &
cum honore meo facta: quãtũ ad res paruas. ¶ Si me amas: modus eſt adiurãdi. ¶ Cõfice: exequere: & effice
qd̃ promiſiſti. ¶ Quacũq;: ſenſus qcquid ei promiſeris id efficiẽ. ¶ Præſtabo: re efficiã: & ſeruabo. ¶ Quam-
Impro- cunq; fidẽ dederis ei: quãcũq; ꝑmiſſionẽ ei feceris data fide. ¶ Improbus: pfidus ut cũ promiſerit ſub fide tua
bus ſe redire: poſtea nolit. ¶ In triũpho: cũ triũphabis: ducebant̃. n. captiui in triũpho poſt currũ iperatoris. ¶ Dalmatis: in gratiã Vatinii execrat̃ nũc Cicero Dalmatas: qui ei magnum negocium & laborẽ darent: laborabat enim multũ in uincẽdo eos. ¶ Dii maleſaciant dalmatis: dii pdant Dalmatas populos illyricos. ¶ Moleſti ſũt
Illuſtrař ideſt qui afferunt tibi magnam moleſtiam & laborẽ. ¶ Illuſtrabunt: clariores facient: nam quãto eſt difficilior uictoria: tanto eſt illuſtrior. ¶ Habiti: exiſtimati. ¶ Bellicoſi: apti bello: ideo erit tibi glorioſius eos uincere.
PHI. PHI. ¶ Itaq;: & ita diuiſim legendum. ¶ Neq; tã paruã: ut in epiſtola ad. M. Craſſum. Velim ita ad me ſcribas de oĩbus minimis maximis: mediocribuſq; rebus ut ad hominem amiciſſimum. ¶ Conueniam: ibo: & alloquar. ¶ Difficilis: ad magnã. ¶ Parũ di. ad paruam rem quæ hoĩbus ſummæ auctoritatis cõmitti non ſolet: unde & in illa epiſtola legimus: hominẽ occidat oportet qui ueſtra opera uti uelit. ¶ Laborioſa: ad magnam referas. ¶ Honeſta: ad paruam. ¶ Confice: quod per lr̃as tuas promiſiſti. ¶ De Dionyſio: is erat quidam ſeruus Ciceronis fugitiu⁹. Anagnoſtes de quo Vatini⁹ ad Ci. ſic ait mihi tuus ſeru⁹ Anagnoſtes cũ Vardacis eẽ de quo tu nihil mandata. Ego tamen mari terraq; ut eũ inquireret̃ mandaui: & profecto illum tibi reperiã niſi in Dalmatiã aufugerit: & inde eum aliqñ eruã: idẽ in alia eum epiſtola de Dionyſio tuo adhuc nihil extrico: & eo minus quod me frigus Dalmaticũ: qd̃ illinc eiecit etiã hic refrigerauit: ſed tñ non deſinã quin illũ aliquãdo eruã:
Date fi- de quo Cicero nũc illi reſpondet. ¶ Si me amas: quaſi aduerbialiter dictũ ut amabo. ¶ Quãcunq; fidẽ ei de-
dem dens: hoc eſt quocunq; ei ꝑmiſſens ego efficiã. Varius eſt enim in hoc uerbo ſignificandi modus: dicimus eni
Adhibe dare fidem pro quippiam ſpondere aut iurare: aut confirmare. Vnde Terentius: Thraſo Do fidẽ futurũ. At ad-
re fidẽ hibere & hic fidẽ eſt credere alicui. Teren. Nã prope modũ habeo iam tibi fidem: in quoq; uerborum uſu atq;
ſignificatione

ſignificatione audio multos errare: quū dicant dare fidem idem eſſe q̃ habere fidem. Do uero cū aliis dictionibus coniunctū alias ſignificationes amplectitur: ut dare uerba eſt decipere: dare ueniam eſt ignoſcere: & iter dum q̄ſi cōcedere. Dare poteſtatem eſt cōmittere alicuius arbitrio: & lōge differt ab eo quod dicitur facere poteſtatem: cum dicamus feci poteſtatem tibi meorū liberorum: feci copiā mearū pecuniarum tibi. Non autem dedi poteſtatem aut copiam. ¶ Præſtabo: quaſi obſeruabo: & ut ita dicā ratum habebo: uel efficiā. ¶ Improbus: ut nolū redire. ¶ Dalmaticis: dalmatiæ populis. Plinius .iiii. naturalis hiſtoriæ. Quæ pars ad mare adriancū ſpectat: appellatur dalmatia: & illyricum ad ſeptentriones pannonia uergit: finitur inde Danubio: idem Liburniæ finis: & initium Dalmatiæ. Scardona: mediam uero Dalmatiā ut ait Strabo mons diuidit Adrius hinc ad mare: hinc ad terrā reliquā. ¶ Qui tibi moleſti ſūt: qm̄ in eos ſuperando maximam moleſtiam & laborē capiebat. ¶ Maleſaciant: perdant. ¶ Semper enī habiti ſunt bellicoſi: bellum geſſerunt per multos annos cū Romanis: ex quo ait Strabo. Ea gens annos cōplures aduerſus Romanos bella geſſit. Vbi Vatinius ſex oppida ui expugnando cepiſſe commemorat. Et in eadē inquit epiſtola. Nam ſi hoc expectandum ſit: dum totū bellum conficiam. Viginti oppida ſunt Dalmatiæ antiquæ: quæ ipſi ſibi aſciuerunt amplius ſexaginta. ¶ Bellicoſi: bello dediti: & iō gloria tua erit maior atq̃ præſtantior.

Habere fidem
Dare uerba
Dare ueniam
Darē poteſtatē

præſtabo: Si uero improbus fuerit: ut ē: eum captū duces in triumpho. Dalmaticis dii maleſaciant: qui tibi moleſti ſunt. Sed ut ſcribis breui capientur & illuſtrabunt res tuas geſtas. Semper enim habiti ſunt bellicoſi. Vale.

M. T. C. Lucio Luceio. S. D.

Coram me tecū eadē hæc agere ſæpe conātē deterruit pudor qdā pene ſubruſtic⁹: q̄ nunc expromā abſēs audacius. Epiſtola. n. nō erubeſcit: ardeo cupiditate incredibili: neq̃ (ut ego arbitror) rep̄hēdēda: nomen ut nr̄m ſcriptis illuſtreť & celebreť tuis: qď & ſi mihi ſæpe oñdis te eē facturū: tñ ignoſcas uelī huic feſtinatiōi meæ. Genus. n. ſcriptorum tuo℞ & ſi erat ſemp a me uæhemēter expectatū: tñ uicit opinionem meam. Me q̃ ita uel cœpit uel īcēdit: ut cuperē q̄ celeriter rumores nr̄os monumentis cōmēdari tuis. Nō. n. me ſolū cōmemoratio poſteritatis ad ſpē q̄dam īmortalitis rapit: ſed etiam

Coram. L. Luceius uir dicendi periſſimus Italici ciuiliſq̃ belli hiſtoriam cōficiebat: in qua ſe facturū mentionem de Cic. & eius rebus geſtis nōnunq̄ ſignificauerat: uerū cum Ci. auidiſſimus eſſet gloriæ: & uideret Luceiū hanc rē differre: non auſus præ pudore ei coram dicere: hac epiſtola aperte ab eo petiuit ſuarum rerū geſtarū cōmentarios cōficiat: & breuiter oſtēdit quæ ab eo ſcribi uelit: p̄cipue de cōiuratione Catilinæ opp̄ſſa: & de patria ab eo liberata: & de exilio ſuo: qď per iniuriā & inuidiā paſſus eſt: & deniq̃ de glorioſo eius reditu in p̄riam qui oīum bono℞ conſenſu reſtitutus ſit: & pene totius Italiæ humeris reportatus: laudat aūt uæhementer & ingeniū & genus ſcribendi Luceii: quo ſe magna cupiditate incitatum ſcribit: ut res ſuæ geſtæ monumētis litterarum ob eo mandentur: quod ſi ille facere noluerit: oſtendit Ci. ſemet de rebus ſuis ſcripturū: licet arrogantia habeatur res ſuas cōmendare & laudare ſe: tamen facturū exemplo alio℞ uirorum claro℞. Poſtremo præter excellentiam ingenii Lucei quo ſe inflammatū dicit ſubdit aliam cauſam quare tantopere feſtinet: ut donec uiuus eſt: uideat res ſuas ſcriptas & illuſtratas & diuulgatas: & ſic uiuus poſſit ex gloria ſua uoluptatem capere.

VBER.

¶ Coram: in præſentia & ut dicimus ad faciē: & hoc loco aduerbii uim habet: & ad p̄ſonas tantū referť: palam ad omnia: eſt etiam ſenſus: cum uellem corā: & in præſentia tibi eadē hæc dicere: quæ nunc ſcribam audacius: prohibit⁹ ſum a pudore timiditatis pleno: & nō ſatis rōnabili. ¶ Agere tecū: te rogare: uerba tecū facere. ¶ Conantē: tentantem. Virgi. Ter conata loqui. ¶ Pene ſubruſticus: pene alienus a uiro ciuili: qui nō debet uereri ī re honeſta: qualem a te petiturus ſum. Ruſticitas autem pro inepta & timida uerecundia accipiť. Ouidius in arte. Et ſi ruſticitas nō uetat ipſa rogat. ¶ Quidam: quaſi dicat nō ſatis cum rōne. ¶ Deterruit: prohibuit. ¶ Expromam: proferam: enarrabo. ¶ Nunc: cum ſcribo. ¶ Audacius: minus timide q̄ coram egiſſem. ¶ Epiſtola: quæ ad abſentes loquitur. ¶ Non erubeſcit: non habet pudorem: quia nō uidet eum ad quē loquitur: neq̃ habet ſenſum. Et ideo audacius loqtur Ouidius ī epiſtolis Phædræ. Dicere quæ puduit: ſcribere iuſſit amor. ¶ Ardeo: incipit expromere quid uelit a Luceio. ¶ Ardeo: inflammatus ſum. ¶ Incredibili: maiori q̄ quiſpiam credere poſſit. ¶ Neq̃ repræhendenda: hoc dixit Cicero quia meminit in primo officiorum dixiſſe. Cauenda eſt etiam gloriæ cupiditas: eripit enim libertatem pro qua magnis uiris omnis debet eſſe contentio: ideo dicit hanc ſuam cupiditatem gloriæ non eſſe repræhendendam: quæ ex recte factis reqritur: in officiis autē intellexit non ueræ ſed inanis gloriæ cupiditatem: & eam nimiam. ¶ Illuſtretur: fiat illuſtre & omnibus notū. ¶ Celebreť: diuulgetur: & laudetur. ¶ Quod: ut celebres nomen meum. ¶ Oſtendis: promiſſionibus tuis. ¶ Feſtinationi: accelerationi meæ: qui tibi inſtem: neq̃ expectem ut tu ſponte facias. ¶ Genus: artificioſe trāſfert cām huius feſtinationis in laudem Luceii. ¶ Expectatum: deſideratum. ¶ Vicit opinionem meam: ideſt malus & præſtantius eſt: quam opinatus ſū. ¶ Cepit: allexit: alligauit me. ¶ Vel incendit: inflammauit: quod plus eſt. ¶ Rumores noſtros: ſamam quæ eſt de me: & meis rebus geſtis. ¶ Monumētis tuis: tuis hiſtoriis q̄ ſunt futuræ monumēta rerū. ¶ Neq̃: adducit aliquot cās pp quas oſtēdit ſe optari laudari a Luceio. ¶ Cōmemoratio poſteritatis. i. laudatio q̄ eſt futura de me apud poſteros ſi de meis rebus ſcripſeris. ¶ Spem immortalitatis: ad ſpem æternæ memoriæ: nam p̄ſcripta claro℞ uiro℞ nō aūt per picturas & ſtatuas nois īmortalitas cōparatur.

Coram
Palam
Agere tecum
Conari
Ruſticitas
Expromere
Ardeo
Celebrāre

illa cupiditas ut uel auctoritate teſtionii tui:uel iudi-
cio béiuoléțiæ:uel ſuauitate īgéii uiui ꝑfruáur. Neq̃
tñ hæc quú ſcribebá erá neſci9 q̃tis onerib9 ꝓmere-
ris ſuſceptaꝝ reꝝ:& iá iſtitutaꝝ. Sꝫ qa uidebá Italici
belli:& ciuilis hiſtoriá iá pene a te eé ꝑfectá: dixeras
át mihi te rliq̃s ordiri:deeſſe mihi nolui:qn te admo
neré:ut cogitares cõiúcte ne malles cú reliq̃s rebus
nr̃a ɔtexere:an ut multi græci fecerút. Caliſthenes:
Troicú bellú Timæ9 Pyrrhi:Polibi9 Numátinú qui
oés a ꝑpetuis ſuis hiſtoriis ea q̃ dixi bella ſeꝑauerút.
Tu quoq̃ itẽ ciuilé cõiuratioñe ab hoſtilib9 externiſ
q̃ bellis ſeiúgeř. Eqdé ad nr̃am laudé ñ multú uideo
itereſſe:ſed ad expectatioñé meá qddá intereſt nó te
expectarẽdú ad locú uenias:ac ſtatí cám illá totá &
tp̃s atripe:& ſimul ſi uno í argumẽto unaq̃ í ꝑſona
més tua tota uerſabit:cerno iá aio q̃to oía uberiora
atq̃ ornatiora futura ſint. Neq̃ tñ ignoro q̃ ípuden
ter faciá:q primú tibi tm̃ oneris iponam:pót.n.mihi
denegare occupatio tua:deide etiá ut ornes me po-
ſtulé. Quid ſi illa tibi nó tantoꝑe uidentur ornanda.
Sed tamen qui ſemel uerecundiæ fines tranſierit eú

¶ Illa:quæ ſequitur:quaſi maxima.ſ. ¶ Vt uel au.i.fide:exiſtimatione:plus enim credimus hoībus doctis & claris q̃ imperitis. ¶ Iudicio be.capiá.n.uoluptaté te ſignificaſſe tuú erga me amorẽ. ¶ Suauitate:facilitate &
Suauitas ꝓ̃ptitudine eleganter exprimendi q̃ uelis. ¶ Perfruamur:capiamus fructú & uoluptatẽ. ¶ Neq̃ tñ oſtendit Ci.non arrogátia:ſed opportunitate tp̃is ſe adductum eſſe:ut hanc rem hoc potiſſimú tẽpore a Luceio peteret.
Perfrui. ¶ Oneribus:moleſtiis & laboribus. ¶ Inſtitutaꝝ:inceptarú. ¶ Italici:quod in Italia geſtú eſt:dictú ſociale cõtra Latinos:Ethruſcos:Marſos. ¶ Samnites:in quo bello Cato Ethruſcos domuit Sabinus marſos:Carbo lanos. Sylla ſamnites. Strabo uero Pompeius oía flãmis & ferro populatus nó prius cædiú finem fecit:quá Aſculi euerſióe. ¶ Ciuilis bel.nó Pó. & Cæſaris bellú qđ fuit poſt opp̃ſſaꝫ cõiuratio né. Sed Syllæ & Marii. ¶ Ordiri:íchoare. ¶ Reliq̃s:q̃ poſt bellú italicú & ciuile fuerút. ¶ Noli:deeſſe mihi:nolui culpa mea omittere & eſſe
Quin negligẽs. ¶ Quin:ut nó. ¶ Malles:poti9 uelles. ¶ Cõtexere:cõiúgere tractú a telis:ſicut & ordiri. ¶ An ut.m.oñdit artificioſe ex eo qđ dicit alios hiſtoriographos feciſſe:Luceiú quoq̃ facere debere:ut ciuilé cõiurationẽ a Cl.opp̃ſſam a reliq̃s bellis ſeparet:ordo é ut cogitares an males cõtexere nr̃a cú reliq̃s:an tu quoq̃ males ſeiungere ciuilẽ cõiurationẽ ab hoſtilibus & externis bellis:ut multi græci fecerút. Caliſthenes troicú
calliſthenes bellú:Timæus pyrrhi &c. ¶ Caliſthenes:ſubaudi ſeiúxit bellú troicú a reliq̃s bellis. ¶ Troicú: troianú geſtú aduerſus græcos.x.annos:q Helená a paride raptá repetebát:nota eſt fabula. Caliſthes ꝑhus fuit & ſcriptor hiſtoriaꝝ:Ariſtotelis diſcipulus:nó ſolú ingenio:ſed & eloq̃ntia ꝑſtáti:quẽ ut ſcribit Iuſti.li.xv.quú Alexá.macedo. pp ſalutatióis Perſicæ iterpellatú moré íſidiaꝝ: q̃ ſibi paratæ fuerát:ꝑſciú fuiſſe iratus finxiſſet:truncatis crudeliter mẽbris:abſciſiſq̃ autib9 ac naſo & labiis:deforme:ac miſerádú ſpectaculú reddidit. Cú uero cú cane clauſum cauea ad metum cæteroꝝ circúferret: Lyſimachus ei9 diſcipulus miſeratus tanti uiri:nó culpæ ſed libertatis pœnas pendentis:uenenú ei in remediú calamitatú dedit. Ante uero q̃ Alexandro ſuſpectus fuiſſet:cú eo militans ſcripſit bella:quæ Alexan.geſiſſet:& itẽ alia alioꝝ ſeparauit aút bellú troianú a reliquis utpote qđ magnum &
Timæ9 memorabile ꝓpter aliqua fuiſſet. ¶ Timæus:philo.locrenſis patria amiciſſimus Platonis. ¶ Pyrrhi.ſ.bellú:Pyr-
Pyrrus rum aút intelligit nó Achillis filium:ſed epirotaꝝ regẽ qui multa bella aduerſus Romanos geſſit:tandeꝫ a.M.
Polybi9 Curio Dentato ex Italia pulſus:& in græciá reuerſus:dum argos oppugnaret:ictu tegulæ interfectus eſt:Polybius:is licet græcus ſtudioſiſſimus noís Scipionis Africani:eius qui numantiá Hiſpaniæ urbẽ deleuit:cú hyſtoriá ſcriberet multoꝝ belloꝝ. Numantinú bellú ſeparato uolumine ſcripſit. ¶ Perpetuis: cõtinuis. Oui.i.meta. Ad mea ꝑpetuú deducite tp̃a carmen. ¶ Tu.q.ſicut ſupradicti. ¶ Ciuilé cõiuratioñé:catilinæ & cætegi & aliorūꝫ quorúdá cõiurationẽ dicit:quá Ci.ingenti aí magnitudine opp̃ſſit:quá uellet a reliqua ſerie hiſtoriæ ita ſeparari a Luceio:q̃ſi memorabile & maximú facinus:ſicut a ꝓdictis auctoribus ꝓdicta bella ſepata ſunt a reliq̃s bellis. ¶ Hoſtilibus:q̃ cõtra hoſtes geſſimus cú hæc cõiuratio fuerit inter ciues:neq̃ bene cõueniat cum bellis hoſtilibus. ¶ Externis:ꝑegrinis:ſicuti cõtra parthos Carthaginẽſes:& alios q extra Italiá ſunt. ¶ Seiúgere: ſeparare. ¶ Eqdẽ:dicit ſe ualde optare ut acceleret ſcribere has ſuas res geſtas:anteq̃ ueniat ad locú illius hiſtoriæ. ¶ Nó multum inter.nó eẽ magni momẽti & põderis:qa tãta erit lau mea ſi ſcripſeris cú ordo hiſtoriæ poſtulabit:ſicut ſi ꝓueneris:ſed expectãdo locú ordinis non ſatiſfacies cupiditati meæ:qa ut ante dixit uellẽ id q̃primum uidere. ¶ Quiddá:aliquid. ¶ Ad expe.ad deſideriú & cupiditatẽ meá. ¶ Ad lo.ad obſeruationẽ ordinis ut prius ſcribas q̃ geſta ſunt ante cõiurationẽ & cõſulatú meú:deinde ſcribas de cõiuratione. ¶ Illá cau.illú tractatú cõiu-
Atripeř rationis. ¶ Atripe:celeriter rapere:& ꝓoccupare. ¶ Et ſimul:alia ró quare cupiat res ſuas geſtas ab aliis ſperari a Luceio:qa ſi ingeniú Lucei uerſabiť ſolú in una materia multo uberius & elegátius eá ſcriberet:q̃ ſi in aduerſis materiis & generibus hiſtoriaꝝ uerſeť. ¶ Vno arg.una & ſimplici materia cõiurationis. ¶ In.u.p.mea cõmẽdanda. ¶ Cer.a.ꝓuideo & cognoſco. ¶ Vbe.copioſiora. ¶ Quá ipu.q̃ audacter & ſine uerecúdia. ¶ Tm̃ one.tm̃ laboris:ut totá hiſtoriá de meis reb9 ſcribas. Duo dicit ſe facere ípudẽter:primú q tm̃ laboris Luceio i-
Deinde ponat:deide q petat ut ab eo laudeť. ¶ Dene.ut ſuſcipias tm̃ oneris ꝑ me. ¶ Deide:ſcđo loco. ¶ Omes:laudes:& illuſtres me tuis ſcriptis. ¶ Quid.ſ.dicá. ¶ Illa:q̃ ego geſſi & te laudari & ornari poſtulo. ¶ Sꝫ tñ:tñſio ad hác obiectioñẽ:ẽ aút ſñia exornatio:& ẽ ſenſus:q ſeſ uerecúdiæ terminos tráſiuit:neceſſe ẽ eú ualde ípudẽter eẽ neq̃ poſtea facile erubeſcere:ſic Iu.i ſa. Exẽplo q dcúq̃ malo i qt. Q.ñ recepit electú ſeſ attrita d frõte ruborẽ.

¶ Bene ualde:

¶Bñ:ualde q̃titatẽ.n.nũc ñ q̃litatẽ ſignificat:nã bonꝰ magnũ & multũ ĩterdũ ſignificat.Hor.ad bõa ps hoĩuꝫ decepta cupidie falſo.¶.Bõa ps.i.magna:ſic ẽt Perſiꝰ.At bõa ps ꝓceꝝ tacita libabit acerra.¶ Nauiter:dilig̃ter:audacter:magno aio.¶ Itaqꝫ:ig̃r q̃a ſem̃ termios uerecũdiæ trãſiui.¶ Plãe:apte.¶ Etiã atqꝫ ẽt:uæhemẽtiſſime.¶ Quã ſetis.i.q̃ iudicas eẽ laudãdã.¶ In eo:in ea re i laudãdis meis geſtis.¶ Leges: cõditiões.¶ Hyſtoriæ:q̃ tm̃ res ueras ſcribit:uolo.n.ut de me ẽt pſa ſcribas q̃ geſſeri:illd̃.n.ẽ negligeř leges hyſtoriæ:ſcribeř ẽt q̃ nõ ſũt uera.¶ Gratiãqꝫ:quodã ꝓœmio Luceiꝰ ſcripſerat ſe nũq̃ flexuꝝ aium a ueritate pp gr̃am aut aicitiã ali

bene & nauiter oportet eẽ ĩprudẽtẽ.Itaqꝫ te plãe ẽt atqꝫ ẽt rogo:ut & ornes ea uæhemẽtiꝰ:q̃ fortaſſe ſẽtis:& ĩ eo leges hyſtoriæ negligas:gr̃amqꝫ illã de q̃ ſuauiſſime quodã ĩ ꝓœmio ſcripſiſti:& a q̃ te affici nõ magis potuiſſe demõſtras q̃ Herculẽ Xenophõtiũ illũ a uoluptate ea ſi me tibi uæhemẽtiꝰ cõmẽdabit ne aſpnere:amoriqꝫ nr̃o pluſculũ ẽt q̃ cõcedit ueritas largiare.Q̃d̃ ſi te adducẽus:ut hoc ſuſcipias erit ut mihi pſuadeo materies digna facultate & copia tua.A pricipio.n.cõiuratĩois uſqꝫ ad reditũ nr̃m uř mihi modicũ q̃dã corpꝰ cõfici poſſe.In quo & illa poteris uti ciuiliũ ſnĩa cõiurationũ uel in explicãdis cãis reꝝ nouaꝝ uel ĩ r̃mediis icõmodoꝝ:quũ & rep̃hẽdes ea q̃ uitupanda duces:& q̃ placebũt exponẽdis rõibꝰ cõprobabis:& ſi libius ut cõſueuiſti agẽdũ putabis:multoꝝ ĩ nos pfidiã:iſidias pditionẽ notabis multã ẽt caſus nr̃i uarietatẽ tibi ĩ ſcribẽdo ſuppeditabũt plenã cuiuſdã uoluptatis:q̃ uæhementer aios hoĩuꝫ ĩ legẽdo:ſcripto retineř poſſit.Nihil ẽ.n. aptiꝰ ad delectationẽ lectoris q̃ tpoꝝ uarietates fortũæqꝫ uiciſſitudies:q̃ & ſi nobis optabiles ĩ expiẽdo nõ fueřt:ĩ legẽdo tñ erũt iucũdæ.Hẽt.n.pteriti doloris ſecura recordatio delectationẽ. Cæteris uero nulla pfũctis ꝓpria moleſtia:caſus ãt aliẽos ſine ullo dolore ĩtuẽtibꝰ ẽt ip̃a mĩa ẽ iucũda.Q̃ uẽ.n.nr̃m ille moriẽs apud mãtiniã Epaminũdas nõ cũ q̃dam miſeratiõe delectat.Q̃ui tũ deniqꝫ ſibi auelli iubet ſpiculum poſtea q̃ ei pcunctanti dictum eſt clypeũ eſſe ſaluum:ut etiã in uulneris dolore æquo aio cũ laude moreret̃.Cuius ſtudiũ in legendo nõ ereptũ

cuiꝰ:ſicuti nec Hercules pp uoluptatẽ deflexꝰ ẽ a uia uirtutis:ut ſcri.Xenophõ au.græcꝰ:nũc ig̃r petit Ci.a Luceio : ne aſpneř hãc gr̃am:ſed eã potꝰ ſeq̃ř:& pp eã uelit eũ ẽt uæhemẽtiꝰ cõmẽdare q̃ ueritas exigat ordo pẽdet a ſupioribꝰ:pp copulãqꝫ:ſic & rogo ne aſpneř gr̃aꝫ:de q̃ ĩ quodã ꝓœmio ſuauiſſime ſcripſiſti:a q̃ demõſtras te ñ magis potuiſſe affici q̃ illũ Hercu.Xenophõtium a uoluptate:ſubaudi affici potuiſſe ſcribis. ¶Gr̃am: aicitiæ & bẽiuolẽtiæ reſpectũ.¶ Affici:potuiſſe capi & delectari.Xenophõ ilũ: d̃ quo Xeno.ſcripſit:q̃ Hercu.cũ exiſſet ĩ ſolitudinẽ:ut iq̃t Ci.in.i.offi.& ãbas uias uidiſſet:alterã uoluptatis:alterã uirtutis:diu multũqꝫ ſecũ d̃ubitauit utrã melius eẽt ĩgredi.Tãdẽ tñ nõ potuit allici a uoluptate:ut a uia uirtutis diſcederet.¶ illũ.q.d.ab oibꝰ celebratũ.¶ Ea.ſ.gr̃a.¶ Si me ti.cõ.ſi uidebiř hortari te:ut ꝓ me aliq̃tulũ a ueritate.¶ Et a lege hiſtoriæ:diſcedas.¶ Ne aſper.ne te ſpuas.¶ Largiař:cõditiões ĩdulgeas.¶ Pluſculũ:aliq̃to plus.¶ Q̃ d̃:quã rẽ.¶ Adducemus: pſuadebimꝰ ubi:laudat materiã reꝝ ſuaꝝ:quas dicit eẽ dignas facultate & eloq̃ntia Lucei.¶ Facultate:ĩgẽio & doctrĩa.¶ Copia:eloquẽtia : q̃ copia uerboꝝ maxie cõſtat.¶ A prici.artificioſe ꝓpõit Luceio mõꝫ quẽdã & ordinẽ ſcribẽdæ hiſtoriæ ſuæ.¶ A prin.cõiu.quo tpe neceſſitate deſignatus ſum cõſul pp maximũ piculũ reip.¶ Ad re.ab exilio.¶ Corpꝰ:uolumẽ trãſlatiue dixit corpꝰ.¶ Modicũ:nõ parũ ſed mediocre: paulo.n.poſt opp̃ſſam cõiurationẽ eiectꝰ ẽ Ci.i.exiliũ:a quo poſt mẽſes.xvi.reſtitutus ẽ ĩ p̃riã.¶ Illa ſci.ſ.mea.i.mea cognitiõe & iueſtigatione:q̃ uſus ſũ ĩ cognoſcẽdis cõſiliis coniuratoꝝ.¶ Vel ĩ ex.i.apiẽdis:& declarat q̃bus appuerit eius ſcia.¶ In reme.icõ.i.ĩ ꝓuidẽdo picuř poſt q̃ cognoui cãs.¶ Duces:exiſtiabis.¶ Cõprobabis:collaudabis.¶ Agẽdũ libe.loquẽdũ liberius & aptius.¶ Vt conſueuiſti: ut es ſolitus:& hoc dicit Ci.ut magis ĩcitet Luceiũ ad loquẽdũ libere:& ſcribẽdũ q̃d ipſe uult.¶ Perfidiã:ĩprobitatẽ.¶ Inſidias:q̃ patæ ſũt mihi a ꝯiuratis:cũ

ſtatuiſſent me ĩterficeř:hæc oĩa optĩe notauit Salu.¶ Caſus nr̃i:nr̃æ fortũæ:q̃a cũ p̃riam liberaſſẽ fũctus ãpliſſimo mag̃ratu:& pr̃ p̃riæ appellatus eẽꝫ.Poſtea ĩ exiliũ actus ſũ:& ĩde reuocatus totius ſenatus & oiuꝫ bonoꝝ magno ꝯſenſu.¶ Suppeditabũt:ſuggerẽt:ſubmiſtrabũt:& dabũt.¶ Varietatẽ:q̃a mõ fœlix mõ miř uiſus ſũ.¶ Cuiuſdã:certæ.¶ Voluptatis:q̃a lectores uoluptatẽ capiũt ex uarietate reꝝ.¶ Viciſſitudies:pmutatiões : q̃ uiciſſitudies fortũæ.¶ Optabiles:ĩ expiẽdo:q̃a nẽo uellet q̃ uteř fortũa ſeda expiri eiꝰ uiciſſitudinẽ.¶ Secura: ſine metu:ſiñ piculo:uñ illd̃ Virg.Forſã & hæc olĩ memiſſe iuuabit:& Sen.Quæ fuit duꝝ pati:dulce ẽ memiſſe.¶ Cæteris ue.ſẽſus ẽ:& iũctꝰ ſupiori fortũæ:uiciſſitudies ẽt ſi ĩ expiẽdo ñ fueřt optabiles tñ ĩ legẽdo ſũt iucũdæ cæteris uero q̃ nullã ꝓpriã moleſtiã hũeřt:ſꝫ aliẽos caſus ſiñ ullo doloř ĩtueř ẽt ip̃a mĩa ẽ iucũda.¶ Perfunctꝰ:nul.p.m.i.q̃ nullã moleſtiã aut piculũ ꝓpriũ hũeřt.¶ Intuẽtibꝰ:cõſiderãtibꝰ legẽdo.¶ Alienos ca.q̃ aliis accideřt.¶ Iucũda:q̃a cũ mẽinimꝰ exilii Cic.& alioꝝ ĩcõmodoꝝ eiꝰ:q̃a ad nos ea nihil ptinẽt:ĩõ ip̃a mĩa nobis ẽ iucũda.i.dlectat nos miſereri.¶ Quẽ no.q.d.q̃uẽlꝫ: ꝓbat q̃d dixit mĩam ĩ aliẽis caſibꝰ iucundã eẽ.¶ Ille:uir celeberrimus:q̃ melior fuerit ĩpator an p̃hs ĩcertũẽ:Thebanꝰ p̃ria aduerſus lacedæmonios pugnãs acerrime in p̃lio uulneratus poſtq̃ ẽ ĩ caſtra relatus:ſemiaius uocẽ ſpiratũqꝫ collegit:& id unũ a circũſtãtibus requiſiuit.Nũ cadẽti ſibi ſcutum ademiſſe hoſtis:q̃ ut ſeruatũ audiuit:allatum uelut laborum gloriæqꝫ ſocium oſculatus eſt.Iterum quæſiuit utri uiciſſent:ut audiuit Thebanos:bene habere ſe rem dicit:atqꝫ uelut gratulabundus patriæ expirauit.De hoc epaminunda uide plenius apud Iuſtinum in fine libri ſexti.¶ Cuius.q.d.cuiuſlibet.

Bene
Bonus
Bõa ps
nauiter
Etiam
atqꝫ etiã

Pinſculum

Suppeditate

Themiſtocles ¶ Themiſtocles: ducis athenieñſiũ: cuius adoleſcẽtis prĩa gloria & futuræ ĩpatoriæ uirtutis prĩa indoles apparuit
eo ꝓlio: quo duce Melciade pſæ ſub dario rege uicti fuſiq; ſũt. Deĩde dux belli aduerſus Xerſem nõ ſolũ pꝛiam
ſed uniuerſã græciã a barbaroꝝ piculo & ſeruitute liberauit: ut apud Iuſtinũ li.ii. ſcriptũ ẽ. Is poſtea ꝑ inuidiã a
Ordo ſuis ciuib⁹ in exiliũ actus: & deinde cũ magna oĩum lætitia reuocat⁹ eſt. ¶ Ordo: ſeries: obſeruatio. ¶ Annaliũ:
Annales libroꝝ: q tm̃mõ: q quoquo anno geſtũ ſit demõſtrant: de dĩa annaliũ hyſtoriaꝝ & diarii. A. Gel. ſcribẽs dicit.
Diariũ Annales tm̃mõ eẽ cũ res pluriũ ãnorũ obſuato cuiuſq; ãni ordĩe ꝯponũt. Cũ uero nõ p ãnos ſed p dies ſingu
Hiſtoria los res geſtæ ſcribũt: diariũ ẽ. Hiſtoriã uero aiũt
Faſti dies rerũ geſtaꝝ eẽ uł expoſitionẽ: uł dmõſtrationẽ:
uł quoquo alio mõ dicẽdũ ẽ. Dẽiq; hiſtoria tãq̃
Faſti libri gen⁹ ẽ. Annales tãq̃ ſpẽs: nã oẽs ãnales hiſtoriæ
ſũt: ſz ñ ꝯtra. Taceo qd dic̃ Ser. i. i. æne. qa a nlſo
Faſtus uiro docto ꝓbat̃: qd de ea dĩa ſenſit. Faſti dies
dicebãt̃: qb⁹ ſiñ piculo p̃torib⁹ licebat certa uer
ba fari. ſ. do: dico: abdico: dicti: ut uoluit Priſcia.
eſt fando. Faſti uero libri teſte Feſto: in qb⁹ toti⁹
us anni ſit deſcriptio. Nã faſti dies feſti ſũt: & eſt
ſcdæ declinatiõis: licet Lu. dixerit. Nec meus eu
doxi uicet̃ faſtib⁹ annus: pro ſupbia uero & ela
tione q̃rtæ eſt declinationis ſemp. ¶ Ancipites:
dubii: pleni piculis. ¶ Varii: mõ ꝓſperi: mõ ad-
uerſi. ¶ Admirationẽ: audiẽtiũ: & legẽtiũ. ¶ Ex
pectationẽ: ſpẽ ut cũ legim⁹ Ci. in exiliũ actum:
ſperem⁹ pp ei⁹ excellẽtiã eũ reuocatũ iri. ¶ Læ-
titiã: lætamur. n. cũ uidemus uirtuti dari p̃mia.
¶ Moleſtiã: de ĩfortuniis excellentiũ uirorum.
¶ Exitũ: finẽ: ut uiri bõi uita exitũ bẽat uel fœli
cẽ: uel plenũ miſeratiõis: ut d Põ. d Ci. ĩpo cui⁹
caput & man⁹ ꝯputata ẽ. ¶ Q d: ut expleat̃ ani
mus iucũdiſſima uoluptate. ¶ Secernas: ſeiun-
gas: ſepes. ¶ Quaſi ſa. tanq̃ fabulã q̃dam & co
mœdiã. ¶ Euẽtorũ: caſuũ: ſucceſſuũ: euẽta ãt ſe
Euẽtus cũdæ: & euẽtus q̃rtæ declinatiõs dr̃. ¶ Hẽt. n. di
Eueuta cit hiſtoriã ſuã poſſe ĩ ptes diuidi ſicut & comœ
Actus diã: ptes aũt pĩcipales fabulæ dñr act⁹: q̃ neq;
Actio plures neq; pauciores qnq; eẽ debẽt. Hora. in ar
te poeti. Ne ue mi. qn. nec ſit productior actu
Fabula: q̃ poſci uult & ſpectata reponi. Act⁹ ãt
un⁹ iterdũ multas ſcœnas hẽt: actio uero eſt ps
ſcdaria: q̃ q̃libet ſcœna cõtinet̃: utputa pr⁹ Gly-
cerii. ¶ Cõſilioꝝ: meorũ: q̃ fuerũt uaria pro ne
ceſſitate rerũ. ¶ Ac nõ: oñdit Ci. ſe uero iudicio nõ aſſentatiõe aliq̃ cupe ſe laudari potiſſimũ a Lu. neq; ſe uere
ri ut Lu. eũ hẽat ſuſpectũ aſſentatiõis: cũ ille ſeipm optie cognoſcat: & poti⁹ eos ĩuidos exiſtiet: q eũ ñ admiret̃:
& laudẽt: q̃ eos aſſẽtatores a qb⁹ laudet̃. ¶ Aucu. arte q̃rer̃: tractũ ab his q auib⁹ ĩſidiãt̃: & q arte utunt̃. ¶ Qui
ſis. ne. q ſis ignar⁹: & ñ cognoſcas teipm. ¶ Admi. plus ẽ q̃ laudẽt. ¶ Inui. inuidere tibi: cũ cognoſcas doctrinã
tuã mereri admirationẽ. ¶ Aſſentato. blãdiotes: adulatores. ¶ Neq;: alla rõ ex pſona ſua: & ẽ ſenſus nõ ſuz ita
Aſſentator demẽs: ut niſi cognoſcerẽ te eũ p quẽ poſſẽ uere laudari: laudes tuas appeterẽ: nõ p̃t ãt aliũ ueris & ſempiternis
laudib⁹ celebrar̃: q ĩpe ꝓpriã gloriã igenii nõ aſſeq̃t̃: qa cito peũt ei⁹ ſcripta: cui⁹ igeniũ & doctrĩa nõ putat̃ ex
cellẽs. ¶ Neq;: qd ũ fuerit deſideratur⁹ a Lu. ſempiternæ glĩæ monumẽta: niſi noſcet eũ ꝓpriã igenii gloriã aſſe
cutũ: ꝓbat Ci. exẽplo ſũpto ex ſcõ Alexã. magni: q ut ẽt ĩqt Hora. i epi. Editũ fecit ne qs ſe p̃ter Apellẽ Pigeret
aut ali⁹ Lyſippo duceret æra. i. ne qſq̃ faceret ei⁹ pictutã p̃ter Apellẽ: aut ſtatuã p̃ter Lyſippũ ñ aſſẽtatiõe aliquã:
ſed ꝙ ĩtelligebat artẽ eoꝝ fore ſẽpiternæ glĩæ & ipſis artificib⁹: & p̃cipue ſibi: q eẽt a tã celebrib⁹ artificib⁹ pict⁹
aut fict⁹. Apelles ãt pꝛia cous pictor exim⁹ fuit: a qnti. li. xii. & a Pli. li. xxxv. & a multis aliis ſcriptorib⁹ celebra-
Apelles tus: de quo uide apd p̃dictos auctores. Lyſippus quoq; ſtatuarius optimus: & arte ſcultoria clariſſim⁹: de quo
Lyſipp⁹ eſt etiã uidere apud p̃dictos auctores. Marra. quoq; ei⁹ memit. Nobile lyſippi mun⁹ opuſq; uides. ¶ Atq;: oñ
dit Ci. multo pluris faciẽda eẽ monimẽta ſcriptoꝝ: q̃ picturaꝝ aut ſtatuaꝝ: idq; ꝓbat exẽplis uiroꝝ claroꝝ: qui
tm̃mõ monimẽtis lĩaꝝ ſine pictura & ſtatuis magnã gloriã adepti ſũt. ¶ Illi arti. i. pictores & fictores ſiue ſta-
tuarii. ſ. Apelles: & lyſipp⁹. ¶ Simulacra: effigies. ¶ Corpis nõ ẽt ai: ſicut ſcriptores: qui nõ corpis ſolũ: ſed ẽt aĩ
dores exprimũt. Hora. Neq;. n. melius p ænea ſigna: q̃ per uatis opus mores animiq; clarorum uirorũ apparẽt.
¶ Quæ: ſimulacra. ¶ Vel. i. ẽt. ¶ Spartiates: lacedæmoni⁹: a Sparta urbe laconiæ. ¶ Ageſila⁹: rex ꝑlacedæmo
Ageſilaus niorũ: qui ab eis dux cõſtitutus eſt aduerſus Conona Athenienſiũ pro Artaxerſe rege Perſarũ bellum gerentes
qui multas & præclaras uictorias in Aſia adeptus eſt: & patriæ plurimum gloriæ pepetit. De quo ſcripſit Iuſti-
nus libro ſexto. ¶ Non minus perhibendus: non minus laudandus & commemorãdus. ¶ Fictam: ſculptam.
¶ Laboratum

Themiſtocis fuga redituq; tenet̃: ẽt ordo ipſe: ãna liũ mediocriter nos retiet q̃ſi enũeratiõe faſtorũ. Ac uiri ſæpe excellẽtis ãcipites: uariiq; caſ⁹: hñt admirationẽ: expectationẽ: lætitiam: moleſtiã: ſpẽ: tiorẽ. Si uero exitu notabili cõcludũt̃: iucũdiſſime aĩus ex plet̃ lectiõis uoluptate. Q d mihi acciderit optati⁹ ſi ĩ hac ſnĩa fueris: ut a cõtinẽtib⁹ tuis ſcriptis: ĩ qb⁹ ꝑpetuã rerũ geſtarũ hiſtoriã cõplecteris: ſecernas hãc q̃ſi fabulã reꝝ: euẽtorũq; nr̃orũ. Hẽt. n. uarios actus multaſq; actiões: & ꝯſiliorũ & tẽporũ. Ac nõ uereor ne aſſẽtaciũcula q̃dã aucupari tuã grãm uidear: quũ hoc demõſtrẽ me a te potiſſimum ornari celebrariq; uelle. Neq;. n. tu is es: q ſis neſci⁹: ut q nõ eos magis q te nõ admitterẽt ĩuidos: q̃ eos q laudẽt aſſentatores arbitrer. Neq; ãt ego ſũ ita demẽs: ut me ſẽpiternæ gloriæ ꝑ eũ ꝯmẽdari uelĩ: q nõ ĩpe quoq; ĩ me cõmẽdãdo ꝓpriã ĩgenii gloriã cõſequat̃. Neq;. n. Alexãder ille grãæ cã ab Apelle potiſſimũ pigi: & a Liſippo fingi uolebat: ſed ꝙ illorũ artẽ cũ ipſis: tũ ẽt ſibi gloriæ fore putabat. Atq; illi artifices corpis ſimulacra ignotis nota faciebãt. Quæ uel ſi nulla ſint: nihilo ſũt: tũ obſcuriores clari uiri. Nec min⁹. n. ẽ Spartiates Ageſila⁹ ille ꝑhibẽdus: qui neq; pictam: neq; fictã imaginẽ ſuã paſſus ẽ eſſe: quam qui ĩ eo genere

¶ Laborarũt: magnã curã poſuerũt. ¶ In eo genere: ut pingerenť aut fingerenť. ¶ Vn9 iſol9: & eſt rõ q̃re non minus ſit phibendus ſine pictura aut fictura: qa plus ualuit in eo laudãdo ſolus libellus Xenophõtis: quẽ de eo ſcripſit: q̃ potuiſſent ualere oẽs imagines uel pictæ uel fictæ. ¶ Atq; hoc dicit qĩ magis ſit hiturus grauũ: q̃ ſcribať de ſe a Luceio: q̃ ab alio: qa ẽ hiturus: ab eo nõ ſolũ fructũ pſtantis ingenii & eloquẽtiæ: ſed ẽt teſtimoniũ auctoritatis uiri clariſſimi & in maxis rebus reip. pbati: cui9 laudatio ẽ futura multo ãplior & grauior. ¶ In cæterorũ: ſubaudi ſcripta puenero. ¶ Suppeditatũ: ſubmiſtratũ: datũ. ¶ Timoleonti a Timæo: ſubaudi ſuppeditatũ eſt ſolũ igeniũ. Timoleõ uir corinthi9 iudicio oĩm clarimus: ut. n. ait Corneli9 nepos huic uni cõtigit q̃ neſcio an ulli alii: ut patriã in qua erat natus tyrãno opp̃ſſaʒ liberaret: & a Syracuſanis: qbus auxilio miſſus erat ſeruitutẽ depelleret: totãq; Siciliã diu bello uexataʒ: a barbariſq; opp̃ſſaʒ ſuo aduẽtu in priſtinũ reſtitueret: de eo ſcripſit Cornelius nepos: & plenius plutarchus: eius ẽt res geſtas ſcripſerat Timæus hyſtoriographus græc9 de quo ſupra. ¶ Herodoto. hyſtoriographo clariſſimo: q a Quĩt. ẽt cũ laude cõmemoratur: q & facta themiſtoclis ſcripſit: ſed iſti duo auctores poterunt his de qb9 ſcripſerũt ſolũ ſuppeditare igeniũ: Lucei9 uero Ci. nõ ſolũ igeniũ poterit pſtare: ſʒ ẽt auctoritatẽ nois: q a uerſat9 ẽ multũ i rep. ¶ Spectatiſſimi: pbatiſſimi. ¶ In p. pcipue & añ alia. ¶ Probati: bonis mõ nb9. ¶ Præcõiũ: ꝯmẽdatio: laudatio magna & apta. ¶ Sigeũ: pmontoriũ apd troiã: ubi erat ſepulchrũ Achillis: ad qd cũ ueĩſſet Alexãder magn9: dixiſſe ferť. O fœlix Achilles tui magni Homeri diuio igenio & ore cani pgit. Præcõiũ ergo dixit ꝯmẽdationẽ igenii. ¶ Impitũ: cõicatũ & datũ: la9. n. q̃ nob offerť a uiris bõis: teſtimoniũ ẽ uirtutis nr̃æ. ¶ Neuian9: d quo neui9 poeta ſcripſit: & iduxit eũ dicẽtẽ nõ cupe ſolũ ſe laudari: ſʒ laudari a laudato uiro. ¶ Nõ ip. ñ obtineo. ¶ Hoc ẽ: aſtute Ci. ſubdit cãm: q̃ poſſit ipedire Luceiũ: quominus de ſe ſcribat ſi fuerit occupat9. qd cũ ñ ſit: uſt iſerĩ oio eũ dbeř ſuſcipe hoc negociũ. ¶ Multi te. dãnauerĩt: imo & ipe ci. i officiis ſuis dicit. Turpe ẽ ẽt de ſe pdicař. ¶ Exẽplo: imitatõe: uñ ñ uidebor ita rephẽdẽd9: quũ faciã qd fecerĩt mlti alii uiri clari. ¶ Quod te ñ fu. qd ñ ignoras: qd optime ſcis. ¶ In. h. g. ſcribẽdi de ſeipſo. ¶ Verecũdi9: modeſti9 & pci9. ¶ Præteriãt: omittãt: taceãt. ¶ Si qd re. ſi qd uiuũ eſt in nob. nẽo. n. niſi admodũ excors ſeipʒ uitupat: aut uitia ꝯmẽorat. ¶ Minor ſi. ſit: min9 credať qd d nob metipis dicim9: qa nulli teſti d ſeipo crediť. ¶ Auctoritas: exiſtiatio: qa putať leuis: q d ſeipo ſcri. ¶ Præcões: tubicics. ¶ Gymnicorũ paleſtritaꝝ & athletaꝝ. ¶ Magna: alta: ut ab oib9 audiri poſſint: erat. n. mos ut declararet nomẽ uictoris p pconẽ: & dareť corona: ut oñdit Vir. i. v. æneĩ. Victorẽ magna pcõis uoce colantũ declarat uiridiq; aduelãt tpa lauro. ¶ Eorũ: uictoꝝ. ¶ Ipſi: pcones. ¶ Doneť. c. accipiant & ipſi coronã: quia bene pnunciauerũt noia uictorũ. ¶ Añ. m. l. añq̃ dimittať ludi & finiãť. ¶ Aliũ p. a quo ipi pcones laudenť bene pnũciaſſe. ¶ Victores. in pnũciatiõe & declaratõe: nõ ãt i pugna. ¶ Prædicẽt: qd eẽt turpe. ¶ Hæc

laborarũt. Vnus. n. Xenophõtis libell9 in eo generĩ laudãdo facile oẽs imagies hoĩum ſtatuaſq; ſupauit atq; hoc pſtãti9 mihi fuerit: & ad lætitiã ai: & ad memoriæ dignitatẽ: ſi i tua ſcripta puenero: q̃ ſi in cæteroꝝ qd ñ ingeniũ mihi ſolũ ſuppeditatũ fuerit tuũ ſicut Timoleonti a Timeo: aut ab Herodoto Themiſtocli: ſed ẽt auctoritas clariſſimi & ſpectatiſſimi: & i rep. maxis grauiſſimiſq; cauſis cogniti: atq; i primis pbati uiri: ut mihi nõ ſolũ pconiũ: qd quũ in Sigæũ ueniſſet. Alexãder ab Homero Achilli tributũ eẽ dixit: ſed ẽt graue teſtimõiũ impritũ clari hõis. magniq; uideať. Placet. n. Hector ille Neuiau9 mihi: q nõ tm̃ laudari ſe lætať: ſʒ addit ẽt a laudato uiro. Q d ſi a te nõ ipetro: hoc ẽ ſi q̃ te res ipedierit. Neq;. n. fas eẽ arbitror qcq̃ me rogãtẽ abs te nõ ipetrare: cogar fortaſſe facere: qd nõnulli ſæpe rephẽdũt: ſcribã ipſe de me multoꝝ tñ exẽplo: & claroꝝ uiroꝝ: ſed qd te nõ fugit: hæc ſunt i hoc genere uitia & uerecundi9 ipſi de ſe ſcribãt nece ẽ: ſi qd eẽt laudãdũ & ptereãt: ſi qd rephẽdendũ ẽ. Accidit ẽt qd minor ſit fides: minor auctoritas: multi rephẽdãt deniq; & dicãt uerecũdiores eẽ pcones ludoꝝ gymnicoꝝ: q̃ cũ cæteris coronas impoſuerunt uictorib9: eorũq; nomina magna uoce pnunciauerũt: quũ ipi añ ludoꝝ miſſionẽ corona doneť aliũ pconẽ adhibeãt: ne ſua uoce ſe ipſi uictores eſſe pdicent. Hæc nos uitate cupimus: & ſi recipis cãm nr̃am uitabim9: idq; ut facias rogamus. Ac ne forte mirere: cur quũ mihi ſæpe oñderis te accuratiſſime nr̃oꝝ tpum cõſilia: atq; euẽtus litteris mãdaturũ: a te id nũc tantope & tã multis uerbis petam9. Illa nos cupiditas incẽdit: de q̃ initio ſcripſi feſtinatiõis: quod alacres aĩo ſumus: ut & cæteri uiuẽtibus nobis ex liberis tuis nos cognoſcãt: & noſmetipſi uiui gloria nr̃a perfruamur. His de reb9 qd actur9 ſis: ſi tibi nõ ẽ moleſtũ: reſcribas mihi uelim. Si. n. ſuſcipias cãm: cõficiã cõmentarios reꝝ oĩum. Sin autem differs me in tps aliud coram tecum loquar: tu interea ñ ceſſabis: & ea quæ habes iſtituta

uitia ſupradicta. ¶ Cãm: negociũ nĩmi: ut de me ſcribas. ¶ Ac ne te. eas. cãs: q̃s in principio dixit cur tãtope te ſtinet atq; inſtet: id qd Lucei9 ſe facturũ oñderat: quã cãm dicit pcipue: ut uiu9 uolitet per ora uiroruʒ: & potiit perfrui gloria ſua: q̃ qdem non frueretť: ſi de eo ſcriberet poſt q̃ eſſet mortuus. ¶ Alacres: arrecti: & ualde læti. ¶ Aio: ſpe ai. ¶ Cõmẽtarios: breuẽ collectionẽ. ¶ Reꝝ oĩuʒ: q̃s geſſi ut poſſis inde ſumeri materiã. Dicim9 ãt

Thymoleõ

Herodotus

Præconium

Sigæũ

Gymnici

Cõmẽtarium

Cõmẽtarii ꝯmẽtariũ ĩ neutro gñe ĩ ſingulari:ĩ pl̃i meli⁹ ĩ maſculino. ¶ Perpolies:eliabis:exornabis. ¶ Inſtituta:incepta.
Vanq̃:Bellis ciuilib⁹ & Cæſaris tyrãnide rep.afflicta:cũ Ci.ueharmẽter mœreret: & ut ſupra ad Seruiũ
ꝓpoliꝛe q Sulpitiũ ſcripſit in uillas ſuas ſe recepiſſet:ne uideret reip.opp̃ſſiones & iniurias.Luceius ad eũ l̃ras ꝯſo
latorias miſerat:oñderatq; q̃ fortiter ipſe ferret cões miſerias.Itaq; nũc rñdens Ci.Luceio idẽ ſe ex eius
l̃ris maximũ fructũ accepiſſe:uelleq; ita facere ut ille ꝑcepit:inꝑſertim cũ ut ille ſcripſerat:cõſcius ſit: nullũ offĩm
ſuũ reip.defuiſſe.Poſtréo dicit Ci.uelle ſe tráſferre ad ſtudia l̃rarũ ſic̃ Lucei⁹ mõebat:futurũq; cũ eo q̃tũ licebit.

ꝑpolies:noſq; diliges. Vale. M.T.C.L.Lu.S.D.

Vanq̃ ip̃a l̃rarꝫ tuarꝫ ꝯſolatio mihi gratiſſi
ma ẽ:declarat.n.ſũmá beniuolẽtiá ꝯiũctá
pari prudẽtia:tñ illũ fructũ ex tuis l̃ris uel
maximũ cœpi:qd̃ te ꝑclare res humanas ꝯtẽnentẽ:
& optime cõtra fortuná paratum:armatũq; cognoui.
Quá eqdem laudẽ ſapientiæ ſtatuo eẽ maximá:nõ
aliunde pender̃:nec extrinſecus:aut bene:aut male
uiuendi ſuſpenſas hr̃ rões. Quæ cogitatio quũ mi
hi nõ oĩno excidiſſet:eteni pœnitus iſiderat ui tñ tẽ
peſtatẽ & cõcurſu calamitatũ erat aliquantulũ labe-
facta:atq; ꝯuulſa. Cui te opitulari & uideo:& id feciſ
ſe ẽt ꝓximis l̃ris multũq; ꝓfeciſſe ſẽtio.Itaq; hoc ſæ
pius dicẽdũ ubiq; nõ ſignificandũ ſolũ:ſed ẽt decla
rádũ arbitror;nihil mihi eẽ potuiſſe tuis l̃ris grati⁹.
Ad ꝯſolandũ aut cũ illa ualent:q̃ eleganter copioſe-
q; collegiſti:tum nihil plus q̃ qd̃ firmitudinẽ graui-
tatẽq; aĩ tui ꝑſpexi:q̃ nõ imitari turpiſſimũ exiſtimo.
Itaq; ẽt hoc fortiorẽ me puto:q̃ teip̃m ꝑceptorẽ for-
titudis:qd̃ tu mihi uider̃ ſpẽ nõnullaꝫ hr̃e hæc aliqñ
futura meliora. Caſus.n.gladiatorꝫ ſimilitudineſq;
hæ tuꝫ rões in ea diſputatiõe a te collectæ uetabãt
me reip. penitus diffidere.Itaq; alterum minus mirꝫ
fortiorẽ te eſſe:quũ aliqd ſperes:alterum magis mi-
rum ſpe ulla teneri. Quid ẽ.n.non ita affectũ:ut id
ñ deletũ:extinctũq; oẽ eẽ fatear̃. Circũſpice oĩa mẽ
bra reip.q̃ notiſſima ſũt tibi nullũ repies ꝓfecto:qd̃
nõ fractum debilitatũq; ſit.Quæ perſequerer: ſi aut
melius ea uiderem q̃ tu uides:aut cõmemorare poſ-
ſem ſine dolore:q̃q̃ tuis monitis:præceptiſq; oĩs eſt
abiiciendus dolor:Ergo & domeſtica feremus ut cẽ
ſes & publica paulo ẽt fortius fortaſſe: q̃ tu ip̃e q ꝑ-
cipis:te.n.aliq̃ ſpes conſolat̃:ut ſcribis: nos erimus
ẽt in oĩ deſperatione fortes ut tu:iñ idem & hortaris
& ꝑcipis. Das enim mihi iucundas recordationes
conſcientiæ noſtræ rerumq; earum: quas te in pri-
mis auctor̃ geſſimus. Præſtitimus enim patriæ non

¶ Beniuolẽtiá cõ.pa.pru.duo dicit q̃ in oĩ cõſo
latiõe exigim⁹ bẽiuolẽtiá & prudẽtiá. ¶ Fructũ:
utilitatẽ. ¶ Quod te:alioꝝ.n.exẽpla & maxie
eorũ q ad nos ſcribũt:plurimũ ualẽt ad nos ꝯſo
landos qui.n.uult aliũ cõſolari non debet ipſe
mœrore cõfici:ut uñ apud maronẽ Aeneas: Spẽ
uultu ſimlat:ꝑmit altũ corde dolorẽ.Dicit quo
q; Ci.ſe maximá utilitatẽ cepiſſe ex ꝯſolatione
Luceii:qua a uiro forti & optimis rõnibus:ꝯtra
fortuná armato ꝓfecta ſit. ¶ Maximá:ſm peri
pateticos:q maxie uirtutẽ expetẽdá dicũt:nõ át
ſm ſtoicos q in ſola uirtute & laudẽ & ſũmũ bo
nũ ponũt. ¶ Statuo:iudico. ¶ Pendere aliũ.ex
alia re expectare ꝑſidiũ:utputa ex bonis corpis
aut fortũæ:ſed ex bonis aĩ. ¶ Extrinſecus:exte-
ri⁹.i.in bõis externis:q̃ maxime appellant̃ bõa
fortũæ:q̃a extra nos.i.extra ptátẽ nr̃am ſunt ſuſ
penſas:incertas ad caſum accõmodatas:ſed fir-
mas & rõne cõſtitutas. ¶ Quæ co.ut nõ pẽde-
rẽ aliũde q̃ ex meoipſo:nec ſuſpẽſas haberẽ ui-
uẽdi rões. ¶ Excidiſſꝫ:ex aĩo meo oĩo eẽt ela
pſa. ¶ Inſederat:ĩhæſerat animo: & locata erat.
¶ Vi:ĩpetu & uiolẽtia. ¶ Tẽpeſtatũ:ĩfœlicium
tpꝝ. ¶ Cõcurſu:agmĩe: & multitudĩe: q̃a mul
tæ calamitates ſimul mihi accidert:amiſi.n.fili-
aꝫ:amiſi pr̃iá:amiſi libtatẽ honeſtatẽ:dignitatẽ
&c. ¶ Labefactata:cõmota. ¶ Cõuulſa:uiolẽ-
Opitulari ter exurpata. ¶ Cui:cognatõi. ¶ Opitulari:ſub
uenire:opẽ ferre tuis ſapientiſſimis ꝯſolatiõib⁹.
¶ Id:te opitulatũ eẽ. ¶ Proximis:q̃s a te nupri
me accepi. ¶ Profeciſſe: ꝓfuiſſe: & maximũ fru
ctũ attuliſſe. ¶ Declarádũ:clare & apte demõ-
ſtrádũ:ꝙ plus ẽ q̃ ſignificar̃. ¶ Ad cõ.dicit nũc
Ci.ꝙ q̃uis maximũ fructũ accepit ex rõnibus
q̃s elegãtiſſime & copioſe Lucei⁹ ad ꝯſolandũ
adduxerat:tñ multo pl⁹ ꝓfecit exẽplũ fortitudis
aĩ eius:q̃ exiſtiat ſibi turpe eẽ ñ imitari. ¶ Hoc:
hac re. ¶ Præceptorẽ for.q mihi das ꝑcepta for
titudinis. ¶ Nõnullaꝫ ſpẽ.i.q̃dá ſpẽ:& ideo hẽs
eãm fortitudis. ¶ Caſus.n.ſcribebat Luceius ſe
ſpare res aliqñ fore meliores: adducebat caſus
gladiatorꝝ:q modo fugiũt:mõ ĩſequũt̃:mõ ca
dũt:mõ ſurgũt: & mõ cædũt:mõ uincũt:addu-
cebatq; alias ſimilitudines & rões:q̃bus oñde
bat ſpandũ aliqñ for̃ meli⁹. ¶ Caſus gla.q iter
dũ quũ uicti putent̃:tñ ẽt uincũt. ¶ Similitudi-
nes:cõparatões. ¶ Diffider̃ reip.i.relinq̃re fiduci
am reipu.eã aliqñ fore meliorẽ. ¶ Alterũ:unũ.
¶ Te eſſe for.nõ ẽ mirãdũ ꝙ ſis fortior me:q̃a
hẽs aliq̃ ſpẽ. ¶ Alterũ:aliud. ¶ Mirũ ſpe ul.te.i.
mirũ ẽ ꝙ hẽas aliq̃ ſpẽ. ¶ Quid ẽ.n.ponit rõnẽ
q̃re nõ deberet hr̃e aliq̃ ſpẽ: q̃a oĩa reip.mẽbra
ſunt oĩo q̃ſſata. ¶ Affectũ:diſpoſitũ. ¶ Mẽbra:ptes:tráſlatio a corpe qd hꝫ mẽbra ſua: & ita reſpu.Mẽbra autẽ
reip.ſunt ꝯſulat⁹:ꝑtura:ædilitas: & cæteri magr̃atus. ¶ Perſeq̃ren expõerẽ. ¶ Tuis mo.q̃a ita mones & ꝑcipis.
¶ Domeſtica:mea ĩcõmoda priuata. ¶ Vt cẽ.ut exiſtias eẽ ferẽda:in deſpatiõe oĩum:cũ nihil oĩo ſperemus.
¶ Das.addis Iu.Ad nũc & uolucrẽ ſceptro q̃ ſurgit eburno. ¶ Conſciæ nr̃æ:bonæ q̃ ſp recte ſenſit de rep.ua
let aũt conſcia bona plurimũ:ad ꝯſolandũ:q̃ ſm ſtoicos ẽt ſine alia remuneratiõe ſatis ꝑmii p ſe hꝫ:unde illud
Virgilianũ:Dii

Virgilianū: Dii tibi ſi q̄ pios reſpectāt nūina: ſi qd Vſq̄ iuſtitiæ eſt: & mēs ſibi ꝯſcia recti. Præmia digna ferant. ¶ Te.au.te ſuadēte & ꝯſulēte. ¶ Præſtitim⁹: bñfecim⁹. ¶ Aio: cogitatiōe.i.pl⁹ q̄ qſq̄ potuiſſet cogitaꝛ. ¶ Aut cō.p:udētia.i.pl⁹ q̄ qſq̄ ſciuiſſet diceꝛ eē ꝓſtādū. ¶ Prædicāti: laudāti. ¶ Quaꝝ.n.ſenſus ē. Mea facta q̄ ſuades mihi ut cogitē ad leuādā ægritudinē meā: me ñ ſolū delectat cogitare: ſed ēt cōmemorare. ¶ Lenimur: demulcemur: delectamur. ¶ Angorib⁹: ſollicitudinib⁹: q̄ aiūꝫ angūt. ¶ Abducā: remouebo. ¶ Ad ea.i.ad ſtudia lr̄arū. ¶ Quibus: ſunt.n.ſtudia lr̄aꝝ diuitib⁹ & utētib⁹ fortūa ꝓſpa ornamēto: īfeliciorib⁹ uero ēt adiumēto. ¶ Aetas utri.iā ſenilis: q̄ ñ ita patiꝛ ꝯſuetudinē crebrā & cōuerſationē: ſicut iuuenilis. ¶ Valitudo: ambo.n.pp ætatē interdum mala ualitudine laborabāt. ¶ Coniunctiōe ami.ai.n.interuallo locorū diiunctī: cogitatiōe & beniuolētia facile cōiungi poſſunt. ¶ Nonnunq̄: interdum & ſæpe.

minus certe q̄ debuimus: plus ꝑfecto quā ē ab aīo cuiuſq̄: aut cōſilio hoīs poſtulatū. Ignoſces mihi de me ipſo aliqd ꝑdicāti. Quaꝝ.n.tu reꝝ cogitatōe nos leuare ægritudine noluiſti: earū ēt cōmēdatiōe lenimur. Itaq̄ tu mōes q̄tūcūq̄ potero me ab oīb⁹ moleſtiis & angoribus abducā trāſferāq̄ aīum ad ea: quibus ſecūdæ res ornanꝛ: aduerſæ adiuuanꝛ. Tecūq̄ & ero tm̄ q̄tum patieꝛ utriuſq̄ ætas & ualitudo. Et ſi eē una min⁹ poterimus q̄ uolumus aīum tñ cōiunctiōe iiſdēq̄ ſtudiis ita fruemur: ut nunq̄ nō una eſſe uideamur. Vale. L. Luceius. M. T. C. S. D.

Ialues bñ eſt: ego ualeo ſic ſoleo: paulo ēt deteri⁹ q̄ ſoleo. Te reqſiui ſæpi⁹ ut uiderē Rōæ: qa poſtea ñ fuiſti: q̄ a me diſceſſeraſ miraт⁹ ſū: qd itē nūc miror. Nō hēo certū q̄ te res hic maxie retrahat: ſolitudie delectaꝛis: quū ſcribas & aliqd agas eoꝝ quoꝝ cōſueuiſti: gaudeo: neq̄ rep̄hendo tuū cōſiliū. Nā nihil iſto ꝑt eē iucūdius: nō mō miſeris his tpib⁹ & luctuoſis: ſed ēt tranqllis: & optatis ꝓſertī uel aīo defatigato tuo: q nō regē q̄rit magnis occupatiōib⁹: uel erudito q ſp aliqd ex ſe ꝓmat: qd alios delectet: te ipm laudibus illuſtret. Sin aūt ſicut hic dū eras & lachrymis & triſtitiæ te tradidiſti: doleo qa doles: & angere nō poſſū te ſi cōcedis: qd ſentimus: ut liberius dicamus ñ accuſare. Quid.n. tu ſolus apta ñ uidebis: q pp acumē occultiſſima ꝑſpicis tu nō itelliges te q̄relis quotidianis nihil proficere. Nō intelliges duplicari ſolicitudines: q̄s eleuare tua te prudētia poſtulabat. Quod ſi nō poſſumus aliqd ꝑficere ſuadendo: gr̄a cōtēdimus & rogando ſi qd nr̄a cā uis: ut iſtis te moleſtiis laxes: & ad cōuictum nr̄m redeas: & ad ꝯſuetudinē uel nr̄am cōem: uel tuam ſoliusꝫ ac propriam. Cupio non obtundete te ſi nō delectare noſtro ſtudio. Cupio deterrere ne per

¶ Ialues: Quia ut ſuꝑ dixim⁹ Ci.rep. oppſſa receperat ſe rus: Lucei⁹ hac epiſtola dicit ſe laudare ei⁹ ꝯſiliū: ſi hoc fecit: ut aliqd eoꝝ agat: q̄ ꝯſueuit legēdo & ſcribendo aliqd: qd ſit aliis ꝓfuturꝫ. Sin uero ddu ſe lachrymis & triſtitiæ: rep̄hēdit eū & accuſat: q ita moleſte ferat caſuꝫ reip. q̄ſi id qd accidit fuerit ei īprouiſū: & oñdit eū nō debere mœrore luctuq̄ uacare: cū nihil ꝓficeꝛ poſſit lugēdo. ¶ Sicut ſo.ſ.ualere: ſolebat.n. Lucei⁹ laboraꝛ iterdū podagra. ¶ Reqſiui te: hoc i loco repetitionē uel augm̄tū act⁹ ſignificat uel reqſiui ꝑ q̄ſiui. ¶ Mirat⁹ ſū: te nō fuiſſe rōæ poſteaq̄ a me diſceſſiſti. ¶ Maxie: ꝑcipue: ꝑter aliā cām. ¶ Hinc.Rōa. ¶ Solitudie: loco nō frequētato: ubi ñ ſit multitudo hoīuꝫ. ¶ Scribas: cōponas. ¶ Quæ ꝯſueuiſti.ſ.agere. ¶ Conſiliū: deliberatiōnē habitādi poti⁹ rus q̄ urbē: uel iſtic ſcribēdi & agēdi aliqd eorū q̄ ꝯſueuiſti. ¶ Iſto: conſilio tuo. ¶ Optatis: qa bō a tpa optata dñt. ¶ Defatigatio curis reip. q nūc hm̄ōi ſtudiis ꝑt recreari. ¶ Requiē: ceſſatiōnē: ociū. ¶ Ex ma.oc.p⁹ magnas occupatiōes. ¶ Vel eru.ſ.aīo tuo nihil pōt eſſe iucūdius. ¶ Promat: emittat: ꝓferat. ¶ Illuſtret: clarū faciat: ex ſcriptis.n. q̄ ex ingenio nr̄o ꝓmunꝛ: clariores efficiūtur. ¶ Sin aūt: laudauit Lucei⁹ qd Ci. ſe rus recepit: ſi ea fuit cā: ut aliqd ſcriberet: & ex igenio ſuo ꝓmeret: qd & alios delectaret: & ipꝫ illuſtraret. Nūc dicit: q ſi ē ruri ea cā ut doleat: & lachrymis idulgeat uæhem̄ter ē rep̄hēdēd⁹ & accuſand⁹. ¶ Sicut: uel poſtq̄ uel ueluti diſceſſeras.i.cū deſpatiōe reꝝ. ¶ Lachrymis ac tri.i.ad lachrymādū & dolēdū: poſtq̄ hic diſceſſiſti. ¶ Angē: ꝑ angeris.i.cruciaris. ¶ Nō poſ.ñ.ac.i.ñ poſſū facere qn te accuſē. ¶ Si cō. ui lib.di.i.ſi pateris & ꝑmittis ut libere & ſine reſpectu dicā qd ſentio. ¶ Quid: mod⁹ interrogādi. ¶ Tu ſo.ñ ui.i.i tāto nūero hoīuꝫ q hæc ꝑuidebāt futura q̄ acciderūt: ut ſol⁹ ñ uidebas? īterrogatiue.q.d. imo uidebas. ¶ Apta: māifeſta oib⁹ nota. ¶ Occultiſſima: etiā ſecretiſſima: ergo m̄lto magis apta uidebas. ¶ Acumē.i. ſb̄tilitatē ſ.ingenii. ¶ Nō in.q.d. imo debes intelligere. ¶ Nihil ꝓ.quo.q̄.i.ꝫ quotidie q̄raris: nihil tñ ualere q̄relas tuas. ¶ Duplicari: augeri. Vir.i buc. Et ſol creſcētis decedēs duplicat ūbras. ¶ Poſtulat: exigit q̄ſi rē debitā: qa prudētē decet ſollicitudies ſibi minueꝛ & tolleꝛ. ¶ Quod ſi: ſēſus ē ſi ñ poſſū ſuadēdo efficeꝛ: & tibi pſuadeꝛ ut omittas ſollicitudies: ſaltē peto a te hoc gr̄a. ¶ Cōtēdim⁹ i pl⁹ ē q̄ petim⁹. ¶ Rogādo: ꝑcib⁹. ¶ Nr̄a cā: pp me. ¶ Laxes: liberes. ¶ Cōuictū: ſodalitatē: uel ſocietatē uiuēdi. ¶ Cōſuetu.ꝯuerſationē. ¶ Vel.c.q̄ uterq̄ nr̄m utebaꝛ i dulgēdo ſtudiis lr̄aꝝ. ¶ Tui ſo.ad p.i.ad ꝯſuetudinē tuā ſolā: q ñ es ſolit⁹ idulgeꝛ lachrymis: ſꝫ ſcribeꝛ & faceꝛ aliqd dignū uiro: pl⁹ q̄ cæteri.q.d. ad eā ſaltē ꝯſuetudinē: q̄ tu ſol⁹ ſuaꝛ ꝯſueuiſti. ¶ Cupio ñ ob.ſi ñ.i. cupio ñ eē tibi moleſt⁹ meis uerbis: ſi ñ delectaris mōitiōib⁹ meis: obtūdeꝛ āt tractū ab icude: q̄ ſæpe malleis tūdiꝛ: ita obtūdeꝛ ē aliquē uerbis lædeꝛ: & quodāmō feriꝛ. ¶ Studio: meis ſcriptis: q̄ ex ſtudio & amoꝛ ꝓueniūt. ¶ Cupio

Nōnūq̄

Maxie

Solitudo

Cōtendere

cōuict⁹

Cōſuetudo

obtūdē

de.uellē remoueē te ab hoc ꝓpoſito.❡Ne p.ne pſeueres.❡In ī.ī triſtitia & lachrymis.❡Duæ.r.c.nā nolle ob
tūdere aliquē:& uelle deterrere ab icepto ꝯtraria ſūt:qa n̄ poſſum⁹ deterrere qn obtūdam⁹:qa id multis uerbis
Obtēpe fieri neceſſe ē.❡Cōturbēt:icertū faciāt.❡Ex q.duab⁹ reb⁹.❡Obtēpes:morē geras obſeq̄ris: & facias qd uo-
ro lo.❡In al.i.ne pmaneas in incepto.❡In altera:ut obtundans uerbis meis.❡Nō offendas:q.n.amice & be-
niuole nō accipit admonitiones amicorū:ſed eis obtunditur:offendit:& rem ingratam amicis facit.

maneas in incepto cū duæ res iſtæ contrariæ me cō
turbent: ex quibus aut in altera mihi uelim ſi potes
obtemperes:aut in altera non offendas. Vale.

M.T.C.Lucio.Luceio.Qu.Fi.S.D.

O Mnis amor tuus ex oībus ptibus ſe oñdit ī
his lr̄is q̄s a te ꝓxime accepi.Nō ille q̄dē mi
hi ignotus:ſed tn̄ gratus & optatus dicerē iucūdius
niſi id uerbū in oē tpis pdidiſſē:neq; ob eā unā cām
quā tu ſuſpicaris:& in q̄ leuiſſimis me & amātiſſimis
uerbis utens te grauiter accuſas:ſed ꝙ illius tāti uul
neris q̄ remedia eē dbebāt:ea nulla ſūt. Quid.n.ad
amicos ne cōfugiā? q̄ multi ſūt.Hūim9.n.fere cōes:
quoꝝ alii occiderunt:alii neſcio quo pacto obdurue
rūt.Tecū uiuerē poſſem eq̄dē & maxīe uellē:uetuſt9
amor:cōſuetudo:ſtudia paria: qd uinculū:q̄ res de/
eē nr̄æ cōiūctioni.Poſſimus ne ergo eē una? nec me
hercule intelligo qd īpedıat.Sed certe adhuc nō fui
mus cū eēmus uicini. Tuſculano:in Puteolano.Nā
qd dicā in urbe:in q̄ quū forū ſit cōe:uicinitas nō re-
quiritur:ſed caſu neſcio quo ī ea tpa nr̄a ætas īcidit:
ut cū maxime florere nos oporteret: tū uiuere ēt pu
deret? Quid.n.mihi poterat eſſe profugiū ſpoliato
& forēſibus:ac domeſticis ornamētis: atq; ſolatiis?
lr̄æ credo qbus aſſidue utor? Quid.n.aliud facere
poſſum? Sꝫ neſcio quō ipæ illæ excludere me a por/
tu & ꝓfugio uident: & quaſi exprobare quod in ea
uita maneā:in qua nihil inſit niſi propagatio miſerri
mi temporis.Hic tu me abeſſe urbe miraris: in qua
domus nil delectare poſſit:ſummū ſit odiū tporum

o Mnis:cū uerſaret̄ Ci.ī maxīs mœrorib⁹ & luctib⁹ pp reip.calamitates.L.Lucei⁹ n̄ ſolū ꝑcedēti epiſto
la eū ꝯſolat⁹ ē:ſed ēt multis aliis:q̄ ī hoc
uolumīe nō replunt̄:neq; hodie extāt:ſed id ex
uerbis Ci.ītellig im⁹. Dicebat autē Lucei⁹ ſe mi
rari:ut uiſū ē in ꝑcedēti ep̄la:ꝙ ab urbe abeſſet:
ſe tn̄ id laudare:ſi ea cā faceret:ut ſcriberet & fa
ceret aliqd eoꝝ q̄ ꝯſueuit:ſin āt pp mœrorē &
lachrymas:ſe uæhemēter reꝑhēdere & accuſar̄:
hortabat̄q; ut in urbē rediret ad ꝯiunctā & ſoli-
tā ꝯſuetudinē utriuſq;.Itaq; Ci.r̄ndēs dicit ſe co
gnouiſſe amorē Luceii erga ſe:ſꝫ eū nō intellige
re cām doloris ſui:dicit.n.ſe n̄ tātope āgi pp dā
na:q̄ reip.euenerūt:ſꝫ ꝙ eoꝝ nullū uideat reme
diū:in qbus q̄dē miſeriis dicit ſolū lr̄aꝝ eni eſt
eē ſibi relictū:a qb⁹ nō medicinā ꝑpetuā malo
rū capit:ſed aliq̄ obliuionē:itaq; dicit ſe eis dare
operā:qđ q̄dē ſi feciſſent ante ambo:dicit ꝙ po
tuiſſent eē una oī tpe:fuiſſentq; lr̄æ lenimēto ua-
litudis Luceii:& mœroris ipſi⁹ Ci.❡Ex oī.pti.
nulla.n.clauſula uel potius nullū uerbū ē in epi
ſtola tua:uñ n̄ pcipiā magnū tuū erga me amo
rē.❡Ille:amor tu⁹.❡Nō igno.imo multo añ
pſectus.❡Iucūdus:delectabilis plen⁹ uolupta
tis:& tn̄ latenter oñdit fuiſſe iucūdus.❡Id.u.iu
cūd⁹.❡Perdidiſ.qa nūq̄ āpli⁹ potero dicere ali
quid eē mihi iucūdū:pp maxīas calamitates q̄
mihi acciderūt.❡Eā.u.eā ſolā.❡Suſpicaris:ar
bitraris:exiſtimabat.n.Luceius eū tantope mœ
rore pp amiſſam filiā:pp quā amice & familia
riter ꝓbat nō eē tantope dolēdū.❡Re:effectu
Vulnus ipſo:qa q̄uis uerba nō uiderent̄ acerba:re tn̄ ip
ſa me grauiter accuſabas.❡Vulneris.damni &
doloris:Virg.æternū ſeruans ſub pectore uulnus.
❡Ea:reme.❡Quid.n.ꝓbat nulla eē remedia:
q̄ eſſe debebāt.remedia aūt maloꝝ nr̄oꝝ & do
loꝝ ſunt amici:ad quos poſſumus ꝯfugere ꝯſo
lādis cā ſibi aūt dicit ꝑcipuū remediū potuiſſe
eſſe Luceiū:ſꝫ nō potuiſſe cū eo eē. Supeſſe igr̄
ſolas lr̄as:in qbus poſſit hr̄e perfugium:ſed eas
quoq; nō poſſe oīno eum ꝯſolari.❡Quā mul.
ſūt.q.d.pauciſſimi:ut tu noſti.❡Fere oēs:nā q
erant mei amici ēt erāt tui.❡Occiderūt:pierūt ī
Obdu- bellis ciuilib⁹.❡Obduruerūt:facti ſunt duri cōtra me:ut nō āplius miſereant̄ mei:reliq̄rūt.n.me pp mutatio
ruerunt nē fortūæ:qa ut inqt Oui.Tpe fœlici multos numerabis amicos.Tpa ſi fuerint nubila ſolus eris.❡Tecū:dicit
ꝙ cū ex multis amicis q ptim obduruerūt:ptī pierūt.Luc.pmāſerit in fide & beniuolētia:ſupeſt ut cū eo uiuer̄
poſſet & uellet:latenter tn̄ accuſat Lu.ꝙ ei⁹ culpa nō ſimul uiuāt:qa cū eēnt ābo in tuſculano & puteolano ui/
cini:nō tn̄ una fuerunt:ex quo innuit eos multo minus forte ſimul nunc:cum locorū interuallo ſunt diſiuncti.
❡Vellem:optarē.❡Vetuſtus amor:antiqu⁹ & iam multis ānis incept⁹:in quo magna eſt uis: ut ipſe oñdit in
Lælio de amicitia.❡Paria:ſimilia:qa ambo uerſati ſum⁹:& uerſamur in ſtudiis lr̄aꝝ.❡Quod uincu.ē.i.quæ
ſtudia paria ſunt uinculū nr̄æ ꝯiūctiōis:qa nihil eſt qd magis alliciat atq; attrahat ad amicitiā q̄ mutuā ſimilitu-
do & paritas ſtudioꝝ.❡Quid īpe.qd ꝓhibeat:quomin⁹ una eē poſſum⁹.❡Nō fui.ſ.una.❡Vicini:ꝓpinq ha
bitatiōe ex quo facilius una eē poteram⁹.❡Puteolano:rus erat Ci.apud puteolos in cāpania:& ſic tuſculanū.
❡In urbe:ſubaudi cū eēmus:qd plus eſt.❡Vicinitas nō re.qa ex diuerſis ptibus urbis oēs ad forū pueniūt:ita
ut illud habeat̄ pro uicinitate:forū aūt cauſarū ītelligit.❡Caſu:infortunio.❡Oporteret:deceret.❡Florere:eē
in fortuna ſcđa.❡Prudēter etiā ui.qa amiſſim⁹ dignitatē & libertatē:& deniq; rēp.ſine quibus uir magni animi
uitā optare nō debet.❡Quid.n.interrogatio.❡Domeſticis or.pp filiā:pp rem familiarē a Terentia male ad
miniſtratam:q̄ deniq; ab eo diſceſſit:& Saluſtiū ſecuta ē.❡Forēſib⁹:qa ut ſupra dixit:nihil in foro agere debe-
bat:&c.❡Lr̄æ:ſubiectio:& rn̄ſio ad interrogationē & ſubaudi poterant eſſe pfugium mihi.❡Aliud:q̄ uti lr̄is.

❡Neſcio quō:

¶Neſcio quo.nõ.q.d.ꝓter naturã ſuã cũ ſoleãt fœlicibus tpibus ornamẽto & miſeris ſolatio eẽ.¶Exeludere ꝓhibere:expellere.¶A portu:a qete:a recreatiõe:tranſlatio ſumpta a nauibus:q̃ in portu quietẽ habẽt. Ouidi. Tucius nenias portus & aura tuis.¶Exprobare.i.cũ probro & ꝯtumelia obiicere.¶In qua:mta.¶Propugnatio:dilatio:nã q̃to diutius uiuã:tanto plures miſerias expecto:qd quidẽ lr̃æ.hoc philoſophiæ ꝓcepta diſſuadẽt; quæ iubent potius moriendũ in libertate & honeſtate:q̃ uiuendũ in ſeruitute.¶Hic:nũc.¶Domus:quia amiſi ornamẽta domeſtica:ut ante dixi.¶Sũmũ odi.tẽ.ſubaudi in qua urbe ſit ſummũ odiũ tẽpoꝝ.i.ſummũ faſtidiũ & moleſtiã & earum:quæ his tpibus fiunt. Hie

hoĩum iſori:curiæ.Itaq; ſic lr̃is utor ĩ qb9 cõſumo oẽ tpˢ:ñ ut ab his medicinã ꝑpetuã:ſed ut exiguã doloris obliuionẽ petã.Q d ſi id egiſſem9 ego atq; tu qd ne ĩ mẽtẽ qdẽ nobis ueniebat:pp quottidianos motus:oẽ tpˢ una fuiſſem9:neq; me ualitudo tua offenderet:neq; te mœror me9.Q d q̃tũ fieri poterit:conſequamur? Quid.n.utiq; nr̃um aptius? Propediem igitur uidebo. Vale. M.T.C.Tyro.S.D.

ET ſi unus ex oĩbus ſum ad te conſulandũ minime accõmodatus:q; tm̃ ex tuis moleſtiis doloris cœpi:ut cõſolatõe ipſe egerẽ: tm̃ quũ longius a ſũmi luctus acerbitate me9 abeſſet dolor q̃ tuus:ſtatui neceſſitudinis nr̃æ eẽ:meæq; ĩ te beniuolẽtiæ nõ tacere tãto in tuo mœrore tãdiu:ſed adhiberẽ aliq̃ modicã cõſolationẽ q̃ leuare dolorẽ tuum poſſet:ſi minus ſanare potuiſſet.Eſt aũt cõſolatio puulgata qdẽ illa maxime: q̃ ſp in ore atq; in aĩo hr̃e debemus.Hoĩes nos ut eẽ meminerim9 ea lege natos:ut oĩbus telis fortũæ ꝓpoſita ſit uita nr̃a:neq; eẽ recuſandũ:quominus ea q̃ nati ſumus cõditiõe uiuamus:ne ue tam grauiter eos caſus feramus:quos nullo conſilio uitare poſſumus euentiſq; aliorũ memoria repetendis:nihil accidiſſe nobis noui cogitemus:neq; hæc neq; cæteræ conſolationes: q̃ ſunt a ſapiẽtiſſimis uſurpatæ uiris:memoriæq; lr̃is proditæ tm̃ uidenẽ proficere debere:q̃tum ſtatus ipẽ nr̃æ ciuitatis:& hæc pturbatio tpm ꝑditoꝝ: cũ beatiſſimi

¶Hominũ.ſ.ſit ſũmm odium:q a nihil eorum agunt ꝑ tepu.quæ debent. ¶For:in quo nihil agere libet pp oppſſa iudicia & leg s.¶Curiæ: in q̃ nõ lʒ cuiq̃ dicere:qd ſentiat.¶Medicinaʒ: remediũ & medicamẽ malorũ meorũ trãſlatio ſumpta ab ægrotãtibus:qbus daẽ medicina ad tollendũ morbũ.¶Perpetuã.ad oẽ tpˢ. ¶Exiguã obli.ut interdũ obliuiſcar doloris mei: nam ſaltẽ dum lego:non recordor malorũ meoruʒ. ¶Quod:q̃ rem.¶Egiſſem9 ut eẽmus uſi lr̃is. ¶Quod nõ ue.in mẽ.quod nõ cogitabamus. ¶Motus quot:turbationes & mutatiões: quæ quottidie fiebãt in republi. ¶Valitudo.ſ.mala. ¶Mœror: quẽ ex miſeriis & domeſticis & publicis capio. ¶Quod:ut neq; tua ualitudo me offendat nec te mœror meus. ¶Cõſequemur efficiemus.ſ.utendo lr̃is:& ſimul uiuẽdo.¶Aptius:q̃ lr̃is uti una eſſe q̃tum fieri poterat.¶Propediem:q̃primum:cito. Prope-diem

ET ſi un9:Cũ uæhemẽter doleret Titius ciuis Romanus amiſſis liberis: eo tpe quo reſpu.erat in ptãte Cæ. Ci.hac epl̃a euʒ ꝯſolat9 eſt:adductus multis rõnib9 & a lege naturæ: & a q̃litate tpʒ: non eſſe lugẽdã mortẽ pueroꝝ:aut adoleſcẽtiũ: q uidenẽ miſeriis erepti.Deniq; arguit a tenore uitæ ipſius tytii: & a reliqs rõnib9 qbus uſus eſt etiã Seruius Sulpitius ad Ci.li.iiii.epl̃a quinta. ¶Vnus.ego ſolus.¶Accõmodatus:apt9:idoneus.¶Quod:qa:& ẽ rõ q̃re nõ ſit accommodatus ad ꝯſolandũ.¶Moleſtiis:angoribus:ſollicitudinibus.¶Longius q̃.i.quia ꝓprius te attigit caſus tuus q̃ me. ¶Acerbitate:uæhementia aſperitate.i.cum meus luctus eſſet minus acerbus q̃ tuus.¶Statui:iudicaui.¶Modicaʒ: mediocrem.¶Leuate:leuem & minorem facere. ¶Si minus:ſi non ſanare:penitus amouere. VBER. Acerbitas

ET ſi:Amiſerat libros tytius ciuis Ro.& Ci.amicus amiſſa rep.& q̃uo eorũ morte pluſq̃ diceret grauẽ & ſapientẽ uirũ dolere uidereẽ:has ad eũ Ci.lr̃as dedit eiuſdẽ ſn̄iæ cui9 illa Sulpitii ad Ci.de obitu filiæ. ¶Accõmodatus:aptus & idoneus. ¶Quod:rõ eſt qd aptus non ſim ad te cõſolandum. ¶Longius:qm̃ magis te tangit & perturbat q̃ me ipſum caſus tuus.¶Acerbitate:aſperitate.Tranſlatio quæ plurimũ ſplendoris affert in oratione parce detorta.¶Modicã:mediocrem. ¶Leuare:mollẽ & leueʒ efficere.¶Hoĩes hæc eſt illa p uulgata ſn̄ia & diffuſa & generalis conſolatio quam dicit: & eſt argumentum a lege naturæ.Sed interſit ne aliquid inter homines & mortales Fronto Gellianus audiendus eſt. Ego inquit ſic exiſtimo longe. Itaq; eſſe amplius prolixius fuſius in ſignificanda totius prope multitudine ciuitatis mortales quæ hoĩes:namq; multoꝝ hoĩum appellatio inter modicũ ꝓpe numerũ cohiberi atq; includi põt.Multi autẽ mortales neſcio quo pacto & quodã ſenſu inenarrabili oẽ fere genus:qd in ciuitatẽ ẽ & ordinũ & ætatũ & ſex9 cõphendunt:& ex eo hæc diſputatio ẽ orta qd apud Clodium Quadrigarium ſic legerant cõcione dimiſſa. Marcel.in capitolium uenit cum multis mortalibus:inde quũ domuʒ proficiſceretur tota ciuitas eum reduxit. PHI. Leuare

VBER.¶Peruulgata:q̃ ſcẽ oẽs uulẽ.¶In ore:ut eũ ſp dicam9.¶In aĩo:i cogitatõe & ĩ cordatiõe.¶Hoĩes mortales.¶Telis:ĩctib9:trãſlatio ab hoſtib9:tæla aũt fortũæ ſũt pauptas repulſa:priuatio honoꝝ & magiſtratuũ amiſſio amicorũ & liberorũ & ꝓpinquoꝝ & cæteroꝝ hmõi.¶Qua na.ſu.ut ſubiaceam9 oĩbus telis fortunæ. ¶Nullo cõ.nulla prudẽtia:qa multi caſus ſunt:quos ẽt uir prudẽs uitare nõ pt.¶Euẽtis ca.nã ſi cogitam9 qd aliis eueniat:itelligem9 nihil noui nobis accidere.¶Hæ.cõ.q̃s nũc tibi affero. ¶Vſurpatæ:a ſapiẽtiſſimis:qb9 frequẽter uſi ſũt uiri.¶Stat9:ꝯditio.¶Perditoꝝ:miſerrimorũ:de qbus nulla fere ẽ ſpes. ¶Beatiſſimi:qa nul VBER.

lum oino dolorē ex filiis ſuſceperūt: & neſciūt qd ſit amittere filios nec ꝓſpis nec aduerſis tpibus. ¶ Min⁹ mi.
fecit duos gradus eoꝝ.qui nō ſunt hn̄di īfœlices talibus tpib⁹ primū eoꝝ qui nunq̄ ſuſceperūt liberos: quos ēt
beatiſſimos dixit. Deniq̄ eoꝝ q potius amiſerūt eos tpib⁹ miſeris q̄ fœlicib⁹. ¶ Bona: ſc da. ¶ Aut ali.i.aut ſal
Dilēma tē nō penit⁹ deleta. ¶ Quod ſi: facit Ci. dilēma quoddā.i. argumētū diuiſū: dicit.n. tītiū moueri & dolere uel ꝓ
pria cā: uel cā eoꝝ quos amiſit. Q d ſi dolet ꝓpria cā dicit ei facile nō poſſe adhiberi ꝯſolationē. Sin uero dolet
cā eorū quos amiſit: qa exiſtimet eos eē miſeros: & aliqd mali paſſos eē: dicit nihil mali eē in morte: itaq̄ nihil
mali eis accidere potuiſſe. Prӕterea oñdit ea im
minere & futura eē: q̄ qui reliq̄rit: nō uideaꝛ de
ceptus neq̄ miſer: ſed potius btūs. ¶ Tuū de.i.
Deſiderium ꝓpriū deſideriū & amor tui ipſius: deſideriū.n.
ꝓ uehӕmēti amore ponif: ſic apd Iuuena. Cor
deſiderio bibulӕ Serton⁹ ardet: interdū ꝓ abſen
tia rei gratӕ & optatӕ & pro morte Ci. in Lӕlio.
Ego ſi Scipiōis deſiderio me moueri negē: q̄ id
recte faciā: uiderint ſapiētes. ¶ Mouet p. doloř
Exhauriri afficit. ¶ Exhauriri: euacuari: penitus auferri.
¶ Vniuerſum: totū qn aliq̄ particula relinquat ut
quotieſcūq̄ cogitabis de rebus tuis. ¶ Iſtū: tuū.
¶ Illa res: q ſequiꝛ.ſ. ut eorum q occiderūt &c.
¶ Occiderūt: pierūt. ¶ Legi: apud phos. ¶ Au
diui a uiris ſapiētiſſimis & ꝑceptorib⁹. ¶ Nihil
ma. huiſcemōi diſputationē tractat Ci. in Lӕlio
& pleni⁹ in li.i. tuſcu. qōnū. ¶ Reſideat. rema-
neat. ¶ Sēſus: ut aīa oino nō deleaꝛ qd ē ueꝝ.
¶ Immortalitas: ӕternitas quӕdam uiuendi.
PHI. PHI. ¶ Ea lege. ꝯſtitutiōe fatorū & ſyderum.
¶ Telis fortunӕ: methaphora a re militari. Sūt
n. tela fortunӕ oīa incōmoda & oīa mala quӕ
hoībus poſſunt accidere. ¶ Propoſita: tanq̄ ſi-
gnū ſagittādi qd grӕci σκοπον dicūt. ¶ Nullo
conſilio: tria in hoīe ſpectare poſſumus conſiliū factū: & ſucceſſum: q̄ ſunt aī corpis & fortūӕ: & multi ſunt ca-
Hic euētus. his. tis. ſus qui nullis his rōnibus uitari pn̄t. ¶ Euentis. multi nō intelligētes corrūpunt hunc locū & pro euentis legunt
euentibus putātes tam in ſingulari q̄ in plurali quartӕ inflexionis nomen. Sed in ſingulari eſt quartӕ & maſcu
lini generis. In plurali uero ſecundӕ: & ut plurimū generis neutri Ci. ad Atticū: ſemp.n. cauſӕ euentorū magis
Hӕc euenta. torum monent: q̄ ipſa euenta. ¶ Vſurpatӕ: in frequēti uſu habitӕ tā dictis q̄ factis Ci. in paradoxis: ꝑdicare.n. hoc eſt
uſurpatū a doctiſſimis. ¶ Memoriӕ ꝓditӕ: hoc eſt ſcriptӕ. Nam ſcribere multis modis aperuiſſime diciꝛ ut exa
rare: litteris cōmendare: memoriӕ ꝓdere: litteris dare: ſcriptis mandare: litteris cōmittere: litterarū monumētis
Scribeř tradere. ¶ Status ipſe ciuitatis: cū pondere ſuo: dixit ipſe: qui eſt infœliciſſimus & tanta calamitate opꝑſſus: ut
oino nō ſit amplius aliquis ſtatus ciuitatis: adeo ꝙ ut ait. Oēs illi beatiſſimi atq̄ fortunatiſſimi habēdi ſunt: qui
his temporibus perditis liberos nō habuerunt: & illos minus miſeros dicit eſſe: qui quū liberos habuiſſent: illos
amiſerunt: q̄ ſi eoſdem liberos in florente repu. perdidiſſent. Quod ſi tuū te deſideriū mouet: mordet: & ſollici
tat. ut non propter filiū qui ſit extinctus: ſed ꝓpter teipſum qui careas utilitate & dulcedine filii doleas. Id autē
deſideriū ſi te mouet: non puto oīno tolli poſſe. Et facit argumentū quod diciꝛ dilemma ſiue diuiſio: qd fit ex
duabus ꝯtrariis ſententiis hoc modo: aut doles ꝓpter teipſum & ꝓpriā utilitatē: aut ꝓpter liberos. Si quidē pro
pter teipſum doles nō facile cōſolari poſſem. Si uero ꝓter liberos doles: quomō eos exiſtimes eſſe miſeros pro
pter mortē: dico tibi immortale nihil mali & miſeriӕ: & illis ex hoc quod mortui ſunt nihil mali accidere potu
Deſiderium iſſe: ex quo tibi concludo nō eſſe dolendū. ¶ Deſideriū: amor: alias pro abſentia rei optatӕ. ¶ Exhauriri: peni
tus auelli. ¶ Quӕ magis amoris eſt: ut lugeas filium nō propter te: ſed propter ſeipſum. Quod aūt ſit mortu⁹:
lӕtari magis debes: quā dolere quū nihil mali ſit in morte: & nihil boni ſit in uita. ¶ Legi & audiui: addere &
tertiū poterat: ſcripſit. Nam primo Tuſculanarum hӕc omnia uberrima oratiōe tractauit. Legit etiā apud phi-
loſophos: & audiuit a ſuis prӕceptoribus. ¶ Si reſidet ſenſus: ut anima non moriatur cum corpore. Et eſt argu-
mentū a neceſſario: ut aut remaneat ſenſus aut oino pereat: nō eſt aliqua futura miſeria ex morte. Vnde ēt nec
morte alicuius dolendū eſt. Prima tuſculanarum hӕc omnia diſputantur. ¶ Occiderunt: a cado mortui ſunt.
VBER. VBER. ¶ Amiſſus.ſ. ſenſus. ¶ Debeat: p debebit. ¶ Sentiaꝛ: ſenſu aliquo percipiaꝛ: nā nemo pōt eē miſer
qui nihil ſentiat: ſic Ci. in Lӕlio: ſin aūt illa ueteor: ut idē interitus ſit animoꝝ & corpoꝝ: nec ullus ſenſus mane
at: ut nihil boni eſt in morte: ſic certe nihil mali ſenſu enim amiſſo ſit hō q̄ſi natus nō eēt oino. ¶ Tamen: licet
ēt nihil mali ſit in morte. ¶ Nō dubitās: ſine dubio. ¶ Miſceri. ꝯfundi: ſine rōne & perturbate fieri. Virg. Interea
Impendere magno miſceri &c. & alibi. Miſcet agēs tӕlis nemora &c. ¶ Impēdere: iminere: futura eē. ¶ Reliquit.ſ. morte.
¶ Nullo mō de.i. nullo uideaꝛ male ſibi ꝯſultū eſſe: ſed potius ſibi bene eueniſſe: decepti enim dnr qb⁹ aliter
Decepti euēit: q̄ putabāt. ¶ Quid ē.n. ꝓbat ea uel miſceri uel iminuere. ¶ Quӕ q reli. nō uideaꝛ eſſe decept⁹. ¶ Quid
lo.i. qs loc⁹. ¶ Pudori: uerecūdiӕ: timori: iſamiӕ: & ignominiӕ: eſt.n. uirtus pudor. ¶ Rectis: ꝓbis. ¶ Bonis ar.
ga ſunt etiā malӕ. ¶ Libertati. quӕ opꝑſſa eſt. ¶ Ereptus: liberat⁹. ¶ Iniquiſſima: ſordidiſſima & fœdiſſima.
¶ A diis imor.

ſint qui liberos nō ſuſceperūt minus āt miſeri q his tpibus amiſerunt: q̄ ſi eoſdē bona aut deniq̄ aliqua repu. perdidiſſent. Quod ſi tuū te deſideriū mouet: aut ſi tuarum rerū cognitiōe mœres: nō facile exhauriri tibi iſtū dolorē uniuerſum puto. Sin illa te res ex cruciat: quӕ magis amōris ē: ut eoꝝ qui occiderunt miſerias lugeas: ut ea nō dicā q̄ ſӕpiſſime & legi: & audiui nihil mali eē in morte: & q̄ſi reſideat ſenſus. Immortalitas illa potius q̄ mors dicenda eſt. Sin ſit amiſſus nulla uideri miſeria dbeat q̄ nō ſentiaꝛ. Hoc tn̄ nō dubitās cōfirmare poſſum ea miſceri: parari impēdere reip. q̄ q reliquerit nullo modo mihi q̄dē deceptus eē uideaꝛ. Quid ē.n. iam nō mō pudori: probitati: uirtuti: rectis ſtudiis: bonis artibus: ſed oīo libertate ac ſaluti loci? Non mehercule quēq̄ audiui hoc grauiſſimo & peſtilētiſſimo anno adoleſcentu·

¶A diis ĩmor.q recte ſciunt cõſulere homini:ut teſtaẽ Iu. Carior eſt illis hõ q̃ ſibi. ¶Hoc unũ.hoc ꝓcipuũ:& q̃ſi ſolũ. ¶Detrahi:amoueri ex aio. ¶Contigiſſe:ueniſſe & notandũ ꝯtigere de malo dictũ:ſicut & apud Ci. accideẽ de bono dicto notauimus. ¶Relinqueẽ:ſuperit reſtabit. ¶Simplex:unica. ¶Non cõ.cum il.nõ erit cõis cũ illis:ſi.n.exiſtimabis eis nihil mali accidiſſe:nullã curã doloris de eis capies. ¶Referẽ.retorqueẽ. ¶Ad te.ip.cuiꝰ cã ſolũ dolebis. ¶In q̃.ſ.cura doloris pp teip̃m. ¶Grauitatis:auctoritatis: & cõſtãtiæ. ¶Præſtitiſti. exhibuiſti:oñdiſti. ¶Immoderatius:uæhemẽtius:ſine moderatiõe. ¶Qui:caſus. ¶Seiũctus:ſepius:ſemoꝰ: ¶Eum:talẽ. ¶Tuẽda:ſeruãda:turpiſſimu3.n. nõ ĩñdere priſtinis uirtutibus. ¶Seruiendũ:obſequendũ. ¶Cõſtantiæ:ut ꝑſeueres codẽ tenore uitæ:quẽ añ ꝓſtitiſti. ¶Diuturnitas ẽ alla.i.ꝙ longinqtas tporũ ẽ factura:ut obliuiſcamur dolorũ:id debemꝰ cõſilio ſapiẽtiaq; ãticipare. Sic ſupra Seruis ad Ci. Nullꝰ dolor ẽ quẽ tpis lõginquitas non minuat ac molliat:hoc te expectare tpus tibi turpe ẽ:ac ñ ei rei ſapia tua te occurreẽ. ¶Eteni:facit argumentũ a minori ad maiꝰ dicens ꝙ ſi mulieres q̃ ſunt aĩ ĩbecilliores amiſſis filiis aliq̃n lugẽdi finẽ faciũt:multo magis debẽtur uiri cõſilio & prudentia anticipare:id quod neceſſitate tpis aliq̃n ſuni. ¶Imbecillo:ĩfirmo.

Contingere

Seiunctus

lũ aut puerꝝ mortuũ:q mihi ñ a diis ĩmortalibus ereptus ex his miſeriis:atq; iniq̃ſſima cõditõe uitæ uiderẽ. Quarẽ ſi tibi unũ hoc detrahi p̃t ne qd his quos amaſti mali putes cõtigiſſe: ꝑmultũ erit ex mœrore tuo dĩminutũ:relĩ queẽ.n.ſimplex illa iã cura doloris tui:q̃ ñ cũ illis cõicabiẽ:ſed ad te ip̃m ꝓprie referẽ in q̃ nõ ẽ iã grauitatis & ſapiæ tuæ:q̃ tu a puero ꝓſtitiſti ferre ĩmoderatiꝰ caſũ tuoꝝ ĩcõmodoꝝ:q ſit ab eorũ quos dilexeris miſeria maloq; ſeiũctus. Et.n.quũ tu ſp te & priuatis ĩ rebus & publicis ꝓſtitiſti tuẽda tibi ut ſit grauitas:& cõſtãtiæ ſeruiẽdũ. Nã qđ allatura ẽ ip̃a diuturnitas q̃ maxios luctꝰ uetuſtate tollit id nos præ aripe ꝯſilio prudẽtiaq; d̃bẽus. Eteni ſi nulla fuit unq̃ liberis amiſſis tã imbecillo mulier aĩo:q̃ ñ aliq̃n lugẽdi modũ fecerit:certe nos qđ ẽ dies allatura: id cõſilio anferrẽ debemꝰ:neq; expectarẽ tp̃is medicinã quã repſentare rõne poſſimꝰ. His ego lr̃is ſi qd ꝓfeciſſem:exiſtimabã optãdum quiddã me eſſe aſſecutum. Sin minus forte ualuiſſent:tñ officio eſſe functum beniuolẽtiſſimi atq; amiciſſimi: quẽ me tibi & fuiſſe ſp exiſtimes uelĩ:& futurũ eẽ cõfidas. Vale.

PHI. ¶Sentiaẽ:nã ſi nõ ſentiẽ:nõ p̃t dici miſeria:qs.n.negat? Et hoc ĩ Lelio:ut ſin aũt illa uereor ut idẽ interitꝰ ſit aioꝝ & corpoꝝ: nec ullus ſenſus maneat:ut nihil boni ẽ in morte. Sic certe nihil mali. ¶Miſceri:cõmoueri & perturbari. ¶Impẽdere:inſtare & uẽtura eẽ. ¶Aruculꝰ:& ea intelligit futura & ꝓſentia reip.detrimenta q̃ qs morte reliq̃rit:nõ peſſime cũ illo eẽ actũ uideatur. ¶Reliq̃rit:euitauerit.ſ.morte. ¶Deceptꝰ:male egiſſe cũ fortũa:ſ3 bñ ſibi ꝯtigiſſe:ꝙ ſit mortuꝰ & ille dr̃ deceptꝰ cui aliter accidit q̃ putabat:ut Vir. deceptã morte fefellit. ¶Quid loci:qm̃ Cæ.iuaſerat oĩa:& eſt iõ ſuperioris ſniæ. ¶Pudoris:articulus. ¶Nõ hercule:eoꝝ fœlicitatẽ oñdit:q mortui ſunt:& a ꝯtrario eoꝝ infœlicitatẽ qui uiuũt. ¶A diis ĩmor.ſcdm Stoicos:q dicũt deos hr̃e curã rerũ humanarũ.& oĩbꝰ noſſe recte ꝯſuleẽ:de quo Satyrꝰ nr̃ chariorẽ illis hõ:q̃ ſibi:dicũtq; unũ deũ eẽ:ſed ꝓ q̃litate officiorũ mutari noia & eẽ pticipẽ utriuſq; ſexꝰ. ¶Siplex:ut ſolũ doleas pp te ip̃m. A te ip̃m cuius cã ſolũ doleas. ¶Referẽ:reuolueẽ. ¶In q̃:demõſtrat hũc ẽt ꝓpriũ dolorẽ eiciendũ eſſe. ¶Qui ſit ſe.ſemotus & diſiunctus caſus tuorũ incõmodoꝝ.Miſeria q̃ illi mortui liberati ſunt:& tu doles eos eẽ iſta miſeria liberatos.i.mortuos:qm̃ qui mortui ſunt:oĩ ſunt miſeria liberati & maioĩ & illuc ꝓfecti ubi æuo ſempiterno fruanẽ. ¶Eũ.talẽ. ¶Priuatis ac pu. Tres ſunt æthicæ partes Mõaſtica:Oeconomica:Politica:duas ex his nũc tangit.Oeconomicã q̃ in gubernãda re familiari uerſaẽ & oprias de ſeruis de liberis de uxoribꝰ de uniuerſa domorũ familia leges oñdit:& politicã q̃ reip.adminiſtrationẽ ãplectiẽ:& quo pacto qs cũ ſũma laude ĩ ea ſe hr̃e poſſit:plãe demõſtrat:de quo Pla.multa cõſcripſit. ¶Priua.ad Oeconomicã. ¶Publicis:ad politicã. ¶Tuendã ti.cõſeruãda:qm̃ priſtinis nõ ñdere uirtutibꝰ turpiſſimũ eſſe uidereẽ. ¶Ipſa diu.hãc Sulpitius longinquitatẽ dixit:& eãdẽ ſnia3 poſuit:ut nullus dolor eſt:quẽ nõ lõginquitas tpis minuat ac molliat. Sed hoc te expectare tps tibi turpe ẽ:ac nõ ei rei ſapia tua te occurrere:qd extremũ Ci.ſic ait.Id uero ꝑcipe ꝯſilio:prudẽtiaq; debemus:q̃ duo ſapiæ mẽbra ſunt. ¶Eteni:a minore ad maius argumentũ.Quod ſi fœmina amiſſis liberis lugẽdi finẽ facit:multo magis debẽt uiri:nec expectare tẽpus ut adimat:ſed illum a ſe conſilio & prudentia amouere.

PHI.

Decepcus

Partes æthicæ

VBER. ¶Aliquãdo:tandẽ. ¶Lugendi:mœrendi. ¶Repreſentare:ad pñs afferre. ¶Profeciſ.ꝑſuaſiſſem tibi i.ſi perſuaſiſſem tibi ut dolore3 deponeres. ¶Quidã.i.aliquid aſſecutũ effeciſſe. ¶Valuiſſent.ſ.literæ meæ ad te conſolandum. ¶Functurum eſſe:ſubaudi exiſtimabã. ¶Quẽ.i.qualẽ.ſ.beniuolentiſſimũ & amiciſſimum. PHI. ¶Dies alla.longinqtas tpis fœmino aũt genere dies ut plurimũ pro tpe ſunt uſi. ¶Neq; expe.tẽ.me. ut Sulpitius hoc te expectare tp̃s tibi turpe eſt. ¶Profeciſſem:hoc ẽ tibi pſuaſiſſem ut dolore3 iſtum abiiceres. ¶Quiddã:qd maximũ. ¶Valuiſſent.ſ.lr̃æ meæ:ad te ꝯſolãdũ potuiſſent. ¶Offõ functu.fungimur offõ uel officiñ. Terẽ. Tu illoꝝ offã fũgeris. Vtimur ꝯſilio & hmõi:& abutiur.qd ẽ male utimur:actũ3 ẽt antiqꝰ petebãt. Terẽ.abuſũ meretricẽ dixit. ¶Potiuri ĩ nr̃a ptãte hẽmꝰ. Virg. Cõnubio æacide pyrrhi ſcæptriſq; potitũ. Frui ad oẽm aĩ delectationẽ accõmodamꝰ. Nec illi hoc audiẽdi ſũt:q dicũt frui tñmõ ad res diuinas ptinere: cũ ẽt ad hũanas referri poſſit. Naſo ẽ aliq̃ ĩgrato merito exprobraẽ uoluptas. ¶Hac fru.hac de te gaudia ſola feiã. Veſcimur cibis:uñ ãtiqtas ueſci ꝓ comedeẽ poſuit: Virg. Veſciẽ æneas ſimul & troiana iuuẽtꝰ. S3 alibi ꝓ uti accepiſſe uñ:ut qd ſi fata uiꝝ ſeruãt:ſi ueſciẽ aura. ¶Beniuo.& ami.bona iũctura uerboꝝ ut prio beniuolũ:inde amicũ dicamꝰ. Beniuoli.n.eſſe poſſumus:& nõ amici. Sed amici eẽ nõ poſſumus:niſi ẽt beniuoli ſumꝰ & creſcit orõ:

VBER.
Aliqñ
PHI.
Dies
Fungor
Vtor
Abutor
Potior
Fruor
Vescor

VBER. n On obliuione.P.Sextius Ci.amiciſſimus:cū Clodius Ci.inſequeret̃:& rogatione ſua ex urbe eiiciēdū
iudicaſſet ꝓ eo acerrime una cuꝫ Milone aduerſus Clodiū & Clodianos pugnauit: adeo ut ēt grauiter
uulneratus in tēplo Caſtoris ꝓ occiſo relictus ſit. Deinde accuſatus ꝙ hoies emiſſꝫ:coegiſſet paſſet cuꝫ
id ꝓ ſalute Ci.feciſſet: Ci.poſt reditū ſuū elegātiſſima orone defendit:q̄ adhuc extat:tādē tñ iniqtate iudiciū dā
nat⁹ in exiliū eiect⁹ eſt quē: Cice.hac epiſtola cōſolat̃:excuſans intermiſſionē lraꝝ ad eū ſuaꝝ oſtēdēs nō fuiſſe
pp obliuionē ueteris amicitiæ:ſed eū pp calamitates reip.tum pp acerbiſſima incōmoda ipſi⁹ Sexti:quē ꝓ &
amaſſe & tutatū fuiſſe ſatetur hortaturq; ut forti
magnoq; aio ferat hūc caſum memor aliis ēt ui
ris clariſſimis & ro.& aliis ciuitatibus ſimiles ca
ſus eueniſſe. Deinde laudat pietatē eius filii erga
patrē:ex quo dicit eū debere magnā ꝯſolationē
accipere: ꝙ talē hēat filiū magnuꝫ ēt ex amicis:
quos habet fidiſſimos. Poſtremo Ci.pollicetur
oēm operā & offm̄ ſuū ipſi Sextio. ⸿ Intermiſ-
ſione cō.i.ceſſatione meæ cōſuetudinis ſcriben
di libēter ad amicos. ⸿ Priora: cuꝫ erā in exilio.
⸿ Ruinis: cladibus tranſlatio ſumpta ab ædifi-
cus. ⸿ Iacuerunt: ꝓſtrata fuerūt. ⸿ Poſteriora.
q̄ ſecuta ſunt reditū meū. ⸿ Retardarunt: retine
runt:fecerunt ut differrem ad te ſcribere. ⸿ In-
terualum: ſpaciū diſtantia tpis. ⸿ Mecuꝫ: intra
me in aīo meo. ⸿ Alienū inſti.m.cōtrariuꝫ eſſe
meæ cōſuetudini & uolūtati. ⸿ Ego lon.repe.
tit & beniuolētiā & offm̄ ſuū erga Sextiū. ⸿ In
inui.i.in odiū. ⸿ In cri.i cāꝫ:in iudiciū. ⸿ Tui.
fa.puto itelligi Milo: cū quo Sexti.ſenſerat ꝯtra
Clo. ⸿ Periculo.cō.qa ſi dānat⁹ fuiſſet Milo:ne
ceſſe erat ut Sexti.ī eodē eēt piculo. ⸿ Accura-
tiſſime: diligētiſſime. ⸿ Proxie: nupnime. ⸿ Re
centi: nouo. ⸿ Inſtitutā: diſpoſitā. ⸿ Offendiſ-
ſem: inueniſſem. ⸿ Ac: quā. ⸿ Inuidia an.quā
cōtraxeras ex liberalitate annonæ: quā populo
diſtribuendā curaueras. ⸿ Inimici Clo.& cæte-
ri q Clo.fauebāt: ⸿ Iniquitas to.iu.quia oēs ini
q; iudicarūt. ⸿ Multa ui.multi defectus:ut po-
te mali magiſtratus & ſimilia. ⸿ P.tuo: ſubaudi
filio. ⸿ Teſtimonio: teſtādo te feciſſe cā reip.q̄
feciſſes. ⸿ Sancte: ſincere & cōſtāter. ⸿ Hoiem
q.d.ſubiectū telis fortūæ. ⸿ Virū.i.fortē: & mu-
nitū ad ferēda aduerſa. ⸿ Ideſt: declarat Ci.qd
per hominē & uirū intelligat. ⸿ Cōmunē icer.
id enim hominis eſt. ⸿ Et do.for.id ad uirū pti
net. ⸿ Præſtare. ſuperare. ⸿ In noſtra Ci.i.Ro.
⸿ Multis for.ut Furio Camillo: Aphricāo ſupe
riori: Aphricano poſteriori: & aliis multis: quos
Vale.li.v.cap.iii.cōmemorat: & Cice.in orone
ꝓ.P.Sextio. ⸿ In cæteris.ſ.ciuitatibus. ⸿ Quæ
potitæ ſunt rerum.i.q̄ imperauerunt: ſicut apud
athenienſes accidit Ariſtidi: Themiſtocli: The-
ſeo: & Alcibiadi: Phociōt: apud lacedæmonios
Lygurgo: apud Carthaginenſes. Annibali: lege
Vale.libro prædicto: & oronem Cice.pro hoc
ſextio. ⸿ Vtinā: dicit Cice.rempu.Romanā ta-
lē nunc eſſe: ut non debeat ſextius multū dolere
ꝙ ab ea abſit: cū in ea nihil ſit: quod poſſit quē-
piam hoiem prudentē delectare. ⸿ Vtinam ne
ſcriberem.i.utinā nō poſſem hoc uere ſcribere.
⸿ Debitum te.i.uereor ne nō uideat teſtari ei⁹
Refrica te uirtutes.ſicut debeo. ⸿ Refricē: renouē tractū a
uulnere: quod plerūq; fricando renouatur. ⸿ Tua eſſe te.i.apud te hře. ⸿ Aio: cogitatione. ⸿ Intuemur: cerni-
mus. ⸿ Amor in te.i.quo te proſequitur. Nam Ci.in orone ꝓdicta ſic inquit. Neq; hic unq̄ puer: qui his lachry
mis qua ſit pietate declarat amiſſo patre ſuo pp me: meipſum incolumē uidebit. ⸿ Et nos.ſ.debemus eſſe ma
gnæ conſolationi. ⸿ Pendemus: ponderamus æſtimamus. ⸿ Non ex fortuna: non ex rebus externis.
⸿ Ex uirtute:

M.T.C.P.Sextio.S.D.

n On obliuiōe amicitiæ nr̄æ:neq; itermiſſiōe
cōſuetudinis meæ ſupioribus tpibus ad te
lr̄as miſi nullas: ſed ꝙ priora tpa ī ruinis reip.nr̄iſq;
iacuerunt. Poſteriora aūt me aſcribēdo iniuſtiſſimis
atq; acerbiſſimis incōmodis retardarūt. Quū uero
& interuallū iam ſatis lōgū fuiſſet: & tuā uirtutē atq;
magnitudinē diligētius eſſem mecū recordatus: nō
putaui eē alienum inſtitutis meis hæc ad te ſcribere.
Ego te.P.Sexti & primis tpibus illis: qbus in inuidi
am abſens: & in crimē uocabare defendi & quū ī tui
familiariſſimi iudicio: & periculo tuū crimē cōiunge
ret̃: ut potui: accuratiſſime te: tuāq; cām tutat⁹ ſum:
& ꝓxime recēti aduētu meo quū rē aliter īſtitutā of-
fendiſſem: at mihi placuiſſet ſi affuiſſē tñ nulla re ſa-
luti tuæ defui. Quūq; eo tpe īuidia ānonæ inimici ñ
ſolū tui: uerūetiā amicorū tuoꝝ iniqtas toti⁹ iudicii:
multaq; alia reip.uitia pluſq̄ cā ipa ueritaſq; ualuiſſēt
P.tuo: neq; opa: neq; cōſilio: neq; labor̃: neq; grā: ne-
q; teſtīonio defui. Quāobrē oibus officiis amicitiæ
diligēter a me ſācteq; ſeruatis ne hoc qdē ptermittē
dū eſſe duxi: te ut hortaret rogarēq; ut & hoiem te:
& uiꝝ eſſe meminiſſes. Ideſt ut cōem incertūq; ca-
ſum: quē nec uitare quiſq̄ nr̄m: nec ꝓſtař ullo pacto
ꝑt ſapiēter ferres: & dolori fortiter ac fortunæ reſiſte
res: cogitareſq; & in nr̄a ciuitate & in cæteris: q̄ reꝝ
potitæ ſunt: multis fortiſſimis atq; optimis uiris: in-
iuſtis iudiciis talis caſus incidiſſe. Illud aūt utinā ne
ſcriberē ea te repu.carere in qua neminē prudentē
hoieꝫ res ulla delectaret: de tuo autē filio uereor ne
ſi nihil ad te ſcripſerim: debitū eius uirtuti uidear te-
ſtimoniū ñ cepiſſe. Sin aūt oīa q̄ ſentio ꝑſcripſerim:
ne refricē meis lr̄is deſideriū ac dolorē tuū: ſꝫ tñ pru
dētiſſime facies: ſi illius pietatē: uirtutē: induſtriā: ubi
cunq; eris tuā eē tecū duces. Nec.n.minus nr̄a ſūt:
q̄ aīo cōplectimur: q̄ q̄ oculis ītuemur. Quāobrē &
illius eximia uirtus: ſūmuſq; in te amor magnæ tibi
cōſolatiōis debet eē: & nos cæteriq; q te ñ ex fortūa

¶ Ex uir. quã cũ ẽt exul retineas nõ mĩoris eſtimam⁹ te exulẽ: q̃ ſi eẽs ĩ p̃ria. ¶ Merito: iuſte: ſ ob ĩuidiã & iniquũ iudiciũ inimicoꝝ tuoꝝ. ¶ Adiũ. ad ꝯſolationẽ tuã. ¶ Turpi. flagitio aliquo. i. cũ aliq̃ turpitudine dep̃hẽſi ſui. ¶ Nõ ca. q ut dictũ ẽ: uitari nõ põt Delicto ſuo: ſi quid peccaſſent. ¶ Iniuria ali. q̃ ab aliis ĩfert. Cõmoueri
¶ Cõmouen: angi: & cruciari: & pturbari. ¶ Mõit⁹ me ue. a. i. quẽ uet⁹ amicitia nr̃a faciet mẽoiẽ tui
¶ Obſer. f. t. i. reuerẽtia q̃ nte ꝓſeqꝫ. ¶ Leuã. iuuẽdũ. ¶ Proficiã: te ip̃a faciã. ¶ Fru. ſin̄ effcũ ĩ caſũ. Fruſtra
T ſi. T. Fabi. uir nouus alioqn maguo ĩgenio: ſua uirtute atq; ĩduſtria & magnas fortũas & amplas VBER.

Sed ex uirtute tua pẽdim⁹: ſẽpq; pẽdẽus: & maxie amici tuæ cõſcientiæ: quũ tibi nil merito accidiſſe re-putabis: & illud adiũges hoĩes ſapiẽti turpitudĩe nõ caſu & delicto ſuo: ñ alioꝝ iniuria cõmoueri. Ego & mẽoria nr̃æ amicitiæ ueteris: & uirtute atq; obſeruã-tia filii tui mõitus nullo loco deero: neq; ad cõſolãdũ neq; ad leuãdũ fortunã tuã. Tu ſi q̃d ad me forte ſcri-pſeris: ꝓficiã ne te fruſtra ſcripſiſſe arbitrere. Vale.

M.T.C. Tito Fabio. S.D.

Et ſi egomet q te cõſolari cupio: cõſolãd⁹ ip-ſe ſim: p̃terea ꝙ nullã rẽ grauı⁹ iãdiu tuli: q̃ incõmodũ tuũ: tñ te magnope nõ hortor ſolũ: ſed ẽt pro amore nr̃o rogo atq; oro te colligas: uirũq; p̃beas: & q̃ cõditiõe oẽs hoĩes: & qb⁹ tp̃ib⁹ nati ſum⁹ cogites. Plus tibi uirtus tua dedit q̃ fortũa abſtulit propterea ꝙ adept⁹ eo q̃d nõ multi hoĩes noui amiſiſti q̃ plurimi hoĩes nobiliſſimi. Ea deniq; uidet̃ cõditio ĩpendere legũ iudicioꝝ: tpoꝝ: ut optĩe actũ cũ eo uideat̃ eẽ: q̃q̃ leuiſſima pœna ab hac Rep. diſceſſerit. Tu uero q & fortũas & liberos hẽas: & nos cæteroſq; neceſſitudine & bẽiuolẽtia tecum cõiũctiſſimos: quũ magnã facultatem ſis hiturus nobiſcũ: & cũ oĩbus tuis uiuẽdi: & quũ unũ ſit iudiciũ ex tã multis ꝙ rep̃hẽdat̃ ut ꝙ una ſnĩa eaq; dubia: potẽtia alicuius cõdonatũ exiſtimet̃. Oĩbus his de cauſis debes iſtã moleſtiã q̃ leuiſſime ferre: me⁹ aĩus erit ĩ te liberoſq; tuos ſp̃ quem tu eſſe uis: & q eſſe debet. Vale.

M.T.C. Ruffo. S.D.

dignitates aſſecutus fuerat: ſed poſtea occupata repu. a Cæ. priuatus dignitatib⁹ oĩb⁹ in exilio uiuebat in ſũmo mœrore. Itaq; Ci. eũ hac epi. cõſolat̃: hortaturq; ut forti aĩo ferat incõmoda ſua: cũ ea amiſerit q̃ multi alii uiri nobiliſſimi: & p̃terea p p ꝯditionẽ tpoꝝ: qb⁹ poſſunt exiſtimari fœlices: q ñ grauiori pœna mulctarẽt̃: q̃ mulctat⁹ eẽt ip̃e Fabi. deinde qa adhuc remãſiſſent ei fortũæ ſuæ & liberi & amici: cũ qbus aliqñ ſit habiturus facultatẽ uiuẽdi: & cũ oẽs bene de eo iudicent uno excepto: cuius tñ ſnĩa rep̃hendat̃. ¶ Cõſolãdus ſum: cõſolatione ægeo. ¶ Colligas te: te diligentius cõſideres. ¶ Vigꝫ: ſonẽ. Te tẽ. Fac te uirum p̃beas. ¶ Quã. cõ. quia nati ſumus: ut ſubiaceamus oĩbus telis fortunæ: ut ſæpius diximus. ¶ Quibus: qa malis & miſeris tẽporib⁹ nati ſumus. ¶ Dedit: acqſiuit. ¶ Fortũa ab. qa uirtute adept⁹ es laudẽ & gloriã: fortuna uero abſtulit tãtũmodo patriam & dignitatem.

Et ſi ego: Fabi. ciuis Ro. ſed hõ ignobil⁹ Ci. amic⁹ quũ grãdes diuitias & ãpliſſimũ p̃rimoniũ ſua uirtute comparaſſet: magnas ẽt dignitates cõſecut⁹ fuiſſet: & occupata repu. oĩbus dignitatib⁹ a Cæ. priuat⁹ in exilio maxĩa cũ moleſtia uagaret̃: eũ hac ep̃ſa Ci. cõſolãdũ putauit: & eo utit̃ ſcribẽdi mõ: quo ĩ huiuſmodi ꝯſolatiõib⁹ uti cõſueuit. Nã p̃cipio illius ĩcõmodo ſe dolere oñdit. Inde mœroris adhibet medicinã: multaſq; ĩducit cãs & rõnes: qbus illã aĩ moleſtiã oĩno deponẽdã eſſe cognoſcat: & eũ uahemẽter hortat̃: oẽm aduerſaꝫ fortunã patienter ferat: quũ ea q̃ ſibi multis acciderunt mala ſit ipſe p̃terea res ſuas liberos & amicos ad cõmoditatẽ uiuẽdi pro cõditione tpoꝝ habiturus. ¶ Colligas: cõpeſcas dolorẽ tuũ: & ne te abiicias atq; ꝓſternas. ¶ Virũ: emphaticos intelligit. n. fortem & reꝝ humanaꝝ cõtẽptorẽ. ¶ Qua cõ. hac. f. ut oĩbus telis fortunæ p̃poſita ſit uita nr̃a & oẽs res nr̃æ: q̃ modo huc modo illuc tranſportant̃. ¶ Quibus temporibus: malis & perditis. Hoĩes no. inquilinos accipimus. Sed ꝓprie nouum dicimus ꝙ nunq̃ fuit. Item recens. Nouus VBER.

VBER. ¶ Nõ m. pauci. ¶ Nouiũ illuſtrari a maiorib⁹ ſuis. ¶ Nobi. qa ut ĩ p̃cedẽti ep̃ſa uidim⁹: huiuſcemodi caſus m̃tis uiris clariſſimis acciderũt. ¶ Ea: talis. ¶ Q uã le. minima & ñ ualde graui acerba. ¶ For. res tuas. ¶ Facul. cõmoditatẽ. ¶ Nobiſ. q ſum⁹ tibi bẽiuolẽtia cõiuncti. ¶ Et tã. m. ſ. iudiciis alioꝝ. ¶ Vnũ: ſolũ. ſ. Cæſa. ¶ Q d rep̃hẽdat̃: q ſol⁹ d te male iudicat: ꝙ iuſte mulcteris exilio: cũ alii aliter ſẽtiãt. ¶ Vt: ſicut: tãq̃. ¶ Q. diu diciũ. ¶ Vna ſẽ. ſnĩa uni⁹. ¶ Dub. ĩcerta. ¶ Alic⁹. ñ noĩat: ſ ĩnuit Cæſarẽ. ¶ Iſtã mo. tuũ dolorẽ. ¶ Quẽ: q̃lẽ.

PHI. ¶ Mirũ & magnũ: ut Pollio & ipſe facit noua car. ¶ Nõ multi: pauci adepti ſunt: q̃d tu. ſ. uirtutẽ & amplas fortunas & dignitates. ¶ Q uæ. ſ. amiſerunt puto dignitates & honores in rep. ¶ Ea: talis nobiliſ. patricios dicit. ¶ Legũ: Atticulus: erãt hæc oĩa unius uolũtati ſubiecta: q̃ uolũtas pro rõne ualeat. ¶ Vt optĩe actũ: ut illud eſt Sulpitii nõ peſſime cũ his eſſe actũ. ¶ Fortunas: diuitias & res tuas. ¶ Facultatẽ uiuendi: cõmoditatẽ & opportunitatẽ: remãſerãt. n. Fabio fortunæ liberi & amici: cũ qbus uiuẽdi facultatẽ hr̃e poterat. Id aũt uerbũ in oẽs res honeſtiſſime diffundi põtuit facultatẽ dicẽdi eloquẽtiã dicamus: facultatẽ agit colẽdi agriculturã & huiuſmodi. ¶ Rep̃hẽdat̃: ꝙ ſolus Cæſar de te male iudicat exilio ſcilicet puniẽdum eſſe te plus eſt corrigere q̃ repræhẽdere. Nam qui rep̃hendit non ſtatim corrigit. Et eſt in hoc ſenſus: ꝙ omnes de Fabio bene dicent præter unum. ſ. Cæſarem: cuius tamen ſententia repræhendatur. ¶ Vnum iudiciũ: unius Cæſaris: qui te iudicat exilio puniendum. ¶ Ex tã multis: aliorum iudiciis qui bene de te ſentiunt. ¶ Vt: tanq̃. ¶ Alicuius: Cæſa. intelligit.

PHI. Facultas Corrigere Repræhendere

ET ſi mihi: Titus Ruffus Ci.q̄ſtor fuerat in Cilicia ante Calū Cælium.quē Ci.diſcedens q̄ſtorē reliq̄rat:ut libro.ii.ad Cæliū Ruffum ſcriptū uidimus:& ultima eiuſdē libri ep̄ſa.Cū igiť ut multis in locis diximus.Cice.ex ꝓuincia Romā reuerſus incidiſſet in diſcordias ciuiles:& diſſenſionē Cæſaris & Pōpeii ſtudioſus reipublicæ hortat9 fuerat hūc.T.Ruffum:ut adhæreret ptib9 Pōpeii:& reipu.qd' idē latē:et hac ep̄ſa facit:oñdēs id eē uiri bōi & fortis:neq̄ eū aliter faceř debere:qd' ſi inſtitueřit facere hortať ut ad ſe ueniat.❡Quin:ut nō.❡Extat:appet:eminet.❡Studioſiorē:diligētiorē.❡Quin in ꝓuincia : in Cilicia:
Quin ubi fueras q̄ſtor meus.❡ Ad offm̄ ꝓuinciale.i.
Extat ad id quod in ꝓuincia mihi tribuiſti ſicut debebas.❡ Nihil addi:qa officio tuo erga me cumulatiſſime ſatiſfeciſti.❡Quo:pp qd'.❡Liben9:
Quo largius & apertius.i.licet nihil poſſet addi ad id qd' feciſti erga me in ꝓuincia:ut iudiciu3 tuū & bona uolūtas in me poſſet eē clarior & manifeſtior.❡Expectatū : deſideratum.❡ Amanter:
Amāter cū amore.❡Cecidiſſet:pro accidiſſet.❡Ac:q̄.❡Cōſilio:qd' dediſſem tibi.❡Iudicii:opinionis certæ & ꝓpoſiti cuiuſdam.❡ Officii:debiti.❡Iudicii:declarat utrūq̄ quum & ex iudicio & ex offō eius magnū fructum accepit.❡ Fortes: magni aī.❡Boni:iuſti:qa iuſtitia ipſa ē ex qua uiri boni dnr.❡Rectū:boneſtū:& cu3 uirtute: id.n.ſolum a uiro bono debet exiſtimari utile.❡Officii : ſubaudi magnum fructum accepi.❡ Quod:quia.❡Polliceris fore.i.qa promittis te futuꝝ mecum quicquid deliberaſſem facere.❡Quo:qua re:q̄ ſis futurus mecum.❡ Tibi ho.qa laudaberis eſſe ſecutus id qd ego deliberauero:neq̄ diſſenſiſſe a ꝯſilio meo.❡ Mihi:dicit Cice.ſe iādiu accepiſſe conſiliū ſuū:& deliberaſſe qd ſit agendū:de quo dicit ſe huc uſq̄ nihil ſcripſiſſe ad.T.Ruffum:nō qd' eū cælare uoluerit conſiliū ſuū:ſed ne cōicando uidereť eū uel admonere:uel poti9 petere & efflagitare : ut idē ille faceret:& Ci.decreuiſſet facere:nā cū alicui amico dicimus qd ꝯſtituerim9 facere:uidemur quodāmō eū admonere:uel petere:ut ide3 ipſe faciat.❡Cōicatio:pticipatio tecū.❡Tali tēpore:ita miſero qūo non poſſumus ſine labore & periculo aliquid deliberare:ut oſtendit epiſtola ii.libri.iiii.ad Sulpitiu3.Oīno cum miſerior res nunquam accidit:tum ne deliberatio quidē difficilior:nihil.n.cōſtitui poteſt quod non incurrat in magnam aliquam difficultatē.❡ Quaſi quædam.i.quodāmodo tacita.❡ Admonitio: ſignificatio.❡Coeundā:cōiungendā.❡Cum uero:dixit Cice.ſe antea uoluiſſe ad eū ſcribere de cōſilio ſuo:ne uidereť eū petere in ſocietatē laboris & periculi.Nūc uero dicit:q̄ cū ex eius litteris cognouerit eius uolūtatem & beniuolentiā promptam erga ſe:quia ſcripſerat Ruffus ſe eſſe facturum quicquid Cice.placuiſſet : libēter eius talem animum amplectitur:& hortatur ut ita faciat:qd' ſi fecerit dicit ſe habituꝝ magnam gr̄a3.❡Ea uolūtas:ea diſpō aī:ut ſis futur9 me-
Amplector cū qcqd cōſilii cœperi.❡Amplector:accipio & gratū habeo.❡Talē ani.talē diſpōnē aī tui.❡Sed ita:cū hac ꝯditiōe:ſubaudi āplector talē aīum.❡Nō.n.parēthefis ē.❡Nō dimitā pu.i.nō īpudēter a te petā:ſed modeſte.❡Hēbo gra.debēbo ero obligat9.❡Ignoſcā:dabo ueniā.❡Alteꝝ.ſ.ſi feceris.❡Timore.ſ.nō potuiſſe negare.❡Alteꝝ.ſ.ſi feceris.❡Res ma.q̄ ꝯſtitui facere.❡Qd re.ſit ap.ſic ſupra ad Seruiū Sulpitiū ſi qd rectiſſimū ſit q̄rim9:ꝑſpicuū ē:ſi qd maxīe expediat:obſcuꝝ:ſin hi ſumus:q eē debem9:ut nihil arbitremur expedire niſi qd' rectū honeſtūq̄ ſit:nō pōt eē dubiū:qd nobis faciēdū ſit.Eūdē igiť ſenſū hoc loco Ci.ꝓſeqť.❡ Quæ
Continuo cōſilia mea.❡Eodē mō:quo.ſ.mihi placet.❡Cōtinuo:ſtati.❡Poteris.ſ.ueniř ad me.❡Quicqd ſta.i.qcqd deliberaueris.ſ.uel ſeq cōſiliū meū:uel nō ſequi.❡Sin id qd opto:ſubaudi ſtatueris:ut ſequaris conſiliū meū.
❡Quomodo:ut

ET ſi mihi nunq̄ dubiū fuit:qn tibi eēm cariſſim9:tñ quottidie magis id ꝑſpicio.Extatq̄ id qd' mihi oñderas qbuſdā lr̄is hoc te ſtudioſiorē i me colēdo fore:q̄ in ꝓuīcia fuiſſes:& ſi meo iudicio nihil ad tuū ꝓuinciale offm̄ addi pōt quo liberi9 iudiciū eē poſſet tuum.Itaq̄ me & ſuperiores lr̄æ tuæ admodū delectarūt:qb9 & expectatum meū aduētū abs te amāter uidebā:& cū aliter res cecidiſſet ac putaſſes:& meo cōſilio magnopē eē læta tū:& his ꝓximis lr̄is magnū cœpi fructū & iudicii & officii tui.Iudicii qd' intelligo te id qd' oēs fortes ac boni uiri facere debēt:nihil putare utile eē niſi qd' rectū honeſtūq̄ ſit.Officii qd' mecū qdcunq̄ cœpiſſē cōſilii polliceris fore.Quo neq̄ mihi grati9:neq̄ ut ego arbitror tibi honeſtius eſſe qcq̄ pōt.Mihi conſilium captum iamdiu eſt:de quo ad te non quo cælādus eſſes:nihil ſcripſi antea:ſed quia communicatio cōſilii tali tpe:quaſi q̄dā admonitio uiř eē officii : uel potius efflagitatio ad coeundā ſocietatē:uel periculi:uel laboris.Quū uero ea tua ſit uoluntas:humanitas:beniuolētia erga me:libēter amplector talē animum:ſed ita:non.n.dimittam pudorem in rogādo meum.Si feceris id qd oſtēdis:magnā habebo gratiā:ſi non feceris ignoſcā:& alteꝝ timori alterum mihi te negare nō potuiſſe arbitrabor.Eſt.n.res profecto maxima:qd' rectum ſit apparet : quid expediat obſcuꝝ eſt.Ita tñ ut ſi nos hi ſumus q eē debem9.i.ſtudio digni:ac lr̄is noſtris dubitař nō poſſum9:quin ea maxime cōducāt q̄ ſūt rectiſſima : qd' tibi ſi ſimul placebit:ſtati ad me uenies:ſin idē placebit atq̄ eodē modo:nec continuo poteris:oia tibi ut nota ſint faciam:quicquid ſtatueris:te mihi amicum:ſin id qd opto:etiam amiciſſimum iudicabo. Vale.

M.T.C.Ruffo S.D.

Q Vomodo:ut in p̃cedenti epiſtola diximus:Ruffus ſuerat q̃ſtor Ci.in ꝓuincia:quũ eſſet facienda rõ pecuniarũ ꝓuincialiũ inter q̃ſtorẽ & ꝓconſulẽ uel impatorem Ciceronẽ:Ci.reliquerat id negocium ſeruo ſcribæ & cancellario ſuo & ipſi Ruffo:ſed poſtea ſcripſerat ſe Ruffus fuiſſe deceptuꝫ in rõnibus:& factũ eſſe cõtra utilitatẽ & auctoritatẽ ſuam:itaq; Ci.hac epiſtola ſe excuſat:q͛d Ruffus neq; a ſe:neq; a ſeruo ſuo ſcienter ſit deceptus.Deinde rñdet ad q̃dã alia:q̃ ad hanc pecuniã ptinebãt.Hæc epiſtola q̃uis ſit inuoluta ſatis & obſcura:& a multis p̃termitti ſoleat:q̃a parũ hẽt ſuauitatis:tñ dabo opam ut q̃ optime fieri poterit declaret̃.

Q Võ potuiſſem te cõueniſſẽ:ſi eo quo cõſtitueras uenire uoluiſſes.Quare & ſi mei cõmodi cã cõmouere me noluiſti:tñ ita exiſtimes uelĩ:me añ latuꝝ fuiſſe:ſi ad me ueniſſes:uoluntatẽ tuã cõmodo meo ad ea q̃ ſcripſiſti:cõmodi9 eq dẽ poſſẽ de ſingulis ad te breui ſcribere:ſi mihi Tullius ſcriba meus adeſſet:a quo mihi exploratũ ẽ ĩ rõnib9 dũtaxat referẽdis.De cæteris reb9 aſſirmare nõ poſſũ:nihil eũ feciſſe ſcientẽ:q͛d eẽt cõtra aut rẽ:aut exiſtimationẽ tuã.Deinde ſi ronũ referendaꝝ ius uetus & mos antiquus maneret me relaturũ rõnes:niſi tecũ pro cõiũctione nr̃æ neceſſitudinis cõtuliſſem feciſſemq; nõ fuiſſe.Quid igit͛ feciſſem ad urbẽ:ſi conſuetudo priſtina maneret:id qñ lege Iulia.ſ.relinq̃re rationes in ꝓuincia:neceſſe erat:eaſdẽq; totidẽ uerbis referre ad ærariũ:feci in prouincia:neq; ita feci ut ad meũ arbitrium adducerem:ſed tribui tibi tãtum quãtũ me tribuiſſe nunq̃ pœnitebit:totũ.n.ſcribam meũ:quẽ tibi uideo nũc eſſe ſuſpectũ:tibi tradidi:ut ei.M.Mindiũ fratrem tuũ adiunxiſti:rõnes cõfectæ me abſẽte ſunt tecũ:ad quas ego nihil adhibui p̃ter lectionem:ita accepi librũ a meo ſeruo ſcriba:ut eũdẽ acceperim a fratre tuo.Si honos:is fuit:maiorem tibi gerere nõ potui:ſi fides maiorẽ tibi habui q̃ pene ipſi mihi.Si prouidendũ fuit:ne quid aliter ac tibi & honeſtũ & utile eſſet referret̃:nõ habui cui potius id negocii darem q̃ Tullio ſcribæ.Illud quidẽ certũ factũ eſt q͛d lex iubebat:ut apud duas ciuitates Laodicẽſem Apamenſem:q̃ maxime uidebãtur:q̃uo ita neceſſe erat rõnes cõfectas:& cõſolidatas ſolutas deponeremus.Itaq; huic loco primũ reſpondeo:me q̃ q̃ iuſtis de cauſis rationes deferre properarim:tñ te expectaturum fuiſſe:niſi in prouinciæ relictas rõnes

Quõ:quacũq; rõne.i.ẽt ſi cũ maximo ĩcõmodo meo fuiſſem id facturus:& ut uulgo dicimus:ſi q̃tuor pedibus ad te uenire neceſſe fuiſſet.❡ Conſtitueras:decreueras:cõſtituerat.n.ſe uẽtuꝝ in quẽdã locuꝫ ad Ci.neq; uenit.❡ Cõmouere:eẽ mihi ĩpedimento & ꝑturbationi ſi ueniſſes:nam ſcripſerat Ruffus ſe nõ ueniſſe:ne eẽt incõmodus Ci.Ci. aũt dicit:ꝙ ſi ueniſſet:p̃poſuiſſet eius uolũtateꝫ oĩ cõmodo ſuo.❡ Ante latu.p̃poſiturũ.❡ Scriba.i.cãcellarius:nomẽ eſt officii.❡ Exploratũ:certũ hoc dicit ſe certo ſcire ſcribã ſuũ nihil feciſſe cõtra Ruffum in rõnibus referẽdis.Nã de cæteris dicit ſe nõ audere affirmare.❡ Rõnibus:calculationibus:pecuniã prouincialiũ.❡ Duntaxat:ſolũmodo.❡ Referẽdis:reddendis:cõputandis.❡ De cæteris affirmate non põſſum:parentheſis eſt.❡ Sciẽtem:ꝙ ſciret:niſi fortaſſe fecerit per ignorãtiã.❡ Rẽ:utilitatẽ.❡ Exiſtimationem:auctoritatẽ:reputationem.❡ Dein:pro deinde:dicit Cic.ꝙ ſi ſeruaret̃ ius & uetus mos antiquus referẽdaꝝ rõnum:nunq̃ retuliſſet rationes cũ Ruffo:niſi feciſſet grãa cõiũctionis & amicitiæ:quia ueteri more nõ tenebat̃ imperator aut p̃ſes ꝓuinciæ referre rõnẽ cum q̃ſtore ſed poſtea lege Iulia id cautũ eſt:ut relinquerẽtur rõnes in ꝓuincia in aliq̃ ex primis urbib9 ꝓuinciæ:ut apparet lib.ii.ad Caniniũ Saluſtiũ in ep̃ſa quæ incipit Litteras a te.ſed copia ipſaruꝫ rõnũ q̃ relinq̃bant̃ in ꝓuincia:deferebat̃ ro.& referebatur ad ærariũ roma.ita ut unũ exẽplum eſſet in ꝓuincia:alterũ Romæ in ærario:ut paulo infra uidebit̃.❡ Dein:pro deinde & ſubaudi ſcito uel poſſum ſcribere me nõ fuiſſe relaturũ rõnes.❡ Cõtuliſſem:ſimul calculaſſem & tractaſſem.❡ Quid igit̃:ponit obiectionẽ ſibiipſi & eã ſoluit.❡ Ad urbẽ:in urbe:& eſt ſolutio obiectionis id eſt cũ fuiſſem in urbe:ſi conſuetudo priſtina maneret:feciſſem rõnem cuꝫ quæſtore urbano:non aũt cũ meo prouinciali.❡ Quando.i.quoniã:& eſt ordo:feci id in ꝓuincia qũ lege Iulia neceſſe erat relinquere rõnes in prouincia:& referre eaſdẽ totidẽ uerbis ad ærariuꝫ:ubi ſeruabatur publica pecunia & theſaurus romanorũ:nã ab ære dr̃ ærariũ.❡ Totideꝫ uerbis:ut nihil aditũ nihil ue ĩminutũ eẽt:ut ſolet fieri ĩ exemplaribus q̃ fideliter extrahunt̃ uerbũ de uerbo.❡ Ita:ea eã.❡ Adducerẽ:traherem.❡ Ad meuꝫ arbitriũ:ad id quod ego uellem.❡ Tribui:tñ auctoritatis dedi.❡ Totum:ut tu uereris eo ſicut tibi placeret.❡ Adiunxiſti:dediſti ſociũ:ut ipſi duo cõponerent rationes.❡ Adhibui:appoſui.❡ Præter le.q̃a ſolũ eas legi nihil aliud addidi.❡ Ita:nulla re addita:ſicut frater tuus oñderat mihi librũ rõnũ:ita oſtenderat mihi ſeruus meus ſcriba:nulla re addita:aut ĩminuta.❡ Si honos:nũc Ci.oñdit ſe feciſſe q̃cq̃d debuerit facere in ip̃m Ruffum.❡ Tullio ſcribæ:q̃ fuerat ſemp mecũ in ꝓuincia:& nouerat optime oĩa.❡ Cõfectas:cõcluſas.❡ Cõſolidatas:calculatione hincinde ꝯfirmatas:alii codices hñt cõſultas.i.ꝯſiderate deliberatas.❡ Deponeremus:relinq̃rem9 ſub fide:uñ & depoſitũ dr̃ q̃cq̃d ſub fide alicui tradit̃:unde ſupra ad Caniniũ Saluſtiũ epiſtola p̃dicta:rõnes mei quæſtus nec uerũ fuit me tibi mittere:nec tamẽ erant cõfectæ:eas nos apameæ deponere cogitabamus:de apamæa & Laodicæa dictũ eſt eadẽ epiſtola:❡ Neceſſe erat:ꝑpter legem Iuliã quæ ita cogebat.❡ Deferre:romã.

Scriba

Duntaxat

Dein

Quãdo

Aerariũ

Deponere

Depoſitum

¶Prolatis.i.tanq̃ ſi fuiſſent lata in ærarium.Nam poſteaq̃ depoſuerat eas Apameæ:nihil poterat immutari.Et
idem erant quaſi fuiſſent delatæ in ærarium.itaq; fruſtra expectaſſet Ruffum.¶ Quãobrem:ſcripſerat q̃tum
coniicimus Ruffus:ꝙ quum Valerius fuiſſet præs:& fideiuſſor pecuniæ Cice.itellexerat Vale.a Voluſio quod
dam reuelatum fuiſſe fideiuſſione ꝙ Cice.negat eſſe uerum quia dicit ſe intellexiſſe a uiris peritis & præcipue a
Camillo quodã & perito & ſibi amiciſſimo:obligationem non poſſe tranſferri a Valerio ad Voluſium:ſed Va
lerium & Valerianos fideiuſſores teneri:& eſſe obligatos.¶ Docuerunt me:demonſtrauerũt mihi.¶ In his.ſ.
Nomẽ peritis.i.inter eos.¶ Nomen:obligationem:de
bitum proprie ſicut & Cice.in topicis:& Sueto
Prædes, nius uſus eſt:& Aſconius interp̃taẽ.¶ Prædes:
fideiuſſores:de hoc noie diximus lib.ii.in epi.q̃
incipit litteras a te:& eodem loco de Seſtertio.
Máceps ¶Nomine:cauſa.¶Mancipis:máceps ut ſcri
bit Feſtus dicitur qui quicq̃ a populo emit:con-
duciturq;:quia manu ſublata ſignificat ſe aucto
rem emptionis eſſe &c.Mácipes etiam ſunt pu
blicanorum principes:qui quæſtus ſui eã deci-
mas redimũt.¶Laboro:curo.¶ Liberalitatis:
ſubaudi fructu priuas.¶Legatum:puto Volu-
ſium intelligi.¶Præfectum.ſ.fabrorum:ut ui-
ſum eſt ſupra in epiſtolis ad Appiũ.¶Leuatos:
maxima calamitate.i.magnis incõmodis eſſe
releuatos.¶Id autem:attribuebat Ruffus poti
us ſcribæ Cice.q̃ ipſi Cice.Docuerat.n.Ci.obli
gationẽ pecuniæ non potuiſſe a Valerio ad eos
tranſferri.¶Diligentiæ : ſubaudi etiam fructu
priuas. Dicebat enim officium quod fuerat a
Cice.ad ſupradictos collatum:inſcienter ab|eo
eſſe collatum:quum id feciſſet eius ſcriba:Cice
rone nihil ſciente.¶Tanto pericu.quia ageba-
tur de pecunia publica:pro qua fuiſſem obliga
tus pro eis:niſi iure eos leuaſſeʒ.¶Scribam te.
ſubaudi exiſtimas.¶Prudentiæ:ſubaudi fructu
priuas:& ſic reſpondit omnibus partes quas ſu-
pra propoſuit.¶Inuita eſt ratio:inuentus mo-
Mulcta dus.¶ Mulcta:ideſt pœna:coudẽnatio.¶De-
pelleretur:admoueretur ne damnarẽtur.Hi eni
ambo fideiuſſerant:& erant obligati pro ea pe-
cunia.¶Probant:animo & conſenſu.¶ Lau-
dant:uerbis & uoce ipſa.¶Verum ſcite:hoc di
cit Cicero quaſi rem ſecretam.¶Populum ſer
uaret.i.non noceret populo.¶De Luceio : hic
etiam ut coniicimus:tractabat hanc pecuniam.
¶Auctore:ſuaſore.¶In fanno:ideſt i templo:
illic enim ſeruabatur pecunia.¶Meo iuſſu:nõ
autem ſolummodo iuſſu ſcribæ mei ſicut tu di-
cis.¶Sextius:ſubaudi eſt uſus. ¶ Aſcriberem:
ſcriptura mea atteſtarer.¶ Grauiſſimis : maxi-
mis quæ non facile poſſunt corrumpi:nã fuerãt
multi teſtes:erãt & alia ſigna q̃bus cognoſceba
tur:quod iuſſu Cice.illa pecunia fuerat a Ruffo
poſita in fano:ſed noluiſſet Ruffus quod Cice-
Teſtata ro aſcriberet ita eſſe.¶Teſtata:quodam quaſi
teſtimonio comprobata.¶ Cui data : ſubaudi
fuerit:ideſt cui fuerit credita & cõmiſſa.¶Qui
bus:tuis quia ambo ſcripſimus:ut Sextio dare-
tur.¶Veſtigiis:ſignis.¶Imp̃ſſa:notata:ſigna-
ta.¶Diſcrepabunt:different.¶ Si cauſa eſſet:
ideſt ſi etiam haberem cauſam negandi:nõ ne
Nõgẽn garem:ſi tu nolles ꝙ negarem. ¶ Nongentis:
Quingẽ nouem centum:ex integro & corrupto compo
ti nitur : &quoniam nõ præcedit.c.cõmutatur in
g.ut quingenti pro quinq; centum.

prolatis hẽrem. Quamobrẽ de Voluſio qđ ſcribis
nõ eſt id rationũ:docuerũt.n.me periti hoĩes in his
cũ oĩum peritiſſimus:tum mihi amiciſſimus.C.Ca
millus ad Voluſium transferri nomen a Valerio nõ
potuiſſe p̃des ualeriãos teneri:neq; id erat ſeſtertiis.
xxx.ut ſcribis ſed.xix. erat.n.curata nobis pecunia
Valerii mácipis nomine:ex qua reliquũ qđ erat ĩ ra
tionibus rettuli.Sed ſic me & liberalitatis fructu pri
uas & diligentiæ:& ꝙ minime tñ laboro:& medio-
cris etiam prudẽtiæ liberalitatis quod maius ſcribæ
mei beneficio q̃ meo legatum meum : præfectumq;
meum.Quintum Leptam maxima calamitate leua
tos:quum præſertim nõ deberent eſſe obligati dili-
gentiæq; quod exiſtimas de tanto offõ meo : tãto
etiam periculo:nec ſciſſe me quicquã:nec cogitaſſe.
Scribã quicquid uoluiſſet:quum id mihi ne recita-
uiſſet quidem rettuliſſe prudentiæ:quũ rẽ a me non
inſipienter excogitaram quidem putas:nam & Vo
luſii liberãdi meũ fuit conſilium:& ut mulctata gra-
uis Valerianis p̃dib9 ipſiſq; tito Mario depelleretur
a me inita rõ ẽ:q̃ q̃dem oẽs non ſolum p̃bant:ſed ẽt
laudant:& ſi uerũ ſcire uis hoc uni ſcribæ meo itelle
xi ñ nimiũ placere. Sed ego putaui eẽ uiri boni quũ
populum ſuum ſeruaret:conſulere fortunis tot ami
corum uel ciuiũ.Nã de Luce eſt ita actũ:ut auctore
Cn.Pompeio iſta pecunia ĩ fano poneretur : id ego
agnoui meo iuſſu eſſe factum qua pecunia Pompe
ius eſt uſus:ut tua:quam tamen depoſuerat Sextu9
ſed hæc ad te nihil intelligo pertinere.Illud me non
aĩaduertiſſe moleſte ferrem : ut aſcriberẽ te in fano
pecuniam iuſſu meo depoſuiſſe niſi iſta pecũia gra-
uiſſimis eſſet certiſſimiſq; monumentis teſtata: cui
data quo ſenatuſconſulto:quibus tuis:quibus meis
litteris.Pompe.Sextio tradita eſſet quæ quum uide
rem tot ueſtigiis impræſſa : ut in his errari non poſ-
ſet:non aſcripſi id qđ tua nihil referebat. Ego tamẽ
aſcripſiſſe mallem qñ id te uideo deſiderarẽ:ſicut ſcri
bis tibi id eſſe referẽdum idem ipſe ſentio:neq; in eo
qcq̃ a meis rationib9 diſcrepabunt tuæ:addes enim
tu meo iuſſu qđ ego nunquam addidi:nec cauſa eſt
cur negẽ:nec ſi cã eẽt:& tu uelles negarẽ. Nã ſeſter

¶Frater tuus:

tūs nongētis milibus certe ita relatum eſt:ut tu ſiue
frater tuus referri uoluit:ſed ſi quid eſt quomodo de
Logeo parum gauiſum eſt:ꝙ ego in rationib9 rete
rendis etiam nūc corrigere poſſum:de eo mihi ſena
tuſconſulto non ſum uſus quid per leges liceat:con
ſiderādum te certe in pecuniæ exactæ ita afferre ex
meis rōnibus relatis nō oportuit:niſi quid me fallit:
ſunt enim alii peririores. Illud caue dubites: qn ego
omnia faciam:quæ intereſſe tua:aut etiā uelle te exi
ſtimē:ſi ullo modo facere poſſim. Quod ſcribis de
beneficiis:ſcito a me:& tribūos militares & pfectos
& cōtubernales dūtaxat meos:delatos eſſe. In quo
qdem me ratio fefellit. Liberū mihi tempus ad eos
defendendos exiſtimabā dari:poſtea certior ſum fa
ctus trigita diebus deferri neceſſe eſt:quibus rōnes
rettuliſſē. Sane moleſte tuli nō illa beneficia tuæ po
tius ambitioni reſeruata eſſe q̄ meæ:qui āmbitione ni
hil uterer. De centurionibus tamen & de tribunorū
militariū contubernalibus res eſt in integro: genus
enim horū beneficiorum definitum lege non erat.
Reliquū eſt de ſeſterciis centum milibus:de quibus
memini mihi a te Smyrna litteras eē allatas:nō mei
errati ſed tui:in quo peccatum uidebatur eſſe:ſi mo
do erat fratris tui & tullii:ſed quū id corrigi nō poſ
ſet:quod iā depoſitis rationibus ex prouincia deceſ
ſimus:credo me equidē tibi pro animi mei uolunta
te:proq; ea ſpe facultatum quantū habeamus:q̄ hu
maniſſime potuerim reſcripſiſſe. Sed neq; me in hu
manitate litterarū mearū obligatū puto:neq; me tu
am hodie epiſtolā de ſeſterciis centum ſic accepiſſe:
ut hi accipiunt:quibus epiſtolæ per hæc tēpora mo
leſtæ ſunt:ſimul illud cogitare debes me omnem pe
cuniā:quæ ad me ſaluis legibus perueniſſet epheſi
apud publicanos depoſuiſſe:id fuiſſe ſeſter.xxii.eā
omnem pecuniam Pompeium abſtuliſſe quod ego
ſiue æquo aīo:ſiue iniquo fero: tu de ſeſter.c.æquo
animo ferre debes:& exiſtiare eo min9 ad te uel de
tuis cibariis:uel de mea liberalitate pueniſſe:quod ſi
mihi expēſa iſta ſeſter.c.tuliſſes:tamē quæ tua ē ſua
uitas:quiq; in me amor: nolles a me hoc tēpoī æſti
mationē accipere. Nam numeratum ſi cuperē non
erat: ſed hæc locutū me putato:ut ego te exiſtimo.
Ego tamen quum Tullius rure redierit:mittam eum
ad te:ſi quid ad rem putabis pertinere hanc epiſtolā
cur non ſcindi uelim:cauſa nulla eſt. Vale.

M.T.C.T.Meſſino.S.D.

¶ Frater tuus: Mindius: quem adhibuiſti cum
ſcriba meo ad rationes conficiendas. ¶ Quan
do:quoniam cauſatiuum eſt. ¶ De logeo:qui
dam uolunt nomen eſſe uiri proprium. Alii pu
tant non abſurde locum eſſe:ubi de rationibus
eſſet tractatum:nam λογος cum alia multa:tū
uero rationē ſignificat:inde λογειον rationato
rium:ut ita dixerim. ¶ Corrigere:emendare:ſi
quid aliquibus non probatur. ¶ Te certe: Cice
ro familiariter reprehendit Ruffum:ꝙ noluerit
eum corrigere in referendis rationibus:qđ non
decuit. ¶ Niſi qd me fallit:niſi aliqua te fallor.
¶ Peritiores:ſcilicet te. ¶ Intereſſe tua:ad te pti
nere. ¶ Quod ſcribis:ſolebant imperatores de
nunciare qui ſe præclare geſſiſſent in bellis ut po
ſtea a populo meritis muneribus:uel certe præ
miis donarentur:quod quum faciebat impera
tor:dicebatur beneficium facere:itaq; Cice.di
cit ſe feciſſe tātummodo de quibuſdam ex ſuis.
Et dicit ſibi moleſtum eſſe:ꝙ non reliquerit il
lud beneficium Ruffo:ut iſtos deferret. ¶ De- Deferri
ferri:denunciari: referri ſenatui & populo Ro.
Alias accuſare ſignificat:& alias ,p loco. ¶ Tri
bunos:diximus ſupra de tribunis. ¶ Quibus.ſ. Contu-
diebus triginta. ¶ Contubernales:qui in caſtris bernalis
in eodem erant tabernaculo qui ſimul erant.
¶ Ambitioni tuæ:tibi qui es ambitioſus:qui uo
luiſſes deferre iſtos. ¶ In integro: in poteſtate: Diffini-
ut adhuc poſſit & fieri & omitti. ¶ Diffinitum: tum
determinatū:ut poſſent ſcire qđ eis dari poſſet. Erratū
¶ Smyrna:urbe:de qua ſupra diximus. ¶ Er
rati:fraudis erroris. ¶ Fratris tui & tu:qñ ambo
confecerunt rationes. ¶ Depoſitis:ſub fide reli
ctis ut ſupra uidimus apud Apamæam & Lao
dicæam. ¶ Quam ſpem:facultatem. ¶ Tum:
eo tempore quum redii ex Cilicia: erant enim
tenues:quia fuerant diſſipatæ facultates meæ a
Terētia:ut alio loco plenius notauimus. ¶ Ob
ligatū:quia licet reſcripſerim humaniſſime: nō
tamen me tibi obligatum puto. ¶ Sic accepiſ
ſe:cum moleſtia. ¶ Ad me:tanquam ad impe
ratorē præter illam quæ perueniebat ad popu.
Roma. ¶ Publicanos:publicani ſūt qui publi- Publica
ca cōducūt:quos datiarios uulgo dicunt. ¶ Ab ni
ſtuliſſe:rapuiſſe:ut uteretur:ut paulo ſupra uiſū
eſt. ¶ Eo minus:ꝙ Pom.abſtulit: & non potuit
tibi uel ſubminiſtrare cibaria tua:uel præſtare li
beralitatem meam ſicut oportuiſſet & uoluiſ
ſet. Quod nunc Cic.dicit ꝙ ſi etiam Ruffus tu
liſſet illa centum ſeſtertia expræſſa fuiſſe a Cice.
tamen conficit pro eius ſuauitate & amore in
ſe ꝙ nunc nollet ab eo æſtimationem:ideſt ut
Cice.nunc redderet illa cētū ſeſtertia. ¶ Quæ
tua ē ſua:ideſt pro ea ſuauitate:q̄ tua eſt: ut ſu
pra Seruius ad Ci.qui illius in te amor fuit:hoc
te certe illa facere non uult: eſt frequens & ele
gans dicendi modus. ¶ Si nu.uel.ideſt ſi uellē
numerare ipſam pecuniā:quæ tu diceres a me
expſſum fuiſſe. ¶ Nō erat.i.non habebā quod
numerarē. ¶ Ad rem:ad honorē noſtrū. ¶ Sci
di:dilacerari. ¶ Cā nul.eſt:qa neq; elegātiā hēt
& erit teſtimonium diſſenſionum noſtrarum.

VBER. C Ratæ:In tumultu bellorum ciuiliũ:cũ exercitus eſſet in Aphrica:rebus in ptãtem Cæ.Ro.redactis.T.
Meſſinus mœrore oppſſæ libertatis ſucceſſerat rus:ut careret moleſtiis urbanis tali tpe.Scripſerat ãt
ad Ci.ſe cupidũ eẽ eũ uiuendi.Itaq; reſcribens Ci.dicit ſe ita arbitrati:q̧ Meſſinus fuerit cupidus eũ
uidẽdi:ẽt ſi nihil ſcripſiſſet:qa & ipſe eẽt cupidiſſimus eũ uidẽdi.Nã ſi ſemp libẽtiſſime cũ eo ſuit cũ
hẽret maiorẽ copiam amicorum:multo magis nũc cũ multos amiſerit:dicit ſe deſiderare eius cõſuetudinẽ qa in
urbe dicit Ci.ſe nihil hr̃e quo delectet̃:pter lr̃as ad quas tetulit:& pter cõſcientiam ſuorum recte factorum & conſi
liorum q̃ ſemp ſpectauerunt ad pacẽ & utilitatem
reip.Deinde cõſolat̃ ipm Meſſinuz:ut forti aio
ferat fortunã aduerſaz.Poſtremo ſuadet ut frua
tur ocio ſeceſſionis:neq; ueniat ad urbẽ.

g Ratæ mihi tuæ lr̃æ fuerũt:ex qb9 ĩtellexi:qd̃
ẽt ſine lr̃is arbitrabar:te ſũma cupiditate affe
ctũ eẽ uidẽdi mei:qd̃ ego ita libẽter accipio:
ut tamen tibi non concedam.Nam tecum eẽ ita mi
hi communia omnia quæ opto cõtingant:ut uæhe
menter uelim:ut enim quum eſſet maior & uirorum
& ciuium bonorum & iucũdorũ hominũ & amantium
mei copia:tñ erat nemo q cũ eẽm libẽtius:q̃ tecũ:&
pauci qbus cũ eẽm æq; libẽter:hoc uero tpe quũ alii
interierint alii abſint:alii mutati uolũtate ſint. Vnum
mediuſſidius diẽ libẽtius poſuerim:q̃ hoc eẽ tps cũ
pleriſq; eorũ qbus cũ uiuo neceſſario.Noli.n.exiſti
mare mihi nõ ſolitudinẽ iucundiorẽ eſſe q̃ tñ ipſa uti
nõ licet q̃ ſermones eorũ qui frequentãt domũ meã
excepto uno aut ad ſummũ altero.Itaq; utor eodem
pfugio:quo tibi utendum cenſeo litterulis noſtris.
Præterea etiã conſcientia cõſiliorũ meorũ.Ego eni

C Sine
lit.ſ.tuis.i.ẽt te nihil ſcribẽte:qa de tuo ĩ me aio
Accipio nunq̃ dubitabatur. C Accipio:admitto:credo.
C Nõ cõ.ti.nõ uincar a te:qa nõ minus cupio
te uidere q̃ tu me. C Naz te.ſenſus eſt ita oia q̃
opto eueniãt mihi cõia:ut uæhemẽter uellẽ eſſe
tecũ. C Vt.n.facit Ci.argumẽtũ ualidiſſimũ:q̧
cũ Meſſino eſſe cupiat:qa ſi libẽtius cũ eo q̃ cũ
cæteris oibus eẽ cõſueuit quũ erat maior copia
bonorum uirorum & amicorum ſuorum nũc quũ pleroſ
q; amiſerit:dicit ſe libẽtius cõſumpturũ cum eo
unũ diẽ:q̃to tũ illud tps cũ eis:qbus conuiuere
cogit̃. C Aeq; libẽter:tã libẽter.i.q̃ tecuz. C Ab
ſint:a pr̃ia uel uoluntario uel neceſſario exilio.
C Mutati uo.quia deſtiterũt mihi eſſe amici:&
mutauerũt uolũtatẽ poſtq̃ fortunam mutatã ui
Mediuſ derũt. C Mediuſſidius:iurãtis eſt.Significat aũt
fidius per iouis filiũ. C Neceſſario:neceſſitate coact9
nõ aũt uoluntate. C Poſuerim:proponã. C So
litudinẽ:locum deſertum. C Quam ſer.qui nõ
multum habẽt:quod me delectet. C Præfugio:
refugio ſcilicet. C Litterulis.i.ſtudio litterarum.
C Conſcientia conſiliorum meorum:ſubaudi utor. C Quam meorum ciuium:id enim propriũ eſt eius reip.
præſitum oĩa quæ faciat ad utilitatem publicã & ſuorum ciuium referat oblitus commodorum ſuorum.

PHI. Ratæ:Acceperat Tullius a.T.Meſſino ciue Ro.litteras quibus certior factus quanta ille uidẽdi Ci.
g cupiditate fuiſſet affectus:his eum alloquitur:quibus talẽ erga ſe animũ ſibi uæhemẽter gratum eſſe
ſignificat:dicitq; non minori deſiderio ſe teneri uidendi eius.Et quoniã quæ acciderunt reipublicæ:
non niſi moleſte ferre poterat:non nihil etiam de his miſeris temporibus quærellarũ adiungit.Et re
rum aphricanarum exitum expectare.Illuc enim ſe cõtulerat exercitus Põpeianus occupata republi.Et ob hãc
rem ſolum Ro.detineri ſe dicit.Et ibi nihil aliud ſe habere cõmemorat:quo delectetur:q̃ litteras & cõſcientiã
mentis ſuæ ad pacem ſpectãtis & utilitatem reipu.Hortatur inde amicum ocio fruatur ſuo & quiete uiuat ruri
ne Romam ueniat:& ipſe ſi uidebitur recte fieri poſſe:ad illum ſe iturum pollicet̃. C Seceſſerat:enim ab urbe
Accipio Meſſinus:& ruri ſe tenebat:ne ea uideret quæ in urbe:oppſſaq; repu.gerebantur. C Accipio:admitto:intelligo.
C Non concedam:non abs te uincar:ut magis tu me uidere cupias q̃ ego te. C Nam tecũ:ordo eſt:nã ita oĩa
quæ opto:contingant mihi cõmunia:ut uæhementer uelim eſſe tecum. C Vt enim:argumentũ a cõparatione
aliorum qua demonſtrat libentius cũ eo eſſe uelle:q̃ cum oibus aliis.Nam quũ eſſet ei maxima amicorum co
pia:iocundius erat ei cum Meſſino uiuere q̃ cũ quouis alio.Nunc uero in tanta paucitate amicorũ multo ma
gis & libentius ſe conſumpturum dicit unum diem cum Meſſino:q̃ omne tẽpus euz pleriſq; eorũ:quibuſcũq;
Aeq; neceſſario uiuere cogebatur. C Quã tecum:præponit ipſius conſuetudinem omnibus aliis. C Aeq;:ſic uel ita.
Volũtas C Alii:repetitio. C Interierint:maior ps periit in bello ciuili. C Alii abſint:in Hiſpania & Lybia:uel alibi in exi
Volu- lio. C Mutati uolũtate:quod receſſerunt ab amicitia:& ſe mutauerunt cum fortuna.Volũtatis aũt effectus eſt
ptas ipſa ratio. C Nec uolo:dici poteſt ſine ratione:& uoluntas pro fauore ſæpe ponit̃.Terẽ.uoluntas nr̃a ſi ad poe
tam acceſſerit date operam.At uoluptas cum.p.ſcriptũ nomẽ quo græci ἡδονὴν uocant:tam in bonã q̃ in ma
lam ptem accipimus:cuius genera ſunt tria.Vnũ naturale & neceſſariũ:alterum naturale & nõ neceſſariũ.Tertiũ
Mediuſ neq; naturale neq; neceſſariũ q̃ neq; a natura data ſunt:& ſine illis uitã qſq; poſſet uiuere. C Mediuſſidius:iurã
fidius tis aduerbiũ:& compoſitum ut̃ μα qd̃ eſt apud græcos per ut μὰ δίος κοιρος & δίος cuius nominatiuus ẽ ζεὺς
& fidius qd̃ antiqui pro filius dicebant.Nam loco.s.litteras.d.ponebant.Vnde mediuſſidius ſignificat per Io
uis filium:& intelligimus herculem:plerique tñ intelligunt per diui fidẽ nonnulli per diuini ipis fidem cuius opi
nionis eſt Põpeius. C Pleriſq;:antiq plerus ra.rum.dicebãt.Iuniores uero q; coniunctionẽ adiunxerunt ſigni
ficatione nois non mutata:ut pleruſq; pleraq; plerũq;. C Solitudinẽ iucũdiorẽ:iucũdius eſſet mihi eſſe ſoli q̃ cum
iſtis uerſari:qui frequentant domũ meã:& eos uitare non poſſum illo ĩtelligebat:qui cum Cæſare ultores fue
runt. C Literulis noſtris:ſtudiis litterarum:hæc erant perfugia moleſtiæ Ciceronis:& ſolamen mali. C Cõſciẽ
tia:conſiliorum:quæ ſemper fuerunt ſalubria reip.Recordatio autem multorum benefactorum iucũdiſſima eſt.

C Is Cæ.ſignificat

VBER. ¶ Is: Cæ. ſignificat potiꝰ q̃ Clodiũ: uel. M. Antoniũ. ¶ Ipſe bea. cẽt alii codices hñt eſſes: ꝙ magis ꝓ bo: ut ſit & tu ipſe & oẽs alii boni beati eſſetis. ¶ Vim: uiolẽtiã. ¶ Ociũ: pacẽ. ¶ Honeſtũ: qđ eẽt cũ honoꝛ uĩo. ¶ Idẽ. i. ego idẽ. ¶ Illa ar. ciuilia q̃ Cæ. mouit. ¶ Illũ cõ. bo. i. iudiciũ & uolũtatẽ bonoꝝ ciuiũ. ¶ Quẽ ꝯſenſu. ¶ Effecerã: qa meis pſuaſiõib9 oẽs uiri bõi ad defẽſionẽ p̃riæ ꝯſentiebãt. ¶ Quãuis pacẽ: q̃libet ẽt ſatis hõeſtã nobis. ¶ Tota cõ. i. oĩ cõditiõe. ¶ Cũ ualẽ. cum potẽtiore. ¶ Licebit. i. dabiꝛ facultas. ¶ Hæc: ſubaudi dicere. ¶ Expectatio reꝝ aphri. ut itelligã q finis ſit illaꝝ reꝝ: erãt. n. tũc exercitꝰ romãi ĩ aphrica. ¶ Tenet ro. facit nũc me eẽ ĩ urbe. ¶ Propiquũ di. in ꝓpiquum picu

VBER.

is ſũ: quẽadmodũ potes facilie exiſtiare: q nihil unq̃ mea potiuſq̃ meoꝝ ciuiũ cã feceri cui niſi ĩuidiſſet is quẽ tu nũq̃ amaſti: me. n. amabas: & ipſe beat9 eẽt & oẽs boni: ego ſũ q nullius uĩ plus ualere uolui: q̃ honeſtũ ociũ. Idẽq; tũ illa ipſa arma: q̃ ſp timuerã plus poſſe ſenſi: q̃ illũ cõſenſũ bonoꝝ: quẽ ego idẽ effecerã: q̃uis tota cõditõe pacẽ accipe malui: q̃ uirib9 cũ ualẽtiore pugnaꝛ. Sȝ hæc & multa alia corã breui tpe licebit. Neq; me tñ ulla res alia rõæ tenet: niſi expectatio reꝝ aphricanaꝝ. Vr. n. mihi res ĩ ꝓpiquũ adducta diſcrimẽ. Puto ãt mea nõ nihil itereſſe: q̃q̃ ad id ipm qđ iterſit nõ ſane itelligo. Verũtñ qcqd illic nũciatũ ſit: nõ lõge abeſſe uelĩ a cõſiliis amicoꝝ. Eſt. n. res ĩ eũ locũ iã adducta: ut q̃q̃ multũ iterſit iter eorũ cãs q dimicãt tñ ĩter uictorias ñ multũ ĩter futurũ putẽ. Sed plane aĩus q dubiis reb9 forſitã fuerit infirmior deſpatis ꝯfirmat9 ẽ multũ: quẽ ẽt ſupiores tuæ lr̃æ cõfirmauerũt: qbus ĩtellexi q̃ fortiter iniuriã ferres: iuuitq; me tibi tũ ſũmã hũanitatẽ: tũ ẽt lr̃as tuas ꝓfuiſſe. Verũ. n. ſcribã teneriore mihi aĩo uidebare: ſicut oẽs fere q uita ĩgenua ĩ btã & libera ciuitate uixim9: ſed ut illa ſcđa moderate tulius: ſic hãc ñ ſolũ aduerſã ſed ẽt funditus euerſã fortunã fortiter ferre debemus: ut hoc ſaltem ĩ maxis rebus malis: boni cõſeq̃mur ut mortem quam etiam beati cõtemnere debeamus. Propterea ꝙ nullum ſenſum eſſet hitura: nunc

lũ: qa breui alter uiceꝛ. ¶ Intereſſe mea: ad me ptinere. ¶ Q uãq̃: correctio q̃dam. ¶ Illinc: ex aphrica. ¶ Abeſſe diſ. ſubaudi itelligo. ¶ Cãs: belloꝝ. ¶ Multũ iter. qa altera. ſ. Põ. ẽ honeſta: utpote ꝓ rep. altera. ſ. Cæ. turpis ẽ ꝯtra p̃riã ſuã. ¶ Inter ui. qa uter uicerit uideo uictoriam fore crudelẽ. ¶ Deſpatis. ſ. rebus. ¶ Cõfirmatus: qa deſpatio plerũq; addit fortitudinẽ. ¶ Quẽ: animũ meũ. ¶ Iuuit me: placuit mihi: gauiſus ſuȝ. ¶ Lr̃as tu. qs didiciſti. i. doctrinam tuaꝝ lr̃aꝝ. ¶ Profuiſſe: tibi ad te cõſolandũ. Scripſerat ad eũ Meſſin9 ſe accepiſſe magnũ fructum ex ſtudio lr̃aꝝ ſuaꝝ: quæ eũ multũ cõſolatæ fuerant. ¶ Verũ enĩ ſcri. nõ aſſentabor tibi: ſed dicã tibi uerũ. ¶ Teneriore: ꝓ tenero. i. molli & ĩbecillo ad reſiſtẽdũ dolorib9. ¶ Ingẽua: libera: moleſtius. n. ferũt ſeruitutẽ q nati ſũt igenui: & duxerũt uitã ĩgẽuã. ¶ Btã: opulẽtã: q̃ aliis ĩpabat. ¶ Funditus: penitus: radicitus. ¶ Euerſam: deiectam. ¶ Hoc bo. i. hoc bonum: & hoc commodum. ¶ Cõtẽneꝛ: paruifacere: nõ timere. ¶ Nullũ. ſ. q poſt mortem nihil mali ſentire poſſimus.

Fũditus

PHI. ¶ Mei cã: ꝙ feciſſet potiꝰ ꝓ ſalute cõi: q̃ ꝓ ſe ipſo hmõi ĩſtitutio cẽ dẽt regẽtis rẽp. ut oĩa ad rẽp. & utilitatẽ cõem ptinẽtia ſuis ꝓpriis cõmodis pferẽdã exiſtiet: ut Cl. facere cõſueuit. & Brut9 ob p̃riæ libertatẽ filiis nõ pepcit. ¶ Quẽ tu unq̃ ama. Cæſarẽ dicit ipſe beat9 eẽt: Cæſarẽ ĩtelligit: nã & ipſe quoq; fuiſſet beat9 ĩ rep. nõ oppſſa & oẽs hoĩes boni publica libertate contẽti. Multi legũt eẽs: ut ſit ſenſus: ꝙ tu & oẽs bõi btĩ eẽtis. ¶ Vi: uiolẽtiã. ¶ Ociũ: pacẽ. ¶ Honeſtũ: pro dignitate ſenat9. ¶ Aut ui: potẽtiã. ¶ Et ho. ociũ: lr̃aꝝ ſtudiũ: qđ pluris faciebat: q̃ Cæſ. potẽtiã: ſȝ melior ſenſus prior. ¶ Arma: Cæſaris & bella ciuilia. ¶ Bonoꝝ: ſenatoꝝ. ¶ Effeceraȝ: cõſilio. n. Ci. effectũ fuit: ut oẽs boni uiri ad defendẽdã p̃riã ꝯſentirẽt. ¶ Quãuis pa. q̃libet pacẽ honeſtã ut ĩhoneſtã ꝓ uolũtate uictoris. ¶ Tota: ꝓ oĩ. ¶ Quã ui. cũ ua. pu. rectũ: & ſacrũ ꝯſiliũ: ſed ñ auditũ a Põ. Melius. n. erat q̃cũq; cõditiõe pacẽ accipe q̃ pugnare & uinci. ¶ Licebit hæc: poterim9 hæc alias dicere. ¶ Rerũ aphri. Illuc. n. Scipio: Iuba: Cato ut renouarẽt bellũ acceſſere. ¶ Diſcrimẽ: nũc pic ulũ alias dĩa ſignificat. Vñ diſcretũ diuiſũ dicim9. In quo caue ne erres & hoĩem diſcretũ dicas ꝓ modeſto: ut mu'ti inepti in epl̃is dicũt: ut Paulo diſcreto uiro ſalutẽ. ¶ Q uãq̃: correctio ẽ. ¶ Id ip. expectare rerũ aphricanarũ euẽtũ. ¶ Nõ ſa. ñ ualde itelligo: qm̃ ſi illi ĩ aphrica uiciſſent: ũ tñ ex eorũ uictoria libertas in rep. ſeruareꝛ ex uitio uictoriæ. ¶ Q d: ſubiũgit tñ inter uictorias ñ multũ ĩterfuturũ putẽ. ¶ Q uãq̃: correctio ẽ. ¶ Illũ: ex aphri. ¶ Abeẽ: diſſentire & ſupple intelligo. ¶ Interſit: dĩa ſit. ¶ Cã: qm̃ Põ. hõeſta: eæ. ĩhõeſta. ¶ Deſpatis: una ſalus uictis nullã ſpare ſalutẽ. Deſpatio. n. ꝯfirmare & fortes reddeꝛ uictos ſolet. ¶ Iniuria ma. & pua. Cõtũelia uero ſp magna iniuriæ ſũt: ut inquit Ci. q̃ aut pulſatiõe corp9: aut cõuicio aures: aut aliq̃ turpitudine uitã cuiuſpiã uiolat. ¶ Iuuitq; me: delectauit me. ¶ Prof. ti. utiles fuiſſe ad te ꝯſolãdũ. Nã Meſſin9 Ci. ſcripſerat: ꝙ ex ſtudio lr̃arũ magnã ipſe cõſolationẽ capiebat ĩ ferẽda iniq̃ fortũa. ¶ Lr̃as. t. doctrinã dĩẽ: q̃ fortiꝛ iniuriã pferẽdã didicit. ¶ Verũ: nũc ueritatẽ. ¶ Tene. q̃ſi molli & effemĩato ad pferẽda aduerſa. ¶ Inge. grauꝰ. n. ferũt ſeruitutẽ q nati ſũt libiq̃ q ſerui nati ſũt. ¶ Illa ſe. ut Sulpiti9: Vidim9 aliquotiẽs ſcđa pulcherrĩe te ferre fortunã: fac aliqñ itelligam9 aduerſam quoq; te æq; ferre poſſe. ¶ Aduerſam euer. Agnomiatio ẽ cõmutatio lr̃arũ. ¶ Hoc bo. hoc boniũ. ſ. ut mortẽ optem9: quum mors ſit oium malorũ finis. ¶ Q uã ẽt: debẽt cõtẽnere nõ ſolũ miſeri & ĩfœlices: ut nos ſum9. ¶ Saltẽ & ſalti differũt. Maxĩa ꝑfecto ineſt utilitas in cognoſcẽdis uocabulorũ differẽtiis: ut ꝓ uerborũ q̃litate eloq poſſit. Saltẽ a capduorũ uoce ſũptũ eſt: q cũ ſalutẽ petere uolebãt: ex feſtinãtia ſermonis ſaltẽ dicebãt. Saltim uero a ſaltu noĩatum eſt. ¶ Nullũ ſenſum: ut Epicurei ſentiũt: quibus cum morte oĩa extinguuntur: nec remanẽt ſenſus.

PHI.

Diſcrimen

Diſcretus

Agnominatio

Saltem

Saltim

VBER, ¶ VBER. ¶ Sic affecti: ſic diſpoſiti: ſic īſelices. ¶ Sꝫ ēt op. eligere uel ēt deſiderare: ita. n. uř ſuadeř phia: ut ſu
Eruere pra dixit ī multis locis. ¶ Eruere: delectare: fructū cape. ¶ Iſto. o. trā. quā hēs dū abes ab urbe. ¶ Tibi pſu. ſiſe
eſt illud ſupra ac. P. Sexu. & illd adiūges hoīes ſapiētes turpitudīe: nō cāu: & delicto ſuo: ñ alioꝝ iniuria cōmo-
ueri. ¶ Præter cul. & pec. i. niſi qd deliq̄rit & peccauent. ¶ Nihil: neq̧ amiſſionē fortūaꝝ neq̧ exiliū: neq̧ mor-
tē neq̧ cætera ſiſia. ¶ Mutādū cō. mutāda deliberatio. ſ. ueniēdi a te. ¶ Tu. i. ſ. ꝯcludit epſaꝫ ex ſuſa pricipii: q̄a
ſupra dixerat Meſſin⁹ ſe eē cupidū uidēdi Ci. ſcribit Ci. ut ita ſit cupid⁹ cū uidēdi: tñ nō diſcedat ex loco ubi erat
ꝑcipue: q̄a nō bñ hēbat. ¶ Infirma: imbecilla.

¶ Quæſieris: iterrogaueris. ¶ Per li. ſcribendo ad me. ¶ Serui. indulgeas: ſis īiēt⁹. ¶ Trāquillitati aī: ut careas moleſtiis: & ſis aīo trāquillo.

PHI. PHI. ¶ Sic af. īſœlices & diſpoſiti ut oia ī rep. ornamēta ſint nobis extincta. ¶ Pertimeſcēdū: Nihil pōt inq̄t hoī ꝑtimeſcēdū accidere niſi culpa & pctm̄: ſꝫ hoc tu timere ñ potes. In quo nulla unq̄ fuit culpa: nec ſutura ē: eadē fere ſnia eſt ad Sextiū: hoīes ſapientes turpitudīe nō cāu & delicto ſuo nō alioꝝ iniuria cōmoueri. ¶ Mutādū cō. ueniēdi ad te. ¶ Tu it. ſ. admōet qd ꝑ ſua ualitudīe faciēdū ſit: nāq̧ eū ñ recte ualeř ſē ſat: & q̄a dixerat ſe teneri cupiditate uidēdi. Ci. admōet ne diſcedat pri⁹ q̄ ab eo ſcūs ſit certior.

ET ſi ea: Torq̄toꝝ gētē in urbe ñ obſcurā egregia q̄dā gl̄ia & noīs titulo illuſtrauit prim⁹. T. Māli⁹ ob detractū aureū torquē Gallo cuidā ꝓuo-
Torq̄d caton. Torq̄t⁹ cognominat⁹ ex ea gēte lōga ordinis ſerie fuit: hic. A. Torq̄t⁹ ad quē nūc Ci. ſcribit: nā quū fuiſſꝫ Pōpeian⁹: deuicto Pōpeio bello pharſalico: & ob potētiā tyrānidēq̧ Cæ. deductis reb⁹ ī magnā deſpatiōnē quū adhuc ꝑ Pōpeiāos & Cæ. aſſidue pugnareť: ꝯtulerat ſe athenas: ubi deflebat cōes miſias: & ualde āgebať cū de reb⁹ ſuis: tum uero de repub. Itaq̧ Ci. hac epſa eū ꝯſolať uſdē uero rōnib⁹: qb⁹ ſupra cōſolat⁹ ē Seruiū Sul. Fuerāt. n. ābo ī eadē cā: ambo ſocii ī bello: & ābo ꝑ ea tpa erāt Athēis licet hac epſa ſignificet Ci. ſe itellexiſſe Seruiū pauloante ab Athēis diſceſſiſſe: qd dicit ſe dolere Torq̄ti cā: ex ei⁹ ꝯſuetudīe maximū fructū ꝑcipere potuiſſet. Sēſus tot⁹ epſæ erit clarior īſpiciēti epſaꝫ quā ſupra dixim⁹ ſcriptā ad ſeruiū: q̄ icipit uæhemēter te eē ſolicitū: & nos erim⁹ min⁹ uerboſi ī explanatiōe q̄a q̄ ī multis ſupioribus epſis diximus: ſupuacaneū uidereť ſæpi⁹ cōmēorari. ¶ Et ſi ſenſus ē lꝫ oīa ita ſint ꝑturbata: ut cuiq̧ diſpliceat fortūa & ꝯditio ſua & nēo ſit ꝯtēt⁹ loco ubi ē: ſed poti⁹ cupiat eē ī quolibet alio loco q̄ in eo ubi ſit: tñ nō dubito quin hoc tpe ita miſero: ſit miſerrimū uiro bono eē Ro. ¶ Oīum re. & publicaꝝ & priuataꝝ. ¶ Fortūæ ſuæ: ſuæ conditio-
Quin nis. ¶ Pœni. pigeat. ¶ Qui: q nō. ¶ Vbiuis: In

ſic affecti nō mō cōtēneř debeam⁹: ſed ēt optař. Tu ſi me diligis: fruere iſto ocio: tibiq̧ ꝑſuade ꝓter culpā ac pctm̄ q̄ ſemꝑ caruiſti & carebis: hoi accideř nihil poſſe: qd ſit horribile: aut ꝑtimeſcēdū. Ego ſi uidebitur recte fieri poſſe: ad te ueniā breui: ſi qd acciderit: ut putandū cōſiliū ſit. te certiorē faciā ſtatim. Tu ita fac cupidus mei uidendi ſis: ut iſtinc te ne moueas tā infirma ualitudine: niſi ex me prius q̄ſiueris per lrās qd te uelim facere. Me uelim ut facis: diligas ualitudiniq̧ tuæ & trāquillitati aī ſeruias. Vale.

M. T. C. Epiſtolarū Familiariū liber. vi. incipit.

M. T. C. Aulo Torquato. S. D.

ET ſi ea ꝑturbatio ē oiūꝫ reꝝ: ut ſuæ quēq̧ fortūæ maxie pœniteat nēoq̧ ſit q̄n ubiuis q̄ ibi ubi ē eē malit. Tñ mihi dubiū ñ ē q̄n hoc tpe bono uiro ro. eē miſerrimū ſit. Nā & ſi quocūq̧ ī loco q̄ſq̄ ē: idē ē ei ſēſus: & eadē acerbitas ex iteritu reꝝ & publicaꝝ & ſuaꝝ: tñ oculi augēt dolorē: q ea q̄ cæteri audiūt itueri cogunť: nec auerteř a miſeriis cogitationē ſinūt. Quare & ſi multaꝝ reꝝ dſidrio te āgi neceſſe ē: tñ illo dolore: quo maxie te cōfici audio: q̧ Ro. ñ ſis aīum tuū libera: & ſi. n. cū magna moleſtia tuos tuaq̧ deſideras: tñ illa q̄dē q̄ reliq̄s: ſuū ſtatū tenent: nec meli⁹ ſi adeſſes tenerent: nec ſunt ullo in ꝓprio ꝑiculo. Nec debes tu quū de tuis cogitas: aut ꝑcipuā aliquā fortunā poſtulare: aut cōem recuſare. De te āt ipſo Torq̄te ē tuū ſic agitař aīo: ut nō adhibeas ī cōſiliū cogitationū tuarū deſpationē aut timorē. Nec. n. is q te adhuc iniuſtitior q̄ dignitas tua poſtulabat fuit ñ magna ſigna dedit aī erga te mitigati. Nec tñ is ipſe a quo ſal⁹ petiť hēt explicatā: aut exploratā rōnē ſalu

Vbiuis quocūq̧ loco. ¶ Bo. ui. cui iniq̄ diſplicēt: & maxie calamitas reip. ¶ Nā et ſi: tō ē qř uiro bono miſerrimū ſit eē
tōæ. Nā lꝫ q̄ſq̧ quocūq̧ loco ſit hēat eūdē dolorē ex amiſſiōe rerū pu. tñ acerbi⁹ ē uideř q̄ audiř. ¶ Acerbi. āgor
Auerteř dolor. ¶ Idē: ſiſis. ¶ Oculi. i. ſēſus oculoꝝ: q̄a certior aure arbiter ē oculus. ¶ Intueri: aſpiceř. ¶ Auerteř: dcliare: amoueř.
Confici ¶ Multaꝝ re. ſicut ē uideř tuos frui fortūis tuis: frui ſolita dignitate: uideř rēpu. ī ſtatu ſuo & ſiſiū rerū. ¶ Cōfici: affligi. ¶ Q ď ro. dolebat. n. ꝑcipue Torq̄t⁹ q̧ ro. ñ eēnt: qd q̄dē dicit Ci. ei ñ eē dolēdū. ¶ Tuos: ꝓpiquos & aīcos. ¶ Illa. ſ. tui & tua. ¶ Te. retinēt: & ꝯſeruāt. ¶ Adeſſes: ro. ¶ Pro. ꝑcipuo: ī quo aliī non ſint. ¶ Poſtu. exigere. ¶ Præcipuā. ſ. q̄ aliis ñ accidat. ¶ Cōem: q̄ oib⁹ accidat. ¶ Recu. ſpernere. ¶ De te ip. iā demōſtrauit Ci. qř Torq̄t⁹ angi ñ debeat ꝑp ſuos aut ſua. Nūc oñdit qūo debeat de ſeipo cogitař: & q̄lē aīuꝫ ď ſe
Agitare ipo hře dbeat: dic. n. eū ñ debeř aut deſpare: aut tiere: & adducē rōes. ¶ Agi. uerſař: cogitař. ¶ Nō adhi. de. i. ne ita cogites ď teipo: ut ſpē admittas. ¶ Nec. n. rō qř ñ ſit adhibēda deſpatio: q̄a cæ. q fuit iuſt⁹ ī ipꝫ Torq̄tū: ddit magna ſigna aī ſui mitigati erga Torq̄. & q̄a ipe cæ. ñ ē cert⁹ ſalutis ſuæ. ¶ Is: cæ. ¶ Ad. hacten⁹. ¶ Iniu. q̄a adhuc ñ iuocauit te ī pr̄iā. ¶ Nec. t. q. d. cū alii ab eo petāt ſalutē & uitā: poſſꝫ fortaſſe iteriř: itaq̧ ñ ē cōſpādū. ¶ Ex

ploratam: cum

ploratā: certā: nōdū.n. finis bellorū̄ ciuiliū. ¶ Q uūq̄: poſuit rōnes: q̄re nō debeat deſpare: nūc uero declarat q̄re nō debeat tīere: qa utra ps uicerit uel Pōpeiana uel Cæſariana: dici Torq̄tū nō debere ſibi timere. ¶ Ab al. Cæſariana. ¶ Seiūctū: ſepatū. ¶ Ab īte. oium: a cæde & calāitate: īmo pnicie oium: ita nihil accidet tibi: qd nō accidat oib⁹. ¶ Ab al. Pōpeiana. ¶ Nūq̄ ti. qa ſp ei ſauiſti. ¶ Reliquū ē: ꝓbauit Ci. ꝙ Torq̄t⁹ neq̄ pp ſuos neq̄ pp res ſuas neq̄ pp ſeipm debet uehæmēter dolere, nūc rēouet ēt ei dolorē ex pte reip. de q̄ Torq̄t⁹ uehæmēter āgebaṫ. ¶ Id ip. q̄ſi diceret ut ex eo tu capias dolorē: & crucieris qd ego pono loco ꝯſolatiōis: nā

tis tuæ. Quūq̄ oium bellorū̄ exitus īcerti ſint: ab altera uictoria tibi piculū nullū eē ꝑſpicio: qđ qdē ſeiunctū ſit ab oium īteritu: ab altera teipm nūq̄ timuiſſe certū ſcio. Reliquū ē ut teipm qđ ego q̄ſi cōſolatiōis loco pono maxime excruciet cōe piculū reip. cui⁹ tāti mali q̄uis docti uiri multa dicāt: tñ uereor ne cōſolatō ulla poſſit uera repiri ꝑter illā: q̄ tāta ē q̄tū ī cuiuſq̄ aīo roboris ē atq̄ neruorū̄. Si.n. bñ ſentīrē recteq̄ facerē ſatis ē ad bñ btēq̄ uiuēdū: ñ uereor eū q̄ ſe optimorū̄ cōſiliorū̄ cōſciētia ſubſtētare poſſit: miſerū̄ eē ne fas ſit dicere. Nec.n. nos arbitror uictoriæ ꝑmiis ductos pr̄iā oli & liberos: & fortūas reliq̄ſſe: ſed quodā nobis offm̄ iuſtū & piū & debitū reipu. nr̄æq̄ dignitati uidebaṫ: ſed qa nec quū id faciebam⁹: tā eramus amētes: ut explorata nobis eēt uictoria. Q uare ſi id euenit: qđ īgrediētib⁹ nobis ī cām ꝓpoſitū fuit accidere poſſe: nō debem⁹ ita cedere aīs q̄ſi aliqd euenerit: qđ fieri nūq̄ poſſe putarem⁹. Sum⁹ igr̄ ea mēte: q̄ rō & ueritas ꝑſcribit: ut nihil ī uita a nobis ꝑſtādū ꝑter culpā putem⁹: eaq̄ cū careamus oīa hūana placate & moderate feram⁹: atq̄ eo hæc ꝑtinet oīo ut ꝑditis reb⁹ oīb⁹: tñ ipa uirt⁹ ſe ſuſtētare poſſe uideaṫ. Sed ſi ē ſpes aliq̄ reb⁹ cōib⁹: ea tu qcūq̄ ſtat⁹ futur⁹ ē: carerē ñ debes. At hæc mihi ſcribēti uēiebat ī mētē: me cū eē cui⁹ tu de deſperatōe accuſarē ſolit⁹ eēs: quēq̄ auctoritate tua cūctātē & diffidētē excitare. Q uo qdē tpe ñ ego cām nr̄am: ſed cōſiliū iproba

Torq̄t⁹ excruciabaṫ qd piculū reip. cōe eēt: Ci. uero ex ea re cōſolatiōez capiebat: qa qđ ſæpi⁹ dixit: & dicet ī epſa ſeq̄nti: nō debem⁹ recuſarē id piculū qd ē nobis cōe cū multis. ¶ Tāti ma. qd piculū reip. ſit cōe. ¶ Docti.u. pħi. ¶ Vera: q̄ poſſit oīo tollerē dolorē. ¶ Præter il. i. accepta illa cōſolatōe: quā q̄ſq̄ ſibiipſi ꝑſtare pt ex fortitudīe & magnitudīe ꝓprii aī. ¶ Q uantū ro. q̄tū fortitudis. ¶ Neruorū̄: ꝯſtātiæ. ¶ Si.n. ſnīa ē ſtoicorū̄: q̄ dicūt rectā cōſciam & actionē bonorū̄ ēt ſine aliis adiumētis ſatis ē ad bñ btēq̄ uiuēdū: & ipaz uirtutē eē unicuiq̄ ꝓ ꝑmio: q̄a uirtus pp ſeipſā expetēda ē: hāc aūt ſniaz Ci. freq̄nter uſurpat: & Vir. i. æne. Dii tibi ſi q̄ pios reſpectāt numina ſi qd uſq̄ iuſtitiæ ē: & mēs ſibi cōſcia recti: Premia digna ferāt. ¶ Bñ. ſ. rectā hñtē ſniam neq̄ ꝑcio: neq̄ metu: neq̄ alia re corrūpi: nec a ueritate deflecti. ¶ Recte fa. qa ſcdm ci. ī. i. of. Virtutis oī a la⁹ ī actōe cōſiſtit. ¶ Nō ue. ne ſit ne. i. nō dubito qn ſit nephas. ¶ Suſtētare: ſuſtinere defenderē. ¶ Nefas: iniquū & idignū. ¶ Miſerū̄: qa eēt ꝯtra id qđ dixit: ſatis eſſe ad bñ btēq̄ uiuēdū. ¶ Victoriæ ꝑ. ut ꝑ ipſā uictoriā efficeremur ditiores & potētiores. ¶ Reliq̄ſſe pa. tūc cū diſceſſimus ut bello interēſſemus cū Pō. ¶ Oli: cū uiderēus uires Ci. metuēdas. ¶ Videbaṫ no. of. act⁹ nobis cōgru⁹ & cōuēiēs nā ut Ci. ī. i. of. ſæpe oñdit. Pr̄ia officia debenṫ diis īmortalib⁹ ſcda pr̄iæ: tertia parētib⁹ &c. Dicit ergo uidebaṫ eē q̄ſi q̄dā obſo: quā hēm⁹ erga pr̄iā. ¶ Q d. q. d. ꝑſcriptū & qđ ñ liceret effugerē: aut ꝑtermitterē ſine rephēſiōe: qđ declarat ꝑ adiūcta: cū dicit iuſtū piū: nā q̄ iuſta & pia ſūt ſine nefario ſcelere ꝑtermitti nō pñt. ¶ Cū fa. id quū reliq̄bam⁹ pr̄iā: liberos &c. ¶ Amētes. i. incōſiderati. ¶ Explorata: certa & indubitata: Amēs.n. ē q cum bellū īgrediaṫ: ꝯfidat: & īdubitate ſperet uictoriā: qm̄ ut ſupra dixit oiuz bel Amens

lorū̄ exit⁹ ſūt īcerti. ¶ Id qđ fuit ꝓ. id qđ cogitauim⁹. ſ. ut ita poſſemus uici ſic̄ uicerē. ¶ Ingrediētib⁹ ī cau. quū incipemus reſiſtere Cæ. rēp. oppugnāti. ¶ In cau. ſ. defenſiōis pr̄iæ. ¶ Ita ce. aīs. i. deficere & aīos dimittere. ¶ Q uaſi: tanq̄. ¶ Poſſe fieri: poſſe accidere. ¶ Nūq̄ pu. ꝓ nunq̄ putaſſemus: q̄.n. ꝑter opinionē eueniūt: ſolent moleſtius ferri: q̄ ea q̄ exiſtimata ſunt poſſe euenire. ¶ Sum⁹: hortaṫ Ci. Torquatum: ut ſit eo aīo ut exiſtimet nihil eē ꝑcipue dolēdū: niſi qđ delicto & culpa ſua euenerit. ¶ Sumus: impatiui ē modi. ¶ Præſcribit: deſignat: ꝓponit. ¶ Nihil ꝑſtā. præ. cul. ſic ſupra ad. P. Sextiū. Q uum tibi nihil merito accidiſſe reputabis: & illud adiunges hoīes ſapiētes turpitudine nō caſu & delicto ſuo: nō aliorū̄ iniuria cōmoueri. Itē ad. T. Meſſinū epſa ꝑcedēti. ¶ Tibiq̄ per. ꝑter culpā ac peccatū quo ſemp caruiſti: & carebis hoī accidere nihil poſſe ꝙ ſit horribile aut pertimeſcēdū. ¶ Præſtādū: debendū. ¶ Ea: ad id. ¶ Vt pdi. i. ut ēt ītelligas ꝙ amiſſis oib⁹ rebus tñ ipſa uirtus ſeipſam ſuſtētare pōt. ¶ Perditis: amiſſis deſpatis. ¶ Sed ſi: dixi ꝙ ēt rebus deſperatis ipſa uirtus ſe ſuſtētare pōt: ſed ſi ē aliqua ſpes in rebus cōib⁹: tu nō debes ea carere. ¶ Q uicūq̄ ſta. ē fu. ſiue impent Cæſariani: ſiue Pōpeiani. ¶ Atq̄: occurrit obiectiōi Torquati: cogitabā inquit Ci. o Torquate: quū hæc ad te ſcriberē: & conarer cōſolari tāq̄ hērē aliq̄ ſpē te ſolitū eē dicere me unū oli fuiſſe: qui in his bellis deſparē: & nr̄is rebus diffiderē. ¶ Cūctātē: tardātē: īgredi in hoc bellū. ¶ Excitare: cōmouere: & quaſi ſtimulare: & ſubaudi ſolitus eſſes. ¶ Auctoritate tua: tua exiſtimatōe: quā nō ſequi mihi turpe exiſtimabā. ¶ Nō impro. nō repræhendebā. ¶ Cām: q̄ erat hōeſta ꝓ defenſione reip. ¶ Cōſiliū. ſ. malū gerēdi bel: quia togati cōtra armatos pugnabam⁹ ut ſupra ad. M. Mar. Sed idē ēi illa uidi neq̄ te cōſiliū ciuilis belli ita gerēdi neq̄ copias Gn. Pom. nec gen⁹ exercit⁹ ꝓbaṫ ſpq̄ ſūme diffidetē. & paulopoſt. Nō his reb⁹ pugnabam⁹: qb⁹ ualeṫ poteram⁹ cōſilio

Præſcribo

Excitat

auctoritate cāꝗ erāt nobis ſupiorā:ſed lr̄is & uirtutib⁹: qb⁹ pares n̄ eram⁹. ¶ His ar. Cæ. ꝯfirmata. ¶ Per noſ. Pōpeiāos: qa ei fauim⁹ ītercedēte ēt Pōpe. ut ei ꝓrogaret̄ ꝓuīcia ī aliđ qnq̄nniū: quo tpe aſſūpſit tm̄ uiriū: ut poſtea difficile fuerit ei obſiſtere. ¶ Neq̄. e. di. ꝑdicebā ex certa ſcīa q̄ſi de⁹. ¶ Sed: dicit ſe ex prudētia: n̄ aūt
Exitioſū ex diuinatōe hæc ꝑdixiſſe fore q̄ euenerūt. ¶ Poſſe fie. cū eēnt ī potētia ut fierēt dicebā fore. ¶ Exitioſū: peſti fep: & calamitoſū. ¶ Alterutrū: utꝝ eēm⁹ futuri uictores: an uicti. ¶ Id qđ euēit: ut cæ. uīceret. ¶ Explorati⁹: certi⁹. ¶ His. n. re. ut dixius ſupra ſcriptū ad Mar. ¶ Viu: expiētia. ¶ Robore mi. i. robuſtis militib⁹. ¶ Sed tu
Cēſere il. aī. ſenſus ē utere nūc ī mœror̄ tuo ea aī for-titudīe: q̄ hortabaris me ut uterer: quū eēm in deſpatōe & dña reꝝ: quā paulo añ dixi. ¶ Adhibe: aſſume: ad ꝯſolādū te. ¶ Cēſebas: iudicabas hortabaris. ¶ Philargyrus: nomē liberti: interptat̄ āt φιλαργυρος auarus uel amator argēti. ¶ Regrēti. ſ. mihi. ¶ Q đ: quā rē. ſ. eē ſollicitū. ¶ Aliq̄. i. n̄ oīo pdita retinēte aliq̄ ptē ſtat⁹ ſui. ¶ Q ui eē de. ſ. ex primis nr̄æ ciuitatis: & q reti neas dignitatē tuā. ¶ Aut p. i. oīo deleta. ſ. rep. ¶ Afflictior: triſtior dbilior ſubaudi ſis futur⁹. ¶ Ex aīa. conſternati metu. ¶ Suſpēſi: ſolicīti. ¶ Ea ur. Athēis. ¶ Alita: nutrita: ab alēdo: quia dñr oēs artes liberales athēis & natæ pfcē fuiſſe ¶ Seruiū Sul. q ut uiſū ē. li. iii. & ipe athēis erat ¶ Sapia: erat. n. uir ſapiētiſſim⁹. ¶ Cui⁹: ſeruii. ¶ Togati: ſine bello: nā ꝯſilia ſui ſpectauerūt ad pacē & cōcordiā: ut Ci. ſupra ad ipꝫ ſuiū: ut cognorā. n. abñs te hæc mala mltō aū ꝓuidētē defenſoris pacis & ī cōſulatu tuo & p⁹ ꝯſulatū. ¶ Maiora: maioris momēti & pōderis. ¶ Caſus. b. calāitas belli ciuilis. ¶ Eripuit: qa plæriq; īterierūt plæriq; me deſeruerūt. ¶ Q ui ſin: qa ſū puæ auctoritatis: & paꝝ poſſū. ¶ Sꝫ qa: ſnia ē exornatio rhetorica: & ē ſenſus: ſꝫ qa nēo ē tā afflict⁹ q ſi uni rei tātūmō ītēdat: n̄ poſſit aliqd pſtar̄ & efficer̄ uelī exiſtimes qcqd cōſilio opa & ſtudio efficer̄ poſſiꝫ: id eē debitū & obligatū tibi & tuis. ¶ Nihil ali. niſi id qđ agit. i. n̄ itēdat
Nauare niſi ei rei quā agat. ¶ Nauare: diligēter pſtare. ¶ Debitū: obligatū: & iō nullo mō defuturū.

P Eto a te: Eodē fere argumēto ſcripta ē hæc epſa: quo & ſupior: adducit. n. Ci. multas rōes qb⁹ ꝓbat nihil eē: qd Torq̄t⁹ moleſte ferat: ꝙ adhuc ū ſit cōſecut⁹ qd uolebat: & qd cā ſua uerſata ſit ī maiore uarietate quā qſq; opinat⁹ eēt. In pricipio tñ epſæ excuſat ſe Ci. de taritate lr̄aꝝ ſuaꝝ ad Torq̄tū. ¶ Peto a te. q. d. iur̄ amicitiæ nr̄æ hoc a te exigo. ¶ Obliuiōe. i. qa ſū oblit⁹ tui: aut aīcitiæ nr̄æ. ¶ Sed aut duas pōit cās q te rari⁹ ſcribat. ¶ Aut gra. i. magnitudīe. ¶ Valitudīs. ſ. mala: & aduerſæ: & ē pria cā: aut ſcđa cā. ¶ Q ui ꝓfi. q uēiat: nā cū n̄ ſim ī urbe: mlti me iſciēte diſcedūt. ¶ Q ua re: ꝯcludit ci. ſe nulla obſone ꝑtermiſiſſe ſcriber̄
Statutū ¶ Statutū: iudicatū & certū. ¶ Q d: īcipit nūc cōſolari Torq̄tū. ¶ Varietate: diuerſitate fortunæ: qa ſuiſti uarie exagitat⁹. ¶ Volebāt: cupiebāt. ¶ Aut. o. i. exiſtimabāt: qa nēo unq̄ opiat⁹ fuiſſet cām tuā ita uarie uerſatū iri. ¶ Pro ma. tē. i. tm̄ mala tēpoꝝ: qa qñ tpa gñalr̄ ſūt mala: min⁹ moleſte ſolem⁹ ferre icōmoda q̄ nobis accidūt: q̄ tpib⁹ bōis. ¶ Nō ē: n̄ hēs. ¶ Neceſſe ē: facit Ci. diuiſionē tripitā: & e ſingul̄ ptib⁹ ꝓbat nihil eē qd torq̄t⁹ moleſte ferat. ¶ Vrgeri: ꝑmi. ¶ Sēpiternis: ꝑpetuis: ita ut nūq̄ āpli⁹ emergat: ut libtatē recupet & ē pria ps. ¶ Poſitis: p dpoſitis: aphæreſis.

bā. Sero. n. nos his armis aduerſari uidebā: q̄ multo añ cōfirmata p noſmetipſos erant: dolebāq; pilis: & gladiis: nō cōſiliis neq; auctoritatibus nr̄is de iur̄ publico diſceptari. Neq; ego ea q̄ fcā ſūt fore quū dicebā: diuinabā futura: ſed ꝙ & fieri poſſe & exitioſum fore: ſi eueniſſet uidebā. Id ne accideret timebā: ꝑſerti quū ſi mihi alterutrū de euētu atq; exitu reꝝ ꝓnūcīādū eēt. Id futuꝝ qđ euēit exploratius poſſem ꝓmitte re: his. n. rebus pſtabāus q̄ n̄ ꝓdeūt ī aciē: uſu aūt armoꝝ & militū robore īferiores erāus. Sed tu illū nūc aīum adhibe q̄ſo. quo me tu eſſe cenſebas oporter̄. Hæc eo ſcripſi qđ mihi philargyrus oīa de te regrēti fideliſſimo aīo: ut mihi qdē uiſus ē narrauit: te iterdū ſollicitū ſoler̄ eē uehemētius: qđ facer̄ n̄ deberes: nec dubitare: qn aut aliq̄ rep. ſis futurus q eē debes: aut ꝑdita n̄ afflictior̄ cōditōe q̄ cæteri. Hoc uero tps quo exaīati oēs: & ſuſpēſi ſum⁹ hoc moderatior̄ aīo ferr̄ debes: ꝙ ea ī urbe es: ubi nata & alita ē rō ac moderatio uitæ: & hēs Seruiū Sul. quē ſp unice dilexiſti: q te ꝑfecto & beniuolētia & ſapīa cōſolat̄: cui⁹ ſi eēmus & auctoritatē & cōſiliū ſecuti togati: potius potentiā q̄ armati uictoriā ſubiſſemus. Sed hæc longiora fortaſſe fuerūt q̄ neceſſe fuit. Illa q̄ maiora ſūt breui⁹ exponā. Ego nēo cui pluſq̄ tibi debeā neminé qb⁹ tm̄ debeā: q̄tū tu itelligis eos mihi hui⁹ belli caſus eripuit. Q uā ſin āt hoc tpe itelligo: Sed qa nēo ē tā afflict⁹: q ſi nihil aliđ ſtudeat: niſi id: qđ agit nō poſſit nauare aliqd & efficere. Oē meū conſiliū: opam ſtudiū certe ueli exiſtimes tibi tuiſq; liberis eē debitū. Vale.

M. T. C. Aulo Torquato. S. D.

PEto a te ne me putes obliuiōe tui rari⁹ ad te ſcribere q̄ ſoleā: ſed aut grauitate ualitudis: q̄ tñ iā uideor leuari: aut ꝙ abſim ab urbe: ut q a te ꝓficiſcāt̄ ſcir̄ n̄ poſſim. Quar̄ ueli ita ſtatutū hēas: me tui mēoriā ſūma cū bēiuolētia tenere tuaſq; oēs res nō minori curæ q̄ meas eē. Q đ maior in uarietate uerſata ē adhuc tua cā: q̄ hoīes aut uolebāt aut opinabāt̄: mihi crede nō ē p malis tēpoꝝ ꝙ moleſte feras. Neceſſe ē. n. aut armis urgeri rēp. ſēpiternis: aut his poſitis recreari aliquādo: aut funditus

¶ Recreari:

¶ Recreari: reſumere uires & reſpirare. ¶ Aliqñ: tãdẽ ẽ ãt ſeda ps. ¶ Aut fun. radicitus. ¶ Interire: deleri: ita ut ne ueſtigia qdẽ reip. remaneãt: ẽ ãt tertia & ultia ps. ¶ Si ar. rñdet priæ pti: & dicit ꝙ ſi reſp. armis fuerit oppreſſa: nõ erit ꝙ Torqt° timeat uel a cæſarianis uel a Põ. ¶ Eos: cæſariãos. ¶ A qb° re. quos nõ ſis ſecutus. ¶ Nec eos. q. ad. nec Põpeiãos qb° ꝑſtitiſti auxiliũ. ¶ Si ar. rñdet ſcdæ pti dicẽs: ꝙ ſi aliq̃ rõe depoſitis armis reſp. recreata fuerit: ipſe Torqt° poterit retinere dignitatẽ & fortũas ſuas. ¶ Cõditiõe: aliq̃ cõuẽtõe. ¶ Defatigatõe: tædio quũ utraq; ps ita erit defatigata: ut cogat̃ deponere arma: qd̃ ſæpe ſolet accidere quũ diu durãte bello neutra ps ꝑt uicere: ſed æquo ꝑlio ſe ſuſtinẽt. ¶ Detractis: ablatis: amotis: nã uictores ſe pe ſolẽt detraheř arma uictis: ne poſtea poſſit ãpli° iſurgeř. ¶ Reſpirauerit: recreata fuerit: & ẽ trãſlatio ſũpta a corpe ſemiaio. ¶ Licebit ti. ꝑmitteř tibi ab oib°. ¶ Frui di. tua: hr̃e & poſſidere dignitatẽ tuã. ¶ Sin: tertia ps quã ꝓpoſuerat. ¶ Interierint: deleta fuerit. ¶ Exit°: finis. ¶ M. An. au°. M. Antõii: inimici Ci. orator ſũm° & ciuis optius & ſapiẽtiſſim°. ¶ Iã tũc: tpibus ſuis. ¶ Q uũ ma. quũ diſcẽſi õib° Marii & Syllæ ꝑuidebat malos regnaturos: dicebat bella ciuilia nõ habitura finẽ: dõec reſp. penit° eẽt euerſa & deleta. ¶ Suſpicabat̃: putabat. ¶ Inſtaře: iminere ꝓpe eẽ. ¶ Illa q̃ ſe. ſ. nihil eẽ dolendũ: ꝑcipue qd oib° accidat. ¶ Eſt mi. ĩfœlix: & q̃ ſolet extremis reb° dari: nã malũ alioꝝ nihil nobis ꝓdeſſe ur̃ ad ꝯſolatõeȝ. ¶ Neceſſaria: qa aſr nõ ferremus mala nr̃a: niſi uideremus alios uel eiſdẽ uel maioribus malis uerſari. ¶ Sic lu. ꝯſolat̃ Clauinũ his uerbis. Intercepta decẽ q̃reris ſeſtertia fraude Sacrilegia: qd ſi biſcẽtũ ꝑdidit alter. Hoc arcana mõ: maiorẽ terti° ille Sũmã: q̃ patulæ uix cœpat ãgulus arce: & idẽ. Te nũc diuitias extra cõia cẽſes. ¶ Ponẽdũ: qa tu galliæ fili° albæ &c. ¶ Q uæ. i. q̃ta. ¶ Vis: ptãs & ſn̄ia. ¶ Inſit icludat̃. i. q̃tũ põdus hẽant hæc pauca uerba. ¶ Plura. n. parẽtheſis ẽ. ¶ Attendes: diligẽter cõſiderabis. ¶ Q d fa. qa certe attẽdis qd ſignificẽt hæc pauca uerba. ¶ Etiã ſi meis lit. ẽt me nihil ſcribẽte. ¶ Nihil: ſubaudi: itelligeres te hr̃e. ¶ Hoc ſta. tali: q̃lis nũc ẽ. ¶ Aut ali. ut nõ oio delero: ſed ex aliqua pte ꝑmanẽte. ¶ Oĩa ſi: ſenſus ẽ: ſi oĩa itenerint: itelliges fortunã i qua ñ ſit culpa tua ferẽdã eẽ æquo aio: quũ nõ uelis uiuere ẽt ſi poſſis repu. amiſſa: ordo eſt: intelliges fortunã eſſe ferendam: ꝑſertim q̃ abſit culpa: quum ne uelis te eſſe ſuperſtitem reip. ſi liceat oĩa interierint. ¶ Supſtitem reip. i. uiueř poſt rempu. quia bono ciui & magnanimo qualem te ſemp ꝑſtitiſti: ingrata oio debet eſſe uita: amiſſa repu. ¶ Si liceat. i. poſſis: ſi ꝑmittat̃ tibi. ¶ Fortunã ferendã eſſe: ſubaudi intelliges. ¶ Hæc hactenus: ſubaudi dicta ſint. ¶ Vbi futurus ſis: ſupra uidimus eum fuiſſe Athenis: ſed fortaſſe decreuerat diſcedere. ¶ Q uo ſcribãr ad quẽ locum debeam mittere litteras tuas. ¶ Aut quo ueniam: ſi uelim te uidere & conuenire. recreari M. Antonius Inſtare

interire. Si arma ualebũt: nec eos a qb° receſſeris uereri debes: nec eo quos audiuiſti. Si armis aut cõditõe poſitis: Aut defatigatõe abiectis: aut uictoria detractis: ciuitas r̃ſpirauerit: & dignitate tua frui tibi & fortũis licebit. Si oio iterierint oĩa: & fuerit q; is exit°: quẽ uir prudẽtiſſim°. M. Anto. iã tũ timebat: quum ſtatũ iſtare maloꝝ ſuſpicabat̃. Miſera ẽ qdẽ cõſolatio tali ꝑſerti ciui & uiro: ſed tñ neceſſaria: nihil ẽ ꝑcipue cuiq̃ dolẽdũ i eo qd accidit uniuerſis. Quæ uis inſit i his paucis uerbis: plura. n. cõmittẽda epiſtolæ nõ erãt. Si attẽdes qd facis: ꝓfecto ẽt ſine meis lr̃is itelliges te aliqd hr̃e qd ſperes. Nihil ꝙ aut hoc aliquo reip. ſtatu timeas. Oĩa ſi iterierit quũ ſupſtitẽ te eẽ reip. ne ſi liceat qdẽ uelis: ferẽdã eẽ fortunã: ꝑſerti quæ abſit a culpa. Sed hæc hactenus. Tu uelim ſcribas ad me qd agas: & ubi futurus ſis: ut aut quo ſcribam: aut quo ueniam ſcire poſſim. Vale.

M. T. C. Aulo Torquato. S. D.

SVpiorib° lr̃is beniuolẽtia magis ductus: q̃ qd̃ res ita poſtularet fui lõgior. Neq;. n. cõfirmatõe nr̃a egebat uirtus tua: neq; erat i ea mea cã

SVperioribus lr̃is. Hæc ep̃ſa ur̃ iure optimo ꝑponenda ſupiori: quia ur̃ eſſe ſcripta poſt primã: i qua plura ut uiſum eſt adduxit ad cõſolandum ipm Torquatum: ꝓp q̃ dicit ſe nũc debere eſſe breuiorem: cõſolat̃ tñ etiã eum hac epiſtola q̃tum põt: licet dicant eum eſſe in ea urbe: ubi uel ipſi parietes ornatiora loqui poſſint q̃ ipſe Ci. qd̃ dicit ad laudem Athenaꝝ: in qua urbe maxĩe florebãt ſtudia philoſophiæ. ¶ Supioribus: quas ante ſcripſi: puto aũt eas eſſe quæ incipiunt: & ſi ea perturbatio. VBER. PHI.

MVlta ſupius: dixi i ea ep̃ſa cuius initiũ eſt & ſi ea pturbatio: qbus. A. Torquatũ cõſolat° eſt: & maxĩe cõfirmauit ad oĩa æquo aio tolerãda: q̃ accidiſſe detrimẽta reip. uidebat̃: idẽ i hac tractat ep̃ſa: fitq; breuior i dicendo: cuius breuitatis cãs oñdit: & qualis belli finis futurus ſit ſe uidere cõmemorat: illi uſq; calamitatem ſola morte uitari poſſe: ſimul & in tali reꝝ pturbatiõe uiuere dicit eſſe miſerrimũ: & mori eſſe miſeꝝ: ſed quid fœlix & beatum. Eſt is. A. Torquatus ex illa illuſtri familia lõgo poſt tpe oriũdus. T. Mãlii: qui obtorquẽ cuidam Gallo ad pugnã ꝓuocãti ſingulari certamine abraptum Torquati cognomen accepit: a quo poſtea oẽs ex ea familia Torquati appellati ſunt: cuius hiſtoriã. P. Q u. Claudius ſcripſit: nec obſcurata gens eſt Torquatoꝝ hoc hoĩe: ſed cũ doctrina tũ etiã cæteraꝝ eius uirtutum ꝑſtãtia: & rebus geſtis eſt admodũ illuſtrata: & bello ciuili Põpeianas ptes ſecutus: acerrimũ ſe reip. defenſorem oñdit. Deuicto tãdẽ eoꝝ duce Põpeio opꝑſſaq; libertate. P. R. a Cæſare athenas ſe cõtulit: ubi miſerias reip. deplorabat. Cõſolat̃ ãt ipſum nũc Ci. ut diximus: tametſi eũ dicat athenis eſſe: cuius ciuitatis uel ipſi pietes magis ſape uideant̃: q̃ Cic. ¶ Supioribus: In illis q̃ icipiũt. Etſi ea pturbatio. ¶ Neq;. n. R õ eſt quare nõ eſſet opus lõgior eſſe. Virtus tua magnitudo aĩ atq; deſpicientia reꝝ hũanaꝝ. ¶ Ea: talis & ꝓſpa ſiue cã ſiue fortuna ut alios cõſolari poſſem: Torqt°

atq; fortuna:ut cui ipſi oĩa deeſſent alterum cõfirmarem. Hoc item tẽpe breuior eſſe debeo. Siue.n. tum nihil opus fuit tã mulus uerbis: nihilo magis nunc opus eſt: ſiue tum opus fuit: illud ſatis ẽ pſertum quũ acceſſerit nihil noui. Nam & ſi quotidie aliquid audimus earũ rerũ: quas ad te pferri exiſtimo: ſũma tñ eadem eſt & idem exitus: quem ego tam uideo aĩo: q̃ ea quæ oculis cernim9. Nec uero qcq̃d uideo: qd' nõ idem te uidere certo ſcio. Nam & ſi quẽ exitum acies habitura ſit nemo diuinare põtñ & belli exitũ uideo: & ſi id minus hoc qdem certe: quũ ſit neceſſe alterutrum uincere qualis ſit futura uel hæc uel illa uictoria. Idq; quũ optime pſpexi tale uideo nihil ut mali uideat eſſe futurum: ſi id uel ante acciderit: qd' uel maximum ad timorem pponit̃. Ita.n. uiuere ut tum ſit uiuendum miſerrimum ẽ: mori autem nemo ſapiens miſerum dixit: ne beato qdem. Sed in ea es urbe: in qua hæc uel plura & ornatiora parietes ipſi loqui poſſe uideant̃. Ego tibi hoc confirmo: & ſi leuis eſt conſolatio ex miſeriis aliorum nihilo te nunc maiore in diſcrimine eſſe q̃ quemuis aut eorum qui diſceſſerũt: aut eorum qui remanſerunt: alteri dimicant: alteri uictorẽ timẽt. Sed hæc cõſolatio leuis ẽ: illa grauior q̃ te uti ſpero: ego certe utor. Nec enim

Breuis quõ mihi oĩa deſint & alioꝝ cõſolatõe indigeã. ¶ Cui ipſi.ſ.mihi. ¶ Alteꝝ: te Torqtũ. ¶ Breuior: q̃ fuimus in ſuperiorib9 lr̃is breuis: & itẽ lõgius tã ad oratorẽ: q̃ ad orõnẽ referri põt. Flaccus Breuis eẽ laboro: obſcur9 fio: & qcq̃d pcepis: eſto breuis. Ci. ad Herẽniũ. Nũc ne nimiũ lõga nr̃a ſumaſ orõ: de re dicere icipiemus. Id ẽ ut
Tum breui orõne cõplectat. Q ualia ſint de breuitate pcepta. Ci. & Q uinti. oñdũt. ¶ Siue: dilẽma ẽ: qd' duplici rõ
Tunc ne colligiſ. ¶ Nã & ſi: cõfutatio obiectõis: quã facere potuiſſet Torquatus. ¶ Tũ ordinis eſt: tũc uero tp̃is: & eſt ſenſus ſi nõ fuit opus mulus tũc uerbis ſcribere: minime eſt nunc opus his paucis ſcribere aut ſi tũc op9 fuit lõgis uerbis ſcribere: nõ amplius ẽ opus ſcriber̃ quũ illud ſatis ſit qd ſcripſim9. ¶ Nihil no. quũ maius malũ euenit nõ poſſet: q̃ qd' uenit: & id quotidie ad te pferri exiſtimo. Vñ ſatis ẽ qd' ſuperi9 id ſcripſi. ¶ Sũma e.i. ꝯcluſio eadẽ: & idẽ
Video finis. ¶ Eaꝝ: te. calamitatũ: & miſeriaꝝ. ¶ Video aĩo: oculis cernimus: Videre ꝓpne aĩorũ: ẽ
Cerno cernere oculoꝝ. Vir. miſcetq; uiris neq; cernit̃ ulli: & nati corã me cernere lætũ feciſti. ¶ Certo ſcio: meli9 q̃ certe ſcio. ¶ Etſi mi. ſupple uideo & belli finẽ itelligit. ¶ Hoc q. cer. ſupple uideo hoc uidelicet qualis futura ſit uictoria: quæ nobis oĩo futura ẽ miſera: ut in alia ad Torqtũ Si inter cãs armoꝝ aliq̃tulũ iterſit: tñ iter uictorias non multum inter futuꝝ: alteros ꝓpe modum iã ſumus expti: de altero nemo ẽ qn cogitet quum ſit metuendus iratus uictor armat9. ¶ Hæc: Põpeii. ¶ Illa: cæſaris. ¶ Idq;: refert ſe tãdẽ ad mortẽ: q̃ ſola poſſet eos miſeris liberare. ¶ Añ ac. ut moriamur: & dicit. ¶ Id.ſ. q̃lis futura ſit uictoria uel hæc uel illa. ¶ Video: ſi qd tale futuꝝ. ¶ Si id qd ꝓ. ad ti.ſ. mors hæc.n. ſola nobis ꝓponit̃ ab inimicis ur̃is ad perterrefaciendũ nos. ¶ Ita.n. uiuere mi. eſt: hoc eſt uita oĩum hoĩuꝫ ẽ miſerrima: qñ nõ tuta & libera: & in timor̃ maloꝝ eſſe. ¶ Vt tũ ſit ui. quum in timore maloꝝ fueris neq; expectat̃ liber̃ poſſe uiuer̃: & qñ oĩa nobis pr̃iæ ornamẽta defuerint.
VBER. VBER. ¶ Quã ꝙ res ita poſtularet: quã & eſſet opus apud te ita facere: & multis uerbis loqui: ut te cõſolaret. ¶ Neq;.n. rõ quare res nõ poſtularet: ut eẽt lõgior. ¶ Virtus: fortitudo aĩmi. ¶ Ea: talis. ¶ Cui ip.ſ. mihi. ¶ Siue.n. quodã dilẽmate.i. duplici diuiſiõe ꝓbat Cic. ſe hoc tempore debere eſſe breuiorem: dicit.n. ꝙ ſiue tunc: quum ſcripſit illã lõgiorẽ ep̃ſam: nõ fuit opus uti multis uerbis: nihilo magis ẽt nunc debet uti ſi aũt tunc opus fuit: ſatis debet eſſe id quod ſemel fecit: pſertim quũ nihil noui additũ ſit ad id qd' ſupra ſcripſit. ¶ Nihilomagis nunc: nõ magis nũc ſubaudi eſt opus tã multis uerbis. ¶ Acceſſerit: additũ ſit. ¶ Nã & ſi: diluit obiectionẽ: quã poſſet facere Torquatus ꝙ nõ acceſſerit: dicit.n. qd' q̃uis aliqd quotidie audiat̃: tñ idem eſt in ſumma: qd auditũ eſt ſupius. ¶ Sũma ea. eſt: ad idẽ redit: eadẽ eſt cõcluſio: utputa ſi heri audiui tẽp. oppſſam eẽ: & hodie uideat̃ nouũ: idẽ tñ eſt in ſumma qd' fuerat id qd' heri auditũ eſt. ¶ Idẽ exitus: quẽ ante pdixi. ¶ Video: cognoſco. ¶ Aio. aĩ quadã ꝓuidẽtia. ¶ Nec uero: ſenſus eſt: nec ego qcq̃ uideo: aut cognoſco futuꝝ: qd' idẽ nõ certo ſcia te uidere. ¶ Nemo põt di. qa ut ſupra di
Certe xit oĩum belloꝝ exitus incerti ſunt. ¶ Video: quadã rõne & ꝓuidẽtia cognoſco. ¶ Etſi: duæ ptes ſunt. ¶ Minus: non ſubaudi uideo. ¶ Id eã rẽ.i. exitus belli. ¶ Certe: ſaltẽ. ¶ Hoc qdem: ſubaudi uideo quod ſeqtur.ſ. ¶ Qualis fu. ſit &c. ordo eſt: & ſi minus id uideo: certe hoc qdẽ uideo qualis futura ſit uel hæc uel illa uicto-
Si ria: cum neceſſe ſit alterutrũ uincere. ¶ Hæc uel il. uel Põpeiana uel Cæſariana. ¶ Id.ſ. qualis futura ſit: uel
Vel hæc uel illa uictoria. ¶ Video ta. cognoſco tale qddã eẽ. ¶ Si: q̃uis. ¶ Ceciderit: accident: euenerit. ¶ Vel.i.ẽt ut uel Priamo miſeranda manus. ¶ Id qd' ꝓponit̃ ad timorem.i. ẽt ſi euenerit mors: quæ ꝓponit̃ nobis a noſtris inimicis: ut uehemẽter timeamus. ¶ Ita.n. oſtendit Ci. uitam q̃ non ſit certa & tuta: miſeram eẽ. ¶ Vt ſit ui. tum: ut tũc tantummõ poſſis uiuere: tũc cum ſis in timore maloꝝ & bellorũ ciuiliũ: neq; poſtea expectat̃ uita libera. ¶ Miſerrimũ: infœliciſſimũ: peſſimæ cõditionis. ¶ Mori aũt: dicit a ſapientibus mortẽ nõ exiſtimari miſerã. ¶ Ne bea. q.i. nec ẽt q ſeda fortuna utat̃: multo ergo minus miſerum erit hoĩ fœlici mori. ¶ In ea ur. erudita & docta: & itelligit Athenas. ¶ Vel plu.i. ẽt plura. ¶ Parietes ipſi: ipſi muri: ꝓuerbialis hyperbole ¶ Leuis: par: ut in pcedẽti epiſtola. Miſera eſt illa qdem cõſolatio: tali pſertim & ciui & uiro: ſed tñ neceſſaria nihil eẽ præcipue dolẽdũ cuiq̃ in eo qd' accidit uniuerſis. ¶ Alteri di. qui ſunt cum Cæ. Alteri timent uictoriã: qui diſceſſerunt a bello: timẽt ne Cæ. ſit uictor. ¶ Grauior: maior. ¶ Illa: q̃ ſequitur. ¶ Nec.n. hæc ẽ illa conſolatio: hoĩem

ſolatio:hoīem nõ debere uæhementer angi ulla re:niſi colpa & delicto ſuo:utiť aút ſæpe Ci.hac cõſolationę rectæ cõſcientiæ.❡ Angar:excruciabor.❡ Dú ero:dú uiuam.❡ Q uú uacē:quum careā.❡ Omni culpa:qa nihil ſenſi:aut feci unq̃ cõtra temp.ſed ſemp ei optime conſului.❡ Si nõ ero.i.ſi nõ uiuam.❡ Oīno carebo: ſenſu nõ ſentiā hæc mala.❡ Sed rurſus:qa ſupra dixit.❡ Sed in ea es urbe:in qua hæc uel plura ornatoria ip ſi parietes loqui poſſe uideanť:& poſtea rurſus reuerſus eſt ad cõſoládú Torquatum:iõ nunc dicit:ſed rurſus γλαυκας εις αθηνας.i.noctuas Athenas:ſubaudi porto.Erat aút puerbiú:quali ſolemus uti cú deferimus aliq̄s Prouerbium

dú ero:angar ulla re quú oī uacē culpa:& ſi non ero ſenſu omnino carebo.Sed rurſus γλαυκας εις αθηνας q ad te hæc.Mihi tu tui oīa tua maxiæ curæ ſunt & dú uiuā erũt. Vale. M.T.C.Aulo Torq̃to.S.D.

Oui qd ad te ſcriberē nihil erat:& tñ ſi qd neẽt ſciebā a tuis certiorē fieri ſolere. De futuris aút rebus & ſi ſp difficile ē dicere:tñ interdú cõiectura poſſis ꝓpius accedere:quú.n.res ē eiuſmõi cui9 exit9 ꝓuideri poſſit.Núc tñ uidemur intelligere nõ diuturnú bellú:& ſi idipſum nõnullis uideať ſecus.Equidē quú hæc ſcribebā:aliqd iá actú putabā:nõ quo ego certe ſciam:ſed ꝙ difficilis erat cõiectura.Ná quú oīs belli mars cõis:& quú ſemper incerti exitus ꝓlioꝝ ſint:tamen hoc tpe ita magnæ

res ad locú:ubi ea res abúdet:ut dicam⁹ aquā mari addis.Abúdat.n.attica regio noctuis:uñ finxerút poetæ noctuā eſſe in tutela mineruæ: quæ maxime coliť Athenis. Dicit ergo núc ci. noctuas Athenas porto.ſ.ꝓcepta philoſophica Noctua ad te ſcribo:q es in urbe ubi uel ipſi muri ea ſciunt γλαυξ χοσ ſignificat noctuā.❡ Q ui.ſ.ego. ❡ Ad te:ſubaudi ſcribam.❡ Mihi:ꝯcludit epiſtolam dicens & ipſum Torquatum & oīa ſua eſſe ſibi maximæ curæ:foreq; dum uiuet.

PHI.❡ Ne beato qdē:nõ mõ infœlici:ſed ne beato qdē miſerum eſt mori.Beatus uero ille dr̃ ꝓprie:q multa poſſidet bona ab hñdo eſt appellatus.❡ Sed in ea es urbe:qm̃ iſta quæ ad conſolationē eius de morte tollerāda in aduerſa fortuna dicebat:magis philoſophica uidebantur q̃ ciuilia:dicit illum eē athenis:ubi parietes iſta ſapere & loqui uidebāť.Multis in locis hác laudem athenis attribuit.❡ Nihilo ma.diſcri. Confirmo inqt tibi hoc aulete non eſſe in maiori periculo q̃ quẽuis illoꝝ:q in caſtris remanſerũt:aut illoꝝ q̃ receſſerũt.Caue dicas caſtrũ ꝓ loco:ī quo tẽtoria ſunt militũ:ab eo diminutiuũ dices caſtellũ ꝓ uico muris auctũ:ſine muris uero uicũ dices.❡ Leuis:ut alibi.Nihil eſt ꝓcipue dolẽdũ cuiq̃ in eo qd accidit uniuerſis.❡ Illā gra.maloꝝ:q̃ ſeqtur uidelicet.❡ Dũ ero:quoad uixero.❡ Tãgar ulla re:cõmouebor aliquo dolore.❡ Q uũ oī uacē culpa:De hoc pluribus in locis mẽtionē:facit qd̃ in ſuſcipiẽdo bello ciuili nullā culpā cõmiſerit uel in alia ad Torquatũ epiſtola.Cõſcientiā rectæ uoluntatis maximā cõſolationē eē reꝝ incõmodaꝝ:nec eē ulliũ magnũ malũ ꝓter culpā:a qua tm̃ abſumus:ut ẽt optime ſenſerim:euentuſq; magis nři cõſilii:q̃ cõſiliũ repꝓhendať:& qm̃ ꝓſtitimus qd̃ debuimus:moderate qd̃ euenit feramus.❡ Nõ ero:mortu⁹ fuero.❡ Senſu carebo:nõ ſentiā ampli⁹ aliqd uel mali uel boni.γλαυκας εις αθηνας.Id puerbium ī eos dici ſolet:q ſapiẽtioribus dare cõſiliũ uolunt.Sonant.n.uerba latino ſermõe noctuā ad athenas:& ſupplendum eſt uerbũ porto:& ſic dicẽdũ:porto noctuā ad athenas:hoc eſt philoſophica ꝓcepta ad te uiꝝ ſapiẽtiſſimũ mitto q es athenis ubi ē ſtudiũ ſapiẽtiæ:& ī eos ẽt tale puerbiũ dici ꝓt:q res uenales aliquo deferunt nihil ſibi fruct⁹ allaturas:tanq̃ ſi noctuas athenas ducát ad uẽdẽdum:qd̃ tñ nõ multũ facit ad rē.γλαυξ χοσ ãt noctuā ſignificat q̃ ꝓlurimum abundare dñr athenæ:hinc datus ē locus huius puerbii & fabulæ:ut noctua ī tutela mineruæ: q̃ atheīs coliť eē dicať:ut coru⁹ ī tutela ē apollinis:& pauo iunõis:Ciconia cõcordiæ.Et tale puerbiũ ē illud: qd̃ ut ait Cleãder ī ſcdo puerbioꝝ:hercules adoniſ ſtatuā ꝯſpicatus dixit ꝙ poſtea:ī eos dici cœpitq; potẽtiorib⁹ & ſapiẽtiorib⁹ aduerſari uolunt.Q d Theocrit⁹ poſuit ī apolico:ut quẽ nos latinum fecim⁹:& húc uerſum ita traduxim⁹.Cecropiā ꝯtra ſus ē:tẽditq; mineruā:ē & aliud ut dr̃ Sus mineruā dicet.Et itē aliđ ab hercule tractum:qd̃ idē Theocrit⁹ ſcripſit ut Is.n.quũ ī macedõia Diõ urbē ītraſſet:uidit multos ex quodā ſacello ꝓdeũtes:& uolēs ipſe & īgredi:cui nā dicatum eẽt īterrogauit:quumq; audiuiſſet Adoni rñdit hoc ē nihil ſacrum: q dē nulla re dignũ:delectāť græci hmõi puerbiis multum:ut ē illud. Ad ſcolum nec ipſe uades:nec alteri comes ibi.Eſt.n.Scolus ī ora Aſopia pagus ſub Citherõe loc⁹ iniocũdus & aſper.Itē q Crotoniataꝝ poſtrem⁹ ē:is reliquoꝝ græcoꝝ prim⁹.Itē Crotõe ſalubri⁹ aſſerit:& aduerſus īcredulos.Tale puerbium. i.hoc re apud Sagram geſta uerius eſt.Item hero eſt Temeſe higrium ſibi dicat nemo:item in eos qui diſſimulant ſcire qd ſciunt.Cretes neſcit pelagus.❡ Tu:Articulus:& ait Torquatũ & oīa eius ſibi fore:quoad uixerit maximæ curæ.

Oui qd:Huius epiſtolæ argumẽtũ paꝝ diſtat a ſupiorib⁹:oñdit.n.Ci.magnũ īpẽdeř piculũ ex bellis ciuilib⁹ utercũq; ſit futurus uictor:poſtea uero cõſolať Torq̃tũ fere iiſdē rõnib⁹:qbus conſolatus eſt in aliis epiſtolis & maxime in prima huius libri.❡ Si quid eſſet.ſ.noui.❡ Difficile:quia futurum:nulla eſt ſcientia.❡ Poſſis:pro poſſit aliquis.❡ Accedere propius.ſ.non oīno diuinare uerum:tamen non longe aberrare.❡ Coniectura:collatione multarum rerum:nam coniicere eſt ſimul iacere inde coniectura dr̃ quotiens multa concurrunt ad demonſtrationē alicuius rei:uide Ci.primo li.rhetoricoꝝ ad Herẽnium:ubi tractat de ꝑtibus cõiecturalis cõſtitutiõis.❡ Eiuſmõi:ta^lis naturæ & cõditiõis.❡ Exitus: Cõiceſ finis:multa.n.ſunt quoꝝ exitus nõ põt cõiecturis depꝛhẽdi:multa quoꝝ põt.❡ Prouideri:ꝓſpici:multo añ Coniectura aduerti.❡ Nõ diuturnũ:ī.lõgum.ſ.fore.❡ Secus:aliter qui putát fore diuturnum.❡ Mars cõis:ſubaudi ſit.

¶ Vtrinq;:ex utraq; parte & Pompeianoꝝ & Caeſarianoꝝ. ¶ Vtercũq;:uel Caeſar:uel Pompeius:q̄uis multi ſentiant eum iá interiiſſe & Q. n. Põpeium ſuſcepiſſe bellũ poſt mortem patris:nam in epiſtola ſequenti dicit Ci. poſtremo is uir interiit &c. ¶ Non ſit miſeꝝ:qa utercũq; hẽt maximas copias iter uictorias: qa utercũq; uicerit opinant̃ hoies uictoriá fore crudelẽ. ¶ Alteros:Põpeianos. ¶ Sumus expti: re ipſa cognouimus q̃ ſint inſolẽtes. ¶ Iratus:qa negatus eſt ei triũphus. ¶ Victor:quia ẽt ſi ſit bonus:neceſſe eſt quodámodo ut fiat inſolens & immoderatus. ¶ Armatus:& ob id erit crudelior:oĩa.n.emphaſim habet. ¶ Hoc loco: tum debeat Ci. conſolari Torquatum:& hæc dicat:q̃ dolorem afferát:excuſat ſe quare id faciat: & affert conſolationem:quam diximus ab eo uſurpari de conſcientia recte uolũtatis. ¶ A qua:culpa. ¶ Abſumus:ſumus remoti. ¶ Euentus:quia q̄uis bonum cõſiliũ cœperimus:tñ nobis male euenit. ¶ Præſtitimus:effecimus.ſ.patriæ:& ciuibus nr̃is. ¶ Non ſumo:non aſſumo:nec capio. ¶ Maioris ingenii:q̃ ſit meum:qa dixit ad Marcellũ:ſint tanta mala reip.te frangũt: non ita abundo ingenio ut te conſoler. ¶ Virtutis: fortitudinis. ¶ Cuius:cuilibet ẽt qui non ſit ualde doctus. ¶ Docere:probare: oſtendere rõnibus. ¶ Eius: Caeſ. ¶ Sẽtẽtia:iudiciũ:uel deliberatio. ¶ Non eſt dubia: quia non dubito quin ſentiat de oĩ no reſtituẽdum in patriá. ¶ De illis:Pompeianis. ¶ Non arbitror te expectare: quia tuipſe ſcis quid ſentiá. ¶ Reliquũ eſt: quũ non debeas deſperare de ſalute tua:reliquũ eſt ut nihil debeat te cruciare:niſi ꝙ abſis a tuis: & præcipue a filiis tuis:qui ſunt iucundiſſimi pueri. ¶ Ab his pueris:filiis ſuis. ¶ Feſtiuius:iucundius:lætius. ¶ Vt ſcripſi antea:in pria epiſtola. ¶ Videre q̃ audire:quia ut ſupra dixit:oculi augent dolorem. ¶ Obiecti:ſuppoſiti. ¶ Litteræ ſtudium ſtaꝝ:ut ſæpe ſupra dixit longinquitas tpis: qa ut ſupra ſcripſit Seruius Sulpitius. Nullus eſt dolor:quem longinquitas tpis non minuat atq; molliat. ¶ Me uidiſſe.ſ.mala reip.futura. ¶ Q uáuis:quamlibet. ¶ In qua cõditione:etiam cum aliquo damno noſtro. ¶ Caſu non diuinatione mea:nõ enim ita euenit:quia diuinauerim.ſed caſu: ideſt quia ita fortuna tulit. ¶ Inam laude: quo dicat ante alios præuidiſſe hæc futura. ¶ Deinde alia cõſolatio: quæ ad utrunq; pertinet:dicit Cic. ꝙ ſi eſſet moriturus non uidet rempu.ita florẽtem ut pigeat eã relinquere:magis enim inuiti deſerimus res ꝓſperas: & quibus delectamur q̃ aduerſas. Hora. ſi quid mirabere pones inuitus. ¶ Commune tecum: quia hæc conſolatio ita pertinet ad me ſicut ad te. ¶ Ad exitum uitæ: ad mortem. ¶ Non auellar:non abſtrahar:non ſeparabor. ¶ Ab ea: a tali. ¶ Q ua doleam eſſe carendũ: quia eſt miſerrima:& nullus eſt dolor carere rebus miſeris. ¶ Sine ullo ſenſu: quia ut in præcedenti epiſtola dixit. ¶ Si non ero:ſenſu omnino carebo. ¶ Aetas ſenilis: quæ magis contemnit mortem: ut anchiſes apud Virgi. Acta curſu naturali functa. ¶ Curſu ſuo:eſt enim uita hominis quaſi curſus quidá: ut Paulus apoſtolus. Omnes quidem currimus: ſed unus accipit brauium: ¶ Vim: uiolentiam ſcilicet mortis. ¶ In eo: in ea re:in ſenecta. ut ipſe in Catone maiore inquit. Nihil eſt tam naturale quam ſenibus mori. ¶ Is uir:Pompeius.

Snia

utriq; copiæ:ita paratæ ad pugnãdũ ẽẽ dñr ut utercũq; uicerit nõ ſit miſeꝝ futuꝝ. Illa in dies ſingulos magis magiſq; opinio hoĩum cõfirmat̃:ẽt ſi iter cãs armorum aliq̃tulum iterſit:tñ iter uictorias nõ multum interfutuꝝ. Alteros ꝓpemodũ iá ſumus expti. De altero nẽo eſt qn cogitet:quã ſit metuendus irat9 uictor armat9. Hoc loco ſi uideor augere dolorẽ tuũ: quẽ cõſolãdo leuare debebá:fateor me cõium maloꝝ cõſolationẽ nullá iuẽire pter illá:q̃ tñ ſi poſſis eá ſuſcipe maxia ẽ:q̃q; ego quotidie magis utor. Cõſciam rectæ uolũtatis maximã cõſolationem eſſe reꝝ icõmodaꝝ:nec eſſe ullũ magnũ malũ pter culpã:a q̃ qñ tñ abſum9:ut ẽt optie ſenſerim9: euentuſq; magis nr̃i cõſilii q̃ cõſiliũ rephendat̃:& qñ pſtitimus qđ debuimus:moderate qđ euenit feramus. Sed hoc mihi tñ nõ ſumo:ut te conſoler de cõibus miſeriis q̃ ad cõſolãdum maioris igenii:& ad ferendũ ſingularis uirtutis indigent. Illud cuius facile eſt docerẽ: cur pcipue tu [illegible] te nihil debeas. Eius.n. q tardior ĩ te leuãdo fuit [illegible] forte putaremus:nõ eſt mihi dubia de tua ſalute ſnĩa:de illis át nõ arbitror te expectare qd ſentiá. Reliquũ eſt ut te angat & abſis a tuis tãdiu res moleſta ab his pſerti pueris:qbus põt eſſe nihil feſtiui9. Sed ut antea ad te ſcripſi tps eſt hoĩ:ut ſuá q̄ſq; conditionem miſerrimá putet:& ubi q̄ſq; ſit: ibi eſſe minime uelit. Equidem nos ꝙ Romæ ſumus miſerrimum eſſe duco:nõ ſolum ꝙ in oĩbus malis acerbi9 eſt uidere q̃ audire:ſed etiá ꝙ ad oẽs caſus ſubitorũ periculoꝝ magis obiecti ſumus: q̃ſi abeſſemus & ſi me ipm cõſolatorem tuũ nõ tñ lr̃æ quibus ſemp ſtudui q̃tum lõginquitas tpis mitigauit:q̃to fueri dolorẽ meminiſti. In quo prima cõſolatio eſt me uidiſſe priuſq̃ cæteros qui cupiebá:q̃uis iniquæ cõditõe pacẽ. Q đ etſi caſu nõ diuinatiõe mea factum eſt. tamen hac inani prudentiæ laude delector. Deinde ꝙ mihi ad cõſolationẽ cõe tecum ẽ: ſi iam uocer ad exitũ uitæ:non ab ea rep. auellar:qua carendum eſſe doleá. Præſertĩ quum id ſine ullo ſenſu futuꝝ ſit. Adiuuat me ætas & acta iam uita:quæ cum curſu ſuo bñ confecto delectat̃:tum uetat in eo uim timere:quo nos iam natura ipſa pene pduxerit. Poſtremo is uir

¶ Vel ii uiri:

¶ Vel ii uiri: correctio ẽ: qa alii multi ĩterierãt: nõ ꝙ Põ. ĩ pugna ſit ĩteremptus: ſed qꝛ mortuus ẽ tpe belli in ægypto a Ptolæmeo iuſſus interfici: bellũ aũt ꝑ toto tpe quo pugnaꝛ & geruntꝛ ꝓlia accipitꝛ: ut bellũ troianũ Bellum
fuit decẽ ãnoꝝ. Præliũ uero eſt ipſe conflictus. ¶ Impudẽtia: temeritas. ¶ Recuſare: nõ accipe. ¶ Propono Præliũ
mihi: aĩo cogito. ¶ Impẽdere: imminere. ¶ Deſino. ſ. metuere. ¶ Id ipẽdat: id ĩmineat: id ſit futuꝝ. ſ. mors.
¶ In quo. in qua morte. ¶ Finis: doloris: qa ut dicit Hora. Mors ultima linea reꝝ ẽ. ¶ Plura q̃ fuit ne. qa ſcio te eẽ aĩ fortiſſimi: & es in ea urbe ubi hæc optime traduntꝛ. ¶ Loquacitas: naturalis loquẽdi abũdãtia. ¶ Beni

uel etiam ii uiri hoc bello occiderũt: ut impudentia uideatꝛ eãdẽ fortunã: ſi res cogat: recuſare. Eqdẽ mihi oĩa ꝓpono: nec ullũ eſt tñ malũ qꝺ nõ putem impendere. Sed quũ plus in me tuendo mali ſit: q̃ in ipſo illo qꝺ timetꝛ deſino: ꝑſertim cũ id ĩpendat ĩ quo nõ mõ dolor nullus: uerũ finis ẽt doloris futurus ſit. Sed hæc ſatis multa: uel plura potius q̃ neceſſe fuit: facit aũt loquacitas mea: ſed beniuolẽtia longiores epiſtolas. Seruium diſceſſiſſe Athenis moleſte tuli. Nõ. n. dubito qn magnæ tibi leuatiõi ſit ſolitus eſſe quottidianꝰ cõgreſſus & ſmo: tũ familiariſſimi hoĩs tũ optimi & prudẽtiſſimi uiri. Tu uelim te ut debes & ut ſoles tua uirtute ſuſtẽtes. Ego q̃ te uelle: q̃q; ad te & ad tuos ptĩnere arbitrabor: oĩa ſtudioſe diligẽterq; curabo: quæ quum faciam beniuolẽtiam tuam erga me imitabor: merita non aſſequar. Vale.

M.T.C. Aulo Cæcinæ. S.D.

QVoniẽſcũq; filiũ tuum uideo: uideo aũt fere quottidie: polliceor ei ſtudiũ qdem meũ & opam ſine ulla exceptiõe aut laboris aut occupationis aut tpis. Gratiam aũt atq; auctoritatẽ cũ hac exceptiõe quãtũ ualeã: quãtumq; poſſim. Liber tuus & lectus eſt: & legitꝛ a me diligenter: & cuſtoditur diligẽtiſſime. Res & fortunæ tuæ mihi maximæ curæ ſunt. Quæ quidem quottidie faciliores mihi & meliores uidentur: multiſq; uideo magnæ eſſe curæ quoꝝ de ſtudio: & de ſua ſpe filium ad te ꝑſcripſiſſe certe ſcio. His aũt de rebus quas cõiectura cõſequi poſſumus: non mihi ſumo ut mihi plus ipſe ꝓſpiciã q̃ te uidere & intelligere mihi ꝑſuaſerim. Sed tñ qa fieri põt: ut tu ea ꝑturbatiõe aĩo cogites: puto eſſe meum qd ſentiã exponere. Ex natura reꝝ eſt: & is curſus temporꝝ: ut nõ poſſit: iſta aut tibi: aut cæteris fortuna eſſe diuturna: neq; hærere in tam bona cã: & in tam bonis ciuibus tã acerba iniuria. Quare ad eã ſpẽ quã extra ordinẽ de te ipſo habemus: non ſolum pp dignitatẽ & uirtutẽ tuam. hæc. n. ornamẽta ſunt tibi ẽt cũ aliis cõia. Accedũt tua præcipua pp eximium ingenium ſummãq; uirtutẽ: cui mehercule hic cuius in ptãte ſumus: multũ tribuit. Itaq; ne punctum qdem tpis in ipſa fortuna fuiſſes: niſi eo ipſo

uolẽtia: q̃ te ꝯplector: ex abũdãtia. n. cordis os loquitꝛ. ¶ Seruiũ: Sul. ¶ Leuatiõi: diminutiõi curaꝝ & recreatiõi. ¶ Cõgreſſus: cõſuetudo: Cõgreſ ſus
conuerſatio. ¶ Tũ. i. &. ¶ Suſtẽtes: forte ꝑbeas nõ ſinas te cadere aĩo. ¶ Quæ cũ fa. ut ſtudioſe & diligẽter curẽ oĩa q̃ ad te ptĩeãt. ¶ Imitabor be. tuã er. me. i. oñdã me bẽiuolũ ĩ te: ſicũ tu fuiſti ĩ me. ¶ Nõ aſſe. nõ æq̃bo. ſ. ſtudio & diligentia mea. ¶ Merita: officia mihi ꝑſtita. i. nũq̃ potero facerꝛ tm̃: q̃tũ tu de me meritus es.

QVoniẽſcũq;. A. Cæcina uir ꝑſtãtiſſimi ĩgenii Põpeianaꝝ ptiũ ſtudioſiſſimꝰ ſcripſerat q̃ iuis tpibꝰ eẽnt geſta & laudauerat multos ciues: q reip. ſtudioſi fuiſſent multos q eã oppugnaſſent notauerat: dãnauerat & ꝑcipue Cæ. q cõtra eã arma mouiſſet & oppugnaſſet. Quãobrẽ Cæ. interdixerat ei ptriã: ſicut & multis aliis. Quũ igitur uæhemẽter angeretꝛ & cruciaretꝛ Cæcina deſiderio ptriæ & ſuoꝝ. Ci. hac epla eũ cõſolatꝛ ferre eiſdẽ rõnibꝰ qbꝰ ꝯſolatꝰ ẽ Torquatũ: oñdẽs eũ nõ poſſe eẽ diutius in his malis. Poſtremo pollicetꝛ oĩa ſuo ipi Cæcinæ & eius filiis. ¶ Video aũt fere quo. parentheſis eſt: qa potuiſſet dicere Cæcina filiũ ſuũ raro uideri a Ci. & iõ raro ꝓmitti ſtudiũ ſuũ. ¶ Studiũ: diligẽtiã: & uoluntatẽ. ¶ Sine excep. i. nõ excipiendo laborẽ: aut occupatiõem aliquã meã: aut tps aliqd qa nolo qd habeat reſpectũ alicuius rei. ¶ Gratiã: quæ eſt mihi apud Cæſarẽ & alios: ſubaudi polliceor. ¶ Cũ hac exce. i. nõ abſolute ei ꝓmitto ſed ſolũ inquãtũ poſſum: qa iminuta eſt aliq̃tulum auctoritas mea. ¶ Liber tuus: quẽ miſiſti mihi uidẽdũ. ¶ Cuſtoditꝛ: ſeruatꝛ ne exeat in manꝰ alicuius. ¶ Meliores. i. melioris ꝯditõis.
¶ Video ma. eſſe cu. ſ. res fortunas tuas. ¶ De ſtu. quo. ſ. multoꝝ qbꝰ res tuæ ſũt curæ. ¶ Filiũ tuum. ¶ Fieri põt. i. eſt poſſibile. ¶ Ea: eas res tuas. ¶ Per. ſ. quã ego. ¶ Quid ſen. qd iudicẽ: qd in aĩo hẽam. ¶ Curſus: diſpoſitio. ¶ Is: talis. ¶ Iſta: mala & aduerſa. ¶ Et cæ. qui ſunt exules ſicut tu. ¶ Hærere: permanere: fixa eſſe.
¶ Tã acer. ut priuet te ptria & aſpectu tuorũ.
¶ Extra or. i. ꝑter ordinẽ & nũeꝝ alioꝝ. ¶ Accedũt: adiũgitꝛ. ¶ Hæc. n. or. ſ. dignitas & uirtꝰ: eſt aũt parẽtheſis. ¶ Præcipua: tua q̃ ſũt tua peculiaria & nõ cõia cũ aliis. ¶ Ingẽiũ: uĩ ĩnatã ad oĩa pcipiẽda. ¶ Virtutẽ: hic accipit uirtutẽ ꝑ aĩ fortitudĩe ut ſæpe ſupra uidimꝰ: ẽ ãt ordo: q̃re tua ꝑcipua pp eximiũ ĩgẽiũ atq; uirtutẽ accedũt ad eã ſpẽ quã hẽmꝰ &c. ¶ Cui: igẽio & uirtuti: nã ſupra ad Mar. dixit. Sed mihi crede ẽt is q oĩa tenet: fauet ĩgẽiis. ¶ Hic: cæ. ¶ Tribuit: ꝑbet aucto. & ho. ¶ Pũctũ: momẽtũ: pũctꝰ. n. Pũctus
& pũctũ utrũq;. n. dr: tẽs ẽ mĩma: itaq; põitꝛ ꝑ Pũctũ
momẽto & ꝑiculis tpis uel horæ. Ho. ĩ epi. Ni

ET ſi mihi: Titus Ruffus Ci.qſtor fuerat in Cilicia ante Calū Cælium.quē Ci.diſcedens qſtorē reliq rat:ut libro.ii.ad Cæliū Ruffum ſcriptū uidimus:& ultima eiuſdē libri epſa.Cū igit̄ ut multis in locis diximus.Cice.ex puincia Romā reuerſus incidiſſet in diſcordias ciuiles:& diſſenſionē Cæſaris & Pōpeii ſtudioſus reipublicæ hortat⁹ fuerat hūc.T.Ruffum:ut adhæreret ptib⁹ Pōpeii:& reipu.qd idē latē:er hac epſa facit:oñdēs id eē uiri bōi & fortis:neq; eū aliter facer̄ debere:qd ſi inſtituerit facere hortat̄ ut ad ſe ueniat.❡ Quin:ut nō.❡ Extat:appet:eminet.❡ Studioſiorē:diligētiorē.❡ Quin in puincia: in Cilicia: ubi fueras qſtor meus.❡ Ad offm̄ puinciale.i. ad id quod in puincia mihi tribuiſti ſicut debebas.❡ Nihil addi:qa officio tuo erga me cumulatiſſime ſatiſfeciſti.❡ Quo:pp qd.❡ Liben⁹: largius & apertius.i.licet nihil poſſet addi ad id qd feciſti erga me in puincia:ut iudiciū tuū & bona uolūtas in me poſſet eē clarior & manifeſtior.❡ Expectatū: deſideratum.❡ Amanter: cū amore.❡ Cecidiſſet:pro accidiſſet.❡ Ac:q̄.❡ Cōſilio:qd dediſſem tibi.❡ Iudicii:opinionis certæ & ppoſiti cuiuſdam.❡ Officii:debiti.❡ Iudicii:declarat utrūq; quum & ex iudicio & ex offō eius magnū fructum accepit.❡ Fortes: magni ai.❡ Boni:iuſti:qa iuſtitia ipſa ē ex qua uiri boni dnr.❡ Rectū:honeſtū:& cū uirtute: id.n.ſolum a uiro bono debet exiſtimari utile.❡ Officii: ſubaudi magnum fructum accepi.❡ Quod:quia.❡ Polliceris fore.i.qa promittis te futuȝ mecum quicquid deliberaſſem facere.❡ Quo:qua re:q ſis futurus mecum.❡ Tibi ho.qa laudaberis eſſe ſecutus id qd ego deliberauero:neq; diſſenſiſſe a pſilio meo.❡ Mihi:dicit Cice.ſe iādiu accepiſſe conſiliū ſuū:& deliberaſſe qd ſit agendū:de quo dicit ſe hucuſq; nihil ſcripſiſſe ad.T.Ruffum:nō qd eū cælare uoluerit conſiliū ſuū:ſed ne cōicando uideret̄ eū uel admonere:uel poti⁹ petere & efflagitare: ut idē ille faceret:& Ci.decreuiſſet facere:nā cū alicui amico dicimus qd pſtituerim⁹ facere:uidemur quodāmō eū admonere:uel petere:ut idē ipſe faciat.❡ Cōicatio:pticipatio tecū.❡ Tali tēpore:ita miſero quo non poſſumus ſine labore & periculo aliquid deliberare:ut oſtendit epiſtola ii.libri.iiii.ad Sulpitiū.Oīno cum miſerior res nunquam acciditurum ne deliberatio quidē difficilior:nihil.n.cōſtitui poteſt quod non incurrat in magnam aliquam difficultatē.❡ Quaſi quædam.i.quodāmodo tacita.❡ Admonitio: ſignificatio.❡ Coeundā:cōiungendā.❡ Cum uero:dixit Cice.ſe antea uoluiſſe ad eū ſcribere de cōſilio ſuo:ne uideret̄ eū petere in ſocietatē laboris & periculi.Nūc uero dicit:q cū ex eius litteris cognouerit eius uolūtatem & beniuolentiā promptam erga ſe:quia ſcripſerat Ruffus ſe eſſe facturum quicquid Cice.placuiſſet: libēter eius talem animum amplectitur & hortatur ut ita faciat:qd ſi fecerit dicit ſe habituȝ magnam graȝ.❡ Ea uolūtas:ea diſpō ai:ut ſis futur⁹ mecū qcqd cōſilii cœperi.❡ Amplector:accipio & gratū habeo.❡ Talē ani.talē diſpōnē aī tui.❡ Sed ita:cū hac pdiōe:ſubaudi āplector talē aium.❡ Nō.n.parēthesis ē.❡ Nō dimiuā pu.i.nō ipudēter a te petā:ſed modeſte.❡ Hēbo gra.debēbo ero obligat⁹.❡ Ignoſcā:dabo ueniā.❡ Alteȝ.ſ.ſi feceris.❡ Timore.ſ.nō potuiſſe negare.❡ Alteȝ.ſ.ſi feceris.❡ Res ma.q̄ pſtitui facere.❡ Qd re.ſit ap.ſic ſupra ad Seruiū Sulpitiū ſi qd rectiſſimū ſit q̄tim⁹:pſpicuū ē:ſi qd maxie expediat:obſcuȝ:ſin hi ſumus:q eē debem⁹:ut nihil arbitremur expedire niſi qd rectū honeſtūq; ſit:nō pōt eē dubiū:qd nobis faciēdū ſit.Eūdē igit̄ ſenſū hoc loco Ci.pſeqt̄.❡ Quæ cōſilia mea.❡ Eodē mō:quo.ſ.mihi placet.❡ Cōtinuo:ſtatī.❡ Poteris.ſ.uenir̄ ad me.❡ Quicqd ſta.i.qcqd deliberaueris.ſ.uel ſeq cōſiliū meū:uel nō ſequi.❡ Sin id qd opto:ſubaudi ſtatueris:ut ſequaris conſiliū meū.
❡ Quomodo:ut

Quin

Extat

Quo

Amāter

Amplector

Continuo

ET ſi mihi nunq̄ dubiū fuit:qn tibi eēm cariſſim⁹:tñ quottidie magis id pſpicio.Extatq; id qd mihi oñderas qbuſdā lr̄is hoc te ſtudioſiorē i me colēdo fore:q̄ in puīcia fuiſſes:& ſi meo iudicio nihil ad tuū puinciale offm̄ addi pōt quo liberi⁹ iudiciū eē poſſet tuum.Itaq; me & ſupiores lr̄æ tuæ admodū delectarūt:qb⁹ & expectatum meū aduētū abs te amāter uidebā:& cū aliter res cecidiſſet ac putaſſes:& meo cōſilio magnope eē lætatū:& his pximis lr̄is magnū cœpi fructū & iudicii & officii tui.Iudicii qd intelligo te id qd oēs fortes ac boni uiri facere debēt:nihil putare utile eē niſi qd rectū honeſtūq; ſit.Officii qd mecū qdcunq; cœpiſſē cōſilii pollicens fore.Quo neq; mihi grati⁹:neq; ut ego arbitror tibi honeſtius eſſe qcq̄ pōt.Mihi conſilium captum iamdiu eſt:de quo ad te non quo cælādus eſſes:nihil ſcripſi antea:ſed quia communicatio cōſilii tali tpe:quaſi q̄dā admonitio uī eē officii: uel potius efflagitatio ad coeundā ſocietatē:uel periculi:uel laboris.Quū uero ea tua ſit uoluntas:humanitas:beniuolētia erga me:libēter amplector talē animum:ſed ita:non.n.dimittam pudorem in rogādo meum.Si feceris id qd oſtēdis:magnā habebo gratiā:ſi non feceris ignoſcā:& alteȝ timori alterum mihi te negare nō potuiſſe arbitrabor.Eſt.n.res profecto maxima:qd rectum ſit apparet: quid expediat obſcuȝ eſt.Ita tñ ut ſi nos hi ſumus q eē debem⁹.i. ſtudio digni:ac lr̄is noſtris dubitar̄ nō poſſum⁹:qn ea maxime cōducāt q̄ ſūt rectiſſima: qd tibi ſi ſimul placebit:ſtatī ad me uenies:ſin idē placebit atq; eodē modo:nec continuo poteris:oīa tibi ut nota ſint faciam:quicquid ſtatueris:te mihi amicum:ſin id qd opto:etiam amiciſſimum iudicabo. Vale.

M.T.C.Ruffo S.D.

QVomodo: ut in p̃cedenti epiſtola diximus: Ruffus fuerat q̃ſtor Ci. in ꝓuincia: quũ eſſet facienda rõ pecuniarũ ꝓuincialiũ inter q̃ſtorẽ & ꝓconſulẽ uel imꝑatorem Ciceronẽ: Ci. reliquerat id negocium ſeruo ſcribæ & cancellario ſuo & ipſi Ruffo: ſed poſtea ſcripſerat ſe Ruffus fuiſſe deceptuꝫ in rõnibus: & factũ eſſe cõtra utilitatẽ & auctoritatẽ ſuam: itaq; Ci. hac epiſtola ſe excuſat: qđ Ruffus neq; a ſe: neq; a ſeruo ſuo ſcienter ſit deceptus. Deinde rñdet ad q̃dã alia: q̃ ad hanc pecuniã ꝑtinebãt. Hæc epiſtola q̃uis ſit inuoluta ſatis & obſcura: & a multis p̃termitti ſoleat: q̃a parũ hẽt ſuauitatis: tñ dabo opam ut q̃ op

QVõ potuiſſem te cõueniſſẽ: ſi eo quo cõſtitueras uenire uoluiſſes. Quare & ſi mei cõmodi cã cõmouere me noluiſti: tñ ita exiſtimes uelĩ: me añ latuꝫ fuiſſe: ſi ad me ueniſſes: uoluntatẽ tuã cõmodo meo ad ea q̃ ſcripſiſti: cõmodi9 eqdẽ poſſẽ de ſingulis ad te breui ſcribere: ſi mihi Tullius ſcriba meus adeſſet: a quo mihi exploratũ ẽ ĩ rõnib9 dũtaxat referẽdis. De cæteris reb9 affirmare nõ poſſũ: nihil eũ feciſſe ſcientẽ: qđ eẽt cõtra aut rẽ: aut exiſtimationẽ tuã. Deinde ſi ronũ referendaꝝ ius uetus & mos antiquus maneret me relaturũ rõnes: niſi tecũ pro cõiũctione nr̃æ neceſſitudinis cõtuliſſem feciſſemq; nõ fuiſſe. Quid igit̃ feciſſem ad urbẽ: ſi conſuetudo priſtina maneret: id qñ lege Iulia. ſ. relinq̃re rationes in ꝓuincia: neceſſe erat: eaſdẽq; totidẽ uerbis referre ad ærariũ: feci in prouincia: neq; ita feci ut ad meũ arbitrium adducerem: ſed tribui tibi tãtum quãtũ me tribuiſſe nunq̃ pœnitebit: totũ. n. ſcribam meũ: quẽ tibi uideo nũc eſſe ſuſpectũ: tibi tradidi: ut ei. M. Mindiũ fratrem tuũ adiunxiſti: rõnes cõfectæ me abſẽte ſunt tecũ: ad quas ego nihil adhibui p̃ter lectionem: ita accepi librũ a meo ſeruo ſcriba: ut eũdẽ acceperim a fratre tuo. Si honos: is fuit: maiorem tibi gerere nõ potui: ſi fides maiorẽ tibi habui q̃ penc ipſi mihi. Si prouidendũ fuit: ne quid aliter ac tibi & honeſtũ & utile eſſet referret̃: nõ habui cui potius id negocii darem q̃ Tullio ſcribæ. Illud quidẽ certũ factũ eſt qđ lex iubebat: ut apud duas ciuitates Laodicẽſem Apamenſem: q̃ maxime uidebãtur: qũo ita neceſſe erat rõnes cõfectas: & cõſolidatas ſolutas deponeremus. Itaq; huic loco primũ reſpondeo: me q̃ q̃ iuſtis de cauſis rationes deferre properarim: tñ te expectaturum fuiſſe: niſi in prouinciæ relictas rõnes

time fieri poterit declaret̃. ❡ Quõ: quacũq; rõne. i. &t ſi cũ maximo ĩcõmodo meo fuiſſem id facturus: & ut uulgo dicimus: ſi q̃tuor pedibus ad te uenire neceſſe fuiſſet. ❡ Conſtitueras: decreueras: cõſtituerat. n. ſe uẽtuꝝ in quẽdã locuꝫ ad Ci. neq; uenit. ❡ Cõmouere: eẽ mihi ĩpedimento & ꝑturbationi ſi ueniſſes: nam ſcripſerat Ruffus ſe nõ ueniſſe: ne eẽt incõmodus Ci. Ci. aũt dicit: φ ſi ueniſſet p̃poſuiſſet eius uolũtateꝫ oĩ cõmodo ſuo. ❡ Ante latu. ꝑpoſiturũ. ❡ Scriba. i. cãcellarius: nomẽ eſt officii. ❡ Exploratũ: certũ hoc dicit ſe certo ſcire ſcribã ſuũ nihil feciſſe cõtra Ruffum in rõnibus referẽdis. Nã de cæteris dicit ſe nõ audere affirmare. ❡ Rõnibus: calculationibus: pecuniã prouincialiũ. ❡ Duntaxat: ſolũmodo. ❡ Referẽdis: reddendis: cõputandis. ❡ De cæteris affirmare non põſſum: parentheſis eſt. ❡ Sciẽtem: φ ſciret: niſi fortaſſe fecerit per ignorãtiã. ❡ Rẽ: utilitatẽ. ❡ Exiſtimationem: auctoritatẽ: reputationem. ❡ Dein: pro deinde: dicit Cic. φ ſi ſeruaret̃ ius & uetus mos antiquus referẽdaꝝ rõnum: nunq̃ retuliſſet rationes cũ Ruffo: niſi feciſſet gratia cõiũctionis & amicitiæ: quia ueteri more nõ tenebat̃ imperator aut p̃ſes ꝓuinciæ referre rõnẽ cum q̃ſtore ſed poſtea lege Iulia id cautũ eſt: ut relinquerẽtur rõnes in ꝓuincia in aliq̃ ex primis urbib9 ꝓuinciæ: ut apparet lib. ii. ad Caniniũ Saluſtiũ in epĩa quæ incipit Litteras a te. ſed copia ipſaruꝫ rõnũ q̃ relinq̃bant̃ in ꝓuincia: deferebat̃ ro. & referebatur ad ærariũ roma. ita ut unũ exẽplum eſſet in ꝓuincia: alterũ Romæ in ærario: ut paulo infra uidebit̃. ❡ Deim pro deinde & ſubaudi ſcito uel poſſum ſcribere me nõ fuiſſe relaturũ rõnes. ❡ Cõtuliſſem: ſimul calculaſſem & tractaſſem. ❡ Quid igit̃: ponit obiectionẽ ſibiipſi & eã ſoluit. ❡ Ad urbẽ: in urbe: & eſt ſolutio obiectionis ideſt cũ fuiſſem in urbe: ſi conſuetudo priſtina maneret: feciſſem rõnem cuꝫ quæſtore urbano: non aũt cũ meo prouinciali. ❡ Quando. i. quoniã: & eſt ordo: feci id in ꝓuincia qñ lege Iulia neceſſe erat relinquere rõnes in prouincia: & referre eaſdẽ totidẽ uerbis ad ærariuꝫ: ubi ſeruabatur publica pecunia & theſaurus romanorũ: nã ab ære dr̃ ærariũ. ❡ Totideꝫ uerbis: ut nihil additũ nihil ue ĩminutũ eẽt: ut ſolet fieri ĩ exemplaribus q̃ fideliter extrahunt̃ uerbũ de uerbo. ❡ Ita: ea cã. ❡ Adducerẽ: traherem. ❡ Ad meuꝫ arbitriũ: ad id quod ego uellem. ❡ Tribui: tñ auctoritatis dedi. ❡ Totum: ut tu ueteris eo ſicut tibi placeret. ❡ Adiunxiſti: dediſti ſociũ: ut ipſi duo cõponerent rationes. ❡ Adhibui: appoſui. ❡ Præter le. q̃a ſolũ eas legi nihil aliud addidi. ❡ Ita: nulla re addita: ſicut frater tuus oñderat mihi librũ rõnũ: ita oſtenderat mihi ſeruus meus ſcriba: nulla re addita: aut ĩminuta. ❡ Si honos: nũc Ci. oñdit ſe feciſſe qcq̃d debuerit facere in ip̃m Ruffum. ❡ Tullio ſcribæ: q fuerat ſemp mecũ in ꝓuincia: & nouerat optime oĩa. ❡ Cõfectas: cõcluſas. ❡ Cõſolidatas: calculatione hincinde ꝯfirmatas: alii codices hñt cõſultas. i. ꝯſiderate deliberatas. ❡ Deponeremus: relinq̃rem9 ſub fide: uñ & depoſitũ dr̃ qcq̃d ſub fide alicui tradit̃: unde ſupra ad Caniniũ Saluſtiũ epiſtola p̃dicta: rõnes mei quæſtus nec uerũ fuit me tibi mittere: nec tamẽ erant cõfectæ: eas nos apameæ deponere cogitabamus: de apamæa & Laodicæa dictũ eſt eadẽ epiſtola: ❡ Neceſſe erat: ꝑpter legem Iuliã quæ ita cogebat. ❡ Deferre: romã.

Scriba

Duntaxat

Dein

Quãdo

Aerariũ

Deponere

Depoſitum

¶Prolatis.i.tanq̃ ſi fuiſſent lata in ærarium.Nam poſteaq̃ depoſuerat eas Apameæ:nihil poterat immutari.Et idem erant quaſi fuiſſent delatæ in ærarium.Itaq; fruſtra expectaſſet Ruffum.¶ Quãobrem:ſcripſerat q̃tum coniicimus Ruffus:ꝙ quum Valerius fuiſſet præs:& fideiuſſor pecuniæ Cice.itellexerat Vale.a Voluſio quod dam reuelatum fuiſſe fideiuſſione ꝙ Cice.negat eſſe uerum quia dicit ſe intellexiſſe a uiris peritis & præcipue a Camillo quodã & perito & ſibi amiciſſimo:obligationem non poſſe transferri a Valerio ad Voluſium:ſed Valerium & Valerianos fideiuſſores teneri:& eſſe obligatos.¶ Decuerunt me:demouſtrauerũt mihi.¶ In his.ſ.

Nomẽ peritis.i.inter eos.¶ Nomen:obligationem:de bitum proprie ſicut & Cice.in topicis:& Suetonius uſus eſt:& Aſconius interp̃tat̃.¶ Prædes:

Prædes, fideiuſſores:de hoc noie diximus lib.ii.in epi.q̃ incipit litteras a te:& eodem loco de Seſtertio.

Mãceps ¶Nomine:cauſa.¶ Mancipis:mãceps ut ſcribit Feſtus dicitur qui quicq̃ a populo emit:conduciturq;:quia manu ſublata ſignificat ſe auctorem emptionis eſſe &c.Mãcipes etiam ſunt publicanorum principes:qui quæſtus ſui cã decimas redimũt.¶ Laboro:curo.¶ Liberalitatis: ſubaudi fructu priuas.¶ Legatum:puto Voluſium intelligi.¶ Præfectum.ſ.fabrorum:ut uiſum eſt ſupra in epiſtolis ad Appiũ.¶ Leuatos: maxima calamitate.i.magnis incõmodis eſſe releuatos.¶ Id autem:attribuebat Ruffus potius ſcribæ Cice.q̃ ipſi Cice.Docuerat.n.Ci.obligationẽ pecuniæ non potuiſſe a Valerio ad eos transferri.¶ Diligentiæ : ſubaudi etiam fructu priuas. Dicebat enim officium quod fuerat a Cice.ad ſupradictos collatum:inſcienter ab ſeo eſſe collatum:quum id feciſſet eius ſcriba:Cicerone nihil ſciente.¶ Tanto pericu.quia agebatur de pecunia publica:pro qua fuiſſem obligatus pro eis:niſi iure eos leuaſſẽ.¶ Scribam te. ſubaudi exiſtimas.¶ Prudentiæ:ſubaudi fructu priuas:& ſic reſpondit omnibus partes quas ſupra propoſuit.¶ Inuita eſt ratio:inuentus mo-

Mulcta dus.¶ Mulcta:ideſt pœna:condẽnatio.¶ Depelleretur:admoueretur ne damnarẽtur.Hi enĩ ambo fideiuſſerant:& erant obligati pro ea pecunia.¶ Probant:animo & conſenſu.¶ Laudant:uerbis & uoce ipſa.¶ Verum ſcire:hoc dicit Cicero quaſi rem ſecretam.¶ Populum ſeruaret.i.non noceret populo.¶ De Luceio : hic etiam ut coniicimus:tractabat hanc pecuniam.¶ Auctore:ſuaſore.¶ In fauno:ideſt i templo: illic enim ſeruabatur pecunia.¶ Meo iuſſu:nõ autem ſolummodo iuſſu ſcribæ mei ſicut tu dicis.¶ Sextius:ſubaudi eſt uſus.¶ Aſcriberem: ſcriptura mea atteſtarer.¶ Grauiſſimis : maximis quæ non facile poſſunt corrumpi:nã fuerãt multi teſtes:erãt & alia ſigna q̃bus cognoſcebatur quod iuſſu Cice.illa pecunia fuerat a Ruffo poſita in fano:ſed uoluiſſet Ruffus quod Cice-

Teſtata ro aſcriberet ita eſſe.¶ Teſtata:quodam quaſi teſtimonio comprobata.¶ Cui data : ſubaudi fuerit:ideſt cui fuerit credita & cõmiſſa.¶ Quibus:tuis quia ambo ſcripſimus:ut Sextio daretur.¶ Veſtigiis:ſignis.¶ Impſſa:notata:ſignata.¶ Diſcrepabunt:different.¶ Si cauſa eſſet: ideſt ſi etiam haberem cauſam negandi:nõ ne

Nõgẽn garem:ſi tu nolles ꝙ negarem.¶ Nongentis:

Quingẽ nouem centum:ex integro & corrupto compo

u nitur : &quoniam nõ præcedit.c.cõmutatur in g.ut quingenti pro quinq; centum.

prolatis hẽrem. Quamobrẽ de Voluſio qd̾ ſcribis nõ eſt id rationũ:docuerũt.n.me periti hoies in his cũ oĩum peritiſſimus:tum mihi amiciſſimus.C.Camillus ad Voluſium transferri nomen a Valerio nõ potuiſſe p̃des ualeriãos teneri:neq; id erat ſeſtertiis. xxx.ut ſcribis ſed.xix. erat.n.curata nobis pecunia Valerii mãcipis nomine:ex qua reliquũ qd̾ erat i rationibus retuli.Sed ſic me & liberalitatis fructu priuas & diligentiæ:& ꝙ minime tñ laboro:& mediocris etiam prudẽtiæ liberalitatis quod maius ſcribæ mei beneficio q̃ meo legatum meum : præfectumq; meum.Quintum Leptam maxima calamitate leuatos:quum præſertim nõ deberent eſſe obligati diligentiæq; quod exiſtimas de tanto offõ meo : tãto etiam periculo:nec ſciſſe me quicquã:nec cogitaſſe. Scribã quicquid uoluiſſet:quum id mihi ne recitauiſſet quidem retuliſſe prudentiæ:quũ rẽ a me non inſipienter excogitatam quidem putas:nam & Voluſii liberãdi meũ fuit conſilium:& ut mulcta ta grauis Valerianis p̃dib⁹:ipſiq; tito Mario depelleretur a me inita rõ ẽ:q̃ q̃dem oẽs non ſolum ꝓbant:ſed ẽt laudant:& ſi uerũ ſcire uis hoc uni ſcribæ meo ĩtellexi ñ nimiũ placere. Sed ego putaui ẽẽ uiri boni quũ populum ſuum ſeruaret:conſulere fortunis tot amicorum uel ciuiũ.Nã de Luce eſt ita actũ:ut auctore Cn.Pompeio iſta pecunia i fano poneretur : id ego agnoui meo iuſſu eſſe factum qua pecunia Pompeius eſt uſus:ut tua:quam tamen depoſuerat Sexti⁹ ſed hæc ad te nihil intelligo pertinere.Illud me non aĩaduertiſſe moleſte ferrem : ut aſcriberẽ te in fano pecuniam iuſſu meo depoſuiſſe niſi iſta pecũia grauiſſimis eſſet certiſſimiſq; monumentis teſtata: cui data quo ſenatuſconſulto:quibus tuis:quibus meis litteris.Pompe.Sextio tradita eſſet quæ quum uiderem tot ueſtigiis impræſſa : ut in his errari non poſſet:non aſcripſi id qd̾ tua nihil referebat. Ego tamẽ aſcripſiſſe mallem qñ id te uideo deſiderare: ſicut ſcribis tibi id eſſe referẽdum idem ipſe ſentio:neq; in eo qcq̃ a meis rationib⁹ diſcrepabunt tuæ:addes enim tu meo iuſſu qd̾ ego nunquam addidi:nec cauſa eſt cur negẽ:nec ſi cã eẽt:& tu uelles negarẽ. Nã ſeſter

¶Frater tuus:

tiis nongẽtis milibus certe ita relatum eſt:ut tu ſiue
frater tuus referri uoluit:ſed ſi quid eſt quomodo de
Logeo parum gauiſum eſt:ꝙ ego in rationib9 refe
rendis etiam nũc corrigere poſſum:de eo mihi ſena
tuſconſulto non ſum uſus quid per leges liceat:con
ſiderãdum te certe in pecuniæ exactæ ita afferre ex
meis rõnibus relatis nõ oportuit:niſi quid me fallit:
ſunt enim alii peritiores. Illud caue dubites: qn ego
omnia faciam:quæ intereſſe tua:aut etiã uelle te exi-
ſtimẽ:ſi ullo modo facere poſſim. Quod ſcribis de
beneficiis:ſcito a me:& tribũos militares & p̄ſectos
& cõtubernales dũtaxat meos:delatos eſſe. In quo
q dem me ratio fefellit. Liberũ mihi tempus ad eos
defendendos exiſtimabã dari:poſtea certior ſum fa
ctus triginta diebus deferri neceſſe eſt:quibus rõnes
retuliſſẽ. Sane moleſte tuli nõ illa beneficia tuæ po
tius ambitioni reſeruata eſſe q̃ meæ:qui ãbitione ni-
hil uterer. De centurionibus tamen & de tribunorũ
militariũ contubernalibus res eſt in integro: genus
enim horũ beneficiorum definitum lege non erat.
Reliquũ eſt de ſeſtertiis centum milibus:de quibus
memini mihi a te Smyrna litteras eẽ allatas:nõ mei
errati ſed tui:in quo peccatum uidebatur eſſe:ſi mo-
do erat fratris tui & tullii:ſed quũ id corrigi nõ poſ-
ſet:quod iã depoſitis rationibus ex prouincia deceſ-
ſimus:credo me equidẽ tibi pro animi mei uolunta-
te:proq; ea ſpe facultatum quantũ habeamus:q̃ hu-
maniſſime potuerim reſcripſiſſe. Sed neq; me in hu
manitate litterarũ mearũ obligarũ puto:neq; me tu
am hodie epiſtolã de ſeſtertiis centum ſic accepiſſe:
ut hi accipiunt:quibus epiſtolæ per hæc tẽpora mo
leſtæ ſunt:ſimul illud cogitare debes me omnem pe
cuniã:quæ ad me ſaluis legibus perueniſſet epheſi
apud publicanos depoſuiſſe:id fuiſſe ſeſter. xxii. eã
omnem pecuniam Pompeium abſtuliſſe quod ego
ſiue æquo aio:ſiue iniquo fero: tu de ſeſter. c. æquo
animo ferre debes:& exiſtiare eo min9 ad te uel de
tuis cibariis:uel de mea liberalitate pueniſſe:quod ſi
mihi expẽſa iſta ſeſter. c. tuliſſes:tamẽ quæ tua ẽ ſua
uitas:quiq; in me amor: nolles a me hoc tẽpor̃ æſti
mationẽ accipere. Nam numeratum ſi cuperẽ non
erat:ſed hæc locutũ me putato:ut ego te exiſtimo.
Ego tamen quum Tullius rure redierit:mittam eum
ad te:ſi quid ad rem putabis pertinere hanc epiſtolã
cur non ſcindi uelim:cauſa nulla eſt. Vale.

M. T. C. T. Meſſino. S. D.

¶ Frater tuus:Mindius:quem adhibuiſti cum
ſcriba meo ad rationes conficiendas. ¶ Quan
do:quoniam cauſatiuum eſt. ¶ De logeo:qui-
dam uolunt nomen eſſe uiri proprium. Alii pu-
tant non abſurde locum eſſe:ubi de rationibus
eſſet tractatum:nam λoſσσ cum alia multa:tuꝫ
ueto rationeꝫ ſignificat:inde λoſ ειου rationato-
rium:ut ita dixerim. ¶ Corrigere:emendare:ſi
quid a liquibus non probatur. ¶ Te certe: Cice
ro familiariter repræhendit Ruffum:ꝙ noluerit
eum corrigere in referendis rationibus:qd̕ non
decuit. ¶ Niſi qd me fallit:niſi aliqua re fallor.
¶ Peritiores:ſcilicet te. ¶ Intereſſe tua: ad te pti
nere. ¶ Quod ſcribis:ſolebant imperatores de-
nunciare qui ſe præclare geſiſſent in bellis ut po
ſtea a populo meritis muneribus:uel certe præ-
miis donarentur:quod quum faciebat impera-
tor:dicebatur beneficium facere:itaq; Cice. di-
cit ſe feciſſe tãtummodo de quibuſdam ex ſuis.
Et dicit ſibi moleſtum eſſe:ꝙ non reliquerit il-
lud beneficium Ruffo:ut iſtos deferret. ¶ De- Deferri
ferri:denunciari: referri ſenatui & populo Ro.
Alias accuſare ſignificat:& alias ꝑ loco. ¶ Tri-
bunos:diximus ſupra de tribunis. ¶ Quibus. ſ. Contu-
diebus triginta. ¶ Contubernales: qui in caſtris bernalis
in eodem erant tabernaculo qui ſimul erant.
¶ Ambitioni tuæ:ubi qui es ambitioſus:qui no
luiſſes deferre iſtos. ¶ In integro: in poteſtate: Diffini-
ut adhuc poſſet & fieri & omitti. ¶ Diffinitum: tum
determinatũ:ut poſſent ſcire qd eis dari poſſet. Erratũ
¶ Smyrna:urbe:de qua ſupra diximus. ¶ Er-
rati:fraudis erroris. ¶ Fratris tui & tui:qn̄ ambo
confecerunt rationes. ¶ Depoſitis:ſub fide reli
ctis ut ſupra uidimus apud Apamæam & Lao-
dicæam. ¶ Quam ſpem:facultatem. ¶ Tum:
eo tempore quum redii ex Cilicia: erant enim
tenues:quia fuerant diſſipatæ facultates meæ a
Terẽtia:ut alio loco plenius notauimus. ¶ Ob
ligatũ:quia licet reſcripſerim humaniſſime: nõ
tamen me tibi obligatum puto. ¶ Sic accepiſ-
ſe:cum moleſtia. ¶ Ad me:tanquam ad impe
ratorẽ præter illam quæ perueniebat ad popu.
Roma. ¶ Publicanos:publicani ſũt qui publi- Publica
ca cõducũt:quos dacianos uulgo dicunt. ¶ Ab ni
ſtuliſſe:rapuiſſe:ut uteretur:ut paulo ſupra uiſuꝫ
eſt. ¶ Eo minus:ꝙ Pom. abſtulit: & non potuit
tibi uel ſubminiſtrare cibaria tua:uel præſtare li
beralitatem meam ſicut oportuiſſet & uoluiſ-
ſet. Quod nunc Cic. dicit ꝙ ſi etiam Ruffus tu
liſſet illa centum ſeſtertia expræſſa fuiſſe a Cice.
tamen conficit pro eius ſuauitate & amore in
ſe ꝙ nunc nollet ab eo æſtimationem:ideſt ut
Cice. nunc redderet illa cẽtũ ſeſtertia. ¶ Quæ
tuã ẽ ſua:ideſt pro ea ſuauitate:q̃ tua eſt: ut ſu-
pra Seruius ad Ci. qui illius in te amor fuit:hoc
re certe illa facere non uult: eſt frequens & ele-
gans dicendi modus. ¶ Si nu. uel. ideſt ſi uellẽ
numerare ipſam pecuniã:quæ tu diceres a me
exp̄ſſum fuiſſe. ¶ Nõ erat.i. non habebã quod
numerarẽ. ¶ Ad rem:ad honorẽ noſtrũ. ¶ Sci
di:dilacerari. ¶ Cã nul. eſt: qa neq; elegãtiã hẽt
& erit teſtimonium diſſenſionum noſtrarum.

VBER. GRatæ: In tumultu belloꝝ ciuiliũ cũ exercitus eſſet in Aphrica: rebus in ptãtem Cæ. Ro. redactis. T. Meſſinus mœrore oppſſæ libertatis ſucceſſerat rus: ut careret moleſtiis urbanis tali tpe. Scripſerat ãt ad Ci. ſe cupidũ eẽ eũ uiuendi. Itaq; reſcribens Ci. dicit ſe ita arbitrari: q; Meſſinus fuerit cupidus eũ uidẽdi: ẽt ſi nihil ſcripſiſſet: qa & ipſe eẽt cupidiſſimus eũ uidẽdi. Nã ſi ſemp libẽtiſſime cũ eo fuit cũ hẽret maiorẽ copiam amicoꝝ: multo magis nũc cũ multos amiſerit: dicit ſe deſiderare eius cõſuetudinẽ qa in urbe dicit Ci. ſe nihil hr̃e quo delectet̃: pter lr̃as ad quas retulit: & pter cõſcientiam ſuoꝝ recte factoꝝ & conſiliorum q̃ ſemp ſpectauerunt ad pacẽ & utilitatem reip. Deinde cõſolat̃ ipm Meſſinu3: ut forti aĩo ferat fortunã aduerſa3. Poſtremo ſuadet ut fruatur ocio ſeceſſionis: neq; ueniat ad urbẽ. ¶ Sine lit. ſ. tuis. i. ẽt te nihil ſcribẽte: qa de tuo ĩ me aĩo

Accipio nunq̃ dubitabatur. ¶ Accipio: admitto: credo. ¶ Nõ cõ. ti. nõ uincar a te: qa nõ minus cupio te uidere q̃ tu me. ¶ Na3 te. ſenſus eſt ita oĩa q̃ opto eueniãt mihi cõia: ut uæhemẽter uellĩ eſſe tecũ. ¶ Vt. n. facit Ci. argumẽtũ ualidiſſimũ: q; cũ Meſſino eſſe cupiat: qa ſi libẽtius cũ eo q̃ cũ cæteris oĩbus eẽ cõſueuit quũ erat maior copia bonoꝝ uiroꝝ & amicoꝝ ſuoꝝ: nũc quũ pleroſq; amiſerit: dicit ſe libẽtius cõſumpturũ cum eo unũ diẽ: q̃to tũ illud tp̃s cũ eis: qbus conuiuere cogit̃. ¶ Aeq; libẽter: tã libẽter. i. q̃ tecu3. ¶ Abſint: a pr̃ia uel uoluntario uel neceſſario exilio. ¶ Mutati uo. quia deſtiterũt mihi eſſe amici: & mutauerũt uolũtatẽ poſtq̃ fortunam mutatã uiderũt.

Mediuſfidius ¶ Mediuſfidius: iurãtis eſt. Significat aũt per iouis filiũ. ¶ Neceſſario: neceſſitate coact⁹ nõ aũt uoluntate. ¶ Poſuerim: proponã. ¶ Solitudinẽ: locum deſertum. ¶ Quam ſer. qui nõ multum habẽt quod me delectet. ¶ Præfugio: refugio ſcilicet. ¶ Litterulis. i. ſtudio litterarum.

GRatæ mihi tuæ lr̃æ fuerũt: ex qb⁹ ĩtellexi: qđ ẽt ſine lr̃is arbitrabar: te ſũma cupiditate affectũ eẽ uidẽdi mei: qđ ego ita libẽter accipio: ut tamen tibi non concedam. Nam tecum eẽ ita mihi communia omnia quæ opto cõtingant: ut uæhementer uelim: ut enim quum eſſet maior & uirorum & ciuium bonoꝝ & iucũdorũ hominũ & amantium mei copia: tñ erat nemo q cũ eẽm libẽtius: q̃ tecũ: & pauci qbus cũ eẽm æq; libẽter: hoc uero tpe quũ alii interierint alii abſint: alii mutati uolũtate ſint. Vnum mediuſfidius diẽ libẽtius poſuerim: q̃ hoc cẽ tp̃s cũ pleriſq; eorũ qbus cũ uiuo neceſſario. Noli. n. exiſtimare mihi nõ ſolitudinẽ iucundiorẽ eſſe q̃ tñ ipſa uti nõ licet q̃ ſermones eorũ qui frequentãt domũ meã excepto uno aut ad ſummũ altero. Itaq; utor eodem pfugio: quo tibi utendum cenſeo litterulis noſtris. Præterea etiã conſcientia cõſiliorũ meorũ. Ego eni

¶ Conſcientia conſiliorum meorum: ſubaudi utor. ¶ Quam meorum ciuium: id enim propriũ eſt eius reip. præſtituit oĩa quæ faciat ad utilitatem publicã & ſuoꝝ ciuium referat oblitus commodorum ſuorum.

PHI. GRatæ: Acceperat Tullius a. T. Meſſino ciue Ro. litteras quibus certior factus quanta ille uidẽdi Ci. cupiditate fuiſſet affectus: his eum alloquitur: quibus talẽ erga ſe animũ ſibi uæhemẽter gratum eſſe ſignificat: dicitq; non minori deſiderio ſe teneri uidendi eius. Et quoniã quæ acciderunt reipublicæ non niſi moleſte ferre poterat: non nihil etiam de his miſeris temporibus quærellarũ adiungit. Et rerum aphricanarum exitum expectate. Illuc enim ſe cõtulerat exercitus Põpeianus occupata republ. Et ob hãc rem ſolum Ro. detineri ſe dicit. Et ibi nihil aliud ſe habere cõmemorat: quo delectetur: q̃ litteras & cõſcientiã mentis ſuæ ad pacem ſpectãtis & utilitatem reipu. Hortatur inde amicum ocio fruatur ſuo & quiete uiuat ruri ne Romam ueniat: & ipſe ſi uidebitur recte fieri poſſe: ad illum ſe iturum pollicet̃. ¶ Seceſſerat: enim ab urbe

Accipio Meſſinus: & ruri ſe tenebat: ne ea uideret quæ in urbe: oppſſaq; repu. gerebantur. ¶ Accipio: admitto: intelligo. ¶ Non concedam: non abs te uincar: ut magis tu me uidere cupias q̃ ego te. ¶ Nam tecũ: ordo eſt: nã ita oĩa quæ opto: contingant mihi cõmunia: ut uæhementer uelim eſſe tecum. ¶ Vt enim: argumentũ a cõparatione aliorum qua demonſtrat libentius cũ eo eſſe uelle: q̃ cum oĩbus aliis. Nam quũ eſſet ei maxima amicorum copia: iocundius erat ei cum Meſſino uiuere q̃ cũ quouis alio. Nunc uero in tanta paucitate amicorũ multo magis & libentius ſe conſumpturum dicit unum diem cum Meſſino: q̃ omne tẽpus cu3 pleriſq; eorũ: q; quibuſcũq;

Aeq; neceſſario uiuere cogebatur. ¶ Quã tecum: præponit ipſius conſuetudinem omnibus aliis. ¶ Aeq;: ſic uel tã.

Volũtas ¶ Alii: repetitio. ¶ Interierint: maior ps periit in bello ciuili. ¶ Alii abſint: in Hiſpania & Lybia: uel alibi in exi-

Voluptas lio. ¶ Mutati uolũtate: quod receſſerunt ab amicitia: & ſe mutauerunt cum fortuna. Volũtaris aũt effectus eſt ipſa ratio. ¶ Nec uolo: dici poteſt ſine ratione: & uoluntas pro fauore ſæpe ponit̃. Terẽ. uoluntas nr̃a ſi ad poetam acceſſerit dare operam. At uoluptas cum. p. ſcriptũ nomẽ quo græci ἡδονήν uocant: tam in bonã q̃ in malam ptem accipimus: cuius genera ſunt tria. Vnũ naturale & neceſſariũ: alteꝝ naturale & nõ neceſſariũ. Tertiũ

Mediuſfidius neq; naturale neq; neceſſariũ q̃ neq; a natura data ſunt: & ſine illis uitã qſq; poſſet uiuere. ¶ Mediuſfidius: iurãtis aduerbiũ: & compoſitum uĩ μα qd eſt apud græcos per ut μὰ δίος κοῦρον & δίος cuius nominatiuus ẽ ζεὺς & fidius qd antiqui pro filius dicebant. Nam loco. s. litteras. d. ponebant. Vnde mediuſfidius ſignificat per Iouis filium: & intelligimus herculem: pleriq; tñ intelligunt per diui fidẽ nonnulli per diuini ıpis fidem cuius opinionis eſt Põpeius. ¶ Pleriſq;: antiq plerus ra. rum. dicebãt. Iuniores ueroq; coniunctionẽ adiunxerunt ſignificatione nois non mutata: ut pleruſq; pleraq; plerũq;. ¶ Solitudinẽ iucũdiorẽ: iucũdius eſſet mihi eſſe ſoli q̃ cum iſtis uerſari: qui frequentant domũ meã: & eos uitare non poſſum: illo ĩtelligebat: qui cum Cæſare uictores fuerunt. ¶ Litterulis noſtris: ſtudiis litterarum: hæc erant perfugia moleſtiæ Ciceronis: & ſolamen mali. ¶ Cõſciẽtia: conſiliorum: quæ ſemper fuerunt ſalubria reip. Recordatio autem multorum benefactoꝝ iucũdiſſima eſt.

¶ Is Cæ. ſignificat

VBER.¶ Is: Cæ.ſignificat poti⁹ q̄ Clodiú:uel.M.Antoniú.¶ Ipſe bea.eét:alii codices hñt eſſes:ꝙ magis ꝓ· VBER·
bo:ut ſit & tu ipſe & oés alii boni beati eſſetis.¶ Vim:uiolétiá.¶ Ociú:pacé.¶ Honeſtú:qđ eét cú honoꝝ nro.
¶ Idé.i.ego idé.¶ Illa ar.ciuilia q̄ Cæ.mouit.¶ Illú cō.bo.i.iudiciú & uolútaté bonoꝝ ciuiú.¶ Qué ꝯſenſu.
¶ Effecerá:qa meis pſuaſiōib⁹ oés uiri bōi ad defēſioné pr̃iæ ꝯſentiebát.¶ Quáuis pacé:q̄libet ét ſatis hōeſtá
nobis.¶ Tota cō.i.oí côditiōe.¶ Cú ualé.cum potētiore.¶ Licebit.i.dabiť facultas.¶ Hæc:ſubaudi dicere.
¶ Expectatio reꝝ aphri.ut ítelligá q finis ſit illaꝝ reꝝ:erát.n.túc exercit⁹ romái i aphrica.¶ Tenet ro.facit núc
me eé i urbe.¶ Propiquú di.in ꝓpiquum picu
lú:qa breui aliet uiceť.¶ Ioteresse mea:ad me
ptinere.¶ Quaq̄:correctio q̄dam.¶ Illinc:ex
aphrica.¶ Abeſſe diſ.ſubaudi itelligo.¶ Cás:
belloꝝ.¶ Multú iter.qa altera.ſ.Pō.é honeſta:
utpote ꝓ rep.altera.ſ.Cæ.turpis é ꝯtra pr̃iá ſuá.
¶ Inter ui.qa uter uicerit uideo uictoriam fore
crudelé.¶ Deſpatis.ſ.rebus.¶ Cōfirmatus:qa
deſpatio plerúꝗ addit fortitudiné.¶ Qué:ani-
mú meú.¶ Iuuit me:placuit mihi:gauiſus ſuꝫ.
¶ Lr̃as tu.qs didiciſti.i.doctrioam tuaꝝ lr̃aꝝ.
¶ Profuiſſe:tibi ad te cōſolandú.Scripſerat ad
eú Meſſin⁹ ſe accepiſſe magnú fructum ex ſtu-
dio lr̃aꝝ ſuaꝝ:quæ eú multú cōſolatæ fuerant.
¶ Verú eni ſcri.nō aſſentabor tibi:ſed dicá tibi
uerú.¶ Teneriore:ꝓ tenero.i.molli & ibecillo
ad reſiſtēdú dolorib⁹.¶ Ingēua:libera:moleſti
us.n.ferút ſeruituté q nati ſút igenui:& duxerút
uitá igēuá.¶ Btá:opulēta:q̄ aliis ipabat.¶ Fú- Fúditus
ditus:penitus:radicitus.¶ Euerſam:deiectam.
¶ Hoc bo.i.hoc bonum:& hoc commodum.
¶ Côtēneř:paruifacere:nō timere.¶ Nullú.ſ.
q poſt mortem nihil mali ſentire poſſimus.

is ſú:queadmodú potes facilie exiſtiare:q nihil unq̄ mea potiuſq̄ meoꝝ ciuiú cá feceri cui niſi iuidiſſet is qué tu núq̄ amaſti:me.n.amabas:& ipſe beat⁹ eét & oés boni:ego ſú q nullius ui plus ualere uolui:q̄ honeſtú ociú.Idéꝗ tú illa ipſa arma:q̄ ſp timuerá plus poſſe ſenſi:q̄ illú cóſenſú bonoꝝ:qué ego idé effeceram:q̄uis tota côditóe pacé accipe malui:q̄ uirib⁹ cú ualétiore pugnaré.Sꝫ hæc & multa alia corá breui tpe licebit.Neꝗ me tñ ulla res alia rōæ tenet:niſi expectatio reꝝ aphricanaꝝ.Vř.n.mihi res i ꝓpiquú adducta diſcrimé.Puto át mea nó nihil itereſſe:q̄q̄ ad id ipm qđ iterſit nó ſaue itelligo.Verútñ qcqd illic núciatú ſit:nó lóge abeſſe uelí a cóſiliis amicoꝝ.Eſt.n.res i eú locú iá adducta:ut q̄q̄ multú iterſit iter eorú cás q dimicát tñ iter uictorias ñ multú itet futurú puté.Sed plane aíus q dubiis reb⁹ forſitá fuerit infirmior deſpatis ꝯfirmat⁹ é multú:qué ét ſupiores tuæ lr̃æ cófirmauerút:qbus itellexi q̄ fortiter iniuriá ferres:iuuitꝗ me tibi tú ſúmá húanitaté:tú ét lr̃as tuas ꝓfuiſſe.Verú.n.ſcribá teneriore mihi aio uidebare:ſicut oés fere q uita igenua i btá & libera ciuitate uixim⁹:ſed ut illa ſcđa moderate tulius:ſic hác ñ ſolú aduerſá ſed ét funditus euerſá fortuná fortiter ferre debemus:ut hoc ſaltem i maxís rebus malis:boni côſeq̄mur ut mortem quam etiam beati cótemnete debeamus.Propterea ꝙ nullum ſenſum eſſet hitura:nunc

PHI.¶ Mei cá:ꝙ feciſſet poti⁹ ꝓ ſalute côi:q̄ PHI.
ꝓ ſe ipſo hmōi iſtitutio eé dét regētis rēp.ut oía
ad rēp.& utilitaté côem ptinētia ſuis ꝓpriis cō-
modis pferēdá exiſtiet:ut Ci.facere côſueuit.&
Brut⁹ ob pr̃iæ libertaté filiis nō pepcit.¶ Qué
tu unq̄ ama.Cæſaré dicit ipſe beat⁹ eét:Cæſaré i
telligit:ná & ipſe quoꝗ fuiſſet beat⁹ i rep.nō op
pſſa & oés hoies boni publica libertate contēti.
Multi legút eés:ut ſit ſenſus:ꝙ tu & oés bōi bti
eétis.¶ Vi:uiolētiá.¶ Ociú:pacé.¶ Honeſtú:
pro dignitate ſenat⁹.¶ Aut ui:potētiá.¶ Et ho.
ociú:lr̃aꝝ ſtudiú:qđ pluris faciebat:q̄ Cæſ.po-
tētiá:ſꝫ melior ſenſus prior.¶ Arma:Cæſaris &
bella ciuilia.¶ Bonoꝝ:ſenatoꝝ.¶ Effeceraꝫ:

cóſilio.n.Ci.effectú fuit:ut oés boni uiri ad defendēdá pr̃iá ꝯſentirét.¶ Quáuis pa.q̄libet pacé honeſtá ut ihoneſtá ꝓ uolútate uictoris.¶ Tota:ꝓ oí.¶ Quá ui.cú ua.pu.rectú:& ſacrú ꝯſiliú:ſed ñ auditú a Pō.Melius.n.erat q̄cúꝗ côditiōe pacé accipe q̄ pugnare & uinci.¶ Licebit hæc:poterim⁹ hæc alias dicere.¶ Rerú aphri.Illuc.n.Scipio:Iuba:Cato ut renouarét bellú acceſſere.¶ Diſcrimé:núc piculú alias dr̃ia ſignificat.Vñ diſcretú diuiſú dicim⁹.In quo caue ne erres & hoiem diſcretú dicas ꝓ modeſto:ut mu'ti inepti in epl̃is dicút:ut Paulo diſcreto uiro ſaluté.¶ Quáq̄:correctio é.¶ Id ip.expectate rerú aphricanarú euētú.¶ Nō ſa.ñ ualde itelligo:qm̄ ſi illi i aphrica uiciſſent:ñ tñ ex eorú uictoria libertas in rep.ſeruateř ex uitio uictoriæ.¶ Qđ:ſubiúgit iñ inter uictorias ñ multú iterfuturú puté.¶ Quáq̄:correctio é.¶ Illú:ex aphri.¶ Abeé:diſſentire & ſupple intelligo.¶ Interſit:dr̃ia ſit.¶ Cá:qm̄ Pō.hōeſta:cæ.ihōeſta.¶ Deſpatis:una ſalus uictis nullá ſpare ſaluté.Deſpatio.n.ꝯfirmate & fortes redder uictos ſolet.¶ Iniuria ma.& pua.Côtúelia uero ſp magna iniuriæ ſút:ut inquit Ci.q̄ aut pulſatiōe corp⁹:aut côuicio aures:aut aliq̄ turpitudine uitá cuiuſpiá uioiat.¶ Iuuitꝗ me:delectauit me.¶ Prof.ti.utiles fuiſſe ad te ꝯſolādú.Ná Meſſin⁹ Ci.ſcripſerat:ꝙ ex ſtudio lr̃arú magná ipſe côſolationé capiebat i ferēda iniq̄ fortúa.¶ Lr̃as.t.doctriná dié:q̄ fortiř iiurá pferēdá didicit.¶ Verú:núc ueritaté.¶ Tene.q̄ſi molli & effemiato ad pferēda aduerſa.¶ Inge.graui⁹.n.ferút ſeruituté q nati ſút liberi:q̄ q ſerui nati ſút.¶ Illa ſe.ut Sulpiti⁹:Vidim⁹ aliquotiés ſcđa pulcherrie te ferre fortuná:fac aliqñ itelligam⁹ aduerſam quoꝗ te æq ferre poſſe.¶ Aduerſam euer.Agnomiatio é cômutatio lr̃arú.¶ Hoc bo.hoc bonú.ſ.ut morté optem⁹:quum mors ſit oium malorú finis.¶ Quá ét:debét côtēnere nō ſolú miſeri & iſœlices:ut nos ſum⁹.¶ Salté & ſaltim differút.Maxia ꝓfecto ineſt utilitas in cognoſcēdis uocabulorú differētiis:ut ꝓ uerború q̄litate eloq poſſit.Saltē a captiuorú uoce ſúptú eſt:q cú ſaluté petere uolebát:ex feſtinátia ſermonis ſaltē dicebát.Saltim uero a ſaltu noiatum eſt.¶ Nullú ſenſum:ut Epicurei ſentiút:quibus cum morte oía extinguuntur:nec remanét ſenſus.

Diſcrimen
Diſcretus
Agnominatio
Saltem
Saltim

ſic affecti nō mō cōtēnerī debeam9:ſed ēt optarī. Tu ſi me diligis:fruere iſto ocio:tibiq; pſuade pter culpā ac pctm̄ q̄ ſemp caruiſti & carebis:hoi acciderī nihil poſſe:qd̄ ſit horribile:aut ptimeſcēdū. Ego ſi uidebitur recte fieri poſſe:ad te ueniā breui:ſi qd acciderit: ut putandū cōſiliū ſit:te certiorē faciā ſtatim. Tu ita fac cupidus mei uidendi ſis:ut iſtinc te ne moueas tā infirma ualitudine:niſi ex me prius q̄ſiueris per lr̄as qd te uelim facere. Me uelim ut facis:diligas ualitudiniq; tuæ & trāquillitati ai ſeruias. Vale.

M.T.C.Epiſtolarū Familiariū liber.vi.incipit.

M.T.C.Aulo Torquato.S.D.

ET ſi ea pturbatio ē oiū rex:ut ſuæ quēq; fortūæ maxīe pœniteat nēoq; ſit qn ubiuis q̄ ibi ubi ē eē malit. Tñ mihi dubiū ñ ē qn hoc tpe bono uiro eo.eē miſrimū ſit. Nā & ſi quocūq; i loco qſq̄ ē:idē ē ei ſēſus: & eadē acerbitas ex īteritu rex & publicax & ſuax: tñ oculi augēt dolorē:q ea q̄ cæteri audiūt ītueri cogunt:nec auertī a miſeriis cogitationē ſinūt. Quare & ſi multax rex dſidrio te āgi neceſſe ē:tñ illo dolore:quo maxie te cōfici audio:q, Ro.ñ ſis aīum tuū libera:& ſi.n.cū magna moleſtia tuos tuaq; deſideras:tñ illa qdē q̄ regris:ſuū ſtatū tenent:nec meli9 ſi adeſſes tenerent:nec ſunt ullo in pprio piculo. Nec debes tu quū de tuis cogitas:aut pcipuā aliquā fortunā poſtulare:aut cōem recuſare. De te āt ipſo Torqte ē tuū ſic agitarī aīo:ut nō adbibeas ī cōſiliū cogitationū tuarū deſpationē aut timorē. Nec.n.is q te adhuc iniuſtitior q̄ dignitas tua poſtulabat fuit ñ magna ſigna dedit ai erga te mitigati. Nec tñ is ipſe a quo ſel9 petit̄ hēt explicatā:aut exploratā rōnē ſalu

VBER. ¶VBER.¶Sic affecti:ſic diſpoſiti:ſic īfelices.¶S3 ēt op.eligere uel ēt deſiderare:ita.n.uī ſuadeī phia:ut ſupra dixit ī multis locis.
Etuere ¶Etuere:delectare:fructū cape.¶Iſto.o.trā.quā hēs dū abes ab urbe.¶Tibi pſu.ſiſe eſt illud ſupra ac.P.Sextu.& ilid adiūges hoies ſapiētes turpitudie:nō cāu:& delicto ſuo:ñ aliox iniuria cōmoueri.¶Præter cul.& pec.i.niſi qd deliqrit & peccauent.¶Nihil:neq; amiſſionē fortūax neq; exiliū:neq; mortē neq; cætera ſiſia.¶Mutādū cō.mutāda deliberatio.ſ.ueniēdi a te.¶Tu.i.ſ.ɔcludit epſaz ex ſuīa pricipii:qa ſupra dixerat Meſſin9 ſe eē cupidū uidēdi Ci.ſcribit Ci.ut ita ſit cupid9 cū uidēdi:tñ nō diſcedat ex loco ubi erat pcipue:qa nō bñ hēbat.¶Infirma:imbecilla.
¶Quæſieris:īterrogaueris.¶Per li.ſcribendo ad me.¶Serui.indulgeas:ſis ītēt9.¶Trāquillitati ai:ut careas moleſtiis:& ſis aio trāquillo.
PHI. PHI.¶Sic af.īfœlices & diſpoſiti ut oia ī rep.ornamēta ſint nobis extincta.¶Pertimeſcēdū: Nihil pōt ingt hoī ptimeſcēdū accidere niſi culpa & pctm̄:ſ3 hoc tu timere ñ potes. In quo nulla unq̄ fuit culpa:nec futura ē:eadē fere ſnīa eſt ad Sextiū:hoies ſapientes turpitudie nō cāu & delicto ſuo nō aliox iniuria cōmoueri.¶Mutādū cō.ueniēdi ad te.¶Tu it.ſ.admōet qd p ſua ualitudie faciēdū ſit:nāq; eū ñ recte ualeī ſēſat:& qa dixerat ſe teneri cupiditate uidēdi.Ci.admōet ne diſcedat pri9 q̄ ab eo fcūs ſit certior.

ET ſi ea:Torq̄tox gētē in urbe ñ obſcurā egregia q̄dā gl̄ia & nois titulo illuſtrauit prim9.T.Māli9 ob detractū aureū torquē Gallo cuidā puocatori.
Torqd Torqt9 cognominat9 ex ea gēte lōga ordinis ſerie fuit:hic.A.Torqt9 ad quē nūc Ci.ſcribit:nā quū fuiſſ3 Pōpeian9:deuicto Pōpeio bello pharſalico:& ob potētiā tyrānidēq; Cæ.deductis reb9 ī magnā deſpationē quū adhuc p Pōpeiāos & Cæ.aſſidue pugnareī:ɔtulerat ſe athenas:ubi deflebat cōes miſias:& ualde āgebaī cū de reb9 ſuis:tum uero de rep ub. Itaq; Ci.hac epſa eū ɔſoiaī iiſdē uero rōnib9:qb9 ſupra cōſolat9 ē Seruiū Sul.Fuerāt.n.ābo ī eadē cā:ambo ſocii ī bello:& ābo p ea tpa erāt Athēis licet hac epſa ſignificet Ci.ſe itellexiſſe Seruiū pauloante ab Athēis diſceſſiſſe:qd dicit ſe dolere Torqti cā:ex ei9 ɔſuetudie maximū fructū pcipere potuiſſet. Sēſus tot9 epſæ erit clarior īſpiciēti epſa3 quā ſupra dixim9 ſcriptā ad Seruiū:q̄ īcipit uæhemēter te eē ſolicitū:& nos erim9 min9 uerboſi ī explanatiōe qa q̄ ī multis ſupioribus epſis diximus:ſupuacaneū uidereī ſæpi9 cōmēorarī.¶Et ſi:ſenſus ē l3 oia ita ſint pturbata:ut cuiq; diſpliceat fortūa & ɔditio ſua & nēo ſit ɔtēt9 loco ubi ē:ſed poti9 cupiat eē ī quolibet alio loco q̄ in eo ubi ſit:tñ nō dubito quin hoc tpe ita miſero:ſit miſerrimū uiro bono eē Ro.¶Oīum re.& publicax & priuatax.¶Fortūæ ſuæ:ſuæ conditionis.¶Pœni.pigeat.¶Qui:q nō.¶Vbiuis:in
Quin
Vbiuis quocūq; loco.¶Bo.ui.cui iniq̄ diſpiicēt:& maxīe calamitas reip.¶Nā et ſi:rō ē qr uiro bono miſrimū ſit eē rōæ. Nā l3 qſq; quocūq; loco ſit hēat eūdē dolorē ex amiſſiōe rerū pu.tñ acerbi9 ē uidereī q̄ audiri.¶Acerbi.āgor
Auertet dolor.¶Idē:ſiſis.¶Oculi.i.ſēſus oculox:qa certior aure arbiter ē oculus.¶Intueri:aſpicerī.¶Auerteī:declīare:amouerī.¶Multax re.ſicut ē uidereī tuos frui fortūis tuis:frui ſolita dignitate:uidereī rēpu.ī ſtatu ſuo & ſiſiū rerū.
Confici ¶Cōfici:affligi.¶Q.d ro.dolebat.n.pcipue Torqt9 q ro.ñ eēnt:qd qdē dicit Ci.ei ñ eē dolēdū.¶Tuos:ppiquos & aīcos.¶Illa.ſ.tui & tua.¶Te.retinēt:& ɔſeruāt.¶Adeſſes:ro.¶Pro.pcipuo:ī quo alii non ſint.¶Poſtu.exigere.¶Præcipuā.ſ.q̄ aliis ñ accidat.¶Cō em:q̄ oib9 accidat.¶Recu.ſpernere.¶De te ip.iā demōſtrauit Ci.qr Torqt9 angi ñ debeat pp ſuos aut ſua. Nūc oñdit qūo debeat de ſeipo cogitarī:& q̄lē aīu3 d ſe
Agitare ipo hr̄e dbeat:dic.n.eū ñ debeī aut deſpare:aut tiere:& adducī rōes.¶Agi.uerſaī:cogitaī.¶Nō adhi.de.i.ne ita cogites d teipo:ut ſpē admittas.¶Nec.n.rō qr ñ ſit adhibēda deſpatio:qa cæ.q fuit iiuſt9 ī ip3 Torq̄tū:ddit magna ſigna ai ſui mitigari erga Torq.& qa ipe cæ.ñ ē cert9 ſalutis ſuæ.¶Is:cæ.¶Ad.hacten9.¶Iniu.qa adhuc ñ iuocauit te ī priā.¶Nec.t.q.d.cū alii ab eo petāt ſalutē & uitā:poſſ3 fortaſſe iteni:itaq; ñ ē ɔſpādū.¶Ex

ploratamicum

ploratā: certā: nōdū.n. finis bellorū̄ ciuiliū. ¶ Q nūq̄: poſuit rōnes: q̄re nō debeat deſpare: nūc uero declarat q̄re nō debeat tīere: qa utra ps uicent uel Pōpeiana uel Cæſariana: dici Torq̄tū nō debere ſibi timere. ¶ Ab ai. Cæſariana. ¶ Seiūctū: ſepatū. ¶ Ab īte. oīum: a cæde & calāitate: imo pnicie oīum: ita nihil accidet tibi: qd nō accidat oib⁹. ¶ Ab al. Pōpeiana. ¶ Nūq̄ ti. qa ſp ei fauiſti. ¶ Reliquū ē: pbauit Ci. q̄ Torq̄t⁹ neq̄ pp ſuos neq̄ pp res ſuas neq̄ pp ſeipm debet uehæmēter dolere: nūc rēouet ēt ei dolorē ex pte reip. de q̄ Torq̄t⁹ uehæmēter āgebaſ. ¶ Id ip. q̄ſi diceret ut ex eo tu capias dolorē: & crucieris qd ego pono loco ꝯſolatiōis: nā Torq̄t⁹ excruciabaſ qd piculū reip. cōe eēt: Ci. uero ex ea re cōſolatiōeʒ capiebat: qa qd ſæpi⁹ dixit: & dicet ī epla ſeq̄nti: nō debem⁹ recuſaſ id piculū qd ē nobis cōe cū multis. ¶ Tām ma. qd piculū reip. ſit cōe. ¶ Docti. u. phi. ¶ Vera: q̄ poſſit oīo tolleſ dolorē. ¶ Præter il. i. accepta illa cōſolatōe: quā q̄ſq̄ ſibiipſi pſtare pt ex fortitudīe & magnitudīe ppriī aī. ¶ Quantū ro. q̄rū fortitudis. ¶ Neruorū: pſtātiæ. ¶ Si. n. ſnīa ē ſtoicorū q̄ dicūt rectā cōſciam & actionē bonorū ēt ſine aliis adiumētis ſatis ē ad bn̄ btēq̄ uiuēdū: & ipaʒ uirtutē eē unicuiq̄ p pmio: qa uirtus pp ſeipſā expetēda ē: hāc āt ſniaʒ Ci. freq̄nter uſurpati & Vir. i. æne. Dii tibi ſi q̄ pios reſpectāt numina ſi qd uſq̄ iuſtitiæ ē: & mēs ſibi cōſcia recti: Premia digna ferāt. ¶ Bn̄. ſ. rectā hr̄e ſniam neq̄ pcio: neq̄ metu: neq̄ alia re corrūpi: nec a ueritate deflecti. ¶ Recte fa. qa ſcdm ci. ī. i. of. Virtutis oīa la⁹ ī actōe cōſiſtit. ¶ Nō ue. ne ſit ne. i. nō dubito q̄n ſit nephas. ¶ Suſtētare: ſuſtinere defendeſ. ¶ Nefas: iniquū & idignū. ¶ Miſerū: qa eēt ꝯtra id qd dixit: ſatis eſſe ad bn̄ btēq̄ uiuēdū. ¶ Victoriæ p̄. ut p ipſā uictoriā efficeremur ditiores & potētiores. ¶ Reliq̄ſſe pa. tūc cū diſceſſimus ut bello iteſſemus cū Pō. ¶ Oli: cū uiderēus uires Ci. metuēdas. ¶ Videbaſ no. of. act⁹ nobis cōgru⁹ & cōuēiēs nā ut Ci. ī. i. of. ſæpe oſ̄dit. Pria officia debenſ diis īmortalib⁹ ſcda priæ: tertia parētib⁹ &c. Dicit ergo uidebaſ eē q̄ſi q̄dā oblō: quā hrēm⁹ erga priā. ¶ Q. d. q. d. pſcriptū & qd n̄ liceret effugeſ: aut pmitteſ ſine rephēſiōe: qd declarat p adiūcta: cū dicit iuſtū piū: nā q̄ iuſta & pia ſūt ſine nefario ſcelere pmitti nō pnt. ¶ Cū fa. id quū reliq̄bam⁹ priā: liberos &c. ¶ Amtes. i. incōſiderati. ¶ Explorata: certa & indubitata: Amēs. n. ē q cum bellū īgrediaſ: ꝯfidat: & idubitate ſperet uictoriā: qm̄ ut ſupra dixit oīuʒ bellorū exit⁹ ſūt īcerti.

tis tuæ. Quūq̄ oīum bellorū exitus īcerti ſint: ab altera uictoria tibi piculū nullū eē pſpicio: qd qdē ſeiunctū ſit ab oīum īteritu: ab altera reipm nūq̄ timuiſſe certū ſcio. Reliquū ē ut reipm qd ego q̄ſi cōſolatiōis loco pono maxime excruciet cōe piculū reip. cui⁹ tāti mali q̄uis docti uiri multa dicāt: tn̄ uereor ne cōſolatō ulla poſſit uera repiri pter illā: q̄ tāta ē q̄tū ī cuiuſq̄ aīo roboris ē atq̄ neruorū. Si. n. bn̄ ſentiſ recteq̄ faceſ ſatis ē ad bn̄ btēq̄ uiuēdū n̄ uereor eū q̄ ſe optimorū cōſiliorū cōſciētia ſubſtētare poſſit: miſerū eē ne fas ſit dicere. Nec. n. nos arbitror uictoriæ pmiis ductos priā oli & liberos: & fortūas reliq̄ſſe: ſed quoddā nobis offm̄ iuſtū & piū & debitū reipu. nr̄æq̄ dignitati uidebaſ: ſed qa nec quū id faciebam⁹: tā eramus amētes: ut explorata nobis eēt uictoria. Quaſi id euenit: qd īgrediētib⁹ nobis ī cām ppoſitū fuit accideſ poſſe: nō debem⁹ ita cedeſ aīs q̄ſi aliqd euenerit: qd fieri nūq̄ poſſe putarem⁹. Sum⁹ igr̄ ea mēte: q̄ rō & ueritas pſcribit: ut nihil ī uita a nobis pſtādū pter culpā putem⁹: eaq̄ cū careamus oīa hūana placate & moderate feram⁹: atq̄ eo hæc ꝯtinet oīo ut pditis reb⁹ oīb⁹: tn̄ ipa uirt⁹ ſe ſuſtētare poſſe uideaſ. Sed ſi ē ſpes aliq̄ reb⁹ cōib⁹: ea tu qcūq̄ ſtat⁹ futur⁹ ē: careſ n̄ debes. At hæc mihi ſcribēti uēiebat ī mētē: me cū eē cui⁹ tu de deſperatōe accuſaſ ſolit⁹ eēs: quēq̄ auctoritate tua cūctātē & diffidētē excitare. Quo qdē tpe n̄ ego cām nr̄aʒ: ſed cōſiliū īproba

¶ Id qd fuit p. id qd cogitauim⁹. ſ. ut ita poſſemus uici ſic uinceſ. ¶ Ingrediētib⁹ ī cau. quū incipemus reſiſtere Cæ. rēp. oppugnāti. ¶ In cau. ſ. defenſiōis priæ. ¶ Ita ce. aīs. i. deficere & aīos dimittere. ¶ Quaſi: tanq̄. ¶ Poſſe fieri: poſſe accidere. ¶ Nūq̄ pu. p nunq̄ putaſſemus: q̄. n. pter opinionē eueniūt: ſolent moleſtius ferri: q̄ ea q̄ exiſtimata ſunt poſſe euenire. ¶ Sum⁹: hortaſ Ci. Torquatum: ut ſit eo aīo ut exiſtimet nihil eē pcipue dolēdū: niſi qd delicto & culpa ſua euenerit. ¶ Sumus: impatiui ē modi. ¶ Præſcribit: deſignat: pponit. ¶ Nihil pſtā. præ. cul. ſic ſupra ad. P. Sextiū. Quam tibi nihil merito accidiſſe reputabis: & illud adiunges hoīes ſapiētes turpitudine nō caſu & delicto ſuo: nō aliorū iniuria cōmoueri. Itē ad. T. Meſſinū epſa pcedēti. ¶ Tibiq̄ per. pter culpā ac peccatū quo ſemp caruiſti: & carebis hoī accideſ nihil poſſe q̄ ſit horribile aut pimeſcēdū. ¶ Pſtādū: debendū. ¶ Ea: ad id. ¶ Vt pdi. i. ut ēt itelligas q̄ amiſſis oīb⁹ rebus tn̄ ipſa uirtus ſeipſam ſuſtētare pōt. ¶ Perditis: amiſſis deſpatis. ¶ Sed ſi: dixi q̄ ēt rebus deſperatis ipſa uirtus ſe ſuſtētare pōt: ſed ſi ē aliqua ſpes in rebus cōib⁹: tu nō debes ea carere. ¶ Quicūq̄ ſta. ē fu. ſiue impent Cæſariani: ſiue Pōpeiani. ¶ Atq̄: occurrit obiectiōi Torquati: cogitabā inquit Ci. o Torquate: quū hæc ad te ſcriberē: & conarer cōſolari tāq̄ hrē aliq̄ ſpē te ſolitū eē dicere me unū oli fuiſſe: qui in his bellis deſpareſ: & nr̄is rebus diffideſ. ¶ Cūctātē: tardātē: īgredi in hoc bellū. ¶ Excitare: cōmouere: & quaſi ſtimulare: & ſubaudi ſolitus eſſes. ¶ Auctoritate tua: tua exiſtimatōe: quā nō ſequi mihi turpe exiſtimabā. ¶ Nō impro. nō repræhendebā. ¶ Cām: q̄ erat hōeſta p defenſione reip. ¶ Cōſiliū. ſ. maiū gerēdi belli: quia togati cōtra armatos pugnabam⁹ ut ſupra ad. M. Mar. Sed idē ēt illa uidi neq̄ te cōſiliū ciuilis belli ita gerēdi neq̄ copias Gn. Pom. nec gen⁹ exercit⁹ pbaſ ſpq̄ ſūme diffidete. & paulopoſt. Nō his reb⁹ pugnabam⁹: qb⁹ ualeſ poteram⁹ cōſilio

Amens

Præſcribo

Excitaſ

auctoritate cāſq̄ erāt nobis ſupiorā:ſed lr̄is & uirtutib⁹: qb⁹ pares ñ eram⁹. ¶ His ar. Cæ. ꝯfirmata. ¶ Per noſ. Pōpeiāos: qa ei fauim⁹ itercedēte ēt Pōpe. ut ei progaret̄ ꝓuīcia ī aliđ qnq̄nniū: quo tpe aſſūpſit tm̄ uiriū: ut poſtea difficile fuerit ei obſiſtere. ¶ Neq; e. di. ꝑdicebā ex certa ſcia q̄ſi de⁹. ¶ Sed: dicit ſe ex prudētia: ñ aūt

Exitioſū ex diuinatōe hæc ꝑdixiſſe fore q̄ euenerit. ¶ Poſſe fie. cū eēnt ī potētia ut fierēt dicebā fore. ¶ Exitioſū: peſti ferę: & calamitoſū. ¶ Alterutrū: utrę eēm⁹ futuri uictores: an uicti. ¶ Id qđ euēit: ut cæ. uiceret. ¶ Explorati⁹: certi⁹. ¶ His. n. re. ut dixius ſupra ſcriptū ad Mat. ¶ Viu: expiētia. ¶ Robore mi. i. robuſtis militib⁹. ¶ Sed tu

Cēſere il. ai. ſenſus ē utere nūc ī mœrorē tuo ea aī fortitudie: q̄ hortabaris me ut uterer: quū eēm in deſpatōe & dr̄ia rep: quā paulo añ dixi. ¶ Adhibe: aſſume: ad ꝯſolādū te. ¶ Cēſebas: iudicabas hortabaris. ¶ Philargyrus: nomē liberti: interptat̄ āt φιλαργυρος auarus uel amator argēti. ¶ Regrēti. ſ. mihi. ¶ Q. d: quā rē. ſ. eē ſollicitū. ¶ Aliq̄. i. ñ oīo pdita retinēte aliq̄ ptē ſtat⁹ ſui. ¶ Q ui eē de. ſ. ex primis nr̄æ ciuitatis: & q teneas dignitatē tuā. ¶ Aut p. i. oīo deleta. ſ. rep. ¶ Afflictior: triſtior dbilior ſubaudi ſis futur⁹. ¶ Ex aīa. conſternati metu. ¶ Suſpēſi: ſoliciti. ¶ Ea ut. Athēis. ¶ Alita: nutrita: ab alēdo: quia dñt oēs artes liberales athēis & natæ pfcē fuiſſe ¶ Seruiū Sul. q ut uiſū ē. li. iiii. & ipe athēis erat ¶ Sapia: erat. n. uir ſapiētiſſim⁹. ¶ Cui⁹: ſeruii. ¶ Togati: ſine bello: nā ꝯſilia ſua ſpectauerūt ad pacē & cōcordiā: ut Ci. ſupra ad ip̄ ſuiū: ut cognorā. n. abūs te hæc mala mlto añ ꝓuidēte defenſoris pacis & ī cōſulatu tuo & p⁹ ꝯſulatū. ¶ Maiora: maioris momēti & pōderis. ¶ Caſus. b. calāitas belli ciuilis. ¶ Eripuit: qa plærię interierūt plærię me deſeruerūt. ¶ Q ui ſin: qa ſū puæ auctoritatis: & parę poſſū. ¶ S3 qa: ſnia ē exornatio rhetorica: & ē ſenſus: l3 qa nēo ē tā afflict⁹ q ſi uni rei tātūmō itēdat: ñ poſſit aliqđ pſtar̄ & efficer̄ uelī exiſtimes qcqđ cōſilio opa & ſtudio efficer̄ poſſi3: id eē debitū & obligatū tibi & tuis. ¶ Nihil ali. niſi id qđ agit. i. ñ itēdat

Nauare niſi ei rei quā agat. ¶ Nauare: diligēter pſtare. ¶ Debitū: obligatū: & iō nullo mō defuturū.

P Eto a te: Eodē fere argumēto ſcripta ē hæc epl̄a: quo & ſupior: adducit. n. Ci. multas rōes qb⁹ ꝓbat nihil eē: qđ Torq̄t⁹ moleſte ferat: q adhuc ñ ſit cōſecut⁹ qđ uolebat: & qđ cā ſua uerſata ſit ī maiore uarietate quā qſq; opinat⁹ eēt. In pricipio tñ epl̄æ excuſat ſe Ci. de raritate lr̄ap ſuap ad Torq̄tū. ¶ Peto a te. q. d. iur̄ amicitiæ nr̄æ hoc a te exigo. ¶ Obliuiōe. i. qa ſū oblit⁹ tui: aut aīcitiæ nr̄æ. ¶ Sed aut duas pōit cāſ q re rari⁹ ſcribat. ¶ Aut gra. i. magnitudie. ¶ Valitudis. ſ. malæ: & aduerſæ: & ē pria cā: aut ſcđa cā. ¶ Q ui ꝓfi. q uēiat: nā cū. ñ ſim ī urbe: mlti me iſciēte diſcedūt. ¶ Q uare: ꝯcludit Ci. ſe nulla obliōne ꝑtermiſiſſe ſcriber̄

Statutū ¶ Statutū: iudicatū & certū. ¶ Q. d: īcipit nūc cōſolari Torq̄tū. ¶ Varietate: diuerſitate fortunæ: qa fuiſti uarie exagitat⁹. ¶ Volebāt: cupiebāt. ¶ Aut. o. i. exiſtimabāt: qa nēo unq̄ opiat⁹ fuiſſet cām tuā ita uarie uerſatū iri. ¶ Pro ma. tē. i. tm̄ mala tēpop: qa q̄n tpa gn̄ali ſūt mala: min⁹ moleſte ſolem⁹ ferre icōmoda q̄ nobis accidūt: q̄ tpib⁹ bōis. ¶ Nō ē: ñ hēs. ¶ Neceſſe ē: facit Ci. diuiſionē triptitā: & e ſingul̄ ptib⁹ ꝓbat nihil eē qđ torq̄t⁹ moleſte ferat. ¶ Vrgeri: ꝓmi.

bā. Sero. n. nos his armis aduerſari uidebā: q̄ multo añ cōfirmata ꝑ noſmetipſos erant: dolebāq; pilis: & gladiis: nō cōſiliis neq; auctoritatibus nr̄is de iur̄ publico diſceptari. Neq; ego ea q̄ fcā ſūt fore quū dicebā: diuinabā futura: ſed q & fieri poſſe & exitioſum fore: ſi eueniſſet uidebā. Id ne accideret timebā: ꝑſertī quū ſi mihi alterutrū de euētu atq; exitu rep ꝑtinēdū eēt. Id futup qđ euēit exploratius poſſem ꝑmittere: his. n. rebus pſtabāus q̄ ñ ꝓdeūt ī aciē: uſu aūt armop & militū robore īferiores erāus. Sed tu illū nūc aīum adhibe q̄ſo. quo me tu eſſe cenſebas oporter̄. Hæc eo ſcripſi qđ mihi philargyrus oīa de te regrēti fideliſſimo aīo: ut mihi qdē uiſus ē narrauit: te īterdū ſollicitū ſoler̄ eē uehemētius: qđ facer̄ ñ deberes: nec dubitare: qn aut aliq̄ rep. ſis futurus q eē debes: aut pdita ñ afflictior̄ cōditōe q̄ cæteri. Hoc uero tp̄s quo exaīati oēs: & ſuſpēſi ſum⁹ hoc moderatior̄ aīo ferr̄ debes: q ea ī urbe es: ubi nata & alita ē rō ac moderatio uitæ: & hēs Seruiū Sul. quē ſp unice dilexiſti: q te ꝑfecto & beniuolētia & ſapia cōſolat̄: cui⁹ ſi eēmus & auctoritatē & cōſiliū ſecuti togati: potius potentiā q̄ armati uictoriā ſubiſſemus. Sed hæc longiora fortaſſe fuerūt q̄ neceſſe fuit. Illa q̄ maiora ſūt breui⁹ exponā. Ego hēo cui pluſq̄ tibi debeā nemiē qb⁹ tm̄ debeā: q̄rū tu itelligis eos mihi hui⁹ belli caſus eripuit. Q ui ſin āt hoc tpe itelligo; Sed qa nēo ē tā afflict⁹: q ſi nihil aliđ ſtudeat: niſi id: qđ agit nō poſſit nauare aliqđ & efficere. Oē meū conſiliū: opam ſtudiū certe uelī exiſtimes tibi tuiſq; liberis eē debitū. Vale.

M. T. C. Aulo Torquato. S. D.

PEto a te ne me putes obliuiōe tui rari⁹ ad te ſcribere q̄ ſoleā: ſed aut grauitate ualitudis: q̄ tñ iā uideor leuari: aut q abſim ab urbe: ut q a te ꝓficiſcāt̄ ſcir̄ ñ poſſim. Quar̄ uelī ita ſtatutū hēas: me tui mēoriā ſūma cū bēiuolētia teneret tuaſq; oēs res nō minori curæ q̄ meas eē. Q đ maior in uarietate uerſata ē adhuc tua cāſq̄ hoīes aut uolebāt aut opinabāt: mihi crede nō ē ꝑ malis tēpop q moleſte feras. Neceſſe ē. n. aut armis urgeri rēp. ſēpiternis: aut his poſitis recreari aliquādo: aut funditus

¶ Sēpiternis: ꝑpetuis: ita ut nūq̄ āpli⁹ emergat: aut libtatē recupet & ē pria ps. ¶ Poſitis: ꝑ dpoſitis: aphæreſis.

interire. Si arma ualebũt: nec eos a qb9 receſſeris ue teri debes: nec eo quos audiuiſti. Si armis aut cõditõe poſitis: Aut defatigatõe abiectis: aut uictoria detractis: ciuitas r̄ſpirauerit: & dignitate tua frui tibi & fortũis licebit. Si oĩo iterierint oĩa: fueritq̧ is exit9: quẽ uir prudẽtiſſim9. M. Anto. iã tũ timebat: quum ſtatũ iſtare malorũ ſuſpicabat̃. Miſera ẽ qdẽ cõſolatio tali p̄ſerti ciui & uiro: ſed tñ neceſſaria: nihil ẽ p̄cipue cuiq̄ dolẽdũ ĩ eo qđ accidit uniuerſis. Quæ uis inſit ĩ his paucis uerbis: plura. n. cõmittẽda epiſtolæ nõ erãt. Si attẽdes qđ facis: p̄fecto ẽt ſine meis lr̃is ĩtelliges te aliqd hr̃e qđ ſperes. Nihil q̧ aut hoc aliquo reip. ſtatu timeas. Oĩa ſi iterierit quũ ſup̄ſtitẽ re ẽẽ reip. ne ſi liceat qdẽ uelis: ferẽdã ẽẽ fortunã: p̄ſerti quæ abſit a culpa. Sed hæc hactenus. Tu uelim ſcribas ad me qd agas: & ubi futurus ſis: ut aut quo ſcribam: aut quo ueniam ſcire poſſim. Vale.

M. T. C. Aulo Torquato. S. D.

SVperiorib9 lr̃is beniuolẽtia magis ductus: q̃ qđ res ita poſtularet fui lõgior. Neq̧. n. cõfirmatõe nr̃a egebat uirtus tua: neq̧ erat ĩ ea mea cã

¶ Recreari: reſumere uires & reſpirare. ¶ Aliqñ: tãdẽ ẽ ãt ſcda ps. ¶ Aut fun. radicitus. ¶ Interire: deleri: ita ut ne ueſtigia qdẽ reip. remaneãt: ẽ ãt tertia & ultĩa ps. ¶ Si ar. rñdet priæ pti: & dicit q̧ ſi reſp. armis fuerit oppreſſa: nõ erit q̧ Torqt° timeat uel a cæſarianis uel a Põ. ¶ Eos: cæſariãos. ¶ A qb° re. quos nõ ſis ſecutus. ¶ Nec eos. q. ad. nec Põpeiãos qb° p̄ſtitiſti auxiliũ. ¶ Si ar. rñdet ſcdæ pti dicẽs: q̧ ſi aliq̃ rõe depoſitis armis reſp. recreata fuerit: ipſe Torqt° poterit retinere dignitatẽ & fortũas ſuas. ¶ Cõditiõe: aliq̃ cõuẽtõe. ¶ Defatigatõe: tædio quũ utraq̧ ps ita erit defatigata: ut cogat̃ deponere arma: qđ ſæpe ſolet accidere quũ diu durãte bello neutra ps p̄t uicer̃: ſed æquo p̄lio ſe ſuſtinẽt. ¶ Detractis: ablatis: amotis: nã uictores ſe pe ſolẽt detrahe̾ arma uictis: ne poſtea poſſit ãpli° ĩſurge̾. ¶ Reſpirauerit: recreata fuerit: & ẽ trãſlatio ſũpta a corpe ſemiaĩo. ¶ Licebit ti. p mitte̾ tibi ab oĩb°. ¶ Frui di. tua: hr̃e & poſſidere dignitatẽ tuã. ¶ Sin: tertia ps quã p̄poſuerat. ¶ Intenerint: deleta fuerit. ¶ Exit°: finis. ¶ M. An. au°. M. Antõii: inimici Ci. orator ſũm° & ciuis optius & ſapiẽtiſſim°. ¶ Iã tũc: tpibus ſuis. ¶ Quũ ma. quũ diſcẽſiõib° Marii & Syllæ p̄uidebat malos regnaturos: dicebat bella ciuilia nõ habitura finẽ: dõec reſp. penit° eẽt euerſa & deleta. ¶ Suſpicabat̃: putabat. ¶ Inſtat̃: ĩmine̾ p̄pe eẽ. ¶ Illa q̃ ſe. ſ. nihil eẽ dolendũ: p̄cipue qd oĩb° accidat. ¶ Eſt mi. ĩfœlix: & q̃ ſolet extremis reb° dari: nã malũ aliorũ nihil nobis p̄deſſe ur̃ ad ꝯſolatõe3. ¶ Neceſſaria: qa alr̄ nõ ferremus mala nr̃a: niſi uideremus alios uel eiſdẽ uel maioribus malis uerſari. ¶ Sic lu. ꝯſolat̃ Clauinũ his uerbis. Intercepta decẽ q̃reris ſeſtertia fraude Sacrilegia: qd ſi biſcẽtũ p̄didit alter. Hoc arcana mõ: maiorẽ terti° ille Sũmã: q̃ patulæ uix cœpat ãgulus arce: & idẽ. Te nũc diuitias extra cõia cẽſes. ¶ Ponẽdũ: qa tu galliæ filt° albæ &c. ¶ Quæ. i. q̃ta. ¶ Vis: ptãs & ſnĩa. ¶ Inſit ĩcludat̃. i. q̃tũ põdus hẽant hæc pauca uerba. ¶ Plura. n. parẽtheſis ẽ. ¶ Attendes: diligẽter cõſiderabis. ¶ Qd fa. qa certe attẽdis qd ſignificẽt hæc pauca uerba. ¶ Etiã ſi. meis lit. ẽt me nihil ſcribẽte. ¶ Nihil: ſubaudi: ĩtelligeres te hr̃e. ¶ Hoc ſta. tali: q̃lis nũc ẽ. ¶ Aut ali. ut nõ oĩo deleto: ſed ex aliqua pte p̄manẽte. ¶ Oĩa ſi: ſenſus ẽ: ſi oĩa ĩterierint: ĩtelliges fortunã ĩ qua ñ ſit culpa tua ferẽdã eẽ æquo aĩo: quũ nõ uelis uiuere ẽt ſi poſſis repu. amiſſa: ordo eſt: intelliges fortunã eſſe ferendam: p̄ſertim q̃ abſit culpa: quum ne uelis te eſſe ſuperſtitem reip. ſi liceat oĩa interierint. ¶ Supſtitem reip. i. uiue̾ poſt rempu. quia bono ciui & magnanimo qualem te ſemp p̄ſtitiſti: ingrata oĩo debet eſſe uita: amiſſa repu. ¶ Si liceat. i. poſſis: ſi p̄mittat̃ tibi. ¶ Fortunã ferendã eſſe: ſubaudi intelliges. ¶ Hæc hactenus: ſubaudi dicta ſint. ¶ Vbi futurus ſis: ſupra uidimus eum fuiſſe Athenis: ſed fortaſſe decreuerat diſcedere. ¶ Quo ſcribã: ad quẽ locum debeam mittere litteras tuas. ¶ Aut quo ueniam: ſi uelim te uidere & conuenire.

SVperioribus lr̃is. Hæc ep̄ſa ur̃ iure optimo p̄ponenda ſupiori: quia ur̃ eſſe ſcripta poſt primã: ĩ qua plura ut uiſum eſt adduxit ad cõſolandum ip̄m Torquatum: pp q̃ dicit ſe nũc debere eſſe breuiorem: cõſolat̃ tñ etiã eum hac epiſtola q̃tum põt: licet dicant eum eſſe in ea urbe: ubi uel ipſi parietes ornatiora loqui poſſint q̃ ipſe Ci: qđ dicit ad laudem Athenarũ: in qua urbe maxĩe florebãt ſtudia philoſophiæ. ¶ Supioribus: quas ante ſcripſi: puto aũt eas eſſe quæ incipiunt: & ſi ea perturbatio. VBER.

MVlta ſupius: dixi ĩ ea ep̄la cuius initiũ eſt & ſi ea p̄turbatio: qbus. A. Torquatũ cõſolat° eſt: & maxĩe cõfirmauit ad oĩa æquo aĩo tolerãda: q̃ accidiſſe detrimẽta reip. uidebat̃: idẽ ĩ hac tractat ep̄ſa: fitq̧ breuior ĩ dicendo: cuius breuitatis cãs oñdit: & qualis belli finis futurus ſit ſe uidere cõmemorat: illiuſq̧ calamitatem ſola morte uitari poſſe: ſimul & in tali rerũ p̄turbatiõe uiuere dicit eſſe miſerrimũ: & mori eſſe miſerũ: ſed quid fœlix & beatum. Eſt is. A. Torquatus ex illa illuſtri familia lõgo poſt tpe oriũdus. T. Mãlii: qui obtorquẽ cuidam Gallo ad pugnã p̄uocãti ſingulari certamine abraptum Torquati cognomen accepit: a quo poſtea oẽs ex ea familia Torquati appellati ſunt: cuius hiſtoriã. P. Q u. Claudius ſcripſit: nec obſcurata gens eſt Torquatorũ hoc hoĩe: ſed cũ doctrina tũ etiã cæterarũ eius uirtutum p̄ſtãtia: & rebus geſtis eſt admodũ illuſtrata: & bello ciuili Põpeianas ptes ſecutus: acerrimũ ſe reip. defenſorem oñdit. Deuicto tãdẽ eorũ duce Põpeio opp̄ſſaq̧ libertate. P. R. a Cæſare athenas ſe cõtulit: ubi miſerias reip. deplorabat. Cõſolat̃ ãt ipſum nũc Ci. ut diximus: tametſi eũ dicat athenis eſſe: cuius ciuitatis uel ipſi pietes magis ſape uideant̃ q̃ Cic. ¶ Supioribus: In illis q̃ ĩcipiũt. Etſi ea p̄turbatio. ¶ Neq̧. n. Rõ eſt quare nõ eſſet opus lõgior eſſe Virtus tua magnitudo aĩ atq̧ deſpicientia rerũ hũanarũ. ¶ Ea: talis & p̄ſpa ſiue cã ſiue fortuna ut alios cõſolari poſſem:

recreari

M. Antonius

Instare

PHI.

Torqt°

Breuis quo mihi oĩa deſint & alioꝝ cõſolatõe indigeã. ¶ Cui ipſi.ſ.mihi. ¶ Alteꝝ:te Torqtũ. ¶ Breuior: q̄ fuimus in ſuperiorib⁹ lr̃is breuis: & itẽ lõgius tã ad oratorẽ: q̄ ad orõnẽ referri pñt. Flaccus Breuis eẽ laboro:obſcur⁹ fio: & qcqd pcepis:eſto breuis. Ci. ad Herẽniũ. Nũc ne nimiũ lõga nr̃a ſumat orõ:de re dicere icipiemus. Id ẽ ut
Tum breui orõne cõplectar. Q ualia ſint de breuitate pcepta. Ci. & Q uinti. oñdũt. ¶ Siue:dilẽma ẽ:qd duplici rõ
Tunc ne colligit. ¶ Nã & ſi:cõfutatio obiectõis:quã facere potuiſſet Torquatus. ¶ Tũ ordinis eſt:tũc uero tpis:& eſt ſenſus ſi nõ fuit opus multis tũc uerbis ſcribere:minime eſt nunc opus his paucis ſcribere aut ſi tũc op⁹ fuit lõgis uerbis ſcribere:nõ amplius ẽ opus ſcribeř

atq; fortuna:ut cui ipſi oĩa deeſſent alterum cõfirmarem. Hoc item tpe breuior eſſe debeo. Siue.n. tum nihil opus fuit tã multis uerbis: nihilo magis nunc opus eſt:ſiue tum opus fuit:illud ſatis ẽ pſertim quũ acceſſerit nihil noui. Nam & ſi quotidie aliquid audimus earũ reꝝ:quas ad te pferri exiſtimo: ſũma tñ eadem eſt & idem exitus:quem ego tam uideo aĩo: q̄ ea quæ oculis cernim⁹. Nec uero qcqd uideo:qđ nõ idem te uidere certo ſcio. Nam & ſi quẽ exitum acies habitura ſit nemo diuinare põt:tñ & belli exitũ uideo:& ſi id minus hoc qdem certe:quũ ſit neceſſe alterutrum uincere qualis ſit futura uel hæc uel illa uictoria. Idq; quũ optime pſpexi tale uideo nihil ut mali uideat eſſe futurum:ſi id uel ante acciderit:qđ uel maximum ad timorem pponit. Ita.n. uiuere ut tum ſit uiuendum miſerrimum ẽ:mori autem nemo ſapiens miſerum dixit:ne beato qdem. Sed in ea es urbe:in qua hæc uel plura & ornatiora parietes ipſi loqui poſſe uideant. Ego tibi hoc confirmo:& ſi leuis eſt conſolatio ex miſeriis aliorum nihilo te nunc maiore in diſcrimine eſſe q̄ quemuis aut eorum qui diſceſſerũt:aut eorum qui ꝯ manſerunt: alteri dimicant:alteri uictorẽ timẽt. Sed hæc cõſolatio leuis ẽ: illa grauior q̄ te uti ſpero:ego certe utor. Nec enim

quũ illud ſatis ſit qđ ſcripſim⁹. ¶ Nihil no.quũ maius malũ euenit nõ poſſet: q̄ qđ uenit: & id quotidie ad te pferri exiſtimo. Vñ ſatis ẽ qđ ſu peri⁹ id ſcripſi. ¶ Sũma ea.i.ꝯcluſio eadẽ: & idẽ
Video finis. ¶ Eaꝝ re.calamitatũ:& miſeriaꝝ. ¶ Video aĩo:oculis cernimus: Videre.ppne aĩorũ:ẽ
Cerno cernere oculoꝝ. Vir.niſcetq; uiris neq; cernit ulli:& nati corã me cernere letũ feciſti. ¶ Certo ſcio: meli⁹ q̄ certe ſcio. ¶ Etſi nñ.ſupple uideo & belli finẽ itelligit. ¶ Hoc q.cer.ſupple uideo hoc uidelicet qualis futura ſit uictoria:quæ nobis oĩo futura ẽ miſera:ut in alia ad Torqtũ Si inter cãs amoꝝ aliqtulũ iterſit:tñ iter uictorias non multum inter futuꝝ:alteros ꝓpe modum iã ſumus expti:de altero nemo ẽ qn cogitet quum ſit metuendus iratus uictor armat⁹. ¶ Hæc:Põpeii. ¶ Illa:cæſaris. ¶ Idq;:refert ſe tãdẽ ad mortẽ:q̄ ſola poſſet eos miſeriis liberare. ¶ Añ ac.ut moriamur:& dicit. ¶ Id.ſ. q̄lis futura ſit uictoria uel hæc uel illa. ¶ Video: ſi qđ tale futuꝝ. ¶ Si id qđ.p.ad ti.ſ.mors hæc.n. ſola nobis.pponit ab inimicis nr̃is ad pterrefaciendũ nos. ¶ Ita.n.uiuere mi.eſt: hoc eſt uita oĩum hoĩu3 ẽ miſerrima:qñ nõ tuta & libera: & in timoř maloꝝ eſſe. ¶ Vt tũ ſit ui. quum in timore maloꝝ fueris neq; expectat liberi poſſe uiueř:& qñ oĩa nobis pt̃ræ ornamẽta defuerint.
VBER. VBER. ¶ Q uã q res ita poſtularet:quã & eſſet opus apud te ita facere:& multis uerbis loqui:ut te cõſolarer. ¶ Neq;.n. rõ quare res nõ poſtularet:ut eẽt lõgior. ¶ Virtus: fortitudo aĩ mi. ¶ Ea:talis. ¶ Cui ip.ſ.mihi. ¶ Siue.n.quodã dilẽmate.i.duplici diuiſiõe.pbat Cic. ſe hoc tempore debere eſſe breuiorem:dicit.n.q ſiue tunc: quum ſcripſit illã lõgiorẽ ep̃ſam:nõ fuit opus uti multis uerbis:nihilo magis & nunc debet uti ſi aũt tunc opus fuit:ſatis debet eſſe id quod ſemel fecit:pſertim quũ nihil noui additũ ſit ad id qđ ſupra ſcripſit. ¶ Nihilomagis nunc:nõ magis nũc ſubaudi eſt opus tã multis uerbis. ¶ Acceſſerit:additũ ſit. ¶ Nã & ſi:diluit obiectionẽ:quã poſſet facere Torquatus q nõ acceſſerit:dicit.n. qđ q̃uis aliqd quotidie audiat:tñ idem eſt in ſumma:qd auditũ eſt ſupius. ¶ Sũma ea.eſt:ad idẽ redit:eadẽ eſt cõcluſio:utputa ſi heri audiui rẽp. oppſſam eẽ:& hodie uideat nouũ:idẽ tñ eſt in ſumma qđ fuerat id qđ heri auditũ eſt. ¶ Idẽ exitus:quẽ ante pdixi. ¶ Video: cognoſco. ¶ Aio.aĩ quadã ꝓuidẽtia. ¶ Nec uero:ſenſus eſt:nec ego qcq̄ uideo:aut cognoſco futuꝝ:qđ idẽ nõ certo ſciã te uidere. ¶ Nemo põt di.qa ut ſupra di
Certe xit oĩum belloꝝ exitus incerti ſunt. ¶ Video:quadã rõne & ꝓuidẽtia cognoſco. ¶ Etſi:duæ ptes ſunt. ¶ Minus:non ſubaudi uideo. ¶ Id eã rẽ.i.exitus belli. ¶ Certe:ſaltẽ. ¶ Hoc qdem: ſubaudi uideo quod ſeqtur.ſ. ¶ Q ualis fu.ſit &c.ordo eſt:& ſi minus id uideo:certe hoc qdẽ uideo qualis futura ſit uel hæc uel illa uicto-
Si ria:cum neceſſe ſit alterutrũ uincere. ¶ Hæc uel il.uel Põpeiana uel Cæſariana. ¶ Id.ſ.qualis futura ſit: uel
Vel hæc uel illa uictoria. ¶ Video ta.cognoſco tale qddã eẽ. ¶ Si:q̃uis. ¶ Ceciderit:acciderit:euenerit. ¶ Vel.i.ẽ ut uel Priamo miſeranda manus. ¶ Id qđ pponit ad timorem.i.ẽt ſi euenerit mors:quæ pponit nobis a noſtris inimicis:ut uahemẽter timeamus. ¶ Ita.n.oſtendit Ci.uitam q̄ non ſit certa & tuta:miſeram eẽ. ¶ Vt ſit ui.tum:ut tũc tantummõ poſſis uiuere:tũc cum ſis in timore maloꝝ & bellorũ ciuiliũ: neq; poſtea expectat uita libera. ¶ Miſerrimũ:infœliciſſimũ:peſſimæ cõditionis. ¶ Mori aũt:dicit a ſapientibus mortẽ nõ exiſtimari miſerã. ¶ Ne bea.q.i.nec ẽt q ſcda fortuna utat:multo ergo minus miſerum erit hoĩ fœlici mori. ¶ In ea ur.erudita & docta:& itelligit Athenas. ¶ Vel plu.i.ẽt plura. ¶ Parietes ipſi:ipſi muri:ꝓuerbialis hypbole ¶ Leuis:parua:ut in pcedẽti epiſtola. Miſera eſt illa qdem cõſolatio:tali pſertim & ciui & uiro:ſed tñ neceſſaria nihil eẽ præcipue dolẽdũ cuiq̄ in eo qđ accidit uniuerſis. ¶ Alteri di.qui ſunt cum Cæ. Alteri timent uictoriã: qui diſceſſerant a bello:timẽt ne Cæ.ſit uictor. ¶ Grauior:maior. ¶ Illa:q̄ ſequitur. ¶ Nec.n.hæc ẽ illa conſolatio:hoĩem

ſolatio:hoiem nõ debere uehementer angi ulla re:niſi colpa & delicto ſuo:utit aũt ſæpe Ci.hac cõſolatione rectæ cõſcientiæ.¶ Angar:excruciabor.¶ Dũ ero:dũ uiuam.¶ Q uũ uacẽ:quum careã.¶ Omni culpa:qa nihil ſenſi:aut feci unq̃ cõtra remp.ſed ſemp ei optime conſului.¶ Si nõ ero.i.ſi nõ uiuam.¶ Oĩno carebo: ſenſu nõ ſentiã hæc mala.¶ Sed ruſus:qa ſupra dixit.¶ Sed in ea es urbe:in qua hæc uel plura oratoria ip ſi parietes loqui poſſe uideant̃: & poſtea ruſus reuerſus eſt ad cõſolãdũ Torquatum:iõ nunc dicit:ſed ruſus γλαυκας εισ αθηνασ.i.noctuas Athenas:ſubaudi porto.Erat aũt puerbiũ:quali ſolemus uti cũ deferimus aliq̃s res ad locũ:ubi ea res abũdet: ut dicam⁹ aquã mari addis.Abũdat.n.attica regio noctuis: unn finxerũt poetæ noctuã eſſe in tutela mineruæ: quæ maxime colit̃ Athenis. Dicit ergo nũc ci. noctuas Athenas porto.ſ.p̃cepta philoſophica ad te ſcribo:q es in urbe ubi uel ipſi muri ea ſciunt γλαυξ κοσ ſignificat noctuã.¶ Q ui.ſ.ego. ¶ Ad te:ſubaudi ſcribam.¶ Mihi: ↄcludit epiſtolam dicens & ipſum Torquatum & oĩa ſua eſſe ſibi maximæ curæ:foreq; dum uiuet.

dũ ero:angar ulla re quũ oĩ uacẽ culpa: & ſi non ero ſenſu omnino carebo.Sed ruſus γλαυκας εισ αθηνασ q ad te hæc.Mihi tu tui oĩa tua maxiæ curæ ſunt & dũ uiuã erũt. Vale. M.T.C.Aulo Torq̃to.S.D.

NOui qd ad te ſcriberẽ nihil erat: & tñ ſi qd eẽt ſciebã a tuis certiorẽ fieri ſolere. De futuris aũt rebus & ſi ſp difficile ẽ dicere: tñ interdũ cõiectura poſſis ꝓpius accedere:quũ.n.res ẽ eiuſmõi cui⁹ exit⁹ ꝓuideri poſſit.Nũc tm̃ uidemur intelligere nõ diuturnũ bellũ: & ſi idipſum nõnullis uideat̃ ſecus.Equidẽ quũ hæc ſcribebã:aliqd iã actũ putabã:nõ quo ego certe ſciam: ſed ꝙ difficilis erat cõiectura.Nã quũ oĩs belli mars cõis: & quũ ſemper incerti exitus ꝑlioꝝ ſint: tamen hoc tpe ita magnæ

PHI.¶ Ne beato qdẽ:nõ mõ infœlici: ſed ne beato qdẽ miſerum eſt mori.Beatus uero ille dr̃ ꝓprie:q multa poſſidet bona ab hũdo eſt appellatus.¶ Sed in ea es urbe:qm̃ iſta quæ ad conſolationẽ eius de morte tollerãda in aduerſa fortuna dicebat: magis philoſophica uidebãtur q̃ ciuilia:dicit illum eẽ athenis: ubi parietes iſta ſapere & loqui uidebãt̃.Multis in locis hãc laudem athenis attribuit.¶ Nihilo ma. diſcri. Confirmo inq̃t tibi hoc aulete non eſſe in maiori periculo q̃ quẽuis illoꝝ: q in caſtris remanſerũt: aut illoꝝ q receſſerũt.Caue dicas caſtrũ ꝓ loco:[illegible] quo tẽtoria ſunt militũ:ab eo diminutiuũ dices caſtellũ ꝓ uico muris auctũ:ſine muris uero uicũ dices.¶ Le[illegible]:ut alibi.Nihil eſt p̃cipue dolẽdũ cuiq̃ in eo qd accidit uniuerſis.¶ Illã gra.maior:q̃ ſeqtur uidelicet.¶ Dũ [illegible]o:quoad uixero.¶ Tãgar ulla re:cõmouebor aliquo dolore.¶ Q uũ oĩ uacẽ culpa:De hoc pluribus in lo[illegible] mẽtionẽ:facit qd̃ in ſuſcipiẽdo bello ciuili nullã culpã cõmiſerit uel in alia ad Torquatũ epiſtola.Cõſci[illegible]ã rectæ uoluntatis maximã cõſolationẽ eẽ reꝝ incõmodaꝝ:nec eẽ ullũ magnũ malũ p̃ter culpã:a qua [illegible]tm̃ abſumus:ut ẽt optime ſenſerim:euentuſq; magis nři cõſilii:q̃ cõſiliũ rep̃hendat̃: & qm̃ p̃ſtitimus qd̃ deb[illegible]us:moderate qd̃ euenit feramus.¶ Nõ ero: mortu⁹ fuero.¶ Sẽſu carebo:nõ ſentiã amplı⁹ aliqd uel mali uel boni.γλαυκας εισ αθηνασ.Id puerbium i eos dici ſolet:q ſapiẽtioribus dare cõſiliũ uolunt.Sonant.n.uerba latino ſermõe noctuã ad athenas: & ſupplendum eſt uerbũ porto: & ſic dicẽdũ: porto noctuã ad athenas:hoc eſt philoſophica p̃cepta ad te uiꝝ ſapiẽtiſſimũ mitto q es athenis ubi ẽ ſtudiũ ſapiẽtiæ: & ĩ eos ẽt tale ꝓuerbiũ dici p̃t: q res uenales aliquo deferunt nihil ſibi fruct⁹ allaturas:tanq̃ ſi noctuas athenas ducãt ad uẽdẽdum:qd tñ nõ multũ facit ad rẽ.γλαυξ κοσ ãt noctuã ſignificat q̃ plurimum abundare dñr athenæ:hinc datus ẽ locus huius ꝓuerbii & fabulæ:ut noctua ĩ tutela mineruæ: q̃ athẽis colit̃ eẽ dicat̃:ut coru⁹ ĩ tutela ẽ apollinis: & pauo Iunõis: Ciconia cõcordiæ.Et tale ꝓuerbiũ ẽ illud: qd ut ait Cleãder ĩ ſcdo ꝓuerbioꝝ:hercules adoni ſ ſtatuã ↄſpicatus dixit ꝙ poſtea:ĩ eos dici cœpitq; potẽtiorib⁹ & ſapiẽtiorib⁹ aduerſari uolunt.Q d Theocrit⁹ poſuit ĩ ↄpolico:ut quẽ nos latinum fecim⁹: & hũc uerſum ita traduxim⁹.Cecropiã ↄtra ſus ẽ: tẽditq; mineruã:ẽ & aliud ut dr̃ Sus mineruã dicet.Et itẽ alid ab hercule tractum:qd idẽ Theocrit⁹ ſcripſit:ut Is.n.quũ ĩ macedõia Diõ urbẽ itraſſet:uidit multos ex quodã ſacello ꝓdeũtes: & uolẽs ipſe ẽt ĩgredi:cui nã dicatum eẽt iterrogauit:quumq; audiuiſſet Adoni rñdit hoc ẽ nihil ſacrum: q d ẽ nulla re dignũ:delectãt̃ græci hmõi ꝓuerbiis multum:ut ẽ illud: Ad ſcolum nec ipſe uades:nec alteri comes ibi.Eſt.n.Scolus ĩ ora Aſopia pagus ſub Citherõe loc⁹ iniocũdus & aſper.Itẽ q Crotoniataꝝ poſtrem⁹ ẽ:is reliquoꝝ græcoꝝ prim⁹.Itẽ Crotõe ſalubri⁹ aſſerit: & aduerſus ĩcredulos.Tale puerbium. .i.hoc re apud Sagram geſta uerius eſt.Item hero eſt Temeſe higrium ſibi dicat nemo:item in eos qui diſſimulant ſcire qd ſciunt. Cretes neſcit pelagus.¶ Tu:Articulus: & ait Torquatũ & oĩa eius ſibi fore:quoad uixerit maximæ curæ.

Oui qd:Huius epiſtolæ argumẽtũ paꝝ diſtat a ſupiorib⁹:oñdit.n.Ci.magnũ ĩpẽderẽ piculũ ex belli:s ciui lib⁹ utercũq; ſit futurus uictor:poſtea uero cõſolat̃ Torq̃tũ fere iiſdẽ rõib⁹: qbus conſolatus eſt in aliis epiſtolis & maxime in prima huius libri.¶ Si quid eſſet.ſ.noui.¶ Difficile: quia futurum:nulla eſt ſcientia.¶ Poſſis:pro poſſit aliquis.¶ Accedere propius.ſ.non oĩno diuinare uerum:tamen non longe aberrare.¶ Coniectura:collatione multarum rerum:nam coniicere eſt ſimul iacere inde coniectura dr̃ quotiens multa concurrunt ad demonſtrationẽ alicuius rei:uide Ci.primo li. rhetoricoꝝ ad Herẽnium:ubi tractat de ptibus cõiecturalis cõſtitutiõis.¶ Eiuſmõi:ta⁹lis naturæ & cõditiõis.¶ Exitus:: finis:multa.n.ſunt quoꝝ exitus nõ põt cõiecturis dep̃hẽdi:multa quoꝝ põt.¶ Prouideri: ꝓſpici: multo añ aduerti.¶ Nõ diuturnũ:i.lõgum.ſ.fore.¶ Secus: aliter qui putãt fore diuturnum.¶ Mars cõis:ſubaudi ſit.

Prouerbium
Noctua
PHI. Beatus
Caſtrum Caſtellum Vicus
Cõiicere Coniectura

¶ Vtrinq;:ex utraq; parte & Pompeianoꝝ & Cæſarianoꝝ. ¶ Vtercũq;:uel Cæſar:uel Pompeius: quis multi ſentiant eum iã interiiſſe & Q. u. Põpeium ſuſcepiſſe bellũ poſt mortem patris: nam in epiſtola ſequenti dicit Ci. poſtremo is uir interiit &c. ¶ Non ſit miſeꝝ: qa utercũq; hẽt maximas copias iter uictorias: qa utercũq; uicerit opinant̃ hoĩes uictoriã fore crudelẽ. ¶ Alteros: Põpeianos. ¶ Sumus expti: re ipſa cognouimus q̃ ſint inſolẽtes. ¶ Iratus: qa negatus eſt ei triũphus. ¶ Victor: quia ẽt ſi ſit bonus: neceſſe eſt quodãmodo ut fiat inſolens & immoderatus. ¶ Armatus: & ob id erit crudelior: oĩa .n. emphaſim habet. ¶ Hoc loco: tum debeat Ci. conſolari Torquatum: & hæc dicat: q̃ dolorem afferãt: excuſat ſe quare id faciat: & affert conſolationem: quam diximus ab eo uſurpari de conſcientia recte uolũtatis. ¶ A qua: culpa. ¶ Abſumus: ſumus remoti. ¶ Euentus: quia q̃uis bonum cõſiliũ cœperimus: tñ nobis male euenit. ¶ Præſtitimus: effecimus .ſ. patriæ: & ciuibus nrĩs. ¶ Non ſumo: non aſſumo: nec capio. ¶ Maioris ingenii: q̃ ſit meum: qa dixit ad Marcellũ: ſint tanta mala reip. te frangũt: non ita abundo ingenio ut te conſoler. ¶ Virtutis: fortitudinis. ¶ Cuius: culibet ẽt qui non ſit ualde doctus. ¶ Docere: probare: oſtendere rõnibus. ¶ Eius: Cæſ. ¶ Sẽtẽtia: iudiciũ: uel deliberatio. ¶ Non eſt dubia: quia non dubito quin

Snĩa

ſentiat de oĩno reſtituẽdum in patriã. ¶ De illis: Pompeianis. ¶ Non arbitror te expectare: quia tuipſe ſcis quid ſentiã. ¶ Reliquũ eſt: quũ non debeas deſperare de ſalute tua: reliquũ eſt ut nihil debeat te cruciare: niſi ꝙ abſis a tuis: & præcipue a filiis tuis: qui ſunt iucundiſſimi pueri. ¶ Ab his pueris: filiis ſuis. ¶ Feſtiuius: iucundius: lætius. ¶ Vt ſcripſi antea: in pria epiſtola. ¶ Videre q̃ audire: quia ut ſupra dixit: oculi augent dolorem. ¶ Obiecti: ſuppoſiti. ¶ Litteræ ſtudium lraꝝ: ut ſæpe ſupra dixit longinquitas tpis: qa ut ſupra ſcripſit Seruius Sulpitius. Nullus eſt dolor: quem longinquitas tpis non minuat atq; molliat. ¶ Me uidiſſe .ſ. mala reip. futura. ¶ Quãuis: quamlibet. ¶ In qua cõditione: etiam cum aliquo damno noſtro. ¶ Caſu non diuinatione mea: nõ enim ita euenit: quia diuinauerim. ſed caſu: ideſt quia ita fortuna tulit. ¶ Inani laude: quo dicar ante alios præuidiſſe hæc futura. ¶ Deinde alia cõſolatio: quæ ad utrunq; pertinet: dicit Cic. ꝙ ſi eſſet moriturus non uidet rempu. ita florẽtem ut pigeat eã relinquere: magis enim inuiti deſerimus res pſperas: & quibus delectamur q̃ aduerſas. Hora. ſi quid mirabere pones inuitus. ¶ Commune tecum: quia hæc conſolatio ita pertinet ad me ſicut ad te. ¶ Ad exitum uitæ: ad mortem. ¶ Non auellar: non abſtrahar: non ſeparabor. ¶ Ab ea: a tali. ¶ Qua doleam eſſe carendũ: quia eſt miſerrima: & nullus eſt dolor carere rebus miſeris. ¶ Sine ullo ſenſu: quia ut in præcedenti epiſtola dixit. ¶ Si non ero: ſenſu omnino carebo. ¶ Aetas ſenilis: quæ magis contemnit mortem: ut anchiſes apud Virgi. Acta curſu naturali functa. ¶ Curſu ſuo: eſt enim uita hominis quaſi curſus quidã: ut Paulus apoſtolus. Omnes quidem currimus: ſed unus accipit brauium. ¶ Vim: uiolentiam ſcilicet mortis. ¶ In eo: in ea re: in ſenecta. ut ipſe in Catone maiore inquit. Nihil eſt tam naturale quam ſenibus mori. ¶ Is uir: Pompeius.

utriq; copiæ: ita paratæ ad pugnãdũ eẽ dñr ut utercũq; uicerit nõ ſit miſeꝝ futuꝝ. Illa in dies ſingulos magis: magiſq; opinio hoĩum cõfirmat̃: ẽt ſi iter cãs armorum aliq̃tulum iterſit: tñ iter uictorias nõ multum interfutuꝝ. Alteros ꝑpemodũ iã ſumus expti. De altero nẽo eſt qn cogitet: quã ſit metuendus iratꝰ uictor armatꝰ. Hoc loco ſi uideor augere dolorẽ tuũ: quẽ cõſolãdo leuare debebã: fateor me cõium maloꝝ cõſolationẽ nullã iuẽire pter illã: q̃ tñ ſi poſſis eã ſuſcipe maxĩa ẽ: q̃q; ego quotidie magis utor. Cõſciam rectæ uolũtatis maximã cõſolationem eſſe reꝝ icõmodaꝝ: nec eſſe ullũ magnũ malũ pter culpã: a q̃ qñ tñ abſumꝰ: ut ẽt optĩe ſenſerimꝰ: euentuſq; magis nñi cõſilii q̃ cõſiliũ rephendat̃: & qñ pſtitimus qđ debuimus moderate qđ euenit feramus. Sed hoc mihi tñ nõ [illegible]no: ut te conſoler de cõibus miſeriis q̃ ad cõſolan[illegible]m maioris igenii: & ad ferendũ ſingularis uirtuti[illegible]digent. Illud cuius facile eſt docer̃: cur pcipue tu [illegible]re nihil debeas. Eius. n. q tardior i te leuãdo fuit [illegible]orte putaremus: nõ eſt mihi dubia de tua ſalute ſnĩa: de illis aũt nõ arbitror te expectare qd ſentiã. Reliquũ eſt ut te angat & abſis a tuis tãdiu res moleſta ab his pſerti pueris: qbus põt eſſe nihil feſtiuiꝰ. Sed ut antea ad te ſcripſi tps eſt hoĩum ut ſuã qſq; conditionem miſerrimã putet: & ubi qſq; ſit: ibi eſſe minime uelit. Equidem nos ꝙ Romæ ſumus miſerrimum eſſe duco: nõ ſolum ꝙ in oĩbus malis acerbiꝰ eſt uidere q̃ audire: ſed etiã ꝙ ad oẽs caſus ſubitorũ periculoꝝ magis obiecti ſumus: q̃ ſi abeſſemus & ſi me ipm cõſolatorem tuũ nõ tñ lræ quibus ſemp ſtudui q̃tum lõginquitas tpis mitigauit: q̃to fuerit dolor̃ meminiſti. In quo prima cõſolatio eſt me uidiſſe prius q̃ cæteros qui cupiebã: q̃uis iniquæ cõditiõe pacẽ. Qđ etſi caſu nõ diuinatiõe mea factum eſt. tamen hac inani prudentiæ laude delector. Deinde ꝙ mihi ad cõſolationẽ cõe tecum ẽ: ſi iam uocer ad exitũ uitæ: non ab ea rep. auellar: qua carendum eſſe doleã. Præſerti quum id ſine ullo ſenſu futuꝝ ſit. Adiuuat me ætas & acta iam uita: quæ cum curſu ſuo bñ confecto delectat̃: tum uetat in eo uim timere: quo nos iam natura ipſa pene pduxerit. Poſtremo is uir

¶ Vel ii uiri:

¶ Vel ii uiri: correctio ẽ: qa alii multi ĩterierãt:nõ q̄ Põ. ĩ pugna ſit ĩteremptus: ſed qđ mortuus ẽ tpe belli in ægypto a Ptolæmeo iuſſus interfici: bellũ aũt ꝓ toto tpe quo pugnat̃ & gerunt̃ ꝓlia accipit̃: ut bellũ troianũ Bellum
fuit decẽ ãnoꝝ. Præliũ uero eſt ipſe conflictus. ¶ Impudẽtia: temeritas. ¶ Recuſare: nõ accipe. ¶ Propono Præliũ
mihi: aĩo cogito. ¶ Impẽdere: imminere. ¶ Deſino.ſ. metuere. ¶ Id ipẽdat: id ĩmineat: id ſit futuꝝ.ſ. mors. ¶ In quo: in qua morte. ¶ Finis: doloris: qa ut dicit Hora. Mors ultima linea reꝝ ẽ. ¶ Plura q̃ fuit ne. qa ſcio te eẽ aĩ fortiſſimi: & es in ea urbe ubi hæc optime tradunt̃. ¶ Loquacitas: naturalis loquẽdi abũdãtia. ¶ Beniuolẽtia: q̃ te ꝯplector: ex abũdãtia.n. cordis os loquit̃. ¶ Seruiũ: Sul. ¶ Leuatiõi: diminutiõi Cõgreſ
curaꝝ & recreatiõi. ¶ Cõgreſſus: cõſuetudo: ſus
conuerſatio. ¶ Tũ.i. &. ¶ Suſtẽtes: fortẽ ꝓbeas nõ ſinas te cadere aio. ¶ Quæ cũ ſa. ut ſtudioſe & diligẽter curẽ oĩa q̃ ad te ptiẽãt. ¶ Imitabor be. tuã er. me.i. oñdã me bẽiuolũ ĩ te: ſicẽ tu fuiſti ĩ me. ¶ Nõ aſſe. nõ æq̃bo.ſ. ſtudio & diligentia mea. ¶ Merita: officia mihi ꝓſtita.i. nũq̃ potero facerẽ tñ: q̃tũ tu de me meritus es.

uel etiam ii uiri hoc bello occiderũt: ut impudentia uideat̃ eãdẽ fortunã: ſi res cogat: recuſare. Eqdẽ mihi oĩa ꝓpono: nec ullũ eſt tñ malũ qđ nõ putem impendere. Sed quũ plus in me tuendo mali ſit q̃ in ipſo illo qđ timet̃ deſino: pſertim cũ id ĩpendat ĩ quo nõ mõ dolor nullus: ueꝝ finis ẽt doloris futurus ſit. Sed hæc ſatis multa: uel plura potius q̃ neceſſe fuit: facit aũt loquacitas mea: ſed beniuolẽtia longiores epiſtolas. Seruium diſceſſiſſe Athenis moleſte tuli. Nõ.n. dubito qn magnæ tibi leuatiõi ſit ſolitus eſſe quottidian9 cõgreſſus & ſmo: tũ familiariſſimi hoĩs tũ optimi & prudẽtiſſimi uiri. Tu uelim te ut debes & ut ſoles tua uirtute ſuſtẽtes. Ego q̃ te uelle: q̃cq; ad te & ad tuos ptinere arbitrabor: oĩa ſtudioſe diligẽterq; curabo: quæ quum faciam beniuolẽtiam tuam erga me imitabor: merita non aſſequar. Vale.

M.T.C. Aulo Cæcinæ. S.D.

QVotiẽſcũq; filiũ tuum uideo: uideo aũt fere quottidie: polliceor ei ſtudiũ qdem meũ & opam ſine ulla exceptiõe aut laboris aut occupationis aut tpis. Gratiam aũt atq; auctoritatẽ cũ hac exceptiõe quãtũ ualeã: quãtumq; poſſim. Liber tuus & lectus eſt: & legit̃ a me diligenter: & cuſtoditur diligẽtiſſime. Res & fortunæ tuæ mihi maximæ curæ ſunt. Quæ quidem quottidie faciliores mihi & meliores uidentur: multiſq; uideo magnæ eſſe curæ quoꝝ de ſtudio: & de ſua ſpe filium ad te pſcripſiſſe certe ſcio. His aũt de rebus quas cõiectura cõſequi poſſumus: non mihi ſumo ut mihi plus ipſe ꝓſpiciã q̃ te uidere & intelligere mihi pſuaſerim. Sed tñ qa fieri põt: ut tu ea pturbatiõe aio cogites: puto eſſe meum qd ſentiã exponere. Ex natura reꝝ eſt: & is curſus tempoꝝ: ut nõ poſſit iſta aut tibi: aut cæteris fortuna eſſe diuturna: neq; hærere in tam bona cã: & in tam bonis ciuilibus tã acerba iniuria. Quare ad eã ſpẽ quã extra ordinẽ de te ipſo habemus: non ſolum pp dignitatẽ & uirtutẽ tuam. hæc.n. ornamẽta ſunt ubi ẽt cũ aliis cõia. Accedũt tua præcipua pp eximium ingenium ſummãq; uirtutẽ: cui mehercule hic cuius in ptãte ſumus: multũ tribuit. Itaq; ne punctum qdem tpis in ipſa fortuna fuiſſes: niſi eo ipſo

QVotiẽſcũq;. A. Cæcina uir ꝓſtãtiſſimi igenii Põpeianaꝝ ptiũ ſtudioſiſſim9 ſcripſerat q̃ ſuis tpib9 eẽnt geſta & laudauerat multos ciues: q reip. ſtudioſi fuiſſent multos q eã oppugaſſent notauerat: dãnauerat & ꝓcipue Cæ. q cõtra eã arma mouiſſet & oppugnaſſet. Quaobrẽ Cæ. iterdixerat ei pr̃iã: ſicut & multis aliis. Quũ igitur uæhemẽter angeret̃ & cruciaret̃ Cæcina deſiderio ptriæ & ſuoꝝ. Ci. hac epl̃a eũ cõſolat̃ ſere eiſdẽ rõnib9 qb9 ꝯſolat9 ẽ Torquatũ: oñdẽs eũ nõ poſſe eẽ diutius in his malis. Poſtremo pollicet̃ oĩa ſuo ipſi Cæcinæ & eius filiis. ¶ Video aũt fere quo. parenthesis eſt: qa potuiſſet dicere Cæcina filiũ ſuũ raro uideri a Ci. & iõ raro ꝓmitti ſtudiũ ſuũ. ¶ Studiũ: diligẽtiã: & uoluntatẽ. ¶ Sine excep.i. nõ excipiendo laborẽ: aut occupatiõem aliquã meã: aut tp̃s aliqd qa nolo qđ habeat reſpectũ alicuius rei. ¶ Gratiã: quæ eſt mihi apud Cæſatẽ & alios: ſubaudi pollicеor. ¶ Cũ hac exce.i. nõ abſolute ei ꝓmitto ſed ſolũ inquãtũ poſſum: qa ĩminuta eſt aliq̃tulum auctoritas mea. ¶ Liber tuus: quẽ miſiſti mihi uidẽdũ. ¶ Cuſtodit̃: ſeruat̃ ne exeat in man9 alicuius. ¶ Meliores.i. melioris ꝯditõis. ¶ Video ma. eſſe cu.ſ. res fortunas tuas. ¶ De ſtu. quo.ſ. multoꝝ qb9 res tuæ ſũt curæ. ¶ Filiũ tuum. ¶ Fieri põt.i. eſt poſſibile. ¶ Ea: eas res tuas. ¶ Per.ſ. quã ego. ¶ Quid ſen. qd iudicẽ: qd in aio hẽam. ¶ Curſus: diſpoſitio. ¶ Is: talis. ¶ Iſta: mala & aduerſa. ¶ Et cæ. qui ſunt exules ſicut tu. ¶ Hærere: permanere: fixa eſſe. ¶ Tã acer. ut priuet te ptria & aſpectu tuorũ. ¶ Extra or.i. ꝓter ordinẽ & nũeꝝ alioꝝ. ¶ Accedũt: adiũgit̃. ¶ Hæc.n. or.ſ. dignitas & uirt9: eſt aũt parẽtheſis. ¶ Præcipua: tua q̃ ſũt tua peculiaria & nõ cõia cũ aliis. ¶ Ingẽiũ: uĩ ĩnatã ad oĩa pcipiẽda. ¶ Virtutẽ: hic accipit uirtutẽ ꝓ aĩ fortitudĩe ut ſæpe ſupra uidim9: ẽ ãt ordo: q̃re tua ꝓcipua pp eximiũ igẽiũ atq; uirtutẽ accedũt ad eã ſpẽ quã hẽm9 &c. ¶ Cui: igẽio & uirtuti: nã ſupra ad Mar. dixit. Sed mihi crede ẽt is q oĩa tenet: fauet igẽiis. ¶ Hic: cæ. ¶ Tribuit: ꝓbet aucto. & ho. ¶ Pũctũ: momẽtũ: pũct9.n. Pũctus
& pũctũ utrũq;.n. dr̃: tes ẽ minima: itaq; põit̃ ꝓ Pũctũ
momẽto & pĩculis tpis uel horæ. Ho.ĩ epi. Ni

hil.ꝑ priũ cuiq̃ pũcto qđ mobilis horæ. Núc ꝓce núc ꝓcio: núc ui. núc mo. ſu. Per. do. &c. ❡ Bono tuo: īgenio. ❡ Se uio. ſe offenſũ: qa ſcripſiſti cõtra eũ. ❡ Q. d. p. q̃ ipſa. ſ. q̧ putet ſe uiolatũ a te. ❡ Lenit̃. mitigat̃: qa quottidie æqori aio fert quod in eũ ſcripſiſti. ❡ Opi. in quam hēt de ingenio tuo. ❡ Ita na. ex ta i gñe ortus. ❡ Educat⁹: nutrit⁹. ❡ Eas cás. i. naturá reꝝ: cu ſũ tẽpoꝝ & opioně: qui Cæ. hět de ĩgenio tuo. ❡ Vetuſtas: antiqtas: q̃ maioré debet hře uim: q̃ nouitas amoris: põit át tria: qb᷑ oñdit ſe id facer̃ debeř uetuſtaté amoris ſui i ipm. Cæ. ꝯſuetudiné ſuá i oẽs amicos. qb᷑ ſp ſolit⁹ ẽ libẽter eẽ parat⁹: & poſtremo bñficioꝝ ſibi acceptoꝝ a Cæci.

bono tuo quo delectat̃: ſe uiolatũ putaſſet: qđ ipm lenit̃ quottidie: ſignificaturq̧ nobis ab his qui ſimul cũ eo uiuũt tibi hác ipſam opinioně ĩgenii apđ ipm plurimũ ꝓfuturá. Quapp primum fac aio forti atq̧ magno ſis. Ita. n. natus: ita educat⁹: ita doct⁹ es: ita ẽt cognitus: ut tibi id faciẽdũ ſit. Deinde ſpẽ quoq̧ hẽas firmiſſimá: pp eas cás q̃s ſcripſi. A me uero tibi oía liberiſq̧ tuis paratiſſima eẽ cõfidas uelit: id. n. & uetuſtas nr̃i amoris & mea cõſuetudo in meos: & tua multa erga me officia poſtulant. Vale.

M.T.C. Aulo Cæcinæ. S.D.

u Ereor ne đſideres offiñ meũ: qđ tibi ꝓ nr̃a & meritoꝝ multoꝝ & ſtudioꝝ & ꝑtiũ cõiũctiõe deeſſe ñ dẽt. Sed tñ uereor ne lraꝝ a me offiñ reqras: q̃s tibi ẽt pridẽ eſ ſedi miſiſſem: niſi quottidie meli⁹ expectás gratulatiõem q̃ confirmationě aí tui cõplecti lr̃is maluiſſem. Núc ut ſpero breui gratulabimur. Itaq̧ in aliud tp̃s argumẽtũ epiſtolæ differet̃. His át lr̃is aium tuũ: quẽ minie ibecillẽ eẽ: & audio & ſpero: & ſi ñ ſapiẽtiſſimi at amiciſſimi hoís auctoritate: confirmádũ ẽt atq̧ ẽt puto. Nec is qdẽ uerbis qb⁹ te cõſoler ut afflictũ & iá oí ſpe ſalutis orbatũ: ſed ut eũ de cui⁹ icolumitate nõ pl⁹ dubitem q̃ te memini dubitare de mea. Ná quũ me ex repu. expuliſſent hi q illá cadere ſtáte me poſſe nõ putarũt: memini me ex multis hoſpitib⁹: q ad me ex Aſia q̃ tu eras uenerũt: audiř te glorioſo & celeri reditu meo cõfirmare. Si te rõ qđá uetuſtæ diſciplię: quá a pr̃e nobiliſſimo atq̧ optĩo uiro accepas: ñ fefellit: nec nos quidem nr̃a diuinatio fallet: q̃ tũ ſapientiſſimoꝝ uirorũ mõimentis atq̧ ꝓceptis plurimoq̧ ut tu ſcis doctrinæ ſtudio: tũ magno etiá uſu tractandæ reip. magnaq̧ nr̃oꝝ tp̃m uarietate cõſecuti ſumus. Cui qdem diuinatõi hoc plus cõfidimus: qđ ea nos nihil in his tam

Vereor. Cũ Ci. iádiu intermiſſet lr̃as ſuas ad. A. Cæciná: ſperás quottidie ſe ei gratulaturũ fore reſtõne & reditu ei⁹ i pr̃iá: poſtea q̃ uidit ré lõgi⁹ q̃ putabat ꝓtrahi eũ hac epi. uel cõſolari uel cõfirmare ſtatuit: diuinás eũ breui rediturũ i pr̃iá acceptis auguriis ſuis & a natura tẽpoꝝ & natura cæ. q̃ ẽ clemẽtiſſima & ꝓna ad idulgẽdũ: dicit át cæ. hacten⁹ diſtuliſſe ei⁹ reſtõne pp alios: qb⁹ cũ eẽt irat⁹ nõ potuiſſet eis denegare reditũ i pr̃iá: ſi ꝯceſſit Cæci. a quo magis fuerat offenſus. Poſtremo ꝯſolat̃ eũ a cõſcia rectoꝝ cõſilioꝝ & factoꝝ & pollicet̃ Cæ. & eius filio oẽ ſtudiũ & opam ſuá apđ Cæ. & familiaris Cæ. a qb⁹ dicit ſe quottidie magis amari. ❡ Deſideres: reqras táq̃ deſit tibi. ❡ Meritoꝝ. bñficioꝝ: q̃ mutua īter nos fuerũt. ❡ Pro cõiũ. reſpectu cõiũctiõis. ❡ Studioꝝ: uolũtatũ. ❡ Partiũ: Põpeianaꝝ & reip. qa ábo ſtuduimus iiſdẽ ptib⁹. ❡ Sed tñ: licet nõ debeat tibi deeſt pp ſupradictas cás. ❡ Offiñ lit. ut ſcribá ad te ſæpius ſicut eſt offiñ amici. ❡ Melius. ſ. aliqđ de reb⁹ tuis. ❡ Cõplecti: cõphẽdere. ❡ Gratulationẽ: lætitiá q̃dá de rebus tuis melioribus. ❡ Argumẽtũ epi. materiá epi. gratulatoriæ. ❡ His præſen. q̃s núc ad te ſcribo. ❡ Mini. ibe. ñ ĩfirmũ & debilẽ: ſed forté & ꝯſtātẽ: & ſi nõ ſapiẽtiſſimi. ſ. mei q nõ ſum ſapiẽtiſſimus. ❡ At. i. certe uel ſaltẽ. ❡ Nec is. u. ſubaudi puto cõfirmádũ. ❡ Vt: tá q̃. ❡ Afflictũ: diectũ & ꝓſtratũ mœroř. ❡ Orbatũ: priuatũ. ❡ Oi ſpe. q̃ adhuc multæ & magnæ ſpes tibi ſupſunt. ❡ De mea. ſ. icolumitate. i. ſalute: túc cũ ego ẽt erá i exilio: ſicut tu núc es. ❡ Hi: Clodius & alii ſcelerati q ei fauebant. ❡ Qui nõ putarũt. i. cupidi euertẽdæ reip. putauerũt eá ñ poſſe cadere: ſi ego eẽm icolumis. ❡ Me ſtáte me icolumi. ❡ Cadere. ruere euerti. ❡ Hoſpitib⁹: ꝑegrinis. ❡ In q̃ tu eras: illis. n. tp̃ib⁹ qb⁹ Ci. exulauit cæcina erat in Aſia ex q̃ multi hoſpites qui ad Ci. ueniebát. dicebát ip̄ꝫ Cæ. nihil dubitare de ei⁹ ſalute & de glorioſo & celeri eius reditu ĩ pr̃iá: qđ idẽ dicit núc ſe facer̃ de cæcina: affirmat. n. fore ut celeriter redeat in pr̃iá. ❡ Diſciplinæ. ſciæ auguralis. ❡ Vetuſtæ: antiq̃ q̃ ab ethruſis hũit originẽ: uñ & tuſci ꝑitiſſimi fuerũt: quoꝝ libris & cærimõiæ deorũ & oía dubia explicabant̃: auctor ẽ Vale. ma. lib. i. c. i. & Lu. Hæc pp placuit tuſcos de more uetuſto Acciri uates. Oui. ii. fa. Augur erat: nomẽ lõgis ĩtercidit ánis Nup ab ethruſcis uenerat exul humo. ❡ A patre: tuo: qui fuit ꝑitiſſimus augur. ❡ Accepas: didiceras. ❡ Nõ fe. te: ſed certiſſimá imbuit tibi cognitionem meæ ſalutis: fefellit aũt dixit qa multi fortaſſe nõ bñ periti artis fallebant̃: uñ Virg. Ni fruſtra auguriũ uani docuere parẽtes. ❡ Diuinatio. n. quá faciemus de ſalute tua & de celeri reditu tuo in patriá. diuinationẽ nõ ſum cõſecutus ꝑ diſciplīná auguralem ſicut tu: ſed ꝑ libros ſapiẽtiſſimorũ hoíum: qui ſcripſerũt de uarietate & mutatiõe tẽpoꝝ rerũ & fortunæ & cõſecutus ſum magna experientia tractádæ reipu. & demq̧ ex magna uarietate nr̃orum tẽporum. ❡ Cũ: ptim. ❡ Monimẽtis: ſcriptis. ❡ Tũ: ptim & ꝑcipue: ná plus ſignificat q̃ cum. ❡ Vſu: expiẽtia. ❡ Tractádæ: gubernádæ. ❡ Noſtroꝝ: meorũ quibus iterdũ florui: īterdum fui in ſumma fœlicitate &c. ❡ Cõfidimus: credimus: & damus maiorẽ fidẽ.

❡ Obſcuris:

¶ Obſcuris: difficilibus iudicatú de exitu bellorú Cæ. & Pōpeii. ¶ Ex euẽtis: ex his q̄ euenerút: nō aút q̄ ita ꝓuiderim eẽ futura: q̄a .n. poſt factú dicit ſe aliq̄d ꝓuidiſſe: credit̃ fingere magis q̄a euenerit. q̄ q̄a ita eueniſſe ꝓuiderit. ¶ Se iúgeret: ſepararet. ¶ Frági: iminui: q̄a ſi ipſi duo ꝯiúcti eẽnt & cōſueuiſſent obuiuiſſent multú cōtra ſenatú: ita ꝙ ptās ſenatus multú fuiſſet iminuta. ¶ Ciuile .b. ſicut excitatú. ¶ Salutarẽ: q̄a ambos hortabar ad pacẽ. ¶ Húc: Cæ. ¶ In .t. īter togatos. ¶ In pa. fine bello. ¶ Tãtas .o. tãtas uires: q̄a oia ſolus pt. ¶ Eúdũ in hiſ. ut Pō. iret in Hiſ. q̄ ꝓuincia erat ei decreta: q̄d ſi Pō. feciſſet dicebat. Cæ. ſe uẽturú ad urbẽ ſine exercitu.

obſcuris rebus: tãq̄ ꝑturbatus oio unq̄ feſellit. Dicerẽ q̄ antea futura dixiſſem: ni uereret ne ex euẽtis fingere uideret. Sed tñ plurimi ſút teſtes me & initio ne cōiúgeret ſe cú Cæ. mouiſſem Pō. & poſtea ne ſe iũgeret cōiúctiōem. Frági ſenat⁹ opes diſiúctione ciuile bellú excitari uidebã: atq̄ utebar familiariſſime Cæ. Pōpeiũ faciebã plurimi. Sed erat meú cōſiliũ tũ fidele pōpeio: tum ſalutare utriq̄. Quæ præterea ꝓuideri ꝑrerito. Nolo .n. hunc de me optime meritũ exiſtimare ea me ſuaſiſſe Pompeio: quibus ille ꝑ ſi ſeteẽẽt hic q̄dẽ clar⁹ i toga & pīceps: ſed tãtas opes q̄tas nũc hẽt nō hẽret. Eúdẽ i hiſpaniã cenſui: q̄ ſi feciſſet: ciuile bellú oio nullú fuiſſet rōnẽ hẽri abſentis nō tã pugnauit ut liceret: q̄ ut q̄ñ ipſo cōſule pugnãte populus iuſſerat haberet̃. Cã orta eſt belli. Quid ego prætermiſi aut monitorum aut querelaꝝ cú uel iniquiſſimã pacem iuſtiſſimo bello anteferrem. Victa eſt auctoritas mea non tam a Pō. nam is mouebat̃. q̄ ab his qui duce Pompe. freti ꝑ opportunã & rebus domeſticis & cupiditatib⁹ ſuis illius belli uictoriã fore putabant. Suſceptú eſt bellú quieſcente me: depulſum ex Italia manente me quoad potui: ſed ualuit apud me plus pudor meus q̄ timor: uerit⁹ ſum deeſſe pōpeii ſaluti: quũ ille aliq̄ñ non defuiſſet meæ. Itaq̄ uel officio: ul fama bonoꝝ uel pudor̃ motus ut in fabulis Amphiaraus: ſic ego prudens & ſciens ad peſtem añ oculos poſitam ſum ꝓfect⁹. Quo i bello nihil aduerſi accidit non ꝑdicente me. Quarẽ q̄ño ut augures & aſtrologi ſolẽt: ego quoq̄ augur publicus ex meis ſupiorib⁹ prædictis conſtitui apd te auctoritatem augurii & diuinationis meæ: debet habere fidem noſtra prædicatio. Non igitur ex alitis uolatu: nec ex cantu ſiniſtro oſcinis: ut in noſtra diſciplina eſt: nec ex tripudiis ſoliſtimis: aut ſomniis tibi auguror: ſed habeo alia ſigna quæ obſeruolantes: ꝙ uolatu dẽt augurium. ¶ Diſciplina: ſcientia augurali. ¶ Ex tripu. exaltatiōib⁹ quibuſdam q̄ quadam obſeruatiōe i ſacris fiebãt: uñ cum i dedicatiōe capitolii: ut ſcribit Liui⁹: nunciato aduẽtu hoſtiú cæteri omnes acceptis armis relicto ſacrificio eis occurriſſent: ſolus ſenex inuẽtus eſt ſaltans: quæ res effecit ut piaculum admiſſum nō eſſet: unde natum eſt prouerbium: ſalua res eſt ſaltat ſenex. Tripudium autem dr̃ q̄ſi triſio pedum. ¶ Soliſtimis: terrenis a ſolo: ꝙ in ſolo fierent hmōi tripudia: alii dicunt locú eẽ ubi aues uerſarẽt̃ q̄d ñ ſatis ꝓbo. ¶ Soliſtim⁹ aũt dr̃ ſicut legitim⁹ ubi additio nihil ſignificat. ¶ Sõnus. q̄ ut ſcribit Vale. li. i. certis interduꝫ imaginib⁹ uelata ſunt: ſicut ꝓbat exẽplis d gñerib⁹ eoꝝ q̄ uidem⁹ i ſõnius: ſcribit abũde Macrobi⁹.

¶ Rōnẽ: reſpectú. ¶ Abſentis: Cæ. ut ei decerneret̃ cōſulat⁹ ſequẽtis ãni. ¶ Licet ab. hoc .n. ipſe ꝑ amicos ſuos petiuerat. ¶ Vt lice. ut ꝑmitteret̃ & ꝑcederet̃ ẽt ꝯtra ꝯſuetudinẽ. ¶ Ipſo cōſu. Paulo. Aem. quẽ Cæſ. mille & q̄ngẽtis ſeſtertiis facile corrupat: & i ptes ſuas traxerat: cuꝫ añ aduerſaret̃ ei. ¶ Anteferrẽ: ꝓponerẽ .i. cú mallẽ ẽt pacẽ cú incō modo nr̃o: q̄ gerere bel. ¶ Iuſtiſſimú: ſic ſu. ad. T. Meſ. q̄uis tota cōditiōe pacẽ accipe malui: q̄ uirib⁹ cú ualẽtiore pugnare. ¶ Mouebat̃: meis mōitis .i. aſſẽtiebat̃ meis ſuaſiōib⁹. ¶ Putabãt ui. il. i. putabãt q̄d ſi Pō. fuiſſꝫ uictor potuiſſẽt ipi auger̃ rẽ fãiliarẽ ſuã & cōſeq oia q̄ cupiebãt. ¶ Quieſcẽte me .i. nihil agente nec faciẽte uerba d hoc bello. ¶ Manẽte: remanẽ. ¶ Domi: cú nō exirẽ ad illud bel. ut ſu. ad. M. ma. epi. q̄ incipit. Etſi: itaq̄ neq̄ tu multú interfuiſti: & ego id ſp egi: ne itereſſẽ. ¶ Pudor: uerecũdia: pudebat .n. me ñ ſeq. Pō. & ei⁹ ſalutẽ nō tueri. q̄ meæ ſaluti non defuiſſet: cú me i exilú eiectú reſtituẽdú curauit. ¶ Aliq̄ñ: aliquo tẽpore. ¶ Itaq̄: dicit Ci. ſe hōeſtis & excuſabilib⁹ cauſis motú ꝓfectum fuiſſe ad illd bellú ſciens & cognoſcẽs & oẽs Pōpeianos ſuccubituros: & cōparat ſe Amphiarao uati filio Oeclei: uñ & Oeclides dr̃ ab Ouid. & a Statio: hic cú ſciret ſe eẽ periturú i bello thebão latebris ſe occuluerat: id nẽine ſciẽte ꝑter Eriphylẽ uxorẽ: q̄ corrupta a Polinice monili aureo Argiæ uxoris ſuæ iudicauit maritú: qui cōpulſus ꝓfectus ẽ ad bellú Thebanum: lꝫ ſciret ſe eẽ periturum: & ibi hiatu terræ abſorpt⁹ ẽ ut late ſcribit Sta. Dicit ergo Cice. ſe imitatum fuiſſe Amphiaraum: quia lꝫ uideret exituꝫ belli: & ſibi & Pōpeiãis aduerſú: tñ ad id ꝓfect⁹ ẽ. ¶ Prudẽs: ꝑ me itelligẽs. ¶ Sciẽs: per alios. ¶ Peſtẽ: cladẽ. ¶ Prædictis: ſupiorib⁹ diuinatiōib⁹ q̄s feci añ hæc bella. ¶ Cōſtitui: collocaui. ¶ Augures: qui ex garritu auium futura ꝑdicebãt: hæc ſcia nũc oio iterit. ¶ Aſtrologi: q̄ ex curſu motuq̄: & na aſtroꝝ plerũq̄ futura ꝑhẽdút: ſꝫ iterdú ẽt fallút: dic̃ ergo ci. ¶ Nō igit̃ i. ñ facio tibi diuinationẽ meã reb⁹ tuis ex uolatu uel garritu auiuꝫ: uel ex aliis reb⁹ q̄s obſeruãt augures. Sed habeo alia ſigna multo certiora .ſ. naꝫ & mores Cæ. & naꝫ tpoꝝ ciuiliú. ¶ Ex uolatu alitis: Vir. Et ꝑpetis oia pẽnæ. ¶ Oſcinis: uolucris: qui uoce & ore dat augurium. Nam uolucres ex quibus capitur augurium: aut dicuntur oſcines: quod ore canant aut præpetes: ideſt

Oſcines aues præpetes

Tripudium Soliſtimus

Clæmens

¶ Obſeruē: inſpiciā. ¶ Illis. ſ. ſignis q̄ ex cātu uel ex uolatu auiū capiunť: & ex cæteris q̄ ſupra dixit. ¶ Via: ratiōe. ¶ Hæc ſunt. ſ. ſigna. ¶ Clæmēs dr̄ q ēt remittit de eo qd' poſſet pſeq iuř. ¶ Querelarū marū: nā cæcina quærebať illo libro: qd' cū Cæſare eſſet tam mitis & clemētis ingenii inductus eſſet ad occupādā rēpu. ¶ Delectať: Cæſ. ¶ Cædit: īdulget: obtēperat. ¶ Incēſis officio: quæ ex officio & debito ꝓueniūt: ſicut ſunt q̄ pro te a me & cæteris amicis tuis fiūt ex officio: qa ita tenemur. ¶ Nō inanib⁹: uanis: ſine cā. ¶ Ambitioſis: quæ ex ambitione proueniunt: nō aūt ex offō. ¶ Ethruria: tuſcia: unde eſt tuæ gēus origo. ¶ Cōſentiens: petēs nobiſcū ut tu reſtituaris. ¶ Mouebit: flectet ipſum Cæſarē. ¶ Cur hæc: pōit obiectionē quā poſſet facere Cæcina: q̄re his rōnib⁹ q̄s ſupra dixit adhuc nō ſit reuocatus. ¶ Profecerūt: ualuerunt. ¶ Quia: reſpōſio obiectiōis. ¶ Iuſtius: qa nō ſolū fauiſti Pōpeio cōtra eū: ſed etiā ſcripſiſti in eū. ¶ Quæ ſpes ab irato: qd ergo ſperaŕ ab eo poſſes. ſi mihi irat⁹ eſt. ¶ Eodē: reſpōſio obiectiōis: & dicit cur ſpes ſit habēda qa Cæ. ſpat ſe poſſe laudari aliqñ ab eo: a quo notat⁹ fuerat & uituperatus: & idē īgeniū ei aliquādo ꝓfuturū: a quo ante ſit læſum. ¶ Acutus: ſubtilis ad itelligēdū. ¶ Parte: Italiæ minime cōtēnēda. i. ethruria egregia regione & induſtria hominum præſtanti: erat enim Cæcina ethruſcus gente.
¶ Parem: cui uis ſummorum tuæ ætatis: ideſt qui ſis par cuilibet eorum qui in ætate tua ſunt ſummi. ¶ Nolis: ſenſus eſt: quū Cæ. itelligat ſe nō poſſe diutius prohibere te p̄ria & neceſſe eē ut te aliqñ reſtituat nolet: ne uideať magis facere ex neceſſitate tpis: q̄ ex bñficio ſuo. ¶ Dixi de Cæ. i. de ſignis q̄ ex Cæſa. capiebā. ¶ Meli⁹ aiat⁹ q̄ parat⁹. i. maiori aio & uolūtate defendēdæ reip. q̄ apparatu armorū & militū. ¶ Qui audeat dicere nos malos ciues: q audeat dicere male feciſſe: & eē ciues malos: q̄uis. n. fortuna nobis male rñderit: tñ nemo audet rephēdeř id qd' fecim⁹: lȝ ſit inimic⁹ cauſæ pōpeianæ. ¶ Admirari: cū q̄dā admiratiōe laudaŕ. ¶ Appellat: noiat. ¶ Niſi honorificētiſſime. i. cū ſummo honore: qd' qdē ſignū magnæ ē grauitatis: nā fere oēs ſolēt de inimicis ſuis malediceř. ¶ At: obiectio. q. d. qd ꝓdeſt qd' eū honorificētiſſime appellet: ſi i ei⁹ pſonā multa acerba fecit: qa eum oppugnauit: & pſecutus ē ad mortē. ¶ Armorū: diluit obiectionē dicēs Cæſ. ea feciſſe contra Pōpe. nō natura ſua: ſed natura belloꝝ & uictoriæ: q faciūt ut iterdū inſolētiores ſim⁹: quā deceat. ¶ Iſta ſunt armorū. i. iſta ex armis ꝓueniunt. ¶ Nos: me. Cice. & alios: q fuimus ſibi aduerſarii. ¶ Legauit ſibi: legatū ſuū fecit licet fuiſſet pompeianus. ¶ Brutū. Mar. Brutū. ¶ Præfecit Galliæ. ſ. fecit pfectū & ptorē Galliæ: nā ei a Cæſa. magna fides hēbaŕ: q hāc pturā aſſecut⁹ erat q̄rtū i annū cōſul futurus competitori Caſſio prælatus auctor plutarchus in uita Cæſaris.
¶ Marcellum. M. de quo ſupra libro quarto.
¶ Reſtituit: conceſſit reditum in patriam: ut ſupra libro quarto ad Seruium Sulpitium epiſtola quæ incipit. Accipio excuſationem: & epiſtola ſerui quæ incipit. Et non iucundiſſimum.

uem: quæ & ſi nō ſunt certiora illis: min⁹ tñ hñt uel obſcuritatis uel erroris. Notanť autē mihi ad diuinandum ſigna duplici quadam uia: quarum alterā duco a Cæſare ipſo alteram a tporum ciuiliū natura atq; rōne. In Cæſare hæc ſunt mitis clemēſq; natura: q̄lis exprimiť pclare illo libro q̄relaꝝ tuaꝝ. Accidit qd' mirifice īgeniis excellētibus quale ē tuū delectať. Præterea cedit multoꝝ iuſtis & officio incēſis: nō inanib⁹: aut ambitioſis uolūtatibus: i quo uehementer eū cōſentiēs hetruria mouebit. Cur hæc igiť adhuc paꝝ ꝓfecerūt: quia nō putat ſuſtinere ſe cauſas multoꝝ poſſe: ſi tibi cui iuſti⁹ uideť iraſci poſſe cōceſſerit. Quæ ē igiť inq̄s ſpes ab irato: eodem fonte ſe hauſtuꝝ intelligit laudes ſuas equo ſit leuiter aſpſus. Poſtremo hō ualde ē acutus & multum ꝓuidēs: itelliget te hoīem ī pte Italiæ minime cōtēnenda facile oīum nobiliſſimum: & cōi reipu. cuius ſummoꝝ tuæ ætatis uel ingenium uel gr̄a uel fama populi Ro. parē non poſſet ꝓhibere repu. diutius. Nollet hoc tpis potius eē aliqñ bñficium: q̄ iā ſuū. Dixi de Cæſare: nūc dicam de tpoꝝ rerūq; natura. Nemo eſt tā inimicus ei cauſæ q̄ Pompeius aiatus melius qua patus ſuſceperat: q nos malos ciues dicere: aut hoīes īprobos audeat. In quo admirari ſoleo grauitatē & iuſtitiam Cæſaris. Nūq̄ niſi honorificentiſſime Pōpeiū appellat. At in eius pſona multa fecit aſperius: armorū iſta & uictoriæ ſunt facta nō Cæſaris. At nos quēadmodū eſt cōplexus Caſſiū ſibi legauit. Brutū Galliæ pfecit. Sulpitium græciæ. Marcellum cui maxime ſuccenſebat cum ſumma illius dignitate reſtituit. Quo igitur hæc ſpectant: rerum hæc natura & ciuilium temporum nō patieť: nec manens nec muta ratio feret. Primæ ut non in cauſa pari eadem ſit & conditio: & fortuna omniū eſt. Deinde ut in eā ciuitatem boni uiri & boni ciues nulla ignominia notati non reuertāť:

¶ Quo: quorſum: ad quid. ¶ Spectant: pertinent. ¶ Hæc: quæ dixi. ¶ Nec manens: permanens in eodem ſtatu. ¶ Nec muta: nec tacens: ſed loquens pro te. ¶ Feret: patietur. ¶ Vt non in cauſa pari: ideſt ut cum Brutus Marcellus Caſſius & Seruius fuerint in eadem cauſa: & Cæſar eis placatus ſit: in eadem cauſa non placetur & mitigetur etiam tibi: & eandem habes fortunam: quam ipſi habuerūt. ¶ Deide: ſubaudi non faceret ratio. ¶ Notati: infecti. ¶ Nulla ignominia: nulla infamia: qui nihil mali admiſerunt.

¶ In quam:

❡ In quā: ciuitatē. ❡ Tot cōdēnati ſcelerū.i.tot homicidæ & alii ſcelerati uiri. ❡ Q uo ñ uterer.i.qd̕ nō dice
rē tibi: ſi de eo haberē aliqd̕ dubiū: ſʒ poti⁹ cōſolarer te ex cōſciētia tuorū cōſiliorū & factorū. ❡ Explorata:
certa: nō dubia. ❡ Nō min⁹ laudādū: qa nō eſt magni animi offerre ſe tm̄ his reb⁹ de qbus nullū oīno uidet
eē piculū: ſʒ obiicere ſe piculis cū rōne utilitatis. ❡ Poſſe accideꝛ ut uīce.i.poſſibile ut ita poſſem⁹ uīci: ſicut uin
cere. ❡ Nō debere: ſubaudi uterer ea cōſolatiōe.ſ.te nō debere eē paratū &c. ❡ Litteræ.i. ſtudia lr̃arū. ❡ Re
cētiū: nouorū. ❡ Externos peregrinos: utpute græcos: Carthaginēſes: Athenieſes: thebanos qb⁹ peſſimi & in

in quam tot nefariorum ſcele℞ cōdēnati reuerteren
tur. Habes auguriū meū quo ſi qd addubitarē ñ po
tius uterer: q̃ illa cōſolatione q̃ facile fortē uirū ſuſtē
tarē: te ſi explorata uictoria arma ſumpſiſſes ꝓ rep.
ita.n.tū putabas nō nimis eē laudādū: ſin ꝑꝑ īcertos
exitus euentuſqꝫ bello℞ poſſe accidere: ut uincere
mur: putaſſes nō debere te ad ſecundam fortunam
bene paratū fuiſſe aduerſam ferre nullo mō poſſe:
diſputarē ēt q̃ro ſolatio tibi conſcientia tui facti: q̃tæ
ue delectationi in rebus aduerſis lr̃æ eſſe deberent.
Cōmemoratiōe nō ſolū ueterum: ſed ho℞ etiā recē
tium uel ducū uel comitum tuorum grauiſſimos ca
ſus ēt externos multos claros uiros nominarē. Le
ue.n.dolorem cōis quaſi legis & humanæ cōditiōis
recordatio. Exponerē etiā quemadmodū hic & quā
ta in turba: quantaqꝫ in cōfuſione re℞ oīum uiuere
mus. Neceſſe eſt.n. minore deſiderio ꝑdita repu. ca
rere q̃ bona. Sed hoc genere nihil opus eſt: incolu
mē te cito: ut ſpero uel poti⁹: ut ꝓſpicio uidebimus.
Interea tibi abſenti & huic q adeſt imagini aī & cor
poris conſtantiſſimo atqꝫ optīo filio tuo ſtudiū offi
ciū: opam: laborē meum: iāpridem & pollicitus ſum
& detuli. Nunc hoc amplius ꝙ me amiciſſime quot
tidie magis Cæſar amplectitur: familiares quidem
eius ſicuti neminem apud quem quicquid ualebo:
uel auctoritate: uel grã ualebo tibi. Tu cura ut tum
& fortitudine animi tui te: tum etiam ſpe optima ſu
ſtentes. Vale.

Aulus Cæcina. M.T.C.S.D.

Vod tibi tam celeriter liber non eſt reddi
tus: ignoſce timori noſtro & miſerere tem
poris: filius ut audio pertimuit: neqꝫ iniuria
ſi liber exiſſet quando non tam intereſt quo animo
ſcribat̃ q̃ quo accipiat̃: ne ea res inepte: mihi noce
ret: cum præſertim adhuc ſtili pœnas dem qua quis
dem in re ſingulari ſum fato. Nam quum mendum
ſcripturæ litura tollat̃: ſtultitiæ fama mulctet̃. Me⁹
error exilio corrigitur. Cuius ſūma criminis eſt: ꝙ

fœlicisſimi caſus euenerūt ſicut Hānibali: The
miſtocli. Cimoni: Epaminūdæ: & aliis q̄pluri
mis. ❡ Q uaſi: tāq̃: & quodāmodo. ❡ Cōmu
nis: generalis oībus: quū uidem⁹ neminem eſſe
immunē caſuū fortunæ. ❡ Turba: turbatione.
❡ Hic: Ro. ❡ Perdita: amiſſa. ❡ Q uā bona: q̃
ꝓ ſpa: q̃ ſi eēt ī flore. ❡ Hoc genere.ſ. cōſolatio
nis. ❡ Huic filio: hēbat.n. filiū Romæ: cui Ci. di
cit ſe pollicitū eē oēm operā. ❡ Animi: quātum
ad cōſilia & cogitatiōes. ❡ Corporis: eūdo ī ſe
natū ad Cæſarē & ad alios ꝓ eo: & agēdo reliq̃
q̃ op⁹ eēnt. ❡ Detuli: ꝑſtiti. ❡ Hoc ampli⁹: tāto
magis: ſubaudi polliceor ❡ Amplectit̃: fouet:
capit ī numeꝝ ſuoꝝ. ❡ Familiares ei⁹: ſubaudi
amplectūt̃ me. ❡ Sicuti neminē.i. ita ut nemi
nē aliū ſic āplectant̃. ❡ Apud quē.ſ. Cæſarem.
❡ Q uicqd ualebo: qcqd potero. ❡ Tibi: ꝓ te
in fauorē tuū. ❡ Tū & fortitudine: conſtātia &
fortitudine. ❡ Se optia: q̃ ſolet maxime ſuſtine
re hoīes. ❡ Suſtētes: means: te fortem præſtes.

Vod tibi: Eiect⁹ fuerat ī exiliū cæci
na: ut ſupra dixim⁹: qa ñ ſolū ſecut⁹
fuerat partes Pōpeianas: ſʒ ēt qa ſcri
pſerat cōtra Cæſarē: petiuerat āt Ci
cero ſæpe eū librū a cæcia. Itaqꝫ Cæcina ſe excu
ſat ꝙ tardi⁹ his liber reddit⁹ ſit Ci. qa ei⁹ fili⁹ ad
quē miſerat: ñ auſus fuerat eū ederē: ne fortaſſe no
ceret pr̃i: ſi ī alicui⁹ ex inimicis ſuis man⁹ puēiſſʒ.
Poſtea uero oſ̃dit q̃ difficile genus ſcribēdi ag
greſſus ſit: & ꝑcipue cū ñ auſus ſit laudarē quos
debuerat: neqꝫ etiā repr̃hēdere q̃ repr̃hēdēda fue
rāt. Poſtremo orat Cice. ut ei⁹ defenſionē ſuſci
piat: neqꝫ reſpiciat filiū ſuū: qm̄ eſt adoleſcēs: &
imperit⁹ rerū: neqꝫ expectet dū roget̃: ſed ſpōte
faciat quicquid putabit intereſſe ipſius cæcinæ.
❡ Tam celeriter: tā cito ut uolebas. ❡ Miſerere
temporis: indulge conditioni temporis. ❡ Fili⁹
meus ad quem miſeram librum. ❡ Pertimuit:
ſenſus & ordo eſt: filius me⁹ timuit ne ea res no
ceret mihi inepte: ſi liber exiſſet ex manib⁹ ſuis.
❡ Inepte: ſtulte. ❡ Ea res: ſcilicet dare librum.
❡ Q uādo: quoniam. ❡ Non tam intereſt: nō
tam refert. ❡ Q uo animo: multa enim bono
animo & ſimpliciter ſcribuntur: quæ interdum
in malam partem accipiūtur. ❡ Dem pœnas:
patiar pœnas. ❡ Stili: ſcripturæ. ❡ In qua re.ſ.
ꝙ dem pœnas ſtili. ❡ Sum fato ſingulari: ſum
infortunio præcipuo: & quod nulli alii euenit Mendū
niſi mihi. ❡ Mendum: uitium dicitur enim & Menda
hoc mendum & hæc mēda fœminini generis.
❡ Tollatur litura: nam quotiens aliqua ſcriptu
ra habet mendam: ſolet tolli mēda linendo &
fœdando ipſam ſcripturam. ❡ Stultitia: ſubau
di cum ſtultitia mulctet̃ fama: ideſt patiatur pœnas famæ: quia de ſtulto oēs libere loquunt̃. ❡ Fama: ideſt
infamia: maledicēdo ī ea. ❡ Meus error: quē admiſi ſcribēdo male de Cæſar̃. ❡ Corrigit̃: mulctat̃. ❡ Exilio:
quia eiectus ſum e pr̃ia. ❡ Cuius: erroris. ❡ Summa eſt: ideſt uniuerſa cauſa & omnium rationum collectio.

¶ Armatus: quum pugnarē aduerſus eū. ¶ Aduerſario: Cæſari. ¶ Maledixi: ſcribēdo. ¶ Nemo: ꝓbat ſe fuiſſe oīum infœliciſſimū: q̄a puniť ſit ob minorē culpā quā alii: dicit.n.oēs feciſſe uota dīs: ut Cæſar uinceret & tñ ď hmōi uotis neminē eē mulctatū: ſe āt mulctatū ſola ſcriptura. ¶ Nroꝝ: ciuiū rōanoꝝ. ¶ Qui: q̄ ñ. ¶ Victoriæ ſuæ: ut eēnt uictores. ¶ Cū: q̄ñ. ¶ Immolaret: ſacrificaret dīs. ¶ De alia re: pp aliā rē. ¶ Qui optaret i.q̄ nō optaret & a deo peteret ut optādū ē: ut ſit mēs ſana in corpe ſano. ¶ Hoc: & multi fecerit uota cōtra eū ¶ Fœlix in oib⁹ reb⁹: q̄a fœlix eſt q nulla re angitur. ¶ Si ſcit: ſi ītelligit. ¶ Et eſt perſuaſus: & firmiter credit. ¶ Quid: cur. ¶ Ignorit: pepercerit. ¶ Venerati deos.i. cū ueneratiōe ꝓcati deos. ¶ Cōtra ſa. qđ pl⁹ ē q̄ ſcripſiſſe cōtra uolūtatē. ¶ Eodē: ad id qđ prio icēperā. ¶ Parce: modice: minus q̄ debuerā. ¶ Nō reuocās me: ñ trahēs me uolūtate mea a tua laudatione. ¶ Sed pene: fere. ¶ Refugiens: timorē quodā recedēs: ut q̄q̄ aīus meminiſſe horret: luctuq; refugit: & itē Vir. Trepiduſq; repēte refugit attollēs iras. ¶ Hoc gen⁹ ſcripturæ: uituperādi aliquē. ¶ Liberū: ſine reſpectu & timorē. ¶ Incitatū: quaſi ēt ſtimulatū. ¶ Latū: amplū. ¶ Solutū: oſtēdit uituperandi gen⁹ nō eē liberū: licet q̄buſdā uideať eſſe: diſcurrit āt p tria genera ſcribēdi: primū ꝯtra alios deinde de ſeipſo: poſtremo de aliorū laudibus: quorū nullū liberū eē oſtēdit: niſi alios laudare: qđ tñ ēt oſtēdit eē difficile: q̄a ſiue min⁹ ſiue pl⁹ dicas: nō deeſſe cā reꝑhēſiōis: ut patet in textu. ¶ Solutū: ī libertate. ¶ In petulātia: ī dicacitate ne fortaſſe nimiū maledicas. ¶ Impeditū.ſ. eſt inuolutū. ¶ Aſſequať: cōparet. ¶ Arrogantiæ: q̄a de ſeipſo ꝓdicare arrogātiæ eſt: & ut inq̄t Seuerinus: Laus in proprio ore ſordeſcit. ¶ De quo.ſ.de aliena laudatione. ¶ Detrahas: min⁹ dicas. ¶ Infirmitati: ībecillitati ingenii: qđ non potuerit aſſeq̄ tātas laudes. ¶ Vel iuidiæ: qd pp inuidiā nolueris dicere. ¶ Aſſigneť: attribuať. ¶ Gratius.ſ.id qđ ſcripſi. ¶ Nō attingere: qđ nō poterā facere ꝓclare.i.nullā oīno facere mētionē de eo: qđ nō poſſem ꝓclare exequi: ſicut Salu.ñā de Carthagine meli⁹ ſileri puto. q̄ parꝫ diceř. ¶ Secūdū bñficiū: ſecūdū mun⁹: qđ ubi in hac re facere poterā. ¶ Quā pitiſſime.i. doctiſſime & elegātiſſime. ¶ Facere.ſ.ſcribere de te. ¶ Suſtinui: repræſſi: cōtinui. Quēadmodū: ex ſimilitudīe quadā oſtēdit Cæcina impſectionē ſuorū ſcriptorū: dicit.n.q̄ ſicut ſcalæ quibus alii gradus male ſunt fixi: alii deſunt: alii inciſi ſunt: potius ruinā q̄ aſcēſum parāt: & nihil tutū habēt: ſic ſcripta ſua quib⁹ pp timorē multa ſūt imminuta: multa ſublata: multa ue poſita qdē nihil habēt dignū auditu: & qđ ſatis ꝓbari poſſit. ¶ Male hærentes: male fixos. ¶ Struas: efficias: & eſt ſecunda perſona pro tertia & ſtruas pro ſtrues elegāter poſitū tēpus pro tēpore. ¶ Nō pares: nō parabis. ¶ Aſcēſum: cui⁹ cā maxime efficiuntur ſcalæ. ¶ Sic: adaptatio ſimilitudinis. ¶ Victū: fatigatū. ¶ Fractū: penit⁹ debilitatū. ¶ Quid.q.d.nihil. ¶ Dignū aurib⁹: dignū auditu. ¶ Probabile: quod ꝓbari & placere poſſit. ¶ Veni ad nomē Cæſaris.i. cū fuit mihi nominandus Cæſar. ¶ Cōtremiſco: propter timorem. ¶ Non illius: dicit ſe nō tremere pp timorem pœnæ quā expectat a Cæſare: ſed pp timorē eius iudicii de uoluntate & propoſito ſcriptorum: ne fortaſſe in aliam partem accipiat q̄ ſcripſerit Cæcina: & iudicet aliter q̄ ipſe ſenſerit. ¶ Pœnæ: punitionis. ¶ Totū Cæſarem.i. totū animū Cæſaris. ¶ Loquetur ſecū: decet intra ſe ea quæ de eo ſcripſi. ¶ Hoc probabit: aliud decet bene ſcriptū eſſe. Suſpitioſum eſt: quia pōt trahi ad uituperiū ſuū. ¶ Quid ſi: rationatiocinatur ſecū Cæcina: & dicit ſe nō poſſe nō timere iudiciū Cæſaris: quia ſi ēt mutet id qđ eſt ſuſpitioſum: uereť ne peius ſit. ¶ Age laudo.ſ. Cæſarē: uel. ¶ Laudo aliquē.i.ſcribo de laudibus alicuius. ¶ Nō offendo.ſ.cū laudo aliquē. ¶ Cū offendā.i.q̄uis offendā. ¶ Quid ſi: nō eſt quare offendat: cum tñ nō offendat: q̄a fortaſſe nō uult Cæſar Cæcinā aliquē laudare. ¶ Armati: ideſt mei: qui adhuc gero bellū cū eo. ¶ Victi.ſ.mei: ideſt quid faciet cū ero uictus.

armatus aduerſario maledixi. Nemo ē nroꝝ: ut opinor: q̄ uota uictoriæ ſuæ fecerit. Nemo q̄n ēt quū ď alia re immolaret: tñ eo qdē ipo tpe: ut q̄primū Cæſar ſupareť optaret. Hoc ſi nō cogitat oib⁹ i reb⁹ fœlix ē. Si ſcit & pſuaſus ē: cur iraſciť ei q ſcripſit aliqd cōtra uolūtatē ſuā: quū ignorit oib⁹ q multa deos uenerati ſūt cōtra ei⁹ ſalutē. Sed ut eodē reuertar: cā fuit hæc timoris: ſcripſi de te pce medius fidius: & timide nō reuocās me ipſe: ſed pene refugiēs. Gen⁹ aūt hoc ſcripturæ nō mō liberū: ſꝫ īcitatū: atq; latū eē ďbere q̄s ignorat. Solutū exiſtimať eē alteri maledicere: tñ cauēdū ē ne petulātiā incidas: īpeditū ſeipm laudare ne uitiū arrogātiæ ſubſeq̄ť. Solū uero liberū alterū laudare: de quo q̄cq̄d detrahas: neceſſe ē aut infirmitati: aut īuidiæ aſſigneť. At neſcio an tibi gratius. opportuniuſq; acciderit. Nā quod ꝓclare facere nō poteram: primū erat nō attingere: ſcdm bñficium q̄ peritiſſime facere. Sed tñ ego me quidē ſuſtinui: multa minui. multa ſuſtuli: cōplura ne poſui quidem. Quēadmodū igiť ſcalaꝝ gradus ſi alios tollas: alios incidas: nōnullos male hærentes reliquas: ruinæ piculū ſtruas nō aſcēſum pes: ſic tot malis tum uictum tū fractū ſtudiū ſcribēdi qd dignum auribus aut ꝓbabile pōt afferre. Quū uero ad ipſius Cæſaris nomen ueni: toto cope cōtremiſco: nō pœnæ metu: ſed ipſius iudicio. Totū.n.Cæ. nō noui. Quē putas animū eſſe ubi ſecū loqueť. Hoc ꝓbabit: hoc uerbū ſuſpitioſum eſt. Quid ſi hoc mitto. At uereor ne peius ſit. Age uel laudo aliquem non offendo. Quum porro offendam: quid: ſi non uult. Armati ſtilum perſequitur uicti: & nondum reſtituti? Quid facit.

¶ Auges timorem:

¶ Auges timorē: facis me magis timerē. ¶ In orone: in libro quē de orone ſcripſiſti. ¶ Caues: prouides tibi. ¶ Per Brutū: quē facis loq de Cæſare times: ne tu uidearis de eo locut⁹ eē. ¶ Sociū: nā qd multis peccaē mul tū ē: qris ergo ſociū Brutū: ne uideans ſol⁹ eū offendiſſe. ¶ Vbi: ſenſus eſt: ſi tu prōn⁹ & defenſor oīuꝫ times loq de Cæſare: qd oportet me facere: q nulli⁹ ſum prōnus: ſed uerus cliēs tuus: & a te ſæpe defenſus. ¶ Sentire exiſtimaē: iudicare. q. d. oportet me multo magis timere. ¶ Calūnia: uexatione: calūniari. n. īterdū ſignificat p fraudē & rōnē ſubdoloſam uincēdi cā litib⁹ aliū uexare. ¶ Tormēto: cruciatu. ¶ Cæcæ: occultæ. ¶ Ad cōiecturā: ad exiſtimationē. ¶ Alieni ſen. alienæ iterptatiōis & ītellect⁹. ¶ Euadere: effugere: ne quēq̄ offendā & piculū īcurrē. ¶ Min⁹ r nō. ¶ Sētim⁹: cognoſcim⁹ cū dāno nro. ¶ Auferet: a te poſtq̄ legiſſes: recipes: & pmitteres: & ſuſcipes on⁹ corrigēdi. Hoc ē: declarat quā correctionē uellet fieri libro ſuo a Cicerōe. ſ. ut totus fieret nou⁹. ¶ De itinere aſiatico: hēbat Cæcina q̄dā negocia ī Aſia: ut ī ſequēti epiſtola uidebimus: ad q̄ pficiēda cupiebat pficiſci: quō q d'ē itinere dicit ſe ſupſediſſe: quia Cicero ita iuſſerat. ¶ Feci ut īperaſti. i. ſupſedi eo itinere ſicut tu uoluiſti. ¶ Quid hortter. quaſi dicat nihil: quia ſcio non eſſe opus. ¶ Tempus: ideſt ita infœlix. ¶ Conſtitui: cœpi conſilium & deliberationem aliquam. ¶ Nec expe. filium meū. i. ne reſpicias filiū & ſpes n: ſpe p me agat. ¶ Oia: dicit filiū ſuū uariis reb⁹ īpediri quominus poſſit oīa cogitarē: q̄ debet p pr̄e. ¶ Aetate: qa puer ē & īperit⁹ rerū. ¶ Studio lr̄arū: quo ē occupat⁹. ¶ Tenes: ītelligis. ¶ Capiaē: delectetur: & maxie inueſceē. Hora. i ſermo. Te cōiūx aliena capit meretricula dauū. ¶ Proficiſcanē: exeāt & initiū capiāt. ¶ Per te: opa tua. ē āt ſenſus oportet ut oīa īcipias & finias. ¶ Tui muneris officii. ¶ Vt facias rogat⁹: ut facias pcib⁹ uel meis uel filii mei. nā ut ipſe Ci. ī Lælio: certādū eſt būficiis nec expectādū rogemur. ¶ Magnū ſ. q rogat⁹ facias: de differētia magni & ampli diximus li. prio epiſtola tertia ad. P. Lētulū. Sꝫ totū tuū on⁹: ſubaudi pſuaſeris: ē āt ordo: pficies. ſ. oīa de me ſi pſuaſeris tibi nō eē tuū munus ut facias: ſi fueris rogat⁹ id quāq̄ & cætera: ſꝫ pſuaſeris tibi totū on⁹ eē tuū &c. ¶ Niſi forte: modeſtiſſim⁹ ē excuſatiōis mod⁹. ¶ Stulte: inſipiēter. ¶ In miſeria: q̄ facit hominē min⁹ cōſideratū. ¶ Aut ipudēter ī amicitia. i. nimis audacter fret⁹ amicitia nr̄a. ¶ Vtriq; rei. ſ. ſtultitiæ ī miſeria: & impudētiæ ī amicitia. ¶ Cōſuetudo tuæ uitæ. i. uita tua q̄ cōſueuit eē humaniſſima. ¶ Laborare: p amicis ſuſcipe negocia & cauſas amicoruꝫ cā. ¶ Nō iā ſic ſpant. i. nō hāt ſpē amici tui ut eos defendas ſed quod plus eſt: imperant tibi. ¶ Ne exeat: ille liber e manibus tuis. ¶ Aut: ſubaudi ſi uis q exeat. ¶ Ita corrigas: ita amoueas omnia errata. ¶ Ne noceat mihi: ēt ſi uenerit in manus inimicorum.

Auges ēt tu mihi timorē q ī oratore tuo caues tibi p Brutū: & ad excuſationē ſociū q̄ris: ubi hoc oīum prōn⁹ facis: qd me ueterē tuū nunc oīum clientem ſentirē oportet? In hac igitē calūnia timoris: & cæcæ ſuſpitiōis tormento: quū plura ad alieni ſenſ⁹ cōiectarā nō ad ſuū ſcribāē iudiciū: q̄ difficile ſit euadere: ſi minus expt⁹ es: q te ad oīa ſūmū atq; excellēs armauit īgeniū: nos ſentim⁹. Sed tū ego filio dixerā: librū tibi legeret & afferret: aut ea cōditiōe daret ſi recipes te correcturū: hoc ē ſi totū aliū faceres. De aſiatico itinerē: q̄q̄ ſūma neceſſitas pmebat: ut īpaſti feci. Te p me qd hortter: uides tp̄s ueniſſe: quo neceſſe ſit de nobis cōſtitui. Nihil. n. mi Ci. ē qd filiū meū expectes adoleſcēs ē. Oīa excogitarē: uel metu: uel ætate: uel ſtudio nō pōt: totū negociū tu ſuſtieas oportet. In te mihi oīs ſpes ē. Tu p tua prudētia qb⁹ reb⁹ g audeat qb⁹ capiaē Cæſar tenes. A te oīa pficiſcātur: & p te ad exitū pducāē: neceſſe eſt: apud ipſum multū apud eius omnes plurimum potes. Vnū tibi ſi pſuaſeris ſi hoc eē tui muneris ſi quid rogatus fueris: ut facias q̄q̄ id magnum & amplū eſt: ſed totum tuum eſſe omne onus perficies: niſi forte aut ī miſeria nimis ſtulte: aut in amicitia nimis inpudenter tibi on⁹ īpono. Sed utriq; rei exuſatōem tuæ uitæ cōſuetudo dat. Nam qd ita cōſueuiſti p amicis laborare: non iā ſic ſperant abs te: ſed ēt ſic ſpant tibi familiares. Quod ad librū attinet: quē tibi filius dabit: peto ad te ne exeat: aut ita corrigas ne mihi noceat.

M. T. C. Aulo Cæcinæ. S. D. Vale

CVm eēt mecū Larg⁹ hō tui ſtudioſ⁹ locutus cal. Ianu. pfinitas eē q oib⁹ ī reb⁹ pſpexerā: q Balbus & Oppi⁹ abſente Cæſarē egiſſent ea ſoleē illi rata eē: egi uehementer cū his ut hoc mihi

CVm eēt. Cæcina ut ſupra diximus urbe phibitur⁹ edicto Cæſaris erat ī Sicilia: cōſuluerat āt Ci. cē ſeret ne ei diuti⁹ cōmorādū ī ip̄a Sicilia: an ī Aſia pficiſcēdū q̄ſi pmittereē ei eē ī ip̄a Sicilia ſi uellet cū p edictū Cæſa. nō liceret eē ultra calē. Ianuarias: id. n. tp̄s pfinitū ei fuerat a Cæſare. Ci. q iterro gauerat Balbū & Oppiū ītimos Cæſaris: q ei⁹ mētē noſſent & exeq̄reē: ſcribit qd ei liceat facerē q̄: ū audiuit ab iſtis. Deinde dat cōſiliū ſuū ut cōmoreē ī Sicilia poti⁹ quā erat in Aſiā: & adducit rōes huius cōſilii. Poſtremo polliceē ſe cōmēdaturū eū. T. Furfano & cæteris familiaribus ſuis: quum primum Mutina redierit: dicit ex petitione amicorum Cæcinæ ſcripſiſſe litteras cōmendatitias ad Furfanum pro ipſo Cæcina: quoruꝫ exemplum infra ſcribit. ¶ Studioſus: tui amator. ¶ Præfinitas: aſſignatas: determinatas. ¶ Quod: quia. ¶ Rata: firma: ſtabilita. ¶ Illi: Cæſari. i. Cæſarē approbare omnia quæ illi egiſſent. ¶ Egi cum his: rogaui eos.

Calumniari

¶ Darẽt:cõcederẽt:facerẽt mihi hanc grãm. ¶ Liceret tibi:pmitteref tibi:daref tibi licẽtia. ¶ Eſſe:cõmorari. ¶ Q uoad:quouſq;:quãdiu. ¶ Q ui mihi:ſubaudi ipſi. ¶ Nõ offenderet.i.q nõ cõſueuiſſent mihi pmittere & cõcedere libẽter ſi qd eẽt q nõ diſpliceret eis. ¶ Afferre rõnẽ:q ẽ ſignũ grauiũ uiroꝝ & amicoꝝ. ¶ Huic roga tiõi:quã de te fecerã:ut liceret tibi eẽ i Sicilia. ¶ Nõ cõti.nõ ſtatĩ ut ſolebãt:petiuerũt eẽ.n.ſpaciũ ad rñdẽduꝫ.

Dederũt ¶ Tamẽtiꝫ ñ cõtinuo reſpõdiſſent. ¶ Eodẽ die:quo de te rogauerã. ¶ Dederũt:uel dixerũt:ut Vir. Sed tñ iſte dẽus qs ſit da Tytirẽ nobis.i.dic.uel pmiſerũt & cõceſſerũt:nã ſupra dixit ut darẽt hoc mihi. ¶ Præſtaturos: eſſe facturos ¶ Nihil offenſiõis hiturũ.i.qd nemo te offendet. ¶ Ex eo.ſ.qd moreris i Gallia: quãdiu uoles. ¶ Q ñ:qm̃. ¶ Oportere:dicere. ¶ Q uid placeat mihi:qd cẽſeã tibi eẽ faciẽdũ. ¶ Actis his reb⁹:ĩpetrata a Balbo & Oppio cõmoratõe tua ĩ

Auctor Gallia. ¶ A te:noĩe tuo. ¶ Sũ auctor tibi: conſulã tibi:& dr̃ ſũ tibi auctor hui⁹ rei & huic re. Terẽ.

Subſidas in adel. His reb⁹ qs auctor. ¶ Subſidas:remaneas. Virgi. Ima galea ſubſedit Aceſtes:licet eo loco alii ſenſus afferanf. ¶ Reliquias.i.ad ea q ex negociatiõe quã habes i Aphrica tibi reſtãt agẽda: ut epiſtola ſupiori de Aſiatico itinere &c. ¶ Deliberatio:utrũ remãeas ĩ Sicilia:an pficiſcar ĩ Aſiã ¶ Cõuenire: cõcordare:cõſentir. ut illd Ouidianũ:Nõ bene cõueniũt:nec i una ſede morantur Maieſtas & amor. ¶ Ille:Largus locutus ẽ mecũ tãq̃ nõ pmitteref tibi remanere i Sicilia tu uero petis cõſiliũ q̃ſi ſit i tua ptãte remanere uel non. ¶ Siue hoc:q tibi ſit cõceſſum. ¶ Siue illud:qd nõ liceret tibi diutius cõmorari: ut locutus eſt mecũ largus. ¶ Cẽſeo:iudico:cõſulo. ¶ Propinquitas:ratio quare cenſeat cõmorãdum ĩ Sicilia: & eſt duplex:quia pp ppĩquitatẽ crebriores litteras & nuncios mittere poterit ad ĩpetrãdũ reditũ: deinde qa ĩpetrato celeri⁹ poterit Romã redir ex Sicilia q̃ ex Aſia. ¶ Impetrãdũ:obtinẽdũ.ſ. redituꝫ tuũ a Cæſare. ¶ T. Furſano:is erat ea tẽpeſtate ꝑtor ĩ Sicilia. ¶ Legatis:q dabãf ꝑtorib⁹ cõſulib⁹: pcõſulib⁹: & ĩpatoribus. ¶ Mutinæ: q̃ urbs ẽ Italiæ ñ lõge a regiõe Lepidi. ¶ Similiũ tui.i.doctorũ & bonorũ. ¶ Studioſi:amatores. ¶ Veniẽt in mentẽ:cogitabo. ¶ Mea ſpõte:p me ipm. ¶ De eo.ſ.q ignorabo. ¶ Admonitus:fact⁹ certior uel a te uel ab aliis. ¶ Vincã ſtudia oĩum.i.ero oĩuꝫ

Coram ſtudioſiſſimus & diligẽtiſſimus pro te. ¶ Coraꝫ: uerbis & ut ita dixerim ꝑſentialiter. ¶ Ita ut nihil ſit opus litteris meis.i.& ſi ita diligẽter de te ei dicã:nõ ſit neceſſe me ſcribere ad eũ litteras cõmẽdatitias de te:tñ ut tuis morẽ gererẽ:ſcripſi litteras quas ei redderes. ¶ Earum:litterarum mearum.

Exẽplũ Exẽplar ¶ Exemplũ:copia:exẽplum aũt poſterius:exemplar prius: unde exemplum ſumitur.

Vm Aulo: Hac epiſtola Cice. cõmẽdat.
c T. Furſano Cæcinã oñdẽs cãm eẽ ſibi iuſtiſſimæ cõmẽdatiõis & ex amicitia q̃ ſibi fuit cũ ei⁹ pr̃e uiro claro:& ex cõſuetudine: & familiaritate:quã cũ eo habuerit uſq; a pueritia: & poſtremo rõne cõium ſtudiorũ. Itaq; rogat Cicero. T. Furſanũ ut ad id qd ſua ſpõte eẽ facturus erga Cæcinã: tãtus cumulus accedat eius cõmẽdatione: quanti ſcit ſe fieri ab ipſo Furſano: id eſ ſe fore ſibi gratiſſimum. ¶ Conſuetudo: conuerſatio. ¶ Et ſpem:rhetorice de puero ſpem dixit. non autem facta. ¶ Eloquentiæ:in eo futuræ.

darẽt tibi i Sicilia quoad uelles:us eẽ ita liceret. Q ui mihi cõſueuiſſent:aut libẽter polliceri ſi qd eẽt eiuſmõi qd eorũ aĩos nõ offẽderet:aut ẽt negar & afferr rõnẽ cur negarẽt. Huic meæ rogatiõi potius nõ cõtinuo rñderũt:eodẽ die tñ ad me reuerterunt. Mihi hoc dederũt:ut eẽs i gallia quoad uelles: ſe ꝑſtaturos nihil ex eo te offenſiõis hiturũ. Quando qd tibi pmittaf cognouiſti:quid mihi placeat puto te ſcire oporter. Actis his rebus lr̃æ a te mihi ſunt redditæ: qb⁹ a me cõſiliũ petis q ſum tibi auctor i Sicilia ne ſubſidas an ad reliqas aſiaticæ negociatiõis pficiſcare. Hæc tua deliberatio nõ mihi cõuenire uiſa eſt cũ oratione Largi. Ille.n.mecũ quaſi tibi nõ liceret ĩ Sicilia diutius cõmorari:ita locutus erat:tu ãt quaſi conceſſum ſit ita deliberas. Sed ego ſiue hoc illud eſt in Sicilia ſentio cõmorãdũ ppinqtas locorũ uel impetrãdũ adiuuat crebris lr̃is & nũciis:uel qd ad reditus celeritatẽ re aut ĩpetrata:aut qd ſpo aliqua rõne cõfecta. Quãobrẽ ſẽtio magnope cõmorãdũ. T. Furſão Poſthumio familiari meo legatiſq; ei⁹:itẽ meis familiaribus diligẽtiſſime te cõmẽdabo quum uenerint. Erãt.n.oẽs Mutinæ:uiri ſunt optimi:& tui ſimilium ſtudioſi & mei neceſſarii. Quæ mihi ueniẽt i mentẽ quæ ad te ꝑtinere arbitrabor:ea meã ſpõte faciã. Si qd ignorabo de eo admonitus oĩum ſtudia uincã. Ego & ſi corã de te cũ Furſano ita loquar: ut tibi litteris meis ad eũ nihil opus ſit:tñ qm̃ tuis placuit: te habere litteras quas ei redderes: morem his geſſi. Earum litterarũ exẽplum infraſcriptum eſt. Vale.

M.T.C.T. Furſano proconſuli. S.D.

CVm Aulo Cæcia tãta mihi familiaritas cõſuetudoq; ſp fuit:ut nulla maior eẽ poſſit: Nam & pr̃e eius claro hoĩe & forti uiro plurimũ uſi ſumus:& hũc a puero:qd & ſpẽ magnã mihi afferebat ſummæ pbitatis ſũmæq; eloquẽtiæ: & uiuebat mecum coniũctiſſime non ſolum officiis amicitiæ: ſed etiam ſtudiis cõmunibus:ſic ſemper dilexi ut nullo cum homine coniũctius uiuerẽ. Nihil attinet me plura ſcribere quã mihi neceſſe eſt: eius ſalutem &

¶ Probitatis:uirtutis. ¶ Studiis communibus litterarum:quibus ambo operam damus. ¶ Attinet:opus eſt. ¶ Neceſſe eſt: pro amicitia quæ mihi cum eo eſt. ¶ Salutem: uitam: incolumitatem eius Cæcinæ.

¶ Fortunas:

¶ Fortunas: res pſimoniũ. ¶ Tueri: defendere. ¶ Relliquũ ẽ reſtat. ¶ Bonorũ: ciuiũ. ¶ Fortuna: ſtatu cõditiõe. ¶ Sẽtires: iudicares: qa cognoui te exiſtimare indignũ eẽ bonos uiros aduerſa fortũa uexari. ¶ Volũtatẽ: benefaciẽdi Cæcinæ. ¶ Cumulus: augmẽtũ. ¶ Accedat: adiungat. ¶ Quãti .i. quãti me facis & quantũ me amas tãto plus cã mea augeas uolũtatem: quã p teipm. ¶ Habiturus eſſes: erga ipſum bñ diſpoſitã.
e Go: Trebatiꝰ ciuis romanꝰ eadẽ cã q̃ Marcellus Sulpitius Figulus & plerīq; alii & pr̃ia & fortũis ſuis carebat: phibebaṫ aũt eo magis a Caſare redire ĩ patriã: quia nõ ſtatim diſceſſerat a bello fracto Põ.

fortũas qbuſcũq; rebus poſſi tueri uides. Reliquũ ẽ ut quũ cognori pluribus rebus qd tu & de bonorũ fortuna: & de reip. calamitatibus ſentires: nihil a te petã: niſi ut ad eã uolũtatẽ: q̃ tua ſpõte erga Cæcinã hĩturus eẽs: tãtus cumulus accedat cõmẽdatõe mea q̃ti me a te fieri itelligo. Hoc mihi facer̃ gratiꝰ nihil potes. Vale.

M. T. C. Trebatio. S. D.

Ego quãti te faciã ſpq; feceri: q̃ti me a te fieri itellexeri ſũ mihi ipſi teſtis. Nã & cõſiliũ tuũ uel caſꝰ potiꝰ diutius ĩ armis ciuilibus cõmorãdo: ſp mihi magno dolori fuit. Et hic euẽtus q tardiꝰ mihi q̃ ẽ æquũ: & q̃ ego uellẽ: reciperes fortunã & dignitatẽ tuã mihi nõ minori curæ ẽ q̃ tibi ſp fuerit caſꝰ mei. Itaq; & Poſthumulẽto & Sextio: & ſæpiſſime Attico nr̃o pxĩe Theude liberto tuo me totũ patefeci: & hæc his ſingulis ſæpe dixi quacũq; re poſſẽ me tibi & liberis tuis ſatiſfacere cupe: idque tu ad tuos ueli ſcribas: hæc qdẽ certe q̃ ĩ ptã te mea ſũt: ut opã: ſtudiũ: cõſiliũ: rẽ: fidẽ meã tibi ad oẽs caſꝰ pata putẽt. Si auctoritate & gr̃a tm̃ poſſem: q̃tũ ĩ ea repu. de qua ita meritus ſũ poſſe deberẽ: tu quoq; is eſſes q fuiſti cũ oĩ gradu ampliſſimo digniſſimus: tũ facile ordĩs tui certe princeps. Sed qm̃ eodẽ tpe ea demq; de cã nr̃oꝝ uterq; cecidit: tibi & illa polliceor q̃ ſupra ſcripſi: tq̃ ſũt adhuc mea: & ea q̃ pterea uideor mihi ex aliq̃ pte retiner̃: tã q̃ ex reliquiis priſtinæ dignitatis. Neq; .n. ipſe Cæ. ut multis rebus ĩtelligere potui ẽ alienus a nobis: & oẽs fere familiariſſimi eiꝰ caſu deuicti: magis meis ueteribus officiis me diligẽter obſeruãt & colũt. Itaq; ſi qs erit mihi aditus d tuis fortunis .i. de tua icolũitate ĩ qua ſũt oĩa agẽda qd qdẽ quotidie magis ex eoꝝ ſermonibus adducor: ut ſperem: agam p me ipſe & moliar. Singula pſequi nõ eſt neceſſe. Vniuerſum ſtudiũ meũ & beniuolentiã ad te defero. Sed magni mea intereſt: hoc tuos oẽs ſcire quod tuis litteris fieri poteſt: ut intelligant omnia Ciceronis patere Trebatio hoc eo ptinet: ut nihil exiſtiment eſſe tam difficile quod non

ſed diutius pſeuerauerat: licet ſp maluiſſet pacẽ q̃ bellũ. Itaq; Ci. declarat q̃ cupidus ſit ſatiſfacere & eiꝰ liberis q̃cũq; re poſſit. Deinde dicit qd ſi poſſet tm̃ gr̃a & auctoritate: q̃tũ deberet poſſet in ea pr̃ia: de q̃ ẽ optĩe meritꝰ nõ paſſus eẽt. Trebatiũ diutius carere pr̃ia & fortunis ſuis: pollicer̃ ãt qcqd pt apd Caſarẽ & eius familiares. Poſtremo excuſat ſe quare antea ad euꝫ nõ ſcripſerit: qd neq; putabat eũ cõſolãdũ: q fortiter & ſapiẽter ferret fortunã: neq; erat qd polliceret. qd nũc ſe hr̃e dicit. ¶ Sũ teſtis mihi .i. ſcio. ¶ Quãti faciã: quãti exiſtimẽ. ¶ Vel caſus potius: correctio: q̃ſi dicat quodã caſu & ĩfortunio potius cõmoratus es ĩ bellis ciuilibꝰ: q̃ cõſilio quod dolui. ¶ Euentus: hæc mala fortuna. ¶ Quod: qa & eſt declaratio huius euentus. ¶ Aequũ: iuſtũ: & debitum. ¶ Reciperes: recuperares. ¶ Minori curæ: minori moleſtiæ. ¶ Quã fuerunt caſus mei tibi .i. quã fuerũt tibi infortunia mea cũ iniuſte eiectus ſum e patria. ¶ Poſthumulẽto & ſextio: hi oẽs amici erant Trebatio: qbꝰ Ci. aperuit quo aĩo eſſet ĩ ipm Trebatiũ. ¶ Proxime: nuprime. ¶ Patefeci: me totũ ĩdicaui oẽꝫ aĩuꝫ meũ apui: ut ita dixerim pectꝰ meũ. ¶ Singulis: oibꝰ ad unũ: oibus ſeparatim. ¶ Satiſfacere: officiũ meũ pſtaṙ: facere qd a me expectas. ¶ Id .ſ. me cupere ſatiſfacere tibi & tuis liberis q̃cũq; re poſſim. ¶ Hæc .ſ. q̃ ſequũṫ operã: fidẽ: &c. ¶ Quæ in ptãte mea ſũt: q̃ poſſum pſtare. ¶ Parata: eleg̃ater p neutrũ genus adiectiuũ redder̃ pluribus ſubſtãtiuis unius uel diuerſi generis: ut hic: & Saluſtius in iugurthino. Pleroſq; uelocitas & regio hoſtibus ignara tutata ſunt & multis aliis locis inuenitur ſimilis cõſtructio. ¶ Ita meritus ſum: propter ĩmortalia mea in ea bñficia. ¶ Is: talis. ¶ Qui: qualis. ¶ Cuꝫ: &. ¶ Tũ: maxĩe. ¶ Ordinis: ſenatorii. ¶ Princeps: primus. ¶ Eadẽ cã: defendẽdæ patriæ. ¶ Cecidit: ex gradu dignitatis ſuæ delapſus eſt. ¶ Illa: q̃ ſupra ſcripſi: operã cõſiliũ: rẽ fidẽ. ¶ Ex aliq̃ parte. nõ integre neq; plene in poteſtate mea. ¶ Ex re. pri. di .i. ex his q̃ mihi de priſtina dignitate ſũt relicta. ¶ Priſtinæ: prioris ſolitæ. ¶ Neq; .n. arguit a pſona Cæ. a q̃ dicit nõ eẽ a ſe alienũ. ¶ Deuicti: aſtricti: obligati. ¶ Caſu: qa eis pſtiterã bñficia nulla tali intentione & cã. ¶ Obſeruãt: reſpiciunt: reuerentur. ¶ Si quis aditus erit: ſi potero ipſuꝫ adire & alloqui. ¶ Incolumitate: ſalute: ut reſtituaṫ tibi & pr̃ia & priſtina dignitas. ¶ Quod: quã rẽ: ut p tua ĩcolũitate agã. ¶ Adducor: pſuadeor. ¶ Per me: mea ſpõte. ¶ Et moliar .i. eniter: & oibus uiribꝰ utar: ordo ẽ: itaq; ſi qs aditꝰ erit mihi ipſe agã p me: & moliar d tuiſ fortũis .i. d tua ĩcolumitate ĩ qua ſũt oĩa agẽda: qd qdẽ ut ſperẽ: adducor magis ex ſermõibꝰ eorũ. ¶ Perſeq: dicer̃. ¶ Singula: p te facturꝰ ſũ. ¶ Vniuerſum ſtũ. totã diligẽtiã & fauorẽ meum: ¶ Defero a .t. tibi attribuo. ¶ Intereſt .m. magni eſt momẽti: multũ ad me attinet. ¶ Quod .ſ. oẽs tuos ſcire. ¶ Põt ſi. lit. t. ſi tu ad eos ſcripſeris. ¶ Patere: expoſita eẽ parata. ¶ Eo .i. ad id. ¶ Tã di. tã graue & laborioſuꝫ.

¶ Pro te:cã tui. ¶ Antea:excuſat ſe Cice.qđ antea nõ ſcripſerit. ¶ Genus:argumentũ materiã. ¶ Inueniſſẽ: ꝑ inueniſſem. ¶ Tali tpe tã miſero:eadẽ ſnĩa Ci.lib.iiii.ad.P.Nigidiũ epiſtola q̃ ĩcipit.Q uæréti mihi. ¶ Polliceri: ꝓmittere aliqđ auxiliũ. ¶ Iniuriã tpꝝ fortunã: aduerſam quã fers his tpib⁹ qb⁹ Cæ.plurimũ pt & oĩa ſub ptãte ſua tenet:q̃.n.uel bñ uel male fiũt:iterdũ tpib⁹ aſcribũẽ. ¶ Cõſcia:uſitatiſſima cõſolatio Ci.ad omnes amicos ad quos ſcribit ĩ calamitatib⁹ poſitos. ¶ Q d ſi fa.ut cõſcia tuoꝝ factoꝝ & cõſilioꝝ te cõſoleẽ. ¶ Capis fructũ:colligis & accipis magnũ fructũ ex ſtudiis litterarũ:qb⁹ operã dediſti q̃ nihil aliud ꝑcipiũt q̃ res aduerſas fortiter ſapiẽterq; ferre. ¶ Et atq;: ẽt uæhemẽter. ¶ Vt facias id:ut conſolationẽ capias ex bona cõſcia tua. ¶ Simul ẽt & ꝑterea: & eſt ſenſus:ꝑterea hoi doctiſſimo & reꝝ & exẽplorum: ego q nõ ſum oĩno rudis: ſed fortaſſe min⁹ uerſat⁹ ĩ eis q̃ uellẽ polliceor & affirmo iſtã acerbitatẽ:& iniuriã:quã nũc pateris nõ fore diuturnã. ¶ Rerũ.quas uidiſti. ¶ Exẽplorũ:quæ maxime ſunt demõſtratiua rerũ:& plurimũ ualẽt ad imitationẽ:ſic ad Sulpitiũ cui⁹ epiſtola.ĩ.li.iiii. nec enĩ clarorũ quorũ ſimiles eẽ debem⁹ exẽpla neq; doctiſſimorũ quos ſp coluiſti: ꝑcepta fugiũt. ¶ Ipſe:Cæ. ¶ Delabi:deſcẽdere. ¶ Ad naturã rerũ q tpe ipſo maturanẽ:& quotidie minores fiunt. ¶ Ipſa cã:q̃ ſecuti ſumus. ¶ Reuiuiſcat: reſuſcitet:q̃ſi iã mortua:ẽ ãt trãſlatio ſumpta ab aĩalib⁹. ¶ Leuius: miti⁹. ¶ Q uã timeba.i.q̃ id qđ timebam⁹. ¶ Paruis ĩclinatiõib⁹ tẽporũ:paruis mutationib⁹ tẽporũ: qa breui tpe hõ mutaẽ. ¶ Momẽta: pũcta. Perſius: Momento tẽporis exiit Seruus Dama. ¶ Obſeruabim⁹.i. diligẽter inſpiciem⁹ qd in ſingulas horas mutetur & fiat. ¶ Leuãdi:minuẽdi tibi labores. ¶ Locũ: occaſionẽ opportunitatẽ. ¶ Illd al.ſ.pollicẽdi aliqd. ¶ Procliuius:ꝓni⁹ magis aptũ:qa cũ hæc ſit natura Cæ.quã dixit:& rerũ quotidie ut ſpo magis potero polliceri. ¶ Id.ſ.quid poſſum polliceri. ¶ Re:effectu. ¶ Q uã uer.i.libẽti⁹ faciã q̃ dicã. ¶ Tu uelim:hortaẽ ipm Trebatiũ:ut ſibi pſuadeat ſe pluris amicos hẽre: q̃ alios oẽs:q ſũt uel fuerint ĩ tali caſu.Eſt ãt mos ita dicẽdi eis: quos uolumus cõſolari:etiã ſi ita nõ ſit. ¶ Q uantũ: pro inquantũ. ¶ Et me cõce.ſ. uelim exiſtimes inter tot amicos:me neminẽ eorũ eẽ inferiorẽ. ¶ Q uod.ſ.hẽre aĩum fortẽ & magnũ. ¶ Eſt in te uno:ẽ poſitum ĩ te ſolo:qa ẽ ex bonis animi. ¶ Q uæ ſũt in for.q̃ ſũt ex bonis externis: utputa qđ reſtituaris:& recipias dignitatẽ tuã. ¶ Tẽporibus:quæ ſolẽt mitigare res oẽs. ¶ Conſiliis noſtris:quibus utemur:ut reb⁹ tuis ꝓuideamus.

Reuiui-
ſcat

ꝓ te mihi ſuſceptũ iucũdũ ſit futuꝝ.Antea miſiſſem ad te lr̃as:ſi gen⁹ ſcribẽdi iuẽirẽ. Tali.n.tpe aut cõſolari amicoꝝ ẽ:aut polliceri: cõſolatiõe nõ utebar qđ ex multis audiebã q̃ fortiter ſapiẽterq; ferres iniuriã tpoꝝ:q̃q; te uæhemẽter cõſolareẽ cõſciẽtia factorũ & cõſiliorũ tuoꝝ. Q đ q̇dẽ ſi facis:magnũ fructũ ſtudioꝝ optimorũ capis:ĩ qb⁹ te ſcio ſp eẽ uerſatũ. Idq; ut facias ẽt atq; ẽt hortor:ſimul & illđ tibi hoĩ peritiſſimo rerũ & exẽplorũ:& oĩs uetuſtatis ne ipſe qdẽ rudis:ſed in ſtudio min⁹ fortaſſe q̃ uellẽ:& ĩ reb⁹ atq; uſu pl⁹ ẽt q̃ uellẽ:tñ ſat⁹ ſpõdeo tibi acerbitatẽ iſtã & iniuriã nõ diuturnã foř. Nã & ipſe:q plurimũ põt quotidie mihi delabi ad æqtatẽ:& ad reꝝ naturã uideẽ: & ipſa cã ea ẽ:ut iã ſimul cũ repu.q̃ ĩ ꝑpetuũ iaceř nõ põt:neceſſario reuiuiſcat:atq; recreetur:quotidieq; ſit aliqd leui⁹ & liberalius q̃ tĩebãus. Quæ qm̃ ĩ tporũ ĩcliatõibus ſæpe ꝑuis poſita ſũt oĩa momẽta obſbimus. Neq; ullũ ꝑtermittemus tui iuuãdi & leuãdi locũ itaq; illđ alteꝝ q̄ dixi lr̃aꝝ:genus quotidie mihi ut ſpo:fiet ꝓcliui⁹:ut ẽt polliceri poſſi. Id re q̃ uerbis faciã libẽtius. Tu uelĩ exiſtimes:& plures te amicos hẽ:q̃ q ĩ iſto caſu ſint ac fuerint quatũ quidem ego intelligere potueri:& me cõcedere eoꝝ nemini forte fac aĩum hẽas & magnum quod eſt in uno te: quæ ſunt in fortuna tpibus regenẽ:& cõſiliis noſtris prouidebuntur. Vale.

M.T.C. Trebatio.S.D.

Dolobellã antea tm̃mõ diligebã:obligat⁹ ei nihil erã. Nec.n.acciderat mihi op⁹ eẽ: et ille mihi đbebat:q̄ nõ đfuerã ei⁹ piculis. Nũc tãto ſum deuictus ei⁹ bñſicio, quod & antea ĩ te & ĩ hoc tpe in ſalute tua cumulatiſſie mihi ſatiſſecit:ut nemini plus debeã:qua ĩ re gratulor tibi ita uæhemẽter: ut te quoq; mihi gratulari q̃ gratias agere malim:alterũ nõ oĩo deſidero: alterũ uero uer facere poteris.

Dolobellã:cũ fauoř & ĩterceſſiõe Dolobellæ apud Cæſarẽ Trebatius obtinuiſſet reditũ ĩ patriã: Cicero ita ſibi hãc rẽ gratã eẽ oñdit:ut ſe ẽt dolobellæ obligatũ dicat:cui⁹ operã id ĩpetrauerit. Deinde ei gratulaẽ & hortaẽ:ut obliuiſcaẽ eoꝝ q̃ amiſit. Poſtrẽo dicit ſe gauder ea eẽ grata Trebatio: quæ pro eo fecit. ¶ Obligat⁹:qa nullũ ĩ me bñficiũ cõtulerat. ¶ Nec.n. hoc ſubiũxit Ci. ne uidereẽ ñ eẽ obligat⁹ Dolobellæ ei⁹ culpa:ſed qđ nõ acciderãt Ci.ut op⁹ eſt ei⁹ opa & offõ. ¶ Opus eẽ.ſ. eius ¶ Bñficio:ĩ me. ¶ Debeat: erat obligat⁹. ¶ Eius picu.cũ eũ defẽdi bis:ut lib.iii.epl.q ĩcipit.Cũ ẽ ad nos allatũ:illđ uero ꝑmirũ accidit:tñ temeritatẽ fuiſſe ĩ eo adoleſcẽte:cui⁹ ego ſalutẽ duob⁹ capitis iudiciis ſũma cõtẽtiõe defendi:lȝ eo loco alii aliũ ĩtelligãt. ¶ Deuict⁹:aſtrict⁹. ¶ Tãto:tã magno. ¶ Q uod:quia & ẽ cã obligatiõis:quia & alias ĩ te & nũc ſalute Trebatii fecit ipſe Dolobella:qd Ci. optauit. ¶ Satiſfecit:mihi ĩ ſdit uolũtati meæ. ¶ Cumulatiſſime:pleniſſime:ita ut nihil deſit: ¶ Vt:ſubaudi ita ut. ¶ Gratulor:gaudeo cã tua. ¶ Malim:pori⁹ uelim. ¶ Alterũ non deſidero.ſ.te agere gratias mihi. ¶ Alterũ facere potes: ſcilicet gratulari mihi.

¶ Q uod reliquũ eſt.

¶ Quod reliquū eſt: quod reſtat. ¶ Dignitas & uirtus.i.quoniā propter uirtutē & dignitatē tuā eſt conceſſus ti bi reditus ad tuos. ¶ Quando: quoniā. ¶ Eſt tuæ ſapientiæ: pertinet ad ſapientiā tuam. ¶ Quod recuperaris: ſi quia plus recuperaſti q̄ amiſiſti. ¶ Viues: ecce quod recuperauit. ¶ Quæ: dignitas. ¶ Si reſpu. eſſet ulla: ideſt ſi haberet aliquē ſtatū. ¶ Neſtorius: propriū uiri. ¶ Agere gratias: q in rebus tuis fuerim diligentiſſimus. ¶ Prædicatio: tua cōmendatio tua de me: qd prædices: & aperte fatearis me fuiſſe in rebus tuis prōptiſſimū. ¶ Facile patior: permitto libenter: & ut ita dicam: ſum cōtētus. ¶ Syronē: hic fuit epicureæ ſectæ philoſophus: præceptor Virgilii: ut oſtendit Seruius in Bucco. ¶ Maxime probata eſſe: maxime placere & laudari.

Quod reliquū eſt: qm̄ tibi uirtus & dignitas tua reditū ad tuos aperuit: eſt tuæ ſapiæ magnitudiſq; ai qd a miſeris obliuiſci: qd recupatis cogitare. Viues cū tuis: uiues nobiſcū: plus acqſiſti dignitatis q̄ amiſiſti rei familiaris: q̄ ipſa tum eēt iucūdior ſi ulla res eſſet publi. Neſtorius nr̄ familiaris ad me ſcripſit te maximas gr̄as agerē. Hæc p̄dicatio tua mihi ualde grata eſt ea quæ te uti facile patior tum apud alios: tū mehercule apud Syronē nr̄um amicum. Quæ.n. facimus cuiq; prudentiſſimo maxime ꝓbata eſſe uolumus: Te cupio uidere q̄primum. Vale.

M.T.C. Ampio. S.D.

GRatulor tibi mi Balbe: uereq; gratulator: nec ſū tā ſtult9 ut te uſura falſi gaudii uelī: deinde frāgi repēte atq; ita caderē: ut nulla res poſtea ad æqtatem te aī extollerē poſſit. Egi cām tuā aptius q̄ tp̄a mea ferebāt: uincebant.n. fortūa ip̄a d̄bilitate gr̄æ nr̄æ: tui charitate & meo ꝑpetuo erga te amore culto a te diligētiſſime. Oia ꝓmiſſa ↄfirmata certa & rata ſūt: q̄ ad reditū & ad ſalutē tuā ꝑtinēt uidi: cognoui: interfui: etenī oēs Cæ. familiares ſatis opportune habeo implicitos cōſuetudine & bēiuolētia: ſicut quū ab illo diſceſſerint: me ꝓximū habeant. Hoc Panſa: Hircius: Balbus: Oppius: Marius: poſthumi9 plane ita faciūt: ut me unicū diligāt. Qd ſi mihi ꝑ me efficiēdū fuiſſet: nō me peniteret ꝓ rōne tp̄oꝝ ita eē molitū: ſed nihil ē a me inſeruitū tp̄is cā. Veteres mihi neceſſitudines cū his oibus īterce dūt. Quibus quū ego agerē de te nō deſtiti principē: tū habuim9 Panſam tui ſtudioſiſſimū: mei cupidū q ualet apd̄ illū nō minus auctoritate q̄ gr̄a. Cymber

Ratulor. Balbus hic ad quem nunc Cice. ſcribit: alius eſt ab eo de quo ultima epiſtola ad Cæcinam mentionē fecit: g
Ille enim amiciſſimus Cæ. & eius uices in multis rebus gerebat: hic aūt cum Pompeianas partes ſecutus iamdiu exulaſſet a patria: tandē reditum a Cæſare impetrauit: intercedentibus Panſa Hircio: Oppido: & Balbo: & quibuſdā aliis familiaribus Cæſaris ſimul cū Cicerone: licet nōdum eſſent impetratæ literæ teſtitutionis in patriam. Itaq; Cicero ei gratulatūr primū: deinde oſtendit q̄ aperte egerit eius cām contra temporū cōditionē. Poſtea uero dicit quare Cæſar nō ſtatim conceſſerit litteras reſtitutionis: quas quidem affirmaſſe dicit Panſa ſe celeriter allaturū. Deinde oſtendit eum ſemper fuiſſe magni animi: ut ſignificet ita etiā nunc eſſe oportere: licet ſubdat ea tali cōſolatione potius alio tp̄e opus fuiſſe q̄ nunc. ¶ Vere: ideſt ex uera cā: propter impetratā ꝓmiſſionem Cæſaris reſtitutionem tuam. ¶ Stultus: inſipiēs. ¶ Vt te uſura: ideſt ut te uelim in falſum gaudiū conicere. Falſum.n. gaudiū dicit: cum ſine iuſta cauſa gaudemus. Falſum gaudiū
¶ Frui: fructū & uoluptatē caperē. ¶ Vſura: uſu. ¶ Deīde: poſtq̄ uſus fueris falſo gaudio. ¶ Frāgi: rumpi: ubi cognoueris gaudiū eſſe falſum. ¶ Cadere proſterni. ¶ Vt nulla res poſſit tollere ad æqtatē: quia qui cognoſcit ſe ſemel falſo gauiſum eſſe: non facile poteſt poſtea erigi: ut æquo animo ferat q̄ accidūt. ¶ Extollere: erigere. ¶ Aequitatem: moderationē. ¶ Apertius: promptius. ¶ Mea tēpora: quæ non erant ſatis fœlicia: quia carebant dignitate gratia: & auctoritate ſolita. ¶ Ferebant: exigebant. ¶ Tuā cām: reſtitutiōis tuæ. ¶ Vincebatē: ratio quare a prius egerit eius cām q̄ ſua tēpora ferebāt: & ē ſenſus fortuna debilis gr̄a meæ uincebatur a charitate tua & beniuolentia mea erga te: ita ut plus cogeret facere q̄ poſſet. ¶ Fortūa.ſ. mala. ¶ Gr̄æ debilitatæ.i. imminutæ. ¶ Charitate tui.i. beniuolētia tua in me. ¶ Culto: obſuato. ¶ Promiſſa: a Cæſarē. ¶ Certa: īdubitata. ¶ Rata: firma: ſtabilita. ¶ Reditū: ī p̄riā. ¶ Salutē: īcolumitatē. ¶ Cognoui: intellexi: ē āt articul9. ¶ Opportūe: cōmode. ¶ Implicatos: alligatos: aſtrictos. ¶ Cū ab illo diſceſſerint: modus eſt dicēdi.i. poſt illū: utit̄ aūt interdū Cice. ēt alio loco hoc genere dicēdi. ¶ Ab illo.ſ. Cæ. ¶ Proximū.i. me amēt p9 Cæ. nullo ante me poſito. Proxim9.n. dicit̄ cui nullus interponit̄. ¶ Panſa Hircius: hi oēs quos enumerat in textu erāt familiariſſimi Cæ. & apud eū plurimū poterant a qbus Ci. dicit ſe uehæmenter amari. ¶ Ita faciūt ut me & Cæ.i. me unice diligūt. Eſt ēt gen9 dicendi ornate: ego faciam ut te plurimū amem: ideſt plurimū amabo: faciā ut tibi ꝓſim: ideſt ꝓdero. ¶ Quod: dicit Ci. ſe tantū feciſſe ꝑ Balbo: q ſi pro ſalute ſua efficiendū fuiſſet nō uiderē ſibi parū ita feciſſe: ſicut fecit ꝑ Balbo. ¶ Nō pœniteret: nō parū uiderē. Terē. q̄ tum hic operis fiat me penitet. Virg. Nec te peniteat calamo triuiſſe labellū. ¶ Pro rōne temporū: ideſt ſecūdū conſiderationē & cōditionē tēporū. ¶ Eſſe molitum: ideſt fecisse: nam moliri inter cætera facere ſignificat: Virgi. Moliriue morā. ¶ Nihil eſt inſeruitū: nullū cōmodum tibi factum: nulla opera tibi præſtita. ¶ Neceſſitudines: amicitiæ cōiunctiones. ¶ Intercedunt: ſunt. ¶ Cum his: omnibus. ¶ Panſa Hircio: & cæteris ſupra memoratis. ¶ Agere de te: tuā cām tractare. ¶ Cymber: alias ē no- Pœnitet Moliri

Cymbri men gentis. Sunt enim Cymbri populi Galliæ: quos Marius apud aquaſ ſextinas uincit. Idem auctore Appia
Celtæ no in libro qui Illyrius inſcribitur: Celtæ dicti ſunt a celto filio Polyphemi: & Galatæ: alii tamen malunt a clari
Gala tudine dictos: hic aût Cymber propriû eſt uiri. ¶ Satiſfecit: functus eſt officio ſuo: fecit quod ab eo expectabá.
thæ ¶ Valent tamê: hoc dicit Cæſarê moueri magis iuſtis precibus amicorû & propinquorû alicuius: q̃ ambitioſis
& inanibus: ſicut ſupra. ¶ A. Cæcina. Præterea cedit mulorum iuſtis & officio incenſis: nô inanibus aut ambi
tioſis uoluntatibus. ¶ Neceſſariæ: quæ ex officio perueniunt. ¶ Quaſi neceſſarias rogationes. Quia Cymber
habuit: erat enim propinquus Balbi. ¶ Plus ua
luit: pro te. ¶ Diploma: pro litteris reſtitutionis
ponitur hic diploma: licet generaliter ſignificet
Diplo ma omnes litteras: a uerbo græco διπλόω duplico
inde δίπλωμα duplicatio & litteræ: eo q̧ dupli
centur. ¶ Non eſt datû nobis: a Cæſare. ¶ Miri
fica: maxima. ¶ Veniam dari tibi: tibi indulge
ri: tibi côcedi reditû. ¶ Quem: te. ¶ Appellant
tubam: ideſt dicunt incitatorê belli ciuilis: nam
Tubæ uſus tubæ uſus incêdendorû militum gratia repertus
creditur. ¶ Quaſi: tanquã. ¶ Non gaudeant:
cum te uehementer læti ſint. ¶ Id bellum: ciui
le. ¶ Incidiſſe: eueniſſe. ¶ Quare: q̃obreꝫ: quia
multi erant qui moleſte tuliſſent: ſi tibi per litte
ras côceſſus eſſet reditus. ¶ Occultius: ſecretiꝰ: ut
ne omnes intelligerêt de reditu tuo tibi ꝓmiſſo.
¶ Diuulganduꝫ: publica fama ſpargendû. Eſſe
perfectû de te: ideſt iam eê impetratû: quod de
te uoluiſſemus. ¶ Id: ut deuulget de te eſſe per
fectum. ¶ Perbreui: ſcilicet tempore: ſed abſo
lutum eſt per ſe & perbreui ad te ueniaꝫ: ſubau
ditur têpore: qđ tamen interduꝫ additur a Ci. &
ab aliis. ¶ Legente te: ideſt quû habueris has lit
teras manibus & eas leges. ¶ Certus fidelis: cui
uere eſt credêdû. ¶ Recepit: promiſit: ſuſcepto
hoc onere in ſe. ¶ Tamê: licet res adhuc occul
te agatur & nôdum allatû ſit diploma. ¶ Epu
liæ uxoris tuæ: cum qua locutus ſum. ¶ Minus
firmû: in ferenda iniuria & exilio iſto. ¶ Quaꝫ
litteræ tuæ declarabât. i. quam ſcripſeras ad nos.
¶ Ampiæ: filiæ tuæ. ¶ Quû a te abeſſent: ideſt
eis remotis a te multo maiori ſollicitudine futu
rum cû illis præſentibus eſſes in magna. ¶ Le
uandi: minuendi. ¶ Pro certis: quæ eſſent certa
i. ut ſint certa: ita certa ad te perſcribêda putaui.
¶ Exploratam: certam: qui antea non habebá
certam ſpem ſalutis tuæ ſicuti nunc: ſed ita ſcri
bebam: ut conſolarer te. ¶ Niſi eam: ſcilicet ſpê
ſalutis. ¶ Hic ardor: hoc incendiuꝫ belli ciuilis.
¶ Eſſet extinctus: eſſet deletus: quia amoto bel
lo uidebar ſperare rempublicaꝫ allaturam ſalu
tem & tibi & aliis bonis ciuibus. ¶ Recordare:
redige ad memoriam. ¶ Animum ma. quem
nunc nô ſeruare eundê ubi turpe eſt. ¶ Quod:
ſcilicet te habere talem animû. ¶ A primis tem
poribus: nam ut Maro inq̃t. Adeo a teneris con
ſueſcere multû eſt. ¶ In diſcrimina: in pericula
quibus es aſſuefactus ad labores ferêdos. ¶ In
hoc bellum: ciuile. ¶ Victor beatus: ideſt ut nô
ſolum eſſes fortunatus uictor. ¶ Sed ſapiens ui
ctus: ideſt etiam uictus ſapienter ferres fortunã
& in hoc oſtenderes ſapientiam tuam. ¶ Pro
dendis: tradendis. ¶ Memoriæ poſterorum: ideſt cum ſcribas facta uirorum fortium. ¶ Committendum: effi
ciendum. ¶ Quamobrem: propter quod. ¶ Quos laudas: in tuis ſcriptis. ¶ Similem: fortem: ſicut ipſi fue
runt. ¶ Quæ effugiſti: quæ prætereunt: quibus indigebas confirmatione. ¶ Hæc ferenda: q̧ reſpubli. noſtra
iacet: & oppreſſa ſit. ¶ Vnum ſolum: ſcilicet doctrinam & litteræ: ideſt doctrina litterarum.
¶ Modo: tantummô.

aût Tullius mihi plane ſatiſfecit. Valêt tñ apud Cæ
ſarê nô tam ambitioſæ rogatiôes q̃ neceſſariæ: quas
quia Cymber hêbat: plus ualuit q̃ ꝑ ullo alio ualere
potuiſſet. Diploma ſtatim nô eſt datû: qđ mirifica ê
improbitas in q̃buſdá q̃ tuliſſent acerbius ueniá tibi
dari: & quê illi appellát tubá belli ciuilis. Multaq̧ ita
dicunt: q̃ſi nô gaudeát id bellû incidiſſe. Quare uiſû
eſt occultius agendû: neq̧ ullo mô diuulgandû de
te iam eê ꝑfectû. Sed id erit ꝑbreui. Nec dubito qn
legente te has lr̃as confecta iam res futura ſit Panſa
q̃dem mihi gratus hô & certus non ſolû côfirmauit:
uerû etiá recepit ꝑceleriter ſe ablatuꝝ diploma. Mi
hi tñ placuit hæc ad te perſcribi. Minus. n. te firmû
ſermo. Epuliæ tuæ: lachrymæq̧ Ampiæ declarabát
q̃ ſignificát tuæ litteræ. Atq̧ illæ arbitrabant̃ quû a
te abeſſent ipſe multo î grauiore cura te futuꝝ. Qua
re magnopê putaui angoris & doloris tui cá leuádi:
ꝓ certis ad te ea quæ eſſent certa ꝑſcribi. Scis me
antea ſic ſolitû eê ſcribere ad te magis ut conſolarer
fortê & ſapientê uiꝝ: q̃ ut exploratá ſpem ſatis oſtê
derem niſi q̃ ab ipſa republica quû hic ardor extin
ctus eſſet ſperari oportere cenſerê. Recordare tuas
lr̃as: q̃bus & magnû aíum mihi ſemp oſtêdiſti: & ad
oês caſûs ferendos côſtatê ac parû. Quod êgo nô
mirabar quû recordarer te & a primis tꝑibus ætatis
in rep. eſſe uerſatû: & tuos magiſtratus in ipſa diſcri
mina îcidiſſe ſalutis fortûaꝝ atq̧ côium: & î hoc ipſ
bellû îcidiſſe: nô ſolû uti uictor beatus: ſed êt ut ſi ita
accidiſſet: uictus & ſapiês eſſes. Deinde quû ſtudiû
tuû côſumas: in uiroꝝ fortiû factis memoriæ ꝓden
dis conſiderare debes: nihil tibi eſſe cômittendum.
Quamobrê eoꝝ quos laudas: te non ſimilê ꝓbeas.
Sec hæc oratio magis nô eſſet apta ad illa tempora
quæ iam êffugiſti. Nunc uero te tantû para ad hæc
nobiſcum ferenda: quibus ego ſi quam medicinam
inuenirem: tibi eandem traderem. Sed eſt unû per
fugium doctrina & litteræ: quibus ſemper uſi ſu

mus. Quæ ſecundis rebus delectatiõem modo habere uidebantur: nunc uero etiam ſalutem. Sed ut ad initium reuertar: caue dubites: quin õmnia de ſalute ac reditu tuo profecta ſint. Vale.

M.T.C.Quin.Ligario.S.D.

ET ſi tali tuo tpe me aut ꝯſolãdi aut iuuãdi tui cã ſcribere aliqd ad te ꝑ amicitia nr̃a oportebat: tñ adhuc id ñ feci: qa neq̧ lenire uidebar orone: neq̧ leuare poſſe dolorẽ tuũ. Poſtea uero q̃ magnã ſpem hr̃e cœpi: fore ut te breui tpe icolumẽ hr̃emus: facere nõ potui: quin tibi & ſniam & uolũtatẽ declararẽ meam. Primũ igitur ſcribam: quod intelligo & perſpicio nõ fore in te Cæſarẽ duriorem. Nam & res eũ quottidie: & dies: & opinio hominũ & ut mihi uidet: ſua natura mitiorẽ facit. Idq̧ tum a reliquis ſentio: tum de te ẽt audio ex familiariſſimis eius qb9 ex eo tpe: quo primũ ex aphrica nũtius uenit ſupplicare una cũ frĩbus tuis non deſtiti. Q uorũ qdẽ & uirtute & pietate & amor i te ſingularis: & aſſidua & ꝑpetua cura ſalutis tuæ: tñ ꝑficitur nihil ſit qd nõ ipm Cæſarẽ tributurũ exiſtimẽ: & ſi tardi9 fit q̃ uolumus magnis occupatõb9 eius: a quo oĩa petunt: aditꝰ ad eũ difficiliores fuerũt: & ſimul Aphricanæ cãæ iratior diuti9 uelle uidet eos hr̃e ſollicitos a qbus ſe putat diuturniorib9 eẽ moleſtiis cõflictatũ. Sed hoc ipm intelligem9 eũ quottidie remiſſius & placan9 fere. Quare mihi crede & memoriæ mãda: me tibi id affirmaſſe te in iſtis moleſtiis diuti9 nõ futurũ: qñ qd ſentirẽ expoſui: qd uellẽ tua cãre poti9 declarabo q̃ orone: & ſi tñ poſſem q̃tuʒ i ea rep. de qua ita meriti ſum: ut tu exiſtimas: poſſe dbebã: ne tu qdẽ in iſtis icõmodis eſſes. Eadẽ.n. cã opes fregit meas: q̃ tuã ſalutẽ i diſcrimẽ adduxit. Sed tñ quicqd imago ueteris meæ dignitatis: quicqd reliquiæ gr̃æ ualebunt ſtudiũ: cõſiliũ: opera: gratia fides mea nullo loco deerit tuis optimis fratribus. Tu fac habeas fortẽ animũ: quẽ ſp habuiſti. Primũ ob eas cãs quas ſcripſi: deinde ꝙ ea de repu. ſemꝑ uoluiſti atq̧ ſenſiſti: ut nõ mõ quñ ſecunda ſperare debeas: ſed etiam ſi oĩa aduerſa eẽnt: tamẽ & conſcientia factorum & conſiliorum tuorum quæcunq̧ acciderent: fortiſſimo & maximo animo ferre deberes. Vale.

M.T.C.Q.Ligario.S.D.

ME ſcito oẽm meum laborem: omnẽ operã: ſtudium: curam in tua ſalute conſumere. Nam cum te ſemper maxime dilexi: tum

¶ Mõ: tantũmõ. ¶ Nunc: his tpibus aduerſis. ¶ Etiã ſalutẽ: quia ſine eis nõ poſſemus uiuere. ¶ Caue dubites: uide ne dubites. Caue enim negationeʒ in ſe habet: ut caue facias: ideſt uide ne facias. Poteſt tamen etiam addi ne. Caue

ET ſi tali: Qu.Liga. añ bellorũ ciuiliũ initia: cũ.C.Conſidio ꝯſule legatus in aphricã ꝓfectus eſt. Deinde Conſidio ex ꝓuincia diſcedẽte. Ligarius ꝓuinciæ præfuit. Poſtea uero inter Cæſa. & Põpe. ciuilib9 diſcordiis: & bellis Liga. nullo negocio ſe implicuit: ſed arrepto imperio ꝓuinciæ a P.Varo ꝑtore Liga. in ipſa prouincia ex neceſſitate permanſit: ad quã quũ.L. Tubero iuſto tibi imperio a ſenatu dato ueniſſet: ꝓhibitus eſt a Qu.Liga. ut ipſe Tubero aſſerebat: q poſtea ad Põpe. in Macedo. ſe cõtulit: ſed poſtea reſtituto L. Tuberõe in patriã. Qu.T.L. filius apud Cæ. Liga. accuſauit: ꝙ contra euʒ in Aphrica fuiſſet: ob q̃ cãm Ligari. exilio mulctabat: eius tñ fratribus Romæ manẽtibus: ita Cice. hac epiſtola excuſat tarditatẽ ſuaꝝ ad eũ lr̃arum: quã iõ fuiſſe dicit: ꝙ nõ uidebat quo pacto poſſet lenire eius doloreʒ. ¶ Sed: poſtea q̃ cœpta eſt haberi ſpes eius incolumitatis dicit ſe paraſſe aliqd ad eum ſcribendũ. Scribit igit ſe ꝑſpicere Cæſa. nõ futurũ in eũ diutius durũ aut acerbuʒ: idq̧ arguit ex eius natura q̃ mitẽ eſſe dicit: & ex tẽpore oſtẽdit ſe cũ fratribus Ligarii ita feciſſe apud Cæſarẽ: ut nihil ſit ꝙ eũ tributurũ nõ ſperet: adducitq̧ rõnes quare tardius hoc fecerit: pollicetur aũt oẽʒ operã ſuã fratribus Ligarii ꝓ eo. Poſtremo hortatur eum ut forti aio ſit: & eũ cõſolatur maxĩe a cõſcientia recte factorũ: pro hoc. Qu. Ligario extat oratio egregia Cicero. qua eum defendit apud Cæſarem. ¶ Tali tẽpore: tam miſero quo exulas a patria & a tuis. ¶ Nõ feci.i. nõ ſcripſi. ¶ Quia. ratio q̃re nõ ſcripſerit. ¶ Lenire: mitigare. ¶ Oratione: meis uerbis. ¶ Fore: futuruʒ eſſe. ¶ Haberem9: in patriã reciperem9. ¶ Sententiam: opinionẽ: iudicium. ¶ Dies: tempus. ¶ Opinio hominũ: quam uidet erga ſe bonaʒ. ¶ Mitiorem: molliorẽ: benigniorẽ. ¶ Quibus: familiariſſimis eius. ¶ Ex eo tẽpore: poſt id tempus. ¶ Quorum: fratrũ tuorũ. ¶ Virtute: fortitudine animi. ¶ Pietatem: incredibili in te affectu. ¶ Tantum profecit: tantum ualuit.

ME ſcito: oſtẽdit Cicero ſe diligẽter laborare pro ſalute Ligarii: idq̧ facere ex ſua in eum ueteri beniuolentia & in eius fratres a quibus aſſidue dicit ſe rogari pro eius ſalute. Deinde declarat quam ſpem & fiduciam de eius reditu & incolumitate acceperit: non ſolum ex uerbis Cæſa. ſed etiã ex uultu & multis aliis ſignis: & hortat ut eũdeʒ animũ præſtet rebus redactis in tranquilliorem locũ: quem animũ præſtitit rebus turbidiſſimis. ¶ Me ſcito: quaſi dicat noli dubitare. ¶ Conſumere: ponere. ¶ In tua ſalute: ut incolumis reſtituaris in patriam. ¶ Cum: copulatiua eſt particula: ut ſupra diximus: ſignificat autem & ſed minus ſignificat quantũ: & iungitur indicatiuo.

¶ Aeq;:tam. ¶ Atq;:ꝗ. ¶ Patiť:finit qa aſſidue me monet:ut oĩa pro te agã ꝗ debeo. ¶ Mun⁹:onus. ¶ Malo:potius uolo. ¶ Honeſtius.n.puto:offm̃ meũ ab aliis laudari:quã a me ipſo. ¶ Cõfidã:certũ habeã & credã. ¶ Exploratũ:cognitũ. ¶ Nã ſi:ne uideať. Ci.temere hæc ſpare de Ligario dicit ſe eẽ timidũ in reb⁹ magnis & periculoſis:& ſp magis timeŕ aduerſa ꝗ ſpare ſecũda:ſed cũ audiuiſſet Cæ.ſe cognouiſſe ex eius uerbis:& multis aliis ſignis nihil eẽ dubitandũ de ſalute Ligarii. ¶ Aduerſos:infœlices. ¶ Exitus:fines. ¶ Is.ſ.timid⁹ & magis metuens aduerſos exitus ꝗ ſperans ſcdos. ¶ Hoc ti.in magnis rebus &c. ¶ Eſt ui.qa uideť eſſe cõtra fortitudinẽ ꝗ a ſe amouet oẽm diſperationẽ. ¶ Ego idẽ.qa ſũ timid⁹ &c. ¶ Calẽ.itercalares.de tõne intercalatõis.Macrobi⁹ i ſaturnalib⁹ abũde ſcribit.Itaq; nõ puto hic eẽ op⁹ tã multa referre.Appellabať aũt mẽſis itercalarius ſiue intercalaris:utrũq;.n.dr:quo inteiſerebanť dies:q deerãt ad cõplẽdũ annũ diuerſis qdẽ tõnib⁹ diuerſo tpe:ut idẽ Macrobius oſtẽdit.Is aũt menſis erat Februari⁹ qm̃ erat ultim⁹ mẽſis ãni:nõ tñ intercalabanť in fine mẽſis ſed poſt uigeſimũ & tertiũ terminalib⁹ iã peractis:dei de reliquos Februarii mẽſis dies q erãt qnq; poſt itercalationẽ ſubiũgebãt uetere legationis ſuæ more: ut Februariũ oĩno Marti⁹ ſeq̃ťť. ¶ Intercalares: igiť calẽdæ dñt calẽdæ mẽſis itercalaris.i.Februarii. Alii itelligũt ẽt appellatas calẽ.intercalares calẽdas martias:nõ ꝙ eo mẽſe itercalarenť dies: ſed ꝙ eẽnt ꝓxime diebus intercalatis.i.ꝙ ſtatim ſequerenť intercalationẽ:quinq; tantu; diebus interpoſitis ut diximus.Intercalariũ aũt mẽſe; diciť Februariũ:& Macro.ut oſtendim⁹ declarat:& Aſchonius Pedianus his uerbis: Põpe.interrogat⁹ a Seruio Sulpitio qnto calẽdas martias intercalario menſe conſul creatus eſt:ſtatimq; ꝯſulatu; init. ¶ Indignitatẽ:qa non habita eſt maior rõ mei ꝗ ſi fuiſſem minim⁹ ciuis. ¶ Et mole.qa difficillimũ habui ad eum aditum. ¶ Iacerent:pſtrati eſſent:ut eſt mos ſupplicantiũ:ſicut uiſum eſt ſupra Seruiũ Sulpitiũ de reſtitutione Marcelli:& quũ marcell⁹ ſe ad Cæſaris pedes adieciſſet:&c. ¶ Tuũ tempus:cõditioni temporis. ¶ Mollis nõ acerba. ¶ Liberalis:benigna: & quæ ueniæ ſe prõptam oſtenderet. ¶ Oculis:uultu:quibus ſæpe cognoſcimus aĩ qualitatẽ & iram uel placabilitatem. Iuuena. Depræhẽdas aĩ tormẽta latentis in ægro corpore:deprahẽdas & gaudia:ſumit utrũq;.Inde habitũ facies. ¶ Quã ſcribere: quia nõ facile eſt ſcribere oĩa ſigna uult⁹ & oculorũ. ¶ Opinionẽ:ſpem. ¶ Et ſi:duæ partes ſũt. ¶ Turbidiſſima:infœliciſſima: plena perturbationis. ¶ Tranquilliora iæte feras:ideſt ut antea ſapienti aĩo tuliſti aduerſa:ita nunc ꝓſperiorib⁹ lætare. ¶ Adero:fauebo:ſubueniã. ¶ Vt diffi.i. tanq̃ difficillimis:hoc eſt lȝ res tuæ factæ ſint trãquilliores:nõ tamen minori cura & diligentia. In eis utarq̃ ſi eſſent difficillimæ.

Intercalaris mẽſis

fratrũ tuoꝝ quos æq; atq; te ſũma beniuolẽtia ſũ cõplex9:ſingularis pietas amorq; frñus nullũ me patiť officii erga te ſtudiiq; mun9:aut tp̃s ꝑtermittere. Sȝ ꝗ faciã fecerimq; ꝓ te ex illoꝝ te lr̃is:ꝗ ex meis malo cognoſcere. Quid ãt ſperẽ:aut cõfidã & exploratũ hẽam de ſalute tua:id tibi a me declarari uolo. Nã ſi qſꝗ ẽ timid9 ĩ magnis ꝑiculoſiſq; rebus:ſpq; magis aduerſos reꝝ exitus metuẽs ꝗ ſperãs ſcos:is ego ſũ: & ſi hoc uitiũ ẽ:ego me ñ careŕ cõfiteor. Ego idẽ tñ quũ ad.ii.calẽ.itercalares priores rogatu fratrũ tuorũ ueniſſẽ mane ad Cæſa.atq; oẽm adeũdi & cõueniẽdi illi9 idignitatẽ & moleſtiã ptuliſſẽ: quũ fr̃es & ꝓpinq tui iacerẽt ad pedes:& ego eẽm locut9 ꝗ cã: q̃ tp̃s tũ poſtulabat:ñ ſolũ ex oꝛone Cæ.ꝗ ſane mollis & liberalis fuit:ſed ẽt ex oculis & uultu:& ex multis ꝑterea ſignis:ꝗ facili9 potui pſpiceŕ:ꝗ ſcribeŕ hãc in opinionẽ diſceſſi:ut mihi tua ſalus dubia non eẽt. Quãobrem fac aĩo magno fortiq; ſis:& ſi turbidiſſima ſapiẽter ferebas:trãqlliora læte feras:Ego tñ tuis reb9 ſic adero:ut difficillimis:neq; Cæ.ſolũ:ſed ẽt amicis oĩbus:quos mihi amiciſſimos eẽ cognoui ꝓ te ſicut adhuc feci libentiſſime ſupplicabo. Vale.

M.T.C.Baſilio.S.D.

Tibi gratulor mihi gaudeo:te amo:tua:tueor:a te amari:& quid agas: quidq; agatur certior fieri uolo.

Bithynius Ciceroni.S.D.

SI mihi nõ tecũ & multæ: iuſtæ cãæ ãicitiæ ꝓtiuatĩ eẽnt:repeterẽ initia amicitiæ ex parẽtibus nr̃is:qd faciẽdũ his exiſtio ꝗ pr̃nã amicitiã nullis ipſi officiis ꝓſecuti ſũt.Itaq; cõtentus ero nr̃a ipſoꝝ amicitia. Cui9 fiducia peto a te:ut abſentẽ me qbuſcũq; in rebus opus fuerit tueare:ſi nullũ offm̃ tuũ apud me itermoriturũ exiſtimas. Vale.

t Ibi gratulor:Baſilius ciuis Roman⁹ debuerat aliquid præclari in aliqua prouincia cui præeſſet feciſſe. Vnde Cicero ei nunc gratulatur.

s I mihi:cũ abeſſet Bithyni⁹ ab urbe rogauit Ci.hac ep̃la:ut eũ abſẽtẽ qbuſcũq; reb⁹ poſſet tuereť:idq; eũ faceŕ debeŕ oñdit ex amicitia nõ ſolũ parentũ ipſoꝝ:ſed multo magis ex amicitia utriuſq; ipſoꝝ: multis & iuſtis cauſis ꝯfirmata. ¶ Si ñ.i.niſi. ¶ Et iuſte:honeſte utpura cãæ uirtutis & moꝝ & ſimilitudis ſtudioꝝ. ¶ Repeterẽ:reuocarẽ:reſumerẽ. ¶ Ex pa.no.q iter ſe fuerũt amiciſſimi. ¶ Q. di.ꝗ rẽ.ſ.ut repetanť initia amicitiæ a parẽtib⁹. ¶ Sũt ꝓſe.nul.of.i.q pr̃næ ãicitiæ nulla ꝓpria & ſua officia addiderũt:ſic nos addidimus ꝑ ipſã ãicitiã pr̃nã mr̃is officiis ꝓſecuti ſum⁹. ¶ Nr̃a ip.i.nr̃oꝝ met ipſoꝝ:neq; nũc ꝑ ãicitiã pr̃nã aliqd a te petã. ¶ Cui⁹.ſ.amicitiæ nr̃æ ipſoꝝ. ¶ Fiducia: bõa ẽ:ꝯfidẽtia mala:lȝ Vi.fiduciã ꝓ ꝯfidẽtia poſuerit Tãta ne uos generis tenuit fiducia ueſtri. ¶ Offm̃:bñficiũ qd in me ſit collatũ. ¶ Intermoriturũ:periturũ:tanq̃ ꝯferať in ingratũ.

Fiducia Confidentia

¶ Cum Cæterarũ

CVm cæterarum:ſcripſerat Bithynius ad Cicero.ſe cuperẽ cũ eo uiuere:ſi aliqñ reſpu.quæ diu agitabatur: cõſtitueretur.Itaq; Ci.reſcribit ſe uehemẽter cupere:ut reſpu.tandẽ ꝯſtituatur:& in bonũ ſtatũ redigatur:& aliarũ cã:& hac ꝑcipue ut poſſit exigere a Bithynio ꝓmiſſũ ut ſecũ uiuat. Deinde dicit Ci. eſſe aliquos qui qa plurimũ potuerint ſint cõiunctiores Bithynio magnitudine officiorũ ꝙ ipſe Ci. neceſſitudine uero & beniuolẽtia neminẽ eſſe coniunctiorẽ. ❡ Cæterarũ:aliarũ multarũ. ❡ Conſtitutã:firmatam:in ſtatuto ſuo collatã. ❡ Aliquãdo:tandẽ:aliquo tpe. ❡ Tum:ꝑcipue. ❡ Accedere:adiungitur ad illas cæteras res. ❡ Id:quod ſequitur.ſ. ❡ Quo.i.ut. ❡ Expetam:exigam a te. ❡ Quo.ſ.ꝓmiſſio. ❡ Sit ita:ſit.ſ. ❡ Vt reſp.ſit conſtituta. ❡ Tua no.uiuendi mecũ. ❡ Alienũ ne.no.i.nihil facis ꝯtra neceſſitudinẽ nrãm.i.nihil facis ꝙ ſit ꝯtra amicitiã noſtrã cũ petis mecũ uiuer. ❡ Nam ſic:ſenſus eſt: crede eos q habuerũt grãm aut auctoritatẽ:his tpibus ꝯtuliſſe in te maiora beneficia:ꝙ ego qui nõ ualui:ſed neceſſitudine & beniuolẽtia nemĩnẽ eſſe tibi ꝯiunctiorem. ❡ Neceſſitudine nemi nem:ſubaudi cõiunctiorem eſſe. ❡ Eius:ꝯiunctionis. ❡ Augendæ uoluntas.i.cupio iã augeri.

M.T.C.M.Bithynio.S.D.

CVm cæterarũ rerũ cã cupio eẽ aliqñ rẽp.cõſtitutã:tũ uelim mihi credas accedere id ẽt quo magis expetã ꝓmiſſum tuũ:quo in lrĩs tuis utẽris ſcribis.n.ita ſit te mecũ eẽ uicturũ:gratiſſima mihi tua uolũtas ẽ faciſq; nihil alienũ neceſſitudie nrã: iudiciiſq; pris tui d me ſũmi uiri. Nã ſic hẽto bñficio rũ magnitudie eos:q tpibus ualuerũt aut ualeãt:cõiunctiores eẽ tecũ ꝙ me neceſſitudine neminẽ.Quãobrem grata mihi eſt & memoria tua noſtræ cõiunctio nis:& eius ẽt augẽdæ Voluntas. Vale.

M.T.C.Leptæ.S.D.

SImulac accepi a Seleuco tuo litteras:ſtatim q̃ſiui e Balbo per codicillos quid eſſet in lege.Reſcripſit eos qui facerent ꝑconium uetari eſſe in decurionibus qui feciſſent nõ uetari. Quare bono animo ſint & tui & mei familiares.Neq; enim erat ferendum:cum qui hodie haruſpicinã facerent in ſenatu Ro.legerentur:eos qui aliqñ ꝑconium ſe

Simulac:interrogauerat Lepta Ci.utrum ꝑcones & haruſpices poſſent per leges fieri decuriões municipiorũ:de quo Ci. ſcribit ſe cõſuluiſſe Balbum iuriſcõſultum:exponitq; eius ſnĩam:deinde facit eũ certiorẽ qd audient de rebus hiſpanis:erãt.n.eo tpe in hiſpania exercitus Cæ.& Põpe.deinde qa Lepta laudauerat opus Ci.de oratore:dicit Ci.uehementer gaudere:dicitq; ſe cupe ut Leptæ filius lepta eo delectetur:& poſtremo hortatur eum ut filium ad ediſcendũ Heſiodũ inducat:& præcipue q̃tuor eius carmina:quæ in fine epiſtolæ ſubdit. ❡ Simulac:poſteaq̃:cũ primũ. Simulac ❡ Quæſiui:interrogaui. ❡ E bal.pro ex balbo:iuriſcõ.q nouit qd leges ſtatuẽt. ❡ Codicillos:breues lrãs:ut habi i epla Sulpitii de morte Marcelli.Puer Acidini Codicilli obulit mihi uenit cũ codicillis:ẽ.n.diminutiuũ a diminutiuo:codex.n.facit codicul⁹ĩde codicill⁹.Iuriſcõſulti ꝑ genere quodã teſtimoniorũ accipiunt. ❡ Quid eẽt in lege.i.qd lex ſtatuerit de eo qd petiſti. ❡ Qui facerẽt præconium:qui nunc eſſent ꝑcones in municipiis:ꝑcones aũt qui publice aliqd ore & uerbis denũciant:ut apud Virg.in.v.æneĩ.Victorẽ Aeneas ꝑconis uoce Cloantũ declarat:unde tubicines & cornicines dicuntur:ꝙ ſonitu tubæ populũ ad ſe dicent.Iuue. Quondã hi cornicines & mũicipalis arenæ Perpetui comites:notæq; per oppida buccæ:dicuntur aũt a ꝑ & cano:ꝙ ante canant & denuncient qd eſt faciendũ:hi aũt uiles erãt:unde nũc dicit reſcriptũ eſſe a Balbo:qui exercerent ꝑconiũ:uetari per leges eſſe in decurionib⁹:decuriones aũt auctorib⁹ Feſto & Nonio:a numero militiæ cui ꝑerant dicti ſunt:ꝙ denis equitibus ꝑeſſent:ſicut cẽturiones. Erant tñ decuriones alii urbani:alii mũicipales.Vrbanus decurio turmæ ꝑerat:ꝙ duobus & triginta equitibus cõſtabat:neq; uero belli ſolum ſed domi quoq;.Decurio dicitur nomen quoddã præpoſituræ turmæ ſignificans: ut Sueto.in Domitiani uita.Saturius decurio cubiculariorũ.In municipiis aũt decurio idem creditur qui & ſenator:nã qui in ſenatu & cõciliis reip.municipalis intereſſe poterãt.Decuriones erant ut Cicero.in orõne pro.P.Sextio.Recita quæſo Sexti quid decreuerint Capuæ decuriones.Romanũ aũt & municipalẽ decurionẽ differre:declarat Pli.iunior epiſtola quadam liſi.puto aũt uerius dictos Decuriones:ut ſenſit Pomponius iuriſconſul.de uerborũ ſignifica.ꝙ initio cum deducerentur Coloniæ conſilii publici gratia decima deductorũ conſcribi ſolita ſit.Decuriones igitur in hoc loco non pro equitibus aut qui præeſſent decem equitibus accipiuntur:ſed pro his qui in ſenatu & conciliis reip.municipalis intereſſent:ut declarat Cice.ipſe hac epiſtola:decurias autem nobiliorum: centurias inferiorum dici Pedianus uoluit:ergo. ❡ Eſſe in decurionibus.i.eſſe in ſenatoribus municipalibus. ❡ Qui feciſſent:ſubaudi præconium:nam quidam fruſtra & falſo addunt qui haruſpicinam feciſſent:cũ haruſpicina ſuperfluum eſſe conſtet:hoc enim ſenſit Cice.reſcripſiſſe Balbum eos qui nunc facerent præconiũ prohiberi eſſe in decurionibus:qui uero alias feciſſent & nunc non facerẽt non prohiberi. ❡ Familiares ami.propter quos fortaſſe queſiuerat hoc Lepta a Cice.Neq; enim arguit a minori ad maius:ꝙ ſi illi qui in ꝑſenti faciunt haruſpicinam:poſſunt eligi ſenatores in urbe Roma.multo magis poterunt eligi decuriones qui in municipiis præconium feciſſent:& in præſenti non faciant:cum minus ſit eſſe decurionem in municipiis ꝙ ſenatorem Romanum. ❡ Haruſpicinam facerent:ideſt qui eſſent haruſpices: Haruſpicina erat diuinandi diſciplina per inſpectionem extorũ & uiſcerum animaliũ:q̃ non ſatis honeſta putabatur: ergo dicit nõ erat tolerandũ quã illi eligerentur in ſenatu Ro.qui facerent hoc tempore haruſpicinã:ꝙ illi nõ poſſent eſſe decuriones in municipiis:qa antea feciſſent ꝑconiũ. ❡ Legerentur:eligerentur. ❡ In ſenatu.Ro.ut poſſent eſſe Ro.ſenatores. ❡ Aliqñ

Codicilli Codicus

Præcones Tubicines Cornicines

Decuriones

Decuriæ Centuriæ

Haruſpicina

ciſſent ī municipiis decuriões eē ñ licere. De Hiſpanis noui nihil. Magnū tñ exercitū. Pōpe. hēre ɔſtat. Nā Cæſar ipē ad nos miſit exēplū Patiatii lr̄arum: ī quo erāt illas ūdeci eē legiões. Scripſerat. n. Meſſalla. Q. Salaſſo. P. Curtiū fratrē ei9 iuſſu Pōpei ī ſpectāte exercitu īterfectū φ cōſenſiſſet cū hiſpanis quibuſdā: ſi ī oppidū neſcio qd Pōpei9 rei frumtariæ cā ueiſſet: eū cōphēdere: ad Cæſarēq̧ deducere. De negocio tuo φ ſpōſores ꝑ Pōpeio ſi Galba cōſponſor tu9 redierit hō in te familiari nō parꝫ diligens: nō deſinā cū illo cōmunicare: ſi qd expediri poſſit: qd uidebaṫ mihi ille cōfidere. Oratorem meū tātopere a te ꝓbari uæhemēter gaudeo: mihi qdē ſic pſuadeo: me qcqd hūerim iudicii de dicēdo in illū librū cōtuliſſe. Qui ſi eſt talis q̄lem tibi uideri ſcribis: ego quoq̧ aliqd ſum. Sin aūt aliud nō recuſo: qn q̄ū ꝺ illo libro: tm̄ dē de mei iudicii fama detrahaṫ. Leptā nr̄um cupio delectari iam talib9 ſcriptis: & ſi abeſt maturitas ætatis: tamen tñ pſonare aures eius hmōi uocib9 nō eſt inutile. Me Romæ tenuit oīno Tulliæ meæ partus. Sed quū ea quēadmodū ſpero ſatis firma ſit teneor. tñ dū a Dolobellæ ꝓcuratoribus exigā primā pēſionē. Et mehercule nō tam ſum pegrinator iam q̄ ſolebā. Aedificia mea me delectāt: & ociū domus eſt: q̄ nulli uillarꝫ mearꝫ cedat: ociū oī deſertiſſima regiōe maius. Itaq̧ ne lr̄æ qdem meæ īpediuntur: in q̄bus ſine ulla interpellatiōe uerſor. Quaṙ ut arbitror pri9 hic te nos: q̄ iſtic tu nos uidebis. Lepta ſuauiſſimus ediſcat Heſiodū: & hēat in ore τισ δ'αρετισ ιδροτα θεοι προπαροιθεν εθηκα ναθανατοι. Vale.

M. T. C. Læptæ. S. D.

MAculā officio functum eē gaudeo. Eius ſalernū mihi ſemper idoneum uiſum eſt di/

aliquo tpe nō nūc. ❡ Nō li. uetari per leges: ❡ Eſſe decu. in mu. φ min9 eſt q̄ eligi in ſenatu Ro. ❡ Cōſtan: appareт. manifeſtū eſt. ❡ Illas. ſ. leges. ❡ Pō. Inſpectāte exer. cōſpectu totius exercitus. ❡ Cōſenſiſſet: coniuraſſet. ❡ Neſcio qd: ita ſolemus dicere cū ignoramus nomē. ❡ Cauſa rei. fru. i. cā ꝓuiſionis frumēti. ❡ Cōprahēdere: capere. i. ligare. ❡ Quo negocio. ❡ Eſt ſpon. pro pō. i. quo ꝓ Pōpeio fideiuſſiſti: fideiuſſerat. n. Lepta ſimul cuꝫ galba quoqdā pro Pom. de re pecu. & q̄rebat ſe liberari illa fideiuſ. ſcripſeratq̧ ad Cice. ut id cōmunicaret cum galba: qd ſe facturū dicit. ❡ Cōſponſor: ſimul ſponſor. ❡ Expediri: explicari & liberari. ❡ Oratorē: alii uolunt eſſe oratorē queꝫ ad Bru. ſcripſit: ego ſentio eſſe libros de orato. : de q̄bus facit mentionē epiſtola penultima primi libri. quos dialogo ſcripſiſſe dixit: & magnope cōmendauit ſicut ē hic. uerū q̧ tñ opus elegātiſſimū. ❡ A te pro. tibi placere. ❡ De dicēdo: de arte dicēdi. ❡ Cōtuliſſe. poſuiſſe. ❡ Aliqd ſū. i. alicui9 ꝑcii. ❡ Detra. diminuaṫ. ❡ Lepta: filiū tuuꝫ. ❡ Etſi: q̄q̄. ❡ Maturitas di. quia iudiciū pōt eſſe maturū adoleſcentibus: ꝓpterea quod per ætatē non ſunt multa experti. ❡ Abeſt: deeſt ei. ❡ Perſonare huiuſmodi uoci. i. audire aſſidue huiuſmodi uoces. Nam quod ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odoreꝫ Teſta diu. ❡ Partus: quia nup peperit: nec ꝓpter id licuit mihi honeſte diſcedere. ❡ Satis firma: ſatis ualida. ❡ Teneor: impedior uenire. ❡ Procuratorib9 Dolobellæ: qui gerūt negocia dolobellæ: aberat enim eo tpe dolobella: & mādauerat

Penſio Ci. ut a procuratoribus ſuis exigeret primā penſionē rerū ſuarū: penſio autē a pendendo diciṫ: quæ daṫ pro uſu alicuius rei ut agri aut domus ❡ Et meher. alia cauſa quare moratus ſit diutius Romæ. dicit. n. Cice. ſe non ita delectari peragraṙ loca multa & ire pegre: ſicut ante delectatus eſt: eſt. n. magis iuuenū: q̄ ſenum. ❡ Aedificia mea me delectant. i. delector eē domi meæ. ❡ Ociuꝫ domus: quies domeſtica. ❡ Quæ: domus. ❡ Cedat. i. ſit inferior: quia nō minus ocium eſt mihi domi meæ: q̄ in meis uillis. ❡ Maius: omni regione diſertiſſima. i. ociuꝫ maius q̄ ubi fere nulli habitant: loca enim minus habitata plus habēt ocii. ❡ Interpellatiōe: intermiſſione tpis. i. aſſidue. ❡ Quare: ɔcludit Ci. ex ſupradictis cauſis: qd potius ueniet Lepta Romaꝫ q̄

Ediſceṙ Ci. eat ad eum. ❡ Ediſcat: non ſolū cognoſcere: ſed & memoriæ mandet: id enim ſignificat ediſcere. ❡ Heſiodū: poetā quem quidam uolunt

Heſiodus antiquiorem fuiſſe Homero: ſcripſit aūt de agricultura apud græcos: quē noſter Virgili9 in geor. cuꝫ magna laude imitatus crediṫ ſuperaſſe: Fuit autem ex Aſcra uico Boetiæ admodum paruo & aſpero: ut ſcri. Stra. unde & Maro noſter: Aſcræumq̧ cano Romana per oppida carmen & alibi. Aſcræo quos ante ſeni. ❡ Habeat in ore. i. aſſidue memoret & pronunciet carmina quæ ſequuntur: quia maxime hortantur ad amplectēdas uirtutes. τισ δ'αρετισ ιδροτα θεοι προπαροι θεν εθηκα ναθανατοι μακρος δε και ορθιος οιμος ες αυτην και τρηχυς το πρωτον επην δ'εις ακρον ικηται ρηιδιη δ'επει τα πελει χαλεπη περ εουσα. Horuꝫ autem carminum ut fere uerbum de uerbo interpratemur hic eſt ſenſus. Virtutis ſudorem dii immortales antepoſuerunt: longa autem eſt ad ardua uia ipſam & aſpera primum: ubi. n. in cacumen uentum eſt ī facilis eſt quæ dura & aſpera extiterat: ea carmina multi uarie traducunt uerſibus: ſed non interpratātur uerū ſenſum poetæ: nos igitur ita traduximus. Virtutem poſuere dei ſudore parandam. Arduus eſt ad eam longuſq̧ per ardua callis: Aſper & eſt primum ſed ubi alta cacumina tanges: Fit facilis quæ dura prius fuit inclyta uirtus.

Aculā: Macula qdē ciuis Roman9 īuitauerat Leptā & Ci. ad uillā ſuā: itaq̧ Ci. eā laudat erat aūt in

m ſalerno cāpaniæ loco optimi uini feraciſſimo: deinde qa Lepta cupiebat eē in familiaribus Cæ. & ob eā cāꝫ parauerat munera & Cæ. & cæteris q apud eū plurimū poterāt: hortaṫ Ci. Leptā: ut neq̧ curet eſſe apud Cæ. nec

apud Cæ.nec faciat ea munera:& adducit rõnes:pollicef tñ ſi quid fuerit in quo ſit ſpes ſe tentaturũ & factuꝶ qđ potent.❡Functũ offõ:nõ finiuiſſe offiñ quoddã qđ geſſerat:ut qdã male interꝑtanf:ſed feciſſe offiñ & debitũ ſuũ.❡Falernũ:eius ubi hẽt uillã:inter ſex.n.loca q̃ ſcribit.M.Varro ꝑcipuis qbuſdã reb⁹abũdare affirmat Falernũ uini feraciſſimũ eẽ:quæ ut facilius memoriæ mandenf infraſcripto epigrãmate meo placuit cõplecti:qđ iam multis ãnis ſcripſerã ad Octauianũ ui comercatũ nũc iuriſcõſultorũ Mediolanẽſiũ decus & ornamẽtũ maximũ:quẽ mihi diſcipulũ fuiſſe & meoꝶ elegantia lraꝶ doctrina facit:ut me ñ pœniteat. Sex cognoſce ſuis inſignes fructibus agros: Carminibus uates: quos celebraſſe leges.Dat cererẽ cãpanus ager: dat uina falern⁹.Caſſinas oleæ dr̃ eſſe ferax: At de tuſculeo molles tibi ſumere fictus:Deq; tarẽtino dulcia mella potes.Præcipuos tyberina dabunt tibi flumina piſces.Has tibi quẽ malis:nat lupus inter aq̃s.Piſce lupo melius multi nil eſſe ꝑbarũt:Inter ſi põtes uixerit ille natãs. Falernũ

uerſorio:ſi mõ tecti ſatis ẽ ad comitatũ nr̃uꝫ recipiẽdũ. Cæterũ q mihi loc⁹ ñ diſplicet:nec ea re Petrinũ tuũ deſerã.Nã & uilla & amœnitas illa cõmoratiõis ẽ nõ diuerſorii.De curatõe aliq̃ mũeꝶ regioꝶ cũ Oppio locut⁹ ſũ. Nã Balbũ poſteaq̃ tu es ꝓfectus ñ uidi tãtis pedũ dolorib⁹ affiçif:ut ſe ↄuẽiri nolit. Oĩo de tota re ut mihi uĩ:ſapiẽtius faceres:ſi nõ curares. Quid.n.eo labore aſſeq uis nullo mõ aſſequere:tanta ẽ.n.multitudo ĩtimoꝶ:q̃ꝑ ex his poti⁹ aliqd efflu.at:q̃ nouo ſit adit⁹:ꝑſertim q nihil afferat ꝑter opaꝫ in q̃ ille ſe bñficiũ dediſſe putabit:ſi mõ ipm ſciet nõ accepiſſe.Sed tñ aliq̃d uidebim⁹i quo ſit ſpes aliter qdẽ nõ mõ non appetẽdũ:ſed ẽt fugiẽdũ puto.Ego me Aſturæ diutius arbitror cõmoraturũ: quoad ille q̃ñq; ueniat. Vale. M.T.C.Torano.S.D.

Ederã triduo añ pueris Cn.Plãcii lr̃as ad te.Ego nũc ero breuior:teq; ut antea cõſulabar:hoc tpe mõebo. Nihil puto tibi eẽ utili⁹ q̃ ibidẽ opperiri:quoad ſcif poſſis qđ tibi agẽdũ ſit.Nã ꝑter nauigatõis longæ q̃ hyemalis & minime portuoſæ piculũ qđ uitaueris: ne illud qdẽ nõ negligendũ:q̃uis ſubito quũ certi aliqd audieris: te iſtinc poſſe ꝓficiſci. Nihil ẽ ꝑterea cur aduenientib⁹ te offerre geſtias. Multa ꝑterea metuo:q̃q; cũ Milone nr̃o cõicaui. Quid multa.Loco opportũiore i his malis nullo eẽ potuiſti:ex quo te quocũq; opus erit facillime & expeditiſſime cõferas. Quo ſi recipiet ille ſe ad tps aderis:ſin qm̃ multa accidere pñt aliqua res uel cum impediet uel morabitur. Tu ibi eris ubi

❡Diuerſorio.i.iucũdo & grato hoſpitio : diuerſarioꝶ.n. Diuerſorium
loc⁹ qlibet dr̃:quo hoĩes de uia qeſcẽdi aut reficiẽdi corpis cã ad tps diuertef ſolẽt:nã diuortia Diuortia
& diuerticula alia dicunf:ut ſupra alio loco diximus.Si mõ ſatis tecti eſt.i.ſi hẽt tantũ tecti quantũ ſufficit ad recipiẽdos comites nr̃os:quos nobiſcũ ducem⁹. Diuerticula
❡Cætera.i.per cætera uel ſcdm cætera.Vir.Cætera grai⁹.Hora.in epiſtolis.Hæc ego dictabã p⁹ tẽplũ putre uacunæ.
❡Petrinũ: nomẽ uillæ apud Sinueſã.Hora.in epi.Sinueſa nũcq; petrinũ. Petrinũ
❡Nã & uilla:iulia:ꝯparat nũc uillã iuliaꝫ falerno & petrino:q̃s uillas dixit eẽ aptas diuerſorio:iuliæ aũt uillæ amœnitatẽ:nõ diuerſorii ſolũ eẽ:ſed & cõmoratõis.i.habitatõis & ꝑmanſionis.
❡Regioꝶ:q̃ Cæ.patas:ſed inuidioſe dicit regioꝶ:qm̃ ut illud nomen erat inuiſum Romanis.
❡Curatione:iproprie dixit q̃a ꝓprie ut uoluit Donatus:curatio eſt medicorũ: cura reliquorũ. Curatio Cura
❡Tantis:taꝫ magnis.
❡De tota re .i.neq; de dandis mũerib⁹ : neq; de q̃rẽdo locũ apud ipm Cæ.tãta eſt multorũ intimoꝶ.i.tã multos hꝫ apđ ſe intimos & familiariſſimos.
❡Effluat.enũciaf ab ipſo cæ.
❡Adit⁹:ſ.audi ad ipm Cæ.
❡Qui.ſ.nou⁹.
❡Nihil afferat:nihil ꝑ̃ftet Cæ.
❡ingꝫ:opa.
❡Nõ accepiſſe.ſ.opã tuã:q putabit te ſibi obligatũ ſi ñ accepit opã tuã:q̃ ei allatur⁹ eẽs:ẽ.n.hæc nã potẽtũ & diuitũ uiroꝶ ut oñdit Ci.ii.li.offi.
❡Videbim⁹: experiemur.
❡In quo ſit ſpes:i quo ſpem⁹ poſſe aliqd tibi ꝓdeſſe.
❡Aliter:ſi nõ erit ſpes.
❡Sed ẽt fugiẽdũ: q̃a turpius ẽ repelli q̃ nõ tentaſſe.
❡Aſturæ:oppidũ eſt non longe a terracina & eius cognomine fluuius. Aſtura
❡Quoad: quouſq;.
❡Ille: Cæſa.

Ederam: Toranus eandeꝫ cãm ſecut⁹ quã Cæcina:& pleriq; alii cum exilio mulctaretur:eſſetq; ut puto in Sicilia ſicut & Cæcina:decreuerat inde diſcedere : quod Cice.ſuadet ne faciat propter opportunitatẽ loci uicini:ex quo facile poterit intelligere:quicquid de reſtitutiõe ſua actum fuerit:& ſubito diſcedere.Deinde quia Cæſari ex Hiſpania redeunti uolebat Toranus ſe offerre:idq; Cicẽ.ei diſſuadet. Deinde conſolatur eum:ut forti animo ferat cõmunem cauſaꝫ.❡Triduo ante:tribus diebus ſupiorib⁹.❡Pueris:ſeruis.❡Eo:propter id:quia dedi lr̃as pueris Planci ad te deferẽdas.❡Vt:ſicut.❡Antea:ſupiorĩ tempore.❡Monebo:dabo cõſiliũ.❡Ibidẽ.i.ibi.ſ.ubi tu es.❡Opperiri:expectare:ut Virgi.Reginã opperiens:ſcribif aũt geminio.p.& eſt deponens:nam opio actiuum ſimplici p ſcriptum regere ſignificat.❡Præter periculũ:excepto periculo.❡Hyemalis .i.tẽpeſtuoſæ.❡Minime portuoſæ:quæ non habet multos & idoneos portus.❡Incõmodiſſimum:eſt.n.nauigare per ea loca ubi non reperiuntur portus.❡Quod:periculũ uitaueris: ſi expectaueris ibidem.❡Ne il.qui.non negli.non contẽnendum:eſt auteꝫ liptote.i.illud quoq; plurimi faciendũ.❡Quãuis ſu.i.ualde ſubito ponif enim pro quãtũuis.❡Proficiſci:diſcedef iſtic.❡Aduenientib⁹:Cæſarianis.❡Geſtias:uehemẽter cupias.Eſt.n.geſtire motu quodã corpis lætitiã animi ſignificaf.Vir.Incaſſũ uideas ſtudio geſtire lauãdi.❡Offerr te:obuiã dare:occurref.❡Nr̃o:familiari & amico.❡Opportu.cõmodiore reb⁹ tuis.❡Quocũq;:aduerbiũ ẽ:i quẽcũq; locũ.❡Op⁹.e.ſ.te ꝓferr.❡Ille:Cæ.❡Reci.ſe redierit.ſ.i ꝓriã.

Oppior Opperior Geſtire Quocunq;

¶ Omnia:quæ de te agentur:& ad te pertinebunt. ¶ Hoc.ſ.q ſis tibi. ¶ Prorſus:omnino. ¶ In hac cauſa:q̄ ſecutus es ſimul cum Pom.& multis aliis. ¶ Communem:cuius nemo eſt expers aut immunis. ¶ Ita uiximus cum ea honeſtate & rectitudine:eſt autem conſolatio a conſcientia : qua Cice.ſæpe utitur. ¶ Id æta.ſu.i.in ea ætate ſumus:eſt autem ornatus quidam dicendi modus.q.d.ita ſumus iam ſenes:ut fortem animuȝ omnibus rebus præſtare debeamus.quæ noſtra culpa non acciderunt:ſenes enim magis debent cõtemnere mortem:q̄ iuuenes:propterea quod parum uitæ ſupereſt eis qui uiuere poſſint. ¶ Hic:Romæ.

ET ſi quum: Conſolatur Ci.hac epiſtola Toranuȝ : ut forti animo ferat ea quæ acciderunt præſertim cuȝ ipſi ſoli præuiderint quid eſſet futurũ: ſiue Pompe.ſiue Cæ.uicturus foret:oſtenditq; fuiſſe timendum cũ aliquid caueri potuit. Nunc uero cum nulla ſpes rebus euerſis ſuperſint:omnia ferenda moderate præcipue cum mors ſit omnium extremum & finis laborum & miſeriarum. Poſtremo addit conſolationem ſibi aſſuctam rectæ conſcientiæ. ¶ Calamitoſiſſimi: pernicioſiſſimi. ¶ Belli africani : nam mortuo Pom.Cato in africam ſe contulit ad Iubam:cõtra quem poſtea pugnauit Cæ. ¶ Confectum: finitum. ¶ Commemorabam:referebam:dicebam. ¶ Aſſenſoreȝ:quia idem dicebas q̄d ego. ¶ Nos ſolos.duos me & te. ¶ In eo bello:ciuili:quod gerebatur inter Cæ.& Pompeiũ. ¶ Excluſa:eiecta:quia nulla erat ſpes pacis. ¶ Ipſa uictoria : utriuſcunq; futura eſſet ſiue Cæſa.ſiue Pompeii. ¶ Interitum : maximam cladem & perniciem ciuium. ¶ Domitium:Gn.Domitium dicit & Lentulum:qui Ci.timidum appellant:quia bellum timeret:dicit autem Cicero ſe non timuiſſe bellum: ſed euentum belli : & ne ea acciderent quæ acciderunt. ¶ Eram plane.ſ. timidus. ¶ Idem:ego. ¶ Ad omnem euentuȝ: ideſt ad omnia quæ euenerint. ¶ Caueri:uitari aut prouidere. ¶ Dolebam negligi:dolebaȝ q non prouideretur aliquid: & quod non curaretur. ¶ Euerſis:proſtratis:tractum ab ædificiis. ¶ Conſilio:prudentia:quia nullus eſt adeo ſapiens quæ amplius poſſit prouidere. ¶ Vna ratio:una uia : unus modus. ¶ Ferre moderate:qcqd erit:tale illud Maronis.Quicquid erit ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt. ¶ Extremũ: Horatius.Mors ultima linea rerum. ¶ Mihi ſuȝ conſcius:ſcio. ¶ Quod licuerit:q̄tuȝ potuerim. ¶ Conſuluiſſe:prouidiſſe. ¶ Hac amiſſa:dignitate reipu.oppreſſa & perdita. ¶ Eadem cogitares:eandem conſolationem acciderés. ¶ Recordare.i.recordaris: & in memoram redigis. ¶ Etiam ſi acciderit ſe.i.etiaȝ ſi aliter euenerit: q̄ uolebas:& ſentiebas. ¶ Conferre ſolicitudines noſtras:ut enim Ci.ſuperius dixit ad Luceium. Habet præteriti doloris ſecura recordatio delectationem. Virg.Forſan & hæc olim meminiſſe iuuabit:ideȝ:iuuat euaſiſſe tot urbes Argolicas:medioſq; fugã tenuiſſe per hoſtes. ¶ Conferre:ſimul colloqui. ¶ Tum:eo tẽpore. ¶ Præter interitum uniuerſæ.i.præter id quod omnibus accidit : & præter communem calamitateȝ & perniciem reipubli. ¶ Futurum præſto:ideſt paratum & promptum.

oĩa ſcire poſſis:hoc mihi ꝓrſus ualde placet. De reliquo:ut te ſæpe ꝑ lr̃as hortat9 ſum:ita uelȝ tibi pſuadeas:te i hac cã nihl hr̃e q̄d tibi timẽdũ ſit : p̄ter cõeȝ caſũ ciuitatis. Qui & ſi ẽ grauiſſim9:tñ ita uiximus: & id ætatis iam ſumus : ut oĩa q̄ nõ nr̃a culpa nobis accidẽt:fortiter ferre debeamus. Hic tui oẽs ualent: ſũmaq; pietate te d̄ſiderãt:& colũt & diligũt. Tu & cura ut ualeas:& te iſtic ne temer̃ cõmoueas. Vale.

M.T.C.Torano.S.D.

ET ſi quũ hæc ad te ſcribebã.aut appropiq̃te exit9 hui9 calamitoſiſſimi belli:aut iã aliq̄d actũ & ꝯfectũ uidebat̃:tñ quottidie cõmemorabã:te unũ ĩ tãto exercitu mihi fuiſſe aſſenſorẽ:& me tibi:ſoloſq; nos uidiſſe:q̄tũ mali eẽt i eo bello: i quo ſpe pacis excluſa:ipã uictoria futura eẽt acerbiſſima q̄ aut iteritũ allatura eẽt:ſi uict9 eẽs:aut ſi uiciſſes ſeruitutẽ. Itaq; ego quẽ tũ fortes illi uiri & ſapiẽtes Domitii & Lentuli timidũ eẽ dicebãt:erã plane:timebã n.ne euenirẽt ea q̄ acciderũt:idẽ nũc nihil timeo : & ad oẽm euẽtũ pat9 ſum:quũ aliq̄d uideat̃ cauer̃ poſſe:tũ id negligi dolebã. Nũc uero euerſis oib9 reb9: cũ cõſilio ꝓfici nihil poſſit. Vna rõ ur̃ q̄cq̄d euenerit ferre moderate:p̄ſerti quũ oĩum rerũ mors ſit extremũ:& mihi ſim cõſcius me quoad licuerit dignitati reip.cõſuluiſſe:& hac miſſa ſalutẽ retinere uoluiſſe. Hæc ſcripſi nõ ut de me ipſe dicerẽ:ſed ut tu:q cõiũctiſſima fuiſti mecũ & ſnĩa & uolũtate:eadẽ cogitares. Magna.n.cõſolatio ẽ:quũ recordar̃ ẽt ſi ſec9 acciderit:te tñ r̃cte uereq; ſenſiſſe. Atq; utinã liceat aliq̄n aliquo reip.ſtatu nos frui:interq; nos cõferr̃ ſollicitudies nr̃as q̄s ptulim9 tũ quũ timidi putabamur: q̄a dicebam9 ea futura q̄ facta ſũt. De tuis reb9 nihil eẽ q̄d timeas p̄ter uniuerſæ reip.interitũ tibi ꝯfirmo. De me ãt ſic uelim iudices : q̄tũ ego poſſim me tibi: ſaluti tuæ liberiſq; tuis ſũmo cũ ſtudio p̄ſto ſemper futuꝝ. Vale.

M.T.C.Domitio.S.D.

NOn ea me res d̄terruit:quo min9 poſtea q̄ in Italiã ueniſti:lr̃as ad te mitterẽ:q; tu nullas ad me miſeris:ſȝ q̄a nec q̄d tibi pollicerer ipſe egens rebus oĩbus:nec q̄d ſuaderẽ: cũ mihi metipſi conſilium deeſſet:nec quid cõſolationis aſ

Non ea:poſt

n On ea: poſt cladẽ pharſalicã cũ hic Domitius in Italiã ſe recepiſſet neq; Cicero ad eum quicq̃ ſcripſiſſet hac epiſtola ſe excuſat: oſtendens eam ſolam fuiſſe cauſam: ꝙ in tantis malis nullam haberet conſolationẽ q̃ ut ad eum ſcriberet: cum ipſe conſolatione indigeret: nunc tamen eum cõſolatur: ꝙ hoc bellum ingreſſus ſit ea intentione: ut reipu. prodeſſet q̃tũ poteſt: ꝙ ſi ſecus accideret ſtatuiſſe ſibi finem propoſiti ſui: quem fortuna ipſa dediſſet: hortatur deinde eum ut curet diligenter ſalutem & incolumitatem ſuam. Poſtremo pollicetur ei Cice. quicquid pro eo efficere poterit. ❡ Non ea res: hoc dicit Cicero ſe non prætermiſiſſe ſcribere ad ipſum Domitiuȝ ob eam cauſam: quia nullas ab eo accepiſſet litteras. ❡ Deterruit: detinuit: remouit. ❡ Quominus: ut non. ❡ Suaderem: cõſulerem. ❡ Hæc. ſ. tempora: uel conditiones horũ temporũ. ❡ Nihilo meliora: erant ante. ❡ Etiam atq; etiã: multo deſperatiora ſine cõparatione magis ſine ſpe & in deteriori conditione: & ut apertius declarẽ quod uulgo dicimus ſenties milies magis ſine ſpe. ❡ Inanes: uacuas ſine eo põdere: uel pollicitationũ: uel ſuaſionum: uel conſolationum: quas uoluiſſem poſſe afferre. ❡ Quam nullas: quã nihil ſcribere. ❡ Ego: adducit rationes ualidiſſimas: quare debeat ferre ea quæ acciderunt: præſertim cum ſecutus ſit illud bellũ ea mente: ut ſibi conſtitueret eum finẽ: quem fortuna uoluiſſet. ❡ Conatuȝ: tẽtauiſſe. ❡ Muneris: honoris. ❡ Præſtare: efficere. ❡ Terminum: finem. ❡ Noſtrarũ contentionũ: noſtrarum diſcordiarum & bellorum. ❡ Qui pendẽt ex te: qui ſine te nõ poſſunt eſſe incolumes: quia eorũ incolumitas eſt ex te. ❡ Quæ didiciſti: hortatur ut utatur his p̃cibus quæ ex philoſophia didicit. ❡ Si non æquo: ſine quieto & cõtento. ❡ Ac: certe: ſaltem. ❡ Forti: cõſtanti & magno qui uincant perturbationes omnes. ❡ Vel potius: correctio. ❡ Cõducere: utilia eſſe. ❡ Detuli: ſignificaui. ❡ Minus ſcripſeris: non ſcripſeris aliquid.

ferrem: in tantis malis reperiebã. Hæc q̃q̃ nihilo meliora ſunt: nunc etiã atq; etiam multo deſperatiora: tamẽ inanes meas eſſe litteras: q̃ nullas malui. Ego ſi te intelligerẽ plus conatum eſſe ſuſcipere Reipublicæ cauſa muneris: q̃ quãtũ præſtare potuiſſes: tamen quibuſcunq; rebus poſſem: ad eã cõditionem te uiuẽdi quæ daretur: quæq; eſſet hortarer. Sed tũ cõſilii tui bene fortiterq; ſuſcepti eum tibi finem ſtatueris: quem ipſa fortuna terminum noſtrarum contentionum eſſe uoluiſſet: oro obteſtorq; te pro uetere noſtra cõiunctione ac neceſſitudine: proq; ſũma mea in te beniuolẽtia: & tua i me pariter: te ut nobis parenti: cõiugi: tuiſq; omnibus q̃bus es: fuiſtiq; ſemper cariſſimus: ſaluũ cõſerues: incolumitati tuæ: tuorumq; qui pẽdẽt ex te cõſulas. Quæ didiciſti: quæq; ab adoloſcẽtia pulcherrime a ſapientiſſimis uiris tradita memoria & cõſcientia compræhẽdiſti: his hoc tẽpore utare. Quos coniunctos ſumma beniuolentia: plurimiſq; officiis amiſiſti: eorũ deſideriũ ſi non æquo animo: aut fortiter feras. Ego q̃d poſſim neſcio: uel potius me parũ poſſe ſentio. Illud tamẽ tibi polliceor: me q̃cũq; ſaluti dignitatiq; tuæ conducere arbitror: tãto ſtudio eſſe facturum quãto ſemper tu & ſtudio & officio in meis reb9 fuiſti. Hanc meã uolũtatem ad matrẽ tuã optimã fœminã tuiq; amantiſſimã detuli. Si q̃d ad me ſcripſeris: ita faciã ut te uelle intellexero. Sin autem tu minime ſcripſeris: ego tamen omnia quæ tibi eſſe utilia arbitrabor: ſũmo ſtudio diligenterq; curabo. Vale.

Marci Tulli Ciceronis Epiſtolarum Familiarium Liber ſeptimus.

M. T. C. M. Mario. S. D.

SI te dolor aliq̃s corporis: aut infirmitas ualitudĩs tuæ retinuit quomin9 ad ludos uenires: fortunæ magis tribuo q̃ ſapiẽtiæ tuæ. Si hæc q̃ cæteri mirãť: cõtẽnẽda eẽ

f I te dolor. M. Marius ciuis ampliſſimus cum podagra laboraret: receperat ſe rus: uerum quũ intellexiſſet interea Ro. celebratos eſſe magnificentiſſimos ludos ſcripſerat ad Cic. ut aliquid ad ſe ſcriberet quo min9 eos ludos p̃termiſiſſet: neq; eis interfuiſſe pœniteret. Itaq; Cice. hac epiſtola attenuat uoluptatẽ illoꝝ ludorũ quantũ poteſt: non tamen ꝙ neget eos magnificẽtiſſimos fuiſſe: ſed quod uiris grauib9: qui & aliis ſtudiis grauioribus delectari ſolent: dicit potius fuiſſe allaturos moleſtiã q̃ uoluptatẽ: eſſeq; animi magni & excelſi ea contẽnere: quæ cæteri admirantur. Laudat autem ociũ ipſius Marii: ſicut modo id tranſtulit in litterarũ & lectiones rerũ egregiaꝝ. Deſcribit aũt fere totum apparatũ & magnificẽtiã ipſoꝝ ludoꝝ. Poſtremo dicit ſe cupere ita leuari q̃buſdã negociis: quibus impedit: ut poſſit cũ eo in uilla uerſari. ❡ Si te: facit argumẽtũ in duas partes diuiſum: eſt aũt ſenſus ſi nõ ueniſti ad ludos: q̃a per ualitudinem malam tibi nõ licuet: ita nõ attribuo id ſapientiæ tuæ: ſed fortunæ potius: q̃ te infirmitate detinuit: ſi aũt non ueniſti: q̃a ea cõtemnẽda & paruifacienda putaueris: q̃ cæteri admirant: & ſi propter hãc cauſam ꝙ ea cõtẽnas nõ ueniſti: quũ nõ impediente ualitudine uenire poſſes: duplici cauſa lætor: & ꝙ ſine dolore corporis fueris: & ꝙ magnũ animum habueris ad hæc contemnenda. ❡ Infirmitas: debilitas: quia poteſt etiaȝ eſſe bona ualitudo. ❡ Fortunæ: caſui. ❡ Quam ſa. tuæ: quia ſi impeditus mala ualitudine p̃pter eam prætermiſiſti uenire: nõ aũt quia ut ſapiens non curaueris: non conſilio ſed fortuna hoc feciſſe uideris. ❡ Si in alia ps. ❡ Cæteri: q̃ uulgares.

¶ Dixiſti: exiſtimaſti. ¶ Per ua. ualitudine ꝑmittente & non impediente. ¶ Tamen: quis poſſes. ¶ Vtrunq; .i. utraq; cauſa. ¶ Et ſi. do. prima cauſa. ¶ Et aio ua .i. habuiſſe aium magnum nec uictum ab huiuſmodi inanibus cupiditaribus & eſt ſecunda cauſa. ¶ Sine cauſa: quia ſunt res uanæ: neq; admiratione dignæ. ¶ Neglexeris: non curaueris. ¶ Modo: ut pro dũmodo uel ſic diſtinguendum: cum neglexeris ea quæ alii mirant: modo pro dummodo .ſ. neglexeris .ſ. ita. ¶ Vt fructus: ut utilitas. ¶ Conſtiterit: pro extiterit uel apparuerit: uel ſuppetierit. ¶ Q. uo: ocio. ¶ Licuit tibi: permiſſum eſt tibi: potuiſti. ¶ In iſta: in ea ubi tu es. ¶ Neq; hoc: dicit Cic. ꝙ quãuis Marius paraſſet ſibi uillas ad amœnitatem aptas: non tamen dubitat: quin conſumpſerit tempora matutina in lectiunculis aliquibus.

Cubiculum
¶ Cubiculo: locus ubi cubatur & dormitur: cubiculum dicitur.

Stabianum Scyanũ
¶ Stabianum & Scyanuz: nomina ſunt uillarum. ¶ Perforaſti: fecerat enim feneſtras ut ex cubiculo longe poſſet proſpicere. ¶ Pateſeciſti: aparuiſti: deiecto aliquo modo Lectiunculis: uſus diminutiuo: ut oſtendat eum uel aliquid legere debuiſſe. ¶ Interea: duz tu legebas. ¶ Illi: amici tui. ¶ Iſtic: rurí. ¶ Semiſomni: quum enim ſpectamus aliquid quo non delectamur: obrepit nobis ſomnus. ¶ Cõmunes: uulgares quotidiãos. ¶ Mimos: hiſtriones: geſticulatores ſcænicos. ¶ Reliquas par. ꝑter matutina tempora. ¶ Ad arbitrium: tu uolebas. ¶ Comparatas: cõſtitueras. ¶ Nobis: qui eramus Ro. & ſpectabamus ludos. ¶ Per petiẽda: cũ magna moleſtia ferenda. ¶ Scilicet: ironice dictum: & indignationem & ſtomachationem animi oſtendit. ¶ P. Metius: is erat ꝑtor qui & hiſtriones & cãtores & alios huiuſmodi conducebat ad ludos celebrandos. Iuue. Nullius fibula durat uocem uendẽtis ꝑtoribus. ¶ Si quæris: modus eſt dicẽdi pro ſi ſcire uis. ¶ Tui ſtomachi .i. appetitus animi tui .i. qui tibi potuiſſem placere: eſt aũt tranſlatio a corpore. ¶ Coniecturã .n. .i. coniicio ex ſtomacho meo: cui non placuerunt iſta: ꝙ non placuiſſent ẽt tuo. ¶ De meo: ſtomacho. ¶ Nam primum: oſtẽdit quare hæc non placuerunt: dicit enim ꝙ quidã qui diſceſſerant ex ſcæna: & putabãtur diſceſſiſſe & eſſe amoti honoris cauſa: ne eſſent dedecori redierunt poſtea in ſcænam: ut honeſtarẽt ludos. ¶ Diſceſſiſſet cauſa ho. ideſt diſceſſiſſe ne dehoneſtarent ludos. ¶ Delitiæ tuæ: quem habes carissimum.

Aeſop⁹
¶ Aeſopus: mimi & actoris ſcænici nomen: eſt hoc loco: nam alius fuit fabulator i Phrygia: de quo ſcribit Gellius: cuius extant ſuauiſſimi apologi. ¶ Eiuſmodi: fuit: ita ſe geſſit. ¶ Vt liceret ei ꝑ omnes homines deſinere: ideſt ut omnes eſſent contenti: quod deſineret a recitatione qa male ſe geſſit. ¶ Is: declarat quare omnes æquo animo ferrent ut deſineret. ¶ Quum cœpiſſet iurare: erat locus in tragœdia quam pronũciabat: ubi erat aliquod iuramentum: quod cum ille incepiſſet: ſtatim uox eum deficit ideſt dereliquit: ita quod non potuit pronunciare. ¶ In eo loco: dicit qui fuerit locus tragœdiæ. ¶ Si fallens ſcio: hic erat locus in quo incipiebat iurare: cũ uox eum defecit. ¶ Reliquos ludos: in quibus non recitabantur comœdiæ: ſed fiebant: aut gladiatorum certamina: aut uenationes aliquæ. ¶ Leporis: ſuauitatis. ¶ Apparatus enim. Dicit tãtum fuiſſe rerum apparatũ: quod ludi ipſi ſpectari cum delectatione non poterant. ¶ Animo æquiſſimo: ideſt ualde libẽter: ſine dolore aliquo.

Clytẽneſtra
¶ Quid enim: iam deſcribit apparatum. ¶ Clytemneſtra: clytemneſtra uxor Agamẽnonis maritum interfecit: de qua tragœdia facta eſt: & ab ea appellata: quam nunc intelligit: dicit igitur repræſentatione huius tragœdiæ fuiſſe apparatum ſexcentotum multorum: ſicut uiſum eſt Mediolani ſæpe in oblationibus portarum: ubi uel currus uel equi multi: & multi etiam onerati auro & argento & ueſtibus ſericis ducuntur. ¶ In equo Troiano: alia tragœdia quæ continebat proditionem: quam fecerunt græci Troianis per equum æreum ſiue ligneum: ſicut ſcribit Virgilius libro ſecundo æneidos. ¶ Crateratum: pateratum: uidi etiam Mediolani ꝙ plurimas crateras ferri ad pompam: quum fiunt oblationes. ¶ Varia: diuerſi generis. ¶ Popularem admirationem habuerunt: ideſt quæ populus tantum admiratus eſt. ¶ Tibi: uiro grauiſſimo.

dixiſti: & quum per ualitudinẽ poſſes uenire tamen noluiſti: utrunq; lætor: & ſine dolore corporis te fuiſſe ac animo ualuiſſe. Quum ea q̃ ſine cauſa mirant alii neglexeris: modo ut tibi cõſtiterit fruct⁹ ocii tui: quo quidem tibi perfrui mirifice licuit: quum eſſes ĩ iſta amœnitate ꝑœne ſolus relictus. Neq; tamen dubito: qu tu ex illo cubiculo tuo ex quo mihi Stabianum perforaſti: & pateſeciſti Scyanũ: per eos dies matutina tpa lectiunculis conſumpſeris: quũ illi interea qui te iſtic reliquerũt: ſpectarēt cões mimos ſemiſomni. Reliquas uero partes diei tu conſumebas his delectationibus: quas tibi ipſe ad arbitriũ tuum comparatas. Nobis autẽ erant ea ꝑpetienda. Quæ ſcilicet. P. Meti⁹ probauiſſet. Oĩno ſi quæris ludi apparatiſſimi: ſed non tui ſtomachi: coniecturam .n. facio de mea. Nã primũ honoris cã in ſcænam redierãt hi: quos ego honoris cã de ſcæna diſceſſiſſe arbitrabar. Delitiæ uero tuæ noſter Aeſop⁹ eiuſmõi fuit: ut ei deſinere per oẽs hoĩes liceret. Is iurare quũ cœpiſſet uox eũ defecit: ĩ loco illo ſi fallẽs ſcio. Quid tibi ego alia narrẽ? Noſti .n. reliquos ludos. Quid ne id quidem leporis habuerũt: quod ſolent mediocres ludi? Apparatus enim ſpectatio tollebat omnem hilaritatem. Quod quidem apparatu non dubito: qn animo æquiſſimo carueris. Quid enim delectationis habent ſexcẽti muli in Clytẽneſtra: aut in equo Troiano craterarũ tria milia: aut armatura uaria peditatus & equitatus in aliqua pugna? Quæ popularem admirationem habuerũt: delectationem tibi

¶ Protogeni: nomen

¶ Protogeni: nomen eſt liberti. ¶ Anagnoſtæ Marii .i. qui Mario legebat. ¶ Quid uis: q̄libet. ¶ Potiuſq̄: uitat arrogantiã. ¶ Dediſti opam: intendiſti. ¶ Ne: hic nõ ponit̃ pro certe: ut qdam putant: q̃a ſenſus nõ patit̃: ſed ſic. ¶ Ne haud paulo plus .i. paulo plus: nã duæ negatiões affirmãt. ¶ Non. n. occurrit obiectioni: ne fortaſſe diceret Marius ſe deſideraſſe alios fortaſſe ludos: utputa græcos & oſcos: ridet. Ci. ſe nõ credere eũ tales ludos deſiderare: & adducit rõnes cum ioco: aut ẽt ſcõmate quodã: dicit. n. Ci. ꝙ nõ credit mariũ deſideraſſe ludos uel oſcos uel græcos: q̃a oſcos nõ mõ in theatro: ſed ẽt in ſenatu ipſo ſpectare poſſit: tãgit aũt quoſdã ſenatores qui fœde & obſcæne loquerent̃: quos dicit quodãmodo repſentare ludos oſcos ſcænicos. ¶ Naꝫ oſcos: q & capuenſes dicũt̃ appellati ſũt auctore Feſto ab ons fœditate. Dicit ergo Ci. credo te nõ deſideraſſe ludos oſcos: q̃a eos ſpectare potes in ſenatu nr̃o: ubi ſũt q oſce loquũt̃ .i. fœde. Oſci

nullã attuliſſent. Quod ſi tu per eos dies opam dediſti protogeni tuo: dũmõ is tibi q̃d uis potius q̃ orationes meas legerit: ne tu haud paulo plus quã q̃ſq̃ nr̃m delectationis habuiſti. Non. n. te puto græcos aut Oſcos ludos deſideraſſe: p̃ſertim quũ Oſcos ludos uel in ſenatu nr̃o ſpectare poſſis. Græcos uero non ita ames: ut ne ad uillã q̃dẽ tuã uia Græca ire ſoleas. Nã quid ego te athlætas putẽ deſiderare: q gladiatores cõtẽpſeris. In q̃bus ipſe Põpeius profitet̃ ſe & opam & oleũ pdidiſſe. Reliquæ ſunt uenationes binæ p dies q̃nq̃ magnificæ: nemo negat. Sed q̃ põt eſſe hoi politico delectatio: quũ aut hõ imbecillus a ualẽtiſſima beſtia leniat̃: aut p̃clara beſtia uenabulo tranſuerberat̃. Quæ tñ ſi uidenda ſint ſæpe uidiſti: neq̃ nos q hæc ſpectamus: quicq̃ noui uidimus. Extremus Elephãtorũ dies fuit: in quo admiratio magna uulgi atq̃ turbæ delectatio nulla extitit: q̃n etiã miſericordia q̃dam cõſecuta eſt: atq̃ opinio eiuſmodi eẽ quãdam illi beluæ cũ genere humano ſocietatẽ. His ego tñ diebus ludis ſcænicis: ne forte uidear tibi nõ mõ beatus: ſed ne liber oĩno fuiſſe: dirupi me pene in iudicio Gellii Caninii familiaris tui. Quod ſi tam facilem populũ haberem q̃ Aeſopus habuit: libenter mehercule artem deſinerem: tecũq̃ & cũ ſimilibus noſtri uiuerem. Nã me quũ antea tedebat: quũ & ætas & ambitio me hortabant̃:

Addit p̃terea eũ nõ deſiderare græcos ludos: q̃a ita oderat Mari⁹ græcos: ut cũ eẽt uia q̃ ad uillã eius ducebat: q̃ græca appellabat̃: pp odiũ græcoꝝ nollet ire p eã uiã. Romani aũt ludoꝝ morẽ ex diuerſis gẽtibus & patris acceperũt. ¶ Athlætas: certatores: pugiles: luctatores. ¶ Qui cõ. gla. q paruifeceris ſpectare gladiatores: in q̃bus poterat eẽ [illegible] delectatio q̃ ĩ athlætis. ¶ Operã & oleũ: puerbiũ ẽ ꝙ Macro. ſcribit: quẽdam docuiſſe picã pferre. Eſt aũt tractũ: uel a paleſtritis q̃bus dabat̃ oleũ ut ungerent̃: uel ab his qui multũ & fruſtra uigilãtes oleũ cõſumũt: uñ eſt in puerbio ſtudioſoꝝ plus olei q̃ uini pſumpſiſſe. uñ Iune. de [illegible]ographis. Veſtet porro labor fœcũdior hiſtoriaꝝ ſcriptores: parit hic plus ipis atq̃ olei plus. ¶ Binæ: duæ q̃d ĩn uſu: & apud Cice. & apud Quintilianũ & Liuiũ inueni etiaꝫ cũ his q̃ declinant̃ [illegible] ſingulari. ¶ Magnifice .i. fuerũt. ¶ Sed q̃: quãuis fuerint magnificæ: & dicit tñ eas hoi ciuili nõ fuiſſe allatur⁹ delectatiõnẽ. ¶ Politico: ciuili: nã πολις ciuitatem ſignificat. ¶ Valẽtiſſima: ut leone aut urſo: q ſæpe in eiuſmodi ſpectacula ducebat̃. Hora. in epl̃is. Dicũt aut u[illegible]m aut pugiles: iis nã plæbecula gaudet. ¶ T[illegible]uerberat̃: trãſfigit̃. ¶ Vidẽda: digna ut uideat̃. ¶ Sæpe: alio tpe: itaq̃ nũc debes minus ea deſiderare. ¶ Quicq̃d noui .i. aliq̃d q̃d nõ uiderimus alio tpe. ¶ Extremus dies: ſpectaculorum. ¶ Fuit elephan. fuit quo elephanti exhibiti ſunt. ¶ In quo: in qua re .i. ꝙ elephanti exhibiti ſunt in ſpectacula. ¶ Vulgi: quod oĩa etiã Oſce Prouerbium

minima ſolet admirari & ſtupere. ¶ Quinetiam: inſuper immo. ¶ Miſericordia: commotio quædam animi. ¶ Eiuſmodi: talis. ¶ Quandam: ſocietatem: in quandam conuenientiam. ¶ Cum genere hu .i. cum hominibus. De elephantibus Solinus ſic ſcribit. Elephanti iuxta ſenſum humanum intellectus habent memoria pollent: ſiderũ ſeruant diſciplinam: & poſt multa de eis miranda: rurſus ſic inquit: ppter fœminas nunq̃ dimicãt: nulla. n. nouerũt adulteria ineſt illis clementiæ bonũ. Quippe ſi p deſerta uagabundũ hominem forte uiderint ductus ad uſq̃ notas uias præbent: uel ſi confertis pecoribus occurſitent itinera ſibi blanda & placida manu faciunt: neq̃ aĩal interimant cõflictu fortuito. Si quando pugnatur non mediocrem habent curam fauciorũ: nã feſſos uulneratoſq̃ in medium recepiant: quum captiuitate uenerint in manus hominum: manſueſcunt ordei ſucco: maria tranſmeaturi naues non prius ſubeunt: q̃ de reditu illis ſacramentũ luatur. Dicit ergo nũc Ci. ꝙ in illa uenatione ubi exhibiti ſunt elephãti: cognitũ eſt ꝙ elephanti uiderẽtur habere quãdã conuenientiam cũ hominibus: de elephantis etiã multa ſcribit Plini. ¶ His ego: dicit nunc ſe his diebus quibus ludi ſcænici acti ſunt: non tamẽ caruiſſe moleſtia q̃a neceſſe fuit ut defenderet cauſam Caninii cuiuſdam. ¶ Scænicis: theatralibus: nã ſcæna ps eſt theatri. ¶ Sed liber: q̃a fui in officio alieno: & nõ in arbitrio meo. ¶ Dirupi: nimia cõtẽtiõe dicẽdi uexaui. ¶ Iudicio: cauſa iudiciali. ¶ Tã fa. q̃. ¶ Aeſo .i. ſi ita mihi pmitteret̃ a populo deſinere ab agẽdis cauſis: ſicut pmittitur æſopo deſinere ab actione hiſtrionica: profecto libenter deſinerẽ. ¶ Artem: ſcilicet dicẽdi & agẽdi cãs. ¶ Deſinerem .i. omitterem. ¶ Similibus no .i. uiris doctis & litterarum ſtudioſis. ¶ Nam quũ probat ꝙ libẽter deſineret artẽ: ſi liceret ei per populũ: dicit enim ꝙ quum tæderet eum ante agere cauſas: quũ erat iuuenis & ambitioſus: & quum non cogebatur defendere quem nolebat: nunc multo magis tædet eum: quia & multum fructum capit ex his quos defendit: & ſæpe cogitur defendere inimicos ſuos rogatu amicoꝝ. Quinetiam Elephãti Scæna

¶Licebat non de.i.poteram non defendere. ¶Tũ ue.multo magis. ¶Hoc tpe:quo ætas eſt maturior & minus ambitioſa: & uiuo ad arbitriũ multoꝝ. ¶Vita nulla eſt.i.ingrata & inſuauis. ¶Peto:capio. ¶Nõ optime .i.peſſime. ¶Rogatu:p̃cibus. ¶Qui beneme.ſ.de me:q̃ mihi beneficiũ p̃ſtiterunt:quibus non liceret ullo pacto negare. ¶Arbitratu meo.i.ut uolo:meo modo. ¶Rõnem:ppoſitum. ¶Laudo & pbo:laudamus uerbis probamus etiam re. ¶Interuiſis:interdũ uiſitas. ¶Lepore:ſuauitate & facetiis. ¶Neq; ii.quia uterq; ſumus occupatiſſimi. ¶Moleſtiſſimas:grauiſſimas. ¶Relaxaro:leuauero: & imminutus fuero. ¶Exoluam pla.i.liberem penitus. ¶Non po.quia ſcio q̃ nõ poſſez.

&licebat deniq; quẽ nolebã non defendere:tũ uero hoc tpe uita nulla eſt. Neq;.n.fructũ ullũ laboris ex his peto:& cogor nõnunq̃ hoĩes nõ optime de me meritos rogatu eoꝝ:qui benemeriti ſũt defendere. Itaq; q̃ro cãs oẽs aliq̃n uiuendi arbitratu meo. Teq; & iſtã rõnem ocii tui & laudo uæhemẽter & probo. Quodq; nos min9 iteruiſis:hoc fero aio æquiore:q̃d ſi Romæ eſſes:tñ neq; nos lepore tuo:neq; te ſi q̃s ẽ in me meo frui liceret:pp moleſtiſſimas occupationes meas:q̃bus ſi me relaxaro:nã ut plane exoluam nõ poſtulo:& ipm & multos q̃dẽ annos nihil aliud cõmẽtor:te docebo pfecto q̃d ſit humaniter uiuerẽ. Tu mõ iſtã ĩbecillitatẽ ualitudinis tuæ ſuſtẽta & tuere:ut facis ut nr̃as uillas obire:& mecũ ſimul lecticula cõcurſare poſſis. Hæc ad te ſcripſi pluribus uerbis q̃ ſoleo:nõ ocii abũdãtia:ſed amoris erga te:quo me q̃dã ep̃la ſubinuitaras ſi memoria tenes:ut ad te ſcriberem aliq̃d eiuſmodi quo minus te p̃termiſiſſe ludos pœniteret. Q̃d ſi aſſecut9 ſũ:gaudeo:ſin min9:hoc me tñ conſolabor:q̃ poſt hac ad ludos uenies noſq; uiſes:neq; ĩ epiſtolis reliques meis ſpẽ aliquã delectatiõis tuæ. Vale.

M.T.C. Mario. S.D.

Andatũ tuũ curabo diligenter:ſed hõ acutus mãdaſti potiſſimũ:cui expediret illud uenire q̃plurimo. Sed eo uidiſti multũ q̃d præfiniſti:quo ne pluris emerẽ. Quod ſi mihi permiſiſſes:qui meus amor in te eſt:eũ feciſſe cum cohæredibus. Nũc q̃m tuum p̃cium noui:in licitatorem potius ponam:q̃ illud minoris uæneat:ſed de ioco ſatis eſt:tuũ negocium agam ſicuti debeo diligẽter:de Burſa te gaudere certe ſcio:ſed nimis uerecunde mihi gratularis. Putas enim ut ſcribis propter hominis ſordes:minus me magnam illã lætitiam putare.

¶Cõmentor:exerceo:cogito:meditor. ¶Humaniter:more hoĩum. ¶Imbecillitatem:infirmitatem. ¶Obire:adire. ¶Cõcurſare:conuenire:frequentare. ¶Non ocii abundãtia.i.non q̃ ſupſit mihi tẽpus quo careã negociis. ¶Sed amoris.ſ.abũdantiã. ¶Subinuitaras:latẽter inuitaras:ſignificaras. ¶Si aſſecutus ſum:ſi effeci ut nõ pœniteat te p̃termiſiſſe ludos. ¶Sin mi.ſ.aſſecutus ſum. ¶Neq; reliques ſpem.i.uenies ad uidẽdos ludos:neq; expectabis:ut ego meis litteris tibi afferã delectationem:ſed eam quæ res ueniendo ad ipſos ludos uidendos.

m Andatum tuũ:Scripſit [illegible] Cice.teſtamento cuiuſdã p[illegible] hæres cũ quibuſdã aliis cohæredib[illegible]:hoc prædium quũ Marius emere cuperet:mãdarat Cice.ut illud emeret. Præfinierat q; ei p̃ciũ q̃d nõ p̃teriret. uel q̃d impẽderet pro eo p̃dio. Quare Cice.iocans eum carpit imprudẽtiæ: [illegible] fuiſſet id negociũ ipſi Cice.cuius intereſſet illud p̃dium uẽdi q̃plurimo:ſerio tñ poſtea dicit ſe curaturũ diligenter eius negociũ. Deinde ſcribit ſe uiciſſe ĩ iudicio Burſam quẽdã de [illegible] dicit ſe ſcire Marium uæhemẽter lætari:q̃a conatus fuerat omni ui oppugnare Ci. ¶Mandatũ tuũ:id q̃d mihi mãdaſti & cõmiſiſti:ut pro te facerẽ. ¶Sed hõ acu.ſubaudi es:ironice dixit. ¶Potiſſimũ:p̃cipue p̃ter cæteros:q̃a maximã habeo in eo partẽ:& minus debueras mihi mãd[illegible]re q̃ aliis:quia erat in pte res mea. ¶Expedire[illegible] utile eẽt.

Venire ¶Venire:[illegible]di:eſt.n.infinitiuus a [illegible] uænis. ¶Q̃plurimo:quanto maximo [illegible] poſſet. ¶Illud:uel p̃diũ uel abſolute illd mãtes:ut nolit declarare q̃d fuerit. ¶Sed eo:q̃a dixit eũ errasſe in hoc q̃ mandaſſet negociũ ei:cui9 intereſſet illud uẽdi quã maximo p̃cio poſſet:dicit tamen q̃ in hoc fuit cautus:q̃a p̃finiuit ei p̃cium quod nõ p̃teriret:in quo tñ irridet ipſum:quia ſi p̃miſiſſet ipſum p̃cium in poteſtate Cic.dicit q̃ iã emiſſet. ¶Eo:p̃pter id:uel in eo. ¶Vidiſti multũ:fuiſti multũ cautus & prudens. ¶Præfiniſti:p̃ſcripſiſti:determinaſti:ut tãtũ impẽderẽ q̃tũ ſcripſiſſes:nõ plus. ¶Quo:ut. ¶Ne:non. ¶Pluris:q̃ ſcripſiſſes. ¶Permiſiſſes:reliquiſſes in poteſtate mea. ¶Confeciſſem:cũ cohæredibus.i.cõcluſiſſem cum aliis:qui ſunt inſtituti hæredes mecũ:quod tibi reliquiſſent ipſum p̃dium. ¶Qui meus amor eſt in te.i.per eum amorẽ:qui meus amor eſt in te:eſt aũt cõſtructio uſitata apud Cice.ut ſæpe oñdim9. ¶Nũc:adhuc iocat̃ Ci.& dicit quod nunc cum intelligat p̃cium Marii q̃d uult ĩpẽdere p eo p̃dio potius adhibebit licitatorẽ.i.æſtimatorem q̃ quod uẽdat̃ minoris. ¶Tuum p̃cium:ſummã tui p̃cii quod uis ĩpendere.

Licitator ¶Licitatorẽ:æſtimatorem:qui p̃cium facit a liceor uerbo quod ſignificat æſtimare:p̃cium deferre:inde licitator. Cice.iii.offi. Non licitatorem uenditor:nec contra ſequi liceatur emptor apponet. ¶Veneat:uẽdat̃. ¶Minoris:quã ſcilicet præfiniſti mihi. ¶Sed de ioco:hoc ſubdit Cice.ne uideat̃ ſerio dixiſſe:& uelle id carius emere:quia præfinitum eſſet ſibi p̃cium. ¶Tuum negociũ:emendi:quod mãdaſti mihi. ¶De Burſa:quem ſuperaui in iudicio. ¶Nimis uerecunde:nimis parce & modice. ¶Vt ſcribit:ſcribebat marius ſe putare Ci nõ multum gaudere q̃ uiciſſet burſam:quia erat homo uilis & ſordidus:laus autem uictoriæ pendet ex p̃cio hominis.

¶Hoc iudicio:

¶Hoc iudicio: quo uici burſam. ¶ Inimici: uel Clodii ut qdā uolūt: uel ipſiꝰ burſæ: ut ſit ſenſus: magis lætatus ſum uiciſſe inimicū meū iudicio: q̄ ſi eſſet mortuus. ¶ Primū: una ex multis rōnibus. ¶ Malo. ſ. uicere. ¶ Gloria amici: qꝛ fuerit hic amicus nō ſatis cōſtat: ſed intelligimus aliquē eſſe oppugnatū ab illo burſa. ¶ Studium: fauorē. ¶ Cōtētionē: orōnē aduerſariā. ¶ Clariſſimi uiri. M. Craſſum ſignificat: q hunc burſam tuebat. ¶ Poſtremo: ultima rō qua te uehemēter lætatus ſit hoc iudicio. ¶ Multo peius: multo magis: multo uehemētius. Ouidius. Quæ uenit exacto tpe peius amat. ¶ Illū: ipſum. q. d. inimiciſſimū meū. ¶ Illum: Clodiū. ¶ Hunc: Burſam. **Peius p magis**

Credas mihi uelī magis me iudicio hoc q̄ morte inimici lætatū. Primū. n. iudicio malo q̄ gladio: deinde gloria potius amici q̄ calamitate. Imprimiſq; me delectauit tm̄ ſtudium bonoꝝ me exitiſſe contra incredibilem cōtentionē clariſſimi ac potētiſſimi uiri. Poſtremo qđ uix ueriſimile uideť: fortaſſe oderam multo peius hunc quā illum ipſum Clodium. Illum enim oppugnaram: hunc defenderam. Et ille quum oīs reſpublica in meo capite diſcrimen eſſet habitura: magnum quiddā ſpectauit nec ſua ſpōte: ſed eorum auxilio q̄ me ſtāte ſtare non poterant. Hic Simiolus amicum cauſa mei: in quem inueheret̄ delegerat: perſuaſeratq; nonnullis inuidis meis ſe in me emiſſariū ſemp fore. Quāobrem ualde iubeo gaudere te. Magna res geſta eſt. Nunq̄ ulli fortiores ciues fuerūt: q̄ qui auſi ſunt eū cōtra tātas opes eius: a quo ipſi lecti iudices erāt cōdēnare. Quod feciſſent nunq̄: niſi his dolori fuiſſet meꝰ dolor. Nos hic multitudine & celebritate iudiciorum & nouis legibus ita detinemur: ut quottidie uota faciamus: ne intercaletur: ut q̄primū te uidere poſſimus. Vale.

Habitura diſcrimē: habitura periculū & cladē: ¶ In capite meo. i. in uita mea ſi ego periſſem. ¶ Spectauit: ſuperauit: conſiderauit. ¶ Quiddā magnū: quādā rem magnā. ¶ Sua ſponte: per ſeipm. ¶ Illoꝝ: inimicoꝝ meorū & reipu. ¶ Auxilioꝝ. i. fauore illoꝝ. ¶ Qui ſtare nō poterant me ſtante: qui non potuiſſent obtinere ſtatū ſuū me incolumi: & obtinere ſtatum meū. ¶ Hic Simiolus. ſ. Burſa: per contēptū aūt appellauit eum Simiolū. ¶ Delegerat amicū: acceperat ſibi Clodium amicū. ¶ Cauſa mei: quia ſciebat eū inimicum meum. ¶ In que3. ſ. me. ¶ Inueheretur. i. quē inſequeretur: & criminationibus laceraret. ¶ Emiſſariū: prōptum & paratum ad hoc: nā emiſſarii dicunt̄ equi q ſeruant̄ ad procreanda3 ſobolem & emittunt̄ ad equas: inde tranſlatiue emiſſarii in aliquos dicūtur qui ſunt parati inuehi in aliquos. **Emiſſarii** ¶ Iubeo: uolo. ¶ Geſta ē: quū uictus ē hic Burſa. ¶ Fortiores: maioris aī. ¶ Eius: Craſſi qui elegerat iudices: & tn̄ illum cōdēnauerūt contra fauorem Craſſi. ¶ Niſi meus fuiſ. do. his: niſi doluiſſent meo dolore. i. niſi doluiſſent qa ego dolebam. ¶ Multitudine & ce. i. multis & celebribꝰ: hoc ē claris iudiciis: qa ſemp uicimus. ¶ Detinemur: ſumus occupati. ¶ Intercalet̄: fiat intermiſſio: nā intercalare eſt interſerere: ſiue īterponere: ſiue interuocare: ut ſupra declarauimus plenius. **Intercalare**

M.T.C.M.Mario.S.D.

Perſæpe mihi cogitanti de cōibus miſeriis: in quibus tot annos uerſamur: & ut uideo uerſabimur: ſolet in mentem uenire illius temporis recordatio: quo proxime fuiſſemus una: q̄n etiam ipſum diem memoria teneo. Nā ad tertiū idus Maii Lētulo & Marcello cōſulibus quū in Pōpeianū ueſperi ueniſſem: tu mihi ſolicito animo fuiſti præſto. Sollicitum autem te habebat cogitatio:

Perſæpe: quo tēpore Cæ. ab illo uniuerſæ Galliæ bello reuerſus eſt: creati erant cōſules. L. Len. & M. Marcello infeſti & aduerſi eius dignitati: qui quum in Italiam profectus intellexiſſet duas legiones ad ſe remiſſas: quæ ex ſenatuſconſul. ad parthicū bellum duci deberent per. M. Marcel. Cn. Pōpeio traditas: atq; in Italia retentas eſſe: poſtea quam aliquantulū paſſus eſt: tamē multis acerrimis in ſe Pompe. & alioꝝ ſententiis tū infamia duarū legionū: quas diximus a Pōpe. in Italia retētas: tum ad arma deduci ſtudebat. Itaq; data ſibi opportūitate & diſceſſu fugat tribunorū: qui ſe ad eum Rauennam contulerāt inceſſis oratione ſua militum animis: tandem occupato Arimino bellum incepit: quod poſtea extra Italiam tranſlatum eſt in Theſſaliā ubi Pomp. ſuperatus eſt: cui bello dicit Ci. ſe interfuiſſe magis officio q̄ uolūtate: diſceſſiſſe aūt poſtea q̄ uidit nullā eſſe ſpem uictoriæ: elegiſſe ex multis cōditionibus potiſſimum eſſe Ro. q̄uis id quoq; miſerū ſit: oſtēdit aūt ſe maximā conſolationē capere ex conſcientia rectoꝝ conſiliorum ſuoꝝ: habereq; duas res: quibus maxime in his aduerſitatibus ſe ſuſtentet ſcientiā liberalium & optimarū artium: & gloria rerum geſtarum. ¶ Tot an. poſtq̄ Cæ. reuerſus e Gallia incepit eſſe contra patriam. ¶ Verſabimur: qa uicto Pōpe. Cato ad Iubā confugit: ubi reparabat exercitū: itaq; nondum erat finis bellorū ciuilium. ¶ Proxime: nō nuperrime: nā iam multū tempus erat quo non fuerant una: ſed ꝓxime poſtq̄ nō cōuenimus: nec ſimul fuimus: nam proximū dicitur quod etiā longe poſitum eſt longe interueniente: unde ſi duobus annis præterius a te litteras acceperim: poſt quas nihil poſtea ſcripſeris: recte dicam proximas litteras tuas: quia re uera ſunt proximæ ſi nullas alias poſt eas miſiſti. ¶ Quin etiā: immo inſuper. Lentulo & Mar. con. Hi. n. ut diximus initio bellorū ciuilium cōſules erāt. ¶ In Pōp. in Pō. uillā meā. ¶ Poſtremo fui: ſtatim ueniſti: obtuliſti te mihi. ¶ Sollicito: anxio. ¶ Sollicitū: dicit Ci. Mariū fuiſſe anxiū duplici de cā: & pp periculum Ci. ſi profectus fuiſſet ad bellum: & propter eius officium quod uidebatur negare Pōpe. & patria ſi in Italia manſiſſet: neq; ad bellum iuiſſet. **Proximum**

¶ Tum officii.i.& officii mei.i.eius qđ deberē facere.¶ Tū:maxīe & pcipue.¶ Ne officio deeſſem: ut facerē qđ deberē:& erga pr̄iá & erga Pō.¶ Nō exp.nō diſcernerē:ne cognoſcerē.¶ Pudori:uerecūdiæ:honeſtati: qa pudebat me & deeſſe a quo ī ſalute fuiſſem adiutus.¶ Et fa.qa fuiſſem dict⁹ malus ciuis:niſi ſaluti reip.ſubueniſſē.¶ Cedere:obſeq:obtēperarī.¶ Cur⁹ fa.qđ ꝑpoſueri pudorē & famā meæ ſaluti.¶ Vicia mul.multas cās uitioſas.¶ Offēdi:inuēi.¶ Ibi:ī caſtris Pō.¶ Primū:enumerat uitia q̄ īuēit ī caſtris Pō.¶ Neq; bel. neq; fortes ī bello:ut ſcribit Ap.¶ Extra du.i.excepto duce.ſ.Pō.¶ Paucoſq;.ſ. extra paucos.i. exceptis paucis: ē āt ornatū dicēdi gēus apđ Ci.ut ſi ſic dixero:extra Home. null⁹ poeta græc⁹ Virgilio āſerť.i.excepto Homero.¶ Præterea: ꝑter eū.ſ.ducē.¶ De pri.de primis:ex optimatib⁹.¶ Rapaces: auari ꝑdatores.¶ Crudeles i ora. minabanť.n. multis cæ.

Aes alienum cædē.¶ Horrerē:uehemēter timerē.¶ Aes alienū: pecunia q̄ aliis debeť: nā æs alienum diciť qđ non noſtrum eſt:cū aliis debemus ob cām.¶ Quid quæris:quaſi dicat ut paucis cōcludā.¶ Nihil boni: ſubaudi erat in caſtris.¶ Præter cauſam: excepta cauſa quæ ē honeſtiſſima pro defenſione patriæ.¶ Auctor:ſuaſor.¶ Abhorreret:alienus eſſet:neq; ullo pacto uellet ei aſſentiri.¶ Duceret: protraheret : ne deſcenderet ad pugnam cum Cæ.¶ Ex quadam pugna.qua uiſus eſt habere fortunam fauentē.¶ Vir ille: Pō.¶ Summus:tot uictoriis & triumphis inſignis.¶ Nullus fuit.i.amiſit qcqđ antefecerat.¶ Cōtulit:ſigna congreſſus eſt:cōferuit manū.¶ Tyrone:ꝓ tyronibus.i.nouis militibus & inexercitatis.¶ Collecto:undiq; ꝯtracto ex omni genere hominum.¶ Cum legionibus.ſ.Cæ.q̄ erant exercitatæ decēnali bello in gallia & robuſtiſſimæ.¶ Turpiſſime:cū magno ddecorē.¶ Amiſſis caſtris:qa non potuit ēt tutari locū ubi erant milites.¶ Solus fugit:uſq; ad tempe theſſalica: ut ſcribit Plu.& Lu.deinde ꝑ tēpe ad mare delatus eſt &c.¶ Hunc finē:quum Pompe.eſt ſuperatus.¶ Hæc pu.ſenſus ē quū non potuiſſemus eſſe pares Cæſarianis qn̄ eramus integri & nondum clade affecti:putaui nō eē poſſibile:ut eſſemus ſupiores.Poſtq̄ eſſem⁹ fracti & diminuti. Itaq; putaui bello diſcedēdū.¶ Supiores:uictores.¶ Aut in acie cadēdum:ideſt moriendū pugnando.Cōmemorat autem multas conditiones malas:quæ fuerant neceſſariæ niſi diſceſſiſſet ab eo bello.¶ In manus uictoris:in captiuitatē.¶ Iubā:regem numidiæ amiciſſimū po. Ro.¶ Capiendus:eligēdus a me ſponte mea.¶ Tāq̄ exilio.i.tanq̄ miſſus ſim i exiliū.¶ Cōſciſcenda:tribuenda:capienda.¶ Nihil fuit præterea:ideſt nihil fuit ultra prædictas conditiones.¶ Si te:ponit unam conditionem:quæ poterat eſſe cum reliqua:ſed oſtendit eam neq; tutam neq; honeſtam fuiſſe.¶ Nolles:pro nollet aliquis:more ſuo ponit ſecundam perſonā pro tertia.¶ Innocenti.i.ei qui in nulla eſſet culpa.¶ Vbi:uel quando uel in quo innocēti.¶ Addo.i.accedit & alia cauſa quod exilium ſit tollerabilius:quia ſi exul ſis nihil ſit quare debeas carere urbe Ro.i qua oīa ſint miſera.¶ Si quicq̄: correctio cuiuſq̄ : quia nemo pōt dicere quicq̄ eſſe ſuum.¶ Duxi:exiſtimaui.¶ Optima: fœliciſſima:q̄ ſciebā cām mihi eſſe nō poſſe.¶ Quanq̄ in patria: q̄ ſi in patria:quia Ci.nō audet amplius uere nominare Romā patriam:ſed tanq̄ patriam.¶ Si nulla : ſubaudi eſſet forma reip.¶ Tanq̄ in exilio:ideſt tanq̄ fuiſſem exul & extra patriā.¶ Non uiſa eſt cauſa.ſ.idonea:ut me ipſum interficerē.¶ Optarem:cuperem.¶ Multæ:quia amiſeram ea: ꝑpter quæ maxime iuuabat me uiuere.

tum officii:tū etiā periculi mei.Si manerē i Italia:uerebare ne officio deeſſem:ſi ꝓficiſcerer ad bellū periculū te meum cōmouebat.Quo tpe uidiſti ꝓfecto ita me quoq; ꝑturbatū:ut nō explicarē qđ eſſet optimū factus.Pudori tn̄ malui famæq; crederē:q̄ ſalutis meæ rōni.Cuius me mei facti pœnituit:nō tā ꝑp ꝑiculū meū:q̄ ꝑp uitia multa q̄ ibi offendi quo ueneram. Primū neq; magnas copias neq; bellicoſas:deinde extra ducē paucoſq; ꝑterea de ꝑricipibus loquor:reliq primum ī ip̄o bello rapaces:deīde ī orōne ita crudeles:ut ipſā uictoriā horrerē.Maximum āt æs alienum ampliſſimoꝝ uiroꝝ.Quid q̄ris:nihil boni ꝑter cām.Quæ cum uidiſſem deſperās uictoriā primum cœpi ſuadere pacem cuius fueram ſp auctor:deinde cum ab ea ſnia Pōpeius ualde abhorreret:ſuadere īſtitui ut bellum duceret:hoc īterdum ꝓbat:& in ea ſnīa uidebať fore:& fuiſſet fortaſſe:niſi q̄dam ex pugna cœpiſſet ſuis militibus cōfidere.Ex eo tpe uir ille ſummus nullus impator fuit.Signa tyrone & collecto exercitu:cum legiōibus robuſtiſſimis cōtulit. Victus turpiſſime amiſſis ēt caſtris ſolus fugit:tunc ego mihi finē belli feci:nec putaui quum integri pares nō fuiſſemus fractos ſupiores fore:diſceſſi ab eo bello:ī quo aut i acie cadēdum fuit:aut in aliq̄s īſidias īcidēdum:aut deueniēdum ī uictoris manus:aut ad Iubā cōfugiendum:aut capiendus tanq̄ exilio locus:aut cōſciſcēda mors uoluntaria.Certe nihil fuit ꝑterea:ſi te uictori nolles:aut nō auderes cōmittere. Ex oībus āt his q̄ dixi īcommodis nihil tollerabilius exilio ꝑſertim īnocenti:ubi nulla eſt adiuncta turpitudo:addo etiā quum ea urbe careas:ti q̄ nihil ſit qđ uidere poſſis ſine dolorē.Ego quum meis ſi qcq̄ nūc cuiuſq̄ ē ēt i meis eē malui.Quæ acciderūt:oīa duxi futura.Veni domū n̄ q; optīa uiuēdi cōditio eēt:ſed tn̄ ſi eſſet aliq̄ forma Reip.tanq̄ in patria ut eſſem:ſi nulla: tanquā in exilio.Mortem mihi cur conſciſcerem cauſa non uiſa eſt cur optarem multæ cauſæ.

¶ Vetus eſt.

¶ Verus eſt.n.ſubaudi dictū uel pũerbiū & eſt rō q̄re eēnt multæ cāæ cur optaret ſibi mortē:qa qñ hō deſinet eē is q ɔſueuit:nō eſt q̄re multū debeat appetere uitā.¶ Vbi:qñ.¶ Qui fueris:s q̄lis eē cōſueueris.¶ Cur ue. ui.cur optes uitā:qa uiuimus pp honores & dignitates:qbus amiſſis deficit cā optādæ uitæ.¶ Vacate:carete. ¶ Altera ne eri.ut.ſ.ſciētia optimaꝝ artiū:qa remanet & hois uitā nūq̄ deſerit:quocunq; ierit:ſola.n.morte aufert.¶ Altera ne mor.q q:gloria reꝝ geſtaꝝ eſt æterna & imortalis.¶ Verboſi9:plurib9 uerbis.¶ Plus quēq̄ po.i.me uoluiſſe:q aliqs un̄ poſſet:ut ipſa reſp.nō retineret ſtatū & dignitatē ſuā.i.plus amaui rēpu.q̄ quēq̄ aliū.¶ Vnus:cæ.qa oia ſol9poterat.¶ Alicui9:nō dicit q fuerit:ſed innuit ipm Pō.q antea tm̄ ſtuduerat pub9 Cæ.q poſtea cognouit ſe male feciſſe:ei9.n.cā fuerat Cæ.cōfirmata puīcia in alteꝝ qnquennium.¶ Eo duce:Pō.¶ In quo uno:i quo ſolo.¶ Voluiſſe:ē ordo:uolui ut ſcires me ēt uoluiſſe feciſſe finē belli mihiipſi:poſt q̄ non potueri reliqs oibus.ſ.feciſſe finē belli.i. poſtq̄ nō potui facere ut reliq oēs diſcederent a bello:uolui:ego ipſe diſcedere:hæc oia declarātur i uita Ciceronis ſcripta a Plutarcho.¶ Ciuē eē me:ſubaudi uolui ut ſcires me uoluiſſe eē ciuē &c.¶ Si nō.ſ.hæc ciuitas.¶ Exulē:ēt Rōæ. ¶ Mitylenas:leſbū:de Rhodo:& Mitylenis diximus abūde alio loco.¶ Maluerā:ſubaudi loqui.¶ Fiebat lōgius.i.trahebaſ in lōgū ut tecū corā loq poſſem.¶ Eadē.ſ.dicere:q̄ dictur9 fuerā corā.¶ Nihil ptu.nullā utilitatē allatur9:imo poti9 nocitur9.¶ Loco cri.i.putent me peccare:qa uellēt q poti9 me iterimerē q̄ uicerē.¶ Satis mul.qa uellēt & alios pire.¶ Quāuis iniq:qa iniq pax ē:ubi q meliorē hēt cām ſubdit ɔdiuones ei9:q iniuſtā cāȝ fouet.¶ Niſi lō.re.nā ſi tu quoq; ad me multa reſcribes:itelligā meā epiſtolā nō uiſam fuiſſe tibi nimiū uerboſam.

a D.ix.calē.locaſ Ci.cū Mario q laborabat podagra:nā quū dicat ſe ad eū iturū hortaſ ut conſtituat cū podagra:ut p id tps eū nō uexet.¶ Tuo:aico ul ppiquo.¶ Cogito.ſ.uēire.¶ Añ:q̄ ueniā.¶ Q uū ſp:& ſp & oi tpe.¶ Dū ſu.hic:i cumāo.¶ Quā.p.q.d.ñ mſto.i.q̄ cito.¶ Q ř:nūc iocaſ cū eo:ut ſi hēt ɔſtōnē aliq̄ cū podagra differat eā ɔſtōnē ī aliud tpſ:cōſtituere āt eſt locū uel tēpus determinare.¶ Biduo aut triduo:intra duos aut tres dies. Conſti-tuere

Ide:Cæſar ſp magnifecit Ci.Itaq; cupiēs ei gratificari:hūaniſſime ſcripſerat ſibi eē uahemēter gratū.M.Myriū q̄ndā:quē Ci.ad eū miſerat:qd ſi hēet aliū aliquē aīcū ad ſe mitteret:ſe.n.ornaturū eū.Inuitat9igiť Ci hac hūanitate Cæ.cōmēdat ei hac epi.C.Trebatiū iuriſcōſultū.Vtiturq; ſingulari quodā gñe cōmendationis.¶ Perſuaſeris mi.cōfiſus ſim.¶ Te eē al.me.i.eē mihi uere amiciſſimū:nā uerus amicus dř alter ego. ¶ Quocunq; exi.quocūq; mitterer extra urbē. ¶ Mecū du.occulta q̄dā cōmēdatio hominis. ¶ Studiis:fauorib9.¶ Bñficiis:ɔmodis.¶ Domū:romā.¶ Cōmo.tardatio.¶ Nō ig.u.quā tu oprie noſti.¶ Profectionē:diſceſſū ab urbe ī prouiciā.¶ Aut:certe correctio.¶ Quid ſū.qd attribueri mihi:quid de te mihi ſumpſeri.¶ Expectare a te q̄ a me.i.ut ſperaret te ei factuꝝ eadē q̄ ego ei feciſſem:ſi eū mecū duxiſſē.¶ Prolixe:large:nā prolixus largum ſignificat.Terē.in Eunuco.Accipit nemo melius neq; prolixius.

Vet9 ē.n.ubi nō ſis q fueris:nō eē cur uelis uiueř.Sȝ tū uacaſ culpa magnū ē ſolatiū.Præſertī quū beam duas res:qb9me ſuſtētē:optimaꝝ artiū & maxīarū rerū gliā.Quaꝝ altera mihi uiuo nūq̄ eripieť:altera ne mortuo qdem.Hæc ad te ſcripſi uerboſi9:& tibi moleſt9ſui:q te tū meiſtū reip.cognoui amātiſſimū. Notū tibi oē cōſiliū meū eē uolui:ut primū ſcires me nūq̄ uoluiſſe pl9quēq̄ poſſe q̄ uniuerſā rēpu.Poſtea āt q̄ alicui9culpa tm̄ ualeret:un9ut obſiſti ñ poſſet:me uoluiſſe pacē amiſſo exercitu:& eo duce in quo ſpes fuerat uno me uoluiſſe ēr reliqs oīb9 poſtq̄ nō potueri mihi ipē feciſſe finē belli.Nūc āt ſi ñ ciuitas ē:ciuē me eē ſi ñ exulē eē:ñ icōmodiore loco q̄ ſi rhodū aut Mitylenas ɔtuliſſē:hæc te cū corā maluerā:ſȝ qa lōgius fiebat uolui p̄ſtas eadē ut hēres qd diceřs ſi qñ i uituperatores meos icidiſſes.Sūt n.q quū me9 īterie9nihil fuerit reip.pſutur9 eiis loco putāt eē qď uiuā.Quib9 ego certe ſcio ñ uideri ſatis multos puſſeꝗ ſi me audiſſēt:quis iniq pace hōeſte tñ uiuerēt. Armis.n.iferiores ñ cā fuiſſēt.Hēs epiſtolā uerboſiorē fortaſſe q̄ uelles:qď tibi ita uideri putabo niſi mihi lōgiorē remiſeris.Ego ſi q̄ uolo expediero:breui tpe te ut ſpo uidebo.Vale. M.T.C.Mario.S.D.

a D.ix.calēdas Iulias i Cumanū ueni cū Libone tuo uel nřo potius i Pōpeianū ſtati cogitō:ſed faciā añ te certiorē.Tecū ſp ualere cupio:tū certe dū hic ſumus.Vides.n.q̄to poſt una futuri ſumus:q̄re ſiqd cōſtituiſ cū podagra hēs:fac ut in alium diē differas.Cura igiť ut ualeas:& me hoc biduo aut triduo expecta. Vale.

M.T.C.Cæſari Imperatori.S.D.

u Ide q̄ mihi pſuaſeri te me eē alteꝝ:ñ mō ī his reb9 q̄ ad meipſum:ſed ēt in his q̄ ad meos ptinēt.C.Trebatiū cogitarā:quocūq exirē mecum ducerē:ut eū meis cōib9ſtudiis bñficiis q̄ ornatiſſimū domū reducerē.Sȝ poſteaq̄ & pōpeii cōmoratio diuturnior erat q̄ putarā:& mea q̄dā tibi ñ ignota dubitatio:aut ipedir̄ pfectionē meā uidbaſ:aut certe tardaſ:uid qd mihi ſūpſeri.Cœpi uelle ea Treba. expectaſ a te q̄ expectaſſȝ a me.Neq; mehercule mi9:plixe.n.pmiſi ď tua uolū.q̄ erā ſolit9 ď mea polliceri.

¶ Caſus:opportunitas fortuita. ¶ Opinionis:ſpei:quam de te habebã. ¶ Quibus in extremis:pro quaꝝ in extremo:elegãter dictũ.i.in fine quaꝝ. ¶ Vel regẽ Galliæ:erat.n.in poteſtate Cæ.tanꝗ̃ imperatoris Romani facere regẽ Galliæ. ¶ Quẽ oẽmicus dem aliquã dignitatẽ. ¶ Suſtulimus:eleuauimus ad cælũ quaſi agẽtes gratias diis qui nobis tã optatũ caſum attuliſſent mittẽdi ad te Trebatiũ:qa petebas ut mitteret̃ ad te alius quem ornares. ¶ Nõ uideret̃:nõ putaret̃ a nobis. ¶ Fortuitũ:a caſu & a fortuna datũ. ¶ Sed diuinũ:ſed ex diuina quadã inſtitutione. ¶ Mitto igit̃:optime ꝑparato & lenito aĩo Cæ.Ci.ei cõmẽdat Trebatiũ. ¶ Inuitatu : inuitatione & petitione. ¶ Comitate: hũanitate : facilitate.

Caſus uero mirific9 qdã īteruenit:q̃ſi uel teſtis opĩonis meæ:uel ſpõſor hũanitatis tuæ. Nã cũ de hoc ipſo Trebatio cũ Balbo nr̃o loquerer accurati9:domi meæ lr̃æ dant̃ mihi a te:qb9 in extremis ſcriptũ erat M.Ruſtiũ:quẽ mihi cõmẽdas:uel hũc regẽ Galliæ faciã:uel Lepiæ legatũ. Si uis tu ad me aliũ mitte quẽ ornẽ. Suſtulim9 man9 & ego & Balb9:tãta fuit opportũitas:ut illud neſcio qd̃ fortuitũ non ſed diuinũ uideret̃. Mitto igit̃ ad te Treb.atq; ita mitto:ut initio mea ſpõte:poſt ãt inuitatu tuo mittẽdũ duxerim. Hũc mi Cæſar ſic uelĩ oĩ tua comitate cõplectare:ut oia q̃ ꝑ me poſſis adduci:ut in meos cõferre uelis: in hũc unũ cõferas. De quo tibi hoĩe hæc ſpõdeo:nõ illo uetere uerbo meo:qd̃ quũ ad te de Milõe ſcripſiſſem iure luſiſti:ſꝫ more romão:quom hoĩes nõ īepti loquunt̃: ꝓbiorẽ hoĩem:meliorẽ uiꝝ:prudẽtiorẽ eẽ neminẽ. Accedit ẽt qd̃ familiã ducit ĩ iur̃ ciuili ſingulari mẽoria:ſũma ſciẽtia:huic ego neq; tribunatum neq; ꝑfecturã:neq; ullius officii certũ nomẽ peto:beniuolentiam tuã:& liberalitatẽ peto Neq; impedio quo minus ſi tibi ita placuerit:ẽt hiſce eũ ornes gloriæ inſignib9 totũ deniq; hoĩem tibi trado de manu ut aiũt ĩ manũ tuã iſtã & uictoria & fide ꝑſtantẽ. Sumus.n.putidiuſculi q̃ ꝑ te uix licet:uerũ ut uideo licebit. Cura ut ualeas:& me ut amas:ama. Vale.

M.T.C.Trebatio.S.D.

N oib9 meis epiſtolis:q̃s ad Cæſarẽ:aut ad
i Balbũ mitto:legitĩa q̃dã acceſſio cõmendatiõis tuæ:nec ea uulgaris:ſed cũ aliquo ĩſigni ĩdicio meæ erga te beniuolẽtiæ. Tu mõ ĩeptas iſtas.& deſideria urbis & urbãitatis depone:& quo cõſilio ꝓfectus es:id aſſiduitate cõſeq̃re & uirtute. Hoc tibi tã ignoſcem9 nos amici:q̃ ignouerũt Medeæ q̃ corinthum arcẽ altã hẽbãt matronæ opulẽtæ optimates.

¶ Cõplect.ſuſpicias. ¶ Per me:cã mea. ¶ Adduci:moueri:incitari. ¶ In hũc unũ:in hunc ſolũ:q̃ pro oibus meis amicis faceres:uelim : pro hoc ſolo facias. ¶ Spondeo:ꝓmitto & quaſi fide iubeo. ¶ Verbo:ſnĩa. ¶ Luſiſti:deriſiſti me. ¶ Iure:ſcripſerat.n.Ci.Milonẽ eſſe uirũ bonũ:& fortẽ:præterq̃ Cæ.eũ iuuaret:Cæſar aũt reſcripſit hãc cõmẽdationẽ eſſe uulgarẽ:q̃ ſimpliciter amicũ laudaret. Itaq; nũc laudat Trebatiũ comparatiue:& oſtẽdit eo neminẽ eſſe uel meliorẽ:uel prudẽtiorẽ. ¶ Accedit:addit̃ ad illas uirtutes eius. ¶ Ducit fa.i.ducit genus:neq; placet ut dicat̃:ducit.i.nutrit:qa hr̃e familiã pauperẽ quã ipſe nutriret:qa eſt inepta ſnĩa:neq; ſignificatio uerbi id patit̃. ¶ Singulari me.fuerant.n.multi ex ea familia iuriſcõſulti. ¶ Huic ego:hac modeſtia petitionis qua ſe nihil certũ petere dicit:plus obligat Cæ.ad ꝑſtandũ: quaſi diceret qd ab eo uellet. ¶ Neq; ĩpe.ſignificat Ci.ſe cõtentũ eſſe:ut Trebatius ornet̃ a Cæſa.tribunatu uel præfectura:licet dixerit ſe nihil certi petere. ¶ Inſignibus:ornamẽtis. ¶ De ma.in manũ:prouerbialiter dcm̃. ¶ Iſtã:tuã. ¶ Victoria:quã cõſecutus es in iſto bello gallico. ¶ Et fide:qua plurimũ polles. ¶ Sum9.n.qa tãtopere extulit Cæ.ſubdidit. ¶ Sum9 pu.hic locus ut plurimũ

Putidiuſculus ita legit̃ & exponit̃. ¶ Putidiuſculi.i.faſtidioſi & auribus triſtiores:ĩſuaues:auſteri:rãcidi: ſicut ſcribit No.Mar.uerũ hic ſenſus nõ ur̃ cõuenire: melius ergo legitur putidiuſculi:ut ſit a putidus putidiuſculus.i.uerecũdiuſculi:puto ãt ſcdm̃ errorem in tranſmutatione lraꝝ. ¶ Quã li.p.te.i.q̃ poſtulet facilitas & humanitas tua. ¶ Verũ li.ſignificat enim ſe aduertere quo ſpectaret Cæ.

N oib9:pœnituerat Trebatiũ ꝓfectum
i fuiſſe ĩ Galliã:ſcripſerat ſe cupere reuerti
Ro.qd̃ quũ Ci.diſpliceret:a quo fuerat miſſus:hortat̃ eũ:ut deponat hmõi cupiditates & ĩeptias redeũdi Ro.& quo aĩo ꝓfect9 ẽ:eo uelit ꝑſeuerare:laudabiliuſq; eſſe oñdit:rẽ bñ foris agerẽ:q̃ male domi. ¶ Ad Balbũ: q plurimũ ꝑt apud Cæ. ¶ Legitima:iuſta. ¶ Acceſſio:adiũctio:nã ꝑter ea q̃ de aliis rebus ad eos ſcribo:addo ẽt cõmẽdatiões de te. ¶ Indicio:declaratione. ¶ Ineptias:ſtultitias. ¶ Vrbanitatis:ciuilitatis cõmorandi in ciuitate. ¶ Proſequere:ꝑfice.

¶ Id:cõſiliũ. ¶ Profect9 es:diſceſſiſti Ro.ĩ Galliã:hoc ut quo ꝯſilio diſceſſiſti id ꝑficias. ¶ Ignoſcem9:ꝯcedemus. ¶ Medeæ:adducit fabulã. Medea.n.quũ a pr̃e fugiſſet interẽpto fr̃e ſecuta Iaſonẽ:& ab eo deide ẽt expulſa:corinthũ puenit:ubi admirãtib9 mulierib9 corĩthiis q mulier regia domo abeſſet:& ꝑ alienas urbes uagaret̃ illa eis pſuaſit ſeſe recte facere:q pr̃ia abeſſet. ¶ Medeæ:filiæ Oetæ regis Colchorum. ¶ Matronæ : mulieres. ¶ Hẽbãt:habitabãt. ¶ Corinthũ:urbẽ achaiæ in iſthmo ſitã:ut alio loco diximus. ¶ Altã arcẽ:q̃ & acrocorinthon appellauerũt:eſt ãt corinthus locupletiſſima Iſtmo ĩminens:ut & ſcri.Stra.eius aſcenſus ad ſtadia.xxx.in acutũ terminat̃ cacumẽ:acrocorinthon ãt eã noiant:cui9 qdẽ pars in aqlonẽ uerſa maxĩe in arduũ recta cõſurgit. ¶ Opulẽtæ:diuites. ¶ Manibus gyp.notãda ẽ diſtinctio:nõ.n.dicẽdũ eſt pſuaſit manib9 gypſatiſſimis:ſed illa manibus:ideſt habẽs manus gypſatiſſimas ideſt candidiſſimas:gypſus eni genus eſt cretæ:inde Tibullus.

Medea

Acrocorinthus

Corinthus

Gypſus

Nota loquon

Nota loquor: regnum ipſe tenet: quem ſæpe coegit Barbara gypſatos ferre caſtata pedes. Alii malunt intelligi gypſatiſſimis rapaciſſimis: nã γυψ uulturẽ ſignificat: ſed magis probo priorẽ ſenſuꝫ. ℭ Ne uerterent: ne uitio darent. ℭ Nã multi: ſentẽtia eſt ad cõfirmationẽ allata. ℭ Propterea: ꝓpter id: ea cã. ℭ Improbati: uituperati. ℭ In quo numero: eorum qui domi ætatem agẽtes improbantur ℭ Extruxiſſem⁹: eieciſſemus: & quaſi inuitũ emiſiſſemus extra domũ. ℭ Cauere: uerbũ eſt legale: ideſt dare cautiones in iure. ℭ In britãnia: tũc enim Cæ. erat in ea prouincia. ℭ Eſſedariis: carucariis: ideſt ab his qui eſſeda uehunt aut ducunt. Eſt enim eſſeduꝫ genus

Quibus illa manib⁹ gypſatiſſimis ꝑſuaſit: ne ſibi uitio illæ uerterẽt: quoad abeſſ3 a patria. Nã multi ſuã rẽ bñ geſſerũt: & publicã a pr̃ia ꝓcul: multi q domi ætatẽ agerẽt: ꝓꝑea ſunt improbati. Quo in numero tu certe fuiſſes: niſi te extruxiſſemus: ſed plura ſcribemus alias. Tu q cæteris cauer̃ didiciſti i Britãnia: ne ab eſſedariis decipiatis caueto: & qñ cœpi agere Medeã: illud ſemp memẽto. Qui ipſe ſibi ſapiẽs ꝓdeſſe nequit: ne qcq̃ ſapit. Cura ut ualeas. Vale.

M.T.C. Trebatio. S.D.

e Go te cõmẽdare nõ deſiſto. Sed qd ꝓficiã ex te ſcire cupio ſpẽ maximã habeo in Balbo: ad quẽ d̃ te diligẽtiſſime & ſæpiſſime ſcribo: illd̃ ſoleo mirari ſi me totiẽs accipe tuas lr̃as: quotiẽs a Qu. fr̃e aſſerunt̃ in Britãnia nihil eẽ audio neq3 auri neq3 argenti: id ſi ita eſt eſſedũ aliqd̃ ſuadeo: & ad nos q̃ primũ recurras. Sin aũt ſine Britãnia tñ aſſeq id qd̃ uolumus poſſumus. Perfice ut ſis familiarib⁹ Cæſa. multũ. n. te i eo frater adiuuabit meus multũ Balbus: ſ3 mihi crede tuus pudor: & labor plurimũ ĩperatorẽ liberaliſſimũ ætatẽ opportuniſſimã: cõmẽdationẽ certe ſingularẽ: ut tibi unũ timẽdũ ſit ne ipẽ tibi defuiſſe uidear. Vale. M.T.C. Trebatio. S.D.

s Cripſit ad me Cæſar ꝑhumãiter: nõdũ ſe tibi ſatis eẽ familiarẽ ꝑꝑ occupatiões ſuas ſed certe fore. Cui qdẽ ego reſcripſi q̃ mihi gratũ eẽ futuꝝ: ſi q̃ plurimũ in te ſtudii: officii: liƀalitatis ſuæ ↄtuliſſet. Sed ex tuis lr̃is cognoui ꝑproperã q̃dã feſtinationẽ tuã: & ſimul ſũ admirat⁹: cui tribunat⁹ cõmoda dempto ꝑſertim labore militiæ cõtẽpſeris. Querar cũ Vacerra & Manilio: Nã Cornelio nihil audeo dicere: cui⁹ tũ piculo ſtultus es qñ te ab eo ſapẽ didiciſſe ꝓfiteris: qn tu urges iſtã occaſionẽ & facultatẽ: qua melior nũq̃ repiet̃. Quod ſcribis de illo Prætiano iuriſcõſulto: ego te ei nõ deſino cõmẽdar̃. Scribit. n. ipẽ mihi te ſibi gr̃as ager̃ debeȓ. De eo qd ſit: cura ut ſciam. Ego ur̃as lr̃as expecto britãnicas.

uehiculi gallici. Hora. eſſeda ducũtur ꝑlenta petorita naues. Inde eſſedarii dicunt̃ ſicut & carrucarii qui carucas ducũt. ℭ Cœpi ager̃ Medeã. i. cœpi facere mentioneꝫ de Medea. ℭ Qui ipſe: ſentẽtia eſt exornatio: ſenſus aũt eſt: qui ſapiens ſibi non prodeſt fruſtra ſapiens eſt: ut oñdit Ci. ſapientis eẽ primũ ſibi prodeſſe præcipue: deinde aliis: hoc auteꝫ prouerbium ſic græce dicitur μιστοσσοφιστην οστισ ουχατω σοφοσ.

e Go te: exponit Cice. diligentiam ſuã in cõmendando Trebatio. Deinde cum eo iocatur: petitq3 ab eo ut ſtudeat q̃plurimũ Cæ. cõmendatus eẽ: qd facile poſſe facere ꝓbat. ℭ Quid ꝓficiã. ſ. cõmendationibus meis i. qd ualeant meæ cõmendationes. ℭ A. Quin. fratre is enim erat legatus Cæ. & in Britãnia ſicut Trebatius: dicit igitur ꝙ miratur ꝙ trebati⁹ non ſcribat ad ſe totiens quotiens Qu. frater ſuus. ℭ In Britannia: iocat̃ Cice. quia ſciebat Trebatiuꝫ auidiuſculũ pecuniæ. ℭ Si id ita ẽ: quod non ſit aurum aut argentum. ℭ Rapias: celeriter accipias. ℭ Eſſedum: uehiculum. ℭ Recurras: reuertaris. ℭ Id qd uolum⁹: ut diceris. ℭ In eo: ſis in familiaribus Cæſaris. ℭ Frater meus: qui eſt legatus Cæſaris: & apud eum plurimuꝫ poteſt. ℭ Pudor & labor plurimuꝫ. i. multo magis proderit tibi: ſi & honeſte uixeris: & laboraueris multum. ℭ Pudor: honeſtas. ℭ Imperatorẽ: oſtendit Ci. oĩa ita eſſe Trebatio opportuna: ut debeat timere ne ipẽ ſolus ſibi defuiſſe uideatur. ℭ Imperatorẽ: Cæſarem per quem poteris oĩa maxima conſequi. ℭ Aetatem: iuuenilem & aptam laboribus. ℭ Cõmendationẽ meam quã de te apud eũ feci: & quottidie facio. ℭ Singularẽ: egregiã & non uulgareꝫ. ℭ Vnũ: una ſola. ℭ Ipſe: tu met: qa reliqua oĩa hẽs opportũiſſima: ita qd ſi nõ cõſecutus fuerit Cæſa. gr̃am & fortunam bonam uidebitur fuiſſe culpa tua.

s Cripſit: Accuſat Cice. latenter Trebatiũ quod nõdum inſinuauerit ſe Cæſa. cui dicit ſe cõmẽdaſſe: deinde eundẽ repræhendit: qd tribunatũ a Cæſare ſibi oblatũ ſpreuiſſet: ꝑſertim quũ poſſet hẽre ipſius tribunatus cõmoda ſine labore: in quo iocatus oñdit eum ſtulte feciſſe ſed certe fore. ſ. te ei familiarem ſcripſit. ℭ Studii: amoris & fauoris. ℭ Officii: bñficii. ℭ Præpropetã. i. nimis ꝓperã & ſubitã. ℭ Feſtinationẽ: qa nõ potes expectare tp̃s. ℭ Tribunatus: cõmoda utilitates & ſtipẽdia q̃ dant̃ Tribuno. Poterat. n. trebatius fieri Tribunus militũ: hẽreq3 cõmoda ipſius magiſtratus ſine labore: ſ3 ſpreuit. ℭ Vacera & Ma. erãt. n. amici: aut propinq ipſius Trebatii. ℭ Querar: de ſtultitia tua: q ſpreueris magiſtratũ ſine onere. ℭ Cuius: cornelii. ℭ Periculo: expiẽtia: ↄſilio. ℭ Stult⁹ es: qa tibi cõſuluit: ut eũ magiſtratũ ſperneres. ℭ Qñ: qm̃. ℭ Sape di. i. didiciſſe ſapiẽtiã: quũ nullã hẽas. ℭ Quin: hortat̃ eũ Ci. ut oĩo accipiat hũc magr̃atũ: neq3 omittat hãc opportũitatẽ qa fortaſſe ñ poterit eũ ↄſeq alias ita facile quũ uoluerit. ℭ Quin: cur nõ. ℭ Vrges: arripis ſeq̃ris. ℭ Occaſionẽ: opportũitatẽ hñdi nũc tribũat⁹. ℭ Prætiano: aut nomẽ ꝓpriũ aut deriuatũ a loco. ℭ Britãnicas: de reb⁹ britãnicis.

Cauere
Eſſeduꝫ
Eſſedarius:
Carrucarius

Andiu:hortaꝛ̃ & Ci. Trebatiū ne feſtinet Romā redire:primū tñ dicit ſe exoptaꝛ̃ eiꝰ lr̃as. ¶ Nō eras:tr̃
t Qu.fratre meo ad quē quū ſæpe ſcriberē:miſiſſez ēt aliq̃s ad te lr̃as. ¶ Quod:ad quē locū:qa neſciebā ubi eēs. ¶ Hyematurꝰ:futurꝰ i hybernis.moraturꝰ i hyeme. ¶ Cū Cæ.ſ.te hyemare. ¶ Noli deeſſe tibi:noli eē neglīgēs & amitteꝛ̃ opportunitates:q̃s hēs āplificādæ fortunæ tuæ. ¶ Serius:tardiꝰ. ¶ Ad nos:ſubaudi reuertere. ¶ Dū:dūmō. ¶ Plēior:ditior & magis pecūioſus. ¶ Quod:pp qd. ¶ Baltera:in eo fortaſſe plurimū ꝯfidebat:& ſꝑabat Trebatius. ¶ Quid cō.uenire an remanere in ꝓuincia cū Cæ. ¶ Gn.Octauiꝰ.ita deber eſſe ſolū:nā ſupfluo additū eſt. An.Cn.Cornelius.

Terræ filii ¶ Terræ fi.alii legūt Leræ:ut ſit nomē proꝑiū:puto tñ ironice & iocoſe dictū eē ſūmo genere natū:qa eēt ignobilis: deinde aditū Terræ filius:ut oñdaꝛ̃ nouus & ignobilis eē:nā terræ filii dr̄n quorū fere parentes ignoranꝛ̃ & qui nullis maioribus claris nati ſunt:alii uolunt terræ filios dici quoꝶ origo maiorū ignoratur pp longā ſeriez ꝓſapiæ.Perſi.Satyra ultima.Præſto eſt mihi Maniꝰ hæres ꝓgenies terræ.Et paulo poſt. Adde etiā unum.unum etiam terræ eſt filius.

Egi tuas:Scripſerat Trebatius magnaz
l eſſe de ſe apud Cæ.opinionē:ſeq̃ exiſtimari ab eo in iure ciuili ꝑitiſſimū:i quo Ci.iocaꝛ̃ cū Trebatio:& euz familiariter irridet de multis rebus.Deinde qa ſæpius cōmēdauerat eū:Cæſar dicit ſe cupe intelligere qd ꝓfecerit eiꝰ cōmēdatōes.Poſtrēo dicit ſe ferre æquo aio eiꝰ abſentiā:ſi ē ei emolemēto & utilitati.Si minꝰ:ſuadet ut Romā reuertaꝛ̃. ¶ Valde iu.ualde ſapiētē in iure ciuili. ¶ Quod:pp qd. ¶ In iſta lo.galliæ:tūc.n.nōdū uenerat in Britāniā:qd āt ſupiꝰ dixit:expecto ur̃as lr̃as britānicas:ñ ē mirꝶ: qa ñ ſunt epl̃æ poſitæ eo ordine quo ſūt ſcriptæ: nā ex his q̃ ſunt in hoc uolumine:alias i galliā alias i britāniā miſſas ꝯſtat. ¶ Inſula.i.Britānia. ē.n.iſula. ¶ Peritior.ſ.iuris. ¶ Rideamꝰ li.ſignificat Ci.ſe iocaturꝶ cū Trebatio. ¶ Sū inui.a te dediſti mihi cāz:ut riderē. ¶ Subiuideo:aliq̃tulū inuideo. ¶ Accerſitū:uocatū:admiſſū. ¶ Ab eo:Cæ. ¶ Nō pp ſu.nā ē hūaniſſimꝰ. ¶ Aſpirare:accedere. ¶ Ne fri.iocaꝛ̃ Ci.qa ſciebat Trebatiū eē auarꝶ. ¶ Camino lucu.i.magno foco & ſplēdido igni:nā caminꝰ dr̄ fornax ubi ignis fit:ali legūt camino:ut ſit nomē ꝓꝑiū:ſ; male.

Sagum ¶ Sagis:ueſtimētis:ē.n.ſagum ueſtis militaris. ¶ Satis cla.uel pp timorē belli:uel pp auaritiā: qd magis placz. ¶ De te:pp te:qa ſcio te eē auidū & rapacē:& iſti populi capitales ſunt: ut infra diceꝛ̃. ¶ Sed tu:q̃ſi diceret nō ē opꝰ timere:qa cū ſis cautus in aduocatiōibꝰ & cōſolationibus cauſarū:es tñ cautior in re militari:& hoc ironice dictum. ¶ Natare:exercebanꝛ̃.n.iuuenes ad natādū:ut aptiores eēnt militiæ. Hora.in primo carminū.Cur timet flauū tyberim tangere & ēt milites iterdū natabāt: q ēt erāt periti natādi:dicit aūt nūc trebatiū noluiſſe natare:qd aliq uolunt allegorice itelligi.i.noluiſſe ſumere res magnas.ſed placet melius ut intelligamus ſimpliciter eū noluiſſe natare:neq̃ ſpectare eſſedarios

Andabatæ exercētes certamē currēdi:ut ſignificet eū timidū:neq̃ aptū rei militari. ¶ Quēite. ¶ Ne Andabatā qdē:apud ſolū ſanctū Hieronymū memini legere hoc nomen:q ſignificat andabatas quoſdā fuiſſe fortaſſe populos:qui oculis clauſis pugnarēt.Sic.n.inqt epi.prima ꝯtra Iouinianū:melius ē qd dicꝛ̃ oculis clauſis andabatarꝶ more pugnare:q̃ directa ſpicula clypeo non repellere ueritatis.dicit ergo quē ne claudentē quidē oculos decipere poteramus:quāto ergo aperiens oculos & tibi cauens fraudari poteris:alii dicunt a Plynii.mentionem fieri de his populis:ſed non memini. ¶ Quā ſæpe.ſ.ſcripſerim. ¶ Ego.ſ.ſcio. ¶ Intermiſeram.i.minus rare ſcribere inceperam. ¶ Diffidere:ſi ei fuiſſem moleſtus multitudine litterarū. ¶ Cōmonendū:reuocādū in memoria tui.

¶ Vnū:ſolum.

M.T.C.Trebatio.S.D.

TAndiu ignoro qd agas:nihil.n.ſcribis:neq̃ ego ad te is duobꝰ mēſibꝰ ſcripſerā:qa cū Quinto fr̃e meo ñ eras quo mitterē: aut cui darē neſciebā. Cupio ſcir̃ qd agas:& ubi ſis hyematurꝰ. Eqdē uelī cū Cæſare:ſ; ad eū pp eiꝰ occupatiōes nihil ſū auſus ſcribere:ad Balbū tñ ſcripſi:deeſſe noli ſeriꝰ potiꝰ ad nos dū plēior. Quid huc ꝓꝑeres? nihil ē ꝑſerti Baltera mortuo:ſed tibi ꝯſiliū ñ deeſt. Quid ꝯſtitueris cupio ſcir̃. Gn.Octauiꝰ:an. Cn. Corneliꝰ qdē tuus familiaris:ſūmo genere natus Terræ filiꝰ: is me qa ſcit tuū familiarē eē:crebro ad cœnā inuitat adhuc nō potuit ꝑducere:ſed mihi iñ gratū ē. Vale.

M.T.C.Trebatio.S.D.

LEgi tuas lr̃as:ex qbꝰ itelligi te Cæſari nr̃o ualde iuriſcōſultū uideri. Eſt qd gaudeas te i iſta loca ueniſſe:ubi aliqd ſapere uidcare. Q ꝺ ſi i Britānia quoq̃ ꝓfectꝰ eēs:ꝑfecto nēo i illa tāta iſula peritior te fuiſſ;. Verūtñ ridemꝰ l; ſū.n.a te iuitatꝰ:ſub i uideo tibi:ultro te ēt accerſitū ab eo ad quē cæteri:ñ pp eiꝰ ſuꝑbiā:ſ; pp occupationē aſpiraꝛ̃ ñ ꝑñt:ſ; tu i iſta epl̃a mihi nihil ſcripſiſti de tuis rebꝰ:q̃ mehercule mihi ñ miori curæ ſūt q̃ meæ. Valde metuo ne frigeas i hybernis:quāobrē camīo luculēto utēdū cenſeo. Idē & Mutio & Mālio placebat: ꝑſertī q ſagis ñ abūdares:q̄q̃ uos nūc iſtic ſatis calere audio. Quo qdē nūcio uald mehercule ꝺ te timuerā:ſ; tu i re militari mlt̃o es cautior:q̃ i aduocatiōibꝰ:q neq̃ i oceano nataꝛ̃ uolueris ſtudioſiſſimꝰ hō natādi:neq̃ expectaꝛ̃ eſſedarios:quē añā ne Andabatā qdē ꝺfraudaꝛ̃ poteramꝰ. Sed iā ſatis iocati ſumꝰ. Ego ꝺ te ad Cæſa.q̃ diligēter ſcripſeri:tu neſcis q̃ ſæpe ego:ſed mehercule iā itermiſeram ne uideret liberaliſſimi hoīs meiq̃ amātiſſimi uolūtati erga me diffidere. Sed iñ his lr̃is q̃s ꝓxīe dedi:putaui hoiem eſſe cōmouēdū. Id feci:qd ꝓfeceri facias me uelim certiorē: & ſimul

¶ Vnū: ſolū. ¶ Quare.i.pp qd ſolatiū. ¶ Id.ſ.te eē ſine nobis. ¶ Emolumēto: utilitati. ¶ Nō eſt.ſ.emolumē-to. ¶ Nihil no.duo.eſt ſtul.i.nos duo ſtultiſſimi ſum⁹. ¶ Me.ſ.nihil eſt ſtultius. ¶ Qui: ego. ¶ Te: nihil eſt ſtultius. ¶ Aduoles huc: celeriter huc uenias: ſi ſi ē tibi utile abeſſe. ¶ Vna: dicit Ci.q̄ri faciēda ſit ipſorū ꝯſuetudo. ¶ Congreſſio: collocutio: cōuerſatio. ¶ Nō mō ho.quos magnifacis poſſe ſuperari. ¶ Hedui: populi Galliæ: de qbus Cornelius tacitus: li.xi.ſic inquit. Hedui primi ſenatorū ius in urbe adepti ſunt: datū id fœderi antiquo: & qa ſoli gallorū fraternitatis nomē cū Po.Ro.uſurpant & Plu.in uita Cæ.deinde receptis i fidē: quos facti pige- Hedui

d̄ toto ſtatu ꝯſiliiſq; oīb⁹. Scīr.n.cupio q̄d agas qd expectes: q̄ lōgū iſtū tuū diſceſſū a nobis futuꝝ putes. Sic.n.tibi pſuadeas uelī: unū mihi ſolatiū eē: qr facili⁹ poſſet pati te eē ſine nob: ſi tibi id eē emolum̄to ſciā. Si āt id ñ ē: nihil duob⁹ nob ē ſtulti⁹: me q te ñ Romā attrahā: te q ñ huc aduoles. Vna mehercule nr̄a uel ſeuera uel iocoſa ꝯgreſſio pl̄is erit: q ñ mō hoſtes: ſ; ēt frēs nr̄i hedui. Quare oīb⁹ d̄ reb⁹ fac ut q̄primū ſciā: ut cōſolādo: aut conſilio: aut re iuuero.

M.T.C. Trebatio. S.D.

Niſi añ Romā pfect⁹ eēs: nūc eā certe reliq̄res. Quis.n.tot īterregnis iuriſcōſultū d̄ſiderat. Ego oībus uñ petit̄ hoc cōſilii dederī: ut a ſinglīs īterregib⁹ bīas aduocatōes poſtulēt. Satis ne tibi uideor abs te ius ciuile didiciſſe? ſ; he⁹ tu qd agis hē q d ſit? Video.n.te iocari p lr̄as: h̄ ſigna meliora ſūt q̄ i meo Tuſculāo: ſ; qd ſit ſcīr cupio. Cōſuli qdē te a Cæ. ſcribis: ſed ego tibi ab illo cōſuli malē. Q d̄ ſi aut ſit: aut futuꝝ putas: pfer iſtā militiā: & pmane: ego.n.d̄ſideriū tui ſpe tuoꝝ ꝯmodoꝝ ꝯſolabor. Sin āt iſta ſūt ianiora: recipe te ad nos. Nā aut erit hic aliq d aliqn̄: aut ſi mi⁹ una mehercle collocutio nr̄a plīs erit q̄ oēs ſamarobrinæ. Deniq; ſi te cito rettuleris: ſmo null⁹ erit. Si fruſtra diuti⁹ affueris ñ mō Laberiū: ſed ēt ſodalē nr̄; Valeriū ptimeſco. Mira.n. pſona induci pt britānici iuriſcōſulti: hæc ego nō rideo q̄uis tu rideas. Sed de re ſeueriſſima: tecū ut ſoleo iocor. Remoto ioco tibi hæc āiciſſimo aio p̄cipio: ut ſi iſtic mea cōmēdatione tuam dignitatē obtinebis:

rei haud deſtitit: quo ad heduoꝝ gentē: q aduerſus bellum ſuſceperant: deuicit: hi ſuperiore tpe fratres ſe Ro.p̄dicantes magnificentiſſimis habebant̄ honoribus &c. ¶ Aut cō.ſi quid fuerit quod doleas. ¶ Aut conſi.ſi quid agendū deliberabis. ¶ Aut re.i.opera: ſi quid min⁹ p te efficere potens. ¶ Iuuero: pro iuuabo.

Niſi: hortat̄ Ci. Trebatiuȝ hac epl̄a: ſicut & ſuperiori: ut libēter abſit ab urbe: p̄ſerti tot ſeditiōib⁹ & tumultib⁹ ciuilibus: deinde latēter inuitet agat diligēter rē ſuā. ¶ Profectus eſ.diſceſſiſſes. ¶ Antea: & alias ſuperiori Interre-
tpe. ¶ Quis de.q.d.null⁹. ¶ Tot Inter.tot ſedi- ges
tiōibus q̄ ſiūt īter regnoꝝ cā. Interreges āt dicti ſunt ꝓprie apud maiores cētū patres: q mortuo rege Romulo donec ali⁹ rex crearet̄: rēp. gubernabāt: ex iis.n.unus auctore Feneſtella decernebat̄: cuius qnq; dieꝝ ſpatio finiret̄ impiū: & ita p totū annū oēs finiebāt impiū: apud minores uero Rōanoꝝ: quū reip.cā abeſſent ꝯſules neq; cōitiisītereſſe poſſēt: q initio creati ꝯſules eēnt: ſi dictatorē cōitioꝝ cā dici nō potuiſſet: res ad Interregnū deducebat̄: ac p Interregē cōſolaria cōitia habebāt̄: hæc igit̄ interregna nūcītelligit Ci. in qb⁹ quū eēnt diſcordiæ dicit nō deſideratos iuriſcōſultos: qa eoꝝ dictis & iuſſis ñ paret̄.
¶ Vñ: a qbus aduerbiū ꝓ noie: ut gen⁹ uñ lanū. ¶ Dederim: p dabo. ¶ A ſin.qm̄ quū multi eligerent̄: ſinguli tñ impabāt: & ius reddebāt. Vnde
¶ Binas: iocat̄: quū uix una p qnq; dies poſſit peti. ¶ Satis: qa fortaſſe hoc nō poterat p leges fieri. ¶ Sed he.iā incipit familiarius agere: & iocari cū Tre. ſcripſerat.n. quēadmodū ei magna fides a Cæ.hēret̄. ¶ Hæc ſi: qd uideo te iocari. ¶ Meliora: q̄ in meo tuſculāo ubi eras triſtior: & non poteras iocari. ¶ Quid.ſ.q; ita iocens.
¶ Cōſuli: de iure uñ iuriſcō.dñr & iuriſcōſulto Cōſuli
iū trīſa: qa īterrogabāt̄ & rñdebāt. ¶ Cōſuli ab iuriſcō-
il. alluſit ad uerbū: qd duo ſignificat: īterrogari ſultus
& cōſiliū dare ſiue ꝓuidere: ſed i poſtrēo iūgit̄ Suſtulit
datiuo: hoc āt dicit: malē qd Cæ.ꝯſuleret tibi q̄

cōſulere.i.ꝓuideret tibi q̄ īterrogaret te: facere aūt locamur p hmōi uerba homōytma tale ē i Neronē diſtichū. Quis negat æneæ magna de ſtirpe Neronē. Suſtulit hic matrē: ſuſtulit ille patrē: nā ſuſtulit & portauit & interſecit ſignificat. ¶ Quod.q̄ res: ut tibi ꝯſulat. ¶ Perfer: tolera. ¶ Iſtā mi.iſtū laborē militiæ: & cōmorādi in caſtris. ¶ Ego.n.talis fuit in ſupiore epiſtola ſni ai ſic.n. tibi pſuadeas uelim unū mihi eſſe ſolatiū quare facilius poſſim pati te eē ſine nobis: ſi tibi eē id emolumēto ſciā. ¶ Deſideriū: abſentiā tuā. ¶ Iſta ſunt ina.i.ſine emolumētis. ¶ Recipe te: reuertere. ¶ Aut erit hic ali.i.aut hic aliqd cōmodū cōſeq̄ris. ¶ Aliqn̄: tādeȝ aliquo tpe. ¶ Aut ſi mi.ſ.ent aliqd emolumēti. ¶ Samarobrinæ.i.q̄ſi oēs urbes talis q̄lis ē ſamarobrina ſi multæ eēnt Samarobrinæ: ē.n. Samarobrina urbs Britāniæ. ¶ Rettuleris: receperis i patriā. ¶ Sermo nul.enim nemo de te loquet̄: oīb⁹ linguā auelles. ¶ Diutius: p lōgū tp̄s. ¶ Fruſtra: qn aliqd emolumētū cōſeq̄ris. ¶ Nō mō La.eqtē Romanū uiꝝ magnæ libertatis in loq̄ndo: q neq; Cæſari pepcit: acerrimis uerbis in eū inuectus: cū iā admodū ſenex luſſus eēt a Cæſare agere mimos: ut ſcrib. Mac. in ſaturna. ¶ Sed ēt Vale.q licet ſit moleſtior in loq̄ndo: tñ ſi diu abſueris: qn aliqd agas: te male dictis lacerabit. ¶ Mira.n. hoc dicit ſicut repſentant̄ pſonæ ex comœdiis ad iocū & delectationē: ita ſument pſonā tuā ad ridendū. q.d. poterūt facere de te comœdiā & adducere pſonā tuaȝ quaſi p pſona comica qua rideant. ¶ Britānici iuriſcō.i.tui q in britānia fuiſti. ¶ Sed de re ſeueriſſima.i.de re grauiſſima & nō negligentia. ¶ Remoto io.i.ſine ioco.i.ut ſerio loquar. ¶ Præcipio: non iubeo: ſed potius ad moneo te: do tibi hoc p̄ceptū. ¶ Mea cōmendatione: quia Cæ.pp cōmendationē meam te charum habeat. Sama-robrina Laber⁹

præferas noſtri deſideriũ:honeſtatẽ & facultatẽ augeas:Sin ãt iſta frigebũt:recipias te ad nos. Oĩa tñ q̄ uis etiã tua uirtute ꝓfecto:& noſtro ſũmo erga te ſtudio cõſequere.

M.T.C.Trebatio.S.D.

MIrabat qd eẽt ꝙ tu mihi mittere lr̃as intermiſiſſes:ĩdicauit mihi Pãſa me9 Epicureũ te eẽ factũ. O caſtra ꝑclara. Quid tu feciſſes:ſi te Tarentũ & nõ Samarobrinã miſiſſem:iã tũ mihi ñ placebas quũ idẽ ĩtuebare:qđ Ethicius familiaris me9:ſed quonãmõ ius ciuile defẽdes: quũ oĩa tua cã facias ñ ciuiũ. Vbi porro erit illa formula fiduciæ:ut iter bonos bñ agier oportet. Quis.n.ẽ q faĉ nihil niſi ſua cã. Q đ ius ſtatues cõi diuidũdo:quum cõe nihil poſſit eẽ apđ eos:q oĩa ſua uoluptate metiunť. Q ũo at tibi placebit Iouẽ lapidẽ iurarẽ:quũ ſcias iratũ eſſe Iouẽ nemini poſſe. Quid porro fiet populo Vlubrano:ſi tu ſtatueris πολιτευεσται non oportere? Quare ſi plane a nobis deficis moleſte fero. Sin Panſæ aſſentari cõmodũ ẽ ignoſco mõ:ſcribe aliqñ ad nos qd agas:& a nobis qd fieri aut curari uelis. Vale.

M.T.C.Trebatio.S.D.

ADeo ne iniuſtũ me eſſe exiſtimaſti: ut tibi iraſcerer quod parũ mihi cõſtans:& nimium cupidus decedẽdi uidereř. Ob eamq; cauſam me arbitrarere litteras ad te iam diu non miſiſſe. Mihi ꝑturbatio animi tui:q̃ primis lr̃is ꝑſpiciebã moleſtiaȝ attulit. Neq; alia fuit ulla cauſa intermiſſionis lr̃arum:niſi ꝙ ubi eẽs plãe neſciebã hic tu me ẽt inſimulas:nec ſatiſſactionẽ eam accipis. Audi

¶ Præferas de.no.i.æquo aĩo feras nobis careř. ¶ Honeſtatẽ:honorẽ & dignitatẽ. ¶ Facultatẽ:utilitatẽ. ¶ Iſtæ dignitas & facultas. ¶ Frigebũt:ceſſabũt:deerũt tibi. Teren.nimiũ hi hoĩes frigent. ¶ Omnia q̄ uis.i.quæcũq; cupis ẽt maxima & difficillima. ¶ Studio:amore:& fauore:qui non deſiſtemus te cõmendari Cæſari.

m Irabar:Intellexerat Ci.Trebatiũ effectũ epicureũ:quod qđ ẽ oĩ dit eſſe turpiſſimũ ꝑſertim iuriſcõſulto:quem æquũ eſſe decet qd eſſe non poterit:ſi oĩa ſua utilitate metietur:ſicut faciunt epicurei:& licet ſimulet ſe iocari:tñ ſerio loquitur. ¶ Epicureum:& hæc erat cã quare litteras intermiſeras:quia iſta ſecta nullũ oĩno uult laborem. ¶ O caſtra ꝑclara:ironice.q.d.ubi quũ deberes eſſe factus laborioſus tradidiſti te delitiis:& uoluptatibus. ¶ Quid tu feciſſes.q.d.multo mollior & delicatior factus eſſes. ¶ Si te tarentũ miſiſſem:q̄ ciuitas eſt Calabriæ primũ a Tara filio Neptũni cõdita & nominata:ut uoluit Serui9:deinde a Phalãto octauo ab Hercule expulſis ueterib9 incolis occupata & habitata. Inde Virgi. Hinc ſinus Herculei:ſi uera ẽ fama Tarenti cerniť:ſunt ãt ciues eius urbis admodũ đlitioſi. Inde Iuue.dixit: Atq; coronatũ & petulãs madidũq; Tarẽtũ. ¶ Nõ Samarobrinã:q̄ eſt magis barbara & ruſtica: & q̄ minus inuitat ad uoluptates. ¶ Idẽ intuebare:idẽ ſpectabas:habebas eãdem ſñiam. ¶ Quod ethicius:hic.n.ſentiebat uoluptatẽ eſſe appetendam. ¶ Quonãmõ.q.d.nullo mõ. ¶ Tua cauſa:epicurei.n.dicunt fugiendas eſſe multas amicitias: qm̄ nõ poſſint eſſe ſine laboribus:& eſſe cõſulendũ ocio & utilitati propriæ. Non ciuiuȝ ſ.cauſa:quũ đcet oĩa referri ad utilitatẽ ciuiũ:& obliuiſci cõmodũ noſtrorũ ſi uolumus uiri boni & iuſti eſſe:ut ipe Cice.in primo officiorum. ¶ Porro:deinde. ¶ Illa formula fiduciæ.i.lex fiduciaria. ¶ Inter bonos bene agier.i.ut inter bonos ſeruetur æquitas & iuſtitia: uidetur iniuria:formula autem pro lege & inſtitutione ponitur:Cice.in tertio officiorũ. ¶ Nondum.n.aquillus protulerat de dolo malo formulas. ¶ Inter bonos bene agier:uerba ſunt iuris:ut ideȝ Cice. oſtendit loco ſupradicto in tertio officioruȝ:ubi tractatur plenius hæc materia. ¶ Quis eſt? pro qualis eſt:quaſi diceret ſimillimus pecoribus:q̄ natura prona & uentri obedientia finxit:non.n. interrogat de ſubſtantia:ſed de q̄litate:ergo nõ eſt quis:quaſi diceret nullus: ſicut quidaȝ male interꝑtantur:nam multi ſunt. ¶ Cõmuni diuidundo:diuiſioni rerũ cõmunium: quæ quo iure diuidebantur:tractant iuriſcõſul.titulo de reruȝ diuiſiõe. ¶ Quod ius:quaſi diceret peſſimũ & iniquiſſimum. ¶ Nihil cõe:ſed potius oĩa propria. ¶ Iouem lapidem:lapidẽ ſilicẽ tenebant iuraturi per Iouȝ:hæc uerba dicẽtes. Si ſciens fallam:me dieſpiter ſalua urbe arceq; bonis eiciat:ut ego hunc lapidẽ auctor Feſtus Põpeius:dicit ergo nunc Iouẽ lapidẽ.i.q repræſentat Iouẽ. ¶ Iouȝ:eſſe iratũ nemini poſſe: qa epicurei tenent: & arcte defendunt deos non curare mortalia:ut Nec curare deum credis mortalia:nec ꝑcibus aut ira moueri. ¶ Vlubrano:eſt.n.ulubiæ ciuitas Italiæ ubi fortaſſe habebat Trebatius agros & res ſuas:de ea Iuue. Vacuis edilis Vlubris. Hora. Eſt ulubris animus: ſi te non deficit æquus. ¶ Quid fiet.ſ.a te.q.d.peſſime & iniuſtiſſime. ¶ πολιτευεσται.i.adminiſtrare rẽpu.uerſari in rebus ciuilibus. ¶ Si deficis a nobis:tractũ eſt a ſubditis:qui dicũtur a dominis deficere: quũ deſcedunt ab eorum gubernatione & imperio. ¶ Plane:oĩno. ¶ Sin eſt cõmodũ:ſi tibi eſt utile. ¶ Aſſentari Panſæ:blandiri Panſæ:& ei dicere ꝙ ſis factus epicureus:quũ non ſis:ut ei cõplaceas:quoniã & ipſe gaudet uoluptate:uel ſi Panſæ eſt cõmodum aſſentari.ſ.mihi ſed nunc poſteriorem ſenſum minus probo. ¶ Modo:dummodo.

(Tarẽtũ) (Formula) (Iouem lapidẽ) (Vlubræ)

a Deo ne:qa reꝑhenderat Ci.Trebatiũ ꝙ eẽt tã cupid9 redeũdi Romã:& poſtea intermiſerat diu ad eũ lr̃as. Exiſtimauit Trebatius eũ ſibi iratũ fuiſſe:& ppea intermiſiſſe ad eũ ſcribere:qd quidẽ oſtendit Ci. nõ fuiſſe cãm ſuæ intermiſſionis lr̃arum:ſed quod ignorabat ubi eſſet. Deinde cũ eo iocatur appellãs eum ſuperbũ. Poſtremo hortatur ut caueat illos populos:& præcipue treuiros:quos audit eſſe feros. ¶ Parum conſtans:idest aliquantulum inſtabilis. ¶ Perturbatio animi tui:quem pœnitebat in iſta loca profectum eſſe. ¶ Hic:nunc uel in hoc. ¶ Inſimulas:accuſas. ¶ Satiſſationẽ:excuſationẽ. ¶ Audi Te.mi:blandiť ei ut æquo ferat ꝙ ſupbus

ſerat q̄ ſupb⁹ appelleť. ❡ Teſta. appellabať.n.Tre.Teſta: ut iſra: ego tū Scæuolæ & Teſtæ aſſentior. ❡ Vtrū.i. es ne magis ſupbus: qa factus es diues: an qa Cæſar te cōſulit.i.interrogat: & a te cō ſiliū capit. ❡ Pecunia facit ſupbiorē: ſic Teren. Quia paulū tibi acceſſit pecuniæ: elati ſunt ai. ❡ Moriar: dicit Ci. ſe cognoſcere. Treba. ita eſſe glorioſum: ut malit cōſuli a Cæ. q̄ ditari. ❡ Moriar: mos eſt dicendi quū uolumus aliqd affirmare ita eſſe. Inaurari
❡ Inaurari: auro impleri: uel ditari. ❡ Si uero.u.eſt.ſ.q̄ te ↄſulat: & te iauret. ❡ Quis te feret: quis te tollerabit. q.d. nullus: qa efficeris ſupbiſſim⁹. ❡ Qui po.ſ.o. qa ſū patiētiſſim⁹. ❡ Nō in.i. libēter: ſcripſerat.n. poſtea Trebatius ſe libēter eſſe foris: quū initio longe aliter ſcripſiſſet. ❡ Vt.il.ſ.q̄ eſſes aio pturbato & inuito. ❡ Sic hoc: q̄ nūc non ſis inuitus. ❡ Tantū: ſolū. ❡ Artificiū: induſtria uel ſciētia legū: tuuȝ ius ciuile. ❡ Iſtic: in iſtis regionibus: ubi tu es.

mi teſta utrū ſupbiorē pecunia te faciat: an q̄ te impator cōſulit: moriar ni: q̄ tua gloria eſt puto te malle a Cæ. ↄſuli q̄ inaurari. Si uero utrūq; ē qs te feret pter me: q oīa facere poſſum? Sed ut ad rē redeā: te iſtic inuitū nō eē uehemēter gaudeo: & ut illud erat moleſtū ſic hoc iucūdū. Tm̄ metuo ne artificiū tuū tibi par; pſit. Nā ut audio iſtic nō ex iure manu cōſertū: ſed ferro magis repetūt: & tu ſoles ad uim facundiā adhibeř. Neq; ē q̄ illā exceptionē interdicto ptimeſcas: q̄ turpior in oibus armatus ñ ueneris: ſcio.n. te nō eē pcacē i laceſſendo: ſed ut ego quoq; te aliqd admonēdā de nr̄is cautōib⁹: treuiros uites cēſeo: audio capitales eē: mallē auro argēto ære eēnt: ſed alias iocabimur. Tu ad me de iſtis reb⁹: oibus ſcribas uelim q̄ diligētiſſime. iiii. nonas Martias. Vale.

M.T.C. Trebatio. S.D.

Hryſipp⁹ Vectus Cyri architecti libertus
c fecit: ut te nō immemorē putarem mei: ſalutem.n. mihi tuis uerbis nūciarat. Valde iam lautus es: q grauere lr̄as ad me dare: hoī pſertī ppe domeſtico. Q̄d ſi ſcribere oblitus es: min⁹ multi iā te aduocato cā cadent. Si nr̄i oblit⁹ es: dabo opam: ut iſtuc ueniā anteq̄ plāe ex aīo tuo effluo. Sin æſtiuorum timor te debilitat: aliqd excogita tu feciſti d Britannia: illud qdē plibenter audiui ab eodē Chryſippo te eſſe Cæſaris familiarē. Sed mehercule mallem id qd̄ erat æqus de tuis rebus ex tuis litteris q̄ ſæpiſſime cognoſcerē. Quod certe ita fieret: ſi tu maluiſſes beniuolentiæ q̄ litiū iura perdiſcere. Sed hæc iocati ſumus & tuo more & non nihil etiam noſtro.

❡ Non ex iu.m.cō.i. nō ex legitimis actionib⁹: & ex iure ipſo. Ex iure manu cōſertū Inqt. A.G. Ex iure mãu cōſertum
II. nl. noctiū atticaȝ: uerba ſunt ex antiqs actionib⁹ &c. qui uult uidere cām & originē horum uerborū uideat ipm Gelliū libro pdicto: a quo multis uerbis declarantˀ. ❡ Sed.m. poti⁹. ❡ Ferro: armis. ❡ Adhibere fa. ad uim: q̄ nō hȝ locū: ut Ennius. Pellitur e medio ſapientia: ui geritur res. Spernitˀ orator bonus: horrid⁹ miles amatˀ. Haud doctis dictis certātes nec maledictis. Miſcent iter ſe inimicitiā agitātes. ❡ Nō ex iu.ma. con. ſed magis ferro rē repetūt regnūq; petunt: uadunt ſolida ui. a qbuſdam legitˀ & tu ſoles ad uim faciendā adhiberi: qd minus pbo: neq;.n. eſt cōſentaneū iuriſconſultū ad uim inferendā adhiberi: ſed potius. ❡ Facūdiā: eloquentiā ornatum & grauitatem uerborum: q̄ nō proſunt inter arma ut ex uerbis Ennii declaratˀ: & Ci. Silent.n. leges inter arma. ❡ Neq; eſt.i. non oportet. ❡ Exceptiōes: ſunt.n. exceptiones qdaȝ prætoriæ ut iuriſconſulti declarant. ❡ Interdicto: interdicta dicebanˀ formæ & cōceptiones uerborū: quibus ptor aut iubebat aliquid fieri: aut phibebat: & dicitˀ interdū prohibitio a poſſeſſionis turbatione. ❡ Prior: anteq̄ prouocaretis: nā grauius puniendus eſt qui incipit contentioneȝ aliquam: q̄ qui ſuperuenit iam inceptæ. ❡ Procacem: impudentē. ❡ In la. in prouocando & irritando alios. ❡ De noſtris cautio: quia cautiōes ppriæ dicuntur legales: ideo nunc Cice. dixit de noſtris. q.d. quæ non ſunt legales: ſed tantū oratoriæ. ❡ Treuiros: ineptias quorundaȝ: qui hoc loco expoſuerunt treuiros quoſdā fuiſſe: qui auctoritatem iudicandi non haberent: niſi tres ſimul eſſent: & præerānt rebus capitalib⁹: o ſupremam ingnorantiā: hi triumuiri non treuiri dicebantur: nā treuiri de quibus nunc Cicero dicit: populi ſunt Galliæ tranſalpinæ. Luca. Te quoq; lætatus ueniſſem in prælia treuir: & de his Cæſar in commentariis. ❡ Capitales: ideſt manu promptas ad cædem: id enim ſignificat interdum capitalis: interdum autem dignum puniri capite. ❡ Malle: mauro: nō eſt intelligendum: mallem eſſe capitales auro: ſed mallem auro contenderent uel carerent. ❡ Alias: alio tempore.

Facūdia Exceptiones Interdicta Cautiones Treuiri Capitales

Hryſippus: oſtēdit ſe conqueri Cice. iocoſe & familiariter de Trebatio: q̄ nihil ad eū ſcriberet: ſed tamē
c re uera ſerio eum accuſat. ❡ Architecti: principis fabrorum. ❡ Tuis uerbis: tuo nomine. ❡ Valde iam lautus es.i. ualde delicatus: & irridet eū Cice. & latenter accuſat. ❡ Qui grauere: quē pigeat. ❡ Quod ſi: hoc dicit Cice. ſi oino oblitus es ſcribere ita ut amplius neſcias: nō erit amplius aduocatus. & pauci perdēt litem te aduocato: ſin aūt es oblitus tātūmodo ſcribere ad me: ueniam ad te anteq̄ excidaȝ penitus ex memoria tua. ❡ Minus multi: nō multi: pauci. ❡ Cadent cā: amittent litē: quod faciunt qui non recte egerint. ❡ Te adte litem agente. ❡ Noſtri: mei Ci. ❡ Effluo: excido. ❡ Si æſti. confutat aliam cām quā poſſet afferre trebatius. ❡ Timor æſtiuorū: timor cōmorandi in æſtiuis. ❡ Excogita: inueni: meditare. ❡ Vt feciſti de Britānia: in qua ne morateris cās inueniſti. ❡ Mallem ex tuis litteris.ſ. q̄ ex uerbis alioruȝ. ❡ Cognoſcerem: deeſt ut cognoſcerem. ❡ Id qd erat æqui.i. id quod magis decebat: nam debueras tu potius ſcribere de rebus tuis. ❡ Iura beniuolentiæ q̄ litium.i. ſi ita uoluiſſes ſtudere quomodo ſeruetur beniuolētia: ſicut didiciſti quomodo agant lites.

q Vam ſint:primū moleſte tulerat Ci.ut uiſum ē ſupius:ꝙ Trebatius inuitus eēt in Gallia:nunc āt ſibi ēt moleſtū eē dicit:ꝙ ſcripſerit ſe libēter eē:ꝙ qdē uidenť eē ꝯtraria:ſed hoc ex amore fieri aſſerit.❡ Quāſ q̄tum.❡ Moroſi:uariis moribus mutabiles. ❡ Quia.o.q ꝓſequunť aliquē amore. ❡ Vel.i.maxime. ❡ Pungit:offendit:diſplicet mihi.❡ Neq;.n.rõ primæ pris q̄re moleſte ferret:ꝙ inuitus eēt cū Cæſare.❡ Non dele.cõ.mea.i.nõ hre cõmendationē meā gratam:qd ita eſſe uidebať:qñ uolebas ea uti.❡ Et nunc:rõ ſecundæ partis.❡ Sine me.i.me abſente:uellez.n.ut eſſemus una.❡ Malo:potius.❡ Hoc deſide.abſentiæ. ❡ Quæ ſpero:honorē & facultates.❡ Veniſti in fa.iudicio tuo non caſu feciſti eū tibi amicū & es familiaris.❡ Qui:Marius. ❡ Quod iucundius ſit.ſ. ut diligaris ab ipſo Mario tali uiro.

i N equo troiano:cupiebat Trebati⁹ cito cõſeq aliquē magiſtratū: qd quū fieret ſeri⁹ q̄ uolebat:q̄ſtus fuerat de Ci.q eū miſiſſet i ꝓuinciā ubi tātopere nihil adhuc egiſſet:ad qd Ci.rñdet ſatiſfaceť. Deīde petit ut ſcribat qñ in Italiā uēturus ſit.Poſtremo dicit ſe intellexiſſe a Balbo eū futurū diuitē:ſed cupe itelligere qūo itelligat diuitē:an opinione phica: an opinione cõi & maxime Rõanorū.❡ In equo tro.nomē eſt tragœdiæ: ut diximus ſupra epła prima huius lib.vii. ❡ In extre.in fine. ❡ Sero ſa.i.hois ſero cognoſcūt qd utile ſit:quū nõ pñt ꝓuidere:eſt āt ſnia in oēs quos facti minus cõſiſiderati pœnitet:ſicut troianis accidit q ſero cognouerunt non fuiſſe fidendum æquo & hoſtibus:hanc ſententiā greci ſic dicunt.αφωννπτιος ἔγνω.i.paſſus ſtult⁹ cognouit.❡ Tu tñ:accõmodat ſniam Trebatio p ꝯtrariū. Pigebat.n.eū expectare opportunitatē tpis:quo ſibi a Cæſare ꝓuidereť:quare dicit eū nõ ſero ſape:qa cito uellet rebus ſuis cõſulere. ❡ Non ſe.ſubaudi ſapis: deeſt.n.uerbū.❡ Primas illas.ſ.lřas tuas.❡ Rabioſulas:aſperas mordaces:& ꝓ me conq̄renť uahemētius.❡ Fatuas:inſipidas.neq;.n.orat iuſta cā quærelæ:dñr.n.fatui multū loquētes: & q nec qd ipſi:nec qd alii ſanť intelligunt.Deinde ſcripſarat Trebatius ſe fuiſſe Cæſari i britānia fideliſſimū:ſicut olim fuerat filoctetes Herculi:q fuerūt amiciſſimi:nota eſt fabula. ❡ Nõ mi.q̄ philo.i.nõ minus fidelē:& ſociū Cæ.q̄ philoctetes Herculi.❡ Nõ repræ.i.laudo liptote.❡ Inie
Vſque quaq; ctus:impoſitus Incluſus.❡ Vſq; quaq;:aſſidue: ſp.❡ Tælū:trāſlatio eſt:tælū.n.ꝓ defenſiõe ponit & tutamie.❡ Acerrimū:ualidiſſimū.❡ Foris:apud alios extra domū meā.❡ Nõ defuiſſ;: in cœna.i.ei obtēperaſſez.❡ Cui:Gn.Octauio. ❡ Aliquotiēs:ſæpiuſcule. ❡ Oro te:interrogantis ē. ❡ Quis tu es.ſ.q uelis hēri in cœna apd te talē:q̄lis ego ſū.❡ Sed meher.ut uitet arrogātiā oñdit Ci.ſe potius ea uerba loco q̄ ſerio dixiſſe.
Bellus ❡ Extra io.i.ſine ioco.❡ Bellus:nõ pulcher In-
Ecquid teiligiť:ſed bonus eſt.n.bellus diminutiuū a bono.

Te ualde amam⁹:noſq; a te amati tū uolum⁹: tū ēt cõfidimus. Vale.

M.T.C.Trebatio.S.D.

QVā ſint moroſi q amāt:uel ex hoc ītelligi põt:qd moleſte ferebā añ a te inuitū iſtic eē. pūgit me ruſ⁹ qd ſcribis te eē iſtic libēter. neq;.n.mea cõmēdatõe te ñ dlectari facile patiebar: & nūc āgor q̄ꝗ tibi ſine me eē iucūdū. Sed tñ hoc malo ferī nos deſideriū:q̄ te nõ ea q̄ ſpo cõſeq. Q ď uero ī.C.Marii ſuauiſſimi doctiſſimiq; hoīs familiarē ueniſti:nõ dici põt q̄ ualde gaudeam:q fac:ut te q̄ maxime diligat.Mihi crede nihil ex iſta ꝓuincia potes quod iucundius ſit:deportare.Cura ut ualeas.

M.T.C.Trebatio.S.D.

IN equo Troiano ſcis eē ī extremo:ſero ſapiūt.Tu tñ mi Vetule nõ ſero primas illas rabioſulas ſat fatuas dediſti. Deīde qd in Britānia ñ min⁹ q̄ Philoctetē te ꝓbuiſti:plane ñ repħēdo.Nūc uero i hybernis iniectus mihi uideris.Itaq; te cõmouere ñ curas:uſq;q̄q;: ſape op;:id erit tælū acerrimū: Ego ſi foris cœnitarē.Cn.Octauianū familiari tuo ñ defuiſſ;:cui tñ dixi quū me aliquotiēs īuitaret:oro te qs es tu? S; mehercule extra iocū hõ bell⁹ ē. Vellē eū tū adduxiſſes. Quid agatis:ecqd in Italiā uēturi ſitis hac hyme:fac plane ſciā.Balb⁹ mihi cõfirmauit te diuitē futurū.Id utrū Romāo morē locutus ſit: bñ nūmatū te futurū:an qūo ſtoici dicūt:oēs eē diuites q cœlo & terra frui pñt poſtea uidero.Qui iſtinc uēiūt:ſupbiā tuā accuſāt:ꝙ negēt te pcūctātibus rñdere.Sed tñ ē ꝙ gaudeas.Cõſtat.n.inter oēs neminē te uno Samarobrinæ iuris pitiorē eē.

M.T.C.Trebatio.S.D.

EX tuis lřis &.Q.fratris gratias egi: & te

no.❡ Ecquid.i.an:uel ne:uel nunqd.Donat⁹ in Eunuchū. ❡ Romāo more:Romani.n.q pecuniis abundāt:eos diuites dicūt.❡ Bene nūatū bene pecunioſum.Hora.At bene nummatū decorat ſuadela uenuſq;. ❡ Frui cœlo & terra.i.uita.Virgi.Quem ſi fata uirū ſeruant:ſi ueſciť aura:ætherea.❡ Percūctantibus:interrogantibus: ſic ſupra ad.L.Valer,Qui iſtinc ueniūt partim te ſuperbū dicūt:ꝙ nihil rñdeas.❡ Sed tñ eſt:deridet eū Ci.nulla.n.aut parua laus eſt inter impitos peritiſſimū iudicari.❡ Samarobrinæ:ubi nullus ē q iuris cognitionē hēat.
Iuriſperitus ❡ Iuriſperitiorē.i.q melius intelligat ius ciuile:is.n.dř iuriſperitus.Hora.Agricolā laudat Legū iuriſq; peritus.

e X tuis:opa.Qu.fris Ci.Trebatius q antea inuitus fuerat in Gallia:mutauerat aīum:& ſcripſerat ſe libēter eſſe:de quo dicit Ci.ſe egiſſe gřas.Qu.fratri ſuo:& laudate ipſum Trebatiū:q conſtantis animi eſſe cœpit.Deinde dicit ſe ferre eius deſideriū ꝓpter eius utilitatē:& cõmemorat q̄ diligenter eum cõmendauerit Cæſari:& quanti fecerit Cæſar cõmendationes ſuas.Itaq; eum hortatur ut fruatur commoditate & hominis & temporis & loci.❡ Ex tuis litteris:propter tuas litteras quibus ad me ſcripſiſti te ab eo adiutum fuiſſe.

❡ Aliqñ:tandem.

aliquãdo collaudare poſſum:quod iam uideris cer‐ta in ſententia conſtitiſſe. Nam primorum mẽſium litteris uehementer cõmouebar:& mihi interdũ pa ce tua dixerim:leuis in urbis urbanitatiſq; deſiderio interdũ impiger:interdũ timidus in labore militari: ſæpe autẽ etiam quod a te alieniſſimus & ſubimpu‐dens uidebare:tanq̃ enim ſyngrapham ad impera‐torẽ non epiſtolam attuliſſes:ſic pecunia ablata:do mũ redire properabas. Nec tibi in mentẽ ueniebat eos ipſos:qui cũ ſyngraphis ueniſſent Alexandriã: nullum adhuc nũmum auferre potuiſſe. Ego ſi mei cõmodi rationẽ ducerem:te mecũ eſſe maxime uel lem.N.n.mediocri afficiebar uel uoluntate ex con‐ſuetudine nr̃a:uel utilitate ex cõſilio atq; opera tua: ſed quũ te ad adoleſcẽtiã tuam in amicitiã & fidem meam contuliſſes:ſemp te nõ modo tuendũ mihi: ſed etiam augẽdum atq; ornandũ putaui. Itaq; quo ad opinat⁹ ſum me in ꝓuinciã exiturum: quæ ad te ultro attulerim meminiſſe te credo. Poſteaquã mea mutata eſt ratio:quũ uiderem me a Cæſare honori‐ficentiſſime tractari:& unice diligi:hominiſq; libe‐ralitatẽ ĩcredibilẽ & ſingularẽ fidem noſſem:ſic.n. te cõmẽdaui & tradidi:ut grauiſſime diligentiſſime‐q; potui. Quod ille ita & accepit: & mihi ſæpe lr̃is ſi gnificauit:& tibi uerbis & re oſtendit mea cõmen‐datione ſeſe ualde eſſe cõmotum. Hunc tu uirũ na‐ctus:ſi me aut ſæpe aliqd aut uelle tua cauſa putas: ne dimiſeris:quæ te forte res aliquando offenderit: quũ ille aut occupatiõe:aut difficultate: tardior erit tibi uiſus:pferto: & ultima expectato: q̃ ego tibi & iucũda & honeſta præſtabo. Pluribus te hortari nõ debeo. Tantum moneo neq; amicitiæ confirman‐dæ clariſſimi & liberaliſſimi uiri:neq; uberioris pro‐uinciæ:neq; ætatis magis idoneũ tẽpus hoc ſi ami‐ſeris te eſſe nullum unquam repertutũ. Hoc ut uos ſcribere ſoletis in ueſtris libris:idem. Qu. Cornelio uidebatur. In Britanniã te profectum non eſſe gau deo:& quo labore caruiſti:& ego te de reb⁹ illis nõ audiam. Vbi ſis hyematurus:& qua ſpe aut condi‐tione perſcribas ad me uelim. Vale.

M.T.C.Trebatio.S.D.

¶ Aliqñ tandem. ¶ Conſtitiſſe:feciſſe conſtantiã confirmatũ eſſe. ¶ Primorũ menſiũ:qbus in prouinciã pfe ctus fuetas ¶ Cõmouebar:indignabar. ¶ Pace tua di.honeſtus rep̃hendi mos pri⁹ captata uenia. ¶ Pace tua i.tua uenia:te nõ iraſcente. ¶ Leuis:mutabilis. ¶ Vrbanitatis:uitæ ciuilis uiuẽdi in urbe. ¶ Impiger:ꝓmptus. ¶ Timidus:ecce leuitas:qa qui impigrũ ſe interdũ oñdebat:interdũ timidus uidebat̃. ¶ Sæpe ẽt:ſubaudi cõ mouebar. ¶ Alieniſſimus a te.i.extra te & fere ſine rõne:neq; is q eſſe conſuetas. ¶ Subimpudẽs.i.aliq̃tulũ ſi‐ne uerecundia. ¶ Tanq̃.n.probat q uideret̃ ſubimpudẽs:qa uoluiſſet ſtatim ditari a Cæſare:tanq̃ attuliſſet ad eum ſcædulã & ſcriptũ aliqd de accipiendis pe cuniis & non lr̃as cõmẽdatitias. ¶ Syngraphã: ſcriptũ de capienda pecũia faciẽs fidẽ. ¶ Abla‐ta:quaſi arrepta & ſubito accepta. ¶ Nec ueniebat in mentem.i.nec cogitabas. ¶ Alexandriã: ubi ſcripti fuerãt milites. ¶ Ego:oñdit Ci.ſe fere deſiderũ Trebatii pp eius utilitatẽ:nam ſi ſua3 reſpiceret:deberet magis optare eius pſentiã. ¶ Ducerẽ rõnem mei cõmodi.i.ſi reſpicerẽ & æſtimarẽ cõmodũ meum. ¶ Mecũ:apud me. ¶ Ex cõſuetudine:ex ꝯuerſatione:& cõſilio qd mihi dabas utiliſſimũ. ¶ Opera:auxilio:qd mihi præſtabas. ¶ Cõtuliſſes te:dediſſes te. ¶ Tuendũ:defendendũ. ¶ Ornãdum:i dignitatibus decorandũ. ¶ Ex quo.ſ.ſpe. ¶ Id opinat⁹ ſum: æſtimaui. ¶ In ꝓuinciã:quæ erat mihi decreta. ¶ Exiturũ:profecturũ Roma. ¶ Ratio:inſtitutio. ¶ Eſt com.qa decreui nõ exire in ꝓuinciã. ¶ Tradidi:ei⁹ fidei credidi. Vir.nuper mihi tradidit ægon. Hora.in epiſtolis.ſ.ut tibi ſe laudare & tradere cogeret:& ipſe ſupra ad Cæſarẽ: Totũ3 deniq; hoiem tibi trado. ¶ Grauiſſime:honorificẽtiſſime. ¶ Quod:quã rẽ.i.q ei recõmẽdauerim3 & tradiderim. ¶ Accepit:charũ hũit. ¶ Verbis: dicẽdo tibi. ¶ Et re.i.effectu qa te muniũ ſubleuauit. ¶ Hũc talẽ. Vir. Hũc ego te Euryale aſpicio. ¶ Nact⁹:q inueniſti. ¶ Ne dimiſeris:p ne dimittas.i.ne relinquas. ¶ Et ſi:duæ ptes ſunt. ¶ Offenderit te:diſplicuerit tibi:affecerit te moleſtia. ¶ Occupatiõe:quũ erit intẽtus maiorib⁹ negociis. ¶ Aut dif.quũ erit durior i te admittẽdo:& quũ ñ ita tibi aſſequet̃ ut uelles. ¶ Perferto:tolerato. ¶ Vltima:finẽ. Eſt aut optimũ pcep tũ ad eos:q apud magnos uiros uiuũt ut tolerẽt:ſi q̃ i principio munus ꝓſpera eueniũt:& expectent finẽ:qa mõ bñ agas qd differt̃:non auferr̃:quũ agas apd uiros liberales: q̃lis erat Cæſar. ¶ Iucunda & honeſta.i.& læta & plena honoris. ¶ Præſtabo:efficia3. ¶ Tm̃:ſolũmodo. ¶ Moneo te:i dico tibi. ¶ Vberioris:ditioris. ¶ Neq; æta.qa nũq̃ eris aptior laborib⁹ q̃ nũc. ¶ Vt uos:iuriſcõſulti. ¶ In ue.li.legalibus:ubi ſoletis ita dicere:hoc ſcæuolæ placet:& affirmatis ſui as uras auctoritate alioꝝ. ¶ Ide3 ui. Qu. Cor.i.idẽ exiſtimabat. Qu. Cor.i.ut tu expectares ultima:& finẽ reꝝ:quẽ tibi lætũ & honeſtu3 reddã. ¶ Te nõ eſſe ꝓfectũ:nõ iuiſſe.ſcripſerat n.Trebatius ſe noluiſſe ire in britãniã:ſed remãſiſſe in Gallia. ¶ Quod &:dicit duas cauſas eẽ quare gaudeat Trebatiũ nõ iuiſſe in britãnia3: qa Trebati⁹ labore caruit:qui fuiſſet ferẽdus in britãnia:& ipſe Ci.nõ audit Trebatiũ q̃rentẽ de illis rebus britãnicis. ¶ De rebus illis: aſperis & periculoſis. ¶ Hyematurus:manſurus hac byeme. ¶ Qua ſpe.ſ.melioris uel deterioris fortunæ. ¶ Conditione:præſenti ſtatu.

Syngrapha

Tradere

ACcepi a te aliquot epiſtolas uno tpe:q̄s tu diuerſis tpibus dederas:in qb⁹ me cætera delectarunt. Significabāt.n.te iſtā militiā iā firmo aīo ferre:& eſſe fortē uirū & cōſtantē. Quæ ego pauliſper a te ita deſideraui: non ībecillitate animi tui:ſed magis ut deſiderio nr̄i te æſtuare putarē. Quare pge ut cœpiſti:forti aīo iſtā tolera militiam. Multa mihi crede aſſeq̄re. Ego.n.renouabo cōmēdationē:ſed tpe ſic habeto ſi tibi maiori eē curæ: ut iſte tu⁹ a me diſceſſus tā fructuoſiſſim⁹ tibi ſit q̄ mihi. Itaq̧ q̄ñ ur̄æ cautōes īfirmæ ſunt:græculā tibi miſi cautionē chirographi mei. Tu me uelim de rōne Gallici belli certiorem facias. Ego uero ignauiſſimo cuiq̧ maximā fidē habeo. Sed tu ad epiſtolas tuas redeā:cætera belle. Illđ miror:qs ſolet eodē exēplo plures dar̄:q̄q̄ ſua manu ſcribit? Nā qđ in paliſeſto: laudo eqdē pſimoniā. Sed miror qđ in illa chartula fuit:qđ delere malueris quā hæc ſcribere: niſi forte tuas formulas. Nō.n.puto te meas ep̄las delere:reponas tuas. An hoc ſignificas nihil fieri frigere te: ne chartā qdē tibi ſuppeditare. Iā iſta tua culpa ē:q uerecūdia tecū extuleris: & nō hic nobiſcū reliq̄ris. Ego te balbo quū ad nos pficiſcet̄ more Romāo cōmēdabo. Tu ſi interuallū lōgi⁹ erit mearū lr̄arū: ne ſis admirat⁹:erā.n.affuturus mēſe Aprili. Has litteras ſcripſi in Pontino:quū ad uillā Metrilii Philomenis

Ccepi:quū antea Trebatius inultus eēt in pụincia:& Ci.ad quē ſcripſerat de hac re moleſtiā attuliſſet.
a Poſtea multis epiſtolis eodē exemplo ſcriptis:ut ſaltē una redderet̄ ei ſignificauit ſe iā forti aīo ferre labores militiæ & libēter eē cū Cæſare:qd qdē reſcribit Ci.ſibi eſſe gratū:& ſæpe & ab eo deſideraſſe:nō q̄ æſtimaret eum eē aīo imbecilli.ſed fortaſſe:qa nimio amore ipſius Ci.abeſſe nō poſſet. Itaq̧ eum hortatur: ut perſeueret in pposito:ſe.n.denuo quū opus fuerit cōmendaturū eū Cæſari. Poſtea uero iocat̄ cū ipo Trebatio:q raſerat quādā chartā:ut in ea rurſus ſcriberet. Poſtremo q̄dā de ſe ipſo cū laude dicit ſimulās iocari. ❡ Aliquot:multas. ❡ Cætera:pēdet ſenſus uſq̧ ad eū locū ſed ut ad epiſtolā &c. ❡ Significabant:oñ debāt litteræ meæ. ❡ Forte:in tolerāda militia. ❡ Cōſtātē:i pſeuerādo pposito. ❡ Pauliſp:aliq̄tulū. ❡ Deſideraui a te:optaui te facer̄. ❡ Nō īn.excuſat Trebatiū:ne uideat̄ eū accuſar̄ leuitatis. Dicit.n.ſe ab eo ita deſideraſſe:ñ pp ībecillitatē ei⁹ aīi:ſed qd putaret eū uæhementer incēſū eē eius amore:ita ut ñ facile poſſet abeſſe. ❡ Vt p.i.qd putareʒ. ❡ Aeſtuare:ardere:incēdi. ❡ Vt cœ.ferre iſtā militiā: & ſeruare cōſtantiā. ❡ Aſſeq̄re:adipiſceris: cōparabis. ❡ Renouabo com. i.rurſum & denuo te cōmendabo Cæ. ❡ Sed.t. ſubaudi renouabo cōmēdationē.i.quū uidebo eē opus. ❡ Fructuoſiſſim⁹:utiliſſimus. ❡ Quā mi.ſ.ē curæ. ❡ Itaq̧:dicit ſe māu ppria ſcripſiſſe græce cautionē q̄dā ad ipm Trebatiū:qa uidebat eius cautōes legales nō multū ualere ad cōſequēdū ea:q̄ cupiebat. ❡ Cautiōes:ſciæ legales. ❡ Cautionē.g.i.pceptū & iſtitutionē græce [Cautio] ſcriptā. ❡ Chirographi:ſcripti manus meæ:naʒ [Chirographū] χειρ manū ſignificat:γραφω ſcribo. ❡ De rōne gal.bel.i.quō gerat̄ iſtud bellū in Gallia. ❡ Cætera:illud eſt ſupra dixit:cætera me delectarunt. ❡ Belle.i.ſatis bene:eſt aūt eclipſis:deeſt.n.ſcripſiſti uel feciſti. ❡ Pluris.ſ.litteras uel epiſtolas. [Palimſeſtus] ❡ Nā qd i palimſeſto:qdā habiti nō eruditi expoſuerūt palimſeſtū librū eē in quo Trebatius de parſimonia ſcripſiſſet. Quidā āt uir doctrina & fide grauis:mihiq̧ familiaris & lr̄is notauit:& mihi dixit:atq̧ affirmauit ſe uidiſſe ſcriptū manu Guarini Veronenſis uiri eruditiſſimi:quodā illus codice epiſtolaꝝ.vi.genus ciborū:quos cōfortinos appellār. Palimſeſta aūt cōfortinos recoctos:qd quidē miror dictū eſſe a tali uiro: qa nulla eſt huius ſenſus rō:& tñ ut ab eo dictū credā:faciat auctoritas eius q rettulit & codici ſuo ab illius manu inſeruit:quaſi delphici Apollinis reſponſum. Sed non omnia poſſumus omnes:& quādoq̧ bonus dormitat Home. Verus igitur eſt hic ſenſus. [Pſeſtuʒ] Pſeſtum tabulam dici ſiue chartam:quæ raditur poſtquam eſt ſcripta:nam ψαω rado ſignificat:inde ψιστος tabella raſa:qualis ſolet eſſet tabella abaci: palimſeſtus autem tabella iterum raſa:nam ἀλιγι iterum ſignificat:coniicimus igitur Trabatium raſiſſe chartaʒ:quæ ſemel fuerat raſa. Latenter autem Cice.notat eum auaritiæ. Quod in palimſeſto:ſubaudi:ſcripti ideſt in charta iterum raſa. ❡ Parſimoniam:parcitatem:diligentiam tuam in conſeruandis rebus:nam parſimonia eſt uirtus diligēter res ſuas ſeruans:eſt autem medium inter auaritiam & prodigalitatem:ironice tamen locutus eſt. ❡ Delere:tollere:abradere. ❡ Niſi forte:iocatur Cice.dicit ſe credere epiſtolas ſuas deleri a Trebatio: ut in iis chartis reponat Treba.non epiſtolas ſuas:ſed formulas legales ideſt capita uel titulos legum. ❡ Reponas:ſcribas:iterū po- [Repono] nas. ❡ Tuas.ſ.ep̄ſas:ubi erant meæ. ❡ An hoc:dicit Ci.fortaſſe hoc fieri a Tre.ut ſignificet ſe nihil facere & nihil lucrari in prouincia:q̄ ſi ita eſt:dicit hoc fieri ex eius uerecundia:q nō audeat petere a Cæ. ❡ An ſignificas hoc:an fortaſſe uis hoc mihi ſignificare & oſtendere. ❡ Nihil fieri:a te. ❡ Frigere te:te ceſſare:te ocioſum eſſe. Terenti. Nimirum hic homines frigent. ❡ Ne chartam quidem: ergo multominus maiora. ❡ Suppeditare: ſubaudi te ſuppeditare tibi ſcilicet ſuggerere:ſufficere:ſubminiſtrare. ❡ Tua culpa:quod mihi facias. ❡ Extulens:exportauens. ❡ Verecundiam:pudorem & timorem quendam in petendo. ❡ More Ro.ideſt diligentiſſime: ſicut etiam ſupra dixit. ❡ Tu:petit excuſationem tarditatis & dilationis ſuarum ad eum litterarum:ordo eſt. ❡ Tu ne ſis admiratus:pro ne admireris ſi interuallum mearum litterarum erit longius. ❡ Affuturus:ideſt diſceſſurus ab urbe. ❡ In pontino:rus in ſinu cumano:ubi & pontina palus erat:de qua Iuuena. Et pontina palus & Gallinaria pinus. Illuc enim ſe contulerat ad uillam amici ut ipſe dicit.

❡ Diuertiſſem:gr̄a

¶ Diuertiſſem: gr̃a recreationis luiſſem. Metrilii phi. nomẽ proprium uiri. ¶ Ex qua uilla Metrilii. ¶ Clientuꝫ meoꝝ: qui moleſte ferrent diſceſſum meũ. ¶ Quos cõciliaſti mihi: quos tu mihi coniunxiſti ante diceſſum tuum in Galliam. ¶ Vlubris: oppido campaniæ: ut ſupra diximus. ¶ Vim. i. copiam. ¶ Ranunculorum: iocatur Cicero uocat enim per iocũ ranunculos Vlubrenſes: qui de Cice. loquerentur: eo q᷑ clamarent tanq̃ ranæ: quæ proprie dicuntur coaxare. ¶ Conſtabat: manifeſtum erat. ¶ Commoſſe: pro commouiſſe: a rana autem quuꝫ diminutiuum deberet eſſe ranula: uſurpatũ eſt ranunculus: quod neq; formatione: neq; genus ſeruat.

diuertiſſem: ex qua iã audierã fremitum cliẽtũ meoꝝ quos q̃dem tu mihi cõciliaſti. Nam ulubris honoris mea cã ui maximã ranũculoꝝ ſe cõmoſſe cõſtabar. Cura ut ualeas. Sexto idus Aprilis: de põtino. Vale.

M.T.C. Trebatio. S.D.

EPiſtolã tuã quã accepi ab. L. Aruntio conſcidi inocenter. Nihil. n. hẽbat qđ uel ĩ cõcione recte legi poſſet. Sed & Arũtı⁹ ita te mãdaſſe aiebat: & tu aſcripſeras. Veꝝ illđ eſto nihil te ad me poſtea ſcripſiſſe ꝺmiror: pſerti iã nouis reb⁹. Vale.

M.T.C. Trebatio. S.D.

u Idem quãti apud me ſis: & ſi iure id qdẽ: nõ. n. te amore uinco. Verũtamẽ qđ pſenti tibi ꝓpe ſubnegarẽ nõ tibi tribuerẽ certe id abſenti debere nõ potui. Itaq; ut primũ Velia nauigare cœpi: inſtitui topica Ariſtotelica cõſcribere: ab ipſa urbe cõmonit⁹ amãtiſſima tui: eũ librũ tibi miſi Rhegio ſcriptũ q̃ pleniſſime res illa ſcribi potuit. Sin quædã uidebũtur obſcuriora: cogitare debebis nullã artẽ lr̃is ſine interprete: & ſine aliq̃ exercitatiõe ꝑcipi poſſe. Nõ longe abieris. Nã ius ciuile nr̃m ex libris cognoſci põt. Qui q̃q̃ plurimi ſũt: doctorẽ tñ lumẽq; deſiderant: q̃q̃ ſi tu attente legeſ: ſi ſæpius ꝑ te oĩa cõſequere: ut certe ĩtelligas: ut uero ẽt ipſi tibi loci ꝓpoſita queſtione occurrant: exercitatione cõſequere. In qua qdem nos te cõtinebim⁹: ſi & ſalui redierimus: & ſalua iſta offenderimus. Quinto cal. Sextilis Rhegio. Vale.

M.T.C. Trebatio. S.D.

a Mabilior mihi Velia fuit: q᷑ te ab ea ſenſi amari. Sed qd ego dicã te quẽ qs nõ amat: Ruffius mediuſfidius tuus ita deſiderabat̃: ut ſi eẽt unus e nobis. Sed ego te nõ repħẽdo: q illũ ad ædi

e Piſtolã: Mãdat Trebatius epiſtolã quã dam: quaꝫ a Cicerone ſcripſerat lacerari: qđ Cice. ſe feciſſe ſcribit: licet nihil haberet pp qđ deberet lacerari. ¶ Cõſcidi: laceraui. ¶ Innocẽter: ſine culpa: nõ merẽtẽ lacerari: qa in ea nihil erat male ſcriptũ. ¶ Vel. i. etiam. ¶ In cõcione: in medio populo palam. Mãdaſſe ei dixiſſe. ¶ Ita: ut laceraret̃. ¶ Illud eſto: cõcedentis eſt. q. d. factũ ſit non curemus. Ranunculus

u Idem: dicit Cice. q᷑ id qd fere negaret uel certe nõ tribueret Trebatio ſi pſens eẽt: tribuit abſenti: itã quũ Velia in quo oppido Tre. uæhemẽter diligebat̃: diſcederet Cic. recordatus Trebatii pp illud oppidũ: trãſtulit illud op⁹ ĩ latinũ: q᷑ qdẽ uæhemẽter cõmẽdat: dicitq; eum nõ debere mirari ſi aliqua uidebunt̃ obſcuriora: qa in qualibet arte neceſſe eſt habere interptes. Oſtendit tñ eum poſſe multa per ſe conſequi: ſi mõ uoluerit ſe exercere. ¶ Quanti apud me ſis. i. quãti te faciam. ¶ Id qdem. ſ. eſt. ¶ Iure: merito. ¶ Nõ uinco te amore: qa par ẽ amor noſter. ¶ Prope: fere. ¶ Subnegarem: aliquo modo negarem. ¶ Certe: ſaltem. ¶ Non tribuerẽ: nõ cõcederem: nõ facerẽ. ¶ Nõ potui nõ deberẽ tibi abſenti. i. nõ potui facere qn abſenti tibi deberẽ & tribuerem. Alii codices habẽt ſolã negationẽ & delere: ut ſit nõ: potui delere. i. tollere tibi: ſed melius placet prior ſenſus. ¶ Velia: ex uelia: eſt aũt oppidum Lucaniæ. ¶ Inſtitui: decreui: ꝓpoſui. ¶ Cõmonitus: in memoriam tui adductus. ¶ Eum librum: librũ topicorũ ἀπὸ τῶν τόπων. i. a locis: de qbus in eo opere tractat̃: non tñ intelligendũ eſt de locis terrarũ: ſed logicis: & ad philoſophos pertinentibus. ¶ Rhegio: ex Rhegio oppido Siciliæ: nã aliud eſt rhegiũ Lepidi in Italia non longe a mutina. ¶ Quã pleniſſime: q̃ aperiſſime. ¶ Illa res: q̃ natura ſui eſt obſcura & difficilis. ¶ Obſcuriora: aliquãtulũ obſcura. ¶ Sine interpte: quantuꝫ pertinet ad artes liberales. ¶ Sine exercitatiõe: taꝫ ad liberales: q̃ ad mechanicas: qm̃ utraq; exercitatione indigent. ¶ Percipi: intelligi. ¶ Nõ lõge abieris: ñ lõge diſcedas. q. d. ñ lõge exẽpla petãt̃. ¶ Nã: an. ¶ Ex libris. ſ. ſolis ſine ĩterpte. q. d. nõ põt ĩtelligi. ¶ Deſiderant. ſ. libri iuris ciuilis. ¶ Doctorẽ: qui uiua uoce declaret. ¶ Lumen: expoſitionem aliquam & commentationem: quæ aperiat mentem iuriſconſultorum: quaſi lumen quoddam. ¶ Si attente: ſi ſæpius: duo dixit: quæ neceſſaria ſunt diſcere uolenti: ut ſtudioſe attenteq; legat & ſæpe: neq; enim ſatis eſt oculo ꝑcurrere: ſed mente reſpicere: neq; ſemel ſed ſæpius. ¶ Per te: ſine doctore & lumine aliquo. ¶ Ipſi loci: tractatur in eo libro de locis artis: ut ſupra notauimus. ¶ Occurrant: ſint obuii & prompti. ¶ Exercitatione: quæ uincit omnia ꝓcepta magiſtroꝝ. ¶ In qua: exercitatione. ¶ Continebimus te: quia interdum de his rebus tecum agam. ¶ Redierimus: romam. ¶ Iſta: res romanas. ¶ Salua: integra in ſtatu ſuo. ¶ Offenderimus: inuenerimus.

a Mabilior: laudat Ci. Veliam: ut Trebatio magis pſuadeat: ne uẽdat ea q̃ Veliæ hẽbat: quẽadmodũ illũ facturũ ſeſe ĩtellexiſſe dicit. Deide more ſuo iocãs dicit ſe uidiſſe librũ quẽdã Nicõis de uoracitate: ſeq; eo delectatũ quũ lõge aliter ſit: qa Ci. ſp fuit cibi pciſſim⁹. ¶ Velia: urbs Lucãiæ: ut ſupra dcm̃ ẽ. ¶ Amabi. magis amoꝛ digna. ¶ Sꝫ qd di. t. ſ. amari. ¶ Quẽ: te. ¶ Quis ñ. a. q. d. qlibꝫ. ¶ Ruffus: uł ut alii codices hñt Ruffius. Amabilior

¶ Traduxeris:trāſmiſeris. ¶ Ad ædificationē:quā facis:cui tu es præeſſe. ¶ Vilior:abiectior. ¶ Quā lupcal:
Lupcal locus Romæ ſub mōte palatino:de cuius nois rōne & deriuatione:uide Quītilianū: Varronē: & Seruiū i.vii.
æneí.in eo loco fortaſſe ædificabat domū Tre. ¶ Iſtuc:uel pnomē ſit pro iſtud.ſ.lupcal:uel aduerbiū: & ſubau
diat̃ uenire. ¶ Quā hæc oia:q̄ habeo Veliæ. ¶ Tu:hoc pnomen in principio huius clauſulæ:habet hác uim:
ut ita intelligat Ci.licet malim lupcal q̄ hæc oia:tñ tu cōſilio meo nō uendas has poſſeſſiones:quas pr̃ tuus ti-
bi Veliæ reliqt. ¶ Si me audies:ſi parebis cōſiliis meis. ¶ Verebant̃:timebāt. ¶ Neſcio qd:de uēditione tuaꝝ
poſſeſſionuꝫ:alii codices habent. ¶ Neſcio q.i.
Haleres quidá uelieſes. ¶ Haletē:fluuiū Lucaniæ iuxta quē erāt poſſeſſiones Trebatii. ¶ Papyrianá: q̄ olim fuit Papyrii: & adhuc retinebat nomen. ¶ Quē:locum. ¶ Excidens:pateſeceris:uel ut ego puto iocás Cicero ei bene cōſulis. ¶ Dicit enim ſi excideris.i.ſi deieceris uſ̃ diruens ab eo qđ eſt excido:ut illud Virgilii.Et negat exciſam uiā pducere Troia. ¶ Multū pſpexeris:uſus ē uerbo ambiguo:nā ſignificat & uidere:& puidere:reuera aūt intelligit multū puideris.i.magnū tibi cōmoduꝫ feceris:qa dixit aduenas ab eo loco teneri.i.eo loco delectari:qui erāt ei magnæ impēſæ:ideo p iocū cōſulit ut eū diruat ad cōmodū ſuū. ¶ Præſerti his tpibus.i.talibus tēporibus: qbus multa triſtitia uidet̃ imminere. ¶ Tuū:in qua ſine reſpectu poſſis eſſe:ſi aliqd accidat. ¶ Salubri:ſano. ¶ Intereē mea:ut poſſim iterdū tecū eſſe:ſi opus fuerit: & iſtis cōmodis frui. ¶ Diis iuuātibus:diis cōcedētib⁹ & fauētibus. ¶ Abſtuli:extorſi: & cū difficultate habui. ¶ νικώνος:Niconis: περι πολυφαγίας uocitate: & multa comeſtiōe. ¶ O medicū ſuauē.i. factū & iucūdū:qui pcepeit uoracitatē. ¶ Docilē:attentū. ¶ Celauit me:nihil mihi dixit:cuꝫ ſciret iá eſſe ſcriptum. ¶ Te nō uidet̃.ſ.celaſſe. ¶ Vēt⁹ icrebreſcit.i.fœlix eſt: & me uocat:erat enī Cice.ſcripta epiſtola nauigaturus ex Velia: ideo dixit uētus increbreſcit.q.d.iam nauigaturus ſum. Virgi. Crebreſcunt optatæ auræ.

Silii:Silius qdá amicus Ci.habebat litem de hæreditate qdaꝫ:eū Cice.hac epſa cōmendat Trebatio:rogatq; ut ad eū ultro ueniat:eiq; polliceat̃ operam ſuá. ¶ Docui:plane aperui. ¶ Spōſioneꝫ: obligatoriá promiſſionem. ¶ Videri ubi:te exiſtimare:tuam eſſe ſententiam. ¶ Si bonoꝝ:ponit uerba de quibus erat lis: & erat futura ſponſio. ¶ Prætor:ad prætorem enim pertinebat da-
Bonoꝝ poſſeſſio re & bonorum poſſeſſionem: & poſſeſſionē bonorum. Hæc enim inter ſe & ſm iuriſconſultos
Poſſeſſio bonorum differunt:quia bonorum poſſeſſio eſt iuris. Poſſio uero bonoruꝫ eſt facti. ¶ Ex edicto:ideſt ex conſtituto prætorio. ¶ Negare aiebat:ſenſus ē: aiebat Silius ꝙ Seruius Sulpitius dicebat illud teſtamentum eſſe nulluꝫ:ꝙ eſſet factum ab eo: qui non habuiſſet factionem teſtamenti: ideſt qui iure non potuiſſet facere teſtamentum. Tredecim autem ſunt caſus ſm iuriſconſultos:quibus non licet facere teſtamentum:quos qui uelit uidere:legat inſtituta in titulo quibus non eſt permiſſum facere teſtamētum: & in gloſa Accurſii eiuſdem tituli. ¶ Eas eſſe tabulas teſtamenti:ideſt eas tabulas habere uim teſtamenti. ¶ Factionem:poteſtatem faciendi. ¶ Vltro:non rogatus ab eo. ¶ Pollicitus eris:operam & conſilium tuum. ¶ Quum primum:ſubito.

ficationem tuā traduxeris. Quāquā.n. Velia nō eſt uilior q̄ lupcal:tñ iſtuc malo q̄ oia. Tu ſi me audies quē ſoles has pr̃nas poſſeſſiōes tenebis. Neſcio qd enī ueliēſes uerebant̃:neq; Haletē nobilē amnē reliques:nec Papyrianá domū deſeres:q̄q̄ illa qdē habet locū:a quo ēt aduenæ teneri ſolēt. Quē tñ ſi exciderís:multū pſpexeris. Sed i primis opportunū uidetur p̄ſertim tpibus hr̃e pfugiū:primum in eoꝝ urbē:qbus charus ſis:deīde ēt tuá domū tuoſq; agros eaq; remoto ſalubri & amœno loco. Idq; ēt meā iter eſſe mi Trebati arbitror. Sed ualebis:meaq; negocia uidebis:meq; diis iuuātib⁹ ante brumá expectabis. Ego a Sexto Fabio Nicōis diſcipulo librum abſtuli: νικωνος περι πολυφαγιας. O medicū ſuauē: meq; docilē ad hác diſciplinā. Sed Baſſus nr̃ d̃ hoc me libro celauit. Te qdē nō uidetur:uētus increbreſcit:cura ut ualeas. xiii. calen. Sextilis. Velia.

M.T.C. Trebatio. S.D.

Silii cám te docui. Is poſtea fuit apud me:quū ei dicerē tibi uideri ſponſionē ſine periculo nos facere poſſe:ſi bonoꝝ Turpiliæ poſſeſſionē capio prætor ex edicto ſuo mihi dedit. Negare aiebat Seruiū tabulas teſtamēti eſſe eas:quas iſtituiſſet is: q factionem teſtamenti nō habuerit:hoc idē offm dicere tecum ſe locutū negabat:meq; rogauit: ut ſe cám ſibi cōmendarem. Nec uir melior mi Teſta:nec mihi amicior. P. Sillo qſq̄ ē:te tñ expecto. Gratiſſimū igit̃ mihi feceris:ſi ad eū ultro ueneris:eiq; pollicitus eris. Sed ſi me amas quáprimum:hoc te uehementer etiam atq; etiam rogo. Vale.

M.T.C. Trebatio. S.D:

ILluſeras heri inter ſcyphos ꝙ dixeram cōtrouerſiam eſſe:poſſet ne hæres quo furtū antea factum eſſe recte furti agere. Itaque & ſi do-

Illuſeras:quū cœnaſſet Ci.apud Trebatiū:pꝓpoſuerat hoc dubiū utrū q eēt iſtitut⁹ hæres ab aliquo hēret actionē furti:qđ ſuiſſet fcm̄:añq̄ ipe eēt iſtitut⁹ hæres:negauerat Trebati⁹: & dixerat neminē id ſentire:ꝯtra cui⁹ opionē affert Ci.ſnīas quorūdā iuriſcōſultoꝝ. ¶ Illuſeras:deriſeras:cōtēpſeras:q̄ſi uel ignaꝝ iuris uel ebriū. ¶ Inter ſcyphos:iter cyathos.i.in ꝯuiuio. ¶ Factū antea:de bonis eius:a quo eſſet inſtitutus hæres.

¶ Benepotus:

¶ Bene potus: uino plenus. ¶ Id caput: eū titulū: id capſm. ¶ Notaui: ſignaui. ¶ Neminem ſen. neminē ſn̄ia ſua & opione ſua tenuiſſe. ¶ Sextū Heliū. M. Maniliū: hæc oīa ſūt noīa iuriſcōſultoꝝ. ¶ Scæuo. q tenet ſniam tuā. ¶ Teſtæ. i. tibi: nā Treba. etiā Teſta dicebaẗ: ut ꝓcedenti epiſtola patet: & ſuperioribus epiſtolis alio loco.

Antū: quū inſtituiſſet Ci. ornare bybliothecā ſuā aliqbus imaginibus: mādarat Fabio Gallo amico: ut eas ſibi emeret: ille uero emit baccas: hoc eſt baccaꝝ imagines: quas Ci. oſtendit ꝓfeſſioni ſuæ nō conuenire: quia potius cōueniunt iis: qui uino & ebrietate delectanẗ: deinde dicit ſe cupere exornare etiã porticum quādam picturis: qbus maxime ſatetur ſe delectari. Poſtremo quia Gallus erat emptutus domū iuxta Cice. ædes oſtendit quantā operā dederit ut fieret: deinde q̄ gratū ſibi futurum ſit: q eam domū habeat.

mum bene potus ſeroq; redierā: tamē id caput ubi hæc cōtrouerſia ē notaui: & deſcriptum tibi miſi: ut ſcires id quod tu neminē ſenſiſſe dicebas. Sextum Helium: Marcum Maniliū: Marcū Brutū ſenſiſſe. Ego tamen Scæuolæ: & Teſtæ aſſentior. Vale.

M. T. C. Fabio Gallo. S. D.

TAntū ex Arpinati uenerā: quū mihi a te lr̄æ redditæ ſunt: ab eodemq; accepi Auiani lr̄as: in qbus hoc inerat liberaliſſimū noīa ſe factuꝝ quū ueniſſet q ego uellē die: fac q̄ſo q ego ſum eē te: eſt ne aut tui pudoris: aut nr̄i primū rogare de die: deinde plus annua poſtulare. Sed eēnt mi Galle oīa facilia: ſi & ea mercatus eſſes: quæ ego deſiderabam: & ad eā ſummam quā uolueram. Attamen iſta ipſa quæ te emiſſe ſcribis: non ſolum rata mihi erunt: ſed etiam grata. Plane enim intelligo te non modo ſtudio: ſed etiā amore uſum: quæ te delectāt hoīem: ut ego ſemꝑ iudicaui: in oī iudicio elegātiſſimū. Quæ me digna putaris coemiſſe: ſed uelim maneat Damaſippus ī ſn̄ia. Prorſus. n. ex iſtis emptionibus nullā deſidero: ut aūt ignarus iſtituti mei q̄tū ego genus oīo ſignoꝝ oīum nō æſtimo: tāti iſta. iiii. aut qnq; ſūpſiſti baccas iſtas cū muſis Metelli cōparas. Quid ſimileẗ Primū ipſas ego muſas nunq̄ tāti putaſſem: atq; id feciſſem muſis oībꝰ approbātibꝰ. Sed tñ erit aptū bybliothecæ ſtudiiſq; nr̄is ꝯgruēs: baccis uero ubi ē apd̄ me locus: at pulchellæ ſūt noui optie & ſæpe uidi: noīati tibi ſigna mihi nota mādaſſem ſi ꝓbaſſē. Ea. n. ſigna ego emere ſoleo: q̄ ad ſimilitudinē gymnaſioꝝ exornēt mihi ī palæſtra locū. Martis uero ſignū qūo mihi pacis auctori. Gaudeo nullum Saturni ſignū fuiſſe. Hæc enim duo ſigna putarem mihi æs alienū attuliſſe. Mercurii mallem aliquod fuiſſet fœlicius: puto cum Auiano tran-

¶ Ex arpinati. i. ex agro arpinati: abſolute poſuit & ſubſtantiue: ut ſi dicā ueni ex Mediolanenſi. ſubaudiẗ agro. Arpinū aūt Volſcoꝝ oppidum: unde Cice. oriūdus fuit. ¶ Tamen: ſolummodo ꝓxime tunc. ¶ Ab eo. ſ. qui reddidit mihi lr̄as tuas. ¶ Liberaliſſimū: plenū liberalitatis. ¶ Se fa. no. i. debita: nam nomē ut ſupra alio loco diximus ſignificat & debitū & debitorē: de quibus aūt rebus eſſet hæc noīa: utrum de ſignis an de aliis rebus ambiguū eſt: puto tñ de ſignis q̄tum ex hoc textu coniicimus. ¶ Fac te eē qui ſum. e. i. finge te eſſe me: pone te loco mei. ¶ Eſt ne. t. p. tuæ modeſtiæ & uerecūdiæ. q. d. nō. ¶ Rogaẗ de die. i. rogare ut deẗ nobis ſpaciuȝ: aut terminus aliqs ad ſoluendū. ¶ Plus annua. ſ. die. i. poſtulaẗ terminū ultra annū. ¶ Ad eā ſummā: ad eā quantitatē. ¶ Rata: firma: accepta. ¶ Studio: diligentia. ¶ Coemiſſe: itelligo. ¶ Damaſippꝰ: ut cōiicio fecerat ea ſigna & ſe acqetuꝝ hōeſto ꝓcio: aut receptuꝝ ſigna ſua ꝓmiſerat. ¶ In ſen. in ꝓpoſito aut accipiēdi honeſti ꝓcii: aut recipiēdi ſigna ſua. ¶ Inſtituti: uolūtatis ꝓpoſiti. ¶ Sūpſiſti: emiſti. ¶ Genus om. ſigno. i. ſigna & ſtatuas cuiuſlibet generis. ¶ Baccas: ſcripſerat Gallus iſta ſigna baccaꝝ q̄ emerat nō minus eſſe pulchra q̄ muſarū ſignat q̄ emerat Metellus. Itaq; Ci. dicit nullā eſſe cōparationē: neq; ſigna baccarū ſuæ bybliothecæ cōuenire. ¶ Quid ſi. q. d. nihil tāti: q̄d cōſtiterūt baccæ. ¶ Approbātibꝰ: affirmātibus ſn̄iam meaȝ. ¶ Sed tñ erit aptum bybliothecæ. ſ. hīc muſas q̄ cōueniunt ꝓfeſſoribus lr̄aꝝ. Vbi eſt locus apud me. q. d. nuſq̄ cuȝ baccis cōueniant ebrioſis: & ego ſim modeſtiſſimus & parciſſimus uini: hoc aūt Ci. cum quadā ſtomachatione dixit. ¶ At pulchellæ. ſ. ſunt: eſt obiectio ex parte galli. ¶ Noui: ſcio. ſ. eē pulchellas. ¶ Nominatim: per nomina. Ad ſimilitudinē gymnaſiorum: ſicut in gymnaſiis ſolet fieri: ubi ponunẗ ſigna ſm̄ profeſſionem exercitii. Iuuenalis. Quanq̄ plena omnia gypſo chryſippi inuenias: nam profectiſſimus horū eſt. Si quis Ariſtotelem ſimilem uel pittacon emit: & cætera. ¶ In palæſtra: in bybliotheca: tranſlatiue poſuit. ¶ Martis: ſcripſerat Gallus ſe uoluiſſe emere ſignum Martis: quod quidem Ci. dicit ſibi non conuenire: quia Mars deus eſt belli: ipſe uero auctor pacis. ¶ Quomodo mihi: ſubaudi conuenerit: q̄ſi dicat nullo modo. ¶ Saturni: eſt enim triſtis deus & dānoſus. Perſius. Saturnumq; grauem noſtro Ioue frāgimus una: Iuue. Hæc tamen ignorat quod ſidus triſte minetur Saturni: & Maro noſter. Frigida Saturni ſeſe quo ſtella receptet. ¶ Hæc duo ſigna: Martis & Saturni. ¶ Attuliſſe mihi æs alienum: ideſt attuliſſe mihi debitum pecuniæ. ¶ Ali quod ſignum Mercurii: qui eſt deus lucrorum. Ouidius quinto Faſtorum. Te quicunq; ſuas profitetur uendere merces. Ture dato tribuas: ut ſibi lucra rogat: & poſt aliquot uerſus. Da modo lucra mihi: da facto gaudia lucro & cætera. Idem etiā ſentit Horatius in ſermonibus. ¶ Cum auiano: de nominibus quæ ſe facturuȝ dixit:

Arpinū

Nomē

Mars

Saturnꝰ

Trape- ¶ Tráſigere:cōuenire:cōcordare:qa daté ei pecunias:neq̧ peteré terminũ ad ſoluédũ.¶ Trapezephorõ:alii
zepho- exponũt mẽſifeꝝ a deriuatiõe græca:ſed qd ſit neq̧ itelligũt:neq̧ alius declarát:alii dicũt eé uas:qd cacabũ:ſi
ron ue caldare appellã:re aũt uera ſignũ erat ſacerdotis cuiuſdã hui⁹ nois:q cũ alia Coſmo noie oĩa ſacra Miner-
Ne uæ admīſtrabat:auctor Suidas.¶ Ne.i.certe.¶ Terraciæ:apud terracinã aduerbialr ponit:ẽ aũt urbs Circæo
Terraci ꝓxia:añ Trachia.i.aſpera uocata.¶ Hoſpitii:apud quē ſæpi⁹ diuerto.¶ Moleſtus:grauis:odioſus.¶ Eſſe cul-
na pã:q nõdũ emerim diuerſoriũ.¶ Terracinæ:Itẽ Iunii.ſ.culpã eé uideo.¶ Exedra:ſedile codex qdã uetuſtiſſi-
Trachi- mus hēbat exhedria:qd ſic itelligem⁹:uideo eẽ
na culpã Iunii familiaris Auiani exhedria.i.q eſſet
Exedra hedriaticus:ſed magis ꝓbo ſupioré ſnĩaꝫ.¶ In-
ſtituta:īchoata.¶ Tabellis:pictiſ.¶ Iſtiuſmodi
gñis.i.tale:utputa pictura uel ſculptura.¶ Iſta:
talia.ſ.tabellæ pictæ.¶ Quãdo ac.qñ trahãt &
ducant ad me.¶ Quo ge.uectutæ:q̃ cõditiõe
ſ.an naui:an curru:an aliquo iumẽto.¶ Dama
ſippus:de quo ſupra ét mentioné fecit.¶ Pſeu-
Pſeudo do:fallacē:eſt ãt nomẽ cõe triũ geneꝝ:& inua-
riabile p mutatiões caſuũ.¶ Cũ iactura:cũ dã-
no meo.¶ De do.quã es emptur⁹ hic.¶ Profi-
ciſcēs:diſcedēs Roma.¶ Mãdabã:dabã nego-
ciũ.¶ Meæ tul.filiæ meæ.¶ Quæſiui:iterroga
ui.¶ De mea tullia.i.a mea Tullia.¶ Egiſſe p
Liciniũ.i.ſe uiſam eſſe Licinio ad hãc rē:& p eũ
Caſſiũ tractaſſe.¶ Caſſiũ:is fr̃ erat uxoris ei⁹:q erat uē
ditur⁹ domũ:neq̧.n.ꝓbo:qdã dicũt Caſſiũ no
mẽ ꝓpriũ mulieris declinatũ ſicut Glycerium.
¶ Eã:ſororé.¶ Illo:Caſſio.¶ Primũ:duas ad-
ducit cãs:qb⁹ oñdit plurimo æſtimatã ꝯſuetudi
nē ei⁹ uitæ a Fabio gallo.¶ Sed pl.m.qa ita eſt
cõtigua domui meæ qd nõ mõ etim⁹ uicini:ſꝫ
pene i eadẽ domo.¶ Deide:ſcda cã.¶ Migra
re:diſcedere:ut ad hãc domũ uenias.¶ Sed ne
ui.i.moriar:ẽ ãt iurãtis.¶ Expiar:tẽtabo:ut ha-
beas hãc domũ.¶ Quid itereſt.&c.i.q̃tũ utilita
tis & mihi & utriq̧ noſtrũ hæc res ſit allatura.

a Moris:Cõquerit Ci.de leuitate Tigelli ſardi cantoris & muſici:de quo Horati. in ſermo.mentioné fecit.¶ Is.n.cõmo
tus fuerat in Ci.q quo die eius opam exegiſſet
in iudicio dixiſſet Ci.ſe pſtare nõ poſſe:quia ne
ceſſe fuiſſet ei ire in cõſilium pro.P.Seruio quo
cunq̧ aũt alio die uoluiſſet ſe pſtatuꝝ: quare ti-
gel.diſceſſit a Ci.iratiſſimus.Deinde in fine epi
ſtolæ petit Ci.a Gallo librũ quẽdã:quẽ ipſe Gal
lus de Catone ſcripſerat.¶ Veſtigia:ſigna:ſub-
audi uideo.¶ Quoquo me uerti.i.q̃cunq̧ ptē
me uerti:quocũq̧ aſpexi.¶ Vel:ẽt.¶ Proxie:
nuprime.¶ De Ti.i.in cã tigellii.ſ.uidi ueſtigia
amoris tui.¶ Pauca.ſ.dicaꝫ.¶ Citius op.deeſt
uel dicendum fuit:uel aliquid tale.¶ Non dor
mio omni.i.nõ nego omnibus opam meam.
¶ Non ſe.omnibus.i.nõ expono me omnium
arbitrio.¶ Quæ eſt hæc.ſ.quaſi dicat parua aut
nulla.¶ Olim:libera ciuitate & rep.nondum a
Cæ.oppreſſa.¶ Regnare:obtinere principatũ.
¶ Non tam ab ullis.ſ.obſeruabat quam obſer-
uor.i.honoror.¶ Præter iſtũ:excepto iſto Tigel
lio Sardo.Iſtum autem ad contemptum dictũ
eſt.Fuit aũt ut ſcribit Acron gratiſſimus Cæ.¶ Id in lu.pono.i.exiſtimo mihi eſſe magnum lucrũ habere inimi
Sardi- cum hũc Tigelliũ maledicũ & peſtilentē:ſicut patria ſua.Sardinia autem a Sardo Herculis filio dicta eſt aucto
nia re Salino duabus rebus maxime peſtilens.Soli ſuga ſerpente perexiguo:& herba ſardonia:quæ in defluis fon
tanis prouenit:largius iſto ea ſi edulio fuerit:neſcientibus neruos cõtrahit.Diducit ora rictu:ut qui mortem op
petũt intereant facie ridentiũ:unde in prouerbio extat riſus Sardonius:ut in ſequenti epiſtola uidebimus.

figere poſſemus:qd tibi deſtinaras:trapezephoron
ſic delectat hēbis. Sin ãt ſnĩam mutaſti:ego hēo.ſ.
iſta qdé ſũma:ne ego multo libẽti⁹ emeri diuerſoriũ
Terracinæ:ne ſp hoſpiti moleſt⁹ ſim:oĩo liberti mei
uideo eſſe culpã:cui plane res certas mandarã.Itéq̧
Iunii:qué puto tibi notũ eé Auiani familiaré Exedra
quædã mihi noua ſũt īſtituta i porticula Tuſculani:
ea uolebã tabellis ornare.Etení ſi qd generis iſtiuſ-
modi me dlectat.Sed tñ ſi iſta mihi ſũt hñda:certio
ré uelí me facias ubi ſint qñ accerſãt:quo gñe uectu
ræ.Si.n.Damaſippus in ſnĩa nõ manebit:aliquem
pſeudo Damaſippũ:uel cũ iactura repiem⁹.Q dad
me de domo ſcribis iteꝝ:iã id ego ꝓficiſcés manda
bã meæ Tulliæ.Ea.n.ipſa hora acceperam tuas lĩas
ægerã ét cum tuo Nicia:q is utit:ut ſcis familiariter
Caſſio. Vt redii ãt priuſq̃ tuas legi has ꝓximas lĩas
q̃ſiui de mea Tullia qd egiſſet p Liciniũ:ſe egiſſe di-
cebat:ſed opinor Caſſiũ uti non ita multũ ſorore:eã
porro negare ſe audere cũ uir abeſſet:eſt.n.ꝓfect⁹ i
Hiſpaniã Dexi⁹ illo & abſente & īſciéte:migrat me
é mihi grauiſſimũ táti a te æſtimatũ cõſuetudine uitæ
uictuſq̧ nři:primũ ut eam domũ ſumeres:ut nõ mõ
ꝓpe me:ſed plane mecũ hītare poſſes.Deide ut mi
grare tãtope feſties:ſed ne uiuã ſi tibi cõcedo:ut ei⁹
rei tu cupidior ſis q̃ ego ſim.Itaq̧ oĩa expiar:uideo
ení qd mea iterſit:qd utriuſq̧ nřm:ſi quid ægre facia
mus:ſcias tu & ad oĩa reſcribes:& qñ te expectẽ fa-
cies me:ſi tibi uidetur certiorem. Vale.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

a Moris qdem tui:quoquo me uerti:ueſtigia
uel ꝓxie de Tigello.Séſi.n.ex lĩis tuis ual-
de te laboraſſe.Amo igr̃ uolũtaté:ſꝫ pauca d re ciii⁹
opinor:toli nõ oib⁹ dormio:ſic ego nõ oib⁹ mi Gal-
le Seruio.Et ſi q̃ eſt hæc ſeruitus:olí quũ regnare exi-
ſtiabar:nõ tã ab ullis quã hoc tpe obſeruor a familia
riſſimis Cæſaris oib⁹ pter iſtũ:id ego in lucrũ pono

¶ Non ferre:

¶Non fer.nō tollerate:nō hr̄e amicū:ſed dixit ferre:q̄ſi cū moleſtia & tædio.¶Eū:tigilliū.¶Addictū : aſtrictū:deſtinatū.¶Calui Li.hūc conijcimus fuiſſe hoīem mordacē & maledicū.¶Præconio:publicæ detractioni.¶Hypponacteo.i.aſpτimo:q̄li utebaꝰ Hipponax poeta lābographꝰ.Stra.li.xiiii.& Pli.lib.xxxvi.auctoribꝰ.: Epheſius pr̄ia fuit notabili uultꝰ fœditate:q ī ſtatuarios Bubalū & Athenidē q ſtatuas ipſius defoꝛmoſiſſimas ī eius cōtumeliā afflixerant:acerrime īuectus eſt:& qui imaginē eius laſciuia iocoꝝ ꝓpoſuerat ridentiū circulis: eos Hipponax indignatus tanta amaritudine carminū diſtrixit:ut credaꝰ aliquos ad laqueū cōpuliſſe:q̄ falſuȝ Hipponax

nō ferre hoīem peſtilētiorē pr̄ia ſua:eūq̄ additū iam tū puto eſſe Calui Licinii hypponacteo p̄conio.At uide qd ſuccēſeat.Phameæ cām receperā:ipſiꝰ qdē cā.Erat.n.mihi ſane familiaris is ad me uēit : dixitq̄ iudicē ſibi opam dare cōſtituiſſe:eo ipſo die quo de P.Seutio in cōſiliū iri neceſſe erat:rn̄di nullo mō me facere poſſe:quē uellet aliū diē ſumpſiſſet me ei non defuturꝫ.Ille āt q ſciret ſe nepotē bellū tibicinē hr̄e: & ſat bonū unctorē:diſceſſit a me:ut mihi uidebaꝰ iratior.Habes ſacerdotes uenales aliū alio neqorē. Cognouiſti meā cām:& iſtius Salaconis iniq̄tatē. Catonem tuū mihi mitte:cupio.n.legere me adhuc nō legiſſe turpe utriq̄ noſtrum eſt. Vale.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

QVod epiſtolā cōſciſſam doles:noli laborare:ſalua ē dōi pōt cū licebit.Q d̄ āt me mones ual de gratū ē:idq̄ ſp ut facias rogo. Videris.n. mihi uereri niſi iſtū habuerimus rideamus γελῶτα σαρδόνιον.Sed heus tu manū d̄ tabula:magī adeſt citius q̄ putaramus.Vereor ī Catoniū catonios mi Galle:caue putas qcq̄ melius q̄ epiſtolæ partē:ab eo loco cætera labunꝰ:ſecreto hoc audi:tecū habeto. Ne Apellæ qdē liberto tuo dixeris:præter duo nos loquitur iſto modo nemo:bene maleue uidero : ſed quicqd eſt nr̄m eſt. Vrgeo igitur trāuerſum:unguē:

eſt.& Ioannes cognomento Cæcus auctor græcus:in Heſioduȝ ſcripſit qui in catalogo oium poetarū quū lābographorū mētionē faceret inquit ιαμβογραφοῦς γλωττοτοξοτασ νοεῖ πάντε ἀρχίλοχον αἰσχρονεύλογοισ καὶ δ' εἰ γονῆ πτῶν ἀκταίκρασ πλεῶν lābographos ligua ferientes uide Pari & Archilocū turpē in uerbis & grauē Hipponacta amaritudinis plenū.¶Vide:itellige.¶Quid:cur:ob q̄ cām.¶Succenſeat:itaſcaꝰ mihi.¶Recepam:ſuſcepaȝ defendendā.¶Dare.o.curaturum auditū.¶De.P. Seu.l.pp.P.Seutium.¶Iri:a me.¶Q u.r.u.q̄ cuperē pro eo facere.¶Me nō def.ei:me futurū ei paratū.¶Sumpſiſſet:elegiſſet.¶Aliū.d.p̄ter illū.¶Ille.a.p cōtēptum hoc dicit.q.d.uide qd feciſſet:ſi habuiſſet aliquos ex ſuis magnos: quū ita eēt ſupbus q haberet ſuos uiliſſimos.ſ.tibicines & unctores.¶Bellū:ironice.¶Tibicinē:peritū tibiæ.¶Bonū.u.unctor dicebaꝰ:q in gymnaſio palæſtritas ungebat.Mar.Nec rapit ī merītas ſordidus unctor opes:græce dr̄ alipies. Vnctor Aliptes Erāt āt īter uilis officii hoīes.¶Diſceſſit ira.q̄a nō īpetrauit:ut uellē diminere cām.P.Seutii:p qua neceſſe erat iri in cōſiliū:ut agerē cām Phameæ:pro qua ipſe me adhuerat.¶Hēs:cognoſcis:intelligis.¶Venalis.q.d.ſeruilis cōditōis.¶Aliū alio nego.q.d.oēs peſſimos.¶Iniq̄tatē:iniuſtitiam:in ſuſcipiendis inimicitiis contra me ob hāc cām.¶Salaconis.i.arrogātis ſupbi. Salacō Salacon enim uir fuit qui cum pauper eēt:ſe diuitem ſimulabat:unde Salacones ſuperbi:& ſalaconia ſuperbia dicta eſt:auctor Suida.¶Catonē:librum quem de Catone ſcripſiſti.¶Turpe utriq̄ noſtrum:quia tu uideris negligere amicitiam meam cui nondum oſtenderis:ego eſſe negligens:qui nondum curauerim uidere. Salacones Salaconia

QVod:Mādarat Gallus Cice.ut quādā ſuā ad eū epſam laceraret.Deinde pœnituerat & ſcripſerat ſe dolere illā epſam laceratā.Itaq̄ adhuc Ci.oſtēdit epſam integrā eē apud ſe:& nōdū ſciſſam:deinde q̄dā dicere uideꝰ de Cæſare nouo quodā amore & ſibi inuſitato:ne ab ullo p̄terq̄ ab ipſo Gallo intelligaꝰ:& re uera obſcura eſt hæc epſa.¶Noli labo.noli angi:noli cruciari.¶Salua:īteg̈ra.¶Potes.ſ.eā hr̄e.¶Me mo.q̄tū poſſumꝰ cōiicere mōebat eū Ci.ut uideret qūo loq̄reꝰ d Cæ.¶Vereri mi.mea cā uereri & timere.¶Iſtū:qdā itelligūt Cæ.¶Rideamꝰ γελῶτα σαρδόνιον.i.rideamꝰ riſum Sardoniū:quē aliq dicūt eos tenere uſq̄ ad mortē:quos tarcōtella aīal momorderit:puto tn̄ itelligi riſum Sardoniū:pp herbam Sardoniā:quā q inſciēs comederit:mortē obit facie ridētis:ut in p̄cedēti epſa diximꝰ.¶Sed heus:nō iā uocantis:q̄ monētis ē.¶Manu.ſ.aufer.¶Pro ta.ſ.ne ſcribas cōtra eū.¶Magiſter:Cæſarē itelligit:quē magiſtrū appellat:qa eū timeāt tanq̄ diſcipuli magiſtrū.¶In ca.ca.ita ſcriptū erat in codice uetuſtiſſimo:qdā hoc loco ſōniat Catōios itelligi ſeueros:ut ſit uereor ne catōios in Catoniū.ſ.Cæ.ſeuerū:ſubaudi uideamꝰ aut moueamꝰ: ego aūt nihil adhuc iueni:aut audiui:aut excogitaui:qd̄ mihi ſatiſfaciat:puto.n.Ci.ita de iduſtria locutū eē:ne ītelligereꝰ:ſūt tn̄ q ita legūt:uereor ne ī Catonē Cato ī nos:q̄ lectio ē tolerabilior:ſed ut dixi fateor me n̄ ſatis intelligere qd Ci.ſentiat.¶Q uicq̄ me.ſ.eē.¶Ab eo lo.ī eo loco:& in ea pte epſæ q̄ īcipit.¶Cætera la.hæc.n. uerba erāt in epſa Galli.¶Hoc:qd dixi nihil eē meliꝰ q̄ ptē epſæ tuæ ab eo loco.Cætera labunꝰ.¶Præter nos duo:duo pro duos dixit in accuſatiuo more græco:ſic Hora.duo ſi diſcordia uexet inertis.& Virgi.Si duo p̄terea tales idæa tuliſſet Terra uiros.¶Iſto mō:ita obſcuro.¶Ne: an.¶Q uicquid.i.ſcilicet qd̄ loquimur iſto modo.¶Noſtrum eſt:noſtræ inuentionis eſt.¶Vrgeo:ſcilicet meꝰ alii intelligunt urge:quod minus placet. ¶Trāuerſum unguem:ſcilicet moueā:& eſt tranſlatio a marmorariis:qui lapidū cōmiſſurā & æqualitatē digito experiunꝰ:unde hoīes ad unguem facti dicunꝰ ad perfectionem.Horatius.Fonteis ad unguē factus hō-

quod aiunt:a ſtilo:is.n.eſt dicēdi opifex : atq; quidē aliq̄tum iam etiam noctis aſſumo. Vale.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

q Vum decimū diē iā grauiter ex inteſtinis laborarē:neq; iis q mea opa uti uolebāt me ꝓbarē nō ualere:qa febri nō hrē;fugi in Tuſculanū. Quū qdē biduū ita ieiun9fuiſſē:ut ne aq̄ q̄dē guſtarē. Itaq; ꝯfect9 lāguorē & fame magis offm̄ tuū:deſiderauii:q̄ a te reqri putaui meū. Ego āt tum oēs mor bos reformido:tū q Epicurꝫ tū ſtoici male accipiūt: qa dicāt Δυσουρικα και Δυσεντερικα παθη moleſta eē quoꝝ alteꝝ morbū edacitatis eē putāt:alteꝝ etiā turpioris ītēpantiæ:ſāe Δυσεντεριαν ptinuerā. Sꝫ uiſa ē mihi uel loci mutatio:uel aī ēt relaxatio:uel ipſa fortaſſe iā ſeneſcētis morbi remiſſio ꝓfuiſſe. Attñ ne mireꝛ:uñ hoc acciderit:q̄uōue ꝯmiſeri:lex ſūptuaria: q̄ uī λιτοτητα attuliſſe:ea mihi fraudi fuit. Nā dū iſti lauti uolūt terra nata:q̄ lege excepta ſīt i honorē adduceꝛ fūgos:heluellas:herbaſq; oēs ita cōdiūt:ut nihil poſſit eē ſuaui9. In eas quū icidiſſē in cœna augurali apd Lētulū:tm̄ me διαρροια.i.flux9 aripuit: ut hodie primū uidear cœpiſſe ꝯſiſteꝛ. Itaq; ego qui me oſtreis & murēis facile abſtiebā:a beta ēt & malua decept9ſū. P9 hac igr̄ erius cautiores. Tu tñ quū audiſſes ab Anitio uidit.n.me nauſeātē:ñ m̄ō mittē, di cām iuſtā hūiſti:ſꝫ ēt uiſcēdi. Ego ħ cogito cōmorari:quoad me reficiā:nā & uires & corpus amiſi. Sꝫ ſi morbū depulero:facile ut ſpo:illa ruocabo. Vale.

¶ Quod aiūt:qd eſt in ꝓuerbio. ¶ Is:Cæſarē ſignificat:ut diximus. ¶ Opifex:artifex:magiſter. ¶ Aſſumo aliquātulū noctis:ideſt ēt multū uigilo in nocte:qa uideo quo cum homine mihi ſit res:aliqui uolūt allegorice intelligi. ¶ Aliquātulum noctis.i.aliquātum obſcuritatis.i.obſcure loquor ꝓpter hoc:placet tñ melius Aliquantum noctis.i.aliquantulum uigiliarum:ne negligentiæ ab eo noteture:qui eſt dicendi artifex.

q Vum iā:Scribit Ci.ſe petiuiſſe Tuſculanū rus ſuū:qa cū iā decē dies laboraſſet ex fluxu uentris:& febre tñ caruiſſet:nō poterat pſuadere iis: q ſuā opaꝫ exigebāt ſe eē ægrotū:qa careret febre:exponit aūt quē
admodū ī q̄dā cœna augurali ꝯtraxit hūc mor
bū holuſculis qbuſdā auidius comeſtis. Poſtrēo
dicit ſe cōmoratuꝝ ī Tuſculano:donec ſe refe
ceri:qa erat admodum debilitatus eo morbo.
¶ Ex:me.i.ex morbo īteſtinoꝝ.i.ex fluxu uen
tris. ¶ Neq; p.i.neq; oñderē & pſuaderē. ¶ Nō
ua.i.me nō eē ſanū. ¶ Quia fe.nō ha.multi.n.
putāt eū q nō hēat febrē:nō eē ægrotū:quūꝫ tñ
mltæ ægritudies ſint ſiñ febribus. ¶ Ne aq̄ q.q̄
maxie ſolet ægrotātibus ꝯcedi:& maxie cocta.
¶ Cōfect9:debilitat9. ¶ Lāguore ī ægritudine.
¶ Et fa.iedia qa p duos dies nihil penit9 guſtauerā. ¶ Tuū of.ut tu ad me ſcriberes : uel ut ad
me uiſendū uenires. ¶ Quā meū re.a te.qa in
tali caſu debueras exiſtiare me nō poſſe ꝓſtare
offm̄:& iō nō putaui illd a te reqri. ¶ Ego aūt:
Dyſuria dicit Ci.ſe timere oēs morbos:ſꝫ ꝓcipue duos.ſ.
Dyſenteria dyſuriā.i.difficultatē urinæ:uī ut alii uolūt exco
riationē ueſicæ:& dyſenteriā.i.inteſtinoꝝ morbū:uel uētris fluxū:qa ſtoici aſcribunt hos duos
morbos duab9 turpiſſimis cāis:alteꝝ ītēpetātiæ
alteꝝ edacitati. ¶ Male acci.repꝛhendūt:notāt.
¶ Tuū:laitēter accuſat Gallū uoluptatis. ¶ Dicāt ſtoici.δυσουρικα:συν ī cōpoſitiōe apud græcos malū ſp aliqd ſignificat οὐρεω urio:inde δυσουρια.i.grauitas ſiue difficultas urinandi:uel ut
dixim9 excoriatio ueſicæ eadē rōne δυσεντερια
morb9 īteſtinoꝝ:nā εντερον īteſtinū ſignificat:
παθη.i.paſſiōe:dyſurica & dyſenterica adiectia
ſūt.i.paſſiones urinales & inteſtinales:ut ita dixeri. ¶ Alteꝝ eda.ſ.dyſenteriā.i.crapulæ & nimiæ cōmeſtiōis:qa ex nimia repletiōe plerūq;
ꝓuenit flux9 uētris. ¶ Intēp.tur.i.libidīs & act9
ueneri:ex quo ꝓueit excoriatio ueſicæ. ¶ Iā ſe.
qa uicit rpe morb9:ſicut hō. ¶ Remiſſio:ī minutio. ¶ Ne mi.cū dixeri hæc ex duab9reb9 turpiſſimis ꝓuenire:qb9ſcis me ñ delectari. ¶ Cōmiſeri:peccaueri. ¶ Lex ſū.i.de ſūptu q̄ moderabaꝛ ſūptū cōuiuioꝝ & uict9 & nūerū ꝯuiuarū
ꝓſcribebat:fuit āt pria lex Orchia:deide Faniai
& poſtea aliæ multæ:ut ſcri.Mac.in ſatur. ¶ λιτοτητα:frugalitate:λιτοτης:frugalitateꝫ ſignificat. ¶ Iſti.l.i.
iſti q laute & ſplēdide uiuunt. ¶ Ter.n.in ea q̄ ex terra nata ſūt q̄lia ſūt ea q̄ ſubdit.ſ.fungos &c. ¶ Quæ ex.ſūt
Heluellæ le.q̄ nō cōtineꝛ i lege ſūptuaria:qa p eā nō ꝓhibemur eis ueſci. ¶ Heluellas: heluellæ aucto.Feſto dr̄ olera
minuta. ¶ Herbaſq; oēs:poſt ſpēm trāſiuit ad gen9:ne ſingula cōmemoraret. ¶ Cōdiūt: ꝯficiūt:ſapide cōponūt. ¶ In.c.au.aut q̄ fiebat iter augures:aut q̄ fiebat cā noui auguris. ¶ διαρροια:flux9 effuſio uētris. ¶ Hodie,
p.tñ hodie:nā ſupiorib9 decē dieb9 coact9 ſū iacere. ¶ Oſtreis &.m.cibis delicatiorib9:oſtreæ.n.ī magno luxu
Oſtreæ & exprobatiōe apd antiquos fuerūt. Sergius Orata:ut ſcri.Pli.ī baiano oſtreaꝝ uiuaria īſtituit:primūq; docuit
Murēæ optimū ſaporē eē Lucrīs. Murenæ uero anguillis ſiſes:oli ī deliciis fuerūt ꝓcipue ex freto ſiculo miſſæ:illic.n.ſa
Plotæ ginabaꝛ:ut ī ſūmo pelagi emergerēt & flutarēt:ide a græcis plotæ α πλεω nauigo:a nr̄is flutæ a fluēdo dñmnā
Flutæ torrefacta pelle ſole mergi iteꝝ nō pñt:& māu capiūꝛ. Mar. Quæ natat ī ſiculo grādis murēa ꝓfūdo: Nō ualet
Beta exuſtā mergere ſole cutē. Murēaꝝ āt uiuaria prim9 au.Pli.excogitauit Cur9:q triūphalib9 cœnis Cæ.dictatoris
Malua ſeptē millia murēaꝝ appēdit. ¶ Beta &.m.herbæ ſūt uiles & qbuſlibet hortis ſāliares ¶ Decept9ſū:qa comeſ
Nauſea ſeꝫ auidi9:eo q ñ uidereꝛ eē guloſitatis:moue rīt fluxū uētris. ¶ Cautio.neq; credēus facile qbuſꝫ cibis. ¶ Nau
Nauſeaſe ſeātē:nauſea dr̄ ex graui odorē ꝑturbatio ſtōachi ad uōitū:dcā a nauis:ex cu9 ſenſu a moueꝛ uomit9:ide nauſeare
ſtōacho ꝑturbari & ad uōitū moueri dr̄: Iu. Ergo marit9 nauſeat. ¶ Mittē.aliquem ad me. ¶ Hic:ī tuſculano.
¶ Quo.quouſq;:dōec. ¶ Et.u.&.c.uires corpis. ¶ Mor.hūc fluxū uē. ¶ Re.rēcipiā:rīſumā. ¶ Il.uirs & corp9.
¶ Miror.M.

Miror.M.Gall⁹cũ eẽt ĩ exilio:qa Põ.pub⁹ fauiſſet: acerbi⁹ q̃ſtus fuerat de Ci.accuſaueratq; grauiter:q̃ obrẽ Ci.ei reſcribit ẽt acerbi⁹: & hu⁹ acerbitatis cãm ĩ eũ tráſfert:a quo fuerit laceſſi⁹. ¶ Nõ.l.i.nõ deceat te. ¶ Obſeruarã:honorauerã. ¶ Et ais:ſenſus ẽ dicis q Cæ.te reſtituet ĩ p̃riã. ¶ Interceſ.apd Cæ.ut ip̃e te reſtituat q̃ſi rñderi paꝝ fortiter.i.tanq̃ nõ rñderi tibi magno aĩo:quũ tu ſine uerecundia me rogares. ¶ Purgaſ.excuſaſſem. ¶ Quæ ſe.cõtra me. ¶ Moleſta:grauia. ¶ Quæ ſcri.acerbi⁹ de me cõq̃rẽdo. ¶ Propter quẽ Cæ.qa liberaui p̃riã & uniuerſos ciues a cõiuratorib⁹. ¶ Nõ ui.nõ exiſtiatũ. ¶ Libeꝝ:liberi aĩ:q nõ audeã dicere q ſentiã: ſicut tu ſcribis.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

m Iror cur me accuſes:quũ id tibi facere non liceat:qd̕ ſi liceret tñ nõ debeas. Ego.n.te in cõſulatu obſeruarã. Et ais fore ut te Cæſar reſtituat. Multa tu q̃dẽ dicis:ſed tibi nemo credit. Tribunatũ plæbis dicis te mea cã petiiſſe. Vtinã ſp eẽs tribun⁹ ĩterceſſorẽ nõ q̃reres. Negas me audeř diceř qd̕ ſentiã:q̃ſi tibi quũ paꝝ ĩpudẽter me rogares:paꝝ fortiter rñderi. Hæc tibi ſcripſi:ut iſto ip̃o i gñe i quo aliqd poſſe uis:te nihil eſſe cognoſceres. Q d̕ ſi hũaniter eẽs q̃ſt⁹ mecũ:libẽter tibi me & facile purgaſſẽ. Nõ.n.ĩgrata mihi ſũt q̃ feciſti:ſ3 q̃ ſcripſiſti moleſta. Me ãt pp quẽ cæteri libri ſũt tibi libeꝝ ñ uiſũ d̕miror. Nã ſi falſa fuerũt q̃ tu ad me (ut ais) d̕tuliſti:qd tibi ego debeo:ſi uera:tu es optim⁹ teſtis qd mihi.P.R. debeat. Vale.

M.T.C.Curioni.S.D.

L Emini q mihi deſipe uidebare:q cũ iſtic po
m tius uiueres q̃ nobiſcũ. Erat.n.multo domiciliũ hui⁹ urbis:cũ q̃dẽ hæc urbs aptius hũanitati & ſuauitati tuæ:q̃ tota Pelopõneſus:nedũ patræ. Nũc cõtra & uidiſſe mihi multũ uideris:cũ p̄pe deſp̃atis his reb⁹ te in græciã cõtuliſti:& hoc tp̃e nõ ſolũ ſapiens:qui hinc abſis:ſed etiã beatus: q̃q̃ quis qui aliqd ſapiat:põt nũc eẽ beatus. Sed quod tu cui licebat:pedib⁹ es cõſecutus:ut ibi eſſes ubi uel pelopidarum:noſti cætera:nos idem p̄pemodũ cõſequimur alia rõne. Q uũ enim ſalutationi nos dedimus amicorum:quæ fit hoc etiã frequentius q̃ ſolebat:q quaſi auẽ albã uideñ bene ſentientẽ ciuem uidere abdo me ĩ bybliothecã. Itaq; opera officio tãta q̃ta

¶ Quæ de.ad me.i.q̃ mihi attribuiſti nam Gallus multas laudes attribuebat Ci.& p̃ſeni d̕ libatiõe p̃riæ:deide dicebat ſe admirari talẽ hominẽ eſſe ita timidũ:ut nõ auderet ſñiam ſuam dicere. Dicit ergo Ci.qd̕ ſi ea ſũt falſa:q̃ ei attribuit Gallus:nihil ei debet. ¶ Si uãũ ſunt ue.nõ debet ignorare quid ei debeat populus Ro.qd̕ aũt exponaſ detuliſti:denũciaſti:non ſatis p̄bo quia nõ uideo qua rõne. ¶ Tu es opti.te.tu optime ſcis. ¶ Q uid:quantum.

Memini: Cun⁹ Cæ.reꝑ potito ſe ĩ græciã ꝯtulerat:neq; curabat ro.reuerti:qd̕ p̄poſitũ ſen.Ci.ſe pri⁹ ĩprobaſſe & exiſtiaſſe Curiũ demẽtẽ:q mallet uiueř ĩ alienã p̃ria q̃ ĩ ſua. Nũc aũt dicit ſe laudare:qa ñ uideat multa:q̃ Ro.crudeliter fiũt. Oñdit aũt Ci. ſe omiſſis negociis publicis dare opam ſtudiis lĩaꝝ:qb⁹ dicit curas ſuas uæhemẽter leuari. Dicit.n.ſe ſcribere multa:qb⁹ oñdit aium ſuũ magnũ & fortẽ i reb⁹ aduerſis. ¶ Deſipe.i.paꝝ ſapiẽs eẽ iſanire. ¶ Iſtuc:ĩ græcia. ¶ Domiciliũ:hitatio. ¶ Hũanitati:doctriæ. ¶ Pelopõneſus: Pelopõneſus
ĩſula ẽ a Pelope q ĩ ea regnauit dcã:de ea Pli.li.iiii.& Stra.ſcribũt. ¶ Nedũ:multo minus:& ut Nedũ
loco ſupra notauim⁹:& docet Lau.Valla ſemp poſtponiſ. Patræ
¶ Patræ:nomẽ ẽ urbis pelopõneſi. ¶ Nedũ.p.ſ.ſit aptæ tuæ hũanitati. ¶ Nũc cõ.i.ecõtrario:aliter atq; prio. ¶ Vidiſſe:p̄uidiſſe:p̄ſpexiſſe. ¶ Prope:fere. ¶ Nõ ſolũ ſapiẽs.ſ.uideris. ¶ Beat⁹:fœlix. ¶ Quãq̃:corrigit qd dixit eũ eẽ beatũ:dicit.n.neminẽ qui aliqd ſapiat poſſe eẽ beatũ amiſſa repu.ſua. ¶ Sed.ſ.uideris mihi biũs. ¶ Quod.i.qa. ¶ Cui li.q poteris cui erat p̄miſſum.ſ.diſcedere. ¶ Es cõ.pe.i.p̄fectiõe & diſceſſu tuo ab urbe ro.hoc effeciſti:ut eſſes ubi nec pelopidaꝝ &c. ¶ Pelopidarũ: uel ſubaudi Pelopide
mores:aut ſcelera:aut nomẽ: & itelligemus pelopidaꝝ.i.ſceleratiſſimoꝝ hoĩum:q̃les fuerunt Atreus & Thyeſtes fr̃es:q cũ in diſceſſione ſibi nocere nõ poſſent: ſimulata gr̃a ſceleratiſſime egerũt:nã Thyeſtes Atrei fr̃is uxorẽ Aeropẽ nomine turpiter amauit:& cũ ea cõcubuit. Atreus aũt filios fr̃i comedẽdos appoſuit:quã rẽ cum uidiſſet ſol:dr̃ fugiſſe:ut ſcri.Sene.ĩ Thyeſte.& Vir. Nec tã aduerſus equos tyria ſol iũgit ab urbe. Oui.li.iii.ari. Si ñ Aeropẽ fr̃ ſcelerat⁹ amaſſet. Auerſos ſolis nõ legerem⁹ equos:uel ut alii uolũt pelopidaꝝ.ſ.aios & cãm:nã pelopidas uir The Pelopidas
ban⁹ fuit:q p̃ria pulſus:ut ſcri.Plu.eã ope quorũdã alioꝝ exulũ libauit:ſ3 prior ſenſus magis ꝯuenit:& ẽ uerus: ut ſcđa ſequẽti ep̃ſa uidebim⁹. ¶ Propemodũ:fere. ¶ Cõſeqmur:efficim⁹. ¶ Idẽ.ſ.qd tu:ut nõ audiamus nomẽ aut fcã pelopidaꝝ. ¶ Alia ra.alia uia:alio mõ:tu.n.hæc ꝯſecutus es diſcedẽdo Roma:nos aũt manẽdo ro.ſed latẽdo ĩ bybliotheca nr̃a. ¶ Dedim⁹ nos:exhibuim⁹ nos. ¶ Amicoꝝ:ſalutãtiũ:& uiſentiũ nos. ¶ Quaſi ãt ai.uel p̄babiř dixit rariſſimũ tãq̃ coruũ album:ut Lu.Fœlix ille iñ coruo quoq; rarior albo:uel certe. ¶ Quaſi auẽ al.i.tãq̃ auẽ fœliciſſimi augurii:q̃lis ſolet eẽ Cygn⁹:de quo ſcriptũ legim⁹. Cygn⁹ i auguriis nautis gratiſſimus ales. Hũc optãt ſp:qa nũq̃ mergiſ undis.q.d.uideñ uidere rẽ egregiã & uenerãdã:cũ uidẽt ciuẽ bonum. ¶ Ciuẽ bñ ſen.i.ciuẽ bñ affectũ erga rẽp.qa fere nullus repeñ. ¶ Abdo:occulto recipio. ¶ In bybliothecam:in pluteũ meũ:ubi ſunt libri mei:nã [illegible] librum:ſignificat [illegible] repoſitionem. ¶ Tanta:tam magna ut ipſe in p̄oemio.ii.offi. Nos aũt qui nõ tñ laboris hẽmus ut cogitatione tacita a ſolicitudie abſtrahamur:ad hãc ſcribẽdi opam oẽ ſtudiũ curãq; ꝯuertimus. Itaq; plura breui tp̃e euerſa:quã multis annis ſtante rep.ſcripſimus.

¶ Ex ſer. quodá mo: ex qbuſdá uerbis q̃ de me hũiſti. ¶ Cũ ac. repͤhenderes. ¶ Deſperationẽ: meá q̃ hr̃em de amiſſa rep. ¶ Te deſi. aium me. ¶ Ex. m. li. i. te cupe ut talis eẽt aius meꝰ q̃lẽ eũ oñderẽ i meis libris: i qbꝰ ſemp laudarẽ fortitudinẽ & ai magnitudinẽ i rebꝰ aduerſis. ¶ Tũ: cũ tu accuſares meá mœſtitiá. ¶ Rõ i prudẽtia. ¶ Dies: tp̃s. ¶ Mederi ſtul. quo. ergo multo magis ſapiẽ ibꝰ. ¶ Dilapſá: diſſipatá. ¶ Aliqñ fo. meli. i. ei res cõi & p. i. ut nulla ſit ſpes: qd̾ unq̃ ſit hitura meliꝰ. ¶ In eo: Cæ. ¶ Idip̃m. ſ. ut oĩa eẽnt i eiꝰ ptãte: qa ip̃e ſolꝰ ñ debuit ſibi ſubmittere tot ciues. ¶ Cãu: fortũa: q̃ multũ i rebꝰ hũanis dõ aẽ. ¶ Nr̃a cul. q tarde puidimꝰ rebꝰ nr̃is: neq̧ ciuiꝰ obſtitimꝰ potẽtiæ Cæ. añq̃ tantas aſſumeret uires. ¶ Reliq̃ ſpẽ. i. reliquũ & i futurꝫ. ¶ Ad. p. ad ea q̃ dixi circa initiũ epl̃æ. ſ. nũc cõtra & uidiſſe mihi m̃tũ uideris &c. ¶ Sapiẽter cũ magna ſapia. ¶ Si cõ. ſ. reliq̃ſti. i. ſi ꝯſideratiõe diligenti priꝰ fcã. ¶ Fœliciter. ſ. reliq̃ſti. ¶ Si ca. ſi fortuito: ſine alia ꝯſideratiõe. i. fuiſti ſapiẽs: ſi ꝯſideraſti iſta relinquẽda: ſi aũt nõ cõſideraſti & caſu quodá reliq̃ſti: fuiſti fœlix: qa tibi bene euenit.

ſ I uales: Curiꝰ cũ eẽt i græcia: ut ſupra diximꝰ: cupiebat ĩpetrarẽ a Ci. lr̃as cõmẽdatitias ad eũ q erat ſucceſſurus Seruio Sul. q p̃fuerat ip̃i græciæ: ut ſupra i epl̃is ad euꝫ ſcriptis uidimꝰ: q̃re blãdit̃ Ci. & oñdit quá ſe illi obligatũ putet: deĩde ab eo petit lr̃as cõmẽdatitias ad ip̃m ſucceſſorẽ Sulpitii: poſtrẽo iocãs cũ Ci. dicit ne oñdat has lr̃as attico: ne ĩtelligat ſe deceptũ qa credebat ſe magis amari a Curio. q̃ aliũ quẽlibet qd̾ cognoſceret non ita eẽ ex hac epl̃a: in q̃ Curiꝰ fatet̃ ſe debere Cice. qcqd ſit. ¶ Sũ. n. hic nõ male locat̃: qa nõ ẽ pͥcipium epl̃æ: ſed iungit̃ cũ ſuperiori clauſula ſic. ¶ Si ua. bñ ẽ: Sũ. n. &c. ſicut dximꝰ ultia epl̃a. i. li. χέρσει uſu a χέρομαι. i. utor: μεν qdẽ κτήσει poſſeſſionẽ aũt. ¶ Fructꝰ eſt tuꝰ. i. tu es fructuanꝰ: qa hẽs me ad uſũ tuũ. ¶ Mãcipiũ: ſeruitus: obligatio: ꝓprietas. ¶ Illiꝰ. ſ. Attici: qa hẽt poſſeſſionẽ tãtũ iuris: nõ ẽt facti: dr̃ aũt mãcipiũ: qd̾ manu capit̃. ¶ Q. d: mãcipiũ. ¶ Si iter nos: uidi ĩ quodã codice nõ ĩfideli ſcriptũ q ĩter nos. ¶ Qui ꝓſcri. ꝓpoſuerit: ſubhaſtauerit: ꝓſcribebãt. n. bõa uenalia: ut ẽt nũc. ¶ Concionales: q delectam ini cõcionibꝰ: i codice ueruſtiſſimo ſcriptuꝫ erat cõpartionales: ſꝫ nõ placet: niſi ĩtelligamꝰ q ambo ptẽ hẽus d mea alter in uſu alter ĩ poſſeſſiõe. ¶ Nõ ege. mul. qa ſũt pui p̃cii: neq̧ multũ poterit de me lucrari. ¶ Quãti ẽ. q. d. ꝓſimi faciẽda. ¶ Perſeuera: ut cœpiſti. ¶ De me. no. d meliori ſcriptura: & ut dr̃ d meliori attramẽto nam nota ꝑ lr̃is ponit̃. Oui. Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas. ¶ Obtẽpare: obſequi: obedire. ¶ Ad ur. ꝑ i urbe. ¶ Defigeẽ: collocarẽ: firmarẽ. ¶ Tuo: ſine piculo. ¶ Sed ami. locat̃ Curius.

Mancipium

¶ Nõ uis er. eẽ in errore. ¶ Et pu. ſubaudi uis. ¶ Nec ſo. ꝓuerbialr̃ dixit. q. d. ſi uis euꝫ putare me ñ ſolere eũdẽ amorẽ duobꝰ ꝓmitterẽ: ſicut qd uno colorẽ duos muros dealbat. ¶ Fide. genꝰ ẽ uaſis. Perſi. Diſce nec ĩuideas: qd̾ multa fidelia putet. ¶ In lo. pe. hic põit̃ ꝑ uaſe ubi tenẽt̃ colores ad pĩgẽdũ. ¶ Ty. libtũ tuũ. ¶ Meis. u. meo noĩe: mea pte.

Fidelia

forsitan tu ſentires. Intellexi. n. ex tuo ſmõe quodã: quũ mœſtitiá meá & diſputationẽ accuſarẽ dõi tuæ dicere ex meis libris aium meũ d̃ſiderarẽ. Sꝫ mehercule & tũ rẽp. lugebã: q̃ ñ ſolũ ſuis erga me: ſed ẽt meis erga ſe bñficiis erat mihi charior: & hoc tpe q̃q̃ me nõ rõ ſolũ cõſolat̃ q̃ plimũ debet ualere: ſꝫ ẽt dies q̃ ſtultis ẽt mederi ſolet: tñ doleo ita cõem rẽ eẽ dilapſá: ut ne ſpes q̃dẽ meliꝰ aliqñ fore reliquat̃. Nec uero nũc q̃dẽ culpa i eo ẽ: i cuiꝰ ptãte oĩa ſũt: niſi forte idip̃m eẽ ñ debuit: ſꝫ alia cãu: alia ẽt nr̃a culpa: ſic acciderũt: ut d̾ p̄teritis ñ ſit q̃rẽdũ. Reliq̃ ſpẽ nullá uideo: q̃r ad primã redeo. Sapiẽter hæc reliq̃ſti: ſi ꝯſilio: fœliciter: ſi caſu. Vale. M. Curiꝰ. S. D. Ciceroni.

ſ I uales bñ ẽ. Sũ. n. χέρσει μεν tuꝰ χέρσει ãt Attici noſtri: ergo fructus ẽ tuus: mãcipiũ illius. Q d̾ qd ſi iter ſenes cõcionales uenalem ꝓſcripſerit egerit nõ multũ. At illa nr̃a p̄dicatio quantí eſt. Nos qd̾ ſimus: qd̾ hẽmus: q̧ hoĩes exiſtimemus id oẽ abs te hr̃e. Quare Cicero mi ꝑſeuera cõſtãter nos cõſeruare: & Sulpitio ſucceſſori nos de meliori nota cõmenda: quo facilius tuis p̄ceptis obtẽperare poſſimus: teq̧ ad urbẽ libẽter uidere: & nr̃a defigere: deportareq̧ tuto poſſimꝰ: Sed amice magne noli hãc epiſtolá Attico oñdere: ſine eũ errare: & putare me bonũ uirꝫ eẽ. Nec ſolere duos parietes de eadẽ fidelia dealbare. Ergo patrone mi bñ uale. Tyronẽq̧ meũ ſaluta nr̃is uerbis. M. T. C. Curio S D.

E Go uero iã te nec hortor: nec rogo ut domũ redeas: quin hinc ipſe euolare cupio: & aliquo ꝑuenire ubi nec pelopidarꝫ nomẽ: nec facta audiã: incredibile eſt: q̃ tui piter mihi facere uidear: qui his rebus ĩterſim: ne tu uideris multo ante prouidiſſe quid impenderet: tum quum hinc profuiſti: quãq̃ hæc etiam auditu acerba ſunt: tamen

E Go ue. ſicut alia epi. iii. ab hac Ci. laudat ꝓpoſitũ Curii: q i deſpatiõe reip. malit abeſſe Roma: q̃ uidere mſra q̃ iniq̃ ſiũt: cũ ẽt diſcat ſe cupidũ abeũdi: ne ea uideat. Deĩde narrat q̃dá ridicula fcã in cãpo Mar. i comitiis q̃ſtoriis: dicitq̧ ſe ĩ tãtis ꝑturbatiõibꝰ cõtuliſſe a portu ꝑhiæ: hr̃eq̧ ſocium ſtudii ꝑ Atticũ uirꝫ doctiſſimũ. Poſtrẽo ſcribit ſe eũ ꝯmẽdaſſe diligẽter Atilio: q ꝓficiſcebat̃ i græciá cũ exercitu. ¶ Iá ne. ho. ſicut antea feci cũ mirabar: & accuſabã te qd abeſſes. ¶ Qui. i. imo. ¶ Euolarẽ: celeriter diſcedere. ¶ Hic: roma. ¶ Pelopidarꝫ. diximꝰ ſupra in epi. ante p̃cedẽtẽ. ¶ Quá tui. i. ꝯtra dignitatẽ & honorẽ meũ. ¶ His rebꝰ: q̃ Romæ iniq̃ & ĩhoneſte ſiũt. ¶ Ne: certe. ¶ Quid ipenderet: qd imineret: qd mali futurũ eſſet.

¶ Audire tolerabilius:

¶ Audire tolerabiliꝰ:ſniæ ꝑ locis uariant:hic.n.dicit tolerabiliꝰ audire ꝙ uidere:qa uult pſuadere Curio ut ab ſit. Supra uero li.q̄rto.ad.M.Marcellū:cui uolebat pſuadere:ut reuerteret in pr̄iam:dixit. Sz cū leuiora ñ mul to eēnt ꝙ audirent:ı ꝗ ꝙ uiderent. Idē alio loco ad eundē:non eſt porro tuū uno oſculoꝝ ſenſu moueri:cū illud idē aurib9 pcipias &c. ¶ In cam.ſ.martio:ubi ꝯgregabat populus ad comitia. ¶ Inſtitutis co.q̄ſto.i.paꝛıs co mitiis q̄ſtorū cā. ¶ Sella:ſedes. ¶ Sublata:remota. ¶ Qui eēt au.q cœpiſſet auſpicia. ¶ Cēturiata.ſ.comitiata de qbꝰ diximus abūde li.i. ¶ Cōſul.ſ.Caniniū. ¶ Renūciauit:declarauit. ¶ Qui eēt.ſ.futurꝰ. ¶ Quæ calēdæ.

hæc audire tolerabiliꝰ eſt:ꝙ uidere. In cāpo certe nō fuiſti:quū hora ſecūda cōitiis q̄ſtoriis inſtitutis ſella. Q. Maximi:quē illi ꝯſulē eē dicebāt:poſita eēt:quo mortuo nūciato ſella ſublata ē. Ille aūt q comitiis tri bunitiis eēt auſpicatꝰ:cēturiata habuit:cōſulē hora vii.renūciauit:q uſq; ad cal. Ianu. eſſet ꝙ erāt futuræ mane poſtridie:ita Caninio cōſule ſcito neminē prā diſſe. Nihil tñ eo cōſule mali factū ē:fuit.n.mirifica uigilātia:q ſuo toto cōſulatu ſōnū nō uiderit. Hæc ti bi ridicula uidētur? Nō.n.ades quaſi uideris:lachry mas ñ teneres. Quid ſi cætera ſcribā? Sūt.n.inume rabilia generis eiuſdē. Quæ qdē ego ñ ferrē:niſi me in phiæ portū cōtuliſſem:& niſi hrēm ſociū ſtudioꝝ meoꝝ Atticū nr̄m:cuius qñ proprium te eſſe ſcribis mācipio:& nexo meo aūt uſu & fructu cōteniꝰ iſto rū. Id.n.eſt cuiuſq; ꝓpriū:quo qſq; fruit̄ atq; utitur. Sed hæc alias pluribus Attilius q in græciā cū legio nibꝰ miſſus ē:maxio meo bñficio eſt. Bis.n.a me ē iudicio capitis rebꝰ ſaluis defenſus:& ē hō ñ igratꝰ meq; uæhemēter obſeruat:ad eū de te diligētiſſime ſcripſi:eāq; ep̄lam cū hac cōiūxi:quā ille qñ accepit:& qđ tibi pollicitus ſit:uelim ad me ſcribas. Vale.

M.T.C. Curioni. S.D.

f Acile pſpexi ex tuis lr̄is qđ ſp ſtudui:& me a te pl̄imi fieri:& te ītelliger̄ ꝙ mihi carus eēs: qđ qñ nr̄um uterq; ꝯſecutꝰ ē. Reliquū ē:ut certemꝰ officiis inter nos:qbꝰ æquo aīo uel te uincā:uł uīcar abs te. Attilo nō fuiſſe neceſſe meas dari lr̄as facile patior. Sulpitii tibi opam ītelligo ex tuis lr̄is:nō mul tū opꝰ fuiſſe ꝑꝑ res tuas ita ꝯtractas:ut quēadmodū ſcribis:nec caput nec pedes:eqdē uellē uti pedes ha berent:ut aliqñ redires. Vides.n.exaruiſſe iā ueterē urbanitatē:ut Pōponius nr̄ ſuo iure poſſit dicere:ni ſi nos pauci retineamus gloriā antiquā atticā. Ego his tibi:ei nos ſuccedemus. Veni igit̄ q̄ſo ne tm̄ ſe mē urbanitatis una cū rep. ītereat. Vale.

M.T.C. Volūnio. S.D.

Q Vod ſine prænomine familiariter ut debe

¶ Mane po.i.mane ſequentis diei. ¶ Scito ne minē prādiſſe Caninio ꝯſule:qa fuit ıīmmō cō ſul p unā noctē:quo tpe nullū eſt prādiū. ¶ Ni hil ta.ma.iocatur Ci.fuit.n.uigilātia mirifica.i. ualde uigil:eſt aūt ſcōma in hūc Caniniū:q iā breui tpe ꝯſul fuit:ut nūꝙ i ꝯſulatu ſuo dormie rit:hmōi.n.ſcōmatibꝰ & Plu.& Macro.ſcribūt Ci.ꝓmptiſſimuz fuiſſe. ¶ Ridicula:digna riſu. ¶ Nō te.la.nō putares ridicula:ſz lachrymabi lia:qa oñdūt ciuitatē male gubernari. ¶ Gene ris eiꝰ.i.talia. ¶ Portū:q̄ſi ꝑfugiū quoddā & lo cū qetis q̄lis ſolet eē portꝰ nauibꝰ. ¶ Cuiꝰ:i Atti ci. ¶ Quādo:qm̄. ¶ Scribis:ut i ꝑcedēti ep̄la ui ſum ē. ¶ Nexo:uel nexu:utrūq;.n.dr̄ in obliga tiōe.Ci.p munera.Q. đ ſi i his repetūdis:ꝙ mā cipi ſunt:ıs pıculū iudicii ꝑſtare dz:qui ſe nexu obligabit &c. ¶ Cōtētus iſtorū:ex ſequēti clau ſula:ꝙ nō recte huic ꝯiungit̄ uidet̄ hic aliqd de eſſe:ſiue.n.cōtentus ſiue cōtēptus legas:nō po teſt perfectus elici ſenſus. ¶ Iudicio ca.i poena capitale. ¶ Rebus ſal.i.ſine diminutione:aut amiſſione rerum ſuarū. ¶ De te:propter te:ad cōmendationē tui. ¶ Coniunxi:alligaui:poſui in eodē faſciſculo. ¶ Quid pol.ſit:qđ ꝓmiſerit ſe pro te facturū ꝓpter meam cōmendationez.

f Acile:teſtatꝰ fuerat Curꝰ ſuis lr̄is ſuā er ga Ci.beniuolētiā:admonueratq; eū ſe oia fuiſſe obtētuꝝ ab Attilo:ꝙ uoluiſſz etiaz ſine lr̄is Ci.qbꝰ oibus rñdet Ci.ſe gaudet. Deide cū eo iocat̄:hortaturq;:ut domū redeat: ne oino illa urbanitas & Attica dicēdi gr̄a:ꝙ ſe curiū & Atticū ꝑcipue ualet̄ dic̄ amittat̄. ¶ Stu dui:optaui.ſ. ¶ Et me:&c. ¶ Quod:ꝙ tem.ſ.ut ego intelligerē me a te plurimū fieri:& tu intel ligeres:quam mihi carus eēs. ¶ Eſt con.effecit. ¶ Officiis:bñficiis. ¶ Certemꝰ:amice cōtēda mus:& uideamus uter utri poſſit plura ꝑſtare. ¶ Quibus:officiis:declarat āt quō ſit certādū. ¶ Facile pa.ualde cōtentus ſum. ¶ Meas lr̄as:i de te cōmēdatitias:q̄s in ꝑcedenti epiſtola uidi mus eſſe ſcriptas. ¶ Nō fuiſſe opus:non fuiſſe neceſſariū. ¶ Operā:fauorē:laborē. ¶ Contra ctas:implicatas. ¶ Nec ca.nec pe.ſ.habeāt:pro uerbialiter dixit.i.nulluz ordinē nec principium nec finē. ¶ Eqdē:locat̄ ci. ¶ Haberēt pe.ut eis poſſes uti ad redeundū. ¶ Exaruiſſe exic.& ex hauſtā eē:& defeciſſe metaphora ab aqs. ¶ Pō ponꝰ:q cognominatꝰ ē Atticꝰ. ¶ Suo iu.meri to quodā & q̄dā prorogatiua. ¶ Atticā:ſ.culrā ter ſam:q̄ii utunt̄ Attici:q cæteris oibus grecis cul tiores habent̄:unde & eloquētia Attica. κατ' ἐξοχὴν dr̄.i.per excellētia:ergo is.ſ.Atticus Tibi ſ.ſuccedit:qa tu es primus i urbanitate. ¶ Nos ei At.ſuc.erimus poſt iꝑm. ¶ Semen:materia:copia. ¶ Tm̄:q̄tū.ſ.ē ī te. ¶ Intereat:peat:& penitus amittatur.

Vod ſine:Laudat Ci.Volūniū facetiaꝝ ꝑſtātia:cū.n.duo eēnt Volūnii alter ſenator:& hic q ſcripſerat ep̄lam de Ci.ſine ꝑnoie:dicit Ci.ſe cognouiſſe eiꝰ ep̄lam tantūmō ex facetiis:deinde cōmēdat ēt Ci. facetias ſuas q̄s oñdit eē nō ieptas ſed artificioſas:& q̄les dī.li.de oratore dic̄ eē oportet:q̄s dicit ſe uelle

Nomē Prænomen Agnomen Cognomen Poſſeſſio Salina

a Volumino deſendi: quē cæteris oib⁹ anteponit. Poſtremo petit ab eo ſæpe ad ſe ſcribat: ſibi.n.gratiſſimas dicit eē eius lr̄as. ¶ Sine p̄no.ſine appoſitione p̄nominis tui: qd ad differentiā ponit̄: ſunt.n.ꝓpriū nominū ſpecies q̄tuor. Nomen qd unicuiq; eſt neceſſariū: p̄nomē qd ponit̄ differētiæ cauſa: ut puta filii Cn. Pom. magni cū proprio noīe decernerent̄ ambo Pō. ut diſcernerent̄ p̄nominis alter: alteri fuit p̄nomē Cn. alteri ſexto. Reliquæ duæ ſpecies cognomē & agnomen: quorū primū eſt familiæ: alterū fortunæ: licet interdū abutant̄ auctores: & p̄cipue poetæ. Vir. Cui nūc cognomen Iulo. ¶ Vt de.qa ſcribebas ad amiciſſimū. ¶ Eſſet.ſ.epl̄a miſſa uel data. ¶ Vſus: cōſuetudo: cōuerſatio. ¶ Deinde: poſt hanc dubitationē τρα πελια. urbanitas uel feſtiuitas: uel faceta cōitas. ¶ Tuas eſſe: quē ſciebā natura facetiſſimū. ¶ Poſſeſſio proprietas: tranſlatio a rebus: de quib⁹ ꝓprie poſſeſſio dr̄. ¶ Salinarū: ſalina ꝓprie dr̄: locus ubi ſal fit: ſed qm̄ ſal pro facetiis ponit Ci. intelligit ſalinas trāſlatiue apophthegmata & facetias ſuas. ¶ A te procuratore.i.a te quē reliqui quaſi ꝓcuratorē mearū facetiaꝝ. ¶ Vt: poſtq̄. ¶ Omnia oīum dicta.i.oia apophthegmata cuiuſq;.ſ.ſcōmata & facetias oīum mihi attribui: cū mea dicta poſſint ab aliis facile diſcerni pp q̄dam elegantiā. ¶ Etiā ſextiana.i.etiā dicta Sextii: quæ nullam hn̄t cōparationē cum eis. ¶ Quid: cur. ¶ Pateris id: ut oia oīum dicta attribuant̄ mihi: & p̄cipue Sextiana: quæ maxīe ſunt inepta. ¶ Reſiſtis: iis qui ea in me conferunt: & negas eſſe mea. ¶ Innotata: ita ſignata. ¶ Sua ſpō.p ſe ipſa: ut q ea uideret aut audiret: etiā ſine iſcriptione mei nois poſſet noſſe & dicere: hæc ſunt Ci. ¶ Tanta ſex: tāta uilitas & ſordes. ¶ Tam ακυδηρον hæc eſt cōis lectio: ſed ſignificet ακύδηρον nec ex libris nec ex uiris græcis: ſatis mihi cognoſci potuit: puto āt meli⁹ legi uel ακύρον.i. abrogatū nō autenticū: īproprīū: abſonum: uel ακάθαρτον.i.ſordidū īpurū īmunduꝫ. ¶ Pugna enitere: ordo eſt: pugna ut cōtendas ſacramēto non eſſe mea.ſ.dicta niſi acuta &c. αμφιβολιαι ambiguitas. ¶ Acuta: ingenioſa: qualis fuit in eū cuius mr̄em cū uellet ſignificat̄ impudicā: & q̄ſitum eēt: quis fuiſſet ei pater: reſpondit Ci. reſponſionē hanc difficiliorē efficit mater tua. ¶ Elegans: nō uulgaris υπερβολη: ſuperlatiuo παραγραμμα.i.inſcriptio. ¶ Ridiculum: res ridicula: ut in euꝫ qui tres filias deformoſiſſimas habebat: de quo cuꝫ ſibi obuius eſſet ita ſubmiſſa uoce apud quodā dixit: hic aut oriente ſole liberos gēuit παρα προσδοκιαν p̄ter expectationē. ¶ Per Antonii perſonā.i.introducto Antonio: qui in eo libro de his diſputat εντεχνα artificioſa. ¶ Arguta: ſubtilia: callida: quodaꝫ certo iudicio ꝓbata. ¶ Sacramēto: iureiurādo. ¶ Cōtendas: aſſeras. Nam de iudiciis dicit ſe his urbanis dictis delectari iudiciis uero.i. hoc eſt cauſis iudicialibus non multum. ¶ Amabo: blandiētis eſt. ¶ Quibuſuis interdictis tractum a iure: quo quidem ſolent fieri interdicta ad prohibendam turbationem poſſeſſionum: unde dicit ſacienda eſſe interdicta: ne quiſpiam uſurpet urbanitatem ſuam. ¶ In qua: urbanitate. ¶ Te unum: te ſolū ne a te uincar. ¶ Contemno: paruiſacio: ¶ Cæteros: quos non uideo multum ualere. ¶ Derideri: quia dico te ſolum a me metui. ¶ Extra iocum: ſine ioco: ideſt ut ſerio loquar. ¶ Illa quamuis ridicula: ſcripſerat ut conicimus de aliquo quod leniſſime aliquid egiſſet: de quo Cicero dicit ſe non riſiſſe: licet uideretur fuiſſe ridenduꝫ. ¶ Illum amicum: ignotum de quo dicat reipu.ſ.cauſa: cuius intereſt habere uiros graues & optimos. ¶ Quā rempu. ¶ Ingrata: quia non cognoſcit: & quantum ei profuerim: & prodeſſe poſſim. Sermo tuarum litterarū: ideſt quod mecū colloquaris per litteras. ¶ Cohortare: ut in amore meo perſeueret: ¶ Redde: effice. ¶ Quicquam: deſit. ¶ Quo: minus ſit meus. ¶ Laborare: curare.

bas ad me epl̄as miſiſti: primū addubitaui nū a Volūnio ſenatore eēt: quo cū mihi ē magn⁹ uſus. Deinde ευτραπελια lr̄arū fecit: ut intelligerē tuas eſſe q̄bus in lr̄is oīa mihi piucunda fuerūt: p̄ter illud qd parū diligenter poſſeſſio ſalinarū mearū a te ꝓcuratorē defendit̄. Ais.n.ut ego diſceſſerim oia oīum dicta: in his ēt ſextiana ī me cōferri. Quid tu id pateris? nō ne d̄fendis? Nōne reſiſtis? Eqdem ſpabā ita notata me reliquiſſe genera dictoꝝ meoꝝ: ut cognoſci ſua ſpōte poſſent. Sed qm̄ tāta ſex eſt in urbe: ut nihil tā ſit ακυδηρον: quod nō alicui uenuſtū eē uideat̄. Pugna ſi me amas: niſi acuta αμφιβολια: niſi elegans υπερβολη niſi παραγραμμα niſi bellū: niſi ridiculum παρα προσδοκιαν: niſi cætera quæ ſunt a me i ſecūdo li. de ora.p Antōii pſonā diſputata de ridiculis: εντεχνα & arguta apparebūt: ut ſacramēto contendas mea nō eē. Nā de iudiciis qd̄ q̄ris multo laboro minus trahuntur p me pedibus oēs rei: uel ſelius tam eloquēs: ut poſſit ꝓbare ſe liberꝝ: nō laboro. Vrbanitatis poſſeſſionē amabo q̄buſuis īterdictis defendamus. In qua te unū metuo: cōtēno cæteros derideri te putas. Nunc demū intelligo te ſaper̄: ſed mehercule extra iocū ualde mihi tuæ lr̄æ facetæ elegātesq; uiſæ ſunt. Illa q̄uis ridicula eēnt ſicut erāt: mihi tñ riſum nō mouerūt. Cupio.n.illum nr̄m amicū in tribunatu q̄plurimū hr̄e grauitatis. Id tñ in ipſius cā eſt mihi (ut ſis) in maioribus: tū mehercule etiā repu. quā qdem: q̄uis in me ingrata ſit: tñ amor̄ non deſinā. Tu mihi. Volūni qm̄ & inſtituiſti: & mihi uide eſſe gratū: ſcribe ad me q̄ ſæpiſſime de rebus urbanis: de rep. iucūd⁹ eſt mihi ſermo lr̄aꝝ tuaꝝ. Præterea Dolobellā: quē ego pſpicio & uideo cupidiſſimū eſſe atq; amātiſſimū mei: cohortare: & cōfirma: & redde plane meum. Nō mehercule quo quicq̄ deſit: ſed quia ualde cupio: non uideor nimiū laborare

¶ Quod declamationib⁹:

Vod declamationib⁹ ſcripſerat Volũnius ad Ci.ſe cupidũ eius declamationũ.Deinde qd niſi eẽt amicus Hyrcii:ei inuideret:qa eẽt auditor Ci.itaq; Ci.reſcribit declamatões ſuas nõ eẽ tales:ut dãnũ ſit Volũnio eis carere:& nullã eſſe cãm quare inuideat Hyrcio:qd ſit auditor ſuus:qa nõ ſit ipſe Ci.pceptor inuidioſus:ſed potius fortunã ſuã talẽ dicit.ut ſibi ipſe diſpliceat maxime amiſſis ſodalib⁹ & æqlib⁹ ſuis:quoꝝ pſuetudine frui ſolebat.Deinde dicit ſe deſiderare aduentũ Volũnii ſeq; hẽe adiutores ẽt Caſſiũ & Dolobellã:quib⁹ ipſe Volũnius ſuo polito iudicio plurimũ pdeſſe poſſit.Poſtrẽo oñdit ſe cupidũ relinqudi tandẽ cãs & negocia ciuilia:& tradendi ſe totũ lřis.

q

M.T.C. Volũnio. S.D.

QVod declamationib⁹ nřis cares:damni nihil facis. Quod Hircio iuideres:niſi eũ amares:ñ erat cã inuidẽdi:niſi forte ipſi⁹ eloquẽtiæ magis q̃ ꝙ me audiret inuideres.Nos.n.plane uiſum ẽ mihi Volũni:aut nihil ſumus aut nobis qdẽ ipſis diſplicemus:gregalibus illis qbus te plaudẽte uigebamus amiſſis:ut ẽt ſi qñ aliqd dignũ nřo noĩe emiſimus ĩngemiſcam⁹:ꝙ hæc pœnigero nõ armigero ĩ corpore tæla exerceant:ut ait Philoctetes apud Actiũ abiecti a gloria:ſed tñ oĩa mihi erũt:ſi tu ueneris:hilariora;q̃q̃ uenis:ut ip̃e itelligis:ſed in maximaꝝ q̃ſi cõcurſũ occupationũ:q̃ſi:ut uolum⁹ excepim⁹.Ego uero multã ſalutẽ & foro dicã:& curiæ:tecũq; uiuã multũ & cũ oĩbus nřis amatoribus.Nã & Caſſius tu⁹ & Dolobella nř uel poti⁹ uterq; nř ſtudii iiſdẽ tenent:& me æqſſimis auribus utant:Opus ẽ huic de limatulo & polito tuo iudicio:& illis interioribus lřis meis:qbus ſæpe uerecũdiorẽ me in loquẽdo facis.Mihi.n.iudicatũ eſt ſi mõ hoc Cæſar aut patiet:aut uolet deponere illã iam pſonã:in qua me ſæpe illi ipſi pbauit:ac me totũ ĩ lřis abdere:tecũq; & cũ cæteris eaꝝ ſtudioſis honeſtiſſimo ocio pfrui.Tu uelim ne ueritus eſſes ne pluribus legerẽ tuas lřas.Si mihi queadmodũ ſcribis:longiores forte miſiſſes.Ac uelim poſthac ſic ſtatuas tuas mihi lřas longiſſimas q̃ſq; gratiſſimas fore. Vale.

℄ Declamationibus:declamatiões dicunt exercitatões ad dicẽdũ in ficto themate:ſumunt ãt interdũ ex fabulis:nõnunq̃ ẽt ex hiſtoria:ut de Iaſone & Medea.De Hannibale:ut oñdit Iuue.I nunc & ſcæuas curre p alpis Vt pueris placeas:& declamatio fias. ℄ Dãni nihil facis:nullũ eſt ibi dãnũ:qa nõ ſunt tantæ utilitatis. ℄ Inuidẽdi:ei qd me audiret. ℄ Diſplicem⁹ no.nõ ſumus cõtenti ſorte nřa. ℄ Gregalib⁹:i ſodalib⁹ æqlibus ex eodẽ grege. ℄ Te plau.te gaudẽte & gratulãte nobis. ℄ Vigebam⁹:ſtabamus in ſtatu nřo. ℄ Emiſim⁹:edidim⁹ diuulgauimus. ℄ Pœnigero:pleno pœnis & cruciatib⁹:qdam legũt pẽigero.i.apto pennæ.i.calamo hoc eſt ad ſcribẽdũ:ſed priorẽ ſenſuꝫ uerũ puto. ℄ Philoctetes:is fuit Pæantis fili⁹ Herculis ſoci⁹:& ei⁹ ſagittaꝝ hæres:quarũ una lapſa ita pedẽ lernæo ueneno quo erat ĩfecta corrupit:ut odor ferri nõ poſſet:ob quã cãm a græcis in lẽno relictus eſt:ut oñdit Oui.li.xiii.meta.eũ aũt in tragœdia q̃dã inducit Acti⁹ poeta dicẽtẽ tæla exerceri in corpe ſuo pœnigero:nõ ãt armigero. ℄ Abiecti.ſ.nos. ℄ Cõcurſum:ↄgregationẽ:multitudinem:qa undiq; ad te concurrent. ℄ Excæpimus:ſupauerimus:ut excipit incautũ. ℄ Dicã ſa.ſalutabo.i.dicã curiæ & foro ualere. ℄ Iiſdẽ ſtu.quibus ego quoq; delector. ℄ Vtunt n.æ.au.i.me libẽtiſſime audiunt:& ſine ulla moleſtia. ℄ Limatulo:terſo & ſubtili:biãdimẽti gřa uſus eſt diminutiuo. ℄ Quibus ſa.me ue.qa eas tantũ laudas ut pleũq; erubeſcã loqui. ℄ Iudicatũ:decretũ. ℄ Perſonã:ni oratoriã. ℄ Probauit:cũ laude honeſte. ℄ Ocio lit.quo nullũ põt eſſe honeſtius. ℄ Te uelim:dicit lřas Volũnii nõ poſſe ſibi uideri nimis lõgas:ſed q̃to fuerũt longiores:tanto gratiores fore.Hoc aũt dixit:quia ſcripſerat Volu.ſe ueteri:ut Ci.faſtidio quodã non legeret epiſtolas ſuas:ſi forent longiores:ideoq; ſe breuiores ſcribere.

Declamationes

Pœniger

Philoctetes

Limatulus

On minoř eqdẽ aliorũ utilitate:q̃ laboř meo Bõe Accurſi mi doctiſſime atq; optĩe puto me ſeptẽ.M. C.epřarũ familiariũ libros explicaſſe:ut te & noſſe & p̃dicare audio:in quo nõ tam mea q̃ cõi oĩuꝫ cã tibi gřas ago.Nõ.n.tã nřa cã:q̃ te multũ uelle ſcio:q̃ cõi oĩuꝫ utilitate ſtudiũ laborẽq; nřum a te pbari intelligo ꝙ uides me adoleſcẽtibus nřis:q prius fragili inermiq; q̃dã cymba fluitabãt:nũc remigiũ:& tutã ſit mãq; nauẽ ædificaſſe:atq; dediſſe q̃ per hoc ingẽs & dubiũ epřaꝝ pelagus nõ mõ nauigare:uerũ ẽt ad optatũ portũ puenire poſſint:ex quo nõ iam mihi gřam hẽri opto:q̃ ne inuidia magis q̃ merito meo in detractores incurrã:ut ſi opus hoc minime laudandũ putabit:certe ſtudiũ uolũtaſq; mea nõ iprobet q̃ pfecto tantũ negocii nõ ſuſcepiſſet:niſi magis pu.q̃ priuatæ utilitatis cã ſuaſiſſet atq; impuliſſet. ℄ Quãobrẽ:qui meã cãꝫ aduerſus inuidos obtrectatoreſq; meos nõ tuebit:nis cõis utilitatis ſe nõ amicũ eẽ arguet:q nõ magis fauore digna exiſtimabit:ſi qbus locis defecim⁹:q̃ repẽhẽſione.Nã cuiuſuis hoĩs caſtigationẽ æqſſimo aĩo me accepturũ polliceor:ſi mõ liuore caruerit:ſi exiſtimauerit q̃to plura bona q̃ mala ĩ hoc tpe ſint:ſi q̃ alii ſcripſerũt:ita cũ nřis cõparet:ut ad iudicãdũ nõ hoium:ſed reꝝ rõ habeat:ſunt.n.q magis auctoritate quorũdã q̃ rerũ ueritate ducantur:q ut ſine rõne mouent:ita & cõtẽnẽdi ſunt:itaq; eos omittas:atq; ad reliq̃ pgam⁹:in qb⁹ uelut obex qdaꝫ ſe nobis offert octauus hic liber epřarũ nõ Ci.ſed cæliiq & reꝝ plurimarũ obſcuritate:& uitio librariorũ ita difficilis atq; cõfragoſus eſt:ut iter nřuꝫ cui⁹ celeritatẽ exigis:nõ impediturus:ſed certe aliq̃tulũ tardatur⁹ uideat. Accelerabimus tñ q̃ũ fieri poterit:& qm̃ utilitati ↄſulim⁹.nõ quolibet ſcopulo ĩmorabimur:ſed altũ petem⁹:& remis ueliſq; ut ſpõ:pleis ad portũ:pperabim⁹:ut q ſtudiis nřis fauẽt eis aliqñ & frui:& gaudeẽ poſſint:q uere dolẽt uetã dolẽdi cãm hẽant:iuidiã rũpant ut illa Codro.Tu iterea uale:& nos ama:nos ad inſtituta pgemus.

n

QVod tibi. Hic eſt cælius ad quẽ Ci. multas epſas ſcripſit li. ii. cui quũ Ci. mandaſſet ut ad ſe diligenter pſcriberet quæcũq; in urbe fierent: hac epſa ſcribit Cælius ſe uſum omni diligẽtia: ut quũ ipſe manu ꝓpria ſcribere nõ poſſet per quoſdã oĩa etiã minutiſſima ad ip̃z Ci. pſcriberent: dicit tñ ſe ad eũ miſiſſe uolumẽ quoddã: in quo oĩa cõplexus ſit: qd ſi minus ei placuerit: rogat ſe fieri certiorẽ. Deinde ſcribit q rumores ſint in urbe de Põ. & Cæ. & poſtremo ubi ſit Plancus: quẽ Ci. plurimũ diligebat. ¶ Decedẽs: a te. ¶ Data. o. adhibito ſtudio. ¶ Perſequeretur: tractaret. ¶ Sedulitas: diligentia. ¶ Arguta. ſtudioſa: callida.

M.T.C. Epiſtolarum familiarium liber. viii.

M.T.C. Cælio. S.D.

QVod tibi decedens pollicitus ſum: me oẽs res urbanas diligẽtiſſime tibi pſcripturũ: data opa pãui: q ſic oĩa pſequeret̃ ut uerear ne tibi nimiũ argute hæc ſedulitas uideat̃: tãetſi tu ſcio q̃ ſis curioſus: & q̃ oĩbus pegrinãtibus gratũ: ſit minimarũ quoq; rez q̃ domi gerant̃: fieri certiores: tñ i hoc re depcor: ne meũ hoc offm̃ arrogãtiæ cõdẽnes: & hũc laborẽ alteri delegaui: nõ qn mihi ſuauiſſimũ ſit & occupato: & ad lr̃as ſcribendas: ut tu noſti pigerrimo: tuæ memoriæ dare opa3: ſed ip̃m uolumẽ: qd tibi miſi facile: ut ego arbitror: me excuſat. Neſcio cuius ocii eẽt nõ mõ pſcribere hæc: ſed oĩo aĩaduertere. Oĩa. n. ſunt. S.C. dictæ fabulæ rumores: qd exemplum ſi forte min9 te delectarit: ne moleſtiã tibi cum impẽſa mea exhibeã: fac me certiorẽ. Si qd erit maius actũ in rep. qd iſti oparii min9 cõmode pſeq pñt: & quẽadmodũ actũ ſit: & quæq; exiſtimatio ſecuta: q̃q; de eo ſpes ẽ: diligenter tibi pſcribemus: ut nũc eſt: nulla magnope expectatio eſt. Nã & illi rumores de comitiis trãſpadanoꝝ Cumatũ tenus caluerũt. Romã quũ ueniſſem te tenuiſſe qdẽ auditiouẽ de ea re accepi. Præterea Marcell9 q adhuc nihil rettulit de ſucceſſiõe ꝓuĩciarũ galliaꝝ: & ĩ cal. Iunii ut mihi ipſe dixit: eã diſtulit relationẽ: q ſane meos ſermones expſſit: q d eo tũ fuerãt: quũ Romæ nos eſſem9. Tu ſi Pompeiũ ut uolebas offendiſti: q tibi uiſus ſit: & quã rõnem habuerit tecũ: q̃q; oñderet uoluntatẽ: ſolet. n. aliud ſentire & loq: neq; tm̃ ualere igenio: ut nõ appareat quid cupiat: fac mihi ſcribas: q ad Cæſarẽ crebri & nõ belli de eo rumores: ſed ſuſurratores dũtaxat ueniunt: alius equidẽ perdidiſſet: quod opinor certe factum eſſe. Alius ſeptimam legionem uapulaſſe ip̃m apud beluacos circũſederi interclуſum ab reliquo exercitu: neq; adhuc certi qcq̃ eſt: neq; hæc incerta equidẽ: tamen uulgo iactant̃. Sed inter paucos quos tu noſti: palã ſecreto narrantur. At Domitius manus ad os appoſuit: te ad nonum calen. Iunii ſubroſtrarii: q illorum capiti ſint diſſiparant periiſſe: ut de urbe ac foro toto maximus rumor fuit: atq; Pompeio in itinere ocioſo. Ego qui ſcirem Quin. Pompe: Bauli

¶ Curioſus: diligẽs iueſtigator rerũ.
¶ Peregrinantib9: abſentib9 a pr̃ia.
¶ Arrogãtiæ: ſupbiæ: elatõis. ¶ De-
legaui: mandaui: tradidi. ¶ Excuſat
me: qa teſtat̃: q ego ñ dedignor ad
te ſcribere. ¶ Neſcio cui9 oc. eſ. q. d.
nulli9: aut certe paucorũ. l. neſcio cui
poſſet eſſe tantũ ociũ. ¶ Ibi: in uolu
mine meo ad te miſſo. ¶ Oĩa ſe: qc
quid ſenatus cõſultauit: & decreuit.
¶ Fabulæ: ſermones uulgi a fando.
Iuue. It noua nec triſtis p cunctas fa
Rumor bula cœnas. ¶ Rumores: rumor fa
ma ẽ ſine certo auctore. ¶ Q d exe.
q̃ copia uolumis mei. ¶ Moleſtiã: i
tediũ. ¶ Exhibeã: pbeã. ¶ Cum. m.
im. pfũdẽdo laborẽ & chartã. ¶ Iſti
ope. iſti qb9 ddi negociũ ut ad te ſcri
bã: & qui a me ſunt ꝯducti ad hanc
operã. ¶ Exiſtimatio: opinio. ¶ De
eo: qd erit actũ magis ĩ rep. ¶ Trãſ-
padanoꝝ. i. eoꝝ q colũt trãſpadanũ.
¶ Caluerũt: ferruerũt frequẽtati & ce
lebres fuerũt. ¶ Cumaꝝ te. i. uſq; cu
Tenus mas: Tenus aũt genitiuo iũxit more
græco: ſic Virg. iii. geor. Et cutũ ten9
a mẽto palearia pẽdẽt. ¶ Te tenuiſ-
ſe audi. i. audiuiſſe. ¶ Marcell9. ſ. M.
Marcellus q cõſuluerat. ¶ Rettulit:
ꝓpoſuit ĩ ſenatu. ¶ De ſuc. gal. i. qs
ſucceſſor mitteret̃ in gallias qb9 iaz
multos annos pfuerat Cæ. ¶ Expſ-
ſit: apuit: declarauit. ¶ Offendiſti: in
ueniſti. ¶ Qui: q̃lis. ¶ Aliud ſen. &
& lo. i. aliud hr̃e in aĩo: & alid dicer̃.
¶ Valere tm̃ ige. i. eẽ ita ĩgenioſum.
¶ Vt ñ ap. qd cu. ut ñ detegat̃ ei9 uo
lũtas: multi. n. ſolẽt ſimulare ita ut ñ
appareat qd cupiãt: qd Põpeiũ ñ poſ
Suſurra ſe facere dicit. ¶ Quod ad Cæ. ſ. atti
tor net. ¶ Nõ belli: nõ boni. ¶ Suſurra
Suſurr9 tores: murmuratores q non audent
aperte dicere: nã ſuſurrus dr̃ paruuz
& ſubmiſſuz murmur. ¶ Dũtaxat:
tantummodo. ¶ Alicuius. ſ. ſurrator
ſubaudi dicit. ¶ Vapulaſſe: cæſaz &
Beluaci percuſſam eſſe ab hoſtib9. ¶ Belua
cos: populos galliæ ĩ Belgis: Auctor
Stra. ¶ Circũſederi: obſideri. ¶ Ne-
q; iactãtur uulgo. i. neq; paſſi & ubi-
q; dicuntur & ſparguntur. ¶ Inter pau. inimicos Cæ. qui uellent ita eſſe. ¶ Secreto: occulte non multis præſen
tibus ¶ At do. cum manus: irridet hunc Domitium: cuius erat mos quũ loqueretur manus ad os oppone-
Subro re. ¶ At dominus: deeſt uerbũ. q. d. quid iactat. ¶ Subroſtrarii: qui erant infra ſenatores: hoc eſt qui ſub roſtris
ſtrarii ſedebant. ¶ Diſſiparant: diuulgauerant: diſparſerant famã. ¶ Quod: q̃ res. ſ. ut pateant. ¶ Sit: accidat. ¶ Capi
Roſtra ti. uitæ. Virg. Quod dii prius omen in ipſum conuertant. ¶ Illorum: ſubroſtrariorum: roſtra. n. erant ſedes ante
curiam ubi cõcionabant̃ a roſtris nauium captarum: de quibus primo fixæ ſunt auctore Varrone. ¶ Põpeiũ:
Bauli Qu. Põ. ¶ Bauli. i. loc9 apud Baias dictus: q̃ſi boualiũ qd illic Hercules boũ ſtabulum fecit: q̃s gerioni abſtulit.

¶ Schœnobaticã

¶ Schœnobaticā.ſa.artē.i.qui ſcirē eū: p p pauptatē factū ſchœnobatē.i.funabulū:nā ſchœnobates dr̄ q p ſunes gradit̄ nā σχοῖνος ſunē ſignificat βαίνω gradior. ¶ Vſq3 eo:ad eo ītātū. ¶ E ſuriei:mediæ ſamis. ¶ Et.h.mē.i.ēt hoc mēdacio. ¶ Impēderēt:inmīnerēt. ¶ In de fu.alii codices hn̄t:ut deſūgeremur optaui. ¶ Deſūgeremur:nō moreremur:ut qdā interp̄taī:ſed poti⁹ liberarent̄:ut apud Vir.O tandē magis pelagi defunċte piclis:& Te.Defunċt⁹ iā ſū. ¶ Rauēnæ:q̄ urbs eſt italiæ a theſſalis cōdita auctore Stra. ¶ Cōgiano: congiariū ꝓprie dr̄ mun⁹ pncipū ſiue īperatoꝝ: ut ſæpe apud trāqllū in uitis Cæ.Macrob.in ſatur.Auguſtus cū ab eo Schœnobates Rauenna

ſchœnobaticam facere:& uſq3 eo ut ego miſererer eius eſuriei: nō ſum cōmotus:& hoc mēdacio ſi q̄ picula tibi īpenderēt: īde fugeremus optaui. Plancus quidē tuus Rauēnæ eſt:& magno congiario donatus a Cæ.nec beatus:nec bn̄ inſtructus eſt: tui pollitici libri omnibus uigent. Vale. Cælius.S.D.Ci.

Erte in quā abſolutus eſt:me rep̄ſentāte ꝓnunciatum eſt:& qdē oībus ordibus: ſed & ſingulis ī uno quoq3 genere ſnīs. Vide mō inquis:nō mehercule: nihil.n.unq̄ tam p̄ter opiōnē:tā qd̄ uideret̄ oībus indignū accidit: quī ego quī ꝓ amicitia ualidiſſime fauerē ei: & me iā ad dolēdū p̄paraſſē. Poſtq̄ factū eſt:obſtupui:& mihi uiſus ſū captus eē:qd alios putas:clamorib9.ſ.maximis iudices corripuerūt:& oſ̄dērunt plane eē qd̄ ferri nō poſſet. Itaq3 relictus lege licinia maiore eē piculo uideret̄. Acceſſit huc qd poſtridie ei9 abſolutionē ī thatrū Curionis Hortēſi9 itroiit. Puto ut ſuū gaudiū gauderemus. Hic tibi ſtrepit9:fremitus:clamor:tonitruū & rudētū ſibilus. Hoc magis aīaduerſū eſt: q̄ itactus a ſibilo puenerat Horten. ad ſenectutē. Sed tota bn̄ ut ī totā uitā quouis ſatis eēt:& peniteret eū iā uixiſſe. De rep. qd tibi ſcribit̄ nihil hēo. Marcelli īpetus reſederūt nō iertia:ſed ut mihi uidebāt̄:cōſilio. De comitiis cōſularib9 incertiſſima ē exiſtīatio. Ego īcidi ī cōpetitorē nobilē:& nobilē egētē:nā. M.Octaui9 Cn.fili9.&.C.Hirrus mecū petit. Hoc iō ſcripſi:qd ſcio te acriter pp Hirrū nūciū no-

Pacuui⁹ Taurus cōgianū peteret: dicerēq3 iā hoc hoīes: uulgo loqui nō puā ſibi ab illo pecuniā3 datā: ſed tu inqt uoli credere. ¶ Nec be.ſ.illo cōgiano. ¶ Nec be.iſtru. qa pſib⁹ eget. ¶ Pollitici:de rep.quos ſcripſiſti:nā πόλις ciuitatē ſignificat:inde libri pollitici dn̄r q de ciuitate & admīſtratiōe reip.tractāt Congiarium
¶ Vigēs: puto melius legēdū eſſe uigēt.ut ſit tui li.pollitici uigent oībus. ¶ Ne mireteris lector: ſicubi uariat hic & itē deinceps epſaꝝ ſeries:aut uerboꝝ:ab exēplarib⁹ cæteris:cām uero ītelliges: ac ꝓbabis arbitror. Si.xxy. Caput priæ Cētuæ miſcellaneoꝝ. Politiani legens Pollitici libri
c Erte:ſcribit̄ prio quēdā abſolutū eē p̄ter oīum opiōnē:ex qua re oſ̄dit Hortē. oratorē:q ei⁹ cām ſuſceperat:multū exhibilatū fuiſſe. Deinde qa petebat ædilitatē dicit quē cōpetitorē hēat:& rogat Ci.ut cū primū intellexerit eū deſignatū ædilē: q̄rat pātheras:de qbus ad eū ſcripſerat ut patet li.ii. epſa q̄ īcipit. Putares ne unq̄. Dicit.n.Cic.de pāth eris p eos qui uenari ſolēt: agit̄ m ādato meo diligēter. Poſtremo quia Ci. ad eū ſcripſerat:ut ſe certiorē faceret de rebus urbanis:dicit ſe feciſſe cōmētarios reꝝ urbanaꝝ: dediſſe

q3 primū.L.Caſtrinio: ſcd̄m uero ei q attulit has lr̄as ad ip̄m Ci.certe inq̄.q.d.admiratiue affirmat abſolutū3 quendā:quē nō noīat.pōt tn̄ intelligi meſſala:de quo dicit in epſa:q̄ incipit:iuideo tibi. ¶ Pronūciatū eſt:de eius abſolutiōe. ¶ Oībus or.ſ.iudicū uel ordibus ſenatorio eqſtri & plæbeio:licet iudices elegerent̄ maxīe ex ordine eqſtri. ¶ Singulis:nō.n.ſnīa fuit uniuerſalis ꝓnūciata ab oīb⁹ ordibus:ſed ſingulæ ſniæ ab uno quoq3 ordine dictæ ſunt. ¶ Vide mō: īueni hūc locū ita mēdoſū3 & uarie ſcriptū:ut nō putē eē fruſtra laborādū ad interp̄tandū. ¶ Præparaſſem ad do.īſtituiſſē fortiter pati dolorē:q3 putatē illū nō poſſe īpetrare:qd uellet: p̄paraſſē āt dixit:qa leuius dolet̄:quū ita eſt oīno inſtitutū:nā Dido apud Vir. Dū mea me uictā doceat fortuna dolere. ¶ Obſtupui:fui quodāmō alien⁹ a me ipſo. ¶ Quid ali.pu.ſ.feciſſe:quū ego q ei fauebā ꝓ amicitia ita obſtupueri. ¶ Scil3:certe. ¶ Corripuerūt:accuſauerūt:rep̄hēderūt. ¶ Iudices:q eū abſoluiſſēt. ¶ Eſſe qd f.n.p.i.nō tolerabile qd egiſſēt ¶ Lege li.neſcio an fortaſſe hic q̄reret ius ciuitatis romānæ.i.fieret ciuis ro.id qd ꝓhibebat̄ p legē quā Licini⁹ craſſus tulerat. ¶ Hortēſi⁹:orator q egerat cām ei⁹ q fuerat abſolutus. ¶ Suū.g.gaudiū ad æmulatiōnē. Terē.q in andria ſic inqt. Nā hūc ſcio mea ſolide ſolū gauiſurū gaudia. ¶ Hic: tunc.
¶ Strepitus:dicit multos īfremuiſſe & ſibilaſſe uiſo Hortēſio:qd qdē aīaduerſu eſt: maxie qa Hortēſius nūq̄ antea tota uita ſua fuerat exibilat⁹. ¶ Tonitruū.i.q̄ſi tonitruū.i.magna uoce clamabat. ¶ Et ru.uſ ē pncipiū: & ſignificat aſinoꝝ more rudentiū.i.clamātiū:nā rudere aſinoꝝ ē. Perſius:Findor ut arcadiæ pecuaria rudet̄ dicas:qd magis ꝓbo ſubſtātiuū eſt:& exponit̄ rudētū.i.tumū:ut q̄ſi ſtridor fumū. Vir.i.æneī. Iuſeq̄t̄ clamorq3 uirū:ſtridorq3 rudētū. ¶ Sibilus:exibilatio:ſibilo.n.maxie cōtēnebant̄ hoies:uñ exibilari dicebant̄ hiſtriones aut auctores iperiti:cū e ſcæna p cōtēptū expellebant̄:& Hora.in.i.ſermonū. Populus me ſibilat at mihi plaudo ipſe domi: ſimulac nūmos cōtēplor in archa. ¶ Aīaduerſu3:cognitū. ¶ Intactus a ſibilo.i.nunq̄ exibilatus & ſibilo denſus. ¶ Sed to.bn̄ & mēdoſus & obſcurus textus. ¶ Pœniteret uixiſſe.i.obtinuiſſe cām illi⁹ qui fuerat abſolutus:qa pp hoc exibilabat̄:uel uixiſſe:qa uidebat ſe in ſenectute exibilari:qd nūq̄ ei an̄ acciderat. ¶ Reſederunt:qeuerunt:ut Oīſq3 repente reſedit flatus. ¶ Nō ier.nō qa ei deſit aīus. ¶ Cōſilio:prudentia. ¶ Exiſtimatio:opīo naſcit̄.n.q̄ñ ſint futura. ¶ Cōpetitorē:qui ſimul ædilitatē mecū petit. ¶ Egentē:aliī Rudere Sibilus Exbibilo

Vam ſint:primũ moleſte tulerat Ci.ut uiſum ē ſupius:φ Trebatius inuitus eēt in Gallia:nunc āt ſibi ēē
q moleſtũ eē dicit:φ ſcripſerit ſe libēter eē:q̄ qdē uidenť cē ꝯtraria:ſed hoc ex amore fieri aſſent. ¶ Quā: q̄tum. ¶ Moroſi:uariis moribus mutabiles. ¶ Quia.o.q ꝓſequunť aliquē amore. ¶ Vel.i.maxime. ¶ Pungit:offendit:diſplicet mihi. ¶ Neq̧.n.tō primæ pns q̄re moleſte ferret:φ inuitus eēt cũ Cæſare. ¶ Non dele.cō.mea.i.nō hr̄e cōmendationē meā gratam:qd ita eſſe uidebať:qñ uolebas ea uti. ¶ Et nunc:tō ſecun dæ partis. ¶ Sine me.i.me abſente:uelle3.n.ut eſſemus una. ¶ Malo:potius. ¶ Hoc deſide.abſentiæ. ¶ Quæ ſpero:honorē & facultates. ¶ Veniſti in ſa.iudi cio tuo non caſu feciſti eũ tibi amicũ & es fami liaris. ¶ Qui:Marius. ¶ Quod iucundius ſit.ſ. ut diligaris ab ipſo Mario tali uiro.

Te ualde amam9:noſq̧ a te amari tũ uolum9:tũ ēt cōfidimus. Vale.

M.T.C.Trebatio.S.D.

QVā ſint moroſi q amāt:uel ex hoc ītelligi pōt:qd̄ moleſte ferebā añs te inuitũ iſtic eē. pũgit me rurſ9 qd̄ ſcribis te eē iſtic libēter. neq̧.n.mea cōmēdatōe te ñ d̄lectari facile patiebar: & nũc āgor qcq̄ tibi ſine me eē iucũdũ. Sed tñ hoc malo ferř nos deſideriũ:q̄ te nō ea q̄ ſpo cōſeq. Q d̄ uero i.C.Marii ſuauiſſimi doctiſſimiq̧ hoīs familia rē ueniſti:nō dici pōt q̄ ualde gaudeam:q fac:ut te q̄ maxime diligat.Mihi crede nihil ex iſta ꝓuincia po tes quod iucundius ſit:deportare.Cura ut ualeas.

M.T.C.Trebatio.S.D.

IN equo Troiano ſcis eē i extremo:ſero ſa piũt.Tu tñ mi Vetule nō ſero primas illas rabioſulas ſat fatuas dediſti. Deī de qd̄ in Britānia ñ min9 q̄ Philotectē te ꝓbuiſti:plane ñ rep̄hēdo.Nũc uero i hybernis iniectus mihi uideris.Itaq̧ te cōmo uere ñ curas:uſq̧q̄q̧ ſape op3:id erit tælũ acerrimũ: Ego ſi foris cœnitarē.Cn.Octauianũ familiari tuo ñ defuiſſ3:cui tñ dixi quũ me aliquotiēs īuitaret:oro te qs es tu? S3 mehercule extra iocũ hō bell9 ē.Vel lē eũ tũ adduxiſſes. Quid agatis:ecqd in Italiā uētu ri ſitis hac hyme:fac plane ſciā.Balb9 mihi cōfirma uit te diuitē futuꝝ.Id utrũ Romāo moř locutus ſit: bñ nũmatũ te futurũ:an qūo ſtoici dicũt:oēs eē diui tes q cœlo & terra frui pñt poſtea uidero.Qui iſtinc uēiũt:ſupbiā tuā accuſāt:q negēt te pcũctātibus rñ dere.Sed tñ ē φ gaudeas.Cōſtat.n.inter oēs nemi nē te uno Samarobrinæ iuris pitiorē eē.

M.T.C.Trebatio.S.D.

EX tuis lřis &.Q.fratris gratias egi:& te

N equo troiano:cupiebat Trebati9 cito
i cōſeq aliquē magiſtratũ:qd quũ fieret
ſeri9 q̄ uolebat:q̄ſtus fuerat de Ci.q eũ miſiſſet i ꝓuinciā ubi tātopere nihil adhuc egiſ ſet:ad qd Ci.rñdet ſatiſfaceť. Deide petit ut ſcri bat qñ in Italiā uēturus ſit.Poſtremo dicit ſe in tellexiſſe a Balbo eũ futurũ diuitē:ſed cupe itelli gere qūo itelligat diuitē:an opinione pħica:an opinione cōi & maxime Rōanorũ. ¶ In equo tro.nomē eſt tragœdiæ:ut diximus ſupra epſa prima huius lib.vii. ¶ In extre.in fine. ¶ Sero ſa.i.hoīs ſero cognoſcũt qd utile ſit:quũ nō pñt ꝓuidere:eſt āt ſnīa in oēs quos facti minus cōſi ſiderati pœnitet:ſicut troianis accidit q ſero co gnouerunt non fuiſſe fidendum æquo & hoſti bus:hanc ſententiā greci ſic dicunt.αφαγγιτ=ιος· εἴ γε.i.paſſus ſtult9 cognouit. ¶ Tu tñ:accōmo dat ſnīam Trebatio p ꝯtrariũ. Pigebat.n.eũ ex pectare opportunitatē tpis:quo ſibi a Cæſare ꝓ uidereť:quare dicit eũ nō ſero ſape:qa cito uel let rebus ſuis cōſulere. ¶ Non ſe.ſubaudi ſapis: deeſt.n.uerbũ. ¶ Primas illas.ſ.lřas tuas. ¶ Ra bioſulas:aſperas mordaces:& ꝓ me conqrenť uæhemētius. ¶ Fatuas:inſipidas.neq̧.n.orat iu ſta cā quærelæ:dñr.n.fatui multũ loquētes:& q nec qd ipſi:nec qd̄ alii ſaný intelligunt.Deinde ſcripſarat Trebatius ſe fuiſſe Cæſari i britānia fi deliſſimũ:ſicut olim fuerat filoctetes Herculi:q fuerũt amiciſſimi:nota eſt fabula. ¶ Nō mi.q̄ philo.i.nō minus fidelē:& ſociũ Cæ.q̄ philocte tes Herculi. ¶ Nō repræ.i.laudo liptote. ¶ Inie
Vſque- ctus:impoſitus incluſus. ¶ Vſq̧ quaq̧:aſſidue:
quaq; ſp. ¶ Tælũ:trāſlatio eſt:tælũ.n.ꝓ defenſiōe po niť & tutamie. ¶ Acerrimũ:ualidiſſimũ. ¶ Fo ris:apud alios extra domũ meā. ¶ Nō defuiſſ3: in cœna.i.ei obtēperaſſe3. ¶ Cui:Gn.Octauio. ¶ Aliquodēs:ſæpiuſcule. ¶ Oro te:interrogan tis ē. ¶ Quis tu es.ſ.q uelis hēri in cœna apd te talē:q̄lis ego ſũ. ¶ Sed meher.ut uitet arrogātiā oñdit Ci.ſe potius ea uerba ioco q̄ ſerio dixiſſe.
Bellus ¶ Extra io.i.ſine ioco. ¶ Bellus:nō pulcher in
Ecquid telligiť:ſed bonus eſt.n.bellus diminutiuũ a bo no. ¶ Ecquid.i.an:uel ne:uel nunqd.Donat9 in Eunuchũ. ¶ Romāo more:Romani.n.q pecuniis abundāt: eos diuites dicũt. ¶ Bene nũatũ bene pecunioſum.Hora.At bene nummatũ decorat ſuadela uenuſq̧. ¶ Frui coelo & terra.i.uita.Virgi.Quem ſi fata uirũ ſeruant:ſiueſciť aura:ætherea. ¶ Percũctantibus:interroganubus: ſic ſupra ad.L.Valer.Qui iſtinc ueniũt partim te ſuperbũ dicũt:φ nihil rñdeas. ¶ Sed tñ eſt:deridet eũ Ci.nul la.n.aut parua laus eſt inter impitos periſſimũ iudicari. ¶ Samarobrinæ:ubi nullus ē q iuris cognitionē hēat.
Iuriſpe- ¶ Iuriſperitiorē.i.q melius intelligat ius ciuile:is.n.dř iuriſperitus.Hora.Agricolā laudat Legũ iuriſq̧ peritus.
ritus X tuis:op a.Qu.fris Ci.Trebatius q antea inuitus fuerat in Gallia:mutauerat aīum:& ſcripſerat ſe libē
e ter eſſe:de quo dicit Ci.ſe egiſſe grās.Qu.fratri ſuo:& laudare ipſum Trebatiũ:q conſtantis animi eſſe cœpit.Deinde dicit ſe ferre eius deſideriũ ꝓpter eius utilitatē:& cōmemorat q̄ diligenter eum cōmen dauerit Cæſari:& quanti fecerit Cæſar cōmendationes ſuas.Itaq̧ eum hortatur ut fruatur commoditate & ho minis & temporis & loci. ¶ Ex tuis litteris:propter tuas litteras quibus ad me ſcripſiſti te ab eo adiutum fuiſſe.

¶ Aliqñ:tandem.

¶ Aliqñ:tandem. ¶ Conſtitiſſe:feciſſe conſtantiā confirmatū eſſe. ¶ Primorū menſiū:qbus in prouinciā ꝓfectus fuetas ¶ Cōmouebar:indignabar. ¶ Pace tua di.honeſtus rephendi mos pri⁹ captata uenia. ¶ Pace tua i.tua uenia:te nō iraſcente. ¶ Leuis:mutabilis. ¶ Vrbanitatis:uitæ ciuilis uiuēdi in urbe. ¶ Impiger:ꝓmptus. ¶ Timidus:ecce leuitas:qa qui impigrū ſe interdū oñdebat:interdū timidus uidebaꝶ. ¶ Sæpe ēt:ſubaudi cōmouebat. ¶ Alieniſſimus a te.i.extra te & fere ſine rōne:neq; is q eſſe conſuetas. ¶ Subimpudēs.i.aliq̄tulū ſine uerecundia. ¶ Tanq̄.n.probat ꝙ uidereꝶ ſubimpudēs:qa uoluiſſet ſtatim ditari a Cæſare:tanq̄ attuliſſet ad eum ſcædulā & ſcriptū aliqd de accipiendis pecuniis & non lr̄as cōmēdaticias. ¶ Syngrapha: ſcriptū de capienda pecūia faciēs fidē. ¶ Ablata:quaſi arrepta & ſubito accepta. ¶ Nec ueniebar in mentem.i.nec cogitabas. ¶ Alexandriā: ubi ſcripti fuerāt milites. ¶ Ego:oñdit Ci.ſe ferre deſideriū Trebatii pp eius utilitatē:nam ſi ſuā reſpiceret:deberet magis optare eius pſentiā. ¶ Ducerē rōnem mei cōmodi.i.ſi reſpicerē & æſtimarē cōmodū meum. ¶ Mecū:apud me. ¶ Ex cōſuetudine:ex ꝯuerſatione:& cōſilio qd mihi dabas utiliſſimū. ¶ Opera:auxilio:qd mihi præſtabas. ¶ Cōtuliſſes te:dediſſes te. ¶ Tuendū:defendendū. ¶ Ornādum: dignitatibus decorandū. ¶ Ex quo.ſ.ipe. ¶ Id opinat⁹ ſum: æſtimaui. ¶ In ꝓuinciā:quæ erat mihi decreta. ¶ Exiturū:profecturū Roma. ¶ Ratio:inſtitutio. ¶ Eſt com.qa decreui nō exire in ꝓuinciā. ¶ Tradidi:ei⁹ fidei credidi. Vir.nuper mihi tradidit ægon. Hora.in epiſtolis.ſ.ut ubi ſe laudare & tradere conet:& ipſe ſupra ad Cæſarē: Totū denique hoiem tibi trado. ¶ Grauiſſime:honorificētiſſime. ¶ Quod:quā rē.i.ꝙ ei recōmēdauerī & tradiderī. ¶ Accepit:charū hūit. ¶ Verbis: dicēdo tibi. ¶ Et re.i.effectu qa te muniū ſubleuauit. ¶ Hūc:talē. Vir. Hūc ego te Euryale aſpicio. ¶ Nact⁹:q inueniſti. ¶ Ne dimiſeris:ꝑ ne dimittas.i.ne relinquas. ¶ Et ſi:duæ ptes ſunt. ¶ Offenderit te:diſplicuerit tibi:affecerit te moleſtia. ¶ Occupatiōe:quū erit inuētus maiorib⁹ negociis. ¶ Aut dif.quū erit durior i te admittēdo:& quū ñ ita tibi aſſequeꝶ ut uelles. ¶ Perſertoitolerato. ¶ Vltima:finē. Eſt aut optimū ꝑceptū ad eos:q apud magnos uiros uiuūt ut tolerēt:ſi q̄ i principio munus ꝓſpera eueniūt:& expectent finē:qa mō bñ agas qd differꝶ:non auferꝶ:quū agas apd uiros liberales: q̄lis erat Cæſar. ¶ Iucunda & honeſta.i.& læta & plena honoris. ¶ Præſtabo:efficiā. ¶ Tm̄:ſolūmodo. ¶ Moneo te: dico tibi. ¶ Vberioris:ditioris. ¶ Neq; æta.qa nūq̄ eris aptior laborib⁹ q̄ nūc. ¶ Vt uos:iuriſcōſulti. ¶ In ue.li.legalibus:ubi ſoletis ita dicere:hoc ſcæuolæ placet:& affirmatis ſn̄ias ur̄as auctoritate alioꝶ. ¶ Idē ui. Qu. Cor.i.idē exiſtimabat. Qu. Cor.i.ut tu expectares ultima:& finē reꝶ:quē tibi lætū & honeſtū reddā. ¶ Te nō eſſe ꝓfectū:nō iuiſſe. ſcripſerat n. Trebatius ſe noluiſſe ire in britāniā:ſed remāſiſſe in Gallia. ¶ Quod &:dicit duas cauſas eē quare gaudeat Trebatiū nō iuiſſe in britāniā:ꝗa Trebati⁹ labore caruit:qui fuiſſet ferēdus in britānia:& ipſe Ci.nō audit Trebatiū ꝗrentē de illis rebus britānicis. ¶ De rebus illis: aſperis & periculoſis. ¶ Hyematurus:manſurus hac hyeme. ¶ Qua ſpe.ſ.melioris uel deterioris fortunæ. ¶ Conditione:præſenti ſtatu.

Syngrapha

Tradere

aliquādo collaudare poſſum:quod iam uideris certa in ſententia conſtitiſſe. Nam primorum mēſium litteris uehementer cōmouebar:ꝙ mihi interdū pace tua dixerim:leuis in urbis urbanitatiſq; deſiderio interdū impiger:interdū timidus in labore militari: ſæpe autē etiam quod a te alieniſſimus & ſubimpudens uidebare:tanq̄ enim ſyngrapham ad imperatorē non epiſtolam attuliſſes:ſic pecunia ablata:domū redire properabas. Nec tibi in mentē ueniebat eos ipſos:qui cū ſyngraphis ueniſſent Alexandriā: nullum adhuc nūmum auferre potuiſſe. Ego ſi mei cōmodi rationē ducerem:te mecū eſſe maxime uellem. N.n.mediocri afficiebar uel uoluntate ex conſuetudine nr̄a:uel utilitate ex cōſilio atq; opera tua: ſed quū te ad adoleſcētiā tuam in amicitiā & fidem meam contuliſſes:ſemp te nō modo tuendū mihi: ſed etiam augēdum atq; ornandū putaui. Itaq; quo ad opinat⁹ ſum me in ꝓuinciā exiturum: quæ ad te ultro attulerim meminiſſe te credo. Poſteaquā mea mutata eſt ratio:quū uiderem me a Cæſare honorificentiſſime tractari:& unice diligi:hominiſq; liberalitatē īcredibilē & ſingularē fidem noſſem:ſic.n. te cōmēdaui & tradidi:ut grauiſſime diligentiſſimeq; potui. Quod ille ita & accepit: & mihi ſæpe lr̄is ſignificauit:& tibi uerbis & re oſtendit mea cōmendatione ſeſe ualde eſſe cōmotum. Hunc tu uirū nactus:ſi me aut ſæpe aliqd aut uelle tua cauſa putas: ne dimiſeris:quæ te forte res aliquando offenderit: quū ille aut occupatiōe:aut difficultate: tardior erit tibi uiſus:pferto: & ultima expectato: q̄ ego tibi & iucūda & honeſta præſtabo. Pluribus te hortari nō debeo. Tantum moneo neq; amicitiæ confirmandæ clariſſimi & liberaliſſimi uiri:neq; uberioris prouinciæ:neq; ætatis magis idoneū tēpus hoc ſi amiſeris te eſſe nullum unquam reperturū. Hoc ut uos ſcribere ſoletis in ueſtris libris:idem. Qu. Cornelio uidebatur. In Britanniā te profectum non eſſe gaudeo:& quo labore caruiſti:& ego te de reb⁹ illis nō audiam. Vbi ſis hyematurus:& qua ſpe aut conditione perſcribas ad me uelim. Vale.

M.T.C.Trebatio.S.D.

Ccepi:quū antea Trebatius inuitus eēt in ꝓuincia:& Ci.ad quē ſcripſerat de hac re moleſtiā attuliſſet.
a Poſtea multis epiſtolis eodē exemplo ſcriptis:ut ſaltē una redderet̃ ei ſignificauit ſe iā forti aio ferre la-
bores militiæ & libēter eē cū Cæſare:qd qdē reſcribit Ci.ſibi eſſe gratū:& ſæpe & ab eo deſideraſſe:nō
ꝙ æſtimaret eum eē aio imbecilli.ſed fortaſſe:qa nimio amore ipſius Ci.abeſſe nō poſſet. Itaq; eum hortatur:
ut perſeueret in ꝓpoſito:ſe.n.denuo quū opus fuerit cōmendaturū eū Cæſari.Poſtea uero iocat̃ cū ipo Treba
tio:q raſerat quādā chartā:ut in ea rurſus ſcriberet.Poſtremo q̃dā de ſe ipſo cū laude dicit ſimulās iocari. ¶ Ali
quot:multas. ¶ Cætera:pēdet ſenſus uſq; ad eū
locū ſed ut ad epiſtolā &c. ¶ Significabant:oñ
debāt litteræ meæ. ¶ Forte:in tolerāda militia.
¶ Cōſtāté:i pſeuerādo ꝓpoſito. ¶ Pauliſp:ali
q̃tulū. ¶ Deſideraui a te:optaui te facere. ¶ Nō
In.excuſat Trebatiū:ne uideat̃ eū accuſare leuita
tis.Dicit.n.ſe ab eo ita deſideraſſe:ñ pp ībecilli-
latē ei⁹ ai:ſed qd putaret eū uehementer incēſū
eē eius amore:ita ut ñ facile poſſet abeſſe. ¶ Vt
p.i.qd putarē. ¶ Aeſtuare:ardere:incēdi. ¶ Vt
cœ.ferre iſtā militiā:& ſeruare cōſtantiā. ¶ Aſſe
q̃re:adipiſceris: cōparabis. ¶ Renouabo com.
i.rurſum & denuo te cōmendabo Cæ. ¶ Sed.t.
ſubaudi renouabo cōmēdationē.i.quū uidebo
eē opus. ¶ Fructuoſiſſim⁹:utiliſſimus. ¶ Quā
mi.i.ē curæ. ¶ Itaq;:dicit ſe māu ꝓpria ſcripſiſſe
græce cautionē q̃dā ad ipm Trebatiū:qa uide-
bat eius cautōes legales nō multū ualere ad cō
ſequēdū ea:q̃ cupiebat. ¶ Cautōes:ſciæ lega-
Cautio les. ¶ Cautionē.g.i.ꝑceptū & iſtitutionē græce
Chiro- ſcriptā. ¶ Chirographi:ſcripti manus meæ:naʒ
graphū χειρ manū ſignificat: γραφω ſcribo. ¶ De rōne
gal.bel.i.quō gerat̃ iſtud bellū in Gallia. ¶ Cæ
tera:illud eſt ſupra dixit:cætera me delectarunt.
¶ Belle.i.ſatis bene:eſt aūt eclipſis:deeſt.n.ſcri
pſiſti uel feciſti. ¶ Pluris.ſ.litteras uel epiſtolas.
Palimſe ¶ Nā qd i palimſeſto:qdā habiti nō eruditi ex
ſtus poſuerūt palimſeſtū librū eē in quo Trebatius
de parſimonia ſcripſiſſet. Quidā āt uir doctrina
& fide grauis:mihiq; familiaris & lr̃is notauit:&
mihi dixit:atq; affirmauit ſe uidiſſe ſcriptū ma-
nu Guarini Veronenſis uiri eruditiſſimi:quodā
ius codice epiſtolaꝝ.vi.genus ciborū:quos cō-
fortinos appellāt. Palimſeſta aūt cōfortinos re-
coctos:qd quidē miror dictū eſſe a tali uiro : qa
nulla eſt huius ſenſus rō:& tñ ut ab eo dictū cre
dā:faciat auctoritas eius q retulit & codici ſuo
ab illius manu inſeruit:quaſi delphici Apollinis reſponſum.Sed non omnia poſſumus omnes:& quãdoq; bo-
Pſeſtuʒ nus dormitat Home.Verus igitur eſt hic ſenſus.Pſeſtum tabulam dici ſiue chartam:quæ raditur poſtquam eſt
ſcripta:nam ψαω rado ſignificat:inde ψιστος tabella raſa:qualis ſolet eſſet tabella abaci : palimſeſtus autem
tabella iterum raſa:nam ἀλῖγι iterum ſignificat:coniicimus igitur Trabatium raſiſſe chartaʒ:quæ ſemel fuerat
raſa.Latenter autem Cice.notat eum auaritiæ.Quod in palimſeſto:ſubaudi:ſcripti ideſt in charta iterum raſa.
¶ Parſimoniam:parcitatem:diligentiam tuam in conſeruandis rebus:nam parſimonia eſt uirtus diligēter res
ſuas ſeruans:eſt autem medium inter auaritiam & prodigalitatem:ironice tamen locutus eſt. ¶ Delere:tolle-
re:abradere. ¶ Niſi forte:iocatur Cice.dicit ſe credere epiſtolas ſuas deleri a Trebatio : ut in illis chartis repo-
Repo- nat Treba.non epiſtolas ſuas:ſed formulas legales ideſt capita uel titulos legum. ¶ Reponas:ſcribas:iterū po
no nas. ¶ Tuas.ſ.epl̃as:ubi erant meæ. ¶ An hoc:dicit Ci.fortaſſe hoc fieri a Tre.ut ſignificet ſe nihil facere & ni
hil lucrari in prouincia:ꝙ ſi ita eſt:dicit hoc fieri ex eius uerecundia :q nō audeat petere a Cæ. ¶ An ſignificas
hoc:an fortaſſe uis hoc mihi ſignificare & oſtendere. ¶ Nihil fieri:a te. ¶ Frigere:te in te ceſſare:ie ociofum eſſe.
Terenti.Nimirum hic homines frigent. ¶ Ne chartam quidem : ergo multominus maiora. ¶ Suppeditare:
ſubaudi te ſuppeditare tibi ſcilicet ſuggerere:ſufficere:ſubminiſtrare . ¶ Tua culpa:quod mihi facias. ¶ Extu-
lens: exportauens. ¶ Verecundiam:pudorem & timorem quendam in petendo. ¶ More Ro.ideſt diligentiſſi
me:ſicut etiam ſupra dixit . ¶ Tu:petit excuſationem tarditatis & dilationis ſuarum ad eum litterarum:ordo
eſt. ¶ Tu ne ſis admiratus:pro ne admireris ſi interuallum mearum litterarum erit longius. ¶ Affuturus:ideſt
diſceſſurus ab urbe. ¶ In pontino:rus in ſinu cumano:ubi & pontina palus erat:de qua Iuuena.Et pontina pa
lus & Gallinana pinus.Illuc enim ſe contulerat ad uillam amici ut ipſe dicit.

Ccepi a te aliquot epiſtolas uno tpe:q̃s tu diuerſis tpibus dederas:in qb⁹ me cætera delectarunt. Significabāt.n.te iſtā militiā iā firmo aío ferre:& eſſe fortē uirū & cōſtantē. Quæ ego pauliſper a te ita deſideraui: non ībecillitate animi tui:ſed magis ut deſiderio nr̃i te æſtuare putarē. Quare pge ut cœpiſti:forti aio iſtā tolera militiam. Multa mihi crede aſſeq̃re. Ego.n.renouabo cōmēdationē:ſed tpe ſic habeto ñ tibi maiori eē curæ:ut iſte tu⁹ a me diſceſſus tā fructuoſiſſim⁹ tibi ſit q̃ mihi. Itaq; qñ ur̃æ cautōes īfirmæ ſunt:græculā tibi miſi cautionē chirographi mei. Tu me uelim de rōne Gallici belli certiorem facias. Ego uero ignauiſſimo cuiq; maximā fidē habeo. Sed tu ad epiſtolas tuas redeā:cætera belle. Illd̃ miror:qs ſolet eodē exēplo plures dare:q̃q̃ ſua manu ſcribit? Nā qd̃ in paliſeſto:laudo eqdē pſimoniā. Sed miror qd̃ in illa chartula fuit:qd̃ delere malueris quā hæc ſcribere: niſi forte tuas formulas. Nō.n.puto te meas epl̃as delere:reponas tuas. An hoc ſignificas nihil fieri frigere te:ne chartā qdē tibi ſuppeditare. Iā iſta tua culpa ē:q uerecūdia tecū extuleris: & nō hic nobiſcū reliq̃ris. Ego te balbo quū ad nos ꝑficiſcet̃ more Romāo ɔmēdabo. Tu ſi interuallū lōgi⁹ erit meaꝝ lr̃aꝝ ne ſis admirat⁹:erā.n.affuturus mēſe Aprili. Has litteras ſcripſi in Pontino:quū ad uillā Metrilii Philomenis

¶ Diuertiſſem:gr̃a

¶ Diuertiſſem: gra recreationis iuiſſem. Metrilii phi. nomẽ proprium uiri. ¶ Ex qua uilla Metrilii. ¶ Clientuꝫ meoꝝ: qui moleſte ferrent diſceſſum meũ. ¶ Quos cõciliaſti mihi: quos tu mihi coniunxiſti ante diſceſſum tu um in Galliam. ¶ Vlubris: oppido campaniæ: ut ſupra diximus. ¶ Vim. i. copiam. ¶ Ranunculorum: uocatur Cicero uocat enim per iocũ ranunculos Vlubrenſes: qui de Cice. loquerentur: eo q clamarent tanq̃ ranæ: quæ proprie dicuntur coaxare. ¶ Conſtabat: manifeſtum erat. ¶ Commoſſe: pro commouiſſe: a rana autem quuꝫ diminutiuum deberet eſſe ranula: uſurpatũ eſt ranunculus: quod neq̃ formatione: neq̃ genus ſeruat.

diuertiſſem: ex qua iã audierã fremitum cliẽtũ meoꝝ quos q̃dem tu mihi cõciliaſti. Nam ulubris honoris mea cã ui maximã ranũculoꝝ ſe cõmoſſe cõſtabat. Cura ut ualeas. Sexto idus Aprilis: de põtino. Vale

M. T. C. Trebatio. S. D.

EPiſtolã tuã quã accepi ab. L. Aruntio con ſcidi inocenter. Nihil. n. hẽbat qđ uel i cõ cione recte legi poſſet. Sed & Arũti9 ita te mãdaſſe aiebat: & tu aſcripſeras. Veꝝ illđ eſto nihil te ad me poſtea ſcripſiſſe ðmiror: pſerti tã nouis reb9. Vale.

M. T. C. Trebatio. S. D.

u Idẽ quãti apud me ſis: & ſi iure id qdẽ: nõ. n. te amore uinco. Verũtamẽ qđ pſenti tibi ꝓ pe ſubnegarẽ nõ tibi tribuerẽ certe id abſenti debe re nõ potui. Itaq̃ ut primũ Velia nauigare cœpi: iſti tui topica Ariſtotelica cõſcribere: ab ipſa urbe cõmo nit9 amãtiſſima tui: eũ librũ tibi miſi Rhegio ſcriptũ q̃ pleniſſime res illa ſcribi potuit. Sũt quædã uidebũ tur obſcuriora: cogitare debebis nullã artẽ lrĩs ſine i terprete: & ſine aliq̃ exercitatiõe ꝑcipi poſſe. Nõ lon ge abieris. Nã ius ciuile nr̃m ex libris cognoſci põt. Qui q̃q̃ plurimi ſũt: doctorẽ tñ lumẽq̃ deſiderant: q̃q̃ ſi tu attente leges: ſi ſæpius ꝑ te oĩa cõſequere: ut certe itelligas: ut uero ẽt ipſi tibi loci ꝓpoſita queſtio ne occurrant: exercitatione cõſequere. In qua qdem nos te cõtinebim9: ſi & ſalui redierimus: & ſalua iſta offenderimus. Quinto cal. Sextilis Rhegio. Vale.

M. T. C. Trebatio. S. D.

a Mabilior mihi Velia fuit: q te ab ea ſenſi amari. Sed qd ego dicã re quẽ qs nõ amat: Ruſſius mediuſfidius tuus ita deſiderabaẽ: ut ſi eẽt unus e nobis. Sed ego te nõ reꝑhẽdo: q illũ ad ædi

e Piſtolã: Mãdat Trebatius epiſtolã quã dam: quaꝫ a Cicerone ſcripſerat lacera ri: qđ Cice. ſe feciſſe ſcribit: licet nihil ha beret pp qđ deberet lacerari. ¶ Cõſcidi: lacera ui. ¶ Innocẽter: ſine culpa: nõ merẽtẽ lacerari: qa in ea nihil erat male ſcriptũ. ¶ Vel. i. etiam. ¶ In cõcione: in medio populo palam. Mãdaſ ſe ei dixiſſe. ¶ Ita: ut lacerareẽ. ¶ Illud eſto: cõ cedentis eſt. q. d. factũ ſit non curemus. Ranunculus

u Idẽ: dicit Cice. q id qđ fere negaret uel certe nõ tribueret Trebatio ſi pſens eẽt: tribuit abſenti: nã quũ Velia in quo op pido Tre. uæhemẽter diligebaẽ: diſcederet Cic. recordatus Trebatii pp illud oppidũ: trãſtulit il lud op9 i latinũ: q qdẽ uæhemẽter cõmẽdat: di citq̃ eum nõ debere mirari ſi aliqua uidebunẽ obſcuriora: qa in qualibet arte neceſſe eſt habe re interꝑtes. Oſtendit tñ eum poſſe multa per ſe conſequi: ſi mõ uoluerit ſe exercere. ¶ Quanti apud me ſis. i. quãti te faciam. ¶ Id qdem. ſ. eſt. ¶ Iure: merito. ¶ Nõ uinco te amore: qa par ẽ amor noſter. ¶ Prope: fere. ¶ Subnegarem: ali quo modo negarem. ¶ Certe: ſaltem. ¶ Non tribuerẽ: nõ cõcederem: nõ facerẽ. ¶ Nõ potui nõ deberẽ tibi abſenti. i. nõ potui facere qn ab ſenti tibi deberẽ & tribuerem. Alii codices habẽt ſolã negationẽ & delere: ut ſit nõ: potui delere. i. tollere tibi: ſed melius placet pnor ſenſus. ¶ Ve lia: ex uelia: eſt aũt oppidum Lucaniæ. ¶ Inſti tui: decreui: ꝓpoſui. ¶ Cõmonitus: i. in memo riam tui adductus. ¶ Eum librum: librũ topico rũ ἀπὸ τῶν τόπων. i. a locis: de qbus in eo ope re tractaẽ: non tñ intelligendũ eſt de locis terra rũ: ſed logicis: & ad philoſophos pertinentibus. ¶ Rhegio: ex Rhegio oppido Siciliæ: nã aliud eſt rhegiũ Lepidi in Italia non longe a mutina. ¶ Quã pleniſſime: q̃ apertiſſime. ¶ Illa res: q̃ natura ſui eſt obſcura & difficilis. ¶ Obſcurio ra: aliquãtulũ obſcura. ¶ Sine iterꝑte: quantuꝫ pertinet ad artes liberales. ¶ Sine exercitatiõe: taꝫ ad liberales: q̃ ad mechanicas: qm̃ utræq̃ ex ercitatione indigent. ¶ Percipi: intelligi. ¶ Nõ lõge abiens: ñ lõge diſcedas. q. d. ñ lõge exẽpla petaẽ. ¶ Nũ: an. ¶ Ex libris. ſ. ſolis ſine iterꝑte. q. d. nõ põt itelligi. ¶ Deſiderant. ſ. libri iuris ci uilis. ¶ Doctorẽ: qui uiua uoce declaret. ¶ Lumen: expoſitionem aliquam & commentationem: quæ aperiat mentem iuriſconſultorum: quaſi lumen quoddam. ¶ Si attente: ſi ſæpius: duo dixit: quæ neceſſaria ſunt diſce re uolenti: ut ſtudioſe attenteq̃ legat & ſæpe: neq̃ enim ſatis eſt oculo pcurrere: ſed mente reſpicere: neq̃ ſemel ſed ſæpius. ¶ Per te: ſine doctore & lumine aliquo. ¶ Ipſi loci: tractatur in eo libro de locis artis: ut ſupra nota uimus. ¶ Occurrant: ſint obuii & prompti. ¶ Exercitatione: quæ uincit omnia ꝓcepta magiſtroꝝ. ¶ In qua: exercitatione. ¶ Continebimus te: quia interdum de his rebus tecum agam. ¶ Redierimus: romam. ¶ Iſtar res romanas. ¶ Salua: integra in ſtatu ſuo. ¶ Offenderimus: inuenerimus.

a Mabilior laudat Ci. Veliam: ut Trebatio magis pſuadeat: ne uẽdat ea q̃ Veliæ hẽbat: quẽadmodũ illũ factuꝝ ſeſe itellexiſſe dicit. Deĩde more ſuo iocãs dĩẽ ſe uidiſſe librũ quẽdã Nicõis ð uoracitate: ſeq̃ eo delectatũ quũ lõge aliter fit: qa Ci. ſp fuit cibi pciſſim9. ¶ Velia: urbs Lucãiæ: ut ſupra dcm̃ ẽ. ¶ Amabi. magis amoẽ digna. ¶ Sꝫ qđ di. i. ſ. amari. ¶ Quẽ: te. ¶ Quis ñ. a. q. d. qlibꝫ. ¶ Ruffus: uẽ ut alii codices hñt Ruffius. Amabilior

¶ Traduxeris: trāſmiſeris. ¶ Ad ædificationē: quā facis: cui uis eſt præeſſe. ¶ Vilior: abiectior. ¶ Quā lupcal:

Lupcal

locus Romæ ſub mōte palatino: de cuius nōis rōne & deriuatione: uide Quītilianū: Varronē: & Seruiū. I. vii. æneī. in eo loco fortaſſe ædificabat domū Tre. ¶ Iſtuc: uel pnomē ſit pro iſtud. ſ. lupcal: uel aduerbiū: & ſubaudiaſ uenire. ¶ Quā hæc oīa: q̄ habeo Veliæ. ¶ Tu: hoc pnomen in principio huius clauſulæ: habet hāc uim: ut ita intelligat Ci. licet malim lupcal q̄ hæc oīa: tñ tu cōſilio meo nō uendas has poſſeſſiones: quas pr̄ tuus tibi Veliæ reliqt. ¶ Si me audies: ſi parebis cōſiliis meis. ¶ Verebanſ: timebāt. ¶ Neſcio qd: de uēditione tuaꝝ poſſeſſionuꝫ: alii codices habent. ¶ Neſcio q. i.

Haletes

quidā ueliēſes. ¶ Haletē: fluuiū Lucaniæ iuxta quē erāt poſſeſſiones Trebatii. ¶ Papyrianā: q̄ olim fuit Papyrii: & adhuc retinebat nomen. ¶ Quē: locum. ¶ Excidens: patefeceris: uel ut ego puto iocās Cicero ei bene cōſulis. ¶ Dicit enim ſi excideris. i. ſi deieceris uł diruens ab eo qd̄ eſt excido: ut illud Virgilii. Et negat exciſam uiā pducere Troia. ¶ Multū pſpexeris: uſus ē uerbo ambiguo: nā ſignificat & uidere: & puidere: reuera aūt intelligit multū puidens. i. magnū tibi cōmoduꝫ feceris: qa dixit aduenas ab eo loco teneri. i. eo loco delectari: qui erāt ei magnæ impēſæ: ideo p iocū cōſulit ut eū diruat ad cōmodū ſuū. ¶ Præſerti his tpibus. i. talibus tēporibus: qbus multa triſtitia uideſ imminere. ¶ Tuū: in qua ſine reſpectu poſſis eſſe: ſi aliqd accidat. ¶ Salubri: ſano. ¶ Intereē mea: ut poſſim iterdū tecū eſſe: ſi opus fuerit: & iſtis cōmodis frui. ¶ Diis iuuātibus: diis cōcedētib⁹ & fauētibus. ¶ Abſtuli: extorſi: & cū difficultate habui. ¶ νικόνοσ: Niconis: περι πολιφαγιασ uocitate: & multa comeſtiōe. ¶ O medicū ſuauē. i. factū & iucūdū: qui pcepetit uoracitatē. ¶ Docilē: attentū. ¶ Celauit me: nihil mihi dixit: cuꝫ ſciret iā eſſe ſcriptum. ¶ Te nō uideſ. ſ. celaſſe. ¶ Vēt⁹ icrebreſcit. i. fœlix eſt: & me uocat: erat enī Cice. ſcripta epiſtola nauigaturus ex Velia: ideo dixit uētus increbreſcit. q. d. iam nauigaturus ſum. Virgi. Crebreſcunt optatæ auræ.

Illii: Silius qdā amicus Ci. habebat litem de hæreditate q̄daꝫ: eū Cice. hac epſa cōmendat Trebatio: rogatq; ut ad eū ultro ueniat: eiq; polliceaſ operam ſuā. ¶ Docui: plane aperui. ¶ Spōſioneꝫ: obligatoriā promiſſionem. ¶ Videri ubi: te exiſtimare: tuam eſſe ſententiam. ¶ Si bonoꝝ: ponit uerba de quibus erat lis: & erat futura ſponſio. ¶ Prætor: ad prætorem enim pertinebat da-

Bonoꝝ poſſeſſio

te & bonorum poſſeſſionem: & poſſeſſionē bonorum. Hæc enim inter ſe & ſm iuriſconſultos differunt: quia bonorum poſſeſſio eſt iuris. Poſ-

Poſſeſſio bonorum

ſio uero bonoruꝫ eſt facti. ¶ Ex edicto: ideſt ex conſtituto prætorio. ¶ Negare aiebat: ſenſus ē: aiebat Silius φ Seruius Sulpitius dicebat illud teſtamentum eſſe nulluꝫ: φ eſſet factum ab eo: qui non habuiſſet factionem teſtamenti: ideſt qui iure non potuiſſet facere teſtamentum. Tredecim autem ſunt caſus ſm iuriſconſultos: quibus non licet facere teſtamentum: quos qui uelit uidere: legat inſtituta in titulo quibus non eſt permiſſum facere teſtamētum: & in gloſa Accurſii eiuſdem tituli. ¶ Eas eſſe tabulas teſtamenti: ideſt eas tabulas habere uim teſtamenti. ¶ Factionem: poteſtatem faciendi. ¶ Vltro: non rogatus ab eo. ¶ Pollicitus eris: operam & conſilium tuum. ¶ Quum primum: ſubito.

Iluſeras: quū cœnaſſet Ci. apud Trebatiū: ppoſuerat hoc dubiū utrū q eēt iſtitut⁹ hæres ab aliquo hēret actionē furti: qd fuiſſet fcm̄: anq̄ ipe eēt iſtitut⁹ hæres: negauerat Trebati⁹: & dixerat neminē id ſentire: ptra cui⁹ opiōnē affert Ci. ſnīas quorūdā iuriſcōſultoꝝ. ¶ Illuſeras: deriſeras: cōtēpſeras: q̄ſi uel ignaꝝ iuris uel ebriū. ¶ Inter ſcyphos: iter cyathos. i. in puiuio. ¶ Factū antea: de bonis eius: a quo eſſet inſtitutus hæres.

ficationem tuā traduxeris. Quāquā. n. Velia nō eſt uilior q̄ lupcal: tñ iſtuc malo q̄ oīa. Tu ſi me audies: quē ſoles has pr̄nas poſſeſſiōes tenebis. Neſcio qd enī uelīēſes uerebanſ: neq; Haletē nobilē amnē reliques: nec Papyrianā domū deſeres: q̄q̄ illa qdē habet locū: a quo ēt aduenæ teneri ſolēt. Quē tñ ſi excideris: multū pſpexeris. Sed i primis opportunū uidetur pſertim tpibus hr̄e pfugiū: primum in eoꝝ urbē: qbus charus ſis: deīde ēt tuā domū tuoſq; agros eaq; remoto ſalubri & amœno loco. Idq; ēt meā iter eſſe mi Trebati arbitror. Sed ualebis: meaq; negocia uidebis: meq; diis iuuātib⁹ ante brumā expectabis. Ego a Sexto Fabio Nicōis diſcipulo librum abſtuli: νικωνος περι πολυφαγιας. O medicū ſuauē: meq; docilē ad hāc diſciplinā. Sed Baſſus nr̄ ꝗ hoc me libro celauit. Te qdē nō uidetur: uētus increbreſcit: cura ut ualeas. xiii. calen. Sextilis. Velia.

M. T. C. Trebatio. S. D.

Illii cām te docui. Is poſtea fuit apud me: quū ei dicerē tibi uideri ſponſionē ſine periculo nos facere poſſe: ſi bonoꝝ Turpiliæ poſſeſſionē capio prætor ex edicto ſuo mihi dedit. Negare aiebat Seruiū tabulas teſtamēti eſſe eas: quas iſtituiſſeris: q factionem teſtamenti nō habuerit: hoc idē oſſm dicere tecum ſe locutū negabat: meq; rogauit: ut ſe cām ſibi cōmendarem. Nec uir melior mi Teſta: nec mihi amicior. P. Sillo qſq̄ ē: te tñ expecto. Gratiſſimū igiſ mihi feceris: ſi ad eū ultro ueneris: eiq; pollicitus eris. Sed ſi me amas quāprimum: hoc te uehementer etiam atq; etiam rogo. Vale.

M. T. C. Trebatio. S. D.

Illuſeras heri inter ſcyphos φ dixeram cōtrouerſiam eſſe: poſſet ne hæres quo furtū antea factum eſſe recte furti agere. Itaque & ſi do-

¶ Benepotus:

¶ Bene potus:uinio plenus. ¶ Id caput:eũ titulũ:id capſm. ¶ Notaui:ſignaui. ¶ Neminem ſen.nemine ſnĩa ſua & opione ſua tenuiſſe. ¶ Sextũ Heliũ.M.Maniliũ:hæc oĩa ſũt noĩa iuriſcõſultoꝶ. ¶ Scæuo.q tenet ſnĩam tuã. ¶ Teſtæ.i.tibi:nã Treba.etiã Teſta dicebaẽ:ut ꝓcedenti epiſtola patet:& ſupioribus epiſtolis alio loco.

Antũ:quũ inſtituiſſet Ci.ornare bybliothecã ſuã aliqbus imaginibus:mãdarat Fabio Gallo amico:ut eás ſibi emeret:ille uero emit baccas:hoc eſt baccaꝶ imagines:quas Ci.oſtendit ꝓfeſſioni ſuæ nõ conuenire:quia potius cõueniunt iis:qui uino & ebrietate delectanẽ:deinde dicit ſe cupere exornare etiaꝫ porticum quãdam picturis:qbus maxime fate tur ſe delectari.Poſtremo quia Gallus erat em ptutus domũ iuxta Cice.ædes oſtendit quantã operã dederitur fieret:deinde q̃ gratũ ſibi futurum ſit:ꝙ eam domũ habeat. ¶ Ex arpinati.i. ex agro arpinati:abſolute poſuit & ſubſtantiue: ut ſi dicã ueni ex Mediolanenſi.ſubaudiẽ agro. Arpinũ aũt Volſcoꝶ oppidum:unde Cice.oriũdus fuit. ¶ Tamen: ſolummodo ꝓxime tunc. ¶ Ab eo.ſ.qui reddidit mihi lr̃as tuas. ¶ Liberaliſſimũ:plenũ liberalitatis. ¶ Se fa.no.i.debita:nam nomẽ ut ſupra alio loco diximus ſignificat & debitũ & debitorẽ:de quibus aũt rebus eſſet hæc noĩa:utrum de ſignis an de aliis rebus ambiguũ eſt:puto tñ de ſignis q̃tum ex hoc textu coniicimus. ¶ Fac te eẽ qui ſum.e.i.finge te eſſe me:pone te loco mei. ¶ Eſt ne.t.p.tuæ modeſtiæ & uerecũdiæ.q.d.nõ. ¶ Rogaẽ de die.i. rogare ut deẽ nobis ſpaciuꝫ:aut terminus aliqs ad ſoluendũ. ¶ Plus annua.ſ.die.i.poſtulaẽ terminũ ultra annũ. ¶ Ad eã ſummã:ad eã quantitatẽ. ¶ Rata:firma:accepta. ¶ Studio:diligentia. ¶ Coemiſſe:intelligo. ¶ Damaſipp⁹:ut cõiicio fecerat ea ſigna & ſe acqetuꝶ hõeſto ꝓcio: aut receptuꝶ ſigna ſua ꝓmiſerat. ¶ In ſen.in ꝓpoſito aut accipiẽdi honeſti ꝓcii:aut recipiẽdi ſigna ſua. ¶ Inſtituti:uolũtatis ꝓpoſiti. ¶ Sũpſiſti:emiſti. ¶ Genus om.ſigno.i.ſigna & ſtatuas cuiuſlibet generis. ¶ Baccas : ſcripſerat Gallus iſta ſigna baccaꝶ q̃ emerat nõ minus eſſe pulchra q̃ muſarũ ſignat q̃ emerat Metellus. Itaq; Ci.dicit nullã eſſe cõparationẽ:neq; ſigna baccarũ ſuæ bybliothecæ cõuenire. ¶ Quid ſi.q.d. nihil tãti:q̃ri cõſtiterũt baccæ. ¶ Approbãtib⁹: affirmãtibus ſnĩam meaꝫ. ¶ Sed tñ erit aptum bybliothecæ.ſ.hr̃e muſas q̃ cõueniunt ꝓfeſſoribus lr̃aꝶ. Vbi eſt locus apud me.q.d.nuſq̃ cuꝫ baccis cõueniant ebrioſis:& ego ſim modeſtiſſimus & parciſſimus uini:hoc aũt Ci.cum quadã ſtomachatione dixit. ¶ At pulchellæ.ſ.ſunt: eſt obiectio ex parte galli. ¶ Noui:ſcio.ſ.eẽ pulchellas. ¶ Nominatim:per nomina. Ad ſimilitudinẽ gymnaſiorum:ſicut in gymnaſiis ſolet fieri:ubi ponunẽ ſigna ſm profeſſionem exercitii. Iuuenalis. Quanq̃ plena omnia gypſo chryſippi inuenias:nam profectiſſimus horũ eſt. Si quis Ariſtotelem ſimilem uel pittacon emit: & cætera. ¶ In palæſtra:in bybliotheca : tranſlatiue poſuit. ¶ Martis:ſcripſerat Gallus ſe noluiſſe emere ſignum Martis:quod quidem Ci.dicit ſibi non conuenire:quia Mars deus eſt belli:ipſe uero auctor pacis. ¶ Quomodo mihi:ſubaudi conueniet:q̃ſi dicat nullo modo. ¶ Saturni:eſt enim triſtis deus & dãnoſus. Perſius. Saturnumq; grauem noſtro Ioue frãgimus una:Iuue. Hæc tamen ignorat quod ſidus triſte minetur Saturni:& Maro noſter. Frigida Saturni ſeſe quo ſtella receptet. ¶ Hæc duo ſigna:Martis & Saturni. ¶ Attuliſſe mihi æs alienum:ideſt attuliſſe mihi debitum pecuniæ. ¶ Aliquod ſignum Mercurii:qui eſt deus lucrorum. Ouidius quinto Faſtorum. Te quicunq; ſuas profitetur uendere merces. Ture dato tribuas:ut ſibi lucra rogaꝰ & poſt aliquot uerſus. Da modo lucra mihi : da facto gaudia lucro & cætera. Idem etiã ſentit Horatius in ſermonibus. ¶ Cum auiano:de nominibus quæ ſe facturuꝫ dixit.

Arpinũ

Nomẽ

Mars

Saturn⁹

mum bene potus ſeroq; redierã : tamẽ id caput ubi hæc cõtrouerſia ẽ notaui:& deſcriptum tibi miſi : ut ſcires id quod tu neminẽ ſenſiſſe dicebas. Sextum Helium:Marcum Maniliũ: Marcũ Brutũ ſenſiſſe. Ego tamen Scæuolæ:& Teſtæ aſſentior. Vale.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

TAntũ ex Arpinati ueneram:quũ mihi a te lr̃æ redditæ ſunt: ab eodemq; accepi Auiani lr̃as:in qbus hoc inerat liberaliſſimũ noĩa ſe facturũ quũ ueniſſet q̃ ego uellẽ die:fac q̃ſo q ego ſum eẽ te:eſt ne aut tui pudoris:aut nr̃i primũ rogare de die:deinde plus annua poſtulare. Sed eẽnt mi Galle oĩa facilia:ſi & ea mercatus eſſes:quæ ego desiderabam:& ad eã ſummam quã uolueram. Attamen iſta ipſa quæ te emiſſe ſcribis : non ſolum rata mihi erunt:ſed etiam grata. Plane enim intelligo te non modo ſtudio:ſed etiã amore uſum:quæ te delectãt hoĩem:ut ego ſemꝑ iudicaui:in oĩ iudicio elegãtiſſimũ. Quæ me digna putaris coemiſſe:ſed uelim maneat Damaſippus ĩ ſnĩa. Prorſus.n.ex iſtis emptionibus nullã deſidero: ut aũt ignarus iſtituti mei q̃ti ego genus oĩo ſignoꝶ oĩum nõ æſtimo:tãti iſta.iiii. aut qnq; ſũpſiſti baccas iſtas cũ muſis Metelli cõparatas. Quid ſimile? Primũ ipſas ego muſas nunq̃ tãti putaſſem:atq; id feciſſem muſis oĩb⁹ approbãtib⁹. Sed tñ erit aptũ bybliothecæ ſtudiiſq; nr̃is ↄgruẽs: baccis uero ubi ẽ apd̃ me locus:at pulchellæ ſũt noui optie & ſæpe uidi:noĩati tibi ſigna mihi nota mãdaſſem ſi ꝓbaſſẽ. Ea.n.ſigna ego emere ſoleo:q̃ ad ſimilitudinẽ gymnaſioꝶ exornẽt mihi ĩ palæſtra locũ. Martis uero ſignũ q̃uo mihi pacis auctori. Gaudeo nullum Saturni ſignũ fuiſſe. Hæc enim duo ſigna putarem mihi æs alienũ attuliſſe. Mercurii mallem aliquod fuiſſet fœlicius:puto cum Auiano tran-

Trape- ¶ Trāſigere:cōuenire:cōcordare:q̄a datē ei pecunias:neq̄ꝫ peterē terminū ad ſoluēdū. ¶ Trapezephorō:alii
zepho- exponūt mēſiſeꝝ a deriuatiōe græca:ſed qd ſit neqꝫ itelligūt:neqꝫ aliis declarāt:alii dicūt eē uas:qd cacabū:ſi
ron ue caldare appellāt:re aūt uera ſignū erat ſacerdotis cuiuſdā huiꝰ nois:q cū alia Coſmo noīe oīa ſacra Miner-
Ne uæ admiſtrabat:auctor Suidas. ¶ Ne.i.certe. ¶ Terraciæ:apud terracinā aduerbialr ponitr:ē aūt urbs Circæo
Terraci ꝓxia:añ Trachia.i.aſpera uocata. ¶ Hoſpitii:apud quē ſæpiꝰ diuerto. ¶ Moleſtus:grauis:odioſus. ¶ Eſſe cul-
na pā:q̄ꝓ nōdū emerim diuerſoriū. ¶ Terracinæ:Itē Iunii.ſ.culpā eē uideo. ¶ Exedra:ſedile codex qdā uetuſtiſſi-
Trachi- mus hēbat exhedria:qd ſic itelligemꝰ:uideo eē
na culpā iunii familiaris Auiani exhedria.i.q eſſet
Exedra hednaticus:ſed magis ꝓbo ſupiorē ſniaꝫ. ¶ In-
ſtituta:īchoata. ¶ Tabellis:pictiſ. ¶ Iſtiuſmodi
gñis.i.tale:utputa pictura uel ſculptura. ¶ iſta:
talia.ſ.tabellæ pictæ. ¶ Quādo ac.qñ trahātr &
ducantr ad me. ¶ Quo ge.uecturæ:q̄ cōditiōe
ſ.an naui:an curru:an aliquo iumēto. ¶ Dama
ſippus:de quo ſupra ēt mentionē fecit. ¶ Pſeu-
Pſeudo do:fallacē:eſt āt nomē cōe triū geneꝝ:& inua-
riabile p mutatiōes caſuū. ¶ Cū iactura:cū dā-
no meo. ¶ De do.quā es empturꝰ hic. ¶ Profi-
ciſcēs:diſcedēs Roma. ¶ Mādabā:dabā nego-
ciū. ¶ Meæ tul.filiæ meæ. ¶ Quæſiui:iterroga
ui. ¶ De mea tullia.i.a mea Tullia. ¶ Egiſſe p
Liciniū.i.ſe uiſam eſſe Licinio ad hāc rē:& p eū
Caſſiū tractaſſe. ¶ Caſſiū:is fr̄ erat uxoris eiꝰ:q erat uē
diturꝰ domū:neqꝫ.n.ꝓbo:q dā dicūt Caſſiū no
mē ꝓpriū mulieris declinatū ſicut Glycerium.
¶ Eā:ſororē. ¶ Illo:Caſſio. ¶ Primū:duas ad-
ducit cāſ:qbꝰ oñdit plurimo æſtimatā ꝯſuetudi
nē eiꝰ uitæ a Fabio gallo. ¶ Sed pl.m.q̄a ita eſt
cōtigua domui meæ qd nō mō etiāꝰ uicini:ſꝫ
pene ī eadē domo. ¶ Deīde:ſcda cā. ¶ Migra
re:diſcedere:ut ad hāc domū uenias. ¶ Sed ne
ui.i.moriar:ē āt iurātis. ¶ Expiar:tētabo:ut ha-
beas hāc domū. ¶ Quid itereſt.&c.i.q̄tū utilita
tis & mihi & utriqꝫ noſtrū hæc res ſit allatura.
Moris:Cōquerit Ci.de leuitate Tigelli
a ſardi cantoris & muſici:de quo Horati.
in ſermo.mentionē fecit. ¶ Is.n.cōmo
tus fuerat in Ci.q̄ꝓ quo die eius opam exegiſſet
in iudicio dixiſſet Ci.ſe pſtare nō poſſe:quia ne
ceſſe fuiſſet ei ire in cōſilium pro.P.Seruio quo
cunqꝫ aūt alio die uoluiſſet ſe pſtaturꝫ quare ti-
gel.diſceſſit a Ci.iratiſſimus.Deinde in fine epi
ſtolæ petit Ci.a Gallo librū quēdā:quē ipſe Gal
lus de Catone ſcripſerat. ¶ Veſtigia:ſigna:ſub-
audi uideo. ¶ Quoquo me uerti.i.q̄cunqꝫ ptē
me uerti:quocūqꝫ aſpexi. ¶ Vel:ēt. ¶ Proxie:
nuprime. ¶ De Ti.i.in cā tigellii.ſ.uidi ueſtigia
amoris tui. ¶ Pauca.ſ.dicaꝫ. ¶ Citius op.deeſt
uel dicendum fuit:uel aliquid tale. ¶ Non dor
mio omni.i.nō nego omnibus opam meam.
¶ Non ſe.omnibus.i.nō expono me omnium
arbitrio. ¶ Quæ eſt hæc.ſ.quaſi dicat parua aut
nulla. ¶ Olim:libera ciuitate & rep.nondum a
Cæ.oppræſſa. ¶ Regnare:obtinere principatū.
¶ Non tam ab ullis.ſ.obſeruabat quam obſer-
uor.i.honoror. ¶ Præter iſtū:excepto iſto Tigel
lio Sardo.Iſtum autem ad contemptum dictū
eſt.Fuit aūt ut ſcribit Acron gratiſſimus Cæ. ¶ Id in lu.pono.i.exiſtimo mihi eſſe magnum lucrū habere inimi
Sardi- cum hūc Tigelliū maledicū & peſtilentē:ſicut patria ſua.Sardinia autem a Sardo Herculis filio dicta eſt aucto
nia re Salino duabus rebus maxime peſtilens.Soli fuga ſerpente perexiguo:& hærba ſardonia:quæ in defluis ſon
tanis prouenit:largius iſto ea ſi edulio fuerint:neſcientibus neruos cōtrahit.Diducit ora rictu:ut qui mortem op
petūt intereant facie ridentiū:unde in prouerbio extat riſus Sardonius:ut in ſequenti epiſtola uidebimus.

ſigere poſſemus:qd tibi deſtinaras:trapezephoron
ſic delectat hēbis.Sin āt ſniam mutaſti:ego hēo.ſ.
iſta qdē ſūmæ:ne ego multo libēꝰ emeri diuerſoriū
Terracinæ:ne ſp hoſpiti moleſtꝰ ſim:oio liberti mei
uideo eſſe culpā:cui plane res certas mandarā.Itēqꝫ
Iunii:quē puto tibi notū eē Auiani familiarē Exedra
quædā mihi noua ſūt iſtituta ī porticula Tuſculani:
ea uolebā tabellis ornare.Eteni ſi qd generis iſtiuſ-
modi me dlectat.Sed tñ ſi iſta mihi ſūt hñda:certio
rē uelī me facias ubi ſint qñ accerſātr:quo gñe uectu
ræ.Si.n.Damaſippus in ſnia nō manebit:aliquem
pſeudo Damaſippū:uel cū iactura repiemꝰ.Q dr ad
me de domo ſcribis iterꝫ:iā id ego ꝓficiſcēs manda
bā meæ Tulliæ.Ea.n.ipſa hora acceperam tuas lrās
ægerā ēt cum tuo Nicia:q̄ꝓ is utitr:ut ſcis familiariter
Caſſio.Vt redii āt priuſq̄ tuas legi has ꝓximas lrās
q̄ſiui de mea Tullia qd egiſſet p Liciniū:ſe egiſſe di-
cebat:ſed opinor Caſſiū uti non ita multū ſorore:eā
porro negare ſe audere cū uir abeſſet:eſt.n.ꝓfectꝰ i
Hiſpaniā Dexiꝰ:illo & abſente & iſciēte:migrarē me
ē mihi gratiſſimū rāti a te æſtimatū cōſuetudine uitæ
uictuſqꝫ nrī:primū ut eam domū ſumeres:ut nō mō
ꝓpe me:ſed plane mecū hītare poſſes.Deīde ut mi
grare tātope feſties:ſed ne uiuā ſi tibi cōcedo:ut eiꝰ
rei tu cupidior ſis q̄ ego ſim.Itaqꝫ oīa expiar:uideo
enī qd mea iterſit:qd utriuſqꝫ nrm:ſi quid ægre facia
mus:ſcias tu & ad oīa reſcribes:& qñ te expectē fa-
cies me:ſi tibi uidetur certiorem. Vale.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

a Moris qdem tui:quoquo me uerti:ueſtigia
uel ꝓxīe de Tigello.Sēſi.n.ex lrīs tuis ual-
de te laboraſſe.Amo igr uolūtatē:ſꝫ pauca dr re citiꝰ
opinor:oli nō oibꝰ dormio:ſic ego nō oibꝰ mi Gal-
le Seruio.Et ſi q̄ eſt hæc ſeruitus:oli quū regnarē exi-
ſtiabar:nō tā ab ullis quā hoc tpe obſeruor a familia
riſſimis Cæſaris oibꝰ pter iſtū:id ego in lucrū pono

¶ Non ferre:

¶Non fer.nō tollerare:nō hēe amicū:ſed dixit ferre:q̄ſi cū moleſtia & tædio.¶Eū:ſigilliū.¶Addictū:aſtri-ctū:deſtinatū.¶Calui Li.hūc coniicimus fuiſſe hoīem mordacē & maledicū.¶Præconio:publicæ detractio-ni.¶Hypponacteo.i.aſprimo:q̄li utebaẽ Hipponax poeta iābographꝰ.Stra.li.xiiii.& Pli.lib.xxxvi.auctoribꝰ. Epheſius pr̄ia fuit notabili uulꝰ fœditate:q ī ſtatuarios Bubalū & Athenidē q ſtatuas ipſius deformoſiſſimas ī eius cōtumeliā afflixerant:acerrime īuectus eſt:& qui imaginē eius laſciuia iocoꝝ ꝓpoſuerat ridentiū circulis: eos Hipponax indignatus tanta amaritudine carminū diſtrīxit:ut credaẽ aliquos ad laqueū cōpuliſſe:q̄ falſuʒ eſt.& Ioannes cognomento Cæcus auctor græcus:in Heſioduʒ ſcripſit qui in catalogo oīum poetarū quū iābographorū mētionē faceret inquit:ιαμβογραφοῦσ γλωττοτοξοτασ νοεῖ πάντε αρχιλοχον αισχρολογοισ καὶ δ'ειγονι πωνακταῖ κρασ πλεῶν iābographos ligua ferientes uide Pari & Arch:locū turpē in uerbis & grauē Hipponacta amaritudinis plenū.¶Vide:intellige.¶Quid:cur:ob q̄ cām.¶Succenſeat:iraſcaẽ mihi.¶Recepam:ſuſcepaʒ defendendā.¶Dare.o.curaturum auditū.¶De.P.Seu.i.pp.P.Seutium.¶Iri:a me.¶Q uæ.u.q̄ cuperē pro eo facere.¶Me nō def.ei:me futurū ei paratū.¶Sumpſiſſet:elegiſſet.¶Aliū.d.pter illū.¶Ille.a.p cōtēptum hoc dicit.q.d.uide qd feciſſet:ſi habuiſſet aliquos ex ſuis magnos:quū ita eēt ſupbus q haberet ſuos uiliſſimos.ſ.tibicines & unctores.¶Bellū:ironice.¶Tibicinē:peritū tibiæ.¶Bonū.u.unctor dicebaẽ:q in gymnaſio palæſtritas ungebat.Mar.Nec rapit īmeritas ſordidus unctor opes:græce dr̄ alipres. Erāt āt īter uilis officii hoīes.¶Diſceſſit ira.q.nō īpetrauit:ut uellē dimittere cām.P.Seutii:pqua neceſſe erat iri in cōſiliū:ut agerē cām Phameæ:pro qua ipſe me adiuuerat.¶Hēs:cognoſcis:intelligis.¶Venalis.q.d.ſeruilis cōditiōis.¶Aliū alio neqo.q.d.oēs peſſimos.¶Iniqtatē:iniuſtitiam:in ſuſcipiendis inimicitiis contra me ob hāc cām.¶Salaconis.i.arrogātis ſupbi. Salacon enim uir fuit qui cum pauper eēt:ſe diuitem ſimulabat:unde Salacones ſuperbi:& ſalaconia ſuperbia dicta eſt:auctor Suida.¶Catonē:librum quem de Catone ſcripſiſti.¶Turpe utriq; noſtrum:quia tu uideris negligere amicitiam meam cui nondum oſtenderis:ego eſſe negligens:qui nondum curauerim uidere.

Hippo nax

Vnctor

Alipres

Salacō

Salacones

Salaconia

nō ferre hoīem peſtilētiorē pr̄ia ſua:eūq; additū iam tū puto eſſe Calui Licinii hypponacteo ꝑconio.At uide qd ſuccēſeat.Phameæ cām receperā:ipſiꝰ qdē cā.Erat.n.mihi ſane familiaris is ad me uēit:dixitq; iudicē ſibi opam dare cōſtituiſſet:eo ipſo die quo de P.Seutio in cōſiliū iri neceſſe erat:rn̄di nullo mō me facere poſſe:quē uellet aliū diē ſumpſiſſet me ei non defuturū.Ille āt q ſciret ſe nepotē bellū tibicinē hr̄e: & ſat bonū unctotē:diſceſſit a me:ut mihi uidebaẽ iratior.Habes ſacerdotes uenales aliū alio neqorē. Cognouiſti meā cām:& iſtius Salaconis iniqtatē. Catonem tuū mihi mitte:cupio.n.legere me adhuc nō legiſſe turpe utriq; noſtrum eſt. Vale.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

Qvod epiſtolā cōſciſſam doles:noli laborare:ſalua ē dōi pōt cū licebit.Q d āt me mones ualde gratū ē:idq; ſꝑ ut facias rogo. Videris.n. mihi uereri niſi iſtū habuerimus rideamus γέλωτα σαρδόνιον.Sed heus tu manū d tabula:magr̄ adeſt citius q̄ putaramus.Vereor ī Catoniū catonios mi Galle:caue putas qcq̄ melius q̄ epiſtolæ partē:ab eo loco cætera labunẽ:ſecreto hoc audi:tecū habeto. Ne Apellæ qdē liberto tuo dixeris:præter duo nos loquitur iſto modo nemo:bene maleue uidero:ſed quicqd eſt nr̄m eſt. Vrgeo igitur trāuerſum:unguē:

Qvod:Mādarat Gallus Cice.ut quādā ſuā ad eū epſam laceraret.Deinde pœnituerat & ſcripſerat ſe dolere illā epſam lacerarā.Itaq; adhuc Ci.oſtēdit epſam integrā eē apud ſe:& nōdū ſciſſam:deinde q̄dā dicere uideẽ de Cæſare nouo quodā amore & ſibi inuſitato:ne ab ullo ꝑterq̄ ab ipſo Gallo intelligaẽ:& re uera obſcura eſt hæc epſa.¶Noli labo.noli angi:noli cruciari.¶Salua:integra.¶Potes.ſ.eā hr̄e.¶Me mo.q̄tū poſſumꝰ cōiicere mōebat eū Ci.ut uideret qūo loq̄reẽ d Cæ.¶Vereri mi.mea cā uereri & timere.¶Iſtū:qdā ītelligūt Cæ.¶Rideamꝰ γέλωτα σαρδόνιον.i.rideamꝰ riſum Sardoniū:quē aliq dicūt eos tenere uſq; ad mortē:quos tarcōtella aīal momorderit:puto tn̄ itelligi riſum Sardoniū:pp herbam Sardoniā:quā q inſciēs comederit:mortē obit facie ridētis:ut in ꝑcedēti epſa diximꝰ.¶Sed heus:nō tā uocantis:q̄ monētis ē.¶Manu.ſ.aufer.¶Pro ta.ſ.ne ſcribas cōtra eū.¶Magiſter:Cæſarē ītelligit:quē magiſtrū appellat:qa eū timeāt tanq̄ diſcipuli magiſtrū.¶In ca.ca.ita ſcriptū erat in codice uetuſtiſſimo:qdā hoc loco ſōniat Catōios ītelligi ſeueros:ut ſit uereor ne catōios in Catoniū.ſ.Cæ.ſeuerū:ſubaudi uideamꝰ aut moueamꝰ: ego aūt nihil adhuc īueni:aut audiui:aut excogitaui:qd mihi ſatiſfaciat:puto.n.Ci.ita de īduſtria locutū eē:ne ītelligereẽ:ſūt tn̄ q ita legūt:uereor ne ī Catonē Cato ī nos:q̄ lectio ē tolerabilior:ſed ut dixi fateor me n̄ ſatis intelligere qd Ci.ſentiat.¶Quicq̄ me.ſ.eē.¶Ab eo lo.ī eo loco:& in ea pte epſæ q̄ īcipit.¶Cætera la.hæc.n. uerba erāt in epſa Galli.¶Hoc:qd dixi nihil eē meliꝰ q̄ ptē epſæ tuæ ab eo loco.Cætera labunẽ.¶Præter nos duo:duo pro duos dixit in accuſatiuo more græco:ſic Hora.duo ſi diſcordia uexet inertis.& Virg.Si duo ꝓterea tales idæa tuliſſet Terra uiros.¶Iſto mō:ita obſcuro.¶Ne:an.¶Quicquid.i.ſcilicet qd loquimur iſto modo.¶Noſtrum eſt:noſtræ inuentionis eſt.¶Vrgeo:ſcilicet me:alii intelligunt urge:quod minus placet. ¶Trāuerſum unguem:ſcilicet mouē:& eſt tranſlatio a marmorariis:qui lapidū cōmiſſurā & æqualitatē digito experiunẽ:unde hoīes ad unguem facti dicunẽ ad perfectionem.Horatius.Fonteis ad unguē factus hō-

¶ Quod aiūt:qd eſt in ꝓuerbio. ¶ Is: Cæſarē ſignificat:ut diximus. ¶ Opifex:artifex:magiſter. ¶ Aſſumo ali quātulū noctis:ideſt ēt multū uigilo in nocte:qa uideo quo cum homine mihi ſit res:aliqui uolūt allegorice in telligi. ¶ Aliquātulum noctis.i.aliquātum obſcuritatis.i.obſcure ioquor ꝓpter hoc:placet tñ melius Aliquantum noctis.i.aliquantulum uigiliarum:ne negligentiæ ab eo notetur:qui eſt dicendi artifex.

quod aiunt:a ſtilo:is.n.eſt dicēdi opifex : atq; quidē aliq̄tum iam etiam noctis aſſumo. Vale.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

q Vum decimū diē iā grauiter ex inteſtinis laborarē:neq; iis q mea opa uti uolebāt me ꝓbarē nō ualere:qa febri nō hērem:fugi in Tuſculanū. Quū qdē biduū ita ieiun9 fuiſſē:ut ne aq̄ qdē guſtarē. Itaq; ɔfect9 lāguorē & fame magis offm̄ tuū:deſideraui:q̄ a te reqri putaui meū. Ego āt tum oēs morbos reformido:tū q̄ Epicuꝝ tū ſtoici male accipiūt: qa dicāt δυσουρικὰ καὶ δυσεντερικὰ πάθη moleſta eē quoꝝ alteꝝ morbū edacitatis eē putāt:alteꝝ etiā turpioris itēꝑantiæ:ſāe δυσεντερίαν ꝑtinuerā. Sȝ uiſa ē mihi uel loci mutatio:uel aī ēt relaxatio:uel ipſa fortaſſe iā ſeneſcētis morbi remiſſio ꝓfuiſſe. Attñ ne mireris:unū hoc acciderit:quōue ɔmiſeri:lex ſūptuaria: q̄ uiř λιτότητα attuliſſe:ea mihi fraudi fuit. Nā dū iſti lauti uolūt terra nata:q̄ lege excepta ſt̄ i honorē adducere fūgos:heluellas:herbaſq; oēs ita cōdiūt:ut nihil poſſit eē ſuaui9. In eas quū icidiſſē in cœna augurali apd̄ Lētulū:tm̄ me διάρροια.i.flux9 arripuit: ut hodie primū uidear cœpiſſe ɔſiſteř. Itaq; ego qui me oſtreis & murēis facile abſtiebā:a beta ēt & malua decept9 ſū. P9 hac igř erius cautiores. Tu tñ quū audiſſes ab Anitio uidit.n.me nauſeātē:ñ mō mittē, di cām iuſtā hūiſti:ſȝ ēt uiſcēdi. Ego ħ cogito cōmorari:quoad me reficiā:nā & uires & corpus amiſi. Sȝ ſi morbū depulero:facile ut ſpo:illa ꝛuocabo. Vale.

q Vum iā:Scribit Ci.ſe petiuiſſe Tuſculanū rus ſuū:qa cū iā decē dies laboraſſet ex fluxu uentris:& febre tñ caruiſſet:nō poterat pſuadere iis: q ſuā opaȝ exigebāt ſe eē ægrotū:qa careret febre:exponit aūt quēadmodū i q̄dā cœna augurali ɔtraxit hūc morbū holuſculis qbuſdā auidius comeſtis. Poſtrēo dicit ſe cōmoratuꝝ i Tuſculano:donec ſe refecerit:qa erat admodum debilitatus eo morbo. ¶ Ex inte.i.ex morbo īteſtinoꝝ.i.ex fluxu uentris. ¶ Neq;.p.i.neq; oñderē & pſuadcrē. ¶ Nō ua.i.me nō eē ſanū. ¶ Quia ſe.nō ha.multi.n. putārē ū q nō hēat febrē:nō eē ægrotū:quuȝ tñ multæ ægritudīes ſint ſiū febribus. ¶ Ne aq̄ q.q̄ maxie ſolet ægrotātibus ɔcedi:& maxie cocta. ¶ Cōfect9:debilitat9. ¶ Lāguore : ægritudine. ¶ Et fa.iedia qa p duos dies nihil penitu9 guſtauerā. ¶ Tuū of.ut tu ad me ſcriberes : uel ut ad me uiſendū uenires. ¶ Quā meū re.a te.qa in tali caſu debueras exiſtiare me nō poſſe p̄ſtare offm̄:& iō nō putaui illd̄ a te reqri. ¶ Ego aūt dicit Ci.ſe timere oēs morbos:ſȝ p̄cipue duos.ſ.

Dyſuria
Dyſenteria

dyſuriā.i.difficultatē urinæ:uľ ut alii uolūt excoriationē ueſicæ:& dyſenteriā.i.inteſtinoꝝ morbū:uel uētris fluxū:qa ſtoici aſcribunt hos duos morbos duab9 turpiſſimis cāis:alteꝝ ītēꝑatātiæ alteꝝ edacitati. ¶ Male acci.reꝑhendūt:notāt. ¶ Tuū:latēter accuſat Gallū uoluptatis. ¶ Dicāt ſtoici.δυσουρικὰ:δυσ i cōpoſitiōe apud græcos malū ſp aliqd ſignificat οὖρον urīo:inde δυσουρία.i.grauitas ſiue difficultas urinandi:uel ut dixim9 excoriatio ueſicæ eadē rōne δυσεντερία morb9 īteſtinoꝝ:nā ἔντερον īteſtinū ſignificat: πάθη.i.paſſiōe:dyſurica & dyſenterica adiectia ſūt.i.paſſiones urinales & inteſtinales:ut ita dixeri. ¶ Alteꝝ eda.ſ.dyſenteriā.i.crapulæ & nimiæ cōmeſtiōis:qa ex nimia repletiōe plerūq; ꝓuenit flux9 uētris. ¶ Intēp.tur.i.libidīs & act9 ueneri:ex quo ꝓuēit excoriatio ueſicæ. ¶ Iā ſe.qa uicit tpe morb9:ſicut hō. ¶ Remiſſio:īminutio. ¶ Ne mi.cū dixeri hæc ex duab9 reb9 turpiſſimis ꝓuenire:qb9 ſcis me ñ delectari. ¶ Cōmiſeri:peccaueri. ¶ Lex ſū.i.de ſūptu q̄ moderabať ſūptū cōuiuioꝝ & uict9 & nūerū ꝓuluarū p̄ſcribebat:fuit āt pma lex Orchia:dcīde Fanlai & poſtea aliæ multæ:ut ſcri.Mac.in ſatur. ¶ λιτότητα.i.frugalitatē:λιτότης:frugalitatē ſignificat. ¶ Iſti.l.i. iſti q̄ laute & ſplēdide uiuunt. ¶ Ter.n.in ea q̄ ex terra nata ſūt q̄lia ſūt ea q̄ ſubdit.ſ.fungos &c. ¶ Quæ ex.ſūt

Heluellæ

le.q̄ nō cōtinent i lege ſūptuaria:qa p eā nō ꝓhibemur eis ueſci. ¶ Heluellas:heluellæ aucto.Feſto dn̄t olera minuta. ¶ Herbaſq; oēs:poſt ſpēm trāſiuit ad gen9:ne ſingula cōmemorarer. ¶ Cōdiūt:ɔficiūt:ſapide cōponūt. ¶ In.c.au.aut q̄ fiebat iter augures:aut q̄ fiebat cā noui auguris. ¶ διάρροια:flux9 effuſio uētris. ¶ Hodie, p.tm̄ hodierna ſupiorib9 decē dieb9 coact9 ſū iacere. ¶ Oſtreis &.m.cibis delicatiorib9:oſtreæ.n.i magno luxu

Oſtreæ
Murēæ
Plotæ
Flutæ
Beta
Malua
Nauſea
Nauſeare

& exprobatiōe apd̄ antiquos fuerūt. Sergius Orata:ut ſcri.Pli.i baiano oſtreaꝝ uiuaria īſtituit:primūq; docuit optimū ſaporē eē Lucris. Murenæ uero anguillis ſiſes:oli i deliriis fuerūt p̄cipue ex freto ſiculo miſſæ:illic.n.ſaginabāť:ut i ſūmo pelagi emergerēt & fluuitarēt:ide a græcis plotæ ἀπὸ τοῦ πλέω nauigo:a n̄ris flutæ a fluēdo dn̄t:nā torrefacta pelle ſole mergi iteꝝ nō pñt:& māu capiūť. Mat. Quæ natat i ſiculo grādis murēa pfūdo:Nō ualet exuſtā mergere ſole cutē. Murēaꝝ āt uiuaria prim9 au.Pli.excogitauit Curi9:q triūphalib9 cœnis Cæ.dictatoris ſeptē milia murēaꝝ appēdit. ¶ Beta &.m.herbæ ſūt uiles & qbuſlibet hortis fāiliares ¶ Decept9 ſū:qa comeſeȝ auidi9:eo q̄ ñ uiderēť eē guloſitatis:mouēt fluxū uētris. ¶ Cautio.neq; credēus facile qbuſlȝ cibis. ¶ Nauſeātē:nauſea dř ex graui odorē ꝑturbatio ſtōachi ad uōmitū:dcā a naui:ex cui9 ſentia mouēť uomit9:ide nauſeare ſtōacho ꝑturbari & ad uōitū moueri dř:Iu. Ergo marit9 nauſeat. ¶ Mittē.aliquem ad me. ¶ Hic.i tuſculano. ¶ Quo.quouſq;:dōec. ¶ Et.u.&.c.uires corpis. ¶ Mor.hūc fluxū uē. ¶ Re.ſcipiā:ſumā. ¶ Il.uirs & corp9. ¶ Miror.M.

Mirot.M.Gallꝰ cũ eēt ĩ exilio:qa Põ.ptibꝰ ſauiſſet:acerbiꝰ q̃ſtus fuerat de Ci.accuſaueratq; grauiter:q̃ obrē Ci.ei reſcribit ēt acerbiꝰ:& huꝰ acerbitatis cãm ĩ eũ tráſiret:a quo fuerit laceſſiꝰ. ¶ Nõ.l.t.nõ deceat te. ¶ Obſeruará:honorauerá. ¶ Et ais:ſenſus ē dicis ꝙ Cæ.te reſtituet ĩ pr̃iá. ¶ Interceſ.apd Cæ.ut ip̃e te reſtituat q̃ſi rñderi paꝝ fortiter.i.tanq̃ nõ rñderi tibi magno aĩo:quũ tu ſine uerecundia me rogares. ¶ Purgaſ.excuſaſſem. ¶ Quæ ſe.cõtra me. ¶ Moleſta:grauia. ¶ Quæ ſcri.acerbiꝰ de me cõq̃rẽdo. ¶ Propter quẽ Cæ.qa liberaui pr̃iá & uniuerſos ciues a cõiuratoribꝰ. ¶ Nõ ui.nõ exiſtiatũ. ¶ Libeꝝ:liberi aĩ:q nõ audeá dicere ꝙ ſentiá: ſicut tu ſcribis. ¶ Quæ de.ad me.i.q̃ mihi attribuiſti nam Gallus multas laudes attribuebat Ci.& p̃ſerti d̃ lib̃atiõe pr̃iæ:deide dicebat ſe admirari talẽ hominẽ eſſe ita timidũ:ut nõ auderet ſn̄iam ſuam dicere.Dicit ergo Ci.qd̃ ſi ea ſũt falſa:q̃ ei attribuit Gallus:nihil ei debet. ¶ Sinaũt ſunt ue.nõ debet ignorare quid ei debeat populus Ro.qd̃ aũt exponaẽ detuliſti:denũciaſti: non ſatis ꝓbo quia nõ uideo qua rõne. ¶ Tu es opti.te.tu optime ſcis. ¶ Quid:quantum.

M.T.C.Fabio Gallo.S.D.

m Miror cur me accuſes:quũ id tibi facere non liceat:qd̃ ſi liceret tñ nõ debeas.Ego.n.te in cõſulatu obſeruará.Et ais fore ut te Cæſar reſtituat. Multa tu q̃dẽ dicis:ſed tibi nemo credit.Tribunatũ plæbis dicis te mea cá petiiſſe. Vtiná ſp̃ eẽs tribunꝰ ĩterceſſorẽ nõ q̃reres.Negas me audeꝛ diceꝛ qd̃ ſentiá:q̃ſi tibi quũ paꝝ ĩpudẽter me rogares:paꝝ fortiter rñderi.Hæc tibi ſcripſi:ut iſto ip̃o ĩ gñe ĩ quo aliq̃d poſſe uis:te nihil eſſe cognoſceres.Q d̃ ſi hũaniter eẽs q̃ſtꝰ mecũ:libẽter tibi me & facile purgaſſẽ. Nõ.n.ĩgrata mihi ſũt q̃ feciſti:ſ3 q̃ ſcripſiſti moleſta. Me ãt pp̃ quẽ cæteri libri ſũt tibi libeꝝ ñ uiſũ d̃miror Ná ſi falſa fuerũt q̃ tu ad me(ut ais)d̃tuliſti:q̃d tibi ego debeo:ſi uera:tu es optimꝰ teſtis q̃d mihi.P.R. debeat. Vale.

M.T.C.Curioni.S.D.

m Memini ꝙ mihi deſip̃e uidebare:ꝙ cũ iſtic potius uiueres q̃ nobiſcũ.Erat.n.multo domiciliũ huiꝰ urbis:cũ q̃dẽ hæc urbs aptius hũanitati & ſuauitati tuæ:q̃ tota Pelopõneſus:nedũ patræ.Nũc cõtra & uidiſſe mihi multũ uideris:cũ ꝓpe deſpatis his rebꝰ te in græciá cõtuliſti:& hoc tp̃e nõ ſolũ ſapiens:qui hinc abſis:ſed etiá beatus: q̃q̃ quis qui aliq̃d ſapiat:põt nũc eẽ beatus.Sed quod tu cui licebat:pedibꝰ es cõſecutus:ut ibi eſſes ubi uel pelopidarum:noſti cætera:nos idem ꝓpemodũ cõſequimur alia rõne.Quũ enim ſalutationi nos dedimus amicorum:quæ fit hoc etiá frequentius q̃ ſolebat:ꝙ quaſi auẽ albá uidenẽ bene ſentientẽ ciuem uidere abdo me ĩ bybliothecá.Itaq; opera officio táta q̃ta

Memini: Curꝰ Cæ.reꝝ potito ſe ĩ græciá ꝯtulerat:neq; curabat ro.reuerti qd̃ ꝓpoſitũ ſcri.Ci.ſe prĩꝰ ĩprobaſſe & exiſtiaſſe Curiũ demẽtẽ:q mallet uiueꝛ ĩ aliena pr̃ia q̃ ĩ ſua.Nũc aũt dicit ſe laudare:qa ñ uideat multa:q̃ Ro.crudeliter fiũt.Oñdit aũt Ci. ſe omiſſis negociis publicis dare opam ſtudiis lr̃aꝝ:qbꝰ dicit curas ſuas uæhemẽter leuari.Dicit.n.ſe ſcribere multa:qbꝰ oñdit aĩum ſuũ magnũ & fortẽ ĩ rebꝰ aduerſis. ¶ Deſipe.i.paꝝ ſapiẽs eẽ ĩſanire. ¶ Iſtuc:ĩ græcia. ¶ Domiciliũ:hĩtatio. ¶ Hũanitati:doctriæ. ¶ Pelopõneſus: iſula ẽ a Pelope q ĩ ea regnauit dcã:de ea Pli.li. iiii.& Stra.ſcribũt. ¶ Nedũ:multo minus:& ut loco ſupra notauimꝰ:& docet Lau.Valla ſemp poſtponiẽ. ¶ Patræ:nomẽ ẽ urbis pelopõneſi. ¶ Nedũ.p.l.ſẽ aptæ tuæ hũanitati. ¶ Nũc cõ.i. ecõtrario:aliter atq; prio. ¶ Vidiſſe:ꝓuidiſſe:ꝓſpexiſſe. ¶ Prope:fere. ¶ Nõ ſolũ ſapiẽs.ſ.uideris. ¶ Beatꝰ:fœlix. ¶ Quáq̃:corrigit qd̃ dixit eũ eẽ beatũ:dicit.n.neminẽ qui aliq̃d ſapiat poſſe eẽ beatũ amiſſa rep̃u.ſua. ¶ Sed.ſ.uideris mihi biũs. ¶ Quod.i.qa. ¶ Cui li.q poteris cui erat p̃miſſum.ſ.diſcedere. ¶ Es cõ.pe.i.ꝓfectiõe & diſceſſu tuo ab urbe ro.hoc effeciſti:ut eſſes ubi nec pelopidaꝝ &c. ¶ Pelopidarũ: uel ſubaudi mores:aut ſcelera:aut nomẽ:& ĩtelligemus pelopidaꝝ.i.ſceleratiſſimoꝝ hoium:q̃les fuerunt Atreus & Thyeſtes frẽs:q cũ in diſceſſione ſibi nocere nõ poſſent: ſimulata g̃ra ſceleratiſſime egerũt:ná Thyeſtes Atrei fr̃is uxorẽ Aeropẽ nomine turpiter amauit:& cũ ea cõcubuit.Atreus aũt filios fr̃i comedẽdos appoſuit:quá rẽ cum uidiſſet ſol:dr̃ fugiſſe:ut ſcri.Sene.ĩ Thyeſte.& Vir.Nec tá auerſus equos tyria ſol iũgit ab urbe.Oui.li.iii.tri.Si ñ Aeropẽ fr̃ ſceleratꝰ amaſſet.Auerſos ſolis nõ legeremꝰ equos:uel ut alii uolũt pelopidaꝝ.ſ.aios & cãm:ná pelopidas uir Thebanꝰ fuit:q pr̃ia pulſus:ut ſcri.Plu.eá ope quorũdá alioꝝ exulũ lib̃auit:ſ3 prior ſenſus magis ꝯuenit:& ẽ uerus: ut ſe da ſequẽti ep̃la uidebimꝰ. ¶ Propemodũ:fere. ¶ Cõſeq̃mur:efficimꝰ. ¶ Idẽ.ſ.q̃d tu:ut nõ audiamus nomẽ aut fcã pelopidaꝝ. ¶ Alia ra.alia uia:alio mõ:tu.n.hæc ꝯſecutus es diſcedẽdo Roma:nos aũt manẽdo ro.ſed latẽdo ĩ bybliotheca nr̃a. ¶ Dedimꝰ nos:exhibuimꝰ nos. ¶ Amicoꝝ:ſalutãtiũ:& uiſentiũ nos. ¶ Quaſi ãt ai.uel ꝓbabiſt dixit rariſſimũ táq̃ coruũ album:ut Lu.Fœlix ille tñ coruo quoq; rarior albo:uel certe. ¶ Quaſi auẽ al.i.táq̃ auẽ fœliciſſimi augurii:q̃lis ſolet eẽ Cygnꝰ:de quo ſcriptũ legimꝰ.Cygnꝰ ĩ auguriis nautis gratiſſimus ales.Hũc optát ſp̃:qa nũq̃ mergiẽ undis.q.d.uidenẽ uidere rẽ egregiá & uenerádá:cũ uidẽt ciuẽ bonum. ¶ Ciuẽ bñ ſen.i.ciuẽ bñ affectũ erga rẽp.qa fere nullus reperiẽ. ¶ Abdo:occulto recipio. ¶ In bybliothecam:in plutheũ meũ:ubi ſunt libri mei:ná βυβλος librum:ſignificat θηκη repoſitionem. ¶ Tanta:tam magna ut ipſe in ꝓemio.ii.offi.Nos aũt qui nõ tñ laboris hẽmus ut cogitatione tacita a ſolicitudie abſtrahamur:ad hác ſcribẽdi opam oẽ ſtudiũ curáq; ꝯuertimus.Itaq; plura breui tp̃e euerſa:quá multis annis ſtante rep.ſcripſimus.

Pelopõneſus
Nedũ
Patræ
Pelopide
Pelopidas

❡Ex ser.quodā tuo:ex qbusdā uerbis q̄ de me hūisti.❡Cū ac.rep̄henderes.❡Desperationē:meā q̄ hēm de amissa rep.❡Te desi.aium me.❡Ex.m.li.i.te cupe ut talis eēt aius me⁹ q̄lē eū oñderē i meis librisū qb⁹ semp laudarē fortitudinē & ai magnitudinē i reb⁹ aduersis.❡Tūcū tu accusares meā mœstitiā.❡Rō i prudētia. ❡Dies:tp̄s.❡Mederi stul.quo.ergo multomagis sapiētib⁹.❡Dilapsā:dissipatā.❡Aliqñ fo.n.e.i.ei rei eē & p.i.ut nulla sit sp̄es:qđ unq̄ sit hitura meli⁹.❡in eo:Cæ.❡Idip̄m.s.ut oīa eēnt i ei⁹ ptāte:qa ip̄e sol⁹ n̄ debuit sibi submittere tot ciues.❡Cāu:fortūa:q̄ multū ī reb⁹ hūanis dñat.❡Nr̄a cul.q tarde p̄uidim⁹ reb⁹ nr̄is:neq̄. cin⁹ obstitim⁹ potētiæ Cæ.aūq̄ tantas assumeret uires.❡Reliq̄ sp̄ē.i.reliquū & i futuṝ.❡Ad.p. ad ea q̄ dixi circa initiū ep̄læ.s.nūc cōtra & uidis se mihi mīsū uideris &c.❡Sapiēter:cū magna sapia.❡Si eō.s.reliqsti.i.si ꝯsideratiōe diligenti pn⁹ fcā.❡Fœliciter.s.reliqsti.❡Si ca.si fortuito:sine alia ꝯsideratiōe.i.fuisti sapiēs:si ꝯsiderasti ista relinquēda:si autē nō cōsiderasti & casu quodā reliqsti:fuisti fœlix:qa tibi bene euenit.

ſ I uales:Curi⁹ eū eēt i græcia:ut supra diximꝰ:cupiebat ipetrar̄ a Ci.lr̄as cōmēdatiuas ad eū q erat successurus Seruio Sul.q p̄fuerat ip̄i græciæ:ut supra i ep̄lis ad eū scriptis uidim⁹:q̄re blādit̄ Ci.& oñdit quā se illi obligatū putet:deīde ab eo petit lr̄as cōmēdatitias ad ip̄m successorē Sulpitii:postrēo iocās cū Ci.dicit ne oñdat has lr̄as attico:ne itelligat se deceptū qa credebat se magis amari a Curio.q̄ aliū quēlibet qđ cognosceret non ita eē ex hac ep̄la:in q̄ Curi⁹ fatet̄ se debere Cice.qcqd sit. ❡Sū.n.hic nō male locat̄:qa nō ē principium ep̄læ:sed iungit̄ cū supiori clausula sic.❡Si ua.bñ ē:Sū.n.&c.sicut dixim⁹ ultia ep̄la.i.li.χρηστεῖ usu a χρέομαι.i.utor:μεν qdē κτῆσεις ē possessionē aūt.❡Fruct⁹ est tu⁹.i.tu es fructuari⁹:qa hēs me ad usū tuū.❡Mācipiū:seruitus:obligatio:p̄prietas.❡Illi⁹.i.Attici:qa hēt possessionē tātū iuris:nō ēt facti:dr̄ aūt mācipiū:qđ manu capit̄.❡Q d:mācipiū.❡Si iter nos:uidi i quo

Mancipium dā codice nō ifideli scriptū q īter nos.❡Qui p scri.p̄posuerit:subhastauerit:p̄scribebāt̄.n.bōa uenalia:ut ēt nūc.❡Concionales:q delectāini cōcionib⁹:i codice uetustissimo scriptū erat cōpartionales:sz nō placet:nisi itelligam⁹ q ambo ptē hēnt d mea alter in usu alter i possessiōe. ❡Nō ege.mul.qa sūi pui p̄cii:neq̄ multū poteni de me lucrari.❡Quāti ē.q.d.plimi facienda.❡Perseuera:ut cœpisti.❡De me.no.d meliori scriptura:& ut dr̄ d meliori attramēto nam nota p lr̄is ponit̄.Oui.Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.❡Obtēpare:obsequi:obedire. ❡Ad ur.p i urbe.❡Defiger̄:collocar̄:firmar̄. ❡Tuo:sine piculo.❡Sed ami.iocat̄ Curius. ❡Nō uis er.eē in errore.❡Et pu.subaudi uis. ❡Nec so.p̄uerbialr̄ dixit.q.d.si uis eū putare me n̄ soler̄ eūdē amorē duob⁹ p̄mitter̄:sicut qđ uno color̄ duos muros dealbat.❡Fide.gen⁹ ē

Fidelia uasis.Persi.Disce nec iuideas:qđ multa fidelia putet.❡In lo.pe.hic pōit̄ p uase ubi tenēt̄ colores ad pigēdū.❡Ty.libtū tuū.❡Meis.u.meo noīe:mea pte.

EGo ue.sicut alia epi.iii.ab hac Ci.laudat p̄positū Curii:q ī desparatiōe reip.malit abesse Romæ:q̄ uidere mīra q̄ iniq̄ fiūt:cū ēt discat se cupidū abeūdi:ne ea uideat.Deīde narrat q̄dā ridicula fcā in cāpo Mar.i cominis q̄storiis:dicitq̄ se ī tātis p̄turbatiōib⁹ cōtulisse a portu phiæbreq̄ socium studic p̄e. Atticū uiṝ doctissimū.Postrēo scribit se eū ꝯmēdasse diligēter Atilio:q p̄ficiscebat̄ i græciā cū exercitu.❡Iā ne.ho.sicut antea feci cū mirabar:& accusabā te qđ abesses.❡Qui.i.īmo.❡Euolar̄:celeriter discedere.❡Hic:roma.❡Pelopidaṝ.dixim⁹ supra in epi.ante p̄cedētē.❡Quā tur.i.ꝯtra dignitatē & honorē meū. ❡His reb⁹:q̄ Romæ iniq̄ & ihoneste fiūt.❡Ne:certe.❡Quid ipenderet:qđ imineret:qđ mali futurū esset. ❡Audire tolerabilius:

fortasse tu sentires.Intellexi.n.ex tuo s̄mōe quodā:quū mœstitiā meā & disputationē accusar̄ dōi tuæ dicere ex meis libris aium meū d̄siderar̄.Sz mehercule & tū rēp.lugebā:q̄ n̄ solū suis erga me:sed ēt meis erga se bñficiis erat mihi charior:& hoc tp̄e q̄q̄ me nō rō solū cōsolat̄ q̄ plimū debet ualere:sz ēt dies q̄ stultis ēt mederi solet:t n̄ doleo ita cōem rē eē dilapsā:ut ne spes q̄dē meli⁹ aliqñ fore reliquat̄.Nec uero nūc q̄dē culpa i eo ē:i cui⁹ ptāte oīa sūt:nisi forte idip̄m eē n̄ debuit:sz alia cāu:alia ēt nr̄a culpa:sic acciderūt:ut d̄ p̄teritis n̄ sit q̄rēdū.Reliq̄ sp̄ē nullā uideo:qr̄ ad primā redeo.Sapiēter hæc reliqsti:si ꝯsilio:fœliciter:si casu. Vale.

M.Curi⁹.S.D.Ciceroni.

ſ I uales bñ ē.Sū.n.χρηστεῖ μεν tu⁹ χρηστεῖ āt Attici nostri:ergo fructus ē tuus:mācipiū illius. Q d̄ qd si iter senes cōcionales uenalem p̄scripserit egerit nō multū.At illa nr̄a p̄dicatio quanti est.Nos qđ sumus:qđ hēmus:q̄ hoīes existimemus id oē abs te hr̄e.Quare Cicero mi p̄seuera cōstāter nos cōseruare:& Sulpitio successori nos de meliori nota cōmenda:quo facilius tuis p̄ceptis obtēperare possimus:teq̄ ad urbē libēter uidere:& nr̄a defigere:deportareq̄ tuto possim⁹:Sed amice magne noli hāc epistolā Attico oñdere:sine eū errare:& putare me bonū uiṝ eē.Nec solere duos parietes de eadē fidelia dealbare.Ergo patrone mi bñ uale.Tyronēq̄ meū saluta nr̄is uerbis.

M.T.C.Curio S D.

EGo uero iā te nec hortor:nec rogo ut domū redeas:quin hinc ipse euolare cupio:& aliquo p̄uenire ubi nec pelopidaṝ nomē:nec facta audiā:incredibile est:q̄ turpiter mihi facere uidear:qui his rebus itersim:ne tu uideris multo ante prouidisse quid impenderet:tum quum hinc profuisti:quāq̄ hæc etiam auditu acerba sunt:tamen

¶ Audire tolerabili⁹ ſniæ ꝑ locis uarianť: hic.n.dicit tolerabili⁹ audire q̃ uidere: qa uult pſuadere Curio ut ab ſit. Supra uero li.q̃rto.ad.M.Marcellũ: cui uolebat pſuadere: ut reuerteret̃ in pꝛiam dixit. Sꝫ cũ leuiora ñ mul to eẽnt q̃ audirent: q̃ q̃ uiderenť. Idẽ alio loco ad eundẽ: non eſt porro tuũ uno oſculoꝝ ſenſu moueri: cũ illud idẽ aurib⁹ pcipias &c. ¶ In cam.ſ.martio: ubi ꝯgregabať populus ad comitia. ¶ Inſtitutis co.q̃ſto.i.patis co- mitiis q̃ſtoꝝ cã. ¶ Sella: ſedes. ¶ Sublata: remota. ¶ Qui eẽt au.q cœpiſſet auſpicia. ¶ Cẽturiata.ſ.comitiata de qb⁹ diximus abũde li.i. ¶ Cõſul.ſ.Caniniũ. ¶ Renũciauit: declarauit. ¶ Qui eẽt.ſ.futur⁹. ¶ Quæ: calẽdæ.

hæc audire tolerabili⁹ eſt: q̃ uidere. In cãpo certe nõ fuiſti: quũ hora ſecũda cõitiis q̃ſtoriis inſtitutis ſella. Q. Maximi: quẽ illi ꝯſulẽ eẽ dicebãt: poſita eẽt: quo mortuo nũciato ſella ſublata ẽ. Ille aũt q comitiis tri- bunitiis eẽt auſpicat⁹: cẽturiata habuit: cõſulẽ hora vii. renũciauit: q uſq; ad cal. Ianu. eſſet q̃ erãt futuræ mane poſtridie: ita Caninio cõſule ſcito neminẽ prã diſſe. Nihil tñ eo cõſule mali factũ ẽ: fuit.n.mirifica uigilãtia: q ſuo toto cõſulatu ſõnũ nõ uiderit. Hæc ti bi ridicula uidẽtur? Nõ.n.ades quaſi uideris: lachry mas ñ teneres. Quid ſi cætera ſcribã? Sũt.n.inume rabilia generis eiuſdẽ. Quæ qdẽ ego ñ ferrẽ: niſi me in phiæ portũ cõtuliſſem: & niſi hñem ſociũ ſtudioꝝ meoꝝ Atticũ nrm: cuius qñ proprium te eſſe ſcribis mãcipio: & nexo meo aũt uſu & fructu cõtent⁹ iſto rũ. Id.n.eſt cuiuſq; ꝓpriũ: quo qſq; fruiť: atq; utitur. Sed hæc alias pluribus Aulius q in græciã cũ legio nib⁹ miſſus ẽ: maxio meo bñficio eſt. Bis.n.a me ẽ iudicio capitis reb⁹ ſaluis defenſus: & ẽ hõ ñ igrat⁹ meq; uæhemẽter obſeruat: ad eũ de te diligẽtiſſime ſcripſi: eãq; epľam cũ hac cõiũxi: quã ille qñ accepit: & qᵈ tibi pollicitus ſit: uelim ad me ſcribas. Vale.

M.T.C. Curioni. S.D.

f Acile pſpexi ex tuis lr̃is qᵈ ſp ſtudui: & me a te pľimi fieri: & te ĩtelligerẽ q̃ mihi carus eẽs: qᵈ qñ nr̃um uterq; ꝯſecut⁹ ẽ. Reliquũ ẽ: ut certem⁹ officiis inter nos: qb⁹ æquo aio uel te uincã: uľ uicar abs te. Atilo nõ fuiſſe neceſſe meas dari lr̃as facile patior. Sulpitii tibi opam ĩtelligo ex tuis lr̃is: nõ mul tũ op⁹ fuiſſe pp res tuas ita ꝯtractas: ut quẽadmodũ ſcribis: nec caput nec pedes: eqdẽ uellẽ uti pedes ha berent: ut aliqñ redires. Vides.n. exaruiſſe iã ueterẽ urbanitatẽ: ut Põponius nr̃ ſuo iure poſſit dicere: ni ſi nos pauci retineamus gloriã antiquã atticã. Ego his tibi: ei nos ſuccedemus. Veni igiť q̃ſo ne tm̃ ſe- mẽ urbanitatis una cũ rep. ĩtereat. Vale.

M.T.C. Volũnio. S.D.

QVod ſine prænomine familiaritcr ut debe

¶ Mane po.i.mane ſequentis diei. ¶ Scito ne minẽ prãdiſſe Caninio ꝯſule: qa fuit tm̃ mõ cõ ſul p unã noctẽ: quo tpe nullũ eſt prãdiũ. ¶ Ni hil ta.ma.iocatur Ci. fuit.n. uigilãtia mirifica.i. ualde uigil: eſt aũt ſcõma in hũc Caniniũ q iã breui tpe ꝯſul fuit: ut nũq̃ i ꝯſulatu ſuo dormie- rit: hmõi.n.ſcõmatib⁹ & Plu.& Macro.ſcribũt Ci. ꝓmptiſſimũ fuiſſe. ¶ Ridicula: digna riſu. ¶ Nõ re.la.nõ putares ridicula: ſꝫ lachrymabi- lia: qa oñdũt ciuitatẽ male gubernari. ¶ Gene ris ei⁹.i. talia. ¶ Portũ: q̃ſi ꝓfugiũ quoddã & lo cũ quetis q̃lis ſolet eẽ port⁹ nauib⁹. ¶ Cui⁹ i Atti ci. ¶ Quãdo: qm̃. ¶ Scribis: ut i pcedẽti epľa ui ſum ẽ. ¶ Nexo: uel nexu: utrũq;.n.dr in obliga tiõe. Ci. ꝓ munera. Q. ď ſi ĩ his repetũdis: q̃ mã cipi fuerũt piculũ iudicii pſtare dꝫ: qui ſe nexu obligabit &c. ¶ Cõtẽtus iſtorũ: ex ſequẽti clau- ſula: q̃ nõ recte huic ꝯiungiť uideť hic aliqd de eſſe: ſiue.n. cõtentus ſiue cõtẽptus legas: nõ po teſt perfectus elici ſenſus. ¶ Iudicio ca.i. pœna capitale. ¶ Rebus ſal.i. ſine dimminutione: aut amiſſione rerum ſuarũ. ¶ De te: propter te: ad cõmendationẽ tui. ¶ Coniunxi: alligaui: poſui in eodẽ faſciſculo. ¶ Quid pol. ſit: qd ꝓmiſerit ſe pro te factutũ ꝓpter meam cõmendationeꝫ.

f Acile: teſtat⁹ fuerat Curi⁹ ſuis lr̃is ſuã er ga Ci. beniuolẽtiã: admonuerat: q; cũ ſe oia fuiſſe obtẽturũ ab Aulio: q̃ uoluiſſꝫ etiaꝫ ſine lr̃is Ci. qb⁹ oibus ridet Ci. ſe gaudeť. Deĩde cũ eo iocať: hortaturq;: ut domũ redeat: ne oĩno illa urbanitas & Attica dicẽdi gr̃a: q̃ ſe curiũ & Atticũ pcipue ualeť dič amittať. ¶ Stu dui: optaui.ſ. ¶ Et me: &c. ¶ Quod: q̃ rem.ſ. ut ego intelligerẽ me a te plurimũ fieri: & tu intel- ligeres: quam mihi carus eẽs. ¶ Eſt con. effecit. ¶ Officiis: bñficiis. ¶ Certem⁹: amice cõtẽda- mus: & uideamus uter utri poſſit plura pſtare. ¶ Quibus: officiis: declarat ãt q̃uo ſit certãdũ. ¶ Facile pa.: ualde cõtentus ſum. ¶ Meas lr̃as: de te cõmẽdatitias: q̃s in pcedenti epiſtola uidi mus eſſe ſcriptas. ¶ Nõ fuiſſe opus: non fuiſſe neceſſariũ. ¶ Operã: fauorẽ: laborẽ. ¶ Contra- ctas: implicatas. ¶ Nec ca. nec pe.ſ. habeãt: pro uerbialiter dixit.i. nullũ ordinẽ nec principium nec finẽ. ¶ Eqdẽ: iocať ci. ¶ Haberẽt pe. ut eis poſſes uti ad redeundũ. ¶ Exaruiſſe exic.& ex- hauſtã eẽ: & defeciſſe metaphora ab aqs. ¶ Põ poni⁹: q cognominat⁹ ẽ Attic⁹. ¶ Suo iu. merit to quodã & q̃dã ꝓrogatiua. ¶ Atticã: cultã ter ſam: q̃ll utunť Attici: q cæteris oibus grecis cul tiores habenť: unde & eloquẽtia Attica. κατ' ἐξοχὴν dr.i. per excellẽtia: ergo is.ſ. Atticus Tibi ſ. ſuccedit: qa tu es primus i urbanitate. ¶ Nos ei At. ſuc. erimus poſt ipm. ¶ Semen: materia: copia. ¶ Tm̃: q̃tũ.ſ. ẽ i te. ¶ Intereat: peat: & penitus amittatur.

Vod ſine: Laudat Ci. Volũniũ facetiaꝝ pſtãtia: cũ.n. duo eẽnt Volũnii alter ſenator & hic q ſcripſerat epľam de Ci. ſine pnoĩe: dicit Ci. ſe cognouiſſe ei⁹ epľam tantũmõ ex facetiis: deinde cõmẽdat ẽt Ci. facetias ſuas q̃s oñdit eẽ nõ ineptas ſed artificioſas: & q̃les ii. li. de oratore dič eẽ oporteť: q̃s dicit ſe uelle

Nomē
Prænomen
Agnomen
Cognomen
Poſſeſſio
Salina

a Voluminο defendi:quē cæteris oib⁹ anteponit.Poſtremo petit ab eo ſæpe ad ſe ſcribat:ſibi.n.gratiſſimas dicit eē eius lſas.¶ Sine ꝑno.ſine appoſitione ꝑnominis tui:qđ ad differentiā ponit:ſunt.n.ꝓpriū nominū ſpecies q̄tuor.Nomen qđ unicuiqꝫ eſt neceſſariū:ꝑnomē qđ ponit differētiæ cauſa:ut puta filii Cn.Pom.magni cū proprio noīe decernerent ambo Pō.ut diſcernerent ꝑnominis alter:alteri fuit ꝑnomē Cn.alteri ſexto.Reliquæ duæ ſpecies cognomē & agnomen:quorū primū eſt familiæ:alterū fortunæ:licet interdū abutant auctores:& ꝓcipue poetæ.Vir.Cui nūc cognomen Iulo.¶ Vt de.qa ſcribebas ad amiciſſimū.¶ Eſſet.ſ.epſa miſſa uel data.¶ Vſus:cōſuetudo:cōuerſatio.¶ Deinde:poſt hanc dubitationē τρα πελια.urbanitas uel feſtiuitas:uel facetia cōitas.¶ Tuas eſſe:quē ſciebā natura facetiſſimū.¶ Poſſeſſio proprietas:tranſlatio a rebus:de quib⁹ ꝓprie poſſeſſio dr.¶ Salinarū:ſalina ꝓprie dr:locus ubi ſal fit:ſed qm̄ ſal pro facetiis ponit Ci.intelligit ſalinas trāſlatiue apophthegmata & facetias ſuas.¶ A te procuratore.i.a te quē reliqui quaſi ꝓcuratoré meatū faceciaꝝ.¶ Vt:poſtq̄.¶ Omnia oīum dicta.i.oīa apophthegmata cuiuſqꝫ.ſ.ſcōmata & facetias oīum mihi attribui:cū mea dicta poſſint ab aliis facile diſcerni pp q̄dam elegantiā.¶ Etiā ſextiana.i.etiaꝫ dicta Sextii:quæ nullam hn̄t cōparationē cum eis.¶ Quid:cur.¶ Pateris id:ut oīa oīum dicta attribuant mihi:& ꝓcipue Sextiana:quæ maxīe ſunt inepta.¶ Reſiſtis:iis qui ea in me conferunt:& negas eſſe mea.¶ Innotata:ita ſignata.¶ Sua ſpō.p ſe ipſa:ut q ea uideret aut audiret:etiā ſine iſcriptione mei nois poſſet noſſe & dicere:hæc ſunt Ci.¶ Tanta fex:tāta uilitas & ſordes.¶ Tam ακυδηρον hæc eſt cōis lectio:ſed ſignificet ακυδηρον nec ex libris nec ex uiris græcis:ſatis mihi cognoſci potuit:puto āt meli⁹ legi uel ακυρον.i.abrogatū nō autenticū:iproprium:abſonum:uel ακλαρτον.i.ſordidū īpurū imunduꝫ.¶ Pugna enitere:ordo eſt:pugna ut cōtendas ſacramēto non eſſe mea.ſ.dicta nifi acuta &c.αμφιβολια:ambiguitas.¶ Acuta:ingenioſa:qualis fuit in eū cuius mr̄em cū uellet ſignificar̄ impudicaꝫ:& q̄ſitum eēt:quis fuiſſet ei pater:reſpondit Ci.reſponſionē hanc difficilioreꝫ efficit mater tua.¶ Elegans:nō uulgaris υπερβολη:ſuperlatiuo παραγραμμα.i.inſcriptio.¶ Ridiculum:res ridicula:ut in euꝫ qui tres filias deformoſiſſimas habebat:de quo cuꝫ ſibi obuius eſſet ita ſubmiſſa uoce apud quodā dixit:hic aut oriente ſole liberos genuit παρα προσδοκιαν ꝑter expectationē.¶ Per Antonii perſonā.i.introducto Antonio:qui in eo libro de his diſputat εντεχνα artificioſa.¶ Arguta:ſubtilia:callida:quodaꝫ certo iudicio ꝓbata.¶ Sacramēto:iureiurādo.¶ Cōtendas:aſſeras.Nam de iudiciis dicit ſe his urbanis dictis delectari iudiciis uero:i hoc eſt cauſis iudicialibus non multum.¶ Amabo:blandiētis eſt.¶ Quibuſuis interdictis tractum a iure:quo quidem ſolent fieri interdicta ad prohibendam turbationem poſſeſſionum:unde dicit facienda eſſe interdicta:ne quiſpiam uſurpet urbanitatem ſuam.¶ In qua:urbanitate.¶ Te unum:te ſolū ne a te uincar.¶ Contemno:paruifacio:¶ Cæteros:quos non uideo multum ualere.¶ Derideri:quia dico te ſolum a me metui.¶ Extra iocum:ſine ioco:ideſt ut ſerio loquar.¶ Illa quamuis ridicula:ſcripſerat ut conicimus de aliquo quod leniſſime aliquid egiſſet:de quo Cicero dicit ſe non riſiſſe:licet uideretur fuiſſe ridenduꝫ.¶ Illum amicum:ignotum de quo dicat reipu.ſ.cauſa:cuius intereſt habere uiros graues & optimos.¶ Quā reipu.¶ Ingrata:quia non cognoſcit:& quantum ei profuerim:& prodeſſe poſſim.Sermo tuarum litterarū:ideſt quod mecū colloquaris per litteras.¶ Cohortare:ut in amore meo perſeueret:¶ Redde:effice.¶ Quicquam:deſit.¶ Quo:minus ſit meus.¶ Laborare:curare.

bas ad me epſas miſiſti:primū addubitaui nū a Volūnio ſenatore eēt:quo cū mihi ē magn⁹ uſus.Deinde ευτραπελια lr̄arū fecit:ut intelligerē tuas eſſe q bus in lr̄is oīa mihi piucunda fuerūt:pter illud qđ parū diligenter poſſeſſio ſalinarū mearū a te ꝓcuratore defendit̄.Ais.n.ut ego diſceſſerim oīa oīum dicta:in his ēt ſextiana ī me cōferri.Quid tu id pateris?nōne dſendis?Nōne reſiſtis?Eqdem ſꝑabā ita notata me reliquiſſe genera dictoꝝ meoꝝ:ut cognoſci ſua ſpōte poſſent.Sed qm̄ tāta fex eſt in urbe:ut nihil iā ſi ακυδηρον:quod nō alicui uenuſtū eē uideat̄.Pugna ſi me amas:niſi acuta αμφιβολια:niſi elegans υπερβολη niſi παραγραμμα niſi bellū:niſi ridiculum παρα προσδοκιαν:niſi cætera quæ ſunt a me ī ſecūdo li.de ora.p Antōii pſonā diſputata de ridiculis:εντεχνα & arguta apparebūt:ut ſacramēto contendas mea nō eē.Nā de iudiciis qđ q̄ris multo laboro minus trahuntur p me pedibuꝫ oēs rei:uel ſelius tam eloquēs:ut poſſit ꝓbare ſe liberꝝ:nō laboro.Vrbanitatis poſſeſſionē amabo ꝗbuſuis īterdictis defendamus.In qua te unū metuo:cōtēno cæteros derideri te putas.Nunc demū intelligo te ſaper̄:ſed mehercule extra iocū ualde mihi tuæ lr̄æ facetæ elegāteſqꝫ uiſæ ſunt.Illa q̄uis ridicula eēnt ſicut erāt:mihi tn̄ riſum nō mouerūt.Cupio.n.illum nr̄m amicū in tribunatu q̄plurimū hr̄e grauitatis.Id tn̄ in ipſius cā eſt mihi(ut ſis)in maioribus:tū mehercule etiā repu.quā qdem:q̄uis in me ingrata ſit:tn̄ amor̄ non deſinā.Tu mihi.Volūni qn̄ & inſtituiſti:& mihi uides eſſe gratū:ſcribe ad me q̄ ſæpiſſime de rebus urbanis:de rep.iucūd⁹ eſt mihi ſermo lr̄aꝝ tuaꝝ.Præterea Dolobellā:quē ego ꝑſpicio & uideo cupidiſſimū eſſe atqꝫ amātiſſimū mei:cohortare:& cōfirma:& redde plane meum.Nō mehercule quo quicq̄ deſit:ſed quia ualde cupio:non uideor nimiū laborare

¶ Quod declamationib⁹:

q Vod declamationib⁹ ſcripſerat Volúnius ad Ci.ſe cupidú eius declamationú.Deinde qđ niſi eēt amicus Hyrcii:ei inuideret:qa eēt auditor Ci.itaq; Ci.reſcribit declamatões ſuas nō eē tales:ut dānū ſit uolūnio eis carere:& nullā eſſe cām quare inuideat Hyrcio:qđ ſit auditor ſuus:qa nō ſit ipſe Ci.pceptor īuidioſus:ſed potius fortunā ſuā talē dicit.ut ſibi ipſe diſpliceat maxime amiſſis ſodalib⁹ & æqlib⁹ ſuis:quoꝝ pſuetudine frui ſolebat.Deinde dicit ſe deſiderare aduentū Volūnii ſeq; hře adiutores ēt Caſſiū & Dolobellā:quib⁹ipſe Volūnius ſuo polito iudicio plurimū pdeſſe poſſit.Poſtrēo oňdit ſe cupidū relinqudi tandē cās & negocia ciuilia:& tradendi ſe totū lřis.

M.T.C. Volúnio. S.D.

Q Vod declamationib⁹ nřis cares:damni nihil facis. Quod Hircio iuideres:niſi eū amares:ñ erat cā inuidēdi:niſi forte ipſi⁹ eloquētiæ magis q̄ φ me audiret inuideres.Nos.n.plane uiſum ē mihi Volūni:aut nihil ſumus aut nobis qdē ipſis diſplicemus:gregalibus illis qbus te plaudēte uigebamus amiſſis:ut ēt ſi qñ aliqd dignū nřo noie emiſimus tň gemiſcam⁹:φ hæc pœnigero nō armigero ī corpore tæla exerceanť:ut ait Philoctetes apud Actiū abiecti a gloria:ſed tň oīa mihi erūt:ſi tu ueneris:hilariora;q̄q̄ uenis:ut ipē itelligis:ſed in maximaꝝ q̄ſi cōcurſū occupationū:q̄ſi:ut uolum⁹ excepim⁹.Ego uero multā ſalutē & foro dicā:& curiæ:tecūq; uiuā multū & cū oībus nřis amatoribus.Nā & Caſſius tu⁹ & Dolobella nř uel poti⁹ uterq; nř ſtudii iiſdē tenenť:& me æqſſimis auribus utunť:Opus ē huic de limatulo & polito tuo iudicio:& illis interioribus lřis meis:qbus ſæpe uerecūdiorē me in loquēdo facis.Mihi.n.iudicatū eſt ſi mō hoc Cæſar aut patieť:aut uolet deponere illā iam pſonā:in qua me ſæpe illi ipſi pbauit:ac me totū ī lřis abdere:tecūq; & cū cæteris eaꝝ ſtudioſis honeſtiſſimo ocio pfrui.Tu uelim ne ueritus eſſes ne pluri b⁹ legerē tuas lřas.Si mihi quēadmodū ſcribis:longiores forte miſiſſes.Ac uelim poſthac ſic ſtatuas tuas mihi lřas longiſſimas q̄ſq; gratiſſimas fore. Vale.

¶ Declamationibus:declamatiões dicunť exercitatões ad dicēdū in ficto themate:ſumunť āt interdū ex fabulis:nōnunq̄ ēt ex hiſtoria:ut de Iaſone & Medea.De Hannibale:ut oňdit Iuue.I nunc & ſæuas curre p alpis Vt pueris placeas:& declamatio fias. ¶ Dāni nihil facis:nullū eſt ibi dānū:qa nō ſunt tantæ utilitatis. ¶ Inuidēdi:ei qd me audiret. ¶ Diſplicem⁹ no.nō ſumus cōtenti ſorte nřa. ¶ Gregalib⁹:ſodalib⁹ æqlibus ex eodē grege. ¶ Te plau.te gaudēte & gratulāte nobis. ¶ Vigebam⁹:ſtabamus in ſtatu nřo. ¶ Emiſim⁹:edidim⁹ diuulgauimus. ¶ Pœnigero:pleno pœnis & cruciatib⁹:qdam legūt pēigero.i.apto penæ.i.calamo hoc eſt ad ſcribēdū:ſed priorē ſenſū uerū puto. ¶ Philoctetes:is fuit Pæantis fili⁹ Herculis ſoci⁹:& ei⁹ ſagittaꝝ hæres:quarū una iapſa ita pedē lerneæo ueneno quo erat īfecta corrupit:ut odor ferri nō poſſet:ob quā cām a græcis in lēno relictus eſt:ut oňdit Oui.li.xiii.meta.eū aūt in tragœdia q̄dā inducit Acti⁹ poeta dicētē tæla exerceri in corpe ſuo pœnigero:nō āt armigero. ¶ Abiecti.ſ.ſumus. ¶ Cōcurſum:pgregationē:multitudinem:qa undiq; ad te concurrent. ¶ Excæpimus:ſupauerimus:ut excipit incautū. ¶ Dicā ſa.ſalutabo.i.dicā curiæ & foro ualere. ¶ Iiſdē ſtu.quibus ego quoq; delector. ¶ Vtunť n.æ.au.i.me libētiſſime audiunt:& ſine ulla moleſtia. ¶ Limatulo:terſo & ſubtili:blādimēti gřa uſus eſt diminutiuo. ¶ Quibus ſa.me ue.qa eas tantū laudas ut pleriūq; erubeſcā loqui. ¶ Iudicatū:decretū. ¶ Perſonam:oratoriā. ¶ Probauit:cū laude honeſte. ¶ Ocio lit.quo nullū pōt eſſe honeſtius. ¶ Te uelim:dicit lřas Volūnii nō poſſe ſibi uideri nimis lōgas:ſed q̄to fuerūt longiores:tanto gratiores fore.Hoc aūt dixit:quia ſcripſerat Volu.ſe ueteri:ut Ci.faſtidio quodā non legeret epiſtolas ſuas:ſi forent longiores:ideoq; ſe breuiores ſcribere.

Declamationes

Pœniger

Philoctetes

Limatulus

n On minoř eqdē aliorū utilitate:q̄ laboř meo Bōe Accurſi mi doctiſſime atq; opriē puto me ſeptē.M.C.epřarū familiarū libros explicaſſe:ut te & noſſe & pdicare audio:In quo nō tam mea q̄ cōi oīuꝫ cā tibi gřas ago.Nō.n.tā nřa eā:q̄ te multū uelle ſcio:q̄ cōi oīuꝫ utilitate ſtudiū laboreq; nřum a te pbari intelligo φ uides me adoleſcētibus nřis:q prius fragili inermiq; q̄dā cymba fluitabāt:nūc remigiū:& tutā fit māq; nauē ædificaſſe:atq; dediſſe q̄ per hoc ingēs & dubiū epřaꝝ pelagus nō mō nauigare:uerū ēt ad optatū portū puenire poſſint:ex quo nō tam mihi gřam hēri opto:q̄ ne inuidia magis q̄ merito meo in detractores incurrā:ut ſi opus hoc minime laudandū putabiť:certe ſtudiū uolūtaſq; mea nō iprobeť q̄ pfecto tantū negociū nō ſuſcepiſſet:niſi magis pu.q̄ priuatæ utilitatis cā ſuaſiſſet atq; impuliſſet. ¶ Quāobrē:qui meā cāꝫ aduerſus inuidos obtrectatoreſq; meos nō tuebitur:is cōis utilitatis ſe nō amicū eē arguet:q nō magis fauore digna exiſtimabit:ſi qbus locis defecim⁹:q̄ repřehēſione.Nā cuiuſuis hoi s caſtigationē æqſſimo aio me acceptuꝝ polliceor:ſi mō liuore caruerit:ſi exiſtimauerit q̄to plura bona q̄ mala ī hoc ope ſint:ſi q̄ alii ſcripſerūt:ita cū nřis cōparet:ut ad iudicādū nō hoium:ſed reꝝ rōnē habeat:ſunt.n.q magis auctoritate quorūdā q̄ rerū ueritate ducantur:q ut ſine rōne mouenť:ita & cōtēnēdi ſunt:itaq; eos omittas:atq; ad reliq̄ pgam⁹:in qb⁹ uelut obex qdaꝫ ſe nobis offert octauus hic liber epřarū nō Ci.ſed cæliiq & reꝝ plurimarū obſcuritate:& uitio librariorū ita difficilis atq; cōfragoſus eſt:ut iter nřuꝫ cui⁹ celeritatē exigis:nō impediturus:ſed certe aliq̄tulū tardatur⁹ uideať. Accelerabimus tñ q̄tū fieri poterit:& qm̄ utilitati pſulim⁹.nō quolibet ſcopulo īmorabimur:ſed altū petem⁹:& remis uelíſq; ut ſpopōdis ad portū:pparabim⁹:ut q ſtudiis nřis fauēt eis aliqđ & frui:& gaudeť poſſint:q uere dolēt uerā dolēdi cām hēant:inuidiā rūpanť ut illa Codro.Tu interea uale:& nos ama:nos ad inſtituta pgemus:

ſchœnobaticam facere:& uſq; eo ut ego miſereret eius eſuriei: nõ ſum cõmotus:& hoc mẽdacio ſi ꝗ ꝑicula tibi ĩpenderẽt: ide fugeremus optaui. Plancus quidẽ tuus Rauẽnæ eſt:& magno congiario donatus a Cæ. nec beatus:nec bñ inſtructus eſt: tui pollitici libri omnibus uigent. Vale. Cælius. S.D.Ci.

CErte in quã abſolutus eſt:me repſentãte,ꝓnunciatum eſt:& qdẽ oĩbus ordibus: ſed & ſingulis ĩ uno quoq; genere ſñiis. Vide mõ inquis:nõ mehercule: nihil.n. unq̃ tam ꝑter opĩonẽ:tã qd uidereť oĩbus indignũ accidit: quĩ ego quĩ ꝓ amicitia ualidiſſime fauerẽ ei: & me iã ad dolẽdũ ꝑparaſſẽ. Poſtq̃ factũ eſt:obſtupui:& mihi uiſus ſũ captus eẽ:qd alios putas:clamoribꝰ.ſ.maximis iudices corripuerũt:& oñderunt plane eẽ qd ferri nõ poſſet. Itaq; relictus lege licinia maiore eẽ ꝑiculo uidereť. Acceſſit huc qd poſtridie eiꝰ abſolutionẽ ĩ thatrũ Curionis Hortẽſiꝰ itroiit. Puto ut ſuũ gaudiũ gauderemus. Hic tibi ſtrepitꝰ:fremitus:clamor:tonitruũ & rudẽtũ ſibilus. Hoc magis aiaduerſũ eſt: ꝗ itactus a ſibilo ꝑuenerat Horten. ad ſenectutẽ. Sed tota bñ ut ĩ totã uitã quouis ſatis eẽt:& peniteret eũ iã uixiſſe. De rep. qd tibi ſcribiť nihil hẽo. Marcelli ĩpetus reſederũt nõ ĩertia:ſed ut mihi uidebãť:cõſilio. De comitiis cõſularibꝰ incertiſſima ẽ exiſtiatio. Ego ĩcidi ĩ cõpetitorẽ nobilẽ:& nobilẽ egẽtẽ:nã. M. Octauiꝰ Cn. filiꝰ. &. C. Hirrus mecũ petit. Hoc iõ ſcripſi:qd ſcio te acriter pp Hirrũ nũciũ no-

℃ Schœnobaticã.ſa.artẽ.i.qui ſcirẽ eũ:pp pauptatẽ factũ ſchœnobatẽ.i.funabulũ:nã ſchœnobates dř ꝗ ꝑ funes gradiť:nã σχοινοσ funẽ ſignificat βαινω gradior. ℃ Vſq; eo:ad eo ĩtãtũ. ℃ E ſuriei:mediæ famis. ℃ Et.h.mẽ.i.ẽt hoc mẽdacio. ℃ Impẽderẽt:inminerẽt. ℃ In de fu.alii codices hñt:ut defũgeremur optaui. ℃ Deſũgeremur:nõ moreremur:ut qdã interꝑtãť:ſed potiꝰ liberarenť:ut apud Vir. O tandẽ magis pelagi defuncte ꝑiclis:& Te. Defunctꝰ iã ſũ. ℃ Rauẽnæ:q̃ urbs eſt italiæ a theſſalis cõdita auctore Stra. ℃ Cõgiano: congianũ ꝓprie dř muniꝰ principũ ſiue ĩperatoꝝ: ut ſæpe apud trãqllũ in uitis Cæ. Macrob. in ſatur. Augustus cũ ab eo Pacuuiꝰ Taurus cõgianũ peteret: diceretq; iã hoc hoies: uulgo loqui nõ parua ſibi ab illo pecuniaʒ datã: ſed tu inqt noli crederẽ. ℃ Nec be.ſ. illo cõgiano. ℃ Nec be. iſtru. qa pluribꝰ eget. ℃ Pollitici:de rep. quos ſcripſiſti:nã πολιϛ ciuitatẽ ſignificat:inde libri pollitici dñr q de ciuitate & admiſtratiõe reip. tractãt ℃ Vigẽs: puto melius legẽdũ eſſe uigẽt. ut ſit tui li. pollitici uigent oĩbus. ℃ Ne mireteris lector: ſicubi uariat hic & itẽ deinceps epſaꝝ ſeries:aut uerboꝝ:ab exẽplaribꝰ cæteris:cãm uero itelliges:ac ꝓbabis arbitror. Si.xxv. Caput priæ Cẽtunæ miſcellaneoꝝ. Politiani legens

Schœnobates

Rauenna

Congiarium

Pollitici libri

c Erte:ſcribiť prio quẽdã abſolutũ eẽ ꝑter oĩum opionẽ:ex qua re oñdit Hortẽ. oratorẽ:q eiꝰ cãm ſuſceperat:multũ exhibilatũ fuiſſe. Deinde qa petebat ædilitatẽ dicit quẽ cõpetitorẽ hẽat:& rogat Ci. ut cũ primũ intellexent eũ deſignatũ ædilẽ: q̃rat pãtheras:de qbus ad eũ ſcripſerat ut patet li.ii. epſa q̃ ĩcipit. Putares ne unq̃. Dicit.n. Cic. de pãtheris ꝑ eos qui uenari ſolẽt: agiť mãdato meo diligẽter. Poſtremo quia Ci. ad eũ ſcripſerat:ut ſe certiorẽ faceret de rebus urbanis:dicit ſe feciſſe cõmẽtarios reꝝ urbanaꝝ: dediſſe ꝗ primũ L. Caſtrinio: ſcdm uero ei q attulit has lr̃as ad ipm Ci. certe inq̃. q.d. admiratiue affirmat abſolutuʒ quendã:quẽ nõ noiat. põt tñ intelligi meſſala:de quo dicit in epſa:q̃ incipit:iuideo tibi. ℃ Pronũciatũ eſt:de eius abſolutiõe. ℃ Oĩbus or.ſ.iudicũ uel ordibus ſenatorio eqſtri & plæbeio:licet iudices elegerenť maxie ex ordine eqſtri. ℃ Singulis:nõ.n.ſñia fuit uniuerſalis,ꝓnũciata ab oĩbꝰ ordibus:ſed ſingulæ ſñiæ ab uno quoq; ordine dictæ ſunt. ℃ Vide mõ: iueni hũc locũ ita mẽdoſuʒ & uarie ſcriptũ:ut nõ putẽ eẽ fruſtra laborãdũ ad interꝑtandũ. ℃ Præparaſſem ad do.iſtituiſſẽ fortiter pati dolorẽ:ꝗ putatẽ illũ nõ poſſe ĩpetrare:qd uellet: ꝑparaſſẽ ãt dixit:qa leuius doleť:quũ ita eſt oĩno inſtitutũ:uñ Dido apud Vir. Dũ mea me uictã doceat fortuna dolere. ℃ Obſtupui:fui quodãmõ alienꝰ a me ipſo. ℃ Quid ali.pu.ſ.feciſſe:quũ ego q ei fauebã ꝓ amicitia ita obſtupueri. ℃ Scilʒ:certe. ℃ Corripuerũt:accuſauerũt:repħẽdert. ℃ Iudices:q eũ abſoluiſſẽt. ℃ Eſſe qd f.n.p.i.nõ tolerabile qd egiſſẽt ℃ Lege li. neſcio an fortaſſe hic q̃reret ius ciuitatis romãæ.i.fieret ciuis ro. ad qd ꝓhibebãť p legẽ quã Liciniꝰ craſſus tulerat. ℃ Hortẽſiꝰ:orator q egerat cãm eiꝰ q fuerat abſolutus. ℃ Suũ.g. gaudiũ ad æmulatiõnẽ. Terẽ. q in andria ſic inqt. Nã hũc ſcio mea ſolide ſolũ gauiſurũ gaudia. ℃ Hic: tunc. ℃ Strepitus: dicit multos ifremuiſſe & ſibilaſſe uiſo Hortẽſio:qd qdẽ aiaduerſũ eſt: maxie qa Hortẽſius nũq̃ antea tota uita ſua fuerat exibilatꝰ. ℃ Tonitruũ.i.q̃ſi tonitruũ.i.magna uoce clamabat. ℃ Et ru.uſ ẽ ꝑticipiũ: & ſignificat aſinoꝝ more rudentiũ.i.clamãtiũ:nã rudere aſinoꝝ ẽ. Perſius: Findor ut arcadiæ pecuaria rudeť dicas:qd magis ꝓbo ſubſtãtiuũ eſt:& exponiť rudẽtũ.i.fumũ:ut q̃ſi ſtridor fumũ. Vir.i.æneĩ. Iuleqꝫ clamorq; uirũ:ſtridorq; rudẽtũ. ℃ Sibilus:exibilatio:ſibilo.n.maxie cõtẽnebanť hoies:uñ exibilari dicebanť hiſtriones aut auctores ĩperiti:cũ e ſcæna p cõtẽptũ expellebanť:& Hora.in.i.ſermonũ. Populus me ſibilat at mihi plaudo ipſe domi: ſimulac nũmos cõtẽplor in archa. ℃ Aiaduerſuʒ:cognitũ. ℃ Intactus a ſibilo.i.nunq̃ exibilatus & ſibilo denſus. ℃ Sed to.bñ & mẽdoſus & obſcurus textus. ℃ Pœniteret uiciſſe.i.obtinuiſſe cãm illiꝰ qui fuerat abſolutus:qa pp hoc exibilabať:uel uixiſſe:qa uidebat ſe in ſenectute exibilari:qd nũq̃ ei añ acciderat. ℃ Reſederunt:qeuerunt:ut Oĩſq; repente reſedit flatus. ℃ Nõ ĩer.nõ qa ei deſit aĩus. ℃ Cõſilio:prudentia. ℃ Exiſtimatio:opĩo naſciť.n.qũ ſint futura. ℃ Cõpetitorẽ:qui ſimul ædilitatẽ mecũ petit. ℃ Egentẽ:alii

Rudere

Sibilus

Exibilo

Nuideo tibi:ſcripſerat Ci.ad ſe multa deferri facta eẽ ĩ urbe:q̃ qdẽ enumerauerat.Itaq; Cælius ſcribit ſe ei inuidere tã multa ad eũ deferri q̃ ipſe mireẽ:& dicit q̃ ſint ea: deinde multa narrat q̃ romæ agãẽ: & de rebus Cæ.& Põ.Poſtremo ab eo petit pãtheras ad ſe mitti:& ſe certiorẽ fieri: qũo hẽat ſe ægypt⁹ poſt morte Ptolemæi quẽ dicit ſe audiuiſſe eẽ mortuũ.❡Inuideo ti.placet mihi ſors tua.❡Q. di: ya.❡Iſtoc: pro iſtuc.❡Ab rep.poſt repulſa.❡Q uindeciuiꝝ:nomẽ magr̃atus:ſicut.n.dicimus triũuiꝝ & decẽuiꝝ:ita & qndeciuirũ:ideo qd in eo magr̃atu.xv.eſſent.❡Caruiſſe te.i.qd carueris.❡Et nõ ui.mul.qa erat triſtiſſimus uidebaẽ.n.lachymari pp repulſam:

INuideo tibi ꝙ multa quottidieq; iter iſtoc ꝑferũẽ. Primũ illud a bſolutũ Meſſalã:deide eũdẽ cõdẽnatũ.M.Marcellũ cõſulẽ factũ.M.Clodiũ ab repulſa poſtulatũ a Gallis duob⁹.P.Dolobellã qndeciuiꝝ factũ. Hoc tibi nõ uideo caruiſſe te pulcherrio ſpectaculo:& Lẽtuli cruris repulſi uultũ nõ uidiſſe.At q̃ ſpe: q̃ certa opione deſcẽderat:qua ipſo diffidẽte. Dolobella:& hercules niſi nr̃i q̃ acuri⁹uidiſſent:pene cõcedẽte aduerſario ſupaſſet. Illđ te n̄ arbitror miratũ.Seruiũ tri.ple.deſignatũ.cõdẽnatũ.Cui⁹locũ.C.Curio petiit.Sãe q̃ icutit q cũ facilitateq; ei⁹ nõ norũt magnũ metũ.Sed ut ſpo & uolo:& ut ſe fert ipſe bonos. Sʒ ſenat⁹ mallet tot⁹ ut nũc ẽ hoc ſcaturit h⁹ uolũtatis initiũ:& cã ẽ ꝙ cũ nõ mediocriter Cæſar:q ſolet ifirmoꝝ hoium amicitias ſibi q̃libet ipenſa adiũgere ualde cõtẽpſit. Qua i re mihi ur̃ illud ꝑ quã uetuſte cecinīſſe:qđ a reliqs quoq; uſq; eo ẽ aĩaduerſum:ut Curio q nihil cõſilio facit: rõne & iſidiis uſus uideret̃ i euitãdis his cõſiliis:q ĩe intẽderãt aduerſarios i eius tribunatũ Lælios & Antonios:& id genus ualẽtis dico. Has ego tibi lr̃as eo maiore miſi ĩteruallo: ꝙ dilatiões occupatiore me hẽbant:ut ſpectare i dies exitũ cogebãt:ut cõſectis oĩbus te facerẽ certiorem. Ad cal. Sexti.uſq; expectaui: p̄toris moræ q̃dã inciderũt:mea porro comitia quẽ euẽtũ ſint hitura neſcio. Opionẽ qdẽ qđ ad Hirrũ attinet icredibilẽ æd.pl. comitiis nacta ſũt. Nã.M.Cæliũ uicinianũ mentio illa fatua quã deſideram⁹oli & ꝓmulgatio de dictatorẽ ſubito deiecit: & deiectu magno clamorẽ ſecuta ẽ Hirrũ ad nõ faciẽdũ flagitare ſpo te celeriter:& de nobis qđ ſpaſti: & de illo qđ uix ſpare auſus eſt audituꝝ. De rep. iã noui qcq expectare deſideramus. Sed quũ ſenat⁹ hitus eẽt ad Apollinis ad.xi.cal.ſex. & referret̃ de ſtipẽdio. C. Põpeii:mẽtio facta ẽ de legiõe ea quã expenſã tulit. G.Cæ.Põpei⁹:quo nũero eẽt:quo appereret̃: quũ Põpei⁹ i Gallia coact⁹ eẽt dicere. Põpei⁹ ſe legionẽ adductuꝝ:ſʒ nõ ſtati ſubmẽſionẽ & cõuitiũ obtrectatuꝝ. Inde iterrogat⁹ de ſucceſſiõe. Cn. Cæſaris: de q̃ hoc ẽ de ꝓuinciis placitũ ẽ:ut primũ ad urbẽ reuerteret̃. C. Põpei⁹: ut corã co de ſucceſſiõe ꝓuinciaꝝ ageret̃. Nã Ariminũ ad exercitũ Põpei⁹ erat iturus:& ſtati ut puto idib⁹ Sex. de ea re factũ iri: ꝓfecto aut trãſigeret̃ aliqd: aut turpiter ĩtercederet̃. Nã diſputãdo cõiecit illã uocẽ. C. Põpeio oẽs oportere ſenatui dicto audiẽtis eẽ. Ego tñ ſic nihil expecto qũo Paulum ɔſulẽ deſi. primũ ſnĩam dicẽtẽ. Sæpi⁹ te admoneo de ſyngrapha ſictia

❡At qua ſpe.q.d. certiſſima:non.n. dubitauerat qn ipetraret. ❡Diffidẽte:non ſp ante ſe ipetratuꝝ qndeciuiratũ. ❡Deſcẽderat:ad petẽdũ qndeciuiratũ cõtra dolobellaʒ. ❡Nr̃i a.q fauebant Dolobel. ❡Q uã.a. codex uetuſtus hẽbat q̃ acutius: ut ſit ſenſus niſi nr̃i uidiſſent q̃.i. aliq̃. ❡Cõcedẽte a.nõ repugnante dolobella ei⁹ aduerſario. ❡Seruiũ: nomen ꝓpriũ alibi ſcriptũ eſt Seruæũ. ❡Cur⁹:Seruii ❡Locuʒ:ut deſignaret̃ tribunus pro eo. ❡Q uã ma.m.incu.i.q̃ magnuʒ timorem iniicit. ❡Facilitatem: manſuetudinem. ❡Vt fert ipſe: ut ait ſiue ut ſe gerit. ❡Bonos.ſ.mallet: melius autẽ legitur bonos q̃ bono: ſic ſed ut ſpero:& uolo: & ut fert ipſe bonos & ſenatum mallet. ❡Totus ſca.tractũ a fontibus qui aquã ſcaturire.i.abũde effundere dicunẽ. ❡Vt nũc eſt.i.pro tpe. ❡Infirmorũ:uã Cæſ. ſemp q̃ ſiuit conciliari ſibi plebem. ❡Is con.i. conſiliis eoꝝ. Intendebant appoſuerant. ❡In ei tri.cõtra tribunatũ eius: in quo dixit eũ fuiſſe condemnatum. ❡Lælios & Antonios:noiat qui intẽderant ſe aduerſarios tribunatui Cic. ❡Valentis:pro ualentes.i. potentes. ❡Maiorẽ int.longiore ſpacio. ❡Spectare ex.uidere qui finis eſſet futurus. ❡Confectis oĩ.q̃ in comitiis fuiſſent acta. ❡Sextiles:auguſtas. ❡Prætorẽ mo .ſic eſt ſcribendũ & intelligẽdum ſic. ❡Q uædam mo.i. quædam dilationes. ❡Inciderũt:iuenerũt. ❡Prætoris: ſubaudi comitiis. ❡Mea: quæ ꝓpter meam ædilitatem ſunt futura. ❡Q uod:quãtum. ❡Deiecit:ꝓſtrauit. ❡Ad nõ fa.ut nõ faceret. ❡De il.Irro.eum eſſe uictuʒ. ❡De nobis: qd obtinuerimus ædilitatem. ❡Abductură:a Cæ. ❡Cõuicium: contumeliã in Cæ. ❡De qua: ſucceſſione. Hoc eſt declarat quæ ſit hæc ſucceſſio ❡Trãſigereẽ:ꝑficereẽ. ❡Intercederetur:fieret interceſſio & ꝓhibitio aliqua:ut ſupra in primo li. Cui Cato & Caninius ĩterceſſerũt. ❡Cõiecit:obtulit:emiſit. ❡Audientis:obedientis. ❡Sic.i.ita:nihil tã expecto q̃ pauluʒ deſignatũ conſulem:dicentẽ ſnĩam: ſciebat enim Cælius illum animatũ eſſe contra Cæſarem. ❡Syngrapha ſictiana:de qua in ſecũda epiſtola huius octaui libri diximus.

¶ Cybiratas.i.ex cybira:quæ eſt urbs aſiæ auſtralis:ut ſcribit Stra.li.iii.& Hora.in epi.Ne cybiratica:neue bithyna negocia perdas.¶ Regem ale.i.Ptolæmeũ regẽ ægypti:erat.n.alexandria regia regum ægypti:ut uidimus in.i.lib.¶ Mihi ſua:puto legendum eſſe ſi audeas:ut ſit ſenſus & ordo:¶ Perſcribas mihi:diligenter ſi audeas:qũo illud regnum & habeat ſe:& quis procuret.i.tueatur nomine regis.

q Via tua cura:Q uũ dubitaretur de bello parthico:& alii pacẽ conficiẽdã putarẽt:alii ꝑlio decertãdum ſcribit Cælius ſe uæhemẽter eſſe de hac re ſollicitũ:& latenter monet Ci.ut fugiat dimicationẽ. Oñdit enim eius exercitũ paruũ eſſe ad tm̃ bellũ:neq; expectandũ auxiliũ a ſucceſſoribus:quos negat.futuros ꝑꝑ cõtrouerſiã:quæ erat in ſenatu de gallis Poſtrẽo dicit: ꝙ ſi hrẽt quæ ſcriberet de rep.ſcriberet diligẽtiſſime: ſicut ſolitus eſt:tantũ dicit ꝙ agas Mar.de ꝓuinciis.¶ Qua cu. qua ſollicitudine. ¶ Pẽdeo aĩ.i. aĩo pẽdeo & ſollicitus ſum:figurate aũt dixit pẽdeo aĩ: ſicut ꝑſtãs aĩ: & diſcrutior aĩ. ¶ Hoc mo. hoc mõ:hac uia.¶ Et ꝓ uiri.&c.ſenſus eſt: ſi ſolũ eſſet tantũ bellum: q̃tũ copiarũ habes.¶ Copiaꝝ: exercitus. ¶ Aſſeq̃remur:efficeremus:hrẽmus ¶ Illã dimi. aduerſus parthos: q̃ etiã Ci.libẽter cupiebat euitare ut li.ii.magni belli timor ĩpendet: qd uidemur effugere ſi ad diẽ ſtatutã diſcedemus ¶ Tam op.q̃.ſ.ut euitaremus ipſam dimicationẽ.¶ Nõ me.ſed maximã ¶ Vnũ.ſ.qa ad ſaltus tuendos ſolent opponi milites contra hoſtes. ¶ Hãc ra.ꝙ tuus exercitꝰ uix poſſit tueri unũ ſaltum ꝑꝑ paucitatẽ. Saltus autẽ ſm Ser.cãpi ſpaciũ & locus ſiluæ ẽ:Virg. geor.iii.Saltibus ĩ uacuis paſcunt̃ plena ſcdm flumina a ſaliẽdo aũt dr̃: ꝙ ibi arbores ſaliant.i.creſcant: inde ſaltarius cãpoꝝ cuſtos. ¶ Deſiderant̃.i. expectantur.¶ Ab eo.ſ.exercitu tuo. ¶ Tã q̃ nihil de.ſit ei.i.tanq̃ oĩa poſſit.¶ Publico ne.i.curæ & ꝯſeruatione reip.¶ Huc:ad hoc.¶ Futurã:tibi cõtrouerſiã gal. qui eſt de ſucceſſiõe galliaꝝ.¶ Te hrẽ cõ.i.iam decreuiſſe. ¶ Maturius: prudẽtius & grauius hũc euentũ ꝙ nemo ſit tibi ſucceſſurus.¶ Tranſlatitia:ficta:ad rem non pertinentia.¶ De gallis:hæc oĩa quæ narrat:ſunt quæ tranſlatitia eſſe dicit. Q u.ſ.alius.Impediat reliquas ſucceſſiones:ſi quiſquã ĩterceſſerit gallicis ſucceſſionibus. ¶ Niſi libere ſe.i.niſi plena libertas permittatur ſenatui.¶ Ludetur:fruſtra conteret tempus.Perſius tibi luditur. ¶ Atq; ita diu:ſcilicet ludetur.¶ Vt mo.ſtet:contetatur.¶ Plus biennium:ſcilicet ultra duos annos.¶ In his tri.in his inuolutionibus & impedimentis.Nam auctore Nonio tricæ dicuntur impedimenta & intricationes:& intricare: impedire:morari:& per contrarium expedire:explicare:uide apud Nonium plura.¶ Vſus eſſem mea conſuetudine:feciſſem ut ſoleo.¶ Vt diligenter:hanc dicit ſuam conſuetudinẽ.¶ Omnia adhæſerunt in Cilicia:omnia ſunt redacta in Ciliciam.¶ Tanquã in quadam:quaſi moleſtia quadam propter periculum belli parthici. ¶ Illud idem:quod antea rettulit.ut detur ſucceſſor Cæſari.¶ Hoc ſi:puto legendũ hoc ſit:ut ſit ſenſus: curio tri.hoc ſic.ſ.ægit.¶ Et eadem actio.i.eadem mentio & relatio.¶ Introiit:facta eſt.¶ Vt:ordo eſt ut te nõ fallat:quam facile nunc ſit impedire omnia & q̃ ſuperet Cæſari:qui non curet rempublicam ſua cauſa.¶ Superet:ſuperſit Cæſari:ſcilicet impedire omnia.

Saltus

Saltariꝰ

Tricæ
Intricaṝ

n On dubito:quẽadmodũ pȝ li.iii.epſa q̃ incipit.Q uũ eſt ad nos allatũ &c.& in aliis duabus ſeq̃ntibus ꝓdictã:accuſatus fuerat Appius a dolo.& a q̃buſdã fautoribus dolobellæ ãbitus & maieſtatis: ex quo quũ triũphũ de rebus geſtis in cilicia eẽt petiturus amiſerat eius hñdi ſpem:quã rẽ hac epſa Cælius indicat Ci. oñditq; eũ plurimũ ꝓdeſſe poſſe appio:ſȝ monet eũ:ut ita ei ꝓſit ut uideat̃ oĩo depoſuiſſe oẽs inimicitias & ſimultates:quas

na.Cupio.n.te ĩtelligeṙ eã rẽ ualde ad me ꝑtinere.Itẽ de pãtheris ut cybiratas acceṙſas:curaſq; ut mihi uehãt̃.Prætera nũciatũ nobis:& ꝓ certo iaȝ hr̃ regẽ Alexãdrinũ mortuũ:qd mihi ſuadeas qũo regnũ illud ſe hẽat:qs ꝓcuret:diligẽter mihi ꝑſcribas quarto calẽ.Sextilis. Vale. Cælius.S.D.Ci.

q Via tua cura ſis:qd ad pacẽ ꝓuinciæ tuæ finitimarũq; regionũ attinet:neſcio ego qdẽ uæhemẽter.n. aĩ pẽdeo.Nã ſi hoc more moderari poſſemꝰ:& ꝓ uiribꝰ copiaꝝ tuaꝝ:belli quoq; exiſteret magnitudo: & q̃tuȝ gl̃iæ triũphoq; opus eẽt:aſſeq̃remur:ꝑiculoſã & grauẽ illã dimicationẽ euitaremꝰ:nihil tã eẽt optãdũ.Nũc ſi ꝑthꝰ mouet aliqd:ſcio nõ mediocrẽ. Tuꝰ porro exercitꝰ uix unũ ſaltũ tueri põt.Hãc aũt nemo ducit rõnẽ:ſȝ oĩa deſiderant̃ ab eo tãq̃ nihil denegatũ ſit ei quominꝰ q̃ patiſſimꝰ eẽt q publico negocio ꝑpoſitꝰ eẽt.Accedit huc ꝙ ſucceſſionẽ futurã ꝑꝑ galliarũ cõtrouerſiã nõ uideo:tãetſi hac de re puto te cõſtitutũ qd facturus eẽs hrẽ tñ quo maturiꝰ cõſtitueres: cũ hũc euẽtũ ꝓuidebã:uiſũ ẽ ut te facerẽ certiorẽ:noſti.n.hæc trãſlatitia d̃ gallis cõſtitui ẽẽ.Erit q ĩtercedat:deĩde aliꝰ exiſtet:q niſi libere liceat d̃ oĩbꝰ ꝓuĩciis decernere:ſenatui reliq̃s ĩpediat.Sic multuȝ ac diu ludet̃:atq; ita diu:ut plus biẽniũ ĩ his tricis moret̃. Si qd noui d̃ rep.qd tibi ſcriberẽ hrẽȝ:uſus eẽm mea cõſuetudine:ut diligẽter & qd actũ eẽt:& qd ex eo fructũ ſparẽ ꝑſcriberẽ.Sane tãq̃ ĩ q̃dã Cilicia oĩa adhæſerũt.Marcellus idẽ illud de ꝓuĩciis urget:& neq; adhuc freq̃nter ĩ ſenatu is efficeṙ potuit.Hoc ſi ꝑterito ãno curio tribunꝰ & eadẽ actio de ꝓuĩciis ĩtroiit:ut q̃ facile nũc ſit oĩa ĩpedire:& q̃ hoc cæſari:q cã rẽp.ñ curet:ſupet:te ñ fallit. Cæl.C.S.D.

NOn dubito quin perlatũ ad te ſit Appium & Dolo-

multates: quas añ habuit cũ ipſo Appio: dicit ãt Põ. ei plurimũ fauere: & p ei9 cã laborarẽ. Narrat pterea q̃d ã q̃ erit curio ĩ fauorẽ Cæ. Poſtrẽo rogat Ci. Cæli9 ut eũ ĩ grã appii ponat: & rurſus ab eo pantheras græcas pe tit. ¶ Factũ re. accuſatũ ambit9 & maieſtatis. ¶ Nõ ea: nõ tãta. ¶ Inuidia: maliuolẽtia. ¶ Neq; n. ſtulte. ſ. fe cit. ¶ Simulatq; cũ primũ: ſtatĩ. ¶ Ad tri. ubi ſedebãt iudices apud quos eũ accuſauit. ¶ Abiecerat: depoſue rat. ¶ Triũphi: de reb9 ĩ cilicia geſtis cui pfuerat añ Cice. ut ĩ. iii. uiſuỹ ẽ. ¶ Accuſator: dolobella. ¶ Is appi9 ¶ Eũ appiũ. ¶ In tua. m. i. ĩ ptãte. ¶ Quã. i. q̃tũ. ¶ Velis eũ. o. adiuuãdo eũ cõtra dolobellã. ¶ Liberi9: ma

bellam rerũ factum: ſaneq; nõ ea quam exiſtimaueram inuidia. Neq; n. ſtulte Appi9: q ſimulatq; Dolobella acceſſit ad tribunal: introierat in urbẽ: triũphiq; poſtulationẽ abiecerat. Quo facto retulit ſermões: paratiorq; uiſus eſt q̃ ſperauerat accuſator: nunc is in te maximã ſpẽ hẽt: ſcio tibi eũ nõ eẽ odio: q̃ uelis eũ obligare in tua manu ẽ: cũ quo ſimulata eſt tibi ñ fuiſſet liberius tibi de tota re eſſent. Nũc ſi ad illã ſummã ueritatẽ legitimũ ius exegeris: cauendũ tibi erit: ne pax ſimplr: & parũ cadide potuiſſe inimicitias uideans. In hanc partẽ porro tibi tutũ erit: ſi quid uolueris gratificari. Nemo. n. neceſſitudine & amicitia te deterritum ab officio dicet: illud mihi occurrit: quid inter poſtulationẽ & nois dilationem uxor & Dolobella diſceſſit: quid mihi diſcedens mandaris memini. Quid ego tibi ſcripſerim: te non arbitror oblitum. Nõ eſt iam tps plura narrandi. Vnum illud monere te poſſum ſi res tibi nõ diſplicebit: tñ hoc tpe nihil de tua uolũtate oñdas: & expectes quẽadmodũ exeat: ex hac cauſa deniq; inuidioſũ tibi ſit. Si emanarit: porro ſignificatio ulla intercesſit: clariuſq; deceat aut expediat fiat: neq; ille tacere eam rẽ poterit: quæ ſuæ ſpei tã opportuna acciderit: quaq; in negocio cõficiendo tãto illuſtrior erit: quũ pſertim is ſit q ſi pnicioſũ eẽ ſciret: loq de hac re uix tñ ſe cõtineret. Põpeiũ dr ualde pro Appio laborare: ut ẽt putẽt alterutrũ d filiis ad te miſſuỹ. Hic nos oẽs abſoluim9: & hercule cõcepta oĩa fœda & inhõeſta ſunt. Cõſules ãt hẽm9 ſumma diligẽtia: adhuc ſenatuſcõſultũ niſi d feriis latinis nullũ facer potuerũt. Curiõi nro tribũat9 cõglaciat. Sed dici nõ põt quũ hic oĩa iaceãt: niſi ego cũ tabernariis & aq̃riis pugnarẽ: ciuitatẽ uetern9 occupaſſet. Si Parthi: nos nihil afficiũt: nos nihil frigor frigeſcim9. Tñ quoquomõ hic oĩa iaceãt potuit ſine pthis. Bibul9 i amano neſcio qd cohorticulaỹ amiſit Hoc ſic nũciatũ ẽ: qđ tibi ſupra ſcripſi. Curionẽ ualde frigere iã calẽt. Nã feruẽtiſſime cõcerpit. Leuiſſime. n. qa itercalando nõ obtinuerat: traſſugit ad populũ: & p Cæſar loq cœpit

gis in ptãte tua ut ẽt nõ faueret ei ſi nolles: quia nemo diceret te fauere hoc odio. ¶ Nũc: dicit oino ei eſſe fauendũ: ne uideaẽ aliqd retinuiſſe de ueterib9 inimicitiis. ¶ Ius le. Iuſtũ ius ĩcõciliatõis. ¶ Paỹ ſi. i. paỹ ſincerẽ. ¶ Et pa. i. paỹ bẽigne & pure. Hora. Albi nřorũ ſermonũ cãdide lector. ¶ Tutũ: ſine piculo & iſamia tua. ¶ Deterritũ ab of. i. pter miſiſſe offĩm tuũ erga Appiũ. ¶ Neceſſitudine: q̃ ẽ tibi cũ dolobella. ¶ Occurrit: i mẽtẽ uẽit. ¶ Diſceſſit a do. reliqt dolobellã: fecit cũ eo. diuortiũ. ¶ Quid mã. m. nõ dicit qđ ſit ſed itelligim9 ei mãdatũ fuiſſe a Ci. ut ſi qs iueniretẽ apt9: cui9 matrimonio tullia locareẽ: ſe certiorẽ faceret: uel daret opã: ut ẽt nõ admonito pře locareẽ: ſicut ipe Ci. lib. iii. ad appiũ ſcribẽs teſtat9 ẽ. ¶ Vñ nũc cæli9 ſignificat dolobellã ee ſiue uxore: & ſe mẽorẽ ei9 mãdati. ¶ Quid ſcri. cõiicim9 eũ ſcripſiſſe multa de dolobella. ¶ Hoc tẽ. nũc ex hac cã quã hȝ cũ appio. ¶ Quẽadmodũ: an cũ honor: an turpiter. ¶ Inuidioſum: charũ. ¶ Emanarit: effluxerit. ¶ Porro: deĩde. ¶ Significatio: demõſtratio tuæ uolũtatis. ¶ Clari9 manife. quũ deceat aut q̃ expediat: neq; decet neq; expedit res matrimoniales multis ſcri: priuſq̃ cõficiãtur. ¶ Ille: dolobella. ¶ Tã op. accõmodata utilis. ¶ Quũ is. ſ. i. talis naturæ. ¶ Vix ſe cõ. qn loqreẽ. ¶ Alterutrũ: alteỹ. ¶ De filiis. ſ. ſuis uel ſextũ põ. uel Cn. Pom. ¶ Hic: romæ. ¶ Nos. o. cõſules pui ciaỹ. ¶ Concepta: facta inſtituta. ¶ Et. i. etiam ¶ Sũma di. irõice. q. d. negligẽtiſſimos. ¶ Feriis la. latiæ feriæ ut ſcribit Var. dicebaẽ dies cõceptiu9 di&9a latinis populis qb9 ex albo mõte ex ſacris carnẽ petere fuit ius cum rõanis: a qb9 latinis latiæ dictæ ſũt.

Feriæ latinæ

¶ Cõglaciat: friget. ¶ Iaceãt: ſint pſtrata & diecta. ¶ Niſi ego: ſignificat ci. iocoſe hoĩes ddítos eẽ pigritiæ: ita ut ea marceſcãt. ¶ Aq̃riis: iis q uedũt aquã: Iu. Vẽiat pduct9 aq̃n9. ¶ Et ta. i. caupõib9 q uinũ uẽdũt. ¶ Pugnarẽ: ĩſiſterẽ ne facerẽt copiã aq̃ & uini. ¶ Vetern9: auctoř fulo morb9 ẽ iterc9. i. hydrops: q hoĩes efficit pigros: uñ & p pigritia põiẽ apd Virg. i geor. Nec torpe diu paſſus ſua regna ueterno bibit ãt mltũ ueternoſ9 ut oñdit Hor. Creſcit idulgẽs ſibi dir9 hydrops: nec ſiti pellit niſi cã morbi fugent uẽis: & aquoſus albo corpe lãgor: & Cato ait ueternoſus q̃plurimũ bibit: tã pſrimũ ſitit. ¶ Occupaſſet: iuaſiſſet. i. oẽs iã eẽnt ueternoſi ¶ Parthi afti. nos ni. i. nihil curam9 i quo codice ſcriptũ erat: ſȝ pthi uos calefaciũt. ¶ Potuit ſine pthis. ſ. eẽ ut oĩa iacereẽ. ¶ Bibul9: q pẽrat Syriæ. ¶ In ama. mõ d quo dixim9 i. iii. li. ¶ Cohorticulaỹ. i. puaỹ cohortuỹ. ¶ Sic. ſ. eũ amiſiſſe. ¶ Q. d ſu. cõſtat hãc epiſtolã ſcriptã eẽ quodã i teruallo tpis qa ergo ſupra dixerat: q tribunat9 glaciat Curiõi: nũc ſe corrigit: & dicit multũ calere. ¶ Cõcerpiẽ: dilaceraẽ. ¶ Leuiſſime: ſtultiſſime.

uetern9

Cohorticula

❡ Variá.de uiis ꝗ qd cōtineret:nō facile ſcitur.❡ Alimentariam:legē de alimētis.❡ Agrariæ Rulli.ſ.legi ꝗ Rullus de agris diuidundis tulerat.❡ Iactauit:publice nominauit. ❡ Quas leges:uariam & alimētariam. ❡ Iubet ædiles mētiri:falſo dicere eſſe ꝓbatas.❡ Hoc:ꝙ iactaſſet has leges. ❡ Ponito me in gratia dicito ei pſuaſum a me ut ita faceres.❡ Integrū: ut mihi ei oſtendas de uolūtate tua collocādæ filiæ.❡ Huic rei:matrimonio filiæ.❡ Dignitati:æquitatis tuæ quantum ſpectat ad Appium.

q Vam cito:Cælius primum ſe cupere dicit:ut Cice.ex prouincia diſcedat & ſua & ipſius Cice.cā: ðei de ꝗdā iocoſa & riſu digna ſcribit:& præcipue Ocellā reptū in adulterio:ſed non dicit cū qua muliere:uult enim ut Cicero id ab alio perquirat:hæc epiſtola ſatis faceta & facilis eſt.❡ Iſtinc:ex Cilicia. ❡ Ego magis.ſ.cupio ut diſcedas. ❡ Quod:quanto.❡ Aliquis meꝰ de iſto bello & periculo parthico tui cauſa.❡ Hunc riſum meum:de his rebus quæ ridendæ acciderunt. ❡ Pridie:heri.❡ Quæ cer.uis.ſ.ſcribi tibi.❡ Deſpondit ſibi filium: nō intelligo qd fecerit filium ſponſum ſuum:ſed qd fecerit eū ſpōſum:ut ſi dicā ego feci mihi ſpōſuꝫ filiū meū non intelligo ꝙ ſit ſponſus meꝰ:ſed ꝙ i gratiā meā & lætitiam ſit factꝰ ſpōſus.❡ Diuortiū: diſceſſionē: ſeparationem a marito.❡ Triarii:nomē proprium.❡ Sine cā:qa multæ erant cauſæ diuortii:ut exponunt iuriſcōſul.digeſtis de diuortiis. ❡ Nōdum rettuleras: ad ſeipſum dicit.q.nondum dixeras hoc. ❡ In hoc genere:talia qualia hæc ſunt.❡ Ocella:hic eſt ille de quo Cice.libro ſecōdo ad Cælium ſcribēs dicit:d Ocella parum ad me ſcripſeras:& ī actis non erat.❡ Nemini pſuaſiſſet:nēini feciſſet credibile.❡ Triduo: in tribꝰ diebꝰ.❡ Deprehenſus: in adulterio:& ꝓprie deprehēdi dicunt nautæ & adulteri.❡ De nautis. Virgiliꝰ y.æne.Hūc ego gætulis agerem ſyrtibus exul.Argolicoue mari dephēſus & urbe mycene. De adulteris Hora.in ſermonibus.Deprehēſi nō bella eſt fama treboni.❡ Quæres: uoles ſcire.❡ Vbi:in qua domo:uel in qua muliere.❡ Minime uellem: ſcilicet eſſe deprehenſum ubi deprehēſus eſt.erat enim fortaſſe deprehēſus apud amicum.❡ Relinquo tibi ſ.hoc. ❡ Imperatorem:ſicut es tu. ❡ Percunctari: interrogare. ❡ Singulos:qui Roma iſtuc ueniunt. ❡ Cum qua:muliere:nam hoc pacto aliquis tandem tibi dicit.

Deprehēſus

legēꝗ uariā nō diſſimilē agrariæ Rulli & alimētariā: quas iubet ædiles mētiri:iactauit:hoc nōdū fecerat:quū priorē partē epiſtolæ ſcripſi.Amabo te:ſi qd qd opus fuerit Appio facies. Ponito me ī grām.Dolobellā integrū tibi ſerues ſuadeo. Et huic rei de ꝗ loquor & dignitati tuæ æqtatis:qđ opiniōe hoc ita facerē expedit. Turpe.n.erit tibi Pāther is græcas me ñ hic

Cælius.S.D.Ciceroni.

QVam cito iſtic dcederē cupis neſcio . Ego quidē eo magis quo adhuc faciliꝰres geſſiſti dum iſtic eris:đ belli pthici piculo cruciabor:ne hūc riſū meū metus aliquis pturbet. Breuiores has lřas ꝓperāti publicanoꝝ tabellario ſubito dedi:tuo liberto pluribꝰ uerbis ſcriptas pridie dederā. Res āt nouæ nullæ ſane acciderūt:niſi hæc uis tibi ſcribi ꝗ certe uis. Cornificiꝰ adoleſcēs Oreſtillæ filiū ſibi dſpōdit. Paula Valeria ſoror Triarii diuortiū ſine cā quo die uir e ꝓuīcia uēturꝰ erat:fecit. Nuptura ē.D.Bruto:nōdum rettulerat. Multa ī hoc gñe icredibilia te abſēte acciderūt. Seruiꝰ Ocella nēini pſuaſiſſꝫ ſe mœcchū eē:niſi triduo uix dephēſus eēt ꝗ res ubi hercule ego minīe relinquo uelle tibi qđ ab aliis ꝗras: neqꝫ.n.diſplicet mihi impatorē ſingulos pcūctari:cū ꝗ ſit aliquis dephenſus. Vale. M.Cælius.S.D.C.

ET ſi de rep.quæ tibi ſcribā habeo:tamen nihil quo magis gauiſurum te putē habeo:ꝗ hoc ſcito Caiū Sempronium Ruffum mel ac delitias tuas calūniā maximo plauſu tuliſſe. Quæris an cauſa Marcum Tuctium accuſatorem ſuum poſt ludos Romāos reum lege Plotia de ui fecit hoc conſilio:ꝙ uidebat ſi extraordinariꝰ nemo reꝰ acceſſiſſet ſibi hoc anno cauſam eſſe dicēdam. Dubium porro illi nō erat quid futurum eſſet. Nemini hoc differre munuſculum maluit quam ſuo accuſatori. Itaqꝫ ſine ullo ſcriptorē diſcēdit:& Tuctium reum fecit. At ego ſimulatqꝫ audiui inuocatꝰ ab ſubſellia rei occurro ſurgo:neqꝫ uerbū de re facio. Totum ſemproniū uſqꝫ eo pago:ut Neſtorium quoqꝫ īterponā:& illā fabulā narrem:quemadmodū tibi pro bōficio dederit:ſi qd iniuriis ſuis eſſet.quo Neſtorius tenetur:hæc quoqꝫ magna nunc contentio forū tenet. M.Seruilius poſtꝗ incœperat:oibꝰ ī rebꝰ turbarat:ne qđ ñ uenderet:quo inꝗ reliqrat maxie ꝗ nobis traditꝰ erat īuidiæ laterē neqꝫ ie ꝑtorē poſtulāte pauſania nobis pꝛonis:quo ea pecūia peruiniſſet:recipere uoluit. Qđ piliꝰ neceſſariꝰ Attici nři de repetūdis eū poſtulauit magna ilico fama ſurrexit & de dānatiōe feruēter loq eſt cœptū.

Quo uento proiicitur Appius minor:ut íplicet de pecunia ex bonis patris puẽtis ad Seruiliũ:
præuaricatiõiſq; cãm diceret depoſitũ:ſextertio ꝝ. N.S.lxxxi. admiraris amẽtiã ímo ſi actiões
ſtultiſſimas:qui de ſe nefarias patris cõfeſſiones audiſſes. Mittit in conſilium eoſdem illos:q li-
tis eſtimarãt iudices quũ æquo numero ſniæ fuiſſent. Laterẽſis leges ignorãt: ꝓnũciauit quid
ſinguli ordines iudicaſſent:& ad extremũ ut ſolẽt nõ redigã poſtq̃ diſceſſit:& ꝓ abſoluto Ser
uili9 haberi cœpt9 leges. q̃ unũ & cẽteſimũ caput legit:i quo ita erat:q; eoꝝ iudiciũ maior ps
iudicarit id iuſturatũq; eſto. In tabulas abſolutũ nõ rettulit:ordinũ iudicia pſcripſit:poſtulãte
ruſ9 Appio cũ Lucio Lolio trãſegiſſi:relatuꝝ dixit. Sic nũc neq; abſolut9:neq; dãnat9. Serui
li9 d̃ repetũdis ſauci9 pilio tradet̃. Nã d̃ diuinatiõe Appi9 cũ calũniã iuraſſet:cõcẽder̃ auſus nõ
ẽ. Pilioq; ceſſit:& ipe d̃ pecũiis repetũdis a Seruilio is ẽ poſtulat9:& p̃terea d̃ iur̃ uſũ quodã ſuo
emiſſa ruſtetio fact9:recte hoc par hẽt. Q d̃ ad rẽp. ptinet oio multis dieb9 expectatiõe gallia
rũ actũ nihil ẽ. Aliqñ tñ ſæpe re dilata & grauiter acta & plane pſpecta. Cn. Põ. uolũtate eã p
tẽ ut cũ decedere poſt calẽ. Martias placẽt. Senatuſcõſultũ qd̃ nbi niſi ſcm̃ ẽ auctoritateſq; p
ſcriptæ ſenatuſcõſult9 auctoritas pridie calẽ. Octobris i æde Apollinis. Scribæ affuer̃ Luci9
Domiti9 Cnei fili9. Fabi9 Ahenobarb9. Quĩt9 Cæli9. Q. frater. Fabi9 Metell9. Pi9. Scipio.
Luci9 Iulius. Luci9 fili9 Publii Annalis. Caius Septius Tibi filius. Quirina Cai9. Luci9 Caii
filius. Puphircus Baia. Scribonius Caii fili9. Po. Curio Lucius Ateius. Luci9 fili9 Ancapito.
Marcus Oppius. S.D.Fi.Ter.

QVod Marc9 Marc. cõſul. N.T. de ꝓuĩciis cõſularib9. D.E.R.I.C. uti. C. Paulus Ca
i9 Marcell9 cõſules quũ magiſtratũ ieſſent ad. x. calẽ. Martias. q̃ i ſuo magr̃atu futu
ra eẽnt d̃ cõſularib9 ꝓuĩciis ad ſenatũ referrẽt:neq; q̃ pri9 ex calẽ. martiis ad ſenatũ
referrẽt:neq; qs cõiũcti d̃ ea refert̃ a cõſiliis utiq; ei9 rei cã p dies comitiales ſenatũ hẽres. Sane
tũq; cõſul faceret:& quũ d̃ ea re ad ſenatũ referret̃:a cõſiliis eoꝝ q i tercẽtis iudicib9 eẽnt ſex ad
ducer̃ liceret:ſi qd̃ de re ad populũ uel ad plæ. op9 eẽt:ut Ser. Sul. M. Marcel. cõſules p̃tores
tri. q; pleb. Quib9 eoꝝ uideret̃ ad Põ. plæ. uere ferrẽt. quo dii nõ tuliſſẽt utiq; qcũq; deinceps
cẽnt ad Põ. plæ. I.N.P.R. calẽ. Octob. i æde Apollinis ſcripta affuerũt. L.D. Cn. F. Ahẽobar
b9. Qu. Mar. Quĩ. fili9 Pi9 Scipio. L. Iuli9. L. fili9 Põ. annalis. C. Septius. T. fili9. Quiria. C.
Scribo. C. fili9 Põ. Curio. L. Atili9. L. filius Ancapito. M. Oppi9. M. fili9 Terẽtia. Q d̃. M.
Marc. cõſul ut de ꝓuĩciis. D.E.R.I.C. ſenatũ exiſtimar̃ neminẽ eoꝝ q ptãtẽ hñt itercedẽdi im
pediẽdi morã afferri oporter̃. Quo min9 d̃ rep. Qu. P. ad ſenatũ referre ſenatuſq; cõſulto fie
ri poſſe q ipedierit:cũ ſenatũ exiſtiare cõtra rẽp. feciſſe. Si qs huic ſenatuſcõſulto interceſſerit.
Sẽatui placer̃ auctoritatẽ pſcribi:& d̃ ea re ad ſenatũ populũq; refer̃. Huic ſenatuſcõſulto iter
ceſſit. C. Cæ. L. Vicini9. P. Cor. C. Iuli9 Pãſa. Itẽ ſenatui placer̃ auctoritatẽ pſcribi d̃ militib9
q i exercitu. C. Cæſaris ſũt:q eoꝝ ſtipẽdia merita cãs. qb9 d̃ cãis miſſi fieri d̃beant:habeãt ad
hũc ordinẽ referr̃:ut eoꝝ rõ hẽat̃:cãmq; cognoſcãt. Si qs huic ſẽatuſcõſulto interceſſit Cæli9.
C. Pãſa tribunuſplæbis. Itẽq; ſẽatui placer̃ i Ciliciã ꝓuĩciã i octo reliq̃s ꝓuĩcias:q̃s p̃tori ꝓ p̃to
re obtinerẽt:eos q p̃tores fuerũt:neq; i ꝓuinciã cũ impio fuerũt:quos eoꝝ ex ſenatuſconſulto
cũ impio in prouĩcias pro prætore mitti oportere: eos ſortito i ꝓuĩcias mitti placer̃:ſi ex eo
nũero quos Cai9 i ꝓuĩcias ire oporteret:ad numerũ nõ eẽnt:q eas ꝓuĩcias ꝓficiſcerent̃: tũ
uti quodq; collegiũ primũ. P.R. fuiſſet:neq; i ꝓuĩcias profecti eſſent: ita ſorte in prouinciam
ꝓficiſcerent̃. Si. n. ad numerũ non eſſent:tunc deinceps proximi cuiuſq; collegii qui p̃tores
fuiſſent:neq; i ꝓuincias ꝓfecti eẽnt:i ſortẽ cõi cerent̃. Quod is numerus effect9 eſſet: quem
ad numeꝝ i ꝓuĩcias mitti oportet. Si quis huic ſenatuſcõſulto interceſſit Cæli9 Cai9 Pãſa tribu
nuſplæbis: Illa p̃terea Cnei pompeii ſunt animaduerſa:q̃ maxĩe cõfidentiam attulerũt homi-
nibus: ut diceret ſe añ calẽdas martias nõ poſſe ſine iniuria de ꝓuĩciis cæſaris ſtatuere:poſt ca
lẽdas martias nõ ſe dubitaturũ:quũ interrogaret̃ ſi qui tũ inciderẽt:dixit hoc nihil ĩtereẽ utrũ
C. Cæſar ſenatui dicto audiẽs futurus nõ eẽt:an pararet qui ſenatũ decernere non pateretur.

S Ic tu: In duabus ſuperioribus: epiſtolis cum longe plus difficultatis uideam q̃ utilitatis: nõ putaui fruſtra elaborãdum præſertim cum multa ſint: quæ nullo pacto intelligi poſſe puto: hac autem epiſtola: quæ etiam quibuſdam locis eſt mendoſa: edocet Cælius Ciceronem multa quæ Romæ agantur: & inſtãter ab eo petit rurſus pãtheras: quas dicit ei facillimum eſſe parare. Deinde cõmendat ei Marcum Feridium equitem Romanũ. ❡ Sicut eum uiceris in contentione & cõpetitiõe ædilitatis. ❡ Quã facile: ſcilicet tractaueris. ❡ Ne minime quidem: ideſt nullius. ❡ Poſt repulſam: poſtq̃ non obtinuit ædilitatem. ❡ Corripit: accuſat. ❡ Obiurgatus: hic actiuæ eſt ſignificationis. ❡ Profligatum: ideſt confectũ: nã id præcipue ſignificat ut profligatum ẽ bellum. i. confectũ. ❡ In-
Diuino tegra: ſine deliberatiõe. ❡ Diuino: ideſt præuideo: præcognoſco: uel prænuncio: eſt. n. uerbum. ❡ Obtineat: adminiſtret loco tui. ❡ Vocãtur: trahuntur. ❡ Te non pluris. ſ. mittere. ❡ Ne putes: iocatur: quia fortaſſe curio donauerat aliqđ præmium. ❡ Et cybiratas. ſ. pantheras i. ex cybyra urbe aſiæ: ſupradixim⁹. ❡ Pamphiliam: quæ eſt finitima ciliciæ. ❡ Pluris: pantheras. ❡ Laboro: curo. ❡ Seorſum: ſeparatim. ❡ Amabo: blandientis eſt. ❡ Im-
Amabo pera tibi: ideſt uelis hoc facere. ❡ Nulla curã: nullus labor. ❡ Mã-
Simulatq; dãdi: dandi mãdata. ❡ Simulatq;: ſtatim: ut poſtquam. ❡ Deportẽt: aduehant. ❡ Ad ſictianam ſyngrapham: ideſt propter ſictianam ſyngrapham: de qua iam bis fecit mẽtionem ſuperius: fortaſſe erat hæc ſyngrapha de pecuniis aliquibus. ❡ Mar. Feridium: alia pars epiſtolæ: in qua cõmẽdat ei M. Feridium amicum. ❡ Strẽnuum: fortem. ❡ Iſtoc: iſtuc. ❡ Ad ſuum negociũ ut agat negocium ſuum. ❡ Immunis: ſine onere: ſine tributo. ❡ Obligaris: pro obligaueris.

Quid ſi iniquis alius & conſul eſſe & exercitum habere uolet. At ille q̃ dementer. Quid ſi filius meus fuſtem mihi impingere uolet? His uocibus ut exiſtimarent homines Pompeio cũ Cæſare eſſe negocium effecit. Itaq; iam uti uideo alterutram ad cõditionẽ deſcendere uult Cæſar: ut aut maneat: neq; hoc anno ſua rõ hẽat: aut ſi deſignari poterit dcedat. Curio ſe totũ cõtra eũ parat: qđ aſſeq poſſit neſcio. Illud uideo bñ ſentiẽtẽ: & ſi nihil effecerit: caderẽ non poſſe. Me tractat liberaliter Curio: & mihi ſuo munere negociũ ĩpoſuit. Nam ſi mihi non dediſſet: caſq; ad ludos ei aduecti erat. Africanæ potuit ſupſedere. Nũc qñ dare neceſſe ẽ: ueli tibi curæ ſit: qđ a te ſemp petii: ut aliqd iſtĩc beſtiaꝝ hẽam⁹. Sictianãq; ſyngraphã tibi cõmẽdo. Libertũ Philonẽ iſtoc miſi: & Diogenẽ græcũ: quibus mãdata & lr̃as ad te dedi: eos tibi & rẽ de qua miſi uelim curæ hẽas. Nã q̃ uæhemẽter ad me ptineat ĩ his: q̃s tibi illi reddent lr̃as deſcripſi. Vale.

M. Cælius Ciceroni. S. D.

S Ic tu ĩquis Hirciũ tractaſti: ĩmo ſi ſcias q̃ facile: quã ue cõtẽtionis qdẽ minime fuerit pudeat te auſum illum unq̃ eẽ ĩcedere tanq̃ tuũ cõpetitorẽ. Poſt repulſam uero riſus facit: ciuẽ bonũ ludit: & cõtra Cæſarẽ ſñias dicit. expectationẽ corripit: ꝓrſus curionẽ ñ mediocriter obiurgat⁹ hac repulſa ſe mutauit. Præterea q nunq̃ ĩ foro apparuerit: ñ multũ ĩ iudiciis uerſat⁹ ſit: agit cã liberalis: ſed rõ poſt meridiẽ: de ꝓuĩciis qđ tibi ſcripſerã idi. ſex. actũ iri interpellat iudiciũ Marcelli cõſulis deſi. ĩ cal. reiectũ ẽ: ne frequẽtiã qdẽ efficere poterãt. Has lr̃as: ad. iiii. no. ſeptẽ. dedi: quum ad eã diẽ ne ꝓfligatũ qdẽ quicq̃ erat ut uideo: eã hæc integra in proximũ annũ traſferet. Et q̃tũ diuino relinquẽdũ tibi erit qui ꝓuĩciã obtineat. Nã nõ expedit̃ ſucceſſio: qñ Gallia q̃ hñt ĩtereeſſorẽ in eãdẽ cõditionẽ: q̃ cæteræ ꝓuinciæ uocant̃. Hoc mihi nõ eſt dubiũ quo tibi magis ſcripſi: ut ad hũc euentũ te parares fere lr̃is oĩb⁹. Tibi de pãtheris ſcripſi. Turpe tibi erit pacis cũ Curiõe. x. Pãtheras miſiſſe: te multis partib⁹ pluris; quas ipſas Curio mihi: & alias Aphricanas. x. donauit. ne putes illũ tm̃ ꝑdia ruſtica dare ſcire. Tu ſi mõ memoria teneres: & cybiratas accerſieris. Itẽq; in pãphiliam lr̃as miſeris. Nã ibi plures capi aiũt: q uoles: efficies. Hoc uæhemẽti⁹ laboro nũc: q ſeorſum a collega puto mihi oĩa parãda. Amabo te impa tibi: hoc cura. Soles libẽter: ut ego maiorẽ partẽ nihil curare ĩ hoc negocia nulla tua niſi loquẽdi cura ẽ. hoc ẽ impandi & mãdãdi. nã ſimulatq; erũt capta. q alãt eas & deportẽt hẽs eos quos ad ſictianã ſyngraphã miſi: puto ẽt ſi nullã ſpẽ: aut ĩ tecto: uicii cætera mihi ꝓbãt̃. M. Feridiũ eqtẽ ro. & amici mei filiũ bonũ & ſtrẽnuũ adoleſcẽtẽ. q ad ſuũ negociũ iſtoc uẽit tibi cõmẽdo & te rogo. ut eũ ĩ tuoꝝ nũero hẽas: agros quos fructuarios hñt ciuitates uult tuo bñficio: qđ tibi facile & hõeſtũ ſcm̃ ẽ immunis eẽ gratos & bonos uiros tibi obligaris. Nolo te putare

❡ Fauolũ: nomẽ.

¶ Fauolum: nomē ꝓprium. ¶ Præteritum: omiſſum. ¶ Colūnariis: licet a colūna colūnarius deſcēdat obſcurū tñ eſt quid Cice. intelligat. ¶ Pōpeius tuus: hæc clauſula ita claudicat: puto defectu aliquoꝝ uerboruꝫ: ut nihi. perfecti ſenſus afferat. ¶ Hanc. ſ. ſniam dixit. ¶ Cōiunctim: ſimul: ſed ſeparatim de gallis ſolum. ¶ Contriſtauit: triſtem reddidit: perturbauit. ¶ Diſertiſſimus: facundiſſimus. ¶ Frigidus: negligens.

ſ Ane q̃: Scribit Cælius ſe cōmotū eſſe uehementer nuncio: quē acceperat de Parthis: qui ferebanť tranſiiſſe Euphratē: idq; maxima cā Ciceronis quē ſciebat nō eſſe paratū idoneo exercitu aduerſus tm̃ bellū exponit. Deinde q ſermones eſſent in urbe pp huiuſmodi nūcios de trāſitu parthoruꝫ. Itaq; rogat Cicero ut ſcribat diligenter quō ſe habeat ꝓuīcia. Deīde dicit qd putet deliberatū iri Rōæ. Poſtremo qa ſcripſerat Cic. ad Cælium ut daret opaꝫ: ut ſibi ſuccederet: polliceť ſe eē facturū diligēter ¶ Quā cōmoti: ualde cōmoti. ¶ Cis: circa. ¶ Euphratē: fluuiū Armeniæ maioris: ut ſcribit Solin⁹: cuius ortus eſt ſupra Zizamā ſub radicibus montis: quē Catonem accolæ noīant ſcythis ꝓximū. Hic receptis ī ſe aliquot amnib⁹ cōualeſcit: & ſtipat⁹ cōuenis aqs: luctať cū mōtis tauri obiectu: quē apd Elegeā ſcidit: licet reſiſtat. xii. miliū paſſuū latitudie lōgiſq; excurſib⁹ dextra cōmagenē. Arabiā læua reliquit. Deinde ꝑlabēs pluri mas gentes Babyloniā quondam chaldæoꝝ caput diuidit & c. ¶ Deiorat⁹. ſ. ſcripſit: Is fuit rex armeniæ: ut ſcribit Cæſar lib. iiii. Alexandrini belli. ¶ Commagena: pars eſt Syriæ. ¶ Quod. i. quia. ¶ Quā pa. ſciebat te male paratum: ut ſupra. Tuus porro exercitus uix unum ſaltū tueri poteſt. ¶ Quod: aliqd. ¶ Tumultus: ꝓprie dixit de ſubito & repentino bello. ¶ Dignitati: honori: ſi eſſes fuſus aut fugatus. ¶ De uita: ne fortaſſe obiiceres te nimium periculis: ſi haberes maiorem exercitum. ¶ Exiguitas: paucitas. ¶ Præſagiebat: prædiuinabat. ¶ Potius receſſuꝫ q̃ di. idest potius quod eſſes diſceſſurus q̃ dimicaturus. ¶ Quomodo: in quā partem exiſtimarent: ne id a te conſilio an timore fieri. ¶ Neceſſitas ſua: diſcedendi potius q̃ dimicādi. ¶ Sed de parthorum: dicit quæ ſententiæ fuerint Romæ de prouidendo huic bello. ¶ Alius cōſules. ſ. mittendos cenſet. ¶ Priuatos. ſ. cenſet mittendo.

Cōmagena

Tumultus

Fauolū a colūnariis prætéritū: optimus qſq; eum non fecit Pōpeius tuus apte Cæſarē & ꝓuinciā tenere cū exercitu: & cōſul ipſe iō hanc ſniam edixit: nullū hoc tpe ſenatuſconſultū faciendum. Scipio hāc ut calē. Mar. de ꝓuinciis Gallis: neu qd cōiūctim referret: cōtriſtauit hanc ſniam Balbū Cor. & ſcio eū cōquæſtū eē cū Scipione callidius in defenſione ſua fuit diſertiſſimus: in accuſatiōe ſatis frigidus.

Cælius. S.D. Curioni.

SAne q̃ litteris Caii Cæſaris & deiotari ſumus cōmoti. Nam Caſſius cis Euphratē copias Parthoruꝫ eſſe ſcripſit deiotarus profectas per cōmagenem in prouinciam noſtrā ego quidem præcipuū metum: ꝙ ad te attinebat habui: qui ſcirem q̃ paratus ab exercitu eſſes: ne qd hic tumultus dignitatis tuæ periculū afferret. Nā de uita ſi paratior ab exercitu eſſes timuiſſem. Nunc hæc exiguitas copiarum receſſum: nō dimicationem mihi tuam præſagiebat. Hæc quomodo acciperēt homines q̃ probabilis neceſſitas futura eſſet: uereor etiam nunc: neq; deſinam formidare: q̃ tetigiſſe te Italiam audiero: ſed de Parthoꝝ tranſitu nuncii uarios ſermones excitarunt: alius enim Pompeium mittenduꝫ: alius ab urbe nō remouendū: alius Cæſarem cum exercitu ſuo: alius conſules. Nemo tamen ex ſenatuſconſulto priuatos cōſules aūt quia uerentur: ne illud ſenatuſconſultū fiat ut paludati exeant & cōtumelioſe prætor eos ad alium res trāſferatur omnino ſenatum haberi uolunt uſq; eo: ut parum diligentes in rep. uideanť: ſed honeſte ſiue negligentia: ſiue inertia eſt: ſiue ille quē propoſui metus latet ſub hac temperantiæ æſtimatione nolle ꝓpinciā: A te litteræ non uenerunt: & niſi Deiotari ſubſecutæ eſſent: in eam opinionem Caſſius uenerat: quæ diripuiſſet ipſe ut uiderentur ab hoſte uaſtata finxiſſe bellum: & arabas in prouinciam immiſiſſe: eoſque parthos eſſe ſenatui renunciaſſe. Quare tibi ſuadeo quicunque eſt iſtic ſtatus rerum diligenter & caute perſcribas: ne aut uelificatus alicui dicaris: aut aliquid

¶ Paludati. i. paludamento ornati. Nam paludamenta inſignia ſunt ac ornamenta militaria ex croco & purpura: qb⁹ impatores induebanť. Iuue. Cūq; paludatis ducib⁹ ꝑſente marito Auſa loq: ideo ad bellum cum exit imperator ac lictores mutarunt ueſtem: & ſigna incinuerunt: paludatur dicitur proficiſci quæ propterea quod conſpiciuntur: qui ea habent ac fiunt palam: paludamenta ſunt dicta: ergo conſules timentes ne paludati exirent qui mitterentur: nolebant ꝙ ſenatus haberetur: ordo eſt: conſules autem nolunt ſenatum haberi: quia uerentur: ne fiat illud ſenatuſconſultum ut paludati & c. ¶ Ad ali. præ. eos. i. ad alium q̃ ad ipſos: uoluiſſent eni ipſi mitti. ¶ Vſq; eo: intrantum. ſ. uolunt ſenatum haberi. ¶ Ille metus: ne exeāt paludati: q mittāť. ¶ Exiſtimatiōe: opiōne: ꝑtextu. ¶ Nolle pro. i. qd nō uideanť curaſ uelle ꝓuīciā. ¶ Diripuiſſet: depopulaſſet. ꝑdat⁹ eēt. ¶ Arabas: ꝑpſos finitimos Ciliciæ. ¶ Eos ar. quos īmiſiſſet in ꝓuīciā n. ¶ Renūciaſſe: ſignificaſſe. ¶ Velifi. i. nauigaſſe. Velificor. n. nauigare ſignificat: īterdū paſſiue accipiť ut apd Iuue. Crediť olī uelificatus. ¶ Athos: ī qbuſdā codicib⁹ erat bellificat⁹: qd ita ītelligeť ne dicaris bellificatus. i. feciſſe bellū & pugnaſſe.

Paludamenta

Vſq; eo

Arabes

Velificor

quod referret ſciret:reticuiſſet.Nunc exitus eſt aī.Nā ego has lr̄as ad.xiiii.calē.Decēbris ſcripſi.Plane nihil uideo ante calē das Ianuarias agi poſſe.Noſti Marcellū q̄ tardus & parū effi cax ſit.Itēq; Seruius q̄ cunctator cuiuſmodi putas hoc eē:aut q id quod nolint cōficere poſſe:quiq; cupiūt:tñ ita frigide aiūt; ut nolle exiſtiment nobis:magiſtratib9aūt ſi Parthicū bellū erit hæc cā primos menſes occupauit.Sin āt ſit aut nō erit iſtic bellū:aut tum erit:aut uos ſucceſſores paruis additis copiis ſu ſtiner̄ poſſint.Curionē uideo ſe dupliciter iactaturū.Primū ut aliquid Cæſari adimat:īde ut aliqd Pōpeio tribuat.Quoduis quālibet tenue munuſculū.Paulus porro nō humane de ꝓuin cia loqtur:huius cupiditati occurſurus eſt.Furnius noſter plu tis ſuſpicari nō poſſum.Hæc noui:alia quæ poſſunt acciderē ĩ certo:multa tp̄s afferre:& præparata multa eſſe ſcio.Sed intra fines hos q̄cunq; acciderint uertent̄.Illud addo ad actōes.C. Curionis de agro cāpano:de quo negāt Cæſarē laborare:ſed Pōpeiū ualde nolle:ne uacuus aduenienti Cæſari pateat.Q d̄ ad tuū acceſſum attinet.Illud nō poſſum polliceri me curatu rū:ut tibi ſuccedat̄.Illud certe p̄ſtabo ne amplius prorogetur tui conſilii:& ſi tp̄s:ſi ſenatus coget:ſi honeſte a nobis recuſari nō poterit:uel ſine pſeuerare.Mei officii ē meminiſſe:qua ob teſtatione decedēs mihi:ne pateret fieri mandaris. Vale.

Cælius.S.D.Ciceroni.

NOn diu ſed acriter nos tuæ ſupplicatiōes torſerūt.In cideramus.n.in difficilem modum.Nā Curio tui cu pidiſſimus:qui oībus rationibus comitiales eripian tur:negabat ſe ullo mō pati poſſe decerni ſupplicationes:ne ſi qd furore Pauli adeptus eēt boni:ſua culpa uideret̄ amiſiſſe: & p̄uaricator cāæ publicæ exiſtimaret̄.Itaq; ad pactionē de ſcendimus & cōfirmauit cōſules eē his ſupplicatiōibus in hūc annū non uſuros:plane quod utriſq; cōſulibus gratias agas: eſt paulo magis certe.Nā Marcellus ſic rñdit:ei ſpē in iſtis ſup plicatiōib9nō hr̄e.Paulus ſe oīno in hunc annum non dictu rum:renunciatum nobis erat.Hirtium diutius dicturum.Præ hendimus eum non modo non fecit:ſed quum de hoſtibus ageretur:& poſſet rem impedire:ſi ut numeraretur poſtula re tacuit.Tantum Catoni aſſenſus eſt qui & locutus hono rifice non decreuerat ſupplicatione:tertius ad hoc Fauonius

❡Quod referret:qd intereſſet:qd utile eēt.❡Exitus:finis.❡Poſſe agi:de ſucceſſoribus mittendis.❡Tardus:negligens.❡Paꝝ efficax:paꝝ uehemens in agēdo.❡Seruius:Sulpitius:is.n.erat collega Marcelli.❡Cūctator:morator dubius.❡Cuiuſmodi:q̄le.❡Aut qui.i.qūo:& eſt ſenſus:qūo putas eos poſſe cōficere id qd nolit idest qd fiat cōtra eoꝝ uolūtatē:cum ea q̄ cupiūt ita frigide ab eis agant̄:ut nos exiſtimemus eos nolle ea fieri.❡Occupabit primos mēſes magiſtratibus.i.detinebit primos mēſes anni in magiſtratibus diligēdis.❡Succeſſores:q mittunt̄ in ꝓuicias loco uro.❡Suſtinere:tueri:defendere.❡Additis:adiūctis ad uras.❡Iactaturū:exercitatum.❡Adimat:auferat:minuat.❡Quoduis munuſculū:qdlibet paruū munus.❡Quālibet.i.q̄tūlibet.❡Nō hu.acerbe.❡Occurſur9:oppoſiturus īpedimētū.❡Plures.ſ.occurſuros cupiditati.❡Pauli:p̄ter Furniū.❡Noui:ſcio.❡Certo:manifeſte.❡Multa:ſnia eſt exornatio:& ē ſenſus:ſcio te pſpicere qd̄ tēpus multa affert noua:& multa q̄ iā ſūt p̄parata mutat.❡Intra.h.f.i.uel ita ut dixi:uel nō ꝓcul ab his quæ dixi.❡De agro cā.quē ut oñdimus li.i.curabat Cæ.diuidēdū.❡Vacu9:nō occupat9.❡Prorogetur:differatur.❡Tui cō.i.tuæ deliberationis:& eſt ordo:tui cōſilii eſt uelis ne pſeuerare ſi tp̄s ſi ſenat9 coget &c.❡Qua ob te.quibus p̄cibus:qua rogatione & quodammodo adiuratione.❡Ne pat.ne ſinerem.❡Fieri.ſ.ut perſeuerares ultra tēpus tibi decretum.

n On diu:reb9 bñ geſtis a Ci. in Cilicia:ut li.ii.uiſum ē rogauerat Cice.Cæl.ut daret opam ſupplicatiōes ſibi decerni:ſcripſeratq; idē ad alios quoſdā amicos ſuos.Itaq; Cæli9 oſtendit qd quiſq; aut dixerit aut fecerit pro Ci.exponitq; cōtētiones:q̄ in ſenatu fuerūt:maximeq; dicit qd Curio pro Cæ.egerit.❡Nō diu:qa cito expeditæ ſunt:ut ipſe Ci.li.ii.Nō potuit accuratius agi:nec prudēti9:q̄ eſt actū a te cum Curiōe de ſupplicatione:& hercule cōfecta res mea ex ſnia ē:tū celeritate:qd̄ tū is &c.❡Torſerūt:cruciarūt.❡Nodū:difficultatē:īpedimētum.❡Comitiales di.qa nolebāt qd̄ pp eiuſmodi res fierēt comitia.❡Præuaricator:deſertor:nā p̄uaricatores eos diximus:q aduerſariis ſuis cām donāt:& ex pte actoris ī ptē rei concedūt:a uaricari aūt dr̄ p̄uaricari.Varicari uero a uaricib9:q̄ auctore Nonio dñr uenæ in ſuris inflexæ & obtortæ.❡Eſt qd agas gr.i.debes agere gr̄as.❡Paulo ma.ſ.eſt ꝙ agas gr̄as.❡Rñdit ei.ſ.paulo.❡Dictuꝝ.ſ.dicat de ſupplicationibus tuis.❡Diutius:lōgi9 q̄ ī hūc annū.❡Nō fecit:nō dixit diutius.❡Præhēdimus:familiariter allocuti ſum9.❡Cū age.de ho.i.cū fieret mētio de hoſtib9 a te fictis.❡Vt nu.nā quū ſupplicatiōes p̄cederēt triūphū:lege cautū erat:ut cōſtaret de nūero hoſtiū:& ne qs triūpharet:niſi q qnq; milia hoſtiū in acie cecidiſſent:de his morib9 & īſtitutis uide Valeriū maximū li.ii.cap.iii.de iure triūphādi.❡Tacuit:nō poſtulauit:ut nūeraret̄.❡Honorifice:de te.

Præuaricator

Varicari

❡Acceſſit:

¶ Acceſſit:aditus eſt.¶ Non pugnauerunt.i.non contenderunt:ut impedirent.¶ Curioni uero.ſ.agẽdæ ſunt gratiæ.¶ Deflexit de cur.ſu.a.i.ꝑtermiſit actiões ſuas.¶ Tua cauſa:ut agerẽ de ſupplicationibus tuis.¶ Circũierũt.i.hunc & illum ambierunt & allocuti ſunt pro te.¶ Sedulitaẽ:diligentiam.¶ Interpellantibus:impedientibus:interrumpentibus.¶ Venuſtiſſime:faceciſſime.¶ Non inter:nõ prohibere.¶ In quam cãm.¶ Incubuiſſe dediſſe operam:intẽdiſſe:dicimus aũt incumbo huic rei & in hanc rem.¶ Decedat:ex gallia.¶ Quã pati id:ut Cæ.diſcedat ante idus nouẽbris.¶ Abiecit:depoſuit.¶ Quos tu be.no.non uult eos noiare.¶ Scænaiactioi & eſt tranſlatio:qa actiões fabularum in ſcænis fiebant.¶ Tradiderit:depoſuerit hãc materiam:uide apud Appia.lib.i:& apud Plutar.in uita Cæſ.& Põ.¶ Accipiẽ:tractatur.¶ Exagitatur:uexatur:impugnatur.¶ Quod ui.quã rem.ſ.intercesſorez uidentẽ reformidare.¶ Quoad:quãdiu:quouſq̧.¶ Manebit:in ꝓuincia.¶ Cõmẽtario:regiſtro.¶ E quo i.ex quo.ſ.commẽtario.¶ Selige:ſecerne excipe.¶ Trãſi:omitte.¶ Explosiões:explodere ẽ eiicere:uituperare:Hora. Exploſa arbuſcula dixit. Cice.i.offi.Ariſtonis pyronis & herilli iampridẽ exploſa ſnia eſt:facti enĩ fuerãt ludi a multis improbari.¶ Et fun.exploſiones:funerum aũt:ideſt funebriũ põparum.¶ Ineptiarum cæte.Ideſt cæterorũ quæ ineptæ ſunt acta:& in ipſo cõmentario rerum urbarum ſcripta.Habet:ſcilicet cõmentariuz.¶ Plura uti:ſcilicet q̃ inutilia uel q̃ ea quæ dixi de ludis & de funeribus &c.¶ Quæ non deſideres.i.quæ non cures audire.¶ Quod opꝰ eſt:q̧ utile ẽ.¶ De ne. ſictia.de quo ſupra dixit ſictianã ſyngraphã.¶ Minꝰ certa fide.i.nõ ſatis fideles.¶ Tãq̃ ꝓcura.tanq̃ geſtor alieni negocii.

accesſit.Quare pro cuiuſq̧ natura & inſtituto gratiæ ſunt agẽdæ his: quod tautum uoluntatem oſtenderet pro ſnia: quum impedire poſſent nõ pugnarunt.Curioni uero de ſuarũ actionum curſu tua cã deflexit.Nã Furnius & Lentulus ut deberet quaſi eorꝫ res eẽt:una nobiſcũ circũierunt & laborarũt. Balbi quoq̧ cornelii opam & ſedulitatẽ laudare poſſim.Nã cũ curione uæhemẽter locutus ẽ:& eũ ſi aliter feciſſet: iniuriã Cæſari factuꝫ dixit:quũ eius fidẽ in ſuſpitionẽ adduxit deſerãt qdem q inicꝫ trãſigi uolebant Domitii Scipiones:qbus hac re ad intercesſionẽ euocandã interpellãtibus uenuſtiſſime curio rẽdit: ſe nõ libentius intercedere:q̧ quoſdã q diſcernerẽt:uiderent cõſici nolle qd ad tẽp.attinet:in quã cãm ois contẽtio eſt.De prouinciis inq̃ adhuc eſt:incubuiſſe cũ ſenatu Põpeius uitur ut cæſar idus Nouẽ.decedat. Curio oia potiꝰ ſubire cõſtituit q̃ id pati. Cæterũ ſuas adiecit actiões: noſtri porro quos tu bñ noſti: ad extremũ certamẽ rẽ deducere nõ audẽãt. Sũmã rei totiꝰ hæc. Põpeius tanq̃ cæſarẽ nõ impugnet.Sed qd illud quũ putet cõſtituat:ait curionẽ q̃rere diſcordias. Valde aũt nõ uult: & plane timet Cæſarẽ conſulẽ deſignatũ priuſq̃ exercitũ & ꝓuinciã tradiderit.Accipiẽ ſatis male a curione:& totus eius ſecundus conſul exagitatur.Hoc tibi dico:ſi oibus rebus præmẽt curionem:cæſar defendetur intercesſorẽ ſi qd uidenẽ reformidarũt Cæſar quoad uolet manebit quã qſq̧ ſniam dixerit in cõmentario eſt rerꝫ urbanarũ:equo tu q̃ digna ſunt ſelige: multa tranſi.In primis ludorũ exploſiões & funerũ & ineptiarũ cæterarũ. Piura hꝫ utilia.Deinde malo in hãc partẽ errare:ut quæ nõ deſideres audias:q̃ quicq̃ q̧ opus ſit ꝑtermittatur. Tibi curæ fuiſſe de Sictiano negocio gaudeo.Sed qũo ſuſpicatis minus certa fide eos tibi uiſos tanq̃ procurator ſic agas rogo.

Cælius.S.D.Ciceroni.

PVder me:tibi cõfiteri & q̃ri de Appii hois ingratiſſimi iniuriis:q me odiſſe:qa magna mihi debebat bñficia cæpit:& quũ hõ auarus ut ea ſolueret ſibi ĩpetrare non poſſet:occultũ bellũ mihi indixit:ita occultũ tñ ut multi mihi renũciarent: & ipſe facile aĩaduerterem mala cũ de me cogitarẽ.Poſteaq̃ uero cõperi eum collegiũ tentaſſe: deinde apte cũ qbuſdam locutũ cum Lucio Domitio ut nũc eſt mihi inimiciſſimo hoie deliberare uelle hoc munuſculuꝫ deferre.Cn.Põ.ipſum reꝑhendentẽ:& ab eo depræcarer: iniuriã quem uitam mihi debere putarẽ:ĩpetrare non potui. Quid ergo eſt tñ quaſi aliquot amicis:qui teſtes erãt meorum in illũ meritorum locutus ſum:poſteaquã illum ne quo is ſatiſfacere quidem me

PVder:primũ Cælius exponit magnã Appii erga ſe ingratitudinẽ qui cum ei plurimuꝫ deberet:cœpit eũ odiſſe:& bellũ exponit quõ id fecerit. Deinde narrat quẽadmodũ Appiꝰ ſubornauit:qui eũ accuſaret:cõtra quẽ dicit ſe defenſũ eẽ retorq̃ndo accuſationẽ ĩ eũ cũ magna eiꝰ infamia.¶ Cõfiteri:diceret.¶ Impetrare ſi.ſe adduceẽ.¶ Indixit:denunciauit:uẽ mouit.¶ Et ip.ego.¶ Mala co.de me.i.malã hẽre de me opionẽ:maleeffectũ eẽ erga me.Oui.Nõ tñ Aeneaꝫ quãuis male cogitet odi.¶ Tẽtaſ.ſolicitaſſe ꝯtra me.¶ Vt.n.ẽ.ſ.inimiciſſimꝰ.¶ Def.hoc munuſculũ.¶ Cn.Põ.facẽẽ hãc grãꝫ Põ.¶ Deꝑca.iniu.ab eo.i.quũ ab eo peterẽ ne hãc iiuriã mihi ĩferret.¶ Nõ põ.ſ.ĩpetrarẽ:ordo ẽ:cũ ab eo deꝑcarer ĩiuria putarã me ĩpetrarẽ.¶ Q. d .i.qa dberet mihi uitã.¶ Quaſi am.tanq̃ amicis.¶ Aliquot:i qbuſdam.¶ Qui te.er.me.qui ſciebãt mea erga illũ merita & beneficia.¶ Satiſfacere illi:facere quod ille ſe uellet.

Incũbo huic rei Incũbo hanc rẽ

Quoad

Explodere

¶Dignũ me:qd me deceret. ¶Nõ æquiſ.mi.i.iniqſſimo & inimiciſſimo & peſſimo aio. ¶Quá ſubi.uul.q̃ adire cõſpectũ. ¶Illius ſi.p cõtẽptũ appellauit eũ ſimiã. ¶Incãduit:incẽſus eſt tractũ a ferro qd cũ calentcandet. ¶Per hãc ſpẽm:p hũc ptextũ. ¶Accerſere:ĩcitare:ſubornare. ¶Inire cõ.cape cõſilia.ſ.nõ deſtitit. ¶Cũ do.inimiciſſimo meo. ¶Quib⁹:cõſiliis. ¶Cũ pce.pa.i.cũ non efficeret qd uolebat. ¶Vt po.mi.accu.i.ut accuſaret me. ¶Vlla le.i.aliq̃ lege. ¶Cõpellari:accuſari. ¶Poſtulã.accuſandũ. ¶Ludis:me quos ego exhibui. ¶Inſolẽtiſſimi:ſup biſſimi.ſ.Ap.& Domiti⁹. ¶Lege ſcã.qd hæc lex ferret cõtra Cæliũ:nõ facile ſcit:Alia fuit lex ſcãtinia cõtra cõcubitores puerorũ:de q̃ Iuue.Quod ſi uexanẽ leges ac iura citari:añ oẽs debet ſcantinia.Põt tñ ĩtelligi hæc lex:de q̃ nũc dicit cõtra imoderatos ſũptus ludorũ. ¶Eadẽ lege:q̃ me accuſauerat. ¶Caderet:accideret:oido ẽ. ¶Nihil ui.ꝙ meli⁹ caderet.i.ꝙ meli⁹ eẽt ad ꝓpoſitũ:q̃ ut ille accuſaret a me ea lege q̃ me accuſaret. ¶Approbatũ:affirmatũ.ſ.ꝙ dixi cõtra Appiũ. ¶Fama:infamia. ¶Sacellũ:locus erat ſacer:ĩ quo ſeruabant imagines deoꝝ penatiũ:& colebãt. ¶Cõturbat:affert mihi moleſtiã. ¶Mora:qa ñ reuertit. ¶Scis diẽ.ſ.dictũ:qa accuſat⁹ ẽ. ¶Timor eſt:de eo die. ¶Videre:illũ diẽ. ¶A te pe.ſenſus eſt:Velim eũ dolorẽ de iniuriis ĩ me illatis capias:quẽ ego de tuis capio:& ita doleas:ſicut ego ulciſcor iniurias tuas.

Incanduit

Scantinia lex

Sacellũ

dignũ hẽt ſenſi:mallui collegæ eius hoĩ alieniſſimo mihi:& pp amicitiã tuam nõ eqſſimo me obligare:q̃ illius ſimiæ uultũ ſubire.Id poſtq̃ reſciit excãduit:& me cãm inimicitiaꝝ q̃rere clamitauit:ut ſi mihi ne pecunia min⁹ ſatiſfeciſſet p hãc ſpẽm ſimulatis eũ cõſectaret.Poſtea nõ deſtitit accerſere palã. Seruiũ accuſatorẽ:inire cũ domitio cõſilia:qbus quũ paꝝ pcederet:ut ulla lege mihi poneret accuſatorẽ cõpellari ea lege me uoluerũt:qa dicere nõ poterãt ĩſolẽtiſſimi hoĩes ſũmis circẽſibus ludis meĩſ poſtulandũ me lege ſcãtinia curãt.Vix hoc erat ploqutus:quũ ego Appiũ cẽſorẽ eadẽ lege poſtulaui:qd melius caderet nil uidi:nã ſic eſt a populo & nõ ĩfimo quoq; approbatũ:ut maiorẽ Appio dolorẽ fama:q̃ poſtulatio attulerit. Præterea cæpi ſacellũ in domo qd ẽ ab eo petere:cõturbat memoria ſerui huius:q tibi lr̃as attulit:nã acceptis prioribus lr̃is ãplius q̃dragĩta mãſit qd tibi ſcribã neſcio.Scis Domitio diẽ timoris eẽ.Expecto ualde:& q̃primũ uidere cupio:a te peto ut meas iniurias proinde doleas:ut me exiſtimes & dolere & tuas ulciſci ſolere. Vale.

Cælius.S.D.Ciceroni.

Gratulor tibi affinitate uiri mediuſſidius optimi.Nã ego hoc de illo exiſtio.Cætera porro qb⁹ adhuc ille ſibi paꝝ utilis fuit:& ætate iã ſũt decurſa & cõſuetudĩe atq; auctoritate tua:pudore Tulliæ ſi q̃ reſtabunt cõfido celeriter ſublatũ iri.Nõ ẽ.n.pugnax ĩ uitiis neq; hẽs ad id ꝙ meli⁹ ſit ĩtelligẽdũ. Deĩde qd maximũ ẽ ego illũ ualde amo. Voles Cicero curionẽ nr̃m lautũ ĩterceſſiões de puĩciis:exitũ habuiſſe.Nã quũ interceſſiõe refert:q̃ relatio fiebat ex ſenatuſcõſulto:primaq;.M. Marcelli ſñia pnũciata eẽt:q agẽdũ cũ tribuniſplæ. cenſebat freq̃ns ſenatus ĩ alia oĩa ut ſtõacho.ſ. Põpeius magnus nũciata lãguẽti:ut uix id ꝙ ſibi placeãt repiãt. Trãſierat ill d:ut rõnes eius hñdas:q exercitu:neq; puĩcias tradere:quẽadmodũ hoc Põp.laturus iſte quũ ignoſcã qdnã reip.futurus ſit:ſi aut nõ curet uos ſenes diuites uiderit.Q. Hortẽſius quũ:lr̃as lr̃as ſcripſi:aĩam agebat.

Cælius.S.D.C.

t Anti non fuit Arſacem capere:& Seleucinam expu-

Gratulor: Quũ Ci.peſſet Ciliciæ ei⁹ filia Tullia Dolobellæ mrĩmonio cõiũcta ẽ opa amicoꝝ qbus id mãdauerat quẽadmodũ ipſe ſupra ad Appiũ ſcripſit.Itaq; ei hac epl̃a Cæli⁹ gratulat:laudatq; Dolobellã:& oñdit a ſe amari.Deĩde ſcribit de Curione:qd egerit de puĩciis & de Cn.Pom. ¶Mediuſſidi⁹:p Iouis filiũ:iurãtis eſt. ¶Exiſtĩo hoc:habeo hãc de eo opinionẽ.ſ.ꝙ ſit optim⁹. ¶Cætera:alia q̃dã uitia. ¶Aetate:p ætatẽ:qa erat iuuẽis & pene adoleſcẽs. ¶Decurſa:perticipiũ ſine uerbi origine. ¶Pudore:uerecũdia:prudentia:ſic li.ii.Nã ea q̃ ſperas Tulliæ mea prudẽtia tẽperari poſſe ſcio:eſt.n.illa epiſtola quæ incipit.Nõ diu ſed acriter. ¶Sublatũ:remouẽda ab eo. ¶Nõ eſt.n.laudat Dolobellã. ¶Pugnax:cõtumax:pſeuerãs. ¶Neq; hã.tardus:obtuſus. ¶Maximũ:pcipuũ. ¶Interceſſiones:puto melius legẽdũ interceſſionis:ut ſit ſenſus. Vides o Cice.nr̃m Curionem lautum:habuiſſe exitum interceſſionis de prouinciis:ironice dixit quia cum interceſſiſſet nõ ei bene ceſſit. ¶Interceſſione.i.de interceſſione. ¶In alia oĩa.i.hanc ſñiam penitus aſpernatus eſt. ¶Stomacho:trãſlatio eſt. ¶Lãguẽti:debilitato. ¶Tranſierant:tri.ple. ¶Eius:Cæſaris. ¶Quemadmodum:quo aio q̃ patienter.q.d.male. ¶Vos ſenes diui.q.d.qui & ætate debetis plus ſapere. & multum habetis qd poſſitis amittere. ¶Q. u.Hortenſius:orator fuit clariſſimus. ¶Agebat animã:efflabat uitã:expirabat.

Arſacidæ

t Anti nõ fuit.Exponit Cælius q̃ iucũdum ſpectaculũ præbuerit Domitius:qui ægerrime tulit repulſam de quodam magiſtratu:optatq; Ciceronem interfuiſſe:deinde dicit quẽadmodum non ſolum ſuſpicatur:ſed etiam aperte quodammodo uidet bellum futurum inter Cæſarem & Põpe.& dicit quid putet futurũ in hoc bello. ¶Arſacẽ:regẽ perſaꝝ:unde oẽs reges perſaꝝ.Arſacidæ dicti ſũt. ¶Seleucinã:urbẽ ſyriæ.

¶Expugnare:

¶ Expugnare:pugnãdo uincere. ¶ Nõ fuit tãti.i.tãtæ gľiæ. ¶ Spectaculo care.i.ut ñ uideres ea:q̃ hic geſta ſũt. ¶ Repulſa:dr̃ quotiẽs qs a magr̃atu uel honoꝛ quẽ petit repellit᷑. ¶ Illa comitia:qb⁹ Domitio data ẽ repulſa. Repulſa ¶ Magna:ꝑclara. ¶ Ex ſen.ex aío:ex uolũtate. ¶ Partiũ:factionũ. ¶ Secuti neceſſitudinẽ.i.ualde pauci hñtes reſpectũ neceſſitudis ſuæ cũ Domitio fecerũt:qd debuerũt. ¶ Queq̃ fa.quẽ cognouit nõ habuiſſe rõnẽ neceſſitudinis. ¶ Ereptũ.ſ.magiſtratũ quẽ ſperabatur hẽre. ¶ Cui⁹:erepu magr̃atus. ¶ Ego fue.au.i.cã ut ipſe putat. ¶ Nũc fu.inſanit:impatiẽter dolet. ¶ Hoies tá gra.ſuũ do.i.ipatiẽter ferũ:& hoies ita gauiſi ſitu:qa uiderit eũ dolere. ¶ Vnũq̃ mouet:hui⁹ pticulæ uerba itelligi qdẽ uix poſſunt:ſenſus aũt minime. ¶ Ineſt i bona ſpe.ſ.Saturni⁹:ut abſoluatur:qa Sex.Peduce⁹ de eadẽ cã abſolut⁹ eſt. ¶ Annũ.i.per annũ. ¶ Non ui.nõ ſperat᷑. ¶ Id peri.belli.futuri & pturbãtõis reip. ¶ Qui.po.re.q obtinẽt ſũmã impii. ¶ Nõ pa.nõ pmittere. ¶ Aliter:alia õditione. ¶ Prouincias:gallias. ¶ Saluũ:incolumẽ & itegra dignitate. ¶ Fer:patit᷑. ¶ Ambo:ipſe Cæ.& põ. ¶ Illi amores.q erãt iter Cæ.& Põpe. ¶ Cõiũctio:affinitas:qa Iulia filia Cæ.uxor erat Põpeii. ¶ Occultã obtrectatõẽ.i.ad ſimultatẽ:ad occultã maliuolẽtiã. ¶ Erũpit:exit. ¶ Illis hoibus:Cæſar & Põpeio. ¶ Et gra & neceſſitudine.ſ.eſt ¶ Tum:pterea. ¶ Odi cãm:q̃ mouent᷑ ad diſcordiam. ¶ Nõ hoies.ſ.odi.i.nõ odi ipſos ſed cãm. ¶ Illud:nũc quodãmõ dat ꝯſiliũ Ciceroni:qd ei ſit agendũ. ¶ Domeſtica:ciuili. ¶ Sine armis:tm̃ uerbis & ſententiis. ¶ Hõeſtiorẽ:iuſtiorẽ. ¶ Firmiorẽ.i.fortiorẽ.ſ.partem debeãt ſequi. ¶ Statuere.iudicare. ¶ Melius:hõeſtius:& ita iuuit:ut potius ſeq̄at᷑ Cæſarẽ:quã Põ. ¶ Senatũ:ſenatores. ¶ Ad.Cæ.ſ.uideo. ¶ Acceſſuros:iuros. ¶ Cõferendũ:cõparãdũ:qa robuſtior erit exercit⁹ Cæ.q̃ Põ. ¶ Sat ſpatii ſit.i.ſatis ſpatiũ datur nobis ad ꝯſiderãdũ exercitũ utriuſq̃:& ad eligẽdũ eũ:q uidebit᷑ poſſe nos magis defẽdere. ¶ Prope:fere. ¶ Oſtẽta:ꝓdigia:mõſtra. ¶ De ſi.& ta.i.d imaginibus & tabulis pictis.qbus ita Romani delectabant᷑:ut eas magna pecũia cõpararẽt:hãc ãt impenſam uolebat moderari Appius creat⁹ cẽſor. ¶ De ære alieno:de debito pecũiæ:ut īmitteret᷑ dbitorib⁹ quẽadmodũ ſcribit ipſe Ci.ii.offi.cẽ factũ cũ eẽt ꝯſul:cui ordĩatõi teſtat᷑ ſe īſtuiſſe:qa erat imq̃ qd alii eriperet᷑:qd alii daret᷑. ¶ Loramẽtũ.i.rẽ quãdã mollẽ q̃ poſſet flecti in q̃cũq̃ partẽ uelut a loro.n dr̃ loramẽtũ. ¶ Aut uitrũ.i.fragilẽ ut uitrũ. Nam:text⁹ hic erat mẽdoſus:dz ãt ita legi:nã ſordeſcit uere uultu:& uẽas ſibi oẽs & uiſcera aperit:metaphorice aũt ita Intelligit:detegit Iſtis malis actionibus malos & corruptos ai ſui ſenſus:ita ut ex exterioribus iudicet᷑ qd habeat interitus. ¶ Per deos atq̃ hoies:ſubaudi oro uel obteſtor. ¶ Riſum:ad ridẽdũ. ¶ Ad ſũmã:deniq̃ in cõcluſione. ¶ Eoꝝ.ſ.Cæſaris & Pom. ¶ Impẽdere:imminere. ¶ Vindicabit:ulciſcetur:finiet. Loramẽtum

gnare:ut earũ reꝝ:quæ hic geſtæ ſunt:ſpectaculo careres. Nũq̃ tibi oculi doluiſſent:ſi i repulſa Domitii uultũ uidiſſe magna illa comitia fuerũt:& plane ſtudia ex partiũ ſenſu apparuerũt:ꝑpauci neceſſitudinẽ ſecuti offm̃ ꝓſtiterũt. Itaq̃ mihi ẽ domitius inimiciſſim⁹:ut ne familiarẽ qdem ſuũ quenq̃ tam oderit q̃ ego:atq̃ eo magis ꝙ per iniuriã ſibi putat ereptũ:cui⁹ ego auctor fuerim. Nũc fuerit tã grauiſſimos hoies ſuũ dolorẽ:unũq̃ mouet ſtudioſiorẽ. Antonianũ Cn. Saturninũ adoleſcẽtẽ ipſe. Cn. Domiti⁹ reũ fecit. Sane q̃ ſupior ea uita inuidioſum qd iudiciũ nõ expectationẽ ineſt ẽt in bona ſpe poſt Sexti Peducei abſolutionẽ. De ſũma reip. ſæpe tibi ſcripſi:me annũ pacẽ nõ uidere. Ex quo ꝓpius ea cõtentio q̃ fieri neceſſe eſt accidit:eo clarius id periculũ apparet ꝓpoſitũ:hoc eſt de quo qui reꝝ potiunt᷑ ſunt dimicaturi. Q d Cn. Põ. cõſtituit nõ pati. C. Cæſa. cõſu. aliter fieri:niſi exercitũ & ꝓuincias tradiderit:Cæ. aũt ꝑſuaſum eſt ſe ſaluũ eẽ nõ poſſe:ſi ab exercitu receſſerit:fert illã tñ cõditionẽ:ut ambo exercitus tradãt. Sic illi amores & inuidioſa cõiunctio nõ ad occultã recedit obtrectationẽ:ſed ad bellũ ſe erũpit:neq̃ meaꝝ reꝝ qd cõſiliũ capiã reperio:qd ne dubito q̃n te quoq̃ hæc deliberatio ſic pturbarit. Nã mihi cũ oib⁹ his & gr̃a & neceſſitudo:cũ cãm illã unũ hoies odi. Illd te nõ arbitror fugere q̃ hoies i diſſenſiõe dõeſtica debeãt:q̃ diu ciuiliter ſine armis certet᷑ hõeſtiorẽ ſeq ptẽ:ubi ad bellũ & caſtra uẽtũ ſit firmiorẽ:& id meli⁹ ſtatuere qd tuti⁹ ſit. In hac diſcordia uideo. Cn. Põ. ſenatũ:qq̃ res iudicãt ſecũ habituꝝ. Ad cæ. oẽs q cũ timore:aut mala ſpe uiuãt acceſſuros:exercitũ cõferẽdũ nõ eſſe oĩno:ſat ſpatii ſit ad ꝯſiderãdas & eligẽdas utriuſq̃ copias:& eligẽdã partẽ ꝑpe oblit⁹ ſum:q̃ maxie fuit ſcribẽdũ. Scis Appiũ cẽſorẽ hic oſtẽta facere de ſignis & tabulis de agris mõi de ære alieno acerrime ager᷑ ꝑſuaſum eſt ei cẽſurã. Loramẽtũ aut uitrũ eẽ errare mihi uĩ. Nã ſordeſcit uere uultu & uẽas ſibi oẽs & uiſcera aperit. Curr̃ ꝑ deos atq̃ hoies:q̃primũ hæc riſum ueni. Leges ſcatiniæ iudiciũ apud Druſũ fieri. Appiũ de tabulis & ſignis agere. Crede nihil ẽ ꝓperãdũ. Curio noſter ſapiẽter id qd remiſit d ſtipẽdio Põpeii feciſſe exiſtimat᷑. Ad ſũmã q̃ris qd putẽ futuꝝ:ſi alteruter eoꝝ ad Particũ bellũ nõ eat:uideo. magnas impẽdere diſcordias q̃s ferꝝ & uis uidicauit. Vterq̃ & aío & copiis eſt parat⁹:ſi ſine piculo fieri poſſet:magnũ ac

¶ Iucundũ ſi poſ.ſi.pe.qa cũ ſit futurũ cũ periculo nemini uiro bono poterit eſſe iucundũ. ¶ Spectaculũ:res digna ſpectan. ¶ Fortuna:qa non uincet:q iuſtiorẽ habebit cãm:ſed quẽ fortuna uolet. ¶ Parabit:dabit.

e Cquando:Laudat Cælius Cæſarẽ:& uitupat Põ.q populũ Romanũ ad arma excitauerit. Deinde ſcribit ſe ualde ſollicitũ eẽ:optareq; aduentũ ſubitũ Cice.ut cũ eo poſſit oĩa ſecreta cõferre. Poſtea dicit ac ediſſerit ſibi ſit eundũ trãſalpis pp tumultus quoſdã motos in gallia pp quendã Domitiũ gallicũ uirũ

Ecquando nobilẽ interfectũ. ¶ Ecquando.i.nũ ꝗndo:nam hæc particula adiuncta dictionibus incipientibus a.q.interrogatiue poſitis ſignificat an uel nũ: ut

Ecquis eccquis.i.nunquis ut dicit Dona.ergo ecqũ.i.an aliqñ & aliquo tẽpore. ¶ Ineptiorem.i.ſtultiorẽ. ¶ Tuũ:i quẽ tu tãti facis. ¶ Turbas:turbationes. ¶ Acriorẽ:ſapiẽtiorẽ. ¶ Cõfecerunt:finiẽt. ¶ Teterrima:peſſima. ¶ Mal:pomis. ¶ Orbicularis:totũdis:uſ ſũt gña pomoꝝ:q̃ orbiculata dñr:ſignificat ãt eos macilentos eẽ. ¶ Inqs:obiectio. ¶ Quid iam.ſ.q̃reris. ¶ Glorioſe omnia.ſ.eueniunt. ¶ Quæ:q̃s res. ¶ Fore:futurũ ut tibi corã exponã. ¶ Expuliſſet:eieciſſet. ¶ Circũſedere.i.obſidere & detinerẽ.ſ.me. ¶ Pereã:moriar:optãtis ẽ

Diſcupio ¶ Iſto:iſtuc:ẽ.n.aduerbiũ. ¶ Diſcupio:ualde cupio. ¶ Intima:ſecreta.

Hui ¶ Quã multa.ſ.q̃ tecũ ꝯferrẽ cupiã. ¶ Hui:q̃ſi timentis eſt interiectio. ¶ Quod ſolet fieri:nã cũ parauim⁹ nos dicturos mlta alicui:accidit plerũq; ut cũ ſum⁹ in eius pſẽntia obliuiſcamur multa. ¶ Quoddã ob ſcelus.i.propter quoddã ſcelus & flagitiũ. ¶ Adeo.ualde. ¶ Intimidi:audaces. ¶ Sunt populi trãſalpini:alii uolunt intimidos nomen eſſe ipſoꝝ populorum:ut ſit intimidi ſunt in armis.i.ſumpſerunt arma. ¶ De:pp.

Verna ¶ Bellien⁹:nomẽ p. ¶ Verna:ſignificat ſeruũ:ſ; hic puto eẽ cognomẽ. ¶ Ibi:trãſalpis. ¶ Cũ pſidio:cũ militib⁹ poſitis ad tutelã loci. ¶ Quẽdam:ne puteẽ eẽ Domitius Romanus. ¶ Hoſpitẽ:amicũ apd quẽ Cæ. ſolebat hoſpitari. ¶ Factione:parte. ¶ Ad arma.ſ.ſurrexit:i uel mota eſt: eſt.n.eclipſis. ¶ Vſquequaq;:ſemp.

Vſquequaq; ¶ Domitii malim:qa de altero Domitio dixit ſuperius:i qui Gn.Saturninũ adoleſcẽtẽ accuſauit. ¶ Propugnaturus:pugnãdo defenſur⁹. ¶ In noſtro:Romano. ¶ Cathenãdus:ligãdus. ¶ In hoc:Domitio Gallico. ¶ Ipſe:Bellienus uel Demetrius.

iucundum tibi fortuna ſpectaculum parabit. Vale.

Cælius.S.D.Ciceroni.

ECqũ tu hoĩem ineptiorẽ q̃ tuũ Cn.Põ.uidiſti:q tantas turbas:q tã nugax eẽt cõmouit:& quẽ aũt Cæ.nr̃o acriorẽ in reb⁹ gerẽdis:eodẽ in uictoria tẽpatiorẽ aut legiſti:aut audiſti? Quid eſt nunc tibi nr̃i:milites:q duriſſimis & frigidiſſimis locis teterrima hyeme bellũ ãbulando cõfecerũt: malis orbicularis eẽ paſci uidenẽ. Qui iam inqs glorioſe oĩa ſi ſcias q̃ ſolicit⁹ ſum:quũ hãc meã gloriã:q̃ ad me nihil ꝑtineat: derideas? Quæ tibi exponere niſi corã nõ poſſum:idq; celeriter fore ſpero. Nã me quũ expuliſſet ex Italia Põ.cõſtituit ad urbẽ uocare:idq; iã exiſtimo cõfectũ:niſi ſi maluit Põp.Brũduſii circũſedere:p eã ſi minima cã eſt:ꝓperando iſto mihi q̃d te uidi:& oĩa intima cõferrẽ diſcupio. Habeo aũt q̃ multa. Hui uereor q̃d ſolet fieri:ne quũ te uidero oĩa obliuiſcar:ſed tũ quoddã ob ſcelus: iter mihi neceſſariũ retro ab alpis uerſus incidit: adeo ꝙ intimidi in armis ſunt:neq; de magna cã Bellien⁹ uerna Demetrii:q̃ ibi cũ pſidio erat. Domitiũ quẽdã nobilem illi Cæſaris hoſpitẽ a cõtraria factione nũmis acceptis:cõpræhendit:& ſtrãgulauit:ciuitas ad arma ut eo nõ.iiii.cohortib⁹ mihi p ciues eũdũ uſq;q̃q; inqs:ſ; Dõitii mali dãr. Vellẽ qdẽ Venerẽ ꝓpugnatur⁹ iñ ãi hũiſſe i nr̃o Domitio :q̃tũ ipe catenatus in hoc habuit Ciceroni.F.T.D.

Cælius.S.D.Ciceroni.

EXanimat⁹ ſũ tuis lr̃is:q̃bus te nihil niſi triſte cogitare oñdiſti:neq; id q̃d eẽt pſcripſiſti. Nõ.n.q̃lis eẽt:quo ne cognita res aperuiſti:has ilico ad te litteras ſcripſi p fortunas tuas Ci.p liberos oro obſecro ne q̃d graui⁹ de ſalute & icolumitate tua ꝯſulas. Nã deos hoĩeſq; amicitiãq; nr̃am teſtificor me:q̃ tibi p̃dixi neq; temere mõuiſſe. Sed poſtq̃ Cæſarẽ cõuenerim:ſñiamq; eius q̃lis futura eſſet pata uictoria cognouerim:te certiorem feciſſem:ſi exiſtimas eãdẽ rõnem fore Cæſari i dimittendis aduerſariis & cõditionib⁹ ferendis erras Nihil niſi atrox & ſæuũ cogitat atq; ẽt loq̃ẽ. Irat⁹ ſẽatui exiit

e Xanimatus:cũ uerſaretẽ reſp.in magnis periculis pp diſcordias Cæ.& Pom.q̃ſtus fuerat Ci.de miſeria ipſorum:dixeratq; ſibi incertũ eſſe & difficile:q̃d cõſiliũ ſuis rebus caperet. Itaq; ſuſpicatus eſt Cælius Cice.aliquid mali cogitare:& maxime ne ſe trãſferret ad Pom.q̃d ne faciat nititur multis cauſis diſſuadere:ne euertat & ſe & omnes ſuos ſi ad deſperatos acceſſerit:cenſet autem Cælius potius ei eligendũ eſſe aliquẽ locum ſolũ & uacuum:quo ſe conferat:donec bellum cõfectũ fuerit:huic epſæ Ci.reſpõdit li.ai.epſa quæ incipit. Magno dolore me affeciſſent lr̃æ tuæ & cætera. ¶ Exanimat⁹:territ⁹:pturbatus. ¶ Aperuiſti:declaraſti. ¶ Ilico:ſtatim. ¶ Per fortunas:adiurat Cælius Ciceronem:ne aliquid faciat contra ſalutem ſuam. ¶ Per litteras:per filios. ¶ Cõſulas:deliberes:cõſilium capias. ¶ Prædixiſſe:quæ eſſent futura & maxime de uictoria Cæſaris. ¶ Conuenerim:allocutus ſim. ¶ Feciſſe te certiorem.i.teſtificor deos & homines. ¶ Dimittendis ad.i.in dimittendis his:qui eum perſecuti fuerint. ¶ Atrox:crudele. ¶ Senatui:quia aſſentitur Põ. magis q̃ ſibi.

¶ Hic interceſſionibus:

¶ His inter.q̄ facta ſunt:ne decernatur ↄſul:niſi tradat exercitū & ꝓuincias. ¶ Nō erit de ꝑ.lo.nulli⁹ ꝓcib⁹ flectet neminē dep̄cantē exaudiet. ¶ Quare:cōcludit ex utilitate oīuʒ ſuoꝝ:ne a Cæ.diſcedat ad Pōpeiū. ¶ Eaʒ cām.ſ.cæſarianā. ¶ Seq̄re.adiuua pńbus & fauoribus tuis. ¶ Odiſſe.ſ.te. ¶ Aut relin.ſ.ſi tu fueris Pōpeian⁹:cū nos ſimus Cæſariani. Aut hēamus impiā cupiditatē contra ſalutē tuā.i.aut optemus mortē tuā :qd eſt impiuʒ: q̄a te paterno amore proſequi debeo. ¶ Cunctatione:mora:cū nondū eēnt aperta bella:alias legitur ↄcitatione.i.ꝑturbatione:ſed magis probo ꝑriorē lectionem. ¶ Quid offenſæ:q̄ iniuria:quæ læſio. ¶ Nunc:cū res eſt nō in cunctatiōe ſed diſcrimine pōpeianorū. ¶ Victorē:Cæ. ¶ Noluiſti lædere:q̄a Ci.in principio belloꝝ ciuiliū neutrū ſeq̄baꝰ. ¶ Dubiis:cuʒ nulla ſpes ē de uictoria pōpeii. ¶ Fugatos:pōpeianos:iā uictos a Cæſar. ¶ Paꝝ adoptatū.i.nō electū.ſ.a Cæſare. ¶ Expecta:priuſq̄ ſequaris Pōpeiū. ¶ De hiſpanis:ubi erat exercitus Cæſaris cōtra Petreiū & Affraniuʒ duces Pōpeianos. ¶ Quas:hiſpanias. ¶ Nūcio:certifico. ¶ Fore:futuras. ¶ Nr̄as.i.cæſarianas:q̄a Cælius cæſarian⁹ erat. ¶ Iſti pōpeiani:ſʒ ꝑ ↄtēptū dixit iſti. ¶ Porro:certe uel deinde. ¶ Q. d:tale q̄le.q.d.niſi ſtultū. ¶ Deſperatos:pro q̄bus nulla eſt ſpes:trāſlatio ē ſumpta ab ægrotis:q̄ in extremis laborātes & iaʒ morituri deſpati dicunꝰ. ¶ Hoc:te ſecutuꝝ Pompeianos. ¶ Audierat:ab aliis. ¶ Simulatq̄ʒ:cū primuʒ. ¶ Negaui me ſcire:dixi me non intelligere q̄d eſſes facturus. ¶ Quibus:lr̄is Cæſa. ¶ Commoueri:perſuaderi:incitari. ¶ Ad remanenduʒ:ne accedere ad Pōpeianos:id aūt diximus alio loco factū fuiſſe a Cæ.q hortat⁹ eſt Ci.ne exiret ad bellū:& neutrū oīno ſeq̄re tunc:ui Cice.maximo aio reſpōdit:ut ſcribit Plu.in eius uita. ¶ Niſi ita facere:niſi duceret me Cæſar ſecū in hiſpaniā. ¶ Cōtendiſſem uæhemētiſſime:iſtātiſſime poſtulaſſet. ¶ Oī ui.oī uiolētia.i.contra uolūtatē tuā. ¶ Etiā atq̄ʒ etiā:repetitā Cælius admonitionē ſuā:ne Cice.ſequaꝰ Pō. ¶ Funditus:penit⁹:tractū ab ædificiis. ¶ Sciēs:a me admonit⁹. ¶ Prudens:ꝑ teipſum intelligēs. ¶ Dimittas:comittas. ¶ Eo:ad id. ¶ Vnde:ex quo. ¶ Nullū exi.i.unde uides te non poſſe exire:cum ingreſſus fueris:eſt.n.cā Pō.quaſi labyrinthus quidam:unde non eſt regreſſurus. ¶ Voces:ſermones:exhortationes. ¶ Optimatiū.i.principum in ciuitate:& confutatio contra id : quod poſſet dicere Cice.quod non poteſt ſuſtinere uocē optimatium increpantiū ipſuʒ:ꝙ ipſe ſolus diſſentiat ab uniuerſo ſenatu:dicit Cælius ad fugiendas has uoces:eligendū eſſe aliquem locū uacuuʒ. ¶ Inſolentiā:ſuperbiā. ¶ Vacuuʒ a bello:quod nō ſit cæſarianū aut Pōpeianum. ¶ Decernuntur:bello determinanꝰ. ¶ Quæ tua.e.q̄ ad te pertinebunt:in alio codice ſcriptum legi q̄ cū erunt confecta. ¶ Et te ſa.i.& iudicabens ſapiens:& nihil feceris contra Cæ.quod eum offenderit:q̄a dūmodo non ſequaris Pom.non curat:ut ei faueas:aut eum ſequaris.

his interceſſiōibus plane incitatus eſt:nō erit dep̄catiōi locus. Quare ſi tibi tu:ſi fili⁹ unicus:ſi domus:ſi ſpes tuæ reliq̄ tibi curæ ſunt:ſi aliqd apd̄ te nos ſi uir optim⁹ gener tuus ualet:quorū fortunas nō debes uelle cōturbare:ſeq̄re eā cām:in cuius uictoria ſalus nr̄a eſt odiſſe aut reliq̄re cogamur:aut impiā cupiditatē cōtra ſalutē tuā hēam⁹. Deniq̄ʒ illud cogita qd̄ offenſæ fuerit in iſta cōtentōe te ſubiiſſe:nūc te ↄtra uictorē facere:quē dubiis rebus lædere noluiſti:& ad eos fugatos accedere:quos reſiſtentis ſeq nolueris ſūmæ ſtultitiæ eſt. Vide nedū ſtudet te parū adoptatū eſſe parū diligēter qd̄ optimū ſit eligas. Quod ſi totū tibi pſuadere nō poſſum:ſaltē dū qd de Hiſpaniis agam⁹ ſciꝰ:expecta quos tibi nūcio aduētu Cæſa.fore nr̄as:Quā iſti ſpem hēant amiſſis Hiſpaniis:neſcio:qd̄ porro unū cōſiliū ſit:ad deſpatos accedere nō mediuſfidius reperio. Hoc qd̄ tu nō dicendo mihi ſignificaſti Cæſar audierat:ac ſimulatq̄ʒ hæc mihi dixit ſtati qd de te audiſſet expoſuit:& negaui me ſcire:ſʒ tū ab eo petii ut ad te lr̄as mitteret:q̄bus maxime ad manēdū cōmoueri poſſes. Me ſecū in Hiſpaniā ducit. Nam niſi ita faceret:ego priuſq̄ ad urbē accedere ubicūq̄ʒ eſſes ad te percurriſſem:& hoc a te p̄ſens cōtendiſſem:atq̄ʒ omni ui te retinuiſſem. Etiā atq̄ʒ ēt Ci.cogita:ne te tuoſq̄ʒ oēs funditus euertas: ne te ſciēs prudenſq̄ʒ eo dimittas unde exitū uides nullū eſſe. Quod ſi te aut uoces optimatū cōmouent:aut non nullorum hoīum inſolentiā & iactationē ferre non pōt:eligas cenſeo aliquod oppidū uacuū a bello dū hæc decernunꝰ:quæ quū erūt cōfecta:& ego ſapienter te feciſſe iudicabo:& Cæſarem non offendas. Vale.

Cælius .S.D.Ciceroni.

e Rgo me poti⁹ fuiſſet in Hiſpaniā ꝓficiſci:q̄ Formiis: anteq̄ tu ꝓfectus es ad Pompeium:quod utinam:aut Appius Claudius in iſta parte prohibuiſſet:Aut Cice.

e Rgo me:Cælius cum ſcripſiſſet ſuperiore epiſtola ſe duci a Cæ.in hiſpania:non iuerat:ſed remanſerat Formiis mandato Cæſaris:Ci.aūt q ſe iam ad Pō.contulerat:ſcripſerat ꝙ melius feciſſet cælius ire in hiſpaniā:q̄ remanere Formiis:ad ꝙ cum quadam indignatione cælius reſpondet. Deinde conq̄ritur de Ci.ꝙ cum ante fuiſſe in propoſito pacis:nō petiuerit ab eo conſilium quod eēt agendum. Deinde ſignificat ſe pœnitere:ꝙ ſecutus fuerit Cæſa.& dediſſe operā:ut multi qui erant cæſariani efficerenꝰ Pōpeiani:poſtremo ſe optare ut Pōpeiani ſint ulctores:nō ſpe alicuius p̄mii:ſed pp indignitatē cāæ:& icitat pōpeianos aduerſus cæſariāos. ¶ Ergo:n̄ ē hoc loco illatiua ↄiūctio:ſʒ iceptiua maxīe ↄueniēs idignatōi ſuue. Impūe ergo mihi recitauerit ille togatas. ¶ Fuiſſet.ꝑ.i.melius. ¶ Formiis:qd ē oppidū cāpaniæ. ¶ Profectus:diſceſſiſti ¶ Prohi-

Fúditus

Ego Formiæ

buiſſet.ſ.te pficiſci ad pō.uel meliꝰ.ſ.me eē formiis. ¶ Cuiꝰ:curiōis. ¶ Impoſuit:deduxit:curio.n.ut ſupra dixīmꝰ in epiſtolis ad Cu.& Cæ.i ptes ſuas tractꝰ fuerat:cū antea ei eēt inimiciſſimꝰ:hic curio poſtea traxit ēt i ptes Cæ.cæliū. ¶ Paulatim:multis ſuaſionibꝰ. ¶ Bonā mē.bonā diſpōnē ai:& iā dānat cāz Cæ. ¶ Tumore:ira:ira
Tumor n.facit hoiem tumidum. ¶ Tu porro:accuſat nūc Cælius Cice.ꝙ Cice.ab eo cōſilium nō petiuent:cū ipſe ad eū ueniſſet Ariminū:& Cice.dixiſſet ei ut cōſuleret Cæſari:ꝙ potius ſequeref pacē ꝗ bellū. ¶ Offm amici:qa noluiſti cōicare res tuas mecū. ¶ Neq; me cō.i.nō petiuiſti a me ꝯſiliū:& ē declaratio neglecti officii. ¶ Huic cauſæ.Cæſarianæ. ¶ Satius:melius.

Curio:cuiꝰ amicitia me paulatī i hac pte cām ipoſuit.Nā mibi cēſeo bonā mētē iracūdiæ tumorē oblatā.Tu porro quū ad me pficiſcēs Ariminū noctu uēiſſē:dū mibi pacis mādata das ad Cæ.& mirificū ciuē agis amici offm neglexiſti:neq; me ꝯſului ſti:neq; hæc dico ꝙ diffidā huic cāæ:ſed crede mibi pire ſaciꝰ ē ꝗ hos uidere.Qd ſi timor uřæ crudelitatis ñ eēt:eiectiſ iāpridē hic eēmꝰ.Nā hic nūc pter fœneratores paucos nec hō nec or do qſꝗ ē:niſi Pōpeianꝰ.Eqdē iā effici ut maxīe pios:& q ātea nř fuit populꝰ ueſter eēt. Cur hoc inqs:immo reliq expectār. Vos inuitos uīcere coegero.Corrūcanos me catonē:uos dor mitis.Nec hæc adhuc mihi uidemini itelligeī ꝗ nos pateamꝰ & ꝗ ſimꝰ ibecilli:atq; hoc nulliꝰ pmii ſpe faciā:ſed qd apud me plīmū ſolet ualere doloris atq; idignitatis cā.Quid iſtic facitis pliū expectatis:qd firmiſſimū ē. Vřas copias ñ noui:nři ualde depugnare:& facile algere:& eſurire cōuenerunt. Vale.

M.T.Cicero.epiſtolarū familiarium. Liber Nonus.

M.T.C.Varroni.S.D.

EX his lřis ꝗs Atticꝰ a te miſſas mihi legit qd ageres:& ubi eſſes cognoui:qñ aūt te uſuri eſſemus: nihil ſane ex eiiſdē lřis potui ſuſpicari.In ſpem tñ uenio appropinqre tuū aduētū:q mibi utinā ſolatio:& tot ſi tātiſq; rebus urgeremur:ut nullā alleuationē quiſq nō ſtultiſſimus ſperare debeat:ſed tñ:ut ego te fortaſſe aliq̄ re iurare.Scito.n.me poſteaq; in urbe uenerim:rediiſſe cum ueteribus amicis.i.cū libris nřis in grām:& ſi nō iccirco eoꝝ uſū dimiſerā:ꝙ his ſuccenſerē:ſed ꝙ eorū me ſuppudebar. Videbar enim mibi me in res turbulentiſſimas infideliſſimis ſociis demiſſum præceptis illorū non ſatis puiſſe.Ignoſcunt mibi & reuocant in conſuetudinē priſtinā:teq; ꝙ in eo permāſeris ſapientiorē ꝗ me dicūt fuiſſe. Quamobrem quādo placatis his: utor:uideoq; ſperare debere ſi te uiderim:& ea quæ præmant:& ea quæ impendant me facile tranſiturum.Quamobrem

¶ Hos:cæſarianos:pœnitebat.n.ſe ſecutū Cæ.qd declarauit:cū dixit:mihi ſētio bonā mētē iracūdiæ tumore ablatā:ſed timore crudelitatis Pōpeianoꝝ ñ audebat diſcedere:& hoc ē qd dicit. ¶ Qd ſi ti.&c. ¶ Vřæ:Pōpeiāoꝝ. ¶ Hic:a cæ ¶ Electi eēmꝰ diſceſſiſſemꝰ. ¶ Hic:in pte Cæſaris. ¶ Nec or.qſꝗ.i.nullus magřatꝰ:nā ſupradixit:in hac diſcordia uideo ad Cn.Pō.ſenatū:qq; res iudicant ſecū obituros:ad Cæ.āt oēs q cū timore aut mala ſpe uiuāt acceſſuros. ¶ Niſi ē Pō.i.niſi fauet Pō. ¶ Nř:Cæſarianꝰ. ¶ Eſſet uř:fieret pōpeianus. ¶ Cur hoc iqs:obiectio ꝗ poſſet fieri ſic:qr hoc feciſti:ut q erāt Cæſariani fierēt p te Pōpeiai. ¶ Reliq:q ad huc ſūt cū cæ. ¶ Vel re.ꝗ ſūt apd cæ. ¶ Inuitos:ēt ꝯtra uolūtatem nřam. ¶ Cōrūcāos:puto mēdoſū eē textū alibi ſcriptū erat irritaui.M.Catonē. ¶ Vos:pōpeiani. ¶ Dormitis:eſtis negligētes. ¶ Nos:cæſariāi. ¶ Quā pa.i.ꝗ ſimus expoſiti:ut a uobis uincamur imbecilli:dbiles. ¶ Atq; hoc fa.ut uos ſitis uictores. ¶ Nō ſpe p.ñ expectatōe alicuiꝰ remuneratōis ſed.n.mihi turpe putarē. ¶ Coloris.ꝙ uideā remp.opprimi. ¶ Indignitatis:iniuſtitiæ. ¶ Quid fa.uos Pompeiani:excitat.n.eos ad prælium. ¶ Qd fir.ē.i.qd ē turpiſſimū. ¶ Noſtri.Cæſariani. ¶ Algere:pati frigus. ¶ Eſurire:tolerare famē.

EX his litteris.M.Varro uir doctiſſimus fuit:q de lingua latina libro ad ci.ſcripſit:is ſtudioſiſſimꝰ reip.ſecutꝰ fuerat Pōpeianas ptes:ſic & mlři alii boni ciues. Cū igř abeēt ab urbe ſcri.ci.ſe ex eiꝰ lřis ſibi ab attico redditis:itellexiſſe ubi eēt:ſʒ ñ qñ uēturꝰ eēt:optat āt eiꝰ aduētū fore ſibi ſolatio in tātis malis & miſeriis reip.ꝗ iā tenebatur oppſſa a Cæ.ſuperatis pōpeianis:deinde dicit quemadmodū rettulit ſe ad liberos:quos aliquantulū intermiſerat:ex quibus dicit ſe ſperare magnū adiumentū ad ferenda aduerſa:pſertiʒ
Atticus ſi ipſe Var.ueneent:& oſtendit quo maxime uelit eū uenire. ¶ Atticus:pōponius:qui pp ſingularem doctrinaʒ litterarū græcarū:quibus Athenis operā dedit.Atticus cognominatus eſt:ut teſtaf Cice.in pœmio catonis maioris. ¶ Suſpicari:coniicere:putare. ¶ Appropinquare.propinquū eſſe. ¶ Quū aduentus tuus. ¶ Quiſꝗ non ſtul.i.qſꝗ ꝗ aliquid ſapiat. ¶ Alleuationē:recreationē:ſed dixit alleuationē quia dixit. ¶ Vrgemur.i.pmimur.
Suppudere ¶ Aut.e.ſ.poſſum. ¶ Ideſt cum li.declarat qui ſunt ueteres amici:hoc eſt libri. ¶ Succenſerē iis:eſſem eis iratꝰ. ¶ Suppudebat:aliqtulū pudebat. ¶ Præceptis il.qui me monebant:ne quid temere facerē:ex libris.n.philoſophorū diſcimus:qd nobis ſit agendū. ¶ Sociis:pp ſocios. ¶ Ignoſcunt:dant ueniā:iocaf aūt Ci.qui dat libris qſi ſenſū quēdā. ¶ In cō.ꝗ mihi fuerat cū eis. ¶ In ea con.qa nō itermiſiſti eos ſicut ego. ¶ Q ñ:qm. ¶ His li. Placatis factis amicis:qa eis do opaʒ:ſicut aū cōſueuerā. ¶ Trāſiturū:ſupaturū. ¶ Euaſurū ꝗ p.ō nūc fecimꝰ. ¶ Quæ ipē.ꝗ iminēāt:& futura ſint nobis mala. ¶ Cumāo & tu.in his.n.hēbat Ci.pdia ſua. ¶ Quod mi.ue.

quod non

qd nõ ualde placet. ❡ Simul ſi.i.dũmõ cõuenlam⁹. ❡ Vt.i.ſicut:eſt.n.hoc loco aduerbiũ:nõ aũt coniunctio.
Aninius:pmũ Ci.excuſat ſe de epſa ad Varro.miſſa:q̃ iã multis dieb⁹ añã fuerat ſcripta.Deide ei ꝯſu
c lit ut opp̃ſſa tep.p̃ierat ſe i aliquẽ locũ:ubi ñ uideaꝛ a ſuis inimicis:queadmodũ dicit ſe ẽt facere decreuiſſe.Reddit aũt rõnes q̃re adhuc ñ diſceſſerit Rõa:deinde hortaꝛ eũ ut ſtet i ꝓpoſito uiuẽdi ſimul cũ ip̃o Ci.oñdit.n.q̃rũ ſint ꝓfutura ſtudia ip̃a lr̃arũ ſi his dederint opã:ut cõſueuerũt. ❡ Idẽ tu.& idẽ nr̃.i.& tu⁹ & nr̃:ornate & ſignificãter dictũ Virgi.Rex Anius rex idẽ hoĩuꝫ phœbiq; ſacerdos. ❡ Veſpi:aduerbiaꝛ põiꝛ.i.cir ca noctẽ. ❡ Poſtridie:ſequẽti die da- Veſperi

ſiue in tuſculano ſiue in cumão ad te placebit: ſiue qd minime uelim Romæ:dũmõ ſimul ſimus ꝑficiam profecto:ut id utriq; nr̃um cõmodiſſimũ eſſe uidebiꝛ. M.T.C.Varrõi.S.D.

Aninius tu⁹:& idẽ nr̃ quũ ad me ueſpi uẽiſſet:& ſe po
c ſtridie mane ad te iturũ eẽ dixiſſet:dixit ei me daturũ ali
qd lr̃arũ mãe:& ut peteret:rogaui. Cõſcripſi epl̃am noctu:nec ille ad me rediit:oblitũ credidi.Attamẽ eã tibi epl̃aꝫ ipſam miſiſſẽ p meos:niſi audiuiſſẽ ex eodẽ poſtridie te mãe Tuſculão exiturũ.At tibi repẽte paucis poſt dieb⁹:cũ minime expectarẽ:uẽit Canini⁹ad me mãe ꝓficiſci ſtatĩ:ad te dixit: & ſi erat ἕωλος illa epl̃a ꝑferri tãtis poſtea nouis reb⁹ allatis:tñ ꝑire lucubrationẽ meã nolui:& eã Caninio dedi: ſed cũ eo & hoĩe docto:& amãtiſſimo tui locut⁹ ſũ ea.q̃ ꝑtuliſſe illũ ad te exiſtimo tibi ãt idẽ ꝯſilii do:qd mihi metipſi ut uitẽus oculos hoĩuꝫ:ſi linguas miníe facile poſſũ⁹. Qui.n.uictoria ſe efferũt: q̃ſi uictos nos ĩtuenꝛ. Qui ãt uictos eẽ nr̃os moleſte ferũt:nos dolẽt uiuereꝛ. Quæ res fortaſſe cur cũ hæc ĩ urbe ſũt:ñ abſim queadmodũ tu:tu.n.ip̃e q & me & alios prudẽtia uĩcis:oĩa credo uidiſti nihil oĩo te fefellit. Quis ẽ tã lynce⁹ q tãtis tenebris nihil offendat:nuſq̃ ĩcurrat. Ac mihi qdẽ iãpridẽ uẽit in mẽtẽ bellũ eẽ aliquo exĩꝛ:ut ea q̃ agebãꝛ hĩc:q̃q; dicebãꝛ nec uidrẽ:nec audirẽ:ſꝫ calũniabat ip̃e:putabã q obuiã mihi uẽiſſꝫ:ut cuiq; ꝯmodũ eẽt ſuſpicaturũ:aut dicturũ ẽt ſi ñ ſuſpicareꝛ. Hic ãt metuit:& ea te fugit aut aliqd cogitat:& hꝫ nauẽ paratã:Dẽiq; leuiſſime q ſuſpicareꝛ:& q fortaſſe me nouiſſet optĩe putaret me iccirco diſcedere:q quoſdã hoĩes ocl̃i mei ferre ñ pñt. Hæc ego ſuſpicat⁹ adhuc rõæ mãeo: & tñ λεληθότως ꝯſuẽtudo diuturna callũ obduxit ſtõacho meo. Hẽs rõcꝫ ꝯſilii mei. Tibi igr̃ ſi cẽſeo latẽdũ tãtiſp ibidẽ dũ efferueſcit hĩ gratulatõ:& ſil̃ dũ audiam⁹ queadmodũ negociũ ꝯfectũ ſit:ꝯfectũ.n.eẽ exiſtĩo. Magni ãt ĩtererit q fuerit uictoris ai⁹:q exit⁹ rerũ:q̃q̃ quo me ducat ꝯiectura hẽo ſꝫ expecto tñ. Tu uero nolo:ꝑe rũor iã rauc⁹ erit fact⁹ ad Baiãs uẽiꝛ:erit.n.nob hõeſti⁹:ẽt quũ hĩc diſceſſerim⁹ uidri uẽiſſe ĩ illa loca ploratũ poti⁹ q̃ natatũ:ſed ſi tu meli⁹:mõ nob iſta pẽſãda ſũt. Stet illd̃ una uiuerꝛ ĩ ſtudiis nr̃is:a qb⁹ añã delectatõcꝫ mõ ſolatiũ capiebam⁹:nũc ẽt uero ſalutẽ deſſe ñ arbitrãur:ſiqs adhibeꝛ uolet nõ mõ ut architectos:uerũ ẽt ut fabros ad ædificãdã rẽp. Et poti⁹ libẽter accurrerꝛ:ſin nẽo utetꝛ opa tñ & legerꝛ

tuꝛ aliq̃ı:qd ad te dferret. ❡ Rogaui:ip̃ꝫ. ❡ Vt pe.a me. ❡ Obiuiũ.ſ.ad me redire. ❡ Exiturũ:diſceſſurũ: & ſi erat ἕωλος uana:inanis. ❡ Præſeri:oñdit qr̃ eẽt illa epſa inanis:qa poſt q̃ fuerat ſcripta:multa erat nouata. ❡ Lucubrationẽ meã: uigillas meas i.meã epl̃aꝫ:q̃ lucubrauerã.i.noctu ſcripſerã. ❡ Pertuliſſe ad te:nũciaſſe tibi. ❡ Q. d:ꝯſiliũ. ❡ Mihi me.ſ.do. ❡ Vitem⁹.o.h.ſug.am⁹ ꝯſpectũ hominũ ne ab eis uideanꝛ. ❡ Si mi.li. poſ.ſ.uitarꝛ:ſi nihil poſſum⁹ facerꝛ qn d nob loq̃ıꝛ. ❡ Efferũt:ſe ſupbiũt. ❡ Nr̃os:põpeianos. ❡ Dolent nos ui.uellẽt nos eẽ mõtuos. ❡ Quæ res facit obiectionẽ:& ei rñdet. ❡ Lynce⁹:acutis oculꝛ. ❡ Lynx.n.aĩal acutiſſimo uiſu eẽ ꝓhibeꝛ. ❡ Nihil of.i. nihil ceſpitet. ❡ Incurrat.n.i.q ĩ nullũ malũ ñ ĩcidat. ❡ Vẽit in mẽ.cogitaui. ❡ Bellũ.e.i.bõũ & utile. ❡ Aliquo ĩ aliquẽ locũ. ❡ Hic:Ro. ❡ Calũnia.accuſabãt:rꝑhẽdebãt. ❡ Vt.c. cõ.eſſet:hĩ cuiq; uiſũ fuiſſet:aliũ alio mõ & aliũ alio. ❡ Hic:Ci. ❡ Nauẽ pa.q̃ diſcedat ex Italia. ❡ Qui ſu.ſe. i.q mi⁹ male d me opiareꝛ. ❡ Oculi mei:ñ poſſẽt ferre quoſdã.i.q ñ poſſẽ quoſdã uiderꝛ. ❡ Hæc:q̃ d me pñt aut dici aut putari λεληθότως.i.latẽter. ❡ Obduxit:ſuperipoſuit. ❡ Callũ:q̃dã duriciẽ:ut nihil faſtidiã:ẽ trãſlatio ſũpta a corpe: qd exercitatiõe crebra callũ.i.duriciem carnis facit. ❡ Tãtiſp:tãdiu. ❡ Efferueſcit:refrigeraꝛ ceſſat. ❡ Gratulatio:cæſarianorũ. ❡ Confectũ:finitũ. ❡ Qui:q̃lis. ❡ Quo cõ.du.i.qd ꝯiectura aſſeq̃r futurũ eẽ. ❡ Rumor:fama:q̃ ẽ d iis:q ſecuti ſũt hoc bellũ. ❡ Rauc⁹:defeſſ⁹ nã ex aſſiduo clamorꝛ rauci efficiuntur:dicit ergo niſi quũ ip̃e rumor iã dreſcerit. ❡ Hinc:a rõa. ❡ In il.lo.i. Baias. ❡ Quã na.qa Baiæ erãt ĩ littorꝛ loca amœna pp marꝛ & balneas qb⁹ abũdat:dicit ergo ci.erit hõeſti⁹ uẽiſſe illuc eã defiẽdæ miſeriæ reip. q̃ cã uoluptatis. ❡ Tu me.ſ.iudicas uel noſti. ❡ Mõ lte.no.dũmõ conſtet:& permaneat nobis hoc firmũ. ❡ Mõ ca.i.tantũmodo capiebam⁹ delectationẽ cũ res erant ꝓſperiores:ut ſupra ad Opplũ balbũ. ❡ Sed unũ ẽ pſ.i.doctrina ac lr̃æ:quib⁹ ſemper uſi fuimus:q̃ in ſecũdis rebus delectationẽ mõ hr̃e uidebantur nunc uero etiam ſalutem. ❡ Non mõ ut ar.i. non modo ut cõſiliarios in rep.ſed tranſlatione uſus eſt. Architecti.n.dicuntur qui fabricandi artem habent. Fabri uero qui ipſi manu aliqd faciunt in ædificiis:alteri igiꝛ ingenio:alteri opa ualent. ❡ Vtetur opera.ſ.noſtra.

Lynx

Calunnia

Tãtiſp

Efferueſcit

Raucus

Architecti

Fabri

¶ Pollicias ciuilitates nã πολῖσ ciuitatẽ ſignificat. ¶ Si mi.i cu.i gñe deliberatiuo. ¶ Atq; in fo.i. forẽſib⁹ cau-
At ſis: & in gñe iudiciali. ¶ At certe: ſaltẽ. ¶ Nauare: diligẽter agere: & tractare rẽp. ¶ Hæc uidenť mihi.ſ.faciẽda.
T ſi: Polliceť Ci.ſe celeriter uẽturũ ad Vatronẽ: oñdit tñ ſibi nõ placere: ut ſint in his locis ubi nũc erat
e Vatto & adducit hui⁹ ſuæ ſniæ rõnes: poſtremo oñpit ſe cape magnũ fructũ ex ſtudiis lĩarũ. ¶ Quid
igiť: interrogatiue. ¶ Potiſſimũ: pcipue. ¶ Quod puto te uelle.i.deſiderare.ſ.ſcribam. ¶ Cito: hoc eſt:
quod putat eũ uelle. ¶ Incendio: ut diximus ſæpius: cõparat miſerias ciuitatis aut tempeſtatibus aut incendio.

& ſcribere politias. Et ſi minus in curia atq; in foro opam dare nõ poſſum⁹: at in lĩis & libris ut doctiſſimi ueteres fecerunt: nauare rẽpu. ut de legibus & moribus quærere mihi hæc ui-dentur. Tu quid ſis acturus: & quid tibi placeat pergratũ erit: ſi ad me ſcripſeris. Vale.

M.T.C. Vatroni. S.D.

ET ſi qd ſcribere nõ habebã: tñ amico ad te eũti nõ potui nihil dare. Quid ergo potiſſimũ ſcribã qđ uelle te puto cito me ad te eſſe uẽturũ: & uide q̃ſo ſatis ne rectũ ſit: nos hoc tãto incendio ciuitatis in iſtis locis eẽ: dabim⁹ ſermonẽ his q neſciũt. Nobis quocũq; in loco ſumus eũdem cultũ: eundẽ uictũ eẽ. Quid referť enim ſermonẽ incidemus: ualde id credo laborãdũ eſt: ne quũ oẽs in oi genere & ſcelerũ & flagitiorũ uoluteť: nr̃a nobiſcũ aut inter nos ceſſatio uituperet. Ego uero neglecta Barbarorũ iſcitia te pſequerer: quãq̃ n. hæc ſint miſera q̃ ſũt miſerrima: tñ artes nr̃æ neſcio quomõ nunc uberiores fructus ferre uidenť: q̃ olim ferebant: ſiue quia nulla nunc in alia acquieſcimus: ſiue q̃ grauitas morbi facit: ut medicinæ egeamus: eaq; nunc appareat: cuius uim non ſentiebamus quũ ualebamus. Sed quid ego nunc ad te: cuius domi naſcuntur γλαυκας εις αθηνας nihil ſcilicet niſi ut reſcribẽs aliquid expectares: ſic igiť facies. Vale.

Cicero Salutem dicit Vatroni.

ADVENTVS περι δυνατων: me ſcito: κατα διοδορον κρινειν ue mihi. Quapp ſi uẽturus es: ſcito neceſſe eſſe te uẽturũ. Sin aũt nõ eſt, των δυνατων eſt te uenire. Núc ui de ultra te κρισις magis delectet chryſippias hæc q̃ nr̃ Diodorus nõ cõcoq̃bat: ſed his ẽt reb⁹ ocioſi quũ erim⁹ loq̃mur hoc ẽt eſt κατα χρυσιππον αδυνατον; de coſtio mihi gratum eſt. Nã id ẽr' Attico mãdarã. Tu ſi minus ad nos: accuremus ad te; ſi hortum in bybliotecha hãbes nihil deerit. Vale.

M.T.C. Vatroni. S.D.

MIhi uero ad nonas: bene maturũ uidetur fore: neq; ſolum pp reipu. ſed etiam ppter anni tps: quare diem iſtum probo. Itaq; eũdem ipſe ſequar conſilii noſtri

¶ Dabim⁹ ſer. dabim⁹ cãm loquẽdi de nobis. ¶ Cultũ: obſeruationẽ uitæ. ¶ Quid te. qd intereſt: qđ hoc pdeſt qđ idẽ ſit nobis cultus & uict⁹ ubicunq; ſimus. ¶ En inci. in ſer.i. nihil ominus loq̃nť de nobis. ¶ La-
Volutari borãdũ: curãdũ. ¶ Voluteť: uerſentur: ſed uolutari proprie dicimur in
Volutabra ſordib⁹ & reb⁹ turpib⁹. Inde uolutabra dñr loca: ubi ſues uolutantur.
¶ Nobiſcũ: p nos ſolos. ¶ Aut int. nos: iter te & me. ¶ Inſcitia: ignorãtia. ¶ Barbarorũ: inuidorũ nr̃orũ: q indocti ſunt & q̃ſi barbari. ¶ Quæ ſũt mi. q̃ nõ poſſẽt eẽ miſiora. ¶ Artes nr̃æ: liberales. ¶ Neſcio quõ. q. d. occulta q̃dã rõne. ¶ Vberiores: maiores: fertiliores. ¶ Siue: põit rõnes q̃re fertiliores fructus afferãt artes ſuæ: q̃ añ. ¶ Grauitas mor. per q̃ itelligit maximã miſeriã & calamitatem ciuitatis. ¶ Cuius: medicinæ. ¶ Vim: uirtutẽ: prãtem: qa nõ facile appet in ſano: quid poſſit medicina. ¶ Hæc præcepta: philoſophica. ¶ Cuius domi naſcunť: apud quẽ abũdãt: & q aliis dať pſueuiſti γλαῦκας noctuas: εισ ἀθηνασ Athenas: prouerbium erat: quoniam attica regio abũdat noctuis: ideo puerbia ſr dixit porro noctuas Athenas. q. d. aquã mari addo: qui tibi hæc dico: qui meli⁹ me noſti. ¶ Scilicet: certe. ¶ Nihil. ſ. fuit ſcribẽdũ ad te. ¶ Sicut reſcribens aliquid me expectes.
περὶ δυνατων: locatur Ci.
a cũ Vatrone de eius aduẽtu introduciťq; duas ſnias de poſſibilitate & neceſſitate: περὶ δυνατων: poſſibilibus: κατα ſecundum διοδορον Diodotum philoſophũ. κρινειν iudicare: dicebat. n. Diodorus: & quicquid erat uenturũ: neceſſe erat: ideſt nõ poterat aliter eſſe. Chryſippus uero dicebat non eẽ neceſſe quod eſſet euenturum: licet eẽt poſſibile. ¶ Sin autem. ſ. non eſſet uẽturus. ¶ Non eſt τῶν δυνατων. i. non eſt poſſibilium. ſ. te uenire. ¶ Chryſippias: ſententias Chryſippi. ¶ Non concoquebat. i. non admittebat tractum a ſtomacho: quia non concoquit: hoc eſt non digerit ea quæ aſpernantur: κατα χρυσιππον αδυνατον ſecundum Chryſippum impoſſibile. ¶ De Coſtio: quod egiſti. ¶ Si mi. ſi non. ¶ Ad nos: ſubaudi accurre. ¶ Hortum: delectationem: amœnitatem.

Ihi uero: conſtituerat Vat. cum Ci. ſe uenturũ ad nonas mẽſis quẽ nõ noiat. Itaq; Cice. probat eũ diẽ: &
m deinde excuſat Ci. factũ utriuſq;: qđ ſecuti eſſent põpeianas partes: & mortuo Põpeio depoſuiſſent arma. ¶ Vero expletiua particula: qua ad ornatum tantũ ponitur. ¶ Bene ma. bene in tẽpore tẽpeſtiuũ:
Vero nam ut alio loco ex auctoritate. A. ge. diximus maturũ diciť qđ nec tardius nec citius fit: q̃ debet. ¶ Tempus:
Maturæ anni: intelligimus. n. fuiſſe ſatis cõmodũ ad ueniendũ. ¶ Probo: affirmo: laudo. ¶ Eundem: diem: nonarum.

¶ Niſi non

¶ Niſi nõ pœ.i.niſi nõ rephẽderet̃ ab his q ñ ſũt ſecuti illd:qa ẽt q nõ faceret qd nos dicũt tñ nos nõ male ſe ciſſe. ¶ Nõ ſpẽ:uictoriæ aut pdæ. ¶ Sed offm̃:quo cogebamur defendere pr̃iam:ſi boni ciues eſſe uolebamus. ¶ Reliqm⁹:cũ diſceſſim⁹ ab armis. ¶ Deſperationẽ:defẽdẽdæ pr̃iæ:uñ illd Virg. Sat pr̃iæ priamoq; datũ: ut honeſtus uideatur diſceſſus amiſſa ſpe ſubueniẽdi pr̃iæ. ¶ Verecũdiores:modeſtiores:qa puduit nos ſeq offm̃ pr̃iæ. ¶ Saniores:ſapiẽtiores. ¶ Non te.do.ſed cõtulerũt ſe ad Catonẽ & iubã:& belluʒ renouare conati ſunt. ¶ Nihil mi.ſe.i.nihil eſt mihi moleſtius. ¶ Seueritatẽ:denſiue dixit. ¶ Ocioſorũ:hoꝝ q nihil hñt quod curent: qui de nobis loquunt̃ cauẽdũ ne le gat̃ ociſorũ. ¶ Occiderũt:perierũt. ¶ Quibus nõ ſa.qa uiuim⁹.i.q nõ põt bene ſentire d nobis:qa uiuim⁹ amiſſa tepu. ¶ Iſtic:in tuſculano. ¶ Lauatio:balneũ ẽ ãt formatũ ab antiquo participio lauatus lauati. Leuatio

niſi eos q̇dẽ q id ſecuti nõ ſunt nõ pœniteret:nobis pœnitẽdũ putarẽ. Securi.n.ſum⁹ nõ ſpẽ:ſed offm̃. Relinqm⁹ ãt nõ officiũ:ſed deſperationẽ. Itaq; uerecũdiores fuimus q̃ q ſe domo nõ cõuenerũt. Saniores q̃ qui miſſis opibus domũ nõ reuerterũt. Sed nihil minus fero q̃ ſeueritatẽ ocioſoꝝ: & quoquõ modo res ſe haberẽt:magis illos uereor q i bello occiderũt:q̃ hos curo qbus nõ ſatiſfacim⁹:qa uiuim⁹. Mihi ſi ſpatiũ fuerit in tuſculanũ añ nonas:ueniẽdi:iſtic te uidebo. Sin minus perſequar in cumanũ: & añ te certiorẽ faciã:ut lauatio parata ſit. Vale.

M.C.Varroni.S.D.

C Anini⁹ nr̃ me tuis uerbis admonuit:ut ſcriberẽ ad te ſi qd eẽt:qd putarẽ te ſcire oportere. Eſt igr̃ aduent⁹ Cæ.i expectatõe:neq; tu id ignoras. Sed tñ quũ ille ſcripſiſſet ut opinor ſe in Alſiẽſe uentuꝝ:ſcripſerũt ad eũ ſui ne id faceret in expectatõe eẽ aduentũ:multos ei moleſtos fore:ſe pmq; multis optime uideri cõmodi⁹ eũ exire poſſe. Id ego nõ itelligebã q̇d intereſſet. Sed tñ Hirtius mihi dixit: & ſe ad eũ & Balbũ & Oppium ſcripſiſſe:ut ita faceret hoies ut cognoui amãtes tui. Hoc ergo iccirco noſſe te uoluit:ut ſcires hoſpitiũ tibi ubi parares uel poti⁹ utriq;. Quid.n.ille factur⁹ ſit:incertũ ẽ: & ſimul oſtẽtaui:me iſtis eẽ familiarẽ: & ↄſiliis eoꝝ intereſſe: qd ego cur nolim nihil uideo. Nõ.n.eſt idẽ ferre ſi qd ferendũ ẽ: & pbare ſi qd pbãdũ nõ ẽ. Et ſi qd nõ pbẽ.q d.n.iã ſcio p̃ter initia rerũ? Nã hæc in uolũtate fuerũt. Vidi.n.nã tu aberas: nr̃os amicos cupe bellũ. Hunc ãt nõ tã cupe q̃ ñ timere. Ergo hæc cõſiliũ fuerũt reliqua neceſſaria. Vincere ãt aut hos aut illos neceſſe eſt: ſcio te ſemp mecũ in luctu fuiſſe:quũ uiderimus q̃ illud ingens malũ alterutrius exercitus ex ducũ interitu. Tũ uero extremũ malorũ oium eẽ ciuilis belli uictoriã:quã quidẽ ego ẽt illoꝝ timebã: ad quos ueneram⁹. Crudeliter.n.ocioſis ſic minabãt̃: erãtq; iis tua inuiſa uolũtas & mea oratio. Nũc uero ſi eẽnt nr̃i potiti:ualde intẽperantes fuiſſent. Erãt.n.nobis pirati:q̃ſi q:q̃ de nr̃a ſalute decreuiſſemus:quod nõ idẽ illis cenſuiſſemus ut quaſi utilius reip.fuerit:eos ẽt ad beſtiaꝝ auxilium confugere:

Anini⁹: Diuerterat Var.i tuſculanũ ubi cũ ageret:miſerat ad ci.p caninũ amicũ cõeʒ ut aliqd ad ſe ſcriberet:q putaret ci. eũ ſcir̃ oportere. Quamobrẽ: ſcribit ci. aduẽtũ Cæ.ex gallia expectari: ſʒ dicit nõ placer̃ qbuſdã ei⁹ al cis ut i alſiẽſẽ agrũ. ſicut ille cõſtituerat ueniret. deide dicit qr̃ utat̃ fãiliariter cæſarianis. Poſtea uero dicit:ꝙ q̃uis uiuat i pturbata rep.tñ æq⁹ fert:qa parauit ſe ad oẽm ſtatũ uitæ:laudatq; cõſiliũ Var.q i tuſculano daret operam lr̃is:nõ aũt uoluptatib⁹ ſicut qdã ocioſi:cui⁹ uitæ dicit ſe eẽ cupidiſſimũ. ¶ Admonuit:i memeriã adduxit. ¶ Alſiẽſe:abſolute dixit p in alſiẽſẽ agrꝝ ul̃ i alſiẽſe ſolũ: ſicut ſupra tũ ex arpĩati ueneraʒ.ſ.agro:ẽ aũt alſia nomẽ loci i Italia. ¶ Ne face.id.i.ueniret i alſiẽſe. ¶ In ex.eẽ ad.ſ.ſcripſerũt.i.qd ei⁹ aduẽtus expectat̃ Rõæ. ¶ Quid iteruꝝ uẽiret i alſiẽſe: an Romã. ¶ Amãtes tui.i.q te diligũt. ¶ Hoc.ſ.ſcriptũ eẽ ad Cæ.ne i alſiẽſe uẽiat. ¶ Vel po.utr.correctio: qa dixerat tibi:iõ ſubdidit:uel poti⁹ utriq;.ſ.tibi & mihi. ¶ Ille:Cæſa. ¶ Oſtẽtaui:lactaui dixi. ¶ Iſtis: cæſarianis ¶ Q d:q̃ tẽ.ſ.eẽ fãiliarẽ iſtis. ¶ Nõ ẽ:rõ qr̃ liceat ei eẽ fãiliarẽ cæſarianis qa illd ẽ fer̃ ꝙ ẽ ferẽdũ: & pbat̃ qd ñ ẽ pbãdũ:qa alteꝝ uiri ſapiẽtis & fortis:alteꝝ ñ bõi ciuis. Dicit ergo ci.ñ ẽ idẽ & c.qa licet ferat qd ẽ ferẽdũ:nõ tñ pbat:ꝙ ñ ẽ pbãdũ. ¶ Quid nõ pbẽ:qa dixerat:qd licet ferat ꝙ ferẽdũ ẽ:tamen nõ probat ſi quid nõ ẽ pbãdũ:ne uideat̃ aliqd fieri:qd nõ ſit pbãdũ dicit:qd nõ pbẽ.i.quid ẽ qd nõ debeã pbare. ¶ Quid.n.ſcio ſ.de rebus Cæſarianis. ¶ Hæc initia:potuimus enim non ingredi bellum. ¶ Nam tu abe.Roma: & eſt parentheſis. ¶ Noſtros:Pompeianos. ¶ Hunc: Cæſarem. ¶ Hæc:initia. ¶ Conſilii:deliberationis: quia potuimus deſiderare facienda an non facienda eſſent. ¶ Reliqua:quæ poſtea ſunt conſecuta. ¶ Neceſſaria:quia poſtquam ingreſſi ſumus:neceſſe fuit ſequi. ¶ Aut os aut illos:aut Pompeianos:aut Cæſarianos. ¶ Interitũ.amiſſionem. ¶ Alterutrius: Cæſa. & Pomp. ¶ Illorũ.ſ.uictoriam. ¶ Ocioſis:qui non immiſcebant ſe bello. ¶ Noſtri:Pompeiani. ¶ Eſſent potiti.i.obtinuiſſet uictoriã. ¶ Intemperantes:incõtinẽtes in ipſa uictoria & crudeles. ¶ Quod idem.ſ.quod eſſet decretum de noſtra ſalute. ¶ Non cenſuiſſemus:illis nõ fuiſſet etiam decretũ pro eis. ¶ Eos:qui Pompe.ſecuti fuerant. ¶ Beſtiarũ:elephantorũ propter Iubam Regem Africæ quam elephã- Alſia

tis In bello utebatur:ad quem mortuo Pompeio Pompeiani ſe cōtulerunt. ℂ Vel uiuere.i.uel quaſi utilius fuerit uiuere cum ſpe &c. ℂ Cum ſpe:quia ſaltem aliqua erat nobis propoſita ſpes. ℂ At:obiectio:quod ducaꝫ uitam in rep.perturbata & oppreſſa. ℂ Sed hoc uiderint.ſ.quot rep.perturbata uiuant. ℂ Qui para.nul.ſub.i.qui non ita ſe inſtituerunt ut tam aduerſa ꝗ proſpera ferre poſſent:quod faciũt tantũmodo ſapientes.Nam pſcientia rectorũ conſiliorum & factorum:& ſtudium ac doctrina bonarum artium dicuntur ſubſidia.i.pparationes & munitiones ꝗdam contra res aduerſas.Hora.in carminibus.Speret infeſtis:metuat ſecundis alteram ſortem bene pparatum pectus:ſignificat ergo Ci.quod ſi uiuit perturbata rep.habet tñ quomodo erat hanc reipu.perturbationeꝫ:ſicut ſæpe antea ſcripſit. ℂ Fluxit:deſcendit. ℂ Vt uenirem huc:ut tangerem hanc ſniam. ℂ Magnum:excellentẽ & dignum laude. ℂ In portu:in tranquillitate:in tuto:tractum a nauigantibus:qui portũ hñt ſalutis locuꝫ. ℂ Qui ma.ſunt:quia ut ſupra uidimus in pſperis rebus afferunt tantũmodo delectationẽ:in aduerſis autẽ ẽt ſalutem γραύματα excogitas intentus es. ℂ Vſus:utilitas. ℂ Iſtorum:qui malunt ſequi bellum. ℂ Dies tu.quos agis i tuſculano. ℂ Inſtar uitæ.i.poſſe pprie uitaꝫ dici. ℂ Conceſſerim:pro concedã:ut oẽs alii ſint diuites:dũmodo poſſim ita uiuere:ſicut in ſtudiis lrarum. ℂ Interpellante:impediente:phibente. ℂ Imitamur:ſequimur. ℂ Non dederit:non cõceſſerit. ℂ Ad eam uitam:cõtẽplatiuaꝫ & quietam:quæ uertitur in ſtudiis litterarum. ℂ Multi docti:Plato & alii Academici. ℂ Fortaſſe non recte:ut ipſe in primo offi.diſputat his uerbis. Itaqꝫ uidendum eſt:ne non ſatis ſit id quod apud Platoneꝫ eſt in philoſophos dictum:quod in ueri inueſtigatione uerſentur:quodqꝫ ea quæ pleriqꝫ uahementer expectant de quibus inter ſe degladiare homines ſoleant cõtemnant & pro nihilo putẽt propterea iuſtos eſſe:nam cum alterum iuſtitiæ genus aſſequũtur in inferenda ne cui noceat iniuria:in alterum incidunt:dicendi enim ſtudio impediri:quos tueri debẽt:deſerũt.

Vacatio Itaqꝫ ne ad rempubli.quidem acceſſuros putat niſi coactos:æquius autem erat id uoluntate fieri & cætera. ℂ Vacationem:ceſſationem:intermiſſionem. ℂ Eandem:puto melius legendum eſſe tandem:ut ſit ſenſus:cur non abutamur republi.concedente his ſtudiis:quæ ſtudia tandem habent uacationem publici muneris ſententia magnorum hominum:oſtendit enim Cice.in primo offi.ut diximus fuiſſe ſententiam Platonis:ut liceret deſerere rempubli.& tradere ſe ſtudiis litterarum & philoſophiæ. ℂ Muneris publici:ideſt adminiſtrationis reipu. ℂ Abutamur:ideſt utamur præter conſuetudinem noſtram. ℂ Rogarat:ſcilicet ut ſcriberem. ℂ Tua:ideſt ad te pertinere.

quam uelle mori. Vel cum ſpe ſi non optima:at aliqua tamen uiuere:at in perturbata republi.uiuimus:quis negat? ſed hoc uiderint hi qui nulla ſibi ſubſidia ad omnes uitæ ſtatus parauerunt. Huc enim aut uenirem ſuperior longius quam uolui fluxit oratio. Cum enim te ſemper magnum hominem duxerim ꝙ his tempeſtatibus es prope ſolus in portu:fructuſqꝫ doctrinæ percipis eos qui maximi ſunt:ut ea cõſideres:eaqꝫ tractes:quorum & uſus & delectatio eſt omnibus iſtorum & actibus & uoluptatibus anteponenda:Et quid eſt hos Tuſculanenſes dies inſtar eſſe uitæ puto:libẽterqꝫ omnibus omnes opes conceſſerim:ut mihi liceat ui ulla interpellante iſto modo uiuere:quod nos quoqꝫ imitamur:ut poſſumus:& in noſtris ſtudiis libentiſſime conquieſcimus. Quis.n.hoc non dederit nobis:ut cum opera noſtra patria ſiue non poſſit uti:ſiue nolit:ad eam uitam reuertamur:quam multi docti homines fortaſſe non recte ſed tamen multi etiam reipubli.præponendam putauerũt. Quæ igitur ſtudia magnorum hominum ſententia uacationem habent:eadem publici muneris iis concedente repu.cur non abutamur? ſed facio pluſꝗ Caninius mandauit. Is enim ſi quid ego ſcirem rogarat quod tu neſcires. Ego tibi ea narro:quæ tu melius ſcis quam ipſe qui narro. Faciã ergo illud quod rogatus ſum:ut eorum quæ temporis huius ſint:quam tu audiero ne quid ignores. Vale.

M.C. Varroni.S.D.

COenabã apđ Seiũ quũ utriqꝫ nr̃m redditæ ſunt a te lr̃æ. Mihi uero iam maturũ uidet̃. Nam ꝙ antea a te calũniatus ſum:a te indicabo malitiam meã:uolebã prope alicuius eſſe ſiqđ bonæ ſalutis σύν τε δύ' ἐρχομένω. Nunc quando

Oenabã:ſcripſerat Ci.ad Varronem nondum eſſe tempus ueniẽdi ad eum:accuſaueratqꝫ eum quod

e tanto tempore accelerauet. Itaqꝫ nunc ſcribit ſe id feciſſe ut uideret:ſi interea aliquid ſalutis accidiſſet:ut puta per mortẽ Cæ.de cuius aduẽtu ſcribit ſe ignorare per quæ loca ſit futurus. ℂ Vtriqꝫ:mihi & Seio. ℂ Maturũ:tempeſtiuum ſcilicet uenire. ℂ Calumniatus ſum:te accuſaui. ℂ Indicabo malitiam meam:dicã qua cauſa & aſtutia id fecerim. ℂ Prope:non longe ab urbe. ℂ Si quid bonæ ſalutis:ſcilicet eueniſſet nobis ꝗſi dicat ſi interea dii uoluiſſent nobis prouidere per morteꝫ Cæ.σύν τε δύ' ἐρχομένω:ideſt duobus ſimul euntibus. & eſt themeſis:σὺν ἐρχομένω ſimul euntibus δύω duobus:eſt autem apud Home.ſenſus perfectus:quem Cicero abſciſum protulit quia loquebatur apud eum qui optime tenebat Homerus:ut ſi apud aliquem Virgi.familiarem dicam. Si qua fata ſinam:intelliget quid præcedet & ſequatur ex decimo iliados homeri:ſunt autẽ uerba Vlyxis

ba Vlyxis renuentis ire exploratū res Troianoꝝ:niſi habeat ſocium & comitem:eſt aūt dualis numerus:& nominatiuus pro gtō:q apud eos ponit̃ eo loco:quo nos ponimꝰ ablatiuū abſolute uel in ꝯſequētia:uoluit ergo dicere Ci.ſimus ſimul:qa tutiores erimus duo q̃ unus.❡ Cōfecta ſunt oĩa:datus finis belli.❡ Aequis:amicis:.ſ.Cæſarianis:& ſubaudi utamur:& tñ ironice dicit.❡ De filio.L.Cæ.quō eū tractauerit Cæ.❡ Mecū ipſe:dixi uel cogitaui.❡ Quid mi.fa.pa.uerba ſunt Simonis apud Terētiū in andria de filio familiariter flentis nomen Chryſidis q̃ nūc Ci.accōmodat ꝓpoſito ſuo.q.d.ſi tractauit ita.L.Cæſaris filiū:qd faceret mihi.q.d.multo peius:eſt eni ſenſus hic cōtrariꝰ Terentiano ſenſui.❡ Cœnitare:frequēter cœnare:ut eos retineā mihi amicos.❡ Iſtos:cæſarianos.❡ Quid faciā:quaſi dicat neceſſe ē ita facere:qd declarat dicēs.❡ Seruiēdū:obſeq̄ndū.❡ Miſſa fa.i.dimittamus.❡ Africa terribile:uerſus ē Ennii:quē Ci.pōit ad ꝓbādū qd nihil ſit ridēdū:qa tumultus bellicus omnia ꝑturbauerit.❡ Nullū:ἀπροσποιούμενον ita inueni ſcriptū multis codicibꝰ & declaratū reiectū:nā ῥοίζω pcedo ſignificat pcedor προῖσομαι:inde ἀπροσποιούμενον.i.nō ꝓpoſitū:ergo reiectū:reiecta.n.a philoſophis dicūt̃ bona externa.❡ Quod nō uerear:qd nō timeā.❡ Quādo.ſ.ſit uenturus Cæſ.❡ Qua:per quā regionē.❡ Quo:ad quem locū.❡ Illud pdium ſuū:hoc dicit Ci.qa Cæ.poſſidebat totā Sardiniam:ideo appellauit eā pdiū Cæ.❡ Deterius:qa ſupra dixit Sardos eſſe peſſimos.❡ Nō contemnit.i.diligit.❡ Per Siciliam:uenturū.❡ Vel:etiam.❡ Iam.i.mox:ſtatim.❡ Dolobella:qui erat ex intimis cæſaris.❡ Magiſtrū fore:qui inſtruat Cæſarem qua ſit uenturus πολλοὶ:multi μαθηταὶ diſcipuli:κρείσσονες meliores præſtantiores:διδασκάλων magiſtris.❡ Quid conſtitueris:quid decreueris facere.❡ Accomodabo:optabo.❡ At tuum conſilium:ideſt faciam quod tu conſulueris.

Reiecta

Iam

confecta ſunt oĩa:dubitādū nō eſt:qn æqs uiris.Nā ut audiui de.L.Cæſaris filio mecū ipe qd hic mihi faciet pri.Itaq̃ ñ deſino apud iſtos q nūc dñant̃ cœnitare.Quid faciā?tpi ſeruiendū ē:ſed ridicula miſſa faciamus:pſertim quū ſit nihil qd̄ rideamus.Aphrica terribile tremit horrida terra tumultu.Itaq̃ nullū eſt ἀπροσποιούμενον qd̄ nō uerear:ſed qd̄ quæris qñ q̃ quo nihil adhuc ſcimꝰ.Iſtuc ipm de Baiis nōnulli dubitāt:an ꝑ Sardiniā ueniat.Illud.n.adhuc pdiū ſuū non inſpexit:nec ullū hēt deterius:ſed tñ nō cōtēnit.Ego oino magis arbitror ꝑ Siciliā:uel iā ſciemus:aduētat.n.Dolobella.Eum puto magrm fore.Sed tñ ſi ſciā qd̄ tu cōſtitueris meū cōſiliū accōmodabo potiſſimum ad tuum:quare expecto tuas litteras. Vale.

M.T.C.Varroni.S.D.

ET ſi munꝰ flagitare q̄uis qs oñderet:ne populꝰ qdē ſolet:niſi cōcitatꝰ:tñ ego expectatiōe ꝓmiſſi tui moneor:ut admoneā te:nō ut flagitē.Miſi aūt ad te q̄tuor admonitores nō nimis uerecūdos.Noſti.n.pfecto hos adoloſcētioris academiæ:ex eo igr̃ media excitatos miſi:q me tuo ne te forte flagitēt.Ego aūt mādaui ut rogarē:expectabā oĩo iādiu:meq̃ ſuſtinebā:ne ad te priꝰ ipe qd ſcriberē:q̄ aliqd accepiſſē:ut poſſē te remūerari q̄ ſimillimo munere:ſed cū tardius faceres.i.ut ego iterptor:diligētiꝰ:teneri ñ potui qn cōiūctionē ſtudioꝝ:amoriſq̃ nrī:quo poſſē:lraꝝ gñe declararem.

ET ſi munus:Quia.M.Varro ꝓmiſerat ſe ſcriptuꝝ aliqd qd̄ ad Cice.mitteret:idq̃ diſtulerat.Iō Ci.nunc exigit ꝓmiſſum qd̄ ideo magis dicit eē debitū:qa ad eū miſerat libros.iiii.Academicoꝝ quos dicit eſſe tanq̄ admonitores obligationis Varronis:oñdit igit̃ illud opus Academicoꝝ factū eſt per dialogū:quia introductæ ſunt pſonæ loquētes:pollicetur q̃ ſe ſcriptuꝝ alias plura:& pſertim qa cū alio tpe poſſit fortaſſe hēre honeſtas aliquas curas uel actiones:nūc dicit ſe ſine lrīs nullo mō uiuere poſſe.❡ Et ſi:ponit ſimilitudinē:cuius ꝯtrarium dicit ſe eſſe factuꝝ:eſt aūt ſenſus:licet ppl̄s nō audeat populare munus aliqd̄ ludorū etiā ab aliquo ꝓpoſitum & ꝓmiſſum niſi aliqs incitauerit ipſum populū ut flagitet:tñ ſpe muneris ipſiꝰ Varronis ſe ita moueri ſcribit ut audeat eū non flagitare:ſed admonere ut pſtet ꝓmiſſum.❡ Munus:intelligimus nō pecuniaꝝ:ſed ludoꝝ qui populo exhibebant̃:ut diximus li.ii.ea epiſtola quæ incipit:Nempe nō defuit ſtudiū declarandoꝝ muneꝝ.❡ Flagitare:exigere:inſtanter petere.❡ Niſi cō.niſi cōpulſus pſuaſione tribunorū:aut alicuius uiri grauis.❡ Quis:aliquis.❡ Oſtenderet:declararet:ꝓponeret ſe eſſe exhibiturū.❡ Expectatiōe:ſpe.❡ Moneor:adducor.❡ Admoneam:faciā te memorē.❡ Quattuor ad.intelligit.iiii.libros Academicoꝝ:quos ad Varronē ſcripſit.❡ Non ni.uere:aliquantum audaces in petendo.❡ Noſti.n.hos.ſ.libros uel admonitores.i.alio codice ſcriptū erat os ſine aſpiratione:quod mihi nō diſplicet:ut ſit ſenſus noſti os.i.audaciā loquēdi.❡ Adoleſcentioris.i.iunioris:quia uetuſtior cuius fuit auctor Plato erat uerecundior:mediā ferunt fuiſſe Archeſilai:ultimam Carneadis.❡ Ex ea:adoleſcētiores.❡ Excitatos:cōmotos.❡ Media.ſ.Academia.i.miſi eos libros ex adoleſcentiore Academia:ſed excitatos ex media.i.capientes audaciam ex media Academia quæ eſt etiā liberior ueteri.❡ Qui.ſ.monitores.❡ Ne flagitent:aſtute Ci.oſtendit obligationē Var.cum dicit ueteri ne libri ſui eum flagitent:quia acceptis iis libris ītelligat obligationem ſuam.❡ Suſtinebam me:reprimebam:ne ſcriberem aliquid ad te.❡ Remunerari:actiua ſignificatione dixit.i.redonare ut ita dicā.❡ Tardius fa.i.cum differres in longū ſed ne uideatur eum accuſare negligentiæ:quæ differt promiſſa ſtatim correxit dicens.❡ Id eſt diligentius:nam plerunq̃ differimus aliquid:eo q diligentius uolumus id facere.❡ Teneri:prohiberi.

Flagitare

Remunerari

Fecit igiť ſermonē īter nos hitū ī Cumano: quū eſſet una Pōponi9: tibi dedi ptes Antiochianas: q̄s a te ꝓbari ītellexiſſe mihi uidebar: mihi ſūpſi Philōis: puto fore ut quū legeris: mirere nos id locutos eſſe inter nos qđ nunq̄ locuti ſumus: ſed noſtri morē dialogoꝝ. Poſt hæc āt mi Varro q̄ plurima ſi uideť & đ nobis īter nos colloq̄mur ſero fortaſſe: ſed ſupioꝝ tpꝝ fortūa reip. cām ſuſtineat. Hæc ipi p̄ſtare debem9: atq; utinā q & his tpibus atq; aliquo ſi nō bono: at ſaltē certo ſtatu ciuitatis hæc īter nos ſtudia exercere poſſemus. Quanq̄ tū q̄dē uel aliæ q̄piā rōnes honeſtas nobis & curas & actiones darēt. Nūc āt q̄dē ſine his cur uiuere uelimus. Mihi uero cū his ipis uix: his āt detractis: nec uix q̄dē: ſed hæc coīā & ſæpius: migrationē & emptionē fœliciter euenire uolo: tuūq; ī ea re cōſilium ꝓbo. Cura ut ualeas. Vale.

Dolobella. M. Ciceroni Salutem.

SI uales gaudeo: eq̄dē ualeo: & Tullia nr̄a rēcte ualet. Terētia minus belle hūit: ſed certū ſcio iam cōualuiſſe eā. Præterea rectiſſime ſunt apud te oīa. Et ſi nullo tpe in ſuſpitionē tibi debui uenire: ptium cā poti9 q̄ tua tibi ſuadere: ut te aut cū Cæ. nobiſcū cōiungeres: aut certe in ociū referres: p̄cipue iā nūc īclinata uictoria: ne poſſum q̄dē ī nullā aliā īcidere opinionē: niſi in eā in quā. ſ. te ubi ſuadere uidear: qđ pie tacere nō poſſū. Tu aūt mi Cicero ſi hæc accipies: ut ſiue ꝓbabunť tibi: ſiue nō ꝓbabunť: ab optīo certe aīo ac dedītiſſimo tibi & cogitata & ſcripta eē iudices. Aiadūtis Cn. Pōpeiū nec nois ſui: nec reꝝ geſtaꝝ gloria: neq; ēt regū & nationū cliētelis: quas oſtētare crebro ſolebat eē tuū. Et hoc ēt qđ īfimo cuiq; cōtigit: illi nō poſſe cōtingere: ut honeſte effugere poſſit pulſo Italia: amiſſis Hiſpāiis: capto exercitu ueterāo circūuallato nūc dēiq;: qđ neſcio an ulli unq̄ tīro accidīt īpatori: quāobrē qđ aut ille ſpare poſſit: aut tu: aīum aduerte pro tua prudētia: ſic. n. facillie qđ tibi utiliſſimū erit: cōſilii capies. Illud aūt a te peto: ut ſi iā ille euitauerit hoc piculū: & ſe addiderit in claſſem tu tuis reb9 cōſulas: & aliq̄n tibi potiuſq̄ cuius ſis amicus. Satiſ factū eſt iam a te uel officio uel fāiliaritati: ſatiſ factū ēt ptib9 & reip. quā tu ꝓbabas. Reliquū eſt ubi nūc ē reſp. ibi ſimus potiuſq̄ dū illā ueterē ſequamur. Simus in nulla q̄re uel

¶ Feci: finxi. ¶ Pōpo. attic9. ¶ Partes an. i. ut tu defenderes qđ antioch9 ſentiebat. ¶ Quas ptes. ¶ Probari a te: qa itelligebā tibi placere ei9 ſnias. ¶ Philonis: is. n. doct9 uir fuit. ¶ Nos lo. eſſe. ſ. in ipſis libris. ¶ Qđ nū. ſu. lo. cū eſſem9 in tuſculano: qa multa finxit nos locutos & addidi: q̄ tñ nō locuti ſum9. ¶ Dialogoꝝ. i. qb9 multa addunť: p̄ter ea q̄ ante dcā ſūt. ¶ Quā. p. ſ. dicem9 uel colloq̄mur. ¶ Fortaſſe ſe. nimis ī lōgū. ¶ Suſtineat: defendat: tueať. ¶ Præſtare: efficere. ¶ Certo: ſtabili: nō ita dubio ut nūc ē. Tum ſi ſtatus reip. eēt uel bon9 uel cert9. ¶ Quæpiā: aliq̄. ¶ Rōnes: uitæ modi. ¶ Curas: cogitatiōes. ¶ Actiōes: negocia: opationes. ¶ Nunc hiſ miſ. ris tpibus. ¶ Quidē. q. d. nihil. ¶ Vix. ſ. eſt cur uelī uiuer. ¶ Cū. h: ſtudiis. ¶ Detractis: remotis. i. ſi nō eēnt hæc ſtudia. ¶ Nec uix q. ſ. uiuerē: ſed ꝓſus nullo mō. ¶ Migrationem: diſceſſum tuum ex tuſculano. ¶ Emptionē: emerat. n. uillam: ad quam ſe conferebat. ¶ Volo: opto.

¶ Tuū cō. i. iudiciū. SI uales: Poſtquā Pō. aliquot cladib9 bellicis perculſus ē: expulſuſq; ē Italiā: amiſiſq; Hiſpanias ſupatis ducibus ſuis Dolobella gener Cice. hac epſa conat9 eſt pſuadere Ci. q erat ī caſtris Pō. ut diſcedat ab ipſo Pō. in quo iā nullā uideret eē ſpem: traſſerretq; ſe uel Athenas: uel in aliquē aliū locū uacuū bello: polliceť āt ſe īpetraturū oīa a Cæ. q̄ ad Cicerōis dignitatē ptineāt & de iis reb9 petit ſibi reſcribi p eūdē tabellariū. ¶ Minus belle: nō ſatis bñ. ¶ Iā cō. iam bene hr̄e: & ſeā bene ualēte & ſana. ¶ Apud te. domi tuæ: in rebus tuis. ¶ Et ſi: hoc dicit q̄uis Ci. nunq̄ debueris ſuſpicari Dolobellaꝫ ſuadere ei: ut eēt pori9 cū Cæ. q̄ cū Pom. magis: qa ipſe Dolo. eēt Cæſarianus: q̄ q ei9 utilitatis cupidus eēt: nūc tñ dicit ſe multo magis eādē hr̄e opinionē: cū uideat uictoriā inclinatā erga Cæ. ¶ Cā pentuꝫ. i. cā Cæſaris. i. qa ſeq̄r ptes ipſi9 Cæ. ¶ Quā tua. ſ. cā. ¶ Nobiſcū: mecuꝫ. ¶ Certe: ſaltē ſi nolles te cōiūgere Cæſari. ¶ In ocium: in pacē nō ſeq̄reris caſtra. ¶ Inclinata: pēdere. ¶ Pie: ex pietate: qa ſum9 affinitate cōiūcti & eā pietatē tibi debeo: q̄ patri. ¶ Siue p. i. ſiue placebūt. ¶ Ab op. aio: ab optia ītētiōe. ¶ Aiaduer. iā enūerat cās: qb9 ſuadeat diſcedēdū a Pō. ¶ Gl̄ia reꝝ geſtaꝝ. ¶ Quæ ē iā iminuta: ut nolius iā miū eū admireť. ¶ Cliē. amicitiis: obſeqis. ¶ Oſtare: iactaſ. ¶ Cuiq; infi. cuiq; ēt minimo uiro. ¶ Hone. qa ſine maxia infamia fugere nō p̄t. ¶ Veterāo: optīo laboribus militiæ exercitato. ¶ Circū. obſeſſo a Cæ. Brūduſii. ¶ Sic aīa. & tuā & illi9 ſpē. ¶ Hoc pe. p̄ntis obſidiōis. ¶ Abdide. artificioſe dixit nō ꝓtulerit: ſꝫ adhiberit q̄ſi fugiēs & timēs occultauerit. ¶ Cōſu. ꝓuideas: ꝯſiliū capias. ¶ Aliq̄n: tādē. ¶ Cui9: cuilibet ēt iis q. nō curāt ſalutē tuā. ¶ Satiſ factū: occurrit obiectioni: qa ſciebat ſe loq cū uiro forti & amico reipu. ſic illud ad Aeneā apud Virg. Sat p̄triæ priamoq; datū. ¶ Officio: quo eras aſtrictus erga Pō. ꝓpter beneficia ab eo ī te collata. ¶ Familiaritati: erga Pō. ¶ Partibus: qa oſtēdiſti te male defendere eā partē q̄ eſſet iuſtior. ¶ Vbi ē reſp. qa eſt cū uictore. ¶ Illā ueterē: q̄ olim eſſe cōſueuerat. ¶ Simus in nulla: amittamus & ueterē & nouam.

¶ Mi iucundiſſime

¶ Mi iu.ci.bládiť ei. ¶ Quáuis:q̄libet poti⁹ q̄ ſis cũ Pō. ¶ Quod ut recipias te Athenas:uel in aliũ quis locũ q̄etũ. ¶ Aduolē:celeriter accurrã & ueniã. ¶ Impatore:Cæ. ¶ Qua ē hu.idē pro ea humanitate q̄ eſt. Tibi p ſi.i.ubi ſine alterius auxilio. ¶ Et meis:polliceť ſe tñ p̄caturũ:Cæ.p eo. ¶ Tabel.q ſert l̄ras. ¶ Refe.reportet. Tabellarius

n On ſum:cũ nō haberet Ci.aliqd graue:qđ ad Dolobellã ſcriberet:& tñ Saluio ad eũ pficiſcenti non auderet negare l̄as:ſcribit rē facetã ſe delectũ iudicem inter Nitiã quendã Vidium de quadam cōtro/uerſia pecuniaria quã alter duobus uerſiculis pbare uolebat:alter negabat:ſignificatq; cauſam eē pro Videotidq; ſe iudicaturũ:licet a nitia aliquando cœna fungoruz fuerit acceptus:dicit tamen ſe ita dãnaturuz Nitiam ut nō ferat magnum damnum:hæc autem cum ioco quodaz dicit:deinde oſtendit ſe breuius ſcribere:quia incertum habet:an Dolobella læto an ſollicito ſit animo. Poſtremo dicit quom acceperit Popu. Roma.mortē.P.Scyliæ. ¶ Mirabiliter:uehementiſſime. ¶ Nihil ſcribere:me.ideſt etiã ſi ego nihil ſcriberem. ¶ Romæ:ubi ego ſum. ¶ Niſi forte.q.d.quod eſt dignum uiu. ¶ Noſtrũ:amicum & familiarem. ¶ Duobus.u.i.breui ſcripto: quaſi uerſiculis quibuſdã. ¶ Expēſum p.i.ſcribi:& ſcripto oſtendit ſe pecuniam dediſſe:id eniz auctore Aſconio ſignificat expenſum ferre. ¶ Alter:Nitia. ¶ Ariſtarchus.i.tanq̄ Ariſtarch⁹. ¶ οβελιζει.i.negat oblitterat. Ariſtarchus enim ut diximus lib.ii. ad Appium interp̄tatus eſt Homerum:& quoniam multi uerſus putantur additi Homero q ab eo facti nō ſunt:quos minime pbabat Homeri eſſe:negligebat:ſic Ci. Vt enim Ariſtarchus Homeri uerſum negat quē nō probat. ¶ Sic tu h.n.iocari φ directũ nō erit:ne putans meum οβελον aũt ueru ſignificat uel haſtam. οβελιζω uero iugulo:ſz hoc loco ſignificat oblittero:deleo:reprobo:nã antiqui corrigētes codices:φ improbabant ſigno oblōgo notabant in modum haſtę:idq; appellabant obelũ.i.ueru a ſimilitudine:φ uero pbabant ſigna paruæ ſtellæ:quod appellabãt aſteriſcum:ut oſtendit Diuus Hieronymus in epiſtola ad deſideriũ:ergo nũc dicit Cic.ſicut Ariſtarchus uerſus Homeri quos nō pbat obelo notabat ſic alter Nitia improbãs uerſiculos Vidii de expenſo οβελιζει.ideſt notat obelo:& oblitterat. ¶ Criticus iudicatu.nã critici proprie dicebanť ;qui iudicabãt de poematibus. Hora. Enius & ſapiens & fortis & alter Homerus. Vt critici dicunt leuiter curare uidetur. ¶ Quo promiſſa cadant & ſomnia pythorea. ¶ τουτοι ει του.i.poetæ ſicut Ariſtarch⁹ iudicabat utrũ eēnt Homeri an παρεμβεβλημενοι.i.interpoſiti & iſtem cum non ſint poetæ. ¶ Puto nunc:quia Nitia dederat cœnam Ci.ideo dicit:poſſet fortaſſe mihi dicere:oblitus ne es fungorum:quos dedit Nitias:ut uelis ptra eũ iudicare. ¶ Quos apud Nitiã.ſ.edi. ¶ Et ingentium culinarum.i.pleniſſimarum culinarum:alii codices habent cochlearum: eſt autem cochlea teſtudo quã limacẽ appellãt. ¶ Cũ ſophia ſeptimæ.ſ.filia:ſunt autem ſophia & ſeptima nomina propria. Erat autē Sophia uel uxor uel propinqua Nitiæ:apud quam Ciceronē cœnauerat & comederat cochleas. ¶ Quid ergo:m̄ det Ci.credis ne me ita allectũ his cibis & cœnis:ut nō ſeruem grauitatem meã in iudicando: corrumpebanť enim iudices carminũ cœnis & aliis muneribus. Perſius: Calidum ſcis ponere ſumē:Scis comitem horridulũ trita donare lacerna. Horatius in epiſtolis. Nō ego uentoſæ plæbis ſuffragia uenor. impenſis cœnarum & tritæ munere ueſtis. ¶ Quid ergo.ſ.dicis. ¶ Excuſſam:eiectã:amiſſam. ¶ Seueritatē:grauitatē. ¶ Priſtinæ frõ.quæ ſolebat eſſe grauis:neq; mutari hm̄ōi illecebris cœnaȝ. ¶ Vt nō ap.ut nō oñdã me eũdē eē:qui erã. ¶ Sed tñ licet uelim retinere priſtinã ſeueritatē:συμβιωτην conuiuam.ſ.Nitiã:apud quē comedimus fungos. ¶ Præſtabo:reddã. ¶ Integellum.i.indemnē:diminutiuũ.n.eſt ab integro. ¶ Nec committam:non ſinam. ¶ Tu reſtituas:i.tu facias eum indēnē. ¶ Ne habeat:ſcilicet non ĩmittam ne. ¶ Plancus burſa:nomē propriũ:alio codice erat burſæ:& tũc intelligitur filius. ¶ Apud quē:iocatur Ci.erat enĩ ut conĩicimus Nitia p̄ceptor Plãci ſ̄peritus.

mi iucũdiſſime Cicero:ſi forte Pom.pulſus:his quoque locis rurſus alias regiones petere cogať ut tu te uel Athenas:uel in quãuis quietã recipias ciuitatē. Quod ſi eris facturuſ uelim mihi ſcribas:ut ego ſi ullo mō potero ad te aduolē:quæcunq; de tua dignitate ab impatore erũt ĩpetranda qua eſt humanitate Cæſar:facillimũ erit ab eo tibi ipſi impetrare:& meas tñ p̄ces apud eũ minimũ auctoritatis hituras puto. Erit tuæ quoq; fidei & humanitatis curare ut is tabellarius quem ad te miſi:reuerti poſſit ad me:& a te mihi litteras referat. Vale.

M.T.C.Dolobellæ.S.D.

n On ſum auſus Saluio nr̄o nihil ad te l̄rarum dare:nec mehercule hēbam qd ſcriberē niſi te a me mirabiliter amari:qđ quo ēt mihi ſcribēte me:te nō dubitate certe ſcio. Oĩo mihi magis l̄ræ ſunt expectãdæ a te q̄ a me tibi:nihil enĩ Rōæ gereť:qđ te putē ſcire curare:niſi forte uis ſcire me inter Nitiã nr̄m & Vidiũ iudicē eſſe:pfert alter opinor duobus uerſiculis expēſum Nitiæ. Alter Ariſtarch⁹ hos οβελιζει. Ego tanq̄ criticus antiquus iudicaturus ſum utrum ſint τουτοιη, τουτα ρεμβεβλημενοι puto nunc dicere oblitus ne es igitur fungorum illorum:quos apud Nitiam & ingentium culinarum cum ſophia ſeptimæ. Quid ergo?tu adeo mihi excuſſam ſeueritatem ueterem putas ut ne in foro reliquiæ priſtinæ frontis appareant. Sed tamen ſuauiſſimũ συμιοτην noſtrum præſtabo integellum:nec cōmittam ut ſi ego eũ condemnauero tu reſtituas:ne hēat burſa Plancus:apud quē litteras diſcat.

Expēſum ferto — Ariſtarchus — Obeliſcus — Aſteriſcus — Critici — cochlea — Integellus

¶ Sed qd ago: corripit ſeipm ꝙ ſcribat iocoſa ad Dolobellā: quē ignorat quo aīo ſit. ¶ In all. cu. ma. ī aliq̄ grā
Labor diuſcula ſollicitudīe & triſtitia. ¶ Vt i bel. ſ. ſolet fieri: ī quo nūq̄ poſſum⁹ eē ſine cura. ¶ Labor: defluo: deſcen-
do. ſ. ſcribēdo & loquēdo: eſt eñi uerbū labor. ¶ Exploratū: certū. ¶ Riſuꝝ: te eē aio tāquillo: ut ridere poſſis.
¶ P. Syllæ: hic erat de genere. L. Syllæ. ¶ Scient cer. ſ. eū eē mortuū. ¶ Deſierūt: omiſerūt: ceſſarūt: eſt aūt ſyn
theſis: ppſs deſierūt: qa cū ſignificat nō cū uoce cōcordat uerbū. ¶ Q d ſci. ſ. eē mortuū. ¶ Vnū tm̄: ſolū. ¶ Ve
reor: timeo. ¶ Ne ha. Cæ. re. i. ꝙ adhuc ſeruat haſta Cæ. nō adhuc reſcripſerit. i. ceſſauerit: incertū autem utrum

Sed qd ago quū mihi ſit īcertū tranqllo neſcis aīo an ut ī bello
in aliqua maiuſcula cura negocioue uerſere: labor lōgi⁹. Q uū
igiť mihi erit exploratū te libenter eſſe riſuꝝ: ſcribam ad te plu
ribus. Te tn̄ hoc ſcire uolo uæhementer populū ſollicitū fuiſſe
de. P. Syllæ morte anq̄ certū ſcieret. Nunc querere deſierunt
qūo perierit: ſatis putant ſe ſcire qđ ſciūt: Ego cætera q animo
æquo fero: unum uereor ne haſta Cæſaris refrixerit. Vale.

M. C. Dolobellæ ſuo. S. D.

El meo ipſi⁹ iteritu: mallē meas lr̄as deſiderares. Quā
u eo cāu quo ſū grauiſſimo afflictus: quē ferrē certe mo-
deratı⁹ ſi te hērē. Nā & orō tua prudens & amor erga
me ſinglaris multū leuatet: ſed qñ breui tpe ut opīo nr̄a ē: te ſū
uiſurus. Ita me affectū offēdes: ut mltū a te poſſim iuuari: nō ꝙ
ita ſim fractus ut aut hoīem me eē oblit⁹ ſim: aut fortūæ ſuccū
bēdū putē: ſed tn̄ hilaritas illa nr̄a & ſuauitas: q̄ te ꝑter cæteros
delectabat: erepta mihi oīs ē. Firmitatē tn̄ & cōſtātiā ſi mō fuit
aliqñ i nobis: eādē cognoſces quā reliquiſti. Q đ ſcribis p̄lia te
mea cā ſuſtiere: nō tā id laboro: ut ſi q mihi obtrectēt a te refu-
tenť: q̄ itelligi cupio: qđ certe itelligiť me a te amari: qđ ut fa-
cias: te ēt atq3 ēt rogo. Ignoſcaſq3 breuitati meaꝝ litteraꝝ. Nā
& celeriter una futuros nos arbitror: & nondum ſatis cōfirma
tus ad ſcribēdum. Vale. M. T. C. Dolobellæ. S. D.

Ratulor baiis noſtris ſi qdē ut ſcribis ſalubres repen
te factæ ſūt: niſi forte te amant: & tibi aſſentiantur: &
tamdiu dum tu ades ſunt oblitæ ſui. Q uod qdē ſi ita
eſt minime miror. Cœlū ēt & terras uim ſuā ſi tibi ita cōueniat
dimittere. Oratiūculam pro Deiotaro quam requirebas habe
bam mecū: quod non putarā. Itaq3 eam tibi miſi: quā uelim ſic
legas: ut eam tenuem & inopē: nec ſcriptiōe magnope dignā.
Sed ego hoſpiti ueteri: & amico munuſculum mittere uolui

intelligat haſtā Cæ. de bello: an de
ſubhaſtatiōe bonoꝝ ꝓſcriptoꝝ: quā
fecit Cæ. Ci. ii. offi. Sic par eſt agere
cum ciuibus nō ut iam bis uidim⁹
haſtam in foro ponere: & bona ciui
um uoci ſubiacere præconis.

El meo: Tm̄ ut alio loco di
u xim⁹: amauit Tulliā filiam
uxorē Dolobellæ: ut qdā ēt
de eo falſo turpiſſime ſuſpicati ſint
ei⁹. n. mortē ut ipſe ſupra ad Sulpi.
ſcri. moleſtiſſime tulit qđ idem hac
epſa oñdit. Dicit. n. ꝙ mallet Dolo
bellā accipe lr̄as de iteritu ſuo: q̄ de
obitu filiæ ſuæ: cui⁹ caſu dicit ſe gra-
uiſſime affectū: oñdit ăt ſe deſidera
re aduētū Dolo. Poſtrēo qa Dolo.
ſcripſerat ſe ſuſtinere multa bella: ut
defenderet Ci. aduerſus obtrectato-
res: dicit Ci. ſe gaudere nō tā ꝙ Do
lobel. refutet ſi qd falſo aſcribiť ſibi
quam ꝙ cognoſcit ſe ab eo amari.
¶ Vel: ēt. ¶ Meo ipſi. meo ꝓprio.
¶ Interitu: morte. ¶ Eo. c. ſ. d mor
te tulliæ filiæ meæ uxoris tuæ. ¶ Af
flictus: ꝑculſus. ¶ Moderati⁹: æquius
modeſti⁹. ¶ Si te ha. ideſt ſi adeſſes.
¶ Multū le. ſ. de dolore. ¶ Offen-
das: iuenies. ¶ Ita af. ita diſpoſitū:
ita dolore cōmotū. ¶ Hoiem. q. d.
ſubiectū oib⁹ iælis fortūæ & legibus
naturæ. ¶ Succū. for. uicēdū a for-
tuna. ¶ Hilaritas: iucūditas: q̄ mihi
aſpectu Tulliæ offerebať. ¶ Et ſu.
pp elegātiſſimos mores: & mirabilē
facūdiā: ut ipe ſupra ad Sul. ¶ Hēbā
quo cō. ubi cōqeſcerē: cui⁹ i ſermo-
ne & ſuauitate oēs curas doloreſq3
deponerē. ¶ Firmitatē: ꝯſtātiā: forti
tudinem: i ferēdo hoc cāu: ſic ēt ad
Ser. Sul. Turpe. n. eē exiſtimo me ñ
ita ferre hūc caſum meū: ut tuli ſapi
entia ꝑditus ferēdū putas ſ3 opprimor īterdū & uix reſiſto dolori. ¶ Eādē quā re. i. talē q̄lem reliqſti. ¶ Præ ha.
cōtētiones cū multis q mihi detrahūt. ¶ Mea cā: qa amas me. ¶ Laboro: curo. ¶ Refuteť: cōuicať. ¶ Obtre
ctāt: detrahūt: male dicūt. ¶ Intelligať me: a te amari. ¶ Vna: ſil. ¶ Cōfir. pp dolorē quē accepi de obitu filiæ.
Ratulor: Cōtulerat ſe Dolobella baias ad balnea: ſ3 cū antea fuiſſet ibi aliq̄tulū morboſus & moleſt⁹:
g ſcripſerat Dolobel. ſcm̄ eē ſalubrē. Itaq3 hac epſa Ci. ei gratulať: & ei aſſentať: cū dicit ſe nō mirari aerē
& terras mutaꝛ naturā ſuā ad cōmodū ipſi⁹ Dolo. Deīde qa petiuerat Dolobella orōnē q̄ Ci. hūerat ꝓ
Deiotaro rege. Rñderatq3 Ci. ſe ñ hr̄e eā: hac epſa dicit ſe hūiſſe apd ſe: ſ3 nō ſciuiſſe: extenuatq3 Ci. orōnē illaꝫ:
ut uitet arrogātiā. ¶ Siqdē: qm̄. ¶ Salu. ſanæ: ſalutiferæ. ¶ Niſi. f. ac ſi dicat niſi id fiat i grām tuā. ¶ Aſſentāť:
blādiūť. ¶ Obli. ſui. i. niſi reliq̄rūt naturā ſuā pp te. Vir. Oblit⁹ ne ſui ita ē Ithac⁹. ¶ Cœ. aera. ¶ Vi: ꝓtātē. ¶ Di
mitteꝛ: nō exercere. ¶ Si ita cō. ti. ſi ita tibi ꝓducat: & uule ſit. ¶ Oratiūcu. uſus ē diminutiuo arrogātiæ uitādæ
grā. ¶ Pro Deio. q̄ hūi ꝓ Deiotaro rege armēiæ: q accuſat⁹ fuerat a nepote ſuo apd Cæ. qđ ei paſſet īſidias: &
ꝙ dixiſſet Cæ. plauſū nō eē ſcm̄ a po. Ro. tāq̄ tyrāno. ¶ Req. exigebas. ¶ Q đ: hr̄e eā mecū. ¶ Tenuē: ꝑuā: ñ
multū locupletē copia orōnis. ¶ Nec di. ſcri. nec ualde dignā: cui⁹ exēplū accipias eā trāſcribēdo. ¶ Hoſpiti: de
iotaro: q eſt uet⁹ hoſpes & amicus me⁹. ¶ Munuſculū: ut hr̄et hanc oratiōnē q̄lēcunq3 pro munuſculo meo.

¶ Leuidenſæ:

¶ Leuidēſæ: leuidenſa genus ueſtis eſt auctore Seruio Ita dictæ: q̄m filo admodū raro: & leniter dēſata & extra fit & p̄tenuis ordo eſt. Sed ego uolo mittere ueteri hoſpiti & amico munuſculū leuidenſæ: ideſt hanc oratione tanq̄ munuſculū leuidenſæ: ideſt uilis ueſtis tranſlatiue intelligit oratione craſſo filo ſermonis cōtextā: nō q̄ ita ſit: ſed q̄a nō uult extollere res ſuas. ¶ Ipſius: Deiotari: q̄a & ipſe dabat munera parua. ¶ Infamat alioꝝ iniu. i. faciat ut q tibi iniuriā faciunt: īfames ſint: faciat dedecus alioꝝ iniuriæ. Vberinus: Cū plurimū poſſet Dolobella apud Cæ. cōmēdat ei. Ci. C. Suberinū. & M. Plācū: nō ſolū familiares ſuos: ſed ēt Læptæ: quē

Leuidēſæ Craſſo filio cuiuſmodi ipſi9 ſolēt eē munera. Tu uelim aio ſapienti fortiq̄ ſis: ut tua moderatio: & grauitas alioꝝ infamet iniuriam. Vale. M.T.C. Dolobellæ. S.D.

Caius ſuberinus Calenus & me9 eſt familiaris: & Læptæ nr̄i familiariſſimi pneceſſari9. Is cū uitandi belli cā pfectus eēt in Hiſpaniā cū. M. Varrone aū bellum: ut in ea puincia eēt in q̄ nemo nr̄m Afraniū ſupatū bellū fore putarat: icidit in ea ipſa mala: q̄ ſummo ſtudio uitauerat. Oppſſus eſt. n. bello repētino: qđ bellū cōmotum a Scapula: ita poſtea cōfirmatū eſt a Pō. ut nulla rōne ſe ab illa miſeria eripere poſſet. Eadē cā fere ē. M. Planii hæredis: q ē itē Calenus Leptæ nr̄i familiariſſim9. Hos igit̄ ambos tibi ſic cōmēdo: ut maiore cura ſtudio: ſollicitudie ai cōmēdare nō poſſum. Volo ipſoꝝ cām: meq̄ i eo uæhementer & amicitia mouet & hūanitas. Læpta uero quū ita laboret: ut eius fortunæ uideant̄ in diſcrimē uenire nō poſſū: ego nō aut pxīe atq̄ ille: aut ēt æq̄ laborare. Quapp & ſi ſæpe expt9ſum q̄tū me amares: tn̄ ſic uim tibi pſuadeas id me i hac te maxīe iudicaturꝝ. Peto igr̄ a te uel ſi pateris oro: ut hoīes miſeros: & fortuna quā uitare nemo pōt magiſq̄ culpa calamitoſos cōſerues īcolumes. Veliſq̄ p te me hoc muneris cū ipis aīcis oib9 iū municipio Caleō: quo cū mihi magna neceſſitudo ē: tū Læptæ quē oib9 añpono dare qđ dictur9 iū: puto eq dē n̄ ualde ad tē pnner: ſed tn̄ nihil obeſt dicer: res fāiliaris alteri eoꝝ uald exigua ē: alteri uix eq̄ſtris. Quapp qūo his cæſar uitā ſua liberalitate cōceſſit: nec ē: qđ his pterea magnope poſſit adimi: r̄ditū ſi metn̄ amas: q̄tū certe amas hoīb9 cōfice: i quo nihil ē pter uiā lōgā: q̄ iccirco n̄ fugiūt ut uiuāt cū ſuis: & moriant̄ domi: qđ ut enitare: cōtēdaſq̄ uel poti9 ut pficias: poſſe. n. te mihi pſuaſi uehemēter te ēt atq̄ ēt rogo.

Ci. plurimū diligebat. Cū igit̄ poſt deuictum Afranium: hi cōfugiſſent in Hiſpaniā tanq̄ in locū tutū: & ibi repētino bello fuiſſent oppſſi: rogat Ci. Dolobellā: ut eos commēdatos hēat: & q̄m phibebant̄ patria: q̄a ſecuti erant Pō. ptes: rogat ēt ut & ſua & Læptæ cādet operā cū Cæſ. ut reſtituant̄ in p̄riam: pſerti cū nō ſint diuites ut Cæ. poſſit eis multum adimere. ¶ Calen9: ex caleō q̄ ē ut ſcribit Stra. urbs cāpaniæ adiūcta Caſſilino utroq̄ ex latiæ latere dextrorſum. ¶ Noſtri utriuſq̄ amiciſſimi. ¶ Perne: magna neceſſitudie cōiūctus. M. Varrōe. i. ad quē Cic. ſupra ſcripſit epſas. ¶ In ea pro. hiſpania. ¶ Afraniū: ducē Pō. ¶ Supatū: uictū ſimul cū petreio ab exercitu Cæſa. ¶ Putarat: q̄a exiſtimaban9 illā puītiā ſupatis illis duob9 fore uacuā bello. ¶ In ea ip. m. i. bella. ¶ Vitauerat: uitare curauerat. ¶ Oppſ. circūuēt9. ¶ Cōmo. excitatū. ¶ A ſcapula: is unus ex Pōpei: factionis ducibus fuit: q bellū in Hiſpaniā excitauit: qđ poſtea Sext9 Pō. filius Pō. cōfirmauit: & ſecut9 eſt: ſupatus poſtea apd Mūdā. ¶ Nulla rōne: nulla uia: nullo mō. ¶ Enpe: liberare. ¶ Ab illa miſeria: īfœlicitate bellorū. ¶ Eadē cā. i. ſiſ: q̄a & ipſe pfectus ē in Hiſpaniā: ut ēt uitaret bellū in qđ incidit. ¶ Hæredis: puto eē cognomē. ¶ Idem ēt: ſicut ſuberinus. ¶ Studio: amore. ¶ Hos am. Suberinū & Planiū. ¶ Volo: cupio. ¶ Ipſoꝝ cā. i. eorū reſpectu. ſ. ut ſint ubi cōmēdati uel uolo ipſoꝝ cā. i. ipſis bene cupio. ¶ In eo: ut ipſoꝝ cā uelim. ¶ Aīcitia: q̄ ē mihi cū eis. ¶ Et hu. q̄a hoīs ē hoī pdeſſe. ¶ Læpta ue. addit & aliā cām: q̄a uidet hāc rē magnæ curæ eē læptæ. ¶ Cū læp. ita la. i. ita curet: & ita ſit ſollicit9 p eis. ¶ Ei9 for. res ei9. ¶ In diſcri. in piculū. i. ita ut uideat̄ agi de piculo reꝝ ſuaꝝ. ¶ Proxīe atq̄ ll. i. paulo min9 aut æque. i. m̄ & æq̄liter. ¶ Laborare: angi: curare. ¶ Id: qđ me multū ames. ¶ In hac re: ſi hūeris cōmēdatos hos duos. ¶ Vel: correctio. ¶ Si pate. q̄a amicus nō debet pati ſe orari. ¶ Cala. īfœlices: īfortūatos. ¶ Nēo ul. po. q̄a oēs ſum9 ſubiecti fortūæ: & ita excuſat eos ne uideat̄ icidiſſe i ea aītatē cl̄pa ſua: q̄a ſi ita eē: ēēnt min9 digni fauor̄ & auxilio. ¶ Veliſq̄: oſ̄dit Ci. hoc bn̄ficio nō ſolū illos duos i quos pferet̄: ſed ēt totū oppidū calenū: & maxie Læptā obligatū iri: eſt igr̄ ordo: & peto ut uelis me dare hoc muneris p te. ¶ Cum. i. &. ¶ Ipſis amicis: ſuberio & planio. ¶ Municipio: oppido. ¶ Tū: maxie & pcipue. ¶ Læptæ: cui hi duo ſūt familiariſſimi. ¶ Nihilo: nihil nocet. ¶ Res fa. patrimonium. ¶ Exigua: tenuis: pua. ¶ Vix eq̄ſtris. ſ. ē res familiaris. i. uix tāta q̄ta exigit cēſus eq̄ſtris: quē oportebat eē q̄dringētoꝝ miliū ſeſtertiū. ¶ Vita quā po. eis eri. q̄a fuerāt eis hoſtes: & ſecuti fuerāt Pō. ¶ Sua lib. laudat eū Ci. ut ab eo ipetret: ut qui donauit uitā: donet ēt qđ eſt min9. ſ. reditū in p̄riaꝫ. ¶ Adimi: eripi. ¶ Cōfice: ipetra. ¶ In quo: reditu. ¶ Quā. ſ. uiā longā. ¶ Non fu. quia potuiſſet dicere Dolobella: quare ergo uolūt redire ſi uia ē lōga: dicit eos hoc curare tantum ut uiuant cū ſuis. ¶ Et moriantur domi: quod ſolet eſſe magnum ſolatium uiuere: & mori apud ſuos. ¶ Perficias: te ipſa facias. ¶ Poſſe enim: parentheſis per quam occurrit obiectioni.

T ſi: Iulio cæ.in ſenatu interfecto:cū q̄dam ei ará & magnos honores decerneret Dolobella cōſul ſin
e gulari aī magnitudine ei reſtitit: & puniēdos curauit: ꝙ tāta iuſticia ab oib⁹ factū exiſtimatū ē:ut uzhe
mēter a toto populo ꝓbaret:in quo ci.nūc uæhementer gratulať ipſi Dolobel.oſtēdens laudē & glori
am eius ſapiæ ſibi a multis ex magna pte attribui:q exiſtimabāt Dolo.talē eē:quia ita fuiſſet inſtitutus ꝑceptis
& monitis ci.licet ipſe Dolobella ea faceret ſpōte ſua & ꝓprio iudicio.Itaq; ci.dicit multū additū eē ad muť:
quo antea ꝓſequebatur eū:ſicut ēt erga Brutū poſtq̄ Cæ.interfecit:hortať aūt eū ut pgat queadmodum incepit:& imiteť ſeipm:deinde ut nō ſolum tueať interfectores Cæ.qui fuerūt auctores libertatis:ſed ēt ornet:& honorib⁹ amplificet:poſtrēo eū monet ut ſalutē diligenter cuſtodiat cuʒ reip.cōſeruatio ex eo pēdeat.

M.T.C.Dolobellæ.S.D.

ET ſi cōtētus erā mi Dolobella tua gloria:ſatiſq; ex ea magnā lætitiā uoluptatēq; capiebā:tñ nō poſſum nō cōfiteri cumulari me maxio gaudio:ꝙ uulgo hoīum opio ſociū me aſcribat tuis laudibus:neminē cōueni:cōuenio āt plurimos quottidie.Sūt.n.ꝑmulti optimi uiri:q ualitudinis cā in hæc loca cōueniā.Præterea ex municipiis frequentes neceſſarii mei:q oēs cū te ſūmis laudib⁹ ad cœlū extulerūt continuo mihi maxias grās agūt.Negāt.n.ſe dubitare qn tu meis ꝑceptis & cōſiliis obtēperās:ꝑſtātiſſimū te ciuē & ſingularem cōſulē ꝑbeas.Quib⁹ ego q̄q̄ uerīſſime poſſum rñdere:teq; ꝙ facias tuo iudicio & tua ſpōte facere:nec cuiuſq̄ egere conſilio: tñ neq; plane aſſentior ne īminuā tuā laudē:ſi oīs a meis conſiliis ꝓfecta uideať:neq; ualde nego.Sū.n.auidior ēt q̄ ſatis eſt gloriæ.Eſt tñ nō alienū a dignitate tua:qđ ipſi Agamēnoni regi regū fuit honeſtū hr̄e aliquē in conſiliis Neſtorē. Mihi uero glorioſum te:iuuenē cōſulē florere laudibus q̄ſi alūnū diſciplinæ meæ.L.qdē Cæ.cū ad eū ægrotum Neapoli ueniſſem:q̄q̄ oppſſus toti⁹ corporis dolorib⁹:tñ anteq̄ me plane ſalutauerit o mi Cicero inqt gratulor tibi cū tm̄ uales apud Dolobellā: q̄rū ſi ego apud ſororis filiū ualerē:ſalui eē poſſem⁹. Dolobellæ uero tuo & gratulor & grās ago:quē qdē poſt te conſulem ſolū poſſumus uere cōſulē dicere.Deinde multa đ facto ac de re geſta:tū nihil magnificētius:nihil ꝑclarius actum unq̄:nihil reipu.ſalutarius.Atq; hæc una uox oium eſt.A te autē peto ut hāc q̄ſi falſam hæreditatē alienæ gloriæ ſinas cernere:meq; aliqua ex pte in ſocietatē tuarū laudum uenire patiare:q̄q̄ mi Dolobella:hæc.n.iocatus ſum libētius oēs meas ſi mō ſūt aliquæ meæ laudes:ad te tranſſuderim:q̄ aliquā ptem exhauſerim ex tuis.Nā quū te ſp tm̄ dilexeri:q̄tū itelligere potuiſti:tū his tuis factis ſic icēſus ſū:ut nihil unq̄ in amore nihil fuerit ardentius. Nihil eſt.n.mihi crede uirtute formoſius:nihil pulchrius:nihil

¶ Aduertendū eſt tñ Ci.ſeipm latēter laudať:licet diſſimulet.¶ Tua.ſ.ſola & propria.¶ Nō poſſuʒ nō cō.nō poſſum negare:non poſſum facere:qn
Cumulari apte dicā.¶ Cumulari:ipleri:tractū a mēſuris qbus nihil pōt addi.¶ Sociū:pticipē.¶ Cōuenio aūt:parēthe ſis.¶ Valitudis cā.ſ.curandæ q ueniunt huc tāq̄ ad loca ſalubria ut curēt ualitudinē:aut ut bñ ualeant.¶ Municipiis:ex ciuitatib⁹ ı qb⁹ ab urbe roma uñmodo muneris ptē nō ēt magiſtratū licebat accipe:diximus alio loco plura ex auctoritate Feſti &.A.
Quin Gel.¶ Quin:q nō.¶ Cōtinuo:ſtatim.¶ Obtēperās:parēs:auſcultans. ¶ Te ſpon.p te ipſum.ſ.ne monitis meis.¶ Tuo iudicio:tuo conſilio. ¶ Neq; aſſen.eis:qđ me ꝑceptis obtēperās te ꝑbiturus ſis ſingularē cōſulē.¶ Ois:tota:ſi laus tua.¶ Profecta:deducta ꝓceſſiſſe.¶ Neq; ne.neq; recuſo.¶ Etiā quā.i.eſt.i.ēt aliq̄to plus q̄ deceat.¶ Eſt ta.probat Cice. exēplo qđ nō mō Dolobella nō debeat īdignari:ſi Ci.cōſilio multa recte facere dr̄ & puteť:uerūetiā poti⁹ debeat gaudere.¶ Nō ali.a di.i.nō cōtra honorem.¶ Quod ipſi:argumētū a maiori ad min⁹.¶ Ipſi:emphaſim hēt.¶ Regū re.ſic Oui.ī heroi. Tantalidas oēs ꝑmq; regebat Achillē:Hic ps militiæ:duxerat ille ducū.¶ Aliquē ne.i.aliquē tm̄ ſimilem. ¶ Neſtori:q ſæpe dabat ꝯſilia Agamēnoni:ex cui⁹ Neſtoris lingua:ut ait Hora.Dulcior melle fluebat oro & dux ille græciæ nunquā optauit ut Aiacis ſiſes hr̄et:at ut Neſtoris:qđ ſibi ſi accideret nō dubitabat qn breui eēt Troia peritura.¶ Mihi uero.q.d.nec tibi eſt turpe: & mihi eſt magnæ gloriæ.¶ Quaſi alūnū diſciplinæ meæ.i.tanq̄ mea diſciplina inſtitutū.¶ L.Cæ.auunculus.M.Antonii.¶ Tātū uales:tantū potes:tantū habes auctoritatis.¶ Apud filiū ſor.apud.M.An.natū eſt ſorore mea.¶ Vere.i.reipſa:nā multi cōſules ſunt ſolo noie:qui tñ reipſa nō ꝯſulūt reip.ſicut tu feciſti & nūc Dolo.¶ De facto:de eo ꝙ egiſti ī puniendis iis qui uidebanť cōtra libertatē Romanā ſentire & facere.¶ Salutarius:utli⁹.¶ Vna uox oium.i.oēs uno ore ita dicūt.¶ Atq; nūc Ci.petit admitti in ptē gloriæ ipſius Dolobellæ.¶ Hanc ſal.hære.i.licet nō merear:nec debeā eſſe particeps gloriæ tuæ:tñ patiaris me eſſe hæredē huius tuæ gloriæ.¶ Quāq̄:nūc Cice.artificioſe ſe corrigit:dicens ſe potius daturū oēs laudes ſuas ſi quas habet ipſi Dolobellæ q̄ diminuturuʒ aliquid de illius laudibus.¶ Trāſſuderim:pro trāſfundā:& tranſmittā:uel tranſſunderē.¶ Exhauſerim:attulerim:amouerim.¶ His:qua geſſiſti in ꝯſulatu tuo.¶ Nihil fuerit ar.in amo.i.nihil magis fuerit icēſum amore: q̄ ego ſum incenſus amore tuo.¶ Nihil eſt.n.oſtēdit Ci.amorē ſuū excitatū eē erga Dolobellā pp ſolā uirtutē.

¶ Amabilius

¶ Amabilius: q̄ magis mereatur amari. ¶ Semp amaui: pbat qd nihil ſit uirtute amabilius: qa pp eā dicit Brutū a ſe plurimū amari & pcipue poſtq̄ interfecit Cæſarē: qa eo die oñdit uirtutē ſuā cū p̄riam tyrannide liberauit. ¶ Idibus Mar. xv. die Martii cū Cæſarē iterfecit. ¶ Acceſſit: additū eſt. ¶ Augēdi: amorē. ¶ Cumulatum: pleniſſimū: qd nullū augmētū accipe poſſe uideret. ¶ Quis e. ſicut dixit auctū fuiſſe amorē ſuū erga Brutū ppter mortē Cæ. ita dicit auctū amorē: qui uidebatur cumulatiſſimus erga dolobellā. ¶ Núc ama reſpondit aptiſſimā differētiā inter amare & diligere: qm̄ amare maiorē ui hēt. ¶ Seruias: obtēperes. i. facias id qd & dignitas & gloria tua exigit. ¶ Proponas: ſub audiēdū eſt: q̄ eſt qd hortor te: ut pponas tibi &c. ¶ Quod. ſ. pponere claros uiros. ¶ Te cū. c. ſt. ui. reip. & quottidie aliqd meli⁹ facere. ¶ Nō li. n. e. t. ſi. i. nō potes nō eē is: q es. i. clariſſim⁹. ¶ Hortatio: ad dignitatē & gloriā cōparādā. ¶ Magis: potius q̄ hortatione. ¶ An ne. ſ. contigerit. ¶ Seueritas: aſpitas. ¶ Aduerſiōis: punitiōis in eos q arā & colúnaȝ & reliquos honores Cæſ. decreuiſſent: uel in eos q cōtra libertatē p̄riæ ſentirēt. ¶ Nō in. i. nō odioſa: nā īuidia ut alio loco dixim⁹: īterdū pro odio ponitur. ¶ Popularis: grata ppſo fauoribus plena. ¶ Infimo. i. etiā plæbeis. ¶ Cōſilii: ſapiæ. ¶ Cōtētionē: orōnē: lȝ alia ēt interdū ſignificent ut alio loco dixim⁹. ¶ Acceſſus: igreſſus ex ordiū. ¶ Receſſus: pcluſio. ¶ Pedetēti: paulatim. ¶ Res. i. rei. honeſtas. ¶ Cōſenſu. o. i. oīb⁹ cōcedētibus & pbātib⁹. ¶ Vrbē: ædificia ipa. ¶ Ciuitatē: ciues. ¶ Ad. t. ſ. aliqd. i. ad pſens. ¶ Repoſitā in te. i. ī te hēre magnū pſidiū: & eē ſub tutela tua. ¶ Illos ui. Brutū & Caſſiū. ¶ Profectuȝ eſt: pceſſit factū ē. ¶ Plura. ſ. dicaȝ. ¶ Q ñ: qm̄. ¶ Nos: ciues rōanos.

Amare

amabili⁹. Sp amaui ut ſis. M. Brutū pp ei⁹ ſūmū igeniū: ſuauiſſimos mores: ſingularē pbitatē: atq̄ cōſtātiā. Tñ idibus martii. tm̄ acceſſit ad amorē ut mirarer locū fuiſſe agendi in eo q̄ mihi iāpridē eſſe cumulatū ēt uidebatur. Q uis erat q putaret ad eum amorē: quē erga te hēbā poſſe aliqd accederet: tm̄ acceſſit ut mihi núc dēiq̄ amar uidear: antea dilexiſſe q̄re qd ē q̄ ego te hortertur dignitati: & gliæ ſeruias: pponas tibi claros uiros: qd facer ſolēt q hortātur. Neminē hēo clariorē q̄ teipm: te immittere oportet: cū ipe certes. Nō licet qdē iā tātis reb⁹ geſtis nō tui ſimilē eē. Quod quū ita ſit: hortatio ē neceſſaria. Gratulatiōe magis utēdū ē. Cōtigit. n. tibi qd haud ſcio: an nemini ut ſūma ſeueritas aīaduerſiōis nō mō ñ iuidioſa: ſed ēt popularis eēt: & te cū bōis oib⁹: tū īfimo cuiq̄ gratiſſima. Hoc ſi tibi fortūa q̄dā cōtigiſſet: gratularer fœlicitati tuæ: ſed cōtigit magnitudine tū aīi: tū ēt ingenii atq̄ cōſilii. Legi. n. cōcionē tuā: nihil illa ſapienti⁹ ita pedetenti & gradati: tū acceſſus ad te ad cām facti: tū receſſus: ut res ipſa maturitatē tibi aīaduertēdi oium cōſenſu daret. Liberaſti igitur & urbē piculo: & ciuitatē metu: neq̄ ſolū ad tps maxiam utilitatē attuliſti: ſed ēt ad exēplū facti itelliger debes i te repoſitā eē rēp. tibiq̄ nō mō tuēdos: ſed ēt ornādos eſſe illos uiros: a qb⁹ initiū libtatis pfectū ē. Sed de reb⁹ corā plura ppe diē ſpo. Tu qū rēp. noſq̄ cōſerues fac ut diligētiſſime teipm mi dolobella cuſtodias.

M. C. Papy. Pæto. S. D.

Inuidia

Acceſſus

Pedetētim

DVabus tuis eplis rñdebo uni quā q̄triduo añ acceperā a Zelo: alteri quam attulerat Pilerō tabellari⁹. Ex prioribus tuis lr̄is itellexi pgratā tibi eſſe ſniam̄ meam: & aīum meū pſpectū circa curā ualitudinis tuæ: quā tibi eē gaudeo. Sȝ mihi crede nō pinde ut ē te abñs lr̄is pſpicere potuiſti. Nā quū ſatis a mltis: nō. n. poſſū aliter dicere: & coli me uideā & [illegible]: nēo ē illoȝ oiȝ mihi te iucūdior. Nā q̄ me amas: q̄d etiā pridē cōſtāter facis: ē id qdē magnū: atq̄ haud ſcio an maximū ſed tibi cōe cū multis: q̄ tu ipſe tā amādus es: tamq̄ dulcis: tamq̄ in oī genere iucūdus. i. pprie tuum. Accidunt non Attici: ſed ſal

DVabus: Vna epſa ſcripſerat Pæt⁹ ad Ci. gratū eſſe ei⁹ erga ſe aīum: quē ei⁹ lr̄is pſpexiſſet: pcipue qd ei eēt magnæ curæ ualitudo ſua: q̄re rñdēs Ci. dicit maiorē eē re ipſa: q̄ ille abñs lr̄is pſpicere potuiſſet: deinde eū uahemēter laudat qd tātū dign⁹ eēt amari: cōmēdatq̄ plurimū ei⁹ ſales & facetias: ita ut eū cōparet clariſſimis oratoribus ex quo merito dicit ſe pturbatū eē qd itelligiſſet talē uiꝝ male hēre qd Papyri⁹ ſcripſerat ſe admirari. Altera autē epſa excuſauerat ſe Pæt⁹ q̄ nō diſſuaſiſſet Ci. ut emeret domū Neapoli: ſicut iſtituerat: ſȝ exhortauit ut cōſeruaret q̄ romæ hēt ad quæ oīa ſcripſit Ci. & oñdit nullā cauſā eē q̄re núc debeat notare eē ro. qui s oñdat ſe in magna eē extīatiōe rōæ. Poſtremo petit ſe reddi certiorē de Syllana domo q̄lis ſit. erat. n. ci. eā empturus. ¶ Qua. t. an. ſ. q̄ ſcriberem ad te. i. quatuor dieb⁹ pteritis. A zelo nomē ppriū. ¶ Pilero ta. cui⁹ offm̄ ē ferre tabellas. i. lr̄as. Ex priorib⁹ icipit rñdere primo priorib⁹ lr̄is: hic teſtus reperitur uariat⁹: iueni. n. codicē ī quo ita ſcriptū erat. ¶ Ex prio. l. t. it. tibi pgratā eē curā meā ualitudinis tuæ q̄ tibi pſpectā eē gaudeo: alii codices hñt aliter ſed mihi magis pbatur ea lectio: q̄ notaui: nā Ci. ſcripſerat ſibi magnæ curæ eē ualitudinē Pæti qd ēt patebit iferi⁹. ¶ Peride ut. e. t. i. ita ut ē i effectu. ¶ Proſpi. lit. cognoſcere meis ſcriptis: qa maior eſt q̄ poſſim exprimere lr̄is. ¶ A ſa. mul. i. a ualde multis. ¶ Nomē: parēthēſis q̄ oñdit ita eē qd itelligat ſe a multis amari. ¶ Illoȝ om. quibus uideo me diligi. ¶ Nam. q. probat qd nemo ſit ei iucundior ipſo Pæto: non tm̄ quia ab eo ametur: quia ēt id hȝ ab aliis: ſed quod ipe ſit dignus amari. ¶ Pridem diu. i. iam multo tēpore. ¶ Cōſtāter pſeuerantur. ¶ Sȝ. t. cō. eū. m. i. q̄ multi alii faciūt ſicut tu. ¶ Q uod. t. i. nunc dicit. id quod eſt ppriū ipſi⁹ Pæti.

Tabellarius

Pridem

¶ Sales:facetiæ. ¶ Salſiores:ſuauiores:ſapidiores:ꝓponit aũt ſales romanos ſalibus atticis. ¶ Vrbani:duſſes: ornati. ¶ Licet exi.qd li.i.licet putes de me qd uelis. ¶ Capior:delector. ¶ Noſtratib⁹:romanis:nr̃æ gẽtis & patriæ. ¶ Oblitas la.i.latiis moribus teſectas ab oblinor pricipio.i.cũ uideã eas eſſe uetuſtiſſimas:& ſape latinũ.i. tales q̃les erãt tunc:cũ primũ pegrini imiſſi ſũt in Italiã:nã poſtea ſupueniẽte copia galloꝝ & cæteroꝝ barbarorũ icepit pire gr̃a uetuſtaꝝ faceriaꝝ. ¶ Peregrinitas.i.pegrini q̃ i urbẽ uenẽrũt. ¶ Infuſa imiſſa. ¶ Bracatis.n. .i.gallicis a bracis lõgioribꝰ:qbꝰ utebant̃:dicit aũt nũc corruptas eẽ ueteres facetias romanas i mixtiõe trãſalpinaꝝ & barbaraꝝ:ita ut ueſtigia ueteris leporis i nullo remãeãt:niſi i ſolo Pæto. ¶ Et trã.i.oĩo barbaris:& ſub

Veſtigium audit̃ uideo eẽ oblitas. ¶ Veſtigiũ: ſignũ:reliqas:tractũ a pedibꝰ quoꝝ ſaltẽ apparẽt ſigna. ¶ Oẽs gra.Semproniũ:Giacchũ:& Tyberiũ:& Caiuꝫ:giacchos uiros eruditiſſimos & facetos. ¶ Vere ut di.caſ.i.craſſum oratorẽ itelligit d̃ quo ipe i.i.of.erat in.L.Craſſo i.L.Philippo multus lepos. ¶ Et læ.pp.C.Leliũ de quo eodẽ li.de of.At iiſdẽ tpibꝰ i.M.Scauro & i.M.Druſo adoleſcẽte ſingularis ſeuerĩtas.In.C.Lælio multa hilaritas:comparat igit̃ Pætũ Ci.his claris oratoribꝰ. ¶ Moriar:iurantis eſt.

Vernaculæ ¶ Vernaculæ:dõeſticæ:tractũ a ſeruis q̃ i domo naſcunt̃:q uernæ ap-

Vernæ pellant̃:ide uernacula lingua dr̃:q̃

Vernacula lingua alii m̃ĩnam:alii uulgarem appellãt. ¶ Ad hos.l.i.ad tales facetias. ¶ Accedat:addat̃. ¶ Tanta p.ſupra dixit curã.i.ſolicitudinẽ. ¶ Exaiatũ:attonitũ pculſum. ¶ Q d ãt.rñdet ſcdæ epl̃æ. ¶ Purgas:excuſas. ¶ Emptionis nea.i.eiꝰ qd̃ Neapoli erã empturus. ¶ Auctorẽ:ſuaſorẽ:cõſultorem. ¶ Alt:i aliã pte.ſ.q̃ tu dixiſti. ¶ Nõ li.mi.nõ me poſſe facere id. ¶ Q d̃ ar.ſ.me factuꝝ. ¶ Has res.ſ.q̃s hẽo rõæ. ¶ Nõ oi.nõ i totũ. ¶ Catulũ: cõfutat rõnẽ:q̃ Pætꝰ confirmauerat exẽplo catuli:q nũq̃ cẽſuit uendẽdũ eẽ Rõæ:ut emeret̃ alibi:dicit ergo ꝙ illa ipa alia erãt q̃ nũc:illis.n.tpibus dicit talẽ fuiſſe ſtatũ reip.qd ipſi placebat abeẽ diutꝰ ab urbe:queãd modũ nec catulo. ¶ Sede.i pu.i loco honoratiore nauis.q.d.eramꝰ tũc magr̃i & gubernatores nauis:p q̃ intelligit rẽp. ¶ Clauũ.gubnaculũ:i Temonẽ:quẽ tꝫ gubnator.Vir.y.æne.Tall di.da.clauũq; affixꝰ & hærẽt Nuſq̃ amittebat.Idẽ li.yi.Nã gubernaculũ multa ui forte repulſũ Cui datꝰ hærebã cuſtos. ¶ Nũc:hoc in tpe. ¶ In

Sentina ſen.i loco uiliſſimo nauis:ẽ.n.ſentĩa ps i fũdo nauis:quo ſordes defluũt:dcã qd grauiter ſentiat̃ eiꝰ odor.Luc. Tũc ſentina grauis:itelligit aũt Ci.ſe uix hr̃e locũ iter ifimos ciuitatis. ¶ Minꝰ.m.i.pauciora:hic ãt dixit qa eo abſẽte multa ſenatuſcõ.fiebãt:q̃ ei aſcribebant̃ cũ eẽtꝰ oĩno eoꝝ ignarꝰ. ¶ Vr.frequẽter. ¶ Ama.t.iridicule dixit amatorẽ quẽ nõ noĩauit. ¶ Cũ i.m.n.cũ cogito. ¶ Ponor:adhibeor. ¶ Ad ſc.ſenatuſcõ. ¶ In ar.& Sy.has duas poſuit p oĩbꝰ regiõibꝰ remotis. ¶ In.m.ſẽ.i.p mea ſnia:ſm ſniam meã:nã ut i alio loco exẽplis ꝓbauimꝰ: & p & ꝓtra ſignificat. ¶ Eẽ.ſ.ſ.audiã celeriꝰ:audio ſenatuſcõ.ſniæ meæ añ eẽ delatũ i rẽotas regiones:q̃ fcã ſit aliq̃ mẽtio:ita oĩa mihi aſcribũtur ẽt q̃ nõ fcã ſũt. ¶ Iocari:ex ioco dicere. ¶ Vltimis:remotiſſimis. ¶ Appellaſe appellaueri eos reges. ¶ Neſcie.na.i.quos neſciebã eẽ i mũdo. ¶ Præfectꝰ:ꝓpoſitꝰ moribꝰ.i.cẽſor:& magr̃

Leges ſũptuariæ moꝝ quẽ itelligat ñ ſatis cõiicimꝰ. ¶ Probo au.tuæ:faciã ut tu cõſules:alii codices hñt ꝓbo auctoritatẽ tuã:ſꝫ meliꝰ placet prior lectio. ¶ Tuos:qbꝰ delectaris:& quos ſoles mihi appõere. ¶ Cõſe.i.d.di.i.ipẽdã i decẽ dies tm̃ q̃tũ lux ſũptuaria decernit i ſingulos dies. ¶ Lux.ſ.q̃ ſũptibꝰ modũ pſcribebat latæ ſũt aũt leges ſũptuariæ ut docet Ma.i ſatur.pria Orchia a.C.Orchio tri.ple:i q̃ pſcribebat̃ nũerꝰ cõuiuaꝝ. ¶ Scda.l.f.q̃ nõ ut pria cohibebat nũeꝝ ꝯuiuaꝝ:ſꝫ ſũptibꝰ modũ fecit cẽtũ aſſibꝰ:huic ſucceſſit lex didia:deinde licinia:& multæ aliæ de q̃bus uide plane apud Macro.qa nimis lõgũ eſſet hic receſere. ¶ Minus.i.nõ. ¶ Nihil gra.q̃ habitare apud te.

¶ Deſperabãt

ſiores q̃ illi Atticoꝝ Rõani ueteres atq; urbãi ſales. Ego aũt licet exiſtĩes qdlibet mirifice capior facetiis maxĩe nr̃atibꝰ pſerti cũ eas uideã primũ oblitas latio tũ quũ i urbẽ nr̃am ĩfuſa eſt pegrinitas. Nũc uero placet ẽt bracatis & trãſalpinis natiõibꝰ ut nullũ ueteris leporis ueſtigiũ appeat. Itaq; quũ te uideo oẽs mihi Gracchos:oẽs Lucillios: uere ut dicã Craſſus quoq; & Lælios uideri uideor. Moriar ſi pter te quẽq̃ reliquũ hẽo:i quo poſſẽ imaginẽ:ãtiq̃ & uernaculæ feſtiuitatis agnoſcere. Ad hos lepores quũ amor erga me tãtꝰ accedat:miraris me tãta pturbatiõe ualitudĩs tuæ tã grauiter exaiatũ fuiſſe. Q d̃ ãt epl̃a altera purgas te ñ diſſuaſorẽ mi ẽptiõis Neapolitãæ fuiſſe:ſed auctorẽ moderatiõis urbãæ:neq; ego alr̃ accepi:itellexi iñ idẽ qd̃ his itelligo lr̃is ñ exiſtĩaſſe te mihi dicere id qd̃ ego arbitrabar. Res has ñ oĩo q̃dẽ:ſed magnã ptẽ reliquere:Catulũ mihi natas & illa tpa:qd̃ ſileẽ:ne mihi q̃dẽ ipſi tũc placebat diutiꝰ abeẽ a rep.cuſtodia:ſedebamꝰ.n.i puppi:& clauũ tenebamꝰ:nunc ãt uix ẽ i ſentina locꝰ. An minꝰ multa ſenatuſcõſulta futura putas:ſi ego ſũ Neapoli: Rõæ quũ ſũ & urgeo foꝝ:ſenatuſcõſulta ſcribũt̃ apd̃ amatorẽ tuũ fãiliarẽ meũ. Et q̃dẽ quũ mihi mẽtẽ uẽit:ponor ad ſcribẽdũ:& añ audio ſcatuſcõſultũ i Armeniã & Syriã eẽ platũ:qd̃ i meã ſniã factũ eẽ dicat̃:quã oĩo mẽtionẽ illã d̃ ea re ſciã eẽ factã. Atq; hoc noli me iocari putes. Nã mihi ſcito iã a regibꝰ ultĩs allatas eſſe lr̃as:qbꝰ mihi gr̃as agant:q; ſe mea ſnia reges appellaueri:quos ego ñ mõ reges appellatos:ſꝫ oĩo natos neſciebã. Quid ergo ẽ:iñ q̃diu hic erit nr̃ bis plectꝰ moribꝰ ꝓbo auctri tuæ:quũ uero abierit ad fũgos me tuos ꝯferã domũ ſi hẽo ide nos dies ſinglos ſũptuariæ legis dies ꝯferã. Sin aũt minꝰ iuenero qd̃ placeat:decreui habitare apd̃ te. Scio eni tibi me gratiꝰ facere nihil poſſe. Domũ Syllanam deſpe-

¶ Deſperabam:non ſperabam me poſſe aſſequi. ¶ Non ob.non depoſui ex aĩo quin eam cupiam. ¶ Fabris. muranis & lignariis. ¶ Nihil ui.nihil defectus:utputa quod ſit male materiata:uitium autem etiã ad alia tranſfertur q̃ ad homines:ut hinc de domo dixit uitiũ:ut Oui.de domo Pirami & Thyſbæ quæ rimoſa erat: dixit. Vitium
¶ Id uitium:nulli per ſæcula longa notatum. ¶ Mihi prob abuntur:placebunt mihi.
d Electauerũt:Quũ noſſet Pæt⁹ libertatẽ Ci.in loq̃ndo & dicẽdo ſniam ſuã:uerebatᷓ ne fortaſſe aliq̃d diceret qd aĩuʒ Cæ.aut ei⁹ ãicoꝝ offenderet:q̃a tũc reꝝ potiebatᷓ Cæ.q mĩus Põpeianis male erat ãic⁹.

rabã.Iãm ut tibi ꝓxie ſcripſi:ſed tñ ñ obieci. Tu ueli ut ſcribis cũ fabris eã pſpicias.Si.n.nihil ẽ i pietib⁹ aut i tecto uitii cæte-ra mihi ꝓbabuntᷓ. Vale. M.T.C.Papirio Pæto.S.D

DElectauerũt me tuæ lr̃æ i qb⁹ primũ cognoui amorẽ tuũ erga me:q te ad ſcribẽdũ icitauit:uerẽtẽ ne Sili⁹ ſuo nũcio aliquid mihi ſollicitudis attuliſſet.De quo & tu mihi añã ſcripſeras bis qdẽ eodẽ exẽplo:facile ut itelligerẽ te eẽ cõmotũ: & ego tibi accurate reſcripſerã:ut quoquõ i ta li re atq; tpe aut liberatẽ iſta cura:aut certe leuatẽ.Sed qm̃ ꝓximis quoq; lr̃is oñdis q̃tæ curæ tibi ſit ea res,Sic mi Pæte hẽto: qcqd arte fieri poterit. Nõ.n.iã ſatis ẽ cõſilio pugnarᷓ:artificiũ quoddã excogitãdũ ẽ. Sʒ tñ qcqd elaborari aut effici poterit: ad iſtoꝝ bẽiuolẽtiã ɔciliãdã & colligẽdã ſũmo ſtudio me ɔſecutũ eẽ nec fruſtra ut arbitror:ſic.n.color:ſic obſeruor ab hoĩb⁹ his q a Cæ.diligunẽ:ut ab his me amari putẽ. Nã & ſi ñ facile diiudicatᷓ amor uer⁹ & fruct⁹:niſi aliqd icidat eiuſmodi tp̃s:ut q̃ſi auꝝ igni:ſic bẽiuolẽtia fidelis pic̃lo aliquo pſpici poſſit. Cætera cõia ſigna:ſʒ ego uno utor argum̃to:q̃obrẽ me ex aĩo uereq; arbitror diligi:q̃a & nr̃a fortũa ea ẽ & illoꝝ ẽ ut ſimulãdi cã ñ ſit.De illo aũt quẽ penes ẽ oĩs ptãs:nihil uidẽo qd timeã:niſi q; oĩa ſũt icerta cũ a iure diſceſſũ ẽ:nec pſcari qcq̃ pt q̃le futuꝝ ſit: qꝫ poſitũ ẽ i alteri⁹ uolũtate ne dicã libidine:ſed tñ ei⁹ ipſi⁹ nulla re a me offenſus ẽ aĩus.Et.n.adhibita in ea ip̃a re ſũma a nobis moderatio:ut.n.oli arbitrabar eẽ meũ libere loq:cui⁹ opa eẽt i ciuitate libertas:ſic ea nũc amiſſa nihil loq qd offẽdat:aut illi⁹:aut eorũ q ab illo diligunᷓ uolũtatẽ.Effugere aũt ſi uelim nõnullorũ acute:aut facete dictorũ offenſionẽ: fama ingenii mihi ẽ abiiciẽda:q; ſi id poſſem nõ recuſarẽ:ſed tamẽ ipſe Cæſar habet pacre iudiciũ. Et ut ſeruius frater tuus quem littera-

Itaq; cum de ea re locut⁹ eẽt cũ Selicio timẽs ne Selici⁹ ei aliqd ſollicitudis afferret:ſi ei hoc nũciaſſet:ſcripſerat ad Ci.binas lr̃as eodẽ exẽplo:ut ſaltẽ unæ redderetᷓ : ſi alteræ amiſſæ fuiſſent:qb⁹ ɔſulebat qd eẽt agẽdũ: ad q̃s primũ Ci.dixit ſe rẽſcripſiſſe diligẽter. Deinde narrat quo artificio & moderatõe utatᷓ i uiuẽdo cũ Cæ. & Cæſarianis a qb⁹ dicit ſe & coli & amari:qm̃ nihil dicat qd merito eorũ amicos offẽdat:qd ſi fortaſſe aliq̃ ſua dicta acuta & faceta: q̃ uideanᷓ hr̃e aliqd aculei ad Cæ.referanᷓ:dicit n.ñ cape in malã ptẽ: & facile ſecernere dicta Ci.a dictis alioꝝ:deinde dicit a qbus reb⁹ ɔſolatiõnẽ capiat his tpib⁹.Poſtremo iocatᷓ multũ cũ ipſo Pæto de uictu & cibariis utriuſq;.

¶ Amaui.a.tu.l.fuit mihi grat⁹ iucũd⁹ & amor tu⁹. ¶ Bis.q.ſ.ſcripſeras. ¶ Eodẽ ex.eade ut ita dicam copia. ¶ Cõmotũ:pp me:ne qd ſollicitudinis mihi nũciaretᷓ. ¶ Quo:quõ:q̃licunq; rõne. ¶ Liberarẽ:penit⁹ tollerẽ. ¶ Leuarẽ:minuerẽ: alleuiareʒ. ¶ Iſta.c.q̃ de me hẽbas. ¶ Sic hẽ. ſic tibi pſuade. ¶ Non.n.parẽtheſis uſq; ad eũ locũ:ſʒ tñ. ¶ Cõſilio:prudẽtia. ¶ Artificiũ:induſtria. ¶ Excogitãdũ:iuẽiẽdũ cogitatõe. ¶ Elaborari:ſũmo labore curari. ¶ Iſtoꝝ:cæſarianoꝝ. ¶ Me cõ.e.ordo ẽ. ¶ Sic mi pæ.h.me pſecutũ eẽ ſũmo ſtudio qcqd arte fieri poterit:qcqd elaborari aut effici poterit ad ɔciliãdã & colligẽdã beniuolẽtiã iſtoꝝ:reliq̃ dicta ſunt p parẽtheſin:ſed qm̃ pp parentheſin cl̃a uidbatᷓ lõgior: repetiuit dicẽs:ſed tñ qd ſæpe rẽ apud alios idoneos iuenitᷓ. ¶ Nec fru.ſum pſecutus.

¶ Nã et ſi:ſnĩa ẽ p ſimilitudinẽ.Sic Oui.li.I.q inſcribitᷓ triſtiũ:Scilicet ut fuluũ ſpectatᷓ in ignib⁹ auꝝ. Tpe ſicut duro ẽ inſpiciẽda fides. ¶ Periculo:expiẽria. Teren.fac piculũ in l̃ris. ¶ Cætera:ꝑter tp̃s aliqd malũ & aduerſum. ¶ Signa cõ.q̃ oẽs pñt oñdere:q̃ nõ hñt multũ certitudis. ¶ Sed.i.tñ. ¶ Argumẽto:ſigno probatiõe. ¶ Quãobrẽ:pp qd argumentũ. ¶ Vere:nõ ficte. ¶ Ea:talis:q̃a ſimulatᷓ amor ab iis q ſũt i aduerſa uel tenui fortũa erga eos q uiuunᷓ reb⁹ ſecũdis.Itaq; ex hoc cognoſco eoꝝ amorẽ erga me ueꝝ eẽ:q̃a nec ego utor rebus ſecũdis & magnis:nec ipſi ſunt in humili fortũa ut debeãt ſimulare. ¶ Penes.q.apud quẽ:itelligit aũt Cæſarẽ. Periculum
¶ Præſciri:ꝓuideri:ꝓcognoſci. ¶ Ne dicã li.occupatio:exornatio:libidĩe:appetitu:ſine rõne. ¶ Eius:ipſi⁹ Cæ. Præſciri
¶ In ea re ipſa:ne offenderẽ aĩum eius. ¶ Oli:alias ſuperiori tpe. ¶ Cur⁹.ſ.mei. ¶ Opa.i.cã & bñficio. ¶ Effect li.in ci.l.q feciſſem opprimẽdã cõiurationẽ ſceleratiſſimorũ hoĩum:ut ciuitas nr̃a eẽt libera.Iuue.Roma pr̃em pr̃iæ Ci.libera dixit. ¶ Ea:libertate. ¶ Nihil lo.ſubaudi eẽ meũ arbitror. ¶ Illius:Cæſa. ¶ Effugerẽ aũt:occurrit obiectioni:qd uteretᷓ qbuſdã ſcõmatib⁹ & apophthegmatis:q̃ fortaſſe offendãt:dicit.n.ſe nõ poſſe aliter facere:niſi abiiciat famã ingenii prõptũ ad talia dicta qd eſt ipoſſibile. ¶ Effugere of.di.l.ſi uelim fugere & uitare: ne q̃dã mea dicta acuta aut faceta offendãt faciendũ eẽt:ne dicat eẽ ingenioſus & doctus qd fieri nõ poteſt. Opera
¶ Peracre:ſeuerũ:uel uelox & prõptũ & intelligẽs. ¶ Et ut:habuit Pæt⁹ Seruiũ fr̃eʒ litteratiſſimũ:& ita aſſuetũ in lectiõe poetaꝝ & maxĩe plauti:ut ſi qs uerſus allatus fuiſſet ꝓ uerſu Plauti:q nõ fuiſſet plauti:ſtatĩ iudicaret & negaret eẽ plauti:cõparat igitur ingeniũ Cæ.in iudicãdis apophthegmatis ingenio & doctrinæ ſeruii in iudi-

tiſſimũ fuiſſe iudico: facile diceret: hic uerſus Plauti ñ ẽ: hic ẽ q tritas hẽt aures notãdis generib9 poetaꝝ & ↄſuetudinẽ legẽdi ſic audio Cæſarẽ quũ uolumina iã cõfecerit ἀποφθεγμάτων i. dictorũ mordaciter uel ꝑ ſe ſi qd deferat̃ ad eũ ꝑ meo quod meũ ñ ſit reiicere ſolere: qd eo nũc magis facit: qa uiuũt mecũ fere quotidie illi9 familiares. Incidũt ãt i ſermõe uario multa: q fortaſſe illis quũ dixi nec illitterata: nec iſulſa eẽ uideant̃. Hæc ad illũ cũ reliqs actis perferunt̃: ita. n. mãdauit. Sic fit ut ſi qd ꝑterea de me audiat non audiẽdũ putet. Quãobrẽ Oenomao tuo nihil utor: & ſi poſuiſti loco uerſus accianos: ſed q̃ eſt inuidia: aut qd mihi nũc i uideri pt. Verũ fac eẽ oĩa. Sic uideo philoſophis placuiſſe iis: q mihi ſoli uident̃ uim uirtutis tenẽ. Nihil eẽ ſapientis ꝑſtare niſi culpa q̃ uideor mihi dupliciter cateri: & q ea ſẽſerim q̃ rectiſſima fuerũt: & q quũ uiderim ꝑſidii nõ ſatis eẽ ad ea obtinẽda uirib9 certãdũ cũ ualentiorib9 ñ putarim. Ergo in offõ boni ciuis recte nõ ſum reꝑhẽdẽd9. Reliquũ ẽ ne qd ſtulte: q̃d temere dicã: faciam9 cõtra potẽtes. Id quoq puto eẽ ſapiẽtis. Cætera uero qd qſq dixiſſe me dicat: aut quo ille accipiat: aut q̃ fide mecũ uiuãt ii: q me aſſidue collũt & obſeruãt: ꝑſtare nõ poſſum. Ita fit ut & cõſilioꝝ ſuperioꝝ cõſcientia: & ꝑſentis tpis moderatõe me conſoler: & illã Actii ſimilitudinẽ nõ mõ iam ad iuidiã: ſed ad fortunã trãſferã: quã exiſtimo leuẽ & imbecilẽ: & ab aĩo firmo & graui tãquã fluctum a ſaxo frangi oportere. Etenim quũ plena ſint monumẽta Græcoꝝ quẽadmodũ ſapiẽtiſſimi uiri regna tulerit uel Athenis uel Syracuſis cũ ſeruiẽtib9 ſuis ciuitatibus fuerint ipſi quodãmõ liberi: ego me nõ purẽ tueri meũ ſtatum ſic poſſe: ut neq offendã aĩum cuiuſq nec frangã dignitatẽ meã. Nũc uenio ad iocationes tuas: qñ tu ſecũdũ Oenomaũ Actii: nõ ut olim ſolebat Atellanũ: ſed ut nũc fit minimũ introduxiſti: quẽ tu mihi Pompiliũ: quẽ denariũ narras: quã Tyrotarichi patina fœlicitate mea iſta ferebantur antea. Nunc mutata eſt res. Hirtium ego & Dolobellam dicẽdi diſcipulos habeo: cœnãdi magiſtros. Pu

candis uerſibus: dicit. n. ſicut frater tuus Seruius ꝑpter magnã ↄſuetudinẽ legẽdi diceret: hic uerſus nõ ẽ plauti ita cæſar cũ audit aliqd dictũ aut aprophthegma qd mihi aſcribat̃: qd nõ ſit meũ: ſtati ſolet reiicei & cognoſcere nõ eſſe meũ. ¶ Tritas: uſitatas: tractũ a rebus q̃ uſu terunt̃: unde & ueſtis trita dicit̃ longo fere uſu ↄſumpta.

Trita uerbis

¶ Notãdis: iudicãdis: inſpiciẽdis: ſic adaptat ſimilitudinẽ Cæſaris ad Seruium. ¶ Confecerit: cõpoſuerit ἀπόφθεγμα ſententia breuis: acutũ dictũ: alius codex hẽbat ἀσυνετώτερον: ideſt obſcurius. nam ἀσύνετος ſignificat ſine intellectu. ¶ Reiicere: reſpuere familiares illius qui teſtificant̃ ei de facetiis & acumine meoꝝ dictoꝝ. ¶ incidunt: caſu dicuntur. ¶ Vario ſer. inter loquenduꝫ uariis de rebus. ¶ Nec inſulſa: non inſipida aut i facera. ¶ Nec il. nõ illiterati hominis. ¶ Cuꝫ reliqs actis. ſ. publicis: q̃ uult ad ſe deferri. ¶ Præterea: q̃ ſint nec iſulſa nec illitterata. ¶ Nõ pu. au. ñ delectare audire. ¶ Oenomao tuo

Oenomaus

œnomaus: nomẽ ẽ tragœdiæ: ſicut & Oreſtes: fuit aũt Martis filius: rex elidis & piſæ: & Hippodamiæ pater quẽ Accius poeta in tragœdia introducit de inuidia cõquerentẽ: de q̃ dicit Cice. nõ eẽ ſibi q̃rendũ: qa nihil hẽbat: qd ſibi inuidẽdũ ſit. ¶ Poſuiſti loco: ideſt notaſti. ¶ Quid põt inuideri: qd eſt qd ſit mihi inuidẽduꝫ q. d. nihil. ¶ Fac: pone: finge. ¶ Iis: ſtoicos intelligit. ¶ Vim uirtutis: qa ualeat uirtus. ¶ Nihil ꝑ. nihil eſſe ad qd ſit obligat9. ¶ Qua: cſpa. ¶ Dupliciter: duplici rõne. ¶ Et qd: ꝓria rõ. ¶ Senſerim: iudicaueri. ¶ Et qd cũ: ſa rõ. ¶ Ad obtinẽda ea. i. ad ſuſtinẽda ea q̃ eẽnt rectiſſima. ¶ In of. boni ciuis: in eo qd dꝫ facere bonus ciuis. ¶ Temere: incõſiderate. ¶ Potẽtes: Cæſarẽ & cæſarianos. ¶ Cætera ue. hæc ſunt q̃ ſequunt̃. ¶ Quõ: i q̃ ptẽ. ¶ Præſtare ñ poſ. i. ñ ẽ i ꝑtate mea. ¶ Cõſciẽtia: qa rectiſſime ſẽſi. ¶ Moderatiõe: modeſtiſſimo regimine quo utor. ¶ Illã ſimilitudinẽ i Actii. ſ. de inuidia q̃ adducis. ¶ Nõ mõ i ñ ſolũ. ¶ Leuẽ & imbe. i. tanq̃ leuẽ & imbecillẽ. ¶ Tanq̃ fluctuꝫ a ſa. nã ſcopuli repellũt & retũdũt fluct9 ita ut eos frãgãt: ita fortis aĩus dꝫ retundere & frãgere fortunã. ¶ Mo

Monumenta

numẽta: ſcripta hiſtoriæ. ¶ Tulerint regna: paſſi ſint reges & tyrannos. ¶ Athenis: ubi aliqñ fuerũt ẽt tyranni. ¶ Syracuſis: q̃ urbs ẽ ſiciliæ Dionyſii tyrãnide nota. ¶ Ipſi uiri: ſapiẽtiſſimi. ¶ Liberi. in libertate i qa contẽnebant fortunã. ¶ Suis Ci. ſer. i. cũ ſuæ ciuitates eſſent in ſeruitute: ipſi tamen erant quodammodo liberi. ¶ Non pu. quaſi dicat immo putabo. ¶ Tueri: cõſeruare. ¶ Nec fran. nec minuam. ¶ Nunc. u. incipit Cice. agere iocis cum pæto. ¶ Quando: quoniaꝫ. ¶ Vt ſo. o. ut olim fieri ſolebat.

Attelãæ comœdiæ

¶ Attellanuꝫ: ab oppido attellano comœdiæ attellanæ appellatæ ſunt. ¶ Quem tu: hoc genus iocationis magis intelligebatur ab iis inter quos agebatur: q̃ exprimeretur. ¶ Quam tyro. pa. ſ. narras. Tyrotarichum: Alii dicunt genus eſſe ſalſamenti: alii placentam: ſiue ut uulgus ait Artocream: denuatio autem uidetur ſignificare genus eſſe cæſei ſalſi: nam τυρὸς caſeus dicitur: ταριχεύω: ſalſo & τάριχος. ſalſus: poterat ñ eſſe condimentum aliqd ex caſeo ſalſo: quod non erat ualde ſumptuoſuꝫ. ¶ Fœlicitate mea iſta fe. i. cum eſſem ditior & res mihi eſſent meliores iſta ferebantur. i. talia cibaria. Alii legunt facilitate mea i quod magis probo. ¶ Mutata. r. quia non ſunt in eo ſtatu in quo ſolebam. ¶ Hirtium & Do. hi duo adoleſcentes erant nobiliſſimi Cæſa. gratiſſimi.

Tyrotarichum

¶ Dicendi di. iocat̃ Ci. dicit. n. hos duos ſibi diſcipulos in arte dicendi: in arte autem cœnandi eſſe magiſtros.

¶ Eiures: aſſirmes

¶ Eiures: affirmes iurando. ¶ Bonā co. aut p bonā copiā deā: aut bonā copiā .ſ. eē tibi cōlicim⁹ Ci. fuiſſe iuita tū a pæto. ¶ Cū rē ha. cū eras ditior. Nūc oñdit Pætū male agerē rē ſuā. ¶ Tam æquo: tā ſine ſollicitudine & cura. ¶ Tā .i. nō ſis eo cōſilio: nō hoc credas nō tibi hoc pſuadeas. ¶ Vt cō .i. ut putes augerē reputationē ſuā ſi accipias me hoſpitio: & des mihi cœnas. uult .n. Ci. ſignificare ſe excipiēdū familiariter ſine ambitiōe & ipēſa Pæti ab amico qui erat ſpōte & non inuitat⁹. ¶ Quā a de .i. q̄ ab eo q ex debito erat. ¶ Eas: tales. ¶ Fiāt ma. re .i. ut multa ſuperſint: ut ſolet fieri i magnis ꝯuiuiis. ¶ Et .i. ēt. ¶ Lautū: mūdū. ¶ Fiat tē .i. tēparius q̄ .ſ. cœna phamæ .i. minori ipēſa uel melius.

Eiures

Et

to .n. te audiſſe: ſi forte oīa ad uos pferunt̄: illos apd̄ me declamitare me apud illos cœnitar̄: tu āt mihi bonā copiā eiures hr̄e nihil eſt. Tu .n. quū rē hēbas: q̄ſtiunculis te faciebā attentiorē. Nūc cū tā æquo aīo bona pdas: nō eo ſis cōſilio: ut quū me hoſpitio recipias exiſtimationē te aliq̄ putes accipe: ēt hæc leuior ē plaga ab āico: q̄ a debitor̄. Nec tū eas cœnas q̄ro: ut magnæ reliq̄æ fiāt: qd̄ erit magnificū ſit & lautū. Memini te mihi Phameæ cœnā narrare: tēperius fiāt cætera eodē mō. Q d̄ ſi pſeueras me ad mēſis tuæ cœnā reuoca: ferā id quoq: uolo .n. uidere aīum: q mihi audeat iſta q̄ ſcribis appone̅. Aut ēt polypū Mimiani Iouis ſimilē. Crede mihi nō audiebis: aī̄ meū aduētum fama ad te de mea noua lautitia uēiet: eā extieſces. Neq; ē: qd̄ i ꝓmulſiꝯ ſpei pōas aliqd: q̄ totā ſuſtuli. Solebā .n. aīa delectari oleis & lucāicis tuis: Sȝ qd̄ h loqmur: liceat mō iſto uēir̄. Tu ueto: uolo .n. abſterger̄ aī tui metū: ad tyrotarchū antiquū tedi. Ego tibi unū ſūptū afferā: q balneū calefacias oportebit: cætera mor̄ nr̄o. Supiora illa luſim⁹ d̄ uilla feliciana curaſti diligēter & ſcripſiſti facetiſſime. Itaq; puto me p̄ter miſſuꝝ. Satis .n. ſatis eſt: ſanionū parum.

.M. C. Lutio Papitio Pæto. S. D.

NOn tu hō ridicul⁹ ēs: q quū Bal. nr̄ apud te fuerit: ex me q̄ras qd de iſtis mūicipiis: & agris futuꝝ putē: q̄ſi aut ego q̄cq̄ ſciā qd̄ iſte neſciat: aut ſi qd aliqn̄ ſciā n̄ ex iſto ſoleā ſcire: Immo uero ſi me amas: tu fac ut ſciā qd d̄ nobis futuꝝ ſit. Habuiſti .n. in tua ptāte: ex quo: uel ex ſobrio: uel certe ex ebrio ſcire poſſes: ſed ego iſta mi Pæte nō q̄ro. Primū q̄a de lucro ꝓpe iam quadriēnium uiuimus: ſi aūt hoc lucrū ē. aut hæc uita ſuperſtitē reipu. uiuere. Deīde q mihi ſcire quoq

Tēperius .i. magis in tpe uel citius. Oui. uiſmeta. Mō ſuigis eo tēperius cœlo .i. citi⁹. ¶ Cœna ma. t. quā itelligimus eē ſūpiuoſam. ¶ Ferā .i. iocar̄ .q. d. ueniā ad eā. ¶ Videre: expiri. ¶ Audeat q̄ſi ī rē magnā. ¶ Polypum: gēus eſt piſcis a multitudie pedū ſic dicti ¶ Mimiāi io. ſi. ex aliq̄ comœdia ē hic loc⁹ ubi fortaſſe polyp⁹. Ioui appoſitus ſcribebatur aut q̄lis polypus q appoſit⁹ eſt i cœna Iouis Mimiāi: quē mimi⁹ aliqs ſcripſit aut repūtauit: alii legūt minuā ut ſit ſenſus minuā .i. cōſumā. ¶ Non au. ſ. inuitare ad cœnā mēſis. ¶ De. m. no. lau. nūciabit̄ tibi qd ſiȝ nimiū laut⁹. ¶ Eā: lauticiā. ¶ Promulſiæ: gen⁹ ē liq̄mīnis ut qdā uolūt ex mulſo. ¶ Suſtuli: amoui: qa n̄ āpli⁹ delector. ¶ Oleis: aq̄ & ſale cōdiis. ¶ Lucanicis: lucanica gen⁹ eſt farcimīs ex porcinis carnib⁹ a lucanis populis: uū primū fuit inuēta ſic dicta. ¶ Abſterger̄: penitus amouere antiquū quo ſolebā delectari .i. paratyrotarichuȝ: erat .n. cib⁹ paucī ſūptus: quē pri⁹ dixit Ci. ſe iā faſtidire cū ātea ferret: nunc aūt dicit pæto: ut illd ſibi paret. ¶ Vnū: pcipuū. ¶ More no. ut ꝯſueuim⁹ .i. moderate. ¶ Illa ſu. quū diximus n̄ eſſe lautos. ¶ Luſimus: ex ioco diximus. ¶ Prætermiſſurum .ſ. uillam feliciauam. ¶ Satis: facetiaruȝ. ¶ Sanionum. Saniones qui ſunt in dictis fatui & moribus obſcenis Cice. lib. ii. de ora. quid Porro tam ridiculum q̄ Sanio: hoc græci appellant βωμολοχουν quorſum autem ſubdiderit. Satis .n. ſalis eſt. Sanionum parum: non facile poteſt intelligi.

Polyp⁹

Pro- mulſie

Lucanica

Saniōes

NOn tu: Romani moris fuit militibus ueteranis poſt cōfectā militiā agros aliquos dare: quorū ꝓuētibus poſſent ſenectutē ſuam & familiā ſuſtentare: ut oñdit Iu. Tandē pro multis uix iugera bina dabant̄ Vulnerib⁹: & Luc. li. i. pharſaliæ. Quæ ſedes erit emeritis: q̄ iura dabūt̄. Quæ nr̄ ueteran⁹ aret. Id igit̄ quū Cæ. factur⁹ diceret̄: petiuerat Pætus a Ci. qd putaret eē factuꝝ de iis agris. Itaq; Ci cerescribēs oſtēdit eū melius ſcire debere q balbū Cæ. intimū & familiarē apud ſe hūerit: a quo potuit oīa multa melius intelligere. Itaq; ab Pæto petit qd putet nō de agris: ſed de ſe ipſis eē futurum Cæſare tenēte oīa: deinde tū dicit Ci. qd intelligat de diuiſiōe agroꝝ & licet ager ſuus tuſculanus pp uicinitatē īmineat piculo diuiſiōis: dicit tū ſe nō timere: ſed ut uirum forte & pſium exiſtimar̄ ſatis ſibi eſſe qd uiuat: ſeq; amare Cæ. cuius bñficio habeat uitā. Poſtremo dicit nō ſolū ſibi: ſed ēt ipſi Cæ. q oīa regit incertū eſſe qd ſit futurū: qa res ipſe pro ipib⁹ mutant̄. ¶ Nō tu: interrogatiue legendū eſt: nōne hō es dignus uideri .q. d. ſimplex. ¶ Balb⁹: q Cæſaris conſilia nouit. ¶ Municipiis: oppidis q̄ aſſignabant̄ ad hitationē militū. Luca. an melius fiēt pyratæ magne coloni. ¶ Et agris: diuidūdis. ¶ Iſte: Balbus. ¶ Ex iſto: quia qcqd de factis Cæſaris ſcio: Balbus mihi dicit: imo petit a Pæto qd putet futurū de ſeipſis. ¶ Si me. a. adiutatio. ¶ Habuiſti: Balbū. ¶ Vel ebrio quia bene poti facilius reuelant ſecreta. Hora. Quid nō ebrietas deſignat: opta recludit: uult aūt intelligere: habuiſti euȝ apud te qui uel deliberata mēte qd faciūt ſobrii: uel ex caſu & temere: ut faciūt ebrii: tibi dixit quid ſit Cæſar factu⁹. ¶ Iſta .i. talia. ¶ De lucro .i. ultra q̄ ſperabam⁹ & optabam⁹. Ter. Quicqd p̄ter ſpem euenerit: id i lucrū deputato. ¶ Quadriēniū: quattuor ānos p̄teritos. ¶ Si aūt: q̄ſi correctio qa dixit lucrum eſſe quod uiuat. ¶ Aut ui .i. ſi uita poteſt appellari uiuere poſt rempu. amiſſam .q. d. quæ potius eſt mors. ¶ Deinde .ſ. non quæro iſta. ¶ Quod .i. quia.

Municipis

uideor qd futurũ ſit. Fiet.n.qdcũq; uolẽt qui ualebũt. Valebũt ãt ſup arma. Nobis igit̃ ſatis eẽ debet qcqd ↄcedit̃. Hos ſi qs pati ñ potuit: mori debuit. Veiẽtẽ qdẽ agrũ & capẽatẽ metiũtur. Hoc nõ longe abeſt a Tuſculano. Nihil tñ timeo: fruor dũ licet opto ut ſp liceat: ſi id minus cõtigerit: tñ qñ ego uir fortis: idẽq; phũs uiuere pulcherrimũ duxi: nõ poſſum eũ: nõ diligẽre cuius bñficio id cõſecut9 ſum: q ſi cupiat eẽ rẽp. qlẽ fortaſſe & ille uult: & oẽs optar̃ debem9: qd faciat nõ h;: ita ſecũ multos colligauit: ſed longius ꝓgredior. Scribo.n.ad te. Hoc tñ ſcito nõ mõ me q cõſiliis nõ intetſum: ſed ne ipm qdẽ principẽ qd futuꝝ ſit. Nos.n.illi ſeruim9: ipſe tpibus. Ita nec ille qd tpa poſtulatura ſint: nec nos qd ille cogitet ſcire poſſum9. Hæc tibi añ nõ reſcripſi: nõ quo ceſſator eſſe ſolerẽ. Præſerti in lr̃is: ſed quũ explorati nihil hẽrem: nec tibi ſollicitudinẽ ex dubitatõe mea: nec ſpẽ ex affirmatiõe afferre uolui. Illud tñ aſcribam qd eſt uerſſimũ: me his tpibus adhuc de iſto periculo nihil audiſſe: tu tamẽ pro tua ſapientia debebis optare optima: cogitare diffi/cillima: ferre quæcũq; erunt.

M.C. Pæto. S.D.

Vꝫ eẽm ocioſus ĩ tuſculão ppea q; diſcipulos obuiã miſerã: ut iidẽ me q̃ maxĩe ↄciliarẽ familiari ſuo: accepi tuas lr̃as pleiſſimas ſuauitatis: ex qb9 ĩtellexi ꝓbari tibi meũ cõſiliũ: qd ut Dionyſius tyrãnus quũ Syracuſis expulſus eẽt. Corinthi dicit̃ ludũ apuiſſe. Sic ego ſublatis iudiciis amiſſo

Videor ſci. conicio quodãmõ quid ſit futurũ. Fiet.n.l. qd uidet̃ ſcire qd oĩa regent̃ arbitrio eoꝝ: qui habebũt potẽtiã. Valebũt: poterũt. Valebũt.a. ſignificat qd magis regent̃ res ui q̃dã q̃ iuſtitia. Quicqd cõ. q.d. ſola uita etiã ſub ĩperio Cæ. qñ uiuẽdo aliter facer̃ nõ poſſum9. Hoc: ſic oñdit Catonẽ ũ ſine cã periſſe: ne ueniret in hanc ſeruitutẽ. Si quis: ſignificat catonẽ qui ſeipꝫ uticæ interemit ĩne Cæſaris tyrãnidẽ uideret.

Capena porta

Veientem.a. agrũ ueiorũ: qui populi ſunt finitimi Romanis. Capenatẽꝫ: a capena oppido: unde & porta quæ illuc ducebat capena appellata eſt. Iu. Subſtitit ad ueteres arcus madidãq; capenã. Metiunt̃: mẽſurant ut diuidãt.ſ. cæſariani. Hoc.ſ. qd metiũt̃ iſtos agros. Nõ ab.lõ.a.t. qa ꝓpiquũ ẽ iminet piculo tuſcula nũ pp uicinitatẽ. Vir. Mãtua ue miſeræ ni.ui.cre.

Fruor

Fruor capio uoluptatẽ & fructũ ex eo agro. Dũ l;: dũ pmittit̃ mihi: dũ poſſum. Sẽp li.ſ.fui. Id: ut fruar meo agro.

Minus pro nõ

Min9: nõ. Quãdo: qm̃. Vir. ſ. bñ armat9 pra oia aduerſa. Duxi: exiſtimaui. Pulcherrimũ ui. uitã eſſe pulcherrimaꝫ oiumi q̃ nobis cõtingunt pro locis murat Ci. ſñias: alibi.n. oñdit uitaꝫ amiſſa dignitate & honeſtate nullo pacto eẽ appetendã. Eũ: Cæſarẽ. Beneficio: liberalitate: qa poterat mihi eripe ſi uoluiſſet. Id.ſ. uiuer̃. Qui: excuſat Cæ. qd licet bonã hẽat uolũtatẽ: neceſſe tñ ſit eũ mlta facere ad arbitriũ alioꝝ: quos h; ſibi ↄiũctos & ãicos. Quid ſa.i. aliqd qd poſſit facẽ ut ul̃. Colligauit. q.d. ĩplicuit. Lõgi9 ꝓ. plura dico q̃ op9 erat. Ipm pri. ipm Cæ. qui ẽ princeps ↄſilioꝝ. N s.it.rõ q̃re Cæ. neſciat futura. Ipſe rẽ.ſ. ſeruit. Tpa: q̃ aſſidue mutãt̃. Ille: cæ. Cogitet: hẽat ĩ aĩo qa cogitatõ es a¡enis cordis nobis ſũt ignotæ. Nõ re. cũ a me petiſſes. Antea: olim. Ceſſator: piger. Nihil ex. nihil certi. Nec duplicẽ aſſignat rõneꝫ q̃re ciuus nõ reſcripſerit: qa quũ nihil haberet explorati: noluit exponere rem in dubio: ne ex dubitatione daret ei ſolicitudinẽ: nec uoluit ẽt affirmare qd erat incertũ: ne ex affirmatiõe daret ſpem uanã. Aſcribã: ſubiũgã: q̃ſi poſt oia ſcribam. De iſto peri. qd tu times ĩminere nobis. Tu tamen: ↄſiliũ ſapientiſsi ut optemus ab eis ſp optima: & tamen cogitemus potius mala poſſe euenire q̃ bona: qa ſi ita cogitabim9 minus nos opprimentiqua præcogitata euenient: etiam ſi erunt mala. Si aũt euenient bona: id erit in lucro: quia cum cogitatio noſtra eſſet de malis ſuperuenerint. Quæcunq;.e. ſiue bona ſiue mala. Virgi. Quicquid erit ſuperanda oĩs fortuna ferendo eſt.

Vm eſſem: Occupata repu. a Cæ. cuꝫ Ci. atti nullus eſſet locus in curia aut in foro: ut ipſe multis locis conqſtus eſt: ſe totũ abdidit in ſtudia lr̃arũ: ut ex eis aliq̃ medicinã miſeriaꝝ acciperet: & quoſdã adoleſcẽtes nobiliſſimos in arte diſcẽdi docendos accepit: nõ tñ multos ut multi ſuſpicant̃: q credũt eũ aperuiſſe ludũ oĩbus uenire uolẽtibus: hẽbat.n. paucos: ut Balbũ Hirtiũ & Dolobellã: l; ipſe gratia ioci dicat ſe aperuiſſe ludũ: itaq; hac epl̃a iocatur cũ pæto: & oſtendit ſe ſapientius feciſſe q ſecutus ſit ipã q̃ eos qui ſeipſos interemerũt. Cõmemorat cõmoditates: quas ex hoc exercitio cõſeqtur. Poſtremo irridet pætũ qui bona ſua paulatim cõſumeret: ſignificat.n. eum aliqñ deuenturũ ad eundẽ exitũ: ad quẽ ipſe peruenit: ut aperiat ludum lr̃arũ: ſed minore tamẽ auctoritate. Ocioſus: ſine occupatione. Diſcipulos: hirtium & dolobellã. quos ſupra dixit ſe hr̃e dicendi diſcipulos & cœnandi magiſtros. Familiari Cæſari cui miſerat eos obuiã: cũ intelligeret eum uenire Romã: ut conciliarent ipſum alienatũ ꝓpter partes pompeianas: quas ſecutus fuerat. Probari: laudari. Conſiliũ meũ: id quod inſtitui facere. Quod: quia. Vt Dionyſius: honeſtat Ci. factũ ſuum illuſtri exemplo a rege ſumpto: & ſimul pertranſiũ oſtendit principibus & regibus prodeſſe interdũ etiã ſcĩam: & litterarum cognitionẽ.

Dionyſius

Diony. filius prioris Dionyſii: de quo Cice. mentionem facit lib. iii. tuſculanarum quæſtionum: quod ludum aparuerit corinthi cum ſyracuſis expulſus fuiſſet: & Oui. li. iiii. de ponto. Illa ſyracuſia modo formidatus in urbe. Vix humili duram reppulit arte famem.

Corinthus

Corinthi: in chorintho aduerbialiter poſuit: eſt autem urbs achaiæ: de qua ſupra alio loco plura memoranda diximus.

Ludus

Ludum: ſcholam: ponitur enim ludus pro loco ubi exercetur aliqua ars: unde diximus ludũ palæſtræ: ludum litterarũ. Sublatis: amotis. Iudiciis: cauſis iudicialibus: quas ſolebam agere. Regno forẽſi: ad laudem ſuam dixit: quia ita

xit: qa ita obtinebat principatũ inter oratores Ci. ut diceret̃ regnare in cãis. ¶ Quaſi: ut oñderet ſe nõ penit⁹ eẽ magr̃m docẽdi. ¶ Quid q̃. gen⁹ dicẽdi cũ uolum⁹ breuiter aliqd ↄcludere. q. d. nõ ẽ op⁹ pl̃ibus: ſic Hora. i epi. Quid q̃ris uiuo & regno ſimul iſta reliq. Quæ uos ad cælũ fertis rumore ſo. ¶ Multa. ſ. cõmoda. ¶ Munio: facio me fortẽ. ¶ Ad hæc. ſ. ↄtra cõditionẽ hoꝝ tpoꝝ: q̃ eſt ꝑeſſima. ¶ Cuiuſmodi: q̃ie. ¶ Id. ſ. qd ſequor i ſtas. ¶ Me añpo. i. plus laudo ↄſiliũ meũ: q̃ aliorũ quicqd alii faciunt. ¶ Niſi for. occurrit obiectioni. ¶ In le. ſa. i. ſi mortu⁹ eẽm in lecto meo: ut dicit ſolet febri uel alio morbo cõſumpt⁹: fateor qd meli⁹ fuit mori. ¶ Sed nõ ac. fortuna noluit ut in lecto morerer.

regno forẽſi ludũ q̃ſi hr̃e cœperim. Quid q̃ris? me quoq; delectat cõſiliũ. Multa. n. cõſequor primũ id qd maxie nũc op⁹ eſt: munio me ad hæc tpa. Id cuiuſmõi ſit neſcio. Tm̃ uideo nulli⁹ adhuc cõſilia me huic añponere: niſi forte mori meli⁹ fuit in lectulo. Fateor: ſed nõ accidit: in acie nõ fui. Cæteri qdẽ Põpei⁹ Lentul⁹ tuus. Scipio aphricanus fœde pierũt: & Cato p̃clare. Iã iſtuc qdẽ quũ uolem⁹ nobis licebit. Demus mõ operã ne tã neceſſe nobis ſit q̃ illi fuit. Idq; agim⁹: ergo hoc primũ ſeqtur illud: ip̃e melior fio. Primũ ualitudine: q̃ intermiſſis exercitationibus amiſerã. Deinde ip̃a illa ſi q̃ fuit i me facultas orõnis: niſi me ad has exercitatiões rettuliſſẽ exaruiſſꝫ. Extremũ illud ẽ qd tu neſcio: an primũ putes. Plures iã pauones cõfeci q̃ tu pullos colũbinos: tu iſtic te Atteriano iure delectato: ego me hic Hirtiano. Veni igit̃ ſi uir es & diſce προλεγομεναςq̃s quæris & ſi ſus Mineruã. Sed qñ ut uideo æſtiationes tuas uendere nõ potes: neq; ollã denarioꝝ iplere Romã tibi remigrãdũ: Satius ẽ hic cruditate q̃ iſtic famæ. Video te bona ꝑdidiſſe: ſpero idẽ iſtos familiares tuos. Factũ igit̃ de te ẽ: niſi ꝓuides. Potes multo iſto quẽ tibi reliquũ fuiſſe dicis: qñ cãteriũ comediſti Romã ꝓuehi. Sella tibi erit in ludo tanq̃ hypodidaſcalo proxima: eã

¶ In acie. i. i bello: qa poterat & obiici: q̃re ñ pot⁹ noluiſti pr̃ i bello pugnãdo ꝓ libtate: q, fuiſſet tibi ſũmæ laudi: ut pulchrũq; mori ſuccurrit in armis: rñdet ſe ñ fuiſſe i bello. ¶ Lẽtul⁹ aſ. iſti fuerũt duces põ. ¶ Põ. ſ. magnus. ¶ Fœde: crudel̃r uel certe turpit̃ & ignaue. ¶ Mors Põ. a Plu. & Appiãõ & ab aliis ita ſcribit̃ ut hic nõ ſit memorãda: uide ẽt Lu. ¶ Scipio: pr̃ Corneliæ uxoris Põ. cum. n. eẽt Cæ. poſt mortẽ Catonis q ſeip̃m uticæ iteremerat ex trecẽtis: q ſenat⁹ formã p̃ferebãt quoſcũq; reperiret: mortui traderet. L. Scipio: q eo i bello ĩpator erat: hyemẽ in mari agens hoſtilib⁹ nauib⁹ caſu obui⁹ pegriſſe geſſit: donec fortũa aduerſante eius naue ſupata ſeip̃m iteremit: ſpõteq; in mare p̃cipitẽ ſe dedit. ¶ At Ca. p. ſ. piit. i. cuꝫ magna laude q̃m maluit mori liber q̃ uiuer ſu⁹. ¶ Iſtuc. ſ. perir̃. ¶ Licebit. n. cũ uo. erit ſp i ptãte nr̃a quotiẽſcũq; placebit. ¶ Demus operã: curem⁹. ¶ Ill: Ca. i. ne ita ſit nobis neceſſitas nos iterficiẽdi ſicut illi fuit. ¶ Id: ne ſit nobis neceſſe. ¶ Primũ: qd dxim⁹ munire nos ad hæc tpa. ¶ Illud: qd mox dicã. ¶ Melior. ſ. meli⁹ hẽo: & ut uulgari⁹ dicã meli⁹ ſto. ¶ Valitudine. bõa. ſ. fio melior. i. q̃ ũ ad ſanitatẽ. ¶ Exercitatiõib⁹: q̃ pl̃imũ ↄferũt ad ↄſeruationẽ humani corpis: ut ifra ip̃e ſcribet ad Ti. ¶ Deinde: alia rõ: qd niſi dediſſet ſe exercitatõe: amiſiſſet oẽm facultatẽ dicẽdi q̃ hẽbat. ¶ Audiat. n. de li. imo & ocioſa iuuẽtus: q̃ ſatis putat ſemel in anno ſcribere ep̃ſaꝫ aut carmẽ: & poſſe tenere dicẽdi facultatẽ cũ fons eloq̃ntiæ ueret̃: ne ꝑua itermiſſiõe exareſceret. ¶ Exaruiſſet: exiccata eẽt: tractũ ab aqs. ¶ Extremũ: ultimũ: & i cipit iocari. ¶ Primũ. i. p̃cipuũ & añponẽdũ oibus aliis cõmodis. ¶ Pauones: q ita erãt in deliciis ut põtificali cœnæ apponerent̃. Prim⁹ ãt poſuiſſe dr̃ Hortẽ. cũ augur eẽt ut ſcri. Ply. apd quẽ uide plura de pauonib⁹. ¶ Cõfeci: ↄſumpſi: q mihi ſũt dõati a diſcipulis meis. ¶ Pullos co. q ſũt uiliores. ¶ Atteriãõ: qdã ſomniauit atteriũ & hirtiũ fuiſſe coquos: q bñ fercula cõdirẽt: re ãt uera Atteri⁹ familiaris erat Pæti: Hirtia uero Ci. ut ſupra dixi: dicit ergo Cice. uteret̃ tu iure: qd dabit tibi Atteri⁹ tuus: ego aũt iure qd dabit mihi Hirtius me⁹. ¶ Delectato: fruitor. ¶ Iure: brodio aq̃ ↄdita & pingui. ¶ προλεγομενας: προλεγω p̃dico ſignificat. Intelligit aũt Ci. ꝓpõnes. i. ſnĩas q̃s Hirtio & Balbo p̃ponebat: ad q̃s audiẽdas iuitat pætũ: ſꝫ ne eũ ad idignationẽ moueret: ſubdidit. ¶ Et ſi ſus Mi. licet ego iperitus doctiſſimũ uelĩ docer̃. Sus. n. ad mineruã deam ſapiæ nullã hꝫ cõparationẽ. ¶ Sus. i. ego iperit⁹ tãq̃ ſus: erat aũt ꝓuerbiũ. ¶ Quãdo: q̃m. ¶ Aeſtimatões: qdã diuinãt ſignificare: q̃ uulgo p̃cipue Mediolani appellãt libella uel augmẽta facta ſup bonis emphiteoticis: ego aũt puto Ci. itelliger̃ p æſtimatões cẽſũ oẽꝫ: quẽ p iocũ dicit Pætũ ñ poſſe uẽdere: qa ille cõſũpſerat fere oia bõa ſua: ut paulo p⁹ apu⁹ dicet. ¶ Nõ po. uẽ. qa nr̃æ iã tibi relictæ ſũt. ¶ Ollã: unã. ¶ Remigrãdũ: reuertẽdum. ¶ Hic: Rõæ. ſ. laborar̃ uel pr̃. ¶ Cruditate: ingurgitatiõe & repletiõe ciboꝝ: nã crud⁹ dr̃ q tm̃ comedit ut nõ facile cõcoq̃t. Iuue. Et crudũ pauonẽ in balnea portas: pauonẽ. n. dicit crudũ nõ duræ digeſtiõis: ut qdã putant: cũ ſit cib⁹ delicatiſſim⁹: ſed pp repletionẽ: ſic Hora. Crudi tumidiq; lauemur. ¶ Spo: pro timeo: eſt ãt acyrologia: ut hũc ego ſi tm̃ ſpare dolorem. ¶ Factũ de te. i. actũ de te. i. nulla ſpes ẽ de te & rebus tuis. ¶ Prouehi: portari. ¶ Multo iſto: iocat̃ Ci. qa Pet⁹ uentus uẽdiderat equũ: & ſcripſerat reſeruaſſe ſibi tm̃ mulũ. ¶ Canteriũ: equũ cui teſticuli ãputati ſunt. q iõ ſit mãſuetior: diſtat ãt ab equo qd Maialis a uerr̃: cap⁹ a gallo: ueruex ab ariete. ¶ Reliquũ: relictũ: ſupfuiſſe tibi. ¶ Comediſti: facete: quã pecuniã ex canterio uẽdito ↄtraxerat: in uẽtre ↄſumpſerat: ſic Iu. qs. n. te deficiẽte crumẽa: Et creſcẽte gula manet exit⁹: ære p̃tio Ac reb⁹ merſis in uẽtre fœnoris atq; Argẽti grauis & pecoꝝ agroꝝ q; capacẽ. ¶ Sella: incipit iã eũ deridere: qa dixit ſe apuiſſe ludũ ſignificat Ci. qd ẽt coget̃ Pætus idẽ facere. Dicit ergo: Sella cathedra a ſedẽdo. ¶ Hypodidaſcalo: ſecũdo magr̃o: qui eũ prio & generali magr̃o ſubeſt: dicit̃ hypodidaſcalus ab ὑπο ſub & διδασκαλος magiſter: uulgo appellant repetitorem. ¶ Proxima: poſt me.

Fœde

Pauões

Crud⁹

Spero

Cãteri⁹

Hypodidaſcalus

Puluin9 ¶ Puluinus:torus.quaſi plui minus.ſolet autem ſupponi cathedris.ut mollior ſit ſeſſio.

Amē ſcripſerat Pæt9 ad Ci.Balbū a ſe conuiuio modico & tenui acceptū cōtentū fuiſſe:ſed qm̄ ipſe Ci.iturus erat ad Pætū dicit eū hoc aſtute & malitioſe ſcripſiſſe:ut ſignificaret qd ſibi Balb9 q erat uir magnæ auctoritatis apd Cæ.fuerat ɔtent9 tenui appatu.multo minori deberet eē ɔtētus ipſe Ci.dicit aūt ſe locutū eē cū Balbo:& oīno ab eo cognouiſſe:q multū laudauit Pætū:uñ nō uideť eē uerū

Tamen qd appat9 fuerit tenuis.Petit aūt ab eo ne eū minoris æſtimet q̄ Bal.hæc aūt oīa ex ioco dicta ſunt.¶ Tñ:ince-

Puluinus ſequetur. M.C.L.Papyrio pæto.S.D.

Amē a malitia nō diſcedis:tenuiculo appatu ſignificas Balbū fuiſſe contentū.Hoc uideris diceř cū res geſtæ ſint cōtinentes:multo magis cōſulares eſſe oportere. Neſcis me ab illo oīa expiſcatū:recta.n.a porta domū meā uenisſe:neq̧ hoc admiror:ꝙ nō ad tuā potius:ſed illd̄ qd̄ nec ad ſuā.Ego aūt tribus primis uerbis qd nř Pætus.At ille adiurat9 nuſq̄ ſe unq̄ libētius.Hoc ſi uerbis aſſecutus es:aures ad te afferam:nō minus elegātes. Sin aūt obſonio:peto a te ne pluris eē Balbos q̄ diſertos putes:me quottidie aliud ex alio impedit ſed ſi me expediero:ut in iſta loca uenire poſſim:nō cōmittā ut te a me ſero certiorem factum putes. M.C.Pæto.S.D.

Vpliciter delectat9 ſū tuis lřis:ꝙ & ipſi riſi:& ꝙ te intellexi iā poſſe ridere.Me āt a te ut ſcurrā:uel iťē malis oneratū eē nō moleſte tuli.Illud doleo in iſta loca ueniř me:ut ɔſtituerā:nō potuiſſe:habuiſſes.n.nō hoſpitē:ſed cōtubernalē.At quē uiꝝ nō eū:quē tu ſolit9 es ꝓmulſide ɔfice re.Integrā famē ad ouū affero.Itaq̧ uſq̧ ad aſſum uitellinum opa pduciť.Illa mea quæ ſolebas antea laudare:o hoīem faci lē hoſpitē nō grauē nūc abierūt.Nō oēm nřam de repu.curā cogitationē de dicēda i ſenatu ſnīa: cōmentationē cātū abieci m9.In Epicurinos aduerſarii nři caſtra ɔiecim9.Nec tñ ad hāc inſolētiā:ſed ad illā tuā lautitiā ueterē dico:quū mecū ſumptus

ptiua ē ꝑticula ſic ēt ſæpe hæc dictio ergo.¶ Nō di.a.M.pgis i malitia & aſtutia tua.¶ Tēuicſo:modico parulo.¶ Hoc ui.di.das mihi hoc itelligēdū.¶ Reges:diuites:ut ē Bal.nā

Rex rex ꝑ diuite ponebať.¶ Cōtinētes:

Cōtinē-tes moderati:frugales i uictu.¶ Cōſulates:ſicut ego ſuz:ſūt.n.ɔſulares mi

Expiſcatum nores řgib9.¶ Expiſcatū.i.diligēter iueſtigatū tractū a piſcatoribus:q arte piſces inqrūt & capiūt.¶ Veniſſe ſ.neſcis.¶ Recta.ſ.uia:ſed magis intelligiť q̄ appōiť.¶ A porta ut.illic n.accepit iter domuz meā.¶ At.t.ſ.uenerit.¶ Quid.ſ.facit.¶ Adiurās ſ.dixit.¶ Vſq̧:apd aliquē.¶ Libēti9 fuiſſe.¶ Hoc ſi:iocať Ci.& hoc dicit ꝙ Balb.tātū te laudet: aut uerbis blādis & dulcib9 q̄ ei dixiſti:hoc aſſecutus es:aut obſoniis:ideſt delicata cœna:ſi aſſecut9 es: ego ēt præſtabo tibi aures nō minus ad audiēdū elegantes q̄ ipſe: ſi aūt fuerūt obſonia: quibus euz ita cœperis:noli me mi-

Balbus noris facere q̄ ipſuz.¶ Balbos q̄ di.

Diſert9 i.ipm q̄ me.q.d.ſi ipſe ē Bal.ego ſuz Ci.iocat9 eſt aūt in nomē ꝓpriū illius trahēs ad appellatiuū.Bal.n.dř q nō bñ exprimit uerba:diſert9 autem qui eleganter & expedite dicit:ita āt pletūq̧ ſolem9 iocari:ut puta ſi qſpiam longioris corpis dicať de eo qui ꝓprio noīe uoceť piciniu9:noli pluris facere picininos q magnos.i.q̄ me q ſum magnus.& ita Ci.q̄ diſertos.i.q̄ me q ſū diſertus.¶ Aliud:ex alio i.inumerabilia negocia.i.aliud poſt aliud.Sic Vir.Nos alia ex aliis in fata uocamur.¶ Nō cō.nō faciā:ſed q̄ſi de malo dixit cōmittam.¶ Sero:ne poſſis poſtea te excuſare qd melius paraſſes:ſi citius eſſes factus certior.

Vpliciter:iocatus fuerat liberius cū Ci.Pætus:& cū aliquātulū ut conicimus ex hac epiſtola tetigerat:qd Ci.nō ſibi moleſtū fuit ſignificat:deinde qa ꝓmiſerat ſe iturū ad pætū:dicit ſe debeř nō poſſe ire:& cū eo iocať de ſe faceta q̄dā narrans.Poſtremo ſcribit q̄ uita ſit ſua.i.quid agat in miſeris pñiæ:quā dicit ſe plus luxiſſe:q̄ magř ſoleat lugere filium mortuū.¶ Dupliciter:duabus de cauſis.

Velitatio ¶ Vt ſcur.tanq̄ mimū.¶ Velitē:iocularib9 uerbis expoſitū:nā uelitatio teſte Feſto dicta ē ultro citroq̧ ꝓbroꝝ obiectatio:ab exemplo uelitaris pugnæ.Velites.n.erant milites ad pugnā agiles:qui ꝓliū laceſſebant & inchoa

Velites bāt.Naſo in Ibin.Vtq̧ petit primo plenū flauētis arenæ.Nōdū calefacti:uelitis haſta ſolū:inde uelitari:agiliter

Velitari pugnare:& ɔtendere ſignificat.¶ Malis:maledictis:probris.¶ In iſta.ubi tu es.¶ Nō hoſpi.i.nō cōmoratus eſſem apud te paucos dies ut hoſpes:ſed multos ut cōtubernalis:q ideo dictus eſt qd iiſdē tabernis utať.Dici-

Tabernæ tur āt tabernæ auctore Vlpiano iuriſcōſulto oē utile ad habitādū ædificiū ex eo qd taberna tabulis claudebať.

¶ Cōſtituerā:tecū pepigerā.¶ At quē uirū.ſ.habuiſſes.¶ Promulſide:dixim9 ſupra eē gen9 liquaminis uel ſal

Promulſis ſamēti.¶ Conficere:ſaturare:iplere.¶ Integrā:totā.¶ Vitellus:oui ps rubra.Hora.in ſer. Quatenus ima petit

Vitellus uoluens aliena uitell9. Idem:Nāq̧ marē cohibēt calloſa uitellū.¶ Opa:mea:edēdi.¶ Illa mea:dicit nūc Ci. ſe āplius nō hře q̄ ſolebāt in ſe laudari a Pæto q̄ cōmemorat.ſ.¶ O hoīem fa.ſolebat.n.ita diceř Pætus de Ci.

¶ Non grauē:lætū & facetū depoſita oī ſeueritate cū es apd me:ita dicebat pæt9.¶ Nūc habuerūt:uerba Ci. nūc non ſunt amplius in me iſta.¶ Cōmentationē.i.mentionē & ſermonē.¶ Abiecimus:depoſuimus.¶ In caſtra Epicuri:facti ſumus milites Epicuri:qa antea erat aduerſarius nř:factus ſum tranſfuga:de quo accuſauit ſupius Trebatiū.¶ Nec tñ:ordo male intellectus & diſtinctus facit textū obſcurū:puto aūt ſic ordinandū:nec tñ pro inde te para ad hanc inſolentiā.ſ.Epicuri:ſed ad illā tuam lautitiam:deinde correxit dicens ueterē dico ſ.lautitiā:non aūt qua nunc uteris:ſi enim ad hanc Inſolentiam ſubaudis dico:quæ eni hæc inſolentia cum nullam nominauerit:& hic pronomē ſit demonſtratiuū.¶ Cum mecū ſum.ha.i.cum certabas mecū conuiuiis.

¶ Et ſi nunq̄

¶ Et ſi nunq̃.i.licet nunq̃ feceris plures ſumptus q̃ nunc. ¶ Plura ꝑlia.i.plures ĩpenſas:trãſlatiue dicit. ¶ Cum hoie edaci.i.comedone uoraci & multi cibi. ¶ Qui aliquid intelligit:qui nouit differentiã ciborũ:& ſcit q ſint delicati:& qui uiles.quẽ nõ facile poſſis fallere. ¶ Inſolẽtes:arrogantes. ¶ Dediſcẽdæ:obliuiſcẽdæ. ¶ Sportellæ:cõuiuiola tua:diminutiuũ.n.eſt a ſportula:de qua & Iuue.mẽtionẽ facit:& tranqll⁹ dicit Neronẽ cœnas ad ſportulas reuocaſſe:& Domitianũ ſportulas ad rectas cœnas. ¶ Artologani:genus cibi ab ἄρτου.i.panis & λαγάνου:qd græce dr̃:ut exponit Heſychius auctor græcus:gen⁹ placẽtæ ex ſimula in oleo coctæ in patella: eſt ẽt eodẽ auctore gen⁹ panis oleo aſperſi.

Sportella

Artolaganus

hẽbas:& ſi nũq̃ plura ꝑlia habuiſti. Proide te para cũ hoie edaci tibi res ẽ:& q̃ iã aliqd intelligit οἰαμαθεῖς aũt hoies ſcis q̃ inſolẽtes ſint:dediſcẽdæ tibi ſũt ſportellæ & artolagãi tui. Nos iam ex artis cã tñ hẽmus:ut Veriũ tuum & Camillũ q̃ mũditia hoies? q̃ elegãtia:uocare ſepi⁹ audeãus:ſed uide audaciã ẽt hirtio cœnã dedi ſine pauone. Tamen in ea cœna coquus meus ꝑter ius feruens nihil potuit imitari. Hæc igit̃ eſt nunc uita noſtra. Mane ſalutam⁹ dõi & bonos uiros multos:ſed triſtes & hos lætos uictores:q me qdem ꝑofficioſe & ꝑamãter obſeruãt. Vbi ſalutatio defluxit:lr̃is me ĩuoluo:aut ſcribo:aut lego. Veniũt ẽt q me audiũt quaſi doctũ hoiem:qa paulo ſum q̃ ipſi doctior:inde corpori oẽ tp̃s datur ꝑriam eluxi iã & grauius & diuti⁹ q̃ ulla mr̃ unicũ filiũ. Sed cura ſi me amas:ut ualeas:nec ego te iacente bona tua comedam:ſtatui eni tibi ne ægroto q̃dẽ parcere. Vale. M.T.C.Pæto.S.D.

An tãdẽ ĩſanire te uideris:ꝙ imitere uerborum meoꝝ ut ſcribis flumina:tũ ĩſanires:ſi cõſeq nõ poſſes:cum uero uincas me prius irrides q̃ te oportet. Q ẽ tibi nihil op⁹ ẽ illd̃ a trabea:ſed pot⁹ ἀποτεύγμα meum. Verumtñ qd tibi ego ĩ ep̃lis uidor? nõne plæbeio ꝓmõe agiẽ tecũ nec.n.

¶ Nos:iocat̃ Ci.& dicit ſe tãtos hr̃e redit⁹ ex areis ſuis:ut audeat ĩuitare lautiſſimos & elegãtiſſimos homines Veriũ & Camillum. ¶ Quamũ.magis admiratiue q̃ interrogatiue dictũ eſt.q.d.maxima: qa aſpernant̃ cibos niſi delicatiſſimos & elegantiſſimos. ¶ Ex areis:areæ ꝓprie loca ĩ urbe ꝓura:ab arẽdo:qd ardoř ſolis areſcãt:Serui.quoq; dicit Areã locũ eẽ ĩ urbe ſine ædificio: q ruř ager appellat̃:& Feſti⁹ ſcribit: ex areis ãt locatis magni ꝓuent⁹ capiebant̃:ut oñdit Ci.ultimo padoxo his uerbis. Et.n.ſi iſti calidi reꝝ æſtiatores prata & areas q̃ſdã magni æſtimant:ꝙ ei generi q̃ſi nocere nihil põt: quãti æſtimãda ẽ uirtus:q̃ neq; naufragio: neq; incẽdio amittit̃: dicunt̃ tñ etiã areæ in agris ubi frumẽta areſcũt & teruntẽ:de qbus Vir.in geor.& Varro de re ruſtica:quidã corrupit hunc locũ:& pro areis facit arcis: ut eſſet ablati⁹ ab arca ñ itelligẽs areas fuiſſe in ſũma æſtimatiõe: ut ꝓbauim⁹ ex ſn̄ia Ci. ¶ Sȝ mæ au.ſ.meã.q.d. mai⁹ ẽt feci:qui dedi cœnã Hyrtio ſine pauone cũ eo libẽter ueſceretur.

Area

¶ Ius:condimentũ eſt ex aqua adipata. ¶ Feruens:calidum. ¶ Nihil potuit imi.nil potuit facere ex iis qbus libenter ſolet ueſci Hyrti.præter ius calidũ. ¶ Hæc:talis qualẽ mox dicam. ¶ Mane ſalu.id.n.ſolebat fieri prima & ſecũda Hora.Martia.Prima ſalutãtes atq; altera cõtinet hora.Virg.Mane ſalutarũ totis uomit ædibus undã. ¶ Sed triſtes:ꝓpter opp̃ſſam tẽpu.& qa fuerũt uicti. ¶ Hos lætos.ſ.Cæſarianos. ¶ Perofficioſe.ualde humãe. ¶ Vbi:poſtq̃. ¶ Defluxit:ꝓterit. ¶ Litteris me.i.trado me totũ lr̃is.Hora.ĩ ſer.Aut ego lecto: aut ſcripto quod me tacitũ iuuet. ¶ Paulo doc:q̃ ipſi:qa ſcio aliq̃to plus q̃ ipſi:audiũt me tanq̃ doctũ. ¶ Inde:ultra hæc. ¶ Corpori:ualitudini uel uoluptati:ſic Hora.Vngor oliuo:& circa finem eius ſermonis oſtendit q̃ corpori tribuantur. ¶ Eluxi:fleui tanq̃ mortuã:nã luct⁹ de mortuis proprie dicit̃:dicit̃ tamẽ & de cæteris rebus nobis cariſſimis. ¶ Vlla mater:cuius fletus nõ põt cohiberi.Oui.Quis matrẽ niſi mẽtis inops in funere nati flere uetet? ¶ Vnicũ:cuius magis doletur amiſſo.Vir.de Pallante:Mea ſola & ſera uoluptas. ¶ Vnicũ fi.ſubaudi luxerit. ¶ Nec ego.i.ne ego conſumã comedendo bona tua:duȝ tu iacebis:& eris ægrotus. ¶ Statui:locatur:dicit.n.decreui etiã ſi tu ægrotaueris nullam habere rationem ægritudinis:quo minus etiã te ægrotante comenda bona tua.

Ius

Perofficioſe

Eluxi

In tandẽ:ſcripſerat Pæto Ci.uti tãta ui & uæhemẽtia dicẽdi ut ipſe inſanus uideret̃ dũ uellet eũ imitari:
a cui rñdens Ci.ei adulat̃ dicẽs:qd inſaniret ſi nõ poſſet aſſeq & æquare eius orõnẽ:ſed cũ lõge ſuperet:
dicit ſe potius irridẽdũ:qui tali genere orõnis utatur q̃ ipſum Pætũ:oñdit tñ ep̃las ſuas nõ hr̃e flumina & uæhementiã orationis:ut dicebat Pæt⁹:ſed potius eſſe in humili genere dicendi:& quottidianis uerbis ꝯtextas:deinde qa Papyrius Pætus dicebat nullũ ex papiriis unq̃ fuiſſe niſi plebæiũ:id confutat Ci.& recẽſet familiã papyriorũ:cuius originẽ longius repentes ſumit a.L.Papyrio Mugillano uſq; ad tẽpora ſua. ¶ Ain tandẽ.i.ais ne:eſt aũt mos quidam repræhendendi:& inuehendi in aliquẽ cũ ita dicimus:eſt.n.comicũ quo utitur Teren. ¶ Quod imiteris:quod uelis ſequi. ¶ Flumina:ulm uæhementiã:tranſlatio eſt:hoc.n.uocabulo uſus fuerat Pætus:uř aũt dictũ eſſe q̃ſi ad iniuriã Ci.ideo dixit ſicut tu ſcribis nõ ꝙ ita ſit. ¶ Conſeq.æquare. ¶ Vincas me:q uæhementiores in dicẽdo q̃ ego. ¶ Irrideas me:qui tibi cedã. ¶ Quare:concludit quod nõ inſaniendũ ei ſit pp flumẽ eius orõnis. ¶ Illud a trabeia gen⁹ ueſtis q̃ primũ uſi ſunt reges:deinde & cõſules:hic aũt uidet̃ eẽ nomen uiri ſiue poetæ ſiue oratoris:lȝ de eo nõ memineri apd̃ aliquẽ factã eſſe mẽtionẽ:illud ãt a trabea:ꝓ illud trabeæ dr̃:ſicut dicim⁹ a uobis eſt pro ueſter:& uerbũ a Ci.ꝑ uerboꝝ Ci.ἀποτεύγμα.i.nõ aſſecutionẽ.i.ut nõ aſſequaris me ἀποτυγχάνω.n.aſſequor:cũ ἀπο negationẽ ſignificat. ¶ Verũtamen:dicit ſe nullo flumine & uæhemẽtia orõnis uti in epiſtolis. ¶ Agere:loqui. ¶ Plæbeio:uulgari. ¶ Nec ſemper eodem modo.ſ.ago.

Trabea

A uobis eſt pro ueſter

¶ Quid ha.ſi.iu.i.in quo hēt cōparationē cū genere iudiciali. ¶ Aut cō.demonſtratiuo & deliberatiuo generit qd in cōtionib⁹ habebaẗ. ¶ Ipſa iu.ipſas cās iudiciales: q̄ magis deſiderāt graue gen⁹. ¶ Priuatis: priuatoꝝ hominū. ¶ Et eas te.i.tenuis: eas.n.a Ci.ad ornatū addiẗ: ut ſupra alio loco dixim⁹ plenius. ¶ Tenuis.i.non ma
Texere gnas neq̧ ualde periculoſas. ¶ Capitis.ſ.cās. ¶ Ornatius agi.cū maiori elegantia uerborū & ſciāꝝ. ¶ Texei: cōponere: tractū a telis: unde & filiū orōnis dicimus. Sed tñ trāſit ad aliā partē epiſtolæ: in q̄ repent originē Papy
Patritii riorū. ¶ Quid uene.in mentē: qd cogitaueris. ¶ Quenq̄ pa.i.aliquē ex familia Papyriorū. ¶ Niſi plæ.de ordine plæbeio. ¶ Patritii: nobiles quorū maiores pr̄es appellati ſūt. ¶ De gē.m.qa erant & de gente maiore a Romulo inſtituta. ¶ Cū eo: Sēpronio. ¶ Tum: eo tēpore.xiii.ſ.fuerūt. ¶ Sella curuli.ſ.decorati.i.fuerūt ædiles curules. Qu.L.Papyri⁹ Craſſus. ¶ Eſt deſitus uocari Papy.i.fuit ulti m⁹ q uocatus ē Papyrius. ¶ Dictator: cui ſūma ptās fuit: & nō creabatur niſi cū aliqua uis maior oborta de improuiſo ingētem urbi cladem minari uideẗ: d quo uide plura apd Feneſtellā & de officio magri equitū: cui ita in oēs milites ius fuit: ſicut
C. Duillus dictator in populū. Cū.C.Duillo: is fuit qui primus Carthigenēſes bello nauali ſupauit: cui pmiſſum eſt primum & tibicine & funali uti. ¶ Aedilitius: ædilitate dignitatis. ¶ Inſequunẗ: ſunt poſt hos. ¶ Contēnas: parifacias. ¶ Rep.i.de repu.hoc eſt amicus reip. ¶ Iis.Gn.Carbone & eius fratre ſcurra adducit in cōtēptū familiā papyriorū: q fuerūt plæbeii: oſtēdēs eos fuiſſe & uiles & iprobos ¶ De hoc amico: ironice: non erat amicus: ſed ita eſt mos dicendi cum aliquē uolumus nominare pro indignatōe. ¶ Rubriæ nomē mulieris. ¶ Tres: cōmemorat tres carbones improbos: & malo exitu aſſumptos
Cantarides ¶ Cantaridas: uermes quidē ſūt terreni: quoꝝ ſuccus in uenas īgreſſus ut uenenū īterimit hoc gnē mortis īteriit Magnetes fili⁹ Gelōis: & nerei dos filiæ Pirrichii ut Oui.i Ibin: Vtq̧ nepos dicti nr̄o mō carmine regis Cantaridū ſuccos dante parente bibas: a matre.n.pp negatū ei inceſtum dato populo cantaridū interēptus eſt. ¶ Vim attu.exiſtimatur is eſſe qui
Lilybe⁹ Scipionē Africanū nocte necauit. ¶ Lilybei: promontoriū eſt Siciliæ: ſed hic pro oppido eiuſdē regionis poni
Sutoriū tur. ¶ Sutorio atramento.q.d.uado iudicio: ſutoriū atramentū appellauit tincturā: qua ſutores hoc eſt calcea
atramētum rii pelles & calceos tingunt: eſt aūt peſſimi coloris: hortatur nūc Cice.Pæ um ut malit eſſe de papyriis patritiis q̄ de plæbeis: qui fuerūt peſſimi. ¶ Ad patres: ad patritios. ¶ Importuni: mali improbi. ¶ Inciderat i man⁹ impreſſoris: exemplar quoddā meum mendoſum: ubi erat circa principiū huius epſæ locus male expoſitus: cū aduerti nō eſſe datū exemplū fidum. Itaq̧ ſtatim reuocaui & correxi: ante q̄ oēs chartæ fuiſſent impreſſæ: eum locum declarandum putaui fideliter: ne quiſpiā ex ignorātia factū eſſe putaret: ſimul ne ad quos peruenient priores impreſſiones fallanẗ. Locus ubi ἀποφθέγμα erat ſcriptū debuerat.n.ἀποθέγμα.i.inaſſecutio ut ita dicā: qd illa uerba græca q̄ ſuppoſuimus declarabant.ſ.μὴ τυγχάνειν hoc eſt nō aſſequi.ſ.me uel qd magis placet opus eſt tibi ἀποτεῦγμα meū: ideſt opus eſt tibi inaſſecutio & quodāmodo impoſſibilitas mea: quia non aſſequor illa flumina quæ ſcribis: deriuatur enim a uerbo ἀποτυγχάνω quod ſignificat impos ſum: non aſſequor.

ſemp eodē mō. Quid.n.ſimile hēt epl'a aut iudicio: aut ɔcioni? Qui ipſa iudicia ñ ſolem⁹ tractare uno mō: priuatas cās & eas tenues agimus ſubtilius capitis aut famæ.ſ.ornatius: eplas uero quottidianis uerbis texeř ſolem⁹. Sed tñ mi pæte qd tibi uenit i mentē: negare Papyriū quēq̄ unq̄ niſi plæbeiū fuiſſe? Fuerunt.n.patritii: minoꝝ gentiū: quoꝝ pīceps Lucius Papyrius mugilan⁹: q cōſul cū Lucio Sēpronio atracino fuit: quū añ cēſor cū eodē fuiſſet ānis poſt Romā ɔditā trecētis.xii. Sed tum Papyri dicebamini p⁹ hūc.xiii.fuerūt. Sella Curuli añ.L.Papitiū Craſſū: qn primū Papyrius eſt uocari deſitus. Is dictator con.L.Papyrio curſore magro eqtū factus ē ānis poſt Romā cōditā trecētis.xv.& quadriēnio poſt cōſul cū.C.Duillo. Hūc ſecutus ē curſor bō ualde honoratus. Deinde.L.Maſſo ediliztius: inde multi Maſſones: quoꝝ tu quidē oīum pītioꝝ imagines bēas uolo. Deinde carbones & Turdi inſequūtur. Hi plæbei fuerūt: quos ɔtēnas cēſeo. Nā pter hūc Cn.Carbonē: quē Damaſippus occidit: ciuis e rep. Carbonū nemo fuit: Cognouimus Cn.Carbonē & eius fratrē Scurrā: qd his improbius: de hoc aīco meo Rubriæ filio nihil dico: tres illi fratres fuere Cn.M.carbōes.P.Flacco accuſante cōdēnat⁹ fuit magn⁹ ex Cilicia Cai⁹ accuſāte.L.Craſſo cātaridas ſūpſiſſe dr̃. Is & tri. ple.ſeditioſus &.P.Aphricano ui attuliſſe exiſtiat⁹ ē. Hoc uero q Lilybeii a Pō.nr̄o iterfectus ē: iprobior nemo meo iudicio fuit. Iā pater ei⁹ accuſatus ē a.M.Antonio ſutorio atramēto abſolut⁹ putaẗ. Quare ad pr̄es cēſeo reuertere plæ

a bei q̄ fuerūt iportuni uides.

M.C.Pæto.S.D.

Mo uerecūdiam uel potius libertatem loquendi atq;

Mo uerecundiam: Sicut de rebus & ſententiis magna fuit inter diuerſarū ſectarum phos diſſenſio: ita
a etiā de uerbis. Academici enim & peripatetici exiſtimauerunt multa eē: quæ licet eſſent re honeſta: tamē ſuis uocabulis non eſſent appellanda: contra ſtoici nihil eſſe re honeſtum: quod ſuo uocabulo non eſſet appellandum: idq̧ probabant argumento ſumpto a contrario: nam ſi res turpes ut adulterium & furtum & homicidium & ſimilia proprio uocabulo non inhoneſte dicuntur: quanto honeſtius erit ſuo uocabulo appellare rem

pellare rem honeſtam. Quæſiuerat igitur Pætus a Cicero. ultra ſnīa uideretur honeſtior: & ſcripſerat ad eū q̄dā obſcœna ſuis noībus. Itaq̄ Ci. primū excuſat ī q̄buſdā ſnīam ſtoicoꝝ. Dicit tñ ſe malle imitari ſcolā & opinionem Academicoꝝ: qui ſunt uerecundiores: eſt aūt tota faceta hæc epiſtola. ¶ Vel potius: correctio. ¶ Zenoni: hic. n. ſtoicæ ſectæ princeps & magiſter fuit ex cypro. ¶ Acuto: ingēioſo: ſubtili. ¶ Noſtræ: quā nos imitamur: nā Ci. interdum fuit ſtoicus in multis ēt Academicus: ut ipſe in ꝓœmio primi offi. q̄m utriq̄ Socratici & Platonici eē uolumus. ¶ Rixa: cōtētio. ¶ Stoici: hoc idem & cynicis: q̄a ſtoicis tm̄ ueſtibus diſtabant: q̄m nullis utebāſ. Iune. Dolia nudi nō ardēt cynici. Idē: Et q nec cynicos nec ſtoica dogmata legit. A cynicis tūica diſtātia. Ci. i. offi. Quæ. n. natura occultauit oēs q ſana mēte ſūt: remouēt ab oculis: ipſiq̄ neceſſitati dāt opaꝫ: ut q̄ occultiſſime peant: quarūq̄ ptiū corpis uſꝰ ſſ neceſſarii: eas neq̄ ptes neq̄ eaꝝ uſus ſuis noībus appellāt: q̄dq̄ facere nō turpe: mō occulte: id diceſ obſcœnū. Itaq̄ nec actio reꝝ illaꝝ apta petulātia uacat: nec orōnis obſcœnitas. Nec uero audiēdi ſūt cynici q rephēdūt: & irridēt q̄d ea q̄ turpia nō ſūt uerbis flagirioſa dicāus. Illa āt q̄ turpia ſūt: noībus appellemꝰ ſuis & c. Nā ſi utiſ argumēto q̄d dilēma appellāt q̄d ex utraq̄ pte cōcludit: obſcœnitatē. n. oēm dicit eē aut in re aut ī uerbis: nihil eē tertiū: ſed neq̄ ī re neq̄ ī uerbis ꝓbat eē obſcœnitatē ergo nulla ē: idq̄ exēplis ꝓbat ut patebit. ¶ Itaq̄ ꝓbat q̄d ī re nō ſit obſcœnitas: q̄a nō ſolū ī comœdiis narraſ res ipſa: uerūēt ī tragœdiis q̄ ſunt ſeueriores. ¶ Trinūmo: nomē ē comœdiæ. ¶ Forte noſti cā. i. forte ſcis o pæte carmē illud. ¶ Mēiniſti: q̄a aderas cū egit illā cōœdiā. ¶ Roſciū: comœdū de quo diximꝰ lib. vii. ¶ Ita me: hæc ſūt comœdia uerba q̄ Roſciꝰ ꝓnūciauit. ¶ Nudū: erat. n. aliq̄s itroductꝰ ī comœdia q̄ dicebat ita me deſtituit nudū q̄ uerba ex añcedētibus & ſeq̄ntibꝰ ſi iueniref cōœdia facilius itelligereſ: hñt. n. neſcio quā turpitudinē: q̄ uerbis tegiſ: ſicut apd Ter. in eunucho. Quid tū ſame: & apud Vir. Fuit aut ubi q̄cq̄ dulce meū: & itē Spelūcā Dido dux & troianꝰ eādē. ¶ Deueniūt: ſubticuit. n. q̄d uidebaſ obſcœnū dictu.

Zenoni hoc placuit: hoī mehercule acuto: & ſi academiæ nr̄æ cū eo magna rixa ē: ſed ut dico placet ſtoici ſuo quāq̄ rē noīe appellaſ. Sic. n. dixerūt: nihil eē obſcœnū: nihil turpe dictu. Nā ſi quod ſit in obſcœnitate flagitiū: id aut in re eē: aut in uerbo: nihil eſſe tertiū: ī re nō eſt. Itaq̄ nō mō ī comœdiis res ipſa narraſ: ut ille in trinūmo. Virgo mō forte noſti cāticum: meminiſti roſcium: ita me deſtituit nudum Bacchus. Totus eſt ſermo uerbis rectus: re impudētior: ſed ēt in tragœdiis. Quid eſt. n. illud: q̄ mulier una? quid inq̄ eſt: uſurparo duplex cubile: quid illud pheræi hic cubile inire eſt auſus. Quid eſt? Virginē me quondam inuitam per uim uiolat: iuppiter bone uiolat. Atq̄ idē ſignificat: ſed alteꝝ nemo tuliſſet. Vides igī quū eadē res ſit: quia uerba non ſint: nihil uideri turpe: ergo ī re nō eſt: multo minus in uerbis. Si. n. q̄d uerbo ſignificaſ: id turpe nō eſt: uerbū q̄d ſignificaſ turpe eē nō poteſt. Anū appellas alio nomine: cur nō ſuo potius? Si turpe eſt ne alieno q̄dem ſi nō eſt: ſuo potius. Caudā antiqui penē uocabāt ex quo eſt propter ſimilitudinem peniculus. At hodie penis eſt in obſcœnis. At uero Piſo ille frugi in annalibus ſuis quæritur adoleſcentes peni deditos eſſe. Quod tu in epiſtola appellas ſuo nomine: ille

¶ Re: q̄a aliud ītelligiſ q̄ deſtitutū eē nudū. ¶ Sed ēt in tra. q̄ ſūt ſeueriores. ¶ Quid ē n. i. quale ē. q. d. ſatis obſcœnū. ¶ Quæ mu. una. ſ. cōcubuit: uel aliud ēt turpius intelligiſ: ē. n. eclipſis. ¶ Quid in q̄: repetit ci. iterrogationē ex admiratiōe obſcœnitatis. ¶ Vſurpatio duplex cubile ē ī ne aliud dicere: q̄ obſeq̄ duobꝰ uiris: uſ ſi d uiro itelligimꝰ: duabꝰ cōcubitto mulieribꝰ. ¶ Quid il. phe. quos hactenꝰ audiui: & quoꝝ ſcripta ad manꝰ meas puenerūt: affirmauerūt Phæreū nomē eē poetæ: d quo nuſq̄ legi: ego uero affirmo nō temereſ ꝫ magna auctoritate niſꝰ: ita diſtīguedū eē. ¶ Quid il. ſ. q̄le illd. ſ. dictū erat āt alicuiꝰ cōici: q q̄m eo tpe erat ſtꝰ & familiaris: nō noiaſ a Ci. erat āt hoc dictū q̄d ſeq̄ſ. ſ. ¶ Pheræ: hic cubile iniſ auſꝰ ē: hæc. n. uerba lꝫ uideanſ hōeſta ſignificāt phærei uxorē uitiatā fuiſſe: ini ſ. n. cubile alicuiꝰ uim ſignificat ui eiꝰ uxori afferre: d hoc āt phæreo q Alexāder appellatꝰ ē: Ci. ii. of. ita ī q̄t. ¶ Quid alexādrū phæreū: quo aīo uixiſſe arbitramur: q ut ſcriptū legimꝰ cū uxorē theberi admodū diligeret: tñ ad eā ex epuſ ī cubiculū ueniēs barbaꝝ & eū q̄dē ut ſcriptū ē īcōpūctū notis threiciis diſtricto gladio iubebat anteire: ꝑmittebatq̄ de ſtipatoribꝰ ſuis q ſcrutarenſ arculas mulierbres: & ne q̄d ī ueſtimētis telū occultareſ: exq̄rerēt: o miſeꝝ q fideliorē & barbaꝝ & ſtigmaticū putaret: q̄ cōiugē nec eū fefellit opinio ab ea: ē. n. ꝓpe pp pellicatꝰ ſuſpitiōeꝫ īterēptꝰ: ut ēt Oui. ī Ibi teſtaſ. Iuq̄ tuo thalāo iuguleris more phærei. Qui datꝰ ē læto cōiugis enſe ſuæ: poſſumꝰ tñ itelligere: q̄d illd phærei. i. q̄ phæreus ī tragœdia dicit ut q̄reaſ phæreus: q̄ aliq̄s cubile ſuū inire auſꝰ ſit. ¶ Quid ē uir me. aliud exēplum. ¶ Iuppiter bo. exclamatio. ¶ Verba nō ſint. ſ. turpia. ¶ Ergo: cōcluſio huiꝰ ptis. ¶ Si. n. ratio quare turpitudo nō ſit ī uerbo. ¶ Vnum: podicem. ¶ Cur nō ſuo ꝓprio. utputa culum. ¶ Ne ali. q. q̄a etiā alieno uocabulo nō poterit uitari obſcœnitas: iq̄ ē. ¶ Si nō ē. ſ. turpe. ¶ Suo ꝓprio. ſ. appellādum ē: q̄a ſi res nō eſt turpis: ne uocabulū q̄dē erit turpe. ¶ Penē caudā uo. i. ab antiq̄s cauda appellabaſ penis: unde & peniculos dicimus: quibꝰ calciamēta terguntſ: iq̄ de caudaꝝ extremitate fiunt: & inde ēt peniculi ſpōgiæ lōgæ pp ſimilitudinē caudaꝝ appellatæ: unde Terē. in eunucho. Quid ignaue pēiculū pugnare q̄ iſtunc huc portes cogitas. ¶ Hodie: tpe nr̄o. ¶ In obſcœ. q̄a ſignificat mēbrum uirile. Salu. in catilinario. Nā q̄cūq̄ impudicus adulter ganeo: manu: uentre: alea pene: bona pr̄ia lacerauerat. ¶ Piſo: nō gener Ciceroīs: ſed aliꝰ uir doctus q ſcripſit annales. ¶ Peni. i. libidini: coitui.

Pheræꝰ

¶ Tectius:quia penis ſignificat caudã:& trãſlatiue:nõ aũt ꝓprie itelligit mẽbrũ:ſicut etiã cauda hodie iterdũ ponit̃ pro mẽbro.Hora.in ſer.Quæcũq; excepit patẽter uerbera caudæ.Idẽ.Quin etiã illud accidit:ut qdam te ſtes caudãq; ſalacẽ:demeteret ferro.¶ Verbũ:uocabulũ:qd aũt uocabulũ ſit neq; dicit neq; poſſum⁹ intellige- re.¶ Cũ nos:fit.n.cacephaton ꝓnũciatione harũ duarũ dictionũ.¶ Nõ obſ.eſt.q.d.non & tñ uĩ obſcœnũ:qa
Cũnus uidemur dicere cũ nos.¶ Cũnus.n.eſt mulierũ nma.Hora.Nã fuit ante Helenã cũnus teterrima belli cauſa. ¶ Memini:ꝓbat ab auctoritate utentis qd nõ ſit obſcœnũ:qa uir grauis:& diſertus in ſenatu ubi erant uiri gra

tectius penẽ:ſed qa multis factũ eſt tã obſcœnũ:id uerbũ quo dr̃:quũ nos te uolum⁹ cõuenire:nũ obſcœnũ eſt. Memini in ſenatu diſertũ cõſularẽ ita eloqui:hãc culpã maiorem:an illã dicã potuit obſcœni⁹? nõ inqs? Nõ.n.ita ſenſit.Nõ ergo ĩ uerbo ẽ:docui aũt ĩ re nõ eẽ.Nuſq̃ igitur ẽ liberis dare operam:q̃ honeſte dr̃:ẽt patres rogãt filios ei⁹ opæ:nomẽ nõ audẽt dicere.Socratẽ fidibus docuit nobiliſſimus fidicen.Is cũnus uocitatus ẽ:num id obſcœnũ putas? quũ loqmur terni:nihil flagitii dicim⁹:ac cũ bini obſcœnũ eſt.Græcis qdẽ inqes:nihil ẽ ergo in uerbo qñ & ego græce ſcio:& tñ tibi dico bini:idq; tu facis q̃ſi ego græce nõ latie dixeri.Ruta & mẽta recte utrũq;. Volo mẽtã ita puſillã appellare:ut rutulã:nõ licet:bella tectoriola.Dic ergo ẽt pauimẽta:iſto mõ nõ potes. Vides igr̃ nihil eſſe niſi ineptias:turpitudinẽ nec ĩ uerbo eẽ:nec in re:ita nuſq̃ eſſe.Ergo ĩ uerbis honeſtis obſcœna ponimus. Quid.n.non honeſtũ uerbũ ẽ diuiſor? At ineſt obſcœnũ:cui rñdet intercapedo.Nũ hæc ergo obſcœna ſũt? Nos aũt ridicule ſi dicimus ille patrẽ ſtrãgulauit:honorẽ nõ p̃famur.Si de Aurelia aliquid aut Lollia honos p̃ſandus eſt quidem iam non etiã obſcœna uerba pro obſcœnis ſunt:batuit inqt ĩprudentet depſſit multo ĩpudẽtius.Atq neutrũ eſt obſcœnũ.Stultorũ plena ſũt oĩa.

uiſſimi : dixit cũ &c.qd nõ leciſſet in eo ſi exiſtimaſſet obſcœnũ.¶ Illam culpã:Illius uiri ꝯſulans:qui ita elocutus eſt.¶ An:an tua:qui ĩ epi.tua obſcœno uerbo uſus es.¶ Potuit: obſcœnius.ſ.dicit.¶ Nõ:rñſio & excuſatio:q non nulla ſit obſcœnitas. ¶ Nõ.n.ita ſen.i.nõ putabat ſe dicere cũ nos.¶ Nuſq̃ igit̃:concluſio & cõſequẽs bonũ:ſi.n.obſcœnitas nõ eſt in re:neq; in uerbo:nuſq̃ eſt:quia nihil eſt tertium:& in alio eẽ nõ põt. ¶ Liberis dare ope.hoc eodẽ exemplo utit̃ Ci.li.i.offi.cõtra quam hic liberis inqt dare opam re honeſtũ eſt noie obſcœnũ liberis.n.dare opam eſt mulierẽ ſubagitare liberorũ creandorũ cã.¶ Nomẽ eius opeꝛ:quã.ſ.ſuſceperũt filios.¶ Nõ audẽt:q opã ſuſcipiendorũ liberorũ eſt mulierem ſutuere:q nõ audẽt dicere:qa putant turpe.¶ Socratẽ:aliud exẽplũ qd q̃dam uideant̃ turpia dictũ:q̃ nõ ſũt.
Fid's ¶ Docuit.ſ.ſubaudit̃ canerẽ.i.docuit
Fidicen eũ canerẽ cithara:nã fidis pro cithara ſæpe ponit̃:un̄ & fidicẽ.i.citharidus: ut nũc intelligitur hic.¶ Is:fidicen. ¶ Vocitat⁹ cũnus:ꝓprio noĩe appellabat̃ Cũn⁹.¶ Nũ an.q.d.minime. ¶ Cum lo.hoc exẽplũ ſatis ẽ obſcurũ ignorãtib⁹ græcitatẽ:licet qdã conati ſint interp̃tari cõtra mẽtẽ Ci.ut oñdemus:Inquit.n.¶ Cũ lo.ter.i.tres. ¶ Nihil fla.nihil obſcœnitatis & turpitudinis.¶ At cũ bini.ſ.loqmur qa p binos intelligimus teſticulos:q duo ſunt:q ſi qs habet tris ut qdã dicunt̃ habere.ridiculus ẽ hic ſenſus.p̃cipue cũ ſubdat:græcis qdem inqes:nã bini cũ duo ſignificat nõ eſt græcũ:puto aũt ſic intelligi:qdã uerba uident̃ hẽre obſcœnitatẽ uoce ipſa q̃dã nõ habẽt:ut cũ loqmur terni.i.cũ dixim⁹ hãc dictionẽ terni:nullã facim⁹ obſcœnitatẽ:at cũ bini:cum dicim⁹ bini obſcœnũ eſt: βινέω ſignificat futuo:βινεῖ tertia pſona uidetur dicere bini & ſignificat futuit uel futue:põt.n.eſſe ẽt prima pſona imparatiui p ſynereſim:& iõ dicit.¶ Græcis.ſ.obſcœnũ:qa apud eos ſignificat futuit uel futue : nõ aũt latinis qa ſignificat duos.¶ In uer.in uocabulo:ſed in ſignificato.¶ Scio græ.i.græcitatis cognitionẽ hẽo. ¶ Ruta &.m.pgit oñdere ĩ aliis uerbis nullã eẽ obſcœnitatẽ:ĩ aliis eẽ:cũ tñ ſint eiuſdẽ formæ ruta & mẽta noĩa herbarũ honeſte dñt primitiua:at ĩ diminutiuis rutula honeſte dr̃:mẽtula uĩ obſcœnitatẽ hr̃e:qa aliud uĩ ſignificare.ſ.mẽbrũ uirile.Martia.Mẽtula cũ doleat puero:tibi Neuole culus.Nõ ſũ diuin⁹ ſed ſcio qd facias.¶ Nõ licet:nõ debet.¶ Bella te.ſenſus ẽ tectoriola bella.i.honeſta ſũt noĩe:ſed pauimẽtũ nõ ita hõeſte dici põt:licet
Tecto- fere idẽ ſignificet:dñt.n.tectoria illinimẽta q̃dã & q̃ſi pauimẽta parietis atq; ĩcruſtatiões.Iuue.Tectoria prima
ria reponit:tectoriũ a tegẽdo dr̃:pauimẽtũ a pauiẽdo.i.feriendo:qd licet ſignificet incruſtationẽ:tñ qa a feriendo
Paulmẽ dr̃:poteſt tñ uideri hr̃e ſignificationẽ minus honeſtã:quia partes muliebres actu uenereo feriuntur:ut ex uerſu
tum Horatiano ſupra adducto oñdit̃.Quæcũq; excipit patienter uerbera caudæ:id ſignificat Iuue.Antiquũ & uet⁹ eſt alienũ poſt hũc lectũ Concutere.¶ Ineptias:ſtultitias:q a putamus ea turpia q̃ non ſunt.¶ Nũ honeſtũ:ꝓbat Cice.q in uerbis honeſtis obſcœna ponant̃.¶ Nũ eſt.q.d.immo eſt.¶ Diuiſio:qd.n.habet turpitudinis.
Interca- ¶ Cui res:cui æqlet.¶ Intercapedo:ſignificat interſticiũ:interuallũ:& deniq; idẽ qd diuiſio Ci.filius ad Tyro-
pedo nẽ li.ulti.itaq; me iã nõ penitebat intercapedinẽ ſcribendi feciſſet.¶ Ineſt ob.quia uĩ ſignificare rimã & ſciſſu-
Præfari rã muliebrẽ.¶ Nos aũt:oñdit Ci.ineptias eẽ nr̃as:q p̃beamus honorẽ turpibus:& honeſta turpia putemus:or-
honorẽ do ẽ nos ridicule non p̃famur honorẽ:ſi dicimus ille ſtrangulauit patrem:qd quidem te turpe eſt.¶ Sin dicimus aliqd de Aurelia & Lollia honor p̃ſandus eſt:p̃ſari honorẽ:eſt qd dicimus loqui cum reuerẽtia eius q audit.Aurelia & Lollia noĩa impudicarũ mulierũ.¶ Inquit:academicus uel quiſpiã.¶ Batuit:uerberauit:qa ſub agitãdo uerberant̃ nates:ut ſupra diximus.¶ Depreſſit:calcauit.¶ Multo ĩpudẽti⁹.ſ.dr̃.¶ Atq:certe.¶ Neutrũ:nec batuit:nec depſſit.¶ Stultorũ:quia omnia puertũt.Simile eſt illud.Iuue.Nõ unus mẽtes agitat furor.

¶ Teſtes:ꝓbat

¶ Teſtes: probat quod dixit uerba non obſcœnis iam eſſe pro obſcœnis: ſi.n.in iudicio nominemus: teſtes intelligimus eos qui dictũ ſuũ ad alicuius rei ꝓbatione deponũt: ſin uero extra iudicium non uĩ honeſtũ quia uidemur coleos ſiue teſticulos: ut diximus eſſe apud Hora. Accidit ut quidã teſtes caudãq; ſalacẽ Demeteret ferro. ¶ At honeſti: ſm ea tempora κολεος uaginam ſignificat: colei etiã uel colii dicunt̃ teſticuli. ¶ Lanuini.cliternini: ita enim tũc honeſte uocabantur teſticuli: lanuini autem a lana: eo ꝙ lana hoc eſt pilis circundentur. ¶ Cliternini: uero a κλειω.i.claudo: aut quaſi clitellini: nam clitella ſignificat ſarcinã: aut quaſi clinernini: nam κλιντηρ lectuʒ ſignificat: ꝙ eis maxime in lecto utamur cõcubitus gratia. ¶ Nõ honeſti: ſicut nunc cacius pro pene in obſcœnis eſt: licet latine docti nõ utant̃. ¶ Modo honeſtas: per ſe.n.nullam habet turpitudineʒ ſicut gladı⁹ neq; bonus neq; malus eſt: ſed ſicut quis eo utitur ita eſt: ſic etiaʒ & hæc quæ ſunt ſupra notata. ¶ Suppellit: uerbum erat obſcœnũ cõpoſitũ ex ſub & pello: ſuppellit capiebatur pro ſupponit: uel inferiori parte ſurſum agit. ¶ Nõ reprahendes: quia ex cõſuetudine uĩ hoc licere. ¶ Habes: cognoſcis. ¶ Scholam ſtoicam.i.ſniæ ſectæ ſtoicæ: quæ ſuis uerbis oĩa putat appellanda σοφος ευθυρρημονησει.i.ſapiens rectiloquus eris.i.ſi fueris ſapiẽs: ſcies recte loq.i. cognoſces qd deceat & qd ñ deceat. ¶ Quã mul'.ex.u.uer.tuo.ſ.ſunt a me ſcripta: quia ſcripſiſti unũ uerbũ: qđ uidebat̃ obſcœnũ: & petiuiſti qd ſentirem tam multa poſtea ſcripſi. ¶ Audere: audenter ſcribere. ¶ Gratum eſt: ſic etiam ſupra me autē ut ſcurram uel item malis oneratũ eſſe non moleſte tuli. ¶ Tectis: oculis. ¶ Sed illi: quaſi dicat ſunt inuerecũdi. ¶ Crepitus.ſ.uentris. ¶ Acq; liberos.i.ita dicere & licere ſicut ructꝰ qui ore emittuntur: propter frigiditatem & replectionẽ ſtomachi. Iuue. Si bene ructauit rectum ſi minxit amicus. ¶ Honorẽ igitur: quidam expoſuit: ꝙ quando emittimus crepitus uentris: aut ructus dicimus ad honorem calendarum martii: ego nunq̃ ſum ſolitus ita dicere: nec audiui quenq̃ ita dicentem: itaq; ſic eſt diſtinguendum. ¶ Honorẽ igitur: ſcilicet ſeruemus uel ꝓferemus: deinde calen.martis.ſ.ſcripta eſt: uel data hæc epiſtola.

Colei
Lanuini
Cliternini
Clitella
Suppellit

Teſtes uerbũ honeſtiſſimũ in iudicio alio loco nõ nimis: at honeſti colei lanuini cliternini nõ hõeſti. Quid ipſa res mõ honeſta mõ turpis. Suppellit flagitiũ ẽ. Iã erit nudus i balneo nõ reꝓhẽdes: hẽs ſcholã ſtoicã σοφος ευθυρρημονησει.i.ſapientes iquitat q̃ multa ex uno uerbo tuo aduerſus me oĩa audere gratũ eſt. Ego ſeruo & ſeruabo: ſic.n. Platonis uerecũdiã. Itaq; tectis uerbis ea ad te ſcripſi: q̃ aptiſſime agunt ſtoici. Sed illi eſt crepitus aiunt æque liberos ac ructus eſſe oportere. Honorẽ igitur calendas Mar. Tu me diliges & ualebis.

M.T.C. pæto. S.D.

Eri ueni in cumanũ: cras ad te fortaſſe. Sed quũ certũ ſciam: faciam te paulo ante certiorem: & ſi. M. Ceparius quum mihi i ſilua gallinaria obuiam ueniſſet: quæſiuiſſemq; quid ageres: dixit te in lecto eẽ ꝙ ex pedibus laborares. Tuli.ſ.moleſte: ut debui: ſed tñ cõſtitui ad te uenire: ut te uiſerem: & cœnarẽ etiã. Non.n.arbitror te coquum etiã arthicum habere. Expecta igitur hoſpitem: tum minime edacem: tum inimicum cœnis ſumptuoſis. Vale.

M.T.C. Impera. pæto. S.D.

t Vffum iſtũ amicum tuum de quo iteꝝ iam ad me ſcribis adiuuarẽ q̃tum poſſem: ẽt ſi ab eo læſus eſſem: quũ te tãtope uiderẽ eius cã laborare. Quum uero ex tuis litteris & illius ad me miſſis intelligã & iudicẽ magnæ curæ ei

Hen: Laborabat Pætus pedibus: itaq; cice.cum eo iocans dicit ſe nihilominus ad eum ituruʒ: qa licet ipſe laboret podagra: nõ tamen credit eum habere coquum laborantem eodem morbo: ut non poſſit parare cœnas. ¶ Ad te: ſcillicet ueniam. ¶ Faciam te certum: ita enim permiſit ſupra. Sed ſi me expediero ut in iſta loca uenire poſſim: non cõmittã: ut te ſero a me certiorẽ factũ putes. ¶ In ſilua gallinaria. Quidã expoſuerũt ſiluã eẽ non longe ab urbe olim latronibus refertam eam uidelicet quæ erat ad nonũ urbe lapidem in uilla: quæ Cæſarũ dicebatur: ſed non aduertunt ꝙ illic pp locum celebrẽ latrones eẽ nõ poterant: eſt ergo hæc gallinaria ſilua in ſinu cumano: ut ſcribit Strabo lib.v.his uerbis. In hoc ſinu cumano fructicoſis uirgultis frequens & arboribus ſilua eſt multis porrecta ſtadiis aquarum indigna: cæterum fabuloſa q̃ gallinariam uocant ſiluã: hic Sexti Põpe.claſſis ꝓfecti pyratica ſtruxere nauigia: qua tempeſtate Siciliam ab romano deſciſſere fecit imperio: de qua Iuue. Et pontina palus: & gallinaria pinus. ¶ Laborares: ex pedibus idest ægrotares morbo pedũ.i.podagra. ¶ Viderẽ: & uiſerẽ: uidei ẽ naturæ: uiſeı ẽ officii. ¶ Nõ.n.iocat̃. ¶ Arthicũ: i.articulari morbo laborãtẽ: intelligit autẽ uel chiragrã uel podagrã: nã utraq; articulos ſolet uexare. Perſius. Sʒ cum lapidoſa chiragra Fregerit articulos ueteris ramalia fagi αρθρον.n.græce articulum ſignificat. ¶ Minime edacem.i.non multi cibi. ¶ Sumptuoſis: in quibus multum expenditur.

Silua gallinaria
Videre
Viſere

t Vffum: ſcribit Ci.quam iuſtis cauſis debeat habere commendatum Ruffum: quem Pætus ſuis litteris commendauerat: deinde quia ſcripſerat Pætus ſe omiſiſſe ire ad cœnas amicorum Cice.iocando nititur eum reuocare ad morẽ ſolitũ cœnaꝝ: idq; dicit faciendum eẽ non tam cauſa cibi q̃ cõuictus & cõſuetudinis & collocutionis amicorum: poſtremo dicit ſe nõ abieciſſe curã reip.licet iocet̃. ¶ Iteꝝ: ſecũdo. ¶ Si læſus eẽm ab eo: ſi accepiſſẽ ab eo iniuriã. ¶ Cũ te.i.quũ uiderẽ ꝙ tãtã curam de eo ſuſciperes. ¶ Eius.ſ.Ruffi.

¶ Iudicio: ꝓpria diſpoſitione. ¶ Initiū: principiū. ¶ Cautionis: ut cauerē mihi: nā ut ipſe ſcribit eqnates & fra
baterni cōſilia cœperant de opprimēdo Cicerone: qđ cū intellexiſſet Pætus: ſcribit ad eū ut ſibi caueret: qđ idē
poſtea multi alii ſcripſerūt: dicit ergo initio ſuæ cautionis ꝓfectū eſſe ex līis ipſius Pæti qbus eſt admonitus de in
Agnū ſidiis q̄ ſibi parabant. ¶ Opprimerēt: interimerent. Agnū & Frabateria urbes Italiæ. Frabateria aūt teſte Priſcia
Frabateria no frabaternus facit poſſeſſiuū. ¶ Nō ſuſpicās: nō putās. ¶ Incautior fuiſſem: nō prouidiſſem mihi. ¶ Forma: cōditio: ſtatus. ¶ Ita defuiſſe: ita omiſiſſe. ¶ Illud neſcio: qd quod ſolebas. q. d. nihil parum eſſet. ¶ Nam ſi
Frabaternus ſenſus eſt ſi nō faciebas cœnas multū lautas: cū hēbas quos poſſes imitari: qd putē te nunc factuꝝ: quū de
Spurina ſieris ire ad cœnas. ¶ Nō multū ꝓfi
Fauonius ciebas: nō tū multū laudabaris i cœnis faciendis. qa eras peius. ¶ Quid putē. q. d. multo peius. ¶ Spurina: aruſpex fuit q Cæſari diē mortis ꝓdixit: ut ſcribit Trāquillus. ¶ Superiorem: ex ante acta. n. uita pōt iudicari aliqd de futuris. ¶ Fauonius: uētus: qui tpe ueris maxīe flat. ¶ Fieri poſſe: demōſtrabat: Spurina ut reuerteres ad priſcā cōſuetudinē cœnaruꝫ. ¶ Aptius uitæ: qa homo natura eſt animal ſociale. ¶ Ad uoluptatē: cibi & potus qđ eſſet fere beluatum. ¶ Remiſſionē: relationē. ¶ Quæ: re miſſio amicorum. ¶ Dulciſſimus plus enim ſapit q̄ omnia genera ferculorū: ut oſtēdit Macro. in ſatur. & ipſe Ci. in Catone maiore his uerbis. Neq̧ enim cōuiuioꝝ delectationeꝫ uoluptatibus corporis magis q̄ cœtu amicoꝝ & ſermonibꝰ metiebar. ¶ Bene: enim maiores accubationem epularem amicorū: quia uitæ cōiunctionē haberet cōuiuium nominauerunt melius q̄ græci: qui hoc idem tum cōcœnationem cōpotationē uocant ut qđ in eo genere minimum eſt id maxime ꝓbare uideātur. Ego ꝓpter ſermones delectationem tēpeſtiuis quoq̧ cōuiuiis delector: nūc igr̄ eandē fere ſniam exequtur Cice. qđ latini ſapientius appellauerint accubationes epulares quā græci nŕi enim cōuiuia dixerūt: qđ uitæ cōiunctionem habebant: græci uero σύνδειπνα. i. concœnationes: uel συμπόσια: ideſt cōpotationes. ¶ Philoſophādo: afferēdo rōes philoſophicas. ¶ Reuocare: reducere. ¶ Foris: apd aicos. ¶ Id: ut ualeas. ¶ Sed caue: remouet a ſe ſuſpitionē neglectæ reip. quæ poſſet haberi de eo quia ſcribit iocoſe. ¶ Quod: qa. ¶ Abieciſſe: omiſiſſe. ¶ Vita ſit po. ſi ſit. i. mihi bene eueniſſe.

ſalutē meā fuiſſe: nō poſſū ei nō aīcus eē: neq̧ ſolū tua cōmendatiōe: q̄ apud me ut debet ualet plurimū: ſed ēt uolūtate ac iudicio meo. Volo. n. te ſcir̄ mi Pæte initiū mihi ſuſpitiōis & cautiōis & diligētiæ fuiſſe lr̄as tuas: qbꝰ cōgruētes fuerūt aliæ poſtea multoꝝ: nā & aqni & frabateriæ cōſilia ſūt inita đ me: q̄ te uideo ēt audiſſē & q̄ſi diuinarēt q̄ his moleſtꝰ eēm futurꝰ. Nihil aliud egerūt niſi me ut opprimerēt. Qđ ego nō ſuſpicās incautior fuiſſem: niſi a te admōitus eēm. Quāobrē iſte tuꝰ amicus apud me cōmēdatiōe nō eget. Vtinā ea fortūa reipu. ſit: ut ille me q̄ grauiſſimū poſſit cognoſcere. Sed hæc hactenꝰ. Te ad cœnas ita rediſſe: moleſte fero: magna. n. te delectatiōe & uoluptate ꝓuaſti: deīde ēt uereor. Licet. n. uerꝫ dicer̄: ne neſcio qđ illđ qđ ſolebas dediſcas: & obliuiſcar̄ cœnulas facer̄: nā ſi tū quū hēbas quos imitarere: nō multū ꝓficiebas qđ nūc te factuꝝ putē. Spurīa qdē cū ei rē demonſtraſſē & uitā tuā feriorē expoſuiſſē: magnū piculū reip. demōſtrabat niſi ad feriorē cōſuetudinē tū cū fauoniꝰ flaret reuertiſſes ho c tpe fieri poſſe ſi forte tu frigus ferre nō poſſes: ſed mehercule mi pæte extra iocū moneo te: qđ ꝑtinere ad beate uiuendū arbitror ut cū uiris bonis iucūdis amātibus: tui uiuas. Nihil. n. aptiꝰ uitæ nihil ad beate uiuēdū accōmodatiꝰ: nec id ad uoluptatē rtero: ſed ad comitatē uitæ atq̧ uictꝰ remiſſionēq̧ aīoꝝ: q̄ maxīe ſermone efficit̄ familiari: q eſt in cōuiuiis dulciſſimus ut ſapientius nŕi: qui græci illi συμπόσια aut σύνδειπνα. i. cōpotatiōes aut concœnationes: nos cōuiuia: qđ tū maxime ſimul uiuit̄. Vides ut te philoſophādo reuocare coner ad cœnas. Cura ut ualeas id foris cœnitando facillime conſeqr̄e: ſed caue ſi me amas exiſtimes me: qđ iocoſius ſcribā abieciſſe curā reip. ſic tibi mi Pæte pſuade me dies & noctes nihil aliud agere nihil curare niſi: ut mei ciues ſalui liberiq̧ ſint nullū locū ꝑtermitto monēdi agendi: ꝓuidendi: Hoc deniq̧ aīo ſum: ut in hac cura atq̧ adminiſtratione uita mihi ponenda ſit ꝑclare me cū actū putē: ēt atq̧ etiam. Vale.

M. C. Impe. Pæto. S. D.

SVmmū me ducē litteræ tuæ: reddiderūt plāe neſciobam: tam pariū eſſe rei familiaris: pyrrhi te liberos:

SVmmū: Qua Pætus ſcripſerat ad Ci. multa ꝓcepta de re militari: Cice. cū eo iocans ſcripſit ſe multū adiutū de līis: in qbus ſcripſerat illa ꝓcepta. Poſtea uero cōmēdat ei. M. Fab. quēdā amicū ſuū: q hēbat cōtrouerſiā cū fratre de agro quodā. ¶ Reddiderūt me ſum. du. i. ita erudierunt me: ut ſim ia
Pyrrhus ſummus impator rei militaris. ¶ Reddiderūt: effecerūt plane: ꝓfecto: iocat̄ Ci. ¶ Pyrrhi: regis epirotaꝝ q uī̄ ſcripſiſſe de re militari: eū. n. optimū ipatorē fuiſſe cōſtat: cū. n. ut ſcri. Liui. lib. iiii. belli macedonici: Hānibal a Scipiōe africa: legato epheſū ad antiochū miſſo iterrogatꝰ eēt: quē primū ipatorē crederet rńdit. Alexādrū macedonū regē qđ parua manu inumerabiles exercitus fudiſſet q̧q ultimas oras q̄s uiſere ſupra ſpem

humanam eēt

humanaꝫ eſſet peragraſſet quærenti:deinde quem ſecundú poneret:pyrrhū inqt caſtra metari primū docuiſſe: ab hoc neminē loca elegantius cæpiſſe præſidia diſpoſuiſſe. Vnde & apud Teren. Gnato gloria militi adulatus ait. Sic olim pyrrhus factitauit quo locus nō fuit fortaſſe a multis ante hac ītellectus. ℂ Cineæ:hic theſſalus fuit ut ſcribit Cice. in Catoni maiore qui ut ait Solinus tanta ui memoriæ fuit:qđ pyrrhi legatus Romā miſſus po ſtero die q̄ ingreſſus Romā fuerat: & equeſtrē ordinē: & ſenatū propriis noībus ſalutauit: fuit uir doctus: & ſapi ens:qui de re militari:ſicut & pyrrhus libros ſcripſit. ℂ Hoc: amplius. ſ. cogito facere ſcilicet. ℂ Habere aliqd na uicularum. i. qualis nauiculas. ℂ In

& Cyneæ uideo lectitaſſe. Itaqꝫ obtēperare cogito ꝓceperis tuis:hoc amplius nauiculaꝝ habere aliqd in ora maritima cō tra equitem parthum negāt ullā armaturā meliorem inueniri poſſe:ſed qd ludimus:neſcis quo cum imperatore tibi negoci um ſit παιδείαν κύρου quā cōtriuerā legēdo totā in hoc imperio explicaui:ſed iocabimur alias coram ut ſpero breui tpe nunc ades ad impādū uel ad parādū potius. Sic. n. antiq loq̄bant. Cū. M. Fabio q̄ ſcire te arbitror mihi ſūmus eſt uſus:ualdeqꝫ eū diligo tū pp ſūmā ꝓbitatē ei9 ac ſingularē modeſtiā:tū q̄ i his cōtrouerſiis: quas hēo cū tuis cōbibonibus epicureis:opti ma opa ei9 uti ſoleo. Is qūo ad me Laodiceā ueniſſet meçūqꝫ eū ego eē uellē:repēte ꝑcuſſus ē atrociſſimis lřis in qbus ſcri ptū erat fundū herculanēſem a. Q. F. fratre proſcriptum eſſe: qui fundus cū eo cōis eēt. Id. M. Fabi9 ꝑgrauiter tulit exiſtima uitqꝫ frēm ſuū hoiem nō ſapiētē īpulſu inimicoꝝ ſuoꝝ ego ꝓ greſſū eē. Nūc ſi me amas mi pæte negociū totū ſuſcipe & mo leſtia. Fa. libera auctoritate tua nobis opus ē & conſilio & etiā grā. Noli pati litigare fratres & iudiciis turpib9 cōflictari Ma tonē & Pollionē inimicos hēt Fa. Quid multa nō mehercule tā ꝑſcribeř poſſū q̄ mihi gratū feceris:ſi ocioſū Fa. reddideris. Id ille in te poſitū eē putat mihiqꝫ ꝑſuadet. M. C. Pæto. S. D.

ACcubuerā hora nona ad te lřarū exemplū in codicil lis exaraui. Dices ubi: Apđ Vloumniū eutrapellū:& qđ ſupra me atticus īfra uetius familiares tui mitaris

ora maritima:in regione uicina: & iocatur Cice. nā cum parthi pugnēt tatūmodo terreſtri prælio naues pa ratæ potius eēnt ad fugā q̄ pugnaꝫ. ℂ Meliorē:ironice. ℂ Parthi maxie eqs pugnāt: & ſagittis: cōtra q̄ oīa ni hil ualent naues. Virgi. Fidentēqꝫ fu gam parthū:uerſiſqꝫ. Item. Ocior & miſſa parthi poſt terga ſagitta. ℂ Lu dim⁹:iocamur. ℂ Quo cū. i. cū qli. q. d. peritiſſimo. hoc đ ſe dicit. ℂ παιδείαν κύρου. i. pediā Cyri:quā Xeno phō ſcripſit græce:quæ hodie latina facta eſt a uiro ætatis noſtræ doctiſſi mo Frāciſco Philelpho παιδεία au tem eruditioneꝫ ſignificat:deſcripſit enim qualis ī oī genere uitæ: & præ ſertim in admiratione imperii: & rei militaris fuerit Cyrus rex perſarum non tū quod oīno talis fuerit:qualē ſcripſit:ſed qđ talem oportere eē op timū regū uoluerit ſignificař. ℂ Cō triueram:cōtraueram aſſidua lectio ne. Ita ut pene contritā reddidiſſem. ℂ Explicaui:aperui:oſtēdi: & ut ita dicam experiētia ipſe declaraui:hoc imperio quod in Cilicia nunc gero. ℂ Ades:ueni. ℂ Vel potius: corre ctio. ℂ Cuꝫ. M. Fabio:altera ps epi. in q̄ cōmēdat Fabium. ℂ Summus uſus:maxima conſuetudo. ℂ Pro pter ſummā probitatē:laudat perſo nam amici:ut probet eum dignum

commendatione ſua. ℂ Cōbibonibus:cōpotoribus quos græci συμπότας dicunt:oſtendit aūt & Pætū epicu Combi.
reū fuiſſe. ℂ Velle eū eſſe mecū:cū uellē eū hře apud me. ℂ Percuſſus:pturbatus. ℂ Atrociſſimis:acerbiſſimis bones
lřis. ℂ Fūdum herculanenſem:ita enim appellabař ille fundus fortaſſe ab aliquo tēplo Herculis illi uicino aut a loco. ℂ Proſcriptū:expoſitum uenalē:quia quæ erant uendenda ſcribebanř publice ut ēt hodie ſolet. ℂ Cō munis:nondū diuiſus. ℂ Non ſapientē:ſtultum. ℂ Eo ad id:ut proſcriberet quod eſſet etiam ei cōmune cum fratre. ℂ Inimicorum:qui uellent diſcordiam īter duos fratres eſſe. ℂ Auctoritate:qua ſuadeas qui uelint eme re me id faciant. ℂ Conſilio:quomodo poſſit explicari hæc res. ℂ Gratia:quam habes maximā apud omnes. Confli-
ℂ Turpibus:nihil enim eſt turpius qua quos natura cōiunxit eos cupiditate & ſtultitia diuelli: & inter ſe contē ctari
dere. ℂ Conflictari:contendere. ℂ Mathonem & pollionem:nomina oratorum ſiue cauſidicorum. ℂ Non tam præſcribere poſſum:ideſt non tam poſſum explicare ſcribendo qua erit mihi teipſa gratum ſi feceris ut Fa bius non litiget. ℂ Ocioſum:ſine lite. ℂ Eſſe poſitum in te. i. eſſe in poteſtate tua ut non litiget.

Ccubueram:iocatur Cice. cum Pæto ſcribens ſe acceptum fuiſſe ab Eutrapelo in cœna admodum io

a coſa:in qua īterfuerūt & familiares eius Atticus & Vetius & Citheris meretrix ī qua cœna dicit ſe præ ſtitiſſe mirā fortitudinē & cōtinentiam quia ad nullam turpitudinē aut libidinem potuit cōmoueri ab ea meretrice:poſtremo quædā faceta cōmemorat de Pæto. ℂ Accubueram:ideſt eram in conuiuio:cubabant enim antiqui ueſcētes & cœnātes. Virg. tu das epulis accūbere diuum. Valeri. de inſti. anti. Fœminæ cū uiris cu bantibus ſedentibus cœnitabant. ℂ Hora nona:tunc eni incipiebāt cœnare. Mar. incipit extructos frāgere no na toros. Hora. poſt cœnā uenies. ℂ Exaraui:ſcripſi. ℂ Codicillis:tabellis. ℂ Vbi:ſcilicet accubueram. ℂ Eutra Eutrape
pellum:alias ſignificat facetū hic eſt nomē proprium:de quo etiaꝫ Hora. Eutrapellus cuicunqꝫ nocere uolebat lus
ueſtimenta dabat ꝑcioſa. ℂ Supra:deſcribit ordinem diſcumbētium ſic Ho. in ultimo ſermone. Summus ego & prope me fuſcus Turinus: & infra ſi memini Varius cum Seruilio balatriōe uibidius:quos mæcenas addu xerat umbras. Momentanus erat ſuper ipſum potius infra Odiculus totas ſemel abſorbere placentes.

tam exhilaratam ſeruitutē nr̄am. Quid ergo faciam te cōſulo qui philoſophū audis. An gar excruciē ne me: qd aſſequar. De īde quē ad finē uiuas inqs in lr̄is. An quicq̄ me aliud agere cen ſes. Haud poſſē uiuere: niſi in lr̄is uiuerē. Sed ē eaꝝ ēt nō ſacie tas: ſed qdem mod9 a qbus quū diſceſſi & ſi minimū mihi eēt in cœna: qđ tu tuū ζητημα dioni philoſopho poſuiſti tn̄ unū potius faciā priuſq̄ me dormitū cōferā non repio audi reliqua. Infra eutrapelū citheris: accubuit. In eo igiť iniqs cōuiuio cice ro ille quē expectabā: cui9 ob os graii ora obuertebāt ſua. Nō mehercule ſuſpicatus ſū illā afore. Sed tn̄ Ariſtipp9 qdē ille ſo cratic9 nō erubuit: quū eēt obiectū hēre eū Lajda. Habeo igt nō habeor a laide. Græce hoc meli9 ſi tu uoles īterpraberē. Me uero nihil iſtoꝝ ne iuuenē qdē mouit unq̄ ne nūc ſenē cōuiuio delector. Ibi aliqd qđ in ſolū ut dr̄: & gemitū & riſus maxime trāſfero. An tu id melius: q etiā philoſophū irriſeris. Q uum il le ſiqs quid quereret dixiſſet cœnāte querere a me dixeris: ille uero putabat te q̄ſiturū: nū unū cælum eēt an innumerabilia? Q uid ad te? At hercule cœna nunqd ad te. Tibi p̄ſertim. Sic igiť uiuiť quotidie: aliquid legitur aut ſcribitur. Deīde ne ami cis nihil tribuamus: epulamur una nō modo nō cōtra legem: ſi ulla nūc lex ē: ſed etiā intra legē: & qdē aliquāto. Q r̄ nihil eſt quod aduentū noſtrū extimeſcas. Nō multi cibi hoſpitem ac cipies: ſed multi ioci. Vale.

¶ Tam exhilaratam: tam in hilaritatē & lætitiā effuſam. ¶ Seruitutem: uitam meam ita ſeruam & ſubiectam. ¶ Quid aſſequat. ſ. ſi excrucia uero me. i. quid proficiā: qd lucrabor: ad quē finē. i. ad quid licet. n. angi quotiēs ex angore noſtro: aut honoris aliqd poteſt puenire. ¶ Viuas: reſponſio quā poſſet facere Pætus aliud q̄ uenire litteris. ¶ Nō ſacietas: non faſtidiū. ¶ Sed mo. mēlura moderatio. ¶ A qbus. q. d. quas lr̄as cum aliquātulū re liqui. ¶ Et ſi minimū. i. licet in cœna haberem minimā q̄ōnem quā tu propoſuiſti Dioni philoſopho: tamen uellem ipſas lr̄as ſequi qa nō reperio qđ potius faciam priuſq̄ eam dormitū: ſignificant antē q̄ōnem Pæti ppo ſitā Dioni fuiſſe paruam & nugato riā: ζητημα quæſtio: nā ζητεω ſigni ficat quæro. ¶ Vnū: ſolū. ¶ Priuſq̄ con. m. d. i. priuſq̄ dormiā quod eſt ocioſoꝝ & ignauoꝝ. Hora. Ni meli us dormire purē qua ſcribere uerſus. ¶ Reliqua: qa nōdū deſcripſerat to
Citheris tū ordinē cōuiuarū. ¶ Citheris: tres uno tpe notiſſimæ meretrices fuerē hæc Citheris quā Virgi. ægloga ulti ma Lycorim appellauit Origo: de q̄ Hora. ut quōdā Marſeus amator ori ginis ille: & arbuſcula: de qua idem Hora. Exploſa arbuſcula dixit. ¶ In eo: qa dixit ei puiuio interfuiſſe me retricē: ne uideať ipſe feciſſe cōtra di gnitatē ſuā laudat ſuam cōtinentiā. ¶ Inquies: o pæte. ¶ Ille. q. d. tā ce lebris. ¶ In eo: in tali ubi eſſe mere trix. ſ. interſum. ¶ Quē. g. a. quē græ ci aſpiciebant præ admiratione: dici tur Ci. tantū profeciſſe: nō ſolum co gnitione lr̄aꝝ græcaꝝ cū eēt athenis ſed etiā imitatiōe uocis & geſtus: ut græcis ipſis eſſet admirationi. ¶ Ob os: ob oris & uultus aptiſſimos mo tus: & elegātiſſimā pnunciationem. ¶ Obuertebant: qa dolebāt aſpiciē tes. ¶ Non her. prima excuſatio per iuſiurandū: qđ nō credidit ipſam Ci theridam interfuturam ei conuiuio. ¶ Sed tn̄: alia excuſatio cum laude ſua: exemplo Ariſtippi philoſophi ſo cratici: qui uixit apud Dionyſium Syracuſanum. ¶ Nō eru. nō ueritus eſt: neq; exiſtimauit ſibi turpe. ¶ Obie
Laida ctum: uitio datū. ¶ Habere eū la. cū ambigue hoc dicať utrū eū hr̄e laidam an laida hr̄e eū intelligamus: ille ex preſſit his uerbis: hēo laida: nō habeor a laide. i. nō ſum in ptāte laidis: ſed ipſa eſt in ptāte mea: qa nō pōt me p uertere: fuit aūt Lais ſcortū corinthiū notiſſimū. Oui. in. i. amoꝝ. Qualiter in thalamos formoſa ſemiramis iſſe dr̄: & multis lais amata uiris: græce hoc meli9 ſic. n. dr̄ ελάμεν τιγλαιλα οὐχ τμο μαιδοσ δὲ εχομᾶι. ¶ Iſtoꝝ taliū ſicut ē uerſari cū mulierib9. ¶ Ne iu. qui. cū magis calebā ſanguine & debuerā eſſe ad talia pronior. ¶ In gemit9 & in riſus: qa & doleo incōmodis reip. & irrideo q ſtulte agūt cū ſe ſapientes putēt poſſum9 tn̄ legere & in gemitus & in riſus. i. qđ faciat me & ridere & flere: iō interpoſuit ut dr̄: qa ita ſolemus plerūq; dicere: loquor qd faciat mihi & fletū & riſum: & hāc lectionē magis pbo. ¶ Id melius. ſ. feciſti. ¶ Ph̄m: qdā intelligūt Dionē de quo ſupra. ¶ Dixiſſet ſi qs q̄. i. dixiſſet ſi qs q̄rere: ut. ſ. q̄reret ſe. n. miſurum. ¶ Quereret cœnā a me. i. dixeris te q̄rere an ego cœnā darē: alii legūt amœne: ut ſit iucūde & facete dixeris te querere cœnā. ¶ Ille uero utpote qui erat ph̄s credebat te q̄ſiturū ab eo res philoſophicas: non autem cœnā. ¶ Vnū Cæ. an innumerabilia: hæc eni quæſtio ad ph̄m pertinet. Aduertendum eſt autem cœlum neutri generis in plurali: cum dixit innumerabi lia: ubi ſubaudiendū eſt cæla: niſi uelimus credere Seruio: q dicit in ſubauditiōe ea poni: q̄ dici nō p̄ſſunt apud Vir. in buco. Biſq; die numerāt ambo pecus alter & hædos: ubi uult alter de nouerca ītelligēdū eſt apud idoneos: tn̄ in plurali raro repeniť. ¶ Quid ad te. ſ. ptinebat q̄rere eēt ne unū cœlū an plura. ¶ At cœna nūqd a te. ſ. ptinebat q̄rere. ¶ Tibi: pro te. q. d. imo ptinebat. ¶ Sic igiť: redit ad cōcluſionē ſuæ uitæ. ¶ Sic: ut dixi in cōui uiis amicoꝝ: uel ſicut iā dicā. Ne nihil tribuamus amicis: ut ēt obſeq̄mur amicis: & ne uideamur eos oīno ne gligere. ¶ Epulamur: faciamus cōuiuia. ¶ Nō cōtra le. i. nō ſolū: nō pluſq̄ cōcedat lex ſumptuaria de conui uiis. ¶ Sed ēt intra le. i. frugaliſſime & parſſime. ¶ Si ulla nūc lex ē: qa ut alio loco ſupra dixim9 ex auctoritate Macro. nō multæ leges ſūptuariæ latæ eēnt: ita tn̄ obſoleuerāt pp luxuriā gulæ illius ſæculi: ut fere abrogatæ ui derenť. ¶ Aduētū noſtrū: promiſerat. n. ſe iteꝝ ut eū uiſeret. ¶ Non multi cibi: quod dicit in alio loco nō edacē. ¶ Sed multi ioci. i. facetum & iocoſum. i. habetis hominem ualde facetum: non autem ualde edacem.

¶ Et abſui

E T abſui: Quoniã huius libri ex ſequētis epſaꝝ oĩum argumēta ex hiſtoria ſumūtᷣ: ne in qlibet epl. idē narrãte opus ſit hiſtoriæ ſeriē paulo altius repetēdã putaui: quo facilius oĩum epſaꝝ argumēta pateāt: q̄ multis aut incognita ſunt aut falſo expoſita pp ignorantiã hiſtoriæ: q̄ breuiſſime igiᷣ fieri pôt enarrem⁹: maxīe Appianū ſecuti: occiſo. C. iulio Cæ. in ſenatu quū uarii mot⁹ amicoꝝ eſſent: & alii laudarēt īterfectores: a qb⁹ uidereᷣ initiū libertatis ꝓfectū eē: alii irritati oĩone. M. An. qui explicita ueſte Cæ. cruēta & enſib⁹ pforata: de tãti uiri crudeli cæde conq̄ſtus erat ortæ ſūt magnæ ſeditiões: & deīde etiã īter ipſos bella ciuilia: de ꝓuinciis. n. cõtendebãt. Siq̄dē. M. Anto. D. Bruto diffidēs Celias ei enpe conat⁹ eſt: ac pro eis Macedoniã traderet: ut īpe te ſtatus ē in oĩone: quã hūit ad ppl̄m. Factæ igiᷣ ſunt uariæ ptes: nã Antonio belliciſſimoꝝ uiroꝝ legiões q̄tuor adhæſerãt. Lepidus uero q̄tuor in Iberia legiones hēbat. Aſini⁹ pollio duas. Plãcus ī altera Celtaꝝ ꝓuincia tres: q Antonii ptes: ut ſcribit Appianus electuri uidebanᷣ: Cæſarē aūt Octauianū duæ legiões delectoꝝ ſeq̄banᷣ: q̄ ab Antonio ad ipm trãſierãt. Tironū itē una. Duæ ex primis cuz eo militãtib⁹: nec hæ nūero pfectæ: ut armis iſtructæ oēs. S3 ex nouiter delectis ſuppletæ fuerãt. Marcus ãt An. in Celtas ꝓfect⁹ quū Decio pſuadere neq̄iſſet: ut ī Macedoniã trãſiret: ubi eū ſupauit: ad ciuitates ire ꝓperauit a qb⁹ quū eēt acceptus ueni⁹ ē Decius: ne ab oĩum ꝓhibereᷣ ītroitu. Itaq̄ fictis lr̄is ſibi a ſenatu redius: a quo cū exercit⁹ ꝓpe Romã euocareᷣ: eo mō ī Italiã ire pegerit. Recipiēt ub⁹ illū cūctis ueluti redeūtē uſq̄ Mutinã pgreſſus ē: ubi ſtatī portas occludi īpauit: & mutinēſiū oia ad uictū neceſſaria ī mediū afferri: & eo mō Antoniū expectauit: ꝯtra quē Anto. ira delat⁹. Mutiæ urbē muro: foſſaq̄ pcīxit ſic ut Deci⁹ obſidiõe pmereᷣ. Quaꝛ Ci. p Decio agēte: ut Anto. hoſtis iudicareᷣ cū Piſone Anto. ptes defendēte: id īpetrari potuiſſet: pmiſſū ē tū Ci. uc legatis mãdata tradēda pſcriberet: q ita dr̄ ſcripſiſſe: ut Anto. pſeſti Mutiã diſcederet Celtica ꝓuĩcia Decio cõcedereᷣ: q̄ ītra rubiconē amnē: q Italiã Celtis diffinit: ſita ē: his mãdatis Antonio traditis: Anto. uehementi ira pcit⁹ multa ī ſenatū: multa ēt ī Ciceronē acerbiſſime dixit: & quū mandatis pere noluiſſet: ſenat⁹ eū ſtatī hoſtē iudicauit: & oēm exercitū q cū eo erat: niſi ſtatī ab eo diſcederet. Verū tñ diſcedēte An. ab obſidiõe īclinãte iam hyeme Deci⁹ fame laborat. Itaq̄ Hirci⁹ & Cæ. ppi⁹ Mutinã caſtra mouēt: ne deficiēte De. exercitū Anto. ſibi uidicaret. Liberato itaq̄ Decio mutinēſi obſidiõe a Cæ. ſenat⁹ nõ ſatis grat⁹ ī eū fuit: q decreto honoĉ triūphi cæ. militūq̄ ei⁹: mētionē nõ ſatis gratã hūit: ob q̄ Cæ. recõciliata p. M. Lepidū cū. M. Anto. gr̄a Romã cū exercitu uenit: & pculſus aduētu ei⁹ iis q ī eū iniq erãt cū. xvii. annos hr̄et cõſul creat⁹: q ſtatī tulit legē de q̄ōne hn̄da ī eos: quoꝝ opa pē occiſus ē: poſtulatq̄ ea lege. M. Brut⁹. C. Caſſius. D. Brut⁹ abn̄s dãnati ſunt: quū. M. Anto. & Aſinius Pollio: & Munati⁹ Plãcus cū exercitib⁹ ſuis ꝯiūcti uires ãpliaſſent. D. Brut⁹ cui ſenat⁹: ut ſeq̄reᷣ Anto. mãdauerat relict⁹ a legiõib⁹ ſuis quū ꝓfugiſſet iuſſu An. ī cui⁹ ptãtē uenerat cæſus a Capeno Seq̄næ iterfect⁹ ē: reliq̄ q̄ ſequūᷣ ſūt de triūuiratu Cæ. & An. & Lep. q̄ qa nõ multū ptinēt ad hūc locū & ad has epſas ſilētio pteribo. Quæ aūt hoc loco narrata ſūt: pti ad decimi: pũm ad. xi. li. argumēta ptinebūt: aliaq̄ pars unī epſæ ptinet: alia alti: quū igr̄ in his tãtis piculis reip. uerereᷣ Ci. ne Plãcus cõiūgeret ſe cū. M. An. neq̄ id apte auderet dicere. M. An. ī odiū adducēs hortaᷣ Plãcū: ut ī rēp. tuēdã & ꝯſeruãdã īcūbat: pcipue quū ſperaret habituꝝ cõſulatū ī annū ſequētē: ſe aūt polliceᷣ habituꝝ eū curã tū ei⁹ cã tū ēt cã reip. Poſtremo oñdit ea ſibi gratiſſima eē q̄ Plã. ī Furniū cõferat. ¶ Et abſui: qdã dicūt Ci. tædio diſcordiaꝝ urbanarū ſe in Græciã cõſulto cõtuliſſe: ſed hoc cõſtat eē falſū: nã legat⁹ in Græciã ꝓfectus ē: ut ipſe ad Atticū ſcribit ea epiſtola q̄ īcipit. Mi Attice uereor ſic. n. inquit. pficiſcor: ut cõſtituerã: legat⁹ in Græciã credis: īpēdētis piculi nõ nihil uitare uideor ſed caſur⁹ in aliq̄ uituperationē: q reip. defuerī: tã graui tpe &c. Ergo Proficiſcēs. i. abiens. ſ. legat⁹: nõ aūt dixit ꝓfectus: qa ante q̄ functus eēt legatione: coactus eſt redire in rēpu. Prodeſſet: ideo dixit non hoīum ſed reip. ſe uoce reuocatum. VBER.

M. T. C. Epiſtolarum Familiarium Liber Decimus.

M. T. C. Planco. S. D.

E T abſui proficiſcens in Græciam: & poſteaquã de meo curſu reipublicæ ſum uoce reuocatus:

E T ſi abſui: Igitur de inſolētia atq̄ crudelitate. M. Antonii: queadmodū tūc conſul oēs leges: iudicia & ſanctos ciuitatis mores ita peſſundabat: ut ne ueſtigiū qdē ullū ciuitatis relinq̄reᷣ: & ſic eū adducit in odiū: ueritus ne Plãcus cū. M. Antonio cõiūgereᷣ aduerſus rēp. agiᷣ inde de expectatiõe cõſulatus Plãci in annū ſeq̄ntē: & quãtope cõſulē ipm uidere cuperet: ut reip. ſubueniret: quã. M. Antonius occupare conabaᷣ. Poſtremo Furniū familiarē ſuū illi ualde cõmēdat: & dicit eſſe ſibi grata q̄ in illū cõtulerat Cn. Plãcus ciuis romanus fuit: & qui Ciceronē in Macedonia exulãtē hoſpitio ſuo benigne ſuſcepit. S3 qm̄ ficta quædã romanoꝝ noĩa: & audiuimus ſæpe & legimus ut Plancus Plotus: eorū originē noſſe nõ iucūdum puto. Plancus qđ planis ſit pedibus eſt appellatus. Planca eñi planæ cuiuſdã tabulæ ſignificationē capit. Plot⁹ qui ſpacioſis eſt plãtis & amplis. Vt illa Virgilii ſpacioſa ꝓdiga plãta. Vñ plãtus eſt dictus quaſi plotus: ut plauſtrū ploſtrū. Vñ ſymphoniū calciamēti genus: quo uenatores utunᷣ: utriq̄ pede aptum. Coſſus q rugoſus eſſet. Sunt. n. Coſſi uermes qdã rugoſi: q in codice reſident. Agrippa q ante pedibus q̄ capite ex utero matris oritur: quē partū difficilē & piculoſum eſſe cõmemorant: qđ ægre naſciᷣ. Panſa a propenſo uentre. Flaccus a flaccidis & languidis auribus. Item a leguminū generibus illa ſunt inuenta uiroꝝ nomina. Lētuli: Piſonis: Fabii. At Plutarchus in uita Fabii maxi. dicit quendã tradidiſſe ab agrorū foſſione fodios olim appellatos fuiſſe. Poſtea duabus lr̄is cõmutatis. Fabios dictos. Itē Maximū appellatū dicit illum qui nobis cunctando reſtituit rē a Maximo Rytalo: a quo Fabioꝝ genus deſcēdit. Cicero uero dictus q neſcio qđ in ſpeciē ciceris in extrema pte naſi ortū ſit illi: q primus ex illa familia Cicero noiatus eſt: a quo oēs deinde Cicerones appellati. Naſoni Oui- PHI. Plancus Plotus Plautus Symphoniū Coſſus Agrippa Panſa Flaccus Lentuli Piſones Fabii Maximus Cicero Naſo

Nero Cato Scipio Tudids Cecilii Cecilia Serpens Lucii Lucani Manii Sexti Quintiliani Titi Tullii Cæſares Meſſanæ Aphricanus Numidius Caii

dio nomen indidit naſi magnitudo. Sabini uiros fortes Neronis nomine appellabant: & ſapientes Catonis appellatione dicebanť. Scipioni nomen dederũt græci: qui baculum ſciplona dicunt: & is Cornelium patrem luminibus captũ tanq̃ baculus regebat. Tuditani a capitis forma nomen acceperunt. Antiquitus. n. Mallei Tudides dicebantur: & in mallei ſimilitudinem caput illius familiæ primus habere uiſus eſt: a cecutientibus oculis Cecilii. Vnde ſerpens ſine oculis Cecilia nominatur. Lucii & Lucani a luce. Manii a mane. Sexti Quinti Decii a numero appellati: & a Quintilio Quintiliani ipſi Lupercini: quib⁹ præerat Quintilius. Titi a titis militibus: q a tutando patriam Titi ſunt appellati: ut Perſius: ingentes trepidare Titos. Lege Feſtum. Tullii ab aquarũ riuis: qui Tullii nuncupantur. Cæſares qui & Cæſones a cæſo uẽtre matris appellantur. Meſſanis Meſſana urbs Siciliæ nobiliſſima: quã Valerius maximus cæpit nomen adiunxit: ut Scipionibus Aphricanis deuictaꝫ Carthago in Aphrica. Metello Numidico Numidia. Itẽ Aſia auri põd⁹ in forũ deferens dedit Cornelius cognomenium. Quid qđ etiã uiro inſigni Tremellio Scropha: quã famuli ſui occiderant cognomẽtum fecit. Lege Macrobiũ huius nominis appellationem inuenies & factũ Caii. a gaudio parentum dicti. Hæc auteꝫ nomina quæ diximus: ferme omniũ in epiſtolis Ciceronis leguntur: ideo hinc apponenda putaui: & quod pmiſimus a principio huius operis ſernaremus. Sed redeamus ad inceptum.

nunq̃ per. M. Antonium quietus fui: cuius tãta eſt non inſolẽtia: nam id quidem uulgare uitium eſt: ſed immanitas: ut non modo uocem: ſed ne uultum quidem liberum fere poſſit cuiuſquã. Itaq; mihi maximæ curæ eſt: nõ de mea qdẽ uita: cui ſatiſfeci uel ætate uel factis: uel ſiqd etiã hoc ad rem pertinet gloria ſed me patria ſolicitat. In primiſq; mi Plãce expectatio cõſulatus tui: quæ ita longa eſt: ut optandũ ſit ut poſſimus ad id tempus reip. ſpiritum ducere. Quæ põt. n. ſpes eẽ in ea rep. in quã hoĩs impudẽtiſſimi: atq; intẽperatiſſimi armis oppſſa ſunt oĩa & in qua nec ſenatus nec populus uim hẽt ullam: nec leges ullæ ſunt: nec iudicia: nec omnino ſimulacrũ aliqđ ac ueſtigiũ ciuitatis. Sed qñ acta oia mitti ad te arbitrabar: nihil erat qđ ſingulis de rebus ſcriberem. Illud autem erat amoris mei: quem a tua pueritia ſuſceptum non ſeruaui ſolum: ſed etiã auxi: monere te atq; hortari: ut in rẽp. oĩ cogitatiõe curaq; ĩcumberes: q̃ ſi

¶ Abfui: agnominatio. ¶ In græciam: quando uidit Antonium conſulem poſt mortem Cæſaris mutaſſe uoluntatem & rem: ſurſus ad ſeruitutem ſpectare Caſſiumq; & Brutum Cæſaris interfectores tuto Romæ eſſe non poſſe: & ipſe hoc uidens in græciam proficiſci conſtituit cum legatus fuiſſet a ſenatu electus: ut iret in Græciam: cuius legationis in epiſtola ad Atticum meminit his uerbis. Mi Attice proficiſcor: ut conſtitueram legatus in Græciam impendentis periculi non nihil uitare uideor: ſed caſurus in aliquam uituperationem: q reipublicæ defuerim tam graui tempore & in Leucopetrã tunc uento aſportatus Romam redire decreuit. Immo a ſenatu reuocatus eſt in urbem: ut præſidio eſſet labanti reip. & ſic non dum functus legatione reuerſus eſt: ut inquit: nõ hoium uoce: ſed reip. reuocatus: uerũ nõ meliora inuenit quã diſcedens reliquerat. Tunc. n. Antonius ſibi nõ obſcure dominatũ parabat: & reditum Ciceronis moleſtiſſime ferens multa minatus eſt. Acceſſit in Senatũ Cicero: & de Antonio. Conqueſtus eſt: ac de repu. rettulit lõga q̃dã oratione a morte repetens Cæſaris uſq; ad illum diem: & mutatam Antonii uolũtatẽ non trepide accuſauit: & ſniam ſuam de repu. omnibus patefecit: qua oratione Antonius uehementer accenſus inuectiuã in Ciceronem per. xviii. dies meditatus in curia recitauit: poſtea in ſcriptis edidit: nec amplius a maliuolentia deſtitit.

VBER. Inſolentia

VBER. ¶ Nunq̃ per. M. Antonium quietus fui. i. nunquam. M. Antonii. reliquit me quietum: ſed aſſidue uexauit. ¶ Inſolẽtia: arrogãtia: temeritas. ¶ Vt non modo: idẽſt nõ ſolũ nõ poſſim pati: q quiſquã libere loquatur: ſed nec etiã q quiſquã uultu ipſo oſtendat hilaritatem & conſtantiam aliquam: uellet enim omnes eẽ mutos & exanimatos. ¶ Vel ætate: qa iam ſum ſenex. ¶ Vel factis: qa quãdocunq; mori contigerit: nõ moriar ſine gloria & laude rerũ geſtarũ: mors aũt terribilis eſt iis quorũ cum uita oĩa extinguunť: non his quorum laus emori nõ poteſt. ¶ Patria: amori patriæ. ¶ Expectatio: ſpes ita lõga eſt: ad effectum. n. hoc dixit: erat eni ſutura in ſequentẽ annũ. ¶ Spiritũ ducere: uiuere: proferre uitã. ¶ Hominis. M. Anto. ſignificat. ¶ Vllam uim: ullam poteſtatẽ. ¶ Simulacrũ: imago. ¶ Veſtigiũ: ſignum. ¶ Ciuitatis: ciuitas. n. eſt hominum cœtus cõgregatus ad iure uiuendũ: hic aũt nullo iure uiuitur. ¶ Acta oia: geſta quæ ſcripta ſunt: appellabanť enim acta. Iuue. Cupient & in acta referri. ¶ Suſceptum: inchoatum. ¶ Incumberes: in rempu. ¶ Eniteris: pro repub.

Ciuitas Acta

PHI.

PHI. ¶ Per. M. Antonium: qui me nunquam quietum eſſe permiſit. ¶ De meo curſu: uſq; adeo a Leucopetra. ¶ Voce reipu. quam conſequentem & me reuocantem audiui. ¶ Fui: abfui & fui: agnominatio. ¶ Inſolẽtia: arrogantia: ſuperbia. ¶ Vulgare: omnibus notum q ſit inſolens & ſuperbus. ¶ Immanitas: ab in & manos quod antiqui dicebant bonum. ¶ Ferre: uellet eniꝫ ut omnes eſſent muti: & quaſi mortui. ¶ Velle ætate: quoniam ſum iam ſenex: ſatiſfeci inquit uitæ meæ: his tribus ætate factis & gloria: quod diu uixi multa feci & maximam gloriam conſecutus ſum. ¶ Vel factis: rebus geſtis: quæ immortalitatis gloriam pollicẽtur. ¶ Sollicitat: mordet me patria: quam uideo in ſeruitutem cadere. ¶ Longa: in futurum proxime annum: ſed longa uidebatur expectanti. ¶ Spiritum ducere: uiuere uſq; ad diem cõſulatus tui. ¶ Hominis. M. Antonii. ¶ Nec ſenatus. Repetitio. Sic in paradoxis. ¶ Vim: poteſtatem. ¶ Ciuitatis: quia ciuitas non eſt niſi iure uiuentium. ¶ De ſingulis rebus: particulatim. Nihil erat inquit quod particulatim ad te ſcriberem: cum omnia generaliter acta ad te mitti arbitrabar. Verum ad me pertinebat: ut te monerem. ¶ Incumberes: pro ſtatu reipu. ſtuderes.

¶ Tuum tempus:

VBER. ¶ Tuum tp̃s.i.ad tp̃s tui cõſulatus. ¶ Facilis gu.eſt:qa ſapiẽs es & bonus ciuis. ¶ Vt per.aũt:ſenſus eſt ſi poterit reſpu.pduci ad conſulatũ tuum:optime gubernabitur:ſed opus eſt magna diligentia nr̃a:& etiam fauore fortuna ut pducatur:ut ne ante opprimatur penit⁹. ¶ Aliquãto:anteq̃ geras cõſulatũ. ¶ Habebim⁹:hic Romæ. ¶ Et p̃terq̃.i.& licet pp rempu.cuiꝰ es profuturus debeam curare dignitatem tuã tñ etiã propter te hoc facio:quia ita & reipu.ſatiſfaciã & amicitiæ noſtræ. ¶ Humanitas:uel manſuetudo:uel doctrina. ¶ Ne miror: quia noui te ſapientiſſimum. ¶ Iudicii:bene de eo ſentiendo. ¶ Officii:bene faciendo. ¶ Ita:in eam partem. VBER.

ad tuũ tẽpus pducit̃:facilis gubernatio eſt:ut perducatur aũt magnæ tñ diligẽtiæ eſt:tũ ẽt fortunæ. Sed & te aliqñ añ ut ſpero:habebimus: & p̃terq̃ ꝙ reip.conſulere debemus:tñ tuæ dignitati ita fauemus:ut oẽ nr̃m conſiliũ:ſtudiũ:offm̃:operã:laborẽ:diligentiã:ad amplitudinẽ tuã conferamus. Ita facillime & reip.quæ mihi cariſſima eſt:& amicitiæ noſtræ:quã ſanctiſſime nobis colẽdã puto:me intelligo ſatiſfacturum. Furniũ noſtrum tanti a te fieri quantũ ipſius humanitas & dignitas poſtulat:nec miror: & gaudeo: teq; hoc exiſtimare uolo q̈cquid in eum iudicii officiiq; cõtuleris:id ita me accipere:ut in me ipſum te putem contuliſſe.

M.T.C.Planco.S.D.

M Eum ſtudiũ honori tuo nõ defuiſſet p neceſſitudine nr̃a:ſi aut tuto in ſenatũ:aut honeſte uenir̃ potuiſſẽ. Sed nec ſine periculo quiſq̃ libere de republica ſentiens uerſari p̃t in ſũma impunitate gladiorũ:nec noſtræ dignitatis uĩ eſſe:ibi ſñiam de rep.dicere:ubi me & melius & propius aud.ãt armati q̃ ſenatores. Quapropter in priuatis reb⁹ nullũ neq; offm̃:neq; ſtudiũ meũ deſiderabis:nec i publicis q̃dẽ: ſi q̃ erit in quo me itereſſe neceſſe ſit:nunq̃ deero ne cũ piculo q̃dẽ mei dignitati tuæ. In his reb⁹ q̃ nihilominus ut ego abſim cõfici poſſunt:pero a te ut me rationem habere uelis & ſalutis & dignitatis meæ. Vale.

M.T.C.Planc.S.D.

PHI. ¶ Ad tuũ tp̃s:ad cõſulatũ tuum. ¶ Añ.ſ.q̃ ueniat tp̃s cõſulatus. ¶ Vt perducatur:hoc op⁹ hic labor eſt:ut deduci poſſit ad conſulatum tuum:quod ſi poterit optime gubernabitur. ¶ Præterq̃: hoc eſt tametſi pro rep.debeam oĩa facere:tñ dignitas tua in primis me mouet: ut hoc faciã:& ſic tã reip.quã tibi me ſatiſfacturũ ĩtelligo. ¶ Cõſiliũ:articul⁹. ¶ Sanctiſſime: ſine corruptione. ¶ Colendã: amãdã. Terẽ. Quippe forma ĩpulſi nr̃a nos amatores colũt. ¶ Furniũ: grãtioſa cõmẽdatio. ¶ Iudicii:d eo bñ iudicãdo. ¶ Officii:magna in eũ bñficia cõferendo. PHI.

m Eũ ſtudiũ. Scripſerat Plãc⁹ ad Ci.ſe intellexiſſe honorẽ ſuũ nõ fuiſſe ab eo defenſũ ſicut pmiſerat. ¶ Itaq; Ci.hac epiſtola ſe purgat:& dic̃ nulla alia cã id p̃termiſſum eẽ:niſi qa nõ licuiſſet ei tuto in ſenatũ ire:aut libere ſniaʒ dicere pp.M.An.q armatos ĩ ſenatũ ĩtroducebat:ↄtra quẽ ſi q̃ſpiã dixiſſet uidebat ſibi mãifeſtiſſimũ piculũ uitæ. In iis ãt in q̃bus & cũ honor̃ & ſine piculo uitæ poſſint ei pdeſſe:pollicet̃ oẽm opam ſuã & ẽt cũ piculo: ſi fuerit neceſſe eũ intereſſe. In iis ãt q̃bus nõ fuerit neceſſe euʒ intereſſe: petit ut habeat̃ excuſatus:habeatur: ꝗ reſpectus ei⁹ honoris & dignitatis. ¶ Studium:fauor:diligentia. ¶ Tuto:ſine periculo propter armatos:qui impune interficiebant aduerſantes.M.An. ¶ Honeſte:quia cõtra dignitatem eſt eo uenire:ubi ſentẽtia tua cõdemnatur. ¶ Sed:probatio utriuſq; cauſæ. ¶ Impunitate:licentia:temeritate ſine punitione. ¶ In priuatis:tuis domeſticis propter quas non ſit opus uenire in ſenatum. ¶ Deſiderabis:deerit tibi id enim deſideratur a nobis quod nobis deeſt. ¶ Ne in publicis:quia fortaſſe poſſet ille dicere ſe in priuatis non egere. ¶ Neceſſe:ſi non poterit fieri ſine me. ¶ Ne cum periculo quidem.ſ.deſiderabis officium meum ſi tales erunt res in quibus neceſſe ſit me intereſſe. ¶ Vt:quis. ¶ Nihilominus.i.q̃ poſſint fieri non min⁹ in abſentiam ea q̃ ſi eſſem p̃ſens. ¶ Rõnem:reſpectum. ¶ Et ſalutis & dignitatis.i.ut uelis me nihil facere contra ſalutem aut dignitatem meam. VBER.

m Eum ſtudium:Cõmendauerat Ciceroni dignitatem ſuam Plancus:ut in Senatu laudarentur:quæ ipſe pro repu.faciebat. Imperator enim erat exercitus in Gallia. At Cicero quum Antonius conſul eſſet: & ipſius ac libertatis inimicus:nullam habebat in curia poteſtatem. Qua pro re planco ſeipſum excuſat. Tantumq; illi pollicetur quantum poteſt:ſed parum ſe poſſe demonſtrat Antonio conſule:quem ipſe latrocinii ducem appellat:a quo & armatos in Senatum duci conſpiciebat:inde eum rogat tantum ſibi oneris imponat:quantum pro eius dignitate moliri poterit:& ſuæ ſaluti atq; dignitati cõſulat. ¶ Honori:famæ & dignitati. ¶ Tuto:Ideo quoniam tenebant omnia Antoniani obſeſſa armis. Conuocauerat enim undiq; per Italiaʒ Antonii ueteranos milites. ¶ In Senatum: eo die potiſſimum:quo Antonii inuectiuam egit contra Ciceronem:in ſenatum ire uoluit:ſed amici noluerunt:quoniam Antonius cum magna armatorum copia in ſenatum aſcenderat. ¶ Armati:contra morem ciuitatis. In Senatum enim armati prodire nõ poterant. ¶ Sed utriuſq; cauſæ probatio. ¶ Deſiderabis:non deerit tibi:id enim deſiderari dicitur quod deeſſe. ¶ In priuatis: ob quas uenire in Senatum neceſſe non erat. ¶ In publicis:quoniam dicere potuiſſet in publicis egeo opera tua: non in priuatis quaſi obiectioni reſponſio. ¶ Ne in periculo quideʒ.ſ.deero tuæ dignitati. ¶ Nunq̃ deero:Pollicetur ſe nunq̃ defuturum dignitati ipſius Planci:uel ſi neceſſe fuerit mortem adire. Sed unum orat: uelit Ciceronem ſuæ ſaluti cõſulere:nolitq; eũ illis intereſſe negociis:quæ uel abſente ipſo Cicerone conſequi poterit. Timebat.n.arma Antonii non parũ. ¶ Vt ego abſim:tanq̃ abſens ſim:nihilominus hæc oĩa confici poſſunt. PHI. Deſiderati

VBER. c Vm:quú eẽt Plác⁹ in Celtis cú trib⁹ legionib⁹:ut dixim⁹:neq; Ci.ſatis ei fideret:ldq; ñ auderet apte dĩ ceř:niuř eú occulte retineř i amore reip.primú igř dicit ſe libẽter uidiſſe Furniú:tú p ſeipm:tú qa narrauerat iucúdiſſime de Plá.& i re militari & admĩſtratõe ꝓuĩciæ:poſtea uero ex beniuolẽtia q̃ ſibi uetuſtiſſimá fuiſſet dicit cú Plá.eú hortaři ut incúbat diligẽter intuẽdá & pſeruádá priaȝ:ex q̃ te dicit eú ſúmá & dignitatẽ & gloriá adepturú:poſtremo ne uideař ex diffidẽtia ſcripſiſſe:dicit ſe ãore ꝯpulſú eẽ hæc ſcribeř. ¶ Furniús erat in exercitu cú Planco ei⁹ legatus: ut infra uidebim⁹. ¶ Per ſe.i.ſui ipſius cauſa. ¶ Hoc:propter hoc.

CVm ipm Furniú p ſe libẽtiſſime uidi:tú hoc libẽti⁹ q; audiẽs te uidebar audiř. Ná & i re militari uirtutẽ:& i admĩſtráda ꝓuĩcia iuſticiá:& in oĩ gñe prudẽtiá tuá mihi expoſuit:& ꝑterea mihi ñ ignotá ꝯſuetudie & familiaritate ſuauitatẽ tuá adiúxit:ꝑterea erga ſe ſúmá libertatẽ. Quæ oĩa mihi iucúda:h extremú ẽt gratú fuit. Ego pláce neceſſitudinẽ ꝯſtitutá:q̃ húi cú domo uřa añ aliq̃to q̃ tu nat⁹ eẽs. Amoré aút erga te ab ineúte pueritia tua ꝯfirmata iá ætate familiaritatẽ:tú ſtudio meo:tú iudicio tuo conſtitutá his de cauſis mirabiliter faueo dignitati tuæ:q̃ mihi tecú ſtatuo hře cõem. Omnia ſum cõſecutus uirtute duce comite fortuna:eaq; adeptus es adoleſcens multis inuidentibus:quos ingenio induſtriaq; fregiſti.

PHI. Vm ip̃ȝ Furniú clariſſimas c In primis Pláci uirtutes oñdit ex eo qd a Furnio audiuit:poſtea uetuſtá aĩciciá:q̃ ci.cú parẽte ipi⁹ inuerat. Inde cú eo ip̃o ab ĩeúte pueritia ꝯfirmauerat: & hoĩeȝ ad capeſſendá reip.defẽſionẽ uehemẽter hortař:& iã illi dnúciat ſe deſignatú eẽ ꝯſulẽ atq; oñdit ãpliſſimá uiá ñ mõ ſẽpiternæ laudis & gloriæ pſeq̃ndæ ſȝ ĩmortalitatis. Poſtrẽo h oĩa amoř coact⁹ ad eú ſcripſiſſe demõſtrat:& ſeip̃m oĩa ꝑ honore ipi⁹ ſtudioſe facturũ eẽ pollicež. Verebatur aliq̃tulú Ci.ne Plácus a rep.deficeret:&.M.An.adhereret. Quú qnq; Plácus legiones apd Celas⁹ hřet. Erát.n.tunc in armis multæ Romæ legiões:q̃x qnq; Plácus:q̃tuor Lepid⁹ in hiſpania:q̃tuor.M.An.ĩ Italia:& duas Aſini⁹ Pollio. Itẽ qnq; Octauius:duas qdẽ Veteranoꝝ Cæ.militú:q ab Antonio ad ip̃m ſe ꝯtulerát táq̃ Iulii Cæ.uiuentẽ. Hmõi aút uariæ factiões poſt Cæ.mortẽ ſecutæ ſunt:ex quo.M.Anto.explicata Cæſaris ueſte cruẽta de nefaria cæde illi⁹ ꝯqueſtus ẽ. Bella deĩde ciuilia ĩter eos nata ſút. Cœpit in primis.M.An.uelle.D.Bruto Gallias eripe:& eoꝝ loco Macedoniá tradere:qd quú pſuadere nequiſſet:ad eú ꝓfect⁹ uicit. Fugiẽs Brut⁹ Mutinæ ſe recepit:& ibi ab Antonio obſeſſus:& uix fauẽte Ci.p Hirtiú & Octauiú liberat⁹ ẽ:& Antoni⁹ cú exercitu hoſtis a Sẽatu iudicat⁹:qũo ſenatui parere noluiſſet:ĩde fugeř coact⁹ ẽ. Ob qd bñficiú i rẽp.collatú a Cæ.Octauio haud ſatis grat⁹ i eú Senatus uiſus ẽ cú de triúpho Cæ.& militú ei⁹ iá decreto mẽtionẽ feciſſet:ñ benigne audit⁹ ẽ:& ex eo irat⁹ Cæſar cú M.An.&.M.Lepido ſocietatẽ iniuit:& Romá cú exercitu reuerſus ñ plures q̃ decẽ & octo ãnos nat⁹ ꝯſul creat⁹ ẽ:& q̃primú de q̃õne hñda ꝯtra Cæ.pris ei⁹ ĩterfectores legẽ tulit. Qua lege.D.Brut⁹.C.Caſſi⁹ &.M.Brut⁹ abſentes poſtulati & dãnati ſún & qũo Senat⁹.D.Bruto iuſſiſſet ut inſeq̃reř Antoniú:a legionib⁹ relictis fugeř coactus ẽ:& Antonii iuſſu quú ĩ ei⁹ ꝑtatẽ deueniſſet a Capeno Seq̃næ occiſus ẽ. Inde triú uirat⁹ dñatio ſecuta ẽ Antonii.Cæ.& Lepidi:d q̃ loco ſuo aliq̃ dicturi ſum⁹:núc ad Plácú redeam⁹. ¶ Furniú:Legatú pláci. ¶ Per ſe:grã ſui ipſi⁹. ¶ Libẽti⁹:aduerte aĩum:q; qũo primú dixerit libẽtiſſime addidit ĩde libẽti⁹: ſit ãi hoc licẽter:ut cõparatiuú tráſcẽdat aliqñ ſuplatiuú. ¶ Virtutẽ:fortitudinẽ:q̃ illis uerbis oñdit:qb⁹ ẽ uſus ĩ ep̃la ad Senatú. Vt ip̃e ita ſú aĩo parat⁹ uel ꝓuincia tueri:uel ire quo reſp.uocet:uel tradere exercitú:auxilia ꝓuiciáq;:ut uel oẽȝ impetú belli ĩ me ꝯuertere nõ recuſeȝ:aut ꝯfirmare priæ ſalutẽ:aut pículú poſſẽ morari ĩ re militari:erat.n.túc ĩpator exercit⁹ in Gallia Celtica:& in caſtris qnq; legiones hẽbat. Legiões ĩ qt hẽo qnq; ſub ſignis:& ſua fide:uirtuteq; reipublicæ ꝯiuuctiſſimas. ¶ In admi.ꝓuin.iu.unicuiq; tribuẽdo qd ſuú erat. Vñ paratiſſimi ꝓuĩciales erát ad oĩa obeúda ꝓ rep.Romana. Ex quo illud ẽ in eius ep̃la ad Senatú. Prouinciá:oĩum ciuitatú ꝯſenſu patiſſimá hẽo:& ſúma cõtẽtione ad officia certant ẽ. ¶ Liberalitatẽ:q̃ non ſolú Furniú obligauerat:ſed totá ꝓuinciá: qd ipſe in eadẽ epiſtola de ſe dicit. Et nřa liberalitate nobis obſequẽtes. ¶ Hoc ex.qd eẽs tá liberalis in Furniú.

Amor ¶ Neceſſitudinẽ:amicitiá uetuſtá repetit. in hoc illud Iſocratis dici põt. Quod nõ ſolú patrimonii ſed amici-
Amicina tiæ přnæ hæredes eẽ debemus:cuius uerba ſunt hæc. ¶ Amorẽ. Duo dicit ſe hẽre a Planco. Amoré a teneris annis & familiaritatẽ iam ætate ꝑfecta. Amor ſine amicitia eẽ pt. Amicitia uero ſine amore eſſe nõ põt. ¶ Cõfirmata iam æta.ut demõſtret iam fore ꝑpetuam:ut ait in Lælio:oĩno amicitiæ corroboratis iam cõfirmatiſq; ingeniis:& ætatibus indicádæ ſunt. ¶ Studio meo:eam me colentem diligenter iudicio tuo:

VBER. te maxĩe iudicáte me dignú amicitia tua. ¶ Comite for.ita ut uirtus præcederet:fortuna ſequeretur.

VBER. ¶ Prouincia:Gallia Celtica. ¶ Non ig.mi.qa ſum iam expertus. ¶ Suauitatem.ſ.expoſuit.i.expoſuit mihi q̃ ſuauis & iucunda ſit ꝯſuetudo & familiaritas tua. ¶ Súmá li.er.ſe.i.q̃ fueris ĩ eo tractádo liberalis & benignus. ¶ Quæ oĩa.ſ.de uirtute tua in re militari de iuſtitia & prudentia:in admĩſtranda prouincia:& de ſuauitate cõſuetudinis tuæ. ¶ Hoc ex.de liberalitate tua in eú. ¶ Ego:artificioſe allicit Plá.ad ſniam ſuá lõgius repetẽs initiú amicitiæ. ¶ Domo:familia. ¶ Ab in.pue.i.ab initio pueritiæ cœpi amare te. ¶ Familiaritate.ſ.huius. ¶ Aetate cõ.i.poſtq̃ factus es adultus:hoc aút dixit ut oñdat eá maxime debere durare:& eſſe ꝑpetuá:nam & ipſe in Lel.ſic ꝑcipit. Omnino amicitiæ corroboratis iam cõfirmatiſq; ingeniis ætatibus iudicandæ ſunt. ¶ Cõſtitutá:cõfirmatá. ¶ Studio.m.qa diligẽter eá colui. ¶ Iudicio tuo:quia exiſtimaſti me dignum familiaritate tua. ¶ Cõſecut⁹:adept⁹. ¶ Duce.q̃ſi ꝑcipua cá. ¶ Comite fa.qa fortúa cú uirtute ꝯiúcta multú ualet. ¶ Adoleſcẽs:quú adhuc eſſes iuuenis. ¶ Multis in.cú inuidia multorum. ¶ Fregiſti:uiciſti:deieciſti. ¶ Ingenio & in.

præclare te

præclare te gerendo:nõ aũt uindicta. ¶ Nemini cõce.qui.i.q nõ ſum inferior amore ergà te aliquo:q poſſit eẽ uetuſtior neceſſitudine tibi ꝯiunct⁹. ¶ Relíq̃.i.futuræ. ¶ Fugere te:lateꝛ te:tibi eẽ ignotũ. ¶ Te ni.ſ.i.te nimiũ ſeq̃ tpa:& reſpectu quorũdã q plurimũ poterãt te ñ audere facere:qd̃ decebat uirũ bonũ. ¶ Quod.ſ.te nimiũ ſeruiſſe tpib⁹. ¶ Ego quoq̃:ſicut qdã alii. ¶ Si ea.i.ſi exiſtimarẽ ea placuiſſe tibi:q̃ ferebas. ¶ Probare:tibi placere. ¶ Ea q̃ pa.ſeruitutẽ ciuiũ & oppſſionẽ legũ & iudicioꝝ. ¶ Quid ſen.qd iudicares:& ĩ aĩo haberes:q bñ ſentiebas de rep.licet taceres & uideris nimis ſequi tpa. ¶ Alia:qa petit Cæſar. ¶ Tuum iu.ut facias qd ſenus.

Nũc me amãtiſſimũ tui nemini cõcedentẽ:q tibi uetuſtate neceſſitudinis potior poſſit eẽ:ſi audies oẽm:tibi reliquæ uitæ dignitatẽ ex optimo reip.ſtatu acq̃res. Scis ꝑfecto nihil:n.te fugere potuiſſe fuiſſe quoddã tp̃s cum hoĩes exiſtimarẽt te nimis ſeruire tpibus:qd̃ ego quoq̃ exiſtimarem te ſi ea quæ patiebare probare ẽt arbitraret. Sed cũ intelligerem qd ſentires:te arbitrabar uidere qd̃ poſſes. Nunc alia rõ eſt oĩum rerũ tuũ iudiciũ eſt. Idq̃ liberũ: cõſules deſignatus optima ætate:ſũma eloquentia:maxima orbitate reipu.uirorũ taliũ. Incũbe per deos immortales in eam curã & cogitationẽ:quæ tibi ſũmã dignitatem & gloriã afferat. Vnus aũt eſt hoc ꝑſertim tp̃e per tot annos rep.deiecta:reip.bene gerendæ curſus ad gloriam. Hæc amoꝛ.magis impulſus ſcribẽda ad te putaui:q̃ q̄ arbitrarer te monitis & ꝓceptis egere. Sciebã.n.ex iiſdẽ te hæc autire fontibus ex q̃bus ip̃e hauſerã. Quare modum faciem nũc tantũ ſignificandũ putaui:ut potius amorem tibi oñderem meum:q̃ oſtentarem prudentiã. Interea q̃ ad dignitatem tuam pertinere arbitrabor:ſtudioſe diligenterq̃ curabo.

Plancus.M.C.S.D.

GRatiſſimæ mihi litteræ tuæ fuerũt:quas ex Furnii ſer

¶ Et id liberum:qa nullũ habemus dñm. ¶ Deſignat⁹:in ãnũ ſequẽtẽ. Dicebanꝛ.n.deſignati ꝯſules q erãt electi in futurũ. ¶ Optima ætate:iuuenta iã matura. ¶ Maxĩa or.i.quo tp̃e reſp.ẽ orbata.& priuata talibus uiris.ſ.bonis & ſapiẽtibus:q̃lis tu es. ¶ Orbitate:trãſlatõ ſũpta a parẽtib⁹ q proprie filiis orbari dñr. Cõmode igĩ trãſtulit ad p̃riã:q̃ oĩuꝫ parẽs ẽ. ¶ Incũbe:iã ĩcipit eũ hortari. ¶ Per deos:adiuratio. ¶ Vn⁹ cur.i.ſola uia ẽ ad gloriã cõparãdã hoc tp̃e rẽpu. bñ gereꝛ. ¶ Hæc remouet Ci.a ſe ſuſpitionẽ diffidẽtiæ. ¶ Ex uſdẽ fõtib⁹ ſ.ph̃iæ. ¶ Haurire:ſumeꝛ. ¶ Modũ finẽ. ¶ Significandum:ineundum. ¶ Oſtentare:iactare. ¶ Prudentiã:dando & monita & præcepta & bene gerenda rep.ut uideter prudens. ¶ Interea:donec ad nos ueneris. — Deſignati cõſules

PHI. Nunc ſi me audies:ꝯſiliũ meum ſequi uoles. ¶ Concedẽtẽ me.ut in te amando uincat ab aliquo. — PHI.

¶ Et:incipit hortari ad capeſſendaꝫ reip.defenſionẽ.quaꝫ.M.Antonius occupare conabatur. ¶ Seruire tẽporibus:ut q̃uocunq̃ tpa ſeſe haberent te non curare:& labi ſinere ſine animi tui pturbatione. ¶ Nunc uero:alia rõ eſt hñda:ut nullo pacto patiaris iſta tpa hoc pacto ſeſe hr̃e:q̄ Antoni⁹ occupet rẽp. ¶ Patiebare.ſ.oppſſionẽ legũ & iudicioꝝ:atq̃ ſeruitutẽ ciuiũ tp̃e Caii Cæſaris. ¶ Quod ſentires:qm̃ bñ de rep.ſentiebas:licet tacendo nimis ſequi temporũ conditionẽ uidereris. ¶ Te probare:non arbitror te nunc laudare:q̃ olim patiebaris mala. Inſurges.n.cõtra latronum ducem:hoc eſt.M.Antonium libertatis occupatorem. ¶ Quid poſſes:arbitrabar ẽt te uidere qd facere poſſes. ¶ Alia ratio:qm̃ Cæſar nõ extat amplius. ¶ Omnium rerũ:publicarũ rerum:rõ ſub tuo iudicio iacet. ¶ Taliũ:qualẽ & eẽ cognoſcimus. ¶ Optima ætate:adulta iuuenta. ¶ Orbitate:quũ priuata fit talibus uiris q̃lis es tu:& eſt apta metaphora a parentibus ad patriam. ¶ incũbe:non modo hortatus eſt:ſed impellentis. ¶ In eum curã:in defendẽdã p̃riam cõtra latronũ ducẽ:in quo ſummã gloriam conſequeris. ¶ Curſus ad gloriaꝫ:a facilitate gloriæ comparandæ:& dicit unã eſſe uiam ad gloriã cõparandam hoc tempore.ſ.bene gerere rempu. ¶ Hæc:cõcluſio eſt:qua remouet ſuſpitionẽ:quã forte hẽbat Cicero:ne a rep.ad Antoniũ deficeret. ¶ Ex iiſdem fon.doctrina uirtutis amore & deſiderio immortalitatis. ¶ Modũ:finẽ ſcribendi. ¶ Oſtentarẽ pru.demõſtrarẽ me aliqd ſapere:& de his publicis intelligere quid faciendũ ſit. Oſtentare.n.ſemp eſt ad inanẽ quãdam gloriam atq̃ iactantiã. Teren. Cicatrices ſuas oſtentat. ¶ Interea:dum iſta tractabunꝛ:& ad nos te contuleris. ¶ Superiorẽ.n.& inferiorẽ tp̃is conditionẽ amplectitur:ut Virgi. Interea mediũ æneas iaꝫ claſſe tenebat:Certus iter. & Interea loci & interim dicit. — Oñtate

g GRatiſſimæ: hæc epiſtola rñſiua ẽ ad ſuperiorẽ:ĩ qua ſcripſerat Ci.ſe intellexiſſe ex furnio uirtutẽ Plãci ĩ re militari:& iuſtitiã ĩ adminiſtrãda ꝓuĩcia. Deinde eũ hortat⁹ fuerat ad curã & defenſionẽ p̃riæ. Itaq̃ reſcribẽs Plã.dicit ea ſibi fuiſſe gratiſſima:q̃ Ci.ex uerbis furnii ad ſe ſcripſerat. Q d ãt ip̃e antea ñ ſcripſiſſet:dicit ſe hñ dũ excuſatũ pp q̄ ĩtellexerat Ci.ꝓfectũ ĩ græciã:nec pri⁹ cognouit eũ rediſſe:q̃ Ci.ad eũ ſcripſit:poſtrẽo pollieeꝛ ſe ĩ oĩb⁹ obtẽperaturũ ꝓceptis ipſi⁹ Ci.oñdit:q̃ optimas & iuſtiſſimas cãs eẽ q̃ id facere debeat:ſe tñ dicit eẽ ſollicitũ & de rebus urbanis & de ipſa ꝓuincia pp diſcordiam quæ erat inter ipſos romanos. — VBER.

g GRatiſſimæ:nõ minori eloquẽtia:& uerboꝝ atq̃ ſñiaꝝ grauitate lr̃as Plãci q̃ Ci.eẽ iudicio. Aduerti te q̃ſo aĩum parũper quãta ſuauitate dicẽdi:quãta prudẽtia rerũ oĩum in his ad Ci.lr̃is eſt uſus. Rñdit.n. oĩb⁹ illis ptibus:q̃s Ci.ſupiore epiſtola dixerat:excuſans ſe ẽt:qd̃ nõ antea ad eũ ſcripſerat quũ audiuerit in græciã fuiſſe ꝓfectũ. Et plurimas in eo colendo rõnes eẽ demõſtrat. Cice.cõſilia uæhemẽter extollit:& ſe illa ſecuturũ:atq̃ pro rep.factuꝝ eẽ pollíceꝛ. Poſtremo in maxima rerum oĩum expectatiõe ſe dicit eẽ:ut qd in Gallia Ciſalpina:qdue in urbe agaꝛ:intelligat:& ſe p̃terea ſperare nõ parũ Cice.& oĩbus bonis ſatiſfacturũ. — PHI.

VBER.

VBER.¶ Ex ſermone Furnii.i.pp ea q̄ Furnius de me locutus eſt tecū. ¶ Excuſationē: qđ nihil ad te ſcripſerim. ¶ Profectū: abiiſſe.ſ.in græciā. ¶ Nec mi.q.multo min⁹: ergo maximū. ¶ Præterire: omittere. ¶ In quo.ſ. offō. ¶ Tuēdo: ſeruādo. ¶ Paternæ: q̄ habuiſti cū p̄re meo: ut ip̄e ſupra ſcripſit. ¶ Oobſeruātiæ: honoris reuerētiæ erga te. ¶ Mutui: q̄lē tibi p̄ſto. ¶ Mea & tua ætas: qa ego ſū iuuenis & tu ſenex: uñ d̄beo hr̄e te loco p̄ris. ¶ Patnā: paternā. ¶ Sāctitatē: pietatē uenerationē. ¶ Quā: fidelitatē. ¶ Metior ex.m.c.i.q̄ puto ita eē: qa ſcio

Metior

me ſp metuiſſe: ut mihi fideliter cōſuleres: qa te ſemp colui. ¶ Metior: æſtimo. ¶ Aliter.ſ.q̄ ſentio & tu ſuades i.ſi eēm male affect⁹ erga rēp. ¶ Reprimere: retraheř a mala ſnia. ¶ Impellere mouere: incitare. ¶ Quid ē: q̄ſi diceret nihil. ¶ Fortūæ.b.a.m.i.p. qa ip̄e dixerat oīa ſūma adept⁹ es uirtute duce: cōite fortūa. ¶ Carius qa a te dñr eē ſūma. ¶ Vel.i.etiam. ¶ Inimiciſſimi.M.An. ¶ Quare: cōcluſio. ¶ Viribus: corpis. ¶ Cōcluſio: prudētia. ¶ Sēſus.ſnia: cogitatio ¶ Neq̧ ſi hoc eſt ſi te poſſem hr̄e p̄ſentē ſicut opto: nūq̄ diſcederē a cōſiliis tuis. ¶ Diſcreparē: diſſētirē: facerē aliter q̄ tu cōſuleres. ¶ Nec nūc: cū abſum a te. ¶ Vibe: Ro. ¶ Menſe ian. quo ſolebant noui magr̄atus creari: ut alio loco plen⁹ dictū eſt. ¶ Hæ gentes celticæ: in quib⁹ ſum. ¶ Noſtra mala: noſtras diſcordias

moē te ſcripſiſſe aīaduerti. Ego āt p̄teriti tp̄is excuſationē affe-ro: q̧ te p̄fectū audierā: nec mlto añ rediiſſe ſciui: q̄ ex ep̄ſa tua cognoui. Nullū.n.in te offm̄ nec minimū qdem ſine maxima culpa uideor poſſe p̄terire: in quo tuēdo habebo cās plurimas uel paternæ neceſſitudinis: uel meæ a pueritia obſeruantiæ: uel tui erga me mutui amoris. Quare mi Ci.q̧ mea tuaq̧ patitur ætas: perſuade tibi te unū eē: in quo ego te colēdo p̄riam mihi cōſtituerim ſanctitatē: oīa igit̄ tua cōſilia mihi nō magis prudētiæ plena: q̄ ſūma eſt: uident: q̄ fidelitatis: quā ego ex mea conſciētia metior. Quare āt ſi aliter ſentirē: certe admōitio tua me reprimere: aut ſi dubitarē: hortatio īpellere poſſet: ut id ſeq̄rer qđ tu optimū putares. Nūc uero qđ ē q̧ me in aliā partē trahere poſſit? Quæcūq̧ in me bona ſunt aut fortūæ bñficio tributa: aut meo labore p̄ta & ſi a te pp amorē cari⁹ ſunt exiſtimata: tñ uel inimiciſſimi iudicio tāta ſūt ut p̄ter bonā famā nihil deſiderar̄ uideant̄. Quare hoc unū tibi p̄ſuade q̄tū uiribus eniti: cōſilio p̄uidere: auctoritate monere potuero: hoc oē reipu. ſp futurū. Nō ē ignotus mihi ſenſus tu⁹: neq̧ ſi facultas optabilis mihi qđ tui p̄ſenti eēt: nunq̄ a tuis cōſiliis diſcreparē. Nec nunc cōmittā: ut ullū meū factū rep̄hendere iure poſſis. Sū in expectatiōe oīum rerū: qđ in gallia citeriore: qđ in urbe gerat̄ mēſe ia. ut ſciā. Interim maximā hic ſollicitudinē curāq̧ ſuſtineo: ne inter aliena uitia agentes noſtra mala ſuā putent occaſionem. Quod ſi proinde ut ipſe mereor mihi ſucceſſerit: certe & tibi: cui maxime cupio & oīb⁹ uiris bonis ſatiſſaciā. Fac ualeas: meq̧ mutuo diligas. Vale.

M.T.C. Planco.S.D.

PHI.

Aduerti

aīuz ala

duerto

cum in

.PHI. ¶ Aīaduerti: aduorti uel aduerti aīum ēt dicim⁹ p̄ cognoui: intellexi uidi: Cice. aduorti hercle animū: & aīaduerti Brutū. Quādo uero cū p̄poſitiōe in accuſatiuū dam⁹ punire ſignificat: ut aīaduerto in te: hoc eſt punio. ¶ Excuſationē: q̧ nihil ad te ſcripſerī. ¶ Profectū: ut abfui p̄ficiſcēs i græciā. ¶ Sine culpa: cōmitterē ego maximū ſcelus: ſi qđ officii p̄terirē: qđ tibi p̄ſtare poſſem. ¶ Vel paternæ amicitiæ: ad illud retulit: qđ inqt ipſe neceſſitudinē cōſtitutā habuit cū domo uēa. ¶ A pueritia: ad illud qđ inqt Ci. Amorē erga te ab ineunte pueritia tua. ¶ Obſeruātiæ: pietatis: reuerentiæ ac uenerationis. Nā obſeruare interdū ſignifi-

Obſeruare

Obſeruantia

cat colere uenerari: Ci. ſic ut aliquo honore aut imperio affectos obſeruare & colere debemus. Vnde naſcit̄ obſeruātia: alias eſt recognoſcere. Virgi. Veſtigia retro obſeruata ſequor. Plerūq̧ uero diligenter aſpicere atq̧ cuſtodire. Plautus oculos ego tibi iſtos effodiam: improbe ne me obſeruare poſſis. Quid rerū geram. Vnde dicitur obſeruatio: quæ omnino differt ab obſeruantia. ¶ Mi Cicero: hī talis uocatiuus grauā cōciliandæ beniuolentiæ. ¶ Sanctitatē: obſeruātiā q̄dam: & pietatē tanq̄ in patrē meū. ¶ Oia conſilia tua: q̄ literis tuis accepi in defendenda libertate & in capeſſenda mihi gloria. Cōmendat ipſa cōſilia a prudentia atq̧ fidelitate. ¶ Ex mea conſcientia: quū ego te ſemper loco patris coluerim: ſcio me dignū fuiſſe ut fideliter cōſuleres. ¶ Metior: puto. ¶ Aliter.ſ.q̄ ſentio: & tu me admones. ¶ Reprimere: admouere a mea ſnia. ¶ Quæcūq̧ in me bona ſunt: ad illud reſpondit quod Ci. dixit. Nam & in te militari uirtutē: & in adminiſtranda p̄uincia iuſtitiā: & in omni genere prudentiā mihi tuā expoſuit. ¶ Beneficio fortunæ: ad illud retulit qđ dixit Cice. uidelicet oīa adeptus es uirtute duce comite fortuna. ¶ Inimiciſſimi.ſ.M. Antonii. ¶ Quare: Concluſio: & quid ipſe facere pollicetur: oſtendit. ¶ Gallia cit. Ciſalpinā dicit: ubi Brut⁹ erat ſuus collega. ¶ Neq̧ ſi fa. ſenſus eſt. Si te præſentē habere poſſem: nunq̄ a cōſiliis diſſentirē. ¶ Nec nūc: a te ſum abſens. ¶ Hic: ultra Rhodanū: ubi habebat exercitū: ut quū Rhodanū copia traiecíſſem. ¶ Menſe Ianuario: hoc.n. menſe magiſtratus noui creari ſolebant. ¶ Noſtra mala: diſcordias dicit. ¶ Occaſionē: opportunitatē faciendi quod uolunt nobis diſſentiētibus p̄inde ſignifican

Perīde

ideo q̄ñ ex ſe ponit̄ ut Tranquillus in Galba. Aduentus eius non p̄inde gratus fuit. Quādo aūt iungit̄ cū ac ſi uel atq̧ ſi: tūc ſignificat tanq̄ ut pro inde ac ſi euunchus foret. Subinde uero ſignificat crebro & ſæpe: quo fre-

Subīde

quenter utitur Martia. alias uero ſtatim poſt Horati. ſic dicet. Recte primum gaudere ſubinde præceptum auriculis hoc inſtillare memento. ¶ Succeſſerit: proſpere euenerit. Teren. Hac nō ſucceſſit: alia aggrediamur uia.

ſ ǁ

¶ Binas: Rñdet

Inas:Rñdes nűc Ci.lr̄is:q̄s illi plancus miſerat demõſtrat.n.in primis q̄tu3 & lætitiæ & fructus ex illis PHI.
b accepat:quű intelligeret quo aïo in eű & in rẽp.fuiſſet affectus.❡ Inde ad rẽp.defendẽdá:imortaleq̃ ſi
bi gloriá cõpandá uæhemẽter hortaẽ.Poſtremo de odio ĩ.M.An.de ſpe in plancű:de ſingulari ẽt expe
ctatiõe ipſius apud exercitű certiorẽ facit:& ne captãdæ glĩæ tp̄s omittat:uæhemẽter rogat. ❡ Eodẽ exẽ.eiuſdẽ Exẽplű
formæ atq̃ ſniæ.Eſt.n.exẽplű qd cõtineẽ:exemplar uero qd cõtinet:uel Pagina ſit exẽplar.Sn̄ia ſit exẽplű.Ita Exẽplar
q̃ dicimus.Multa epiſtolaꝝ exẽplaria fecimus eodem exemplo:hoc eſt multas epiſtolas eiuſdẽ ſn̄iæ.Sed apd Pagina

Binas a te accepi lr̄as eodẽ exẽplo:qd̄ ipſm argumẽto mihi fuit diligẽtiæ tuæ:intellexi.n.te laborare:ut ad me inde expectatiſſimæ lr̄æ pferrẽt.Ex qb9 cæpi fructű duplicẽ:mihiq̃ i ꝯparatiõe:difficilẽ ad iudicãdű:amorẽ ne erga me tuű:an aïum in rẽp.plr̄is exiſtimãdű putarẽ. Eſt oïno patriæ charitas meo qdẽ iudicio maxĩa:ſ3 amor uolűtatiſq̃ cõiűctio pl9 certe hẽt ſuauitatis:itaq̃ cõmemoratio tua paternæ neceſſitudis beniuolẽtiæq̃ eius:q̄ erga me a pueritia ꝯtuliſſes:cæterarűq̃ reꝝ q̄ ad eã ſniam ptinebãt:incredibilẽ mihi lætitiã attulerűt.Rurſus declaratio aĩ tui:quẽ hr̄es de repu.quẽq̃ habitur9 eẽs:mihi erat iucűdiſſima:eoq̃ maior erat hæc lætitia quo ad illa ſupiora accedebat:itaq̃ te nõ hortor ſolű mi Plãce:ſed plane ẽt oro:q̃ feci his lr̄is:qbus tu humãiſſime rñdiſti:ut tota mẽte oĩq̃ aĩ ĩpetu in rẽp.ĩcűbas.Nihil ẽ qd̄ tibi maioris fruct9 gloriæq̃ eẽ poſſit:nec qcq̄ ex oĩbus reb9 humanis eſt pclari9 aut pſtantius:q̄ de rep.bñ mereri.Adhuc.n.patiẽ tua ſűma humanitas & ſapiẽtia me qd̄ ſentiã libere dicere fortuna ſuffragãte uideris res maxĩas cõſecutur9.Quod q̄q̄ ſine uirtute nõ potuiſſes:tñ ex maxĩa pte ea q̄ adepi9 es:fortunæ tpibuſq̃ tribuűtur.His tpibus difficilis reip.qcqd ſubueneris:id erit totű & ppriű tuű:incredibile ẽ oĩum ciuiű latronib9 exceptis odium in Anto.Magna ſpes in te & in tuo exercitu magna expectatio:cuius p deos grãæ gloriæq̃ caue tp̄s amittas:ſic moneo ut filiű:ſic faueo ut mihi:ſic hortor ut ppriű & amiciſſimű. Vale.

auctores indifferẽter iſta poni cõpim9.Itẽ exemplarű p exẽplari apud Pli.legimus.Quod ãt græci Sn̄ia
Nñ.uriηqt Quin.fere ſimilitudinẽ uocarĩ maluerűt qd.n.nos pprie uocam9 exẽplű ẽ rei geſtæ aut ñ geſtæ utilis ad pſuadẽdű id qd ĩtẽdens cõmemoratio. Feſtű tñ inqt exẽplű eẽ qd ſeq̄mur:aut mitem9 exẽplar quo ſimile aliqd faciam9.Illd aio exiſtimat:hoc oculis pſpiciẽ. ❡ Q d ip̄s ſ.binas te lr̄as ſcripſiſſe eodẽ exẽplo. Exẽplanum
❡ Argumẽto:ad ĩtelligẽtiã. ❡ Diligẽtia:accurati laboris ẽ. Sed hæc diſtãt cura:opa:diligentia:qd̄ cura ad animum:opera ad corp9:diligẽtia ad utrunq̃ refertur. ❡ In com.dif. qd ſit mihi difficile iudicarĩ pluris ne amor in me tuus:an aĩus in rempu. exiſtimãd9 ſit. ❡ Eſt oĩno:apit iudiciű qd dicit eẽ difficile:& ait charitatem priæ eſſe pfecto maxima3.Sed amicitia3 plus oĩno ſuauitatis hẽre. ❡ Amor:uolűtatis ꝯiunctio.Circuitio ẽ amicitiæ. ❡ Cõmẽoratio tua:repetit paucis:quæ Plãcus ſcripſerat. ❡ Nihil ẽ:q̄tű inde utilitatis:& glĩæ capere poſſet paucis oſtẽdit:quo attentű & diligentẽ facit. ❡ De repu. bñ mereri in rẽp.bñficia conferre:ut ſi bene qd de te merui. ❡ Occaſio. opportunitatẽ.i.ne nobis diffidentibus inter nos exiſtimẽt ſe poſſe facere rem ſua3. ❡ Succeſſerit:euenerit. Cura opera Diligentia

Inas:ſupiori epiſtolæ uẽ Ci.rñdeẽ:oſtẽdens q̄ gratus ſibi ſit amor quẽ Plã.erga eű ſe hr̄e oñdit:deinde VBER.
b ẽt erga rẽpu.poſtea uero iterű eű hortatur ſicut & alia epiſtola:ut tota mente totiſq̃ uiribus incűbat in
rẽp.ex qua affirmat eű cõſecuturű maximam gloriá. ❡ Quod ipſum.ſ.ſcripſiſſe binas lr̄as eodẽ exem
plo. ❡ Laborare:uæhementer curare:dare opam. ❡ Expectatiſſime:deſideratiſſime. ❡ Difficilẽ in cõparatio
nẽ ad iudicandű.i.q ſi ponaẽ in cõparatiõe:difficilis ſit iudicatu. ❡ Amor:mihi a te pſtitus. ❡ Paternæ neceſſi
tudinis cæterarűq̃:hæc.n.oĩa in epiſtola plan.cõmemorata ſunt. ❡ Declaratio:demõſtratio:qa ſcripſerat ple
ne ſe oĩa reip.pſtituꝝ:q̄ uiribus:cõſilio & auctoritate poſſet. ❡ Accedebat:adiungebaẽ. ❡ Ad il.ſu.q erant er
ga me. ❡ Impetu:motu:impulſu. ❡ Fructus:utilitatis. ❡ Præclarius:pulchrius. ❡ Bene mereri de rep.bñ face
re reip. ❡ Patiẽ:qa nõ dedignaris:neq̃ moleſte fers:q̃ oĩa tibi libere dicã ut filio. ❡ Suffragãte:fauẽte. ❡ Tpi
bus:cõditiõibus tpꝝ. ❡ Id erit totű ppriű & tuű:de quo fortuna nullã ptẽ hẽbit:ſ3 totű uẽdicabit ſibi uirt9 tua.
❡ Incredibile ẽ:ſenſus ẽ:nõ poſſes ſatis credi:q̄tű oẽs oderint.M.Anto.exceptis latronib9 q ei fauẽt qm̄ & ipſe
eſt tanq̄ latro:& oẽ ſimile appetit ſuű ſimile. ❡ Cuius gratiæ & gloriæ.i.cõparandæ. ❡ Tempus opportunita
tem:quia facillime poteris eam cõparare ſi.M.Anto.oppreſſeris. ❡ Moneo:conſulo. ❡ Propriű:ſi eſſes meus.
PHI. ❡ Suffragãte:auxiliãte. ❡ Libere dicere.excuſatio uerecűda:cű ĩ eo qd dictur9 erat aliq̄tulű uirtuti detra PHI.
here uidebaẽ attribuẽs tpib9:& fortűæ gloriã poti9 q̄ uirtuti:quű Planc9 uirtute magiſq̄ fortűa fuerat gloriã ꝯſe
cut9.Sed intelligẽdű ſane de pteritis tpibus & fortuna:q̄ ad cõparandã gloriã molliſſima fuerűt. Sed hæc ciui
lis belli tpa dicit eẽ aſprima:& ĩ his qcqd egerit:ſibi totű & ppriű ñ fortűæ & tpib9 tribuẽdű putet. ❡ Latrõib9 Speramus
iſtoꝝ ducẽ Antoniű dicit eẽ:ut idẽ ait ĩ paradoxis. ❡ Magna ſpes:Sűt.n.iſta duo ſic lűgẽda.Magna ſpes:ma
gna expectatio ẽ ĩ te:& in tuo exercitu.Speramus incerta:expectam9 certa. Spam9 lõginqua:expectam9 ppi Expectamus
qua. ❡ Tp̄s:opportunitatẽ:q̄ ĩ opprimẽdo.M.An.hr̄e poteris:& tibi ex eo maximã gloriã cõpare. ❡ Sic:repe
titio. ❡ Filiű.q̄ſi φιλον charꝝ & amatű. ❡ Propriű:qd ẽ unicuiq̃ ſuű.Vir.Hűc mihi da ppriű uirgo ſata nocte Propriű
laborẽ:alias ppetuű.Teren.Ego uitã ppea deorum ſempiternã arbitror:qd uoluptates eorum proprie ſint.

VBER. q Væ locutus ſum: quũ furni⁹ retuliſſet Rõæ Plancũ eẽ paratiſſimo aĩo ad oĩa picula ꝓ defenſione reip. ſupuenerũt poſtea lr̃æ Planci: qb⁹ dicebat ſe ſuadere: ut fieret pax cũ.M.An.q Deciũ Brutũ Mutinæ obſederat. Itaq̃ ueri⁹ Ci.ne Planc⁹ ſe cũ.M.An.ↄiungeret: qd ſp timuerat: ei diſſuadet hãc pacẽ faciẽdã: & ſocietatẽ ineundã cũ.M.Anto. quã dicit fore turpiſſimã & iniqſſimã: qa ſit futura ↄtra ſalutẽ reip. neq̃ eẽ faciendã ullo mõ pacẽ: donec reip. in eo ſit ſtatu: ut nullo ſeruitutis metu ꝑmaƞ: aliter oẽs honores quos ante adeptus ſit fore ei ſũmæ turpitudini. ❡ Probatiſſima: acceptiſſima: q̃ ualde ei placuerũt. ❡ Lr̃æ: tuæ. Nequaq̃: minime. ❡ Cõſentire: cõuenire: cõcordaƞ. ❡ Auctor: ſuaſor .ſ. ĩ lr̃is tuis ❡ Collega. D. Bru. q fuerat dſignat⁹ ↄſul: cũ Plãco. ❡ Fœdiſſimis: crudeliſſimis. ❡ Latronib⁹: Antonio & Antonianis militib⁹. ❡ Obſidereƞ: Mutinæ. ❡ Qui .ſ. Antoni⁹: ꝓbat ãt pacẽ nõ fuiſſe ei cõcedendã ſʒ eius uolũtatẽ: nã dicit eũ aut debuiſſe deponere arma. aut fuiſſe uincendum. ❡ Vel .i. ẽt. ❡ Lepidi uel tuæ: utriq̃ n. ſcripſerat. ❡ Charitas: ãor. ❡ Præſto: prõpta: pata. ❡ Meæ auctoritatis .i. mei: cui pluimũ tribuit. ❡ Crede: repetit q̃ in aliis epiſtolis ſupioribus dixit: ut eũ inciteт ad tuẽdã rẽp. ❡ Vocabula: nomina tantũmodo.

PHI. q Væ locut⁹.M.Ant. Mutinæ. D. Brutũ eo tpe tenebat obſeſſũ: quo Furnius Romã reuerſus retulit Plã. oĩa ꝓ rep. facturũ: uel uitæ piculũ aditurũ: ut ſaluã rẽp. redderet: allatæ poſtea ſunt lr̃æ: q̃ pacẽ cũ.M.An. faciendã: ſenatui ſuaderẽt: & Plan. hui⁹ pacis auctorẽ pollicerenƞ: quo Ci. ꝑturbatus eſt nõ parũ: uerit⁹ quidẽ ne Plan.M.Anto. ſeipm cũ copiis ſuis adiungerẽt. Quare hac ad eũ epiſtola hmõi pacẽ magnope fugiendã eẽ demõſtrat. Cũ pp ſalutẽ reip. cui & turpiſſimũ hoc faceƞ: & ꝑniciofiſſimũ eẽ putaƞ: ẽt pp honores Planci: q hmõi pace pollui uidebaƞ uel maxie q eius collega. D. Bru. ab Anto. obſidereƞ. Dat inde Planco ꝓceptũ: & qd in hac ſibi & tanta reꝑ ꝑturbatiõe fieri oporteret: hoc ad argumentũ. Sed ut facili⁹ qd ſcribit: intelligas aliquãtulũ ex hiſtoria repetẽdũ eſt. Ci. ſingulari odio.M. Anto. perſequẽs iuſſus ſenat⁹ ad eũ lr̃as dedit: ut a mutienſi obſidione ceſſaret: & Celticã ꝓuinciã Decio cederet: qd quũ facere noluiſſet: hoſtis iudicat⁹: dedit & ad Bru. lr̃as ut prouinciã ꝓ rep. retineret. Antonioq̃ tametſi ↄſul ẽt: armis oĩno reſiſteret: nec Senatus ſñiam expectaret: q̃ oia Bru. effecit. & cũ pp longã obſidionẽ iam fame laboraret Hircius & Cæ. Octauius cũ copiis ſuis arceſſeret timẽtes ne ſibi Anto. deficientẽ Bruti exercitũ uẽdicaret. & ſic Brutũ obſidionẽ liberarũt. Sed nõdũ intellecta uictoria cũ ad ſubueniẽdũ tres illuc legiones mitterenƞ in itinere hoſtes fuſos audiuerũt. Ex quo frater inqt. Quũ iter ad mutinã dirigerẽ in itinerƞ de ꝓlio facto Brutumq̃ & Mutina obſidione liberatos audiui: Et in alia ad eũ epiſtola Ci. ſic hʒ. Bis gratã famã: biduo añ uictoriaʒ de ſubſidio tuo: de ſtudio: de celeritate: de copiis atq̃ ẽt fuſis hoſtib⁹ nobis innouit. Spes ois in te ẽ. Fugiſſe. n. ꝓlio. Mutinenſi dñt notiſſimi latronũ duces. In quo in ꝓlio Panſa & Hircius cõſules cecidere. Anto. cũ oibus copiis ꝓter equitatũ in fugã ſe dedit. Apẽninũ trãſgreſſus ad uada ſe recepit: quũ uero copias tranſalpes ducturũ ſe dixiſſet: oẽs negauerũt ſeq uelle iã Bru. cũ exercitu appropinquabat. Sic. n. ad Ci. ſcripſerat ſe facturũ. Ego. n. inqt ne cõſiſtere poſſit in Italia Anto. dabo opam ſequar eũ ↄfeſtim Anto. deſpatis rebus ad.M. Lepi. mutata ueſte cõfugit: cũq̃ orauit: ut a pſecutionib⁹ defenderet. In caſtris ab eo receptus ab integro bellũ cũ lepido reparauit: de quo idẽ Bru. dubitãs ad Ci. ſic ait. In primis rogo te ad hoiem uentoſiſſimũ Lepi. mittas ne bellũ nobis redintegrare poſſit Anto. ſibi cõiuncto multæ & bonæ & firmæ ſunt legiones Lepidi & Aſinii. Idẽ. Perſuaſiſſimũ eſt inqt Lepidũ recte facturũ nunq̃: & tunc Octauius ad dñatus adipiſcendi opportunitatẽ aſpiciẽ ſñiam mutauit: copiaſq̃ cõtra ſenatũ & rẽp. cõuertit inita cũ.M. Anto. &.M. Lepi. ad delendã libertatẽ. & ſibi tyrãnidẽ uendicãdã ſocietate in agro Bononiẽſi ꝯuenerũt: atq̃ facta ciuiũ ꝓſcriptione rẽp. occuparunt. ❡ Furnius: legatus tuus. ❡ Probatiſſima: acceptiſſima & q̃ multũ ſenat⁹ cõmẽdaret: quũ ab eo accepiſſent mẽtẽ Planci ñ eẽ diſpoſitã ad pacẽ cũ.M. An. ❡ Auctor: ſuaſor pacis eras in tuis litteris. ❡ Latronibus: Antonio & ſuis ut ſupra. ❡ Poſitis armis: Rõ q̃re nõ eſſet cuʒ eo pax facienda. ❡ Collega: Decius Bru. qui deſignatus erat cõſul cuʒ Plan. ❡ Vel Lepi. nondũ. n. Lepidus Antonium in caſtris acceperat: nec adhuc omnino contra rempu. ſentiebat: de quo in alia epiſtola ſic hẽt. Sperabam etiã Lepidum tẽporibus admonitũ tecũ & reipu. ſatis eſſe factutũ & Plan. Nãq̃ aſſiduis internuntiis cum Lepi. egi: ut omiſſa omni cõtentione: recõciliataq̃ uoluntate nr̃a cõi cõſilio reip. ſuccurreret. Vterq̃. n. ad Senatũ ſcripſerat. ❡ Vellẽ: uult dare ↄſiliũ Planco qd in tali re ſibi faciundũ eẽ uideretur. ❡ Eos: honorũ uocabula habituros: es inqt ampliſſimos dignitatis gradus cõſecut⁹. Sed ſic habeto niſi cũ auctoritate Senatus te cõiunxeris: dũtaxat uocabula honoris: nõ aũt inſignia & effectũ dignitatis ipſius habebis: hoc aũt iõ dicebatur eorũ conſuetudinẽ atq̃ cõiunctionẽ fugeret: q dubii in repu. eſſe uidebantur. Inter quoſ

M.T.C. Plancus. Prætori.

Q Væ locuti ſũt Furni⁹ nr̃ de aĩo tuo i rẽp. ea gratiſſima fuerũt. S.P.Q.R. ꝓbatiſſima. Quæ ãt recitatæ ſũt lr̃æ in ſenatu nequaq̃ cõſentire cũ oratione Furnii uiſæ ſunt. Pacis n. auctor eras: quũ collega tu⁹ uir clariſſim⁹ a fœdiſſimis latronibus obſidereƞ. Qui aut poſitis armis pacẽ petere debẽt: aut ſi pugnãtes eã poſtulãt: uictoria pax nõ pactiõe piẽda: ẽ ſed de pace lr̃æ uel Lepidi uel tuæ quã in ptẽ acceptæ ſint: ex uiro optimo frẽ tuo & ex. C. Fur. poteris cognoſcere. Me ãt ipulit tui charitas: ut q̃q̃: ut nec tibi ipſi ↄſiliũ deẽet: & fr̃is tui Furniq̃ beniuolẽtia fideliſq̃ prudẽtia tibi ꝑſto eẽt futura: uellẽ tñ meæ quoq̃ auctoritatis ꝓ plimis nr̃is neceſſitudib⁹ ꝓceptũ ad te aliqd ꝯuenire. Crede igiƞ mi Plãce oẽs quos adhuc gradus dignitatis cõſecutus ſis: es ãt adeptus ãpliſſimos: eos honoꝝ uocabula habituros: ñ dignitatis inſignia: niſi te cũ libertate po. ro. &

Lep. ſentiebat

Lep.ſentiebat quē inconſtantē & ancipitē eē cognoſcebat:de cuius uolūtate multa in aliis epiſtolis ſcripta ſūt. ℂ Honoꝶ uo.noīa tm̄mō:ñ effectus:de uero āt honoř ſic ait. Honos mihi uideri ſolet:q nō pp ſpē futuri bñfi cii:ſed pp magna merita claris uiris afferř & dař. Quare ſit mō aliq̄ reſ.in q honos elucere poſſit:oib⁹ mihi cre de āpliſſimis honoribus abūdabis. Is aūt q uere honos appellari pōt nō inuitamentū ad tps:ſʒ ppetuæ uirtutis eſt pmiū. ℂ Ab his.ſ.Antonianis. ℂ Iudiciū:ut tu iudicares illos eē dignos cōiunctiōe tua. ℂ Nemo cō.q bñ cōſuleret:nō ad dignitatē nūc referř:ſed ad cōſiliū. ℂ Aio cō.q bene de rep.ſenſent. ℂ Talē:ut aīo ſis in repu. cōſularis:& te ipʒ ab his ſeiungas q nō ſunt in rep. ℂ Cōſulares:ſed ipſi inimici. ℂ Auctorē:articul⁹. ℂ Conſul:in magiſtatu. ℂ Conſularis:in bñ ſentiēdo d rep. ℂ Ducē:tāq̄ q regat ſeatū & rēp.& hēat reſp.quē ſequař. ℂ Seuer⁹:q̄ſi uelit diceř:hoc ego ñ ſcripſiſſē ad te:niſi me ipʒ bēniuolētia coegiſſʒ:& cura honoris tui. ℂ Abiectio me.ſer.in tuto rep.collocata.ut reſp.nullā ſeruiturē timeat a tyrānis. ℂ Deformitas:turpitudo ignōinia. ℂ Te.di.bene agendo q̄ ſcripſim⁹.

cū ſenat⁹ auctoritate cōiunxeris:ſeiunge te q̄ſo aliqñ ab his:cū q bus te ñ tuū iudiciū:ſed tpꝶ uincula cōiunxerūt. Cōplures in ꝑturbatōe reip.cōſules dicti:quoꝶ nemo cōſularis habit⁹:niſi q aīo extiterit in rēp.cōſularis. Talē igiř te eē oportet:q primū te ab īpioꝶ ciuiū tui diſſimillimoꝶ ſocietate ſeiūgas deinde & ſenatui boniſqꝫ oib⁹ auctorē principē ducē ꝑbeas. Poſtremo ut pacē eē iudices nō armis poſitis:ſed in abiecto armoꝶ & ſeruitutis metu:hæc ſi ages & ſenties:tu eris nō mō cōſul & cōſularis ſed magnus ēt cōſul & cōſularis. Sin aliter tua in iſtis āpliſſimis noībus honoꝶ nō mō dignitas ulla erit:ſed erit ſūma deformitas. Hæc īpulſus beniuolentia ſcripſit paulo ſeuerius:q̄ tu in expiendo in ea rōne:q̄ te digna ē:uera eē cognoſces. Datum.xiii.calen.aprilis. Vale. Plancus.C.S.D.

PLura tibi de meis ꝯſiliis ſcribere ē:rōnēqꝫ oīuʒ reꝶ red derē uerboſi⁹:quo magis iudicares oīa me reipu.cā ꝑſtitiſſe:q̄ & tua exhortatiōe excepi:& mea affirmatiōe tibi recepi. Nō minus.n.a te ꝓbari q̄ diligi ſp uolui:nec te magis i culpa deſēſorē mihi ꝑaui:q̄ ꝑdicatorē meritoꝶ meorū eē uolui:ſʒ breuiorē me duæ res faciūt:una qꝫ publicis lr̄is oīa ſū ꝓſecut⁹. Altera qꝫ.M. Variſidiū eqtem Romanū familiarē meū ipm ad te trāſire iuſſi:ex quo oīa cognoſceř poſſes:ñ mediuſſi di⁹ mediocri dolore afficiebar:quū alii occupare poſſeſſionē laudis uidereñ:ſʒ uſqꝫ mihi tēperaui:dū ꝑducerē eo tpe

VBER. ℂ Auctoritate. graui ſnia & iudicio. ℂ Seiunge.i.ſepa. ℂ Ab his: ſignificat Antonianos:& oēs q fuerāt Cæſariani. ℂ Tpꝶ neceſſitas tpoꝶ:qa quū ipſi oīa poſſent:uidebař ita eē faciēdū. ℂ Nō tuū iudiciū:nō qa iudicarūt eos dignos tua cōiunctiōe. ℂ Cōſularis:dign⁹ ꝯſulatu. ℂ impioꝶ:īpugnantiū ꝑriam ſuā. ℂ Diſſimillimorū tui:ſceleſtiſſimoꝶ:cū tu ſis bon⁹. ℂ Ducē:ut nō ſolū ſequaris ipʒ ſenatū:ſed ēt regas tanq̄ dux. ℂ Abiectio metu ſeruit.i. rep.in eo ſtatu collocata:ut ꝑria nullā ſeruiturē timeat:hoc ē remotis tyrānis:& oppugnatorib⁹ reip. ℂ Honorū:cōſular⁹. ℂ Deformitas:turpitudo & infamia. ℂ Seuer⁹:inſtāt⁹ & graui⁹. ℂ Quæ te di.ē:q̄ te decet ſ.recte faciēdo & agendo q̄ ſcripſit. VBER.

Lura:Admōit⁹ Plāc⁹:& ſtimulat⁹ exhortatōe Ci.ad rēp.tuēdā:dicit ſe fuiſſe ſcriptuꝶ pl.b⁹ uerbis qd eēt VBER.
p actur⁹:niſi & ſcripſiſſet publice:& dediſſʒ mādata.M.Variſidio cuidā.Breuiter tñ dič ſe ita eē diſpoſitū ut ſpet ſe ita eē factuꝶ ut & hoīes i ꝑſenna ꝓſpiciāt ei⁹ uolūtatē:& in futuꝶ meminerint: poſtrēo petit a Ci.ut dignitas ſua ab eo defendař. ℂ Recepi:ꝓmiſi. ℂ A te ꝓ.a te laudari:tibi re ipſa placeř. ℂ Perſecut⁹:ita ꝑtaui:& expediui. ℂ Trāſire:uenire. ℂ Occupare:iuadere:uſurpař. ℂ Laudis:q̄ mihi debebař. ℂ Tēpaui mi. ſuſtinui me. ℂ Eo:ad id. ℂ Vr̄a ex.quā de me cōcepatis. ℂ Sēnāt:iudicēt:cognoſcāt. ℂ Alacriorē:ꝓmptiorē.
Lura ti.Excuſat breuē epſam:& duas breuitatis cās fuiſſe cōmēorat. Vnā qd publicis lr̄is ad Sēatū oīa PHI.
p ſcripſeratq̄ Cicero.adhortatiōe ſuſcepat ꝓ rep. Alterā qꝫ.M.Variſidiū ad eū miſerat:a quo oīa cognoſcere poterat:dicit tñ ſe eo aīo eē affectū in rep.ut ſperet ſe ꝯſecutuꝶ qd tā hodierni q̄ poſteri iudicabūt ſe maxīo ꝑſidio reip.fuiſſe:ꝑterea dič ſe ñ parū doleř:qꝫ alii laudes ei⁹ occupař uidebāř. Demū dignitatē & honorē ſuū Ci.cōmēdat:ut ab eo defendař. ℂ Plura:antiq & plurima dicebāt:in quo qdē grāmaticus apud Gelliū derideř:dicimus & cōplura:ſed uiʒ cōpatiuū amittit. Itē plura de duobus & pluribus ē:q̄ duobus. Cōplura uero nunq̄ de duobus dici pōt. ℂ Excepi:capio multa cōponit inter q̄ numerař excipio diffuſæ ſignificationis uerbū. Nā eſt aliquādo inſidiis opprimere. Vir. Exceptū Triton ſi credere dignū ē. Inter ſaxa uirū ſpumoſa immerſerat unda:& ſubſequi:ut tūc ſic excepit regia Iuno. Et ſuſcipere:ut qs te caſus deiectā cōiuge tāto excipit:& remouere. Cicero:Platonē ſp excipio. ℂ Tibi recepi:hoc eſt ꝓmiſi. ℂ Publicis lr̄is:ad Senatū:quaꝶ initiuʒ eſt. Si cui foro:uideor. ℂ Perſecut⁹ lr̄is:hoc eſt ſcripſi:ut ꝓſecut⁹ eō:uitio.i.uitupaui. Eodē mō dicim⁹ i ꝓſequor te laudibus ſignificat te laudo. Proſequor te amore te amo. Et multū hūt uenuſtatis in dicendo. ℂ Eqtē ro.ad ordinē eq̄ſtrē:& ad militarē diſciplinā referri pōt. Nā eques is eſt q equo militat:& q ordīe equeſtri nobilitatus eſt: Nec tu militē ꝓ eo dices q de ordine eq̄ſtri eſt. Sūt.n.milites oēs q militant a millenario numero appellati. Sed ꝓprie q pedib⁹ militāt:milites appellanř:ſed iſta ꝯfunduntř. ℂ Iuſſi:uolui. Iubeo chremetē ſaluere. Eſt ēt hortari. Vir. Sed uocis ꝑcibuſqꝫ iubent expoſcere pacē:& Infandū regina iubes renouare dolorē:alias decerneř. Liuius. Ratū hēretis ſi populus iuberet. In prima uero ſignificatiōe ē impare. Sed aliq̄tulū plus eſt impare q̄ iubere. Terē. Iubes ne iubeo imo cogo:atqꝫ impo:differūt & cōſtructiōe. Nā impo mihi tibi ſibi rē hanc dicim⁹.

Plura
Cōplura
Excipe
Perſecutus lr̄is
Proſequor te amore
Eques
Miles
Iubeo
Impero

Præſidium Auxiliũ Subſidium Exploratum

Quintilianus Imperauit ſibi ne quas admitteret amplius preces. Sed iubeo mihi non dicimus. ¶ Præſidio: auxilio: ſed ꝓprie eſt cuſtodia militũ alicui oppido: & hmõi loco ipoſitũ p̄ſidio appellatũ. Sicut auxiliũ ab augendo dictum & q in auxiliũ ſuccedũt Subſidium appellant. ¶ Tẽperaui: ſubſtinui me ipm. ¶ Eo: ad id. ¶ Expectationẽ: quã de me hẽbatis. ¶ Sentiãt: cognoſcãt & iudicent. ¶ Alacriorẽ: promptiorẽ. ¶ Exploratũ: diligẽter obſeruatũ & cognitũ & inuentũ. Cicero hac ui nõ mutat: niſi exploratũ quidem hẽat: id oĩno neminem unq̃ ſuſpicatur. Et idẽ eſt: qđ exploraui ut cõpertũ eſt mihi & cõperi idẽ ſũt. Sed explorare ꝓprie eſt diligẽter inq̄rere. Vnde exploratores noĩant i caſtris.

Explorare Exploratores

S I cui forte: Plãc⁹ abſens ꝯſul deſignat⁹ cũ diu p⁹ deſignationẽ ꝯſulat⁹ tacuiſſet: neq̃ q̄cq̃ ad ſenatũ populũq̃ Ro. ſcripſiſſet de aĩo ſuo erga rẽpu. q̃lẽ deceret ꝯſulẽ p̄ſtare: hac ep̃la excuſat tarditatẽ ſuarũ lr̃arũ & ꝓmiſſiõis aĩ ſui erga rẽpu. oñdẽs optima cã eẽ dilatas: ut añ ꝯfirmarẽt ciuitates: q̃ ſupioribus ãnis fuerãt ab aduerſariis ſpe p̄miorũ ſollicitatæ: & allicerent aĩ p̄fectorũ: prouinciarũ finitimarũ ut potius ſecũ & cũ rep. ſentirent & cõiungerent: q̃ cũ paucis latronib⁹ p̄terea ut ſeip̃ꝫ muniret aucto exercitu & multiplicatis auxiliis: q̃ oĩa poſtq̃ nũc ſe feciſſe dicit: pollicet oẽꝫ bonã ſpẽ & certiſſimũ indiciũ de aĩo ſuo in rẽp. hñdũ eẽ. Declarat. n. q̃lẽ & q̃tũ exercitũ ſibi cõparauerit: poſtremo petit a Ro. ut æq̃ iudices ſint eius ꝯſiliorũ & aĩ optĩe affecti: & ut eos hẽant cõmẽdatos: q nulla re moti a rep. defecerũt. ¶ Suſpẽſam: dubiã pendẽteꝫ. ¶ Huic. ſ. cui uiſus ſũ tenuiſſe ſuſpẽſã expectationẽ & ſpẽ reip. ¶ In ſe. futuro. ¶ Redemiſſe: emẽdaſſe: ille. n. dr̃ rẽdimere culpã p̄teritã: q aliquo egregio facto eã emẽdat: & cõpẽſat.

Maturo

¶ Maturo: tẽpeſtiuo: apto neq̃ nimis accelerato neq̃ nimis tardo. ¶ Cogitata: cogitatiões & conſilia. ¶ Nõ p̄te. me: nõ ignorabã. ¶ Fructuoſiſſimã: utiliſſimã: ea q eã faceret. ¶ Profeſſionẽ: ꝓmiſſionẽ expoſitõeꝫ. ¶ Sꝫ: oñdit ſe pp utilitatẽ reip. diſtuliſſe ꝓfeſſionẽ ſuæ uolũtatis: q̃ ſe celeriter ꝓmiſiſſꝫ: uidebat magna ĩpedimẽta ſibi oppõĩ poſſe: ſin ãt diſtuliſſet ſe hĩturũ maiorẽ opportũitatẽ ad auxiliãdũ reip. Itaq̃ maluit ꝯſuler̃ reip. q̃ honori ſuo. ¶ Proficiẽdũ: iuuãdũ & dãdũ utilitatẽ. ¶ Tẽpauiſſem mi. i. ꝯtinuiſſeꝫ me. ¶ In eo: ne celeriter pollicerer. ¶ Expediti⁹: pati⁹.

ut dignũ aliq̃d conſulatu meo: & ueſtra expectatione efficerẽ q̃d ſpero ſi me fortuna nõ fefellerit: me cõſecuturũ: ut maximo p̄ſidio reip. nos fuiſſe: & nũc ſẽtiãt hoĩes: & i poſterũ mẽoriæ teneant. A te peto ut dignitati meæ ſuffrageris & q̃tũ rerũ ſpe ad laudẽ me uocaſti: harũ fructũ i reliquũ facias alacriorẽ. Nõ minus poſſe te q̃ uelle exploratũ mihi ẽ. Fac ut ualeas: me q̃ mutuo diligas.

Plancus Imperator Conſul Deſi. S. D. Cõſulibus prætoribus Tribu. plebis Se. Po. plæbiq̃ Ro.

S I cui forte uideor diutius & hoĩum expectationem: & ſpẽ reip. de mea uolũtate tenuiſſe ſuſpenſã: huic prius excuſandũ me eẽ arbitror: q̃ de inſequẽti officio quicq̃ ulli pollicedũ. Nõ. n. p̄teritã culpã uideri uolo redẽiſſe: ſed optimæ mẽtis cogitata iã paridẽ maturo tp̃e enũciare. Nõ me p̄teribat in tãta ſollicitudine hoĩuꝫ: & tã ꝑturbato ſtatu ciuitatis fructuoſiſſimã eẽ ꝓfeſſionẽ bonæ uoluntatis: magnoſq̃ honores ex ea re cõplures conſecutos uidebã. Sed cũ in eũ caſũ me fortuna dimiſiſſet: ut aut celeriter pollicẽdo magna in ſpe ad proficiẽdũ ĩpedimẽta opponerẽ: aut ſi i eo mihi tẽperauiſſẽ: maiores occaſiones ad opitulãdũ hẽrem: expediti⁹ iter cõis ſalutis q̃ meæ laudis eẽ uolui. Nã qs in ea fortũa q̃ mea ẽ: & ab ea uita q̃ in me cognitã oĩb⁹ arbitror: & cũ ea ſpe: quã i manib⁹ hẽo aut ſordidũ q̄cq̃ pati: aut ꝑniciosũ cõcupiſcere p̄t. Sed aliq̃tũ nobis tp̃is & magni laboris & multæ ĩpẽſæ opus fuit: ut q̃ reip. bõiſq̃ oĩbus pollicemur: exitu p̄ſtaremus. Neq̃ ad auxilium p̄riæ nudi cũ bona uoluntate: ſed cũ facultatib⁹ accederem⁹. Confirmãd⁹ erat exercit⁹ nobis magnis ſæpe p̄miis ſolicitat⁹: ut a repu. poti⁹ moderata q̃ ab uno infinita ſperaret. Cõfirmandæ q̃ plures ciuitates: quæ ſupiores anno largitionibus cõceſſionibuſq̃ præmiorũ erãt obligatæ: ut & illa uana putarent: & eadẽ a meliorib⁹ auctoribus petẽda exiſtimarẽt. Eliciendæ ẽt uoluntates reliquorũ: q finitimis ꝓuinciis exercitibuſq̃ p̄fuerunt ut potius cum plurib⁹ ſocietatẽ defendendæ libertatis inirem⁹: q̃ cũ paucioribus funeſtam orbi terrarum uictoriam pateremur

¶ Iter: uiã rõnẽ. ¶ Quæ me. ẽ. i. q̃lis ẽ mea. ¶ Vita: ſp̄ ꝓbata: & rẽmota ab oĩ auaritia: & turpitudĩe. ¶ Quã ſpẽ. ¶ Habeo i ma. q̃a oĩa ſũt mihi p̄ata ad optimã ſpẽ. ¶ Sordidũ: turpe hoc ãt dixit: ne putet q̄cq̃ eẽ lactur⁹ pp auaritiã: utputa q̃d magno aliquo p̄mio a. M. An. corrũperet: ut cũ eo ꝯiũgeret. ¶ Pernitioſũ: dãnoſũ reip. ¶ Aliq̃tũ tẽ. ad cogitãdũ. ¶ Et ali. mu. im. ſ. fuit nob̃ op⁹. ¶ Exitu: fine & effectu. ¶ Nudi: ſine ꝯſilio: ſine reb⁹. ¶ Facultatib⁹: exercitu & cæteris reb⁹ ſimul cũ uolũtate: q̃ p ſe ñ ſufficit. ¶ Confirmãd⁹: enumerat ea q̃ fuerũt faciẽda anteq̃ polliceret uolũtatẽ ſuã. ¶ Sollicitat⁹. fact⁹ dubi⁹: & tentat⁹ a. M. A. ¶ Moderata: honeſta: q̃lia ſolebat dare reſp. Rõana. ¶ Infinita: ĩnumerabilia: maria: mõtes. ut aiũt ſic ꝓmittit Antoni⁹: q. n. ꝓmittit moderata: facile credẽd⁹ ẽ eẽ p̄ſtatur⁹: q uero ĩnũerabilia & ĩfinita ñ ut p̄ſtatur⁹. ¶ Largitiõib⁹: tributis donatiõibus. ¶ Illa: p̄mia & largitiões: q̃ accepiſſent ab Antonio uel a Cæ. & Cæſarianis añа. ¶ A me li. au. hoc a ſenatu & po. ro. a qb⁹ iuſtiori iure dari deberẽt. ¶ Eliciẽdæ: attrahẽdæ adducẽdæ. ¶ Finitimis: uicinis huic galliæ. ¶ Cuꝫ plu. cũ toto po. ro. ¶ Societatẽ: fœd⁹ aut ꝯiũctionẽ. ¶ Paucioribus: q ſeq̄rent Antoniũ. ¶ Funeſtã: calamitoſã.

¶ Muniendis

¶ Muniendi: corroborandi. ¶ Auxiliis: ſubſidiis: q̄ ab amicis & ſociis mittuntur. ¶ Perferemus: oſtēderemus. ¶ Senſus: uoluntatē noſtrā: ordo eſt. ¶ Noſmet ei fu.m.exer.nr̄o au.& auxi.mul.ut cū p̄feremus: ſenſus etiā a p̄te: tū etiam nō eſſet periculoſum ſciri: q̄d eſſemus defenſuri inuitis q̄buſq̄ꝫ. ¶ Nō eſſet peri.nō poſſent nos ī pedire: bene paratus oībus quæ dixi. ¶ Diffitebor: negabo. ¶ Simulaſſe: oñdiſſe me facere. ¶ Et diſſimulaſſe.i. occultaſſe: ¶ Vt peruenirē ad ef.ho.con.i.ut poſſem hæc mea conſilia & has meas deliberationes ad effectum perducere. ¶ Quo: q̄a. ¶ Præmatura: accelerata. Iuue. nō p̄maturi cineres: nec funus acerbū luxuriæ ſed mor te magis metuēda ſenect⁹. ¶ Denū ciatio: declaratio & p̄miſſio. ¶ Bo ni ci.ſm.i.ciuis habētis bonā uolūtatem ſed nō parati rebus neceſſariis. Præmatura

Muniēdi uero noſmetipſi fuim⁹ aucto exercitu auxiliiſq̄ꝫ cum multiplicatis: ut cū p̄feremus ſenſus a p̄te: tū ēt inuitis q̄buſdā ſciri q̄d defenſuri eſſemus: nō eēt p̄iculoſum. Itaq̄ꝫ nūq̄ diffitebor multa me ut ad effectū hoꝝ cōſilioꝝ p̄uenirē: & ſimulaſſe inuitū: & diſſimulaſſe cū dolore: q̄ꝫ p̄matura denūciatio boni ciuis īpatiꝗ p̄iculoſa eēt ex caſu collegæ uidebā. Quo noie ēt C. Furnio legato uiro forti atq̄ꝫ extrenuo: plura ēt uerbo q̄ ſcriptura mādata dedim⁹: ut & tecti⁹ ad uos p̄ferrēt: & nos eēm⁹ tutiores: q̄buſq̄ꝫ rebus & cōem ſalutē muniri: & nos amari cōueniret p̄cepimus. Ex quo itelligi pōt curā reip. ſūmæ defendēdæ iāpridē apd̄ nos excubare. Nūc quū deū benignitate ab oī re ſumus patiores nō ſolū bn̄ ſpare de nobis hoīes: ſed explorare iudicare uolum⁹. Legiōes hēo q̄nq̄ꝫ ſub ſignis & ſua fide uirtuteq̄ꝫ reip. cōiūctiſſimas & nr̄a liberalitate nobis obſequētes. Prouinciā oīum ciuitatū cōſenſu patiſſima: & ſūma cōtētione ad officia certātē eq̄tatus auxilioruq̄ꝫ tātas copias q̄tas hæ gētes ad defendēdā ſuā ſalutē libertatemq̄ꝫ cōficere poſſunt. Itaq̄ꝫ ſum aīo paratus uel prouinciā tueri: uel ire quos reſpublica uocet: uel tradere exercitū auxilia prouinciamq̄ꝫ: ut uel oēm impetū belli in me cōuertere nō recuſem: ſi modo eo caſu: aut cōfirmare patriæ ſalutē aut p̄iculum poſſim morari. Hæc ſi iā expeditis oībus rebus tranq̄lloq̄ꝫ ſtatu ciuitatis pollicear i dāno meæ laudis reip. cōmodo lætabor. Si ad ſocietatē itegerrimorū & maxioꝝ p̄iculoꝝ accedā cōſilia mea æq̄s iudicib⁹ ab obtrectatiōe inuidoꝝ defendēda cōtēdo. Mihi q̄dē ipſi fruct⁹ meritoꝝ meoꝝ in reipu. incolumitate ſatis magnus eſt paratus. Eos uero qui meā auctoritatē & multo magis ueſtrā fidē ſecuti: nec ulla ſpe decidi: nel ullo metu terreri potuerunt: ut cōmendatos uobis hēatis petendum uidetur. Vale.

¶ Ex.c.ex iſortunio. ¶ Collegæ. D. Bruti: q̄ mutinæ obſeſſus eſt: q̄a ap te oſtendit ſe eſſe defenſurū rempu. anteq̄ paraſſet quæ erant neceſſaria ad reſtituendū hoſtibus. ¶ Quo no. ideſt qua cā: ob quā rez. ¶ Tectius: ſecretius q̄ p lr̄as quæ p̄nt intercepi. ¶ Muniri: corroborari. ¶ Ex quo: ex qua re. ¶ Excubare: uigilare aſſidue eſſe. ¶ Nūc iā: dicit ſpſ eē declarādi uolūtatē ſuā quā oñdit eē paratiſſimā erga tēp. q̄n q̄d oīa hēt parata. ¶ Deū: deoꝝ. ¶ Explorate: indubitate. ¶ Legiōes: exponit apparatū ſuū. ¶ Sub ſi.i.ī caſtris: ſub uexillis. Vexilla.n.nō tollebanē: niſi cū iam erat deueniēdū ad mau⁹. Luca. Tollite iaꝫ pridem uictricia tollite ſigna. ¶ Obſequētes: obedientes: p̄mptos ad mea iuſſa. ¶ Prouinciā: galliam. ¶ Oium ci.cō.oēs.n.ciuitates p̄uinciæ cōueniūt & cōſentiūt ad faciendū oīa q̄ uelī. ¶ Certātem ad offi.i. enitentē ut faciat q̄d debet erga me: & p̄pſm ro.q̄a certāt oēs ciuitates inter ſe q̄ magis poſſit p̄ſtarī offm̄ ſuū. ¶ Hæ gē. gallicæ. ¶ Cōficere: ſimul ponere. ¶ Reſp.i.cā reipu. ¶ Vocet. tra.& egeat opaꝫ meā. ¶ Vel.i.etiā. ¶ Conuertere in me.i.ſuper me: ut ita dicā ſuſcipere: & ut audeā ego ſolus reſiſtere oībus hoſtib⁹ cū p̄iculo uitæ meæ. ¶ Morari: differre in lōgius ducere. ¶ Periculū: q̄d eſt in reip. euentuꝫ. ¶ In.d.m.l.q̄a nimiū tardaueri declarationē hui⁹ meæ uolūtatis. ¶ Lætabor cōmō reip. gaudebo p̄fuiſſe reipu. licet ergo nullā laudem aſſecut⁹ ſim. ¶ Accedā: adiungar. ¶ Integerrimoꝝ: optimoꝝ ciuium: qui oīno rempu. defendere uelint. ¶ Cōmendo.m.c.&c. uelim ut de meis conſiliis æquum iudicium afferatis. ¶ Mihi quideꝫ: ſenſus eſt: ego ſatis magnos fructus pro meritis meis me adeptū putabo: ſi reſp. fuerit icolumis. ¶ Vlla ſpe: p̄miſſoꝝ q̄ faciebat. M. Anto. ¶ Vllo.m. amittendarū fortunarū ſuarū: niſi ſequerentur Antoniū: ut ille eis minabatur.

Plancus. M. C. S. D.

Nihil me tibi temere ſcripſiſſe: aut te cæteris per me fruſtra recepiſſe lætor. Certe hoc maius habes teſtimonium amoris mei: quo maturius tibi quam cæteris conſilia mea uolui eſſe nota. In dies uero meritorum

Nihil me: p̄imū oñdit Plācus Ci. debere hr̄e certiſſimū amoris ſui teſtimoniū: q̄d ei prius indicauit cōſilia ſua q̄ aliis: q̄bus ſe lætari dicit ꝙ nō fuerit a Ci. temere p̄miſſa aliis: poſtea uero dicit ſe quotidie magis auctorū eſſe merita ſua erga rempu. Poſtremo ſcribit ubi habebat exercitū. ¶ Temere: incōſulto: iprouide: q̄a prius q̄ ſcripſerit Plancus: ut uiſum eſt in præcedenti epiſtola: diligenter oia cōſultauit & prouidit: textus autem ita legendus eſt. ¶ Nihil me tibi temere ſcripſiſſe: aut cæteris de me fruſtra recepiſſe lætor. ¶ Recepiſſe: Promiſiſſe. ¶ Maturius: celerius. ¶ Meritorum: beneficiorum erga rempu. Temere

¶ Acceſſiões: augmēta. ¶ Recipio: ꝓmitto: affirmo. ¶ Cogni.ſ.i ſutuꝝ: ꝗ uideris haſten⁹. ¶ Ita reſpu.ē ꝗdā adiuratio.i.ſic auxilio meo fiat libera reſp. Iurat āt Plā.ſe ita exiſtiare imortalia ꝑmia ꝗ a ſenatu & a po.Ro.cōferant̄: ut tn̄ ſine his nihil ſit i minutur⁹ de ſtudio & pſeuerātia ſua erga rēp.& nolle uliā dignitatē eo & fauore ſibi dari: niſi opa ſua appeat ſingſaris erga rēp.itet uiro optimos. ¶ Immi.accidens. ¶ Suſpicio: miror: magnifacio. ¶ Remiſſur⁹: diminutur⁹. ¶ Impe.affect⁹. ¶ Opa: ſcm̄. ¶ Acce.addi: adiūgi. ¶ Mihi: ſed reip. ¶ Contra qd̄.ſ.ne ꝯcupiſcā mihi. ¶ Pugno: reſiſto: qa oīa facio ꝓ rep. & pugno: ne cupiditas meoꝝ cōmodoꝝ me uincat. ¶ Modera.ipis & rei q diſpōas & tps & res meas: ut qn̄ uoles & qd̄ uoles: facias ꝓ me iudicio tuo. ¶ Nihil: autē ſnia ē. ¶ Sero: tarde. ¶ Aut exigue min⁹ ꝗ dec: qa qn̄cunq; tribuat pria: aut qdcūq; tribuat: debet uideri bono ciui & ſatis & cito tributū.

Rhodanus ¶ Traieci rho.miſi ultra rhodanum fluuiū: q ē Galliæ Narbonēſis ex alpib⁹ ꝑcipitat⁹ p Heleutios ruēs inter Europæ maxios fluuios noiatus: dr̄ aūt ſurgere nō lōge ab Hiſtri rheniq; fontib⁹ & Lēano iacu accep t⁹ tꝫ ipetū: ſeq; p mediū iteger agēs ꝗt⁹ uēit: egredit̄: de quo pl̄a uide apd coſmographos.

Vienna ¶ Viēnā: urbs ē in allobrogib⁹: ut ſcri.Pō. ¶ Celeri.qa cito aliqd egregii faciā. ¶ Oppo.ut me ipediat. ¶ At.t.p tpe. ¶ Copi.exercitū. ¶ Si qa: affirmātis.n.nō dubitātis ē.

T ſi.ſ.Cū poſt Furnii relarione de uolūtate Plā.erga rēp. ipſe & Plan.ſcripſiſſet ſenſus & cōſilia ſua Ci.eū ſūmope laudat: oſ̄ditq; eū nō caritu⁹ meritis ꝑmiis ſi mō ſit aliq̄ reſp. Itaq; hortaf̄ ut pergat ſubuenire patriæ & opitulari D. Bru.q erat obſeſſus mutiæ ab Anto. Se aūt pollicef̄ Ci.fo:ē fautorē dignitatis Plācii & aiciſſimū i oib⁹: textus ſatis ē plan⁹. ¶ Liqdi⁹: clarius. ¶ In uno p̄lio: ſi uicat̄ Ant. ¶ Diſceptat: piclitaf̄ certat. ¶ Decretū.ſ.nb: naꝫ ſenatuſcō.mādatū ē Plāco: ut pſeqref̄.M.An. ¶ Percre.noti⁹ fuit & uulgatū. ¶ Si habuiſ.cōſ.q aberat: ſine cui⁹ pn̄tia nō licuit d̄clarari de appatu tuo. ¶ Cui⁹: pſolaf̄ ipꝫ qd̄ nōdū fuerit declaratū de ei⁹ appatu: qa dit tps n̄ ſolū adhuc n̄ ꝑteriiſſe: ſed neq; ēt adhuc eē matuꝝ declarādi: ꝗ Plā. ꝑ rep.appaſſꝫ. ¶ Is de.ſnia ē exornatio: ē āt ſēſus: is uř mihi uere honor q nō daf̄ pp ſpē bn̄ficii: qd̄ aliqs ſit factur⁹: ſꝫ pp bn̄ficiū iā acceptū: ꝗlis erit honor: q tibi ꝯferef̄ pp bn̄ficia iā i rēpu.ꝑſtita. ¶ Mō: dūmō. ¶ Inui.

Inultamenū incitamētū. ¶ Ad.t.lcertū. ¶ Incū. ſobueī: diſſolutū ē exornatū. ¶ Opitulare: auxiliare: opē fer. ¶ Cōſenſū & cōſpirationē.i.cōiūctā uolūtatē oīum gentium ad defendendā remp.Roma. ¶ Anteferrem: præponerem.

meoꝝ fieri acceſſiōes ꝓuidere te ſpo cognituꝝ magis recipio: qd̄ ad me atinet mi Ci.ita ab iminētib⁹ malis reſp.me adiuuāte liberet̄: ſic honores ꝑmiaq; uřa ſuſpicio cōferēda certe cū imortalitate: ut ſine his nihil de meo ſtudio pſeuerātiaq; ſim remiſſur⁹: niſi i multitudīe optioꝝ ciuiū ipetus ai fuerit ſingularis: & opa ꝑcipua nihil ad meā dignitatē accedere uolo ſuffragaiōe uřa. Cōcupiſco āt nil mihi contra qd̄ ipſe pugno: ſed & tpis rei moderatorē te facile patior eē: nihil aut ſero aut exigue a pria cui tributū uideri pōt: exercitū ad.v.cal.ma. Rhodanū traieci: magnis itinerib⁹ Viennā eqtes mille uia breuiore ꝑmiſi. Ipſe ſi a Lepi.nō impediar: celeritate ſatiſfaciā. Si aūt i itinere meo ſe oppoſuerit: ad tps cōſiliū capiā copias adduco & genere & numero & fidelitate firmiſſimas. Te ut diligas me: ſi mutuo te facturū ſis rogo. Vale.

M.T.C. Plāco. S.D.

e T ſi ſatis ex Furnio nr̄o cognouerā ꝗ tua uolūtas qd̄ cōſiliū de rep.eēt tn̄ tuis lectis nr̄is liqdius d̄ toto ſenſu tuo iudicaui. Quāobrē ꝗꝗ in uno p̄lio oīs fortūa reip. diſceptat: qd̄ qdē quū hæc legeres: iā d̄cretū arbitrabar ſor in ipſa fama ꝗ de tua uolūtate pcrebuit: es laudē cōſecut⁹. Itaq; ſi cōſulē Rōæ hūiſſem⁹: declaratū eſſet a ſenatu cū tuis magnis honorib⁹ ꝗ grat⁹ eēt conat⁹ & appatus tuus: cuius rei n̄ mō n̄ ꝑteriit tps: ſed ne matuꝝ qdē ēt nūc meo qdē iudicio fuit. Is.n. deniq; honos mihi uideri ſolet: q nō pp ſpē futuri bn̄ficii: ſꝫ pp magna merita claris uiris afferť & dať. Quař ſit mō aliq̄ reſp. in ꝗ honos elucere poſſit oibus: mihi crede ampliſſimis honorib⁹ abūdabis. Is āt q uere appellari pōt honos: nō inuitamētū ad tps: ſꝫ ꝑpetuæ uirtutis ē ꝑmiū: ꝗobrē mi Plā.icūbe toto pectore ad laudē: ſubueni priæ: opitulare collegæ oium gētium cōſenſum & icredibilē cōſpirationē adiuua. Me tuoꝝ cōſilioꝝ adiutorem dignitatis fautorem oib⁹ in reb⁹ tibi amiciſſimū fideliſſimūq; cognoſces. Ad eas.n.cās: quibus iter nos amore ſumus officiis uetuſtate cōiūcti: priæ caritas acceſſit: eaq; effecit: ut tuā uitā aſ̄ferrem meæ. iiii. cal. apri.

Plācus. M.C.S.D.

i Mmortalis ago gr̄as tibi: agāq; dū uiuā: nā rlatuꝝ me affirmare nō poſſū: tātis.n.tuis officiis nō uideor mihi rn̄deř poſſe: niſi forte ut tu grauiſſime diſertiſſimeq;

i Mmortalis: ſcripſerat Ci.ad Plā.ſe diligēter oīa feciſſe ꝓ tuēda ei⁹ dignitate: dixiſſe.n.ſnias multas i ſenatu ꝓ eo ſuſcepiſſe iurgia cū ei⁹ obtrectatorib⁹: ꝗ oīa ſcri.Plā.eē ſibi notiſſima: neq; poſſe referre dignas gr̄as: i cūbere āt ſibi magnū on⁹ tuēdæ reip.pp laudes ipi⁹ Ci. admonet ꝑterea Ci.qd ſpes ſe factuꝝ aduerſus An.qb⁹ i reb⁹ dicit ſe hr̄e adiutores & iterꝑtes Laterēſem & Furniū. ¶ Immortalis: æternus. ¶ Ago: dico. ¶ Relatutū: reddituꝝ re ipſa. Alio loco diximus de hac differentia. ¶ Reſpōdere: ſatiſfacere uel par referre.

¶ Senſurus

¶ Senſutus: iudicaturus. ¶ Patriæ. i. ſniæ: q̄s pro me dixiſti. ¶ Poſteriores. ſ. ſniæ. ¶ Cōpoſitæ: accōmodatæ.
¶ Arbitriū: uolūtatē ut ipſi uoluerūt. ¶ Oratio: quā ſemp hūiſti de me honorificētiſſima. ¶ Jurgia: contentio/ Jurgia
nes: lites. ¶ Obtrectatoribus: inuidis maledicis meis. ¶ Pr̃æſtē: exhibeā: reddā. ¶ Memorē: tuoꝶ beneficioꝶ
erga me: laudi p̄ſtē. ¶ Tuere: ſerua. ¶ Munus: offm̄. ¶ Quod reliquū eſt. i. in eo quod reſtat pro me agen-
dum. ¶ Q. uē: qualē. ¶ Defende eum exi. i. defendendo fac ut habeant eū exitū. ¶ Cum. r. dicit quādo factus
ſit certior deliberatione Decii Bruti ex obſidione Mutinēſi. ¶ Præmiſiſſem. ſ. Viennā ut ſupra uiſum ē. ¶ Ad
mutinā: ut ſuccurrerē. ¶ De Bruto.

ſcripſiſti ita ſenſur9 es: ut me referre grām putes cū mēoria te/
nebo: ſi q̄ filii tui dignitate eēt actū amabili9 certe nihil facere
potuiſſes. Priæ tuæ ſniæ iſinitis cū mūerib9 poſteriores ad tp̄s
arbitriūq; aīcoꝶ meoꝶ cōpoſitæ oro aſſidua & ppetua de me
iurgia cū obtrectatoribus pp me notiſſima mihi ſūt. Quarē nō
mediocris mihi cura adhibēda ē: ut reip. me ciuē dignum tuis
laudibus p̄ſtē: in amicitia tua memorē atq; gratū: q̄d reliquum
eſt tuū munus tuere: & me ſi quē eē uoluiſti: eū exitū rebus co/
gnoſces defende ac ſuſcipe: cū rhodanū copias traieciſſē: fra/
tréq; cū trib9 militib9 eq̄tū p̄miſiſſem: ipſe iter ad Mutinā diri/
gerē: in itinere de p̄lio facto. Brutoq; & mutina obſidione li/
beratis audiui. Aiaduerti nullū aliū receptū Antoniū reliqaſq;
q̄ cū eo eſſent hr̄e: niſi in his ptibus. Duaſq; ei ſpes eſſe ppoſi/
tas: unā Lepidi ipſius: alterā exercitus: q̄ q̄dā pars exercit9 nō
minus furioſa eſt: q̄ qui cū Antonio fuerunt: eq̄tatū reuocaui.
Ipſe in allobrogibus cōſtitiut proīde ad omnia parat9 eſſem:
ac res me moneret: ſi nudus huc ſe Anto. cōferret. Facile mihi
uideor p me ſuſcipere poſſe: remp. ex noſtra ſententia admini
ſtrare: q̄uis ab exercitu Lepidi recipiat̄. Si uero copiarum ali/
quid ſecū adduceret: & ſi decima legio ueterana q̄ nr̃a opa reuo
cata cū reliqs ē ad eū dē fauorē redierit: tū ne qd detrimēti fiat:
dabit̄ opa a me: idq; me p̄ſtaturū ſpero: dū iſtic copiæ traiiciā/
tur: cōiunctæq; nobiſcū facilius pditos opprimāt hoc tibi ſpō/
deo mi Ci. neq; aīum: neq; diligentiā mihi defuturam. Cupio
mehercule nullā reſiduā ſollicitudinē eſſe: ſed ſi fuerit nec ani/
mo: nec beniuolētiæ: nec patientiæ cuiq̄ pro uobis cedam.
Do q̄dē ego operā: ut etiā Lepidū ad huius rei ſocietatem inci
tem: omniaq; ei obſequia polliceor: ſi modo tēp. reſpicere uo/
lerit: utor in hac re adiutoribus interpretibuſq; fratre meo & La
terēſe & Furnio noſtro. Nō me īpedient priuatæ offenſiones:
quominus pro reip. ſalute & cū inimiciſſimo conſentiā. Quod
ſi nihil profecero: nihilominus ſum maximo animo: & maiore
fortaſſe cū mea gloria uobis ſatiſfaciam. Fac ualeas meq; mu/
tuo diligas. Valē. M. T. C. Planco. S. D.

ET ſi reip. cā maxime gaudere debeo: tantū ei te præſi
dii: tantum opis attuliſſe extremis pene temporibus:
q̄tum ab aliquo memoria noſtra non recordat̄ tū ita
te uictorem complectar republica recuperata: ut magnā par/
tem mihi lætitiæ tua dignitas afferat: quam & eſſe iā & futurā

¶ Liberatis: ope Octa. Cæ. ut diximus
in argumētū epſæ. ¶ Receptū: redu
ctū. ¶ Reliqas: paucos illos milites
qui ei relicti eſſent. ¶ Partib9: galliæ
ubi ſum. ¶ Exercit9: noſtri romani.
¶ Quædā ps: q̄ oli militauerat ſub
Cæ. quā appellat furioſam: q̄a erga
rēp. male eēt affecta. ¶ Eq̄tatū: quē
p̄miſeram. ¶ Reuocaui: iuſſi redire.
¶ Cōſtitit: cōmorat9 ſum ¶ In allo Allobroges
brogibus: ii ppſi ſunt Galliæ: q olim
ut ſcribit Stra. militādi ſtudio multis
mortaliū militibus tenebant̄: hac āt
ætate rei ruſticæ dediti cāpos & alpi/
nas ualles arāt. Viēnā metropolī ha Vienna
bētes hæc aūt urbs ſita eſt ad Rhoda
nū: a qua urbe nō lōge abeſt Lugdu
nū hæc Strabo. ¶ Proīde: ita. ¶ Ac Proinde
res me moneret: ut uiderē eſſe utile.
¶ Nudus: ſine exercit9 multitudine.
¶ Per me. i. ſine aliorū auxiliis: aut
cōiūctiōe alterius. ¶ Lepidi: de quo
dubitabat ne cū Antonio cōiūgere-
tur. ¶ Copiaꝶ: exercitus. ¶ Vetera/
na: q̄ ex ueteranis militib9. ¶ Reuo
cata: ne tranſiret ad Antoniū. ¶ Ad
eūdē. ſ. ut ēt nūc ſit cōtra remp. ſicut
fuit uiuente Cæſa. ¶ Detrimēti dā/
ni. ¶ Fiat reip. ſ. p trāſitū decimæ le/
gionis ad. M. Antoniū. ¶ Traiician
tur: trāſmittant̄ ultra alpis. ¶ Iſtinc:
ex Italia. ¶ Reſiduā: reliquā eſſe: re
manere. ¶ Nec cedā patientia. i. ne
mo uincet me patientia. ¶ Obſeq̄a
. i. me factuꝶ q̄cq̄d uoluerit Lateren
ſis hūc Appia. appellat Laterenſem
uirū clarū. ¶ Priuatæ: q̄ mihi factæ
ſunt in rebus meis priuatis. ¶ Etiā
cū inimiciſſimo: uel generaliter cū
quolibet qui ſit mihi inimiciſſimus:
uel cū Lepido. ¶ Si ni. pro. ſi nō po
tuero trahere Lepidū in hāc ſocieta/
tē. ¶ Cū. m. ma. glo. ſi fuero ſolus: q̄
ſi habuero alios ſocios: q̄ uolūt par/
tem glīæ meæ: ſi qd p̄clari fecero.
ET ſi reipu. cum ſcripſiſſet
Plā. primū ad Cic. de uo
lūtate ſua erga rēp. Dein
de ad ſe. po. q; Ro. oñdit
Ci. q̄n fecerit illas lr̄as ad ſe ſcriptas
deinde q̄ri ēt ſenatus eas quas publi
ce ſcripſerat: nūſ hortat̄ eū ut pgat ita
facere ſicut īſtituit: & exiſtimet uerā
glīā ī uirtute poſitā: poſtrēo declarat Māutii īcredibilē erga eū bēiuolētiā. ¶ Præſidii: tutelæ: ad terendū hoſtes.
¶ Opis. a. ad eos frāgēdū: q rēp. oppugnarēt. ¶ Pe. ex. tē. cū uideret̄ eū ī ſūma deſpatōe. ¶ Ita cō. ita cap: hēo.

ampliſſimã intelligo. Caue.n.putes ullas lr̃as unq̃ grauiores: q̃ tuas i ſenatu eſſe recitatas. Idq; cõtingit tũ meritoꝝ tuoꝝ in rep.eximia q̃dã magnitudĩe:tũ uerboꝝ ſn̄iarũq; grauitate:qd mihi qdẽ minĩe nouũ:qui & te noſſẽ:& tuaꝝ lr̃aꝝ ad me miſſa tũ ꝓmiſſa meminiſſem:& hr̃em a Furnio nr̃o tua penit⁹ cõſi/lia cognita:ſed ſenatui maiora uiſa ſũt q̃ erãt expectata non q; unq̃ de tua uolũtate dubitaſſet:ſed nec q̃tũ facere poſſes: nec quo ꝓgredi uelles:exploratũ ſatis hẽbat. Itaq; cũ ad.viii.idus Aprilis mane mihi tuas lr̃as Marcus Variſidi⁹ reddidiſſet:eaſq; legiſſem:ĩcredibili gaudio ſũ elat⁹. Quũq; magna multitudo optimoꝝ uiroꝝ:& ciuiũ me de domo deduceret:feci continuo oẽs pticipes meæ uolupratis:iterĩ ad me uenit Munatius nr̃ ut cõſueuerat:ac ego ei lr̃as tuas dedi:nihil.n.ſciebat. Nam ad me primũ Variſidius:idq; ſibi a te mãdatũ eẽ dicebat. Paulo poſt idẽ mihi Munatius eas lr̃as legẽdas dedit:q̃s ipſi miſeras:& eas q̄s publice placuit nobis:ut ſtatim ad Cornutũ p̄rotem urbis lr̃as deferemus:q q; cõſules aberãt:cõſulare munus ſuſtinebat more maioꝝ. Senatus eſt cõtinuo conuocatus:frequẽſq; cõuenit pp famã atq; expectationẽ tuaꝝ lr̃aꝝ. Recitatis lr̃is oblata religio Cornuto eſt pullarioꝝ admonitu nõ diligẽter eũ hoſpiciis opam dediſſe:idq; a nr̃o collegio cõprobatũ eſt. Itaq; res dilata ẽ in poſteꝝ:eo aũt die magna mihi ꝓ tua dignitate cõtẽtio cũ Seruilio:q̃ cũ grã effeciſſet:ut ſua ſn̄ia prima ꝓnũciaret̃:frequẽs eum ſenat⁹ reliqt:& in alia oĩa diſceſſit meæq; ſn̄iæ q̃ ſecũda ꝓnũciata erat:cũ frequenter aſſentiret̃: ſenatus rogatu Seruili.P.Titius interceſſit:res in poſteꝝ dilata eſt uenit parat⁹ Seruilius Ioui ipſi iniquus:cui⁹ in tẽplo res agebat̃. Huc queãdmodũ fregerim:q̃taq; cõtẽtiõe Titium intercesſorẽ abiecerim ex alioꝝ te lr̃is malo cognoſcere. Vnum hoc ex meis. Senatus grauior:cõſtantior:amicior:tuis laudibus eſſe nõ potuit:q̃rum fuit. Nec uero tibi ſenatus amicior q̃ cuncta ciuitas. Mirabiliter.n.porro:uniuerſus:& omniũ generũ ordinũq; cõſenſus ad liberandã remp.cõſpirauit. Perge igitur ut agis: nomenq; tuum cõmenda ĩmortalitati. Atq; hæc oĩa q̃ habent ſpeciẽ gloriæ collecta inanibus ſplẽdoris ĩſignibus cõtẽne:breuia:fugacia & caduca exiſtima. Verũ decus in uirtute poſitũ eſt:q̃ maxime illuſtrat̃ magnis i rep.meritis. Eã facultatẽ habes maximã:quã qũ cõplexus es:tene:ꝑfice:ut ne minus reſpu.tibi q̃ tu reip.debeas:me tuæ dignitatis non mõ fauorẽ:ſed ẽt amplificatorem cognoſces. Id tu reip.q̃ mihi eſt mea uita carior:tum noſtræ neceſſitudini debere me iudico. Atq; in his curis quas contuli ad dignitatem tuam:cœpi magnam uoluptatẽ:q; bene cognitam mihi. T.Munatii prudentiam & fidem magis etiam perſpexi in eius incredibili erga te beniuolentia & diligentia. Datum.iiii.idus Aprilis.

M.T.C.Planco.S.D.

Vt primum

❡ Ampliſſimam:maximaꝫ. ❡ Caue pu.i.nobili putare. ❡ Magnitudinem tu me.quia contuliſti maxima beneficia in rempub.ex quo omnia tua uidẽt̃ maioris grauitatis. ❡ Promiſſa tu.li.i.ea quæ mihi in tuis litteris ꝓmiſeras. ❡ A furnio:cui tua cõſilia mihi exponenda mandaueras: ut ſupra uiſum eſt. ❡ Expectata:ſperata. ❡ Quo:quouſq;. ❡ Elatus:ſublevatus:eſt autem mos ita dicendi. ❡ Deduceret:comitaretur. ❡ Feci.p.o. omnibus oſtendi litteras tuas ex quibus tantum uoluptatis capiebam. ❡ Nihil ſci.te ad me ſcripſiſſe. ❡ Primũ:antequaꝫ ad Munatium. ❡ Quas pu.ſcilicet miſeras. ❡ Cornutuꝫ pr.is fuit:qui poſtea:ut ſcribit Appianus:ſeipſum interemit. ❡ Cõſularem munus:onus officium conſulum. ❡ Conſules:Hircius & Panſa qui Mutinã uerſus ierant. ❡ Frequens:omnis. ❡ Famam:quæ iam erat de litteris tuis. ❡ Expectationẽ: de aliquibus reb⁹ nouis. ❡ Oblata: obiecta. ❡ Religio:ne eo die recitarentur litteræ tuæ:quia eſſet cõtra auſpicia: ſicut pullarii admonuerant

Pullarii

erãt aũt pullari aruſpices: qui pullis ex quibus auſpicia captabant:ꝑerãt pullis auteꝫ in auſpiciis:ut ſcribit Feſtus:potiſſimum dabat̃ puls. ❡ Nõ dediſſe operam auſpiciis.i.nõ recte captaſſe auſpicia. ❡ Collegio:augurum:inter quos Ci.erat. ❡ Gratia feciſſet.i.gratia obtinuiſſet. ❡ Aſſentiretur:approbaret eaꝫ. ❡ Interceſſit: impediuit:de quo uerbo diximus ſatis multa in primo libro. ❡ In templo:quia eramus in Capitolio:quod eſt conſecratum Ioui. ❡ Fregerim: uicerim:deiecerim. ❡ Interceſſorẽ: impeditorem ſententiæ meæ:ut ſupra Titius interceſſit. ❡ Ex me.ſ.uolo te cognoſcere. ❡ Tum: eo die. ❡ Omnium generum:nobiliuꝫ: & plæbeiorum. ❡ Ordinum:ſenatorũ equeſtrium &c. ❡ Conſpirauit:conſenſit. ❡ Speciem:apparentiam:nõ enim ſunt uera bona ſed optimatina. ❡ Inanibus:uanis. ❡ Veruꝫ de. ſententia eſt exornatio. ❡ Maxime: præcipue:licet & aliis reb⁹. ❡ Id cũ: ideſt exiſtimo me eſſe obligatum ita pro te facere:tum cauſa reipu.cuius defenſor:tum propter neceſſitudinẽ quæ inter nos eſt.

u T primū: Scribit Ci. ſatis cognoſci poſſe ex ſenatuſcōſulto qđ de Plāco ꝑſcriptū ē: q̄ta diligētia uſus ſit in agēda ei⁹ dignitate. Poſtremo eū hortaẗ: ut cōficiat bellū inceptū: hoc eſt ut. M. Antoniū opprimat: ſi uelit ſūmā gloriā aſſeq. ¶ Ornādo: cōmēdādo. ¶ Te rēuus: munus nr̄m ornato uerbis. ¶ Senatuſ. cōſulto: qđ de tua dignitate factū eſt ꝑſcriptū: notatū cum cōſenſu totius ſenatus. ¶ Vt a me di. ē ſen. ſicut ego ſenſi & dixi. ¶ Iudicio. b. qđ boni uiri de te recte ſentiāt. ¶ Inſignib⁹: ornamēnſūt laudes ſenatoꝝ ſtatuæ: & ſimilia ornamēta. ¶ Oppſſerit: deuicerit: ſubegerit. ¶ Cōfecerit: finierit. Itaq̧ Ho. oſtendit ſūmā gloriā eſſe in fine rerū: nō in principio. ¶ Aiacē & A. licet fuerint fortiſſimi πτολιπόρθον urbis expugnator q finem dedit bello πορθέω enim pugno ſignificat πολις urbs poetæ interdum addunt πτόλεμος pro πόλεμος & ita πτόλις pro πόλις dicitur ēt πτολιπόρθος ſūpſit ex Hora. c oloſē. Oui. li. xiii. met. ut introduceret Vlyxē iactantē ſe his uerbis. Iam labor in fine eum obſtātia fata remoui. Altaq̧ poſſe capi faciendo pergama cœpi.

Ratā: ſicut Plā. ſuprascripſit ad Cice. dixerat inter Mutinā uerſus: ut ſuccurret Bru. obſeſſo quū in itinere fact⁹ eſt certior. M. Antoniū fuſum: & Bru. liberatū. Ci. igiẗ ita laudat eius ꝓpoſitū & uolūtatē ſuccurrēdi Bru. ut præ letitia exclamet: oſtēdit aūt quāta ſpes ſit in eo & in eius exercitu: hortaturq̧ ut ita incūbat in curā reipu. ut nullæ reliquiæ belli reſtēt. ¶ O gratā famam: exclamatio præ lætitia. ¶ Victoriā: cōtra. M. Antō. apud Mutinā. ¶ De celeritate: ueniendi ut Bruto ſubuenires. ¶ Hoſtibus. ſ. a te in gallia. ¶ Latro. q cōtra rēp. pugnat. ¶ Dele. tolleř. ¶ Extre. finem. ¶ Cum. ſ. expectabam līas tuas. ¶ Tpibus: cū uideret. M. Ant. male ſucceſſiſſe. ¶ Scintilla: particula: bellum. n. cōparaẗ igni ſiue incēdio: ꝑticula igitur belli recte cōparata eſt ſcintillæ: q̄ eſt particula ignis.

Is līis ſcrip. qcquid alii dicāt ego ita ſentio hāc epiſtolā ponēdā fuiſſe ſtatim poſt illā q̄ icipit īmortalis ago tibi grās: idq̧ utriuſq̧ epſæ materia facile declarat: imo uř hoc potius fuiſſe finis: & pars illius epiſtolæ q̄ epiſtola ſeparata. Nā quum illic ſcripſiſſet ſe datuꝝ operam: ut traheret Lepi. in ſocietatem ſuā ad tuendum rēpu. depoſiturūq̧ oēs priuatas offenſiones pro reipu. ſalute: in hac parte ſcribit ſe id effeciſſe: ſe. n. cum Lepi. coniunctū eſſe qđ cur fecerit: reddit rōnez: dicit quid egerit & acturus ſit ut. M. Ant. opprimatur. ¶ His: ītelligit eas quas diximus: poſt quas etiā anteq̄ miſiſſet: ſubiunxerat hāc partem de cōiunctione ſua cū Lepi. ¶ Internūciis: mediatoribus. ſ. Laterenſe & Furnio. ¶ Omni con. quā mecum habebat. ¶ Liberos: cum qbus male eſſet actum: ſi reſpu. periſſet. ¶ Vnū lat. An. ¶ Abutereẗ. i. & bñ & male uterei: dūmō reip. ſuccurreret. ¶ Prouīcia: hyberia: ut ſcribit Ap. ¶ Firm⁹ ab. e. i. munitus eqtibus: firmus p eqtes. Eſt aūt ornatus dicēdi mos ut Ci. fuit clarus ab eloquētia. i. p eloq̄ntiā. ¶ Ne mediocrē q. i. ēt nimiū. ¶ Ex paucitate. i. ex paucis quo hēbat. ¶ Decē: eqtes. ¶ Nō ſū: nō feci morā. ¶ In cur. b. c. in expediendis bonis cōſiliis.

u T primū mihi ptās data ē augendæ dignitatis tuæ: nihil ꝑtermiſi ī te ornādo: qđ poſitum eſt aut in ꝑmio uirtutis: aut ī honore uerboꝝ. Id ex ipſo ſenatuſcō. poteris cognoſcere: ita. n. ē pſcriptū: ut a me deſcripto dicta ſnīa ēt: quā ſenat⁹ frequēs ſecut⁹ ē ſummo ſtudio magnoq̧ cōſenſu: ego q̄q̄ ex tuis līis: q̄s mihi miſiſti: pſpexeram te magis iudicio bonoꝝ quā īſignib⁹ gl̄iæ: delectari tñ cōſiderādū nobis exiſtimaui ēt ſi tu nihil poſtulares: q̄ ú tibi a rep. deberet. Tu contexes extrema cū primis. Qui. n. M. A. oppſſerit: is bellū confecerit: itaq̧ Homerus non Aiacem: nec Achillem: ſed Vlyxem appellauit: πτολιπόρθον.

M. T. C. Planco. S. D.

g Ratā famā biduo añ uictoriā de ſubſidio tuo: de ſtudio: de celeritate: de copiis atq̧ ēt hoſtib⁹ fuſis. Spes oīs in te ē: fugiſſe. n. ex ꝑlio mutinēſi dñr notiſſimi latronū duces. Eſt āt nō minus gratū extrema delere: q̄ prīa depellere. Eqdem expectabā iam tuas līas: idq̧ cum multis ſpectabāq̧ ēt Lepidum tpibus admonitum tecū & reip. ſatis eſſe facturū. In illā igiẗ curam incumbe mi Plance: ut ne qua ſcintilla teterrimi belli relinquaẗ: quod ſi erit factum: & rēpu. diuino beneficio affeceris: & ipſe æternam gloriā cōſequere. Datum iii. idus maii.

Plancus prætor. S. D. M. Ciceroni.

Is līis ſcriptis: q̄ poſtea accidiſſent: ſcire te ad rēp. puraui pꝛīere. Sedulitas mea ut ſpe & mihi & reip. tulit fructū: nāq̧ aſſiduis iter nūciis cū Lepi. egi: ut omiſſa oi cōtētiōe: recōciliataq̧ uoluntate nr̄a cōi cōſilio reip. ſuccurreret: ſe liberos urbēq̧ pluris q̄ unū pditū obiectūq̧ latronem putaret: obſeqoq̧ meo ſi ita faceret ad oēs res abutereẗ: ꝓfeci itaq̧ p laterenſem iter nūcium: fidē mihi dedit ſe Antoniū ſi ꝓhiberi ſua ꝓuīcia nō potuiſſet: bello pſecutuꝝ. Me ut uenirem: copiaſq̧ cōiūgerē rogauit: & eoq̧ magis q̧ & Antoni⁹ ab eqtatu firmus eē dicebaẗ: & Lepidus ne mediocrē qdē eqtatū habebat. Nā ēt ex paucitate eius nō multis ante diebus decem q optimi fuerāt: ad me tranſierūt quibus rebus ego cognitis: cunctatus nō ſū in curſu bonoꝝ cōſilioꝝ Lepidū adiuuādū putaui: aduētus meus qđ ꝓfectutus eēt uidi: uel q̧ eqtatu meo ꝑſequi atq̧ opprimere eqtatum ei⁹ poſſet: uel q̧ exercitus Lepidi

¶ Eá partē:exercit⁹ Lepi.q eſt corrupta:qdā.n.ex militib⁹ Le.male ſentiebāt de rep.quos uidebas ſe poſſe corrigere:& ad rēp.reducere:ſi ad Lepi.ueniſſer. ¶ Foꝝ iulii:urbs gal.Octauianoꝝ colonia nō lōge ab antipoliꝗ alpis rāgit:neqꝫ ut qdā expoſuit:eſt quā nūc uulgo appellāt Friuolū cum lōgiſſime a Gallia diſtet:ubi nūc erat Plācus. ¶ Occurreret ei:opponeret ſe ei. ¶ Maxi.itine.i.celerrimis:cōfectis multis miliaribus in uno die. ¶ Legiōib⁹:peditū. ¶ Mō:tm̄mō. ¶ Perdito.ſceleratoꝝ:q rēp.oppugnāt. ¶ Latro:Antoni⁹:quē ubiqꝫ p contumeliā appellat latronē. ¶ Rurſus:ſicut fecerat.Cū ex gallia ſecutus fuerat Bru.cū eū obſedit Mutiæ. ¶ Aium:audaciā. ¶ Qui ſeq̄.ſ.ipm Antonium.

eā ptē q̄ corrupta eſt:& ab rep.alienata & corrigere & coercere pn̄tia mei exercit⁹ poſſē.Itaqꝫ ī Hiſara flumīe maxio qd̄ i finib⁹ ē allobrogū pōte una die fcō:exercitū ad.iiii.idus maii traduxi.Quū uero mihi nūciatū eſſet Luciū Ant.p̄miſſū cū equitib⁹ & cohortib⁹ ad foꝝ iulii ueniſſe:frēm cū eqtū.iiii.milibus:ut occurreret ei miſi ad.ii.idus maii:ipſe maxīs itinerib⁹ cū q̄ctuor legiōibus expiditis & reliquo eqtatu ſubſeq̄r.Si nos mediocris mō fortūa reip.adiuuerit & audaciæ pfidoꝝ & nr̄æ ſollicitudīs hic finem repiem⁹.Q d̄ ſi latro p̄cognito nr̄o aduentu rurſus in Italiā ſe recipe cœpit:Bruti erit offm̄ occurrere ei:cui ſcio nec cōſiliū nec aīum defutuꝝ.Ego tn̄ ſi id acciderit:fratrem cū eqtatu mittā:q ſequaē.Italiā a uaſtatiōe defendat.Fac ualeas:meqꝫ mutuo diligas.

M.T.C.Plāco.S.D.

n Ihil poſt hoīum memoriā glioſius:nihil grati⁹ ne tpe qdem ipſe opportunius accidere uidi:q̄ tuas plāce lr̄as redditæ ſunt.n.freq̄nti ſenatu Cornuto:cū is frigidas ſane & incōſtātes recitaſſet lr̄as lepidi:ſub eas ſtatim recitatæ ſunt tuæ nō ſine magnis qdem clamoribus. Quum rebus.n.ipis eſſent & ſtudiis bn̄ficiiſqꝫ in rep.gratiſſimæ:tum erāt grauiſſimis uerbis ac ſnīis plenæ.Flagitare ſenat⁹ inſtituit Cornutum:ut referret ſtatī de tuis lr̄is:ille ſe cōſiderare uelle. Quum ei magnū cōuiciū fieret a cūcto ſenatu qn tri.plæ.retulerūt.Seruilius rogatus rem diſtulit.Ego eā ſn̄iam dixi:cui ſūt aſſenſi ad unū.Ea q̄ ſiunt ex ſenatuſcōſulto cognoſces.Tu q̄q̄ cōſilio nō eges:uel abundas potius:tn̄ hoc aīo eſſe debes:ut nihil huic reiicias:ne ue in reb⁹ tā ſubditis tāqꝫ anguſtiis a ſenatu cōſiliū petendū putes.Ipſe tibi ſis ſenatus quocunqꝫ te rō reip.decet:ſequere cures ut a te factum aliqd̄ egregium audiam⁹ q̄ futurum putaremus.Illud tibi p̄mitto qcqd a te erit factum:id ſenatum nō mō ut fideliter ſed etiam ut ſapienter factum cōprobaturum..

Plancus.M.C.S.D.

a Ntonius idibus maiis ad forum iulii cum primis copiis uenit. Ventidius biduo ſpacio abeſt ab eo . Lepidus ad forum Voconii caſtra habet:qui locus a foro iulii quattuor & uiginti milia paſſus abeſt ibiqꝫ me expectare conſtituit:quē

¶ A uaſta.a populatione quā factur⁹ eēt An.ſi rurſus ī Italiā ſe ī cepiſſꝫ.

n Ihil:hæc epſa eiuſdē fere ē argumēti:cui⁹ illa q̄ incipit ī & ſi reip.cā: oſtēdit.n.q̄ gratæ fuerint Plāci lr̄æ in ſenatu:qb⁹ declarauerat aīum ſuū & uolūtatem erga rēp.hortaē aūt ut pgat:neqꝫ petat cōſiliū a ſenatu qd ſit facturus:qa qcqd fecerit affirmat approbatuꝫ iri a ſenatu tāq̄ & fideliter & ſapiēter geſtū. ¶ Cornuto:p̄tori q ut ſupra uidimus gerebat uices conſulū abſentiū. ¶ Frigidas:nō multum graues:uel certe ī qbus nō declarabaē prōpt⁹ aius Lepidi. ¶ Subeas.ſ.lr̄as frigidas Lepidi. ¶ Clamorib⁹:fremitibus ex lætitiæ plauſibus. ¶ Studiis:qa oñdebas uolūtatē tuā p̄mptiſſimā. ¶ Referret:pponeret. ¶ Ad.u..i.oēs nemine excepto:ſic Virg.Iuppiter oīpotēs:ſi nōdum exorſus ad unū Troianos. ¶ Ex ſenatuſconſul.qꝫ ē pſcriptū. ¶ Reiicias:huc remittas huc ro.ut nō remittas ad ſenatū Ro.qn̄ aliqd eris facturus:ut ipſe deliberet. ¶ Anguſtiis:paruī ipis. ¶ Ipſe tibi ſis ſenatus.i.cape conſiliū a te ipſo loco ſenatus. ¶ Ratio:utilitas. ¶ Non mō ut fi.&.c.i.p̄mitto ſenatū comprobatuꝝ qcqd feceris non ſolum quid feceris fideliter:ſed etiā quid feceris ſapienter. ¶ Comprobaturum:confirmaturum.

a Ntonius:poſtq̄ Anto.apud mutinā ſupatus ē celeri curſu ad alpes ſe pripuit:ſpans fore Vētidius ei amiciſſim⁹ ex Picēo ubi erat cū tribus legiōib⁹ ad ſe ueniret:& Lepidus & Plā.ſecū cōiungerenē:ſin autem pgeret morari circa Mutinā:ſicut quidā eius amici ei cōſulebāt:fore ut contēnereē a Lepido & a Plāco.Scriptū enim fuerat a ſenatu a Lepi.Plā.& Aſinium pollionē:ut cū Antonio pxī forēt illo dpugnarēt.Lepi.igiē ſcribit ad Ci.ubi ſit Antoni⁹:& ubi ſit Lepi.& quēadmodū ſperat ſe omnia pfectuꝝ ad utilitatē reip.Deinde quia miſerat fratrem ſuū Ro.dicit quare miſerit qd ſi quiſpiam improbaret id factū:dicit ſe nō fratrē ſuum accuſandum. ¶ Idus maias:puto deeſſe ad:ut ſit ad idus maias. ¶ Primis:electis uel qa Vētidius erat poſtea uēturus ex piceno cum tribus legionibus:ut ſcribit Appianus. ¶ Vētidius:is primū fuerat mulio:deinde militauerat ſub Cæſa.eratqꝫ amiciſſimus.M.Anto.Is fuit qui poſtea de parthis triūphauit:de quo Iuue.Vētidius quid enim qd Tullius an ne aliud q̄ Sidus & occulti mirāda potētia fati. ¶ Spacio bi.i.quantum duobus diebus poſſit ad eum accidere. ¶ Ad forum:ideſt apud:ut Prima qd ad troiam pro caris geſſerat argis.Eſt autem forum Voconii:ut hic docet Cicero oppidum trans alpis.

¶ Integra

¶ Integra: ſine aliquo īpedimēto: uel ita ut ego deliberaui: ut nihil aliud inoueť. ¶ Ipſe Le. ut nō mutet ſnīaʒ. ¶ Recipio: ꝓmitto. ¶ Ex ſnia: ut uolum⁹. ¶ Cōcurſatio. itinerariōib⁹ eūdo mō huc mō illuc. ¶ Cōfectū: debilitatū ¶ Grauiter ſe ha. i. uehemēter & piculoſe ægrotaſſe. ¶ Ingredi: īcidere. ¶ Sibi: pp ſe. ¶ Pñceps pri. ut prim⁹ añ oēs dēſū paliınur⁹ agebat agmē. ¶ Iſto. i. iſtuc. ſ. Ro. ubi tu es. ¶ Cōficere: debilitare. ¶ Conſu. Hyrcii & Pāſæ. ¶ Tali: q̄lis ē fr̄ me⁹: q poſſet eē optim⁹ ꝑtot deficiētib⁹ ꝯſulib⁹. ¶ Q. d. ſ. fratrē meū eē miſſū Romā. ¶ Mihi pru. i. aſcribat iprudētiæ meæ: nō aūt fidelitati illi⁹ erga pr̄iam. ¶ Appei. nomē ꝓpriū fortaſſe legati Lepidi: uel alicui⁹ ei chariſſimi. ¶ Obſi deridē apud me manente loco obſi dis: dicūť. n. obſides q danť ī tutellā fidei. ¶ Illi⁹: Lepidi. ¶ Stud. ī: uolū taté. ¶ Quo: gellio. ¶ Interꝑte: nun cio. ¶ Sū te. q fit amic⁹ reip. ¶ Qui bñ. m. d rep. id ē q ei bñ faciūt. ¶ Singulari: maxima: præcipua.

admodū ipſe mihi ſcripſit. Q̄ ď ſi oīa mihi itegra & ipſe & fortūa ſeruauerit: recipio uob̄ celeriter me negociū ex ſnia ꝯfectu rū. Frēm meū aſſiduis laborib⁹ cōcurſatiōibuſq̄ grauiter cōfectū ſe hūiſſe antea tibi ſcripſi. Sʒ tñ cū primū poſtea īgredi cepit ñ magis ſibi q̄ reip. ꝯualuiſſe ſe exiſtimās ad oīa picula princeps eē nō recuſabat. Sʒ ego eū ñ ſolū hortat⁹ ſū: uerū etiā coegi iſto proficiſci: q̄ & illa ualitudīe magis cōficerť ſe q̄ me tueri poſſet ī caſtris: & q̄ acerbiſſimo iteritu cōſulū rēp. nudatā tali ciue ꝑtore ī urbāis officiis īdigerť exiſtiabā. Q̄ ď ſi qs urm̄ non ꝓbabit mihi prudētiā ī cōſilio defuiſſe ſciat: ñ illi erga pr̄iā fidelitatē. Lepid⁹ tñ: qď ego deſiderabam: fecit ut appellā ad me mitteret. Quo obſid fide illi⁹ & ſocietate ī rep. admiſtrāda uterer. Studiū ī ea re mihi ſuū. L. Gelli⁹ de trib⁹ frīb⁹ Segauiāo ꝓbauit: quo ego iterꝑte nouiſſie ad le. ſuū uſus: amicū eū reip. cognoſcerť uideo: libēterq̄ ei ſū teſtionio & oīb⁹ ero q bñ merēť. Fac ualeas: meq̄ mutuo diligas: dignitatemq̄ meā ſi mereor tuearis: ſic̄ adhuc ſinglari cū bēiuolētia feciſti. Plā. M. C. S. d.

q Vid in aīo habuerī quū Leern⁹ Neruaq̄ diſceſſerūt a me & ex lr̄is q̄s ei dedi: & ex ipſis cognoſcere potuiſti: q̄ oīb⁹ reb⁹ cōſiliiſq̄ meis iterfuerit: accidit mihi q̄ hoī pudēti & cupido ſatiſfaciēdi reip. boniſq̄ oīb⁹ accidere ſolet: ut cōſiliū ſeq̄rer piculoſū magis dū me ꝓbarē q̄ tutum: qď hr̄e poſſet obtrectationē. Itaq̄ poſt diſceſſū legatoꝝ cū binis cōtinuis lr̄is & Lepid⁹ me ut uēirē rogaret: & Laterēſis multo magis ēt ꝓpe iplorās obteſtareť: nō nullā rē aliā: extimeſcēſq̄ eādē: q̄ quoq̄ mihi facit timorē uariatatē atq̄ īfidelitatē exercit⁹ ei⁹ nō dubitā dū putaui qn ſuccurrerē: meq̄ cōi piculo offerrē. Sciebā. n. & caut⁹ illud erat cōſiliū: expectare me ad Hiſarā: dū Brut⁹ traiiceret exercitū & cū Collega cōſentiēte: ſicut milites faciūt hoſtib⁹ obuiā ire. Tū ſi qd Lepidus bñ ſentiēs detrimēti cœpiſſet: hoc oē aſſignatū iri aut ꝑtinaciæ meæ: aut timori uidebā. Si āt hoīem offenſū mihi cōiūctū cū rep. nō ſubleuaſſem: aut ipſe a certamīe belli tā neceſſarii me remouiſſem. Itaq̄ poti⁹ piclitari uolui. ſi poſſer mea pñtia & Lepidū tueri: & exercitū facere meliorē: q̄ nimis caut⁹ uideri. Solicitiorē certe hominē nō ſuis cōtractis nemīnē puto fuiſſe. Nā q̄ res nullā hēbat dubitationē ſi exerci⁹ Lepidi abſit: ea nūc magnāq̄ affert ſollicitudinē: magnūq̄ habet caſū. Mihi. n. ſi cōtigiſſet: ut prior occurrerem An. nō mehercule horā conſtituiſſet rñ ego &

Vid ī aīo: cum rogat⁹ fuiſſet Plāc⁹ a Lepi. ut ad ſe uēiret: ſecūq̄ cōiūgereť: ut. M. Anto. poſſet occurrere: licet Plāc⁹ ei diffideret ſuſpicareturq̄ aliqd fraudis ſubeſſe: tñ ne poſtea ſibi īputareť: ſi Lepid⁹ q a multis credebať bñ ſētiř aliqd detrimēti accepiſſet: dicit ſe maluiſſe ſeq ꝯſiliū ſibi piculoſū dūmō reip. ꝓbaret fidē ſuā & aiuʒ q̄ tutū d quo poſſet ab aliquo accuſari: qd āt eēt piculoſū & tutū declarat. Itaq̄ dicit ſe cōiūctū iri cū Lepido: q̄ ſpat fore octo dieb⁹ poſt has lr̄as ſcriptas ei⁹ fere argumēti ē ſupior illa epl̄a q̄ īcipit: his lr̄is ſcriptis: ubi narrat fere idē ꝯſiliū. ¶ Leern⁹ &. N. quos ad uos miſi cū lr̄is meis & mādatis. ¶ Pudenti. i. uerecūdo: timēti dedec⁹. ¶ Dū ꝓ. me: dū oñderē me uiꝝ bonū. ¶ Obtrec. reꝑhēſionē. ¶ Cōtinuis lit. poſt alteras ſtati miſſis. ¶ Implo. cuʒ miſericordia petēs. ¶ Obteſta. adiuuaret. ¶ Vane. hæc ē illa res: q̄ & Laterēſi & ipſi Plāco timorē faciebať: qd exercit⁹ Lepidi erat uari⁹ & īfidelis. ¶ Cōi: & Lepidi & meo. ¶ Scie. Iā icipit exponeř tutū ꝯſiliū. ¶ Traii. trāſmitteret exercitū ſuū huc ex Italia. ¶ Bru. deci⁹. ¶ Col. decio. ¶ Si. mi. fa. i. armis itētis: & aīs arectis ut ē mos militū. ¶ Aſſi. iri. i. aſſignādū: ē. n. futurū īfinitiui paſſiui. ¶ Periti. ob. q̄ ñ uoluiſſē ſuccurreř. ¶ Aut. i. qd timuiſſē. ¶ Si an. h. o. hæc ē rō ꝑtinaciæ ¶ Aut. a certamie rō timoris. ¶ Peri. expiri: īde piculū expimētū: ut fac piculū ī lr̄is: īde āt dr̄: q a reꝝ ē expimētū ſine piculo. ¶ Melio. q ut ſupra dixit erat correpť⁹: & a rep. alienat⁹. ¶ Nimis. c. nimis aſtut⁹ oñdēs me uidere oīa picula q̄ iminebāt. ¶ Sollicitiorē. ſ. q̄ me: ē āt ſenſus nūq̄ puto fuiſſe hoīem q maiorē capiat ſollicitudinē ubi nihil admiſit q̄ ego facio: uel qui magis ſit ſollicit⁹ ſuis cōtractis. i. ſuis reb⁹ ñ ꝯgregatis: ñ ꝯpoſitis. Et hic ē fortaſſe melior ſēſus q̄ diceř ꝯtractis. ¶ Admiſ. i. peccatis. ¶ Caſū: fortunā: momē tū. ¶ Nō cō. h. ſ. ¶ An. i. nō potuiſſet p unā horā ſe ſuſtinere contra me & exercitū meū q fuiſſet uictus.

Obſides

Periclitari

Periculū

¶ Mihi meis ꝯſiliis:q̃ aduerſus eũ ꝑparaui. ¶ Illiꝰ: Antonii. ¶ Percuſſas:iam terrore cõcuſſas:qa fuerũt uictæ apud Mutinã. ¶ Vẽdii mu.ad cõtẽptũ dixit:fuerat.n.mulio:nõ aũt tũc erat. ¶ Deſpicio:puifacio. ¶ Si qd in c.l.ſi qd eſt occultũ & latet:tractũ a morbis:qa itra cutẽ latẽs ſũt piculoſiores:uñ illud Perſii. Ego te itus & i cute noui. ¶ Subeſt:latet. ¶ Quod:uulnꝰ. ¶ Nocere:ut puta ſi putreſcat:& ut uulgo dicũt chirurgi: ſi iſiſtuletur. ¶ Perditi.h.antoniani. ¶ Acceſſionẽ:icremẽtũ.i.auxiſſent res ſus. ¶ Quas:aliq̃s. ¶ Quæ.q.r.ne q bñ de rep. ſentiũt:piculũ adcũt:& ne hoſtes nr̃i augeãt abſtractis aliqbꝰ copiis a Lepido. ¶ Excitauit:cõmouit. ¶ Ab hiſara fluuio:quẽ ſupra dixit eẽ in finibus allobrogũ. ¶ Ponte:ſupra.n.dixit. Itaq; in flumine hiſara qd in finibus ẽ allobrogũ põte uno die facto exercitum ad.iiii.idus Maii traduxi. ¶ Caſtellis:turribꝰ ꝓpugnaculis:ꝑſidia:milites ad cuſtodiam illiꝰ põtis. ¶ Trãſitꝰ eẽt pa.ut poſſet trãſire nullo ipediẽte. ¶ Octo die.ad octo dies ¶ Quibus: ideſt ex qbus.ſ.diebus. ¶ Copiis: exercitui.

Vãq̃ gr̃aꝝ:Quia Plãcus egerat gr̃as Cic.p lr̃as de iis q̃ pro eiꝰ dignitate egerat:Scribit Ci.qd licet ab eo non expectaret gr̃aꝝ actionẽ:qa ſcirbat eũ re ipſa & aio eẽ gratũ:tñ ſibi fuit iucũda illa actio gr̃aꝝ: Deĩde dicit q̃ gratæ fuerit eiꝰ lr̃æ ſenatui:poſtremo hortaẽ ut icũbat dare fitẽ huic bello. ¶ Re:effectu ſine uerbis. ¶ Aio uolũtate. ¶ Quaſi:tanq̃. ¶ Quid antea.ſ.non uidiſti te a me amari. ¶ Sp.q.rñſio:ſubaudi uidi me a te amari. ¶ Extrẽa:finẽ. ¶ In.h.ut extrema ꝑficias. ¶ Defatigatus:feſſus aſſidue.p ea laborãdo. ¶ Nõ multo pl.ſenſus ẽ: licet oĩa cupiã reip.cã tñ nõ multo plus cupio eius cã q̃ tu:ut gloriã aſſeq̃ris. ¶ Cuiꝰ:ſcilicet gl'iæ. ¶ Quã:facultatẽ. ¶ Cõplectere:accipe. ¶ Cõfecer. finiuerit.

Ta erãt:binis lr̃is declarauerat Plãcus ſe cõiunctũ iri cũ Lepido:idq; ſoĩ pp utilitatẽ reip.M.Anto.facilius opprimeret:q̃ re intellecta uæhemẽter lætatus fuerat ſenatus:ſed poſtea nunciatũ ẽ Lepidũ cũ.M.Anto.cõiũctũ eẽ:q̃ cũ diu fuiſſent incerta:qa uario rñõ nũciabanẽ:Scribit Ci.ſcriptum fuiſſe a Bruto collega Plãci nõ eẽ uerũ:qd Lepidus eẽt cõiunctus cũ.M.Anto.id.n.ſibi a Plãco ſcriptũ fuiſſet: q̃re Ci.ab eo petit ut ſi ita ẽ:ſuis lr̃is po.Ro.& Senatũ certiorem reddat. ¶ Deinde hortaẽ:ut icumbat finire hoc belluꝫ. ¶ Iſtinc:ex gallia ubi tu es. ¶ Incerta:uaria. ¶ Quæ uelle:q optaremus.ſ.qd tecũ cõiungeretur.

mihi cõfido:& ſic ꝑculſas illi9 copias. Ventidiiq; mullionis caſtra deſpicio:ſed nõ poſſũ exhorreſcere:ſi qd itra cutẽ ſubeſt uulneris:qd prius nocere pr̃;q̃ piculũ ſciri:curariq; poſſit. Sed certe niſi uno loco me tenerẽ:magnũ piculũ ipſe Lepid9:magnũ ea ps exercit9 adiret:q̃ bene de rep.ſentiret. Magnã ẽt ꝑditi hoſtes acceſſionẽ ſibi feciſſent:ſi q̃s copias a Lepido abſtraxiſſent:q̃ ſi aduẽtus meus repſſerit agã gr̃as fortũæ cõſtantiæq; meæ:quæ ad hãc expientiã excitauit. Itaq; ad.xii.cal. Iunias ab Hiſara caſtra moui:põtẽ tñ quẽ i Hiſara fecerã:caſtellis duob9 ad capita poſitis reliq:ꝑſidiaq; ibi firma poſui:ut uẽienti Bruto exercituiq; ei9 ſine mora tranſitus eẽt patus. Ipſe ut ſpero diebus octo:qbus has lr̃as dabam:cũ Lepidi copiis me coniungam. Vale.

M.T.C. Plancus. S.D.

Vanq̃ gr̃aꝝ actionẽ a te nõ d̃ſiderabã:quũ te re ipſa atq; aio ſcirẽ eẽ gratiſſimũ:tñ fatẽdũ eſt.n.fuit mihi piucũdã. Sic.n.uidi q̃ſi ea q̃ oculis cernunẽ me a te amari:dices qd antea. Semp qdẽ:ſed nunq̃ illuſtrius. Lr̃æ tuæ mirabiliter gratæ ſunt ſenatui cũ rebus ſuis q̃ erant gratiſſimæ & maxĩe fortiſſimi aĩ ſũmiq; cõſilii:tum ẽt grauitate ſnĩaꝝ atq; uerboꝝ. Sed mi Plãce incũbe:ut belli extrema ꝑficias. In hoc erit ſũma & gr̃a & gloria. Cupio oĩa reipu.cã:ſed mehercule i ea cõſeruãda iam defatigatus nõ multo plus faueo pr̃iæ:q̃ tuæ gloriæ:cui9 maximã facultatẽ tibi dii imortales:ut ſpo dedere quã cõplectere obſecro. Qui.n. Antoniũ oppreſſerit:is hoc teterrimũ bellum periculoſiſſimũq; confecerit. Vale.

M.T.C. Plance. S.D.

Ta erãt oĩa q̃ iſtinc efferebanẽ icerta:ut qd ad te ſcriberẽ nõ occurreret. Mõ.n.q̃ uellemus de Lepido mõ cõtra nũciabanẽ:de te uñ cõſtãs fama nec decipi poſſe:nec uĩci:quoꝝ alteꝝ fortuna ptẽ hẽt quãdã:alterũ ꝓpriũ eſt prudẽtiæ tuæ. Sed accepi lr̃as a collega tuo datas idib9 Maiis in qbus erat te ſcipſiſſe a Lepido nõ recipi Antoniũ. Qd' erit certius:ſi tu ad nos idẽ ſcripſeris:ſed minus audes fortaſſe pp inanẽ lætitiã lr̃aꝝ ſupioꝝ. Verum ut errarem id Plãce noluiſti. Quis enim id effugerit:ſic decipi te non potuiſſe:quis non uiderit? Nunc uero ẽt iam erroris cã ſublata eſt. Culpa.n.illa bis

¶ Mõ:interdũ. ¶ Contra:aliter.ſ.q̃ uellemus. ¶ Cõſtans:firma:certa. ¶ Alterius.ſ.l.quoꝝ alteꝝ ẽ magna ex parte in fortuna.ſ.ut nõ uincaris. ¶ Alterũ.e.p.p.ſ.te nõ poſſe decipi. ¶ A col. Decio Bruto. ¶ Nõ recipi.ſ.i ſocietatẽ ſuã uel in ꝓuinciã. ¶ Aſcripſiſſe:annotaſſe tuis lr̃is.i.te ad eũ ſcripſiſſe. ¶ Quod.ſ.Antoniũ nõ recipi a Lepido. ¶ Idẽ:qd ſcripſit Brutus. ¶ Minus.l.nõ. ¶ Inanẽ læ.ſupiorum litterarum.i.quia ſuperioribus tuis lr̃is

Minus pro non

fecisti nos fruſtra lætari:cũ ſcripſiſti te cõiunctũ cũ Lepido:cũ poſtea ille mutauerit ꝓpoſitũ. ¶ Verũ ex plã.qd ſpõte deceptꝰ ſit:nõ p imprudẽtiã:& qd uoluerit & ipm Ci.errare. ¶ Quis.n.id effuderit:ut iterdũ ñ erret:q̃ſi diceret:nẽo. ¶ Sic.ſ.ut uelles me errare credẽdo tibi. ¶ Quis nõ ui.q.d.glibet. ¶ Sublata:remota. ¶ Illa cul.ſ.

errandi

errandi. ¶ Eſt rep̄hen.bis uul. p.ſ.ut ſemel deceptus: nō credat ſo: niſi uelit haberi īprudēs: qa ſo falli ultiū eſt: ſm illud qd uulgo dr̄: ſemel falli humanū eſſe: ſo incō ſiderati: tertio uel demētiſſimi uel obſtinati. ¶ Ad collegā: Deciū Brutū. ¶ Ita ſe habet: qd Anto.ñ recipiat a Lepido. ¶ Nec tñ erit.ſ.liberati. ¶ Religas: qa fuerat ꝛaȝ ſuſus Anto.apud Mutinā. ¶ Cōſectorē: finitorē. ¶ Quē.ſ.ꝯſectorē belli. ¶ Cōfido: Indubitāter credo. ¶ Studia: rñdet nūc ꝑticulæ epl̄æ Plāci: q ſcripſerat officia Ci.erga ſe ſibi gratiſſima qd Ci.ſcripſit ſe nō admirari: uæhemēter aūt lætari. ¶ Quæ ſtudia mea erga te. ¶ Si recte iſtic erit: ſi recte egeris res in iſta prouincia: ubi tu es.

ad eundem uulgari reprehēſa prouerbio eſt. Si ut ſcripſiſti ad collegā ita ſe res hēt: oī cura liberati ſum9: nec tñ erim9 priuſq̄ ita eē tu nos feceris certiorē. Mea qdē ut ad te ſepi9 ſcripſi hæc ſnīa ē. Qui reliqas hui9 belli oppſſerit: eū totius belli cōſectorē forē: quē re & opto eē: & cōfido futurū. Studia mea erga te q/b9 certe nulla eē maiora potuerūt tibi tā grata eē q̄ ego putaui fore: minime miror: uæhementerq; lætor. Quæ qdē tu ſi recte iſtic erit: maiora & grauiora cognoſces. iiii. calendas Iunias.

Plancus.S.D.Ciceroni.

PVderet me icōſtātiæ meaꝝ lr̄aꝝ: ſi hæc ex aliena leuitate pēderēt. Oīa feci qr̄ Lepido ꝯiūcto ad rēp. defēdēdā mior̄ ſollicitudie urā ꝑditis r̄ſiſterē. Oīa ei & petēti recepi & ultra pollicit9 ſū: ſcripſiq; tibi biduo añ ꝯfidere me bono Lepido eē uſuꝝ: cōiq; ꝯſilio bellū admīſtraturꝝ. Credidi chirographis ei9 affirmatōi ꝑſentis. Laterēſis q tū apud me erat: cōſiliarēq; me Lepido fidēq; hr̄e orabat: ñ licuit diutius hñ de eo ſpare. Illud certe caui & cauebo ne mea credulitate reip. ſūma fallaẽ. Quū biſarā flumē uno die pōte effecto exercitū traduxiſſē ꝑ magnitudie celeritatē adhibēs qd petierat p lr̄as ip̄e: ut maturarē uenire. Præſto mihi fuit ſtator ei9 cū lr̄is qbus ne uenirē denūciabat: ſe poſſe cōficere p ſe negociū. Interea ad Hiſarā expectarē. Indicabo temerariū meū cōſiliū tibi. Nihilomin9 ire decreuerā exiſtimās eū ſociū gloriæ uitar̄. Putabā poſſe me nec d̄ laude ieiuni hoīs delirare q cq̄. Et ſubeſſe tñ ꝓpiqs locis: ut ſi durius aliqd eē ſuccurrere celeriter poſſē. Ego nō mal9 hō hoc ſuſpicabar. At laterenſis uir ſanctiſſim9 ſuo chirographo mittit mihi lr̄as meiſq; deſperās d̄ ſe de exercitu: d̄ Lepidi fide: q̄renſq; ſe deſtitutū: in qb9 apte denūciāt: uideā ne fallar: ſuā fidē ſolutā eē reip. ne deſim: exēplar ei9 chirogrophi Titio miſi. Ipſa chirographa oīa ex qb9 credidi: & ea qb9 nō habēda fidē putaui Leuo Ciſpio dabo ꝑferēda: qui omnibus his interfuit rebus. Acceſſit eo ut milites eius quū lepidus cōcionareẽ improbi p ſe corrupti etiam per eos: qui præſunt canidios Rufre

P Vderet me: Quia ut ſupra diximꝰ: ſcripſerat Plācus ſe ſpare hr̄e lepidū & ꝯiunctū & fidū ad rēp. defendēdā: cū inueniſſet ſe ab eo deceptū: hac epl̄a ſe excuſauit: oēmq; culpā trāſtulit in leuitatē & ꝑfidiā Lepidi: a quo dicit ſibi oīa demōſtrata fuiſſe qbꝰ facile potuiſſet credere. Narrat aūt qūo dep̄hēderit eiꝰ ꝑfidiā: tū ex eius ſtatore: tū ex lr̄is Laterēſis. Deinde exponit quo aīo eēnt qdā ex militibꝰ lepidi: uixq; ſe cōtinuiſſe qn ad eū uenerit: ſed uidiſſe eē ſūmæ demētiæ obiicere ſe & exercitū ſuū tātis ꝑicl̄is: ſi lepi.cū An.ꝯiūctus fuiſſet: pollicet̃ ſe defenſurū ꝓuinciā q̄rū poterit: ſeruaturūq; oīa itegra donec ad eū trāſmittat̃ exercitꝰ qa erat in italia: q ut q̄primū fiat: rogat Ci. poſtremo excuſat frēȝ ſuū qd nō citꝰ uenerit: qa laborauerat febri: quē oñdit eē paratū ad oīa cōmoda reip. petitq; a Ci. ut eū ꝯmēdatū hēat: & ſi poterit ſubſtituat eū in locū Hircii ꝯſulis q perierat in bello Mutinēſi. ¶ Incōſtātiæ: inſtabilitatis: uarietatis: qa cū ſcripſeri primū lepidū ꝯiūctū eē mecū: poſtea ſcribā ñ ita eē. ¶ Pēderēt: ꝓcederēt. ¶ Aliēa.ſ.Lepidi. ¶ Quæ: ob q̄rē. ¶ Præſētis: ſceleratus. ¶ Recepi: ꝓmiſi cū obligatōe. ¶ Pollicitꝰ ſuȝ: obtuli. ¶ Bono: fido amico reipu. ¶ Cōi & ſuo: & meo. ¶ Chirographis: ſcriptis māu eiꝰ. ¶ Affirmatōis: atteſtatōi: q dicebat eū oio ita eē factuꝝ. ¶ Recōcliatē: ut r̄ditē i grāȝ. ¶ Fidē ha.i.ut cr̄derē lepido. ¶ Nō li.ñ potui: qa ſtati mutauit ꝓpoſitū. ¶ Sūma re.i.ſtatꝰ ip̄e rei. ¶ Cū hiſa.nūc plā.dicit qūo mutatonē lepidi itellexerit: qa cū iret ad eiꝰ auxiliuȝ: ſicut ab eo rogatꝰ fuerat ſtati admonitꝰ ē ab eiꝰ nūciōe iret: ſȝ eū ad hiſarā expectaret. ¶ Q d pe.p litte. qa Ipſe ad me ſcripſerat: ut q̄primuȝ ad eū uēirē. ¶ Præſto fuit: obtulit ſe mihi: occurrit. ¶ Stator: cubicularius eſt.n.nomē officii: dr̄ aūt ſtator: ut ſupra plenius diximus: qui apud imperatorē uel ꝑtoreȝ aſſidue ſtat: q̄les ſunt cubicularii. ¶ Se poſſe.ſ.ſcribebat. ¶ Per ſe.ſine auxilio meo. ¶ Perficere ue.reſiſtere.M.An.& ſuſtinere oēm imperū belli. ¶ Indicabo: fatebor. ¶ Nihilominus: lȝ ſcripſiſſet ne irē. ¶ Sociū.g.ꝑticipē gloriæ.i.exiſtimans qd ipſe ſolus uellet hr̄e gloriā de ſuperato.M.An. ¶ Deliberare: deguſtare ſumere. ¶ Ieiuni: iſatiabilis: qa oīa ſibi appetit ſicut ieiuni. ¶ Subeſſe: latēter eē.ſ.putabā. ¶ Duriꝰ: aſpius.i.ſi aliqd ꝑiculoſius ei imīneret. ¶ Nō malꝰ hō.i.bōe intētōis. ¶ Suo chi.ꝓpria māu ſcriptas. ¶ Deſperās: ſpē amittēs. ¶ Deſtitutū: deceptū: d relictū a Lepido. ¶ Ne fa.a lepido. ¶ Suā fi.ſo.eē: ſuā fidē q̄ mihi dederat: cū affirmaret de lepido eē fractā: qa ñ poſſet eā ꝑſtare: qa lepidꝰ eū decepiſſet: ſupra.n.dixit credidi chirographis eiꝰ affirmatōi ꝑſentis laterēſis. ¶ Leuo.c.legato meo: de quo ſupra in epl̄a q̄ incipit. Quid in aīo habuerim. ¶ Præferenda: ad uos. ¶ Cōcionaret̃: orōnē haberet pro concione. ¶ Improbi p ſe.i.ſua natura mali corrupti facti mali. ¶ Per eos q ꝑſunt.i.ab iis q eis ꝑſunt & declarat q ſint. ¶ Cāidios

Inconſtantiæ

Stator

& ruſrenos:pluralē poſuit ꝑ ſingulari inuidioſe.Ná canidius & ruſrenus:mali uiri tribuni corrūperát milites:& eos a rep.alienauerát.❡ Quos cæteros: Viri boni ironice.❡ Duobus conſulib9:iccirco & panſa . ❡ Occiſis:in beilo Mitinēſi.❡ Amiſſis:mortuis.❡ Iudicatis:a ſenatu.Hoc qđ dixerát milites ſe nolle pugnare aduerſus aliquē ꝑ rep.ꝓꝑ cās ſupradictas.❡ Vindicarat:punierat.❡ Aut ſanarat:mitigauerat aliq̄ exhortatōe:tū & ipſe uſ aſſentiri uolūtati militū ne pugnarēt cōtra Antoniū. ❡ Huc:ꝑ illuc.ſ.ad Lepidū. ❡ Duobus:Lepidi & Antonii. ❡ Obiicere:tanq̄ uilē.❡ Maxima au.ſ.obiicere.i.eos q ueniſſent in auxiliū meū. ❡ Principes gal.q fauebant mihi. ❡ Ita.ſ.obiiciēdo temere duob9 exercitib9 cōiunctis.❡ Opp̄ſſus:fuſus delet9 cū exercitu.❡ Perdidiſſem:deleuiſſem .❡ Nō mō honorē mortuo:qa iis q ꝑ rep.mortui fuiſſent:magnificētiſſima fuera ſciebát:q uero eá pdidiſſēt nulla oro.❡ Miſericordiá def.i.fore ut nēo miſererēt mei:ſed poti9 dicerēt me merito piiſſe.❡ Reditur9:reuerſur9:ut nllo pacto eá ad ipm lepidū . ❡ Táta mu. tátas occaſiōes.ſ.ut obiicerē eis exercitū meū ꝓuinciá & pricipes Galliæ & Cæſa.q̄ ipſi munera exiſtimarēt. ❡ Perditis:ſceleratis.❡ Opportūis:cōmodis.❡ Ille exercitus.ſ.lepidi. ❡ Deſierit:defecerit : rebellauerit. ❡ Integra:ſine detrimēto:ī eo ſtatu ī quo nūc ſunt. ❡ Quoad:quouſq;. ❡ Sūmitatis:celerit̄ mitatis.❡ Exercitatis:Bruti & Cæ.Octauiani.❡ Pari:ſicē uīdicaſtis apd mutiná.❡ Nec depugnare:pollicet̄ Plancus ſe paratiſſimū eē ꝑ rep.ad oia ad mortē uſq;:nec cuiq̄ ceſſurū.❡ Traiiciendū:tráſmittēdū.❡ Corroborent̄.confirment̄:capiant uires nobis qeſcētibus.❡ Perturbent̄:uidētes q̄ ñ mittantur auxilia.❡ In quo:in q̄ re.ſ.ut traiiciant̄ exercitus.❡ In poſſeſſiōe:qa iá hūerat uná uictoriá apud Mutiná.❡ Fratrē me.Plácū.❡ In febriculá:ſic ſupra:fratrē meū aſſiduis laborib9 ꝯuerſatiōibuſq; cōfectū grauiter ſe habuiſſe antea tibi ſcripſi. ❡ Iſtoc:iſtuc.❡ Cōcupiſcere.i.mihi optare.❡ Habeo te.i.relinquo iudicio tuo:q me plurimū amas:ut q̄tum tu uelis:& qñ tu uelis mihi ꝯſerat:ſic ſupra . ❡ Cōcupiſco át mihi nihil ꝯtra qđ ipſe pugno : ſed & temporis & rei moderatorē te facile patior eē.❡ Subdas:ſubſtituas.❡ Hirtii:conſulis:qui in bello interiit.

Quoad

noſq; & cæteros quos quū op9 erit:ſcietis:cōclamarūt uiri boni pacē ſe uelle : neq; eē cū ullis pugnaturos. Duobus iá cōſulibus ſingularib9 occiſis:tot ciuibus ꝑ pr̄ia amiſſis:hoſtib9 dēiq; oibus iudicatis:bōiſq; publicatis:neq; hoc aut iudicarat Lepidus aut ſanarat:huc me uenir̄:& duobus exercitibus cōiūctis: obiicer̄ exercitū fideliſſimū maxīa auxilia pīceps galliæ ꝓuinciá cūctá ſumæ đmētiæ & temeritatis eē uidi:mihiq; ſi ita opp̄ſſus eēm rēq; pub.ꝑdidiſſē:mortuo ñ mō honorē ſed miſericordiá quoq; defuturá.Itaq; rediturus ſū : nec táta munera ꝑditis hoībus dari poſſe ſiná.Exercitū locis habebo opportūis:ꝓuinciá tuear ēt ſi ille exercit9 deſierit:oiaq; ītegra ſeruē dabo operá quoad exercit9 huc ſumitatis:pariq; felicitate rēp.hic uīdicetis nec depugnare:ſi occaſio tulerit:nec obſideri:ſi neceſſe fuerit:nec mori ſi caſus inciderit ꝑ uōb̄ patior fuit q̄ſq̄.Q r̄ hortor te mi Ci.exercitū huc traiiciēdū q̄primū cures:& matures priuſq̄ hoſtes magis corroborēt r̄ nr̄i ꝑturbēt .In quo ſi celeritas erit adhibita:reſp.ī poſſeſſiōe uictoriæ deletis ſceleratis ꝑmāebit.Fac ualeas:meq; diligas.Fratrē meū tibi fortiſſimū ciuē & ad oīa ꝑatiſſimū excuſes lr̄is q ex labore ī frebiculá incedit aſſiduá & ſatis moleſtá . Quū primū poterit iſtoc recurrere nō dubitauit:ne quo loco reip.deſit.Meá dignitatē cōmēdatá hēas rogo.Cōcupiſcere me nihil oportet.Habeo te & amātiſſimū mei & qđ optaui ſūme auctoritatis.Tu uideris q̄tū & qñ tuum munus apud me uelis eſſe.Tm̄ te rogo in hircii locum me ſubdas:& ad tuum amorem & ad meam obſeruantiam. Vale.

M.C.Planco prætori deſignato.S.D.

IN te & ī collega oīs ſpes ē diis approbátibus.Cōcordia uſ̄a q̄ ſenatui đclarata ē lr̄is uſ̄is mirifice & ſenat9 & cūcta ciuitas delecta ē.Quod ad me ſcripſeras đ lege agraria:ſi cōſulit9 ſenatus eēt:ut q̄ſq; de te honorificētiſſimá ſn̄iam dixiſſet:eá ſecutus eēm:q certe ego fuiſſem:ſed ꝓꝑ tarditatem

IN te & in collega:cum Brutus recepiſſe ſe in gallia ad Plancum:ſcripſerat Plancus magná eſſe inter ſe concordiá ad defendendam patriá:qua te dicit Cicero & ſenatum & totam ciuitatē uehementer delectam eſſe.Deinde quia rogauerat Plancus Ciceronem:ut ſi ſenatus fuiſſet interrogatus de re agraria aſſentiretur ipſe Cicero:iis qui honorifice dixiſſent pro Planco:qui hác curabat magis ꝓpter milites ſuos quá propter ſe:ut infra alio loco dicet:rñdet Cicero ſe fuiſſe paratiſſimū:ſed cū nihil cōcluderetur in Senatu propter tarditatem eorum:qui dicebant ſententias:uiſum fuiſſe & ſibi & Planco Planci fratri ut facerēt id quod nō potuit componi arbitratu ipſorū quodá impediente:de quo dicit ſe putare eē ad eum ſcriptū a Planco eius fratre. Poſtremo dicit eum non debere dubitare tantam eſſe ei charitatem apud omnes bonos : ut non poſſit omnia obtinere.❡ Collega.D.Bruto.❡ Omnis ſpes:conficiendi belli.❡ Diis approbantibus:diis fauētibus.❡ Concordia ueſtra : tua & collegæ Bruti . ❡ De re agraria:quærebat enim plancus ut in diſtributione agrorum qui erant uiritim diuidendi inter bonos ciues ipſe eſſet cōmendatus.❡ Conſulatus:interrogatus:ut diximus in primo libro.❡ Vt:ſicut.❡ Honorificentiſſimam:cū laude & commendatione tua. ❡ Eam ſecutus eſſem.i.eam approbaſſem.❡ Qui fuiſſem.i.qui fuiſſem ille qui dixiſſe ſententiam honorificentiſſimam pro te:& nō ſolum eſſem locutus

eſſem locutus ſniam aliorũ. ¶ Sed:dicit Ci.q̃re nõ potuerit dicere ſnia ꝑ Plãco. ¶ Quæ cõ.q̃ interrogabãtur ſenatu:uel q̃ deliberanť. ¶ Fratri:tuo. ¶ Vt: eo.i.id cape. ¶ Quod ne.i.qd qdã d quo ad te puto fratrẽ tuũ ſcr pſiſſe:impediuit nos ne fieret:ut ualebam⁹. Eſt aũt ordo: uiſum eſt mihi & planco frĩ uri eo:qd ut ne cõpone reť arbitratu nr̃o arbitror te cognouiſſe ex lr̃is plãci fratris:q fuerit ĩpedimẽto:ipediti.n.fuerãt a quodã quẽ nõ noĩat:ne illa res agraris cõponeretur:ut uolebãt ipſi Ci.& Plan.frater. ¶ In.S.C.ideſt in his quæ a ſenatu deli beranda ſunt. ¶ Charitatem tui:amorem erga te. ¶ Talis:ſcilicet quæ declarent mihi Antonium oppreſſum.

ſententiarũ moráq; rerũ quũ ea quæ conſulebanť ad exitũ nõ
peruenirent:cõmodiſſimũ mihi·Plancoq; fratri uiſum ẽ:uti eos
quod ne noſtro arbitratu cõponereť:qs fuerit impedimẽtũ:ar
bitror te ex Planci litteris cognouiſſe. Sed ſiue in ſenatuſcõſul
to:ſiue in cæteris rebus deſideras aliquid:ſic tibi perſuade tan
tam eſſe apud omnes bonos tui charitatem: ut nullum genus
ampliſſimæ dignitatis excogitari poſſit:quod tibi non paratũ
ſit. Litteras tuas uæhemẽter expecto. Et quidem tales quales
maxime opto.

Plancus.M.T.C.S.D.

Nunq̃ mehercule mi Cicero me penitet maxima peri
cula pro patria ſubiṙ. Dũ ſi qd acciderit mihi:a repre
henſiõe temeritatis abſim. Cõfiteter in prudẽtia me
lapſum ſi unq̃ Lepido ex aĩo credidiſſem. Credulitas.n.error
ẽ magis q̃ culpa. Et qdẽ in optimi cuiuſq; mentẽ facillime irre
pit. Sed ego hoc uitioſum pene deceptus. Lepidum uero pul
chre norã. Quid ergo eſt: pudor me qui in bello maxie eſt pe
riculoſus: hunc caſum coegit ſubire. Nam ſi uno loco eẽm:ue
rebar:ne cui obtrectatorũ uiderer & nimium pertinaciter Le
pido offenſus & mea patientia etiã alere bellum. Itaq; copias
prope in cõſpectu Lepidi Antoniiq; adduxi. Quadragintaq;
millium paſſuũ ſpacio relicto conſedi eo conſilio:ut uel celeri
ter accedere uel ſalutari loco reciperẽ me poſſem. Adiunxi hæc
in loco eligendo flumen oppoſitum:ut haberem in quo mo
ra tráſit9 eẽt. Voconii ſub mãu ut eẽnt:p quoꝝ loca mihi fide
liter pateret iter. Lepid9 deſpato aduẽtu meo quẽ ñ mediocri
ter captabat:ſe cũ Antonio cõiunxit ad.iiii.cal. Iunii. eademq;
die ad me caſtra mouerunt. xx. milia paſſuum quum abeſſent:
res mihi nunciata eſt. Dedi operam deum benignitatem ut &
celeriter me reciperem & hic diſceſſus nihil fugæ ſimile habe
ret nõ miles ullus:non eques:non quicq̃ impedimentorũ amit
tereť:aut ab illis feruentibus latronibus interciperentur. Itaq;
pridie nonas iunias oẽs copias Hiſarã traiecit: potiuſq; quos
feceram interrupi:ut ſpacium & ad ſe colligendũ homines ha
berẽt: & ego me interea cum collega cõiungerẽ: quem triduo
cũ has dabã lr̃as expectabã. Laterẽſis nr̃i fidẽ & animum ſin

Nunq̃:quia cum Plancus putaret ſe cõiũctũ eſſe cũ Lepido:fuerat ab eo dcept⁹:hac epiſtola primũ ſe excuſat:ne uideať per ĩprudentiã fuiſſe deceptus. Dein de ſcribit queadmodũ & ſibi & exercitui ſuo prouiderit:poſtea q̃ cognouit pfidiã Lepidi:& excuſat Laterenſem:q affirmauerat de Lepido non malinoſe ut deciderer plãcũ:ſed pp nimiã indulgentiã ſuã erga Lepidũ: a quo poſtea q̃ uidit ſe deceptũ dicit eũ tantũ dolorẽ accepiſſe:ut uoluerit ſeipſ3 interficere:incertũq; adhuc ſibi eẽ utrũ ſit uicturus. Narrat quãtũ doluerint Lepid⁹ &.M.Anto.qd nõ potuerint intercipere ipſu3 Plancũ:& exponit aliquas cãs odii Lepidi erga ſe. Hortať poſtremo Ciceronẽ:ut det operã Cæſarẽ Octauianu3 ad ſe mitti cũ exercitu: aut ſaltẽ eius exercitũ:dicit.n.q; ſi ipſi recte geſſerint res Romæ ipſe bene tuebiť prouincia3. ¶ Acciderit:male euenerit. ¶ Abſim a rephẽſiõe temeritatis.i. nõ rephendar fuiſſe temetari⁹:& imprudenter feciſſe. ¶ Lapſum.i.ceſpitaſſe. ¶ Credulitas:facile credere. ¶ Error.cũ caſu quiſpiã decipitur & aliud pro alio accipiť:culpa uero cũ ob negligentiã qſpiã peccat. ¶ Irrepit:ĩgrediť. ¶ Cuiuſq; optimi:ut.n. quiſq; optimus eſt:ita facillime credit:qm̃ alios ex ingenio ſuo iudicat: & plerunq; errat. ¶ Pene:hoc uitio nõ ſum deceptus.i.fere nõ peccaui & p errorẽ credulitatis: qa nunq̃ credidi lepidũ bonũ. ¶ Norã.ſ.malu3 & incõſtantẽ. ¶ Quid.ſ.eſt ſi ñ fuit credulitatis error:qd ergo ẽ qd te decepit. ¶ Pudor:rñdeť ſicut ſupra accidit mihi q; hõi pudẽti & cupido ſatiſfaciẽdi reip.accidere ſolet. ¶ Vno l.ne.coniũgerẽ me cũ lepi.ſicut ille orabat. ¶ Pertinaciter:obſtinate:indurate. ¶ Alere:fouere:in lõgũ deducere. ¶ Offenſus:iratus:inimic⁹. ¶ Mea pa.ſi paterer ipſum eẽ ſolu3 aduerſus An ¶ Prope ferre. ¶ Cõ-

Error culpa

Pertinaciter Alere

ſedi:cõſtiti cũ exercitu. ¶ Eo cõſilio:ea deliberatiõe. ¶ Accedere:ad ipſos:uel recipeř:retraheř. ¶ Cũ ſa.& me & exercitu meo incolũi. ¶ Adiũxi:pgit ꝓbare ſe oĩ prudẽtia uſũ eẽ ne captareť inſidiis a Lepido. ¶ Oppoſitũ: a lepido. ¶ Mora:aliq̃ dilatione tñ tacito poſſet tranſire. ¶ Vt eẽnt:ſubaudi adiunxi hoc:uel ꝓuidi:ut eſſent. ¶ Vocõii:Populi Galliæ:ſup quatros ñ lõge a Druentia fluuio. De qbus Strabo li.iiii. ¶ Sub manu:puerbia ſr dixit ideſt apud prope. ¶ Pateret:eẽt apertũ:& facile ſine cuiuſq̃ impedimẽto. ¶ Fideliter:ſine inſidiis cuiuſq̃. ¶ Captabat:inſidioſe quærebat. ¶ Res:qd erant coniuncti:& q; mouerent caſtra cõtra me. ¶ Deum:i.deorũ. ¶ Reciperem:retraherem in locum tutũ. ¶ Nihil ſi.fu.ideſt ne uiderer fugere:timore eorũ. ¶ Impedimẽtor.ſarcinaꝝ:dicũť.n.impedimẽta onera militaria. ¶ Interrupi:fregi:diſieci. ¶ Colligẽdũ ſe:intra urbes ſuas puuſq̃

Vocõii

Impedimenta

opprimerentur repentino aduentu hoſtiū. ¶ Fateor: dicā & proteſtabor: licet deceptus ſit a Lepido. ¶ Indulgē tia: obſequiū. ¶ Min9 ſagacē: minus acutū: & diligētē. ¶ Iuſtius: hōeſti9. ¶ In Le. qa fuit ꝑfidus ꝯtra eū. ¶ Afferre.m. iniicere man9.i. uiolēter ſe manibus ꝓpriis iterficere. ¶ Conatus ē: tētauit. ¶ Interpellatus: impeditus. ¶ De hoc: qd ſit uicturus. ¶ Parricidaꝝ: ꝑditoꝝ: dicunt.n. q̄ſi parricidæ & interfectores parētū & pr̄iæ ꝑditores: qa pr̄ia parens ē uniuſcuiuſꝗ. ¶ Cū dolore: dolēt.n. ſūmope: quod nō potuerint me excipe & opprimere. ¶ His: eis.ſ. parricidis. ¶ Recētes: nouas: expōit āt cās iracūdiaꝝ. ¶ Caſtigare: obiurgare: reꝑhēdere. ¶ Extiguerer: ſopiret penit9 tolleret. ¶ Improbabā: accuſabaꝫ. ¶ Colloqa: ipſius Lepidi. cū An. ſecreta contra temp. ¶ Fide. Le. data eis fide a lepido. ¶ Veſtinū: ex ueſtinis populis q ſūt italiæ ultra picenuꝫ finitimi Amiternis: ut ſcribit ſtra. ¶ Petieret me: inſidias ī me ītēderūt: nā petitiōes ꝓprie gladiatoruꝫ dñr: & petere ē inuidioſe aut uiolēter aggredi: ut apd Vir. regina petit. Ci. ꝓ Qu. Ligario. ¶ Quid n. tubero tu9 ille deſtrict9 ī acie pharſalica gladi9 agebat: cui9 lat9 ille mucro petebat. ¶ Fruſtratio: ī anis cōat9 eoꝝ. ¶ Neruoſe fortiter. ¶ Subornes: adiuues: iſtruas. ¶ Cæſar: Octauian9 adoleſcēs. ¶ Cui9 ipſi9: uel Cæſaris uel exercit9 ei9: ſed melius Cæſaris qa fuderat Antōiū apd mutinā ¶ Agit: ē ipēdet. ¶ Quicqd: ſenſus ē qcqd neceſſariū fuit ſceleratis & ꝑditis cōtra pr̄iā: oē paratū ē: ita ut nihil deſit. Nos aūt ꝓ defēdēda ſalute cur ñ pōam9 oēs facultates nr̄as: q̄s habemus. ¶ Perditoꝝ: parricidaꝝ. ¶ Id. o. id totū. ¶ Cōuenit.i. cōcordauit: ꝯgregatū & ꝯpoſitū ē. ¶ Iſtic Rōæ. ¶ Indies: p ſingſos dies.i. dieti. ¶ Merita: bñficia. ¶ Exacuūt: īcitāt legit tñ & excutiunt: ut ſit ſenſus: tua merita quottidie magis amouēt mihi ſollicitudies.i. āxietates meas: ſi āt legit exacuūt intelligem9 ſollicitudīes.i. curas bñ admiſtrādæ reip. & hic ſēſus ē uerior: ut dclarāt ſequētia cū dicit ꝙ ſint ſollicitudīes.ſ. ne ꝑdat aliqd de amore: aut de opinione Cice. erga ſe. ¶ Iudicio tuo.ſ. d me: qa ſcio te bene de me ſentire. ¶ Præſenti pie.i. ꝑſenti animi affectione.i. opto facere ut cum uideas nūc meā pietatē erga te & erga pr̄iam: iucundi9 tibi ſit in me beneficia contuliſſe.

Petitiones — Petere

Indies

Acere: cū egiſſet Ci. oīa diligēter pro dignitate plāci: & maxīe de re agraria: de qua alia epl̄a mētio fcā ē. Plāc9 artificioſo quodāmodo ſe erga Ci. memorē & gratū oſtendit. Nā dū ſignificat nō eſſe ei ſatiſfacienduꝫ actione gr̄arū: agit quidē: & habet maximas gr̄as: poſtea uero oñdit ꝙ diffidat copiis ſuis: in qbus maxima pars ſit tyronū: dicitꝗ Caſarē octauianū cām eſſe q̄re. M. an. & lepidus nōdū ſint oppſſi: ſignificat.n. latēter ſe intelligere eū conſentire cū Ant. dicit āt ſe miſiſſe ad ipm Cæ. Furniū eū mādatis ſuis. ¶ In ſin.i. ꝓ ſingulis. ¶ Neꝗ.n. rō q̄re faciat cū pudore: qa amicitia magna q̄ta erat inter eos nō patit gr̄aruꝫ actionū: ꝑterea qa dicit ſe nolle maximis bñficiis uerbis ſatiſfacere. ¶ Ego: qui ſum & magno & grato animo. ¶ Vili.m. eſt.n. uile munus oronis & uerborū pro bñficiis acceptis: quia nō ſunt reddenda uerba pro rebus. ¶ Probate: cū laude oñdere. ¶ Defungor: utor. ¶ Et malo: ſenſus ē: poti9 uolo cū ero Ro. i ꝑſentia tua tibi cōtēperādo in oībus ꝙ a me uoles. & honorando te oñdere me eē memorē bñficiorū tuorū: ꝙ nūc ſatiſfacere uerbis. ¶ Obſeruātia: honore reuerētia erga te. ¶ Indulgētia: obſeqo. ¶ Quod ſi: ſenſus ē ſi de9 ꝯceſſerit mihi uitā: ꝑſtabo tibi maiorē obſeruātiā: indulgētiaꝫ & aſſiduitatem

Defungor

gulatē in rep. ſemp fatebor. Sed certe nimia eius indulgētia in Lepidū ad hæc ꝑicula ꝑſpiciēda fecit eū min9 ſagacē. Qui qdē quū i fraudē ſe adductū uideret: man9 q̄s iuſtius in Lepidi ꝑniciē armaſſet: ſibi afferre conat9 ē. In quo caſu tñ īterpellat9 adhuc uiuit & dr̄ uicturus. Sed tñ de hoc mihi ꝑꝝ certū ē: & magno cū dolore ꝑricidaꝝ elapſus ſum his. Veniebāt.n. eodē furore i me quo ī pr̄iam īcitati. Iracūdias āt haꝝ recētes hēbāt ꝙ lepidū caſtigarē ñ deſtiterā ut extigueret bellū: ꝙ colloqa facta īprobabā: q legatos fide Lepidi dimiſſos ad me i cōſpectu uenire uetuerā: ꝙ. C. Catinū Veſtinū tribunū militarē miſſuꝫ ab Antonio ad me interceperā. In quo hāc capio uoluptatē: ꝙ certe quo magis me petiuerūt: tanto maiorē his fruſtratio dolorē attulit. Tu mi Ci. ꝙ adhuc feciſti idē ꝓſta ut uigilāter neruoſe ꝙ nos q ſtam9 i acie ſubornes. Vēiat Cæſar cū copiis q̄s hēt firmiſſimas aut ſi ipm aliq̄ res īpedit exercitus mittat cū ipſius magnū ꝑiculū agit. Quicqd aliqñ futuꝝ fuit in caſtris ꝑditorū cōtra pr̄iam: hoc oē iam cōuenit. Pro urbis uero: ſalute: cur nō oībus facultatibus: q̄s hēmus utamur. Quod ſi uos iſtic nō defueritis: ꝑfecto ꝙ ad me attinet oībus reb9 abūde reip. ſatiſfaciā. Te qdem mi Cicero indies mehercule habeo cariorē: ſolicitudineſꝗ meas quottidie magis tua merita exacuunt: ne qd aut ex amore: aut ex iudicio tuo ꝑdā. Opto ut mihi liceat iam ꝑñti pietate meorū offiorum tua bñficia tibi facere iocundiora viii. idus Iunias Ciuarone ex ciuibus allobrogum. Vale.

Plancus conſul deſignatus. S.D. Ciceroni.

TAcere nō poſſum quin in ſingulas res meritaꝗ tua tibi gr̄as agā. Sed mehercule facio cū pudore. Neꝗ.n. tāta neceſſitudo: q̄ta mihi tecū uoluiſti deſiderare uidet gr̄arū actionē: neꝗ ego libēter ꝓ maximis tuis bñficiis tā uili munere defungor orationis: & malo præſens obſeruantia: indulgentia: aſſiduitate memorē me tibi probare: quod ſi mihi in uita contigerit: omnes gratias: amicitias atꝗ etiam ꝑpīquitates in tua obſeruātia: indulgentia aſſiduitate uincam.

& aſſiduitatē:q̄ oēs grati amici amicis ſuis aut pii ꝓpinqui ꝓpinqs ſuis unq̄ oſtenderint. ¶ Amor:ac iudiciū:q̄ duo dixit ſupius afferre ſibi magnas ſollicitudines:ne īminuanť. ¶ Cōmodis.i.qd ſupra dixit de re agraria. Cu rabar Plan.ut militibus ſuis darenť:cū ob remunerationé pꝛiſtinorū laborū.tū uero ut magis excitarenť i futurū ad defendendá rēp. ¶ Ornati:honorati muneribus agrariis eis datis. ¶ Cā.p.meæ:ut uideret eſſe potentior. ¶ Nihil.n.parēthesis eſt:ē aūt ſenſus nihil cogito qd nō ſit utile reſp. ¶ Ita me.ſ.milites meos. ¶ Coniunctiores:magis aſtrictos pp maxima pmia accepta. ¶ Nouiſſime.i.poſtrēo:hoc eſt finali cā. ¶ Aduerſos:amotos.

Amor.tu.tuus ac iudiciū de me utrū mihi pl9 dignitatis in ppetuū:an uoluptatis quottidie ſit allaturus nō facile dixeri. De militū cōmodis fuit tibi curæ:quos ego nō potētiæ meæ cā. Nihil n.me nō ſalutariter cogitare, ſcio:ornari uolui a ſenatu:primū ꝙ ita meritos iudicabā:deinde ꝙ ad oēs caſus cōiunctio reſp. eē uolebā. Nouiſſime ut ab oī oium ſollicitatiōe aduerſos eos tales nobis pſtaŕ poſſē q̄les adhuc ſerūt:nos adhuc hic oīa integra ſuſtinuim9:ꝙ cōſiliū noſtrū: & ſi q̄ta ſit auiditas hoium: nō ſine cā talis uictoriæ ſcio:tñ nobis ꝓbari ſpero.nō.n.ſi qd i his exercitib9 ſit offenſum magna ſubſidia reſp.hēt expedita quibus ſubito ipetu ad latrocinia parricidarꝝ reſiſtat:copias uero nr̄as notas tibi eſſe arbitror. In caſtris meis legiones ſūt ueteranæ tyronū uel luculētiſſima ex oībus una:in caſtris Bruti: una ueterana legio:altera bina octo tyronum. Itaqꝫ uniuerſus exercitus numero āpliſſimus ē:firmitate exiguus. Quātū autē in acie tyroni ſit ɔmittēdū:nimiū ſæpe exptū hēm9:ad hoc robur nr̄orꝝ exercituū:ſiue african9 exercit9 qui ē ueteranus ſiue Cæ.acceſſiſſet:æquo aīo ſummū rēp.ī diſcrimē deducerem9: aliquāto aūt ꝓprius eēt:qd ad Cæſarē attinet uidebamus. Nihil deſtit eū lr̄is hortari:neqꝫ ille intermiſit affirmare ſe ſine mora uenire quū interim aduerſum illū ab hac cogitatione ad alia cōſilia uideo ſe cōtuliſſe. Ego tñ ad eum Furniū nr̄um cū mādatis litteriſqꝫ miſi:ſi qd forte proficeŕ poſſet. Scis tu mi Cicero: ꝙ ad Cæſaris amorē attinet ſocietatē mihi eē tecū:uel in familiaritatē Cæſaris uiuo illo:iā tueri eū & diligere neceſſe fuit mihi. Vel qd ipſo quoad ego noſſe potui:moderatiſſimi:atqꝫ humāiſſimi fuit ſenſus. Vel ꝙ ex tā inſigni amicitia mea atqꝫ Cæſaris:hunc filii loco & illius & nr̄o iudicio ſubſtitutū nō proinde habere mihi turpe uidetur. Sed quicquid tibi ſcribo:dolenter mehercule magiſq̄ inimice facio quod uiuit Antonius hodie ꝙ Lepidus una eſt: ꝙ exercitus habēt nō contemnendos quod ſperāt:ꝙ audent:omnes Cæſari acceptū referŕ poſſunt.

¶ Ab oī ſo.q̄ faciebat aſſidue.M.An.q ſollicitabat eos aſſidue pmittē do maxīa:q̄ uidebā eos eē aſp naturos:ſi a ſenato fuiſſēt nūc ornati:eos āt ſolicitatos fuiſſe ab An.ſupra oſtēdit his uerbis ɔfirmād9 erat exercit9 nobis magnis ſæpe pmiis ſollicitat9 ut a rep.moderata poti9 q̄ ab uno infinita ſperaret. ¶ Præſtare:reddere: oſtēdere. ¶ Tales.i.pmptos manu pro rep.& fidos. ¶ Adhuc.huculqꝫ. ¶ Suſtinuim9:tutati ſum9. ¶ Q. d eō.qd ſuſtinuerim oīa integra poti9 ſapiēter diffēdēdo:q̄ piculoſe cū hoſte dimicādo. ¶ Scio p.a uo.ſcio uobis placeŕ:ſcio a uobis laudari:ſꝫ aliq ita ſint auidi hui9 uictoriæ:ꝙ nollēt me amplius ſuſtinere:ſꝫ iā dare finē. ¶ Nō.n.dicit q̄re poti9 hactenus ſuſtinuerit q̄ extrēo ꝓlio expt9 ſit fortunā:qa ſi male ei pueniſſet:ñ uidebat rēp.hŕe alia ſubſidia parata q̄ poſſent reſiſtere ipetui Antonii & Lepidi:& iō dicit noluiſſe ſe exponere piculo. ¶ Si qd eēt offēſū:ſi qd nobis male accidiſſet. ¶ In.h.exer.nr̄is q b9 ego pſum. ¶ Subſidia:auxilia ad ſuccurrendum. ¶ Expedita:parata. ¶ Notas:q̄les ſint. ¶ Veteranæ:ueteranorū militū:ſꝫ eēnt cognitæ Ci. tñ dicit q̄s copias hēat. ¶ Tyronū: nouitiorū militū. ¶ Luculētiſſima: ſplēdidiſſima. Ná luculēt9 a luce dŕ: lutulēt9 uero a luto.i.cœno:& ſignificat imundū fœdatū. ¶ Bina:duorū ānorꝝ.i.q̄ duos ānos tm̄ militauit & exercuit ſe. ¶ Firmitate:fortitudine. ¶ Exigu9:qa ex maxīa pte ſunt tyrōes. Cōtra ē illd Vir. Exiguus numero ſed bello uiuida uirtus. ¶ Nimiū qa cū clade nr̄a. ¶ Ad h.r.i.ad has uires q̄s hēmus:maxīe pp paucos ueteranos. ¶ Acceſſiſſet:adiūctus eſſet. ¶ African9:q fuerat ī africa. ¶ Aliquāto aūt ſenſus eſt. Videbam9 ſub

Præſtař

Adhuc

Lucu'lētus

Lutulentus

Cæ.eē nobis ꝓpriū q̄ africanū. ¶ Quod atti.ad Cæ.ſ.ut nobis ſuccurrat. ¶ Siue Cæ.ſ.Octaui. ¶ Aequo aio:ſ. magna cura aut timore. ¶ In diſcrimē:in periculū:qa minus dubitarem9 ſuſcipere ꝓliū aduerſus hoſtes. ¶ Eū ſ.Cæ.Octa. ¶ Intermiſit:deſtitit:ceſſauit. ¶ Aduerſum:admotū. ¶ Ab hac co.ueniendi ad me. ¶ Ad alia ɔſi. ut Anto.cōſentiret. ¶ Proficere:pſuadere ei. ¶ Scis:remoue.Planc.a ſe ſuſpitionē odii erga Octa.ne uideatur hæc ex maliuolentia dicere. ¶ Societatē eē mihi te.i.me eſſe coniunctū tecū ad eū amandum. ¶ Cæſaris.ſ.iulii. ¶ Viuo illo.i.eū uiueret iulius Cæſar. ¶ Quod.i.antiq̄tus. ¶ Loco fi.qa Cæſar adoptauerat Octauianū in filiū iudicio & ſnīa ſenatus. ¶ Dolenter magiſq̄ inimice.i.magis cū dolore q̄ cū odio & inimicitiis.i.ut hæc dicā magis mouet me dolor quē capio ꝓ rep.quā odium aut inimicitiæ:quæ mihi ſint cū Cæſare. ¶ Quod:repetitio eſt hæc aūt oīa quæ hñt hoſtes:dicit aſcribēda eē Octauiāo:qa ſi uoluiſſet iā fuiſſent oppſſi. ¶ Quod.u.qd hēt uitā:quia potuiſſet eū interficere. ¶ Eſt una.i.cōiunctus cū Antonio. ¶ Nō eō.i.fortiſſimos. ¶ Quod ſpe. de uictoria & de opprimēda pr̄ia. ¶ Quod au.quod habēt aīos & non fugiunt. ¶ Id omne Cæ.accepium re. poſ.i.poſſunt id omne attribuere Cæ.a quo acceperunt ideſt poſſunt dicere ſe accepiſſe id omne a Cæſa.Octa.

Neq; repetá.i.neq; recenſebo. Supiora:q̄ antea fecit. Profeſſus:pollicitus. Opp̄ſſu;:extinctū. Aut in aduerſiſſimā:inimiciſſimā ſubaudi fugiſſent uel eſſent expulſi:& rurſum ſenſus:& ēt nō poſſum ſatis putare q̄ mēte ſua:aut quorū cōſilus ſit adductus:ut efflagitet cōſulatū trimodo duorū menſiū q ſuperant ad finiendū conſulatū Panſæ & Hyrcii:qui perierāt in bello Mutinēſi:in horū aūt locū ſubſtitui petiuerat Plan.ut ſupra uiſum eſt:& ut ſcribit Appianus petiuerat & Decius Bru.& Iidē petiuerat Cæſar adoleſcens nō ad ſenatū:ſed ad Ci.priuatū mittens. Auocarint:auerterint:amouerint. A tāta:q̄ta erat cōparaturus ſi perrexiſſet:ut cōperat. Salutari:utili. Cū ſūmo terrore hoiū ut ſcribit Appian⁹:per curſorum cognati & amici uenit ne Cæſar ꝯſul effectus ſuppliciū de illis ſumeret:dilatiōib⁹ in creatiōe factis uariis d cauſis ex lege tē ptrahebāt. Inſula:uel qa ad ſolū Cice.ſcribebat:uel cene qa p ætatē non licebat ei gerere ꝯſulatū:qa adhuc erat adoleſcens. Exputarī:diligēter putarī:excogitare. Quoq;.a1 q turmarū eius duces ad ſenatū uenerūt Cæſa. ꝯſulatū petēs & ſenatu eius ætatē accuſante:illi q̄ edocti fuerāt:exponūt Coruinū iāpridē ætate iuniorē geſſiſſe ꝯſulatū. De hinc Sciplones primū ac ſ₃:cū adhuc uterq; adoleſcēs eēt:multa p̄ſtæ adeptos eē. Ad recētiora deinde ꝓgreſſi Pompeiū magnū & Dolobellā protulere:ipſi ēt Cæſari p decēniū añ ip̄s ꝯceſſum eē ut ꝯſulatum peteret.Hæc Appianus. In hac re:ne p̄ſtet in efflagitatione ꝯſulatus. Eius:Cæſaris. Neceſſarii amici. Proficere:retrahēdo eum. Tu quoq; o Cice.plurimū.ſ.poteris proficere:quia multum tuis conſilus parebit:quoniam tibi plurimū debet:cui aūt plurimū debemus:ei plurimū credimus. Merita:præſtita beneficia. Exigeret:tractaret. Iuuero ipſum:ſi potero eū retrahere ab hac ſententia:quæ eſt cōtra eius & honorē & ſalutē. Duriore:aſperiore. Quod neq;.i.quia non putamus nos eē expeditos & aptos ad dimicandū.neq; tamen uolum⁹ fugere:ne reſpu.ex fuga noſtra maius detrimentum accipiat. Reſpexerit.i.habuerit reſpectum ſui ut nihil agat:niſi quod eſt ſe dignum. Affricanæ legiones:exercitus qui eſt in Affrica:de quo ſupra. Securos:ut nihil timeatis. Inſtituiſti:incepiſti. Proprie tuum:ideſt omnino & iure tuum tanquam res:quarum proprietas ſit tua.

Exputa

Neq; ego ſupiora repetā:ſed ex eo tp̄e quo ip̄e mihi ꝓfeſſus ē ſe uenite:ſi uero uoluiſſet:aut opp̄ſſum iā bellū eēt:aut i aduerſiſſimā illi hiſpaniā eū cū numero eoꝝ maxio:& rurſū q̄ me⁹ eū aut quoꝝ cōſilia a tāta gloria ſibi uero ēt neceſſaria ac ſalutari uocarint:& ad cogitationē cōſulat⁹ bimeſtris ſūmo cū terrore hoium & inſulſa cū efflagitatiōe trāſtulerūt:exputare non poſſum. Multū in hac re mihi uident̄ neceſſarii ei⁹ & reip. & ipſi⁹ cā ꝓficere poſſe:plurimū ut puto tu quoq;:cui⁹ ille tāta merita hēt:q̄ta nemo p̄ter me. Nūq̄.n.obliuiſcar maxia ac plima me tibi debere. De his reb⁹ ut exigeret cū eo Furnio mādaui. Q̄d ſi q̄tam debeo habuero apud eū auctoritatē plurimum ipſum iuuero. Nos interea duriori cōditiōe bellū ſuſtinemus:q̄d neq; expeditiſſimā dimicationem putamus:neq; tamē refugiendo cōmiſſuri ſumus ut maius detrimentum reſpu.accipere poſſit. Quod ſi aut Cæſar ſe reſpexerit:aut aphricanæ legiones celeriter uenerint:ſecuros uos ab hac parte reddemus. Tu ut inſtituiſti me diligas rogo propriumq; tuum eſſe tibi pſuadeas.v. calen.ſextilis ex caſtris.

M.C.Fur.S.D.

Si intereſt id q̄d hoīes arbitrāt̄ reip.re ut īſtituiſti:atq; feciſti nauare operā rebuſq; maximis:q̄ ad extinguēdas reliq̄as belli pertinēt intereſſe:nihil uideris meli⁹ neq; laudabili⁹:neq; honeſti⁹ facere poſſe:iſtāq; operā tuā nauitatē aīum in rep.celerati præturæ anteponendā cenſeo. Nolo enim te ignorare quātā laudē cōſecutus ſis:mihi crede:proximā Plāco:idq; ipſi⁹ Plāci teſtionio. Præterea q; fama ſniaq; oium. Quāobrē ſi q̄d operis tibi ēt nūc reſtat:id maximo ope cenſeo perſequendum. Quid enim honeſtius eſt̄:aut quod honeſto anteponendum. Si autem ſatiſfactum reip. putas celeriter ad comitia:quādo maturæ futura ſunt ueniendum cenſeo:dūmodo ne q̄d hæc ambirioſa feſtinatio aliquid imminuat eius gloriæ:quam cōſecuti ſumus. Multi clariſſimi uiri:quū

s I intereſt:Furnius Planci legatus:de quo ſupra ſæpe mētio facta ē:diligētiſſime ſe pro rep.geſſerat:& in gallia Narbonēſi multa p̄lia egerat:itaq; cū appropinquātib⁹ comitiis cuperet peterē p̄turā:uelletq; relicto negocio prouinciæ Romā ad comitia uenire. Ci.hac ep̄la ei diſſuadet ne ueniat oſtēdens fore cōtra honorē & dignitatē eius:ſi omiſerit rem magnæ gloriæ pro cupiditate præturæ:fore aūt:ut cum maiore honorē ſuo petat præturam:cum Plancus fuerit conſul:quod erat futurum breui idem autem dicit ſentire. Qu.frem ſuū Cæcinam:& Caluiſium eius amiciſſimos. Si intereſt:ſi utile eſt. Id quod.i.q̄d. Nauare:diligēter & ſtudioſe p̄ſtate. Intereſſe:præſentem eſſe. Reliquas:particulas quæ reſtant in bello. Nauitatē:induſtriā tractum a naui. Anteponendā ce.p̄.i.pluris faciendā q̄ quod celeriter aſſequaris præturā. Cenſeo:iudico. Proximā plā.i.ſecūdam poſt Plā. Fama:ſermone. Sententia:iudicio. Operis:negocii. Perſequendum:ad exitum deducendū. Satiſfactum:p̄ſtitum a te q̄d debueras. Quando:q̄n. Maturæ:cito. Comitia:de quibus ſatis multa diximus lib.i.Hic aūt intelligit comitia:q̄ erant futura p̄torū creandoꝝ cā. Quid aliquid. Conſecuti:adepti:perſonā aūt ſuā tanq̄ amiciſſimi inſerūt laudib⁹ Furnii:q̄m amicoꝝ oia ſūt cōia.

Nauitas

Cum darent.

reip.darét opam annű petitionis ſuæ nó obierűt:qđ eo facili9 uobis eſt:quo nó eſt annus hic tibi deſtinatus:ut ſi ædilis fuiſſes poſt biéniű tuus annus eét. Nunc nihil ꝑtermittere uidebare uſitati & q̃ſi legitimi tpis ad petendű: Video aűt Pláco cóſule:& ſi ét ſine eo rónes expeditas hřes:tñ ſplendidiorẽ petitioné tuá ſi módo iſta ex ſnia confecta eſſent. Oio me plura ſcribere quű tuű tantű cóſiliű iudiciűq; ſit nó ita neceſſe arbitrabar:ſed tñ ſniam meã tibi ignotá eſſe nolebá. Cuius eſt hæc ſűma:ut omnia te meriti dignitate mali q̃ ambitiones: maioréq; fructű ponere in perpetuitate laudis q̃ in celeritate ꝑturæ. Hæc eadẽ locutus ſum domi meæ:adhibito. Qu.fratre meo & Cæcina & Caluiſio ſtudioſiſſimis tui:quum Dardanus libert9 tuus intereſſet:omnib9 uidebatur probari oratio mea:ſed ut optime iudicabis. Vale.

M.C.Furnio.S.D.

LEctis tuis lřis qb9 đclarabas aut dimittédo narbonéſes aut cű piculo dimicádű:illud magis timui qđ uitatű nó moleſte fero:qđ de Pláci & Bruti cócordia ſcribis:í eo uel maximá ſpẽ pono uictoriæ. De gallorű ſtudio nos aliqñ cognoſcem9 ut ſcribis:cuius id ſit opa max'e exercitatű. Sed iá mihi crede cognouimus. Itaq; iucűdiſſimis tuis lřis ſtomachatus ſű in extremo. Scribis.n.ſi in ſextilé comitia cito te: ſi iá cóſecta:citius ne diutius cű piculo fatuus ſis. O mi Furni q̃ tu cám tuá nó noſti:q alienas tá facile diſcas. Tu nűc cádidatű te putas:& id cogitas:ut aut ad comitia curras:aut ſi iá cóſecta domi tuæ ſcis.ſ.ne cű maximo periculo ut ſcribis: ſtultiſſimus ſis. Non arbitror te ita ſentire. Oés.n.tuos ad laudẽ impetus noui. Quod ſi (ut ſcribis) ita ſentis non magis te quam de te

¶ Cű da.ope.reip.i.cű agerét negocia reip.& ꝑ ea laborét. ¶ Nó obierűt:ñ audierűt:ná antiq̃ itérdű ob ꝑ ad ponebát:uñ obire morté é ad morté ire:uñ & apd Vir.Hectora circű. Et limo pugnas íſignis obibat & haſta:& Ci.in Le.lio. Qui illű dié & illud munus ſp ſolitus es obire. ¶ Annű pe.ſuæ.i.annű ſibi deſtinatű & deputatum ad petédum magſtatű ſuű. ¶ Deſtinatus:deputatus:ut petas nunc ꝑturá. Ordo eſt. Hic annus nó eſt deſtinat9 tibi:ut eſſet tuus ánus poſt biénium.i.duob9 annis poſt ædilitaté adminiſtrádá poſſes petere ꝑturá. ¶ Si.i.q̃uis fuiſſes ædilis:hoc uult dicere:qđ q̃uis poſt ædilitaté ſeqret ꝑturá:tñ ñ erat hic ann9 ei deſtinat9:ut poſt bienniű peteret ꝑturá:lʒ geſſiſſet ædilitatem. ¶ Nihil uſitati.i.nihil cóſueti:ſed id qđ & alii ſoliti ſunt ꝑtermittere:ut p9 ædilitaté ñ petái ꝑturá. ¶ Video aűt: hortaẽ ut differat petitioné ꝑturæ uſq; ad ꝯſulatű Pláci:qa lʒ hřet Furni9 optias rónes petédi ꝑturá ſine Plá. tñ dicit ei9 petitioné fore ſplédidioré ſub ei9 ꝯſulatu:q poterit eé teſtis uirtutű ipſius Furnii & eorű q̃ ꝑ repu. geſſit. ¶ Iſta:q̃ agitis in Gallia ꝯtra hoſtes. ¶ Cóſecta:finita. ¶ Cű tuű iu.& có.ſit tantű.i.cű ita ſis ſapiens: & habeas iam magnű iudiciű de rebus oibus. ¶ Cuius:ſententiæ meæ. ¶ Hæc é ſűma:hæc ꝯcluſio. ¶ Meriti:diffinire:cóſiderate. ¶ Dignitate mali q̃ a.i.magis reſpicere qđ ſit re dignuʒ q̃ qđ tu cupias. ¶ Fructű: uoluptaté.uel lucrum. ¶ In ꝑpetuitate laudis:ideſt in ꝑpetua laude:q̃ cóparabis ſi feceris q̃ iſtituiſti ꝑ rep. ¶ Quá i celeritate.ꝑ.i.q̃ in obtinenda ꝑtura potius hoc anno ſequenti. ¶ Adhibitis:aſſumptis in cóicatóeʒ ſermonis mei. ¶ Studioſiſſimis tui: amantiſſimis tui. ¶ Dardanus:nomina ſeruorum pleruq; a regionib9 ſumebantur:ut ſæpius diximus: hic autem factus erat libertus nomine Dardanus. ¶ Probari omnibus:placere omnibus. ¶ iudicabis:an recte conſulam. ¶ Optime ſcilicet omnium.i.melius q̃ cæteri omnes.

I Ectis:hac epſa ſicut & ſuperiori dteret.Ci.Fur.a petitione præturæ:hortaturq; ut potius expediat quæ pro repu.inſtituerat:ex eo enim maioré laudem eum cóſecuturű. Et quoniá ſcripſerat Fur.quod ſi non poſſet aſſequi præturam uolebat ſe conferre domum:ubi in ocio uiueret:dicit Cicero ſe non credere eum eſſe hoc animo:licet ita dicat:deterretq; eum ab hoc propoſito:oſtenditq; non pertinere ad eius laudem utrű hoc anno prætor:an in ſequenti:intereſſe aűt plurimum:ut ita mereatur de repu.ut non ſolum honore præturæ:ſed etiá omni honore digniſſimus iudicetur. Dicit tamen ſe dare operam eius cauſa:ut comitia in menſe ianua.differantur. ¶ Narbonéſes: gallos: Narbonéſis enim Gallia ea dicič:quæ ſtatim poſt Italiá ab ea Varro flumina diuiſa eſt:ut ſcribit Strabo cognominata a Narbone ciuitate eius prouinciæ. ¶ Cű periculo:cladis tuæ & exercitus. ¶ Illud ſcilicet:quod cum periculo eſſet dimicandű. ¶ Non moleſte.f.i.gaudeo. ¶ in ea re:quod ſint inter ſe cócordes. ¶ Studio: uoluntate:fauore erga An. ¶ Cuius opera.i.e.ſit ideſt quis fuerit ille:qui eos excitauit ad partes Anto. ¶ Itaq;: ſenſus eſt:eum litteræ tuæ fuerint mihi iucundiſſimæ:in fine fecerunt mihi indignationem. ¶ In ſextilem:ideſt in auguſtum menſem ſubaudi differantur. ¶ Cito te:ſcilicet uenturum ad ipſa comitia. ¶ Sin iam confecta: ſcilicet ſint. ¶ Citius:ſcilicet etiam celerius te uenturum q̃ ſi differentur in auguſtuʒ. ¶ Ne ſis fatuus cű.p.ideſt ne ſis ſtultus dimittendo petitionem præturæ: & pugnando cum periculo tuo. ¶ O mi Furni:familiaris repræhenſio. ¶ Quam:ideſt quantű. ¶ Alienas:cauſas. ¶ Candidatum:ideſt paratum ad petendam præturaʒ. ¶ Nam qui magiſtratus petebant:candidis ueſtibus induti candidati dicebantur. ¶ Et id cogitas: repræhédit cogitationem Furnii:qui putaret aut ſe celeriter uenturum ad comitia:ut præturá obtineret:aut ſi comitia iam eſſent confecta ſe máſurű domi ſuæ. ¶ Domi tuæ:ſcilicet maneas. ¶ ita ſentire:ideſt habere eum animű queʒ dicis. ¶ Impetus:motus animi. ¶ Meum iudiciű:qui ſemper de te recte iudicaui:etiam te eſſe hoiem magis cu-

Ob pro ad

Obire morteʒ

Gallia Nabonenſis

Candidati

pidũ laudis q̃ ambitionis.❡Te adipiſcẽdi:argumẽtũ ab honeſto:eſt aũt ſenſus ſi tu uelis adipiſci hunc magr̃a tũ leuiſſimũ:& uulgatiſſimũ eo mõ quo multi alii:iſta feſtinatio ita ꝓperat abducet:& abſtrahet te a tãtis laudib⁹:qbus oẽs te iurẽ extollebãt.❡Scilicet id igiẽ:ironia ẽ.q.d.nõ agiẽ.Vir.Scilicet his ſupbis labor eſt.Idẽ.Scilꝫ id magnũ ſperás fore munus amãti. ❡Quã alte:in quãtã eſtimatiõnẽ apd populũ & ſenatũ deueneris.❡An putes.i.p.n.an id nihil ipedis:ꝙ in tãta ſis exiſtimatõe.❡Nos ſum⁹in culpa:q̃ tibi nõ declarauim⁹:q̃ alte aſcẽderis.❡Tibi ulla:cũ interrogatõe legẽdũ ẽ ſic:ſin itelligis q̃ alte aſcẽderis:debeẽ ne ulla ꝑtura eẽ tibi dulcior & carior officio & debito tuo erga rẽp. ❡Quod pauci aſſequuntur.i.pauci q̃rum & ꝑſtant.❡Vel debet ne eſſe dulcior gloria:q̃ oẽs aſſequunẽ.i.q̃rũnnã oẽs trahimur cupiditate glĩæ. ❡Q.ñ:qm̃.❡Pẽdes ex his:ea expectas:& ppea ſollicit⁹ es.❡Q.d:qa. ❡Cõducere:utile eſſe. ❡Protrudimus:reiicim⁹:differẽda mittimus.

Protrudimus

QVod mihi: Lepido a ſenatu mãdatũ erat:ut Antoniũ oppugnaret ille uero aio corruptus:& male reip.affectus cuꝫ iã decreuiſſet ſe cũ Antõio ꝯiũgeẽ priuſq̃ id faceret:ſcripſerat Romam ſe cupidũ eẽ ꝯciliãdæ pacis inter ciues ro.facturuſq; ut Antonius deſideret a bello.Itaq; Ci.q itelligebat quorſuꝫ intẽderet intentio Lepidi:q.Anto.fauebat & eũ ſuſtinere cupiebat reſcribit aliquãto acerbi⁹primũ accuſans Lepidũ:ꝙ ñ egerit gr̃as ſenatui: a quo eẽt ornat⁹.cũ erat factus iperator aduerſus An. Deinde dicit ſe lætari ꝙ uelit eſſe auctor pacis:ſi mõ illa pax ñ afferat piculũ futuris po.Ro.ꝙ ſi ẽ futura i tẽ.M.A.ꝯtra po.ro.hortaẽ ut eã omittat:neq; ſe tali paci imiſceat:q̃a ſapiẽti⁹ faciet. ❡Q.d mihi:ſẽſus eſt q̃a ualde curo & laboro:ut tu ſis in magna dignitate:iõ dolui ꝙ ñ egeris gratias ſenatui :a quo ordine ornatus es:& accepiſti dignitatem. ❡Maxis ho.q̃a ꝑes exercitib⁹ Ro. ꝯciliãdæ:cõponẽdæ.❡Si ſeiũgis eã pacẽ a.ſ.ſi facis qd p eã pacẽ nõ redigamur in ſeruitutẽ.Ant.❡Cõſules:ꝓuidebis i facies:ꝙ & reip.& tibi ſit utile.❡Perditũ:ſceleratũ An.❡Impotẽtiſſimi:incõtinẽtiſſimi:ſupbiſſimi:nã impotẽtes dicunẽ q ab appetitibus uincitur.❡Dominatus:tyrannidis & uiolenti Imperii.❡Reſtitutura:repoſitura.❡Sanos:ſane mentis:bene ſentiẽtes.❡Vt mortẽ:ideſt ut malit mori:q̃ ſe effici ſeruus.❡Interponeres:intermitteres. ❡Iſtaꝫ:talem. ❡Probat:placet.❡Ex aliis:q̃ ex me.❡Litteris:quia ad te ſcribere ab aliis ſicut ego nunc dico.

QVam uellem:Cũ uideret Ci.q̃tũ.M.Antoni⁹ uexatet rẽpu.poſt mortẽ Cæ.conquæriẽ de Trebonio:q eũ detinuerat ante fores ſenatus:donec Cæ.interficereẽ:ꝙ & illũ nõ interfeciſſent:ne ſupereſſent aliq̃ reliquiæ tyrãnidis quas dicit non fuiſſe ſuperfuturas:ſi ipſe Ci.interfuiſſet illi coniurationi:quã appellat epulas & q̃ſi cõuiuiũ quoddã.Deinde dicit q̃ fortiter dixerit in ſenatu pro rẽpu.ꝑcipue aduerſus Antoniũ.Enumerat aũt quoſdã:quales ſint erga rẽpu.inter quos ꝑcipue laudat Bru.& Cæ.iunioreꝫ. ❡Inuitaſſes:uocaſſes:eſt autẽ uerba epulis & cõuiuio aptũ. ❡idibus mar.eo enim die:ut Tranquil.& Plut.& Ap.ſcribunt interẽpt⁹ eſt Cæ.❡Nihil re.perſeuerauit in trãſlatione.Reliq̃as enim de epulis dicit:epulas autẽ intelligit cædem Cæſa. reliquias uero.M.Antoniũ:quia & ipſe fuerat Cæſarianus:eodẽ aũt argumento epiſtolam uide li.xii.ad Caſſiũ quæ incipit.❡Vellem idibus martus me ad cœnã inuitaſſes:reliquiarum nihil fuiſſet:& cætera.❡Cũ iis.ſ.reliquiis:ideſt cum Antonio & cæteris amicis Cæſaris. ❡Tantum negocii:tantum laboris. ❡Bñficiũ:liberatio a

Seduct⁹

ſeruitute & tyrannide.❡Nõnullã:quandã ut poſſit ex aliqua parte accuſari.❡Seductus:ſeorſum ab alus ductus:q̃a ut ſcribit Appian.relictus fuerat Trebom⁹:q An.añ fores ſenatus detineret:donec Cæſa.interficeretur.

iudiciũ repræhẽdo meũ. Te adipiſcendi magiſtratus leuiſſimi & diuulgatiſſimi:ſi ita adipiſcare : ut pleriq; p ꝓpera feſtinatio adducet a tãtis laudib⁹: qbus te oẽs in cælũ iure & uerẽ ferunt. Scilicet id igiẽ utrũ hac petitiõe an ꝓxima ꝑtor fias:ñ ut ita de rep.mereare oi honore ut digniſſimus iudicere. Veꝝ neſcis q̃ alte aſcenderis.An pro nihilo id putes.Si neſcis:tibi ignoſco: nos in culpa ſumus.Sin intelligis ulla tibi eſt ꝑtura uel officio qd̃ pauci uel glĩa quã oẽs aſſequũtur:dulcior. Hac d̃ re & ego & Caluiſius hõ magni iudicii tuiq; amãtiſſimus:te accuſamus quotidie.Comiria tamen quando ex his pendes q̃tum facere poſſumus quod multis de cauſis reip.arbitramur cõducere:in ianuarium menſem protrudimus. Vince igitur & Vale.

M.T.C.Lepido.S.D.

QVod mihi ꝓ ſũma erga te beniuolẽtia magnæ curæ eſt:ut quã ãpliſſima dignitate ſis moleſte tulite ſenatui gratias nõ egiſſe. Quũ eẽs ab eo ordie ornat⁹ ſũmis honorib⁹:pacis iter ciues cõciliãdæ te cupidũ eẽ lætor. Pacẽ eã ſi a ſeruitute ſeiungis:cõſules & reipu. & dignitati tuæ. Si iſta pax pditũ hoiem in poſſeſſionẽ ipotẽtiſſimi dominatus reſtitura eſt:hoc animo ſcio oẽs ſanos:ut mortẽ ſeruituti añpo nãt. Itaq; ſapientius meo qdẽ iudicio facies:ſi te in iſtã pacificationẽ nõ interponeres:q̃ neq; ſenatui neq; populo neq; cuiquã bono ꝓbaẽ. Sꝫ hæc audies ex aliis:aut certior fies litteris. Tu pro tua prudẽtia quid optimũ factũ ſit uidebis. Vale.

M.T.C.Trebonio.S.D.

QVã uellẽ apd̃ illas pulcherrimas epulas me idib⁹ martiis inuitaſſes:reliquiarũ nihil haberemus. Ad nũc cũ his tm̃ negocii eſt ut nrũm illud diuinũ i rẽpu. beneficiũ nõnullã habear q̃rellam. Q d̃ a te uir o optimo ſe duct⁹ eſt

❡Tuoq; beneficio i

¶ Tuoq; beneficio: qa ſi fuiſſet ingreſſus: uoluiſſet fortaſſe defendere Cæ. & fuiſſet cũ eo trucidatus. ¶ Quod uix fas ẽ: qd uix poſſum: aut uix decet: qa ſum tibi aĩcus: & tu pro ſalute p̃riæ hoc feciſti. ¶ Præter me: me excepto. i. plus infeſtat me Anto. q̃ oẽs alii. ¶ Reliq̃ſti. ſ. ſeruãdo ip̃m a morte. ¶ Illũ aĩum priſtinũ: amatorẽ & defenſorẽ libertatis. ¶ Hũiſti in ore. i. laudaſti & extuliſti ſemp uerbis. ¶ Hũiſti in. a. i. amaſti. ¶ Vocauiſſent: congregaſſent. ¶ De alia re: q̃ de libertate tuẽda. ¶ Cõplexus: ſuſcepi defendẽdã. ¶ Egi: dixi. ¶ Acerrime: aĩoſiſſime. ¶ Languentẽ: q̃ſi debilitatũ. ¶ Virtutẽ: fortitudinẽ. ¶ Cõſuetudinẽ: tuẽdæ libertatis q̃ p̃prie eſt po. roma.

tuoq; beneficio adhuc uiuit hæc peſtis iterdũ qđ mihi uix fas eſt: ubi ſubiraſcor. Mihi. n. negocii plus reliq̃ſti uni: quã p̃ter me oĩb9. Vt. n. primũ poſt Antonii diſceſſum fœdiſſimũ ſenatus hr̃i libere potuit ad illũ aium meũ reuerti priſtinũ quem tñ cum ciue acerrimo patre tuo in ore & amore ſemp hũiſti. Nã cũ ſenatũ ad tertiũ decimũ cal. Ianu. tribunipl. uocauiſſent: de qua alia re referrẽt: totã rẽp. ſum cõplexus: egiq; acerrime. Senatũq; iã lãguentẽ & defeſſum ad priſtinã uirtutẽ conſuetudinemq; reuocaui: magis aĩ q̃ ingenii uirib9. Hic dies meaq; cõtẽtio atq; actio ſpẽ primũ populo romano attulit libertatis recuperãdæ. Nec uero ipſe poſtea tp̃s ullũ intermiſit de rep. nõ cogitãdi ſolum: ſed ẽt agendi. Quod niſi res urbanas atq; oĩa ad te p̃ferri arbitrarer: ipſe p̃ſcriberẽ q̃q̃ erã maxĩs occupationibus ĩpedit9. Sed illa cognoſces ex aliis: a me pauca: & ea ſũmatim. Habemus fortẽ ſenatũ: cõſulares partĩ timidos: partĩ male ſentientes. Magnũ dãnũ factũ eſt in Seruio Lucius Cæſar optime ſentit: ſed qđ auunculus ẽ nõ acerrimas dicit ſñias. Cõſules egregii: p̃clarus Decius Brut9: egregius puer Cæſar de quo ſpero eq́ dẽ reliqua. Hoc uero certũ hẽto niſi ille ueteranos celeriter cõſcripſiſſet: legiõeſq; duæ đ exercitu Antonii ad eius ſe auctoritatẽ cõtuliſſent: atq; is oppoſit9 eſſet terror Antonio: nihil Antoniũ ſceleris nihil crudelitatis p̃teritur fuiſſe. Hæc tibi & ſi audita eſſe arbitrabar: uolui tñ notiora eſſe. plura ſcribã ſi plus ocii habuero. Vale.

M. C. appio. S. D.

DE meo ſtudio erga ſalutẽ & ĩcolumitatẽ tuam credo te cognoſcere & litteris tuorũ: q̃bus me cumulatiſſime ſatiſfeciſſe certe ſcio: ne his ↄcedo: q̃q̃ ſint ſingulari ĩ te beniuolẽtia: ut te ſaluũ malint q̃ ego. Illi mihi neceſſe ẽ cõcedãt ut tibi pluſq̃ ipſi quod tpe prodeſſe poſſim: qđ q̃dem nec d̄ſtitit facere nec deſiſtã: & iã ĩ maxĩa re feci: & fũdamẽta iecí ſalutis tuæ. Tu fac bono aĩo magnoq; ſis: meq; tibi nulla re defuturũ eẽ ↄfidas. pridie nonas q̃ntiles.

Galba Cice. S. D.

DEcimoſeptĩo cal. maii. quo die [illegible]ſa ĩ caſtris: & Hirtius erat futur9: cum quo ego eram: nam & obuiã p̃ ceſſerã milia paſſuũ cẽtũ: quo maturius ueniret. an. eduxit duas legiones: ſecundã & q̃ntam trigeſimam: & cohortes prætorias. ii. unã ſuã alteram Syllani euocatorũ partẽ. Ita obuiam uenit nobis: qđ nos. iiii. legiones tyronum habere ſolum arbitramur. Sed noctu quo totius uenire in caſtra poſ-

¶ Aĩ ui. quẽ oñdebã ĩflãmatum & p̃rõpuſſimũ erga rẽpu. ¶ Quia uiri ing. eloquẽtia & ui dicẽdi. ¶ Sũmatim: breuiter. ¶ For. magno & p̃rõpto aĩo. ¶ Timi. q nõ audẽt defendere: qd ẽ defendẽdũ. ¶ Ma. ſẽ. male affectos erga rẽp. ¶ In Ser. Sul. is eni optĩe de rep. ſentiebat: & ex labore nimio: cũ ad. M. An. miſſus fuiſſet legat9: ĩteriit. ¶ Auũcu. ſ. Cæ. erat. n. fr̃ mr̃is. ¶ Egregii: optimi. ¶ Puer: Cæ. Octauianus: q adhuc erat pene puer. ¶ De quo. Cæ. ¶ Spo re. i. qd ẽt ĩ futurũ erit egregius: & opprimet Anto. ¶ Cõſcripſiſſe[illegible]pẽdio p̃duxiſſet. ¶ Is terror. ſ. Cæ[illegible]a inſtructi. ¶ Prætereritur: omiſſur. ¶ Nota: ex ſermone & ex litteris aliorum.

d E meo: ad eũdẽ Appiũ puto Ci. ſcribere: ad[illegible] ſcripſit li. iii. Sʒ neſcio q[illegible] pacto hæc ep̃ſa ĩ hũc librũ relecta ẽ: niſi qđ illæ de reb9 p̃uĩciæ tractãt: ĩ hac aũt cum ageret de ſalute & incolumitate Appii: q a p̃ria aberat: Ci. ſcribit ſtudiũ ĩ defendẽda eius ſalute: i ſeq; iã iecíſſe optima fundamẽta: nec defuturum poſt hac. ¶ Salute: uita. ¶ Incolumitate: tui corpis & fortunarũ tuarũ: q̃buſdã placet hanc ep̃ſam ſcriptam fuiſſe: quo tpe reſp. opprimebat a Cæ. ¶ Satiſ: qa nõ p̃nt plus exigere a me q̃ p̃ſtiti. ¶ Iis. ſ. tuis p̃pĩq̃s. ¶ Cõcedo: uĩcor ab eis. ¶ Poſſim p̃de. qa maior ẽ mea auctoritas: q̃ ipſorum. ¶ Feci. ſ. i. feci opĩa initia: tractũ ab ædificiis quorũ p̃rĩ9 fũdamẽta iaciũt.

d Ecimoſeptimo: Galba un9 fuit ex iis: q ĩ Cæ. p̃iurauerãt cui poſt ei9 mortẽ: cũ An. deſciuiſſet a uoluntate ſenat9: cõmiſſæ fuerãt q̃dã legiões aduerſus eũ: qui Mutinæ Brutũ obſidebat. Narrat igr̃ Galba quẽadmodũ eo die: quo Panſa & Hirti9 p̃ſules erãt futuri ĩ caſtris p̃tra Ant. Antoni9 exiſtimãs eos hẽre tm̃mõ. iiii. legiones Tyronũ eos aggreſſ9 ẽ: expõnq; uires Antõii: & ſuas & p̃flictũ iter ſe acerrimũ: ex quo dicit An. ſupatũ cũ magna iactura: & amiſſiõe ſuarũ copiarũ ueteranarũ recepiſſe ſe in caſtra ſua ad Mutinã. ¶ Nã ei: penthẽſis. ¶ Proceſſeri: p̃greſſus erã. ¶ Veniret. ſ. in caſtra i q

bus ego erã ante q̃ ipſe. ¶ Secũdã & q̃ntã: ita erant apud Romanos noĩa legionũ. ¶ Syllani: is erat ex eius ducibus. ¶ Partẽ. i. quæ legio Syllani erat pars euocatorũ: qui autem dicerentur milites euocati: ſupra diximus.

¶ Apparuiſſent: de improuiſo ſe oſtendiſſent. ¶ Cōtineri: a nobis qn irrueret ī hoſtes. ¶ Cōtinebat: ſeruabat. ¶ Sciri: a nobis. ¶ Foꝝ galloꝝ: nomē eſt oppidi in Italia ita dicti qm̄ a gallis fuit cōditum. Appianus appellat celtarū forū ſeu uillam. ¶ Leuem armaturā .i. milites leuis armaturæ: qui præmittebanť: ut eſſent agiliores ad incipiendū prælium. ¶ Tantū: ſolūmodo. ¶ Anguſtias: difficultates: loca anguſta: & difficilia: ſic eni ſunt ubi cōmiſſum eſt ꝓliū: ut declarat Appia. his uerbis de hoc ipſo ꝓlio loquens. Antonius anguſtias locoꝝ non multiſaciens quaſi nihil amplius quā ab acceſſu eos eſſet ꝓhibiturus: & pugnæ ductus deſiderio cum eqtatu anteire: per campum plauſtrū & foſſis ꝑpeditum duas ex ꝑſtātioribus legiones in occulto collocat uerſus iter: qd anguſtū & manu factū utraq; ex parte harundinibus circūſeptū aderat. ¶ Duæ legiones: qs Panſa iuſſerat ſe ſequi. ¶ De uico: de ſoro gallorū. ¶ Martiæ: ita appellabať fortaſſe qſi bellicoſa. ¶ Cornu: diuidiť .n. exercitus in duo cornua dextrū & ſiniſtrū. Luc. Cornus tibi cura ſiniſtri Lētule. ¶ Proceſſerit: ꝓgreſſuȝ ſit .ſ. cornu dextrū. ¶ Circūuenire: īſidiis circūualere. ¶ Recipere: retraheī. ¶ Eqtibus maur[illegible] quos habebat. M. A. ¶ Auerſos: [illegible]ergo: qa ſe recipiebāt ut iuſſerā. ¶ Reiecto: poſt terga poſito: ne ſenteť a ſequētib⁹ hoſtibus.

Pila ¶ Pila: ꝓprie ſť tela ro.ni & pila militāria pilis. [illegible] Velle: uolebāt. ¶ Cōiicere in me[illegible]ē credebāt eē hoſtem: qa uiderāt me in medio antonianorū. ¶ Neſcio quo fa. neſcio q̄ fortuna: ita diis uolētibus. ¶ Referre pe. retrahere ſeſe retro. ¶ Eqtatu: eqtib⁹ antonianis. ¶ Quo: eqtatu. ¶ Noſtri or. nr̄æ acies. ¶ Nouiſſimus: ultiſſimus oiu[m]. ¶ Quo: ad q̄ caſtra. ¶ Iactura: amiſſiōe. ¶ Prætorianarū no. nam ꝑtoria Cæ. cohors integra cōciſa ē: & cecidere in prima pugna ad dimidiā fere ptē ex utroq; exercitu: ex hirci millibus pauci interiere. ¶ Signa: uexilla. ¶ Relata: reportata .ſ. a nr̄is. ¶ Bñ: fœliciter. ¶ Geſta: a nr̄is hanc pugnā ſcribit pleniſſime Ap. li. iii. ſed nō noīat hūc Galbā.

Minime: Cū tumultib⁹ bellorū ciuiliū aduerſus. M. Antoniū poſt cædē Cæſ. Aſinius pollio eſſet Cordubæ: q̄ urbs eſt in Hiſpania bætica: neq; poſtq̄ illuc uenerat quicq̄ ſcripſiſſet Romam: ne habereť ſuſpectus: quia fuerat Cæſarianus: hac epiſtola ſe excuſauit transferens culpam ſuæ ceſſationis in latrones: a qbus litteræ intercipiebanť: poſtq̄ uero cœptum eſt nauigari: ita ut litteræ poſſint naui deferri: dicit ſe quā crebérrime ſcripturum: conqueritur autem de Bal. quæſtore ſuo: de quo ſequēti epiſtola plura dicet: oſtenditq; ſe cupidiſſimum eſſe pacis: & dicit ſe olim neceſſitate non uoluntate ſecutū fuiſſe partes Cæſaris: quas quanta moderatione ſeruauerit: declarat ex quo oſtēdit quem animum nunc habeat: ne rurſus oia in poteſtate unius ueniant. Dicit aūt ſe prohibitū a Lepi. ne tranſiret in Italiam

ſemus legionē martiam: cui ego pᵉeſſe ſolebā. ēt. ii. cohortes ꝑtorias miſerat Hircius nobis. Quū equites Ant. apparuiſſent contineri neq; legio Martia neq; cohortes ꝑtoriæ potuerunt: quas ſequi cœpimus coacti: qm̄ eas retinere nō poteram⁹. Antonius ad foꝝ Gallorum ſuas copias cōtinebat: neq; ſciri uolebat ſe legiones hr̄e tantū eqtatum: & leuem armaturam oſtenbat. Poſteaq̄ uidit ſe inuito legionē ire. Pāſa ſequi ſe. ii. legiōes iuſſit tyronū. Poſteaq̄ anguſtias paludis & ſiluarū tranſimus: acies eſt inſtructa a nobis duodecim cohortū. Nondum uenerant legiones duæ repente. Antonius in aciē ſuas copias de uico ꝓduxit: & ſine mora cucurrit. Primo ita pugnatum eſt ut acrius non poſſet ex utraq; parte pugnari. Et ſi dexterius cornu in quo ego erā: quū martiæ legionis cohortibus. viii. impetu primo fugauerat legionē trigeſimā quintam Antonii: ut amplius paſſus ultra aciē: quo loco ſteterat ꝓceſſerint. Itaq; quum equites noſtrum cornu circuire uellent: recipere me cœpi: & leuem armaturam opponere Maurorū eqtibus: ne auerſos noſtros aggrederentur. Interim uideo me eſſe īter Antonianos: Antoniūq; poſt me eē: aliquāto repente quum immiſi ad eam legionem tyronū. quæ ueniebat ex caſtris ſcuto reiecto. Antoniani me inſequi: noſtri pila coniicere uelle. Ita neſcio quo fato ſum ſeruatus: q; ſum cito a noſtris cognitus. In ipſa æmilia ubi cohors Cæſaris prætoria erat: diu pugnatū eſt. Cornu ſiniſterius quod erat infirmus ubi Mar. legionis. ii. cohortes erāt: & cohors prætoria pedem referre cœperunt: q; ab eqtatu circuebantur: quo uel plurimum ualet Antonius quum omnes recepiſſent noſtri ordines: recipere me nouiſſim⁹ cœpi ad caſtra. Antonius tanq̄ uictor caſtra putauit ſe poſſe capere: quo quū uenit complures ibi amiſit: nec egit qcq̄. Audita re Hircius cū cohortibus. xx. ueteranis redeunti Antoni. in ſua caſtra occurrit copiaſq; oēs eius deleuit: fugauitq; eodem loco ubi erat pugnatum ad forum Gallorum Antonius cum equitibus hora noctis. iiii. ſe in caſtra ſua ad Mutinā recepit. Hircius in ea caſtra rediit unde panſa exierat: ubi duas legiones reliquerat: q̄ ab Anto. erant oppugnatæ. Sic partem maiorem ſuarum copiarum Antonius amiſit ueteranarū. Nec id tamē ſine aliqua iactura cohortum prætoriarum noſtrarum & legionis Martiæ fieri potuit. Aquilæ duæ: ſigna. lx. ſunt relata. Antonii res bene geſta. Ad. xii. cal. Maii: ex caſtris. Vale.

ſiret in Italiā: aut ēt ſcriberet ex hoc aūt teſtat̄ fidē ſuā erga rēp. qđ cū iuiſſent qui uellēt ei ſuccedere in ꝓuincia peterēt dari ſibi ab eo legionē trigeſimā ducēdā cōtra Anto. rńdit ſe nemini traditurꝫ ꝓuinciā: niſi ſenatus miſiſſet eū: neqꝫ ēt tradituꝝ legionē trigeſimā: q̄ erat pugnaciſſima: dubitabāt. n. Pollio de eoꝝ aio: & fide erga rē pu. qui uenirēt nō miſſi a ſenatu: cōcludit aūt ſe cupidiſſimū pacis & uindicandæ reip. in libertatē. Poſtremo dicit q̄tum cupiat cōſuetudinē ipſius Ci. quā quāti faciat: oñdit ſe aliqñ pax fuerit: petit aūt a Cice. fieri certior an utilius ſit futuꝝ qđ ueniat in Italiā: an qđ remaneat in prouincia. ¶ Itū eſt ad arma. i. ueni ad bella: ut in hac ꝓuincia obſiſterē Antonianis & oib⁹ hoſtibus reip. ¶ Nā ſal. ponit cām q̄ re nō ſcripſerit: qa apud Caſtulonē ꝫ oppidū Hiſpaniæ ſilua q̄dā p quam neceſſe erat tranſire: ita eēt referta latronib⁹: qui intercipiebāt tabellarios & lr̄as: ut nemo poſſet tuto tranſire. Saltus

C. Aſinius Pollio. S.D.

Minime tibi mirū debet uideri nihil me ſcripſiſſe de re pu. poſteaq̄ itū eſt ad arma. Nā ſaltus Caſtulonēſis qui ſemp tenuit nr̄os tabellarios: & ſi nūc frequētioribus latrociniis infeſtior factus eſt: tñ nequaq̄ tāta iā mora ē: quāta qui locis oibus diſpoſitis ab utraqꝫ parte ſcrutant̄ tabellarios & retinēt. Itaqꝫ niſi naue platæ lr̄æ eſſent oino neſcio rē qd iſtic fieret: nūc uero nact⁹ occaſionē poſteaq̄ nauigari cœptū ē: cupidiſſime & q̄ creberrime potero ſcribā ad te: ne moueare eius ſermonib⁹: quē tametſi nemo ē q uidere uelit: tñ nequaq̄ ꝓinde ac dign⁹ ē oderūt hoies piculū nō ē. Adeo ē iuitū mihi: ut nihil nō acerbū putē: qđ cōe cū illo ſit. Natura āt mea & ſtudia trahūt me ad pacis & libertatis cupiditatē. Itaqꝫ illud initiū ciuilis belli ſæpe defleui. Quū uero nō liceret mihi nullius ptis eē: qa utrobiqꝫ magnos inimicos hēbā: i ea caſtra fugi in qbus plane tutū me ab iſidiis inimici ſciebā nō futuꝝ: cōpulſus eo quo minime uolebā: ne in extrēis eēm plane picula non dubitāter adii. Cæſarē uero qđ me in tanta fortuna mōcognitū uetuſtiſſimoꝝ familiariū loco habuit: dilexi eū ſumma cum pietate & fide: q̄ mea ſentētia gerere mihi licuit: ita feci ut optimus quiſqꝫ maxime ꝓbarit: qđ iuſſus ſum eo tēpore: atqꝫ ita feci: ut appareret iuito imperatum eē. Cuius facti iniuſtiſſima inuidia erudire me potuit: quā iocūda libertas & q̄ miſera ſub dominatione uita eēt. Ita ſi id agitur ut rurſus in poteſtate omnia unius ſint: quicūqꝫ is eſt: ei me profiteor inimicum. Nec periculum eſt ullum quod pro libertate aut refugiam: aut deprecer. Sed conſules neqꝫ ſenatuſconſulto neqꝫ litteris ſuis præceperant mihi quod facerem. Vnas enim poſt idus mar. demū a Pāſa litteras accepi: in qbus hortatur me ut ſenatui ſcribā: me & exercitū in poteſtate eius futurum: quod cum Lepidus concionaretur: atqꝫ omnibus ſcriberet ſe cōſentire cum Anto. maxime cōtrarium fui: nam quibus commeatibus inuito illo per

aūt pro ſilua & loco nēoroſo ponit̄: ubi ſolēt inſidiari latrones. Iuue. quotiens tuto cuſtode tenent̄. Et pōtina palus & gallinaria pinus. Nā qđ ſaltus legēdū ſit: & ſi nomen Icani: q apud Caſtulonē latrocinabat̄: abſurdiſſimū eſt: qđ & uerba textus declarāt: qbus oñdit ſaltum oēm nō uno latrone ſed multis latronib⁹ fuiſſe infeſtū cū dicit latrociniis: & dicit aliis ēt in locis diſpoſitos eſſe multos latrōes. ¶ Tenuit: impediuit. ¶ Frequētiorib⁹: q̄ ſolebat. ¶ Infeſtior: periculoſior. ¶ Tāta mora eſt. ſ. ſaltus Caſtulonenſis iā morat̄: & detinet nr̄os tabellarios. ¶ Diſpoſiti: collocati. ſ. latrones. ¶ Scrutant̄: inqrūt. ¶ Iſtic: in Italia: qa nō potuiſſent pferri mihi lr̄æ ex Italia: niſi platæ eſſent naui. ¶ Cupi. libētiſſime. ¶ Perinde: ita qa maiore ēt odio hoiuꝫ dignus ē q̄ eū ꝓſequant̄. Vr̄ aūt ſignificare Balbū q̄ſtorē ſuū peſſimo ingenio: q q̄rū coniicim⁹ male dixerat đ Pollione. ¶ Periculū nō ē. ſ. i eo qđ ipſe de me dicit. ¶ Non acerbū: graue. i. nihil ē: qđ nō uideat̄ iſœlix: qđ cū illo ſim geſtur⁹. ¶ Natura aūt: ſignificat Balbū diſcordiaꝝ amatorē: ſe uero pacis & ꝯcordiæ cupidū: qđ ꝓbat ex añ acta uita ēt tpib⁹ Iulii cæſa. & Pō. ¶ Defleui: idolui. ¶ Illud. i. cū orta ſūt bella iter Cæſ. & Pom. ¶ Vtrobiqꝫ: & apud Cæſa. & Pom. ¶ In ea: Cæ. ¶ Inimici. ſ. cuiuſlibet inimici mei. ¶ Eo: ad Cæ. ¶ In extre. i. oī no contēptus. ¶ Nō du. ſine dubio certiſſime. ¶ Mō cō. i. paulo ante cognitū: nō aūt multo añ. ¶ Vetu. quos iā diu cognouerat: & expt⁹ erat. ¶ Mea ſniā: iudicio meo. ¶ Ita: ea moderatiōe. ¶ Proba. affirmarit me bñ feciſſe. ¶ Iuſſus ſū: a Cæ. ¶ Ita: eo mō: ut hoies itelligere poſſēt me nō gaudere: qđ impatū eēt mihi. ¶ Cui⁹ fa. ſ. qd licet iuit⁹: tñ feciſſem q̄ impaſſet. ¶ Inuidia: in. odiū quo me hoies iniuſtiſſime ꝓſeq̄bant̄: qa facerē q̄ mihi iparet: iniuſtiſſimā āt iuidiā dixit qm̄ qd ſpōte nō faceret: ñ merebat̄ odiū: qd lꝫ nō mereret̄: qa ñ potuit effugerē: dicit ſe nūc itelligere ex eo q̄ iucūdū ſit uiuere i libertate: ubi nulli⁹ impio cogaris aliqd facerē q̄ nolis: itaqꝫ ꝓfitet̄ ſe fore inimicū ei q̄ rēp. opprimer̄ uoluerit: qcūqꝫ is fuerit. ¶ Eru. docere. ¶ In po. u. ut un⁹ ſit oium dñs: ſicē fuit cæ. ¶ Qui. is ē. q. d. nullo excepto: ēt ſi eēt mihi fr̄. ¶ Refugi. uitē. ¶ Aut dep. aut recuſem p̄cādo ne mihi iponat̄: ſicut eqdē merui: nec dep̄cor inqt. ¶ Poſt idus. m. i. poſtq̄ Cæ. ē iterfectus. ¶ Q. d.: dicit ualde ſibi nocuiſſe: qđ Lepidus in cōcione dixit ſuis militib⁹ pollionē eē in pt̄āte ſenat⁹: & ſcripſit ēt ad multos ſe ꝯſentire cū Antonio. ¶ Fuit cū. i. nocuit. ¶ Quib⁹: interrogatiue. q. d. nullis: qa nulli dati eēnt mihi: cū ille iā diuulgaſſet ſe ꝯſentire cū An. ¶ Cōmeatib⁹: cibariis datis exercitui meo. Cōmeatus

Perinde

illius prouinciā legiones ducerē:aut ſi cætera trāſiſſem ſ num etiam alpes poterā tranſuolare:quæ præſidio illi⁹ tenenſ. Ad de huc quod perferri litteræ nulla condirione potuerūt.Secē tis enim locis excutiūtur:deinde etiam retinerentur a Lepido tabellarii.Illud me Cordubæ pro cōcione dixiſſe ne uocabit ī dubium:prouinciam me nulli niſi qui a ſenatu miſſus ueniſſet traditurū.Nā de legione trigeſima tradēda quātas habuerim cōciones:quid ego ſcribam.Qua tradita quāto pro rep.infir‑ mior futurus fuerim:qs ignorat.Hac.n.legione noli acri⁹ aut pugnatius qcq̄ putare eē.Quare me eū exiſtima eē qui primū pacis cupidiſſimus ſim.Oēs eni ciues plane ſtudio eē ſaluos. Deinde q & me & rēp.uindicare in libertatē paratus ſim.Q d familiatem meū tuorū numero habes:opinione tua mihi gra‑ tius eſt.Inuideo illi tamē:q ambulat & iocatur tecum.Quas res quāti exiſtimē ſi unq̄ licuerit uiuere in ocio experieris.Nul lum enim ueſtigium abs te diſceſſurus ſum.Illud uæhementer admiror nō ſcripſiſſe mihi te manendo in ꝓuincia an ducēdo exercitū ī Italiā reip.magis ſatiſfacere poſſim.Ego qdē & ſi mi hi tutius ac minus laborioſum eſt manere:tn̄ qa uideo tali tpe multo magis legionib⁹ opus eē:quā ꝓuinciis:quæ p̄ſertim re cuperari nullo negocio p̄nt cōſtitui:ut nūc eſt:cū exercitu ꝓfi ciſci.Deinde ex lr̄is quas Pāſa mihi miſit cognoſces oīa:nā ea rum tibi exemplar miſi.vii.cal.aprilis Cordubæ. Vale.

Aſinius Pol.C.S.D.

BAlbus quæſtor magna numerata pecunia:magno pondere auri maiore argenti coacto de publicis ex‑ actionibus ne ſtipendio quid militibus reddito du‑ xit ſe a Gadibus:& triduum tempeſtate retentus:ad Calpem

¶Illius:le.¶Cætera:eius ꝓuinciā & uim militū Le.¶Num:an.¶Poterā trāſuolare:tanq̄ uolucris.q.d.nō: qa nō habeo alas.¶Præſidio:militibus.¶Illius le.q diſpoſuit milites ad ſeruādas alpis:ne quiſpiā poſſit tran ſire.¶Adde:ſubiūgit aliā cām:quare non potuerit declarare ſenatui ſe & exercitū ſuum in poteſtate eius futu‑ rū.¶Huc.i.ad hæc.¶Sexcētis:numerus finitus pro infinito.i.in plurimis locis.Secenus aūt nō ſexcenus legē‑ dum eſt:qa numerales dictiones inter ſe integræ cōpoſitæ inuariabiles ſunt per caſus:ut Hic iā trecētū totos re‑ gnabiſ annos:ſin uero cū corruptis cōponanſ uarianſ:ut Virg.x.æneí.Secētos illi dederat populonia mater‑ Expertos belli iuuenes aſt illa trecen tos & ſic ducentos dicimus & bis cē tum quatercenū & quadringēti:& ſic de reliquis.¶Excutiunſ:uiolen‑
Corduba ter ingruunſ.¶Cordubæ:in cordu‑ ba:q̄ urbs eſt Hiſpaniæ beticæ ædifi‑ cium Marcelli hodie duoꝝ Seneca rum:& Lucani poetæ noie percele‑ bris.¶Pro cōcione:ideſt in concio ne.¶Ne uocabit in dubiū:ideſt nō dubitabit.¶Prouinciā meā:Hiſpa‑ niam cui præſum.¶Cōciones:ora tiones:qa dicebā me nunq̄ cuiq̄ tra diturum eſſe.¶Hac legione:trigeſi ma.¶Tradita:alii data.¶Pugnati us:bellicoſius.¶Acrius:aīoſius & fortius.¶Deinde:poſt cupiditatem pacis.¶Qui.i.eū qui uelī & me & libertatē meā defendere & reſtitue‑ re.¶Familia.me.de quo dicat:non ſatis intelligiſ.¶Quas res:peres:iter rogabis.¶Quanti.æ.quanti faciā.ſ. ambulare & iocari tecū.¶Si li.ui. in ocio:ſi unq̄ potero in trāquillitate uiuere.¶Experieris:te ipſa cogno‑ ſces.¶Nullum ueſtigiū:nullū paſ‑ ſum.i.nō mouebis pedem ſine me. ¶Magi.ſ.magis prodeſſe & præſta‑ re officium meum:& facere qđ illa a me exigat.¶Nullo enim.i.nullo labore:hoc ē ſine difficultate.¶Tu tius:quia non ita exponam me peri culis bellorū.¶Et minus.l.qa non ibo per hoſtes:& per alpis.¶Legio‑ nibus:exercitib⁹:qui ſubueniāt reip. ¶Vt nunc:ideſt ſm conditionem horum temporum.¶Proficiſci:di‑ ſcedere in Italiam.¶Panſæ:conſu‑ li:ad eum enim ſcripſerat Pollio ple
Exēplū nius.¶Exemplum.i.eas lr̄as trāſcri ptas:ſic enim appellamus exemplū:quod eſt ad ſimilitudinem alterius:neq̄ ſolum factoꝝ:ſed etiā rerum dici mus exempla:utputa ſi uelim uendere uinum aut frumentum:aut pannum qđ damus:& monſtramus pro ſi militudine illius appellaſ exemplum:quod uulgo appellant monſtrationē:ut dabo tibi exemplum panni quē ſum uendíturus:ideſt monſtrabo tibi qualis ſit.¶Cordubæ:ſubaudi ſcripta eſt hæc epiſtola uel data.

Albus:cōmemorat Pollio Balbi q̄ſtoris ſui fugam ex Hiſpania:& rapinas:& q̄ſdam crudelitates quas
b exercuit in quoſdā:deinde & ineptias in ludis:quas iactabat ſe feciſſe exēplo Cæ.Poſtea uero Pollio ex ponit ſe totū arbitrio ſenatus & po.ro.dicitq̄ ſe facturum quicqd ab his conſtitutum fuerit:oſtenditq̄ quem exercitū habeat:& quemadmodum cum uix retinuerit aduerſus pollicitationes:quas ei faciebat.M.An tonius.Poſtremo declarat qua moderatione uſus ſit:& in retinēdo exercitu:& in cōſeruāda prouincia.¶Quæ
Coact⁹ ſtor meus:in hac prouincia.¶Numerata:ſibi.¶Coacto:cōgregato:ut Tytire coge pecus.¶De exactionib⁹
Exigere publicis.i.de uectigalibus quæ fuerant exigenda nomine popu.Ro.exigere enim eſt ex debito petere:licet & alia pro loco ſignificet.¶Ne ſtipendio quidē militibus reddito:ideſt deſraudatis etiā militibus ſuo ſtipēdio:qa
Gades eis non dedit:quod debuerat.¶Duxit:mouit.¶A gadibus:gades:ut ſcribit Strabo lib.iii.anguſto diſcreta fre to inſula diſtans a turdetania calpe ſtadia circiter ſeptingēta & qnquaginta:ſeu ut alii p̄hibēt octingēta:eſt autē
Calpe eadem turdetania Hiſpaniæ regio q̄ & betica.Calpe uero mons eſt circuitu qdem nō admodum magnus alti tudine uero ingens & arrectus in cuius radicibus ſita eſt urbs calpe ueruſtū & haud abiectum oppidum.

¶Bene peculiatus:

¶ Bene peculiaris:bene nūmatus:pecunia bene munitus. ¶ His rumoribus:qui ex Italia referunť de.M.Ant. ſuperato. ¶ Referať:eueniatur. ¶ Ad ſingulos:parenthesis eſt. ¶ Præter furta:exceptis furtis:q̄ fecit in ꝓuicia. Furta dicunť quæ occulte fiunt:rapinæ quæ per uim. ¶ Socios:amicos po.ro.fœdere nobis cōiunctos. ¶ Cæſos uirgis:acriter diuerberatos uirgis publice:ıꝗ ſolet fieri is:qui aliqd ſceleris admiſerūt. ¶ Gloriari:cū ſua gl̃ia iactare quaſi potuerit æquari factis ſuis uirū maximū.C.Cæ. ¶ Fecit gadibus:in Hiſpania:cū in ea fuiſſet quæſtor. ¶ Herēniū gala.qđ iactabat Balbus ſe feciſſe exemplo Cæ.nā ultimo die quo ludi finiti ſunt donauit Herenniū hiſtrionē annulo aureo:& deduxit eum ad ſedendū in quartodecimo gradu:quo ſolebant tantūmodo ſedere eqtes romani:q quadraginta milia ſeſtertiū poſſiderēt:Cæſ.aut ut ſcribit Trāquillus edidit ſpectacula uarii generis:munus gladiatorū:ludos ēt regionatim urbe tota:& quidē per oium linguaꝶ hiſtriones:quibus ludis Laberius eques ro.mimū ſuū egit:donatuſꝗ eſt quīgētis ſeſtertiis & annulo aureo ſeſſum in.xiiii. ſcæna per orcheſtrā trāſiit:in quo dicebat Balbus ſe imitatū Cæſ.qui idē feciſſet Herennio Gallo hiſtrioni. Furta Rapiæ

cal.Iuniis traiecit ſeſē in regnum Bogudis plane:beneꝗ peculiatus.His rumoribus utrum Gadis referatur:an Romā. Ad ſingulos enim nuncios turpiſſime conſilia mutat:nōdū ſcio. Sed ꝑter furta & rapīas & uirgis cæſos ſicos:hæc quoꝗ fecit:ut ipſe gl̃iari ſolet eadem:quam Ga.Cæ.ludis quos Gadibus fecit.Herēniū Gal.hiſtrionem ſummorū ludorum die annulo aureo donatum in.xiiii.ſeſſum deduxit.Tot enī fecerat ordines equeſtris loci:quatuoruiratum ſibi prorogauit:comitia biennii biduo habuit:hoc eſt renūciauit quos ei uiſum eſt:exules reduxit non hoꝶ temporū:ſed illorū quibus a ſeditioſis ſenatus trucidatus aut pulſus eſt:Sex.Varro proconſule:illa uero iam ne Cæſaris quidē exemplo:ꝗ ludis prætextam de ſuo itinere ad.L.Lentulum procōſule ſollicitandū poſuit.Et qdē quum agereť:fleuit memoria rerū geſtarū cōmotus.Gladiatoribus aūt Fadium quēdā militē pōpeianum:quia cū depſſus in ludū bis gratis depugnaſſet auctore ſeſe nolebat:& ad populū cōfugerat primū gallos eqtes īmiſit in populū.Collecti enī ſūt lapides ī eū quū arriperet Fadius.Deīde abſtractū defodit ī ludo:& uiuū cōbuſſit.Quū qdem ꝑhenſus nudis pedibus:tunica ſoluta:manibus ad tergū reiectis inābularet:& illi miſero q̄ritanti ciuis romanus natus ſum:rñderet:abi nūc:populi fidē īplora:beſtiis uero ciues ro.in his circulatorē quēdā actionū notiſſimū hoīeꝫ hiſpali:qa notiſſim⁹ erat obiecit.Cū huiuſmodi portēto res mihi fuit.Sed de illo plura corā.Nūc quod præſtat:quid me uelitis facere cōſtituite.Tres legiones firmas habeo:quarū unam uigeſimamoctauam quū ad ſe ini

¶ Quatuoruiratū:magiſtratus erat ita dictus:qa quattuor uiri ad eū gerēdū eligerenť. ¶ Protogauit:ꝓlongauit:in lōgius ipſ ꝓduxit. ¶ Comitia biennii biduo habuit.i.duob⁹ diebus fecit comitia:q̄ in duobus annis ſolebāt fieri. ¶ Renunciauit:pro denūciauit ſe facere comitia. ¶ Quos eſt uiſuꝫ ei.ſ.reducere.i.quos ipſe ſuo iudicio putauit reducendos:reduxit. ¶ Nō ho.tē.ſ.exules reduxit. ¶ Sed il.q.d.nō reduxit exules hoꝶ tpoꝶ:q parū ſontes ſūt:ſed eos q ꝑ ſeditionē olī aut trucidauerūt ſenatum:aut expulerūt. ¶ Illa:dicit q̄dā a Balbo facta q̄ nō poteſt iactare ſe feciſſe ad exemplū Cæ.qm̄ tentauit ſollicitare L.Lētulū ꝓficiſcentem proconſulē in Hiſpaniā:quo mini⁹ iret.Illa uero ne exemplo quidem Cæ.ſubaudi fecit. ¶ Poſuit:expoſuit. ¶ Prætextaꝫ:ueſtem. ¶ Sollicitanda de ſuo itinere:ut de ſuo itinere reuocareť.Hanc autem ꝑtextam poſuerat in ludis:qa poſſet ſollicitare ipm̄ Lētulū ab itinere. Quattuoruiratū

¶ Agereť.i.cū ludi agerenť. ¶ Depſſus:cōpulſus. ¶ Gratis:ſine mercede:& aliquo munere. ¶ Seſe aucto.ſe ſe īpulſore. ¶ Nolebat.ſ.amplius pugnare. ¶ Immiſit.ſ.Balbus ¶ Gallos eqtes:quos ſecū hēbat. ¶ In populum:ut ei eriperent Fadiū. ¶ Collecti:ſcilicet a populo. ¶ In eum:in Balbum. ¶ Defodit:demiſit in foueam. ¶ Viuum:adhuc uiuētem:ut maiorē ſentiret pœnā. ¶ Cum qdem.i.quum interea dū cōbureret Fadius ipſe ambularet circa pyram bene potus & prāſus. ¶ Nudis pedibus:ſine calceis. ¶ Tunica ſo.ueſte reciſa:aut more furioſi:aut more ſacrificātis:quaſi illū imolaret:ut Virgi.de Didone.Ipſa mala manibuſꝗ piis altaria iuxta. Vnū exuta pedē uinclis in ueſte recincta Teſtatur moritura deos:& alibi.Aut ante ora deū pinguis ſpaciatur ad aras. ¶ Manibus relictis ad ter.qđ apud quoſdā habetur inurbanum:licet is mos ſit ſatis familiaris genuenſibus. ¶ Quæritāti:conq̄renti lamētanti:uel certe melius legať quiritanti:nam ut ſcribit Var.quiritare dr̄:is:qui quiritum fidē clamans implorat:ergo quiritāti fidē populi inuocanti. ¶ Ciuis.r.quē non licet tali ſuſpiciōe afficere. ¶ Reſpōderet:balbus. ¶ Abi nunc:uade nūc & inuoca populi fidem:ut te defendat. ¶ Implora:implorare eſt cum miſeratione auxilium petere in rebus malis & aduerſis:neꝗ enim recte diceret:imploro te ad nuptias. ¶ Vero:indignationem quandā indicat. ¶ Beſt.is obiecit:& non eſt legendū beſtius:ſicut a quibuſdam deprauať textus ¶ Circulatorē:circunforaneū:hi enim circulatores dicunť:qui circa fora concionari ſolent:& multis fabellis & adulationibus uictū mēdicare. ¶ Hiſpali:q̄ urbs eſt:ut ſcribit Pom.ī bætica Hiſpania:fuit aūt auctore Stra.olim in ſignis:& romana colonia. ¶ Quod deformis erat:quia aliquātulum monſtruoſo corpore quaſi ideo nō eēt hō. ¶ Huiuſmodi:talia quo hoīes tam crudeliter necarenť. ¶ Res mihi fu.cum hu.por.i.mōſtro.i.fuit mihi tolerandū tale mōſtrū potius q̄ homo:mōſtrū aūt appellat ꝓꝑ feritatē. ¶ Plura.ſ.dicam.

Gratis — Quiritare — Implorare — Circulator — Hispalis

Denarius

¶ Accerſiſſet:aduocaſſet:inuitaſſet. ¶ Singulis ml.unicuiq; militi. ¶ Denarios:denarius genus monetæ.Inde dictus:ut uolui Var.qđ denos æris ualebat. ¶ Q uingentos:qnq; cẽtum:nã qnquaginta dicimus de qnquies decẽ. ¶ Quo℞ quis ullã ſi.quarũ rerum ab eo Antonio promiſſarum. ¶ Modũ:menſuram. ¶ Incitatiſſimã:inclinatiſſimã:ualde morã & ſtimulatã erga Antoniũ. ¶ Agere:difficile. ¶ Vtpura:declarãus eſt uerbũ. ¶ Seditionẽ:tumultũ:quod fuiſſet piculoſius:ſi fuiſſent oẽs uno in loco. ¶ Reliquas:ṗter uigeſimã octauã:de qua dixi. ¶ Deſtitit:ceſſauit.ſ.Antonius. ¶ Vrſit:ſtimulauit. ¶ Protẽdebant:denũciabant:intelligebantur futura. ¶ Illis ui.ſi illi habuiſſent uictoriã:eſt.n.ablatiuus caſus. ¶ Reip.i.pro rep. ¶ Credere.ſ.debens. ¶ Si feci quia iam feci. ¶ In ocio:ideſt pace.

Nuſquã Auxiliari Auxiliares

¶ Nuſq̃:in nullũ locũ:ſignificat.n.in loco & ad locũ:ut alio loco ꝓbauimus aliis exemplis. ¶ Legionarium:qui eſſet aſcriptus alicui legioni:qui eſſet de legione. ¶ Auxiliariũ:ex iis qui in auxiliũ uenerant:dicuntur autem & auxiliarii & auxiliares. ¶ Quoq̃:in aliquem locum. ¶ Nactus:inueni:depræhendi. ¶ Fructũ:utilitatem:remunerationẽ. ¶ Tuliſſet:percepiſſet. ¶ Prætextã:comœdiam aliquã dicit:nam erant comœdiæ quæ prætextatæ ſiue prætextæ dicebant:a prætexta ornamento nobilium romanorum.Hora.Et qui prætextas:& qui docuere togatas.Sũt & alia genera comœdiarum:de qbus non eſt nunc dicendi locus.

Prætexta

QVo tardius: De.M.Anto. apud Mutinã ab Octauiano Cæ.& cõſulibus ſuparto:interfectus tñ in prælio ipſis cõſulibus Pollio ſe tardius itellexiſſe ſcribit ꝓpter Lepidũ:q tabellarios ex Italia uenientes nouẽ dies retinuit. Dicit aũt q̃ audierit de illo cõflictu:ob q̃ cum decreuiſſet ad Lepidũ uenire:dicit ſe a ꝓpoſito reuocatũ:ne obtrectatores ſui in aliã partẽ eius ꝯſiliũ acciperẽt:oſtendit autem acerbiſſima multa de reip.calamitate ad ſe delata eẽ:qbus dĩ ab oĩb⁹:q poſſunt ſuccurrendũ eẽ. ¶ Quo.i.ut ¶ Meos tabellarios:qui ex Italia ueniebãt. ¶ Quã tardiſ.q̃q;.n.triſtiſſima ſemp optare debemus:ut tardiſſime nũcient:& q̃ diutiſſime pñi differant. ¶ Eodẽ ſenatuſcõſulto:nã p ſenatuſcõſultũ Lepidus & Plãcus q erant in Gallia:iuſſi ſunt in Italiã uenire:ut ſuccurrerent Bruto obſeſſo. ¶ Vulnus.i.cladẽ:eſt aũt trãſlatio ſũpta a corpore. ¶ Quo:uulnere. ¶ In pñtia.i.hoc tpe:& eſt recte dictũ male enim qdã dicũt in præſentiarum. ¶ Cæſaris peritum.i.ex iis qui fuerant Cæſariani:ſignificat aũt quoſdã ex iis:qui fuerãt Põpeiani gauiſos fuiſſe clade romano℞:q perierãt apud Mutinã:qm̃ fuerãt uel duces uel milites Cæſariani. ¶ Vaſtitatẽ:deſtructionẽ:calamitatẽ. ¶ Robur.i.antiquũ.i.robuſtiſſimi milites. ¶ Soboles:ſucceſſio:dcã eſt aũt a ſoboleſcẽdo.i.creſcẽdo. ¶ Si qdẽ:pro ſi. ¶ Vſui:utilitati. ¶ Cũctationẽ:dubitationẽ:tardationẽ:diſcuſſionẽ. ¶ Deieciſſem:amouiſſem. ¶ Scribenti:Lepido. ¶ Eiuſmodi:tales & ſimiles concionibus.i.tales quales fuerunt conciones & orationes:quas dĩ habuiſſe. ¶ Narbonæ:q̃ urbs eſt galliæ:quæ aliqñ brachata gallia appellata eſt:nunc a ciuitate Narbonæ narbonenſis dicitur.

Quo

Soboles

Cunctatio

tio belli accerſiſſet Antoni.hac pollicitatõe:quo die ĩ caſtra ueniſſet denarios qngẽtos ſingulis militibus daturum:in uictoria uero eadẽ ṗmia q̃ ſuis legionibus quo℞ qs ullã fidẽ aut modũ futurũ putauit incitatiſſima retinui ægre meherculemec retinuiſſem ſi uno loco hũiſſẽ:utpute quũ ſingulæ cohortes quẽdã ſeditionẽ fecerint:Reliquas quoq; legiones nõ deſtitit lr̃is:atq; ĩfinitis pollicitationibus incitare.Nec uero min⁹ Lepid⁹ urſit me:& ſuis & Anto.lr̃is:ut legionẽ trigeſimã mitterẽ ſibi. Itaq; quẽ exercitũ neq; uẽdere ullis ṗmiis uolui:nec eo℞ periculo℞ metu qua uictoribus illis portẽdebantur diminuere:debere s exiſtimarĩ retẽtũ & cõſeruatũ reip.eẽ:atq; ita credere qđcũq; impaſſeris factu℞ fuiſſe:ſi qđ iuſſiſtis feci.Nã & ꝓuincia ĩ ocio & exercitũ in mea ptãte tenui:finibus meæ ꝓuinciæ nuſq̃ exceſſi.Militẽ nõ mõ legionariũ:ſed ne auxiliariũ qdẽ ullum miſi quoq̃.Et ſi quos eqtes decedẽtes nactus ſũ ſupplicio affeci.Qua℞ re℞ fructũ ſatis magnũ rep.ſalua tuliſſe me putabo. Sed reſpu.ſi me ſatis nouiſſet:& maior pars ſenatus maiores ex me fruct⁹ tuliſſet.Epiſtolã quã Balbo:quũ ẽt nũc in ꝓuĩcia eẽt:ſcripſi:legẽdã tibi miſi:ẽt ṗtextam ſi uoles legere Gallum Cor.familiarem meũ poſcito.vi.idus Iunias.Cordubæ.

Aſinius Pollio.C.S.D.

QVo tardi⁹ certior fierem de prœliis apud Mutinam factis Lepidus effecit:quid meos tabellarios nouẽ dies retinuit.Tametſi tantam calamitatẽ reip.q̃ tardiſſime audire optandũ eſt.Sed illis qui ꝓdeſſe nihil poſſunt:nequeo mederi.Atq; utinam eodem ſenatuſcõ.quo Plancum & Lepidum in Italiam accerſitis:me quoq; iuſſiſſetis uenire:ꝓfecto non accepiſſet reſpu.hoc uulnus:quo ſi quæ lætantur in ṗſentia:quia uident & duces & ueterani milites Cæſaris ptiũ interiiſſe:tamẽ poſtmodũ neceſſe eſt doleãt:quũ uaſtitatẽ Italiæ reſpexerint:nã & robur & ſoboles militũ interiit ſiqdẽ quæ nunciant ulla ex parte uera ſunt.Neq; ego nõ uidebam quanto uſui reip.eſſem futurus:ſi ad Lepidũ ueniſſem:omnẽ enim cunctationẽ eius diſcuſſiſſem:præſertim adiutore Plãco.Sed ſcribenti ad me eiuſmodi litteras quas leges & concionibus:uidelicet quas Narbonæ habuiſſe dicitur ſimilis parua rerum

¶ Cõmeatus:

❡ Cõmeatus:cibaria uictus. ❡ Per eius:p.per galliã narbonẽſem. ❡ Incepta:ut ad Plã.ueniſſem. ❡ Præliuʒ: Mutinẽſe. ❡ Piũ:reip.officioſum & pr̃iæ & debitũ. ❡ In cõ.par.ſ.atq; ego feciſſem.i.dicerent me feciſſe contra tempu. ❡ Binos:duos notandũ aũt iunctũ cũ noīe ẽt ſingulari declinato. ❡ In duas:ut ſi una capta aut detenta fuiſſent:ſaltẽ altera ad uos ueniret cũ tabellano. ❡ Quonãmõ:an manendo in ꝓuincia:an ueniendo in italiã:an alio modo. Vt in eo.r.i.ſicut computo in eo autem uerbum eſt:legendum eſt.n.ſic:ſed ut rationem ĩ eo quo die &c. ❡ Profectæ ſu.diſceſſerunt. ❡ Remotus ab oĩ.ſ.nihil oĩno ſuſpicãs de ciuili tumultu futuro in Luſitania:ẽ autem luſitania pars hiſpaniæ:diuidiť.n.Hiſpania in Bæticam ſiue Turdetaniã Taraconenſem & Luſitaniã:auctor Pomponius. Luſitãia

neceſſe erat ſi uellẽ cõmeatus p̃ ꝓuinciã eius iter faciens habere. Præterea uerebat ne ſi anteq̃ ego icepta pficerẽ:p̃liũ cõfectũ eẽt piũ meũ cõſiliũ raperẽt in cõtrariã partẽ obtrectatores mei pp amicitiã q̃ mihi cũ Anto.nõ maior tñ q̃ Plãco fuit. Itaq; a gadibus mẽſe Aprilis binos tabellarios in duas naues impoſui:& tibi & cõſulib⁹ & Octauiano ſcripſi:ut me faceretis certiorẽ quonãmõ plurimũ poſſem ꝓdeſſe reip. Sed ut rõnẽ ĩ eo quo die p̃liũ Pãſa cõmiſit:eodẽ a gadibus naues ꝓfectæ ſunt. Nulla.n.poſt hyemẽ fuit añ ea diẽ nauigatio: & hercule lõge remot⁹ ab oĩ ſuſpitione futuri ciuilis tumultus:penit⁹ in luſitania legiões in hybernis collocarã. Itaq; porro feſtinauit uterq; cõfligere tanq̃ nihil pei⁹ timerẽt:q̃ ne ſine maxĩo reip.detrimẽto bellũ cõponereť. Sed ſi ꝓperãdũ fuit nihil uõ ſummi ducis cõſilio geſſiſſe Hyrtiũ uideo nam hæc mihi ſcribunť ex gallia Lepidi:& nũciant pãſæ exercitũ cõciſum eẽ. Pãſam ex uulneribus mortuũ:eo de p̃lio martiã legionẽ interiiſſe &.L.Fabatũ &.C.Peduceũ:&.D.Carſulenũ. Hyrtino aũt p̃lio & quartã legionẽ & oẽs peræq; Antonii eſſe cæſas. Itẽ Hyrtii quartã: quũ caſtra quoq; Antonii cœpiſſet:a q̃nta legiõe cõciſam eẽ. Ibi Hyrtiũ quoq; piiſſe:& põtiũ Aq̃lã:dici ẽt Octauianũ cecidiſſe. Quẽ ſi qd̃ dii ꝓhibeãt:uera ſunt:non mediocriter doleo Anto.turpiter mutinæ obſeſſionẽ reliq̃ſſe:ſed hr̃e eq̃tũ legiones ſub ſignis armatas tres & pupilli Bagieni unã inermes bene multos. Vẽtidiũ quoq; ſe cũ legatione ſeptia:octaua:nona cõiunxiſſe. Si nihil in Lepido ſpei ſit:diſcenſuꝝ ad extrema:& nõ mõ nationes:ſed ẽt ſeruitia cõcitaturũ. Parmam directã.L.Antoniũ alpes occupaſſe. Quæ ſi uera ſũt:nemini nr̃m ceſſandũ eſt nec expectãdũ eſt quid decernat ſenatus. Res.n.cogit huic tãto incẽdio ſuccurrere oẽs q aut impiũ:aut nomẽ deniq; populi Romãi ſaluũ uolũt eẽ. Brutũ.n.xvii.cohortes & duas nõ frequẽtes tyronum legiones q̃s cõſcripſerat Antonius habere audio:neq; tamẽ dubito qn oẽs qui ſuperſint de Hyrtii exercitu cõfluãt ad eũ. Nã in delectu non multũ ſpei puto eẽ: p̃ſertim cũ nihil ſit piculoſius q̃ ſpacium cõfirmandi ſeſe Antonio dari:anni aũt tempus libertatem maiorem mihi dat:ꝓpterea quia frumenta aut in agris aut in uillis ſunt. Itaq; proximis litteris conſilium meum expedietur. Nam neq; deeſſe:neq; ſupereſſe reipubli.uolo. Maxime tamen doleo:adeo & lõgo & ĩfeſto itinere ad me ueniri:ut die quadrageſima poſt aut ultra

❡ In hybernis.i.ui hyemarent:ſunt.n.hyberna loca ubi milites tp̃e hyemis eẽ ſolent dñr tñ etiam abuſiue ubicũq; ſolent eẽ milites ocii & quietis gr̃a. Hyberna
❡ Vterq;.ſ.cõſuli.i.hyrtius & panſa. ❡ Cõponereť:finireť. ❡ Nihil.n.ſ.d.c.i.oĩa prudẽtiſſime & eo conſilio quo ſũmus dux gerere debet. ❡ Gallia Le.ſ.Larbonẽſi:cui præerat Lepidus. ❡ Conciſum:cõminutum:ex magna pte trucidatum. Cõciſuʒ ❡ Hyrtino p̃lio.i.p̃lio qd̃ Hyrti⁹ fecit:q erat collega panſæ. ❡ L.Fabatum.C.Peduceũ:&c.hæc oia ſũt noia ductoꝝ:q erant in caſtris conſulũ aduerſus Antoniũ. ❡ Oẽs antõii.ſ.legiões. ❡ Peræq;.i.equaliter:ſicut & quartã legionẽ nr̃am. Peræq; ❡ A q̃nta legiõe:antonii:. ❡ Dici:ſubaudi nũciant. ❡ Quod dii ꝓhibeant:qd̃ dii auertãt:ut ita nõ ſit:eſt aũt parẽthefis. Antoniũ.ſ.nunciabať. ❡ Turpiter:cũ magno dedecore ſuo. Pupilli Bagieni:nomẽ proprium ducis cuiuſdaʒ. ❡ Bene:ualde. ❡ Vẽtidium:de quo diximus ſupra:q fuerat añ mulio. ❡ Si nihil ſpei ſit in Lepido:ut ſecum coniungat:ut:ſicut tentauerat: & tandẽ ut ſupra uidimus:effectum eſt. ❡ Deſcẽſurum ad extrema:ideſt experturuʒ omnia pericula. ❡ Seruitia.i.ſeruos. ❡ Parmam:urbem. ❡ Direptam:depopulatã. ❡ Occupaſſe:inuaſiſſe:& in poteſtatẽ ſuã redegiſſe. ❡ Ceſſandum:morãdum. ❡ Nõ frequentis:nõ integras:non plenas. ❡ Qui ſuperſint poſt p̃lium Mutinẽſe. ❡ Confluãt: undiq;:concurrãt. ❡ In delectu:quẽ decreuerant facere per Italiam:diciť autem delectus militũ collectio ex uariis locis a diligẽdo:quod ex quolibet opido aliquot deliganť. Delect⁹ militũ ❡ Spatium:morã. ❡ Cõfirmandi ſe:colligendi uires ſuas:quod fortaſſe faciet interea dum fiet delectus. ❡ Tẽpus: opportunitas:erat.n.æſtas. ❡ Proximis:quas mox ſcribaʒ poſt has deeſſe ad ſuccurrendumm. ❡ Supereſſe: ſuperſtites eſſe: quia ſi ipſa interierit & ego uolo una interire. ❡ Infeſtus difficili:periculoſo propter hoſtes & latrones:qui retinent tabellarios. ❡ Aut ultra etiam:ideſt etiam poſt q̃draginta dies intelligã:quæ iſtic facta ſunt:quæ multo citius deberẽ intelligere:ſi iter non eſſet ita longũ & infeſtũ.

CVm audiſſem: qa Anto. apud Mutinã ſupatus in trãſalpinã galliã ſe cõuenterat: ſpe cõiungẽdi ſecũ Lepidꝰ hac epſa docet Ci. q egerit in aduẽtu An. & ubi aduerſus eũ caſtra fecerit: & q̃tũ & q̃lẽ exercitũ hẽat Anto. a quo dicit ad ſe fugiſſe: & multos milites & duces duces Syllanũ & Culleonẽ: qbus tñ dicit ſe nõ fidere: licet eos recepit: pollicet̃ deīde ſe nõ defuturũ reip. Et qm̃ qdã ſuſpicati fuerant de eius leuitate: qđ eẽt cõiũctusꝰ ſe cũ An. idq̃ romæ fuerat diuulgatũ: cũ Ci. eũ defendiſſet ꝯtra obtrectatores. Lepidꝰ admonitꝰ a ſuis ꝓcuratoribꝰ qđ a Ci. fuiſſet defenſus: oñdit eiꝰ bñficia ſibi gratiſſima fuiſſe: & ĩ ſe dẽfẽdẽdo & ĩ credẽdo moderate: q̃ eo dicerẽt̃ pollicet̃ ãt ſe nõ miora pſtaturũ: q̃ adhuc fecerit. Itaq̃ rogat: ut pgat eũ tueri. L. Ant. fratre ſuo. ❡ Prouinciaꝫ: meã galliã narbonẽſem. ❡ Ab

Cõfluẽtes

cõ. rho. cõfluentes fluuii dñr ubi alii fluminibus admiſcent̃: uel a cõfluente rhodano pro a fluuio rhodani.

Argẽteꝰ flu.

❡ Ad. fl. at. argẽteus fluiꝰ ẽ nõ lõge a foro Vocõtio: de quó oppido ſupra diximus in epſis Plancis figurate aũt dixit argenteum flumen: ſicut Hora. Aut flumen rhenũ an pluuius deſcribit̃ arcus: & Idẽ. iiii. carminũ: teſtis metaurus flumen. ❡ Integer: ſine diminutione. ❡ Ab iis: ſyllano & culleone. ❡ Leſi: offenſi: iniuria affecti: qa a nobis ad ipſum antea tranſieram. ❡ Neceſſitudinis: q̃ mihi cũ eis fuerit. ❡ Rõnem ſa. e. h. i. uoluimus ꝓuidere: ut eſſent ſalui recipiendo ipſos. ❡ Neq̃. h. in ca. neq̃ tenemus ipſos in caſtris: qa nõ fidimus eis. ❡ Præfecimꝰ: ꝓpoſuimꝰ. ❡ Certatim: ſtudioſe. ❡ Falſis ru. falſa fama: falſis nũciis. ❡ Mouerẽt: turbarent. ❡ Moderate: neq̃ cum oĩ perturbatione: neq̃ cũ omni ſecuritate. ❡ Temere: incõſiderate: ſine rõne. ❡ Procuratoribus meis: ab iis q Romæ gerũt negocia mea. ❡ Illa ſu. i. ſuperiorũ & præteritorũ tpm. ❡ Ab tua uo. ſponte tua: nemine te rogante. ❡ Fixa: ĩmobilia. ❡ Spectata: cognita: ꝓbata: notãda eſt cõſtructio: uitã & ſtudiũ ſpectata: qa ut alibi diximus: diuerſorũ generũ dictionibꝰ cõgrue p neutrũ adiectiuum rñdet. ❡ Paria: æq̃lia: ſimilia. ❡ Ampliora eo ꝑ eis: eſt aũt ornatus dicendi modus ſic habes triginta annos: aut eo amplius. ❡ Expectes: ſperes. ❡ Reliquo: futuro. ❡ Tua auctoritate: q̃ plurimũ polles. ❡ Tuo merito: qa in me multa contuliſti. ❡ Ex ponte argenteo: ideſt ex ponte qui eſt ſup flumen argenteum: naꝫ eodem nomine & pons & flumen uocabãtur.

etiam q̃ facta ſunt omnia nuncientur.

Lepidus Impera. & Pon. maximus. C. S. D.

SI uales bñ ẽ: ego ualeo. Quũ audiſſẽ Antõiũ cũ ſuis copiis pmiſſo Lucio Antonio cũ pte eqtatꝰ ĩ ꝓuinciã meã uẽire: cũ exercitu meo a cõfluẽte Rhodano caſtra moui: ac cõtra eos uẽire iſtitui. Itaq̃ cõtinuis itineribꝰ ad forũ Vocõtiũ ueni: & ultra caſtra ad flumẽ Argẽteũ ꝯtra Antonianos feci. Publiꝰ Vẽtidiꝰ ſuas legiões tris cõiũxit cũ eo: & ultra me caſtra poſuit. Hẽbat añ a legionẽ ſecũdã: & ex reliqs legióibꝰ magnã multitudinẽ: ſed inermiũ: eqtatũ hẽbat magnũ. Nã oẽs & p̃lio iteger diſceſſit ita ut ſint ampliꝰ eqtatũ. xxx. milia. Itaq̃ ad me cõplures milites & eqtes ab eo trãſierũt. & indies ſingulos eiꝰ copiæ minuũt̃. Syllanꝰ & Culleo ab eo diſceſſerũt. Nos & ſi grauiter ab his læſi eramꝰ: q̃ cõtra nrãm uolũtatẽ ad Antoniũ ieráts: tñ nrãe hũanitatis & neceſſitudinis cã eorũ ſalutis rõnẽ habuimꝰ. Nec tñ eorũ opa utimur: neq̃ ĩ caſtris hẽmꝰ: neq̃ ulli negocio p̃fecimꝰ: qđ ad bellũ attinet: nec hoc ſenatui nec reip. deerimꝰ: q̃ poſtea egerimus faciã te certiorẽ. Et ſi oĩ tpe ſũma ſtudia: officia: mutuo iter nos certatim cõſtitere pro nrã iter nos familiaritate: & ꝓtoide diligẽter ab utroq̃ cõſeruata ſunt: tñ nõ dubito ĩ tãto & tã repẽtino metu reipublicæ: qn nõnulla de me falſis rumoribꝰ a meis obtrectatoribus me indigna ad te delata ſint: q̃ tuũ aĩum magnope mouerent pro tuo amore ĩ rẽp. Ea te moderate accepiſſe neq̃ temere credẽdũ iudicaſſe a meis ꝓcuratoribꝰ certior ſũ factus: q̃ ut mihi debẽt gratiſſima ſunt. Memini. n. & illa ſupiora: q̃ abs tua uolũtate ꝑfecta ſunt: ad meã dignitatẽ augẽdã & ornãdã: q̃ ꝑpe tuo aĩo mea fixa manebũt. Abs te mi Cicero magnope peto: ſi meã uitã & ſtudiũ diligẽtiſſime ſupioribꝰ tpibꝰ ĩ rep. adminiſtrãda: q̃ Lepido digna ſũt ꝑfecta hẽs: ut paria aut eo ampliora reliquo tpe expectes. Et ꝓinde tua auctoritate me tuẽdum exiſtimes: quo plura tibi tuo merito debeo. Vale. Duodecimo calen. Iunias ex caſtris ex Ponte Argenteo.

M. Lepidus Sena. Po. Plæbiq̃. S. D.

DEos hoieſq̃ teſtor patres cõſcripti: qua mẽte & quo animo ſemp in rempub. fuerim: & q̃ nihil antiquius

SI ualetis: Cum Mar. Anto. poſt mutinenſe prælium: ut ſupra diximus: in Galliam fugiſſet: ut ſecum iungeret Lepidum: potuiſſetq̃ Lepidus eũ omnino contere: hac epiſtola excuſat ſe: quod non pugnauerit contra Marcum Antonium quia exercitus ſuus coegerit eum conſulere incolumitati & ſaluti tot ciuium Romanorum: & uoluerit potius pacem

Teſtoꝝ

componi: quam pugnam fieri contra ciues. ❡ Ita petit: ut non exiſtimetur ſe pacificatum cum Antonio & Antonianis magis perfidia ſcelere aliquo: quam miſericordia: quod non putarit in ſuos ſæuiendũ eſſe. ❡ Teſtor: teſtes adduco: alias iuro. ❡ Quo: quali. ❡ Antiquius: carius.

❡ Probaſſem:

¶ Probaſſem: oſtendiſſem. ¶ Fortuna: caſus qdã potius q̃ uolũtas. ¶ Extorſiſſet: p uim eripuiſſet. ¶ Propriũ cõ. cogitatões meas: & ea q̃ decreuerã facere. ¶ Nã exer. dicit quẽadmodũ exercit⁹ ſuus dixit ſe nolle pugnare aduerſus ciues ſuos: ſʒ malle pacẽ q̃ bellũ: ſic ſupra dixit accidiſſe Plãc⁹ i epſa q̃ ĩcipit puderet ſic. n. inqt. ¶ Acceſſit eo: ut milites ei⁹ cũ Lepid⁹ ꝯcionaref ĩprobi p ſe: corrupti ẽt per eos: q ꝓſunt catudios rufrenoſq; & cæteros: quos cũ op⁹ erit: ſcietis: ꝯclamarint uiri boni pacẽ ſe uelle: neq; eẽ cũ ullis pugnaturos duobus iã cõſulibus ſingularib⁹ occiſis tot ciuib⁹ ꝓ p̃ria amiſſis &c. ꝯſert igiẽ nũc Lepidus culpã ſuæ ꝯiunctionis cũ Antonio ĩ exercitũ ſuũ.

cõi ſalute ac libertate iudicari: qd̃ uobis breui ꝓbaſſẽ: niſi mihi ꝓpriũ fortũa cõſiliũ extorſiſſet. Nã exercit⁹ cũctus cõſuetudinẽ ſuã in ciuibus obſeruãdis: cõiq; pace: ſeditiõe facta retinuit: meq; tantæ multitudis ciuiũ Romanoꝝ ſalutis atq; incolumitatis cãm ſuſcipere: ut uere dicã coegit. In q̃ te ego Patres cõſcripti: oro atq; obſecro: ut priuatis offenſionib⁹ omiſſis: ſummæ reipu. cõſulatis: ne ue miſericordiã nr̃am exercituſq; noſtri in ciuili diſſenſiõe ſceleris loco ponatis. Quod ſi ſalutis oĩum ac dignitatis rõnem habueritis: melius & uobis & reip. conſuletis. Datum quarto cal. Apri. a Ponte Argenteo. Valete.

M. T. C. Epiſtolarum ſamiliarium. Liber. xi. incipit.

Decius Bru. Bruto ſuo & Caſſio. Salu. Di.

QVo in ſtatu ſimus cognoſcite: heri ueſperi apud me Hyrtius fuit: qua mẽte eſſet Anto. demonſtrauit: peſſima ſcilicet & infidelíſſima. Nam ſe neq; mihi prouinciam aiebat dare poſſe: neq; arbitrari tuo in urbe eſſe quenquam noſtrum: adeo eſſe militũ cõcitatos aĩos & plæbis. Quorum utrũq; eẽ falſum puto uos aĩaduertere: atq; illud eẽ uerũ quod Hyrtius demõſtrabat timere eum: ne ſi mediocre auxilium dignitatis noſtræ habuiſſemus. nullæ ptes his in rempu. relinquerentur: quum his anguſtiis uerſarer: placitum eſt mihi: ut poſtularẽ legationem liberã mihi reliqſq; nr̃is: ut aliqua cã ꝓficiſcendi honeſta q̃reretur. Hæc ſe impetraturum pollicitus eſt: nec tamen impetraturum confido. Tanta eſt hominum inſolentia & nr̃i inſectatio: ac ſi dederint quod petimus: tamen paulopoſt ſit futurum pu

¶ Cõſuetudinẽ. ſ. qa cõſueuit cõſeruare ciues: nõ autem pdere. ¶ Seditõe facta: ĩter nos duces. i. cũ nos diſcordarem⁹: & ciuilẽ ſeditionẽ feciſſemus. ¶ Cogit. ſ. e. i. coegit me defendere ſalutem & incolumitatem tot ciuiũ Ro. ¶ In q̃ te: orat ſẽatũ & ut ipſe priuatas offenſiones omittat reip. cã: ſignificat aũt latẽter quoſdã eſſe: qui nõ pp rẽpu. ſed propter odium quorundã gauderẽt hoc bello. ¶ Miſericordiam: clementiã & benignitatem animi nr̃i: & exercitus mei. ¶ Loco. ſ. i. pro pfidia. i. ne quod miſericordia fecim⁹: appelletis pfidam proditionem & ſcelus.

QVo in ſtatu: interfecto. C. Iulio Cæſaſ in ſenatu a Caſca Bruto & Caſſio & cæteris ꝯiuratis. M. Ant. ut Plutarchus auctor eſt: magiſt⁹ iſignia depoſuit: erat. n. ꝯſul & mutata ueſte ſe occultauit d inde ut audiuit illos nẽini noceẽ: ſed globo facto i capitoliũ ſe recepiſſe: egreſſus e latebris quo ꝯfugerat filiũ ſuũ ad eos miſit in capitoliũ: ut eũ ꝓ obſide tenerẽt: & e capitolio dſcẽderent: quo facto ipſe. C. Caſſiũ in cœna apud ſe eo die hũit: Lepid⁹ uero Brutũ. Poſtridie frequenti ſenatu rettulit de obliuione diſcordiarum: deq; prouinciis diuidundis: cui quidẽ ſũmo ſtudio aſſenſus ẽ: mox uero principatus cupiditas ab hac ſnĩa illũ deiecit. Nam cũ Cæſarẽ ut mos erat in funere pro roſtris laudaret: aĩaduertens multitudinẽ orõne ſua mirabiliter ductam: admiſcuit laudib⁹ cõmiſerationẽ: ſtimuloſq; aĩoꝝ & imperorãdo ueſtẽ Cæſaris explicuit ſanguine fœdatã & multis in locis gladiis cæſam & laniatã: & q ea patraſſent impios ſceleſtoſq; uocans: qd Cæ. ſanctũ re ipſa & colendũ uirũ interemiſſent: tm̃ furorẽ multitudini iniecit: ut corpus Cæ. in foro cremarẽt ſubſelliis mẽſiſq; undiq; ad Pyrã raptis: & accẽſiſq; facibus ad occiſorũ domos percurrerũt: qbus rebus Brut⁹ cæteriq; ex urbe migrarũt: ad quos abſentes. D. Brut⁹ ſcri. ſe ex Hyrtio intellexiſſe. M. An. peſſima mẽte eẽ in oẽs: q comutaſſent in cædẽ Cæ. neq; eos tuto Rõæ eẽ poſſe: q a Anto. & militũ & plæbis aĩos orõne ſua uehemẽter ꝯcitaſſent ut ſcri. Appia. Deinde dicit qd in his difficultatibus tẽtauerit: oſtẽditq; ſe nõ ĩpetraturũ eas q̃ petiuit. Itaq; ſuadet diſcedẽdũ ex italia: qa uidet futurũ ut hoſtes iudicenẽ & dicit in qb⁹ maxime ſpẽ aliq̃ hr̃e poſſit. ¶ Quo in ſta. in qua cõditiõe. q. d. peſſima. ¶ Cognoſcite: ĩtelligite. ¶ Veſpi: dr̃ũs eſt aduerbialiter poſit⁹. ¶ Apud me: domi meæ. ¶ Demõſtrauit: expoſuit. ¶ Qua mẽ. in nos. ¶ Peſſima: culpa nocendi nobis. ¶ Infidelíſſima: qa primũ promiſerat ſe acturũ de cõi cõcordia & pace: & tñ poſtea irritauit populũ. ¶ Prouinciã: galliã celticam Italiæ finitimã. ¶ Noſtrũ: pcuſſorũ Cæ. aut q in eius cædẽ cõſenſimus. ¶ Tuto: ſine periculo. ¶ Adeo: tñ. ¶ Cõcitatos: cõmotos in nos. ¶ Vtrũq;. ſ. & qd nõ poſſit mihi dare ꝓuinciã: qd nõ aĩ militũ & plæbis ſint cõcitati ꝯtra nos. ¶ Aĩaduer. intelligere. ¶ Illud. e. u. ſubaudi puto nos aĩaduertere. ¶ Demõſtrabat: aperte dicebat. ¶ Eũ. Ant. ¶ Timere. i. puto nos intelligere id eẽ uerũ qd dicebat Hyrtius: qd. M. Ant. timet: ne ſi nos retineamus mediocre auxiliũ nr̃æ dignitatis: ipſe & alii q eũ mẽt: nullas ptes hẽant in rep. ¶ Nullæ pa. qa oẽs nobiſcũ ſtarẽt & tenerẽt a nr̃a. ¶ Iis: Cæſarianis. ¶ Anguſtiis: moleſtiis: difficultatib⁹. ¶ Verſarer: eẽm. ¶ Legationẽ: miſſionẽ in ꝓuinciã. i. ut libere mitteret in prouinciã. ¶ Reliqs nr̃is: ut Trebonio in aſiã: q̃ circa Ioniã ẽ: Tullio Cimbro in Bithiniã &c. ¶ Proficiſcẽdi: diſcedẽdi. ¶ Hõeſta: ne uideremur fugere. ¶ Pollicit⁹ ẽ: ꝓmiſit. ſ. Antoni⁹. ¶ Inſolẽtia: temeritas: ſupbia. ¶ Inſectatio: ꝓſecutio. ¶ Nr̃i. i. nr̃m. i. tm̃ pſequunẽ nos. ¶ Quod pe. ſ. liberã legationẽ.

Interdi-
co

¶Hoſtes:populi Ro.¶Aq̃ & igni.i.mittamur in exiliũ:ubi ẽt aq̃ & igni ꝓhibeamur: & ut ſupra alio loco diximꝰ dr̃ iterdico tibi aq̃ & ignẽ:ſed iterdico te aq̃ & igni meliꝰ.¶Quid er.i.terrogatio.¶Inqs:ꝑ inqs.¶Dãdꝰ lo.abeũdũ ẽ.¶Cedẽdũ.ſ.ñ repugnãdũ ipſi fortũæ:tractũ ẽt a militibꝰ:q cedeẽ dñr:cũ non repugnãt.¶Migrandũ:diſcedẽdũ.¶Rhodũ:urbẽ Lyciæ ſitã in ꝓmõtorio oriẽtali:d q̃ dictũ li.iiii.i epl̃a ad Marcei.¶Aliquo ter.i.in aliq̃s terras:ẽ ãt terraꝝ additio:ſicut nuſq̃ gẽnũ:ubiq; locoꝝ.¶Melior:q̃ nũc ẽ.¶Caſus:fortuna.¶Si me.ſ.caſus.i.ñ ualde malꝰ.¶Nouiſſima:ultia.i.nihil relinq̃mꝰ itentatũ.¶Succurreret:occurret:i mẽtẽ uẽiet.

¶Alicui ue.uel tibi Bruto:uel Caſſio.¶Tp̃s no.ultimuȝ.i.ut tm̃ differamus deſcẽdere ad auxilia nouiſſima.¶Moliamur:facimꝰ aggrediamur.¶Quia:hæc ẽ rõ qr̃ expectet̃ nouiſſimũ tp̃s:i potiꝰ q̃ aliqd i p̃tria agat̃:qa dicit:qd nõ hȝ qbus poſſit fidere p̃ter Sextũ Põpeiũ Põpeii filiũ:q erat i hiſpania:& Baſſũ Cæliũ q erat in Syria.¶Firmiores.ſ.coſtãtiores in tuenda rep.& ſeruãda cõiũctiõe nr̃a.¶Tpe.i.tpe & opportũe ¶Vbi:poſteaq̃.¶Quid ualeant:qd poſſint.¶Recipere:ſpõdere:mea fide ꝓmittere.¶Vt faciã:ut recipiã ꝓ te & Caſſio.¶Eſſe Rõæ publico p̃ſidio.i.morari Rõæ cũ aliqbꝰ nob̃ a rep.cõceſſis:q ſint ad tutelã & cuſtodiã nr̃aȝ.¶Q d ut ſimꝰ Romæ publico p̃ſidio.¶Illos:Antoniũ & alios Cæſarianos.¶Inuidiaȝ:dolorẽ.¶Faciemus his Cæſarianis:ſi erimꝰ Ro.publico p̃ſidio:tñ lȝ ẽt non ſint ꝯceſſuri.¶Nihil nõ poſtulãdũ i.omne poſtulandum putaui:quod eſſet honeſtum & iuſtum.

d

E tua fide:ꝯcitatis a.M.Anto.ais militũ & plæbis:ut ſupra dictũ eſt ꝯtra interfectores Cæ.Brutus & Cæ.ex urbe ceſſerũt:ut cederent iræ:hac igit̃ epl̃a blãdiunt̃.M.Anto.& oñdũt ſe magnã in eo & ſpẽ & fiduciam hr̃e: eumq; orãt ut reddat eos certiores: an tuto Romæ eẽ poſſint & excuſant factũ dicẽtes:ſe tm̃ ſpectaſſe publicã utilitateȝ:& ſignificãt ſe dubitare q̃re illi milites & ueterani ꝯgregati ſint Romæ.¶Cõſcripſiſſemus.i.ſimul ambo ſcripſiſſemꝰ de cõi ꝯſenſu.¶Iſtũ aiuȝ:talẽ aiuȝ ut nos ames:& ſis nobis fidelis.¶Cõueniſſe iã:ꝯgregatã eẽ uſq; ad hũc diẽ.¶Simꝰ nr̃i diſſi.i.faciemꝰ ꝯtra naturã nr̃am:nõ erimꝰ q̃les exiſtimamur:& eẽ dbemꝰ.¶Ipſi:nos.¶In tua ptãte:ut dictũ eſt in argumẽto p̃cedenti epiſtolæ.¶Adducti:ꝑſuaſi moti.¶Neceſſarios:ꝓpinquos:quos cã tutelæ nr̃æ ꝯgregauerãmus.¶Edicto:mãdato publice facto.¶Litteris tuis:qbus nos hortabaris:ut id faceremꝰ:uel lr̃is nr̃is qbus ad eos ſcripſiſſemꝰ:ut diſcederẽt.¶Quos ha.pti.tui cõ.i.meremur ut nobiſcũ cõices ea q̃ ageř deliberes.¶In ea re:i ſalute nr̃a:in ꝯſtitutiõe reip.¶Fore tu.futuros ſine piculo.¶Frequẽtia:multitudine.¶Quos:ueteranos.¶Reponẽda:reficiẽda:iſtaurãda.¶Ara:q̃ facta fuerat in honorẽ Cæ.& primũ deiecta:quã nunc dicũt intellexiſſe ueteranos uelle.¶Vix qſq̃ ut.poſ.cre.i.uix cuiq̃ eſt credibile:ꝙ tu uelis eã ara reponi:qa ſciunt te curare honorẽ reipublicæ cõtra quẽ eſſet ſi ara Cæſaris tyranni poneret̃.¶Te probare:tibi placere.¶Qui nos ſaluos & ho.uelit.i.qui ſalutẽ & honorẽ noſtrũ cupiat.¶Nihil aliud a libertate.i.nihil aliud q̃ libertatẽ nõ nr̃uȝ ſed oĩuȝ.Honeſta aũt eſt elocutio:quatro nihil aliud ab honore:ideſt nihil aliud q̃ honorem.¶Ab initio:cum cœpimus conſilium de interficiendo Cæſare.¶Quod:ſcilicet fallere.¶Abeſt:alienum eſt:remotuȝ eſt.

to ut hoſtes iudicemur:aut aq̃ & igni nob̃ interdicat̃ Quid ergo ẽ inqs? cui cõſilii dãdꝰ ẽ locus? Fortũæ cedẽdũ:ex Italia migrãdũ rhodũ:aut aliquo terraꝝ arbitror. Si melior caſꝰ fuerit: reuertemur Romã:mediocris i exilio uiuemꝰ:ſi peſſimꝰ ad nouiſſima auxilia deſcẽdemꝰ. Succurret fortaſſe hoc loco alicui noſtrũ. Cur nouiſſimũ tp̃us expectamus potiuſq̃ nõ aliqd moliamur? qa ubi cõſiſtamus nõ hẽmꝰ p̃ter Sextũ Põpeiũ & Baſſum Cæliũ q mihi uident̃ hoc nũcio de Cæſare allato firmiores futuri, ſatis tpe ad eos accedemꝰ:ubi qd ualẽt ſcierimꝰ. Pro Caſſio & te:ſi qd uelitis me recipe r̃cipiã. Poſtulat.n.hoc Hyrtius ut faciã:Rogo uos q̃primũ mihi reſcribatis:nã nõ dubito qn de his rebus añ horã q̃rtã Hyrtius me certiorẽ ſit facturus quẽ in locũ cõuenire poſſimus quo me uelitis uenire reſcribite poſt nouiſſimũ Hyrtii ſermonẽ placitũ ẽ mihi poſtulare:ut liceret nobis eſſe Romæ publico p̃ſidio:qđ illos nobis nõ conceſſuros puto. Magnã enim inuidiã his faciemus:nihil tamen non poſtulandum putaui:quod æquum eſſe ſtatuerem.

M.Brutus & Caſſius Prætores.S.D.Antonio conſu.

DE tua fide & beniuolẽtia i nos: niſi ꝑſuaſũ eẽt nobis nõ ſcripſiſſemꝰ hæc tibi q̃ ꝓfecto qñ iſtũ aĩuȝ hẽs in optimã ꝑtẽ accipies. Scribit̃ nob̃ magnã ueteranoꝝ multitudinẽ Romã cõueniſſe iã & ad cal. Iunias futurã multo maiorẽ: de te ſi dubitamꝰ aut uereamur ſimꝰ nr̃i diſſimiles. Sȝ certe cũ ipſi in tua ptãte fuerimꝰ:tuoq; adducti cõſilio dimiſerimꝰ ex mũicipiis nr̃os neceſſarios. Neq; ſolũ edicto:ſed ẽt lr̃is id fecerimꝰ Digniſſimꝰ:quos hẽas tui cõſilii ꝑticipes in ea ꝑſertim re q̃ ad nos ꝑtinet. Quare petimꝰ a te facias nos certiores tuæ uolũtatis ĩ nos putes ne nos tutos fore ĩ tãta freq̃ntia militũ ueteranorũ:quos ẽt de reponẽda ara cogitare audimus: qđ uelle te ꝓbare uix qſq̃ credere poſſe ut:q nos ſaluos & honeſtos uelit:nos ab initio ſpectaſſe ociũ:nec qcq̃ aliđ libertate cõmuni q̃ſiſſe exitus declarat. Fallere nemo nos p̃t niſi tu:qđ certe abeſt a uirtute tua & fide:ſed alius nemo facultatẽ hẽt deci-

¶Tibi enim:

¶ Tibi enim:cui eni plurimũ credimus:ab eo facile decipi poſſum⁹. ¶ De nobis:pp nos. ¶ Explorata:cognita. ¶ Impelli:cõmoueri:incitari.ſ.ɔtra nos. ¶ Ab alio quoli.i.quouis alio:ut puta Cæſariano. ¶ Retineri:phiberi:ne nobis uim inferant. ¶ Leue:uanũ. ¶ Nugatoriũ:ridiculũ:fabuloſum. ¶ Denũciatũ:ut ɔuenirẽt ad urbẽ. Fingebãt.n.qdã Cæſariani militib⁹ ueteranis denũciatũ eẽ ab Antonio:ut cõuenirent Romã:qm̃ ipſe laturus eẽt de ꝑmiis eoꝶ:cũ re uera eos ɔgregaſſet aduerſus interfectores Cæ.qd nũc ſe intelligere ſignificãt Bru.& Caſſius. Quieturos:nullũ ĩpedimẽtũ facturos. ¶ Videri cuiq̃:exiſtimari a quoq̃. ¶ Nimiũ cu.ui.i.nimiũ curare uitã nr̃am:q̃ malũ nr̃um ẽ futuꝶ cũ pernicie & cõfuſione oĩum reꝶ.

pie̋ di nos. Tibi.n.uni credim⁹ & credituri ſumus:maxĩo timore de nobis afficiunt̃ amici nr̃i:qb⁹ & ſi tua fides explorata ẽ:tñ illud ĩ mẽtẽ uenit:multitudinẽ ueteranoꝶ facilius impelli ab alio quolibet q̃ a te retineri poſſe. Reſcribas nob̃ ad oĩa rogam⁹. Nã illud ualde leue ẽ ac nugatoriũ ea re denũciatũ eẽ ueteranis:qd de cõmodis eoꝶ mẽſe Iunio laturus eſſes: quẽ enim impedimẽto futurũ putas:quũ de nobis certũ ſit nos q̃eturos. Nõ debemus cuiq̃ uideri nimiũ uitæ cupidi:quũ accidere nobis nihil poſſit ſine pernicie & confuſione omnium rerum.

Brutus & Caſſius prætor. S.D. An. conſuli.

Litteras tuas legimus ſimillimas edicti tui contumelioſas:minaces minime dignas:q̃ a te nobis mitterẽtur. Nos Antõi te nulla laceſſimus iniuria: neq̧ miraturũ credim⁹:ſi ꝑtores & ea dignitate hoĩes aliqd edicto poſtulaſſem⁹ a cõſule. Quod ſi indignaris auſo eẽ id facere:cõcede nobis ut nõ debeamus:ne hoc qdẽ abs te Bruto & Caſſio tribui. Nã de delectib⁹ habitis & pecũiis ĩpatis:exercitibus ſollicitatis & nũciis trãs mar̃ miſſis:qd te q̃ſtũ eẽ negas. Nos tibi qdẽ credimus optimo aĩo te feciſſe:ſed tamẽ neq̧ agnoſcimus quicq̃ eoꝶ:& te miramur:quũ hæc reticueris:nõ potuiſſe continere iracũdiã tuã:qn nobis de morte Cæſaris obiiceres. Illud uero quẽadmodũ ferendũ ſit tute cogita:nõ licere ꝑtoribus cõcordiæ ac libertatis cã per edictũ de ſuo iure decedere:quãdo conſul arma minet̃ quoꝶ fiducia nihil ẽ qd nos terras. Neq̧ enim decet aut cõuenit nobis periculo ulli ſũmittere aĩum noſtꝶ:neq̧ eſt Antonio poſtulãdũ:ut his ĩperet: quorũ opera liber eſt. Nos ſi alia hortarent̃:ut bellũ ciuile ſuſcitare uellemus lr̃æ tuæ nihil ꝓficerent. Nulla.n. auctoritas aĩantis apud liberos eſſe debet:ſed pulchre intelligis nõ poſſe nos quoq̃ impelli. & fortaſſis ea re minacit̃ agis ut iudiciũ noſtrũ metus uideat̃. Nos in hac ſnĩa ſum⁹:ut te cupiam⁹ etiã in libera repu. magnũ atq̧ honeſtũ eſſe. Vocem⁹ te ad nullas inimicitias:ſed tamen pluris noſtrã libertatẽ qui tuam amicitiã æſtimem⁹. Tu ẽr atq̧ ẽt uide qd ſuſcipias:qd ſuſtinere poſſis: neq̧ q̃diu uixerit Ceſa. ſed q̃ non diu regnarit fac cogites. Deos quæ ſumus conſilia

Iiteras tuas: Cũ Bru.& Caſſi⁹ territi multitudine ueteranoꝶ ex urbe migraſſent:ſcripſit ad eos Antoni⁹ lr̃as minaces & ɔtumelioſas:qb⁹ appellabat eos homicidas & ꝓditores:obiiciebatq̧ ap te mortẽ Cæſa. pro cui⁹ uindicta eis minabat̃. Itaq̧ ei rñdẽt aĩoſe ſe qui ſint uiri liberi:& auctores libertatis: nõ terreri talib⁹ minis. hortãt̃ ãt eũ: ut recte cõſulat reb⁹ ſuis:& mẽinerit qd acciderit Cæſari:q uoluit uiolenter domiari. ¶ Simillimas edicti.i. tales:q̃le fuit edictũ qd ĩ nos feciſti. ¶ Cõtũelioſas: plenas cõtumeliis: qa appellas nõ parricidas. ¶ Minaces:qa dicis te ultuꝶ mortẽ Cæſaris. ¶ A te:cõſule. ¶ Nobis:ꝑtorib⁹ urbanis. ¶ Laceſſim⁹:ꝓuocam⁹:incitam⁹. ¶ Ea dignitate.i.tali dignitati:q̃li ſum⁹.i.ꝑtura. ¶ Edicto:p edictũ tuũ:ut per illud liceret nobis ire quocũq̧ uellem⁹. ¶ Id:petere aliqd a te. ¶ Hoc.ſ.ut doleamus. ¶ Ne.i. non. ¶ Tribuit.ſ.debet. ¶ Bruto & Caſſio.q.d.q nõ ſolũ hoc meremur ſed oĩa maxĩa:ẽ.n.uix magna in nominib⁹ ꝓpriis multo pl⁹ q̃ ſi dixiſſet nobis. ¶ Nã:reſpõſio ad quandam excuſationẽ Antonii:qui ſcripſerat ſe nũq̃ q̃ſtũ eẽ.ꝙ Brutus & Caſſius feciſſent delect⁹:ĩpetraſſent ꝓuĩciis pecũias parãdas popu.roma.& ꝙ exercit⁹ ſollicitaſſent.& ꝙ nũcios trãs mare miſiſſent:ut admonerẽt oẽs de eo ꝙ feciſſent: Dicũt ãt ſe mirari:ꝙ cuꝫ hæc reticuerit:obiecerit ei mortem Cæſaris:ſed tamẽ ſe nihil eorũ ſcire: quia neq̧ impetrauerunt pecuniaꝫ. neq̧ fecerunt aliquid ex iis:de quib⁹ dixerat Marcus Antonius ſe nõ eſſe quæſtũ. ¶ Eoꝶ:quæ ſupradicta ſũt: de qbus negas te q̃ſtũ eſſe. ¶ Obiiceres: improperares: exprobares. ¶ Cõcordiæ:nõ belli. ¶ Libertatis quid ſi ſeruitutis. ¶ Per edi.tuum. ¶ Quorum:armorũ. ¶ Nobis:qui pro libertate contemnimus uitam noſtram. ¶ Neq̧ eſt poſtulam. Antonio.i.neq̧ Antonius debet poſtulare: aut q̃rere eſſe domin⁹ eoꝶ:per quos factus ẽ liber:iterfecto tyrãno:a quo oẽs oppmebant̃. ¶ Alia.i.aliæ cãæ ¶ Nihil pro.nihil mouerent nos. ¶ Nulla eni ſnĩa:exornatio:eſt aũt fruſtra quãlibet eniã magnæ auctoritatis minatur hoibus liberis:quia nõ terrent̃ minis. ¶ Impelli:induci. ¶ Quoq̃:in aliq̃ ſnĩam:q̃ ſit cõtra libertatẽ. ¶ Ea re:pp eã cauſã. ¶ Agis loq̃ris. ¶ Vt iu.no.i.ut id quod iudicio & certa ſnĩa nr̃a facim⁹: uideamur facere metu. ¶ Nos:dicũt ſe optat̃ honorẽ. M. An. dũmõ ciuitas ſit libera:ſꝫ ſi uellit facere aliqd ɔtra libertatẽ:ſe pluris facere libertatẽ q̃ ei⁹ aĩcitiã. ¶ Honeſtũ:honoratũ. ¶ Vocem⁹:ut uocem⁹.i.iuitem⁹:adducam⁹. ¶ Suſtinet̃ me.defẽdet̃. ¶ Neq̧ q̃diu:pulcherrimũ documẽtũ ut itelligat uiolẽtũ ĩpiuꝫ diuturnũ eẽ ñ poſſe. ¶ Quãdiu:qa

modicum tempus & uix triennium. ¶ Salutaria: utilia. ¶ Si minus. ſ. fuerint ſalutaria. ¶ Quam minimū: ad modum paruum. ¶ Noceant: ne fortaſſe accidat tibi: quod Cæſari.

I de tua. D. Brutus: ut in. x. li. dixim⁹: anteq̄ Mutinæ obſeſſus ſit: in Galliā trāſalpinā ut ipſe nūc ſcribit: ſe

s receparat: ubi cū pſpere egiſſet: breuiter a Ci. petit: ut Rōæ dignitatē ei⁹ tueaẽ & ſnia ſua eū adiuuet ↄtra Cæſarianos: q eū criminabanẽ: q Cæ. interfeciſſet. ¶ Trāſalpinos ad Gallos: q trāſalpis icolūt. ¶ Captans: q̄rens nomē iperatoriū. i. ut noiate iperator. ¶ Satiſfacere milit b⁹: facere qd uellēt milites: q me poſcebāt iperatorē. ¶ Firmos: fortes. itrepidos. ¶ Q. d: ut ſint fortes ad tuendas res nr̄as. ¶ Videor cōſecu. uideor effeciſſe. ¶ Bellicoſiſſimis oīum: cū pugnaciſſimis: & in bello fortiſſimis. ¶ Vaſtaui: dirupi & euerti. ¶ Nō ſine cā: poſt magnas & pclaras uictorias. ¶ Tua ſnia: ſētiēdo & bñ dicendo de nob. ¶ Inſeruieris. i. bñficiū pſtiteris. ¶ Cōmuni cōmodo: p quo ego laboro: adiuuādo igitur me adiuuabis cōem utilitatem.

Vpus familiaris: Excuſat ſe

I primū Ci. q̄re ñ reſcripſerit Bruto p Lupū: q eius ad ſe lr̄as attulerat. Deinde hortaẽ Brutū: ut iactis tā maximis fundamentis libertatis interfecto tyrāno pficiat & reliq̄: ut oppſſo. M. Ant. liberet rēp. dominatu regio: ut finis factorū ſuorū rñdeat principio. Poſtremo pollicetẽ ei oia: q̄ ad ei⁹ laudē & gloriā ptineāt: quē ſibi eē carū dicit & reipu. cā: cui⁹ ille eſt defenſor & q ei fauet: & ei⁹ dignitatē āplificari cupit. ¶ Lupus: nomē uiri utriuſq; familiaris & amici. ¶ Tuto: ſine periculo: aberat aūt ab urbe Cice. ut ex ſequētib⁹ cognoſciẽ: cum dicit ſe ueniſſe Romā ad. v. idus decēbris. ¶ Eo: pp id: qa

Eo aberam ab urbe. ¶ Hortabat. ſ. ut iaceres. ¶ Si ne in illa qdē re: arguit a maiori ad minus: eſt autē ſenſus. ¶ Tu non eges horta. qa nec in illa re: q̄ erat maxi a expectaſti hortationē: ſ; ſpōte tua feciſti. ¶ Si: qa: affirmationē. n. ſignificat. ¶ In illa re: in interficiēdo Cæſarē. ¶ Poſt ho. me. poſtq̄ hoies pñi meminiſſe: qa nullus meminit tantā unq̄ rē factā eſſe. ¶ Significandū: ueniēdu;. ¶ Q. d ſ. meminiſſe. ¶ Quantā rē: iterſecto Cæ. fecens. ¶ Gerēdæ: ut & reliqui tollāẽ: q rēp. parāt opprimeẽ. ¶ Iſte inuidioſū pnomē & ad ↄtēptū poſitū: ſignificat autē Anto. ¶ Prouinciā: Galliā Cæſ tocam: q̄ ſibi petebat. ¶ Spē nul. reliq̄: ſpē nullā nobis relictam. & in futurū eſſe. ¶ Exitus: opprimendo. M. Anto. q appetit tyrānidem. ¶ Principiis: ſicut interfeciſti Cæſarem. ¶ Munus: on⁹ offm̄. ¶ Vel poti⁹: correctio. ¶ Oēs gentes: non ſolū Italiæ ſed ēt cuiuſcunq; nationis. ¶ Ea: hortatione. ¶ Pluribus. ſ. uerbis. ¶ Quod meum eſt: quod ad me pertinet. ¶ Tibi faueā: tui ſim ſtudioſius & amator. ¶ Optimis cōſiliis: defendenda libertate: ordo eſt. Quamobrē uelim tibi perſuadeas me defuturum nullo loco tuis optimis conſiliis amplitudini & gloriæ cū cauſa reip. tum quod tibi ipſi faueā.

tua reip. ſalutaria ſint: atq; tibi ſi min⁹: ut ſalua atq; honeſta reipubli. tibi q̄ minimum noceant optamus. Pridie nonas ſextiles.

Decius Brutus Imperator Con. deſi. S. D. C.

SI de tua i me uolūtate dubitarem: multis a te uerbis peterē ut dignitatē meā tuerere: ſed profecto eſt ita: ut mihi pſuaſi: me tibi eē curæ: pgreſſus ſum ad trāſalpinos cum exercitu: non tam nomē captans imperatoriū: q̄ cupiens militibus ſatiſfacere: firmoſq; eos ad tuendas noſtras res efficere: quod mihi uideor conſecut⁹. Nam & libertatē noſtram & aīum ſunt experti: cū oīum bellicoſiſſimis bellū geſſi: multa caſtella cœpi: multaq; deuaſtaui. Nō ſine cauſa ad ſenatum litteras miſi. Adiuua nos tua ſententia: quod quum facies ex magna parte cōmuni cōmodo inſeruieris. Vale.

M. C. Bruto Imperatori Con. deſi. S. D.

LVpus familiaris nr̄ quū ad te ueniſſet: quūq; Romæ quoſdā dies cōmoraretẽ: ego erā in his locis qb⁹ maxime me tuto eē arbitrabar: eo factū ē: ut ad te Lup⁹ ſine meis lr̄is rediret: quū tñ curaſſē tuas ad pferendas. Romā aūt uenit ad. v. idus Decēbris: nec habui qcq̄ antiquius: q̄ ut Pāſam ſtati conuenirē: ex quo ea de te cognoui q̄ maxie optabā. Qua hortatiōe tu qdē nō eges: ſi ne in illa qdē re q̄ te geſta eſt poſt hoīum memoriā maxia: hortatorē deſideraſti. Illud tñ breuiter ſignificandū uideẽ: populū Romanū oia a te expectare: atq; i te aliqñ recuperandæ libertatis oēm ſpem ponere. Tu ſi dies noctesq; memineris: quod te facere certe ſcio: quātā rē geſſeris: ñ obliuiſcere pfecto ēt quātæ tibi nūc gerēdæ ſint. Si. n. iſte puinciā nact⁹ erit: cui qdē ego ſemp amicus fui anq̄ illū intellexi nō mō apte: ſed ēt libēter cū repu. bellū gerere ſpē reliq̄ nullā uideo ſalutis. Quāobrē te obſecro iiſdē pcib⁹ quib⁹ ſenatus po. q; Ro. ut in ppetuū rēpu. dominatu regio liberes: ut principiis cōſentiāt exit⁹. Tuū eſt hoc mun⁹ tuæ pres: a te hoc ciuitas uel oēs poti⁹ gētes: nō expectant ſolū: ſed ēt poſtulāt: q̄q̄ quū hortatione non egeas: ut ſupra ſcripſi nō utor ea pluribus uerbis: faciā illud quod meū eſt ut tibi oia mea officia: ſtudia: curas: cogitatiōes pollicear: q̄ ad tuā laudē & gloriā pertinebunt. Quāobrem uelim tibi ita perſuadeas: me tum reipu. cauſa q̄ mihi mea uita carior eſt: tuū qd tibi ipſi faueam tuamq; dignitatem amplificari uelim: me tuis optimis conſiliis amplitudini gloriæ nullo loco defuturū. Vale.

¶ Lupus noſter

I Vpus noſter: Cũ Brutus litteris ſuis per lupũ miſſis cõmendaſſet dignitatẽ ſuã Ciceroni reſpõdet Ci. ſe exiſtimare nõ Bruti Sed ſuã ppriã dignitatẽ ſibi cõmendatã fuiſſe: affirmatq; ſe eius laudib⁹ nullo loco defuturũ. Deinde dicit ſe eius cã iuiſſe i ſenatũ cui⁹ q̃ ppoſuerat: ubiq; defendiſſe acerrime dignitatẽ Bruti: male aũt ut ab aliis q̃ a ſeipſo intelligat quæ de eo dixerit: hoc aũt affirmat ſe ſũmo ſtudio deffenſurũ q̃cunq; ad eius dignitatẽ ptinebũt: qd & ſi cognoſcit multos alios facturos: tñ dicit ſe uelle eſſe primũ in ea re. ¶ Sexto die. i. ſex dieb⁹ poſtq̃ Mutina diſceſſit. ¶ Poſtridie: poſtero die q̃ uẽit. ¶ Mãdataq; uerbis et cõmiſeras. ¶ Eodẽ te. ſimul & ſemel. ¶ Q ua: meã.

M.T.C.D.Bruto Impe.conſu.deſigna.S.D.

LVpus noſter quũ Romã ſexto die Mutina ueniſſet: poſtridie me mane ↄuenit: tuaq; mihi mãdata diligẽtiſſime expoſuit: & lr̃as reddidit. Q ḋ mihi tuã dignitatẽ cõmẽdas: eodẽ tpe exiſtimo te mihi meã dignitatẽ cõmendare: q̃ mehercule nõ hẽo tua cariorẽ. Quare mihi gratiſſimũ facies ſi exploratũ hẽbis tuis laudib⁹ nullo loco: nec ↄſiliũ: nec ſtudiũ meũ defuturũ: quũ tribuniplebis edixiſſent: ſenat⁹ adeſſet ad.xiiii.cal.Ianuarias: hr̃entq; i aĩo de p̃ſidio ↄſulũ deſignatorꝝ referre: q̃q̃ ſtatuerã in ſenatũ añ cal. Ianuarias nõ uenire: tñ quũ eo die ipſo edictũ tuũ ppoſitũ ẽ nefas eẽ duxi: aut ita hẽri ſenatũ: ut de tuis diuinis in rẽp. meritis ſileret: qḋ factũ eẽt niſi ego ueniſſem: aut ẽt ſi qd honorifice te diceret me nõ adeſſe. Itaq; in ſenatũ ueni mane: qḋ quũ eẽt aĩaduerſum frequentiſſimi ſenatores cõuenerũt: quæ de te in ſenatu egerim: q̃ in concione maxĩa dixerim: aliorꝝ te lr̃is malo cognoſcere. Illud tibi perſuadeas uelim: me oĩa q̃ ad tuã dignitatẽ augendam pertinebunt: quæ eſt per ſe ampliſſima: ſummo ſemper ſtudio ſuſcepturum & defenſurũ: qḋ q̃q̃ intelligo me cum multis eẽ facturum: tamen apperã huius rei principatum. Vale.

M.C.D.Bruto Impe.con.deſi.S.D.

CVm adhibuiſſet domi meæ Lup⁹ me & Libonẽ & Seruiũ ↄſobrinũ tuũ: q̃ mea fuerit ſnĩa cognoſcerẽ ex M.Seio arbitror q̃ nr̃o ſermõi interfuit. Reliq̃: q̃q̃ ſtati. Seium Græcei⁹ ẽ ſubſecut⁹: tñ ex græceio poteris cognoſcerẽ. Caput aũt ẽ hoc: qḋ te diligẽtiſſime pcipere & meminiſſe ueli: ut ne in libertate & ſalute po.Ro.cõſeruãda: auctoritatem ſenat⁹ expectes nõdũ liberi: ne & tuũ factũ cõdẽnes: nullo.n.publico cõſilio rẽp. liberaſti: quo ẽt & res illa maior & clarior: & adoleſcẽtẽ uel poti⁹ puerꝝ Cæſarẽ iudices temerẽ feciſſe q̃ tantã cãm pub. priuato cõſilio ſuſceperit. Deniq; iudices: ſed fortiſſimos uiros ciueſq; optimos demẽtes fuiſſe iudices: primum milites ueteranos cõmilitones tuos. Deinde legionẽ martiã: legionem q̃q; quartã: quæ ſuũ cõſulẽ hoſtem iudicauerunt: ſeq; ad ſalutem rei

¶ Exploratũ ha. certiſſimũ tenebis. ¶ Edixiſſent: feciſſẽt edictũ & decretũ: ut ſenat⁹ cõueniret. ¶ Referre: ꝓponere. ¶ De p̃ſidio cõ.deſi.ut liceret cõſulib⁹ deſignatis hr̃e p̃ſidiũ militũ ad tutelã ſuã. ne interficerent a Cæſarianis: q eos pſequebant: erant aũt coſ.deſi.C.N.Plan.&.D.Bru. q ut uiſum ẽ in prima epiſtola hui⁹.xi. li. poſtulauerat: ut liceret interfectoribus Cæſaris eẽ romæ cũ p̃ſidio. ¶ Edictũ. i. de re: uel qd ppoſuerat de p̃ſidio. ¶ Vt ſilut nemo diceret de immortalib⁹ tuis in rempu. beneficiis. ¶ Quod fa.eſ. qa nemo dixit de tuis meritis p̃ter me. ¶ Aut. e.m.n.a. ſubaudi nefas eẽ duxi. ¶ Eſſet an. intellectũ me ueniſſe in ſenatũ. ¶ Frequẽtiſſimi: oẽs. ¶ Li. s. ali. ne uidear obiicere tibi offm meũ ſi cõmemorauerim: quæ te dixerim. ¶ Cũ multis: qui ſunt parati ad idẽ faciendũ. ¶ Principatũ huius rei: idest tamen uelim tibi pſuadeas me uelle eſſe in hac re principem. i. primũ omniũ.

C Vm adhibuiſſet: cũ domi Ci. multi ex amicis Bruti ↄgregati eẽnt ut conſultarent qd a Bruto agendũ eſſet: ſcribit Ci. Brutũ poſſe intelligere ſniam ſuam ex M.Seio: q oĩbus rebus interfuit: illḋ aũt ſuadet: ut i ↄſeruãda libertate & ſalute po.Ro. nõ expectet auctoritatẽ & iuſſa ſenatus ſed ipſe faciat qd putabit & iudicabit eſſe faciẽdũ: qa ſatis intelligitur ſenatus iuſſiſſe: cũ habet uoluntatẽ: ſed nõ audet ob aliquẽ metũ iubere: poſtremo oſtẽdit oĩno perſeuerandum eſſe Bruto ad defendendã libertatẽ cũ iam bis id inceperit: a quo incepto nõ p̃t bon⁹ ciuis ſine infamia deſiſtere. ¶ Adhibuiſſꝫ: adiũxiſſet: aggregaſſꝫ. ¶ Sententia: iudiciũ de eo qd ſit agendum. ¶ Subſecut⁹ ẽ: ſucceſſit ſtatim: poſt q̃ Seius diſceſſit. ¶ Caput: ſumma principiũ. ¶ Percipe: itelligere. ¶ Vt ne: ordo ẽ: ut ne expectes auctoritatẽ ſenat⁹ in libertate cõſeruãda. ¶ Auctoritatẽ: ſniam ſenatuſ ↄſultũ. ¶ Nõdũ li. ſ. ſenat⁹. i. q adhuc nõ ẽ in libertate: ut audeat decernerẽ qd tibi ſit agẽdũ. ¶ Ne & tuũ: ſubaudi ueli. ¶ Ne dãnes tuũ fa. i. pœniteat te & putes me male feciſſe qd Cæ. interfeceris. ¶ Nullo pu. ſed tuo. ¶ Quo: ob quã rẽ: qa tuo ↄſilio & nõ publico uſus es. ¶ Clarior: illuſtrior: qa ſi publio ↄſilio id feciſſes: eẽt tua laus cũ multis cõicãda. ¶ Et ado. ſubaudi uelĩ: ne iudices Cæſarẽ adoleſcẽtẽ. ¶ Temere fe. i. iprudenter. ¶ Tãtã cãm defendẽdæ reip. ¶ Priuato ſuo: ñ cõmittẽte ei ſenatu. ¶ Deniq;: ſubaudi: ueli ne iudices. ¶ Hoies ru. hoies ipıos & timidos: q̃les ſolẽt eẽ ruſtici. ¶ Sed ui. for. bñ uiros dixit ptra hoies: qa ad uirtutẽ refert. ¶ Fortiſſimos: maximi aĩ: ptra qd dixit ruſticos. ¶ Fuiſſe de. ſꝫ poti⁹ ſapiẽtes. ¶ Cõmilitones: q tecũ: militauerũt ſub Cæſare in Gallia primũ: ſubaudi ne iudices demẽtes fuiſſe. ¶ Suum cõ. M. Antonium. qui erat conſul cum Cæ. eſt interfectus:

❡Voluntas:intẽtio·❡Pro au.ꝑ decreto.❡Metu:timore alicuius:ne audeat ea dicerẽ & decernere ꝙ ſentit & uellet fieri:ſicut tũc pp Anto.timorem non audeat ſenatus dicere:quod uolebat. ❡Cã:tuendæ reip. ❡Vt nõ ſ.i.ut iam nõ liceat tibi deſiſtere:ſi uelis:nõ ſit amplius in ptãte tua omittere cãm bis ſuſceptã. ❡Primũ:ſuſcepta eſt tibi cã. ❡Idibus mar.quo die Cæ.interfeciſti. ❡Proxime:nup rime. ❡Exercitu no.a te collecto. ❡Aiatus:inflãmatus. ❡Ita.n.u.n.f.n.i.i.non ita ut nihil facias niſi quod iuſſerit ſenatus:ſed ita debes eſſe animatus. ❡Vt ea.g.ſ.iudicio tuo. ❡Cum.ſu.ad.quia ſint & ſubito & optime facta:talia.n.ſolent eſſe admirationi.

O tpe: Quo tpe Bru.maximis uiribus Antoniũ opprimebat mutinæ: oſtẽdit Ci. Brutũ magnæ curæ eſſe ſenatui non ſolum propter ſalutem publicam:ſe etiam propter dignitatez ipſius Bruti:quem dicit eſſe oibus ciuibus cariſſimũ: in quo maximam habeant ſpem perpetuæ libertatis:monet autem eũ quid fiat in Italia: & petit ſe ab eo certiorẽ fieri qd & ipe & Hyrtius & Octaui⁹ agãt.Poſtremo pollicet ſe nulla te defuturũ ei⁹ dignitati. ❡Polla tua.ſ.uxor. ❡Cuz.i.quo ſ.tpe. ❡Suſpenſa:adhuc incerta & dubia. ❡Legatorũ:qui miſſi fuerãt ab Anto.ut ab obſidione deſiſteret.

Nihil dum Dum ❡Nihil dũ:ꝑ nihil:nã duz adiectio eſt ſicut ades dum:uel certe nihil dũ pro nondum more græco: nam & μηλεγυτο & μητο pro nondũ dicit apud græcos. ❡Cõfidũt:certiſſimũ habẽt ſine dubitatiõe credunt. ❡Vt: ſicut. ❡Rege: Cæ.erat aũt regiũ nomen apud Romanos inuidioſum: unde ad fugiendũ inuidiaz Cæ.impator ꝙ rex appellari maluit. ❡Regno:dominatu quorundã. ❡Delectus:qui ut ſupra diximus ex diuerſis locis aliqbus electis fit: ſed quoniã oẽs & non quidã ſe offerebant

Vltro ad libertatez:ideo correxit dicens:ſi hic delectus appellãdus: cũ poti⁹ ſit appellanda cõis oium conſpiratio. ❡Vltro:ſponte:non inuitati. ❡Tãtus ardor:admiratiue.ut Tante molis erat Romanã condere gentem. ❡Diuturnæ:longe. ❡Hyrtius:conſul: qui erat in caſtris Cæſa. Octa. ❡Societate ui.quia ſimul eritis uictores. ❡Reliquũ eſt:ſupereſt.

Anſa:Fuſo & ſuperato Ant. apud Mutinam nõ ſine clade & uulnerere uictorũ: qa in eo prælio ꝓter multos milites interierunt & conſules Hyrtius & Panſa hortatur Brutus Ciceronem:ut ꝓuideat ne cæde conſulum hoſtes uires recipere poſſint: dicitq; quid ipſe ſit factur⁹:& qd ſentiat de Lepido polliõe & Plãco:nã de plãco ſe bñ ſpare dicit:cũ de aliis duobus & ꝓcipue de Lepido dubitet. ❡Amiſſo:interẽpto. ❡Detrimẽti:dãni. ❡Non ꝓterit te:ſcis. ❡Inimici:Antoniãi. ❡Cõſulib⁹:Hyrtio & Pãſa. ❡Sublatis:interẽptis. ❡Cõualeſcere:ualidiores fieri. ❡Cõfeſti:ſtatiz. ❡Vtrũq;:qd ſeqt ſ.ne aut. ❡Ventidi⁹ elabat.i.effugiat:ut Antenor potuit mediis elapſus achiuis.erat.n.Ventidi⁹ Antonii ãiciſſim⁹. ❡Præſtaturũ:effecturũ. ❡Vẽtoſiſſimũ:uãiſſimũ:mẽdaciſſimũ:& leuiſſimũ. ❡Reitegrat:renouat. ❡Proſpicere:ꝓuidere:& eũ puto cõiũctũ iri cũ An. ❡Nũq̃ re.ſa.qa uideret iclinari ad An.Perſuaſiſſimũ:certiſſimũ. ❡Confirmetis.

pu.defendendã cõtulerũt. Volũtas ſenatus ꝓ auctoritate haberi dbet:quũ auctoritatis ĩpedit metu. Poſtremo ſuſcepta tibi cã iã bis eſt:nõ ſit integrũ.Primũ idibus martiis:deĩde ꝓxĩe exercitu nouo & copiis cõparatis.Quãobrẽ ad oĩa ita paratus ſeu aĩat⁹ eẽ debes:nõ ut nihil facias niſi iuſſus: ſed ut ea geras quæ ab oibus ſũma cum admiratione laudentur. Vale.

M.T.C.D.Bruto Impe.conſ.deſi.S.D.

O tpe polla tua miſit ad me:ut ad te ſi quid uellem dare litterarũ:quũ quid ſcriberẽ nõ habebam. Oia enim erant ſuſpenſa propter expectationẽ legionẽ legatorum:qui quid egiſſent:nihil denũciabat.Hæc tñ ſcribẽda exiſtimaui primũ ſenatũ po.q; Ro.de te laborare nõ ſolũ ſalutis ſuæ cauſa:ſed etiã dignitatis tuæ.Admirabilis eſt enim quædã tui nominis charitas:amorq;'in te ſingularis oium ciuiũ.Ita.n. ſperant atq; cõfidunt:ut antea rege:ſi hoc tẽpore regno te rẽpublicã liberaturum Romæ delectus habetur:in totaq; Italia: ſi hic delectus appellãd⁹ eſt:quum ultro ſe offerunt omnes tã t⁹ ardor animos hoium occupauit deſiderio libertatis odioq; diuturnæ ſeruitutis.De reliquis rebus a te iam expectare lrãs debem⁹:quid ipſe agas qd noſter Hyrtius:quid cæſar meus: quos ſpo breui tẽpore ſocietate uictoriæ tecum copulatos fore.Reliquum ẽ:ut ꝗ me id ſcribam:quod te ex tuoꝝ litteris & ſpero & malo cognoſcerẽ:me neq; deeſſe ulla i re:neq; unq̃ defuturum dignitati tuæ:Fac ualeas. Vale.

Decius Bru.Impe.de.C.S.D.

PAnſa amiſſo q̃to detrimẽti reſp.acceperit:nõ te ꝓterit:nũc auctoritate & prudẽtia ꝓſpicias oportet ne inimici noſtri cõſulibus ſublatis ſperans ſe conualeſcerẽ poſſe. Ego nec conſiſtere poſſit in Italia Antonius:dabo operam: ſequar eũ confeſtim:utrumq; me ꝑſtaturũ ſpero:ne aut Vẽtidi⁹ elabatur:aut Antonius in Italia moretur.In primis rogo te hominẽ uentoſiſſimũ Lepidum mittas:ne bellũ nobis rein tegrare poſſit.Antonio ſibi coniũcto.Nã de pollione Aſinio puto te proſpicere qd ſit factur⁹.Multæ & bonæ & firmæ ſũt legiones Lepidi & Aſinii:neq; hæc iccirco tibi ſcribo:q; te nõ eadẽ aĩaduerterẽ ſciã:ſed & mihi pſuaſi Aſiniũ & Lepidũ recte facturum nunq̃:ſi forte uobis id de hoc dubiũ eſt: Plancum quoq;

¶ Confirmetis: ut perſeueret in tuenda libertate: ut ante cœpit. ¶ Traiecerit: trāſmiſerit. ¶ Præſidium: milites qui ſeruant ipſas alpis. ¶ Regii: quæ urbs eſt non procul a Mutina.

On mihi. M. Antonius ut ſæpe ſupra diximus: poſtq̄ ſupatus eſt apud Mutinā: ſp ꝯfiuit ſecū Plan. & ꝑ-
n cipue cū Lepido ꝯiungeꝛ. Itaq; cū Romæ agereꝛ de dignitate Bruti: multiq; ei aduerſarenꝛ. Primū oſ̄ndit Brutus ſe male defenſorē ſuū ſolū Ciceronē q̄ oēs alios. Deinde oſ̄ndit in quanto periculo ſit reſpu. exponitq; quid fecerit Ant. poſt fugam ſuā ex Mutina: cui dicit potuiſſe obſiſti: ſi Cæ. Octa. uoluiſſet ei parere: quæ omnia dicit: ut a Ci. diligenter exponanꝛ in ſenatu. Poſtremo dicit ad quā difficilē pecuniæ ſit redact⁹.

confirmetis oto quē ſpero pulſo Antonio reip. nō defuturū. Si ſe alpes Antoni⁹ traiecerit: cōſtituit ꝑſidiū in alpibus collocare: & te de oī re facere certiorē. iiii. calē. maias ex caſtris regiis.

Decius Brutus Impe. S. D. M. Ciceroni.

NOn mihi rēpu. plus debere arbitror: q̄ me tibi gratiorē me eē in te poſſe: q̄ iſti puerſi ſint in me exploratū habes. Sin āt hoc tēpore ab his uideaꝛ dici cā ſimulatiōis mallē me tuū iudiciū q̄ ex altera pte oīum iſtorū. Tu. n. a certo ſenſu & uero iudicas de nobis: quid iſti ne faciāt ſūma maliuolētia & liuore īpediunꝛ. Interpellent me quo minus honoratus ſim: dū ne interpellent: quominus reſp. a me cōmode admīſtrari poſſit. Quæ q̄to ſit in piculo: q̄ potero breuiſſime exponā. Primū oīum q̄tam ꝑturbationē reꝝ urbanarū afferat obitus cōſulū: q̄tāq; cupiditatē hoībus iniciat reꝝ nouitas non te fugit. Satis me multa ſcripſiſſe: quæ līis cōmēdari poſſint arbitror: ſcio enim cui ſcribā. Reuertor nunc ad Antoniū: qui ex fuga paruulā manū militū haberet inermiū ergaſtula ſoluendo oēq; gen⁹ hoīum arripiēdo: ſatis magnū numerū uideꝛ effeciſſe: huc acceſſit manus Ventidii q̄ trans appēninū itinere facto difficillimo ad uada peruenit: atq; ſe ibi cū Antonio ꝯiunxit. Eſt numer⁹ ueterāoꝝ ſatis freq̄ns Cū uētidio ꝯſilia Antonii hæc ſint neceſſe ē: aut ad Lepidū ut ſe cōferat ſi recipiꝛ: aut Appennino alpibuſq; ſe teneat: & decurſionibus per equites quos habet multos uaſtet ea loca q̄ icurrēt: aut rurſus ſe in Hetruriā referat: q̄ ea pars Italiæ ſine exercitu ē. Quod ſi me Cæſar audiuiſſet: atq; in Appēninū trāſiſſet: in tātas anguſtias Antoniū cōpuliſſet: ut inopia poti⁹ q̄ ferro cōficeretur. Sed neq; Cæſari imperari pōt. Nec Cæ. ſuo exercitū qd utrūq; peſſimū eſt. Quū hæc talia ſint quo min⁹ quo ad me pertinebit: homines interpellent: ut ſupra ſcripſi: nō impedior. Hæc quēadmodum explicari poſſint: ut a te quū explicabunꝛ: ne impediantur timeo: alere iam milites non poſſum. Quum ad rempublicam liberandam acceſſiſſem: mihi fuit ſeſtertiorum quattuor milibus amplius. Tantum abeſt ut meæ rei familiaris liberum ſit quicquā. ut omnes iam meos amicos ære alieno obſtrixerim.

¶ Rēpu. debere mihi: ꝑpter aſſiduam curā meā erga eā & ꝑpter imortale beneficiū: qd ei præſtiti: cū meo periculo eam ex tyrannide liberaui. ¶ Quam me tibi. ſ. arbitror debere. ¶ Peruerſi: iniq: malo aīo. ¶ Dici cauſa. ſ. mea: ideſt uideaꝛ eſſe agendum de me uel. ¶ Si: ideſt quāuis. ¶ Mea cōmode. u. dū uideaꝛ dſendi & agi. ¶ Ab iis. ſ. peruerſis ciuib⁹: q nō ſunt ī me ualde grati. ¶ Oīuz iſtorū. ſ. iudiciū. ¶ Tu enim: ratio. ¶ A certo. ſ. ex certa & uera ſentētia & ex cognitione rerū. ¶ Quod. ſ. iudicare ex certo ſenſu. ¶ Maliuolētia odio in me. ¶ Liuore: inuidia. ¶ Interpellēt: impediant. q. d. nihil quero mea cā: ſed oia cā reip. ¶ Quaꝫ potero breuiſſime. i. quāto breuiori ſermone potero. ¶ Obitus: mors. ¶ Cōſulum: Hyrcii & Pāſæ: q Mutinēſi ꝑlio interierūt. ¶ Vacuitas: locus ꝯſulū uacuus: q̄rebant. n. multi ſubſtitui ī eoꝝ locū: ut ſupra uidim⁹ de Planco & Octauio. ¶ Quæ poſ. cō. litte. i. poſſint ſcribi q a reliq̄ poti⁹ ſunt tacenda q̄ ſcribenda. ¶ Cui. q. d. amiciſſimo & fideliſſimo. ¶ Ex fuga: poſt mutinēſe ꝑliū. ¶ Paruulam a. exigua multitudine. ¶ Ergaſtula: ſeruos q in ergaſtulis erāt ipoſuit aūt locū pro ipis ſeruis. ¶ Soluēdo: liberādo uinculis & ſeruitute. ¶ Huc: ad ſupradicta. ¶ Trans appēninū. ſ. montē oēm in lōgū tēdens Italiā in partes duas diuidit: a dextra inferuꝫ i. tuſcum mare ſpectās: a ſiniſtra uero ſuperum: qd hadriaticū: uocāt: in ſiculum uſq; fretum progrediꝛ: capit aūt initiuꝫ: ut uoluit Strabo a genua ſicut alpes a ſabbatiis: inter genuā uero & ſabbatios ducenta ac ſexaginta ſtadia īterſunt. ¶ Ad uada: q̄ Sabbatia Strabōe teſte nūcupantur quidā dicūt hodie appellari portū uadorū apud Saonaꝫ. Quæ Sabbatia dicta eſt. ¶ Ad lepidū: qui tenebat Galliā Narbonenſem: ut ſæpe diximus. ¶ Decurſionib⁹: ſubitis & improuiſis ſuaſionibus. ¶ Si Cæ. audiſſet me: ſi paruiſſet mihi Cæ. Octauianus. ¶ Anguſtias: difficultates. ¶ Cōficereꝛ: cōſumeretur. ¶ Exercitui ſuo. ſ. pōt imperari. ¶ Ad me: ad honorem & rem meam. ¶ Hæc: ordo eſt. ¶ Timeo quēadmodū hæc poſſint explicari. ſ. ut debent: & ut ſunt uera. ¶ Impedianꝛ a peruerſis & maliuolis uiris. ¶ Alere: uictu ſuſtentare: paſcere. ¶ Cū acceſſi: dicit q̄tum detrimentū rerū ſuaꝝ fecerit: q a cū incepit liberare rēpu. habebat ſupra q̄draginta milia ſeſtertioꝝ: nūc aūt dicit Brutus ſe nihil liberū habere in re familiari ſua: ſed ēt accepiſſe mutuo omnibus amicis ſuis pro ſe fideiuſſione obligatis. ¶ Tantū abē. i. tm̄ nō eſt uerū. ¶ Liberū: ſine obligatiōe. ¶ Vt obſtrinxeriꝫ: obligauerim. ¶ Aere alieno: debitis pecūia mutuo accepta ſub eo-

Ergaſtula

Sabbatia uada

rũ fideiuſſione. ¶ Septenũ numerũ legio.i.ſeptem legiones:quæ ꝑtinebant ſupra quadraginta milia militum. ¶ Varronis:q illis tẽporibus fuerat diuitiſſimus. ¶ Exploratũ:certum:quod conſilium ſit capturus rebus ſuis.

Odem:cum Anto.poſt cladem Mutinenſem alpis uerſus fugiſſet: ſcribit Brutus ſe dubitare de Lepi:&

e Plan.ne cum eo coniugant̃:quia miſerat Antonius ad eos nuncios occulte:ſicut Bru.ſe cognouiſſe dicit ex quibuſdã ſcriptis Antonii:quæ ad eius manus peruenerunt:dicit tamen ſe expectare & ex allobrogib⁹ & ex oĩ gallia legatos:quos ſperat remiſſurũ domũ ꝯfirmatos.Poſtremo orat Ciceronẽ: ut eũ Romæ defendat. ¶ Quo.ſ.exẽplo. ¶ Pueri:ſerui. ¶ Perſoluere: ſatiſfacere. ¶ Ex libellis:codicillis lr̃is. ¶ Eius:Antonii. ¶ Incenderũt in me:caſu quodaʒ uenerunt ad manus meas. ¶ In quibus:libellis. ¶ Quos.ſ.nũcios ſecretos. ¶ Aſiniũ:Pollioneʒ:q ꝑerat hiſpaniæ:ut ſupra li.x. ¶ Non habui ambiguũ:ñ poſui in dubio:ſʒ ſtatim credidi. ¶ Miſi.ſ.noĩe meo nunciuʒ. ¶ Biduo:intra duos dies.

Biduo

¶ Ab allobrogibus:populis qui ſtatim occurrũt ſuperatis alpib⁹:de q.bus lib.x. ¶ Et totius gal.ſ.legatos. ¶ Cõfirmatos:bñ perſuaſos ad defendendã libertatẽ Romanã ne ſaueant Anto. ¶ Iſtic:Romæ. ¶ Adminiſtrari:gen. ¶ Proſpicies:ꝓuidebis. ¶ Occurres:r̃ſiſtes. ¶ Hoc:hac re. ¶ Cõſolabere:ſ.te. ¶ Deterrere:remouere ab officio & defenſione libertatis. ¶ Contumeliis:iniuriis.

Res uno die:cum ſcripſiſſet

t Brutus Ci.& Græcei us coram retuliſſet.M.Antoniuʒ ita fugiſſe ex prælio Mutinẽſi:ut aduerſus eum nõ poſſet ſine periculo pugnari:Ci.qui credebat eũ penitus fractũ:dicit nũc nõ uideri ſibi eũ fugiſſe:ſed potius mutaſſe locũ ad bellum gerendũ. Itaq; dicit multos q̃ri de Bruto:quod eũ ſtatim nõ ꝓſecutus ſit anteq̃ ꝑmitteret eũ uires recipere:quoniã eſt opinio hominũ:qđ ſi uſus eẽt celeritate in perſequẽdo: facile potuiſſet eũ opprimere q̃ q̃relam dicit eſſe ex ingratitudine:ſed tamen hortatur eum:ne det alicui iuſtam de ſe quærele cauſam. ¶ Pleniores:longiores. ¶ Reſtinctum:ſopitum:penitus amotũ. ¶ Inflãmatum incenſum:ut augeat̃: & bene reſtinctum & inflammatum dixit: quia ut ſæpius diximus:comparatur bellum incẽdio. ¶ Nactus ſit: acceperit. ¶ Illa:quæ tamen hac feciſti. ¶ Fracto animo: debilitato & ſine ulla ſpe. ¶ De.g.i.a græceio:amabant.n.antiqui frequẽter ponere de pro a. ¶ Confligi:certari pugna. ¶ Locũ:aptioreʒ ſibi qua eſſet Mutinæ. ¶ Fracti.ſ.ceciderunt animo. ¶ Querũtur:de te & exercitu tuo. ¶ Opprimi: Antonius. ¶ Populi:cuiuſlibet generaliter:unde eſt prouerbium. Beneficia quæ in populum conferuntur:in nullum cõferuntur. ¶ Hoc: hic mos. ¶ Noſtri: Romani. ¶ Abuti libertate nimium liberum & ingratum contra rationem in male dicendo & male faciendo ei per quem libertatẽ conſecutus ſit:de multis talibus exemplis lege Vale.maxi.in capitulo de ingratis. ¶ Sit:pro erit. ¶ Confecerit:finierit. ¶ Quaʒ uim ha.qđ pondus:ſic.n.ſupra ſcripſit ad Plan.id probans auctoritate Hora.qui ſolum Vlyxem euerſorẽ Troiæ appellauit. ¶ Apertius:pluribus uerbis.

¶ Iam nõ ago.

Septenũ numeꝝ legionũ alo.q̃ difficultate tu arbitrare. Nõ ſi Varrõis theſauros hrẽm ſuſtinere ſũptũ poſſẽ. Quũ primũ de Antonio exploratũ hũero:faciã te certiorẽ:tu me amabis itaꝫ ſi hoc idẽ in te facere ſenſeris.iii.no.ma.ex caſtris Derthoma.

Decius Bru.Impe.& conſ.deſi.S.D.M.C.

Odẽ exẽplo lr̃æ a te mihi redditæ ſũt:quo pueri mei attulerũt Tm̃ me tibi debere exiſtĩo: q̃tũ ꝑſoluer̃ difficile eſt. Scripſi tibi q̃ hic gererent̃:ĩ itinere ẽ Antoni⁹:ad Lepidũ ꝓficiſcit̃:ne đ planco qdẽ ſpẽ adhuc abiecit:ut ex libellis ſuis aĩaduertit:q i me ĩciderũt. In qb⁹ quos ad Aſiniũ:quos ad Lepidũ:quos ad Plãcũ mitteret ſcribit: Ego tñ ñ habui ãbiguum & ſtati Plãcũ miſi:& biduo ab allobrogib⁹ & toti⁹ galliæ legatos expecto:quos cõfirmatos domũ r̃mittã:tu q̃ iſtic op⁹ erũt adminiſtrari ꝓſpicies:ut ex tua uolũtate reiq; pu.cõmodo ſiant. Maliuolentiæ hoium in me ſi poteris occurres:ſi nõ poteris hoc cõſolabere qđ me de ſtatu meo nullis cõtumeliis deterrere poſſunt. pridie no.ma.ex caſtris finibus Satillenſium.

Decio Bru.Impera.cõſu.deſi.S.D.M.T.C.

Res uno die a te accepi ep̃las: unã breuẽ: q̃ Flacco Volũnio dederas: duas pleniores: quaꝝ alterã tabellari⁹.T.Iulli tullit alteram ad me miſit Lupp⁹. Ex tuis lr̃is & ex Græceii orõne nõ mõ non reſtinctũ bellũ: ſed ẽt inflãmatũ ur̃. Non dubito aũt ꝓ tua ſingulari prudẽtia: qn inſpicias ſi aliqd firmitatis nactus ſit Anto.oĩa illa tua ꝑclara:in rẽpu.merita ad nihilũ eẽ uẽtura. Ita.n.Romã erat nunciatũ:ita ꝑſuaſum oib⁹ cũ paucis iermib⁹ perterritis metu fracto aĩo fugiſſe Antõiũ. Qui ſi ita ſe hẽt:ut quẽadmodũ audiebã de Græceio:confligi cũ eo ſine ꝑiculo nõ poſſit nõ ille mihi fugiſſe a Mutina uidet̃: ſed locũ belli gerẽdi mutaſſe. Itaq; hoĩes alii fracti ſunt:nõnulli etiã q̃runt:q; ꝓſecuti nõ ſitis. Opprimi potuiſſe ſi celeritas adhibita eẽ extimat̃. Omniuo ẽ hoc populi maximeq; nr̃i in eo potiſſimũ abuti libertati per quẽ eum cõſecutus ſit:ſed tamen ꝓuidẽdum ſit:ne qua iuſta quærela eẽ poſſit. Res ſic ſe habet is bellum cõfecerit:qui Antoniũ oppreſſit. Hoc quam habeat uim te exiſtimare malo:quam me apertius ſcribere. Vale.

Deci.Bru.Impera.conſ.deſi.M.C.S.D.

IAm non ago: Q uia Ci. in ꝑcedenti epiſtola familiariter monuerat Brutū: ut daret operā ne iuſtam quærelæ cām de ſe daret: q̄a dixerat quoſdā quæſtos eſſe: qđ non ſtatim pſecutus eēt cū exercitu ſuo Antoniū ex Mutinenſi cōflictu fugientē: ſic eni potuiſſe facile opprimi: primū Brutus oſtēdit ſe tantum hr̄e Ci. ut actione gratiarū nō putet ſatiſfaciendum cui rei uix ſatiſfieri poſſit: deinde excuſat ſe quare ſtatim nō pſecut⁹ ſit Antoniū adduciṫq; ad excuſationē ſuā multas & iuſtas & honeſtas cōnes: dicit quo ſe receperit M. Antonius: & quod hr̄et ſe factur͠ū aduerſus eū: hortaṫ aūt ut oēs bonā ſpem habent de rep. & tñ ut ſemp ſint parati & exercitu & cæteris reb⁹ aduerſus eos: q ſub ꝑtexta defendēdæ reipu. magnas ſibi uires cōparātur ut eā opprimāt.

TAm nō ago tibi gr̄as. Quū etiā te uix referre poſſum: huic uerbis nō patiaṫ res ſatiſfieri attēdere te uolo q̄ in manibus ſūt: q. n. prudētia es: nihil te fugiet: ſi meas lr̄as diligēter legeris: ſequi confeſtim Antoniū his de cauſis Cicero nō poterā ſine eq̄tibus ſine iumētis. Hyrtium periiſſe neſciebā. Cæſari nō credebā priuſq̄ cōueniſſem & collocutus eēm. Hic dies hoc mō abiit. Poſtero die mane ad Pāſam ſum acceſſitus Bononiā. Quū in itinere eēm: nūciatū eē eum mihi mortuū eſſe. Recurri ad meas copias: ſic. n. eas uere appellaṙ poſſum. Sūt extenuatiſſimæ: & iopia oium rer͠ pessimæ acceptæ biduo me Antonius anteceſſit itinera multo maiora fugiens: q̄ ego ſequens. Ille eni ut paſſim: ego ordinatim q̄cūq; ut ergaſtula ſoluit: hoīes arripuit: cōſtituit nuſq̄ priuſq̄ ad uada uenit. Q uē locū uolo tibi eſſe notū. Iacet iter appenninum & alpes: impediſſimus ad iter faciendū. Q uū abeſſem ab eo milia paſſuū triginta & ſciā Vētidius cōiūxiſſe: cōcio eius ad me eſt allata: in q̄ petere cœpit a militibus: ut ſe trāſalpes ſequerētur: ſibi cū M. Lepido cōuenire ſucclamatū eſt: & frequēter a militibus uētidianis: nā ſuos ualde q̄ paucos hēt. Sibi aūt i Italia pereūdum eē: aut uincēdū: et orare cœperat: ut pollētiā iter facerēt: quū ſuſtinere eos nō poſſet ut in poſterū dié iter ſuum cōtulit. Hac re mihi nūciata: ſtatī quinq; cohortes pollētiā ꝑmiſi: meūq; iter eo cōtuli: hora añ ꝑſidiū meum pollentiā uenit: q̄ Trebellius cū equitibus ſane ſum gauiſus. In hoc. n. uictoriā puto conſiſtere. In ſpem uenerār q; neq; Plāci quattuor legiones oibus ſuis copiis pares arbitrabanṫ: neq; ex italia tam celenter exercitum traici poſſe credebant. Q uos ipſi adhuc ſatis arrogāter Allobroges equitatuſq; ois: qui præmiſſus erat a nobis ſuſtinebāt: noſterq; aduētu ſuſtineri facilius poſſe cōfidimus. Tñ ſi quo etiam caſu Hiſara ſe traicerint: ne q̄d detrimenti reip. iniungant: ſūma a nobis dabiṫ opera: nos magnū aium optimāq; ſpem de ſūma reip. habere uolumus: quum & nos & exercitus noſtros ſingulari concordia coniunctos ad omnia pro nobis uideatis paratos. Sed tñ nihil de diligentia

Res: honeſtas. Auēdere: diligēter cōſiderare. In manibus: in ptāte. i. q̄ fieri pūt. Nihil te fugiet: nihil te latebit: nihil ignorabis. Qua. i. ea prudētia q̄ es. Seq: incipit ſe excuſare. Sine iumē. q̄ deferent ipedimenta & ſarcinas militares: dicunṫ. i. iuméta tm̄modo ea aīalia: q̄ iuuāt humeris ferre onera: ut eq muli aſini cameli &c. huius generis nō ēt quæ trahūt niſi fortaſſe iproprie ponanṫ: qđ rariſſimū eſt. Nō cre. non ſiebā. Hic dies: primus quo fugit Antonius: & q̄a occurrebat quare nō p. ſecutus es ſequēti die: adducit etiam cās. Ad Pāſam: alterū conſulem: qui grauiter uulnerat⁹ fuerat: & Bononia ſtatī delat⁹. In itinere: ut ad eū irē. Copiolas: puū exercitum. Extenuatiſſimæ: ualde tenuis & iminutæ: Male ac. male tractatæ. Maiora itinera: q̄a plura militaria faciebat ipſe fugiēs: q̄ ego pſequens ipm. Paſſim: uage: nulla ſeruata uia. Ergaſtula: ſeruos: ſicut ſupra dictū ē. Ad ua. ad ſabbatios: ut ſupra diximus: ubi ſūt uada dicta ſabbatia apd Saonā. Appēninū: quē ſupra diximus auctore Stra. incipere a genua. Alpes uero a ſabbatiis: i medio ſūt ſabbatia uada. Cōcio: oro. Eius: Antonii: petere exhortādo eos. Cōuenire ſibi. i. ſe concordare & hr̄e: ut ita dicā intelligētiā cū Lepido. Nā ſu. parēthesis. Hēt Antonius. Iter face. i. irent. Pollentiā: hoc tpe ēt extat oppidū i ligurībus loco edito habēs a ſiniſtra Tanarū fluuiū diſtās circa ſexagita ſtadia ab Alba liguſtica: poſſidetur aūt id oppidū & cōmittatus titulo & dominatus iure a magnifico & generoſo uiro & ſapientiſſimo iuriſcōſulto An. Romagnano: oli ducali ſabaudiæ ſcriba ſecretario nūc Mediolani ducali ſenatore grauiſſimo: cuius ſingularē æq̄tatē & ſapiam oēs admirantur: laudāt: amāt: errat aūt q dicit pollentiā eē: q̄ hodie corrupto uocabulo Valēna uocaṫ i ripa Padi cū & ambo oppida extāt: & multū iter ſe diſtēt. Suſtinere: retinere. Cōtulit. ſ. pollētiā. Eo: aduerbiū ē loci. i. illuc ſ. pollētiā. Hora añ ꝑ. me ue. i. una hora añ uenit ꝑſidiū meū. Pollētiā: quā Trebellius dux Antonii cū eq̄tibus ſuis. Præſidiū. i. milites mei quos ad muniendā Pollētiā contra Antoniū ꝑmiſeram. Sane quā. i. ualde. In hoc: qđ mei citius aduentarūt Pollentiā: q̄ equites Antonii: quos ducebat Trebellius. Allobroges: quos ego cōfirmauerā. Satis arroganter: cōſtāter & audacter. Nr̄o aduētu: q̄a ꝑſentia mea fiēt fortiores. Hiſarā: fluuiū in finibus allobrogū ut lib. decimo dictū eſt. Iniungant: inferant. De ſumma: de ſtatu.

Iuméta

Copiola

Pollētia

Conſpiratio ¶ Remittere: diminuere.i. ꝓpter hoc nõ deberis eſſe negligẽtiores. ¶ Conſpirationẽ: coniurationẽ: ſed quo-
niam conſpiratio etiam in bonum dicitur: ideo dixit ſceleratiſſimam. ¶ Cõfligamus: ꝓlíemur. ¶ Simulatio-
ne: prætextu. ¶ Periculum: diſcrimen: quia Ventidius coniunctus erat cũ Anto. & de fide Le. dubitabatur.

remittere deberis: dareq́ opã ut patiſſimi ab exercitu reliqſq́ rebus pro ueſtra ſalute cõtra ſceleratiſſimã conſpirationẽ hoſtium cõfligamus: qui quidem eas copias quas diu ſimulatiõe reip. comparabant: ſubito ad patriæ periculum conuerterunt.

M.C. Decio Bruto. S.D.

Mirabiliter mi Brute lætor mea conſilia meaſq́ ſnĩas a te probari de decẽuiris: de adornãdo adoleſcẽte: ſed quid refert? mihi crede homini nõ glorioſo: plane iã Brute frigeo. Opta nõ. n. iam id erat meũ ſenatus: iam ideſt diſſolutũ. Tantũ ſpem attulerat explorata tua uictoria. Tua præclara Mutinæ eruptio: fuga Antonii cõciſoq́ exercitu ut oĩum animi relaxati ſint: meæq́ illæ uæhementes conciones tanq̃ ſi iam annihilatæ eſſe uideant̃. Sed ut ad rẽ redeã: legionẽ Martiam & quartam negant qui illas norant ulla conditione ad te poſſe perduci: pecuniæ quã dederas tõ poteſt haberi: eaq́ habebitur: de Bruto aceſcendo Cæſareq́ ad Italiæ præſidium tenẽdo unde tibi aſſentior. Sed ut ſcribis habes obtrectatores: quos equidẽ facillime ſuſtineo: ſed impediunt tñ ex aphrica legiones expectantur. Sed bellum iſtuc renatum mirant̃ hoĩes: nihil tam præter ſpem unq̃. Nam die tuo natali uictoria nũciata multa ſæcula uidebamus remp. libertatẽ. Noui timores retexunt ſuperiora. Scripſiſti aũt ad me iis quas idibus Maiis dediſti modo te accepiſſe a Planco litteras: non recipi a Lepido Antonium. Id ſi ita eſt omnia faciliora: ſin aliter magnũ negocium: cuius exitum non extimeſco: tuæ partes ſunt. Ego pluſq̃ feci: ſed facere non poſſum. Te tamen id quod ſpero omnium maximum & clariſſimum uidere cupio. Vale.

Mirabiliter: Scripſerat Ci. ad Brutum quid ſentiret de decẽuiris creandis: uel dignitate concedẽda Cæ
ſari: de qua in proceſſu epiſtolæ dicam: cũq́ reſcripſiſſet Brutus ea probari a ſe quæ Ci. conſuluiſſet:
dicit Cice. ſe ea re plurimum gaudere: oſtenditq́ in quantam ſpẽ de Bruto uenerit po. ro. poſtq̃ li-
beratus eſt obſidiõe mu
tinẽſi: & Antonius cũ exercitu ſuo fu
ſus: deinde petiuerat Brut⁹ ad ſe mit
ti duas legiones & pecuniam: reſcri
bit Cice. quid iis de rebus fieri poſſit
deinde oñdit aliquã ſpem eſſe certæ
uictoriæ ſi uerũ eſt qd Lepidus non
coniunctus ſit cum Antonio: ſicut
ipſe Bruto ſcripſerat. Poſtremo dicit
plurimum uirtute Bruti confidere: q̃
ſperat ſe uiſurũ eum uirũ clariſſimũ.
¶ De decẽuiris: uel qui creati fuerãt
ut ſcribit Appianus ad punitionem
Antonii magiſtratus: ea aũt figura q̃
dam erat abolitionis eoꝝ: quæ Cæſ.
decreuiſſet: nã Antonius nulla ex ſe
aut pua q̃ dã uerũ uniuerſa ex cõmẽ
tariis Cæſaris ediderat & cætera uel
certe quia ut idẽ Appianus ſcribit cũ
ſenatus per legatos ſollicitaſſet duas
legiones: quæ ad Cæſarem ab Anto
nio receſſerant: edocens ne in uno
ſolo ſpem ponerent: ſed ſenatuʒ qui
poteſtatẽ imortalẽ ſolus haberet po-
tius ſequerent̃: accederentq́ ad. D.
Brutũ: quo loco pecũias ſibi allatas
inuenirent. Iam. n. dimidiũ muneris
ad eos attuliſſe: decẽuiros ad ſtribu
tionem creauerunt: quos nũc poſſu-
mus intelligere: nã decemuiros ele
ctos ad agros diuidundos ſicut Cæ.
inſtituerat: non conuenit: cum ſena
tus uellet omnia aboleri quæ Cæſa.
feciſſet. ¶ Adoleſcẽte Cæſ. Octauio.
¶ Ornando: uel cõſulatu: quem po
ſtulabat in locũ Hyrcii & Panſæ ma
xime fauore Cice. ad quem ſolũ ſcri
pſerat: ut dicit Appia. uel Ornantor
pretura nam eodem Appiano auctore cum Cæſarem uererentur: ne ſe cum Anto. coniungeret: ꝓ iorem eum
denuo in Antoniũ ſatis indecẽter creare decreuerunt. ¶ Quid refert: qd intereſt: otueĩ an nõ. ¶ Non glorioſo:
non iactabundo. ¶ Frigeo: ceſſo: ocioſus ſum: hoc dicit ne uideatur ualde curare honorem Cæ. cum de eo ma
xime laboraret. ¶ Opta: omnes dicunt hic aliquid deeſſe: quod quidem mihi ita uidetur. ¶ Meum: ex ſenten-
tia mea: quod autẽ ſenatuſconſultũ eſſe non conſtat: quia nihil ante dixit. ¶ Diſſolutum: irritum: annihilatum:
non habuit locũ. ¶ Explorata: indubitata. ¶ Eruptio: euaſio. ¶ Præclara: & fortis & aſtuta. ¶ Relaxari: recrea-
ti: exhilarati: cum antea eſſent nimia ſollicitudine contracti. ¶ Tanquam ſi iam: ακαλαι ita habent qdam co-
dices: ideſt tanq̃ ſi iam quiete ſint: nam ακαλοσ quietũ ſignificat: alius codex ex uetuſtiſſimo trãſcriptus habe-
bat tanq̃ ſi annihilatæ eẽ uideantur: qui tñ ſenſus idẽ erit. i. quaſi non oporteat me uæhemẽtioribus cõtentioni
Ratio bus uti ut ſolebã. ¶ Ratio: uia modus: Aeq; ſcilicet ratio habebit. ¶ Bruto. M. qui tũc erat in Sardina ut infra
patebit. ¶ Quos ſuſtineo: qbus obſiſto. ¶ Iſtuc: iſtud. ¶ Vnq̃. ſ. fuit. ¶ Nam: ratio quare nihil fuerit tã præter
ſpem: q̃ illud bellũ eſſet renouatũq́ credebant eſſe oĩno extinctum intellecta uictoria ipſius Bruti eius die na-
tali: ita ut reſp. per multos annos crederet̃ eſſe liberata. ¶ Die natali: cum. n. omnium romanorũ natales dies
celebrarent̃: tamen eoꝝ maxime qui de repu. benemeriti eſſent. Iuue. Q uale coronati heluidius: Traſeaq́ bi-
Retexũt bebant: Brutoꝝ & Caſſii natalibus. ¶ Retexunt: quidã exponunt manifeſtauerunt: ſed magis placet retexũt. i.
remouent & deſtruunt: ſicut infra in epiſtola Marti. An tunc ætate præcipitata cõmutem: ac me ipſe retexã:
ut eo loco exponimus plenius. ¶ Iis. ſ. litteris tuis. ¶ Modo: nuper. ¶ Non recipi: in ſocietatem ut ferebatur.
¶ Magnum negocium: magnus labor. ¶ Cuius: negocii. ¶ Tuæ partes ſunt. i. ad te pertinent.

¶ Etſi: Cum non

T ſi: Cũ nõ potuiſſet Brutus ad Ci.ſcribere: mãdarat collegæ ſuo Planco ut eum apud Ci.excuſaret q
e cũ feciſſet ſcribit Ci.ſibi grauiſſimã fuiſſet talẽ diligẽtiã deinde qm̃ publice ſcripſerãt Brutus & Plãcus ſe
optime iter ſe cõuenire dicit Ci.ſenatũ uæhemẽter gaudere ea cõcordia.Poſtremo hortaẽ ipſm Brutũ
ut pgat imitari nõ aliũ q̃ ſeipſm. ❡ Cũ col.Plãco. ❡ Certa te.i.euitere uĩcere teipſm: & quotidie mel⁹
p facere. ❡ Magſo bre.i.a quo uolo diſcedere eẽ breuis ſiẽ tu es: unĩ ĩſeri⁹ appellat ei⁹ ſermonẽ lacõiſmõ.
Ermagni: Hæc epſa inter oẽs cõmẽdatitias paucis uerbis uim maximam obtinet. Cum enim Cice.plu

M.T.C.Decio Bruto.S.D.

ET ſi mibi tuæ lr̃æ iucundiſſimæ ſunt: tñ iucũdius fuit: qđ in ſumma occupatione tua Planco collegæ man daſtitut te mibi per litteras excuſaret: qđ fecit ille dili genter: mihi aũt nihil amabilius officio tuo & diligentia. Con iunctio tua cũ collega tuo concordiaq; nr̃a: quæ lris oĩbus de clarata eſt: ſenatui po.q;.ro.gratiſſima accidit. Quod ſupeſt: pge mi Brute: & iam non cũ aliis: ſed tecũ ipſe certa. Plura ſcri bere non debeo p̃ſertim ad te quo magiſtro breuitatis ut cogi to. Litteras tuas uæhemẽter expecto: & quidem tales quales maxime opto. Vale.

M.T.C.Decio Bruto.S.D.

PErmagni itereſt quo tibi hæc tpe epiſtola tradita ſit: utrum quũ ſollicitudinis aliqd haberes an quũ ab oĩ moleſtia uacuus eſſes. Itaq; ei p̃cepi quem ad te miſi: ut tẽpus obſeruaret epiſtolæ tibi reddẽdæ. Nam quẽadmodũ corã qui ad nos intẽpeſtiue adeunt: moleſti ſæpe ſunt: ſic ep̃læ offendunt nõ loco redditæ. Si autẽ ut ſpero nihil te perturbat: nihil ĩpedit: & ille cui mãdaui ſatis ſcite & cõmode tẽpus ad te cœpit adeunti confido me qđ uelim a te facile impetraturũ. L. Lamia p̃turam petit: hoc ego utor uno oĩum plurimũ magna uetuſtas: magna cõſuetudo intercedit: quodq; plurimũ ualet: nihil mibi eius familiaritate iucundius. Magno p̃terea benefi cio eius: magnoq; merito ſum obligatus. Nã Clodianis tpib⁹ quũ eq̃ſtris ordinis princeps eẽt: proq; mea ſalute acerrime p pugnaret: a Gabinio conſule relegatus eſt: qđ ante: id tp̃s ciui romano romæ cõtigit nemini hoc cũ populus romanus memi nit: meipſm nõ meminiſſe turpiſſimũ eſt. Quapp perſuade tibi mi Brute me petere p̃turã: quãq̃.n. Lamia ſũmo ſplẽdore: ſum ma gr̃a eſt uiſus: magnificentiſſimo munere ædilitio: tñ quaſi ea ita nõ eſſent ego ſuſcepi totũ negociũ nunc ſi me tanti facis quanti certe facis: qñ equitũ centurias tenes in quibus regnas: mitte ad Lupum noſtrum: ut is nobis eas centurias conficias. Non tenebo te pluribus: ponam in extremo qđ ſentio. Nihil eſt Brute: quũ oĩa a te expectẽ: qđ mihi gratius facere poſſis.

M.T.Decio Bruto conſuli deſi.S.D.

LAmia uno oĩum familiariſſime utor. Magna eius in me nõ dico officia: ſed merita: ea quæ ſũt pplo roma no notiſſima. Is magnificẽtiſſimo munere ædilitatis

rimũ deberet.L.Lamiæ: qui quid olĩ ei fauerat contra Clodium: fuerat a Gabino cõſule relegat⁹ iſq;.L.Lamĩ a petere præturã: uelletq; Cice.bene ficii ſe memorẽ oſtendere: commen dat diligẽtiſſime Bruto abſenti hunc Lamiã oratq; Brutũ ut ſcribat Ro mã ad Lupũ familiariſſimuz ſuũ: ut oẽs cẽturias: in quib⁹ brut⁹ plurimũ poterat: cõgreget ad fauẽdũ Lamiæ ut præturã obtineat: cum nihil ſit qđ ei oĩno grati⁹ facere poſſit. ❡ Perma gni ĩte.magni ẽ momẽti. ❡ Obſuã ret: diligẽter cõſideraret. ❡ Tp̃s: quo eſſes læt⁹ & uacu⁹ ab oĩb⁹ moleſtiis. ❡ Loco.i.tpe Terẽ. Veni in ipo tpe: qđ oium reꝝ ẽ maximũ: Hora.ĩ epi ſtolis: Auguſto reddes ſignata uolu mina iuni. Si ualidus ſi læt⁹ erit: ſi de niq; poſcet: Ne ſtudio noſtri poſcet: odiũq; libellis Sedulus iportes: nam plærũq; ex ĩportunitate nũcii aut ta bellarii odioſior ſit q ſcribit: & min⁹ grata lr̃a. ❡ Offendunt: diſplicent. ❡ Scite: prudẽter. ❡ Vetuſtas: q ma gnã uim hẽt in amicitia: nã ut ipſe in Lælio inquit. Vetuſtiſſima quæq; ut ea uina q uetuſtatẽ ferunt: eẽ debẽt ſua uiſſima. ❡ Cõſue.cõuerſatio. ❡ Me rito: qđ plus ẽ q̃ bñficiũ: ut alibi ſæpe diximus: & in ſequẽti ep̃ſa appebit. ❡ Clodianis tpibus.i.qbus Clodi⁹ me oppugnabat: & ex urbe ẽt eiecit. ❡ Princeps: ex primis. ❡ Propugna ret: cõtẽderet me defendẽdo. ❡ Re legatus: ex p̃ria eiectus. ❡ Ante id tẽ tp̃s: primus.n.fuit q relegat⁹ ſit uſq; ad id tp̃s. ❡ Meipſ3: pro quo ei id cõ tingit: notãdũ aũt cõtigit de malo di ctum ſicut aliis multis locis: & cõtra accidit de bono ſæpe notauimus. ❡ Me.q.d.nõ ipſm Lamiã. ❡ Splen dore: nobilitate: nã lamiarũ familia uetuſtiſſima fuit & nobiliſſima Ho ratius Heli uetuſto nobilis ab lamo. ❡ Summa gr̃a: ualde grat⁹ populo. ❡ Munere magnificẽtiſſimo: qa in ædilitate exhibuit ſplendidiſſimos li bros: qđ cõciliabat magnũ fauorem populi: ut alio lo ep̃p bauimus ex au ctoritate Ci.in officiis. ❡ Tenes: ha bes. ❡ In quis: in qbus. ❡ Regnas: habes maximã p̃tãtẽ. ❡ Eas centu rias.i.ipſos equites ad centuriata comitia nobis cõgreget. ❡ In extremo: in concluſione epiſtolæ.

Meritũ

Relegatus

Cõtigit
Accidit

Lamiarum familia

l Amia: Eodem argumento quo & in præcedenti epiſtola commendat Cicero Lamiam.D.Bruto: ut eũ adiuuet in obtinenda prætura: quo nihil ſibi gratius fieri poſſe affirmat.

¶ Præfunctus munere: ædilitatis: quia ut uidimus ſupra lib.x.ad Furnium: dabatur prætura poſt ædilitatē. ¶ Is ambitus: multorum qui petunt hanc præturam ambientes hunc & illum. ¶ Suſtinenda mihi: tuendā meis humeris ſuſcipiendam. ¶ Operibus: facultatibus: & auxiliis.

ET ſi per Galbam & uolūnium miſerat Brutus ad ſenatū ſe timere: ne Antonius uires recipere pſertim cum timeret ne Lepidus fidē mutaret: & cum eo coniungeret. Quāobrem reſcribit Ci. moleſtatum fuiſſe ſenatui: q ipſe Brutus nūc profligato M. Antonio ſe timidū oſtendat: cū exiſtimaret fortiſſimus & in eo maxia ſpes eſſet: cū obſideret adhuc florente & integro Antonio: ex quo arguit nō decere eū timere: pro cuius uictoria tātæ gratulationes factæ ſint: dicit aūt nō deeſſe animū ſenatui: nec defuturū contra Antoniū ſi forte uires receperit. ¶ Timēdum: de Lepido: quem nunq̄ recte facturum putaſti. ¶ Suſpicandū: uel de eodem Lepido: uel de Octauio: quia poſtq̄ Brutus de obſidione Mutinenſi liberatus miſſis caduceatoribus Ad Cæſa. p quos rogabat: ut quoniam flumen in medio eſſet: ad colloquiū accedere una uellet: ille conſulibus e medio ſublatis. Brutum uelut hoſtem metuens reſpondit: non Brutum ſalutaturus huc acceſſi: ſed Antonium oppugnaturus: cū quo cōciliari nō impiū mihi fuerit: ob hæc igit̄ uerba eū ſuſpectum habuit Decius. ¶ Fortis: intrepidus. ¶ Incluſo: obſeſſo. ¶ Profligato: fuſo. ¶ Nec uero: nunc reſpondet ad ſuſpitionē de Lepido. ¶ Furioſum: inſanum: mētecaptū. ¶ Pacē uelle: quia ut libro.x. uiſum ē epiſtola quæ incipit. Quod mihi pro ſūma: uoluerat Lepidus conciliare pacem inter populū romanū & Antonium: idem ēt oſtendit epiſtola ultima eiuſdē libri. ¶ Optatiſſima: q̄uæhementer optaui. ¶ Ad oia deoruʒ templa: quia ut ſcribit Appianus ſupplicationes quinquaginta dierū anniuerſarias ſenatus habendas cēſuit ob res in Antoniuʒ geſtas: quod nec unquā bello cælnico: nec aliis præliis decreuere Romani: pterea uota publice ſuſcepta ſunt: ſi Antonium Decius opprimeret. ¶ Renouatio: quā feceras per mandata ad ſenatū miſſa: ſed per Galbam & Volumnium. ¶ Velim: cupio. ¶ Conſilium: prudentiā. ¶ Virtutem: animoſitatem & fortitudinem. ¶ Te uero: donec uixeris: nam Decio oēm conſulum exercitū pceſſerūt romani: eūq̄ ſolū impatorē in Anto. decreuere.

Res

præfūctus petit pturam. Omneſq̄ intelligunt nec dignitatem ei deeſſe: nec grām. Sed his ambitus extare uidet̄ ut ego oīa ptimeſcā; totāq̄ petitionē Lamiæ mihi ſuſtinēdā putem. In ea re quātū me poſſis adiuuare facile perſpicio: nec uero quātum mea cā uelis dubito. Velim igitur mi Brute tibi perſuadeas nihil me maiore a te ſtudio petere: nihil te mihi grati9 facere poſſe q̄ ſi oibus tuis operibus: omni ſtudio Lamiam in petitiōe iuueris eſt quod ut facias uæhementer rogo. Vale.

M.T.C. Bruto conſuli Deſi. S.D.

ET ſi ex mādatis quæ Galbæ Volūnioq̄ ad ſenatum dediſti: qd timendū: ſuſpicandūq̄ putares: ſuſpicabamur tū timidiora mandata uidebantur q̄ erat dignū tua populiq̄ romani uictoria. Senatus aūt mi Brute fortis eſt: & hēt fortes duces. Itaq̄ moleſte ferebat ſe a te: quē omnium qcunq̄ fuiſſent fortiſſimū iudicaret: timidū atq̄ ignauū iudicari. Etenim tū te icluſo ſpem maximā omnes habuiſſent in tua uirtute florēte Antonio. Quis erat qui quicq̄ timeret pfligato illo te liberato? Nec uero Lepidum timebamus. Quis enim eſſet qui illum tam furioſum arbitraretur: ut qui in maximo bello pacem uelle ſi dixiſſet: is in optatiſſima pace bellum reipu. iudicaret. Nec dubito quin tu plus prouideas. Sed tū tā recenti gratulatione: quā tuo nomine ad omnia deoꝝ templa fecimus renouatio doloris magnam moleſtiā afferebat. Quare uelim eqdē id qd̄ ſpero: ut plane abiectus & fractus ſit Antonius. Sin aliquid uirium forte collegerit: ſentiet nec ſenatui conſiliū: nec populo romano uirtutē deeſſe nec reipu. te uiuo imperatorem Decio quarto calendas iunii. Vale.

Decius Bru. Conſu. deſi. S.D.M. Cicero.

AD ſenatum quas litteras miſi uelim pri9 perlegas: & ſi qua tibi uidebūt̄: cōmutes. Neceſſario me ſcripſiſſe ipſe aīaduertes. Nā quum putarem quartā & martia legiōes mecū futuras: ut Druſo pauloq̄ placuerat nobis aſſentiētibus: minus de rebus reliqs laborādū exiſtimaui. Nunc uero quū ſim cū tyronibus egēntiſſimis ualde & meā & ueſtrā uicem timeā neceſſe eſt. Vicentini me: &. M. Brutū præcipue

a D ſenatum: Cū ſcripſiſſet Decius ad ſenatū de opinione quam haberet de bello cōficiendo: & de ſuſpitione ſua de Cæſare & Lepido: & ut mitterent̄ ad ſe duæ legiones: miſit prius eas litteras ad Ciceroneʒ rogatq̄ ipſum ut cōmutet qcqd uidebit̄ priuſq̄ recitent̄ in ſenatu. ¶ Priuſq̄: recitent̄ in ſenatu. ¶ Neceſſaria: ex neceſſitate. ¶ Vobis: aſſentientibus: uobis approbātibus. ſ. ut illæ duæ legiones eſſent. ¶ De reliqs: ſi minus habuiſſem reliqua: ut Vellem. ¶ Minus laborandū: minus curandum. ¶ Egentiſſimis: omni facultate

Vicem militari carentibus. ¶ Vicem: periculum: ut Virgi. in quarto. Nec tela nullas uitauiſſe uices Danaum: ſignificat etiam Incommodum & pœnam: ut Horatius primo carminum: Viceſq̄ ſuperbæ Te maneant ipſum.

¶ Obſeruant

¶ Obſeruāt:hñt in magno honore. ¶ Quá:aliq̄. ¶ Iniuriá:iniuſtitiá. ¶ Vernarū:ſeruoꝝ. ¶ Optimam:iuſtiſſimá. ¶ Gen⁹ad.adduci:i odiū eoꝝ aduerſarios dicés ſeditioſos eē:itē in ɔtēptū cū dicit eos eē iertiſſimos.i.ſine ulla iduſtria & uirtute. ¶ Vercellis:nomē oppidi:q̄ Strabo nō lōge eē a Placētia oſtēdit li.q̄nto his uerbis.Superiorib⁹uero ānisopa dabat:cū uercellæ aurı fodiná hñt:& i ictu mīſtoꝝ uico & alio huic uicio uterq̄ uero Placētiæ finitim⁹ē:ſūt & Vercellæ ſupra Nouariá circa decē.milia paſſuū:alia ut puto:urbs ab hac. Vercellæ

q Vod pro me:Labeo Segulius qdá homo neq̄ & diſcordiis gaudens finxerat Cæſarē Octauianū domi

obſeruant:his nequaq̄ patiare iniuriam fieri in ſenatu uernarū cauſa a te peto. Cauſam habēt optimam:officium in rep.ſummum genus hominum aduerſariorum ſeditionum & inertiſſimum.xii.calen.Iunii.Vercellis Vale.

Decius Brutus.M.Cicero.S.D.

QVod pro me nō facio:id ꝓ te facere meus in te amor tuaq̄ officia cogūt ut timeā. Sæpe.n.mihi quū eſſet dictum: neq̄ a me cōtemptum nouiſſime Labeo Segulius hō ſui ſimillimus narrat mihi apud Cæſarē ſe fuiſſe:multumq̄ ſermonē de te habitū eſſe:ipſum Cæſarē nihil ſane de te q̄ſtū:niſi dictum:qđ diceret te dixiſſe laudādū adoleſcentē:ornandū tollendū:ſe nō eē cōmiſſuꝝ ut tolli poſſit. Hoc eo Labeonem credo illi rettuliſſe:aut finxiſſe dictū nō ab adoleſcente ꝓlatū. Veteranos uero peſſime loq uolebat labeo me credere:& tibi ab iis inſtare piculū:maxieq̄ indignari qđ in decem uiris neq̄ Cæ.neq̄ ego habiti eſſemus:atq̄ oia ad noſtrū arbitriū eēnt collata.Hæc cū audiſſem:& iam in itinere eſſem cōmittē dum nōdū putaui prius ut alpes trāſgrederet q̄ qd iſtic ageret:ſcirē Nam de tuo piculo crede mihi iactatione uerboꝝ: & denūciatione piculi ſperare eos te ptimefacto:adoleſcēte ipulſo poſſe magna conſeq ꝓmia:& totā iſtā cantilenā ex hoc penderet:ut q̄plurimū lucri faciāt. Neq̄ tñ nō te acutū eſſe uolo & inſidias uitantē. Nihil.n.tua uita pōt mihi eē iucundius:neq̄ clarius. Illud uide ne timendo magis timere cogare. Et qbus rebus pōt occurri:ueteranis occurras. Primū qđ deſiderant de decēuiris facias. Deinde de ꝓmiis. Si tibi uidet agros militū eoꝝ:qui cū Antonio ueterani fuerunt his dandos cenſeas. Ab utriuſq̄ nobis de nūmis lente hac rōne habita pecuniæ ſenatum de ea te cōſtituturū quattuor legionibus his:qbus agros dandos cēſuiſtis:uideo facilitatē fore ex agris ſyllanis: & ex agro cāpano. Aeq̄liter aut ſorte agros legionibus aſſignari puto oportere. Hæc me tibi ſcribere nō prudētia hortat:ſed amor i te & cupiditas ocii:qđ ſine te conſiſtere non pōt. Ego niſi ualde neceſſe fuerit:ex Italia non excedam:legiones armo:paro:ſpero me

ſuæ dixiſſe Ci.dixiſſe Cæſ.ornādum tollēdū:qđ qdē uerbū cū Cæſar accepiſſet in aliā partē ac dictū eēt:moleſtiſſime tulit:ꝑterea ueteranos male loqui de Ci.qa ꝓhibuiſſet Cæſ.& Deciū in decēuiris eſſe:qui electi fuerāt ad pecuniā diſtribuēdā militib⁹. Itaq̄ Deci⁹his de reb⁹ Ci.certiorē facit:monetq̄ ut uitet picula:faciatq̄ de Decēuiris:qđ ueterani uelint:deinde ut aſſentiat de agris ueteranis dādis ab ipſo Decio & a Cæ.& de legionib⁹ qbus agri erāt aſſignādi.Poſtremo dicit qd agat & qd actur⁹ſit:petitq̄ ut ſi qd ſit ſecreti⁹ eū certiorē faciat. ¶ Amor cogit:ſic Ci.in Lelio de amicitia:quā multa eni q̄ nřa cā nūq̄ faceremꝰ:fecimus cā amicoꝝ. ¶ Neq̄ cōtēptū:neq̄ paruifactū:qates erat magni pōdens hō ſui ſimillimus:qa a paruo ingenio ſuo nō diſcedit. ¶ Apud Cæſarē:domi Cæſaris. ¶ Multū ſermonē:multa uerba. ¶ Dictū.ſ.a Cæſare. ¶ Ornādū:honorādū. ¶ Tollēdū:hoc uerbū dixerat Ci.pro extollēdū:ſed cū ſit ambiguū accepat Cæſar i malā partē tollēdū.i.iterficiēdū.Sic illud de Nerone:Quis negat æneæ magna de ſtirpe neronē.Suſtulit hic matrē:ſuſtulit ille patrē. ¶ Cōmiſſuꝝ:pmiſſurum daturū cupiā facultatē. ¶ Nō prolatū.ſ.credo. ¶ Peſſime loqui.ſ.de te. ¶ Inſtare:iminere. ¶ Habiti:electi:dicit eni Appia.decē ꝑterea uiros ad diſtributionē creauerūt:qb⁹ nec Cæſarē undecimū addidere. ¶ Ad ueſtrū arbitriū:ut uos uelletis nobis excluſis. ¶ In itinere:ut irē in Galliam trāſalpinā. ¶ Eos:ueteranos. ¶ Iactatione uer.i.iactādo & ſpargendo uerba:qbus te perterre faciant. ¶ Et denū.peri.minando tibi malum & mortē. ¶ Impulſo:incitato pp uerba tua in eū dicta. ¶ Cantilenā:ſermonē:fabulā quā d te fingūt. ¶ Pēdere ex hoc:inde ꝓuenire. ¶ Tamē:licet cā lucri ſui hoc faciant. ¶ Cogere:timere:dando.ſ.cām timoris. ¶ Occurri:prouideri. ¶ De decēuiris:ut ego & Cæſar in eis ſimus. ¶ De præmii:quæ eis ꝓmiſſa ſunt:ut reddant. ¶ His nřis:ueteranis. ¶ Ab utriuſq̄ nobis:a me & a Cæ. ¶ Lente.ſ.agas. ¶ Ac ſenatū conſtituturū.ſ.dicas. ¶ Cenſuiſtis:iudicaſtis:decreuiſtis. ¶ Facultatē:cōmoditatē. ¶ Ex agris ſyllanis:quos olim Sylla ſuis militibus diſtribuerat. ¶ Ex agro campano:quem Cæſar etiam uiuēs militibus ſuis diſtribuendū curauerat:ut ſcribit Appianus. ¶ Aequaliter:ut tantū detur uni q̄ alii. ¶ Aut ſorte:per iactū ſortium:ut nemo poſſit queri factā ſibi fraudē aut iniuſtitiā:quæ uel per æqualem diuiſionem:uel per ſortem fieri non poteſt:inde Virgi.Iuſtam reginam deſcribens primo æneī.dixit.Operumq̄ laborem partibus æquabat iuſtis:aut ſorte trahebat. ¶ Prudentia:quia plus uideam q̄ tu. ¶ Valde neceſſe:maxima neceſſitas coegerit.

¶Non peſſimū:liptote: ideſt optimum. ¶Reconditum:ſecretum.

D li iſti:rīdet Cice.ſupiori ep̄ſæ Decii:oſtēdēs Segulū non ſolū locutū cum Cæ. id qđ ſcripſerat Bru. ep̄ſ i ſua:ſed ēt cū oībus qbus cū locutus eſt:q̄ tñ uana & falſa eſſe oſtēdit:cū appellat nugas: deinde rīdet ſigillatī ad reliq̄ & p̄cipue qa ſcripſerat ut caueret ne timēdo magis timeret:dicit ſe imitari ip̄m Deciū in hac re:qa nūq̄ fuit timidus:ſe tñ uitatuꝝ picula:aſſētiturq; ei de legionibus:& agris:qd ſcripſerat. ¶Di:legiꝰ & dei eſt aūt execratio & iprecatio. ¶Tecū:ſubaudi locutū putas. ¶Illud nugaꝝ:iſtas nugas & ineptias ſiue uanitates. ¶Ne ego eſſem.ſ.i decēuiris: nā C.i.ī eis erat. ¶De iis erat.i.ab iis .i.cū iudicaſſem uos q hētis exercit⁹ oporteꝛ diceꝛ ſniam ueſtrā:ſic & reliquos decēuiros:qdā reclamarūt cōtra meā ſniam. ¶Qui ſo.notat aliquos iuidos Decii. ¶Excepti:excluſi.ſ.ex decēuiris. ¶Me rep.ne excipe
Res remini. ¶Res no.alluſit ad uocabuli æquocationē:nā res multa ſignificat īter alia negociū & patrimoniū: ergo res nouas.i.noua negocia nouas inuētiones. ¶Nō q̄ ue.ſ.ré.i.patrimoniū & ſubſtātiā. ¶Nullā rē:ſignificat maiores eius fuiſſe pauperrimos. ¶Deuorauit:i dicat fuiſſe guloſum. ¶Libe.me.de.i.noli pp me aliqd timeas. ¶Cautionē:puiſionē ut poſſint caueri. ¶A rege natura.i. q̄ neminē facere pōt pluſq̄ prudētē: ergo cēt ipudētia mea ſi uellē eē pluſ q̄ ſapiēs. ¶Conſtet:notiſſimum ſit. ¶Nunq̄ ptur.qđ officiū ē fortitudinis. ¶Accedere pxi.eē ſecūdū poſt te. ¶Liguriret:aſſumeret guloſe uiuēdo. ¶Recōditū:qđ ñ facile ppaleꝛ:& i lucē ueniat. ¶Quo.i.ut.

C Vm Appio: commēdat Ci.diligētiſſime.De bru. Appiū quēdā: quo cum maximam ſibi & iuſtiſſimā neceſſitudinē eē dicit. Rogat aūt Deciū:ut eū cōtra aduerſarios:q eū uæhemēter oppugnabāt & urbe eiicere ſtudebāt:tueaꝛ:& i urbe redeat cū facilliſe id faceꝛ poſſit:quē eo bñficio dignū eē oñdit. ¶Meis mu.i eū uiciſſim collatis. ¶Cōſti.p̄firmata. ¶Vo.ſenſus:uolo qđ hoīes ita exiſtimēt te clæmētiſſimū ſiē exiſtiauetūt fortiſſimū:qđ aſſeq̄ris ſi hūc dfēdes. ¶P̄tis.ſ.ſui. ¶Mi.ue.min⁹ bonā & iuſtā:debuerat.n.q̄tū cōicim⁹ aliqd mali adiſiſſe. ¶Pro.pxia; ue

nō peſſimū exercitū habiturū ad oēs caſus & ipet⁹ hoſtum de exercitu quē Pāſa hūit:legionē mihi Cæſar nō remittit:ad has lr̄as ſtatī mihi reſcribe:tuorūq; mihi aliquē mitte:ſi qd recōditū magis erit:meq; ſcire opus eē putaris.vii.calen.Iunias Iporedia. Vale. M.T.C.Decio Bruto.S.D.

d Ii iſti ſegulio maleſaciāt hoī neq̄ſſimo oium q ſunt:qui fuerūt:qui futuri ſunt. Quid tu illū tecū ſolū aut cū Cæſare qui neminē p̄termiſit:qui cū loqui potuerit:cui nō eadem iſta dixerit. Te tñ mi Brute ſic amo ut debeo. Q đ iſtuc qd eſſet nugaꝝ me ſcire uoluiſti. Signū eni magnū amoris dediſti. Nā qđ idē. Segulius ueteranos quærit:q; tu & Cæſar in decēuiris nō eſſetis:utīā ne ego qdē eſſem. Quid enim moleſtius? Sed tñ quū ego ſenſiſſem de his qui exercitus haberent ſententiā fieri oportere:idē illi qui ſolēt:reclamarūt. Itaq; excepti etiā eſtis me uæhemēter repugnāte:quo circa Segulū negligamus qui res nouas q̄rit:nō q; ueterē comederit:nullā enī habuit:ſed hāc ipſam recētē nouam deuorauit. Quod aūt ſcribis te qđ pro te ipſo non facias:id pro me ut de me timeas aliquid oī te uir optime mihiq; cariſſime Brute de me metu libero. Ego.n.q̄ p̄uideri poterāt nō fallar in his q̄ cautionē nō hēbūt:de his nō ita ualde laboro. Sim.n.ipudēs ſi plus poſtulē: q̄ hoī a rerū natura tribui pōt. Quod mihi p̄cipis:ut caueā: ne timēdo magis timere cogar:& ſapienter & amiciſſime p̄cipis: ſed uelim tibi pſuadeas:quū te cōſtet excellere hoc genere uirtutis:ut nunq̄ extimeſcas:nunq̄ pturbere:me huic tuæ uirtuti proxime accedere. Quāobrē neq; metuā qcq̄:ſed cauebo oia ſed uide ne tua amicitia iā mi Brute culpa futura ſit:ego ſi qcq̄ timeā. Tuis.n.opibus & cōſulatu tuo etiā ſi timidi eſſemus:tñ oēm timorē abiiceremus:p̄ſerti quū pſualum oib⁹ ēēt:mihiq; maxime:nos a te unice diligi. Cōſiliis tuis q̄ ſcribis de q̄tuor legionibus:deq; agris aſſignādis ad utriuſq; noſtiū uæhemēter aſſentior. Itaq; quū qdā de collegiis nr̄is agrariā curationē ligurirent:diſturbaui rem:totāq; nobis integrā reſeruaui:ſi qd erit occultius:& ut ſcribis:recōditū meoꝝ quē mittā:quo fidelius ad te lr̄æ perferanť. Pridie nouas Iunii. Vale.

M.T.C.Decio Bruto.S.D.

CVm Appio Clau.C.F.ſumma mihi neceſſitudo eſt multis eius officiis & de meis mutuis conſtituta. Peto a te maiorē in modū uel humanitatis tuæ uel mea cauſa:ut eum auctoritate tua:quæ plurimū ualet: cōſeruatum uelis. Volo te quum fortiſſimus uir ſis cognitus ēt clæmentiſſimum exiſtimari. Magno tibi erit ornamento nobiliſſimum adoleſcētē bñficio tuo eē ſaluū:cui⁹ qdē cā hoc melior debet eſſe:quod pietate adduct⁹ pp patris reſtitutionem me cū Antonio coniunxit. Quare & ſi minus ueram cauſam habebis:tamen uel pbabilem aliquam poteris inducere. Nutus tuus po

ro:uerīſimilē:

ro:ueriſimile:quod patrono cuiq̧ cōceditur.❡ Mitius potes:alius codex ſatis emendatus habebat nutus tuus poteſt:quod magis placet:ut ſit ſenſus ſolo nutu tuo potes hominē icolumē in patria retinere. NOs hic:hortatur Decius.Ci.ut bono ſit aio:& nihil de rep.timeat:dicit aūt Lepidū bñ de ſe ſentire:de quo antea ſuſpicatus fuerat ut ſupra ſæpe uiſum eſt:iuſtā aūt cām nullius timoris eſſe oñdit:cum hēat tris exercitus ita fortes:p̄terea q̄ ſupra ſcripſerat dicit hoies loq̄ & diuulgare:ut terreant ipm Cice.Hortaṫ aūt ut in eos ſit fortis.❡ Cōmode:bñ.❡ Libere:ſine cuiuſq̄ reſpectu.❡ Si oia eſſent aliena.i.ſi alia nobis deeſſent:uel eſſent contraria.

teris hoiem ſūmo loco natū ſūmo ingenio ſūma uirtute officioſiſſimū præterea & gratiſſimū icolumē in ciuitate retinere Quod ut facias ita a te peto:ut maiore ſtudio magiſue ex animo petere non poſſim. Decius Bru.S.D.M.T.C.

n Os hic ualemus recte:& quo melius ualeamus:opam dabimus.Lepidus cōmode de nobis ſentire uideṫ:oī timore depoſito debemus libere reip.cōſulere.Q ꝺ́ ſi oīa eēnt aliena:tū tribus tātis exercitibus propriis reip.ualētibus magnū aīum hr̄e debebas:quē & ſp habuiſti:& nūc fortuna adiuuāte augere potes:q̄ tibi ſupioribus lr̄is mea manu ſcripſi: terrē di tui cā hoīes loquunṫ.Si frenū momorderis pereā ſi te oēs quotquot ſunt conantē loq̄ ferre poterūt:Ego tibi ut antea ſcripſi:dū mihi a te litteræ ueniāt in Italia morabor. Septimo cal.iunias Iporedia. Vale.

M.Cicero Decio Bruto.S.D.

n Arro tibi antea ſubiraſcebat breuitati tuaꝝ litteratū:nūc mihi loquax eſſe uideor:te igiṫ imitabor q̄ multa q̄ paucis te recte ualere:operāq̧ dare:ut quotidie melius Lepidum cōmode ſentire. Tribus exercitibus q uis nos oportere cōfidere:ſi timidus eēm:tamē iſta epiſtola oēm mihi metū abſterſiſſes.Sed ut mones:frenū momordi:eteni qui te icluſo oēm ſpē habuerim in te:qd nūc putas? Cupio iam uigiliam meā Brute tibi tradere:ſed ita ut nō deſim cōſtātiæ meæ: qꝺ́ ſcribis in Italia te moratuꝝ:dū tibi lr̄æ meæ ueniant:ſi p hoſtem licet:nō erratis.Multa eni Romæ ſi in aduētu tuo bellū cōfici poteſt:nihil ſit antiquius pecunia expeditiſſima q̄ erat tibi decreta eſt.Habes amantiſſimum Seruilium:nos non deſumus:octauo idus iunias. M.T.C.Decio Bru.S.D.

e Xpectanti mihi tuas quotidie litteras: Lupus noſter ſubito denunciauit:ut ad te ſciberē:ſiquid uellē. Ego aūt & ſi quid ſcriberē nō habebā(acta eni ad te mitti ſciebam)inanem autem ſermonē litterarū tibi iniucundū eē audiebā:breuitatem ſecutus ſum te magiſtro.Scito igitur i te & in collega ſpem oēm eſſe.De Bruto autē nihil adhuc certi: quem ego quēadmodum præcipis:priuatis litteris ad bellum cōmune uocare non deſino:qui utinam iam adeſſet.Inteſtinū urbis malū:quod eſt nō mediocre minus timeremus. Sed qd ago nō miror λακωνισμον tuum:altera iam pagella procellit. Vince &. Vale.XIIII.calendas Quintiles.

❡ Tribus: mei Cæſaris & Planci.❡ Valētibus:fortibus.❡ Augere:habere maiorem quā unquā habueris.❡ Quæ ſcripſi.ſ.fuiſſe dicta a Segulio.❡ Si frenū momorderis.i.ſi eos ptēpſeris trāſlatio ſūpta ab equo:qui cū ſeſſorē:uel equitē cōtēnit:frenum mordet.❡ Pereā:iurātis ē.❡ Quotquot ſūt:ideſt ſi ēt eēnt iſiniti.❡ Conantem:uolentem:tentantem.

n Arro:reſpōdet Cic.ſuperiori epiſtolæ breuiter:ut dicit imitatione ipſius Decii:dicit tā oēm timorē ſi mō eſſet timidus potuiſſe ſibi penitus amoueri illa eius epiſtola.❡ Narro:q̄ſi dicat fateor tibi:legiṫ rn̄ in aliis codicibus parū tibi ſubiraſcebar.❡ Breuitati:qꝺ́ minus breuiter ſcriberes.❡ Loquax:nimiū uerboſus.❡ Imitabor te:breuibus ſcribā:ſicut ſoles.❡ Quā multa.ſ.dicā uel ſcribā.❡ Paucis:uerbis.❡ Te re.ua.ordo eſt: ſi timidus eſſem:tū abſterſiſſes mihi oēm metuꝫ iſta epſa.ſ.qꝺ́ uis nos recte cōſiderare te recte ualere.i.quod recte ualeas.❡ Lepidū ſentire cōmode:ſētiat de te:&c.❡ Frenū momordi: frenū accepi dentibus.❡ Etenim:tō a miori ad malus:ē aūt ſenſus ſi audebā ſpe tui cum eras obſeſſus:qd nūc putas me facere cum obſidione liberatus:potes me multo magis defendere. q.d.multo magis audeo.❡ Vigiliā: Vigilare
cuſtodiā reipu.uigilare.n.p diligēter ſeruare ponit.Iuuēa.Sed uigilat cōſul.❡ Vt nō deſim pſtātiæ.i.ne uidear facere ex leuitate.❡ Si p hoſtē licet.i.ſi hoſtes te permittent morari.❡ Multa.ſ.ſunt noua.❡ Confici:ſiniri.❡ Antiquios:charius.ſ.q̄ conficere bellum.

e Xpectāti.Hac epſa hortatur Cice.Brutū ut diligentiſſime agat p repu.ſpē.n.totā eē in eo & in planco:deinde dicit.M.Brutum uocari ad hoc bellū italicū:qm̄ ſi adeſſet:min⁹ mali timereṫ.❡ Acta Acta
q̄ in urbe fiunt & inſcripta rediguntṫ quæ acta appellanṫ.❡ De Bruto.ſ.marco.❡ Priuatis.meo noie ſcriptis nō āt noie ſenatus.❡ Inteſtinū:ciuile.❡ Nō ē mediocri.i.maximū ē:li

ptote.❡ Sed qd ago:uidebat Ci.ſe nimiuꝫ multa ſcripſiſſe iō reprēſſit λακωνισμον.i.breuitatē.Lacones.n.breuiloq̄ eſſe cōſueuerūt:unde laconiſmos breuiloquiū diciṫ.❡ Altera:ſecūda.❡ Iā pcedit.ſ.plēa iā pria pagella. Laconiſmos

m Aximo:cũ ſemp habuiſſet Decius ſuſpectũ Lepidum ne ſe cõiungeret cũ Antonio:moleſteq; tuliſ-ſet quidã eius timorẽ:quẽ antea credebãt eſſe intrepidũ:poſtq̃ Lepidus ſe cõiũxit:dicit ſe hac re conſolari dolorẽ ſuũ:ꝙ hoĩes ĩtelligũt eũ non ſine cã timuiſſe:dicit aũt quæ ſcripſerit ad ſenatũ:& ab eo petiuerit:q̃ oĩa niſi fiãt:ut ſcripſit:oſtẽdit rẽpu.in maximo piculo fore:& qm̃ duas legiões ad ſe mitti petiuerat:rogat ut fidelib⁹ uiris mãdeẽ id negociũ.❡ Quæ acci.de ꝯiunctõe lepidi & Antonii:licet poſſumus ĩtelligere de mutatiõe Cæſaris.❡ Traiiciãt:trãſmittãt.❡ Brutũ.M.❡ Nec ne:an nõ.❡ Quib⁹:qualib⁹:❡ Negociũ:curã.❡ Fide:ut ſint fideles:& celeriter adducãt.

Necne

Decius Brutus.M.C.S.D.

MAximo meo dolore hoc ſolatio utor:qđ ĩtelligũt homines nõ ſine cauſa me tenuiſſe iſta quæ acciderũt:deliberent utrum traiiciãt legiones ex africa nec ne:& ex ſardina:& Brutũ arceſſant nec ne:& mihi ſtipẽdiũ debet an nõ decernant:ad ſenatum lr̃as miſi. Crede mihi niſi iſta oĩa ita fiunt:quẽadmodũ ſcribo:magnũ nos oẽs adituros periculum. Rogo te uidere qbus hoĩbus negocium deris:qui ad me legiones adducant:& fide opus eſt:& celeritate. Tertio nõas Iunias:ex Caſtris.

Matius.M.Ciceroni.S.D.

m Agnã uoluptatẽ ex tuis lr̃is cepi:qđ quã ſperatã atq; optarã hr̃e te de me opinionẽ cognoui. De q̃ & ſi non dubitabã:tamẽ quia maximi æſtimabã:ut incorrupta maneret:laborabã. Cõſcius aũt mihi erã:nihil a me cõmiſſum eſſe:qđ boni cuiuſq̃ oſtẽderet aĩum. Eo minus credebã pluri-mis atq; optimis artibus ornato tibi temere quicqđ ꝑſuadeti potuiſſe:ꝑſertim in quem mea ꝓpẽſa & perpetua fuiſſet atq; eſſet beniuolẽtia. Quod quãdo ut uolui ſcio eſſe:rñdebo om-nibus quibus tu pro me:ut par erat:tua ſingulari bonitate & amicitia nr̃a ſæpe reſtitiſti:nota enĩ mihi ſunt:quæ in me poſt cæſaris mortẽ cõtulerint:uitio mihi dant:quod mortẽ hoĩs neceſſarii grauiter fero:atq; eũ quẽ dilexi:periiſſe ĩdignor:aiunt enim patriæ amicitiã ꝑponendã eſſe:ꝓinde ac ſi iam uicerint:obitũ eius reip.fuiſſe utilẽ. Sed nõ agam aſtute. Fateor me ad iſtũ gradũ ſapientiæ nõ perueniſſe:neq; enim Cæſarẽ ĩ diſſenſione ciuili ſum ſecutus:ſed amicum:quanq̃ re offendebar:tamen nõ deſerui:neq; bellũ unq̃ ciuile:aut ẽt cauſam diſſenſionis probaui:quã ẽt naſcẽtẽ extĩgui ſummæ ſtudui. Itaq; uictoria hominis neceſſarii neq; honoris neq; pecuniæ dulcedine ſum captus. Quibus præmiis reliqui minus apud eum q̃ ego:quum poſſent:immoderate ſunt abuſi. Atq; etiam res familiaris mea lege Cæſaris dimminuta eſt:cuius beneficio pleriq; qui Cæſaris morte lætanẽ:remanſerũt in ciuitate:ciuib⁹ uictis ut parcereẽ:æq; ac ꝓ mea ſalute laboraui. Poſſum igiẽ q oẽs uoluerim incolumes eũ a quo id ĩpetratũ eſt periſſe:nõ ĩdignari quum præſertim iidem hoĩes illi & inuidiæ & exitio fuerint.

m Agnã:Matius ciuis ro.cum apud Cæ.multos annos in ſũma grã fuiſſet:plurimũq; apud eũ ualuiſſet & ĩ galia:& poſtea Rõæ:nõ ĩmemor acceptoꝝ bñficiorũ:neq; ingratus mutuo amore Cæſa.ſemp proſecutus ẽ:cũq; eo ĩterfecto uahemẽter agereẽ:& de ei⁹ cæde cõq̃rereẽ:ꝑcuſſores ĩdignabanẽ obiiciebãtq; Matio ꝙ fleret mortẽ Cæſaris:qa doleret rẽp.liberatã tyrãnide:& ob id ei minabanẽ. Itaq; hac epĩa oñdit ſe ſp fuiſſe amatorem ꝯcordiæ poti⁹ q̃ belli ciuilis:neq; ſe ſecutum Cæ.ꝙ gauderet rẽp. opprimi:ſed ne amicitiæ officio deeſſet:licere autẽ nũc flere eũ mortuũ:a quo ãtea tot ciuiũ ſalutẽ ĩpetrauerit:in quo accuſat ſupbiã eoꝝ:qui eũ ab hoc officio hũanitatis deterreẽ conanẽ:a quo affirmat nullis terroribus aut minis ſe unq̃ deterritũ iri. Deĩde excuſat ẽt ſe ꝙ accuſabatur curaſſe ludos:q facti fuerãt ĩ honorẽ cæſa. Poſtrẽo dicit ſe eẽ uictuꝝ ĩ exilio qđ reliquũ eſt uitæ ſuæ. Sin ãt id nõ licuerit:ſe ita futuꝝ rõæ ut ſp bñ cupiat reip. ❡ Incorrupta:inuiolata talis:q̃lis fuerat antea. ❡ Offenderet:læderet. ❡ Tibi plurimis atq; artibus ornato:tibi doctiſſimo uiro:q pp multaꝝ rerũ pitiaȝ & doctrinã nõ facile oĩa credis. ❡ Temere:ſine cã. ❡ Propẽſa magna ĩclinata. ❡ Atq; eẽt:ẽt hoc tpe. ❡ Oib⁹.ſ.q̃ mihi obiiciunẽ. ❡ Vt par erat:ut decebat amicuȝ facere. ❡ Reſtitiſti:refellẽdo rñdiſti. ❡ Nota:ex relatõe amicorum:& potiſſimum Trebatii. ❡ Cõtulerũt ĩ me:ĩputarunt mihi.ſ. malïuoli & aduerſarii mei. ❡ Vitio dãt:culpãt:tanq̃ male factũ. ❡ Proinde:ac ſi:tanq̃. ❡ Vicerit.i.rõnibus ĩpi obtinuerint & ꝓbauerint. ❡ Nõ agã aſtute:nõ ſimulabo. ❡ Iſtũ gradũ ſa.eorum q ꝑponãt patriã amicitiæ. ❡ Nõ ſuȝ ſe.cæſa.ſ.tanq̃ Cæſarẽ & oppugnatorẽ pr̃iæ. ❡ Sed amicũ:ſed ut amicũ:cui nõ debuerã deeſſe ẽt in ſummis piculis. ❡ Re.oppugnatiõe patriæ. ❡ Cãm:ut pp negatũ triũphũ deberet cõuerti in patriã ſuam. ❡ Naſcentẽ.ſ.cã diſſenſionis. ❡ Extingui:deleri:oĩno tolli. ❡ Studui:diligẽter curaui. ❡ Itaq;:infert ex his q̃ dixit ſe feciſſe:ꝙ amicũ nõ hoĩem ſit ſecutus:quia nõ fecerit id pp honorẽ & ꝑmia ſicut alii:q cũ minus poſſent apud Cæſarẽ q̃ ipſe:præmiis tamẽ immoderate abuſi ſunt & honore. ❡ Sunt abuſi:qui omnino uoluerũt habere. ❡ Cuius:Cæſaris. ❡ Beneficio:clæmentia & liberalitate. ❡ Aeq;:ac pro mea ſalute.i.tantũ quãtũ pro ſalute mea:propria. ❡ Poſſum igitur:quaſi dicat non poſſum:interrogatiue legẽdum eſt. ❡ Fuerint.ſ.ipſi Cæſa. ❡ Plectteris.

Propẽſa

Proinde

¶ Plecteris: punieris. ¶ Pactú noſtrum: Cæſaris cædem. ¶ Alios: interfectores Cæſ. ¶ In facinore: ĩ homicidio. ¶ Aliis: ut mihi. ¶ Hæc q̃ ſe. ſ. timerẽt: gauderẽt &c. ¶ Quæ: gaudere: doloꝛ. ¶ Extorq̃re: eripere. ¶ Periculi: ẽt ſi mortẽ minenꝭ. ¶ Appetẽdã: ultro q̃rẽdã. ¶ Sui facti: iterfeciſſe Cæ. ¶ Acerbã: grauẽ: moleſtam. ¶ At debeo: obiectio q̃ poſſet fieri. ¶ Id: qdẽ: trãſio obiectionis: ẽ aũt ſenſus nõ q̃ro ꝓbaꝛ uerbis me cupe rẽp. eẽ ſaluã: niſi uita mea añ acta & reliq̃ ſpes mea ſatis id ꝓbat: ẽt me nihil dicẽte. ¶ Rẽ: uolũtatẽ ĩtẽtionẽ meã. ¶ Expedire: utile eẽ. ¶ Recte fie. bñ uiuere. ¶ Cõmunionẽ: cõmerciũ: cõiũctionẽ. ¶ An: ſenſus ẽ an debeo

Plecteris ergo inquiunt: quãdo factum noſtrũ improbare audes. O ſuperbiã inauditam: alios in facinore gloriari: aliis ne dolere quidẽ impune licere. At hæc ẽt ſemper ſeruis libera fuerunt: timerẽt: gauderent: dolerẽt ſuo potiuſq̃ alterius arbitrio. Quæ nunc: ut quidẽ iſti dictitãt: libertatis auctores metu nobis extorquere conanꝭ. Sed nihil agũt. Nullius unq̃ periculi terroribus ab officio aut ab humanitate deſiſtã. Nunq̃. n. honeſtã mortẽ fugiendã: ſæpe ẽt appetendã putaui. Sed qd mihi ſuccẽſent: ſi id opto ut pœniteat eos ſui facti? Cupio. n. Cæſaris mortẽ oĩbus eſſe acerbã. At debeo pro ciuili parte rẽpu. uelle ſaluã. Id quidẽ me cupere: niſi & ante acta uita & reliqua mea ſpes tacẽte me ꝓbat dicẽdo uincere non poſtulo. Quare maiorẽ immodũ te rogo: ut rem potiorem oratione ducas: mihiq; ſi ſentis expedire recte fieri credas: nullam cõmotionem cũ improbis eſſe poſſe. An ꝙ adoleſcẽs præſtitiſti quum etiã errare cũ excuſatiõe poſſem: id nunc ætate præcipitata cõmutem: ac me ipſe retexam. Nõ faciã: neq; quod diſpliceat cõmittam: præterq̃ ꝙ hominis mihi cõiunctiſſimi: ac uiri ampliſſimi doleo grauem caſum. Quod ſi aliter eſſem aĩatus: nũq̃ quod facerem negarẽ: & ne in peccando improbus: & in diſſimulãdo timidus ac uanus eſtimarer. At ludos quos Cæſaris uictoriæ Cæſar adoleſcens fecit: curaui. At id ad priuatũ officiũ nõ ad ſtatum reipublicæ pertineat. Quod tamẽ munus & hominis amiciſſimi memoriæ ac honoribus præſtare ẽt mortuo debui: & optimæ ſpei adoleſcẽti: ac digniſſimo Cæſari repetẽti negare nõ potui. Veniebant conſ. Antonii ſæpe domum ſalutandi cauſa: ad quem qui me parum patriæ amantem eſſe exiſtimant: rogãdi quidẽ aliqd: aut auferendi cã frequentes uentitare repies. Sed quæ hæc eſt arrogantia? quod Cæſar nunq̃ interpellauit: quin quibus uellem: atq; ẽt quos ipſe non diligebat: tamen his uterer: eos qui mihi amicum eripuerũt carpendo me efficere conari: ne quos uelim diligam. Sed nõ uereor ne aut meæ uitæ modeſtia parum ualitura ſit in poſterum contra falſos rumores: aut ne etiam hi qui me non amant propter meã in Cæſarẽ conſtantiã: nõ malint mei q̃ ſui ſimiles amicos hr̃e. Mihi quidẽ ſi optata cõtingent: quod reliquũ eſt uitæ in ocio Rhodi degam. Sin caſus aliquid iterpellarit: ita ero Romæ: ut recte fieri ſemp & cupiã. Trebatio nr̃o magnas gr̃as ago ꝙ tuum erga me aĩum ſimplicẽ atq; amicũ aperuit: & ꝙ eũ quẽ ſemper dilexi libenter: quo magis iure colere atq; obſeruare deberem fecit. Bene uale: & me dilige. Vale.

nũc cõmutare ætate iã matura: qđ feci ĩ adoleſcentia: cũ potuiſſem excuſari ſi erraſſem. q. d. nõ. ¶ Quod pr. qđ effeci: ut recte uiuerẽ. ¶ Ipſe me retexã. i. faciã cõtra naturã. Nã retexere cõtrariũ ẽ ſuo ſimplici: ut de multis uerbis diximꝰ ſicut reuello & retego cõtraria ſunt ſuis ſimplicibꝰ: eſt aũt tractũ telis q̃ deſtruunꝭ: cũ retexũꝭ: uel retexã. i. iterũ texã & renouem: & ut ita dixeri; faciã me nouũ hoiem. ¶ Grauẽ ca. crudelẽ cædẽ. ¶ Si eẽm. a. a. i. ſi haberem aliũ animum. ¶ Nunq̃ ne. q. fa. i. apte confiterer id quod facerẽ. ¶ Ne & in. p. i. ne putarer ẽe audax i male faciẽdo. ¶ Et u. in diſ. i. nõ audẽdo fateri: qđ facere;. ¶ Vanus: mẽdax. ¶ At lu. alia obiectio. ¶ Fecit: i honorẽ Cæ. p̃ris ĩ qbus in meridie dr̃ apparuiſſe ſtella qua Cæſaris aĩa credita ẽ ĩ cælũ tranſlata: de ea Virgi. Ecce dionæi ꝓceſſit Cæſ. aſtrũ. ¶ Ad id. diſſoluit obiectionem. Eſt aũt ſenſus: ꝙ curauerim ludos factos in honorẽ Cæ. nihil ptinet ad ſtatũ reip. qa nihil contra eũ feci curãdo illos ludos: ſed ptinet tñmõ ad priuatũ officiũ meu;. ¶ Quod tñ: dicit ſe duplici de cã debuiſſe ꝑſtare id offm̃ & pp ipſum Iulium Cæſarẽ: cuius memoriæ & honori debebat: & p p Cæ. Octauium hoc petentem: cui negare nõ potuit. ¶ Repetẽti: ſæpius petẽti. ¶ Salutãdi: uiſendi ꝓ offõ meo. ¶ Rogandi: interrogãdi. ¶ Aut auferẽdi: aut eripiendi aliqd. ¶ Sed q̃: dicit hoc eſſe multo arrogãtiores: q̃ fuerit Cæſar: quẽ regẽ fuiſſe q̃runꝭ: qđ Cæſ. nũq̃ prohibuit: quo minus amaret Matiꝰ quos uellet: cũ iſti q eripuerunt ſibi amicũ Cæſarem uelit efficere ne eos diligat quos uelit. ¶ Carpẽdo: rephẽdendo me. ¶ Modeſtia: moderatio ¶ Similes mei cõſtãtes: qui nulla re poſſint deterreri ab officio amicitiæ qualem me eſſe uident. ¶ Quam ſimiles ſui: qui putãt amico mortuo nullã eius memoriam ſeruanda; eẽ: ¶ Rhodi: de qua dictum eſt lib. iiii. in epiſtolis ad Marcellum. ¶ Degã: uiuam. ¶ Interpellarit: impedierit. ¶ Simplicem: ſincerũ uerum: cõtra duplex pro fallaci ponitur. Horatiꝰ. Aut curſus duplicis per marꝭ Vlyxei: licet quidam aliter exponant.

Retexere Reuello Retego

Siplex Duplex

&

n Ondum: Hæc epiſtola uī ꝓponéda ſupiori: ná cú Trebati⁹ ī Tuſculanū ad Ciceronē ueniſſet: expoſuit ei q̄relá Matii de Ci. ꝙ Cicero tuliſſet ſuffragiū legi: q̄ facta eēt de efficiēdis oib⁹: q̄ Cæſar īſtituerat cōmētariis ſuis. ❡ Itaq; Cice. ſe excuſaturus lōgius repetit & mitiū & cāſ amicitiæ: q̄ ſibi cū Matio fuit oñditq; nō mō eū nō accuſaſſe: ſed poti⁹ defendiſſe: & qūo defenderit exponit: & ꝓcipue qđ ei obiiciebaſ ut ſupra uiſū ē: ꝙ Cæſarē: mortuū diligeret: & amiſſum doleret. Optat āt Ci. ad eū delatos fuiſſe ſermōes quos d eo habuerit: & ꝓcipue d ei⁹ modratōe & initio belloꝝ ciuiliū: & p⁹ ipa bella. ❡ Cōſtitui: iudicaui. ❡ Firmo: ualido: ſano. ❡ Obiurgaré: reſ⸗hédeté. ❡ Parceret: rōneȝ haberet. ❡ Tum ille. ſ. ūdit. ❡ Lōgius: deſideratius qđ uidereſ lōgioris moræ. ❡ Detulit: denūciauit. ❡ Cōe cum multis: quia multi pñt uetuſti eſſe. ❡ Nō hēt. i. aliqđ cōe cū multis: qa amo ſingulariter. ❡ Diuturni⁹: lōgi

Ambitio — tpis dū eēs ī Gallia cū Cæſaē p decénium. ❡ Ambitio: honoꝝ petitio. ❡ Diſſimilitudo: qa tu pegrinatiōe ego ciuitate delectatus: tu re militari ego ocio & ciuilibus officiis. ❡ Cō

Gluten — glutinari: cōiūgi: colligari. Glutē. n. genus eſt collæ tenaciſſimæ: ut oſtē

Formiæ — dit Virg. lib. iiii. georgi. ❡ Grauiora: maiora. ❡ In formianū: rus meum apud formias qđ oppidū ē cāpaniæ. ❡ Hoc ipſuȝ. ſ. quod ueneris ad me. ❡ Q uāti. ſ. putas me feciſſe. ❡ Illi⁹ quibus eras in magna auctoritate apud Cæ. ❡ Cōſiliis: qđ dabas mi-

Trebula — hi. ❡ Trebulano: trebulæ: ē āt Trebula oppidū cāpāiæ mediterraneū:

Trebita — ut ſcribit Ptolæme⁹: ñ āt idē fluui⁹ q trebia dſ: utqdā falſo opinaſ. ❡ Pudor: qa pudebat me deeſſe ei: cui multū debebā. ❡ Offm̄: tuēdæ reip. ❡ Fortūa: īfœlicitas mea. ❡ Q uod ſtudiū. q. d. nullum. ❡ Aduolaris: ce

Tarētuȝ — leriter ueneris. ❡ Tarēto: q̄ ciuitas ē Calabriæ dicta a Tara filio Neptūni: aucta deinde a laconib⁹: qui duce pallanto illuc aduētātes expulſis incolis eam tenuerūt: ut Iuſtinus li.

Aſſeſſio — iii. ❡ Aſſeſſio: familiaris apud me ſe

Aſſiæeſ — dēdo cōmoratio. Aſſidere. n. eſt iux

Aduerſus — ta ſedere. Hora in ſer. Habes q aſſideat: fomēta paret. ❡ Aliqñ: poſt lōgum tꝑs: poſtq̄ Cæſ. rerum potit⁹ ē. ❡ Q uid defuit. q. d. nihil. ❡ Aduerſus: erga: & notādū aduerſus ī bonā partem dictum eſſe: ſic Terē. ī And. Et id gratum fuiſſe aduerſum te habeo gratiaȝ. ❡ Cui tū. ſ. officiū. q. d. nulli. ❡ Præter me: præter q̄ mihi φιλοσ οφουμενα a philoſophis tractata a uerbo φιλοσ οφουμαι καιφιλοσ οφουμαι eſt. n. participiuȝ paſſiuū: intelligit autem ut puto officiorum libros: quos tpib⁹ illis ſcripſit. ❡ Reditū: ī urbē ex bello ciuili. ❡ Effeceras ut eēm illi familiariſſim⁹. ❡ Q uorſum. ſ. dicta ē a me. i. quā ob cām ad quē finē. ❡ Q uia: miſio cāæ. ❡ Hæc quæ a me ſupra cōmemorata ſunt

M.C.Matio.S.D.

NOndū ſatis conſtitui moleſtiæ ne plus an uoluptatis attulerit mihi Trebatius nr̄ hō tum plenus officii: tū utriuſq; nr̄m amantiſſimus. Nam cū in tuſculanum ueſperi ueniſſem: poſtridie ille ad me nōdū ſatis firmo corpore cū eſſet: mane euenit. Quē cum obiurgarē: ꝙ paꝝ ualitudini parceret: tū ꝙ ille nihil ſibi fuiſſe longius q̄ ut uideret. Num quiddā inq̄ noui? d etulit ad me querelā tuā: de qua priuſq̄ reſpondeā: pauca ꝓponam. Quantū memoria repetere præterita poſſum: nemo eſt mihi te amicus antiquior: ſed uetuſtas habet aliquid cōe cū multis: amor non hēt. Dilexi te quo die cognoui: meq; a te diligi iudicaui. Tu9 deinde diſceſſus: iſq; diuturnus ambitio nr̄a & uitæ diſſimilitudo nō eſt paſſa uoluntates nr̄as cōſuetudine conglutinari. Tuum m̄ erga me aīum agnoui multis annis ante bellū ciuile: quū Cæſar eſſet in gallia. Quod. n. uæhemēter mihi utile eē putabas: nec inutile ipſi Cæſari perfeciſti: ut ille me diligeret: coleret: hēret in ſuis. Multa ꝓtereo: quæ tēporib9 illis inter nos familiariſſime dicta: ſcripta: cōicata ſunt. Grauiora. n. ſunt cōſecuta: & initio belli ciuilis: quū Brūduſiū uerſus ires: ad Cæſarē ueniſti: ad me in Formianum primū hoc ipſum quāti? præſertim tꝑibus illis. Deinde oblitum me putas cōſilii ſermōis: humanitatis tuæ: quibus rebus intereſſe memini Trebatiū. Nec uero oblitus ſum litterarum tuarum: quas ad me miſiſti cum Cæſari obuiam ueniſſes in agro (ut arbitror) Trebulano ſecutū illud tēpus ē: quū me ad Pompeiū proficiſci ſiue pudor meus coegit: ſiue officium ſiue fortuna: quod officium tuum: quod ſtudiū uel in abſentem me: uel in præſentes meos defuit? quē porro oēs mei & mihi & ſibi te amiciorē iudicauerunt? Veni Brūduſiū: oblitū ne me putas qua celeritate (ut primū audieris) ad me Tarēto aduolaris. Quæ tua fuerit aſſeſſio: oratio: cōfirmatio animi mei fracti cōium miſeriaꝝ metu? Tandē aliquādo Romæ eſſe cœpim9: qd defuit noſtræ familiaritati in maximis reb9? quonā modo gererē aduerſus Cæſarē uſus tuo conſilio ſum. In reliquis officiis cui tu tribuiſti excepto Cæſaē ꝓræter me9? ut domū uētitares: horaſq; multas ſæpe ſuauiſſimo ſermone cōſumeres: tū quum etiam: ſi meminiſti: ut hæc φιλοσοφουμενα ſcriberē tu me impuliſti? Poſt Cæſaris reditū quid tibi maiori curæ fuit: q̄ ut eſſem ego illi q̄ familiariſſimus? quod effeceras. Quorſum igitur hæc ratio longior q̄ putarā: quia ſum admiratus te qui hæc noſſe deberes: quicq̄ a me cōmiſſum: quod eēt

❡ Teſtata:

¶ Teſtata manifeſta:a i ſignificatione paſſiua.ſicut no:auim⁹ ē: li.ii. ¶ Illuſtria clara. ¶ Occultiora:ſecretio ra. ¶ Cōſiliū:ſapiā. ¶ Grauitas:cōſtātia. ¶ Lepos:ſuauitas morū & uerboꝝ. ¶ Lſæ:cognitio lraꝝ. ¶ Qua pp:poſt lōgā digreſſionē reuertiť Ci.ad uiſionē ǭrelæ Matii. ¶ Tuliſſe ſuf.dediſſe uocē tuā: approbaſſe illā legē q̄ decernebať ut q̄ Cæ.ſtatuiſſet efficerenť. ¶ Nō cre.id.n.ē ꝓpriū uiri ſapiētis nō facile credere crimina tiōib⁹ oblatis. ¶ Dignitas facit ut aīaduertať:qa oīa facta eoꝝ q excelſo loco ſūt: obſcura eē nō pňt.Iu. Oē aī uitiū tāto cōſpectius in ſe Crimē hēt q̄to maior q peccat hētur. ¶ Maliuolētia.ſ.facit. ¶ Durius:aſperi⁹:i pe ioré ptē:qa cū aliquē odim⁹: qcqd facit:ét ſi rectū ſit:ſemp in deteriorē ptem accipiť ſicut utiliſſimi labores mei & uigiliæ ab inuidis meis. ¶ Ea quæ:de te ꝓferunť. ¶ Alia:q̄ dicaris feciſſe. ¶ Pie:ex offō. ¶ ¶ Curatiōe:ludoꝝ de q̄ ipe mati⁹ i pceden ti epiſtola mētionē fecit. ¶ Sed ho. cū Ci.ꝓponit duplicē opinionē de offō matii:latēter i nuit uꝝ magis ſit ſubſequēdū. ¶ Illa duo.ſ.q ſequūť. ¶ Exptē:imunē.Scilicet te fuiſſe auctorē ſuaſorē. ¶ Moderādæ:ne Cæ. faceret iuictos oīa q̄ iuř uictoriæ potuiſſet. ¶ Qui ň aſ.m.i.q idē ň faterenť. ¶ Habeo grām:obligat⁹ ſum. ¶ Cām:qa rettulit mihi ǭrelā ex q̄ inductus ſuꝫ ut ad te ſcriberē. ¶ Niſi.c.niſi admiſeris eā excuſationem quam afferunt. ¶ Exptē: immunē. ¶ Grauius:moleſtius. ¶ Alienius a te.i.quoq minus ad te ptineat.

Teſtat° Lepos

alienū nr̄a amicitia:crediſiſſe. Nā pter hæc q̄ cōmemoraui:q̄ teſtata ſūt & illuſtria:habeo multa occultiora:q̄ uix uerbis exequi poſſū. Oīa me tua delectāt:ſed maxie maxima:quū fides in amicitia:conſiliū grauitas:cōſtantia: tū lepos:humanitatis lr̄æ quapp redeo nūc ad ǭrelā. Ego te ſuffragiū tuliſſe in illa lege primū non credidi:deinde ſi crediſiſſem nunq̄ id ſine aliq̄ iuſta cauſa exiſtimarē te feciſſe. Dignitas tua facit:ut aīaduertať quicq d facias maliuolētia autē facit hoīum:ut nonulla duri⁹ q̄ a te facta ſint:ꝓferāť. Ea ſi tu nō audis:qd dicam neſcio. Equidē ſi qn̄ audio tā defendo:q̄ me ſcio a te cōtra iniquos ſolere defendi. Defenſio autē duplex. Alia ſunt q̄ aliquādo negare ſoleā:ut de iſto ipſo ſuffragio. Alia q̄ defendam a te pie fieri & humane:& de curatione ludoꝝ. Sed te hoīem doctiſſimū non fugit:ſi cæſar rex fuerit:qd mihi qdē uideť in utrāq; ptem eo tuo officio diſputare poſſe uel i eā qua ego uti ſoleo: laudādā eſſe fidem & humanitatem tuā:q amicū etiā mortuum diligas:uel in eā qua nonnulli utunť libertatē p̄riæ anteponēdā: ex his ſermonibus utinā eēnt delatæ ad me diſputatōes meæ. Illa uero duo q̄ maxime ſunt laudū tuaꝝ:qs aut libētius q̄ ego cōmemorat:aut ſæpius te & nō ſuſcipiendi belli ciuilis grauiſſimū auctorē fuiſſe & moderandæ uictoriæ:in quo q mihi non aſſentireť:inueni neminē. Quare hēo grām Trebatio familiari nr̄o:qui mihi dedit cauſā haꝝ lraꝝ:qbus niſi credideris: me oīs officii & humanitatis exptem iudicaris:quo nec mihi grauius quicq̄ poteſt eſſe:nec te alienius. Vale.

M.T.C.Appio.S.D.

Dubitāti:ꝓfecturus Ci.legat⁹ i græciā:ut i argumēto epiſtolæ priæ li.x.diximᵒ:eētq; in dubitatione iret ne:an ň:ꝯſulit Opiū q & p lrās: & p Atticū qd ſentiret de ea ꝓfectione ita apuit ut Ci. ſibi faciēdū putaret qd ille cōſuluiſſet: qd hac epiſtola fateť:& cōmēorat alid cōſiliū:qd oliꝫ ſibi datū ē ſapiētiſſime ab eodē Opio:ſimul & q̄ iuſtis cauſis euꝫ ſp dilexerit. Poſtrēo eū orat:ut & amorē ſuū erga ſe ſeruet:& oīa ſua tueať ¶ Quod ſcit:quā rē ſcit. ¶ Cōſilio deliberatiōe. ¶ Profectiōis: in græciā:ut ſupra:& abſuit ꝓficiſcēs i græciā. ¶ In utrāq;.p.ut uulgo dr̄ p & cōtra.i.ut irē:ut ň irē. ¶ Magnū pō. magn⁹ effectus magnū momētum. ¶ Ad tol.du.nam cū aīus ē i dubio paulo momēto huc uel illuc īpelliť. ¶ Quid ui.ſ.qd iudicares. ¶ In ca.p.qd temere oīb⁹ ň crederes:qd nō facile ſupplātari poſſes. ¶ Fidē: fidelitatē:qa cōſuleres nō mō qd uidereť eē & hōeſtū & utile. ¶ Cōſuluiſſem te:iterrogaſſem petiuiſſem a te ꝯſilium. ¶ Cōſulerē di.meæ.i. ut facerem quod dignitas mea exigeret.

Dubitanti mihi qd ſcit Atticus nr̄ de hoc toto cōſilio ꝓfectionis:qd in utrāq; ptē i mētē multa ueniebant magnū pondus acceſſit ad tollendā dubitatiōem iudiciū & cōſiliū tuū. Nā & ſcripſiſti apte qd tibi uidereť:& Atticus ad me ſermonem tuū ptulit. Sp iudicaui in te & i capiēdo cōſilio prudentiā ſummā eē:& i dādo fidem. Maxieq; ſū expt⁹ quū initio ciuilis belli p lrās te cōſuluiſſē:qd mihi faciēdū eē cēſeres:eundū ne ad Pōpeiū:an manēdū i Italia. Suaſiſti ut cōſulerem dignitati meæ:ex quo qd ſentires itellexit. Et ſū admiratus fidē tuā:& in conſilio dādo religionē:qd cū alid male amiciſſimū tuū putares:antiqus tibi offm̄ meū quā illi⁹ uolun

¶ Quid ſētires:qd iudicares:qd.i aīo hēes. Nā cū ſcires ň liceř mihi ň pſtař off.ň meū:& Pōpeio cui plurimū debebā & reip.q̄ mihi ſp chariſſima fuit:nō apte dixiſti ut irē ad Pōpeiū:ne uidereris mihi ꝯtra Cæſarē cōſuleř quo cū tūc eras:ſꝫ fideliter ꝯſuleř cupiēs ſuaſiſti:ut faciā qd dignitas mea poſtularet:qd æq fuit: ac ſi dixiſſes ut irē ad Pō. ¶ Religionē ſāctitatē:qa neq; cōtra Cæ.mihi cōſuluiſti:neq; cōtra dignitatē meā. ¶ Q.d.i.qa: ē āt ꝓbatio religiōis cōſilii:neq; exponēdū ē qd ꝓ ſꝫ:ut qdā dicit. ¶ Amiciſſimū:cæ. ¶ Malle alid.ſ.ut ad ſeuē.

¶ Equidē: cōmemorat Ci. & amicitiā & cāsā amicitiæ īter ſe & Oppiū. ¶ In magnis periculis: aut tpe bellorꝝ ciuiliū. cū etā cū Pōpeio: aut tpe exilii mei. ¶ Præſentis: q erāt Rōæ. ¶ Reditū: ī priam. ¶ Senſerim: iudicauerim. ¶ Prædicarim: publicæ dixerim. ¶ Aī aduerterē: cōſiderarē: attēderē. ¶ Grauiſſimū: maximū. i. maxime iudicaſti me & fidelē & cōſtātē. ¶ Cōprobato: mihi placeꝫ & gratū eē: oñdero. ¶ Nō putabo me hoi eꝫ: exiſtiabo me alienū ab oi hūanitate. ¶ Etſi: q̄ſi parēthesis q̄dā ¶ Magis more. i. magis ex cōſuetudine: qa ita mos ē ſcribēdi: lꝫ nō ſit opꝰ. ¶ Quæ. i. mea tuēda a te. ¶ Erimꝰ na. hēbimꝰ. ¶ Vberiores. i. plixiores & pleniores. ¶ Hoc: q̄tū des opā bñ ualere.

tas fuit. Equidē & añ hoc tp̄s te dilexi: & ſp me a te diligi ſenſi: & quū abeſſem & ī magnis piculis eēm: & me abſentem: & meos p̄ſentes a te cultos & defenſos eē memini. Et poſt meū reditū quā familiariter mecū uixeris: q̄cꝙ ego de te & ſenſerim & p̄dicarim: oēs q ſolēt hæc aīaduertere: teſtes hēmꝰ. Grauiſſimū uero iudiciū de mea fide & cōſtātia feciſti: quū poſt mortē Cæſaris totū te ad amicitiā meā contuliſti. Quod tuū iudiciū niſi mea ſūma bēiuolētia erga te oibuſꝙ meritis cōprobato: ipſe me hoiem nō putabo. Tu mi Appi cōſeruabis amorē tuū: & ſi amore magis hoc qdē ſcribo: quā quo te admonēdū putē: meaꝙ oīa tuebere: q̄ tibi ne incognita eēnt. Attico mandaui: a me āt quū paululū ocii nacti erimꝰ: uberiores lr̄as expectato. Da opā ut ualeas hoc mihi gratiꝰ facere nihil potes.

M. T. C. Epiſtolariū Familiarium. Liber. XII.

M. Cicero Caſſio. S. D.

Finē nullū faciā mihi crede Caſſi de te & de Bruto nr̄o: & de tota rep. cogitādi: cuius oīs ſpes in uobis eſt: & in Decio Bruto. Quā qdē iā hēo ipe meliorē rep. a Dolo. meo p̄clariſſime geſta. Manebat. n. illud malū urbanū: & ita corroboratur quotidie: ut ego qdē & urbi & ocio diffiderē urbāo: ſed ita cōpreſſa ē: ut uideamur oē iā ad tp̄s. ab illo dūtaxat formidiſſimo periculo tuti futuri. Reliqua magna ſunt & multa: ſed poſita oīa ſūt ī uobis: q̄q̄ primū qcqd explicemꝰ: nō uideamus. Nā ut adhuc qdem actū eſt: nō regno ſed rege liberati uidemur. Interfecto. n. rege regios oēs nutꝰ tuemur. Neꝗ uero id ſolū: ſed etiā q̄ ipſe ille ſi uiueret: nō faceret: ea nos quaſi cogitata ab illo probamꝰ: nec eiꝰ qdem rei finem uideo. Tabulæ finguntur: immunitates danē: pecuniæ maxime. diſtribuūtur. Exules reducunē: ſenatuſcōſulta falſa referunē: ut tm̄mō odiū illđ hoīs ī puri & ſeruitutis dolor đpulſus eē uideaē. Reſpu. iacet ī his pturbatiōibꝰ ī quas eā ille cōiecit. Hæc oīa a nobis ſūt expedienda: nec hoc cogitādū ſatis iā hr̄e rēp. a nobis. Hēt illa qdē tm̄ q̄tū nūq̄ mihi ī mentē uenit optare. Sed contenta nō ē: & p magnitudīe & aī & bñficii ur̄i a uobis magna deſiderat: adhuc ultra ſuas iniurias ē p uos īteritu tyrāni nihil ampliꝰ. Ornamēta uero ſua q̄ recupauit: an qđ ei mortuō pet-

Inē: Ex argumētis primarꝫ epiſtolarū. & . xi. libri faciliꝰ cognoſcūē ſequētiū epiſtolarum argumēta. Sunt enim ex eadē hiſtoria: itaꝙ breuius referēē: cū īterfectores Cæ. ex urbe pfugiſſent: & Anto. q iā aīum ad pricipatum intenderat pro libidine ſua omnia in urbe ageret: quemadmodū olim egerat Cæſar: Cice. cū magno dolore ea cōmemorat: & oſtēdit omnem reliquā plenæ libertatis ſpē eē ī M. Bru. ip̄o Caſſio & Decio Bruto quos ita īcēdit: ut oñdat eos fruſtra interfeciſſe cæ. niſi rēp. ēt regno. M. Ant. liberēt: quē adducit in odiū. & Inuidiā cōmemorās eiꝰ tū iniqꝫ: tum arrogāter facta. ¶ Facio nul. fi. qa ſemp te amabo. Id ē: maxima laus Bruti & Caſſii: de qbꝰ cū ſe cogitare dicit de tota rep. ſe cogitaē affirmat: quaſi reſp. ī eis cōſiſtat ¶ Præclariſſime. cū magna laude: qa tutos reddiderat īterfectores cū eo cōſiſi. Caſſius & M. Brutus deſcendiſſent: uel qa ut ſcribit Appia. cū ſenatu ſecreto cōſētiebat aduerſus Antoniū: priuſq̄ Syriā ab eo petere pſuaſus eſſet. ¶ Manabat: fluebat. ¶ Vrbanū malū: ſeditio q̄ erat in urbe: & metꝰ ſeruitutis. ¶ Corroborabaē. cōfirmabaē. ¶ Diffiderē: nullā fiduciā aut ſpē haberē. ¶ Cōp̄ſſa. ſ. ē urbs. i. cōpoſita. ¶ Reliqua quæ ſupſūt faciēda. ¶ In uobis: te & Ma. Bruto & De. Bruto. ¶ Quā q̄ explicemꝰ. i. q̄q̄ expediamꝰ & dicamus. ¶ Quicꝙ primū. i. qdcūꝙ maximū: eſt autē explicemus ī pauci modi. ¶ Tuemur: fuamꝰ. ¶ Regios nutꝰ: uolūtates regias. ¶ Id ſo. ſ. nutꝰ regios. ¶ Illæ: Cæſar. ¶ Probamꝰ: cōfirmamꝰ. ¶ Ab illo: Cæ. ¶ Tabulæ: leges nouæ: hæc āt oīa q̄ ab Antonio fieri dicit: regiæ ſūt uo-

Immunitates lūtatis & poteſtatis. ¶ Immūitates dāē. i. exēptiōes & uocatiōes munerū & onerꝝ publicorꝝ. ¶ Deſcribūē: aſſignanē. ¶ Falſa: qa dr̄r eē cōſtituta & đcreta a ſenatu cū ñ ſint. Sūt āt ī ſupradictis oronibꝰ diſiūctū & ſimilr đfinēs exornatiōes. ¶ Hoīs: Cæſaris. ¶ Iacet: dep̄ſſa ē. ¶ Cōiecit: īmiſit: qa nihil utile reip. pꝰ eiꝰ mortē cōſtitutū ē. ¶ Expediēda: expedite faciēda. ¶ Satis ha. eē a uobis ei ſatiſfactū. ¶ Pro ma. qa plura & p̄t & uult p̄ſtaē aīus ueſter maximꝰ. ¶ Adhuc: uſꝙ. ¶ Vltra iniu. ſu. facit tm̄mō uīdictā đ opp̄ſſiōe ſua. ¶ Per uos: opa ur̄a nihil āpliꝰ. ſ. hūit q̄ ultionē iiuriarꝫ ſuarꝫ. ¶ Quæ ot. q. d. nulla: ē n. īterrogatiue legēdū. ¶ An q d: p imiſionē dixit an recupauit ornamēta ſua: cū efficiat đcreta cæſaris: quē uiuē-

tem ferre

tem ferre nõ potuit. ❡ Cuiꝰ: cæſaris. ❡ Acta: leges ære inciſas. Oui. prĩo metamorphoſeos. Nec uerba minãtia fixo ære legebanẽ. ❡ Refigere: auellere: tollere. ❡ Chirographa: ſcripta cõmẽtanos: ĩ qbꝰ decreta ſua manu ꝓpria ſcripſerat. ❡ At. n. obiectio. q. d. aliqs: cur ñ debemꝰ ita facere ſi ita ſemel decreuimꝰ: ut q̃cũq; Cæſar ordinaſſet: ea efficeremꝰ: & rata hẽremꝰ. ❡ Fecimꝰ: rñſio ad obiectionẽ. ❡ Cedẽtes tpibꝰ. i. ſequẽtes tpa: qa nũc cũ decreuimꝰ facere neceſſe fuit ita facere ñ ãt uolũtate adducti: q̃ſi innuat Cicero qd neceſſitate ſit promiſſum aut factũ nõ eẽ ꝓſtãdũ. ❡ Quæ: tẽpora. ❡ Abutanẽ: qa plꝰ uolũt fieri q̃ honeſtũ ſit: qa uiderũt nos faciles fuiſſe in ꝓmittẽdo. ❡ Corã: ſcilicet dicemus. · Refigeꝛ · Chirographa

Aehemẽter: Abſentibus Cæſaris pcuſſoribꝰ ab urbe cũ Ci. aſſidue eos tuereẽ: & de eoꝝ ĩcolumitate ſeruãda & cogitaret: & apte publicæq; ageret. M. Anto. nimia ira odioq; in ipſ; ĩcendebaẽ: minabaturq; ei mortẽ: meditabaẽ quottidieq̃uõ poſſet eũ e medio tolleẽ: qa uidebat ſuæ uolũtati aduerſantẽ. Hæc igiẽ Ci. exponit Caſſio: & q ſũt cõſulares turi q recte ſentiãt: & ĩ ſenatu ſñiam ſuã dicere audeãt: quos cũ admodũ paucos rebꝰ ita pditis eẽ dicat: oñdit oẽ; ſpẽ eẽ ĩ eo & ambobꝰ Brutis. ❡ Sẽtẽti. i: qd ea nõ ꝓbem q̃ Antoniꝰ facit. ❡ Nihil negocii: nihil laboris: qa traherẽ reliquos ĩ ſñiam meam. ❡ Homo: Anto. ❡ Amẽs: inſanus. ❡ Ille ipſe: Cæſar. ❡ Initiũ cædis q̃rit: male exponũt q dicũt: q̃rit qs fuerit cã: auctor cædis cæſaris: nã affirmabat Ci. non fuiſſe: ſed ita eſt intelligendum. ❡ Quærit initiũ cædis. i. quærit incipere aliquam cædem quam uellet a me incipere: cũ criminanẽ me fuiſſe auctorem & ſuaſorem interficiendi Cæſaris: ut Veterani Cæ. odio incitati me interficiãt & dicant aperte contra Antonium: non licet uenire in ſenatum. ❡ Cædẽ: gladiator quærit: ĩniurioſe gladiatorem appellat Anto. qa gladiator uiliſſimæ ꝓfeſſionis nomen erat. ❡ Primus inuectus eſt: primus in eu; acerbiſſimã orationẽ dixit: lic; poſtea pro Anto. ĩ Ci. acerrime dixerit: ut teſtaẽ appianus li. iii. ❡ Idem feci: acerrime quoq; inuectus ſum. ❡ Eius initiũ: qd ſupra dixit q̃rit initiũ cædis. ❡ Comẽtatus eſſet: de ea re cogitaſſet: & mentionẽ feciſſet. ❡ In luſtris: in luppanaribus. Sunt. n. luſtra & loca ferarũ & loca meretricũ. ❡ Quæ. i. qualis. q. d. fœdiſſima & omnino nullius honeſtatis pticipes. ❡ In uino: in crapula: in conuiuiis: ubi inebriebatur: carpit Antonium & ebrietatis & libidinis inhoneſtæ: ſicut in paradoxis: & multo magis ĩ philippicis. ❡ Vomere: oſtẽdit geſtũ ebrioꝝ ĩ dicẽdo: q ita effundũt uerba cũ ructibꝰ: ut potiꝰ uomere q̃ dicere uideanẽ: qd & ĩ philippicis Antonio obiicit. ❡ Vt ĩ tãtis. m. i. ſecũdũ qd ĩ tãtis malis ꝓfici potuit. ❡ Profectũ: aliquid utilitatis factũ. ❡ Tres: quos ſupra noĩauit. i. ſe Piſonẽ & ſeruiliũ. ❡ Libere: ſine reſpectu Antonii & cuiuſq̃ alterius pro utilitate reipu. ❡ Præterea. i. pter nos tris. ❡ Tuus neceſſarius: credo Lepidũ intelligi: qui erat affinis caſſii: ut ĩfra in aliis epiſtolis patebit. ❡ Noua: q̃ nouã facit cũ Antonio. ❡ Ludorum: trãſlatiue dixit ꝓ plautibꝰ: & lætiis: q̃ fiebant de morte Cæ. ❡ Dirũpiẽ: dolore frãgiẽ. ❡ Plauſu: quẽ facit frĩ tuꝰ de liberatione pñæ & cæde tyrãni. Nã de ludis nõ eſt hic credẽdũ: quibꝰ rep. tam perturbata nullus erat locus. ❡ Alter: fortaſſe Paulus Lepidi frater. ❡ Commẽtariis: ñ his qbꝰ ſcripſit hiſtoriã bellorũ a ſe geſtorũ: ut quidã opinanẽ: ſed qbꝰ ſcripſerat teſtñ ſuũ: & oĩa q̃ ſe factuꝝ decreuerat. ❡ Nõ fe. nullo pacto tolerãdũ. ſ. eũ. ❡ Qui: ĩcertũ eſt de quo dicat. Putãt qdam intelligi Philippũ uitricũ Cæſaris Octauiani: qa ſuadebat ei petere cõſulatum loco Hyrtii & Pãſæ: ut ſupra diximus. · Gladiator

quem uiuũ ferre nõ poterat: cuius æra refigere debebamus: eius ẽt chirographa defendimus: at. n. ita decreuimus: fecimꝰ id quidẽ tpibus cedẽtes: q̃ ualent in rep. plurimũ. Sed ĩmoderate quidẽ & ĩgrate nr̃a facilitate abutunẽ. Veꝝ hæc ꝓpediẽ & multa alia coram. Interim uelim ſic tibi perſuadeas: mihi tũ rei p. quã ſemp habui cariſſimã: tũ amoris noſtri cauſa maxiæ curæ eſſe tuã dignitatẽ. Da operam ut ualeas. Vale.

M.T.C. Caſſio. S.D.

VAehementer lætor tibi probari ſñiam & orõnẽ meã quaſi ſæpiꝰ uti liceret: nihil eẽt negocii libertatem & rẽp. recuparc. Sed hõ amẽs & pditꝰ: multoq; neqor q̃ ille ipſe: quẽ tu neq̃ſſimũ occiſũ eẽ dixiſti: cædis initiũ q̃rit. Nullãq; aliã ob cãm me auctorẽ fuiſſe Cæſaris interficiẽdi criminaẽ: niſi ut in me ueterani incitenẽ. Qđ ego piculũ nõ extimeſco: mõ facti urĩ gloriã cũ mea laude cõmunicẽ. Ita nec Piſoni q in eũ primꝰ inuectus eſt nullo aſſentiẽte: nec mihi qdẽ trigeſimo poſt die feci: nec Publio Seruilio: qui me eſt conſecutꝰ: tuto in ſenatũ uenire licet. Cædẽ. n. gladiator q̃rit: eiuſq; initiũ ad. xiii. calendas octobris a me ſe factuꝝ putãt. Ad quẽ paratus uenerat quũ in uilla Metelli cõplures dies cõmentatꝰ eſſet. Quæ aũt in luſtris & in uino cõmentario potuit eẽ. Itaq; oĩbus eſt uiſus (ut ad te antea ſcripſi) ſuo more uomere non dicere. Quare qđ ſcribis te cõfidere auctoritate & eloquẽtia nr̃a aliqd profici poſſe nõ nihil ut in tantis malis eſt profectũ. Intelligit. n. populus romanus tres eſſe cõſulares: qui quia de rep. bñ ſenſerint: libere locuti ſunt: tuto in ſenatu uenire non pñt. Nec eſt pterea qđ quicq̃ expectes. Tuus. n. neceſſariꝰ affinitate noua delectaẽ. Itaq; iã nõ eſt ſtudioſus ludoꝝ: infinitoq; fratris tui plauſu dirũpiẽ. Alter itẽ affinis nouis cõmẽtariis Cæſaris delinitꝰ ẽ. Sed hæc tollerabilia: illud nõ ferendũ qđ

¶ Veſtro anno: quo uos cõſules eẽ debetis. ¶ Ob eã cãm: ut filius ſuus hẽat ↄſulatũ ueſtro anno. ¶ Latrõi: Antonio. ¶ Fatali deſperatiõe: q̃a uidet oĩa male accidere. ¶ Valitudine: mala ægrotatiõe. ¶ Exceptis deſignatis. ſ. Plãco & D. Bruto. ¶ Si nõ numero. i. ſi nõ nomino ſingulatim & numeratim. ¶ Habes: intelligis. ¶ Q ui numerꝰ: ſupradictorꝫ. ¶ Bõis rebꝰ. i. bono ſtatu: ĩ quo ñ ẽ opꝰ multorꝫ ↄſilio. ¶ Quid cẽſes pditꝰ. ſ. eẽ quaſi diceret ſi eẽt exiguꝰ rebꝰ bõis. multo magis exiguus ẽ rebꝰ pditis: q̃ indigẽt plurimũ cõſilio ut ſeruenť. ¶ Iccirco: ob eã cãꝫ. ¶ Ne i uobis q̃dẽ. ſ. ẽ ſpes ſi. n. abeſtis: q̃a timeatis uobis: q̃uo ſaluabitis alios? ¶ Cogitas: interea dũ abeſtis. ¶ Veli: ſaluis nob. i. cupio cũ ſalute nr̃a. ſ. cogitetis. ¶ Sin minꝰ. i. ſi nõ. ¶ Id. ſ. ut ſaluis nobis cogitetis dignũ ueſtra gloria. ¶ Siue nõ. ſ. referent. i. non dicẽt q̃d eis ſit opus. ¶ Præſtabitur: oſtendet.

eſt qui ueſtro anno conſulem filium ſuum futurum putet: ob eamq; cauſam ſe huic latrõi deſeruire præ ſe ferat. Nã. L. Cotta familiaris meus fatali quadam deſperatione: ut ait: minꝰ in ſenatum uenit. L. Cæſar optimus & fortiſſimus ciuis ualitudine ĩpeditur. Seruius Sulpitiꝰ & ſũma auctoritate & optime ſẽtiẽs nõ adeſt. Reliquos exceptis deſignatis: ignoſce mihi: ſed nõ numero conſulares: habes auctores conſilii publici: q nu-merus ẽt bonis rebus exiguus eſſet: quid cẽſes perditis quare ſpes eſt omnis in uobis: qui ſi icci co abeſtis: ut ſitis in tuto: ne in uobis quidẽ. Sin aliquid dignũ ueſtra gloria cogitatis: ueli ſaluis nobis. Sin id minus: res tñ publica per uos breui tẽpore ius ſuum recuperabit. Sed ego tuis neq; deſum neq; de-ero: q ſiue ad me referent: mea tibi tamẽ beniuolentia fideſq; præſtabitur. Vale.

M. C. Caſſio. S. D.

AVget tuus amicꝰ furorem in dies: primum in ſtatua quam poſuit in roſtris: inſcripſit parenti optime merito: ut non modo ſicarii: ſed etiam parricidæ iudicemini. Quid dico iudicemini. Iudicemur potius. Veſtri. n. pulcherrimi facti ille furioſus me pricipẽ dicit fuiſſe. Vtinã q̃dem fuiſſem: moleſtus nobis nõ eſſet: ſed hoc ueſtrum eſt q̃d quãdo præterit: utinam haberem quid darẽ uobis conſilii: ſed ne mihi quidẽ ipſi reperio quid faciendum ſit. Quid enim ẽ quod cõtra uim ſine ui fieri poſſit. Conſilium omne autem hoc eſt illorum ut mortem Cæſaris proſequantur. Itaq; ante diẽ ſex. no. octobris productus in cõcionem a Canutio: turpiſſime il-le quidem diſceſſit. Sed tamen ea dixit de cõſeruatoribꝰ p̃riæ quæ dici deberent de proditoribꝰ. De me quidem non dubi-tant: quin omnia de meo cõſilio & uos feciſſetis: & Canutius faceret. Cætera cuiuſmodi ſint ex hoc iudica: q; legato tuo uiaticũ eripuerunt. Quid eos interpretari putas: cũ hoc faciunt ad hoſtem ſcilicet portari? O rem miſeram: dominum ferre nõ potuimus: conſeruo ſeruimus: & tamen me quidem fauente magiſq̃ ſperãte: etiam nunc reſidet ſpes ĩ uirtute tua. Sed ubi ſunt copiæ? De reliquo malo te ipſum loqui tecũ q̃ noſtra dicta cognoſcere. Vale.

Vget: Adducit Cice. Anto. ĩ maximum odiũ Caſſii: oſtẽdens quid fecerit in honorem Cæſa. mortui cõtra dignitatẽ interfectorum: inter quos dicit ſe ab Anto. numerari: quaſi dicat eum fuiſſe auctorem illius cædis: cui optat ſe inter fuiſſe: dicit autem quod ſi conſilium iſtorum: qui tuentur acta Cæſaris: & ei etiam mortuo fauent: q̃a nihil aliud cogitant q̃ ulciſci eiꝰ mortẽ: commemorat iniurias illatas præcipue in ipſum Caſſiuꝫ. cuius legato dicit uiaticum quod ad eum mittebatur ab Antonio & eius amicis ereptuꝫ quaſi ad hoſteꝫ mitteretur: non ad ciuẽ. Indignať. Poſtremo Cice. tantam Antonii arrogantiam ita patienter ferri. ¶ Amicus: ironice. ¶ Auget furorem: i dies fit furioſior. ¶ Statua. Cæſaris. ¶ Inſcripſit: titulum fecit. ¶ Parẽti. i. Cæſari p̃ri patriæ. ¶ Optime merito: quia multa beneficia in patriam cõtulit. ¶ Sicarii: ſica genꝰ

Sica Sicariꝰ Parricida eſt gladii: quaſi ſeca a ſecando dicta quicunq; igitur gladio hominem interfecit ſicarius & homicida appellatur. Parricida uero: qui patrem interfecit: ergo Antonius ſignificabat per eam inſcriptionem eos non modo ſicarios: qui hominem interfeciſſent ſed etiam parricidas: quia parentem patriæ cecidiſſent. ¶ Q uid dico: correctio ut immiſceat etiam perſonaꝫ ſuam in numero horum. ¶ Principem: primum. ¶ Non eſſet moleſtus nobis: quia euꝫ ſuſtuliſſemus: ſicut & Cæſarẽ. ¶ Præterit: non eſt factũ. ¶ Reperio. ſ. cõſiliũ. ¶ Vim ſine ui: ui. n. ui repellere licet. ¶ Illorꝫ ſce. inimicorꝫ p̃riæ. ¶ Perſequať: ulciſcanť pſequẽdo: q eũ interfecerint. ¶ Canutio: is erat tribunꝰ aduerſa-

Viaticũ Cõſerui riꝰ Antonio: ut ſcribit Appia. ¶ Ille: Antoniꝰ. ¶ Cõſeruatoribꝰ: uobis: nã dixit ſceleratos fuiſſe: q uirũ ſanctũ & de rep. bñ meritũ ĩterfeciſſet. ¶ Faceret: cũ eũ pduceret in cõcionẽ. ¶ Cuiuſmodi: q̃lia. q. d. q̃ peſſima & malæ ſpei. ¶ Viaticũ: pecuniã quæ ad te mittebať pro impẽſæ uiæ & peregrinationis tuæ. ¶ Interpretari: itelligere & ſentire. ¶ Scilicet: cũ ſtomacho dixit. ¶ Ad hoſtẽ: quem te iudicãt: cũ ſis defenſor patriæ. ¶ O rẽ: exclamatio ex indignatione. ¶ Dominum: Cæſarem. ¶ Conſeruo: Antonio: qui & ipſe erat in ſeruitute Cæſaris: ſicut & nos: cõſerui. n. dicuntur qui ſimul ſeruiunt domino. ¶ Fauente: adiuuante non deferente. ¶ Reſidet: remanet. ¶ Sed ubi. q. d. nuſq̃.

¶ Vellem: Dolet

VEllem: Dolet Cicero Antoniú nõ íterfectú fuiſſe quo die Cæſar fuit íteremptus: quod q̃ſ dicit futuꝝ fuiſſe ſi íterfuiſſet: ut ẽt ſuþ li.x ſcripſit ad Trebóniú. Deide dicit q̃les ſint ſuiæ ſinguiorú i his uilibus diſſenſionibus: í qb⁹ maxie q̃ritur de Philippo & Piſone legatis. Poſtea uero q̃a Dolobella in Syriam proficiſcebatur: dicit q̃ rumores de eo ſint. Poſtréo qualis opinio d ipo Caſſio & Bruto. ¶ Vellem: recurre ad li.x. ad epiſtolá: q̃ incipit. Quam uellem. ¶ Reliquiæ. M. Antonius qué incolumé reliquiſtis cú fuiſſet cú Cæ. interficiendus. ¶ Exercẽt: fatigát: uexant. Vir. Exercere odus. ¶ Præter cæteros: pcipue p̄⁹ q̃ alios. ¶ Turpiſſimos: q̃ male ſentiunt. ¶ Inſimo ho.i. qui gerunt minores magiſtrat⁹ ædiles quæſtores. ¶ Italia uniuerſa: q̃ táq̃ ad extinguendum cõe incendium conſpirauit. Philippo: is erat uitric⁹ Cæ. Octauiani. ¶ Piſone: ſocero Cæ. ¶ Legatis: miſſis ad. M. Antonium ut a mutinenſi obſidiõe deſiſteret: & ut faceret quæ dereuiſſent ſenatus. ¶ Certas: quaſdam. ¶ Vltro: ſponte: cú debuiſſet ipe mitteṙ proprios legatos: ſi quid uoluiſſet poſtulare. ¶ Intollerabilia: inhoneſta: minus ſuperba. ¶ Poſtulata: q̃ fecit Anto. præter reſpõſa ad mádata: quæ ſcribunṫ ab Ap. li. iii. ¶ Ad nos: ad me tanq̃ qui ſolus audeam aduerſari Antõio. ¶ Facti ſum⁹ popu.i. populo accepti. ¶ Auctor: ſcilicet famæ: ideſt nullus certus núcius. ¶ Bruto: Marco. ¶ Propi⁹ erat: enim in Sardinia: ut uiſum eſt li. ſuperiore epiſtola q̃ incipit. Maximo meo dolore. ¶ Succederet: i Syria quã uolebat obtinere cú fuiſſet decreta caſſio: & in ea paulum admodum eſſet moratus. ¶ Recipi: a te. ¶ Compaſſe: colligiſſe: nam ut ſcribit Ap. Brutus præter exercitú queꝫ ãña hẽbat: ſex legiões q̃ fuerát cari Antonii mãſuetudine ſua deuictas ſibi adiunxit. Deinde i Macedoniá tranſgreſſus duas alias legiones ua lorum: more pugnantes in unum collegit. ¶ Ré: quid agatis. ¶ Cauſam: cur tantus exercitus tam ſubito ſit comparatus.

M.T.C. Caſſio. S.D.

VEllem idibus martiis me ad cœnam inuitaſſes: reliqarum nihil fuiſſet. Nunc me reliquiæ uſæ exercent: & quidé præter cæteros me: q̃q̃ egregios conſules habemus: ſed turpiſſimos cõſulares: ſenatú fortẽ: ſed iſimo quéq; honore fortiſſimũ: populo uero nihil fortius: nihil melius. Italiaq; uniuerſa. Nihil aút fœdius Philippo & Piſone legatis: nihil flagitioſius: qui cú eſſent miſſi: ut Antonio ex ſenatus ſnia certas res nũciarent: cúm ille earum rerum nulli paruiſſet. Vltro ab illo ad uos intollerabilia rettulerunt. Itaq; ad nos cõcurritur: factiq; iam in re ſalutari populares ſumus. Sed tu q̃d ageres: quid acturus: ubi deniq; eſſes neſciebã. Fama nunciabat te eſſe in Syria: auctor erat nemo. De Bruto q̃uo propius eſt: eo firmiora uidenṫ eſſe: quæ nũciantur. Dolobella ualde uituperatur ab hominibus non inſulſis: q̄ tibi tam cito ſuccederet quum tu uix dum triginta dies in Syria fuiſſes. Itaq; cõſtabat eú recipi in Syria non oportere. Summa laus & tui & Bruti ẽ: q̄ exercitú præter ſpẽ exiſtimamini cõparaſſe. Scriberé plura ſi ré cáuſaq; noſſé. Nunc q̃ ſcribo: ſcribo ex opiniõe hoiũ atq; fama. Tuas litteras auide expecto.

M.T.C. Caſſio. S.D.

HYemem credo adhuc phibuiſſe: quo minus de te certum haberemus: quid ageres maximeq; ubi cẽs loq̄rbantur omnes: tñ credo q̄ uolebant in ſyria te cẽ: habere copias. Id auté eo facilius credebaṫ quia ſimile uero uidebaṫ. Brutus q̃dé nr̃ egregiã laudé ẽ cõſecut⁹. Res.n. tãtas geſſit: tãq̃ inopinatas: ut hæ tũ p ſe gratæ eſſent: tũ ornatiores pp celeritaté. Q̃ d ſi tu ea tenes: q̃ putam⁹: magnis ſubſidiis fulcta

HYemem: Primum Cicero dicit ex cõmuni rumore & fama nũciari Caſſiú eſſe in Syria: q̃ ei decreta fuerat a ſenatu. Deinde laudat. M. Brutum: qui. C. Antonium. Mar. Antonii fratré cú ſex legionib⁹ ad ſe ſua mãſuetudine cõuertit: ut in pcedéti epiſtola dictú eſt: magnáq; ſpem eẽ oſtédit in. D. Bruto ſi ex mutinẽſi obſidione eripuit: cõmemorat quas uires & copiarum: & populorú ſibi fauentiú héret Antonius: ité quas ſenat⁹: & q̃ apparatus fiát cõtra Antoniú. Poſtremo quales í ſenatu ſint omnes. ¶ Hyemem: qua nauigatio impediṫ. Ouidi. in heroi. Quo fugis: obſtat hyems. Virgi. lib. iiii. Dú pelago deſæuit hyems. ¶ Volebát: optabát. ¶ Simile uero: probabile ueriſimile. ¶ Brutus Marcus: res tantas geſſit. Ná ut ſcribit Appi. lib. iii. Caius Antonius. Mar. Antonii frater cum Bruto diſceẽés bellum agitabat: legionẽ unam ex ciuibus ſecú agens: & Brutum acie inferior obſeruabat. ¶ Brutus cõtra ſimulata fuga inſidias ille ſtruebat nec congreſſum hoſtiú euitans quicquam moliebatur: imo ſuis militib⁹ pcepat: ut hoſtes alloquerẽtur & amplecterenṫ: recuſantib⁹ hoſtib⁹ neq; ſe huiuſmodi experiméto credétib⁹ ex inſidiis tutos pmiſit abire cú nocere poſſet: Deinde ad alia itinera progreſſus ſubito in crepidine quadá emicuit: neq; tamé eos eſt aggreſſus: ſed ſumma hilaritate ſuſcepit. Illi Brutú ut ciuib⁹ mãſuetiſſimú: & ea ſapiétiæ & charitatis opiniõe q̃ ferebaṫ: præditum intuentes uiciſſimo complexi ſunt & ad eam ſe conuerterunt omnes. Caius etiam ſe ille trahit: qué apud ſe in magno honore habuit donec cum exercitú corrũperet: neq; reprehenſus deſiſteret: tandem interfectus eſt: hoc igiṫ eſt ex quo egregiá laudé conſecutum dicit Cice. Per ſe ſua natura: q̃a omnis uictoria ſiue celeris ſiue tarda grata eſſe ſolet. ¶ Celeritaté: q̃a celerius q̃ quiſquá opinatus eſſet: eas affecit. ¶ Tenes: i ptá te tua habes. ¶ Quæ putam⁹. ſ. totá Syriam. ¶ Fulta ſuſtétata. Iuue. nos urbeꝫ colimus tenui tibicine fulta. Fultus

Forum cornelii Regiũ Lepidi

¶ Ora:cõfinio:termino ſiue regiõe. ¶ Diſcrimẽ:periculũ. ¶ Belli reliq.i.belli remãſuri & futuri. ¶ Paruis.c.paruo exercitu Antonii:quia Antonius poſuerat magnã partẽ ſuarũ copiaꝝ Bononiæ pro pſidio. ¶ Claternæ: ad foꝝ Cornelii.i.foro cornelii:uel apd foꝝ cornelii:exiſtimat́ át eẽ urbs:quã nũc dicim⁹ Imolã. ¶ Cõſiderate:cũ magno cõſilio. ¶ Regiũ le.ad dñiam rhegii:qui eſt Sicilia. ¶ Cũ cã:cũ defenſiõe reip.& libertatis. ¶ Rectus:bene ſentiẽs. ¶ Inertes:ignaui nulli⁹ cõſilii. ¶ Probari:bonos haberi laudare. ¶ Lumẽ.e.a.p.o.i.aliqd pclarũ a te factum ad nos deferatur:alluſit autem ad ſolem:qui ex oriente primum lumen emittit.

Vi:ɔmẽdat Ci.Caſſio.C.Tidiũ Straboné ad eũ pficiſcẽtẽ:ut cũ eo eſſʒ.dicit át poſſe ex eo itelligeř pleñũ rerũ ſtatũ affirmat deſ de mag. á ſpẽ & pfugiũ eſſe oĩum bonorũ in eo &.M.Bruto:naʒ.D. Brutũ ſcribit eũ laborare extremõ obſidionis periculo:qui ſi fuerit oppreſſus confugient omnes ad Bru. & Caſſium. ¶ Straböe:cognomẽ eſt. ¶ Cupidiſſimo: amantiſſimo ¶ Domo.familia ſua:eſt autẽ magnum argumẽtũ beniuolẽtiæ relinquere domũ & res ſuas pp aliquẽ: ¶ Potiſſimum:præcipue cum ad alios proficiſci poſſʒ. ¶ Aduẽt⁹:qa uenit ad te. ¶ Quod nolim:quod deus auertat. ¶ Si quid eue.ẽ apoſiopeſis:tacetur enim uerbum.q.d. actum erit de nobis. ¶ Suſtinebat qa extrema fama laborat. ¶ Qđ omẽ:quod auguriũ malũ. ¶ Proinde:igitur. ¶ Vniuerſam:totam ſi oppreſſus fuerit decius.

Vanto:Quum pugnaret in Aſia Caſſius contra Dolobellaʒ:Cicero eum uahemẽter laudauerat:promiſeratq; eũ facturũ p ſe qcqd uidereť fore utile reip.nec expectaturũ ſenatus decreta ut liberaret Aſiã a Dolobella:q fuerat iudicatus hoſtis. ¶ Itaq; licet Ci.ſimulet ſe nolle dicere quæ pro eo egerit tñ latẽter ſignat:imo quodãmodo breuiter cõmemorat:& ab eo petit ut ea pſtet:quæ ipſe Ci.ſenatui de eo pmiſit:& qſi data fide affirmauit.Poſtrẽo dicit ſe ſpare totã Aſiã ppediẽ ab eo liberatã fore. ¶ Malo:uolo potius. ¶ Quã ex me:ne uidear iactare officiũ meũ. ¶ Facile:nullis aduerſãtib⁹. ¶ Pãſa:ɔſul. ¶ Product⁹:ĩ publicum ductus. ¶ Cõtẽtione:uæhementi orone. ¶ Quãtũ ẽ foꝝ:qtũ totũ foꝝ poterat audire.i.tãta uoce:quãta poterat totũ forũ implere. ¶ Nihil ſimile:qa nũq populus magis conſenſit ad rẽ aliq. ¶ Socru:matre uxoris tuæ. ¶ Inuita:nolente. ¶ Offẽdereť:ſi te laudaſſem. ¶ Hæc:q ſocrus tua & mater dicebãt ſe nolle. ¶ Fauebam & reipu.ideſt faciebã cauſa reipu.& cauſa tuæ dignitatis.

reſp.ẽ.A prima.n.ora græciæ uſq; ad ægyptũ optimoꝝ ciuiũ impiis muniti erim⁹ & copiis.Quãq̃ niſi me fallebat:res ſic ſe hẽbat:ut toti⁹ belli oẽ diſcrimen in Decio Bruto poſitũ uidereť. Qui ſi(ut ſpabamus)erupiſſet Mutina:nihil belli reliq fore uidebať.Paruis oĩo iam copiis obſidebať:q; magno pſidio Bononiã tenebat Antoni⁹.Erat aũt Claternæ noſter hyrti⁹:ad foꝝ Corneliũ Cæſar:uterq; cõfirmo exercitu.Magnaſq; Rõæ Pãſa copias ex delectu Italiæ cõparat.Hyems adhuc rẽ geri,phibuerat Hyrtius nihil niſi cõſiderate:ut mihi crebris lrĩs ſignificat:actur⁹ uidebať:pter Bononiã regiũ lepidi: Parmã totã Galliã tenebam⁹ ſtudioſiſſimã reip.Tuos ẽt cliẽtes trãſpadanos mirifice cõiũctos cũ cã hẽbam⁹.Erat firmiſſim⁹ ſenat⁹ exceptis cõſulib⁹:ex qb⁹unus.L.Cæſar firmus eſt & rect⁹.Seruii Sulpitii morte magnũ pſidiũ amiſim⁹. Reliqui partim inertes:ptim ĩprobi:nõnulli ĩuidẽt eoꝝ laudi:quos in rep.,pbari uidẽt.Populi uero romãi totiuſq; Italiæ mira cõſenſio ẽ.Hæc erãt ferẽ q̃ tibi nota eẽ uellẽ.Nũc át opto ut ab iſtis oriẽtis ptib⁹ uirtutis tuæ lumẽ eluceat.

M.T.C.Caſſio.S.D.

Vi ſtat⁹ reꝝ fuerit:tũ quũ has lrãs dedi:ſcire poteris ex.C.Tidio Strabõe uiro bono:& optime de repu.ſentiente.Nã qd dicã cupidiſſimo tui:q domo & fortunis relictis ad te potiſſimũ,pfect⁹ ẽ.Itaq; eũ tibi ne cõmẽdo qdẽ:aduent⁹ ipſi⁹ ad te ſatis eũ cõmẽdauit. Tu uelim ſic exiſtimes:tibiq; pſuadeas oẽ,pfugiũ bonoꝝ in te & in Bruto eẽ poſitũ.Si(qd nolĩ)aduerſi qd euenerit:Res quũ hæc ſcribebã erat in extremũ deducta diſcrimẽ.Brut⁹.n.Mutinæ uix iã ſuſtinebať:q ſi cõſeruat⁹ erit:uicim⁹. Sin(qđ dii omẽ auertãt) oppſſus ibi erit oĩs hoĩum curſus ẽ ad uos.Proiñ fac tñ aĩum hẽas:tãtũq; appatũ:q̃tũ opus eſt ad uniuerſam rẽp. recupandam. Vale.

M.T.C.Caſſio.S.D.

Vanto ſtudio dignitatẽ tuã & in ſenatu & ad populum defenderim:ex tuis te malo q̃ ex me cognoſcere Quæ mea ſnĩa in ſenatu facile ualuiſſet niſi panſa uæhemẽter obſtitiſſet.Ea ſnĩa dicta:,pduct⁹ ſũ in cõcionẽ:a tribuno plæ.M.Seruilio.Dixi de te q̃ potui tãta cõtẽtione:q̃tũ foꝝ ẽ:tãto clamore cõſenſuq; populi:ut nihil unq̃ ſimile uiderim:id uelim mihi ignoſcas:qđ inuita ſocru tua fecerim. Mulier timida uerebať ne pãſæ aĩus offendereť.In cõcione uero Panſa: dixit matrẽ quoq; tuã & frẽm illã a me ſnĩam noluiſſe dici.Sed me hæc non mouebãt. Alia malebam : fauebam & reip.cui ſp faui:& dignitati ac gloriæ tuæ. Qđ aũt & in ſena,

¶ Liberes;

¶ Liberes fidem meam: abſoluas me fide: quã ꝑ te dedi. ¶ Promiſi.n. dicit nũc q̃ ſit ea fides. ¶ Tuo more: ut conſueuiſti. ¶ Nihil dum: pro nondum. ¶ Statuebam: iudicabam. ¶ Iſtis: aſiaticis. ¶ Recupatã: ab inua ſione dolo. ¶ Vincas teipſum: faciam etiam ultra uires.

Nihil dum

SCelus: poſt liberationẽ Bruti ex obſidiõe Mutinẽſi Lepidus ſe cum Anto. cõiũxit: quẽ dicit uakle nocuiſſe populo Ro. qa cũ credidiſſet ſe finiſſe bellũ ſupato. M. Anto. apud Mutinã coactus eſt gerere bellũ renouatũ ꝑ ꝑfidiã Lepidi Antonio ꝯiũcti. Itaq; dicit ſpem eſſe in. M. Bruto & Caſſio: quem nõ ſolum dicit nũc credi magnũ hoiẽ ſed ẽt in futuꝝ: nihil.n. eẽ tã magnũ qd̃ po. ro. nõ cõfidat eũ nõ poſſe ꝑſtare.

tũ pluribꝰ uerbis diſſerui: dixi in cõciõe. In eo ueli fidẽ meã liberes: pmiſi.n. & ꝑpe cõfirmaui: te non expectaſſe: nec expectaturũ eẽ decreta nr̃a: ſed teipſum tuo more rẽp. defenſurũ: & q̃q̃ nihil dũ audieramꝰ nec ubi eſſes: nec quas copias hẽres: tñ ſic ſtatuebã: oẽs q̃ i iſtis ꝑtibꝰ eẽnt opes copiaſq; tuas eẽ: ꝑteq; aſiã ꝑuinciã cõſidebã iã rẽp. recuperatã. Tu fac in augenda gloria teipſum uincas. M.T.C. Caſſio. S.D.

SCelus affinis tui Lepidi: ſũmaq; leuitatẽ & icõſtãtiã ex actis q̃ ad te mitti certe ſcio: cognoſceẽ te arbitror. Itaq; nos confecto bello (ut arbitramur) renouatũ bellũ gerimus: ſpẽq; oẽm in Decio Bru. & Planco hẽmus. Si uerũ q̃ris in te & in meo Bruto nõ ſolũ ad pñs ꝑfugiũ: ſi qd̃ nolim: aduerſi qd̃ acciderit: ſed ẽt ad cõfirmationẽ ꝑpetuæ libertatis. Nos hic de Dolobella audiebamꝰ q̃ uellemꝰ: ſed certos auctores nõ hẽbamꝰ. Te qdem magnũ hoiem & pñti iudicio & reliq̃ tpis expectatiõe ſcito eẽ. Hoc tibi ꝑpoſito fac ut ad ſũma cõtẽdas. Nihil eſt tñ q̃ nõ populus romanus a te ꝑfici: atq; obtineri poſſe iudicet. Vale. M.C. Attico. S.D.

BReuitas tuaꝝ lr̃aꝝ me quoq; breuiorẽ i ſcribẽdo facit & uere ut dicã: nõ ſatis occurrit qd ſcribã. Nr̃as n. res i actis ꝑferri ad te certe ſcio: tuas aũt ignoramus. Tãq̃.n. clauſa ſit Aſia: ſic nihil ꝑfert ad nos ꝑter rũores de oppſſo Dolobella: ſatis illos qdẽ conſtãtes: ſed adhuc ſine auctore. Nos cõfectũ bellũ quũ putaremus: repẽte a Lepido tuo i ſũma ſollicitudine adducti ſumꝰ. Itaq; ꝑſuade tibi maximã reip. ſpẽ in te & in tuis copiis eẽ. Firmos aĩo exercitus hẽmꝰ ſed tñ ut oĩa (ut ſpo) ꝓſpe ꝓcedãt multũ itereſt te uenire. Exigua ẽ.n. ſpes reip. nã nullã nõ libet dicẽ: ſed q̃cũq; ẽ: ea deſpõdet̃ ãno cõſulatus tui. Vale. M.T.C. Caſſio. S.D.

LEpidus tuus affinis meus familiaris pridie cal. q̃ntil. ſentẽtiis oibus hoſtis a ſenatu iudicatus ẽ: cæteriq; q una illo a rep. defecerũt: qbꝰ tñ ad ſanitatẽ redeũdi añ cal. ſeptẽ. ꝑtãs facta ẽ: fortis ſane ſenatꝰ: ſed maxĩa ſpes ſubſidii tui bellũ qdẽ quũ hæc ſcribebã: ſane magnũ erat ſcelere: & leuitate Lepidi. Nos de Dolo. quotidie q̃ uolumꝰ auditimꝰ: ſed adhuc ſine capite: ſine auctore: rũore nũcio. Q̃d ita quũ eẽt tñ lr̃is tuis: q̃s nõis maiis ex caſtris datas accepamꝰ: ita ꝑſuaſũ erat ciuitati: ut illũ iã oppſſũ oẽs arbitrarent̃. Te aũt i italiã ueñ cũ exercitu: ut ſi hæc ex ſnia cõfecta eẽnt cõſilio atq; auctẽ tua roboraremꝰ ſiqd forte titubatũ ẽ ut fit i bello: exercitu tuo niteremꝰ: quẽ qdẽ ego exercitũ q̃buſcũq; potero rebꝰ ornabo

¶ Scelus: ꝑfidiã: quia Antõiũ fuſum apud Mutinã in ſocietatẽ & ꝑuinciam ſuã recepit. ¶ Cõfecto: finito: Decio liberato & Antonio fugato. ¶ Renouatũ: ꝑ coniunctionẽ Lepidi. ¶ Q uæ uellemꝰ: q̃lia optabamus. ſ. qd̃ eẽt a te oppſſus: eũ.n. caſſius in Laodicea obſederat. ¶ Expectatiõe: ſpe bona. ¶ Contendas: enitaris.

Vt Deſpõdetur

BReuitas: eodẽ ẽ argumẽto hac ep̃la: quo & ſuperior: niſi qd̃ oñdit aduentum Caſſii plurimũ ꝓfuturꝫ reip. in parua ſpe q̃ relicta eſt. ¶ Breuiorẽ: quia breuiter ſcripſiſti breuiter quoq; tibi rñdendũ duco. ¶ Clauſa: uel circũſeſſa: uel muro ut ita dicã circũdata: ut nũc uenire ñ poſſint. ¶ Cõſtantes: eodem tenore nõ uariatos. ¶ Sed tñ: ut. ¶ Vt. i. quis. ¶ Intereſt: refert utile eſt. ¶ Deſpõdet̃: ꝓmittitur: deputatur.

LEpidus: Certiorẽ red. fit Ci. Caſſium quẽadmodum Lepidus iudicatꝰ ẽ hoſtis ꝑſcripto tñ ei termio quo poſſit adhuc redire ad ſanitatem: hoc ẽ ad ſocietatẽ populi Ro. dicitq; eius cõiunctiõe cũ Antonio bellũ multũ auctum eſſe. Deinde quid nunciatũ ſit de Dolobella: poſtea uero ipſum Caſſium & M. Brutũ expectari i italia pp maximũ icẽdium belli renouati ꝑfidia Lepidi: ꝯtra quẽ dicit oppoſitos eſſe plãcum. & D. Brutum cõſules deſignatos: ſed maximã ſpẽ eſſe in ipſis Caſſio & M. Bruto. ¶ Defecerunt: reliquerunt fidẽ po. ro. ¶ Sanitatẽ: quia fuit furor deficere: ſanitatẽ aũt animi: non corporis intelligimus hoc loco. ¶ Sine capite: ſine origine. quia neſcimꝰ quis fuerit: a quo hic rumor proceſſerit. ¶ Rumoꝝ nun. i. tãtummõ fama nunciãte. ¶ Litteris tuis: q̃ ſequunt̃ inferius incipientes: legi tuas lr̃as debuerãt.n. ꝓcedere hãc epiſtolã: ſed ut ſæpe diximus: nõ eſt ſeruatus rectus ordo haꝝ epiſtolarum. ¶ Illũ: Dolobella. ¶ Ex ſnia: ut uolumus. ¶ Titubatum: erratum: ceſpitatũ. ¶ Niteremur: ſuſtentaremur.

Titubatum

¶ Cuius rei.ſ.ornandi exercitum tuum .¶ Apparatus.uoluntates.¶ Geſta:pfecta.¶ Vos:te &.M.Brutum. Iam ¶ Q uáto.ſ.odio.¶ Ille:Antonius.¶ Hic:Lepidus.¶ Cóſules deſi.Plancũ &.D.brutum.¶ Iá iáq;.i.celer Iamq; rime:nunc núc uenerat.n.in Sardiniá:ut uidimus lib.ix.¶ Q ď ſi:obiectio:quia poſſent dicere deuictis hoſtibus qd é opus nos uenire:dicit Ci.auctoritaté eoꝝ poſſe plurimũ erigere rép.¶ Exurget: eriget:cũ iaceát:quaſi preſſa.¶ Tollerabili:mediocri:ſi minus optimo.¶ Medédũ:puidédũ:trãlatio ſumpta a corpibus ægrotis.

IN ſyriam: Caſſius Ci.certiorem facit ſe ueniſſe in ſyriá: deinde qd ibi egerit:firma enim pſidia ſe hre dicit ad defenſióem reipu. hortaẽ eum iatéter ut eum & remp. tueatur. ¶ Criſpum:qui Bythiniæ præerat. ¶ Murcum.qui & ipſe in ſyria erat. ¶ Q uæ gererenẽ: qa decretũ erat per ſenatũ:ut oés Bruto Caſſio parerent.¶ Legionem quá Q. u. Baſſus:hæc oli fuerat Iulii Cæ. qui cũ p ſyriá pficiſcereẽ:eá illic reliquerat iátum in parthos meditatus bellũ huius cura Cælicio Baſſo mádata fuerat.¶ A. Alienus:hic.n.nup a Dolobella miſſus in ægyptũ quattuor legiões e puincia duxerat:quas ex Pópeii clade craſſiq; diſpſas cleopatra ſub Cæ.collectas retinuerat: húc igitur nihil ſuſpicanté caſſius in paleſtina adort⁹ legiões ſibi tradere coegit quattuor legióib⁹ cótra octo pugnare uetitũ.¶ Firma: ualida:hébat.n. duodecim legiones caſſius.¶ Aget: loqueẽ.¶ Taricheis: ad Taricham ſyriæ ciuitatem poſitis.

LEgi hæc epla debuit poni in ordine poſt illá:q̃ ſuperius ſcipit. Q uáto ſtudio cũ.n.Ci.ſignificaſſet:q̃ p Caſſio egiſſet: & qd de eo pmiſiſſet ſenatui:rñdet tũ c caſſi⁹ ſe cognouiſſe Ci.erga ſe amoré: & qm̃ Intelligebat eũ de ſe grauem curá ſuſcepiſſe & uehemẽter eẽ ſollicitũ: dicit ſe ſtatim reddidiſſe eũ certiorem de reb⁹ puinciæ cũ primũ hũit exercitus:q̃ erát i Syria ut i pcedéti epla uiſum ẽ:ſe ẽt ſcripſiſſe ad ſenatũ:uoluiſſeq; ut Ci.pri⁹ illas lras q̃ ad ſenatũ mittebanẽ:iſpiceret:q̃ ſenatui redderẽẽ q̃ redditæ nõ fuerunt: dicit ſe nõ dubitare qn iterceptæ fuerit a Lepido: deide dicit quẽ exercitũ héat:petitq; a Ci.ut ei⁹ dignitaté tueaẽ & Murcũ & criſpũ impatoré q ei exercitũ tradiderant cõmédatos héat: & milites ſuos:quos dicit eẽ uehemẽter Ci.affectos.Poſtremo dicit ſe pſecutuꝝ dolobellá in ciliciá:q̃ regio eſt minoris aſiæ ſyria ppinq̃ facturũq; ut ci.q̃primũ itelligat qd egerit.¶ Lras tuas: q̃ ut dixit:icipiũt q̃to ſtudio.¶ Grauẽ cu.qa itellexit q̃ta cõtẽtióe de ſe uerba feciſſet.¶ Oppreſſa: ab Ant.

Cuius rei tũ tps erit:quũ qd opis reip.laturus exercit⁹ ſit:aut qd iá tulerit:notũ eẽ cepit.Ná ad húc tm̃ appat⁹ audiunẽ optimi illi qdẽ & pclariſſimi:ſed geſta res expectaẽ. Quá qdẽ aut iá eẽ aliq̃ aut appropinquare cõfido. Tua uirtute magnitudie aĩ nihil ẽ nobili⁹.Itaq; optam⁹ ut q̃primũ te in Italia uideáus. Rép.nos hre arbitramur:ſi nos hébimus: pclare uiceramus: niſi ſpoliatũ inermẽ fugiẽtẽ lepidus recepiſſet Antoniũ. Itaq; núq̃ táto odio Antonius ciuitati fuit:q̃ro ẽ Lepidus. Ille.n.ex turbulẽta rep.hic ex pace & uictoria bellũ excitauit. Huic oppoſitos cõſules deſignatos hẽm⁹:i quib⁹ ẽ magna quidẽ ſpes illa:ſed anceps cura pp icertos exitus pilioꝝ. Perſuade tibi igr̃ i te: & i Bruto tuo eẽ oĩa:uos expectaui Brutũ qdẽ iá iáq;.Q ď ſi ut ſpo:uictis hoſtib⁹ nr̃is ueneritis:tñ auctoritare ueſtra reſpu.exurget & i aliquo ſtatu tollerabili cõſiſtet.Sũt.n.p multa qbus erit medẽdũ ẽt ſi reſpu.ſatis eẽ uidebiẽ:ſcelerib⁹ hoſtiũ liberata. Vale. Caſſius procon.S.D.M.Ci.

SI uales bñ eſt:ego quoq; ualeo:i ſyriá me pfectũ eẽ ſcito ad Luciũ Murcũ: & Quintũ Criſpũ imperatores:uiri fortes optimiq; ciues.Poſteaq̃ audierunt q̃ romæ gererenẽ:exercit⁹ mihi tradiderũt:ipſiq; mecũ una fortiſſimo aĩo rép.adminiſtrát.Itẽ legionẽ quá.Q. Cecili⁹ Baſſus habuit ad me ueniſſe ſcito.Quattuorq; legiones quas.A. alienus ex egypto eduxit:traditas ab eo mihi eẽ ſcito.Núc te cohortatóe nõ puto indigere:ut nos abſentes réq; publicam q̃tũ opus eſt:defendas.Scire te uolo firma pſidia uobis ſenatuiq; nõ deeſſe:ut optima ſpe & maxio aĩo rép.defendas.Reliqua tecũ aget.L.Carteius familiaris me⁹. Vale. Data Nonis martiis ex caſtris Taricheis. Caſſi⁹ pcõſul.S.D.M.C.

SI uales bñ eſt:ego qdem ualeo. Legi tuas lras in qbus mirificũ tuũ erga me amoré recognoui. Videbaris.n.nõ ſolũ fauere nobis id qď & nr̃i & reip.cá ſemp feciſti:ſed ẽt grauẽ curá ſuſcepiſſe:uehemẽterq; eſſe de nobis ſollicitus.Itaq; qď te primũ exiſtimare putabát nos oppſſa rep.quieſcere nõ poſſe.Deinde cũ ſuſpicarere nos moliri quod te ſollicitum eſſe:& de ſalute noſtra:& de rerũ euentu putabam:ſimulac legiones accepi:quas.A.alienus eduxerat ex egypto.Scripſi ad te:ac tabellarios complures Romá miſi.Scripſi etiam ad ſenatum lras:quas reddi uetui:priuſq̃ tibi

¶ Suſpicareẽ:putares.¶ Moliri:appatũ faceẽ.¶ De.i.pp.¶ Simulac:cũ primũ.¶ Ex ægy.ut i pcedéti epla declaratũ eſt:ordo eſt.Itaq; ſcripſit ad te: & miſi cõplures tabellarios romá q putabát te exiſtimare nos ñ poſſe qeſcere:rep.oppſſa:deide quia putabá te ſollicitũ eẽ de nr̃a ſalute & de reꝝ euẽtu:cũ ſuſpicareẽ nos moliri.

¶ Recitatæ:

¶ Recitatæ: lectæ: ut ſi quid uideref cõmutandũ: cõmutare: arbitrio tuo. ¶ Trebõio occiſo: is.n. Aſiæ præfectus dolobellã ad ſe ueniẽtẽ Pergamo & ſmyrna nõ admiſerat: ſed ſolũmõ ei cõmeatũ ueluti conſului extra mœnia parauerat: aggrediente eodẽ cum ita urbes nihil q̃ pficiẽte. Trebonius in epheſum recipi mandauit: & ad epheſum euntem quoſdam ex interuallo ſubſequi iuſſit: hi nocte ingruente dolobellam recedẽtẽ intuẽtes: nec ulterius quicq̃ ſuſpicati paucos ex ſuis reliquere: qui illum ſequerenf. Ipſi uero ad Smyrnam redierũt Dolobella oẽs qui relicti fuerãt per inſidias interficit: & nocte adhuc inſtante Smyrnã uerſus greſſum mouet quam in cuſtodiã inueniens p ſcalas occupat. ¶ Trebonius in lecto a militibus deprahenſus: ſe ad Dolobellam deduci ſupplicat: ſpõte ſe illos eſſe ſecuturum: huic turmæ ductor eum intuens. Eia tu ſequere inquit: caput interim nobis derelinq̃s non.n. te ſed caput tuum afferre nobis mandatum eſt: quo dicto caput illo ſubito abſcidit. Orta luce Dolobella Trebonii caput ꝓtorio i ſolio quo iudicare ſolitus erat: affigi iuſſit: exercitus ira cõmot⁹: & ſupplex turba oĩs ob necẽ Cæſaris: cui⁹ Trebonius pceps fuiſſe dicebaf. & q̃d dũ interficeref. Antoniũ ad ſenatus fores uerbis detinuiſſet: in reliquum corpus eius crudeliter ſæuiuit: caput ĩ morẽ ſperæ ſiue pilæ in ſtrato lapidi cũ riſu inuicem diu ꝓuolutũ: donec contritum effuſumq̃ eſt: & hic primus ex pcuſſorꝫ nũero tales pœnas dediſſe dr̃. ¶ Habui paululum moræ: paululũ moratus ſum anteq̃ pugnarẽ. ¶ Si: affirmatiue ponif ꝓ quia. ¶ Importuniſſimos: infeſtiſſimos. ¶ Crudeliſſimis tyrãnis: Antonio & aliis: qui remp. occupare nitebanf. ¶ Quos: exercitus. ¶ Cõfirmaſſet: animoſiorem reddidiſſet ſi ſperaſſet aduẽtuꝫ eius exercitum. ¶ Quam ſpem ꝑdæ & rapinatũ: q̃ ꝓmittebanf eis ab Ant. & Dolobella & aliis hoſtibus reip. ſi eos ſeq uoluiſſent Murci & Criſpi de q̃bus in ꝑcedenti ep̃la uidimus: qui Caſſio tradiderant exercitus ſuos. ¶ Nam Baſſus: is erat in Apamea: cũq̃ recuſaret traderet exercitũ Caſſio ei⁹ milites miſerunt legatos ad ip̃m Caſſium ſe omnino trãſituros ad eum: & ita uel inuitus coactus eſt tradere

recitatæ eẽnt: ſi forte mẽi obtempare mihi uoluerint. Q d' ſi lr̃æ platæ nõ ſunt: nõ dubito q̃n Dolobella qui neſarie Trebonio occiſo aſiam occupauit: tabellarios nr̃os deꝑhendit: lr̃aſq̃ interceperit. Exercitus oẽs: q in Syria fuere: teneo. Habui paululũ moræ: dũ ꝓmiſſa militibus ꝑſoluo. Nunc iã ſum expeditus. A te peto ut dignitatẽ meã tibi cõmendatã habeas: ſi me intelligis nullũ neq̃ periculũ: neq̃ laborẽ p̃riæ denegaſſe. Si cõtra importuniſſimos latrones arma cœpi te hortante & auctore: ſi non ſolũ exercitũ ad rẽp. libertatẽq̃ defendẽdã cõparaui: ſed ẽt crudeliſſimis tyrãnis eripui. Quos ſi occupaſſet dolobellã nõ ſolũ aduẽtu: ſed ẽt opinioẽ & expectatioẽ exercitus ſui Antoniũ cõfirmaſſet. Quas ob res milites tuere: ſi eos mirifice de rep. meritos eẽ aĩaduertis: & effice ne quem pœniteat rẽp. quã ſpẽ ꝑdæ & rapinarꝫ ſequi maluiſſe. Itẽ Marci & Criſpi impatoriã dignitatem q̃tũ eſt in te tuere. Nã Baſſus miſere noluit mihi legionẽ tradere. Quod ſi milites ĩuito eo legatos ad me miſiſſẽt: clauſam apameã tenuiſſet: quoad ui eẽt expugnata. Hæc a te peto ñ ſolũ reip. quæ tibi ſemꝑ fuit chariſſima ſed & amicitiæ noĩe: quã confido apud te plurimũ poſſe. Crede mihi hũc exercitũ quẽ habeo: ſenatus atq̃ optimi cuiuſq̃ eſſe maximeq̃ tuũ. De cuius uolũtatẽ aſſidue audiendo mirifice te diligit: charũq̃ hẽt. Quid ſi intellexerit cõmoda ſua curæ tibi eſſe: debere ẽt ſe tibi oĩa putabit. Lr̃is ſcriptis audiui Dolobellã in Ciliciam ueniſſe cũ ſuis copiis: ꝓficiſcar in Ciliciã: q̃d egeri celeriter ut ſcias dabo opam. Ac ueli ut meremur de repub. ſic fœlices ſumus. Fac ualeas: meq̃ ames. Nonis Maiis ex caſtris.

Caſſius. Q. S. D. Ciceroni.

SI uales bñ ẽ: ego quoq̃ ualeo. Cũ reip. uel ſalute uel uictoria gaudem⁹: tũ iſtauratoẽ tuarꝫ laudũ: q̃ maxim⁹ cõſularis maximũ cõſulẽ teipſũ uiciſti & lætamur

¶ Miſere noluit.i. ualde noluit: ualde recuſauit: nam miſere ꝓ ualde ſæpe ponif. Teren. miſere hãc amat: nec legẽdus eſt miſer ꝓ malo & ſcelerato uel aſtuto: ut q̃dam ſomniat: cũ nuſq̃ id ſignificet. ¶ Quod: quouſq̃. Miſere
¶ Expugnata: ui capta. ¶ Cuius.ſ. tui. ¶ Sic fœlices ſimus: ſic nobis omnia proſpere eueniant.

Vm reip. Scriptis a Ciceroẽ mãdatis ad Antoniũ ut ab obſidioẽ Mutinẽſi deſiſteret: deniq̃ cũ id nõ faceret eo iudicato hoſte ꝯſilio hortatuq̃ Ci. ita cõiũctus ẽ Octauianus Cæſar cũ rep. ut eius auſpiciis ſimul cũ cõſulibus fuſus: pulſuſq̃ ſit ab Anto. a Mutina: quã uictoriã: ita nũc aſcribit Caſſius Cicerõi ut hoc eius factũ anteponat oppꝛſſioni cõiurationis Catilinæ: dicatq̃ eum eẽ cãm libertatis romanæ: petit ãt ab eo ut teſtis ſit amoris ſui erga rẽp. exiſtimetq̃ ea q̃ fecit ꝓ rep. nõ caſu aliquo: neq̃ temere facta eẽ: ſed magna ꝯſideratoẽ magnoq̃ cõſilio: ſicut & alia quoq̃ facere cõſueuit: dicit aũt ſe ei cariſſimũ eẽ debere cũ ꝑter cæteros ſp ei⁹ fuerit ſtudiorꝫ maxĩe æmulus q̃d ſi igeniũ min⁹ oñdere potuit pp diutinã ſeruitutẽ aĩum tñ ſe ꝓbatum affirmat. Deinde dicit q̃d in Aſia egerit quo ſecutus ſit Dolobellã & ad quẽ exitum eum ꝑduxerit: quem dicit hr̃e caſtra apud Laodiceam: ſed penuria rerꝫ redactũ eẽ ad magnã famẽ: ꝑuiſum ãt eẽ ne alicũde poſſit adduci ad eũ frumẽtũ. Itaq̃ bonã ſpẽ de rep. polliceſ: & certiſſimã fiduciã uictoriæ. ¶ Salute: ſaluata ẽ.n. Decio obſidioẽ liberato & An. uicto. ¶ Inſtauratoẽ: inouatioẽ. ¶ Cõſularis ma. cõ. reip. uiciſti: ſenſus: q̃a nunc Conſularis

cum ſis cõſularis feciſti plura & maiora: q̃ cũ eras cõſul: licet illa fuerint maxima: eſt aũt conſularis pprie qui
conſulatum geſſit: neq; tñ amplius eſt conſul interdum ponit̃ pro eo qui dignus eſt conſulatu. ¶ Fatale diui-
Fatale numn: fato cõſtitutum: in bonam partem accipit̃ hoc loco: cum alibi noxium: & peſtiferũ ſignificet: ut cum fa
talis equus ſaltum ſuper ardua uenit pergama. ¶ Id quod: pro quod. ¶ Tua toga.i. tu togatus.i. non gerens
bellum ſic ipſe de ſe. Cædant arma togæ: concedat laurea linguæ. ¶ Nunc quoq;: ſicut & tẽporibus Catilinæ.
¶ Eripuit: quia cõſilio Ciceronis bellum illud geſtum fuerat. ¶ Nũc cõparaſti: effeciſti: cõſecutus es. ¶ Q̃d
tenebris reipubli.ſ. libertatem: alii le
gunt comparaſti: in quo tamen erit
idem ſenſus: ſed melior prior lectio.
¶ Dum ſerui eſſemus: dum eſſem⁹
ſub tyrannide quia fruſtra eſſes di-
cturus ubi nemo te audiret. ¶ Tũc
reipu. libera ſicut nunc eſt. ¶ Illa q̃
pollicitus es: te dicturũ. ordo eſt: &
nunc non tanto tempore deſidera-
bo illa dici: q̃ ſentiri a te in ipſo quæ
ſæpe pollicitus es: &c. ¶ Non tan-
topere: ſenſus: non tantum deſide-
ro ut illam dicas: q̃ ut iudices de me
quia pluris facio eſſe commẽdatus
digne: ut mereor tuo iudicio: q̃ iudi
cio oĩum aliorum. ¶ Commenda-
ri: laudari: probari. ¶ Subita repen-
tina: ſine conſilio. ¶ Inconuenien-
tia: incõmoda. ¶ Similia.q.d. ma-
gna & matura conſultatiõe pẽſata.
¶ Quarum ſignificat cogitatiões:
quas fecerant de Cæſare interficien
do. ¶ Non minimum: liptote.q.d.
principem & maximum. ¶ Produ
cendum: proponendum. ¶ Sunt:
oſtendit Caſſius q̃ charus eſſe Cice
roni debeat. ¶ Digni te: boni: qua-
lis tu es: docet autem Cicero uirtutẽ
& imitationem probitatis paternæ
eam eſſe: quæ liberos parẽtibus ma
Proxie xime charos efficiat. ¶ Proxime
hos.i. poſt hos: dicimus autem pro-
xime te & proxime tibi: ſicut & pro
pius urbẽ ut propius urbi. ¶ Aemu
li: imitatores. ¶ Sed tamẽ: ideſt nõ
puto me eſſe extra numerum eius
turbæ: quæ eſt æmula tuorum ſtu-
Quo- diorum. ¶ Quominus: ut non.
minus ¶ Vacet: liceat. ¶ Excipere: recipe.
Diutius ¶ Probabimus: demonſtrabimus.
Diutur- ¶ Diutina: longi tpis: a diu: ſicut &
nus diuturnus. nam diuturnus a die deri
uatur. ¶ Ora: regione: ut Troiæ qui
primus ab oris. ¶ Maritima: mari
uicina. ¶ Quas naues potuimus:
ideſt quales & quo potuim⁹. ¶ De
lectum: delectationem. ¶ Remigũ: nautarum: neq; legendum eſt: remigium. ¶ Contumacia: repugnantia.
¶ Tranſitiõis: ſimulabat.n. ſe diſceſſurum: & trãſiturũ in aliã regionẽ: cũ tñ nunq̃ diſcederet: & tandem trãſi
Coric⁹ uit in coricũ oppidũ: ubi clauſo portu ne ab hoſtibus inuaderet̃: ſe tenet. Coricus autem oppidum Ciliciæ por
Coricũ tu ſaloq; cinctum: anguſto tergore continenti adnexum. Circa hoc oppidum crocũ optimũ plurimũq; naſcit̃
Crocũ quod omnibus anteponitur: colore: odore: & ſucco: qđ ẽt pficit ad medelã: ſupra ſpecus eſt coritius: de quo &
Corici⁹ alii tũ Pompeii: & Solinus multa & mirabilia ſcribunt: quæ q noſſe cupit apud eos legat. ¶ Illa re.ſ. claſſe Lu
ſpecus cilii pfecti Dolobellæ. ¶ Satius: utilius. ¶ Sequebat̃.ſ. Lucilium. ¶ Claſſis al. noſtra. ¶ Cui præ. quã duce-
bat. ¶ Cimber: hic unus ex percuſſoribus fuit. ¶ Ibi: in cypro. ¶ Tharſenſes: populi Ciliciæ. De tharſo dixius
ſupra lib. iii. in epiſtolis ad Appium. & de Laodicea. ¶ Accerſiuerunt: ad ſe uocauerunt. ¶ Vltro: illo nõ hoc
poſcente. ¶ Ex quibus utiq;: tharſo: & Laodicea. ¶ Speciem exercitus.i. quãdã apparẽtiã & formã exercitus.

& mirari nõ ſatis poſſumus: fatale neſcio quid tuæ uirtuti datũ: idq; iam ſæpe expti ſumus. Eſt.n. tua toga oĩum armis fœlicior: q̃ nũc quoq; nobis pene uictã rẽpu. ex manibus hoſtiũ eripuit ac reddidit. Nũc ergo uiuemus liberi: nũc te oĩum maximũ ciuẽ & mihi cariſſimũ id quod maxime reip. tenebaris: cõparaſti. Nũc te habebimus teſtẽ nr̃i & in te & in cõiunctiſſimam tibi rẽp. amoris: & quæ ſæpe pollicitus es te & taciturũ: dũ ſerui eſſemus: & dicturũ de me: tũc quũ mihi pfutura eẽnt: nũc illa nõ ego qdẽ dici tantope deſiderabo q̃ ſentiri a teipſo. Neq;.n. oĩum iudicio mali me a te cõmẽdari q̃ ipſe tuo iudicio digne ac mereor cõmẽdat⁹ eẽ: ut hæc nouiſſima nr̃a facta nõ ſubita nec inconuenientia: ſed ſimilia illis cogitatiõib⁹: quarũ tu teſtis es: fuiſſe iudices: meq; ad optimã ſpẽ patriæ nõ minimũ tibi ipſi pducẽdũ putes. Sũt tibi Marce Tulli liberi ppinquiq; digni quidẽ te & merito tibi cariſſimi eẽ ẽt debẽt in repu. pximi hi chari qui ſtudiorũ tuorũ ſunt æmuli: quorũ ipſe cupio tibi copiam. Sed tñ nõ maxima me turba puto excludi: quo minus tibi uacet me excipe & ad oĩa q̃ uelis & pbes: pducere. Aĩum tibi nr̃um fortaſſe pbabimus. Ingenium diutina ſeruitus certe qualecũq; eſt: minus tñ q̃ erat: paſſa ẽ uideri. Nos ex ora maritima Aſiæ puinciæ: & ex iſulis quas potuimus: naues deduximus. Delectũ remigũ magna cõtumacia ciuitatũ: tñ ſatis celeriter habuimus. Secuti ſumus claſſem Dolobellæ: cui Lucius pẽrat: q ſpẽ ſæpe trãſitiõis pbẽdo neq; unq̃ non decedendo: nouiſſime Corinthum ſe cõtulit: & clauſo portu ſe tenere cœpit. Nos illa relicta: q; & in caſtra puenire ſatius eẽ putabam⁹: & ſequebat̃ claſſis altera: quã anno priore in Bithynia Tulli⁹ Ciber cõpararat: cui Turulius q̃ſtor pẽrat: Cyprũ petiuimus. Ibiq; cognouim⁹: ſcribere ad uos q̃ celeriter uoluim⁹. Dolobellã ut Tharſẽſes peſſimi ſocii: ita Laodicẽi multo amẽtiores ultro accerſierũt: ex qbus utriuſq; ciuitatibus Græcorũ militũ nũero ſpẽm exercit⁹ effecit. Caſtra hẽt añ oppidũ Lao

¶ Demolitus:

¶ Demolitus eſt: diruit. ¶ Caſtra: exercitũ ſuũ οστρα quidam codices hñt ſic ſcriptũ: qd̃ interp̃tabimur cum uallo: nam πετρα ſignificat iaculũ: ſed põt poni ꝓ uallo cũ ẽt in quodã codice inuenerim latine ſcriptum cũ uallo. ¶ Sine ꝑlio: ſine cõflictu: ſperãt. n. ſe eũ oppreſſurũ ſame. ¶ Ternis: tetradrachma: ut li. iii. diximus genus eſt nũmi: eodẽ modo tetradrachma: quæ continet quattuor drachmas dicit igiẽ. ¶ Triticũ. i. frumẽtũ eẽ apud Dolobellam iam in ꝓcio triũ tetradrachmis: quod qdẽ maximũ & cariſſimũ ꝓciũ. ¶ Quid. i. aliqd. ſ. frumenti. ¶ Caſſii: fratris mei. ¶ Præſtabũt: efficient: ꝓuidebunt: ordo eſt claſſis Caſſii & tres Claſſes: q̃s adduximus ego Curulius & Patiſc⁹ facile præſtabunt: ne Dolobella poſſit ſupportare frumentum. ¶ Iſtic: in Italia. ¶ Pro nr̃a pte: quantũ in nobis erit: ſicut & uos in italia pro ueſtra parte. ¶ Expediſtis. i. confeciſtis.

Drachma

Tetradrachma

diccam poſita & partẽ muri demolitus eſt: & caſtra oppido coniunxit. Caſſius noſter cũ decem legiõibus & cohortibus uiginti auxiliariis & quattuor milium equitatu: a milib⁹ paſſuum uiginti caſtra hẽt poſita: & exiſtimat ſe ſine ꝑlio poſſe uincere. Nã iã ternis tetradrachmis triticum penes Dolobellã eſt: niſi qd nauibus laodicenorum ſupportarit: cito ſame pereat neceſſe eſt ne ſupportare poſſit & Caſſii claſſis bene magna cui ꝑeſt ſextillus Ruffus & tres quas ad nos adduxim⁹ ego & Curulius Patiſc⁹: facile ꝑſtabũt: & uolo bñ ſpare: & reip. ut nos iſtic expediſtis: ita pro nr̃a pte celeriter iter uobis expediri poſſe cõfidere. Vale.

Data idibus Iunii Cypro Acromani Iacride.

Lentulus. S. D. Ciceroni.

CVm Brutum nr̃um cõueniſſem: eumq; tardi⁹ in Aſiã uẽturum aĩaduerterem: in Aſiam redii: ut reliqas mei laboris colligerem: & pecuniã q̃primũ Romam mitterem: interim cognoui in Cilicia eẽ claſſem Dolobellæ: amplius quã centum naues onerarias in quas exercitus eius imponi poſſet. Idq; Dolobellam ea mente cõparaſſe: ut ſi ſyriæ ſpes eũ fruſtrata eſſet: cõſcẽderet in naues: & Italiam peteret: ſeq; cum Antoniis & reliquis latronibus cõiungeret. Cuius rei tanto in timore fui: ut omnibus rebus relictis cum paucioribus & minoribus nauibus ad illas ire conatus ſim. Quæ res ſi a Rhodiis non interpellatus eſſem: ſortaſſe tota ſublata eſſet: tamen magna ex parte profligata eſt. Quandoquidem claſſis diſſipata eſt aduentus noſtri timore: milites duceſq; effugerunt: onerariæ omnes ad unã a nobis ſunt exceptæ: certe quod maxime timui: uideor conſecutus ut non poſſit Dolobella in Italiam peruenire nec ſociis ſuis firmatus nobis durius efficere negocium: rhodii nos & rẽp. quã ualde deſperauerint: ex lr̃is q̃s publice miſi: cognoſces. Equidẽ multo parcius ſcripſi: mirari noli: mira eſt eoꝝ amentia:

CVm Brutum: hæc epiſtola licet lõgiuſcula ſit nõ multum tñ habet difficultatis: cõſiſtit. n. fere tota in rerũ narratione: quẽadmodũ & ſequẽs. Cum enim præeſſet Aſiæ ꝓquæſtor. P. Lentulus narrat quẽadmodũ cũ a Bruto in Aſiã reuertiſſet: ut reliquum pecuniæ: q̃ colligenda fuerat: colligeret: & Romã mitteret intellexit Dolobellam eẽ in Lycia cũ magno nũero nauiũ onerariaꝝ: cõtra quẽ ſe iuiſſe dicit cũ paucioribus & minoribus nauibus: facileq; fuiſſe ei ablatuꝝ totam claſſem: niſi impeditus fuiſſet a Rhodiis: de quoꝝ ꝑfidia uehementer queriẽ cõmemorans alias eoꝝ iniurias illatas olim in Põpeium & alios clariſſimos uiros romanos: quos rhodios dicit oino eſſe puniendos: ne ĩpunitate eoꝝ improbitas augeat. Deinde qui Aſia erat decreta hyrtio & Panſe conſulibus cum ex Italia nõ cõmode diſcedere poſſent in prouinciam: rogat Lentulus Ci. ut id agat quod conſules ei cõcedant ꝓcurationem ꝓuinciæ loco ſuo. Adducit aũt rationes & cauſas plurimas: quare id facere debeant & ꝑmiſſionẽ conſulũ. quã ei fecerant & uerbo & ſcripto: cõmendat officium ſuum: & cõmemorat multa bñficia a ſe collata in rẽp. cum iuuit Caſſium & pecunia & cõiũctiõe oium exercitũ qui erãt in Aſia: deinde quia pro rep. ſuſcepit bellũ aduerſus Dolobellam cuius erat ſodalis & familiariſſimus: & aduerſus Antonios: quibus etiam dicit ſe ſanguine coniũctũ: & licet ſit perſeueraturus ſemp in eodẽ ſtudio & amore libertatis & ſuſcepturus oĩa pericula pro repu. tamen dicit ſe multo facilius & alacrius eẽ facturum: & cum maiori auctoritate ſi reſpub. eum aliquibus mentis affecerit. Poſtremo laudat filiũ Ci. qui militabat ſub Bruto: quem fratris loco ſe habere dicit: & quia ſit eo dignus Brutum qui præerat Macedoniæ: mei laboris: mei negocii: eſt aũt labor quæſtoris & proquæſtoris colligere pecunias & uectigalia populi. ¶ Onerarias: mercatorias ad onera ferẽda aptas. ¶ Id. ſ. ut haberet has naues. ¶ Ea mẽ. eo ꝯſilio & ꝓpoſito. ¶ Antoniis: Marco & eius fratre. C. Antonio. ¶ Fruſtrata eẽt: eum decepiſſet: nõ ſucceſſiſſet ei. ¶ Cuius rei. ſ. ne peteret Italiam: & ſe cũ Antoniis cõiũgeret. ¶ Tota: ne aliqd faceret ex his quæ haberet ĩ mente. ¶ Sublata: ex eius ꝑtãte erepta. ¶ Profligata: cõfecta: ita. n. & hic & multis aliis locis ſignificat: alias aũt profligare eſt fundere: uincere. ¶ Interpellatus: impeditus. ¶ Diſſipata: diſperſa. ¶ Ad unã. i. uſq; ad unam: nulla excepta. ¶ Exceptæ: depꝛehenſæ. ¶ Quod. quam rem: ne perueniret in Italiam. ¶ Nec etiã. ſ. poſſit. ¶ Durius: laborioſius: difficilius ad uincendum. ¶ Publice: quæ infra ſequuntur. ¶ Multo par. multo modeſtius & minus. ¶ Mira: maxima.

Profligatus

Profligare

¶ Nec ul.iniu.pri.m.un. ſubaudi mouerũt.i.nũꝗ̃ motus ſum iniuriis in me priuatim illatis. ¶ Malus ani.eo. ſ.non fuit ferendus. ¶ Cupiditas partium aliarum.ſ.nõ fuit ferenda.i.quod nimium fauerent partibus Dolobellæ nobis cõtrarus. ¶ In cõtẽ.opti.cu.i.eoꝝ cõtumacia & pſeuerantia in cõtemnendis quibuſq; optimis & ſtudioſis reip. ¶ Oẽs: rhodios: quia in tãto nũero neceſſe eſt eſſe aliquos bonos. ¶ Iidẽ illi: rhodii.i.Põ.fugientem ex bello pharſalico: & quoſdam alios clariſſimos romanos nõ receperunt. ¶ Tunc: tpibus bellorũ ciuilium inter Cæſarem & Pompeium. ¶ Aliquo fato: quaſi fataliter ſemper debeant nobis eſſe aduerſi.q.d. mala quadam fortuna: aut magiſtratum gerũt.i.aut ipſi ſunt i magiſtatu ut poſſint iubere: aut hñt in ptãte eos qui ſunt in magr̃atu.

Retũdi ¶ Retundi: reprimi: repercuti & caſtigari. ¶ Neceſſarium: qa cũ impunitate & licẽtia oẽs fiant deteriores: nõ põt reſpu. cõſiſtere: ubi nõ puniuntur peccata. ¶ De nr̃a: cõmendat nunc Lẽtulus dignitatem ſuã Cic. cum oĩ tpe & locoꝝ uero ut nũc obtineat Aſiã loco cõſulum: qbus decreta erat illa prouincia poſt conſulatum. ¶ Occaſionem: opportunitatẽ. ¶ Suffragate: faueas: auxilieris. ¶ Permiſſum eſt iis.i. cõceſſum eſt a ſenatu ut donec ipſi ueniant poſſint dare negociũ adminiſtrãdæ ꝓuinciæ aliis. ¶ Alteruter: alter aut Hirtius aut Pãſa. ¶ In magiſtratu.i.dum adhuc ſunt cõſules. Debent.n. expectare ut functi ſint cõſulatu. ¶ Pœnas daturum: ſuæ pfidiæ: qa ſpero ꝙ Caſſius eum oĩno uincet. ¶ Ibi: apd Laodiceã. ¶ Acturos geſturos: pfecturos. ¶ Corã: uerbis: cũ iſtic eſſem: ne ſuccedaẽ mihi in cõſulato: ne quiſpiam mittaẽ in ꝓuinciã loco mei donec ipſe fuerit cõſul. ¶ Produci: ꝓrogari: differri. ¶ Lõgius ſpacium: adminiſtrandæ ꝓuinciæ. ¶ Cupiditate: quia libenter in ea ſim. ¶ Periculi: pp multos hoſtes reipu. contra quos neceſſe fuit me pugnaẽ & uerbis & rebus. ¶ Detrimenti: dãni qa multum ẽt de meo diminutũ eſt mihi: dũ ſum in hac ꝓuincia. ¶ Conſequar reliquias.i.ut efficiã quod reſtat meæ diligentiæ. ¶ Laboro: curo. ¶ Morte Treb. quem diximus ſupra in Smyrna fuiſſe interfectũ. ¶ Non pſtite.ſi dem reipu. non ſeruauerunt qd̃ reip. ꝓmiſerãt. ¶ Reficere: reſarcire: inſtaurare.

Reficeẽ ¶ Ego ita: cõmẽdat Lẽtulus officia ſua: ut ſibi nõ minus deberi dicat & ꝓbet: quã uel Caſſio: uel ambobus Brutis. ¶ Illiꝰ facti: cædis Cæſaris: quia ẽt fuit inter coniuratos. ¶ Leges: quas Antonius fingebat de ſenatus decretis Cæſaris. ¶ Traduxi: qa ab eo alienaui & reip. cõiũxi.

nec me meæ ullæ priuatim iniuriæ unꝗ̃ malꝰ aĩus eoꝝ in nr̃a ſalute cupiditas ptiũ aliaꝝ pſeuerãtia in cõtẽtiõe optimi cuiuſq; ferenda mihi nõ fuit: nec tñ oẽs pditos eſſe puto. Si iidẽ illi q tũ fugiẽtẽ patrẽ meũ: qui. L. Lẽtulũ: qui Põpeiũ: qui cæteros uiros clariſſimos non recepit: iidẽ tãꝗ̃ aliquo fato: & nũc aut magr̃atũ gerunt: aut eos qui ſunt in magr̃atu in ſua hñt ptãte. Itaq; eadẽ ſupbia in prauitate utunẽ. Quoꝝ ĩprobitatẽ aliqñ retũdi & nõ pati ĩpunitate augeri: nõ ſolũ utile reip. nr̃æ: ſed ẽt neceſſariũ. De nr̃a dignitate ueli tibi: ut ſemp curæ ſit: & quocũq; tpe occaſionẽ habueris & ĩ ſenatu & in cæteris rebꝰ laudi nr̃æ ſuffragare. Q ñ cõſulibus decreta eſt aſia: & pmiſſum eſt his: ut dũ ipſi uenirẽt: darent negociũ q Aſiã obtineãt: rogo te: petas ab his: ut hãc dignitatẽ potiſſimũ nobis tribuant: & mihi dẽt negocium: ut aſiã obtineã: dũ ipſoꝝ alteruter uenit. Nã ꝙ ut ꝓperent in magr̃atũ uenire: aut exercitũ mittere: cãm nõ hñt. Dolobella.n. in ſyria ẽ: & ut tu diuina tua mẽte pſpexiſti & pdicaſti: dũ iſti ueniẽt. Caſſius eũ opprimet. Excluſus.n. ab antiochia Dolobella & ĩ oppugnãdo male acceptꝰ: nulla alia cõfiſus urbe: laodiceam q̃ eſt in ſyria ad marẽ ſe cõtulit: ibi ſpo celeriter eũ pœnas daturꝝ. Nã neq; quo refugiat hẽt: neq; diutius ibi poterit tñ exercitum Caſſi ſuſtinere. Spo ẽt cõfectũ eẽ iã & oppſſum Dolobellã. Quare nõ puto panſam & Hirtiũ ĩ cõſulatu ꝓperaturos ĩ ꝓuincias exire: ſed Romæ acturos cõſulatũ. Itaq; ſi ab his petieris ut interea nobis ꝓcurationẽ Aſiæ dẽt: ſpo te poſſe ĩpetrare. Præterea mihi ꝓmiſerũt Pãſa & Hirtiꝰ corã & abſenti mihi ſcripſerũt. Verrioq; nr̃o pãſa affirmauit ſe daturꝝ opã: ne ĩ ſuo cõſulatu mihi ſuccedaẽ. Ego porro ñ mediu ſtidiꝰ cupiditate ꝓuĩciæ ꝓduci lõgiꝰ ſpaciũ mihi uolo Nã mihi fuit iſta ꝓuĩcia plẽa laboris: piculi: detrimẽti: q̃ ego ne fruſtra ſubierĩ: ne ue priuſꝗ̃ reliqas meæ diligentiæ cõſeq̃r: decedere cogar: ualde laboro. Nã ſi potuiſſẽ quã exegerã pecũiã uniuerſã mitterẽ: poſtularẽ: ut mihi ſuccederet. Nũc ꝙ Caſſio dedi: ꝙ Trebõii morte amiſimꝰ qd̃ ẽt crudelitate Dolobellæ: ut pfidia eoꝝ q mihi fidẽ reiq; pu. ñ pſtiterũt: id cõſeq & reficeẽ uolo. Q d' aliter ñ põt fieri niſi ſpaciũ hũero: id ut p te cõſeq̃r: ueli ut ſolet: tibi curæ ſit. Ego me de rep. ita puto eẽ meritũ: ut nõ ꝓuĩciæ iſtiꝰ bñficiũ expectaẽ debeã: ſed tñ q̃tũ Caſſiꝰ & Brutꝰ: nõ ſolũ illiꝰ facti piculiq; ſocietatẽ: ſed ẽt huiꝰ tpis ſtudio & uirtute. Prius.n. ego leges ãtõianas fregi: prius æqtatẽ Dolobel. ad rẽp. traduxi: Caſſioq; tradidi: prius delectꝰ habui ꝓ ſalute oĩum cõtra cõiurationẽ ſceleratiſſimã. Solus Caſſio & reip. Syriã exercituſq; qui ibi erãt cõiũxi. Nã niſi ego tantã pecuniã: tãtaq; præſidia & tam

¶ Coniunxi:

celeriter Caſſio dediſſem:ne auſus qdē eēt ire ī Syriā: & nūc nō minora picula reip. a Dolo. īſtarēt:q̄ ab Antonio. Atq; hæc oīa is feci q ſodalis & familiariſſimus Dolobellæ erā cōiūctiſſimus ſanguīe Antonii ꝓuinciā illoꝝ quoq; bñficio hēbā:ſed πατρίδα ἐμαυτοῦ φίλον omnibus meis bellum primus indixi. Hæc & ſi adhuc ñ magnope mihi tuliſſe ſructū aīaduerto: tñ nō deſpero:nec deſatigabor pmanere nō ſolū in ſtudio libertatis:ſed ēt in labore & piculis. Attamē ſi ēt aliqua gloria iuſta & merita ꝓuocabimur ſenat9 & optimi cuiuſq; officiis: maiore cū auctoritatē apud cæteros erimus & eo plus ꝓdeſſe reip. poterimus. Filiū tuū ad Brutū cū ueni uidere nō potui : iōq; iā in hyberna cū eqtibus erat ꝓfectus. Sed mediuſfidius ea eſſe cū opiniōe & tua & ipſius & imprimis mea cā gaudeo. Fratris enim mihi loco eſt qui ex te natus teq; dignus eſt. Vale. Data.iiii.calē.iu ii.Perge. P.Lentulus pub. fi. ꝓquæſtor po.ro.Cō.Præ.Tri.plæ.Sena.plæ.q; Ro.S.D.

SI ualetis liberiq; ueſtri:ualēt:bñ eſt:ego ualeo. Scelere Dolobellæ opp̄ſſa aſia in ꝓximā ꝓuinciā macedoniā p̄ſidiaq; reip.q̄.M.Bru.ueſter cōſul tenebat: me cōtuli:& id egi ut p quos celerrime poſſet Aſia ꝓuincia uectigaliaq; in ueſtrā ptātē redigerent̄. Q đ cū ptimuiſſet Dolobella uaſtata ꝓuincia correptis uectigalib9 p̄cipue ciuib9 Romāis oīb9 crudeliſſime denudatis ac deuēditis:celeriuſq; Aſia exceſſiſſet:q̄ eo p̄ſidiū adduci potuiſſet:diutius morari aut expectare p̄ſidiū nō neceſſe habui:& q̄primū ad meum offm̄ reuertēdū mihi eē exiſtimaui:ut reliqua uectigalia exigerem: & quā depoſui pecuniā:colligerē:quicquid ex ea correptū eſſet: aut quoꝝ id culpa accidiſſet:cognoſcerē q̄primū:& uos de oīre facerē certiores. Interim cū p īſulas ī Aſiā nauigāti mihi nūciatū eēt claſſem Dolobellæ ī lycia eē:rhodioſq; naues cōplures inſtructas & patas in aqua hēre:cū his nauib9 quas añ me cū adduxerā:aut cōparauerat Patiſcus ꝓq̄ſtor hōmihi cū familiaritate:tū ēt ſenſib9 in repu. cōiūctiſſimus:rhodū reuerti: cōfiſus auctoritate ueſtra ſenatuſq; cōſulto:quo hoſtē Dolo. iudicaretis:fœdere quoq; ꝙ cū his. M. Marcello Seruio Sul. renouatū erat quo iurauerāt rhodii eoſdē ſe hoſtes habituros quos. S.P.q; Ro. Quæ res nos uæhemēter ſeſellit. Tm̄.n.abfuit:ut illoꝝ p̄ſidio nr̄am firmaremus claſſē:ut ēt a rhodiis urbe:portu:ſtatiōe:q̄ extra urbē ē:cōmeatu:a qua deniq; ꝓhiberent̄ nr̄i milites:nos uix ipſi ſingulis cū nauigiolis reciperemur. Quā in dignitatē dimminutionēq; maieſtatis nō ſolū iuris noſtri:ſed etiam imperii populoq; Roma. Iccirco tulimus:quod

¶ Coniunxi: auxilio pecuniæ quā ad eum miſi:ut declarat:cum dicit: nā niſi &c. ¶ Ab Anto. q Decium oppugnabat. ¶ Atq; hæc oīa.q.d. quāto magis erā cōiunctus iis: quorum poſtea ſum factus hoſtis cauſa reip. tanto maiora bñficia mea uideri debent. ¶ Is: habet emphaſim.i. ego is. ¶ Bñficio il. qui fuerā cā:ut darent̄ mihi:cum nōdum fuiſſent iudicati hoſtes. ¶ Sʒ ἱεραχρο τις ορεα .i.patriā ειχον meā:eſt autem genitiuus.i.patriam meam : qđ apud latinos non ſatis ornate dr̄: ſed potius meā ορεα magis πριπε amo.i. pluriſfacio p̄riam meam q̄ oēs uel familiaritates:uel conſanguinitates. ¶ Indixi:denunciaui:feci. Vir. Hoc autem æneadis īdicere bella latinus more iubebatur. ¶ Hæc:quæ feci ꝓ republi. ¶ Fructū:utilitatē. ¶ Prouocabimur: inuitabimur: incitabimur. ¶ Mediuſfidius :p Iouis filiū: iurantis eſt. ¶ Opiniōe:exiſtimatione & ſpe. ¶ Perge: quæ eſt Pāphiliæ ciuitas. Indixi Mediuſfidius

Celere: eodē argumēto ſcribit Len. hanc epiſtolā publice quo ſupiorem ad Ci. niſi quod cum Dolobella iuaſiſſet aſiā: eāq; uaſtaſſet: & uectigalia Pop.ro. corripuiſſet: & ciues Romanos ſpoliaſſet: & uendidiſſet: & celerius deceſſiſſet ex Aſia q̄, p̄ſidium in eam adduci potuiſſet: dicit Len. non putaſſet ſibi expectādum p̄ſidium mittendum a Bruto ex Macedōia. Itaq; ſe reuerſuꝝ eſſe ad officium ſuuʒ perficiendumq;: cognoſcendum q fuiſſent illi perfidi : qui pecuniā tradidiſſent Dolobellæ : quā ipſe Lentulus apud eos depoſuerat : itaq; rogat ut iſti qui tradiderunt eam pecuniam puniantur: ut facilius poſſit reliqua uectigalia exigere : & ꝓuinciā ab iniuria tueri. ¶ Poſtremo ſe intellexiſſe ex quibuſdam militibus : qui fugerāt a Dolobella quā plurimos milites ab eo fugiſſe : cum expulſus & excluſus fuiſſet ab Antiochia: itaq; ſe ſperare eum celerius daturum pœnas quam putauerat. ¶ Correptis: ſublatis. ¶ Morari : differri: reuerti ad exigenda uectigalia. ¶ Id accidiſſet: ut pecunia eſſet correpta. ¶ Interim: narrat quæ etiam in ſuperiori epiſtola narrauit: conqueriturq; de perfidia & improbitate rhodiorum. ¶ Senſibus: uoluntate ſententia. ¶ Cum iis: rhodiis. ¶ Q. nos. S.P.Q. u. Roma. ſ. haberet hoſtes. ¶ Abfuit: defuit. ¶ Statione: habitatione: eſt enim ſtatio locus cōmorādi nō ꝑpetuo: ſed ad tp̄s. ¶ Cōmeatu: alimentis cibariis. ¶ Nos ipſi: ego qui eſſem magiſtratus po.ro. ¶ Ipſi: habet emphaſim. ¶ Nauigiolis: paruis nauibus. ¶ Indignitatem: opprobrium dedecus. ¶ Iuris noſtri.i. officii & dignitatis quæſturæ noſtræ.

Morari Statio Cōmeatus

❡ Interceptis: ereptis tabellariis Dolobel. ❡ Nulla mi. erat duum mili. am. i. nulla erat q̃ ad minus nō cōtineret & capet duo milia āphoraꝝ: magnitudo. n. nauiū ſolet maxīe a nūero āphoraꝝ deſignari: ē āt ānphora

Amphora

genus uaſis uinarii: nō aūt frumētarii: duū uero ſyncopaᵗ tātūmō in

Duum

neutro gñe. ❡ Cōtractas: collectas. ❡ Eius: dolo. ❡ Obſideri. ſ. cognoueramus. ❡ Percitꝰ: cōmotꝰ. ❡ Ad il. uo. cū ipſi uoluerunt. ❡ Egi: dixi. ❡ Inſtaret: īmineret. ❡ Latro: Dolo. ❡ Ordinū. o. magiſtratuū rōanoꝝ.

Propēſe

❡ Propēſe: uahemēter inclinate & cū aī affectiōe. ❡ Patientiā ſe. ma. i. qđ ſenatꝰ poſſet adhuc pati Dolob. & Antonii pfidiā nec qſq̃ auderet ipſum Dolob. cōſu. ro. hoſtē iudicare. ❡ Improbi fin. ſ. qđ nos ex nr̄a uolūtate nō ex ſenatuſcōſulto pſeq̄remur ipm Dolob. ❡ Quā q̃ ue. fa. erāt: qđ ſenatuſcōſulto eēnt iudicati hoſtes Ant. & Dolo. ❡ Qua men. ſubaudi ferūt rhodi. q. d. pfidiſſima ēt aň nr̄um aduētū: & hic ē uerꝰ ſenſus: qdā āt hunc locū falſa q̄dā īterpratiōe ita puerterāt: ut ne ſe qdem ipſi intelligerēt. ❡ Binæ leg. pbatio: qđ peſſima mēte eſſent: qa cōtra leges ſuas miſerant duas legatiōes ad Dolo. poſtq̃ Trebōius fuerat īterfectus iuſſu Dolo. ut diximꝰ quē ex eo debeāt cognoſcere eē hoſtē. po. ro. ❡ Nouo: iuſitato. ❡ Hæc: q̄ ab his fcā dixius. ❡ Siue n. dicit cās q̄re illi ea feciſſent. ſ. aut timore aut furore ipſi aūt dicebāt ſe feciſſe timore: pp agros quos incōtinēti habebāt ne a Dolo. uaſtarenť. ❡ Incōtinēti: ī ter

Inconti nenti

ra firma: cui cōtrariū & fere correlatiuū ē īſula. ❡ Viros cla. pſēm meū & Pōpeium & L. Lē. de qbus ſupra dictum eſt. ❡ Et nunc ma. ma. ge. i. nos & ꝓcōſules rōanos cōtumelia affecerunt. ❡ Ille par. Dolo. ❡ Ipſi mag. rhodioꝝ. ❡ Veniebāt in ſuſpi. erant ſuſpecti. ❡ Demorati eſſe. i. tenuiſſe nos in mora. ❡ Res: effectus. ❡ In qbꝰ: onerariis nauibus. ❡ Colligendis: congregādis. ❡ Dominis: ipſarum nauiū. i. mercatoribus: quorum erāt. ❡ Deſiuimus: omiſimus: quia uidemus non eſſe opus timere receptis nauibus onerariis: quas ille habuerat. ❡ Sydā: quæ urbs ē lyciæ portum hñs: ut alibi ſupra diximus. ❡ Diſiectis: diſſipatis: diſpſis. ❡ Preſtiterunt: ſeruauerunt noluerunt eā dare Dolo. ❡ Scelere: pfidia. ❡ Deferentes: ipſi do. ❡ Inierūt ſo. ꝯiūcti ſūt cū ſcelerato do. oblatiōe pecūiæ

interceptis lr̄is cognoramus Dolo. ſi deſpaſſet de ſyria ægyptoq;: qđ neceſſe erat fieri: ī naues cū oībꝰ ſuis latrōibꝰ: atq; oī pecūia cōſcēdeř eē patū. Italiāq; peteř. Iccirco ēt naues onerarias: quaꝝ minor nulla erat duū miliū amphoraꝝ cōtractas in licia a claſſe eiꝰ obſideri. Huiꝰ rei timore pr̄es cōſc. ꝑcitꝰ iniurias ꝑpeti: & cōtumelia ēt nr̄a oīa priꝰ expiri malui. Itaq; ad illoꝝ uolūtatē ītroductꝰ ī urbē & ī ſenatū coꝝ q̄ diligētiſſime potui cām reip. egi piculūq; oē qđ īſtaret: ſi ille latro cū oibus ſuis naues cōſcēdiſſet: expoſui rhodios āt tāta ī prauitate aīad uerti: ut oēs firmiores putarēt q̃ bonos: ut hāc cōcordiā & cōſpiratiōnē oium ordinū ad defendēdā libertatē ꝓpēſe nō crederēt eſſe factā: ut patiētiā ſenatꝰ: & optimi cuiuſq; maneř ēt nūc cōſiderēt: nec potuiſſe audere quēq̄. Dolo. hoſtē iudicare: ut dēiq; oia q̄ iprobi fingebāt: magis uera exiſtimarēt: q̄ q̄ uere facta erāt: & a nobis dicebāť: qua mente ēt aň nr̄um aduētū poſt Trebōii idigniſſimā cædē: cæteraq; tot tātaq; nefaria facinora binæ ꝑfectæ erant ad Dolo. legatōes coꝝ qdē nouo exēplo cōtra leges ipſoꝝ. ꝓhibētibꝰ iis q tū magiſtratꝰ gerebāt Hæc ſiue timor ut dictitāt de agris quos ī cōtinēti hn̄t: ſiue furor: ſiue patiētia paucoꝝ: q & ante pari cōtumelia uiros clariſſimos affecerāt: & nūc maximos magiſtratus gerētes: nullo exēplo neq; noſtra ex pte neq; nr̄o p̄ſenti neq; iminenti Italiæ urbiq; noſtræ periculo: ſi ille parricida cū ſuis latronibꝰ nauibus ex Aſia Syriaq; expulſus Italiā petiſſet: mederi: quū facile poſſent: noluerūt. Nōnullis & ipſi magiſtratꝰ ueniebāt in ſuſpitionem detinuiſſe nos & demorati eſſe dum claſſis Dolob. certior fieret de aduentu nr̄o. Quā ſuſpitionem cōſecutæ res aliquot auxerūt maxime ꝙ ſubito ex Licia. S. Marius & C. Titius legati Dolobellæ a claſſe diſceſſerūt: nauiq; lōga ꝓfugerunt: onerariis relictis in quibus colligendis nō minimū temporis laboriſq; cōſumpſerunt. Itaq; quū a rhodo cū quas habueramus nauibꝰ in Liciā ueniſſemus: naues onerarias recepimus: dn̄iſq; reſtituimus: idēq; ꝙ maxime uerebamur ne poſſet Dolobella cū ſuis latronibus in Italiā uenire timere deſiuimus: claſſem fugiētē pſecuti ſumus uſq; in ſydam: q̄ extra mare regio eſt ꝓuinciæ meæ. Ibi cognoui ptem nauiū Dolobellæ diffugiſſe: reliquas ſyriā ægyptūq; petiiſſe. Quibꝰ diſiectis cū ſcirē. C. Caſſii ſingularis ciuis & ducis claſſem maximā ſore p̄ſto in ſyriā ad meū officiū reuerti: daboq; opam ut meum ſtudium diligentiā uobis patres cōſc. reiq; pu. p̄ſtē: pecuniāq; q̄ maximā potero: & q̄ celerrime cogā: oībuſq; rationibus ad uos mittā. Si percurrero ꝓuinciam: & cognouero qui uobis & reip. fidem p̄ſtiterunt in cōſeruāda pecunia a me depoſita quāq; ſcelere ultro deferentes pecuniam pub. hoc munere ſocietatem facinorum cum Dolobella inierunt: faciam uos certiores. De quibus ſi uobis uidebitur: ſi ut meriti ſunt grauiter

publicæ

publicæ. ¶ De q. q̄ abſtulerát pecúiá Dolob. ¶ Cóſtitueritis: iudicaueritis. ¶ Firmaueritis. firmoré red. ſideritis approbando q̄ feceritis. ¶ Exacta: ne amittant ſicut amiſſa ſunt reliquæ. ¶ Voluntariú: próptú. ¶ His lr̄is: cú iá eét clauſurus epiſtolá addiúxit hác particulá: de his: q̄ a qbuſdá militibꝰ dolobel. itellixerat. ¶ Páphiliá: regioné uicinā ſyriæ. ¶ Relictis: ægris: labor cófectis & uulneratis. ¶ Diſceſſiſſe. ſ. núciauerút. ¶ Illi ut. antiochiæ. ¶ Dicebát. i. illi milites. xxx. q fugerát a Dolobel. in páphiliá. ¶ Iter quatridui. i. r. ñ q̄tú tribus diebꝰ poſſet ire. ¶ Celeriꝰ opi. citiꝰ q̄ putabamꝰ de antiochia laodicea: ſida: amão: & cæteris his locis diximꝰ plene li. 3.

cōſtitueritis: nos q̄ ueſtra auctoritate firmaueritis: faciliꝰ & reliq̄ exiger uectigalia: & exacta ſeruare poterimꝰ. Interea quo cōmodiꝰ uectigalia tueri: ꝓuiciáq; ab iniuria dfédere poſſim: ꝑſidiú neceſſariú uolūtariúq; cōpaui. His lr̄is ſcriptis milites circiter. xxx. quos Dolob. ex aſia cōſcripſerat: e ſyria fugiétes i. páphiliá uenerút: hi núciauerút Dolob. átiochiá q̄ i Syria é ueniſſe ñ receptú conatú eé aliquotiés ui itroir: repulſum eé ſp cú magno ſuo dtriméto. Itaq; cétú circiter amiſſis ægris relictis noctu átiochia ꝓfugiſſe laodiceá uerſus. Ea nocte oés fere aſiaticos milites ab eo diſceſſiſſe: & ex his ad octigétos antiochiá rediiſſe: & ſe his tradidiſſe: q a caſſio relicti urbi illi ꝑerát. Cæteros p amanú i ciliciá deſcendiſſe: quo ex núero ſe quoq; eé dicebát. Caſſiú át cú ſuis oibꝰ copiis núciatú eé q̄tridui iter a laodicea abfuiſſe: tú cú Dolobel. eo téderet. Quáobrem opinióe celeriꝰ cōfido ſceleratiſſimú latroné pœnas daturú. iiii. nonas iunias Pergæ. Trebonius. M. C. S. D.

SI uales bñ é: ego qdem ualeo: Athenas ueni ad. xi. cal. iunii: atq; ibi q maxie optabá uidi filiú tuú ddití optimis ſtudiis: ſúmaq; modeſtiæ fama. Qua ex re q̄tá uoluptaté cæperi ſcir potes ét me tacéte. Nó. n. neſcis: q̄ti te faciá: & q̄ ꝓ nr̄o ueterrio uetiſſimoq; amor oibꝰ tuis ét minimis cómodis ñ mó: tanto bono gaudeá. Noli putare mi Ci. me hoc auribꝰ tuis dar. Nihil adoleſcéte tuo atq; adeo nr̄o (Nihil. n. mihi a te ꝑt eé ſeiúctú) aut amabilibus oibꝰ his q̄ athenis ſút: é ſtudioſiꝰ eaꝝ artiú: q̄s tu maxie amas: hoc é optimaꝝ. Itaq; tibi qd uere facer poſſú libenter quoq; gratulor: nec minꝰ ét nob: qd eú quem neceſſe erat diligere q̄liſcunq; eét: talé hémꝰ: ut libéter quoq; diligamꝰ. Qui quú mihi i ſermóe inieciſſet: ſe uelle aſiam uiſer: nó mó iuitatꝰ: ſed ét rogatꝰ é a me: ut id potiſſimú nobis obtinentibꝰ ꝓuiciam faceret: cui nos & charitate & amor tuum offm ꝑſtaturos nó debes dubitar. Illud quoq; erit nobis curæ: ut Cratippꝰ una cú eo ſit: ne putes i aſia feriatú illú ab his ſtudiis: i q̄ tua cohortatióne icitat futurú. Nam illú patú ut uideo & ingreſſum pleno gradu cohortari nó itermittemꝰ: quo i dies longius diſcendo: exercédoq; ſe ꝓcedat. Vos qd egeritis in republi. quum has lr̄as dabam: non ſciebam. Audiebam quædam turbulenta quæ. ſ. cupio eé falſa: ut aliquando ocioſa libertate fruamur: quod uel minime adhuc mihi cótigit. Ego tamen nactꝰ

Athenas: cú occiſo Cæ. eiꝰ ꝑcuſſores i uarias prouincias q̄ ex ſenatuſq; cóſulto ei decretæ fuerant ꝓficiſcerent. Treboniꝰ Aſiá petés cum iter p Athenas faceret: ubi. M. Ci. Ciceróis filiꝰ ſub Cratippo philoſophoꝝ eiꝰ ætatis pricipe philoſophiæ opá dabat: ſcribit ad Ci. ſe uidiſſe eiꝰ filiú qué ſummope laudat: qd & optimis ſtudiis deditus eſſet. ut eú oés ualde moleſtú ꝑdicatét: q̄ de re ei gratulat. Deide dicit: q cú qbuſdá cóiecturis intellexiſſet euꝫ cupidú uiſédi aſiá: iuitauit eú & hortatꝰ é ut id faceret iterea dú ipe Treboniꝰ ei ꝓuinciæ ꝑeſſet: ſe. n. habiturú eú loco filii curaturúq;: ut & Cratippus una iret: ne iterea tp̄s amitteret. Deinde dicit ſe audiuiſſe q̄dam turbuléta fuiſſe i urbe q̄ falſa eé cupit. Poſtréo dicit ſe qbuſdá uerſiculis iſcriptis ad Ci. iuectú eé i cæ. imitatióe Lucilii ſatyrici poetæ: cú ipſe héat multo iuſtioré cāꝫ iuehédi libere i cæſaré oppſſoré ꝓpriæ priæ: q̄ ille i quoſdá ciues aliquo ſceler pollutos: rogatq; ut eú iſerat ſermóibꝰ ſuis & ſcriptis: ſicut ei pollicitus eſt. Quod quá ré. ſ. uidere filiú tuú deditú optimis ſtudiis. ¶ Súma fama: ꝓ ſúmæ famæ: ablatiuꝰ ꝓ gtó i. de quo oés optie loquunt eé modeſtiſſimú: duo át dixit in eo fuiſſe: quæ maxie ꝓbát in adoleſcéte: ſtudiú bonarú artium & modeſtiam. ¶ Nó mó: ꝓ nedú. ¶ Date auribꝰ tuis: demulcer aures tuas. tibi aſſentiri. ¶ Atq; a. n. q̄ſi q̄da i correctio. ¶ Nihil rō: q̄ te dixerit. nr̄o. ¶ Seiúctú: ſepatú: q non ſit utriuſq;: nam amicorú oia cóia. ¶ Neceſſe: quia cú te diligá neceſſe erat res tuas q̄leſcúq; diliger. ¶ Inieciſſet: latéter ſignificaſſet. ¶ In ſet. iterio qué dú: ¶ Nobis. ob. i. dú ego ꝑeſſem illi ꝓuinciæ. ¶ Tui: ꝑnú. ¶ Feriatum ocioſum: ná ferias antiq ieſta uocabát. ¶ Ingreſſ. i. q i icæpit. ¶ Pleno gra. i. citato greſſu: tráſlatio ſumpta a uiatoribꝰ uel ab eqs. ¶ Procedat lō. ꝓgrediat ulteriꝰ ad maiora. ¶ Turbuléta: credo itelligendú de M. An. q cú primum oſtendiſſet ſe defenſoré libertatis: poſtea concitauit populum cōtra interfectores; ut ſæpius ſupra diximus. ¶ Ocioſa: quieta: pacifica. ¶ Quod: ut fruamur ocioſa libertate. ¶ Laxamentq;: recreationis. ¶ Concinaui: compoſui: con

Concinnare fecit dicit̃ aũt cócinare nõ a cano quia nõ poſſet geminare n ſed a cõ & cino: qđ erat potiõis gen⁹ ex multis li-
quorib⁹ cõfectæ. ❡ Tibi: ad te λμοιδ᾽εωοαρστα .i. turpior: petulátior: ná τοιαερχεῖ .i. turpiter & inhóeſte ago
ſignificat: ali⁹ codex hẽbat ερι το quod ſignificat ſiniſterior. ❡ Non uin. nos excuſabit & liberabit a reprehẽ
ſione. ❡ Et ci. qui cũ debeát tueri libertatẽ patriæ eá opprimũt. ❡ Deinde: alia ꝓbatio licẽtiæ ſuæ loci ab exẽ-
Lucilius plo. ❡ Q ui uñ: qua cá: ut Hor. Q ui fit Mœcenas. ❡ In eos. q. l. carmie ſuo ut Lupũ & muciũ & alios: ex prio
Arunci ribus urbis: de quo Perſius. Secuit Lucilius urbẽ te Lupe te Muti: & genuinũ fregit in illis: fuit át ex aruncis:
Auſonii qui & Auſoni dicunt̃ populi italiæ ut exponit Serui⁹ ſuper illud Virgilii: Auruncæq; manus: & primus ſcripſit ſatyrá apud latinos: ut oſtẽdit Hora. in ſermonibus & Iuue. Cur tñ hoc potı⁹ libeat decurrer̃ cápo: Per quẽ magn⁹ equos auruncæ flexit alumn⁹. ❡ Incurreret: inueheretur: impetũ faceret orõne ſua. ❡ Ferr̃ ĩ hr̃e nominádo me & immiſcendo me ei conſilio. ❡ Rei: cædis cæſaris: cuius fuerim inconſcius.

Rata eſt: poſt uictũ Põpeium: cum Cæſar rege potiret̃. Cornificius uir doctiſſim⁹: & pcipue in poeticis clar⁹ lybiæ ꝑpoſit⁹ fuit: cui ẽt ꝑfuit poſt mortẽ Cæſa. ut qbuſdá epiſtolis ĩfra uidebim⁹ cũ igitur ſcripſiſſet ad Cice. dicit Cicero ſibi gratum eẽ: qđ ex ei⁹ litteris cognouit eũ ſui mẽorẽ eẽ & ſe ab eo amari: rogat át eũ ut pgat. Deĩde cũ audiuiſſ; quoſdá tumult⁹ fuiſſe ĩ ſyria dicit ſe magis timuiſſe ei⁹ cá q̃dá ſua: oñditq; ociũ eẽ rõæ ñ ſatis hõeſtũ Cæſare oia faciẽte: nõ ſolũ ꝓ libidine ſua: uerum ẽt arbitrio eoꝝ quos habuit adiutores ſuæ uictoriæ. Poſtea mõet eum ſeſe ſcripſiſſe libruꝫ de optĩo gñe dicẽdi. cui rogat ut faueat ex aĩo: polliceturq; ſe daturuꝫ exẽplum ipſi⁹ libri domeſticis Cornificii: ut illum tráſcribát: & ad euꝫ mittát. Poſtremo dclarat q̃ opinionẽ hẽat de ei⁹ ĩgẽio: ſtudiis optimis & dignitate. ❡ Memoria nr̃i: quá de nobis hẽs. ❡ De cõſtátia: q pſeueres. ❡ Propria: ꝓpinquiora: qa ſyria uicinior ẽ lybiæ q̃ rõæ eum át ꝑfuiſſe lybiæ oñdit appian⁹: & infra epiſtola q̃ ĩcipit. C. Anici⁹. ❡ Salubre: utile .i. ita ut melius eẽt hr̃e aliqđ honeſtum: & utile negocium & laborẽ: q̃ tale ocium qꝑ ẽ cõtra dignitatẽ nr̃á. ❡ Malis: ꝓ malit aliqs Secunda pſona ꝓ tertia elegáter poſita: ut ſepi⁹ dixim⁹. ❡ Occaſionẽ: qa nihil aliđ habeo qđ curẽ. ❡ De optimo genere dicẽdi: qđ op⁹ inſcribit̃ ad Brutum elegãtiſſimũ & utiliſſimũ ut titulus ipſe declarat. ❡ A nõ i. i. a me non indocto uitauit arrogantiam: & tñ modeſte de ſe locutus eſt: ut neq; doctũ neq; indoctu ſe diceret. ❡ Suffragare: faueas. ❡ Cauſa gratiæ quia non ſit tibi gratus: neq; placeat. ❡ Rem: opus ipſum. ❡ Q uicquid: qualecunq; ſit. ❡ Omnium mo. quia omnes ſolent ita facere: etiam ſi non dubitent de amicis ſuis.

❡ De ſpe ampliſſimæ digni. quod ſit futurus multo maior q̃ es.

q Vod extremũ: reſponſiua eſt hæc epiſtola in qua primum ſe excuſat Ci. apud Cornificiũ requirentem eius lr̃as qꝑ nunq̃ ꝑtermiſit aliquem quem ſciret ad eum iturum: cui litteras non dederit. Deide dicit

in nauigatione noſtra puxillum laxamenti: cõcinaui tibi munuſculũ ex inſtituto meo: & dictũ cũ magno nr̃o honore a te dictũ cõcluſi: & tibi ĩfra ſubſcripſi ĩ qb⁹ uerſiculis ſi tibi qbuſdã uerbis ευονυμον εστερος uidebor: turpitudo perſonæ eius ĩnq̃ liberius inuehimur: nos uẽdicabit: ignoſces ẽt iracũdiæ nr̃æ q̃ iuſta in eiuſmõi & hoies & ciues. Deinde qđ magis hoc Lucilio licuerit aſſumere libertatis q̃ nobis: quũ ẽt ſi odio par fuerit ĩ eos quos læſi: tñ certe ñ magis dignos habuit: ĩ quos tãta libertate uerboꝝ ĩcurreret. Tu ſicut mihi pollicit⁹ es adiũges me q̃primũ ad tuos ſmões. Nãq; illud ñ dubito: quũ ſiqđ de ĩteritu Cæſaris ſcribas: nõ patiaris me minimã pte & rei & amoris tui ferre. Vale: & mr̃em meoſq; cõmẽdatos habe. Data. viii. calẽ. iunias. Athenis.

M. C. Cornificio collegæ. S. D.

Rata mihi eſt uæhemẽter memoria nr̃i tua: quam ſignificaſti lr̃is: quam ut cõſerues nõ qđ de tua cõſtantia dubitem: ſed quia mos eſt ita rogandi: rogo. Ex Syria nobis tumultuoſiora q̃dam nũciata ſũt: q̃ qa tibi ſũt ꝓpiora q̃ nobis: tua me cá magis mouẽt q̃ mea. Romæ ſũmũ ociũ ẽ: ſed ita ut malis ſalubre aliquid & honeſtũ negociũ qđ ſpero fore: qa uideo id curæ eẽ cæſari. Me ſcito dũ tu abſis q̃ſi occaſionẽ q̃dá: & licẽtiam nactũ ſcribere audaci⁹: & cætera q̃dẽ fortaſſe q̃ ẽt tu cõcederes. Sed ꝓxie ſcripſi de optĩo gñe dicẽdi: in quo ſæpe ſuſpicat⁹ ſũ te a iudicio nr̃o ſic. ſ. ut doctum hoiem a nõ indocto paululũ diſſidere: huic tu libro maxime uelim ex aĩo ſi min⁹ gratiæ cauſa ſuffragare. Dicam tuis ut eũ ſi uelint deſcribant: ad teq; mittant. Puto. n. etiam ſi rem minus ꝓbabis: tñ in iſta ſollicitudine quicqđ a me ꝑfectũ ſit: iucundũ tibi fore. Quod mihi exiſtimationẽ tuam dignitatẽq; cõmendas: facis tu quidẽ oium more. Sed uelim ſic exiſtimes mecũ amori: quẽ inter nos mutuũ eſſe intelligam. Plurimum tribuam: tũ de ſũmo ingenio & de optimis tuis ſtudiis: & de ſpe ampliſſimæ dignitatis ita iudicare: ut neminem tibi anpo ná: cõpare paucos.

M. C. Cornificio collegæ. S. D.

Vod extremũ fuit in ea epiſtola: quam a te ꝓxime accepi: ad id plurimũ reſpõdebo. Aiaduerti. n. hoc uos

q ex eius

ꝙ ex eius prudētia ſparit eū facturū. Poſtea uero q̄ ēt ī ſupiori epiſtola fecit: dānat ociū: qd̓ erat ī urbe rōa qd̓ ſit cōtra dignitatē: optatq; ipſū Cornificiū adeſſe quo cū ridere poſſit: q̄ ī urbe fiūt. ¶ Facere hoc: ut ſeruens ordinē: & reſpōdeatis primū iis: q̄ erāt extrēa ī epiſtola amici. ¶ Vos: aſſētat̄ ei. Fuit āt Cornifici⁹ & orator & pōeta ut: Oui. mēorat. ¶ Ego āt: ordo ē: ego āt nūq̄ ñ dedi: cū eēt dnūciatū mihi a tuis aliquē ad te ire. ¶ Q. dr̄: rñdet ad aliā ptē epiſtolæ Cornifici: qua dixerat ſe fore cautū: nec qcq̄ temere & incōſiderate facturū ꝙ Ci. ſe ſp ſperare dicit fretū ei⁹ prudētia. ¶ Quo erūperet: quo euaderet: quorſū conat⁹ ſuos dirigeret. ¶ Iſte neſcio q: cū cōtēptu dixit. ¶ Cecilius Balſus: hic erat ī Syria: ut ſupra uiſuʒ ē: cōiicim⁹ āt eū aliqd cōatū eē cōtra Cornificiū. ¶ Et ii: nū: dānat ociū urbis. ¶ Digredi: diſcederē eo tpe cū diſcedebas. ¶ Impēdētib⁹: īminēti b⁹: ut arbitrabar: iis q remāſerūt ī urbe. ¶ Cōtra: aliter atq; arbitrat⁹ ſuʒ. ¶ Iſtic: declarat q̄re utrūq; ꝯtra acciderit. ¶ Iſtic: ꝓuīcia tua: qa Sextius q lybiæ: q noua dicit̄: ꝓfectus erat. Cornificiū ex ueteri Lybia expellere conabat̄: ut ſcribit Apianus libro q̄rto apud quē uide plura de his bellis. ¶ Ne ipſum: qdē Cæſarē auctorē hui⁹ pacis. ¶ Obdurui: aſſuefact⁹ ſum: & ut ita dicā calluʒ feci. ¶ T. Plancū: hūc ītelligim⁹ hiſtrionē egiſſe. ¶ Laberii & Publii: hi minographi fuerūt: ut alio loco diximꝰ d Labero fuit āt eques. Rōanus. ¶ Tā deeſſe mihi: tā deſiderari a me. ¶ Docte: ſine ſcurilitate: ī genuis lcōmatib⁹. ¶ Is: q cū rideā.

magnos oratores facere: nōnunq̄ epiſtolas reqris meas: ego autē nunq̄ cum mihi denunciatū eſſet a tuis ire aliquam nō dedi. Quod mihi uideor tuis lr̄is intelligere te nihil cōmiſſurū eē temere: nec añq̄ sciſſes quo iſte neſcio qui Cecili⁹ Baſſus erūperet: quicq̄ certe cōſtituturū: id ego ſperarā prudentia tua fretus: & ut confidere fecerunt tuæ gratiſſimæ mihi lr̄æ. Idq; ut facias q̄ ſæpiſſime & ut quid tu agas: & qd agat̄ ſcire poſſim: & ēt quid actur⁹ ſis: ualde te rogo. Etſi periniquo patiar aīo te a me digredi: tamen eo tpe me conſolabar: qd & in ſummū etiam ocium te ire arbitrabar: & in pendentibus magnis negociis diſcedere. Vtrunq; contra accidit. Iſtic enim bellum ē exortum: hic pax eſt cōſecuta: ſed tñ huiuſmodi pax in qua ſi adeſſes: multa te non delectarent: ea tamen q̄ nec ipſum Cæſarem quidem delectant: bellorū enim ciuilium hi ſemper exitus ſunt: ut non ea ſolum fiant quæ uelit uictor: ſed etiā ut his mos gerendus ſit: quibus adiutoribus parta ſit uictoria. Equidem ſic iam obdurui: ut ludos Cæſaris nr̄i æquiſſimo animo uiderē. T. Plancū audirē Laberii & Publii poēata. Nihil mihi tam deeſſe ſcito: q̄ qui cū hæc familiariter docteq; rideam. Is ut eris ſi q̄primū ueneris. Quod ut facias nō mea ſolū ſed etiā tua intereſſe arbitror. Vale.

M. C. Cornificio. S. D.

LIbētiſſime legi tuas lr̄as: in quib⁹ iucundiſſimum mihi fuit quod cognoui meas tibi redditas eſſe. Non n. dubitabam quin eas libēter lectur⁹ eēs: uerebar ne redderentur. Bellum quod eſt in ſyria: ſyriamq; prouinciā tibi tributā eē a Cæſare ex tuis litteris cognoui: eandē rem tibi uolo bñ & fœliciter euenire. Quod ita fore cōfido fretus & induſtria & prudentia tua. Sed de parthici belli ſuſpitiōe qd̓ ſcribis ſane me cōmouit. Quantū copiarū hr̄es cū ipſe coniectura conſequi poterā: tū ex tuis litteris cognoui. Itaq; opto ne ſe illa gens moueat: hoc tpe dum ad te legiones eæ perducantur: quas audio duci. Quod ſi pares copias ad confligēdū nō habebis: nō te fugiet uti conſilio. M. Bibuli: qui ſe oppido munitiſſimo tandiu tenuit: q̄diu in prouīcia parthi fuerūt. Sed hoc meli⁹ ex re & ex tp̄e conſtitues. Mihi quidē uſq; curæ erit qd agas: dum quid egeris ſciero. Litteras nunq̄ ad te habui cui darē: qn dederim. A te ut idem facias peto. In primiſq; ita ut ad tuos ſcribas: ut me tuum ſciant eſſe.

M. C. Cornificio Collegæ. S. D.

GRatæ mihi tuæ lr̄æ: niſi qd Sinueſſanū diūſoriolum fuerit ignau⁹ īſcribēdo: ſe ultro eū ꝓuocaturū: ne & ipſe iners fiat. ¶ Diuerſoriolū: hoſpitiolū. ¶ Sinueſſauū:

1. Ibētiſſime: cū Cæſar ꝓfeciſſet Cornificiū ſyriæ: ī ea q̄ timeret̄ aut certe iā eēt bellū optat Cice. eā rē illi fœliciter euēire poſtea uero contra bellum parthicum monet quō agere debeat: oñditq; ſe cupidum eē ſcire: qd egerit. ¶ Volo: cupio. ¶ Q. d: ut tibi bñ & fœliciter eueniat. ¶ Fretus: cōfiſus. ¶ De ſu. bel. par. ſcripſerat enim ſe ſuſpicari ꝑthos moturos eē bellum. ¶ Cū: idē & ex. ¶ Illa gēs: parthorū. ¶ Dum donec. ¶ Pares: æq̄les ꝑthis. ¶ Vti cō. M. Bibu. i. facerē ſicē fecit Bib. ¶ Oppido: munitiſſimo: Antiochia cum ꝓfuiſſet Syriæ: ut uiſum ē lib. ii. ¶ In ꝑ. ī ſyria: expulit āt eos Caſſi⁹: ut uiſum ē. ¶ Ex re: ut uidebitis rē īdigere ꝯſilio. ¶ Cōſtitues: cōſiliū capies. ¶ Vſq;: ſp aſſidue. ¶ Idē fa. ut des ad me lr̄as oībus qbus dare poteris.

g Ratæ: Cū ꝓfiſciſceret̄ Cornificius p cāpaniā noluit diuerteī in Sinueſſanū uillaʒ Ci. q̄re Ci. iocās dicit uillā ſuā paruā nō paſſurā hāc iniuriā: niſi recōpēſauerint oīa in cumano & Pōpeiano. Poſtremo rogat cornificiū: ut ſe lr̄is faceſſat: ſe. n. facili⁹ poſſe rñderē q̄ ꝓuocaē pp occupatiōes: ſʒ ſi

digridi

Obdu- rui

Conſti- tuere

Vſq;

Diuerſo

Diuerſo nolum Sinueſ- ſa

eſt autez Sinueſſa ciuitas mediterranea cāpaniæ.uino ſatis abūdās:qd Sinneſſanū dicit. ❡ Villa pu.ſ. Sinueſſanum. ❡ Cumano & pom.uillis meis de cumano alio loco diximus plenius παντο περι παντοι : ideſt oīa de oībus:ē āt prouerbialiter dictum.i.niſi de omnibus & ſingulis:in quibus defeciſti in ſinueſſano ſatiſfacias:in cumano & pompeiano:quo uelim diuertas. ❡ Laceſſes:prouocabis ad ſcribēdū. ❡ Vt es.ſ. ceſſator:
Laceſſere uel piger. ❡ Inertiam:ſcilicet mihi. ❡ Plura:ſcribā. ❡ Exaraui:ſcripſi.ſed ſcribere eſt etiam ex ingenio facere: exarare uero tm̄ figuras litterarū facere q̄ſi ergo hæc non ſit epiſtola:dixit exaraui: & non ſcripſi.
Scribere
Exarare

cōtempſiſti. Quā quidē cōtumeliā uilla puſilla iniquo aīo ferret:niſi ī cumano & Pōpciāo reddideris παντο περι πατοι Sic igit facies:meq; amabis: & ſcripto aliquo laceſſes. Ego n.rn̄dere facili9 poſſem q̄ puocare. Q ď ſi tu es ceſſabis laceſſam:nec tua ignauia ēt inertiā afferet: plura ocioſus : Hæc cū eſſem in ſenatu exaraui.

M.C.Cornificio.S.D.

Caius Aniti9 familiaris me9 uir oib9 reb9 ornatus: negociorū ſuoꝝ cā legat9 ē in aphricā legatione libera. Eū uelim reb9 oib9 adiuues:opāq; des:ut quā cōmodiſſime e ſua negocia cōficiat. Imprimiſq; qď ei cariſſimū eſt:dignitatē ei9 tibi cōmēdo. Itaq; a te peto: q ipſe ī prouincia facere ſum ſolitus:nō rogat9:ut oibus ſenatoribus lictores darem qď idē acceperā:& id cognouerā a ſūmis uiris factitatū. Hoc igitur mi Cornifici facies : cæteriſq; reb9 eius dignitati teiq; ſi me amas cōſules. Id erit mihi gratiſſimū. Da operam ut ualeas.

M.C.Cornificio.S.D.

Nos hic cum hoīe gladiatorē oīum neq̄ſſimo collega nr̄o Antonio bellū gerim9:ſed n̄ pari cōditiōe cōtra arma uerbis. At etiam de te concionat9 eſt nec impune:nam ſentiet quos laceſſierit. Ego aūt acta ad te oīa arbitror pſcribi ab aliis. A me futura debes cognoſcere: quorū quidem non eſt difficilis coniectura. Oppreſſa oīa ſunt : nec hn̄t ducem boni:nr̄iq; tyrānoctōi lōge gētium abſunt. Pāſa & ſentit bn̄ & loquit fortiter. Hyrti9 nr̄ tardius conualeſcit. Quid futuꝝ ſit plane neſcio. Spes tamē eſt una aliq̄n po.ro. maioꝝ ſimilem fore. Ego certe reipu.non deero: & quicquid acciderit a quo mea culpa abſit aīo forti feram. Illud pfecto quoad potero tuam famā & dignitatem tuebor. Ad.xiii. cal. Ianuarias ſenat9 frequens mihi eſt aſſenſus:tu ď ceteris reb9 magnis & neceſſariis.tū de puīciis ab his q obtinerent retinendis:neq; cuiq̄ tradendis :niſi qui ex ſenatuſcōſulto ſucceſſiſſet. Hæc co tum reip.cauſa cēſui:tū mehercule ī primis retinendæ dignitatis tuæ. Quāobrem te amoris nr̄i cauſa rogo reip.cā hortor:ut necui q̄cq̄ iuris in tua prouincia eſſe patiaris Atq; ut oīa te feras ad dignitatem q̄ nihil poteſt eſſe pſtāti9

c Annius: Cōmēdat Cicero hac epiſtola Cornificio pfecto Aphricæ. C.Anitiū familiarē ſuū pficiſcētē legatū ī eam puīciā pp negocia q̄dā ſua. Rogat aūt Cornificiū:ut eum oib9 rebus adiuuet:ut poſſit negocia ſua commodiſſime cōficere:dei de:pmēdat ēt ei9 dignitatē rogās ut ei lictores det:q ſe ſua ſpōte facere cōſueuiſſe dicit:cum pfuiſſet ciliciæ: q a intellexerat ſummos uiros id feciſſe. ❡ Oib9 reb9: uirtutib9 :: doctria ingenio:nobilitate: & cæteris ſimilib9. ❡ Libera:larga:qa non ē pſcriptū tm̄ unū negocium agēdum ſed qcquid neceſſe fuerit in prouinciam. ❡ Non rogat9:ſpōte mea. ❡ Acceperā:itellexeram. ❡ Facies hoc:ut des ei lictores:de qua dictione alio loco plene dictum eſt.

n Os hic: Occiſo Cæſare ſcribit Ci.ſe hr̄e magnū negociū & bellum cum C. Antōio.M.Antonii fratre.ſed ſe agere uerbis:illū armis: dicit ēt eū oblocutuz eſſe de Cornificio:deinde oſtendit oīa oppſſa eē deeſſeq; deſeruiſſe bōis & patriæ defenſoribus. Brutos.n. & Caſſiuz & cæteros interfectores Cæſaris abeſſe a patria: ſe autē defenſurū rēp. q̄tum in ſe erit. Deinde dicit qd decretū ſit a ſenatu de prouinciis:i q̄s qdē uolebat nouos ſucceſſores mitti:quod dicit Ci.non placuiſſe ſenatui ſe ita ſentiētē:ne puīciæ traderētur: niſi iis qui ex ſenatuſconſulto miſſi eſſent ad ſuccedendum. Superiores oēs epiſtolæ ad Cornificiū uidentur ſcriptæ fuiſſe ante mortem Cæſaris ſequentes uero poſt eius mortem. ❡ Collega noſtro: nō in auguratu:ut quidam falſo putant: ſed collega quondam ſcilicet in cōſulatu meo oppræſſi. ❡ Catilinā: tunc enim. C.antōius collega fuit Ciceronis. ❡ Verbis.ſ.gerim9 bel
Coniectura lū. ❡ Cōtra arma:quia ille telis mihi minat : & ſic eſt declaratiōis īpans cōtētionis. ❡ Cōcionatus eſt:orōnē habuit. ❡ De te:tibi detrahendo. ❡ Quos:q̄les uiros. ❡ Quorum:futurorū. ❡ Cōiectura:iudiciū ex qui
Tyrānoctoni buſdā ſignis. ❡ Boni:defenſoris patriæ & libertatis. ❡ Tyrānoctoni: interfectores tyranni tyrannicidæ .ſ. Brutus & Caſſius. ❡ Longe gentium:pro longe:nam gentium additio eſt:ſic nuſq̄ locorum & nuſq̄ gētiū. ❡ Conualeſcit:quia ſolit9 ē eē timidus & perſeuerat. ❡ Maiorū:qui ob animi magnitudinem ſeruitutē ferre non potuerunt. ❡ A quo mea culpa abſit.i.in quo nulla ſit culpa mea. ❡ Retinēdis:ī futurū. ❡ Retinēdæ tuæ dignitatis:ut non cogeris diſcedere: & ex magiſtratu fieri priuatus. ❡ Quicq̄ iuris:aliquid poteſtatis.

❡ Vere

¶ Vere: ſincere: ſine ſimulatiõe. ¶ In Sẽpr. cui ut traderes ꝓuĩciã ad te ſcripſerã. ¶ Illd: quo traderet̃ Sẽpronio. ¶ Magna res ẽ: qa neſcim⁹ cui ſit habẽda fides. ¶ Feſtinarẽt: accellerarẽt uenire. ¶ Chærippo: ad quẽ pp feſtinationẽ tuoꝝ ſcribere non potui: is erat amicus Ciceronis in Aphrica cum Cornificio.

o . Mnẽ: ſcribit Ci. ſe intellexiſſe ex Tratorio quodã oẽm cõditionẽ ꝓuĩciæ cornificii ĩ q̃ ĩtellexerat eũ oppſſum eſſe multa digna q̃ licet nõ uideãt̃ ualde dolẽda. dicit tñ ei eſſe ulciſcenda: deinde lʒ ſciat Ci. acta rerũ urbanaꝝ mitti ad Cornificiũ: pſcribit tñ multa q̃ fiebãt: & ab An. & ab Octa. d̃ quo dicit magnam eſſe ſpem. Au. aut magno eſſe odio oĩb⁹ quem dicit tentaſſe ſollicitare pecũia legiões q̃ttuor: q̃ ex Macedonia ueniebãt. ut eas haberet ad oppreſſionẽ ſuæ ciuitatis: hæc aũt mala dicit ſe ita ferre: ut ualde ſit obligat⁹ philoſophiæ: q̃ eũ ab oĩ ſollicitudine abducit: & arma cõtra ĩpetus fortunæ cõmẽdat postremo diligentiã: & prudentiã Tratorii in reb⁹ cornificii.

Verẽ tecũ agam ut neceſſitudo nr̃a poſtulat. In ſempronio ſi meis lr̃is obtẽperaſſes: maximam ab oĩbus laudẽ adept⁹ eẽs. Sed illud & p̃teriit & leui⁹ eſt. Hæc magna res ẽ. Fac ut ꝓuinciã retineas ĩ ptãte reip. Plura ſcripſiſſẽ: niſi tui feſtiarẽt. Itaqꝫ Chærippo nr̃o me ueli excuſes. M.C. Cornificio. S.D.

o Mnem cõditionẽ imperii tui ſtatũqꝫ prouinciæ mihi demõſtrauit Tratorius. O multa intollerabilia locis oĩb⁹. Sed quo tua maior dignitas eo q̃ tibi acciderũt min⁹ ferẽda. Neqꝫ. n. q̃ tu pp magnitudinẽ aĩ & ingenii moderate fers a te: nõ ulciſcẽda ſint ẽt ſi nõ ſunt dolẽda. Sed hæc poſterius. Vale. M.T.C. Cornificio. S.D.

REꝛum urbanaꝝ acta tibi mitti certe ſcio: quod ni ita putarẽ ipſe pſcriberẽ. Imprimiſqꝫ Cæſaris Octauiãi conatũ: de quo multitudini fictũ ab Antonio crimẽ uidet̃: ut in pecunia adoleſcẽtis ĩpetũ faceret. Prudẽtes aũt & boni uiri & credũt factũ & ꝓbãt. Quid q̃ris? magna ſpes ẽ in eo: nihil eſt qd̃ nõ exiſtimet̃ laudis & gloriæ cã factur⁹. Antonius aũt nr̃ familiaris tanto ſe odio eſſe intelligit: ut quũ interſectores ſuos domi compræhẽderit: rem ꝓferre non audeat. Ad ſeptimũ idus octobris Brũduſiũ uenerat: ꝓfect⁹ obuiam legionib⁹ macedonicis. iiii. quas ſibi cõciliare pecunia cogitabat: eaſqꝫ ad urbẽ abducere: & in ceruicibus nr̃is collocare. Habes formã reip. ſi in caſtris põt eſſe reſp. in qua tuam uicẽ ſæpe doleo: q̃ nullam partẽ per ætatem ſane & ſalubre reipu. geſtare potuiſti. Atqꝫ ante in hac quidem ſperare ſaltem: licebat nunc etiam illum repertum eſt. Quæ enim eſt ſpes quum in concione dicere auſus ſit Antonius Canutiũ apud eos ſibi locũ quærere: quibus ſe ſaluo loc⁹ in ciuitate eſſe non poſſet. Equidẽ & hæc & oĩa quæ homini accidere poſſunt: ſic fero ut philoſophiæ habeam magnã gr̃am: quæ nõ modo me a ſollicitudine abducit: ſed etiam contra omnes fortunæ impetus armat: tibiqꝫ idem cenſeo faciendũ: nec a quo culpa ſit: quicq̃ in malis numerandum. Sed hæc tu melius. Statorium nr̃um tum ſemper probaſſem: tum maxime ĩ tuis reb⁹ ſummam ei⁹ fidem: diligẽtiam: prudentiamqꝫ cognoui. Da operam ut ualeas: hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale.

M.T.C. Cornificio. S.D.

EGo nullũ locũ p̃termitto: nec. n. debeo: non mõ laudãdi tui: ſed ne ornãdi quidẽ. Sed mea ſtudia erga te & officia malo tibi ex tuoꝝ litteris: q̃ ex meis eſſe nota. Te tamẽ hortor: ut omni cura in rẽp. incũbas. Hoc eſt

¶ O: exclamãtis eſt. ¶ Sed quo: dicit q̃ licet multis locis multa ſint tollerabilia: tñ q̃to maior ſit dignitas Cornificii: eo minus ei ferenda eẽ quæ acciderũt. Intelligimus aũt aliquas moleſtias ſibi factas ĩ ꝓuincia quas Ci. Cornificio ulciſcẽdas eẽ dicit. ¶ Propter ma. ani. q̃a q̃to q̃ſqꝫ ẽ maioris animi: tãto moderatius fert iniurias & facilis remittit: ut & Ariſtoteles: & Cice. ſcribunt: & Oui. in li. quem de triſtib⁹ appellat. ¶ Quo q̃ſqꝫ ẽ maior: magis eſt placabilis iræ. Et faciles motus mens generoſa capit: ordo eſt neqꝫ. n. a te ulciſcẽda ſũt: q̃ tu pp magnitudinẽ aĩ & ĩgenii moderate fers. ¶ Poſter⁹. ſ. ſcribem⁹. ¶ Cõatũ. i. M. An. ¶ In p. ado. ut uſurparet pecũia Octauiani: q̃ cũ. Anto. uellet hr̃e dicebat ſe eã ddiſſe dolobellæ pfecto ſyriæ & legatis po. ro. ¶ Credũt fa. ſ. q̃ uoluerit opprimer̃ An. ¶ In eo: Octauiano. ¶ Nr̃ fa. puto ironice dictũ qa eſſet: ab eis alieniſſim⁹. ¶ Interſectores: q credebant̃ miſſi ab octa. ¶ Ad. vii. cal. hãc rem uide pleniſſime apd Appi. ¶ In cer. no. q̃ſi iugũ quoddã ĩponer ne poſſem⁹ ei reſiſter̃. ¶ Nullã par. reip. ſanæ & ſaluæ. i. ĩcolumis ñ diminutæ. ¶ Id. ſ. ſpar̃. ¶ Abducit: attrahit d̃ laudib⁹ philoſophiæ & ĩ officiis ſuis: & in tuſculanis q̃ſtionib⁹ & ſupra ĩ multis epiſtolis multa dicit. Quicquã a quo culpa abſit. i. ĩ quo nõ ſit culpa nr̃a. ¶ Probaſſem: bonũ iudicaſſẽ.

e Go: ſcripta eſt hæc epiſtola quo tpe Ant. obſiderat Deciũ mutinæ. Primũ igit̃ ſcribit Ci. ſe aſſidue curar̃ & laudes & orna: ñta cornificii: ſed male q̃ pro eo agit ab aliis eũ referri: q̃ ad ſe ſcribi. Deinde hortat̃ eũ ut ĩcũbat ĩ rẽpu. ¶ Poſtea uero oñdit nihil eſſe

bertate rapiebar:quũ me Etheſiæ q̃ſi boni ciues reliquẽtẽ rẽ ꝓſeq noluerũt. Auſterq; aduerſ9 maxĩo flatu me ad tribules tuos Rhegiũ rettulerũt:atq; ĩde uẽtis remiſq; ĩ p̃riã oĩ feſtina tiõe ꝑperaui:poſtridieq; ĩ ſũma reliquoꝝ ſuitute liber un9 ſu it ſic ſũ ĩ Antõiũ ĩuect9:ut ille ñ ferret oẽmq; ſuũ uinolẽtũ fu rorẽ ĩ me unum effunderet,: meq; tum elicer̃ uellet ad cædis cãm tũ tẽtar et ĩſidiis quẽ ego ructãtẽ & nauſeãtẽ cõfeci ĩ Cæ ſaris octauiãi plagas:puer.n.egregi9 p̃ſidiũ ſibi primũ & no bis:deĩde ſũmæ reip.cõpauit. Qui niſi fuiſſet Antõii reddit9 a brũduſio peſtis p̃riæ fuiſſet. Quæ deĩceps acta ſũt: ſcire te arbitror. Sed redeam9 ad illđ:uñ diuertim9. Accipio excuſa tionẽ tuã de Sẽprõio:neq;.n.ſtatui qd ĩ tãta ꝑturbatiõe hẽre potuiſti. Nũc hic dies aliã uitã defert alios mores poſtulat:ut ait Terẽ. Quãobrẽ mi Quĩte cõſcẽde nobiſcũ:& qdẽ ad pup pi:una nauis ẽ iã bonoꝝ oĩuʒ: q̃ qdẽ nos dam9 opã ut rectã teneam9:utinã ꝓſpo curſu. Sed qcũq; uẽti erũt:ars nr̃a qppe nõ abierit. Quid.n.p̃ſtar̃ aliđ uirt9 pt̃: Tu fac ut aĩo magno ſis & exceſſo:cogiteſq; oẽm dignitatẽ tuã cũ rep. cõiũctã ẽe debeŕ. Publiũ Lẽtulũ mihi cõmẽdas:quẽ qbuſcũq; ĩ reb9 po tero:diligẽter tuebor. Hyrtium qdẽ & Pãſam collegas nr̃os hoĩes ĩ cõſulatu Reip.ſalutares alieõ ſano tpe amiſim9 rẽp. Antonião qdẽ latrocinio liberata:ſed nõdũ oĩo explicara:q̃ nos ſi licebit more nr̃o tuebimur q̃q̃ admodũ ſum9 iã deſati gati. Sʒ nl̃la laſſitudo ipedir̃ offm̃ & fidẽ dẽt:ueꝝ hæc hacte n9 ab aliis te đ me q̃ a me ipo malo cognoſcere. De te audie bam9 ea q̃ maxĩe uellem9. De Cn. Minutio: quẽ tu laudib9 qbuſdã lr̃is ad cœlũ extuliſti:rũores duriores erant: id q̃le ſit oĩoq; qd iſtic agat̃ facias me uelĩ certiorẽ. Qu. Turi9 q ĩ Afri ca negociat9 ẽ:uir bon9 & hõeſt9 hr̃des fecit ſiſes ſui. Gn. Sa turniũ Sex. Aufidiũ. Gn. Anneũ. Qu. Corfidiũ. Gallũ Luci liũ:Seruiliũ poſthumiũ. C. Rubelliũ:ex eoꝝ orone intellexi gr̃aꝝ actiõe eos magis ager̃ q̃ cõmẽdatiõe. Tãta.n.liberalita te ſe tua uſos p̃dicãr ut his pl9 a te tributũ ĩtelligerẽ q̃ ego au derẽ te rogar̃:audebo tñ:ſcio.n. q̃tũ mea põderis cõmẽdatio ſit hĩtura:q̃re a te peto:ut ad eã liberalitatẽ:qua ſine meis lr̃is uſus es: q̃ maxim9 his lr̃is cumul9 accedat. Caput ãt ẽ meæ cõmẽdatiõis ne patiar̃. Erotẽ tuꝝ Qu. Turii libertũ ut adhuc fecit hr̃ditatẽ turianã auerter̃: cæteriſq; oĩb9 reb9 hẽas eos a me cõmẽdatiſſimos. Magnã ex eoꝝ ſplẽdore & obſeruãtia capias uoluptatẽ. Quod ut uelis: ne uæhemẽter ẽt atq; etiã rogo. Vale.

M. Cicero Cornificio. S.D.

Ext9 Aufidi9 & obſeruãtia q̃ me colit accedit ad ꝓ ximos & ſplẽdore eqtis rõani nemini cedit. Eſt aũt

teret: ut penultĩa epl̃a h9 li. uidebimus. Fuit quoddã tp̃s græcũ ſuitu us.i.fuit quoddã tp̃s quo cũ eſſem9 ĩ ſeruitute ĩ græcia n1allem9 uiuere. ¶ Rapiebar:ferebar:celerrime ibã. ¶ Quũ Etheſiæ: q̃ſi bonos ciues.i. cũ uẽti Etheſiæ tãq̃ hẽrẽt ſenſum & eẽnt ciues bõi noluerũt me ſeq: qa reliq̃bã rẽp. ¶ Bõi.n.ciues reliquẽtẽ rẽp.ꝓſeq ñ debʒ ſicut Ci. ĩ Lælio de amicitia oñdit. De Ethæſi dixĩus li.ii.epl̃a ad Celiũ ruffũ:q̃ ĩcipit. Nõ potuit accurati9 agi ĩ fine. ¶ Auſter: uẽt9 meridiõalis:q & not9 dr̃. ¶ Ad uerſus cõtrarius: nauigationi meæ. ¶ Rettulerunt: reportauerũt:retro duxerũt. ¶ Tribules.i.ad tuos q ſũt eiuſdẽ trib9 ĩ ſũma ſuitute.i.quũ reli q oẽs eẽnt ſui ego ſol9 fui liber:q ſi ne ul lo timor̃ ĩ Antoniũ reip.inimi cũ uæhemẽtiſſime ĩuect9 ſũ. ¶ Sic tãta cõtẽtiõe:& uehemẽtia orõnis. ¶ Vinolẽtũ:qa ſupra dixit eũ euo muiſſe ĩ ſẽatu. ¶ Effũder̃:euomer̃. ¶ Elicer̃: traher̃. ¶ Ructãtẽ:ruct9 emittẽtẽ:ſũt.n.ruct9 crepit9 uẽtoſi: q ore emittũt̃ ob crapulã & nimiã repletionẽ. ¶ Nauſeãtẽ: nauſeã ha bẽtẽ.i.uomitũ. Dr̃ ãt nauſea a nautea q̃ ẽ aq̃ d coriis:uel ueri9 ſnĩa: lʒ põpõi9 uideat̃ dicẽ nauteã a nauſea dictã. ¶ Qui: octauian9. ¶ Redit9 Antõii:a brũduſio fuiſſʒ peſtis p̃riæ i. Antoni9 a brũduſio reuerſus: quo fuerat: ut ſup̃ uiſũ ẽ:& ſcribit Ap. ut q̃ttuor legiões ex macedõia redeũ tes ſollicitar̃ euertiſſʒ patriã:ſʒ Octa uian9 ei reſiſtit. ¶ Statui qd.i.aliqd deliberaui. ¶ Ad puppiʒ:i q̃ pte na uis ſolet ſtar̃ gub̃nator.q.d.ñ ĩ ꝓrãi ut tegeris ſed in puppim ut regas. ¶ Vna nauis:cõparat ut ſæpi9 nota uim9 ſup̃ rẽp.naui. ¶ Alieõ ĩcomo do:quũ maxĩe eẽnt neceſſarii reip. ¶ Amiſim9: fuerãt.n.ĩterfecti ĩ p̃lio Mutinẽſi. ¶ Explicata: q̃a ſunt adhuc q putent̃ recepturi Antoniũ ꝓ pp Lepidũ ur̃ dixiſſe: q̃ ut ſupra dixim9 Antõiũ fugiẽtẽ recepit. Cn. munitio.is tũc erat in Africa: puto aũt eũ eẽ:quẽ poſtea p̃torẽ urbis in foro cõcionãtẽ:quũ Antõi9 eẽt triũ uir:milites ãtõii ĩteremerũt. ¶ Quĩ tus Turius:ultĩa ps epiſtolæ in q̃ cõ mẽdat hr̃des. ¶ Qu. Tu.amicos ſu os & uiros optĩos. ¶ Caput:ſũma. ¶ Erotẽ: nomẽ propriũ liberti:græce ãt ſignificat amorẽ. ¶ Auertere:

Auſter
notus
Effũder̃
Ructus
Nauſea
Nautea

auferre:eripe. ¶ Hr̃dib9:quos turius ſibi inſtituit. ¶ Quod ut.u.ſ.habere eos commẽdatiſſimos.
Extus Aufidius:cõmendat Ci. Cornificio Sextũ Aufidiũ equitem romanũ pro hr̃ditate Turii ob tinẽda: ꝓ q̃ etiã cõmendauit ĩ fine p̃cedentis epiſtolæ cũ aliis cohr̃dib9. ¶ Accedit ad ꝓximos.i. inter proximos poteſt enumerari. ¶ Eſt autem:laudat eum a moribus & a uirtutibus animi. Erotes

ASſétior: acceperat Cornificius quoſdá q lilybeo oppido ſiciliæ minabanť quos quú debuiſſet púir: ubi acceperat: qa erát rõani: ſcripſerat ſe maluiſſe mittere rõanis: qd factú Cice. aſcribit eius humanitati & clæmétiæ. Deinde oſtédit ſe reciperé eú libéter ſociú in ꝯſeruáda rep. dein de qa petiuerat cornifici⁹ q̃ſdá pecúnias a ſenatu: dicit Ci. nihil p ſe datú agi poſſe hortať át ut ſumat mutuú alicúde poſtremo laudat Cice. offm̃

Lilybe⁹ ſuú erga rép. ❡ Lilybeú: pmõtoriú eſt ſiciliæ & oppidú eiuſdé nominis de quo núc ítelligit. ❡ Dare pœnas púiri. ❡ Nimis liber: nimis audax: nimis diſſolutus. ❡ Grauis: acerb⁹. ❡ Nimis dignus te: nimis iuſtus. ❡ Quod: reſpondet alii parti. ❡ A patre: tuo. ❡ Tuo nomine: tua cã.

Age re gratias ❡ Inter nos: amicos. ❡ Id: ageř gratias. Aguntur. n. gratiæ inter eos q nõ ſunt multú familiares. ❡ Appellareť: poſtulareť. ❡ Vnq̃: aliqñ. ❡ Cogereť: cõgregareť. ❡ De ſeſtertiis: q̃ poſtulaueras. ❡ Impandú tibi. i. a te íperiú & magiſtratú gerendú. ❡ Mutuú ſeſtertiorum: quibus op⁹ eſt tibi. ❡ Præ me fero: oſtédo aperte declaro. ❡ Res: uictoria noſtra: & bona conſtitutio reip.

NOn mõ: cõmendat Ci. Cornificio. L. Lamiam amiciſſimú ſuú qué ét ꝑ alia cã cõmédauit lib. x. Decio. B. Vbi eaſdé cãs amicitiæ expoſuit: q̃s ét hic expõit: cõmédat át nõ ſolú eú: uerú ét negocia ꝓcuratores: familiá deniq; oém: & diluit q̃dá ſuſpitioné quá habuerat Cornificius: q Lamia affuiſſet cuidá ſenatuſcõſulto deſcribédo cõtra eius dignitaté: qd Ci. oío negat & ét addit oía ſenatuſcõſulta q̃ túc fiebát fuiſſe falſa. ❡ Spectata: ꝓbata cognita. ❡ Magno theatro: pléo ppľo. ❡ Ex eo: qd deféderit ſaluté meá. ❡ Ver⁹ amor: nř. ❡ Cõſuetudo: ꝯuerſatio. ❡ Quæ. u. q. d. uæhementiſſima. ❡ His. o. ſ. uerbis q̃ dſiderať a cã talis amoris. i. finge & exiſtia me eſſe uſú. ❡ Pertinuiſſet: ꝓſtita eét. ❡ Qd tuú é iudiciú. i. ꝑ eo iudicio qd iudiciú hés d hoíb⁹. ❡ Quáq̃: ícipit diluer ſuſpitiões. ❡ Niſi forte gen⁹ é quoddá negandi fcm̃ fuiſſe aliqñ ab alio: cú oñdim⁹ ſuſpitiões aliq̃ d nobis fuiſſe d eo: qd actú a nob ñ fit: ut hic Sépróiáo: qd é fcm̃ d ſéproniáo ut tibi í prouícia ſuccederet ut ſupra uiſum eſt. ❡ Nec recenti: ideſt adhuc noua. ❡ Vſui: utilitati.

ita répatis moderatiſq; morib9 ut ſúma ſeueritas: ſúma cú húanitate iúgať: cui9 tibi negocia q̃ ſť í Aphrica ita cõmédo ut maiore ſtudio magiſue ex aío cõmédař nõ poſſim: ꝑgratú mihi feceris: ſi dederis operá ut intelligat meas apud te lřas maximú pondus habuiſſe. Hoc te uæhementer mi Cornificio rogo.

M. C. Cornificio. S. D.

ASſentior tibi eos quos ſcribis Lilybeo miari iſtic pœnas dare debuiſſe: ſed metuiſti ut ais ne nimis liber í ulciſcendo uidererc. Metuiſti igiť ne grauis ciuis: ne nimis fortis: ne nimis te dignus uidererc. Qđ ſocietaté reipu. cõſeruádæ tibi mecú a pře acceptá renouas gratú eſt: q̃ ſocietas írer nos ſp mi Cornifici manebit. Gratú ét illđ qđ tuo noíe grás agédas nõ putas: nec. n. inter nos id facere debemus. Senatus ſæpi9 pro dignitate tua appellareť: ſi abñtibus cõſulib9 unq̃ niſi ad ré nouam cogereť. Itaq; nec đ. S. S. xx. nec de. x. agi quicq̃ nunc per ſenatú põt. Tibi aút ſenatuſcõſulto imperandú: mutúq; ſumendú cenſeo: in repu. quid agatur credo te ex coꝝ lřis cognoſcere qui ad te acta debent perſcribere. Ego ſum ſpe bona: conſilio: cura labote nõ deſum oíbus inimicis teip. eſſe acerrimú hoſté præ me fero. Res neq; nunc difficili loco mihi uř eé: & fuiſſet facillima: ſi culpa qbuſdá abſuiſſet.

M. T. C. Cornificio. S. D.

NOn modo tibi cui oía noſtra notiſſima ſunt: ſed neminé in popu. Ro. arbitror eſſe: cui ſit ignota ea familiaritas: quæ mihi cú. L. Lamia é: etenim magno theatro ſpectata eſt tum quú eſt ab Aulo Gabino cõſule relegat9: q liberé & fortiter ſaluté meá deſédiſſet. Nec ex eo amor inrer nos natus eſt: ſed qđ erat uetus & magn9: ꝓpterea nullú piculú pro me adire dubitauit. Ad hæc officia uel merita potius iucundiſſiima cõſuetudo accedit: ut nullo ꝓrſus plus hoíe delecter. Nõ puto te iá expectare qbus cú tibi uerbis cõmédé cãm. n. tanti amoris ítelligis: q̃ uerba deſideret his me oíb9 uſú putato. Tantú uelim exiſtimes ſi negocia lamiæ procuratores: liberos familiá: quibuſcunq; rebus opus erit deſenderis: gratius mihi futurú q̃ ſi ea tua liberalitas pertinuiſſet ad té familiaré meá. Nec dubito quin ſine mea cõmendatione: quod tuú eſt iudicium de hominibus ipſius Lamiæ cauſa ſtudioſe oía facturus ſis. Quanq̃ erat nobis dictú te exiſtimate alicui ſenatuſconſul. quod contra dignitaté tuá fieret ſcribendo lamiá affuiſſe: qui omnino conſulibus illis nunq̃ fuit ad ſcribendú. Deinde omnia tú falſa ſenatú deferebatur. Niſi forte illo Sépróiáo ſenatuſconſul. me cenſes affuiſſe: qui ne Romæ quidé fui: ut tú de eo ad te ſcripſi re recenti. Sed hæc hactenus. Te mi Cornifici etiá atq; etiá rogo: ut oía Lamiæ negocia mea putes eſſe: cureſq; ut intelligat hanc cõmédationé maximo ſibi uſui fuiſſe. Hoc mihi gratius facete ni-

❡ Ita ne:

hil potes. Cura ut ualeas. Vale.

M.T.C. Cornificio. S.D.

ITa ne p̃ter litigatores nemo ad te meas lr̃as deſert multæ iſtæ quidem? Tu enim perfeciſti ut nemo ſine lr̃is meis tibi ſeipſum cõmẽdatum putaret. Sed quis unq̃ tuoꝝ mihi dixit eſſe: cui darem: quin dederim? aut q̃d mihi iucũdius q̃ quum coram tecum loqui non poſſum: aut ſcribere ad te: aut tuas legere litteras. Illud mihi magis ſolet eſſe moleſtum: tantis me impediri occupatiõibus: ut ad te ſcribendi meo arbitratu facultas nulla det̃: nõ enim te epiſtolis: ſed uoluminibus laceſſerẽ: q̃bus quidem a me te prouocari oportebat. Quãuis. n. occupatus ſis: ocii tñ plus hẽs. Aut ſi ne ut q̃dem uacas: noli impudens eſſe: nec mihi moleſtiam exhibere: & a me lr̃as crebriores quũ tu mihi raro mittas: flagitare. Nam quũ antea deſtinab ir maximis occupationibus ꝓpterea ꝙ omnibus tuis curis mihi rempu. tuẽdam putabã tum hoc tp̃e multo deſtineor uæhemẽtius: ut. n. grauiꝰ ægrotant hi qui quum leuati morbo uident̃: in eum de integro inciderunt: ſic uæhementius nos laboramus: qui ꝓfligato bello ac pene ſublato: renouatũ bellũ gerer̃ conamur. Sed hæc hactenus. Tu tibi mi Crnifici fac ut perſuadeas non eſſe me tã imbecillo aio ne dicã inhumano: ut a te uinci poſſim aut officiis: aut amore. Nõ dubitabam equidem. Verumtamẽ multo mihi notiorẽ amorẽ tuũ efficit Chærippus. O hoĩem ſemp̃ illũ q̃dẽ mihi aptũ: nũc uero ẽt ſuauem. Vultus mehercule tuos mihi exp̃ſſit oẽs nõ ſolũ aĩum ac uerba ꝓtulit. Itaq; noli uereri ne tibi ſuccenſerim ꝙ eodem exẽplo ad me quo ad cæteros. Requiſiui eq̃dẽ ꝓprias ad me unũ lr̃as ſed neq; uæhementer & amanter. De ſumptu quẽ te in rẽ militarẽ facere & feciſſe dicis: nihil ſane poſſum tibi opitulari: propterea ꝙ & omnibus ſenatus cõſulibus amiſſis: & incredibiles anguſtiæ pecuniæ publicæ: quæ conquæritur undiq; ut optime meritis milinibus promiſſa ſoluant̃. Quod q̃dem fieri ſine tributo poſſe non arbitror. De actio Dionyſio nihil puto eſſe quoniam nihil mihi dixit Tratorius. De publio Luccio nihil nibi cenſeo: quo ſtudioſior eius ſis quam ego ſim. Eſt enim no

Ta ne: Huius epiſtolæ argumẽtum multiplex eſt: maxime circa finem: uariis. n. rebus r̃ndet Ci. quæ a Cornificio duabus epiſtolis ſcriptæ fuerant. Primum. n. ſe excuſat Ci. ꝙ a Cornificio fuerat accuſatus nullas ad eum miſiſſe epiſtolas niſi cõmẽdatitias pro litigatoribus: quia ut ſupra uiſum eſt cõmendauerat oẽs hæredes. Q. u. Turii & ſeorſum Sex. ¶ Aufidium cohæredem: cõmendauerat ẽt quendam te pinarium procuratorem & geſtorum negociorum Dionyſii ſibi amiciſſimi: poſtremo. L. Lamiam habẽtem ẽt in eius ꝓuincia negocia plurima. Itaq; Ci. oñdit ſe ſcripſiſſe: in alio genere multas epiſtolas: & multo pluris quã ab eo acceperit: quũ potius deberet prouocari ad ſcribendũ ab ipſo Cornificio: qui minus eſſet negocioſus: negociorum ſuorum autem cauſas eſſe dicit reuocationem bellorum ciuilium culpa & ſcelere Lepidi q Anapud mutinam uictum & inermem fugientem recœpit & cum eo ſe coniunxit. Poſtea uero accuſat Cornificium: ꝙ eodem exemplo ad ſe lr̃as dediſſet: quo ad alios ad quos ſcripſerat cum ipſe Ci. ꝓprias litteras ab eo expectauerit. Deinde dicit non poſſe ei prouideri a ſenatu de pecunia quã petiuerat: quia omnia ſunt turbulenta propter mortem cõſulum: & quũ etiam ſenatus quærat pecunias: ut ſatiſfaciat militibus: excuſat etiam neſcio quid de Dionyſio: cuius procuratorem ei ſupra commendauerat. Dicit etiam Luceium ſibi a Cornificio commendatum: ut uiſum eſt epiſtola quæ incipit. Liberalibus oportere Romã uenire ſi uelit negocia ſua ſe recte cõficere: quem a ſe non minus amari dicit q̃ a cornificio. Poſtremo quod ſentiat de q̃buſdam quos exauctorauerat: & ex ꝓuincia amouer̃ uolebat & ꝙ legatis ſuis lectores eripuiſſet. ¶ Ita ne. ſ. dicis: uel eſt. ¶ Nemo ad te. ſ. fert. ¶ Præter liti. quoꝝ cauſas tibi tuendas commẽdo. ¶ Iſtæ. ſ. litteræ litigatoꝝ. ¶ Multæ pu. ſu. ironice dictum. ¶ Voluminibus: libris magnis ſcriptis. ¶ Oportebat: decebat. ¶ Vacas: ocium habes. ¶ Impudens: qui cũ ſis in culpa me accuſes: tales. n. impudentes dicunt̃. ¶ Deſtineor: occupor. ¶ Vt enim: probatio per ſimilitudinem ſumptã ab ægrotãtibus: quorum periculoſior ẽ morbus ſi poſtquam leuati eſſe putant̃ reciderint. ¶ Deintegro: denuo. ¶ In eum: morbum. ¶ Sic: adaptatio ſimilitudinis. ¶ Laboramus: negociũ habemus: & occupati ſumus. ¶ Profligato: confecto. ¶ Pene ſublato: p̃p̃ Antonium uictum. ¶ Renouatum: ſcelere Dolobellæ: qui Antoniũ recepit. ¶ Nõ du. ſ. de amorẽ tuo. ¶ Chærippus: is ut ſupra uidimus fuerat in Aphrica cũ cornificio: quũq; Romã ueniſſet: expoſuit Cice. qualis eẽt cornificius erga eũ. ¶ Aptũ: modeſtum facetum: eius cõtrariũ eſt ieptus. ¶ Vultus: hilaritatẽ quã uultu exhibes: quũ de me audis: aut loq̃ris. ¶ Verba: q̃ de me honorifice dicis. ¶ Eodem ex. ſ. ſcripſeris. ¶ Quo: exemplo. ¶ Proprias: ſp̃ales q̃ nõ eſſent eodem exemplo quo erãt aliæ. ¶ Requiſiui. i. deſideraui non autem te accuſaui. ¶ Neq; uæhe. i. neq; cum magna inſtantia. ſ. requiſiui. ¶ Orbus. i. quaſi orphanus. ſicut filii qui patres amiſerunt. ¶ Anguſtiæ: tenuitates: neceſſitates. ¶ Sine tributo: quin exigatur tributum per capita uel per oſtia.

Vacas

Impudens

Deintegro

Aptus

Ineptus

Anguſtiæ

bis neceſſarius. Sed a magr̃is cũ cõtẽderẽ de ꝓferẽdo die: ꝓbauerũt mihi ſeſe quominus id facerẽt: & cõpromiſſo & iureiurãdo impediri. Quare ueniẽdũ arbitror Luccio q̃q̃ ſi meis lr̃is obtẽperauit cũ tu hæc leges illũ romæ eẽ oporttebit. Cæteris de rebus maximaq; de pecunia cũ Pãſæ mortẽ ignorares ſcripſiſti: q̃ ꝑ nos ab eo cõſeq te poſſe arbitratere: q̃ te nõ fefelliſſent ſi uiueret: nã te diligebat. Poſt mortẽ ãt ei9 qd fieri poſſet nõ uidebamus. De Venuleio Latino Horatio ualde laudo: illud nõ nimiũ ꝓbo: qđ ſcribis quo illi aĩo æquiore ferrẽt te tuis ẽt legatis lictores ademiſſe. Honore. n. cũ ignominia dignis nõ erãt cõparãdi: eoſq; ex ſenatuſcõſulto ſi non decedũt cogẽdos ut decedãt exiſtimo. Hæc fere ad eas lr̃as: eodẽ exẽplo binas accepi. De reliquo uelĩ tibi ꝑſuadeas non eſſe mihi meam dignitatem tua cariorem. Vale.

M.T.C. Epiſtolarum familiarium. Liber. xiii. Incipit.

M.T.C. Memmio. S.D.

Etſi ſatis mihi nõ conſtiterat cũ aliq̃ ne aĩ me i moleſtia: an potius libẽter te athenis uiſur9 eſſem: q; iniuria q̃ recepiſti dolore me afficeret: ſapia tua qua fers iniuriã lætitia: tñ uidiſſe te mallẽ. Nã qđ eſt moleſtiæ nõ ſane multo leuius eſt quũ te nõ uideo. Qđ eẽ potuit uoluptatis: certe ſi uidiſſem te plus affeciſſet. Itaq; nõ dubitabo dare opam ut te uideã: eſt id ẽt ſatis cõmode facere potero. Interea qđ ꝑ lr̃as & agi tecũ: & ut arbitror cõfici põt agã. Nũc a te illud primũ rogabo: ne qd inuitus mea cã facias: ſed id qd mea ĩtelliges tua nullã ĩ ptẽ multũ ĩtereſſe: ita mihi des ſi tibi ut id libẽter facias ante ꝑſuaſeris. Cũ Patrõe Epicureo mihi oĩa ſunt cõia: niſi q; in philoſophia uæhemẽter ab eo diſſentio. Sed & initio rõæ cũ te quoq; & tuos oẽs obſeruabat: me coluit ĩ primis & nuꝑ quũ ea q̃ uoluit de ſuis cõmodis & p̃miis cõſecutus eſt: me habuit ſocioꝝ defenſorẽ: & amicoꝝ

℃ A magiſtris: ab arbitris eius cauſæ. ℃ Cõtenderem: efflagitarem. ℃ Probauerunt: oſtenderunt. ℃ Cõpromiſſo: qđ erat factum in eos ab ipo Luceio & ab aduerſariis. ℃ Veniendum: oportere eum uenire. ℃ Meis lr̃is: quibus iã multo ante eum monui ut ueniret. ℃ Non feſelliſſent: nõ fuiſſent cõtra opinionem tuã. ℃ Si uiueret: Pãſa. ℃ De uenuleio latino horatio: hos ut cõiicimus ex ſequentibus: amouerat Cornificius ex magiſtratu uel eis eripuerat lictores: qđ Cice. ſe laudare dicit. ℃ Quo: ut. ℃ Illi: Venuleius & Horatius ferrent ſe eſſe exauctoratos: & amotos magiſtratu. ℃ Ademiſſe: abſtuliſſe. ℃ Honore: ſubaudi digni. ſ. legati. ℃ Cum digno. cum Venuleio & Horatio infamia dignis. ℃ Eos: ordo eſt: exiſtimo eos cogendos ex ſentuſconſulto ut decedant. ſ. ex prouincia. ℃ Si nõ decedunt: ſpõte uel tuo iuſſu. ℃ Hæc. ſ. reſponſa ſunt.

Etſi: Hi duo ſeq̃ntes libri. q̃ faciles tam utiles mihi eſſe uident: quod cõmendationum uarias & elegãtes imitationes habent: quibus docemur & ornate dicere & amicorum cauſas diligenter cõmendare: idq; cũ delectatione maxima q̃ñ inſtruimur non ut boues eodem mugitu: ut aiũt ſit ſemp eiſdem uerbis uti. Itaq; aſſidue pueris ꝓponendos cẽſeo: nec minus etiam doctoribus ptractandos q̃ ſi minus ornatu uerboꝝ egent humanitatis tamen & officii imitatione incenduntur diligentiores fiunt amicorum cõmendationibus: ſed iam ad argumentum epiſtolæ ueniamus. C. Mẽmius uir nobiliſſimus & ciuis romanus Athenis domum incepat ædificare iuxta hortos uel ædes Patronis philoſophi Epicurei amiciſſimi Cic. qui ad eum ſcripſerat: ut ſe Memmio diligenter cõmendaret: ne quẽdã parietem impediret: qui erat ei contiguus: quod Ci. dicit ſe noluiſſe ab eo petere: ueritus ne fortaſſe impediret ædificatiõem ipſius Memmii: ſed poſtq̃ intellexit Memmium nõ eſſe ædificaturum: eum rogat: ut uelit morem gerere Patroni epicureo: quem laudat ſummope excuſans eius opinionem epicuream: accenditq; Memmiũ ad obſequẽdum Patroni: quod dicit eũ eſſe cariſſimum Pomponio Attico: a quo dicit ſe rogatum eſſe: ut eum cõmendaret diligentiſſime. Vtitur tñ ſummo artificio cum dicit ſe nihil impetrare uelle: quod ĩuitus faciat: ut magis eum inuitet facere libenter qd petit: cum autem fuiſſet Ci. Athẽis nec uidiſſet ipſum Memmium: qui quadam iniuria affectus fuerat. ℃ Primum dicit: quod licet non ſatis habeat certum utrum cum maiore moleſtia aĩ ſui uiſurus eẽt: cuius iniuria ſummope doleret an cũ maiore uoluptate pp ſapientiam eius qua magnã lætitiã ſe cape dicit: qđ per eam fortiter ferat iniuriam: tamen mallet eum uidiſſe: quia non multominus moleſtiæ capit in eius abſentia: uoluptas autem uidendo eum fuiſſet maior.

Conſtiterat ℃ Conſtiterat: certum & manifeſtum erat. ℃ Quod in. ratio moleſtiæ. ℃ Sapientiæ: ratio quare libenter uidiſſet eum. ℃ Lætitia. ſ. afficeret: eſt enim ablatiuus caſus. ℃ Quod mo. eſt. i. ea moleſtia quæ eſt. ℃ Interea: ecce q̃ artificioſe allicit Memmium ad uoluntatem ſuam. ℃ Sed id: ideſt facias id quod intelliges ad me pertinere: ad te autem non multum: ordo eſt: ſed id ſcilicet facias. quod intelliges mea intereſſe: & in nullam partem intereſſe tua. ℃ Cum patrone: exponit cauſas commendationis. ℃ Diſſentio: quia peripateticos & ſocraticos ſequor: ut in procemio primi officiorum oſtendit. ℃ De ſu. n. nã aſſecutus fuerat ſtipendium publicum.

℃ Phedro: primo

ſere principem:& iã a Phædro qui nobis quũ pueri eſſemus ãte quam Philonem cognorim9:ualde ut philoſophus:poſtea tñ ut uir bonus & ſuauis officioſus ꝓbat̃:traditus mihiqꝫ cõmendat9 eſt. Is igitur Patro quũ ad Romam me lr̃as miſiſſet te ſibi placarem:peterẽqꝫ ut neſcio quod illud epicuri parietinaꝝ ſibi cõcederes. Nihil ſcripſi ad te ob eam rẽ:qꝛ ædificatiõis tuæ conſiliũ mea cõmẽdatiõe nolebam impediri. Eidem ut ueni Athenás quũ idẽ ad te ſcriberẽ rogaſſet ob eam cãm impetrauit:qd te abieciſſe illam ædificationẽ conſtabat inter nos oẽs amicos tuos. Quod ſi ita eſt:& ſi iam plane tua nihil intereſt:uelim ſi qua offenſiuncula facta eſt aĩ tui ꝑuerſitate aliquoꝝ (noui.n. gẽtem illã) des te ad leuitatem uel ꝑꝑ ſummam humanitatem uel ẽt honoris mei cã. Equidem ſi quid idem ipſe ſentiam quæris nec cur ille tantopẽ cõtẽdat uideo nec cur tu repugnes:niſi tñ multo minus tibi concedi poteſt q̃ illi laborare ſine cã q̃q̃ Patronis & orationem & cãm tibi cognitã eẽ certe ſcio honorẽ offm̃ teſtamẽtoꝝ ius epicuri auctoritatem. Phædri obteſtationem:ſedem domicilium ueſtigia ſummoꝝ hoium ſibi tuenda eſſe dicit. Totã hoĩs uitam rõnemqꝫ tuam ſequit̃ in philoſophia derideamus licet:ſi hanc eius contẽtionẽ uolumus rep̃hendere:ſed me hercule qñ illi cæteriſqꝫ quos illa delectant non ualde inimici ſumus neſcio an ignoſcendũ ſit huic ſi tantopere laborat:in quo etiam ſi peccat magis ineptiis q̃ im probitate peccat. Sed ne plura (dicẽdum.n.aliqñ eſt) Po. Atticum ſic amo ut alterum fratrem:nihil eſt illi mihi nec carius nec iucundius. Is non quo ſit ex iſtis. (Eſt.n.oĩ liberali doctrina politiſſimus) ſed ualde diligit Patronem ualde amauit phædrũ:ſic a me hoc contendit homo minime ambitioſus:minime in rogãdo moleſtus:ut nihil unq̃ magis:nec dubitat quin ego a te nutu hoc conſequi poſſem ẽt ſi ædificaturus eſſes nunc uero ſi audierit te edificatiõem depoſuiſſe:neqꝫ tamẽ me a te impetraſſe:non te in me illiberalem:ſed me ĩ ſe negligẽtem putabit. Quamobrẽ petoqꝫ a te:ut ſcribas ad tuos poſſe tua uolũtate decretũ illud ariopagitarum quem υπομνηματισμον illi uocãt tolli. Sed redeo ad prima. Prius uelim tibi perſuadeas ut hoc mea cauſa libẽter facias:q̃ ut facias ſic tamen habeto ſi feceris:quod rogo:fore mihi gratiſſimum. Vale.

M.T.C.Memmio.S.D.

CAio Auiano Euandro qui habitat in tuo ſacrario & ipſo multum utor & patrono eius Marco Aemilio familiariſſime. Peto igitur a te maiorem immodum quod ſi ne tua moleſtia fiat:ut ei de habitatiõe accommodes. Nam propter opera ĩſtituta multa multorum ſubitum eſt ei remigrare calẽdis. Quintilibus. Impedior uerecũdia ne te plurib9 uerbis rogem:neqꝫ tamẽ dubito quin ſi tua nihil:aut nõ multum interſit:eo ſis animo:quo ego eſſem:ſi quid tu me rogares:mihi certe gratiſſimum feceris. Vale.

¶ Phædro:primo p̃ceptore me in phĩa. ¶ Vt phi. ꝑꝑ doctrinã. ¶ Illd ne.q.pa. attenuat rẽ ut facilius ĩpetret.q.d̃.minimũ qddã ¶ Parietinaꝝ: ſubaudit̃ reꝝ.i.id qd ꝑtinet ad parietẽ: qdã dicunt eẽ diminutiuũ a pariete: cui9 formationẽ & rõnem nuſq̃ ĩuenio. ¶ Cõſiliũ: deliberationẽ ne ꝑꝑ cõmẽdationẽ meã deſiſteres facer̃ qd ĩſtituiſſes. ¶ Abieciſſe: depoſuiſſe:nolle ampli9 ædificare. ¶ Offẽſiũcula: iniuriola. ¶ Gẽtẽ il. græcã.ſ.leuẽ ad Iniurias ꝓm ptã. ¶ Des te ad le. fias mitis & placat9. ¶ Cõtendat: efflagitet. ¶ Repugnes: neges. ¶ Cõcedi.ſ.ut repugnes. ¶ Quã il.l.ꝑt cõcedi. ¶ Quãq̃ pa. enũerat multas cãs qb9 ꝓbat ignoſcẽdũ eẽ patroni ſi eã rẽ q̃ ꝑua uidebat̃ tãta cõtẽtiõe petit. ¶ Honorẽ.ſ.ſuũ & toti9 ſenectæ: & ĩ oĩb9 ſeq̃ntib9 dictiõibus ſubaudit̃ tuẽdũ eẽ dicit. ¶ Ius te. qd ĩuiolabile eẽ debet. ¶ Obteſtationẽ.i. dep̃cationem maximã ꝓ eo. ¶ Sedẽ do. eſt q̃ſi inculcatio dictionũ. ¶ Veſtigia: ſũmoꝝ hoĩum.i. imitatiões maximoꝝ hoĩuꝫ. ¶ Totã hoĩs: ſenſus ẽ: licet deridere totã hoĩs uitã & opĩonẽ in phĩa ſi uolum9 rep̃hẽdere hãc ei9 petitõem: ſed ſi ñ hẽm9 odio eos: q eadem curãt: ignoſcẽdũ ẽt puto huic: ſi tãtope petit hãc. ¶ In quo: ĩ q̃ re petenda. ¶ Laborat: curat. ¶ Ineptiis ſimplicitate. ¶ Dicẽdũ: aliqñ.i. ẽt addẽda ẽ alia maxĩa cã. ¶ Ex iſtis.ſ.epicureis. ¶ Politiſſim9: ornatiſſimus. ¶ Liberali: ſocratica & Platõica. ¶ Vt ni. unq̃ mag.ſ. ꝯtẽderit a me. ¶ Nutu.i. facillie uel ſolũ ĩnuẽdo tibi. ¶ Etiã ſi: ergo multo facili9: cũ ñ ſis ædificatur9. ¶ Si au. Põp. ¶ Negligẽtẽ qd noluerĩ te ꝓ eo rogar̃. ¶ Tua uo. te ꝯſẽtiẽte υπομνηματισμον ſic.n. græci uocãt decretũ q̃ſi monitũ & cõmentarium.

c Auiano: Cõmẽdat Cic. Mẽmio. C. Auia quẽdã ſtatuariũ: ut ei cõcedat Mẽmius habitatõẽꝫ: qd dicit ſe nõ dubitare obtentuꝝ: qa id nõ multũ aut nihil ĩterſit ipſi9 Mẽmii. ¶ Sacrario.i. templo loco ubi ſacra reponuntur. ¶ Tuo: ꝑ te ædificato. ¶ Accõmodes: cõmodũ facias. ¶ Inſtituta: incerta: uel ꝓpoſita ad faciendũ. ¶ Subitũ eſt ei re.i. cõtingit: uel licet ei ſubito redire.

Parietinus

Offenſiuncula

Obteſtatio

Sacrarium

Fuſium: Commendat Cicero Memmio per litteras .A. Fuſium: quem etiam coram cõmendauerat:
a ut eum ita tractet: ſicut coram promiſit: fore enim ſibi gratiſſimum & obligatũ ſibi hominẽ ꝑpetuo.
¶ Recepiſti: promiſiſti.

Volaterræ Cum municipib⁹: Cũ uolaterani uexarent̃ de rebus ſuis publicis: Ci. hac epl̃a eos ita diligẽter cõmẽdat. Q. Valerio ꝓꝓtori: ut diligẽtius cõmẽdare nõ poſſit: oñdit. n. eos gratos & uiris bonis & maximis acceptiſſimos: quos oĩo debeat ſibi Vale ſuo bñficio obligare. ¶ Volateranis: uolateræ oppidi: qđ ẽ ethruſcoꝝ in collis planitie ſitũ: ad qđ ſtadiorũ .xv. aſcẽſus eſt. ¶ Rettulerũt: reddiderũt. ¶ Cõſulares: ꝓuideres cã honoris tui. ¶ Præcipuã: ſingularẽ. ¶ Subterfugerũt: euitauerũt. ¶ Tp̃is: Syllani acerbitatẽ: qa ex ꝓſcriptis a ſylla plæriq; illic cõfidentes: p obſidionem ꝓſſit: tãdẽ p idutias diſcedentes locũ illũ relinq̃ret: auctor Strab. ¶ De eoꝝ agris: diuidendis nr̃is militib⁹. ¶ Promulgaſſent: ꝓnũciaſſent: ꝓtuliſſẽt: pepciſſent: qa nõ poterant capi. ¶ Liberauit: quia uoluit eẽ imunẽ. ¶ Is: Cæſar. ¶ Cõſeruarit: nunc p nos: ut adiuuemus ipſos uolateranos. ¶ Eius: Cæſaris. ¶ Sequi au. i. facere qđ ipſe fecit: quũ ſemper ſecutus ſis eum in cæteris rebus.
Secta ¶ Sectam: factionẽ pres: tractũ a philoſophis: qui ſectas habent. ¶ Illi inte. ut nihil eis innouet̃. donec Cæſar cognouerit eorum cãm. ¶ Municipium: oppidum. ¶ Sed hæc: auget Cice. cõmendationem poſt exhortatiões ſubiungendo ꝓces. ¶ Certamẽ: cõtra eos qui illos oppugnarent. ¶ Quando: qm̃. ¶ De uolate. mereare. i. ita uolateranis bñficium præſtes. ¶ Eũ. ſ. te. ¶ Apđ quem unum. ſ. tẽ.

Non: præfecerat cæſar Valerium diuidundis agris uolateranoꝝ: ita q; cũ in ea regiõe haberet agrũ. C. Curti⁹: qui tp̃ibus ſyllanis ꝓſcript⁹ fuerat: & poſtea reſtitutus in patriam a cæſare in ſenatũ fuerat electus. Ci. hac epiſtola nitit̃ perſuadere honeſtiſſimis rõnibus Valerio agrũ Curtii non eſſe dandum aliis: quia licet illa diuiſio agrorum fiat iuſſu Cæſaris: nõ tamen deceat eum moueri ex agro ſuo eius iuſſu: cuius beneficio ſit factus ſenator: id enim nõ eẽ ueriſimile placere Cæſari: ſed qm̃ negociũ diuidẽdi agros a cæſare ei mãdatũ fuerat cice. in principio epiſtolæ oſtẽdit ſe nihil eẽ petiturum cõtra honeſtatẽ: aut fidem ipſius Valerii: ut ex rõnib⁹ i epiſtola poſitis ꝓbat.

M.T.C. Memmio. S.D.

AVlũ Fuſiũ unũ ex meis ĩtimis obſeruãtiſſimũ ſtudioſiſſimũq; nr̃i eruditũ hoĩem & ſũma hũanitate: tuaq; amicitia digniſſimũ uelim ita tractes: ut mihi corã recepiſti tã mihi gratũ id erit q̃ qđ gratiſſimũ. Ip̃m ꝓterea ſummo offõ & ſumma obſeruantia tibi in perpetuum deuinxeris. Vale.

M.T.Q. Vale. Qu. Ortæ filio legato Propræ. S.D.

CVm municipib⁹ Volateranis mihi ſũma neceſſitudo eſt: magno. n. meo bñficio affecti cumulatiſſime mihi grãm rettulerũt: nã nec ĩ honoribus meis laboribuſq; unq̃ defuerũt. Cũ qb⁹ ſi mihi nulla cã intercederet: tñ q; te uæhemẽtiſſime diligo: quodq; me a te pl̃imi fieri ſentio: & mouerẽ te & hortarer: ut eoꝝ fortũis cõſuleres: ꝓſertĩ quũ ꝓpe ꝓcipuã cãm hẽrẽt ad eius obtinẽdũ: primũ qđ Syllani tp̃is acerbitatẽ deoꝝ ĩmortaliũ bẽignitate ſubterfuger̃. Deinde q; ſũmo ſtudio po. ro. a me in cõſulatu meo defenſi ſunt quũ tri. plæ. legẽ iniq̃ſſimã de eoꝝ agris ꝓmulgaſſent facile. S.P.Q.R. ꝑſuaſi: ut eos ciues q̃bus fortũa pepciſſet: ſaluos eẽ uellẽt. Hãc actionẽ meã. C. Cæ. prĩo ſuo cõſulatu lege in agraria cõprobauit: agrũq; Volateranũ & oppidũ oĩ piculo ĩ ꝑpetuũ liberauit: ut mihi dubiũ nõ ſit qn is q̃ nouas neceſſitudĩes adiũgat: uetera ſua bñficia cõſeruari uelit Quãobrẽ ẽ tuæ prudẽtiæ aut ſeq ei⁹ auctoritatẽ cui⁹ ſectã atq; ĩpiũ ſũma cũ tua dignitate ſecut⁹ es aut certe illi integrã oẽm cãm reſeruare. Illud uero dubitar̃ ñ debes qn tã graue tã firmũ: tã hõeſtũ municipiũ tibi tuo ſũmo bñficio ĩ ꝑpetuo obligare uelis. Sed hæc q̃ ſcripta ſunt ſupra eo ſpectãt: ut te horter & ſuadeã. Reliq̃ ſũt q̃ ꝑtinẽt ad rogãdũ ut nõ ſolũ tua cã tibi cõſiliũ me dare putes ſed qđ mihi op⁹ ſit me a te petere & rogar̃. Gratiſſimũ igit̃ mihi feceris: ſi Volateranos oĩb⁹ reb⁹ ĩtegros incolumeſq; eẽ uolueris. Eoꝝ ego domicilia ſedes rẽ fortũas q̃ a diis ĩmortalib⁹ & a ꝓſtãtiſſimis in nr̃a rep. ciuib⁹ ſũmo. S.P.Q.R. ſtudio cõſeruatæ ſunt: tuæ fidei: iuſtitiæ: bõitatiq; cõmẽdo. Si ꝓ meis priſtinis opibus facultatẽ mihi res hoc tp̃e daret: ut ita defendere poſſẽ Volaterãos quẽadmodũ cõſueui tueri meos: nullũ offm̃ nullũ dẽiq; certamẽ: ĩ quo illis ꝓdeſſe poſſẽ ꝓtermitterẽ. Sed qñ apđ te nihil min⁹ hoc tp̃e ualer̃ me cõfido q̃ ualuerĩ ſp apđ oẽs ꝓ nr̃a ſũma neceſſitudie dariq; ĩter nos & mutua bẽiuolẽtia abs te peto ut ita đ Volaterãis merear̃: ut exiſtimẽt te eũ q̃ſi diuio ↄſilio iſti negocio ꝓpoſitũ eẽ: apđ quẽ unũ eoꝝ ꝑpetui defenſores pl̃imũ ualer̃ poſſemus.

M.T.C. Qu. Valerio lega. po. ro. S.D.

NOn moleſte fero eã neceſſitudinẽ q̃ mihi tecũ eſt notã.

¶ Ob eam cãm:

eē q̄plurimis:neq; tñ ob eā cām qđ optīe exiſtimare potes te impe-diri quo minus ſuſceptū negociū tua fide & diligētia ex uoluntate Cæ. q tibi rē magnā difficileq; cōmiſit gerer̄ poſſis. Nā quū multi a me petāt multa qđ de tua erga me uolūtate nō dubitēt: nō cōmitto ut ābitōe meā cōturbē offīm tuū Cato Curtio ab ineūte ætate familiariſſime ſū uſus. Ei9 & Syllāi tpib9 iniuſtiſſima calamitate dolui: & cū his q ſimilē iniuriā accepant amiſſis oib9 fortunis redit9 tñ i priā uolūtate oīum cōcedi uideret̄: adiutor īcolumitatis fui. Is hēt i Volaterano poſſeſſionē: quū i ea tāq̄ e naufragio reliquias cōtuliſſet. Hoc āt tpe quū Cæſar i ſenatū legit: quē ordinē ille iſta poſſeſſiōe amiſſa tueri uix pt. Grauiſſimū āt ē: quū ſupior fact9 ſit ordie īferiorē eē fortūa: minimeq; cōuēit ex eo agro q Cæ. iuſſu diuidat̄ eū moueri q Cæ. bñficio ſenator ſit: ſed mihi min9 libet multa de æqtate rei ſcribere: ne cā poti9 apud te ualuiſſe uideat q̄ grā. Quāobrē te maiorē i modū rogo: ut. C. Curtii meā putes eē: q cqd i ea cā feceris ut id. C. Curtii cā feceris meū exiſtimes: qd ille p me habuerit: id me hr̄e abs te putato. Hoc te uæhemēter ēt atq; ēt rogo. Vale.

M. C. S. D. Q. Valerio. Q. Filio.

CRedo te memoria tenere me & corā. P. Cuſpio tecū locutū eē: quū te ,pſeq̄ter paludatū & itē poſtea pl̄ib9 uerbis tecū egiſſe: ut quoſcūq; tibi ei9 neceſſarios cōmēdarē hr̄es eos in nūero meo⁊ neceſſariū. Id tu ,p tua ſūma erga me beniuolētia ppetuaq; obſuātia mihi liberaliſſime atq; hūaniſſime recepiſti. Cuſpius hō in oēs ſuos: officioſiſſimus mirifice quoſdā hoīs ex iſta ,puīcia tuet̄ & diligit: ppea qđ fuit i africa bis quū maximis ſocietatis negociis p̄eſſent. Itaq; hoc ei9 offīm qđ adhibet̄ erga illos ego mea facultate & grā ſoleo q̄tū poſſū adiuuare. Quar̄ cuſpiano-rū oīum cōmēdatiōis cām: hac tibi ep̄la exponēdū putaui. Reliqs ep̄lis tñ faciā ut notā opponā eā q̄ mihi tecū cōuenit: & ſimul ſignificē de nūero eē cuſpii amico⁊: ſed hāc cōmendationē qua his lr̄is cōſignar̄ uolui ſcito eē oīum gratiſſimā. Nā. P. Cuſpi9 ſingulari ſtudio cōtēdit a me tibi q̄ diligētiſſime. L. Iuliū cōmēdarē. Ei9 ergo ſtudio uix uideor mihi ſatiſfacer̄ poſſe ſi utor ūbis iis: qb9 cū diligētiſſime qd agim9: uti ſolem9. Noua q̄dā poſtulat: & putat me ei9 gn̄is artificiū quoddā tener̄: ei ego pollicit9 ſū: me ex itia nr̄a arte deprō-ptu⁊ mirificū gen9 cōmēdatōis. Id qm̄ aſſeq nō poſſū ut te ueli efficias ut ille gn̄e mea⁊ lr̄a⁊ credibili qddā pfectū arbitret̄. Id facies ſi eē gen9 liberalitatis qđ & ab hūanitate & ptāte tua ,pficiſci poterit: nō mō te: ſed ēt uerbis: uultu deniq; expſſeris: q̄ q̄tū i ,puīcia ualeāt uellē expt9 eēs. Sed tñ ſuſpicor ipm hoīem tibi commēdo pdignū eē tua amicitia: nō ſolū qa mihi cōſpici9 dicit credo: tā & ſi id ſatis eē debebat: ſed quia noui eius iudiciū in hoīb9 & amicis diligēdis. Ha⁊ litterarum uis quanta fuerit propediē iudicabo: tibiq; ut confido: grās agam. Eo q̄ te uelle: quæq; ad te ptinere arbitrabor: omnia ſtudioſe diligenterq; curabo. Cura ut ualeas Publius Cornelius qui tibi has lr̄as dedit: eſt mihi a. P. Cuſpio commendatus:

¶ Ob eam cām: qđ nr̄a amicitia ſit nota mīſtris. ¶ Pro tua fide: fideliter ut debes. ¶ Re⁊ magnam: diuiſionē agrorū. ¶ Ambitione: uolens oſtēder̄ me plurimum poſſe apud te. ¶ Iniuſtiſſima calamitate: qa pſcriptus fuit. ¶ Incolumitatis: reſtitutionis. ¶ Volaterāo: ſcilicet in agro. ¶ Reliquias: qcqd potuit ex bello ſyllano eripere & ſeruare. ¶ Tanq̄ ex nau. traſlatio. ¶ Ordinē ſenatorum. ¶ Tueri: ſuſtētare. qa non poteſt uiuere ut ſenator. ¶ Grauiſſimum: peſſimum. ¶ Supiore ord. i. auctus dignitate. ¶ Inferiorē for. pauperiorem: quia aucta dignitate debent ēt augeri fortunæ: ut poſſit honeſte ſeruari ipa dignitas ¶ Minime cō. non decet nec honeſtū eſt. ¶ Moueri: remoueri. ¶ De æquitate rei. i. de iuſticia: qua uult ut non moueatur ex agro ſuo. ¶ Ne cā po. i. ne uidear obtinuiſſe a te hanc rē potius: quia nō poteriens aſr facere iuſticia ita uolēte: q̄ qđ uolueris mihi morem gerere. ¶ Cā: iuſtitia cauſæ. ¶ Gratia ut mihi gratifeceris. ¶ Per me: ideſt opera mea.

CRedo: Miro quodā artificio utit̄ Cic. in cōmēdatiōe. L. Iulii ,p Cuſpio amico ſuo: ita ut uerbis ſuis quodammō cogat Valerium pſtare qđ petit. Poſtremo cōmēdat ēt noie Cuſpii. P. Corneliū ha⁊ lra⁊ latorem. ¶ Recepiſti: ,pmiſiſti. ¶ Ex ,puincia iſta: ex Aphrica ubi nunc es ,ppraetor. ¶ Illos: hoīes iſtius ,puinciæ. ¶ Cuſpiano⁊: amico⁊ Cuſpii. ¶ Notā ſignum aliqđ tātūmō. ¶ Eā: ſcilicet notam. ¶ Quæ cōuenit mihi tecum: quam hēmus inter nos ex cōuētiōe: ut ſolet fieri de ziferis. ¶ Deprōpturū: emiſſurū. ¶ Quiddā: aliqd. ¶ Poteſtate: quæ eſt tibi ,pmiſſa a Cæſare. ¶ Expreſſeris: declaraueris. ¶ Quæ uerba: uultus pro amicis. ¶ Suſpicor: puto uel ſpero utrunq;. n. ſignificat. ¶ Hoīem. L. Iuliū. ¶ Mihi dicit. ſ. illum Iulium eſſe dignum tua amicitia. ¶ Satis: habere teſtimonium Cuſpii. ¶ Quanta fuerit uis. quātum

naluerint.P.Cornelius:ſubiūgit ēt cōmendationē pro latore hạꝝ lr̃aꝝ.¶ Cuius cauſam.ſ.Cuſpii.¶ Cognoſti me:ſupra in epiſtola.¶ Quā ſæpiſſime:pp mulros eius amicos a te mea cōmēdatiōe adiutos.

c Vm:Ager Attelanus uectigalis erat:cūq; exigēdis uectigalibus ex oibus municipiis q̄ in Gallia Ciſalpina erant Cluuius ꝑpoſitus fuiſſet a Cæ.& Attellani ualde eēnt opꝑſſi anguſtiis rei pecuniariæ cum eēnt magna neceſſitudine Cicerōi cōiuncti:eos Ci.diligētiſſime cōmēdat Cluuio:ut licet a Cæſare ſibi ſit ꝑſcriptū:qđ ſit agēdū:tñ reſeruet rē attelanoꝝ ītegrā:ne exigat ab eis uectigalia:donec a Cæ.ei mādatum fuerit:ſperare.n.ſe impetratuꝝ a Cæ.ut eis cōdonet ea uectigalia:qđ ſi ipetrant dicit ſe maxīas grãs hiturū ipſi Cluuio exiſtimaturūq; ſe eius bñficio id impetraſſet:ſi Attellanorū rē ītegrā reſeruauerit qđ tū facere debere ꝓbat qđ idē regienſibus feciſſe dr̃.¶ In gal.Ciſalpinā.¶ Vectigali:tributario reddētu uectigalia.¶ Attellani:Attella urbs eſt Cāpaniæ mediterrāea:ut ſcribit Ptolæmeus.¶ Profectionē:diſceſſum.¶ Res:utilitas.¶ Accuratius:diligētius:q̄ locut⁹ eēm coram.¶ Negocioꝝ:exigēdi uectigalia.¶ Non iudi.diſcernēdi utꝝ dēat ſoluere an non.¶ Facere po.ſine offenſione Cæſaris.¶ Difficultatib⁹:anguſtiis rei pecūiariæ.¶ Singulares:ꝑcipuas:maiores quā aliis.¶ Hoies:quos nolo q ſunt cā taliū miſeriarū:ſignificat āt ꝑcipue Cæſarē.¶ Cōprobaturos:demōſtraturos honeſtā & iuſtā.¶ Nō erat cā:qa fruſtra a te peterē ſi ille nō eēt pſuaſus eos hr̃e iuſtā cām.¶ Integrā:nouā:ut de ea nihil facias.¶ Regiēſes:mūicipes regii ciuitatis.¶ Meis:attelanis.¶ Pro his.u.ꝑ his ſolis.¶ Cōpluris:ꝑ qb⁹ poſſē ēt peterei & tñ nō peto:ītelligas hos eē mihi multo cōiunctiores.¶ Agi for.i.i eo cōſiſtere fortūas municipii.¶ Tuo be.tua gratia.¶ Sin mi.i.ſi ñ īpetrauerim⁹.¶ Tñ.h.id ꝑ eo.i.exiſtimem⁹ id ꝑ īpetrata cā tua qa dederis opam ut īpetrarē.¶ Deuixeris:obligaueris.

Attella

c Vm & mihi:Rogatōe P.Sextii Ci.cōmēdat.P.Rutilio.C.Albini ſenatoris cauſam de quib⁹ prædiis:quæ olim fuerant ut in ipſa epiſtola exponit Laberii:rogatq; ut ea prædia non attingat diuidēda:cum a Cæ.eēt ꝑpoſit⁹ huic negocio diuidēdorum agrorū exponit āt cās grauiſſimas:& quare ipſe dēat ꝑ.P.Sextio laborar̃:& q̄re.P.Sexti⁹ ꝑ albio

cuius cām q̄rope cuperē deberemq;:ꝑfecto ex me facile cognoſti. Væhemēter te rogo ut cures ut ex hac cōmendatiōe mihi Cuſpius quā maxīas q̄primū ſæpiſſime agat grãs.

M.T.C.Cluuio.S.D.

CVm in Galliā ꝓficiſcēs ꝓ nr̃a neceſſitudine:tuaq; ſūma ī me obſeruātia ad me domū ueniſſes:locut⁹ ſum tecū de agro uectigali municipii Attelāi:q eēt ī Gallia:q̄toq; ope ci⁹ municipii cā laborarē tibi oñdi. Poſt tuā āt ꝓfectionē cū & maxīas res mūicipii hōeſtiſſimi mihiq; cōiūctiſſimi & ſūmū meū offm̃ agerer:ꝓ tuo aīo ī me ſingulari exiſtimaui:me oportere ad te accurati⁹ ſcriber̃.Etſi nō ſū neſci⁹ & q̄ tpoꝝ rō:& q̄ tua ſit ptās tibiq; negociū datū eē a.C.Cæſare:ñ iudiciū ꝑclare ītelligo.Quare a te tm̃ peto q̄tū & te facere poſſe:& libēter mei cā facturꝫ eſſe arbitror.Et primū uelī exiſtimes ꝙ res ē mūicipii fortūas oēs ī iſto uectigali cōſiſtere.His āt tpib⁹ hoc mūicipiū maximis onerib⁹ ꝑſſum ſūmis affectū eē difficultatib⁹.Hoc & ſi cōe ur̃ eē cū multis:tñ mihi crede:ſingulares huic mūicipio calamitates accidiſſe:q̄s iccirco nō cōmemoro:ne de miſeriis meoꝝ neceſſarioꝝ:cōquerēs hoīes quos nolo uidear offendere.Itaq; niſi magnā ſpē hērē.C.Cæſari nos cām municipii cōprobaturos:ñ erat cā cura te hoc tpe aliqd cōtēder̃:ſed qa cōfido:mihiq; pſuaſi illū & dignitatis municipii & æq̄tatis:& ēt uolūtatis erga ſe habituꝝ eē rōnē:iō a te ñ dubitaui cōtēder̃:ut hāc cām illi itegrā cōſeruares:qđ & ſi nihilomin⁹ a te peterē ſi nihil audiuiſſem te tale feciſſe:tñ maiorē ſpē īpetrādi nact⁹ ſū:poſteaq̄ mihi dictū ē hoc idē a te regiēſes īpetrauiſſe:q & ſi te aliq̄ neceſſitudie attigūt tñ tu⁹ amor ī me ſpare me cogit:te ꝙ tuis neceſſariis tribueris idē eē tributuꝝ meis:ꝑſerti quū ꝓ his uiris petā:habeā āt q ſiſi cā laborē cōpl̃es neceſſarios.Hoc me ñ ſine cā facer̃:neq; aliq̄ leui ābitiōe cōmotū a te cōtēder̃ & ſi te exiſtimare arbitror:tñ mihi affirmādū arbitrāti credas uelī:me huic mūicipio debere plīmū:nullū unq̄ fuiſſe tp̄s:neq; honoꝝ neq; laboꝝ meoꝝ ī quo ñ h⁹ mūicipii ſtudiū ī me extiterit ſingular̃.Quapp a te ēt atq; ēt peto ꝓ nr̃a ſūma ↄiūctione:ꝓq; tua ī me ꝑpetua & maxīa bēiuolētia maiorē ī modū peto atq; cōtēdo:ut quū fortūas agi ci⁹ mūicipii ītelligas:ꝙ ſit mihi neceſſitudie officiis bēiuolētia coiūctiſſimū:id mihi des:qđ erit hmōi:ut ſi a Cæſar̃ ꝙ ſperam⁹:īpetrauerim⁹:tuo bñficio nos id cōſecutos eē iudicem⁹.Sin min⁹ ꝓ eo tñ id hēamus qū a te data ſit opa ut īpetrarem⁹.Hoc.n.mihi gratiſſimū feceris:ut uiros optīos hoīes hōeſtiſſimos:eoſdemq; gratiſſimos:& tua neceſſitudine digniſſimos:ſūmo bñficio ī ꝑpetuū tibi tuiſq; deuinxeris. Vale.

M.C.M.Rutilio.S.D.

CVm & mihi cōſci⁹ eſſem q̄ti te facerē & tuā erga me beni

¶ Petendū eēt

¶ Petendum eẽt: pp honeſtatem. ¶ Facere debeam: pp eius in me merita: nã Ciceroñ plurimum fauit ut ab exilio reuocaret̃ & cõtra Clodium. Hæc autem plenius exponunt̃ in elegãtiſſima orõne pro. P. Sextio: q̃ incipit. Si quis antea iudices mirabat̃ &c. ¶ Cuius: ex familia nã. P. Sextius: ꝑ quo extat illa oratio: ut Ci. in ea teſtat̃ habuit uxorẽ filiã. ¶ Albini: qua mortua duxit uxorẽ. C. Scipiõis filiã. & licet mos filiæ ſoceri nomẽ Albino: ademerit charitatẽ: tñ illius neceſſitudinis & beniuolentiã nõ ademit. ¶ In æſtimationẽ: in ſolutionem: ſecundam æſtimationem. ¶ De bonis Plotianis: quæ olim fuerant Plotii: cuius bona Cæſar fiſco addixit.

uolẽtiã expt9 eẽm: nõ dubitaui a te petere qđ mihi petẽdũ eſſet. P. Sextiũ q̃ti faciã ip̄e optĩe ſcio q̃ti ãt facere debeã: & tu & oẽs hoĩes ſciũt. Is quũ ex aliis te mei ſtudioſiſſimũ eſſe cognoſceret: petiuit a me ut ad te q̃ accuratiſſime ſcriberẽ de re. C. Albini ſenatoris: c9 ex familia nat9 ẽ. L. Sexti9: optĩus adoleſcẽs fili9. P. Sextii. Hoc iccirco ſcripſi: ut ĩtelligeres: ñ ſolũ me ꝑ Pub. Sextio laborare dẽte: ſed Sextiũ ẽt ꝑ albino. Res ãt hæc ẽ: a. M. Laberio. C. Albin9 p̃dia in æſtimationẽ accepit: q̃ p̃dia Laberi9 emerat a Cæ. de bõis Plotiãis ea ſi dicã ñ eẽ e rep. diuidi doceř eẽ uidear ñ rogař. Sed tñ quũ Cæ. ſylanas uẽditões & aſſignatões ratas eẽ uelit: quo firmiores exiſtimẽt̃ ſuæ: ſi ea p̃dia diuidẽt̃: q̃ ip̄e Cæ. uẽdidit: q̃ tãdẽ ĩ ei9 uẽditõib9 auctoritas eẽ poterit: ſ; hoc q̃le ſit: tu ꝑ tua cõſiderabis. Ego te plane rogo atq; ita ut maioř ſtudio iuſtioř de cã magis ex aĩo rogař nihil poſſim: ut albio pcas: p̃dia liberiana ne attigas. Magna me afficeris: ñ mõ lætitia: ſed ẽt quodãmõ glĩa: ſi. P. Sexti9 hoi maxime neceſſario ſatiſfecerit ꝑ me ut ego illi plĩmũ debeã. Q đ ut facias te uehemẽter ẽt atq; ẽt rogo. Mai9 mihi dare bñficiũ nullũ potes. Id mihi ĩtelliges eẽ gratiſſimũ.

M.T.C. Craſſipedi. S.D.

Vãq̃ tibi pñs cõmẽdaui ut potui diligẽtiſſime ſocios Bithyniæ: teq; cũ mea cõmẽdatõe: tũ ẽt tua ſpõte ĩtellexi cupe & ſocietati q̃buſcũq; reb9 poſſes cõmendař: tñ quũ hi quoꝝ res agit̃ magni ſua ĩtereſſe arbitrarẽt̃: me ẽt ꝑ lr̃as declarař tibi q̃ eẽm erga ip̄os uolũtate: ñ dubitaui hoc ad te ſcribeř. Volo. n. te exiſtiare me quũ uniuſo ordini ſp̄ tribueri. Idq; magnis ei9 ordĩs erga me meritis faceř debueri: tũ ĩ primis aĩcũ eẽ huic Bithyniæ ſocietati: q̃ ſocietas ordie ip̄o hoĩum gñe ps maxĩa cĩtatis. Cõſtat. n. ex cæteris ſocietatib9 & cãu pm̃lti ſũt ĩ ea ſocietate ualde mihi fãilia res. In primiſq; is c9 p̃cipuũ offm̃ agit̃. Hoc tp̃e. P. Rupili9. P. F. mẽ. q ẽ magř ĩ ea ſocietate. Quæ quũ ita ſint maiorẽ ĩ modũ a te peto. Cn. Pupiũ q ẽ ĩops ſocietatis oĩb9 tuis officiis atq; oĩ liberalitate tueař: cureſq; ut ei9 opæ: qđ tibi facile ſcm̃ ẽ: q̃ gratiſſimæ ſint ſociis: rẽq; & utilitatẽ ſocioꝝ: c9 rei q̃tã ptãtẽ q̃ſtor hẽat: ñ ſũ ignar9: pte q̃ maxĩe defẽſã & auctãu elis. Id cũ mihi gratiſſimũ feceris: tũ illud tibi expt9 ꝑmitto & ſpõdeo te ſocios Bithyniæ: ſi is cõmẽdaris mẽores eẽ & gratos cognituꝝ.

M.T.C. Bruto. S.D.

Vm ad te tuus quæſtor ꝓficiſceret̃. M. Varro cõmendatione egere non putabam. Satis. n. cõmendatum tibi eũ arbitrabar ab ipſo more maiorum qui te non fugit hanc quæſturæ cõiuratiõnẽ liberoꝝ neceſſitudini ꝓximã uoluit eẽ. Sed cum ſibi ita pſuaſiſſet ipſe meas de ſe accurate ſcriptas litteras maximum apud te pondus habituras: a meq; contenderet ut q̃ di-

¶ Prædia: poſſeſſiões. ¶ Laberius: eques romanus.

Vanq̃: Publicani exigentes uectigalia hẽbãt inter ſe ſocietates in ꝓuinciis cum igit̃ Craſſipes: qui & Piſo dictus ẽ gener Ci. q̃ſtor eẽt in Bithynia: cõmendat ei Ci. ſocietatẽ publicanoꝝ Bithyniæ: quã ex magnis & hõeſtis ciuibus romanis cõſtare dicit in eaq; eẽ multos ſibi familiariſſimos: p̃cipue. P. Rupilium qui in ea ſocietate magr̃ erat. ¶ Socios Bithyniæ. i. qui ĩ Bithynia habebant ſocietatem. ¶ Cõmodare: cõmodum facere: ut ſæpius expoſuimus. ¶ Ii: publicani. ¶ Res nego. utilitas. ¶ Sua inte. utile ſibi eſſe. ¶ Ordine ipſo: qui ẽ ualde utilis reip. & magn°. ¶ Hominum gerere: quia multi ſũt claro loco nati. ¶ Magiſter: rector eſt ãt nomẽ officii ĩter ip̄os publicanos: ſicut nũc appellãt priorẽ & talibus quibuſdam uocabulis. In opis ablatiuus eſt. i. qui gerit negocia ipſius ſocietatis. ¶ Non ſum ig. quia q̃ſtores: quoꝝ eſt colligere uectigalia porro pñt multũ fauere: & ꝓdeſſe publicanis. ¶ Et gratos: allicit eum ad illorum fauorem ſpe præmii.

Vm ad te: ꝓfecturus. M. Terentius Varro in galliã q̃ſtor Bruti qui ei ꝓerat: quia ſciebat q̃ti intereſſet hẽre primos aditus fauorabiles apud ꝑtorẽ: curauit hẽre Ciceronis cõmendationẽ: quem apud Brutum multum ualere ſciebat. Itaq; Cic. hac epiſtola eum ita cõmendat Bruto: ut expoſitis multis & maximis cauſis ꝓbat illud dignum cõmendatione ſua & beniuolẽtia atq; coniunctione Bruti. ¶ More: conſuetudine: inſtituto. ¶ Q. ut: mos. ¶ Proximã: ideſt ſecundam poſt cõiunctionem filiorum: ideſt eſſent poſt filios cariſſimi.

¶ Vt igiť: expõit cãs qbus ad eum cõmẽdandum ĩpulſus ſit. M. Teren. ſic. n. appellabať. M. Terẽ. Varro de eius gñe: qui aduerſus Annibalẽ apud Cãnas infœliciter dimicauit. ¶ In eoꝝ: ad agẽdas cauſas. ¶ Vt: poſtq̃. ¶ Corroborauit. ſ. amicitia. ¶ Studio: lřaꝝ & philoſophiæ. ¶ Induſtria: honeſto & ſoletti labore. ¶ Publicanoꝝ: qui mihi ſunt amiciſſimi. ¶ Q uod nol. i. ut ſe cõtuliſſet in ordinem publicanoꝝ. ¶ Vtriſq; ſubſelliis. ſ. fori & curiæ: uel ſubſellis fori & publicanoꝝ. i. uerſatus: in utraq; cã: uel in utroq; officio: nam poniť ĩterdum locus: uel ſedes pro officio: ſunt enim ſubſellia: ut uoluit Aſconius ſedes tribunorũ triumuiroꝝ quæſtorum: & huiuſmodi minora iudicia exercẽtium: qui non in ſellis curulibus: nec tribunalibus: ſed in ſubſelliis ſedebãt: de ſubſelliis diximus ĩ alio loco. ¶ Renunciando: q̃ cũ Cæſare egiſſet. ¶ Videor: ordo eſt. Videor mihi in ipſa cã exponẽda ſatis dixiſſe de probitate eius & moribus: cũ fuiſſem dicturus ſepatim de ꝓbitate eius & moribus. Si prius expoſuiſſe₃ tibi cãm cur eũ tantope diligerẽ. ¶ Vſui: utilitati. ¶ Nã & modeſtũ: dicit eum ꝑditũ iis uirtutibus: q̃ maxime ſolẽt magr̃at⁹ ornare. ¶ Modeſtũ nulli deditum turpitudini. ¶ Remotiſſimum ab oĩ cu. i. nullis auaritiæ ſtimulis obnoxium Iuue. Põe iræ frena modũq; pone & auaritiæ. ¶ Magni la. i. laborioſum. ſ. cognoſces hoiem. ¶ Iudicãda: cum pene cognoris. ideſt iudicãda poſtq̃ eũ expt⁹ fueris. ¶ Qualis: an grat⁹ & cũ fauore: an aſr quia raro accidit: ut q primo fuerit ingratus: poſtea fiat gratus & contra. ¶ Quaſi fores: trãſlatio a domo: principiũ. n. amicitiæ fores appellauit: q̃ſi dom⁹. Q. d' ut fores amicitiæ tuæ apianť. M. Vartoni. ¶ S₃ tñ ni. in. il. h. a. i. illď qd debuerat feciſſe neceſſitudo q̃ſturæ: nõ eſt diminutũ & factũ infirmius addita mea cõmẽdatõe ¶ Sentio. i. mihi pſuadeo.

Subſelia

Via: Arpinũ oppidũ ẽ Volſcoꝝ: inde oriundus fuit Ci. eius oppidi municipes uectigalia habebant in gallia ciſalpina i qb⁹ & ſacras ædes & locos cões tuebať: cũq; difficile exigerenť ea uectigalia illi populo admodum neceſſaria: eẽtq; Bru. ei⁹ ꝓuinciæ ꝓfectus: rogat eũ Ci. ut uelit fauer̃ arpinatũ legatis: quos noiat ut illas uectigales pecũias facillime ei⁹ fauor̃ exiger̃ poſſint: oñditq; q̃ gratũ id hiturus ſit: ſi fecerit cũ multis aliis de cãis: tũ uero qa ei⁹ fili⁹ & fratris filius facti erãt eo ãno ædiles illi⁹ municipii: quoꝝ honori dicit Brutũ poſſe multũ cõſulere ſi reſp. illi⁹ municipii p eos bñ admiſtrata fuerit diligẽtia & bñficio ipſi⁹ Bru. ¶ Meoꝝ: meaꝝ reꝝ. ¶ Arpinatis: ex arpio municipio: ẽ ãt accuſatiuus. ¶ Sarta te. i. tecta refecta: tractũ a ueſtibus q̃ ſarciunť: ſunt tñ codices q hñt ſacrata tecta. ¶ Vectigalib⁹ tri. & ut nũc dicius datis. ¶ Viſcẽda: cognoſcẽda. ¶ Colonis: illi⁹ ꝓuinciæ

Arpinũ

ligentiſſime ſcriberẽ malui facere: qď me⁹ familiaris tãti ſua intereſſe arbitrareť. Vt igiť debeř facere me hoc ĩtelligas quũ primũ. M. Terẽtius ĩ foꝝ uenit: ad amicitiã ſe meã cõtulit. Deinde ut ſe corroborauit duæ cãæ acceſſerũt: q̃ meã in illũ beniuolẽtiã auxerũt: una qď uerſabať in hoc ſtudio nřo quo ẽt nũc maxime delectamur: & cũ ingenio ut noſti nec ſine induſtria. Deĩde qď maturæ ſe cõtulit in ſocietates publicanoꝝ qď qdẽ nollẽ. Maximis. n. dãnis affect⁹ eſt: ſed tñ cõis ordinis mihi cõmendatiſſimi fecit amicitiã nřam firmiores. Deinde uerſatus in utriſq; ſubſellis optima & fide & fama iã ante hãc cõmutationẽ reip. petitiõi ſeſe dedit: honorẽq; honeſtiſſimũ exiſtimauit fructũ laboris ſui. His aũt tpibus a me Brũduſio cũ lřis & mãdatis ꝓfectus eſt ad Cæſarẽ: qua in re & amorẽ eius ſuſcipiẽdo negocio pſpexi & fide in cõficiẽdo ac renũciãdo. Videor mihi cũ ſepatim & ꝓbitate eius & moribus dicturus fuiſſem: ſi prius cãm cur eũ tantope diligerẽ tibi expoſuiſſem: in ipſa cã exponẽda ſatis ẽẽ de ꝓbitate dixiſſe. Sed tñ ſepatim ꝓmitto in meq; recipio fore cũ tibi & uoluptati uſui. Nã & modeſtũ hoĩem cognoſces & prudẽtẽ a cupiditate oĩ remotiſſimũ: ꝓterea magna laboris ſummæq; induſtriæ. Neq; ego hæc polliceri debeo q̃ tibi ipſi cũ bñ cognoueris: iudicãda ſunt: ſed tñ in oĩb⁹ nouis cõiunctionibus intereſt qualis primus aditus ſit: & qua cõmendatiõe quaſi amicitiæ fores aperianť. Quod ego his lřis efficere uolui: & ſi id ipã p ſe neceſſitudo q̃ſturæ effeciſſe debet: ſed tñ nihilo infirmius illud hoc addito. Cura igiť ſi me tãti facis quãti & Varro exiſtimat & ipſe ſentio: ut q̃primũ intelligã hãc meã cõmẽdationẽ illi utilitatis attuliſſe q̃tũ & ipẽ ſperarit: nec ego dubitari.

M. C. Bruto. S. D.

Quia ſemp aĩaduerti ſtudioſe te opam dare: ut ne qd meorũ tibi eẽt ignotũ: ꝓpterea nõ dubito qn ſcias nõ ſolũ cuius municipii ſim: ſed ẽt q̃ diligenter ſoleam meos municipes arpinates tueri. Quoꝝ quidem oĩa cõmoda oẽſq; facultates: quibus & ſacra conficere & ſarta tecta ædiũ ſacrarum locorũq; cõmuniũ tueri poſſit: cõſiſtunt in his uectigalibus quæ habent in prouincia gallia ad ea uiſcenda: pecunias quæ a colonis debenť exigẽdas: totãq; rem cognoſcendam & adminiſtrandã legatos equites romanos miſim⁹. Q. Suffidium. Qu. F. M. Fantiũ. M. F. Q. Mamercum. Q. F. Peto a te maiorem immodũ pro noſtra neceſſitudine ut ea res tibi curæ ſit: opamq; des ut per te quã cõmodiſſime

¶ Negocium

¶Negocium: exigendi illa uectigalia. ¶Q uāprimum cito: ſine dilationibus. Nā conſtituēdi: reddit rōnem quare hic annus magis ptineat ad eius curā. ¶Conſtituendi: bñ regendi in bonā formā: ut ita dicā redigēdi. ¶Is magiſtratus .ſ. ædilitatis. Nec ullus alius: ſicut fit Romæ ubi ſunt multi ordines magiſtratuū. ¶Q uos: filium meum & filium fratris & Cæſium. ¶Cohoneſtaris: honore affeceris. Q uam primū

a Lia: Q u. Suffidius: q legatus ꝓ Arpinatū cā. quæ ſupiore epſa narrata eſt: in Galliā miſſus ē tribunus militū fuerat cū Ci. in Cilicia. Accedebant & aliæ neceſſitudinis cāæ: q̄ eū Cice. redderent gratū: quas cōmemorat. Itaq; licet Cic. ſupiore epſa cōiter cōmēda uerit oēs legatos arpinatiū: tñ ſepatim: & ꝑcipue cōmēdat hunc ſuffidiū Bruto: eius opa & fauore cōſequat̃ Suffidius ab oībus maximā laudē hui⁹ legatōis: qd diligēter egerit id ꝑ ꝑ q d miſſus ſit: qd facile eū cōſeq̃ poſſe dicit: ſi Bru. ei ſtudiū & fauorē ſuum ꝓſtiterit in exigendis: & commode: & ſubito uecti galibus ¶Sepatiȝ: ſeorſum: ꝑcipue præter cæteros. ¶De illa cō. cōi. ¶Nā: adducit cāſ ſepatæ & diligētis cōmendatōis. ¶Munere: offō. ¶Tractauit: geſſit. ¶Vt ac. qa bñ ſe geſſerat: ex hoc cognoſcit̃ q̄tū ꝓſit bñ ſe gerer̃ aliquo magiſtratu cū Ci. q dedit magiſtratum exiſtimet ſe obligatum ei: q illuȝ bene geſſerat: quia eius honori ꝯſulerat. ¶Accepiſſe: cū fecit mihi honorē bñ ſe gerēdo in magiſtratu. ¶Studiis: lr̃is. ¶Nō abhorrēs: nō alienus. ¶Auctoritatē meā: ſuaſionē meā: ut iret legat⁹. ¶Excellat: appeat ꝑter cæteros. ¶Impulim⁹: īdixim⁹ ut iret legatus. ¶Cuiq; op. natu. tri. datū ē: ut ſe laudari cupiat: uñ illd Vir. Vicit amor patriæ laudūq; īmenſa cupido. Sepatiȝ

negociū municipii admīſtret̃ q̄primūq; cōficiat̃: ip̄oſq; quoꝝ noīa ſcripſi: ut q̄ honorificētiſſime ꝓ tua natura & q̄ liberaliſſime tractes bonos uiros ad tuā neceſſitudinē adiūxeris mūicipiūq; gratiſſimū bñficio tuo deuinxeris: mihi uero ēt grati⁹ feceris. Q d cū ſemꝑ tueri municipes meos cōſueui: tū hic ānus ꝑcipue ad meā curā officiūq; ptinet. Nā quū cōſtituēdi municipii cā hoc āno ædilē filiū meū fieri uolui: & frīs filiū & M. Cæſiū hoīem mihi maxīe neceſſariū. Is. n. magrat⁹ ī nr̄o mūicipio: nec ali⁹ ullus creari ſolet: quos cohoneſtaris. Imprimiſq; me: ſi teſp. mūicipii tuo ſtudio diligētia bñ admiſtrata erit. Q d ut facias te uehemēter ēt atq; ēt rogo. M. C. Bru. S. D.

Lia epiſtola cōiter cōmendaui tibi legatos arpinatū ut potui diligētiſſime ac ſepatim. Qu. Suffidium: quo cū mihi oēs neceſſitudines ſunt diligētius cōmēdo: nō ut aliqd de illa cōmēdatione cōminuā: ſed ut ad hāc addā. Nā & priuignus ē. M. Cæſii mei maxime & familiaris & neceſſarii: & fuit ī cilicia meū tribunus militū: quo ī munere ita ſe tractabat: ut accepiſſe ab eo bñficium uiderer: nō dediſſe. Eſt ꝑterea qd apd te ualet plurimū a nr̄is ſtudiis nō abhorrēs. Quare uelim eū q̄ liberaliſſime cōplectare: operāq; des ut ī ea legione quā ſuſcepit ſuum cōtra cōmodum ſecutus auctoritatē meā q̄ maxime eius excellet̃ induſtria: uult. n. id ꝙ optimo cuiq; natura tributum eſt q̄ maximā laudē tum a nobis q eū impulimus: tū a municipio conſeq: ꝙ ei cōtinget ſi hac mea cōmendatione tuum erga ſe ſtudium erit cōſecutus. M. C. Bruto. S. D.

Vcius Caſtronius Pætus lōge princeps municipii Lucēſis eſt honeſtus: grauis plenus officio: bonus plane uir: & tum uirtutibus: tum ēt fortuna: ſi qd hoc ad rēp. ꝑtinet ornatus: meus autē eſt familiariſſimus. Sic ꝓrſus ut nr̄i ordinis obſeruet neminē diligētius. Quar̃ & ut meum amicum & tua dignū amicitia tibi cōmēdo: cui cuiuſcunq; rebus cōmodaueris tibi ꝓfecto iucundum: mihi certe erit gratum. M. C. Bruto. S. D.

c Aſtronius: Paucis q dē uerbis: ſed tñ ſatis efficacib⁹ cōmendat Ci. Bruto Caſtroniū Pætum Lucēſem ciuē quē & morib⁹ & uirtutib⁹ ornatū idē ēt fortuna: q̄ maxime ſolet traher̃ hoīes ad ſui fauorē. ¶Lucēſis: ex Luc. ethruſcoꝝ mediterranea ciuitate: nā Lucan⁹ lucania regione poſſeſſiuū ē. ¶Fortūa: diuitiis. ¶Si q. ē. r. at. i. ſi qd ptinet ad cōmendationem eſſe diuitē qa ꝓſcit multos moueri fortuna: qui non mouentur uirtutibus: inde illud Iuſtini. Q uo ſe fortuna eo ſe fauor hominum inclinat. ¶Noſtri ordinis: ſenatorii. ¶Vt: ſicut tanq̄. Lucēſis Lucan⁹

Vcio Titiōe Strabone eqte rōano ī primis honeſto & ornato familiariſſime utor. Oīa mihi cū eo ītercedūt iura ſūmæ neceſſitudīs. Huic ī tua ꝓuīcia pecuniā debet Pupillius Corneli⁹. Ea res a Volcatio: q romæ ius dicit reiecta ī gallia ē. Peto a te hoc diligēti⁹ q̄ ſi mea res eēt quo ē honeſti⁹ de aicoꝝ pe- l

p Vpillius: Cornelius quidā debebat pecuniā. L. Titio Strab. ¶Gallia: cui ꝑerat Brutus: cūq; ꝯueniſſet Strabo debitorē ſuū ſub Volcatio ꝑtore urbano: Volcati⁹ cām remiſerat in galliā: ubi fuerat factū debitū: ad qd exigēdū cū Strabo mitteret libertū ſuū Ci. eū diligēter cōmēdat Bruto: ut illū adiuuet ī exigēda illa pecūia. ¶Intercedūt: ſunt. ¶Iura: cāæ: rōnes. ¶Reiecta: remiſſa. ¶In Galliā: cui tu ꝑes. ¶Honeſti⁹ de. a. p. qa ſi qſpiā laboret ꝓ pecunia ſua: affert ſuſpitionē auaritiæ. ſin uero ꝓ aīco ſignificat ſe officioſū &

gratū. ❡ Negocium conficiendū: ut pecuniā ſuā conſequaᷣ. ❡ Tranſigas: pficias. ❡ Oia: ſolent eſſe. ſ. curæ.
P Ræciliū Cæſari imperatori iam rerū potito poſt mortē Pūpeii cōmēdat Ci. pciliū adoleſcentē quēdam nobiliſſimū: quē & eius cā & ēt patris optimi uiri: & ſibi amiciſſimi a ſe aman dicit ut āt Cæ. ea hēat cōmēdatiorē: dicit fuiſſe unū ex iis: q in ciuilibus diſſenſionib⁹ hortatus eſt eū ut ſe cū Cæ. cōiūgeret cū ab ipſo Cæ. & līis & nunciis inuitareᷣ: & ēt corā blandis uerbis: ut primo lib. in epſa longa diximus: ſe aūt excæcatū nunq̄ adduci potuiſſe: ut id faceret: cum quidā ex primoribus romanis ei diſſuaderent: q̄ græce exequiᷣ. ❡ Re: expičtia. ❡ Em demonſtrantis eſt cū laude. ❡ inuitaret: pmiſſiōib⁹ tuis: & ſuauiſſima ōrone icitaret: ἀλλ' ἐμὸν dicit culpā ſuā fuiſſe: cui nunq̄ potuerit pſuaderi. ut ſe cū Cæ. cōiūgeret ἀλλ' ἐμὸν φρένα πεῖθ' ἐμόν. i. ſed meum: οὔποτε nūq̄ θυμὸν animū ἐνὶ στήθεσσιν pectoribus τοῖσιδεσ pectus ἔπειθεν pſuaſit: eſt aūt aoriſtos deuteros: nā πείθω pſuadeo: horū aūt uerborū ſenſus ſed nunq̄ mihi aium inducere potuit. ❡ Nros ptor. omanos prici pes. ❡ Clamitātes: dicentes mihi ἄλκιμος fortis ἔσσο ſis uel es ἵνα ut τις qs ἔτι καὶ ὀψιγόνων poſterorū ſero naſcentiū: nam ὀψὶ ſero ſignificat eu bn̄ εὖ εἴπῃ dicat. i. fortis ſis: ut aliqs poſterorū te bn̄dicat. i. laudet: ut itonſum pueri dicite cynthium ἐὖ: dicit ſe his pſuaſionibus eē & excæcatū: ὣς fic νεφέλη nebula ἐκάλυψε texit: uel auit: καλυπτῶ. n. tego: μέλαινα nigra nebula me texit: ut non uiderem utilitatē meā ſequendo te: μεμαῶτα furis: που forte uel quodāmō δεῖ oportet: ſe adiectio ē nihil ſignificās: ſicut apud nos i huiuſce ce ſyllaba: dicdum pro dic: καὶ & αἰχμὴ inglone ἀπολοίμην. i. pire. ἀλλὰ ſed ῥέξας faciens ῥέζω facio: τι aliqd: καὶ & ἐσσομένοισι futuris: πυθέσθαι pſuaſū iri. i. credendū a poſteris. ❡ Sed. m. min⁹ mouent: q̄ dicunᷣ mihi. ❡ Magniloquētia: pſtantia dicēdi: ſupradicta eni uerba ex Homero ſunt. ❡ Vera uti. εὐριπίδου Euripidis poetæ: μισῶ ponit uerba Euripidis: quorū ſenſus hic eſt odi ſapiētē qui ſibi ipſi nō ſapiēs. ſ. eſt μισῶ. i. odi: dr̄ etiā μισόσοφον ſapientē. ὅτι qui οὐχ αὑτῷ nō ſibi. σοφὸς ſapiēs. ſ. eſt: ἅμα ſimul: πρόσσω ante καὶ ὀπίσσω retro: αἰὲν ſemp. ἀριστεύειν optime agere ὑπείροχον præſtātem ſummum: ἔμμεναι exiſtere: ἄλλων. ❡ Comprehendens complexus tuens. ❡ Nouo genere: nouo more & inuſitato: qa multa de me inſerui: quæ tamen ad Præcilii cōmendationem pertinent.
P Craſſū: Apollonius qdā P. Craſſi libertus cū res geſtas Cæ. monimētis līarū: græcarū mādare cuperet: ut id Cæ. gratius accideret: teſtimoniū Ci. p līas cōmēdatitias ad Cæ. optauit. Itaq̄ Ci. hac epſa uahemēter laudat eius ingeniū doctrinā & exercitationē dicēdi: putatq̄ idoneū ad ſcribendas res geſtas Cæ. cui eū uehemēter cōmēdat. Repetit aūt in principio epſæ cām cōmendationis ab eius patrono Craſſo: deide q̄ Cæ. nō defuerit & fide & diligētia in bello Alexādrino: ex eo dicit illū debere eē uahemēter ei cōmēdatum. ❡ Ab ineūte ab adoleſcētia. ❡ Bū ſpe. qa ea ætas ſolā ſpē pōt dare. ❡ Exiſtiare: opiōnē hr̄e iudicare. ❡ Ille. Craſſus. ❡ Aptus: utilis.

›4

Magni-
loquẽtia

cunia laborare q̄ de ſua ut negociū cōficiendū cures: ipſe ſuſcipias: tranſigas operāq̄ des: quo ad tibi æquū & rectum uidebiᷣ: q̄ cōmodatiſſima cōditione libertus Strabonis q eius rei cā miſſus ē negocium cōficiat: ad nūmoſq̄ perueniat. Id & mihi gratiſſimum erit & tu ipſe. L. Titium cognoſces amicitia tua digniſſimum. Quod tibi curæ ſit ut oīa ſolent eſſe quæ me uelle ſcis: te uehæmenter etiam atq̄ etiam rogo. Vale. M. T. C. Cæſari Imperatori. S. D.

P Ræciliū tibi cōmendo unice tui neceſſarii mei familiariſſimi uiri optimi filiū: quē tū adoleſcētē ipm pp ci⁹ modeſtiā humanitatē aium & amorē erga me ſingularē minfice diligo: tū patrē eius reddoctū itellexi & didiſci mihi fuiſſe ſp amiciſſimū. En hic ille ē de illis maxīe q irridere atq̄ obiurgare me ſolit⁹ ē: qd me nō tecū pſertim quū abs te honorificētiſſime iuitarer: cōiungerē ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν audiebam. n. pceres noſtros clamitātes: ἄλκιμος ἔσσο ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ ὣς ἔφατ' αὐτὰρ τὸν ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα μεμαῶτας που δεῖ μὴν ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. Sed tū cōſolaᷣ me idē ēt hoiem puſtū: & inanē: gloria uolunt incenderc: atq̄ ita loquunᷣ. Sed me minus iā mouēt: ut uidos. Itaq̄ ab Homeri magni loquētia cōfero me ad uera pcepta εὐριπίδου μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός quē uerſum ſenex pcilius laudat egregie: & ait poſſe eū dē: & ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω uidere: & tū nihilominus αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων: ſed ut redeā ad id un̄ cœpi: gratū uahemēter mihi feceris: ſi hūc adoleſcentē hūanitate tua q̄ eſt ſingularis cōphēderis. Et ad id q̄ ipſorū pciliorū cā te uelle arbitrabor: addideris cumulū cōmēdatiōis meæ. Genere nouo ſum līarū ad te uſus: ut intelligeres nō uulgarē eſſe cōmēdationē. M. C. Cæſari. S. D.

P Vblium Craſſum ex oī nobilitate adoleſcentē dilexi plurimū: ex eo quū ab ineunte ætate eius bn̄ ſpauiſſem: tum pme exiſtimaᷣ cœpi ex his iudiciis q̄ de eo fecerā cognitis: eius libertū apolloniū: iā tū qdē quū uiueret & magnifaciebā & probabā. Erat. n. ſtudioſus craſſi & ad eius optima ſtudia uahementer

¶ Apt⁹:utilis. ¶ Alexādrio:qđ apđ Alexādriā ciuitatē Aegypti geſtū ē a Cæ. ut ab eo ī cōmētariis plene ſcribit. ¶ Cōſeq:efficer. ¶ Nō dfuit:exhibuit ſe tibi ꝓmptū. ¶ Suo cō.ꝓprio motu. ¶ Auctor:ſuaſor. ¶ Craſſi:quē tu amaſti. ¶ Id cō.poſ.i.hſe ab aliis ad te cōmēdatiōes:teſtimoniū iudicii de eo ei ddi libēter.i. uoluit libēter teſtificari his lſis apđ te:qd iudiciū de eo hēbā. ¶ Magni æſtiabat:multifaciebat. ¶ Erā exp.qa credidiſti iudicio meo de aliis. ¶ Studio:amore. ¶ Poſſe.i.idoneū eē.ſ.mādare res tuas lſis græcis. ¶ Vſum : exercitationē. ¶ In eo ge.ſcribēdi. ¶ Quod ne.ſ.me cōmēdar eū. ¶ Maiorē immodū.i.uahemētiſſime.

apt⁹. Itaqꝫ ab eo admodū diligebat. Poſt mortē āt Craſſi eo mihi ēt dignior uiſus ē:quē ī fidē atqꝫ amicitiā meā recipē:qđ eos a ſe obſeruādos & colēdos putabat:quos ille dilexiſſet:& qb⁹ char⁹ fuiſſet. Itaqꝫ & ad me ī ciliciā uēit:multiſqꝫ ī reb⁹ mihi magno uſui fuit:& fides ei⁹ & prudētia:& ut opinor tibi ī alexādrio bello : q̄tū ſtudio & fidelitate cōſeq tibi potuit:n̄ dfuit. Q đ quū ſparet te quoqꝫ ita exiſtiare ī hiſpaniā ad te:maxīe ille qdē ſuo cōſilio:ſed ēt me auctorē ē ꝓfect⁹. Cui ego cōmēdationē n̄ ſū pollicit⁹:nō qn eā ualiturā apđ te arbitrarer:ſed neqꝫ mihi eger cōmēdatiōe uidebat:q & ī bello tecū fuiſſet:& pp mēoriā craſſi de ſuis un⁹ eēt:& ſi uti cōmēdatiōib⁹ uellet ēt p alios eū uidebā id cōſeq poſſe. Teſtimoniū meū đ eo iudicaui:qꝑ & ipē magni æſtimabat:& ego apđ te ualer erā expt⁹:ei libēter ddi. Doctū igr hoīe; cognoui & ſtudiis optimis dditū. Idqꝫ a puero. Nā domi meæ cū diodoro ſtoico hoīe meo iudicio eruditiſſimo multū a puero fuit nūc āt ieeſ⁹ ſtudio reꝝ tuaꝝ eas lſis græcis mādare cupiebat poſſe arbitror:ualet īgēio h; uſū iāpridē eo gn̄e ſtudii lraꝝqꝫ uerſat:ſatiſfacer īmortalitati laudū tuarum mirabilr cupit:hēs opiniōis meæ teſtimōiū:ſed tu hoc facili⁹ multo ꝓ tua ſingulari prudētia iudicabis. Et tn̄ qꝑ negauerā cōmēdo tibi eum qcqd ei cōmodaueris erit mihi maiorem īmodū gratū.

M.T.C.S.D. Seruio Sulpitio.

MArcus Curi⁹ q p̄ris negociat multis & magnis đ cauſis a me diligit:nā & amicitia puet⁹ mihi cū eo ē ut primū ī foꝝ ueni īſtituta:& p̄ris aliquotiēs ān̄a tū ꝓxīe hoc miſerrio bello tā dom⁹ ei⁹ tota mihi patuit q̄ſi op⁹ fuiſſet tā eēm uſ⁹ q̄ mea:maximū āt mihi uīculū cū eo ē q̄ſi ſāctioris cuiuſdā neceſſitudinis:qđ ē Attici nr̄i fāiliariſſim⁹ eūqꝫ unū ꝑter cæteros obſuat ac diligit quē ſi tu iā forte cognouiſti:puto me hoc qꝑ facio facer ſeri⁹. Et.n.ē hūanitate & obſuātia ut cū tibi iā ipm p ſe cōmēdatū putē qđ tn̄ ſi ita ē:magnope a te q̄ſo ut ad eā uolūtatē ſi q̄ ī illū an̄ has meas lr̄as cōtuliſti q̄ maxim⁹ poſtea cumul⁹ accedat. Sin āt pp uerecūdiā ſuā mīus ſe tibi obtulit:aut eū nōdū hēs ſatis cognitū:aut q̄ cā ē cur maioris cōmēdationis īdigeat:ſic tibi eū cōmēdo ut neqꝫ maior ſtudio quēq̄ neqꝫ iuſtioribꝰ đ cauſis cōmēdar poſſim. Faciāqꝫ id qđ dn̄t facer ii q religioſe & ſine ambitiōe cōmēdat. Spōdebo.n.tibi ul̄ poti⁹ ſpōdeo iri meqꝫ recipio eos eſſe. M. Curii mores eāqꝫ tum ꝓbitatē tum ēt hūanitatē ut eum & amicitia tua & tua accurata cōmendatiōe ſi tibi ſit cognit⁹ dignum ſis extimatur⁹:Mihi certe gratiſſimū feceris ſi ītellexero has lr̄as tm̄ q̄tum ſcribēs cōſidebam apđ te pōdus habuiſſe. Vale.

M.C. Seruio Sulpitio.S.D.

NOn cōcedā ut Attico nr̄o quē elatū lætitia uidi iucūdiores tuæ ſuauiſſime ad eū & hūaniſſie ſcriptæ lr̄æ fuerit q̄ mihi.

m Curius: Seruius Sulpi. græciæ ꝑerat : ut li.iiii. diximus: cū ꝑ p̄ris q̄ ē Pelopōeſi ciuitas ī regiōe q̄ ꝓprie appellat Achaia auctore Ptolemæo. M. cuius multa negocia hēret magna & ueteri amicitia Ci. cōiūct⁹ & Attico utriuſqꝫ fāiliariſſimo ualde dilect⁹ Ci. hac ep̄la diligēter eū cōmendat Seruio:ut ſi ꝑ eo aliqd unq̄ efficere uoluit accedat ad id maxim⁹ ſua cōmēdatiōe cumulus:ſi uero Curi⁹ ſe uerecundia ſua nōdū obtulit ſeruio nec ei not⁹ ē:dicit Ci. eū nō min⁹ a ſe cōmēdari:quē affirmat Ci. fore dignū ſua tam diligēti cōmēdatiōe & amicitia ipſi⁹ ſeruii. ¶ Et patris cū aliquo:p̄ris nō eſt genitiu⁹ ut qdā putāt ſed ablatiuus. ¶ Patris:in p̄ris ciuitate. ¶ Patuit:fuit mihi expoſita. ¶ Sanctioris:firmioris. ¶ Attici:cui⁹ cauſa me omnia debere puto. ¶ Cumulus : augmentum accedat : adiūgat. ¶ Obtulit:ad te uenit. ¶ Satis:bene. ¶ Aut q̄ cauſa:ideſt aut ſi cā eſt.ſ.aliqua : q̄ indigeat maioris cōmēdatiōis.i. q̄ uahe.n̄ti⁹ ſit ꝯmēdāda. ¶ Religioſe:pie ſincere. ¶ Eos:tales. ¶ Accurata:diligēti ſtudioſa.

NOn cōcedā : Pōponi⁹ attic⁹ ī Epyro negocia hēbat q̄ ps ē ꝓuīciæ:cui ꝑerat Serui⁹. Itaqꝫ cū ſerui⁹ id ītelligēs ultro ſcripſiſſꝫ ad Atticum nō rogat⁹: neqꝫ admonit⁹ ab eo ſe oīno paratū eē ei fauer qbuſcūqꝫ reb⁹ poſſet. C. oñdit has tā liberales lr̄as Seruii nō min⁹ ſibi gratas fuiſſe q̄ Attico quē ei⁹ mira q̄dā lætitia affectū:atqꝫ elatū dicit. Quāobrē & ei cōmendat Atticū cuius tamen cā ſe oīa factuꝝ pollicit⁹ fuerat:& grām agit đ tā liberali pollicitatione animi ei⁹ erga Atticū. ¶ Non cō.

non ſinā non uincet me atticus in hoc. ¶ Prope fere. ¶ Aeꝗ: æqualiter. ¶ Quaſi: tanꝗ. ¶ Rogatus: ab eo: cū
Vltro nihil ad te ſcripſiſſet. ¶ Vltro: ſpōte tua ſine eius rogatiōe aut admonitiōe. ¶ Agere. ſ. debeo. ¶ De ho. eo: At
tico neceſſe ē: nihil. n. pōt eē iucūdū: qđ idem nō ſit gratū. ¶ Quādo: qm̄. ¶ Et. i. ēt. ¶ Peccare: errare. ¶ Vtrū
ꝗ eoꝝ: declarat quæ ſint ea. ¶ Nā & ad id qđ attici cauſa: hoc. n. negauit ſe fa cturū: cū dixit ſupra: de quo non
acceſſio modo rogare te: ut eo ſtudioſius mea quoꝗ cauſa facias non debeo. ¶ Acceſſionis: augmenti. ¶ Modo: pau
lo ante: nam dixit: ſed ne gratias quidem agere debeo. ¶ Epiroticis: quas in epiro habet.

CVm Lyſone: Lyſo patrēſis ciuis ueteri hoſpitio & familiaritate officiis & ꝯſuetudie quotidiana aucta: Ci. cōiūctus erat. ¶ Is: ī diſſēſiōe ciuili iter cæſa. & Pōpeiū Pōpeiāis ptibꝰ maxie ſtuduerat. Itaꝗ licet ſperaret Ci. Seruiū eiꝰ cā oīa facturū: eē tñ qa oīa erant in ptāte Cæ. aliꝗtulū uerebat: ſꝫ poſtea ipetrauit oīa a cæ. ꝓ ipo Lyſōe: ꝗre Ci. hac epiſtola ita eū ꝯmēdat Seruio: ut: lꝫ Cæ. oīa ei ꝯceſſerit: ipſe nihil minus ſibi ꝓ eo agēdū putet: ſed ipetrata eiꝰ icolūitate a Cæ. petit Ci. a Seruio: ut oīa eiꝰ magis cōmēdata hēat: & ꝑcipue faueat eius filio: q adoptatꝰ fuerat a quodā. C. Mēmio gemello: qui pris ex exilio fuerat. ¶ Sācte co. i. religioſe: & imobiliter ſeruādā: qd fiebat apđ antiquos: uñ & Iuppiter hoſpital colebat q ꝑeēt hoſpitiis. Vit. Iuppiter hoſpitibꝰ nā te dare iura loquunt. ¶ Vnius: Cæ. ¶ In. n. cā: i pōpeiāis ptibꝰ. ¶ Tiebāus: ne cæ. male ꝯſuleret eiꝰ rebꝰ. ¶ Splēdor ipiꝰ quo cæ. motꝰ ē. ¶ Studio: fauor. ¶ Q uæ. u. i colūitatē uitæ & fortūaꝝ ſuaꝝ. ¶ Remittimꝰ: diminuimꝰ: ꝗſi adepti oīa. i. tāꝗ oia obtinuerimꝰ a cæ. & ñ egeamꝰ fauore tuo. ¶ Eo: ꝓp id: qa a Cæ. obtinuimꝰ: ꝗ uoluimꝰ. ¶ Dubia. ſ. cū nōdū ſciebamꝰ mēte Cæ. & an ei eēt ꝯceſſurꝰ icolūitatē. ¶ Mederi: ꝓuidere. ¶ Explorata: certa. ¶ Domū: familiā: ut Vit. Dū domꝰ æneæ capitoli imobile ſaxū Accolet. ¶ Adoleſcētē. ſ. cōmendo. ¶ C. Mēmius: is ciuis romanꝰ patres ī exiliū miſſus adoptauit i filiū Lyſōis filiū.
Cumulate ¶ Cumulate: plene. ¶ Me il. i. putet me uſū eē neglīgētia i cōmēdādo: i ñ āt te eſſe oblitū mei: quē ſcit a te plurimū diligi.
a Sclapōe: Aſclapone

Nā & ſi utriꝗ nīm ꝓpe æꝗ gratæ erāt: tñ ego admirabar magis te ꝗ ſi rogatꝰ aut certe admōitꝰ liberalr Attico rñdiſſe. Q đ tñ dubiū nobis qn ita futuꝝ fuerit ſi erat ultro ad eū ſcripſiſſe: eiꝗ nec opināti uo lūtatē tuā tātā p lr̄as detuliſſe. De quo ñ mō rogare te ut eo ſtudioſiꝰ mea quoꝗ cā facias ñ debeo. Nihil. n. cumulatiꝰ fieri pt: ꝗ polliceris: ſed ne gratias qdē agere ꝗ tu & ipſiꝰ cā & tua ſponte feceris. Illud tñ dicā mihi id qđ feciſti eſſe gratiſſimū. Tale. n. tuū iudiciū de hoīe eo quē ego unice diligo: ñ pt mihi ñ ſūme eē iucūdū. Quod cū ita ſit eſſe gratū neceſſe ē. Sed tñ qm̄ mihi ꝓ cōiūctiōe noſtra uel peccare apud te i ſcribēdo licet utrūꝗ coꝝ ꝗ negaui mihi faciēda eē faciā. Nā & id qđ Attici cā te oñdiſti eē factuꝝ: tm̄ uelī addas ꝗtū ex meo amore acceſſiōis fieri pt & qđ mō uerebar tibi gratias agere: nūc plene ago: teꝗ ita exiſtimare uolo qbuſcūꝗ officiis i epiroticis reliqſꝗ rebꝰ Atticū abſtrixeris: iiſdē me tibi obligatū fore.

M. C. Seruio Sul. S. D.

CVm Lyſōe patrē ſi ē mihi qdē hoſpitiū uetꝰ: ꝗ ego neceſſitudinē ſācte collēdā puto ſed ea cā ēt cū aliis cōpluribꝰ: familiaritas tāta nullo cū hoſpite: & ea tū officiis eiꝰ multis: tū ēt cōſuetudie quotidiana ſic ē aucta: ut nihil ſit familiaritate nr̄a cōiūctiꝰ. Is cū rōæ annū ꝓpe ita fuiſſet: ut mecū uiueret: & ſi eramꝰ i magna ſpe te meis lr̄is cōmēdatōeꝗ diligētiſſime factuꝝ id qđ feciſti: ut eiꝰ rē & fortūas abñtis tuere: tñ ꝗ i uniꝰ ptāte erāt oīa & ꝗ Lyſo fuerat i noſtra cā: noſtriſꝗ ꝑſidiis quotidie aliqd timebamꝰ. Effectū tñ ē: & ipiꝰ ſplēdore & noſtro reliquorūꝗ hoſpitiū ſtudio ut oīa ꝗ uellemus: a Cæ. ipetrarent. Q đ itelliges ex his lr̄is ꝗs Cæſar ad te dedit. Nūc ñ mō remittimꝰ tibi aliqd ex nr̄a cōmendatiōe ꝗſi adepti iā oīa: ſed eo uæhemētiꝰ a te cōtendimꝰ: ut Lyſōem i fidē neceſſitudinēꝗ tuā recipias. Cuiꝰ dubia fortūa timidꝰ tecū agebamꝰ uerētes: ne qd accideret eiuſmodi: ut ne tu qdē mederi poſſes. Explorata uiro eius icolūitate: oīa a te ſtudio ſūma curaꝗ peto. Quæ ne ſingula enumerare: totā tibi domū cōmēdo. In his adoleſcētē filiū eius quē. C. Mēmius gemellus cliēs meus quū i calamitate exilii ſui patrēſis ciuis factus eēt patrē ſuū legibꝰ adoptauit: ut eius ipſiꝰ hæreditatis ius cām ꝗ tueare. Caput illud eſt: ut Lyſonē: quē ego uiꝝ optimū gratiſſimū ꝗ cognoui: recipias i neceſſitudinē tuā. Q đ ſi feceris nō dubito q in eo diligēdo cæteris cōmēdādo idē ꝗ ego ſis iudicii & uolūtatis habiturus qđ fieri tū uæhemēter ſtudeo: tū ēt illud uereor: ne ſi minus cumulate uideberis feciſſe: aliqd eius cā me ille negligenter ſcripſiſſe putet ñ te oblitū mei. Quāti. n. me feceris: tū ex ſmōibꝰ quottidianis meis: tū ex epl̄is etiā potuit cognoſcere. Vale.

M. C. Seruio. S. D.

a Sclapone patrem ſi medico utor ualde familr eiuſꝗ cū cōſue

patrēſem ciuē

patrēſem ciuē & medicū cōmēdat Ci. Seruio: hui⁹ āt medici artē laudat & fidelitatē: quorū utrūq; dicit ſe ex ptū: cū ſui ægrotarēt: qm̄ eos diligēter curauit & fideliter. ❡ Ars: medēdi. ❡ Sciētia: doctrina. ❡ Valitudine: ægrotatiōe. Notādū āt tria ī medico: ſciētiā fidē beniuolētiā: ſine quibus non bene ſatiſfacer poteſt.

Emyli⁹: īſcriptio h⁹ epſæ ut plurimū ē Octauio: ſ; puto factū errorē: at p Seruio ſcriptū ſit Octauio: qd a ex epſa qdā īſeri⁹ poſita: q̄ icipit iſ eodē exēplo: &c. cognoſci pt: q̄ Ci. ñ Octauio: ſ; Seruio agit grās: q hāc cōmēdationē ſuā diligēter obſeruauerit: primū; igr̄ Ci. cōmemorat cās beniuolentiæ ſuæ erga

tudo mihi iucūda fuit: tū ēt ars quā ſū expt⁹ ī ualitudie m eo℞. In q̄ mihi tū ipſe ſciētia: tū ēt fidelitate beniuolētiaq; ſatiſfecit. Hūc igit̄ tibi cōmēdo: & a te peto ut des operā: ut ītelligat diligēter me ſcripſiſſe: meāq; cōmēdationē uſui magno ſibi fuiſſe. Erit id mihi uehementer gratum. Vale. M.C. Seruio ſulp. S.D.

m Arcus Aemilius auian⁹ ab ineūte adoleſcētia me obſuauit: ſpq; dilexit uir tū bon⁹ tū phuman⁹: oīq; gn̄e officii diligē d⁹ quē ſi arbitraret eē Sicyōe & niſi audirē ibi eū ēt nūc: ubi ego reliq cybire cōmorari: nihil eēt neceſſe plura me ad te d̄ eo ſcriber̄. Perficeret. n. ipe pfecto ſuis moribus ſuaq; hūanitate: & ſine cuiuſq̄ cōmēdatiōe diligeret̄ a te n̄ minus q̄ & a me & a cæteris ſuis fāiliarib⁹. Sȝ cū illū abeē putē cōmēdo tibi maiorē ī modū domū ſuā q̄ ē Sicyōe: rēq; fāiliarē max ie Caiū Auianū Hāmoniū libertū ei⁹: quē qdē tibi ēt ſuo noīe cōmēdo. Nā tū ppea mihi ē pbat⁹. q ē ī prōnū ſuū offō & fide ſingulari: tū ēt ī me ipm magna officia ɔtulit mihiq; moleſtiſſimis tpib⁹ ita fideliter bēiuoleq; pſto fuit: ut ſi a me manumiſſus eēt. Itaq; peto a te ut eū Hāmoniū & ī prōni ei⁹ negocio ſic tu ea re: ut ei⁹ pcuratorē quē tibi cōmēdo & ipm ſuo noīe diligas: habeaſq; ī numero tuorū hoīem pudentē & officioſum cognoſces & dignum qui a te diligatur. Vale. M.C. Seruio Sulpitio. S.D.

T Itū māliūm q negociat̄ theſpiis uehemēter diligo: nā & ſp me coluit diligētiſſimeq; obſuauit: & a ſtudiis nr̄is n̄ abhorret. Accidit: eoq; Varro murēa magnope ei⁹ cā uult oīa: q tn̄ exiſtiauit & ſi ſuis lr̄is qb⁹ tibi māliū cōmēdabat: ualde cōſideret: tn̄ mea cōmēdatiōe aliqd acceſſiōis fore. Me qdē tū mālii fāiliaritas: tū Varrōis ſtudiū cōmouit: ut ad te q̄ accuratiſſime ſcriberē. Gratiſſimū igit̄ mihi feceris ſi huic commendationi meæ tantum tribueris: quantum cui tribuiſti plurimū: Idē ſi titū māliū q̄ua maxime qbuſcūq; reb⁹ honeſte ac p tua dignitate poteris: iuueris atq; ornaueris. Ex ipſius prætere a gratiſſimis & humaniſſimis morib⁹ cōfirmo tibi eū quē ſoles fructum a bono℞ uirorum officiis expectare eſſe capturū. Vale.

M.C.S.D. Seruio Sulpitio.

l Vtio Coſſinio āico & tribuli tuo ualde fāiliariter utor. Nā īter nos metipſos uet⁹ uſ⁹ īteredit. Et Attic⁹ nr̄ maiorē ēt mihi cū coſſinio cōſuetudinē fecit. Itaq; tota Coſſinii dom⁹ me diligit: ī primiſq; libert⁹ ei⁹ Lucius Coſſinius āchila⁹ hō & patrono &

Auianū: & āniqs: & iuſtas. Deide qa aberat Sicyone urbe ubi erat Serui⁹: ɔmēdat eū diligēter ſuio: & pci pue Hāmoniū ei⁹ libertū: quē ſūmope laudat: ab eo q; ſe magna officia accepiſſe dicit tpe exilii ſui. Itaq; Ci. a Seruio ut hūc Hāmoniū libertū: & ī reb⁹ prōni adiuuet: & ei⁹ noīe chaℜ hēat & diligat: dignū. n. eius amor̄ pollicet̄. ❡ Siciōe: q̄ ciuitas ē mediterranea ſicyōe ptis achaiæ: ut ſcribit Ptolæme⁹: alia eēt̄ Lacōia ❡ Cybira āt ut alio loco dixim⁹ ex auctoritate Stra. urbs ē aſiæ auſtralis. Cuius admiſtratio iter maxīas totī⁹ aſiæ cēſebat̄. Inde Ho. ī epſis. Ne cibyratica: ne bithyna negocia pdaſ. ❡ Perficeret: ſi pn̄s eēt. ❡ Libtū: quē māumiſit. i. ex ſuo libtū fecit. ❡ Abeē: Sicyone. ❡ Etiā ſu. no. i. ppria cā ipſi⁹ libti: n̄ mō prōni cauſa. ❡ Nā: laudat libtū ipſum. ❡ Probat⁹ mi. i. plȝ mihi: ē mihi grat⁹. ❡ Moleſtiſſimis: aduerſiſſimis qb⁹ erā ī exilio. ❡ Preſto: pat⁹. ❡ Vt ſiē. ❡ Māumiſſ⁹: lib fact⁹. ❡ Prōn⁹: Amāi prōno. n. oppōit̄ libert⁹: ſūt. n. noīa ad aliqd dicta: ſicut dn̄s & ſeru⁹. ❡ Ipȝ: libtū. ❡ Suo no. ppria cauſa. ❡ Pudētē: uerecūdum & modeſtum.

Manliū. Laudat Ci. t Mālii erga ſe bēiuolētiā dicitq; eū ualde ca℞ eē Varrōi Murēa a quo fuerat cōmēdat⁹ ipſi ſuio: q Varro lȝ ɔſideret multū lr̄is ſuis cōmēdatitiis; tn̄ exiſtiauit cōmēdationē Cice. poſſe aliqd adder̄. Itaq; ci. dicit & mālii fāiliaritate: & Varrōis ſtudio cōmotū eē: ut eū cōmēdaret diligētiſſime affirmat. n. fore: ut offm̄ uiro neq; īgrato neq; īmemori ſit pſtatur⁹. ❡ Negociat̄: mercat̄: hēt negociā. ❡ Theſpiis: qd ē oppidū Helicōi pximū qd ēt ſingulari numero dr̄ Theſpia: ut ſcribit Stra. li. ix. q de eo loco plura dicit. ❡ Nō abhor. n̄ ē alien⁹. i. ſtudioſiſſim⁹: li ptote. ❡ Eo: ad id. ❡ Cōſideret ſuis lit. hēret magnā fiduciā ī lr̄is ſuis. ❡ Studiū: amor. ❡ Quātū cui tri. p. i. ſi eā tāti feceris q̄ti ūq̄ feceris aliq̄. ❡ Pro tua di. i. q̄tū tua dignitas patit̄. ❡ Fructū: utilitatē & uoluptatē.

l Coſſinio: Cōmēdat Ci. hac epſa Seruio. L. Coſſiniū. L. Coſſinii āici: & tribulis ſui libtū n̄ min⁹ q̄ ſi eēt libt⁹ ſu⁹: cās āt cōmēdatōis ſumit tū a prōno: tū ab ipo liberto. ❡ Tribuli: ex tribu mea. ❡ Vſus: cōſue

Sicyōe

Cybira

Præſto

patron⁹

Lybert⁹

Dn̄s

Seruus

Negociari

Theſpiæ

Fructus

patroni neceſſariis:quo i nūero ego ſū ꝓbatiſſimꝰ. Hūc tibi ita cōmēdo ut ſi meus libertꝰ eēt eodēq; ſi apud me loco eſſet: quo & eſt apud pronū ſuū:maiore ſtudio cōmēdare nō poſſem. Quare ꝑgratū mihi feceris ſi eū i amicitiā tuā recepis:atq; cū qđ ſine moleſtia tua fiat:ſi q̄ in re opꝰ ei fuerit:iuueris. Id & mihi uæhemēter gratū erit & poſtea tibi iucūdū. Hominē enim ſūma probitate humanitate obſeruantiaq; cognoſces. Vale. M.C.Seruio.S.D.

c Vm antea capiebā ex offō meo uoluptatē: q; meminerā q̄ tibi diligēter Lyſonē hoſpitē & familiarē meū cōmēdaſſē. Tū uero poſtea q̄ ex lr̄is eiꝰ cognoui tibi eū falſo ſuſpectū fuiſſe uæhemētiſſime letatꝰ ſū me tā diligēter i eo cōmēdādo fuiſſe. Ita.n.ſcripſit ad me ſibi meā cōmēdationē maxīo adiumento fuiſſe qđ ad te delatū diceret ſeſe cōtra dignitatē tuā rōæ d te loq ſolitū eē. De quo & ſi ꝓ tua facilitate & hūanitate purgatū ſe tibi ſcribit eſſe: tū primū tibi ut debeo maxias gr̄as ago:quū tm̄ lr̄as meæ potuerūt his lectis oēs offēſionē ſuſpitiōis:q̄ habueras d Lyſoē dpōeres. Deide credas mihi affirmati uelī me hoc ñ ꝓ Lyſoē magiſq̄ oibꝰ ſcribeř hoīem eē neminē q unq̄ mētionē tui ſine tua ſūma laude fecerit. Lyſo uero cū mecū ꝓpe quotidie eēt:unaq; uiueret:ñ ſolū qa me libenter audiř arbitrabař:ſed qa libētiꝰ ipe loq̄bař:oia mihi & facta & dicta laudabat. Quapp & ſi a te ita tractař:ut iā nō deſideret cōmēdationē meā:iſq; ſe lr̄is meis oia cōſecutū putet:tñ a te peto maiorē im odū ut eū etiā atq; etiā tuis officiis liberalitate cōplectař. Scriberē ad te q̄lis uir eēt ut ſupioribꝰ fecerā:niſi eū iā p ſeipſum tibi ſatis eē notum arbitrarer. Vale. M.C.Seruio.S.D.

h Aſagaretus Lariſſæus magnis meis beneficiis ornatꝰ i cōſulatu meo memor & gratꝰ fuit:meq; poſtea diligētiſſime coluit:eū tibi magnopere cōmēdo ut & hoſpitē meū & familiarem meū & gratū hoiem & uirū bonum & principem ciuitatis ſuæ:& tua neceſſitudine digniſſimū. Pergratū mihi feceris: ſi dederis operā:ut hic intelligat hāc meā cōmendationem magnū apd' te pondus habuiſſe. Vale. M.C.Seruio.S.D.

l Vciꝰ Meſciniꝰ ea mecū neceſſitudie cōiūctꝰ eſt: qđ mihi quæſtor fuit. Sed hāc cām quā ego ut a maioribꝰ accepi ſemp grauem duxi:fecit uirtute & hūanitate ſua iuſtiorē. Itaq; eo ſic utor:ut neq; familiarius ullo nec libentiꝰ. Is q̄q̄ cōfidere uidebař:& ſua cā quæ hōeſte poſſes libenter eſſe facturū. Magnū tñ eſſe ſperauit apud te meas lr̄as pōdus habituras id cū ipſe ita iudicabat:tum pro familiari conſuetudine ſæpe ex me audierat: q̄ ſua

tudo. ¶ Quo in.n.ſ.neceſſariorum. ¶ Probatiſſimus:gratiſſimus. ¶ Quod.ſ.iuuare ipm :ubi opus fuerit.

e Vm antea:Seruius ſuſpectū habuerat Lyſonē patrēſem ei a Ci.ſupra cōmēdatū qđ ad ſe delatū fuerat eū Rōæ locutū cōtra dignitatē ſuā qđ falſū erat cūq; ille ſe apud Seruiū excuſaſſet:Seruiꝰ pp lr̄as Ci.cōmēdatitias oi offenſiōe depoſita Lyſonē cōmēdatū hūit. Quaobrē Ci.hac ep̄la dicit ſe ſp accepiſſe magnā uoluptatē d eo qđ ſcripſiſſet diligēter de Lyſone ad ipm Seruiū:ſed magis ſe lætatū poſtea q̄ intellexit eū fuiſſe falſū ſuſpectū Seruio.nā ſi negligēter ſcripſiſſet: uiſus fuiſſet quodāmō cōſciꝰ hꝰ rei. Itaq; primū agit gr̄as Seruio: qui oēs ſuſpitiōis offēſiōnē dpoſuerit pp lr̄as ſuas cōmēdatitias. Deide excuſat ipſ Lyſonē qđ ñ mō nūq̄ dixerit aliqđ cōtra dignitatē ſuā. Sed ſp oia cū ſūma eiꝰ laude:qđ idē ab oibꝰ factū dicit. Poſtrēo rurſus cōmēdat ei hūc Lyſonē. ¶ Purgatū: excuſatū. ¶ Offenſionē: moleſtiā diſplicētiā:ut ita dicā. ¶ Affirmāti:teſtificāti: certificanti. ¶ Neminē.ſ.eē. ¶ Nō ſolū.i.nō ſolū: qa ſciret me libēter audire laudes tuas:ſed ēt qa ipe libētiꝰ de te cū laude loq̄bař. ¶ Ita:cū tāta humanitate & liberalitate.

¶ Lr̄is meis:quibus eū antea tibi commendaui.

h Aſagaretꝰ:Laudat Ci. multū.Haſagareti lariſſæi & gratitudinē & bēiuolē eū Fuio ſe.Deide cōmēdat tiā erga ſui. ¶ Lariſſæꝰ:ex lariſſa ciuitate theſſaliæ ī ſinu pelaſgico:uñ & achilles Lariſſæꝰ. utuir.li.ii.æneī.quē ñ mille rates nec lariſſæꝰ Achilles.

Lariſſa

l Meſciniꝰ. M.Mandius Meſcinii q̄ſtoris Ci.frī Helidæ negociatꝰ fuerat: illic piit: q̄re cū Meſciniꝰ hr̄ditatē frīs peteret: quoſdā hēbat aduerſarios i hac cā & pcipue Oppiā:q uxor fuerat ipſiꝰ Mindii. Itaq; Ci. expoſitis cauſis ſuæ cōiūctiōis cū Meſcinio: cōmēdat eū ſeruio ut i obtinēda hac hr̄ditate eum adiuuet:ſitq; ī oibꝰ eiꝰ rebꝰ q̄ in ꝯtrouerſiā uocabūř arbiter & diſceptator.deīde ſi aliq ex aduerſariis fuerit duriores: q̄ nolūt cām cōpoī ſine cōtrouerſia:petit a Fuio ut eos rōaз ſmittat ad litigādū ſi id ſine pīudicio dignitatis ſuæ fieri poterit: & ut id liberiꝰ facere poſſet: dicit ſe habuiſſe lr̄as a.M.Lepido cōſule:ad ipm ſeruiū:ñ q̄ cogāt illū aliqđ faceř qm̄ exiſtiaſſet ꝯtra eiꝰ dignitatē ſed q̄ hortēř & ꝯmēdēt & Meſciniū ꝓ cuiꝰ cā & rebꝰ dicit Ci.ſe ñ mīnꝰ laborař q̄ eū ipſ. ¶ Grauē:magnā. Vt a maioribꝰ accepi:ſic.n.ſupra ad Brutū i ꝯmēdatōe.M.Varrōis igt ſatis.n.tibi ꝯmēdatū arbitror ab ipo mor maioꝝ q ut te ñ fugit:hāc q̄ſturæ ꝯiūctiōez liberoꝝ neceſſitudini ꝓximā uoluit

ximá uoluit eſſe. ¶ Achaia: puincia tua. ¶ Helide: regione Achaiæ: ut ſcribit Ptolemæus: in qua eſt helis ciui- Helis
tas. ¶ Negociatus eſt: mercaturá exercuit. ¶ Explices: liberes. ¶ Poteſtate: pcóſulari de iure dicédo in puin
cia tua. ¶ Cóſilio: prudétia. ¶ Auctoritate: qua plerúq; tollunť multæ lites. ¶ Præſcripſimus: iuſſimus ordi- Præſcri
nauimus: & q̃ſi legé dedimus. ¶ Iis: pcuratoribus. ¶ Cótrouerſiá: lité. ¶ Vocarenť: traherenť. ¶ Arbitro: bo
mediatore & iudice. ¶ Diſceptatore: diſcuſſore: cópoſitore. ¶ Alienú.i.di.i. remotú a dignitate tua: hoc é có Diſce-
trariú tuæ dignitati. ¶ Difficiliores: duriores & ptinaciores. ¶ Cóſici: cóponi. ¶ Reieceris: remiſeris. ¶ Q. ñ: ptator

uis eſſet inter nos & quáta cóiunctio. Peto igiť a te tanto. ſ. ſtudio: quáto intelligis debere me petere pro hoíe tá mihi neceſſario & tá familiari: ut eius negocia q̃ ſunt í Achaia: ex eo q; hæres eſt Marco Mindio fratri ſuo: q heli negociatus é: explices & expedias: tú iure & ptáte quá hés: tum ét auctoritate & cóſilio tuo: ſic. n. pſcripſim9 iis qbus negocia mandauimus: ut oíbus in rebus q̃ in aliquá cótrouerſiam uocarenť te arbitro: & qd cómodo tuo fieri poſſet te diſceptatore uterenť id ut honoris mei cá ſuſcipias uæheméter te ét atq; etiam rogo. Illud pterea ſi nó alienú tua dignitate putabis eſſe: feceris mihi nó gratú: ſi q difficiliores erút ut ré ſine cótrouerſia ɔfici nolint ſi eos qñ cú ſenatore res eſt: romá reieceris. Q d quo míores dubitatióe facere poſſis: lſas ad te a. M. Lepido cóſule nó qua te aliqd iuberét. Neq; .n. id tuæ dignitatis eé arbitramur: ſed quodámó q̃ſi Cómédatitias ſumpſimus. Scriberé q̃ id beneficiú bene apud meſcinium poſiturus eſſes: niſi & te ſcire confideré: & mihi peteré. Sic enim uelim exiſtimes nó minus me de illius re laborare: q̃ ipſum de ſua. Sed tú illú ſtudeo q̃ facillime ad ſuú puenire: tú illud laboro ut nó minimú hac mea cómendatione ſe cóſecutú arbitrareť. Vale.

M.C.Seruio.S.D.

LIcet eodé exéplo ſæpius tibi huius generis lſas mittá cum gſas agam: qd meas cómédationes tá diligéter obſerues: q; feci in aliis & faciá ut uideo ſæpius: ſed tñ nó parcá opæ Et ut uoletis in formulis ſic ego in epſis de eadem re alio mó. Caius Auianus igiť Hámonius incredibilis mihi p lſas gſas ægit & ſuo & Aemilii Auiani patroni ſui noíe nec liberali9 nec honorificétius tractari potuiſſe. nec pſenté nec familiaré abſentis patroni ſui. Id mihi tú iucúdú eſt eoꝝ cá: quos ego tibi ſúma neceſſitudie & ſúma cóiúctione adductus cómédaueraq; q;. M. Aemilius unus ex meis familiariſſimis atq; intimis maxíe neceſſariis hó q magnis meis bñficiis deuinct9: & ppe oíum q mihi aliqd deberť uideť gratiſſim9: tú multo iucúdi9 te eé in me tali uolútate ut plus pſis amicis meis q̃ ego pſens fortaſſe pdeſſe. Credo q; magis ego dubitaré qd illoꝝ cá faceré q̃ tu qd mea. Sed hoc nó dubito qn exiſtíes mihi eſſe gratú. Illud te rogo: ut illos quoq; gratos hoíes eé putes: qd ita eé tibi pmitto atq; cóſirmo. Quare ueli qcqd hñt negocii des opa: qd cómodo tuo fiat: ut te obtinéte achaiá cóficiant. Ego cú tuo Seruio iucúdiſſime cóiúctiſſimeq; uiuo: magnáq; tú ex ígenio ei9 ſingulariq; ſtudio: tú ex uirtute & pbitate uoluptaté capio.

M.C.Seruio.S.D.

ET ſi libéter petere a te ſoleo ſi qd opus eſt meoꝝ cuipiá: tñ multo libétius gſas tibi ago cú feciſti aliqd cómédatione mea: qd ſép facis. Incredibilé. n. q̃s mihi gſas agant ét me

qñ. ¶ Res eſt cú ſenatore. i. qñ lis & ɔtrouerſia é cú Meſcinio ſenatore & ita poteris te honeſtaŕ reiiciendo romá eos: q cú ſenatore litigát ſubeŕét te. ſ. facere. ¶ Bñ poſiturus: bñ collocaturus táq̃ apd gratú & memoré. ¶ Et peteré mihi. ſ. hoc bñficiú. i. p me ¶ De ſua: de propria re ſua.

LIcet: agit Ci. gſas Seruio: qd liberaliſſime & honorificétiſſie tractaſſet. C. Auia. Hámoniú & ſuo noíe & noíe ét pſoni ſui æmilii Auia. quos ſupra cóméda uerat: ut iuſú é i epſa quá falſo íſcriptá dixim9 Octauio p Seruio: oñdit át Ci. q̃ ſibi id iucúdú & gratú fuerit: & rurſus eos eorúq; negocia commédat. ¶ Obſerues: efficias. ¶ Sed tñ: p tñ utiť iterdú ci. his aduerſatiuis geminatis p ſimplici. ¶ Vos: iuriſcóſulti. ¶ In for. i uris legib9 ¶ Alio mó: diuerſo mó cú tñ res eadé ſit. ¶ Abſentis: q ſupra dixerat eú nó eé ſicyone: ſ; Cibyre. Eoꝝ & liberti & pſoni. ¶ Deuict9: aſtrict9. ¶ Quid m. ſ. cá faceres. ¶ Te ob. Ac. dum es in Achaia procóſul. ¶ Cú tuo ſer. filio tuo. ¶ Ingenio: quo pſimú ualʒ.

ET ſi: Expoſuerat. L. Meſcini9 Ci. lſas ei9 p ſe cómédatitias ad Seruiú: q̃s añ ſupioré uidim9 tñ ſibi pfuiſſe ut ſtatí iis lectis Ser. ei9 pcuratorib9 oía pollicit9 ſit: & ét mſta plura & maiora effeceris q̃ pmiſerit: Q. í Ci. hac epſa oñdit q̃ gratú ſibi fuerit & q̃ recte collocauerit id bñficiú. Deinde laudato pſimú Meſcinio petit a Ser. ut augeat ſua erga illú bñficia: & tráſmittat romá Oppiá: q̃ fuerat uxor midii: q̃ auertebat illaʒ hæreditaté. Poſtremo cómédat ei ciuitaté Lacedæ. rogatu cuiuſdá Philippi Lacedæ. ut licet ipſe eos diligat: & pro iuſtitia ſua ſit omnia factur9:

tũ ſignificet eis ſe etiã facere aliquid cã Cice. cui intelligit fore gratiſſimũ. Multo libentius: q̃ peto. ¶ Vt legeris. i. legeris. ¶ Etiã: atq; ẽt dicendũ. i. ſæpius repetendũ: ut intelligas me eſſe memorẽ & gratũ bñficii. ¶ Studia noſtra. ſ. ſunt in Meſcinio. ¶ Antea: tpibus fœlicibus erãt nobis delectationis. ¶ Nunc etiã uiuimus: nũc ſunt nobis ſaluti: quia niſi nos conſolarent̃: & a curis abiicerent uiuere nõ poſſemus. Hãc ſniam multis locis ſupra dixi litteras tẽporibus ſecundis eſſe ornamento & dilectationi: aduerſis uero etiam ſaluti. ¶ Quæ erũt digna: quæ non erunt contra honorẽ & dignitatẽ tuã. ¶ Noïatim: noïe declarando quæ ſint. ¶ Satiſdandũ: fideiubendum: & re ipſa certificandũ. ¶ Eo noïe: ea cã i eo debito. ¶ Fide mea. i. ſub fide mea me ꝓmittente tibi: ordo eſt. Si qd erit ſatiſdãdũ amplius nõ peti eo noïe: cures ut ſatiſdet̃ fide mea: oportebat. n. Meſciniũ dare fideiuſſorem: ꝙ non peteret amplius eo debito. i. ꝙ non peteret amplius eo debito & hæreditate: qui ad ſe ꝑueniebat: ita. n. inter litigantes fieri ſolet: maxime ab eo qui petit. ¶ Auertit: amouit e domo mariti ſuſtulit: ut faciunt plerũq; uxores mortuis maritis. ¶ Illa mulier: Oppia. ¶ Benigne: liberaliter. i. præſtitiſſe beneficiũ. ¶ Maiorũ. fuerũt enim clariſſimi: & imperiuz græciæ: ut trogus ſcribit: multos annos tenuerũt. ¶ Iura: quæ hñt ſpecialia: quibus reguntur. ¶ Me de. oïa a qua fuerã meis aduerſiſſimis tpibus humaniſſime exceptus. ¶ Non ege. quia ꝓpria uolũtate es inclinatus ad eoꝝ fauorez. ¶ Pro ꝑturbatione. i. quãtum patit̃ ꝑturbatio eoꝝ tpoꝝ: qbus bella ciuilia fuerunt inter Cæſarẽ & Pompeium. ¶ Nr̃a monumenta. i. ſcripta & hiſtorias noſtras. i. Romanas. ¶ Significes: demõſtres: facias eos ĩtelligere ¶ Officiũ meũ: q eis debeo.

n On dubito: Hac epiſtola cognoſcit̃ q̃ difficile ſit aliqd ab eo aperte poſtulare quẽ læſeris: qd & ſic nonnunq̃ ſit faciendũ: & longa & inſinuata oratione potius q̃ breui & aperte uti: cum ex huius epiſtolæ imitatione: tum uere ex præceptis artis ipſius Cice. Docemur. Argumẽtum aũt huius epl̃æ hoc eſt. C. Capito inſtitutus fuerat hæres ex dimidia: & tertia parte ab Antiſtio ꝓpinquo ſuo: qui aliqñ quæſtor Macedoniã obtinuerat. In ſextante uero inſtituerat fiſcum publicum: dũmodo id poſſet ſine cuiuſq̃ querela fieri: uerũ cũ hãc hæreditatẽ Capito ſine magno fauore Cæſaris imperatore nõ poſſet & plancus multũ ualeret auctoritate & gratia apud Cæſarem Cice. amicus Planci qui ſciret & ſe & Capitonem aduerſus Cæſarẽ fuiſſet in bellis ciuilibus primũ placat ſibi Plancum longa repetitione & cõmemoratione ueteris: & magnæ ſuæ cũ eo & eius patre neceſſitudinis. Deinde excuſat Antiſtiũ propinquũ Capitonis. Primũ qd ſemper deſiderauit Capitonẽ ad Cæſarem reuerti: deinde ꝙ Macedoniam non ſponte cõceſſerit Pompeio ſed ab eo oppræſſus: & exponit caſum Antiſtii & eius teſtamentũ: cõmendatq; ipſum Capitonem Planco ut det operam ut Cæſaris beneficio. C. Capito hæreditatem fratris ſui obtineat: hoc enim beneficium ſi impetrauerit in ſe collocatũ exiſtimatuꝝ

dicit poſtea

diocriter a me tibi cõmẽdati q̃ oïa mihi grata. Sed de. L. Meſcinio gratiſſimũ. Sic. n. eſt mecũ locutus: te ut meas lr̃as legeris ſtatim ꝓcuratoribꝰ ſuis pollicitũ eẽ oïa: multo uero plura & maiora feciſſe. Id igit̃ (Puto. n. ẽt atq; ẽt mihi dicendũ eſſe) uelim exiſtimes mihi te feciſſe gratiſſimũ: qđ quidem hoc uæhemẽtius lætor: quod ex ipſo Meſcinio te uideo magnã captuꝝ uoluptatẽ. Eſt. n. in eo tum aĩ uirtus & ꝓbitas & ſummũ officiũ: ſũmaq; obſeruãtia tũ ſtudia illa noſtra: qbus antea delectabamur: nunc ẽt uiuimus. Qđ reliquũ eſt uelim augeas tua in eũ bñficia oïbus rebus: q̃ te erũt digna. Sed duo qdẽ te noïatim rogo. Primũ ut ſi qd ſatiſdãdũ erit amplius eo noïe non peti cures ut ſatiſdet̃ fide mea. Deinde cũ fere cõſiſtat hæreditas in his rebus: quas auertit Oppia: q̃ uxor Mindii fuit: adiuues: in eaſq; rõnem quẽadmodũ illã mulier romã ꝑducatur: ꝙ ſi putarint illa fore: ut opinio nr̃a eſt: negociũ cõficiemus. Hoc ut aſſequamur: te uæhemẽter etiã atq; ẽt rogo. Illud qđ ſupra ſcripſi id ĩ me recipio: te ea quæ feciſti Meſcinii cã: quæq; feceris ita bñ collocaturũ: ut ipſe iudices hoĩ te gratiſſimo iucũdiſſimo benigne feciſſe. Volo. n. ad id qđ mea cã feciſti hoc ẽt accedet̃. Nec lacedæmonios dubitare arbitror qn ipſi ſua maiorũq; ſuoꝝ auctoritate ſatis cõmendati ſint fidei & iuſtitiæ tuæ. Et ego q te optime nouiſſem: nõ dubitaui qn tibi notiſſima & iura & merita populoꝝ eẽnt. Itaq; cũ a me peterẽt Philippus lacedæmonius ut tibi ciuitatẽ cõmendarẽ: & ſi meminerã me ei ciuitati oïa debere: tñ rñdi cõmendatione lacedæmonios apud te nõ egere. Itaq; ſic uelim exiſtimes me oïs achaiæ ciuitates arbitrari pro hoꝝ tempoꝝ perturbatione fœlices: ꝙ tu his præſis. Eũdemq; me ita iudicare te ꝙ unus optime noſces non nr̃a ſolũ ſed etiã græciæ monumẽta oïa: tua ſponte amicum lacedæmoniis & eſſe & fore. Quare tantum a te peto: ut cum ea facies lacedæmoniorum cã: quæ tua fides: ãplitudo: iuſtitia poſtulat: ut his ſi tibi uidebit̃: ſignifices nõ moleſte ferre: ꝙ ĩtelligas ea q̃ facias mihi quoq; grata eẽ. Pertinet. n. ad offm̃ meũ eos exiſtimar̃ curæ mihi ſuas res eẽ. Hoc te uæhemẽter ẽt atq; ẽt rogo.

M. C. Planco. S. D.

n On dubito qn ſcias ĩ his neceſſariis q tibi a pr̃e relicti ſũt:

dicit poſtea uero Ci. excuſat qd fecerit i bello ciuili cõtra Cæſaris uolũtatẽ: ſed id feciſſe non ꝓprio motu: ſed alioꝶ cõſilio hortatu & auctoritate. Capitõis ãt nullũ cõſiliũ unq̃ fuiſſe cõtra Cæſarẽ ſignificat. Poſtrẽo affirmat ipm capitonẽ fore gratiſſimũ & memorẽ tãti bñficii. ¶ Vel .i. ẽt: ut uel Prião miſerãda manꝰ. ¶ Speciẽ: apparẽtiã. ¶ Quã: cõſuetudinẽ. ¶ Profectꝰ: q ꝓceſſit. ¶ Vt primũ: cũ primũ. ¶ Per ætatẽ: firmiorẽ: h.e.c.n. apta ẽ ad amicitiaꝶ iudiciũ. ¶ Ornatus: i arte poetica. Cõuerſis ſtudiis ætas aiuſ.ꝑ uirilis. ¶ Quærit opes & amicitias: inſeruit honori. Cõmiſiſſe cauet q̃ mox mutarẽ laboret. ¶ Graue magnũ p ſe: ſua ci eoꝶ.ſ. ea arte

me tibi eſſe uel coniunctiſſimũ. Nõ his mõ cauſis quæ ſpeciem habent magnæ coniunctionis: ſed his etiam familiaritate & conſuetudie tenẽtur: quã ſcis mihi iucundiſſimã cum patre tuo & ſummã fuiſſe: ab his initiis noſter in te amor profectus auxit paternam neceſſitudinẽ: & eo magis q̃ intellexit ut primũ per ætatẽ iudicium facere potueris quanti quiſq̃ tibi faciendus eſſet me a te inprimis cœptum eſſe obſeruari: coli diligi. Accedebat nõ mediocre uinculũ tum ſtudioꝶ: quod ipſum eſt ꝑ ſe graue: tum eorum ſtudiorum earũq̃ artium quæ per ſeipſe eos q uolũtate eadẽ ſunt: ẽt familiaritate deuinciũt. Expectare te arbitror hæc tã longe ripetita principia quo ſpectent. Id primum ergo habeto nõ ſine magna iuſtaq̃ cã hanc a me cõmemoratonẽ eſſe factã. Caio Atteio capitone utor familiariſſime. Notæ tibi ſunt uarietates meoꝶ temporum in oĩ genere & honoꝶ & laborũ meoꝶ: & animus & opera & auctoritas & gratia etiam res familiaris. C. Capitõis ꝑſto fuit & paruit & tẽporibus & fortunæ meæ. Huius propinquꝰ fuit Titus Antiſtius: qui cum forte quæſtor macedoniã obtineret: neq̃ ei ſucceſſum eẽt. Põpeius i eã ꝓuinciam cũ exercitu uenit: facere antiſtꝰ nihil potuit. Nã ſi potuiſſet nihil ei feciſſet antiqus q̃ ad capitonẽ quẽ ut parentẽ diligebat: reuerti: ꝑſertim cũ ſciret quãti is Cæſarẽ faceret: ſempq̃ feciſſet. Sed oppreſſꝰ tñ attigit negocii q̃tũ recuſare nõ potuit. Cũ ſignaretr argentum apolloniæ: non poſſum dicere eũ ꝑfuiſſe: neq̃ poſſũ negarẽ eũ affuiſſe. Sed nõ plus duobus aut tribus mẽſibus deĩde abſuit a nñis: fugit oẽ negociũ hoc mihi ut teſti ueli credas: meã .n. ille mœſtitiã i illo bello uidebat mecũ oia cõicabat. Itaq̃ addidit ſe i intimã macedõiã quo potuit lõgiſſime a caſtris nõ mõ ut nõ ꝑeſſet ulli negocio: ſed ẽt ut ne itereſſet qdẽ Is poſt ꝑliũ ſe ad hoiem neceſſariũ aulũ planciũ i bithyniã cõtulit: ibi eũ cæſar cũ uidiſſet: nihil aſꝑe: nihil acerbe dixit: romam iuſſit uenirẽ: ille in morbũ cõtiuo icidit: ex quo nõ cõualuit: æger corcyrã uenit: ibi eſt mortuꝰ teſtõ q̃ romæ Paulo & marcello cõſulibꝰ fecerat hæres ex pte dimidia & tertia eſt capito: i ſextãte ſunt hi quorũ pars ſine ulla cuiuſquã q̃rela publica poteſt eſſe ea eſt ad .xxx. ſeſtertia de hoc cæ. uiderit. Te mi Plance pro firma neceſſitudine: pro noſtro amore. pro ſtudiis & omni curſu noſtro totius uitæ ſimillimo rogo te a te ita peto: ut maiore cura maiori ſtudio nullo poſſim: ut hanc rem ſuſpicias: meam putes

ſignificat ſtudia hũanitatis & artes liberales. Nã & ſi oĩuꝫ ſtudioꝶ ſimilitudo bẽiuolẽtiã cõciliat: ꝑcipue tñ eoꝶ q̃ d hũanitate: de moribꝰ: d diſciplis tractãt. ¶ Repetita: ſupra cõmemorata. ¶ Quo: ad queꝫ finẽ. ¶ Pricipia: exordia. ¶ C. Attico: icipit expõere cãs ꝯmẽdatõis. ¶ Meorũ tẽpoꝶ: meaꝶ fortunarum: q̃s diuerſis tẽporibus ſum paſſus. ¶ Animꝰ: uolũtas: diſpoſitio. ¶ Paruit: obſecuta eſt: inſeruiuit. ¶ Reuerti .ſ. ad cæſarem. ¶ Attigit: aſſumpſit. ¶ Signaretr iprimeretr: qm ſignaretr pecũia: uł facie alicuiꝰ uł titulis: ut bigis: q̃drigis boueãnõa: & uictoriaũ & nũmos uictoriatos dicit Pli. appellatos. Iuue. Cõciſum argentum i titulos facieſq̃ minutas. Nã nõ itelligũt uerbi ꝓprietatẽ: q exponũt ſignaretr ꝓ aſſignaretr .ſ. a Põpeio ſuis militibus. ¶ Apolloniæ: unã ponit Ptolomæus in Thracia: alterã i Midõia: aliã i Pſidia galatiæ: aliaꝫ in Macedonia de qua hic intelligit. ¶ Præfuiſſe: curaſſe illã pecũiã ſignãdã. ¶ Plꝰ du .ſ. affuit. ¶ A caſtris: Põpeii. ¶ In i. Ma .i. interiorẽ ptẽ macedõiæ. ¶ Poſt ꝑliũ quo põpeius uictus ẽ in theſſalia. ¶ Bythyniã: q̃ regio eſt in Aſia ¶ Incidit: deuenit. ¶ Corcyrã: ea q̃ magna eſt: adiacet Epyro: iſula i q̃ auctore ptolemæo ciuitas eiuſdẽ nois. ¶ In ſe: ois hẽditas ſꝫ iuriſcõ. libra dicebatr ſiue as: qa ſicut libra in duodecim uncias diuidit: ita & hæreditas. Aſſis autem partes ſunt ſm Varronẽ uncia quæ ab uno dicitur deũx quaſi uncia dempta ex aſſe dextans unciæ decem: dodrans unciæ nouem: beſſis unciæ octo: ſeptũx unciæ ſeptem: ſemis unciæ ſex: ideſt media libra: quæ & ſe libra dicitur qncunx unciæ quinq̃: triens unciæ quattuor quadrans unciæ tres: ſextans unciæ duæ .i. ſexta pars aſſis. As autem ſiue libra continet totum. De his uide Varronem in lingua latina & iuriſconſultos dicit ergo eum inſtituiſſe hæredem capitonem ex parte dimidia & tertia: hoc eſt ex decem unciis: nam dimidia pars ſemis: ideſt ſex unciæ. Tertia pars libra eſt triens .i. unciæ quattuor & ſic reſtant unciæ duæ: quæ ſextũx dicuntur in quo erant hæredes ii quorum ſine cuiuſquam quærela potuerat eſſe publica: ideſt ad quos potuerat publice peruenire. ¶ At triginta ſeſtertia: ideſt illæ duæ unciæ ſunt triginta ſeſtertia. ¶ Hoc ui. utrum ſine illa quærela poſſit eſſe pu. ¶ Te mi: adiurat plancum.

corcyra
Aſſis partes
Vncia
Deunx
Dextãs
Dodrãs
Beſſis
ſeptunx
Semis
Selibra
Quincunx
Triens
Quadrãs
Sextũx
As
Libra

Minus ¶ Enitere & Cæ.diſſolutio. ¶ Detuliſſe ad me:i me cõtuliſſe. ¶ Nihil po.te.nihil ꝓpono tibi:qd agas. ¶ Sũmitto:ſuggero:& q̃ſi i memoriã redigo. ¶ In eo:i ea ſnia. ¶ Q uã partẽ.ſ. põpeianã. ¶ Steteri:fueri i magiſtratu. ¶ Munit⁹:defenſus. ¶ Min⁹ex uo.Cæ.i.qd cæſar nollet: nã min⁹ pro nõ ponit. ¶ Q uo fuerim.i. ſi qd fecerim in quo fueri moderatior:ueli credas me id feciſſe maxie. ¶ Auctoritate : ideſt ſuaſiõe.

m ¶ Cuius: Capitõi. ¶ Similes: Ita moderatos :neq; ualde icẽſos cõtra Cæſarẽ. ¶ Nõ ni.aliq̃tulũ.

Anli⁹: Cõmẽdat Cn.Acilio ꝓcõſuli i ſicilia. ¶ Mãliũ quẽdã:ut ei faueat i cõſequẽda hr̃ditate frĩs:q

enitet cõtẽdas:efficias mea cõmẽdatõe tuo ſtudio:cæ.bñficio hr̃ditatẽ ꝓpinq ſui.C.Capito obtieat.Oia q̃ potui i hac ſũma gr̃a tua ac potẽtia a te ipetrarẽ ſi potero ultro te ad me detuliſſe putabo:ſi hãc rẽ ſpetra uero illd ſoret tibi:adiumẽto ſpo:cui9 ipe cæ.eẽ optimus iudex põt. Sp Ca.Capito coluit & dilexit. S3 ipe hui9 rei teſtis ẽ.Noui hois mẽoriã: itaq; nihil te doceo tm̃ tibi ſũmitto ꝓ capitõe apd cæ.q̃ ipe mẽiniſſe ſẽcies:ego q; i me ipo expiri potui ad te deſẽderã:i eo q̃tũ ſit põderis tu uidebis.Q uã ptẽ i rẽp.cũq; dfẽderi:p quos hoies ordieſq; ſteteri qbuſq; mũit9 fueri.ñ ignoras,Hoc mihi ueli credas ſi qd feceri hoc ipſo i bello min9 ex cæ.uolũtate itellexeri ſcirẽ ipſũ cæ.me iuictiſſimũ feciſſe. Id feci alioꝝ cõſilio hortatu auctoritate quo fueri moderatior tẽpãtiorq; q̃ i mea pte q̃ſq̃:id me feciſſe maxie auctoritate capitõis:cui9 ſimilis ſi rl̃i quos neceſſarios hũiſſẽ reip.fortaſſe ñ nihil mihi certe plurimũ ꝓfeciſſẽ.Hanc rẽ mi plãce ſi effeceris meã d tua erga me bẽiuolẽtia ſpẽ confirmaueris ipſũ capitonẽ gratiſſimũ officioſiſſimũ optimũ uirũ ad tuã neceſſitudinẽ tuo ſũmo beneficio adiunxeris. M.C.Ac.ꝓ.S.D.

l Vcius mãli9ẽ Soſis:is fuit catinẽſis.ſed eſt una cũ reliqs neapolitanis ciuis roman9fact9.decurioq; neapoli. Erat.n. aſcript9 id mũicipiũ añ ciuitatẽ ſociis & latis datã.Ei9 fr̃ catiæ nup mortu9ẽ:nullã oio arbitrãur de ea hr̃ditate cõtrouerſiã cũ hituꝝ.Et eſt hodie i bonis.Sed qñ hẽt ꝑterea negocia uetera i ſicilia ſua & hãc hr̃ditatẽ frña oĩa ei9tibi cõmẽdo.Imprimiſq; ipm uiꝝ optimũ mihiq; familiariſſimũ his ſtudiis lraꝝ doctrinæq; ꝑditũ qbus ego maxie delector, Peto igr̃ abs te ut eũ ſiue adierit ſiue ñ uenerit in ſiciliã:i meis itimis maxieq; neceſſariis ſcias eẽ.Itaq; tractes ut itelligat meã cõmẽdationẽ ſibi magno adiumento fuiſſe. Vale. M. C.Acilio ꝓ.S.D.

CAio flauio hõeſto & ornato eqte romão utor ualde familiariter.Fuit.n. gñi mei.C.Piſõis ꝑneceſſari9: meq; diligẽtiſſime obſeruat & ipſe & luci9 Flaui9 fr̃ ei9.Quapp ueli honoris mei cã qbus reb9hõeſte &ꝓ tua dignitate poteris q̃ honorificẽtiſſime & q̃ liberaliſſime Caiũ Flauiũ tractes.Id mihi ſic erit gratũ ut grati9 eẽ nihil poſſit: ſed ꝑterea tibi affirmo:neq; id ãbitõe adduct9 facio:ſed tũ familiaritate & neceſſitudie:tũ ẽt uerietate: te ex caii flauii offõ & obſuãtia & ꝑtereã ſplẽdore:atq; iter ſuos gr̃a magnã uoluptatẽ eẽ captuꝝ.M.C.Ac.ſ.d.

IN aleſina ciuitate lauta tanq̃ nobili cõiũctiſſimo hẽo & hoſpitio & familiaritate.M.& clodiũ archagathũ & philionẽ:ſ3 uereor ne qa cũ pluris tibi ꝑcipue cõmẽdo exeq̃re uidear ãb'tõe q̃dã cõmẽdatões meas:q̃q̃ a te q̃dẽ cumulate ſatiſſit & mihi & meis oĩb9:ſed ueli ſic exiſties hãc familiã &hos mihi maxie eſſe cõiũctos uetuſtate officiis beniuolẽtia.Quãobrẽ peto a te maiorem imodũ his om

Soſæ catiæ pietat: & ut oñdat dignũ ꝯmẽdatõe:laudat ei⁹ ꝓbitatẽ & doctrinã3.
Suſa
Catina ¶ Soſis : nomẽ urbis ut puto q̃ & ſuſa dr̃ i ſuſãia
Decurio pte aſiæ maioris. ¶ Catinẽſis:ex catia:q̃ urbs ẽ ſiciliæ. ¶ Reliqs neapolitãis:q ciuitate rõana dõati fuarãt. ¶ Decurio:nomẽ ẽ magr̃at⁹:d quo alio loco plenius diximus.
¶ Aſcript⁹: rcept⁹. ¶ In id muni. Neapolitanũ3.
¶ Eſt i bonis:i poſſeſſione bonorum.
PHI. e Aio flauio : ſiciliã túc ꝓcõſul Acili⁹ miniſtrabat. Q uũ Cice. has ad eũ lr̃as ddit: qb⁹. C.flauiũ eqtẽ ro. ualde neceſſariũ:Gn. Piſõis diligẽtiſſime ꝯmẽdauit. In primis hoĩe3 laudat i quẽ bñficiũ ꝯferẽdũ ẽ ut eo dign⁹ eẽ uideat.Iñ qd uult poſtulat dmũ rẽũeratõe3 oñdit. ¶ C.Piſo duos habuit ut añ dixim⁹ gños.
VBER. c Flauio : cõmẽdat ci.Flauiũ eqtẽ rõanũ q fuerat ualde neceſſari⁹.C.piſõis oli gñi ſui:oñdit ãt eo fore magnæ uoluptati ipſi Acilio
PHI. PHI. ¶ Perneceſſarius : ualde fãiliaris. ¶ Obſeruat:ueneratur:amat.
Perneceſſari⁹
Obſeruo ¶ Cã:ut ſi dicas reſpectu ab eo ddaciẽ cã qd i futuro facit. q; ẽ cõburo:
Ambitio h3.n.uĩ quãdã ardoris cã
Ambit⁹ ¶ Ambitiõe : cupiditate honoris & laudis uicioſa & differt ab ãbitu.Nã ãbitio i uolũtate ẽ : ãbitus in actu. Qui.n.ꝓ aliq̃ dignitate adipiſcẽda largiẽ peccat ãbitu quẽ iũtores ſimoniã appellare ꝯſueuerũt.
Simõia
l N aleſina : Hac epiſtola ꝯm dat quoſdã hoſpites & fãiliares ſuos ex aleſina urbe petitq; ut ñ mĩus putet ꝯmẽdatos:eo qd pl̃ris ꝯmẽdet:ſibi eũ gratiſſimũ forẽ qcqd Acili⁹ illã fãiliã ꝯtulerit. ¶ Aleſina poſſeſſiuũ ẽ ab aleſa:q̃ ẽ i ſicilia ciuitas: auctores ptolemæ⁹.& Stra. ¶ Exæ. qr̃ æq̃les faceẽ. ¶ Ambitiõe ut uideat multis.

¶ Cn.Octacilio:

N.Octacilio:clara eſt hæc epiſtola cõmendatione Octacilii Naſonis quem Ci. ſibi & familiaritatẽ &
c conſuetudine maxima coniunctum eſſe dicit. ¶ Ordinis:equeſtris.
N.Octacilio:Alia eſt epſa adeundẽ cõmendatitia:in qua eandẽ ſeruat cõmẽdationis formã. Fuit his
c Octacilius Naſo Ci.ualde familiaris. ¶ Prorſus:ualde:oĩo quaſi porro uerſus appellatũ. ¶ Ordinis
ſenatorii:aut equeſtris. ¶ In ꝓuincia:Siciliã dicit. ¶ Ilarius:non apponas aſpirationis notã:græcum PHIle.
& lætũ ſignificat:factũ inde nomen uiri ꝓpriũ Ilarius. ¶ Antigonus: ab αντι cõtra factũ. Prorſus
Ilaris

nibus in rebus q̃tum tua dignitas fideſq; patief :cõmodes id ſi feceris erit mihi uehementiſſime gratũ. Vale. M.C.Acilio.S.D.

N.Octacilio Naſone utor familiariſſime:ita ꝓrſus utili9 or-
c dinis nullo familiarius. Nã & humanitate eius & ꝓbitate in
cõſuetudine quottidiana magnope delector. Nihil iã opus eſt expectare te qbus eũ uerbis tibi cõmendem:quo ſic utor ut dixi. Habet is in ꝓuincia tua negocia quæ ꝓcurant liberti Hilarius Antigonus Demõſtratus:quos tibi negociaq; oĩa Naſonis nõ ſecus cõmendo:ac ſi mea eſſent. Gratiſſimũ mihi feceris:ſi intellexero hanc cõmẽdationẽ magnũ apud te põdus habuiſſe. M.C.Acilio.S.D.

Vitum mihi hoſpitium eſt cũ Lyſone Lyſonis filio libito-
a ni ualdeq; ab eo obſeruor:cognouiq; dignum & patre &
auo. Eſt enĩ nobiliſſima familia. Quapropter cõmẽdo tibi maiorẽ in modũ rem domũq; eius. Magnopere a te peto cures:ut is intelligat meã cõmendationem maxime ſibi apud te:& adiumento: & ornamento fuiſſe. Vale. M.C.Acilio.S.D.

CAius Auiãus Philoxẽus antiquus ẽ hoſpes me9 & ꝑter hoſpitiũ ualde ẽt familiaris:quẽ Cæ.meo bñficio in nouocomẽſis rettulit. Nomẽ aũt Auiani ſecut9 eſt:q̃ h oĩe nullo plus ẽ uſus q̃ Flacco Auiano meo:quẽadmodũ te ſcire arbitror: familiariſſimo. Quæ ego oĩa collegi:ut itelligeres nõ uulgarẽ eẽ cõmẽdationẽ hãc meã. Peto igit̃ abs te ut oĩb9 reb9 q̃ ſine moleſtia tua facer̃ poſſis:ei cõmodes:hẽaſq; i nũero tuoꝝ:ꝑficiaſq; ut itelligat has lr̃as meas magno ſibi uſui fuiſſe. Erit id mihi maiorẽ imodũ gratũ. M.C.A.S.D.

CVm detrimento mega mihi uetuſtũ hoſpitiũ eſt familiaritas aũt tãta q̃ta cũ ſiculo nullo. Ei dolobella rogatu meo ciuitatẽ a Cæ.ipetrauit:qua in re ego interfui. Itaq; nũc Publius cornelius uocat̃. Cũ pp quoſdã ſordidos hoĩes:q Cæ.bñficia uẽdebãt tabula i qua noĩa citate donatoꝝ icĩſa eẽnt:iuſſiſſent reuelli:eidẽ dolobellæ me audiente Cæ.dixit:nihil eẽ q̃ de mega uereret̃ bñficiũ ſuũ i eo mãere. Hoc te ſcire uolui ut eũ i ciliũ rõanoꝝ nũero hẽres. Cæteriſq; i reb9 tibi eũ ita cõmendo ut maiorẽ ſtudio neminẽ cõmẽdarĩ. Gratiſſimũ mihi feceris:ſi eũ ita tractaris:ut itelligat meã cõmẽdationẽ magno ornamẽto fuiſſe. M.C.Acil.S.D.
h Ippiã Philoxẽi filiũ calatinũ hoſpitẽ & neceſſariũ meũ tibi

Demonſtratus a dictũ & quaſi in exercitu fortunatus. ¶ Põdus:exiſtimationẽ metaphoricos dictum ab auro ponderato. VBER.
Vitũ:dicit Cice.Liſo-
a nez Liſonis filiũ ſibi
Acilio cõmẽdãdum iure uetuſtiſſimi Hoſpitii & magnæ erga ſe beniuolẽtiæ & obſeruantiæ. ¶ Auitum: uſq; ab auo inceptũ: eſt enĩ ab auo deriuatiuũ nomen. Auitus
Auianus:auiani quo-
c que Siculũ iur̃ hoſpi-
tii & familiaritatis cõmẽdat quẽ dicit a Cæ.in nouo comẽſis eſſe relatũ. Deinde exponit cãm q̃re Aui. ſit noĩatus. ¶ Philoxenus: põt eẽ cognomẽ:græce aũt ſignificat hoſpitalẽ: ſiue amatorẽ hoſpitiũ. ¶ Meo be. meo fauor̃. ¶ Rettulit trãſtulit:propoſuit. ¶ In nouo com.i. in numero eoꝝ: quos ciues nouocomenſes fecit. Comum enĩ ciuitas in radicibus montiũ:q ad rhetos ſunt olim: ut ſcribit Stra.li.v. mediocris colonia fuit: ſed põpei9 Strabo magni Põpeii pr̃ colonos in eã reſtituit: quã icũbẽtes rheti uaſtauerãt. Inde.C.Scipio tria hoĩum milia inſupadiecit poſtmodũ diu9 Cæ.q̃nq; inq̃linoꝝ milia ad inhabitãdũ deduxit:e qbus q̃ngenti illuſtriſſimi fuere græci: hos ẽt ciuitate donatos inhabitatoꝝ nũero deſcripſit: non tñ ibi domiciliũ habuer̃ ſed oppido nomẽ reliquẽtes & nouũ Comũ appellãtes nouocomẽſes oppidanos uocarũ-re huic loco finitimis larius ẽ lac9: quẽ Addua fluui9 auget inde flumẽ padum igrediẽs: Hæc Stra. ¶ Secut9: adept9.

Philoxenus
Comũ.
Nouũ Comũ
Larius

CVm demetrio. Hũc Demetriũ ſiculũ hoĩem Cæ.bñficio Dolobellæ a Ci. rogati ciuẽ ro. fecerat: cũq;
c Cæ.indignat9: qd nõnulli ſordidi hoĩes ciues facti bñficio ſuo abuterent̃ reuulſiſſet tabulas i qb9 erãt ſcripta noĩa eoꝝ q facti erãt ciues dicit Ci.Cæ.uoluiſſe oĩo Demetriũ remanere in nũero ciuiũ. Itaq; tanq̃ ciuẽ romanũ cõmendat eum Acilio. ¶ Quãta.ſ.eſt. ¶ Ciuitatẽ:ut fieret ciuis romanus. ¶ Nũc:poſtq̃ eſt donatus ciuitate. ¶ P.Cornel.quia id ꝓpriũ eſt nomẽ maxime ciuiũ romanoꝝ: neq; Publiũ alii uocant̃ q̃ Romani:iidemq; liberi. ¶ Perſius:libertate opus eſt non hac quam quiſq; Velina Publius emeruit & cætera.
¶ Reuelli:refigi:affigebant̃.n.in foro:ut ab oĩbus poſſent legi. ¶ Manere:ſe.n.nolle mutare factũ. Reuelli
h Ippiã cõmẽdat Hippiã quẽdã:cui9 bõa uſurpabãt̃:rogatq; Aciliũ ut ꝓ æq̃tate & ꝓ ei9 amor̃ eũ tueat̃.

Brutus:Ex lectiõe textus facillime cognoſcũt argumenta in plæriſq; epiſtolis cõmendatitiis. Itaq; obmiſſis his q̃ neceſſaria interptatione non indiget:ea dumtaxat q̃ obſcuriora ſunt declarabimus. Cõmendat igit quẽdam Brutum adductis ſm morem ſuum cauſis commendatitiis. ❡ Iã inde.i. uſq;. ❡ Sicilienſi:q̃ greſſi in Sicilia. ❡ Domum.e.quam habet in Sicilia.

PHI. PHI. ❡ Lucius Bru.q̃ ſũmope delectãt.Idẽ in multis facit epſus nũc hos:nũc illos cõmẽdãdo:& ſemp uariis uocabulis:uaria dicẽdi copia in eadẽ materia uti uidemus.Cõmendat hic.L.Brutũ eqtẽ ro. ❡ Iã inde.i. uſq;. ❡ A q̃ſtura:In ſicilia q̃ſtor fuit.Eſt.n. Sicilia a Siculo Sicanoꝝ duce appellata. Pars olim fuit Italiæ: nunc ĩſula:uñ Vir. Hæc loc a uim quõdã uaſta cõuulſa ruina. Tm̃ æui lõginqua ualet mutare uetuſtas. Diſſiluiſſe ferũt cũ ptinus utraq; tellus Vna foret. Vñ Siciliẽſis & ſiculus. ❡ Domum:in Sicilia.

Iã inde Sicilia

Sicilienſis

VBER. c Vm familia: Argumentũ cõmẽdatõis p ſe pʒ. ❡ Reliquus: eſt relictus cæteris mortuis. ❡ Præſidii:tutelæ: adiumẽti Et C.Aurelios:ex familia aureliorum.

l ❡ Q uo ſci.q̃a ſcio.

Væ feciſti: tractauerat Caleolus liberaliſſime.L. Luceiũ uirũ doctiſſimũ: ad quẽ Ci. ſcripſit lib.y. illã epſam corã me tecũ &c. Itaq; oſtẽdit Ci. hoc bñficiũ caleo in luceiũ collatũ gratũ fuiſſe nõ ſolũ ipi Luceio:ſed ẽt Põpe.& ſibi. Itaq; hortat ipſum:ut pſeueret eadẽ liberalitate bñfaciendi Luceio. ❡ Id.n.& Pom.gratũ fore & bñficiũ collatũ in bñ in uiro grato. ❡ Ipſi:luceio. ❡ Tuæ cõ.gr̃a:ut uidearis eẽ uir cõſtans. ❡ Deinceps:poſtea. ❡ Cumulati:abũde ĩpleri. ❡ Pueris:ſeruis.

Luceius:cũ.L.Luceius aliꝰ ab eo ad quem ſcribit hr̃et in puincia Luce. quãdã cãm pecuniariam aduerſus belliões quoſdã noĩatos licet belliões dixiſſent ſe ſatiſfacturos. L. arbitratu & iudicio põ.tñ rogat Ci.hunc ad quẽ ſcribit ut ĩterpõat auctoritatẽ ſuã:id faciant qd ſe facturos pmiſerãt pcuratoribꝰ eius:quos miſerat pp eã cãm.In qbuſdã codicibꝰ ĩuenio ĩſcriptionẽ epſæ hꝰ eẽ cu leolo qd magꝭ pbo. ❡ Q uã g.exi.q.d. mlto gratiorẽ ẽ cũ iterũ ratiõe legẽdũ. ❡ Arbitratu:iudicio uolũtate.

cõmẽdo maiorẽ ĩmodũ. Eius bõa quẽadmodũ ad me delata res eſt pub.poſſident alieno noĩe cõtra leges calatinoꝝ.Id ſi ita eſt:ẽt ſine mea cõmẽdatõe ab æq̃tate tua res ipſa ĩpetrãr debet:ut ei ſubueñias. Quoquomõ res ãt ſe hẽt:peto a te ut honoris mei cã eũ expedias:tãtũq; ei cõmodes ĩ hac re:& ĩ cæteris q̃tũ tua fides:dignitaſq; patiet. Id mihi uæhemẽter gratũ erit. Vale. M.C.Acilio.S.D.

l Vcius Brutꝰ eques ro.adoleſcẽs oĩbꝰ rebꝰ ornatꝰ in meis familiariſſimis ẽ meq; obſuat diligẽtiſſime:cꝰ cũ pr̃e magna tibi fuit aĩcitia iã ĩde a q̃ſtura mea ſicilienſi.Oĩo nũc ipe Brutus rõæ mecũ ẽ:ſed tñ domũ eiꝰ & rẽ familiarẽ & pcuratores tibi ſic cõmẽdo:ut maiore ſtudio cõmẽdare nõ poſſim. Gratiſſimũ mihi feceris ſi curaris ut ĩtelligat Bru.id qd ei recipit:hãc meã cõmendationem ſibi magno adiumẽto fuiſſe. M.C.Acilio.S.D.

c Vm familia Titurnia neceſſitudo mihi ĩtercedit uetꝰ ex q̃ reliquus ẽ.M.Titurniꝰ Ruffus q mihi oĩ diligẽtia atq; offõ ẽ tuendus:ẽ igit ĩ tua ptãte ut ille ĩ me ſatis ſibi pſidii puret eẽ. Quapp eũ tibi cõmẽdo maiorẽ in modũ & abs re peto efficias:ut his cõmẽdationẽ hanc ĩtelligat ſibi magno adiumẽto fuiſſe erit uæhemẽter mihi gratum. M.C.Acilio.S.D.

l Vciũ & ca.aurelios lucii filios:qbꝰ & ipſis & pr̃e eoꝝ uiro optĩo fãiliariſſime utor:cõmẽdo tibi maiorẽ ĩmodũ adoleſcẽtq oĩbꝰ optĩs artibꝰ ornatos meos p neceſſarios tua aĩcitia digniſſimos:ſi ulla mea apd te cõmẽdatio ualuit:q ſcio mltas plĩmũ ualuiſſe:hæc ut ualeat rogo:q ſi eos honorifice liberaĩrq; tractaris:& tibi gratiſſimos optimoſq; adoleſcẽtis adiunxeris & mihi gratiſſimum feceris. M.T.C.Caleolo.S.D.

q Væ feciſti. L.Lucei:cã ſcir te plãe uolo te hoĩ gratiſſimo cõmodaſſe:& tũ ipi q̃ feciſti pgrata ſũt: tũ põ. quotiẽſcũq; me uidet(uidet ãt ſæpiſſie)gr̃as tibi agit ſingularẽs:addo ẽt illd qd tibi iucũdiſſimũ eẽ certo ſcio me ipm ex tua erga luceiũ bẽignitate:maxĩaq; uoluptate affici qd ſup ẽ:q̃q̃ mihi ñ ẽ dubiũ qn ãtea nr̃a cã nũc iã ẽt tuæ ɔſtãtiæ gr̃a mãſurꝰ ſis ĩ eadẽ iſta liberalitate:tñ abs te uæhemẽter ẽt atq; ẽt peto:ut ea q̃ initio oñdiſti:deĩde q̃ feciſti:ad exitũ augeri & cumulari p te uelis:id & luceio & põ.ualde gratũ fore:teq; apd eos pclare poſituꝝ cõfirmo & ſpõdeo d rep.deq; his negociis cogitatiõibꝰ noſtris ſcripſeram ad te diligenter paucis añ diebus eaſq; lr̃as dederã pueris tuis. Vale. M.C.L.Luceio procon.S.D.

l Vcius Luceius meus familiaris hõ oĩum gratiſſimꝰ mirificas tibi apud me gr̃as egit cũ diceret te oĩa cumulatiſſime & liberaliſſime pcuratoribꝰ ſuis pollicitũ eẽ:cũ oro tua tãei grata fuerit:q̃ gratã rẽ ipſã exiſtimes fore:cum ut ſpo q̃ pollicitꝰ es feceris oĩo. Oñderẽt belliões ſeſe lucio Põ.arbitratu ſatiſfacturo:ſed

❡ Etſi:

uæheméter op9 ē nobis & uolūtatē & auctoritatē & ipiū tuū acceder̄ Q d' ut facias te ēt atq; ēt rogo. Illud gratiſſimū ē: qd ita ſciūt lucei procuratores: & ita Luceius ipe ex lr̄is tuis q̄s ad eū miſiſti intellexit hoīs nulli9 apd te auctoritatē aut grām ualere pluſq̄ meā. Idq; ut expiat̄ iterum & ſæpius te rogo. Vale. M.T.C. Quin. Gallo. S.D.

E Tſi plīmis reb9 ſpo for̄ ut pſpiciā: qd tñ iāpridē pſpicio me a te amari: tñ nūc ea cā tibi dat̄ ī q̄ facile declarar̄ poſſis tuā erga me bēiuolētiā. L. oppi9. M. fili9 philōcli negociat̄ hō mihi familiaris: cū tibi unice cōmēdo. Eoq; magis ꝙ tū ipm diligo: tū ꝙ negocia pcurat lucei egnatii ruſſi quo ego uno eqte ro. familiariſſime utor: & q cōſuetudie quottidiana: tū officiis maxis plurimiſq; mihi cōiūct9 ē. Oppiū igit̄ pñtē ut diligas Egnatii abñtis rē tuear̄: æq; a te peto ac ſi me negocia eēnt: ueli mēoriæ tua cā des lr̄aꝝ aliqd q̄ tibi i pui cia reddant̄: ſed ita cōſcribas: ut tū cū eas leges facile recordari poſſis hui9 meæ cōmendatōis diligētia. Hoc te uæhementer ēt atq; ēt rogo.

M.C. Gallo. S.D.

e Tſi ex tuis & ex. L. oppi fāiliariſſimi meis lr̄is cognoui te me motē cōmēdatōis meæ fuiſſe. Idq; p tua ſūma erga me bēiuolētia, pq; nr̄a neceſſitudie mime ſū admirat9: tñ te ēt atq; ēt tibi. L. oppiū pñtē: &. L. Egnatii mei familiariſſimi abñtis negocia cōmēdo. Tāta mihi cū eo neceſſitudo ē: familiaritaſq;: ut ſi mea res eēt nō magis laborē. Quapp mihi gratiſſimū feceris: ſi curaris ut is itelligat me a te tñ amari: q̄tū ipſe exiſtio: hoc mihi grati9 facer̄ nihil potes. Itaq; ut facias te uæheméter rogo. Vale. M.T.C. Apuleio pquæſtori. S.D.

L Vcio Egnatio uno eqte romāo uel fāiliariſſime utor ei9 Anchilaū ſuū: negociaq; q̄ hēt ī Aſia tibi cōmēdo: nō miore ſtudio: q̄ ſi rē meā cōmēdarē: ſic. n. exiſties uelī nihil cū eo non mō quotidiana cōſuetudie ſūmā itercedere: ſed ēt officia magna & mutua nr̄a iter nos eſſe. Quāobrē ēt atq; ēt a te peto ut cures: ut his itelligat me ad te ſatis diligēter ſcripſiſſe: nā de tua erga me uolūtate ñ dubitat. Id facies te etiam atq; ēt rogo. M.C. Apuleio. S.D.

l Vci9 Noſti9 zoil9 ē cohr̄s me9. Hæres āt p̄roni ſui. Ea re utrūq; ſcripſi: & ut mihi cū illo cām aicitiæ ſcires eē: & hoiem pbū exiſtimares: q̄ p̄roni iudicio ornat9 eēt. Eū tibi igit̄ ſic cōmēdo: ut unū ex nr̄a domo. Valde mihi gratū erit ſi curaris ut itelligat hāc cōmēdationē ſibi apd te magno adiumēto fuiſſe. M.T.C. Silio. S.D.

Q Vid ego tibi cōmēdo eū quē tu ipe diligis: ſed tñ ut ſcires eū non a me diligi ſolū ueꝝ ēt amari ob eā rem tibi hæc ſcribo. Oīum tuoꝝ officioꝝ: q̄ & multa & magna ſūt gratiſſimū mihi fuerit: ſi ita tractaris Egnatiū: ut ſentiat & ſe a me: & me a te amari. hoc te uæhementer ēt atq; ēt rogo. Illa nr̄a. ſ. ceciderūt. Vtamur igit̄ uulgari cōſolatiōi: qd' ſi hoc meli9? Sed hæc corā. Tu fac qd facias: ut me ames: atq; amari a me ſcias. Vale. M.C. Sextilio ruf. q̄ſto. S.D.

e Tſi: cōmēdat gallo pcōſuli Ciliciæ. L. Oppiū mercatorē negocioꝝ. L. Egnatii: rogatq; ut & ipm pñtē cōmēdatū hēat: & Egnatii negocia tuear̄: ſibi. n. gratiſſimū futurum. ¶ Des: ſcribas. ¶ Aliquid lit. qb9 oſtēdas id eſſe facturum.

e Tſi ex tuis: Eodē argumēto: quo in pcedenti epſa cōmendauit gallo eundē oppiū: quē ſupius cōmendauit: & negocia Egnatii.

L Egnatio cōmēdat Ci. Apuleio pq̄ſtori in Aſia. libertū Egnatii & eius negocia q̄ hēbat in Aſia expoſitis cauſis cōmēdationis.

l Noſtius īſtitut9 fuerat hæres Ci. ex pte a quodā libto ſuo & p tē hæreditatis reliq̄rat. Ci. hunc libertū cohæredē ſuū Apuleio commendat. Vtrūq; illū eē cohr̄dē meū & hr̄dē p̄roni ſui. ¶ Ornatus: cū factus eſt hæres.

q Vid ego: Ci. dū diſſimulat ſe cōmēdare egnatiū Silio: mīto magis cōmēdationē iā oppſſa rep. factā oſtendit. ¶ Veꝝ ēt a. hic ſicut & alio loco oñdit maiorē eē uim amādi q̄ diligēdi: illa nr̄a. ſ. ocioſa & faceta: qb9 uti ſolebam9. ¶ Ceciderūt: amiſſa ſunt calamitate publica. ¶ Vulgari: q̄ ēt ulnus utit̄. ¶ Quid ſi. h. m. hoc dici ſolet ubi nulla appet rō ſcī ſicut ēt illd: ſic uiſū ſuperis. VBER.

q Vid ego tibi: Commēdat Egnatium quodāmō diſſimulanter nō eodē ordine quo cæteros. Addidit in calce q̄dā de ſeipſo. ¶ Q d ego ti. Simile ppe modum & illud Martia. Peccat qui cōmendandū ſe putat eē ſuis. ¶ Non diligi ſolum: uerū etiam amari ut ad. M. Brutum. Clodius Tri. ple. deſignat9 ualde me diligit: uel ut ἐμφατικώτερον. q. d. pl9 quā dici poſſit ualde me amat. ¶ Illa nr̄a: puta iocoſa & familiaria. ¶ Etiā atq; ēt rogo: qd' Brut9 dicit rogo: & qdē ualde rogo: eodē dicēdi genere utit̄ in ualeo: ut ēt atq; ēt uale. ¶ Ceciderūt PHI.

o Mnis tibi cõmẽdo cyprios:ſed magis paphios:qb9 tu: q̃cũq;
cõmẽdaris:erũt mihi gratiſſima. Eaq; facio libẽti9:ut eos tibi
cõmẽdẽ qđ & tuæ laudi cuius ego fautor ſum cõducere arbi-
tror:cũ primũ in eã inſulã q̃ſtor ueneris:ea re inſtituere q̃ ſequant alii:
quæ ut ſpero facilius cõſequere.ſi &.P.Lẽtuli neceſſarii tui legẽ:& ea
quæ a me cõſtituta ſu nt:ſequi uolueris. Quam rẽ tibi cõfido magnæ
laudi ſore. Vale. M.C.Curio proconſul.S.D.

QVintus Põpeius Sexti fili9 multis & ueterib9 cauſis neceſſi
tudinis mihi cõiunctus eſt. Is quũ antea meis cõmẽdatõib9
& rẽ & gr̃am & auctoritatẽ ſuã tueri cõſueuerit:nũc ꝑfecto
te ꝓuinciã obtinẽte meis lr̃is aſſeq debet:ut nemini ſe intelligat cõmẽ
datiõẽ unq̃ fuiſſe. Quãobrẽ a te maiorẽ ĩmodũ puto: ut quũ oẽs me-
os atq; ac tuos obſuar ꝓ nr̃a neceſſitudine dẽas hũc ĩ primis ita in tuã
fidẽ recipias ut ipẽ ĩtelligat:nullã rẽ ſibi maiori uſui ut ornamẽto quã
meã cõmẽdationẽ eẽ potuiſſe. M.C.Ariſto uel Cæ. ædili.S.D.

MArco Fabio uiro optĩo & hoĩe doctiſſimo fãiliariſſime utor
mirificeq; eũ diligo:tũ pp ſũmũ ĩgeniũ ei9 ſũmãq; doctrinã:
tũ pp ſingularẽ modeſtiã. Ei9 negociũ ſic uelĩ ſuſcipias:ut ſi
eẽt res mea. Noui ego uos magnos p̃ronos hoĩem occidat oportet q
ueſtra opa uti uelit:ſed ĩ hoc hoĩe nullã accipio excuſationẽ:oĩa reliqs
ſi me amabis:cũ tua opa fabi9 uti uolet:a te ego tes: Ro. uæhemẽter
expecto & deſidero. In primiſq; qđ agas cupio. Nã iãdiu pp hyẽis ma
gnitudinẽ nihil ad nos noui afferebat. M.C.Ariſto uel Cæ.ædi.s.d.

SVmpſi hoc mihi ꝓ tua ĩ me obſuãtia:quã pẽit9 ꝑſpexi:q̃diu
Brũduſii fuim9:ut ad re familiariter & q̃ſi ꝓ meo iure ſcribe-
rem:ſi q̃ res eẽt de q̃ laborarẽ. M.Curi9 q p̃ris negociat:ita
familiaris ẽ:ut nihil poſſit eẽ cõiũcti9 multa illius ĩ me officia:multa in
illũ mea quoq;:& qđ maximũ ẽ ſũm9 iter nos amor & mun9. Quæ cũ
ita ſint:ſi ullã ĩ aĩcitia mea ſpẽ hẽs:ſi ea q̃ ĩ me officia & ſtudia Brũduſii
cõtuliſti:uis mihi ẽt gratiora efficerĩ q̃q̃ ſũt gratiſſima ſi me a tuis oĩb9
amari uides. Hoc mihi da:atq; largir ut.M.Curi.ſartũ & tectũ ut aiũt
ab oĩq; ĩcõmodo detrimẽto:modeſtia:ſincerũ: ĩtegrũq; cõſerues. Et
ipẽ ſpõdeo & oẽs hoc tibi tui ꝓ me r̃cipiẽt ex mea aĩcitia & ex tuo ĩ me
offĩm maximũ te fructũ ſũmãq; uoluptatẽ eẽ capturꝫ. M.C.Pub.s.d.

Meſſienũ eq̃tem romanũ oĩb9 reb9 ornatũ meũq; ꝑfamiliarẽ
tibi cõmendo ea cõmendatione:q̃ põt eſſe diligentiſſima. Pe
to a te ꝓ nr̃a & ꝓ p̃rna aĩcitia:ut eũ ĩ tuã fidem recipias: eiuſq;
rem famãq; tueare.uirũ bonũ tuaq; aĩcitia dignũ tibi adiunxeris:mihi
q; gratiſſimũ feceris. Vale. M.C.Regi.S.D.

a Vlus Licini9 Ariſtoteles melitenſis antiq̃ſſim9 eſt hoſpes me
us:& p̃terea cõiũct9 magno uſu familiaritatis. Hæc cũ ita ſint
nõ dubito qn tibi ſatis cõmendatus ſit. Et.n.ex multis cognoſco meã
cõmendationem p̃lmũ apud te ualer. Hũc ego a Cæſare liberaui:fre
quens.n.fuerat nobiſcũ:atq; ẽt diutius in cã eſt q̃ nos cõmorat9 quo
meli9 te de eo exiſtimaturũ arbitror. Fac igit mi Rex ut ĩtelligat has
ſibi lr̃as p̃lmũ ꝓfuiſſe. M.T.C.Thermo.Propto.S.D.

L.Gemicilio:

calamitate:temporũ amiſi
mus. Quid ſi hoc melius.
Quando nullã afferre poſ
ſumus faſti rationem huiuſ
modi utimur oratõe. Qua
le eſt etiam illud apud Vir
gilium. Poſtq̃ res aſiæ Pria
miq; euertere gentem im-
meritam:uiſum ſupis.

o Mnis: Sextilio
Ruffo quæſtori
in Cypro cõmẽ
dat Ci. generali
ter omnes Cyprios: ſed ſe-
paratim Paphios qđ ei ho
nori ceſſurum dicit:ſi inſti-
tuerit quæ alii imitentur in
quo hortatur eũ: ut ſequat
legem.P.Lentuli procõſu
lis ipſius Cypri: ut dixit in
primo libro ad.P.Lentulũ
qui Cyprũ Cyliciamq; te-
Paphos neas &c. ¶ Paphios: ciues
paphi. Eſt enim Paphos ci
uitas Cypri: in qua maxie
colitur Venus:unde & pa-
phia dicit. Hora: O Venus
regina gnidi paphiq;: ẽ aũt
auctore Ptolomæo & no-
ua:& uetus paphos.

POmpei9: Curio
græciæ p̃ſidenti
ut libro ſeptimo
uidimus: cõmẽ
dat Cicero.q.Pompeium
ea diligentia quæ alias ſibi
amiciſſimos cõmẽdari ſo-
litos uidimus. ¶ Prouĩciã
græciam.

SVmpſi: nõ indĩ
get argumento:
hæc epiſtola: q̃
textu ipſo ſatis
patet:ſic & ſequens de qb9
nihil aliud eſt declarandũ.

ALicini9: Liciniũ
melitenſem põ
peianorꝫ ptium
ſtudioſiſſimum
Meliten- Regi commendat. ¶ Me
ſis litenſi:ex melita inſula Si-
liciæ:quæ auctore Pompo
nio Africam uerſus eſt: &
Strabo dicit eam immine
re pachino: de qua Catelli
portant:quos melitæos uo
cant de hac Ouidius lib.iii.
faſtorꝫ. Fertilis ẽ milite ſteri
li uiciæ coſuræ. Inſula quã
libyci uerberat unda freti.
¶ Nobiſcũ: cõtra Cæſarẽ.
¶ In cauſa: bellorꝫ ciuiliũ.

LVcio Gemicilio Curuo iápridé fáiliariſſime utor optío ui
ro & hoíe gratiſſimo. Eú tibi pēit9 cómédo atq; trado. Pri
mú ut oib9 i reb9 ei te cōmodes quoad fides tua dignitaſ
q; patieť. Patieť át í oíb9. Nihil. n. abs te unq̄ qd ſit alienú tuis aút
ét ſuis morib9 poſtulabit. Præcipue át tibi cómédo negocia ei9 : q̄
ſút í Hellespóto. Primú obtineat id iuris í agris qd ei pñana ciuitas
đcreuit & đ dit: & qd ſp obtinuit ſine ulla cōtrouerſia. Deinde ſi qd
hébit cú aliquo Hellespótio cōtrouerſiæ ut í illá dioceſim reiicias:
ſed nō mihi uideor quú tibi totú hoíem diligétiſſime cōmédari: ſin
gulas ad te ei9 cás pſcribere đbeř. Súma illa: ſit qcquid officii : bñſi
cii: honoris í gemiciliú cōtuleris: id te exiſtimabo in meipſum: atq;
in rem meá cōtuliſſe. Vale. M.C.Ther.S.D.

CVm mihi multa grata ſint: q̄ tu adduct9 mea cōmédatōe
feciſti: tú í primis q;. M. Marciliú amici atq; interp̄tis mei
filiú liberaliſſime tractauiſti. Venit. n. Laodiceá & tibi apđ me mi
hiq; pp te gr̄as maxias egit. Quare qđ reliquú é a te peto: qñ apud
gratos hoíes bñficiú pōis: ut eo libéti9 his cómodes : opamq; des:
quoad fides tua patieť ut ſocr9 adoleſcétis rea ne fiat. Ego quú an
tea ſtudio ſe cōmédabá Marciliú: tú multo núc ſtudioſi9: q; in lóga
apparitióe ſingularé & ppe ícredibilé pr̄is Marcilii ſidé: abſtinétiá
modeſtiáq; cognoui. Vale. M.T.C.Thermo.S.D.

e T ſi mihi uideor ítellexiſſe: cú tecú Epheſi đ re. M. Annei le
gati mei locat9 ſú: te ipſi9 cá uæheméter oía uelle: tñ &. M. An
neú táti facio: ut mihi nihil puté p̄mittédú q; illi9 íterſit: & mea táti
fieri: puto: ut ñ dubité qn ad tuá uolútaté magn9 cumul9 accedat
ɔmédatóis meæ. Ná quú iádiu diligeré. M. ánneú: đq; eo ſic exiſtiař
ut res đclarat: qđ ultro ei đtuleri legationé: quú m̄ltis iam petétib9
đnegaſſé: tú úo poſteaq̄ mecú í bello atq; í re militari: fuit: tátá í eo
uirtuté: prudétiá: ſidé: tátáq; erga me béiuolétiá coguoui: ut hoíe;:
néiné pluris facié: Eú cú ſardiáis hře cōtrouerſiá ſcis: cá; tibi expo
ſuim9 epheſi: q̄tú tñ corá facili9 meliuſq; cognoſces. De řliq io mihi
hercule diu dubiú fuit: qd ad te potiſſimú ſcriberé. I9. n. quéadmo
dú dicas clař & magna cú tua laude notú é. Nob́ át in hac cá nihil
aliđ op9 é niſi te íſtituto tuo diceř ſ; tñ cú me ñ fugiat q̄ta ſit í p̄tore
tuo auctoritas p̄ſti iſta ítegritate: grauitate: clemña q̄ te eé iter oís
cōſt at: peto abs te p nr̄a coniúctiſſima neceſſitudie plurimiſq; offi
ciis pib9 ac mutuis: ut uoluntate: auctoritate ſtudio tuo pficias : ut
M. Anne9 ítelligat te & ſibi amicú eé qđ ñ dubitar. Sæpe. n. mecú
locut9 é: & multo amicioré his meis lr̄is eé factum. In tuo toto ípio
atq; puícia nihil é qđ mihi grati9 faceř poſſis. Iá apud ipm̄ gratiſſi
mú hoíem atq; optimum uirum q̄ bñ poſitur9 ſit ſtudium tuú atq;
officium dubitare te non exiſtimo. M.C.Thermo.S.D.

Ai9 Cluui9 Puteolan9 ualde me obſuat: ualdeq; é mihi fái
c liaris. Is ita ſibi pſuadet: q; í tua puícia negocii heat: niſi te p
uíciá obtinéte meis cōmédatióib9 cóſecerit. Id ſe pditis &
deſpatis hibituř. Nunc qñ mihi ab amico officioſiſſimo tñ oneriſ
ſpóit: ego quoq; tibi íponá p tuis í me ſummis officiis ita tñ ut tibi
bi nollé moleſt9 eé. Milaſſii & alabantes pecuniá Cluuio dñt. Di

l Gemicilio: Thermo propræptori in Syria commendat Gemicilium: quem dicit nihil eſſe petiturum niſi quod & ſe & Thermo dignum ſit. Nihil abs te: ſic Horatius in epiſtolis. Vtere Pōpeio Groſpho: & ſi quid petet ultro defer: nihil groſphus niſi uerum orabit & æquu; διοίκησιν dioceſim: ideſt iuriſditionem. dioceſis Hellespōtus Phrygia
ℭ Helleſponto: Helleſpontus in phrygia eſt: ab helle ſorore phryxi dictus: Phrygia auté regio dicta eſt aſiæ maioris quæ phrygia etiam troas dicitur.

e Vm multa: Primum oſtēdit Cice. ſibi gratum eſſe quod fecerit Thermus pro. M. Marcilio. Deinde eum rogat ut det operam: ne ſocrus Marcilii rea fiat: rea ne fiat in iudiciú deducatur. ℭ Reus. n. diciť quicunq; in lite deducitur: ét ſi nihil admiſerit. Reus

e T ſi mihi: Cice. diligenter commendat: Thermo. M. Annei legati ſui negocia. De quo dicit ſe locutum eſſe cum eo Epheſi: quæ ciuitas eſt: ut ſupra diximus: Aſiæ regionis in Icario pelago. Epheſus Sardianus
ℭ Sardiani: non ex ſardinia ſed Sardia ciuitate. Queadmodum qualiter quáta moderatióe. ℭ Dicas ius: adminiſtres iuſticiam.

c Luuius: Negocium Cluui puteolani ita commendat Thermo: ut dicat ipſum Cluuium de eo deſperate. niſi id confecerit Thermo prouinciam obtinente: exponit Cicero quid ſit in eo negocio: & qd agendum putet. ℭ Puteolanus: ex puteolis oppido Cápaiæ. ℭ Deſperatis: ſine ſpe. Millaſſa Alabanda
ℭ Millaſſia: Milaſſa & Alabáda ciuitates ſút auctoř Ptolomæo lydiæ meoniæ. Ecdici: ſindici: defenſores ἐκδικοι Hypothecas: q̄ ſunt obligationes bonorum immobilium ſicut contra pignora bo. orum mobilium ſunt autem termini iuris. Ecdici Hypotheca
ℭ Heracleotæ: ciues Hera-

xerat mihi Euthydéus quũ Epheſi eſſẽ:ſe curaturũ:ut codices romã mitterẽt. Id factũ nõ ẽ:legatos audio miſſos eẽ:ſ; malo codices: ut aliqd cõfici poſſit. Quarẽ peto a te ut & eos & Alabãdes iubeas codices romã mitterẽ:p̃terea Philoties Alabãdẽſis υποθηκας Cluuio dedit. Hæ cõmiſſæ ſũt cures uelĩ:ut aut de hypothecis d̃cedat eaſq; p curatorib9 cluuii tradat:aut pecũiã ſoluat. Præterea Heracleotæ & Bargiletæ q̃ itẽ debẽt:aut pecũiã ſoluãt aut fructib9 ſuis ſatiſfaciãt. Caunii p̃terea dñt ſ; aiũt ſe d̃poſitã pecũiã hũiſſe. Id ueli cognoſcas & ſi ĩtellexeris eos neq; ex edicto neq; ex d̃creto d̃poſitã habuiſſe. Des opã:ut uſurẽ Cluuio ĩſtituto tuo cõſeruẽt. His d̃ reb9 eo magis laboro:q agit̃ res. Cn. Põpeii ẽt nñi neceſſarii:& q is magis ẽt mihi laborarẽ uidet̃:q̃ ipſe Cluui9:cui ſatiſfactũ eẽ a nobis ualde uolo: his de rebus uæhemẽter te ẽt atq; ẽt rogo. M.C.T.S.D.

Vo magis quottidie ex lr̃is núciiſq; bellũ magnũ eẽ ĩ ſyria
q cognoſco. uæhemẽti9 te p nr̃a neceſſitudie cõtẽdo:ut mi
hi. M. Anneũ legatũ prio quoq; tpe remittas. Nã ei9 opa: cõſilio:ſcĩa rei militaris:ul maxie ĩtelligo me & rẽp. adiuuari poſſe: qd̃ niſi tãta res ei9 agerẽt:nec ipe adduci potuiſſet: ut a me diſcederet:neq; ego eũ a me dimitterẽ. Ego ĩ ciliciã pficiſci cogito circa ter. cal. maii. Añ eã diẽ Anne9 ad me redeat op; illd̃ qd̃ tecũ & corã:& p lr̃as diligẽtiſſime egi:id & nũc ẽt atq; ẽt rogo curẽ ſit tibi ut ſuũ negociũ:qd̃ h; cũ ppio ſardião: p cãæ ueritate:& p ſua dignitate cõficiat. Intellexi ex tua orõne quũ tecũ Epheſi locut9 ſũ:te ipſi9. M. Annei cã oia uelle. S; tñ ſic ueli exiſtĩes:te mihi nihil grati9 facerẽ poſſe q̃ ſi ĩtellexero p te illũ ipm negociũ ex ſnĩa cõfeciſſe. Idq; q̃primũ ut efficias ẽt atq; ẽt rogo. M.T.Ci. Titio. fi. L. ruſ. prætor. S.D.

Vci9 Cuſtidi9 ẽ tribulis:municeps & familiaris meus. Id
l cãm h;: quã cãm ad te deferet. Cõmẽdo tibi hoiem ſicuti
tua fides & me9 pudor poſtulat tñ ut facilis adit9 ad te habeat:q̃ poſtulabit æque:ut iubẽte te impetret:ſentiatq; ſibi amicitiã meã etiã quũ longiſſime abſim prodeſſe imprimis apud te.

M.C. Curtio Peduceano prætori. S.D.

m Arcũ Fabiũ unice diligo ſũmaq; mihi cũ eo cõſuetudo &
ſãiliaritas ẽ p̃uet9. In ei9 ɔtrouerſiis qd d̃cernas a te ñ peto Seruabis ut tua dignitas & fides poſtulat edictũ & ĩſtitutũ tuũ:ſed ut q̃ facillimos ad te adit9 hẽat:q̃ erũt æq̃ iubente te ĩpetret:ut meã amicitiã ſibi ẽt quũ pcul abſim pdeſſe ſẽtiat p̃ſerti apd̃ te hoc uæhemẽter ẽt atq; ẽt rogo. M.T.C.C. Munatio Cauſi. fi. S.D.

Vci9 Liuinei9 Trypho ẽ oĩo. L. reguli ſãiliariſſimi mei li
l bert9. Cui9 calamitas ẽt officioſiorẽ me facit illũ. Nã bẽi
uolẽtior q̃ ſp fui eẽ ñ poſſũ:ſed ego libtũ ei9 p ſeip; diligo ſũma. n. ei9 erga me officia extiterũt:his nr̃is tpib9 qb9 facillie bonã bẽiuolẽtiã hoĩum & fidẽ pſpicere potui. Eũ tibi ita cõmẽdo: ut hoĩes grati & mẽores bñmeritos d̃ ſe cõmẽdare dicũt. Pergratũ mihi feceris ſi ille ĩtellexerit ſe:q p ſalute mea mlta picula adiiſſe:ſæpe hyeme ſũma nauigari p tua erga me bẽiuolẽtia gratũ ẽt tibi feciſſe.

℄ T. Pinnio

Hera-clea Barcilia — cleæ. Heraclea ãt & Barcilia auctorẽ Strabõe ciuitates ſũt Cariæ. ℄ Caunii: q incolũt Caunũ oppidũ cariæ ualitudine habitãtiũ ĩ fame a Cauno frẽ Biblidis cognomiatũ ℄ Ex edicto:p̃torio. ℄ Decreto:ſenat9. ℄ Vſuræ:utilitati. ℄ Is. ſ. pompe.

Vo magis: primũ ro
q gat Ci. thermũ ut ad
ſe remittat. M. Anneum legatũ priuſq̃ pficiſcat̃ ĩ Ciliciã:qd cito futurũ dicit: deĩde ei cõmẽdat eiuſdẽ Annei negociũ:qd hẽbat cũ Sardianis. Quod ſupra alia epiſtola cõmẽdauerat:erat aũt Ci. eo tpe proconſul ciliciæ. ℄ Adduci:perſuaderi.

Municipes — Cuſtidi9: Cõmẽdati
l cia ẽ hæc epiſtola:&
quæ argumẽto nõ indiget. ℄ Municeps:ex municipio. i. ex oppido meo. ℄ Habeat adit9 faciles ad te: ideſt liceat ei ad te uẽire nullo impediẽte:cũ uoluerit.

Fabium: iiſdem fere
m uerbis commendat
Cice. Fabiũ curtio:q
bus ſupra cõmẽdauit Cuſtidium Titio Ruffo.

Liuineius. M. reguli
l familiariſſimi ſui li-
bertum Tryphonem Cice. commendat diligentiſſime propter eius in ſe beneficia. ℄ Officioſiorem: ppẽſiorem ad benefaciendum quia calamitoſis magis debemus q̃ iis qui fortuna proſpera utuntur. ℄ Per ſe: ſua cauſa præter reſpectum patroni. ℄ Bonam: ideſt magnam: ut Hora. At bona pars populi decepta cupidine falſo. Nil ſatis eſt inquit: & Perſius. At bona pars procerum tacita libabit acerra. Hic enim aliter intelligi non poteſt ſi quidem nulla beniuolentia poteſt eẽ niſi bona. ℄ Perſpicere: cognoſcere:nã ut ſupra alio loco dixit:ſicut aurum igni:ita fides & beniuolentia hominum rebus aduerſis perſpicitur. ℄ Sũma hyeme: ĩ maxima maris perturbatione. ℄ Gratum tibi: nam ſi me amas qd in me collatum ſit debet tibi quoq; gratum eſſe.

t Pinnio: Pinnius quidá ciuis romanus: cui nicéſes grandé pecuniá debebant: moriens Cic. filio tutoré reliqt & ſcdm hæredé. Itaq; rogat Ci. Siliú ꝑtoré: ut eius cá det opam ut illa pecunia ſoluaẗ Pinio filio Titi Pinnii: ſibi. n. pergratu futuꝝ. ❡ Tutoré: defenſoré & conſeruatoré bonoꝝ eius pro filio: ná diciẗ is qui daẗ ad eum tuendú: qui ſe per ætaté nódum tueri pót: hæc aút ætas eſt ſm iuriſcóſultos uſq; ad puberta tem: q eſt ad. xiiii. annú: ná inde uſq; ad. xxv. daẗ curator: qui ẽt daẗ furioſis & métecaptis. ❡ Nicéſes: ciues Nicææ: eſt aút Nicea ciuitas Prouinciæ: quæ ſcribit Strabo: licet in italicis ptibus ſit. tñ in Manſilienſiú iure ptinaneat. Tutor Curator

M. C. P. Silio proprætori. S. D.

t Ito Pinnio familiariſſime me uſú eẽ ſcire te arbitror qd q dé ille teſtó declarauit: q me tú tutoré tú ẽt ſm heredé inſtituerit: ei⁹ filio mire erudito: & ſtudioſo & modeſto: pecuniá nicéſes grádé debẽt & ad ſeſtertiú octogies: & ut audio i primis uolút ei ſoluere. Pergratú igiẗ mihi feceris: qñ nõ mõ reliq tutores q ſciunt qti me facias: ſed ẽt puer ipſe ſibi ꝑſuaſit te oia mea cá facturú eẽ ſi dederis opam quoad tua fides dignitaſq; patieẗ: q plurimú pecuniæ Pinio ſoluaẗ Nicenſiú noie. M. T. C. Pu. Silio. S. D.

e T ſi in Attilii negocio te amaui: quú. n. ſero ueniſſẽ tñ honeſtú eqté Romanú bñficio tuo cóſeruaui. Et mehercule ſp ſic in aío habui te in meo ære eẽ: pp Lamiæ nñi cóiúctionem: & ſingularé neceſſitudiné. Itaq; primú ago tibi gras qd me oí moleſtia liberas. Deíde ipudétia ꝓſequor: ſed idẽ farciá. Te. n. ſp ſic colá & tuebor ut qué diligentiſſimæ. Qu. fratré meú ſi me diligis: eo numero cura ut habeas quo me. Ita magnú beneficium tuum magno cumulo auxeris. M. T. C. P. Silio. S. D.

n On putaui fieri poſſe: ut mihi uerba deeſſẽt ſed tñ i. C. Lenio cómédando deſunt. Itaq; rem tibi exponá paucis uerbis: ſed tñ ut plane ꝑſpicere poſſis uolútaté meá. Incredibile eſt qti faciam⁹ & ego & frater meus: q mihi cariſſim⁹ eſt. M. Lenıú. Id fit tú p̃mis ei⁹ officiis tú ſúma eius ꝓbitate & ſingulari modeſtia. Ego cú a me iuitiſſim⁹ dimiſſi: tú pp familiaritaté & cóſuetudis ſuauitaté: tum q; cóſilio eius fideli ac ẽt bono libẽter utebar. Sed uereor ne iam mihi ſupeſſe uerba putes: quæ dixerá defutura. Cómendo tibi hoiem ſicut intelligis me: quo ea ſupra ſcripſeri debere cómédare. Atq; uæhemẽter ẽt atq; ẽt peto: ut qd hẽt in tua ꝓuincia negocii expedias: qd tibi uidebiẗ rectum eſſe ipſi dicas: hoiem facillimú liberaliſſimúq; cognoſces. Itaq; te rogo ut eum ſolutú liberú confectis eius negociis p te q̃primu; ad me remittas. Id mihi fratriq; meo gratiſſimú feceris. Vale. M. T. C. P. Silio. Propræ. S. D.

n Ero meus mirificas apud me tibi gras egit: ꝓrſus icredibiles: ut nullú honoré ſibi haberi potuiſſe diceret: q a te prætermiſſus eſſet. magnú fructú ex ipſo capies. Nihil eſt eni; illo adoleſcẽte gratius ſed mehercule mihi quoq; gratiſſimú feciſti.

neat. ❡ Ad. o. ſ. pro ſeſtertiorum: & ſubaudiẗ milia: ideſt ad octoginta milia ſeſtertiu;: eleganter aút in his ſermonibus ponút oratores & poetæ aduerbia ꝓnoibus: ut debes decies ſeſtertiú: quadragies ſeſtertiú: & ſic in cæteris & utúẗ gtó ſyncopato in noibus númoꝝ: dicimus ẽt & hic ſeſtertius. ❡ Volút: hñt uoluntaté ex quo erit tibi facilius dare operá: ut faciant qd uolút iá facere. ❡ Ipſe puer: Pinnius filius Titi. ❡ Noie: debito. Nicea Seſtertius

e T ſi in Attilii: Oſtendit Ci. non dubitare ſe habere in numero amicorú Silium: cui agit gratias de bñficio collato in Attilium: quem ſeruauerat a magno piculo cauſa & reſpectu ſui. Deinde pollicetur ſe amatuꝝ: eum uæhemẽtiſſime: poſtremo cómendat ei Ci. Qu. fratré ſuú ut eo numero amicoꝝ habeat: quo & ſe. ❡ Habui in. a. mihi perſuaſi. ❡ In meo ære. i. te eſſe meú: te eſſe in céſu & capitali meo: & eſt tractum a pecunia quæ dr eẽ in nño ære: cu; nña eſt. ❡ Lamiæ: qué maxíe amo: & ipſe te. ❡ Proſequor ipudentia. i. quod ſum impudens erga te. ❡ Sarciá: emendabo: tractú a ſutoribus. ❡ Idem. ſ. q pro ſequor te impudétia. ❡ Vt: ſicut. ❡ Quem diligẽtiſſime: ſcil; colo & tueor.

n On putaui: Lænium quédam Ci. diligentiſſime cómédat Silio: quem Lænium & a ſe & a Qu. fratre ſuo uæhementer amari dicit: petit auté ab ipſo Silio: ut illius negociu; expediat: qd hẽt in eius ꝓuincia: & ei dicat & ꝯſulat: qd uidebiẗ illi utile fore. ❡ Fieri. p. ac dicere: eſſe poſſibile. ❡ Mihi: ta; in dicédo copioſe. ❡ Deſunt: qa nó inuenio qbus uerbis eú tam diligẽter tibi cómendé: q & uolo & debeo. ❡ Incredibile: exponit cás cómédationis. ❡ Id fra. id accidit qd eum tanti faciamus. ❡ Supeſſe: ſupabúdare: quia plura de eo dicam. ❡ Solutum: expeditum.

n Ero: Cómendat & laudat plurimú Cice. gratitudinem Neronis: qui apud Cice. dixerat ſe omni honore a Silio affectum fuiſſe: deinde rogat Si. ut ea quæ cum eo egit de Nerone faciat: quæ aút ea ſint exponit. Deinde commédat ei Niſæos neceſſarios Neronis. Poſtea uero Strabo. Seruilium. Poſtremo eundé Neroné uæhementius cómédat. ❡ Haberi ab ali. qui eſſet prætermiſſus. i. qué in eum non contuliſſes.

Suſtentes ¶ Agi tecum.i.me tecum loqui:uel te a me rogari.¶ Suſtentes:ſuſpēdas:ſuſtineas:¶ Dum:donec. ¶ Eius: Panſiæ q̄ autem res eſſet:non facile intelligitur. ¶ Niſæos:ciues Niſæ:quæ ciuitas eſt lidiæ Mæoniæ alii ponit **Niſa** Ptolemæus in Licia apud montē Maſſicitē:& licet dicantur & aliæ:nūc de ea quæ in Lydia intelligit. ¶ Patrocinio:defenſione. ¶ Impenſius:uæhementius. ¶ Relinq̄s :qd fiet: niſi te obtinente prouinciā ſit liber & expe**Quæſtus** ditus. ¶ Diſſimilis tui.i.auari:cum tu ſis liberalis. ¶ Quæſtum:lucrū:qa fortaſſe alius ſuccedet tibi tui diſſimilis:qui magis delectabitur lucro quā iuſtitia. ¶ Magnum theatrū.i.fortunā qualis in theatro eē ſolet: eſt enim trāſlatio. ¶ Non ut hæc eni: ſcilicet Cilicia : ſenſus autem eſt:iſta ꝓuincia cui tu p̄es habet magnam fortunam:non autem commēdationem & gloriam adoleſcentis: ſcilicet Neronis:ſicut noſtra Cilicia: itaq; quāto maior eſt iſtic fortuna tanto magis indiget fauore tuo. ¶ Confirmare:dū ei ꝓderit ſicut & maiores ſui. ¶ Clientelas .i. cliētum multitudines . ¶ Hoc in genere: in huiuſmodi rebus.

Pluris enim ex oī nobilitate neminem facio.Itaq; ſi ea feceris quæ ille per me tecū agi uoluit gratiſſimū mihi feceris. Primum de Panſania Alabandenſi ſuſtentes rem dum Nero ueniat uæhementer eius cā cupere cū intellexi.Itaq; hoc ualde te rogo. Deīde Niſæos quos Nero in primis hēt neceſſarios diligentiſſimeq; tuetur ac defendit: hēas tibi cōmēdatiſſimos ut intelligat illa ciuitas ſibi in Neronis patrocinio ſummū eſſe p̄ſidium:Strabonem Seruilium tibi ſæpe commendaui:nunc eo facio id impenſius qđ eius cauſam Nero ſuſcepit Tantū a te petimus ut agas eam rem:ne relinquas hoīem īnocentē ad alicuius tui diſſimilis quæſtum.Id tum gratū mihi erit:tum etiam exiſtimabo te humanitate tua eſſe uſum.Sūma huius ep̄læ hæc eſt. ut ornes oībus rebus Neronem ſicut inſtituiſti atq; feciſti.Magnū theatrum hēt iſta prouincia:nō ut hæc noſtra adoleſcētis nobilis ingenioſi abſtinentis cōmendationem atq; gloriam. Quare ſi te fautore uſus erit:ſicuti & p̄fecto utetur & uſus eſt:ampliſſimas cliētelas acceptas a maioribus cōfirmare poterit & beneficiis ſuis obligare. Hoc in genere ſi eum adiuueris eo ſtudio quo oſtendiſti apud ip̄m præclariſſime poſueris:ſed etiam mihi gratiſſimum feceris. Vale.

M.T.C.P.Seruilio.S.D.

CVm.P.Terētio Hiſpone qui operas in ſcriptura pro magiſtro dat:mihi ſūma familiaritas cōſuetudoq; eſt:multaq; & magna inter nos officia paria & mutua īteredūt. Eius ſūma exiſtimatio agit̄ in eo: ut pactiones cū ciuitatibus reliq̄s conficiat.Non me p̄terit nos eam rem.Epheſi expertos eē nec ab Epheſiis ullo modo impetrare potuiſſe.Sed qm̄ queādmodum feciſti oēs exiſtimant:& ego intelligo:tua tum ſūma integritate:tum ſingulari humanitate & māſuetudine conſecutus es:ut libētiſſimis græcis nutu qđ uelis conſequare.Peto a te maiorem immodum ut honoris mei cā hac laude Hiſponem affici uelis. Prætereā cū ſociis ſcripturæ mihi ſumma neceſſitudo eſt non ſolum ob eam cauſam qđ ea ſocietas uniuerſa in mea fide eſt:ſed etiā quod pleriſq; ſociis familiariſſime utor.Ita & Hiſponem meū per me ornaris & ſocietatem mihi coniunctiorem feceris. Tuq; ipſe & ex huius obſeruantia gratiſſimi hominis:& ex ſocioꝝ gratia hominum ampliſſimorum maximum fructum capies:& me ſummo beneficio affeceris:ſic enim uelim exiſtimes ex tota tua ꝓuincia oīq; iſto imperio nihil eſſe qđ mihi gratius facere poſſis.

M.C.P.Seruilio.S.D.

AVlum Cæcinnā maxime propriū cliētem familiæ noſtræ non cōmendarem tibi quū ſcirem qua fide in tuos qua cle

Scriptura e Vm Pu.Scriptura nomen erat officii eorū qui ſcribebant ꝓuinciales res & uectigalia: & pactiones cum ciuitatibus:hui⁹ ſcripturæ ſocietas erat in qua erat magiſter & prior Teren. Hiſpo:quē nunc Ci.cōmendat Silio ut eius opa cōfidat Hiſpo pactiōes cū reliquis ciuitatibus prouinciæ Silii:quē dicit ſe itelligere facillime cōſequi quicquid uelit a græcis: quicqd enim collatum fuerit in ipſum Hiſponē: bene collatum iri & ſibi gratum fore. ¶ Dat.o.i.laborat & exercetur. ¶ Pro magiſtro: tanquā prior ut ſupra dixim⁹. ¶ Exiſtimatio:honor. ¶ Pactiōes: cōuentiones: pacta. ¶ Eam rem:ut conficeret pactiones. ¶ Expertos eſſe:tentaſſe. ¶ Quando:quoniam. ¶ Libentiſſimis.i.prōptiſſimis animo & uoluntate . ¶ Nutu.i. facillime.q.d.ſolum innuendo. ¶ Affici hac laude:habere hāc laudē: ut pactiones cōficiat. ¶ Sociis: erat enī ut diximus ſocietas huius officii. ¶ In mea fide: ī mea tutela. ¶ Per me:cauſa mea. ¶ Imperio: præerat enim ꝓuinciæ tanquam imperator cū exercitu:ſicut & Ci.Ciliciæ.

a Cæcinnam: Cæcīna olim negociatus fuerat in Aſia: cui perat Seruilius: reliquerat autem ī ea negociatione multa quæ cōſeq non potuerat:& poſtea quia cū Pompeio aduerſus Cæ.fuerat:& deſcripſerat contra Cæſ.ut ii.vi.uidimus:exilio mulctatus eſt.Itaq; cum in aſiam ꝓficiſceretur:ut tibi eſſet tutus:& reliquias Aſiaticæ

quias Aſiaticæ negociationis cõficeret: Ci. eũ cõmẽdat Seruilio Aſiæ ꝑtori: ut in iis reliqĩs colligẽdis: & in cæteris rebus eũ tueat̃: ſibi. n. fore grauiſſimũ. ❡ Ca amitoſos: q̃lis eſt ipſe cæcina: ut li. vi. uidere licet. ❡ Fortuna: calamitas. ❡ Cõtentione: efflagitatiõe & inſtãtia. ❡ Per te: tuo fauore. ❡ Cõſecuti: a Cæſa. cui eũ exilio mulctauit. ❡ Reliqĩs: i his q ſupſunt ei colligẽda. ❡ Tegas: ꝓtegas: defẽdas Vir. Nec apollinis inſula texit.

e X prouincia: Andronem laodicenſem familiarem ſuum in aſia proficiſcentem Cic. diligẽtiſſime commendat Seruilio: ut eum recipiat in fidem ſuam & quibuſcũq; rebus poterit: adiuuet τρεῖς διοικήσεις diocæſes: iuriſdictiones. ❡ Laodicẽſi: ex Laodicea urbe. ❡ Multo pluris: q̃ tũc: cũ eram in prouincia. ❡ Nõ fugit te: non ignoras. ❡ Dignũ ho. i. dignum quẽ in domum tua mexcipias.

g Ratæ: Cum proficiſceretur Seruilius in Aſiam prætor ſcripſerat ad Ciceronem omnẽ nauigationem ſuam. Itaq; Cic. dicit eas lr̃as ſibi gratas fuiſſe: quoniam oſtenderũt Seruilium ſui memorem eſſe. Petit deinde ab eo: ut aliquid de rebus prouinciæ: & de inſtitutis ſuis ſcribat: ſe autẽ ſcripturum dicit rarius qd ſentiat de ſtatu reipub. quid autem agatur ſæpius ſcripturum. Laudat autem cõſilium Seruilii: qui putet utilius eſſe tueri Aſiam q̃ eſſe Romæ: polliceturq; ſe diligenter curaturũ quicquid ad eius dignitatẽ pertinebit. ❡ Curſus: itinera progreſſus. ❡ Qua: memoria. ❡ Inſtitutis: decretis a te factis in ꝓuincia. ❡ Pro tua claritate: quia clarorum uirorum nulla facta poſſunt eſſe in obſcuro: ut alibi dixit. ❡ Quid ſentiam: quod opiner. ❡ Periculũ: ne litteræ ad manus. Cæſa. peruenirẽt. ❡ Collegæ: q fuerat proconſul in Gallia: ſicut & Ci. in Cilicia: & Seruilius in Aſia. ❡ Magni referebat: uel utile erat. ❡ Male affectam: male tractã: uel male diſpoſitã. ❡ Optatius: gratius. ❡ Obſeruantia: reuerentia. ❡ Quod &: adducit multas cauſas ſuæ obſeruantiæ erga patrem Cæcinnæ.

mentia in calamitoſos ſoleres eẽ niſi me & pr̃is eius: quo ſum familiariſſime uſus memoria: & huius fortuna ita mouerũt: ut bonis oĩbus me cũ ſtudiis: officiiſq; cõiũctiſſimũ mouere debebat. A te hoc oĩ cõtentione peto ſic: ut maiore cura: maiore aĩ labore petere non poſſim: ut ad ea quæ tua ſpõte ſine cuiuſq̃ cõmẽdatione faceres in hoĩem tñ̃ & talẽ calamitoſum aliquẽ afferant cumulũ meæ lr̃æ quo ſtudioſius eũ q̃buſcũq; rebus poſſis iuuos. Q ď ſi Romæ fuiſſes: ẽt ſalutẽ Auli Cæcinæ eſſemus: ut opinio mea fert per te cõſecuti. De qua tñ̃ magnam ſpem habemus freti clæmẽtia collegæ tui. Nũc qñ̃ iuſtitiã tuam ſenatus tutiſſimũ ſibi portũ prouinciã iſtam dixit eſſe: ẽt atq; ẽt rogo te atq; oro ut eũ & ĩ reliqĩs ueteris negociationis colligendis iuues: & cæteris rebus tegas atq; tueare. Hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale.

M. C. P. Seruilio. S. D.

EX ꝓuincia mea Cilienſi: cui ſis τρεῖς διοικήσεις aſiaticis attributas. Nullo ſũ familiarius uſus quã Andrõe Arthemonis filio Laodicẽſi: eũq; habui in ea ciuitate: tũ hoſpitẽ: tũ uæhemẽter ad meæ uitæ rõnem & cõſuetudinẽ accõmodatũ. Quẽ qdẽ multo ẽt pluris poſteaq̃ deceſſi facere cœpi: qď multis rebus expertus ſum gratũ hoĩem meiq; memorem. Itaq; eũ libẽtiſſime uidi. Nõ te. n. fuit q plurimis in iſta ꝓuincia benigne fециſti quã multi gratiꝰ repiat̃. Hoc ꝑpea ſcripſi: ut & me ſine cã laborare ĩtelligeres: & ut tu ipſe: eum dignũ hoſpitio tuo iudicares. Feceris igit̃ mihi gratiſſimũ: ſi ei declararis q̃ti me facias: ideſt ſi recepis eũ in fidẽ tuã: & quibuſcũq; rebꝰ honeſte ac ſine moleſtia tua poteris: adiuueris: hoc mihi uæhemẽter erit gratũ. Id ut facias te ẽt atq; ẽt rogo. Vale.

M. C. Pup. Seruilio Hiſaurico proconſu. collegæ. S. D.

GRatæ uæhemẽter mihi tuæ lr̃æ fuerunt ex q̃busꝰ cognoui curſus nauigationũ tuarũ ſignificabas. n. mẽoriã tuã nr̃æ neceſſitudis: qua nihil mihi poterit eſſe iucũdius. Q ď reliquũ eſt: multo ẽt erit gratiꝰ: ſi ad me de rep. & de ſtatu ꝓuiciæ: de inſtitutiſq; tuis familiariter ſcribes. Quæ q̃q̃ ex multis ꝓ tua claritate audiã: tñ̃ libentiſſime ex tuis lr̃is cognoſcã. Ego ad te de reip. ſũma qd ſentiã: nõ ſæpe ſcribã ꝑꝑ periculũ eiuſmodi lr̃aꝝ. Quid agat̃ autẽ ſcribaꝫ ſæpius. Sperare tñ̃ uideo Cæſari collegæ nr̃o fore cure & eẽ ut habeamus aliquã rẽpu. cuius conſiliis magni referebat intereſſe. Sed ſi tibi utilius eſt glorioſius Aſiæ p̃eſſe. & iſtã partẽ reip. male affectã tueri mihi quoq; idem qď tibi & laudi tuæ profuturꝫ eſt optatius debet eſſe. Ego quæ ad tuã dignitateꝫ ꝑtinere arbitrabor: ſũmo ſtudio: diligẽtiaq; curabo. Imprimiſq; tuebor oĩ obſeruãtia clariſſimum uirũ: patrẽq; tuũ ꝙ & pro uetuſtate neceſſitudinis & pro bñ̃ficiis ueſtris: & pro dignitate ipſius facere debeo. Vale.

Aeqꝫ Atqꝫ Colophon

c Curtius: Curtium Mitheré libertú Poſthumi familiariſſimi ſui Cic. cómẽdat Seruilio ut in quadá controuerſia: q̃ habebat cum quodam Colophonio de fundo quodá ei faueat: & habeat in numero ſuorum. ❡ Ille: habet emphaſim ad laudeꝫ. ❡ Aeqꝫ: tam. ❡ Atqꝫ: q̃. ❡ Sic: tam familiariter. ❡ Scribere: ut pro me & meis agat. ❡ Vti. ſ. conſueui. ❡ Vulgare: pro uulgariter. i. negligẽter. ❡ Sed ut. i. tanq̃. ❡ Intimo. familiariſſimo: ❡ De fundo. i. propter fundum. i. poſſeſſionem. ❡ Colophonio: ciui Colophonis: quod eſt ciuitas in Ionia ab Andremone Pylio condita: auctore Stra. De qua plura dicemus in cómentariis epiſtolarum Horatii quos propediem me editurú ſpero. ❡ Cómodes: faueas. cómoditatem facias. ❡ Bene exiſtimes: bene ſentias & iudices.

c Ampium. T. Ampii libertum ampiú quẽ ſúmope laudat Cic. Seruilium cómendat. ❡ Obſcura: ignota. ❡ Fit: accidit. ❡ Nonnunq̃. tn. in uu. ſ. cómendationes. i. cómendo interdum uulgares. ❡ Plerúqꝫ: perſæpe. ❡ Frugi: utilem.

m Vltos. T. Auguſium cómẽdat Ci. comitẽ ſuuꝫ tempe exilii ſui: petitqꝫ a Seruilio: ut eú ita tractet: ut intelligat hanc cómẽdationem ſibi plurimuꝫ profuiſſe. ❡ Velle. ſ. te efficere. ❡ Non ea. nõ ſimilis & par: quia cum alio interdú eſt maior & iuſtior q̃ cú alio: ❡ Comes: quia ſemper fuit mecú. ❡ Illo tempore: exilii mei. ❡ Socius: proprie i periculis dixit ſocium: ut O ſocii: neqꝫ enim ignari ſumus ante malorum: comitem uero itinerú dixit. ❡ Permiſiſſem: ꝯceſſiſſem: ut diſcederet.

Comes

Socius

c Aereliæ: anteq̃ proficiſceretur Seruilius i Aſiam: Ci. ei cómendauerat coram Cæreliam neceſſariá ſuam: quæ multa habebat in Aſia: quam ẽt nunc per litteras cómendat: rogatqꝫ eum ut illam adiuuet cum habeat facultatem id faciẽdi propter ſenatuſcóſultum qd contra hæredes. C. Vennonii factum erat in fauorem Cæreliæ. ❡ Cómonefaciẽdum: admonendum: in memoriá tibi id factum reducendum. ❡ Propter magnitudiné prouinciæ: quia habes magnam adminiſtrationem prouiciæ: per quam poſſes fortaſſe eſſe immemor eius: qd mihi promiſit.

M.T.C. Seruilio collegæ. S.D.

CAius Curtius Mitheres ẽ ille qdẽ ut ſcis libertus. Poſthumi familiariſſimi mei: ſꝫ me colit & obſeruat æque atqꝫ illú ipſum patroná ſuú. Apud eum ſic epheſi fui: quotiẽſcúqꝫ fui: tanq̃ domi meæ: Multaqꝫ acciderút qbus & beniuolentiá eius erga me expirer: & fidẽ. Itaqꝫ ſi qd aut mihi aut meoꝝ cupiá in Aſia opus eſt: ad húc ſcriberẽ cóſueui. Huius tú opa & fide: tú domo & re uti táq̃ mea. Hæc ad te co pluribꝰ ſcripſi: ut itelligeres me nõ uulgariter nec ambitioſe: ſed ut pro hoĩe intimo ac mihi pnecceſſario ſcribere. Peto igitẽ a te: ut i ea cótrouerſia quá hẽt de fúdo cú quodá Colophonio & in cæteris rebus q̃tú tua fides patietẽ quátúqꝫ tuo cómodo poteris: tátum & honoris mei cá cómodes. Etſi ut eius modeſtiá cognoui grauis tibi in nulla re erit ſi & mea cómẽdatione & ſua pbitate aſſecutus erit: uti de ſe bene exiſtimes: oĩa ſe adeptú arbitrabitẽ. Vt igitur recipias eum in fidem: habeaſqꝫ in numero tuorum te uæhementer etiam atqꝫ etiam rogo. Ego quæ te uelle: quæqꝫ ad te pertinere arbitrabor: omnia ſtudioſe diligenterqꝫ curabo. Vale.

M.T.C.P. Seruilio Sulpitio. S.D.

QVia nõ eſt obſcura tua i me beniuolentia: ſic fit ut multi p me tibi uelint cómẽdari. Ego autẽ tribuo nónúq̃ i uulgus: ſed plerúqꝫ neceſſariis i hoc tpe. Ná cú. T. Ampio Balbo mihi ſúma familiaritas: neceſſitudoqꝫ ẽ. Eiꝰ libertú. T. Ampiú Meãdrú hoĩeꝫ frugi & modeſtú: & patrono & nobis uæhemẽter pbatú tibi cómendo maioré imodú. Væhemẽter mihi gratú feceris ſibi qbuſcúqꝫ rebus ſine tua moleſtia poteris ei cómodaris. Qđ ut facias te uæhemẽter ẽt atqꝫ ẽt rogo. Vale.

M.T.C.P. Seruilio. S.D.

MVltos tibi cómendẽ neceſſe eſt qñ oĩbus nota noſtra neceſſitudo eſt: tuaqꝫ erga me beniuolẽtia. Sed tñ & ſi oĩum cá quos cómendo uelle debeo: tñ cum omnibus nõ mihi eadem cauſa eſt. Titus Auguſius & comes meus fuit illo miſerrimo tẽpore: & oĩum itinerú: nauigationum: laboꝝ: periculoꝝ meorú ſocius. Meqꝫ hoc tpe diſceſſiſſet a me: niſi ego ei permiſiſſem. Quare ſic tibi cum cómendo: ut unú de meis domeſticis: & maxime neceſſariis: pergratum mihi feceris: ſi cum ita tractaris: ut is intelligat hác cómendationem ſibi magno uſui atqꝫ adiumento fuiſſe. Vale.

M.C. Publio Seruilio. S.D.

Aereliæ neceſſariæ meæ ré: noĩa: poſſeſſióes aſiaticas cómẽdaui tibi pñs in hortis tuis q̃ potui diligentiſſime. Tuqꝫ mihi p tua cóſuetudie: pqꝫ tuis i me ppetuis maximiſqꝫ officiis oĩa te facturú liberaliſſime recepiſti. Meminiſſe te id ſpo: ſcio enĩ ſolere. Sed tñ Cæleriæ pcuratores ſcripſerunt te pp magnitu-

¶ Receptiſſe: ꝓmiſiſſe: ¶ Facultaté: cõmoditaté: occaſioné. ſ. faciendi: quæ recepiſti. ¶ Ex eo ſenatus. pp id ſe natuſcõ. ¶ In hæ. cõtra heredes: qui Cæreliæ aduerſarii erát. ¶ Cõmodandi: cõmodũ faciendi. i. qd eſt factũ in fauoré cæreliæ. ¶ Interꝑtabere: uidebis qd uelit. ¶ Eius ordinis: ſenatorii. ¶ Magni fu. magni æſtimatã eé. Itaq̃ eam debebis conſeruare faciendo quicqd decreuit ipſe ſenatus. ¶ Quod re. e. pro in eo qd reliquum eſt præter interpretationé illius ſenatuſconſui. ¶ Benigne: liberaliter bene.

g Ratulor: gratulaẽ Ci. Q u. Phi. ꝙ bene adminiſtrata ꝓuincia icolumi fama & rep. in patriá ad ſuos ſe recepiſſet: cui gr̃as a ſe agendas dicit ꝙ. L. Oppiũ pſenté & Egnatiũ abſenté familiariſſimos ſuos cõmendatõe ſua curæ habuiſſet: deíde qa Philippus iratus fuerat cuidá Antipatro Derbeti hoſpiti Ci. & familiari: & ei⁹ filios detinuerat: & í ptãte ſua habebat: petit ab eo. Cic. ut ſine ꝑiudicio eius exiſtimationis & dignitatis fieri põt: & ſibi cõdonet illos filios: de quo qd acturus ſit petit ſe certioré fieri. ¶ Incolumi: integra: qa oẽs bene de te loquútur. ¶ Et rep. ſan columi: hoc eſt bene adminiſtrata. ¶ Succẽſuiſſe: iratũ eé ¶ De re: de cauſa ꝓpter q̃ ei. ſuccenſuiſti: utrũ iuſta an iniuſta. ¶ Temere: ſine cá. ¶ In tua poteſtate: a te detenti. ¶ Cõdones: ex dono dimittas. ¶ In ea re: condonando eos mihi. ¶ Violari: lædi. ¶ Exiſtimationem: auctoritaté. ¶ Antiquior: prior: carior. ¶ Põt fi. poſſibile eſt: ſed oratores rariſſime dicũt poſſibile eſt: ſed ſemper fieri põt ¶ Quid uelis: ſcilicet facere ¶ Non dubito: quia ſcio te oĩa uelle mea cauſa: ſi modo ſalua fama tua facere poſſis.

Temerẽ

poſſibile

dinẽ ꝓuinciæ multitudinẽq̃ negocioꝝ etiá atq̃ etiá eſſe cõmonefaciendum: peto igitur ut memineris te oĩa quæ tua fides pateret̃: cumulate recepiſſe. Equidé exiſtimo te habere magnã facultateꝫ: ſed hoc eſt tui cõſilii & iudicii ex eo ſenatuſcon. q̃d in heredes Caii Venoni factum eſt cereliæ cõmodandi: id ſenatuſconſultũ ut interpræ tabere pro tua ſapientia. Sic. n. eius ordinis auctoritaté ſemp apud te magni fuiſſe. Quod reliquũ eſt: ſic uelim exiſtimes qbuſcunq̃ rebus Cereliæ benigne feceris: mihi te gratiſſimum eſſe facturum.

M. C. Q. Philippo. S. D.

g Ratulor tibi ꝙ ex ꝓuícia ſaluũ te ad tuos recepiſti incolumi fama & rep. Q d ſi Romæ te uidiſſé corá gr̃as egiſſeꝫ: ꝙ tibi. L. Egnatius familiariſſimus meus abſens. L. Oppius pſens curæ fuiſſ;. Cũ Antipatro Derbete mihi nõ ſolũ hoſpitiũ: uer̃ ét ſũma familiaritas intercedit. Ei te uæheméter ſuccẽſuiſſe audiui: & moleſte tuli. De te nihil poſſum iudicare: niſi illud mihi pſuadeo: te talé uirũ nihil temere feciſſe. A. Te. aũt pro uetere nr̃a neceſſitudine ét atq̃ ét peto: ut eius filios q in tua ptãte ſunt: mihi potiſſimũ cõdones: niſi qd exiſtimas i ea uiolari exiſtimationé tuá. Quod ego ſi arbitrarer nũq̃ te rogaré: mihi q̃ tua fama multo antiqor eét: q̃ illa neceſſitudo eſt. Sed mihi ita pſuadeo (põt fieri ut fallar) eam ré laudi tibi potiuſq̃ uitupationi fore: qd fieri poſſit: & qd mea cá facere poſſis (nã qn uelis non dubito) uelim: ſi tibi graue nõ erit: certiorem me facias.

M. T. C. Tito Titio fi. lega. S. D.

ET ſi nõ dubito pro tua in me obſeruátia: ꝓq̃ nr̃a neceſſitudine qn cõmendationé meá memoria teneas: tñ ét atq̃ etiá eũdé tibi. L. Oppiũ familiaré meũ pſenté: &. L. Egnatii familiariſſimi mei abſentis negocia cõmédo. Tãta mihi cũ eo neceſſitudo eſt: familiaritaſq̃: ut ſi mea res eét non magis laborarem. Quapp mihi gratiſſimũ feceris: ſi curaris: ut is intelligat me a te tãtũ amari q̃tũ: ipſe exiſtimo. Hoc mihi grati⁹ facere nihil potes. Idq̃ ut facias te uæheméter rogo.

M. T. C. Qu. Philippo ꝓcõ. S. D.

ET ſi nõ dubiro qn apud mea cõmédatio pria ſatis ualeat: tñ obſequor hoi familiariſſimo. C. Auiano Flacco: cuius cá oĩa tũ cupio: tũ mehercule ét dbeo. De quo & pñs tecũ egi diligéter: cuꝫ tu mihi hũaniſſime rñdiſti: & ſcripſi ad te accurate antea. S; putat intereſſe ſua me ad te q̃ ſæpiſſime ſcribere. Quare uelim mihi ignoſcas: ſi illius uoluntati obtẽperas: minus uidebor me-

e T ſi non: Eidem Philippo commédat Ci. eoſdem Oppium & Egnatiũ: quos antea cõmendauerat: de quibus in præcedenti epiſtola uidimus. ¶ Is Egnatius.

e T ſi nõ: Epiſtola ími tatiõe utilis ad excuſationem importunitatis de repetitione eiuſdem cõmendationis quá Ci. ſe facere Titio dicit non diffidentia eius conſtantiæ qui ſemel promiſerat ſed ut ſatiſfaciat: & obſequaẽ Auiano Flacco ita ſe poſtulanti: ut rurſus per lr̃as eum cõmédaret ipſi Titio: qd Ci. facit: & qm̃ erat Titius legatus annonæ præfectus petit ab eo: ut concedat Auiano & locum & tempus deportandi frumentũ: qd alias per ſeipſum dicit obtentũ: & impetratum cum Põpeius huic negocio præpoſitus fuit. ¶ Obſequor: morem gero. ¶ Intereſſe ſua: ſibi utile eſſe. ¶ Minus uidebor. i. ſi non uidebor recordari: & tenere memoria qd id ꝙ ſemel ꝓmiſeris conſtanter efficias: qui. n. ſæpe petit uideẽ autem í memor

Obſequor

eſſe aut diffidere.¶ Vtrūq;: & locum & tp̄s.¶ Iſti:negocio.i.cum eſſet annonæ & rei frumentariæ præfectus.
Antæ: Quattuor uiri & decuriones magiſtratus erant ita a numero dictis:is commendat Cice. Valige-
t nium Hippianum:ut poſſeſſionem quam ab eis in agro Fregellano emerat:liberam & immuné eum habere permittant:præerant enim in uendendis agris publicis.¶ Moleſtus eſſem:afferrem tedium.

Fregella ¶ Fregellano:fregella urbs Campaniæ.

Vm his:ſcripſit Cice.ſe præter conſuetudinem ſuam iuiſſe in ſenatum frequentius: ne deeſſet honori
c Sulpitii:qui quantuʒ ex ſequentibus conii cimus p̄erat dalmatiæ.¶ Ita q; cum rem bene egiſſet:dicit Cice.ſe libenter affuiſſe in ſenatu:& ei ſupplicationem decreuiſſe. Deinde cōmēdat ei. M.Bollanum ueterem amicum ſuū: qui multum in eius prouincia uerſabatur: aut certe aliquē locum apud euʒ habebat. Poſtremo rogat eum ut det operā. Dionyſium ſeruum: qui aufugerat ad ſe remitti.¶ Ventitarem:frequentet uenirē.¶ Supplicationē: propter res a te in ꝓuincia bene geſtas.¶ Iure ſuo.i.licēter & ſine ullo reſpectu.¶ In.h.te:quā modo dicam. Dionyſius exponit in quo uelit euʒ elaborare.¶ Bibliothecā.i. libros:licet ꝓprie ſignificet locū ubi reponunt̄ libri.¶ Multorum nūmorum.i.quā muniueram magna impenſa.¶ Tractauit: curæ habuit: & ī poteſtate ſua:unde ſupra li. y.ad Vatinium appellauit eū Agnauoſteʒ.i.lectorē.¶ Surripuiſſet:ſuratus eſſet.¶ Laturū impune.i.non fore ſine
Narona punitiōe.¶ Natonæ:quæ eſt ciuitas Dalmatiæ:ut ī epiſtola Vatinii in fine cognoſcitur libro quinto.¶ Manumiſſū: liberatum.¶ Res ipſa parua: ideſt non magni precii eſt ipſe ſeruus: & quod aſportauit. Sed dolor magnus quod ita fuerim ab eo deluſus & deceptus.¶ Per te:opera & cura tua.

Emocrit⁹: Alienum
d proconſulem Græciæ rogat ut recipiat in amicitiam ſuam Democritum Sicyonium. Deinde ſi uidebitur dignus amicitia ſua:eum conſeruet & diligat. Laudat autem Cice.eius liberalitatem & obſeruantiam in hoſpites omnes:ſi præcipue in ſe: quæ dicit eſſe primarium totius Achaiæ:& fore dignum: quē Allienus & hoſpi

miniſſe conſtātiæ tuæ. A te illud idem peto: ut de loco qđ deportet frumentum & de tempore Auiano cōmodes. Quorum utrūq; per eundē me obtinuit triēnium:dum Pompe.iſti negocio p̄fuit. Summa eſt:in quo mihi gratiſſimum facere poſſis:ſi curaris:ut Auianus qn̄ ſe a me amari putat me a te amari ſciat. Erit id mihi pergratū.

M.T.C.Quatuoruiris decurionibus.S.D.

Antæ mihi cū.Q. Hippio cauſæ neceſſitudis ſunt:ut ni-
t hil poſſit eſſe cōiunctius q̄ nos inter nos ſumus. Qđ niſi ita eſſet:uterer mea cōſuetudine:ut uobis nulla in re moleſtus eſſem. Et eniʒ uos mihi optimi teſtes eſtis: q̄ mihi p̄ſuaſum cēt: nihil eſſe q̄ a uobis īpetrare non poſſem nūq̄ me tn̄ grauem uobis eſſe uoluiſſe. Vehemēter igitur uos etiā atq; etiā rogo: ut honoris mei cauſa liberaliſſime. C. Valignium Hippianum tractetis:remq; cum eo faciatis:ut quā poſſeſſionē habet in agro Fregellano a uobis emptam eam liberā & imunē habere poſſit. Id ſi a uobis impetraro ſummo me beneficio ueſtro affectum arbitrabor. Vale.

M.T.C.Publio Sulpitio.Impe.S.D.

CVm his tēporibus non ſane in ſenatum uentitarem:tn̄ ut tuas litteras legi:nō exiſtimaui me ſaluo iure noſtræ ueteris amicitiæ multorūq; inter nos officiorū facere poſſe: ut honori tuo deeſſem. Itaq; affui:ſupplicationēq; tibi libēter decreui: nec reliquo tp̄e ullo aut rei:aut exiſtimatiōi:aut dignitati tuæ deero Atq; hoc ut tui neceſſarii ſciāt: hoc me aio erga te eſſe: uelim facias eos per lr̄as certiores ut ſi qđ tibi opus ſit:ne dubitent mihi iure ſuo denūciare. M.Bollanū uirum bonū & fortem & oībus rebus ornatum meūq; ueterem amicū tibi magnopere cōmendo: pergratum mihi feceris ſi curaris ut is intelligat hanc cōmēdationē ſibi magno adiumēto fuiſſe. Ipſumq; uirū optimū gratiſſimūq; cognoſces promitto tibi te ex eius amicitia magnā uoluptatē eſſe capturū: p̄terea a te peto maiorē in modū pro noſtra amicitia & pro tuo ꝑpetuo in me ſtudio:ut in hac re ēt elabores Dionyſius ſeruus meus qui meā bibliothecā multoꝝ nūmoꝝ tractauit: cuʒ multos libros ſurripuiſſet nec ſe impune laturū putaret aufugit. Is eſt in prouincia tua: eū &.M.Bolla.familiaris & multi alii Naronæ uiderūt. Sed cū ſe a me manumiſſum diceret crediderunt. Hunc tu ſi mihi reſtituendū curaris:non poſſum dicere q̄ mihi gratum futuꝝ ſit. Res ipſa p̄ua:ſed animi mei dolor magnus eſt. Vbi ſit & qđ fieri poſſit. Bollanus te docebit. Ego ſi hoīem per te recupato:ſummo me a te bn̄ficio affectū arbitrabor. Vale

M.T.C.Allieno ꝓcō.S.D.

d Emocritus ſicyonius nō ſolū hoſpes meus eſt: ſed etiam qđ non multis contigit græcis præſertim ualde familiaris.

tio & amicitia

tio & amicitia dignum iudicet. ¶ Principem: primarium ex primis. ¶ Patefacio: aperio. paro. ¶ Innuo: ſigni ficio: & quaſi quodam nutu demonſtro. ¶ Complectare ſuſcipias. Innuo

T te: Ca. Auianus Flaccum quē ſupra Tiro cōmendauit Ci. cōmendat etiam nunc Allieno proconſuli Græciæ cōmendat etiam eius filios & M. Auianum eius fratrem: qui cum Cicero. erat. M. ſcilicet Auianus eius frater. ¶ Illius præſentis: ſcilicet Auiani. ¶ Vtriuſq;. C. & Marci.

Eſt enim in eo ſūma probitas ſumma uirtus ſumma in hoſpites liberalitas & obſeruātia: meq; pcæteris & colit & obſeruat & diligit. Eū tu nō mō ſuoꝝ ciuium uerū pene achaiæ principē cognoſces. Huic ego tantūmō aditū ad tuā cognitionē pateſacio: & munio cognitū p te ipm q̄ tua natura ē: dignū tua amicitia atq; hoſpitio iudicabis: peto igit̄ a te ut his lr̄is lectis recipias eū ī tuā fidē. Polliceare oīa te factuꝝ mea cā: de reliquo ſi id q cōfido fore dignū cū tua amicitia: hoſpitioq; cognoueris: peto ut eum cōplectare diligas: i tuis hēas. Erit id mihi maiorē in modū gratū. M. C. Allieno. pcon. S. D.

E T te ſcire arbitror q̄ti fecerī. C. Auianū Flaccū: & ego ex ipſo audierā optio & gratiſſimo hoīe: q̄ a te liberalr̄ eē tractatus. Ei9 filios digniſſimos illo pr̄e: meoſq; neceſſarios quos unice diligo: cōmēdo tibi ſic: ut maiore ſtudio nullos cōmēdare poſſim. C. Auianus i Sicilia. M. ē nobiſcū ut illi9 dignitatē pn̄tis ornes: rē utriuſq; defendas rogo. Hoc mihi gratius in iſta puīcia facere nihil potes. Idq; ut facias: te uæhementer etiā atq; etiā rogo.

M. T. C. Epiſtolarum Familiarium Liber. xiiii. Incipit.

M. T. C. Terentiæ tulliolæ & ciuibus. S. D.

E X lr̄is multoꝝ & ſermone oīum pferr̄ ad me īcredibilē tuā uirtutē & fortitudinē eſſe: teq; nec aī nec corpis laboribus defatigari. Me miſeꝝ: te iſta uirtute: fide: pbitate: hūanitate in tātas erūnas pp me incidiſſe. Tulliolāq; nr̄am: ex quo pr̄e tātas uoluptates capiebat: ex eo tātos peipere luctus. Na; qd ego de Ci. dicā: qui quū primū ſapere cœpit: acerbiſſimos dolores miſeri aſq; percepit. Quæ ſi ita (ut ſcribis) fato facta putarē: ferrē paulo facilius: ſed oīa ſūt mea culpa cōmiſſa: q ab his me amari putabāt: q inuidebāt: eos nō ſeq̄bar: q putabāt. Q đ ſi noſtris cōſiliis uſi eſſemus: neq; apud nos tantū ualuiſſet ſermo aut ſtultoꝝ amicoꝝ: aut improboꝝ: beatiſſimi uiuerem9. Nunc qn̄ ſperare nos amici iubent: dabo operam ne mea ualitudo tuo labori deſit. Res quāta ſit itelligo: quātoq; fuerit facilius manere domi q̄ redire. Sed tn̄ ſi oēs tribunos plæ. habemus: ſi Lentulum tam ſtudioſum q̄ uidet̄ ſi uero etiā Pom. & Cæ. nō eſt deſperandū: de familia qūo placuiſſe amicis ſcribis faciemus. De loco nunc quidem abiit peſtilentia: ſed q̄diu fuit me nō attigit. Plācus homo officioſiſſimus me cupit eē ſecū: & adhuc retinet: ego uolebā loco magis deſerto eē in epiro: quo neq; hiſpo ueniret nec milites: ſe adhuc Plancus me retinet ſperat poſſe fieri: ut mecum in Italiam decedat.

E X lr̄is: plixitas qua uſus ſu; i primis libris iterpræatandis merito me breuiorem in ſequētibus facere debuit. Nā quæ pluribus epiſtolis a me expoſita ſunt: ea ubi q; repetere non modo inutilis: ueꝝ etiā ingrati laboris: & magnæ moleſtiæ lectori fore exiſtimaui. Itaq; ſi quiſpiam quibuſdā epiſtolis aliquid deſiderandum putabit eū oratum uelim ne prius laborem meū accuſet q̄ totū opus legerit. Inueniet. n. uſ nulla uel certe admodū pauca iterpta tōe digna a me ptermiſſa eē: & aliūde ſumet: q aliū locu; tranſierat: ſed iam ad inſtituta pergam: ut aliq̄n conſumato operi deo iuuante finē imponā: huius igitur. xiiii. uoluminis epiſtolæ uno fere ſunt argumento ad Teren. a Cic. ſcriptæ quo tpe erat in exilio: ſed in hac prima dolet Cic. & ingemiſcit: q culpa ſua Ter. in tantas miſerias cōiecta ſit: & ſimul liberi ſui: Oſtēdit deinde in qbus ſpe; reditus ſui hr̄e poſſit: poſtea ubi ſit & qd agat. Poſtremo prætermiſſis aliis particulis quæ ex epiſtola cognoſcuntur: quia Terē. ſe ſcripſerat ſe uenditurā uillam: ut haberet pecunia;: ut per eam poſſet ſibi aliquorū fauorem conciliare: Ci. eam obſeruat: ne id faciat: ne Cic. filius poſtea pauper relinquatur. ¶ Virtutem: conſtantiā. ¶ Fortitudinem: magnitudine;: animi in aduerſis tolerādis. ¶ Laboribus aī: ut dolore ſollicitudine & cogitatiōe prouidēdi rebus nr̄is. ¶ Me mi. ingemiſcit Ci. ſe eſſe caūm miſeriarū uxoris ſuæ. ſic Oui. ad uxorē: triſtis es: indignor: qd ſin tibi doloris. ¶ Iſti: tali. ¶ Sapere: intelligere uti rōe & ut uulgarius dicā diſcretionem hr̄e. ¶ Fato: deoꝝ uoluntate: & lege īmutabili. ¶ Quippe: qui optabant me ſecum eſſe. ¶ Spare: reditū in patriā. ¶ Res: reditus meus. ¶ Lentulū. P. de quo in prima epiſtola: qui cōſul: ut. i. lib. diximus: tulit legē reuocando Ci. ¶ De fa. ſ. ſeruoꝝ liberāda: ut infra epſa. iiii. uidebimus: Familia aūt appellatione & Vlpiano iuriſconſulto: & Feſto Pō. teſte nō ſolū liberi hoīes: ſed ēt ſerui ptinent. ¶ De lo. ubi fui. ¶ Nō at. nō læſit non Fatum Familia

¶ Enitere & Cæ.diſſolutio. ¶ Detuliſſe ad me:i me cõtuliſſe. ¶ Nihil po.te.nihil ꝓpono tibi:qd agas. ¶ Sũmitto:ſuggero:& q̃ſi i memoriã redigo. ¶ In eo:i ea ſnia. ¶ Quã partẽ.ſ. põpeianã. ¶ Steteri:fueri i magiſtratu. ¶ Munit⁹:defenſus. ¶ Min⁹ ex uo.Cæ.i.qd cæſar uoliet: nã min⁹ pro nõ ponit. ¶ Quo fuerim.i. ſi qd fecerim in quo fueri moderatior:ueli credas me id feciſſe maxie. ¶ Auctoritate : ideſt ſuaſiõe. ¶ Cuius: Capitõi. ¶ Similes:Ita moderatos :neq; ualde icẽſos cõtra Cæſarẽ. ¶ Nõ ni.aliq̃tulũ.

Anli⁹: Cõmẽdat Ci.Acilio ꝓcõſuli i ſicilia. ¶ Mãliũ quẽdã:ut ei faueat i cõſequẽda hẽditate fr̃is:q catiæ:pierat:& ut oñdat dignũ ꝯmẽdatõe:laudat ei⁹ ꝓbitatẽ & doctrinã;.

eniteř cõtẽdas:efficias mea cõmẽdatõe tuo ſtudio:cæ.bñficio hẽditatẽ ꝓpinq ſui.C.Capito obtĩeat.Oĩa q̃ potui i hac ſũma gr̃a tua ac potẽtia a te ĩpetrař ſi potero ultro te ad me detuliſſe putabo:ſi hãc rẽ ĩpetrauero illd̃ ſoř tibi:adiumẽto ſpo:cui⁹ ĩp̃e cæ.eẽ optimus iudex põt. Sp̃ Ca.Capito coluit & dilexit. S; ĩp̃e hui⁹ rei teſtis ẽ.Noui hoĩs mẽoriã; itaq; nihil te doceo tm̃ tibi ſũmitto ꝓ capitõe apđ cæ.q̃ ĩp̃e mẽiniſſe ſecies:ego q̃ ĩ me ĩp̃o expiri potui ad te deſẽderã:i eo q̃tũ ſit põderis tu uidebis. Quã ptẽ ĩ rẽp.cãq; dſẽderi:p quos hoĩes ordĩeſq; ſteteri qbuſq; mũit⁹ fueri.ñ ignoras ,Hoc mihi ueli credas ſi qd ſeceri hoc ipſo i bello min⁹ ex cæ.uolũtate ĩtellexeri ſciř ipſũ cæ.me ĩuictiſſimũ feciſſe. Id feci aliorũ cõſilio hortatu auctoritate quo fueri moderatior tẽpãtiorq; q̃ ĩ mea pte q̃ſq̃:id me feciſſe maxie auctoritate capitõis:cui⁹ ſimilis ſi r̃li quos neceſſarios hũiſſẽ reip.fortaſſe ñ nihil mihi certe plurimũ ꝓfeciſſẽ. Hanc rẽ mi plãce ſi effeceris meã đ tua erga me bẽiuolẽtia ſpẽ confirmaueris ipſũ capitonẽ gratiſſimũ officioſiſſimũ optimũ uirũ ad tuã neceſſitudinẽ tuo ſũmo beneficio adiunxeris. M.C.Ac.ꝓ.S.D.

Vcius mãli⁹ ẽ Soſis:is fuit catinẽſis.ſed eſt una cũ reliqs neapolitanis ciuis roman⁹ fact⁹.decurioq; neapoli. Erat.n. aſcript⁹ĩ id mũicipiũ añ ciuitatẽ ſociis & laus datã.Ei⁹ fr̃ catiæ nup mortu⁹ ẽ:nullã oĩo arbitrãur de ea hẽditate cõtrouerſiã eũ hitu;.Et eſt hodie ĩ bonis.Sed qñ hẽt p̃terea negocia uetera ĩ ſicilia ſua & hãc hẽditatẽ fr̃na oĩa ei⁹ tibi cõmẽdo.Imprimiſq; ip̃m uir; optimũ mihiq; familiariſſimũ his ſtudiis lr̃a; doctrinæq; ꝓditũ qbus ego maxie delector, Peto igr̃ abs te ut eũ ſiue adierit ſiue ñ uenerit in ſiciliã:ĩ meis ĩtimis maxieq; neceſſariis ſcias eẽ.Itaq; tractes ut ĩtelligat meã cõmẽdationẽ ſibi magno adiumento fuiſſe. Vale. M. C.Acilio ꝓ.S.D.

CAio flauio hõeſto & ornato eqte romão utor ualde familiariter.Fuit.n. gñi mei.C.Piſõis ꝓneceſſari⁹: meq; diligẽtiſſime obſeruat & ipſe & luci⁹ Flaui⁹ fr̃ ei⁹.Quapp ueli honoris mei cã qbus reb⁹ hõeſte & ꝓ tua dignitate poteris q̃ honorificẽtiſſime & q̃ liberaliſſime Caiũ Flauiũ tractes.Id mihi ſic erit gratũ ut grati⁹ eẽ nihil poſſit: ſed p̃terea tibi affirmo:neq; id ãbitõe adduct⁹ facio:ſed tũ familiaritate & neceſſitudie:tũ ẽt uerietate: te ex caii flauii offõ & obſuãtia & p̃terea ſplẽdore:atq; ĩter ſuos gr̃a magnã uoluptatẽ eẽ captu;.M.C.Ac.ſ.d.

IN aleſina ciuitate lauta tanq̃ nobili cõiũctiſſimo hẽo & hoſpitio & familiaritate.M.& clodiũ archagathũ & philionẽ:ſ; uereor ne qa cũ pluris tibi ꝑcipue cõmẽdo exeq̃re uidear ãbitõe q̃dã cõmẽdatões meas:q̃q̃ a te q̃dẽ cumulate ſatiſfit & mihi & meis oĩb⁹:ſed ueli ſic exiſties hãc familiã & hos mihi maxie eſſe cõiũctos uetuſtate officiis beniuolẽtia. Quãobrẽ peto a te maiorem ĩmodũ his om

Minus

Soſæ. Suſa. Catina. Decurio.

¶ Soſis : nomẽ urbis ut puto q̃ & ſuſa dr̃ ĩ ſuſãia pte aſiæ maioris. ¶ Catinẽſis:ex catia: q̃ urbs ẽ ſiciliæ. ¶ Reliqs neapolitãis:q ciuitate rõana dõati fuarãt. ¶ Decurio:nomẽ ẽ magrãt⁹:d quo alio loco plenius diximus. ¶ Aſcript⁹:řcept⁹. ¶ In id muni. Neapolitanu;. ¶ Eſt ĩ bonis:i poſſeſſione bonorum.

PHI. Aio flauio : ſiciliã tũc ꝓcõſul Acili⁹ miniſtrabat. Quũ Cice. has ad eũ lr̃as đdit: qb⁹. C.flauiũ eqtẽ ro. ualde neceſſariũ:Gn. Piſõis diligẽtiſſime ꝯmẽdauit. In primis hoĩe; laudatĩ quẽ bñficiũ ꝯferẽdũ ẽ ut eo dign⁹ eẽ uideař.Iñ qd uult poſtulat dmũ rẽũeratõe; oñdit. ¶ C.Piſo duos habuit ut añ dixim⁹ gñ̃os.

VBER. Flauio : cõmẽdat ci.Flauiũ eqtẽ rõanũ q fuerat ualde neceſſari⁹.C.piſõis oli gñ̃i ſui:oñdit ãt eo fore magnæ uoluptati ipſi Acilio

PHI. Pernecessari⁹. Obſeruo. Ambitio. Ambit⁹. Simõia.

PHI. ¶ Perneceſſarius : ualde fãiliaris. ¶ Obſeruat:ueneratur:amat. ¶ Cã:ut ſi dicas reſpectu ab eo đducit cã qđ ĩ futuro facit. q̃ ẽ cõburo: h;.n.uĩ quãdã ardoris cã ¶ Ambitiõe : cupiditate honoris & laudis uicioſa & differt ab ãbitu.Nã ãbitio ĩ uolũtate ẽ : ãbitus in actu. Qui.n.ꝓ aliq̃ dignitate adipiſcẽda largiř peccat ãbitu quẽ iũiores ſimoniã appellare ꝯſueuerũt.

N aleſina : Hac epiſtola ꝯm dat quoſdã hoſpites & fãiliares ſuos ex aleſina urbe petitq; ut ñ minus putet ꝯmẽdatos:eo qd pl̃ris ꝯmẽdet:ſibi eũ gratiſſimũ foř gcqd Acili⁹ illã fãiliã ꝯtulerit. ¶ Aleſina poſſeſſiuũ ẽ ab aleſa:q̃ ẽ ĩ ſicilia ciuitas: auctores ptolemæ⁹.& Stra. ¶ Exæ. qr̃ æq̃les faceř. ¶ Ambitiõe ut uidear multis.

¶ Cn.Octacilio.

N.Octacilio:clara eſt hæc epiſtola cōmendatione Octacilii Naſonis quem Ci. ſibi & familiaritatē & c conſuetudine maxima coniunctum eſſe dicit.¶ Ordinis:equeſtris.

N.Octacilio:Alia eſt epſa adeundē cōmendantia:in qua eandē ſeruat cōmēdationis formā. Fuit his c Octacilius Naſo Ci.ualde familiaris.¶ Prorſus:ualde:oīo quaſi porro uerſus appellatū.¶ Ordinis ſenatorii:aut equeſtris.¶ In ꝓuincia:Siciliā dicit.¶ Ilarius:non apponas aſpirationis notā:græcum & lætū ſignificat:factū inde nomen uiri ꝓpriū Ilarius.¶ Antigonus: ab αντι cōtra factū.

nibus in rebus q̄tum tua dignitas fideſq; patieť:cōmodes id ſi feceris erit mihi uehementiſſime gratū. Vale. M.C.Acilio.S.D.

N.Octacilio Naſone utor familiariſſime:ita ꝓrſus utili9 or
c dinis nullo familiarius.Nā & humanitate eius & ꝓbitate in cōſuetudine quottidiana magnope delector. Nihil iā opus eſt expectare te qbus eū uerbis tibi cōmendem:quo ſic utor ut dixi. Habetis in ꝓuincia tua negocia quæ ꝓcurant liberti Hilarius Antigonus Demōſtratus:quos tibi negociaq; oīa Naſonis nō ſecus cōmendo:ac ſi mea eſſent.Gratiſſimū mihi feceris:ſi intellexero hanc cōmēdationē magnū apud te pōdus habuiſſe. M.C.Acilio.S.D.

Vitum mihi hoſpitium eſt cū Lyſone Lyſonis filio libito
a ni ualdeq; ab eo obſeruor:cognouiq; dignum & patre & auo.Eſt enī nobiliſſima familia.Quapropter cōmēdo tibi maiorē in modū rem domūq; eius.Magnopere a te peto cures:ut is intelligat meā cōmendationem maxime ſibi apud te:& adiumento: & ornamento fuiſſe. Vale. M.C.Acilio.S.D.

GAius Auiāus Philoxēus antiquus ē hoſpes me9 & ꝑter hoſpitiū ualde ēt familiaris:quē Cæ.meo bñficio in nouocomēſis rettulit. Nomē aūt Auiani ſecut9 eſt:ꝙ hoīe nullo plus ē uſus q̄ Flacco Auiano meo:quēadmodū te ſcire arbitror: familiariſſimo. Quæ ego oīa collegi:ut ītelligeres nō uulgarē eē cōmēdationē hāc meā.Peto igiť abs te ut oīb9 reb9 ꝗ ſine moleſtia tua faceř poſſis:ei cōmodes:hēaſq; ī nūero tuoꝝ:pficiaſq; ut ītelligat has lr̄as meas magno ſibi uſui fuiſſe.Erit id mihi maiorē īmodū gratū.M.C.A.S.D.

CVm detrimento mega mihi uetuſtū hoſpitiū eſt familiaritas aūt tāta q̄ta cū ſiculo nullo.Ei dolobella rogatu meo ciuitatē a Cæ.ipetrauit:qua in re ego interfui. Itaq; nūc Publius cornelius uocať.Cū pp quoſdā ſordidos hoīes:q Cæ.bñficia uēdebāt tabula ī qua noia citate donatoꝝ īciſa eēnt:iuſſiſſent reuelli:eidē dolobellæ me audiente Cæ.dixit:nihil eē ꝙ de mega uereret bñficiū ſuū ī eo mācre. Hoc te ſcire uolui ut eū ī ciliū rōanoꝝ nūero hēres. Cæteriſq; ī reb9 tibi eū ita cōmendo ut maiorē ſtudio neminē cōmēdarī.Gratiſſimū mihi feceris:ſi eū ita tractaris:ut ītelligat meā cōmēdationē magno ornamēto fuiſſe. M.C.Acil.S.D.

h Ippiā Philoxēi filiū calatinū hoſpitē & neceſſariū meū tibi

Demonſtratus a dictū & quaſi in exercitu fortunatus.¶ Pōdus:exiſtimationē metaphoricos dictum ab auro ponderato.

Vitū:dicit Cice.Liſo
a nē Liſonis filiū ſibi Acilio cōmēdādum Iure uetuſtiſſimi Hoſpitii & magnæ erga ſe beniuolētiæ & obſeruantiæ.¶ Auitum: uſq; ab auo inceptū: eſt eniꝫ ab auo deriuatiuū nomen.

Auianus:auiani quo
c que Siculū iuř hoſpitii & familiaritatis cōmēdat quē dicit a Cæ.in nouo comēſis eſſe relatū. Deinde exponit cām q̄re Aui. ſit noīatus.¶ Philoxenus: pōt eē cognomē:græce aūt ſignificat hoſpitalē: ſiue amatorē hoſpitiū.¶ Meo be. meo fauoř.¶ Rettulit trāſtulit:propoſuit.¶ In nouo com.i.in numero eoꝝ: quos ciues nouocomenſes fecit. Comum enī ciuitas in radicibus montiū:q ad rhetos ſunt olim: ut ſcribit Stra.li.γ.mediocris colonia fuit:ſed pōpei9 Strabo magni Pōpeii př colonos in eā reſtituit:quā īcūbētes rheti uaſtauerāt.Inde.C.Scipio tria hoium milia inſupadiecit poſtmodū diu9 Cæ.qnq; inqlinoꝝ milia ad inhabitādūꝫ deduxit:e qbus qngenti illuſtriſſimi fuere græci: hos ēt ciuitate donatos inhabitatoꝝ nūero deſcripſit: non tñ ibi domiciliū habueꝛ ſed oppido nomē relīquētes & nouū Comū appellātes nouocomēſes oppidanos uocauere huic loco finitimis larius ē lac9:quē Addua fluui9 auget inde flumē padum īgrediēs: Hæc Stra.¶ Secut9:adept9.

CVm demetrio.Hūc Demetriū ſiculū hoīem Cæ.bñficio Dolobellæ a Ci.rogari ciuē ro. fecerat: cūq;
c Cæ.indignat9:qd nōnulli ſordidi hoīes ciues facti bñficio ſuo abuterenť reuulſiſſet tabulas ī qb9 erāt ſcripta noīa eoꝝ q facti erāt ciues dicit Ci.Cæ.uoluiſſe oīo Demetriū remanere in nūero ciuiū. Itaq; tanq̄ ciuē romanū cōmendat eum Acilio.¶ Q uāta.ſ.eſt.¶ Ciuitatē:ut fieret ciuis romanus.¶ Nūc:poſtq̄ eſt donatus ciuitate.¶ P.Cornel.quia id ꝓpriū eſt nomē maxime ciuiū romanoꝝ: neq; Publii alii uocanť q̄ Romani:iidemq; liberi.¶ Perſius:libertate opus eſt non hac quam quiſq; Velina Publius emeruit & cætera.

¶ Reuelli:refigi:affigebanť.n.in foro:ut ab oībus poſſent legi.¶ Manere:ſe.n.nolle mutare factū.

h Ippiā cōmēdat Hippiā quēdā:cui9 bōa uſurpabāť:rogatq; Aciliū ut ꝑ æqtate & ꝑ ei9 amoř eū tueať.

PHIle: Prorſus Ilaris

VBER.

Auitus

Philoxenus

Cumū.

Nouū Comū Lanus

Reuelli

Brutus: Ex lectiõe textus facillime cognoſcũt argumenta in plæriſq; epiſtolis cõmendatitiis. Itaq; obmiſſis his q̃ neceſſaria interptatione non indiget: ea dumtaxat q̃ obſcuriora ſunt declarabimus. Cõmendat igit quẽdam Brutum adductis ſm morem ſuum cauſis commendatitiis. ¶ Iã inde .i. uſq;. ¶ Sicilienſi: q̃ greſſi in Sicilia. ¶ Domum .e. quam habet in Sicilia.

PHI. ¶ Lucius Bru. q̃ ſũmope delectãt. Idẽ in multis facit epſis nũc hos nũc illos cõmẽdãdo: & ſemp uariis uocabulis: uaria dicẽdi copia in eadẽ materia uti uidemus. Cõmendat hic. L. Brutũ eqtẽ ro. ¶ Iã inde .i. uſq;. ¶ A q̃ſtura: In ſicilia q̃ ſtor fuit. Eſt .n. Sicilia a Siculo Sicanoꝝ duce appellata. Pars olim fuit Italiæ: nunc iſula: uñ Vir. Hæc loc a uim quõdã uaſta cõuulſa ruina. Tm̃ æui lõginqua ualet mutar uetuſtas. Diſſiluiſſe ferũt cũ ꝓtinus utraq; tellus Vna foret. Vñ Sicilienſis & ſiculus. ¶ Domum: in Sicilia.

PHI.
Iã inde
Sicilia

Sicilien
ſis
VBER.

c

Vm familia: Argumentũ cõmẽdatõis p ſe pꝫ. ¶ Reliquus: eſt relictis cæteris mortuis. ¶ Præſidũ: tutelæ: adiumẽti

l

Et C. Aurelios: ex ſamilia aureliorum. ¶ Q uo ſci. q̃a ſcio.

Væ feciſti: tractauerat Caleolus liberaliſſime. L. Luceiũ uirũ doctiſſimũ: ad quẽ Ci. ſcripſit lib. v. illã epſam corã me tecũ &c. Itaq; oſtẽdit Ci. hoc bñficiũ caleo in luceiũ collatũ gratũ fuiſſe nõ ſolũ ipi Luceio: ſed ẽt Põpe. & ſibi. Itaq; hortat ipſum: ut pſeueret eadẽ liberalitate bñfaciendi Luceio. ¶ Id .n. & Pom. gratũ for & bñficiũ collatũ in bñ in uiro grato. ¶ Ipſi: luceio. ¶ Tuæ cõ. gr̃a: ut uidearis eẽ uir cõſtans. ¶ Deinceps: poſtea. ¶ Cumulari: abũde ipleri. ¶ Pueris: ſeruis.

Luceius: cũ. L. Luceius ali⁹ ab eo ad quem ſcribit hr̃et in ꝓuincia Luce. quãdã cãm pecuniariam aduerſus belliões quoſdã noĩatos licet belliões dixiſſent ſe ſatiſfacturos. L. arbitratu & iudicio põ. tñ rogat Ci. hunc ad quẽ ſcribit ut iterpõat auctoritatẽ ſuã: id faciant qđ ſe facturos ꝓmiſerãt ꝓcuratorib⁹ eius: quos miſerat pp eã cãm. In qbuſdã codicib⁹ inuenio iſcriptionẽ epſæ h⁹ eẽ caleolo qđ magi ꝓbo. ¶ Q uã g. exi. q. d. mlto gratiorẽ ẽ cũ iterro ꝯatiõe legẽdũ. ¶ Arbitratu: iudicio uolũtate.

cõmẽdo maiorẽ ĩmodũ. Eius bõa quẽadmodũ ad me delata res eſt pub. poſſidẽt alieno noĩe cõtra leges calatinoꝝ. Id ſi ita eſt: ẽt ſine mea cõmẽdatõe ab æq̃tate tua res ipſa ĩpetrãr debet: ut ei ſubuẽias. Quoquomõ res ãt ſe hẽt: peto a te ut honoris mei cã eũ expedias: tãtũq; ei cõmodes ĩ hac re: & ĩ cæteris q̃tũ tua fides: dignitaſq; patiet. Id mihi uæhemẽter gratũ erit. Vale. M. C. Acilio. S. D.

l

Vcius Brut⁹ eques ro. adoleſcẽs oĩb⁹ reb⁹ ornat⁹ in meis familiariſſimis ẽ meq; obſuar diligẽtiſſime: c⁹ cũ pr̃e magna tibi fuit aĩcitia iã ĩde a q̃ſtura mea ſicilienſi. Oĩo nũc ipẽ Brutus rõæ mecũ ẽ: ſed tñ domũ ei⁹ & rẽ familiarẽ & ꝓcuratores tibi ſic cõmẽdo: ut maiore ſtudio cõmẽdare nõ poſſim. Gratiſſimũ mihi feceris ſi curaris ut ĩtelligat Bru. id qđ ei recipit: hãc meã cõmendationem ſibi magno adiumẽto fuiſſe. M. C. Acilio. S. D.

c

Vm familia Titurnia neceſſitudo mihi ĩtercedit uet⁹ ex q̃ reliquus ẽ. M. Titurni⁹ Ruffus q mihi oĩ diligẽtia atq; offõ ẽ tuendus: ẽ igit ĩ tua ptãte ut ille ĩ me ſatis ſibi p̃ſidii putet eẽ. Quapp eũ tibi cõmẽdo maiorẽ in modũ & abs re peto efficias: ut his cõmẽdationẽ hanc ĩtelligat ſibi magno adiumẽto fuiſſe erit uæhemẽter mihi gratum. M. C. Acilio. S. D.

l

Vciũ & ca. aurelios lucii filios: qb⁹ & ipſis & pr̃e eoꝝ uiro optĩo fãiliariſſime utor: cõmẽdo tibi maiorẽ ĩmodũ adoleſcẽtq oĩb⁹ optĩs artib⁹ ornatos meos p neceſſarios tua aĩcitia digniſſimos: ſi ulla mea apđ te cõmẽdatio ualuit: q ſcio mltas plĩmũ ualuiſſe: hæc ut ualeat rogo: q ſi cos honorifice liberaĩrq; tractaris: & tibi gratiſſimos optimoſq; adoleſcẽtis adiunxeris & mihi gratiſſimum feceris. M. T. C. Caleolo. S. D.

q

Væ feciſti. L. Lucei: cã ſcir te plãc uolo te hoĩ gratiſſimo cõmodaſſe: & tũ ipi q̃ feciſti pgrata ſũt: tũ põ. quotiẽſcũq; me uidet (uidet ãr ſæpiſſie) gr̃as tibi agit ſingulars: addo ẽt illđ qđ tibi iucũdiſſimũ eẽ certo ſcio me ipm ex tua erga luceiũ bẽignitate: maxiaq; uoluptate affici qđ ſup ẽ: q̃q̃ mihi ñ ẽ dubiũ qn ãtea nr̃a cã nũc iã ẽt tuæ ꝯſtãtiæ gr̃a mãſur⁹ ſis ĩ eadẽ iſta liberalitate: tũ abs te uæhemẽter ẽt atq; ẽt peto: ut ea q̃ initio oñdiſti: deĩde q̃ feciſti: ad exitũ augeri & cumulari p te uelis: id & luceio & põ. ualde gratũ for: teq; apđ eos p̃clar poſituꝝ cõfirmo & ſpõdeo đ rep. deq; his negociis cogitatiõib⁹ noſtris ſcripſeram ad te diligenter paucis añ diebus eaſq; lr̃as dederã pueris tuis. Vale. M. C. L. Luceio procon. S. D.

l

Vcius Luceius meus familiaris hõ oium gratiſſim⁹ mirifi cas tibi apud me gr̃as egit cũ diceret te oĩa cumulatiſſime & liberaliſſime ꝓcuratorib⁹ ſuis pollicitũ eẽ: cũ oro tua tã ei grata fuerit: q̃ gratã rẽ ipſã exiſtimes fore: cum ut ſpo q̃ pollicit⁹ es feceris oĩo. Oñderẽt belliões ſeſe lucio Põ. arbitratu ſatiſfacturo: ſed

uehemẽter op9 ẽ nobis & uolũtatẽ & auctoritatẽ & ĩpiũ tuũ accedeȓ Q d' ut facias te ẽt atq; ẽt rogo. Illud gratiſſimũ ẽ: qđ ita ſciũt lucei ꝓcuratores: & ita Luceius ipẽ ex lr̃is tuis q̃s ad eũ miſiſti intellexit hoĩs nulli9 apđ te auctoritatẽ aut gr̃am ualere pluſq̃ meã. Idq; ut expiatȓ iterum & ſæpius te rogo. Vale. M.T.C. Quin. Gallo. S.D.

Tſi p̃limis reb9 ſpo ſoȓ ut pſpiciã: qđ tñ iãpridẽ pſpicio me a te amari: tñ nũc ea cã tibi datȓ ĩ q̃ facile declararȓ poſſis tuã erga me bẽiuolẽtiã. L. oppi9. M. fili9 philõcli negociatȓ hõ mihi familiaris: eũ tibi unice cõmẽdo. Eoq; magis ꝙ tũ ipm diligo: tũ ꝙ negocia ꝓcurat lucei egnatii ruſſi quo ego uno eqte ro. familiariſſime utor: & q cõſuetudie quottidiana: tũ officiis maxĩs plurimiſq; mihi cõiũct9 ẽ. Oppiũ igiȓ p̃ñtẽ ut diligas Egnatii abñtis tẽ tuearȓ: atq; a te peto ac ſi me negocia eẽnt ucli mẽoriæ tuæ cã des lr̃aȝ aliqđ q̃ tibi ĩ ꝓuĩcia reddanȓ: ſed ita cõſcribas: ut tũ cũ eas leges facile recordari poſſis hui9 meæ cõmendatõis diligẽtia. Hoc te uehementer ẽt atq; ẽt rogo.

M.C. Gallo. S.D.

e Tſi ex tuis & ex. L. oppi fãiliariſſimi meis lr̃is cognoui te memorẽ cõmẽdatõis meæ fuiſſe. Idq; ꝓ tua ſũma erga me bẽiuolẽtia, ꝓq; nr̃a neceſſitudie mĩme ſũ admirat9: tñ te ẽt atq; ẽt tibi. L. oppiũ p̃ñtẽ: &. L. Egnatii mei familiariſſimi abñtis negocia cõmẽdo. Tãta mihi cũ eo neceſſitudo ẽ: familiaritaſq;: ut ſi mea res eẽt nõ magis laborẽ. Quapp mihi gratiſſimũ feceris: ſi curaris ut is ĩtelligat me a te tm̃ amari: q̃tũ ipſe exiſtĩo: hoc mihi grati9 faceȓ nihil potes. Itaq; ut facias te uehemẽter rogo. Vale. M.T.C. Apuleio ꝓquæſtori. S.D.

Vcio Egnatio uno eqte romão uel fãiliariſſime utor ei9 Anchilaũ ſuũ: negociaq; q̃ hẽt ĩ Aſia tibi cõmẽdo: nõ mĩore ſtudio: q̃ ſi rẽ meã cõmẽdarẽ: ſic. n. exiſtĩes uelĩ nihil cũ eo non mõ quotidiana cõſuetudie ſũmã ĩtercederȓ: ſed ẽt officia magna & mutua nr̃a ĩter nos eſſe. Quãobrẽ ẽt atq; ẽt a te peto ut cures: ut his ĩtelligat me ad te ſatis diligẽter ſcripſiſſe: nã de tua erga me uolũtate ñ dubitat. Id facies te etiam atq; ẽt rogo. M.C. Apuleio. S.D.

l Vci9 Noſti9 zoil9 ẽ cohr̃s me9. Hæres ãt p̃roni ſui. Ea re utrũq; ſcripſi: & ut mihi cũ illo cãm aĩcitiæ ſcires eẽ: & hoĩem ꝓbũ exiſtimares: q̃ p̃roni iudicio ornat9 eẽt. Eũ tibi igiȓ ſic cõmẽdo: ut unũ ex nr̃a domo. Valde mihi gratũ erit ſi curaris ut ĩtelligat hãc cõmẽdationẽ ſibi apđ te magno adiumẽto fuiſſe. M.T.C. Silio. S.D.

Vid ego tibi cõmẽdo eũ quẽ tu ipẽ diligis: ſed tñ ut ſcires eũ non a me diligi ſolũ ueꝝ ẽt amari ob eã rem tibi hæc ſcribo. Oĩum tuoꝝ officioꝝ: q̃ & multa & magna ſũt gratiſſimũ mihi fuerit: ſi ita tractaris Egnatiũ: ut ſentiat & ſe a me: & me a te amari. hoc te uehementer ẽt atq; ẽt rogo. Illa nr̃a. ſ. ceciderũt. Vtamur igiȓ uulgari cõſolatiõi: qđ' ſi hoc meli9? Sed hæc corã. Tu fac qđ facias: ut me ames: atq; amari a me ſcias. Vale. M.C. Sextilio ruf. q̃ſto. S.D.

e Tſi: cõmẽdat gallo ꝓcõſuli Ciliciæ. L. Oppiũ mercatorẽ negocioꝝ. L. Egnatii: rogatq; ut & ipm p̃ñtẽ cõmẽdatũ hẽat: & Egnatii negocia tueaȓ: ſibi. n. gratiſſimũ futurum. ❡ Des: ſcribas. ❡ Aliquid lit. qb9 oſtẽdas id eſſe facturum.

e Tſi ex tuis: Eodẽ argumẽto: quo in ꝑcedenti ep̃la cõmendauit gallo eundẽ oppiũ: quẽ ſupius cõmendauit: & negocia Egnatii.

L Egnatio cõmẽdat Ci. Apuleio ꝓq̃ſtori in Aſia libertuȝ Egnatii & eius negocia q̃ hẽbat in Aſia expoſitis cauſis cõmẽdationis.

l Noſtius ĩſtitut9 fuerat hæres Ci. ex pte a quodã libto ſuo ẽt p tẽ hæreditatis reliq̃rat. Ci. hunc libertũ cohæredẽ ſuũ Apuleio commendat. Vtrũq; illũ eẽ cohr̃dẽ meũ & hr̃dẽ p̃roni ſui. ❡ Ornatus: cũ factus eſt hæres.

q Vid ego: Ci. dũ diſſimulat ſe cõmẽdare egnatiũ Sillo: mĩto magis cõmẽdationẽ iã oppſſa rep. factã oſtendit. ❡ Veꝝ ẽt a. hic ſicut & alio loco oñdit maiorẽ eẽ uim amãdi q̃ diligẽdi: illa nr̃a. ſ. ocioſa & faceta: qb9 uti ſolebam9. ❡ Ceciderit: amiſſa ſunt calamitate publica. ❡ Vulgari: q̃ ẽt ulnus utiȓ. ❡ Q uid ſi. h. m. hoc dici ſolet ubi nulla appet rõ ſcĩ ſicut ẽt illđ: ſic uiſũ ſuperis. VBER.

q Vid ego tibi: Commẽdat Egnatium quodãmõ diſſimulanter nõ eodẽ ordine quo cæteros. Addidit in calce q̃dã de ſeipſo. ❡ Q d ego ti. Simile ꝓpe modum & illud Martia. Peccat qui cõmendandũ ſe putat eẽ ſuis. ❡ Non diligi ſolum: uerũ etiam amari ut ad. M. Brutum. Clodius Tri. ple. deſignat9 ualde me diligit: uel ut εμφατιχοτερον. q. d. pl9 quã dici poſſit ualde me amat. ❡ Illa nr̃a: puta iocoſa & familiaria. ❡ Etiã atq; ẽt rogo: qđ' Brut9 dicit rogo: & qdẽ ualde rogo: eodẽ dicẽdi genere utiȓ in ualeo: ut ẽt atq; ẽt uale. ❡ Ceciderũt. PHI.

O Mnis tibi cõmẽdo cyprios:ſed magis paphios:qbꝰ tu: q̃cũq; cõmẽdaris:erũt mihi gratiſſima.Eaq; facio libẽtiꝰ:ut eos tibi cõmẽdẽ qđ & tuæ laudi cuius ego fautor ſum cõducere arbitror:cũ primũ in eã inſulã q̃ſtor ueneris:ea re inſtituere q̃ ſequant̃ alii: quæ ut ſpero facilius cõſequere.ſi &.P.Lẽtuli neceſſarii tui legẽ:& ea quæ a me cõſtituta ſunt:ſequi uolueris . Quam rẽ tibi cõfido magnæ laudi fore. Vale. M.C.Curio proconſul.S.D.

Q Vintus Põpeius Sexti filiꝰ multis & ueteribꝰ cauſis neceſſitudinis mihi cõiunctus eſt.Is quũ antea meis cõmẽdatõibꝰ & rẽ & grãm & auctoritatẽ ſuã tueri cõſueuerit:nũc ꝓfecto re ꝓuinciã obtinẽte meis lr̃is aſſeq debet:ut nemini ſe intelligat cõmẽdatiorẽ unq̃ fuiſſe.Quãobrẽ a te maiorẽ ĩmodũ puto: ut quũ oẽs meos æq; ac tuos obſuar̃ ꝑ nr̃a neceſſitudine dẽas hũc ĩ primis ita in tuã fidẽ recipias ut ipe ĩtelligat:nullã rẽ ſibi maiori uſui ut ornamẽto quã meã cõmẽdationẽ eẽ potuiſſe. M.C.Ariſto uel Cæ. ædili.S.D.

M Arco Fabio uiro optĩo & hoĩe doctiſſimo fãiliariſſime utor mirificeq; eũ diligo:tũ pp ſũmũ ĩgeniũ eiꝰ ſũmãq; doctrinã: tũ pp ſingularẽ modeſtiã.Eiꝰ negociũ ſic ueli ſuſcipias:ut ſi eẽt res mea.Noui ego uos magnos pr̃onos hoĩem occidat oportet q ueſtra opa uti uelit:ſed ĩ hoc hoĩe nullã accipio excuſationẽ:oĩa reliqs ſi me amabis:cũ tua opa fabiꝰ uti uolet:a re ego res: Ro. uæhemẽter expecto & deſidero.In primiſq; qđ agas cupio.Nã iãdiu pp hyẽis magnitudinẽ nihil ad nos noui afferebat̃. M.C.Ariſto ul̃ Cæ.ædi.s.d.

S Vmpſi hoc mihi ꝓ tua ĩ me obſuãtia:quã pẽitꝰ pſpexi:q̃diu Brũduſii fuimꝰ:ut ad re familiariter & q̃ſi ꝓ meo iure ſcriberem:ſi q̃ res eẽt de q̃ laborarẽ.M.Curiꝰ q pr̃is negociat̃:ita familiaris ẽ:ut nihil poſſit eẽ cõiũctiꝰ multa illius ĩ me officia:multa in illũ mea quoq;:& qđ maximũ ẽ ſũmꝰ iter nos amor & munꝰ.Quæ cũ ita ſint:ſi ullã ĩ aĩcitia mea ſpẽ hẽs:ſi ea q̃ ĩ me officia & ſtudia Brũduſii cõtuliſti:uis mihi ẽt gratiora efficer̃ q̃q̃ ſũt gratiſſima ſi me a tuis oibꝰ amari uides.Hoc mihi da:atq; largir̃ ut.M.Curi.ſartũ & tectũ ut aiũt ab oĩq; ĩcõmodo detrimẽto:modeſtia:ſincerũ : ĩtegrũq; cõſerues . Et ipe ſpõdeo & oẽs hoc tibi tui ꝓ me r̃cipiẽt ex mea aĩcitia & ex tuo ĩ me offĩm maximũ te fructũ ſũmãq; uoluptatẽ eẽ captuꝶ. M.C.Pub.s.d.

Meſſienũ eq̃tem romanũ oibꝰ rebꝰ ornatũ meũq; pfamiliarẽ tibi cõmendo ea cõmendatione:q̃ põt eſſe diligentiſſima . Peto a te ꝓ nr̃a & ꝓ pr̃na aĩcitia:ut eũ ĩ tuã fidem recipias: eiuſq; rem famãq; tueare.uirũ bonũ tuaq; aĩcitia dignũ tibi adiunxeris:mihi q; gratiſſimũ feceris. Vale. M.C.Regi.S.D.

a A Vlus Liciniꝰ Ariſtoteles melitenſis antiq̃ſſimꝰ eſt hoſpes meus:& p̃terea cõiũctꝰ magno uſu familiaritatis.Hæc cũ ita ſint nõ dubito qn tibi ſatis cõmendatus ſit.Et.n.ex multis cognoſco meã cõmendationem pl̃imũ apud te ualer̃.Hũc ego a Cæſare liberaui:frequens.n.fuerat nobiſcũ:atq; ẽt diutius in cã eſt q̃ nos cõmoratꝰ quo meliꝰ te de eo exiſtimaturũ arbitror.Fac igit̃ mi Rex ut ĩtelligat has ſibi lr̃as pl̃imũ ꝓfuiſſe. M.T.C.Thermo.Proꝑto.S.D.

L.Gemicilio:

calamitate:temporũ amiſimus . Quid ſi hoc melius. Quando nullã afferre poſſumus fasti rationem huiuſmodi utimur oratõe.Quale eſt etiam illud apud Virgilium.Poſtq̃ res aſiæ Priamiq; euertere gentem immeritam:uiſum ſupis.

o O Mnis i Sextilio Ruffo quæſtori in Cypro cõmẽdat Ci. generaliter omnes Cyprios: ſed ſeparatim Paphios qđ ei honori ceſſurum dicit:ſi inſtituerit quæ alii imitentur in quo hortatur eũ: ut ſequat̃ legem.P. Lentuli procõſulis ipſius Cypri : ut dixit in primo libro ad.P. Lentulũ qui Cyprũ Cyliciamq; teneas &c.

Paphos ❡ Paphios: ciues paphi. Eſt enim Paphos ciuitas Cypri : in qua maxie colitur Venus: unde & paphia dicit̃.Hora:O Venus regina gnidi paphiq;: ẽ aũt auctore Ptolomæo & noua: & uetus paphos.

P Ompeiꝰ: Curio græciæ p̃ſidenti ut libro ſeptimo uidimus: cõmẽdat Cicero.q. Pompeium ea diligentia quæ alias ſibi amiciſſimos cõmẽdari ſolitos uidimus. ❡ Prouĩciã: græciam.

S Vmpſi: nõ indiget argumento: hæc epiſtola : q̃ textu ipſo ſatis patet:ſic & ſequens de qbꝰ nihil aliud eſt declarandũ.

A Liciniꝰ : Liciniũ melitenſem põpeianoꝶ ptium ſtudioſiſſimum Regi commendat.

Melitenſis ❡ Melitenſi:ex melita inſula Siliciæ:quæ auctore Pomponio Africam uerſus eſt : & Strabo dicit eam imminere pachino: de qua Catelli portant̃: quos melitæos uocant de hac Ouidius lib.iii. faſtoꝶ.Fertilis ẽ militre ſterili uiciæ coſuræ . Inſula quã libyci uerberat unda freti. ❡ Nobiſcũ: cõtra Cæſarẽ. ❡ In cauſa ĩ belloꝶ ciuiliũ.

LVcio Gemicilio Curuo iápridẽ fãiliariſſime utor optío uiro & hoíe gratiſſimo. Eũ tibi pẽit9 cõmẽdo atq; trado. Primũ ut oíb9 í reb9 ei te cõmodes quoad fides tua dignitaſq; patieẽ. Patieẽ át í oíb9. Nihil. n. abs te unq̃ qd ſit alienũ tuis aũt ẽt ſuis morib9 poſtulabit. Præcipue át tibi cõmẽdo negocia ei9: q̃ ſũt í Helleſpõto. Primũ obtineat id iuris í agris qđ ei pñana ciuitas dcreuit & ddit: & qđ ſp obtinuit ſine ulla cõtrouerſia. Deinde ſi qd hẽbit cũ aliquo Helleſpõtio cõtrouerſiæ ut í illã dioceſim reiicias: ſed nõ mihi uideor quũ tibi totũ hoíem diligẽtiſſime cõmẽdari: ſingulas ad te ei9 cãs pſcribere dbeẽ. Sũma illa: ſit qcquid officii: bñficii: honoris í gemiciliũ cõtuleris: id te exiſtimabo in meipſum: atq; in rem meã cõtuliſſe. Vale. M. C. Ther. S. D.

CVm mihi multa grata ſint: q̃ tu adduct9 mea cõmẽdatõe feciſti: tũ í primis q. M. Marciliũ amici atq; interpẽtis mei filiũ liberaliſſime tractauiſti. Venit. n. Laodiceã & tibi apď me mihiq; pp te grãs maxías egit. Quare qď reliquũ ẽ a te peto: qñ apud gratos hoíes bñficiũ põis: ut eo libẽti9 his cõmodes: opamq; des: quoad fides tua patieẽ ut ſocr9 adoleſcẽtis rea ne fiat. Ego quũ antea ſtudio ſe cõmẽdabã Marciliũ: tũ multo nũc ſtudioſi9: q in lõga apparitiõe ſingularẽ & ppe ícredibilẽ pñs Marcilii ſidẽ: abſtinẽtiã modeſtiãq; cognoui. Vale. M. T. C. Thermo. S. D.

c ET ſi mihi uideor ítellexiſſe: cũ tecũ Epheſi d re. M. Annei legati mei locat9 ſũ: te ipſi9 cã uæheñter oía uelle: tñ &. M. Anneũ tãti facio: ut mihi nihil putẽ pmittẽdũ q illi9 íterſit: & mea tãti fieri: puto: ut ñ dubitẽ qn ad tuã uolũtatẽ magn9 cumul9 accedat ↄmẽdatõis meæ. Nã quũ iãdiu diligerẽ. M. ãneũ: dq; eo ſic exiſtiaẽ ut res dclarat: qđ ultro ei dtuleri legationẽ: quũ mltis iam petẽtib9 dnegaſſẽ: tũ uo poſteaq̃ mecũ í bello atq; í re militari: fuit: tãtã í eo uirtutẽ: prudẽtiã: fidẽ: tãtãq; erga me bẽiuolẽtiã coguoui: ut hoíe3: nẽinẽ pluris faciẽ: Eũ cũ ſardiãis hñe cõtrouerſiã ſcis: cã3 tibi expoſuim9 epheſi: q̃tũ tñ corã facili9 meliuſq; cognoſces. De rliq uo mihi hercule diu dubiũ fuit: qd ad te potiſſimũ ſcriberẽ. I9. n. queadmodũ dicas clar; & magna cũ tua laude notũ ẽ. Nob át in hac cã nihil aliđ op9 ẽ niſi te íſtituto tuo diceẽ ſ3 tñ cũ me ñ fugiat q̃ta ſit í ptore tuo auctoritas pñti iſta ítegritate: grauitate: clemñtia q̃ te ee íter oís cõſt at: peto abs te p nña coiũctiſſima neceſſitudie plurimiſq; officiis pib9 ac mutuis: ut uoluntate: auctoritate ſtudio tuo pficias: ut M. Anne9 ítelligat te & ſibi amicũ eẽ qđ ñ dubitar. Sæpe. n. mecũ locut9 ẽ: & multo amiciorẽ his meis lñis eẽ factum. In tuo toto ípio atq; puícia nihil ẽ qđ mihi grati9 faceẽ poſſis. Iã apud ipm gratiſſimũ hoíem atq; optimum uirum q̃ bñ poſitur9 ſit ſtudium tuũ atq; officium dubitare te non exiſtimo. M. C. Thermo. S. D.

c AI9 Cluui9 Puteolan9 ualde me obſuat: ualdeq; ẽ mihi fãiliaris. Is ita ſibi pſuadet: q í tua puícia negocii heat: niſi te p uíciã obtinẽte meis cõmẽdatiõib9 cõfecerit. Id ſe pditis & deſpatis hibitur;. Nunc qñ mihi ab amico officioſiſſimo tñ oneriſ ípõit: ego quoq; tibi íponã p tuis í me ſummis officiis ita tñ ut tibi nollẽ moleſt9 eẽ. Milaſſii & alabantes pecuniã Cluuio dñt. Di-

l Gemicilio: Thermo propræptori in Syria commendat Gemicilium: quem dicit nihil eſſe petiturum niſi quod & ſe & Thermo dignum ſit. Nihil abs te: ſic Horatius in epiſtolis. Vtere Põpeio Groſpho: & ſi quid petet ultro defer: nihil groſphus niſi uerum orabit & æquu3 δ'ιοικησιν dioceſim: ideſt iuriſditionem. ⁋ Helleſponto: Helleſpontus in phrygia eſt: ab helle ſorore phryxi dictus: Phrygia autẽ regio dicta eſt aſiæ maioris quæ phrygia etiam troas dicitur.

c Vm multa: Primum oſtẽdit Cice. ſibi gratum eſſe quod fecerit Thermus pro. M. Marcilio. Deinde eum rogat ut det operam: ne ſocrus Marcilii rea fiat: rea ne fiat in iudiciũ deducatur. ⁋ Reus. n. diciẽ quicunq; in lite deducitur: ẽt ſi nihil admiſerit.

e T ſi mihi: Cice. diligenter commendat Thermo. M. Annei legati ſui negocia. De quo dicit ſe locutum eſſe cum eo Epheſi: quæ ciuitas eſt: ut ſupra diximus: Aſiæ regionis in Icario pelago. ⁋ Sardiani: non ex ſardinia ſed Sardia ciuitate. Queadmodum qualiter quãta moderatiõe. ⁋ Dicas ius: admíniſtres iuſticiam.

c Luuius: Negocium Cluui puteolani ita commendat Thermo: ut dicat ipſum Cluuium de eo deſperare. niſi id confecerit Thermo prouinciam obtinente: exponit Cicero quid ſit in eo negocio: & qd agendum putet. ⁋ Puteolanus: ex puteolis oppido Cãpaiæ. ⁋ Deſperatis: ſine ſpe. ⁋ Millaſſia: Milaſſa & Alabãda ciuitates ſũt auctoẽ Ptolomæo lydiæ meoniæ. Ecdici: ſindici: defenſores ἔκδικοι. Hypothecas: q̃ ſunt obligationes bonorum immobilium ſicut contra pignora bonorum mobilium ſunt autem termini iuris.
⁋ Heracleotæ: ciues Hera-

dioceſis
Helleſpõtus
Phrygia
Reus
Epheſus
Sardianus
Millaſſa
Alabanda
Ecdici
Hypotheca

xerat mihi Euthydéus quú Epheſi eſſé:ſe curaturû:ut codices romã mitteret᷑. Id factú nó ē:legatos audio miſſos eē:ſʒ malo codices: ut aliqd cóſici poſſit. Quarꝛ peto a te ut & eos & Alabádes iubeas codices romá mitterꝛ:ꝑterea Philoties Alabádéſis υποθηκας Cluuio dedit. Hæ cómiſſæ ſút cures uelí:ut aut de hypothecis đcedat eaſqꝫ ꝓ curatorib⁹ cluuii tradat:aut pecúiá ſoluat. Præterea Heracleotæ & Bargiletæ q̄ ité debét:aut pecúiá ſoluát aut fructib⁹ ſuis ſatiſfaciát. Caunii ꝑterea dnt ſʒ aiút ſe đpoſitá pecúiá húiſſe. Id uelí cognoſcas & ſi ítellexeris eos neqꝫ ex edicto neqꝫ ex đcreto đpoſitá habuiſſe. Des opá:ut uſurꝛ Cluuio íſtituto tuo cóſeruét᷑. His đ reb⁹ eo magis laboro:qꝑ agit᷑ res. Cn. Pópeii ét nrí neceſſarii:& qꝑ is magis ét mihi laborarꝛ uidet᷑:q̄ ipſe Cluui⁹:cui ſatiſfactú eē a nobis ualde uolo: his de rebus uæheméter te ét atqꝫ ét rogo. M.C.T.S.D.

Vo magis quottidie ex lrís núcüſqꝫ bellú magnú eē i ſyria

q cognoſco.uæhemẽti⁹ te ꝓ nra neceſſitudie cótédo:ut mi

hi.M. Anneú legatú prio quoqꝫ tpe remittas. Ná ei⁹ opa: cóſilio:ſcía rei militaris:ul᷑ maxíe ítelligo me & rép. adiuuari poſſe: qđ niſi táta res ei⁹ ageret᷑:nec ípe adduci potuiſſet: ut a me diſcederet:neqꝫ ego eú a me dimitteré. Ego í ciliciá ꝓficiſci cogito circa ter. cal. maii. Añ eá dié Anne⁹ ad me redeat opꝫ illđ qđ tecú & corá:& ꝑ lrás diligétiſſime egi:id & núc ét atqꝫ ét rogo curꝛ ſit tibi ut ſuú negociú:qđ hꝫ cú ꝑpĺo ſardiáo:ꝓ cáæ ueritate:& ꝓ ſua dignitate cóficiat. Intellexi ex tua orone quú tecú Epheſi locut⁹ ſú:te ipſi⁹. M. Annei cá oía uelle. Sʒ tñ ſic uelí exiſties:te mihi nihil grati⁹ facerꝛ poſſe q̄ ſi ítellexero ꝑ te illú ipm negociú ex ſnía cóſeciſſe. Idqꝫ q̄primú ut efficias ét atqꝫ ét rogo. M.T.Ci.Titio.fi.L.ruſ.præto.S.D.

Vci⁹ Cuſtidi⁹ é tribulis:municeps & familiaris meus. Id

l cám hꝫ: quá cám ad te deſeret. Cómédo tibi hoiem ſicuti

tua fides & me⁹ pudor poſtulat tñ ut facilis adit⁹ ad te habeat:q̄ poſtulabit æque:ut iubéte te impetret:ſentiatqꝫ ſibi amicitiá meá etiá quú longiſſime abſim prodeſſe imprimis apud te.

M.C.Curtio Peduceano prætori.S.D.

m Arcú Fabiú unice diligo ſúmaqꝫ mihi cú eo cóſuetudo &

ſáiliaritas é ꝑuet⁹. In ei⁹ ꝯtrouerſiis qđ đcernas a te ñ peto Seruabis ut tua dignitas & fides poſtulat edictú & íſtitutú tuú:ſed ut q̄ facillimos ad te adit⁹ héat:q̄ erút æq̄ iubente te ípetret:ut meá amicitiá ſibi ét quú ꝓcul abſim ꝓdeſſe ſétiat ꝑſertí apđ te hoc uæheméter ét atqꝫ ét rogo. M.T.C.C.Munatio Cauſi.fi. S.D.

Vci⁹ Liuinei⁹ Trypho é oío. L. reguli ſáiliariſſimi mei li

l bert⁹. Cui⁹ calamitas ét officioſioré me facit illú. Ná béi

uolétior q̄ ſp ſui eē ñ poſſú:ſed ego libtú ei⁹ ꝑ ſeipꝫ diligo ſúma.n.ei⁹ erga me officia extiterút:his nris tpib⁹ qb⁹ facillíe boná béiuolétiá hoium & fidé ꝑſpicere potui. Fú tibi ita cómédo: ut hoíes grati & méores bñmeritos đ ſe cómédare dicút. Pergratú mihi feceris ſi ille ítellexerit ſe:qꝑ ꝓ ſalute mea mĺta ꝑicula adierit:ſæpe hyeme ſúma nauigari ꝓ tua erga me béiuolétia gratú ét tibi feciſſe.

¶ T.Pinnio

Hera-clea Barcilia clex. Heraclea át & Barcilia auctorꝛ Strabóe ciuitates ſút Cariæ. ¶ Caunii: q incolút Caunú oppidú cariæ ualitudine habitátiú í fame a Cauno fre Biblidis cognomiatú ¶ Ex edicto:ꝑtorio. ¶ Decreto:ſenat⁹. ¶ Vſuræ:utilitati. ¶ Is.ſ.pompe.

Vo magis:primú ro

q gat Ci.thermú ut ad

ſe remittat. M. Anneum legatú priuſq̄ ꝓficiſcat᷑ í Ciliciá: qđ cito futuꝝ dicit: deíde ei cómédat eiuſdé Annei negociú: qđ hēbat cú Sardianis. Quod ſupra alia epiſtola cómédauerat:erat aút Ci.eo tpe proconſul ciliciæ. ¶ Adduci:perſuaderi.

Munici pes Cuſtidi⁹: Cómédati

l cia é hæc epiſtola:&

quæ arguméto nó indiget. ¶ Municeps:ex municipio.i.ex oppido meo. ¶ Habeat adit⁹ faciles ad te: ideſt liceat ei ad te uéire nullo impediéte:cú uoluerit.

Fabium: iiſdem fere

m uerbis commendat

Cice. Fabiú curtio:quibus ſupra cómédauit Cuſtidium Titio Ruffo.

Liuineius. M. reguli

l familiariſſimi ſui li-

bertum Tryphonē Cice. commendat diligentiſſime propter eius in ſe beneficia. ¶ Officioſiorem: ꝓpéſiorem ad benefaciendum quia calamitoſis magis debemus q̄ iis qui fortuna proſpera utuntur. ¶ Per ſe: ſua cauſa præter reſpectum patroni. ¶ Bonam i ideſt magnam: ut Hora. At bona pars populi decepta cupidine falſo. Nil ſatis eſt inquit: & Perſius. At bona pars procerum tacita libabit acerra. Hic enim aliter intelligi non poteſt ſi quidē nulla beniuolentia poteſt eē niſi bona. ¶ Perſpicere: cognoſcere: ná ut ſupra alio loco dixit: ſicut aurum igni: ita fides & beniuolentia hominum rebus aduerſis perſpicitur. ¶ Súma hyeme: í maxima maris perturbatione. ¶ Gratum tibi: nam ſi me amas qđ in me collatum ſit debet tibi quoqꝫ gratum eſſe.

t Pinnio: Pinnius quidá ciuis romanus: cui nicéſes grandé pecuniá debebant: moriens Cic. filio tutoré reliqt & ſcdm hæredé. Itaq; rogat Ci. Siliú ꝑtoré: ut eius cá det opam ut illa pecunia ſoluať Pinio filio Tin Pinnii: ſibi.n. pergratú futuꝝ. ¶ Tutoré: defenſoré & conſeruatoré bonoꝝ eius pro filio: nã dicit is qui dať ad eum tuendú: qui ſe per ætaté nódum tueri pót: hæc aút ætas eſt ſm iuriſcóſultos uſq; ad pubertatem: q eſt ad. xiiii. annú: nã inde uſq; ad. xxv. dať curator: qui ẽt dať furioſis & mẽtecaptis. ¶ Nicéſes: ciues Niceæ: eſt aút Nicea ciuitas Prouinciæ: quæ ſcribit Strabo: licet in italicis ptibus ſit. tñ in Maſſilienſiú iure ptineat. ¶ Ad. o. ſ. pro ſeſtertiorum: & ſubaudiť milia: ideſt ad octoginta milia ſeſtertiuȝ: eleganter aút in his ſermonibus ponút oratores & poetæ aduerbia ꝑnoibus: ut debes decies ſeſtertiú: quadragies ſeſtertiú: & ſic in cæteris & utúť gtó ſyncopato in noibus númoꝝ: dicimus ẽt & hic ſeſtertius. ¶ Volút: hñt uoluntaté ex quo erit tibi facilius dare operá: ut faciant qd uolút iá facere. ¶ Ipſe puer: Pinnius filius Titi. ¶ Noie: debito.

Tutor

Curator

Nicea

Seſtertius

e T ſi in Attilii: Oſtendit Ci. non dubitare ſe habere in numero amicorú Silium: cui agit gratias de bñficio collato in Attilium: quem ſeruauerat a magno piculo cauſa & reſpectu ſui. Deinde pollicetur ſe amatuꝝ: eum uæhemẽtiſſime: poſtremo cómendat ei Ci. Qu. fratré ſuú ut eo numero amicoꝝ habeat: quo & ſe. ¶ Habui in. a. mihi perſuaſi. ¶ In meo ære. i. te eſſe meú: te eſſe in céſu & capitali meo: & eſt tractum a pecunia quæ dř eẽ in nřo ære: cuȝ nřa eſt. ¶ Lamiæ: qué maxíe amo: & ipſe te. ¶ Proſequor ípudentia. i. quod ſum impudens erga te. ¶ Sarciá: emendabo: tractú a ſutoribus. ¶ Idem. ſ. ꝙ proſequor te impudétia. ¶ Vt: ſicut. ¶ Quem diligẽtiſſime: ſcilȝ colo & tueor.

n On putaui: Lænium quédam Ci. diligentiſſime cómédat Silio: quem Lænium & a ſe & a Qu. fratre ſuo uæhementer amari dicit: petit auté ab ipſo Silio: ut illius negociuȝ expediat: qd hẽt in eius ꝑuincia: & ei dicat & ꝯſulat: qd uidebiť illi utile fore. ¶ Fieri. p. ac dicere: eſſe poſſibile. ¶ Mihi: taȝ in dicẽdo copioſe. ¶ Deſunt: qa nó inuenio qbus uerbis eú tam diligẽter tibi cómendé: q̃ & uolo & debeo. ¶ Incredibile: exponit cáˢ cómẽdationis. ¶ Id fra. id accidit qd eum tanti faciamus. ¶ Supeſſe: ſup abúdare: quia plura de eo dicam. ¶ Solutum: expeditum.

n Ero: Cómendat & laudat plurimú Cice. gratitudinem Neronis: qui apud Cice. dixerat ſe omni honore a Silio affectum fuiſſe: deinde rogat Si. ut ea quæ cum eo egit de Nerone faciat: quæ aút ea ſint exponit. Deinde commédat ei Niſæos neceſſarios Neronis. Poſtea uero Strabo. Seruilium. Poſtremo eundé Neroné uæhementius cómẽdat. ¶ Haberi ab ali. qui eſſet prætermiſſus. i. qué in eum non contuliſſes.

M. C. P. Silio proprætori. S. D.

t Ito Pinnio familiariſſime me uſú eẽ ſcire te arbitror qđ q́dé ille teſtó declarauit: q me tú tutoré tú ẽt ſm heredé inſtitueriť: ei⁹ filio mire erudito: & ſtudioſo & modeſto: pecuniá nicéſes grádé debẽt & ad ſeſtertiú octogies: & ut audio í primis uolút ei ſoluere. Pergratú igiť mihi feceris: qñ nó mó reliq tutores q ſciunt q̃ti me facias: ſed ẽt puer ipſe ſibi pſuaſit te oía mea cá facturú eẽ ſi dederis opam quoad tua fides dignitaſq; patieť: q̃plurimú pecuniæ Pinio ſoluať Nicenſiú noie.

M. T. C. Pu. Silio. S. D.

E T ſi in Attilii negocio te amaui: quú. n. ſero ueniſſé tñ honeſtú eqté Romanú bñficio tuo cóſeruaui. Et mehercule ſp ſic in aío habui te in meo ære eẽ: pp Lamiæ nři cóiúctionem: & ſingularé neceſſitudiné. Itaq; primú ago tibi gřas qđ me oí moleſtia liberas. Deíde ípudétia ꝓſequor: ſed idé ſarciá. Te. n. ſp ſic colá & tuebor ut qué diligentiſſimæ. Qu. fratré meú ſi me diligis: eo numero cura ut habeas quo me. Ita magnú beneficium tuum magno cumulo auxeris.

M. T. C. P. Silio. S. D.

N On putaui fieri poſſe: ut mihi uerba deeſſẽt ſed tñ í. C. Lenio cómédando deſunt. Itaq; rem tibi exponá paucis uerbis: ſed tñ ut plane ꝑſpicere poſſis uolútaté meá. Incredibile eſt q̃ti faciam⁹ & ego & frater meus: q mihi cariſſim⁹ eſt. M. Leniú. Id fit tú ꝑmis ei⁹ officiis tú ſúma eius ꝓbitate & ſingulari modeſtia. Ego cú a me ínuitiſſim⁹ dimiſi: tú pp familiaritaté & cóſuetudis ſuauitaté: tum ꝙ cóſilio eius fideli ac ẽt bono libẽter utebar. Sed uereor ne iam mihi ſupeſſe uerba putes: quæ dixerá defutura. Cómendo tibi hoíem ſicut intelligis me: quo ea ſupra ſcripſeri debere cómẽdare. Atq; uæheméter ẽt atq; ẽt peto: ut qđ hẽt in tua ꝓuincia negocii expedias: qđ tibi uidebiť rectum eſſe ipſi dicas: hoíem facillimú liberaliſſimúq; cognoſces. Itaq; te rogo ut eum ſolutú liberú confectis eius negociis p te q̃primuȝ ad me remittas. Id mihi fratriq; meo gratiſſimú feceris. Vale.

M. T. C. P. Silio. Propræ. S. D.

n Ero meus mirificas apud me tibi gřas egit: ꝓrſus ícredibiles: ut nullú honoré ſibi haberi potuiſſe diceret: q a te prætermiſſus eſſet. magnú fructú ex ipſo capies. Nihil eſt eniȝ illo adoleſcẽte gratius ſed mehercule mihi quoq; gratiſſimú feciſti.

Suſten-tes ¶ Agi tecum.i.me tecum loqui:uel te a me rogari. ¶ Suſtentes:ſuſpẽdas:ſuſtineas: ¶ Dum:donec. ¶ Eius: Panſiæ q̃ autem res eſſet:non facile intelligitur. ¶ Niſæos:ciues Niſæ:quæ ciuitas eſt lidiæ Mæoniæ: alii ponit
Niſa Ptolemæus in Licia apud montẽ Maſſicitẽ:& licet dicantur & aliæ:nũc de ea quæ in Lydia intelligit. ¶ Patro cinio:defenſione. ¶ Impenſius:uæhementius. ¶ Relinqs :qd fiet: niſi te obtinente prouinciã ſit liber & expe
Q uæ-ſtus ditus. ¶ Diſſimilis tui.i.auari:cum tu ſis liberalis. ¶ Q uæſtum:lucrũ:qa fortaſſe alius ſuccedet tibi tui diſſimi lis:qui magis delectabitur lucro quã iuſtitia. ¶ Magnum theatrũ.i.fortunã qualis in theatro eẽ ſolet: eſt enim tranſlatio. ¶ Non ut hæc enĩ: ſcilicet Cilicia : ſenſus autem eſt:iſta ꝓuincia cui tu p̃es habet magnam fortunam:non autem commẽdationem & gloriam adoleſcentis: ſcilicet Neronis:ſicut noſtra Cilicia: itaq; quãto maior eſt iſtic fortuna tanto magis indiget fauore tuo. ¶ Confirmare:dũ ei ꝓderit ſicut & maiores ſui. ¶ Clientelas .i. clĩetum multitudines . ¶ Hoc in genere: in huiuſmodi rebus.

Pluris enim ex oĩ nobilitate neminem facio.Itaq; ſi ea feceris quæ ille per me tecũ agi uoluit gratiſſimũ mihi feceris. Primum de Panſania Alabandenſi ſuſtentes rem dum Nero ueniat uæhementer eius cã cupere cũ intellexi.Itaq; hoc ualde te rogo. Deĩde Niſæos quos Nero in primis hẽt neceſſarios diligentiſſimeq; tuetur ac defendit: hẽas tibi cõmẽdatiſſimos ut intelligat illa ciuitas ſibi in Neronis patrocinio ſummũ eſſe p̃ſidium:Strabonem Seruilium tibi ſæpe commendaui:nunc eo facio id impenſius qd eius cauſam Nero ſuſcepit Tantũ a te petimus ut agas eam rem:ne relinquas hoĩem ĩnocentẽ ad alicuius tui diſſimilis quæſtum.Id tum gratũ mihi erit:tum etiam exiſtimabo te humanitate tua eſſe uſum.Sũma huius ep̃læ hæc eſt: ut ornes oĩbus rebus Neronem ſicut inſtituiſti atq; feciſti.Magnũ theatrum hẽt iſta prouincia:nõ ut hæc noſtra adoleſcẽtis nobilis ingenioſi abſtinentis cõmendationem atq; gloriam. Q uare ſi te fautore uſus erit:ſicut & pfecto utetur & uſus eſt:ampliſſimas cliẽtelas acceptas a maioribus cõfirmare poterit & beneficiis ſuis obligare. Hoc in genere ſi eum adiuueris eo ſtudio quo oſtendiſti apud ipm præclariſſime poſueris:ſed etiam mihi gratiſſimum feceris. Vale.

M.T.C.P.Seruilio.S.D.

CVm.P.Terẽtio Hiſpone qui operas in ſcriptura pro magiſtro dat:mihi ſũma familiaritas cõſuetudoq; eſt:multaq; & magna inter nos officia paria & mutua ĩtercedũt . Eius ſũma exiſtimatio agit̃ in eo: ut pactiones cũ ciuitatibus reliqs conficiat.Non me p̃terit nos eam rem.Epheſi expertos eẽ nec ab Epheſiis ullo modo impetrare potuiſſe.Sed qñ quẽadmodum feciſti oẽs exiſtimant:& ego intelligo:tua tum ſũma integritate:tum ſingulari humanitate & mãſuetudine conſecutus es:ut libẽtiſſimis græcis nutu qd uelis conſequare.Peto a te maiorem immodum ut honoris mei cã hac laude Hiſponem affici uelis. Præterea cũ ſociis ſcripturæ mihi ſumma neceſſitudo eſt non ſolum ob eam cauſam qd ea ſocietas uniuerſa in mea fide eſt:ſed etiã quod pleriſq; ſociis familiariſſime utor.Ita & Hiſponem meũ per me ornaris & ſocietatem mihi coniunctiorem feceris.Tuq; ipſe & ex huius obſeruantia gratiſſimi hominis:& ex ſocioꝝ gratia hominum ampliſſimorum maximum fructum capies:& me ſummo beneficio affeceris:ſic enim uelim exiſtimes ex tota tua ꝓuincia oĩq; iſto imperio nihil eſſe qd mihi gratius facere poſſis.

M.C.P.Seruilio.S.D.

AVlum Cæcinnã maxime propriũ cliẽtem familiæ noſtræ non cõmendarem tibi quũ ſcirem qua fide in tuos qua cle

Scriptura c Vm Pu.Scriptura nomen erat officii eorũ qui ſcribebant ꝓuinciales res & uectigalia: & pactiones cum ciuitatibus:hui⁹ ſcripturæ ſocietas erat in qua erat magiſter & prior Teren. Hiſpo:quẽ nunc Ci.cõmendat Silio ut eius opa cõfidat Hiſpo pactiões cũ reliquis ciuitatibus prouinciæ Silii:quẽ dicit ſe ĩtelligere facillime cõſequi quicquid uelit a græcis: quicqd enim collatum fuerit in ipſum Hiſponẽ: bene collatum iri & ſibi gratum fore. ¶ Dat.o.i.laborat & exercetur. ¶ Pro magiſtro: tanquã prior ut ſupra diximꝰ. ¶ Exiſtimatio:honor. ¶ Pactiões: cõuentiones: pacta. ¶ Eam rem:ut conficeret pactiones. ¶ Expertos eſſe:tentaſſe. ¶ Q uando:quoniam. ¶ Libentiſſimis.i.prõptiſſimis animo & uoluntate . ¶ Nutu.i. facillime.q.d.ſolum innuendo. ¶ Affici hac laude:habere hãc laudẽ: ut pactiones cõficiat. ¶ Sociis: erat enĩ ut diximus ſocietas huius officii. ¶ In mea fide: ĩ mea tutela. ¶ Per me:cauſa mea. ¶ Imperio: præerat enim ꝓuinciæ tanquam imperator cũ exercitu:ſicut & Ci.Ciliciæ.

a Cæcinnam: Cæcina olim negociatus fuerat in Aſia: cui perat Seruilius: reliquerat autem ĩ ea negociatione multa quæ cõſeq non potuerat:& poſtea quia cũ Pompeio aduerſus Cæ.fuerat:& deſcripſerat contra Cæſ.ut ii.vi.uidimus:exilio mulctatus eſt.Itaq; cum in aſiam ꝓficiſceretur:ut tibi eſſet tutus: & reliquias Aſiaticæ

quias Aſiaticæ negociationis cõficeret: Ci. eũ cõmẽdat Seruilio Aſiæ ꝑtori: ut In iis reliqis colligẽdis: & in cæteris rebus eũ tueat: ſibi. n. fore grauſſimũ. ❡ Ca amitoſos: q̃lis eſt ipſe cæcina: ut li. vi. uidere licet. ❡ Fortuna: calamitas. ❡ Cõtentione: efflagitatiõe & inſtãtia. ❡ Per te: tuo fauore. ❡ Cõſecuti: a Cæſa. cui eũ exilio mulctauit. ❡ Reliqis: i his q̃ ſupſunt ei colligẽda. ❡ Tegas: ꝓtegas: defẽdas Vir. Nec apollinis īſſula texit.

e Xprouincia: Andronem laodicenſem familiarem ſuum in aſia proficiſcentem Cic. diligẽtiime commendat Seruilio: ut eum recipiat in fidem ſuam & quibuſcũq; rebus poterit: adiuuet τρεῖς τὰς διοικήσεις dioceſes: iuriſdictiones. ❡ Laodicẽſi: ex Laodicea urbe. ❡ Multo pluris: q̃ tũc: cũ eram in prouincia. ❡ Nõ fugit te: non ignoras. ❡ Dignũ ho. i. dignum quẽ in domum tua mexcipias.

g Ratæ: Cum proficiſceretur Seruilius in Aſiam prætor ſcripſerat ad Ciceronem omnẽ nauigationem ſuam. Itaq; Cic. dicit eas lr̃as ſibi gratas fuiſſe: quoniam oſtenderũt Seruilium ſui memorē eſſe. Petit deinde ab eo: ut aliquid de rebus prouinciæ: & de inſtitutis ſuis ſcribat: ſe autẽ ſcripturum dicit rarius q̃d ſentiat de ſtatu reipub. quid autem agatur ſæpius ſcripturū. Laudat autem cõſilium Seruilii: qui putet utilius eſſe tueri Aſiam q̃ eſſe Romæ: polliceturq; ſe diligenter curaturũ quicquid ad eius dignitatē pertinebit. ❡ Curſus: itinera progreſſus. ❡ Qua: memoria. ❡ Inſtitutis: decretis a te factis in ꝓuincia. ❡ Pro tua claritate: quia clarorum uirorum nulla facta poſſunt eſſe in obſcuro: ut alibi dixit. ❡ Quid ſentiam: quod opiner. ❡ Periculū: ne litteræ ad manus. Cæſa. peruenirẽt. ❡ Collegæ: q̃ fuerat proconſul in Gallia: ſicut & Ci. in Cilicia: & Seruilius in Aſia. ❡ Magni referebat: uel utile erat. ❡ Male affectam: male tractã: uel male diſpoſitã. ❡ Optatius: gratius. ❡ Obſeruantia: reuerentia. ❡ Quod &: adducit multas cauſas ſuæ obſeruantiæ erga patrem Cæcinnæ.

mentia in calamitoſos ſoleres ẽẽ niſi me & pr̃is eius: quo ſum familiariſſime uſus memoria: & huius fortuna ita mouerũt: ut bonis oĩbus me cũ ſtudiis: officiiſq; cõiũctiſſimũ mouere debebat. A te hoc oĩ cõtentione peto ſic: ut maiore cura: maiore aĩ labore petere non poſſim: ut ad ea quæ tua ſpõte ſine cuiuſq; cõmẽdatione faceres in hoĩem tñ̃ & talẽ calamitoſum aliquẽ afferant cumulũ meæ lr̃æ quo ſtudioſius eũ q̃buſcũq; rebus poſſis iuues. Q̃ d ſi Romæ fuiſſes: ẽt ſalutẽ Auli Cæcinæ eſſemus: ut opinio mea fert per te cõſecuti. De qua tñ̃ magnam ſpem habemus freti clemẽtia collegæ tui. Nũc q̃ñ iuſtitiã tuam ſenatus tutiſſimũ ſibi portũ prouinciã iſtam dixit eſſe: ẽt atq; ẽt rogo te atq; oro ut eũ & ĩ reliqis ueteris negociationis colligendis iuues: & cæteris rebus tegas atq; tueare. Hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale. M. C. P. Seruilio. S. D.

EX ꝓuincia mea Cilienſi: cui ſis τρεῖς διοικήσεις aſiaticis attributas. Nullo ſũ familiarius uſus quã Andrõe Arthemonis filio Laodicẽſi: eũq; habui in ea ciuitate: tũ hoſpitẽ: tũ uæhemẽter ad meæ uitæ tõnem & cõſuetudinẽ accõmodatũ. Q uẽ q̃dẽ multo ẽt pluris poſteaq̃ deceſſi facere cœpi: q̃d multis rebus expertus ſum gratũ hoĩem meiq; memorem. Itaq; eũ libẽtiſſime uidi. Nõ te. n. fuit q̃ plurimis in iſta ꝓuincia benigne feciſti quã multi' grati repiat'. Hoc ppea ſcripſi: ut & me ſine cã laborare ĩtelligeres: & ut tu ipſe: eum dignũ hoſpitio tuo iudicares. Feceris igit' mihi gratiſſimũ: ſi ei declararis q̃ti me facias: id eſt ſi recepis eũ in fidẽ tuã: & quibuſcũq; reb9 honeſte ac ſine moleſtia tua poteris: adiuueris: hoc mihi uæhemẽter erit gratũ. Id ut facias te ẽt atq; ẽt rogo. Vale.

M. C. Pup. Seruilio Hiſaurico proconſu. collegæ. S. D.

GRatæ uæhemẽter mihi tuæ lr̃æ fuerunt ex q̃bus' cognoui curſus nauigationũ tuarũ ſignificabas. n. mẽoriã tuã nr̃æ neceſſitudis: qua nihil mihi poterit eſſe iucũdius. Q̃ d reliquũ eſt: multo ẽt erit grati9: ſi ad me de rep. & de ſtatu ꝓuĩciæ: de inſtitutiſq; tuis familiariter ſcribes. Q uæ q̃q̃ ex multis ꝓ tua claritate audiã: tñ̃ libentiſſime ex tuis lr̃is cognoſcã. Ego ad te de reip. ſũma q̃d ſentiã: nõ ſæpe ſcribã pp periculũ eiuſmodi lr̃aꝝ. Quid agat' autẽ ſcribaꝫ ſæpius. Sperare tñ̃ uideo Cæſari collegæ nr̃o fore curæ & ẽẽ ut habeamus aliquã rẽpu. cuius conſiliis magni referebat intereſſe. Sed ſi tibi utilius eſt inglorioſius Aſiæ ꝑeſſe. & iſtã partẽ reip. male affectã tueri mihi quoq; i dem q̃d tibi & laudi tuæ profuturꝫ eſt optatius debet eſſe. Ego quæ ad tuã dignitatẽ ꝑtinere arbitrabor: ſũmo ſtudio: diligẽtiaq; curabo. Imprimiſq; tuebor oĩ obſeruãtia clariſſimum uirũ: patreq; tuũ q & pro uetuſtate neceſſitudinis & pro bñficiis ueſtris: & pro dignitate ipſius facere debeo. Vale.

Curtius: Curtium Mitherẽ libertũ Poſthumi familiariſſimi ſui Cic. cõmẽdat Seruilio ut in quadã con c trouerſia: q̃ habebat cum quodam Colophonio de fundo quodã ei faueat: & habeat in numero ſuo-

Aeq; rum. ❡ Ille: habet emphaſim ad laudẽ. ❡ Aeq;: tam. ❡ Atq;: q̃. ❡ Sic: tam familiariter. ❡ Scribere:

Atq; ut pro me & meis agat. ❡ Vti. ſ. conſueui. ❡ Vulgare: pro uulgariter. i. negligẽter. ❡ Sed ut. i. tanq̃. ❡ Intimo.

Colo- familiariſſimo: ❡ De fundo. i. propter fundum. i. poſſeſſionem. ❡ Colophonio: ciui Colophonis: quod eſt ci-

phon nitas in Ionia ab Andremone Pylio condita: auctore Str. De qua plura dicemus in cõmentariis epiſtolarum Horatii quos propediem me editurũ ſpero. ❡ Cõmodes: faueas. cõmoditatem facias. ❡ Bene exiſtimes: bene ſentias & iudices.

Ampium. T. Ampii c libertum ampiũ quẽ ſũmope laudat Cic. Seruilium cõmendat. ❡ Obſcura: ignota. ❡ Fit: accidit. ❡ Nonnunq̃. tñ. in uu. ſ. cõmendationes. i. cõmendo interdum uulgares. ❡ Plerũq;: perſæpe. ❡ Frugi: utilem.

Vitos. T. Auguſium m cõmẽdat Ci. comitẽ ſuũ; tempe exilii ſui: petitq; a Seruilio: ut eũ ita tractet: ut intelligat hanc cõmẽdationem ſibi plurimũ profuiſſe. ❡ Velle. ſ. te efficere. ❡ Non ea. nõ ſimilis & par: quia cum alio interdũ eſt ma-

Comes ior & iuſtior q̃ cũ alio. ❡ Comes: quia ſemper fuit mecũ.

Socius ❡ Illo tempore: exilii mei. ❡ Socius: proprie i periculis dixit ſocium: ut O ſocii: neq; enim ignari ſumus ante malorum: comitem uero itinerũ dixit. ❡ Permiſiſſem: ꝯceſſiſſem: ut diſcederet.

Aereliæ: anteq̃ profi c ciſceretur Seruilius i Aſiam: Ci. ei cõmendauerat coram Cærellam neceſſariã ſuam: quæ multa habebat in Aſia: quam ẽt nunc per literas cõmendat: rogatq; eum ut illam adiuuet cum habeat facultatem id faciẽdi propter ſenatuſcõſultum qd contra hæredes. C. Vennonii factum erat in fauorem Cæreliæ. ❡ Cõmonefaciẽdum: admonendum: in memoriã tibi id factum reducendum. ❡ Propter magnitudinẽ prouinciæ: quia habes magnam adminiſtrationem prouinciæ: per quam poſſes fortaſſe eſſe immemor eius: qd mihi promiſit.

M.T.C. Seruilio collegæ. S.D.

CAius Curtius Mitheres ẽ ille qdẽ ut ſcis libertus. Poſthumi familiariſſimi mei: ſ; me colit & obſeruat æque atq; illũ ipſum patronũ ſuũ. Apud eum ſic ephesi fui: quotieſcũq; fui: tanq̃ domi meæ: Multaq; acciderũt qbus & beniuolentiã eius erga me experirer: & fidẽ. Itaq; ſi qd aut mihi aut meoꝝ cupiã in Aſia opus eſt: ad hũc ſcriberẽ cõſueui. Huius tũ opa & fide: tũ domo & re uti tãq̃ mea. Hæc ad te eo plurib9 ſcripſi: ut itelligeres me nõ uulgariter nec ambitioſe: ſed ut pro hoĩe intimo ac mihi pnecceſſario ſcribere. Peto igit᷑ a te: ut i ea cõtrouerſia quã hẽt de fũdo cũ quodã Colophonio & in cæteris rebus q̃tũ tua fides patiet᷑ quãtũq; tuo cõmodo poteris: tãtum & honoris mei cã cõmodes. Etſi ut eius modeſtiã cognoui grauis tibi in nulla re erit ſi & mea cõmẽdatione & ſua ꝓbitate aſſecutus erit: uti de ſe bene exiſtimes: oĩa ſe adeptũ arbitrabit᷑. Vt igitur recipias eum in fidem: habeaſq; in numero tuorum te uæhementer etiam atq; etiam rogo. Ego quæ te uelle: quæq; ad te pertinere arbitrabor: omnia ſtudioſe diligenterq; curabo. Vale.

M.T.C.P. Seruilio Sulpitio. S.D.

QVia nõ eſt obſcura tua i me beniuolentia: ſic fit ut multi p me tibi uelint cõmẽdari. Ego autẽ tribuo nõnũq̃ i uulgus: ſed plerũq; neceſſariis i hoc tpe. Nã cũ. T. Ampio Balbo mihi ſũma familiaritas: neceſſitudoq; ẽ. Ei9 libertũ. T. Ampiũ Meãdrũ hoĩe; frugi & modeſtũ: & patrono & nobis uæhemẽter ꝓbatũ tibi cõmendo maiorẽ imodũ. Væhemẽter mihi gratũ feceris ſibi qbuſcũq; rebus ſine tua moleſtia poteris ei cõmodaris. Qđ ut facias te uæhemẽter ẽt atq; ẽt rogo. Vale.

M.T.C.P. Seruilio. S.D.

MVltos tibi cõmendẽ neceſſe eſt q̃ñ oĩbus nota noſtra neceſſitudo eſt: tuaq; erga me beniuolẽtia. Sed tñ & ſi oĩum cã quos cõmendo uelle debeo: tñ cum omnibus nõ mihi eadem cauſa eſt. Titus Auguſius & comes meus fuit illo miſerrimo tẽpore: & oĩum itinerũ: nauigationum: laboꝝ: periculoꝝ meorũ ſocius. Neq; hoc tpe diſceſſiſſet a me: niſi ego ei permiſiſſem. Quare ſic tibi eum cõmendo: ut unũ de meis domeſticis: & maxime neceſſariis: pergratum mihi feceris: ſi eum ita tractaris: ut is intelligat hãc cõmendationem ſibi magno uſui atq; adiumento fuiſſe. Vale.

M.C. Publio Seruilio. S.D.

c Aereliæ neceſſariæ meæ rẽ: noĩa: poſſeſſiões aſiaticas cõmẽdaui tibi pñs in hortis tuis q̃ potui diligentiſſime. Tuq; mihi ꝓ tua cõſuetudie: ꝓq; tuis ĩ me ꝑpetuis maximiſq; officiis oĩa te facturũ liberaliſſime recepiſti. Meminiſſe te id ſpo: ſcio enĩ ſolere. Sed tñ Cæleriæ ꝓcuratores ſcripſerunt te ꝑꝑ magnitu-

¶ Recepiſſe: ꝓmiſiſſe: ¶ Facultatē: cōmoditatē: occaſionē. ſ. faciendi: quæ recepiſti. ¶ Ex eo ſenatus. pp id ſenatuſcō. ¶ In hæ. cōtra heredes: qui Cæteliæ aduerſarii erāt. ¶ Cōmodandi: cōmodū faciendi. i. qd eſt factū in fauorē cæteliæ. ¶ Interꝓtabere: uidebis qd uelit. ¶ Eius ordinis: ſenatorii. ¶ Magni fu. magni æſtimatā eē. Itaq; eam debebis conſeruare faciendo quicqd decreuit ipſe ſenatus. ¶ Quod re. e. pro in eo qd reliquum eſt præter interpraetationē illius ſenatuſconſul. ¶ Benigne: liberaliter bene.

g Ratulor: gratulaſ Ci. Qu. Phi. ꝙ bene adminiſtrata ꝓuincia īcolumi fama & rep. in patriā ad ſuos ſe recepiſſet: cui grās a ſe agendas dicit ꝙ. L. Oppiū pſentē & Egnatiū abſentē familiariſſimos ſuos cōmendatōe ſua curæ habuiſſet: deīde qa Philippus iratus fuerat cuidā Antipatro Derbeti hoſpiti Ci. & familiari: & ei⁹ filios detinuerat: & ī ptāte ſua habebat: petit ab eo. Cic. ut ſine ꝑiudicio eius exiſtimationis & dignitatis fieri pōt: & ſibi cōdonet illos filios: de quo qd acturus ſit petit ſe certiorē fieri. ¶ Incolumi: integra: qa oēs bene de te loquūtur. ¶ Et rep. ſ. incolumi: hoc eſt bene adminiſtrata. ¶ Succēſuiſſe: iratū eē ¶ De re: de cauſa ꝓpter q̄ ei. ſuccenſuiſti: utrū iuſta an iniuſta. ¶ Temere: ſine cā. ¶ In tua poteſtate: a te detenti. Temerē ¶ Cōdones: ex dono dimittas. ¶ In ea re: condonando eos mihi. ¶ Violari: lædi. ¶ Exiſtimationem: auctoritatē. ¶ Antiquior: prior: carior. ¶ Pōt fi. poſſibile eſt: ſed oratores rariſſime dicūt poſſibile eſt: ſed ſemper fieri pōt possibile ¶ Quid uelis: ſcilicet facere ¶ Non dubito: quia ſcio te oīa uelle mea cauſa: ſi modo ſalua fama tua facere poſſis.

dinē ꝓuinciæ multitudinēq; negocioꝝ etiā atq; etiā eſſe cōmoneſaciendum: peto igitur ut memineris te oīa quæ tua fides pateretᷣ: cumulate recepiſſe. Equidē exiſtimo te habere magnā facultatē: ſed hoc eſt tui cōſilii & iudicii ex eo ſenatuſcon. q̄d in heredes Caii Venoni factum eſt ceteliæ cōmodandi: id ſenatuſconſultū ut interpratabere pro tua ſapientia. Sic. n. eius ordinis auctoritatē ſemp apud te magni fuiſſe. Quod reliquū eſt: ſic uelim exiſtimes qbuſcunq; rebus Ceteliæ benigne feceris: mihi te gratiſſimum eſſe facturum.

M. C. Q. Philippo. S. D.

g Ratulor tibi ꝙ ex ꝓuīcia ſaluū te ad tuos recepiſti incolumi fama & rep. Qđ ſi Romæ te uidiſſē corā grās egiſſē: ꝙ tibi. L. Egnatius familiariſſimus meus abſens. L. Oppius pſens curæ fuiſſ;. Cū Antipatro Derbete mihi nō ſolū hoſpitiū: uerū ēt ſūma familiaritas intercedit. Ei te uæhemēter ſuccēſuiſſe audiui: & moleſte tuli. De te nihil poſſum iudicare: niſi illud mihi pſuadeo: te talē uirū nihil temere feciſſe. A. Te. aūt pro uetere nr̄a neceſſitudine ēt atq; ēt peto: ut eius filios q in tua ptāte ſunt: mihi potiſſimū cōdones: niſi qd exiſtimas ī ea uiolari exiſtimationē tuā. Quod ego ſi arbitrarer nūq̄ te rogarē: mihi q̄ tua fama multo antiqor eēt: q̄ illa neceſſitudo eſt. Sed mihi ita pſuadeo (pōt fieri ut fallar) eam rē laudi tibi potiuſq̄ uitupationi fore: qd fieri poſſit: & qd mea cā facere poſſis (nā qn uelis non dubito) uelim: ſi tibi graue nō erit: certiorem me facias.

M. T. C. Tito Titio fi. lega. S. D.

e T ſi non: Eidem Philippo commēdat Ci. eoſdem Oppium & Egnatiū: quos antea cōmendauerat de quibus in præcedenti epiſtola uidimus. ¶ Is Egnatius.

E T ſi nō dubito pro tua in me obſeruātia: ꝓq; nr̄a neceſſitudine qn cōmendationē meā memoria teneas: tū ēt atq; etiā eūdē tibi. L. Oppiū familiarē meū pſentē: &. L. Egnatii familiariſſimi mei abſentis negocia cōmēdo. Tāta mihi cū eo neceſſitudo eſt: familiaritaſq;: ut ſi mea res eēt non magis laborarem. Quapp mihi gratiſſimū feceris: ſi curaris: ut is intelligat me a te tātū amari q̄tū: ipſe exiſtimo. Hoc mihi grati⁹ facere nihil potes. Idq; ut facias te uæhemēter rogo.

M. T. C. Qu. Philippo ꝓcō. S. D.

e T ſi nō: Epiſtola īmitatiōe utilis ad excuſationem importunitatis de repetitione eiuſdem cōmendationis quā Ci. ſe facere Titio dicit non diffidentia eius conſtantiæ qui ſemel promiſerat ſed ut ſatiſfaciat: & obſequaſ Auiano Flacco ita ſe poſtulanti: ut rurſus per lr̄as eum cōmēdaret ipſi Titio: qd Ci. facit: & qm̄ erat Titius legatus annonæ præfectus petit ab eo: ut concedat Auiano & locum & tempus deportandi frumentū: qd alias per ſeipſum dicit obtentū: & impetratum cum Pōpeius huic negocio præpoſitus fuit. ¶ Obſequor: morem gero. ¶ Intereſſe ſua: ſibi utile eſſe. ¶ Minus uidebor. i. ſi non uidebor recordari: & tenere memoria qd id ꝙ ſemel ꝓmiſeris conſtanter efficias: qui. n. ſæpe petit uideſ autem imemor Obſequor

E T ſi nō dubito qn apud mea cōmēdatio priſtina ſatis ualeat: tū obſequor hoī familiariſſimo. C. Auiano Flacco: cuius cā oīa tū cupio: tū mehercule ēt dbeo. De quo & pn̄s tecū egi diligēter: cu; tu mihi hūaniſſime rn̄diſti: & ſcripſi ad te accurate antea. S; putat itereſſe ſua me ad te q̄ ſæpiſſime ſcribere. Quare uelim mihi ignoſcas: ſi illius uoluntati obtēperas: minus uidebor me-

eſſe aut diffidere.❡ Vtrũq;: & locum & tp̃s.❡ Iſti:negocio.i.cum eſſet annonæ & rei frumentariæ præfectus.
Antæ: Quattuor uiri & decuriones magiſtratus erant ita a numero dicti:his commendat Cice.Valigenium Hippianum:ut poſſeſſionem quam ab eis in agro Fregellano emerat: liberam & immuné eum habere permittant:præerant enim in uendendis agris publicis.❡ Moleſtus eſſem:afferrem tedium.
Fregella ❡ Fregellano:fregella urbs Campaniæ.
Vm his:ſcripſit Cice.ſe præter conſuetudinem ſuam iuiſſe in ſenatum frequentius : ne deeſſet honori Sulpitii:qui quantũ ex ſequentibus conĩicimus p̃erat dalmatiæ.❡ Itaq; cum rem bene egiſſet:dicit Cice.ſe libenter affuiſſe in ſenatu:& ei ſupplicationem decreuiſſe.Deinde cómẽdat ei.M.Bollanum ueterem amicum ſuũ: qui multum in eius prouincia uerſabatur: aut certe aliquẽ locum apud euʒ habebat. Poſtremo rogat eum ut det operã.Dionyſium ſeruum: qui aufugerat ad ſe remitti.❡ Ventitarem frequenter uenire. ❡ Supplicationẽ: propter res a te in ꝓuincia bene geſtas.❡ Iure ſuo.i.licẽter & ſine ullo reſpectu.❡ In.h.re:quã modo dicam. Dionyſius exponit in quo uelit euʒ elaborare.❡ Bibliothecã.i. libros:licet ꝓprie ſignificet locũ ubi reponunt libri.❡ Multorum nũmorum.i.quã muniuerat magna impenſa. ❡ Tractauit: curæ habuit: & ĩ poteſtate ſua:unde ſupra li.v.ad Vatinium appellauit eũ Agnauoſteʒ.i.lectoré.❡ Surripuiſſet:furatus eſſet. ❡ Laturũ impune.i.non fore ſine punitiõe.❡ Naronæ:quæ eſt ciuitas Dalmatiæ:ut ĩ epiſtola Vatinii in fine cognoſcitur libro quinto.❡ Manumiſſũ: liberatum.❡ Res ip̃a parua: ideſt non magni precii eſt ipſe ſeruus: & quod aſportauit. Sed dolor magnus quod ita fuerim ab eo delusus & deceptus.❡ Per te:opera & cura tua.
Narona

Emocrit⁹ i Alienum proconſulem Græciæ rogat ut recipiat in amicitiam ſuam Democritum Sicyonium . Deinde ſi uidebitur dignus amicitia ſua:eum conſeruet & diligat. Laudat autem Cice.eius liberalitatem & obſeruantiam in hoſpites omnes:ſi præcipue in ſe : quæ dicit eſſe primarium totius Achaiæ:& fore dignum: qué Allienus & hoſpi

miniſſe conſtãtiæ tuæ. A te illud idem peto: ut de loco qđ deportet frumentum & de tempore Auiano cómodes. Quorum utrũq; per eundẽ me obtinuit triẽnium:dum Pompe.iſti negocio p̃fuit. Summa eſt:in quo mihi gratiſſimum facere poſſis:ſi curaris:ut Auianus qñ ſe a me amari putat me a te amari ſciat. Erit id mihi pergratũ.

M.T.C.Quatuoruiris decurionibus.S.D.

Antæ mihi cũ.Q. Hippio cauſæ neceſſitudis ſunt:ut nihil poſſit eſſe cõiunctius q̃ nos inter nos ſumus. Qđ niſi ita eſſet:uterer mea cõſuetudine:ut uobis nulla in re moleſtus eſſem. Et eniʒ uos mihi optimi teſtes eſtis: q̃ mihi pſuaſum eẽt: nihil eſſe ꝙ a uobis ipetrare non poſſem nũq̃ me tñ grauem uobis eſſe uoluiſſe. Væheméter igitur uos etiã atq; etiã rogo: ut honoris mei cauſa liberaliſſime.C.Valignium Hippianum tractetis:remq; cum eo faciatis:ut quã poſſeſſionẽ habet in agro Fregellano a uobis emptam eam liberã & imunẽ habere poſſit. Id ſi a uobis impetraro ſummo me beneficio ueſtro affectum arbitrabor. Vale.

M.T.C.Publio Sulpitio.Impe.S.D.

CVm his tẽporibus non ſane in ſenatum uentitarem:tñ ut tuas litteras legi:nõ exiſtimaui me ſaluo iure noſtræ ueteris amicitiæ multorũq; inter nos officiorũ facere poſſe: ut honori tuo deeſſem. Itaq; affui:ſupplicationẽq; tibi libẽter decreui: nec reliquo tp̃e ullo aut rei: aut exiſtimatiõi: aut dignitati tuæ deero Atq; hoc ut tui neceſſarii ſciãt: hoc me aio erga te eſſe: uelim facias eos per lr̃as certiores ut ſi qd tibi opus ſit:ne dubitent mihi iure ſuo denũciare. M.Bollanũ uirum bonũ & fortem & oibus rebus ornatum meũq; ueterem amicũ tibi magnopere cómendo : pergratum mihi feceris ſi curaris ut is intelligat hanc cõmẽdationẽ ſibi magno adiumẽto fuiſſe. Ipſumq; uirũ optimũ gratiſſimũq; cognoſces promitto tibi te ex eius amicitia magnã uoluptaté eſſe capturũ: p̃terea a te peto maioré in modũ pro noſtra amicitia & pro tuo ꝑpetuo in me ſtudio:ut in hac re ẽt elabores Dionyſius ſeruus meus qui meã bibliothecã multoꝝ nũmoꝝ tractauit: cuʒ multos libros ſurripuiſſet nec ſe impune laturũ putaret aufugit. Is eſt in prouincia tua: eũ &.M.Bolla.familiaris & multi alii Naronæ uiderũt. Sed cũ ſe a me manumiſſum diceret crediderunt. Hunc tu ſi mihi reſtituendũ curaris:non poſſum dicere q̃ mihi gratum futuꝝ ſit. Res ipſa pua:ſed animi mei dolor magnus eſt. Vbi ſit & qd fieri poſſit. Bollanus te docebit. Ego ſi hoiem per te recupato:ſummo me a te bñficio affectũ arbitrabor. Vale

M.T.C.Allieno ꝓcõ.S.D.

Emocritus ſicyonius nõ ſolũ hoſpes meus eſt : ſed etiam qđ non multis contigit græcis præſertim ualde familiaris.

tio & amicitia

tio & amicitia dignum iudicet. ¶ Principem: primarium ex primis. ¶ Patefacio: aperio. paro. ¶ Innuo: ſigni Innuo
fico: & quaſi quodam nutu demonſtro. ¶ Complectare ſuſcipias.
T te: Ca. Auianus Flaccum quē ſupra Tito cōmendauit Ci. cōmendat etiam nunc Allieno procon-
e ſuli Græciæ cōmendat etiam eius filios &. M. Auianum eius fratrem: qui cum Cicero. erat. M. ſcilicet
Auianus eius frater. ¶ Illius præſentis: ſcilicet Auiani. ¶ Vtriuſq;. C. & Marci.

Eſt enim in eo ſūma probitas ſumma uirtus ſumma in hoſpites liberalitas & obſeruātia: meq; pcæteris & colit & obſeruat & diligit. Eū tu nō mō ſuoꝝ ciuium uerū pene achaiæ principē cognoſces. Huic ego tantūmō aditū ad tuā cognitionē pateſacio: & munio cognitū p te ipm ꝗ tua natura ē: dignū tua amicitia atq; hoſpitio iudicabis: peto igit a te ut his līs lectis recipias eū ī tuā fidē. Polliceare oīa te factuꝝ mea cā: de reliquo ſi id ꝙ cōfido fore dignū cū tua amicitia: hoſpitioq; cognoueris: peto ut eum cōplectare diligas: ī tuis hēas. Erit id mihi maiorē in modū gratū.

M. C. Allieno. pcon. S. D.

ET te ſcire arbitror ꝗti fecerī. C. Auianū Flaccū: & ego ex ipſo audierā optio & gratiſſimo hoīe: ꝗ a te liberalr eē tractatus. Ei9 filios digniſſimos illo pre: meoſq; neceſſarios quos unice diligo: cōmēdo tibi ſic: ut maiore ſtudio nullos cōmēdare poſſim. C. Auianus ī Sicilia. M. ē nobiſcū ut illi9 dignitatē pñtis ornes: rē utriuſq; defendas rogo. Hoc mihi gratius in iſta ꝓuincia facere nihil potes. Idq; ut facias: te uæhementer etiā atq; etiā rogo.

M. T. C. Epiſtolarum Familiarium Liber. xiiii. Incipit.

M. T. C. Terentiæ tulliolæ & ciuibus. S. D.

EX līs multoꝝ & ſermone oīum pfert ad me īcredibilē tuā uirtutē & fortitudinē eſſe: teq; nec aī nec corporis laboribus defatigari. Me miſeꝝ: te iſta uirtute: fide: ꝓbitate: hūanitate in tātas erūnas pp me incidiſſe. Tulliolāq; nrām: ex quo pre tātas uoluptates capiebat: ex eo tātos pcipere luctus. Na; qd ego de Ci. dicā: qui quū primū ſapere cœpit: acerbiſſimos dolores miſeri aſq; percepit. Quæ ſi ita (ut ſcribis) fato facta putarē: ferrē paulo facilius: ſed oīa ſūt mea culpa cōmiſſa: q ab his me amari putabāt: q inuidebāt: eos nō ſeqbar: q putabāt. Qd ſi noſtris cōſiliis uſi eſſemus: neq; apud nos tantū ualuiſſet ſermo aut ſtultoꝝ amicoꝝ: aut improboꝝ: beatiſſimi uiuerem9. Nunc qñ ſperare nos amici iubent: dabo operam ne mea ualitudo tuo labori deſit. Res quāta ſit ītelligo: quātoq; fuerit facilius manere domi ꝗ redire. Sed tñ ſi oēs tribunoſ plæ. habemus: ſi Lentulum tam ſtudioſum ꝗ uidet ſi uero etiā Pom. & Cæ. nō eſt deſperandū: de familia qūo placuiſſe amicis ſcribis faciemus. De loco nunc quidem abiit peſtilentia: ſed ꝗdiu fuit me nō attigit. Plācus homo offi cioſiſſimus me cupit eē ſecū: & adhuc retinet: ego uolebā loco magis deſerto eē in epiro: quo neq; hiſpo ueniret nec milites: ſe adhuc Plancus me retinet ſperat poſſe fieri: ut mecum in Italiam decedat.

EX līs: ꝓlixitas quanſus ſuꝫ ī primis libris iterpretandis merito me breuiorem in ſequētibus facere debuit. Nā quæ pluribus epiſtolis a me expoſita ſunt: ea ubiq; repetere non modo inutilis: ueꝝ etiā ingrati laboris: & magnæ moleſtiæ lectori fore exiſtimaui: Itaq; ſi quiſpiam quibuſdā epiſtolis aliquid deſiderandum putabit eū oratum uelim ne prius laborem meū accuſet ꝗ totū opus legerit. Inueniet. n. uſ nulla uel certe admodū pauca iterptatiōe digna a me ptermiſſa eē: & aliūde ſumet: ꝙ aliū locuꝫ tranſierat: ſed iam ad inſtituta pergam: ut aliqñ conſummato operi deo iuuante finē impona: huius igitur. xiiii. uoluminis epiſtolæ uno fere ſunt argumento ad Teren. a Cic. ſcriptæ quo tpe erat in exilio: ſed in hac prima dolet Cic. & ingemiſcit: ꝙ culpa ſua Ter. in tantas miſerias cōiecta ſit: & ſimul liberi ſui: Oſtēdit deinde in qbus ſpeꝫ reditus ſui hre poſſit: poſtea ubi ſit & qd agat. Poſtremo prætermiſſis aliis particulis quæ ex epiſtola cognoſcuntur: quia Terē. ſe ſcripſerat ſe uenditurā uillam: ut haberet pecuniaꝫ: ut per eam poſſet ſibi aliquorū fauorem conciliare: Ci. eam obſeruat: ne id faciat: ne Cic. filius poſtea pauper relinquatur. ¶ Virtutem: conſtantiā. ¶ Fortitudinem: magnitudineꝫ: animi in aduerſis tolerādis. ¶ Laboribus aī: ut dolore ſollicitudine & cogitatiōe prouidēdi rebus nrīs. ¶ Me mi. ingemiſcit Ci. ſe eſſe cām miſeriarū uxoris ſuæ. ſic Oui. ad uxorē: triſtis es: indignor: qd ſim tibi doloris. ¶ Iſti: tali. ¶ Sapere: intelligere uti rōe & ut uulgarius dicā diſcretionem hre. ¶ Fato: deoꝝ uoluntate: & lege īmutabili. ¶ Quippe: qui optabant me ſecum eſſe. ¶ Spare: reditū in patriā. ¶ Res: reditus meus. ¶ Lentulū. P. de quo in prima epiſtola: qui cōſul: ut. i. lib. diximus: tulit legē re Fatum
uocando Ci. ¶ De fa. ſ. ſeruoꝝ liberāda: ut infra epſa. iiii. uidebimus: Familia aūt appellatione & Vlpiano iu- Familia
riſconſulto: & Feſto Pō, teſte nō ſolū liberi hoīes: ſed & ſerui ꝯtinent. ¶ De lo. ubi fui. ¶ Nō at. nō læſit non

nocuit. ¶ Q uẽ di.ſ.aduẽtus mei in Itallam. ¶ Veſtræ:tuæ & filioꝝ in me. ¶ Piſonis:generi nři. ¶ Ea res:cura & diligẽtia:quæ pro ĩpetrando reditu meo urit. ¶ De.Q u.ſ.q̃tũ coniicimus Teren.ſcripſerat ſe nõ multũ uti cõſilio.Q u.fratris Ci.quare cũ Ci.ad eam ſcripſiſſet eam maleſacere:hortatuſq; eſſet:ut eius ꝯſilio uteret q̃ſta eſt:ꝙ Ci.eam accuſaſſet Ci.uero reſcribẽs dicit ſe nõ eã accuſaſſe: ſed noluiſſe ut cũ fratre ſuo diffideret: ꝓſertim cũ ualde paucos hr̃et:qui pro ſalute ſua agerent. ¶ Vicum:uillã. ¶ Obſecro te:rogãus eſt. ¶ Eadem for.& ſẽp aduerſa q̃li nunc ꝓmor. Virg.Nũc eadẽ fortuna uiros tot caſibus actos inſequit. ¶ Puero:ſi io nřo Cicero. ¶ Tanta.u.tãta copia. ¶ Si e.in offi.i.ſi uoluerit eẽ quales debẽt. ¶ Si nõ erunt: ſ.in officio. ¶ Non potens.ſ. aliquid afficere. ¶ Per fortunas:adiurat Ci. Terẽ.ne hoc dãnũ filio ſuo inferat alienãdo uicũ illũ. ¶ Per fortunas: ſ.obteſtor. ¶ Perditũ:perdamus:ne ex infœliciſſimo iſœliciorem faciamus: plus autẽ ſignificat ꝑditũ ꝑdamus q̃ ſi dixit ꝑdamus:eſt.n. q̃ſi exaggeratio quædam:ut Oui.i.heroidibus.Perdita ne perdã timeo:tale etiã illud Virgilianum.Nõ capti potuere capi. ¶ Si ali.ſ.bonorũ aut diuitiaꝝ. ¶ Mediocri uir. cũ nihil habentibus: etiã maxima uirtus uix poſſit eſſe adiumẽto. Iuuẽa.Haud facile emergũt: quoꝝ uirtutib⁹ obſtat Res anguſta domi. ¶ Cætera:dignitates & honores in urbe. Et ita ſignificat ci.plus ualere mediocrem uirtutẽ cũ diuitiis: q̃ maximã uirtutẽ cũ paupertate. ¶ Q uid ag.in urbe ꝑ amicos meos. ¶ Et uos:ut & filii ¶ Dirrachiu:ꝙ ẽ oppidũ macedoniæ:ut ſcribit Ptolemæus:qd ẽt Epidanũ dictũ eſt.

Dirrachium Epidanum

n Oli:Excuſat ſe Ci.de breuitate litteraꝝ: cũ ad oẽs alios:tum uero ad uxorem ſuã:ad quã dicit ſe non poſſe ſcribere ſine multis lachrymis. Deinde dicit ſe dolere ꝙ intellexerit eã a quibuſdam uexatã eſſe:cuꝫ id fiat culpa ipſius Ci. Poſtremo diſſuadet ei ſumptum in ædificando: hortaturq; eã:ut cæteris oĩbus omiſſis ualitudinem diligenter curet. ¶ Cui.ſ.ſcribendi plura. ¶ Reſcribi.ſ.plura:uel longiores ep̃ſas. ¶ Præſtare: efficere. ¶ Id:ut eſſetis beatiſſimæ. ¶ Cohortatus:ut nõ deſiſtat ab inceptis. ¶ Eiuſmodi:talem.ſ. ¶ Vt me.m.i. ut tu uelis eſſe miſera ut ſubleues miſerias meas. ¶ Officioſus: qui in me beniuolẽtia officium ꝓſtat. ¶ Ad Veſtæ: ſubauditur tẽplum ſic.n.ponebant antiqui. Ad Veſtæ:ad Veneris:& ſubaudiebant tẽplum: Terẽ.in Adelphis: ubi ad Dianæ Veneris.Hora.in ſermonibus. Vẽtum erat ad Veſtæ media iam parte diei. ¶ At ta.ua. non erat prouerbiũ:ut quidã exponunt:ſicut nunc dicimus a pyro ad ficum. Sed tabula pro lege ponitur: unde & tabularia dicebant auctore Seruio loca:ubi tabulæ figebantur: & interdum actus publici. Maro in georgicis. Inſanũq; forum & populi tabularia uidit. Erat igit tabula ualeria lex a Valerio lata de bonis ꝓſcriptorum uendendis: ut oñdit Cice.i orone:pro Sexto Roſcio. Ad hãc igit tabulã deducta erat terẽtia:qa ea lege bona Ci.tanq̃ proſcripti

Tabula Tabula ua.

Quẽ ego diẽ ſi uidero:& ſi in uřm amplexũ uenero:ac ſi uos & meipm recuparo:ſatis mihi magnũ fructũ uidebor ꝑcepiſſe:& uřæ pietatis & meæ. Piſonis hũanitas:uirtus amor in oẽs nos tãtus ẽ: ut nihil ſupra poſſit:utinã ea res ei uoluptati ſit:gł̃iæ qdẽ uideo ſor. De Qu.frẽ nihil ego te accuſaui:ſed uos cũ ꝓſertim tã pauci ſitis: uolui eſſe:q̃ cõiunctiſſimos:qb⁹ me uoluiſti agere gr̃as:egi & me a te certiorẽ factũ eſſe ſcripſi:qd ad me mea terẽtia ſcribis te uicũ uẽditurã: qd obſecro te? me miſerũ:qd futurũ eſt? Etſi nos præmet eadẽ fortuna:qd puero miſero fiet. Non quæo reliqua ſcribere tanta uis lachrymaꝝ eſt:neq; te in eundẽ fletum adducã. Tãtum ſcribo ſi erũt in officio amici:pecunia nõ deerit: ſi nõ erũt:tu efficere tua pecunia nõ poteris. Per fortunas miſeras nřas uide ne puerũ perditũ perdamus. Cui ſi aliqd erit ne egeat mediocri uirtute opus ẽ: & mediocri fortuna ut cætera cõſequat. Fac ualeas:& ad me tabellarios mittas ut ſciam qd agat & uos qd agatis. Mihi oĩo iam breuis expectatio eſt tulliolæ & Ci. ſalutẽ dic. Datum ad ſex. cal. decẽbris Dirrachii. Dirrachiũ ueni ꝙ & libera ciuitas eſt & i me officioſa & ꝓxia Italiæ. Sꝫ ſi offendet me ioci celebritas:alio me cõferã:ad te ſcribã. Vale.

M.C.Terentiæ.S.D.

NOli putare me ad quẽq̃ lõgiores ep̃ſas ſcribere niſi ſiqs ad me plura ſcripſit:cui puto reſcribi oportere. Nec enĩ hẽo qd ſcribã:nec hoc tp̃e qcq̃ difficili⁹ facio. Ad te uero & ad nřam Tulliolã non q̃ro ſine plurimis lachrymis ſcribere. Vos.n.uideo eẽ miſerrimas:q̃s ego btĩſſimas ſꝑ eẽ uolui idq; ꝓſtare debui:& niſi tã timidi fuiſſem⁹:ꝓſtitiſſem. Piſonẽ nřm merito eius amo plurimũ. Eũ ut potui ꝑ lr̃as cohortatus ſum:gr̃aſq; egi:ut debui. In nouis tribuniſ ple. ĩtelligo ſpẽ te hr̃e:id erit firmũ ſi Põpeii uolũtas erit: ſed Craſſuꝫ tñ metuo. A te qdẽ oĩa fieri fortiſſime & amãtiſſime uideo:nec miror:ſed mœreo caſũ eiuſmõi:ut tantis tuis miſeriis:meæ miſeriæ ſubleuẽt. Nã ad me.P.P. Valeri⁹ hõ officioſiſſim⁹ ſcripſit id:qd maxĩo cũ fletu legi:quẽadmodũ Veſtæ ad tabulã ualeriã ductã eẽs. Hem mea lux:meũ dſideriũ:unũ oẽs opẽ petẽ ſolebãt:te nũc mea Terentia ſic uexari:ſic iacere ĩ lachrymis & ſordibus: idq; fieri mea culpa:q cæteros ſeruaui ut nos piremus? Q d de domo ſcribis i.de area:ego uero tũ deniq; mihi uideor reſtitutus:ſi illa erit nobis

ꝑſcripti cogebantur uendi. ¶ Hem: do'entis & ingemiſcẽtis. ¶ Vexari: diſtrahi male tractari: nam uexo uerbum eſt teſte Aſconio ingenti calamitatis: de quo alibi diximus: quid Seruius & Gellius ſentiant. ¶ Proiicies, abiicies: alienabis. ¶ Reliquias tu.i.quod tibi reliquum eſt. Legendum eſt ãt ẽt ne reliquias tuas miſera proiicies. ¶ Verſaris: es appares. ¶ Theſſalonicæ: quæ ciuitas eſt Macedoniæ.

a Ccepi: Dolet Cicero ſicut & ſuperius. quod ſit culpa mœroris & doloris ſuorum & quod ignaue diſceſſerit: cum potuerit remanere in patria ſi uoluiſſet ſe inimicis opponere. Deinde quia ſenſerat terẽtia ſe laborař: ut Ci. eẽt i tuto: dicit ſibi eẽ facillimũ: qa ẽt inimici ſui cupiũt ut uĩat i tis mi ſeriuſ. Deide dicit ſe cupe fieri certiorẽ lr̃is Terẽ. qd per eã & ei⁹ amicos actũ ſit d ipſi⁹ reſtõne. ¶ Ab ar. liberto nřo: ñ q̃s ſcripſit: ſꝫ q̃s attulit a te. ¶ Deleui: cõfeci: deſtruxi. ¶ Cõficior: cõſumor. ¶ Culpa ẽ mea: q̃ ſola facit hoĩeꝫ miſeꝝ. ¶ Legatiõe: ſuſcipiẽdo legationẽ aliq̃: cui⁹ ꝑtextu uitabaĩ: ĩfamia & piculũ: ut dixius ſupra d ĩterfectorib⁹ cæ. qm̃ ut oñdit Liui⁹: ius legatorũ apd oẽs gẽtes ſp inuiolatum fuit. ¶ Copiis. facta multitudĩe armorũ qui me tuerẽť. Vel cadeř uel mori. ¶ Fortiter: aĩoſe cũ laude reſiſtẽdo & nõ fugiendo. ¶ Hoc: qd feci. ¶ Squallor: ſordes q̃ ex luctu & mœtoř fit. ¶ Inimici: enũerat aliquot cãs quare ſpes ſalutis ſit tenuis. ¶ Excludere: teneř extra urbẽ. ¶ Quod: qa. ¶ Viueř: ut maior ſit pœna i miſerrima uita q̃ in morte. ¶ Deſipo: is erat un⁹ ex dõeſticis ci. ¶ Predicãt: apte dñt. ¶ Faxit faciãt: qd notãdũ e apud oratorẽ: qm̃ qda falſo dicũt tm̃ eẽ poeticũ. ¶ In pri. di. i initio magĩratus eoꝝ. ¶ Si.i.i. ſi i lõgi⁹ ducta ſit & facta uetus. ¶ Actũ ẽ.i. nihil fiet: qa res frigeſcet: & deferreť. ¶ Eo.n. ideſt ea cauſa. ¶ Iſti⁹ o. curandi redit⁹ mei. ¶ Iſtic: Romæ. ¶ Q đ agi. qđ tractaris & q̃ntus. ſ. ut ſdiř poſſint. ¶ Sin au. ſ. ñ pficitiſ: apoſiopeſis ẽ. Sub auditur. n. actũ ẽ d me uel aliqd tale. ¶ Ad ſu.i. ad extremum: quod uulgo dicit ad plus. ¶ Conſtituere:

reſtituta. Veꝝ hæc nõ ſunt in nr̃a manu. Illđ doleo q̃ ĩpẽſa faciẽda ẽ in ci⁹ ptẽ miſerã & deſpoliatã uenir̃. Q đ ſi cõficiť negociũ: oĩa cõſeq̃mur. Sed eadẽ fortũa nos ꝑmet: ẽt ne reliqas tuas miſeras ꝓiicies obſecro te uita mea. Q đ ad ſumptũ attiet: & ſine alios q poſſunt ſi modo uolunt: ſuſtineř & ualitudinẽ iſtã infirmã ſi me amas: noli uexař. Nã mihi ante oculos dies noctesq; uerſaris. Oẽs labores te excipe uideo: timeo ut ſuſtineas: ſed uideo ĩ te eẽ oĩa. Q ř ut id q̃ ſpas & qđ agis cõſequamur: ſerui ualitudini. Et ad quos ſcribã neſcio: niſi ad eos qui ad me ſcribũt: aut ad eos de qb⁹ ad me uos aliqd ſcribitis. Lõgi⁹ qm̃ uobis ita pl; : ñ diſcedã. Sed ueli q̃ ſæpiſſime litteras mittatis: ꝑſerti ſi quid eſt firmus qđ ſperemus. Valete mea deſideria Valete. Datũ ad. iii. nonas Octobris Theſſalonicæ.

M.T.C. Terentiæ Tul. & Ci. S.D.

ACcepi ad ariſtocrito tris epiſtolas: quas ego lachrymis pene deleui: cõfic or. n. mœrore mea Terẽtia: nec me meæ miſeriæ magis excruciãt q̃ tuæ: ueſtræq;: ego aũt hoc miſerior ſum q̃ tu: q̃ es miſerrima: quod ipſa calamitas cõmunis eſt utriuſq; noſtrũ: ſed culpa mea propria eſt. Meum fuit officium uel legatiõe uitare periculum: uel diligentia & copiis reſiſtere: uel cadere fortiter. Hoc miſerius turpius: indignius nobis nihil fuit: quare cũ dolore conficior: tũ etiam pudore. Pudet enim me uxori meæ optime ſuauiſſimis liberis uirtutem & diligentiam nõ præſtitiſſe. Nam mihi antea oculos dies noctesq; uerſatur ſquallor uř & mœror: & infirmitas ualitudinis tuæ: ſpes ãt ſalutis partẽ uis oſtenditur. Inimici ſunt multi: inuidi pene oẽs. Eiicere nos magnũ fuit: excludere facile eſt: Sed tamẽ q̃diu uos eritis in ſpe non deficiã: ne omnia mea culpa cecidiſſe uideanť: ut tuto ſim q̃ laboras id mihi nũc facillimũ eſt: quẽ etiam inimici uolunt uiuere in tantis miſeriis: ego tñ faciam quæ præcipis. Amicis qb⁹ uoluiſti egi: & eas lr̃as Deſippo dedi: meq; de eorum officio ſcripſi a te certiorem eſſe factum. Piſonem noſtrum mirifico eſſe ſtudio in nos & officio: & ego perſpicio & omnes prædicant. Dii ſaxint ut tali genero mihi præſenti tecum ſimul: & cũ liberis noſtris frui liceat. Nũc ſpes reliqua in nouis tr. pl. & in primis quidem diebus. Nam ſi inueterarit: actum eſt. Ea re ad te ſtatim. Ariſtocritũ miſi: ut ad me cõtinuo initia reꝝ: & rõnẽ totius negocii poſſes ſcribere. Etſi Deſippo quoq; ita imperaui ſtatim ut recurreret: & ad ſratrẽ miſi ut crebro tabellarios mitteret. Nã ego eo noĩe ſum. Dirrachii hoc tpe ut q̃ celerrime quid agať audiam & ſum tuto. Ciuitas enim hæc ſemꝑ a me defenſa ẽ: quũ inimici nr̃i uenire dicerenť: tum in Ephirũ ibo. Q đ ſcribis ſi uelĩ te ad me uẽturã. Ego uero quũ ſciã magnã ptẽ iſti⁹ oneris abs te ſuſtineri: & iſtic eſſe uolo. Si pficitis qđ agitis: me ad uos uenire oportet. Sin aũt: ſed nihil ẽ op⁹ reliq̃ ſcribeř ex primis aut ad ſũmũ ſcđis lr̃is tuis cõſtitueř poterim⁹ qd nob faciẽdũ ſit. Tu mõ ad me uelĩ oĩa di

Hem
Vexari
Theſſalonica
Deleui
Conficior
Squallor
Faxo

indicaſ uel certe dliberaſ. ❡ Rē: īpetrationē reditꝰ mei. ❡ Videor uide. ex affectu āoriſq te oclis meis uīſbii ceſ: Virg. Illū abſēs abſētē auditq; uidet: & Ouidiꝰ ī pōto ad uxorē. Te loquor abſentē: te uox mea noīat unā.

e Go minꝰ. Scribit Ci. ad Terē. licet īferat mētionē filior: oñdit āt quāto dolore cōficiaſ: quū ad ſuos ſcriber cogiſ. Deide expōit ubi ſit & quo iturꝰ. & qa ſcripſerat Ter. ſe ad eū iturā ſi ei uidereſ: reſcribit Ci. qd ſentiat. Poſtrēo qd egerit d familia ſeruorū d q̄ ī pria epſa ad Terē. mētionē fecit: & eā hortaſ ut ualitudinē ſuā ſuſtētet: reliq̄ ex textu colligūſ. ❡ Certe: ſaltē. ❡ Aut ñ mu. qa cito piſſē. ❡ Minꝰ ē er. a no. i. nō peccauimꝰ. ſi uitæ cupidi fuimus: dūmō aliq̄ ſpeſ ſit. ❡ Fixa: firma: īmutabilia ui aliqñ ñ poſſint ī meliꝰ cōuerti. (Fixa) ❡ In tuo cōplexu: ī tuis ulnis: Naſo ad uxorē. Atq; utinā lugēda tibi non uita: ſed eſſet Mors mea morte fores ſola relicta mea Spiritꝰ hic per te pr̄ias exiſſet ī oras. Sparſiſſent lachrymæ corpora nr̄a piæ. ❡ Rettulerūt reddiderūt nobis qd meruimꝰ. ❡ Neglexerit peri. qa lata fuerat acerrima lex ut diximꝰ li. i. ī eos q Ci. excepiſſent: qa erat ei interdictū aqua & igni. ❡ Legis: ne qſpiā me recipet. ❡ Hēbimꝰ. ſ. aīo. i. ſperimꝰ mēores: & exiſtiabamus nos ei obligatos. ❡ Profecti ſumꝰ diſceſſimꝰ. ❡ Cyzicū. Cyzicꝰ ciuitas aſiæ ī Propōtide ab Hæmoniis cōdita: ut oſtēdit Oui. ī prīo triſtiū ſiue pōti. nā utrūq; opꝰ ī pōto fcm̄ ē: hic Propōtiacis herētē cyzicō oris Cyzicon hæmoniæ nobile gentis opꝰ. (Cyzius) ❡ Rogē: cū īterrogatiōe legēdū ē. ❡ Confectā: debilitatā: afflictam. ❡ Corpe: pp ualitudinē. ❡ Aīo: pp fortunā nr̄am & dolores: quos capis: ❡ Sin: p ero. ❡ Sic agā: ut ſim ſine te. ❡ Trālactū: actū & ſine ulla ſpe. ❡ Sed. q. d. tul. latēter ſubdit cām ne uadat. ❡ Miſellæ. ſ. Tulliolæ mr̄imonio: ne diſcedat a marito. ❡ Teneas aliquid: de bonis noſtris propter quæ ad tabulam Valeriam eā deductam ſe audiſſe ſupradixit. ❡ De fa. ſeruorum diximꝰ in prima epiſtola ad Teren. ❡ Liberata: manumiſſa. ita. n. ſcripſerat Ci. ſe feciſſe. ❡ Tuis: ſeruis. ❡ Vt qu. eſ. me. i. te & retenturā in ſeruitute q mererenſ & manumiſſurā ēt qui bene eſſent meriti. ❡ Eſt in offō. i. fideliter ſeruit. ❡ Præterea: pter eū. Virg. i. xi. Si duo pterea talis idæa tuliſſet Terra uiros. ❡ Liberti nr̄i. i. māumiſſi. ❡ Si res a no. abeēt. i. ſi nihil ad nos ptineret. ❡ Oppido: ualde. (Oppido) ❡ Ea cā. i. talis. ❡ Minora. i. pua ɔpatiuū p poſitiuo. ❡ Recte: cū aliquo effectu. ❡ Q ñ: īterrogatiue legēdū ē. q. d. nūq̄. ❡ Si eſſet li. ſi mihi pmiſſum eēt nauis.

❡ Florui[mus]:

ligentiſſime perſcribas: & ſi magis iā rē q̄ litteras debeo expectare. Cura ut ualeas: & ita tibi pſuadeas mihi te nihil carius eſſe: neq; unq̄ fuiſſe Vale mea Terentia quam ego uidere uideor: itaq; debilior lachrimis. Pridie calendas Decemb.

M. T. C. Terentiæ Tul. & Ci. S. D.

e Go minꝰ ſæpe ad uos do lr̄as q̄ poſſum: ppterea q; tū oīa mihi tpa ſūt miſera: tū uero quū aut ſcribo uos: aut ueſtras lego cōficior lachrimis ſic ut ferre nō poſſim. Quod utinā minus uitæ cupidꝰ fuiſſem certe nihil aut nō multū ī uita mali uidiſſemꝰ. Q d ſi nos ad aliq̄ alicuiꝰ cōmodi aliqñ recupandi ſpē fortūa reſuauit. minꝰ eſt erratū a nobis ſi hæc mala fixa ſūt. Ego uero te q̄primū mea uita cupio uideř: & ī toto cōplexu emori: qñ neq; dii: quos tu cariſſime coluiſti: neq; hoīes: quos ego ſeruaui ſp: uobis grām rettulerūt. Nos Brūduſii apud. M. Enniū flaccū dies. xiii. ſuimus uiꝝ optimū. q piculū fortunaꝝ & capitis ſui pro mea ſalute neglexit. Neq; legis īprobiſſimæ pœna deductus eſt: quo minus hoſpitii & amicitiæ ius officiūq; præſtaret. Huic utinam aliquādo gratiam referre poſſimus: habebimus quidē ſemper. Brūduſio pfecti ſumꝰ ad quītū calē. maii p Macedoniā: & cizicum petebamꝰ. O me perditū. O me afflictum: quid nunc rogē te ut uenias: mulierē ægrā: & corpore & animo cōfectam. Nam rogē. Sine te igitur ſim opinor. Sic agam: ſi eſt ſpes nr̄i reditus: eā confirmes: & rem adiuues: ſim ut ego metuo trāſactū eſt: quoquomō potes: ad me fac uenias. Vnum hoc ſcito ſi te habeo: nō mihi uidebor plane periiſſe: ſed quid de Tulliola mea fiet: iam id uos uidete: mihi nō eſt conſiliū. Sed certe quoquomō res ſe habebit: illius Miſellæ & matrimonio & famæ ſeruiendū eſt. Quid Ci. meus: quid agetis. Te uero ſic in ſinu ſemper & cōplexu meo. Non queo iā plura ſcribere. Impedit mœror. Tu quid egeris neſcio: utrū aliquid teneas: an quod metuo. Plane ſis ſpoliata. Piſonem ut ſcribis ſpero fore ſemp nr̄um. De familia liberata nihil eſt qd te moueat. Primum tuis ita promiſſum ē te facturā eſſe: ut qſq; eſſet meritus. Eſt aūt in officio adhuc Orpheus: Præterea magnope nemo cæteroꝝ ſeruorū. Ea cauſa eſt: ut ſi res a nobis abeſſet liberti noſtri eſſent: ſi obtinere potuiſſent. Sin ad nos ptinerent: ſeruirēt. præterq̄ oppido pauci ſed hæc minora ſūt. Tu qd me hortaris ut aīo ſim magno: & ſpē habeā recuperādæ ſalutis: id uelim ſit eiuſmōi: ut recte ſpare poſſimꝰ. Nunc miſer quādo tuas iā lr̄as accipiam: quis ad me perferet: quas ego expectaſſem Brunduſii: ſi eſſet licitū p nautas qui tēpeſtatē pmittere uoluerūt. Q d reliquū ē ſuſtēta te mea Terē. ut potes hōeſtiſſime uixius

¶ Floruimus: trāſlatio eſt Oui. Nos quoq; floruimus ſed flos fuit ille caducus. ¶ Quod non amiſimꝰ aīam cum ornamētis: ideſt niſi in hoc quod non mortui ſumus cum dignitatem amitteremꝰ: ideſt quū eiiceremur ex urbe: quod facere debuimus. ¶ Me nō poſ. confirmatur. ¶ Remiſit: Romā. ¶ Valitudine: morbo. ¶ Fidiſſima: ei blanditur: licet eſſet impudicā: ut tali iudicio & laude eam alliceret ad honeſtatē: ſic Oui. ad uxorē cū eſſet legatus. Adde qd & rerū ſola eſt tutela mearum: & paulopoſt. Nam tua dū ſtetimꝰ turpi ſine crimine manſit. Et tandem probitas irrepræhenſa fuit. Terentiam autem turpiter ſe egiſſe ſcribit Plutarchus.

floruimus. Nō uitiū noſtrū: ſed uirtus noſtra nos afflixit. Peccatū eſt nullū: niſi ꝙ ñ unā animā cū ornamētis amiſimꝰ: ſed ſi hoc fuit liberis nr̄is gratiꝰ nos uiuer̄ cætera q̄q̄ ferēda: ſūt: feramꝰ: atq; ego q te cōfirmo: ipſe me nō poſſū. Clodiū philaterū qd ualitudine īpe diebat̄ oculoꝝ remiſi hoiem fid. lē. Saluſtiꝰ offō uicet oēs ſpes. Cēniꝰ ē ꝑbeniuolꝰ nobis quē ſp ſpo tui for̄ obſeruātē. Sicca dixerat ſe mecū fore: ſed Brūduſio diſceſſit. Cura quoad potes ut ualeas: & ſic exiſties uæhemētiꝰ me tua miſia q̄ mea cōmoueri. Mea Ter. fidiſſia atq; optia uxor: & mea cariſſia filiola: & ſpes reliq̄ nr̄a Ci. ualete. Pridie cal. Maias d brūduſio. M.T.C. Terē. ſuæ ſ.d.

SI tu & Tullia lux ur̄a ualetis: ego & ſuauiſſimꝰ Ci. ualemꝰ Pridie idꝰ Octo. athenas uenimꝰ: quū ſane aduerſis uētis uſi eſſemꝰ: tardeq; & incōmode nauigaſſemus. De naui exeūtibꝰ nobis Achaſtꝰ cū lr̄is p̄ſto fuit uno & uigeſimo die ſane & ſtrenue. Accepi tuas lr̄as: qbꝰ intellexi te uereri ne ſupiores mihi redditæ nō eēnt. Omnes ſunt redditæ: diligētiſſimeq; a te ꝑſcripta ſūt omnia. Idq; mihi gratiſſimū fuit. Neq; ſū admiratꝰ hāc epiſtolā q̄ Achaſtꝰ attulit: breuē fuiſſe: iā. n. meipſū expectas ſiue nos ipſos: q qdē q̄primū ad uos uēire cupimꝰ. Etſi ī quā rēp. uenimꝰ ītelligo. Cognoui. n. ex multoꝝ amicorū lr̄is q̄s attulit Achaſtꝰ ad arma rē ſpectare: ut mihi cū uenero diſſimulare ñ liceat: qd ſentiā. Sed qñ ſubeūda fortūa ē: eo citiꝰ dabimꝰ opā: ut ueniamꝰ quo faciliꝰ d tota re deliberemꝰ. Tu uelī ꝙ cū cōmodo ualitudīs tuæ fias: q̄ lōgiſſime poteris: obuiā nob ꝑpes. De hr̄ditate Prætiana: q̄ qdē magno dolori ē: ualde. n. illū amaui hoc uelī cures. Si auctio añ meū aduētū fiet: ut Pōponiꝰ: aut ſi minꝰ poterit: camillꝰ nr̄; negociū curet. Nos cū ſalui uenerimꝰ: reliq̄ ꝑ nos agemꝰ. Sin tu iā rōa ꝓfecta eris: tñ curabiſ ut hoc ita fiat. Si dii nos adiuuabūt circiter idꝰ nouē. ī Italia ſpamꝰ for̄. Vos mea ſuauiſſia & optiſſia Terētia & tulliola ſi nos amatis: curate ut ualeatis. Athēis. ad. xv. cal. no. Vale. M.C. Terē. S.D.

NEc ſæpe ē cui lr̄as demꝰ: nec rē hēmus ullā: q̄ ſcribere uelimus ex tuis lr̄is: q̄s ꝓxīe accepi: cognoui p̄diū nullū uenire potuiſſe. Quare uideatis uelī q̄uo ſatiſfiat ei cui ſcitis me ſatiſfieri uelle: ꝙ nr̄a tibi gr̄as agit: id ego ñ miror te mereri ut ea tibi merito tuo gr̄as ager̄ poſſit. Pollucē ſi adhuc ñ ē ꝓfectꝰ q̄primū fac extrudas. Cura ut ualeas. Idi. qn. M.C. Terē. S.D.

SI tu &: Primo Ci. ſcribit ſe nauigaſſe Athenas aduerſis uētis cum haberet ſecum Ci. filium: Deinde ſignificat ſe accepiſſe litteras Terentiæ & aliorum multorum ab Achaſto allatas: ex quibus oſtēdit ſe intellexiſſe bella ciuilia fore. Poſtremo orat eam: ut ſibi aduenienti quam longiſſime poterit obuiam procedat & inſtruit eam quod agere debeat de hæreditate cuiuſdam Prætiana. ¶ Suauiſſimus: iucundiſſimus. Ci. filiꝰ. ¶ Vno & ui. i. uigeſimo primo poſt diſceſſum ſuum Roma. ¶ Sane: ualde. Sane

¶ Strenue: celeriter: nam ſtrenuus & fortem ſignificat & celerem. Saluſtius: Nā aut qſq; ſtrenuꝰ ceciderat in bello: Oui. de Galātide in muſtellam mutata. Priſcaq; ſtrenuitas manſit i. celeritas uel agilitas. ¶ Ne ñ eſ. i. ut non eſſent. ¶ Siue nos: correctio: quia habebat filium ſecum. ¶ In q̄. i. qualem. q.d. turbulentam. ¶ Spectare: pertinere: tendere. ¶ Ad ar. ad bella quia cæ. magnis rebus geſtis in Cæltis & Galliam Italiæ ꝓximam circa Eridanum exercitum duxerat: ad quem multi confluxerant: ex iis igit̄ ſuſpicabatur Ci. bella futura aut quia iam mortua Iulia magnus timor apud omnes erat diſſenſiōis īter Cæſarem & Pompe. ¶ Diſſimulare: occultare. ¶ Illum prætianū: hic enim moriens ſcripſerat hæredem Cicero. fuerat autem iuriſconſultus ut ſupra ad trebatium libro ſeptimo: quod ſcribis de illo p̄tiano iuriſcon. ego te ei nō deſino commendare. ¶ Auctio: uēditio p auctionē ut alio loco dixius. Iuue. ſi cōingis auctio fiat. ¶ Eris profecta: diſceſſeris.

strenue strenuꝰ

NEc ſæpe: exponit Ci. quid ex lr̄is Terē. ītellexit. Poſtremo petit ab ea ut celeriter emittat ad ſe pollucē ſeruū. ¶ Prædiū: poſſeſſionē. ¶ Venire: uēdi. ¶ Satiſfiat: ſoluat̄. ¶ Noſtra. ſ. filia: hæc enim ꝓnomina ſine ſubſtantiuo poſita maritos uxores filios filiaſue cōpræhēdūt: ſicut & genitiui propriorū poſt nomina propria poſiti. Ouidi. Hanc tua penelope ſubaudit̄ uxor: & Virg. Hectoris andromachæ. ſ. uxor. Deifobe glauci filia. ¶ Pollucem: ſeruum. ¶ Extrudas: eiicias: emittas.

o Mnes:primũ ſcribit Ci.ſe eieciſſe magnas moleſtias qbꝰ & ipſ Teré.cruciabat & filiá Tulliá.id át ita fctũ eẽ dicit:qa cholerá purá eiecit ꝗ ꝯtraxerat ex mœroř ut fit.Deide:dicit ſe ſcripturꝫ ad amicos ſuos:qbꝰ cõmẽdabit & Teré.& Tulliá:& oñdit ſe hr̃e boná ſpé ſui redditꝰ in ꝑriam.Poſtremo monet Terẽtiá:ĩ qbꝰ uillis ꝯmode eẽ poſſit.❡Quibꝰ:pp quas.❡Habui te mi.afflixi te.❡Id qd.i.qd.ſ.te habuiſſe miſerrimá.❡Dulcior:carior:ita.n.parẽtes & diceř & exiſtiař ſolẽt:Vir.Nate mihi uita quõdá dũ uita manebat Chař magis.❡Quid cáæ.ſ.qd eieceri illas moleſtias.❡Poſtridie:poſtrẽo die.❡χολην.i.bilẽ colerá ακρατον puram.❡Eieci:expui:euomui.❡Leuatus:alleuiatus:ut ita dicam.❡Satiſfacias:ſoluaſ uota.❡Simul atq;:poſtquam
Poſtridie
Eieci
Vir ❡Quenq̃:quẽlibet.❡Viruz i cuius ꝓprie eſt fortitudo:nam uir a uirtute diciř.❡Eiuſmõi:talia.❡Aliqñ:rádé.❡Cũ fi.nři:cum uiris bonis.❡Vt pri.duæ dictiões ſũt ordo auté eſt:uelim primũ ut cures ualitudinem:deinde &c.❡Vtere:pro habitatione tua habe.❡Fundo:agro.❡Cũ fa.ur.cũ oibus quos in urbe ſoles hẽre dñam minoris cõſtat res arpini quam
Annōa Romæ.❡Annona:frumẽtũ.
Belliſſimus ❡Belliſſimus:diminutiuo blá dimenti gratia uſus eſt.

ſ I ualetis:hortař Ci.Terentiam:ut curet ualitudinem ſuá quá intellexerat ex febri laborare.Deinde dicit gratum ſibi fuiſſe:q ab ea de lřis Cæ.certior factus eſſet.

a D cæteras:Hæc epiſtola uiř fuiſſe ſcripta eo tẽpore quo iam Tullia nupſerat dolobellæ.❡Miſerias:moleſtias.❡Acceſſit:additus eſt.❡Valitudinez:propter egritudinem.

q Vid fieri:Excuſat Ci.ſe quod apertius ad Ter.non ſcripſerat quid fieri uellet:quia ſcripſit ad Põpe.ex quo illa poterit omnia intelligere.❡Serius:tardius.❡Scribi.ſ.a te.❡Quando:quoniá.

t Vllia:ſignificat Cice.ſe maiore dolore affectũ eſſe Tulliæ filiæ ſuæ ad ſe aduentu:quia cognoſcit culpa ſua eſſe factum:ut illa eſſet in deteriore fortuna ꝗ mereteř deinde ſe miſſurum filium ad Cæſarem.❡Longe:ualde.❡Alia:triſtiore & deteriore.
Atq; ❡Atq;:ꝗ.❡Pietas erga me.

q Vod nos:improbat ci.quodámõ cõſiliũ ſuũ:quia in Italiaz uenerat Brũduſiũ.Itaq; Teren.rogat ut ſibi adiumẽto ſit deide hortař:ne ſibi obuiá ueniat pp lõgũ & piculoſũ iter.❡Explicare expe
Explicaſ

o Mnes moleſtias:& ſollicitudines:qbus & te miſerrimá habui:id qđ mihi moleſtiſſimũ ẽ.Tulliolá q̃ ꝗ nobis nřa uita dulcior eſt depoſui & eieci. Quid cáæ aũt fuerit:poſtridie ĩtellexi:quá a uobis diſceſſi:χολην ακρατον noctu eieci ſtatim.Ita ſũ leuatꝰ:ut deꝰ mihi aliqs medicinã feciſſe uideaſ. Cui q dẽ tu deo quẽadmodũ ſoles pie & caſte ſatiſfacias:idẽ Apollini & æſculapio.Nauẽ ſpo nos ual de boná hr̃e ĩ ea ſimulac cõſcẽdi hæc ſcripſi.Deinde cõſcribá ad nřos familiares multas epl̃as:qbꝰ te & Tulliolá diligẽter cõmẽdabo:cohortarer uos q aĩo fortiores eẽtis niſi uos fortiores cognoſcerẽ quá quẽq̃ uirꝫ. Et tñ eiuſmodi ſpero negocia eẽ ut & uos iſtic cõmodiſſime ſperẽ eẽ:& me aliqñ cũ ſilibus nři rẽp.defenſurꝫ.Vt primũ ualitudinẽ tuá uelim cures.Deiñ tibi ſi uidebiſ uillis his utere quæ lõgiſſime aberũt a militibus.Fũdo arpinati bene poteris uti cũ familia urbana ſi annona carior fuerit.Ci.belliſſimus tibi ſalutẽ plurimá dicit ẽt atq; ẽt. Vale. Datum.iii.idus Iunias.

M.C.Terentiæ.S.D.

S I uales bene eſt:ego qdẽ ualeo. Valitudinẽ tuá cures ueli diligẽtiſſime.Ná mihi & ſcriptũ & nunciatũ eſt:te ĩ febri ſubito incidiſſe.Quod celeriter me feciſti de Cæſ.lřis certiorẽ:feciſti mihi gratũ.Itẽ poſt hac ſi quis opus erit:ſi quid acciderit noui:facies ut ſciam.Cura ut ualeas. Vale. Datum.iiii.nonas iunias.

M.C.Terentiæ.S.D.

A D cæteras miſerias acceſſit dolor ex Dolobellæ ualitudine:& Tulliæ:oĩno de oĩbus rebus:ne quid conſilii capiam:nec quid faciam ſcio.Tu uelim tuam & Tulliæ ualitudinem cures. Vale.

M.C.Terentiæ.S.D.

Q Vid fieri placeret ſcripſi ad Põp.ſeriꝰ ꝗ oportuit.Cũ eo ſi locuta eris itelliges qd fieri uelim. Apertius ſcribit qñ ad illũ ſcripſerá neceſſe nõ fuit.De ea re & de cæteris rebus ꝗ primũ uel nobis litteras mittas. Valitudinem tuá cura diligenter. Vale.vii.idus quin.

M.T.C.Terentiæ.S.D.

S I uales bñ ẽ:ego qdẽ ua.tullia nřa uẽit ad me pridie idꝰ Iunii cꝰ ſũma uirtute:& ſingulari hũanitate:grauiore ẽt ſũ dolore affectꝰ:nřa factũ ẽt negligẽtia ut lõge alia in fortũa eẽt:atq; eiꝰ pietas ac dignitas poſtulabat:nob̃ erat ĩ aĩo Cice.ad Cæ.mittere:& cũ eo.Cn.Sal.ſi ꝑfectꝰ erit faciá te certiorẽ. Valitudinẽ tuá diligẽter cura. Vale.xiii.cal.qn.

M.C.Te.S.D.

q Vod nos ĩ Italiá ſaluos ueniſſe gaudes:ꝑpetuo gaudeas uelim:ſed perturbati dolore aĩ:magiſq; iniuriis metuo ne id conſilii cepeimus:quod non facile explicare poſſimꝰ. Quare ꝗtum potes adiuua.Quid át poſſis mihi in mẽtẽ ñ uenit.

dire:ad ex tũ

dire ad exitū perducere. ¶ Des te in uiam .i. ponas te in uia mihi obuiam uenias.

q Vod ſcripſi: igreſſuro Cæ. Romam tēpore quo bellorum ciuilium tumult9 orti ſunt quū ex Gallia re uerteretur quū Cice. abeſſet: ſcribit ad Terentiam quid agendum ſit in tali perturbatione: eam quæ ſit pñs iudicare poſſe. ¶ Cōcitatio: cōmotio. ¶ Irat9: cæ. ¶ Quies: pax. ¶ Minime mi .i. utili9 & meli9.

e Strum iā: Venturo Cæſ. romā ut ſupra diximus ſcribit Ci. ad Teren. ſicut in ſuperiore epiſtola eam fa cilius poſſe conſultare quid ſit agendum: declarat tamen conſilium ſuum & ſententiam de iis reb9:

In uiam quod te de hoc tpe nihil eſt: & lōgū eſt iter: & nō tutum. Et non uideo quid prodeſſe poſſis: ſi ueneris. Vale. datū pridie nonas. Nouem. Brutum.

M.T.C. Teren. S.D.

Q Vod ſcripſi ad te ꝓximis litteris denūcio re mittēdo q̄ ſit iſti9 uis hoc tpe: & q̄ cōcitatio multitudinis ignoro ſi metuēd9 irat9 ē: qes tñ ab illo naſcet̃ fortaſſe. Totū iu dicabis q̄le ſit. Et qđ ī miſerrim9 reb9 minime miſeꝝ putabis: id facies. Vale. Septio idus Quin.

M.C. Terē. Tulli. & Ci. S.D.

s I uos ualetis nos ualēus. Vrum iā cōſiliū ē ñ ſolū meū: qd ſit nob̄ faciēdū: ſi ille rōaꝫ modeſte uēuit9 recte ī pñtia do mi eē poteſtis. Sin hō amās diripiēdā urbē datur9 ē: uere or ut dolob. ipē ſatis ꝓdeſſe poſſit. Etiā illđ metuo ne iā ītercluda mini: ut cū uelitis exir̃: ñ liceat. Reliquū ē qđ ipē optīe cōſiderabi tis uri ſiles fœmīæ ſit ne rōæ. ſi. n. ñ ſūt: uidēdū ē ut hōeſtæ uos eē poſſitis. Q ñ qdē nūc ſe hēt: mō ut hæc uob̄ loca tener̃ liceat bel liſſimē uľ mecū uľ ī nr̃is ꝑdiis eē poteris. Etiā illđ uerēdū ē: ne bre ui tpe fames ī urbe ſit. His đ reb9 uelī cō Pōpo. cū Camillo cū q̄ b9 uob̄ uidebit̃ cōſideretis. Ad ſūmā aīo forti ſitis. Libiēus rē me liorē fecit. Adiuuat ēt Piſo q̄ ab urbe diſcedit: & ſceleris cōdēnat geneꝝ ſuū. Vos meæ cariſſimæ aīæ q̄ ſæpiſſimæ ad me ſcribi te: & uos qd agatis: & qd iſtic agat̃. Quit9 pr̄ & fili9 & ruffus uobis ſalutē dicūt. viii. cal. qn. Miturnis. Vale.

M.C. Terē. S.D.

S I uales bñ ē: ego qdē ualeo. Cōſtitueram9: ut ad te ſcri pſerā obuiā Ciceronē Cæſari mitter̃: ß mutauim9 cōſi liū: qa de illi9 aduētu nihil audiebam9. De cæteris & ſi nihil erat noui: tñ qd uelim9: & qd hoc tpe putem9 op9 eē: ex Sic ca poteris cognoſcere. Tulliā adhuc mecū teneo. Valitudinem tuam cura diligenter. Vale. xii. calē. quin.

M.C. Teren. S.D.

E T ſi eiuſmōi tpe nr̃a ſūt: ut n hil habeā qđ aut a te lr̃aꝝ ex pectē: aut ipē ad te ſcribā. Tñ neſcio quō & ipē ur̃as lr̃aſ expecto: & ſcribo ad uos quū hēo q̄ ferat uolumīa. De buit ī te officioſior eē q̄ fuit: & id ipſum quod fecit potuit diligen

præcipue ut Teren. faciat: quod facient aliæ mulieres eius ſimi- les. ¶ Veſtrum eſt cō .i. ad uos pertinet cōſultare & deliberare. ¶ Modeſti9 ſine iniuria cuiuſq̄: tanquam bon9 ciuis. ¶ Rectæ: Recte honeſtæ & commode. ¶ Diri- piendam: prædandam: depopu landam. ¶ Vt: ideſt ne. ¶ Do- lobel. gener noſter: qui multū apud Cæſa. poteſt. ¶ Interclu- damur: ſcilicet in urbe multitudi ne militum: iegitur & interclu- damini. ¶ Similes ue. honeſtæ & alicuius dignitatis. ¶ Viden- dum: conſiderandum. ¶ Vt ſit: quemadmodum. ¶ Mecum: ubi ego fuero. ¶ In noſtris præ- diis: uel in cumano uel in tuſcu- lano uel in arpinati: uel in Pom peiano hæc enim prædia habe- bat Cice. quæ præcipue ab eo memorantur: credo tamen ha- buiſſe alia. ¶ Fames: propter pe nuriam rerum: ſi Cæſar eam oc cuparit. ¶ Labienus: is: ad Pō- pe. ſe contulerat: cuius conſiliū Cic. laudat. ¶ Adiuuat: cauſam noſtram. ¶ Piſo: ſocer Cæſa. ¶ Diſcedit ab urbe: in aduentu Cæ. ſicut reliqui ſenatores. Lu- ca. danda tamen uenia eſt tanto rum danda malorum: Pomp. fugiēte timēt. ¶ Sceleris: appel lat ſceleratum Cæſa. quod con- tra patriam arma ſumpſerit. ¶ Quintus .ſ. frater me9. ¶ Pa ter: quia ſubdit & filius: ſcilicet eius: ideſt filius. ¶ Quin. fratris: notādum eſt etiam ſupra in ſcri ptione epiſtolæ duabus animis dictum eſſe quod legitur in om nibus codicibus non autem ani mabus quod non uſus doctorū ſed licentia quorundā uſurpauit in ſacris ſcripturis quas legi grā- maticæ ſubiacere indignum eſt.

c Onſtitueramus: quia ſupra ſcripſerat Cice. ſe miſſurum filium ad Cæ. hac epiſtola dicit ſe mutaſſe cō ſilium de cæteris rebus nihil ſe noui habere: quæ aūt fieri uelit Terē. poſſe intelligere ex Sicca quē ad ea miſit. ¶ Quæ uelit: ſcilicet fieri a te.

e T ſi: Primum oſtendit Cice. ſe uehementer expectare lr̃as a Terētia: deinde qa ſcripſerat Terētia qd egiſſet Volūnia mulier q̄dā in ſe Cice. modeſtæ de illa cōquerĩ: & tñ oſtēdit nō ualde laborādū eē de eo quod fecerit. ¶ Quod: pp qd. ¶ Neſcio quomodo: quaſi dicat latēti & naturali affectu animi hoc faciēte. ¶ Qui ferat: ſcilicet litteras meas. ¶ Volumina .n. p. mulieris. ¶ Officioſior: liberalior: obſequio ſior. ¶ Quod fecit: nō memini iegere quid ſit: qd nūc dicat Ci. eā feciſſe. ¶ Detruſerūt: deiecerūt: uiolenter amouerunt: cum uellem aliud facere quam conſuluerunt ipſi.

ſ I quid hſem: dicit Ci. ſe nihil hére: quod ſcribat ad Tereniiam: ea; aũt poſſe ĩtelligere ex Lepta & Trebati. qũo ipſe ſit affectus.i. qũo habeat & ſit aío & corpore diſpoſitus.

c Onſiderandum: eodẽ eſt fere argumento hæc epiſtola quo illa ſuperior quæ incipit. ❡ Veſtrũ iã cõſiliũ: niſi quod in fine monet Cice. Terentiã ut faciat qđ dom⁹ habeat ꝓpugnacula: ſi aliqua uis militũ immineret. ❡ Per Dolobellã.i. auxilio & fauore Dolobellæ. ❡ Regio: Campaniæ.

Etiam atq; etiã ❡ Etiã atq; etiã.i. ſæpius & diligenter. ❡ Propugnacula: ædificia ſunt: ſiue munimenta aduerſus bellum facta: a propugnando dicta. Virgi. Et ꝓpugnacula bello tuta parant. ❡ Et pdiũ.ſ. héat. ❡ Propugnacula: in quo ipſe erát future. ❡ Certos.i. ad ad hoc electos & aſſignatos.

Propugnacula

I N maximis: Dicit Cice. ſe grauiter angi ualitudine Tulliæ. Dei de ſe uẽturũ ꝓpri⁹ ut bẽ ſicut & Teréna: & alii ſui hortabãtur. ❡ Aeq;.i. tam.ſ.q̃ mihi quia tu es mater.

i N tuſculanum: Monet Ci. Terentiam: ut omnia habeat parata in tuſculano: cum ſit uenturus eo cũ aliis multis: & præcipue ut paret balneum. ❡ Plures: ideſt multi.

Labrũ ❡ Diuti⁹: pluris dies. ❡ Labrũ: genus eſt uaſis ad laudandum apti: quaſi lauabrum. Vir. Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen athenis ſole repercuſſum aut radiantis imagine lunæ omnia peruolitat late loca. ❡ Reliquæ: quattuor epiſtolæ ſequẽtes nulla omnino interpræatione egent. Neq;.n. poſſunt fere facilioribus aut planioribus uerbis declarari: q̃ ſunt ſcriptæ a Cice. & argumentum ex lectióe et eius facile patet.

tius facere & cautius: q̃q̃ alia ſunt q̃ magis curem⁹ magiſq; doleamus. Quæ me ita conficiunt ut ei uoluerũt: q me de mea ſnia detruxerunt. Cura ut ualeas. M.T.C.Teren.S.D.

ſ I qd haberẽ qđ ad te ſcriberẽ: facerẽ id & plurib⁹ uerbis & ſæpi⁹: Nũc q̃ ſum negocia uides. Ego ãt qũo ſin afflíctus: ex lepta & Trebatio poteris cognoſceř. Tu fac ut tuã & Tulliæ ualitudinẽ cures. M.C.Terẽtiæ: & Tulliæ.S.D.

C Onſiderãdũ nobis ẽt atq; ẽt aíæ meæ diligẽter puto qd faciatis: rõæ ne ſitis? an mecũ ĩ aliquo tuto loco. Id ñ ſolũ meũ cõſiliũ ẽ: ſ; ẽt ueſtrũ. Mihi uẽiũt ĩ mẽtẽ hæc. Romæ uos eẽ tuto poſſe p Dolobellã: eãq; rẽ poſſe nob adiumẽto eẽ: ſi q̃uis: aut ſi q̃ rapíæ fieri cœpint: ſ; ruſ⁹ i'llđ me mouet: qđ uideo oẽs bonos abeſſe rõa & eos mulieres ſuas ſecũ hre. Hæc ãt regio in q̃ ego ſũ: nřoꝝ ẽ oppidoꝝ: tũ ẽt pdioꝝ: ut ẽt multũ eẽ mecũ & quũ abieritis cõmodæ & i nřis eẽ poſitis. Mihi nõ plãc ſatis cõſtat adhuc utꝝ ſit meli⁹. Vos uidete qd aliæ faciãt iſto loco fœminæ: & ne quũ uelitis exire: nõ liceat. Id uelĩ diligẽter ẽt atq; ẽt uobiſcũ & cũ amicis cõſideretis. Dom⁹ ut ꝓpagula & pdiũ héat Philotio dicetis: & uelĩ tabellarios iſtituatis certos: ut quotidie aliq̃s a uob lřas accipiã. Maxime aũt dare opã ut ualeatis: ſi nos uultis ualeř. yiii: calen. formiis. Vale. M.T.C.Terẽtiæ.S.D.

I N maximis meis dolorib⁹ excruciat me ualitudo tulliæ nřæ de qua nihil ẽ qđ ad te plura ſcribã: tibi.n. æq; magnæ curæ eẽ certe ſcio: q me ꝓpius uultis accedere: uideo ita eẽ faciẽdũ: & iã añ feciſſem ſed me multa impedierũt: quæ ne nũc quidem expedita ſunt: ſed a Pomponio expecto litteras: quas ad me q̃primũ pferendas cures uelim. Da operam ut ualeas.

M.T.C.Terẽ.S.D.

i N tuſculanũ nos uẽturos putam⁹ aut nonis: aut poſtridie. Ibi fac ſint oĩa parata. Plures enim fortaſſe nobiſcũ erũt: & ut arbitror: diuti⁹ ibi cõmorabimur. Labrũ ſi in balneo nõ ẽ: fac ut ſit. Itẽ cætera q̃ ſunt ad uictũ & ualitudinẽ neceſſaria. Vale.iiii.calẽ.Octo.De Venuſio. M.C.Terẽ.S.D.

ſ I uales bene eſt: ego quidem ualeo: da operam ut cõualeſcas quod opus erit ut res tẽpuſq; poſtulat: ꝓuideas atq; adminiſtres: & ad me de omnibus rebus quam ſæpiſſime litteras mittas. M.T.C.Teren.S.D.

ſ I ualeas bene eſt: ego ualeo. Nos quottidie tabellarios ueſtros expectam⁹: q ſi uenerit: fortaſſe erimus certiores qd nobis faciẽdũ ſit: faciemuſq; te ſtatí certiorẽ. Valitudinẽ tuã cura diligẽter. Vale. M.T.C.Ter.S.D.

ſ I uales bñ ẽ: ego qdẽ ualeo. Redditæ mihi iam tandem ſunt a Cæſare litteræ ſatis liberales: & ipſe opinióe celerius uẽturus eẽ dicit. Cui utrũ obuiã ꝓcedã. An hic cũ expectẽ: cũ cõſtituero: faciã te certiorẽ. Tabellarios mihi uelim q̃primum remittas: Valitudinẽ tuã cura diligẽter. Vale. Datũ pri.cal.ſexti.

❡ Etſi non:

T ſi non: Libro ſecondo & tertio aperiunt̃ argumẽta multarũ inſequẽtiũ epiſtolarũ: qd illic pleni⁹ de procõſulatu Cicero in Cilicia diximus. In hac aũt epiſtola dicit qb⁹ reb⁹ adduct⁹ ſit ſcribere Romã de trãſitu pthoꝝ: & q̃ uarii fuerit d eis rumores. Deĩde qd egerit ĩtellecto haud dubie trãſitu Parthoꝝ contra quos dicit opus eſſe maiore & firmiore exercitu quã ſibi datus ſit. Itaqꝫ rogat ut ad ſe mittat̃ tãt⁹ exercitus: quantus ad maximum bellum mitti ſolet. Nullam enim eſſe ſpem in militibus prouincialibus: neqꝫ in ſociis: neqꝫ in regibus finitimis niſi in Deiotaro rege armeniæ: ſe autem neqꝫ animo: neqꝫ conſilio defuturum pollicetur. ¶ Proconſule: Syriæ. ¶ Publice: ad uos omnes. ¶ Tanta: tam magna tanti momenti. ¶ Nondum ue. ut ipſe ad quem pertinebat poſſet uos reddere certiores. ¶ Pene communis: quia habemus prouincias finitimas: ita ut non poſſit agi periculum de una: qui agatur de alia. Hora. Nam tua res agitur paries cum proximus: & ipſe Cice. lib. ii. ad Cani. Saluſtium de Bibulo ſic inquit. Ille autem cum ad Thermum de Parthico bello ſcriberet: ad me litteram nunquam miſit: ad quẽ intelligebat ei⁹ belli periculum pertinere. ¶ Commageni: cõmagena pars eſt Syriæ. ¶ Minorem fidem habendam: non credendũ. ¶ Licaoniæ & Cap. quæ ſunt regiones in Aſia finitimæ Ciliciæ: per Cappadociam autem Cice. proficiſcebatur in Ciliciam ut ſupra ad Appium. Iter in Ciliciam facio per cappadociam. ¶ Tharcondimoto: eni. p. uiri ſocii & amici popu. roma. trans taurum montem. Tibæ nomen loci in Syria. ¶ Philarcho: præfecto tribuno. ¶ Bene ſentire: bono eſſe animo erga popu. roma. ¶ Infirme: tenuiter: debiliter. ¶ Suſpenſos: ſollicitos: incertos quid agerẽt. ¶ Integritatem: innocentiam: iuſtitiam. ¶ Si eſſet fa. perti. no. æqui. i. deſt ſi experta eſſet æquitatem meam & integram adminiſtrationem: fiunt enim & fidiores & firmiores populi ex æquo imperio & miti admĩſtratione & gubernatione. ¶ Ex Cilicum gente: ex cilicibus enim quidam ſumpſerant arma contra romanos. ¶ Is hoſtis: pro ii hoſtes: ſcilicet parthi. ¶ Nõ ce. i. nu. i. non terreri & fugere allatis nunciis belli. ¶ Sed pro. ac. ſed potius adire ipſum hoſtem. ¶ Taurum: montem. ¶ Siqd Pom. ha. ſiquid ualet. ¶ Aliquãdo: tandem. ¶ Inſtructos: paratos: & munitos rebus bellicis. ¶ Opinionem. famam.

Cõmagena

infirme

Aliquãdo

M.T.C. Terentiæ. S.D.

S i uales bñ ẽ: ego qd̃ ẽ ualeo. Nos neqꝫ de Cæſaris aduẽtu neqꝫ de lr̃is quas Philotim⁹ hr̃e dicit̃: qcquã ad huic incerti habem⁹: ſi quid erit certi faciã te ſtatim certiorẽ: Valitudinem tuam fac ut cures. Vale. iii. idus ſextilis.

M.T.C. Epiſtolarum Familiarium Liber. xv.

M.T.C.S.D. Conſuli. Prætо. tri. plc. ſenatui.

E T ſi non dubie mihi nunciabatur Parthos tranſiſſe Euphratem cum omnibus fere ſuis copiis: tñ quod arbitrabat a. M. Bibulo proconſule certiora de his rebus ad uos ſcribi poſſe: ſtatuebã mihi nõ neceſſe eſſe publice ſcribere ea: quæ de alterius ꝓuincia nũciarentur. Poſtea uero quam certiſſimis auctoribus legatis nunciis: litteris ſum certior factus uel quod tanta res erat: uel qd̃ nondum audieramus Bibulũ in Syriam ueniſſe: uel quia adminiſtratio huius belli mihi cũ Bibulo pene eſt cõmunis: quæ ad me delata eſſent ſcribẽda ad uos putaui. Regis Antiochi commageni legati primi mihi nũciarũt parthorũ magnas copias Euphratẽ tranſire cœpiſſe. Quo nũcio allato: quũ eſſent nõnulli q ei regi minorẽ fidẽ habẽdã putarẽt: ſtatui expectãdũ eſſe: ſi quid certi⁹ afferretur ad. xiii. calendas octobris: quũ exercitum in Ciliciã ducerẽ in finibus Lycaoniæ e Cappadocia mihi litteræ redditæ ſunt a Tharcõdimoto: q fideliſſimus ſocius trãs taurũ amiciſſimuſqꝫ populi roma. exiſtimatur. Parcõdem Orodis regis parthorum filium cũ per magno eqtatu parthico tranſiſſe Euphratem: & caſtra poſuiſſe Tybæ magnũqꝫ tumultũ eſſe in ꝓuincia Syria excitatum. Eodem dic a Iamblico philarcũ arabiũ quẽ hoĩes opinãtur bene ſentire: amicũqꝫ eſſe reipub. noſtræ litteræ de iiſdem reb⁹ mihi redditæ ſunt. His reb⁹ allatis: & ſi ĩtelligebã ſocios infirme animatos eſſe: & nouarum rerũ expectatione ſuſpenſos ſperabã tñ cos ad quos iã acceſſerã: quiqꝫ nr̃am cõſuetudinẽ: integritatẽqꝫ pſpexerãt: amiciores po. ro. eẽ factos Ciliciã aũt firmiorẽ fore: ſi eqtatus noſtri particeps facta eẽt: & ob eã cãm: & ut opprimerent̃ ii: qui ex Cilicũ gẽte in armis eẽnt & ut hoſtis: is qui eſſet in Syria ſciret exercitũ po. ro. nõ modo nõ cedere: his nũciis allatis: ſed ẽt ꝓpius accedere exercitũ ad taurũ ĩſtitui ducere: ſed ſiqd apud uos auctoritas mea põderis habet: in his p̃ſertim reb⁹ quas uos audiſtis: ego pene cerno magnopere uos: & hortor & moneo ut his prouinciis ſerius uos quidem quam decuit: ſed aliquãdo tamen conſulatis. Vos quẽadmodũ inſtructos: & qbus præſidiis munitos ad tanti belli opinionẽ miſeritis non eſtis ignari.

¶ Quod ego: occurrit obiectiōi quare ſuſceperit id negociū nō ſatis inſtructꝰ: & ex facto ſuo magnā ſibi bēꝰ uolentiā conſulum & ſenatus conciliat. ¶ Negocium: expeditionem aduerſus parthos. ¶ Occæcatus: traſla tio a corpore ad animum. ¶ Veſtræ au. ueſtræ dignitati nel ſententiæ. ¶ In has pro. in Ciliciā: Syriā: Cappadociam: & reliquas finitimas regiones. ¶ Hæ omnes pro. aſiaticæ quas Parthi inuadere tentant. ¶ Vectigalia po. ro. continentur: nam & ipſe in oratione pro Pompe. imperatore eligendo quæ inſcribitur pro lege manilia: poſtq̄ Aſiam tuendam dixit ſic ſubdit: præſertim cum de ueſtris maximis uectigalibus agatur: nam cæterarum ꝓuinciaꝝ uectigalia q rites tanta ſunt: ut iis ad ipſas ꝓuincias tutādas uix cōtenti eſſe poſſumꝰ. Aſia uero tā optia ē & fertilis: ut & ubertate agroꝝ & uarietate fructuū & magnitudine paſtiōis & multitudine earū reꝝ q̄ exportāť: facile oibꝰ terris ātecellat & Cæ. ¶ Ex hoc de p. ex his militibꝰ qui ī ꝓuicia deliguntur. ¶ Oblato: facto. ¶ Noluent: quia ſciebat aſiaticos inutiliter eſſe bello. ¶ Imperii noſtri. i. noſtrorum imperatorum: qui male ſocios tractauerunt: ut ipſe in prædicta oratiōe pro Pōpeio. ¶ Itaq;: propter hanc auaritiam imperatorum quātas calamitates quocunq; uentum ſiti ueſtri exercitus ferant: quis ignorat paulopoſt utrum plures arbitramini per hoſce annos militū ueſtroꝝ armis hoſtiū urbes: an hibernis ſocioꝝ ciuitates eē deletas: neq;. n. ꝑt exercitū is cōtinere ipator q ſeipm nō continet.

Inanis Tyrannus ¶ Inanis: uacua. ¶ Tyranni: licet apud antiquos hoc nomine reges appellarenť: ut apud Vir. pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni tamen poſtea ſibi uiolenti regnorum occupatores tyranni nominari cœperunt. ¶ Neq; uo. qa nō ſūt bñ affecti po. ro. ¶ Cōſiliū: prudētiā gubernādi. ¶ Caſuꝝ. i. euēturuꝫ. ¶ Saluti. n. ut poſſim īcolumis euadere. ¶ Digmtati: quia omnia faciam quæ me dicebunt.

C Vm pridie: facit Cice. certiorem ſenatum populumq; roma. qd egerit: cum primum in Aſiam uēit imperator in ciliciā proficiſcēs: deinde quemadmodum ꝑſidiis ſui exercitꝰ liberauerit Ariobarzanē regē cappadociæ ab inſidiis q̄ illi parabāť: cū fuiſſet illiꝰ regis ſalus Ci. cōmēdata: poſtrēo Ci. eiꝰ regis īgeniū fidē & beniuolētiā erga po. ro. ſe pſpexiſſe affirmat: qbꝰ dicit illū meruiſſe ita eſſe. po. ro. charꝝ. ¶ In ꝓuinciā: Aſiā. ¶ Cōducere: utile eſſe.

Conducere ¶ Copia: quia erant pauca: ut in præcedēti epiſtola mihi in hac paucitate militum certe animus non deerit. ¶ Illato: moto. ¶ Lycaoniam: & cætera: regiones ſunt in Aſia: ut ſcribunt Ptolemæꝰ & Strabo. ¶ Pateret: eēt patēs & ut ſupra dixit inanis. ¶ Cōtinēs: coniuncta.

Cybiſtra ¶ Cybiſtra: qd oppidum eſt armeniæ minoris præfecturæ cataoniæ. ¶ Deiotarum: fideliſſimum: ſic Luca. Fidumq; per arma Deiotarum. ¶ Firmiores: fortiores: audaciores. ¶ Eius tridui: eorum trium dierum. ¶ Officio. debito & honeſto negocio.

¶ Interceſſiſſet:

Quod ego negociū nō ſtultitia occæcatꝰ ſꝫ uerecūdia ꝺterritꝰ nō recuſaui. Neq;. n. nūq̄ nullū ꝑiculū tm̄ putaui: qd ſubterfugerꝰ mallē q̄ uřæ auctoritati obtēparꝰ. Hoc āt tpe res ſeſe ſic hꝫ: ut niſi exercitū tm̄ q̄tū ad maximū bellū mitterꝰ ſoletis: mature ī has ꝓuīcias miſeritis: ſūmū ꝑiculū ſit: ne amittēdæ ſint oēs hæ ꝓuīciæ: qbꝰ uectigalia po. ro. cōtinēť. Quāobrē ut ī hoc ꝓuīciali ꝺlectu ſpē hēatis aliq̄: cā nulla ē neq; multi ſūt: & diffugiūt q ſūt: metu oblato. Et qđ genꝰ hoc militū ſit: iudicauit uir fortiſſimꝰ. M. Bibulꝰ ī Aſia: q quū uos ei ꝑmiſiſſetis: delectū hřē noluerit: nā ſocioꝝ auxilia ꝓꝑ acerbitatē atq; iniurias īpii nři: aut ita ībecilla ſť: ut ñ multū nos iuuarꝰ poſſit: aut ita aliēata a nob: ut neq; expectādū ab his: neq; cōmittēdū his qcq̄ eē uideať. Regis ꝺiotari & uolūtatē & copias q̄tæcūq; ſť nřas eē duco. Cappadocia ē ināis. Reliq regeſ tyrāniq; neq; opibꝰ ſatis firmi: nec uolūtate ſunt. Mihi ī hac paucitate militū certe aīus nō ꝺerit ſpo ne cōſiliū quidē. Quid caſurū ſit īcertū ē. Vtinā ſaluti nřæ cōſulerꝰ poſſimꝰ: dignitati certe cōſulemꝰ.

M. C. S. P. Q. R. S. D.

S I uos ualetis bñ ē: ego qdē ualeo. Quū pridie cal. ſextilis ī ꝓuīciā uēiſſē: neq; maturiꝰ ꝑꝑ itineꝝ: & nauigationū difficultatē uēirꝰ potuiſſē: maxīe cōuēirꝰ offō meo reiq; pu. ꝯducerꝰ putaui: parꝰ ea q̄ ad exercitū q̄q; ad rē militarē ꝑtinerēt. Quæ cū eēnt a me cura magis & diligētia q̄ facultate: & copia ꝯſtituta: nūciiq; & lřæ ꝺ bello a pthis ī ꝓuīciā ſyriā illato quottidie ſcrꝰ afferēť: iter mihi faciendum per Lycaoniā & p Hyſauros: & Cappadociā arbitratꝰ ſum. Erat. n. magna ſuſpitio pthos: ſi ex ſyria egredi atq; irrūpere ī eā ꝓuinciā conarenť: iter eos p cappadociā: qđ ea maxīe pateret eſſe facturos. Itaq; cū exercitu p Cappadociæ ptē eā q̄ cū Cilicia cōtinēs ē: iter feci: caſtraq; ad Cybiſtra q oppidū eſt ad mōtē tauꝝ locaui: ut artuaſdes rex armeniꝰ quocūq; aīo eēt: ſciret ñ ꝓcul a ſuis finibꝰ exercitū po. ro. eſſe: & deiotaꝝ fideliſſimū regē atq; amiciſſimū reip. nřæ maxīe cōiūctū hřē: cuiꝰ & cōſilio & opibꝰ adiuuari poſſet reſp. Quo quū ī loco caſtra hřem: equitatūq; ī Ciliciā miſiſſē: ut & meꝰ aduentꝰ his ciuitatibꝰ: q̄ ī ea pte eēnt nūciatꝰ: firmiores aīos hoīum faceret: & ego maturꝰ qđ agereť ī ſyria: ſcirꝰ poſſē tps eiꝰ iā tridui q ī his caſtris morabar: ī magno offō & neceſſario mihi ponēdū putaui: quū. n. uřa auctoritaſ

Intercesſiſſet:ut ego regẽ Ariobarzanẽ Heuſebẽ & Philorhomæū
tuerer:eiuſq regis ſalutẽ:incolumitatẽ:regẽq defenderẽ:regi regno
q pſidio eſſem:adiūgiſſetq is ſalutẽ eius regis po. ſenatuiq ro. ma-
gnæ curæ eẽ q nullo unq̃ de rege decretū eſſet. A nr̃o ordine exiſti-
maui me iudiciū ueſtrū ad regẽ deferre debeṙ: eiq pſidiū meū & fidẽ
& diligentiā polliceri:ut qm̃ ſalus ipſius incolūitas regni mihi cōmen-
data eẽt a uobis diceret ſi qd uellet. Quæ cū eſſem i cōſilio meo cū re
ge locutus:initio ille or̃onis ſuæ uobis maxias ut debuit. Deide ẽt mi
hi grãs egit:q ei pmagnū & phonorificū uideat̃ .S.P.q.R. tãtæ cu
ræ eẽ ſalutẽ ſuã:meq tantā diligentiā adhibere ut & mea fides & cō-
mẽdatiõis ur̃æ auctoritas pſpici poſſet. Atq ille prio: qđ mihi maxiæ
letitiæ fuit ita mecū locutus ẽ:ut nullas inſidias uitæ ſuæ: neq regno
diceret ſe aut itelligere fieri aut ẽt ſuſpicari:cū ei gratulat⁹ eſſem:idq
me gaudere dixiſſem cohortatus ut recordaret̃ caſū illū interitus pa
terni & uigilãter ſe tueret̃ :atq admonitu ſenat⁹ cōſuleret ſaluti ſuæ:
tum a me diſceſſit i oppidū Cybiſtra. Poſtero aūt die cū Ariarate fra
tre ſuo:& cū paternis amicis maiorib⁹natu ad me i caſtra uenit: ptur
batuſq & flẽs:quū idẽ & frater faceret & amici: meā fidẽ & ueſtrā cō
mendationẽ iplorare cœpit. Quū admirater qd accidiſſet noui: dixit
ad ſe indicia manifeſtaꝝ inſidiaꝝ eſſe delata:q̃ eſſent añ aduẽtū meū
occultata:q ii q ea patefacere poſſent pp metū reticuiſſent. Eo autẽ
tpe ſpe mei pſidii cõplures ea quæ ſciret:audacter ad ſe detuliſſe i his
amãtiſſimū ſui ſūma pietate pditū fratrẽ dicere ea q̃ me quoq audiẽ-
te dicebat:ſe ſollicitatū eſſe ut regnare uellet. Id uiuo fratre ſuo acci-
dere nō potuiſſe:ſed tñ ante tp̃s illud eã rem nunq̃ in mediū pp piculi
metū ptuliſſe. Quæ quū eẽt locutus: monui regẽ: ut oẽm diligentiā
ad ſe cōſeruandū adhiberet amicoſq in pr̃is eius atq iudicio pbatos
hortatus ſū regis ſui uitã docti caſu acerbiſſimo pr̃is ei⁹ oĩ cura cuſto
diaq defenderẽt cū rex a me eqtatū cohorteſq de exercitu meo po-
ſtularet:& ſi intelligebã ueſtro Senatus cōſilio nō modo me poſſe id
facere:ſed etiã debere:tñ quū reſ. poſtularet:pp quottidianos ex Sy-
ria nūcios:ut q̃primū exercitū ad Ciciliæ fines adducerem:quūq rex
mihi patefactis iam iſidiis nō egere exercitu Ro.po.ſed poſſe ſe ſuis
opibus defendere uideret illū cohortatus ſum: ut in ſua uita cōſeruã
da primū regnare diſceret: a qbus pſpexiſſet ſibi iſidias patas in eos
uteret̃ iure regio pœna afficeret eos;quos neceſſe eſſet;reliquos me
tu liberaret:præſidio exercitus mei ad coꝝ:qui in culpa eſſent timo-
rem potius q̃ ad contentionẽ uteret̃ : fore autem ut oẽs quando Se-
natuſconſultum noſſent:intelligerẽt me regi ſi opus eſſent ex aucto
ritate ueſtra præſidio futurū, Ita cōfirmato illo ex eo loco caſtra mo-
ui:iter in Ciliciā facere inſtitui. Quū hac opinione e Cappodocia di-
ſcederẽ:ut conſilio ueſtro caſu incredibili ac pene diuino Regẽ quẽ
uos honorifice appellaſſetis:nullo poſtulante:queq meæ fidei com
mendaſſetis:& cuius ſalutẽ magnæ uobis curæ eẽ decreſſetis meus

¶ Intercesſiſſet: interpoſita fuiſſet: nã ſenatuſcõſul. fuerat Ariobarzães cõmẽdat⁹ Ci. ευσεβη piuꝫ· φιλορωμαι ον amico romanorũ: nã ρωμαιος roman⁹ dr̃. Præſidio tutelæ. ¶ De.n.r.ut eius ſalus publico decreto: & ſenatuſcon. cuiq̃ cõmẽdaret̃: & eẽt uobis curæ: ſicut factũ ẽ de Ariobarzãe. ¶ Deferre: denũciare ut intelligeret qd de eo iudicaſſetis. ¶ Tantã di.i. offerẽdo pſidiũ. ¶ Perſpici poſ. ut poſſet cognoſci: qd & ego fideliter agerẽ: & uos ita uelitis. ¶ Auctoritas uoluntas. ¶ Atq ita: exponit pluribus uerbis qualiter Ariobarzanes eius oblationeꝫ admiſerit. ¶ Primo qa ut ui. poſtea aliter cognouit ¶ Interit⁹ p̃ni: cædis paternæ: qa eius pater fuerat per inſidias interfectus. ¶ Vigilanter: diligẽter oibus piculis circũſcriptus: nã uigilare trãſlatiue pro diligẽtem eſſe ponit̃: ſicut dormire negligentẽ eſſe Terẽ. Dormiunt ego poleos cõmouebo. Iu. Sed uigilat conſul: uexillaq nr̃a cohercet. ¶ Implorare: cũ lachrymis petere: de cui⁹ uerbi proprietate plura alio loco diximꝰ. Propter me ne a pditoribus & iſidiatorib⁹ interficerent̃: ſi indicaſſent. ¶ Spei mei præ. a quo uiderent ſe poſſe defendi: ſi quiſpiã eis quicq̃ minatus eſſet. ¶ In iis qui dixerũt quæ ſcirent. ¶ Fratrẽ ſu.ſ. dixit detuliſſe. ¶ Sollicitatũ: tentatum incitatũ. ¶ Id nõ p.a. ſcilꝫ ut regnaret. ¶ Fratre.ſ. Ariobarzane: ad quẽ regnũ merito perueniebat. ¶ Propter m.per. ne ſi indicaſſet: interfectus fuiſſet ab iis: qui eũ ſollicitauerat. ¶ Probatos: cognitos. ¶ Docti ca. i.q ex caſu patris didicerãt quõ ſeruãda eſſet uita regis ſui. ¶ Cohortes: pedites. ¶ Facere: id dare ei eqtatũ & cohortes & q̃cũq eẽnt neceſſaria ad cuſtodiaꝫ ſalutis eius. ¶ Suis opi. ſuis uiribus & facultatibus. ¶ Regnare: exercere regnũ. ¶ Iure: ptãte & licentia qua reges inſidiatores & pditores ſuos uti poſſunt. ¶ Reliquos: qui nõ eſſent in culpa cũ tñ tacuiſſent pp metũ. ¶ Liberaret me: faceret ut intelligerẽt nihil ſibi mali imineret: & eſſent ſine metu. ¶ Potius a ti. potius ad eos terrẽduꝫ. ¶ Q uã ad cõ. quã ad dimica-

Deferre

Vigilanter

Implorare

tionem & pugnam. ¶ Vteretur .ſ. hortatus ſum. ¶ Nullo poſtulante: ſponte ueſtra. ¶ Non ſine cauſa: propter ſupradicta ſigna: que in eo proſpexi: quæ uidentur etiam a uobis intelligi cum eum tantæ curæ habetis.

Vm ad me: Ad. M. Catonē ſcribit Ci. quid ex legatis Antiochi Cōmagæ: intellexerit de bello pthorū:
c qui iam cœpiſſe Eufratē tranſire uidebant. Deinde ꝙ rex Armenioꝝ Cappadociam inuaſurus eſſet poſtea excuſat ſe adductis rōnibus: quare de his rebus nihil publice ſcripſerit: præcipue: quia exiſtimabat. M. Bibulū Syriæ prætorem oīa præſcripturū. Poſtremo dicit ſe tuturum prouinciā magis manſuetudine & continentia q̃ uirtutibus armoꝝ: rogatq̃ Ca. ut ſe diligat & defendat: ſicut cōſueuit. ¶ Antiocho Cō. i. rege cōmagenæ: q̃ ut ſupra diximus eſt ps Syriæ. ¶ Iconiū: oppiduȝ Lycaoniæ: ubi ego habebā caſtra. ¶ Quo: cuȝ i. cui dicit eniȝ mulier nupſit mihi & mecum. ¶ Multaꝝ gen. uariatū regionū. ¶ Diciq̃: ſubaudi cū nunciaſſent dici. ¶ Quod & ipſum: prima cauſa. ¶ Operibus: uiribus. ¶ Manſuetudine: manſuete tractādo & ꝓuinciales & ſocios nr̄os. ¶ Continentia: modeſtia ne in cuiuſquā iniuriā prolabar. ¶ Defendas: in ſenatu & in ciuitate ſi aliqui honori nr̄o detrahēt.

Iconiuȝ

aduentus pn̄tibus inſidiis liberaret. Q d ad uos a me ſcribi nō alienū putaui: ut intelligeretis ex his quæ pene acciderunt: nos multo an̄ ne ea acciderent ꝓuidiſſe: eoq̃ uos ſtudioſius feci certiores: qd in rege Ariobarzanæ ea mihi ſigna uideor uirtutis: ingenii: fidei: beniuolentiæq̃ erga uos pſpexiſſe: ut nō ſine cā tantam curā in eius uos ſaluteȝ diligentiāq̃ uideamini cōtuliſſe.

M.C.Impa.S.D.M.Catoni.

CVm ad me legati miſſi ab Antiocho cōmageno ueniſſent in caſtra ad Iconiū ad. iii. no. ſeptemb. iiq̃ mihi nūciaſſent regis parthorū filiū: quo cū eſſet nupta regis armenioꝝ ſoror ad eufratē cum maximis parthorū copiis multarūq̃ pterea gentiū magna manu ueniſſe. Eufratēq̃ iā tranſire cœpiſſe: diciq̃ Armenium regē in Cappadocia ipetū eſſe facturū: putaui pro nr̄a neceſſitudine me hoc ad te ſcribere oportere. Publice pp duas cās nihil ſcripſi: ꝙ & ipm Cōmagenum legati dicebāt ad ſenatuȝ ſtatim nuncios lr̄aſq̃ miſiſſe. Et exiſtimabam. M. Bibulū ꝓconſulē: qui circiter idus ſextilis ab Epheſo in Syriā nauibus ꝓfectus erat: ꝙ ſecūdos uentos habuit: ſe iam in prouinciam ſuam ꝑueniſſe. Cuius litteris oīa perlatum iri ad ſenatum putabā. Mihi ut in huiuſcemodi re tāto bello maxime curæ eſt: ut quæ copiis & opibus tenere uix poſſumus: ea manſuetudine & continentia noſtra: ſociorū fidelitate teneamus. Tu uelim ut conſueuiſti nos abſentes diligas & defendas. Vale.

Vmma tua: quæ in
s ꝓcedētibus epſis ad cōſules Senatumq̃ ꝑſcripſit Cic. ea nunc in hac epſa Catoni expōit & ſimul quibus conſiliis: quibus artibus: qbus opibus maximas res geſſerit aduerſus parthos quæ oppida cœperit: qua cōtinētia & integritate prouinciam & ſocios retinuerit. Deinde petit ab eo: ut iis rebus ſenatui relatis eas ornet Cato ſnīa ſua & eius honorem comprobet: quod ut facilius ab eo impetret: cōmemorat eius in ſe aium ſemp liberaliſſimū: & multa in ſe beneficia ab eo collata: poſtremo etiā ſimilitudinem ſtudiorū cū uterq̃ philoſophiæ ſit deditus: ex quo ſe magis Catoni cōmendatū eſſe debere oñdit. Narrationē autē multarum rerum in Cilicia geſtarum uidere licet lib. ii. epiſtola: quæ icipit. Tu uide ad Cælium Ruffum: hæc uero epiſtola licet prolixior ſit non magnæ tn̄ eſt difficultatis. ¶ Q ua equitate & continen. ſicut in fine præcedentis epiſtolæ dixit. ¶ Socios: nobis fœdere cōiunctos. ¶ Probatuꝝ: perſuaſuꝝ. ¶ Laodiceæ: de nōibus harum urbium: qbus in locis ſingulæ ſint: diximus libro. ii. & iii. Itaq̃ ne eadem repetentes moleſtiſſimus: qui uolet: inde ſumat quæ adhuc locum pertinebunt. ¶ Acerbiſſimis tri. ſic libro. iii. ad Applum. Primū cum ad me aditum eſſet ab iis: qui dicerēt a ſe intollerabilia tributa exigi: qd habuit iniquitatis me ſcribere ne facerent. ¶ Falſo: iniuſto: ut in ſupradicta epiſtola Appameæ cum eſſem multarū ciuitatum princeps ad me detulerūt ſumptus decerni legatis nimis magnos cū ſoluendo ciuitates non eſſent. ¶ Aere alieno: debito. ¶ Cōſendiſſent: conſtituiſſent:

M.C.Impera.M.Cato.S.D.

SVmma tua auctoritas fecit: meūq̃ ꝑpetuū de tua ſingulari uirtute iudiciū: ut magni mea intereſſe putarem: & res eas quas geſſiſſent tibi notas eſſe: & nō ignorari a te qua æqtate & continentia tuerer ſocios: prouinciāq̃ adminiſtrarē. His enim a te cognitis: arbitrabor facilius me tibi quæ uellē probaturū. Q uum in prouinciā pridie calen. ſexti. ueniſſem: & ꝓpter anni tp̄s ad exercitum mihi confeſtim eſſe eundem uideret. Biduum laodiceæ fui deinde Appameæ quatriduū: triduū Synadis: totidē dies Philōeli: qbꝰ in oppidis quū magni cōuētus fuiſſent: multas ciuitates acerbiſſimis tributis & grauiſſimis uſuris & falſo ære aliēo liberaui. Quūq̃ an̄ aduentū meū ſeditōe q̃dā exercitus eēt diſſipatus. v: cohortes ſine legato: ſine tri. militū: deniq̃ ēt ſine cēturōe ullo: apd Philomenū cōſēdiſ-

conſtituiſſent. ❡ Caſtra faceret:teneret exercitū. ❡ In lycaonia:in qua regione eſt Iconium coacto:ꝯgregato. ❡ Euocatorū:militum de quibus alio loco plura diximus ex auctoritate ſerui. ❡ Luſtrato nu. & diligentee circunſpecto. ❡ Prouincia mea:Cilicia. ❡ Demiſiſſē:deſcēdiſſem. ❡ Paruis p̄ſi.paucis militib⁹. ❡ Propter an. quia loca anguſta & ſtricta parua multitudine ſeruantur. ❡ Intercludi:impediri. ❡ Patet:ut ſupra inter eos pee Cappadociā:quod eam maxime patet facturos. ❡ A ſyria:a parte ſyriæ. ❡ Apeite:agentes aliquid contra eos. quia timent eorū impetū propter uicinitatem. ❡ Extrema Cappa.ideſt in extrema parte Cappadociæ. ❡ Cōſilia:ſi qd tentarent ꝯtra nos.

ſent:reliquus exercit⁹ eēt in Licaonia Marco Māneio legato imperauit:ut eas.v.cohortes ad reliquū exercitū duceret:coactoq; ī unū locū exercitu:caſtra in Licaonia apud Iconiū faceret. Q d cū ab eo diligēter eēt factū:ego in caſtra ad.vii.cal.ſeptē.ueni. Quū interea ſupioribꝰ diebꝰ ex ſenatuſcon.& euocatorū firmā manū:& eqtatū ſatis idoneū:& populoꝝ liberorū regūq; & ſocioꝝ auxilia uolūtaria cōparauiſſem.Interi quū exercitu luſtrato iter in ciliciā facerē cœpiſſē. cal.ſeptē.legati a rege cōmangeno ad me miſſi ꝑtumultuoſe neq; tū nō uere parthos in Syriā trāſiſſe nūciarunt:quo audito uehemēter ſū cōmot⁹:tū de ſyria:tū de mea ꝓuīcia:de reliqua deniq; aſia. Itaq; exercitū mihi ducendū p cappadociæ regionē ea q̄ ciliciā attingeret putaui.Nā ſi me ī ciliciā demiſiſſē:ciliciā qdē ipſam pp mōtis Amani naturā facile tenuiſſē:Duo ſunt.n.aditus ī ciliciā ex ſyria:quoꝝ uterq; paruis p̄ſidiis pp anguſtias intercludi pōt. Nec ē qcq̄ ciliciā cōtra ſyriā muniti⁹:ſed me cappadocia mouebat:q̄ patet a Syria:regeſq; hēt finitimos:q ſi ēt ſūt amici nobis:tū aperte partis inimici eē nō audēt.Itaq; in cappadocia extrema nō lōge a thauro apd oppidū cybiſtra caſtra fecimus & Ciliciam tueret & cappadociā tenēs:noua finitimoꝝ cōſilia impedirē.Interea in hoc tāto motu:tātaq; expectatione maximi belli:rex Deiotarus:cui nō ſine cā plurimū ſp & meo & tuo & ſenat⁹ iudicio tributū ē:uir cū beniuolētia & fide erga po.Ro.ſingulari cū p̄ſtantiæ magnitudine & animi & cōſilii legatos ad me miſit.ſe cū oībus ſuis copiis im mea caſtra eſſe uenturū. Cuius ego ſtudio & offō cōmotus egi p lr̄as grās idq; ut maturaret hortatus ſum. Cū aūt ad cybiſtra pp rōnē belli qnq; dies eēm cōmorat⁹ regē Ariobarzanē:cui⁹ ſalutē a ſenatu te auctore cōmendatā habebā:p̄ſentibus inſidiis neq; opinātē liberaui:neq; ſolū ei ſaluti ſui:ſed ēt curaui ut cū auctoritate,regnaret. Metrā:& eū quē tu diligēter mihi cōmendaras atheneū iportūitate athenaidis exilio mulctatos maxīa apud regē auctoritate grāq; cōſtitui. Quūq; magnū belli ī cappadocia cōcitarett:ſi ſacerdos armis ſe qd factur⁹putabat defēderet:adoleſcēs & eqtatu & peditatu & pecūia parat⁹:& toto his q nouari aliqd uolebāt ꝑfici ut e regno ille diſcederet. Rexq; ſine tumultu:ac ſine armis oī auctoritate aulæ cōita r̄gnū cū dignitate obtineret. Interea cognoui multoꝝ lr̄is atq; nūciis magnas parthoꝝ copias atabū ad oppidū antichcū acceſſiſſe:magnūq; eoꝝ eqtatū q in ciliciā trāſiſſet ab eqtatu ī eoꝝ turmis:& a cohorte ꝑtoria q̄ erāt Ephāeæ p̄ſidii cā obſidiōe occiſum. Q̄ r̄ cū uidere cappadocia parthoꝝ copias aduerſas nō lōge a finib⁹ Ciliciæ q̄ potui maximis itinerib⁹ ad Amanū exercitū duxi. Quo ut ueni:hoſtē ab Antiochia receſſiſſe bibulū Antiochiæ cognoui eē, Deiotarum cōfeſtim iam ad me uenientē cū magno & fir-

❡ Expectatione:notandum etiam de malo expectationē dici. ❡ Cui plu.tributū.i.qui plurimū æſtimat⁹ eſt. ❡ Magnitudine ani.maga fortitudine. ❡ Magnitudine cō.ſapientia. ❡ Id.ſ.uenire in caſtra mea. ❡ Propter ra.propter cauſam. ❡ Præſentibus inſi.ut ſupra uiſum eſt. ❡ Neq; opi.i.de improuiſo præter opinionē. ❡ Cum au.cuꝫ dignitate. ❡ Metram & Athe. nomina ꝓpria uiroruꝫ:quos Cato Ci.cōmēdauerat quia exules erāt:quos Ci.in auctoritatem & gratiam apud regē ſe reſtituiſſe ſcribit. ❡ Mulctatos:punitos. ❡ importunitate:accuſatione:uel inſtigatione. ❡ Athenaidis:urbis ſunt qui mulierem dicant. ❡ Sacerdos:non eſt proprium nomē ſed dignitatis:erat autem ſacerdos adoleſcens quidā inſtructiſſim⁹ ab exercitu. ❡ Toto:abſolute ponitur ideſt omni re. ❡ Is dictus eſt:ideſt inſtructus omnibus rebus ꝓ iis qui res nouas deſiderarent. ❡ Cōmunita:corroborata. ❡ Aulæ:regni:curiæ ſuæ. ❡ Exiphaneæ:quæ ciuitas ē Ciliciæ. ❡ Occidione oc.ideſt occiſum:ſed maiorem habet emphaſim addendo occidiōe:utuntur autem frequentius oratores & hiſtoriographi occidione & obſidone quam occiſione & obſeſſione. ❡ Auerſas:amotas:hoſtem:ab Antiochia receſſiſſe ſic ſupra libro ſecundo.Cum ueniſſem ad Amanum:qui mōs mihi cum Bibulo communis eſt diuiſus aquarum diuortiis. ❡ Caſſio no.quod mihi magnæ uoluptati fuit:fœliciter ab Antiochia hoſtem reiecerat Bibulus prouinciam acceperat: ❡ Ar.ſ.ideſt non eſſe cauſam cur diſcederet ad me:cum Hoſtes eſſent relicti. ❡ Vtriq; prouin.Syriæ & Ciliciæ.

Expectatio

Athenais

Occido
Obſido

mo equitatu & peditatu & cũ oĩbus ſuis copiis certiorẽ feci: nõ uideri eẽ cãm cur abeſſet regno: meq; ad eũ ſi quod forte noui accidiſſet ſtatim lr̃as nũcioſq; miſſuꝝ eſſe. Quũq; eo aĩo ueniſſem: ut utriq; ꝓuinciæ ſi ita tp̃us ferret: ſubuenirẽ: tñ id q̃d iã añ cõſtituerã: uehemẽter intereſſe utriuſq; ꝓuĩciæ pacare Amanũ & ꝑpetuũ hoſtẽ ex eo mõte tollere agere ꝑrexi: Cũq; me diſcedere ab eo mõte ſimulaſſẽ: & alias partes ciliciæ petere: abeſſẽq; ab Amano iter uniꝰ diei: & caſtra apd̃ Epiphaneã feciſſem: ad. iiii. idus octo. Quũq; aduesꝑaſceret expedito exercitu ita noctu iter feci: ut ad. iii. idus octo. cũ luceſceret: ĩ amanũ aſcẽderẽ diſtributiſq; cohortibꝰ & auxiliis: quũ aliis. Qu. frẽ legatꝰ me cũ ſimul aliis. C. Pontĩꝰ legatꝰ: reliqs. M. Maneius & Lu. Tulleiꝰ legati ꝑeſſent: pleroſq; nec oppinãtis opp̃ſſimꝰ: q occiſi capriq; ſũt intercluſi reliq fugerẽt. Amani aũt q̃ fuit nõ uici ĩſtar: ſed ut bis q̃d erat amani caput. Irẽq; Sepyrã. & Ceminori acriter & diu repugnãtibꝰ põitino illã ꝑtẽ amãi tenẽte ex añ lucano tp̃e uſq; ad horã diei decimã magna multitudine hoſtiũ occiſa cæpimꝰ: caſtellaq; ſex capta: cõpluta incẽdimꝰ his rebꝰ ita geſtis caſtra in radicibꝰ amãi hũimus apud aras Alexã. q̃triduũ: & in reliqs amãt delẽdis: agriſq; uaſtãdis: q̃ ꝑs eius mõtis meæ ꝓuinciæ ẽãd tp̃s eẽ cõſũpſimꝰ. Cõlectis his rebꝰ ad oppidũ Eleuchẽcilicũ pindeniſum exercitũ aduxi: q̃d cũ eẽt altiſſimo & munitiſſimo loco: ab hiſq; ĩcoleret̃: q ne regibꝰ q̃dẽ nunq̃ ꝑuiſſent: cũ & fugitiuos & reciperẽt ꝑthoꝝ aduentũ accerrime expectarẽ ad eſtimationẽ ĩpii ꝑtinere arbitratꝰ ſũ cõprimer̃ eoꝝ audaciã. Quo faciliꝰ ẽt cæteroꝝ aĩ q̃ alieni eẽnt ab imꝑio nr̃o: frãgerent̃: uallo & foſſa circũdedi: ſex caſtellis: caſtriſq; maxis ſepſi: ager̃: uicis: turribꝰ oppugnamꝰ uſq; tormẽtis multis: multis ſagittariis: magno laborẽ meo ſine ulla moleſtia ſũptuue ſocioꝝ. vii. qnq̃geſimo die rẽ cõfecti: ut oĩbꝰ partibꝰ urbis diſturbatis: aut incẽſis cõpulſi ĩ ꝑtatẽ meam ꝑuenirent. His erãt finitimi pari ſcelere & audacia tebarani. Ab his Pindeniſo capto obſides accepi. Exercitũ ĩ hyberna dimiſi. Q. frẽm negocio præpoſui: ut in uicis aut captis aut male pacatis exercitus collocaret̃. Nũc uelim tibi ſic ꝑſuadeas: ſi de his rebꝰ ad ſenatũ relatũ ſit me exiſtimaturũ ſũmã tibi laudẽ tributã: ſi tu honorẽ meũ ſententia tua cõprobabis. Idq; & ſi talibus de rebus grauiſſimos homines & rogare ſolere: & rogari ſcio: tamẽ admonendũ potius te a me: q̃ rogãdũ puto. Tu es. n. is q me tuis ſentẽtiis ſæpiſſime ornaſti: q orõne: q ꝑdicatõe: q ſũmis laudibꝰ in ſenatu in cõcionibꝰ ad cœlũ extuliſti. Cuius ego ſp̃ tãta eẽ uerborũ põdera putaui: ut uno uerbo tuo cũ mea laude cõiũcto: oĩa aſſeq me arbitrarer: te deniq; memini quũ cuidã clariſſimo atq; optimo uiro ſupplicationẽ nõ decerneres: dicere te decreturũ: ſi referretur ob eas res quas is conſul in urbe geſſiſſet. Tu idem mihi ſupplicationẽ decreuiſti togato: non ut multis repu. bene geſta: ſed ut memini: repu. cõſeruata. Mittoq; ꝙ inuidiã:

Pacare ¶ Pacare: pacificar̃. reddere quietũ. ¶ Tollere: amouer̃. ¶ Agere. ꝑ. i. ita facere ꝑſeuerauit. ſ. amouer̃ hoſtẽ ex monte Amano ſic in prædicto li. ii. Interea eũ meis copiis omnibus uexaui amanenſes hoſtes ſempiternos: mlti occiſi capti: reliqui diſſipati. ¶ Cũ ad. cuꝫ fieret nox. ¶ Occiſi: ut ſupra diximus. ¶ Nec. o. ĩmprouiſos. ¶ Caſtella. ſ. ea. ĩ. ii. li. eadẽ epiſtola. ¶ Caſtella munita: ĩprouiſo aduentu capta & incenſa. ¶ Eugeranam: oppidum in Amano. ¶ Non in ui. nõ ad ſimilitudinẽ uillæ. ¶ Ante. l. i. ante lucem & ortum ſolis. ¶ Repugnantibus: reſiſtentibus. ſ. ipſis oppidis. ¶ Fugerant ſe patria & cõmori. ¶ Apud. a. al. locus eſt ubi Alexãder uicto Dario ioui patri: & c. diis ſacrificauit. Vide ſupra ſecundo li. ita uictoria iuſta imperator appellatus ſuꝫ apud illũ: quo loco ſæpe ut ex te audiui Clitarchꝰ tibi narrauit Dariũ ab Alexandro eſſe ſuperatum.

Eleutheros ¶ Eleutherõ: librum ita eniꝫ ſignificat græce. Eſt tñ Eleutheros fluuius ſyriæ: cuiuſq; oſtiũ eſt ĩ Pãphilia: ut oñdit ptholæmeus.

Accerrime ¶ Accerrime: conſtantiſſime ſine terrore.

Exiſtimatio ¶ Exiſtimatõeꝫ: auctoritatẽ & honorẽ. ¶ Frãgerẽt̃: caderẽt: nõ ꝑſeuerarẽt in audacia. ¶ Vallo & c. ſ. uide li. ii. oppugnationẽ huius oppidi ĩ epĩa q̃ incipit. ¶ Tu uides: naꝫ hic expugnatũ. ¶ Vſq;: aſſidue. ¶ Sagittariis: arciferis. ¶ Diſturbatis: deiectis.

Tebarani ¶ Tebarani: populi. ¶ Ab iis: tebarãis. ¶ Male pa. nõ bñ quietis & amicis po. Ro. ¶ Nũc ue. ex poſitis ſuis rebus geſtis petit nũc. Ci. a Ca. eiꝰ ſniæ auctoritatẽ in laudandis his rebus. ¶ Sniã: tuo iudicio: tua auctõitate. ¶ Grauiſſimos: maxĩe auctoritatis ne fortaſſe diceret Ca. leuitatis eſſe rogare. ¶ Admonẽdũ: in memoriã adducendũ. ¶ Ad Cæ. ex. ſupra mortales me exaltaſti. Virgi. Vir troiane qbus cælo te laudibꝰ æquẽ. ¶ Põdera: auctoritatẽ. ¶ Vno: ſolo. ¶ Nõ de. nõ iudicares cõcedẽdã. ¶ Referret̃: ꝓponeret̃ de decernẽda ſupplicatõe. ¶ Togato: in urbe exiſtẽti. ¶ Bene ge. pp bella ꝯfecta ꝙ multis ꝯtigit. ¶ Bñ cõ. fortitudine & ꝯſiliis meis liberata a ꝯiuratis & ꝓditoribꝰ priæ: cũ in cõſulatu meo catilinæ & reliquoꝝ inſidias & cõiurationes opp̃ſſi. ¶ Vt me: ſicut memini alii decreuiſti unq̃ pp rẽp. cõſeruatã: qa ego ſolꝰ id effici.

Mitto ¶ Mitto: dimitto

dimitto:pharesis.Vir.l.æne.Mœſtūq; timoré mittite &.xi.Mitto ea q̄ circū pugnādo pgama paſſi.¶ Inuidiā: odiū eoꝝ: qui uirtuti meæ inuidebāt & rebus geſtis & ppea me eiiciendū curauerūt: intelligit aūt tpa clodiana quibus a ſe maxie fauoré habuiſſe dicit Cato.¶ Tépeſtates:aduerſitates:calamitates:trāſlatio.Virg.li.xi. æne. Tempeſtates
Parq; per oēs tépeſtates idé.Q uāta p ideos ſæuis effuſa micenis Tépeſtas ierit cāpos.¶ Si li.p me: ſi pmiſiſſent ut ét illas magis ſubires.¶ Inimicū:clodiū.¶ Cuius:clodii.¶ Interitū:cædé.¶ Approbaris: iure factum dixeris.i.clodiū iure occiſum.¶ A me āt:cōmemorauit Ci. q̄ a Catone in ſe collata ſint: nūc aūt qd ipſe erga

q; pericula:q; oēs meas tépeſtates & ſubieris: & multo ét magis ſi p me licuiſſet:ſubire patiſſimus fueris. Q đ deniq; inimicū meū: tuum inimicū putaris:cuius ét interitū ut facile intelligere mihi quātum tribueris.Milonis cā in ſenatu defendendā approbaris. A me aūt hæc ſunt pfecta:quæ ego in beneficii loco nō pono: ſed i ueri teſtimonii atq; iudicii:ut pſtātiſſimas tuas uirtutes nō tacitus admirarer. Q uis enī idé non facit? ſed in oībus orónibus:ſentētiis dicēdis: cauſis agēdis:oībus ſcriptis.Græcis:latinis oī deniq; uarietate lraꝝ mearum:te nō modo iis:quos uidiſſemus. Sed iis de qbus audiſſemus oībus anteferrem. Q uæ res fortaſſe quid ſit qđ ego neſcio quid gratulatiōis & honoris a ſenatu tanti æſtimé.Agam iam tecū familiariter ut eſt & ſtudiis:& officiis noſtris mutuis & ſūma amicitia dignū: & neceſſitudine ét paterna.Si qſq̄ fuit unq̄ remotus: & natura & magis ut mihi quidé ſentire uideor:rōne & doctrina ab inani laude & ſermonibus uulgi.Ego pfecto is ſum.Teſtis eſt cōſulatus meus in quo ſicut in reliqua uita fateor ea me ſtudioſe ſecutū:ex qbus uera gloria naſci poſſet.Ipſam quidé gloriā p ſe nunq̄ putaui expetendā. Itaq; & puinciā ornatam:& ſpem nō dubiā triūphi neglexi. Sacerdotiū deniq; quū: quéadmodū te exiſtimare arbitror: nō difficillime cōſequi poſſem: non appetiui.Idem poſt iniuriā acceptam:q̄ tu reip.calamitaté:ſp appellas:meā non mō nō calamitaté:ſed ét gloriā ſtudui: quā ornatiſſima Senat⁹po.q;.ro.de me iudicia intercedere.Itaq; & augur poſtea fieri uolui:qđ antea neglexerā:& eū honoré: q̄ a ſenatu tribui rebus bellicis ſolet:neglectū a me olim:nūc mihi expetēdū puto:huic meæ uolūtati:in qua ineſt aliqua uis deſiderii ad ſanandum uulnus iniuriæ ut faueas adiutorq; ſis.Quod paulo ante me negarā rogaturū: uæhémēter te rogo.Sed ita ſi nō ieiunū hoc neſcio qd:q; ego geſſi:& contēnēdū uidebit. Sed tale atq; tm̄:ut multi neq̄q̄ pibus reb⁹ honores ſūmos a ſenatu cōſecuti ſit.Eqdē ét mihi illđ aīa duertiſſe uideor.Scis enī q̄ atēte te audire ſoleā:te ñ tā res geſtas: q̄ mores īſtituta:atq; uitā

Catoné fecerit: pene uideatur obiicere: dicit ſe non exiſtimare ea eé beneficia:ſed uera teſtionia & iudicia ſua de Catone.¶ Admirarer: Admiror
amarem:laudarem.¶ Nō taci.non intra me: ut plerūq; fit:ſed publice pdicaré:ut infra dicet.¶ Quis.q.d.quilibet etiā de quo non ſis bene meritus.¶ Nō fa.i.ut tuas uirtutes tacitus admiret.¶ Dicēdis:in ſenatu.¶ Varietate ll.m.in philoſophia & libris: quos dicēdi præceptis conſcribo.¶ De qui.a.i.qui iā mortui eſſent & fuiſſent ante ætatem noſtram.¶ Q uæ res: lꝫ artificio utatur:tamen apte ſe agere dicit:nouerat.n.Catonem ab omni ambitione abhorrere & pluris æſtimare beneficia q̄ benefactorum laudem.¶ Hoc neu.q.d. hoc paululum.¶ Si qu. ut oñdat Ci. ſe conuenire cum ingenio Cato dicit ſe maxime eſſe qui ſit alienus a laudib⁹ uulgi.¶ R atione: cōſideratione quæ me docet ſtulti eſſe uulgi laudibus niti.¶ Et.d. i.philoſophia quæ docet uirtutem ipſam per ſe expectādam eé ſine laudibus: quod ſi etiam expetendæ ſint laudes potius quærendas a uiris laudatis: quam a uulgo.¶ Perſe:ſua cā:ſed propter uirtutem.¶ Prouinciam: q̄ erat mihi decreta.¶ Neglexi:ſicut ſupra dixit lib.v. epiſtola.ii.ad Q u.Metellum Celerem.¶ Ego ſi hoc dicam:me tua cauſa prætermiſiſſe prouinciam tibi ipſe leuior uidear eſſe.¶ Non du.certam.¶ Sacerdotiū: auguratum.¶ Iniuriā ac.poſtq̄ ex urbe in exilium eiectus ſum.¶ Studui:uolui.¶ Intercedere:eſſe fieri.¶ Quod.ſ.me fieri augurē.¶ Olim:in cōſulatu meo.¶ Nūc: rebus bene geſtis in puincia.¶ Huic meæ:honeſtat Ci. hanc ſuā uoluntaté qđ dicit ſe hoc facere:ut præſentibus honoribus mitiget aliquātulū uulnus iniuriæ olim acceptæ:cui uolūtati rogat Cato: ut faueat.¶ Vulnus: Vulnus
dolorem:tranſlatio: Vir.cum Iuno æternū ſeruans ſub pectore uulnus.¶ Paulo ante negarā rogaturum:nam paulo ſupra dixit:idq; & ſi talibus de rebus grauiſſimos hoies & rogare ſolere:& rogari ſcio:tñ admonendum potius te a me q̄ rogandum puto.¶ Sed ita:extollit Cice.factum ſuum. Dicit enim hac cōditione te tantum rogo:ut mihi faueas:ſi id quod egi non uidebitur tibi paruum & contēnendum.¶ Non ieiu.non inane: tranſlatio a corpore quod ieiunum inane eſt.¶ Tale:tam glorioſum.¶ Tātum:tam difficile & magnū.¶ Equidem etiam:ſuperius dixit Cice.quibus rōnibus licet alienus a laudibus uulgi debuerit:tñ hunc honorem quærere: nunc uero laudat mores uirtuteſq; ſuas:quas magis a Ca.ſpectari ſolere aſſerit quā geſta.¶ Vitam: continentem:Integram ſine cuiuſquā iniuria.¶ Imbecillo:paruo & infirmo:eſt enim maxima laus puo exercitu maximum bellum ſuſtinuiſſe & confeciſſe:quod præſidium ſuum dicit fuiſſe æquitatem & continentiam.

eſſe aut diffidere.❡ Vtrúq;: & locum & tps.❡ Iſti:negocio.i.cum eſſet annonæ & rei frumentariæ præfectus.
Antæ:Quattuor uiri & decuriones magiſtratus erant ita a numero dicti:is commendat Cice.Valige-
t niium Hippianum:ut poſſeſſionem quam ab eis in agro Fregellano emerat:liberam & immuné eum habete permittant:præerant enim in uendendis agris publicis.❡ Moleſtus eſſem:afferrem tedium.
Fregella ❡ Fregellano:fregella urbs Campaniæ.
Vm his:ſcripſit Cice.ſe præter conſuetudinem ſuam iuiſſe in ſenatum frequentius : ne deeſſet honori
.c Sulpitii:qui quantuz ex ſequentibus conii cimus ꝑerat dalmatiæ.❡ Ita q; cum rem bene egiſſet:dicit Cice.ſe libenter affuiſſe in ſenatu: & ei ſupplicationem decreuiſſe.Deinde cómédat ei. M.Bollanum ueterem amicum ſuú: qui multum in eius prouincia uerſabatur: aut certe aliqué locum apud euz habebat.Poſtremo rogat eum ut det operá.Dionyſium ſeruum: qui aufugerat ad ſe remitti.❡ Ventitarem frequenter uenire.❡ Supplicationé: propter res a te in ꝓuincia bene geſtas.❡ Iure ſuo.i.licéter & ſine ullo reſpectu.❡ In.h. re:quá modo dicam. Dionyſius exponit in quo uelit euz elaborare.❡ Bibliothecá.i. libros:licet ꝓprie ſignificet locú ubi reponunť libri.❡ Multorum númorum.i.quá muniueram magna impenſa.
❡ Tractauit: curæ habuit: & í poteſtate ſua:unde ſupra li.y.ad Vatinium appellauit eú Agnanoſtez.i.lectoré.❡ Surripuiſſet:furaturus eſſet.❡ Laturú impune.i.non fore ſine punitióe.❡ Naronæ:quæ eſt ciuitas Dalmatiæ:ut í epiſtola Vatinii in fine cognoſcitur libro quinto.❡ Manumiſſú: liberatum.❡ Res ipſa parua: ideſt non magni precii eſt ipſe ſeruus: & quod aſportauit. Sed dolor magnus quod ita fuerim ab eo deluſus & deceptus.❡ Per te:opera & cura tua.
Naroña
Emocrit⁹ : Alienum
d proconſulem Græciæ rogat ut recipiat in amicitiam ſuam Democritum Sicyonium . Deinde ſi uidebitur dignus amicitia ſua:eum conſeruet & diligat. Laudat autem Cice.eius liberalitatem & obſeruantiam in hoſpites omnes:ſi præcipue in ſe : quæ dicit eſſe primarium totius Achaiæ:& fore dignum: qué Allienus & hoſpi

miniſſe conſtátiæ tuæ. A te illud idem peto: ut de loco qđ deportet frumentum & de tempore Auiano cómodes. Quorum utrúq; per eundé me obtinuit triénium:dum Pompe.iſti negocio ꝑfuit. Summa eſt:in quo mihi gratiſſimum facere poſſis:ſi curaris:ut Auianus qñ ſe a me amari putat me a te amari ſciat. Erit id mihi pergratú.

M.T.C.Quatuoruiris decurionibus.S.D.

t Antæ mihi cú.Q. Hippio cauſæ neceſſitudis ſunt:ut nihil poſſit eſſe cóiunctius q̃ nos inter nos ſumus. Qđ niſi ita eſſet:uterer mea cóſuetudine:ut uobis nulla in re moleſtus eſſem. Et eniz uos mihi optimi teſtes eſtis: q̃ mihi pſuaſum cẽt: nihil eſſe q a uobis ípetrare non poſſem núq̃ me tñ grauem uobis eſſe uoluiſſe. Væheméter igitur uos etiá atq; etiá rogo: ut honoris mei cauſa liberaliſſime. C. Valignium Hippianum tractetis:remq; cum eo faciatis:ut quá poſſeſſioné habet in agro Fregellano a uobis emptam eam liberá & ímuné habere poſſit. Id ſi a uobis impetraro ſummo me beneficio ueſtro affectum arbitrabor. Vale.

M.T.C.Publio Sulpitio.Impe.S.D.

CVm his téporibus non ſane in ſenatum uentitarem:tñ ut tuas litteras legi:nó exiſtimaui me ſaluo iure noſtræ ueteris amicitiæ multorúq; inter nos officiorú facere poſſe: ut honori tuo deeſſem. Itaq; affui:ſupplicationéq; tibi libéter decreui: nec reliquo tpe ullo aut rei:aut exiſtimatióí:aut dignitati tuæ deero Atq; hoc ut tui neceſſarii ſciát: hoc me aío erga te eſſe: uelim facias eos per lrãs certiores ut ſi qđ tibi opus ſit:ne dubitent mihi iure ſuo denúciare. M.Bollanú uirum bonú & fortem & oíbus rebus ornatum meúq; ueterem amicú tibi magnopere cómendo : pergratum mihi feceris ſi curaris ut is intelligat hanc cómédationé ſibi magno adiuméto fuiſſe. Ipſumq; uirú optimú gratiſſimúq; cognoſces promitto tibi te ex eius amicitia magná uoluptaté eſſe capturú: ꝑterea a te peto maioré in modú pro noſtra amicitia & pro tuo ꝑpetuo in me ſtudio:ut in hac re ét elabores Dionyſius ſeruus meus qui meá bibliothecá multoꝶ númoꝶ tractauit: cuz multos libros ſurripuiſſet nec ſe impune laturú putaret aufugit. Is eſt in prouincia tua: eú &.M.Bolla.familiaris & multi alii Naronæ uiderút. Sed cú ſe a me manumiſſum diceret crediderunt. Hunc tu ſi mihi reſtituendú curaris:non poſſum dicere q̃ mihi gratum futuꝶ ſit. Res ipſa pua:ſed animi mei dolor magnus eſt. Vbi ſit & qđ fieri poſſit. Bollanus te docebit. Ego ſi hoíem per te recupato:ſummo me a te bñficio affectú arbitrabor. Vale

M.T.C.Allieno ꝓcó.S.D.

d Emocritus ſicyonius nó ſolú hoſpes meus eſt : ſed etiam qđ non multis contigit græcis præſertim ualde familiaris.

tio & amicitia dignum iudicet. ¶ Principem:primarium ex primis. ¶ Patefacio:aperio.paro. ¶ Innuo:ſigni- Innuo
ficoꝛ& quaſi quodam nutu demonſtro. ¶ Complectate ſuſcipias.

T te:Ca.Auianus Flaccum quē ſupra Titio cōmendauit Ci.cōmendat etiam nunc Allieno proconſuli Græciæ cōmendat etiam eius filios &.M.Auianum eius fratrem:qui cum Cicero.erat.M.ſcilicet Auianus eius frater. ¶ Illius præſentis:ſcilicet Auiani. ¶ Vtriuſq;.C.& Marci.

Eſt enim in eo ſūma probitas ſumma uirtus ſumma in hoſpites liberalitas & obſeruātia:meq; p̄cæteris & colit & obſeruat & diligit.Eū tu nō mō ſuoꝝ ciuium uerū pene achaiæ principē cognoſces.Huic ego tantūmō aditū ad tuā cognitionē patefacio: & munio cognitū p te ipm ꝗ tua natura ē:dignū tua amicitia atq; hoſpitio iudicabis: peto igit̃ a te ut his lr̃is lectis recipias eū i tuā fidē. Polliceare oīa te factuꝝ mea cā:de reliquo ſi id ꝙ cōfido fore dignū cū tua amicitia: hoſpitioq; cognoueris:peto ut eum cōplectare diligas: i tuis hēas. Erit id mihi maiorē in modū gratū.

M.C.Allieno.ꝓcon.S.D.

ET te ſcire arbitror ꝗ̃ti feceri͛.C.Auianū Flaccū: & ego ex ipſo audierā optīo & gratiſſimo hoīe:ꝗ a te liberalr̃ eē tractatus.Ei⁹ filios digniſſimos illo p̄re:meoſq; neceſſarios quos unice diligo:cōmēdo tibi ſic:ut maiore ſtudio nullos cōmēdare poſſim.C.Auianus i Sicilia.M.ē nobiſcū ut illi⁹ dignitatē p̄ntis ornes:rē utriuſq; defendas rogo . Hoc mihi gratius in iſta ꝓuincia facere nihil potes.Idq; ut facias:te uæhementer etiā atq; etiā rogo.

M.T.C.Epiſtolarum Familiarium Liber.xiiii.Incipit.

M.T.C.Terentiæ tulliolæ & ciuibus.S.D.

EX lr̃is multoꝝ & ſermone oīum ꝑfert̃ ad me īcredibilē tuā uirtutē & fortitudinē eſſe:teq; nec aī nec corpis laboribus defatigari.Me miſeꝝ:te iſta uirtute:fide:ꝓbitate:hūanitate in tātas ęrūnas pp me incidiſſe.Tulliolāq; nr̃am:ex quo p̄re tātas uoluptates capiebat:ex eo tātos ꝑcipere luctus.Na; qd ego de Ci.dicā:qui quū primū ſapere cœpit:acerbiſſimos dolores miſeriaſq; percepit.Quæ ſi ita(ut ſcribis)fato facta putarē:ferrē paulo facilius:ſed oīa ſūt mea culpa cōmiſſa:q ab his me amari putabāt:q inuidebāt: eos nō ſeq̄bar: q putabāt.Q đ ſi noſtris cōſiliis uſi eſſemus:neq; apud nos tantū ualuiſſet ſermo aut ſtultoꝝ amicoꝝ:aut improboꝝ:beatiſſimi uiueremꝰ. Nunc qñ ſperare nos amici iubent: dabo operam ne mea ualitudo tuo labori deſit.Res quāta ſit ītelligo:quātoq; fuerit facilius manere domi ꝗ redire. Sed tñ ſi oēs tribunoſ plæ.habemus:ſi Lentulum tam ſtudioſum ꝗ uidet̃ ſi uero etiā Pom.& Cæ.nō eſt deſperandū: de familia qūo placuiſſe amicis ſcribis faciemus. De loco nunc quidem abiit peſtilentia:ſed ꝗ̃diu fuit me nō attigit.Plācus homo officioſiſſimus me cupit eē ſecū:& adhuc retinet:ego uolebā loco magis deſerto eē in epiro:quo neq; hiſpo ueniret nec milites:ſe adhuc Plancus me retinet ſperat poſſe fieri:ut mecum in Italiam decedat.

EX lr̃is: ꝓlixitas qua uſus ſu; i primis libris iterpretandis merito me breuiorem in ſequētibus facere debuit. Nā quæ pluribus epiſtolis a me expoſita ſunt: ea ubiq; repetere non modo inutilis:ueꝝ etiā ingrati laboris:& magnæ moleſtiæ lectori fore exiſtimaui . Itaq; ſi quiſpiam quibuſdā epiſtolis aliquid deſiderandum putabit eū oratum uelim ne prius laborem meū accuſet ꝗ totū opus legerit.Inueniet.n.ul̃ nulla uel certe admodū pauca iterpretatōe digna a me ꝑtermiſſa eē: & aliūde ſumet: ꝙ aliū locu; tranſierat:ſed iam ad inſtituta pergam:ut aliq̄ñ conſummato operi deo iuuante finē imponā:huius igitur.xiiii.uoluminis epiſtolæ uno fere ſunt argumento ad Teren. a Cic. ſcriptæ quo tpe erat in exilio: ſed in hac prima dolet Cic.& ingemiſcit: ꝙ culpa ſua Ter. in tantas miſerias cōiecta ſit: & ſimul liberi ſui: Oſtēdit deinde in qbus ſpe; reditus ſui hr̃e poſſit:poſtea ubi ſit:& qd agat. Poſtremo prætermiſſis aliis particulis quæ ex epiſtola cognoſcuntur: quia Terē. ſe ſcripſerat ſe uenditurā uillam: ut haberet pecunia;: ut per eam poſſet ſibi aliquorū fauorem conciliare: Ci.eam obſeruat:ne id faciat:ne Cic. filius poſtea pauper relinquatur. ¶ Virtutem:conſtantiā. ¶ Fortitudinem: magnitudine;: animi in aduerſis tolerādis. ¶ Laboribus aī:ut dolore ſollicitudine & cogitatiōe prouidēdi rebus nr̃is. ¶ Me mi.ingemiſcit Ci.ſe eſſe cām miſeriarū uxoris ſuæ.ſic Oui. ad uxorē: triſtis es: indignor: qd ſim tibi doloris. ¶ Iſti:tali. ¶ Sapere: intelligere uti rōe & ut uulgarius dicā diſcretionem hr̃e. ¶ Fato:deoꝝ uoluntate:& lege īmutabili. ¶ Quippe:qui optabant me ſecum eſſe. ¶ Spare:reditū in patriā. ¶ Res:reditus meus. ¶ Lentulū.P.de quo in prima epiſtola:qui cōſul:ut.i.lib.diximus: tulit legē te- Fatum
uocando Ci. ¶ De fa.ſ.ſeruoꝝ liberāda:ut infra epſa.iiii.uidebimus:Familia aūt appellatione & Vlpiano iu- Familia
riſconſulto: & Feſto Pō,teſte nō ſolū liberi hoies:ſed ēt ſerui ꝑtinent̃. ¶ De lo.ubi fui. ¶ Nō at.nō læſit non

nocuit.¶ Q ue di.ſ.aduẽtus mei in Italiam.¶ Veſtræ:tuæ & filiorum in me.¶ Piſonis:generi nr̃i. ¶ Ea res:cura & diligẽtia:quæ pro ĩpetrando reditu meo utit.¶ De.Q u.ſ.q̃tũ coniicimus Teren.ſcripſerat ſe nõ multũ ui coſilio.Q u.fratris Ci.qua te cũ Ci.ad eam ſcripſiſſet eam maleſacere:hortatuſq; eſſet:ut eius pſilio uteret q̃ſta eſt:ꝙ Ci.eam accuſaſſet Ci.uero reſcribẽs dicit ſe nõ eã accuſaſſe: ſed noluiſſe ut cũ fratre ſuo diffideret: pſertim cũ ualde paucos hr̃et:qui pro ſalute ſua agerent.¶ Vicum:uillã.¶ Obſecro te:rogãus eſt.¶ Eadem fot.& ſemp aduerſa q̃ii nunc pmor. Virg.Nũc eadẽ fortuna uiros tot caſibus actos inſequit.¶ Puero:ſi io nr̃o Cicero. ¶ Tanta.u.tãta copia. ¶ Si e.in offi.i.ſi uoluerit eẽ quales debẽt. ¶ Si nõ erunt: ſ.in officio.¶ Non poteris.ſ. aliquid efficere. ¶ Per fortunas:adiurat Ci. Terẽ.ne hoc dãnuz filio ſuo inferat alienãdo uicũ illũ. ¶ Per fortunas: ſ.obteſtor.¶ Perditũ:perdamus:ne ex infœliciſſimo iſœliciorem faciamus: plus autẽ ſignificat pditũ pdamus q̃ ſi dixit pdamus:eſt.n. q̃ſi exaggeratio quædam:ut Oui.i.heroidibus.Perdita ne perdã timeo:tale etiaz illud Virgilianum.Nõ capti potuere capi. ¶ Si ali.ſ.bonorũ aut diuitiaruz. ¶ Mediocri uir. cũ nihil habentibus: etiã maxima uirtus uix poſſit eſſe adiumẽto. Iuuẽa.Haud facile emergũt: quorum uirtutib⁹ obſtat Res angusta domi.¶ Cætera:dignitates & honores in urbe. Et ita ſignificat ci.plus ualerẽ mediocrem uirtutẽ cũ diuitiis: q̃ maximã uirtutẽ cũ paupertate.¶ Q uid ag.in urbe p amicos meos.¶ Et uos:ut & filii

Dirrachium Epidamnum ¶ Dirrachi:ꝙ ẽ oppidũ macedoniæ:ut ſcribit Ptolemæus:qd ẽt Epidanũ dictũ eſt.

n Oli:Excuſat ſe Ci.de breuitate litterarum: cũ ad oẽs alios:tum uero ad uxorem ſuã:ad quã dicit ſe non poſſe ſcribere ſine multis lachrymis. Deinde dicit ſe dolere ꝙ intellexerit eã a quibuſdam uexatã eſſe:cuz id fiat culpa ipſius Ci. Poſtremo diſſuadet ei ſumptum in ædificando: hortaturq; eã:ut cæteris oĩbus omiſſis ualitudinem diligenter curet.¶ Cui.ſ.ſcribendi plura.¶ Reſcribi.ſ.plura:uel longiores epl'as. ¶ Præſtare: efficere. ¶ Id:ut eſſetis beatiſſimæ.¶ Cohortatus:ut nõ deſiſtat ab inceptis.¶ Eiuſmodi:talem.ſ.¶ Vt me.m.i. ut tu uelis eſſe miſera ut ſubleues miſerias meas.¶ Officioſus:qui in me beniuolẽtia officium pſtat. ¶ Ad Veſtæ: ſubauditur tẽplum ſic.n.ponebant antiqui.Ad Veſtæ:ad Veneris:& ſubaudiebant tẽplum: Terẽ.in Adelphis: ubi ad Dianæ Veneris.Hora.in ſermonibus.Vẽtum erat ad Veſtæ media iam parte diei. ¶ At ta.ua. non erat

Tabula prouerbiũ:ut quidã exponunt:ſicut nunc dicimus a pyro ad ficum.Sed tabula pro lege ponitur: unde & tabu-

Tabularia laria dicebant auctore Seruio loca:ubi tabulæ figebantur: & interdum actus publici.Maro in georgicis. Inſanũq; forum & populi tabularia uidit.Erat igit tabula ualeria lex a Valerio lata de bonis pſcriptorum uendendis:ut oñdit Cice.i orone:pro Sexto Roſcio.Ad hãc igit tabulã deducta erat terẽtia:qa ea lege bona Ci.tanq̃

Quẽ ego diẽ ſi uidero:& ſi in ur̃m amplexũ uenero:ac ſi uos & meipm recuparo:ſatis mihi magnũ fructũ uidebor pcepiſſe:& ur̃æ pietatis & meæ. Piſonis hũanitas:uirtus amor in oẽs nos tãtus ẽ: ut nihil ſupra poſſit:utinã ea res ei uoluptati ſit:gl'iæ qdẽ uideo ſore. De Qu.fr̃e nihil ego te accuſaui:ſed uos cũ pſertim tã pauci ſitis: uolui eſſe:q̃ cõiunctiſſimos:qb⁹ me uoluiſti agere gr̃as:egi & me a te certiorẽ factũ eſſe ſcripſi:qđ ad me mea terẽtia ſcribis te uicũ uẽditurã: qd obſecro te: me miſerũ:qd futurũ eſt? Etſi nos præmet eadẽ fortuna:qd puero miſero fiet.Non quæo reliqua ſcribere tanta uis lachrymarum eſt:neq; te in eundẽ fletum adducã. Tãtum ſcribo ſi erũt in officio amici:pecunia nõ deerit: ſi nõ erũt:tu efficere tua pecunia nõ poteris. Per fortunas miſeras nr̃as uide ne puerũ perditũ perdamus. Cui ſi aliqd erit ne egeat mediocri uirtute opus ẽ: & mediocrĩ fortuna ut cætera cõſequat. Fac ualeas:& ad me tabellarios mittas ut ſciam qd agat & uos qd agatis. Mihi oĩo iam breuis expectatio eſt tulliolæ & Ci. ſalutẽ dic. Datum ad ſex. cal. decẽbris Dirrachii. Dirrachiũ ueni ꝙ & libera ciuitas eſt & ĩ me officioſa & pxia Italiæ. Sz ſi offendet me loci celebritas:alio me cõferã:ad te ſcribã. Vale.

M.C.Terentiæ.S.D.

NOli putare me ad quẽq̃ lõgiores epl'as ſcribere niſi ſiqs ad me plura ſcripſit:cui puto reſcribi oportere. Nec enĩ hẽo qđ ſcribã:nec hoc tpe qcq̃ difficili⁹ facio. Ad te uero & ad nr̃am Tulliolã non q̃ro ſine plurimis lachrymis ſcribere. Vos.n.uideo eẽ miſerrimas:q̃s ego btĩſſimas ſp eẽ uolui idq; pſtare debui:& niſi tã timidi fuiſſem⁹:pſtitiſſem. Piſonẽ nr̃m merito eius amo plurimũ. Eũ ut potui p lr̃as cohortatus ſum:gr̃aſq; egi:ut debui. In nouis tribuni ſplc.ĩtelligo ſpẽ te hr̃e:id erit firmũ ſi Põpeii uolũtas erit: ſed Craſſuz tm̃ metuo. A te qdẽ oĩa fieri fortiſſime & amãtiſſime uideo:nec miror:ſed mœreo caſũ eiuſmõi:ut tantis tuis miſeriis:meæ miſeriæ ſubleuẽt. Nã ad me.P.P. Valeri⁹ hõ officioſiſſim⁹ ſcripſit id:qđ maxĩo cũ fletu legi:quẽadmodũ Veſtæ ad tabulã ualeriã ductã eẽs. Hem mea lux:meũ đſideriũ:uñ oẽs opẽ petẽ ſolebãt:te nũc mea Terentia ſic uexari:ſic iacere ĩ lachrymis & ſordibus: idq; fieri mea culpa:q cæteros ſeruaui ut nos piremus? Q đ de domo ſcribis i.de area:ego uero tũ deniq; mihi uideor reſtitutus:ſi illa erit nobis

proſcripti

pſcripti cogebantur uendi. ¶ Hem: do'entis & ingemiſcẽtis. ¶ Vexari: diſtrahi male tractari: nam uexo uerbum eſt teſte Aſconio ingenti calamitatis: de quo alibi diximus: quid Seruius & Gellius ſentiant. ¶ Proiicies, abiicies: alienabis. ¶ Reliquias tu. i. quod tibi reliquum eſt. Legendum eſt át ẽt ne reliquias tuas miſera proiicies. ¶ Verſaris: es appares. ¶ Theſſalonicæ: quæ ciuitas eſt Macedoniæ.

a Ccepi: Dolet Cicero ſicut & ſuperius. quod ſit culpa mœroris & doloris ſuorum & quod ignaue diſceſſerit: cum potuerit remanere in patria ſi uoluiſſet ſe inimicis opponere. Deinde quia ſenſerat terẽtia ſe laborat: ut Ci. eẽt

reſtituta. Ve℞ hæc nõ ſunt in nr̃a manu. Illđ doleo q̃ ipẽſa faciẽda ẽ in ei9 ptẽ miſerã & deſpoliatã uenir̃. Q đ ſi cõficit negociũ: oĩa cõſeq̃mur Sed eadẽ fortũa nos p̃met: ẽt ne reliqas tuas miſeras pĩcies obſecro te uita mea. Q đ ad ſumptũ attiet: & ſine alios q poſſunt ſi modo uolunt: ſuſtiner̃ & ualitudinẽ iſtã infirmã ſi me amas: noli uexar̃. Nã mihi ante oculos dies nocteſq; uerſaris. Oẽs labores te excipe uideo: timeo ut ſuſtineas: ſed uideo ĩ te eẽ oĩa. Q r̃ ut id q̃ ſpas & qđ agis cõſequamur: ſerui ualitudini. Et ad quos ſcribã neſcio: niſi ad eos qui ad me ſcribũt: aut ad eos de qb9 ad me uos aliqd ſcribitis. Lõgi9 qm̃ uobis ita pl; : ñ diſcedã. Sed ueli q̃ ſæpiſſime litteras mittatis: pſerti ſi quid eſt firmus qđ ſperemus. Valete mea deſideria Valete. Datũ ad. iii. nonas Octobris Theſſalonicæ. M. T. C. Terentiæ Tul. & Ci. S. D.

Accepi ad ariſtocrito tris epiſtolas: quas ego lachrymis pene deleui: cõfic or. n. mœrore mea Terẽtia: nec me meæ miſeriæ magis excruciãt q̃ tuæ: ueſtræq;: ego aũt hoc miſerior ſum q̃ tu: q̃ es miſerrima: quod ipſa calamitas cõmunis eſt utriuſq; noſtrũ: ſed culpa mea propria eſt. Meum fuit officium uel legatiõe uitare periculum: uel diligentia & copiis reſiſtere: uel cadere fortiter. Hoc miſerius turpius: indignius nobis nihil fuit; quare cũ dolore conficior: tũ etiam pudore. Pudet enim me uxori meæ optime ſuauiſſimis liberis uirtutem & diligentiam nõ præſtitiſſe. Nam mihi antea oculos dies nocteſq; uerſatur ſquallor ur̃ & mœror: & infirmitas ualitudinis tuæ: ſpes át ſalutis partẽ uis oſtenditur. Inimici ſunt multi: inuidi pene oẽs. Eiicere nos magnũ fuit: excludere facile eſt: Sed tamẽ q̃diu uos eritis in ſpe non deficiã: ne omnia mea culpa cecidiſſe uideant̃: ut tuto ſim q̃ laboras id mihi nũc facillimũ eſt: quẽ etiam inimici uolunt uiuere in tantis miſeriis: ego tñ faciam quæ præcipis. Amicis qb9 uoluiſti egi: & eas lr̃as Deſippo dedi: meq; de eorum officio ſcripſi a te certiorem eſſe factum. Piſonem noſtrum mirifico eſſe ſtudio in nos & officio: & ego perſpicio & omnes prædicant. Dii faxint ut tali genero mihi præſenti tecum ſimul: & cũ liberis noſtris frui liceat. Nũc ſpes reliqua in nouis tr. pl. & in primis quidem diebus. Nam ſi inueterarit: actum eſt. Ea re ad te ſtatim. Ariſtocritũ miſi: ut ad me cõtinuo initia re℞: & rõnẽ totius negocii poſſes ſcribere. Etſi Deſippo quoq; ita imperaui ſtatim ut recurreret: & ad fratrẽ miſi ut crebro tabellarios mitteret. Nã ego eo noĩe ſum. Dirrachii hoc tpe ut q̃ celerrime quid agat̃ audiam & ſum tuto. Ciuitas enim hæc ſemp a me defenſa ẽ: quũ inimici nr̃i uenire dicerent̃: tum in Ephirũ ibo. Q đ ſcribis ſi ueli te ad me uẽturã. Ego uero quũ ſciã magnã ptẽ iſti9 oneris abs te ſuſtineri: & iſtic eſſe uolo. Si pficitis qđ agitis: me ad uos uenire oportet. Sin aũt: ſed nihil ẽ op9 reliq̃ ſcriber̃ ex primis aut ad ſũmũ ſcđis lr̃is tuis cõſtituer̃ poterim9 qđ nob̃ faciẽdũ ſit. Tu mõ ad me ueli oĩa di

ĩ tuto: dicit ſibi eẽ facillimũ: qa ẽt inimici ſui cupiũt ut uẽiat ĩ ĩis miſerũſ. Deĩde dicit ſe cupe fieri certiorẽ lr̃is Terẽ. qđ per eã & ei9 amicos actũ ſitđ ipſi9 reſtõne. ¶ Ab ar. liberto nr̃o: ñ q̃s ſcripſit: ſ; q̃s attulit a te. ¶ Deleui: cõfeci: deſtruxi. ¶ Cõficior: cõſumor. ¶ Culpa ẽ mea: q̃ ſola facit hoĩe; miſe℞. ¶ Legatiõe: ſuſcipiẽdo legationẽ aliq̃: cu9 ptextu uitabat̃: iſamia & piculũ: ut diximus ſupra d interfectonb9 cæ. qm̃ ut oñdit Liui9: ius legatorũ apđ oẽs gẽtes ſp inuiolatum fuit. ¶ Copiis. facta multitudie armorũ qui me tuerẽt. Vel cader̃ uel mori. ¶ Fortiter: aĩoſe cũ laude reſiſtẽdo & nõ fugiendo. ¶ Hoc: qđ feci. ¶ Squallor: ſordes q̃ ex luctu & mœror̃ fit. ¶ Inimici: enũerat aliquot cãs quare ſpes ſaluas ſit tenuis. ¶ Excludere: tener̃ extra urbẽ. ¶ Quod: qa. ¶ Viuer̃: ut maior ſit pœna ĩ miſerrima uita q̃ in morte. ¶ Deſipo: is erat un9 ex dõeſticis ci. ¶ Predicãt: apte dñt. ¶ Faxit faciãt: qđ notãdũ e apud oratorẽ: qm̃ qda falſo dicũt tñ eẽ poeticũ. ¶ In pri. di. ĩ initio magiſtratus eo℞. ¶ Si. i. i. ſi ĩ lõgi9 đ ducta ſit & facta uetus. ¶ Actũ ẽ. i. nihil fiet: qa res frigeſceti & deferret̃. ¶ Eo. n. ideſt ea cauſa. ¶ Iſti9 o. curandi redit9 mei. ¶ Iſtic: Romæ. ¶ Q đ agi. qđ tractatis & q̃nus. ſ. ut r̃di r̃ poſſint ¶ Sin au. ſ. ñ pficitiſ: apoſiopeſis ẽ. Sub auditur. ñ actũ ẽ đ me uel aliqd tale. ¶ Ad ſũ. i. ad extremum: quod uulgo dicit̃ ad plus. ¶ Conſtituere:

Hem
Vexari
Theſſalonica
Deleui
Conficior
Squallor
Faxo

Iudicaſ uel certe dliberaſ.❡Rẽ:ĩpetrationẽ redit⁹mei.❡Videor uide.ex affectu ãoris:q te ocl'is meis uſ ſbii
ceſ:Virg.Illũ abſẽs abſẽtẽ auditq; uidet:& Ouidi⁹ĩ põto ad uxorẽ.Te loquor abſentẽ:te uox mea noĩat unã.
Go min⁹.Scribit Ci.ad Terẽ.licet ĩferat mẽtionẽ filiorꝝ:oñdit ãt quãto dolore cõficiaſ: quũ ad ſuos
e ſcriberẽ cogiſ.Deĩde expõit ubi ſit & quo itur⁹.& qa ſcripſerat Ter.ſe ad eũ iturã ſi ei uidereſ:reſcribit
Ci.qd ſentiat.Poſtrẽo qd egerit d familia ſeruorũ d q̃ ĩ pria epl'a ad Terẽ.mẽtionẽ fecit:& eã hortaſ
ut ualitudinẽ ſuã ſuſtẽtet:reliq̃ ex textu colligũſ.❡Certe:ſaltẽ.❡Aut ñ mu.qa cito piſſẽ.❡Min⁹ẽ er.a no.i.

ligentiſſime perſcribas:& ſi magis iã rẽ q̃ litteras debeo expectare. Cura ut ualeas:& ita tibi pſuadeas mihi te nihil carius eſſe:neq; unq̃ fuiſſe. Vale mea Terentia quam ego uidere uideor:itaq; debilior lachrimis. Pridie calendas Decemb.

M.T.C.Terentiæ Tul.& Ci.S.D.

e Go min⁹ ſæpe ad uos do lr̃as q̃ poſſum:ꝓpterea q; tũ oĩa mihi tp̃a ſũt miſera:tũ uero quũ aut ſcribo uos:aut ueſtras lego cõficior lachrimis ſic ut ferre nõ poſſim. Quod utinã minus uitæ cupid⁹ fuiſſem certe nihil aut nõ multũ ĩ uita mali uidiſſem⁹. Q đ ſi nos ad aliq̃ alicui⁹ cõmodi aliqñ recupandi ſpẽ fortũa reſuauit.min⁹ eſt erratũ a nobis ſi hæc mala fixa ſũt.Ego uero te q̃primũ mea uita cupio uidere:& ĩ toto cõplexu emori:qñ neq; dii:quos tu caſtiſſime coluiſti:neq; hoĩes:quos ego ſeruaui ſp:uobis gr̃am rettulerũt. Nos Brũduſii apud.M.Enniũ flaccũ dies.xiii.fuimus uirꝝ optimũ.q piculũ fortunarꝝ & capitis ſui pro mea ſalute neglexit.Neq; legis ĩprobiſſimæ pœna deductus eſt:quo minus hoſpitii & amicitiæ ius officiũq; præſtaret.Huic utinam aliquãdo gratiam referre poſſimus:habebimus quidẽ ſemper. Brũduſio ꝓfecti ſum⁹ ad quitũ calẽ.maii p Macedoniã:& cizicum petebam⁹.O me perditũ.O me afflictum:quid nunc rogẽ te ut uenias: mulierẽ ægrã:& corpore & animo cõfectam.Nam rogẽ.Sine te igitur ſim opinor. Sic agam:ſi eſt ſpes nr̃i reditus:eã confirmes:& rem adiuues:ſim ut ego metuo trãſactũ eſt:quoquomõ potes:ad me fac uenias. Vnum hoc ſcito ſi te habeo:nõ mihi uidebor plane periiſſe: ſed quid de Tulliola mea fiet:iam id uos uidete: mihi nõ eſt conſiliũ. Sed certe quoquomõ res ſe habebit:illius Miſellæ & matrimonio & famæ ſeruiendũ eſt. Quid Ci.meus:quid agetis.Te uero ſic in ſinu ſemper & cõplexu meo.Non queo iã plura ſcribere.Impedit mœror. Tu quid egeris neſcio: utrũ aliquid teneas:an quod metuo.Plane ſis ſpoliata. Piſonem ut ſcribis ſpero fore ſemp nr̃um.De familia liberata nihil eſt qđ te moueat.Primum tuis ita promiſſum ẽ te facturã eſſe:ut qſq; eſſet meritus.Eſt aũt in officio adhuc Orpheus:Præterea magnope nemo cæterorꝝ ſeruorũ.Ea cauſa eſt:ut ſi res a nobis abeſſet liberti noſtri eſſent: ſi obtinere potuiſſent.Sin ad nos ptinerent:ſeruirẽt.præterq̃ oppido pauci ſed hæc minora ſũt. Tu qđ me hortaris ut aĩo ſim magno:& ſpẽ habeã recuperãdæ ſalutis:id uelim ſit eiuſmoĩ:ut recte ſpare poſſim⁹. Nunc miſer quãdo tuas iã lr̃as accipiam:quis ad me perferet:quas ego expectaſſem Brunduſii:ſi eſſet licitũ p nautas qui tẽpeſtatẽ ꝑmittere uoluerũt. Q đ reliquũ ẽ ſuſtẽta te mea Terẽ. ut potes hõeſtiſſime uixius

nõ peccauim⁹. ſi uitæ cupidi fuimus: dũmõ aliq̃ ſpeſ ſit.

Fixa ❡Fixa:firma:ĩmutabilia ut aliqñ ñ poſſint ĩ meli⁹ cõuerti. ❡In tuo cõplexu:ĩ tuis ulnis:Naſo ad uxorẽ.Atq; utinã lugẽda tibi non uita: ſed eſſet Mors mea morte fores ſola relicta mea Spirit⁹ hic per te pr̃ias exiſſet ĩ oras. Sparſiſſent lachrymæ corpora nr̃a piæ.❡Rettulerũt reddiderũt nobis qd meruim⁹. ❡Neglexerit peri.qa lata fuerat acerrima lex ut dixim⁹ li.i.ĩ eos q Ci.excepiſſent: qa erat ei interdictũ a qua & igni. ❡Legis:ne qſpiã me recipet.❡Hẽbim⁹.ſ.aĩo.i.ſperim⁹ mẽores: & exiſtiabamus nos ei obligatos. ❡Profecti ſum⁹ diſceſſim⁹.

Cyzius ❡Cyzicũ.Cyzic⁹ ciuitas aſiæ ĩ Propõtide ab Hæmoniis cõdita:ut oſtẽdit Oui.ĩ prĩo triſtiũ ſiue põti.nã utrũq; op⁹ ĩ põto fcm̃ ẽ:hic Propõtiacis herẽtẽ cyzicõ oris Cyzicon hæmoniæ nobile gentis op⁹.❡Rogẽ:cũ ĩterrogatiõe legẽdũ ẽ.❡Confectã:debilitatã: afflictam. ❡Corpe:pp ualitudinẽ. ❡Aĩo:pp fortunã nr̃am & dolores:quos capis: ❡Sin:ꝑ ero.❡Sic agã: ut ſim ſine te.❡Trãſactũ:actũ & ſine ulla ſpe. ❡Sed.q.d.tul.latẽter ſubdit cãm ne uadat.❡Miſellæ.ſ.Tuliiolæ mr̃imonio:ne diſcedat a marito. ❡Teneas aliquid:de bonis noſtris propter quæ ad tabulam Valeriam eã deductam ſe audiſſe ſupradixit.❡De fa.ſeruorum dixim⁹ in prima epiſtola ad Teren.❡Liberata:manumiſſa:ita .n.ſcripſerat Ci.ſe feciſſe.❡Tuis:ſeruis.❡Vt qu.eſ.me.i.te & retenturã in ſeruitute q mererenſ & manumiſſurã ẽt qui bene eſſent meriti.❡Eſt in offõ.i.fideliter ſeruit.

Oppido ❡Præterea:ꝓter eũ.Virg.ĩ.xi.Si duo ꝓterea talis idæa tuliſſet Terra uiros.❡Liberti nr̃i.i.mãumiſſi.❡Si res a no.abeẽt.i.ſi nihil ad nos ptineret.❡Oppido:ualde.❡Ea cã.i.talis.❡Minora.i.pua ꝯpatiuũ p poſitiuo. ❡Recte:cũ aliquo effectu.❡Q ñ:ĩterrogatiue legẽdũ ẽ.q.d.nũq̃.❡Si eſſet li.ſi mihi ꝑmiſſum eẽt nautis.

❡Floruimus:

¶ Floruimus: trāſlatio eſt Oui. Nos quoqꝫ floruimus ſed flos fuit ille caducus. ¶ Quod non amiſim⁹ aīam cum ornamētis: ideſt niſi in hoc quod non mortui ſumus cum dignitatem amitterem⁹: ideſt quū eiiceremur ex urbe: quod facere debuimus. ¶ Me nō poſ. confirmatur. ¶ Remiſi: Romā. ¶ Valitudine: morbo. ¶ Fidiſſima: et blanditur: licet eſſet impudicā: ut tali iudicio & laude eam alliceret ad honeſtatē: ſic Oui. ad uxorē cū eſſet legatus. Adde qd & rerū ſola eſt tutela mearum: & paulopoſt. Nam tua dū ſtetim⁹ turpi ſine crimine manſit. Et tandem probitas irreprahenſa fuit. Terentiam autem turpiter ſe egiſſe ſcribit Plutarchus.

floruimus. Nō uitiū noſtrū: ſed uirtus noſtra nos afflixit. Peccatū eſt nullū: niſi ꝙ ñ unā animā cū ornamētis amiſim⁹: ſed ſi hoc fuit liberis nr̄is grati⁹ nos uiuerē cætera q̄q̄ ferēda: ſūt: feram⁹: atqꝫ ego q te cōfirmo: ipſe me nō poſſū. Clodiū philaterū qd ualitudine ipe diebat oculoꝝ remiſi hoīem fid. lē. Saluſti⁹ offō uīcet oēs ſpes. Cēni⁹ ē pbeniuol⁹ nobis quē ſp ſpo tui ſorē obſeruātē. Sicca dixerat ſe mecū fore: ſed Brūduſio diſceſſit. Cura quoad potes ut ualeas: & ſic exiſtīes uæhemēti⁹ me tua miſia q̄ mea cōmoueri. Mea Ter. fidiſſia atqꝫ optīa uxor: & mea cariſſia filiola: & ſpes reliq̄ nr̄a Ci. ualete. Pridie cal. Maias d brūduſio. M. T. C. Terē. ſuæ ſ. d.

I tu & Tullia lux ur̄a ualetis: ego & ſuauiſſim⁹ Ci. ualem⁹ Pridie id⁹ Octo. athenas uenim⁹: quū ſane aduerſis uētis uſi eſſem⁹: tardeqꝫ & incōmode nauigaſſemus. De naui exeuntib⁹ nobis Achaſt⁹ cū lr̄is pſto fuit uno & uigeſimo die ſane & ſtrenue. Accepi tuas lr̄as: qb⁹ intellexi te uereri ne ſupiores mihi redditæ nō eēnt. Omnes ſunt redditæ: diligētiſſimeqꝫ a te pſcripta ſūt omnia. Idqꝫ mihi gratiſſimū fuit. Neqꝫ ſū admirat⁹ hāc epiſtolā q̄ Achaſt⁹ attulit: breuē fuiſſe: iā. n. meipſū expectas ſiue nos ipſos: q qdē q̄primū ad uos uēire cupim⁹. Etſi i quā rēp. ueni m⁹ ītelligo. Cognoui. n. ex multoꝝ amicorū lr̄is q̄s attulit Achaſt⁹ ad arma rē ſpectare: ut mihi cū uenero diſſimulare ñ liceat: qd ſentiā. Sed qñ ſubeūda fortūa ē: eo citi⁹ dabim⁹ opā: ut ueniam⁹ quo facili⁹ d tota re deliberem⁹. Tu ueli ꝙ cū cōmodo ualitudīs tuæ fias: q̄ lōgiſſime poteris: obuiā nob ꝓpes. De hr̄editate Prætiana: q̄ qdē magno dolori ē: ualde. n. illū amaui hoc ueli cures. Si auctio añ meū aduētū fiet: ut Pōponi⁹: aut ſi min⁹ poterit: camill⁹ nr̄; negociū curet. Nos cū ſalui uenerim⁹: reliq̄ p nos agem⁹. Sin tu iā rōa pfecta eris: tñ curabiſ ut hoc ita fiat. Si dii nos adiuuabūt circiter id⁹ nouē. ī Italia ſpam⁹ forē. Vos mea ſuauiſſia & optiſſia Terētia & tulliola ſi nos amatis: curate ut ualeatis. Athēis. ad. xv. cal. no. Vale. M. C. Terē. S. D.

NEc ſæpe ē cui lr̄as dem⁹: nec rē hēmus ullā: q̄ ſcribere uelimus ex tuis lr̄is: q̄s ꝓxīe accepi: cognoui pdiū nullū uenire potuiſſe. Quare uideatis ueli qūo ſatiſfiat ei cui ſcitis me ſatiſfieri uelle: ꝙ nr̄a tibi gr̄as agit: id ego ñ miror te mereri ut ea tibi merito tuo gr̄as agerē poſſit. Pollucē ſi adhuc ñ ē ꝓfect⁹ q̄primū fac extrudas. Cura ut ualeas. Idi. qn. M. C. Terē. S. D.

SI tu &: Primo Ci. ſcribit ſe nauigaſſe Athenas aduerſis uētis cum haberet ſecum Ci. filium: Deinde ſignificat ſe accepiſſe litteras Terentiæ & aliorum multorum ab Achaſto allatas: ex quibus oſtēdit ſe intellexiſſe bella ciuilia fore. Poſtremo orat eam: ut ſibi aduenienti quam longiſſime poterit obuiam procedat & inſtruit eam quod agere debeat de hæreditate cuiuſdam Prætiana. ¶ Suauiſſimus: iucundiſſimus. Ci. fili⁹. ¶ Vno & ui. i. uigeſimo primo poſt diſceſſum ſuum Roma. ¶ Sane: ualde. ¶ Strenue: celeriter: nam ſtrenuus & fortem ſignificat & celerem. Saluſtius: Nā aut qſqꝫ ſtrenu⁹ ceciderat in bello: Oui. de Galātide in muſtellam mutata. Priſcaqꝫ ſtrenuitas manſit i. celeritas uel agilitas. ¶ Ne ñ eſ. i. ut non eſſent. ¶ Siue nos: correctio: quia habebat filium ſecum. ¶ In q̄. i. qualem. q. d. turbulentam. ¶ Spectare: pertinere: tendere. ¶ Ad ar. ad bella quia Cæ. magnis rebus geſtis in Cæltis & Galliam Italiæ ꝓximam circa [illegible]ridanum exercitum duxerat: ad quem multi confluxerant: ex iis igit̄ ſuſpicabatur Ci. bella futura aut quia iam mortua Iulia magnus timor apud omnes erat diſſenſiōis īter Cæſarem & Pompe. ¶ Diſſimulate: occultare. ¶ Illum prætianū: hic enim moriens ſcripſerat hæredem Cicero. fuerat autem iuriſconſultus ut ſupra ad trebatium libro ſeptimo: quod ſcribis de illo ptiano iuriſcon. ego te ei nō deſino commendare. ¶ Auctio: uēditio p auctionē ut alio loco dixius. Iuue. ſi cōingis auctio fiat. ¶ Eris profecta: diſceſſeris.

Sane ſtrenue ſtrenu⁹

NEc ſæpe: exponit Ci. quid ex lr̄is Terē. ītellexit. Poſtremo petit ab ea ut celeriter emittat ad ſe pollucē ſeruū. ¶ Prædiū: poſſeſſionē. ¶ Venire: uēdi. ¶ Satiſfiat: ſoluat̄. ¶ Noſtra. ſ. filia: hæc enim ꝓnomina ſine ſubſtantiuo poſita ni antos uxores filios filiaſue cōprehēdūt: ſicut & genitiui propriorū poſt nomina propria poſiti. Ouidi. Hanc tua penelope ſubaudit̄ uxor: & Virg. Hectoris andromachæ. ſ. uxor. Dei ſobe glauci filia. ¶ Pollucem: ſeruum. ¶ Extrudas: eiicias: emittas.

o Mnes:primũ ſcribit Ci.ſe eieciſſe magnas moleſtias qb⁹ & ipſ Teré.cruciabat & filiã Tulliã.id ãt ita fctm̃ eẽ dicit:qa cholerã purã eiecit q̃ ɔtrax erat ex mœrorẽ ut fit.Deĩde:dicit ſe ſcripturæ ad amicos ſuos:qb⁹ cõmẽdabit & Teré.& Tulliã:& oñdit ſe hr̃e bonã ſpẽ ſui reddit⁹ in p̃riam.Poſtremo monet Terẽtiã:ĩ qb⁹ uillis ɔmode eẽ poſſit.❡Quib⁹:pp quas.❡Habui te mi.aſtlixi te.❡Id qd.i.qd.ſ.te habuiſſe miſerrimã.❡Dulcior:carior:ita.n.parẽtes & dicerẽ & exiſtiaĩ ſolẽt:Vir.Nate mihi uita quõdã dũ uita manebat Chaĩ magis.❡Quid cãæ.ſ.qd eieceri illas moleſtias.❡Poſtridie:poſtrẽo die.❡χολην.i.bilẽ colerã ακρατον puram.❡Eieci:expui:euomui.❡Leuatus:alleuiatus:ut ita dicam.❡Satiſfacias:ſoluaſ uota.❡Simul atq̧:poſtquam ❡Quenq̃:quẽlibet.❡Viruꝫ:cuius ꝓprie eſt fortitudo:nam uir a uirtute dicit̃.❡Eiuſmõi:talia.❡Aliqñ:tãdẽ.❡Cuꝫ fi.nr̃i:cum uiris bonis.❡Vt pri.duæ dictiões ſũt ordo autẽ eſt:uelim primũ ut cures ualitudinem:deinde &c.❡Vtere:pro habitatione tua habe.❡Fundo:agro.❡Cũ fã.ut.cũ oibus quos in urbe ſoles hẽre dñam minoris cõſtat res arpini quam Romæ.❡Annona:frumẽtũ.❡Belliſſimus:diminutiuo blãdimenti gratia uſus eſt.

Poſtridie

Eieci

Vir

Annõa

Belliſſimus

f I ualetis:hortat̃ Ci.Terentiam:ut curet ualitudinem ſuã quã intellexerat ex ſebri laborare.Deinde dicit gratum ſibi fuiſſe:ꝙ ab ea de lr̃is Cæ.certior factus eſſet.

a D cæteras:Hæc epiſtola ur̃ fuiſſe ſcripta eo tẽpore quo iam Tullia nupſerat dolobellæ.❡Miſerias.moleſtias.❡Acceſſit:additus eſt.❡Valitudineꝫ:propter egritudinem.

q Vid fieri:Excuſat Ci.ſe quod apertius ad Ter.non ſcripſerat quid fieri uellet:quia ſcripſit ad Põpe.ex quo illa poterit omnia intelligere.❡Serius:tardius.❡Scribi.ſ.a te.❡Quando:quoniã.

t Vllia:ſignificat Cice.ſe maiore dolore affectũ eſſe Tulliæ filiæ ſuæ ad ſe aduentu:quia cognoſcit culpa ſua eſſe factum:ut illa eſſet in deteriore fortuna q̃ mereret̃ deinde ſe miſſurum filium ad Cæſarem.❡Longe:ualde.❡Alia:triſtiore & deteriore.❡Atq̧:q̃.❡Pietas erga me.

Atq̧

q Vod nos:improbat ci.quodãmõ cõſiliũ ſuũ:quia in Italiaꝫ uenerat Brũduſiũ.Itaq̧ Teren.rogat ut ſibi adiumẽto ſit deĩde hortat̃:ne ſibi obuiã ueniat pp lõgũ & piculoſũ iter.❡Explicare expe

Explicat̃

o Mnes moleſtias:& ſollicitudines:qbus & te miſerrimã habui:id qd mihi moleſtiſſimũ ẽ.Tulliolãq̧ q̃ nobis nr̃a uita dulcior eſt depoſui & eieci.Quid cãæ aũt fuerit:poſtridie ĩtellexi:quã a uobis diſceſſi:χολην ακρατον noctu eieci ſtatim.Ita ſũ leuat⁹:ut de⁹ mihi aliqs medicinã feciſſe uideat̃.Cui q dẽ tu deo quẽadmodũ ſoles pie & caſte ſatiſfacias:idẽ Apollini & æſculapio.Nauẽ ſpo nos ualde bonã hr̃e ĩ ea ſimulac cõſcẽdi hæc ſcripſi.Deinde cõſcribã ad nr̃os familiares multas ep̃las:qb⁹ te & Tulliolã diligẽter cõmẽdabo:cohortarer uos ꝙ aĩo fortiores ẽẽtis niſi uos fortiores cognoſcerẽ quã quẽq̃ uiꝝ.Et tñ eiuſmodi ſpero negocia ẽẽ ur & uos iſtic cõmodiſſime ſperẽ eẽ:& me aliqñ cũ ſilibus nr̃i rẽp.defenſuꝝ.Vt pr mũ ualitudinẽ tuã uelim cures.Deiñ tibi ſi uidebit̃ uillis his utere quæ lõgiſſime aberũt a militibus.Fũdo arpinati bene poteris uti cũ familia urbana ſi annona carior fuerit.Ci.belliſſimus tibi ſalutẽ plurimã dicit ẽt atq̧ ẽt. Vale. Datum.iiii.idus Iunias.

M.C.Terentiæ.S.D.

f I uales bene eſt:ego qdẽ ualeo.Valitudinẽ tuã cures ueli diligẽtiſſime.Nã mihi & ſcriptũ & nunciatũ eſt:te ĩ febri ſubito incidiſſe.Quod celeriter me feciſti de Cæſ.lr̃is certiorẽ:feciſti mihi gratũ.Itẽ poſt hac ſi quis opus erit:ſi quid acciderit noui:facies ut ſciam.Cura ut ualeas. Vale. Datum.iiii.nonas iunias.

M.C.Terentiæ.S.D.

a D cæteras miſerias acceſſit dolor ex Dolobellæ ualitudine:& Tulliæ:oino de oibus rebus:ne quid conſilii capiam:nec quid faciam ſcio.Tu uelim tuam & Tulliæ ualitudinem cures. Vale.

M.C.Terentiæ.S.D.

q Vid fieri placeret ſcripſi ad Põp.ſeri⁹ q̃ oportuit.Cũ eo ſi locuta eris ĩtelliges qd fieri uelim.Apertius ſcribit qñ ad illũ ſcripſerã neceſſe nõ fuit.De ea re & de cæteris rebus q̃primũ uel nobis litteras mittas.Valitudinem tuã cura diligenter.Vale.vii.idus quin.

M.T.C.Terentiæ.S.D.

t I uales bñ ẽ:ego qdẽ ua.tullia nr̃a uẽit ad me pridie id⁹ Iunii c⁹ſũma uirtute:& ſingulari hũanitate:grauiore ẽt ſũ dolore affect⁹:nr̃a factũ ẽt negligẽtia ut lõge alia in fortũa eẽt:atq̧ ei⁹ pietas ac dignitas poſtulabat:nob erat ĩ aĩo Cice.ad Cæ.mittere:& cũ eo.Cn.Sal.ſi ꝓfect⁹ erit faciã te certiorẽ.Valitudinẽ tuã diligẽter cura.Vale.xiii.cal.qn.

M.C.Te.S.D.

q Vod nos ĩ Italiã ſaluos ueniſſe gaudes:ꝑpetuo gaudeas uelim:ſed perturbati dolore aĩ:magiſq̧ iniuriis metuo ne id conſilii cepimus:quod non facile explicare poſſim⁹.Quare q̃tum potes adiuua.Quid ãt poſſis mihi in mẽtẽ ñ uenit.

dire:ad ex tũ

dire ad exituȝ perducere.¶ Des te in uiam.i.ponas te in uia mihi obuiam uenias.

g Vod ſcripſi:igreſſuro Cæ.Romam tēpore quo bellorum ciuilium tumultꝰ orti ſunt quū ex Gallia reuerteretur quū Cice.abeſſet:ſcribit ad Terentiam quid agendum ſit in tali perturbatione:eam quæ ſit pn̄s iudicare poſſe.¶ Cōcitatio:cōmotio.¶ Itatꝰ:cæ.¶ Quies:pax.¶ Minime mi.i.utilꝰ & melꝰ.

u Eſtrum iā: Venturo Cæſ.romā ut ſupra dixımꝰ ſcribit Ci.ad Teren.ſicut in ſuperiore epiſtola eam facilius poſſe conſultare quid ſit agendum: declarat tamen conſilium ſuum & ſententiam de iis rebꝰ: præcipue ut Teren.faciat:quod facient aliæ mulieres eius ſimiles. ¶ Veſtrum eſt cō.i. ad uos pertinet cōſultare & deliberare. ¶ Modeſtiꝰ ſine iniuria cuiuſq̄: tanquam bonꝰ ciuis. ¶ Rectæ: honeſtæ & commode. ¶ Diripiendam:prædandam: depopulandam. ¶ Vt:ideſt ne. ¶ Dolobel.gener noſter: qui multuȝ. apud Cæſa.poteſt. ¶ Intercludamur:ſcilicet in urbe multitudine militum: legitur & intercludamini. ¶ Similes ue.honeſtæ & alicuius dignitatis. ¶ Videndum:conſiderandum. ¶ Vt ſi: quemadmodum. ¶ Mecum: ubi ego fuero. ¶ In noſtris prædiis:uel iu cumano uel in tuſculano uel in arpinati: uel in Pompeiano hæc enim prædia habebat Cice. quæ præcipue ab eo memorantur: credo tamen habuiſſe alia. ¶ Fames:propter penuriam rerum: ſi Cæſar eam occuparit. ¶ Labienus:is: ad Pōpe.ſe contulerat: cuius conſiliū Cic.laudat. ¶ Adiuuat:cauſam noſtram. ¶ Piſo:ſocer Cæſa. ¶ Diſcedit ab urbe: in aduentu Cæ.ſicut reliqui ſenatores. Luca.danda tamen uenia eſt tantorum danda malorum: Pomp. fugiēte timēt. ¶ Sceleris: appellat ſceleratum Cæſa.quod contra patriam arma ſumpſerit. ¶ Quintus.ſ.frater meꝰ. ¶ Pater: quia ſubdit & filius: ſcilicet eius:ideſt filius. ¶ Quin.fratris: notādum eſt etiam ſupra in ſcriptione epiſtolæ duabus animis dictum eſſe quod legitur in omnibus codicibus non autem animabus quod non uſus doctorū ſed licentia quorundā uſurpauit in ſactis ſcripturis quas legi grā-maticæ ſubiacere indignum eſt. Recte

In uiam quod te de hoc tp̄e nihil eſt: & lōgū eſt iter: & nō tutum. Et non uideo quid prodeſſe poſſis: ſi ueneris. Vale. datū pridie nonas.Nouem.Brutum. M.T.C.Teren.S.D.

Vod ſcripſi ad te ꝓximis litteris denūcio te mittēdo q̄ ſit iſtiꝰ uis hoc tp̄e:& q̄ cōcitatio multitudinis ignoro ſi metuēdꝰ iratꝰ ē:qes tñ ab illo naſceť fortaſſe. Totū iudicabis q̄le ſit. Et qđ i miſerrimꝰ rebꝰ minime miſeꝝ putabis: id facies. Vale. Septio idus Quin. M.C.Terē.Tulli.& Ci.S.D.

I uos ualetis nos ualēus. Vr̄um iā cōſiliū ē ñ ſolū meū:qd
s ſit nob̄ faciēdū:ſi ille tōaȝ modeſte uētur ꝰrecte ī pn̄tia domi eē poteſtis. Sin hō amās diripiēdā urbē daturꝰ ē:uereor ut dolob.ip̄e ſatis ꝓdeſſe poſſit. Etiā illđ metuo ne iā ītercludamini:ut cū uelitis exiř:ñ liceat. Reliquū ē qđ ip̄e optīe cōſiderabitis ur̄i ſil̄es fœmīæ ſit ne tōæ.ſi.n.ñ ſūt:uidēdū ē ut hōeſtæ uos eē poſſitis. Qñ qdē nūc ſe hēt:mō ut hæc uob̄ loca teneř liceat belliſſime ul̄ mecū ul̄ ī nr̄is ꝑdiis eē poteris. Etiā illđ uerēdū ē: ne breui tp̄e fames ī urbe ſit. His đ rebꝰ ueli cō Pōpo.cū Camillo cū qꝰbꝰ uob̄ uidebiť cōſideretis. Ad ſūmā aīo forti ſitis. Libiēus rē meliorē fecit. Adiuuat ēt Piſo ꝙ ab urbe diſcedit:& ſceleris cōdēnat geneꝝ ſuū. Vos meæ cariſſimæ aīæ q̄ ſæpiſſimæ ad me ſcribite: & uos qd agatis:& qd iſtic agať. Quitꝰ pr̄ & filiꝰ & ruffus uobis ſalutē dicūt. viii. cal.qn. Miturnis. Vale. M.C.Terē.S.D.

S I uales bñ ē:ego qdē ualeo. Cōſtitueramꝰ: ut ad te ſcripſerā obuiā Ciceronē Cæſari mitteř: ß mutauimꝰ cōſiliū:qa de illiꝰ aduētu nihil audiebamꝰ. De cæteris & ſi nihil erat noui:tñ qd uelimꝰ:& qd hoc tp̄e putemꝰ opꝰ eē:ex Sicca poteris cognoſcere. Tulliā adhuc mecū teneo. Valitudinem tuam cura diligenter. Vale.xii.calē.quin. M.C.Teren.S.D.

E T ſi eiuſmōi tp̄e nr̄a ſūt:ut nihil habeā qđ aut a te lr̄aꝝ expectē:aut ip̄e ad te ſcribā. Tñ neſcio qūo & ip̄e ur̄as lr̄as expecto: & ſcribo ad uos quū hēo q̄ ferat uolumīa. Debuit ī te officioſior eē q̄ fuit:& id ipſum quod fecit potuit diligen

c Onſtitueramus: quia ſupra ſcripſerat Cice.ſe miſſurum filium ad Cæ.hac epiſtola dicit ſe mutaſſe cōſilium de cæteris rebus nihil ſe noui habere:quæ aūt fieri uelit Terē.poſſe intelligere ex Sicca quē ad ea miſit.¶ Quæ uelit:ſcilicet fieri a te.

e T ſi:Primum oſtendit Cice.ſe uahementer expectare lr̄as a Terētia:deinde qa ſcripſerat Terētia qđ egiſſet Volūnia mulier q̄dā in ſe Cice.modeſtæ de illa cōquerit: & tñ oſtēdit nō ualde iaborādū eē de eo quod fecerit.¶ Quod:pp qđ.¶ Neſcio quomodo: quaſi dicat latēti & naturali affectu animi hoc faciēte.¶ Qui ferat:ſcilicet litteras meas.¶ Volumina.n.p.mulieris.¶ Officioſior: liberalior:obſequioſior.¶ Quod fecit:nō memini iegere quid ſit:qđ nūc dicat Ci.eā feciſſe.¶ Detraſerūt:deiecerūt: uiolenter amouerunt:cum uellem aliud facere quam conſuluerunt ipſi.

ſ I quid hñem: dicit Ci. ſe nihil hñre: quod ſcribat ad Terentiam: eã aũt poſſe ĩtelligere ex Lepta & Trebati. qũo ipſe ſit affectus.i. qũo habeat & ſit aío & corpore diſpoſitus.

c Onſiderandum: eodẽ eſt fere argumento hæc epiſtola quo illa ſuperior quæ incipit. ❡ Veſtrũ iã cõſiliũ: niſi quod in fine monet Cice. Terentiã ut faciat qđ dom⁹ habeat ꝓpugnacula: ſi aliqua uis militũ ĩmineret. ❡ Per Dolobellã.i.auxilio & fauore Dolobellæ. ❡ Regio: Campaniæ. ❡ Etiã atq; etiã.i.ſæpius & diligenter. ❡ Propugnacula: ædificia ſunt: ſiue munimenta aduerſus bellum facta: a propugnando dicta. Virgi. Et ꝓpugnacula bello tuta parant. ❡ Et ꝑdiũ.ſ. hẽat. ❡ Propugnacula: in quo ipſe erãt future. ❡ Certos.i. ad ad hoc electos & aſſignatos.

Etiam atq; etiã Propugnacula

IN maximis: Dicit Cice. ſe grauiter angi ualitudine Tulliæ. Deĩde ſe uẽturũ ꝓpri⁹ urbẽ ſicut & Terẽtia: & alii ſui hortabãtur. ❡ Aeq;.i.tam.ſ.q̃ mihi quia tu es mater.

i N tuſculanum: Monet Ci. Terentiam: ut omnia habeat parata in tuſculano: cum ſit uenturus eo cũ aliis multis: & præcipue ut paret balneum. ❡ Plures: ideſt multi. ❡ Diuti⁹: pluris dies. ❡ Labrũ: genus eſt uaſis ad laudandum apti: quaſi lauabrum. Vir. Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen athenis ſole repercuſſum aut radiantis imagine lunæ omnia peruolitat late loca. ❡ Reliquæ: quattuor epiſtolæ ſequẽtes nulla omnino interpraetatione egent. Neq;.n. poſſunt fere facilioribus aut planioribus uerbis declarari: q̃ ſunt ſcriptæ a Cice. & argumentum ex lectiõe et ex tus facile patet.

Labrũ

tius facere & cautius: q̃q̃ alia ſunt q̃ magis curem⁹ magiſq; doleamus. Quæ me ita conficiunt ut ei uoluerũt: q me de mea ſñia detruxerunt. Cura ut ualeas. M.T.C.Teren.S.D.

ſ I qđ haberẽ qđ ad te ſcriberẽ: facerẽ id & plurib⁹ uerbis & ſæpi⁹: Nũc q̃ ſum negocia uides. Ego ãt qũo ſim afflictus: ex lepta & Trebatio poteris cognoſcẽ. Tu fac ut tuã & Tulliæ ualitudinẽ cures. M.C.Terẽtiæ: & Tulliæ.S.D.

COnſiderãdũ nobis ẽt atq; ẽt aĩæ meæ diligẽter puto qđ faciatis: rõæ ne ſitis: an mecũ ĩ aliquo tuto loco. Id ñ ſolũ meũ cõſiliũ ẽ: ſ; ẽt ueſtrũ. Mihi uẽiũt ĩ mẽtẽ hæc. Romæ uos eẽ tuto poſſe ꝑ Dolobellã: eãq; rẽ poſſe nob adiumẽto eẽ: ſi q̃uis: aut ſi q̃ rapiæ fieri cœpint: ſ; ruſ⁹ i'llđ memouet: qđ uideo oẽs bonos abeſſe rõa & eos mulieres ſuas ſecũ hñe. Hæc ãt regio in q̃ ego ſũ: nroꝶ ẽ oppidoꝶ: tũ ẽt ꝑdioꝶ: ut ẽt multũ eẽ mecũ & quũ abieritis cõmodæ & ĩ nrĩs eẽ poſitis. Mihi nõ plãe ſatis cõſtat adhuc utꝶ ſit meli⁹. Vos uidete qđ aliæ faciãt iſto loco fœminæ: & ne quũ uelitis exire: nõ liceat. Id uelĩ diligẽter ẽt atq; ẽt uobiſcũ & cũ amicis cõſideretis. Dom⁹ ut ꝓpagula & ꝑdiũ hẽat Philotio dicetis: & uelĩ tabellarios iſtituatis certos: ut quotidie aliq̃s a uob lĩras accipiã. Maxime aũt date opã ut ualeatis: ſi nos uultis ualẽ. yiii: calen. formiis. Vale. M.T.C.Terẽtiæ.S.D.

IN maximis meis dolorib⁹ excruciat me ualitudo tulliæ nñæ de qua nihil ẽ qđ ad te plura ſcribã: tibi.n. æq; magnæ curæ eẽ certe ſcio: q; me ꝓpius uultis accedere: uideo ita eẽ faciẽdũ: & iã añ feciſſem ſed me multa impedierũt: quæ ne nũc quidem expedita ſunt: ſed a Pomponio expecto litteras: quas ad me q̃primũ pferendas cures uelim. Da operam ut ualeas. M.T.C.Terẽ.S.D.

i N tuſculanũ nos uẽturos putam⁹ aut nonis: aut poſtridie. Ibi fac ſint oĩa parata. Plures enim fortaſſe nobiſcũ erũt: & ut arbitror: diuti⁹ ibi cõmotabimur. Labrũ ſi in balneo nõ ẽ: fac ut ſit. Itẽ cætera q̃ ſunt ad uictũ & ualitudinẽ neceſſaria. Vale. iiii. calẽ. Octo. De Venuſio. M.C.Terẽ.S.D.

ſ I uales bene eſt: ego quidem ualeo: da operam ut cõualeſcas quod opus erit ut res tẽpuſq; poſtulat: ꝓuideas atq; adminiſtres: & ad me de omnibus rebus quam ſæpiſſime litteras mittas. M.T.C.Teren.S.D.

ſ I ualeas bene eſt: ego ualeo. Nos quotidie tabellarios ueſtros expectam⁹: q ſi uenerit: fortaſſe erimus certiores qđ nobis faciẽdũ ſit: faciemuſq; te ſtatĩ certiorẽ. Valitudinẽ tuã cura diligẽter. Vale. M.T.C.Ter.S.D.

ſ I uales bñ ẽ: ego qdẽ ualeo. Redditæ mihi iam tandem ſunt a Cæſare litteræ ſatis liberales: & ipſe opiniõe celerius uẽturus eẽ dicit. Cui utrũ obuiã ꝓcedã. An hic cũ expectẽ: cũ cõſtituero: faciã te certiorẽ. Tabellarios mihi uelim q̃primum remittas: Valitudinẽ tuã cura diligẽter. Vale. Datũ pri. cal. ſexti.

❡ Etſi non:

T ſi non Libro ſecondo & tertio aperiunť argumẽta multarũ inſequẽtiũ epiſtolarũ: qđ illic pleniꝰ de
e procõſulatu Cicero in Cilicia diximus. In hac aũt epiſtola dicit qbꝰ rebꝰ adductꝰ ſit ſcribere Romã de trãſitu pthoꝶ: & q̃ uarii fuerit d eis rumores. Deĩde qđ egerit ĩtellecto haud dubie trãſitu Parthoꝶ contra quos dicit opus eſſe maiore & firmiore exercitu quã ſibi datus ſit. Itaq; rogat ut ad ſe mittať tãtꝰ exercitus: quantus ad maximum bellum mitti ſolet. Nullam enim eſſe ſpem in militibus prouincialibus: neq; in ſociis: neq; in regibus finitimis niſi in Deiotaro rege armeniæ: ſe autem neq; animo: neq; conſilio defuturum pollicetur.

M.T.C. Terentiæ. S.D.

I uales bñ ẽ: ego qdẽ ualeo. Nos neq; de Cæſaris aduẽ
s tu neq; de lr̃is quas Philotimꝰ hr̃e diciť: q̃cquã ad huic incerti habemꝰ: ſi quid erit certi faciã te ſtatim certiorẽ: Valitudinem tuam fac ut cures. Vale. iii. idus ſextilis.

M.T.C. Epiſtolarum Familiarium Liber. xv.

M.T C.S.D. Conſuli. Præto. tri. ple. ſenatui.

T ſi non dubie mihi nunciabatur Parthos tranſiſſe Euphratem cum omnibus fere ſuis copiis: tñ quod arbitrabatar a M. Bibulo proconſule certiora de his rebus ad uos ſcribi poſſe: ſtatuebã mihi nõ neceſſe eſſe publice ſcribere ea: quæ de alterius ꝓuincia nũciarentur. Poſtea uero quam certiſſimis auctoribus legatis nuncĩis: litteris ſum certior factus uel quod tanta res erat: uel qđ non dum audieramus Bibulũ in Syriam ueniſſe: uel quia adminiſtratio huius belli mihi cũ Bibulo pene eſt cõmunis: quæ ad me delata eſſent ſcribẽda ad uos putaui. Regis Antiochi commageni legati primi mihi nũciarũt parthorũ magnas copias Euphratẽ tranſire cœpiſſe. Quo nũcio allato: quũ eſſent nõnulli q ei regi minorẽ fidẽ habẽdã putarẽt: ſtatui expectãdũ eſſe: ſi quid certiꝰ afferretur ad. xiii. calendas octobris: quũ exercitum in Ciliciã ducerẽ in finibus Lycaoniæ e Cappadocia mihi litteræ redditæ ſunt a Tharcõdimoto: q fideliſſimus ſocius trãs taurũ amiciſſimuſq; populi roma. exiſtimatur. Parcodem Orodis regis parthorum filium cũ per magno eqtatu parthico tranſiſſe Euphratem: & caſtra poſuiſſe Tybæ magnũq; tumultũ eſſe in ꝓuincia Syria excitatum. Eodem die a Iamblico philarcũ arabiũ quẽ hoĩes opinãtur bene ſentire: amicũq; eſſe reipub. noſtræ litteræ de iiſdem rebꝰ mihi redditæ ſunt. His rebꝰ allatis: & ſi ĩtelligebã ſocios infirme animatos eſſe: & nouarum rerũ expectatione ſuſpenſos ſperabã tñ eos ad quos iã acceſſerã: quiq; nr̃am cõſuetudinẽ: integritãtẽq; pſpexerãt: amiciores po. ro. eẽ factos Ciliciã aũt firmiorẽ fore: ſi eqtatus noſtri particeps facta eẽt: & ob eã cãm: & ut opprimerenť ii: qui ex Cilicũ gẽte in armis eẽnt & ut hoſtis: is qui eſſet in Syria ſciret exercitũ po. ro. nõ modo nõ cedere: his nũciis allatis: ſed ẽt ꝓpius accedere exercitũ ad taurũ ĩſtitui ducere: ſed ſi qđ apud uos auctoritas mea põderis habet: in his p̃ſertim rebꝰ quas uos audiſtis: ego pene cerno magnopere uos: & hortor & moneo ut his prouinciis ſerius uos quidem quam decuit: ſed aliquãdo tamen conſulatis. Vos quẽadmodũ inſtructos: & qbus præſidiis munitos ad tanti belli opinionẽ miſeritis non eſtis ignari.

¶ Proconſule: Syriæ. ¶ Publice: ad uos omnes. ¶ Tanta: tam magna tanti momenti. ¶ Nondum ue. ut ipſe ad quem pertinebat poſſet uos reddere certiores. ¶ Pene communis: quia habemus prouincias finitimas: ita ut non poſſit agi periculum de una: qui agatur de alia. Hora. Nam tua res agitur paries cum proximus: & ipſe Cice. lib. ii. ad Cani. Saluſtium de Bibulo ſic inquit. Ille autem cum ad Thermum de Parthico bello ſcriberet: ad me litteram nunquam miſit: ad quẽ intelligebat eiꝰ belli periculum pertinere. ¶ Commageni: cõmagena pars eſt Syriæ. ¶ Minorem fidem habendam: non credendũ. ¶ Licaoniæ & Cap. quæ ſunt regiones in Aſia finitimæ Ciliciæ: per Cappadociam autem Cice. proficiſcebatur in Ciliciam ut ſupra ad Appium. Iter in Ciliciam facio per cappadociam. ¶ Tharcondimoto: eni. p. uiri ſocii & amici popu. romana. trans taurum montem. Tibæ nomen loci in Syria. ¶ Philarcho: præfecto tribuno. ¶ Bene ſentire: bono eſſe animo erga popu. roma. ¶ Infirme: tenuiter: debiliter. ¶ Suſpenſos: ſollicitos: incertos quid agerẽt. ¶ Integritatem: innocentiam: iuſtitiam. ¶ Si eſſet fa. perti. no. æqui. ideſt ſi experta eſſet æquiuitatem meam & integram adminiſtrationem: fiunt enim & fidiores & firmiores populi ex æquo imperio & miti adminiſtratione & gubernatione. ¶ Ex Cilicum gente: ex cilicibus enim quidam ſumpſerant arma contra romanos. ¶ Is hoſtis: pro ii hoſtes: ſcilicet parthi. ¶ Nõ ce. l. nu. i. non terreri & fugere allatis nunciis belli. ¶ Sed pro. ac. ſed potius adire ipſum hoſtem. ¶ Taurum: montem. ¶ Si qđ Pom. ha. ſi quid ualet. ¶ Aliquãdo: tandem. ¶ Inſtructos: paratos: & munitos rebus bellicis. ¶ Opinionem. famam.

Cõmagena

infirme

Aliquãdo

interceſſiſſet:ut ego regẽ Ariobarzanẽ Euſebẽ & Philorhomæuȝ tuerer:eiuſq; regis ſalutẽ:incolumitatẽ:regẽq; defenderẽ:regi regno q; pſidio eſſem:adiũgiſſetq; is ſalutẽ eius regis po. ſenatuiq; ro. magnæ curæ eẽ q; nullo unq̃ de rege decretũ eſſet. A nr̃o ordine exiſtimaui me iudiciũ ueſtrũ ad regẽ deferre deberẽ: eiq; pſidiũ meũ & fidẽ & diligentiã polliceri:ut qñ ſalus ipſius incolũitas regni mihi cõmendata eẽt a uobis diceret ſi qd uellet. Quæ cũ eſſem ĩ cõſilio meo cũ rege locutus:initio ille orõnis ſuæ uobis maxĩas ut debuit. Deĩde ẽt mihi grãs egit:q; ei pmagnũ & phonorificũ uideaẽ. S.P.q;.R. tãtæ curæ eẽ ſalutẽ ſuã:meq; tantã diligentiã adhibere ut & mea fides & cõmẽdatiõis ur̃æ auctoritas pſpici poſſet. Atq; ille prio: qd mihi maxĩæ letitiæ fuit ita mecũ locutus ẽ:ut nullas inſidias uitæ ſuæ: neq; regno diceret ſe aut itelligere fieri aut ẽt ſuſpicari:cũ ei gratulat9 eſſem:idq; me gaudere dixiſſem cohortatus ut recordareẽ caſũ illũ interitus paterni & uigilãter ſe tuereẽ :atq; admonitu ſenat9 cõſuleret ſaluti ſuæ: tum a me diſceſſit ĩ oppidũ Cybiſtra. Poſtero aũt die cũ Ariarate fratre ſuo:& cũ paternis amicis maiorib9natu ad me ĩ caſtra uenit: pturbatuſq; & flẽs:quũ idẽ & frater faceret & amici: meã fidẽ & ueſtrã cõmendationẽ iplorare cœpit. Quũ admirarer qd accidiſſet noui:dixit ad ſe indicia manifeſtaꝝ inſidiaꝝ eſſe delata:q̃ eſſent añ aduẽtũ meũ occultata:q; ii q ea patefacere poſſent pp metũ reticuiſſent. Eo autẽ tpe ſpe mei pſidii cõplures ea quæ ſcirẽt:audacter ad ſe detuliſſe ĩ his amãtiſſimũ ſui ſũma pietate pditũ fratrẽ dicere ea q̃ me quoq; audiẽte dicebat:ſe ſollicitatũ eſſe ut regnare uellet. Id uiuo fratre ſuo accidere nõ potuiſſe;ſed tñ ante tps illud eã rem nunq̃ in mediũ pp periculi metũ ptuliſſe. Quæ quũ eẽt locutus:monui regẽ; ut oẽm diligentiã ad ſe cõſeruandũ adhiberet amicoſq; in pr̃is eius atq; iudicio pbatos hortatus ſũ regis ſui uitã docti caſu acerbiſſimo pr̃is ei9 oĩ cura cuſtodiaq; defenderẽt cũ rex a me eqtatũ cohorteſq; de exercitu meo poſtularet:& ſi intelligebã ueſtro Senatus cõſilio nõ modo me poſſe id facere:ſed etiã debere:tñ quũ reſ. poſtularet:pp quottidianos ex Syria nũcios:ut q̃primũ exercitũ ad Ciliciæ fines adducerem:quũq; rex mihi patefactis iam ĩſidiis nõ egere exercitu Ro.po.ſed poſſe ſe ſuis opibus defendere uidereẽ illũ cohortatus ſum: ut in ſua uita cõſeruãda primũ regnare diſceret: a qbus pſpexiſſet ſibi ĩſidias patas in eos uterẽ iure regio pœna afficeret eos;quos neceſſe eſſet;reliquos metu liberaret:præſidio exercitus mei ad eoꝝ:qui in culpa eſſent timorem potius q̃ ad contentionẽ utereẽ: fore autem ut oẽs quando Senatuſconſultum noſſent:intelligerẽt me regi ſi opus eſſent ex auctoritate ueſtra præſidio futurũ. Ita cõfirmato illo ex eo loco caſtra moui:iter in Ciliciã facere inſtitui. Quũ hac opinione e Cappodocia diſcederẽ:ut conſilio ueſtro caſu ĩncredibili ac pene diuino Regẽ quẽ uos honorifice appellaſſetis:nullo poſtulante:quẽq; meæ fidei commendaſſetis:& cuius ſalutẽ magnæ uobis curæ eẽ decreſſetis meus

& facultatibus. ❡ Regnare:exercere regnũ. ❡ Iure: ptãte & licentia qua reges inſidiatores & pditores ſuos uti poſſunt. ❡ Reliquos:qui nõ eſſent in culpa cũ tñ tacuiſſent pp metũ. ❡ Liberaret me:faceret ut intelligerẽt nihil ſibi mali ĩmineret: & eſſent ſine metu. ❡ Potius a ti.potius ad eos terrẽduȝ. ❡ Quã ad cõ: quã ad dimica-

❡ Interceſſiſſet: interpoſita fuiſſet: nã ſenatuſcõſul. fuerat Ariobarzães cõmẽdat9 Ci. ευσεβη piuȝ φιλορωμαιον amico romanorũ: nã ρωμαιοι roman9 dr̃. Præſidio tutelæ. ❡ De.n.r.ut eius ſalus publico decreto: & ſenatuſcon.cuiq̃ cõmẽdareẽ: & eẽt uobis curæ: ſicut factũ ẽ de Ariobarzãe. ❡ Deferre: denũciare ut intelligeret qd de eo iudicaſſetis. ❡ Tantã di.i offerẽdo pſidiũ. ❡ Perſpici poſ. ut poſſet cognoſci: qd & ego fideliter agerẽ: & uos ita uelitis. ❡ Auctoritas uoluntas. ❡ Atq; ita:exponit pluribus uerbis qualiter Ariobarzanes eius oblationeȝ admiſerit. ❡ Primo qa ut ui.poſtea aliter cognouit ❡ Interit9 pr̃ni:cædis pater næ:qa eius pater fuerat per inſidias interfectus. ❡ Vigilanter: diligẽter oĩbus picul is circũſcriptus: nã uigilare trãſlatiue pro diligẽtem eſſe ponit: ſicut dormire negligentẽ eſſe Terẽ. Dormiunt ego poleos cõmouebo. Iu. Sed uigilat conſul:uexillaq; nr̃a coheret. ❡ Implorare: cũ lachrymis petere:de cui9 uerbi proprietate plura alio loco diximus. Propter me ne a pditoribus & ĩſidiatorib9 interficerenẽ:ſi indicaſſent. ❡ Spei mei præ.a quo uiderent ſe poſſe defendi:ſi quiſpiã eis quicq̃ minatus eſſet. ❡ In iis qui dixerũt quæ ſcirent. ❡ Fratrẽ ſu.ſ.dixit detuliſſe. ❡ Sollicitatũ:tentatum incitatũ. ❡ Id nõ.p.a. ſcilȝ ut regnaret. ❡ Fratre ſ. Ariobarzane:ad quẽ regnũ merito perueniebat. ❡ Propter.m.per. ne ſi indicaſſet interfectus fuiſſet ab iis: qui eũ ſollicitauerat. ❡ Probatos: cognitos. ❡ Docti ca. i.q ex caſu patris didicerãt: quo ſeruãda eſſet uita regis ſui. ❡ Cohortes:pedites. ❡ Facere: id dare ei eqtatũ & cohortes & q̃cũq; eẽnt neceſſaria ad cuſtodiaȝ ſalutis eius. ❡ Suis opi.ſuis uiribus

Deferre

Vigilanter

Implorare

conſtituiſſent. ❡ Caſtra faceret:teneret exercitũ. ❡ In lycaonia:in qua regione eſt Iconium coacto:ꝑgregato. ❡ Euocaturũ:militum de quibus alio loco plura diximus ex auctoritate ſerui. ❡ Luſtrato nu. & diligenter circunſpecto. ❡ Prouincia mea:Cilicia. ❡ Demiſiſſe:deſcẽdiſſem. ❡ Paruis ꝑſi.paucis militib⁹. ❡ Propter anguia loca anguſta & ſtricta parua multitudine ſeruantur. ❡ Intercludi:impediri. ❡ Patet:ut ſupra inter eos per Cappadociã:quod eam maxime patet facturos. ❡ A ſyria:a parte ſyriæ. ❡ Aperte:agentes aliquid contra eos. quia timent eorũ impetũ propter uicinitatem. ❡ Extrema Cappa.ideſt in extrema parte Cappadociæ. ❡ Cõſilia:ſi qd tentarent ꝯtra nos.

ſent:reliquus exercit⁹ eẽt in Licaonia Marco Mãneio legato imperauit:ut eas.v.cohortes ad reliquũ exercitũ duceret: coactoq; i unũ locũ exercitu:caſtra in Licaonia apud Iconiũ faceret. Q đ cũ ab eo diligẽter eẽt factũ:ego in caſtra ad.vii.cal.ſeptẽ.ueni. Quũ interea ſuꝑiorib⁹ dieb⁹ ex ſenatuſcon. & euocaturũ firmã manũ: & eqtatũ ſatis idoneũ:& populoꝝ liberorũ regũq; & ſocioꝝ auxilia uolũtaria cõparuiſſem. Interi quũ exercitu luſtrato iter in ciliciã facerẽ cœpiſſẽ. cal.ſeptẽ.legati a rege cõmangeno ad me miſſi ꝑtumultuoſe neq; tñ nõ uere parthos in Syriã trãſiſſe nũciarunt:quo audito uahemẽter ſũ cõmot⁹:tũ de ſyria:tũ de mea ꝓuĩcia:de reliqua deniq; aſia. Itaq; exercitũ mihi ducendũ ꝑ cappadociæ regionẽ ea q̃ ciliciã attingeret putaui. Nã ſi me ĩ ciliciã demiſiſſẽ:ciliciã qdẽ ipſam ꝑꝑ mõtis Amani naturã facile tenuiſſẽ:Duo ſunt.n.aditus ĩ ciliciã ex ſyria:quoꝝ uterq; paruis ꝑſidiis ꝑꝑ anguſtias intercludi põt. Nec ẽ qcq̃ ciliciã cõtra ſyriã muniti⁹:ſed me cappadocia mouebat:q̃ patet a Syria:regeſq; hẽt finitimos: q ſi ẽt ſũt amici nobis:tñ aperte partis inimici eẽ nõ audẽt. Itaq; in cappadocia extrema nõ lõge a thauro apđ oppidũ cybiſtra caſtra feci:ut & Ciliciam tueret & cappadociã tenẽs:noua finitimoꝝ cõſilia impedirẽ. Interea in hoc tãto motu:rãtaq; expectatione maximi belli:rex Deiotarus:cui nõ ſine cã plurimũ ſp & meo & tuo & ſenat⁹ iudicio tributũ ẽ:uir cũ beniuolẽtia & fide erga po. Ro. ſingulari cũ ꝑſtantiæ magnitudine & animi & cõſilii legatos ad me miſit.ſe cũ oĩbus ſuis copiis im mea caſtra eſſe uenturũ. Cuius ego ſtudio & offõ cõmotus egi ꝑ lr̃as gr̃as idq; ut maturaret hortatus ſum. Cũ aũt ad cybiſtra ꝑꝑ rõnẽ belli qnq; dies eẽm cõmorat⁹ regẽ Ariobarzanẽ:cui⁹ ſalutẽ a ſenatu te auctore cõmendatã habebã:ꝑſentibus inſidiis neq; opinãtẽ liberaui:neq; ſolũ ei ſaluti ſui: ſed ẽt curaui ut cũ auctoritate regnaret. Metrã: & eũ quẽ tu diligẽter mihi cõmendaras atheneũ iportũitate athenaidis exilio mulctatos maxĩa apud regẽ auctoritate gr̃aq; cõſtitui. Quũq; magnũ belli ĩ cappadocia cõcitaret:ſi ſacerdos armis ſe qđ factur⁹ putabat deſẽderet:adoleſcẽs & eqtatu & peditatu & pecũia parat⁹ & toto his q nouari aliqd uolebãt ꝑfici ut e regno ille diſcederet. Rexq; ſine tumultu:ac ſine armis oĩ auctoritate aulæ cõita rgnũ cũ dignitate obtĩeret. Interea cognoui multoꝝ lr̃is atq; nũciis magnas parthoꝝ copias arabũ ad oppidũ anticheũ acceſſiſſe:magnũq; eoꝝ eqtatũ q in ciliciã trãſiſſet ab eqtatu ĩ eoꝝ turmis:& a cohorte ꝑtoria q erãt Ephãeæ ꝑſidii cã obſidiõe occiſum. Q r cũ uidere cappadocia parthoꝝ copias aduerſas nõ lõge a finib⁹ Ciliciæ q̃ potui maximis itinerib⁹ ad Amanũ exercitũ duxi. Quo ut ueni:hoſtẽ ab Antiochia receſſiſſe bibulũ Antiochiæ cognoui eẽ. Deiotarum cõfeſtim iam ad me uenientẽ cũ magno & fir

❡ Expectatione:notandum etiam de malo expectationẽ dici. ❡ Cui plu.tributũ.i.qui plurimũ æſtimat⁹ eſt. ❡ Magnitudine ani.maga fortitudine. ❡ Magnitudine cõ.ſapientia. ❡ Id.ſ.uenire in caſtra mea. ❡ Propter ra.propter cauſam. ❡ Præſentibus inſi.ut ſupra uiſum eſt. ❡ Neq; opi.i.de improuiſo præter opinionẽ. ❡ Cum au.cuз dignitate. ❡ Metram & Athe. nomina ꝓpria uiroruз:quos Cato Ca.cõmẽdauerat quia exules erãt:quos Ci.in auctoritatem & gratiam apud regẽ ſe reſtituiſſe ſcribit. ❡ Mulctatos:punitos. ❡ Importunitate: accuſatione: uel inſtigatione. ❡ Athenaidis:urbis ſunt qui mulierem dicant. ❡ Sacerdos:non eſt proprium nomẽ ſed dignitatis:erat autem ſacerdos adoleſcens quidã inſtructiſſim⁹ ab exercitu. ❡ Toto:abſolute ponitur ideſt omni re. ❡ Is dictus eſt:ideſt inſtructus omnibus rebus ꝓ iis qui res nouas deſiderarent. ❡ Cõmunita:corroborata. ❡ Aulæ:regni:curiæ ſuæ. ❡ Exiphaneæ: quæ ciuitas ẽ Ciliciæ. ❡ Occidione oc.ideſt occiſum:ſed maiorem habet emphaſim addendo occidiõe:utuntur autem frequentius oratores & hiſtoriographi occidione & obſidone quam uccſione & obſeſſione. ❡ Auerſas:amotas:hoſtem:ab Antiochia receſſiſſe ſic ſupra libro ſecundo. Cum ueniſſem ad Amanum:qui mõs mihi cum Bibulo communis eſt diuiſus aquarum diuortiis. ❡ Caſſio no. quod mihi magnæ uoluptati fuit: fœliciter ab Antiochia hoſtem reiecerat Bibulus prouinciam acceperat. ❡ Ar.ſ.ideſt non eſſe cauſam cur diſcederet ad me: cum Hoſtes eſſent relicti. ❡ Vtriq; prouin. Syriæ & Ciliciæ.

Expectatio

Athenais

Occido
Obſido

dimitto:pharesis. Vir.I.æne. Mœſtũq; timorẽ mittite & .xi. Mitto ea q̃ circũ pugnãdo pgama paſſi. ¶ Inuidiã: odiũ eoꝝ qui uirtuti meæ inuidebãt & rebus geſtis & ppea me eiiciendũ curauerũt: intelligit aũt tpa clodiana quibus a ſe maxie fauorẽ habuiſſe dicit Cato. ¶ Tẽpeſtates:aduerſitates:calamitates:trãſlatio. Virg.li.xi. æne. Tempeſtates
Parq; per oẽs tẽpeſtates idẽ. Q uãta p ideos ſæuis effuſa micenis Tẽpeſtas ierit cãpos. ¶ Si li.p me: ſi pmiſiſſent ut ẽt illas magis ſubires. ¶ Inimicũ:clodiũ. ¶ Cuius:clodii. ¶ Interitũ:cædẽ. ¶ Approbaris: iure facturũ dixeris.i.clodiũ iure occiſum. ¶ A me ãt:cõmemorauit Ci. q̃ a Catone in ſe collata ſint: nũc aũt qđ ipſe erga Catonẽ fecerit: pene uidea tur obiicere: dicit ſe non exiſtimare ea eẽ beneficia:ſed uera teſtionia & iudicia ſua de Catone. ¶ Admirarer: amarem:laudarem. ¶ Nõ taci.non intra me: ut plerũq; fit:ſed publice pdicarẽ:ut infra dicet. ¶ Quis.q.d.quilibet etiã de quo non ſis benemeritus. ¶ Nõ fa.i.ut tuas uirtutes tacitus admiref. ¶ Dicẽdis:in ſenatu. ¶ Varietate li.m. in philoſophia & libris: quos dicẽdi præceptis conſcribo. ¶ De qui.a.i.qui iã mortui eſſent & fuiſſent ante ætatem noſtram. ¶ Q uæ res: lꝫ artificio uta tur:tamen apte ſe agere dicit:nouerat.n.Catonem ab omni ambitione abhorrere & pluris æſtimare beneficia q̃ benefactorum laudem. ¶ Hoc neu.q.d. hoc paululum. ¶ Si qu. ut oñdat Ci. ſe conuenire cum ingenio Cato dicit ſe maxime eſſe qui ſit alienus a laudib9 uulgi. ¶ Ratione:cõſideratione quæ me docet ſtultũ eſſe uulgi laudibus niti. ¶ Et.d.i.philoſophia quæ docet uirtutem ipſam per ſe expectãdam eẽ ſine laudibus:quod ſi etiam expetendæ ſint laudes potius quærendas a uiris laudatis: quam a uulgo. ¶ Per ſe:ſua cã:ſed propter uirtutem. ¶ Prouĩciam: q̃ erat mihi decreta. ¶ Neglexi:ſicut ſupra dixit lib.v. epiſtola.ii.ad Q.u.Metellum Celerem. ¶ Ego ſi hoc dicam:me tua cauſa prætermiſiſſe prouinciam dbi ipſe leuior uidear eſſe. ¶ Non du.certam. ¶ Sacerdotiũ: auguratum. ¶ Iniuriã ac.poſtq̃ ex urbe in exilium eiectus ſum. ¶ Studui:uolui. ¶ Intercedere:eſſe fieri. ¶ Quod.ſ.me fieri augurẽ. ¶ Olim:in cõſulatu meo. ¶ Nũc rebus bene geſtis in puincia. ¶ Huic meæ:honeſtat Ci. hanc ſuã uoluntatẽ qđ dicit ſe hoc facere:ut præſentibus honoribus mitigef aliquãtulũ uulnus iniuriæ olim acceptæ:cui uolũtati rogat Cato: ut faueat. ¶ Vulnus: Vulnus
dolorem:tranſlatio: Vir.cum iuno æternũ ſeruans ſub pectore uulnus. ¶ Paulo ante negarã rogaturum:nam paulo ſupra dixit:idq; & ſi talibus de rebus grauiſſimos hoies & rogare ſolere:& rogari ſcio:tñ admonendum potius te a me:q̃ rogandum puto. ¶ Sed ita:extollit Cice.factum ſuum. Dicit enim hac cõditione te tantum rogo:ut mihi faueas:ſi id quod egi non uidebitur tibi paruum & contẽnendum. ¶ Non ieiu.non inane: tranſlatio a corpore quod ieiunum inane eſt. ¶ Tale:tam glorioſum. ¶ Tãtum:tam difficile & magnũ. ¶ Equidem etiam:ſuperius dixit Cice.quibus rõnibus licet alienus a laudibus uulgi debuerit:tñ hunc honorem quærere:nunc uero laudat mores uirtuteſq; ſuas:quas magis a Ca.ſpectari ſolere afferit quã geſta. ¶ Vitam: continentem:integram ſine cuiuſquã iniuria. ¶ Imbecillo:paruo & infirmo:eſt enim maxima laus puo exercitu maximum bellum ſuſtinuiſſe & confeciſſe:quod præſidium ſuum dicit fuiſſe æquitatem & continentiam.

q; periculaq; oẽs meas tẽpeſtates & ſubieris: & multo ẽt magis ſi p me licuiſſet:ſubire patiſſimus fueris. Q đ deniq; inimicũ meũ: tuum inimicũ putaris:cuius ẽt interitũ ut facile intelligere mihi quãtum tribueris. Milonis cã in ſenatu defendendã approbaris. A me aũt hæc ſunt pfecta:quæ ego in beneficii loco nõ pono: ſed ĩ ueri teſtimonii atq; iudicii:ut pſt ãpliſſimas tuas uirtutes nõ tacitus admirarer. Q uis eñi idẽ non facit? ſed in oĩbus orõnibus:ſentẽtiis dicẽdis: cauſis agẽdis:oĩbus ſcriptis. Græcis:latinis oĩ deniq; uarietate lraꝝ mearum:te nõ modo iis:quos uidiſſemus. Sed iis de qbus audiſſemus oĩbus anteferrem. Q uæ res fortaſſe quid ſit qđ ego neſcio quid gratulatiõis & honoris a ſenatu tanti æſtimẽ. Agam iam tecũ familiariter ut eſt & ſtudiis:& officiis noſtris mutuis & ſũma amicitia dignũ: & neceſſitudine ẽt paterna. Si qſq̃ fuit unq̃ remotus: & natura & magis ut mihi quidẽ ſentire uideor:rõne & doctrina ab inani laude & ſermonibus uulgi. Ego pfecto is ſum. Teſtis eſt cõſulatus meus in quo ſicut in reliqua uita fateor ea me ſtudioſe ſecutũ:ex qbus uera gloria naſci poſſet. Ipſam quidẽ gloriã p ſe nunq̃ putaui expetendã. Itaq; & puinciã ornatam:& ſpem nõ dubiã triũphi neglexi. Sacerdotiũ deniq; quũ: queadmodũ te exiſtimare arbitror: nõ difficillime cõſequi poſſem: non appetiui. Idem poſt iniuriã acceptam:q̃ tu reip. calamitatẽ:ſp appellas:meã non mõ nõ calamitatẽ:ſed ẽt gloriã ſtudui: quã ornatiſſima Senat9po.q.ro. de me iudicia intercedere. Itaq; & augur poſtea fieri uolui:qđ antea neglexerã:& cũ honorẽ: q a ſenatu tribui rebus bellicis ſolet:neglectũ a me olim:nũc mihi expetẽdũ puto:huic meæ uolũtati:in qua ineſt aliqua uis deſiderii ad ſanandum uulnus iniuriæ ut faueas adiutorq; ſis. Quod paulõ ante me negarã rogaturũ: uehẽmẽter te rogo. Sed ita ſi nõ ieiunũ hoc neſcio qđ:q; ego geſſi:& contẽnẽdũ uidebif. Sed tale atq; tm̃:ut multi neq̃q̃ pibus reb9 honores ſũmos a ſenatu cõſecuti ſit. Eqdẽ ẽt mihi illđ aiaduertiſſe uideor. Scis eñi q̃ arẽte re audire ſoleã: te ñ tã res geſtas: q̃ mores ĩſtituta:atq; uitã

¶ His præ.æquitate & continentia. ¶ Sum cõſecutus:effeci. ¶ expectatione no.re.q.n. expectat mutationẽ reꝝ non põteſt non eſſe aio ſuſpenſo. ¶ Veteris:aſſueti. ¶ Q uærelæ aud.in ſenatu.n.Cato ſocioꝝ oium patronus erat & q̃cũq; patiebant̃ iniq;:ad eũ deferebãt. ¶ Recreatos:refectos.i optimũ ſtatũ reſtitutos. ¶ Meis inſti.q̃ in ꝓuincia feci cõtra ea quæ fecerat Appius:ut li.iii.ad Appiũ uiſum eſt. ¶ Clientelæ.ſ.tuæ:nam cappa

Recreatus docia & cyprus maxie erãt i tutela Ca.cappadocia pp Ariobarzanẽ:cyprus uero:qa Cat.P. claudio pulchro auctore pp auaritiã Ptolomæi patrui cleopatræ:q i ea iſula regnabat:qd ꝓ eo a piratis redimẽdo tã exiguã pe

imparoꝝ ſpectare ſolere in hõdis aut nõ hõdis honoribus. Q d ſi in mea cã cõſiderabis reperies me exercitu ĩbecillo:cõtra metũ maximi belli firmiſſimũ p̃ſidiũ habuiſſe æquitarẽ & cõtinentiã:His ego ſubſidiis ea ſum cõſecutus:quæ nullis legionibus conſeq potuiſſem:ut ex alieniſſimis ſociis amiciſſimos ex ĩfideliſſimis firmiſſimos redderem aĩoſq; nouarũ reꝝ expectatione ſuſpẽſos ad ueteris ĩperii beniuolentiã traducerẽ. S; nimis hæc multa de me p̃ferti ad te a quo unõ oium ſocioꝝ q̃relæ audiunt̃ cognoſces ex his qui meis inſtitutis ſe recreatos putãt. Quũq; oẽs uno ꝓpe cõſenſu de me apud te ea:q̃ mihi optatiſſima ſunt p̃dicabunt: tum duæ maxime cliẽtelæ tuæ Cyprus inſula & Cappadociæ regnũ de me tecũ loquent̃. Puto ẽt regẽ deiotarũ:qui uni tibi eſt maxime neceſſarius. Quæ ſi ẽt maiora ſunt:& in oibus ſæculis pauciores uiri repti ſunt: q ſuas cupiditates: q̃ q hoſtiũ copias uincerẽt. Eſt ꝓfecto tuũ cũ ad res bellicas hæc:q̃ rariora & difficiliora ſunt genera uirtutis adiũxeris: ipſas illas res geſtas iuſtiores eſſe:& maiores putares. Extremũ illud ẽ:ut q̃ſi diffides rogatiõi meæ philoſophiã ad te allegẽ:q̃ nec mihi carior ulla unq̃ res iuita fuit: nec hoium generi maius a deis munus ullũ ẽ datũ. Hæc igit̃ q̃ mihi tecũ cõis ẽ ſocietas ſtudioꝝ atq; artiũ nr̃aꝝ:qbus pueritia dediti: ac deuincti ſoli ꝓpemodũ illã philoſophiã uerã & antiquã q̃ qbuſdã ocii ẽt ac deſidiæ ut in foꝝ atq; i rẽp.atq; i ipſã pene aciẽ deduxim9: tecũ agit de mea laude:cui negari a Catone fas eẽ nõ puto: quãobrẽ ſic tibi pſuadeas ucl i ſi mihi tua ſnĩa tributus honos ex meis lr̃is fuerit: me ſic exiſtimatuꝝ tũ auctoritate tua:tũ beniuolẽtia erga me:mihi qd maxime cupieri cõtigiſſe.

M.Cato.S.D.Ci.Imperatori.

QVod & reſp.me & nr̃a amicitia hortat̃ libẽter facio: ut tuã uirtutẽ:innocentiã:diligentiã cognitam in maximis rebus domi togati:armati foris pari induſtria admiſtrare gaudeã Itaq; pro meo iudicio facere potui ut inocẽtia conſilioq; tuo defenſã

cuniã miſiſſet. ut piratæ accipe erubeſcerẽt: miſſus eſt decreto ſenatus:ut eã inſulã regi auferret qd cum intellexiſſet Ptolemæus: priuſq̃ ille aduentaſſet:ſeipſe interemit. Cato inſulã accepit: & regis opes uẽdidit omni pecunia in publicũ ærariu; relata: ex iſto cyprus prætoria prouincia fuit: & Catoni cõmẽdata:ſcribũt Plu. & Strabo.Val.ẽt dicit Cato.ex cypro redeũti ſenatũ populoq; ro. & magiſtratus obuia; fuiſſe ¶ De me lo.qa in eis maxie oñdi uirtutes meas. ¶ Regẽ De.i. locuturu; de me. ¶ Neceſſarius: amicus ¶ Maiora.i. ualde magna. ¶ Pauciores q ui. ſuas cu.i quo conſiſtit uera uictoria: ut ipſe i orõne pro.M. Marcel. imitatiõe Demoſthenis:aium uincere iracundiã cohibere: uictoriã tẽperare aduerſariũ nobilitate ingenio uirtute p̃ſtantẽ non modo extollere iacẽtem: ſed ẽt amplificare eius priſtinã dignitatem:hæc qui faciat nõ ego cũ ſummis uiris cõparo: ſed ſimiliſſimu; deo iudico. ¶ Hæc ge.uir.q̃. in oratiõe pro Põp.cõmemorat iuſticiam:tẽperantiã: fidem:facilitatẽ:igeniũ.hũanitatẽ: q̃ oia uult Cic.intelligi eſſe in ſe. ¶ Rariora: i paucioribꝰ reperiunt̃. ¶ Allegẽ:adducam. ¶ Q uaſi diſ.meæ ro. quaſi non confidã rogationẽ meã apud te ualiturã cum tñ confidã. ¶ Q ua:philoſophia. ¶ Nec ulli.m.mu. ſi quidẽ ut in tuſculanis q̃onibus inq̃t:philoſophia eſt uirtutũ indagatrix uiciorũ expultrix: cui qui pareat omne tẽpus uitæ ſuæ ſine moleſtia degat. ¶ Societas:cõiunctio. ¶ Artiũ: liberaliũ. ¶ Deuincti:aſtricti. ¶ In fo.in cãs forenſes:ut in padoxis oñdit.tentare uolui poſſent ne ꝓferri in lucẽ. ¶ Deſidiæ:inertiæ. ¶ In ip.a. in certamẽ ciuile. ¶ Agit te:rogat te.ordo eſt:hæc igit̃ ſocietas ſtudioꝝ atq; artiũ & cætera agit tecũ. ¶ De.m.la. pp meam laudẽ. ¶ Cui.ſ.ſocietati ſtudioꝝ & philoſophiæ. ¶ A Ca.q.d.a uiro iuſtiſſimo: & eius ſocietatis liberaliũ artiũ profeſſorem. ¶ Ex me.l.ſcdm ea quæ literis meis ſcripſi. ¶ Contigiſſe:obueniſſe:datum eſſe.

q Vod & reſp.Reſcribit ca.Ci.ſe libenter feciſſe:qd ille ſuperioribus lr̃is petiuerat:ut defenderet eius uirtutem:ĩnocentiã & diligentiã:ſeq; laudaſſe quæ Ci.egiſſet de ꝓuincia ſeruatã: de Ariobarzanis incolumitate:de confirmata uolũtate ſocioꝝ. Deinde ſuadet ca.Ci.ut potius contentus ſit iudicio ſenatus q̃ triũpho pro eis qua in ꝓuincia egit:ut potius iudicetur eam conſeruaſſe manſuetudine & ĩnocentia q̃ copia militum. ¶ Q uod res.p.h.i.cã reip.quia quiſq; bonus ciuis tenet̃ eum tueri:quẽ reip.amatorem uiderit. ¶ Virtutẽ:fortitudinẽ:animi magnitudinẽ. ¶ Togati.ſ.tui. ¶ Domi:in p̃ria ut in conſulatu tuo cũ togatus domi rem tantã feciſti oppſſa coniuratione. ¶ Armati:bellũ gerentis. ¶ Foris:in prouincia. ¶ Pari:æquali: quia & tunc domi & nunc foris fortiſſime & diligẽtiſſime te egiſti. ¶ Cõſilio:ſapientia. ¶ Defenſam:ab incurſu pthoꝝ & arabũ.

¶ Ad ſtu.ad

❡ Ad ſtu. ad beniuolentiá. ❡ Supplicationé: dicit Ca. ſe gaudere ſupplicationé ei eſſe decretá: ſi mō ille uelit potius agendas gr̃as diis imortalibus q̃ ſibi in ea reiq̃ non fortuito ſed ſumma rõne & continentia eius ſit geſta: ſin aūt habita ſupplicatione triūphū quoq; petit: diſſuadetq; ei Ca. ne hoc faciat. ❡ Qua ĩ re eſt pro. i. in ea re qua eſt ꝓuiſum a te. ❡ Nō fo. nō caſu aut temere. ❡ Rõne: prudētia & moderatiõe tua. ❡ Gratulari: gr̃as agere. ❡ Quá. a. t. t. i. quá reddi tibi par: & qd a te accepimus: tibi referri remuneratiõe triumphi: ordo eſt: ſi tu mauis nos gratulari diis ímortalibus: in qua re nihil ē ꝓuiſuꝫ a te fortuito: ſed eſt ꝓuiſum a reip. ſúma tua rõne

Gratulari

ꝓuinciá: ſeruatū Ariobarzanis cū ipſo rege regnū ſociorū reuocatá ad ſtudiū ipii nr̃i uolūtaté ſnia: mea & decreto laudaré. Feci ſupplicationé decretá ſi tu q̃ ĩ re nihil fortuito: ſꝫ ſúma tua rõne & cōtinētia rei pu. ꝓuiſū ē: dii ímortalibus gratulari nos q̃ tibi referri acceptū magiſ gaudeo: qd ſi triūphi ꝓrogatiuá putas ſupplicationé: & icc irco caſuꝫ potius q̃ re laudari mauis: neq; ſupplicationé ſeqt̃ ſp triūphus: & triūpho multo clari⁹ ē ſenatū iudicare poti⁹ máſuetudine & inocētia íparatoris ꝓuinciá: q̃ ui militū aut benignitare deoꝝ retētá: atq; cōſeruatá eē. Qd ego mea ſnía cēſebá: atq; hæc ego icc irco ad te cōtra ꝯſuetudiné meá plurib⁹ ſcripſi: ut qd maxie uolo exiſties me laborare: ut tibi pſuadeá: me & uoluiſſe de tua maieſtate: ꝙ ampliſſimū ſúma arbitratus & ꝙ tu maluiſti faſtū eē gaudere. Vale: & nos dilige & íſtituto itinere ſeueritaté diligētiáq; ſociis & reip. pſta. M. C. S. D. M. Ca.

LActus ſum laudari me inqt Hector. Opinor apud Neuiuꝫ abs re pr̃ laudato uiro: ea eſt. n. ꝑfecto iucūda laus: q̃ ab his pficiſcit̃: qui ipſi in laude uixerūt. Ego uero uel gratulatione lr̃aꝝ tuarū: uel teſtimoniis ſniæ dictæ nihil eſt ꝙ me non aſſecutū puté. Idq; mihi tū ampliſſimū tū gratiſſimū ē te libēter amicitiæ dediſſe qd liqdo ueritati dares. Et ſi nō mō oēs ueꝝ ēt multi Catones eēnt in ciuitate nr̃a: in qua unū extitiſſe: mirabile eſt: quem ego currū: aut quaꝫ lauream cū tua laudatione cōferre. Nam ad meū ſenſum: & ad illud ſinceꝝ ac ſubtile iudiciū: nihil pōt eſſe laudabilis: quá ea tua oro q̃ eſt ad me pſcripta a meis neceſſariis. Sed cáꝫ meæ uolūtatis. (Nō enī dicam cupiditatis) expoſui tibi ſupioribus lr̃is. Quæ ēt ſi parū iuſta tibi uiſa eſt: hanc tm̃ hēt rõnem ut nō nimis cōcupiſcēdus honos: ſed tm̃ ſi deferat̃ a ſenatu minime aſpnandus eſſe uideat̃. Spero aūt illū ordinem pro meis ob remp. ſuſceptis laboribus: me nō indignū

& ꝓtinētia: q̃ acceptū referri tibi .ſ. mauis gaudeo ſupplicationé tibi decretá eſſe. ❡ Prærogatiuá: ꝑeminentiá: ꝓceſſiuá. ❡ Caſum: fortuná: cuius fauore fueris uictor. ❡ Semper: qa multos ꝓcedit ſupplicatio ſine triūpho. ❡ Senatū: cui⁹ iudiciū eſt grauiſſimū. ❡ Vi: copia. ❡ Benignitate: fauore. ❡ Q. d. ſ. ꝓuinciá a te cōſeruatam potius máſuetudine &c. ❡ Cōtra cō. me. qa ſoleo eſſe breuiſſimus ĩ ſcribēdo. ❡ Laborare: curare. ❡ Maieſtate: honore & dignitate. ❡ Ampliſſimū: digniſſimum. ❡ Tu ma. ut in epſa ſua ſupiore Ci. ſignificauit. ❡ Seueritaté. i. cōtinētiá. ❡ Præſta: exhibe oñde. ❡ Inſtituto iti. uel ícepto itinere per ꝓuīciá: uel certe incepta uia. i. eo more quo cōſueuiſti: eſt. n. & tráſlatiue & ꝓuerbialiter dictū: inſtituto itinere uel inſtitutá uiá pgere iuue. ut illá ire uiá pergant & eidem incūbere ſectæ.

Prærogatiua

Benignitas

Præſta

I Ætus .ſ. licet Ci. apte dicat ſe ꝯtētuꝫ eē laudatiõe Ca. de rebus ſuis putaretq; ſe oīa aſſecutū eſſe qa cato ei p lr̃as gratulatus fuerat: ſupplicationeꝫ ei decretá: ut ꝓcedēti epſa uiſuꝫ eſt: & ſnía ſua ei⁹ res geſtas & laudes approbauerat: tm̃ hoc agit: ut Cato det opam: ut etiá triūphū obtineat: qué dicit ſperare ſenatū facile ſibi cōceſſuꝝ pp ſua merita in rep. ❡ Lætus ſum: apud Neuiū in tragœdia introducit̃ Priamus laudans Hectoris uirtuté & ꝓbitaté: cui Hector his uerbis rñdet lætus & cætera ſenſus eſt gaudeo o pr̃ abs te laudari: q es uir laudatus: ea eſt. n. rō letitiæ ſuæ qd iucundū ſit laudari ab iis: q ipſi in laude uixerūt: ſic ipſe ſupra ad Luceiū. Neq; n. ſum ita demens ut me ſempiternæ glīæ p eū cōmendari uelim q nō ipſe quoq; in me cōmendando ꝓpriá ingenii gloriá ꝯſequat̃: gratulationé quá fecit Cato in ꝓcedenti epſa: cū dixit ſupplicationem decretá &c. ❡ Sniæ di. a te ut in prima pte ꝓcedentis epſæ uiſum eſt. ❡ Ampliſſimū: honeſtiſſimū. ❡ Amicitiæ de. i. p amicitia nr̃a dixiſſe qd ꝑ ueritate diceres. ❡ Liqdo: clare apte. ❡ Et. ſ. n. m. ſenſus eſt ſi eſſent etiá multi Ca. in nr̃a ciuitate: pluris tm̃ deberé facere laudationé tuá quá oém triūphū cū uero ſis ſecūdus & id ēt ſit miꝝ qd unus extiterit multo etiá debeo pluris facere: hāc. n. ſniaꝫ ítelligit cū dicit in q̃ unū extitiſſe mirabile eſt ítelligit. n. ſeniorem Ca. cū hic ad qué ſcribit fuerit is q Vticenſis poſt morté dictus eſt. ❡ Currū: triūphalé. ❡ Aut lau. uel de triūpho ítelligit etiá p lauteá: uel ponit pro uocatõe ut diximus. li. ii. epſa q̃ incipit. ❡ Tu uide laudationem: quá de me feciſti: ita. n. diſtinguũt̃ laus & laudatio laus de ſeipſo eſt laudatio de alio: ut ſi dicá laudes Ci. ubi q̃ celebrant̃: & laudatiões Ci. de Pō. elegátiſſimæ ſunt ponit̃ aūt nunq̃ laus pro laudatiõe. ❡ Quem q. d. nullū. ❡ Cōferem: cōparem. ❡ Ad me. ſe. i. ad ſniam meá. ❡ Sincerū: purū ſine ꝑturbatiõe ai. ❡ Ac ſil. intelligit Ci. ſuū iudiciū catonis. l. cū & ſincere & ſubtiliter iudicio nihil &c. ❡ Nō. n. dicá cupiditatis nā uoluntas. a rõne pficiſcit̃: cupiditas uero eſt appetitus. ❡ Quæ: uolūtas. ❡ Non ut ni. i. ut honos & triumphus non nimis debeat concupiſci: ſed tm̃ ſi deferatur: non ſit reſpuendus: hoc. n. rõnis eſt. ❡ Illum ordinem ſenatoriū.

Vando id: Rogat Cice. C. Marcellum conſulem deſignatú: ut quando accidit magiſtratú: cum ei pro
q deſſe poteſt: curet ut ſenatuſconſultum honorificétiſſimum de eo fiat: ut ei faueat: & in ſupplicatióe decernenda & in cæteris rebus: ꝙ eum facere debere multis cauſis probat.
Vádo: Q uoniá Marcelloꝝ & Marcellinoꝝ: erát hæ duæ iter ſe cognatæ fáiliæ nobiliſſimæ. ¶ Quá
q do et. repetit: qm̃ erat obſcuꝝ: addere & poſt paréthesim. ¶ In. q. cóſulatú. ¶ Incideret: deueniret. i. Incide-
in quo ꝯſulatu tuo agereť de reb⁹ meis geſtis & honoř meo. ¶ Nó aſ. a. conſentiéte. Liptote ut múera ret
nec ſperno. ¶ Faciédum: decernédú & ſcribédum de me honorando. ¶ Si eſſet mi. te. i. minus amicitiæ hérem tecú quá cú omnibus tuis. ¶ Frater. M. Marcel. ¶ Conceſſiſti cuiq̃ fuiſti inferior quoq̃. ¶ Exiſtimationé: auctoritatem.

q Vantæ. C. Marcel. ſuperiore epiſtola a Cice. rogatus: ut ei faueret in dignitate ſua id fecerat diligentiſſime. Itaq; Cice. fatetur ſe ei obligatum: & propter hanc cauſam & propter alias quas enumerat. Poſtremo dicit ſe propediem uéturum: niſi a uétis impedita fuerit nauigatio ſua. ¶ Idem: talis. ¶ Res: effectus: quia te fauente decretæ erát mihi ſupplicatióes Res ¶ Tantum: tam magnum & difficile. ¶ Ita: tanto conſilio & diligentia. ¶ li: tales. ¶ Etheſiaſ: uentos: de quibus diximus li. ii. in epiſtola quæ Incipit. Nó potuit accuratius in fine. Etheſiæ

e Tſi mihi: Oſtendit Cice. ſe ſumma lætitia affectum eſſe ꝙ Paulum conſulé factum intellexit & optat hunc honorem ei fœlicem fore. Optat auté ſe interfuiſſe: ut potuiſſet ei præſtare operam ſuam. Poſtremo eum rogat: ut det operam nequid temporis ei prorogetur. ¶ Ampliſſima fa. di. ná pauloꝝ familia multis ꝑclaris uiris nobiliſſima fuit a Paulo illo Aemilio originem ducens: quem Pythagoræ diſcipulum fuiſſe arbitrátur. Ex ea familia fuit ille Paulus: qui ad Cánas glorioſiſſime occubuit: ne tátæ reip. calamitati ſupeſſet: & ille q. Perſeꝫ Macedoniæ regem uicit. ¶ Cunctis ſuf. i. oíum approbationibus. ¶ Nauare: diligenter ꝑſtare. ¶ Hic. c. quia pp imminentiam belli cópulſus ſum uenire in prouinciá. ¶ Nequid mihi fiat iniuriæ: iniuriam ſibi factam exiſtimat: ſi ultra ſtatutum tempus cogať eſſe in prouincia. ¶ Munus: officiú proconſulatum. Nauare Munus

cognoui. Q ř gratú mihi feceris ſi uxori tuæ Iúiæ grauiſſiæ atq; optiæ fœmiæ meis úbis eris gratulat⁹. A te id ꝙ ſueſti: peto: me abſcté diligas atq; ďfédas. Vale. M. C. Imp. S. D. C. Marcel. có. deſi.

Vádo id accidit ꝙ maxí e mihi fuit optatú: ut oium Mar-
q celloꝝ & Marcellinoꝝ ét (mirific⁹. n. noís ac gñis uři fuit erga me ſp aíus) Q ñ ergo ita accidit: ut oíuꝫ nřꝫ ſtudio tu⁹ cóſulat⁹ ſatiſfaceř poſſꝫ: i qué res meæ geſtæ lauſq; & honos eaꝝ potiſſimú icederet: peto a te id qđ facillimú factu ſit: nó aſpnáre (ut ꝯfido) ſéatu: ut q̃ honorificétiſſie ſéatuſcó. lřis meis recitatis faciédú cures. Si mihi tecú min⁹ eét: q̃ é cú tuis oib⁹: allegaré ad te illos: a qb⁹ itelligis me ꝑcipue diligi: přis tui bñficia í me ſút áпliſſia. Neq;. n. ſaluti meæ: neq; honori amicior qſq̃ dici ꝑt. Fř tu⁹ q̃ti me faciat ſpq; fecerit: eé hoíem q́ ignoret arbitror neminé. Dom⁹ tua deniq; tota me ſp oib⁹ ſúmis officiis ꝓſecuta é. Neq; uero tu í me diligédo cuiq̃ cóceſſiſti tuoꝝ. Q ř a te peto maioré í modú: ut me p te q̃ ornatiſſimú uelis eé: meáq; & í ſupplicatóe ďcernéda & i cæteris reb⁹ exiſtimationé ſatis tibi eé cómédatá putes. Vale.

M. C. ípe. S. D. Marcello có. deſi.

q Vátá: tibi curæ me⁹ honos fuerit: & q̃ idé extiteris cóſul i me ornádo & áplificádo: q̃ fueris ſp cú pétib⁹ tuis: & cú tota domo: & ſi res ípa loq̃bať: cognoui tñ ex meoꝝ oíuꝫ lřis. Itaq; nihil é tñ ꝙ ego ñ tua cá ďbeá: facturuſq; ſim cú ſtudioſe ac libéter: Ná magni itereſt: cui ďeas. Debeř áť neíni malui q̃ tibi cui me cú ſtudia cóia: bñficia pťna iá ꝯiúxerát: tú accidit mea qđé ſnia maximú uículú: qđ ita rép. geris atq; geſſiſti: q̃ mihi cari⁹ nihil é ut q̃tú tibi oés bói ďbeát: quo min⁹ tñ dé ego un⁹ ďbeá: ñ recuſem. Quáobré tibi uelí: hi ſint exit⁹ quos mereris: & quos foř cófido. Ego ſi me nauigatio ñ morabiť q̃ icurrebat í ípas Etheſias: ꝓpe dié te (ut ſpo) uidebo. M. C. ípe. Lucio. Paulo. có. deſi. S. D.

Tſi mihi núq̃ fuit dubiú: qn te po. r. ꝓ tuis ſúmis í rép. meri-
e tis & ꝓ ápliſſima fáiliæ dignitate ſúmo ſtudio cúctis ſuffragiis cóſulé factur⁹ eét: tñ icredibili lætitia ſú affect⁹: quú id mihi núciatú é. Eúq; honoré tibi deos fortúare uolo. Atq; ex tua maiorúq; tuoꝝ dignitate admiſtrari. Atq; utiná pñs illú dié mihi optatiſſimú uideř potuiſſé: ꝓq; tuis áпliſſís erga me ſtudiis atq; bñficiis: tibi opá meá ſtudiúq; nauař q̃ mihi facultaté: qñ hic nec opinat⁹ & iprouiſ⁹ ꝓuíciæ caſ⁹ eripuit: tñ ut te cóſulé: rép. ꝓ tua dignitate gerété uideř poſſí: magnope a te peto: ut opá des: efficiaſq; ne qđ mihi fiat iniuriæ: ne ue qđ tpis ad meú ánú mun⁹ accedat ꝙ ſi feceris: magn⁹ ad tua ꝑſtia erga me ſtudia cúul⁹ accedet.

m Axime: Dolet Ci. ꝙ non fuerit ro. quo tpe Paulus petiuit cõſulatum: ut potuiſſet eum iuuare quẽad modum ab eo adiutus ẽ alias & ĩ ſalute & in dignitate: poſtea uero cõmẽdat ei honorẽ ſuũ ut curet ſenatuſcõſultum honorificẽtiſſimum d reb⁹ ſuis: geſtis decerni: ſicut ẽt ſupra ſcripſit ad Marcel. poſtremo neqd tpis ſibi ꝓroget ſicut & ĩ ſupiori epiſtola. ❡ Ratio mi. ſp: uia qa ſcio te & ſũma moderatiõe: & uirtute fretũ petiuiſſe. ❡ Minus ne. minus laboris. ❡ Sed mo. ſe. ſenſus ẽ. Doleo qd quũ eſſem cõſul tu adoleſcẽs pſtitens. mihi ſtudium tuum: & nunc ego iã grauioris ætatis nõ potueri tibi pſtar meum. ❡ Neſcio quo fa. neſcio quo infortunio: uel fatorum quadam diſpoſitione.

Suppetat

❡ Suppetat: ſufficiat: ſit. ❡ Præter uo. excepta uolũtate q̃ ſp eſt prõptiſſima. ❡ Cõſuetudinis p pe. ſ. me ſp ornãdi. ❡ Alii: q̃ tu. ❡ Dignas gra. ſuppliatiõe: in q̃ gratulemus diis. Vale. Maxi. lib. i. c. i. Priſco ẽt iſtituto opa datur cum aliqd cõmẽdandum pcatione. cum expoſcendum uoto conſoluendum gratulatione. ❡ Ad co. Marc. intelligit ad quẽ ſupra ſcripſit. ❡ Procarationez: tutelam defenſionem.

f Abium ante tẽpora bellorum ciuilium ſcripta ẽ hæc epiſtola cum Ci. ciliciæ pꝛeeſſet: primum ãt pollicet ſe oĩa ſtudioſe facturum ꝓ. M. Fabio quem Caſſi⁹ ei cõmendauerat ſui autẽ ĩ eũ officii multas cauſas cõmemorat: poſtea uero enumerat aliquot cãs: qb⁹ dicit ſe optaſſe potuiſſe uidere ipſum Caſſium anteq̃ ex prouincia diſcederet exponit autem qd ſentiat de eius aduentu ad urbem. Poſtremo ab eo petit: ut omnez operam & diligẽtiam adhibeat ne quid tpis ad eam prouinciã ſibi prorogeť: & ꝯmemorat Ci. qualdã cauſas amicitiæ & beniuolentiæ inter ſe: & Caſſium. ❡ Q. d: quia. ❡ Nullum in eo fa. quæ. hunc locum ſcio a multis nõ intelligi qui ita exponunt nullum lucrum facio: quia non exigo ab eo pecuniã: quã mihi debet: ſed hæc uerba lõge aliter ſonant: eſt ergo ſenſus hui⁹ clauſulæ hic ꝙ cõmẽdatione tua tradis mihi amicum. M. Fabium nihil lucro de eo mihi. ❡ Tua cõdato amico: quia iam multis annis erat meus tunc. n. lucramur quando aliquis qui non ſoleret eſſe amicus datur nobis amicus: ſicut cum datur nobis aliquid qd nõ eſſet noſtrum: cum enim datur nobis quod erat noſtrum nihil in eo lucri facimus. ❡ In ære meo: eſt tranſlatio ſumpta a nũmis: ideſt iam multis annis eſt meus & a me ut ita dicam poſſideť. ❡ ❡ Profecerunt: ualuerunt multum: ut eſſet mihi commendatus. ❡ Aĩus ipſius: erga te. i. plus tñ habui cõmẽdatũ ea cã qd cognoui eum eẽ amãtiſſimo ĩ te aĩo. ❡ Tãto iter. tãto ſpacio tpis: nam iãdiu te ñ uidi. ❡ Deide: ſcda cã. ❡ Gratulari: d uictoria tua & rebus bñ geſtis in ꝓuincia: nam ſupra lib. ii. ſic ſcripſit Ci. ad. M. Cæl. Caſ. noſter qd mihi magnæ uoluptati fuit: fœliciter ab antiochia hoſtem reiecerat.

M.C.Paulo conſ.deſi.S.D.

m Axime mihi fuit optatũ rõæ eẽ tecũ: multas ob cãs: ſꝫ pcipue & ĩ petẽdo & ĩ gerẽdo cõſulatu meũ d̄bitũ tibi ſtudiũ pſpiceř poſſes. At petitõis q̃dẽ tuæ rõ mihi ſp fuit explorata: ſed tñ opã nauare uolebã ĩ cõſolatu uero cupio eq̃dẽ te min⁹ hr̃e negocii: ſed moleſte fero me cõſulẽ tuum ſtudiũ adoleſcẽtis pſpexiſſe: te meũ quũ id ætatis ſim: pſpiceř ñ poſſe: ſꝫ ita fato neſcio quo cõtigiſſe arbitror: ut tibi ad me ornãdũ ſp deť facultas: mihi ad remunerãdũ nihil ſuppetat pter uolũtatẽ. Ornaſti cõſulatũ: ornaſti reditũ meũ ĩcidit meũ tp̃s reꝝ gerẽdaꝝ ĩ ipm cõſulatũ tuũ. Itaq; quũ & ſũma amplitudo & dignitaſ: & me⁹ magn⁹ honos: magnaq; exiſtiatio poſtulař uideat: ut a te plurimis uerbis cõtẽdã ac petã: ut q̃ honorificẽtiſſie ſenatuſcõ. d̄ meis reb⁹ geſtis faciẽdũ cures. Nõ audeo uæhemẽter a te contẽdeř: ne aũt ipe ppetuæ tuæ ꝯſuetudĩs ergame oblit⁹ eẽ uidear: aut te oblitũ putẽ. Q uař ut te uelle arbitror ita faciã: atq; ab eo quẽ oẽs gẽtes ſciũt: d̄ me optĩe meritũ breuiter petã. Si alii cõſules eẽnt: ad te potiſſimũ Paule mitterẽ: ut eos mihi q̃ amiciſſimos redderes. Nũc quũ tua ſũma ptãs ſũmaq; auctoritas: notaq; oib⁹ nr̃a neceſſitudo ſit uæhemẽter te rogo: ut & honorificẽtiſſie cures d̄cernẽdum d̄ meis geſtis reb⁹: & q̃ celerrime: dignas res eẽ honoř & gratulatiõe cognoſces ex his lr̃is q̃s ad te collegã: & ſenatũ publice miſi: oĩumq; meaꝝ reliq̃ꝝ reꝝ maxieq; exiſtimatõis meæ ꝓcurationẽ ſuſceptam uelĩ hẽas. In primiſq; tibi curæ ſit: q d̄ abs te ſupiorib⁹ quoq; lr̃is petiui: ne mihi tp̃s ꝓroget. Cupio te cõſulẽ uideř oĩaq; q̃ ſpero cum abſens: tum etiam præſens te conſulem aſſequi. Vale.

M.C.Caio:Caſſio proquæſtori.S.D.

m Arcũ Fabiũ q d̄ mihi amicũ tua cõmendatiõe das nullum in eo facio q̃ſtũ: multi. n. anni ſũt: quũ ille ĩ ære meo eſt: & a me diligiť: pp ſũmam ei⁹ humanitatem & obſeruantiam: ſed tñ q d̄ ab eo egregie diligeris: multo ei amicior ſum factus. Itaq; q̃q̃ profecerit lr̃æ tuæ tñ: aliquanto plus cõmendationis ap d̄ me habuit animus ipſius erga te mihi perſpectus & cognit⁹: ſed de Fabio faciem⁹ ſtudioſe q̃ rogas. Tu multis de cauſis uellẽ me cõueniř potuiſſes. Primũ ut te quẽ iamdiu plurimi facio: tanto iteruallo uiderem. Deide ut tibi q d̄ feci p lr̃as: poſſem

❡ Cõicaremus:

¶ Cōmunicarem⁹: cōmuniter & ſimul colloqueremur. ¶ Poſtrēo: ulſa. ¶ Interruptā: intermiſſam Virgi. Pēdēt opa interrupta: minæq; muroꝝ ingētes. ¶ Id: ut potueris mecū uenire. ¶ Bono: cōmodo. ¶ Cōſequemur: cōpabim⁹. ſ. p lr̄as. ¶ Scilicet: certe affirmatiua. n. pticula ē. ¶ Fruct⁹: uoluptas. ¶ Alter fruct⁹. ¶ Exilior: tenuior minor. ¶ Quas ge. reiectis pthis ab Antiochia: nā q dicūt ītelligi res geſtas a Caſ. i Syria contra Dol. nō aduertūt hiſtoriā pueri cū Ci. pſueri: puīciæ añ morte Cæ. & q̄ Caſ. agit cōtra Dolo. in Syria fuerit Cæ. iam occiſo: ut uiſum ē li. xii. ¶ Gratia: beniuolētia. ¶ Cōficiam⁹ idē lr̄is: cōicem⁹ p litteras d reb⁹ nr̄is.

pñs gratulari: tū ut q́b⁹ d reb⁹ uellem⁹: tu tuis. ego meis īter nos cōicarem⁹. Poſtrēo ut amicitia nr̄a: q̄ ſūmis officiis ab utroq; culta ē. S; lōgis ītervallis tp̄is īterruptā ꝯſuetudinē habuit: cōfirmaret uxh. mēti⁹. Id qm̄ n̄ accidit: utemur bono lr̄aꝝ & eadē ſer ab ſentes: q̄ ſi corā cēm⁹ cōſeq̄mur: un⁹. ſ. fruct⁹ q̄ i te uidēdo ē: pcipi lr̄is n̄ pt: alter gratulatiōis ē: & is qdē exilior: q ſi tibi te ip̄ȝ ītuēs gratularer: Sed tñ & feci añā: & facio nūc: tibiq; cū p reꝝ magnitudine q̄s geſſiſti: tū p opportunitate tp̄is gratulor q te d̄ puīcia decedēte ſūma la⁹ & ſūma gr̄a puīciæ pſecuta ē. Tertiū ē ut id qd' de nr̄is reb⁹ corā cōicaſſem⁹: īter nos cōficiam⁹ idē lr̄is. Ego cæteraꝝ reꝝ cā tibi romā pperādū magnope cēſeo. Nā & ea q̄ relīq trāqlla de te erāt: & hāc tua recēti uictoria tam claꝝ aduētum tuū fore ītelligo ſed ſi q̄ ſūt onera tuoꝝ: ſi tanta ſūt: ut ea ſuſtinerī poſſis: ppe nihil tibi erit lauti⁹: glorioſi⁹: ſi maiora: cōſidera ne i alienū tp̄s cadat aduēt⁹ tu⁹ hui⁹ rei totū cōſiliū tuū ē. Tu. n. ſcis quid ſuſtinere poſſis: ſi potes laudabile atq; populare ē: ſin plāe nō potes abſēs hoīum ſermōes facilius ſuſtinebis. De me āt idē tecum his ego lr̄is: qd ſupioribus egi: ut oēs tuos neruos i eo cōtēdas. Neq̄ mihi ad hanc puīciam: q rā & ſenat⁹ & popul⁹ annuā ēē uoluīt: tp̄is proger̄. Hoc a te ita cōtēdo: ut i eo fortunas meas poſitas putē. Hēs Paulū nr̄m nr̄i cupidiſſimū: ē Curio: ē Furni⁹: ſic ueli enitar: q̄ſi i eo ſint mihi oīa. Extremū illd ē d his q̄ ppoſuerā: cōfirmatio nr̄æ amicitiæ: d qua plurib⁹ uerbis nihil op⁹ eſt. Tu puer me appetiſti. Ego āt ſp ornamēto te mihi fore duxi. Fuiſti et pſidio triſtiſſimis meis tp̄ib⁹. Acceſſit poſt tuū diſceſſū fāmiliaritas mihi cū Bruto tuo maxīa. Itaq; i ueſtro īgenio & īduſtria mihi plurimū & ſuauitatis & dignitatis conſtitutū puto id ut tuo ſtudio cōfirmes: te uæhemēter rogo: litteraſq; ad me & cōtinuo mittas: & quum Romam ueneris q̄ ſæpiſſime. Vale.

M. C. Caio. Caſſio. S. D.

E Tſi uterq; nr̄m ſpe pacis & odio ciuilis ſāguinis abeſſe a belli neceſſaria ptinaciā uoluit: tū qm̄ eius cōſilii princeps ego fuiſſe uideor: pl⁹ fortaſſe tibi pſtare ipē debeo: q̄ a te expectare: & ſi ut ſæpe ſoleo mecū recordari: ſmō fāiliaris me⁹ tecū & itē mecū tu⁹ adduxit utrūq; nr̄m ad id cōſiliū ut uno p̄lio putarem⁹ ſi non totam cauſam: at certe noſtrum iudiciū diffiniri cōuenire.

¶ Quæ re. ſ. romæ. i. q̄ agebāt Ro. quū ego diſceſſi. ¶ Trāqlla d: te er. i. q eta: qa nō multū d te loq̄bant hoīes. ¶ Recēti: noua. ¶ Claꝝ: illuſtrē oīb⁹ notū: qñ. n. aliqs uir i pr̄ iā aduēit magnis reb⁹ geſtis: oēs de eo loquuntur. ¶ Si q̄. ſ. o. t. i. ſi tui quos te cū habes aliqd egeret qd tibi ſit defendēdū. ¶ Suſtinere defendere. ¶ Maiora: q̄ tu ſuſtinerī poſſis. ¶ Alieniſſimū: īcōmodiſſimū. ¶ Cadat: incidat. ¶ Tuūq ſcis q̄ tibi tuoꝝ onera ſint. ¶ Popularī: fauorabile. ¶ Nō po. ſuſtinere. ¶ Facili⁹: ſi eēs romæ & audires: ītelligim⁹ āt aliqd min⁹ bū factū fuiſſe ab iis q erāt cū Caſſio: qd ei min⁹ bonā famā apd hoīes faceret. ¶ Neruos: uires: tractū ē ab eunucho Ter. Vbi tu neruos intēdas tuos ex hoc autē loco. Cice. poſſumus intelligere apd Terē. nō eſt obſcœne ītelligendū: ut quidā male ſentiunt. ¶ Annuā: adminiſtrationē unius anni. ¶ Contendo. efflagito. ¶ Fortunas meas: omnia mea. ¶ Paulū: conſulē: quē ſupra uidimus etiam a Cice. de hac re rogatū. ¶ Curio: ad quē li. ii. d hac reſcripſit epiſtola q̄ incipit. Sera gratulatio. ¶ De qua: cōfirmatione noſtræ amicitiæ. ¶ Appetiſti: ſpōte optaſti amicū. ¶ Duxi: exiſtimaui. ¶ Ornamēto: honori. ¶ Præſidio: adiumento. ¶ Triſtiſſimis temporib⁹: exilii mei cum ut reſtitueret in patriā mihi fauiſti. ¶ Tuo: tibi ſanguine coniuncto. ¶ Veſtro: tuo & Bruti. ¶ Cōtinuo: ſtatim ut meas acceperis. ¶ Quā ſæpiſſimæ mittas litteras.

E Tſi uterq; exponit Cice. hac ep̄la: quæ ſua fuerit ſua de exitu belloꝝ ciuiliū inter cæ. & Pom. & quid alii arbitrarentur. Deinde ſe non potuiſſe ad Cæ. uenire quemadmodum feſtinauerat. ¶ Itaq; petit a caſſio ut ad ſe ſcribat quid ſentiat: quid expectandum quid agendum putet. ¶ Abeſſe: diſcedere. ¶ Pertinacia: pſeuerantia. ¶ Belli: ciuilis. ¶ Quādo: quoniam. ¶ Princeps: primus auctor: & ſuaſor: quia ut ſupra alio loco uiſum eſt quidam appellabant Cice. tubam ciuilis belli. ¶ Preſtare: in conſulendo & hortando. ¶ Mecum: intra me: in animo meo. ¶ Diffiniri: determinari: utrum rectum fuerit an non. ¶ Vno prælio: uno conflictu quo poſſet cognoſci: utrum recte iudicaſſemus an non.

Scilicet
Fructus
Clarus
Popularе
Neruos
Contendo
Diffiniri

Immi-nuto ¶ Imminutã: priuatã aliq̃ parte ſuæ dignitatis. ¶ Ego ãt: oñdit ſuã ſñiam cõtrariã eẽ ſupiori q̃a meli⁹ ſit rẽp. eẽ imminutã q̃ oĩno deletã: q̃a ſi aliq̃d remaneret eẽt aliq̃ ſpes ſi oĩno iteriſſet: nulla oĩno ſpes eẽt. ¶ Ex re.i. Diuina re ex aliq̃ particula: q̃ remaneret d rep. ¶ Diuinarẽ: p̃diceã futura. ¶ Cũ eſ.ho. qb⁹ futura oĩno ſunt abſcondita. ¶ Fatali: q̃d q̃ſi fata iſtituiſſent. ¶ Cõi ſa. parcẽdo uictis: & ſeruãdo oẽs. ¶ Suæ ſaluti.ſ. uellent cõſulere diſſidẽtes a p̃tinacia belli. ¶ Vtrũq;: q̃d uictores cõſulerẽt ſaluti cõi: & uicti ſuæ. ¶ In ce. uictoris ſi uictor celeriter feciſſ3. ¶ Quæ: celeritas. ¶ Africa.i.ii. q̃ i africã ſe receepũt itelligit Ca. q̃ ad Iubã ſe recepat. ¶ Aſia &. A. ubi uictis pep̃cit. ¶ Ipſo le. ac de p̃c. i. ipſo uictore legato ac dep̃recãre ut clæmẽtiã ei⁹ expiri uellem⁹ ¶ Interpoſitis an. iterpoſitio.n. t̃pis facit ut mutenẽ opiniones. ¶ Fortũa: q̃ ut aduerſari oĩb⁹ ceptis nr̃is & cõatib⁹. ¶ Neſcio. q. pet contemptum dixit. ¶ Phar-

Phar-nax nacem: filium Mithridatis hoc ẽ nomen in ax penultimam corripit: cum reliqua producant. ¶ Eam. p. Cæſarianam. ¶ Currentem ut. a. puerbialiter dixit: & tranſlatum ab equo: ideſt optime diſpoſitum. ¶ Abſum: quia non uenit in italiam. ¶ Auctor: Cæ. qui poteſt eis q̃relis mederi. ¶ Magni er. lit. tuæ. i. magnifaciam lr̃as tuas: ¶ Lucena. urbe.

P Vto te: Arguit Ci. caſſiũ negligẽtiæ quod habeo nihil omnino litterarũ acceperit eum iam tris epiſtolas ad eum ſcripſerit: ſignificatq; eũ factum epicureum & ex ſententia epicureorum oſtendit ſe ſemper habere eius imaginem in pectore: dicit autem eum poſſe reduci in priorem ſectam: laudat tamen quæ a Caſſio ſemp facta ſunt poſtquam cœpit in foro uerſari. ¶ Suppedere: erubeſcere. ¶ Sit opp̃ſſit.ſ. noſtri.i. ſit facta & ſcripta. ¶ Aut litteram: ideſt unicum elementum: unicã litteram: ſic enim hic intelligitur nõ pro epiſtola: ſicut etiam lib. ii. ad Caninium Saluſtium epiſtola quæ incipit. Litteras a te ſic enim inquit. Ille autem cum ad Thermum de parthico bello ſcriberet ad me litteram nunquam miſit. ¶ Non urgeo: non iſto: ut nunc ſcribas. ¶ Expectabo: poſtea a te. ¶ Exigã: iure ipſo petã quaſi debitas mihi reſponſiõis cauſa. ¶ Themas: ſubaudiendum litteras licet ſupra non poſuerit.

Neq; q̃ſq̃ hãc nr̃am ſñiaʒ uere unq̃ rep̃hẽdit. Præterea q̃ arbitrãtur meli⁹ deleri oĩno rẽp. q̃ iminutã & debilitatã manere: ego ãt ex interitu ei⁹ nullã ſpẽ.ſ. mihi p̃põebã: ex reliq̃s magnã: ſed ea ſũt ɔſecuta: ut magis mirꝫ ſit accedere illa potuiſſe: q̃ nos ñ uidiſſe ea futura: nec hoĩes quũ eẽm⁹: diuinare potuiſſe. Equidẽ fateor meã cõiecturã hãc fuiſſe ut illo q̃ſi quodã fatali p̃lio facto & uictores cõi ſaluti cõſulere uellẽt: & uicti ſuæ. Vtrũq; ãt poſitũ eẽ arbitrari i celeritate uictoris. Quæ ſi fuiſſet: eãdẽ clæmẽtiã expta eẽt Africa: quã cognoui Aſia: quã ẽt Achaia: & ut opinor ip̃o legato & decrepator̃. Amiſſis ãt t̃pib⁹ q̃ plurimũ ualẽt: p̃ſertĩ i bellis ciuilib⁹ iterpoſit⁹ ann⁹ alios iduxit: ut uictoriã ſparẽt: alios ut ip̃m uinci cõtẽnerẽt: atq; horũ malorꝫ oĩum culpam fortuna ſuſtinet. Quis.n. aut alexãdrini belli tãtã morã huic bello adiũctũ iri: aut neſcio quẽ iſtũ Pharnacẽ Aſiæ terrorẽ illaturũ putaret? Nos tñ ĩ cõſilio pari caſu diſſimili uſi ſum⁹. Tu.n. eã p̃te petiiſti: ut & cõſiliis intereſſes: & q̃d maxĩe curã leuat: futura aĩo p̃ſpicere poſſes. Ego q̃ feſtinaui: ut Cæſarẽ ĩ Italia uiderẽ. Sic.n. arbitramur: cũq; multis honeſtiſſimis uiris cõſeruatis redeũtẽ ad pacẽ currẽtẽ: ut aiũt incitarẽ ab illo lõgiſſime & abſum & abfui. Verſor ãt in gemitu Italiæ & ĩ urbis miſerrimis q̃relis: qb⁹ aliq̃d opis fortaſſe ego p̃ mea: tu p̃ tua: p̃ ſua q̃ſq; p̃te ferre potuiſſet: ſi auctor affuiſſet. Quare ueli p̃ t̃ua erga me beniuolẽtia ſcribas ad me q̃d uideas: q̃d ſentias: q̃d expectãdũ: q̃d addendũ nobis exiſtimes. Magni erũt mihi tuæ litteræ: atq; utinã primis illis q̃s Luceria miſeras paruiſſẽ. Sine ulla.n. mea moleſtia dignitatẽ meã retinuiſſẽ. Vale.

M.T.C. Caio. Caſſio. S.D.

P Vto te iã ſuppedere: quũ hæc tertia iã ep̃la añ te opp̃ſſit q̃ tu cædulã aut lr̃aʒ. Sʒ ñ urgeo. Lõgiores.n. expectabo uł poti⁹ exigã. Ego ſi ſp̃ hẽrẽ cui darẽ: uł ternas ĩ hora darẽ. Fit.n. neſcio q̃d: ut q̃ſi corã adeſſe: uideaŕ quũ ſcribo aliq̃d ad te. Neq; id κατα τῶν φαντασιας ut dñt tui amici noui: q̃ putãt ẽt διανοητικας φαντασιας. Catius inſup Epicureus qui nup̃ eſt mortu⁹: q̃ ille Gargati⁹ etiã añ Democritus εἴδωλα hic ſpectra nominat: his autem ſpectris catianis ẽt ſi oculi poſſent feriri

¶ Adeſſe corã: eẽ ante oculos meos. ¶ Neq; id.ſ. uidere mihi adeſſe coram κατα ſecundum εἴδη ideas uel ſpecies: q̃ animo noſtro repreſentanẽ: ſicut Ariſtoteles in æthicis diſputat: uel φαντασιας.i. ſecũdũ fantaſmata: quæ ut ſcribit Macro. in Somnio Scipiõis a Cice. uiſa: uocantur. Quæ quid ſint uide apud Macro. li. prio ¶ Tui a. noui: epicurei: quorum ſectaʒ & opiniones imitaris. ¶ Excitari mo. fieri διανοητικας intellectiuas. ¶ Spectris: idolis imaginibus. ¶ Catiãis: de quibus Catius epicureus philoſophus tractauit. Hic eſt de quo Hora. in ſermo. mẽtionẽ facit: uñ & quo Cati⁹ εἴδωλα imagines ſimulacra. ¶ Hic: Cati⁹. ¶ Spectra: ſcilicet nominauit: & oſtendit idem eſſe ſpectrum & idolum. ¶ Feriri: ſcilicet aſpectu ſimulacrorum.

¶ Quod uelis.

¶ Q ꝗ uelis.i.quātū uelis. ¶ Ipſa cur.ſ.idola. ¶ Q ui poſ.i.quō poſſit.ſ.feriri. ¶ Doceas tñ locaſ Ci. ¶ Illud: ſpectrū. ¶ Hæres:fixus es. ¶ In.m.intra oſſa:medullæ.n.maxīe amorē ſentiūt:qđ Vir.oſtēdit dicens. Eſt mollis flāma medullas. ¶ Sed ſi in.i.ſi ēt remotiſſima:ſicut ē britānia:ut & penitus toto diuiſos orbe britānos. ¶ Eius ειδωλον.i.eius inſulæ forma & ſimulacrū. ¶ Ad.p.ad.cogitationē meā. ¶ Poſterius:poſtea alio tpe. ¶ Q uod a.ac.an traſcaris mihi ¶ Plura:ut maiorē cām habeas ſtomachādi. ¶ Hæreſi:ſecta. Cic.i parad.& Cato in ea ē hæreſi ꝙ nullū ſequitᷣ florē oronis. ¶ Vi.ho.ar.imiſſo ē:ſpōte.n.cōceſſerat in ſectā epicureā a ſecta ſtoica & peri patetica:alluſit āt ad legē de ui & ui armata. ¶ Hoc i.hac phibitione ne reſtituaris in ſectam a qua es deiectus ui & hoibus armatis. ¶ Nō ſo.ad.i.h.an qa cum ſit pſcriptio tpis. ¶ Cum .i.ex quo tpe. ¶ Cuȝ re.n.ui.i. cū renūciaſti uirtuti:& eam reſpuiſti. ¶ Delinit⁹:demolit⁹. ¶ Illecebris:blāditiis. ¶ In in. in ptāte:poterimus facere ut reſtituaris:qa nulla erit pſcriptio: & ex cōſuetudīe legū hoc dicit ex qbus ui deiect⁹ etiā poſt aliquātulū tpis in integrū ius hēt: neqȝ pſcriptionē patitᷣ. ¶ Quā q:corripit ſeipſum Cic.qđ hæc Caſſio dicat uiro fortiſſimo. ¶ Qui.c.cū quo interrogatio. ¶ Cū ui.rñſio interrogationis ſuæ. ¶ In.i.h.in ipſa ſecta epicurea:quā carpo. ¶ Neruoꝝ:fortitudinis. ¶ Quid.r.i.m.u. interrogatio quā Caſſius facere poſſet:qđ cogitaſti o Cice.ꝙ hæc ſcribas. ¶ Q uia.n.rñſio. ¶ Quod.ſ.quod puto faciendum & in animo habeo.

Poſten⁹ Hæreſis Delinitus Illecebræ

P Ræpoſteros:Conquæritᷣ Ci.de tabellariis Caſſii:qđ ab eo poſtularent ad Caſſiū lr̃as & nullas ad ſe deferrent:deinde narrat:qđ noui in urbe eſſet de morte.P.Syllæ & de reb⁹ Hiſpaniꝭ:Poſtremo laudat Dolobellā:qđ ſe bene geſſiſſet i malis publicis:petitqȝ a Caſ.ut nō nunꝗ ad ſe ſcribat. ¶ Præpoſteros:facientes oīa i cōtrariū.Quidā legūt ꝑpropeꝛros:qđ non ſatis probo. ¶ Nō of.me nō lædunt. ¶ Afferūt.n.ad me a te. ¶ Petaſati:accīcti & appati ad iter. Nā petaſum calciamentū eſt Mercurii:qui deus nimiæ eſt celeritatis:& alas pedibus:ꝗ talaria dicuntur:habere dr̃:ut Virgi.Et pedibus talaria nectit aurea. ¶ Comites ad portas:uulgares & uſitatæ excuſationes tabellariorum & uiatorum. ¶ Alteras habebis.a.me longioris litteras. ¶ Has:quas nunc mitto:παντα περὶ παντον omnia de omnibus ſcilicet ad te ſcribenda. ¶ Quid:cur. ¶ Purgo:excuſo. ¶ Tui:tabellarii: ¶ Inanes:uacui: ſine litteris. ¶ Cum epiſtolis:meis ad te ſcriptis. ¶ Syllam mortuum habebamus:de hoc Sylla ſcripſit ēt Ci. lib.ix.ad Dolobel.in epl̃a quæ incipit. Non ſum auſus his uerbis te tamen ſcire uolo uehementer populū ſollicitum fuiſſe de.P.Syllæ morte anteꝗ certum ſciuerit:nunc ꝗrere deſierunt quō perierit. ¶ Cruditate:nimia repletione crapula. ¶ Combuſtum:crematum ſm morem Romanorum προσωπον perſonam πολιον ciuitatis:amiſimus. ¶ Moleſte laturū:mortem Syllæ falluntᷣ qui credunt fuiſſe.L.Syllam fauſtum:qui contra Marium pugnauit:& monarchiam in urbe obtinuit:quoniam ad ea tēpora is non peruenerat. ¶ Verentem:timētem. ¶ Ne haſta ſua refrixiſſet:ſic i pdicta epiſtola unū uereor ne haſta Cæ.refrixerit. ¶ Mindiū nominat quoſdam:quos dicit gauiſos morte Syllæ Mindi:un⁹ fuit frater.T.Ruffi.de quo uidimus lib.v.alter fuit frater Meſcinii:de quo uiſum eſt libro.xiii.ad Ser.Sulpi. ¶ Pigmentarius:autem qui pigmenta nunc facit:conuerſuȝ ſit in cognomē:quod magis probo. ¶ Aduerſarium:Syllā. ¶ Rumores:nūcii fama:αδεσποτοι i.ſine domino:

Præpoſten Petaſat⁹ Petaſuȝ Inanis Cruditas Pigmētarius

ꝙ uelis ipſa curret:aīus qui poſſit ego nō uideo doceas tñ me oportebit. Quū ſaluus ueneris in mea ne poteſtate ſit ſpectrū tuū:ut ſimulac mihi collibitū ſit de te cogitare. Illud occurrat. Neqȝ ſolū de te ꝙ mihi hæres in medullis. Sed ſi inſulā Britāniā cœpero cogitare eius:ειδωλον mihi aduolabit ad pectus. Sed hæc poſteri⁹:tēto enī quo aīo accipias. Si.n.ſtōachabere & moleſte feres: plura dicemus:poſtulabimuſqȝ ex ꝗ hæreſi ui hoībus armatis delectus ſis: in eā reſtituare. In hoc iterdicto nō ſolet addi in hoc āno. Q uare ſi iā bieniū aut trieniū eſt:quū uirtuti nūciū remiſiſti delinitus illecebris uoluptatis:in integro res nobis erit:ꝗꝗ qui cum loquor cū uno fortiſſimo uiro:qui poſteaꝗ forum attigiſti:nihil feciſti: niſi pleniſſimū ampliſſimæ dignitatis:in iſta ipſa αιρεσει metuo ne plus neruoꝝ ſit ꝗ ego putarim. Si mō eā tu ꝓbas:qđ tibi in mētem uenit inqes: ꝗa nihil hēbā aliud qđ ſcriberē:de rep.n.nihil ſcribere poſſū. Neqȝ.n. qđ ſentio libet ſcribere. Vale. M.T.C. Caio Caſ.S.D.

P Ræpoſteros habes tabellarios: & ſi me quidē nō offendunt:ſed tñ quum a me diſcedunt:flagitant lr̃as quuȝ ad me ueniunt:nullas afferūt. Atqȝ id ipſum facerent cōmodius:ſi mihi aliquid ſpatii ad ſcribendū darent:ſed petaſati ueniunt: cōites ad portas expectare dicunt: ergo ignoſces: alteras habebis has breues ſed expecta: παντα περι παντον. Et ſi quid ego me tibi purgo:quū tui ad me inanes ueniant:ad te cum epiſtolis reuerterentur:nos hic:tñ ad te ſcribā aliqd. D. Syllā patrē mortuū hēbamus:alii a latronibus:alii cruditate dicebant populus nō curabat. Cōbuſtū.n.eſſe conſtabat:hoc tu pro tua ſapiā feres æquo aīo ꝗꝗ προσωπον πολεος amiſſimus cæſarē putabant moleſte laturū uerentē ne haſta refrixiſſet. Mindius Marcellus & actius Pigmentari⁹ ualde gaudebat:ſe aduerſariū pdidiſſe:de hiſpania noui nihil:ſȝ expectatio ualde magna:rūores triſtiores:ſȝ αδεσποτοι Panſa nr̃

Paludatus ſine auctore.¶ Paludatus.i.paludamēto ornat⁹:eſt.n.paludamentū ueſtis ducū & imperatorū ut alio loco di-
ximus:Iuue.Cūq; paludatis ducibus pſente marito ipſa loqui.¶ Profectus:in Syriā τοκάλον honeſtū δἰαὐτο
Paludamentū per ſe ipm αἱρετοι eligibile.¶ Leuauit:Dolobella.¶ Hoiem:nō forte itelligere debemus:nā dixiſſet uiꝝ ı ſed
hoiem.i.humanū.Teren.Hō ſuȝ:nihil humani a me a'ienū puto.¶ Præbuit:oñdit.¶ Eū:Dolobella ἀχρειος
inutilis πιλος pileus galea.ſ.te non immiſcueris bello.¶ Cum ſci.qñ ſciam quando ero admonitus.

Ongior:Excuſat Ci.breuitatē ſuaꝝ lraꝝ ad Caſſiū pp celeritatē nuncii.Deinde dicit tempu.eſſe in eo
l ſtatu:ut ſibi nō ſit ridē-
dum.Poſtremo ſe gau-
dere cā ipſi⁹ Caſſii:quod abſit
a Roma:ſui aūt cā dolere.Iaȝ
ſubito φαιδρον hilareȝ: lætum
ἐπιμελῶς i.ſtudioſe & ſerio
loqui.¶ Ridere:ſi non poſſu-
mus loqui:poſſumus ridere ı ē
autē interrogatiue legendum.
Aberratio ¶ Nō meher.mſio:¶ Aberra-
tionem:alium diſceſſum:ſepa-
rationē.¶ Tua:qua uicis te ca-
pere ſolitū ſolatium rebus ad-
uerſis.¶ Eſt.q.mſio.¶ In.c.q̄
ſi dicat:abiecta iacet & ſecreta
apud me:& nō audet ire in pu-
blicū:utar.n.ea tātūmodo ī oc-
culto.¶ Facio.m.a.i.fingo me
Conuitium agere alia q̄ ago.¶ Cōuitiuȝ:
rephēſionē.¶ Platonis:q rep-
hendit eos:qui relicta iueſtiga-
tione ueri ſe ad negocia conſe-
rūt:& ad curā reip.ut ipſe in.i.
offi.Itaq; uidēdū:eſt ne nō ſa-
tis id qd apud Plan.in phos di-
ctum qd in ueri inueſtigatione
uerſent:quodq; ea:quæ pleriq;
uahementer expectant de qb⁹
inter ſe digladiari ſoleant cōtē-
nant:& pro nihilo putent pro-
pterea iuſtos eſſe.¶ Mea cau-
ſa:quia careo cōſuetudine tua.
¶ Tua.g.qa non uides q̄ nos
uidem⁹.¶ Sed.ſ.q.d.neceſſe ē
facere finem epiſtolæ:quia ta-
bellarius inſtanter petit.

N On mehercule:Re-
ſponſiua ē hæc epi-
ſtola ad illam quæ
incipit.Puto iam te
ſuppudere:& ad aliam: præpo-
ſteros habes tabellarios:in qua
Caſſius ı & ſe libenter ſcribere
dicit ad Cice.& de reliquis q̄ a
Cice.ſcripta fuerant breuiter re-
ſcribit.¶ Peregrinatione:itine-
re.¶ Spectra:ſimulacra:de quibus ſcripſiſti.¶ Proxima:ſequenti.¶ Regeram:rememorem:contra te allegē.
¶ Secunda:proſpera quia ſupra dixit.Mirabilis eum omnium uirorum beniuolentia proſecuta eſt.¶ Omui-
um no.ſ.cauſa.¶ Eam laudem & gloriam:τοκαλον:ideſt honeſtum δἰαὐτο per ſe:αἱρετον eligibile qa pau-
ci ſunt qui credant honeſtatē per ſe appetendam:quod ſtoici uolunt:& diſputant Cie.in paradoxis ἡδονην:uo-
luptatem.¶ Et.i.etiam δἰαξιαν.i.etiam ꝑpter dignitatem.¶ Parari:acqri τοκαλο.i.bono & honeſto.¶ Pro-
babile:pſuaſibile.¶ Catii & Amafinii.i.Catius & amafinius philoſo.& qcunq; eos ſequūtur οὐκ ἐστιν nō eſt:
ἡδεως ſuauiter ἄνευ ſine τουκαλος honeſte και & δικαιως iuſte ζην uiuere:ideſt etiam epicurus:quem Catii
& Amafinii mali interpretes uerborum ſequuntur.Dicit non eſt ſuauiter ſiue honeſte & iuſte uiuere.¶ Itaq;
concluſio præpoſitionis.¶ Qui ſe.ἡδονην qui ſequitur uoluptatem:& eſt epicureus:φιληδονοι.i.uoluptuoſi
amatores uoluptatis ſunt φιλοδικαιοι ſunt iuſtitiæ amatores:ſicut & epicurus:quem ſequuntur.

paludatus ad.iii.cal.ian.profectus eſt:ut quis intelligere poſſet id qd tu nup dubitare cœpiſti τοκαλον δἰαυτο αἱρετον eē.Nam qd multos miſeriis leuauit:& qd ſe in his malis hoiem præbuit: mirabilis eū uiroꝝ bonoꝝ beniuolētia proſecuta ē.Tu qd adhuc Brundiſii moratus es:ualde probo & gaudeo:& mehercule puto te ſapiēter facturū ſi ἀχρειος πιλος fueris.Nobis qdē qui te amamus erit gratū:& amabo te quū dabis poſthac aliqd domū lraꝝ me n.ē mineris.Ego nūq̄ quēq̄ ad te cū ſciā:ſine meis lrīs ire patiar. Vale.

M.T.C.Caio Caſſio.S.D.

L Ongior epiſtola fuiſſet:niſi eo ipo tpe petita eēt a me quū iam iret ad te:lōgior aūt ſi φαιδρον aliquem habuiſſet nā ἐπιμελῶς ſine periculo uix poſſum⁹.Ridere igr̄ inqes poſſumus nō mehercule facillime:uerūtñ aliam aberrationē a moleſtiis nullā habemus.Vbi igit̄ inqes philoſophia tua? & qdē i culina mea moleſta ē:pudet.n.ſeruiī:itaq; facio me alias res agerē ne cōuitiū Platōis audiā:de Hiſpāia nihil adhuc certi nihil oīno noui.Te abeē mea cā moleſte fero tua gaudeo.Sȝ flagitat tabellari⁹:ualebis igitur meq; ut a puero feciſti amabis. Vale.

Caſſius.S.D.C.

n On mehercule in hac mea pegrinatione qcq̄ libērius facio q̄ ſcribo ad te.Videor.n.cū pſente loq & iocari nec tñ hoc uſu uenit pp ſpectra catiana:p quo tibi pxia epla tot ruſticos ſtoicos regerā ut Catiū athenis natū eſſe dicas.Pāſā nrm ſcda uolūtate hoīeȝ paludatū exurexiſſe:tū ipſi⁹ cā gaudeo:tū mehercule & oīum nrm:ſpero.n.hoīes intellecturos q̄to ſit oībus odio crudelitas:& quāto amori pbitas & clæmētia:atq; ea quæ maxie mali petāt & cōcupiſcant ad bonos peruenire:difficile eſt.n.hominib⁹ perſuadere τοκαλοι διαυτο αἱρετον eſſe ἡδονην uero & διαξιαν uirtute iuſtitia τωκαλωι parari & uerū & pbabile eſt.Ipſe.n.Epicurus a quo oēs catii & amafinii:mali uerboꝝ interptes pficiſcunt̄:dicito οὐκ ἐστιν ἡδεως ἄνευ τουκαλος και δικαιως ζην.Itaq; & Panſa qui ἡδονην ſequitur:uirtutem retinet:& hii qui a uobis φιληδονοι uocāt̄ ſūt φιληδονοι & φιλοδικαιοι oēſq; ūtutes & colūt &

¶ Probate

¶Probare:laudare:& affirmare ironice.¶Diſſentire.uarias hēre ſnīas: utpote qđ alii dicerēt hōeſtū p ſe eligibile:ut ſtoici:alii ut epicurei uoluptatē ēt pp dignitatē a uiro honeſto parari:qa Epicurus uoluit uoluptatē ubiq; qrēdū eēēt ī uirtutib⁹:ut plāe ī prīo de finib⁹ bono.& malo.diſputaꝛ: & pcipue his uerbis. Iſte.n.uīꝛ eximiæ pulchræq; uirtutes:niſi uoluptatē efficerēt qs eas:aut laudabiles:aut expetēdas arbitrareꝛ &c.¶Coemit: cōparauit:emebat.n.q̄ Cæ.ēt iniuſte ſubhaſtabat:uñ ſupra.Vereor ne haſta Cæ.refrixerit. ¶Pro illo: Sylla mortuo:reſtituet alios malos.¶Sectorē:pſecutorē emptionū tuaꝝ: ita.n.ſignificat ſecūdū feſtū Pō.

retinēt.Itaq; Sylla cui9 iudiciū ꝓbaꝛ debem9:quū diſſētire philoſophos uideret:ñ q̄ſiuit qd bonū eēt:& oīa bona coemit cui9 ego mortē forti mehercule aīo tuli.Nec tñ Cæſar diuti9 nos eū deſiderare patieꝛ.Nā hr̄t dānatos quos ꝓ illo uob̄ reſtituat nec ipſe ſectorē deſiderabit:qa filiū uiderit.Nūc ad rēp.redeā:qd in hiſpania geraꝛ reſcribe. Pereā niſi ſollicitatus ſū:ac malo ueterē & clæmētē dn̄m habere:q̄ nouū & crudelē expiri. Scis Cneus q̄ ſit fatuus:ſcis qūo crudelitatē uirtutē putet:ſcis q̄ ſe ſp a uobis deriſū putet. Vereor ne nos ruſtice gladio uelit αντιμυκτηριςαι qd fiat ſi me diligis reſcribe hui q̄ uelī ſcire utrū iſtas ſolliciro aīo an ſoluto legas.Sic es.n.eodē tpe qd facere oporteat:ne lōgior ſim:uale & me ut facis ama. Si cæſar uicit celeriter me expecta.

Vale. M.C.S.D.Tre.

Ratorē meū:ſic.n.īſcripſi Sabio tuo cōmēdaui: natio
o me hoīs īpulit:ut ei recte putarē: niſi forte cādidatorū licētia:hic quoq; uſ9:hoc ſubito cognomē arripuit: & ſi modeſt9 ei9 uult9:ſmoq; cōſtās hr̄e qddā a curib9 uidebaꝛ ſ; đ Sabio ſatis. Tu mi Trebōi qñ ad amorē meū aliq̄tū oli diſcedēs addidiſti:quo tolerabili9 ferā m9 igniculū đſiderii tui:crebris nos lr̄is appellato. Atq; idē ſi ita fiat a nobis:q̄q̄ duæ cāæ ſunt: cur tu frequētior ī iſto officio eē debeas q̄ nos primū q oli ſolebāt q romæ erāt ad ꝓuinciales amicos đ rep.ſcribeꝛ:nūc te nobis ſcribeꝛ op;.Res.n.pu.iſtic ē:deide q nos aliis officiis tibi abſenti ſatiſfaceꝛ poſſum9 tu nob̄ niſi lr̄is ñ uideo q̄re alias ſatiſfaceꝛ poſſis: ſed cætera ſcribes ad nos poſtea:nūc hoc prīo cupio cognoſceꝛ iter cuiuſmodi ſit ad nos:ubi Brutū nr̄m uideris: q̄diu ſimul fueris. Deīde cū ꝓceſſeris lōgi9 de bellicis reb9 toto negocio:ut exiſtimaꝛ poſſim9 quo ſtatu ſim9.Ego tñ me ſciꝛ putabo:q̄tum ex tuis lr̄is hēbo cognitū.Cura ut ualeas:meq; ames amoꝛ
c illo tuo ſingulari. Vale. M.C.Trebonio.S.D.

T epiſtolā tuā legi libēter: & librū libētiſſime: ſ; tñ in ea

¶Ipſe.ſ.Sylla.i.nō deerit ſyllæ: q pſeq̄ꝛ emptōes ſuas.¶Quia ui.fi.i. qa reliqt filiū q pſequeꝛ. ¶Veterē:aſſuetū.ſ.Cæ. ¶Nouū pō.uel pompeii filiū.¶Deriſū:ſe cōtēptū ἀντι cōtra uiciſſim μυκτηριζω ſubſannare: deridere idē uereor ne ſicut putat ſe a nobis deriſū:ita uelit nos gladio uiciſſim derideꝛ.¶Hui: affectū ſignificat deſiderii & dubitationis nō doloris.¶Soluto: libero ab oī ſollicitudine. ¶Eodē tpe cū ſciā an ſoluto:an ſolicito aīo meo legas. Sector Subſannare Hui

Ratorē meū:Primū Ci.
o dicit ſe tradidiſſe oratorē ſuū cuiuſdā ad Tre.đ deferēdū: q cupidus uidendi id op⁹ a Ci. poſtulauerat:deide rogat ut ad ſe crebro ſcribat:ut facili⁹ ferat ei⁹ abſentiā:qđ duab⁹ đ cauſis eū faceꝛ debeꝛ oñdit. Poſtremo dicit ſe cupidū fieri certiorē đ ei⁹ itineꝛ: & de quibuſdā aliis rebus:quia ea certiſſima putabit:q̄ ab eo ītelliget. ¶Oratorē:librū de oratore. ¶Sic.n.no. quia ī eo diſputaꝛ qb⁹ reb⁹ pficiatur uer⁹ orator.¶Sabino:q̄ erat ex ſabinis. ¶Natio:gēs. ¶Recte:tuto: quia Sabini exiſtimāꝛ uiri boni & fideles. ¶Cādidatorū lib.cādidati dicebanꝛ qui candidis ueſtib⁹ induti magiſtratus petebāt:hi ſolebāt īterdū fidei & auctoritatis comparādæ grā cognomina aliunde ſumere: dixit ergo licētia cādidatoꝝ.i.qua cādidati uti ſolēt.¶Arripuit: uſurpauit.¶Cē ſi: q̄q̄ una.n.pars ē. ¶Quiddā a cu.aliquid de ꝓbitate ſabinoꝝ:nā cures oppidū ē Natio Recte Candidati Cures

ſabinorum: unde Numa Pompilius propter probitatis morum iuſtitiæ & religioni opinionem ad imperiu; romanum ſuſcipiendum accerſitus eſt Virgi.li.vi.Quis procul ille autem ramis inſignis oliuæ ſacra ferens: noſco crines incanaq; menta regis ro. primam qui legibus urbem fundabit: curibus paruis & paupere terra Miſſus in imperium magnum eſt autem ornatus dicendi modus:hic uidetur habere aliquid a ciuitate ſua.i.uidetur imitari mores ſuæ ciuitatis.¶Diſcedens:addidiſti:quia plerunq; ex abſentia creſcit amor. ¶Quo:ut. ¶Igniculum:feruorem:tranſlatio apta amori.¶Deſiderii:abſētiæ.¶Appellato:alloquitor.¶Atq; ita.ſ.appellato.i.cum hac conditione ſi idem ego faciam.¶Officio:ſcribendi & laceſſendi me litteris.¶Nunc:hoc tempore.¶Tu:qui es in prouincia.¶Nobis:qui ſumus romæ.¶Iſtic:in prouincia:qa ubi Cæ.eſt ibi reſpu.eſt:quia ubi pontifex:ut nunc dicimus ibi Roma eſt:¶Aliis:q̄ ſcribem quia poſſumus habere curam rerum tuarum.¶Alias:aliter:aliis rebus.¶Niſi lr̄is:niſi ſcribendo:quia nullum negocium mihi in iſta ꝓuincia q̄ me cures.¶Cuiuſmodi:q̄le quā facile:q̄ ſine piculis.¶Quamdiu:quāto tpe. ¶Simul:cū Bruto. Quandiu
e ¶Proceſſeris:ꝓgreſſus fueris. ¶Tantū:nō ultra:nō pl⁹.¶Illo:hēt emphaſim.
Piſtolā tuā:Scripſerat Treboni⁹ librū ī quo uehemēter laudabat dicta Ci.quē Ci. dicit ſe libēter le-

giſſe cognouiſſeq; ex illo magnū ei⁹ erga ſe amorē: q̄re oſ̄dit ſe uæhemēter obligatū eē eū reclamare: q̄ nō ſolū ſe amātez cogitauerit: ſed & ſcriptura amorē ſuū teſtat⁹ ſit: poſtea uero Ci. rn̄det Trebonio de qbuſdā lrīs miſſis ad Caluū: & q̄re eū laudauerit: poſtremo dicit ſe oīa amicitiæ ſigna & officia ſeruaturū ī ei⁹ abſentia a quo Ci. petit: ut ſua & ſtudia & officia ī ip̄ʒ Ci. collata multū recordeř. ¶ Librū: tuū quē mihi legēdū miſiſti. ¶ Incēdiſſes: īcitaſſes. ¶ Augēdæ: ut frequēti⁹ eēm⁹ ſimul q̄ ſolebam⁹. ¶ Nā ad a. penthesis ē. ¶ Deſiderio: amoř tui. ¶ Leniař: mitigeř: de te tāq̄ amiciſſimo. ¶ Ciuitate te. pl⁹ ē q̄ ſi dixiſſet ciuib⁹ teſtib⁹. ¶ Cōcionib⁹: orōnib⁹. ¶ Parthis cō. i. ut ſaceres q̄ ad cōſules ptinebāt pro me. Tri. plæ. p̄cipiēti ne qſpiā de me ageret. ¶ Tu⁹ co. q erat tecū quæſtor. ¶ Sollicitudo: cura aī. ¶ De me: pp me: mea cā. ¶ In ar. cū ſū eiect⁹ ex urbe. ¶ Quæ q̄. q̄ta: cū admiratiōe legēdū. q. maxima. ¶ Cū. u. & . d. ueri. n. amici ſecūdis rebus nrīs æq; ac nos lætaꝛ aduerſis dolēt. ¶ Vēturuz: ſubaudi ut obliuiſcar: uel omittam. ¶ Vt. h. i. o. repetiuit uerbū pp lōgā ſenem clauſulæ. ¶ Quantam. q. d. maximam. ¶ Q̄ ticq̄d. e. d. ēt ſi min⁹ facetū ē. ¶ Nō. i. ſ. uř. ¶ Siue. ſ. ſ. n. t. u. multi. n pp bēniolētiā ſolēt faceř ſua orōne aliēa dicta multo uēuſtiora q̄ ſint ad me: ad nomē meū. ¶ De uno me: de me

Ferreus

ſolo. ¶ Ferre⁹: alien⁹ ab oī hūanitate: duriſſim⁹ tāq̄ ex ferro fact⁹. ¶ Cū ue. augm̄tū rōnis: nā ſi eū amare debem⁹ q d nob bn̄ cogitari; q̄to magis q d nob bn̄ cogitata lrīs mādarit: qd ſignuz ē qd q̄ ſūmo cū amoř ſcripſerit: nō ſine ſūmo amoř cogitař potuerit. ¶ Pl⁹ quē a. a ſe. i. quū qs q̄ naturaliter ſe maxīe amet: & char⁹ ſit. ¶ Rn̄debo: reddā pa-

Certe

tē uicē. ¶ Certe: ſaltē. ¶ Quoi amoř. ¶ Epiſtolā: tuam. ¶ Caluo: hic poeta fuit. ¶ Nō pl⁹: ordo ē: n̄ exiſtimās pl⁹ exituras q̄ has: q̄s nūc legis. i. nō exiſtimās qd magis deberēt ī publicū exiř q̄ hæ q̄s nūc legis. ¶ Aliter. n. notāda ſnīa cōtra faſtidioſos iudices alienoꝝ ſcriptoꝝ: q æq; uolūt d oīb⁹ iudicař. ¶ Vere: uero iudicio. ¶ Primum: adducit rationes quare eum maiorib⁹ laudibus extulerit: q̄ Trebonius putaret uere efferri poſſe. ¶ Recō-

Reconditus

ditæ: ſecretæ: n̄ multis cognitæ. ¶ Vis: ſententia grauis. ¶ Ad eam: uim. ¶ In exercitādo plu. ūa. ſi lau. Oui. laudataq; uirt⁹ creſcit: & imēſum gloria calcar habet. ¶ Profectionem tuam: tuū iter: ideſt te abſentem: hæc autem omnia quæ commemorat: amicus de abſente amico facere debet. ¶ Abſente me. c. ut ita te in memoriā habeam: quod abſens uidearis eſſe præſens. ¶ Tecum: in animo tuo. ¶ Quæ: officia. ¶ Q uū li. ri. ſ. obliuiſci. ¶ Mihi ne. ſit: mihi nullo pacto ꝯcedař obliuiſci: qa ut ip̄e ī officiis. ¶ Bn̄ficia: is debʒ ꝯmēorař: q accepit: n̄ is q ꝯtulit: nec acceptoꝝ ſine magna rep̄hēſiōe obliuiſci poſſumus. ¶ Vide: Tironem.

uoluptate hūc accepi dolorē: q; quū incēdiſſes cupiditatē meā cōſuetudinis augēdæ nrǣ: nā ad amorē qdē nihil poterat accedeř: tū diſcedis a nobis: meq; tāto deſiderio afficit: ut unā mihi cōſolationē relinq̄s fore ut utriuſq; nrm abſentis dſideriū: crebris & lōgis epiſtolis leniař: qd ego n̄ mō me tibi ſpōdeř poſſum: ſʒ d te ēt mihi. Nullā. n. apd me reliqſti dubitationē: q̄tū me amares: nā ut illa omittā q̄ ciuitate teſte feciſti: quū mecū inimicitias cōicaſti: cū me cōciōib⁹ tuis dſēdiſti: quū q̄ſtor i mea atq; ī publica cā cōſiliū pris ſuſcepiſti: cū tri. pl. q̄ſtor n̄ puiſti: cui tu⁹ p̄ſti collega pereret: ut hæc recētia q̄ meminero ſp obliuiſcar: q̄ tua ſollicitudo d me i armis: q̄ lætitia ī reditu: q̄ cura: qui dolor: quū ad te curæ & dolores mei p̄ſerēt. Brūduſiū deniq; te ad me uētuꝝ fuiſſe niſi ſubito ī hiſpāiā miſſ⁹ eēs. Vt hæc igř omittā: q̄ mihi tāti exiſtimāda ſūt: q̄ti uitā exiſtīo & ſalutē meā: liber iſte quē mihi miſiſti: q̄tā hēt dclarationē amoriſ tui primū qd tibi facetū uř: qcqd ego dixi: q; aliis fortaſſe n̄ idē. Deīde q; ille ſi faceta ſint: ſiue ſic fiūt narrāte te & uenuſtiſſima: quū ēt anq̄ ad me ueniat: riſus oīs pene cōſumitūř. Q d ſi ī his ſcribēdis nihil alid niſi qd neceſſe fuit d uno me tādiu cogitauiſſes. ferre⁹ eēs: ſi te n̄ amarē: cū uo ea q̄ ſcriptura pſecut⁹ es ſine ſūmo amoř cogitař n̄ potueris: n̄ poſſū exiſtiař pl⁹ queq̄ a ſe ipo q̄ me á te amari: cui qdē amori utinā cæteris reb⁹ poſſē amoř certe rn̄debo: quo tn̄ ip̄o tibi cōfido futuꝝ ſatis. Nūc ad epl'am uenio cui copioſe & ſuauiter ſcriptæ nihil ē q; multa rn̄deā. Primum. n. ego illas Caluo lrās miſi n̄ pl⁹ q̄ has: q̄s nūc legis exiſtimās exituras: Aliter. n. ſcribim⁹ q; unū ſolū aliter q; m̄ltos lecturoſ putam⁹. Deīde igēiū ei⁹ meliorib⁹ extuli laudib⁹: q̄ tu id uere potuiſſe fieri putas. Primū q; ita iudicabā acute mouebaꝛ: gen⁹ quoddā ſequebaꝛ ī quo iudicio lapſ⁹ quo ualebat: tn̄ exeq̄baꝛ qd ꝓbaret. Multæ erāt & recōditæ lrǣ uis nō erat. Ad eā igiť adhortabar: in exercitādo aūt & ī acuēdo plurimū ualet: ſi laudes eū quē cohortere: hēas de caluo iudiciū & cōſiliū meū. Cōſiliū qd hortandi cā laudaui. Iudiciū qd de igēio ei⁹ ualde exiſtimaui bn̄. Reliquū eſt tuā ꝓfectionem amore ꝓſequar reditū ſpe expectē: abſentē memoria colā. Oē deſideriū lrīs mittēdis accipiēdiſq; leniam. Tu uelim tua ī me ſtudia & officia multū tecum recordare: q̄ quū tibi liceat: mihi nefas ſit obliuiſci: nō modo uiꝝ bonū me exiſtimabis: uerum etiam te a me amari plurimum iudicabis. Vale.

Ide Tironē libertū pp doctrinā fidēq; eius ſingularē Ci.ita dilexit ut filiū. Itaq; cū ex cilicia rediēs reliquiſſet eū ī Achaia pp ualitudinem ad eū nunc ſcribit: qd ſibi uideat̃ de ei⁹ diſceſſu in quo uult eum uti cōſilio Curii Lyſonis medici a quo curabat̃. Deinde eū monet qūo facere debeat: ut ab eo ſæpe lr̃as accipiat. Cōmendat aūt uehemēter Curii erga eū diligētiā: hortat̃ poſtremo eū ut ualitudinē ſuā curat. omnes hæ epiſtolæ: q̄ ad Tironem ſcribūtur humanitatis & ſuauitatis plenæ ſūt: ut facile cognoſcam⁹: quāti eū Ci.fecerit. ¶ Thirei: nomē loci in græcia. ¶ Xenomones: hoſpes me⁹ tirei. ¶ Firmior:

M.T.C.Epiſtolarum familiarium. Liber Decimuſſextus.

M.C.S.D.Tironi ſuo humaniſſimo & optimo.

Ide q̄ta ī te ſit ſuauitas: duas horas Tirei fuiſſem⁹. Xenomones hoſpes tā te diligit: q̄ ſi uixerit tecū. Is oīa pollicitus eſt: q̄ tibi eēnt op⁹ factuꝝ puto mihi placebat ſi firmior eſſes: ut te Leucadē deportares ut tibi re plane cōfirmares. Videbis qd curio qd Lyſoni qd medico placeat. Volebā ad te marionē remittere: quē cū meliuſcule tibi eēt: ad me mitteres: ſed cogitaui unas lr̃as marionē afferre poſſe: me aūt crebras expectare. Poteris igit̃ & facies ſi diligis: ut quottidie ſit achaſt⁹ ī portu. Multi erūt q b⁹ recte lr̃as dare poſſis: q ad me libēter pferāt. Eqdē ptrāſeūtē neminē pter mittā. Ego oēm ſpē tui diligēter curādi ī curio hēo: nihil ꝑt illo fieri hūani⁹: nihil nr̄i amāti⁹. Ei totū tradere malo te paulo ualētē: q̄ ſtatī imbecillū uidere. Cura igit̃ nihil aliud: niſi ut ualeas: cætera ego curabo: ēt atq; ēt Vale. Leucade pficiſceris. vii. id⁹ nouē. M.T.C. Tirōi. s.d.

Eptimū iā diē Corcyræ tenebamur Qu. aūt pr̄ & fili⁹ Butrothi ſollicitī eram⁹ de tua ualitudīe mirꝫ īmodū: nec mirabamur nihil a te lr̄aꝝ. His.n. uentis iſtinc nauigat̃ q ſe eſſent: nos Corcyræ nō ſederem⁹. Cura igit̃ te & cōfirma: & quū cōmode & p ualitudinē & p anni tp̄s nauigare poteris ad nos amātiſſimos tui ueni. Nemo nos amat qui te nō diligit. Carus oībus expectatuſq; uenies: cura ut ualeas: etiam atq; ēt Tiro nr̄. Vale. xv. cal. no. corcyræ.

M.C.Tironi.ſuo.S.D.

Icero meus: & frater: & fratris filius Salutem dicunt.

Aulo facili⁹ putaui: poſſe me ferre deſideriū tui: ſed plāe nō fero: & q̄q̄ magni & honorē nr̄um ītereſt q̄primū ad urbem me uenire: tū peccaſſe mihi uideor: q̄a a te diſceſſerim. Sed q̄a tua uolūtas ea uidebat̃ eē: ut prorſus niſi confirmato corpe nōllet nauigare approbaui tuū cōſiliū. Neq; nunc muto: ſi tu in eadē es ſnīa. Si aūt poſteaq̄ cibū cœpiſti: uideris tibi me poſſe cōſeq: tuū cōſiliū ē. Marionē ad te eo miſi: ut aut tecū ad me q̄primū ueniret: aut ſi tu moraretre: ſtatī ad me rediret. Tu aūt hoc pſuade: ſi cōmodo ualitudinis tuæ fieri poſſint: nihil me malle: q̄ te eē mecū. Si aūt ītelliges op⁹ eē te pr̄is cōualeſcēdi cā paulum cōmorari: nihil me malle q̄ te ualere. Si ſtatim nauigas: nos Leucade conſequere. Si te confirmare uis: & cōites & tēpeſtares & nauē idoneam ut habeas: diligenter uidebis. Vnū illud mi Tiro uidero: ſi me amas ne te Marionis aduētus: & hæ litteræ

ualidor: ¶ Deportaret: traduceret: ¶ Plaue ualde oīo. ¶ Marionem: ſeruū. ¶ Cū me ti.e.cum eſſes factus meliuſculus: cum eſſes aliquantulum ualitudine leuatus. ¶ Achaſtus: ſeruus nr̄ hunc reliquerat Ci.cum Tirone. ¶ Pertrāſeūteȝ: ad te uenientē. ¶ Illo: curio. ¶ Malo: ſēſus ē poti⁹ uolo tarde te uidere ſanū: q̄ cito īfirmū. ¶ Proficiſcēs: diſcedens. ¶ Leucade: leucas & īſula eſt Cephaloniæ teſte Ptolemæo: & promōtoriū epyri in ſinu ambraciæ acarnanum.

Deportare

Leucas

Eptimuȝ: ſcribit Ci.ſe & Qu.fratrem & eius filiū ī ægypto uēto detētos ualde ſolicitos eē d ualitudīe Tirōis: quem hortatur ut cū primū confirmatus ſit: & nauigādi opportunitatē habuerit ad ſe ueniat: oſtēditq; tironē omnibus eſſe cariſſimū: a qb⁹ ipſe cice. amatur. Cocyra & Butrothū ciuitates ſunt epiri: ſed Cocyra in corcyra īſula quæ magna eſt: ut alibi diximus. Butrothum uero eſt in Teſprotis. ¶ Sollicitī: anxii. ¶ His.n. uentis: ratio quare non mirabatur ſe accipiſſe ab eo litteras: quia nauigatio per uētos facilis erat ad eum: non autem ab eo. ¶ Is: talibus ¶ Sederemus: moraremur

Corcyra

Brutrothum

Icero me⁹: oſtēdit cice. ſe dolere qd reliq̄rit tironem: ſed id fecit q̄a ita uoluit Tiro: qui dixit nolle nauigare: niſi eſſet omnino confirmatus: hortatur autem eum: ut patris ualitudinis curandæ gratia cōmoretur ſi ei ita uidetur: nihil enim ſibi gratius afferri poſſe ei⁹ ualitudie. ¶ Ci. me⁹.ſ.fili⁹. ¶ Et frater & fratris filius: ſubaudi ſal dicūt. ¶ Ad urbem: Romā. ¶ Cōſiliū: deliberatiōem. ¶ Poſtq̄ ci.cepiſti: poſtq̄ cepiſti comedere: amiſerat.n. Tiro ſtomachum: cū Ci.illic eſſet: ut nō poſſet comedere: ſed poſt recuperauit ſtomachū ita incipiat comedere: reliqt ī eius deliberatione: utrū uelit ad ſe uenire. ¶ Moraretre: maneres: ne uenires. ¶ Conſequere: comprehendes: inuenies. ¶ Nauem idoneam. cum uoles ad nos uenire.

Conducere

¶ Cōmoueant:perturbent.¶ Conducet:utile erit. ¶ Obtemperaris:uoluntati meæ.¶ Feceris:quod maxi me uolo.¶ Vt q̄primum:te ualentem uideamus.¶ Hoc gratiſſimum:ſi curaueris ut ualeas.

Alizia

n On quo:Teſtaṫ ci.hac epſa:ſicut reliqs amoré ſuú erga tironé:cu⁹ ualitudiné ſibi magnæ curæ eé oñdit.¶ Affect⁹:p p ualitudiné tuá.¶ Aliziá:urbē epyri i ſinu Ambraciæ acarnaú.T.Qu.pr̄.Dicit ci.& ex quo loco:& quo die dederit has lr̄as ad Tironé:deide hortaṫ eú ad curádú ualitudiné.¶ Nōdú erat.c.nos:nōdú uenerat:ubi era m⁹.¶ Nonæ no.qnt⁹ dies nouēbris.¶ Suſpéſo:ſolicito. ¶ Scilꝫ:certe. ¶ Oés:ego.Q.fr̄ & filii noſtri.¶ Proparis:pperaueris .i.ñ acceleres.¶ Satis.i.exiſtimabo me ſatis te quottidie uideṙ:ſi fueris ſano corpore.¶ Tú:deiñ.¶ Mea.ſ.cá:ut fruar utilitatibus tuis.

Vod ci.hæc epſa tota é pléa ſuauitatis & amoris:ī q̄ Ci.oñdit q̄tá curá héat de ualitudie Tironis:cui cōſulit & q̄uo agédú ſit cú medico:& quo eú nauigádú: & deniqꝫ hortaṫ eú curádú ualitudiné:ſicut í oí b⁹fere epſis.¶ Priore pa.de buerat.n.hæc epſa tirōis ad ci.ípleuiſſe duas pagias i q̄rú pria ſcripſerat de grauitate ualitudis ſuæ: in altera de cura ualitudis & ſpe ſalutis. Itaqꝫ ci.dicit priore pagia ſe pturbatú altera recreatum. ¶ Núc ñ du.qa uideo p litteras tuas tibi curæ eſſe: ut confirmeris & bene ualeas. ¶ Quo: ut. ¶ Viæ: itineri. ¶ Bene exi.boná eé opinioné.¶ Curatione:modus curádi & bñ: qa curatio ppꝛie é medicoꝝ.¶ Ius: rephédit medicú:q dederit ius ipſi tironi laboráti ex ſtomacho: cú eú maxíe cib⁹liqdus & ſine ſubſtátia debilitet.κακοϲομαχοϲ.i.malo & debilitato ſtomacho.¶ Illú: medicú cui te cōmédaui Lyſoné amicú nr̄um. ¶ Ad ſe:domú ſuá.¶ Primú:duo argu méta affert negligétiæ: & qa oés græci ſút negligétes: qa lr̄is ſuis nunq̄ reſcripſit. ¶ Laudes:dicis eú eé diligété & officioſú.¶ Ne par.ſúne ípéſaꝫ reſpicias .¶ Innumerabilia:oñdit ſe átepone re ſalutem Tironis oíb⁹ utilitatib⁹:quas ab eo uel acceperit:uɫ acceptur⁹ ſit.¶ Domeſtica : circa ré familiaré: diſcurrit.n.p quædam eius officia.¶ Foréſia:in foro mihi pſtita.¶ Vrbana:in urbe roma.¶ Prouincia :i í prouincia:cú eém in cilicia. ¶ Oía ui.i.facies mihi maiora oíb⁹ ſupradictis. ¶ Ego p.hortatur Tironem ut ſi ei uɫ:nauiget cú Meſcinio q̄ſtore:cu⁹ húanitaté laudaꝫ & beniuolétiá erga Tironé.¶ Belliſſi.optie. ¶ Decurſuꝝ:nauigatuꝝ.¶ Cōſuli.puideto.¶ Laboro:curo.¶ Tumul.é cu.ſ.te ualeṙ. ¶ Adhuc:uſqꝫ ad hoc tépus. ¶ Dum mi.nul.

cōmoue āt:qđ ualitudini tuæ maxíe códucet:ſi feceris maxíe obtépa ris uolútati meæ.Hæc p tuo ígéio cōſidera. Nos ita deſideramus ut amem⁹.Amor ut ualété uideam⁹ hortaṫ deſideriú ut q̄primú. Illud igiṫ poti⁹:Cura ergo potiſſimum ut ualeas.De tuis ínumerabilib⁹ i me officiis:erit hoc mihi gratiſſimú.iii.no.noué.M.C.Tirōi.S.D.

NOn q̄o ad re nec licet ſcribere:quo aío ſim affect⁹ tátú ſcribo:& tibi & mihi maxíe uoluptati foṙ:ſi te firmú q̄primú uidero:tertio die abs te Aluciá acceſſeram⁹.Is loc⁹ eſt citra Leucadé ſtadia cétú uigiti Leucade aut teipſú:aut tuas lr̄as a Mario ne putabá me acceptuꝝ.Quátú me diligis:tátú fac ut ualeas:uel q̄tú te a me ſcis diligi. nonis noué.Alucia. M.C.Tironi.S.D.

NOs apđ Aluciá ex quo loco tibi lr̄as añ ddderam⁹unú dié cōmorati ſum⁹qꝫ Q.nos cōſecut⁹nō erat.Is dies fuit no.Noué.Inde añ lucé pficiſcétes añ dié.viii.id⁹noué.has lr̄as dedim⁹:tu ſi nos amas:& pcipue me ma gr̄m tuú cōfirmate.Ego ualde ſuſpéſo aío expecto te primú.ſ.Deide Marioné cú tuis lr̄is cupim⁹: ego ίprimis q̄primú te uidere:ſed mi Tiro ualété.Q ṙ nihil pperaris ſatis quottidie uidero:ſi ualebis. Vtilitatib⁹ tuis poſſú careṙ:te ualeṙ tua cá primú uolo:tú mea mi Tiro. M.C.Tirōi. S.D.

VArie ſum affect⁹tuis lr̄is:ualde priore pagia turbat⁹:paululú altera recreat⁹.Q ṙ núc qdé nō dubito:qn quo pláe ualeas:te neqꝫ nauigatiōi:neqꝫ uiæ cōmittas.Satis.n.te mature uidero:ſi pláe cōfirmatú uidero de me dico & tu bñ exiſtiari ſcribis : & ego ſic audio.Sed pláe curatiōes ei⁹ñ pbo.Ius.n.dádú tibi ñ fuit: quú κακοϲομαχοϲ eés:ſed tñ & ad illum ſcripſi accurate:& ad Lyſoné.Ad curiú uero fáiliariſſimú hoiē:& ſúmi officii ſúmæqꝫ húanitatis mlr̄a ſcripſi.In his ét ut ſi tibi uidereṫ:te ad ſe tráſferret.Liſo.n.nr̄ uereor ne negligétior ſit: primú qa oés græci:deíde qꝫ cú a me lr̄as accepiſſet: mihi nullas remiſit:ſed eú tu laudas:tu igiṫ qd faciédú ſit iudicabis. Illđ mi tiro te rogo:ſúptui ne parcas ulla í re q̄ ad ualitudiné op⁹ ſit. Scripſi ad curiú:qꝫ dixiſſes daret medico ipi:puto aliq d dádú eé quo ſit ſtudioſior ínú erabilia tua ſút í me officia dōeſtica:foréſia:urbana: puícialia:í re priuata:í rep.í ſtudiis:í lr̄is nr̄is.Oía uíceris:ſi ut ſpo te ualidú uidero: ego puto te belliſſie ſi recte erit cú q̄ſtoṙ Meſcinio de curſuꝝ nō ihúan⁹é:teqꝫ ut mihi uiſ⁹é diligit :& cú ualitudi tuæ diligétiſſie cōſulueris tu mihi tiro cōſulito nauigatōi:nulla í reiá re feſtiaṙ uolo nihil laboro:niſi ut ſal⁹.Sic héto mi tiro neieꝫ eé q me amet:qn idé te amet:ut quú tua & mea maxie intereſt te ualeṙ:tú mlr̄is é cure adhuc

Curatio

❡Dum mihi nullo loco deeſſe uis: dum magnæ curæ habes res meas: & eas diligentiſſime uis curare. ❡Omnia negocia. ❡Depone: omitte. ❡Seruiſ: indulge. Lepta: de quo uidimus libro quarto qui fuerat in prouincia cum Cice. præfectus fabrorum. ❡Et omnes: tibi ſalutem dicunt.

t Etiã: Eodẽ fere argumẽto: quo ſuperiorib⁹ epiſtolis hortat̃ Ci. Tironẽ ad ualitudinẽ curandã: & ad ꝯſulendũ nauigatiõi: ne feſtinet nimiũ: qñ nõ potuit eũ ipſo Ci. nauigare. ❡Tenẽdũ. i. ſeruãdi incepti n: ei ut crebro accipias a me ep̃las. ❡Igit̃ il. ſ. ſcribã: q̃ ſuperiorib⁹ aliis epiſtolis. ❡Quãtũ me di. hãc. n. ſniã3 dixit Ci. ſupra ep̃la quarta & ſeptima: q̃ p̃cedit hãc. ❡Add h. u. diligẽtiã adhibeas ad ualitudinẽ tuã. ❡Cũ ua. ſic i p̃cedenti ep̃la & cũ ualitudini diligentiſſime cõſuleris: tu mi Tiro ꝯſulito nauigatiõi. ❡Vt: ſicut. ❡Neminẽ p̃. cui ñ dẽ ad te lr̃as. ❡Euntẽ pa. uenientẽ3 patras ubi tu es. ❡Actio: urbs ẽ epyri in ſinu Ambraciæ acarnanum & p̃montoriũ: a quo nõ ꝓcul uictus ẽ. M. Antonius cũ Cleopatra ab Auguſto. Actium

dũ mihi nullo loco deeſſe uis nũq̃ te ꝯfirmare potuiſti. Nũc te nihil ĩpedit: oĩa depone: corpi ſui q̃tã diligẽtiã ĩ ualitudinẽ tuã ꝯtuleris tã ti me fieri a te iudicabo. Vale mi tiro. Vale: uale & ſalue. Lepta tibi ſalu. dicit: & oẽs Vale. vi. id⁹ Nouẽ. Leucade. M. C. Tirõi. S. D.

t Etiã ad te hãc ep̃lã3 ſcripti eodẽ die magis iſtituti mei tenẽdi cã: q̃a nact⁹ erã cui darẽ: q̃ quo hr̃e3 qd ſcriberẽ. Igit̃ illa q̃tũ me diligis: tñ adhibe ĩ te diligẽtiæ: ad tua innũerabilia in me officia. Adde hoc q̃ mihi erit gratiſſimũ oĩum quũ ualitudĩs rõnẽ: ut ſpo: hũeris: hẽto ẽt nauigatõis. In Italiã euntib⁹ oib⁹ ad me lr̃as dab̃: ut ego euntẽ patras nẽinẽ p̃termitto. Cura cura te mi Tiro qñ ñ cõtigit ut mecũ nauigares: nihil ẽ q̃ feſties: nec q̃cq̃ cures. niſi ut ualeas: ẽt atq3 ẽt ual. vii. id⁹ No. Actio ueſpi. M. C. S. D. Ti. ſuo.

M Agnæ nobis ſollicitudini ualitudo tua. Nã tã & ſi q ueniũt ακινδυναμεν χρωνιωτεραδε nũciãtñ in magna cõſolatõe ingẽs ẽ ſollicitudo: ſi diuti⁹ a nobis affutur⁹ es. Is cui⁹ uſũ & ſuauitatẽ deſiderãdo ſẽtim⁹. Attamẽ q̃ uidere te tota cogitatõe cupio: tñ te pẽti⁹ rogo: ne te tã lõgæ nauigatõi & uitæ p hyemẽ niſi bñ firmũ ꝯmittas: neue nauiges niſi explorate. Vix ĩ ipis tectis & oppidis frigus in firma ualitudine uitat̃: nedũ in mari & uia ſit facile ab eẽ ab iniuria tpis ψυχος δε λεπτω χρωτι πολεμιωτατον inqt euripides: cui tu q̃tũ credas neſcio. Ego certe ſingulos eius uerſus ſingula eius teſtimonia puto. Effice ſi me diligis ut ualeas: & ut ad nos firmus & ualens q̃primũ uenias. Ama nos & Vale. Qu. fratre ſalutem plurimam dicit. M. C. Tironi. S. D.

N Os a te ut ſcis diſceſſim⁹ ad. iiii. nõas. Nouẽ. Leucadẽ uẽnim⁹ ad octos idus Nouẽ. ad. v. Actiũ ibi pp tẽpeſtatẽ. vi. id⁹ morati ſum⁹. Inde. v. id⁹ Corcyrã belliſſime nauigauim⁹: corcyræ fuim⁹ uſq3 ad. xvi. cal. decẽ. tẽpeſtatib⁹ retẽti ad. xii. cal. Decẽ. ĩ portũ corcyreoꝝ: ac caſſodẽ ſtadia. cxx. ꝓceſſim⁹: ibi retẽti fuim⁹ uſq3 ad no. cal. Interea q cupide ꝓfecti ſũt mlti naufragia fecerũt: nos eo die cenati ſoluim⁹. Inde auſtro leuiſſimo cælo ſerẽo nocte illa & die poſtero ĩ Italiã hydrũtẽ ludibũdi ꝑuenim⁹: eodẽq3 uẽto poſtridie id erat ad. vii. calẽ. Decẽ. hora q̃rta Brũduſiũ uẽim⁹: eodẽq3 tpe ſimul nobiſcũ ĩ oppidũ introiit. Terentia: q̃ te fecit plurimi. Ad quintũ calen. Decẽ. Seruus Cnei Planci brunduſii tandem aliqñ mihi a te expectatiſſimas lr̃as reddidit: datas idibus Nouem.

m Agnæ: Oñdit Ci. quãtæ ſollicitudini ſibi ſit ualitudo Tironis: cui⁹ abſentis deſideriose uahemẽter moueri dicit: licet intelligat ualitudinẽ eius diuturnã fore: ſ3 tñ ſine ꝑiculo: deide monet ne nauiget p hyemẽ: uicũ frig⁹ ualde noceat macilẽtis: q̃lis ip ſe p ægritudinẽ fact⁹ erat. Poſtrẽo adiurat p ei⁹ erga ſe amorem: ut det operam: ut ualeat. ❡Qui ue. ſ. aſtinc: ubi tu es: ακινδυνα ſine periculo μεν q dez κινδυνευω: periclitor a uero dictio ẽ negatiua uel priuatiua apud græcos: χρονιωτερα: diuturniora aũt: χρονοσ: tẽpus: χρονιοτησ diuturnus & χρονιοσ a quo comparatiuum hoc deductum eſt. ❡Conſolatione: quod de te ſine periculo eſſe intelligo. ❡Si diu. hæc eſt cauſa ſollicitudinis. ❡Deſiderando: q̃to ergo magis ſentiremus ſi eſſes præſens. ❡Per hye. per tẽpus hyemis. ❡Explorate: conſiderate & cũ magna diligentia ut habeas nauẽ idoneam: bonos cõites: & nauicularium nõ nimis feſtinantem. ❡Nedum: multo min⁹. ❡Abeſſe ab. i. t. uitare frigus: & iniuriam hyemis: ψυχοσ λε frigus autem λεπτω macilento: χρωτι corpori: πολεμιωτατον inimiciſſimum. Inquit Euripi. ut maior ſit fides huic ſententiæ ex Euripide ſumptam dicit. ❡Singula te. quæ non niſi ab homine fido admittuntur. dicit ergo ſe eius uerſibus habere fidem tanq̃ teſtimoniis. Explorate Nedũ

n Os a te: Exponit Ci. oẽm rõnẽ ſuæ nauigatõis & uiæ Brũduſiũ uſq3 ex quo die diſceſſit a Tirone: deinde eũ hortat̃ ad curandã ualitudinẽ: poſtremo ut ſit cautus in nauigando: & ſi poſſit nauiget cũ Meſcinio p̃tore: ſin min⁹ nauiget cũ aliquo: cui⁹ reſpectũ hẽat rector nauis ad nauigãdũ moderate. ❡Leucadẽ: de noĩbus hoꝝ locoꝝ diximº ſupra: & in hoc libro & in aliis. ❡Hidruntẽ: oppidũ in finibus italiæ qd Stra. appellat urbiculã. ❡Ludibundi: ludẽtes: id eſt cũ uoluptate: ſine moleſtia nauigationis. ❡In op. Brunduſiu3. Hidrũs Ludibũdus

¶ Leuauerût: qa ſcribebas ſpê eē de ſalute: & te factû meliuſculû. ¶ Oino: penit⁹. ¶ Liberaſſent: affirmâtes te bñ ualidû & firmû factû eē. ¶ Aſcalpo: q erat patrēſis: ut uidim⁹ ſupra & medic⁹ ut in illa epſa Aſcalpôe patrēſi medico utor ualde familiariter. ¶ Prudētiā: i te regêdo. ¶ Têperâtiā: in uictu. ¶ Symphoniā Ly. intelligimus Tyronē inuitatû eē a Lyſone ad aliquos câtus & delectatôes muſicas q̄ ei obfuerût. Symphoniā āt poſuit p tota celebritate: q̄ fecit Lyſo: qa ea celebritas maxie câtu muſico fuiſſet decorata. ¶ In quar. ebdomada: i q̄ eēs iā liber a febri. ſi uitaſſes illā ſymphoniā. ¶ Quādo: qm̄. ¶ Pudori. t. i. qm̄ uoluiſti pot⁹ ob uerecûdiā ei obſeq cōſulerē ualitudini tuæ: nā Tiro lȝ ægrot⁹ ñ auſus ē negare Lyſoni. ¶ Cura reli. i. cura ſaltē ut nûc pfirmeris. ¶ Me cui. i. ſenſus piungit cû ſupiori: miſi curio me cui iuſiſſet. ſ. curari: ut relinq̄rē tibi equû Brûduſii curatū: ut relinquat: legêdû ē reliqui & ñ ſelinq: & ē ordo miſi Curio me cui iuſſiſſȝ curatuꝝ equû relinq tibi Brûduſii. i. ut tibi relinq̄t. Ex cal. ianu. i. creatiôe magiſtratuû: q cal. ianuariis fiût ut alio loco dixim⁹. Naſo pmo faſtoꝝ. Iâqȝ noui pſerât faſces noua purpura fulget. Et noua conſpicuû pôdera ſentit ebur. ¶ Modice: ne nimiû immiſceam⁹ nos iis tumultibus. ¶ Quæſtus: lucri. ¶ Difficile: piculoſuȝ a pmis ad italiā uſqȝ. ¶ Honeſto: honorifice. ¶ Auctoritate: dignitate. ¶ Moueatur: ut nauiget moderate: & interdû petat port⁹. ¶ Nauicularius: rector nauis ſicut carrucarius rector carrucæ: & eſſedarius rector eſſedi: ſunt autē carruca & eſſeduȝ genera uehiculorû ſed eſſedum gallicû eſt ut ſæpius dixim⁹. ¶ Oia te ha. i. in oibus mihi ſatiſfeceris.

Symphonia

Quádo

Nauicularius

Carucarius

Eſſedarius

E T ſi op. Primû Ci. dicit ſe magis laborarē dualitudīe Tirôis ei⁹ cā q̄ ſua: deinde eû hortat ad ipſaȝ ualitudineȝ curâdā: q̄ puerſa erat in febrē q̄rtanā. Poſtea uero expôit queâdmodû aduēit Romā i initiis belloꝝ ciuiliû: & breuiter pcurrit câs & motû & apparatû ipſorum belloꝝ. Poſtrêo triûphû ſibi a ſenatu poſtulatû: dilatûqȝ cā Lētuli pſulis: ſe aût nô inſtâter petere: ex quo magnā ſe adeptû auctoritatē modeſtiæ ſuæ: & in deſcriptiôe regionû Italiæ: q̄ aſſignatæ eēnt unicuiqȝ defendendæ ſe elegiſſe ſibi capuā. ¶ Opportunitatē: utilitatē & cōmoditatē. ¶ Vis: magnitudo: furor. ¶ Etiā fir. qa q̄rtanæ licet diuturnæ ſint non tñ piculoſæ ſunt. ¶ Ex. d. nro: qa a nobis abſis. ¶ Moleſtiā nau. cômotôis ſtôachi & uomit⁹ q̄ ſolet fieri pp nauigationē. ¶ Produû: exitû a ciuib⁹ Romāis. ¶ Flāmā: incêdiû. ¶ Vel po. bel. qa iā erât arma parata. ¶ Mederi: remediû afferē. ¶ Ex ut. Cæ. & Pô. ¶ Amicus. n. q erat amicus nr̄. ¶ Minaces: qa nô decernebant ſibi: q̄ ipſe petebat: q̄ uidebunt prim in ſequêti epiſtola: & nô referamus nûc hiſtoriā: ſcribût Plu. in uita Cæ. Appia. li. ii. Sue. Tranqllus in uita Cæ. ¶ Exercitû: queȝ uidebat deponere. ¶ Prouinciā: galliā. ¶ Curio: tri. plæ. q cû eēt primû Cæ. inimiciſſim⁹: ut alio loco dixim⁹: grādi ære alieno pſſus a Cæ. liberat⁹. & pecunia adiut⁹ ei amiciſſim⁹ fact⁹ ē. ¶ Antoni⁹ & Qu. Caſ. tribuni plæbis. ¶ Nulla ui ex. atqȝ ptra appian⁹ ſic ſcribit. Côſules Marcell⁹ & Lētul⁹ Anto. & Caſſiû ſenatu excedere ipantes ne i tribunatu aſſidêtes qcq̄ acerbi⁹ ab ullo patiant. ¶ Eā ob rē An. e tribunali itat⁹ deſcêdit &c. ¶ Profecti erât: Rauēnā. ¶ Côſulib⁹. C. Marcel. & Lê. erat āt is. C. M. quē pcedêti libro pſulē factû fuiſſe gratulat⁹ fuerat Ci. ſi ſi german⁹ ſed fr̄ patruelis. i. pſanguine⁹. M. Marcelli: q ſupiore âno pſul fuerat. ¶ Ne qd de. erât uerba: qbus utebat ſenatus

Opportunitas

Vis

quæ me moleſtia ualde leuauerût utinā oîno liberaſſēt. Sȝ tñ Aſcalpo medic⁹ plane cōfirmat ppediē te ualentē fore. Nûc qdē ego te hortor: ut oēm diligêtiā adhibeas ad pualeſcêdû: tuā prudētiā: têperâtiā amorem erga me noui. Scio te oîa facturū: ut nobiſcû q̄primû ſis. Sed tñ ita uelī: ut ne qd ppetes. Symphoniā Lyſonis uelī uitaſſes: ne in q̄rtā ebdomadā incideres. Sed qm̄ pudori tuo maluiſti obſeq q̄ ualitudini: reliq̄ cura curio miſi ut medico honos hēret: & tibi daret qđ op⁹ eēt: me cui iuſſiſſet curaturū. Equû & mulû brûduſii tibi reliq. Rōæ uereor ne ex cal. ianu. magni tumult⁹ ſint. Nos agem⁹ oîa modice. Reliquû ē ut te ſi rogē: & a te petā: ne temere nauiges. Solēt nautæ feſtinare q̄ſt⁹ ſui cā. Caut⁹ ſis mi Tiro: Mare magnû & difficile tibi reſtat. Si poteris cû Meſcinio caute is ſolet nauigare. Si min⁹ cû honeſto aliquo hoīe: cui⁹ auctoritate nauiculari⁹ moueat. In hoc oēm diligêtiā ſi adhibueris teqȝ nobis incolumē ſeceris: oîa a te hēbo ēt atqȝ ēt noſter Tiro: Vale. Medico Curio Lyſoni de te ſcripſi diligētiſſime. Vale. ſalue.

M. C. Tironi. S. D.

ET ſi opportûitatē ope tuæ oib⁹ locis deſidero: tñ ñ tā meam q̄ tua cā doleo te nô ualerē. Sed qm̄ in q̄rtanā côuerſa ē uis morbi. Sic. n. ſcribit Curi⁹: ſpo te diligentia adhita ēt firmiorē fore. Mô fac id qđ hûanitatis tuæ eſt: ne qd aliđ cures hoc tpe: niſi ut q̄ cômodiſſime pualeſcas. Nô ignoro q̄tû ex deſiderio labores: ſed erût oîa facilia: ſi ualebis: feſtiar te nolo: ne nauſeæ moleſtiā ſuſcipias æger: & piculoſa hyeme nauiges. Ego ad urbē acceſſi pridie no. ia. obuiā mihi ſic pditû eſt: ut nihil fieri potuerit ornati⁹. Sed icidi in ipſam flāmā ciuilis diſcordiæ uel pot⁹ belli: cui quû cuperē mederi: & ut arbitror poſſē cupiditates cæteroꝝ hoīuȝ. Nā ex utraqȝ pte ſût q pugnare cupiât: ipedimēto mihi fuerūt oîno: & ipſe Cæ. aîcus nr̄ minaces ad ſenatû & acerbas lrās miſerat: & erat ipudens: q exercitû & puinciā iuito ſenatu teneret: & Curio meus illû incitabat. Antôi⁹ qdē nr̄ & Q. Caſſi⁹ ulla ui expulſi ad Cæ. cû Curiôe pfecti erât. Poſteaq̄ ſenat⁹ côſulib⁹: ptoribus tri. plæ. & nobis

utebatur ſenatus ad cōſulendū utilitati reip. ¶ Paratiorē du.q̄ nūc eſt Cæſar.q.d.furioſiorē q̄ unq̄ fuerit Catilina.Ex hac pte reip. ¶ Sero:qa ſemp putabit nihil ſibi aut reip.ab eo noceri poſſe. ¶ Nobis.i.p nobis. ¶ Triū-phū:de rebus geſtis in cilicia. ¶ Suū be.erga me. ¶ Maius:mihi carius & optatius:quoniaꝫ cito data uileſcūt. Simul-
¶ Simulatq;:poſtq̄. ¶ Relaturū:de triumpho:mihi decernendo. ¶ Nihil cupide agimus : nō oſtēdo atq;
q me ualde cupidū huius triumphi. ¶ Deſcriptæ:aſſignatæ. ¶ Capuam:ciuitatem italiæ.
Vo in diſc.Hac epiſtola lōge plenius q̄ pcedēti expoſuit Ci.bellorū ciuiliū cās & tumultū & pericula.

qui ꝓcōſules ſum9:negociū dederat:ut curaremus:ne qd reſp.detrimētū cap et:nunq̄ maiore in piculo ciuitas fuit:nunq̄ īprobi ciues habuerūt paratiorē ducē oīo.Ex hac quoq; pte diligētiſſime ɔparat̄.Id ſi rauctoritate & ſtudio Pōpeii nr̄i:q Cæ.ſero cœpit timer̄. Nob īter has turbas ſenat9 tā frequēs flagitauit triūphū.Sꝫ Lētul9 cōſul quo maius ſuū bn̄ficiū faceret:ſimulatq; expediſſet q̄ eēnt neceſſaria : de rep.dixit ſe relaturꝫ.Nos agim9 nihil cupide:eo ꝙ eſt nr̄a pluris auctoritas.Italiæ regiones deſcriptæ ſunt:quā qſq; ptē tuet̄.Nos Capuā ſumpſimus:hæc te ſcire uolui.Tu ēt atq; ēt cura ut ualeas:lr̄aſq; ad me mittas quotiēſcūq; habebis cui des etiā atq; etiā uale. Datum pridie idus Ianu.

M.C.Tironi.S.D.

QVo ī diſcrimine uerſet̄ ſalus mea: & bonoꝝ oīum atq; uniuerſæ reip.ex eo ſcir̄ potes:ꝙ domos nr̄as & pr̄iā ipaꝫ diripiēdā uel inflāmādā reliqm9.In eū locū res deducta ē:ut niſi qs de9 uel caſus aliqs ſubuenerit:ſalui eē nequeam9.Eqdē ut ueni ad urbē: nō deſtiti oīa & ſentire & dicere:& facer̄:q̄ ad cōcordiæ ptinerēt:ſed mir9 īuaſerat furor:nō ſolū īprobis:ſed ēt his q boni habent̄:ut pugnar̄ cupent:me clamātē nihil bello ciuili miſeri9.Itaq; quū cæ. amētia q̄dā rapet̄:& oblit9 nois atq; bonoꝝ ſuoꝝ ariminū.Piſaurū.Anconā:aretiū occupaſſet:urbē reliqmus:q̄ ſapiērer aut q̄ fortirer:nihil attiner diſputar̄.Quo qdē in caſu ſum9:uides.Ferunt̄ oīno cōditiones ab illo:ut pōpei9 eat in Hiſpaniā:delect9 q ſunt habiti: & pſidia nr̄a dimittant:ſe ulteriorē galliā Domitio:citeriorē Conſidio nouiano(is.n.obtigerūt)traditurꝫ:ad cōſulat9 petitionē ſe uenturū:neq; ſe iā uelle abſente ſe rōnem hēri ſuā:ſe pſentē trinūdinū petiturꝫ.Accepim9 ɔditiōes:ſed ita ut remoueat pſidia ex his locis:q̄ occupauit: ut ſine metu de his ipſis cōditionib9 Romæ ſenatus hēri poſſit. Id ille ſi fecerit:ſpes ē pacis.Nō.n.honeſte leges impon ūt:ſed qduis eſt melius:q̄ ſic eē ut ſumus. Sin aūt ille ſuis cōditionib9 inſtare uolue-

Deinde ɔſilia & ſniaꝫ ſuā de iis bellis:rogatq; Tironeꝫ ne moleſtiā ullā capiat de iis rebus ne impédiāt eis ualitudinē:quam hortat̄ ut diligēter curet:monetq; eū poſtremo qūo nauigat̄ dbeat:nulla fer̄ difficultas eſt in uerbis. ¶ Diſcrimine:periculo. ¶ Dirīplēdā:uertēdā in pdā. ¶ Reliqmus:qa fugimus capuā: ubi ſunt Pōpe.exercit9. ¶ In euꝫ lo.in talē ſtatum. ¶ Vt ueni: poſtq̄ ueni. ¶ Oia ſen.& di. hoc ēt teſtat̄ Appia.Ci.d cōcordia egiſſe. ¶ Eos:q boni uiri hēnt̄:notat ɔſules:q ɔtra dicebāt oib9:q̄. Ci.ɔſulabat. ¶ Ariminū pi.urbes ſunt Senonū Italia iuxta ſinum hadriaticū:has āt urbes primuꝫ occupauit Cæſar.Luc. Vicinūq; minax īuadit Ariminū: & Sue.Picenū umbriā ethruriā occupauit:rōnē aūt affert Appia.cū de Octauiano loqtur:qa inde erat facilis incurſus & inuaſio:& Stra.li.v.cuꝫ dicit Annibalē uſum eſſe hac uia. ¶ Quā ſa.ſ.reliq̄rimus. ¶ Nihil attinet diſp.qa ɔſtat & timide & ſtulte nos feciſſe ſꝫ ut inqt Luca.dāda tā uēia ē tātoꝝ:dāda malorū Pōpe. fugiēte timēt. ¶ Eat in hiſpaniā:quā erat ſortitus eo anno. ¶ Dimittant̄:ne habeamus milites ī italia. ¶ Obtigerūt: ſorte euenerūt. ¶ His:Domitio & Cōſidio. ¶ Se traditurū:Domitio.L.Domi.Cæſari ſucceſſor noīatus fuerat:& is Domitius eſt quē poſtea Cæſar Corfinii in deditionē accepit atq; dimiſit. ¶ Se uenturū:Romam ad comitia cōſularia. ¶ Trinundinū:nundine dies erat ſecundū feſtū feriarū: quo populus Nūdie ad urbē mercandi cauſa conueniebat Macro.in ſaturna.negat nundinas fuiſſe ferias:ſed Romanos inſtituiſſe Trinun nundinas:& octo qdem diebus in agris ruſtici opus facerēt:nono aūt intermiſſo rure ad mercatū legeſq; acci- dinæ piēdas Romā uenirēt:ut ſcita atq; cōſulta frequētatiore populo referent̄:q̄ trinūdino die ppoſita a ſingulis atq; uniuerſis facile noſcebant̄:unde ēt mos tractus:ut leges trinūdino die ꝓmulgarent̄:ea re ēt cādidatis uſus fuit in cōmitiū nūdinis uenire:& in colle cōſiſtere:un̄ corā poſſent ab uniuerſis uideri:ſed hæc oīa diligētius & hēri cepta & poſt abolita poſtq̄ trinūdino ēt ob mltitudinē plæbis frequētes adeſſe ceperūt.Hæc Macr.ſignificat āt trinundinū aliud eē quā nundinas:licet apte non declarat qd ſit:puto aūt eſſe triū dierum ſpatium ad habenda comitia creandoꝝ magſatuū cauſa ut uerba Macro.ſuprapoſita ſignificant:& Liuii.iii. Poſtquā uero comitia decemuiris creandis in trinundinū indicta ſunt.Laurenti.tamē Valla legi trinum nundinuꝫ quod minus ꝓbo. Quidā etiā accidiunt non pro ſpatio trium dierū:ſed pro loco quod tribus in locis uno die fierent comitia:probo tamen magis priorē ſenſum. ¶ Ex iis locis:Arimino Piſauro &c. ¶ Non honeſte:quia uidemur ei parere: cui deberemus imperare. ¶ Leges imponuntur:nobis a Cæ.& eſt ratio quare pax non ſit honeſta. ¶ Quid uis:quodlibet etiā minus honeſtum. ¶ Sicut ſumus:in tanta perturbatione rerum & metu. ¶ Inſtare ſuis conditionibus:ideſt ſi noluerit ſeruare conditiones:quas fecit ut ſupra uidimus: & quas nos accepimus.

rit bellū paratū eſt: eiuſmodi tñ qđ ille ſuſtinere nō poſſit præſertim: quū a ſuis cōditionibus ipſe fugerit: tantūmō ut eū intercludamus: ne ad urbē poſſit accederē: q̄ ſperabam9 fieri poſſe. Delectus.n.magnos habebamus: putabamuſq̄ illū metuere: ſi ad urbē ire cepiſſet: ne gallias amitteret: q̄s ambas hēt munitiſſimas p̄ter tranſpadanos. Ex hiſpaniaq̄ ſex legiones: & magna auxilia affranio & petreio ducibus haberi a tergo uī ſi inſaniet: poſſe opprimi mō urbe ſalua. Maximā aūt plagā accepit: q̄ is q ſummā auctoritatē in illi9 exercitu habebat Titus labienus ei9 ſocius ſceleris eſſe noluit: reliquit illū: & nobiſcū eſt: multiq̄ idē facturi eſſe dicunť. Ego adhuc oræ maritimæ p̄ſum a formiis nullū maius negociū ſuſcipere uolui: quo plus apud illū meæ lr̄æ cohortatiōeſq̄ ad pacem ualerēt: ſin aūt erit bellū: uideo me caſtris & cæteris legionibus p̄futurū habebo ētillam moleſtiā q̄ Dolobella noſter apud Cæſarē eſt. Hæc tibi nota eſſe uolui: quæ caue ne te pturbēt: & impediant ualitudinē tuā. Ego. A. uarroni quē q̄ amātiſſimū mei cognoui: tū ēt ualde tui ſtudioſum: diligentiſſime te cōmendaui: ut & ualitudinis tuæ rōnē hrēt: & nauigatiōis: & totū te ſuſciperet ac tueretť: quē oia facturū cōfido: recepit.n. & mecū locutus eſt ſuauiſſime. Tu qn̄ eo tpe mecū eſſe non potuiſti: quo ego maxime operam & fidelitatē deſideraui tuā: caue feſtines: aut cōmittas: ut aut æger aut hyeme nauiges. Nūq̄ ſero te ueniſſe putabo: ſi ſalu9 ueneris. Adhuc neminem uiderā: qui te poſtea uidiſſet: q̄.M. Voluſiū: a quo tuas lr̄as accepi: quod nō mirabar. Neq̄.n. meas puto ad te litteras tanta hyeme perferri. Sed da operam ut ualeas: & ſi ualebis quum recte nauigari poterit tum nauiges. Ci. meus in Phormiano erat: terētiana a Tullia Rōæ. Cura ut ualeas. iiii. calē. Fe. Capua.

M.T.C.Tironi.S.D.

EGo uero cupio te ad me ueniř: ſed uiam timeo: grauiſſime ægrotaſti: inedia & purgationib9 & ui ipſius morbi cōſūpt9 es: graues ſolēt offenſiones eē ex grauib9 morbis: ſi qua culpa commiſſa ē. Iā ad id biduū qđ fuiris in uia: dum in Cumanū ueneris accedēt cōtinuo ad reditū dies quq̄. Ego in Phormiano ad tertium calē.

Suſtinere: tueri. Suis q̄s: ipſe ꝓpoſuit nobis: nō aūt nos ei. Intercludam9: īpediamus oppōne exercit9. Delectus: factos in Italia. Gallias: ulteriorē & ceteriorē. Trāſpadanos: q tranſpadanū incolūt in gallia ciſalpina. Sex le.h.nō ſuas ſed ſibi inimiciſſimas & aduerſarias: has legiones poſtea Cæ. appellatis p̄tibus de

A tergo — rep. inuaſit: ꝗs āt p̄erant Petreius Afranius: & .M. Varro. Si inſa. ſi qđ inſane & furioſe fecerit cōtra ea q nobi

A latere — ſcū pactus eſt. A ter. a poſteriori parte. ſ. a legionibus q̄ ſūt in hiſpania: a tergo aūt a latere & a frōte uocabula

A frōte — ſunt cōmodæ ad exercitū trāſlata. Maximā. p. maximū dānū: trāſlatio a corpe: qđ plaga. i. pcuſſione debilitari ſolet. Labienus: is un9 ex ducib9 Cæ. in bello poſtq̄ uidit Cæſarē mouiſſe bellū aduerſus p̄riam: eū reliq̄t: & ad Pōpeiū tranſiuit. Sceleris: ipſi & ſcelerati belli ciuilis Luca. Iuſq̄ datū ſceleri canimus. Multi: ex ducibus & militibus Cæ. Facturi idē: qđ fecť Labien9. Oræ ma. regiōi uicinæ man. A for. ut. cā. i. uſq̄ a formiis. Quoq. Plus. ualue. qa plus obtēperauit meis exhortatiōib9 qa uidit me nō ſuſcepiſſe aliud maius negociū ꝯtra ſe: q̄ ut ſeruarē illā regionē cui p̄erā. Certis: qbuſdā. Præfuturū: faciēt.n.me ducē quarundā legionū. Noſter: & gener & amic9. Impediāt: moleſtiæ.n. & ſollicitudines ſolēt: uel impedir ualitudinē: uel interdū Renouare morbū. A. Varrōi: is erat p̄ſiæ ubi ægrotabat tiro. Totū: t. i. oia quæ ad te ptinerent. Recepit: pmiſit. Eo tēpoī: quo pmū Romā adueni: & d inūpho mihi decernēdo agebā: i quo potuiſſes mihi prodeſſe. Caue feſtines: caue ne pperes nimiū: ná caue negatione habet ſenſu in ſe īcluſā. Cōmittas: ne facias hoc ut nauiges æger &c.

Cōmittere — eſt āt interdū cōmittere facere cum errore & rephenſiōe: ut ñ cōmittā ut me decipias.

Saluus — Salu9: incolumis. Q d neminem te uidiſſe poſt.M. Voluſium. Tanta hyeme: uel tēpeſtate maris: uel etiam tempore hyemis: quod difficillima eſt nauigatio. Iuue. Menſe qdē brumæ cū iam mercator Iaſon clauſus & armatis obſtat caſa candida nautis Grandia tollunť chriſtallina. Recte: cōmodæ & tuto. In phormiano: io agro phormigno. Romæ: erant quū ſcripſi has lr̄as.

e — Go uero: ſcripſerat Tiro ſe uenturū ad Ci. ſi ipſe uellet: itaq̄ reſcribit Ci. ſe cupidū eſſe: ut Tiro ad ſe ueniat. ſꝫ timere ne ex uia pericliteť: qa oia q̄ malo regimine fiūt ab his: q grauiter ægrotauerūt: piculoſa ſunt: deinde facit eū certiorē ſe foř i phormiano: dicitq̄ ſe Pōpeio dixiſſe oia ſua muta eē ſine Tirone.

Vero — Vero pōr eē & expletiua & affirmatiua p̄ticula. Viā: periculū uiæ.

Grauiſſime — Grauiſſime: uæhemētiſſime: piculoſiſſime. Cōſumptus: deliberatus.

Inedia — Inedia: fame: ſed fames ſp eſt cū appetitu edēdi. Inedia uero ēt ſine appetitu ut in ægrotis: unde melius Inedia diceť abſtinētia uel impotētia comedēdi. i. nō comeſtio. Purgationibus: q̄ medicinis fiunt. Vi: magnitudine. Offenſiōes: nocumenta. Si q̄ culpa cōmiſſa eſt: h qđ eſt factū

Fames — prætor ordinē & regulam medicorū. Iam ad id: ex his uerbis Intelligimus Tironē fuiſſe iam in Italia quum

Biduū — hæc epiſtola ſcripta eſt. Biduū: ſpaciū duorū dierū. Accedent. q. d. ad. r. puto hoc uelle dicere qđ qa ſit debilitatus: q̄nq̄ dies cōſumet in redeundo. Id iter qđ in ueniendo duobus diebus confecerit. In cu. ad me.

Offendam: inueniā.

eſſe uolo: ibi te ut firmū offendā mi. Tiro effice. Litterulæ meæ ſiue nr̄æ tui deſiderio oblanguerūt. Hac tn̄ ep̄la: quā Achaſt⁹ attulit: oculos paululū ſuſtulerūt. Pōpeius erat apud me quū hoc ſcribebā hilarꝭ & libenter ei cupienti audirꝭ nr̄a dixi: ſine te oīa mea muta eſſe: tu muſis nr̄is para: ut opas reddas: nr̄a ad diē dicta fiēt. Docuit. n̄. te fides ετοιμον quod haberet. Fac plane ut ualeas: nos ac ſummum Vale: decimoquarto calen. Ianuari. Vale.

M.C. Tironi. S.D.

AEgypta ad me uenit pridie idus Apri. Is & ſi mihi nūciauit te plane febri carere: & belle habere: tamē ꝙ negauit te potuiſſe ad me ſcribere: curā mihi attulit: & eo magis ꝙ Hermia: quē eodem die uenire oportuerat: non uenerat. Incredibili ſum ſollicitudine de tua ualitudine: qua ſi me liberaris: ego te oī cura liberabo. Plura ſcriberē ſi iā putarē libēter te legere. Ingeniū tuū qđ ego maximi facio confer a te mihi tibiq; conſeruandū. Cura te ēt atq; ēt diligenter. Vale. Scripta iam ep̄la. Hermia uenit. Accepi tuam epiſtolam uacillantibus litterulis: nec mirum tam graui morbo. Ego ad te Aegyptā miſi: ꝙ nec inhumanus eſt: & te uiſus eſt mihi diligere ut is tecum eſſet & cum eo coquum quo uterere. Vale.

M.C. Tironi. S.D.

ANdric⁹ poſtridie ad me uenit q̄ expectarē. Itaq; habui noctē plenā timoribus ac miſeriis. Tuis lr̄is nihilo ſum factus certior: quō te hr̄es: ſed tn̄ ſum recreat⁹. Ego oī delectatōe lr̄iſq; oib⁹ careo: q̄s anteq̄ te uidero attingerꝭ nō poſſū: medico mercedis q̄tum poſcet: promitti iubeto id ſcripſi ad Mumiū audio te aīo angi: & medicū dicere ex eo te laborare. Si me diligis excita ex ſomno tuas lr̄as: humanitatēq; ꝑꝑ quam mihi es cariſſimus Nunc opus eſt te aīo ualere: ut corpore poſſis. Id cū tua: tū mea cā facias a te ꝑeto. Achaſtū retine: quo cōmodius tibi miniſtretur. Cōſerua te mihi: dies promiſſorum adeſt: quem etiam repræſentabo ſi adueneris: ēt atq; etiam Vale. iii. idus Aprilis.

M.C. Tironi. S.D.

OMnia a te data mihi putabo: ſi te ualētem uidero ſumma cura expectabo aduentum Menandri: quem ad te miſeram. Cura ſi me diligis ut ualeas: & quum te bene cōfirmaris: ad nos uenias. Vale. iiii. idus Aprilis. Vale.

ℭ Offendā: fuenlā: ℭ Sine nr̄æ: correctio: qa hēbat Cic. Tironē adiutorē ſtudiorū ſuorū. ℭ Oblāguerūt: debilitatæ ſunt ſumptū ab ægrotātibus: q lāguere dicunꝭ. ℭ Suſtulerūt oculos: perſeuerauit in tranſlatione: nā ſolē ægrotantes oculos multū tenere demiſſos uel clauſos dicit igiꝭ lr̄as ſuas recreatas ep̄la Tironis ab Achaſto allata eleuaſſe aliqtulū oculos: & quodāmodo reſpiraſſe. ℭ Apud me: domi meæ. ℭ Nr̄a: res noſtras. ℭ Muta eēt tacita. i. me neſcire loq: & aliqd dicei ſine te. ℭ Reddas operas: reſtituas opas itermiſſas. i. ut reuertaris ad muſas nr̄as. ℭ Nr̄a di. noſtra ꝑmiſſa. ℭ Ad diē: quā conſtitui: q aūt eēnt hæc ꝑmiſſa nō facile intelligi pōt: qdam dicūt fuiſſe ꝑmiſſiones libertatis: ſed puto eū iā fuiſſe liberū quū hæc ſcripta ſunt: licet inferius ſit epiſtola. Qu. fratris ad Ciceronē gratulatoria de libertate Tironis: hæc aūt ꝑmiſſa puto fuiſſe de aliqua pecunia ei donanda pro emptione fundi quē infra a Tirone emptum uidebimus: ετοιμον prōptū. ℭ Nos ac ſūmū. ſ. ualemus: id optie: ut nō poſſemus melius ualere.

Egypta: Dicit Ci. qđ

a lʒ ab Aegypta intellexerit Tironē carerꝭ febri: tn̄ qa intellexit eū nō potuiſſe ſcribere: fuit uehementer ſollicitus de eius ualitudine: hortatur aūt eū: ut īgeniū ſuū totū ꝯferat ad ſe ꝯfirmandū: deinde dicit ſe accepiſſe ab eo ep̄laʒ lr̄is uacillātib⁹ ſcriptā: qđ nō miratur: qa ſcit eū nō. duʒ poſſe hr̄e manū firmā ꝑpter morbū. ℭ Aegypta: proprium nomen ſerui. ℭ Plane: oīno. ℭ Q. d qa. ℭ Hermia: ꝑpriū nomē ſerui. ℭ Quem op. ue. qui debuerat uenire. ℭ Eodem die: quo Aegypta uenit: quē exiſtimabā nō ueniſſe: qa ꝑꝑ aliquē caſuʒ tuū eēt retardatus. ℭ Qua ſollicitudine: ſi me liberaris: ut te firmū reddas. ℭ Omni cura: de eo qđ tibi ꝑmiſit. ℭ Libēter: ægrotis. n. aut morbo debilitatis multitudo uerboruʒ ſolet eē moleſta. ℭ Scripta: hæc particula addita ē poſt finē epiſtolæ: ut patet: quia his ſcriptis uenerat Hermia: q attulerat lr̄as Tirone ſed male ſcriptas manu ꝑꝑ debilitateʒ morbi uacillante. ℭ Vacillātibus: nō firmiter neq; æqualiter ſcriptis. ℭ Nec int. litteras tuas fuiſſe uacillātes. ℭ Inhumanus durus: in ſeruiēdo. ℭ Quo uterere: quē haberes ad uſum tuum. Plane

ANdricus: Qu cqđ hac epiſtola dicit Ci. ſignificat ſollicitudinē ſuā de ualitudine Tironis: quē hortaꝭ: ut

a curet ualere: & retineat Achaſtū ſeruum apud ſe. ℭ Andricus: ſeruus. ℭ Venit: a te. ℭ Noctem: quia timui eum retardatum eſſe ꝑpter aliquem morbuʒ tuum. ℭ Miſeriæ: ſollicitudinis. ℭ Nihilo: pro nihil. Nihilo

ℭ Quas: litteras. ℭ Poſcet: poſtulabit. ℭ Ex eo: quod animo angeris. ℭ Laborare: ægrotare. ℭ Excita e ſo. li. tu. i. fac ut litteræ tuæ: quæ ſopitæ fuerunt hactenus propter morbum tam excitentur tanq̄ a ſomito. ℭ Humanitatē: doctrinā. ℭ Vt co. po. ſ. ualere. ℭ Animo ua. i. lætū eē & nulla cura affici. ℭ Miniſtretur: inſeruiatur. ℭ Promiſſorū: q̄ tibi feci. ℭ Quē: diem: ℭ Repræſentabo: effecto oſdam: quia pſtabo promiſſa. Humanitas

o OMnia: hortaꝭ Ci. Tironē: ut det opaʒ ualere: & cū fuerit bn̄ ꝯfirmat⁹ ad ſe ueniat. ℭ Menādrū: ſeruuʒ.

Oblanguere

DE Tirone: Qu. Ci. frater Cice. ei gr̄as agit: & gratulaṫ ꝙ tironē manumiſiſſet: cuius Tironis fidelitatē laudat & doctrinā. Poſtremo dicit ſe oīa ꝓmiſiſſe ꝑſtaturūq; pueris Sabini: quos Cice. ei cōmendauerat. ¶ Ita ui. iurāns eſt. ¶ Indignū il. fo. ſe. nō dignū q eēt ſeru⁹. ¶ Nobis amicū: nā ſeruorum

Exilui amicitia nūq̄ di. ¶ illi⁹: tironis qb⁹ nūciauit mihi illā liberalitatē tuā. ¶ Exilui: exultaui. ¶ Statii: liberti mei. ¶ In. i. tirone. ¶ Hæc. e. b. emphaticos plurali numero ē uſus ꝓ ſingulari: cū. n. dixiſſet ſolā fidelitatē ſubiūxit hæc eadē bōa. ¶ Additis: ad fidelitatē. ¶ Lr̄is: qb⁹ ualet plurimū. ¶ Et. ſ. h. i. doctrina uel ſuauitate ſermonis. ¶ Potiora: maiora.

Qu. C. M. Ciceroni. S. D.

DE Tirone mi marce ita te meūq; Ciceronē: & meā Tulliolā tuūq; filiū uideā: ut mihi gratiſſimū feciſti quū eū īdignū illa fortuna ac nobis amicū ſeruū eſſe maluiſti. Mihi crede tuis & illi⁹ lr̄is perlectis exilui gaudio: & tibi ago gr̄as: & gratulor: ſi n. mihi Statii fidelitas ē tātæ uoluptati: q̄nti eē in iſto: ſi eadē bōa debēt additis lr̄is & ſermonib⁹ humāitate: q̄ ſunt his ipſis cōmodis potiora. Amo te oībus eq̄dē de maximis cāis: uerū ēt pp hāc: uel ꝙ mihi ſicut debuiſti nunciaſti. Te totum in lr̄is uidi. Sabini pueris & promiſi omnia: & faciam. Vale.

M. C. Tironi. S. D.

Ideo q̄d agas: tuas quoq; ep̄las uis referam in uolumina: ſed heus tu q κανόνα eſſe meoꝝ ſcriptorū ſoles. Vn̄ illud tā ἀκυρον ualitudini fideliter inſeruiendo. Vnde in iſtum locum fideliter uenit: cui uerbo domiciliū eſt ꝓprium in officio migrationes in alienū multæ. Nā & doctrina & domus & ars & ager ēt fidelis dici pōt ut ſi q̄uo Theophraſto placet uerecunda trāſlatio: ſed hæc corā. Demetrius uenit ad me: quo q̄dē comitatu ἀφομιλῆσαι ſatis ſcis: & tu eū uidelicet nō potuiſti uidere: cras aderit uidebis igiṫ. Nā ego hic pendie manere cogito ualitudo tua me ualde ſollicitat: ſed inſeruii: & fac oīa: tū te mecū rē tū mihi cumulatiſſime ſatiſfacere putato. Cuſpio q̄d opam dediſti mihi gratū ē. Valde. n. eius cauſa uolo.

M. C. Tironi. S. D.

Vid igiṫ nō ſic oportet: eq̄dē cenſeo ſic addendū etiā ſuo:

De ¶ De: ꝓpter. ¶ Propter. h. d Tirōe. ¶ Pueris: ſeruis. ¶ Et faciam: intelligimus huius. ¶ Sabini: ſeruos a Ci. fratri fuiſſe cōmendatos.

u Ideo: Primū ci. arguit Curionē in ꝓprietatis cuiuſdā uerbi trāſlati: & oſtēdit q̄lis debeat eē tranſlatio: deinde ſcribit de quodā Demetrio quē dicit fore cras apud ſe: ibiq; poſſe uideri a Tirone. Poſtrēo hortaṫ eū ad ualitudinē curādā: & dicit ſibi gratū eſſe: q̄d Tiro operam ſuā cuſpio ꝑſtiterit. ¶ Video. q. a. familiariter locaṫ cū Tirōe. ¶ Vis: cupis nō aūt legēdū eſt uix: ſed ītelligimus Tironē fortaſſe petiiſſe a Ci. ut ep̄las q̄s ad eū ſcripſiſſet ſeruaret ideo Ci. dicit uideo quid agas: uis tuas epiſtolas referri ī uolumina. ¶ Quoq;: ēt ſicē meas & aliorū doctoiū. ¶ Sȝ he. tu familiaris appellatio & repræhenſio. κανόνα: regula corrector. ¶ Vn̄: ex qua rōne: ex q̄ cā ſ. eſt tibi illud tā ἄκυρον ñ autēticū. ¶ Valitudini fi. in ler. hoc eſt quo improprie uſus fuerit Tiro: dixerat. n. in ſeruiendo fideliter ualitudini: cum fidelitatis hoībus tantū conueniat. ¶ Fideliter: hæc dictio fideliter. ¶ Vnde: ex qua cauſa ex qua rōne. ¶ Venit in iſtum lo. conuenit iſti loco ut dicas in ſeruiendo fideliter ualitudini q̄ſi ualitudo ſit domina cui a ſeruis uel a famulis fideṙ inſeruiri dṙ aut q̄ſi ſit aīal rōnale: cui fides debeaṫ. ¶ Cui ue inuoluitur: hic locus ita ab oībus quorū ſcripta uidi: ut neq; ab ipſis neq; ab aliis intelligatur: dicūt. n. cui uerbo. ſ. fideliter domiciliū eſt ꝓpriū. i. familia eſt ꝓpria in officio: qa proprie fidelitas dicatur in familia: ſed puto hanc eſſe mentem Ci. uerbū q̄d habet propriam ſedē in ſignificato ſuo: habet multas trāſitiones in alienū ſignificatū per tranſitionē: & hic eſt ordo migratōes multæ in alienū ſunt uerbū: cui domiciliū

Domicilium eſt propriū in officio. ¶ Domiciliū: ſedes in of. in ſignificatōe ſua: quā hēt ex ꝓpria poſitiōe ut puta habena in officio ſuo propriā habet ſedem cum de equo dicitur tranſit tamē metaphorice in aliena: Virgi. in. vi. Sic fatur

Habena lachrymās claſſiq; immitti habenas: ecce hic de naue dixit habenas. Idē li. xii. Et totas iratū effundit habenas hic ad animum tranſtulit: quod & freno frequenter legimus. ¶ Migrationes: tranſitiones per tranſlationē. ¶ In

Migrationes ali. abſolute dixit. i. in alienā ſignificationē. ¶ Nam & do. ſubdit exempla ad probationē dicti ſui doctrina & ars fideliter dicitur: quia nunq̄ deſerit hominem. ¶ Et do. uel familia: uel certe ipſa dom⁹ fidelis dicitur: quod in ea tutiſſimus. ¶ Ager fidelis: dicitur quia reddat acceptū. ¶ Verecunda: modeſta non nimiū licentioſa: qua li uſus ſit interdū Ennius: ut iratū quadrigas ut montes pacis & ſimilia. ¶ Sed. h. c. dicemus. ¶ Quo con. id eſt quo Demetrio & eius comitatu: intelligimus enim eum adduxiſſe ſecum alios: ἀφομιλῆσαι uſus ſum in loquē

Perēdie do & ſermocinando cum eo. ¶ Cogito nunc. ſ. diſcedere. ¶ Perendie: poſt cras. ¶ Et mecum eſſe ꝓ putato ſi

Valde inſeruieris ualitudini. ¶ Operam dediſti. i. inſeruiſti: & auxilium præſtitiſti. ¶ Valde: multum.

q Vid igitur: Primo Cice. reprobat quandā ſuiam Tironis de quadā dictione: quā ille negabat ponendā in oratione. Deinde eum hortaṫ ad curā ualitudinis: & exponit q̄damq̄ ad eam ꝑtineāt. Poſtea uero ſcribit q̄dam de quodā horto locando. Poſtremo ſe ei miſſurum horologium & libros: ſi fuerit ſerenū: & reddit eum certiorem de morte cuiuſdam. Cæſaris familiaris ſui habet hæc epiſtola multum obſcuritatis. ¶ Quid igitur: ſubaudi dicis legitur etiā quid agitur ſed idem eſt ſenſus. ¶ Non ſic oportet: quidā exiſtimant controuerſiam fuiſſe de hac dictione ſic quam Tiro dicebat a Cicerone male collocatam: ut Cice. non dicat.

¶ Se. i. hanc

¶ Se.i.hanc dictionem ſic non oportet.ſ.poni. ¶ Eqdem cẽ.puto. ¶ Sic ad.i.hanc dictionẽ ponendam eſſe. ¶ Etiam.u.i.ligo:& ita in ſuo & affigo:ut nullo pacto remoueri debeat:hic eſt ferre cõis ſenſus:ſed puto non de ſic dictione ſed alia uel clauſula uel orõne intelligendũ:ut Cicero dicat. ¶ Nõ ſic op.ſ.dixi ut dixi. ¶ Sic ad dendũ.ſ.ut a ddidi. ¶ Etiã ſuo.i.& hanc dictionẽ ſuo cẽſeo addẽdam:quã fortaſſe Tiro uolebat tollere ex oratione alicuius. ¶ Vitetᷣ inuidia:fugiatᷣ inuidia quã cõtrahemus:ſi uolemus oĩa faſtidioſe emẽdare. ¶ Sæpe idum malui ueniã̃ dicere q̃ blandiri:διαφορνησιν:declamationẽ. ¶ Etiã tu.ſ.profuit Tiro.n.ſe tuſculanum contulerat curandæ ualitudinis cauſa.

ſed ſi placet inuidia uitetur:quã qdem ego ſæpe contẽpſi:tibi διαφωνησιν gaudeo profuiſſe. Si uero etiam Tuſculanũ:dii boni quanto mihi erit amabilius. Sed ſi me amas:quod quidem aut facis:aut perbelle ſimulas:quod tamen in modum ꝓcedit. Sed ut eſt indulge ualitudini tuæ. Cui quidem tu adhuc dum mihi deſeruis:ſeruiuiſti:non ſatis ea quæ poſtulet nõ ignoras πεψιν αλυπιαν περιπατον συμμετρον τερψιν ευλουσιαν κοιλιας fac bellus reuertare nõ modo te:ſed etiã Tuſculanũ nr̃um plꝰ amẽ. Parhædũ excita:ut hortũ ipſe cõducat:ſic holitorẽ ipm cõmouebis. Elico neqſſimus ſeſtertia ducẽta dabat nullo aprico horto nullo emiſſario: nulla maceria nulla caſa. Is ne nos tanta ĩpẽſa derideat: Calefac e hoiem: ut ego motonẽ. Itaq abutor corõis de crabra. Quid agatᷣ & ſi nũc quidẽ etiam nimium eſt:aquæ tñ uelim ſcire. Horologiũ mittam & libros ſi erit ſudum:ſed tu nullos ne tecũ libellos an pãgis aliquid ſophocleũ fac opꝰ appareat. A liguribꝰ Cæſaris familiaris mortuꝰ ẽ bonus homo & nobis amicus. Te quãdo expectemꝰ fac ut ſciã. Cura te diligẽter. Vale. M.T.C.Tironi.S.D.

¶ Dii boni:exclamatio præ lætitia. ¶ Perbelle:bene. ¶ Q & tñ tuũ ſimulare:ut & quomodocunq eſt:uel qꝛ me ames:uel ſimules. ¶ Ea:ualitudo:πεψιν digeſtionem:πεπτω enĩ digero ταχο:quietẽ οδοιπορια de ambulationẽ κ.δ.εἰσπορευο mẽſuram moderatam:ne fit ad iter mihi defatigationẽ μοδιοα delector ευσιυ iucũditatẽ περιτ purgationem κοιλιας uẽtris. ¶ Tuſculanũ:quo fueris confirmatus. ¶ Excita:inſtiga:quantum intelligere poſſumus habebat Ci.hortum locandũ in tuſculano & holitor:qui antea illũ cõduxerat:uidebatur eum deſide re:unde ſcribit Ci.ad Tironẽ:ut exciter parhædũ quẽdam ad illũ conducendũ:ut ille holitor cõmoueatur:cũ intelligat aliũ eſſe qui uelit cõducere quẽ nullum credebat. ¶ Holitorẽ:hortulanum ab holere holitor dr̃. ¶ Elico neqſſimus:ſtomachatᷣ Ci.qꝛ qui dabat ducenta ſeſtertia pro horto nõ clauſo & nõ aprico neq cõmodo:nunc derideat eum qui tantã impẽſam in ipſum hortũ cõtulerit. ¶ Elico:aut nomen ꝓpriũ eſt:aut iniurioſe fictũ quaſi inuerſor & inuolutor rerũ:nam ελιξ inuolutor & ελεῖν reuolutionem ſignificat:non abſurde tñ fortaſſe legeretᷣ heluo:ideſt guloſus ligurritor. ¶ Dabat ducẽta ſeſtertia:pro penſiõe. Elico Heluo Aprica

¶ Nullo aprico horto.i.cum nõ haberet hortũ apricũ.i.ſoli expoſitũ uel umbratũ nõ aprica loca dicuntur ſoli expoſita:& ſole gaudentia:ut Vir.duceret apricis in collibus uua colorẽ. Idẽ & apricis ſtatio gratiſſima mergis. Perſius noſtra ut floralia poſſint Aprici memineſſe ſenes. Inde apricari ẽ ſole gaudere uel ſolẽ captare. ¶ Nullo emiſſario:hic uidentur ſomniare qui de equo ad generandum reſeruato intelligi uolũt:cum hic ſenſus huic loco nõ poſſit accommodari:licet emiſſarius id ſignificet ſicut & cõciliatorem quoq furtorũ:quæ a magiſtratibus uel a dominis cõmittuntur:ſm Aſconium Pedianũ:& Suetonius in uita domitiani Aretinum Clementẽ uirũ conſularẽ a familiaribus emiſſariis ſuis:ſed puto nullũ nomen poni pro aduerbio:ut ſit horto nullo aprico pro non aprico. ¶ Nullo emiſſario:pro nõ emiſſario.i.ex quo non multi fructus emitterentur. ¶ Nulla maceria.i.qui nullã hẽret maceriã:eſt aũt maceria & maceries parietes ſiue murus ex lapidibus. Terentius in Adel. Iube hanc macerieẽ dirui. ¶ Nulla caſa.i.qui nullã haberet caſam ſicut habet nr̃. ¶ Tanta impenſa:quã fecimus in horto nr̃o. ¶ Derideat:dum ſimulat ſe nolle conducere. ¶ Calefac e:incẽde cupiditate cõducẽdi:quod feceris ſi excitaueris. ¶ Parhædum:ut cõducat. ¶ Vt ego motonẽ.ſ.calefacio:Moto aũt nomẽ ꝓpriũ. ¶ Abutor coronis:uſurpo coronas nõ ſatis intelligo quorſum hoc dicat. ¶ De crabra:miror uñ tãta incõſideratione dicã ignorãtia ſit qbuſdã dicentibus abutor coronis de crabra.i.uerbis aſperis & pungentibus:primum quid corona cũ uerbis habet:deinde quæ cõſtructio eſſet hæc:quaſi liceret dicere utor aculeis de ueſpis:& nõ potiꝰ ueſparum:ita dixiſſet Cice.coronis crabræ & non de crabra:eſt aũt ut puto nomẽ aut uiri aut loci:ordo eſt:uelim ſcire qui agatur de crabra & ſi & cætera. ¶ Nimium aquæ:nimium pluuiæ. ¶ Horologium:inſtrumentum quo horæ deſignantur:dicebatur olim ſolarium:quod tantum in ſole horarũ ratio perſpiceretur. Sed excogitatũ eſt ut etiam ſine Sole uel ipſo ſonitu denuncientur horæ erat & horologiũ ex aqua q Clepſydra dicitur. ¶ Sudũ:ſerenum poſt pluuias quaſi ſub udum ſm Seruium Virg.libro.viii. Arma inter nubes cæli in regione ſerena per ſudum rutilare uident. Feſtus dicitᷣ ſudum quaſi ſedudum:ideſt ſine udo. Nonius Marcel.dicit quaſi ſemiudũ. Nullos ne tecũ libellos:ſubaudi attuliſti uel habes. ¶ Pangis:cõponis. ¶ Sophocleum uel tragicum:ſicut Sophocles:qui ſcripſit tragœdias:uel certe egregium quale ſcripſit Sophocles Virgi.in Buc. Sola ſophocleo tua carmina digna cothurno. ¶ Opus:quod pangis a liguribus non poſſum non ridere ſtultitiã eorum:qui dicunt mortuus eſt a liguribus:ideſt interfectus eſt a liguribus:quaſi liceat dicere mortuus a te:itaq ſic intelligitᷣ. ¶ A liguribus:ideſt qui erat ligur:ut enim ſupra ſæpe notauimus uſitatiſſima eſt hæc oratio Virgi. Quorum alter erat arcanam alter ab Archadia:ideſt archadicus:& hic eſt ab Athenis:ideſt Athenienſis.

Apricari Emiſſarius Macena Maceries Horologium Solariũ Clephydra Sudum Pango

Xpecto: Hortať Ci. Tironē: ut ad ſe ſcribat: ſed m̄lto magis ip̄e ueniat: niſi forte detineť cā Aufidi. ❡ Red de: reſtitue: fac ad nos reuertať. ❡ Noīe dubito: ut ſæpiꝰ diximus q̄ ũ.n. cõiicimus dbebat hic Aufidiꝰ Ci. ❡ Cõfice: pfice ut exigas qđ debet. ❡ Ob eã rem: ut cõficias cũ Aufidio. ❡ Moraris: differs tuum ad nos aduẽtũ. ❡ Cãm: excuſationẽ tuæ moræ. ❡ Id: hæc res ut cõficias cũ Aufidio. ❡ Aduola: celeriter ueni.

Ollicitat: Affirmat Ci. ſe ualde angi ualitudīe Tironis. Deide ei multa mãdata breuiter dat. ❡ Ita ui.i. ita mihi uiuere cõtingat: ita deus det mihi uitã: iurãus eſt. ❡ Inſtituiſti: cœpiſti. ❡ Compone: collige: ſi mul pone: nõ aũt ĩtelligẽdũ ẽ cõpone: fac ex ingenio tuo. ❡ Videlicet: certe. ❡ Cuꝫ: qñ. ❡ Metrodoro: puto eſſe nomen medici: ut dicat collige: & para libros tuos cum placuerit medico: ut uenias. ❡ Quãdo: quoniam. ❡ Arbitratu eius.i. iudicio eius & uoluntate: quia ægroti medicorum ab arbitratu uiuere debẽt. ❡ Cum holitore: qui eſt cõducturus hortum ſub audi fac. de quo holitore: ſupra uiſum eſt in epiſtola quæ incipit. Quid igitur. ❡ Spectare: in urbe. ❡ Gladiatores: ludos gladiat. rios. ❡ Vt uide.ſ. facito.

Morari
Cauſa
Aduola
Cõpo-nere
Videli-cet

Xpecto tuas l̄ras d̄ multis reb9: te ip̄m multo magis Demetriũ redde urm̄ & aliud ſi qd potes boni: de aufidiano noīe nihil te hortor: ſcio tibi curæ eē: ſed cõfice: & ſi ob eã rem moraris: accipio cãm: ſi te id nõ tenet: aduola. L̄ras tuas ualde expecto.

M.C. Tironi. S.D.

Ollicita: ita uiuã me tua mi Tiro ualitudo: ſꝫ ꝯfido ſi diligẽtiã quã iſtituiſti adhibueris: cito te firmũ fore. Libros cõpone. Iudicẽ quũ metrodoro libebit q̄ñ eiꝰ arbitratu uiuẽdũ eſt: cũ holitore ut uĩ: tu potes cal. expectař gladiatores: poſtridie rediř: & ita cẽſeo ueꝝ ut uř. Cura te ſi me amas diligẽter. M.C. Tiro. S.D.

Vm uæhementer tabellarios expectarẽ: quottidie aliq̄ñ uenerũt poſt diẽ. xl. & ſextũ: q̄ a nobis diſceſſerãt quorũ mihi fuit aduẽtus optatiſſimus. Nã quũ maximã cœpiſſẽ lætitiã & humaniſſimi & cariſſimi pr̄is ep̄la: tum uero iucũdiſſimæ tuæ l̄ræ cumulũ mihi gaudii attulerũt. Itaq; me iã nõ pœnitebat intercapedinẽ ſcribẽdi feciſſe: ſed potius lætabar: fructũ.n. magnum humanitatis tuæ cupiebã ex ſilẽtio meaꝝ l̄raꝝ. Væhementer igiť gaudeo te meã ſine dubitatiõe accepiſſe excuſationem: gratos tibi optatoſq; eſſe: q de me rumores afferunť nõ dubito mi dulciſſime Tiro: p̄ſtaboq; & enitar: ut ĩ dies magis magiſq; hæc naſcẽs de me dupliciter opio. Quare q̄ polliceris te bucciatorẽ fore exiſtimationis meæ cõfirmo: id cõſtãtiq; aĩo facias: lꝫ.n. tm̄ mihi dolorẽ cruciatũq; attulerũt errata ætatis meæ: ut nõ ſolũ aium a factis: ſed aures quoq; a cõmemoratiõe abhorreãt: cuius te ſollicitudinis & doloris participẽ fuiſſe notũ: exp̄xploratũ eſt mihi: nec id mirũ: nam quum oia mea cã uelles mihi ſucceſſa: tum etiã tua: ſociũ.n. te meoꝝ commodorũ ſemper eſſe uolui. Quod igiť tantum ex me doluiſti: nũc ut duplicetur tuũ ex me gaudium p̄ſtabo. Cratippo me ſcito nõ ut diſcipulũ: ſed ut filium eſſe coniunctiſſimũ. Nam cum & audio illũ libenter: tum etiã eius propriã ſuauitatem uæhemẽter amplector.

Vm uæhementer.i. Cum eſſet Ci. filius a patre athenas miſſus: ut ſub Cratippo philoſopho: ætatis ſuæ p̄ſtantiſſimo philoſophiæ operam daret: mutaſſetq; aliquantulũ mores: qui ante luxurioſiſſime uixerat & præſertim: ut ſcribit Pli. in fine lib. xiiii. ebrietati deditus ſcripſerat Tiro ſe ei gratulari: qđ grati optatiq; rumores de eo romam afferẽtur: & hortatus fuerat ut reliquũ uitæ pergeret honeſte & ſtudioſe agere: ſe enim fore p̄conem eius laudum: quare reſcribit Ci. adoleſcens ſe enixurum: & effecturum: ut fama quæ de eo nata ẽ: quottidie magis augeatur: & hortatur Tironem: ut nõ dubitet eum laudare: ſe.n. ita mutaſſe propoſitum ut ſine magno dolore nõ poſſit aut audire: aut meminiſſe q̄ antea egit: dei de laudat humanitatem & familiaritateť Cratippi erga ſe: poſtea uero ſcribit de aliis p̄ceptoribus: quomodo eis utať: & ſe dimiſiſſe Gorgiam rhetorẽ licet utilẽ in declamationibus: ut patris ſui uolũtati pareret: q̄a ita præceperat. Poſtremo & gaudet & gratulať Tironi q̄ agrũ emiſſet: polliceturq; ſe eum ſubleuaturũ: ſi mõ fortuna eũ ſubleuauerit: petit aũt ab eo: ut mittať ad ſe librarius qui ſcribat interp̄tationes ſuoꝝ magiſtroꝝ. ❡ Aliq̄ñ: tãdẽ. ❡ Cumulum: i plenitudinẽ ut nihil addi poſſit. ❡ Intercapedinẽ: interuallũ: intermiſſionẽ. ❡ Ex ſi. m. ex eo: q̄a nihil ad te ſcribebã: q̄a poſtea plura ſcripſiſti. ❡ Optatos: iucũdos: q̄les ſemp optaſti. ❡ Rumores: nũcios: famã. ❡ Nõ. d. q̄a ſcio me a te amari. ❡ Præſtabo: efficiã. ❡ Naſcẽs: icipiẽs noua. ❡ Dupliceť: augeatur: Virg. in buc. Et ſol decedẽs creſcẽtes duplicat umbras. ❡ Opio: fama: expectatio. ❡ Bucinatorem: tubicinẽ: p̄conẽ a bucia bucinator dř. ❡ Exiſtiatiõis: auctoritatis: opinionis. ❡ Licet: fas eſt. ❡ Firmo: ĩtrepido: ut nõ dubites q̄ faciã te mendacẽ. ❡ Errata: peccata: q̄ male feci. ❡ Meæ æt. adoleſcẽtiæ meæ ante actæ. ❡ Aius. a. af. i. fugiat eã amplius facere. ❡ Abhorreãt: alienæ ſint. ❡ A cõmemoratiõe. i. nõ poſſit audiř ea cõmemorari. ❡ Sollicitudis. m. q̄ capiebã de erratis meis. ❡ Participẽ: ſociũ: q̄a dolebas ſicut ego pp tuũ erga me amorẽ. ❡ Succeſſa. i. ſucceſſiue: his. n. participiis utebanť antiqui: ut cupio Vir. aduẽtũ p̄ aduenisse. ❡ Tua: cã. ❡ Sociũ. m. i. uolui ſemp te hr̄e partẽ oium meaꝝ utilitatũ. ❡ Tũ: cũ uidebas me multũ errare. ❡ Vt: tanq̄. ❡ Amplector: aſſumo cũ delectatione.

Aliq̄ñdo
Interca-pedo
Buccia-tor
Exiſti-mano
Errata
Succeſ-ſa
Vt

❡ Totos:

¶ Totos:integros:ſine intermiſſimione. ¶ Partē noctis:uſq; ad multā noctē cū eo ſum. ¶ Exoro:impetro ab eo. ¶ Hac cōſuetudine:ut mecū ſæpe cœnet. ¶ Obrepit:tacite & latēter aduenit. Iuue. Obrepit non intellecta ſenectus:tractū ab aīalibus q̄ pedibus carēt:q̄ ī ceſſu tacito gradiunt̄. ¶ Inſcientibus nobis:qđ eſt ſignum magnæ familiaritatis. ¶ Sublata:amota. ¶ Grauitate:tanq̄.n.nō ſit pħs:cuius ꝓpriū eſt eſſe ſeuerū:ita nobiſcum iocat̄. ¶ Talē:tā ſuauē. ¶ Nūqd:laudat ēt Brutū a quo magiſtro utebat̄. ¶ Patior:ſino:pmitto. ¶ Frugi:modeſtia:utilis. ¶ Cōiunctio:cōuerſatio:multi.n.ita ſunt ſeueri:ut eoꝝ cōiūctio nullā hēat iucūditatē. ¶ A philo-

Sum totos dies cū eo noctiſq; ſæpenumero ptē:exoro.n. ut mecū q̄ ſæpiſſime cœnet ac introducta cōſuetudine ſæpe īſciētib9 nobis & cœnātibus obrepit:ſublataq; ſeueritate philoſophiæ humaniſſime nobiſcū iocatur. Quare da opam ut hūc talē tam iucundū:tam excellentē uirū uideas q̄primū. Nā qd ego de Bruto dicā? quē nullo tpe a me patior diſcedere:cuius cū frugi ſeueraq; eſt uita:tū ēt iucūdiſſima cōiunctio. Nō eſt.n. ſeiūctus locus philologia: & quotidiana ςυζητηςει huic ego locū in ꝓxio cōduxi:qđ ut poſſē ex meis auguſtiis illius ſuſtēto tenuitatē. Præterea declamitare græce apud Caſſ.ū inſtitui:latine aūt qd Brutū exerceri uolo:utor familiaribus & quotidianis cōiūctoribus:quos ſecū mitylenis Cratippus adduxit:oībus & doctis & illi ꝓbatiſſimus. Multū ēt mecū eſt Epicrates priceps athenieſiū: & Leonides:& hoꝝ cæteri ſimiles: τα[illegible] εγουνα[illegible]. De gorgia aūt qđ mihi ſcribis:erat qdē ille in quotidiana declamatiōe utilis:ſed oīa poſtpoſui:dūmodo p̄ceptis pr̄is parerē [illegible].n.ſcripſerat:ut eū dimitterē ſtatim tergiuerſari nolui:ne aī mei ſuſpitionē ei aliquā importaret. Deīde illud ēt mihi ſuccurrebat:graue eſſe me de iudicio pr̄is iudicare:tuū tn̄ ſtudiū:& cōſiliū gratū acceptūq; ē mihi. Excuſationē anguſtiaꝝ tui tpis accipio. Scio.n. quā ſoleas eſſe occupatus. Emiſſe te p̄diū uæhemēter gaudeo:fœliciterq; tibi rē iſtā euenir̄ cupio:hoc loco me tibi gratulari noli mirari:eodē.n. fere loco tu quoq; emiſſe te feciſti me certiorē:hēs deponēdæ tibi ſunt urbanitates:ruſticus roman9 factus es: quō ego mihi nūc an̄ oculos tuū iucūdiſſimū cōſpectū ꝓpono. Videor.n. uidere ementē te ruſticas res cū uillico loquentē in lacinia: ſeruantem ex menſa ſecūda ſemina. Sed quod ad rem pertinet me tuꝫ tibi defuiſſe:æquæ ac tu doleo. Sed noli dubitare mi Tiro q̄n te

logia.i.a ſtudio dicēdi: [illegible].i.cōquiſitione: [illegible] ingro d.i.locus nō ē cōtra ſtudiū dicendi:& cōtra inq̄ſitionē quottidianā qm̄ poſt iocū recētiores effi-ciūtur ad labores. ¶ Huic:bruto. ¶ In ꝓximo:ī uicinia:ubi ego habito. ¶ Ex meis an.ex pauca pecūia mea. ¶ Tenuitatē:paupertatē itelligim̄9 hūc Brutum pauperē fuiſſe. ¶ Cōduxi:mea pecunia. ¶ Vt poſſum:ꝑ uirib9 meis. ¶ Declamitare:exercei declamatiōibus.i.themanb9 fictis:qđ ſit declamare & declamatio diximus alio loco ſupra. ¶ Vtor:dicit nūc ſe hr̄e in conuictu ſuo quottiano quoſdam:quos Cratipp9 Mytilenis adduxerat Athenas hoīes doctos: & quos Cratippus ualde ꝓbabat. ¶ Cōuictorib9:ſodalib9 & ſociis uictus. ¶ Mitylenis:leſbo: eſt enim Mitylene urbis Leſbi. ¶ Multū ēt:dicit Ci.ſe hr̄e etiā cōſuetudinē cū primatib9 athenienſib9:ex qb9 tn̄ duos noīat. ¶ Similes:hoꝝ & princeps & optimi τάμεγους hæc qdā igit̄ καθημας ꝑ κατ[illegible].i.ſecundū nos uel d nobis.ſ.dicta ſint. ¶ De Gorgia rhetore: de hoc ſcribebat Tiro. Ci.ut eū dimitteret:q̄a ita placebat pr̄i ei9. Itaq; ſcribit Ci.ſe eum dimiſiſſe:licet eſſet utilis ne aduerſaret̄ uoluntati pr̄is. ¶ Oīa:oēm utilitatē: q̄ ab eo ꝯſequi potuiſſem [illegible] [illegible].i.aperte:plane. ¶ Tergiuerſari:dictum mutare:aduerſari quaſi tergum uertere:tractū a fugientibus:licet alii aliter exponant. Ne mea nimia [illegible].i.meum nimiū ſtudiū ſequendi ipſum Gorgiā. ¶ Afferret ſuſpicionē.qđ ſequerer ipm ꝓpter aliud q̄ ꝓpter doctrinā:qđ faciunt plerunq; diſſoluti adoleſcentes:qui q̄runt magiſtros nō tā ꝓpter doctrinā q̄ ꝓpter uoluptatē & qđ eoꝝ moribus obſequant̄ ſm illud diui Pauli. Veniet.n. tempus cum ſanā doctrinā nō audient:ſed q̄rent ſibi magiſtros prurientes aurib9. ¶ De iudicio patris:qui merito & ætate & uſu rerū melius noſſe debet qd mihi ſit utile:q̄ ego ipſe. ¶ Conſiliū:qđ mihi dediſti de hoc gorgia. ¶ Anguſtiaꝝ:breuitatis:ſcripſerat.n. Tiro ſe habere anguſtū.i.paruū tp̄s ad ſcribēdū ipſi Cic.q rn̄det ſe accipere eius excuſationē:q̄a ſcit ipſum eſſe occupatiſſimum in aliis rebus. ¶ Prædium:poſſeſſionem. ¶ Noli mi.me gaudere. ¶ Eodē lo.ecliplis eſt.q.d.quo loco ſcis mihi eſſe gratiſſimū:aliqd.n.erat:ꝓpter qđ hic Ci.optauerat Tironē emere p̄diū in eo loco:ſed ſubiicit & dicit. ¶ Hēs.q.d.ſcis cām fortaſſe.n.hēbat Ci.filius illic amicā:aut aliqd tale. ¶ Deponendæ:omittendæ. ¶ Vrbanitates:ciuilitates:mores urbis:nā qui ruri uiuit:neceſſe eſt:ut ruſtica tractet. ¶ Quomō:iocat̄ Ci.cū Tirone:& dicit uideri ſi hr̄e eū in cōſpectu ſuo:& uidere emētem res ruſticas:& deniq; agentē q ruri fieri ſolēt. ¶ Quomō admiratiue.q.d.cum magna delectatione aī. ¶ Res ruſticas: oua:pullos:lac:caſeum & ſimilia:uel plauſtrū:uomerē &c. ¶ Villico:ruſtico cultore agri. Hora. Villire ſiluarū & mihi me reddentis agelli. ¶ Lacinia:puto eſſe nomē loci:alii pro ueſte intelligi malunt:ut ſi uideor uidere te in Licinia.i.indutum Lacinia:quæ eſt ueſtis uilis. ¶ Et ſe.me.ſecunda menſa erat apud Romanos pomorum. Martia.lib.v. ¶ Menſæ munera:ſi uoles ſecundæ marcentes tibi porrigentur uuæ:& nomen pira q̄ ferunt ſyrorum. ¶ Tum:cum emiſti p̄dium. ¶ Defuiſſe:non potuiſſe tibi cōmendare pecuniam. ¶ Aeq;.a.tn̄ quārū tu.

Amplector
Obrepo
Frugi
Cōiunctio
Philologia
Declamitare
Contictores
Tergiuerſari
Prædiū
Vrbanitates
Villicus
Lacinia
Secūda Menſa

Suble-uaturus ¶ Subleuaturus: adiumēto futurus. ¶ Si for. me ſubleuauerit. ¶ Cōmunē: ita pro me ſicut pro te. ¶ De ma. q̄ tibi dederā: ſcripſerat.n. Tiro ſe ea curare: q̄ Ci. ei mādauerat. ¶ Librarius: ſcriptor libroꝝ. ¶ Græcus: q græce ſciat ſcribere. ¶ Ope: ipſis laboris. ¶ Eripit: conſumit. ¶ Hypomematis.i. commentariis & interp̄tamentis ὑπόμνημα commentarium σύμφιλολογεῖν commentarii: conferre in dicēdi ſtudio uerſari.

Libranꝰ

Hypomēata

ſubleuaturus ſim ſi modo fortuna me p̄ſertim cū ſciam cōem uobis emptū eſſe iſtū fundum. De mandatis qđ tibi curæ fuit: eſt mihi gratum: ſed peto a te ut q̄ celerrime mihi librarius mittat: maxime qui dem Græcus. Multū.n. mihi eripitur ope in exſcribendis hypomematis. Tu uelim imprimis cures ut ualeas: ut una .συμφιλολογεῖν poſſimus. Antherū tibi cōmendo. M.C. Tiro. S.D.

Pero ex tuis lr̄is tibi eſſe: cupio certe. Cui quidē rei omni rōne cura ut inſeruias: & caue ſuſpiceris cōtra uolūtatem meā te facere: ꝙ nō ſis mecū: mecum es: ſi te curas. Quare malo te ualitudini tuæ ſeruire q̄ meis oculis & auribus: & ſi.n. & audio te: & uideo libēter: tn̄ hoc multo erit ſi ualebis iucundius. Ego hic ceſſo: qa ipſe nihil ſcribo. Lego aūt libētiſſime. Tu iſtic ſi qđ librarii mea manu nō intelligēt: monſtrabis una oio interpoſitio difficilior eſt: q̄ ne ipſe qdē facile legere ſoleo. De qua prio Catone. De triclinio cura ut facis: tertia aderit mō: ne Publius rogatus ſit: demetritis iſte nūq̄ oio phalereus fuit: ſed nūc plane Bilienus ē. Itaq; te do uicariū: tu eū obſeruabis. Etſi uerūtn̄ de illis noſti cætera: ſʒ tn̄ ſi quē cū meo ſermonē hūeris: ſcribes ad me: ut mihi naſcat̄ epl̄æ argumentū: & ut tuas q̄ lōgiſſimas lr̄as legā: cura mi Tiro ut ualeas: hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale. M.C. Tironi. S.D.

TV uero cōfice p̄feſſionē ſi potes. Etſi hæc pecunia ex eo genere eſt: ut p̄feſſione non egeat: uerūtn̄ Balbus ad me ſcripſit tanta ſe epiphora oppreſſum: ut loqui nō poſſit. Antonius de lege qui egerit: liceat mō ruſticari. Ad Bithinicum ſcripſi de Seruio: tu uideris: qui ſenectutem non contēnis. Et ſi Atticus noſter: lo qui quōdam me cōmouere πανικοῖς intellexit idem ſemper putat: nec uidet quibus præſidiis ſeptus ſim. Hercule ꝙ timidus ipſe eſt

SPero: Hortatur Ci. Tironē: ut curet ualitudinē nec ſuſpicet̄ ſe facere cōtra eius uolūtatē: qđ non ſit cū eo ſe.n. licet eū uidere cupiat: cupidiorē tn̄ eſſe eius ualitudini bonæ q̄ p̄ſentiæ. Deinde dat ei quedā mādata: & de librariis: q tráſcribebāt quæ Cice. ſua manu ſcripſerat: & de Demetrio: de quo petit ſe certiorē fieri cū Tiro cū eo locutus fuerit. ¶ Ex tu. li. ut mihi ſcripſiſti. ¶ Cupio tibi: meliꝰ eſſe. ¶ Cui rei: ut meliꝰ tibi ſit. ¶ Meis.o.e.au.i. q̄ a me uideri & audiri: ille.n. ſeruit oculis alicuiꝰ: q ſe uidēdū p̄bet. ¶ Ceſſo: ſuʒ ocioſus ¶ Scribo: cōpono. ¶ Lego: aliēa ſcripta. ¶ Librarii: tranſcriptores. ¶ Aliquid me ma. ſ. ſcriptū. ¶ Vna in. dicit q̄ie debeat mōſtrare librariis: qa Ci. in ſcriptis q̄ manu ſua fecerat i ordine uerſiculoꝝ ſiue lineaꝝ fecerat quādā interpoſitionē: q̄ et a ſeipſo difficile legi ſolere dicit. ¶ Difficilior: ipſis librariis ad itelligendū. ¶ Ne ip. q.i. ne ego qdē q ſcripſi. ¶ De qua prio catone: hæc erat illa interpoſitio: quā difficilē eē dixit: & qa tm̄mō ē pricipiū clauſulæ nō p̄fectæ: nullꝰ ſenſus inde elici pōt. ¶ De triclinio: dederat Ci. curā cuiuſdā triclinii Tirōi: qđ ſe curat̄ ſcripſerat. Tricliniū aūt dr̄ diſcubitoriū.i. locus ubi diſcūbebāt & cœnabāt a tribus lectis: quos ſternebāt. Iuuena. Tertia ne uacuo ceſſaret culcitra lecto τρεῖς tres κλίνη lectus & menſa. A. Cic. et dicit̄ hic locus conclaue. ¶ Tertia: puto eē nomen p̄priū. ¶ Phalereus.i. ex ſecta Demetrii Phalerei: de quo in officiis mentionem facit Phalerius aūt tribus erat Athenis: ex qua cognominatus ille Demetrius. φαλ̄ηρεύς Bilienus: ſiue a loco: quod adhuc non memini legere ſiue a perſona dicatur Bilienus conſtat hoc loco ad uituperium dictum eſſe. ¶ Te do uicariuʒ.i. do te ei loco mei qui meas uices geras: & p me ſis apud eum. ¶ De il. eclypſis. Deeſt uerbū. ſ. eſt uel aliud tale. ¶ Quem: aliquem. ¶ Naſcat̄: detur eueniat tanq̄ ante nō inuētum. Virg. li. viii. Maior reꝝ mihi naſcit̄ ordo. ¶ Argumentum: materia.

Triclinium

Phalereus

TV uero: Quod ſupra ſcripſit Ci. d Aufidiāo noie nihil ſe hortorum ſignificare intelligi de pecunia: de q̄ in hac epiſtola loq̄t: de q̄ ſcribit Ci. ad Tironē: ut p̄feſſionē faciat. Deīde ſignificat antonium quedā cōtra ſe decreuiſſe: ſe āt cōtra oīa p̄ſidiis philoſophiæ: munitū eē: uelle tn̄ Antonii amicitiā retinere: ſe q̄ ad eū ſcriptuꝝ. ¶ Tu ue. cū hæc dictio uero ī pricipio oronis ponit̄: aut ironiā cōtinet aut rñſionem ut hic & ſupra li. iiii. ad Seruiū Sulpitiū. Ego uero ſerui uellē ut ſcribis i meo grauiſſimo caſu affuiſſes: & paulo ſupra ī hoc libro ad Tironē: ego uero cupio te ad me uenir̄. ¶ Profeſſionē: p̄feſſionē. Ser. dicit p̄fiteri ex uolūtate: cōfiteri ex neceſſitate. ¶ Epiphora: ophthalmia: morbo oculoꝝ. Plinius ſæpe hoc uerbo utit̄ pro morbo oculoꝝ: dicit.n. epiphoris oculoꝝ medet̄: ex quo cognoſcimus morbū eē oculoꝝ: non autem gutturis: ut qdā male interp̄tāt̄: ſignificat et interdū græce ἐπιφορά cōdēnationē. ¶ Opp̄ſſum: grauatū. ¶ Vt loq: cōiungēdus ē totus hic textꝰ ſic uerūtn̄ Balbꝰ ad me ſcripſit tāta ſe epiphora opp̄ſſum: ut loq nō poſſit qn Antonius: de lege egerit. ¶ Liceat: p̄cedat̄: p̄mittat̄. ¶ Mō: tm̄mō.q.d. nihil aliud q̄ro. Quæ aūt eēt hæc lex: non facile ſcit̄. ¶ Tu uideris.i. tu uideto. ¶ Atticꝰ: Pōpo. πανικοῖς repētinis rūoribꝰ. ¶ Idē ſp pu.i. putat me ſp moueri. ¶ Nec uidet: nec itelligit. ¶ Quibꝰ: q̄libꝰ: q̄ magnis. ¶ Præſi. tractū a milibꝰ. ¶ Septꝰ: mūitꝰ: qa p̄hia docet me q̄uo debeā oia

Argumentū

Profeſſio

profiteri

Cōfiteri

Epiphora

mihi improuiſo

mihi iprouiſo euenlētia ptēnere θορυβοποιεῖ.i.tumultuaſ:rumorē facit:θορυβεῖ καὶ ποιεῖ. ℂ Inueteratā:i iam multis ānis īceptā. ℂ Antonii.C.Antoniū itelligi puto:cuiꝰ fuit collega i ꝯſulatu. ℂ Sine ul.o.ſ.ſine ulla iniuria. ℂ Ad.e.Antoniū. ℂ Añ:ciu⁹. ℂ Auocoi amoueo. ℂ A ſyngrapha.ſ.faciēda ꝓ ꝯfeſſiōe pecūiæ.i.nō tñ uolo diſcedas añq̃ facias ſyngraphā:uel accipias ſyngraphā q̃ poſſis pecuniā hīe:ē.n.ꝓprie ſyngrapha cōſcriptio maxime de re pecūiaria:ut lib.vii.ad Trebatiū epſa q̄ īcipit.Ex tuis līs:tāq̃.n.ſyngraphā ad iperatorē attuliſſes nō epſam:ſic pecunia ablata domū redire ꝑperabas:uulgo dr̄ līæ cāpſoniæ uel pmutatoniæ:legēdū ē aūt a uoco a ſyngrapha:nō autē a uoco ad ſyngrapha. ℂ Ad cuius:lepræ. ℂ Rutā.i.amaritudinē. ℂ Eſt utēdū puleio tui ſermonis.i.ad cuiꝰ ſermonis:amaritudinē uel acerbitatē ē utēdū ſuauitate tui ſermōis:erat.n.q̃ū conitcimus Lepta aliq̃uulū acerb⁹. Tiro ue ro ſuauis:q̄s ꝓprietates ſignificauit p rutā & pullegiū.

Au oco Syngrapha

ουρυστομοιει:ego tñ Antonii inueteratā ſine ulla offenſione amicitiā retinere ſane uolo:ſcribāq; ad eū:ſed nō añq̃ te uidero: nec tñ te aduoco ἀσυγγραφα: cras expecto læptā:& enim ad cuius rutā pulegio mihi tui ſermonis utendū eſt. M.C.Tironi.S.D.

E
T ſi mane Harpalū miſerā: tñ quū haberem cui recte darem līas:& ſi noui nihil erat:iiſdē de rebus uolui ad te ſæpius ſcribere:non qn confiderē diligentiæ tuæ: ſed rei magnitudo me mouebat. Mihi ꝓra & puppis:ut græcoꝝ ꝓuerbiū eſt:fuit a me tui dimittendi ut rōnes nr̄as explicares Offilio & Aurelio utriq; ſatiſfiat a flāma:ſi nō potes oēm ptē aliquā uelim extorq̄as. In primiſq; ut expedita ſit pēſio calēdis Ianua. de attributiōe cōficies: de reptæſentatiōe uidebis:de domeſticis eius hactenus:de publicis oīa mihi certa. Quid Octauius:qd Antonius:q̄ hoim opio: qd futuꝝ putes:ego uix teneor:qn accurrā:ſed ſi līas tuas expecto:& ſcito Balbum tuū fuiſſe Aqni:tū nbi eſt dictum:& poſtridie Hyrcium puto: utriq; ad quas ſemas qd egerint. Dolobellæ ꝓcuratores fac ut admoneant:appellabis ēt puppiā. Ci.filius Tironi.S.D.

e
T ſi iuſta & idonea uſus excuſatione intermiſſionis līaꝝ tuaꝝ:tñ id ne ſæpius facias rogo. Nam & ſi de rep.rumoribus & nunciis certior fio: & de ſua in me uolūtate ſemper ad me pſcribat pater: tñ de quauis minima reſcripta a te ad me epl'a ſemp fuit gratiſſima. Quare quū imprimis tuas deſiderem līas: noli committere:ut excuſatione potius expleas officium ſcribendi q̃ aſſiduitate litterarum. M.C.Tironi.S.D.

u
Erberaui te cogitatiōis tacito dūtaxat ꝯuitio:q; faſciculus alter ad me iā ſine tuis līis plat⁹ ē. Nō potes effugeī hui⁹

e
T ſi mane:Primū Cic. oñdit neceſſitate a ſe dimiſiſſe Tironē:ut eius negocia explicaret & expediret. Deinde ſūmatī dicit qd ab eo agi uelit. Poſtrēo admōet eū Balbū fuiſſe Agni & Hirciū. ℂ Harpalū: ſeruū. ℂ Iiſdē de re.de qbus aꝉi as ad te ſcripſi. ℂ Qui:qd nō. ℂ Prora & pup.i.plena neceſſitas:& ois atq; urgentiſſima cā. ℂ Vt græ.cū.n.græci dicere uolūt:totū ē mihi i hoc ut ita faciā dicūt ꝓra:& puppis mihi ē:qa ex prora & puppi tota nauis ſignificaſ. ℂ Tui dimi.a me.i. ut tu a me dimitteris. ℂ Explicares:expedires Romæ. ℂ Satiſfiat:ſoluaſ id pecuniæ qd debeſ. ℂ A flāma:ab incēdio.i.a piculo:ꝓuerbialiter dcm̄. ℂ Si non potes.ſ.extorqre. ℂ Extorqueas:eripias:liberes:debebāt enī eſſe in piculo ad aliq̄ bona Ciceronis. ℂ Pēſio:nr̄æ dom⁹. ℂ Attributionē:quā tibi mādaui:de q̄ nō facile eſt intelligere

Quin

hactenus.ſ. dictū ſit:hæc.n.q̄ dixit domeſtica erant. ℂ De publicis:ſubaudi fac. ℂ Oia mihi certa:ſint. ℂ Quid Octaui⁹.ſ.faciat.i.cæſar octauian⁹. ℂ Opinio:exiſtiatio. ℂ Accurrā:celeriter ueniā. ℂ Aqni:oppidū ē Apuliæ. ℂ Cū:qn. ℂ Poſtridie:q̄ Balbus fuerat. ℂ Ad aq̄s ſemas loc⁹ nō lōge ab aquino a balneis ita dictus. ℂ Quod egerint:ordo eſt:fac ut admoneant:ſcilicet Hircius & Balbus:quod egerint procuratores Dolobellæ.

Accurram

E
T ſi iuſta:Excuſauerat ſe Tiro apd cice.filiū:q Athenis erat ſe pp anguſtiā tēporū:& magnitudinē negociorū intermiſſiōe ad eū ſcribere:quare Cicero primū dicit eius excuſationē iuſtā & idoneam ſed tamen eum rogat:ut poſt hac malit ſatiſfacere officio ſuo ſcribendo ſæpe quam ſe excuſando. ℂ Idonea:apta nō abſurda. ℂ Id:utaris excuſatione. ℂ Rumoribus:fama. ℂ Et nunciis:q Romā huc ueniūt. ℂ De uolūtate ſua:qd uelit a me fieri. ℂ Imprimis:præcipue. ℂ Expleas:pficias. ℂ Officiū:tuū erga me. ℂ Quam aſſiduitate epiſtolarum:ideſt quam aſſidue ad me ſcribendo.

Idonea

u
Erberaui:Accuſat Cice.Tironem negligentiæ:quod in faſciculo literaꝝ:q Roma ad ſe allatus fuerat: nulla erat oīno epiſtola Tironis:quare dicit eū nullā poſſe adhibere excuſationē aut defenſionē:uixq; eū defendi poſſe a Mar.Cic.patre ſuo. Itaq; eū hortaſ ut ēt ſi nō habet quod ſcribat:tñ aliqd ſcribat:q̄a & uera & iucūda ab eo ſemp nunciari ſoleant. ℂ Verberaui:ſenſus eſt:pcuſſi te tātūmō tacita cōtumelia meæ cogitationis:hoc eſt mecū male de te cogitaui:& in aīo meo dixi te negligentē. ℂ Tacito:ſecreto intra me tātū. ℂ Dūtaxat:tm̄mō.q.d.nō ēt conuicio uerboꝝ ſed tm̄ cogitationis. ℂ Conuicio:cōtumelia:nāmecū cogitaui o negligēs tiro. ℂ Faſciculus litteraꝝ:multitudo līaꝝ. ℂ Nō potes.i.nō potes facere qn puniaris ꝓ hac culpa:ſi te ipſe ſol⁹ defēdens:qa nūq̃ poteris uinceī:& ꝑſuadeī te ñ peccaſſe:ſi āt uolueris uinceī:oꝫ adhibeī te ꝑronū & defēſorē tuū ꝑrēꝫ meū oratorē acerrimū q i difficillimis ēt cāis uinceī ꝯſueuit:q ēt ſi orōnē mīrū cogitatā ad dīē

Conuicium

culpæ pœnam te patrono. M. eſt adhibendus. Iſq; diu & multis lucubrationibus cômentata oratione: uide ut probare poſſis te non peccaſſe. Plane te rogo ſicut olim matrem noſtram facere memini quæ lagœnas etiam inanes obſignabat: ne dicerent inanes aliquæ fuiſſe: quæ furtim eſſent exiccatæ. Sic tu etiam ſi quid ſcribas nõ habebis ſcribito tamẽ ne furtum ceſſationis quæſiuiſſe uidearis. Vale enim mihi ſemper & uera & dulcia tuis epiſtolis nũciant. Amanos: & Vale.

M. C. Tironi. S. D.

Mirificam mihi uerberationẽ ceſſationis ep̃la dediſti. Nã q̃ partius frater pſcripſerat: uerecũdia uidelicet & ꝑ peratione: ca tu ſine aſſentione: ut erãt ad me ſcripſiſti & maxie de conſulibus deſignatis: quos ego penitus noui libidinũ & langoris effœminatiſſimi aĩ plenos: q niſi a gubernaculis receſſerit maximũ ab uniuerſo naufragio piculũ ẽ. Incredibile eſt q̃ rogo illos ſcio oppoſitis galloꝝ caſtris i eſtiuis feciſſe: quos ille latro niſi aliqd firmius fuerit ſocietate uicioꝝ deliniat: res ẽ aut tribunitiis aut priuatis cõſiliis munieda. Nã iſti duo uix ſũt digni: qb9 alteri ceſenã alteri coſſutianaꝝ tabernaꝝ fundamẽta credas te ut dixi fero oculis. Ego uos ad. iiii. cal. uidebo: tuoſq; oculos ẽt ſi te ueniẽs i medio foro uidero diſſuauiabor. Me ama. Vale. M. T. C. ep̃laꝝ familiariũ. xvi. & ulti. Finis

Conſpiratio — ſionẽ tuã afferat: tñ etiam ipſe uix ꝓbare poterit non te peccaſſe. ❡ Te patrono: te cãm tuã agẽte. ❡ Adhibendus: aſſumẽd9. ſ. patron9. ❡ Marcus: pater meus: q pp uim eloquẽtiæ in cauſis & iudiciis regnaſ dicitur. ❡ Cõmẽtata meditata: ꝑparata. ❡ Lucubrationib9: uigiliis. ❡ Probare: uincere rõnibus obtinere. ❡ Te non peccaſſe: qd̓ nihil ad me ſcripſeris. ❡ Plane te rogo: ſenſus eſt. te rogo ut & ſi nõ hẽs qd̓ ſcribas: tñ aliquid ſcribas: ſicut mater mea olim non ſolũ ſolebat ſignare lagœnas plenas: ſed etiã uacua ne ille quæ furtim fuiſſent ebibitæ: uiderentur fuiſſe uacuæ: mos fuit apud antiquos ſignare lagœnas: in quibus uinum ponebaſ: ne poſſent euacuari qui cognoſceretur ſigno illo amoto: unde illud ſatyricũ. Et ſigno læſæ non inſanire lagœnæ. ❡ Matrẽ: Terentiã. ❡ Olī cum eram puer. ❡ Etiã inanes etiã uacuas: non ſolum plenas. ❡ Furtiʒ: occulte. ❡ Exiccatæ: ebibitæ: exhauſtæ. Iuuena. Tu beneuentani ſutoris nomen habentem ſiccabis calicem. ❡ Sic: adaptat ſimilitudinem. ❡ Furtum: latebras: ſed perſeuerat in ſimilitudine: quia dixerat: quæ furtim eſſent exiccatæ: ideo dicit furtum ceſſationis. ❡ Dulcia: iucunda.

m Irificaʒ: Cum Decius Brutus Mutinæ obſideretur a. M. Antonio: creati ſunt auctore Appiano libro. iii. Conſules anniuerſarii Hyrtius & Pãſa in principio anni: quantũ autem ex hac epiſtola coniicere poſſumus. Cice. tunc aberat ab urbe: licet Appianus uideatur ſignificare eum fuiſſe Romæ: de eorum igitur deſignatione cuʒ Tito ad Cice. ſcripſiſſet. Cicero reſcribens ſe de eis male ſentire oſtendit: uereriq; ne a. M. Antonio alliciantur in ſocietatem ſceleris contra rempublicam: quos oſtendit uiliſſimos eſſe. Poſtremo dicit quantum Tironem ipſum uidere deſideret. ❡ Mirificam: magnam. ❡ Verberationem: percuſſionem animi. ❡ Parcius: breuius. ❡ Verecundia: timore: uel quia eũ pudebat ſcribere quæ tu ſcripſiſti. ❡ Videlicet: ſcilicet certe. ❡ Sine aſſenſione: non aſſentando: ſed dicendo uerum. ❡ De conſulibus: Hircium & Panſam intelligimus: niſi fortaſſe agitatum eſſet abſente Cicerone de deſignatione aliorum cõſulum quam Hyrcii & Panſæ: de quibus fortaſſe intelligit nunc Cicero: quorum tamẽ creatio non ualuerit: ut ſæpe fit ſed tamen facta ſit mentio de eis creandis: quod ſatis eſt uériſimile: cũ Cicero eos non nominet: licet mentionem aliorum conſulum illo tempore non inueniam: niſi quod poſt eruptionem Bruti ex Mutina facta eſt mẽtio de creandis conſulibus. D. Bruti & Octauio Cæſ. loco Hircii & Panſæ: ſed de iis non eſt ueriſimile Ciceronem intelligere cum eſſent amiciſſimi ſui: & ab eo ubiq; maxime & laudati & adiuti: ergo uel Hircium & Panſam intelligamus: uel ut diximus de aliis: quos licet Tiro ſcripſiſſet creatos conſules: tamen non ita eſſet. ❡ Lãgoris: deſidiæ. ❡ Effœminatiſſimi: molliſſimi: timidiſſimi: qualem habent fœminæ. ❡ A gubernaculis: ab adminiſtratione reipubli. & conſulatus. ❡ Ab uniuerſo naufragio: pro uniuerſi naufragii. i. ſubmerſionis uniuerſorum: ſed uſus eſt uerbis ſimilitudinis: quia dixit gubernaculis: quæ ſunt nauis: ſubdit naufragii: quod a naue facta dicitur. ❡ Oppoſitis gallorum caſtris: ideſt cum oppugnarent aduerſus gallos & haberẽt eos oppoſitos. ❡ Ille la. Mar. Antonius: quem etiam ſupra multis in locis latronem appellauit. ❡ Aliquid fir. cum eis: ideſt niſi electi fuerint cum eis aliqui firmiores: qui non ita facile a republica alienentur. ❡ Delineat: demulceat: alliciat ad ſe. ❡ Societate uitiorum: quia laborabunt iiſdem uitiis quibus ipſe Antonius: & ſimilia ſimilibus gaudent. ❡ Res eſt: ſenſus eſt eligendi ſunt ad hanc prouinciam aut tribuni: aut aliqui priuati: qui conſiliis ſuis prouideant ne ii nos in naufragium deducant. ❡ Res: creatio iſtorum conſulum: & prouincia eis data. ❡ Eſt firmanda: quia ſupra dixit niſi aliquid firmus fuerit. ❡ Conſiliis tribunitiis: auctoritate tribunorum. ❡ Iſtic: ad cõtemptum dixit. ❡ Ceſenam: paruam & deſertam urbem in Italia in Gallia togata. ❡ Tabernarum: ut alio loco diximus: taberna dicitur omne uile ad habitandum ædificiuʒ: quod tabulis claudatur: tabernas igitur coſſutianas locum aliquem ad habitaculum uile intelligit: coſſutianas a Coſſutio uel auctore: uel domino earũ ita appellauit. ❡ Fero oculis: habeo in oculis & in conſpectu. ❡ Diſſuauiabor: deoſculabor: licet aliqui dicãt diſſuauiari libidinis eſſe: quod Cicero hic contra ſentire uidetur. ❡ In medio foro: quaſi dicat in conſpectu omniuʒ palam. In hoc oſtenditur nimium deſiderium Cice. uidendi Tironem.

Parcius

Videlicet

Naufragium

Deliniñ

Ceſena

Taberna

Diſſuauiati

Finis.

Vbertinus

Vbertinus Clericus Creſcētinas Bonaccurſio Piſano diſertiſſimo & humaniſſimo Salutē plurimā dicit.

CVm iam multos & eoſdem utiles libros uir eruditiſſime Bonaccurſii piſane opa tua imprimēdos curaueris non cōtentus ea q̄ iam plurimis labore tuo utilitatem attuliſti: cupiens etiam in dies maiorem afferre ſæpenumero me hortatus es: ut quæ ſ interlegendum interpratandúq; idoneos Romanæ linguæ auctores optima & probatiſſima annotaſſem ne tandem ad ſtudioſorū hoīum utilitatem edere: ne eſſent penes me tanq̄ ignis abſtruſus in uenis ſilicū. Ego uero & ſi id libenter te hortāte eam facturus: tñ qm̄ multis & publicis & priuatis occupationibus impediebar: quo minus id ſatis cōmode facere poſſem: in hunc diem diſtuli: nō ut tuæ honeſtiſſime uoluntati aduerſarer in te pſertim: quæ eſſet mihi non minus beniuolentiá & gratiam pciliatura q̄ aliis utilitatē allatura: ſed qd exiſtimabā oportere eſſe & ingenio elaboratum & induſtria atq; diligentia pfectū qd' eſſet cōe & liberum oium iudicium ſubiturum. Quod & ſi plane: ut uolebā fieri nō potuit: nolui tñ diutius expectationem tuam morari: ne maius eſſet in mora incommodū q̄ in celeritate utilitas & gratia pſertim cū epiſtolaꝝ Ciceronis: q̄s familiares appellāt: iterptationē & cōmendationē a me factā exigeres: in quarum lectione & imitatiōe tāta eſt & rudibus & lōgius pfectis utilitas: ut neſciā an ī aliis eius libris ulla maior eē poſſit q̄ in his epiſtolis pter terſum quoddā & familiaritate dicendi genus: ineſt ēt magna philoſophiæ pars: uñ utrāq; cōmoditatem & dicendi & uiuendi pcipe poſſumus. Itaq; id opus ea diligentia explicauit ut ſperē neminē fore uel mediocri īgenio pditum q meæ induſtriæ opa ſi mō paululū ſtudii adhibere uoluerit: breuiter plurimū nō ſit pfecturus. Nec quiſq̄ deterreat q ſint aliquæ ī hoc uolumine epiſtolæ: quarū obſcuros locos & q̄dam q̄ſi ænigmata nō mō Oedipp[9] ipſe: ſed ne apollo quidem ſoluerit. Neq;.n. hac cā īpediemur: quo minus ad dicendi cōmoditatē perueniamus: ſi tāto epſaꝝ nūero aliquæ ignorent: quas uel ipſe Ci. uel alii eius ætatis doctiſſimi uiri ita ex induſtria ſcripſerūt: ne ab aliis quam ab his ad quos ſcribebāt intelligerent re interdū ita exigēte in q̄bus uel præcepto Ciceronis li. i. of. Ne cōterēdum quidem eſt tps. Dicit.n. in ipſa prudentia duo uitia uitāda. Primum ne incognita pro cognitis hēamus. Deinde ne nimium ope in iis rebus cōteramus: quæ nō ſunt admodū utiles: eædeq; nō neceſſariæ. Obſcuræ enim dicere: ut tu optime noſti: cū inutile eſt: tū uero unicuiq; ſine pceptore & imitatione facile. Quantū ī & ingenio meo & multoꝝ libroꝝ diligenti inueſtigatione cōſequi potui: effeci: ut ad huius opis iterptatiōem parum ad modum deſiderari poſſit: de quo tibi plurimum debebit ſtudioſa iuuentus: q me adhuc laborem impuliſti eius cā: qui & ingenio tuo & labore aſſidue conſulere ſtudes: nō ſolū latinos: uerum etiam & græcos codices ita in medium afferens diligenter impreſſos: ut iam nemo poſſit q non diſcat niſi negligentiā ſuā accuſare. Itaq; ut quod inſtituiſti perficias: libenter tibi morem geſſi. Celerius aūt id effeci cum efflagitante tum uero addente calcar ingenii & ſtudiorum meoꝝ amore & fauore Criſtophoro Cambiago ducali ſecretario uiro: ut ſcis nō ſolum mira quadam rerum prudentia: egregia probitate & inuictiſſimum Galeacium Mariā Mediolanum Ducem Quintum ſpectata fide etiam ita omnium bonarum artium cognitione excellētem ut fidelior ſecretarius an melior orator ſit. non facile ſit iudicaturus. Itaq; ſi & tuo & talis uiri clariſſimo iudicio has laborum & uigiliarum mearum primitias pbatum iri uidero: edam propediem: quæ & in primo naſonis met. & in officia Ci. non negligenter conſcripſimus: deinde in alios idoneos auctores. Quamobrē deū optimum maximum omnium bonorum operum auctorem ſuppliciter precor: ut his cæptis meis ita aſpiret: ut cum eius opere & numine opus meum ueſtrum iudiciūm meruerit reliqua allacriori animo perſequi poſſim. Vale & me āma. Mediolani. iiii. idus Augu. Finis.

Venetiis per Georgium de Ruſconibus Mediolanenſem.
Anno domini. M.D.VIII. die. xxii. Iulii.

Laus ſummo regi dicatur uocibus oris:
Quod iam non ceſſet merces condigna laboris.

REGISTRVM.

ii iiii iiii iiii iiii iiii iii iiii iiii iii iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii
a b c d e f g h i k l m n o p q r s
iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii
t u x y z & ꝯ ꝝ A B C

~~R[illegible]~~ fulginatis & mors amicorum

Anno dni 1552 die 30 8bris

Legum

Anima

Benedetto sia il giorno Alma del mio cor luce

Giovane bella a b b b c c c d Hò l'affetto

Horatio sol Al Molto caris Non vo lena

i'l mio dolor chi dovrei face

Si quis capitulus Manus Liberi suavi

Angellica Bella

Siquis

La causa è sol del

Scema in me l'ingegnio e l'arte

Siquis

Ponete

Ponete

Siquis

ama